VITÉZEK GAZDÁK LAPJA

ZÁRT ANYAG!

III. ÉVFOLYAM. 1. SZÁM — 1925. JANUÁR HÓ 4.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.785 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4000 KOR.

Szilveszterre.

Fut az orsó, sereg-sereg,
Év-év után egyre pereg.
Öröklétben egy év — semmi!
Nekünk mégis mennyi, mennyi!
Alig tudjuk végét várni.
Nem lesz rosszabb — jöjjön bármi!
Most is, hogy ez végét járja,
Nem indul meg könnyem árja.
Halálában vigasztalás:
Közelebb a »Feltámadás«!
Sirját reménnyel hantolom
S a jövőért csendül dalom.
Szivem vágyát dalba öntöm,
Az ujévet igy köszöntöm:
Jobb legyen, mint az elmultak,
Azok mindent széjjel dultak.
Hozza vissza mit amazok
Elraboltak. El a gazok!
Békét, rendet, igazságot,
Elsiratott boldogságot.
Fagyos télre dalos tavaszt,
Amely reményrügyet fakaszt.
Dusan termő munkás nyarat,
Mikor az igazság arat.
Napvilágot sötét éjre,
Hogy megértsük egymást végre!
Mit rut önzés elkergetett:
A szivekbe — Szeretetet.
Félredobott becsületet,
Amit a mult eltemetett.
A megcsufolt, kinevetett,
De örökké élő hitet.
Hozza vissza, mit ugy várunk:
A mi külön Igazságunk,
Mitől soha el nem állunk.
Ez a napi imádságunk!
Gaz szomszédok: falánk ölyük,
Sakálok és dögkeselyük,
Undok-gyáván mit szétmartak
»Mennyország«-át a Magyarnak!

KEMENY GYULA.

ooo

1925.

Megfordul az év, az öregtől elbucsuzunk és előttünk áll az uj, az ifju, csalóka arcán mosolylyal, mindig azt mondja, amit a régitől vártál, én hozom. És mi hiszünk neki ujra, amint tavaly hittünk, annak, amelyik megint csak nem hozott semmit. De hinnünk kell, hit nélkül nem élnénk, nem birnánk a küzdelmet.

Pedig egyet, ami bizonyos, egyet, ami elengedhetetlen, ami kell, hoz a jövő esztendő — a küzdelmet, előretörést, tovább a nagy cél felé.

Évek fordulnak, évek jönnek mennek s mi ott állunk a helyünkön, kémlelve a láthatárt. Mikor derül fel a mi hajnalunk napja?

Talán nem holnap, nem is holnapután. De egyszer: talán amikor a legkevésbé várjuk, felnyilik a nagy kapu, leomlanak a sorompók és mi belépünk rajta, átlépünk fölötte Nagymagyarországba.

Ezért jó most, ha mulnak az évek. A rossz menjen, hulljon, muljék el a semmibe, hadd jöjjön a szép, a nagy, a dicsőséges, a megváltás éve.

1925. Szentév. A bőjtnek, a magábaszállásnak a munkának és reménynek éve. Tavaly ilyenkor is előrenéztünk és azon gondolkoztunk, vajjon eljön-e már a mi megváltásunk. Nem jött el. De egy év ismét elmult. Sovány esztendő hét, kövér esztendő hét, igy volt a bibliában. 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924. Ha a bibliára gondolunk, akkor ujra felcsillan a szemünk. A nagy összeomlás, a magyar gyalázat, a magyar nyomoruság hetedik évébe lépünk. Hát lesz-e több még? Lesz-e ilyen, mint ez a hét volt?

Készüljünk testvérek és várjuk az igazság napját. A római nép egyik hires hőse Cincinnatus az eke mellett járta földjét. Amikor a nemzetét nagy veszély fenyegette, érte jöttek és elvitték vezérnek. Legyőzte az ellenséget, diadalmenetben vonult haza, letette a fegyvert, ujra odaállt az eke mellé, tovább szántotta földjét, mintha mi sem történt volna. Ilyen Cincinnatusok legyetek ti is vitéz testvéreink, ilyen hősök legyetek ti is, szorgos munkában a földet müvelvén, ti is készüljetek a nyomoruság éveiben arra az órára, melyben egy szó hiv titeket, hogy fegyverrel kezetekben kivivjátok a halhatatlan haza dicsőségét, testvéreitek szabadságát, ősi földetek épségét.

Állunk az uj év, 1925-ös év küszöbén, előrenézünk, aztán megyünk tovább, vissza nem tekintünk,

nem sirunk, nem buslakodunk, kétségbe nem esünk, hanem fogat összeszoritva, öklöt megfeszitve megyünk előre, előre, tovább, a hetedik esztendőn, tul a Kárpátok, a Dráva, a Hargita felé, megállás nélkül, mint a feltartózhatatlan sors. Lépésünket a magyar Isten vezeti, tudjuk, hogy hova megyünk és a végső órán nem állit meg a pokol kapuja sem.

Erre gondoljatok vitéz, magyar bajtársaim egy uj esztendő kezdetén!

Baromfiállományunk megjavitása.

Azon gazdasági üzletágak között, amelyek az utóbbi két évtizedben a jövedelmezőség és fejlődésképesség legmagasabb mérvét mutatták, kétségkivül a baromfitenyésztés foglalja el az első helyek egyikét. Enenk sokoldalusága, hasznositásának roppant különbözősége nemcsak a tenyésztői kedv és tevékenység legerőteljesebb fejlesztője, de biztositék a mindenkori rentabilitás és piacképességre nézve is. Ugy a baromfi, mint annak minden terméke a világpiac örökös cikke marad. Hasznos maga az élő szárnyas — és pedig akár sovány, akár hizlalt állapotban —, mint egyik legfontosabb közfogyasztási szükségletünk; hasznos a tojás, ugy tenyésztési, mint élelmezési célokra; hasznos a toll, a trágya, sőt a legértéktelenebbnek tartott és sokáig semmire fel nem használt csont is.

A baromfitartás jövedelmezősége ma minden kétségen felül áll. Szerény viszonyok között is fedezi a kis háztartások szükségletét, annál inkább a rendszeres és öntudatos szakértői kézzel irányitott tenyésztői üzemekben. Ezeknek számos kisérlettel, az egymásra következő évek még több gyakorlati megismerést nyujtó tapasztalatával kifejlődött pompás eredményei a leghathatósabb példák minden kétkedő vagy bizalmatlankodó meggyőződésére.

Fáradozás, küzdés minden munkához kell. Ide is. Szorgalom, egyéni ambició még inkább. Ha az anyagi eszközökön kivül mindezzel rendelkezünk, csupán megértő akarat kell hozzá, hogy a méltó siker el ne maradjon.

A gazdasági nagyüzem helyes gyakorlati érzékkel fogta fel és állitotta be az okszerü baromfitenyésztést a maga gazdálkodásának keretébe. Itt is van még elég huzódozás, sok alaptalan gáncs, ellenvetés, de az első jég már megtört s az értelemmel számitó nagygazda ma épp oly fontos és áldozatra érdemes jövedelmi forrásának tekinti a baromfitenyésztést, mint a termelésnek egyéb más, általánosan annak tartott és elfogadott üzemágát.

Ennek józan megértésére akarjuk ráterelni kisgazdáink figyelmét is. Hazánkban nincs egyetlen gazdasági udvar, ahol a legszükségesebb házi szárnyas: tyuk, réce, liba mindenkori tanyát ne lelne. Ott van az mindenütt, ahova a gazdasszonyi szorgalom és gondosság a magyar nép ápoló szeretetével befogadta. És ezek között itt is, ott is akad egy-egy megkülönböztetett kedvenc, amely a többi felett különös előjogokat, becézéseket élvez. Pedig sokszor minden érdemesebb ok nélkül, többnyire tán egy-egy szép bóbitáért, kezességért, különösképp tarka-barka szinért és egyéb efajta apróságokért. Már most, ha háziasszonyainkban megvan az ösztönszerü hajlam ahhoz, hogy egyik-másik, nekik kedves bubos jérce, kackiás kis kakas iránt különös vonzalmat érezzenek, próbálják meg ezt a maguk természetes érzését épp a kiválasztás ügyes és okos foganatositásával a saját hasznukra forditani. Hogyan? Hát ugy, hogy elsősorban ne csupán a szinre, diszre és sok más jelentéktelenségre nézzenek, hanem vegyék tekintetbe a baromfi ugynevezett belső tehetőségét is. Figyeljék meg a tyuk minden tulajdonságát. Milyen tojó, mekkorák a tojásai, milyen kotló és csibehordozó. Szorgalmas-e az eleségkeresésben, vagy nagyon igé-

Istvánka.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

Évszázados fák lombjai közül rőt homlokával, mintha gondolkozna, messze tekint a völgyön át az ősi kastély. Vajjon ifju korán, vagy a későbbi idők emlékein töpreng?

Fiatal épület volt még, mikor üde gyermekkacajtól vizhangoztak a cserjék és a benne való gyönyörködésben fáradtak el a szemek. És később, emlékszik, mikor odajárult a tágas udvarra a falu hüséges népének apraja-nagyja egyaránt, hogy az »urnak« utolsó utján részt vegyen... És azután, a tovatünt idők kellemes és kellemetlen, örömtelt és bánattal szőt emlékei... De nem ezeken töprengett a kastély, hanem a közel idők tragédiáján. Istvánkáról susogtak neki az öreg fák levelei, illatoztak a park virágai, suhogtak a madárkák szárnyai.

Istvánkának hivták.

Egy mohás kőpadon ülve nézte-nézte a már megvénhedt épületet. Családja történetét nagyon jól ismerte, olykor szorgalmasan tanulmányozta a krónikát, forgatta a megfakult könyv lapjait. És most, egyedüliségében, annak hősei mindmegannyi szellemek zsongatták körül lelkét. A zsugori István ősapa, a szépséges ükmama, a szerencsétlen Alajos, a szerelmes Katalin és mind-mind a többiek, képzeletében megjelentek. A hosszu sort pedig bezárta ő, a még élő.

Istvánkának hivják még ma is, pedig időben áthaladt a harmincon. Így hivták gyermekkora óta otthon s e dédelgető név rajta is maradt. Csak ujabb ismerőseinek, barátainak volt István, Pityu, Stefi, ki hogy megszokta szólitását. És még valakinek Istvánka. Neki, a legujabb és legutolsó bizalmasának is Istvánka volt. Ó, mi kellemesen csengett ajkáról e szó! Semmi idegenszerüség, semmi hiba a szóban.

Rég volt... Azóta megmérgezett élete csak teher; az üres semmiség öleli körül lelkét, az az üres semmiség, mely lassan, még ideje előtt megőröli az életet. Mily életvidor volt, mikor eltávozott! Hej, akkor még az egész házban vidámság honolt!...

Régen volt.... Virágdiszes vonat vitte messzemessze, soha nem látott idegenbe. Rémségesen szép napok, gyönyörtelt fájdalmas pillanatok szakitották el a mindennapi élet közönségességétől, egyformaságától. És ha végigszaladt a rajvonalon, a tüz, a kattogó puskák dörrenő hangja, a bődülő ágyuk szava, a perregő gépfegyverek, utolsót vonagló testek, lélekbe markoló hörgések, eltorzultan megdicsőült arcok; — lelkét összegyürték, megtépázták, széjjelcibálták. Ámde a sok szép közül reáragyogott egy mosolygó szép, mely lelkületét ujra felrázta és végigsimogatta lágyan, jóságosan tekintetével: — az anya képe.

És megnyugodott lélekkel ment a fogságba, Nagyoroszországba, hol arra, valahol az Ural tövén, ma is reágondol egy szerelmes asszony... Amikor már otthon érezte magát egy kissé a fogságban, eltompult lelke melegség után vágyakozott. Egy szerető szív melege után vágyakozott, egy dédelgető

nyes-e, mennyire edzett, milyen a fejlődése, mikor rakja az első tojást. Válasszák ki mindenütt a jótulajdonságaikban legegyöntetűbb kiválókat és csupán ezeknek tojásait használják fel további keltetésre. A csirkékből aztán a legszebbeket, a legfejlettebbeket sorozzák be fokonként kialakuló tényeszetük törzsállományába, amely ily módon hovatovább maga magától nemesedik és nyeri el utóbb sajátszerű jellegét is.

De van a siker elérésének gyorsabb módja is. És pedig nemes, állandó jellegü és megszilárdult tulajdonságaikat biztosan átörökitő (például jó tojóképesség, gyors fejlődés stb.) tenyészkakasok beszerzésére és ezeknek a tenyésztésbe való beállitása révén. Nem szabad idegenkednünk az ilyenek vásárlásától. A kezdet kezdetén, mint minden vállalkozás, ugy ez is több-kevesebb áldozatot igényel, de bőséges kamatait rövid idő alatt fizeti vissza a leghasznosabb tulajdonságok sokszoros feljavitásában. Másrészt az a megbecsülhetetlen jó hatása is jelentkezik, hogy a kis udvarok nagyon is a beltenyésztés felé hajló állományába csepp vérkeresztezést visz.

A gazdasági növénytermelésben ma már — hála Isten — ott tartunk, hogy a gondos tenyésztői kiválasztás folytán jó tulajdonságaiban sokszorosan megerősödött, nemes vetőmagvak felé terelődik minden okosan gondolkozó gazda figyelme. Éppen igy a baromfitenyésztésben is oda törekedjünk, hogy egyedül a javitásnak, fejlesztésnek szempontjai szabjanak irányt terveink megválasztásában s döntsenek elhatározóan végső célunk valóraváltásában is.

Sohasem jó gazda az, aki jobbra nem törekszik. Becsüljük meg amink van és pedig becsüljük meg olyformán, hogy igyekezzünk jobbá tenni. Igy takarékoskodunk magunknak leghelyesebben és igy leszünk hasznositható értékeink tökéletesbitése révén sikereinkben is sokkal gazdagabbak.

A gyümölcsfa-karbolineum kertgazdasági jelentőségéről.

A gyümölcsfakertészetekben rohamosan terjed a gyümölcsfakarbolineumnak a használata, mint amely a legjobb irtószernek bizonyult gyümölcsfáink kártékony rovarjai ellen. A gyümölcsfakarbolineum rovarirtó hatása abban rejlik, hogyha ennek oldata valamilyen rovart bőven ér és annak lélekző szervein át behatol belsejébe, az a rovar elpusztul.

A gyümölcsfakarbolineum azonban, ha a fa zöld hajtását, leveleit, virágját, termését éri, elpusztitja azt s ezért a rovarok irtására csak olyan időszakokban használható, mikor a fák nyugalmi állapotban vannak: szóval késő ősztől kora tavaszig.

A permetezésnek olyan bőségesnek kell lenni, hogy a permet a fa minden oldalát érje — a legkisebb ágat és galyat is — és szinte csurogjon le a fáról, mert a lének be kell ivódni a fa cserepes kérgébe is, hogy az irtás tökéletes legyen. Fagyos napokon nem szabad permetezni! A gyümölcsfakarbolineummal való permetezés előtt ajánlatos elvégezni a szokásos gyümölcsfaápolási munkákat. Igy le kell szedni a hernyófészkeket, kéregkefével meg kell tisztitani a fa derekát az öreg, felpattogott kéregtől, a zuzmóktól és mohoktól, amelyek kitünő buvóhelyei a különböző rovaroknak, ugyszintén ki kell simára vágni és vértetükátránnyal betapasztani a fa nyitott sebeit.

A gyümölcsfakarbolineum rovarölő hatásán kivül a fa kérgének fejlődését is kedvezően befolyásolja. A karbolineummal egy-két éven át megpermetezett öreg fa cserepes kérge szinte magától pereg le, vagy legalább is könnyen hámlik.

Az alma- és körtefák permetezésére 15 százalékos oldatot használjunk (15 kg. karbolineum 100 liter vizre), a barack-, cseresznye- és szilvafáknál

---

tekintet után, mit csak éjjelenként sikerült eddig visszavarázsolnia, ha olykor megjelent előtte édesanyja képe. De mindez csak a képzelem muló álomképe volt. És ahogyan igy vergődőn vágyódott a szeretetért, jött ő, a szerelmes asszony, a fiatal özvegy, az orosz nő, aki kiemelte férfiát a rabság keserü életéből, kastélyába vitte és szerette.

Óh, mi feledhetetlen idő is volt ez! Soha el nem muló kép: az orosz nő törhetetlen szerelme, boldogságot sugárzó szerelme!

— Istvánka! — szólt olykor a juniusi fehér éjszakán az asszony. — Istvánka! Nem-e bánod, hogy magamhoz vettelek, hogy kiemeltelek a rabságból, hogy uj rabságba vigyelek, a szerelem rabságába?

— Nem Aglája... Kiemelltél sinylődésemből, szerelmedet adtad, szerelmemet vetted. Istenedre és Istenemre esküszöm...

— Csitt!... ne esküdj Istvánka! Én csak szerelmet, igaz és szenytelen szerelmet kivánok tőled, mint amilyen az enyém. Oly szerelmet, mely halálodig csak enyém légyen; oly szivet, mely elmulásodig csak értem dobogjon. Értesz Istvánka?

— Értelek Aglája.

— És ha szerelmed szerelmemmel, szived szivemmel egy és elválaszthatatlan lészen, akkor azok élete is együtt fog megszünni, mert csak addig szabad élniök, amig egymásért élnek. Ez az egyedüli vágyam, mely betölti lelkem és egyedüli zsarnokló kivánságom, mely betölti szivem. Akarod Istvánka?

— Akarom Aglája.

Ajkuk pedig egybeforrt és lelkük tisztán egybeomlott...

Rég volt... régen volt...

A háboru véget ért. Az ifjut honvágy epesztette és mégis maradt. Maradt az asszonyért, kit nem hozhatott magával hazájába, mert szu ette annak szerelmes szivét.

— Istvánka! Érzem, hogy meghalok.

— Én utánad halok Aglája...

— Köszönöm.

Ennyi volt az egész és mindketten tudták, hogy ugy lesz. Egyszer pedig, ott az egek felé törő, megvénhedt Ural alján, egy bágyatag hamvas délutánon, aranyos koporsójában örök nyugalomra helyezték a szépséges, szerelmes szivü hercegasszonyt. Istvánka pedig bánattal lelkében hosszu utra kélt, hogy még egyszer viszontlássa ősei földjét, hazáját, mit Aglájánál is jobban szeretett. Aglájáé volt lelke, minden érzelme, de hazájáé a teste, az ereje.

És egy pirkadó hajnalon megvárta, mig szerelmes asszonyának sirja felől felbuvik a rózsaszinfátyolos nap és elbotlott az élet göröngyében...

A kastély fái közepette pedig márványobeliszk emelkedik magosan és aranyos betüi meg-megcsillognak a simuló napfényben: »Istvánka.« És senkisem tudja, hogy e nevet viselő halandó az igaz szerelem lovagja volt, csak a lágyfuvalmu szellő s a szerelmesen simuló napfény.

Erről ábrándozik az ősi kastély nap-nap után szüntelen, erről a mélységes, erről az igaz, erről a hüséges szerelemről és annak hőséről, — Istvánkáról.

azonban 10 százaléknál (10 kg. 100 liter vizre) erősebb keverék használata káros.

Évenként egyszer, azonban ha kertünk nagyon el van hanyagolva, kétszer is permetezzünk, egyszer ősszel, másodszor március közepén.

A gyümölcsfakarbolineum igen sok rovar ellen nyujt nekünk segitséget. Igy pusztitja a nagy és apró pajzstetveket, az apró hernyókat, amelyek a telet a fa kérgének repedéseiben szabadon vagy laza gumókban töltik, véd a pókhálós molyok ellen, elöli a téli araszolók tojásait és több más olyan rovart, amely tél idején a fák kérgén telelnek.

A vértetüokozta sebeket is ajánlatos bőven meglocsolni gyümölcsfakarbolineummal, mert az olyan vértetü, amelyet bőven ér a permetlé, elpusztul.

A permetezéshez a kereskedelemben árult gyümölcsfakarbolineum használandó. A nyers karbolineum erre a célra nem alkalmas, mert egyrészt veszedelmes a fára, másrészt vizzel nem keveredik. Hazai gyáraink is készitenek ilyen karbolineumot, melynek jóságát tudományos intézeteink kisérletei bizonyitják.

A gyümölcsfakarbolineum feltétlenül nélkülözhetetlen szer minden okszerüen kezelt gyümölcsösben, azonban kellő eredményt csak a többi óvintézkedéssel együtt érhetünk el vele, s ha azokat is végrehajtjuk, ugy a fák gondozására forditott munka sokszorosan meg fog térülni bő és hibátlan gyümölcstermésünkben.

Az alföldi állattenyésztés fejlesztése.

Mezőgazdasági bizottsági elnökök értekezlete Kecskeméten.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara az alföldi állattenyésztés fejlesztése érdekében teendő intézkedések megbeszélése céljából a Kamara körzetébe tartozó mezőgazdasági bizottságok elnökeit december 16-ára Kecskemétre értekezletre hivta össze.

Az értekezleten Purgly Emil, a Kamara elnöke elnökölt, s a mezőgazdasági bizottsági elnökök közül igen nagy számmal vettek azon részt.

Purgly Emil elnök ismertette röviden az értekezlet célját, amely célt a Kamara csakis a mezőgazdasági bizottságok támogatásával érheti el, melyek a különleges helyi viszonyok ismeretében leghivatottabbak a gazdaközönség erre irányuló kivánalmainak a tolmácsolására.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató nagy vonásokban vázolta az állattenyésztés jelentőségét, hangsulyozva, hogy vissza kell szereznünk állatkivitelünk számára régi piacunkat, ami főleg állattenyésztésünk minőségi javitása utján érhető el.

Kemény Szilárd titkár ezután a mezőgazdasági bizottságoktól a Kamara által felvett kérdőpontokra beérkezett jelentéseket terjesztette elő rövid kivonatban.

A vita anyaga a különböző állatnemek (ló, szarvasmarha, sertés, juh és baromfi) szerint öt részre osztatott fel s állatnemenként külön-külön tárgyaltatott.

A lefolytatott vita alapján, melyben az összes jelen volt elnökök résztvettek, az értekezlet végeredményképpen arra a megállapodásra jutott, hogy a mezőgazdasági bizottságok most már ujabb konkrét javaslatokat fognak a Kamarához beterjeszteni arra vonatkozólag, hogy melyik körzetben milyen fajta lovak, szarvasmarhák, sertések stb. tenyésztését tartanák legcélszerübbnek. Ezen jelentések beérkezte után a Mezőgazdasági Kamara megfelelő szakemberekből álló háromtagu bizottságot fog kiküldeni mindenüvé annak a felülbirálására, hogy a szakszempontok figyelembevételével a beterjesztett javaslatokban megjelölt állatfajták tenyésztése tényleg megfelel-e az illető vidék különleges helyi viszonyainak. A további szükséges lépéseket és intézkedéseket azután a Kamara ennek alapján fogja foganatositani.

Miután a beérkezett irásbeli jelentések tulnyomó része csak a ló- és szarvasmarhatenyésztés kérdésére szoritkozott, a mezőgazdasági bizottsági elnökök felkérettek, hogy pótlólag a sertés-, juh- és baromfitenyésztésre vonatkozó véleményüket és javaslataikat is terjesszék be a Kamarához.

Működésben a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara dec. hó 16-án a kamara hivatalos helyiségében Purgly Emil elnök elnöklete alatt látogatott igazgatóválasztmányi ülést tartott, melyen igen fontos kérdések kerültek tárgyalás alá.

Purgly Emil elnök elnöki megnyitójában részvéttel emlékezett meg Szabó István földmüvelésügyi miniszter váratlan elhunytáról s egyszersmind üdvözölte Mayer János földmüvelésügyi minisztert, akiben biztositékot lát a gazdaközönség a mezőgazdaság jövő fejlődését illetőleg. Ezután vázlatosan ismertette a kamarának eddig kifejtett müködését s kilátásba ehlyezte, hogy a kamara a kezdet nehézségeinek leküzdésével és a kamarai tagok önzetlen, megértő támogatásáról a jövőben sokkal fokozottabb tevékenységet fog kifejteni. Összetartásra kéri a gazdákat, hangsulyozva, hogy gazda és gazda között különbséget tenni nem szabad, mert ma kivétel nélkül minden magyar gazdának csak az lehet a törekvése, hogy az agrár Magyarországot régi nagyságában és dicsőségében visszaállitsuk.

Korom Mihály választmányi tag a napirend előtt üdvözölte Purgly Emilt a választmány nevében az OMGE alelnökévé történt megválasztása alkalmából.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgató terjesztette azután elő a legutóbbi választmányi ülés óta eltelt igazgatói jelentését, mely kiterjedt a kamara müködésének főbb mozzanataira.

Elnök bejelentette, hogy a közgyülést december hó 29-ére, délelőtt 11 órára hivja egybe.

A kamara növényvédelmi osztályának müködéséről előterjesztett jelentéséből megállapitotta, hogy már eddig is jelentős munkát fejtett ki a növényeket pusztitó kártevők elleni védekezés terén. Első teendő volt e téren a közigazgatósági hatóságok utján felhivni a gazdaközönség figyelmét ezen kérdes nagy fontosságára és a kamara ezen osztályának a müködésére. A kőüszög elleni védekezés céljából a legujabb módszer a porpácolás előnyeit igyekszik a kamara a gazdákkal megismertetni s ezen eljárást több helyen már gyakorlatilag is bemutatta. A gyümölcstermelés fellendítése céljából megbizható termelőktől szerez be a kamara nemes gyümölcsfa-csemetéket a gazdaközönség részére. A gyümölcsfák rovari ellenségei és gombabetegségei elleni védekezést szintén gyakorlatilag mutatja be a gazdáknak. A mezei pockok és a sáskák pusztitása céljából tanáccsal szolgál a gazdaközönségnek s a pusztitó szereket önköltségi árban bocsátja rendelkezésükre.

Igen nagyarányu munkát fejtett ki a kamara a mezőgazdasági hitel kérdésének megoldása céljából is és a Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet utján a kamara közetébe már igen jelentékeny összegü kölcsönöket juttatott a gazdák rendelkezésére.

Ezidőszerint van a Szövetkezetnek 180 tagja és 2 milliárd 400,000.000 korona üzletrészt.őkéje. Folyósitott eddig 4 milliárd 800,000.000 korona váltóhitelt. Jelenleg a kamatláb 22 százalék.

A mezőgazdasági biztositás kérdésében a Gazdák Biztositó Szövetkezetével létesitett megállapodással lehetővé tette a Kamara a gazdáknak a tényleges károk igen kedvező likvidálását.

Állást foglalt a kamara választmánya az osztrák forgalmi-adó behozatala ellen, ami a gazdaközönség ujabb nagyarányu megterhelését jelentené.

A kishaszonbérlők részéről a sulyos bérleti szerződések miatt felmerült panaszok orvoslására a Kamara a szükséges intézkedéseket megtette.

Helyesléssel fogadta a választmány a munkavállalkozói igazolványa kiállitására vonatkozó javaslatot.

Mozgalmat inditott a Kamara azirányban is, hogy gazdasági terményhez a fogyasztó közönség, elsősorban pedig a főváros lakossága a közvetitő kehető kiküszöbölése által minél olcsóbban juthasson hozzá. Az állat-tenyésztés érdekében tett és teendő intézkedéseket a legnagyobb elismeréssel fogadta a választmány s örömmel állapitotta meg a mezőgazdasági bizottsági elnökök részvételével aznap tartott állattenyésztési szakértekezlet eredményességét.

Elhatározta a választmány, hogy a pénzügyminiszternél a dohánybeváltási áraknak ujabb méltányos emelését fogja kérni.

Végül elhatározta azt is, hogy lépéseket tesz aziránt, hogy a dohányjövedék a dohánykórót engedje át a gyümölcstermeléssel foglalkozó gazdáknak a levéltetvek és egyéb rovari ellenségek irtása céljából dohánylug kivonat készitésére.

A madárvédelem.

A Madárvédelmi Egyesület által bevezetett és most már nagy mértékben elterjedt ablakra való etetőházikók most már kereskedelmi forgalomba is kerültek. E csinos, játékszerszámbamenő kis etetőknek az az előnyük, hogy bármely ablakra — természetesen kivülről — felszerelhetők, az ablakot nem sötétitik el és az odajáró madarak kedves sürgésforgását a szoba bármelyik pontjából figyelemmel kisérhetjük. Olyan játékszer ez, amely legtisztább gyönyörüséget szerez ugy a gyermekeknek, mint a felnőtteknek s amely amellett hogy megsegiti inséges hasznos madarainkat épp a legnagyobb szükség idején, egyuttal reászoktat arra is, hogy a madárvilágot figyeljük, védjük és szeressük. Az egyetemi klinikákon — melyeknek környékén egy valóságos madárvédelmi telep fog létesülni — már szintén használatban vannak egyik-másik osztályon az ablakra való etetők, s miután itt különösen örömmel látják az ágyban fekvő betegek az ablaknál forgolódó élénk madársereget, remélhető nemsokára, hogy e kis házikó egyetlen kórterem ablakáról sem fog hiányozni.

Nem szabadna ennek hiányozni egyetlen kertbirtokos házának ablakáról sem. Meg kell végre az intelligens kert- és szőlősgazdának érteni azt, hogy a madarak az ő leghasznosabb munkásai, és ha őket télen kertjükbe szoktatják és fészekodvak kirakásával még a kertben való fészkelésre is tudják rávenni őket, akkor ők a leghasznosabb begárpusztitó munkásokat szerződtették maguknak nyárára s amelynek okvetlen meg lesz a látszata a gyümölcstöbbletben is. A ráköltött összeg a szebb féregmentesebb és több gyümölcsben kamatostul megtérül.

Etető házikók kaphatók a Sesztina-féle vaskereskedésben és a ref. gimnázium kapusánál. Fából és cementből készült fészekodvak pedig kaphatók a Sesztina-féle vaskereskedésben, a Mezőgazdasági Gépgyárban és a Kubinyi-féle cementgyárban.

VILÁGFOLYÁSA

Nem üritik ki az angolok a kölni zónát. — A londoni megegyezés válságba jutott. — Abdel Krim szultán. — Győztek az albán felkelők. — A balkáni antibolsevista front.

Az utóbbi napokban a külpolitikában alig történt nevezetesebb változás. A legfontosabb eset tulajdonképpen az a határozat, melynek értelmében az angol megszálló csapatok nem vonulnak ki januárban Kölnből és környékéről, melyet megszállva tartanak. Ez az elhatározás a végsőkig felizgatta a német kedélyeket és ilyen körülmények között nem teljesen jogosulatlan az a feltevés, hogy a teljesitési politika Németországban veszedelmesen közeledik a csődhöz. Az ántánt ellenőrző bizottságok egyre-másra kifogásokat emelnek és adatokat hoznak fel Németország állitólagos fegyverkezésének bizonyitására. A német kormány viszont esetenként sorolja fel, hogy az ántánt bizottságok céltáblául szolgáló ócska ágyukat és raktárban felejtett használhatatlan elrozsdálódott fütőkészülékeket fedez fel és minősit veszedelmes hadieszközöknek. Végeredményében mindez arra vezet, hogy az ántánt-kormányok iparkodnak rábizonyitani Németországra a mulasztásokat és a rosszhiszeműséget, mire természetesen abbamaradhat a megszállt területek megigért kiüritése és továbbra is érvényesülhet a Poincaré-féle zálogbavételi és fizetést kikényszeritő politika.

Ezzel pedig veszedelembe jutnak, mindazok a vivmányok, melyeket a londoni megegyezéstől várnak, és igy összeomlással fenyeget az az egész, amugyis eléggé ingatag békemü, melyet Mac-Donald és Herriot kölcsönös erőfeszitéssel felépiteni igyekezett.

Spanyolország fokozatosan kiüriti marokkói területeit, ahol felkelők vezére Abdel Krim szultánnak kiáltatta ki magát.

Albániában a felkelők nagyon elhatalmasodtak. Fan Noli püspök albán miniszterelnök, akit az első hirek szerint a felkelők elfogtak, de a későbbi hirek szerint sikerült neki Rómába elmenekülni, a Népszövetséghez fordult és tiltakozik a szerb kormánynak támogatása ellen. Fan Noli jelentése szerint a felkelők soraiban szerb reguláris és irreguláris csapatok is részt vesznek. A felkelők most már elfoglalták Tiranát és Valonát Albánia két legnagyobb városát is, és siettek bejelenteni azt is, hogy az összeköttetést helyreállitották Belgrádra. Ez az utóbbi jelentés egy kissé elhamarkodott bevallásnak tünik fel és meglehetősen szemben áll a szerb kormány sokat hangoztatott semlegességével és érdemlegességével. Barjam Kur a Fekete Drina mentén még folytatja védekezését mig a mostani felkelés vezére Achmed bég Zogul csapatai megerősitést várnak Tiranából.

A Balkánon most antibolsevista front készült. Cankov bolgár miniszterelnök ebben az ügyben a legutóbbi napokban Belgrádban és Bukarestben tárgyalt. Belgrádban tüntettek a bolgár miniszterelnök személye ellen, de a rendőrség szétoszlatta a tüntetőket.

A LELÁNCOLT FELVIDÉK.

Irredenta költemény 3 képben, elő- és utójátékkal.

Irta: VALYI NAGY GÉZA.

Tudjuk, hibánk, mely vádol, éget is,
Es megváltozni nincs erőnk, — hiába!
Szentgyörgyi: S most fel, barátim, uj vérszerződésre!
Ontsuk ki vérünk forró cseppjeit!
Készüljetek örök, szent esküvésre:
Hogy bosszunk él, feledni nem fogunk,
Vesszen Csehország!

II. jelenet.

Voltak és Jaromir, Árvay és cseh katonák. Jaromir cseh kapitány. Árvay vezetésével marcona cseh katonák kiséretében beront.

Árvay (gunyosan): Hallod ez üvöltést?
Most már eloszlott kételyed, — remélem,
Megláthattad a szép kis randevut,
Végszóra jöttél, — fültanu valál!
Jaromir (harsány hangon): Hah! Tőrben vagytok átkos pártütők,
Barátnak látszó lázadó kutyák,
Kik tógátokban kardot rejtegettek!
Lehullt az álarc, szinlelő gazok, —
A csecsszopó is álnok köztetek!
Ha meg nem tört még elnyomód igája,
Dacos magyar, — én megtöröm dacod!
Börtönbe vélök, láncot a kezükre!
Szerdahelyi (felszisszenve): Jaj, jaj!
id. Thurzó: Jajszó nem illik férfihez!
(A cseh katonák mindnyájukat összekötik.)
Thuróczy (gőggel): Ugy, ugy, tovább csak vond összébb a guzst,
Az élő husba jó mélyen a vassal!
Bátran tovább... hisz mit sem érsz vele:
Lábunk nyomán minél több vér patakzik,
Annál gyöngébb lesz majd hatalmatok!
(Összekötve, ütlegelve elvonszolják őket.)

Függöny.

MASODIK KEP.

Szin: Thuróczyné tiszta, izlésesen berendezett hálószobája. Jobbról az ebédlőbe, balról a folyosóra nyiló ajtó. Fehér ágy, mellette gyermekágy. Faragott divatos butorok. A falon Zrinyi Ilona életnagyságu festménye.

Idő: Késő este.

1. jelenet.

Thuróczyné (magába mélyedve): Oh, drága férjem s dérhaju atyám,
Fehér szakállu, reszkető öreg,
Lelkem borus... gond, aggódás epeszt:
Mi sors, mi sors vár rátok kedvesim!?
Megnyilik-é a börtön nemsokára,
Vagy mindhalálig kell szenvednetek;
Hogy testetekből emberroncs maradjon
Az életoltó kripta bus ölén!?
Vagy már a végzetárny is ott kering
Büzhödt, magányos cellátok felett,
...S odahallik a zord halál zenéje:
Hóhér-röhej, bakó kopácsolás!?
Oh, bár csititni tudnám kinotok,
Kiomló vérem, szenvedésem árán!
E bánatteljes, gyülölt életet
Örömmel adnám áldozat gyanánt!
Miért, miért is két karom erőtlen?
(Sirni kezd.)
Miért vagyok nő, — gyönge, védtelen!?
Sanyika (figyelmesen ir, silabizál): Ir.. ur.. ür.. ar..,
Ma-gyar va-gyok!
Magyarországot ezer évvel ezelőtt foglalták
el őseink, akik Ázsiából lóháton jöttek!
Thuróczyné: Forró szerelmem legszebb virága,
Féltett porontyom, drága kis csibém,
Tanulgató, betüzgető bolondom,
Vajh! láthatod-e egyszer még atyád!?
(Tovább sir.)
Sanyika: Anyuska, édes, tudom már a leckét!
Thuróczyné: No, akkor tedd hát félre a könyvecskét,
És mondd el szépen esteli imádat!
Sanyika (kezeit összekulcsolva elimádkozza a »Magyar Hiszekegy«-et s azután elalszik.)
Thuróczyné (gyermekét gyöngéden magához vonva dudolja): Most tente, tente,
Jőjj az ölembe!
Zürös világról,
Komor, kajánról,
Ne hallj, ne tudj,
Aludj, aludj!
(Még nagyobb szeretettel):
Aludj, aludj, nyügdöcsélő galambom;
Álmodban lásd, mit ébren nem szabad:
Aranykalászos, délibábos rónát,
Virágos völgyet — büszke hegyfalat!
Bohókás csermelyt, lejtős, méla lankát,
Sugárzó fényben szálló pillepárt,
Zöld lombfüzéres tölgyest, néma bükköst,
S párját zokogva hivó kis madárt!
De hallga, hallga, mily durva zörej!

II. Jelenet.

Voltak, Jaromir, Árvay és cseh katonák. Jaromir a baloldali ajtón nagy lármával betör. Egy pillanatra Árvay is megjelenik, majd hirtelen eltünik.

Jaromir (kissé hizelegve): Adjon Isten! Pá! Szép magyar menyecske!
Thuróczyné (nagy félelemmel): Ilyenkor... éjjel... Jaj, magam vagyok!
Jaromir: Ne félj, ne félj... ki bánt, mért bántanálak?
Hisz tiszt vagyok és még hozzá lovag!
Segitségedre jöttem, — higyj nekem,
Férjed fogoly, — tudom sinylődik régen,
Egy intésem kell s már szabad lehet!
Thuróczyné (hálásan, örömmel): Kegyes nagylelkü vagy, nemes uram, —
Mivel fizessek meg jóságodért?
Jaromir (édeskésen): Egy csók elég . . . a többi jön magától!
(Meg akarja ölelni.)
Thuróczyné (ijedten visszahuzódik): Bocsáss, bocsáss el! Segitség! (El akar szaladni.)
Jaromir: Bohó!
Csupán magadnak ártasz, hogyha futsz,
Férjecskéd igy biz nem lesz ám szabad,
S bár megvonod most tőlem csókjaid, —
Csehország igy is, — ugy is, — nagy marad!
Thuróczyné: Bocsáss, bocsáss már, mit akarsz velem?
(Sikoltozva menekülni akar.)
Jaromir (szenvedéllyel): Akarom szüzi tested tisztaságát,
Két szép szemednek bódító varázsát, —
Korál ajkadnak mézédes borát!
Szoborkeblednek rózsaszinü halmát,
Parázsló véred forró lüktetését,
Fehér bőröcséd büvös illatát,
Fehér bőröcséd büvös illatát,
Lágy ujjaidnak selymes érintését,
Lehelletednek kéjes mámorát!
(Lihegve):
Akarlak téged egyedül... egészen!
(Thuróczynét a pamlagra akarja dönteni s amikor az kétségbeesve védekezik, e pillanatban a börtönből kiszabadult id. Thurzó belép s Jaromirt a földre teperi.)

3. Jelenet.

Voltak és idősb. Thurzó.

id. Thurzó (vad haraggal): Hah, vissza, vissza, vérszomjas hiuz!
Cseh ütlegektől kék, öreg karomban
Erő feszül, izom dagad vadul —
Megfojthatnálak, kéjrabló bitang,
S nem mocskolom be véreddel kezem!
(Undorodva).
Menj, elbocsátalak, pfuj, tiszt ur... lovag!
Kisérjen szörnyü átkom utadon!

Jaromir (kiszabadulva balra kioson.) (Gunyosan):
Hogy ily nemes vagy, nem feledhetem:
Az uj vesszőzés már holnap kijár!

id. Thurzó (felháborodva): Pirulj, győző! Im itt a dus eredmény:
»Szabadság«, »Népjog« és »zsebrák becsület!«
(Leányához):
Pihenj, pihenj le, ijedt gerlicém;
Sulyos keresztet mért a sors reád,
De légy erős, — már én szabad vagyok, —
Remélj, — meglásd, — megtér rab párod is!
(Megcsókolja, balra el.)

Thuróczyné (egyedül, Zrinyi Ilona képére révedve):
Ragadj, ragadj, óh képzelet hatalma!
Daliás időknek fénykorába vigy!
Mikor csodákat tett a hölgyerény,
S kardot fogott az ápolt női kéz, —
Oh, megdicsőült, glóriás Nagyasszony,
Biztass, erősits, adj hitet belém,
Hogy el ne vesszek kin, kétség között!
(Elkeseredve):
Hová jutottunk, Istenem hová?
Csöndes tanyánkban egyre félni kell,
Mikor csap ránk az éhes vércsehad!

Függöny.

(Folytatjuk.)

Anno Domini 1000.

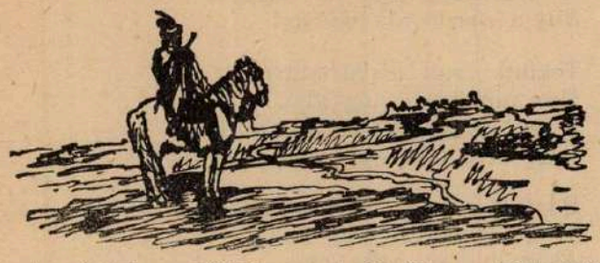

A végtelen alföldi pusztaságról, a járhatatlan nádasok, indával összekötözött, kuszált erdők, a frisszöld mezők felől egy lovas kocogott felfelé. A pusztaság már feléledt a téli dermedésből, erős szél járt szerte a buckákon, a lovas mögött egy kis csapat magyar ügetett vidáman.

Kevi felől jöttek és lapos csónakon keltek át a nagy vizen. A fiatal Tur vitte embereit a király városába. Nyulánk és karcsu ifju, eddig künn élt a pusztaságon. Soha nem járt még idegenek között. Másodéve hogy az apja a boldog mezőkre költözött. Az öreg vitéz meghagyta néki szigoruan, hogy tizenhetedik telét betöltvén, szedje össze csatlósait és vonuljon az első Vezér táborába.

— Ifju legénynek zajban a helye. Süldő vitéz ne üljön a kuckón — mondta a boldogult. Hires harcos volt őkelme, megjárt messze földet, de a fia még soha mást nem látott, mint zsombékos nádast, sürü rekettyét és rengeteg erdőt.

Kényes, karcsu, sárga csikón lépdelt Tur vitéz, leemelte a süvegét, hadd simogassa fejét a friss tavaszi szellő. A haja három csimbókba csomózva, a vállán hódprémes mente, a szerszáma erős, pompás munka, az apjától kapta.

Harmadnapja mentek már vigan előre. A sima sikon átszáguldva dombos, hegyes vidékre értek. Az ifju lelke csupa öröm, sokat várt, sokat remélt, hadat, viadalt, vetélkedést és bizott benne, hogy nem hoz szégyent az apja fényes nevére. Egyedül maradt a földjén. Az anyja már korábban meghalt, az apja másodéve. Azóta járt szerte a pusztán, nyilazott, vadat üzött, egybetanult már a kis csapattal, hogy akár százannyi ellenségnek is bátran nekirontottak volna vele.

Az öreg Gerse már az ifju vitéz apját kisérte sovábföldre, meg egyebüvé, sokat mesélt téli estéken, a ropogó tüznél, a sárkunyhóban, mi minden fura és csudálatos gezemice jár lábon és kergül a görög, olasz, no meg szurtos sováb városokban. Annyit hallott Tur minderről, hogy nagyon szerette volna a saját szemével azt a kavarodást látni.

Az anyja, derék, jó erdőeli asszony volt. Amíg élt, még csak hagyján. De mióta meghalt, az apja mogorva volt, nem vitte sehová őt és jómaga sem ment másfelé, mint kanra, medvére, bölényre. Arról is hallott, hiszen az apja azért nem mozdult már Geyza ur idején semerre, mert hogy valami fura szerzet, valami máshitü fészkelte be magát a vezéreknél. És az öreg csak nem győzte gyalázni a sok mézesszáju, gonosz jövevényt, akik mind eleszik majd a magyar elől a falatot, csak eljöjjön az ideje, amikor nem ügyel senki a körmükre.

Sokat regéltek a nádasokban, a sárviskók közt és a ménesnél, sok tarka, zavaros összevissza dolgot. Folyt a szó a régi vitézekről, folyt a szó a hunok, besenyők és jászok tetteiről, a nagy Vezérekről szintugy, de olykor volt, aki az idegen emberek szokását mondta, a cifra isteneket, meg a tarka népek cicomáját, csengős, dobos, vidám zaját, ilyen köntöst, olyan ruhát, nemkevésbé a szép, ifju hajadonok csábos pillantását, szende arcát énekelték vidámbusan ott az elhagyott és zordon pusztán.

Tur előtt most minden regő, mende-monda megelevenedett és kerge táncot járt, amint a lován felfelé baktatott a Nagyur, Vajk ur, királyi városa felé.

Hogy a sok zavaros káprázatot elkergesse, ismét vágtába csapott át, a többiek közben beértek, kis Urát kedvére tenni, a csapatot egybefogta és maga adta meg a járás módját.

A kis lovak fürgén ficánkoltak, kócos, puksi fejüket előrenyujtva szagolták, szívták a pompás tavaszi levegőt. Itt-ott nyihogás, nyeritès hangzott.

Igy haladtak egész éjjel előre. Reggelre beérnek a királyi városba.

*

Hajnal előtt, hiszen mostanában még elég későn pirkadt, Gerse megállitotta lovasait. Egy nedves buckán állapodtak meg. Leugrottak a lóról. Megetették a lovakat, lenn a forrásnál megitattak és pihenőt tartottak.

Tur tudta, merre tartson, megkérdezte az öregtől, ő nem pihent, nem tudott megállni, ugy lüktetett benne a kiváncsiság, a vágy és öröm, mintha most ujra lemaradtak, mert az öreg Gerse bár hagyta szőlőnedvet ivott volna és mámoros fejjel járna a sötétben. De nem a feje volt mámoros, valami más. Az egész testében pezsgett, bizsergett a vér, az ujnak, különösnek, ismeretlennek a várása. Fiatal volt, tapasztalatlan, nem járt soha másfele, mint pusztán. Nem csoda, ha megkótyagosodott attól, aminek elébe nézett.

Kiizzadt, mintha valaki hajtaná. Közben eléje táncoltak a sokat hallott, csábos mesék, alakok, azt hitte, mind viszontlátja reggel.

Gerse már megindította a pihent csapatot,

hogy fiatal urát beérje. Lassan pirkadt jobbfelől, a keleti égen. Hüvös volt a levegő, madarak ébredtek, egy-egy róka, borz és őz suhant riadtan tova az utjukból olykor.

A fák már rügyeztek, de olyan furcsán hajoltak a földre, integettek vékony ágaikkal, mint ravasz erdei manók. A harmat bőven boritotta az utat és barna homoksár tapadt a lovak patájára.

Mind világosabb lett. A violaszin sávokon áttört a nap első sugara. Tur meglátta a város messziről intő, világos fénybe boritott falait, tornyait. A szeme kitágult, a szája tátva maradt. Ugy nézte, szomjasan az ismeretlen képet.

Ó mi van, mi minden rejtőzik arra, azok mögött a rovátkos falak mögött? És mennyi torony! Mennyi tető! Meseváros az ott, a regék palotái, a bizánci históriák eleven mása. Elnyujtózik a hajnali fényben, mint ásitó sütkérező fenevad...

Jaj, ha ez a száját kitátja, elnyel mindent!

Mind közelebb ér a csapat, Tur bevárja őket. Ma még a Nagyur elé lépnek és aztán, aztán... Uj élet kezdődik. Viharos, rejtelmes, idegen, vészes lidérces, ismeretlen élet.

A szép, csontos, sudár méncsikó, a sárga szörü pusztai paripa magasra emeli fejét, hosszut, kérdőt nyerit. A sörénye lobog, a lábát kényesen emeli, mintha már a Nagyur elé állna.

A nap felbukott az égről, vörös, kerek képét már tolja, mind feljebb, a pára bevonja a mezőt, dombokat és lihegő gőzbe fojtja a várost.

Egyszerre valami eddigelé soha nem hallott szó üti meg az ifju magyar fülét. A lovak is figyelnek. A város keleti sarkán kezdi, mintha valaki egy óriási tálat ütött volna, kócbuzogánnyal. Nem hallgat el, inkább folytatja, mind erősebben zengő hangon, terjed nyugat felé, szavát átveszik és a magas, vékony tornyok mintha egymással beszélnének. Ilyenkor a magyar künn napénekbe kezd.

A kis csapat megállt, mert Tur is áll és ugy figyel. A rejtelmes város, ismeretlen szavát, érthetetlen üzenetét figyeli. Az ő testében is rezeg valami, ami talán ennek a hangnak a felelete. Hogy szól, hogy zug, mind erősebben a hang. Hogy száll nyugodtan, erősen, át a kevély magyar fülek hallatára, a dombokon át.

Gerse, ott a kis ura mellett csak annyit mond:

— Harangszó...

Az ifju magyar ujra nekiindul a város felé vezető utnak, egész testében reszket és sóvárog valami után, amit nem ismer, valamire, amiről nem tud és lassu, illetődött léptekkel vonul a fejedelmi városba, ünnepi harangok zugásában.

Farkass Jenő.

Olvasóinkhoz!

Akik biztositást óhajtanak kötni, akik épitőanyagokat, vagy egyebet akarnak megrendelni, avagy üzletrészt jegyezni, forduljanak lapunkra való hivatkozással, megkeresésükkel egyenesen a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeté"-hez (Budapest, I. Kir. Vár. I. Alagsor), amely rögtön felvilágositással szolgál és elintézi kivánságaikat.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

JANUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
5 Hétfő	Teleszfor vt.	Simon	A hét elején a nap 7 óra 48 perckor kél és 4 óra 23 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 45 perckor kél és 4 óra 30 perckor nyugszik.
6 Kedd	Vízkereszt	Hár. király	
7 Szerda	Lucián vt.	Atilla	
8 Csütörtök	Szeverin ap.	Szörény	
9 Péntek	Julian vt.	Marcell	
10 Szombat	Vilmos pk.	Melánia	
11 Vasárnap	Dl. Hygin vt.	Dl. Ágota	

Sóhajt és sír . . .

Sóhajt és sir édes hazánk,
Mert hütlen hozzá az ifjuság.
Hütlen lett, nem gondol arra,
Hogy veszélyben a magyar haza.

Ébredj, ébredj oh ifjuság
Fegyverbe szólit Magyarország!
Állj be hamar a hadseregbe,
A dicső magyar honvédségbe.

Oh mily dicső a honvédnév
Követi őt dicsőség s hirnév!
Csak hamar a zászló alá,
Ne habozz hát olyan soká.

Tárogató is azt harsogja
Veszélyben van a magyar haza,
Oh legénység! légy hát magyar
Állj a zászló alá hamar!

Tekints csak a láthatárra,
Már piroslik az ég alja.
Rossz jel az! Veszélyben a haza.
Fegyverre hát, aki magyar!

Ha legény vagy, ne légy gyáva,
Gyere legyél Horthy baka.
Akár huszár, akár más
Milyen szép az, majd meglásd!?

Fel-fel hát ti szép legények!
Kormányzó ur felétek tekintget.
Álljatok be a hadseregbe
A dicső magyar honvédségbe!

(Tab). vitéz ROMAN MIHALY.

Nemzeti zarándoklás Rómába. A jövő esztendei Szent Év megünneplésére az Országos Katolikus Szövetség 1925. március közepén, április végén, junlusban és szeptemberben Csernoch János dr. bíboros-hercegprimás, Szmrecsányi Lajos egri érsek, Zichy Gyula gróf kalocsai érseki apostoli kormányzó, valamint a püspöki kar többi tagjának részvételével Szent-évi országos nemzeti zarándoklást rendez. Részletes felvilágositás IV., Ferenciek-tere 7., III. lépcső I. em. 2. sz. alatt kapható.

Tömörkényi István emléktáblája. Tömörkényi István emlékét márványtáblával jelölik meg, amelyet a Somogyi-könyvtár olvasótermében helyeznek el. Fehér márványból készül az emléktábla, amelyet vörös márványból faragott oszlopos disz keretez. A tábla feliratának megszövegezésével Tömörkényi István utódát, Mára Ferenc muzeumigazgatót bizták meg.

Gazdák figyelmébe! A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdatársadalom figyelmét, hogy jelentsék be a Kamara (Debrecen, Piac-utca 9. szám. 1. emelet) hivatalához azon mezőgazdasági cselédek személyi adatait, akik hüséges és példás viselkedés mellett legalább 25 esztendő óta szolgálnak egy helyen.

Törökszentmiklós házhelyeket sürget. Mayer János földmivelésügyi minisztert pénteken délben Törökszentmiklós küldöttsége kereste fel, Almássy Imre grót és Horánszky Dezső vezetésével. A küldöttség azt panaszolta fel a miniszter előtt, hogy a házhelyek odaitélése dolgában a törökszentmiklósi házhelyigénylőket sulyos sérelmek érték. A küldöttség kérte ennek revizióját. Mayer János földmivelésügyi miniszter válaszában megigérte a küldöttségnek, hogy felülvizsgálja ezeket a dolgokat és a vizsgálat eredményéhez mérten intézkedni fog az igénylések jogos kielégitése dolgában.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamarája 1924 december 20-án tartott közgyülésén, melyen a 8 vármegye agrártársadalmának minden kuriája szokatlan nagy számban vett részt, gróf Khuen-Héderváry Károly elnöki megnyitója során a Gazdakamara állást foglalt az igazságos és arányos adózás keresztülvitele mellett s e célból egész adózási rendszerünk átszervezését és egyszerüsitését tartja kivánatosnak. Lehetetlen tovább is fentartani azt, hogy az adókivetéseket szorzószámmal eszközöljék. A jövedelem és vagyonadó terén a nyári közgyülés óta szerzett tapasztalatok még égetőbbé teszik a kamara elnöke azon kivánságának a megvalósitását, hogy legalább megyénként, de esetleg járásonként is számtartási és adóügyi irodák állittassanak fel a gazdák részére. Ehhez a kamara minden támogatását biztositja, de a gazdáknak maguknak is hozzá kell járulni. A jövedelem- és vagyonadó-rendelettervezetek megfelelő módositása érdekében a kamara sokat tett és ért is el eredményeket, de a gyakorlati keresztülvitel során közgyülésen elhangzott panaszok még nagyon sok tulzásról és hibáról adtak bizonyitékot. Az autonóm vámtarifa elfogadásakor azt igérték, hogy annak tételeit a kereskedelmi szerződések lényegesen módositani fogják, ez azonban folyton késik. A kamara szükségesnek tartja a szerződések végleges megkötése előtt a gazdatársadalom érdekképviseleti szerveinek a megkérdezését. A közgyülés a belügyminiszter 44.200—924. számu rendeletének a mezőgazdasági termények tüzvész elleni megóvása tárgyában teljes átdolgozását követeli szintén a gazdák előzetes meghallgatásával a közös szérük kötelező tüzbiztositásának kimondásával. Egyes sajtóorgánumok állandó agrárellenes hangulatkeltését sajnálattal látja a közgyülés. Az elnök leszögezi, hogy ugy a felsődunántuli kerületi sajtó, mint a gazdasági szaksajtó és a budapesti lapok készséggel közölték mindig a kamara közérdekü tudósitásait. Kérni fogják, hogy a községeknek átengedett kereseti adót ne minden község maga használhassa fel, hanem ezeket a pénzügyminisztérium aránylagosan ossza szét a községek között, tekintet nélkül arra, hogy mennyi az illető község kereseti adóbeszolgáltatása, mert a jelenlegi állapot mellett egyes községek a nagy kereseti adóbevételeik révén méltánytalan előnyhöz jutna a kicsiny, szegény vagy olyan községekkel szemben, ahol sem kis, sem nagybérlő, sem iparvállalatok nincsenek. A közmunkaváltság eltérései a különböző megyékben sulyos konkrét panaszok tárgyát képezték, melyek alapján a kamara megfogja sürgetni a közuti törvényjavaslatnak mielőbbi elfogadtatását, mert az utóbbi 10 év alatt talán alig volt ennél sikerültebb javaslata a kormánynak. S ennek áldásos hatása a mezőgazdaság szempontjából ki nem számitható lesz. A közgyülés a forgalmi adó, a malmok általi szedett vámszázalék, a cukorrépa árának megállapitása, a kisbérletek terén tapasztalható uszorahaszonbérek, az elmult őszi vetőmaghitel s a tavaszi árpa, zab, burgonyavetőmag kormányakció tárgyában erélyesen állást foglalt. Elnöki kijelentés alapján a kamara a földreform mielőbbi végrehajtását tartja kivánatosnak ugy a megváltást szenvedők, mint a földhöz juttatottak s együtt az ország közgazdaságának érdekében. A mezőgazdaság részére elegendő üzemi és befektetési hitel lehetővé tételét s a külföldi kölcsönök magas kamatlábának leszállitását követelik. Ormándy János igazgató megbizást nyert egy adóügyi Utmutató kiadására, melyet minden adófelszóUlamlási bizottsági tag meg fog kapni az összes kamarák területén. A termelésnek a biztonság érzete az elengedhetetlen feltétele. Az 1925. évi költségvetés elfogadása s a kamarai törvény 31. §-a alapján a tágságukkal járó kötelezettségek nem teljesitése miatt törlendő tagok névjegyzékének elfogadása után Szauter Ferenc dr. inditványára a közgyülés köszönetet szavazott gróf Khuen-Héderváry Károly elnöknek a kamara eddigi hathatós és eredményes vezetéséért. A kamara demokratikus összetétele a közgyülés külső képén is meglátszott, de ugy a kisgazdák, mint a közép és nagybirtok képviselői a mezőgazdaság és az ország egyetemes közérdekének szemüvegén keresztül tették meg felszólalásaikat, kritikáikat és javaslataikat.

A Hadimuzeum Egyesület táncestélye. A Hadimuzeum Egyesület által január 13-án a budai Vigadóban rendezendő táncestély diszelnökségét politikai és társadalmi előkelőségeink vállalták. Ezenkivül 500 tagu hölgy- és bálbizottság nagyértékü támogatása biztositja az estély sikerét, mely iránt az érdeklődés oly nagy, hogy a kiadható jegyek több, mint harmadrészét már lefoglalták. Az előkészitő bizottság érdeklődőknek naponta 3—6-ig nyujt felvilágositást Koronaherceg-utca 7. III. em. 1. sz. alatt. Telefon 76—84. Ugyanitt lehet meghivókat kérni.

Egy marék föld és néhány szál borostyán — irredenta-eszköz. Kellemetlen kalandja volt a napokban Szombati-Szabó István költőpapnak, aki az Ady-emléktábla leleplezésén vett részt Debrecenben s több felolvasást is tartott. Szombati-Szabó debreceni származásu ember és emlékü néhány marok földet vitt magával atyja sirjáról, ugyanakkor Csokonai sirjáról is letépett néhány szál borostyánt. A vámvizsgálatnál a vámhivatalnoknak szemet szurt a borostyán és a kis zacskóba csomagolt föld és szigoru vallatóra fogta Szombati-Szabót, majd kijelentette, hogy a föld és a borostyán bizonyára irredenta propaganda-eszköz. A költőpapot átadta a vámőrségnek, podgyászának minden egyes darabját, iratait, könyveit átvizsgálták, részbeb enlkobozták és csak hosszas zaklatás után engedték meg, hogy utját folytathassa.

Banda Marci meghalt. A magyar cigányvilág egyik legismertebb alakja, Banda Marci, hétfőn délután 77 éves korában meghalt Vácott, ahol néhány héttel ezelőtt telepedett le, mikor elfáradt kezéből kiesett a vonó. Az öreg Banda Marci alacsony, sovány, hosszu ősz bajuszu emberke, egy emberöltőn át ország-világszerte hires, neves mulattatója volt a magyarságnak és siró-nevető hegedüjének nótája akárhányszor a legelőkelőbb házakban is felcsendült. Banda Marci 1847-ben született Vácott. Fiatal korában Vác környékén, majd a városban muzsikálgatott, majd a 80-as évek közepén Budapestre került s itt az akkori Sugár-uton (most Andrássy-ut) lévő Budapest kávéházban muzsikált évekig, mint »Váci Banda Marci«. Később a 90-es évek elején felépült Metropol-szálló éttermébe került, ahol évtizedeken át játszott s itt szerezte meg igazi nagy népszerüségét, majd több kávéházban, végül az utolsó években a budai Bellevueban muzsikált. Több izben volt zenekarával külföldön is: Kopenhágában, majd négy évvel ezelőtt Bécsben. Banda Marci Marci bécsi szereplése valójában szenzációja volt az osztrák fővárosnak. Akkoriban játszották ott az »Ezüst sirály« cimü operettet Bécsben, ebben az operettben Banda Marci kisérte a magyar nótát. A darabnak ez volt az egyik nagy vonzóereje s az »Ezüst sirály«-t több, mint kétszázszor játszották. Ebben az időtájban Fedák Sárinak volt egy száma, amelyet Banda Marci kisért, s amelyről sokat beszéltek abban az időben Bécsben. Megható volt, hogy a megszállott terület magyarjai, akik abban az időben Budapestre nem látogathattak el, Banda Marcit keresték fel Bécsben, hogy édes-bus magyar nótái mellett álmodozhassanak, remélhessenek. Körülbelül 25 év előttt a Nép-

szinházban cigányversenyt rendeztek, amelyen a sok résztvevő közül Banda Marci lett az egyik legelső nyertes. Különösen kuruckorbeli és 1848-as nótákkal aratott nagy sikert. Bartha Miklós, a kiváló publicista, akinek kedvenc cigánya volt, azt mondotta róla, hogy ő a magyar nóta fejedelme és meg kellene hivni a Zeneakadémiára, hogy az ifju nemzedék tanulhasson tőle magyar érzést, magyar hangulatot a zenében. Banda Marcinak nagy szenvedélye volt a lóverseny, mindig kint lehetett látni a régi pesti pályán, rendesen külloldali esélyü lovakat fogadott és bár néha elcsieptt egy-egy nagy osztalékot, bizony keresetének jórészét a lóverseny vitte el. Az utóbbi pár évben többnyire már csak statisztilt az öreg cigányprimás. Veje és fia vezették a zenekart. Banda Marci csak üldögélt a primás mellett s csak akkor vette elő a hegedüt, ha valami régi vendége jött hozzá mulatni. Az utolsó hónapokban már sokat panaszkodott és sehogyan sem érezte jól magát Budapesten. Mindig azt hajtogatta: Elmegyek haza. Vácon akarok meghalni. Hiába mondogatták neki, hogy itt Pesten szép temetése lesz és mindenki szereti, nem volt maradása. Három héttel ezelőtt hazament és hétfőn délután három órakor meghalt. Itthagyta tizenöt unokáját, vejét és egyik fiát, ifj. Banda Marcit, aki most a Metropolban muzsikál. Banda Marci életében mindig büszkén emlegette, hogy Ferenc József királytól arany érdemkeresztet kapott, szerette mindenki az öreg primást, aki csak akkor jött ki a béketürésből, amikor a simit és a modern nótákat hallotta. Ő maga soha sem muzsikált más nótát, csak magyar nótát. Még hallgatni sem szerette az idegen muzsikát. Banda Marcit szerdán délután 3 órakor temették el Vácon. A temetés természetesen hagyományos cigányszokások szerint folyt le, muzsikaszóval kisérték utolsó utjára a magyar nóta fejedelmét.

Razziák a vidéken az élelmiszerhamisitások ellen. Grill Kálmán dr. irányitásával a földmivelésügyi minisztérium Borsod-, Abauj-, Heves- és Zemplén vármegyék területén tejszövetkezeteket akar létesiteni, amelyek higiénikusan kezelt tejgyüjtő-telepeket épitenek, ahonnan nemcsak a megyék nagyobb városait, hanem a fővárost is ellátják tejjel. Grill Kálmán dr. ezenkivül állandó razziák tartásával akarja a négy vármegye élelmiszerellátását ellenőrizni, hogy igy megakadályozza az élelmiszerhamisitásokat. A razziákat, amelyeket repülőbizottságok fognak végezni, meglepetésszerüen tartják az egyes városok tisztiorvosainak és a járásorvosának bevonásával. Szükséges ugy a tejgyüjtőtelep létesitése, valamint a razziák tartása is azért, mert Miskolcon a beérkező tej jelentékeny százaléka hamisitott és ennek egy resze Budapestre is kerül. Ezekkel a razziákkal meg fogják akadályozni a hamisitott tej forgalombahozatalát és elejét veszik a felsőmagyarországi megyékben nem egyszer a hamisitott tej okozta ragályos betegségeknek.

Burgonyatermelési ankét. Az idei burgonyatermés meglehetősen bő, azonban, mint megállapitást nyert, a burgonya sok betegséggel van fertőzve, meglehetősen degenerálódott. Ez inditotta a szabolcsi burgonyatermelőket arra, hogy január hó végére Nyiregyházára burgonyatermelési ankétot hivjanak egybe, amelyen a termelés sikeressége érdekében teendő lépéseket fogják megbeszélni.

Halálraitéltek Gvulán egy rablógyilkos cipészt. Csajbók József komádi cipészmester 1923-ban Szilasi Antal vésztői lakost vasvillával leütötte, hurkot kötött a nyakára, azonban Szilasi nem halt meg. E tett után három hónapra Csajbók József Barna Lajos zsadányi földmüvest a sarkadkerekszturi határban fejszével agyonütötte. Amikor elfogták, apatikusan felelt a kérdésekre és nem tudott választ adni, hogy miért ölte meg Barna Lajost. A törvényszék most Csajbók Józsefet halálra itélte.

Sajtgyárat és gyapjumosó telepet létesitenek a hortobágyi gazdák. Debrecenből jelentik: A juhtartó hortobágyi gazdák már 1922-ben Hortobágyi Törzsjuhászat cimmel szövetkezetbe tömörültek, hogy a ma szinte értéktelen juhtejet és gyapjut minél gazdaságosabban értékesitsék. A szövetkezet most beadványt intézett Debrecen városához, amelyben ötven holdra kedvezményes bérletet kér, hogy öt holdon sajtgyárat, öt holdon gyapjumosó telepet és 40 holdon mezőgazdasági üzemet állithasson fel. A gazdák számitása szerint a hortobágyi juhállomány évi 69.000 liter tejet ad, amiből sajt állitható elő. A sajt minősége valamivel jobb lenne, mint a pusztadőri sajté. A fennmaradó savóval sertéseket javitanák fel, amelyeket császárhusra dolgoznának fel. A gyapjumosó telep évi teljesitményét minimálisan ezer métermázsára teszik. Miután a bérletnek semmi akadálya sincs, a polgármester biztositotta a gazdákat, a város legmesszebbmenő támogatásáról.

Kihirdették a szent évet Magyarországon. December 25-én, karácsony első napján, délelőtt 10 órakor a budavári koronázó főtemplomban ünnepi istentisztelet vezette be Magyarországon a jubileumi szent évet. A szentmisén megjelentek: József, József Ferenc és Albrecht kir. hercegek, Izabella, Auguszta és Anna királyi hercegasszonyok, Zsófia és Gabriella kir. hercegnők, Horthy Miklósné, a kormányzó neje, Szcitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke, bárcsházi Bárczy Istvan államtitkár, Apponyi Albert gróf, Wlassics Gyula báró, Tőry Gusztáv, Ripka Ferenc, Orczy tanácsos, a fő- és törzstisztek nagy csoportja élén Ludwig altábornagy, és Perczell tábornok, Zsembery István, gróf Apponyi Albertné, őrgrót Pallavicini Edéné, Az előkelőségeken kivül, akik számára a szentélyben jelöltek ki helyet, a templom hajóját is teljesen megtöltötte a hivő közönség, amelynek soraiban zászlóik alatt láttuk a budapesti katholikus egyesületek küldöttségeit. Amikor az ünnepi főpapi mise evangéliuma véget ért, P. Zadravetz István tábori püspök lépett a szószékre, aki szárnyaló beszédben fejtegette a nap jelentőségét. A magyar püspöki kar intézkedett, hogy a magyar lelkek méltóképpen vehessenek részt a jubileumban és az Országos Katholikus Szövetséget bizta meg a magyar zarándoklatok vezetésével. A szentbeszéd után folytatódott a főpapi mise, amely alatt a templom énekés zenekara Sugár Viktor vezetésével Vavrinecz Mór karácsonyi miséjét adta elő.

Lövöldöző őrült a Ferenc József-hid tetején. Vasárnap este félhét óra tájban a Ferenc József-hid járókelői orditozásra lettek figyelmesek. A hang a Pest felé eső rész toronyépitménye mellől hallatszott, ahol rövidesen egy hasonfekvő embert vettek észre. Azonnal értesitették a tüzoltókat, akik hozzáfogtak, hogy a nyilvánvalóan őrültet a hid tetejéről leszedjék. Alighogy a tüzoltók megérkeztek, az őrült egymásután négy lövést adott le. A veszedelmes feladatra két bátor tüzoltó jelentkezett önként: Sós Kálmán és Bódis István, akiknek tolólétrai segitségével sikerült elérni a lövöldöző őrültet és kicsavarni kezéből a revolvert, amely a Dunába esett. Megkötözték, derekára hevedert erősitettek és óvatosan leeresztették a létrán a hidra, ahol a közönség hangosan megéljenezte a bátor tüzoltót. Az őrültet, aki Rakovszki Gyula villanyszerelőnek mondotta magát, az angyalföldi elmegyógyintézetbe szállitották.

A gabona- és lisztforgalom nyilvántartása. Mayer János földmivelésügyi miniszter a nemzetgyülés ülésén benyujtotta a háboru esetére szóló kivételes hatalom megszünése következtében a gabona és lisztforgalom körében szükséges rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat felhatalmazza a minisztériumot, hogy a gabonában és lisztben ugy belföldi, mint külföldi vonatkozásban előálló forgalomnak helyes nyilvántarthatása céljából a buza- és rozskészleteknek, továbbá a buza- és rozslisztkészleteknek bejelentését elrendelhesse és a jelentés módját rendelettel szabályozhassa. Az indokolás szerint a gabona- és lisztnemüek ugy belföldi, mint külföldi forgalmára vonatkozó adatok összegyüjtésére korábban a kivitel és behozatal helyes irányitása céljából és a belföldi közélelmezési helyzet áttekinthetése végett volt szükség. Bár a gazdasági forgalom szabadságának teljes helyreállitása folytán ezek az okok már meg is szüntek, a kérdéses adatok továbbra is való gyüjtése mulhatatlanul kivánatos. Kivánatos pedig gazdaságpolitikai szempontból, mert ezek az adatok juttatják a kormányt abba a helyzetbe, hogy a vetésterületi és cséplési statisztikai felvétel adatait megfelelően kiegészithesse és állandóan megbizhatóan szerezhessen tájékozódást a forgalombakerült és még a termelőknél levő gabonamennyiségekről.

Tömeges kiutasitások Oláhországból. A lapok jelentése szerint a belügyminisztérium 15.000 felhivást küldött szét az Oláhország területén állandóan letelepedett külföldieknek, amelyben felszólitja őket, hogy legkésőbb egy hónapon belül hagyják el Oláhország területét.

A karáosonyi Szajna átúszását ezidén is megnyerte a tatai Dukász László. Párisban ezidén tizennyolcadszor rendezték meg a Szajna négy fokos jeges vizében a szokásos »traversee«-t, a folyó átuszását, mely karácsony első napján óriási tömeg előtt, nagy népünnepély keretében a legjobb francia uszók részvételével szokott megtörténni. Ezidén is, mint a mult évben, a versenynek csak egyetlen külföldi résztvevője volt, a magyarországi Dukász László, akinek sikerült mult évi győzelmét megismételve elvinni a pálmát a francia uszók elől. Győzelmével megnyerte Doumergue elnök díját, egy gyönyörü sévresi vázát. A 206 méteres távot 2 perc 50.2 mp alatt uszta végig. Tizen indultak.

Szabadonbocsátották Beran felvidéki német képviselőt. A Alios Beran volt képviselőt, akit 1923-ban hazaárulás miatt négyévi szigoru börtönre ítéltek, a Pilsen melletti Boryban lévő börtönből tegnap este hat órakor elbocsátották. Dr. Beran este félhét órakor Prágán át Brünnbe utazott. A büntetés hátralévő részét Berannak féltételesen elengedték. Ezzel szemben azonban kimondották, hogy két évig Brünnben köteles tartózkodni.

Lapelkobzás egy kötőjel miatt. A munkácsi rendőrség értesitette a »Munkács« cimü hetilap szerkesztőjét, hogy ezentul elkobzás terhe mellett tilos a »csehtót« jelzőnek kötőjellel két szóba való irása és hogy a szerkesztőség a jövőben köteles e két szót kötőjel nélkül »csehtót«-nak, illetve »csehszlovák«-nak irni. A cseh rendőrség ezzel az intézkedésével ellentétbe jutott a békeszerződésekkel, amelyek a »cseh-tót« elnevezést következetesen kötőjellel használják.

Amerika buzakivitele emelkedik. Az európai buzatermés kedvezőtlen eredménye folytán az amerikai buzakivitel állandóan emelkedik s október havában 1921 augusztus óta a legnagyobb volt. A jelentékenyebb kikötőkből ugyanis októberben 41,800.000 bushel buzát exportáltak a szeptember havi 32,662.000 bushellel szemben. Ezenkivül még nagymennyiségü buzalisztet is szállitottak el, amely körülbelül 8,200.000 bushel buzamennyiségnek felel meg, amiáltal a kiszállitott mennyiség 50 millió bushelre tehető, a szeptember havi 39,200.000 bushellel szemben. Az eddig kiszállitott mennyiség junius 1-e óta, október végéig 118 millió bushelre tehető, amely az 1923. év megfelelő időszakával szemben 44 millió bushel növekedésnek felel meg, amikor a buza- és a buzalisztkivitel 29.700.000 bushelre rugott. 1923-ban október végéig az összes rendelkezésre álló kiviteli feleslegnek 47 százalékát exportáltak, 1922-ben 115 millió bushelt, vagyis 52 százalékot.

Az oláhok az erdélyi kisebbség jogait jámbor kívánságoknak minősitik. A Adeverul munkatársa a magyar párt brassói nagygyülésével kapcsolatosan beszélgetést folytatott Sándor József magyar képviselővel, aki a következőket mondotta a magyar Pártnak a jövőben követendő politikájáról:

— Küzdeni fogunk a párisi kisebbségi egyezmény megvalósitásáért, valamint az 1867. évi valamennyi magyar állampolgár egyenjogusságát proklamáló törvény érvényesitéséért, amelyet az erdélyi kormányzótanács annakidején érvényesnek jelentett ki. A kisebbségi iskolák kérdésében a nemzetek szövetségéhez fordulunk és kérni fogjuk mindazoknak az intézkedéseknek revizióját, amelyeket a kormány az iskolák ellen hozott. A közoktatásügyi minisztert figyelmeztettem, hogy meg fogjuk tenni ezt a lépést, de a miniszter hallgatott és tovább folytatta azt a politikát, amely arra irányul, hogy a magyarságot kiforgassa nemzetiségéből. A magyar nép követeli az iskolai és egyházi autonómiát. Az autonómia természetes fejlődés eredménye. Amikor a parlamentben néhány analfabétának magyarázni próbáltam ezt a dolgot, irredentizmussal vádoltak meg. Bizunk azonban az oláh népben és együtt akarunk munkálkodni az ellenzéki pártokkal és Oláhország valamennyi kisebbségével. A regátbeli oláhok természetesen kettőzött figyelemmel kisérték a brassói eseményeket, s az ottan elhangzott panaszokat szóvá tevő magyar lapok cikkeire leplezetlen nyiltsággal vágtak vissza. Igy a Cuvantul egyik legutóbbi számában »A magyar kisebbség ne várjon semmit a gyulafehérvári határozatoktól« cimen — az oláh kormány csendes jóváhagyása mellett — ezeket irja: A kisebbségi sajtó a gyulafehérvári népgyülés évfordulóján nagy siránkozásba kezdett amiatt, hogy a gyulafehérvári pontokat az oláh kormány nem veszi figyelembe. A gyulafehérvári pontok romjain való siránkozás helyett jobb volna, ha minden nyelvü és felekezeti kisebbség két elemi dolgot megtanulna, nevezetesen azt, hogy az a százezer oláh paraszt, amikor Gyulafehérváron összegyült, kizárólag egy célt tartott szeme előtt: a szabad oláh királysággal való egyesülést és eszükbe nem jutott azon törni a fejüket, hogy milyen nyelven itélik el Jancsit Torockón, vagy Hanzit Nagydisznódon. Az egyesülést feltetel nélkül kiáltották ki, a közönség egyáltalán nem törődik vele, hogy aggodalmaskodó vezetői milyen jámbor kivánságokat szednek utólag pontokba. A másik elemi tudnivaló az, hogy Nagyoláhország parlamentje 1919 őszén ratifikálta az uniót, anélkül, hogy gondolt volna azokra a programmpontokra, amelyeket a Dácia-szállóban éjszaka összefirkáltak. Azt is tudhatná az erdélyi kisebbség, hogy a gyulafehérvári gyülés nem szavazhatott meg alkotmányt a kiegészitett Oláhországnak, s még csak nagy vonásokat sem jelölhet ki az alkotmány elvi kérdéseiben. A gyulafehérvári gyülés kizárólag Erdély dolga volt, azonban mihelyt Erdély összeolvadt a többi oláh területtel, külön semmiféle törvényhozási munkát nem végezhetett, mert tisztára történelmi fogalommá vált.

Óriási dohánytermés Törökországban Konstantinápolyi jelentés szerint az ezévi dohánytermelés hozadékát 60—70 millió ok-ra becsülik, ami 70—90 millió kilogrammnak felel meg. Ottani szakértők véleménye szerint Törökországban nyolc esztendeje nem volt a dohánytermés ilyen kedvező. E mellett a dohánykereskedelemnek még az az előnye is megvan ezidőszerint, hogy mintegy 7—800.000 oka dohányból álló készlet van a smirnai raktárakban az elmult év dohányterméséből.

Emléktábla egy kutyának. Mult év nyarán nagy szenzációja volt egész Amerikának, hogy Percival P. Baxter, Maine állam kormányzója félárbócra bocsátotta a kormányzói palota lobogóját, mert kimult Garry nevü hüséges kutyája. Az állam lakossága vegyes érzelmekkel fogadta, hogy a kormányzó hivatalos gyászt demonstrált kutyájáért. Percival P. Baxter azonban ragaszkodott egyéni meggyőződéséhez, hogy Garry nem volt közönséges kutya és ezért kijárt emlékének a kegyeletnek ez a megnyilatkozása. Végül azonban mégis beadta a derekát és néhány nap elteltével behuzatta a zászlót. Ugy látszik azonban, hogy Baxter kormányzó az elmult év alatt sem tudta kutyáját elfelejteni. Most ugyanis az a hir érkezik, hogy a kormányzó és az államtanács rendeletére emléktáblán fogják megörökiteni a kormányzói palotában Garry kutya hervadhatatlan érdemeit. Eredetileg az állami parkban akart a kormányzó emlékművet állittatni Garrynak, az idevonatkozó rendeletet már ki is bocsátotta és az emléktábla tulajdonképpen kompromisszum, amelybe csak nagy nehezen tudták belekényszeriteni a kutyája emlékét hüségesen ápoló kormányzót. Az emléktáblát a kormányzó költségén állitják fel. A kibocsátott rendelet szerint célja az, hogy »állandóan emlékeztesse Maine állam népét azokra a hüséges és önzetlen szolgálatokra, amiket a háziállatok teljesitenek, hogy ezzel kifejezze azt a reményt, amelyet annak az időnek eljövetele iránt táplálnak, amikor nem fogják többé elhanyagolni és kinozni az állatokat és az ember kedves és irgalmas lesz Isten legalázatosabb teremtményeihez is.«

A vendégkoszoru disze.

Horváth Boldizsár, Magyarország hires igazságügyminisztere, közmondásosan szerény sorból emelkedett fel erre a nagy méltósággal járó polcra. Nem csoda hát, ha boldog volt nagyon s vele együtt ezren és ezren örültek a szorgalom, tudás és tisztes munka e királyi jutalmának. És az örömtől sugárzó uj igazságügyminiszter, először és utoljára életében, nagy vendégséget csapott. Hivatalos volt arra mindenki, aki erre a tisztségre akár a rangja, akár a tudománya révén méltónak látszott; zászlós urak, miniszterek s világhirnek örvendő tudósok. A valóban diszes vendégkoszoru már letelepedett a lakomaasztalnál, mikor a házigazda intett, hogy a meghivottak száma még nem teljes, valaki még hiányzik.

— Vajjon ki lehet az illető? — sugták össze a vendégek. — Csak nem a király? Mert lám, az asztalnál épp a legfőbb hely áll üresen.

— Valószinüleg József főherceg lesz — konstatálta halkan a miniszterelnök.

Horváth Boldizsár azonban nem elégitette ki a kiváncsiskodókat, hanem kiment a teremből s a másik percben egy szégyenkező, zavartan botorkáló, egyszerü »csizmaruhába« öltözött öreg embert vezetett be a karján. Odatuszkolta az asztalfőre s meghatottságtól elfátyolozott hangon igy szólt a bámuló nagy urakhoz.

— Megbocsássanak, de én ugy érzem és azt vallom, hogy erre a helyre itt nem akad senki méltóbb közöttünk. Igaz, hogy csak egyszerü parasztember, de a lelke nemes. Igaz, hogy nem mestere a finom beszédnek, de énérettem durva munkában törte magát egy életen át. Uraim, ez az ember az én édesapám s én háladatos tisztelő fia vagyok neki.

És a nagyurak e mélységes fiui tisztelet láttán megindulva nagyegyetértőleg bólogattak, mondván:

— Valóban, ő a vendégkoszoru igazi disze.

A D O.

Az 1924. évi jövedelem- és vagyonadókivetés főbb rendelkezései.

(Folytatás.)

A jövedelembecslés általános elvei.

A becslés utján való megállapitás esetén az adóköteles jövedelemnek és vagyonnak a kivető hatóság köteles minden olyan körülményre figyelemmel lenni, amely a jövedelem nagyságára valamilyen befolyással bir. Igy a földbirtok minősége, a kataszteri tisztajövedelem összege, a mivelési ágak és azok eloszlása, a különböző mivelési ágakból származó jövedelmet terhelő rezsie-költségek különböző összegei, a mellékhaszonvételek terjedelme, hozadéka és a környéken szokásos haszonbérek. Vagyis szigoruan keresztülviendő azon elv, hogy »a saját kezelésben levő mező- és erdőgazdasági üzemekből és az ezekkel kapcsolatos jogokból eredő jövedelmet a saját gazdálkodás folytán valósággal elért tisztanyereség alkotja«. Az 1923. évi átlagos terméseredményekre s az egyes földbirtokoknak az egyes pénzügyigazgatóságok területén való arányos és egyenletes megterhelésére különös gond forditandó. Vagyis a földbirtokból származó jövedelem összege és ez után az adónak a tétele ugy állapitandó meg, hogy az adózók teherbiróképességének és az arányos adóztatásnak az teljesen megfeleljen. Ezek a jövedelembecslés általános elvei.

A jövedelembecslés tételes irányelvei a következők:

1. A jövedelmet az egész birtokra nézve a holdankénti jövedelem megállapitása utján kell megbecsülni és az egy holdra eső jövedelmet kell a holdak számával megszorozni.

2. A földbirtok minősége a kataszteri tiszta jövedelem nagyságával egyenes arányban javul s vele az adóköteles jövedelem is. Homályos itt a rendelet 6. §-a b) pontjának második része, melyet a szövegező urnak bővebben ki kellett volna fejteni, mert csak sejteni lehet, hogy mire gondol, mikor a meliorációk, mütrágyázás, alagcsövezés utján előálló nagyobb termést kiveszi a szabály alól.

3. Az egységes birtoktestet egységesen kell becsülni. De a különböző mivelési ágakra tagozódó birtokrészletek jövedelmét mivelési áganként 100 holdon felüli birtoknál rendszerint elkülönitve kell megbecsülni. Mellőzhető az elkülönités 100 holdon alul kevés nádas és legelő jelenlétében.

4. Rét, nádas a szántóval egyenértékü s a szántónál a rendes hozamból kell kiindulni.

5. A legelőnél, különösen ha az felszántásra nem alkalmas (szik, homok stb.), a szántóföldi jövedelem 35—50 százaléka vehető.

6. Rendszeres kertgazdasági terület és gyümölcsös jövedelme a szántóföldi jövedelem dupláját képezi.

7. A kastély körüli park-diszkert az erdők beszámitása alá esik. Erdők jövedelembecslésére ma is az 52.000/1921. P. M. rendelet 17. §-a irányadó. A kitermelt és az erdőn tároló fának öle egy métermázsa buzával egyenlő értékü. Ha a kitermelés a vasuttól 20 kilométernél nagyobb távolságra van, az érték 50 kilogramm buzával egyenlő, de a tulajdonosnak helyhatóságilag kell igazolni, hogy a nagy távolság miatt a rendes forgalmi áron alul kénytelen fáját eladni. 5—20 kilométer távolság, vagy vagy különlegesen költségesebb kitermelés esetén egy öl fa ára 50—100 kilogramm között értékelendő.

8. A szőlő jövedelme a tényleges termés kinyomozása utján 50—75 százalék rezsieköltség levonásával állapitandó meg.

9. Mellékhaszonvételt külön csak akkor szabad felbecsülni, ha annak mérete a normális gazdasági keretet meghaladja, vagyis, ha annak üzéséhez a gazdaság saját területe, saját tenyészete és termése nem elegendő. Ez esetben a szoros értelemben vett földmivelésből származó jövedelem megfelelően mérséklendő.

10. A környéken szokásos haszonbérekre szintén figyelemmel kell lenni a holdankénti jövedelem megállapitásánál. A saját — házi — kezelésben levő birtok jövedelme több, mint a bérlő jövedelme, — mivel a bérlő jövedelme is a tulajdonos javára esik.

Viszont igaz az is, hogy bérbeadás esetén a tulajdonos jó haszonbért, a bérlő viszont sok jövedelmet akar, tehát a birtok kihasználása egészen más, mint házikezelés esetén, amely kiméletes és értékfokozó, értékkonzerváló, tehát gyengébb arányban jövedelmező, mint a bérlőgazdálkodás, amely kihasználóbb.

11. A kisbirtoknál a holdankénti jövedelmet magasabb összegbe kell felvenni, mint a nagybirtoknál, mert a mellékhaszonvételek jövedelme a kisebb birtoknál a szoros értelemben vett földmivelésből (magtermelésből) származó jövedelemmel szemben aránylag jelentékenyebb, mint a nagybirtoknál. Tehát 15 holdon felüli kisbirtok még akkor is meghaladja a 800 koronás létminimumot, ha minősége gyengébb.

A kisbirtok nem vonható jövedelemadó alá, ha 15 holdnál nagyobb ugyan, de az összkataszteri tiszta jövedelem 75 koronán alul marad, mert ez a kisbirtok nagyon gyenge minőségü lehet.

A 10—15 katasztrális holdas kisbirtok akkor jövedelemadó köteles, ha a holdankénti átlagos kataszteri tiszta jövedelem a 15 koronát meghaladja.

Sőt a 8—10 katasztrális holdas kisbirtok is jövedelemadó alá esik, ha a holdankénti, átlagos kataszteri tiszta jövedelme 20 koronán felül van. Ezekről a kisbirtokokról ugyanis a pénzügyminiszter azt vélelmezi, hogy ezek a 800 aranykorona létminimum jövedelmet 1923. évben is meghozták már.

Itt emlékeztetek arra, hogy a tavaszon sok községben már a 3—4 holdas kisgazdától is bevallást követeltek, ami már akkor is tulzott buzgóságnak látszott az adóközegek részéről. Ezeket a pontokat különösen a kisgazdaközönségnek kell jól megjegyeznie!

12. A 7500—924. Pü. M. rendelet 6. §. b) és m) pontjai rokon irányelvet foglalnak magukban, de elég homályos szövegezésben. Eszerint a kivetési kerületben fekvő ingatlanokat a kataszteri tiszta jövedelem különböző tételei szerint kell olyan csoportokba osztani, melyek a jövedelemadó tételeinek megfelelnek. Ugyanis a kisbirtokok a legkisebb és legnagyobb jövedelmek határain belül csak bizonyos korlátolt számu adótétellel lesznek megterhelhetők. Az ingatlanok besorozásánál ügyelni kell arra, hogy a legalacsonyabb jövedelem csak a legrosszabb minőteleket csak a legjobb minőségü földekre állapitsák meg. ségü földekre alkalmaztassék, viszont a legmagasabb té- Ahol a földek általában az országos átlagnál (9—10 k. ktj.) magasabb kataszteri tiszta jövedelemmel vannak osztályozva, a körülményekhez képest az osztályozást ugy kell megejteni, hogy a földek jelentékeny része a közepes tételek alá essék!

VITÉZI MEZŐGAZDASÁG

Értesítés

az angol sertés-tenyészanyag beszerzési módjáról.

Hivatkozással a november 30-i számban közzétett felhivásunkra — tekintettel az eddigi kevés igénylőre, és igy az adminisztrálással járó költségek aránylag tul nagy voltára — értesitjük tagjainkat arról, hogy angol sertésanyag iránti igényléseikkel a Magyar Gazdaszövetség sertésosztályához (Budapest, IX., Üllői-ut 25), telefon: József 99—27) forduljanak.

A felsorolt fajták megtekinthetők és kiválaszthatók a budapesti haszonállat vásártelepen, valamint a szegedi és rákoscsabai telepeken.

Ugyanott megtörténhetik az átvétel is, a vételár 20 százaléknak, valamint a teljes vételár után számitandó 3 százalék forgalmiadó és járlatdij lefizetése után: a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetétől beszerzendő igazolvány, illetve hiteljótállási nyilatkozat felmutatása ellenében.

A hátralék törlesztése kettő év alatt 6 százalék kamat és ehhez járuló kezelési költség mellett, 8 részletben fog történni, melyért a szövetkezet gaciát vállal. Amennyiben a vásárlás fenti módon, részletfizetésre eszközöltetik: minden koca után, minden ellés után: 3 hónapos korban 1—1 malac esetenként a Magyar Gazdaszövetségnek leadandó.

Tekintettel arra, hogy eredeti fajtiszta importált angol sertésztenyészanyagról van szó: az árak a pedigrék szerint módosulnak. Mégis tájékozásul közölhetjük, hogy az 1 évesek ára cca. 10—15 millió korona; 3 hónaposak 2.5—3 millió korona; vemhes kocák cca. 13—15 millió korona, mely összegek tekintettel a fajtiszta bőséges hozamu tenyészanyagra és az Angliából való szállitás magas költségeire, rendkivül méltányosnak mondhatók.

„szövetkezetünk a vitézekért való jótállásért és költségeink megtérítéséért csupán KETTŐ százalék jutalékot szamit fel."

Saját érdekükben felhivjuk tagjaink figyelmét arra, hogy a felsorolt fajták közül gazdaságuk viszonyainak megfelelő anyag kiválasztása miatt tanácsért a Magyar Gazdaszövetséghez fordulhatnak. Megbizás folytán, amennyiben a kivánt fajta, darabszám stb. pontosan megjelöltetik, a szövetkezet is vállalna — megfelelő előleg cimünkre való beküldése mellett — a tagok részére foganatositandó vásárlást, szállitást, természetesen a vásárlók veszélyére és költségére. Tekintettel azonban a tenyészegyedek nagy értékére, a tagoknak saját érdekükben áll, hogy a megtekintést és kiválasztást személyesen eszközöljék.

Épitőáruk tájékoztató árai.

Az árak ab gyár értendők 3 százalékos forgalmi adó külön felszámitása mellett, vagontételekben, készpénzfizetés mellett.

	korona
Nagyméretü égetett agyagtégla, 1000 drb-ként	740.000
Kisméretü égetett agyagtégla, 1000 drb-ként	600.000
Nagyméretü mész homoktégla, 1000 drb-ként	620.000
Égettet hornyolt tetőcserép, 1000 drb-ként	1,250.000
Égetett hódfarku tetőcserép, 1000 drb-ként	900.000
Cementcserép, 1000 drb-ként	1,000.000
Égetett gerinc kupcserép, 1 drb-ként	4.200
Felsőgallai MÁK portlandcement, 1 q-ként	85.000
Fával égetett darabos mész, 1 q-ként	50—55.000
Nyergesujfalusi portlandcement, 1 q-ként	82.000
Román cement, 1 q-ként	65.000
Aszfalt szegetelőlemez, 5 mm, négyzetm-ként	19.000
Kátrány fedőlemez, Nr. 90, 10 négyzetm-ként	114.000
Kátrány fedőlemez, Nr. 150, 10 négyzetm-ként	78.000
Aszbeszt müpala, drb-ként	3.800—4.500
Fürészelt épületfa, szegedi elosztó telepünkről köbm-ként (12/18 cm, 7 h) kötőgerenda	900.000
Szarufa, köbm-ként (10/10-es, 5 m h)	850.000
Párnafa, köbm-ként (8/8-as, 4—5 m h)	850.000
Léc- köbm-ként	800.000
Deszka, köbm-ként (4/4-es, 2—6 m h)	800.000
Raktárüveg 4/4-es, négyzetm-ként	42—45.000
Budapesti telepről 4/4-es deszka, köbm-ként	800.000
Léc, köbm-ként	800.000
10 tonnás kocsi raksulya 2300 drb tégla, vagy 4500 drb cserép és 150 kup	
15 tonnás kocsi raksulya 3600, tégla, vagy 6500 cserép és 150 kup	
Tetőfedőnád 60—70 cm kerületü kéve, 250 cm hosszu drb-ként	5.000

Megrendelések közvetlen szövetkezetünkhöz (Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete) intézendők, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeténél vásárolható gépek, lószerszámok és egyéb mezőgazdasági felszerelési cikkek árai:

	korona
1 pár 7. sz. lószerszám nikkel kulcsos merev kápás	2,100.000
1 pár 5. sz. lószerszám kápás, alá izzasztó varrva	1,800.000
Félparádés lószerszámok szép minőségben és kivitelben	2,200.000
1 drb, körülbelül 2¼ kg-os finom szürke gyapjutakaró	250.000
1 drb, körülbelül 3½ kg-os finom szürke gyapjutakaró	300.000
1 drb. R. R. morzsoló	1,200.000
1 „ 1 C. K. morzsoló	1,000.000
1 „ 8. sz. planett lókapa	1,200.000
1 „ plantage lókapa	1,000.000
1 „ U. P. 6. sz. eke	1,080.000
1 „ U. P. 7. sz. eke	1,230.000
1 „ D. 6. sz. M. N. eke	1,080.000
1 „ 61 kg-os M. S. 5. sz. könnyü borona	890.000
1 „ 90 „ M. S. 6. sz. borona	1,180.000
1 „ 45 „ 13. sz. könnyüvetésü borona	620.000
1 „ 70 „ 14. sz. borona	940.000
1 „ 32 „ 2 tagu kisgazda borona	450.000
1 „ 56 „ 2 tagu rögtörő borona	825.000
1 „ 82 „ 3 tagu rögtörő borona	1,200.000
1 „ targonca	260.000
1 „ itatóveder	39.000
1 „ 4 karikás csikózabla	18.000
1 „ D. F. répavágó	750.000
1 „ 3. sz. kézidaráló	500.000

A fenti árakhoz plusz 3 százalék forgalmi adót is felszámitunk. Ezen árak azonnali készpénzfizetés esetén értendők. Hitelügylet esetén 10 százalék felárat is számitunk fel. Felszólitásra jutányos árajánlatot teszünk: parádés lószerszámokra, komplett nyergekre és mindennemü mezőgazdasági felszerelésekre. Áraink elsőrangu kivitelüek, legjobb minőségüek és jutányosak.

VITÉZI ÉLET

Vitézek mezőgazdasági tanfolyama Somogyszentimrén.

Hétfőn, december hó 22-én, tartották meg Somogyszentimrén a m. kir. földmüvesiskolában a vitézek idei első mezőgazdasági tanfolyamának befejező vizsgáját.

Ezen négyhetes mezőgazdasági tanfolyam igen szép eredménnyel zárult. Megjelentek a földmüvelésügyi minisztérium képviseletében: Gálos Imre főigazgató, a Vitézi Rend képviseletében: vitéz Igmándy-Hegyessy Géza vitézi törzskapitány, továbbá fonyódi vitéz Markóczy Antal somogymegyei székkapitány, Horváth Jenő, az alsódunántuli mezőgazdasági kamara igazgatója, Preiszberger János, a somogyvármegyei gazdasági egyesület titkára, Kadarkut község elöljárósága, a kadarkuti gazdakör elnöke és sokan mások.

A megjelentek örvendetes meglepetéssel látták azt a kiváló eredményt, melyet a vitézek ezen rövid tanfolyam alatt elértek. Ismét bebizonyosodott az, hogy mennyire hasznos az ilyen tanfolyamok rendezése és az azokon való résztvétel. Az a kép, amely a résztvevők feleleteiből a jelenlevők előtt ilyetén képpen kirajzolódott, egy boldogabb és hozzáértéssel dolgozó hazafias magyar gazdatársadalom kialakulásával kecsegtette a vitézi gazdák lelkes barátait és pártfogóit.

A második tanfolyam 1925 január 11-én kezdődik és február 7-ig tart. A vitézek csoportonként mind résztvesznek ilyen tanfolyamon, hogy a gazdálkodás elméleti és gyakorlati tudnivalóit fokozatosan elsajátithassák.

Forradalmi gazdálkodás.

Az állami költségvetéssel egyidőben a nemzetgyülés elé terjesztették azokat a zárszámadásokat is, amelyek a Károlyi-kormány és az u. n. tanácskormány idején történt és törvényteleneknek tekintendő utalványozásokat tartalmazzák.

E kimutatások szerint a Károlyi-kormány törvénytelen utalványozásai végösszegben 2.920,546.000 koronát, a proletárdiktatura kiadásai pedig 5.159,204.987 koronát tesznek ki. Ha ezeket a számösszegeket az akkori pénz mai értékére számitjuk át, ugy akkor ezek 2.920,564.000 koronáról 13.126,086.400,000 és 5.150,204.987 koronáról 15.489 milliárd 339.200,000 koronára emelkednek, vagyis végösszegükben 286.154,256.000 koronára rugnak.

Ha belemélyedünk a rovatok részleteibe, számos esetben még névszerint is megtudjuk azokat, akiknek működését a forradalom pénzzel honorálta. Ismeretleneknek, akiket a kimutatás ?-lel jelez, politikai szolgálatokért mai értékben mintegy 210.000.000 korona jutott. A Károlyi-kormány svájci követe: Schwimmer Róza és Várady Jenő 182.000,000 K-t kaptak. Schwimmer Rózának, többek között, egy izben, szivarokért 11 svájci frankot, azaz 150.000 koronát is adtak. Virágokért azonban már többet, 672.000 koronát, ajándékokért 2¼, borravalókra pedig majdnem 8 millió koronát utalványoztak ki. Egy alkalommal cigarettáért 1¼ milliót vettek fel a külügyminisztérium kasszájából.

A budapesti államrendőrség pénztára csendőrtoborzásért 4.000,000.000 és a karhatalom személyi kiadásaiért 7.200,000.000 koronát fizetett ki. Braun Testvéreknek, a rendőrségi őrszemélyzetnek szállitott rumért 208.000,000 korona (mai értékben) lett kiutalva.

Károlyi Mihály a pénzügyminisztérium utján propaganda célokra 1.440,000.000 K-t vett fel, mig Apáthy István nak, Kolozsváron müködött egyetemünk néhai tanárának, a román invázió elleni védekezésre 4.160,000.000 koronát küldtek, Ukrán cukorvásárlásra 40, akkori millió koronát utaltak ki. Miákits Ferenc, Malasits Géza és Vanczák János, mostani szociáldemokrata képviselők, uti és napidijátalányra fejenként 2500, akkori, vagyis mintegy 11 millió mostani koronát kaptak egyénenként. Peyer Károly ennek háromszorosát vette fel egy alkalommal.

Károlyi Mihály fényképének elkészitője, Erdélyi fényképész, fáradozásáért csak 1, mostani milliót kapott, Biró Mihály azonban, aki a forradalmi plakátok nagy részét készitette, postabélyegek tervezéséért 5000 akkori, azaz mintegy 21.000,000 mostani koronával lett honorálva. Biró Mihály egy más alkalommal is, középiskolai könyvek rajzaiért, ugyanannyit kapott.

A honvédelmi minisztérium törvénytelen utalványozásai nincsenek részletezve, mert a minisztériumnak felmerült kiadásait részben a kerületek hadbiztosságai utalványozták, ezeknek könyvei és elszámolásai pedig a megszálló csapatok által részben őrizetbe vétettek, részben pedig megsemmisittettek.

A kultusztárca törvénytelen kiadásai között szerepel Reinitz Béla zenemüvészeti megbizott, az azóta halálraitélt és volt népbiztos, Ágoston Péter, Vámbéry Rusztem, Farkas Gyula, Varga Jenő és Rónai Zoltán (volt népbiztosok) fejenkénti 12.500, akkori, azaz mintegy 50 millió mostani koronája. Oberschall Pál egyetemi tanár 18.000, azaz 80 millió koronát kapott ismeretlen célért.

A proletárdiktatura törvénytelen utalványozásai során Czepf külügyi népbiztossági szolga 400, akkori koronát kapott kölcsön, Böhm Vilmos hadügyi népbiztos testőrségének 160.000,000 mostani koronát juttattak. A Községi Temetkezési Üzem az ellenforradalom leverése alkalmával elesett katonák temetkezési költségeiért 77 ezer, akkori, vagyis negyedmilliárd mostani koronát számitott fel. Böhm Vilmos bizalmas kiadásokra egy alkalommal 32.000,000 (mai) koronát vett fel. Ugyancsak őneki egy autótáskára 580, szökött kommunisták élelmezésére pedig 520 akkori koronát utaltak ki.

A belügyi népbiztosság hatáskörébe tartozó határvédelmi zászlóaljaknak, terrorcsapatoknak és hasonló alakulatoknak 33 millió koronát, vagyis, mai pénzben, 112 milliárd koronát folyósitottak. A kiküldetési pótdijak, agitációs propaganda és ehhez hasonló költségek, mintegy 5 milliárd mai koronára rugnak.

Gara Arnold a szovjet 5 koronás bankjegy rajzolásáért 16.000,000, Kozma Lajos pedig a 10 koronás papirpénz tervezéséért mintegy 12 millió koronát kapott mostani értékben.

Szamuelly Tibor távirászai 7000, akkori, vagyis mintegy 20 millió mostani koronát kaptak, mig a vonatához beosztott postásnak csupán 500 akkori korona (másfélmillió mostani) lett utalványozva. Stromfeld vörös hadseregparancsnok és vezérkari főnök távirókocsijába bevezetett telefoni munkadij egyike a proletárdiktatura legkisebb kiadásainak: 48 akkori, vagyis csupán mintegy 150.000 mostani korona lett érte kiutalva.

Babot, lencsét legmagasabb áron vesz a

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gaes Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján.
Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 12.000 korona

• REGÉNYCSARNOK •

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (28)

MÁSODIK RÉSZ.

Sötét az ég terebélyes sátra, fehér az árva föld. Sürü csomókban löki a sötét marok a tiszta havat, sietve gombolyitja és rossz lelkiismerettel takarja ujra, meg ujra a kemény rögöt, mintha a rátapadó vérnek bünös foltjait akarná befedni, eltüntetni örökre.

Lovasok össze-vissza száguldó, nyugtalan öldöklésben és rombolásban ki nem fáradnak és a bajjal be nem telnek. Csunya káromlás szikrázik a keresztény fosztogatók ajkán, káröröm villan a szemekben, Istent kisértő gőg huzza a szájat, a kunok féktelen kedve, kurjantása, röhögése sem rosszabb ennél.

Homályos templomokban összebujva jámbor és gyáva had könyörög szabadulásért. Hideg kunyhókban szurtos gyerekek éhes kérése állati vinnyogásba tör. Anyák könnye elapadt. Aggok reszketése görcsbe merevült. Hivőt átkoz ki Jézus egyházából a hitetlen és pénzsóvár pap, a nép oltott gyertyák és halott harangok éjében összekuporodva siránkozik, aztán a másik keresztény kiátkozza a papot, a pápát és mindenkit, aki velük tart.

Förtelmes tora halálnak, bünnek, sötétnek és mételynek. Rosszabb élet a nemlétnél. Éjben nyaldosó tüzek kaján élete. Sikolyok, hörgés, kin és boszorkányság élete. Férgek, halottrablók, apagyilkosok, Judások, Heródesek tomboló vigalma.

Délről, napfényes, dus, lüktető életből, szikár, magas, szenvedélyes, kemény ember halad lován a pusztaságon át. A végtelen hómezőn, a jeges sikon át igyekszik felfelé. Meleg bundája alatt erős szív dobog, hiszi, hogy rendet teremt a magyarok földjén. Fülöp fermói püspököt III. Miklós pápa küldi, hogy saját személye képében lássa és állitsa meg a bajt.

»Irtson és romboljon, épitsen és plántáljon az Ur nevében, amint legjobbnak látandja, Isten dicsőségére, a szentszék tisztességére, az egyházi szabadság helyreállitására, az ország állapotjának megszilárditására, a béke visszaszerzésére, a lakosok testi és lelki üdvösségére.«

Vajjon sikerül-e neki?

Milyen más az élet, más a föld, az ég, a nap, az éj, odalent! Mások az emberek, mások az erkölcsök, más a levegő, más a viz. Itt hull a hó, sietve szerteszórja a dus, fehér pihét, a hideg csillagfényü, apró pikkelyt, tereget és takar, temet és tisztit. Sebaj. Uj tavaszok és nyarak jönnek, áradó folyók hömpölygnek, a vér ujra megered mindig és meg nem áll soha hosszu időre áldozata. Jajszó elhangzik, de hiába fojtja meg a csend, már futnak, esnek, szállnak és vágnak uj jajok szaggató karmai, nem lesz itt már nyugalom és béke soha többé.

Valami szörnyü szellem, vad, pogány, bosszuálló haramia lelke tombol, avagy maga az Antikrisztus tenyészti ebben a zsiros talajban buján és kiirthatatlan szivóssággal termő gaztetteit.

László király dicsőséggel páholta el a csehet és sietve Szepesen termett. Ott fenn a zord hegyeknél zabolátlan urakkal tusakodott. Máté nádor ezalatt odalent Veszprémben, Zalában igyekezett rendet teremteni.

Sokan voltak a dölyfös urak, birtokuk, váruk, seregük, hatalmuk teméntelen, az étvágyuk kielégithetetlen. Ahol a fel-felvillanó tüzet eloltogatták, nemsokára ujra kigyulladt a parázs.

Uszkös kunyhók deszkái között megfagyott, sovány tetemek, éhező, rongyos, félhalott népség, nem volt ilyen nyomor még magyarok földjén.

Ki az Ur hát erre? Ki kergeti a szegényt és hajtja a bajt, ki őrzi és szaporitja a telt éléstárat, mikor a jó magyar ember csüre, kamrája üresen kong, ki tömi a kutyáját pecsenyével, amikor a jobbágy jajgatva rogy a küszöbre és morzsáért könyörög rettentő nyomorában?

Isten átka száll ezeknek a nagyoknak, ezeknek a gőgös uraknak, ezeknek a fösvény árulóknak fejére, a nép átka veri őket és ne fogadja be a föld hülő testüket.

Bécsen felül egy kis faluból indult egy magányos magyar a Lajta felé. Hosszu bajából felépülve, reménnyel telve, behegedt sebekkel lépi át a fagyos folyót és közeledik Pozsony városa felé.

Gyalogosan, foltos, kopott öltözékben, megnyult képpel, nagy szakállal, felismerhetetlen a hires Simonfia György vitéz, a Baksa nemzetiség legderekabb hajtása. Szivébe száz tőrt döf a szegény nép baja és minden átok, mely az urakra szállt, felelevenedik benne ujra, amikor az elhagyott emberek végtelen nyomoruságát látja.

Jómaga, mig a derék német paraszt utravalójából tartott, megosztotta kenyerét az éhezőkkel, aztán ő is éhesen lábol az öles hóban. Száguldó ordasok elől a tőre védi, de a szivét megsebezte a sok szörnyüség, nem érzi a saját baját, csak a másé üti-veri, mire a Dunamenti városba ér.

Este van, kapukat zárnak és a vitéz éjjeli szállást keres egy csapszékben.

1.

A Mihály-kapu közelében huzta meg magát György vitéz, egy csapszékben. A zsebeit kiforgatta, de egy lyukas dénárnál többet nem talált bennük a legnagyobb igyekezettel sem. Igy hát beérte kevéssel és miután az éjszakát jól-rosszul átaludta, kora reggel felkerekedett, hogy Keller Johannt megkeresse. Tudta, hogy a Töpler mühelyben dolgozik, a polgárok utbaigazitották.

A derék fegyverkovács éppen nagy igyekezettel lakkozott egy fegyvertartót, amikor az inas azt mondta neki, hogy künn egy kolduló várja.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Gazdasági Távirat Hírszolgálat

naponta pontos távirati értésitéseket ad a Nemzeti Bank hivatalos árfolyamairól, a terménytőzsde jegyzéseiről, a sertés- és marhavásár, takarmány- és vetőmagpiac árairól Felvilágositást ad minden postahivatal

Előfizetéseket elfogad:

a Magyar Távirati Iroda

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám, valamint a Magyar Távirati Iroda fiókjai: Szeged, Debrecen, Miskolc, Kaposvár, Pécs, Szombathely, Győr, Békéscsaba

Nemzeti Közgazdasági Részvénytársaság

Budapest, IV., Váci ucca 31/33, IV. em.

(Piarista-épület).

Foglalkozik **mindenféle** kereskedelmi és bank-ügyletekkel, u. m. átutalásokkal belés külföldre, vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket, valamint csekkeket.

Elfogad:

pénzeket a legelőnyösebb heti kamatozás mellett.

Előleget ad:

tőzsdén jegyzett papirokra a legolcsobb feltételekkel

Tőkeelhelyezésben és bármiféle pénzügyi müvelet lebonyolitásában a vitézeknek és üzletbarátainak dijtalanul rendelkezésére áll

Vágó csizmái

legjobbak és legolcsóbbak!

Minden saját készitmény.

Halina csizmák, magas, barna, tehénbőr bőrozéssel K 450 ezer. — Tiszti csizmák boxbőrből, bármilyen fazón K 650 ezertől feljebb. — Munkás csizmák, erős tehénbőr K 550 ezertől 650 ezerig. — Munkás cipők (bakancs) strapára K 140 ezertől 180 ezerig. — Munkás cipők női, erős borjubőr K 120 ezertől 140 ezerig. — Férfi, erős box, füzős vagy cuggos K 250 ezer. — Női magas füzős box K 200 ezer.

Vidékre postán utánvéttel küldök, meg nem felelőt kicserélek, helybelieknek kedvező havi vagy heti részletfizetésre is készitek

VÁGÓ B. JENŐ, BUDAPEST, VIII., KUN-UTCA 11. SZ.

RESISTA

garantált tüz-, hő- és saválló

üveg konyhaedény.

A müvelt háziasszony ideálja! Hygienikus, kristálytiszta, gazdaságos. Kapható: Fazék, lábas, tejforraló pecsenyesütő, tészta és omelette sütő, kuglófforma, teafőző alakban. Minden darab szabadlángon használható! — RESISTA petroleum lámpa cilinder égés közben hideg vizzel locsolható anélkül, hogy elpattanna. — Forgalomba hozza a magyarországi és balkáni vezérképviselet és egyedárusitó:

Nemzeti Közgazdasági Rt. műszaki osztálya

Budapest, IV., Váczi-utca 31-33. IV. emelet.

Kicsinybeni árusitás. — Követelje minden edényüzletben.

Magyar Hirdető Iroda

Budapest, IV., Városház-u. 10.

*

Mindenféle hirdetést felvesz: ujságokba, naptárakba; ugyanolyan áron, mint a lapok

Felárat, levelezési költséget nem számitunk

Vitéz bajtársaim

szives figyelmükbe ajánlom jó és olcsó magyar konyhámat és kitünő fajboraimat. Szives pártfogásukat kérve, maradtam bajtársi tisztelettel

vitéz **MISKOLCZY KÁROLY** *vendéglős*

VII., Almássy-utca 2. szám. (Dohány-utca sarok).

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 2. SZÁM — 1925. JANUÁR HÓ 11.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR

TRIANONI NÓTA.

Dallam: Szomoruan szól a magyar nóta.

Trianoni békekötés óta
Nem hangzik már minálunk a nóta.
A magyarság szomoruan hallgat
Fáj bár szive, de azért nem jajgat.

Erős kezét bus szivére nyomja,
Van neki, hej! ezerféle gondja,
Fáj neki az igaztalan béke,
Azt lesi csak, mikor lesz már vége.

Akkorára tartogatja vérét,
Ki kell adni rablóknak a bérét.
Igazságnak kell e földön lenni,
Csatába még egyszer el kell menni.

S ha eljön a feltámadás perce,
Inába száll rablóknak a mersze.
»Előre«-szót a magyar meghallja,
Követi a székely, jász-kun dalja.

Olyan futást a világ nem látott,
Mint a minőt majd akkoron lát ott,
Oláh, cseh, rácz azt se tudják merre
Inaljanak? arra-e, vagy erre?

Hazánknak ős határait ujra
Visszakapjuk, ha előbb nem »ujra«,
Amikor a termést mind beszedtük,
S annak árát takarékba tettük.

Ne busulj hát, édes magyar népem,
Lesz még szüret ezen a vidéken,
Szólni fog még nálunk is a nóta,
S nem Trianon lesz hozzá a kóta.

DR. KEMÉNY ZOLTÁNNÉ.

ooo

VÁGY ÉS FOHÁSZ.

Hegyek, hegyek mármarosi hegyek,
Szivem is elszorul, szemem könybe lábbad,
Szivem is elszorul, ha reátok nézek.
Mert idegen nép tapossa határad.

Visszagondolok a gyermekéveimre,
A Tisza partjára és nagy hegyeidre.
Ott töltöttem el kora ifjuságom
Te utánad vadregényes vidék, oh mily nagyon vágyom!

A térdem megroskad, ajkamon ima kél;
Hallgasd meg imámat, felséges Istenség,
Hallgasd meg imámat és az ottlévőkét,
Hogy feltudjuk szabaditani őseink örökét!

Ne engedd óh Uram, felséges Istenem,
Idegen uralmát a magyar nemzeten!
Esdve kérjük Isten, magyarok Istene,
Segitségedet s áldó kezedet erre a nemzetre.

Ne nézd ezt sokáig, óh felséges Isten,
Hogy ősmagyar földön magyar csak rab legyen.
Adj erőt és kitartást a mi kormányzónknak,
Hogy ismét naggyá tehesse a mi országunkat!

Áldd meg óh nagy Isten a mi kormányzónkat,
Hiszen a megszállt országrészek csak ő benne biznak.
Hallgasd meg kérésünk óh felséges Isten!
Könyörülj meg végre e szegény nemzeten.

Tab. vitéz ROMAN MIHALY

oo

HIÁBA.

Hiába szöknél, ismét égsz,
Szived rózsákat fakaszt ujra...
Téphet, tiporhat bármi vész:
Rezeg reája szived hurja.

Szállj ki sorsodból s nézz körül,
Hová sejtésed már alig lát;
Öröktől fogva ős köd ül
S elzárja a tőled a — kalitkát.

Jőjj, szedjünk egy néhány csomó
Szelid arcu kicsiny virágot,
Virág, dal, szerelem, de jó!
Áldott, ki néha messze látott.

RADVÁNYI SÁNDOR.

Gyümölcstermelés.*

Az alföldi gyümölcsfák, különösen a kajszinbarack, azért pusztul ki tömegesen, mert sok évben oly bő a kajszintermés, hogy a gyenge homok nem képes utánapótolni a termésben leadott tápanyagot. Ez okból az egyik feltétele az alföldi gyümölcstermelésnek a gyümölcsfák rendszeres trágyázása, különösen fontos pedig a gyümölcsfák mütrágyázása, amely még ugyszólván ismeretlen gazdáink előtt.

Amilyen erősen védekezik a szőlősgazda a szőlőbetegségek ellen, ugyanugy meg kell szoknia a gyümölcsfák ápolását és kártevők leküzdését. Hogy e téren milyen eredményeket lehet elérni, egynéhány statisztikai adatot sorolunk fel: Amerikaban az almatermésnek 70 százaléka volt férges, mig ott az általános védekezés, vagyis arzénméreggel való permetezés be nem vezettetett. Rendes permetezés bevezetése után egynéhány éven belül 99 százalékra emelkedett az egészséges almatermés és csak egy százalék maradt férges.

Ugyancsak nagy károkat okoz a levéltetvek nagymérvü elszaporodása ugy a gyümölcsfákon, mint a kerti veteményekben. Itt tehát az ideje a növényvédelem meghonositásának a gyümölcsfáknál is. Igaz, hogy a modern védekező szerek, amelyek e célra már hazánkban is forgalomban vannak, gyakran költségesek, azonban alkalmazásuk eredményes és mindenesetre bő haszonnal jár.

A mult esztendő nehéz borértékesitési viszonyai nagyon gondolkodóba ejtették a szőlőtermelőket. Azoknál a szőlőmüvelési módoknál, amelyeknél a szőlő között vannak a gyümölcsfák, a jó gyümölcstermés ugy, ahogy kárpótolja a gazda fáradozásait, ellenben ahol elsősorban a bor mennyisége volt a döntő szempont, azokon a területeken nem nagy eredményeket tudtak elérni (pénzben) a szőlőtermelő gazdák.

Most, amikor külkereskedelmi, külpolitikai nehézségek állják utját annak, hogy a bor régi piacainkra bevonulhasson, arra kell törekedni a szőlőtermelésnél, hogy minél nagyobb mennyiségben csemegeszőlőt produkáljon az alföldi szőlősgazda, amelynek az értékesitési viszonyai könnyebbek, jobbak és biztosabbak.

1922. év tavaszán a készülő uj vámtarifatervezet tételeinek a tárgyalása alkalmával a kereskedői érdekeltség erősen kardoskodott a gyümölcsbehozatal mellett, illetőleg a gyümölcsvámtételek leszállitása mellett. A gazdaérdekeltség igen tekintélyes része, arra hivatkozva, hogy e vámtételek hosszabb időre állapittattak meg és remélni lehet, hogy addig az Alföldön jelentős gyümölcskultura fejlődik ki, ellenezte a gyümölcs vámtételének leszállitását.

Alföldünk ma sok helyen gyümölcskerthez hasonlit. Ha Nyiregyháza közelében (Sóstó, Kótaj) vagy Debrecen közelében utazunk, vagy Cegléd től Kecskemétig visz utunk, vagy tovább, Szeged-Felsőtanyáktól Dorozsmáig, de még inkább a Kecskemét—Lajosmizse—budapesti vonalon, vagy az ókécskei határban utazunk, olyan, mintha egy gyümölcskertben járnánk, ahol nagyterjedelmü szőlők gyümölcsösökkel diszitve váltakoznak szemeink előtt.

A homoki szőlőtelepités az utóbbi három évtized alatt óriási lendületet vett az Alföldön. Kecskemét határában a semmire sem használható futóhomokterületeket a város, egyik bölcs polgármesterének a tanácsára, a szőlőtelepités céljaira engedte át s alig pár évtized multán azokon a területeken, amelyeken eladdig homoksivatagokat látott a szemlélő, a legszebb szőlő és gyümölcskultura indult meg. S ma már az alföldi homokos területeken telepitett szőlő és gyümölcsösök termelvényei Nyugat országait is el tudnák látni, ha nem hanyatlanék évről évre olyan nagy mértékben gyümölcstermesztésünk.

A gyümölcstermelés komolyan vétele különösen ma birna nagy jelentőséggel. Addig, amig az elszakitott részek szállitották az izletesebbnél izletesebb gyümölcsöket, főleg a hosszabb eltartásra valókat, nem is volt nagyobb baj. De amióta ezektől a területektől elestünk, nemcsak kivitelre nem jut, hanem még nekünk is importálni kell.

Az Alföld egy részén, ahol szikesebbek a területek, ott nem igen látni gyümölcsfát (mást sem), ellenben a homokos területeken bizonyos fellendülés észlelhető. Sajnos, gyümölcsfáink igen nagy mértékben pusztulnak. Nincs megfelelő pótlás, pedig a borkereskedelem pangása és bizonytalan jövője miatt a gyümölcstermesztést kell jobban felkarolnunk. A tiroli és amerikai termesztők vagon- (hajó-) számra tudják gyümölcseiket Európában, nálunk is nagy haszonnal eladni. Nem mintha ez jobbizü gyümölcs volna, de mert szebb, egyenletesebb és az a jobb kereskedő, aki a piacra az igényeknek megfelelő árut hoz. Ez a titka az eredményes, jövedelmező gyümölcstermesztésnek.

Gyümölcstermesztési kilátásaink ma olyanok, hogy bátran mondhatjuk, aki jó gyümölcsöt termel, az ebből megélhet, mert jó gyümölcsöt bármily mennyiségben el tud adni, sőt ki tudjuk szoritani a külföldi árut, mert a gyümölcsfogyasztás egészségi okokból is mind nagyobb tért hódit. Azt mondja az amerikai: »Egyél meg mindennap egy almát s távol tartod házadtól az orvost.« A piac elsősorban a gyümölcsnek a külső szinét nézi és elsősorban kevésfajta gyümölcsöket keres, de azt nagy tömegekben. A gyümölcstermelés elsősorban, mint eladási cikk szerepel s ha igy fogjuk fel, akkor feltétlenül alkalmazkodnunk kell a vásárlóközönség igényeihez.

Ismerni kell az illető gyümölcsfának a talajhoz, az éghajlathoz való alkalmazkodóképességét és csak a vidéknek megfelelő gyümölcsfajtákat kell termesztenünk. A gyümölcstermelésnek az alapja tehát a jól választott hely, talaj és főként a helyesen megválasztott fajta.

Azt, hogy téli vagy nyári fajtákat termesszünk inkább, a kereslet, illetőleg az elhelyezhetőség szabja meg.

Az Alföld jó erőben tartott s trágyázott homokjain a meggy, kajszinbarack, cseresznye, keserümandulára oltott őszibarack, kevés agyagtartalom mellett az alma, körte és dió is jól diszlik.

Almából a legtöbb ismert faj nem felel meg az itteni viszonyoknak. Igen korán megtámadja a szu s könnyen kiszárad. A nyári almák még csak teremnek valahogyan s kevésbbé férgesek, de a téliek legnagyobb része férges, korán lehull a gyümölcse és nem tartós. Igaz, hogy az Alföldön, főleg a homokon, legtöbb alma nem diszlik s mig nem volt rá szükség, mert rendelkezésünkre állt Erdély, Szatmár és Máramaros, addig nem sokat törődtünk itten vele, de most, hogy annak behozatala csonka országunkat csak szegényebbé teszi, meg kell fontolnunk a dolgot s olyan fajtát kitenyészteni, mely az itteni talaj és éghajlati viszonyokat elbirja és mégis piacképes.

A gyümölcstermesztésnél általában nagy baj nálunk az, hogy nem törekedik közönségünk a finomabb fajták termesztésére. Pedig nagy bevételt csak a finomabb gyümölcsből lehet elérni. Az is igen nagy hiba nálunk az Alföldön, hogy nem törekednek egységes, az egyes vidékeknek legjobban megfelelő gyümölcsféleségek tenyésztésére, pedig nagytömegü, egyenlő árut csak igy lehet előállitani s igy lehet a legigényesebb piacot is kielégiteni.

Igen nagy lépéssel vinné előbbre gyümölcstermelésünket, ha minden vidéknek meg volna az azon a vidéken legjobban bevált és megtermő gyümölcsfák elterjesztése végett a megfelelő gyümölcsfaiskola, amely ellátná az illető vidékeket a szükséges finomfajta gyümölcsfákkal s amely irányt szabna s a nemesitést is végezné.

A gyümölcstermelés a még meglevő és eléggé feltárt területeken is javitásra szorul. Amellett a nagyarányu gyümölcstermelés mellett nem is gondolná az ember, hogy mennyi hibával lehet találkozni a fajok megválasztása, az ültetés és kártevők ellen való védekezés tekintetében. Az uj, nemesebb gyümölcsfajok fáinak tartóssága, viselkedése tekintetében egész meglepő kérdések sek előtt állanak a gyümölcsfa-tulajdonosok. A jövőre való tekintettel a gyümölcstermelés terén is sok ujitás szükséges. Ezek az ujitások azonban csak alapos megfigyelések, tanulmányok alapján tehetők meg. Ebből a szempontból nagyjelentőségü volna az alföldi gyümölcsvidék központjában olyan gyümölcsfakisérleti telep létesitése, amely a különböző gyümölcsfanemeket, gyümölcsfajtákat kipróbálná, termésüket megfigyelné, a nemesitési módokat is eredményesen tanulmányozná és ezen az alapon a termelőket megfelelő tanácsokkal látná el. Az állam mai pénzügyi helyzete mellett ez a telep csak az érdekelt városok áldozatkészsége mellett valósulhatna meg.

* Mutatvány dr. Gesztelyi Nagy László: »Az alföld gazdasági jövője« c. könyvéből.

Legnagyobb hiba azonban Alföldünkön a gyümölcstermesztésnél, hogy a gyümölcsfák ápolásával és gondozásával egyáltalában nem törődnek, ezért aztán az itt termelt gyümölcsféleségek (alma, körte) legnagyobb százaléka férges, ugy hogy magasabb piaci igényeket nem tud kielégiteni, amellett izletesebb konzerválásra sem alkalmas. A kecskeméti konzervgyár szebb konzerveket készitendő, kénytelen Szabolcs vármegyéből egy ottan levő hires gyümölcskertészetből hozatni fajalmát és fajkörtét, mert az egész Duna-Tisza közén jó anyagot nem tud kapni. Ennek dacára óriási az a mennyiség, ami a gyümölcstermelő városokból évenként kimegy. Nagykőrösről 1923-ban október 18-áig kiment 1230 vagon gyümölcs. Ebből 500 Bécsbe, 18 Prágába. Kecskemétről 1923 szeptember 15-éig 903 vagon gyümölcs ment ki, amelyből 692 külföldre ment. Emellett a helybeli konzervgyárak is többszáz vagonnal dolgoztak fel.

A gondozatlanság következtében a gyümölcsfák között igen nagy a pusztitás. Ez az oka annak is, hogy a gyümölcsfák itten általában rövid életüek. A hires kecskeméti baracktermelés évről évre aláhanyatlik, mert a fák közül igen sok kivész, jó minőségüvel nem pótolják és igy mennyiségileg s minőségileg is visszaesés észlelhető.

Előfizetési felhivás.

Ismételten felhivjuk előfizetőinket, hogy hátralékos előfizetésüket, illetve az uj évre szóló előfizetési dijat kiadóhivatalunk cimére küldjék be.

Tekintettel arra, hogy lapunkkal az olvasók igényeit a legteljesebb mértékben óhajtjuk kielégiteni, igen bő és tanulságos tartalommal jelentetjük meg. De ha mi sem kimélünk áldozatot, kérjük, hogy olvasóink is, akiknek érdekeit elsősorban szem előtt tartva dolgozunk, hasonló lelkesedéssel és jóakarattal viseljék szivükön a lap boldogulását, előfizetők gyüjtésével, saját hátralékaik és előfizetéseik beküldésével, anyagi és erkölcsi támogatásban részesitve küzdelmünket.

1925. évre szóló kitünő anyagot tartalmazó naptárunkból ötszáz példánnyal többet nyomattunk, ugy hogy aki még meg nem rendelte, siessen a 42.000 korona megrendelési dijat beküldeni, hogy a nélkülözhetetlen naptárat cimére feladhassuk, mielőtt készletünk elfogyna.

Abban a biztos tudatban, hogy előfizetőink felhivásunk vételekor a megfelelő összegeket haladéktalanul postára teszik, kérjük olvasóink további meleg és hazafias támogatását.

A Vitézek és Gazdák Lapja
Szerkesztősége és Kiadóhivatala.

TÖBBTERMELÉS.

Uj eljárás a gabona csávázására.

A gabonamagvak csávázásának a mezőgazdaság egyik legfontosabb kérdésének lényege tulajdonképpen abban áll, hogy a gabonamagot már elvetés előtt kezelik valamilyen fertőtlenitő szerrel, mely azt mentesiti azoktól a gombáktól, melyek ha a maggal együtt a földbe kerülnek, a kikelt magvat megtámadva, óriási károkat okoznak a termésben. A Magyar Királyi Növényélet- és Kórtani Állomás becslése szerint hazánkban a gabonatermést helytelenül vagy sehogysem végrehajtott csávázás következtében a mult évben ötszázalékos károsodás érte. Egyes vidékeken a kár azonban 60—70 százalékot is meghaladta. Ez a károsodás főként a gabonaüszög következtében állott be, mely egyedül a buzatermésben körülbelül 920.000 métermázsa terméscsökkenést okozott, mi a mai 400.000 koronás gabonaárak mellett 368 milliárd korona (22,000.000 aranykorona) visszavonhatatlan veszteséget jelent az országnak.

Annak az oka, hogy a csávázás az országban még nem tudott teljesen elterjedni, főleg két dologban kereshető. Először is az eddig használatos csávázószerek nem minden tekintetben feleltek meg a követelményeknek. A csávázószerek némelyike könnyen bomló vegyület volt, mely hosszabb berakatározás és állás után nem nyujtotta az üszög ellen a kivánt biztonságot. A szerek egy másik csoportjánál fennállott az agyoncsávázás lehetősége, azaz az előirtnál töményebb oldatokban használva károsan befolyásolták vagy teljesen tönkre is tették a vetőmag csiraképességét. Némely csávázószer, igy például a rézgálic, még abban az esetben is károsan befolyásolta a terméshozamot, ha a csávázást az előirást betartva, a legfigyelmesebben végezték. Erre a káros hatásra a m. kir. földmivelésügyi miniszter legutóbb kiadott csávázási utmutatásában fel is hivta a gazdák figyelmét és óvja őket a rézgáliccsáva használatától, felsorolva azokat a csávázószereket (Uspulum, Higosan, Klorol, Formalin, Rezimol, Porzol), melyekkel, ha az előirást pontosan betartják, a csávázás feltétlenül mentesiti a termést az üszögkártól.

Amerikában, a tökéletes és észszerü gazdálkodás hazájában, ahol a gazdaságok a növénykórtani ismeretek felhasználásával igyekeznek sokat és hibátlant termelni, a rézgáliccal való csávázást már régen kiküszöbölték, sőt ujabban a nedves csávázó eljárások is mind háttérbe szorulnak a nem rég bevezetett és a gyakorlatban kiválóan bevált porcsávázási eljárással szemben. Ennek az eljárásnak a lényege abban áll, hogy a vetőmagot keverő dobban (melyet a gazda öreg boros vagy petroleumos hordókból maga is készithet) vagy zsákokban bizonyos finom porszerü csávázóanyaggal keverik össze, amely rátapadva a magra, teljesen mentesiti a termést az üszögtől.

A porpácolási eljárásnak előnye az, hogy pontos elvégzéséhez semmiféle előzetes szaktudásra nincs szükség. A müvelet olyan egyszerü és gyors (10—15 percet vesz igénybe), hogy ezt vetés közben is elvégezhetik. Elmarad a költséges és időtrabló vizhordás, elmarad az oldatok hosszadalmas készitése, a vetőmagnak a csávázó lében huzamosabb ideig való keverése s a vetőmagnak a léha és üszögös szemektől való időtrabló megtisztitása.

A nedves csávázásnál a nedves és megduzzadt vetőmagnak a csávából való kiszedése után a rossz időjárás miatt gyakran nem szárithatók ki tökéletesen. Porcsávázásnál ez a veszély is elmarad, ami tulajdonképpen a legkényesebb előny, mert főleg a tökéletlenül száritott magvak, valamint a lassan száradt és befulladt magvak elvetése után szokott a vetés hiányosan kikelni. Azonkivül a porpácolás, ami a nedves eljárásra nem áll, teljesen független az időjárástól, mert egészen kis helyen is nagymennyiségü mag pácolása végezhető el, akár hónapokkal a vetés előtt, akár közvetlenül vetés közben a táblán, mert ez sem a pácolás jó eredményeit, sem a növényzet egészséges fejlődését nem gátolja.

A m. kir. növénykórtani állomás vezetősége, felismerve a porpácolás fontos és elvitázhatatlan előnyeit, három évig foglalkozott a porpácolás problémájával és hároméves kisérletei alapján az amerikai eredményeket teljesen beigazoltnak látja. Kern Hermann kisérletügyi igazgató egyik hazai szaklap legutóbbi számában melegen ajánlja a porcsávázást, mint a legmegfelelőbb csávázási eljárást a gazdák figyelmébe.

Hogy példát is felhozzunk a porpácolás megbizhatóságára, az egyik uradalomban, hol a Mezőgazdasági Biokémiai Intézet, amely szintén foglalkozott ezzel a problémával, kisérleteit végezte, az egyik kisérleti táblán rézgáliccal pácolt buza 67 kévét termelt, mig az ugyanolyan nagyságu és viszonyok közt levő másik táblán, melynek vetőmagját porcsávázással pácolták, a hozam 92 kéve volt és üszögmentesitő hatása is nagyobbnak bizonyult, mint a rézgálic csávázásé.

Akkor tehát, mikor a gazdaközönség figyelmét erre az uj csávázási eljárásra felhivjuk, nemcsak az országos érdekeket, hanem a gazdák saját eminens érdekeit is szolgáljuk, mert hiszen minden gazdának az a törekvése, hogy tőkéjével és verejtékes nehéz munkájával mentől szebb és nagyobb terméstudjon produkálni.

Ugy a porcsávázásról, mint a többi, nedves uton való csávázásról a Magyar Királyi Növénykórtani Állomás (Budapest, II., Debrői-ut 15—17) a hozzáforduló gazdaközönségnek készséggel ad felvilágositást s kivánságukra dijtalanul megküldi a csávázási eljárások részletes leirását.

VILÁGFOLYÁSA

A londoni egyezmény csődje. — Németország flagráns mulasztása. — Jugoszlávia a választások előtt. — Az antibolsevista balkáni blokk. — A Rádics-párt feloszlatása. — Trockij az uj Napoleon szerepére vágyik.

Az uj esztendő hajnalán egészen uj és teljesen váratlanul keletkezett világpolitikai helyzettel állunk szemben. Chamberlain az uj angol konzervativ kormány külügyminisztere sorba látogatta Herriot francia és Mussolini olasz miniszterelnököket, akiket figyelmeztetett a növekvő bolsevista veszedelemre és az indiai és egyiptomi események nyomán keletkező általános muzulmán mozgolódásokra, melyek a közel jövőben könnyen fenyegető jelleget ölthetnek. Ez esetben pedig különösen nagy bajba kerülhetnének az olasz és a francia északafrikai gyarmatok is. Ennek a látogatásnak azután egészen különös következményei lettek. Az angol külügyi politika egyszerüen elfordult a középeurópai problémától s ennek nyomán felbukkant ujra az a kavarodás, melyben a német jóvátételi fizetések ügye ujra elmerült. Ennek tulajdonitható az, hogy Németországnak decemberre jelzett belépése a Népszövetségbe elmaradt. A Genfben nagy hühóval bejelentett és elfogadott garanciaszerződés véglegezése bizonytalan időre elódázódott. A Dawes-féle szakértői javaslatok életbeléptetése fennakadt, mert a jóvátételi bizottság váratlanul bejelentette, hogy Németország a lefegyverzés körül flagráns mulasztásokat követett el. Ennek alapján nemcsak az ujabban megszállt vidékek katonai kiüritése marad el, hanem a versaillesi szerződésben kikötött öt évi megszállás után kiüritendő kölni vidéket sem üritik ki az angol csapatok.

A németeket a franciák tehát ujra kijátszották. A londoni egyezmény aláirására rávették a németeket és a legelső alkalommal sietnek a jóvátételi bizottság utján egyoldalulag megvádolni és elitélni a németeket. Katonai téren elkövetett állitólagos flagráns mulasztások ürügye alatt nem teljesitik vállalt kötelezettségüket.

Az uj angol külügyi politikának más irányban is mutatkozik a hatása. Balkánt és Olaszországot egy uj antibolsevista blokk megalkotására ösztönözve külügyi téren közeledést hozott létre egyrészt Olaszország és Jugoszlávia, másrészt pedig Jugoszlávia és Bulgária között. Ezenkivül ujra felmerült az a terv, hogy Boris bolgár király elveszi Ilonát, az oláh király legfiatalabb leányát és ezzel Sándor szerb királlyal sógorságba jutva bájos balkáni idill képe nyilik meg az oláh királyi após védőszárnyai alatt. Cankov bolgár miniszterelnök belgrádi tárgyalásai minden esetre nagy közeledést jelentenek a bolgár és szerb kormányok között, melynek jelentősége még beláthatatlan. Ezzel Macedóniában megszünik a szerbek és a bolgárok közötti versengés és a szerbiai déli határokat nem fenyegeti többé veszedelem. Ugyancsak nagyon jelentős az olasz-szerb közeledés is. Ezzel Albánia sorsa lett megpecsételve, melyet a szerb zsoldban álló Zagul Achmed bég hadserege megszállva elkergette az önálló albán kormány miniszterelnökét, Fan Noli durazzói érseket, megnyitotta Szerbia előtt az Albánián keresztül a tengerre vezető utat.

Az olasz és bolgár kormányok előzékenysége lehetővé tette a szerb kormánynak azt, hogy leszámolhasson belső ellenségével a szeparatista horvát törekvéssel. Ez pedig épen kapóra jött Pasicsnak, mert a február 8-iki választáson veszedelemben forgott az egész Jugoszláv állameszme. Mindenekelőtt is igazi balkán módszerrel egyszerüen feloszlatták a Radicsféle horvát köztársasági kisgazdapártot és vezetőit elfogatva, megtiltották azt, hogy a választásokon ez a párt jelölteket állitson. Igy aztán megszabadultak a legveszedelmesebb ellenzéktől, a többségben levő horvát és szlovén párttól. A többi párt most már igazán nem számit. Ep igy nem nagyon számit az sem vajjon a délvidéki magyar kisebbségi párt képviselői bekerülnek-e a belgrádi szukstinába vagy sem. A február 8-i választások sorsa máris eldöntöttnek tekinthető és Pasics az agg balkáni ravasz államférfiu nyugodtan belemosolyoghat hosszu ősz szakállába, mert ujabb sikert füzhet eddigi eredményeihez, megnyerte ujra a játékot, ellenfeleit pedig ujra legyőzte. Hétfőn délben Zágrábban elfogták magát Radics Istvánt, a horvát köztársasági párt vezérét is. Sógora házában egy kettős fallal elzárt szobában rejtőzött eddig, mig hozzátartozói azt hirdették, hogy külföldre szökött. Nem sokkal utóbb Szabadkán letartóztatták a magyar párt vezetőségét is.

Oroszországban két népbiztos Zinovjov és Trockij szembekerült egymással. Hir szerint Trockij katonai erejére támaszkodva megdönteni készül a kiméletlenül garázdálkodó szovjet rendszert és a hatalmat magához ragadva utját akarja egyengetni a polgári rendhez való visszatéréshez. Ennek a révén a külföldi gazdasági segélyforrások megnyiltát várja és uralmi rendszerének elismeréséből származó előnyökre számit. Ez a törekvés, mely meglehetősen beleilleszkedik a forradalmak szokásos átalakulási rendjéhez, Napoleon császárához hasonló szerepet juttatna Trockijnak. Tudvalevőleg nagy Napoleon is a francia forradalmi mozgolódásokat verte le katonáival és igy ragadta magához a hatalmat. Hir szerint napról-napra ujabb harcok vannak Trockij és a vörös hadsereg közt, mindamellett mégis kétséges vajjon sikerülni fog-e ennek a zsidó származásu népbiztosnak megdönteni a szovjet rendszert.

»Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Ámen.«

A LELÁNCOLT FELVIDÉK.

Irredenta költemény 3 képben, elő- és utójátékkal.

Irta: VALYI NAGY GÉZA.

(Folytatás.)

Aludj, aludj, törékeny csöppnyi jószág,
Mosolygó rózsa, boldog kis cseléd!
Száz forró csókot hintek homlokodra:
A bosszu csókját csókolom beléd!
Aludj, aludj — s ha megnősz majd, fiacskám,
Ne hordd tovább a szégyenbélyeget:
A könnyt, a jajt, a láncot ne feledd!
Légy boszulónk a tenger szenvedésért.
(Alvó kis fiára csöndesen ráhanyatlik.)

Függöny.

HARMADIK KÉP.

1. Jelenet.

Thuróczy egyedül.

Szin: id. Thurzóék kuriájának kertre néző széles ambitusa. Kint májusi virágzás.

Thuróczy (megtörten, rabruhában hosszasan merengve): Oh, földi éden, áldott otthonom
Milyen beszédes minden zeg-zugod!
Ott vén platánok karja int felém,
S ezüstös nyárfa busan bólogat...
Akácunk ágán gyöngyfüzér remeg,
Sziromesője halkan földre hull!...
Ott kerti ágyban rózsák nyiladoznak,
Harangvirágok csengetyüje szól —
Kaméliákból részegitő illat
Száll ég felé, mint lágy zsolozsma-hang...
A kis lugas vár... hüs enyh-vel fogad,
És minden hiv: a kut, a kerti pad!
(Távolból harangzugás és kolomphang hallatszik.)
Mi hang, mi hang ez... hallga kis harangszó!
S mily jóleső a halk kolomp szava...
A mord komondor... ni! az sem felejtett;
Farkát csóválva kushad elibém!
(A szoba felé mutatva):
S talán ott bent a hitves vár esengve —
Imás ajkának pirja hervadoz,
S az árva — lázban szendergő fiucska
Nevem susogja... rólam álmodik!
(Kitörő örömmel):
Itt élni, élni: boldogság... gyönyör!

2. Jelenet.

Voltak, Thuróczyné és idősb. Thurzó.

(Id. Thurzó és Thuróczyné kitörő örömmel könnyezve Thuróczyra borulnak.)

Thuróczyné (rajongással): Itt vagy hát végre... itt vagy két karomban!
Érzem testednek perzselő hevét,
Nem is hiszem, hogy ez való lehet!
Egyik szememből fény, mosoly sugárzik,
Mig másik forró könnyet permetez,
S szivárványos-kedv, lenge fátyolán át
Nézlek, csodállak: hősöm, vértanum!
Itt vagy hát végre... itt vagy közelembben,
Ajkam kitikkadt szádra nyomhatom!...
Már azt hivem, hogy nem látlak soha!
(Imádattal):
De most tudd meg, hogy többé nem bocsátlak;
A mennyországnak rózsaláncival
Vonlak, kötözlek, láncollak magamhoz
Örök időkre, s gyönyör lesz e: frigy!
(Halkan sugva):
Emult a vész! S majd elkerüli mindig
Tanyácskánk táját zugó fergeteg —
Nem fogsz dacolni zsarnokod dühével,
S élünk nyugodtan... háboritlanul...
Pelyhes fiókák hangos gügyögése
Tölti be fészkünk rejtett zugolyát, —
Öröm, boldogság fénye ránk sugároz,
S dalt bugunk, mint a csókos gerlicék!
Az állameszme ellen lázadoztam, —
(Férjét erősebben magához vonja):
No mondj »igent« hát!

Thuróczy (fájdalmasan): Nem, nem, édesem!
Számlálva vannak muló perceim!
(A zsebéből irást vesz elő és azt átnyujtja):
Im, itt az irás, nézd, tekints bele:
Egy óra még — és hontalan leszek!
(Thuróczyné megtántorodik.)

id. Thurzó (keserün): Saját hazánkban állameszme ellen?
(Thuróczyhoz):
Zsarnokparancs, hát teljesiteni kell!
Gyerünk, készüljünk, — csomagolj, hugám!
Ellenszegülni oktalanság volna:
Olajhintés a tüzre s kényuradnak
Ujabb haragját zuditnád magadra!
(Thuróczy meg se mozdul, mintegy félálomban.)

Thuróczy: Itthagyni ezt a földet, ahol születtem,
Hol bölcsőm ringott, dajkám altatott,
Még gondolatnak is irtóztató!
Bucsuzni tőled bu s örömtanyája,
Hol annyi vár és annyi puszta rom:
Kékkő, Regécz, Bodóvár omladéka
Dicső csatákról suttognak regét...
Hol szőke Hernád s Bódva fürge habja
Ezer fakuló emléke sodor!
(Kassa felé mutatva):
S amott a hires város főterén
Kuruc-királyunk lelke sir, bolyong!

id. Thurzó: Fiam, fiam, no eszmélj már magadra!

3. Jelenet.

Voltak, Jaromir és cseh katonák.

(Jaromir cseh katonákkal jelenik meg. A szenvedélyesen beszélő Thuróczyt látva, egy pillanatra visszahökken.)

Jaromir: Gyorsan, gyorsan, az idő pénz s repül!

Thuróczy (rá se hederitve, hevesen): Elválhat-e a falevél az ágtól,
Elválhat-e a törzstől az ág, —
Mi lenne, hogyha dajkáló anyától
Fiait — durván elszakitanák?
Mi lenne Véled, szent göröngy, te drága
Üdvünk, reményünk, éltető Anyánk,
Megfogna porló őseinknek átka,
Ha Rólad percig is — lemondanánk!
Nem, nem — paskoljon, verjen végig rajtunk
Bosszuló-végzet sujtó ostora —
A Mindenségbe zugja, dörgi ajkunk:
E röghöz nincsen senkinek joga!
Itt honfivérbe nőtt a mag csirába,
Minden sirhant hős vértanut takar, —
Igazságunknak bár halál az ára:
E föld mienk és nem lesz csak magyar!
(Cseh katonák meg akarják ragadni.)

id. Thurzó (védeni akarja): Hagyjátok őt... nem tudja, mit beszél!
Vad indulat-roham ragadta el,
S badar szavát nem korlátozza ész!
(Kint harangkongás.)

Thuróczy (hallgatózva): Ha... Ha... cseng, bong a templomunk harangja;
Engem hiv... értem sir... vagy már temet!
(A harangkongásba kurjongatás és muzsikaszó vegyül)
(Meglepődve):
De most mi uj hang ér, csendül fülembe!?
Kurjongatás, dal, vig muzsikaszó —
(Dühösen Árvay háza felé):
A szomszéd mulat, tort ül, áldomást tart,
Cseh nótát huzat, dőzsöl a bitang!
(Szinte önkivületben):

Lobbanj ki, fény... bomolj meg égi rend,
Szakadjatok le álló csillagok!
Világ, omolj szét... menykárpit, repedj meg!
Száradjatok ki, háborgó vizek!
Zord végitélet hangos harsonái
Zugjátok tul az észbontó zsivajt,
Hirdessétek: hogy élünk és vagyunk!

Jaromir (haraggal): Fogjátok meg az esztelen dühöngőt.

Egy cseh katona: Gyorsan, gyorsan, mi majd segitünk... igy ni!
(Thuróczyék podgyászait hajigálva s közbe, ami kezük ügyébe kerül, ellopdossák.)

Thuróczy (szinte őrjöngve): Nem... nem megyek.... egy lépést sem teszek!
Hová mehetnék, fülledt vaggonlakásba?
Felhányt kenyéren tengjek, mint a koldus,
Nyomorgó testvér szitkai között!?
Cipeljetek a börtön mélyire, —
Koncoljatok fel, huzzatok bitóra,
Vonszoljatok kinpadra, máglyatüzre!
(Kabátját kigombolva eléjük áll):
Im, itt vagyok... a keblemet kitárom, —
Ám tudjátok meg, vérszomjas gazok,
(Árvay háza felé):
Tudd meg te is, rongy áruló magyar,
Hogy meglakoltok! El kemény dacunk!
Sirtok, sirtok még rémült jajgatással,
Es akkor, akkor, akkor majd mi vigadunk!
(Cseh katonák megragadják.)

(Id. Thurzó és leánya odarohannak, védeni akarják, de a katonák durván félrelökdösik őket és Thuróczyt ütlegelve ujra börtönbe hurcolják.

Függöny.

UTÓJÁTÉK.

Szin: mint az előjátékban.

id. Thurzó, Szentgyörgyi, Romhányi, Murányi, Beleznay, Szerdahelyi, Thuróczyné, Sanyika, id. Thurzót szomoruan körülülik, aki szinte divinációs látomással, nemes pátosszal beszél.

id. Thurzó: Nincs mást tennünk, mint türni s várni, várni,
Kemény robotba törve szótlanul, —
Szilárd hitünkben meg nem tántorodva,
Szenvedni el a hosszu Golgotát!
Belékohólni már a kisdedekbe,
A megtorlásnak égető tüzét, —
»Egység«, »Kitartás«, »Öntudat« jegyében
Nevelni őket talpig férfivé, —
Érezzék azt, hogy vétek a lemondás,
S minden felejtés: hitvány árulás!
Népek sorsát nem papirrongyon irják,
Csak az törvény, mit égő szó sugallt, —
Az Alkotóval hetykén szembeszáll:
Hiu kisérlet, biztos elbukás!
Egy ezredéves népet eltiporni
Meddő törekvés, balga akarás!
Gátlója annak Élet, Jog, Természet,
S a bomlott részek harca, nyomora!
Amig Nyugatnak védbástyája nincsen:
Európában béke nem lehet!
(Még nagyobb pátosszal):
Nincs mást tennünk, mint türni s várni, várni,
Mig a vetésből: Igazság-kalász lesz,
Mig a kalászból: Bosszu-aratás lesz,
S a boldog óra megváltása kongat!
És kondul már, kondul már nemsokára:
Üvöltő orkán zug Kelet felől,
S a békemünek csufolt kártyavár
Varázsütésre széthull, összedől!
Megsemmisithet minden: ár, idő,
Alámerülhet vészes forgatagban, —
Magyar! Csak Véled nem bir a vihar:
A nemzet él, a nemzet halhatatlan!

Vége.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

JANUÁR	Római kath naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
12 Hétfő	Árkád	Ernő	A hét elején a nap 7 óra 20 perckor kel és 4 óra 30 perckor nyugszik, a hét végen pedig 7 óra 16 perckor kél és 4 óra 35 perckor nyugszik
13 Kedd	Veronika	Vidor	
14 Szerda	Hilár ea.	Bódog	
15 Csütörtök	Pal rem.	Loránt	
16 Péntek	Marcel vl. †	Gusztáv	
17 Szombat	Antal rem.	Antal	
18 Vasárnap	D2. Piroska	D2. Piroska	

A szegedi Jókai-centennárium előkészületei A Jókai-centenáriumot. Az eddigi tervek szerint február 18-án, Jókai születése napján a Dugonics-Társaság diszülést tart a szinházban s ezt követőleg Jókai egyik darabját játszszák el.

Elmaradt a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara közgyülése. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara rendes évi közgyülését Purgly Emil elnök december hó 29-ére tüzte ki. A közgyülés legfontosabb tárgya a jövő évi költségvetés megállapitása lett volna. Minthogy azonban a Kamara pénzügyi viszonyaiban rövidesen olyan változás fog beállni, ami a költségvetést lényegesen kibőviti, ugy ezen várható változás bekövetkeztéig s ezzel a kibővitett költségvetés elkészülhetéséig Purgly Emil elnök a közgyülést elhalasztotta.

Fogyaszt és a közvetitő kereskedelem. A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara december hó 16-án tartott igazgatóválasztmányi ülésen dr. Gesztelyi Nagy László igazgató előterjesztésében foglalkozott a rosszul értesült, vagy rosszakaratu sajtó azon beállitásával, hogy az élelmicikkek drágaságának a termelő gazdatársadalom az oka. Megállapitást nyert, hogy pl. a mult hetekben az élő kövérsertés kilója Csanád és Békésmegyékben 16—20.000 korona volt a pulyka élősulyának kilója, pedig szintén 16—20.000 korona s mégis a fővárosi fogyasztóközönség azt ezen ár kétszereséért, vagy még annál is drágábban kapja. Egészen világos tehát, hogy a közvetitő kereskedelem drágitja azt meg, mert a fuvár és egyéb költségek nem tesznek ki ekkora összeget. Ezek alapján a választmány az Országos Mezőgazdasági Kamara utján lépéseket tesz olyan irányban, hogy a főváros vezetőségével együtt igyekezzék létrehozni egy olyan szervet, a mely közvetlenül szerezné be a vidéken az egyes élelmicikkeket és első kézből adná azt a fogyasztóközönségnek.

Tiltakozás az osztrák forgalmiadórendszer bekozatala ellen. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmánya december hó 16-án tartott ülésén dr. Gesztelyi Nagy László igazgató előterjesztése alapján tiltakozott a kereskedelmi és ipari köröknek azon törekvése ellen, hogy az osztrák forgalmi adórendszert kivánják itt életbeléptetni. Ez ugyanis a magyar mezőgazdaságnak ujabb adóterhet jelentene, miután a földbirtokra ez átalányösszegben volna kivetve a kataszteri tiszta jövedelem alapján. Mivel pedig ma a gazdaközönség, mint őstermelő az őstermelői igazolvány alapján forgalmi adómentességet élvez és miután a gazdaközönség a legnagyobb fogyasztórétege az országnak, ugyis igen sok forgalmi adót fizet, az igazgatóválasztmány tiltakozását fejezte ki e törekvés ellen és felirattal fordult ez ügyben az Országos Mezőgazdasági Kamara utján a földmivelésügyi kormányhoz.

Véres összetüzés Párisban rendőrök és kommunisták között A kommunisták vizkereszt napján tüntetést rendeztek a fascizmusnak Franciaországban való elterjedése ellen. A tiltakozó gyülés végén háromszáz kommunista az Internacionálé éneklése és a szovjet éltetése közben végigvonult a főbb utvonalakon. Amikor a rendőrség a tüntetőket szétoszlatta, verekedésre került a sor, amelynek során a kommunisták bunkósbotokon kivül revolvereket is használtak. Többen sulyosan megsebesültek.

Kérés. A M. Kir. Hadtörténelmi Muzeum a hadiltettekkel kapcsolatban adományozott nemesi címerek gyürü-pecsétjeit gyüjti és kéri, hogy ily címeres gyürü-pecsétlenyomatok a vonatkozó adatokkal (évszám, esetleg rövid leirás) az igazgatóság címére (IX., Üllői-ut 49. I. em.) beküldessenek.

Gabonapiac. A buza és rozs iránt csütörtökön ujból élénk érdeklődés nyilvánult, nem csupán az amerikai buza ujabb áremelkedése miatt, hanem abból az okból is, mert a gazdák nincsenek megelégedve a mostani száraz időjárással. Ennek következtében az áruértékesités tekintetében az áruértékesités tekintetében még nagyobb elővigyázat észlelhető, mint az elmult hetekben. Az irányzat ismét szilárdabb lett. Buza 535—45, rozs 435—437.5, sörárpa 480—500, zab 415—422.5, tengeri 260—265, korpa 225—230.

Angliában ismeretlen Rafael-képet találtak. Sheffieldben egy bányamunkás megvásárolt egy régi festményt a régiségkereskedésben. A festményről hozzáértők megállapitották, hogy Rafaelnek egyik eddig ismeretlen munkája. Londonba küldték a Nemzeti Képtárba, amelynek igazgatója hitelesiteni fogja a festmény származását.

Uj repül-rekord. A London—Amsterdam—Hannover—Berlin légi utvonalon sikerült a rekordot tulszárnyalni, amennyiben ezt az utat 4 óra 20 perc alatt tették meg.

A Finn-öbül vize behatolt a Névába. A Finn-öbül vize behatolt a Néva torkolatába és több szigetet elöntött. A szigetek lakói a meteorológiai intézet figyelmeztetésére még idejében elmenekültek.

Sok francia várost elöntött az árviz. Franciaország több részéből árvizeket jelentenek. Igy különösen a Bretagneból, Normandiából és Artoisból érkeznek be kedvezőtlen jelentések. Számos város és helység viz alatt áll, ugy, hogy részben az élelmiszerszállitás is nehézségekbe ütközik. A Maas, A Szajna, valamint mellékfolyóik állandóan áradnak.

Vetés — repülőgéppel. Newyorkból jelentik: Floridában érdekes kisérletet tettek a repülőgéppel: fölhasználták vetési célokra. Kitünt, hogy 640 acre szántóföldet repülőgép segitségével 20 perc alatt lehet bevetni. Számitások szerint rendszeres módszer kidolgozása esetén két ember 30 nap alatt elvégezné az Unió összes vetési munkálatait.

Felhőkarcolók harca. Newyork és Chicago versenyre kelt a világ legmagasabb felhőkacolójáért. Most egyidejüleg itt is, ott is terveznek egy-egy épületet, amely magasságában felülmulja az Eiffel-tornyot. Az amerikai felhőkarcolóépitő épitőtársaság Loydennel és William Wrigleyvel, a gummikirállyal, valamint több sokszoros milliomossal érintkezésbe lépett, hogy Chicagóban a tó partján egy óriási felhőkarcolót épitsen. A felhőkarcoló épitési költségeit 30 millió dollárban irányozták elő. Az épület alatt egy földalatti vasut végállomása van. Hajójavitó mühelyeket is az épület alatt helyeznek el. Tervbe van véve egy hangversenyterem, amely huszezer embert fogadhat be és ugyanabban az épületben egy szálló háromezerötszáz szobával. Az épület tetejét rádiállomásnak rendezik be. A végleges magasságot még nem állapitották meg, mert előbb meg akarják tudni, hogy milyen magas felhőkarcolót tervez legujabban Newyork, hogy még a chicagóit még annál is magasabbra épitsék.

Róma kibővitett egészségügyi szolgálata a szent évben. A római városi tanács, tekintettel a szent évben várható zarándokok nagy számára, jelentősen kibővitette az egészségügyi szolgálatot is. A szent kapuk megnyitásának napjától kezdődően a Piazza Rusticucciin, amelyből a Szent Péter-tér nyilik, állandó mentőállomást szerveztek. Ezenkivül két éjjeli szolgálatot teljesitő gyógyszertárt létesitettek, egyiket a kiállitási palota mellett, a Via Nazionalen, a másikat a Szent Péter-templom közelében, a Borgo Nuovon. Végül a városnak azon a két helyén, ahol a zarándokok tömegeinek elszállásolására barakkokat épittettek, állandó községi orvosi szolgálatot rendelt el a tanács. Itt emlitjük meg, hogy ugyancsak a szent év megnyitásának a napjától két uj villamosvonalat állitottak be, amelyek összekötik a négy fő bazilikát és igy lehetővé teszik a zarándokok számára e templomoknak egy nap alatt való meglátogatását.

A D Ó.

Az 1924. évi jövedelem- és vagyonadókivetés főbb rendelkezései.

(Folytatás.)

Eltérések az általános becslési irányelvektől.

A pénzügyigazgatóság köteles figyelembe venni a jövedelem megállapitásánál mindazokat a teljesen bizonyitható tényköriilményeket, melyek a fenti becslési szabályoktól való eltérést indokolják — akár lefelé — mérséklőleg, akár felfelé — emelkedőleg — akár adott bevallást a fél, akár nem. A kivetési határozat indokolásában részletesen fel kell sorolni azon okokat, melyek alapján a VII. alatti elvektől való eltérés szükségessé vált.

Akit tehát érdekel, hogy a Kivetési Határozat hogyan képezte ki az ő jövedelmét, az a fentiek mérlegelése után megállapithatja, hogy vele szemben ezen irányelvek hogyan és miért alkalmaztattak.

Háromféle adókulcs a családtagok száma szerint.

Ugyanazon jövedelem után nem egyféle kulcs szerint vettetik ki a jövedelemadó, hanem a rendelet mindenekelőtt közli a rendes adótételt s mellette az ugyanazon jövedelemre vonatkozó felemelt adótételt. Ez utóbbi átlag 10 százalékkal magasabb. De van aztán leszállitott adókulcs is ugyancsak a családtagok száma szerint. Az elv itt az, hogy minél nagyobb a családtagok száma, annál kisebb legyen az adótétel. És pedig:

I. Felemelt adótételt fizetnek azon adózók, akiknek háztartásához rajtuk kivül senki sem, vagy legfeljebb egy családtag tartozik (magános egyedülélők, gyermektelen házaspárok).

II. Rendes adótételt fizetnek: a) azon adózók, akiknek három tagu családjuk van, b) azon adózók, akiknek háromnál több tagu családjuk van ugyan, de a jövedelmük 1923-ban 4000 aranykoronánál több volt, c) a gyámság alatt álló külön adózó személyek, d) a nem természetes személyek.

III. Leszállitott adótételt csak a 4000 aranykorona jövedelmen alóliak fizetnek, ha az adózó legalább negyed magával van és pedig: a) 4—6 tagu család esetén a rendes adótételnél egy fokozattal kisebb adókulcsot kell alkalmazni, b) 7 vagy több tagu család esetén a rendes adótételnél két fokozattal kisebb adókulcsot kell alkalmazni.

A földhaszonbérlőkről.

Általános kereseti adó és a jövedelemadó.

»A saját kezelésben levő birtok jövedelméül természetesen a szokásos bérösszegnél magasabb jövedelmet kell venni, minthogy a bérlő jövedelme is a tulajdonos javára esik!« Ez más szóval azt jelenti értelemszerüleg, hogy a földbérlők jövedelme a holdankénti haszonbérrel kevesebb, mint a házi kezelésü birtoké. Az egyes bérleteknél fennforgó különleges körülmények által indokolt igen magas, vagy igen alacsony bérek nem lehetnek irányadók. (6. §. j.) Összehasonlitás alapjául csak a megfelelő viszonyok között levő bérbeadott földek szolgálhatnak.

A földhaszonbérletből, iparból, kereskedelemből, vagy más hasznothajtó foglalkozásból származó jövedelem megállapitásánál ugyanaz az eljárás, mint az 1922: XXIII. t.-c. általános kereseti adóra vonatkozó intézkedéseinél. S a kétféle adó ellen csak együtt lehet jogorvoslattal élni.

A földhaszonbérlet jövedelme gyanánt azt az összeget kell a jövedelemadó alapjául is venni, mely összeget a földbérlő jövedelme gyanánt az adóévre szóló általános kereseti adó kivetésénél megállapitottak. Az általános kereseti adó kivetése során megállapitott jövedelem helyessége és jogossága ellen a jövedelemadó kivetése során jogorvoslattal élni nem lehet, ellenben az általános kereseti adó alapjának minden változása a jövedelemadónál is hivatalból figyelembe veendő.

Pr gressio — Degressio.

A jövedelembecslésnél a rendelet figyelemmel kiván lenni az adózó általános teherviselőképességére.

Forditott viszonyban van egymással az adózó birtokának nagysága és a katasztrális holdankénti jövede-

lem, azért a kisbirtoknál a holdankénti jövedelmet magasabb összegben kell felvenni, mint a nagyobb birtokoknál. Ha tehát a birtok nagysága nő — a holdankénti átlagjövedelem csökken. (Degressio.) Ez azt jelenti, hogy a birtok nagyságával a jövedelemadó alapja holdanként csökken.

Viszont mivel a nagyobb jövedelem nagyobb adóterhet bir elviselni, ezért az adókulcs a birtok nagysága szerint progressziv, emelkedő. Mivel azonban az 1923. évi adók mind levonhatók a jövedelemből, igy minél nagyobb százalékát tette ki az 1923. évi közteher a jövedelemnek, a megmaradó és adó alá vonandó jövedelem annál nagyobb mértékben apad. Tehát a jövedelemadó — mint eredő — több szociális componensből igazságosan keletkezik. A kisbirtoknál viszont, ha magasabb ugyan a holdankénti adóalap, de viszont degressziv az ő adókulcsuk. Tehát a két componens itt is ellensulyozza egymást.

A jövedelemadó skálája.

Adóalap	Rendes adótétel aranykorona
900 aranykorona után	13.50
1000 aranykorona után	17.—
ezen felül minden 100 K alap után 1800 K-ig 2.50 K emelkedés.	
1800 K adóalap után	34.—
ezen felül minden 100 K alap után 3000 K-ig 3—3 K emelkedés.	
3000 K adóalap rendes tétele	70.—
ezen felül minden 100 K után 5000 K-ig további 4—4 K emelkedés.	
4000 K adóalap rendes tétele	110.—
Ez az a határ, melyen alól négynél több tagu családok ksiebb adótételt fizetnek IX. pontunk szerint.	
4000 K az a jövedelemhatár, melyen felül 4 tagu és ennél több tagu család esetén is a rendes adótételt kell megfizetni.	
5000 K rendes adótétele	150.—
6000 K-ig minden további 100 K után további 5—5 K emelkedés.	
6000 K rendes adótétele	200.—
ezen felül minden 100 K adóalap után 7000 K-ig további 6—6 K emelkedés.	
7000 K rendes adótétele	260.—
ezen felül minden további 100 K után 9800 K-ig további 8—8 K emelkedés.	
(Itt ugy látszik egy kis hiba csuszott be 1 helyre, mert 276 K + 8 = 284 K s e helyett 7200—7300 K-ig csak 282 K van rendes adótételbe véve s a további 8 K emelkedés igy végig 2 K-val kisebb.)	
9800 K rendes adótétele	480.—
ezen felül 10.000 K-ig 100 K-ként 10—10 K további emelkedés.	
10.000 K rendes adótétele	500.—
ezen felül 16.400 K-ig 200 K-ként további 15—15 K emelkedés van.	
16.400 K adóalap rendes adótétele	980.—
ezen felül minden további 200 K után 23.600 K-ig 20—20 K emelkedés.	
23.600 K adóalap rendes tétele	1700.—
ezen felül minden további 200 K után 30.000 K-ig további 25—25 K az emelkedés.	
30.000 K adóalap rendes adótétele	2500.—
ezen felül minden további 200 K után 40.000 K-ig további 30—30 K az emelkedés.	
40.000 K jövedelem rendes adótétele	4000.—
40.500 K jövedelem rendes adótétele	4080.—
ezen felül minden további 500 K után 47.000 K-ig további 90—90 K az emelkedés.	
47.000 K jövedelem rendes adótétele	5240.—
ezen felül minden további 500 K után 53.000 K-ig további 100—100 K az emelkedés.	
53.000 K jövedelem rendes adótétele	6440.—
ezen felül minden további 500 K után 59.000 K-ig további 110—110 K az emelkedés.	
59.000 K jövedelem rendes adótétele	9200.—
ezen felül minden további 500 K után 65.000 K-ig további 120—120 K az emelkedés.	
65.000 K jövedelem rendes adótétele	9200.—
ezen felül minden további 500 K után 70.000 K-ig további 130—130 K az emelkedés.	
70.000 K jövedelem rendes adótétele	10.500.—
71.000 „ „ „ „	10.770.—
72.000 „ „ „ „	11.040.—
73.000 „ „ „ „	11.320.—
74.000 „ „ „ „	11.600.—
75.000 „ „ „ „	11.880.—
80.000 „ „ „ „	13.340.—
85.000 „ „ „ „	14.880.—
90.000 „ „ „ „	16.500.—
95.000 „ „ „ „	18.210.—
100.000 „ „ „ (20%),	20.000.—
110.000 „ „ „ „	24.200.—
120.000 „ „ „ „	28.800.—
130.000 „ „ „ „	33.800.—
140.000 „ „ „ „	39.200.—
152.000 „ „ „ „	46.200.—
161.000 „ „ „ „	51.800.—
170.000 „ „ „ „	57.800.—
182.000 „ „ „ „	66.200.—
191.000 „ „ „ „	73.000.—
200.000 K jövedelem rendes adótétele	80.000.—

(40%), ezen felül minden megkezdett vagy egész 5000 K jövedelem után további 2000 K az emelkedés.

(Folytatjuk.)

Védekezzünk az almafa-vértetü ellen.

Csonka hazánk gyümölcstermő vidékein az almafa állományban óriási károkat okoz egy kis rovar, amelyet közönségesen vértetünek szoktak nevezni. A vértetü könnyen felismerhető, mert azokon a helyeken, ahol megtámadja a fát, a fa sebeit finom viaszszerü moha fedi. Ha ezt a fehér moholyt kezünkkel eldörzsöljük, ujjunk piros lesz, mintha vörös tintába mártottuk volna.

A vértetü igen kártékony, mert nemcsak hogy megakadályozza a fa fejlődését, hanem lassankint el is pusztitja. Csaknem kizárólag az almafán él és csak ritkán vándorol át körte, vagy birsalmafákra is. Az almafának leginkább a derekán, vastag ágain és a galyain, továbbá az éves hajtásokon és a gyökérsarjakon telepszik meg, olyan helyeken, ahol a fán valami sérülés esett. A szivási sebek rákfenés daganatokhoz hasonló csunya sebek, amelyek a szélükön ugyan be-behegedeznek, azonban belsejük fekélyes, rákos marad.

A Földmivelésügyi Miniszterium 1899. évi 9679. számu körrendelete értelmében minden birtokos köteles birtokán az almafákat figyelemmel kisérni s ha a vértetü előfordulásának gyanuja fennforog azt a községi elöljáróságnak jelenteni, hogy annak utasitása szerint végezhesse a vértetü irtását.

A vértetüt lombhullástól március végéig lehet a legjobban irtani. Az almafán lévő összes sebeket, tekintet nélkül arra, hogy vértetüvel fertőzöttek-e vagy sem, éles késsel ugy kell kivágni, hogy a szélük sima legyen. Az igy kivágott sebeket vértetükátránnyal, még pedig ugy, hogy a kátrány nemcsak a sebet, hanem a seb szélén tul még egy ujjnyira betakarja a fát.

Ismételjük, ha a gyümölcsösben vértetüre akadtunk, ugy nem szabad a fákon egyetlenegy nyitott sebet sem megtürni, mert a be nem kent sebek ujabb vértetü megtelepedésre adnak alkalmat.

Ugyanis a vértetü hihetetlen gyorsan szaporodik. Évente 8—10 ivadéka van, s egynek évente több millió utóda lehet. Igy megérthető, hogy fellépése milyen veszélyt rejt magában és az ellene való védekezés mennyire megokolt.

Az olyan galyakat és ágakat, amelyek vértetüvel majdnem végig el vannak boritva a legjobb levágni és rögtön elégetni. Ugyszintén gondosan összegyüjtendők és elégetendők a fa sebhelyeinek lemetszésekor lehullott forgácsok is.

Néha a vértetü ugy ellepi a fát, hogy a fák koronája, mintha hópehelyekkel volna megrakva, egészen fehéresnek látszik. Az ilyen fát már nem lehet megmenteni, a legjobb, ha kivágjuk, elégetjük és helyébe életerős fiatal fát ültetünk.

Magánosan álló fáknál igen gyakran előfordul, hogy a gyökereket is ellepi a vértetü. Ez esetben a Rovartani Állomás utmutatása szerint a következőképpen járunk el:

A fa gyökerét egészen feltakarjuk, s azt előbb gyümölcsfakarbolineumnak 6—8-szor annyi vizzel higitott keverékével jól lemossuk, s az igy lemosott gyökereket oltatlan mészporral körülbelül egy ujjnyira behintjük s azután a gyökereket megint betakarjuk.

A vértetüirtás alkalmával igen ajánlatos a fák törzsét és a vastagabb ágakat 15 százalékos gyümölcsfakarbolineummal végigmosni vagy bőven megpermetezni, hogy az ott rejtőzködő különböző pajzstetvek elpusztuljanak.

Az irtás után egy-két hét mulva ujból meg kell vizsgálnunk vértetves fáinkat, s ha valahol uj fertőzést észlelünk, ugy kell eljárnunk, mint az első esetben. Ha ezt az eljárást egy évig néhányszor megismételjük, ugy kis munka és kevés költség árán rövidesen teljesen megszabadulunk almafáink legnagyobb ellenségeitől.

A növényvédekezésre és védekező eszközökre vonatkozóan hozzáforduló gazdáknak részletes felvilágositással dijtalanul szolgál a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Növényvédelmi Osztálya (Kecskemét, Rákóczi-ut 5. szám).

Gyógynövénytermelés.

A termelő gazda gyakran győződik meg arról, hogy gazdasági jövedelmezőség tekintetében nem csupán a vadon termő gyógynövények összeszedésével érdemes fokozottabb mértékben foglalkozniok, de tekintélyes sikert jelent rájuk nézve számos nemes gyógynövénynek a kisüzem gazdasági forgójába is könnyen beilleszthető termelése is. (Tudunk esetet, amikor 30 kat. holdas magyar kisgazda csupán egyetlen gyógynövénynek, a fekete mályvának (Althea Rosea) termelését a legelső próbára közel két kat. holdon kezdte meg.)

Követésre méltó az ilyen példa! De hogy a haladnivágyás nemes igyekezete méltó sikert is érjen el, nem szabad megelégednie csupán a gyakorlat eddig ismert régi elveivel. A gyógynövénytermelés nálunk Magyarországon még nagyon is gyermekkorában él. Evről évre annyi ismeretlen, annyi ujszerü vetődik fel benne, hogy a legéberebb szem, a leggondosabb tanulnivágyás szükséges különféle mesterfogásainak elleséséhez. Hogy jó esztendő, szorgalmas utánjárás és lelkes ügybuzgóság mily busás kamatokkal honorálja a termelő gazda fáradozását, arra nézve gyakorlati tájékoztatóul csak kuriózumképpen hozom fel ismét a fekete mályva példáját.

Ennek tudvalevőleg a virága a voltaképpeni értékcikk. (Németországban borfestésre használják.) Katasztrális holdankénti virágtermését száraz állapotban ne vegyük többre négy métermázsánál. (Holott megtörtént, hogy 25 négyszögöles terület 25 kilogramm száraz virágot produkált, ami pedig kat. holdanként 16 métermázsát jelentene.) A száraz virág kilogrammja a kereskedelemben 50.000 koronáért értékesithető. Ilyenformán a négy métermázsa ára 20 millió koronára rug, ami 400.000 koronás buzaár és kat. holdanként 10 métermázsás átlagtermés számitással a buzahozam ötszörösének felelne meg.

Hatalmas arány! S ha tekintetbe vesszük, hogy nemcsak a fekete mályva esetében találkozunk a gyógynövény javára billenő ily nagymérvü értékgyarapodással, hanem ehhez hasonló arányokban mutatkozik ugyanez a mentánál, köménynél, koriandernél, beléndeknél stb.-nél, akkor megértjük a gyógynövénytermelés fáradhatatlan uttörőinek minden akadállyal és a magyar ember sajátos nehezen mozdithatóságával szembeszálló küzdelmét s a nagy cél érdekében történő lelkes sikraszállását.

Hasznos tudnivalók.

Malacok elválasztása. A malac akkor vonható el az anya emlőjétől, amikor már egyéb takarmányokból kellő mennyiség felvételéhez fokozatosan hozzászokott, továbbá fogazata és emésztőcsatornája annyira átalakult, hogy egyéb takarmányból is tud emészteni és felszivni annyi tápanyagot, amennyire fejlődő szervezetének szüksége van. Ezen időt be nem várni azért helytelen, mert a korai elválasztás következtében a malac hirtelen táplálkozási zavarokkal küzd: elgyengül. Elveszti a malac a tejhust, fejlődésében pótolhatatlanul visszamarad. Még nagyobb baj az, hogy a körüle és benne (bélcsatornában, tüdőben) élő baktériumok raja kihasználja a csökkent ellenállóképességet s igy egy-kettőre mutatkoznak nála a tudőgyulladásnak, hasmenésnek, stb. malacbetegségnek tünetei. Öt hét tekinthető ama minimális időnek, ameddig a malac okvetlenül rászorul igen könnyen emészthető táplálékra, az anyatejre. Már 6—8 hetes korban elég fejlett fogazata arra, hogy szilárd eleséget is jól előkészithessen az emésztésre. A legtöbb tapasztalt tenyésztő 8—10 hétig hagyja azonban a malacokat anyjuk mellett, sőt egyesek, — hogy a malacok fejlődésének különösen kedvezzenek, — még tovább nyujtják a szoptatási időt. Egyébként a szoptatási időtartam megállapitásánál az anyák és a malacok tápláltsági állapotát is tartsuk szem előtt. Gyenge malacok maradjanak tovább anyjuk alatt, mert nincs hatásosabb eszközünk egy gyenge állat fejlesztésére, mint az anyatej. Ezért helyes dolog még az egyalombeliek javának korábbi elválasztása, hogy a gyengébbeknek azután több tej jusson. Gyenge, sovány, előhasi, sok malacot szoptató koca alól is előbb vegyük el a zsaroló csapatnak legalább egy részét. Ha a koca évente egyszer malacozik, akkor nyugodtan alatta hagyhatók a malacok 8—10 hétig is. — Azonban, ha évente kétszer óhajtunk malacoztatni, akkor a malacokat korábban el kell választani, hogy a koca mielőbb bebugjon és a következő ellésig még legyen elegendő ideje arra, hogy kellő tápláltsági állapotba jusson.

Olvasóinkhoz!

Akik biztositást óhajtanak kötni, akik épitőanyagokat, vagy egyebet akarnak megrendelni, avagy üzletrészt jegyezni, forduljanak lapunkra való hivatkozással, megkeresésükkel egyenesen a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeté"-hez (Budapest, I. Kir. Vár. I. Alagsor), amely rögtön felvilágositással szolgál és elintézi kivánságaikat.

•REGÉNYCSARNOK•

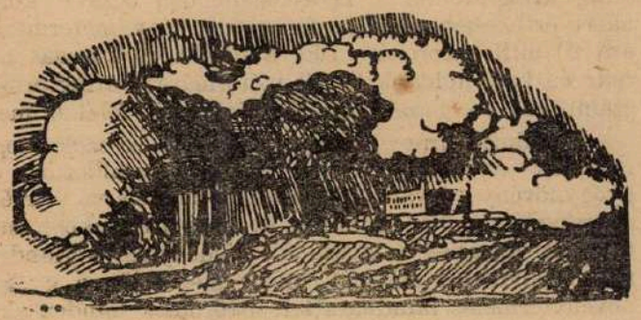

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János* (29)

— No ha vár, hát hadd várjon. Majd ha befejeztem kimegyek. Különben talán csak alamizsnát akar, itt van, add neki, aztán menjen tovább...

Kivett a köntöséből egy rézpénzt és a gyereknek nyujtotta. Kis vártatva ujra visszajött az inas.

— Csakhogy kegyelmeddel akar ám beszélni, nem kell a pénz neki... Azt mondtam várjon.

— Jól van Szepi. Tartsd a fazekat.

A lakk már fogytán s ő még egyszer be akarta a fegyvertartót kenni. Jól végezte a dolgát. Végre elkészült a munkájával, megtörülte a kezét egy rongyba, leporolta a térdeit és kiment, hogy megnézze, mit akar az alamizsnás tőle.

Csak akkor ismerte meg a hőst, amikor megszólalt. A jó Johann majd hanyattvágódott ijedtében.

— Ki vagy, szellem, avagy élő?... Mintha György vitézt látnám feltámadni... Ha nem tudnám, hogy ott vesztél a mezőn, azt hinném, te vagy... Beszélj! Szólj hát. Ki vagy?...

A sötétszemü, hatalmas ember szomoruan mosolygott.

— Nem ismersz meg, bajtárs, ugy megváltoztam?

Keller most már sejteni kezdte, hogy nem szellemmel van dolga. Az örömét azonban erősen megfékezte a fájdalom, hogy Lizára gondolt és félt attól, hogyha a házasságról Györgyöt értesiti, akkor valami még nagyobb bajt zudit mindnyájuk fejére.

Egy csendes szobába vezette a fáradt lovagot, adott neki ételt, italt, azonban a vitéz nem nyult semmihez, mielőtt mindenről nem érte ült. Keller szomoruan mesélte el a legutóbb történteket. György keze ökölbe szorult és csak annyit mondott:

— Majd elválik, ki lesz a győztes. Ha Liza velem tart, akkor nem félek. Csak ő cserben ne hagyjon.

Aztán mohón nekilátott az eléje tett ételnek, egész nagy darab szalonnát költött el, a kenyérrel sem takarékoskodott, nem csoda három napi utján alig evett és alaposan elfáradt. Az erős borból jót huzott, aztán elmondta, mint találta őt meg egy osztrák paraszt, amikor a csatából félrehuzódva, sulyos sebekkel elboritva hevert a közeli major határmesgyéjén. A derék ember nem kimélt gondot, fáradságot, visszaadta neki az életet és behegesztette sebeit. Karácsony előtt egy héttel György bucsut vett tőle, hogy az ünnepre Lizánál megjelenhessen és mint remélte a kézfogót megtartsa.

Ha nem rettegsz az uj gazdád bosszujától, fogadj fel a mühelybe, akármilyen munkára, azt hiszem hamarosan megtanulok valamit, aminek a hasznát látod, mert egyelőre itt akarok maradni ebben a városban.

Keller késznek mutatkozott erre.

— A szakállad már megnőtt, most még német ruhát adok neked, de tudsz-e a mi polgáraink nyelvén?

György elnevette magát.

— Hát eddig hogyan beszéltem volna a jó Pfanfedernél, aki uj életre keltett engem? Azzal németre forditotta a szót, mire Keller elégedetten látta, hogy ha semmi különösebb szerencsétlenség nem történik, Györgyöt nyugodtan elrejtheti a Töpler mühelyben, melyet Walz az ő vezetésere bizott ideiglen.

— Hát akkor bajtárs, csapj fel most inasnak. A többit meglátjuk. Igy maradt György Pozsonyban, mialatt Liza szüntelen a mennybéli boldogságáért imádkozott. A mennyből pedig nem küldték a vitéz után a szegény, szerencsétlen teremtés üzeneteit, ugy hogy egymás közelében is egyelőre nagyon távol maradt egymástól a két szerető sziv.

*

Ott ül szegény fiatal asszony és pergeti a rokkát. Künn hull a hó és olyan üres minden benne, mint körülötte. Üres és hideg teremben tartó kodik, széles oszlopok között kicsiny széken. A padlót kék és zöld kőkockákból rótták össze, szőnyeg vajmi kevés, a nagy kandalló éhesen ásit s a tüz benne bár lobog, nem füti be a boltozatos csarnokot. Mintha minden ugy készült volna, hogy megfagyassza a benne élőt, hogy fel ne melegedhessék, nem mosolyog semmi, hideg és unalmas, kemény és rendes, előkelő, de barátságtalan. Hej, hogyha tudná az az asszony, hogy ki érkezett a városba? Hogy felmelegedne, hogy lángolna egyszeribe! De nem tud még semmit.

Ott ül és pergeti a rokkát, forog a guzsaly és kattog a kerék, az asszony kék szemével a sötétséget nézi az oszlopok között. Gyermekkorára gondol, amikor az anyja mellett ült téli estéken és a meseszót hallgatta. A kemény, büszke asszony olyankor kissé felmelegedett és szeliden beszélt a germán hősökről, meg a tündérekről. Szép volt, elmult. Aztán a lány felcseperedett, magukra maradtak, az apa és leánya egymást vigasztalgatták, amennyire lehetett. Érezték az anya és feleség hijját, de meg voltak valahogy. Később mindig csak rosszabb lett.

A kunasszony sompolyog be félve és óvatosan, mert Walz ur megtiltotta, hogy a házba tegye a lábát. Szegény Liza, az egyetlen lélekkel, aki hozzá jó volt, csak ugy találkozhatott suttyomban. Néhány szót váltottak, aztán a hü asszony megint eltünt nagy csendesen.

Czermaknét nem látta az esküvő óta. Az ugyan be nem teszi lábát a Walz Friderik házába. Azért Liza nem haragudott reá, sőt talán még csak jobban szerette, mint eddig, mert érezte, hogy igazsága vagyon.

Künn a konyhán karácsonyi pereceket sütnek, Liza sokat imádkozik és még többet gondolkozik. Mi lesz ebből? Meddig birja? Halálig? Micsoda élet lesz ez, micsoda hosszu vergődés! Végig küzdeni, szeretet, öröm, melegség nélkül, mint egy börtönben.

élné tul, az ő förtelmes csókját, nem, inkább a halált, minél előbb!

Pedig nem lesz ez másképpen. Nem bizony. Karácsony, kegyetlen ünnepség ilyenkor, csendes minden, hull a hó és holt csendesség kongása belül. Nincs többé, miért élni. Csak fonni, szőni, főzni, de kinek és miért?

György. Milyen szép volt! Milyen jó volt. Ahogy ott állt a posztók, selymek, bársonyok között, az ő nemes egyszerüsége, keresetlen viselkedése, mennyi erőt, mennyi jót sugárzott! És elmosolyodott olykor, tréfás szavakat mondott és olyankor elpirult a lány, mindig melegség támadt a szive körül. Rövid vidámság. Aztán nem sokára elváltak. Még egyszer este, a kerti ház tornácán, forró vérhullám, gyönyörüség... O, miért nem halt meg akkor, azon este, abban a pillanatban, amikor utoljára látta? Hiába minden. Elmult a szépség, jóság, boldogság, csak sötétség maradt. S a halál csak őt ragadta el. Miért nem a párját is? Ki tudná megmondani?

Liza megrezzen: Walz lépett be. Sötét az arca. Mint az esküvő óta mindig. Eleinte még azt remélte a falánk ember, hogy megszelidül a felesége és kielégitheti forró vágyát. Most már ő maga sem tudja, mitévő legyen. Fogytán a türelme és erőszakhoz szeretne fordulni. Önmagán nevet. Ilyen sem mindenkivel esik meg. Attól fél, hogyha erőszakoskodnék, botrány lenne belőle és rajta kacagnának a polgártársai. Ezt pedig nem kivánja semmiképpen sem. Talán mégis csak megunja asszonya ezt az életet. Megpróbálta leitatni, de nem sikerült, az asszony hozzá sem nyult az italhoz, megpróbált néki hizelegni, az sem segitett, ráparancsolt, Liza nem hajolt meg előtte. Kemény fából faragták azt is. Majd elválik, melyik törik, vagy puhul meg előbb.

Estebédhez ülnek. A sötét mécs mellett csak még sötétebb az arca a boszus férjnek. A nő pedig olyan, mint a halott. Ha szól, üresen kong a hangja, csak éppen annyit mond, amennyit kell, ha hallgat, halálos a hallgatása, többet hallgat a kelletnél.

Walz dühödten kel az asztaltól, nem izlik néki az étel. Aztán elmegy és valami ürüggyel társakat keres a dorbézoláshoz. Iszik és mulat hajnalig. A biróval egyszer, a timármesterrel másszor, kádárral, pallérral, ahogy éppen adódik, de nem tud aludni józan fejjel. Azt beszélik róla, hogy a legöregebb korhelyek sem birják a versenyt véle, hét heti egyfolytában minden este kótyagosan tér haza és későn ébred, hogy aztán ismét ne törődjék semmivel. Az öreg Töpler aggodalmasan csóválja a fejét, de nem mer szólni sem a vejének, sem a lányának. Ugy érzi, mintha a vejét becsapta volna, rossz portékát adott volna néki, a lányától meg ugy fél, hogy nem beszélne vele négyszemközt egy világért sem. Nem is viszi sokáig egész bizonnyal szegény feje.

Estebéd után Liza egyedülmarad és időt felejtve imádkozik a magányban. Ezután sötét lesz kivül, belül. A szerencsétlen asszony fáradtan, fásultan támolyog a nyoszolyához, felemeli a zöld bársonytakarót, lezárja az ajtaját, felsóhajt és lefekszik, hogy másnap ujra kezdje járni a maga borzalmas és végtelen kálváriáját.

A kunasszony olykor bekukkant hozzá, megnézi, nincs-e az asszonyának szüksége valamire. Ha látja, hogy alszik, varázsos szavakat suttog és ujra visszahuzódik a kuckójába.

Künn hull a hó, fehér a föld. Az utcán nem jár ember, csak az örök sétálnak nyugodtan. Várják a karácsonyt, keresztény családok meleg és békés ünnepét.

(Folytatjuk.)

Vásároljunk erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kgként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk. Jelenlegi árak cca. K 17.000 + forgalmiadó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Babot, lencsét legmagasabb áron vesz a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

„SZÓZAT"

a
keresztény magyarság fajvédelmi napilapja.

CÉLJA:
a magyar középosztály és gazdatársadalom megerősitése, hű tájékoztatása és támogatása

BUDAPEST
VI. KER., RÓZSA-UTCA III. SZÁM.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Gazdasági Távirat Hirszolgálat

naponta pontos távirati értésitéseket ad a Nemzeti Bank hivatalos árfolyamairól, a terménytőzsde jegyzéseiről, a sertés- és marhavásár, takarmány- és vetőmagpiac árairól Felvilágositást ad minden postahivatal

Előfizetéseket elfogad:

a Magyar Távirati Iroda

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám, valamint a Magyar Távirati Iroda fiókjai: Szeged, Debrecen, Miskolc, Kaposvár, Pécs, Szombathely, Győr, Békéscsaba

Nemzeti Közgazdasági Részvénytársaság

Budapest, IV., Váci ucca 31/33, IV. em.

(Piarista-épület).

Foglalkozik **mindenféle** kereskedelmi és bank-ügyletekkel, u. m. átutalásokkal belés külföldre, vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket, valamint csekkeket.

Elfogad:

pénzeket a legelőnyösebb **heti kamatozás** mellett.

Előleget ad:

tőzsdén jegyzett papirokra a legolcsóbb feltételekkel

Tőkeelhelyezésben és bármiféle pénzügyi müvelet lebonyolitásában a vitézeknek és üzletbarátainak dijtalanul rendelkezésére áll

Vágó csizmái

legjobbak és legolcsóbbak!

Minden saját készitmény.

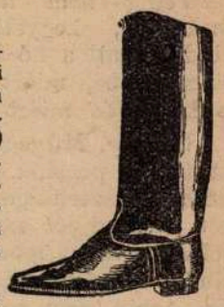

Halina csizmák, magas, barna, tehénbőr bőrozéssel K 450 ezer. — Tiszti csizmák boxbőrből, bármilyen fazón K 650 ezertől feljebb. — Munkás csizmák, erős tehénbőr K 550 ezertől 650 ezerig. — Munkás cipők (bakancs) strapára K 140 ezertől 180 ezerig. — Munkás cipők női, erős borjubőr K 120 ezertől 140 ezerig. — Férfi, erős box, füzős vagy cuggos K 250 ezer. — Női magas füzős box K 200 ezer.

Vidékre postán utánvéttel küldök, meg nem felelőt kicserélek, helybelieknek kedvező havi vagy heti részletfizetésre is készitek

VÁGÓ B. JENŐ, BUDAPEST, VIII., KUN-UTCA 11. SZ.

RESISTA

garantált tüz-, hő- és saválló

üveg konyhaedény.

A müvelt háziasszony ideálja! Hygienikus, kristálytiszta, gazdaságos. Kapható: Fazék, lábas, tejforraló pecsenyesütő, tészta és omelette sütő, kuglófforma, teafőző alakban. **Minden darab szabadlángon használható!** — RESISTA petroleum lámpa cilinder égés közben hideg vizzel locsolható anélkül, hogy elpattanna. — Forgalomba hozza a magyarországi és balkáni vezérképviselet és egyedárusitó:

Nemzeti Közgazdasági Rt. műszaki osztálya

Budapest, IV., Váczi-utca 31-33. IV. emelet.

Kicsinybeni árusitás. — Követelje minden edényüzletben.

Magyar Hirdető Iroda

Budapest, IV., Városház-u. 10.

*

Mindenféle hirdetést felvesz: ujságokba, naptárakba; ugyanolyan áron, mint a lapok

Felárat, levelezési költséget nem számitunk

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gacs Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján. Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 12.000 korona

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest. IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM — 1925. JANUÁR HÓ 18.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR

A JÓ TERMÉS FELTÉTELEI.

A jó gazda figyelme ősszel és tavasszal, a vetések ideje táján, arra irányul, hogy aratásra minél nagyobb terméssel ajándékozza meg a földje. Nemcsak a gazdának, hanem az egész országnak igen fontos érdeke, hogy a nemzet magtára megteljék, hiszen a jó termés boldog, megelégedett jövőt jelent, a rossz termés ellenben minden bajnak, nyomoruságnak egyik oka.

A jó termés egyik feltétele ugyan a gazda szerint az időjárás, vagyis a jó Isten áldása, a másik része mégis a gazdától függ, annyiban, hogy jól munkálta-e meg a földjét és nem sajnálta-e tőle a trágyát és nemes, válogatott vetőmagot.

Azt hisszük tehát, hogy nem végzünk felesleges munkát, amikor egy példával bizonyitani igyekszünk szorgalmas gazdáink előtt állitásunk helyes voltát.

Vegyük például a nemesitett rozsvetőmag használatának előnyeit.

Hogy a gazdálkodó nemesitett, avagy közönséges vetőmagot vetett-e a földjébe, az — bármennyire csóválják is egyesek a fejüket — igen fontos kérdés.

A kisgazdák közönséges rozstáblái messziről igen jó hatást tesznek, csak aki közelébb megy és gondosan megszemléli a táblát, látja, hogy a kalász kevesebb szemet tart, a szemsorok hiányosak, mert nem minden virág lett szemmé, a kalász ablakos, vagy foghijjas. Ha a nemesitett rozsot nézi az ember, azt tapasztalja, hogy ennél sokkal kedvezőbb megtermékenyülés, sokkal több teljes, tehát nem ablakos kalászt találunk.

Ennek is meg van a magyarázata. A rozs idegen beporzással termékenyülő növény. A figyelmes gazdálkodó minden évben láthatta, mint porzik a rozs virágzáskor. Ez a felszálló por, az a virágpor, amely a női virágot megtermékenyiti. Minden kalász termel himport, de csak a másik kalászt termékenyitheti meg, csak akkor köt magot, ha a megtermékenyitő por a másik kalászról száll reá.

A természet csodálatos rendelkezése szerint egy-egy rozstábla rengeteg, könnyü himport termel, amely pehelyként száll szerte a levegőben. A szél felkapja a port és viszi szét, hogy más tövön fakadt virágra szálljon és azt megtermékenyitse.

Természetesen akkor termékenyül meg a legkönnyebben a rozs, ha virágzás idején az idő meleg és kissé szeles, nem pedig hideg, viharos, vagy esős, mert ilyen esetben a rozs nemcsak kevésbbé virágzik, hanem a himport sem tudja a levegő ugy szállitani, mint langyos szélben.

A kisgazda földje rendszerint szalagszerü, vagy legalább is hosszukás alaku. Ha a szomszéd most szintén rozsot vetett, még pedig nemesitett mag helyett rossz, gazdasági rozsot, ez a két különböző rozs keveredni fog termékenyülés utján. Termését megvizsgálván, csodálkozik, hogy a nemes rozs helyett kevert, közönséges rozsot aratott. Azért kell a régi rozsot felfrissiteni, hogy el ne fajzzék, ugy mint az állat is elfajzik, melynek vérét soha fel nem frissitik egészséges keveréssel.

Nemcsak az ablakosság veszélye fenyegeti a rozst, hanem a megtermékenyülési képesség csökkenése is. E tekintetben igen nagy a különbség egyes rozsfajták között. A nemesitő a legnagyobb gonddal tenyésztette ki a jól termékenyülő, dus termésü magot, ugy hogy ma a nemesitett rozs már 25—30 százalékkal nagyobb termést ad, mint a régi, magyar rozsfajták.

A gazdának azonban rendszerint nem áll módjában, hogy a saját vetőmagját kitenyésszе, ezért ajánlatos, hogy kis anyagi áldozattal kedvező termést biztositson magának, amennyiben nemesitett vetőmagot szerez be.

A régi, rossz, elfajzott, ablakos vetőmag alig hogy az elvetett mennyiséget adja vissza, a nemes vetőmag dusan fizet. Ez nem szemfényvesztés, ha em tény, amit minden termelő kipróbálhat és tapasztalhat. A nemesitett vetőmagtól sem kell azonban csodát várni, hanem rendesen előkészitett talajba, észszerüen vetve, meghozza a várt, kedvező eredményt. Kataszteri holdanként egy mázsa szuperfoszfát al alátrágyázva a föld, kitünően megfizet. Egyes helyeken ily módszerrel 20 mázsa termést értek el.

A nemesitett vetőmag előnye nemcsak a rozsnál szembeszökő, hanem valamennyi kalászos veteménynél. Ezért ajánljuk az igyekvő gazdának, hogy ne sajnáljuk a befektetést, amely busásan meghozza a hasznát.

—ső.

Szeszfőzés.

Az ujabb gazdasági és politikai helyzet folytán a kisüst bizonyos irányokban tért hódithat, nem különben ujabb szövetkezetek alakulhatnak a gyümölcs, törköly, seprő és bor szesszé való kifőzésére. Ezen alakulatok viszont gyümölcsfák és főzeléknemüek konzervipari feldolgozó telepeivé, vagy nyersborkőgyüjtő állomásokká épülhetnek ki.

A gyümölcsökből, törkölyből és borseprőből való szeszfőzést, valamint a borpárlatok (konyak) készitését a laikus közönség nagy többsége ugy fogja fel, hogy ahhoz nem kell egyéb, mint hordó, tartály, üst, tüzelőszer és viz, holott ezzel szemben a felsorolt párlatok értékét a nyersanyagok okszerü kezelése, becefrézése, elvermelése, majd az ezt követő erjedési folyamatok szabályozása és a szakszerüen foganatositott lepárolás szabja meg.

Vagyis tehát a szeszfőzéshez — a fentebb felsorolt kellékeken kivül még valamire, t. i. megfelelő szakértelemre is van szükség s tulajdonképen ez a legfőbb kellék.

Kereskedelmi forgalomra alkalmas és egészségügyi szempontokból is elfogadható italok gyártásának, nemkülönben a legtökéletesebb lepárolási módoknak megvannak a különleges szabályai s ezeket mindazoknak, akik a szeszfőzéssel üzletszerüleg akarnak — ha csak kicsiben is — foglalkozni, meg kell tanulniok, ha versenyképes gyártmányokat akarnak előállitani.

Külön figyelmet érdemel esetleg a szövetkezeti uton létesülő mezőgazdasági szeszgyárak tervezetének, szerelésének, gépek átvételének ellenőrzésében való közremüködés, valamint ezek üzemeinek szakszerü ellenőrzése.

Ezekkel kapcsolatosan felhivjuk a gazdaközönség figyelmét a m. kir. erjedéstani állomásra (Budapest, II., Debrői-ut 15. sz.), amely annak idején ebből a célból szerveztetett, s immár közel 20 esztendei komoly és alapvető, tudományos és gyakorlati munkásságra tekinthet vissza.

Az intézet ugy a szeszfőző telepek berendezésénél, valamint üzembehelyezésénél — igen mérsékelt dijazás mellett — mindenkinek rendelkezésére áll és meghivásra szakközegeit a helyszinre kiküldi. A hozzáforduló kisgazdáknak és szeszfőző szövetkezeteknek mindenkor szaktanáccsal szolgál, s különös munkálatot nem igénylő felvilágositásokat kisgazdáknak dijtalanul ad.

Végül amennyiben a szeszfőzésre, borpárlat előállitására és a bor melléktermékeinek feldolgozására ujabb vállalatok alakulnak vagy egyes vállalkozók akadnak, azok részére az intézet 1—2, esetleg 3 hetes tanfolyamokat rendez, de csak abban az esetben, ha a tanfolyamra legalább 15—20 hallgató jelentkezik.

A tanfolyamok január 20 és április 20 közötti időszakban volnának rendezhetők s azoknak részvételi dija — tekintettel arra, hogy a tanfolyamok önmagukat tartják fenn — fejenként körülbelül 200 ezer K lenne.

Ezeken a tanfolyamokon előadatnak: szeszgyártás gyümölcsből, törkölyből, borseprőből, borpárlat (konyak) főzés. Borkőgyüjtés. Borkősavgyártás. Pénzügyi előirások. Főzelékek (káposzta, répa, uborka) el-

A levél.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

Ugy szökdécselt véges-végig a réten, mint pillangó, ha virágról-virágra röpköd.

Ő is virágott keresett.

Az itt-ott szerényen meghuzódó kék ibolyákat kereste, hogy csokorba füzze, mert végtelenül szerette az ibolyát.

Késő délután volt. A hegy oldalán fejszecsapkodások riadtak, hol erdőt irtottak. Közelben patakocska csobogott megszokott egyhanguséggal, valahol tovább pedig munkálkodó leányok dala ébredt, hogy messze repüljön a sikon.

»Erdőtelken nincsen szép lány csak kettő, csak kettő...«

Az ibolyázó Boriska felneszelt a dalra s pajkos csintalansággal ő is dudorászott:

«Az egyiket elszerette a jegyző, a jegyző;
A másik meg a kapuból neveti, neveti,
Hogy őt meg a segédjegyző szereti, szereti.«

A nap már nyugodni indult s sugarával messze, magosan, pirosra festette az álmos eget, mikor Boriska a falu felé indult.

Boriska!... Boriska!... — hallotta édesanyja hivó hangját, amint belépett a házba.

— Itt vagyok édesanyám.

— Jöjj csak... Epp most hozta Pali a postát. Leveled jött... Ugy nézem az irást, hogy Karcsi irta.

Boriska arcára a szerelem tüze ömlött, beszaladt szobájába és feltörte a levelet. Arca fehérre sápadt, keze aláhanyatlott, a levél a földre hullt, ő maga pedig tehetetlenül a kerevetre omlott.

Oh, mi mindent okozhat egy levél!

But, örömet, vigaszt, kétséget.

A leány szivét fájdalom hasitotta, lelkét gyötrelem telitette, énjét kétségbeesés markolta.

Az idő pedig kinos lassusággal haladt. Végre mégis elmulott a nyár, tovatünt az ősz és egy decemberi napon fehérbe öltözött a természet.

Oh, mi unalmasan hosszuak is voltak azok a téli esték a vergődő leány számára! A levelet azóta nem olvasta, hiszen akkor is csak egy-két sorát betüzte végig. Azóta várt-várt, hátha csak álom volt az egész. Azonban másik levél tőle nem jött többé.

És egy estén, mikor mindenki nyugodni tért már a házban, mikor már késő re járt az idő és az éjjeli bakter figyelmeztető szavának: — »Tüzre, vizre vigyázzatok, hogy semmi kárt ne valljatok!« — utolsó hangjai is elültek, ujra elővette a levelet és minden remegés nélkül, hideg közönnyel olvasta végig.

A levél pedig szólt lemondásról, másik lányról, feledésről, bocsánatról, gazdagság és szegénységről és eljegyzésről... Mert ilyen az élet.

— Tehát való. — Töprengett a leány. — Elhagyott... Im a levél... ő irta.,, Gazdag leányt talált... De miért hitegetett akkor engem?... Oh, én szerencsétlen!... Feledjek és bocsássak meg neki a tettéért... Miért ne bocsátanék meg?... De feledni... Hiába, hiába akarok feledni, nem tudok, nem birok... Oh Istenem... Istenem!,,

A leány zokogása felverte a szoba csendjét s a reggel még ébren találta. Azonban, az átvirrasztott

tevése savanyitás révén. Ecetben való eltevés. Gyümölcsök, főzelékek konzervipari feldolgozásának elemei. Ecetgyártás borból és gyümölcsből.

Ezek alapján azzal a felhivással fordulunk a gazdaközönséghez, hogy amennyiben kamaránk körzetében ezen kérdések iránt valahol nagyobb érdeklődés mutatkoznék és ilyen tanfolyamoknak a rendezése indokolt volna, erről kamaránk a szükséges intézkedések megtétele céljából értesitendő.

A jövő háborúja.

Az uj francia költségvetésben a hadi beruházások tételei között olvassuk, hogy a francia kormány pusztán az »uj gázok és robbanószerek tanulmányozására és laboratóriumának felszerelésére« közel harminc millió frankot fog 1925-ben elkölteni.

Bedouce, a költségvetés előadója, a részletes indokolásban rámutat e tétel fontosságára:

— A lefolyt világháboru tapasztalatai nyomán a szakemberek megállapitották, hogy a hadviselésben a kémiának mindegyre nagyobb nagyobb szerepe lesz. A jövő háboruját bátran a kémiai találmányok harcának nevezhetjük. A németek a világháboruba fejlett kémiájuk összes szakembereit s egész kémiai iparukat belevonták és felhasználták. Ma pedig minden tudósukat foglalkoztatja a kérdés, hogy melyek azok a gázok, amelyek egy revancheháboru sikerét biztosithatnák számukra. A német kémiai ipar munkásai ma jobban mint valaha, ki vannak oktatva, hogy békés üzemük nyersanyagát hogyan dolgozhatják fel gyilkos hadiszerré, amelynek pusztitásai beláthatatlanok lesznek.

A kisérleti célokra előirányzott összeg és az előadó indokolása meglehetősen nyugtalanitja a francia közvéleményt, amelynek szócsövei, az ujságok — de a szaklapok is — most kimeritően foglalkoznak a kémiai háboru problémáival.

A lapok rámutatnak, hogy a francia kormány helyesen cselekszik, amikor uj gyilkos gázok feltalálására s a védelem módjainak kikutatására nagy összegeket áldoz, mert a »rettenetes erejü« német kémiai iparral szemben a versaillesi békeszerződés 171. szakasza, amely megtiltja (persze csak a németeknek) a hadi gázok gyártását, egyáltalán nem biztositék, mert a háboru mindig minden békeszerződés felborulását jelenti.

A hadigázokat minden különösebb felkészülés nélkül lehet gyártani s a Népszövetség fegyverkezési szakértői megállapitották, hogy a német kémiai ipartelepek huszonnégy óra alatt hadiüzemekké alakulhatnak át.

A Népszövetség egyik szakértője, Cannon, a harwardi egyetem professzora jelentésében kiemelte, hogyha ma egy ujabb háboru törne ki, az uj gázok többet pusztitanának, mint a lefolyt háboru egész tüzérsége.

Mayer, a Collége de France tanára, jelentésében ezt irja:

— Kiszámithatatlan az a pusztitás, amit a világháboru óta feltalált gázok háboru esetén végeznének.

Zanetti tanár, a columbiai egyetem kémikusa, ezt mondja:

— Ma már semmi nehézségbe sem ütközik olyan hadigázok előállitása, amelyek az ember közelébe jutva, a bőrön át egyeneseu a vérre hatnak s a vért megmérgezik. E gázok ellen semmiféle gázmaszkkal nem lehet védekezni.

Különösen nagy veszedelmet lát az uj fegyverben Angelo, a florenei egyetem kémiai professzora, aki ezeket mondja:

— Ha az ismert ujfajta hadigázok koncentrálása bizonyos mértéknél nagyobb, a gázmaszkok teljesen hatástalanokká válnak. Ilyenformán az eddig biztosnak minősitett védőállások (dekungok) teljesen elvesztik hadászati jelentőségüket. Az uj gázok legnagyobb veszedelme pedig abban rejlik, hogy valamelyik hadviselő fél esetleg a frontmögötti lakosság, a városok ellen használja fel, ami a rettenetes pusztitás mellett olyan leirhatatlan s még eddig ismeretlen pánikot idézne elő, ami a meglepett fél vereségét jelentené pár óra alatt.

Ezek a komoly, a tudományos konkluziók; szakértők nyilatkozatai a laikusok részére. E nyilatkozatok nyomán egy párisi boulevardlap már kiszámitja, hogy hány német léghajó, illetve repülőgép gáztámadása pusztithatná el Páris egész lakosságát, egy másik meg egy francia mérnök szenzációs találmányáról ir, egy olyan hadigázról, amely százkilométeres körzetekben hat és az emésztőszervek müködését bénitja meg.

Ezeknek az ujságcikkeknek a célja persze hangulatkeltés a nagy francia fegyverkezés és a sulyos hadi budget mellett s aligha van komoly alapjuk.

Viszont a népszövetségi szakértők nyilatkozatai gondolkodóba kell, hogy ejtsék a világ közvéleményét, hogy micsoda katasztrófát idézne elő egy uj világháboru. A győztesek a béke reviziójával teremthetnének igazi békét, sajnos, azonban egyelőre uj gázok feltalálásán törik a fejüket, mint a francia költségvetés bizonyitja. Ez pedig aligha biztositható ujra győzelmet, mert, ugy látszik, hogy az uj háboruban a kémiai találmányok erején s nem a hadsereg felkészültségén fog mulni minden. A nagy francia nyugtalanságnak is ez a gondolat az alapja.

éjjel kedélyét megváltoztatta. Vagy csak port akart hinteni a maga és a világ szemébe? Talán igen, talán nem, de az bizonyos, hogy vidám lett az arca, csengő a hangja, játékos a kedve ujra s egyik báli éjszakát a másik után táncolta végig. És mégis...

A fü, még alig, hogy kibujt a hótakaró alól, Boriska, egyik áttáncolt báli éjszaka után ágyában maradt és napról-napra hervadt. Szemei gödörbe estek, tekintete megtört, arcára különös pirosságu rózsák ültek, ajaka megvéknyult, csontjai mindinkább láthatóbbakká lettek. Hiába volt a jó öreg orvos minden készsége, minden tudományos kisérlete; hiába volt a sok-sok gyógyszer; hiába volt az anya hüséges ápolása és hiába volt a kedvelt ibolya megérkezése, mert az ibolyákból szedett csokor, már csak egy örökre elszenderült leány kebelén illatozhatott. Pedig az ő virága volt.

Az orvos valami latin szót jegyzett a halotti bizonyitványba a halál okozójául s csak az édesanya tudta, hogy nem abból keletkezett az.

— A levél... a levél okozta. — Nyögte fájdalmában az anya — Csupán ő tudta, hogy a levéllel egyidőben a halál is bekopogtatott házukba.

Az egész falu ott volt a temetésen.

És a koporsóhoz közel egy gyötrődésteli ifju furakodott. A fájdalmas anya nem is látta, észre sem vette.

— A Benedek Karcsi! — suttogta a gyásznép. Szegény Benedek Karcsi!... Szegény fiu....

Mert ilyen a világ.

A répa állati ellenségei.

Répagyökérféreg. Egy parányi, talajlakó fonálféreg telepedik és élősködik a gyökereken, aminek következtében a fiatal növények egészen elhalnak; a fejlettebb növények gyökerén pedig a beérési folyamatot többékevésbbé késlelteti és ezzel összefüggésben a cukortartalmas alácsökkenti. A gyökérférgek a fiatal gyökerekbe furakodnak és rajtuk csomószerü dudorodások támadnak. Ez a veszedelmes kártétel — többnyire répatermesztő vidékeken — fenyegető módon nyilvánul.

Védekezés. 1. Mély talajmegmunkálás és megfelelő trágyázás. 2. Korai vetés. 3. Időnként kétévi szünetelés mindolyan termesztett növényekkel, amelyeken a répagyökérféreg szintén előfordul. (Repce, kelkáposzta, retek, mustár, kertizsázsa, napraforgó, laboda.) 4. Nagyon fertőzött talajokban fogónövényekkel való irtás, még pedig négyizben egy év alatt (áprilisban először és 4—5 héttel héttel utána folytatólagosan három vetés; minden ujabb vetés előtt az előbbi növényzet felszedendő; a fogónövényekkel való irtás után való esztendőben leginkább ajánlatos a következő növények termesztése: árpa, kender, len, mák borsó). 5. Trágyadombokra ne kerüljenek répahulladékok.

Répagyökereken rágó rovarok. Cserépbogárpajorok (Melolontha vulgaris), drótféreg (pattanóbogár álcája, Agriotes lineatus), répabarkók (Cleonus) álcája, lótetü (Cryllotalpa vulgaris).

Védekezés. A cserebogarakat pusztitani kell; szántás közben pedig a pajorokat szedetni kell vagy odaterelt állatokkal (baromfi, sertés) feletetni. A drótféreg közvetve jól irtható, ha a szántóföld közelében a gyomokat és az utszéli gyepet pusztitjuk; a tarlókat mielőbb buktassuk alá, ne engedjük kizöldülni; sertésjárás sok drótférget megöl, különösen vetés előtt turassunk. A répabarkók álcája ellen közvetlen módon nem védekezhetünk, hanem irtani kell magukat a bogarakat. (Erről alább lesz szó.) A lótetü ellen főleg azzal védekezhetünk, hogy a széthányt istállótrágyát a szántóföldrehordás előtt baromfiakkal vagy sertésekkel felturatjuk; a szántóföldön pedig szántás előtt járassuk a sertéseket és utána tereljünk oda baromfiakat.

Répabogarak. Legkártékonyabbak: a nagy vincellérbogár (Otiorrhynchus ligustici) és a lisztes répabarkó (Cleonus punctiventris). Ezek a bogarak a fiatal répanövények szikleveleit és a szár tetejét lerágják, egyik növényt a másik után; egész sorok mennek igy tönkre. Sokszor kell miattuk a vetést megismételni. A répabarkó kikelt álcája májusban a répa gyökerére vándorol és elrágja a fiatal gyökeret, később az idősebb répagyökér hegyét pusztitja el; egy répán olykor 8—10 kukac is él.

Védekezés. A répabogarak ellen célravezető eljárások a következők: a régi egy- és kétéves táblák körülárkolása; a régi és az uj répaföldön a bogarak összeszedése; a kikelt répának 4 százalékos barkósóoldattal (klórbarium) való permetezése. A bogárszedést baromfival, legjobban pulykával vagy gyöngytyukkal is lehet végeztetni, 20—25-ös falkában lassan fel-alá terelgetvén. Tetemesebb bogárjárás után a szántóföldet sertésekkel kell felturatni, hogy a földből az álcákat és bogarakat kiszedhessék. A vetésforgó pontos betartása lényeges szempontja a védekezésnek.

Vetési bagolypille. (Agrotis segetum.) A hernyóját mocskos vagy fekete pajor, nemkülönben porkukac néven ismerik; rágja a fiatal növények leveleit és igen nagy károkat tehet.

Védekezés. Igen fontos a gyomok irtása, főleg julius és augusztus hónapok legyenek gyommentesek, mivel ekkor rajzik a pille és rakja le petéit; a tarlók se gyomosodjanak el, azokat idejében fel kell törni; gyomos parlag és ugar ne legyen. A trágyát a kihordás után azonnal szántsák a talajba. Vetés előtt a szántóföldet járassuk legalább két hétig sertésekkel.

»Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.«

SZEMLE.

»Csonka-Magyarország és az utódállamok közgazdasága«. Irta: dr. Gesztelyi László a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója. — 58 lap. — A szerző kiadása. — Ára 20.000 korona.

Dr. Gesztelyi Nagy Lászlónak alig pár hete jelent meg »Az Alföld gazdasági jövője« cimü s az egész magyar Alföld problémáját felölelő nagyszabásu munkája, melyről többször bőven irtunk, ismét egy ujabb munkával lép a nyilvánosság elé.

Az egész munka abból a gondolatból indult ki, hogy a Magyarország és annak rovására keletkezett uj államok, továbbá az egymás megfojtására törekvő európai államok gazdasági politikája a mai állapotban soha fent nem maradhat, nem folytatható, mert ez nemcsak a legyőzött, hanem a győző államok gazdasági csődjét is eredményezni fogja. Bevezetésében rámutat arra, hogy kiváló közgazdasági férfiak foglalkoznak ezzel a problémával s ugyanerre a megoldásra jutnak.

A szerző az első részben az uj cseh állam közgazdasági viszonyait tárgyalja, végigmenvén a mezőgazdaság, közgazdasági élet, a munkáskérdés, stb. minden fázisán és adatokkal mutatja ki, minő közgazdasági nehézségekkel küzd ez a megnövekedett uj birodalom s minő mesterséges eszközökkel igyekszik tengetni, fentartani ideig-óráig gazdasági életét. A második részben az oláh állam közgazdasági viszonyait veszi bonckés alá s részletesen mutatja ki a közgazdasági példák egész sorozatával, hogy mint rohan ez az uj állam saját bukása felé, ha továbbra is ezt a közgazdasági politikát folytatja. A harmadik fejezetben a többi szomszédainkról szól ugyanebből a szempontból s mindenütt arra következtetésre jut, hogy a mai politika magát soká nem tarthatja, mert az az egész európai közgazdasági élet romlását idézheti elő. A negyedik fejezetben Magyarország szerepéről szól a világgazdaságban. E fejezetben az európai s a tengerentuli számba jöhető államok közgazdasági helyzetéről ad adatok alapján részletes képet s végül Magyarországnak az európai népek közgazdasági életében való bekapcsolását tárgyalja. Magyarország ugyanis csak a többi államok gazdasági életében belekapcsoltan élhet, tehát ránk nézve is döntő jelentőségü, hogy az európai államok minő gazdasági politikát folytatnak s minő gazdasági viszonyok között élnek. Az ötödik fejezetben a mai Magyarország erejéről szól s megállapitja, hogy a mai Magyarország legnagyobb ereje népében és földjében van. Megemliti, hogy mik annak az okai, hogy népünk nem szaporodik a kivánt mértékben, hogy mi módon lehetne a szaporodást gátló akadályokat elháritani. Párhuzamot von a magyar faj és a zsidóság szaporodása között és szomoruan állapitja meg, hogy a zsidóság szaporodása felette veszélyes a fajmagyar elemre. Szól a magyar intelligencia feladatáról, végül az ifjuságról, mint a jövendő Magyarország legerősebb s legreményteljesebb oszlopairól. Majd Magyarország második gazdasági erőtényezőjéről, a földről szól. Megemliti, hogy minő lehetőségek nyilnak itten s mi módon lehetne e lehetőségeket kiaknázni. A gyáripar fejlődéséről emlékezik meg azután, amely szintén tényezője a mai Magyarországnak.

Dr. Gesztelyi Nagy László e munka megirásával igen hasznos munkát végzett, mert egyrészt rámutatva az utódállamok közgazdasági helyzetére, azokra a nehézségekre, amelyekkel ezeknek az államoknak küzdeniök kell; ráirányitja a figyelmet Csonka-

Magyarország erőforrásaira, melyből biztatást meríthetünk a jövendő fejlődés lehetőségeire. Az egész munka azt a célt szolgálja, hogy erőt, önbizalmat adjon a maradék Magyarország lakosságába, hogy tudjon az dolgozni az egységes Magyarország eljöveteléért.

VILÁGFOLYÁSA

A párisi pénzügyi konferencia. — A trianoni békeszerződés igazságtalansága. — Luther német kancellársága előtérben. — Készülődés a februári szerb választásokra. — Az erdélyi magyar párt feloszlatását tervezik.

A párisi pénzügyi konferencia, melyen a szövetséges hatalmak pénzügyminiszterei vettek részt, e hét elején véget ért. Ezen a konferencián a pénzügyi szakemberek felosztották a szövetséges államok között azokat a befolyt jövedelmeket, melyek a ruhrvidéki ipari- és gyárterületek megszállása és kezelése folytán keletkeztek. Ezek a jövedelmek összesen egymilliárd aranymárkát tesznek ki. A felosztás körül ellentétek mutatkoztak. A francia-belga követelésekkel szemben erélyesen állást foglaltak az amerikai és az angol pénzügyi szakemberek. Ebből következőleg egységes angol-szász pénzügyi front kialakulásáról terjedtek el hirek, melyek arról is szólnak, hogy ennek a pénzügyi frontnak még messzebbmenő következményei lehetnek a jövendő események kialakulására.

Az oláh pénzügyminiszter szokott kapzsiságával szintén részt követelt a befolyt német jövedelmekből, de a pénzügyi szakértők visszautasitották ezeket a követeléseket azzal az indokolással, hogy az oláhok több magyar földet kaptak, mint ami őket megillette. Az oláh kiküldött nagyon megsértődött ezen és mindenképpen azon volt, hogy ezt a hivatalos megállapitást vonják vissza. Ez azonban nem történt meg. Igy azután bekövetkezett az a helyzet, hogy Párisban hivatalos konferencián maguk az ántánt-államférfiak intézték az első támadást a trianonni békeszerződés ellen, rámutatván és hivatalosan megállapitván annak igazságtalan voltát.

Németországban a kormányválság tovább tart. Marx kancellár lemondása óta tovább vezeti az ügyeket és közben állandóan kormányalakitási kisérleteket végzett. Most már véglegesen belátta, hogy ezek a kisérletezések meddőek. Éppen azért a napokban Luther pénzügyminiszter kancellárjelöltsége jutott előtérbe. Hir szerint a közeli napokban már meg is alakul az uj Luther-kormány. A német politikai életben egyébként annak a jelei mutatkoznak, hogy most már nyiltan kitört a harc az államhatalom megszerzéséért az ellenzéki pártok és a jelenlegi kormányrendszer között. Ennek a harcnak az éle részben Ebert, jelenlegi német birodalmi elnök ellen is irányul, akit a legutóbbi magdeburgi itélet alkalmából támadnak. Magdeburgban ugyanis a törvényszék az elnökre kedvező itéletet hozott, az ellenzék most azért támadja ebből kifolyólag a német kormányt, hogy a biróságot illetéktelenül befolyásolta ebben az ügyben. Ezt az ügyet éleshangu interpelláció keretében tárgyalta a birodalmi gyülés is.

Jugoszláv területeken a február 8-iki választásokra készülnek. A horvát köztársasági kisgazdapárt tagjait százszámra elfogják és a délvidéki magyar párt vezetőségét is letartóztatták. Igy azután mentesülni igyekszik a szerb kormány mindenféle ellenzéki agitációtól. Hir szerint a letartóztatott szabadkai magyar pártvezetőség már kiszabadult a fogságból. Erdélyből érkező hirek szerint az oláh kormány Belgrádot utánozva, a kisebbségi magyar párt feloszlatását tervezi. Az oláh kormány ugyanis azt akarja elhitetni, hogy a magyar kisebbség szervezkedése mögött tulajdonképpen kommunista szervezkedés rejlik. Ezt a nevetséges ürügyet természetesen senki sem veszi komolyan.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

JANUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
19 Hétfő	Kanut kir.	Sára	A hét elején a nap 7 óra 25 perckor kél és 4 óra 35 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 31 perckor kél és 4 óra 38 perckor nyugszik.
20 Kedd	Fábián, Seb.	Fábián, Seb.	
21 Szerda	Ágnes sz. vt.	Ágnes	
22 Csütörtök	Vince vt.	Artur	
23 Péntek	P. Raimund †	Zelma	
24 Szombat	Timót pk.	Tádé	
25 Vasárnap	D3, Pál ford.	D3. Pál ford.	

A magyar névről.

Az elmult háboru szörnyü vérzivatarában hány olyan hazánkfia adta tanujelét hősiességének, lángoló hazaszeretetének, önfeláldozásának, akinek a neve nem magyar hangzásu. Igaz magyarságáról pedig gyönyörü bizonyságot tett, amivel mély hálára kötelezte nemzetét. Tetőznie kellene azonban hazafiságát még egy cselekedettel. Bizonyára mindenik érzi is, hogy akinek az ereiben minden csepp vére igaz magyar, a neve se lehet idegen. Kérje tehát a névmagyarositást, amivel külső kifejezésre is jusson e szegény, megtépett, megcsonkitott országhoz való tartozása, amelyért ő annyit áldozott. Meg vagyunk győződve arról, hogy az illetékesek nem fognak elzárkózni a kérésük elől, hiszen ilyen esetben van létjogosultsága a névváltoztatásnak.

Ti vitéz bajtársak, akik a haza iránti hüség mintaképei vagytok, leginkább vagytok hivatva arra, hogy falutok és keresztény ismerőseitek körében válasszátok ki az ilyeneket, akik a forradalmak hamis jelszavaitól se szédültek meg s akiknek a multjához méltó lenne e hazafias cselekedet is. Kutassátok tehát mielőbb fel őket s biztassátok, hogy mielőbb nyujtsanak be egy pár soros kérést, amelybe vagy a nevükhöz hasonló magyaros hangzásu névre, vagy annak a magyarra forditott értelmére, ha pedig ezek nem lennének jó hangzásuak, esetleg harctéri élményeikben szerepet játszó magyar helység nevére kérjék vezeték nevük megváltoztatását. A kérés alakja ez lehetne: »Nagyméltóságu Belügyminiszter Ur! Alulirott tisztelettel kérem Nagyméltóságodat, hogy vezeték nevemnek a magyar hangzásu . . . . . névre való változtatását magyarságom külső kifejezésre juttatása végett engedélyezni méltóztassék. Csatolom születési, házassági, gyermekeim születési, továbbá erkölcsi és illetőségi bizonyitványaimat (ha megszállt területről való, ugy az optálásról szóló bizonyitványt is) és katonai okmányaimat.

Kelt: . . . . X. Y.

lakhely és cim.«

A kérésre 100.000 K, ...lékletekre darabonként 2000 K bélyeget kell ra... kérelmező lakhelyén illetékes főszolgabi...tani. Mi készséggel vállalkozunk ar... sát figyelemmel kisérjük s ké... rés benyujtásáról a lapot ér...

⊙⊙

Trianon és a magyar egyházme... csaknem egyidőben két olyan ... schematizmusát, amelyet a tri... kettészelt, amelyek tehát ennek ... radtak magyar fenhatóság alatt ... esztergomi és kalocsai. Az eg... kötetet kitevő adathalmazt ezutta... ben vékony, alig 28 oldalas fü... is éppen eleget tudhatunk meg... mit veszitettek ezek az ősi egy... szakolt trianoni békével. Igy az... ból kitünik, hogy a főegyház... ben 994 papja és 481 plébánia... megye megmaradt részében az... tehát a békelétszám felénél i... száma pedig mindössze 100, ... annak, amennyi a szétdarabol... siralmasak a kalocsai főegyhá... számadatai. Itt 131 plébániából... a plébániák nagyobb fele kerü... viszont a papság békebeli lét... 303 lelkésze és papja volt a k... ma mindössze 138 a létszám, ... felénél is jóval kevesebb.

Sirius jóslásai az 1925. ... legnagyobb középeurópai időjós... jövendőléseit most tette közzé. ... esztendőnek mondja, miután má... dölte, hogy 1939-ig bő esztendő... rendkivüli jelenséget azzal indo... leg időjárást hidegebb égöv vá... Európa nagy szárazságok és ... Amerika, Ázsia és a nagyhat... mennek keresztül. Több olyan ... ben a tél nyár, a nyár pedi... 1925 novemberében a nők kön... az utcán. Ezidén február köz... tavasz azonban szeszélyesnek i... ven fokos hőségre is számithat... bácsi szerint ez évben is lesz... járás az egyes hónapok szerint... az elmult években, azzal a kü... sok lesz a »félcsapadékos« hóna... dühöngeni Magyarországon, nov... fejezi be a hosszura nyult vén...

A Duna szerepe a világháború... ...szredes nagysikerü előadást ta... kaszinó disztermében, melynek ... stratégiai fontosságát és szerepé... zolta egyes monitorjaink gyönyö... közül nem egy az orosz folyó... terre hatolt be Oroszország bel... adásának második részében a ... litási és összeköttetésének a sz... gas szinvonalu előadását az 19... tillánkra és a dunai hajózásra ... ismertetésével fejezte be. A na... ség mindvégig a legnagyobb ér... titett képekkel kisért előadást.

A londoni köd. Szombaton é... Londonra, amely egész vasárna... mélyba boritotta a várost. A ... sürü, mint december 12-én vo... megakadt. Számos baleset történt. A... lok és kocsik több helyütt ütköztek ö... tg. Az egyik omnibusz vezetője és két utasa sulyosan megsebesült. Érdekes tünet, hogy amig London és környéke napközben is éjszakai sötétségbe borult, addig a déli grófságok és a tengerparti városok ragyogó napsütésnek és rendkivüli enyhe időnek örvendtek.

A balatoni fürdőügy. A Balatoni Kormánybiztosság a balatonmenti fürdőegyesületek bevonásával értekezletet tartott Spur kormánybiztos elnöklete alatt. Az értekezleten, melyen legtöbb számottevő fürdőegyesület képviseltette ...magát, megvitatásra került a balatoni fürdők fejlesztése... ...zditása. Spur kormánybiztos javaslatára az ér... ...lhatározta, hogy a fürdőegyesületek és a balatoni ...k tagjainak bevonásával egy külön bizottságot ...nely mint véleményező testület a kormánybiztos ...t támogatja. Darvas Ferenc dr., a Balatoni Gaz... ...etkezete ügyvezető alelnöke, a Balaton élelmezési ... kérdésének megoldására terjesztett elő javaslatot, ...z értekezlet elfogadott s melynek megvalósitása ...emlhető, hogy már az idei fürdőévadban meg... ...az élelmezési és lakásviszonyok körül eddig ta... ...zavarok.

...kken a szülések száma. A központi s...alisztikai hivatal ...szerint Magyarország népmozgalma 1924. október ...ber hónapjában a következő volt: Magyarországon ...v októberében 7692 és novemberében 11.348 házas... ...ötöttek, köztük 1525, illetőleg 1884 vegyes há... ...l. Az élveszületések száma a szóbanforgó két hó... ...17.271, illetőleg 15.004 volt. Mindkét hónapban ... felüli különbség mutatkozik az 1924. év két hó... ...: a rovására. Az elhaltak száma e két hónapban ...illetőleg 11.407 volt. A csecsemőhalálozás adatai ...letőleg 2867 egy éven alóli elhaltról számolnak ...taknem azonos mértékűek az előző év ugyane két ...nak adataival. Szaporodás volt októberben 4972, ...rben 3597, tehát jóval kevesebb a mult évi 6718, ... 5305 főre rugó szaporodásnál.

...szországban elhunyt magyar hadifoglyok. Az Oroszország... ...több visszatért hadifogolyszállitmánnyal megérke... ...kovics Ferenc hadnagynak a külügyminisztérium... ...ézett jelentése szerint ujabban a következő volt ...yok haltak meg Oroszországban: Tóth György ... (Borsodmegye, Hejőszalonta), meghalt 1922. év ...avában Moszkvában. Kiss János, hadnagy (utolsó ...udapest, Kisfaludi-utca 28/a.), meghalt 1919-ben ...ban; Verem István (Vasmegyéből), állitólag 1883-...iletett, meghalt Moszkvában a sokolnyiki kórház... ...23-ban, haláláról tud Tasnádi Márton, Szék (Szol... ...oka, Románia); Juhász Pál (32. gy. e.), meghalt ...nárcius 22-én Kokándban (Turkesztán), haláláról ...rváth Pál, Nyiregyháza; Molnár Pál (5. h. gy. e.), ...ővásárhelyről, meghalt 1916. november 26-án re... ...kerületi skopini szénbányában, haláláról tud Nagy ...Kemencsmagasi (Vasm.).

...postatakarékpénztár emléket állitott elesett hőseinek. A ... királyi postatakarékpénztár a világháboruban el... ...atvanöt alkalmazottjának emlékét az intézet Hold... ...székházában felállitott márványemléktáblán örökí... ...eg. Az emléktáblát a honvédelmi, valamint a ke... ...lemügyi és pénzügyi miniszteriumok és a posta... ...ek jelenlétében január 9-én leplezték le. Az ünnepé... ...poytsatakarékpénztár összes osztályai képviselve vol... leleplezést az intézet vezérigazgatója, Baross Gá... ...nzügyminiszteriumi tanácsos rövid beszéd kiséreté... ...ézte. Beszédében rámutatott arra, hogy az intézet ...alottait kötelességtudásuk vezette azon az uton, ...ek végén életüket adták a hazáért. Ezután az in... ...egész személyzete nevében Frank Gyula dr. titkár ...tta el az elesett kartársak felett emlékbeszédét, ...k végeztével az emlékmü talapzatára elhelyezte a ...yzet nemzetiszinü szalagokkal diszitett hatalmas ba... ...zoruját. Az emlékművet az intézet helyettes vezér... ...ója, Dencz Ákos dr. miniszteri tanácsos vette át ...ézet épületében és megigérte, hogy az intézet a ...emléktábláját mindenkor kegyelettel fogja gondozni ...gőrizni. Ezzel az ünnepség véget ért.

... jövő nyáron lesznek a nemzeti cserkészversenyek. A Magyar ...sz Szövetség már régebben foglalkozott azzal a ...tervvel, hogy a főváros közelében az ország ösz... ...cserkészeinek részvételével nagy közös táborozást és országos cserkészversenyeket rendez. A Szövetség legutóbbi ülése e nemzeti táborozás időpontjául a jövő év nyarát tüzte ki. Cserkészkörök e táborozásnak nagy jelentőséget tulajdonitanak.

Közalkalmazottak részére olcsó szövet és cipő. A KANSz közli, hogy az általa kiadott utalványok alapján az olcsó ruhaszövetet és cipőt január 25-ig lehet kiváltani. Felhivja az érdekeltek figyelmét, hogy a szövetet és cipőt a kiadott utalványok alapján mielőbb váltsák ki, mert január 26-án az utalványok érvényüket vesztik.

Teleki Pál gróf Kis-Ázsiában. Angorából jelentik, hogy Musztafa Kemal basa köztársasági elnök pénteken fogadta Koniában Teleki Pál grófot és a moszuli viszály megvizsgálására kiküldött népszövetségi bizottság másik két tagját. A bizottság Koniából Anadába ment, ahol csak rövid ideig időzött és még szombaton tovább folytatta utját.

A hivatalos lapból. A Budapesti Közlönyben a honvédelmi miniszterium pályázatot hirdet a lovasság diszmeneténél játszandó induló szerzésére. Pályadij 400 aranykorona.

Téli cserkésztáborok. A téli cserkésztáborozások erősen szaporodtak ez idei télen, sőt még alföldi fiuk is feljöttek ródlizni a budai hegyekbe. Az ország minden részében vertek és vernek most cserkészeink táborokat, többnyire sieléssel és ródlizással egybekötve. A legnagyobb táborozást a budapesti 2. és 18. számu csapatok rendezték a mult héten 40—40 résztvevővel.

Tizenegy év után életjelt adott magáról. Szemler Károly gyógyszerész mindjárt a világháboru elején orosz fogságba került. Hozzátartozói 11 évig nem kaptak tőle értesitést és ezért már régen elsiratták. Most végre levél jött tőle, amelyben tudatja, hogy Taskendben gyógyszerészkedik. Már 1919. áprilisában egy fogolytranszporttal haza jöhetett volna, ha közben tifuszba nem esik. Azóta meggyógyult és most arra kéri hozzátartozóit, szerezzenek neki utlevelet, hogy végre hazajöhessen. Az elsiratott fogoly levele nagy örömet szerzett a hozzátartozóknak.

Miről dalolhat.

Miről dalolhat, zenghet most a lant?
Miről dalolhat fecske s más madár?
Mikor bubánat ül a sziveden
Mikor mély gyászban az egész határ.

Óh! Nem dalolhat vigat senki itt,
Amit dalolhat, az mi fáj nekünk,
Hogy elrabolták tőlünk kincseink,
Hogy gyászban ül egész hős nemzetünk.

Kelet, nyugat, észak s a dél oda,
Torz, csonka lett szegény hazánk,
Népünk megosztva, rác, cseh és oláh
Lett itt az ur, és ez mind oly falánk.

Csak egy vezért adj, édes Istenünk!
Hova és halálba bátran, boldogan,
Ha lesz vezér, mi mind, mind elmegyünk,
Nem nézve azt, hogy elveszünk sokan.

És élni fog a nagy magyar haza
S nem lesz közöttünk gyáva, rab soha,
És visszavivjuk ujra szent hazánk,
Ha nem lesz sorsunk mindig mostoha.

Csak egy vezért adj, bátrat és okost,
Ki tud vezetni minket, nemzetét,
Akkor megujul a magyar haza
S bizton legyőzi átkos végzetét.

Mert gyáva még nem volt magyar soha
S nem is leszen, velünk van Istenünk,
Ki elfogadja hő fohászaink
S megadja azt, mit kérünk, mind nekünk.

KEMÉNY ZOLTÁN.

A D Ó.

Az 1924. évi jövedelem- és vagyonadókivetés főbb rendelkezései.

(Folytatás.)

Adókivetés. — Felebbezés. — Észrevételek. — Helyesbités. Halasztó hatály.

A 7500—924. Pü. M. rendelet 29. §-a igen célszerü ujitásokat foglal magában az eddigi rendelkezésektől eltérően. A jövedelemadónak és a vagyonadónak az elsőfoku megállapitását ezuttal is a pénzügyigazgatóságra bizza a pénzügyminiszter, de azzal a módositással, hogy bár az adókivetéseknek a nyilvánosság ellenőrzése alá való helyezését továbbra is fentartja (tehát a közszemlére kitétel s az észrevételezés ezentul is megmarad), a kivetési lajstromoknak közszemlére tételével egyidejüleg, a kivetési munkálatok gyorsitása érdekében, elrendeli az adóalanyok által saját adójukra vonatkozólag beadott felebbezéseknek, mint az egyesek által mások adójára vonatkozólag tett észrevételeknek az érdemi elbirálását az adófelszólamlási bizottság hatáskörébe utalja s ennek folyományaként az I. foku kivetés ellen beadandó felebbezésnek a bevallással szemben kivetett adótöbblet erejéig halasztó hatálya van!

De van még egy lényeges ujitás is a jövedelem- és vagyonadó kivetési eljárás során, mert a pénzügyminiszter részben az államkincstár, részben az adózók érdekében helyesbitési jogot ad a pénzügyigazgatóságoknak arra az esetre, ha a beadott felebbezésekből vagy észrevételekből kétséget kizáróan megállapitható, hogy az kivetés hibás számitás, vagy a tényálladékban történt tévedés, vagy a törvény rendelkezéseinek téves alkalmazása következtében helytelenül történt. Viszont azonban ezen helyesbités ellen, illetve a helyesbités folytán eszközölt ujabb kivetés ellen ujabb felebbezés adható be, melyet ugyancsak az adófelszámolási bizottság intéz el a maga hatáskörében.

Részletesen ezek az intézkedések a következők:

A pénzügyigazgatóság az eddig felsorolt rendelkezések alapján minden egyes jövedelemadóra vagy vagyonadóra kötelezettről kiszámitja az adóalapot s ennek alapján kiveti az adótételt (felemelt, rendes, vagy kisebb kulcs szerint). Ezt határozatba foglalja s kellő indokolás kiséretében közli az adózóval azon figyelmeztetés hozzáadásával, hogy a kivetés ellen felebbezni lehet.

A felebbezés a kivetési határozat kézhezvételét követő 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz adandó be, de az adófelszólamlási bizottsághoz cimzendő. Tehát az egyes adózó saját személyét illetőleg külön megkapja az indokolt kivetést.

Észrevételek. Ezzel egyidejüleg azonban az összes adókivetéseknek a nagy nyilvánosság ellenőrzése alá való helyezése céljából az összes kivetéseket tartalmazó lajstromok 8 napon át közszemlére tétetnek a községi előljáróságnál vagy a városházán. A közszemlére kitétel megfelelően közhirré tétetik s minden adózó jogosult azokat megtekinteni és összehasonlitást, arányositást végezni. Mások adójára vonatkozólag az adózók irásbeli észrevételeket tehetnek, mely a közszemlére kitételtől számitott 15 napon belül adandók be! T. i. csak igy van módjuk az adózóknak összehasonlitásokat tenni a mások adókivetésének arányos és egyenletes voltát illetőleg.

Helyesbités. Ha a pénzügyigazgatóság a felebbezésekből és észrevételekből hibákra jön rá (hibás számitás, helytelen tényálladék, rendeleti szabálytalanság), akkor az I. foku kivetést saját hatáskörében helyesbiti. Erről az érdekelt adózó kellő indokolás mellett ujra értesitteik s az ellen is a kézbesitéstől számitott 15 napon belül felebbezésnek van helye.

Adófelszólamlási bizottság. A felebbezéseket az adófelszólamlási bizottsághoz kell cimezni, de a pénzügyigazgatóság utján kell benyujtani. Az adózó köteles állitásait bizonyitani, köteles állitásainak igazolására szolgáló bizonyitékokat már a felebbezésben megjelölni. A bizonyitékokat nem szükséges a felebbezéshez mellékelni. Ráér a fél azokat az adófelszólamlási bizottság tárgyalásán bemutatni.

Célszerü, ha a felebbező felebbezésében azt kéri, hogy az adófelszólamlási bizottsági tárgyalásra személyesen idézzék meg, amikor is bizonyitékait személyesen fogja bemutatni.

A szabályszerü észrevételek és felebbezések a vonatkozó rendeletek szerint az adófelszólamlási bizottság által birálandók el, ugyszintén a helyesbbitések ellen adott felebbezések is.

Aki nem adott számszerü jövedelemadó bevallást, az a jövedelem- és vagyonadó elsőfoku kivetése ellen beadott felebbezésének a felszólamlási bizottság által való érdemleges tárgyalására csak ugy tarthat számot, ha a felebbezéshez utólag szabályszerü és számszerü jövedelem-adóbevallást mellékel.

Halasztó hatály. A kellő időben beadott felebbezésnek halasztó hatálya van, vagyis az adózó csak a megelőző évre kivetett jövedelem- és vagyonadónak megfelelő összeget, vagy ha a bevallásban, illetve a felebbezésben foglaltaknak változatlan elfogadása esetén kivetendő összeg az előző évre kivetett adónál nagyobb, ugy csak ezt az összeget lehet tőle behajtani.

Az adófelszólamlási bizottság óriási munkája. A 7500—1924. Bü. M. rendelet 19. §-ának 9. és 10. bekezdése szerint: A pénzügyigazgatóság köteles valamennyi jövedelem- és vagyonadó kivetési határozatot, tehát ugy a felebbezéssel és észrevételekkel megtámadott határozatokat, mint a meg nem felebbezett vagy meg nem észrevételezett kivetéseket is az adófelszólamlási bizottság elé terjeszteni letárgyalás végett. Igy az adófelszólamlási bizottság az összes kivetésekről teljes áttekintést nyer s joga van arra, hogy ha valamely észrevétellel meg nem támadott, vagy meg nem felebbezett határozatban megállapitott adóköteles jövedelem, illetőleg vagyon az adózó alany közismert, valószinü jövedelménél, respektive vagyonánál kevesebb, az illető adóalanyt beidézheti és az adóját felemelheti. Leszállitani természetesen azét nem nem tudja, aki belenyugodott a kivetési határozatba.

Vegyes- és büntető rendelkezések.

A 20. §. a természetes személyek halála, külföldre költözése, vagy jogi személyek feloszlása esetén a gyakorlati tapasztalatoknak megfelelőleg módositja az 1916. évi XXXII. t.-c. és az 1920. évi XXIII. t.-c.-t.

A 21—23. §-ok a rendbirságokat és pénzbüntetéseket aranykoronákban állapitják meg. Az adatok kellő időben való be nem adása, vagy valótlanságok előadása 100 aranykorona rendbirságot von maga után. Az idézés daczára való meg nem jelenés 1000 aranykorona pénzbirságot jelent. Aki a könyvvizsgálatot megakadályozza, nyereség-veszteségszámlájának bemutatását megtagadja, jövedéki kihágást követ el s 100—5000 aranykoronára büntethető.

(Folytatjuk.)

Gazdasági kérdések.

Köldökfertőzés. Minden tenyésztő tudja, hogy az ujszülött és a párnapos állat sok veszedelemnek van kitéve. Ezért aránylag sok megbetegszik és el is hull vérmérgezésben, vérhasban, bénaságban, tudőgyulladásban stb. Ma már tudjuk, hogy mindezen betegségeknek baktériumok az okozói, melyek a köldökön, mint nyitott kapun jutnak be a kis állat testébe és a nedvkeringés utján vitetnek a tüdőbe, májba, a belekbe, az izületekbe, ahol azután kifejtik veszedelmes munkájukat. Meg kell tehát akadályozni, hogy ilyen veszedelmes baktériumok jussanak a köldökre. Egyszerü emberek néhol a köldököt azzal védik, hogy marhatrágyával becsapják. Ez helytelen eljárás, mert a marha bélsarában is lehetnek gyulladást előidéző, sőt szarvasbetegséget előidéző baktériumok is. A köldökfertőzés megakadályozása céljából mindenekelőtt arról kell gondoskodni, hogy a vemhes állatok istállójában ne álljon olyan állat, melynek genyedő sebe vagy bárminő kóros kifolyása, hasmenése stb. van, azután pedig arról, hogy az elletések tiszta helyen történjenek. Az elléshez közelálló anyaállatok szőrköntését és bőrét tehát tartsuk tisztán és az ellés előtt közvetlenül egy tisztán almozott álláshelyre vezessük. A szülés befejeztekor senki se nyuljon a köldökzsinórhoz vagy annak csonkjához — legfeljebb az állatorvos. A különféle munkával (takarmányozás, szántás, trágyázás stb.) foglalatoskodó egyéneknek kérges keze ugyanis még a leggondosabb mosás után se lehet teljesen mentes a piszoktól. Már pedig a piszok parányi mennyiségében a baktériumok ezrei tanyázhatnak. Ha a köldök fertőtlenitését jónak tartjuk, öntsük a fertőtlenitő folyadékot (jódtinkturát) bőszáju edénybe (csészébe) és ezt tartsuk a köldök alá ugy, hogy a köldökcsonk a folyadékban megfürödhessen. Ajánlatos még az ujszülött borjut legalább két hétig inkább anyja mellett hagyni és nem a többi borju közé ereszteni, mert a többi közt sokszor akad hasmenéses vagy egyéb betegségben szenvedő s ezekről könnyen átragad a baj az ujszülöttre.

*

A dán vörös marha. A kis Dánia sertéstenyésztéséből és főleg tejgazdaságából él. A dán vaj kiválóságát az egész földkerekségén elismerik. De nemcsak a tej feldolgozásának mesterei a dánok, hanem a tenyésztésnek és tejtermelésnek is. Ők kezdték 30 évvel ezelőtt teheneik tejtermelésének pontos megállapitását és ők kezdték az okszerü tenyészkiválasztást, azaz csak a legjobb tehenek ivadékainak felnevelését. Ennek eredménye az, hogy a dánok vörös marhája ma már a legbővebben tejelő hollandival versenyez.

*

Hideg környezetben takarmányt pazarol az állat. Ezt a mondatot szakkönyvekben sokszor olvashatjuk. Alapos megértéséhez tudnunk kell, hogy háziállataink egészséges szervezetében bizonyos állandó hőmérsékletnek kell lenni. A lóé 37.5 fok C., a szarvasmarháé 38—39 fok C., a juhé és sertésé 39—40 fok C. A szervezetben a hő a tápanyagok elégése miatt az izommunka, a szív dobogása, a mellkas, gyomor, bél stb. mozgása közben termelődik. Ha sok hő termelődik, akkor a fölös mennyiséget a szervezet a környező levegőbe kisugározza vagy izzadással kapcsolatos elpárologtatás utján szabadul meg tőle. Ha azonban az állat tartózkodási helye hideg, akkor a kelleténél is több hő vezetődik ki a szervezetből. Minthogy azonban a fajokra jellemző és állandó hőmérsékletnek (l. fent!) csökkenni nem szabad, a szervezet végtagjainak mozgatása, az izmok remegése stb. utján iparkodik hőt termelni. Ezen hőtermelésre tápanyagokat feleslegesen eléget. Tápanyagokat takarit meg tehát az a gazda, aki állatait nem tulhideg istállóban tartja, hanem gondoskodik arról, hogy azokban a hőmérséklet 10 fok Celsius alá ne sülyedjen. Természetesen a szopós állatok szoptatós anyák istállója — a meghülés elkerülésére — még melegebb (15—17 fok C.) legyen.

*

Vetőmagkérdés. Az 1924-iki termés általánosságban rosszul ütött be. Gyenge a mennyiség és gyenge a minőség. A gyenge minőség a gazdákat a jövő évi termés szempontjából is érdekli már, mert hiszen apró, tápszegény mag nem fejleszthet elég életerős növényt. Ezidén tehát kétszeresen fontos, hogy lehetőleg kedvezőbb viszonyok közt fejlődött, erőtől duzzadó vetőmagot, lehetőleg nemesitett rozsot és buzát szerezzünk be a vetés céljaira. Akiknek azonban nem áll módjukban nemesitett vetőmagát beszerezni, az — Westsik Vilmos gazdasági felügyelő véleménye szerint — legjobban teszi, ha az 1923. évi termésü rozsból és buzából vet, mert igy veti meg kellő alapját a jövő termésnek. Hivatkozik a kiváló gazda arra, hogy a buza és rozs sok éven át megtartja csiraképességét, tehát ezen alapon a mult évi maggal szemben az aggodalom alaptalan. Ha azonban valaki feltétlenül nyugodt akar lenni, vessen 5—10 százalékkal többet a mult évi magból, mint a mennyit az ideiből vetni szoktak. Westsik szerint egyes uradalmakban már régi szokás, hogy következetesen csak elmult évi termésü őszi gabonát vetnek el. Ezt azért teszik, mert a gyenge csira egy év alatt elveszti életképességét, mig az erősé megmarad és erős növény fejlődését vonja maga után. A tavalyi magból kikelt növények közül tehát mindegyik erőteljes lesz ezen egyszerü tenyészkiválasztási módszer utján.

*

A lovak ápolása egyik feltétele munkabirásuknak. A téli időben az izzadt, átázott lovakra nagyon kell ügyelni. Mihelyt ilyen állapotban hazaérnek, első dolgunk a csutakolás legyen, utána a pokróccal való letakarás. A sárosan hagyott lovak lábán igen gyakran kiüt a csüdsömör. Tehát a sáros utakon gyakran térdig besározódott állatok lábát gondosan tisztitsuk meg a sártól, ne hagyjuk azt megszáradni. Ha pedig mégis rászáradt volna, lekaparjuk és utána vizes ruhával gondosan lemossuk. A pata rugalmasan tartására is nagy gondot kell fektetni. Törékeny, repedezett patáju lovat használni állatkinzás, amelynek a gazda látja legnagyobb kárát. A pata rugalmasságának fentartására különböző patakenőcsök használatosak. Általában kenni a patát szükségtelen. Nyáron a portól nincs veszélyeztetve a pata rugalmassága s igy kenni is csak nagyobb időközökben szükséges. Állandóan poros utakon hajtott lovak gyakorta kent patáit a porban mindig jelenlévő mészszemcsék támadják meg. Ellenben a sárban, vizben járó lovak patáit kenni ajánlatos, részint a rugalmasság megőrzése, részint a nedvesség patalágyitó hatásának megakadályozása végett.

Bujdosók dala.

Istenünk, Istenünk, édes, jó Istenünk,
Csak tebenned van már a mi reménységünk.
Óh, ne nézd már tovább könnyeink hullását,
Szegény ifju életünk, kora hervadását.

Édes Istenünk! Óh, ne hagyj el minket!
Ne hagyd elveszni szegény nemzetünket.
Ne nézd azt sokáig a magas égből,
Hogy népünket kiirtsák őseink földjéről!

Istenem, Istenem, ezt kellett megérnünk?!
Kik fél világ ellen harcoltunk, győztünk!
Egy pár sehonnai, rongy ember miatt,
Szenved szegény hazánk pokoli kinokat!

És mi pedig, kik hontalanná váltunk,
Fájdalmas sebünkre gyógyirt nem találunk!
Bujdosunk, kóborlunk, e csonka hazában,
Könnyezünk, busulunk, sirunk fájdalmunkban.

Muljatok csak gyorsan, ti sötét éjjelek,
Hátha, hátha eljő a szép kikelet...
Hátha felsüt a nap édes hazánk felett,
Amely elüzi majd a sötét felleget!

Talán felhangzik még, rajta, magyar, rajta!
Akkor feltünik a mi reménységünk napja;
Zászló alá sorakozunk, akkor mi egy szálig
Követjük a zászlót, ha kell a halálig!

Tab, 1924 december 15. vitéz ROMÁN MIHÁLY.

Kiadóhivatali posta.

Nemes vitéz Sz. L. Hátraléka nincs. — vitéz Barány János Sajóbábony, u. p. Sajóecseg. Beküldött 40.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Tihanyi József, Fertőszentmiklós. 114.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése junius végéig rendben van. — vitéz Borbély János, Kiszombor. Előfizetése április 1-én jár le. — vitéz Bátor Lajos, Hajmáskér. Előfizetése junius 30-ig rendben van. A naptárt december 23-án küldtük el. — vitéz Jánosi András, Mezőkovácsháza. Beküldött 150.000 K-t köszönettel megkaptuk. 12.000 K-t az 1924. évi naptárra, 42.000 K-t az 1925. évi naptárra, 19.200 K-t hátralékra és 76.800 K-t pedig előfizetésre irtunk. Előfizetése junius 30-ig rendben van, sőt 4800 K esik julius hónapra is. — vitéz Szilágyi János, Debrecen. Multkori előfizetése december 31-én járt le, a mostani befizetés három hónapra elegendő. — vitéz Óri József Zarkaháza. Hátraléka nincs. A naptárt december 29-én küldtük el. — vitéz Kun József, Debrecen 23-án elküldtük. A 4000 K-t megkaptuk. — vitéz Rózsahegyi Mihály, Rád. Előfizetése december 31-én járt le. A naptárt december 23-án küldtük el. — vitéz Papp János, Kára. Beküldött 114.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Fekete Ferenc, Kisvárda. A naptárt december 23-án küldtük el.

Vásároljunk erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kg-ként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk Jelenlegi árak cca. K 17.000 + forgalmiadó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

„SZÓZAT"

a
keresztény magyarság
fajvédelmi napilapja.

CÉLJA:
a magyar középosztály
és gazdatársadalom
megerősitése, hü
tájékoztatása és
támogatása

BUDAPEST
VI. KER., RÓZSA-UTCA III. SZÁM.

• REGÉNYCSARNOK •

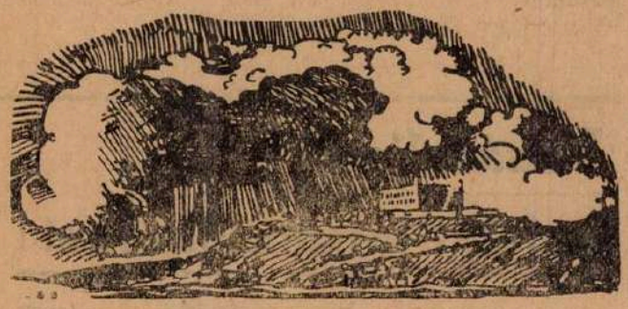

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (30)

Éjjel. Az elkeseredett fegyvermester óvatosan rakosgatja lábait maga elé. Elbucsuzott a cimboráitól és hetykén megy hazafelé, mintha elfelejtené, mi vár reá. Hideg ágy és magány. A bor melegíti, nagyokat kacag magában, a durva tréfákra gondol, melyekben eddig gyönyörködött. Hja, a Leffel meg a Pottpettschmack értik a vig életet. A Leffel özvegy ember, a Pottpettschmack meg legény maradt és soha nem is szándékozott házasodni. Mindakettőnek szép szőlője van a dombokon, az egyik szücsmester, a másik pedig suszter a legjavából.

Liza ezalatt álmodik. Künn sétál a réteken. Tavaszi szél jár a virágos fák között. A tornácon áll és gyönyörködik a pacsirta énekében. Megrezzen, az apja lép melléje és azt mondja, — nem örülsz lányom? Itt jön a jegyesed, a szép lovag. Liza arra néz, amerre az apja mutat, Buda felől egy kis porfelhőben, karcsu lován közeledik György. Hát itt van! Hát eljött és szereti még őt. Nagy boldogság tölti be a szivét, sietne, hogy másik köntöst kapjon magára, még sem megy, ott áll az apja boldogan, ő a nyakába borul és ugy várja a szép ifju lovagot.

Eléje szalad. György leugrik a lóról. A kantárt megköti a keritésnél. Aztán egymást nézik. — Milyen szép a szemed, — mondja a lovag, igen, szép, azurkék a leány szeme, ő is tudja és örül ennek, ragyog a boldogságtól. Aztán ő is a lovag szemébe néz, sötét, barna, bogárszem. Ő százszor szebb mindnél. — Nem adlak semmiért és senkiért, — mondja a leány és a férfi egy pillanatra elkomorodik. — És ha az apád belé nem egyezik? — kérdi. — Megyek veled, veled maradok, ó, ha az indiák kincsét, ha a paradicsom minden gyönyörét igérnék is nekem, nem kellene más, csak te, te kellesz nekem, nélküled nem ér az életem semmit, veled, a legnagyobb öröm élni... György mosolyog, aztán üdvözli Töplert...

Ebben a pillanatban dörömbölés hallatszik. — Ejnye, ki zajong odabenn? — kérdi a lovag. — A dörömbölés erősbödik, mintha valaki megőrült volna a börtönében, az ajtót rugná és az öklével ütné a vasalást. — Kit őriztek itt? — kérdi ismét György, senkisem felel néki, az öreg Töpler zavarodottan forgolódik, szeretne visszasietni a házba, végre csakugyan futva igyekszik vissza, — megyek már, megyek — kiált s ekkor tisztán hallják a Walz Friderik rekedt hangját:

— Eressz be te szuka, eressz be, na, ne tréfálj, ejnye rózsám, hallod-e már? En vagyok az, én, egy édes, hitvesi csókra fáj a fogam. Hahhaha... Hallod? Borulj a keblemre galambocskám, párom, no, jösz már, nyisd ki a kalitkát...

Liza felugrott, gyönyörü álmából hirtelen zuhant á valóságba. Igen. A Walz dörömböl ott az ajtón már megint. Be akar jönni. Részeg. Nem is tud magáról. Liza kiszól az ajtóhasadékon:

— Menj már aludni, te istentelen, hiszen már hajnalodik. Nem szégyeled magad ilyen zajt ütni éjnek idején. Rád fér, hogy kialudd a részegségedet. Ha nem hagyod abba, én bedugom a fülemet, aztán dörömbölhetsz tovább, ha ugy tetszik.

Walz elhallgatott. Morgott valamit mérgesen. Ott állt egy darabig. Liza csak annyit mondott:

— Szép álmokat.

— No majd hozok én ide pirossipkás lányokat, ha igy nem tetszik. Hehhehe, az lesz a mulatság. Majd meglátjuk, mi lesz ebből? Adod te még alább is rózsám... Elvégre ehen csak nem maradhat az ember...

Válogatott bölcseségekkel füszerezte a sétáját, mig össze-vissza bukdácsolva a szobájába ért a derék polgár és nagy méreggel elvetette magát az ágyán. Rögtön elaludt.

Csak a szegény asszony nem aludt el olyan könnyen. Elüzték az álmát megint, pedig csak az álmában lehetett már boldog. Ilyenkor éjjel aztán minden gondolat és manó nekitámadt. Nem hagyták pihenni.

Künn csendesen hullt a hó még mindig. Olyan békés, olyan szép, hangulatos, téli nap virradt a városra, amilyenben minden lélek megtelik békés nyugalommal és derüvel. A szerencsétlen asszony pedig csak annál inkább érezte a maga borzasztó sorsát ebben az ünnepi időben.

*

A zegzugos utcán nagy tömeg gomolyog. Bódéikban a perecesek, alma, diószpatkó, saru, fenyő, állatbőr, méh és árpaser-árusok harsányan kiáltoznak. A sürü hóban fapapucsban ülnek és nagy szürökben csalogatják a bámész polgárokat.

György vitéz bámész szemmel nézegeti az előtte hullámzó sokaságot. Egy árkádos ház oszlopához támaszkodik és azt reméli, hogy megpillantja azt a nőt, akire gondol. Emberek jönnek, hadonászva vitatkoznak, bőujjas ruhákban, prémgallérral, nők fecsegve kacsintanak erre, arra, Györgyre is. Gyerekek hancuroznak, az egyik, kis rongyos, egy almát lopott a bódéból, a másiknak volt valami pénze és egy fasipot vásárolt rajta, amelyen sok szines figura festett képe diszeleg.

György éppen a téren álló öreg polgárokat figyeli, a városbirót, a tanácsurakat, megismeri köztük Walzot is, a hires fegyverkovácsot. Azt mondják, nem is tudja kincse számát ez a ragyás, csuf ember.

A kutban megfagyott a viz, a cifra vasrostélyról jégcsapok lógnak, az utcán szánkó siklik lassan, csengve, a templomban egy sarokban fényes Betlehem előtt imádkoznak a hivek. Az apácák hangosan létániáznak, majd közben, közben egy zsoltárt énekelnek. Sürün hallani köhögést, sokan megdermednek az áhitatban, a koldusok melegedni sietnek időnként a kolbászsütők bódéihoz, akik nem győzik a vékony kolbászt forró vizbe dobni. Az emberek ott ropogtatják a jó »wurst«-ot. A maradékot odadobják a koldusoknak.

György egyszerre valami hideget érez a nyakán.

Hógolyóbissal dobta meg valamelyik fickó. A vitéz észreveszi, hogy őt kerülgeti az egyik, annak szánta a másik. Amikor azonban rájuk pillant, elszaladnak mindaketten. Pufókképü, huncut barnaszemü kölykök, a nevetésük tovább hallatszik, amint a Mihálykapu utján befordulnak. A bus vitéz csak mosolyog, nem haragszik a csinytevőkre.

Hirtelen a vállára üt valaki. György éppen a pénzváltó izmaeliták bódéit nézte, hogy mérik kis mérlegeiken a dénárt és cserélik a bánáti pénzt troyesi márkára, avagy amint a polgároknak tetszik. Az egyikhez odalép egy hatalmas nagy, fehérszakállas ember és a mögötte álló fegyveres szolga elveszi a mérleget az izmaelitától.

— Pascasius prépost vizsgálja a mérleget. Az öreg nem könyörül szegény uzsoráson, ha ugy látja, hogy hamis mérleggel mért, — mondja egy ismerős hang Györgynek.

A vitéz örvendező arccal fordul a szóló felé.

— Te is kijöttél Johann? Mi lesz az ünnepen?

Keller barátságosan karonfogta a lovagot.

— Czermakné szivesen lát minket az ünnepen. Mondtam neki, hogy nincs hol töltened az ünnepet. Most gyere nézzünk körül kissé.

A tisztességes ember nem akarta, hogy Walzzal összetalálkozzanak. Elvitte Györgyöt Vilgraeterhez, aki nagy örömmel fogadta őket. A kandallóban égett a tüz, az épitőmester borovicskával kinálta vendégeit és sótalan perecet adott hozzá. Aztán a szerencsétlen állapotokról beszélt. Nehezen épülnek az egyházak. Másnap, hétfőn, karácsony előtti napon lesz a szabad kőmüvesek gyülése, amelyen mindenki a maga ajándékát átadja az egyház számára.

— Valami egybegyülik — sóhajtott Vilgraeter. De mennyi kellene még?!

György sajnálta a küzködő épitőmestert.

— No és olyan gazdag polgárok, mint Walz, nem adakoznak?

Vilgraeter arca boszus lett. Epésen legyintett a kezével, mintha egy legyet akarna agyoncsapni.

— Azokra csak akkor számithat az ember, amikor valaki kényszeriti őket, amikor bajban vannak, avagy ha a hiuságukat ösztökéli valami. Alkudoznak az éggel, jó kereskedők, ingyen még az Uristennek sem adnak semmit.

Azzal elmesélte, hogyan járt Walzzal, meg a többiekkel. Fogadalmakat tettek, de nem adtak semmit. A jó királyt meg ráharagitották a városra és most megszünt minden reménység, nem ad az semmit többé ezeknek az alávaló, rosszmáju népeknek.

Másnap hétfőn minden jó keresztény bőjtölt és imádkozott, Györgynek sok ideje maradt, hogy arra a nőre gondoljon, akit minden erővel vissza akart szerezni bitorlójától.

Éjfélkor nagy tömeg jelent meg a misén, Pascasius prépost csak ugy fulladozott a melegben, erős tömjénillat vegyült az emberi gőzzel és keleti szagositók nehéz illatával, a kóruson szép és végtelen énekszó gyöngyözött. György megpillantotta a szentélyben Lizát. Ott térdelt a térdeplőn, egyszerü szürke ruhában, a fején fehér kendő, áhitatosan imádkozott és nem törődött semmivel. Mellette az álmos Walz dacos arca, aki még az ünnep előtti napokon is hajnalig dorbézolt egymagában, mert társa már nem akadt.

A magyar vitéz kiáltani szeretett volna. Oda akart rohanni, áttörve a tömeget, hogy felkapja a szerencsétlen nőt és elvigye messze keletre, az apja földjére. De türtőztette magát. Nem attól félt, hogy tervét végre nem hajtja, hanem ismerte a makacs teremtést és tudta, hogy soha jószántából ilyen fordulatba bele nem menne. S a szerető lovag nem akart ellenére tenni.

Lázban várta végig a misét, aztán odafurakodott a kijáróhoz, hogy Lizát még jobban lássa. Nem gondolt veszéllyel, nem törődött azzal, hogy Liza esetleg elárulja magát és magán kivül esik össze a látományra, hiszen még semmit sem tud az ő visszatéréséről.

Fenn a tető üres ivei alatt és lenn az oszlopok lábán sötétség kuszott fel, le, fel, le... Össze akart ölelkezni, de nem tudott, a mécsek százainak lobogása tépte, szaggatta a homály fényszomjas fátylait.

Walz most ránézett, a tétova, gonosz, savószinü, hideg szemével. Rossz érzés támadt Györgyben erre a pillantásra és meghült ereiben a vér arra a gondolatra, hogy ez a varangyosbéka annak a tiszta nőnek az ura.

A fegyverkovács nem tudta, kit néz, csak épen valahogy ösztönszerüen nézett a feléje villanó szemekbe. Aztán lehajtotta kissé fejét. Mintha reszketett volna. Ujra meg ujra összeszedte magát és vissza akart nézni azokba a fényesen sugárzó szemekbe. Mint a homály, amely a fényt akarja megfojtani.

Nők és gyermekek, fiatalok és öregek tódultak kifelé. Az énekszó elhallgatott, csak a kifelé igyekvők csoszogása, ruhák surlódása, selymek suhogása, csattok csörgése hallatszott.

A kis lángok kétségbeeséssel lobogtak ebben a szélben, melyet a sok ember mozgása keltett. A kapun át hideg áradt be a fojtott levegőbe. A középen nagy kerek karikákon száz meg száz láng kormozott meg csepegett.

György ott állt a nagy oszlopnak támaszkodva. A tömeg szoritotta a testét, a szivét a fájdalmas vágy markolta, az arcán szent Sebestyén boldog kinja tükröződött. Egy nagy rózsaszinü fényü mécses megvilágitotta egészen, a szakállán visszatükröződött a láng játéka.

Liza közeledett. Fejét kissé lehajtva mormolt ájtatos imát. Félig öntudatlanul Györgyhöz beszélt, kit az Ur elvett tőle. Jgyesét kérte, jegyesének könyörgött, hogy szörnyü helyzetében jöjjön, siessen segitségére. Nem birja soká. Nap-nap mellett ujabb veszély és baj, nem birja tovább becsülettel és becstelen nem fog élni, nem akart semmit többé, csupán békét és csendet, nem vágyik másra, mint valahol a magasban testi vágyakat levetve oldalán járni és pihenni örökre. Mintha várná a feleletet, mintha hallaná távolról a szavát... Elnyomja a tömeg moraja, mellette Walz, a közelben Töpler és a többi, nem, Györgyöt akarja látni és a többit odaadja érte, csak őt, a megmentőt, a hőst, a bátrat, aki ott esett el a száguldó lovak és tomboló csata viharában...

Félálomba rezdül, az oszlop felé tekint balra... Egy rózsás fényben, napnyugati lángsugárban fürdő arcot lát, a gyönyörü szemek mandulás héjja alól gyöngyös könnyet, reszkető, fényes, szép szakált, arcot, mint az övé, de szebben, méltóságosabbat, fájdalmast és üdvözültet, mint ahogy szent barátok délen, messze Itáliában az exaltáció óráin Krisztust, a megváltót ábrázolták finom ecsetjükkel.

— Köszönöm... — suttogja. Hálát ad Istennek és köszöni a halottnak, hogy őt megvigasztalta karácsony éjjelén. Most már tudja, hogy várhat türelemmel, eljön a megváltás órája, tudja, hogy győzni fog. Vidáman, frissen, átszellemülten siet haza az ujmódi, pazar és hideg házba, hogy a hátralévő napjait lepergesse, hogy türjön, várjon, szenvedjen, azért, akit mindenekfölött szeret.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Gazdasági Távirat Hirszolgálat

naponta pontos távirati értésitéseket ad a **Nemzeti Bank hivatalos árfolyamairól, a terménytőzsde jegyzéseiről, a sertés- és marhavásár, takarmány- és vetőmagpiac árairól** Felvilágositást ad minden postahivatal

Előfizetéseket elfogad:

a Magyar Távirati Iroda

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám, valamint a Magyar Távirati Iroda fiókjai: Szeged, Debrecen, Miskolc, Kaposvár, Pécs, Szombathely, Győr, Békéscsaba

Nemzeti Közgazdasági Részvénytársaság

Budapest, IV., Váci ucca 31/33, IV. em.

(Piarista-épület).

Foglalkozik **mindenféle** kereskedelmi és bank-ügyletekkel, u. m. átutalásokkal bel- és külföldre, vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket, valamint csekkeket.

Elfogad:

pénzeket a legelőnyösebb **heti kamatozás** mellett.

Előleget ad:

tőzsdén jegyzett papirokra a legolcsóbb feltételekkel

Tőkeelhelyezésben és bármiféle pénzügyi müvelet lebonyolitásában a vitézeknek és üzletbarátainak dijtalanul rendelkezésére áll

Vágó csizmái

legjobbak és legolcsóbbak!

Minden saját készitmény.

Halina csizmák, magas, barna, tehénbőr bőrozéssel K 450 ezer. — Tiszti csizmák boxbőrből, bármilyen fazón K 650 ezertől feljebb. — Munkás csizmák, erős tehénbőr K 550 ezertől 650 ezerig. — Munkás cipők (bakancs) strapára K 140 ezertől 180 ezerig. — Munkás cipők női, erős borjubőr K 120 ezertől 140 ezerig. — Férfi, erős box, füzős vagy cuggos K 250 ezer. — Női magas füzős box K 200 ezer.

Vidékre postán utánvéttel küldök, meg nem felelőt kicserélek, helybelieknek kedvező havi vagy heti részletfizetésre is készitek

VÁGÓ B. JENŐ, BUDAPEST, VIII., KUN-UTCA 11. SZ.

RESISTA

garantált tüz-, hő- és saválló

üveg konyhaedény.

A müvelt háziasszony ideálja! Hygienikus, kristálytiszta, gazdaságos. Kapható: Fazék, lábas, tejforraló pecsenyesütő, tészta és omelette sütő, kuglófforma, teafőző alakban. Minden darab szabadlángon használható! — RESISTA petroleum lámpa cilinder égés közben hideg vizzel locsolható anélkül, hogy elpattanna. — Forgalomba hozza a magyarországi és balkáni vezérképviselet és egyedárusitó:

Nemzeti Közgazdasági Rt. műszaki osztálya

Budapest, IV., Váczi-utca 31-33. IV. emelet.

Kicsinybeni árusitás. — Követelje minden edényüzletben.

Magyar Hirdető Iroda

Budapest, IV., Városház-u. 10.

*

Mindenféle hirdetést felvesz: ujságokba, naptárakba; ugyanolyan áron, mint a lapok

Felárat, levelezési költséget nem számitunk

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gaes Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján. Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 12,000 korona

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 4. SZÁM — 1925. JANUÁR HÓ 25.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR

LAPUNK LELKES HIVEIHEZ!

Mindazon előfizető barátaink, támogatóink és lelkes hiveink, akik lapunkat akár annak megindulása, akár a legujabb idők óta olvassák és pártolják, meggyőződhettek arról, hogy mi teljes erőnkből, egész lelkünkkel az ő érdekükben küzdünk, a legmagasztosabb, a legszentebb célok utján haladunk és meg nem alkuvó kitartással harcolunk.

Nem takarékoskodtunk erővel, lelkesedéssel, jóakarattal és nem ijedtünk meg a legrettentőbb akadályoktól, még a ma olyan könyörtelen gazdasági nehézségek sem riasztottak vissza ebben a küzdelemben.

Minden alkalommal, minden rendkivülibb ünnepen, mint legutóbb karácsonykor is, fokozott kedvvel és igyekezettel, bő, tanulságos tartalommal kivántuk olvasóink érdeklődésének eleget tenni.

Munkánkat olvasóink nagy része méltányolja és ennek megfelelőleg támogat. Mi arra kérjük minden előfizetőnket, hogy álljon szilárdan és büszkén mellettünk a mi küzdelmünkben.

Kérjük azokat, akik a mult évről hátralékban vannak, vagy az idei előfizetési dijat be nem küldötték, küldjék be az esedékes összegeket haladéktalanul kiadóhivatalunknak.

Karácsony szent ünnepén minden előfizetőnk számára mellékeltünk egy csekklapot azon kéréssel, hogy minden előfizetőnk legalább egy uj barátot, előfizetőt szerezzen abból a társadalomból lapunknak, mely eszméinkkel rokonszenvezik, mert többet ér, ha minden előfizető egy uj hivet szerez, mintha egy-két lelkes barátunk a legnagyobb erőkifejtéssel és agitációval néhány előfizetővel szaporitja táborunkat.

A megindulás sulyos nehézségein immár hála barátaink lelkes kitartásának, tul vagyunk, azonban még igen nagy feladatok előtt állunk. Nem elég egykétezer olvasó, legalább négy-ötezer hivének kell lennie a mi lapunknak, hogy munkáját teljes erővel és fokozott mértékben szilárd alapokon folytathassa.

Erre azt kérdezhetik derék olvasóink, hogyan, hát nincsen négyezer előfizetője a mi lelkes lapunknak? Hiszen tudomásunk szerint több mint négyezer felavatott vitéz van már Magyarországon. Ez igaz, és azt kell elérnünk, hogy nemcsak az összes vitézek érezvén erkölcsi kötelezettségüket előfizetőink táborába sorakozzanak, hanem az egész ország összes vidékein szétterjedt lapunk a hazafias magyar gazdálkodók és intelligencia körében is meg kell hogy támogatóit, hiveit találja.

Egy szerény vidéki lapvállalat mostanában palotát emelt áldozatkész hiveinek garasából. Minden épület, minden nyomda, minden lap, mely nemes eszmék követése érdekében épült, egy fellegvár, amely a nemzeti eszme fennállásáért küzd, a nemzeti eszme diadalát biztositja.

Ezért fordulunk olyan erővel és bizonyossággal a mi lelkes hiveinkhez, hogy a nagy küzdelemben erős fegyvert adjanak kezünkbe lelkes, nem lankadó támogatásukkal. Előfizetőink száma immár s ezt büszkén jelenthetjük, kétezer körül jár. De nem szabad magunkat elbiznunk. Nem szabad megállnunk. Aki megáll utján, annyit tesz, mintha visszafelé menne. Tudjuk, hogy a mai szomoru és sulyos gazdasági viszonyok nagyon megnehezitik az anyagi erők áldozását. De a mi utunk helyes, a mi célunk szent, ezért bizunk a sikerben.

Minden elveszitett előfizető, minden a zászlóját cserben hagyó katona egy elvesztett csatát jelent, minden uj hivünk, minden uj támogatónk lelkes buzgalma egy uj lépést, uj diadalt jelent a nemzeti eszme, a vitézi eszme harcában.

Aki a nemzeti eszmét diadalra segiti, az a boldog Nagymagyarország mielőbbi helyreállását és visszatérését segiti elő.

Reménykedés.

Őszi köd boritja már a tájat
Hervadásnak indult fa s virág,
Emberek szivén is őszi köd van,
Sulyos bánat, ami rajta rág.

Őszi ködre fagy következik már,
Hervadó falombot hó fedez,
Bánat, mely az emberek szivén már,
Gond nyomában dusan éledez.

A havat, mely elboritja földünk,
Majd elüzi a tavasz szele,
Hát a gondot, melytől bánat támad,
Embertől elüzni lehet-e?

Nincsen annak semmi orvossága,
Csak idő hoz majd talán vigaszt,
Az hozhat csak emberek szivére,
Gondfakasztó édes, jó tavaszt.

KEMENY ZOLTAN

Hogyan viselkedjünk a méhek között?

Irta: id. Boczonádi Szabó Imre.

Senki sem születik mesternek, aki nem tanul, kontár marad mindig; tehát mint általában mindent, ugy a méhészkedést is tanulni kell. Kétségtelen tehát, hogy a szakirodalom tanulmányozása mellett a kezelésben való ügyességet, jártasságot csak közvetlenül a méhekkel való gyakori munkákkal sajátithatjuk el.

Aki vállalkozik a méhek kezelésére, meg kell alkudnia azzal az eshetőséggel, hogy azok szurnak is, különösen, ha felbőszülnek.

A kezdők rendszerint tartózkodással közelednek a méhekhez és ez igy van jól. Sőt később is mindig óvatosaknak kell lennünk, mert a méhek szeszélye kiszámithatatlan. Tehát kimért higgadtsággal, — jobban mondva — a tolvaj óvatosságával járjunk körülöttük, mert a gyors mozdulatokat leggyanusabbnak tartják. Ha pedig gyanakvó méhek kerülgetnek, — melyeket már élesen csengő hangjukról is felismerhetünk, — vagy maradjunk mozdulatlanul, vagy térjünk ki előlük csendesen, mert ha nyugtalanul ide-oda mozgunk, vagy éppen hajszoljuk őket, bizonyosan megszurnak.

Minél többet foglalkozunk a méhekkel, annál inkább megszokjuk a nyugodt bánásmódot, sőt a mérgüket is, annyira, hogy néhány szurást föl sem veszünk.

Ne közeledjünk tehát a méhekhez födetlen fővel, fölhevült állapotban, vagy hering, sajt, hagyma, bor vagy pálinka fogyasztása után, vagy közvetlenül a lóistállóból jövet. Sőt kerüljük az illatszereket, hajkenőcsöt, bajuszpedrőt, mert ezek az erős szagok is igen izgatják a méheket.

No, de legelőbb is gyujtsunk rá, szemeinket pedig lehetőleg tartsuk árnyékban, mert a csillogó és mozgó tárgyakat leginkább gyanusitják a méhek.

Ha csak elmellőzhetjük, ne járkáljunk a kaptárak előtt, ha pedig okvetlenül van ott valami dolgunk, akkor is lehetőleg ugy tegyük ezt, hogy a méhek repülésének ne legyünk utjában, amit a szétszórt elhelyezésnél nagyon könnyen megtehetünk.

Mindig a sötét háttér felől közeledjünk a méhekhez, a kaptárakat tehát — lehetőleg párosával — ugy állitsuk fel, hogy azok legalább egy méternyire legyenek valamely fasor, vagy kerités mellett, esetleg egy terebélyes fa sátorlombozata alatt. Igy elég széles utunk van minden munkára. Megállhatunk, vagy le is ülhetünk egy-egy kaptár közelében és huzamosan figyelhetjük a ki- és berepülő méheket, anélkül, hogy egyetlen méh is tudomást venne jelenlétünkről, mert a méhek sohasem repülnek a sötét háttér felé.

A csendesen reánk szálló méhektől ne rettenjünk meg, még ha kezünkön vagy arcunkon telepednének is meg; ezek meg nem szurnak, hanem tovarepülnek, mihelyt kipihenték magukat. Különösen tavasz kezdetén nap-nap után tapasztaljuk ezt, talán mert ösztönszerüleg keresik a meleg tárgyakat, talán érzik is a kezünk, vagy arcunk melegét s ezért repülnek ránk.

A füstölőbe korhadt füz-, nyár- vagy hársfát, cserfakérget, turfát, száraz marhatrágyát, kukoricacsutkát, rongyot, famohát, fataplót használhatunk.

Bármely müveletnél annál türelmesebbek a méhek, minél kiméletesebben bánunk velük. Ha azonban ügyetlenkedünk és 1—2 méhet megnyomoritunk, vagy egyik-másik már szurt is, a többiek érezvén a méreg szagát, tüstént a legnagyobb indulatossággal támadnak.

Munka közben a kaptár árnyasabb oldalán, illetve a kirepülésükkel ellenkező oldalon helyezkedjünk el, mert a méhek általában a világosság felé

Leány sziv-legénysziv.

Irta: Igmándy Géza.

A látófa tetején féllábon állt a piroscsőrü gólya. Szárnya közé behuzott fején apró bogárszeme álmosan pislogott. Néha-néha az eget kémlelte. Ott fönn a haragos kék levegőben parlagi sas kóválygott. Hosszu, csillogó tollu szárnyai mozdulatlanul feszültek ki. Egyenletes sima repüléssel rótta az óriás köröket. Lent a nádasban felneszelt rá a vizityuk. Bebujt a nádtorzsák közé. A fekete kakas kifeszitett mellén acélkék szinben táncolt a forró napsugár. A kotlóspulyka egyhangu pityegéssel szólintgatta bogarászó fiait.

Az alig néhány lépésnyi tisztás sarkában meghuzódó nádfalu kicsi házikó előtt fiatal leány mosott. Gömbölyü fehér karja kivilágitott a rozsdásbarna környezetből. Szénfekete karvastag hullámos haja a hátára simult. Lehajtotta a fejét. Egészen elmerült a szorgos munkában. És közben valahogyan kibuggyant az érzés a száján:

Gilicemadárnak turbékol a párja,
Gilicemadárnak vidám a tanyája.
Napsugárban élnek, ringó ágon hálnak,
Gilicemadárnak — hej! — boldog a párja...

Inkább magának dudorászott. A lelkét öntötte bele az együgyü szavakba, melyek a szerelmes nóta szárnyán repültek el a nádas felett és a zizegő, suhogó kiséret még szebbé tette ezüstös csilingelésü hangját. A rigók cinkék és pintyőkék áhitatosan hallgatták. A gilicemadár pedig messzehalló mély bugással fejezte be az éneket. Közben a darázsdereku leány a kicsavart vászondarabokat a teknőpadra rakta, kiöntötte a habos vizet és ringó járással megindult a házikó felé. Az öreg komondor hüségesen követte. Aztán eltünt az ajtó sásfüggönye mögött. Száraz nádat, tőzeget dobott a tüzhelyre és nemsokára ismét megjelent a párolgó tiszta vizzel. Az eresz alól kilépve felnézett a kéményre. Pirospozsgás kerek arcán elsimultak a kiváncsi vonások. Az a két feketegyémánt szem is megnyugodott. A füst bodrozó fürtökben gomolygott a házikó fölé hajló füzfa sürü lombsátora alatt és az ágak mentén eloszlott, eltünt a levelek között. Az édesapja minden nap a lelkére kötötte, hogy vigyázzon.

— Őrzse lelköm, ügyelj a füstre. Örökke itt tutkosnak, hol a bécsi király, hol meg a török basa legényei. A látófára is lögyön gondod. Aztán csak ügyesen.

Baghy István uram ilyen tanácsokkal bucsuzott el hajnalonként a leányától. Lassu, rangos lépésekkel megindult a szárnyék felé. Tekergős volt az utja. Zsombékról zsombékra hágott nagy óvatosan. A lába alatt .e.csicsergett a viz. Mindig más ösvényt választott, mert a kitaposott nyom elárulta volna a tanyáját, melyben napközben csak Szemes vigyázott a szépséges Őrzsére. És a hüséges komondor már nem egyszer védte meg a kis házikót a csikaszfarkastól, vagy a futkosó rideglegényektől. Különösen az utóbbiaknak fájt a foguk Baghy István szemrevaló leányára. De Szemes elvette a kedvüket. Hiába vetettek neki lest. Nem boldogultak vele. Most a koratavaszon meg két leselkedő törököt fogott. Elharapta a nyakukat. Az egyiknek még a szép vércsefakó lova is ittmaradt. Azóta Dallos Istók jár rajta, az első gulyásbojtár, aki esténként be-benéz a tanyára. Őrzse szivesen elbeszélget a sudártermetü, széllesvállu, nyiltekintetü legénnyel, aki olyan szép mély hangon tudja kiséreni az ő énekét. Baghy uram ilyenkor ellegelteti rajtuk a szemét.

— Szép pár lesz belőlük — gondolja, de hangosan nem mondja meg a véleményét. Kár a sietséggel. Őrzse még nem való fökötő alá. Egymásnak szánta őket már a felesége halálakor. Az ő öreg szive akkor ugy megtelt keserüséggel, hogy nem tudott könnyiteni a kis Őrzse fájdalmán. Csak az Istók gyerek ajkáról folyt olyan

törekszenek, igy nem leszünk utjukban, tehát nyugodtan dolgozhatunk. Lehetőleg keveset beszéljünk, ne leheljünk a méhekre s nyitott szájjal ne vegyünk lélegzetet.

Ha munka közben egy, vagy több méh éles, csengő hanggal kereng, repked a fejünk körül, ezeket füstöléssel és pedig tüstént riasszuk el. Minél gyorsabban végezzük ezt a munkát, az erősebb támadást — már csirájában — annál biztosabban elfojthatjuk.

Az áttelelt családok megfigyelése.

Ha megfigyeljük a méhek tavaszi első munkálkodását, azt látjuk, hogy nemcsak viz után kutatnak s virágport gyüjtenek, hanem azt is láthatjuk, hogy a lakásból kijövő némelyik méh holt méhet, lép- vagy virágportörmeléket hoz ki magával, vagyis hozzáfogtak a téli hulladék kitakaritásához.

Ha félrebillentjük a kast, vagy ha betekintünk a keretes kaptárba, a lépek közé felhuzódott telelő méhcsomó alatt, a fenékdeszkán köralakban lehullva találjuk a télen át elhalt méheket, továbbá a téli táplálkozás alatt kiüritett mézes sejtek viaszfedeleinek őrleményét s a penészes virágpor és lépek törmelékeit.

A téli hulladék a telelő fészek alatt, a gömbalaku fészek körzetnagyságában, a léputcák vonalirányában barázdaszerüleg helyezkedik el. S a leőrlött léptörmelék elhelyezkedéséből és mennyiségéből képet alkothatunk a mézkészletek helyéről s az elfogyasztott méz mennyiségéről, abban az esetben is, ha a lakás berendezése nem engedne közelebbi betekintést a méhcsalád belső életébe.

Némelykor lehullott petéket, elhalt munkás-, esetleg hereálcákat is találunk a törmelék között, de ott találhatjuk a télen át elhullott anyát is. Szóval a látottak, mint nyitott könyv tárulnak elénk, melyekből a méhész megfigyelő szeme okulva következtetni és cselekedni tud a méhcsalád életérdekei szerint.

A kasok átvizsgálása.

A fenéken összegyült téli hulladék kitakaritásával legyünk segitségére a méhcsaládnak.

A vizsgálatnál ugy billentsük félre a kast, hogy lépei éleivel bukjanak a billentés irányába s a hulladék megfigyelése és a család állapotának feljegyzése mellett egy szál tollal kitakaritjuk a fenékdeszkát. Ezután felforditjuk a kast és a népet füstöléssel beljebb tereljük a mézes lépekre. Ekként, ha kissé széthajlitjuk a lépeket, ami annál inkább lehetséges, minél szélesebb a kas, ezzel hozzávetőlegesen tájékozódunk is a fiasitás tömörségére és terjedelmére nézve. Megkönnyiti a vizsgálatot, ha a kast a nap felé forditjuk s a világosság behatol a lépek közé. Ha simán van befedve a fiasitás és minden lépen egyformán zárt csoportot képez, anyabölcsőket pedig nem látunk, több mint valószinü, hogy a családnak megfelelő anyja van. A méz menynyiségét pedig a kas megemelésével megitélhetjük.

A kasos családok további kezelése azonban legkivált attól függ, hogy milyen a kasok formája és terjedelme. Mert ha a kasok felsőnyilásuak, hengeralakuak s lapos, vagy csekély domborodásu tetővel és 50—60 köbdcméter térfogattal birnak — ha még nem volnának is teljesen beépitve — föltéve, hogy sulyuk szerint elégséges mézkészletük van: sorsukra hagyhatjuk azokat a továbbiakban.

A kisebb kasokat azonban, ha már ekkor is fenékig népeseknek mutatkoznak s még elég jó karban vannak: egy-egy 15—20 cm-es toldalékkal meg kell nagyobbitanunk. Sőt vágjunk azokon uj — 3×12 cm-es — kijárónyilást középmagasságban; igy — terjedelmesebbek lévén — nagyobb rajokat adnak.

---

mézedesen a csendes vigasztaló szó, hogy lassan-lassan elfelejtették nagy-nagy bánatukat. Igaz, hogy a kis inasbojtár már átesett az efajta megpróbáltatáson. Alig volt tizesztendős, amikor a portyázó törökök rajtukütöttek. Az édesapját levágták, őt meg az édesanyjával együtt magukkal hurcolták. A jó asszony utközben meghalt, a kis Istók pedig megszökött a pogányoktól. Baghy uram ott akadt rá a buckákon. A felesége hamar megkedvelte. Derék, becsületes embert faragtak belőle s mivel egész nap sem fogytak ki belőle a szebbnél szebb nóták, rajtmaradt a Dallos Istók név. Mert Istók komoly, becsületes legény volt. A pásztorcsárdába is inkább tisztességből mint mulatozási vágyból kukkantott be néhanapján.

— Tobzódásnak termése mindig balszerencse — mondogatta, amikor a kikapós pásztornép ivásra nógatta. Soha sem állt kötélnek, legfeljebb elénekelt egy-két nótát, felhajtott egy pohár savanykás homoki bort és telpattant a Vércsére. Hasztalan marasztalták. Ment vissza a gulyájához. A pajkos fehérnépek sem tudták behálózni. Elnézett a fejük fölött s ott kint a jakabi szállás öreg buckáján kezét a szeme elé tartva, nézett kelet felé. Sokszor megtalálta, akit keresett. A látófa tetejéről odavilágitott a kis Őrzse fehér ruhája. Apró fehér pontocska volt csak a végeláthatatlan, rozsdásbarna nád fölött, de Istók sasszeme mégis megakadt rajta. Az utóbbi időben azt is észrevette, hogy Bujdosó Rácz Miklós sokat ólálkodik a kis tanya körül. Most is arrafelé forditotta sárgahódas kancája fejét. Istók mereven nézte és megnyugodott. Baghy István bácsi is ott lépegetett a ló mellett. Rácz Miklós béklyót vetett a sárga karcsu bokájára és az öreggel eltünt a nádasban. Istóknak hirtelen melege lett. A marhát rábizta a két csordapásztorra és elvágtatott a csárda felé. Ott közelebb lesz a tanyához.

Baghy uram pedig ekkor már gyalogosan kisérte a vendégét a nádasban.

— Megverne az Isten, ha panaszszó hagyná el a számat. Amióta a török ideszoritott bennünket a nádba, nincs bajunk. Itt nem háborgatnak a defterdárok az adóért. A bécsi király csavargó népe se mer idelopakodni. Már három folt marhám járja a buckákat. Amig a faluban laktam, nem volt nyugovásom. Hallottam, hogy te végvári vitéz voltál.

— Az, de meguntam a koplalást. A bécsi király öt-hat esztendőben egyszer ha fizet. Akkor is egyhónapi járandóságot. A portyából éldegéltünk. Lest hánytunk a kalmároknak, törököknek. Most már nekem is megsokasodott a marhám. Két pásztor alig bir velük. Aztán azt gondoltam, nem élet az élet asszony, feleség nélkül...

Elhallgatot. Fürkészve nézte Baghy István arcat.

— No, no, én is azt tartom — hagyta rá az öreg. A nád között már átfehérlett a ház fala. Haragos morgás ütötte meg a fülüket. Szemes ott állt a házikó előtt és figyelte a jövevényeket. Amikor meglátta a gazdáját, megnyugodott. Odahuzódott Őrzse lábához a teknő alá. De a szemét nem vette volna le az idegenről. Őrzse barátságosan fogadta a vendéget. Leültette, bort, szalonnát, puha cipót rakott eléje. Kinálgatta szemérmes pirulással. Aztán a sásfüggöny mögül nézegette a legényt. Nagy darab ember volt. Kemény csontos arcán a fülétől a szájáig valami sebhely piroslott. Apró sunyi szemeit alig lehetett látni.

Őrzse összerázkódott. Kicsi szive hangosan kalapált. Ösztönösen megérezte, hogy mi járatban van ez az ember. És nagy-nagy gyülölet lett urrá rajta. Alig tudott barátságosan mosolyogni, amikor az édes apja maga mellé ültette a padra, szembe Bujdosó Rácz Miklóssal, aki sóvárgó tekintetével majd felfalta a viruló fiatal leányt.

— Szép nagy házat rakattam most a tavaszon — kezdte a legény — csak olyan idegenül érzem benne magamat. Egyedül vagyok. Asszony kellene, aki gondját

VILÁGFOLYÁSA

Luther dr. az uj német birodalmi kancellár. — Herriot helyzete megingott. — A francia politika elhidegült Oláhországgal szemben. — A belgrádi magyar követ tiltakozása. — Trockij orosz népbiztos felmentése. — Ellenzéki képviselők párisi távirata.

Az európai politika szempontjából kiváló fontossága van az uj német kormány megalakulásának. Luther dr. az uj birodalmi kancellár kormányával bemutatkozott a német birodalmi-gyülésen. Általában az uj német kormányt jobboldali kormánynak tekintik és épen ezért megalakulását a franciák bizalmatlansággal fogadják. Az uj német kormány életét nem becsülik tulságosan hosszunak. Viszont, ha tartós marad valószinünek tartják, hogy visszahatása lesz a francia politikai életre is. Abban az esetben, ha Luther dr. jobboldali kormánya hosszabb ideig uralmon maradna Herriot francia miniszterelnök valószinüleg Briand javára visszavonulni lesz kénytelen. Ezzel azután végleges felszámolás alá kerül az a német jóvátételi politikai akció, melyet a mult nyáron Londonban és Genfben Macdonald angol és Herriot francia miniszterelnökök kezdeményeztek.

A legutóbbi párisi jóvátételi bizottsági ülésen történt oláh incidensnek érdekes folytatása lett. Az oláh megbizottak mindenképen azon mesterkedtek, hogy rávegyék a jóvátételi bizottság tagjait az oláhokra kedvezőtlen bizottsági hivatalos megállapitás visszavonására. A bizottság ugyanis azt állapitotta meg, hogy az oláhok több magyar földet kaptak, mint ami őket megillette. Ennek a megállapitásnak nagyon kellemetlen következményei lehetnek a jövőben. Épen ezért szerették volna az oláhok ezt a megállapitást visszavonatni. A párisi oláh követ meglátogatta e célból Herriot francia miniszterelnököt, aki betegségéből most gyógyult meg. Mikor a követ szóbahozta Oláhországot Herriot az ujjain számlálva azt mondotta, hogy öt oka is van Romániával szemben elégedetlenségre. Ebből általában arra következtetnek, hogy a francia politika jó időre elhidegült Oláhországgal szemben.

Szerbiában készülnek a választásokra. Hogy nagyobb legyen a Balkánon a rend Pasics, a ravasz szerb miniszterelnök egyszerüen letartóztatta az egész horvát ellenzéki párt vezetőségét. Erre a belgrádi rendelkezésre alaposan visszavágott a zágrábi törvényszék, amelyik egyszerüen kimondotta, hogy Radics István és társainak letartóztatására nincsen törvényes ok és elrendelte a fogságba vetettek elbocsájtását. Igy azután a szerb kormány kénytelen volt a horvát pártvezetőséget szabadon bocsájtani. Radics Istvánt továbbra is fogságban tartják. Radics letartóztatásával kapcsolatban a belgrádi körök olyan hireket terjesztettek el, mintha Radics a magyar kormánnyal szerződést kötött volna. A magyar kormány belgrádi követe utján hivatalosan tiltakozott ez ellen a belgrádi hiresztelés ellen. A szerb kormány is a maga részéről kénytelen volt elismerni, hogy ez a hiresztelés alaptalan.

Oroszországból érkezett hivatalos jelentés szerint Trockij hadügyi- és tengerészeti népbiztost antibolsevista üzelmei miatt állásától felmentették. Ezzel nyiltan kitört a viszálykodás a népbiztosok között, ami Lenin halála óta lappangott közöttük. Nagyon kérdéses, hogy ez az intézkedés megmentheti-e a szovjet-rendszert, vagy pedig ez csak siettetni fogja a vörös rendszer végső pusztulását. Általában azt várták, hogy Trockij a hozzája hü csapatokkal meg dönti a jelenlegi orosz szovjetrendszert és közelebb viszi Oroszországot a békés polgári rendszerhez.

Párisban legutóbb ülést tartott az emberi jogok védelmére alakult liga, ahol az elnök felolvasta négy magyar ellenzéki képviselő, névszerint Nagy Vince,

---

viselné a házam tájának. Bizony, ez a kis kaliba tizszer is elférne benne.

— Pedig én ezt nem adnám százért se — szaladt ki a szó a leány száján s az arca lángvörös lett. Hosszu, kinos csend következett. A legényt is elöntötte a méreg, de türtöztette magát.

— Ez a kis csitri ugyancsak elbánt velem — gondolta és készülődni kezdett.

— Isten megáldjon öcsémuram — bucsuzott az öreg, amikor átvergődtek a nádason és amikor a legény felpattant a lóvára, csititóan még hozzátette — fiatal, szinte gyerekleány. Ne vedd tőle zokon, majd megjön az esze.

Azzal visszaballagott a tanyájához. Orzse a látófán leselkedett. Nézte a kikosarazott kérőt és hirtelen összeszorult a szive.

— A csárdába megy — villant át a fején — ott van Istók is és...

Majdnem leesett a látófáról ijedtében. Görcsösen kapaszkodott a száraz ágakba és bámult a sárga után, mely hamarosan eltünt a csárdai bucka mögött. Azután odaült az édes apja mellé és a mellére hajtotta a fejét. Az öreg simogatta a fekete, selymes hajerdőt és ugy magában meg volt elégedve a helyzettel. Csak a kisleánynak nem volt nyugta. Nem merte feltárni a lelkén rágódó aggodalmat.

És a kis Orzse szerelmes szive jól érezte a közelgő veszedelmet, mert Istók valóban ott ült a csárda kertjében. Egy szem cigány reszelte a szárazfáját. Istók elhallgattatta és rákezdett arra a legujabb nótájára, amelyik csak az imént fogamzott meg a lelkében:

Akinek ellopták a szivét,
Akinek ellopták mindenét,
Jártában-keltében nincs nyugta,
Keresi, ki tőle ellopta
A szivét, mindenét...

Az iddogáló pásztorok elhallgattak. Elgondolkoztak a nóta szavain, mert hát mindegyiknek a szivében ott rejtőzött az a kedves tolvaj, akiről Istók imigyen dalolt tovább:

És ha a tolvaját megfogta,
Ki tőle a szivét ellopta,
Őrizi a naptól, a széltől,
Félti a megrontó szemétől
Szerelmes tolvaját...

Uj vendég érkezett. A legények szeme összevillant mert látták, hogy Bujdosó Rácz Miklós kötekedő kedvében van. Nem is csalódtak. Nagy hetykén oda állt Istók mögé és a vállára csapott.

— Jó kedved van, Istók!

— Vagyon, miért ne lönne?! Ülj le, Miklós! Igyál! Borral kinálta.

— Éltessen! — köszöntött rá az uj cimbora.

— Téged is! — vetette oda Istók.

Bort hozattak. A cigány cincogni kezdett. Lassanlassan az egész társaság összemelegedett.

— Hajnaltájt kalmárokkal találkoztam, — kezdte az öreg Mező Gergely csősz. Azt mondják, arra lent Halason dögvész járja. Hull a jószág.

— Hull az erre is — vágott a szemével Rác Miklós dögvész nélkül is. Kivált, ha lopják.

Istókra nézett csak ugy lopva, aki nyugodtan nézegette a csárda mellett legelésző lovakat. A megugrott vitéznek fejébe szállt a bor és ezzel megnövekedett a kötekedő kedve is.

— Te, Istók! Jó, hogy találkozom veled. Az egyik negyedfü tinód öklelős. Másszor is mondtam már, ne tartsd marha között. A minapában is felöklelte az egyik jámbor borjas tehenemet. Tudsz-e róla?

— Nem! — felelt keményen Istók — minden szavad hazugság. Azért találtad ki, hogy belém köthess.

Ruppert Rezső, Farkas István és Propper Sándor táviratát, amelyben a magyar viszonyokat kedvezőtlen szinben tüntetve föl Herrionak és a francia demokráciának támogatását kérik. A négy ellenzéki képviselőnek ez a hazafiatlan árulkodása osztatlan felháborodást keltett az egész magyar közvéleményben és Bethlen István gróf miniszterelnök a legélesebb hangon tiltakozott az ilyen árulkodás ellen és a leghatározottabb formában visszautasitott minden beavatkozást Magyarország belügyeibe.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

JANUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
26 Hetfő	Polikárp pk.	Vanda	A hét elején a nap 7 óra 15 perckor kél és 4 óra 40 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 10 perckor kél és 4 óra 45 perckor nyugszik
27 Kedd	A. sz. János	Lothár	
28 Szerda	B. Margit	Károly	
29 Csütörtök	Sz. sz. Fer.	Adél	
30 Péntek	Martina sz. †	Mártonka	
31 Szombat	Nol. Péter	Virgilia	
1 Vasárnap	D4. Ignác	D4. Ignác	

Halálozás.

Jeszeniczei vitéz Jankovich Xav. Ferenc, cs. és kir. kamarás, ny. altábornagy, vármegyei vitézi székkapitány, a hadiékitményes III. osztályu Lipót, a III. osztályu Vaskoronarend lovagja és még több hadi- és békebeli kitüntetések tulajdonosa, folyó évi január hó 12-én, hosszas, kinos szenvedés után elhunyt.

A kiváló tábornok temetése folyó hó 14-én délután folyt le Kecskeméten óriási részvét mellett. Folyó hó 15-én ugyancsak Kecskeméten mutattatott be a gyászmise a boldogult lelkiüdvéért a kecskeméti római katholikus nagytemplomban.

Jankovich altábornagy elhunytával nemcsak a világháboru kitünő hősiességü katonáinak egyike távozott el az élők sorából, hanem a Vitézi Rend is egyik erős oszlopát vesztette el benne. Emlékét kegyelettel őrizzük és nyomdokait követjük.

*

Az erdélyi református egyháznak gyásza van, meghalt Csiky István marosvécsi lelkész, aki a protestáns papi karnak egyik legkiválóbb tagja volt. Pompás hitszónok, nagymüveltségü, hajlithatatlan magyar. Tiszta szellemü, kemény vezére és szerető pásztora testvéreinek. Erős volt, ép, mint a tölgy. Mindennél tragikusabb hát, hogy ezt a tettekkel teli, szép életet most olyan hirtelenséggel fejezte be egy végzetes husmérgezés. A fiatal lelkész halála mindenfelé osztatlan részvétet keltett. Temetésén a Kemény báró család több tagja is résztvett, mint a marosvécsi református egyház kegyurai.

*

Vitéz verebélyi Marzsó Tibor ny. tábornokot, Kassa háziezredének, a volt 34. gyalogezrednek utolsó parancsnokát, a II. osztályu katonai érdemkereszt, a Lipót-rend, az I. osztályu német vaskereszt, a II. osztályu német vörös sasrend, az ezüst- és bronz signum laudis és számos más hadikitüntetés tulajdonosát ma délután 3 órakor temették el nagy részvét mellett a farkasréti temetőben. A honvéd főparancsnokság képviseletében Ludwigh György altábornagy jelent meg, a Vitézi Szék küldöttségét vitéz Balogh Ernő tábornok vezette. A tényleg szolgáló és nyugdijas tábornoki kar részéről megjelentek még: Hegedüs Pál altábornagy, Petróczy Ferenc tábornok,

---

Bujdosó Rácz Miklós kirugta maga alól a hitvány széket és odaugrott Istók elé. Vérben forgott a szeme.

— Vagy te, vagy én !— orditotta —, de ketten együtt meg nem lakjuk ezt a pusztát!

Az öreg Mező Gergely közibük állt csitító szóval.

— Hallgassatok rám, fiaim. Nagy szónak nagy a bizonysága.

Nem folytathatta, mert Bujdosó Rácz Miklós ugy meglökte, hogy Istókra esett. Erre már már a türelmes Istókot is elöntötte a méreg. Felugrott. Szembe állt a két vetélytárs. Bujdosó Rácz Miklós szempillantás alatt benyult panyókára vetett szüre alá és gyakorlott vitézi jobbjában megvillant a rövidnyelü fokos. Istók az utolsó pillanatban elkapta csuklóját és a jobb kezével olyat ütött a hetvenkedő orrára, hogy menten elöntötte a vér és lezuhant a földre.

— Jézus segits! — sikoltozott a csárdásné és oda szaladt az eszméletlenül fekvő legényhez.

— E biz kiköpte a négy fogát — röhögött az egyik megriadt kospásztor.

— Ugy köll neki — mormogta Mező Gergely — mindenki tudja, hogy nem volt egyebe a testi gunyájánál, amikor megugrott Gyulavárból. Ugy lopkodta össze a marháját és ma már tán két foltban is legeltetik a buckán.

Istók kifizette a bort és felpattant a Vércsére. A csuffátett vitézt még akkor is locsolgatta a csárdásné.

Amikor a buckát elhagyta, megakadt a szeme a látófán. Arra forditotta a lova fejét. Orzse fehér kendőt lengetett feléje. A nádas szélén leszállt és gyalogosan ment közelebb. Ekkor látta, hogy a bal válla csupa vér. Megtapogatta.

— Ért a fokosa, — dörmögte és nádbugába törölte le a vért a kezéről. Megállt. Nem akarta megijeszteni Orzsét, de nem sokat tépelődhetett.

— Istók! Istók! — kiabálta a leány sürgetően és a legény még jóformán ki sem ért a tisztásra, amikor már meglátta rajta a vért és halkan felsikoltott:

— Sebes vagy, siess, bekötözlek. Fáj? Siess!

Szinte vonszolta a padra. Fehér vásznat hozott, beáztatta borba és bekötötte vele Istók vállát. Aztán odaültek a padra.

— Ne mozogj Istók! Átüt a vér. Ugy-e megmondtam, hogy az a tolvaj beleköt...

Pedig dehogy is mondta, csak érezte. Amig Orzse a vacsora körül sürgölődött, Istók elmondotta a történteket az öregnek, aki helybenhagyóan bólintgatott. Orzse evés közben is a fiu vállát figyelte, de aggodalomra nem volt oka. Vacsora után odaült Istók mellé. A hüséges Szemes meg öreg gazdája térdére tette a fejét. Hallgattak valamennyien. Csak a lápi-világ mozdult meg körülöttük. A madarak megérezték az est közeledtét.

A nagy szótlanságot Orzse törte meg. Az édesapjához fordult.

— Ugy-e nem lesz baj belőle?

— Nem lesz, kis leányom. Az esküvőtökig Istók biztosan el is felejti.

A szerelmes kislányból erre kitört a visszafojtott indulat. Boldogságában felzokogott és odasimult Istók széles mellére.

A jakabi szállások fölött éppen akkor hunyoritott utolsót a nap álmos piros szeme...

*

Kecskemét hirös város levéltárában olvastam ezt a történetet. Ne vessenek rám követ, ha a megfakult birói jegyzőkönyvön itt-ott gyalultam, csiszoltam valamit.

Petróczy Aladár tábornok, Lindner Gusztáv tábornok, Malczer tábornok. Nagyszámban jelentek meg a volt cs. és kir. 34. gyalogezred volt tényleges és tartalékos tisztjei, akik volt parancsnokukat gyászolják az elhunytban. A gyász legközelebbről a Marzsó-, Hertelendy-, csikmői Buday- és Hadfy-családokat sujtja.

*

Vitéz Szalóky Lajos csökölyi kántortanitó kis fia Szalóky Géza, a csurgói főgimnázium harmadik osztályu tanulója, f. hó 16-án 13 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 17-én délután volt a csökölyi református temetőben.

⊙⊙

Jókai ünnepe. F. hó 16-án délután a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a Dunántuli Közművelődési Egyesület Jókai-emlékünnepet rendezett. A nagytermet zsufolásig megtöltötte a közönség, amelynek soraiban Auguszta királyi hercegasszony és családja is helyet foglalt. A Jókai-család képviseletében Feszty Róza, Feszty Masa, Hegedüs Lóránd családja és ifj. Hegedüs Sándor jelentek meg. A közönség között volt gróf Apponyi Albert, dr. Berzeviczy Albert, dr. Sipőcz Jenő, báró Lukács György, báró Bánffy György, Bókay János és még számos előkelőség. Az ünnepséget Rákosi Jenő beszéde nyitotta meg. A beszéd bevezető részében a haza fogalmát állapitotta meg, majd a Dunántullal foglalkozott s elmondotta, hogy a Dunántulnak topografikus része igen különös és sajátságos, mert eltér Magyarország többi részétől. A Dunantulon nincsenek égbenyuló hegyek, sem végtelen rónák, hanem szőlővel koszoruzott bájos, halmos vidékek vannak. A Badacsony bazaltkoszoruja kupjaival, csucsaival és hegyalakulataival, amelyek azért mind magukban egyenként állanak, szinte szimbólikus jelét alkotják annak, a mi a Dunántulon szellemi téren van. A Dunántulnak nincsenek nagy forradalmárai, sem kitörő, vulkanikus tehetségei, de vannak Széchenyi Istvánjai és Deák Ferencei, mind csupa konstruktiv elme és vannak a költészet terén oly óriásai, amilyeneket aligha produkál más föld. Ott van Vörösmarty Mihály s ott van mellette Jókai Mór. Ez a két kimagasló csucs vetekszik a Tátra csucsaival és a legmerészebb hegyormokkal. Vörösmarty abban az időben müködött, mikor az ország még aludt, elhatározta tehát, hogy fel fogja ébreszteni ezt az országot, kiadta a jelszót, kiállott a fórumra és mint a nemzet trombitása, harsonása belefujt kürtjébe és lázba ejtette a nemzetet. Ámde akkor is volt egy katasztrófa és akkor is borult éjszaka a nemzetre. És akkor jött a másik lángelme. A szó tilos volt, a hang tompán szólt, az emberek csak családi körben beszélhettek egymással szabadon, s akkor jött a mesemondó, aki beszélt, suttogott, álmokról regélt, multról, jövőről beszélt és lágy, andalitó szavaival a magyarság elsüggedt fiaiba reményt, hitet és önérzetet öntött. Ez a két dunántuli zseni, mint két világitó fáklya áll előttünk és ezek mutatják az utat, a melyet követni kell, hogy ismét odajussunk, ahova ők annak idején vezettek bennünket. Rákosi Jenő beszédét a közönség lelkes éljenzéssel és tapssal fogadta. Ezután az Egyetemi Énekkar dalokat adott elő, Kereszty Jenő karnagy vezetése mellett, dr. Hubay Jenő egyik csárdásjelenetét játszotta el. Lőrinczy György »Noémi születése« cimü elbeszélését olvasta föl, Feszty Masa pedig felolvasta Feszty Árpádnénak »Jókai szeme« cimü visszaemlékezését. Balázs Árpád Petőfi-dalai után az Egyetemi Énekkar fejezte be az ünnepséget.

Vitézi Rend bálja. Folyó évi február hó 7-én szombaton lesz az idei farsang legszebb bálja, a hagyományos »Vitézi Rend bálja«, mely 22 órakor kezdődik, a pesti Vigadóban. Ezen bálon a legszebb magyar látványosság képében vonul fel a vitézi társadalom és annak baráti tábora. Személyjegy 80.000 K. Táncosjegy 50.000 K. Megjelenés urak részére: katonai egyenruha, nemzeti viselet, vagy frakk. Tisztek és családtagjaik az előirásos igazolás mellett válthatják jegyeiket. Táncosjegy váltása csakis a »táncosjegy utalvány« felmutatása mellett lehetséges. Utalványok a bálirodában kaphatók. Felülfizetéseket a a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogad a Rend. Jegyek válthatók a bál napján a Vigadóban 11 órától 21 óráig, előzőleg pedig naponta 10 órától 13 óráig a báli irodában. Meghivók ugyanitt kaphatók. Budapest székesfőváros Vitézi Széke, IV., Váci-u. 62. földszint 7.

Márciusban leplezik le Szegeden Tömörkény István szobrát. Szegedről jelentik: Szeged lakossága már régebb idő óta elhatározta, hogy Tömörkény Istvánnak szobrot emel. E célból gyüjtést is rendeztek a városban, amely szép eredménnyel járt. A gyüjtés utján annyi pénz folyt be, hogy a szobor elkészitésével már is az országnak egyik legjelesebb szobrászát bizták meg. A szoborhoz a város adja a talapzatot. Minden remény meg van, hogy a szoborral hamarosan elkészülnek, ugyhogy még a tavasszal le is leplezhetik. A leleplezés országos ünnepség keretében lesz.

Erősen csökken Hódmezővásárhely lakossága. Hódmezővásárhelyről jelentik: Vásárhely orvosai a minap a város közegészségének fejlesztése szempontjából ankétot tartottak. Az ankéten az elmult év születési és halálozási statisztikáját is bemutatták, amelyből kitünik, hogy 1924-ben Vásárhelyen 1026 gyermek született és 1065 halt meg. Ha a születési rovatból a 29 halvaszületett fiut és 17 halvaszületett leányt elvesszük, akkor végeredményben 85-tel több volt a halálozások, mint a születések száma. Ez a statisztika még szomorubb, ha figyelembevesszük, hogy az elhaltak 20 százalékát egy éven aluli gyermekek teszik ki. Szappanos Mihály dr. megállapitása szerint a születések csökkenése leginkább a jobbmódu vásárhelyi kisgazdacsaládoknál tapasztalható, akik között a vagyon megoszlásának megakadályozása céljából az egyke nagyon terjed.

Magyar diákok Konstantinápolyban. Konstantinápolyból jelentik: Törökország volt fővárosában külföldi vendégeket talán sohasem fogadtak még oly kitörő lelkesedéssel, mint azt a negyvenöt magyar diákot és hat diákkisasszonyt, akik január 14-én érkeztek meg ide. A magyar és török zászlókban uszó pályaudvart már kora hajnalban ezernyi-ezer ember szállta meg. Ott volt Emir bej, Konstantinápoly polgármestere, a török egyetemi ifjuság nevében Haki bej ifjusági vezér s a magyar követség képviseletében Répássy Miklós dr. követségi attasé. Amikor fél kilenc tájban befutott a vonat, a török diákok, diákkisasszonyok, katonatisztek és polgárok ezrei között a török katonai zenekar a Rákóczi-indulót kezdte játszani, de az indulót is valósággal elnyelte az »Éljen«-rivalgás, miközben ezer meg ezer ember Magyarországot és a török-magyar barátságot éltette. A magyar diákok, mikor leszálltak a vonatról, először a himnuszt s utána — törökül — Kemál basa indulóját énekelték el, amit a közönség tomboló lelkesedéssel fogadott. Elsőnek Répássy attasé köszöntötte a magyar fiukat és leányokat, Emir bej polgármester beszélt, majd Haki bej török diákvezér üdvözölte a magyar testvéreket, amire Kocsis Béla, a magyar diákok vezére, franciául köszönte meg a páratlan fogadtatást. Ezután a budapesti vendégeket autókon vitték be a fellobogózott utcákon át a két legelőkelőbb szállóba, amelyeken szintén magyar zászlók lengtek. Este nagy vacsora volt a Splendid-szálló nagytermében, ahol a belépő magyar fiukat és leányokat a »Himnusz«-szal fogadták. Pözel Tibor dr. magyar főkonzul itt törökül üdvözölte a török diákságot, akik magyar bajtársaikat elhalmozták szeretetük minden jelével.

Valamennyi török hirlap hatalmas cikkekben üdvözli a magyarokat s egytől-egyig utalnak a török és a magyar nemzet összetartására. A Taszisz francianyelvü kiadásának »Isten hozott« cimü vezércikkét Mustak Izmail, Törökország egyik legnagyobb publicistája irta s szokatlan melegséggel köszönti a magyar fiukat. A Vakét-ban Mehmed Aszisz bég főszerkesztő vezércikkben azt irja, hogy a magyar diákok érkezésére olyan öröm fogta el őket, mintha rég nem látott családtagjaikat ölelték volna keblükre. A »Gazette« cimü franciául megjelenő török lap közli valamennyi vendég fényképét s hosszas beszélgetést folytat Tahy magyar követtel. Az »Asam« vezércikkét Lengyel Géza irta, amelyet Esref Musztafa bég, a Banque Nationale Ottomane cégvezetője, az ottani magyarság leglelkesebb hive forditott le törökre. De igy ir a többi lap is, egytől-egyig.

A törökök hatalmas programmot dolgoztak ki a ma-

gyar diákok tiznapi ott tartózkodására. A Tocatlean-szállóban nagy táncmulatság lesz, amelyen — ezuttal először — török asszonyok és leányok is meg fognak jelenni. Időközben a diákok egy küldöttsége Angorába utazik s ott díszpajzsot ad át Kemál basának, a »Győzedelmes«-nek.

A kecskeméti baromfikiállitás. A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarától vett értesülésünk szerint a Szolnoki és Kecskeméti Baromfitenyésztők Egyesülete által a mezőgazdasági Kamara támogatása és közreműködése mellett folyó hó 17-én és 18-án Kecskeméten rendezett fajbaromfi-, galamb- és házinyul-kiállitás nagyon szép eredménnyel végződött s a kiállitás, különösen a kiállitott anyag minősége szempontjából semmivel sem maradt el a mult év folyamán Budapesten és a vidéki városokban rendezett baromfikiállitások mögött. A kiállitáson az ország minden részéből összesen 97 tenyésztő vett részt, akik együttesen 216 drb. tyukfélét, 10 darab pulykát, 15 darab viziszárnyast, 514 darab galambot, 85 drb. házinyulat és 31 drb kanárit állitottak ki. A kiállitás megnyitása folyó 17-én délelőtt 9 órakor ment végbe igen előkelő és nagyszámu közönség jelenlétében. A rendező egyesületek és a mezőgazdasági kamara nevében dr. Gesztelyi Nagy László üdvözölte Kecskemét város polgármesterét, pár szóval vázolva a kiállitás célját. Az üdvözlésre Zimay Károly polgármester válaszolt és igen megkapóan fejtegette nemcsak a kiállitásnak, hanem magának a baromfitenyésztésnek ugy nemkülönben a galamb- és házinyultenyésztésnek is nagy jelentőségét és nemzetgazdasági fontosságát. Köszönetét fejezte ki ugy a mezőgazdasági kamarának, valamint a két egyesület vezetőségének és mindazoknak, akik a rendezés munkájában részt vettek. A kiállitást azon reménnyel nyitotta meg, hogy ennek a tanulságait Kecskemét város gazdaközönsége is le fogja vonni és a baromfiállomány nemesitésével igyekezni fognak a mezőgazdálkodás ezen fontos ágazatának fejlesztését előmozditani. A kiállitott tenyészanyag birálatát a biráló bizottság pénteken délután végezte el és megelégedését fejezte ki az értékes anyag felett. A tenyésztők dijazására a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara 6 darab diszoklevelet és 20 darab elismerő oklevelet, a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete 5 darab oklevelet, a Kecskeméti Gazdasági Egyesület 6 darab oklevelet, Kecskemét th. város közönsége 4 darab, a Szolnoki Baromfitenyésztők Egyesülete, a Kecskeméti Takarékpénztár-egyesület és a Duna-Tiszaközi Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet egy-egy tiszteletdijat ajánlott fel és bocsájtott a rendezőbizottság rendelkezésére.

Növényvédelmi és borkezelési tanfolyam Csongrádon. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a Csongrádi Szőlősgazdák Egyesületével karöltve január hó 25-étől 31-ig egy hét napra terjedő növényvédelmi gyümölcsészeti, szőlőmüvelési és borkezelési tanfolyamot rendez, mely iránt az ottani gazdaközönség körében igen nagy érdeklődés mutatkozik. Ennek legjobb bizonyitéka, hogy a tanfolyamra jelentkező gazdák száma már eddig is meghaladja a hatvanat, s a jelentkezések még folyamatban vannak. A tanfolyamon mint szakelőadók Kern Hermann, a m. k. növényélet és kórtani intézet igazgatója, Pálinkás Gyula, a m. k. ampelológiai intézet adjunktusa, dr. gróf Béla gazd. akad. tanár, Hajós Gyula földmivesiskolai tanár, Katona Zsigmond, a kecskeméti állami szőlőtelep intézője, Szepessy József m. k. szőlőszeti és borászati felügyelő stb. fognak közreműködni. A tanfolyamot dr. Gesztelyi Nagy László mezőgazdasági kamarai igazgató nyitja meg.

Milyen arányban vett részt a háboruban a világ férfilakossága A nemzetközi munkaügyi hivatal statisztikát dolgozott ki arról, hogy az egyes államok miképp szerepeltek a világháboruban. A kimutatás szerint legelől vezet a francia állam, amely egész férfilakosságának 40.8 százalékát mozgósitotta. Azután következik Németország 39.6, majd Ausztria 24.6 százalékkal. A tényleges katonai szolgálatra alkalmas lakosságot számitva, Franciaország a lakosság 594 százalékát mozgósitotta. A halottak és eltüntek számát véve alapul, ismét Franciaország vezet 10.6 százalékkal és utána Németország következik 9.8 százalékkal. Anglia vesztesége csupán 5.1 százalék volt, az Egyesült-Államok pedig 0.2 százalék, ugyhogy száz megölt vagy eltünt franciára két amerikai jut. A hadirokkantak száma tekintetében is Franciaország vezet 11.2 százalékkal, mig Németországban 7.5 százalék rokkant meg a háboruban.

Tenyészjuhkiállitás Debrecenben. A Debrecenben székelő Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara folyó évi május hó 10—16-ig terjedő időközben Debrecenben országos juhtenyésztési kiállitást fog rendezni, mely kiállitás tenyészállatvásárral lesz egybekapcsolva. Amidőn fentieket gazdaközönségünk szives tudomására hozzuk, felkérjük a juhtenyésztéssel foglalkozó gazdatársainkat, ohgy eme kiállitáson a továbbtenyésztésre mindenben alkalmas juhaikkal vegyenek részt. A kiállitáson való részvételhez szükséges bejelentési iveket megkeresésre a jelentkező gazdaságoknak készséggel megküldik a mezőgazdasági kamarák.

Légi forgalom Anglia és India között. Londonból jelentik: Softon Brancker sir, légügyi marsall a bengáli kereskedelmi kamarában beszámolt azokról a tapasztalatairól, amelyeket Anglia és India között repülőutjain szerzett. Indiában az első kisérleti támaszpontot Karachiban szándékozik berendezni. Ez a pont száz óra alatt érhető el Angliából repülőgépen. Bombay nem jöhet számitásba, egyrészt dombos terepének kedvezőtlensége, másrészt az ott uralkodó monszunszelek miatt. Brancker reméli, hogy rövidesen az Indiából Ausztráliába vezető légi utat is megszervezheti. Ennek az utnak állomásai Rangoon és Singapore lennének. Rendszeres légi járatokat szándékozik létesiteni a Földközi-tenger és a Perzsa-öböl között, valamint Kalkuttából Rangoonba. Az 1927-re tervezett rendszeres forgalom során minden egyes léghajó száz utast szállithatna Angliából Indiába, későbbi kétszáz utas számára épitenék meg a léghajó-óriásokat. Az utvonal a tengeri ut irányát követné, mert e forró égöv alatt még nem igen ismerik a szárazföld felett uralkodó légáramlatokat. A léghajók a Vörös-tenger fölött haladnának, az arábiai partok mentét követve, bár lehetséges, hogy később egyenesen Arábián keresztül repülnének, hogy megröviditsék az utat a Perzsa-öbölhöz. A Szuezi-csatorna felutján, Izmailában ideiglenes állomást rendeznének be. Az indiai vonalak berendezése előtt előbb gondosan tanulmányozni kell az ottani monszunszeleket, de valószinü, hogy India északi részén a szél már nem megy nagyobb akadályszámba, mint amilyen akadályt a rendes köd jelent az angol csatorna fölött.

Gazdasági vasut Békésföldváron. Wenckheim Ferenc gróf nagybirtokos Békésföldvár vasuti állomástól kiindulóan lóüzemü gazdasági vasutat épittetett. A vasut mütanrendőri bejárása e hó 21-én volt.

Védekezés a monilia és a molyhernyó ellen. Molnár Imre vincellér (Pusztamonostor), mint a Győri Mezőgazdasági Kamara növénytermelési szakosztályának tagja, a gyümölcsfáknak az utóbbi években nagyon elszaporodott betegségei elleni védekezés sürgős hatósági ellenőrzése, illetve keresztülvitele tárgyában kettős inditványt terjesztett a kamara közgyülése elé. A monilia betegség oly nagy mértékben dul, hogy pár év mulva összes gyümölcsfáinkat tönkreteszi, ha amerikai módon nem védekezünk ellene. Különösen a kőrösi meggy, kajszin- és őszi barackot támadja. Inditványozza, hogy e betegség ellen való védekezés pontos és lelkiismeretes keresztülvitelére elsősorban a községi mezőgazdasági bizottság kötelezettsék felelősség mellett. A molyhernyó és lepkéjének irtása érdekében inditványozza, hogy a gazdakörök és a népmüvelési bizottságok által rendezett előadások keretében ismertessék a molyhernyó és lepkéjének életét, kártevését, az ellene való védekezés keresztülvitelének módjait. A molyhernyó második nemzedéke tudvalevőleg a szőlőfürt szemeit a bogyók lágyulása előtt támadja meg, minek következtében azok rothadásnak indulnak. A korai kényszerszüret miatt a must csekély értékü bort ad. Bortermelésünk jóhirének érdekében fontosnak tartaná a hegyközségeknek erre vonatkozólag rendeletileg való szigoru utasitásait.

A D Ó.

Az 1924. évi vagyonadó.

(Folytatás.)

A, Mentes a vagyonadó alól, (hogy a II. pont idevonatkozo részét ujbóı emlékezetbe idézzem):

1. mindazon adózók vagyona, mely az 1923. dec. 31-én 4000 aranykorona értéken alól volt;

2. a közbirtokosságok és a volt urbéri közösségek osztatlan adóköteles vagyona, ha e vagyon gazdasági ügyeit külön szervezet kezeli;

3. a társulati adót fizető külföldi vállalatok a vagyonadó alól szintén mentesittetnek.

4. Lehetséges az, hogy valamely adózó nem fizet jövedelemadót, mert 1923. évi jövedelme 800 aranykoronán alól volt. Ez csak abban az esetben fizet vagyonadót, ha földjének értéke a kataszteri tisztajövedelem 25-szörösének alapul vétele mellett is eléri a 4000 aranykoronát. Különben nem!

5. Érdekes pont a 7500—1924. Pü. M. rend. 17. §-ának utolsó bekezdése, mely ugy szól: »Amennyiben az adókötelesnek — tőle független körülmények folytán — vagyoni viszonyaihoz képest aránytalanul nagy jövedelmet nem hozó, vagy a normálisnál kisebb jövedelmet nem hozo vagyon részben, vagy egészben figyelmen kivül hagyható, illetve a normálisnál kisebb jövedelmet hozó vagyonra való tekintettel az adó megfelelően alacsonyabb tételle. állapitható meg!« — Akit érint — éljen ezzel a kedvezéssel is!

B) Az adóköteles vagyon becslésénél a háboru előtti szerzemények eltérő értékelése megszünik. Egyébként az átlagos forgalmi érték az irányadó, mely alatt azt a közönséges forgalmi értéket kell érteni, melyet valamely vagyontárgy — a pretium affectionis = előszereteti ár nélkül minden birtokosra nézve megér, aki az illető vagyontárgyat rendeltetésszerüen használja.

A vagyonértékbecslésre nézve egyébként a 7500—1924. Pü. M. rendelet utal a 6. §-ra s ennek megfelelően mi utalunk jelen ismertetésünk VII. alatti szakaszára, amelyben foglaltak a vagyonérték becslésénél értelemszerüen megfelelően szintén alkalmazandók.

C) Levonhatók a vagyonértékből az 1923. évben kifizetett nyugdij vagy más járadék egy évi összegének huszszorosa — mint teher — ha a nyugdij vagy járadék a jövedelemből is levonható.

D) Mezőgazdasági ingatlanok és a gazdasági felszerelések értékelési szabályai az 1924. évre az eddigitől eltérően megváltoznak s a különböző mivelési ágakra, a földek jobb vagy rosszabb minőségére és fekvésére való figyelemmel az alábbiak szerint állapittatik meg:

1. Kat. holdanként általában 250—400 aranykoronában kell felvenni a gezőgazdasági ingatlan értékét, ha a tulajdonosok, illetve a haszonélvező maga gazdálkodik — (házi kezelésben).

2. Minimális földérték, amelyen alól az értékelésben menni nem lehet: a kataszteri tiszta jövedelem 25-szörösének megfelelő aranykorona. Tehát ha pl. egy ingatlan átlagos kataszteri tiszta jövedelme 5 korona, ezen földet k. holdanként minimálisan 5-ször 25 az 125 aranykoronára kell becsülni holdanként.

3. A minimális kulcsot (a 250—400 ak. értékelés helyett) azonban csak akkor szabad alkalmazni, ha á földek rosszabb minősége, kedvezőtlen fekvése, avagy az azon helyeken kialakult forgalmi árak, vagy földhaszonbérek alacsony volta miatt még a kat. holdankénti 250 aranykorona (az országos ktj = 10 ak; 10-szer 25 az 250 ok.) is tulmagasnak mutatkoznék a mezőgazdasági ingatlan v. erdőre nézve.

4. Rét és nádas értékét ugy kell megállapitani, mintha szántóföldek volnának (a kat. tisztajövedelem arányában).

5. A legelő értékéül általában a szántóföldekre az illető környéken megállapitott érték felét kell venni (50%).

6. A szőlő értékéül a szántóföld értékének 1½ (másfélszerese) szolgál (150%).

7. A kertek értékéül a szántóföld értékének kétszeres összege veendő (200%).

8. Haszonbérbeadott földek értékéül általában a bérösszeg 20-szorosa veendő. Ha a haszonbér buzában stb. terményben van megállapitva, akkor az érték megállapitása szempontjából a buza mázsánként 20 aranykoronával szorzandó, a többi termények árát pedig ehhez viszonyitva kell számitásba venni. (Itt ugyanezzel a fáradsággal a rendelet szövegezője a többi terményárakat is kiirhatta volna, hogy ne legyen ok a találgatásra!) (De ez nagyon sok!)

C) Az élő- és holt felszerelés (fundus instructus), vagyis az állatállomány és a gazdasági felszerelés a tényleges értékben veendő fel.

Ha részletes leltári adatok, bevallás nem áll rendelkezésre, akkor az élő- és holtfelszereles értéke a földingatlan értékének 10—18 százalékában vehető fel aszerint, hogy a birtok jobban, vagy gyengébben van felszerelve.

E) Egy megszüntetett bizottság. Az 1916. évi XXXII. t.-c. 26. §-a a vagyonértékek becslése s a vagyonadó kivetésének megkönnyitése céljából értékmeghatározó bizottságokat állitott fel. Mivel ezen bizottságok müködése a gyakorlati élet tapasztalatai szerint a kivánt célnak nem felelt meg: a 7500—924. Pü. M. rendelet 18. §-a ezek müködését megszünteti. Mint a bürokratizmus egyszerüsitésének egyik fecskéjét emlitem fel ez intézkedést.

F) A vagyonadó kulcsa. A vagyonadó legkisebb tétele 4000 aranykorona adóalapnál 0.1% vagyonérték. A legmagasabb tétele 16 millió aranykorona értékü vagyonadó alapnál 1%. Vagyis mig a jövedelemadó kulcsa 1%-nál kezdődik s 40%-ig megy fel, addig a vagyonadókulcs maximuma a vagyonérték 1%-a lehet. A kulcs tehát relative alacsony, de viszont arany- vagy papirkoronákban kifejezve, mégis csak nagy összegek, adóalapok jönnek ki, amelyeknél a kis % is végeredményben sokat tesz ki.

A vagyonadó skálája a rendeletben 332 progressziv tételben és sorban három számoszloppal, tehát 996 tétellel van felsorolva, amit lehetetlen itt, helyszüke miatt, leközölni. Akit érdekel az egész jövedelem- és vagyonadó rendelet s a pontos adóskála, az rendelje meg a »Budapesti Közlöny« kiadóhivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. alatt az 1924: IV. t.-c. alapján kiadott 32. sz. rendelet 1200 koronáért.

ak. vagyonérték után		az adótétel	adó %-ban
4.000—	8.000	5—9	0.1000
9.000—	18.000	10—18	0.1005
18.000—	36.000	20—36	0.1010
50.000—	55.000	55	0.1025
75.000—	80.000	80	0.1040
100.000—	105.000	106	0.1050
150.000—	155.000	166	0.1075
195.000—	200.000	220	0.1100
250.000—	260.000	280	0.1130
350.000—	360.000	420	0.1180
490.000—	505.000	625	0.1245
745.000—	760.000	1.050	0.1380
1,000.000—	1,025.000	1.550	0.1500
1,500.000—	1,525.000	2.700	0.1750
2,000.000—	2,050.000	4.150	0.2000
2,500.000—	2,550.000	5.660	0.2200
3,000.000—	3,050.000	7.380	0.2400
4,000.000—	4,050.000	11.420	0.2800
5,000.000—	5,050.000	16.300	0.3200
7,000.000—	7,075.000	28.500	0.4000
10,000.000—	10,000.000	51.000	0.5000
12,000.000—	12,150.000	74.700	0.6000
1,1400.000—	14,250.000	117.600	0.3100
15,750.000—	16,000.000	160.000	1.0000

16 millió korona vagyonértéken felül is 1 százalékot kell fizetni vagyonadó fejében oly módon, hogy a fokozatok 100.000 koronánként emelkednek és minden megkezdett fokozat teljes 100.000 koronának veendő.

(Vége.)

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istenı örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

VITÉZI ÉLET

Trianon.

Amikor valaki eltávozik a földi életből, megkonditják felette a lélekharangot. Nekünk magyaroknak is megkonditották a halálharangot Franciaországban, Trianonban. Hatalmas, szép nagy országot, boldog, büszke népet temettek el ott egy irással, amelynek békeszerződés a neve.

Győzelmükre büszke nagyországok hatalmas államférfiai elhatározták, hogy a magyar földet fel osztják. Elhatározták, hogy uj határt vonnak és elszántották tőlünk a szép, erdőkoszorus felvidéket és odaadták az áruló cseheknek. Levágták a magyar föld testéről kincses Erdélyt, hogy naggyá dagadjon tőle a bocskoros oláh hazája, Románia. Elhatározták, hogy a Bácska és Bánát gazdagon termő földjén ezentul szerb legyen az ur, a szőke Tisza habjába szerb vesse be a hálóját, ő fogja ki ezentul az ezüsttestü halakat, nem a magyar többé. Azt mondták, legyen a koncból az osztrák szomszédnak is. Levágtak egy karéjt a Dunántulból is. A többi, az a csonka-bonka, formátlan, kis ország — Isten neki — az maradjon a magyaroké. Magyarországnak eddig oly természetes határai voltak, szebb, tökéletesebb ország nem volt a világon és most, amit az Isten épitett, azokat az országfalakat ledöntötték Trianonban. A békeszerződés szerint nem a Kárpátok egységes gerince, nem a Duna hömpölygő árja, nem a tenger kék viztükre von határt Csonkamagyarországnak, hanem kövek, füzfák, patakok, pajták jelölik a magyar határt. Ez a borzasztó megcsonkitás azonban csak egy része a békeszerződésnek, a többi pontja terheket ró kereskedelmi és gazdasági életünkre, amelyek örökre koldussá tesznek bennünket. Mielőtt a békeszerződés szövegét ismertük volna, csak a területveszteségünket sirattuk, azt hittük, hogy ha szép, nagy palotából kolduskunyhóvá zsugorodott is a magyar haza, két erős karunkkal, Istenben vetett hitünkkel, majd csak felépitjük ujra, majd visszaszerezzük ujra Szent István országának határait. Tévedtünk, mert azok a hatalmasok, akik a trianoni békeszerződést kigondolták, nem elégedtek meg a magyar föld elrabolt kincseivel, nekik nem elég, hogy felénél kisebbre szabták magyar hazánkat, hanem egészen ki akarják fosztani Csonkamagyarországot. Ledöntötték a hatalmas tölgyet, az egységes hazát s ha az életereje uj lombot fakaszt a fán, levágják a lombot is, mert azt mondják, az is az övéké, amit verejtékes munka nyomán terem a föld és amit készitenek a gyárak, abból mind vámot szednek ezentul. Gulya, ménes, nyáj, csorda, csak részben a miénk, mert elszedhetik a javát. Bármikor, ha akarják, a gépeknek, vasuti anyagoknak és mühelyfelszereléseknek és gazdasági gépeknek egyharmadrészét bármikor lefoglalhatják és elvehetik tőlünk az épitőanyagokat, üveget, épületfát, acélt, meszet, cementet és a fütőkészülékeket, a mezőgazdáktól a fölöslegeiket, Ausztriának és a szomszéd államoknak ugyanolyan áron kell odaadni, mint idehaza azt, amit a háboruért reánk rótt »jóvátétel« cimén fizetnünk kell, nemcsak pénzben szedhetik be, hanem minden mezőgazdasági és nyerstermékre, nemkülönben az állatokra is rátehetik a kezüket.

Hogy soha ne álmodhassunk arról, hogy a reánk rakott bilincseket letörjük, hogy soha fegyverünk erejével az elszakitott országrészeket vissza ne harcolhassuk, a békeszerződés leszerelteti a mi szép, büszke, délceg hadseregünket és csak csekélyszámu katonaság tartását engedi meg, pedig határainkon a szomszédos népek, csehek, oláhok, szerbek teljes fegyverben állnak és szuronyaikat felénk szegezik, megmaradt nagy városaink pedig puskalövésnyire feküsznek az uj határtól, rommálőhetik, ha ők akarják, mert az ántánthatalmak csak kifosztják szegény hazánkat, de védelméről nem gondoskodnak.

A békeszerződés tehát nemcsak régi területeintől foszt meg bennünket, hanem kifosztja koldustarisznyánkat is, ha pénzt érez benne. Elveheti gazdasági, ipari javainkat, mindent, amit épitettünk, amit termelünk, tenyésztünk, alkotunk, csak félig a mienk, mert elvehetik azon a cimen, hogy fizetnünk kell nekik a háboruval okozott károkért.

Hát fizetünk! Ökölbe szoritott kézzel, összeszotott ajakkal türünk, de nem felejtünk és fölirunk mindent a lelkünk mélyén és fölirjuk gyermek, ifju, férfi, asszony és agg lelkébe ezt a szót: Trianon! Ma még türünk, mert bénák, vakok, koldusok, kifosztottak és fáradtak vagyunk, de elfog jönni az a holnap, amikor dacosan fölvetjük a fejünket és odakiltjuk a rabló szomszédnak, győzelmében elbizakodott nagyhatalmaknak,: elég volt a szenvedésből, élni akarunk! És ekkor majd megindulunk a magyar hajnalhasadás, a magyar feltámadás felé.

Vitéz Vágó Lajosné,
Kisujszállás.

ooo

Három és fél hónapos vitézi tanfolyam Székesfehérvárott.

A Fejérvármegyei Vitézi Szék 1924. évi november hó 15-től 1925. évi február 28-ig tartó, tehát 3 és fél hónapos téli szakoktatásban részesitette 60 vitézét. Helyiséget az internátus részére a Székesfehérvárott székelő Vegyesdandár Parancsnokság utalt ki a huszárlaktanyában. Berendezési tárgyakat a katonaságtól vételeztek fel. A mezőgazdasági internátus 60 vitéz részére szolgál, akik kisgazdaságaikat a téli, a külső munkamentes 3 és félhónapra családtagjaikra bizva, önkéntes jelentkezéssel jöttek össze, hogy a gazdálkodás legfontosabb fegyverét: a tudást megszerezhessék szép hivatásuk részére. A szükséges tüzelőanyagot közadakozásból szerezték össze. A háziipar részére 1 vagon füzvesszőt pénzen vásároltak. A vitézek élelmezését havi 80 kg. buza ellenében a helyőrségi altiszti étkezde látja el igen kielégitően. A téli tanfolyam 4 előadója a vitézek sorából került ki, 6 előadót pedig a szakemberek közül kértek fel.

Az előadott tantárgyak és azok összes óraszámai a következők:

talajismeret 14 óra,
állattenyésztés 42 óra,
növénytermesztés 42 óra,
beteg állatok 14 óra; előadó Csabay Kálmán m. kir. gazdasági tanár, a vitézek s az ottani gazdasági szakoktatás közismert, lelkes támogatója;
gazdaságberendezés és számvitel 14 óra,
méhészet 14 óra,
általános állattenyésztés 14 órán,
tejgazdaság 14 órán,
épitészet 14 órán; előadó Nagy Béla ismétlőiskolai igazgató;
kereskedelemtan 28 óra,
számtan 42 óra; előadó vitéz Jávor Nándor tanitó;
természettan 28 óra; előadó vitéz Angyalffy Nándor igazg. tanitó;

rét- és levegőápolás 114 óra,
szőlőmivelés 14 óra,
konyhakertészet 28 óra,
baromfi tenyésztés 14 óra,
fatenyésztés 14 óra; előadó Nickel József szakelőadó;
történelem 14 óra,
földrajz 28 órán át; előadó vitéz Réthy Vilmos, javitóintézeti családfő;
magyar irodalom 42 óra; előadó vitéz Bendy Gyula tanitó.
nemzetvédelem 28 óra; előadja Kutassy Ignác ezredes;
állategészségügy 28 óra; előadja Rédey Ferencz százados, állatorvos;
háziiparok 196 órán át; vezeti Becker háziipari felügyelő, u. m. kosárfonás, seprűfonás, kefekötés, bognármunka, méhkaskészités, szalmafonás. Nyersanyaguk: cirok, vessző, gyökér, lószőr, szalma, szerszámfa. A háziipari délutánok alatt készült tárgyakat minden vitéz hazaviheti a családjához.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG.

Az 1924. évben a kincstár számára termelt dohányok után fizetendő árpótlékról szóló 176 651/1924. számu m. kir. pénzügyminisztériumi rendelet a dohánytermelés jövedelmezőségének fokozása céljából elrendeli, hogy a kincstári dohánytermelőknek az általuk az 1924. évi termelésből beszállitott dohánynak az 1924. évi november hóban kelt 143.608. számu hirdetményben megállapitott beváltási árak alapján kijáró pénzösszegnek 20 százaléka árpótlék gyanánt kifizettessék azzal a hozzáadással, hogy azon termelőknél, akik a dohánytermelést feles kertészekkel gyakorolják, a pótlék felerészben a termelőket, felerészben a kertészeket illeti meg.

Az 1924. évre kivetett jövedelem- és vagyonadó fizetési határidejének meghosszabbitása tárgyában. A m. kir. pénzügyminiszter ur 1924. évi 161.996. számu rendeletével megengedi, hogy az 1924. évre kivetett jövedelem- és vagyonadó, helyesebben az 1923. évi kirovás alapján az 1924. évben aranykoronában eddig fizetendő volt összegek közötti különbözetnek második részlete (1924. évi december 15-ike helyett) 1925. évi január hó 15-éig, a harmadik részlet (1925. évi január hó 15-ike helyett) 1925. évi március hó 15-éig kamatmentesen legyen fizethető.

A vagyonváltság fizetése szempontjából a buza 1925. évi január havi árának megállapitása. A m. kir. pénzügyminiszter ur 1924. évi 180.826. számu rendeletével a m. kir. földmivelésügyi miniszter urral egyetértőleg a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát 1925. január hónapra szóló érvénnyel 492.000 (Négyszázkilencvenkettőezer) koronában állapitotta meg.

A cukorrépa forgalmi adónál az adó alapjául szolgáló répaár ujabb megállapitása. A m. kir. pénzügyminiszter ur 1924. évi 142.494. számu rendeletével, utalással e törvény helyes végrehajtása tárgyában kiadott 1922. évi 183.243. számu körrendelet 2. §-ára, a cukorrépa forgalmi adó alapjául szolgáló árát az 1924—1925. évi termelési időszakban ugy a cukorgyárba, mint a szeszgyárba, valamint egyéb iparvállalatba beszállitott répa után egységesen 35.000 K-ban állapitotta meg métermázsánként.

KIADÓHIVATALI POSTA

Vitéz Róhrsetzer István, Battonya. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. Ebből 24.000 K-t a két könyvre, a többit előfizetéséhez irtuk. Előfizetése igy egynegyed évre rendezve van, sőt még maradt 4000 K. — vitéz Vértes István, Taján. Az elmult fél évre még 19.200 K a hátraléka. — vitéz Bendeguz Pál, Zics: Előfizetése április 1-én jár le. — vitéz Lehoczki Pál, Pitvaros. 120.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Székely István, Szigetcsép. Mult évi hátraléka nincs. — vitéz Béres Bálint, Kisujszállás. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Molnár Mihály, Ferencszállás. 114.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Szepessy Aladár, Sopron. Mult évi hátraléka 19.200 K. — vitéz Nagy István, Szeged. Beküldött 186.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Dudás Pál Dombiratos. A beküldött 156.000 K-t, valamint a 48.200 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Rédey Gyula, Iharos. Szivesked jék még 2000 K-t pórtora küldeni. — vitéz Simon István, Szergény. Sziveskedjék még 24.000 K-t beküldeni, mert 72.000 K a félévi előfizetés. — vitéz Tarnóczy Károly t. őrm., Gacsály. Naptárra a pénzt, valamint az 50.000 K-t előfizetésre köszönettel megkaptuk. — vitéz Czaga Mihály, Tiszapalkonya. Mult évi hátraléka nincs. — vitéz Rostás János, Gyula. Sziveskedjék még 12.000 K-t küldeni. — vitéz Nagy János, Debrecen. Előfizetése február 15-én jár le. Szeptember 28-iki számot a legnagyobb sajnálattal nem küldhetünk, mert kifogyott. — vitéz Ferenci István csendőr, Nyiregyháza. Sziveskedjék még 24.000 K-t küldeni, mert 72.000 K a félévi előfizetés. — vitéz Kerényi György, Kiskirályság, u. p. Gádoros. Mult évi hátraléka 19.200 K. A naptár ára portóval együtt 42.000 K. — vitéz Kiss Ernő, Nagykörü. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Szabadhegyi Emil, Várpalota. Mult évi hátraléka nincs. — vitéz Tihanyi Ferenc, Nyiregyháza. A »Sertésnevelés«-ről szóló könyvet még november 12-én a régi cimére Pécsre küldtük.

SZERKESZTŐI POSTA

Vitéz Farkas Mihály, Kisujszállás. Az érempótdijfolyósitás ügyében forduljon kérelmével a vármegyei vitézi székhez. — v. Tózsa András, Szilvásvárad. Válaszunk ugyanaz. — v. Vizkelety András, Szőny. Lapunkban egy év folyamán nagyon sok előadásra alkalmas, szép, hazafias költemény jelenik meg. Ezért kell annak számait eltenni és szükség esetén kiválogathatja belőle a szavalásra alkalmas költeményeket. — v. Rózsahegyi Mihály, Rád. A vitézi cimet és birtokot a legidősebb fiugyermek örökii, akinek a kötelességei ugyanazok, mint a vitézé. — v. Domoki János, Nagymágócs. Vitézek a Vitézi Szék által számukra kijelölt ügyvédet a helybeli Vitézi Szék utján kérhetik fel. Forduljon tehát a kaposvári Vitézi Székhez kivánságával. — v. Lengyel, Karcag. A vers nem érkezett ide. — v. Simoni József, Markaz. A jóleső üdvözletet köszönjük. — v. Sárközi József, Felsőkörtvélyes. Nevét megtaláltuk a veszprémvármegyei vitézek sorában. Valószinüleg avatáskor még ott lakott. — v. Gémes István. Kimeritő, lelkes és szép levelét nagy örömmel és köszönettel vettük. Mindig nagy örömünkre szolgál, ha hiveink közül valaki tanácsaival felkeres. A tanácsokat illetőleg a következőket feleljük: A lap most már állandóan, hiány nélkül, pontosan jelenik meg. A törvények és rendeletek ismertetését hozzuk, mint már az adóról szóló cikkünkből is látható. A versekre sokan kiváncsiak, többen kértek is tőlünk szavalásra való szép költeményeket és a vitézek maguk is állandóan felkeresnek ilyen irásaikkal. A járadéktelkek részletfizetésének díját mindig külön, esetenkint állapitják meg, a szerint, hogy a föld hol van, milyen minőségü és hány holdat tartalmaz. A megállapitást az Országos Földbirtokrendező Bíróság intézi. Tanácsait egyébként igyekezni fogunk megvalósitani s cikkeinkben a földet müvelő, jó, magyar vitézek és gazdák támogatására szolgálunk. Kérjük, hogy tovább is ilyen lelkesen támogasson és ha lehet, uj hiveket is szerezzen egyre fejlődő és terjedő lapunknak. — v. Szalóky Lajos, Csököly. Igen nagy részvéttel és sajnálattal értesültünk a szomoru gyászeseterről. A váltót küldjük vissza? Sürgönyét megkaptuk. — Akik válaszbélyeget küldöttek és akiknek ezen rovatban felelünk, azoknak bélyegeit lapunk alapja javára forditjuk. Ha kivánják, ugy előfizetésükbe betudjuk.

• REGÉNYCSARNOK •

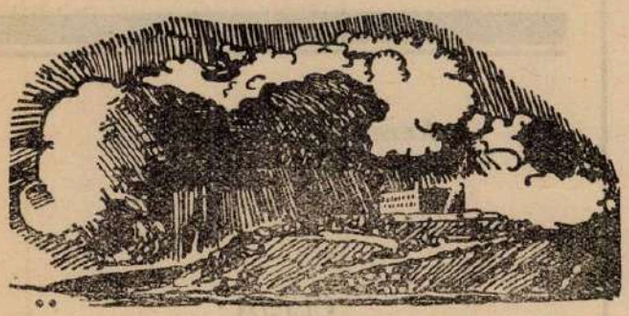

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (31)

Czermakné konyháján nagy fazekakban rotyog a finom illatu ünnepi étel. Két buksi, barnaszemü fiucska leselkedik a jó édes süteményekre, az anyjuk azonban ott járkál fakanállal a kezében és ők óvatosan visszahuzódnak.

Egy mázas korsóban méhser, mellette háromban árpaser, odébb nagy tálakon zsirban kisült, könnyü tészta, egy kis fazékban gyümölcsiz, tálacskán apróra tört cukor, mellette füszerek és sok egyéb gyerek előtt igen kivánatos dolog sorakozik, de mi haszna, ha a kegyetlen asszony szeme mindenre ügyel.

A családon kivül még néhányan már ott szórakoznak a nagy szobában Czermak urral, aki ez alkalommal lisztes, poros köpenyét egy pirosbársony ujjas prémes köntössel cserélte fel. Poharaznak szokás szerint, hogy az étvágyukat megalapozzák. Nagymise után jöttek ide mind a hárman: Keller Johann, Vilgraeter és Matl Mathesz a hurkészitő. Csak egyet várt a Keller türelmetlenül, a György vitézt, most Töpler mühely inasát.

Vilgraeter busan leereszkedett egy párnás székbe, az állát az öklére támasztva bámult maga elé, nem ügyelt a vig gazda és a könnyüvérü Matl társalgására. Keller időnként kiment az utcára. Gyerekek szaladgáltak, elkésett emberek siettek haza. Aztán visszajött. Felhajtott egy kupa bort és karját összefonta.

— No mit busultok pajtásaim, igyatok egy pohárral ebből a borovicskából, itt van a pogácsa, a Katherina sütötte, megehetitek nyugodtan, nincsen benne méreg, — kiabált Czermak uram vidáman, őmaga már néhány kupicával felöntött a garatra.

Vilgraeter elfogadta a cinpoharat, megitta a pálinkát. Arra gondolt, hogy az ő hatalmas müvéből nem lesz immáron semmisem. Sok pénz, arany és drágaság kellene. Nem gyülik egybe néhány garasnál több. Egyik a másikra háritja az áldozatot. Olyan emberek, mint Walz kitérnek a felelet alól. Azt mondja, majd elválik, mit adhat, előbb beszéde volna vele. Vilgraeter rossz sejtelemmel várta ezt a beszédet. Ünnepen este a Weinkellerben, a János-szobor mellett dől el az egyház sorsa, no meg az épitőmesteré. Nagy ára van annak, ha egy ilyen sok hájjal megkent ember, mint a fegyverkovács, valamire rászánja magát.

Vilgraeter nem felejtette el annak a szegény Lizának a könnyes, fátyolos, szomoru szemeit. Valamikor fiatal korában volt egy kis szerelme. Szőke, sötétszemü, fura kis leányka, meghalt egy tavaszi napon. Lázas rózsák nyiltak az arcán és egy sikollyal elcsendesedett örökre. Azóta a mester nem nézett asszonynép szemébe. Azóta beleásta magát a tervek halmazába, vagy a kőrakásokon járt fel, alá, nem szédült, nem vágyott semmire, csak maradandóra, örök érdemekre, hatalmas, nagy, soha nem látott alkotások dicsőségére.

Amióta azonban a Liza fájdalmas rebbenését látta, mintha valami megzavarta volna a nyugalmát.

Ebben a pillanatban belépett a vitéz, aki szintén velük költi el az ünnepi ebédet. Nem tudták kicsoda, csak amit Keller mondott róla. Az ő pajtása, derék cimbora, szegény, rokkant vitéz, aki életét a csatában megmentette, egyebet mindent elvesztett.

Szép, barnaszakállas, sötétszemü, megtermett alak. Üdvözli a házigazdát, aki mindjárt kipróbálja, mit tud a Keller barátja. Három kis kupa méregerős borovicskát itat vele. A vendég megissza szemrebbenés nélkül. Aztán már nem ihat többet, mert bevitorlázik Czermakné, mint egy velencei csatagálya. Utána szolgáló hozza a nagy levesestálat.

— Jaj fiam, hát megtisztelted a mi szegényes házunkat. No csak ülj oda az uram mellé, Vilgraeter, vegyétek közre a Johann cimboráját. Ne mondja, hogy nem fogadják szivesen. Tegyetek ki magatokért. No kedvesem, jó kis tyuklevest szeretsz, ugy-e, bennefőtt, jó darabot, talán a mellehusát, ugy, hát te Johann, csak a combját, no öreg, neked is.

Kiosztotta mindenkinek a levesét, aztán ő is leült, szemben az urával és jóizüt evett az édes, erős léből. Utána jó, keserü árpasert hoztak az inasok. Mind ittak belőle, György nagy erőlködéssel egy-egy kortyot leszoritott. Nehezen ment, soha nem ivott még ilyet és nem is szerette.

A háziur vigan fecsegett, egyik adomát a másik után mondta, a Matl meg közbekiáltott nagyokat és megtörtént, hogy ketten beszéltek. Az asztal végén ültek a legények, inasok, vigan vihogtak, teli szájjal pukkadoztak. Ezután következett a második fogás. Urühus borsos rizszsel. Ebből is ettek. Legtöbbet a házigazda meg az inasai. A halat meg Vilgraeter szerette, mig a kacsapecsenyét György pártfogolta, aki régen nem evett ilyen jóizü gonddal készitett ételeket. Az édes, sült tésztának nem maradt hely a gyomrukban, no meg a kitünő diós-patkónak, amely a Czermakné külön hires tudományát dicsérte.

Közben a tréfálkozók sorra vették a helybeli embereket. Beszéltek Raymund bíróról is furfangos históriákat. Amikor a gazda Walzról kezdett szólni, György elhalványodott, Vilgraeter felhajtott egy fakupa erős bort és Czermakné kicsattant.

— No, arról a gazemberről beszélhetsz cifrákat. Senki sem kiváncsi annak a léhütő, pellengére való bitangnak a viselt dolgaira. Ha okosabbról nem tudsz, hát inkább fogd be a szádat, vén locsogó!...

Czermak uram azonban semmi áron sem akart elhallgatni. — No de ez mégis csak igen jó — motyogta szeszgőzös fejjel.

— Hallottad pajtás, — fordult Györgyhöz, nem törődve az általános zavarral és Czermakné elképedt arcával — hallottad már, hogy egy ilyen mafla, mit csinál a nászéjszakán?

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Gazdasági Távirat Hírszolgálat

naponta pontos távirati értesítéseket ad a Nemzeti Bank hivatalos árfolyamairól, a terménytőzsde jegyzéseiről, a sertés- és marhavásár, takarmány- és vetőmagpiac árairól Felvilágositást ad minden postahivatal

Előfizetéseket elfogad:

a Magyar Távirati Iroda

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám, valamint a Magyar Távirati Iroda fiókjai: Szeged, Debrecen, Miskolc, Kaposvár, Pécs, Szombathely, Győr, Békéscsaba

„SZÓZAT"

a
keresztény magyarság
fajvédelmi napilapja.

CÉLJA:
a magyar középosztály
és gazdatársadalom
megerősitése, hű
tájékoztatása és
támogatása

BUDAPEST
VI. KER., RÓZSA-UTCA III. SZÁM.

Nemzeti Közgazdasági Részvénytársaság

Budapest, IV., Váci ucca 31/33, IV. em.
(Piarista-épület).

Foglalkozik mindenféle kereskedelmi és bank-ügyletekkel, u. m. átutalásokkal bel- és külföldre, vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket, valamint csekkeket.

Elfogad:

pénzeket a legelőnyösebb heti kamatozás mellett.

Előleget ad:

tőzsdén jegyzett papirokra a legolcsóbb feltételekkel

Tőkeelhelyezésben és bármiféle pénzügyi müvelet lebonyolitásában a vitézeknek és üzletbarátainak dijtalanul rendelkezésére áll

RESISTA garantált tüz-, hő- és saválló üveg konyhaedény.

A müvelt háziasszony ideálja! Hygienikus, kristálytiszta, gazdaságos. Kapható: Fazék, lábas, tejforraló pecsenyesütő, tészta és omelette sütő, kuglófforma, teafőző alakban. Minden darab szabadlángon használható! — RESISTA petroleum lámpa cilinder égés közben hideg vizzel locsolható anélkül, hogy elpattanna. — Forgalomba hozza a magyarországi és balkáni vezérképviselet és egyedárusitó:

Nemzeti Közgazdasági Rt. műszaki osztálya
Budapest, IV., Váczi-utca 31-33. IV. emelet.
Kicsinyben árusitás. — Követelje minden edényüzletben.

Magyar Hirdető Iroda
Budapest, IV., Városház-u. 10.

*

Mindenféle hirdetést felvesz: ujságokba, naptárakba; ugyanolyan áron, mint a lapok

Felárat, levelezési költséget nem számitunk

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 5. SZÁM — 1925. FEBRUÁR HÓ 1.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR

NACIONALIZMUS?

Minden nemzet életében vannak idők, amikor szerencséje a legalacsonyabb szint alá sülyed és nyomorusága nem növekedhetik többé.

Emlékszünk arra az időre, amikor egész Szerbia Corfu szigetén táborozott, amikor a belga király hontalan hadvezér volt, amikor Oláhország német, magyar és osztrák seregek alatt állott. Tudjuk, hogy Lengyelország másfél évszázadra elveszitette függetlenségét, volt idő, amikor a szövetséges angol—német seregek Párist ostromolták, Oroszország mélyre sülyedt, Törökország nemrég elvesztett mindent régi hatalmából és volt idő, amikor Olaszországban csupa apró kis fejedelemségek álltak, amelyek között a legtöbb idegen-hatalmak vazallusa volt. És igy tovább, minden nemzet sorsában voltak pillanatok, amikor azt hitte, többet már nem veszithet.

A magyar történelem is bővelkedik ilyen korszakokban. Ismerjük a tatárjárás pusztitását, tudjuk, hogy Mohács után százötven évig országunk nagy része török uralom alá került, népünk, vagyonunk elpusztult, Világos után rövid időre elvesztettük nemzeti alkotmányunkat és függetlenségünket. A mai idő szintén hasonló azokhoz, mint amelyekben a nemzeti szerencsétlenség mélypontját értük el.

A medve téli hidegben vackára huzódik és vár. A magyar pedig a sulyos csapások idején kiment a földjére, ha mehetett és verejtékezve munkálta meg az ősi rögöt, vagy ha a földjére sem mehetett, behuzódott a rengetegek mélyére, elbarangolt a csendes erdőkön és ugy várt, lesett a sorsfordulásra, az uj tavaszra.

Ránk borult a rettentő sötétség, elveszett egy időre sok kincsünk és leszakadt a szivünkről annyi kedves hely és barát. Jókai szülőföldje, ma »idegen« föld, Mátyás kincses Kolozsvára, ma »idegen« város, a Bácska buzatáblái ma idegennek teremnek. Várjuk tehát mi is a hajnalhasadást, nem szabad tétlenül várnunk, hanem segitenünk, kivánnunk, akarnunk, előkészitenünk kell, hogy ez a változás bizonyosan és minél előbb bekövetkezzék. Addig is fenn kell tartanunk ezen a földön az igaz magyarság szellemét, lelkét, gondolatát.

Mi ez a magyarság? Egyes bölcselkedők, lélekkufárok, nemzetrontók ugy tüntetik fel az igazi magyar érzést, az általuk nacionalizmusnak, reakciónak, vagy kurzusnak csufolt fogalmat, mint amely dolog itt született a budapesti aszfalt gőzében, hogy itt is végezze be sanyaru és üres életét. Álköntösben gyalázzák nap-nap mellett, kül- és belföldön egyaránt valójában az igaz magyar érzést, lelket és gondolkozást. Mintha azt a forradalom visszahatása vetette volna felszinre s nem egy örökéletü valami, egy ősi fa gyümölcse, a magyar föld veleje, vére, lényege, a magyar nép szivének dobbanása volna.

Bizony gondolkozzunk csak rajta, hogy ez nem mesterséges, mondvacsinált, az idők által felvetett tákolmány, hanem eleven, örök, halhatatlan valóság.

Mert ez a magyarság távol a bölcsesség-fakasztó pesti, vagy bécsi aszfalttól, távol messze, valahol a Kaukázus és Ural között, a Volga végtelen, nyugodt folyama mentén, kiismerhetetlen erdők rengetegei és aknázatlan kincsü hegyek tövén fakadt. Ugy fakadt a földből, mint a folyam ered a forrásból, ugy fakadt egy sötétből fénylő, messze mult ismeretlenségébe nyuló, nagy fajból, mint ahogyan az aranyér nyilik a nagy hegy bércei között, hogy rengeteg kincset és szépséget adjon egyszer. Ez a hatalmas tömeg, ez a földalatti tenger, ez az ismeretlen faj küldötte a magyarságot messze nyugatra. Azt mondta néki: előörsöm menj, szállászcsináló fel, követ rajta! Keress, kutass, nézz, lass, tanulj és talán egykor, ha tárva a kapuk, én utánad vonulok győzelmes erőmmel, a hadak, a népek nagy utján.

Megindultunk hát errefelé, nyugatnak, mint küldöttek, követek és elértünk egyszer erre a földre, mai otthonunkba. Itt maradtunk, küzdöttünk, szenvedtünk, bünösek és felejtők voltunk. Hadakoztunk keletnek és nyugatnak, kifelé és befelé, szenvedtünk többet bármely népnél, bünösek voltunk a viszályban és bünhődtünk érte százszor, bizony sokszor elfelejtettük, miért küldöttek erre minket egykor a mi messze testvéreink. Mi elfeledtük, de hány visszatért fogolytestvér bizonyitja, hogy a legutolsó japán katona sem feledkezett meg a mi testvérségünkről, amikor felcsillant a szeme, ha a »magyar« szót hallotta és azt felelte rá: magyar? — az a mi testvérünk.

Miért tudja orosz és szerb, avagy cseh, legalább is miért hangoztatja, hogy testvér? Ők tudják, ők akarják tudni az ő nagy testvérségüket, küzdenek érte és a nagyszláv birodalom, a nagyszláv összetartás érdekében fáradoznak.

Miért tud más nép öntudatosan harcolni a saját faja nagyságáért? Vagy inkább azt kérdezhetnénk, miért nem tudunk mi cselekedni hasonlóképen? Csak nevetünk az ilyesmin és ez a bajunk. A magunk nemtörődömsége az oka a mi vereségeinknek, a magunk lanyhasága az oka véreink rabsá-

gának és a saját nagy szegénységünk s nyomorúságunknak.

Ezen a gondolkozásmódon, ezen a nemtörődömségen változtatnunk kell, hogy a jövő nagy feladatai elé már céltudatos akarattal, felvértezetten és a győzelem reményével állhassunk.

(Folytatjuk.)

Dunántuli szarvasmarha-tájfajtáink kialakulása.

Hogy bármely tenyésztői munka és iparkodás eredményes lehessen, ahhoz a kedv és céltudatosság mellett mindenkor a természetszabta feltételek szem előtt tartása és azoknak okos felhasználása szükséges. Ezekben nyilvánul meg a legfőbb tenyésztői rátermettség, itt rejlik csirája a tudás és következetesség később kibontakozó minden gyümölcsének.

A Dunántul lankás tája, országos viszonylatban nedvesebb éghajlata, nemkülönben népének a nyugati szomszédokhoz való földrajzi közelsége és svábjainknál nyelv- és véralkati közössége természetszerü magyarázatában állitják elénk a piros-tarkaféleség gyors és ma már általános meghonosodásának kérdését. A 200 évvel ezelőtti Mercy-féle telepités Württemberg Bajor Pfalz és Hessen Darmstadtból elinditott s a tul a dunai vármegyékben lakóhelyhez juttatott zsellérei voltaképpen nagyon szerencsés kézzel és gondos gazdai szeretettel igyekeztek szegényes portájukon fentartani és növendékeiben tovább tenyészteni azt a néhány nagyon is jelentéktelen számu tehenet, amelynek ivadékai hosszu idő lejártával oly pompás és értékes sajátságaikkal keltettek meglepetésszerü feltünést és méltó érdeklődésként terelték maguk felé akkor élő legkitünőbb szakembereink figyelmét. A tájfajtának csorbitatlan területü Hazánk életében az volt az első jelentős győzelme, mikor a XIX. század 90-es éveinek wieni kiállitásán a Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület bonyhádvidéki sváb gazdáktól vásárolt piros-tarka kollekcióját bemutatta, amelyet attól az időtől fogva Perczel Dezső javaslata után bonyhádi tájfajta néven ismerünk.

Pár szót arról, hogy miért hatott ez a dicsőség felujitó villamos ütésként és mik voltak elismerésre méltó sikerének voltaképpeni titkai? A rejtély megfejtése tiszta képben tünteti elénk egyuttal a tájfajtatenyésztés jelentőségét is.

A beköltöztetett telepes családok teheneinél különösképpen szembeszökő tulajdonság a hüen öröklődő jó tejelő jelleg volt. Ez a sajátság a tenyésztéseknek soha divatját nem muló megbecsülhetetlen értéke, mert a hamisitatlan tehéntej közfogyasztásunk mindenkor legelsőbbrangu szükségleti cikke lesz. Ez a természetadta képesség társult a bonyhádi marhánál jó átörökitő és erős meghonosodási hajlammal. Ezek voltak azok a részben meglévő, részben szerzett és utóbb állandósult jó tulajdonságok, amelyek hozzáértő és céltudatos tenyésztői kezek irányitása mellett gazdag eredmények kivivására vezettek s hova-tovább Tolnán, Baranyán messze tulszárnyaló országos jelentőséggel szerepeltek Hazánk szarvasmarhatenyésztésének kialakulásában.

Nem nevezhető véletlennek, hogy a tájfajták megerősitésében a Dunántulon jó darabig Vas és Tolna vezetett. Utóbb, századunk első tizedében, mind félelmetesebb versenytársként szegődött ezek mellé Moson és Sopron is s ezek előretörésének ugyancsak nagyon észszerü indokolása adható.

Tudjuk jól, hogy a történelmi Magyarország közvetlen háboruelőtti korának két legkimagaslóbb szimmentáli tenyészete a Széll Kálmán-féle rátót — héraházi és az özv. Dőry Vilmosné-féle felsőleperdi volt. Kiállitásainkon ezek küzdöttek a dicsőség első

Napkeleten.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Történt pedig, hogy Bud vezér, ezen alkalmatos hegy fensikján, bevehetetlen várat épittetett, hová Attila és Rika is el-eljárogatának. Vala pedig ezen várnak neve Budvár, hol későbbi időkben a székelyek főrabonbánjai tartózkodának és honnan követség indula a magyarok eleibe.

*

Sötét este volt.

Szerte tüzcsóvák csaptak az égnek, majd pedig olykor-olykor kis fénypontokká zsugorodtak össze, hogy ujra magosra lángoljanak fel.

— Ég a lármafa!... Ég a lármafa!... — hallszott a szóhang és minden fegyverfogható férfiu sietett a Budvár melletti gyülekező helyre.

Mire pedig a nap a hegyek fölé emelkedett, Udvarszék népe Zandirhám rabonbánra várakozott, ki áldozatot rendelt Hadurnak, Ukkon ifjának.

Felgyultak az áldozati tüzek az ösztörügök alatt és szállott az ima a rózsaszinben pompázó ég felé.

Ajta vitéz, a deli ifju, szivrepesve várta az áldozat végeztét, mikor is Zandirhám fog szólani. Messze csengtek a hangok az ősz vezér ajakáról és a gyülekezeten mámoros öröm vett uralmat. Hiszen ezuttal nem ellenség közeledtére gyultak fel a lármafák, hanem örvendetes élet kezdetét jelentették, mert tulnan a Kárpátok kéklő bércein, ott napkeleten, nagy események vannak készülőben. A hazát nem lelő magyar testvérek magukénak akarják venni ujra a jogos földet, Attila örökét. Hogy égett mindannyiuk lelke a hir hallatára, de legeslegjobban talán Ajta vitézzé. Hát még mikor meghallotta, hogy a magyarok eleibe menő követségbe őt is kijelölték. Szeretett volna felkiáltani örömében.

Az ut hosszu volt, mig Kiew alá értek. Upolett, Zandirhám fia volt a követség vezére, kire ugy vigyáztak, mint szemük fényére.

Upolett egyenest Árpád fővezér elé vezette őket. Meg sem pihentek, azon mód sátora elé siettek.

Nagy lett az öröm és Árpád átaladta a kőtáblára vésett törvényeket. Azután áldomás-áldomást követett, örömtüzek gyultak a mezőkön és szivekben. A követség tagjait széjjel cibálták s minden törzsbe került belőlük. Ajta valahol távol a Karitörzs sátorai között eszmélt föl, azaz csak eszmélt volna föl, mert még nagyobb örömbe roskadt. Megismert egy oly gyönyörüséges szép leányzót, minőt még soha nem látott. És hogy teljes legyen boldogsága, a leányzó is, kit Arenka néven neveztek, megkedvelte őt.

Dudák szóltak szerte a táborban s örömhangok csilingeltek a csöndes estén. Dalok csapongtak és vig kacagások csengtek. És mikor elült a zajongás, mikor elnémult a mérhetetlen tábor, Arenka első szerelmes csókját adta Ajta vitéznek.

— Szeretsz?

— Szeretlek.

pálmájáért, nemesség, szépség s a belső tehetősség feltünő kiválóságaival, ezek gyönyörködtették a legtöbb hozzáértő gazda szemét. Ennek a két pompás istállónak helyes tenyésztési iránya játszott döntő szerepet a vas- és tolnamegyei tájfajták kifejlesztésében s a cél felé törekvés legegyenesebb utját is ennek a két tenyésztésnek világosságot árasztó példája jelezte. Utóbb a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia nagynevü igazgatója, Ujhelyi Imre, a maga természetes gyakorlati ösztönével és alapos tudásával a mostani kisgazdák udvaraiból uj és kihasználatlan kincset aknázott elő és két évtized céltudatos és szivós következetességgel végrehajtott küzdelmei után megteremtette a mosonmegyei tájfajtát és a jó és helyes tenyésztés mesterfogásainak megismertetésével hasznos és országos jelentőségü keresetforráshoz juttatta 5—6 érdemes község szorgalmas lakosságát. Ekkor kezdett Levél, Mosonszolnok és a hirneves Gangl bika neve mindinkább ismeretessé válni, itt vetett homályt a hirtelen feltámadt fény erősebb árnyéka Tolna és Vas kissé hanyatlani látszó dicsőségére.

A tájfajtának a köz- és népies tenyészetekben való megerősödését nagyon sokszor tulajdonithatjuk a jó példát mutató nagy uradalmakkal teremtetett szorosabb kapcsolatnak. Ez az első segitő társ azokban az esetekben, amidőn valamely jó és hasznos törekvés a kisgazda megértésével és áldozatkészségével találkozik. Ha ez a két kéz, a jó szándékkal dolgozni és tanulni vágyó földmivesé, a tanult és tudását gyümölcsözően kamatoztatni akaró gazdáéval békésen egymásban nyugszik, a közös szoritásban a siker első biztatása érzik. A többi feltétel önönmagától adódik s a gazda ügyességétől függ, hogy melyiket miként tudja céljainak szolgálatába állitani.

— Itt is — mint általában minden tenyészetnél — a jó és helyes kiválasztás a megindulás legelső lépése. A természetadta viszonyok (talaj, éghajlat, közlekedés stb.) szem előtt tartása mellett mindenek felett az egyed külső és belső jó tulajdonságait keressük. S miután községek, járások, körzetek tájfajta jellegének kialakulásában irányitó szerepet mindenkor a bika visz, ennek birálatánál a legszigorubb mértéket kell alkalmaznunk. Külalak, jelleg, edzettség, igényesség kritikája a legalaposabb megfontolás után döntsön.

Az észszerü tenyésztés sarkalatos igazságainak térhóditásában ma már — Istennek hála — számos vidéken ott tartunk, hogy kisgazdáinknak a vérfelfrissités iránt tanusitott rokonszenve józan átgondolással megérti az időnkinti svájci apaállat behozatalának, sőt a rendszeres törzskönyvvezetésnek szükségességét is. Törzskönyv nélkül nem lehet szó okszerü és jövedelmező állattenyésztésről. A tenyésztés bármely elismerésreméltó törekvése, amint a lelkiismeretes törzskönyvvezetést figyelmen kivül hagyja, fáradozásában félmunka s elért sikere is csak féleredmény. Tejtermelésre alapozott gazdálkodás mellett viszont a tejellenőrző egyesületekkel kapcsolatos együttmüködés annyira magas szinvonala belterjes állattenyésztéseinknek, hogy méltán nevezhető minden tejtermelő üzem koronájának.

Szarvasmarhaállományunk javitását elősegitő rendszereinknek manapság egy végtelenül káros kinövését látom, amely főként a tenyésztői kedvnek szegheti könnyen nyakát. Kereskedőknek, a jószággal üzletszerüleg foglalkozóknak tenyészállatvásárainkon és dijazásainkon való részvétele. Ilyeneknek a tenyésztői eredmények bemutatásához s a méltó érdemek megjutalmazásához — véleményünk szerint — semmi közük.

Sajnos, ma már a vesztett háboru száz és száz nyomorusága tengődésre kárhoztatott nagyon sok nemes célra vágyó igyekvést. Ennek átkát érezzük béna tagjainkon, ennek keserveit nyögi állattenyésztésünk is. S mégis itt-ott előcsillan egy-egy biztató fény. Hollandia a szarvasmarha tenyésztés világhirü nagy mestere 1920. őszén elküldte hozzánk kormányának megbizottait, hogy tájfajtáinkat s azok között elsősorban a messze földön hiressé vált bonyhádi szarvasmarhát tanulmányozzák. A kis társaság Kakasd faluban megtekintette több telkes gazda takaros majorudvarát. Az ott látottak feletti lelkes meglepődésében mondotta az egyik hollandus, hogy bámuló csodálattal nézi tájfajta tenyésztésünk diszes eredményeit, amelyek előtt legmélyebb tisztelettel s a kitartó szorgalom utáni teljes megbecsüléssel hajt fejet. Ez az őszinte hang, amennyire kifejezője volt egy jobbját felénk nyujtó derék nép elismerésének, ujra felébresztette vérünk ujra pezsdülését zsibbadó ereinkben. Mert felismerhetetlenül éreztük benne hazai tájfajtánk diadalmas sikerét, amely nekünk a világfergeteg vészes örvényében elsodort kicsi nemzetnek örömöt és önbizalmat keltő vigasztalásunkra szolgál.

— Velem jösz?

— Megyek.

És nem is oly sok nap mulva a táltos a szerelmesek frigyét megáldotta hitük szerint.

Napkeleten pedig ujra vigalom lett és tobzódó volt a kedv.

*

Az ösztörügök alatt tüzek gyultak és az áldozati ló vére kiömlött az udvarterembe. A szent kanalakat és kupákat kiosztották a gyülekezetben és ének szállt Hadurhoz, Ukkon fiához. A táltos a szent meritővel az egyik ösztörügön csüngő üstbe nyul és az áldozati husból falatot nyujt Zandirhámnak. A borral telt tömlők és edények a kapuszárnyra helyeztetnek, a dudák pedig felhangoznak. Áldomás után pedig Zandirhám felolvassa az irott törvényeket, mit Árpád küldött testvéreinek, hogy azok szerint éljenek.

*

Ajta éppen vadászatból tért haza.

Arenka örömtelt szivvel ugrott férje nyakába és pirulva sugott valamit annak fülébe.

Mindkettőjük boldogsága teljes lett...

És mire az ujszülött megérkezett, napkeleten megmozdult a föld és Attila örökében ur lett a magyar.

A lármafák pedig szerte a bérceken örömlángra gyultak.

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gacs Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján. Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 14.000 korona

Rétek és legelők ápolása.

Régi igazság, hogy a rét és a legelő a szántóföld tápláló anyja. A rétről lekerült széna és sarju háziállataink legjobb takarmánya, melynek föletetése révén nagyon sok, kiváló trágyához jutunk. A legelőkön pedig nemcsak takarmányt találnak jószágaink, hanem miközben a szabad levegőn tartózkodnak, megedződnek, egészségesekké válnak.

Mivel a gazda rétjeinek és legelőinek olyan sok formában jó hasznát veszi, saját érdekében természetes, hogy azok termőképességének fentartásáról is gondoskodni köteles. Ápolni kell azokat, hogy a talaj a hasznos füvek jó ágya lehessen. A káros gyomokat pedig ki kell irtani. Azonkivül a szénában és a füben a földről elvitt növényi tápanyagokat megfelelő trágyázás utján vissza kell adnunk, nehogy rétjeink és legelőink talajának termőképessége teljesen kimerüljön.

Sajnos, mindez igen kevés helyen történik meg, de legkevésbbé a községi legelőkön. A legtöbb rét tele van cserjével, tüskés gyommal, vakondturással és el van mohásodva. A legelők pedig az ápolás hiánya miatt egyenesen elszomoritó képet mutatnak. Ahol ilyenek a viszonyok, várható-e, hogy a réten kiadós rendet kaszálhassunk, vagy hogy állataink a legelőn jóllakjanak? Nem!

Pedig mindenkinek minden alkalmat ki kell használnia, minden lehetőt el kell követnie, hogy földjei az adott viszonyokhoz mért, legnagyobb termést adják, mert a rengeteg sok kötelezettségnek megfelelni különben senki sem tudhat.

Ebben az esetben rétekről és legelőkről lévén szó, tudnunk kell, hogy azokat, miként a szántóföldjeinket, rendszeresen müvelnünk és ápolnunk kell. Azokról előbb mindent el kell távolitanunk, ami nem oda való. Az egyenetlenségeket, vakondturásokat el kell simitanunk. A cserjéket, tüskés bokrokat ki kell vágnunk és minden gyomot, bogácsot ki kell irtanunk. Ha ezzel az előkészitő munkával végeztünk, amire legalkalmasabb idő a késő ősz s esetleg a kora tavasz, következik a talaj alapos felfogasolása. Erre külön megfelelő eszközök is vannak. Ahol azonban ilyen nincs, jó szolgálatot tesz a sürüfogu, többtagu fogas is, mellyel ugy ősszel, mint tavasszal keresztben és hosszában jól megjáratjuk a rétet vagy legelőt.

A fogas munkájának sok jó következménye van. A fellazult föld jól szellőződik. Gyorsabbá válik a talaj részecskéinek oly irányu bomlása, ami sok uj növényi táplálóanyag képződésére vezet. A csapadék, hólé, esővíz könnyebben szivódhatnak a földbe. A rendkivül káros mohák elpusztulnak. A hasznos füfélék gyökérzete egészséges fejlődésnek indul, aminek jó bokrosodás a következménye s ezzel együtt nagyobb termés.

Ha ősszel nem kerülhetett rá a sor, bár elmulasztani soha sem szabad, akkor legalább kora tavasszal ne hanyagoljuk el ezeket az ápolási munkákat. Eltekintve a boronálás (fogasolás) egyéb jó hatásaitól, a kora tavaszi boronálásnak még külön az a kiváló hatása is megvan, hogy a föld felső rétegének fellazitása következtében az őszi és téli csapadék tovább marad a földben, nem illan el olyan gyorsan, mint nyersen, keményen hagyott földből. Ez pedig nagy szó, mert tudjuk, hogy viz nélkül a növények nem fejlődhetnek.

Ennyi a legkevesebb, amit rétjeinknek nyujtanunk kell. S ha valaki csak egyszer megtette, bámulni fog az elért eredményen és soha többé nem fogja sajnálni a munkát. Talán még jobb, ha a gazda kisérletet végez. Kihasit a rétjén egy darabot s azt gonddal elegyengeti, minden nem oda való dologtól megtisztitja és alaposan megboronálja. Az egymás mellett fekvő ápolt s ápolatlan rétdarab azután maga megmutatja, hogy mit kell a jövőben mindig tenni.

Ez azonban csak a legszükségesebb ápolás, amivel még a rét füveinek nem nyujtottunk semmi táplálékot. Táplálkozás nélkül pedig munkát, — az állattól igavonó erőt, zsirt vagy tejet; a géptől hajtóerőt; a földtől termést, — egyáltalán nem várhatunk. Ezért a rétet s a legelőt is trágyázni kell, ha dus szénáju rétet akarunk.

Magyar sirám.

Irta: Olasz Szabó Demeter.

»Támadni kellene egy uj Etelének,
E romlott világot hadd fenyitené meg
Sulyos csapásival öldöklő kezének.«

A magyar hon igazi fia szédülve gondol a dicső napokra, a hős magyar apákra, kiknek kiomló piros vére, a honi talaj szent rögeit áztatta; kábultan emlékszik vissza a forró napokra, melyeket hazájától, az édes anyaföldtől távol, messze idegenben töltött el, hogy megvédhesse azt a földet, melyen mint gondatlan gyermek futkározott, melyről ott messze idegenben oly sokszor boldogan álmodott, a régi szép idők rózsás ábrándaiban ringatva magát; arról a földről, melynek szent rögeit emlékébe idézve oly sokszor sóhajtott fel fájó reménytelenségében s a sóhajok szárnyán egy szót röpitett a bércövezte föld felé: Hazám! — E szó, e néhány betü milyen drága, milyen magasztos hangzásu! E szó szivünk legtitkosabb mélyéből tör elő és száll dicsőségesen, pompázva ezrek ajkáról föl egy szebb, boldogabb haza királyához: a magasságos Istenhez. Most valami leirhatatlan szomoruság fog el bennünket e szó hallatára; valami borongós reszketés fut át rajtunk; szeretnénk sirni, szeretnénk keservesen zokogni, de könnyeink árja kiapadt szemünkből, fojtott, száraz zokogás közt érezzük, hogy a mi világunk letünt.

És te megroncsolt, széttépett haza! lesz-e fásult dermedésedből valaha ébredés, beteljesül-e a legnagyobb magyar szava, hogy »Magyarország nem volt, hanem lesz!?« Megtépett szárnyainkkal a porban fetrengve, ajkainkon e szóval: Hazám! gondolunk a dicsőséges multra, a régi boldog nemzeti szabadságra és fohászaink sokasága röpül fel az egekbe Istenhez, az igazságos biróhoz, hogy küldje el Attiláját, ki megboszulja azt az égbekiáltó jogtalanságot, melyet rajtunk elkövettek, ki megfenyitse, ki megrázza az egész világot: nemzeteket taposson el s népeket keltsen életre és elősegitse hivatása betöltésére. Egy igazságos birót kérünk, ki szabadságunk kivivására irányuló buzgalmunkat értékelni tudja.

Hozzád is könyörögve emeljük fel szégyenpirban égő orcánkat: Égi szabadság! Te tündöklő, csillagkoszoruzta bálványa az elnyomott sziveknek, balzsama a rabbilincsütötte sebeknek, tüzoszlopa a bátran előretörő nemzetnek. De vajjon valóság-e a te létezésed? Igaz-e, hogy egykor dicsőséggel aranyoztad bérces hazánkat? Igaz, való! Élt hajdan egy nemzet dicsőségben, fényben itt, hol mi most a gyalázatos megalázás fertőjébe sülyedtünk és e nemzetet magyarnak nevezték, élt egy nép, melynek hatalmát rettegte a világ, melynek szabadság volt a legszebb jellemvonása, legszebb erénye, melyet párolgó vértócsákon, holttestek halmain, égő városok füstölgő romjain vivott ki magának. Még akkor magyar volt a magyar minden izében; tudott szeretni, tudott gyülölni határtalanul és meg is tudott halni, ha hazája ugy kivánta. De letüntek ragyogó csillagaink, megváltozott e földkerekségén a legszebb haza képe, mint ahogyan megváltozik minden a világon. Kialudt bennünk a régi magyarság utolsó szikrája is. Elpusztultunk. És mikor jött a nagy megpróbáltatás, inogni éreztük lábunk alatt a talajt. De most, a veszedelem idején, ismét megszállt bennünket az ősi erő. küzdöttünk oroszlánként a reánk rohanó vadhordák ellen, de nem az ősi nagyságunkban, magyarságunkban, hanem csak annak hirében visszavarázsolt tündöklésében s a bukás ter-

mészetes volt. A kiömlő vér, a halottak halmai fölött nem jelent meg többé az égi szabadság, az igazság undorodva szállt el a földről s nekünk hosszu, dicsőséges harcainkért a megalázás, a szenvedés lett a pályabérünk.

A halálszekér száguldva rohant keresztül a világon. Hatalmas kerekei legázoltak mindent, mig végre kifáradtak a lovak, a halálszekér megtorpant s az egyik kereke maga alá temette hazánk nagy részét. Szinte halljuk a fájdalmas nyögést az égbenyuló Kárpátok s a vadregényes Erdély felől; halljuk a kétségbeesett kiáltásokat a segitségért, de tehetetlenségünkben visszhangként mi is sóhajt küldhetünk. Nekünk kell pedig megmenteni őket, nekünk kell felemelni a kereket, melynek sulya alatt nyögnek. És ebben a tudatban minden magyarnak tudni kell a kötelességét, meg kell értemi azt, hogy e fenséges célt csak akkor érhetjük el, ha dolgozunk komolyan, minden erőnket összevetve.

Utolsó csepp vérünket akarták kedves szomszédaink kiszivni, mi azonban nem engedtük elvenni; a szive mélyén mindenkinek ott rejtőzött az utolsó csöpp. Az undok hiénafajzatok elvettek tőlünk mindent, amit lehetett, csak a szivünk maradt, de nekünk kötelességünk ezt is feláldozni a haza szent oltárára és kötelességünk megmutatni a büszke Trianonnak, hogy még élünk, még van bennünk életerő és hogy Attila feltámad még egyszer és akkor az igazság csillaga ismét kiderül. A számunkra ez áldáz bosszu véres napja elérkezik.

Ó, te égi szabadság! Te légy vezérünk munkánk nehéz kivitelénél. Te messziről ragyogsz, bevilágitasz az emberek szivébe s vágyat ébresztesz benne, gyötrő vágyat, hogy téged birhasson, te légy bálványa örömtelen szivünknek s ragyogj fel minden ember szivében dicsőségesen és buzdits a nagy dolog véghezvitelére, hogy ismét nagyok lehessünk. S bárcövezte hazánkat füröszd arany sugaraidban.

Vásároljunk erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyifajta jármosökör a világ legkivalobb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kg-ként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk Jelenlegi árak cca K 17.000 + forgalmiadó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg, koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdelyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Babot, lencsét legmagasabb áron vesz a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

VILÁGFOLYÁSA

A szerb választási helyzet. — A londoni paktum hamisitvány. — Az elhalasztott bukaresti kisantant konferencia. — A Luther-kormány bemutatkozása. — A vatikáni francia nagyszövetség megszüntetése. — A bécsi konferencia.

A szerb választások közeledése felkavarta a helyzetet. Pasics, a ravasz aggastyán, aki előszeretettel neveztette magát a Balkán Bismarckjának, most ujra a kormány élére állott és meg akarja mutatni, hogy meg tudja menteni a délszláv államot a felbomlástól. Ebből a célból igen erélyes belpolitikai, külpolitikai és katonai intézkedésekhez folyamodott. Ezek az intézkedések egymással egybekapcsolódnak és igen élesen megvilágitják az agg balkáni diplomata gondolkodásmódját. Mindenekelőtt is letartóztatta az egész horvát ellenzéket vezérestül együtt. A zágrábi törvényszék felmentő határozata ellenére Radics Istvánt, az ellenzéki pártvezért, a belgrádi rendőrség még mai napig sem bocsájtotta szabadon, hanem felségárulással vádoltan még mindig fogságban tartja. Az ellenzéket ily módon egyszerüen kizárják a választásból.

Ugyanekkor nyilvánosságra hozták a londoni paktumnak elnevezett hamisitványt, mely egy állitólagos magyar-horvát szerződéstervezetet foglal magában. Ezt az okmányt a magyar kormány közbelépésére maga a szerb kormány is hamisitványnak ismerte el, de ennek dacára céljaira szükségesnek látta felhasználni. A közrebocsájtással azt akarja elérni, hogy általános nyugtalanságot támasszon a külföldön is és igy a horvát ellenzékkel szemben tanusitott eljárását némileg indokolttá tegye. Ezt a célt el is érte, mert az ántánt katonai ellenőrző bizottsága azonnal kiszállt Pécs környékére és ott elrejtett katonai felszerelések és ágyuk után kutatott a magyar határ mentén. A kutatás természetesen eredménytelen volt. Ezzel egyidejüleg a kisántánt zsoldjában álló bécsi sajtó nyugtalanitó hireket közölt ismételten arról, hogy Zita királyné is politikai müködést fejt ki és ennek ellenőrzésére a párisi nagykövetek tanácsa háromtagu angol-francia-olasz bizottságot küld ki, mely szükség esetén gondoskodik arról, hogy esetleg egy Európától távoleső szigetre vigyék számüzetésbe a királynét. Ezt a hirt a spanyol félhivatalos sajtóügynökség megcáfolta, de ez sem lehet egyéb, mint a bajbakerült szerb kormánynak választási fogása, mely Európaszerte nyugtalanitó hirek terjesztésével akarja a maga számára kedvező hangulatra birni az általános közvéleményt és a szerb állam fentartását végső szükségességnek tüntetni fel.

A jugoszláv helyzet válságosságát legélénkebben bizonyitja az is, hogy a februári választásra való tekintettel elhalasztották a januárra kitüzött bukaresti kisántánt konferenciát. Egészen világos, hogy a választások kedvezőtlen alakulása esetén a helyzet teljes felborulását várják.

A német birodalmi gyülés hosszabb vita után bizalmat szavazott az uj Luther-kormánynak. A szavazás eredménye meglepően kedvező volt: 246 igennel szavazóval szemben mindössze csak 160 nemmel szavazó jelentkezett. Az uj kormány maga sem számitott arra, hogy a centrum majdnem minden jelenlevő tagja bizalmat szavaz és csak Wirth volt kancellár egy pár hivével szavazott a centrum tagjai közül nemmel. Nemmel szavaztak még a szocialisták és a kommunisták. A demokraták és a nemzeti szocialisták tartózkodtak a szavazástól. A bal-

oldal véleménye szerint az uj kormány hosszu életü lesz, az ellenzék azonban abban bizakodik, hogy külpolitikai kérdésekben csakhamar ellentétbe kerül az uj kormány a nemzetiekkel. Különösen a lefegyverzés ellenőrzésének ügyében várt ántántjegyzék elintézése körül számit az ellenzék bonyodalomra.

Franciaországban a vatikáni francia nagykövetség megszüntetésének ügye van most napirenden. Herriot miniszterelnök, a szélső baloldali pártok programjának alapján állva, a Vatikánnal való szakitás mellett foglal állást. Ezzel szemben Briand volt miniszterelnök, aki annakidején előadója volt az egyházi vagyon államositásáról szóló törvényjavaslatnak, a Vatikánnal való szakitást most élénken ellenzi és arra hivatkozik, hogy a kommunistákkal szemben nagy szükség van a pápaság tekintélyének növelésére.

Bécsben az utódállamok konferenciája ült összse, mely előreláthatólag öt napig fog tartani. A tárgyalásokon azokról a pénzügyi kérdésekről van szó, melyeket a békeszerződés értelmében az utódállamoknak egymás között kell elrendezni.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

JANUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
2 Hétfő	Gy. B.-A.	Karolin	A hét elején a nap 7 óra 27 perckor kél és óra — perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra 19 perckor kél és 5 óra 10 perckor nyugszik.
3 Kedd	Balázs pk.	Balázs	
4 Szerda	Korz. András	Ráhel	
5 Csütörtök	Ágota sz. vt.	Ágota	
6 Péntek	Dorottya †	Dorottya	
7 Szombat	Romuald ap.	Tódor	
8 Vasárnap	D. Hetv.-v.	D. Aranka	

Egy magyar mecénás. Körmendy Ékes Lajos, keresztényszocialista nemzetgyülési képviselő Kassán, a Bankó nevü fürdőhelyen álló villáját a Kazinczy Társaságnak ajándékozta abból a célból, hogy abban a Társaság a felvidéki irók és müvészek számára nyári üdülőhelyet, pihenő-otthont rendezzen be. A nemes adomány önmagában hordja köszönetét. Körmendy-Ekes Lajos ezzel a nemes gesztussal a felvidéki kulturális élet történetébe is leleirta nevét, nemcsak a politikaiba s minden bizonnyal ezzel a tettével több hálát és elismerést hóditott ki magának, mint a politika szeszélyes utján, mert nincs hálásabb nép az irónál, müvésznél, az olyan adománynyal fizeti vissza az ajándékot, aminek a haszna az egész magyarságé. — Körmendy-Ekes Lajos nemesen tündöklő példát adott a jómódban lévő felvidéki magyaroknak.

Az OFB. uj birái A kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére Madaras Gábor és Bánrévy József dr. kuriai birói cimmel felruházott budapesti királyi itélőtáblai birókat, továbbá Szabó Bertalan dr. budapesti királyi törvényszéki tanácselnököt és Antal József budapesti itélőtáblai birót az Országos Földbirtokrendező bíróság állandó biráivá kinevezte.

Bernát István előadása. Az Országos Nemzeti Klub január 28-iki, szerdai vita-estéjén Bernát István tartott igen érdekes és tanulságos előadást »Küzdelem a buzáért« cimmel.

A Hadtörténelmi Muzeum gyarapodása. A M. Kir. Hadtörténelmi Muzeum igazgatósága az 1924. év utolsó negyedéről a muzeumnak az alábbi örvendetes gyarapodását jelenti. Szegfy István ny. ezredes hirdetmények, töltények, felszerelési tárgyak, Lusker Béla különféle töltények, Putz József ny. ezredes özvegye Szeged fényképek térkép, Engel Gyula kereskedő hadifogoly nyomtatványok, Nagy Lajos Székesfővárosi Muzeum őre 1791. évi metszetek a 30 éves háboruról, M. kir. Hadtörténelmi Levéltár V. csoportja fényképek; Kalmár József müegyetemi hallgató levelezőlapok II. Lajos király szobráról; Thurner Géza ny. százados nyomtatványok; Tóth Kádár Vilmos ny. ezredes 24-es vadászok ereklyéi; Horváth Károly vezérigazgató Perczel Mór 48-as harctéri tudósitása, 12 drb. olajnyomat, 9 drb. füzet ujabb irodalom, jelvénygyüjtemény fényképalbuma; Pirk József páncél, m. kir. 11. gyalogezred II. zászlóalj, fényképek hősök szobráról; Negrelli Henrik banktisztviselő hadifogolyemlék, Kovács Artur számtanácsos a volt 7-es honvédek zászlóaljának egy Przemyslből és hadifogságból megmentett darabja, Kratochwill Károly ny. altábornagy a 39-es gy. dandár állásainak vázlata, fénykép, Székelyhadosztály egy parancsa, 2 drb. kotta, fényképfelvétel; Honvédelmi minisztérium katonai szolgálati jel; Madarász Henrik csendőr alezredes Székesfehérvár fényképsorozat 1912. évi Balkánháboruból, Schild József főfegyvermester különféle idegen töltények, lovassági kard; Szmik Antal igazgatómérnök ujabb nyomtatványok, levelezőlapok, Krausz Henrik katonák dalos füzete; Schäffer Ármin fényképész fényképek; Rátz József törzsőrmester szurony, orosz lövészjelvény, 1. sz. állami javitómühely orosz dob, karabély, fokos; Vigh Gyula tábornok Pécs orosz irányzó készülék, m. kir. szegedi 5. h. vddr. a Nemzeti Hadsereg első bélyegzői; Prechlich János százados fényképek; Schummer József ujpest térkép, röpcédula, sapkajelvény, stb.; Halavits Gyula fénykép; Wlasics Gyula honvéd-lelkész Magyarország irredenta térképe; dr. Bodó Sándor Miklós huszárok csoportképe; Keserü István ezredes repülő bomba; m. kir. Folyamőrség folyamőr-egyenruha; vitéz Pongrácz-Bartha Ede alezredes 12-esek ezüst kürtjének adományozó okirata; Kulcsár Károly ny. alezredes Szikszó háborus étlap Albániából; dr. Szendrey János képek, metszetek, várképek, dr. Győrffy László őrnagy-hadbiró 1848—49-ben kivégzésnél használt pecsétnyomó; Szegh Imre ny. csendőrtiszthelyettes Szentgotthárd zászlóaljeligazitás, nyomtatványok; Hidvéghy István albán puska; Taiszner János szobrász 37-es tüzérdandár hősi halottainak emléktáblája; Gebhardt István orosz tüzérségi lövedékek, mérőkészülék, szurony, stb.; id. Szalay Károly könyv harctéri felvételekkel, m. kir. 12-es gy. ezred parancsnokság sportképek; Caesar Rezső ny. ezredes Bosznia térképe; Móricz Pál iró a cs. és kir. 33. gy. e. tiszti rangjegyzéke; Scheiber Ferenc ny. ezredes Wien nyomtatványok, vadásztiszti egyenruha; vitéz Kalándy Imre ezredes Plerje fényképe; 1. honvéd vegyesdandár sportképek és érmek; Thoméa József térképek; Heves vármegye alispáni hivatal 6-os huszárok fényképei; özv. báró Kövess Hermanné Kövess tábornagy ereklyéi, Hegedüs Pálné altábornagy neje nemzetiszinü zászló, Tömöri Andrásné Hajduböszörmény régi kard; m. kir. 3. honvéd kerékpároszászlóalj ezüst serleg, m. kir. 6. honv. kerékpároszászlóalj ezüst serleg; Fejér József éremkereskedő őskori agancstőr, Benrád Gyula csendőr gazdásztiszt fénykép, nyomtatványok; Pap Géza festőművész ceruzarajz a hadifogságból; Boros Mihály mérnök érem, jelvény, Harnó János hadnagy pisztoly, különféle töltények; Heider József Nagyszoda fényképek; Taceppen Béla ny. őrnagy Vasvár német töltények, Gergely Endre csendőrszázados pisztolytöltények, orosz vállszallagok, stb. Ezenkivül Farkas Sándor jegyző Kismarja, Szegfy István ny. ezredes, többszöri pénzadományok. Egy magát megnevezni nem akaró támogató, dr. Spolarich Lajos kir. járásbiró utján a mohácsi ásatásokra 1.000,000 koronát adott. A muzeum igazgatósága ezuton is hálás köszönetét fejezi ki nemeslelkü támogatóinak becses adományaikért. Az intézet cime: IX., Üllői-ut 49. I. e.

Halálozás. W. Herbszt Mihályné, született Nemess Karolina életének 57-ik évében meghalt a sopronmegyei Bagyagon. W. Herbszt Géza hirlapiró, lapunk munkatársa, az elhunytban édesanyját gyászolja.

Orosháza uj községházat épittet. Orosháza község tizezer aranykoronát szavazott meg az uj községházára, amelynek tervezésével Széll István mérnököt bizta meg. Az uj községháza impozáns épület lesz, a földszintjén üzletek, a félemeleten lakások, az emeleten hivatali szobák. A

községházába építik bele a szinházat is. A nagy tanácsterem fölé kupolatetőt vonnak. Az államrendőrség is az uj községházában kap otthont.

Egy uj francia csatahajó vizrebocsájtása. Havreban ismé vizrebocsátottak egy torpedónaszádot. Az uj egység vizkiszoritása 1.455 tonna, sebessége 33 csomó.

Eljegyzés. vitéz Mónus József eljegyezte Rendeczky Iluská Kecskeméten.

A csehországi cukor ára. A cukorelosztó-bizottság legutóbb ülésén a cukor árát 100 kilogrammonkint változatlanul 440 koronában állapitották meg (kristálycukor gyárból elszállitva). Hogy az élénk keresletet kielégitsék és a fogyasztásról megfelelően gondoskodjanak, a bizottság indittatva érezte magát a finomitott cukorkontingens 9 százalékának szabaddá tételére, ugy, hogy most már 51 százalék szabadult fel.

Mennyibe került a katonai ellenőrző bizottság működése Egyik reggeli lap ujévi számában »33 milliárdba került Magyarországnak a katonai ellenőrzés három és félév alatt« cimen közleményt tett közzé, amelynek adatai költségvetési vonatkozásban részben tévedésen alapulnak. A szövetségközi katonai bizottság kiadásait 1924. január 1. óta abból a hétmillió aranykoronából fedezi, amelyet a békeszerződésből folyó összes kiadások cimén a szanálási terv szerint az aranyköltségvetés keretébe beállitottak.

Egy francia tudós uj buzafajtát állitott elő. Blaringhem a Pasteur-intézet egyik tudósa, közönséges és vad buza keresztezése által, uj buzafajtát produkált, amely a lapok közlése szerint, rendkivül kiadós. A mezőgazdasági minisztérium most egész Franciaországba be akarja vezetni és pedig már ebben az esztendőben. Blaringhem egy előadásban hangoztatta, hogy Franciaország a legrövidebb idő alatt teljesen nélkülözni tudja majd a külföldi buza behozatalát.

Különös rekord. Természetesen Amerikáról van szó, mert Amerika a különösség és rekord hazája. Egy newyorki diák, aki a Kolumbia egyetemen történelmet tanul, állitotta fel ezt a rekordot, amennyiben egy közönséges levélbélyeg hátára hatszáz szót irt. A szavakat állitólag el is lehet olvasni. Az amerikai diák ezzel megdöntötte Duros Nikola olasz tanár világrekordját, aki egy levelezőlapra leirta Montenegró történetét. A történet igen kimeritő volt, jegyzetekkel kisérve, évszámokkal és adatokkal. Részletességét az is mutatja, hogy kerek tizenegyezer szóból állott. A levelezőlap Montenegró volt királynéjának birtokában volt.

Méhészet. Ily cimmel Boczonádi Szabó Imre kiadásában igen jó szaklapot ad ki. Előfizetési dija egy évre 60.000 K, félévre 35.000 K, negyedévre 20.000 K. Kiadóhivatal: Ujpest, Széchenyi-utca 7.

Tisza István birtokát elvették a románok. Néhai Tisza István grófnak pusztaradványi birtoka kettőezerötszáz hold kiterjedésü volt. Az első határmegállapitás alkalmával az egész birtok magyar területen maradt, azonban a határkiigazitó bizottság ugy döntött, hogy a radványi pusztának egész területét Romániához csatolják. Igy került 1923-ban, amikor a határköveket lerakták, a radványi birtok is Romániához. Ekkor már megindult a vita, hogy Radványt melyik község határához csatolják, mert eddig Geszthez tartozott, amely község magyar területen van. A legfelsőbb közigazgatási hatóság ugy döntött, hogy Atyáshoz csatolják a Tiszák ősi birtokát. Tisza István grófnak és fiának, ifj. Tisza Istvánnak a halála után a birtok ifj. Tisza özvegyére, illetve unokáira maradt. A járási agrárbizottság elbirálás alá vette az átcsatolás utan a birtokot és abból a ki nem sajátitható háromszáz hold erdő, halastó és öntözött rétek kivételével a kiskoru örökösök részére egyenként 300 hold müvelhető szántóföldet hagyott meg, a többit mind kisajátitotta. Ezt a határozatot azonban megfelebbezték az atyási parasztok azzal, hogy a törvényesen járó 7 holdas birtokrészeket föld hiányában nem kaphatták meg és ujabb területek kisajátitását kérték. Azt hangoztatták, hogy a kiskorunak 1920-ban nem voltak az ország területén és igy abszenteistáknak tekintendők, akiktől az egész birtokot elkell venni. A megyei agrárbizottság a parasztok e megokolásnak nem adott helyet, mert megállapitotta, hogy a birtok 19200-ban még nem volt román terület és igy a kiskorunak nem is lehettek Romániában. A parasztok kérését még többizben tárgyalták és a napokban hirdették ki a döntést. Csak annak a megokolásnak adtak helyet, hogy a parasztok igényeinek kielégitésére ujabb terület kell és ezért kisajátitottak 200 hold erdőt és a szántóföldekből minden kiskorunak csak néhány holdat hagytak meg. A kisajátitott területek igy most már néhány hold hijján elérik a 2500 holdat.

Amatőrszövetség alakul. Budapesten nagyszabásu mozgalom indult meg, amelynek célja: egy táborba gyüjteni azokat, akik a müvészet valamelyik ágával amatőrként foglalkoznak Magyarországon. A mozgalom vezetői dr. Melha Armand és gróf Somsich Tihamér, akiknek vezetésével a napokban megalakult az Amatőrök Magyarországi Szövetségét előkészitő bizottság és a hasonló célokat szolgáló Amatőrök Magyarországi Szövetkezete is, amelynek igazgatóságában dr. Melha és gróf Somsich szintén helyet foglalnak.

A Hadimuzeum Egyesület szervezkedése. A Hadimuzeum Egyesület szakbizottságai most tartották folyó évi alakuló üléseiket. Ezen szakbizottságok a következő vezetőséget választották: Tudományos Bizottság: Elnök: dr. Szendrey János miniszteri tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia tagja; alelnök dr. Rákosy György ezredes; előadó Aggházy Kamil alezredes; Muzeumi Bizottság: alelnök Szmik Antal igazgató-mérnök, előadó Ernst Lajos kormányfőtanácsos; Müvészeti Bizottság: elnök dr. Kohner Adolf, alelnök Ligeti Miklós szobrászmüvész, előadó dr. Lux Kálmán épitész; Társadalmi Bizottság: elnök Molnár Dezső altábornagy, alelnök Resofszky Béla kormánytanácsos, előadó Zilahy Dezső igazgató; Gazdasági Bizottság: alelnök Szegfy István ezredes, előadó Aczél Ádám bankigazgató; Számvizsgáló Bizottság: elnök Kreybig Rudolf tábornok, alelnök iglói Bihar Viktor ezredes, előadó Thurner Géza százados. A választások után a bizottságok folyó ügyeket intéztek el.

Megjelent a „Magyar Róna". A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos értesitőjének a »Magyar Rónának januári száma 24 oldal terjedelemben, igen változatos és értékes tartalommal jelent meg. A Kamara tevékenységére vonatkozó kisebb ismertető cikkekben kivül önálló szakközleményeket is tartalmaz a lap, melyek közül kiemelendőnek tartjuk az alföldi dögterekre, továbbá a must szeszfokának kiszámitására vonatkozó közleményeket. Érdekesen tárgyalja továbbá a lap burgonyatermelésünk hanyatlásának az okait, a mezőgazdasági biztositás, a baromfiértékesités és a cséplési szemveszteségek kérdését. A mütrágyák alkalmazására és a növények kártevői elleni védekezésre vonatkozó cikkek egészitik ki a kamarai értesitő tanulságos tartalmát, amelynek előfizetési dija fél évre 18.000 K. Megrendelhető Kecskemét, Rákóczi-ut 5. sz.

Nincs szüksége napilapra!

Egy héten egyszer, vasárnapon a bel- és külföld összes érdekes eseményeiről értesül, ha előfizet a „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJÁ"-ra Magyar igazságok, hasznos mezőgazdasági cikkek, a napi árak, érdekes hirek, törvények, rendeletek magyarázatai és szórakoztató olvasmányok foglaltatnak benne. Kitünő neves és közéleti tényezők és szakemberek irnak belé. Minden kérdésre, kivánságra választ és rögtöni elintézést nyer. Hirdetéseit Magyarország minden vidékén olvassák

Előfizetési ára egy évre 144 ezer korona

VITÉZI MEZŐGAZDASÁG

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

Épitőáruk tájékoztató árai.

Az árak ab gyár értendők 3 százalékos forgalmi adó külön felszámitása mellett, vagontételekben, készpénzfizetés mellett.

	korona
Nagyméretü égetett agyagtégla, 1000 drb-ként	710.000
Kisméretü égetett agyagtégla, 1000 drb-ként	600.000
Nagyméretü mész homoktégla, 1000 drb-ként	620.000
Égettet hornyolt tetőcserép, 1000 drb-ként	1,250.000
Égetett hódfarku tetőcserép, 1000 drb-ként	900.000
Cementcserép, 1000 drb-ként	1,000.000
Égetett gerinc kupcserép, 1 drb-ként	4.200
Felsőgallai MAK portlandcement, 1 q-ként	85.000
Fával égetett darabos mész, 1 q-ként	50—55.000
Nyergesujfalusi portlandcement, 1 q-ként	82.000
Román cement, 1 q-ként	65.000
Aszfalt szegetelőlemez, 5 mm, négyzetm-ként	19.000
Kátrány fedőlemez, Nr. 90, 10 négyzetm-ként	114.000
Kátrány fedőlemez, Nr. 150, 10 négyzetm-ként	75.000
Aszbeszt müpala, drb-ként	3.800—4.500
Fürészelt épületfa, szegedi elosztó telepünkről köbm-ként (12/18 cm, 7 h) kötőgerenda	900.000
Szarufa, köbm-ként (10/10-es, 5 m h)	850.000
Párnafa, köbm-ként (8/8-as, 4—5 m h)	850.000
Léc- köbm-ként	800.000
Deszka, köbm-ként (4/4-es, 2—6 m h)	800.000
Raktárüveg 4/4-es, négyzetm-ként	42—45.000
Budapesti telepről 4/4-es deszka, köbm-ként	800.000
Léc, köbm-ként	800.000
10 tonnás kocsi raksulya 2300 drb tégla, vagy 4500 drb cserép és 150 kup	
15 tonnás kocsi raksulya 3600, tégla, vagy 6500 cserép és 150 kup	
Tetőfedőnád 60—70 cm kerületü kéve, 250 cm hosszu drb-ként	5.000

Megrendelések közvetlen szövetkezetünkhöz (Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete) intézendők, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor.

*

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeténél vásárolható gépek, lószerszámok és egyéb mezőgazdasági felszerelési cikkek árai:

	korona
1 pár 7. sz. lószerszám nikkel kulcsos merev kápás	2,100.000
1 pár 5. sz. lószerszám kápás, alá izzasztó varrva	1,800.000
Félparádés lószerszámok szép minőségben és kivitelben	2,200.000
1 drb, körülbelül 2¼ kg-os finom szürke gyapjutakaró	250.000
1 drb, körülbelül 3½ kg-os finom szürke gyapjutakaró	300.000
1 drb. R. R. morzsoló	1,200.000
1 „ 1 C. K. morzsoló	1,000.000
1 „ 8. sz. planett lókapa	1,200.000
1 „ plantage lókapa	1,000.000
1 „ U. P. 6. sz. eke	1,080.000
1 „ U. P. 7. sz. eke	1,230.000
1 „ D. 6. sz. M. N. eke	1,080.000
1 „ 61 kg-os M. S. 5. sz. könnyü borona	890.000
1 „ 90 „ M. S. 6. sz. borona	1,180.000
1 „ 45 „ 13. sz. könnyüvetésü borona	620.000
1 „ 70 „ 14. sz. borona	940.000
1 „ 32 „ 2 tagu kisgazda borona	450.000
1 „ 56 „ 2 tagu rögtörő borona	825.000
1 „ 82 „ 3 tagu rögtörő borona	1,200.000
1 „ targonca	260.000
1 „ itatóveder	39.000
1 „ 4 karikás csikózabla	18.000
1 „ D. F. répavágó	750.000
1 „ 3. sz. kézidaráló	500.000

A fenti árakhoz plusz 3 százalék forgalmi adót is felszámitunk. Ezen árak azonnali készpénzfizetés esetén értendők. Hitelügylet esetén 10 százalék felárat is számitunk fel. Felszólitásra jutányos árajánlatot teszünk: parádés lószerszámokra, komplett nyergekre és mindennemü mezőgazdasági felszerelésekre. Áruink elsőrangu kivitelüek, legjobb minőségüek és jutányosak.

VITÉZI ÉLET

Három és fél hónapos vitézi tanfolyam Székesfehérvárott.

(Folytatás.)

Budapestről 5 gazdaifju, vidékről 3 gazdaifju kérte felvételét, ezeken kivül 52 telkes vitéz vesz részt a tanfolyamon. A tanfolyam költségeinek viselésében a Vitézi Széket a földmivelésügyi miniszterium mindenképen támogatja. A jegyzeteket az előadásokról a vitézek litografálva kiadják.

Minden vitéz gazdasága részére elkészül itt az Üzemterv is, amely szerint az illető a maga kisgazdaságát vezeti s a végrehajtás ellen is lesz őrizve.

A jövő télen szintén 60 vitéz kerül be hasonló tanfolyamra. 3—4 évig még valószinüleg a jelenlegi ideiglenes elhelyezésben talál otthont a vitézek internátusa, de azután remélhetőleg már a végleges internátus létrejöhet, különösen, ha Székesfehérvár város vezetősége több megértést fog tanusitani a vitézek nemes törekvései iránt. Elengedhetetlen egy ilyen internátus mellett egy 30—40 holdas tangazdaság, vagy mintagazdaság is. Ennek biztositása sem képezhet lehetetlenséget — ha nem örökáron — legalább bérlet alakjában.

Értesülésünk szerint jövőre a vitézek gyerekeinek már külön közös iskolájuk lesz Örkényben, ami szintén üdvös gondolat.

Gazdasági szempontból nem lehet elég hangsulyozott elismeréssel szólani a fejérmegyei Vitézi Szék munkájáról, amidőn 3 és fél hónapos, komoly és alapos munkát végez. A különböző földmivesiskolákban egymásután több turnus vitéz részére rendeztek ez évben 4 hetes tanfolyamokat. Hiszen a mostani szegénységünkben ez is sokat ér. S ezért is köszönet illeti a földmivelésügyi szakoktatást és Vitézi széket. 4 hét alatt is lehet annyi általános ismeretet egy jóindulatu vitéznek nyujtani, hogy lássa: milyen sokat kellene még neki tanulnia. De egy vitéz s egy mintagazdajelölt részére a szükséges közismereti, mezőgazdasági elméleti és gyakorlati tudnivalókat maradandóan kell nyujtani. Az élet s a gazdálkodás nehéz harcát eredményesen csak kellő elméleti és gyakorlati ismeretekkel felvértezve lehet megvivni. A vitézektől a falvak népe sokat vár. És joggal. Elvárja, hogy azok okszerüen gazdáldodjanak az egész vonalon s a legkisebb dolgaikban is, amellett az egyéb, általános közismeretek tekintetében is helyes itélettel birjanak s vezetni tudjanak. Enélkül ők tekintélyre, sulyra szert nem tehetnek. Ehhez a vitézeknek a 4 téli hónapot örömmel kell áldozniok. Az a hátrány, amit a családfő távolléte a téli 4 hónap alatt jelent, nehéz áldozat lehet, de össze

sem mérhető azzal a szellemi és erkölcsi haszonnal, amit a vitézek 4 hónapi tanitása, irányitása, vezetése a testületi szellem szempontjából is jelent. Az a derék gazd. szaktanár s az a vitézi kapitány, aki ezt a szép dolgot semmiből összehozta, igen nagy hálára kötelezte azokat a gazdákat, akik a 3 és fél hónapos tanitás részesei. Többtermelés tekintetében még nem is sejtett lehetőségek vannak a magyar föld mivelői előtt. Ezek felismeréséhez tudás, tanulás kell.

Vajha minden vármegyei Vitézi Szék követné jövőben a székesfehérvári példát, aminek áldásos volta meg sem mérhető. (mg).

(Vége.)

*

A február 7-én megtartandó vitézi bálon a pesti Vigadó ragyogó fényben fogja várni az előkelő vendégeket. Harsonások, különböző korhü jelmezes rendezők fogják emelni a bál szinességét és diszét. A rendezőbizottság gondoskodik arról, hogy a megjelenő vendégek egy felejthetetlen est emlékeit vigyék magukkal és hogy a bál, mint eddig is, a farsangi bálok legfényesebbje legyen, ahol nemcsak gyönyörködni lehet a szines képben, hanem mulatni is. A rendezőbizottság ezuton közli, hogy a felavatott vitézeknek külön meghivót nem küldöttek, mert a belépőjegy megváltására a zöld vitézi igazolvány már feljogosit. Páholyok a bál irodában, Váci-utca Ujvárosház, következő árakon kaphatók: zárt páholy 1 millió, oldal páholy 750 ezer, nyitott páholy 600 ezer korona.

*

Kecskeméti jelentés szerint: Jeszenicei vitéz Jankovich Ferenc cs. és kir. kamarás, altábornagyot általános részvét mellett és teljes katonai pompával kisérték utolsó utjára Kecskeméten. A gyászolók között megjelent László Miklós tábornok, dandárparancsnok, vitéz Siménfalvy Tihamér vezérkari ezredes, a Vitézi Szék képviselője, Fáy István főispán, Zimay Tibor polgármester, továbbá az egy házak képviselői. A diszkiséretet egy szakasz lovasság, két század gyalogság és egy tüzérüteg alkotta. Az elhunyt tábornokot a Szentháromság temetőben helyezték örök nyugalomra.

Felhivás a tavaszi vetőmagszükséglet bejelentésére!

A mult évi rossz termés sulyos tavaszi vetőmag hiányainak megszüntetésére a m. kir. földmivelésügyi miniszter előnyös feltételü vetőmagkölcsönt biztositott a gazdáknak. Erre vonatkozó rendeletét 62.020—1925. XII. 1. szám alatt valamennyi vármegyei gazdasági felügyelőségnek megküldötte. A rendelet lényege a következő:

A kölcsönt ép ugy, mint az ősszel, ismét az O. K. H. folyósitja 3 havi lejáratu és két izben ugyancsak 3 havi lejárattal megujitható váltók ellenében. A második megujitás végső időpontja 1925. évi szeptember hó 15. Az igénybevett kölcsön után 16 százalék kamatot kell fizetni. Hitelben mindenekelőtt a 100 kat. holdon aluli birtokok részesülnek s csak ha ezeknek kielégitésén tul fedezet maradna, kerül a sor a nagyobb gazdaságokra.

Az igénylőket az illetékes községi előljáróság irja össze s eme összeirások járás, illetőleg vármegyénként való együttes kimutatása a vármegyék hitelkeretének megállapitása végett a földmivelésügyi miniszter elé kerül. A községi kimutatások legfőbb adatai: név, a gazdaság területe, mennyit igényel árpából, mennyit zabból? Az igénylő készpénzben kivánja-e a kölcsönösszeget, vagy ennek megfelelő mennyiségü természetbeni vetőmagra tart igényt.

„SZÓZAT“

a
keresztény magyarság
fajvédelmi napilapja.

CÉLJA:
a magyar középosztály
és gazdatársadalom
megerősitése, hü
tájékoztatása és
támogatása

BUDAPEST
VI. KER., RÓZSA-UTCA III. SZÁM.

Nemzeti Közgazdasági Részvénytársaság
Budapest, IV., Váci ucca 31/33, IV. em.
(Piarista-épület).

Foglalkozik mindenféle kereskedelmi és bank-ügyletekkel. u. m. átutalásokkal belés külföldre, vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket, valamint csekkeket.

Elfogad:

pénzeket a legelőnyösebb heti kamatozás mellett.

Előleget ad:

tőzsdén jegyzett papirokra a legolcsobb feltételekkel

Tőkeelhelyezésben és bármiféle pénzügyi müvelet lebonyolitásában a vitézeknek és üzletbarátainak dijtalanul rendelkezésére áll

A NAGYVILÁBGÓL.

Pubi frizura — 500 évvel ezelőtt. Egy kis angol városban, Wimmingtonban, egy félezredéves falfestményre bukkantak, melynek tárgya az utolsó itélet. E festményen a nők nagy része kurtára vágott hajjal van ábrázolva, egészen ugy, ahogy ma hordják egyesek. A divat tehát nem egészen uj és valószinüleg szintén nem lesz tartós.

A biró a megvert feleségére ruházta az itélkezés jogát. Brooklynban (északamerikai Egyesült Államok) Golden városi biró elé naponta öt-hat feleség jött panasszal, hogy férjük megverte őket. A biró végre is ráunt ezekre az ügyekre és elhatározta, hogy szigoru itélettel fog legközelebb példát mutatni és elveszi a férjek kedvét attól, hogy feleségüket megverjék. A Pemberton-házaspár került épen a biró elé. Mrs. Phoebe Pemberton sirva panaszolta el, hogy férje nemcsak megverte, de ki is akarta dobni az ablakon. A biró idegesen hallgatta meg a panaszt, aztán hirtelen mosoly ült az arcára: »Mrs. Pemberton, ön mondjon itéletet, mit érdemel a férje?« Az asszony, aki még egy perccel ezelőtt könnyeit törülgette, most diadalmasan nézett szét a hallgató közönséggel tele teremben, azután férjére tévedt a tekintete. A férje szinte összehuzta magát, könyörgést lehetett szemeiből kiolvasni, de az asszony gunyos fölénnyel mérte végig tetőtől-talpig. A biró sürgette: »Nos asszonyom, most ön helyettesit engem. Hogy mondjak én itéletet férjéről, amikor Ön, az érdekelt fél sem tudja megmondani, milyen büntetést érdemel.« Most már Mrs. Pemberton sem gondolkozott tovább, hanem egyszeriben rávágta: »Itélje el hatvan napra, biró ur!« A biró nyomban kihirdette az itéletet, amely teljesen megfelelt az asszony kivánságának. A férjet megfelebbezhetlenül lecsukták 60 napra.

Jogvégzettségü masamódleányok. Párisból jelentik: Az akadémiai pályák tultengését mostanában nemcsak a férfiak érzik, hanem a nők is, különösen azok, akik a jogi pályát választották életpályájuknak. Néhány év óta a női ügyvédek száma annyira elszaporodott Párisban, hogy alig jut kliens egy-egy női ügyvédre. Ezek tehát elhatározták, hogy pályát változtatnak. Legujabban három női ügyvéd női kalapüzletet nyitott. A legidősebb közöttük az elárusitó szerepét tölti be, a másik kettő pedig masamód.

A Tyrrheni-tengernél lelőtt magyar szárcsa. Rómából irják: Egy római gyógyszerész, Domenico Ciarlotta Anzio közelében, a Tyrrheni-tenger partján, egy szárcsa-féle madarat lőtt, amelynek az egyik lábán a budapesti ornitológiai központ gyürüje volt. A gyógyszerész véletlenül ismerte a kvirináli magyar követség egyik tagját és barátságos vacsorára hivta meg. A diszes teritéken föltálalták a madársültet, amelynek a budapesti madárintézeti központ gyürüjével ellátott lába a magyar diplomata felé volt irányitva, aki azonnal derüsen meglepetve ismerte föl az irást. A gyürün a budapesti ornitológiai intézet fölirata mellett a 791.25. sz. volt.

Az ujságiró és a fekete macska. Egy ma már nagytekintélyü ujságiró egy fekete macskának köszönheti a karrierjét. A lapot, amely ezt az érdekes esetet közli, nem nevezi meg az ujságiró. Ezelőtt néhány évvel egy fiatalember Északfranciaországból Párisba érkezett, hogy valamely ujságnál elhelyezkedjék. De állást sehol sem kapott. Szomoruan elment a postahivatalba, hogy az apjának irjon levelet, amelyben pénzt kér a hazautazásra. Megvette a bélyeget és éppen fel akarta ragasztani, amikor látta, hogy a felek részére fentartott iróasztalon egy fekete macska ül. Odanyujtotta a fekete macskának a bélyeget és a macska tényleg megnyalta azt. A zseniális fiu rögtön kész volt a szenzációs riporttal. Egyik előkelő párisi lap számára megirta, hogy ebben és ebben a postahivatalban a közönség kényelmére külön bélyegnyaló macskát tartanak. Az ujság kapva kapott a beküldött cikken és rögtön alkalmazta a fiatal riportert, aki aztán rohamléptekkel haladt fölfelé a pályán. De a postahivatal bajba jutott. Valamennyi párisi lap riportere megostromolta, mert látni akarta az ügyesen dresszirozott bélyegnyaló macskát. Dresszuráról persze szó sem volt, de a macska, amelynek izlett a gummiarabikum édeskés ize, tényleg mások bélyegét is szolgálatkészen megnyalta. A hires macskát lefényképezték és képeslapokban hozták, a kis postahivatal kezelője pedig főnökeitől dicséretet kapott az ügyes ötletért.

Napihir. Egyik vidéki laptársunkban olvassuk a következő hirecskét: ...a csónak valahogy felbillent és az öreg halász a tóba fordult. A hideg vizben uszni nem tudott és igy csakhamar belefult. A halásznál több millió korona készpénz volt, de ezt, mielőtt csónakba ült, szerencsére otthon hagyta s igy csak az életét vesztette a sulyos katasztrófánál...

Felhivás a burgonyavetőgumó szükséglet bejelentésére!

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara jó és egészséges burgonyavetőmag beszerzése és biztositása céljából a mutatkozó szükséglethez képest a kora tavasz folyamán vámkülföldről nagyobb mennyiségü vetőburgonyát importál. A vásárlás feltételei nagyjából a következők:

Bárminő burgonyafajta kapható. A koraiak jelenlegi ára — kötelezettség nélkül — ab. magyar határállomás, bérmentve, odaszállitva 2800 korona kg-ként, egyéb fajtáknál 2200 korona. A burgonya árának 30 százaléka akár készpénzben, akár váltóban előre fizetendő. A burgonya tudniillik vagy készpénzzel rendelhető, vagy pedig árának kétharmadrésze 18 százalék évi kamat bázison hitelezhető és augusztus havában fizetendő váltó ellenében. Készpénz helyett 1924. évi termésü burgonyával is lehet fizetni, ugy, hogy a vetőmagnál mutatkozó ártöbbletet hitelezzük. Az átvétel Oderberg állomáson történik a földmivelésügyi minisztérium szakközegei utján. Csak oly vetőmag kerül szállitásra, amelyet a német hivatalos közegek vetőmagul elismertek. Meg van tehát minden garancia arra, hogy a gazdák elsőrangu, megbizható vetőmaghoz fognak jutni.

A Wohltmann- és Krüger-fajtákra megjegyezzük, hogy azokat legjobb minőségben a hazai nemesitő gazdaságokból lehet beszerezni és azokat a nemesitő eredeti árain szállithatjuk.

A fentiek alapján felhivjuk a vetőburgonyára igényt tartó gazdaságokat, hogy ezirányu szükségleteiket jelentsék be sürgősen a kamarához.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istent örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Ha meghalok.

Ha meghalok, ne ássanak sirba,
Ne zárjanak engem koporsóba,
Kössenek egy követ a nyakamba,
S dobjanak a nagy magyar folyamba.

Jobb lesz magyar viz alatt pihenni,
Mint rut férgek martaléka lenni,
Hallgatnám majd a viz csobogását
S megálmodnám hazám boldogságát.

A sodró viz tengerbe ragadna,
De még ott is magyar viz maradna,
A tenger magyar vizzé válna,
Ez volna holt szivemnek szép álma.

KEMÉNY ZOLTÁN.

VÁSÁR ÉS PIAC

Ismeretesek azok a dolgok, amelyek a magyar kenyérmagpiacot kiemelték a helyi keretek köréből és teljes mértékben az amerikai terménypiacok ingadozásainak vetették alá. Ezek eredményeként a magyar buzapiac is állandó áringadozásoknak volt kitéve. Ez a helyzet a jelenlegi északamerikai viszonyok hatására olyképp formálódott, hogy buzában az irányzat, az eddigi ingadozások ellenében, legujabban szakadatlan és napról-napra tartó emelkedő menetet követ.

Minthogy a kedvezőtlen termés és az erős export következtében a készletek már annyira kimerültek, hogy a behozatal kérdése is állandóan napirenden van, jelenleg az a helyzet, hogy teljes mértékben ki vagyunk szolgáltatva az amerikai buzakereskedők álltal irányitott nemzetközi spekulációnak.

Ennek letörése céljából a kormány már elhatározta, hogy rövid időn belül eltörli a behozatali buzavámot. Ez az intézkedés talán 100 ezer koronával mérsékelné az árakat. Minthogy azonban a világtermés mindenütt jóval alább maradt a tavalyi terméseredményeknél és ezt a körülményt a spekuláció teljes mértékben igyekszik kihasználni, bizonytalan tehát, hogy egyáltalán el lehet-e ezzel az intézkedéssel érni az árak mérséklését.

A huspiac szolgáltatta a második emlitésreméltó dolgot. A bő lengyelországi produktum Németországban a husárakat 20 százalékkal olcsóbbá tette, ami viszont a magyar piacokon azt eredményezte, hogy december közepe óta nálunk is lassu árlemorzsolódás volt észlelhető. A legutóbbi napokban azonban ezek az árcsökkenések megszüntek. Éppen ezért a gazdák tiltakoznak az állatvámok felfüggesztése ellen s azt csak abban az esetben hajlandók akceptálni, hogyha egyuttal az ipari vámokat is hajlandó volna a kormány mérsékelni. Mert ha ezek mérséklődnek, csökkennének az állatokra vonatkozó termelési költségek is és ebben az esetben akkor a gazdák felvehetnék a versenyt a külföldi árakkal szemben is.

A legujabb (jan. 28-iki) árak:

Szilárd irányzat mellett 76 kg-os tiszavidéki buza 617½—620, egyéb 615—617½ ezer K kg-ként, 77-es tiszavidéki 622½—625, egyéb 620—622½, 78-as tiszavidéki 625—627½, egyéb 622½—625, rozs 520—525, köles 295—305 ezer korona kg-ként. Másodkezes lisztek: 00-ás 8600, 0-ás 8400, 2-es 8 ezer K kg-ként. Elsőrendü marhahus 25—30, borju 34—38 ezer K kg-ként. Ezüst 1 K-s 6000, arany 10 K-s 160 ezer korona darabonként.

KIADÓHIVATALI POSTA

Vitéz Tózsa András, Szilvásvárad. Mult évi hátraléka nincs. — vitéz Aradi József, Pécsvárad. »Sertésnevelés« cimü könyv ára 17.500 K, portó 1500 K. — vitéz Lengyel Andor, Karcag. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Bocska Sándor, Berettyóujfalu. 146.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Jenei József, Mezőkovácsháza. 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. Ebből 42.000 K az 1925. évi naptár, 12.000 K az 1924. évi naptár, 19.200 K a mult évi hátraléka. Megmaradt 26.800 K-t előfizetéséhez irtunk. — vitéz Kiss Sándor csendőrszázados, Szigetvár. Mult évről 19.200 K a hátraléka. — vitéz Tolna György, Mohács. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése az egész évre rendezve van. — vitéz Gyetvay Mihály, Jánoshalma. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Rajnai János, Dombovár. Előfizetése december 31-én járt le. — vitéz Bánhegyesi Imre, Kalocsa. Előfizetése december 31-én járt le. — vitéz Homoki Imre, Szatmárcseke. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése szeptember 1-ig rendben van, illetve 4000 K esik még szeptember hóra. — vitéz Simoni József, Markaz. Hátraléka nincs. Előfizetése április 1-én jár le. — vitéz Babos József, Balatonbozsok. Beküldött 114.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Zsigó József őrm., Záhony. Előfizetése julius 1-én jár le.

RESISTA garantált tüz-, hő- és saválló
üveg konyhaedény.
A müvelt háziasszony ideálja! Hygienikus, kristálytiszta, gazdaságos. Kapható: Fazék, lábas, tejforraló pecsenyesütő, tészta és omelette sütő, kuglófforma, teafőző alakban. Minden darab szabadlángon használható! — RESISTA petroleum lámpa cilinder égés közben hideg vizzel locsolható anélkül, hogy elpattanna. — Forgalomba hozza a magyarországi és balkáni vezérképviselet és egyedárusitó:
Nemzeti Közgazdasági Rt. müszaki osztálya
Budapest, IV., Váczi-utca 31-33. IV. emelet.
Kicsinybeni árusitás. — Követelje minden edényüzletben.

Olvasóinkhoz!

Akik biztositást óhajtanak kötni, akik épitőanyagokat, vagy egyebet akarnak megrendelni, avagy üzletrészt jegyezni, forduljanak lapunkra való hivatkozással, megkeresésükkel egyenesen a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeté"-hez (Budapest, I. Kir. Vár. I. Alagsor), amely rögtön felvilágositással szolgál és elintézi kivánságaikat.

• REGÉNYCSARNOK •

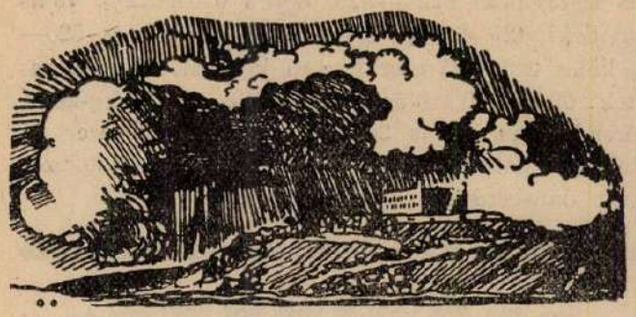

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (32)

— No de már elég volt, mondom, kiseprüzlek innen, ha nem tudsz tisztességet. Magamforma becsületes asszony nem is érti, hogyan kerül egy ilyen szemtelen férfiember házába. Tartogasd az izetlen tréfáidat máskorra, amikor a sörházban a cimboráiddal prapatyolsz, de előttem tisztességgel beszélj, vagy hallgass! — kiabált Czermakné, két kezében egy-egy hatalmas diószpatkót tartva.

— Ejnye, drága Katerinám, hát hiszen nincs abban semmi rossz, ha az ember vigan éli világát, hiszen a nászéjszakán már te is tul vagy...

— Elég! — harsogott a dühös asszony. — Megérem még, hogy pirossapkásnak nézed hitestársadat és ünnepi asztalnál odavaló históriákkal traktálod a gyerekeimet.

— No jó, hát beszéljünk másról, — mondta az elszontyorodott pékmester, Györgyre kacsintva. — Nagyon szemérmetes a feleségem.

Az édes bor igen izlett mindnyájuknak. Hiába, felveszi a versenyt ez a jó pozsonyi hegy a világ minden szőlőtermő vidékével. A kis fiuk eddig elég csendesen huzódtak meg az asztal végén, most azonban a mézédes aszuból egy ujabb pohárral kértek. Közben félénken pislogtak ismeretlen vendégük felé, aki észrevette huncut mosolyukat. — Hát ezek a fickók dobálták egymást az én hátam mögött? — gondolta és ő is nevetett.

— Igyál még egy pohárral te hallgatag ember — biztatta Czermak Györgyöt. — Hiszen tudom, te nem félnél a feleséged szobájába lépni, ha egyszer asszonyt hoznál a házadba.

— No az Isten megáldjon titeket. Egészségre szolgáljon az étel — mondotta Czermakné hirtelen és felkelt a teritett asztaltól. Csermak még ott ült és Matl Mathesszal tréfált. A pékné pedig intett Györgynek.

— Gyere no, egy fegyvertartót kellene megfoldozni. Tudom, értesz hozzá. Megmutatom.

Magával ragadta a vitézt egy kisebb kamrába. Gondosan elreteszelte az ajtót és egészen más szemekkel nézett reá.

— Ne tagadj lókötő, tudom ki vagy. Hát temiattad gézenguz, hullajtott az a szegény lány annyi könnyet? Megérdemled te, hogy miattad a finom bőre kimarjuljon, te lump, te kókler, hát hol az ördög tanyáján bujkáltál te, amig azt a szegényt kinozták, szorongatták, roston sütötték, hogy ahhoz a sátánfattyához édesgessék? Hát merre őrizted a nyavalyás irhádat, hogy cserzené ki a Bellenzumpel timár a rossz pofád bőrét, hát nem tudtad, hogy mit csinálnak ezek a hóhérok a szegény fiatal teremtéssel?

György sötéten hallgatott. Csak a szeme villogott. Csermakné megszelidült egyszeribe.

— Nohát fiam, csak azért, hogy őt ne okold azért, amibe belehajszolták. Ami megtörtént, megtörtént. Az a lány nem engedi, hogy a ragyás hozzányuljon, amig eleven. De mégsem épen kivánatos az ő sorsa. Arra törekedjél, hogy minél hamarébb megszabaditsad.

György arca borus volt még és kérdő csodálkozással nézett a fura asszonyra. Az nem zavartatta magát, tovább beszélt.

— En a lábamat be nem tettem arra az eskotésre. De az emberem ott volt. Hát a lány nem mondott igent, hanem azt mondotta, hogy nem akar annak a krokodilbőrünek a felesége lenni.

György arca kipirult és lihegve fogta meg Csermakné kezét.

— Beszélj néném, beszélj!...

— Igenis vitéz uram, erre tanu is van, amennyi kell. A prépost süket, mint a bikacsök. Összeadta őket. De ahogy összeadta, ugy szét is fogja választani! Csak egy kis pártfogás kell az ügynek. Ökegyelme ki nem állja azt a varangyost, hát elintézné, amit lehet, de még ő sem tudja. Meg aztán szégyelné is kissé, hogy ennyire rosszul hallott. Hanem ha valami alkalmatos személyiség, példának okáért, hogy ne emlitsek egyebet, ő tekintetes fensége László király elmagyarázná néki a ceremónia hibáit, azt hiszem, hamar igazitana egyet a dolgon, amennyiben kieszközölvén a Szentszék engedelmét, egy másik nevet irna be annak a polipnak a helyébe. Megértetted öcsém Georg?

A vitéz kiegyenesedett. Az arcán örömsugár villant át. Hálásan szorongatta Katerina asszony kezét.

— Megértettem. Meg. Aszerint fogok cselekedni. Csak azt tudnám, hogy ő szegény kivárja és ami a fő, kibirja eddig.

— Hát fiam, azt is megcsináljuk. Majd ha te beszéltél vele, tudod mi tévő légy és tudod, hogyan siess a magad utján.

— Hogyan? Hát lehetséges volna? Hát nem lehetelen őt látnom?...

— Kémek környezik és skorpiók őrzik, de bizzál ebben a házsártos, cudar vén boszorkányban — ezzel önmagára mutatott — bizzál mondom. En tuljárok ám a piócák eszén. Tudom mikor, hol és mit müvel az a cifra papagály. Majd szerét ejtem a dolognak... De aztán a szádra tégy lakatot, azt tanácslom neked és ne a karodban bizzál, hanem az okosabbak eszében...Mert itt bizony csak ésszel járhatsz eredménnyel.

György nem tudott a helyén megállani. Katerina pedig leültette.

— No, most itt van, vidd ezt a fegyvertartót el a mühelybe. Megüzenem neked, hogy mikor hozod vissza. Látod, itt eltört a léce, emitt meg ki kell foldani a posztóját. Aztán itt meg az egyik kapocs meglazult. Jól megcsináld ám haszontalan széltoló, mert pórul jársz, ha nem dolgozol rendesen. Ugy ni. Most pedig menj vissza a többiekhez.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest. IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 6. SZÁM — 1925. FEBRUÁR HÓ 8.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

NACIONALIZMUS?

Egy öntudatos, egészséges, erős nép életében az élniakarás ösztöne öröktől fogva él és nem függ idők járásától, divattól, nem hódol be bomlasztó eszméknek és gyáva lemondásnak.

Nacionalizmusnak csufolják a nemzeti eszme, a nemzeti öntudat ellenségei ezt az ösztönt, pedig régebbi, ősibb, igazabb erő az, bármely más divatnak alávetett áramlatnál.

Csak rossz szándéka lehet annak, aki ez ellen küzd. Mert boldogabb egy erős és hatalmas országban a legutolsó, kicsiny polgár, mint legyőzött, megtiport, kifosztott országban a legelsők.

Ez az ősi ösztön nem engedi meg, hogy idegenek elrabolják azt, ami hosszu idők munkája jogán egy nemzetet illet. Ez az erő tartja magasan az ősi zászlót, annak dicsőségét őrzi és óvja, megtorolva minden sértést, gáncsot és támadást, mely ellene irányul.

Idegen népek árjában ez ad erőt megállni és munkálkodni öntudattal. Hiszen nincs okunk ősi, magunkkal hozott erényeink, képességeink és sajátosságaink felett szégyenkezni, avagy kétségbeesni. A nemzeti érzés mutat rá azokra a sajátosságainkra, amelyek egyrészt kiemelnek a többi népek sorából, másrészt pedig nyugodt bizalmat adnak, mert bebizonyitják, hogy értéket jelentünk a nagy világkaoszban.

Akár hisszük, akár nem, a magyar fajta egyike a legkiválóbb, a legnemesebb fajtáknak. Ha végigtekintünk ezeresztendős hányattatásain, mit látunk? Először is küzdelemben, fáradalomban nem hátrál. Csodás erőfeszitésekre, hatalmas tettekre képes. Másodszor a munkában kitartóan müvel meg földeket, minden iparágban, a müvészet terén mindenütt sajátos alkotásaival érdemli meg embertársainak figyelmét, tiszteletét és becsülését. A gyufa feltalálása és ezer egyéb különös ötlettől hasznos és dicsőséges erőfeszitések végtelen soráig mindenütt nagyot produkált ez a fajta, amelynek az a hibája, hogy önmagát nem becsüli meg eléggé.

Nagy nemzet. Lehet számban csekély is egy nép, de tulajdonságai tehetik naggyá. A magyarnak meg van a tehetsége minden szépre és jóra, csupán az erős akarat kell, amely minden jót kiaknáz, minden erőt összefog, amely keresztülviszi azt, hogy a magyar önmagát megbecsülje s mások által is megbecsültesse.

Régi korban is kicsiny nemzetek győztek le nagyokat. Kevés arany többet ér sok salaknál. A kis görög had hősi erőfeszitése meggyőzte a hatalmas perzsa seregeket és egy kiváló magyar hős, mint Hunyadi például, hóditók áradata ellen vetett gátat.

Ismernünk kell magunkat és akarnunk kell! Ez a két feltétele nemzeti felszabadulásunknak és ujjáéledésünknek.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.

A szokatlan téli időjárás szükségessé tette, hogy az eddigi gyakorlattól eltérőleg a vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról a mostani évszakban is hivatalos tájékoztatás nyujtassék. Ez a tájékoztatás annál is inkább kivánatossá vált, mert a rendellenes időjárás hatása alatt a legkülönfélébb hirek keltek szárnyra, s mivel sem megokolt aggályok támasztattak az ez évi termést illetőleg. A való tényállás megismerése céljából tehát a m. kir. földmivelésügyi miniszter a vármegyei és járási m. kir. gazd. felügyelőségektől, valamint a m. kir. meteorológiai intézettől soronkivüli részletes jelentéseket kivánt be, melyek az alább ismertetett adatokat tartalmazzák.

A mult évi november hó közepétől 1925 január 26-ig eltelt tiz hét alatt az időjárás általában mérsékelten hideg és szokatlanul száraz volt.

A fagy, mely már október vége felé kezdett foltonkint mutatkozni, országos terjedelemben november 8-án lépett fel. November közepén a Tiszántul —12 C fokos hidegeket is jegyeztek. A nagy hideg azonban hamarosan megenyhült s a következő hetekben az éjjeli hideg a Tisza vidékén alig volt több —5—6 C foknál, a Dunántul pedig —1—3 C foknál, mig a nappalok tulnyomó részben fagymentesek voltak, sőt a déli hőmérséklet gyakran a +10 C fok fölé is emelkedett. Gyakoribbá csak december közepétől kezdve lett a nappali fagy, de akkor sem vált országossá. Ugy decemberben, mint különösen január első felében a nappali és éjjeli hőmérséklet olyan nagy ingadozásokat mutat, hogy az éjjel átfagyott talaj nappal nagyrészben felengedett. Január közepétől kezdve az idő általánosan zordabbra fordult, azóta ezen jelentés szerkesztését megelőző napig éjjel és nappal is fagyott,

ugyhogy a hőmérő éjjel —8—12 C fokig, nappal pedig —5—9 C fokig süllyedt le.

Csapadék a tiz hét alatt igen kevés volt. November 16-án jött meg az első hó, mely mennyiségre nézve minimális volt s csakhamar el is olvadt. November 21-én a Dunántul, 23-án az ország többi részében volt kevés, de országos eső, majd december 2-án és 9-én kis terjedelmü, de csekély mennyiségü eső. December 9-től 28-áig teljes szárazság uralkodott. December utolsó és január első napjaiban az ország keleti és nyugati szélein járt ismét csekély esőzés. Majd január 6-án Baranya, Somogy és Zala vármegyék egyes részein volt nagyobb mennyiségü eső. Azóta ezen jelentés szerkesztésének időpontjáig ismét teljesen száraz az időjárás, s a földeknek csak annyi nedvesség jutott, amennyi a gyakori és sürü ködökből, valamint az ugyancsak gyakori és bőséges zuzmarákból csapodott le.

Az őszi szántási és vetési munkálatokat sok helyen még a fagy beállta előtt befejezték. Egyes kötöttebb talaju helyeken az őszi szárazság folytán a nagyon rögös szántásba való vetést halogatták ugyan a gazdák, a téli enyhe idő alatt azonban ezeket is elvégezték. A tavaszi vetések alá szükséges szántásokat mindenütt befejezték, beleszámitva a kihordott trágya alászántást is, mert az enyhe nappalok a szántási munkák zavartalan folytatását lehetővé tették.

Az őszi vetések területe országos összegben körülbelül megegyezik a mult évivel, bár vármegyénként kisebb-nagyobb eltolódások mutatkoznak. Igy vetésterület növekedést jelentettek Esztergom-Komárom, Hont-Nógrád, Baranya, Heves, Pest, Abaujtorna, Borsod-Gömör, és Békés vármegyéből. Ellenben területcsökkenést jelentettek: Fejér, Veszprém, Zala, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Bihar, Szabolcs-Ung és Szatmár-Bereg-Ugocsa vármegyéből.

Az őszi vetések közül a korán elvetettek egyenletesen kikeltek, de a száraz, hótakaró nélküli időjárás miatt nem tudtak még kellően elbokrosodni. A későn vetett buzák egy része csiráiban van, egy része pedig még keletlen. Ez utóbbiak, ha kellő nedvességet kapnak, jól kikelhetnek. A beérkezett jelentésekből megállapitható tehát, hogy az ebben az évszakban szokásos csapadékkal szemben eddig jelentkezett kisebb nedvességgel kapcsolatban a terméskilátásokat illetőleg támasztott tulzott aggályok még meg nem okoltak, mert még hiányzó nedvesség akár eső, akár hó alakjában (az utóbbi kivánatosabb lenne) hamarosan megérkezik, a jelenlegi helyzet megfelelően kiegyensulyozódnék.

Ugyanis csak a csapadékhiány pótlásáról van szó, mert hosszantartó erős fagyok ez ideig nem lévén, nagyobb mérvü fagykárok még nincsenek.

A szárazság alatt elszaporodott mezei egerek, továbbá a varjak által okozott károk a fagykároknál már számottevőbbeknek látszanak, bár ezek sem tekinthetők végleges eseknek. Mert a károk mérve tulajdonképpen csak a vegetáció megindulta után állapitható meg pontosan. Az egerek és varjuk által együttesen megtámadott vetéseket országos átlagban az össz buzavetés 10.8 százalékára, a rozsból az összes rozsvetés 9.3 százalékára becsülik a gazdasági felügyelőségek. Minthogy azonban az egerek által okozott károk nagyrésze csupán a levélzet lerágásából áll, a növény szike pedig érintetlen, kedvező időjárás esetén a károsodás még ennél is jóval kevesebb lesz. A beérkezett jelentések szerint legtöbbet szenvedtek az egerektől Veszprém, Heves, Zemplén, Zala, Abauj-Torna, Borsod-Gömör, Hont-Nógrád, Csongrád és Szatmár-Bereg-Ugocsa vármegyék buzavetései. Lényeges egérkárok mutatkoznak még különösen a lucernásokban, mig a rozsvetésekben aránylag kisebb a kár. Az egyéb kártevők közül megemlitendők még a gabonafutrinka, a drótféreg, heszeni légy és a csikós hátu buzalégy, melyek azonban csak szórványosan fordulnak elő, s nagyobb károkat nem okoznak.

A jószág egészségi állapota helyenként fellépett s már szünőfélben lévő száj- és körömfájás és sertéspestis kivételével általában jó. Szálastakarmánykészlet mindenütt bőven van.

Lehet-e a szuperfoszfátot más trágyaszerekkel helyettesiteni?

A szuperfoszfátot minden mütrágyát használó magyar gazda ismeri. Annyira fontos mütrágyánk ez, hogy sokan, akik nem tudják, hogy másféle mesterséges trágyaszerek is vannak, amikor »mütrágyáról« beszélek, ezalatt mindig csak a »szuperfoszfátot« értik.

Helyesen is van ez igy. Hazai viszonyaink között a szuperfoszfát a legfontosabb mütrágya, az olyan tudományos megfigyelés, amit számtalan gyakorlati tapasztalat is szentesitett. A magyar földnek könnyen oldódó, gyorsan ható foszforsavtrágyára van szüksége. Száraz viszonyaink között ennek érvényesülése a legbiztosabb.

Az ujabb időben mégis azt tapasztalták, hogy egymást érik az ujabb foszforsavtrágyák. Reformfoszfát, Tetrafoszfát, Szulfurófoszfát néven hoznak forgalomba trágyaszereket és kinálnak a gazdáknak olcsó áron, a szuperfoszfátnál jóval magasabb foszforsavtartalommal. A magas foszforsavtartalom és alacsony ár azután sok gazdát megtéveszt. Majd a jövő évi termés fogja ezeknek a hiszékenyeknek megmutatni, hogy nem az az olcsó, amiért kevesebb pénzt kell adni.

Ezeknek az ujabb foszforsavtrágyáknak a nevük más, más a gyártási eljárásuk, de számtalan külföldi és hazai tapasztalat azt mutatja, hogy hatásuk igen egyforma. A gazdát pedig csak az érdekli, hogy mit várhat tőlük, hogy alkalmasak-e ezek az »olcsóbb« mütrágyák a »drágább« szuperfoszfát pótlására, illetve helyettesitésére. Erre a kérdésre pedig »nem« a felelet, mert ezek mind lassu, bizonytalan hatásuak, értékük csak annyi, mint az őrölt nyersfoszfáté, vagy nem sokkal több. A szuperfoszfátot velük helyettesiteni nem lehet, különösen nem tavasziak alá és nem akkor, ha azt sorokba akarjuk alkalmazni.

A különbség a szuperfoszfát és ezek között az ujabb trágyaszerek között abban van, hogy a foszforsavtartalom a szuperfoszfátban értékesebb. A szuperfoszfát foszforsava vizben oldható, a növények által könnyen felvehető, ezért tőle gyors hatást várhatunk. Nekünk ilyen mütrágyára van szükségünk. Igaz ugyan, hogy ezekben az ujabb foszforsavtrágyákban néha jóval több foszforsav van, csakhogy az nehezen oldható. Nem lehet ugyan azt mondani, hogy értéktelen anyagok, sőt kivételes esetekben a terméseredményeket szépen jövedelmezően emelték is, de csak kivételes esetekben. Nekünk pedig gyors és biztos hatásu mütrágya kell. Ilyen a szuperfoszfát, ezért, ha nem is tagadjuk, hogy vannak esetek (pl. savanyu talajok), amikor az ujabb foszforsavtrágyákkal lehet a termést emelni, azt nyugodtan állithatjuk, hogy ezek a szuperfoszfát helyettesitésére nem alkalmasak.

A kisérletezés ezeknek az ujabb foszforsavtrágyáknak a megbirálására még mindig folyik, de már annyi megbizható megfigyelésünk van, hogy értékükkel tisztában vagyunk.

Azt kérdi erre a gondolkodó ember, hogy miért törik hát a fejüket a gyárosok a szuperfoszfátot helyettesitő mütrágya előállitásán, ha egyszer az jó és teljesen megfelel? A másik kérdés, ami szintén hamar felmerül, az, hogy miként lehet a magasabb foszforsavtartalmu mütrágyát olcsóbban árulni mint a kevesebb hatóanyagot tartalmazó szuperfoszfátot?

Könnyü erre a felelet!

A szuperfoszfátgyártás drága eljárás. Hozzá az értékes nyersanyagot, a foszfátkőzeteket tengeren-

Második évfolyam. Budapest, 1925. jan. 1—15. Főposta, 95. sz. postafiók.

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

MEGJELENIK HAVONKINT KÉTSZER

Előfizetési díj: 24 levélre 24000 korona.
12 „ 12000 „
6 „ 6000 „
Egyes szám ára 1000 korona.

Semmi irói jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosithatja.

XLIII. LEVÉL.

A harmadik mese.

Parva sapientia regitur mundus.

(Csekély bölcseséggel kormányozzák a világot.)

Mikor már igájukba hajtották a kommunisták a munkásságot és megfélemlitették a munkaadókat, akkor kihallgatásra jelentkeztek a miniszterelnököknél és hozzájuk egyenként a következő beszédet intézték:

— Eddigelé ebben az országban törvények alapján Nagyméltóságod kormányzott. A jövőben mi akarjuk által venni a kormányhatalmat. Ne méltóztassék rajta mosolyogni és bennünket lekicsinyelni azért, mert Nagyméltóságod háta mögött érzi az ország lakosainak tulnyomó részét, rendelkezik a csendőrséggel, rendőrséggel, katonasággal és az összes közigazgatási tisztviselőkkel. Sértésnek vennénk, ha feltételezni méltóztatna rólunk azt a szamárságot, hogy mi mindezen hatalmak teljességével szemben erőszakkal és már ma akarjuk a hatalmat átvenni.

— Mi csak a talaj kellő előkészitése után fogjuk Nagyméltóságodat és kormányát megsemmisiteni. Ehhez az előkészitő munkálatokhoz azonban nekünk föltétlenül szükségünk van a Nagyméltóságod segitségére. Hogy célunkat elérjük, kell hogy a tömeget forradalmasitsuk. Ehhez

szükséges az erkölcsök lezüllesztése.

A tekintélyek lejáratása; mindazoknak megrágalmazásával, akik ebben az országban tudásukkal, becsületükkel, nemes emberbaráti érzelmükkel és önzetlen hazafiságukkal a tömegből kiválnak, hogy igy az önálló itélőképességgel nem rendelkező tömegek vezetése teljesen a mi kezünkbe kerüljön. Szükséges továbbá a rendőrségnél, csendőrségnél, katonaságnál a fegyelem mentül nagyobb mértékü meglazitása, hogy ezáltal az állam a belső rend fentartása tekintetében teljesen megbénittassék és ezen testületeknél is a vezénylő hatalom a mi kezünkbe jusson.

Hogy mindezen célt elérhessük, szükségünk van elsősorban arra, hogy az iskolákban a mi embereink tanitsanak, hogy

a gyermekek lelkéből már az eszmélet ébredésekor a szülők iránti tiszteletet, a hazaszeretetet és az erkölcsös érzést teljesen kiirtsák.

Szükségesnek tartjuk a mindkét nembeli serdülő fiatalságnak közös szemléltető iskolai előadások alapján való nemi felvilágositását.

Tanszéket állitunk a szabad szerelemnek,

hirdetvén a két nem egyenlő jogát a paráználkodásra.

A templomok hatásának ellensúlyozására

szabad egyetemeket állitunk az istentagadásra,

hogy az emberek, akik részére pokollá tesszük a földi életet, a túlvilági boldogság reményétől is meg legyenek fosztva.

Mert állati sorba akarjuk süllyeszteni az emberiséget. Közönséges igavonó baromma alacsonyitani a férfiakat és tenyészállatokká a nőket.

Követeljük ennélfogva Nagyméltóságod kormányától, hogy a tantestületekből a vallásos, hazafias érzelmü, erkölcsös életü tanitókat és tanárokat csapja el és helyükbe a mi általunk javaslatba hozandó kommunista érzelmü és erkölcsü embereket ültesse be. Követeljük, hogy az iskolákból a vallás- és erkölcsoktatás, valamint a történelemnek ugynevezett hazafias irányu tanitása küszöböltessék ki.

— A felnőttek gondolkozásmódjának átalakitására követeljük a féktelen sajtószabadságot, amelynek értelmében mi

büntetlenül rágalmazhassunk minden kötelességét hiven teljesitő birót, köztisztviselőt, vagy magánembert

és ne részesülhessenek ezek törvényes védelemben eziránytu támadásainkkal szemben. Azt akarjuk, hogy a legképtelenebb hazugságokkal és a demagógia minden eszközével lázithassunk és butithassunk és ezért bennünket semmi bántalom ne érhessen, sőt Nagyméltóságod kormánya bennünket minden ellentámadástól megvédjen.

— Követeljük a korlátlan egyesülési és gyülekezési jogot. Amelyet ugy értelmezünk, hogy az általunk alakitandó egyesületeknek meg legyen az a joguk, hogy azokkal a célokkal homlokegyenest ellenkező irányban dolgozzanak, mint amely cél megnevezésével a tagokat toborozzák. Kell, hogy ezen egyesülésben senkise korlátozhassa azt a jogunkat, hogy a vezetőséget mi nevezzük ki, hogy a vezetőség mindenkor a mi parancsaink szerint legyen kénytelen müködni. Jogunk legyen ezen egyesületekben a tagokat tetszésünk szerint megadóztatni és az igy behajtott pénzt minden elszámolás nélkül tetszésünk szerint felhasználni.

Követeljük annak türését, hogy mi — akkor, amikor akarjuk — ott, ahová nekünk tetszik, gyüléseket hivhassunk össze. Azokon bőrünk veszélyeztetése nélkül

az állam és nemzet ellen a legvadabb izgatást fejthessük ki

és a magánvagyon bűnösségének hirdetésével tolvajokat és rablókat neveljünk. Hogy munkást a munkaadója ellen, nemzetiséget a nemzet ellen, állampolgárt állampolgár ellen uszithassunk.

— Követeljük Nagyméltóságodtól, hogy sürgősen hozasson törvényt az „általános, egyenlő, titkos választójogról." Erre szükségünk van azért, hogy állam- és nemzetromboló munkánkat a képviselői immunitás védelme alatt a parlamentben is folytathassuk mindaddig, amig megfelelő hatalomhoz nem jutván, az egész parlamenti rendszert meg nem semmisithetjük. Hogy minden jónak és nemesnek, hazájuknak, az emberiségnek és embertársainknak magunkfajtáju közismert ellenségei mandátumhoz jussanak, ehhez szükséges az olyan választójog, ahol a tudást és az ország sorsa intézésére szükséges itélőképességet birtokló kisebbséggel szemben fel tudjuk vonultatni azokat a tömegeket, amelyeknek iskolázottságuk csekély mértéke következtében ugyis gyarló itélőképességüket féktelen sajtó és szóbeli agitációnk segitségével ugy el fogjuk venni, hogy még természetes eszükkel se eszmélhessenek rá arra, hogy bennünk keressék legnagyobb ellenségeiket.

— Mindez azonban még nem lenne elég! Céljaink elérésére szükséges, hogy Nagyméltóságod olyan gazdasági politikát folytasson, amely általános elszegényedésre, majd nyomorra vezessen. Mert hiszen jómódban élő,

sorsával megelégedett nyárspolgárokkal forradalmat csinálni nem lehet.

Már pedig bármilyen odaadással is kormányozza ezentul Nagyméltóságod az országot a mi irányelveink szerint, az utolsó lökést az önök teljes bukásához és a hatalomnak általunk való átvételére mégis csak fegyveres támadással lehet megcsinálni. Bármily vagyonos legyen is egy állam, ha annak polgárai nem dolgoznak, ugy az államnak rövid idő alatt el kell szegényednie és polgárainak a nyomorba sülyednie. Hogy ez mielőbb bekövetkezhessen, lesz szives Nagyméltóságod kormánya

mentül tökéletesebb munkakorlátozó törvényekről gondoskodni, ilyenek egyelőre a nyolcórai munkaidő törvénybeiktatása, majd fokozatosan ennek 7, 6, 5, 4 stb. órákra való csökkentése, a sztrájkok korlátlan jogának elösmerése és a sztrájkok hatósági elősegitése,

a szakmánymunka beszüntetése,

a kollektiv szerződések kötelezővé tétele. A külföldi mezőgazdasági és ipari termékek vámnélküli behozatala és a kivitel mentül nagyobbmértékben való korlátozása, vagy teljesen lehetetlenné tétele stb. stb.

— Jelszavunk a szabadság, egyenlőség, testvériség!

— A szabadság alatt értjük

a ragadozó fenevadak szabadságát,

hogy szabadságunkban álljon mérgezni lelkeket, agitálni a tisztességes munka ellen, prédikálni a gyülöletet, hirdetni a kommunizálást és e mellett magunknak minden megengedett és meg nem engedett módon vagyont szerezni, az egymásra utalt állampolgárokat egymás ellen uszitani.

— A mi egyenlőségünk elve azt követeli, hogy egyenlő körülmények között élhessen a naplopó a szorgalmassal, azaz hogy egyformán nyomorogjon mind a kettő. Minthogy azonban törvény nincsen kivétel nélkül, az egyenlőségi törvény is ugy értendő, hogy abból mi kivételek vagyunk.

Nyomorogjon ennek az országnak minden tisztességes, becsületes polgára,

munkaadó és munkás, burzsuj és proletár egyaránt, de minekünk meg legyen a módunk ahhoz, hogy a földi gyönyörüség minden javát kiélvezhessük és fékevesztettül dőzsölhessünk, nem sajnálva semmi pénzt és áldozatot (természetesen a mások pénzét és áldozatát), hogy igy élhessünk.

Egyenlők legyenek a jogok a kötelességekkel

olyanformán, hogy legalább is ugyanannyi terhet rakjanak azoknak a vállára, akik velünk szembenállva, az országot tönkretenni akaró üzelmeink ellen dolgoznak, mint amennyi előnyt követelünk mi magunknak és cinkostársainknak.

A mi testvériségünk a bibliai testvériség.

Az a testvériség, amely megnyilvánult Jákob tiz fiainál a tizenegyedikkel, Józseffel szemben, amikor ezt eladták. A különbség csak az, hogy ott az eladási árból egyre-egyre nagyon kevés pénz jutott. Mi tehát okulva a példán, összes testvéreinket,

az egész emberiséget áruljuk el,

mert az üzlet csak igy közeliti meg telhetetlen vágyainkat.

— Nehogy pedig azt gondolja Nagyméltóságod, hogy az általunk követelt intézkedéseket mi örökös érvényünek gondoljuk, külön figyelmeztetnünk kell önöket arra, hogy minekünk ezekre csak a hatalom megszerzése szempontjából van szükségünk. Nem leszünk tehát olyan szamarak, hogy megengedjük azt, hogy a hatalom átvétele után velünk szemben ugyanezeket a fegyvereket használhassák a megszerzett hatalomnak kezünkből való kicsikarására. Ennek következtében kötelező igéretet teszünk, hogy amint a hatalmat által vettük, legelsősorban megsemmisitünk minden agitációs lehetőséget. Nem türünk meg olyan sajtóterméket, amely nem feltétlenül a mi érdekeinket szolgálja.

Nem türünk semmiféle egyesülést.

De legelsősorban megsemmisitjük az alkotmányosságot, mert ahhoz, hogy minden országban az történjen, amit mi akarunk, sokkal egyszerübb kormányforma a diktatura.

Azonnal feloszlatjuk az összes munkás-szakszervezeteket,

mert ezekben erő van, amely elsősorban támadna ellenünk, amint általunk történt csufos becsapatásukra ráeszmélnének. Holmi népgyüléseket sem fogunk türni és azokkal szemben a gépfegyverrel való kapacitálást fogjuk mint hathatós eszközt alkalmazni. Miután tisztességes embert megvenni nem lehet, hazáját igazán szerető

férfiakat a legnagyobb terrorral is csak a nyilvános szervezkedéstől lehet visszatartani, de titkosan minden erejükkel azon fognak dolgozni, hogy hazájukat a mi undoritó uralmunk alól felszabaditsák, jól felfogott önérdekünk parancsolja, hogy ezekkel szemben az egyedüli eredményes móddal, a legyilkolással védekezzünk. Kormányzati irányzatunk legelső feladata tehát az lesz, hogy ennek az országnak összes értékes, becsületes irányitásra vagy

vezetésre alkalmas egyéneit irgalom és kegyelem nélkül kiirtsuk.

Habár készséggel ösmerjük el, hogy Nagyméltóságod az előbbiekben előterjesztett kivánságaink teljesitésével elévülhetetlen érdemeket szerzend uralmunk megalapozása körül és ezért az eddigi polgári erkölcsök szerint hála, köszönet és jutalom járna ki, mégis egyrészt, hogy bebizonyitsuk, hogy a mi erkölcseink mások és

jótettért elvből hálátlansággal fizetünk.

másrészt, hogy Nagyméltóságod a magához hasonló egyének maradi felfogása szerinti közbecsülésben halála után is részesülhessen, Nagyméltóságoddal sem fogunk kivételt tenni, ellenben megtiszteljük azzal, hogy akasztófáját a többiekénél jóval magasabbra épitjük, hogy igy a földi élettől való megválásának utolsó pillanatában mentül nagyobb darabot tekinthessen át abból az országból, melyet kormányzói bölcseségével a mi karjainkba dobott.

— Itt a tervezetünk, ez a kivánságunk, azt hisszük elég őszintén vázoltuk ugy Nagyméltóságodnak, mint hazájának kivánságunk teljesitése esetén várható elkövetkezendő jövőjét, — várjuk szives elhatározását!

Nemcsak mondták, de lapjaikban naponként ismételték és a könyvtárakat megtöltő kommunista irataikkal állandóan hirdetik.

Hogy mi lett a válasz? azt egy másik kis históriában mondom el.

Nagy Péter cár a saját korát megelőző modern ember volt. Birodalma kormányzásánál szükségét érezte annak, hogy parancsai birodalmának legmesszebb eső részeibe is gyorsan eljussanak és viszont onnan a jelentéseket ugyanilyen gyorsan megkapja. Miután uralkodásának idejében még táviró berendezés nem volt, de még vasut sem, igy Nagy Péter cár birodalmán keresztül olyan távolságokra, amennyire jószemü ember még elláthatott, apró tornyokat épittetett, amelyekben az ottlakó toronyőr a toronyból kinyuló póznára akasztott különböző tárgyakkal jeleket tudott leadni. Igy bizonyos kulcs szerinti távjelzéssel lett a hirszolgálat ellátva olyan formában, hogy az egyik toronyban kiakasztott jelzőtárgyat a következő torony őre meglátván, ő is ugyanilyen tárgyat akasztott a jelző póznára. Igy ment ez végig Szentpétervártól—Szibériáig, vagy az akkori török birodalom határáig. Egyszer aztán megtörtént az, hogy az egyik őr bizonyosan erősen beszeszelve elaludt és igy az egész jeltáviratozás megakadt. A szegény őr nagyon megrémült, hogy mostan halálra fogják kancsukázni és rémületében a kevésbbé fájdalmas halálnemet választván és jobb helyet nem találván, a jelzőpóznára akasztotta fel magát. A következő torony őre ezt meglátván, azt hitte, hogy valami

rettentő fontos államérdekü hir

követeli meg ezt a különös jelzést és minthogy, biztosra vette, hogyha tovább nem adhatja, akkor agyon kancsukázzák, igy a változhatatlanba beletörődve, ő is felakasztotta magát. És Szentpétervártól—Nizsnéinovgorodig nem akadt toronyőr, aki a fontos jelt le ne adta volna.

Hát tisztelettel jelentem, hogy a kormányelnökök közt is akadt olyan, aki a kommunista hurkot elsőnek a nyakába vette, rátérvén a szociáldemokrata kommunista „demokratikus" követelmények utjára. És nem akadt egyetlen-egy kormány sem, amelyik ne tartotta volna kötelességének őt követni.

És ha a népeknek több esze nem lesz, mint a kormányaiknak eddig volt, bizony elpusztulna az egész világ, mert amint az eddig lefolyt események bizonyitják, még ma is igaz a kétezer évnél idősebb közmondás:

Csekély bölcseséggel kormányozzák a világot!

XLIV. LEVÉL.

A dolgozók.

Ha keresnénk, hogy az emberek legnagyobb mértékben miféle állattulajdonsággal birnak, ugy valószinüleg a *Szajkó* vinné el a pálmát. Csudálatos, hogy még okos emberek is mennyire ismételnek szajkó módjára kifejezéseket anélkül, hogy gondolkoznának is affelett, hogy vajjon a kifejezés arra a fogalomra, amelyre ráhuzzák, megfelelő-e? Az emberi gyengeségnek ezt az általános tulajdonságát alaposan kihasználják a kommunisták. Igy például ha tisztességes emberek az igazságnak megfelelően hirdetik, hogy a

munkásokat a szociáldemokraták rabságban tartják és kizsákmányolják,

ugy ez az ő szótárukban „*demagógia*". Ha azonban ők tücsköt bogarat, munkanélkül kényelmes életet igérnek a munkásoknak, arra az esetre, ha szekerüket tolni hajlandók, ugy ez az igazi demagógia (mert hiszen tudatosan becsapásra készült hazugság) ez az ő szótáruk szerint

„a munkásoknak osztálytudatra való ébresztése."

Ha a szociáldemokrata kommunisták használnak ilyen kifejezéseket, azt egészen természetesnek találjuk, de bámulunk azon, hogy tisztességes emberek és a tisztességes sajtó is számos ilyen megtévesztő kifejezést tőlük átvesznek és rendesen használnak. Még nem is olyan régen, ha egy csirkefogó minden előzetes bejelentés nélkül az ország határán keresztül szökött, — a neve maradt csirkefogó, tolvaj, rabló, sikkasztó vagy gyilkos. A magyarországi kommunisták jóvoltából ezek most már az eddig köztiszteletnek örvendő „*emigráns*" nevet viselik. Azt a nevet, amely eddig csak hazáját szerető tisztességes politikai menekülteknek járt ki. Rákóczinak, Kossuthnak, Telekinek. Ma pedig már ezt a kifejezést a jó magyar emberek szájából is gyakran hallhatjuk a megugrott kommunistákra vonatkoztatva és nem egyszer olvashatjuk hasonló vonatkozásban a tisztességes sajtó hasábjain is.

Ujabban a „*dolgozó*" szót kezdik a kommunisták jelentőségéből kiforgatni, amikor ezt a jelzőt csak a bérmunkásokra korlátozzák. A bérmunkások megjelölésére már köztudatba ment a „*munkás*" szó, habár ennek a jelentősége is sokkal általánosabb. Nincs semmi kifogásunk az ellen, hogy ezen szó ezentul is a bérmunkás fogalmára szoritkozzék, azonban határozottan tiltakoznunk kell az ellen, hogy a „*dolgozó*" kifejezés is csak a bérmunkások megjelölésére korlátoztassék, mint amilyen értelemben ezt már a szociáldemokrata kommunisták szinte szállóigeként hangoztatják. Mind sürübben halljuk és olvassuk kommunistáktól, hogy a „hátuk mögött a *dolgozók milliói*" állanak" és ők a „*dolgozók milliói* érdekeit képviselik." *

Hát a kommunisták millióival is ugy vagyunk, hogy ők azt mondják, hogy Magyarországon három millió mezőgazdasági és ipari bérmunkás van. És ugy beszélnek ezekről, mintha mind az ő hivük lenne. A Szakszervezeti Tanács állitása szerint a szociáldemokrata szakszervezetek tagjainak létszáma azonban csak 200.000. Az amsterdami Internacionálé főtitkársága csak 167 ezerről tud. Ha pedig a heti járulékok alapján vizsgáljuk a létszámot, a „*dolgozók milliói*" jóval kevesebb százezernél.

Ha a „*dolgozó*" szót igazi jelentőségében vesszük, azaz, ha azoknak a jelzőjéül használjuk, akik a közre hasznos munkát végeznek, ugy tényleg a dolgozók millióiról lehet beszélni, azonban ezeknek a dolgozó milliónak

tulnyomó része nem a kommunista vezetők hátamegett, de azokkal éppen szemben áll.

* Jegyzet. Ezekkel a milliókkal is furcsán vagyunk. Eszünkbe jut két kereskedőnek a beszélgetése. Azt mondja az egyik: „ez a Grün egy milliomos." Kérdezi rá a másik: „hát azt hiszi maga, hogy Grünnek van 100.000 koronája?" „Százezer koronája nincsen, — feleli rá az első — de azt hallottam, hogy az apósa jótállása mellett huszezer koronára egészen jó."

A valóság az, hogy tulnyomórészt azok végeznek értékes közérdekü munkát, tehát azok az igazi „*dolgozók*," akiket a kommunista vezetők a dolgozók táborából ki akarnak selejtezni.

Vegyük sorra: Kezdjük a „*grófokkal*", a kommunisták szerint az élősdiek főképviselőivel: Gróf Széchenyi István egész életét hazájának szentelte, fáradhatatlan munkásságának lehet köszönni a magyar tudományos akadémia, a Duna-Tisza szabályozást, hazánkban a gőzhajózás megindítását, a lánchid épitését stb. Gróf Zichy Géza hires zongoramüvész volt és gróf Teleki Pált mint földrajzi tudóst tiszteli az egész tudományos világ. Gróf Batthyány Lajos előharcosa volt a jobbágyok felszabaditásának és hazájáért vértanu halált halt. Gróf Zichy Jenő Magyarország ipari fejlesztésének szentelte életét. Sok ezer magyar munkás az ő kezdeményező lépéseinek köszönheti mai kenyerét. Gróf Apponyi Albert, a legnemesebb emberbarát egész életében hazáját szolgálta és nem rajta mult, hogy a trianoni békeszerződésben nem tudta visszaszerezni azt, amit a magyarországi szociádemokrata és bolseviki kommunisták eltékozoltak. A grófok fogalma alá sorozzák a kommunisták a „bárókat" is. Báró Wesselényi Miklós emlékét a ferenciek temploma falába elhelyezett emlék örökiti meg. A jobbágyok felszabaditása és a nemes szabadelvü eszmékért börtönre itélték. Az 1838-iki árvizkor kiszabaditotta magát börtönéből, de nem azért, hogy elmeneküljön, de hogy a szegény emberek százait mentse meg a hullámsirból. Báró Eötvös József és Báró Jósika Miklós irodalmi munkássága világhirü. Báró Eötvös Loránt nevét tudományos felfedezései révén ismeri az egész világ. Báró Mednyánszky László mint festőművész szerzett becsületet a magyar névnek és báró Perényi Zsigmond szociális munkáját még a szociáldemokraták sem tagadhatják meg, hiszen egymaga többet *tett* a munkások javának elősegitésére, mint amennyit a szociáldemokraták együttvéve *beszéltek*.

Mindez egyénekre a kommunisták azt mondhatják, hogy „polgári" észjárással lehet ezeket dolgozóknak nevezni, de kommunista felfogás szerint nem. Hogy általuk nagyrabecsült „*grófot*" is lássanak,

rá mutatunk gróf Károlyi Mihályra és báró Hatvany Lajosra. Hála Istennek, vörös mágnást e kettőn kivül nem ösmerünk.

A XI. Levélben bővebben fejtegettük, hogy *kell gazdag embernek is lenni*. Értékes munkát végeznek ezek is, ha nem ásóval, kapával, kalapáccsal, gyaluval, — vagy akárcsak irótollal *dolgoznak* is. — Ők az emberi kényelem előharcosai, a művészek mecenásai, tudományos intézetek, kórházak és egyéb emberbaráti intézmények alapitói. A külföldiek közül Caonegiet és báró Hirschet, a hazaiak közül Semsey Andort hozom föl például. — A gazdagokat különben a kommunisták is megbecsülik, ha az ő pártjukhoz csap fel. Náluk nagy ember báró Hatvany, Lukács Györgyből meg még népbiztost is csináltak.

Nagyon acsarkodnak a kommunisták a földbirtokosokra is, legyenek azok „ezer holdasok" vagy kisgazdák. Azt még a legteljesebben osztálytudatra bolonditott munkással sem lehet elhitetni, hogy a kisgazda, aki maga fogja meg az ekeszarvát, maga vet és arat, hogy az nem dolgozik. Józan gondolkozásu ember pedig kell, hogy rájöjjön arra, hogy ha egy tiz holdas gazdának dolgot ad a gazdaságának a vezetése, egy tizezerholdas birtoknak a kezelése sem naplopás.

A kisiparosok és kereskedők is dolgoznak. Hogy hasznos munkát végeznek és hogyha ezt ők nem végeznék, akkor másnak kellene ezt a munkát elvégezni és ha az ipari munkás végezné ezt el, ugy a termelési munkára nem maradna ideje, ezt elég kézzelfoghatóan magyaráztuk meg a XXXV. és XXXVI-ik levelünkben.

A kommunista észjárás szerint gondolkozó embereknek már nehezebb megmagyarázni azt, hogy köztisztviselőkre is szükség van, itt tehát csak arra mutatunk rá, hogy a

kommunista alakulatokban a szociáldemokrata pártban is vannak tisztviselők.

És vannak az orosz szociálista államban is. Valamint elég szép számban voltak a magyarországi proletárdiktatura idejében is.

A különben *haszontalannak* jelzett állások azonnal a szociálizmus szempontjából is *szükségesekké* válnak, ha azokat kommunista „dolgozók" foglalják el. A Budapesten neveletlenségéről ismeretes *Vanderveldet* nem közösitették ki maguk közül a szociáldemokraták, mikor miniszter lett és Seitzot, Bécs város polgármesterét is elvtársként tisztelték, dacára polgármesteri állásának.

A vörösek legvörösebb posztója, amelynek már említésére is vérbe borul a szemük: *a rendőrség és csendőrség*. Hát bizony ezek is hasznos *munkát* végeznek. A meddig csirkefogók, tolvajok, rablók vannak, addig rendőrre és csendőrre is szükség van. Csodálatos, hogy hogy változik a kommunisták véleménye ilyen alapvető kérdésekben is egy napról a másikra. — 1918. október 28-án még

aljas „kapitalista bérenc"

volt minden rendőr, 29-én pedig már a „*demokrácia oszlopa*", pedig maradt minden rendőr az eddigi beosztásban, a munka körében és egyéb változás nem történt, minthogy az egész rendőrség, élén Ditz főkapitánnyal testületileg hozzácsatlakozott a legnemzetlenebb Nemzeti Tanácshoz. A proletárdiktatura is szükségesnek tartotta őket és soha ebben az országban olyan nagy számban nem voltak, mint akkor. Az igaz, hogy az „*elkommunizálások*" hatósági rendeletre és „egyéni akcióképen" ebben az országban még soha oly nagy mértékben nem folytak, mint akkor. Az is igaz, hogy az akkori rendőrség és csendőrség: *a „vörösőrség"* nem a tisztességes lakosságot védte a *kommunizálóktól*, de a diktatura uralmát az elkeseredett, becsületes emberek tömegétől. Azóta a rendőrség és csendőrség ujra visszatért nemes feladatához és jótékony hatását a kommunista vezérek is érezték, mikor a mult évben az igazán öntudatra ébredt vasasok haragja elől a vezér elvtársakat az általuk segitségül hivott rendőrség védte meg.

Még a kommuniták sem merik azt állitani, hogy a *tanitók* és *tanárok* nem végeznek hasznos munkát és hogy ezek a szociális államban nélkülözhetők volnának. Az *orvosok, mérnökök, ügyvédek* talán szinte a „dolgozók" közé volnának sorolhatók. Kell, hogy igy gondolkozzanak a kommunisták is, hiszen soraikban akadtak ezen szabad pályákon müködő egyének is. Egyik főemberük Győrki Imre például ügyvéd.

A magyarországi első kommunista hadügyminiszter Linder Béla *nem akart katonát látni*, de utódjának Böhm Vilmosnak a jelszava már

„Be a vörös hadseregbe"

volt. Tudtunkkal még a magyarországi szociáldemokraták példányképe, a Szovjet-Oroszország sem bocsátotta el eddig katonáit. Mi magunk azon az álláspontón vagyunk, hogy a nemzeti hadseregre szükség van, hiába dobolnak ma a Népszövetség és a szociáldemokrata kommunisták az örök béke mellett. Ugy vagyunk vele, mint az egyszeri rabbi a kutyával. Az utcán ment a fiával és éppen akkor, mikor annak legjavában magyarázta azt, hogy

amelyik kutya ugat, az nem harap,

az egyik udvarból egy rettenetesen ugató kutya nekik rohant. A rabbi szaladásra vette a dolgot. A kutya gazdája visszaparancsolván kutyáját, a veszedelem minden baj nélkül elmult. A fia erre azt kérdi a rabbitól, hogy minek szaladt el, mikor tudja, hogy amelyik kutya ugat az nem harap? A rabbi aztán azt felelte: „*Én tudom, de nem tudom, hogy tudja-e a kutya?*" Hát igy vagyunk mi is a háboruval. A Népszövetség békenyilatkozataiból és a szociáldemokraták „*soha többé háborut*" jelszavából tudjuk, hogy itt az örök béke, de nem tudjuk, hogy kedves szomszédaink tudják-e? Tehát mégis csak jó, ha egyelőre még hadsereget tartunk. Ha 1918-ban Károlyi Mihályék is igy gondolkoztak volna, akkor nem volna ma ilyen csonka Magyarország és nem volna olyan keserves a magyar emberek sorsa, legyenek azok bérmunkások vagy más „dolgozók".

A birókat is csak a dolgozók közzé kell soroznunk. A kommunisták a *mai* biróság ellen nagyon hadakoznak. Ez csak természetes, hiszen ezek az igazságot szolgálják. De azért a proletárdiktatura sem volt el biróság nélkül, megszervezte a forradalmi törvényszéket.

A vasuti és postai alkalmazottak sem végeznek termelő munkát, de ki vonná kétségbe, hogy ezek ne lennének „dolgozó“ emberek.

A művészek, festők, szobrászok, zenészek, színészek szoros értelemben vett termelő munkát szintén nem végeznek, tehát kommunista értelembe véve ezek sem volnának „*dolgozók.*“ Ha azonban egy kicsit gondolkozik valaki, kell, hogy rájöjjön arra, hogy ezek is hasznos munkát végeznek, hiszen gyönyörködtetnek és a rendes mindennapi munkában elfáradt testet és lelket hasznosan felfrissitik. Az irók, hirlapirók, tudományos irók még a szociáldemokrata kommunista észjárás szerint is „dolgozók“, persze ha *nekik dolgoznak.* Marx és társai és a Népszava irógárdája a kommunizmus „dolgozó“ oszlopai.

Végére hagytuk a *papokat.* A csuhásokat. A szociáldemokrata kommunista agitátorok gyülöletének céltábláit. Szerintük a népen élősködő herék példányképei. Nagy agitáció folyik a kommunista berkekben világszerte, hogy a társaságukba keveredett **munasok gyermekeiket ne kereszteltessék meg, házasságukhoz egyházi áldást ne kérjenek és temetéseiknél papot meg ne türjenek.** Nézzék meg hány ember követi tanitásaikat? Addig pedig, amig emberek kivánják gyermekük megkereszteltetését, házasságuk megáldását, szenvedéseikben való vigasztalást és az egyházi temetést, addig papra is szükség van és a papok is hasznos munkát végeznek. Azokat pedig, akik magukat vallástalanoknak hirdetik, felkérjük, menjenek el vasárnap délelőtt akármelyik felekezet templomába és hallgassák meg ott a prédikációt. Délután aztán menjenek el egy szociáldemokrata kommunista szakszervezeti gyülekezetbe, vagy egy szociáldemokratapárti népgyülésre. Hallgassák meg ottan az ottani „szent-beszédeket“ és hasonlitsák össze, melyik beszéd után érezték magukat jobban, kellemesebben, melyik beszéd adott több lelkierőt a következő hét fáradalmainak elviselésére, melyik beszéd után érezték magukat inkább embernek. És akkor megállapithatják, hogy ki végez hasznosabb munkát, a kommunista agitátor vagy a pap?

A szociáldemokrata kommunisták véleménye szerint is van olyan pap, aki a dolgozók közé tartozik. Itt csak Hock Jánosra utalunk, minden kommunista tiszteletére méltó egyházi férfiura, aki bár ugyanolyan fekete reverendát hord, mint a többiek, de ez a reverenda vörössel van bélelve, magával a vörös pappal, az aranyszáju demagóggal, a Nemzeti Tanács hirhedt elnökével.

Amint látjuk, tényleg milliókra megy a dolgozók száma, csakhogy ezek a milliók nem kommunisták. A „dolgozó“ szónak igazi jelentőségét tekintve: olyan ember, aki a közre hasznos munkát végez, ha józan esze van, nem is lehet kommunista, amint nem kommunisták azok a derék, becsületes munkások sem, akik a szociáldemokrata szakszervezetekben sinylődnek. Nem lehet dolgozónak nevezni az élősdieket. A tolvajok, a restek, csalók, hamiskártyások szintén „dolgoznak“, azonban ezeknek a munkáját közérdekünek éppenséggel nem lehet nevezni, amint nemcsak hogy nem közérdekü, de egyenesen káros a szociáldemokrata kommunista párt és szakszervezetek vezetőinek munkája is.

A kommunisták csak azokat tartják dolgozóknak, akik velük vannak.

Hogy ez mennyire igy van, azt az előzőkben eléggé bizonyitottuk, mikor névszerint soroltunk föl olyan kommunistákat, akik egyáltalában nem tartoznak a munkásosztályhoz: gróf, báró, tőkepénzes, katonatiszt, ügyvéd, kereskedő, sőt pap is.

Mindezek alapján megállapithatjuk azt, hogy

kommunista észjárás szerint csak azok a dolgozók, akik vagy „velük dolgoznak“, vagy „nekik dolgoznak“.

Első csoportba tartoznak azok, akik mindég irtóztak a tisztességes munkától és mint pártvezetők, szakszervezeti titkárok, agitátorok, kommunista irók igen jól megélnek, urasan élnek a világbolonditásból. A második csoportba tartoznak azok a szerencsétlen munkások, akiket balsorsuk a szociáldemokrata kommunista szakszervezetekbe sodort és akiknek véres verejtéke mint szakszervezeti járulék és egyéb kommunista adó azzá az arannyá válik, melyből az első csoport emberei dologtalan, uri kényelemben élhetnek.

A szerkesztésért és kiadásért felelős Gálóczy Árpád. — Held könyvnyomdája Budapest, Zsigmond-utca 36.

túli országokból kell hozni, drága pénzen vásárolni. A gyártáshoz pedig kénsav kell, ezért annak előállitása költséges.

Az ujabb foszforsavtrágyák jórészt Európában is találhatók, igaz, hogy kisebb értékü (kevesebb hatóanyagtartalmu) ásványokból készitik. A gyártás főként pörkölés, olvasztás, őrlés, kénsav használata nélkül. Ez igaz, hogy olcsóbbá teszi az előállitást, de éppen a kénsav az, ami a nyersfoszfátkőzetben levő nehezen oldódó foszforsavat átalakitja, a növények által könnyebben hozzáférhetővé teszi — ugy mondjuk »feltárja«.

Olcsóbb nyersanyag, olcsóbb gyártás lehetővé teszi azt, hogy a mütrágyát olcsóbban is árulják. A gyártás azonban nem alakitja át a nyersásvány foszforsavtartalmát vizben oldhatóvá, az csak olyan, mintha a nyersfoszfátot őrölték volna meg.

Ne tévesszen meg tehát senkit az olcsóbb ár és a nagyobb foszforsavtartalom. Az ujabb mütrágyák között egy sincs, amelyik a szuperfoszfát helyettesitésére alkalmas volna. Ha mégis kinálnak ilyeneket és azt állitják, forduljon a gazda az Országos M. Kir. Növénytermelési Kisérleti Állomáshoz Magyaróvárra, ahol a kinált mütrágya értékre vonatkozólag mindig meg fogja kapni a szakszerü és alapos felvilágositást.

(Magyaróvár) *Dr. Bittera Miklós.*

A magyar lótenyésztés érdekei.

Lótenyésztők és sportférfiak naggyülése. — Uj concours- és ügetőpályát kivánnak.

A Magyar Lovassport Egyesületek Országos Szövetsége és a Budapesti Ügetőverseny Egyesületek már évek óta sürgetik a magyar félvérló- és ügetőlótenyésztés fejlesztését és az e célokra szükséges uj versenypálya megépitését. Ezek az egyesületek a magyar lótenyésztés megvitatása végett nagygyülést hivtak össze a Lótenyésztők és Versenyzők Országos Egyesületének Esterházy-utcai klubhelyiségébe. A gyülésnek egyetlen tárgya az uj versenypálya ügyének megvitatása volt.

A gyülésen a lósportnak és tenyésztésnek csaknem valamennyi hive megjelent. Ott voltak: Horthy István lovassági tábornok, Wenckheim Dénes gróf, Ráday Gedeon gróf, Perényi Zsigmond báró, Lukács György volt miniszterek, Jekelfalussy Zoltán, Pongrácz Ferenc gróf, Tóth altábornagy, Tóthváradv Asbóth tábornok, Scholtz tábornok, Ujfalussy, Lenz, Dobrovitz, Dobokay, Mihályi, Tiba ezredesek, Szirmay Sándor gróf, Szápáry Géza gróf, Scitovszky Aladár, Jeszenszky Elemér, Orosz Sándor, Kossuth Lajos, Kossuth Pál, Sennyey István báró, Littke József, Schwaben Durneisz báró, Lekky István miniszteri tanácsos, Rapaich Rikárd, Mélik Andor, Prónay Sándor, Bánó ezredes, D'Orsay Ede gróf, Sennyey Pál gróf, Hegedüs Pál igazgató, Kempner őrnagy, Reitsch őrnagy, Szakonyi őrnagy, Őszi Kornél, Bossányi Havass őrnagy és sokan mások.

Horthy István lovassági tábornokot Orosz György György ezredes ajánlatára egyhanguan a nagygyülés elnökéül választották meg, mire az elnök megkérte Ráday Gedeon grófot, hogy terjessze elő javaslatait. Ráday Gedeon gróf azzal kezdte beszédét, hogy a magyar lótenyésztés hivei sajnálkozva kénytelenek beismerni, hogy a hires magyar lovassport müvelése a legnagyobb veszedelemben van, mert Budapesten nincsen otthonuk a lovassport müvelőinek. Nincs concours hippique-pálya, nincsen ügetőversenypálya, mert az, ami most van, a tattersalli és az Erzsébet királyné-uti pálya, csak ideiglenes, holott e két fontos sportnak, a lovassportnak és az ügetősportnak, okvetlen szüksége van egy uj pályára, hogy végre lehetővé tegyék a rendes fejlődést. Ez késztette a nagygyülés összehivóit arra, hogy a magyar lótenyésztés igaz hiveit összegyüjtsék és együtt állapitsák meg, hogy az uj concours- és ügetőpályára csak az aréna-uti régi lóversenypálya alkalmas. Ennek megszerzésére eddig is minden lehetőt elkövettek, de csak igéretet kaptak. Nem sorolja föl, hogy hogy az uj pálya létesitése az országra és a székesfővárosra milyen erkölcsi és anyagi előnyöket jelent s csak arra szoritkozik, hogy előterjessze azt a határozati javaslatot, amelyet egy memorandummal együtt küldöttség fog eljuttatni az illetékes hatóságokhoz. Végül nagy tetszés mellett olvasta fel a következő határozati javaslatot:

— A Magyar Lovassport Egyesületek Országos Szövetsége és a Budapesti Ügetőverseny Egyesület versenypályaterület ügyében 1925 január 25-én tartott nagygyülésén kimondta, hogy memorandummal fordul a m. kir. miniszterelnök urhoz, a belügy-, földmivelési- és honvédelmi miniszter urakhoz és a székesfővároshoz, melyben rámutatva a magyar lovassport válságos helyzetére, kéri, hogy az illetékes és részben érdekelt fórumok minden befolyásukkal hassanak oda, hogy a magyar ló hirének, értékének megmentésére megkapják a Budapesten egyedül alkalmas sporttelepet, az aréna-uti régi lóversenypályát, illetve annak az e célokra megfelelő részét.

Tóthváradv Asbóth István tábornok, a maga és lovasbajtársai nevében, megköszönte, hogy az uj concourspálya épitése érdekében mindent elkövetnek. Biztositja a nagygyülést, hogy előljárói, a honvédelmi miniszter és a honvédség főparancsnoksága a tervet már a hadsereg lovasságának fejlesztése szempontjából is nagy örömmel fogadják és érdekében mindent el fognak követni. Összetartásra és erős munkára kéri a megjelenteket, mert akkor el nem maradhat fáradságuk jutalma: az uj pálya.

Kaufmann Sándor, a Garay-téri árusok nevében bejelentette, hogy a Garay-téri piaci árusok nem reflektálnak a régi lóversenypályára való kitelepitésre. Sőt a Garay-téri árusok kétségbe vannak esve, ha rágondolnak arra, hogy a székesfőváros intézőkörei őket régi, megszokott helyükről, a Garay-térről és környékéről ki akarják telepiteni a régi lóversenypályára, ahol az anyagi tönk várja őket, mert elvesztik megszokott vevőközönségüket. Kéri, hogy a nagygyülés vezetősége ezt vegye tudomásul és juttassa az illetékesek tudomására is.

A nagygyülés helyesléssel vette tudomásul a bejelentést és a határozati javaslatot egyhanguan elfogadták. Ezt a javaslatot egy memorandummal együtt küldöttség utján adják át Bethlen István gróf miniszterelnöknek, Rakovszky Iván, Mayer János, Csáky Károly gróf miniszteréknek és Ripka Ferenc székesfővárosi kormánybiztosnak. A küldöttség tagjaivá választották: Horthy István tábornokot, Ráday Gedeon gróf nyugalmazott minisztert, Tóthváradv Asbóth István tábornokot, Orosz György ezredest és Hansély Jánost.

Farkass Jenő
kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gacs Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján.
Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 14.000 korona

Cserkész induló.

Zászlónk magasra lengjen a
Cserkészfiu kezében,
Erő duzzadjon izmain,
Hős láng égjen szivében.

Hazánkból amit elrabolt,
Vadsága franciáknak,
Ti visszaszerzitek nekünk,
S ők még csodákat látnak.

Fel a zászlóval! — hogy lobog —
Holt hősök szellemétől,
Szép szinei, hogy égnek, óh!
Naptól, Hadur szemétől.

Büszkén feszül hü kebletek,
Cserkészfiuk, előre!
Hajrá! Fut már az ellen, im
Ki hátra lép, az dőre.

A kis csapat nem fogy soha,
Sőt egyre nő a tábor,
Minden lépése győzelem,
Eltölti hősi mámor.

Mit elvesztünk hon földiből
Balsors miatt mi vének,
Majd visszaszerzik azt nekünk
Hős ifjaink, cserkészek.

Lobognak már szép szineink
Hazánk határain, ottan
Cserkészfiuk virrasztanak,
S mi alhatunk nyugodtan.

Kemény Zoltán.

Gazdanap Hódmezővásárhelyen.

Abba a nagy megmozdulásba, amely a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara s más agrárius szervek részéről az utóbbi időben az Alföld gazdasági kulturájának emelése érdekében megindult, nagyon eredményesen illeszkedett bele az a mozgalom, amely január hó 21-én zajlott le Hódmezővásárhelyen. A hódmezővásárhelyi gazdaközönség egy tekintélyes részének, különösen a kisembereknek jelentős foglalkozása a zöldségtermelés, amely azonban nagy részben tervszerütlenül folyik s az értékesités lehetőségei sem valami elsőranguak. Ennek a kérdésnek a megbeszélésére hivta össze a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara és a Hódmezővásárhelyi Zöldségtermelők Egyesülete azt az értekezletet, amely e helyzeten kivánt segiteni. Megjelent ott a nagyszámu helybeli érdeklődő és szakembereken kivül dr. Tarnay Kálmán földmivelésügyi miniszteri tanácsos, dr. Dezső Kázmér, Nagykőrös város polgármestere, aki e kérdéssel nagykőrösi viszonylatban igen intenziven foglalkozik, a szegedi érdekeltség nevében dr. Gulácsy Sándor és dr. Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója. Kamocsay Gábor elnök a megjelentek üdvözlése után részletesen tájékoztatta az értekezletet a hódmezővásárhelyi zöldségtermelés fejlődéséről s mai helyzetéről; elmondja a hibákat, amelyeknek javitását óhajtja az értekezlet szolgálni. Dr. Gesztelyi Nagy László a zöldségtermelés közgazdasági jelentőségének ismertetése után a mult évi rossz értékesités okait sorolja fel s majd rámutat azokra a lehetőségekre, amelyek a termelés, az értékesités fejlődése előtt állanak. Ilyenek például a jó vetőmag kiválasztása, az egyfajta zöldségnek nagy tömegben való termelése, a termelés és értékesités megszervezése, az anyag megválogatása, a román területtel való érintkezés felvétele, mint amely részek békében is piacai voltak e környék zöldségféléinek. Utána Dezső Kázmér tárja fel a kőrösi zöldségtermelés helyzetét, mint például s főleg a korai zöldségek termelését, a kereskedelmi szerződések megkötését és a vasuti tarifa lejjebbszállitását óhajtja. Gulácsy Sándor a külföldi piacok megszerzésében látja a legfontosabb teendőt.

Dr. Tarnay Kálmán, földmivelésügyi miniszteri tanácsos, a mult évi általános gazdasági helyzet ismertetése után hangsulyozza, hogy a békebeli keretekhez kell visszatérni. Különös figyelembe ajánlja az évenkénti kétszeri, vagyis az olyan termelés meghonositását, amelyek tavasztól őszig adnak jövedelmet, mint például a spárga. Azt kell termelni, amire a piacnak szüksége van. Ő is nagy sulyt helyez a koraifélék termesztésére. Bérlőszövetkezet alapitását ajánlja, amely olcsóbbá teszi a termelést. Majd az értékesitésnek az akadályairól szólva, hangsulyozza, hogy a vasuti szállitásnak gyorsnak és megbizhatónak kell lenni s akkor a tarifa nem drága. A földmivelésügyi kormány legmesszebbmenő támogatását igéri meg. A délután a növényvédelemnek volt szentelve. Ez alkalommal dr. Gesztelyi Nagy László fejtegette a növényvédelem általános gazdasági jelentőségét, a mezőgazdasági kamarának e nagy munkában való szerepét. Utána Gróf Béla, gazdasági akadémiai tanár, az Alföldi Mezőgazdasági Intézet főtisztviselője, tartott értékes előadást a gyümölcsfabetegségekről s az azok ellen való védekezésnek a módjáról és eszközeiről; utána Kazár István, a Monori Magtenyésztő Rt. tisztviselője, beszélt a vetőmag, közelebbről a zöldségmagtermesztés és értékesités fontosságáról. Majd az elnökség kivánságára Dezső Kázmér, nagykőrösi polgármester, ismertette a gyümölcsfeldolgozás kérdését, a szeszfőzdék szervezetét, müködését s a kiválóan müködő nagykőrösi szeszfőzdét. Végül dr. Gesztelyi Nagy László kiosztotta beszéd kiséretében azokat a mezőgazdasági kamarai okleveleket, amelyeket a hódmezővásárhelyi zöldségkertészek a szegedi és hódmezővásárhelyi kiállitásokon kaptak.

Az értekezletből kifolyólag táviratilag üdvözölték gróf Bethlen István miniszterelnököt, Mayer János földmivelésügyi minisztert, dr. Schandl Károly földmivelésügyi államtitkárt és Staub Elemért, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara alelnökét.

Az értekezleten megtárgyalt kérdések foganatositására remélhetőleg jelentős lépéssel fogja előre vinni a hódmezővásárhelyi zöldségtermelés ügyét.

Traktortulajdonosok, vitézek és gazdák figyelmébe!

Az összes traktortypusok részére használatos eredeti amerikai speciális traktorolaj közvetlenül külföldről (Rex Pensylvánia) importált benzin, raffinált petroleum (füstmentes), gép-kenőolajok, amerikai hengerolajok, motorhajtó nyersolaj, gépzsir, uszó kocsikenőcs, továbbá az összes gazdasági és müszaki cikkek állandó raktáron.

A fenti cikkek legelőnyösebben szövetkezetünknél szerezhetők be.

Kedvező fizetési feltételek!

Az általunk szállitott áruk minőségéért szövetkezetünk teljes garanciát vállal.

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Kir. Vár.

VILÁGFOLYÁSA

Francia-német biztonsági szerződés. — Bizalmat szavaztak Herriotnak. — A jugoszláv választások. A görög-török konfliktus. — A kassai legionáriusok botránya.

Arra a beszédre, amelyet a francia kamara ülésén Herriot francia miniszterelnök mondott és a melyben a francia kamara tagjainak helyeslése mellett hangoztatta Németország makacsságát és mulasztásait a lefegyverzés terén, Luther, a birodalmi kancellár, a külföldi sajtó képviselői előtt válaszolt: Válaszában kijelentette, hogy az uj német kormány még most is a londoni egyezmény alapján áll és még mindig hajlandó tovább tárgyalni a kölni terület kiüritése tárgyában. Ezzel egyidejüleg német részről felajánlották azt is, hogy közvetlenül Franciaországgal biztonsági szerződést kötnek. Ez a tervezet alkalmas lenne arra, hogy a két nép közti visszavonást és örökös gyanakvást megszüntesse.

Franciaországban egyébként Herriot javaslatára megszavazták a vatikáni francia követség megszüntetését. Ezzel ujra megszakadt a diplomáciai összeköttetés a pápaság és Franciaország között. A szavazás eredménye azonban meglehetősen siralmasan ütött ki, mert a kormány 160 főnyi többségéből mindössze is csak 60 főnyi többséget tudott leszavaztatni. Emellett a kormányt a tárgyalások alatt olyan sulyos támadások érték, melyeket nagyon bajosan fog kiheverni.

A jugoszláv választások vasárnap lesznek és most nagy erővel és igazi balkáni módszerrel folynak a választási végső küzdelmek. Alighogy a mult héten félholtra verték Krafft doktort, a délvidéki németek vezérét, aki most agyrázkódtatásban kórházban fekszik és a halállal vivódik, most a kiskőszegi kerületben a baranyai magyarok képviselőjelöltjének, Varga Mátyás kisbirtokosnak sulyos bántalmazásáról érkeznek hirek. A magyar párt jelöltjét nemcsak bántalmazták, hanem ezenfelül szigoru rendőri felügyelet alá is helyezték és most naponként ötször tartozik jelentkezni a csendőrőrsön. Természetesen ilyen körülmények között a magyar jelölt megválasztásáról szó sem lehet. Bácskából automobilon a magyar párt két vezetője érkezett a kiskőszegi kerületbe, hogy a kerületet bejárják. Éjszakára a magyar jelölt házába szállottak meg. Éjszaka folyamán fegyveres emberek törtek a magyar képviselőjelölt házára. Az automobilt teljesen elpusztitották, a soffőrt és a házigazdát puskatussal leütötték és azután nagy lövöldözéssel elvonultak. Ilyen körülmények között meglehetősen kétséges szinben tünik fel az, hogy a jugoszláv választásokon milyen szabadon nyilatkozhatik meg a kisebbségi polgárok véleménye.

Görögországban nagy az izgalom és már megint háborura készülnek. Ugy látszik a görögök ugy érzik, hogy már régen nem verték meg őket. A nagy izgalom oka most az, hogy a konstantinápolyi görög patriarkát a török hatóságok eltávolitották Konstantinápolyból. A görögök fegyveres beavatkozással fenyegetőznek és a patriarka visszahelyezését követelik. Ebből a célból azt javasolták, hogy a kérdést terjesszék a népszövetség elé. A törökök elutasitották ezt a kivánságot és azt hangoztatják, hogy ők a lausannei egyezség alapján a török és görög lakosság kölcsönös kicserélése folyamán távolitották el a Kisázsiából Konstantinápolyba áttelepedett patriarkát.

Kassán a cseh legionáriusok nagygyülést tartottak, melynek végeztével fenyegetőzve vonultak fel a püspöki palota elé, Fischer-Colbrie kassai püspököt magyar barátsággal vádolva, hangoztatták, hogy végeznek vele. Az egyházmegye népe előre értesülve a legionáriusok szándékáról, több ezer főnyi tömegben megszállotta a püspöki palota környékét és minden bántódástól megőrizte az egyházfejedelmet. A legionáriusok megtámadták a táborozó népet és verekedésbe kezdtek, mire végre nagynehezen megérkezett a rendőrség és szétoszlatta a legionárius sereget.

SZEMLE.

Ormándy János: »Jövedelemadó és vagyonadóügyi utmutató. Ára 15.000 korona. »A jövedelem és vagyonadóra vonatkozó törvényes rendelkezések lényegesebb pontjai« cim alatt a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara 96 oldalra terjedő »Adóügyi utmutatót adott ki, amelyet Ormándy János látott el magyarázatokkal és utalásokkal. Ormándy 1909 óta foglalkozik a jövedelem és vagyonadó törvények szakszerü magyarázásával s e kérdésben több könyv jelent meg tőle. Az 1924. évi sulyos jövedelem és vagyonadóra vonatkozó ezen utmutató első része a 7500—924. Pü. M. rendeletet tartalmazza, mely a Budapesti Közlönyben jelent meg. A II. részben holdszám szerint és a kataszteri jövedelem alapján kiszámitva és előirva található a vagyonérték, az összjövedelem s az erre eső vagyonadó és jövedelemadó. Ha tehát valaki földjeinek összterületét és az átlagos kataszteri tiszta jövedelmét ismeri, azonnal kikeresheti, hogy mennyi a helyes kivetés ő reá nézve. Az összehasonlitás alapján igy fél perc alatt megállapithatja, hogy az ő kivetése helyes-e vagy nem. A II. részben foglalt P. ü. M. rendelet magánosok részére egyébként nem hozzáférhető. A rendeletek szövegét részint miniszteri indokolással, részint megfelelő magyarázatokkal látta el Ormándy. A III. rész a Jogorvoslatok és Felebbezésekről szól. Az adófelszólamlási bizottságok szervezete, hatásköre, müködési módja, felebbezések összes tudnivalói, a birósági joggyakorlat idevonatkozólag mind bennfoglaltatik. A közbeszőtt magyarázatok világos, könnyen érthető modorban, a laikus gazdálkodók által is megérthető formákban vannak megirva. Minden gazdaság és uradalom tehát a jövedelem- és vagyonadó kérdésében kitünően használhatja ezt az utmutatót, melynek 15 ezer koronás ára számba nem vehetően olcsó.

*

Tiszajobbparti Mezőgazda. Ez a cime a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara most megjelent első számának. A tartalmas szaklap vezetőcikkét Bottlik József országgyülési képviselő, a kamara elnöke irta, amelyben egyrészt röviden beszámol a kamara eddigi munkásságáról, másrészt további munkaprogrammot ad. A beszámoló szerint a kamara körzetében eddig két körzeti hitelszövetkezetet létesitettt 15 milliárd tőkével, hogy a középbirtok hitelszükségletét kielégitsék. Számos földmives egyesületet is alakitott a kamara, ezenfelül tömöritette a cukorrépatermelőket, hogy érdekeiket megvédhessék és szakirodát szervezett, amely a gazdaközönség adóügyeit intézi. A kamara további programja a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztése és további kiépitése, a mezőgazdasági bizottságokkal való szoros együttmüködés és végeredményben az egységes agrár közszellem megteremtése. A nagy gonddal és hozzáértéssel összeállitott szaklap Póka József kamarai titkár szerkesztői képességét dicséri.

Gazdasági teendőink februárban.

Ezen hónapban rendszerint ugyanazon munkákat kell végezni, amiket január hóban, vagyis folytatni kell a mult havi teendőket, ha be nem fejeződtek volna még teljesen. De ezenkivül is akad ilyenkor már munka, mert e hó folyamán okvetlenül el kell vetni a tavaszi buzát és rozsot, sőt ha lehet, a hó vége felé a zab és árpa, sőt a borsó (takarmányborsó és bükköny stb.) vetését is meg lehet kezdeni. Ujra ne szántsunk, csak porhanyitsunk vagy boronáljuk az őszi szántást vetés előtt.

A réteket és legelőket is be kell járni, tüskét, tuskót, tövist, gazt, dudvát ki kell irtani, hangyabolyokat, vakondturásokat és az egyéb egyenetlenségeket szétvetni, elszórni. Ha pedig kienged egészen a föld fagya, akkor meg kell éles, vasfogu boronákkal keresztül-kasul járni a fütermő területeket, hogy ne csak tisztává tegyük a réteket és legelőket, hanem meg is porhanyitsuk ezzel a felső talajréteget, hogy annál jobban fejlődhessenek a takarmányfüvek. Néha még a réthasogatóval is meg kell müvelni a rétet, hogy levegő és nedvesség jusson a gyökerekhez. Amit itt a természetes takarmánytermő területekről elmondottam, az a mesterségesen termesztett évelő takarmányokról is áll, u. m. lucerna, lóhere és baltacim; ezeknek és a fümagvaknak vetése is megkezdhetők a hó végén, ha szép az idő.

Az istállókban szintén azon munkák járják, melyek januárban fel lettek sorolva, megjegyezzük azonban, hogy habár az igásállatok esetleg még kevésbé vannak igénybe véve, mégis jobban kell őket már ilyenkor tartani, hogy a nagy tavaszi vetési munkára jó erőben legyenek és azt nagyobb lesoványodás nélkül kibirjuk. Baromfiakat ültessünk, hogy korán legyen csibe, liba, kacsa.

A fedeztetés e hóban ugyszólván mindenütt be szokott fejeződni, mielőtt az állatállomány legelőre menne.

Kertben ugyanazokat a munkákat végezzük, melyeket januárban elkezdettünk, azonkivül a magunknak meg nem levő (nem termelt) magvakat beszerezzük. A talajt veteményezésre elkészitjük, melegágyat készitünk. Fákat ültetünk, a téli nemesitést megkezdjük. Fák törzseit tisztitjuk.

Szőlőkben e hó vége felé már enyhébb éghajlat alatt nyitunk, különben ugyanazon munkákat végezzük, mint januárban; igy a pincében is. Ne feledjük az üres hordókat minden hónapban egyszer jól kikénezni.

A méhészetben februárban már gyakran vannak melegebb napok. Ha a hőmérő 10 C. fokon felül halad árnyékban, akkor a méhek kirepülnek tisztulni. Ha a kaptárak előtt hó van, akkor százszámra pusztulnak el benne a méhek. Még ma is széltében, hosszában azt ajánlják, hogy szalmával hintsük be a kaptárak elejét. Ezen intézkedés megfelelő is volna, azonban a szalma ma akkora értéket képvisel, hogy biz ez pazárlás számba megy. Sokkal egyszerübb a dolog, ha a havat, amint leesik, elsöpörjük.

Legelő és rétgazdasági és takarmánytermesztési kiállitás.

Állattenyésztésünknek rendkivül nagy csapása, hogy legelőink igen nagy része rendkivül elhanyagolt és rossz állapotban van. A legelők talajjavitásával nem törődnek, gyeptakarójuk felujitása, trágyázás és felülvetés ugyszólván alig valahol történik meg, egyébként is a legelőjavitás legegyszerübb eljárásai is el vannak hanyagolva. A rétek is nagyon sok helyen le vannak romolva. Ahol pedig nincs elég legelő, vagy ami van, az nincs elég jó állapotban, ott a takarmánytermesztéssel sem pótolják kellőképpen a hiányt. Állattenyésztésünkre igen károsak lévén e fogyatkozásaink: a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már két év óta rendszeres agitációt folytat a legelők és rétek javitása, másrészt a takarmánytermesztés felfokozása érdekében. Most e fontos célt gyakorlatiasan kivánja előmozditani azáltal is, hogy 1926 junius hóra Debrecenben megtartandó Országos legelő és rétgazdasági s takarmánytermesztési kiállitást hirdet meg.

E kiállitásnak az is érdekessége, hogy ilyen jellegü szakkiállitás még eddig a világon sehol sem volt, ebben uttörő lesz e kiállitás, amelynek terveit dr. Rácz Lajos, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatója most tárt a Kamara elé. E kiállitás a tervezet szerint rendkivül nagyarányu és minden részletében gyakorlatias, tájékoztató és irányitó lesz ezen hazánkban oly nagyfontosságu feladatok terén.

Vásároljunk erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kg-ként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk Jelenlegi árak cca. K 17.000 + forgalmiadó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg, koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Babot, lencsét legmagasabb áron vesz a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Olvasóinkhoz!

Akik biztositást óhajtanak kötni, akik épitőanyagokat, vagy egyebet akarnak megrendelni, avagy üzletrészt jegyezni, forduljanak lapunkra való hivatkozással, megkeresésükkel egyenesen a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeté"-hez (Budapest, I. Kir. Vár. I. Alagsor), amely rögtön felvilágositással szolgál és elintézi kivánságaikat.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

FEBRUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
9 Hétfő	Alex. Cyrill	Abigail	A hét elején a nap 6 óra 27 perckor kél és 5 óra — perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 19 perckor kél és 5 óra 10 perckor nyugszik.
10 Kedd	Skolasztika	Elvira	
11 Szerda	M. Lurd. meg	Bertold	
12 Csütörtök	Szerv. 7. al.	Lidia	
13 Péntek	Ricci Katal.†	Ella	
14 Szombat	Bálint vt.	Bálint	
15 Vasárnap	D. Hatv.-v.	D. Fausztin	

Előfizetőinkhez.

Mindazon előfizetőink számára, akik még hátralékos előfizetési összegeiket be nem küldötték, felszólítást intéztünk.

Arra kérjük ezen hátralékos előfizetőinket, hogy az előfizetési díjaikat sürgősen küldjék be. A mai nagy anyagárak és nehéz gazdasági viszonyok közepette természetes, hogy munkánkat mi is csak akkor folytathatjuk eredményesen, ha a szükséges összegek rendelkezésünkre állnak.

Az esedékes előfizetési díjak nem oly nagyok, hogy azokat hiveink lelkes áldozatkészsége elő ne teremthetné. A lap létének viszont feltétlen szükséges alapfeltétele, hogy elvégzett munkájának és terhes kiadásainak ellenértékét átvegye.

Ezért még egyszer kérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az esedékes előfizetési díjakat haladéktalanul adják postára kiadóhivatalunk címére.

Minden olvasónk legalább egy uj előfizetőt szerezzen!

oo

Földrengés Egerben. Szombaton reggel Egerben heves földlökések rázkódtatták meg a házakat, amelyet szombaton este ujabb három és vasárnap hajnalban ugyancsak három földlökés követett. Szombat reggeltől estig három földlökés rázta meg a Mátra-vidéket, igy összesen kilenc rengés volt, köztük néhány erősebb. Távirati jelentés szerint a kár a városban igen nagy. Azt a pusztitást, amit a szombati rengések végeztek az egyes épületekben, a vasárnap megismétlődő földlökések még tetézték. A házak egész sora veszedelmes falrepedéseket mutat. Eddig ugyan egyetlen ház sem omlott össze, de némelyikük annyira megrongálódott, hogy a lakókat ki kellett telepiteni. A ciszterciták templomában a rongálódás olyan nagy, hogy a templomot be kellett zárni. Vasárnap egész nap és egész éjjel Eger város lakossága érthető nagy izgalomban volt és ujabb rengéstől tartott. A vasárnapról hétfőre virradó éjjel azonban ujabb földlökések nem jelentkeztek. A lakósság erre megnyugodott. A polgármester a hajléktalanok megsegitésére mozgalmat inditott. A földrengés Hevesen és Erdőteleken is nagy kárt okozott. Több ház fala megrepedt, néhány fal bedőlt. Sátoraljaujhelyen vasárnap reggel 8 óra 10 perc között észleltek földrengést. Földalatti morajtól kisérve több kisebb-nagyobb földlökés volt érezhető. A lökések következtében a falon levő tárgyak fél, másfél percig ingadoztak. Kár nem esett. Tolcsván is érezték a szombati földrengést reggel háromnegyed 8 órakor. A lökés öt másodpercig tartott, iránya keletről nyugat felé haladt. Az egyetemi földrengési obszervatórium készülékei február 1-én reggel 6 óra 37 perc kezdettel, továbbá február 2-án 14 óra 52 perc kezdettel és 21 órakor távoli földrengést jeleztek. A földrengés fészke körülbelül 8800 kilométer távolságban volt.

Vitézek és Gazdák Naptára. Tekintettel arra, hogy naptárunk iránt még igen sokan érdeklődtek, az elfogyott naptárak után ötszáz példányt készittettünk. Akiknek ezen igen hasznos, érdekes, tanulságos vitézi és gazdasági évkönyvre szükségük volna 12.000 K beküldése után haladéktalanul elszállitjuk ezt a nélkülözhetetlen kincstárát a tudnivalóknak. A tavalyi évkönyvből, melyben a régi vitézek névsora is megtalálható, még néhány példány áll előfizetőink rendelkezésére 12.000 K-ért portóval együtt.

A honfi honfira vádaskodik. Kolozsvárról jelentik: Magyary József 65 éves öreg gazdálkodó tavasszal egy este barátaival politizálgatott. A hirtelen száju öregember beszélgetés közben sulyos sértéssel illette a román királyt. Társai mindjárt figyelmeztették is, hogy ne beszéljen ilyesmit, mert »megüti a bokáját« s ezzel a dolog annyiban maradt. A beszélgetésen jelen volt Kiss György, aki rossz viszonyban élt Magyaryval s egy alkalommal összeveszett vele. Kiss György följelentette Magyaryt a zilahi csendőrségen, amely azután el is fogta, mint felségsértőt. A kolozsvári hadbiróság a napokban itélkezett Magyary felett és szótöbbséggel 1 évi fogházra itélte.

A földbirtokreform folytán nagy számban jutott földhöz olyan hadirokkant, árva, özvegy és kishaszonbérlő, aki a multban vagy egyáltalán nem, vagy csak igen kismértékben foglalkozott gazdálkodással. Ezeknek az ujonnan földhözjutottaknak gazdasági oktatásával a földmivelésügyi minisztérium már eddig is foglalkozott, most azonban, miután mintegy hatszáz községben történtek meg a birtokbavezetések, nagyarányu akciót inditott a földhöz jutott kisexisztenciák gazdasági oktatására. A földmivelésügyi minisztérium fenhatósága alá tartozó gazdasági tanárok már ez év február havában a körzetükhöz tartozó mintegy kétszáz községben megkezdik mintegy 35.000 ujonnan birtokba helyezett, házhelyekhez és földhöz juttatott egyénnek gazdasági oktatását. A földmivelésügyi minisztérium a szükséges gazdasági alapismereteket magában foglaló gyakorlati irányu szakmunkát is adott ki.

Rendelet a közlegelőkről. A m. kir Földmivelésügyi Miniszter 94.666—1924. X. A. II. számu leirata értelmében intézkedett arról, hogy a közlegelők fentartása, megjavitása és rendszeres használata tárgyában kidolgozott utmutatás a gazdaközönség szükségletének kielégithetése végett külön lenyomatok alakjában darabonként 5000 K-ért, a vételár előzetes beküldése mellett, a Belügyi Közlöny kiadóhivatalánál (M. k. belügyminisztérium, Budapest, I., Vár) megrendelhetők legyenek. Tagadhatatlan, hogy Magyarországon s különösen annak az alföldi részén, ahol a közlegelők kevés kivétellel még ma is nagyon siralmas állapotban vannak, nagy szükség volt ennek az utmutatásnak a kiadására, mert hiszen megfelelő közlegelők nélkül okszerü és eredményes köztenyésztés alig képzelhető el, s főleg ennek tulajdonitható, hogy kivált a Duna-Tisza közén ugy a ló, valamint a szarvasmarha és sertéstenyésztés is a Dunántuli és Tisza-Maros szögén tapasztalható viszonyokkal szemben nagyon elmaradott állapotban van. Ezekre való tekintettel a szóban forgó utmutatásra a gazdaközönség s különösen a községi előljáróságok és a közbirtokosságok, közlegelők tulajdonosai figyelmét ezuton is felhivjuk, hogy azt beszerezve, a benne foglalt tanácsokat a gyakorlati téren értékesithessék.

Juhtenyésztési kiállitás Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara folyó évi május hó 10—16-ig, Debrecenben országos juhtenyésztési kiállitást rendez, melynek előmunkálatai már folyamatban vannak. A háboru után bekövetkezett uj helyzet és a mezőgazdasági viszonyok változása a háboru előtt meglehetősen elhanyagolt és szükebb térre szorult juhtenyésztés nagyobbmérvü felkarolását ujból indokolttá teszi és az utóbbi pár év alatt ezen a téren jelentékeny fejlődés tapasztalható Csonka-Magyarországon s kivált ennek alföldi részén. A Tiszántuli Mezőg. Kamarának ez a kezdeményezése tehát nagyon időszerü és a tervbe vett kiállitásra ezuton mi is felhivjuk a juhtenyésztéssel foglalkozó gazdák figyelmét. Bővebb felvilágositással erre vonatkozólag a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, Debrecen, Piac-tér 9. sz. bárkinek szivesen szolgál.

Országos kertészeti kiállitás Budapesten. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület (Budapest, VII., Dohány-utca 20.) a folyó évben ünnepli 40 éves fennállásának évfordulóját, mely alkalommal Budapesten jubiláris országos ki-

állitást rendez, hogy ennek keretében méltó módon mutathassa be az ország szine és a meghivandó külföldi érdekeltségek előtt a magyar virág-, gyümölcs- és zöldségkertészet mai fejlettségét és helyzetét. A kiállitás időpontja még nincs pontosan megállapitva, de az előkészitő munkálatokat az egyesület már folyamatba tett. Mindenütt, ahol ugy a virág, mint a konyhakertészet kiterjedt módon üzetik, fontos e hir s éppen ezért kötelességünknek tartjuk erre a kiállitásra a kertészettel foglalkozó gazdaközönség figyelmét már ezuttal is felhivni, hogy elegendő idejük legyen arra megfelelő módon előkészülni. A részletkérdésekről annak idején esetről-esetre fogjuk az érdeklődőket értesiteni.

Az exhumált sorsjegy. Egy spanyol lap jelenti a következőt Buenos-Airesben elhalt egy Los Torreros nevü ember. Hagyatékában egy sorsjegy száma volt följegyezve. Közvetlenül halála után ezt a sorsjegyet 50.000 pesetás nyereménnyel huzták ki. A sorsjegy maga azonban a halott tárcájában feküdt és ezt a tárcát vele együtt temették el. Az özvegy nem volt rest, exhumáltatta a férjét, kivette a sorsjegyet a tárcából, fölvette a pénzt és másodszor, ezuttal véglegesen örök nyugalomra helyezte férjét.

Alhir Galgótzy táborszernagy haláláról. Szombaton éjjel Bécsből azt jelentették, hogy Galgótzy Antal táborszernagy meghalt. Mint értesülünk, a hiradás téves volt. A 88 éves nagy magyar katona friss erőben állja éveinek terhét.

A vihar Angliában felforditott egy vonatot. Londonderryból táviratozzák: A 60 mértföldnyi sebességgel dühöngő vihar a donegali grófságban egy vasutat, amely éppen egy völgyáthidaláson haladt keresztül, kisodort a sinekből .A kőmellvéd felfogta a gépet és a kocsikat, de a szerkocsi a mellvéden átfordulva a kiáradt folyóba zuhant. A katasztrófa következtében négy utas meghalt, kilenc pedig sulyosan megsebesült.

Januári éjszakák.

— Egy hadi önkéntes feljegyzéseiből. —

Csodálatosan szépek voltak azok a hüvös, havas januári éjszakák a fronton. Santa Luciánál, az Isonzó hidján tul, a jó öreg Kóte oldalán emelkedtünk fel a helyzet magaslatára, vagyis a frontra. De jó volt az a hegyoldal. Oda lehetett huzódni, mikor Santa Lucia ködben, lángban és füstfelhőben remegett a dühösen csapkodó gránátok tüzében és a pergőtüzben emeletmagasságra görbültek felfelé az égnek Santa Lucia állomásán a vasuti sinek. A fordulónál, az alagutban pöfögött a hosszu municiósvonat mozdonya, kedvező pillanatra várva, mikor az alkonyat védelme alatt kifuthat az üres vonattal. Amott annál az utszéli almafánál őrizte az öreg bunyevác a kézigránátos ládákat, amiket estére a gránátzáporban és zuhogó esőben vágtató lovakkal szekereken visznek fel a trének a második vonalig, mert hajnalra támadást vár a brigád.

Erre az ünnepélyes alkalomra a legénység gázmaszkokat is kapott. Kapkodva, sietve osztogatta ki a raktár legénysége a pergőtüzben az ötösével futólépésben érkező katonáknak, akikkel a maszkokat kipróbálni már nem lehetett, mert akkor délután vetette széjjel a gránát a kipróbáló bódét.

Ugyancsak fütyültek a golyók, robbantak a gránátok, mikor a legénység a hegyoldal mellett huzódott fel vissza az állásba. A nevezetes Bicskei káplár ránt egyet a vállán és megigazitja szájában a pipát, felemeli a földről a forró gránátsplittert, ami az előbb a magasságos égből nagy zugással érkezett le melléje:

— No az áldóját, — mondja nyugodtan — majd kiütötte a pipát a számból. Azzal nyugodtan ballagott tovább.

Szépek voltak a zuzmás januári éjszakák. Cikcakkosan fordulva vezetett az ut a huszonötsoros drótmezőkön keresztül le a tábori őrséghez, ahol fülelve álltak az éjszakában az őrszemek és ugyancsak meresztgették a szemüket. Az egyik isonzói csata után a felpörkölt hegyoldal egyik magas jegenyefenyőjének tetejéről egy nagy csomóban összegubancolódva lógott le a mi szép drótsövényünk, lent pedig csupasz volt a föld, mint a tenyerem.

Szép szines röppentyük tömege emelkedett fel büszkén az égnek és kecses ivben meghajolva szálltak át az ellenség állásai elé.

A fényszórók is dolgoztak ám ilyenkor szorgalmasan. Nappali fénnyel világitották be a gránátgödrös kopár mezőket és a hegyoldalak sötét árnyékokkal telt lejtőit. A hosszu fénykévék tapogatózva lesték, keresték, nyomozták az ellenség gondosan titkolt, rejtegetettt éjszakai mozdulatait.

Szilveszterkor éjfél felé felcsaptak az ég felé a hatalmas fényivek és játszani kezdtek. Elhallgatott a fegyverek zenéje és lélegzetüket visszafojtva lesték a katonák az ünnepi fényjátékot. A fényszórók pajzánul villogtak, bohókás módon kergették és üldözték egymást és pont éjfélkor egymásra találva az egymással szemben fekvő ellenséges fényszórók sugárkévéje hosszu ölelésben egyesült. Pár percig összefonódva, egymásba ölelkezve maradt a két fénykéve és minden szem lelkesedéssel nézte ezt a nemes és fenséges ölelkezést a magasban. De a legtöbben azért mégis a konyakos üvegek fenekén keresztül szemlélték ezt a szép látványt, miközbe a bennük volt nemes nedüt ünnepélyesen csusztatták le a torkukon. Hangosan csörrentek azután a messzire kidobott üres üvegek, a fénysugarak pedig pár perc mulva ujra megkezdték fenséges nyugalommal kutatásukat a sötét tájon. A barátságos ellenséges fényszórót ősszel azután közelebbről is megnéztük, mikor elfoglaltuk az ellenséges állást.

Némelyik januári éjszakán veszettül fujt a szél. Sok bolond olasz elnevezést adtak ezeknek a szeleknek, talán attól lettek olyan elbizakodottak. Ugyan ki tudná mind elősorolni a szelek neveit, ha csak nem az a jó fiu, aki nemes egyszerüséggel egy kalap alá vette az olasz szeleket az olasz sajtokkal és elámuló hallgatósága előtt felsorolta a viharzó időjárás rossz szellemeit:

— Van itt szél éppen elég. A legfontosabbak a bóra, a borinó, a sirokkó, a sirokkinó, sztrahinó, tramontana, levante, trappista, gorgonzóla..., csak akkor eszméltek fel hallgatói, mikor már a rokfortot és az ementalert emlegette az imposztor légügyi szakember.

Cudarul fujt ám az a hüvös januári szél és ugyancsak próbára tette néha az embert. A tábori őrségen az önkéntes káplár a nagy szélben szuronyát a csuszós agyagos fölbe vágja és csak ís így, minden erejét megfeszitve, képes magát fentartani a szakadék felett. A másik század már sokkal kényelmesebb. Fabódét ácsoltak és abba bujik bele az őrszem, aki igy védve a mérges szelektől, a bódéban füstölögve olyan kényelemben van, hogy bizonyára egri püspöknek érzi magát. Nosza belekapaszkodott egyszer a szél amugy Isten igazában, lerántotta magával a bódét a beleszorult őrszemmel együtt, megforgatta egy párszor a levegőben és ugy csapta bele a hóba, ajtónyilásával lefelé. A benszorult poszt, akinek kutyabaja sem esett, éktelen dörömböléssel igyekezett aztán kiszabadulni a kutyaszoritóból, mig végre a völgybe utánaereszkedett társai valahogyan kiszabaditották kényelmetlen helyzetéből. Nem is megy többet bódéba egy poszt sem. Ha fuj a szél, hát fujjon. Az ember meg ha legény a talpán, hát állja.

Érdekes volt a századok versengése. Egyik század mindig lefőzni igyekezett a másikat. Mindegyik okosabb, találékonyabb volt a másiknál. Az egyik telehordatta a pocokfészek tetejét nagy kőhalmazzal, hogy a fedezék gránátbiztos legyen. Erre a másik lehordatta a sok követ, mert ugy is átüti a huszonnyolcas és a hirtelen összehordott kőhalmaz csak szemetszur; az ellenséges tüzérség csak annál valószinübben tüz alá veszi.

Az ellenséges repülők is látogatást tettek néha és ilyenkor tiszteletük jeléül leadták névjegyüket. Ha egy kis szerencséjük volt, akkor eltalálták az Isonzót, de egyébként a sikmezőkön furtak óriási lyukat a hatalmas repülőbombák. A balszárnyszakaszon is leesett egy óriási bomba, de nem robbant fel. Csudájára jártak az emberek, mert nem mindennapos látvány volt akkor az eféle. Akadt is olyan ezermester, aki nem nyughatott addig, amig szét nem srófolta az egészet és megmutogatta társainak a bomba belsejét.

Eljutott ennek hire még a századparancsnokhoz is, aki személyesen is meggyőződött arról, hogy mit müvelt az ezermester. Ugyancsak lelohadt azonban az ezermesterkedő bakának büszkén dagadozó keble, mikor dicséret és kitüntetés helyett a századparancsnok elismerése jeléül, egy héti naponta két órai vasraverést adományozott, mert a meggondolatlan ezermesterkedő ostobaságában az egész szakasz legénységének életét kockáztatta minden értelem és ok nélkül. Itt is bebizonyosodott ebben az esetben, hogy vannak meglepetések a fronton.

Muhoray György.

A NAGYVILÁGBÓL.

Hangyacsata. A londoni állatkert rovarházában most eredeti látványosság vonza a közönséget. Két ellenséges hangyaboly csatázik. Kis vizárok jobb és bal oldalánál helyezték el az ellenséges csapatokat, amelyek számereje 5000—5000 főre megy. A jobboldali csapat már több csatában győzött, de szakértők szerint ezuttal vereséget fog szenvedni. A háborut ugy készitik elő, hogy mesterséges fényszórókkal izgatják a hangyákat. A szokásos mézadag elmarad, hogy az állatkák hajlamosabbak legyenek a kalandozásra. Akkor aztán kis pallót helyeznek a vizes árokra. A jobboldali táborból az egyik hangya csakugyan utnak indult kémszemlére. A baloldaliak azonnal elfogták és elhurcolták. Bizonyos, hogy kivégzik. Mások is indultak az első után, de mindig tulerőre bukkantak. Végre két jobboldali, ha összetörten is, vissza tudott térni a táborba, hogy jelentést tegyen a baloldali veszedelemről. A hangyacsaták öt-hat napig szoktak tartani. A győztes hadsereg teljesen kifosztja a leigázottat, a maga táborába cipeli a petéket, az élelmi készletet, a királynőket, mindent, ami elvihető.

Ez Newyork! A »Newyorker Staatszeitung«, Amerika legnagyobb német napilapja, igy jellemzi röviden Newyorkot: Ismered ezt a várost? Hat millió lakosa van, amelyből két millió külföldön született. Több olasz lakik benne, mint Rómában, több ir, mint Dublinban, több német, mint Brémában és a világ zsidóságának egytizede. Több telefonállomása, mint Londonnak, Párisnak, Berlinnek, Leningradnak (Szentpétervár) és Rómának együttvéve. A világ legnagyobb öt hidja itt van, mindegyik hosszabb egy mérföldnél. Naponta kétezer szinház és mozi van nyitva. 1500 temploma van a legkülönbözőbb felekezetek részére. A város lakóinak tulajdona adóértékelésben 8500 millió dollárra rug. Több mint háromszázezer utazó érkezik a városba naponta. Minden 52 másodpercben befut egy személyvonat. Minden tizenhárom percre esik egy esküvő, minden hatodik percre egy születés.

A vulkáni gőzök felhasználása. A vulkánosság energiáját már régóta az emberiség szolgálatába kivánták állitani. Ennek a problémának megvalósitása azonban rendkivül nehéz. A technikai nehézségeken kivül mindig figyelembe kell venni az uj kitörések lehetőségét, amelyek megsemmisithetik a költséges technikai berendezéseket. Sokkal több reményt nyujt a vulkános gőzök felhasználása, melyek a föld repedésein tódulnak ki igen sok helyen. Itáliában sok helyen használják föl ezeket a gőzöket ipari célokra. Igy például a pisai kerületben Lardorelle-nál egy hatalmas üzemet lát el a gőz, amely a megfelelően kiszélesitett repedésből óránként 3000—14.000 kilogramm mennyiségben tör fel.

Földalatti utcák Londonban. A londoni utcák forgalmának zavartalan lebonyolitása már régen fejtörést okoz az angol főváros urainak. Egy legutóbbi ilyenirányu ankéten az angol belügyminiszter kijelentette, hogy mindaddig, mig a várost földalatti gyalogjáró hálózattal alá nem épitik, a város horribilis módon megnövekedett forgalmát lebonyolitani nem lehet.

Jókai-anekdota. Jókai 1874-ben Berlinbe ment, hogy német kiadójával tárgyaljon. Nemcsak a magyar kolónia, de a német irói körök is nagy ünnepléssel fogadták. Amikor Jókai megérkezett a német fővárosba, bosszankodva vette észre, hogy otthon felejtette a parókáját. A dolog annál kellemetlenebb volt, mert a pályaudvaron közölték vele, hogy a német irók már aznap estére nagy bankettet rendeztek a tiszteletére. Mit tehetett mást Jókai, mint hogy a pályaudvarról egyenesen egy nagy fodrászüzletbe hajtatott és kiválasztott magának egy gyönyörü, dusfürtü parókát s mindjárt föl is tette a fejére. Este, a német irók bankettjén, karján Wallernéval, a hires szinigazgatónővel jelent meg. Alig lépett be az ajtón, megdermedve állott meg a küszöbön. A teremben, a kandalló fölött látta meg életnagyságu szobrát, amely kopaszon ábrázolta. A vendégek, akik már előbb látták a szobrot, csodálkozva nézték Jókai gyönyörü haját. A nagy iró pedig dühösen sugta oda a mellette álló Láng Lajosnak, a szobor felé pislantva: — Ha tudtam volna, hogy ez is otthon felejti a parókáját, ennek is vettem volna egyet!

„SZÓZAT“

a
keresztény magyarság
fajvédelmi napilapja.

CÉLJA:
a magyar középosztály
és gazdatársadalom
megerősitése, hü
tájékoztatása és
támogatása

BUDAPEST
VI. KER., RÓZSA-UTCA III. SZÁM.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági események a mult hét folyamán.

A spekuláció által felzavart gabonapiacon a legujabban kiadott vetésjelentés nyugodtabb hangulatot teremtett, mert megnyugtatólag hatott abban az irányban, hogy ha a terméskárok helyenként nagyok is, nem katasztrófálisak. Igy, bár a várva várt eső elmaradt és a terménypiacok kinálatai sem élénkültek meg, a vételkedv is alábbhagyott és midőn a külföldi piacokon megállott a nagymérvü árcsökkenés, nálunk is jelentős visszaesések következtek be. Amerikában főleg a kanadai olcsóbb buzának a piacra kerülése törte meg a szilárd irányzat folytonosságát. Mindezek ellenére azonban a szakkörök nem hiszik, hogy a nagyarányu árdrágulás már elérte volna a tetőpontját. Nehéz helyzetünket erősen enyhitené az, ha a buzakövetéseket, vagy legalább is egy részüket aranykoronában konvertálni lehetne. A buzafeleslegek ezáltal előbujnának rejtekeikből, piacra kerülnének és igy világossá tennék azt, hogy az országban tároló buzamennyiségek elégségesek a szükséglet fedezésére és nem kényszerülnének idegen és messzefekvő piacok készleteinek importálására.

A terményáruk piacán fellépett spekulációs jelenségek nem álltak meg a kenyérmagvak területén, hanem azt tullépve, átcsaptak a tengeri piacára is. Itt is éppen azok a tünetek mutatkoznak, mint nem rég a buzaáruknál, mert a newyorki piacokon jelentős papiros árukötések jönnek létre. Nálunk azonban a tengeri nagyobb arányu árfejlődése mindezideig még nem mutatkozott, sőt az utóbbi napokban kisebbszerü árcsökkenések is mutatkoztak benne.

Az állatvásárok helyzete változatlanul vigasztalan képet nyujt; az árak a marha- és sertésvásárokon vásárról-vásárra 500—1000 K-val csökkennek. A tulalacsony árak miatt a gazdák vesztesége az eladásnál tetemes. Ennek az abnormis helyzetnek a képe a tavaszi viszonylatban tükröződni is fog. A gazdák ugyanis az idén mintegy 50 százalékkal kevesebb állatot állitottak be hizásra, mint tavaly. Ennek a következménye néhány hónap mulva kétségtelenül áremelkedésekben fog kifejezésre jutni. A husfogyasztás továbbra is gyenge.

Legujabb, hivatalos terménytőzsdei árfolyamok: 76 kg-os tiszavidéki buza 610—612½, egyéb 607½—610, 77-es tiszavidéki 615—617½, egyéb 612½—615, 78-as 620—622½, egyéb 617½—620; rozs 525—530, takarmányárpa 400—420, zab 425—435, tengeri 310—315, lucerna 2300—2500; másodkezes lisztárak: 00-ás 8.3—8.4, 0-ás 8.2—8.3, 2-es 7.95—8; ökör 14—17.5, bika 12—14.5, tehén 13—15.5, kicsontoznivaló 3.5—5.5 ezer K kg-ként. Nyersmarhabőr zöldsulyban 16—17, száraz marhabőr minőség szerint 35—40 ezer K kg-ként.

Mozgalom a bor luxusadója ellen. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete igazgatóválasztmányi ülésén elhatározta, hogy a többi érdekeltséggel együtt akciót indit a bor luxusadójának eltörlése ügyében. Foglalkozott a forgalmi adó megváltoztatásának olyan tervével, hogy osztrák mintára a termelés helyén kell lefizetni. Ez a mód a szőlősgazdaságra nézve nem jelent mást, mint az egyenes földadó többszörösét, amely a rossztermésü évben az áthárítás lehetősége nélkül sujtja a gazdát.

A késedelmi kamat leszállitása. A kormány régi mulasztást tesz jóvá, amikor a heti kétszázalékos késedelmi kamatot rendeletileg leszállitotta. A közönség hónapok óta folyton sürgette az évi 104 százalékos késedelmi kamat mérséklését és valóban sajnálatos, hogy ez a legegyszerübb és legtermészetesebb kormányintézkedés ilyen sokáig váratott magára. Az eddigi kártéritési késedelmi kamat leszállitása igen nagymérvü, amennyiben a heti 2 százalékos kamat a rendelet életbeléptetésétől kezdve havi 1 és fél százalék lesz, tehát évi 18 százalék. Minthogy a jelenlegi leszámitolási kamatláb 10—22 százalék körül mozog, a rendeletben fixirozott kamat nagyjában megfelel a birói késedelmi kamat természetének. E kamatleszállitás következményeként az általános kamatszolgáltatások enyhülése várható.

Február elsejétől 14,800 az aranykorona szorzószáma a vámoknál. A vámtarifatörvény felhatalmazása alapján a pénzügyminiszter havonként kétszer állapithatja meg a vámok fizetésénél alkalmazandó aranykorona szorzószámot. Eddig 14.900 volt a szorzószám, február elsejétől azonban száz koronával kisebb lesz: 14.800-as kulcs szerint kell tehát e hónap elsejétől a vámokat és mérlegpénzeket fizetni. Az erre vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet a hivatalos lap február 1-ei számában jelent meg.

Románia zár alá vette a buzakészleteket. Románia zár alá vette az országban található összes buzakészleteket. Pedig ez az ország is nagyban exportált. Az aradi malmok még néhány héttel ezelőtt erősen versenyeztek a magyarországi lisztgyárakkal az osztrák őrleménypiacon. Most pedig Nagyváradról jelentik, hogy az ottani malmok a szomszédos magyar vármegyékről való buzaimportról tárgyalnak. Bulgáriában szintén a román kormányhoz hasonló rendszabályt várnak. A termés rossz.

A forgalmi adó reformja. A forgalmi adózás mai rendszerének reformja tárgyában a pénzügyminiszteriumban tartott ankéten a törvényes mezőgazdasági érdekképviseleti szerveket az Országos Mezőgazdasági Kamara képviselte. A forgalmi adózás reformjának osztrák minta szerinti megoldása a mezőgazdaságnak oly rendkivüli ujabb megterhelését jelentené, mely a termelés rentabilitását a legsulyosabban veszélyeztetné, miért is a magunk részéről a reformnak osztrák minta szerinti keresztülvitele ellen tiltakoznunk kell. Örömmel állapitjuk meg, hogy a forgalmi adó ankéton is ez a nézet alakult ki és olyan megoldási módozatot talált csupán keresztülvihetőnek, amely a mezőgazdaságnak átalányozott összegü forgalmi adóval megterhelésétől eltekint. Ebben a kérdésben különösen dr. Marschall Ferenc nemzetgyülési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara helyettes igazgatója fejtett ki nagy tevékenységet.

A mezőgazdasági hitel kérdése. A mezőgazdasági hitel kérdésének megoldása céljából a mezőgazdasági kamarák székhelyein létesitett körzeti mezőgazdasági hitelszövetkezetek dacára azoknak a nehézségeknek, amelyeknek minden ilyen ujabb intézményeknek megküzdenie kell, már eddigi ténykedéseikkel is bebizonyitották életképességüket és igen jótékony hatást gyakoroltak a gazdatársadalomnak a többtermelés megvalósitására irányuló törekvéseire. Miután azonban ezek a körzeti hitelszövetkezetek csakis a 100 holdon felüli birtokosok hiteligényeinek kielégitésére szolgálnak, felmerül a szüksége annak, hogy a kisgazdák hiteligényeinek kielégithetése céljából a községi hitelszövetkezetek is kellőképpen megerősittessenek és azok teljesitőképessége is a szükségnek megfelelőleg fokoztassék. A mezőgazdasági kamarák ebben az irányban a szükséges lépéseket az illetékes helyen már megtették, a pénzügyminiszter és a gazdatársadalom érdekképviseleti szervei között a tárgyalások már a közeli napokban meg fognak kezdődni.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara akciója a szikestalajok megjavitása érdekében.

Csonkamagyarország szikes területei a statisztikai adatok szerint mintegy félmillió katasztrális holdat tesznek ki, melyeknek igen tetemes része a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara müködési körzetébe esik s amelyek jelenlegi állapotokban vagy semmi, vagy csak elenyésző csekély jövedelmet hoznak. Pedig ezeknek a földeknek jelentékeny része megfelelő eljárással egészen jóminőségü termőtalajjá volna átalakitható, s ezen a réven a földbirtokokban fekvő nemzeti vagyon igen nagy mértékben volna gyarapitható.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara átlátva ennek a nagy jelentőségét, a Kamara egész körzetére kiterjedő mozgalmat inditott ezeknek a szikes talajoknak a megjavitása érdekében, amely mozgalmat erkölcsileg és anyagilag is támogat. E célból a Kamara érintkezésbe lépett a m. kir. földtani intézettel megfelelő térképfelvételek készitése és rendelkezésre bocsájtása, továbbá az Ujszegeden székelő m. k. alföldi mezőgazdasági intézet igazgatóságával, illetőleg az ennek kebelében müködő és e kérdéssel foglalkozó agrochémiai intézettel megfelelő kisérletek eszközlése és azok eredményének ismertetése céljából. Tekintettel arra, hogy a szelidebb természetü szikestalajok javitásának a kérdése tulajdonképpen már megoldottnak tekinthető, a mezőgazdasági kamarának erre irányuló törekvése előreláthatólag nem lesz meddő és ezen a réven aránylag rövid időn belül nagyon számottevő területek lesznek a jövedelmező mezőgazdasági müvelés körébe bevonhatók.

Bulgária dohánytermése 1924. évben.

A bolgár pénzügyminisztérium hivatalos jelentése szerint az utolsó gazdasági évben Bulgáriában 56.479 hektár területet ültettek be dohánypalántával. A kedvező klima és talajviszonyok következtében rekordtermést értek el, amely 51.269,949 kg. dohánylevélre rugott.

Ebből az összegből 1 hektárra körülbelül 925 kg. dohány esik. A dohánytermelők száma a Tráciából és Macedóniából történt bevándorlás következtében 199.709 főre emelkedett, amely az előző évvel szemben 72.000 főnyi növekedést mutat a dohánytermelők és az egyéb ezzel foglalkozó szakemberek számában. A dohányültetvényesek számának a nagyarányu növekedése a dohánytermelést nemcsak minőség, hanem mennyiség tekintetében is lényegesen befolyásolta.

Az egyes területek között a dohánytermelés a következőképen oszlik meg:

	Hektáron	Kilogramm
Plowdiw	12.827	12,597.216
Haskowo	8642	9,347.251
Harmanly	6666	6,149.523
Küstendil	7325	5,371.308
Hewrokop	3937	3,572.545
Spara-Zagora	3380	3,072.012
Russe	2396	2,678.649
Burgas	2945	2,382.521
Tirnowo	1046	824.348
Plewna	1303	662.357
Sofia	610	304.886
Wratza	334	122.002
Különböző területek	4518	4,185.231
Összesen	56.479	51,269.949

Ezekből a számokból kitünik, hogy a Plowdiw dohánytermelő kerület megmüvelt területe és termése, ahonnan a legjobb bolgár dohány származik, lényegesen megnövekedett az északbulgáriai Wratza kerülettel szemben.

A bolgár kormány rendelete szerint az összes kiviteli vámok és egyéb korlátozások a cigarettadohány kivitelére vonatkozólag 1925. évben teljesen megszünnek.

RESISTA garantált tüz-, hő- és saválló

üveg konyhaedény.

A müvelt háziasszony ideálja! Hygienikus, kristálytiszta, gazdaságos. Kapható: Fazék, lábas, tejforraló pecsenyesütő, tészta és omelette sütő, kuglófforma, teafőző alakban. Minden darab szabadlángon használható! — RESISTA petroleum lámpa cilinder égés közben hideg vizzel locsolható anélkül, hogy elpattanna. — Forgalomba hozza a magyarországi és balkáni vezérképviselet és egyedárusitó:

Nemzeti Közgazdasági Rt. müszaki osztálya

Budapest, IV., Váczi-utca 31-33. IV. emelet.

Kicsinybeni árusitás. — Követelje minden edényüzletben.

Nincs szüksége napilapra!

Egy héten egyszer, vasárnapon a bel- és külföld összes érdekes eseményeiről értesül, ha előfizet a „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJÁ"-ra Magyar igazságok, hasznos mezőgazdasági cikkek, a napi árak, érdekes hirek, törvények, rendeletek magyarázatai és szórakoztató olvasmányok foglaltatnak benne. Kitünő neves és közéleti tényezők és szakemberek irnak belé. Minden kérdésre, kivánságra választ és rögtöni elintézést nyer. Hirdetéseit Magyarország minden vidékén olvassák

Előfizetési ára egy évre 144 ezer korona

Nemzeti Közgazdasági Részvénytársaság

Budapest, IV., Váci ucca 31/33, IV. em.

(Piarista-épület).

Foglalkozik mindenféle kereskedelmi és bank-ügyletekkel, u. m. átutalásokkal belés külföldre, vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket, valamint csekkeket.

Elfogad:

pénzeket a legelőnyösebb heti kamatozás mellett.

Előleget ad:

tőzsdén jegyzett papirokra a legolcsóbb feltételekkel

Tőkeelhelyezésben és bármiféle pénzügyi müvelet lebonyolitásában a vitézeknek és üzletbarátainak dijtalanul rendelkezésére áll

REGÉNYCSARNOK

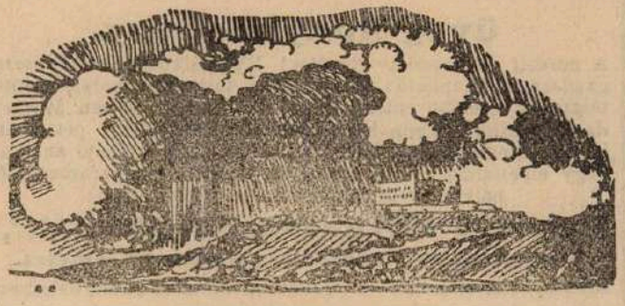

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (33)

— No meglátjuk, lesz e belőled nagyhirü fegyvermester, vagy mi. Hát én még utána nézek, hogy mit csinálnak a lurkók. Ezek ma nagyon csendesen vannak. Bizonyosan valami éktelen csufságon törik a fejüket.

Matl éppen falrengető hahotát csapott Czermak mester tréfáin. Vilgraeter ugy lógatta a fejét, mint egy szerelmes tuzok. Keller pedig mosolyogva itta a könnyü sillert és kiváncsian nézett Györgyre, mert sejtette, miről beszélgettek azok ott benn a kuckóban.

2.

Vilgraeter mester sápadt arcából csak egy hosszu, lógó orr látszott. Fázósan összehuzta fekete köpenyét és egyenlőtlen lépésekkel ment, szinte maga sem tudta hova. Sovány volt, azt hitte volna az ember, a szél is elfujja. Fekete szemei behuzódtak dagadt és kiálló szemehéjja alá, néha kissé előugrottak, mint parázs a hamu alól világlik. Aztán ujra eltakarta őket a sötétség. Keze ökölbeszorult és mintha külön életet élt volna, ugy járt ingamódra el a teste mellett, majd a térdét csapkodta, mintha össze akarná törni szegény, ártatlan csontját.

Tehát vége mindennek — gondolta Vilgraeter. — Vége, vége. Nincsen munka, nincsen disz, nincsen dóm... Mert a derék épitő éppen a Weinkellerből jött, ahol Walz kedélyes poharazás mellett akarta őt rávenni arra, hogy a házát átépitse. Ebben még nem volna semmi különös, hiszen ez a munka sok csengő aranyat hozott volna a mesternek, ami nem volt olyan nagy szerencsétlenség. Emellett a fegyverkovács pénzt bocsájtott volna rendelkezésére, amennyi csak kell, hogy a dóm abbahagyott diszitését befejezze. De milyen áron! Olyan munkát kiván tisztességes épitőmestertől, amelyet ha megtenne, soha többé nyugodtan le nem feküdhetne és fel nem kelhetne. Csak az ördögi gonoszság sugalhat ilyen terveket emberfiának! Kereken kimondva, a borbarát fegyverkovács azt akarta, hogy Vilgraeter olyan kamrát épitsen, amelybe valaki betekinthet, anélkül, hogy azt a kamrából észrevenné valaki, olyan helységet, amelybe bármikor beléphet egy titkos átjárón és amelyből egy sülyesztőn az egész nyoszolya egy sötét pincébe csuszik, ahol különböző kinzóeszközök várják a szerencsétlent, aki számára mindez készül. És a szerencsétlen asszony minderről nem tud. Az a szegény, szomoru, szépséges, kékszemü asszony csak fogy és halad a sir felé, hogy utközben valaki megragadja durva kézzel és a legrettenetesebb kinok erejével kényszeritse megadásra. Lehetetlen. Még a terv sem foganhatott meg emberi agyban. És ilyen gaz cselekedet végrehajtására vállalkozzék egy istenes dómépitő!

Vilgraeter kegyetlen haragjában önmagát kezdte már szidalmazni, amiért egy ilyen Antikrisztussal szóbaállt. Kétségbeesetten kerülte meg a békésen fejét jobbra hajtó szent Jánost, hogy végre hirtelen elhatározással megforduljon. Egyenesen Walz háza felé ment. Nem bánt már semmit, nem törődött semmivel, csak egyszer még láthassa és figyelmeztethesse Lizát a veszélyre, kérje, hogy hagyja el urát, vagy ne hagyja el kamráját, hogy inditson egyházi pert ellene, avagy vonuljon kolostorba. Mert ha igy marad, rövidesen az életét vagy az üdvösségét kéri áldozatul a falánk sors.

Hideg este volt már, estebéd után másfél órával. Nagyobb bolondságot nem is tehetett volna, minthogy az amugy is nyugtalan és kétségbeesett asszonyt felzavarja. Dehát, ugy gondolta, nem késhet egy percet sem, nem is volt nyugodalma. Attól is félt, hogy másnap már nem juthat be a fegyvermester házába, mert az megtiltja a szolgáknak, hogy ajtót nyissanak előtte. Igy lépteit a Walz ház felé irányitva, kissé megnyugodott. Mikor az uj, hatalmas épület kapuján bezörgetett, jó darabig nem nyitotta azt ki senki. Erősebben verte a tölgykaput a kopogóval. Erre egy kancsal és rosszképü suhanc dugta ki a fejét és azt kérdezte, kit keres ilyenkor. A háznép követte a gazdát és bor mellett mulatott az ilyen estéken.

— Talán eltévesztetted a járást. Ilyenkor zavarod az urat? — hunyorgott a kétfelé néző legény.

— Nem tévesztettem semmit. Walz ur küldött a Weinkellerből, hogy üzenetét a polgárasszonynak rögtön átadjam. Lelkemre kötötte, hogy rögtön beszéljek vele.

Kimondta a hazugságot, elvállalta érte a tulvilági büntetést, pedig nem tette volna máskor az ilyesmit semmiért. A suhanc bevágta orra előtt az ajtót. Ő künn várhatott a hidegben vacogó fogakkal. De most már várt, mert végére akart a dolgának járni. Ha ugy most előjönne a fegyverkovács részegen, forgó szemeivel, bizony menten leütné ott helyben. De hát Vilgraeter most már nem bánt semmit. Mit ér az élet igy? Pogány nép közepette, akik az Istenből csufot üznek és gonosz cselekedeteiket szenteltvizzel akarják lemosni.

Hosszu idő mulva egy ragyás, ráncosképü, fehérhaju ember nyitotta ki a kukucskálót. Annak is el kellett mondania mindent és hiába türelmetlenkedett, megint csak betették az orra előtt az ajtót. Végül a kis kunasszony nyitotta meg előtte az utat. Ez már ismerte és pár szót kérdezett tőle csupán. Felvezette az emeletre. Hosszu, kacskaringós folyosókon keresztül vitte. — No most csapdában volnék, ha Walz itt találna. Innen kijutni lehetetlen — gondolta borsódzó háttal az épitőmester. — De nemsokára ott állott Liza előtt, aki szomoru mosollyal kérdezte, mi jót hozott.

A kunasszony is ott állt. Vilgraeter aggodalmasan nézett reá. De Liza mosolyogva biztatta.

— Előtte beszélhetsz. Egyetlen lélek, aki velem tart. Önélküle nem birtam volna ezt a rabságot. Mondd hát bátran, mit üzent az az ember.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest, IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 7. SZÁM — 1925. FEBRUÁR HÓ 15.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

A Vitézi Rend bálja.

Február 7-én, szombaton este, a régi, hatalmas Vigadó igen fényes ünnepséget látott pompás falai között.

A Vitézi Rend bálja immár hagyományossá lett és a farsang egyik legmagyarabb, látványosabb felvonulása, amikor a fájdalmas nemzet egy kis időre felfüggesztvén komor hangulatát, kedvet, reményt, bizakodást merit a mult magasztos diszéből és hősi emlékéből.

Régen, zavaros, zivataros, szomoru időkben, folytonos küzdelem, vérfürdő és gyujtogatás közepette Balassi vitézei járták a gyönyörü magyar táncot és dalolták a táborban az örökszép vitézi nótákat.

Ma is, kegyetlen elnyomatás és szerteszakitottságunk idején, mint táborozó vitézek régen, ugy járták uj vitézeink a táncot, nem altatója ez öntudatunknak, nem mámorba ringatója, hanem annak megmutatása, hogy nem lógatjuk a fejünket hiábavaló kétségbeesésben, hanem fenntartott fejjel, büszkén nézünk a sorsunk, a jövőnk, nagy küzdelmünk és végső diadalunk elébe.

A gyönyörü és impozáns báli ünnepség lefolyása a következő volt:

A Vigadó előcsarnokában két oldalt délszaki növények voltak felállitva, a földön pedig a bejárattól egészen a kisteremig piros szőnyeg futott. A bejárattól jobbra és balra meggypiros korhü ruhába öltözött alabárdos vitézek állottak sorfalat.

A báli közönség autókon és fogatokon már kilenc óra előtt kezdett özönleni a Vigadóba, ugy hogy tizórára már csaknem megteltek a Vigadó hatalmas termei. Tiz órakor érkezett meg József Ferenc király herceg és Anna királyi hercegasszony, akiket nem sokkal utóbb követett József királyi herceg és Auguszta királyi hercegasszony Seefried Ottó grófnéval. Ezután érkezett meg Izabella királyi hercegasszony, fia, Albrecht királyi herceg társaságában. A királyi hercegi családot az előcsarnokban vitéz Igmándy-Hegyessy Géza alezredes fogadta a bálbizottság tagjaival és gyönyörü csokrokkal kedveskedett a királyi hercegasszonyoknak. Ezután a királyi hercegi családokat Mária Terézia korabeli huszárruhába öltözött testőrök kisérték fel a bálteremben. A királyi hercegi család érkezése idején a teremben a zenekar a Himnuszt játszotta.

Féltizenegy órakor a korhü jelmezbe öltözött heroldok harsonaszóval jelezték Magyarország Kormányzójának, vitéz nagybányai Horthy Miklósnak megérkezését. A Kormányzó hitvesével és leányával, vitéz fáji Fáy Lászlónéval érkezett vitéz Magasházy László őrnagy, első szárnysegéd kiséretében. A Kormányzót és családját az előcsarnokban vitéz báró Nagy Pál gyalogsági tábornok és vitéz Balogh Sándor tábornok, bálelnök, az összes törzskapitányok s a rendezőbizottság élén fogadta. A kormányzói család hölgytagjainak egyidejüleg szép csokrokat nyujtottak át. Festői látvány volt, mikor a Kormányzót és családját Mátyás király fekete seregének korhü jelmezébe öltözött vitézek kisérték fel a bálterembe. Felfelé a lépcsőn kétoldalt frakkba és egyenruhába öltözött tiszti vitézek állottak sorfalat, az emeleten pedig egészen a bálteremben lévő diszes emelvényig Bercsényi-huszároknak, Simonyi-huszároknak és Rákóczi-kurucoknak öltözött Ludovikások álltak sorfalat.

Miután a kormányzói család a királyi hercegi családokkal együtt elfoglalta helyét az emelvényen, a Turáni Regős-csoport turáni dalokat adott elő. A Turáni Regős-csoport éneke után Friesay Richárd honvédzenekara rázenditett a »Vitézek! Legények! Gyönyörü az élet tinéktek!« kezdetü vitézi csárdásra, amelynek hangjai mellett vitéz Fáy Lászlóné Albrecht királyi herceggel, Igmándy-Hegyessy Gézáné vitéz Thuróczy Gézával nyitotta meg a táncot. Ezután kezdetét vette a tánc, amely a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott. A Kormányzó kiséretével 12 óra után távozott el a bálból.

A Vitézi Bálon a főváros és a vidék előkelőségei szinte példátlanul nagy számban jelentek meg. A katonai előkelőségek között ott láttuk gróf Csáky Károly honvédelmi minisztert, nagybányai Horthy István lovassági tábornokot, vitéz Hellebronth Antal altábornagyot és még számosokat. A polgári társadalmat képviselték: Rakovszky Iván belügyminiszter és neje, gróf Bethlen Istvánné, nagybányai Horthy Istvánné, Scitovszky Béláné és még számosan.

A bál megrendezésének érdeme elsősorban vitéz Balogh Sándor tábornok, vitéz Bayor Ferenc őrnagy és vitéz Mátyás Sándor érdeme, akik fáradságot nem ismerő lelkesedéssel dolgoztak, hogy a magyar társadalomnak ezen szép ünnepe minél jobban sikerüljön. A bálon megjelent hölgyek közül a következőknek neveit sikerült feljegyezni:

Asszonyok: özv. Berzsenyi Sándorné, Bánó Ivánné, vitéz Bánó Kálmánné, Bacsay Imréné, vitéz Barcsay Ádámné, vitéz Csanády Frigyesné, vitéz Csécsi-Nagy Imréné, vitéz Császi Józsefné, vitéz Deschán Benőné, vitéz Doroghy Sámuelné, Erdélyi Mihályné, vitéz Felszeghy Ferencné, Földváry Elemérné, vitéz Falussy Istvánné, Gerove Lászlóné, vitéz Horthy Istvánné, vitéz Hellebronth Antalné, vitéz Igmándy-Hegyessy Gézáné, Kun Andrásné, gróf Károlyi Lajosné, vitéz Kalándy Imréné, Kun Miklósné, vitéz Kubai Lajosné, özv. vitéz Lorx Viktorné, vitéz Latzin Raymondné, vitéz Mátyás Sándorné, báró Maillot Nándorné, gróf Ilgássy Marianna, Miklós Rezsőné, vitéz Magasházy Lászlóné, Malonyay Tamásné, vitéz Somogyi Pálné, vitéz Sárkány Jenőné, vitéz Szilárd Zoltánné, Kalivvoda Jenőné, Mathevei Scholc Albertné, Karl Adolfné, Démusz Árpádné, Thorna Józsefné, özv. Pohly Jánosné, Tunyoghi dr. Szücs Kálmánné, Katz Péterné, Ujvárosy Szabó Lajosné, özv. Kichlenter Edéné, Philipp Gyu-

láné, Keller Ottóné, Kristyor Lászlóné, Bauer Árpádné, Andrássy Gézáné, Földes Béláné, Iby Dénesné, Ebinger Jánosné, Alex Miksáné, dr. Szentiványi Dezsőné, Gerlóczy Lászlóné, J. Karenovics Margit, vitéz Tanitó Béláné, Domokos Ernőné, vitéz Kubay Lajosné, özv. Berzsényi Sándorné, özv. Idrályi Endréné, Bernáth Elekné, gróf Károlyi Lajosné, Sághi Stefán A.-né, dr. Gunda A.-né, Lackovics Gy.-né, vitéz Hennyey Gusztávné, Gács Jánosné, Bárány Béláné, Perczel Móricné, vitéz Szabó Dezsőné, Krayer Krausz Arnoldné, Barabás Emilné, Ambrózy Gyuláné, Szőke Béláné, vitéz Fogarassy Árpádné, Szabó Károlyné, Kuczkai Endréné, Adlerné Koór Etti, vitéz Finy Béláné, vitéz Massányi Imréné, Velter Árpádné, vitéz Kovács Endréné, Bakos Bertalanné, vitéz Uhlyarik Jenőné, dr. Havlin Károlyné, Megay Oszkárné, Csáky Károlyné, Major Henrikné, özv. Orbán Lászlóné, Rakovszky Ivánné, Falda Lászlóné, Szobolay Gyuláné, dr. Hankovszky Zoltánné, Philipovich Viktorné, dr. Haeyduck Ödönné, Kohler Lászlóné, Karrics Rudolfné, Kesserü Györgyné, Démus Árpádné, vitéz Schamschula Rezsőné, vitéz Toókos Gyuláné, gróf Teleki Tiborné, dr. Magurányi Jenőné, Benkő Ernőné, dr. Bodor Aladárné, Gyurics Istvánné, báró Bömy Oszkárné, vitéz Farkas Jenőné, Vörösz Istvánné, Hikics Istvánné, Horák Gyuláné, Szabó Andorné, Uhlrich Lászlóné, dr. Rejtő Jenőné, dr. Cseh Mihályné, Sletner Dezsőné, vitéz Filep Józsefné, lovag h. Haupt Károlyné, Stechner Áronné, dr. Max Fürstné, Dessewffy Lászlóné, báró Rudnyánszky Miklósné, dr. Weilinger Lászlóné, Mihalovich Károlyné, dr. vitéz Traky Dezsőné, dr. Geöcze Bertalanné, Magyar Jánosné, dr. Takács Gusztávné, Horváth Zoltánné, Nagy Elekné, dr. Szentgyörgyi Edéné, Aprily Dezsőné, Hasza Istvánné, Gácsi Jánosné, Primusz Jánosné, Mód Lajosné, dr. gáthaljai Gorove Lászlóné, Wágner Károlyné, özv. Ferenc Józsefné, Filipich Kornélné, nagyborsai Farkas Jánosné, felapáti dr. Molnár Ferencné, décsői vitéz Móricz Kálmánné, nemes Nováky Gáborné, dr. Lápossy Gézáné, dr. Táborszky Károlyné, Domonkos Ernőné, vitéz Kubay Lajosné, Kalivoda Jenőné, matcoci Scholtz Albertné, özv. Misley Kálmánné, Kovalik Rezsőné, Horváth Lászlóné, Nemes Józsefné, Zsedényi Zoltánné, Lehóczky Antalné, Lipcsey Attiláné, Oláh Józsefné, Dorner Gyuláné, Schuller-Boschy Gidóné, Schuller-Boschy Manci, lovag Trautmann Egonné, Toma Józsefné, Zalán Antalné, dr. Ruschel Mihályné, vitéz Elefánty Károlyné, Klemm Lászlóné, Dávid Károlyné, Hahn Józsefné, Schön Győzőné, vitéz Falussy Jenőné, Balás Károlyné, Bánó Ivánné, Keserü Györgyné, nemes Doboss Gyuláné, egyházpákai Andresy Gézáné, özv. Bolgár Ferencné, Perl Józsefné, Freind Sándorné, dr. Gecsey Mihályné, Siebert Gyuláné, dr. Komlóssy Károlyné, vitéz Csiszár Pálné, dr. Kerekes Istvánné, Katz Péterné, Gulden Richárdné, vitéz Tóth Imréné, tunyoghi dr. Szüts Kálmánné, vitéz Gálocsy Zsigmondné, nagytéfasii Ercsey Gyuláné, vitéz dr. Vass Lajosné, Linkess Győzőné, Csáky Károlyné, vitéz Major Henrikné, Csekmanek Rezsőné, Breznóczy Sándorné, özv. halászi Juhász Károlyné, dr. Hoffer Lászlóné, Krucsnik Aurélné, Martinovics Istvánné, Lőrinczy Gézáné, özv. Illés Károlyné, vitéz Cséka Ferencné, Bartha Lászlóné, Szentandrássy Jenőné, Vécsey Ferencné, dr. Szintay Lajosné, Kacsoh Kálmánné.

Leányok: Schóczky Ilonka, bánóczi Horváth Klára, Ticsénszky Marienn és Pötyi, Mády Bözsike, Károlyi Piroska, Koncsek Irén, Bocsánszky Baba és Nusi, Svéda Erzsike, Szoták Márta, Kocián Edit, Mártonffy Aranka, Kolényi Rózsi, Majthényi Médi, Szabó Zsuzsánna és Dudus, Szilassy Baba, Nagy Ilona, Gertner Dusi, Dörner Margit, Nagy Györgyike, Hadnagy Sárika, Székelyhidi Adrien, Balogh Etus, Szép Ilonka, Sáfár Annie, Pálffy Bözsike és Irénke, Tarjáni Lili. Koller Gizike, Kuth Rózsika, Obeditsch Ida, Takács Kató, Wermes Mária, Purgly Mária, László Margit, László Ella, Matzky Gizi, Lucz Gizella, Porupiky Margit, Wörös Livia, Baranyay Bözsi, Gyalay Stefánia, Frieud Anni (Newyork), Székelyhidi Ilona, Mengeringhausen Margit, Novák Ilonka, Szőke Magda, Fogarassy Ilonka, Kövendi-Nagy Ilona, Koór Gizella és Margit, Miklós Elektra, Kőszegi Terike, Falcz Mancika, Megay Gizella, Csáky Mária, Orbán Mártha, Dischka Etel, Svastits Evelin, Szép Ilonka, Gulden Lily és Kató, Dessewffy Anczy, Cseh Illike, Stepanek Margitka, Mihalovich Angela és Erzsébet, Takács Borika, Nagy Lily, Lipp Terike, Frint Anny, Székely Icza, Molnár Tusi, Ferencz Aranyos, Gátaljai Gorove Erzsébet, Telapáti Molnár Baba, Móricz Irénke és Nóra, Lopussny Zsóka, Zivuska Irén és Mariska, Turcsa Icza, Lehotzky Ilonka, nemes Bocsári Swatits Evike, Egyházpekay Andrássy Kornélia, Zsubrik Stefike, Debreceni Nagy Alice, Kerekes Ily, Reviczky Irma, Salamon Judit, Horváth Miczkó, Szepesy Mária, Pohly Duci, Salamon Zsuzsánna, Ujvárossy Szabó Lili, Philipp Matild, Keller Ella, csokai Fényes Gizi, Michey Baba, Zivuska Irén és Mariska, Idrányi Nelli, Papársi Nelli, Bokor Ili, Szentgyörgyi Czeke Amália, Lackovics Zsófia.

Páter Anaklét.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Hol a Hargita kopasz homlokát tajtékos felhők csókolgatják; hol a csintalan Olt vize végigkanyargózik a hegyekhez közel; hol ábrándos falvak sorakoznak a pompázó Csiki-medencében egymáshoz közel; hol a Kárpátok bérei elválhatatlan örök szeretettel ölelik körül a székely ősföldet, — ott a Somlyó-hegy lábánál impozáns kettőstornyu templom várja a hivőket és abban a »csodákban jeleskedő Mária« szobor a hozzá menekvőket.

Fent, magosan, a templom homlokzatán, a tornyok között a zarándok már messziről meglátja a csodákban jeleskedő Mária-szobor ezüstércből kalapáccsal vert és megaranyozott hasonmását és alatta a fehérségből tündöklően ragyognak a betük:

SpLenDor ob eLIsIs CeLebrI reDIt arte

rVInIs aeDIbVs o VIrgo! gLorIa nostra

tAI-s

1802—1870.

És a zarándokló magábaszállitan örvendez, hogy »Ujra ragyog, te dicső Szüz! itten fénye lakodnak, mely sok vészes időn át a romokba' heverte.*

* P. Tima Dénes: A csiksomlyói segitő Mária.

Páter Anaklét franciskánus szerzetes is utrakelt Moldvából, hogy szemtől-szembe lássa a Csodatevő szobrot. Saruját megerősitette, vándorbotját kezébe vette és Isten nevében elindult a hosszu utra, messze Csikország felé. Lelkét csordultig megtöltötte a nagy háboru sokféle kinjának szemlélete, a felburjánzott bünök töméntelensége.

Irgalmat ment esdekelni.

Éjszaka bokrok tövén hált, nappal imázva bandukolt. Ha utközben megkinálták a zarándokot itt-ott étellel, jó volt, ha nem, ugy is jó volt.

Minden gondolatát imáin kivül a szobor meglátása töltötte be. Hiszen ismerte annak történetét születésétől kezdve! És most, igy egyedüli bandukolásában elrajzottak emlékezetében a szobor történetét illető képek a pergament-krónikák szines betüi.

— Konstantin Rómából Bizancba teszi át székhelyét. A templomokat felékesittetvén, a szentek szobrait megfaragtatja. Emigyen elkészül a csodákban jeleskedő Mária szobra is... Mi szép, mi fönséges lehet!... És azután?... Azután következtek a csodák...

A Kárpátok mind tisztábban mosolyogtak kékségükkel a távolból és Anaklét atya meggyorsitotta lépteit. Ugy vágyakozott, hogy minél előbb a határra jusson, hogy minél hamarabb céljához jusson. Lábait megvérezte az ut köve, ám ő mivel sem törődve sietett.

Hatvan. — Tápióbicske. Isaszeg.

Irta: Vitéz BETHLENFALVY GYULA, ny. ezredes, székkapitány.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharc egén egy rendkivül szép üstökös csillag ragyogott, melynek pályafutása alatti szemkápráztató, vakitó fényességét csodálkozva nézték a földnek összes népei. »Magyar Honvédhadsereg« volt a neve ennek a ragyogó csillagnak, amely rövid, de glóriás pályafutásában feltartóztathatatlanul haladt előre mindaddig, mig egy sötét, fénytelen nagy testbe, az orosz meteorba nem ütközött, aztán széthullott az — örök dicsőségbe.... Tavasz jön most is, rügyfakasztó, feltámadást jelképező tavasz, mint akkor volt és mi, akik ennek a ragyogó, szép csillagnak a nevét, a »honvéd« nevet viseljük, illő dolog és kegyeletes kötelesség, hogy ennek fényes pályafutásáról megemlékezzünk.

Sokan nem ismerik már a históriáját a hatvani ütközetnek, mely az 1849. évi tavaszi hadjárat szakadatlan győzelmes harcainak sorozatát nyitja meg. A Gáspár tábornok parancsnoksága alatt állott VII. hadtest 1849. április 1-e és 2-a közötti éjjel, Hart körül szállottak táborba. A Hatvanban szállásoló Schlick osztrák tábornok tetemes erőkkel vonult ki április 2.-án reggel Hatvanból Hort felé, hogy a VII. magyar hadtestet megverve, azt onnét elkergesse. Kiindulása előtt Schlick tábornok, a magyarokon veendő győzelem megünneplésére, a hatvani prépost lakában győzelmi diszvacsorát rendelt meg, a város előkelőségét pedig fenhéjázó dicsekvéssel hivta meg a magyar honvédekre rendezendő nyulászatának látványosságára; azonban — ember tervez, Isten végez. Délután 2 óráig tüzérségi harc, ekkor Schlick támadásba megy át, egy dzsidásezreddel és egy dragonyos osztállyal megtámadta négy huszárszázadunkat és azt heves kardtusa után visszanyomja. E sikeren felbuzdulva összes hadosztályait támadásra rendeli, de ekkor balszárnyunkon megjelenik Pöltenberg III. hadtestéhez tartozó 9. honvédzászlóalj, a 19. sorezred 3. zászlóalja, a 3. huszárezred és a lengyel légió, mely segitséggel hadtestünk az egész vonalon támadásba megy át. A balszárnyon a lengyel légió elnémitja az osztrák ágyukat, a jobbszárnyon Pöltenberg rohammal foglalja el a szőlőhegyeket és az osztrákokat bekeritéssel fenyegeti. Schlick látva, hogy hadai vitéz honvédeink szoronytámadásai alatt erősen ingadoznak, visszavonulót fuvat és a fegyverbecsület megmentése céljából Hatvan utcáin még megkisérli a harcot, itt azonban, a harc hirére Jászárokszállásról csak a saját személyében átnyargalt Kiss Ernő altábornagy vezette az utcai harcot, melyből vitéz honvédeink szuronyai elől nyulakként szaladtak és nyakra-főre menekültek az osztrákok a Zagyván át Bag felé.

A hatvani győzelem stratégiailag igen fontos helyzetbe juttatta hadseregünket.

És most jön a komikus része a dolognak: Schlick tábornok Hatvan város előkelőségeit meghivta a magyar honvédekre rendezendő nyulászat látványosságára és valóban a meghivottaknak még eddig soha senki által és sehol nem látott ritka látványosságban volt részük, mert Schlick generális osztrák vadászai futó nyulakká, a nyulaknak képzelt honvédek pedig üldöző vadászokká változtak át. A hatvani prépost lakában Schlick generális által megrendelt vacsorán pedig a hős magyar honvédtisztek üritettek poharat a magyar fegyverek győzelmére és a magyar vitézség dicsőségére.

»Schlick generális tervezett — a magyarok istene végezett«.

*

A dicsőséges szabadságharc 1849.-i tavaszi fényes eredményü csatái és ütközeteinek sorrendjében Hatvan után Tápióbicske következik, mely teljesen hasonlatos az 1800-ban Napoleon és Melas osztrák tábornok között vivott marengói csatával, mindkét

---

Egyik nap delén pedig a hegyekhez ért, de csak ment, ment minden fáradtság nélkül tovább és tovább.

— 1453... Konstantinápoly eleste — tolódtak szüntelen gondolatai. — A szobrot Bákóba (Moldvába) mentették a hivők. Az ő kolostorába, ahonnan indult s hol testvérei aggodalmasan gondolnak most reá... 1520... A törökök ide is eljutottak... A zárda rombadől, a templom elpusztul és a szobor — Erdélybe kerül... Csiksomlyóra... És azóta a moldvaiaknak nincs semmi akadály, nincs semmi nehézség, évenként óriási tömegekben zarándokolnak Mária szobrához... Még akkor a Nagysomlyó tetején állott a zárda és templom. Ma már ott csak romhalmaz lapul, de a szobor él. Él az uj templomban és várja a hozzátérőket. Pedig mennyi viszontagság volt ezen időkben!... Thököly Imre felkelése 1690-ben... Törökök, tatárok, ariánusok... És hiába volt minden ellenkezése a pogánynak. Hiába sujtott korbácsával a szobor arcába a tatár, keze bénultan hanyatlott alá. Hiába döfött lándzsájával felé a török, aléltan esett össze.

Este lett.

Anaklét atya egy fatörzs tövébe huzódott nyugalomra. És késő éjszaka lehetett már, mikor hangok zajára ébredt.

— Van ám ott kincs rettentő sok.

— Elszedjük.

— A vasajtó mögött... Arany, szinezüst... A szobor szinarany tiarája, meg a gyógyultak által ajándékozott sok kéz, láb, szív, mind aranyból meg ezüstből. Kinek mije fájt, azt csináltatott és a papoknak adta... Mire az nekik?...

— Elszedjük.

— De hátha, csak ugy, nem hagyják elvinni?

— Nem hagyják?... Eggyel több vagy kevesebb... Azok a papok is magyarok, nem kár értük és nem lesz bajunk.

— No majd holnap meglátjuk... Aludjunk!

Páter Anaklét mindent megértett.

Nesztelen szedelőzködött és leereszkedett a völgybe. Maga sem tudta, hogy miként, az ismeretlen utakon át még hajnalra a zárda előtt állott.

Mikor pedig napkelte után az oláh katonák a kolostorba érve a kincset keresték, üresen találták a kamrát.

Páter Anaklét örömtelt lélekkel imádkozott somlyói testvéreivel együtt a csodákban jeleskedő Mária szobra előtt, pedig mindannyiuknak háta kisebződött a dühödt korbácsütésektől, de boldogok voltak. Boldogok voltak mind a kiállott fájdalomért, de boldogságában legjobban Páter Anaklét szive dobogott.

A templom ablakain pedig szines fénysugár ömlött, hogy becézőn körülsimogassa az imába merült szerzeteseket és a csodákban jeleskedő Mária aranyos szobrát.

esetben franciák és magyarok az ütközetet elvesztették, míg ugyanazon harcot megujitva, mindketten teljes győzelmet arattak ellenfeleik felett. Klapka tábornok hadtestével 1849 április 4-én, azon hiszemben, hogy Jellasicsnak Tápióbicskén gyenge hátfedezete alatt csak podgyásza van, azt megtámadta. Feltevésében azonban csalódott, mert Jellasics akkorára már Bicskén hat gyalogzászlóaljat, 14 lovasszázadot és 12 ágyut összpontositott. Klapka ezen erőt csak két dandárral támadta meg, mig másik két dandárát tartalékul a fekete erdői hid töltésnél hagyta. A meglepett ellenség, hogy a harchoz időt nyerjen, hat század báni huszárt vetett a mieink elébe, de ezeket a mi huszáraink heves kardviadal után visszaüzték és itt egy szép magyar virtusról kell megemlékezni. Sebő ezredes, a mi huszárraink parancsnoka, a visszaüzött báni huszárok hatalmas termetü őrnagyát, gróf Riesedelt, az osztrák hadsereg egyik legjobb vivóját párviadalra hivta ki. A viadal hosszu és elkeseredett volt, Sebő már két sebből vérzett, midőn végre ugy vágta agyba Riesedelt, hogy az szörnyet halva bukott le lováról. Klapka két támadó dandárát az osztrákok visszanyomják. A visszanyomulók a tartalékban volt Máriássy hadosztályt is magukkal ragadják és hanyathomlok rohannak a Tápión és a hidon keresztül. Az ellenség a Tápión is átkelve, már Nagykáta közelében üldözik a mieinket, amidőn szerencsére beérkezik a hősök-hőse, Damjanich is hadtestével és a Leiningen és Kiss Pál dandárait a Tápió felé küldi támadásra, ezek megállitják az osztrákokat és a Tápió mögé üzik. A Tápió-hidat azonban az osztrákok szivósan tartják mindaddig, mig a rettenthetetlen 3-ik és 9-ik pirossipkás zászlóaljak őket onnan szuronnyal ki nem verik. Ennek láttára Klapka hadteste is összeszedi magát, átkel a Tápión és Damjanich dandáraihoz csatlakozva, támadásbá megy át. És most szerepek cseréltetnek, az egész vonalon szuronnyal támadó honvédeink rohamai alatt, felbomlott kötelékekkel futnak az osztrákok Bicskére, majd innen a Tápióságon át visszavonult áruló horvát bán, Jellasics után.

Ezen ütközetben vitézségükkel különösen kitüntek Kiss Pál ezredes, gróf Leiningen, Földváry és Czillich őrnagyok a katonai érdemjel harmadik osztályával diszittettek fel.

*

A dicsőséges szabadságharc 1849-iki győzelmes, tavaszi hadjáratának egyik fényes fegyverténye Isaszeghez füződik. A kivivott győzelemben nemcsak honvédeink utólérhetetlen vitézségének, hanem oroszlánrésze volt még a rettenetes helyzetében sem csüggedő, önmagában és csapataiban sziklaszilárdan bizó vezérnek, a hősök-hősének, Damjanich János tábornoknak. Isaszegnél a harcot 1849 április 7-én délután 2 óra tájban, a kiváló tehetségü, de kitartásban és erőben gyönge, szerencsétlen két balkezes Klapka tábornok vezette be. Csapatai Klapka erélytelensége miatt itt is, mint Tápióbicskénél, rövid harc után visszafutottak és a második harcvonalban volt Bobics-dandárt is magukkal ragadták. E válságos helyzetben fejlődött harchoz Damjanich hadteste, ki, hogy Klapka csapatait megmentse. Kiss Pál dandárát vetette az üldöző osztrákok elébe. Jellasics most az Isaszeg hátamögötti nagytarcsai erdős dombokról gyilkos tüzelést zuditott Damjanich előrenyomuló hadtestére. Damjanich azonban nem sokat gondolkozik, hanem a szuronyt kitünően kezelő csapataival az erdős dombok felé fordul, hogy az osztrákokat onnan elüzze. E pillanatban jelent meg Damjanich oldalában, Gödöllő felől Schlick hadteste, melyet, mivel a Gáspár tábornok VII. hadteste Bagról nem mozdult, Windischgrätz szinte Isaszeg felé inditott. Damjanich, a hőslelkü tábornok ebben a rettenetes helyzetben sem ingadozik, nem enged egy talpalatnyi földet sem és huszonhárom rohamot veret vissza, véres kézitusában, este 11 óráig kitartva a legnehezebb helyzetben, megmentette a hadsereget a visszavonulástól és rendithetetlen kitartásával kierőszakolta a győzelmet. Eközben Aulich hadteste is harchoz fejlődik, a kókai dombról a harctérre vágtató Görgei fővezér pedig a Klapka visszavonuló zászlóaljai elé állva kiáltja: Előre fiuk! Ma győznünk kell vagy visszavonulni a Tisza mögé! Előre fiuk! — kiáltja végre Klapka is, kinél csak a vezér lelkesitő példája hiányzott. — És ha most ennél az általános, lelkesült támadásnál, tétlenül a szélső jobb szárnyunkon volt, Gáspár tábornok a VII. hadtesttel Besnyőről, a szélső balszárnyunkon szintén tétlenül időzött Dipold-dandár Pécelről az ellenség hátába kerülnek, az osztrák hadsereg katasztrófája teljes lett volna. Igy is, dacára kedvező helyzetüknek, vitéz honvédeink szuronytámadásának ellent nem állhatva, az egész vonalon visszavonultak és a harcteret és a győzelem dicsőségét vitéz hadseregünknek engedték át. És nagyszombat napja lévén, az Ur feltámadásának ünnepén, az osztrákokat tüzzel üldöző vitéz honvédtüzérségünk ágyui éretorkának menydörgő szózata hirdette világgá az Isaszegnél kivivott győzelem dicsőséges »Allelujáját«.

Az isaszegi győzelem estéjén, Kossuth Lajos kormányelnöknek a gödöllői főhadiszállásról Debrecenbe, a honvédelmi bizottmányhoz küldött győzelmi jelentésének utolsó pontja ekként szól: »Késő éjjel van és én fáradtan, de nyugodt lélekkel azon nyoszolyában hajtom álomra fejemet, melyből ma reggel riadva szökött ki Windischgrätz, futásban keresve menedéket az igazságos Istennek hadseregünk vitézségében megnyilatkozott bosszuja elől«.

Turáni regős.

Bolygó turáni regős vagyok én,
Ki a parketten utat vesztett;
Titkon talán a Hadurt siratom,
Amig imádom a keresztet.

Bolygó turáni regős vagyok én,
Nem ismerek a csillagomra;
Ó csapjatok fel, vad táltos tüzek,
Hadd találok a régi nyomra!

Piros pünkösdi rózsa nyilik ott
És regős társak énekelnek;
Dalolják álomlátó Emesét
S Botond vezérrel utra kelnek.

Bolygó turáni regős vagyok én,
Uj ut, uj tüz, uj csillag-vágyó;
Fölém tornyosodik az ősi vágy,
Komoran, mint a Királyhágó!...

Az én utam a »Vadak Utja« lesz
S a csillagom is ottan fénylik
És csillagtalan éjen a tüzem
Felcsapkod a mérhetlen égig!

És égő, piros rózsák nyilnak ott,
Hol szerelemről énekeltem...
Tábortüzek és vérrózsák acok,
Mert — Magyarország a szerelmem!

Miklós Vitez.

VILÁGFOLYÁSA

A szerbiai választások. — Bethlen miniszterelnök Genfben. — Oláh katonai visszaélések. — A görög király bukaresti kalandja.

Vasárnap zajlottak le a szerbiai választások. Veszedelmes arányu korteshadjárat előzte meg a választást és az előzetes jelentések szerint 12 halott, 38 sulyos és több száz könnyü sebesült áldozata volt a korteshadjáratnak. A választásokat az agg Pasics szerb miniszterelnök rendezte, aki, külön e célból vette át a kormányt, mert a régi skupstinában az ellenzék többségben volt. A megelőző választáson megválasztott Radics-párti képviselők hosszu időn át tiltakozásuk jeléül nem léptek be a skupstinába s csakis akkor jelentkeztek mandátumuk igazolása végett, mikor már a kormány lépéseket tett a távolmaradó képviselők mandátumának megsemmisitésére. Erre aztán a Radics-párti képviselők is benyujtották mandátumaikat és igazolás után bevonultak a skupstinába s mint ellenzéki többség leszavazták a kormányt. A kormány lemondása után ellenzéki pártokból alakult uj kormány nem boldogult, mert Radicsék nem léptek be a kormányba. Ezután ujra Pasics vállalta a miniszterelnökséget és feloszlatta a skupstinát s uj választásokat irt ki. A választáson az ellenzék győzelme esetében a délszláv állam sorsa dőlt volna el. Éppen ezért Pasics kiméletlenül és a legnagyobb eréllyel fogott hozzá az ellenzék letiprásához. Egyrészről ilyen módon akarta biztositani a választási győzelem kicsikarását, másrészről pedig már előre bejelentette, hogy az ellenzék győzelmének esetében a parlamentet szétoszlatják és katonai diktatura következik.

Az ellenzék tehát jóelőre tudta, hogy a választások eredménye reá nézve csak kedvezőtlen lehet. A választási harc egyik első lépése az volt, hogy Radicsot, a horvát ellenzék vezérét pártjának valamennyi vezetőjével együtt elfogták és minden alsó és felsőfoku biróságnak egybehangzó felmentő határozata ellenére is az egész választás alatt fogvatartották. Ezzel az ellenzék müködését sikerült nagyjában megbénitani. A választáson a kormánypárti radikálisok legyőzték az ellenzéket és 10 mandátummal több jelöltjük győzött, mint az ellenzékiek. Szerbia müveltebb részeiből, Horvátországból, Bácskából és a szlovén Krajnából érkező hirek borzalmas választási atrocitásokról szólnak. Zentán egyszerüen összetörték és kidobták a magyarpárt urnáit. Igy azután a magyarpárt jelöltjére nem lehetett leszavazni. Szabadkán körülvették a választási helyiséget és az ellenzéki választókat elzavarták. Mikor aztán az ellenzéki választók panaszra mentek a választási biztoshoz és ez személyesen akart rendet csinálni az urnák körül, őt is egyszerüen elzavarták a szavazókkal együtt. Nem csoda, hogy igy a magyarpárt egyetlen jelöltje sem győzött. Horvátországban már nem ment ilyen simán a dolog. Mikor a csendőrség varasdmegyei helyiségben meg akarta akadályozni az ellenzéki szavazókat a leszavazásban, a tömeg megrohanta a 4 főből álló csendőrsöt és azt a szószoros értelmében agyonverte. Egy másik horvát faluban maga a választási elnök függesztette fel a választást a folytonos véres tüntetések és az általános verekedés miatt. Egy másik horvát helyen az ellenzéki bizalmi férfiut felszólitották, hogy távozzék az urna mellől és mikor ezt megtagadta, a kormánypártiak őt is agyonverték. Az erre következő általános verekedésben két csendőr halálosan megsebesült. Ezek történtek Szerbia müveltebb részén. Elképzelhető tehát, mi történhetett Délszerbia vad részein, ahol a mohamedánokat nemrégiben még ugy vadászták a szerbek, mint a nyulat. Nagyon is jól tudhatja azt mindenki, mit jelent ezekután a szerb kormány hivatalos jelentése: »A radikális kormánypárt 33 szavazatot nyert, nagyobbára a délszerbiai mohamedánpárt rovására«. Mivel pedig a Radics-pártiak mégis csak 70 mandátumot szereztek, a kormány elhatározta, hogy 37 Radics-párti mandátumot megsemmisitenek az állam védelméről szóló törvény alapján. Igy azután Pasics célját eléri és sikerül megmutatnia, hogy ravaszsággal és kiméletlenséggel még mindig legyőzi az ellenzéket.

A Nemzetek Szövetsége tanácsának pénzügyi bizottsága pénteken kezdette meg tanácskozásait Genfben. A tanácskozások napirendjén Magyarország pénzügyi ujjáépitése is szerepel. Bethlen István gróf miniszterelnök pénteken délután előadást tartott a bizottság ülésén Magyarország ujjáépitésének állásáról. A tanácskozásokon részt vesz még Korányi Frigyes bárón, a párisi magyar követen és Popovics Sándoron, a Nemzeti Bank elnökén kivül Smith Jeremiás, a népszövetség magyarországi főbiztosa is, aki személyesen terjeszti elő jelentését.

Oláhországból katonai visszaélések hire érkezik. Az ilfovi katonai sorozóbizottság egyszerüen megadóztatta a községeket és azokat, akik nem fizettek, behivták katonai szolgálatra, akik pedig fizettek, hazaküldötték. Azonkivül ügyesebb iparosokat többször egymásután behivtak és az ezredes magáncéljaira ingyen kellett dolgozniok. A dési választási visszaélések tovább is foglalkoztatták a bukaresti parlamentet. Végül is kimondották, hogy a dési választások felülvizsgálatára bizottságot küldenek ki. Az ellenzék tiltakozott az ellen, mert a visszaéléseket a kisebbségben maradt kormánypárt követte el és most a vizsgálattal csak az ellenzéki mandátum igazolását akarják elhalasztani. Az uj közoktatásügyi novella is nagy izgalomban tartja a kedélyeket. El akarják rendelni ugyanis azt, hogy negyedik és nyolcadik osztályok után idegen helyen, idegen bizottság előtt külön képesitővizsgát kell tenni a növendékeknek. Általános felzudulás fogadja ezt a magyar kisebbség ellen irányuló rendelkezést annál is inkább, mert lehetetlen és képtelen pedagógiai intézkedésnek is tartják, különben sem lehet egy tankerület növendékeit 7—8 napig összezsufolni valamilyen kis városban.

Bukarestben érdekes kalandról beszélnek mostanában. A trónfosztott görög király most apósánál, az oláh királynál vendégképpen Bukarestben tartózkodik és mivel automobiljával az utca baloldalán haladt, egy rendőr megállitotta és bekisérte a kerületi rendőrkapitányságra. Mivel pedig a görög király nem tudott oláhul, a rendőrségen pedig senkisem tudott franciául, ezért az egyik szobában őrizetbe vették. A hivatal vezetője csak fél óra mulva került elő és ekkor derült ki az, hogy kit tartanak fogva. Erre azután sürü bocsánatkérések közben elbocsájtották.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy ístení örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

FEBRUÁR	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
16 Hétfő	Julianna sz.	Julianna	A hét elején a nap 6 óra 20 perckor kél és 5 óra 10 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 15 perckor kél és 5 óra 15 perc kor nyugszik.
17 Kedd	Donát pk. vt.	Donát	
18 Szerda	Simon pk.	Konrád	
19 Csütörtök	Konrád	Zsuzsanna	
20 Péntek	Aladár pk. †	Álmos	
21 Szombat	Eleonóra	Eleonora	
22 Vasárnap	D. Farsangv.	D. Gerzson	

Egy kitünő magyar ember halála.

Petrogalli Oszkár dr. besztercebányai ügyvéd, a felvidéki magyar ellenzéki pártok központi irodájának igazgatója, szivszélhüdés következtében hirtelen elhunyt.

Petrogalli Oszkár dr. besztercebányai ügyvéd, a cos magyarság egyik legfáradhatatlanabb, lelkesebb, áldozatkészebb vezére, egyben a Prágai Magyar Hirlap egyik alapitója és főszerkesztője, egyéni érdekeinek, egészségének és nyugalmának teljes feláldozásával mintegy vértanuja lett a magyar szabadság ügyének. Vele a magyarság a legnehezebb időkben hü fiát és mindvégig kitartó, lelkes, bölcs apostolát vesztette el.

A felvidéki magyar ellenzék központi irodájának Petrogalli Oszkár halálával megüresedett igazgatói állását a szövetkezett magyar ellenzéki pártok egyelőre nem töltik be. Szó van arról, hogy az irodát átszervezik és a vezetői teendőkkel elnöki minőségben Bittó Dénes keresztényszocialista párttitkárt, az adminisztrációs igazgatói teendőkkel pedig Flachbarth Ernő dr.-t bizzák meg.

Petrogalli Oszkár dr. lelkiüdvéért volt osztályfőnöke és tanára Simonidesz István kegyesrendi áldozár, volt középiskolai igazgató, február 13-án, pénteken reggel féltiz órakor, Budapesten, a kegyesrendiek házikápolnájában gyászmisét mond.

⊙⊙

Az időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Az Izland és Norvégia között levő depresszió hatását egész Nyugat-Európában érezteti, ahol süllyedő légnyomás és élénk délnyugati áramlás mellett borult idő uralkodik. A maximum délkeletre került. Hazánkban feltünően meleg nyugati légáramlás uralkodott. A hőmérséklet legtöbb helyen elérte a 15 fok Celsiust, de éjjel ismét a fagypont alá süllyedt. Csapadék nem volt.

Szapáry László gróf az angol királynál. Szapáry László gróf Magyarország volt londoni követe, mint Londonból jelentik, a napokban bucsukihallgatáson jelent meg György angol király előtt.

Uj londoni követünk állomáshelyére érkezett. Londonból jelentik: Zichy Rubido Iván gróf, Magyarország uj londoni követe, kedden éjjel a Viktória pályaudvaron Londonba érkezett. Az uj követet a pályaudvaron Nelky Jenő követségi tanácsos fogadta a magyar követség egész személyzetének élén.

A svéd követ átadta megbizó levelét. A kormányzó szerdán délben ünnepies kihallgatáson fogadta Alstromer J. Magnus báró svéd királyi rendkivüli követet és meghatalmazott minisztert. A követ ez alkalommal átnyujtotta megbizólevelét. Az ünnepies fogadásnál közremüködött Bartha Rikárd kabinetirodai főnök és Ambrózy Lajos gróf rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter.

Gazdaifjak figyelmébe. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a külföldön tanulmányokat folytatni kivánó gazdaifjak figyelmét, hogy a Magyar Gazdaszövetség a német gazdasági intézményekkel karöltve ez évben is megrendezi a tavalyihoz hasonló gazdaifjusági csereakciót. A csereakció időtartama hat hónap. Jelentkezhetnek tizenhat éves kortól harminc éves életkorig olyan gazdaifjak, akiknek szülei önnálló gazdasággal birnak. A jelentkezők német gazdacsaládoknál lesznek elhelyezve és résztvesznek mint családtagok az összes mezőgazdasági munkában. A jelentkező magyar fiu helyébe annak a német családnak a gyermeke jön Magyarországba, ahová a magyar fiu kiment. A csereakció időtartama alatt az ellátás dijtalan, mert ez kölcsönös. A részvételi dij hárommillió korona, amely összegben bentfoglaltatik az oda- és visszautazás költsége, továbbá a Németországból hazajövetelük alkalmával rendezendő tanulmányut költsége. Ezen összegből egymillió korona március 1-ig, kétmillió korona szeptember 15-éig fizetendő be a Magyar Gazdaszövetség pénztárába (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. I. em.). A csereakcióba felvett gazdaifjak 1925. március 28-ikán gyülnek össze Budapestre és ugyanazon nap este 8 órakor indulnak a Magyar Gazdaszövetség titkárának vezetésével Németországba. A német ifjak 1925. április 6-án délelőtt érkeznek Budapestre és még ugyanazon nap indulnak magyar cseretestvérük szüleihez. Mivel az egész országból összesen csak ötven gazdaifju megy ki Németországba és ugyanennyi német jön Magyarországba, a jelentkezéseket korlátolt számban vehetjük figyelembe. Aki a jelentkezés után a felvételről szóló értesitést megkapta, a Magyar Gazdaszövetségtől, az váltsa ki a Németországba szóló utlevelét és egyidejüleg küldje be a részvételi dij első részletét. A jelentkezés alkalmával közlendő a gazdaifju életkora, vallása, a szülői birtok nagysága. A bejelentések a szülők részéről történik, ezt azonban ajánlania kell a helybeli községi elöljáróságnak, vagy gazdakör, hitelszövetkezet, vagy a Hangya Szövetkezet vezetőségének. A csereakcióba felvett gazdaifju hozzan magával legalább két rend munkaruhát, egy rend ünneplőruhát, négy rend fehérnemüt és két pár lábbelit. Ezenkivül két napra való élelmet. Jelentkezni lehet a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamaránál február hó 15-éig (Debrecen, Piac-u. 9. I. e.).

Repülők szerencsétlensége. Párisból jelentik: A Niger-menti Niameyből érkezett távirat szerint a hirneves Vuillemin aviatikus repülőgépe lezuhant és összetörött. Vandelle őrmester meghalt, a repülőgép utasai Vuillemin, Dagneaux és Knecht megsebesültek.

Pusztitó szélvész Hollandiában. Csütörtökön éjjel rettenetes délnyugati szélvész dühöngött Hollandia fölött. A szél ereje másodpercenként 31 méter volt, mig a legutóbbi husz év alatt a legerősebb szélvihar is másodpercenként csupán 30 métert ért el. Az ország minden részéből nagy anyagi kárt jelentenek. Az eddigi jelentések szerint a viharnak öt halottja van. Az ország különböző részein a szél letépte a házak tetejét. Különösen nagy kárt okozott a szélvész a Maasnak Rotterdam körüli szakaszán, ahol számos hajót elszakitott és ezáltal valóságos káosz keletkezett. A Németországgal, Belgiummal és Franciaországgal való táviróforgalomban zavar állott elő.

Ócskavas közt akadtak reá az orleánsi szüz páncéljára. Egy ócskavaskereskedő 30 fontért egy egész rakás régi fegyvert és egyéb holmit vásárolt. Amikor odahaza az árut megvizsgálta, feltünt neki egy régi páncél, amelyről ugy látta, hogy annak különös értéke lehet. Elvitte egy archeológushoz, aki, miután alaposan megvizsgálta, meglepetve állapitotta meg, hogy az ócskavas nem más, mint Jeanne d'Arcnak, az orleánsi szüznek páncélja, amely négy évvel ezelőtt közszemlére volt kitéve a Westminster-apátság templomában a hős francia leány többi fegyverével együtt. Akkor azt irták a lapok, hogy a gyüjteményt egy amerikai gyüjtő vásárolta meg és igy valósággal érthetetlen, hogyan került ez az értékes ereklye az ócskavas közé.

Országos juhtenyésztési kiállitás. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara május hó 10—16. napokon Debrecenben tartandó Országos Juhtenyésztési Kiállitásán, amely iránt és a kiállitással kapcsolatban tartandó tenyész- és haszonjuhvásár iránt országszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, nagy figyelmet fog kelteni a kiállitással összefüggően tartandó gyapjuminőségi és gyapjuhozam dijaz-

zás, amelyen részint az 1924. évről már e célra begyüjtött, közel száz tétel gyapjut, részint pedig a kiállításban megtartandó próbanyirások eredményeit veszik figyelembe. Hasonlóként nagy érdeklődést kelt az élőállatkiállitással kapcsolatosan tartandó tejelőverseny is, amelyet a Kamara a tejhozam vizsgálata céljából rendez. A kiállitással kapcsolatos minden érdeklődésre készségesen ad felvilágositást a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, Debrecen, Piac-u. 9, I. em.

Kertészeti kiállitás. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület fennállásának negyven éves évfordulója alkalmából az év tavaszán jubiláris országos kertészeti kiállitást rendez Budapesten, amelyen a magyar virág, gyümölcs és zöldségkertészetnek mai fejlettségét és helyzetét kivánja megfelelő módon bemutatni. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja kerülete gazdaközönségét, különösen pedig a kertgazdasággal és kertészettel foglalkozókat, hogy ezen kiállitáson minél nagyobb számban vegyen részt kiváló termelvényeivel. A kiállitás pontos időpontját közelebbről fogja közölni a Kamara a lapok utján, az érdeklődőknek pedig ugyancsak a Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Piac-u. 9. sz., I. em.) nyujt bővebb tájékoztatást s ad ki az érdekelteknek bejelentő ivet. Irásbeli megkeresésekhez válaszbélyeges boriték csatolandó.

A gép kiszoritja a lovat Amerikában. Amerikában a lovak sorsa megpecsélődött abban a percben, mikor Henry Ford megszületett. Mezei munkára is gépeket használnak már, az elegáns fogatokat felváltották a hathengeres Limousine-autók. Lovakat már csak lovaglásra és versenyfuttatásra használnak. Jellemző, hogy néhány nappal ezelőtt az United States Steel Corporation nyilvánosságra hozta, hogy megszünteti pittsburgi patkógyárát. Ez a gyár néhány évvel ezelőtt még egyike volt Amerika egyik legnagyobb üzemeinek. Igaz viszont, hogy amikor a pittsburgi gyár még a munkások ezreit foglalkoztatta, akkor Henry Ford még könyvekkel házalt.

Burgonyatermelési értekezlet. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület tapasztalván a hazai burgonyatermelés évről évre sulyosabb pusztulását, a segités módozatainak és a legsürgősebb feladatoknak megtárgyalására, a földmivelésügyi minisztérium, a M. Kir. Burgonyatermelési Hivatal és a M. Kir. Növényélet és Kórtani Állomás támogatásával és közremüködésével burgonyatermelési értekezletet rendeznek Nyiregyházán 1925 február hó 21-én (szombaton), Szabolcs vármegye székházának termében. Az értekezlet kezdete délelőtt 9 órakor, folytatva délután 3 órától. Az értekezlet tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Burgonyatermelésünk válsága, eddigi akcióink ismertetése: dr. Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató (Debrecen). 3. A hazai burgonyatermelésről általában: Takács Gyula m. kir. gazdasági felügyelő, a m. kir. burgonyatermelési hivatal vezetője (Budapest). 4. A szabolcsi burgonyafajták termelési értéke: vitéz Mayer Jenő tanár (Budapest). 5. Ujabb ismereteink a burgonya átöröklődő betegségeiről: dr. Husz Béla, Növényélet és kórtani intézettől (Budapest). 6. Burgonya értékesitésről: Hoffer Bertalan, a Szabolcs vármegyei Gazdasági Egyesület Kereskedelmi Irodája igazgatója (Nyiregyháza). — Tárgysorozatunk még időközben előreláthatóan kibővül, de burgonyatermelő gazdatársaink részéről felszólalásokkal is. Arra fogunk törekedni, hogy ezen értekezletünkön kikutassuk a hazai burgonyatermelés sulyos bajainak előidéző okait; megállapitsuk: miként lehet a bajokat kiháritani és orvosolni; szakszerü tájékoztatást nyujtsunk burgonyatermelő gazdatársainknak a vetőburgonya kiválasztása és helyes használata, valamint az okszerü burgonyamüvelés és helyes kezelés stb. tekintetében, hogy egészségesebb és nagyobb mennyiségü burgonya termelését segithessük elő. Felhivjuk gazdatársaink figyelmét, hogy törekedjenek e ritkán ismételhető kiváló alkalmat javukra felhasználni. Tisztelettel meghivjuk ezen burgonyatermelési értekezletünkre minden érdeklődő gazdatársunkat és mindazokat, akik ez országosan fontos kérdések iránt érdeklődnek. — Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara nevében: dr. gróf Almásy Imre elnök, dr. Rácz Lajos igazgató; Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület nevében: Szalánczy Bertalan elnök, Papp Géza titkár.

Munkavállalkozói igazolványok.

Az idényszerü mezőgazdasági munkálatok — aratás, hordás, cséplés, cukorrépakapálás és kiszedés stb. — zavartalan foganatositásának egyik fontos és elengedhetetlen előfeltétele az, hogy ezen munkák teljesitésére szerződtetett gazdasági munkások vezetője, vagyis a munkavállalkozó, aki az erre vonatkozó szerződéseket a munkások nevében az illető földbirtokosokkal vagy bérlőkkel megkötni szoktak, minden tekintetben megbizható egyén legyen, mert ellenkező esetben a szerződő gazdák nagyon könnyen igen sokféle kellemetlenségnek lehetnek kitéve és igen jelentékeny károsodásokat szenvedhetnek.

A kecskeméti Kamara legutóbbi igazgató-választmányi gyülésén ezt a kérdést tárgyalván, elhatározta, hogy ezen kellemetlenségek és károsodások elkerülése céljából a gazdasági munkavállalkozók részére — a munkaadók által az idénymunkák befejeztével kiadott megbizhatósági bizonyitványok alapján — az illető vállalkozó személyi adatait és az előbbi években kifejtett tényked eseit feltüntető igazolványokat fog a Kamara körzetére kiadni.

E célból a Kamara azzal a felhivással fordul a gazdákhoz, még pedig ugy a földbirtokosokhoz, valamint a bérlőkhöz, hogy az egyes gazdasági idénymunkák befejeztével a kifogástalanul viselkedő munkavállalkozók részére — teljesitett szolgálataik szigoru és részrehajthatatlan mérlegelése alapján — megbizhatósági bizonyitványokat sziveskedjenek kiállitani, hogy ennek alapján a Kamara az illetők részére a szükséges igazolványokat kiszolgáltathassa.

Burgonyatermelési értekezlet Nyiregyházán.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesülettel együttesen Nyiregyházán rendezendő burgonyatermelési értekezletét február hó 21-ikére tüzte ki. Már eddig is az ország mind a részéből sokan jelentették be a résztvételüket. A földmivelésügyi miniszter felismerve ezen értekezlet nagy fontosságát, az illetékes kisérletügyi intézetek közremüködését is engedélyezte s ezzel az értekezlet a helyi jelentőségén felül emelkedve országos jelentőségüvé válik, nevezetesen a m. kir. növényélet és kórtani állomás, a m. kir. burgonyatermelési hivatal, valamint az országos mezőgazdasági kamara és a társkamrák is résztvesznek és képviseltetik magukat.

Az értekezlettel kapcsolatosan az ország legkiválóbb szakemberei tartanak szakelőadásokat a burgonya termelésére, betegségeire, a vetőgumók kiválasztására és az értékesitésre vonatkozólag.

Kivánatos, hogy a Tiszántul gazdaközönségéből minél többen jelenjenek meg ezen nagyfontosságu szakértekezleten, mert a tárgyalások és szakelőadások során sok oly értékes és követendő utmutatást nyerhetnek, melyek révén jobb, nagyobbmérvü és egészségesebb burgonyatermést biztositathatnak maguknak az elmult esztendők általában elfajzott beteg és mennyiségre sem kielégitő terméshozamaival szemben.

ÉRDEKES SZÁMADATOK AZ EMBERISÉGRŐL. Az emberiség a földön megközelitőleg háromezerhatvannégyféle nyelvet beszél s több mint ezerféle vallást követ. A férfiak és nők száma általában majdnem egyenlő. A középarányos életkor harminchárom év, különben az emberiség negyedrésze tizenhét évesnél korábban hal meg. Ezer ember közül egy éri meg a száz esztendőt és csak hat a hatvanötödik életévét.

VITÉZI ÉLET

Vitézek mezőgazdasági vizsgája Szentimrén. 1925 február hó 5-én tartatott meg a szentimrei mezőgazdasági földmivesiskolában létesitett második vitézi mezőgazdasági tanfolyam záróvizsgája.

A vizsgán megjelentek mint bizottsági tagok a m. kir. földmivelésügyi miniszter képviseletében dr. Jósa Béla min. titkár, a Vitézi Rend képviseletében fonyódi vitéz Markóczy Antal tbk. Somogy vármegye Vitézi Székkapitány és ebesfalvi Lengyel Sándor százados.

A környékből jelen voltak: Sinkovics Nándor plébános Szentbenedek, Petracsek Béla földbirtokos Lipótfa, Vásárhelyi Gerő gazd. tan. Cseberki, Rajczy Géza mezőgazd. kamarai titkár Kaposvár, Birck Vilmos földbirtokos Kadarkut, Nagy Dezső jegyző, Czunyi József tanitó Kadarkut, Kovács Pál gazdasági tanár Csurgó, Bohencky Adolf jegyző, Kozma Sándor biró, Papp József, Csontos Mihály gazdálk. Gige.

A tanfolyam hallgatói minden tantárgyból a legszebb és a legfényesebb eredménnyel feleltek a vizsgáztató tanárok kérdéseire, olyannyira, hogy a vizsgán megjelent bizottsági tagok általános elismerésüket és csodálkozásukat fejezték ki az elért eredmény felett.

Az iskolai dalárda Czunyi kadarkuti tanitó vezetése mellett a »Hiszekegyet« adta elő, majd vitéz Dósa János, mint a 2. számu vitézi gazdakör elnöke, a diszgyülést nyitotta meg.

Megnyitóbeszéd után vitéz Molnár József »Nem feledhetünk« cimü hazafias verset szavalta.

Vitéz Dósa János hazafias szónoklata után vitéz Bangar Lajos a világháboruban történt harctéri élményeiről tartott érdekes felolvasást.

Vitéz Hosszu János »Irredenta« hazafias dalokat énekelt kellemes baritonhangon. Vitéz Dósa János beszédet intézett a jelenlevőkhöz, melyben köszönetét fejezte ki a Vitézi Rendnek, a földmivelésügyi miniszternek, az iskola igazgatóságának és Somogy vármegye Vitézi Székkapitányának, hogy bölcs és atyai intézkedéseik és közreműködéseik folytán a tanfolyam hallgatóinak alkalmuk volt a mezőgazdaság minden szakismeretét elsajátitani.

Felhivta a vitézeket, hogy otthon a haza érdekében tanulmányaikat a gyakorlatban fejlesszék.

Dr. Jósa Béla miniszteri titkár válaszolt ezen beszédre, melyben örömét fejezte ki, hogy a vitézek az iskolában a legszebb eredménnyel fejezték be tanulmányaikat, s kérte őket, hogy otthon se felejtkezzenek meg a földről, mely jövőjüket biztositja.

Beszéd után a bizonyitványok kerültek kiosztásra.

Dósa Mimike igen bájosan apró hazafias verseket szavalt. A dalárda »Himnusz« énekével a vizsga bezárult.

13 órakor diszebéd volt, melyen a pohárköszöntőt a kormányzó urra dr. Jósa Béla min. titkár, a földmivelésügyi miniszterre, az iskola igazgatóságára és annak derék tanári karára pedig fonyódi vitéz Markóczy Antal tbk. tartotta.

*

A Turán Regőscsoport ötéves fennállásának emlékhangversenye. 1925 február 20-án (péntek) este pontosan fél 6 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében (Zeneakadémia, VI., Liszt Ferenc-tér 12.) tartatik meg Farkas Dezső szerzői estje, mint a Turán Regőscsoport ötéves fennállásának emlékhangversenye. Közreműködnek: Cselényi József, a Városi Szinház tagja, Laurisin Lajos és Dortsák László operaénekesek, a Regőscsoport tagjai. A regősdalok szövegét és zenéjét szerzette, továbbá stilszerüen regősmódon kobzon kisér: Farkas Dezső, a Regőscsoport vezetője. Jegyek elővételben 10—25 ezer koronás árban kaphatók a MANSZ irodájában, VII., Rózsa-utca 23. (Telefon: József 14—20) és az esti pénztárnál fél 5 órától.

Müsor: Üdvözlő. Elmondja Cselényi. Első rész: 1. Regősök dala. Éneklik Laurisin, Dortsák és Farkas. 2. a) Régi édes álmodás... b) Messze van ős-Pozsony. Énekli Cselényi. 3. a) Turán ébredése (Mihalovits L. verse). b) Vitéz-induló. Énekli Laurisin. 4. a) Borozó-dal. b) Országmentő... Énekli Dortsák. 5. a) Tavaszi nap ragyog... b) Kótyavetve nóta. Énekli Cselényi. 6. a) Rege. b) Horthy apám (Mihalovits L. verse). Énekli Laurisin. 7. Levente-induló. Éneklik Dortsák, Laurisin, Cselényi és Farkas. Második rész: 8. a) Valahol... b) Gondja van... Énekli Cselényi. 9. a) Székelyföldi havas alján... b) Már minálunk. Énekli Laurisin. 10. a) Csendes éjféltájon... b) Nem hiszek én! Énekli Dortsák. 11. a) Akinek kenyere nincsen. b) Eb ura fakó! Énekli Cselényi. 12. a) Tánc-dal. b) Rajta vitéz. Énekli Laurisin. 13. Már manapság... Énekli Dortsák. 14. Turán-induló. Éneklik Laurisin, Cselényi, Dortsák és Farkas.

*

A 19/VIII. npf. gyal. honvédzászlóalj története. Szegfy István ny. m. k. honvédhuszárezredes, budapesti lakos (I. ker., Attila-utca 97., földsz. 2.), mint a Kaposváron 1914. aug. havában, somogyi, zalai, baranyai és tolnai — a volt 44-esek és a pécsi 19-es honvédek — legénységéből megalakult 19/VIII. npf. gyal. zászlóaljnak volt parancsnoka, a zászlóaljnak a világháboruban, Hercegovina, szerb, montenegró, albán, oláh, Déltirol és olasz harctereken való szereplését és dicsőséges történetét megirta.

A körülbelül 250 oldalra terjedő könyv számos harctéri felvételt, vázlatot és a tisztikar arcképeit tartalmazza. A könyvnek megjelenése csak az esetben vihető keresztül, ha kellő számu példány megvásárlása és ekként a nyomtatási költségek is előre biztositttatnak.

Felkérem a volt zászlóaljbelieket és mindazokat, kik egy példány megvásárlására kötelezik magukat, egy levelezőlapon értesitsenek 1925 május hó végeig. A könyv ára körülbelül 30—32 ezer koronába fog kerülni.

Pénz előzetes beküldése mellőzendő.

SZEGFY ISTVÁN
ny. m. k. honv. huszárezredes

*

A Vitézi Szék által a csermajori kisgazdaképző iskolába vezényelt 15 telkes vitéz részére rendezett 4 hetes gazd. tanfolyam f. hó 3-án délelőtt megtartott vizsgával véget ért.

A vizsgálatra a földmivelési Miniszter ur képviseletében dr. Jósa Béla min. titkár, a vitézi rend képviseletében vitéz Felszeghy Ferenc ezredes, Sopron vrm. vitézi szék kapitánya, Sopron vrm. Gazdasági Egyesületének képviseletében losonczi Losonczy Elemér földbirtokos, egyesületi elnök jelentek meg.

Részt vettek azon még: Bub Gyula herceg eszterházy-uradalmi felügyelő és Szabó Károly endrédi tiszttartó, továbbá Bolla Géza vitnyédi ig. tanitó és Cseru Gusztáv épitész, az iskola épületeinek tervezője.

Még a vizsga kezdete előtt az iskola viztornyának árbócára felhuzták a nemzeti szinü lobogót, ezzel zel is jelezve a nap ünnepi voltát.

Gyulay Károly igazgató imára szólitva fel a jelenlevőket, azok elmondották a nemzeti Hiszekegyet. Azután a vitézek mindenike minden tantárgyból felelt és pedig: berendezéstan és számvitelből, növénytermelésből, állattenyésztésből gyümölcs- és zöldségtermelésből, számtanból és általános tudnivalókból. Értelmes, kimeritő feleletekkel tanubizonyságot tettek arról, hogy az emlitett tantárgyakból bő ismereteket sajátittok el. Minden vitéz elkészitette a vizsgára, vitézi telkének üzemtervét. Az elméleti oktatásban naponkint 7-től 9-ig és du. 3-tól 5-ig részesültek. A nappalnak többi idejét gazdasági gyakorlati munkákkal és 9-től 12-ig, valamint 1-től 3-ig háziipari foglalkozással töltötték, amelyen különböző gazdasági faragó munkában, valamint a kosárfonásban nyertek kiképzést. Készitettek 53 drb. kosarat és 40 drb. különböző fafaragó munkát (lőcs, saroglya, gereblye, stb.), amelyből egy nagy ügyességgel összeállitott kiállitást rendeztek.

Ezen tanfolyamon azon osztatlan vélemény alakult ki, hogy, ugy az előadó tanárok, mint a vitézhallgatók rendkivüli szorgalommal, odaadással s ennek megfelelő, bámulatot keltő eredménnyel végezték feladatukat. A vitézek ezen rövid négy hét alatt oly sok gazdasági ismeretre tettek szert, amelynek a jövő életükben messze kiható gazdasági jelentősége lesz. A tanfolyam végeztével dr. Jósa miniszteri titkár, utána vitéz Felszeghy ezredes szóltak a vitézekhez, kifejtve megelégedésüket a hallottak és látottak felett, egyuttal buzditó szavakat intéztek hozzájuk. Utóbbi előzőleg rendkivül meleg szavakkal köszönetet mondott a tanfolyam vezetőjének, Gyulay Károly igazgatónak és a tanári karnak önzetlen, hazafias és önfeláldozó munkájukért, mire Gyulay igazgató elbucsuzott a vitézektől és megköszönte a vendégek érdeklődését.

Majd vitéz Szabó György (Komárommegye) saját szerzeményü irredenta költeményének előadásával nagy hatást keltett és szent igéretet tett, hogy az uj felavatott gazdák épp ugy meg fogják állani a helyüket, mint annak idején a harctéren. Ezután vitéz Komáromi Miklós (Komárommegye) mondott a maga és társai nevében köszönetet, mire Gyulay igazgató kiosztotta a bizonyitványokat és a Himnusz eléneklésével a vizsga véget ért.

Az ezután következő ünnepi ebéden, melyen az összes vitéz-hallgatók résztvettek, Losonczy Elemér Gazd. Egyesületi elnök a kormányzó ur őfőméltóságára, Gyulay igazgató a megjelent vendégekre és vitéz Felszeghy ezredes a házigazdára üritett poharat.

Miután a vitézek hálájuk és köszönetük jeléül köszönet-táviratot küldtek a kormányzó ur őfőméltóságának és a földmivelésügyi miniszter ur cimére, az összes jelenlevőkben nagy hatást keltő, megható formában bucsuztak a tanfolyam igazgatójától és tanáraitól, mire szekérre ülve a vasutállomásra hajtattak.

SZEMLE.

Bell Miklós könyve. A teljes gazdasági összeomlásban, melynek szenvedő szemlélői vagyunk, uj reménysugárként, szinte felsőbb küldetésre bukkant fel közöttünk a bellizmus, mely ellentétben a marxizmus mindent proletarizáló elméletével, az általános vagyonosodásban kivánja az emberi társadalom boldogulását valóvá váltani.

Bell Miklós müve huszonötesztendős, mélyrehatő tanulmány gyakorlati eredménye, mely nemcsak utmutatást, de teljes kibontakozási tervet nyujt a mai káoszból, azon alapelvre felépitve, hogy »ha az emberiség jómódu, akkor az a mai plutokrácia vagyonát inkább biztositja, mert az általános vagyonosodás a már meglévő vagyonoknak a védője. Ha viszont szenvedéseknek vulkánja kitör, ha a nagy egyenlőségek megmaradnak, akkor éppen a vagyon válik problematikussá. Végül a földi boldogság olyan, hogy minél többen élveznek belőle, annál kedvesebb, mert az igazi emberi boldogság csak az, ha körülöttünk mindenki boldog. Mert lehetetlen, hogy egy ember boldog legyen akkor, ha körül van véve szenvedéssel és gyülölettel.«

Ezen egyszerüségében is megkapóan igaz tanitást minden az emberiség java és boldogulása iránt érdeklődőnek melegen a figyelmébe ajánljuk.

Bell Miklós nemzetgyülési képviselő kiváló érdekességü könyve: »Uj gazdasági rendszer, Uj társadalom« kiadóhivatalunknál megrendelhető 52.000 K beküldése mellett.

Védekezzünk a zöldhernyó kártevései ellen.

Aki figyelmesen sétál ősz és tél folyamán a lombhullató vagy lombjafosztott gyümölcsösökben, csodálkozva veszi észre, hogy estefelé a száraz lombok között kis lepkék röpködnek. Ez a későn röpködő pille, a téli nagy araszló lepke. November közepén, sőt gyakran december elején is, mikor már erős fagyba fordul az idő, még akad röpködő pilleraj. Ezek a kis araszlólepkék himjei, amelyek épp ugy, mint korábbi társaik, nőstényeiket keresik a száraz ágak között, melyek szárnyuk fejletlensége folytán a fa derekán kusznak fel a fák ágaira.

Ha ott fenn összetalálkoznak, párosodnak, majd a nőstény rügyek táján lerakja tojásait, 150—200 darab kis, halványzöld pontot. Mikor aztán a fa ujból éled, kikelnek a kis araszlóhernyók, befurakodnak a mellettük levő rügyekbe és addig élnek ott azokban, mig a rügyek egészen ki nem fakadnak. Ekkor a hernyó nekimegy a virágbimbónak, először megeszi a szirmok hegyét, majd felfalja az egész virágot s május körül már ugy áll a fa, mintha ki sem virágzott volna.

A hernyók pedig, miután ilyen eredményesen elvégezték munkájukat, Szent János nap táján levándorolnak a földre, befurakodnak 5—10 cm-re a föld felszine elá és ott bebábozódva, várnak őszig, hogy ekkor mint pillék ismét előbujjanak és megkezdjék fejlődésük ujabb sorát.

Ebből is láthatjuk, hogy az araszlólepkék milyen kártékonyak. Néhány év alatt évente megismétlődő munkájukkal nemcsak a termést teszik tönkre, hanem lassan magát a fát is elpusztitják, pedig ellenük igen könnyü a védekezés. Nem kell semmi egyebet tenni, mint megakadályozni, hogy nőstényeik a fa törzsein feljussanak a fára. Ha a fák derekát ősszel embermell magasságban olyan ragadós anyaggal kenjük körül, amelyen a lepke rajta ragad, elérjük célunkat. Ezt a ragadós anyagot hernyóenyvnek hivják s hogy megfeleljen céljának, hosszu ideig ragadósnak kell maradnia, nem szabad szétfolynia és nem szabad ártania a fák kérgének.

A hernyóenyvet nem szabad egyenesen a fa kérgére kenni, mert ha sok benne a karbolsav, könnyen megölheti a fát, hanem a fa derekára 15—20 cm széles kéregpapirdarabot kell kötni, erre kell rákenni az enyvet. Előzőleg a fa derekát erős drótkefével alaposan le kell simitani és a kéregpapirt dróttal ugy kell alul és felül a fa derekára rákötni, hogy a fa dereka és a papir között hézag ne maradjon, amelyen át az araszlónőstények átbujva, felsétálhatnának a fára. Az enyvet 9—10 cm szélesen 1—2 mm vastagságban kell a papir közepére rákenni.

A tél végén leszedett enyvgyürüs papirt, ha az jó vastag, ugy a következő évben megint fel lehet használni. Az ilyen papir megenyvezéséhez már jóval kevesebb enyvre van szükség.

A növényvédekezésre és védekező eszközökre vonatkozóan hozzáfordulóknak részletes felvilágositással dijtalanul szolgál a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Növényvédelmi Osztálya (Kecskemét, Rákóczi-u. 5).

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági események a mult hét folyamán.

A legutóbb. napok folyamán az amerikai piacokon a kenyérmagvak árai nem tudták tartani elért magasságukat, hanem többizben visszaestek és igy az egyenes vonalu hausseirányzat nemcsak Amerikában, hanem a világpiac összes számottevő helyein megtörött. Lehetséges, hogy az aratás elkövetkeztéig még áremelkedések fognak létrejönni, azonban ezek csak csekély mérvüek lesznek és korántsem fognak oly nagy mértéket ölteni, mint azt a legutóbbi hetekben tapasztalhattuk. Az bizonyos, hogy a spekuláció nagyreményü tervei tovább virágzani nem fognak, mert a kontremin az erélyes összefogásával a szélsőséges árirányzatot a normális és a való helyzetnek megfelelő mederbe fogja kényszeriteni.

Ennek megfelelően Amerikában pánikszerü eladások történnek; nálunk is lényeges olcsóbbodások következtek be. A buzavámnak Magyarországon történt felfüggesztésekor nemcsak a nagymalmok, hanem a kisebb erejü cégek is próbálták kivenni részüket a spekulációs üzletből s a kisebb kereskedések 25—30 vagonos tételeket kötöttek le. A nagymalmok a készleteiken Chikágóban, vagy Hamburgban, tehát külföldi és tengeri kikötőkben nyereséggel tuladtak, a kisebb spekulánsok azonban nem birták a kedvező pillanatot eltalálni és kihasználni. Igy most, nyakukon maradt készleteikkel Wienben és Prágában sikertelenül próbálnak üzleteket kötni. Minthogy a fizetési határidő veszedelmesen közeledik, kénytelenek messzebb fekvő piacokat keresni és most minden igyekezetük arra összpontosul, hogy megmaradt készleteiket az olasz és a dalmát fogyasztóknál helyezzék el.

Az elrejtett buzakészletek még mindig nem kerültek elő, amelynek oka abban rejlhetik, hogy azoknak nagy része a buzakötelezettségek teljesitésére vannak félretéve. Minthogy a buzakötelezettségek ügye még rendezve nincs, egyes gazdák és bérlők reá vannak szorulva arra, hogy jelenleg is befedezési vásárlásokat végezzenek. A vidéken ennélfogva előállott az a helyzet, hogy ott 20—30 ezer koronával magasabb buzárak vannak, mint a budapesti terménytőzsdén. Az OMGE-nál tárgyalások vannak, hogy a kormány ne törölje egységésen mindenkire vonatkozólag a buzavalutát, hanem csak az olyan bérlők és birtokok legyenek mentesitve, amelyek kivételt érdemelnek.

A buzakölcsönzés annyira elfajult, hogy a Tiszántul egyes helyeken a buzakölcsön eléri a 60—100 százalékot. Ez a horribilis kölcsönzési dij, amely évenként 1200 százalékra rug, készteti az egyes köröket arra, hogy a buzakötelezettségeknek aranyban való fizetését kérjék. Természetes, hogy egyes esetekben azonban a buzavaluta megmarad fizetési kötelezettségnek.

A bérlők kivánsága az és álláspontjuk kifejtésére e hét végére nagygyülést is hivtak egybe Budapestre, hogy ha eltörlik a buzavalutát, amely ugyis csak kisegitő valuta, akkor erre az évre 26—28 aranykoronával legyen egyenlő 1 métermázsa buza. Ha azonban csak a folyó évre törölnék el a buzavalutát, akkor 1 métermázsa buzát 22 aranykoronával kivánják számitani. Az összes illetékesek egy véleményen vannak abban a tekintetben, hogy a földbirtokreform által földhöz juttatott olyan kisgazdák helyzetén, akik nem önként vállalták a buzavalutát, hanem azt a törvény intézkedése alapján voltak kénytelenek vállalni, azoknak a helyzetén segiteni kell.

Lanyha irányzat mellett 76 kg-os tiszavidéki 572.5—575, egyéb 570—572.5, 77-es 577.5—580 ezer korona. Takarmányárpa 400—420, sörárpa 480—500, köles 305—310, zab 425—435, tengeri 285—290, korpa 242.5—245 ezer K métermázsánként.

A takarmányárak piacán nagy kinálat és vontatott kereslet mellett az árak változatlanok. Másodrendü réti széna 85—110, csomagolásra való selejtes 40—80, muharszéna 140—165, lucernaszéna 140—205, zabosbükkönyszéna 150—18, zabtakarmányszalma 70, takarmányrépa 48—50, alomszalma 50—60, zsupszalma 110—115 ezer K métermázsánként. Zsupszalma kévénként 4—5 ezer K-ba kerül.

Az állatvásárokon olcsóbbodó irányzat mellett Ia ökör 13—16.5, jobb bika 12—14.5, tehén 11.5—15, kicsontozni való 3.5—5.5 ezer K kg-ként.

—

EREDMENNYEL KECSEGTET A MAGYAR-SZERB VASUTI TARIFÁLIS TÁRGYALÁS. Mint a MTI jelenti, Belgrádban a magyar és a szerb kormányok delegátusai között már hosszabb ideje megkezdett vasuti tarifális tárgyalások rendesen folynak. A Déli Vasut Részvénytársaság ügyeinek megbeszélése miatt a tárgyalásokban egy napi szünet következett be, kedden azonban a tanácskozásokat már ismét folytatták. Biztositottnak látszik, hogy a tárgyalások rövid időn belül eredményesen befejeződnek.

KISGAZDÁK ZAB- ÉS ÁRPAVETŐMAGHITEL AKCIÓJA. A győri Gazdakamarából közli tudósitónk a következőket: A földmivelésügyi miniszter 62.218—925. F. M. XII. 1. sz. jan. 29-iki rendeletével kontingentálta azt a vetőmaghitelt, melyet a 15 milliárdos hitelkeretből a Felsődunántuli Kamarakerületnek engedélyezett. Nevezetesen Győr, Moson, Pozsony megyék részére 500 millió, Sopronmegye kisgazdáinak 400 millió, Vasmegyében 300, Veszprémmegyébe 1300 millió, Fejérmegyében 800, Komárom-Esztergommegyéknek 700 millió hitel lett engedélyezve. A vármegyei gazdasági felügyelőség állapitja meg, hogy ebből az igénylő községek 100 holdon alóli kisgazdái hogyan részesednek. Az igénylések községenként összegyüjtve január 29-ig voltak bejelentendők a gazdasági felügyelőségekhez. Aki ebből az olcsó vetőmaghitelből (évi 16 százalék kamat) részesül, két kezessel aláirt váltót köteles adni, mely a legközelebbi OKH fiók által továbbittatik. Meg van tiltva, hogy az OKH fiók az ujonnan belépő tagtól 1 üzletrésznél többnek a jegyzésére kötelezze a hitelért fordulókat. A váltók végső benyujtási határideje március 15. Aki készpénzt óhajt váltójáért, az nem kötelezhető arra, hogy vetőmagot vegyen át. Akik viszont vetőmagot akarnak természetben, azok részére azt a gazdasági felügyelőség szerzi be a miniszter által részletesen közölt 11 vállalat valamelyikétől. Ár, költségek tekintetében a felügyelőség köteles felvilágositást adni a feleknek. A vetőmagban és hitelben részesültek névjegyzékét és az elszámolást a miniszter fel kell terjeszteni. A váltók meghosszabbittatnak ugyhogy szeptember 15-én az uj termésből történjék a visszafizetés. Három hóra a kamat 4 százalék. Egyéb költséget felszámitani nem lehet. A miniszter rendelete hangsulyozza, hogy kölcsönt csak az kaphat, akit az előljáróság és az OKH fiók hitelképesnek talál.

Általános kereseti adó, valamint jövedelem- és vagyonadó bevallások. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja az érdekeltek figyelmét, hogy a 19.900—1925. P. M. számu rendelet értelmében ugy az általános kereseti adóra, mint a jövedelem- és vagyonadóra vonatkozólag a bevallásokat február hó 28-áig bezálólag be kell adni a városi adóhivatalnál, illetve a községi előljáróságoknál. A vallomásivek helyes kitöltéséről a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Piac-u. 9) készséggel nyujt felvilágositásokat a hozzá fordulóknak, amely utbaigazitások a vallomási iv átvételére illetékes hatóságoktól is nyerhetők.

Országos juhtenyésztési szakértekezlet. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Debrecenben május hó 10—16. napokon tartandó I. Országos Juhtenyésztési Kiállitásának idején a magyar juhtenyésztés továbbfejlesztésének megtárgyalására, a legkiválóbb gyakorlati és elméleti szakemberek bevonásával országos juhtenyésztési szakértekezletet hiv össze. Ugyanebből az alkalomból a közeli kiváló juhtenyészetek és a Hortobágy megtekintésére kirándulásokat rendez a Kamara. A szakismeretek terjesztése végett gondoskodik a Kamara arról, hogy az ország korlatias szakelőadásokat tartsanak. A kiállitással összefüggő minden ügyben a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Piac-u. 9., I. em.) ad felvilágositást.

• REGÉNYCSARNOK •

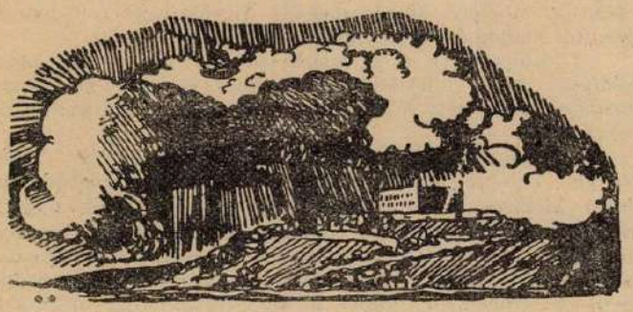

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (34)

Mikor megtudta, hogy másról esik a szó, hirtelen felderült az arca. Végül pedig mosolyogva hallgatta a reszkető, kétségbeesett Vilgraetert.

— Nagyon kedves, nagyon megható barátom, hogy ilyen szerencsétlenségek prédájául dobod magad és hogy most erre az utra is vállalkoztál. Igazán nem tudom, hogyan hálálhatnám meg a jóságodat. Ha tehetném bizony odaadnám a pénzt, ami a dómépítéshez még hiányzik. De te tudod, hogy nem rendelkezem semmi felett. Az atyám, szegény, szerencsétlen, még él. Éljen is soká. Ameddig a teremtő kívánja. Aztán az az ember, az meg nem ad ilyen célra, magad is láttad, csak olyan áron, magad is tudod, tapasztaltad...

De hogy én visszamenjek... Hisz ha szökhetnék is, nem törvény elé idézne, engem büntetnének... És én vagyok az engedetlen. Engem nem véd senki. Nem mehetek idegen országba. Nem maradhatok itt se. És szegény atyámra végső csapást mérne az ilyesmi... Minden összeomlana.

Vilgraeter ott ált szótlanul. Mig végre kétségbeesésében hangos, hörgő zokogás tört elő a melléből. Annyi keserüség gyült ott össze az utolsó időben, minden egyszerre akart most belőle felfakadni. Liza csak nézte és jóságos szemében a sajnálat kifejezése világitott.

— Nézd jó Vilgraeter, én majdcsak megbirkózom a rám váró sorssal. Nézd, én egyedül maradtam. Te tudod... Nincsen már senkim, akiért küzdenék, nem félek a haláltól... Nézd ne sirj, ne gyötörd magadat, hiába minden. A mi sorsunk ahogy megirva, ugy végeztetik be, nem félünk, a szemébe nézünk. Emeld fel a fejedet...

Ó ha Vilgraeter tudta volna, hogy az a barna, szakálas szép legény, az aki Lizát megmenthetné, akivel együtt ebédelt Czermakéknál! Ó ha tudta volna, ha megmondhatta volna! De mikor nem sejtett semmit. Csak nézett elborult szemekkel a rettentő jövő elébe a vigasz, a segitség, a jobb napok minden reménye nélkül!

Elbucsuzott az erős asszonytól, aki szerencsétlenségét ily szilárdan és hiven vitte a vállán, roskadás nélkül, aztán bolyongott az utcákon össze-vissza, hogy a házába érve, lobogó mécsláng mellett, fejét két tenyerébe hajtva rémképeket lásson és gyötörje magát a végtelenségig.

Azt hitte megbomlik az agya a feszültségtől. De jött a reggel. Hó hullott ujra. A harangok megkondultak és igy folytatódott a végtelen időlánc, amelynek mi csupán egy kicsinyke részét fogjuk bukdácsolva hosszunak tetsző, keserves utjainkon.

A fejében napok óta feszülő hur szakadt meg. Most még látott, sokat, messze, gyorsan, száguldó lovakon alakok, marconák, vadak, csattogó paták, vértek, sisakok, pajzsok, lengő kopják és lobogók, nappalok, sötétek, éjszakák fényesek, rettentőn, kisértetiesen világlók... Gyermek játékos gondjai, növekvő álmai, megvalósuló tervei, sok-sok, szakadatlan nyomorusága...

Aztán két merev, ismeretlen, kövült szem. Mint fagyott tó. Majd olvadás, bánat folyt belőlük... Szép, tiszta, jó Liza...

Kitárta hályogos ablakát. Hideg volt ott benn, az ő kamrájában. Hadd jöjjön be a város felől, a mezőkről, hegyekről az erős téli szél! És áradt a levegő, felforgatott két pergamentlapot. A mécslángot kioltotta. Egyszerre megtisztult a feje. Hideg lett a szive és ugy látott mindent, mintha az emberek agyába, szivébe beletekintene. Látta a nemes lélek nyugodt bizalmát, látta a nőt, aki nem menekül a sorsa elől, bár nem érdemelt rosszat, látta a gonosz test férfivágyát, látta a ragyást, aki pókhálót fon a szerencsétlen bogárka elfogására. Készen áll a müve, gunyos, mohó arccal lesi áldozatát, már csak egy kis nyilás szabad, már csak egy szálas szó a cselszövő, ha az utolsót is megcsomózta, — vége. Vége az egész játéknak. Ad maiorem gloriam diaboli...

A tisztán gondolkozó fejében utolsó sugár villant. A fény elöntött mindent. Csak egyet látott, a feladatát, hogy a gaz pók áldozatát megmentse, a hálót szétszakitsa.

Künn elvonult a nagy felhő. A reggeli nap szétárasztotta vakitó sárga sugarait a fehér tetőkre, honnan a fény aranycseppekben omlott a szük sikátorokba. Távolabb aztán elszánkázott sok fényfickó kacagó csengőnevetéssel. Az emberek kibujtak kőoduikból és szerte sütkéreztek a ritka, meleg fényben.

Vilgraeter gyomra korgott. Hetek óta nem evett már meleg ételt otthonában. Csak a jó Czermakné ünnepi ebédjén töltötte meg a gyomrát. De annak is már éppen huszadik órája. Egy darab keményrefagyott kenyeret talált kosarában, azt olvasztotta, ropogtatta nagy erővel. Nézte-nézte a napot és a violaszin, életteljes árnyékot, mignem belévakult a szeme. Akkor lehunyta fájó szemére a dagadt burkot, nem gondolt a dómjaiban felhangzó ünnepi hangáradatra, a harangok, csengők, énekesek, meg a pap méltóságteljes szavára, csak egyet látott már, töviskoszorus, egyenes utat, keskeny hágót, mely mind közelebb visz a földi szenvedések végéhez.

Szédülés fogta el. Azt hitte, kis gyermek ismét. Az anyja szavát hallotta és a hangját, mintha hüs tenyér lágy simogatása követné. Ó milyen jó. Milyen gyógyitó, enyhe simogatás volt ez.

Felrázta magát ebből a félig önkivületi állapotból. Keményen toppantott a rossz deszkapadlón. A kócos, hosszu haját hátrasimitotta, sapkát tett a fejére. Kopott, fekete köpenyét a vállára kapta, megindult nyugodtan lefelé a lépcsőn, ki a kapun, egyenesen Czermakné háza felé.

Addigra Walz már megbeszélte tervét Krammelmark épitővel és hangosan hortyogott ágyában.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara gyülései.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara dr. gróf Almásy Imre elnöklete alatt most tartotta ezévi első igazgatóválasztmányi ülését, amelyen az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, dr. Koós Mihály államtitkár is részt vett.

Dr. gróf Almásy Imre elnöki megnyitója után, amely a kerület helyzetére is áttekintést adott, dr. Rácz Lajos igazgató évi jelentése során ügyágak szerint reámutatott azon célokra, melyekért a Kamara munkásságot fejtett ki az elmult esztendőben s vázolta azon eredményeket, melyeket ezek során elért.

A növénytermelés terén a Kamara nemesitett vetőmagvak terjesztésére törekedett, vetőmaghitelt eszközölt ki. A termelés felfokozása érdekében tengeri termelési versenyt és kiállitást rendezett, az okszerü müvelési módok terjesztéséért termelési kisérleteket, növényvédelmi és szikjavitási akciókat vezetett.

Az állattenyésztés fejlesztéséért kifejtett munkásság ismertetése során kiemelte a Kamara a nyár folyamán tartott állattenyésztési és legelőjavitási szakértekezletét, mely egyrészt a gazdaközönségnek nyujtott tájékoztatást, másrészt azonban a Kamarának is megjelölte az utat, melyen állattenyésztésünk fejlesztése érdekében

A falu kulturájának emelése érdekében a Kamara széleskörü akciót fog folytatni.

Részletesen foglalkozott a Kamara választmánya Debrecen város közgyülésének a város nyugati és délnyugati határán kövesut kiépitésére hozott határozatával és gazdaérdekekből e tervezett utépitést örömmel fogadva, annak megvalósulását a kormánynál közbelépéssel elősegiti.

A Kamara kitüntető okleveleket alapitott az érdemes mezőgazdasági munkások és gazdasági cselédek kitüntetésére, amelyeket jutalommal együtt fog a Kamara évente kiosztani.

Ugyanazon napon tartotta Mezőgazdasági Kamaránk délután közgyülését dr. gróf Almásy Imre elnöklete alatt a Városháza tanácstermében.

A kamarakerület nyolc tiszántuli törvényhatósága területéről nagy számban jelentek meg a mezőgazdasági Kamara közgyülésén a kamarai tagok és nagy érdeklődéssel fogadták a Kamara mult évi munkásságairól, valamint a kamarakerület helyzetéről szóló igazgatói jelentést.

Behatóan foglalkozott a kamarai közgyülés a mezőgazdasági hitelválság orvoslásának és a mezőgazdaság hitelszervezete minél szélesebb alapon kifejlesztésének lehetőségeivel és módjaival.

Egyhangulag foglalt állást mezőgazdasági Kamaránk közgyülése a gazdatársadalomra oly káros buzaárspekuláció ellen, amelynek előnyeit nem a gazdák élvezik, ellenben amelynek ódiumát oly szivesen háritják vissza mégis a gazdára.

Részletes megvitatás tárgyát képezték a földhaszonbérlők panaszai, amelynek kapcsán a bérlőtársadalom jogos kivánalmainak orvoslása érdekében szükséges lépések megtételét határozta el a közgyülés.

Behatóan foglalkozott a kamarai közgyülés a növénytermelés fejlesztéséért és a növényvédelemért, valamint az állattenyésztés fejlődéséért inditandó és lefolytatandó akciókkal is és a gazdatársadalom adóügyi vonatkozásainak megtárgyalása után végül a Kamara közlekedésügyi kivánalmai, valamint az átkos trianoni határ mentén fekvő, szinte pusztulásra kényszeritett országrészek közuti kivánalmait tárgyalta le Kamaránk közgyülése.

A Kamara két gyülésén elhangzottakból határozottsággal volt megállapitható az, hogy Mezőgazdasági Kamarának teljes mértékben sikerült kerülete mezőgazdaságának gyakorlati életérdekeibe szervesen kapcsolódni és hogy a Kamara minden vonatkozásban a gazdaérdekeket képviselő és azokért cselekvő erőteljes intézménnyé fejlődött ki rövid fennállási ideje alatt.

Elősegitette a Kamara megfelelő tenyészállatok beszerzését is. Terjesztette az állategészségügyi ismereteket.

A mezőgazdasági szaktudás terjesztését a Kamara számos tanfolyam és előadás rendezésével szolgálta.

Ismertette a Kamara tevékenységét a mezőgazdasági hitel kiépitése és a gazdaközönségnek biztositása érdekében, valamint a Kamara közbenjöttével alapitott Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet már is jelentős eredményeket felmutató müködését.

A Kamarának a gazdatársadalom érdekeinek megvédésére adó-, közlekedés-, munkás- és más közigazgatásügyi téren tett intézkedéseit és kezdeményezéseit ismertette.

Az ülés során behatóan megtárgyalt ügyek közül ki kell emelnünk, hogy többek között a mezőgazdasági hitel kiépitése, a cukorrépatermelők érdekeinek megvédése, a földhaszonbérlők panaszainak orvoslása, növénytermelésünk és állattenyésztésünk fejlesztése, mezőgazdasági szakismeretek terjesztése, közlekedési viszonyaink javitása érdekében hozott a választmány határozatokat.

Nagyjelentőségü a Kamara törekvése a degenerált és betegségektől elfertőzött burgonya regenerálására, valamint a Kamara azon határozata, hogy ez évben többféle növénytermelési kisérleteket fog kerületében bevezetni.

A szikes talajok megjavitása ügyében a Kamara junius hóban Karcagra országos szikjavitási értekezletet hiv össze.

A legelőjavitási akciót is ujra fölveszi a Kamara, sőt ez évben több helyen a Kamara maga fogja a legelőjavitásokat irányitani, hogy példát mutasson.

A növényvédelmi propagandát ez évben még fokozottabban folytatja a Kamara, mely e téren eddig is uttörő volt.

Megállapitotta a Kamara a május hóban rendezendő országos juhtenyésztési kiállitás végleges terveit és szabályait.

KIADÓHIVATALI POSTA

Vitéz Bukta Mátyás, Mezőkövesd. 50.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése május 1-én jár le. — vitéz Tolvaly Gyula, Biharkeresztes. Beküldött 84.000 K-t köszönettel megkaptuk. Ebből 48.000 K-t hátralékra, 36.000 K-t előfizetésre irtunk. — vitéz Nagy János, Debrecen. Hátralékát köszönettel megkaptuk. Előfizetése május 1-én jár le. — vitéz Fábián Sándor, Berettyóujfalu. Beküldött 144.000 K-t, valamint 36.700 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése az egész évre rendezve van. — vitéz Lukács Lajos, Sárrétudvari. Beküldött 129.500 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése julius 1-én jár le. — vitéz Faragó István, Tolnanémedi. Beküldött 144.000 K-t, valamint a 36.700 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Szabó Sándor törzsőrm., Szeged. Február 5-én feladott 126.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz Enyedi Gábor áll. rendőr, Gyula. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk. Mult évről hátraléka nincs. — vitéz Lovászi Márton th., Oszentiván. Beküldött 120.000 K-t köszönettel megkaptuk. Ez összeg azonban csak tiz hónapra elegendő, mert 144.000 K az egész évi előfizetés. — vitéz Papp Mihály, Kecskemét. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. 42.000 K naptárra, 58.000 K előfizetésre irtunk. Előfizetése 2000 K hijján junius 1-én jár le. — vitéz György János th., Miskolc. Mult évi hátraléka nincs. Folyó évi előfizetését még nem kaptuk meg. — vitéz Jászka Imre th., Miskolc. Mult évi hátraléka nincs. Előfizetése ápr. 1-én jár le, illetve 4000 K esik még április hónapra is. — vitéz Kunsági Antal Böddpuszta, Dunapataj. 125.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése augusztus 1-én jár le, illetve 9000 K esik még augusztus hónapra is. — vitéz Molnár József, Szalkszentmárton. Február hó 9-én feladott 150.000 K-t köszönettel megkaptuk. Ebből 36.700 K a mult évi hátra- Előfizetése október 1-én jár le, illetve 5300 K esik még október hónapra is. — vitéz Kürthy Mihály csendőr th., Csongrád. Beküldött egy évi előfizetést (144.000 K-t) köszönettel megkaptuk, azonban mult évről még 19.200 K a hátraléka.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 8. SZÁM — 1925. FEBRUÁR HÓ 22.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

Jókai esztendeje.

Van-e a széles hazában, a Kárpátok és a Száva között, aki nevét nem ismeri? Van-e, aki róla nem hallott, müveiből nem olvasott és merengő szemmel nem ábrándozott, szines lapjait forgatván.

Volt, aki fiatalon megismerkedett vele, volt, aki késő örögségében tért meg hozzá, voltak, akik egész életükön át hivek maradtak hozzá. És van-e, aki most születése századik évfordulóján róla ne beszélt volna, vele ne foglalkozott volna, Jókai alakját gondolatban vissza ne idézte volna, ősz fejét, szelid kék szemét, jóságát és csodálatos képzeletét ne emlegetné?

Sokan szóltak róla és mint ilyenkor lenni szokott, pártok, irányok, emberek, ambiciók a nagyság, a költőfejedelem palástjába kapaszkodva zengték róla a maguk dicsérő himnuszát, épugy, mint annak idején Petőfiről, vagy máskor másokról, a lényeg az, hogy kiragadják saját elégtételükre a kiváló magyar életéből, munkálkodásából azt, ami nékik tetszik, megfelel, eszközül szolgál és ezt a kiragadott tulajdonságot, vonást, megnyilatkozást hadipalloskénti lengetik egyéni, politikai ellenségeik orra előtt.

Ez a magyar nagyságok sorsa nálunk a legjobb esetben. Vagy megtagadjuk, letagadjuk, elfeledjük, eltemetjük a mi tehetségeinket, avagy olyan cécót rendezünk a tiszteletükre, hagy nem lehessen tudni, melyik rosszabb a kettő közül.

Mit gondolnak a merész ünneplők, hogy mit szólna maga Tisza István, Petőfi Sándor, avagy Jókai Mór, ha a százféle szerteráncigáló szót hallaná, amikor százan ezerfélét tulajdonitanak nekik és megvádolják a legellentétesebb erényekkel, avagy bünökkel?

Magyar tehetségek, vagy elnyomatás alatt, szóhoz nem jutva nyomorognak és pusztulnak el, avagy kisajátitva teljesen idegen célok számára szolgálnak bus korcsmai cégérül. Ha a lapok, a céhek, a pártok tirádáit olvassuk, halljuk, megundorodunk attól a dicsőitéstől, amely nem hagyja meg a nagyságnak illő hálával a maga köntösét, a saját elvitázhatatlan egyéniségét, hanem kegyes ráfogásokkal akarja megvédeni, koszoruzni azt, aki már nem üthet szét közöttük.

Kettő a jelentős ebben az évfordulóban. Megemlékezni arról, aki lángelme volt és magyar mindenekfölött.

Nekünk irt, nekünk mesélt, minket deritett, vigasztalt, lelkesitett. Más meg sem értheti. Nem jelentős az, hogy kinél csináltatta a gehrokkját, nem fontos az, hogy neki teljes mellékes dolgokban, mint a politikában, melyben előkelő idegenként szerepelt, mi volt a véleménye, épenugy, mint ahogy nem jelenti számunkra sokat, hogy Tisza István mit tartott Puccini Pillangókisasszonyáról. Maga a tény, hogy magyaroknak alkotott, halhatatlan müveket adott, hazáját szerette, szolgálta, magyar álmokat álmodott, olyan igazi, vérbeli, délibábos magyar gyönyörüségeket, milyeneket előtte senki, utána senki előttünk meg nem világitott.

*

Ez volt az egyik oldala Jókai mérlegének. Magyar volt, költő volt, hogy a parókáját kinek a hajából varták, igazán nem változtat a jelentőségén semmit.

A másik oldala Jókai mérlegének az a föld, az a táj, amely ezt a halhatatlan géniuszt adta. Révkomárom ősi földje, a Csallóköz regényes tája, a hatalmas Duna-folyam nyugalmas tova vonulása, »aranyember« háza, talaja, környezete, gyökere, ereje, ahonnan ez a csodás tehetség, ahonnan a földkerekség egyik legeredetibb mesélője és legmagyarabb gondolkozója származik — az a föld egyesek szerint nem magyar föld többé, hanem »csehszlovák« terület, ahol »csehszlovákok« laknak és vajjon minek ismerik el a költőt, magyarnak avagy »csehszlováknak?«

Száz esztendeje volt annak február 18-án, hogy a legnagyobb magyar elbeszélő Komárom földjén megszületett.

Azt a földet, azt a népet, amely őt nekünk magyaroknak adta, egy hideg számitással rabló, idegen kalmárgyülekezet, francia földön, Trianonban, gyors metszéssel levágta törzsünkről és a cseheknek adta baráti koncul.

A földet, a népet, a házat, a tájat elvehették az erőszak aljas fegyverével, de a müvet, melyet e földnek szülötte nékünk alkotott, a gondolatokat, melyeket bennünk felébreszt, a vágyakat, az álmokat, az erőt és kegyeletet el nem vehették, nem a vágyat, hogy bölcsőjét visszaszerezzük, nem az álmokat, melyeket a régi épségü Magyarország feltámadásához füzünk, nem az erőt, melyet a lelkesedés karunkba önt és nem a kegyeletet, amely egymaga nem engedné, hogy egy ilyen magyarnak a szülőföldje zsebrákok tipró bocskora alatt szégyenkezzék...

Jókai, Madách, Kemény Zsigmond, Rákóczi, Kossuth, Bólyai, Mikszáth, Pázmány Péter és Bethlen

Gábor földje nem magyar föld. Kacagjatok ezen a gondolaton, avagy sirjatok, hogyha tetszik. De ezeknek a nagy magyaroknak halhatatlan emléke fakasszon szent esküt a szivetek mélyéről, hogy nem áll a szégyen soká fennen, nem mocskolja nagyjaink nyomát az elvetemült tolvaj, hogy nem tér megélégedett lélekkel nyugovóra addig a magyar, mig egy maroknyi rög a magyarság elválaszthatatlanul egybeforott, ősi területéből a gyalázat béklyóit nyögi!

Ennyivel minden bizonnyal tartozunk elhunyt nagyjaink szent emlékének.

Az egyes növények műtrágyázása.

Irta: Kemény Szilárd mezőgazd. kamarai titkár.

1. **Búza és rozs.** A búzát és rozsot rendes körülmények között sohase volna szabad műtrágya nélkül vetni, mert ezek a műtrágyát mindig nagyon meghálálják. Annál is inkább indokolt ezen növényeknél a műtrágya használata, mert sem a búza, sem a rozs alá istállótrágyát nem szabad adni, mert attól megdölnek. A műtrágyától nemcsak a szalmája lesz erősebb ezen gabonaféléknek, hanem a szem is sokkal jobban fejlődik és kat holdanként 1—2, sőt 3 mázsa terméstöbbletet is eredményezhet. Ezenkivül a műtrágyázott búza és rozs a rozsdásodásnak és megdölésnek is kevésbé van kitéve s hamarabb is érik.

Búza alá a vetőszántással egyidejüleg kat. holdanként 150—200 kg. szuperfoszfátot, a rozs alá pedig homoktalajon 200—300 kg. káliszuperfoszfátot adunk. A kiszórást a felszántott földre eszközöljük s azután befogasoljuk. Ezenkivül a bármi okból gyengén fejlődött vetések felsegélyezésére ajánlatos még tavasszal fejtrágya gyanánt holdanként 30—40 kg. chilisalétromot szórni el és vasboronával betakarni.

2. **Árpa.** Ennek a műtrágyázás iránti igénye ugyanolyan, mint az előbbi két növényé, de meg kell jegyeznünk, hogy a tavaszi árpa alá is tanácsosabb még az ősz folyamán hinteni el a szuperfoszfátot, mert igy jobb hatást érünk el vele, mintha csak tavasszal, közvetlen a vetés előtt szórjuk el. A kivánt mennyiség szuperfoszfátból, ha nem sorba vetjük, itt is 150—200 kg. kat. holdanként. Ha esetleg valamely akadály folytán ősszel nem tudnánk elszórni a műtrágyát a tavaszi árpa alá, úgy tavasszal, a vetőszántással egyidejüleg is elszórhatjuk s vasboronával azonnal betakarjuk.

3. **Zab.** Ez szintén nagyon meghálálja a műtrágyázást s ugyanazt az eljárást kell alkalmaznunk a zabnál, mint az árpánál. Annál is indokoltabb a zab alá műtrágyát adni, mert ez, mint a gazdaság mostoha gyermeke, a vetőforgóban az istállótrágyától rendszerint messze esik. Kat. holdanként 150—200 kg. szuperfoszfát használatával igen jelentékeny terméstöbbletet érhetünk el. Esetleg a kikelt vetésre fejtrágyául még 30—40 kg. chilisalétromot is adhatunk, amit ugyanannyi finom, száraz homokkal keverve száraz időben kell elhinteni s beboronálni.

Tengeri (kukorica). A tengerit rendszerint istállótrágyába szokták vetni, mert a kapásnövények azok, amelyek ezt leginkább meghálálják. De, ha ezenkivül még kat. holdanként 150—200 kg. szuperfoszfátot, illetőleg homoktalajon 200—250 kg. káliszuperfoszfátot is alkalmazunk, ezzel igen jelentékenyen fokozhatjuk a termést. Kevesebb műtrágyával is sikert érhetünk el, ha fészekbe ültetésnél minden fészekbe ültetésnél minden fészekbe egy marék műtrágyát dobunk, amint ez a muraközi kisgazdáknál szokásos. A kiszórást tavasszal, közvetlen a vetés előtt eszközöljük,

5. **Repce.** Ez a kulturnövényünk, melynek termelését újabban megint kezdik felkarolni, fejlődéséhez különösen sok foszforsavat, de sok nitrogént

Bátor.

Irta: IGMÁNDY GÉZA.

— En bizony Bátort becsülöm a legtöbbre.

Égett a tüz, melyet inkább csak ugy megszokásból gyujtottak, hogy hosszu hallgatások után belebámuljanak a táncoló lángnyelvekbe. A szunyogok és éjjeli lepkék megvakultan buktak a parázsra. Távolról hivogató lónyeritás törte meg a csendet. A száraz rőzse néha-néha megroppant. Megyer visszapiszkálta a kipattant szikrákat. A görcsös ág vége meggyulladt a kezében. Beleszurkálta a földbe, eloltotta.

Lám a minapjában is mit cselekedett?

A könnyü gunyás alakok álmosan bólintgattak. Az öreg nem akarta, hogy elszunnyadjanak.

Nagy szégyen esnék rajtunk, ha hirtelen elaludnánk — gondolta, majd hangosabban motyogta lelógó bajusza alatt:

— Ekecs ócsém! Ballagj ki Böshöz. Küld ide, hadd faljon valamit.

Az ifju harcos feltápászkodott, kinyujtotta a megmeredett tagjait s szapora léptekkel megindult a figyelő felé. Hamarosan eltünt a bokrok között. A korai nyári éjszakában csak a tücskök éles csiripelése hallatszott. Fent, a hegy tetején, mély álomba merülten aludt Nyitra vára. A magas falakon néha-neha megvillant a bágyadt holdfény az őrök kopjájának érchegyén.

— Láttál valamit? — kérdezte Ekecs.

— Semmit — válaszolta Bös. — csendes minden. Füszál sem hajlik.

A felváltott őrszem visszament a tüzhöz, ahol Megyer kuzködött. Lelket akart verni az elálmosodott társaságba.

— Talán már hallottátok — kezdte emelkedettebb hangon — hogyan bánt el Bátor az ecsedi sárkánnyal?

Erre a bóbiskolók felütötték a fejüket. A még szinte gyermekifju Tokod megrázkodott. Közelebb huzódott Sutához, aki nem tudta elfojtani nevetését.

— Ne te, ne! — hahotázott — vigyázz, mert a sárkány leharapja az orrodat.

Valamennyien kacagtak, amit Megyer arra használt fel, hogy tovább mesélte a történetet.

— Ugy esett, hogy arra keletre, a Szamos ingoványokban, megtermett az óriás sárkány. Az egész vidék rettegte. A közeli szállások népe elmenekült előle. Hét feje volt. A torkából okádta a tüzet. Amerre ment, meggyulladt a nádas. Elhamvadt a haraszt. Feneketlen gyomrában meg sem kottyant négy-öt jószág. Egész gulyákat emésztett meg. Az emberhus kiváltképpen izlett neki.

A vitézek szeméből elszállt az álom. Figyelmesen hallgatták a csendes szavu öreget.

— Sok keményszivü, derék fiu állt elébe, de hasztalan. Felfalta valamennyit. Ekkor szánta rá magát Bátor. Egy szál karddal indult felkeresésére. Hamarosan ráakadt. A fenevad nekirohant. Bátor alig látott. Az égő nád füstje elvakitotta a szemét. A tüzes haraszt égette a lábát. A sárkány lábának hegyes körmei leszakitották a gunyáját. Csak ugy találomra beleszurta a kardját a szivébe. Olyant hördült, hogy a jószágok két napi járóföldre megrezzentek. Aztán elcsendesedett minden. Ezt tette Bátor, de még be sem hegedtek mellén a sebek, már a csehek ellen vitézkedett.

— Arról már én is hitet teszek — erősitette Suta — ott voltam, láttam.

— Ahogy mondám — vette át a szót ismét Megyer. A cseheket is észretéritette. Azt tartom, harmadéve annak. Trencsénben tanyáztunk, amikor neszét vettük, hogy betörtek a csehek. Szabadon garázdálkodtak. Ra-

is kiván. Ezért rendszerint istállótrágyába szokták vetni, ha azonban ezenkivül még 150 kg. szuperfoszfátot is adunk alá kat. holdanként, ezzel a termését igen jelentékeny mértékben fokozhatjuk.

6. **Cukorrépa és takarmányrépa.** A cukorrépát és takarmányrépát szintén istállótrágyázott földbe szokás vetni, mert mind a kettő nagyon zsaroló növény és sok növényi tápanyagra van szükségük. Miután azonban az istáltótrágyában arányiag kevés a foszforsav, holott a répafélék gyors és egészséges fejlődésükhöz ebből is sokat igényelnek, ennek folytán — különösen a cukorrépánál — az istállótrágyán kivül még 150—200 kg. szuperfoszfátot is szoktak a földbe juttatni, ami mindig kifizeti magát, annál inkább, mert az ilyen répák az ormányos bogár pusztitásának is jobban képes ellentállni, mint amely nem lett műtrágyázva. Hog ha ezenkivül tavasszal, az első és második kapálás között, fejtrágya gyanánt még 30—40 kg. chilisalétromot is elszóratunk, ezáltal a répa terméshozamát rendkivül nagy mértékben fokozhatjuk.

7. **Burgonya.** Erre nézve körülbelül ugyanazok a szabályok mérvadók, melyeket a répáknál emlitettünk, azzal a különbséggel, hogy a burgonyát ujabban nem mindenütt vetik istállótrágyába, mert egyes helyeken a friss istállótrágya a burgonya rothadását szokta előmozditani. Ennek az elkerülése céljából ajánlatos, hogy csak kisebb mértékü istállótrágyázást alkalmazzunk a burgonyánál s inkább szuperfoszfáttal pótoljuk azt, ami a rovari ellenségek és rothadása ellen is némi védelmet nyujt s e mellett a termést is fokozza. Amerikában úgy védekeznek a burgonya rothadása ellen, hogy a műtrágyát nem szórva vetik, hanem fészekbe alkalmazzák. Ugyanis minden fészekbe egy kis marokny műtrágyát dobnak földdel keverve. Ezt az eljárást már nálunk is kezdik felkapni, ami azért jó mert nem csak a termést fokozza, de a burgonyabetegségek terjedését is gátolja s e mellett ilyen eljárással nem is kell annyi műtrágya, mintha szórva alkalmazzuk.

Kender és len. Ezen növények gyors növekedésük folytán csak jó erőben levő és nagyon jól megmunkált földben diszlenek. Ennek dacára nem jó ezeket friss istállótrágyába vetni, mert akkor durva rostú, törékeny fonalat nyerünk. A kender- és lenföldek tápanyagtartalmát tehát célszerübb műtrágyák alkalmazásával fokozni. Szuperfoszfátból kat. holdanként 200 kg-ot használva fel, nagyon lényegesen fokozni lehet a kender és len termését, ami mindenkor kifizeti magát.

9. **Lucerna, lóhere, borsó és bükköny.** Ezek — mint pillangós virágú növények — a nekik szükséges nitrogént a levegőből is képesek felvenni s ennek folytán a talaj nitrogénkészletét nem veszik igénybe, vagyis az u. n. „nitrogéngyüjtő" növények közé tartozik. Ellenben a foszfortrágyákat annál inkább meghálálják. Ebbeli igényüket kat. holdanként 200 kg szuperfoszfátnak a vetés előtt eszközölt elszórásával elégithetjük ki. A már több éves és gyengülő lucernások terméseredményét is nagyon fokozhatjuk, ha ősszel erősen megfogasoljuk és 150—200 kg. szuperfoszfátot hintünk rá, amit azután az eső és hólé által feloldódva, beivódik a talajba.

10. **Rétek.** Nálunk a réteket — egyes belterjesebben kezelt uradalmak kivételével — rendszerint nem szokták trágyázni, de még csak ápolni se s ez az oka, hogy a rétek nálunk félannyi termést se adnak mint Németországban. A réteket pedig minden ősszel meg kellene u. n. rétboronákkal járatni, hogy ezáltal egyrészt a vakondtúrásokat elsimitsuk, másrészt pedig a talaj felszinét megnyissuk s a réti füvek gyökérzetéhez a hólé beszivá gását és a levegő hozz jutását megkönnyitsük. Ezenkivül minden második vagy harmadik esztendőben meg is kellene a réteket trágyázni, ősszel 200 kg. szuper-

---

boltak, gyujtogattak. Elherdáltak mindent. Rabszijra vetették a népet, a lábasjószágot elhajtották. Salamon király Bátort küldte ki ellenük. Egyedül toppant be hozzánk, pedig a cseh már körülülte a várat. Pillantás alatt tájékozódott. Parancsokat mondott. Akkor láttam először. Tömzsi, vaskos ember. Apró bogárszeme villog, mint a puszták éjszakaitüzei. Hah. Keveset beszél, de annál többet tesz.

— Igaz, — helyeselt Guta.

— Pitymalatkor kitörtünk. Megzavarodott a cseh. Futott ész nélkül. Mi zavartuk. A nap már délelőrq állt, amikor eltüntek előlünk. Elbujtak az erdőkben. Csendesen kocogtunk hazafelé, amikor balkéztül nagyhirtelen ránkcsaptak. Mi tagadás, nem vártuk. Alighanem bajba jutunk, ha nincs ott Bátor. Kiugratott a középre. Szakasztott ugy a csehek vezére is, csakhogy akkora embert még nem láttam. Nyögött a ló alatta. A lába majd a földet érte. Ló és lovas tele volt vassal. Bátor elveszett mellette. Hátrább huzódtunk. A cseh szálfa vastag kopját szegezte Bátor mellének. Meghült a vérünk, amikor egymásnak nyargaltak. És akkor Bátor leakasztotta a tüskés buzogányt. Félreütötte a kopját és olyat sujtott a cseh fejére, hogy menten behorpadt a vas, a vezér pedig jajszó nélkül lefordult a földre. A gazdátlan ló elvágtatott, mi meg neki a csehnek. Hej! — az volt ám a verekedés! Mi? — Suta?

— Hirmondó se maradt a csehekből — büszkélkedett a másik öreg harcos.

A fiatalok kipirult arccal, ragyogó szemmel hallgatták. Mindegyiknek lett volna kérdezni valója de Megyer elébük vágott.

— Várjatok csak! Ez még nem minden. Kerlésnél Bátor egymaga vert szét egy csapat kunt, Nándorfehérvárnál pedig két szerecsen óriással bánt el szemrebbenés alatt. Az a sereg győz, amelyiknek ő a vezére. Géza és László vezér is mindig megbecsülte. Az öregek tanácsában sokat adnak a szavára, pedig még egész ifju.

— Azt bizony nem tudom megmondani — felelte az öreg elgondolkozva. — Talán senki sem tudja. Egyszer csak ott termett köztünk és az első csatában szárnyára kapta a hir. Alkalmasint királyi vér. Kiváltképpen László vezér kedvelte. Ugy összeillettek, mint a testvérek, ámbár László két fejjel magasabb. De a lelkük igen megegyezett.

Elhallgattak. Valami kimondhatatlan érzés lappangott bennük, aminek nem mertek hangot adni. Csak Tokodban, a legfiatalabban nem állt meg a szó.

— A lelkük megegyezett, mondád és most mégis pusztitják egymást. Bátyám, te okos ember vagy. Mondd, miért verekszik a magyar a magyarral?

Megyer bozontos szemöldöke megrándult. Egy nyaláb rőzsét hozott a hunyó parázsra. A szürke, átlátszatlan füst betakarta valamennyiüket. Köhécseltek. Mikor a száraz ág lángra lobbant, már csillogott a hajnali harmat. A csillagok elhalványultak. Csak a hold merev karimája bámult mozdulatlanul az ébredező várra.

— Itt leselkedünk Nyitrára — tünődött Tokod — pedig a várban is véreink vannak. Velünk meg idegenek. Német segiti a magyart magyar ellen. Ez nem fér a fejembe.

— Nagy sora van annak, öcsém! — kezdte Megyer szomoruan. Kevesen vagyunk, még sem tudunk megférni. A nép szive elfordult Salamon királytól. Azt mondják fiatal is, könnyelmü is. Nem tudom. Géza vagy László vezért akarják fejedelemnek. Ezért szakadtunk két seregre. Mi a megkoronázott király mellett állunk, amazok ott, Nyitrában, Géza emberei. Mi kevesebben vagyunk, azért Salamon elhivta a sógorát, a németek királyát. Az a három zászlónyi németség

foszfátot, tavasszal pedig 40—50 kg. chilisalétromot szórva ki rá kath holdanként, mely eljárással annak a szénatermését megkétszerezhetjük s ezáltal a gazdaság állatállományát télen át sokkal jobb eltartásban részesithetjük.

11. Szőlő. A magyar gazdák a szőlőt is ritkán trágyázzák, mert egyrészt nem rendelkeznek elég istállótrágyával, másrészt pedig szeretik magukat megkimélni az ezzel járó fáradságos munkától. Ez az oka annak, hogy igen sok olyan szőlőnk van, amely csak 8—10 hl. bort terem, holott rendszeres trágyázással, illetve műtrágyázással 50—60 hl. bort is teremthntne. Homoki szőlőknél a műtrágyák alkalmazásával az istállótrágyát teljesen pótolhatjuk ugy, hogy minden harmadik évben 300 kg. káliszuperfoszfátot és minden évben 100 kg. chilisalétromot szórunk el, az előbbit ősszel egyszerre, az utóbbit tavasszal két részben, felét a nyitáskor, felét pedig akkor, amidőn a hajtások már 2—3 araszosak. A műtrágyát a tőkék körül, mintegy 30 cm.-es körzetben kell alkalmazni s kapával vagy gereblyével azonnal betakarni. Hegyi szőlőkben leghelyesebb eljárás, ha minden negyedik évben fél istállótrágyát s minden második évben 200 kg. szuperfoszfátot adunk neki. Ha istállótrágyánk esetleg nincs, úgy azt itt chilisalétrommal kell helyettesiteni. Ilyen eljárással nemcsak több, de jobb borunk is fog teremni, mert ezáltal a szőlő beéredését is előmozditjuk.

Tájfajta Lótenyésztési Egyesület alakul Kecskeméten.

A kecskeméti gazdatársadalom körében a lótenyésztés fejlesztése érdekében mozgalom indult meg egy tájfajta lótenyésztő-egyesület alakitása érdekében. Ezzel kapcsolatosan a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a Kecskeméti Gazdasági Egyesülettel karöltve, f. hó 15-én délelőtt 10 órára Kecskeméten a gazdasági egyesület tanácstermében értekezletre hivta össze Kecskemét és vidéke gazdaközönségét, akik igen nagy számban meg is jelentek. Megjelent ott ez alkalommal a nagykőrösi állami méntelep osztályparancsnoksága részéről Balogh Aladár őrnagy, továbbá a makói tájfajta egyesület három vezetője S. Bálint György, Görbe Sámuel és Szemes János.

Az értekezletet dr. Nagy Mihály a Gazdasági Egyesület elnöke nyitotta meg, aki megnyitó beszédében a lótenyésztés fontosságát és nagy jelentőségét fejtegette. Rámutatott arra, hogy a gazdaközönségnek a visszafejlődött állattenyésztés ujabb fellendítése érdekében minden tőle telhetőt meg kell tenni.

Ezután Balogh őrnagy vette át a szót, aki felemliti a magyar embernek a lovak iránti vonzalmát és előszeretetét, majd röviden ismerteti a tájfajta lényegét és annak előnyeit s kiemeli hogy nem erőszakos alakulatról, hanem a gazdák önkéntes társulásáról van szó, amely azonban a társuló gazdákra nézve megbecsülhetetlen előnyökkel jár. Utal a mezőhegyesi tájfajtalótenyésztésre és az ott elért eddigi eredményre, különösen hangsulyozva hogy a lótenyésztésnél elsősorban az egyöntetüségre kell törekedni, mert csakis igy lehet a gazdáknak lóanyaguk értékesitése céljából külföldi vevőket biztositani. Hangsulyozza továbbá, hogy a társuló gazdáknak a megállapitott szabályokhoz feltétlenül alkalmazkodniok kell.

Azután a Makói Tájfajta Lótenyésztő Egyesület tagjai sorából az értekezletre vendégenként érkezett makói kisgazdák, névszerint S. Bálint György a Makói Gazdasági Egyesület elnöke, továbbá Szemes János és Görge Sámuel beszéltek és smertették a Mezőhegyesi Tájfajta-Egyesület létesitésének a történetét és az egyesület által eddigi működése révén

---

segit bennünket. Én nem mondom, hogy rendben van, mert bizony az idegent nagyobb kedvvel vágnám...

Felszedelőzködtek és visszahuzódtak a derékseregbez. Ott már lázasan készülődtek. A német király egyre sürgette Salamont.

— Csak nem rettenünk meg attól a sárfészektől?

Az ingatag Salamon nem mert tovább ellenkezni. Délben megrohanják a várat. Ez lesz az ötödik támadás.

A várvivásban járatosabb németség a bokrok és nádasok között csendesen odalopódzkodott a vár alá. A magyarokat Bátor vezette. A németek megkezdték az ostromot. A hajitószerszámok mázsányi köveket hajigáltak. Pirosra tüzesitett nyilvesszők suhogtak és csapkodtak a házak ereszébe. Minden hasztalan volt. A várbeliek várták a támadást és felkészültek ellene. A nyers állatbőrrel betakargatott háztetők nem lobbantak lángra. A kövek alig okoztak kárt. S az ostromlókon aggódó félelem vett erőt, amikor a falakon megpillantották az ölestermetü László vezér alakját. S meghallották messze dörgő hangját. Még a németek is kedvüket veszitették.

A Könyök-hegyen álló német király is észrevette a harcosok ingadozását. Gyors követet küldött a tához, aki megfujatta a kürtöket s három oldalról rohantak a falakra. A derékssereget a nagykapura zudították. Két vasfejü kos döngette a tölgyfakaput, mely hirtelen megnyilt s kiözönlöttek a várbeliek.

Salamon halálsápadtan kapkodott a német király karjába. Kidülledt szemmel bámulta az összegabalyodott embercsomót.

— László az északi tornyot védelmezi — rebegte megkönnyebülten, de elállt a szivverése. Bátor emberei lassan hátrálni kezdtek. Az északi torony alól is futva menekült a sereg.

— Vége, elvesztünk! — buggyant ki belőle az elkeseredés.

— Ne hidd, Uram! — dörmögte a nyugodtan álló Megyer, aki kis csapatával a királyok testőrsége volt. — Nézd Bátort! Egyedül verekszik...

Az öregnek igaza volt. Bátor lépésről lépésre haladt a vár felé! A várbeliek a háta mögött szoritották vissza Salamon embereit, csak a vezér állt sértetlenül. Villogott a kardja, sujtott a buzogánya s a tömeg ritkult körülötte.

— Leszurták a lovát! — hördült fel Salamon s eltakarta az arcát.

Most már Megyer is mozgolódni kezdett, de megnyugodott. Bátor talpra ugrott és küzdött tovább. A várbeliek pedig lassan visszahuzódtak s a nagykapu hangosan felcsapódott Bátor előtt. Ott állt egyedül vérben forgó szemmel, tehetetlen haragjában megindult a vert sereg után...

A két király a Könyök-hegyen várta a hőst. A német király eléje ment s megszoritotta a kezét.

— Van-e Lászlónak is ilyen vitéze? — kérdezte elragadtatással.

A tömzsi magyarnak gyökeret vert a lába. Kifeszitette a mellét, felszegte a fejét. — Van-e? Annyi, hogy engem odaát számba sem vennének. A meglepett német király odafordul a megsemmisült Salamonhoz:

— Akkor hát öcsém, én csak azt mondom neked, soha sem szerzed vissza a trónodat. Áldjon meg az Isten!

Megfuvatta a kürtöket és serege romjaival hazafelé indult.

— Ugy-e megmondottam — dohogta a magyar vitézségre annyira rátarti vén Megyer —, hogy Bátort becsülöm a legtöbbre...

elért nagy eredményeket. S egyöntetüleg annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a kecskeméti gazdák már sokkal könnyebb helyzetben vannak, mint ők veltek annak idején, mert előttük áll a példa, melyet csak követni kell, hogy ugyanazokat az előnyöket élvezhessék, amelyek egyesült erővel az ottani gazdák elértek.

Azután a Mezőgazdasági Kamara részéről előbb Kemény Szilárd titkár, majd utána dr. Gesztelyi Nagy László igazgató intéztek az egybegyült gazdaközönséghez buzdító szavakat, hangsulyozva a tájfajta-egyesület nagy jelentőségét, nemcsak egyéni, hanem nemzeti szempontból is.

Azután dr. Dömötör Lajos városi gazdasági tanácsnok szólalt fel s biztositotta a gazdákat, hogy ezen nagy fontosságu mozgalom eredményes keresztülvitele céljából a város részéről a legmesszebbmenő támogatásra számithatnak.

Végül dr. Nagy Mihály alelnök összegezte az elhangzott beszédeket s annak az óhajának adott kifejezést, hogy az értekezlet már ez alkalommal mondja ki a Tájfajta Lótenyésztő-Egyesület megalakitásának szükségességét és e célból felkérte a jelenlevő gazdákat, hogy a kitett aláirási iven mennél nagyobb számban jelentsék be az egyesületbe leendő belépésüket s ennek folytán az aláirási iven mindjárt a helyszinen 70 darab anyakancát jelentettek be a jelen volt gazdák párositás céljából.

Egyébként a Duna—Tisza Mezőgazdasági Kamara ezt a fontos kérdést állandóan felszinen tartja s nemcsak a kamara székhelyén, hanem a kamarai körzet egész területén élénk tevékenységet fejt ki a tájfajta lótenyésztő-egyesületek szervezése érdekében.

Az értekezletből kifolyólag a jelen volt gazdaközönség Mayer János földmivelésügyi minisztert, gróf D'Orsay Olivér ny. ezredest és Purgly Emilt táviratilag üdvözölte.

VILÁGFOLYÁSA

A német helyzet. — A francia közgazdaság válsága. Az angol világbirodalom válsága. — Szerb választások utóhangjai. — Bulgáriai események. — Oláh parlamenti botrányok.

A külpolitikai helyzet látszólag nyugvópontra érkezett. A nagyhatalmak egyre növekvő belső bajaikkal vannak elfoglalva, Németországban pedig Luther dr., az uj kancellár és Marx, az uj porosz miniszterelnök vesződik a kormányzás átvételével. A Barmat-testvérek panama ügye tartja izgalomban a közvéleményt, melybe dicstelen módon bele volt keveredve Bauer volt birodalmi kancellár is, aki annak idején a németeket megalázó versaillesi szerződés aláirását vállalta. Dortmundban nagy bányaszerencsétlenség történt. A Minister Stein nevü szénbánya bányalégrobbanás következtében beomlott és 130 bányamunkást eltemetett, akik közül eddig egyetlenegyet sem sikerült megmenteni.

Franciaország közgazdasági élete a frank ujabb árzuhanása miatt ujra válságba jutott és a kormány most keményen küzködik a szanálással. Herriot miniszterelnök a jövő héten sürgősen tanácskozni akar az angol kormánnyal és a kölni zóna kiüritésének kérdését rendezni kivánja. Ez a jövő héten esedékes londoni látogatás azt bizonyitja, hogy a francia közgazdasági élet válsága szoros összefüggésben van a német jóvátételi ügyekben beállt fenakadással és a kölni zóna kiüritésének elmaradásával.

A hatalmas angol birodalom is belső bajokkal küzd. Alig, hogy kiheverte a munkáskormány áldásait, mely tulajdonképen egy parlamentáris formák közt lefolyt kommunizmus volt, most már a gyarmatok állami szervezetével van baj. India, Egyiptom, Irország elszakadási törekvései növekvő gondot adnak, ezenfelül Kanada, Ausztrália, Uj-Zéland és Dél-Afrika külön parlamentet, külön kormányt alakitott, a hadüzenet jogát fentartották maguknak és külön követségeket menesztenek külföldre. Igy azután az angol birodalom egysége lassu bomlásnak indul. A kormányzók és alkirályok lassan az angol kormánynak a gyarmatokra kiküldött követei lesznek, minden hatáskör nélkül egyedül a gyarmatok kivánságainak közvetitésére szoritkozva. A gyarmatállamok is követek utján kivánják magukat képviseltetni Londonban. Ezzel a gyarmatügyi minisztérium teljesen feleslegessé válik. A népszövetségen már ugy is minden angol gyarmatállam külön képviselője külön szavazattal rendelkezik és igy ha akarják leszavazhatják az angol kormány képviselőjét. Viszont az is igaz, hogy Anglia és a gyarmatok képviselői szavazataikkal leszavazhatják a többi Középeurópai államokat. Eleget bosszankodik ezen Franciaország, melynek csak egy szavazata van és ez volt a legfőbb oka annak, hogy az amerikai Egyesült Államok a Népszövetségtől távolmarad.

A szerbiai választások utóhangjai most érkeznek el hozzánk. A választást legjobban jellemzi az az izgalom, mely a délszerbiai mohamedán körökben jelentkezik és amelynek hatása alatt sokan a választások miatt elhatározták, hogy hazájukat elhagyják és Kisázsiába vándorolnak. A választási atrocitások egyébként még nem értek véget. Párdány bánáti községben a szerb lakosság jegyzőjének vezetése alatt megtámadta a német lakosságot, mert nem a kormánypártra, hanem a német pártra szavazott a választáson. Nyolc sebesült áldozata lett ennek az ádáz támadásnak. Módosról másnap hivatalos bizottság szállt ki, amely azután a németek közül száznál többet letartóztatott. A fogságban levőket agyba-főbe verték. Ezek a szerencsétlen áldozatok még most is fogságban vannak.

Szófiában ujabb kommunistamozgolódás támadt. Egy Gyulámetof nevü meggyilkolt kommunista Filippopoli lakásán a hatóságok iratot találtak, melynek cime »Utasitás aknák és más romboló eszközök használatára«. Ez az utasitás élénken jellemző a III. Internacionale ügynökeinek módszerére és kegyetlenkedésére. Ebben az utasitásban az foglaltatik, hogy csak az győz, aki az emberiségen és más hasonló ostobaságon tulteszi magát. Szófiában pénteken meggyilkolták Mileff előkelő kormánypárti képviselőt, lapszerkesztőt, akit legutóbb washingtoni bolgár követté neveztek ki. Három ember az utcán közrefogta és közvetlen közelről revolverrel agyonlőtte. A tett elkövetői, akik kommunisták voltak, elmenekültek.

Angliából és Brüsszelből óriási viharok hire érkezik. A vihar óriási károkat okozott és nyomában felhőszakadás járt. Ausztriából is nagy szélvihar hire érkezett: a nyilt pályán talált vonatokat is lesodorta a töltésről.

Az oláh parlamentben utlevélpanama és kivándorlási botrány ügyével foglalkoztak. Egy még most is szolgálatban álló aktiv ezredes éveken át a newyorki oláh konzulátushoz kivándorlási biztosi minőségben volt beosztva. A hazavándorlásra jelentkező román polgároktól nagyobb összegeket vett fel, amiket önként rótt ki és ezeket saját céljaira használta fel. A kormány nem tagadta ezeket a visszaéléseket, csak az ellen tiltakozott, hogy a még min-

dig szolgálatban lévő katonatisztet ilyen támadásban részesitik. Különben is Tartarescu államtitkár kijelentette, hogy az ellenzék hiába támadja ebben az ügyben a kormányt, még sem fog lemondani. Erzberger nevü kivándorlási ügynök esetével foglalkozott ezután a bukaresti parlament. Ez az ügynök erdélyi magyarokat csalogatott Braziliába a kormány támogatása mellett, a magyarokat azután ugyszólván teljesen rabszolgasorsban, minden támogatás nélkül, a legegészségtelenebb vidéken hagyta el, mikor pedig ezekről a visszaélésekről lerántották a leplet, a kormánytól utlevelet kapott és megszökött. A leleplezések során nagy zürzavar és heves összeütközések támadtak.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

FEBRUÁR	Római kath. naptár	Protestans naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
23 Hétfő	Dam. Péter	Alfréd	A hét elején a nap 6 óra 10 perckor kél és 5 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 05 perckor kél és 5 óra 20 perckor nyugszik
24 Kedd	Mátyás ap.	Mátyás	
25 Szerda	Hamv.-sz. ††	Géza	
26 Csütörtök	K. Margit ††	Sándor	
27 Péntek	B.Báthory ††	Ákos	
28 Szombat	Román ap.††	Elemér	
1 Vasárnap	Dl. Invoc.	Dl. Albin	

Jókai születése századik évfordulójának ünnepe.

Tizennyolcadikán, szerdán, volt száz esztendeje, hogy az azóta elszakitott Komáromban megszületett Jókai, a legnagyobb magyar regényiró. Az emlékünnepek hónapokra terjedő hosszu sorát 17-én nyitotta meg a főváros. Az ünnepség az Andrássy-ut mellett álló Jókai-szobor előtt kezdődött, ahol a család tagjain s a főváros tanácsán kivül megjelent József főherceg a fiával, József Ferenc főherceggel, Albrecht főherceg, a kormány képviseletében Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, a katonaság képviseletében Ludwig altábornagy, továbbá Berzeviczy Albert, az Akadémia elnöke, Balogh Jenő főtitkár, volt igazságügyminiszter és az ünneplő nagyközönség. Zilahi Kiss Jenő alpolgármester bevezető szavai után a centennárium-bizottság elnöke, Rákosi Jenő mondott emlékbeszédet.

— Ha Jókai irásainak valamennyi betüjét egy jótékony tündér esőcseppekre változtatná, örökre megtermékenyülne ez az ország, — mondotta többek között.

Az ünnepség ezután Jókai sirjánál folytatódott a kerepesi temetőben.

Szokatlan temetői disz, a főváros cimerei, szines lobogók jelezték a kerepesi temető kopasz fái közt a helyet, ahol Jókai Mór hamvai nyugszanak. A sir mellett a főváros diszruhás hajdui álltak őrt. A siron két koszoru feküdt. Az egyik hatalmas, gyönyörü virágos koszoru szalagján ez volt olvasható: A főváros közönsége a halhatatlan irónak. A másikon, melyet Jókai özvegye tett a sirra, fekete szalagon csak ez az egy szó volt: »Belláď«. Dél felé lassan gyülekezni kezdett a sir köré a közönség. Legkorábban Klebelsberg Kunó gróf érkezett meg, aki üdvözölte a megjelenteket, aztán megérkeztek a főváros polgármesterei, majd Berzeviczy Albert. Lassan megtelt a rendőrkordonnal elzárt nagy terület. Pontosan tizenkét órakor felvonult a Budai Dalárda és megkezdődött a temetői ünnepség.

A Budai Dalárda elénekelte a Nemzeti Hiszekegyet, majd azután Zilahi Kiss Jenő alpolgármester beszélt a főváros nevében.

Igy beszélt:

— Jókai a jó, a nemes lélek mindenkivel békében élt, mindenkit szeretett, mindenki szerette — mondotta. — Az egész világon mindenütt ragyogó példaképpen ragyog emlékezete.

Rákosi Jenő igy kezdte beszédét:

Tisztelt ünneplő közönség!

Ünnep ez és nem gyászszertartás, amit ma itt ülünk. Kijöttünk a nagyvárosból, az élet, a küzdelem kohójából, kijöttünk ide, ahol a béke, a csend, a kegyelet honol. Kijöttünk onnan, ahol Jókai dicsőséget szerzett, kijöttünk ide, az örök nyugalom hazájába. Szálljunk magunkba és tegyünk fogadalmat, hogy a bent megkoszoruzott szobrot követjük munkában és pihenésben, háboruban és békében. Itt kinn pedig már elhamvadt testét őrizzük szent békességben.

A Budai Dalárda befejezésül elénekelte a Szózatot, Klebelsberg miniszter és Rákosi Jenő távozott és az ünneplő közönség lassan szétoszlett.

*

Jókai emlékére a Nemzetgyülésben február 19-ikén, csütörtökön a kormány részéről Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, a kormánypárt és a kormányt támogató pártok részéről pedig Pekár Gyula méltatta a nap jelentőségét.

*

A komáromi Jókai ünnepségek szombaton és vasárnap folynak le. Jókai elszakitott szülővárosának ünnepén résztvesznek a Jókai család tagjain kivül a társadalmi és irodalmi egyesületek és testületek képviselői.

A Magyar Történelmi Társulat szerdán délután 5 órakor az Akadémia heti üléstermében tartott ünnepi ülésén Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter elnöki megnyitóbeszéde után Rédey Tivadar »Jókai és történelem« cimen olvasott fel.

*

18-án fényes közönség ünnepelte a Kálvin-téri református templomban Jókai emlékét.

A puritán egyszerüségü templomban a presbiterek számára elkülönitett helyen foglalt helyet Horthy Miklós kormányzó, aki Magasházy László szárnysegéd kiséretében az orgona hangjai mellett vonult be a templomba. A megjelentek között ott volt a család részéről: özvegy Jókai Mórné, özvegy Feszty Árpádné, Feszty Masa, Navratil Dezsőné és Hegedüs Sándor. Ott volt továbbá Berzeviczy Albert, Balogh Jenő, Szász Károly, Rákosi Jenő, Szterényi József báró, Juhász Andor, Sipőcz Jenő polgármester, Scitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke, Petry Pál, Pakots József nemzetgyülési képviselő, Preszly Elemér főispán, Erődi Harrach Béla, Móricz Zsigmond és még sokan mások.

Az ünnepség istentisztelet keretében folyt le, amely a XXIII. zsoltár éneklésével kezdődött. Ekkor Muraközy Gyula kecskeméti lelkész lépett a szószékre és mondott imát és ünnepi beszédet. A beszéd alapgondolatául Ezsaias próféta XXXV. részének 4. és 6. versét vette. Beszédét a következőkkel kezdte:

— Jókai még mindig méltatlan sirjánál talál-

kozik az egész nemzet. Most látjuk csak azt, hogy mivel tartozunk a százéves ősz álmodónak, milyen gazdagság volt ő a mi számunkra. Az emlékezés ünnepén azt kérdezzük, hogy van-e közöttünk valaki, aki ne érezte volna Kárpáti Zoltán, Tatrangi Dávid hatását saját magán. Ebben a templomban, mely felett a betlehemi csillag ragyog, nem egyéni kultuszt üzünk, itt emberi nagyság nem ragyoghat. Itt mindnyájan örök adósai vagyunk hálával az Istennek, ő érte, amiért nekünk ajándékul adta. Az örökkévalóság mérlegének mutatója mutatja meg az emlékezés idején az ő értékeit. Mennyivel erősitette Jókai nemzetét, mennyiben valósitotta meg a szépség, jóság ideálját? A nagy mesemondó helyett a próféta néz reánk, aki égi üzenetet továbbitott számunkra. Ő az örökkévaló forrás, az isteni kinyilatkoztatás. Jókai minden története etikává vált lira. Jókai összes müveiben, realizmusában és viziójában a jónak és a rossznak a párbaja, szakadatlan harca folyik. Ha Jókait olvasom, hőseiben magamra ismerek, aki hajnalpiros fiatalságomban akartam lenni, rejtőzködő, a dicsőségesebb életre vágyodó énemet találtam meg bennük. Jókai Petőfivel és Arannyal együtt a nemzet prófétája volt, de nem apostola, mert nem tették meg az utat Betlehemtől a Golgotáig. A próféta az ut, az apostól a megérkezés. Jókai tiszta, szép müvészete abban áll, hogy az örök igaz, az örök jó, az örök szép isteni világa felé vezet bennünket. Jókai az uj Magyarországért harcolt, az ifjuságért, rácsókolta a jövő idealizmusát, a fiatalság homlokára. Akkor lesz igazi magyar husvét, — fejezte be beszédét — amikor Jókai valószinütlen mesevilága valósággá lesz.

A beszédet ujabb zsoltár és a Himnusz elénekelése követte, és ezzel az ünnepség véget ért.

*

Hagyományokhoz ragaszkodó stilusos keretben ünnepelte meg a Nemzeti Szinház Jókai Mór születésének századik évfordulóját szerdán este, amikor a nagy költő négyfelvonásos történelmi szinmüvét, A szigetvári vértanu-kat hozta szinre. A diszelőadást a Himnusz hangjai vezették be, amelyet a Nemzeti Szinház zenekara adott elő és amelyet a szinházat megtöltő közönség néma csendben, áhitattal, állva hallgatott végig. Utána ifju báró Wlassics Gyula: Mondj mesét, Jókai! cimü alkalmi költeményét szavalta el S. Fáy Szeréna, lendületesen és hatásosan. Majd A szigetvári vértanuk előadására került a sor. A darabot, amelyet legutóbb Jókai szobrának leleplezésekor játszottak, részben uj szereposztással és rendezésben ujitotta fel a Nemzeti Szinház, anélkül azonban, hogy szakitott volna a patétikus stilus, ünnephez illő tradicióival. Bakó László Zrinyije, Abonyi Géza Juranicsa, Hettyei Aranka Anná-ja, Környei Paula Máriája, Gál Gyula Zulejmánja, mind hangban, mind megjelenésben harmonikus együttest alkottak. Szerencsésen egészitette ki őket kisebb szerepében Fehér Gyula, Nagy Adorján, Garamszeghy, Sugár és Gabányi László. A szinházat teljesen megtöltő közönség ünnepélyes meghatottsággal figyelt mindvégig a szépen zengő versekre s nemcsak a felvonások végén, hanem nyiltszini tapsokkal is sürün fejezte ki tetszését. — A magánszinházakban szavalotokkal ünnepelték a nagy iró emlékét.

⊙⊙

Komolyra fordult az angol király betegsége. — György király megbetegedése komoly természetünek látszik. Bronchitisről beszélnek, de ugy látszik, hogy tüdőgyulladásról van szó. A velszi herceget skóciai vadászkirándulásáról táviratilag hivták haza. Azóta a herceg az egész napot a királyi palotában tölti.

Orkánszerü hóvihar pusztit Svájcban és Olaszországban. Az ujabb jelentések szerint vasárnap egész Svájcon hatalmas orkán söpört végig s különösen a keleti országrészeken nagy pusztitásokat okozott. Száz meg száz ház fedelét elsodorta a vihar, nagy fákat gyökerestől csavart ki. A villamos távolsági vezetékek a tessini kantonban, a Gotthard-vasut vonalán felmondták a szolgálatot. Airola környékén és egész Tessinben erősen havazott. A dübendorfi repülőtéren Zürich közelében a vihar leszakitotta a repülőcsarnok 64 méter hosszu hullámos bádogfedelét és messze hajitotta. Olaszországban is hatalmas viharok dühöngenek. Az ország belsejében erős hó esett. A lombardiai Alpokon majdnem két méter magas a hó.

135 év óta a legmelegebb tél. A stockholmi meteorológiai intézet vezetője, Osstmann dr., az időjárás változásaiszóló tanulmányában megállapitja, hogy 1789. óta nem volt olyan meleg december, mint 1924-ben, vagyis 135 évvel ezelőtt volt ehhez hasonló enyhe december. Azon az alapon, hogy decemberben az átlagos hőmérséklet 4.6 fokkal nagyobb volt a normálisnál, megállapitja a tudós, hogy február és március is egészen enyhe lesz és az idén korán fog tavaszodni. — Kétségtelen, hogy a január és február eddig valóban nagyon enyhe volt.

Véres verekedés emberhalállal Kedden este a Siófok melletti kis Nágocs faluban csendőrhalállal végződő verekedés történt. Este félhétkor négy 19—20 éves parasztlegény haladt végig a falu főuccáján vendéghivogató vőfélynótát énekelve. A négy legény három csendőrrel találkozott, a kik figyelmeztették őket, hogy az uccán ne énekeljenek. A négy legény vitába elegyedett a csendőrökkel, szó szót követett, mig egyszerre verekedésre került a sor a csendőrök és a legények között. Verekedés közben hirtelen fegyverdörrenés hallatszott és Sulka főtörzsőrmester átlőtt szivvel rogyott össze. A reggeli órákban a székesfehérvári csendőrparancsnokságról bizottság érkezett a faluba, amely mindenekelőtt azt akarja tisztázni, hogy ki ölte meg Sulka főtörzsőrmestert. A golyót most keresi a bizottság, hogy megállapitsa, vajjon milyen fegyverből adták le a lövést.

Nyugdijazott tisztviselők keresete a Weiss Manfréd-gyár ellen. Szombaton fontos ügyben dönt a budapesti munkabiróságon Négyessy dr. biró. Ezen a napon tárgyalják a Weiss Manfréd vállalatok 24 nyugdijazott tisztviselői egy részének keresetét, amelyet a vállalat ellen a nyugdijak valorizációja miatt inditottak. A nyugdijasok nem voltak hajlandók papirkoronában elfogadni a számszerüen megállapitott nyugdijösszegeket, hanem arra az álláspontra helyezkedtek, mert hisz a vállalat értékei, főleg ingatlanai, gépei, épületei stb. szintén valorizálódtak, méltányosság alapján is azt kérik a biróságtól, hogy nyugdijaikat az értékemelkedésnek megfelelően állapitsa meg. A nyugdijasok legnagyobb része kistisztviselő, akiknél a nyugdij megállapitása egzisztenciális kérdés. A birói döntés elvi jelentőségü lesz, épp ezért érdeklődéssel várják mindenütt.

A pápai m. kir. Földmives Iskola a telkes vitézek részére rendezett 2-ik négyhetes téli gazdasági tanfolyamot február 10-én ünnepélyes záróvizsgával fejezte be. A tanfolyam Pápán hasonló sikerrel járt, mint egyéb földmivesiskolákban.

Háziipari kiállitás Gyöngyösön. A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület tyeljes tudatában a háziipar fejlesztése végtelen fontosságának, biztatást látva a multévi egri kiállitás szép sikerében, folyó évi május hó 17—21-én Gyöngyösön ujabb vármegyei kiállitást rendez. Az elnökség kiküldöttei Csepela Lajos dr. szakosztályi elnök és Udvardy-Cserna Jenő egyesületi ügyvezető titkár személyében a gyöngyösi vezetőkörök bevonásával az ottani polgármesteri hivatalban január 9-én ülést tartottak, a helybeli intéző bizottságot megalakitották Makrányi Gyula dr. városi tanácsos elnöklete alatt. A kiállitás ügymenete ugyanaz lesz, mint a mult évi egri kiállitásé. Mindennemü kérdésben a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala (Eger, Vármegyeháza II. 35.) ad felvilágositást.

Tejgazdasági kiállitás Milanóban. A milánói m. kir. konzulátus jelenti, hogy tavaly az árumintavásárral párhuzamosan megtartott tejgazdasági kiállitás az idei évben nem tartatik meg, ehelyett az árumintavásár kebelében

évi április hó 12-én veszi kezdetét. A milánói árumintavásár vezetősége nagy fontosságot tulajdonit annak, hogy a vásár tejgazdasági kiállításában lehetőleg az összes tekintetbe jövő termelő államok résztvegyenek. Részünkről örömmel vennénk, ha az idei árumintavásár kebelében rendezendő tejgazdasági kiállításon a magyar tejfeldolgozó ipar kellőkép képviselve lenne. A komolyabb érdeklődők részére bővebb felvilágositást az Országos Mezőgazdasági Kamara (Budapest, Szabadság-tér 10. sz.) ad.

Élő állatszállitmányok kivitele. A külföldre feladott magyarországi származásu élő állatszállitmányok vasuti szállitás közben elkerülhetetlenné vált átrakását más módon ki nem elégithető szükség esetén a vasutállomásokra szakértőül kirendelt állatorvosok közreműködése nélkül a felelős vasuti közeg saját hatáskörében intézheti el.

Belépő állomások Oláhországgal szemben: Lőkösháza, Biharkeresztes, Jugoszlávia felől: Kelebia, Gyékényes, Szeged, Barcs, Murakeresztur, Magyarboly és Mohács (hajórakomány), Ausztria felől: Moson-Magyaróvár, Sopron és Szentgotthárd, Csehszlovákia felől: Szob, Oroszvár és Sátoraljaujhely.

Külföldi eredetü vagy tranzitó élő állatszállitmányra ez nem vonatkozik. (Lásd 29.898—1924. III. F. M. sz. rendeletet, Földmivelési Értesitő január 15. második számmában.)

Hatósági védekezés a gyümölcsrovarok ellen. Gyümölcstermelésünk megmentése és annak fejlesztése céljából a földmivelésügyi miniszter az almamoly, gyümölcspenész, varasodás és a bábaszilva elleni rendszeres védekezés érdekében a védekezést hatósági felügyelet alá helyezte. E rendelet alapján az illetékes hatóságok a birtokosokat a szükséges védekezési munkák elvégzésére kötelezhetik. Aki az ilyen hatósági figyelmeztetésnek eleget nem tesz, a védekezést költségére a hatóság végezteti el. Ezt a rendszeres védekezést a földmivelésügyi kormányzat egyelőre körzetenként hajtja végre, még pedig a gyümölcstermelés gazdasági jelentőségénél fogva a nyugati vármegyéket, valamint a Duna-Tisza közét jelölte ki, ahol a rendszeres védekezés hatósági felügyelet mellett, már most megindult. A földmivelésügyi miniszter felhivta a gazdasági felügyelőségeket, hogy az irtásról és a védekezésről szóló előadásaikat legkésőbb február első hetében tartsák meg. A hernyó és vértetü irtása iránt is megtették az évente szokásos megfelelő hatósági intézkedéseket.

Próbafejés Sopronmegyében. Sopronvármegyének Győrből áthelyezett uj gazdasági felügyelője, Kövy József, már megkezdette Sopronmegyében is azt a munkát, amelyet Győrmegye tósziget-csilizközi járásában oly szép sikerrel folytatott. A sopronmegyei népies állattenyésztésnek fejlesztése érdekében egyelőre Rábacsanak, Vág, Szil, Magyarkeresztur, Bükk, Csepreg, Lozs, Lövő, Nagycenk, Ágfalva, Pereszteg, Süttör, Babot, Szárföld, tehát összesen tizennégy községben szervezik meg rövidesen a kisgazdák teheneinek próbafejését.

Szarvasmarhatenyésztésnél, főként kisgazdáknál, a tej a főjövedelem. Sok és jól értékesülő tej a jólét alapja. A próbafejés már most számba veszi a bejelentett tehén tejhozadékát, azt pontosan nyilvántartja, a keveset tejelőket kizárja, a jó (legalább is 1000 liter) tejelőket az állandó állattenyésztés számára kijelöli. Az ezen eljárás megszervezésével kapcsolatos oktatások, megbeszélések jobb tartást és elhelyezést biztositanak, fejlesztik a versenyt, növelik a szaktudást s a kisgazda megismervén tehenének tejelését, a jobb egyedekhez már nem sajnál megfelelő származásu, drágább, törzskönyvezett tenyészbikát venni. Szóval: a haladás, fejlődés csiráit észrevétlen beoltja abba a gazdába, aki ma még mindezek elől mereven elzárkózik. A próbafejtést nyomon követi az elért eredmények alapján az állomány törzskönyvezése, ami megveti alapját falvainkban és a rendszeres, céltudatos állattenyésztésnek.

Ez rövidesen a próbafejtés célja, tartalma és várható eredménye. E munka érdekében Sopron vármegye alispánja, a földmivelésügyi minisztérium dunántuli tejgazdasági felügyelője, Mesterovits Iván Győrből, Kövy József sopronmegyei gazdasági felügyelő a közigazgatási hatóság, a vármegyei gazdasági egyesület és az állatorvosok együttmüködése határoztatott el.

VITÉZI ÉLET

A Turán Regőscsoport. Alakult 1919-ben. Szervezője és vezetője Farkas Dezső dalszerző. Tagjai XVI. századbeli korhü regősöltözéket viselnek. Miként hajdanában Tinódi Lantos Sebestyén és igric-társai, azonképpen járja a Turán Regőscsoport is Hazánkat, hogy magyar bánatból, reményből és törhetetlen akaratból szőtt, könynyethullajtó, sirvavigadó, vérpezsdítő és kedvfakasztó dalaival, az ősi koboz hurjainak pengésével és a tárogató sirvabugó hangjával hirdesse Nagy-Magyarország és a Turán Eszme eljövendő feltámadásának diadalát! Eddig ezernél több előadást tartott a csoport az ország különböző helyiségeiben a lakosság, honvédség és a tanulóifjuság körében. A csoport müködésének nemzeti szempontból való fontosságát igazolja a csoport emlékkönyvéből való alábbi pár dedikáció:

1. A honfoglalás nagy munkájában a dal nem kevesebb érdemet szerzett, mint a kard. Ma ujra el kell foglalni hazánkat és hogy az uj honfoglalásban a Turán Regőscsoportnak nagy része lesz, azt a keszthelyi premontrei rendi kath. főgimn. tanári kara és ifjusága előtt fényesen igazolja. Keszthely, 1923. dec. 4. Berkes Ottó, tank. kir. főigazgató, főgimn. igazgató.

2. Első Napoleon egyszer arra kérte a Conventet: »Vagy hadsereget küldjetek, vagy nyomtassátok ki millió számra a Marsaillaiset.» Regőseink mai előadása után azt kivánjk, ha hadsereuget tudtok adni Magyarország visszaszerzésére, küldjetek szét ilyen regősöket s ujra nagy lesz Magyarország! Nagykanizsa, 1923. dec. 6. Eberhard Béla, kegyesrendi főgimn. igazgató.

3. Mérhetetlen értékeket ajándékoztak a Turán Regősök a falu lerongyolódott lelkének! Dalos szavukra tele lettek a szivek virággal. Ilyen felmagasztosult lelkesedést sem a község lakosságának, sem a gyermeksereg arcán soha sem láttam. Fájó, hogy csak egy órácskát áldhatott meg e ritka virágos hangulat. Isten áldja a regősöket s hozza vissza mielőbb közénk! Gamás, 1922. március 22. Horváth János, tanító.

4. A Regőstársaság egri szinházi müködése a közönségre olyan mély benyomást tett, hogy müködésüket mindenütt oly eredménnyel teljesitik, ugy Magyarország visszaszerzésében oroszlánrész jut nekik. Eger, 1922. okt. 22. Juhász László, tábornok, katonai állomásparancsnok.

Felhivás! A regőscsoport további fenmaradásának és müködési lehetőségének biztositása céljából egyesületi forma szerint átalakul. Lesznek müködő és fentartó tagjai. Ez utóbbiak havi 10.000 K tagsági dijat fizetnek. Felhivatnak azon Honfiak és Honleányok, akik ezen érdemes intézmény fentartásáért áldozatot hozni hajlandók, töltsék ki az alábbi nyilatkozatot és azt juttassák el Farkas Dezső csoportvezetőhöz, Budapest, VII., Nefelejts-utca 55. fsz. 2.

Nyilatkozat. Ezennel belépek a Turán Regőscsoport fentartó tagjai sorába havi 10.000 K tagsági dijjal három évre.

Budapest, 1925. . . . . hó . . n.

. . . . . .

aláirás.

Teljes cim: . . . . . .

*

A 19/VIII. npf. gyal. honvédzászlóalj története. Szegfy István ny. m. k. honvédhuszárezredes, budapesti lakos (I. ker., Attila-utca 97., földsz. 2.), mint a Kaposváron 1914. aug. havában, somogyi, zalai, baranyai és tolnai — a volt 44-esek és a pécsi 19-es honvédek — legénységéből megalakult 19/VIII. npf. gyal. zászlóaljnak volt parancsnoka, a zászlóaljnak a világháborúban, Hercegovina, szerb, montenegró, albán, oláh, Déltirol és olasz harctereken való szereplését és dicsőséges történetét megirta.

A körülbelül 250 oldalra terjedő könyv számos harctéri felvételt, vázlatot és a tisztikar aroképeit

tartalmazza. A könyvnek megjelenése csak az esetben vihető keresztül, ha kellő számu példány megvásárlása és ekként a nyomtatási költségek is előre biztositttatnak.

Felkérem a volt zászlóaljbelieket és mindazokat, kik egy példány megvásárlására kötelezik magukat, egy levelezőlapon értesitsenek 1925 május hó végéig. A könyv ára körülbelül 30—32 ezer koronába fog kerülni.

Pénz előzetes beküldése mellőzendő.

SZEGFY ISTVÁN
ny. m. k. honv. huszárezredes

*

A következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem engedjen helyet, illetve elhelyezést szeretett lapunkban alanti pár sorocskámnak, melyet vitéz Székely Margitkához intézek azon alkalomból, hogy ő november 30-iki számunkban Vitézi jelvényünket oly szépen megénekelte.

VITÉZ SZÉKELY MARGITKÁHOZ.

Áldja meg az Isten! igy végezted versed.
Áldjon meg téged is, kis Dobó Katicánk,
Amiért Jelvényünk igy megénekelted;
Versed minden sorát lelkünkből vetted ki.
Te hős magyar kis lány! hogy tudsz igy érezni?

Tán az édes apád: vitéz Székely Frigyes
Oltotta lelkedbe e sok szépet, mind ezt,
Vagy a honleányi dac, fájdalom, bánat,
Miért elvesztettük szép magyar hazánkat,
Lángol fel lelkedben, feltörve Istenhez,
Azért jösz el hozzánk, magyar vitézekhez.

Versed minden sora, minden kis betüje
Hazánk reménysége, szivünk éltetője:
Kiáltom világgá, ellenség, te hitvány,
Tollal a kezében harcol egy magyar lány,
Hát ha hamarosan leteszi a tollat
S helyébe két keze éles kardot forgat.

Akkor lesz végetek hitvány oláh, rongy cseh!
Egy ellen, ha százan, nem számittok egy se.
Ugy-e velünk küzdöl? harcolsz bátor daccal,
Megszállott terület, büszke öntudattal
Csatát nyerünk! Győzünk, menekül az ellen,
Szeretett Kormányzónk ékesiti kebled vitézi
jelvénnyel

Áldja meg az Isten! ugy végezted versed.
Áldjon meg téged is, vitéz Székely Margit,
Amiért jelvényünk, hazánk szimbólumát,
Hazánk reménységét, hazánk büszkeségét
Szivből üdvözölted, szivből énekelted.

Mezőcsát.

Honfiui szeretettel
vitéz Lengyel Andor.

Szives örömest adtunk helyet kedves olvasónk kivánságának és a magunk részéről a legmelegebb kivánságokat füzzük hozzájuk. A szerk.

Akit nyiltan meg nem vetünk, ha megérdemli attól félünk. Titkos megvetés mindig gyöngeségnek a jele. (Kisfaludy K.)

Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzeteket hordoz szivében. (Széchenyi).

Honszerelem.

Irta: Ménesi György.

Édes hazánk minden röge,
Magyar vérrel szentelt oltár.
Honszerelem égő tüze
Lobog rajta, s támaszt csodát.

Az oltáron az áldozat
Soha, soha el nem hamvad.
Ujra kél a hősök kora,
S a szittyavér soh' sem lankad.

Ezeréves édes honunk,
Gránitszikla talapzata:
Honszerelem volt, van és lesz,
S ebből fakad fénykorszaka.

Honszerelem... vajh mit jelent?
Élni, s halni a hazáért!
Szeretni azt buban, bajban:
Nem csupán csak a hasznáért.

Szeretni, mert magyar volt az
Ki ezt nekünk megszerezte.
Hegyét, völgyét és rónáját,
Magyar vérrel megszentelte.

Szeretni ugy, mint semmi mást,
Övé legyen az ész, s a kar.
Honszerelem acélozza
Honépitő munkán a kart.

Szeretni ugy, mint az ősök,
Érte éltet, s vért áldozzunk.
Dicsőségén, hirén, javán
Törhetlenül munkálkodjunk.

Ósapáink szent porai,
Békén csak is ugy nyugszanak:
Ha a késő unokák is
Hozzájuk mind hivek maradnak.

S azt álmodják, hogy a hazát,
Mit épségben reánk hagytak,
Megőrizzük, s nem engedjük,
Hogy felfalják fenevadak.

Rajta tehát Kedves Vérim!
Fel a tettek mezejére.
Ne bizzuk a hazánk sorsát
Álnok béke vesszejére.

Csonka hazánk korszakában
Nekünk nem volt s nem lesz béke.
Kit ural most az Adria?
S kiknek fénylik Kárpát bérce?

Feszüljön meg minden izmunk,
Készüljünk a szent csatára!
Honszerelmünk melyre hevit:
S hol teljesül Ósink álma.

Judásokat, kik vitettek
Bennünket a Golgotára,
Karddal ne bántsd, akaszd fel a
Tolvajoknak készült fára!

Honszerelmünk szent tüzében,
Égessünk el olájt, rácot,
Gyáva csehet, minden ellent,
S teremtsünk itt uj világot.

Ujat, magyart, rettegettet!
Soha, soha nem csonkulót.
Óshatárban, őserényben
Soha, soha ki nem fogyót.

S igy elérve szent célunkat:
A boldog Magyarországot,
A magyarok Istenének
Honszerelmünk oltáráról,
Diadalmunk érzetében
Küldjünk hálaimádságot!

Földeák.

KÖZGAZDASÁG.

Az elmult hét közgazdasági eseményei.

Az amerikai gabonaexportpiacok erős megcsappanása és a vetésállásokról beérkező egyre kedvezőbb jelentések a magyar gabonapiac nagymérvü ellanyhulását eredményezték. A kereslet csak olcsóbb árakon hajlandó átvenni a készleteket, viszont a másodkezes készlettulajdonosok malmok és közvetitők még mindig görcsösen ragaszkodnak a spekuláció által tulmagasra felhajtott árakhoz. Ilyképp az irányzat már huzamosabb idő óta rendkivüli vontatott. Jellemző, hogy a budapesti terménytőzsdén vannak olyan napok, amikor is a tőzsdeidő első felében egyetlen tétel sem talál vevőre és a forgalom csak a zárlat felé kezd némileg kialakulni.

Az Orsz. Mezőgazdasági Kamara a legutóbbi napokban tartott ülésén behatóan tárgyalta a buzahoszonbérek kérdését, azonban ebben az ügyben döntést hozni nem birt.

Ellenben a kisbérletek kérdésében kimondotta, hogy a legkisebb földhaszonbérletek egyrészének rendkivül sulyos föltételeire tekintettel, kivánatosnak tartaná egy, a kormánynak oly gondoskodását, amellyel a kisebb haszonbérlők a föld rendes hozadékával arányban nem álló termény és egyéb szolgáltatások teljesitésétől magóvassanak. Ennek megfelelőleg a kormány már elkészitette és a napokban közre is adja az erre vonatkozó rendeletét, ugy, hogy ez a régóta huzódó fontos ügy nemsokára rendezve lesz.

Az árupiacok lanyhasága és kedvtelensége fokozottan érezhető a tej és tejtermékeknél, ahol az üzlettelenséget főleg a külföldről importált sajtfélék idézték elő. A zöldségpiac is vontatott keretek közé van szoritva. Közönséges burgonya 900, sárgarépa 800, petrezselyem 1100, makói vöröshagyma 3000 K feladóállomásról, vagontételekben. A takarmánypiacon elegendő kinálat és csekély érdeklődés mellett másodrendü szána 80—120, sarjuszéna 120, zab takarmányszalma 110—120, takarmányrépa 50—60, zsupszalma kévénként 4500—6000 K-val cserélt gazdát. A huspiacok szintén lanyhán tendálnak. Marhahus (Ia rendü) 23.5—26.5, növendék marha 20—23, pacal 15—30, marhafej 20—30 ezer K. Marhavér tálanként 1850 K.

Legujabb terménytőzsdei árfolyamok: 76 kg-os tiszavidéki 582.5—585, egyéb 580—582.5, 77 kg-os 585—590, 78 kg-os 590—595. Rozs 485—490, takarmányárpa 400—420, zab 430—440, tengeri 270—275 ezer K.

KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOSOK ÁRPA- ÉS ZABVETŐMAGHITEL AKCIÓJA. Győri Gazdakamarai tudósitónk jelentése szerint Mayer János miniszter azon 100 holdon felüli közép- és nagybirtokosok részére, akik a zab- és árpavetőmagot saját erejükből beszerezni nem tudják, szintén negyedévi 4 százalékos és csak szeptember 15-én visszafizetendő hitelt tett lehetővé. A Győrött székelő Felsődunántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet 1470 milliós hitelkeretet kapott (az összkeret 5 milliárd volt) és pedig: Győr- és Mosonmegye 200 milliót, Sopronmegye 150 milliót, Vasmegye 120 milliót Veszprémmegye 500, Fejérmegye 250, Komárom- és Esztergommegyék 250 milliót. Ezért a Körzeti Hitelszövetkezethez kell fordulni (Győr, Király-u. 8.) a 100 holdon felüli gazdaságoknak. A váltók ellenében készpénzt kapnak a felek, melyből maguk szerzik be a vetőmagot. Uj belépő tagok egy üzletrész jegyzésénél többre nem kötelezhetők, akiktől ennél többet vonnak le, az jogosult ez ellen panaszt tenni. Váltók benyujtási határideje március 15.ike, kétszer ujithatók, végső lejárat szeptember 15-én. Továbbá a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-u. 29.) 5 (öt) milliárd hitelt kapott, hogy a fenti feltételek mellett szintén kölcsönt adjon a közép- és nagybirtokosoknak. Felsődunántul nyolc megyéjének 100 holdon felüli gazdái tehát 2.5 milliárd hitelt vehetnek igénybe. Valószinü, hogy a nyolc megye kisgazdái nem veszik igénybe az egész 4 milliárd hitelt, mert az őszi példa szerint egymás váltóit nem akarják aláirni. Az igy fentmaradó hitelkeretet a vármegyei gazdasági felügyelőség a 100 holdon felüliek között köteles kiosztani. Tehát a 100 holdon felüli gazdának is meg van adva a legteljesebb mértékben a lehetőség, hogy olcsó vetőmaghitelhez jusson, ha nem restel utána járni és fáradozni érette.

EGY ÉVE 110.000 KORONA VOLT EGY DOLLÁR. Most egy éve érte el a dollárhossz azt a félelmetes arányát, amelynek kifejezője volt a 110.000 koronás dollárkurzus. A dollárspekuláció láza vett erőt nemcsak a tőzsde publikumán, de a tőzsdén kivül állók is dollárban spekuláltak, dollárt vásároltak. Egyik napról a másikra ment föl a dollár s abban az arányban, ahogy a korona romlott. A korona romlása idején érte el a dollár ezt a szédületes magasságot, ahonnan aztán lassan ugyan, de mégis alacsonyabb árfolyam felé sodródott. De még jó sokáig 100.000, 90—80.000 volt a dollár s aztán később, amikor megállott a korona romlása s amikor stabilizálódott a magyar korona, megszünt a dollár nagyarányu árhullámzása is. A korona romlásának idején a dollár után igazodott mindenki, a drágaság a dollár árfolyamának arányában fokozódott és a tőzsdei üzlet nagy konjunkturája is a dollár kurzusának emelkedésével esett össze. A mai és a most egy évi árfolyam között közel 40.000 korona a különbség, ma 71—72.000 korona a dollár.

A KURIA VALORIZÁLJA a magánalkalmazottak nyugdiját. A magánalkalmazottak nyugdijának valorizálása ügyében az utóbbi időben egy sereg pereskedés támadt, a nyugdijasok perelték vállalataikat a valorizáció megitélése miatt. A perek egyikében nemrégiben hozott a Kuria egy elvi jelentőségü határozatot, amelyben kimondotta, hogy a vállalat igenis köteles nyugdijas alkalmazottjának a nyugdijat valorizálva kifizetni. A Kuria ebben a határozatban azonban kimondotta azt is, hogy a valorizációt nem általánositja, hanem egyes esetben külön kell határozni és a valorizálást megitélni vagy elutasitani. A kuriai határozat értelmében a birróságok csak abban az esetben mondhatják ki a valorizációt, ha meggyőződnek róla, hogy az illető magánvállalat vagyoni helyzete megengedi a valorizálást. A valorizáció megitélésénél természetesen figyelembe kell venni a nyugdijas alkalmazott vagyoni helyzetét is, amennyiben vagyontalan és kizárólag nyugdijából él, igy a valorizáció megitélése elkerülhetetlen.

Minden olvasónk különös figyelmébe.

Nagy közkedveltségnek örvendő mult évi angol és hazai szövetkészletünket, mintegy 1500 méter mennyiséget kiárusitani akarván, tisztelettel felhirjuk b. figyelmét a következőkre:

Angol szöveteink eredeti, a szövetkezet által importált jorksiri és skót gyártmányu lefinomabb anyagok, áraink, tekintettel a kiárusitásra, a mai napi áraknál 50 százalékkal olcsóbbak, ugyhogy 400.000, 500.000 és 700.000 koronás árak helyett ugyanolyan minőségü finom szövetet bárki vásárolhat szövetkezetünknél 200.000 koronától 350.000 koronáig terjedő árakban. Saját készitményü hazai szöveteink, amelyek nem tévesztendők össze mindenféle más olcsó áron hirdetett szövetekkel, mert 100 százalékig tiszta gyapjuból készültek. 130.000 korona árban állanak vevőink rendelkezésére loden- és divatszövet kivitelben. Szolgálhatunk ugyancsak nagyon jutányos áron mindenféle hozzávalóval.

A fenti kedvezményes áru szövetekre utalványokat Budapesten lakóknak szövetkezetünk központja a királyi várpalotában szolgáltatja ki, vidékieknek levélbeli megrendelésre készségesen küldünk mintát és a pénz beküldésével egyidejüleg postán elküldjük a kivánt szöveteket.

Amennyiben valaki hitelt óhajt igénybevenni, hajlandók vagyunk ugyanazon ár mellett 3 havi részlettörlesztéses hitelt nyujtani, igen csekély kamat mellett.

• REGÉNYCSARNOK •

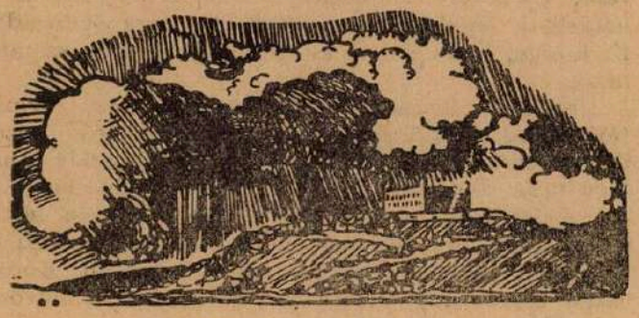

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (35)

György lovag a legszivesebben lóra kapott volna, hogy ölében szöktesse el Lizát messze, messze tiszai vidékre. De nem akart határozni, mig a szomoru teremtéssel nem beszélt, igy hát türelmetlenül várt a találkozásra, melyet Katerina asszony néki megigért.

Annak örült, hogy a közelében lehetett. Egyébként sok baj szorongatta a kemény vitéz szivét. Reggeltől-napestig ott a mühelyben végezte becsületesen a dolgát. Ugy csiszolta a pengéket, pácolta a pajzsok vázát és kalapált, mintha örökké ilyen munkát végzett volna. Hogy azonban, mire gondolt és mit szenvedett, azt senki sem látthatta. Szeretett volna szöget verni a tenyerébe, hogy a teste fájjon, legalább a szivét nem érezné. Pedig milyen hideg, nyugodt, okos embernek ismerték mindig. Valami különös, nagy erő felforgatott benne mindent, reszketett, ha arra a nőszemélyre gondolt és nyugodt könyörtelenséggel tudta volna félkézzel megfojtani a rablóját.

Töpler mester reggel korán megjelent a padok között. Nem aludt az öreg könnyen és igy alig várta az órát, melyben az inasok és legények zajától lett hangos a ház. Nem szólt bele nagy dologba, nem törödött azzal, hogy mit csinálnak, mennyit és milyen anyagból, hanem, ha valamit munkára fogtak, azt az utolsó szegig figyelte, hogy rendes, jó és becsületes munka legyen. Nem volt már sok köze az egész munkához, hiszen átadott mindent a vejének, de a mühelye jó nevét féltékenyen őrizte, amig ott lakott a házban.

Keller Johann pedig, ha akarta, átvehette volna a kis épületet, amelyet Töpler neki adott. Szerszáma, ezüstje, acélja, fája és embere volt, de egyelőre nem akarta elhagyni még, megtört gazdáját. Ki tudja, mit hoz a jövő. Nagyon jól megtanulta a derék fiatal mester hogy napról-napra fordul a sors, és féltette a gazdáját a ragyás gonoszságtól.

Töpler tehát, csak fel-alá járt ott, a dolgos, vidám legények és fickók között. Nem kérdezte, honnan jött György, csupán azt nézte, hogy mit csinál. És bár néha kiváncsian állott meg, a fejét csóválta, miért éppen igy és nem ugy furja, forgatja, emeli és rakja a részeket, a végén jól illesztette és erősen pántolta mindet, az öreg megelégedetten bólogatott hozzá. Egyszer megkérdezte tőle:

— Hol szabadultál fel Géorg? Hol tanultad a mesterségedet?

György éppen a legujabb divatu, lapos tetejü, egész fejet megvédő, nagy sisak részeit illesztette össze. A sisaklemez a tetején kissé szelelt, elől csikorgó zárral nyithatja ki az ember, ha akarta és a szeme előtt olyan vágás volt, mint egy szemöldök. Kicsi lyukak még több levegőt adtak. A zárt lecsiszolta, megkente olajjal az egyik szelelőlyukat, ráspolyozta, miközben azon gondolkozott, mit is mondjon Töplernek. Tudta, hogy az öreg messze földön minden érdemesebb mestert ismer. Hát arra vigyázott, hogy hazugságon rajta ne kapja őt. Hallott a német parasztnál több jó kardverőről. Igy aztán csak annyit mondott:

— Legutoljára Wynnsang Márkusnál dolgoztam Passauban...

Tudta, hogy Wynnsang jó mester és ismerte a kardjait. Egyébként róla semmit sem tudott. Töpler meglepődve nézett rá.

— Hát te a Márkusnál dolgoztál?

— Bizony a Márkusnál. Azok az igazi jó kardok. Erős a legény, elbirja az erős kardot. Farkasjeles karddal kezében nem fél a lovag a hétfejü sárkánytól sem.

Töpler felhevülten magyarázott.

— Ugy-e mondtam! Én is mindig mondom, nem kell a lovagot sajnálni. Ezek már olyan nyápicok, nem birják el az acélt, aztán cicomázzák, puhitják a markolatát, vékonyitják a pengét, telefirkálják, hát mit ér az? Mondják meg, hogy mit? Hahhaha! Két kézre, másfél markolatra szabni egy jó szablyát, elvész az egyszerü ereje, az egyensulya, gyenge legénynek való, nem vérbeli harcosnak.

György a bajusza alatt mosolygott.

— Bizony jobb ennél megmaradni. Vitézválogató ez. Mit ér a harcos, ha nem szabad a másik karja?

Töpler elégedetten nézte a becsületes legényt.

— No meg is mondom a Frideriknek. Nekem ne beszéljen bolondokat. Ha másnak jó, nekünk is jó lesz a régi szerszám. Eddig ő is azt csinálta, most cifrázná... Hogyne, még össze-vissza lyuggatni, kifaragni a derék pengét. Maradjon a szaracénnek, ami szaracén, nekünk elég jó a miénk...

Az öreg fegyverkovács szivesen elbeszélgetett Györggyel. Megkérdezte efelől, afelől, mit, hogyan szeretnek morvák, csehek, karántánok, ausztriaiak, stájerek, no meg a magyarok, kunok és a többi hadakozó népség. Ahánnyan vannak, annyiféle kell nekik.

György nem bánta, hogy az öreg ott lábatlankodott mellette. Beszélt talján mesterek, hispánok, mórok, szaracénok müveiről, elszórakoztak és nem gondolt a bajára.

Keller sokat járt-kelt Walz mühelyébe, a vásárra, elment a megrendelőkhöz, avagy régi szerszámokat nézett, melyeken a gazdájuk valamit javitani, változtatni akart. Aztán szállitmányok jöttek Norinbergából, Passauból, Regensburgból, bőr, posztó, acél, ezüst mindenféle, amire szükségük lehetett ahhoz a töméntelen munkához, amelyet végeztek.

Este már nem is engedte az öreg Töpler félrevonulni ujdonsült legényét. Kellerrel együtt ették az estebédet és tovább poharaztak jó hegyi borral, miközben a reményeiben csalódott mester elbeszélte az ő küzdelmes életét, beszélt a leányáról, akit annyira szeretett és mégis szerencsétlenné tett önzésével, azt hitte jól végződik a dolog, de most már nem tudott a szenvedő fájdalmas arcu leányára nézni.

— Bizony szegény nem panaszkodik, szives hozzám, mosolyogni próbál, én mindent látok...

(Folytatjuk.)

Nemzetközi vetésjelentés.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet statisztikai kiadmányának legujabb füzetében vetésjelentést ad. A jelentés szerint Európa legfőbb gabonatermelő országaiban az őszi vetéseket elvégezték és ezek általában jó állapotban vannak. Mindössze két ország mezőgazdasági helyzete nem kielégitő: Magyarországé és Angliáé. Magyarországon a szárazság és a hideg időjárás gátolja a vetések fejlődését, mig Angliában éppen ellenkezőleg: a tulságos talajnedvesség akadályozta a mezei munkáknak kellő időben való elvégzését. Az Egyesült-Államokban a december közepén történt havazások elegendő védelmet nyujtanak a vetéseknek.

A vetésterületek nemzetközi statisztikája még nagyon hiányos az EgyesültiÁllamokban és Kanadán kivül csupán tizenkét európai állam adatait foglalja magában. Kanadában ősszel 336.800 hektár területet vetettek be buzával, 2.9 százalékkal többet, mint az előző évben; az Egyesült-Államokban 17,125.000 hektárt, 6.5 százalékkal többet, mint az elmult évben. Az európai gabonatermő országok közül Ukrajnában 8.1 százalékkal, Csehszlovákiában 1.2 százalékkal emelkedett a bevetett területek nagysága, ellenben Romániában 11.3 százalékkal csökkent a buzatermelésre szánt terület.

A római intézet összehasonlitó táblázatba foglalja az egyes országok átlagtermésének alakulását, amelyből szemléltető képet nyerünk arról, hogy miként emelkedett vagy csökkent az utolsó 15 évben a mezőgazdaság intenzivitása. Ebből a táblázatból leszürhető eredmények meglehetősen szomoruak Magyarországra nézve. Mig a háboru előtti öt év átlagában Magyarország mezőgazdaságának intenzitása tekintetében Európa államai között középső helyet foglalt el, hektáronként 13.2 métermázsás átlagtermésével, addig a háboru utáni öt év átlagában a megvizsgált huszonhat európai állam között a tizenharmadik helyről a tizenhatodik helyre, az elmult évben már a huszadik helyre csuszott le a 9.7 métermázsás hektáronkénti átlagával. Magyarországnak elébe került Olaszország, a négy Balti-állam és Franciaország. A legintenzivebb agrikulturája Dániának 26.6 métermázsás átlagtermeléssel, sürü közelségben követi Belgium, Hollandia, majd Anglia és Irország. Magyarország alatt Bulgária, Lengyelország, Portugália és Románia zárják be a sort.

Vásároljunk erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kg-ként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

A tulokosság gyógyitása.

II. Rákóczi Ferenc megyévén Kassát, a kuruc város kurucvérü lakossága lelkendezve sietett ki a határba a fejedelem őnagysága elé, hogy őt fogadja. Ki kocsin, ki szekéren, ki meg csak szerény szamárháton.

Szenátor uramék alatt kényes, fekete paripák ficánkoltak. Előttük Kórodi János főbiró uram, drága fehér lovon. Mögöttük olyan poruszály, amilyen talán Batu kán hordáit követte valamikor.

A fejedelem vezérei körében egy tölgyfa lombsátora alatt fogadta a hódoló küldöttséget. Mikor a sokaság ujjongása valamelyes elcsendesült, Kórodi János uram őkegyelme végre belefoghatott üdvözlő szónoklatába.

Kórodi főbiró uram nagyon okos ember volt, tán a kelleténél egy kicsit okosabb is. Himmelstein uram, a város első csizmadiája és egyben első humoristája meg is csipkedte vala főbiró uramat emo tulbő okosságáért, mondván: Kórodi uram őkegyelme és az Uristen közt az a különbség, hogy az Isten mindent tud, Kórodi azonban mindent — jobban tud.

Hát ez a szörnyü okos ember üdvözlő beszédében sem tudta ezt a tulajdonságát megtagadni. Ellátta a fejedelem őnagyságát mindenféle jó tanácscsal. Tanitgatta a stratégia ágas-bogas tudományára, figyelmeztette a tekervényes politika ármányos huncutságaira... Büszke önteltségében még csak azt sem szőtte bele, hogy: »szerény véleményem szerint«...

A nagy fejedelem sértődöttség nélkül, nagyuri elnéző mosollyal hallgatta a parlagi polihisztort s talán szó nélkül le is nyeli a tanitgatást, ha a dévaj véletlen huncutkás mosollyal közbe nem toppan.

Az történt ugyanis, hogy amikor főbiró uram egy hatalmas körmondatban a világpolitika konstellációit magyarázgatta volna, a környező népsokaságból egy szamár, amely a politikai tudományokhoz épen olyan jól értett, mint főbiró uram, elkezdett veszettül iá-t orditani.

Kórodi uram sértődötten emelte feljebb a hangját, hogy a szamárorditást tulharsogja, fejedelem őnagysága azonban megállitotta:

— Egyszerre csak egy bölcselkedjék főbiró uram, mert ha egymás szavába vágtok, bizony összetévesztem a tanácsaitokat!

Főbiró uram elnyelte a többi mondókáját s valószinü, hogy a tulokosság kétes dicsőségéről is lemondott egy időre.

Kedvezményes szekérkiárusitás.

Tagjaink és olvasóink figyelmét felhivjuk erős, massziv gyártmányu szekereinkre. Raktárunk, a szekér olcsó voltára való tekintettel kifogyóban van, a fennmaradt részt, olcsóságára való tekintettel, azoknak óhajtják biztositani, kik még nem részesültek ebben a nagy kedvezményben. Kérjük vitézeinket és olvasóinkat, siessenek megrendeléseiket bejelenteni. Egy szekér ujból való beszerzése 4—5 millió koronába kerülne, mig mi, hogy vitézeink olcsón hozzá tudjanak jutni, meglevő csekély készletünket szekerenként K 2,800 000 és 3% forgalmi adóval árusitjuk. Hajlandók vagyunk tagjainknak hitelnyujtás céljából is rendelkezésükre állni, hogy ezzel is bizonyságát tegyünk annak a nemes célnak, melyért alakultunk.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 9. SZÁM — 1925. MÁRCIUS HÓ 1.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4000 KOR.

A vitézség kultusza.

Irta: Vitéz Bethlenfalvy Gyula székkapitány.

A lánglelkü költők a hősiességet, a vitézséget az imádatig dicsőitik; mi inditja, mi lelkesiti őket erre? A világon a legmagasztosabb, a legfenségesebb és legdicsőségesebb dolog: A hősihalál, az a hősihalál, amely a katonát az Isten, Haza, nemzet és a családi tüzhely védelmében éri. Nem kell hozzá sok bizonyitás. Zrinyi, Szondy, Losonczy nevének hallatára vagy olvasására miért szökik agyunkba a vér és dobog szivünk hevesebben a rendesnél? Mert a hazáért haltak hősi halált; de ez nem történt volna meg, az előbbi jelenségek sem fordulnának elő. Petőfi jól tudta, hogy mint költő ugyis halhatatlan lesz, mégis óhajtotta a hősihalált. Vajjon, ha a világtörténelem legnagyobb alakja, az emberré lett Isten, Jézus Krisztus, az ő isteni tanitásának igazságáért nem halt volna hősihalált a keresztfán, vajjon abban az esetben volna e ma, annyi követője, mint amennyi van? Bizonyára nem volna, ez a profán világ, már régen napirendre tért volna az ő isteni szép tanitása feltt, ez a világ már régen elfelejtette volna még azt is, hogy valaha ezen a földön járt, — de mert az emberré lett Isten, Jézus Krisztus, az ő isteni tanitásának igazáért hősihalált halt a keresztfán, — ma mindnyájan alázatos szivvel borulunk le az ő magasztos keresztje előtt, melyről a szeretetnek, a megbocsátásnak, a heroizmusnak, a vitézségnek, az ő dicsőséges hősi halálának glóriája ragyog le reánk. A hősihalálnak édes tejtestvére: a vitézség; minden vitézi tett a háttérben nem más, mint párbaj a Halállal. Egyforma tisztelet és megbecsülés illeti őket, a hősi halottakat még kegyelet is. Turáni testvéreink, a vitéz japán nemzet, nagyhatalmát az ősök tiszteletéből, a hősi halottak és a vitézség kultuszából meriti. A magyar nemzetnek ősi erénye a vitézség, nem kell sokat keresgetni a történelem lapjain, ott van a nemzet nagy temetője, Mohács; huszonnégyezer magyar, a halál biztos tudatában, nekimegy háromszázezer töröknek, menekülhetett volna visszavonulással és nem hátrál, inkább meghalt; ehhez hasonló virtust a világ hadtörténelmében nem találunk. Mohács izzó lángoszlopként fogja örök időkre hirdetni a magyar nemzet utólérhetetlen vitézségét. Jókedvében teremtette Isten a magyart és csak szethuzásáért bünteti.

Vigyázzunk, hogy a magasztos eszmék, hazaszeretet és a vitézség iránti lelkesedés lángja ki ne aludjon sziveinkben, mert akkor sohasem fogunk feltámadni.

A jelenleg dermedt állapotban levő »föltámadást« csak sziveinkben a hazaszeretet és vitézség iránti lelkesedés magasan fellobogó lángja fogja életre kelteni. Készülnünk kell erre, nemcsak hogy feltámadhassunk, hanem hogy meg ne lepettessünk. A hazaszeretet és vitézség kultuszát mindnyájunknak közös erővel kell terjeszteni minden téren, állami és társadalmi tevékenységeinknek ez legyen a mozgatója, az összes szinházak, szépirodalmi és szépmüvészeti egyletek és mindazon egyesek, akik ezekkel foglalkoznak, mindannyian irják fel zászlóikra a hazaszeretet és vitézség kultuszát és ha igy egyesült erővel elérjük azt, hogy a hazaszeretet és vitézség iránti lelkesedés lángja minden honfi és honleány szivében magasan fellobog, akkor előbb vagy utóbb, de Hadur kardja is ki fog repülni hüvelyéből és ez a hüvelyből kirepült kard nagyot fog villanni, villanása be fogja cikkázni az egész világot és szemkápráztató vakitó fényességét csodálkozva fogják nézni a földnek összes népei.

Haladjunk a korral mindenben, ami szép, ami jó, ami üdvös, de maradjunk meg régi magyaroknak két dolgában: »hazaszereteben és vitézségben«.

Lódörgés.

Egy hadlönkéntes feljegyzéseiből.

A háborunak is megvan a maga lélekbemarkoló igazi költészete. Az egymásra utaltság érzése meleg emberi érzelmeket ébreszt fel a katonákban és talán sehol sem szeretik ugy egymást az emberek, mint a fronton. A titokzatos baj és a végzetes veszedelem állandóan ott leselkedik az emberek feje felett. Lassanként megszokják azt, hogy akivel ma beszélnek, holnap már talán halott lesz és csak az emlékezete marad fenn aztán a többiek között. Az elmulás költészete övezi ott a dolgokat. Régi időkben, nagy bajok idején egymáshoz huzódtak és szorosan összebujtak az emberek. Ma is megéled veszedelem idején ez az ősi ösztön, mely a társasélet kifejlődésének alapja volt. Az emberek jobbak lesznek ott a közvetlen veszedelem hatása alatt. Kristályosan átlátszóvá lesz az emberi lélek és félelmetes nagyságuvá nő fel a bátor és vakmerő, akire tisztelettel tekint fel a többi és lassankint legendák szövődnek körülötte. Igy keletkeznek a vezetők, az embertársak csoportjának kiemelkedő hadnagyai, akiknek ivadékai hosszu időn át büszkélkednek ősük viselt dolgaival, mig ujabb veszedelmek évadján maguk is kiveszik részüket a bajból, vagy mint elpuhult és elsatnyult ivadékok eltünnek az egyszerüek sorában.

Nem a vagyon, nem a gazdaság teszi ott az embert, mert már régen megfigyelték, hogy a gazdagság inkább

filiszterségre nevel és kiöli az emberből a harci kedvet, a veszélyes vállalkozások szeretetét. A gazdag ember nem vitéz ember, de ha a vitéz ember gazdag, akkor annál dicsőségesebben állja meg helyét.

A háboruban a fronton lődörgés volt az élet. Jöttekmentek az emberek tömegesen vagy egyesével és körülöttük lőttek is és dörgött is. Verdun körül a nagy füstben és gomolygó ködben alig látták egymást az emberek. Mire észrevették, az angolok már benyomultak az állásokba és tu. is mentek az első vonalon. Hirtelen a második vonalat kellett megszállni és ott állitották fel ujra a géppfegyvereket. Csak egy fekete képü székely hadnagy nyugtalankodott ottan a második állásban és folyton a pipáját emlegette, ami bizony a nagy sietségben ott maradt az elhagyott, kiüritett állásban, mely már az ellenség kezébe jutott. A hadnagy egy darabig még tépelődött a pipa sorsán, végül mégis rászánta magát és visszament érte. Amott lődörgött a löporfüstbe burkolózva Zomor hadnagy a pipa irányában, meg is találta, el is hozta. Az igaz, hogy közben elfogták az angolok, de valahogy félreállitották és onnan észrevétlenül elsurrant és visszaóvakodott az embereihez, akik között egyszerre csak ismét megjelent, büszkén mutogatva a visszahóditott szutykos fapipát.

Dugovics hadnagy is lődörgött a front között, mikor junius 15-ikén éjjel a nagy roham után visszavonták az ezredet és a tizenkettedik század kint rekedt a vonalban. Mindenki azt hitte, hogy fogságba esett az egész század, élén a kis hadnaggyal és bevonul az ezredhez, mindenek nagy álmélkodására. Hajnalban tudta meg, hogy nincs összeköttetése se jobbra, se balra. Hátrafelé sem volt senki, hát visszaindult a század. Hátha még előre is érdeklődött volna, — mondták a rossznyelvüek, — kiderült volna, hogy ott sincs senki, vagy elszaladtak volna előle. Dicsőséges haditett lett volna, még a Mária Terézia-rendet is megkaphatta volna érte. De hát persze nincs mindenkinek ilyen nagy szerencséje.

Pedig máskor, az isonzói csatában az általános alarm idején, Dugovics hadnagy ur is igen kitüntette magát. Latyak testvér, a századparancsnok, remegő inakkal szaladgált a lövészárokban, mert már rohamoztak az olaszok. Dugovics hadnagy ur pedig egy almába nagyokat harapdálva, vezette ellentámadásra szakaszát és messzire visszakergette az ellenséget, kézigránátokat dobott a lövészárokba, ahonnan pár száz fogoly került elő aztán. Meg is kapta érte a másik hadnagy a tiszti ezüst vitézségi érmet, de hát Dugovics hadnagy is ott volt, bár semmit sem kapott érte.

Lődörgött a front felé az a zászlós is, aki éjfélkor érkezett meg a primolánoi állomáson szabadságról és Arsiében tudta meg a hátramaradt tréntől, hogy az éjszaka alarmirozták a zászlóaljat, felvonult a magas hegyekre, mert alighanem támad az ellenség és erősitésre van szükség. A zászlós elhatározta, hogy ezt majd ő is megnézi magának. Hosszu nagy gyaloglás következett a hadak országutján, sohasem látott brentaparti tájakon előre, mindig ismeretlen céllal, távoli bizonytalan irányban. Igazi lődörgés volt ez, magányosan, fagyos januári éjszakában, hideg érzéketlen téli napon. Falvak maradtak el egymásután és megfagyott szerpentinen ásitozó ágyuk között ereszkedett le az ut Vanniniba, ahonnan nemsokára Cismon városánál az összelőtt romok közül tábori csendőrök bujtak elő, akik meséket mondottak a hegytetőn duló borzalmakról, ahol temetetlen emberi testeken járnak és harcolnak. Nagy szöges jégsarkantyukat és hegymászó botot kapott és azzal Istennek ajánlva a derék csendőröket, tovább lődörgött a zászlós. Most már felfelé vezetett a hegyi ösvény és jégsarkantyuk nélkül nem lehetett menni. Aztán jött a meredek szikla, amelyet Hegyestünek is neveztek és ami ugy emelkedett a magasba, mint valami szomoru felkiáltójel, ami az emberek gonoszságát jelzi örökre. Azután jött az a kis kápolna, melyben a Mária-kép mindenek csodájára érintetlenül maradt a pergőtüzek zivatarában is és ahová boldog béke idején templomi zászlók alatt vonult fel zarándok utján a jámbor hivők serege. Még egy jó gyaloglás és akkor a hétszázharmincas ponton elője tárult a zászlóalj képe, amint éppen megpihenni készültek az emberek. A félig megfagyott emberek itt-ott tüzeket raktak és a segélyhely görbeorru orvosa rémült kiáltozással szaladt ki bódéjából, melynek tetejét kezdték leszakgatni, más alkalmas tüzelőszer hiányában, a fagyoskodó katonák. A tábori tüzek már vigan ropogtak és a zászlós századparancsnokához huzódva, szemlélte a festői képet, mely a völgyben eléje tárult. Közben az ellenséges ütegek sem pihentek, hanem olykor megzavarták a zászlóalj em-

Vörös éjszaka.

— Kis regény. —

Irta: vitéz Kéray Endre.

1848-at irtak.

Gyulafehérvár felől nehéz és rongyos felhők törtettek a megszürkült égre. Szél került s megsuhintotta a sárgáló falombokat, majd pedig nagy garral rohant végig Bocsárd felé a hervatag pázsitu dombok oldalán és belékapaszkodott a kanyargós uton száguldó lovas lebegő köntösébe, mintha csak magának követelte volna azt. De a lovas nem hederitett a szél szemtelen ráncigálására, sasszeme merően kutatott a távolban valamit. Most hirtelen letért az utról s egy halom tetejére lovagolt, hol megállván, folytatta megfigyelését Bocsárd község irányában, ahol még az alig kivehető templomtorony nyugodt méltósággal emelkedett a szétterült áttetsző őszi szürkeségbe.

— Még nem késő... nem történt még semmi, — szólt önmagához a lovas és kezével megveregette tajtékzó lova nyakát, mig arcán a megelégedés nyamai látszottak.

A lovas Balázs István volt, a csak nem is oly régen elhunyt nemzetes Balázs Péter egyetlen gyermeke. Még csak huszonhatodik életévét járta s már is a vele egykoruakhoz képest sokat kellett dolgoznia. Atyja halála után rászakadt a föld gondja, mit szivvel-lélekkel szolgált nyár derekáig. Azóta? Azóta már csak az elkerülhetetlenekkel foglalkozott, egyebeket teljesen ispánjára bizott.

Hogy is volt?

Alig végezte el Kolozsvárt iskoláit, atyja »világot látni és ismerni« küldte. Előbb Pestre, majd később a császárvárosba került, de egy év leforgása után szive haza vonzotta a szülői házhoz, Csombordra. A »világlátás« mindenesetre hasznára volt ugyan, mely alkalommal sok, előtte még eddig ismeretlen dolgokba pillanthatott, s melyek lelkületét és temperamentumát átalakitották teljesen. Az eddig semmivel nem törődő, csak az élvezeteket hajhászó ifjuból komoly, megérett férfiu lett.

Pesten történt időzése alatt megismerkedett egy pár ifjuval, kiknek egyéniségét, előtte ujszerü gondolkozási módját, az elveiket eleinte nem értette meg. Kolozsvárt ilyenekről sohasem hallott. Előtte ismeretlen fogalmak voltak, mikről barátai oly lelkesedéssel beszéltek »függetlenség, önállóság, szabadság, egyenlőség, forradalom, testvériség.« Csupa ujszerüségek. Igy hát mohón tanult, igyekvő volt s nemsokára ő is ugy érezte, hogy körötte állandóan a levegőben röpködnek az igék. Érezte, hogy valaminek történnie kell, valami bekövetkezik nem is oly sokára. A levegő nyomasztó volt, nehéz volt, és már sejtette, hogy mitől. Benne is felébredt az uj hazafi, helyt adott a régi »maradi« lelkület az uj, nemzetének élő, hazáját féltő, cselekvésekre elszánt ifjunak. És Bécsben csak tápot nyertek uj érzelmei; itt már értett, itt már érzett. Mikor hallotta a németeknek ellenszenves nyilatkozatait, lelke még inkább megérett faja iránti szeretetében... És még egyebet is tapasztalt. Tapasztalta a nemzeteknek egymás iránti, végletekre is kész gyülöletes harcát, mely ott élt mélyen a lelkekben s csak az alkalmas pillanatot várta, hogy kitörhessen. Tapasztalta, hogy a fajok csak ideig-óráig békés bárányok, külső mázzal bevonva, de ha ugy esik, a legvadabb ellenséggé lesznek, semmit sem kimélve, semmitől sem undorodva. Mindez pedig csak erőteljesebbé tette faja iránti szeretetét.

Ily érzelmektől átitatott lelkülettel tért vissza nagyságos Balázs István ifiur a szülői házhoz, atyja hivó levelére.

»... érzem, hogy nem élek soká, siess haza, fiam...«

bereinek barátságos sürgés-forgását. Most is belelőtték a szabályos »lágét«. A szemközti sziklaoldalon ezzel egyáltalában nem zavarták meg azt az öreg bosnyákot, aki nagy figyelemmel olvasta a hazai hiradóját. Pedig a feje fölött, nem valami messzire, robbant az egyik gránát és átcsapva felette, a mélyebben meghuzódókat érte el a találat. Gutfreund hadnagy ur, aki pedig egy utmenti nagy szikla alá huzódott többed magával, lágyékába kapta ennek a gránátnak egyik nagy szilánkját és máris halálra vált árccal, sápadtan kötöztette magát és vitték is hordágyon a segélyhelyre. Egy másik gránát a konyhák körül vágódott be, ami bizonyára serkentően hatott, hogy a szakácsok hamarább készitsék el a menázsit, amit az éhes legénység helyeslőleg is vett tudomásul. Ujabb gránát csapott le az utra, ahol a vizért menő emberek csoportosan lődörögtek. Aha, ez már aztán talált! Szegény emberek ott valami öt-hatan lehettek együtt, abból ugyan egy sem marad meg, — volt a szakértői vélemény. Lőtt is, dörgött is, a füstfelhő el is oszlott, egyszer csak szalad ám két-három ember jobbra-balra, aztán tápászkodik és lődörög onnan másik két-három ember, akiket a légnyomás földhöz vágott. Végül is kiderült, hogy nem veszett ott senki. No, annál jobb.

Aztán lassan leszállt a tél korai alkonya, a tüzek kialudtak és nagyon hideg lett. Mozgás nélkül nem lehet elviselni. Mivel pedig a zászlós takaró nélkül volt, a várt ellenséges támadás pedig elmaradt, — megjött a parancs is, hogy a zászlóalj csak éjszakáig marad fenn, azután pedig levonul Arsiéba, a századparancsnok tehát elbocsátotta a zászlóst. A legénység takarókba burkolódzott a hideg ellen, a zászlós pedig a most már leszálló szürkületben lődörgött ugyan azon az uton visszafelé, amelyet éjfél óta a front felé taposott. A konyha gondoskodott az utravalóról és a fáradt zászlós bizonyos időközökben megállt és egy olyan távcsövön vizsgálta a frontról felszálló világító-raketták zöldes fényét és a hideg éjben ragyogó csillagokat, mely közelebbről nézve, feltünő hasonlatosságot mutatott egy hosszunyaku zöld üvegpalackhoz.

A lődörgés visszafelé sokáig tartott és éjféltájban a cigány mellett vigadozó tréntisztek körében hideg zuhanyként hatott a négy jégsarkantyuival éktelenül csörömpölő, félig megfagyott zászlós, aki megmondotta, hogy a zászlóalj már utban van visszafelé. A frissen készült vacsorát jó étvággyal elköltvén, a jó nagy lődörgés után a földrevetett matracokon nagy és egészséges alvás következett. Reggelre kelve, az utcán harsány vezényszók verték fel a csendet és a trének az ablakon kitekintve, ott látták a főtéren felvonuló zászlóaljat. A hősapkába burkolt alezredes lovát táncoltatva, igazgatta az embereket, akik örültek a békés és szerencsés visszaérkezésnek. Hát biz ez szintén szép kis lődörgés volt.

Muhoray György.

Korai burgonya termelése.

A régi időben a legegyszerübb termelési módok mellett is megélhetést biztositott a gazdának a földje. Ma amikor egyrészt a nehéz gazdasági viszonyok, a sulyos adóztatás terheli a termelőket, ezenkivül fokozott versennyel kell megbirkóznia és ugyancsak össze kell az eszét szednie, ha a munkájából hasznot akar kicsikarni.

A jól fizető termények egyike ismeretesen a korai burgonya. Ez a ritka táplálék leginkább a gazdagok asztalán talál elhelyezést és mint ilyent busásan meg is fizetik. Az Olaszországból behozható korai burgonya drága, ezzel felvenni a versenyt igen könnyü az élelmes gazdának.

Hogy a magyar gazdálkodók miért nem foglalkoznak ilyesmivel, annak magyarázata egyrészt a maradiság, másrészt a tulzott kényelmesség. Pedig érdemes egy kicsit fáradni, amikor olyan jelentékeny bevételi forrásra tehetünk szert, mint amilyent a korai burgonya termelése nyujt a gazdának. Az egyes haszna, az ország haszna is. Inkább a mi gazdáink, mint az importőrök, illetve idegen termelők zsebe teljék meg a pénzzel.

A korai burgonya termelésére a mélyen fellazitott, porhanyóra megmunkált talaj alkalmas. A könnyen megmozgatható talajban a burgonya gyökerei gyorsan és szépen elterjednek, hogy aztán dusan teremjenek gumót. Az össze. megszántott föld, amely a téli nedvességet felraktározta, a magába szivott csapadéktól ismét összetömörül, amikor az előcsiráztatott vetőgumót április-

---

irta a jó öreg ur reszkető tollvonásokkal a levélben és Balázs István lehajókázott Bajáig, onnan pedig alkalmatos vásári kocsikkal, majd gyalogszerrel végre haza jutott. Épen idejekorán.

— Bizom benned, fiam... Egyetlen ivadékom vagy... Még csak azt szerettem volna megérni, hogy asszonyt hozz a házhoz... Mindegy... Bizom benned, apád vére folydogál eredben... Minden a tied... A cimert ne hagyd bemocskoni... A neved, a cimered, ősapáid nevét!

És nagyságos Balázs Péter örökre behunyta szemét.

Balázs István most már érezte, hogy egyedül van. Munka, nagy munka várt rá. Eleinte nehéz volt megszoknia a teljes önállóságot, de később a munkában fellelvén örömét, egyedülisége nem nehezedett oly bántóan szivére. Mindent maga intézett. Ott volt naponkint a szántásnál, ott a vetésnél, végignézte a jószágokat, intézkedett, parancsolt. Az ispán zugolódott is eleinte, de a változhatatlanba neki is bele kellett nyugodnia. És csakhamar a Balázs-kuria mintául szolgált messze vidéken, a csombordiak pedig megihletődő tisztelettel tekintettek cimeres nagy kapujára.

Egyszer az ifju birtokán lovagolva, a tölgyes dülőnél lova meghorkant, s nyomban rá egy halk sóhajt hallott az egyik bokor irányából. Odalovagol s csodálkozva látja, hogy vértől piszkos ruháju, sápadt arcu oláhfiu fekszik ott. Lováról leugrik s a szenvedő segitségére siet. Az erdő szélén csörtető patakocskához futott, kalpagját annak vizével szinültig meritvén, visszasietett a sebesülthöz. Megtalálván a lövési sérülést, a sebet kimosta, zsebkendőjével lekötötte és a sebesült elvitele iránt akart intézkedni, mikor az megszólalt alig hallható, törékeny hangján:

— Köszönöm.

Szemét ujra behunyta és ugy látszott, megkönnyebbülvén, elszenderedett. Balázs István pedig hazaérvén, azonnal házába vitette a sebesültet. Hetek multán Popu Grigore felgyógyult sebéből a megfelelő ápolás következtében. Annak idején az oláh fiu Alvincre igyekezett a dülőn át, az erdőből lövést hallott s végigvágódott a földön. Egy vadász eltévedt golyója okozta a szerencsétlenséget. Igy vallotta Popu Grigore a történteket, ki nagyon tudta azt, hogyha segitség nem érkezett volna, ott a bokor tövén kellett volna örök álomra hunynia szemét, miért is megmentőjének hálás szolgálatát ajánlotta fel. Balázs István pedig nem csalódott benne, leghübb, legragaszkodóbb, legodaadóbb szolgája lett; legtitoktartóbb bizalmasává vált.

Nem sokkal ez esemény után pedig különös dolgok történtek Pesten, mely majd később végighullámzott az országban. A szabadságharc. Ám erről Balázs István eleinte vajmi keveset tudott, mert saját ügyével volt elfoglalva. Szive heves gerjedelemre gyuladt Bocsárd Géza szépséges leánya iránt. Hanem baj volt, még pedig igen nagy. Először: Bocsárd Géza ősi ellensége volt a megboldogult Balázs Péternek a tegelényi peres ügy miatt, melyet talán akaratlanul is Balázs Péter nyert meg. Azért akaratlanul, mert a pert még az ükapák inditották egymás ellen. Bocsárd Géza pedig törhetetlen ragaszkodott ősei elvéhez. Másodszor: Bocsárd Erzsébet már menyasszony volt. Azonban a menyasszonysággal nem jár mindig együtt a szerelem; különösen nem a paloták falai között. Meghajtja fejét a leány a szülői akarat előtt és — szenved haláláig. Ezek a szerelem névtelen mártirjai, kiknek arcán a családi boldogságért, békességért öröm de sziveiket lassan emészti a szu. Erzsébet is ilyen menyasszony volt. És igy a szerelem titkos volt; bizván a szerelmesek valami elkövetkezendő csodában, mely őket Isten és emberek előtt egyesiteni fogja.

A csoda pedig nem akart sietni.

ban kiültetjük, sokkal gyorsabban, dusabban fejlődik, mint a közönséges gumó és jóval hamarább ad érett termést. Persze az ilyen korai, étkezésre, csemegének szánt burgonya alá nem adhatunk közvetlenül istálótrágyát, nehogy a termésünk egyrésze a frissen bomló állati anyagok hatása alatt megromoljék és a trágya nitrogéntartalma a burgonyatermés keményitőrészét fogyassza és a burgonya izét rontsa. Ennek a korai burgonyának keményitőben dusnak és jóizünek kell lennie, hogy a műtrágyák alkalmazását kivánja.

A burgonya szépen, gyorsan, kedvezően fejlődik, ha kálival látjuk el. Ezért közepes termésnél megkiván kataszteri holdanként félmázsa káli, 30 kiló nitrogén és 12 kiló foszforsavas műtrágyát. Magyar holdanként elég 40 kiló káli, 24 kiló nitrogén és 8—9 kiló foszforsav. A burgonya igen kihasználja a talaj kálitartalmát, ellenben gyenge gyökérzete nem alkalmas még a nitrogén és foszforsav nagyobb mértékben való felszivására.

A káli, mint emlitettük a burgonya tartalmas voltának kifejlődésére szükséges, a foszforsav sietteti az érést, a gumók betegségekkel szemben való ellenállóképességét fokozza és a burgonya lisztessé válását segiti elő.

Tanácsos kataszteri holdanként 1½—2 mázsa 16 százalékos szuperfoszfátot, 70—100 kg kénsavas ammoniákot szórni március végén, ültetés előtt. Ezen trágyát be kell fogasolni, homoktalajon pedig 40 százalékos kálisóból 60—80 kilót minél előbb elszórni és befogasolni.

Földtrágyázás esetén szintén az emlitett mennyiségü káliszuperfoszfát adandó talajnak.

Közepes nagyságu vetőgumóinkat már a tél vége felé lécekből rótt ládákban kell előcsiráztatni. A gumót szemes végével lefelé kell elhelyezni és azután világos, meleg helyen egymásfölé rakosgatni. Az előcsiráztatott burgonya kb. 4 héttel előbb fejlődik ki a földön, kiültetve, ennyivel előbb dobhatjuk piacra terményünket.

Mivel az előcsiráztatott burgonyavetőgumó meleget kiván, csupán akkor ültessük ki, ha a talaj már megfelelően felmelegedett, tehát április első felében, rendes körülmények között. A kiültetés módja a következő: A kapált fészkekben a gumók szemecskéi felfelé álljanak, éppen megforditva, mint az előcsiráztatásnál. Az ültetés után a fészkeket öt centiméter vastagságu földréteggel boritsuk be.

Amint az elültetett gumók tovább csiráztak és a növény levélzete mutatkozni kezd, el kell fogasolnunk a földet, hogy a növény erősebb fejlődésnek induljon. 10—14 nap mulva már kapálhatunk. A kapálás után, ha a burgonya szára 20—25 cm magasságra nőtt, feltöltögetjük azt.

Rendszerint elegendő a korai burgonyát egyszer feltöltögetni; csak azon esetben kell ezt a munkát megismételni, ha az első feltöltés után heves eső mosná le a kupac egy részét.

A korai burgonya május hónap második felében már szedhető, ugyhogy a talajt még más növények termelésére is felhasználhatjuk. Vethetünk utána kölest, muhart, tarlórépát, csalamádét, a burgonyatarló egyszeri, középmély szántása és fogasolása után. A talaj bő trágyát tartalmaz, ugyhogy a következő termény alátrágyázása nem is szükséges.

Ilyen eljárási mód és kedvező időjárás esetén 80—100 mázsa átlagtermésre számithatunk, sőt jól megmunkált, erős talajon még ennél nagyobb is lehet a terménsünk.

Hogy ez pénzben kifejezve mit jelent a kisgazdának, akinek idejéből is futja, az ilyen gondos munkára, azt nem is kell magyaráznunk. Rajta, próbálják ki kisebb területen, az eredményt maguk meglátván, esetleg más esztendőben nagyobb vállalkozásra is kaphatók lesznek ilyen irányban.

I. Országos juhtenyésztési kiállitás.

Debrecen, 1925 május hó 10—16. napokon.

A magyar juhtenyésztés utóbbi években örvendetesen tapasztalható, erős fejlődésnek lendült. A fejlődés azonban inkább mennyiségszerü, nagyon sok a teendő még a tenyészszinvonal emeléséért.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara tudatában annak, hogy a tiszaháti gyapju világhirü, külföldön mindig magasabban fizetett, e téren kezdemé-

---

Bocsárd Géza uram pedig nem akarván elveit felhagyni: »a lánynak ahhoz kell mennie, kit én választok neki férjül«, — kiválasztotta a dusgazdag Mogát. Azt nem foghatjuk rá Bocsárd uramra, mintha ő nagyon szerette volna az oláhokat, olyannyira, hogy még őt is közülök választott volna, hanem tette ezt csupán azért, számitván, hogy a szomszéd földjéből valamit könnyebben megkaparinthat. Azokból a bizonyos havasi legelőkből egy részt, mely után oly régóta sóvárgott. Ez az egy hibája volt csak, a többieket leszámitva, Bocsárd Géza uramnak, ugy mondják a krónikások. Igy hát maradt minden a régiben.

Szegény leányzó, szegény Erzsébet! Arca napról napra hervatagabb lett, szive mindinkább fájt, minél közelebb tudta az időt, hogy Moga hitvesévé kell lennie.

És nem volt menekvés, pedig még a gondolatától is irtózott. Igy aztán mindinkább kárpótolta már eleve magát. Menekvést keresett a titkos találka helyén Balázs István keblén. Ott sirta ki panaszát, ott könnyebbitette meg lelkét. Boldog elégedettséggel engedte, hogy csókjaival árassza el a deli ifju s piruló arccal viszonozta azt. Nem igy vőlegényével, Mogával, szemben, kit még, amióta csak ismert, közelébe sem engedett. Hogyha hirét vette megérkezésének, hiába keresték a leányt, valahol ott bujdosott a rekettyés között. Utálta teljes szivéből, lelkéből, pedig az esküvő napja, október vége, rohamosan közeledett. A Demeter nap már a kertek alján volt valahol és a szerelmesek nem tudtak semmi megoldást találni.

Psyche és Ámor azonban megkönyörült rajtuk.

Popu Grigore, kit most már a magyar részen Pap Györgynek hivtak és nevezzük mi is ugy, már negyednapja távol volt. Gazdája küldötte Fehérvárra, honnan már haza kellett volna érkeznie, még másodnapra. Nem jött, harmadnapra sem s Balázs István nem tudta mire vélni távolmaradását. Abban azonban hitt, hogy a »Gyuri«, ahogy ő szólitotta, hütlenné nem vált. S már-már valami szerencsétlenségtől tartott, ami végtelen fájt volna neki, mert a Gyurit nagyon megszerette.

Negyednapra, mikor délre kondult a falu templomának harangja, piszkosan, fáradtan, arckikelten rohant be Gyuri gazdája szobájába, ki éppen ebédjét fogyasztotta egyesegyedül az asztalnál.

— Uram!... drága, jó uram! — kiáltott, mely rendkivüli, szokatlan beköszöntés Balázs Istvánt meglepte. Előbb arra gondolt hirtelen, hogy talán bocsánatért esedezik a Gyuri a hosszu elmaradásért, ámde mikor annak izgatottságtól sápadt, kétségbeeséssel határos, vonagló arcára tekintett, különös sejtelemtől áthatva, székéről felugrott.

— Mi az, mi történt, mi baj?! Beszélj Gyuri, mi történt?... Talán csak nem Erzsébet van veszélyben?

Szive hevesen dobogott, gonosz sejtelem szállotta meg. A szerelmes féltette szerelmesét.

— Menekülj!... Menekülj, uram!

— Mi lelt?... Beszélj már érthetően, Gyuri!

— Me-e-ne-külj! — tört ki ujra száján a szó és beleroskadt egy ott álló székbe.

— Igy nem értek semmiből semmit — dörmögött Balázs István. — Fogd Gyuri ezt a bort, idd meg egy cseppig!... Ugy látom, igen elfáradtál... Fujd ki magad, aztán beszélj nyugodtan, mert ha oly nagy a baj, nincs vesztegléstre időnk.

— Óh uram, én jó uram! — sóhajtott a szolga kétségbeesetten s kimerültségében szemeit lehunyva, gyorsan pihegett, mignem lecsillapodott egy kissé és beszélni kezdett.

(Folytatjuk.)

nyezőleg megrendezi hazánkban első Országos juhtenyésztési kiállitását.

Tudvalevő, hogy világszerte még ezideig csak egy speciális juhtenyésztési kiállitás volt: 1912. évben Moszkvában.

Általános kiállitások részletei gyanánt gyakran láthattunk juhtenyésztési csoportokat. Azonban a moszkvai kiállitáson kivül máshol sehol sem nyilvánult az a törekvés, hogy speciális, szakszerü kiállitásban mindent előtárjanak, ami a juhtenyésztéssel és e tenyésztés termékeinek feldolgozásával összefügg.

Összegyüjtendő anyag:

a) a juhtenyésztésre, a tenyészet, állattartás, kezelés, hizlalás, állategészségügy stb. révén vonatkozó dolgok;

b) minden ami a gyapjuval kapcsolatban fontos (gyapjuminőség fejlesztése, helyes nyirás, kezelés stb.);

c) ami a tejhozamra s annak feldolgozására;

d) a hushozamra nézve jelentős;

e) mindaz, ami a gyapju, tej, bőr, csontok, bél stb. anyagoknak háziipari, kézmüves és gyáripari feldolgozásaként ismeretes.

A kamarát e juhtenyésztési kiállitás rendezésénél is, mint általában minden szakszerü kiállitásnál is, gyakorlati célok vezetik. Juhtenyésztő gazdáknak alkalmat óhajt nyujtani arra, hogy megismerjék és elsajátithassák azokat a módokat és lehetőségeket, ahogyan juhtenyésztésük szinvonalát emelhetik, ahogyan juhállományuk épségét és egészségét fenntarthatják, ahogy a gyapju, tej- és hushozamot felfokozhatják s ahogy a megfelelő kezeléssel jobb értékesitést tudnak maguknak biztositani.

De a Kamara azonkivül, hogy a tenyésztés, tartás és kezelés terén fejlődést akar elősegiteni, a feldolgozás továbbfejlődését is szolgálni akarja. Ezért különösen nagy gondot fordit arra, hogy az anyagaik révén a juhtenyésztéshez kapcsolódó háziipari, kézmüvesipari és gyáripari termelést minél teljesebben tárja elő, ezáltal e téren is kivánatos fejlődést óhajtja előmozditani.

A juhtenyésztési kiállitással kapcsolatban legkiválóbb juhászataink résztvételével Debrecenben 1925 május 10—12. napokon tenyész- és haszonjuhvásárt is tart, amelynek ismertetése alább következik. A kiállitással összefüggően gyapjuminőségi és gyapjuhozam-dijazást is rendez, amelyen egyrészt az 1924. évről már e célra begyüjtött közel száz tétel gyapjut veszik figyelembe, részint pedig a kiállitásban megtartandó próbanyirások eredményeit.

A kiállitás idején a magyar juhtenyésztés továbbfejlesztésének megtárgyalására országos juhtenyésztési szakértekezletet hiv össze, a gyakorlati és elméleti legkiválóbb szakértők bevonásával.

Közeli kiváló juhtenyészetek s a Hortobágy megtekintésére kirándulásokat rendez.

Gondoskodik a Kamara végül arról, hogy a kiállitás területén naponta, az ország legkiválóbb szakemberei által, gyakorlatias szakelőadásokat tartva: a szakismereteket ezuton is terjessze.

Az országos juhtenyésztési kiállitáson, továbbá a tenyészállatvásáron, valamint a gyapjudijazásban résztvevő juhtenyésztő gazdatársainknak, azonkivül az ipari csoportban is oly dijazásokról gondoskodott, amelyek magas erkölcsi és anyagi értékűek lesznek. A kisebb gazdaságoknak jutalmul gyakorlatias dijakat is ad; igy például az ország egyik legkiválóbb juhtenyésztéséből eredő tenyészkost stb.

A kiállitáson résztvevőknek vasuti szállitási kedvezményt szerez. A kiállitás nagy látogatottságát pedig utazási kedvezménnyel biztositja.

Ajánlatos, hogy mindenki, aki állatait, állati termékeit vagy a juhtenyésztésnél használható eszközeit, felszereléseit vagy ipari készitményeit és ezek előállitásához használható gépeit bemutatni kivánja: mielőbb küldje be jelentkezését, hogy részére minél kedvezőbb elhelyezést biztosithassák, minthogy a helyek beosztása a jelentkezés sorrendjében történik.

A jelentkezés bejelentő iven eszközlendő és legkésőbb 1925 március hó 15-ig a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához (Debrecen, Fő-utca 9. szám, I. em.) beküldendő.

Március hó 15-ike után is elfogadnak jelentkezést, azonban az előreláthatóan igen nagymérvü anyagra tekintettel, a március 15-ike után jelentkezés esetében a helyigények teljesitését nem garantálhatják.

Április 15-ike után jelentkezéseket egyáltalában nem fogadnak el.

Bármely részletkérdésben szivesen ad tájékoztatást a Kamara hivatala (Debrecen, Piac-utca 9., I. emelet).

Az I. Országos juhtenyésztési kiállitás csoportbeosztás-tervezete.

I. Főcsoport: Juhtenyésztés. 1. Előállatok (a tenyészállatvásár területén). A) Juhok. a) Gyapjuhasznositásu juhok: 1. hazai fésüs, 2. francia fésüs, 3. posztógyapjas merinók. b) Tejelő hasznositásu juhok: 1. rackajuhok, 2. friesjuhok, 3. keresztezések. c) Hushasznositásu juhok: 1. husmerinók (Merinó precoce), 2. angol husjuhok, 3. keresztezések. d) Vegyes hasznositásu és prémbirkák: 1. cigája juhok, 2. Karakul juhok, 3. keresztezések. e) Hizott ürük csoportja. B) Juhászkutyák.

2. Juhtenyészetek. a) Juhtenyésztő uradalmak és gazdák csoportos bemutatói, b) juhtenyésztésnél használható eszközök, felszerelések, anyagok, c) épitészet, juhistállók helyes épitése és berendezése, d) törzskönyvelési eszközök, (füljukasztók, tetoválók, birálati lapok, törzskönyvminták, mérőeszközök stb.).

3. Juhtenyésztési szakintézmények. (M. kir. gyapjuminősitő intézet gyüjteményei, egyéb intézmények.)

4. Állategészségügyi csoport: szakintézmények gyüjteményei, védekező eszközök, anyagok, gyógyszerek.

5. Szakoktatási intézmények, szakirodalom.

6. Juhászat-történeti csoport.

II. Főcsoport: Gyapjuhozam. a) Gyapjuhozamunk ismertetése. 1. Lenyirt bundák egészben. 2. Bundaszerkezetek, fürtök, fürtszerkezetek, fürtöcskék, pászmák, gyapjuszál. 3. Has, láb, koloncgyapju. 4. Gyapju nyirására, elbirálására és osztályozására szolgáló felszerelések. b) Gyapjuminőségi verseny bemutatója, c) próbanyirások, olló, gépnyirások (a vásár területén).

III. Főcsoport: Tejhozam. 1. A tejhozam ismertetése — tejelő próbák rendezése — (a vásár területén). 2. A tejhozam fokozásának adatai, helyes fejés és tejkezelés.

IV. Főcsoport: Hushozam. 1. A hushozam adatai. 2. A hushozam fokozásának adatai (hizlalás).

V. Főcsoport: Takarmányozás. 1. A juhok legalkalmasabb takarmányai. 2. Takarmányozás okszerü módozatai.

VI. Főcsoport: Ipari feldolgozás. A) Gyapjufeldolgozás. 1. Előkészités a gazdaságban. 2. Gyári

mosás (háton mosás, kádban mosás). 3. Fésülés. 4. Festés. 5. Fonalgyártás. 6. Szövet- és posztógyártás. 7. háziipari gyapjuszövés és szőnyegszövés készitményei, szövés munkában bemutatásai. 8. Gubakészités, szürszabók. 9. Gyapjuelőkészitésnél és feldolgozásnál használatos gépek, felszerelések, eszközök és anyagok. B) Tejfeldolgozás. 1. Háziipari feldolgozás: gomolyák, juhsajtféleségek, juhturók, egyéb készitmények (orda, zsendice, tarhó, savó). 2. Sajt- és turógyárak készitményei. 3. Gyártásnál használatos gépek, edények, eszközök, felszerelések és anyagok (természetes és mesterséges oltók). 4. Sajtok célszerü eltartása, szállitása, berendezések. C) Bőr-, prém- és bélfeldolgozás. 1. Timármunkák juhbőrből. 2. Szücsmunkák, nyers bőrök kikészitése, kész prémáruk, bundák, himzések. 3. Kesztyümunkák. 4. Bélfeldolgozás. Ezen csoportbeosztás még a jelentkezések szerint kiegészithető. Általában minden bejelenthető, ami valamely kapcsolatba hozható a juhtenyésztéssel vagy a juhászat állati termékei feldolgozásával vagy kezelésével.

VILÁGFOLYÁSA

Branting halála. — Az angol király megbetegedett. — Seton Watson tévedése. — Caillaux visszatér a politikai életbe. — A porosz kormányválság. — Forrongás Bulgáriában. — Német-oláh vámháboru. — Az oláh parlament szinvonala.

Branting volt svéd miniszterelnök a napokban meghalt, V. György angol király pedig komolyan megbetegedett. Az angol király betegsége miatt szóba került az, hogy egy három tagu bizottságra ruházzák át az angol királyi hatalom gyakorlását. Angliában Magyarországnak egy elkeseredett ellensége él, aki már évtizedek óta irja magyarokat gyülölő cikkeit. Ez az ember Seton Watson tanár, aki Scotus Viator néven szerepelt eddig és a magyarországi elnyomott nemzetiségek védelmezőjeként szerepelt. A világháboru kitörése után is mindig arról irt, hogy a világháborut a magyarok okozták. Most azután megjelent egy könyv, amelyben Jovanovich, a belgrádi szkupstina elnöke, aki a világháboru kitörésekor miniszter volt, megirja azt, hogy a trónörökös meggyilkolásának tervéről Pasics és az akkori szerb kormány is tudottt és annak megakadályozására semmit sem tett. Scotus Viator most már belátja azt, hogy nagyon is helyénvaló volt a monarchiának az a követelése, mellyel részt akart venni a gyilkos merénylet elkövetőinek kinyomozásában. Egészen világos dolog, hogy a gyilkosok kinyomozását nem lehetett arra a kormányra bizni, amelyik maga is tudott a gyilkosság tervéről és igy bünrészes volt. Beismeri most már Scotus Viator is, hogy itélete elhamarkodott volt. Ebből is kiderül, hogy az ellenséges nagyhatalmak teljesen tájékozatlanul vették pártfogásukba a balkán államokat és éppen ők voltak a világháboru előidézésének okozói.

Franciaországban most ujra megjelent a nyilvánosság előtt Caillaux volt miniszterelnök, akit a világháboru idején folytatott békeközvetitési kisérletei miatt perbefogtak és elitéltek. Most Malvy volt belügyminiszterrel együtt kegyelmet kapott és ez alkalommal tiszteletére nagy lakomát rendeztek, melyen Caillaux politikai beszédet mondott. Beszéde nagyon óvatos és kimért volt és általában azt hiszik, hogy a jelenlegi rendszer bukása után ujra Caillaux békeközvetitési politikája kerekedik felül. Igy azután azt hiszik, hogy Caillaux lesz a jövendő francia miniszterelnök, aki Painlevé átmeneti kormánya után átveszi a kormányzást.

A porosz országgyülés bizalmatlanságot szavazott Marx miniszterelnöknek, aki erre kormányával együtt lemondott. A nemzeti pártok szeretnék elérni az országgyülés feloszlatását, a kormánypárt azonban abban bizik, hogy mivel a bizalmatlanságot csak három szótöbbséggel szavazták meg, az országgyülés ujra megválasztja Marxot miniszterelnökké. Marx egyébként pár hónap előtt német birodalmi kancellár volt és alig egy hónappal ezelőtt választották meg porosz miniszterelnöknek. Nagy visszatetszést keltett, hogy kormányának megalakitásakor nem szakitott teljesen a baloldaliakkal, hanem Severing megmaradt belügyminiszternek, dacára annak, hogy meglehetősen ismeretes vörös árnyalatu politikus.

Bulgáriában ujabban szaporodnak a kommunistamozgolódás jelei. Nemrégiben meggyilkolták Mileff kormánypárti képviselőt, most sikerült gyilkosainak egyikét elfogni. A szófiai központi laktanya őrsége ellen is gyilkos merényletet követtek el és ezzel kapcsolatosan a rendőrség nagy kommunistaösszeesküvés nyomára jutott. Megállapitották azt is, hogy nemrégiben orosz szovjetbiztos járt Bulgáriában ellenőrző körúton s megvizsgálta a titkos kommunista szervezeteket és utasitásokat adott merényletek elkövetésére. A bolgár határ mentén uj komitácsibandák is felbukkantak.

Oláhország most vámháborúba keveredett Németországgal. Kártérités követelnek ugyanis az oláhok a német megszállásokozta károkért és mivel Németország csakis a Dawes-féle jóvátételi kötelezettségeket hajlandó elismerni és az oláh külön kivánságokat nem akarja teljesiteni, azért most a német származásu árukat a legmagasabb vámtételekkel és még ezen felül külön 26 százalékos vámmal sujtják.

Az oláh parlamentben napról-napra folytatódnak a botrányok. Az ellenzék kiméletlenül támadja a kormányt, a kormánypárt viszont Vajda Sándort, az erdélyi oláhok egyik vezérét, aki valaha a magyar országgyülés tagja volt, ellenzéki képviselőtársaival együtt Budapestre tessékeli. Az erdélyi képviselők erre azzal vágnak vissza, hogy ugy látszik a bukarestiek szeretnék megtartani Erdélyt, de az erdélyiek nélkül. Erre az egyik ellenzéki képviselő a kormányt csőcseléknek nevezte, amiért 30 napra kitiltották az ülésekről. Aradmegyében egyébként egész erdők égnek. A nádalmási és a susánfalvi erdők 40 holdnyi területen égnek. A tüzet állitólag gyujtogatás okozta. Ezt abból következtetik, mert a szelezséi állami erdő is kigyulladt. Attól tartanak, hogy a borzalmas tüzvész átterjed a bihari erdőkre is.

RESISTA garantált tüz-, hő- és saválló

üveg konyhaedény.

A müvelt háziasszony ideálja! Hygienikus, kristálytiszta, gazdaságos. Kapható: Fazék, lábas, tejforraló pecsenyesütő, tészta és omelette sütő, kuglófforma, teafőző alakban. **Minden darab szabadlángon használható!** — RESISTA petroleum lámpa cilinder égés közben hideg vizzel locsolható anélkül, hogy elpattanna. — Forgalomba hozza a magyarországi és balkáni vezérképviselet és egyedárusitó:

Nemzeti Közgazdasági Rt. műszaki osztálya

Budapest, IV., Váczi-utca 31-33. IV. emelet.

Kicsinybeni árusitás. — Követelje minden edényüzletben.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

MÁRCIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
2 Hétfő	Szimplic. ††	Lujza	A hét elején a nap 6 óra — perckor kél és 5 óra 15 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 45 perckor kél és 5 óra 30 perckor nyugszik.
3 Kedd	Kunigun. ††	Kornélia	
4 Szerda	Káz.Kánt. ††	Kázmér	
5 Csütörtök	Özséb ††	Adorján	
6 Péntek	Perp., F. ††	Gottlieb	
7 Szombat	Aqu. T. ††	Tamás	
8 Vasárnap	D2. Remiz.	D2. Zoltán	

Vitéz Albrecht királyi herceg Pécsett. Vasárnap este Pécsre érkezett vitéz Albrecht királyi herceg, hogy részt vegyen az Erzsébet Egyetem báljén. A pályaudvaron, ahol az egyetem bajtársi egyesületeinek kiküldöttei álltak sorfalat, Fischer Ferenc főispánnal az élükön, a katonaság, a vármegye, a város, a papság és az egyetem képviselői fogadták. A királyi herceg a pályaudvarról a püspöki palotába ment, ahol gróf Zichy Gyula megyéspüspök látta vendégül. Innen fél 10 órakor a bál színhelyére, a Pannonia szállóba hajtatott, ahol dr. Mihályffy Ernő rektor üdvözölte. Rövid cercle után a királyi herceg engedélyt adott a bál megnyitására. Vitéz Albrecht királyi herceg a másnapot is Pécsett töltötte, hogy megamikor is megtekintette az egyetem modernül berendezett klinikáit és intézeteit, valamint a város egyéb nevezetességeit, köztük a Litke pezsgőgyárat és az európai hirü majolikagyárat.

Március 15-ig megkapják a tisztviselők a rendkivüli segélyt. A közalkalmazottak részére Bethlen gróf miniszterelnök genfi megállapodásai szerint körülbelül 10—15 százalékos segélyt folyósit a kormány. A segélyről szóló rendelet még nem készült el, mert a pénzügyminisztériumban most végzik a segély kiutalásához szükséges számításokat, de a rendelet legkésőbb március 15-éig megjelenik és a közalkalmazottak a segélyt március 15-éig megkaphatják.

Befejezéshez közeledtek a magyar-lengyel tárgyalások. A folyamatban levő magyar-lengyel kereskedelmi tárgyalások során a szerződéstervezetnek az általános gazdaságpolitikai és különleges vasuti kérdések rendezésére vonatkozó részében a magyar és a lengyel kormány megbizottai tudvalevően már megállapodtak. Ami az egyes árukra, nevezetesen a naftatermékekre és textilárukra nézve fennálló vámtételek mérséklését illeti, a magyar kormány erre vonatkozó javaslatát részletesen ismertette a lengyel delegációval. A javaslatokról hosszas megbeszélést folytattak. Wenclawowicz Ottó, kereskedelmi minisztériumi osztályfőnök, a magyar javaslattal Varsóba utazott, hogy a tárgyalások menetéről jelentést tegyen. Ha a lengyel kormány a magyar részről tett javaslatot elfogadhatónak találja, a lengyel delegáció felhatalmazást kér a szerződéstervezet aláírására. Wenclawowicz Ottó, kereskedelmi minisztériumi osztályfőnök, valószinüleg már vasárnap visszatér Budapestre.

Az angol király déli utja. Londonból jelentik: A Victoria and Albert királyi hajón, amely a portsmouthi kikötőben vesztegel, nagyban készülődnek, hogy minden rendben legyen arra az időre, amikor az orvosok véleménye szerint a király üdülés céljából elutazhat Dél-Európán vizeire. Legközelebb valószinüleg titkos államtanácsot fognak tartani, amelyen a többi között arról is döntenek, hogy az angol király távolléte alatt, minthogy a király elutazása a velszi herceg és yorki herceg távollétével összeesik, bizottságot neveznek ki, amely felhatalmazást kap arra, hogy szükség esetén a titkos államtanácsot ülésre hivja össze és a király nevében döntéseket hozhat. A bizottság kinevezése csupán óvatossági intézkedésnek tekinthető.

Ifjabb Barkóczy Sándor báró halála. Kedden délelőtt megjelent a főkapitányságon Batthyány Tivadar gróf és közölte, hogy a gyengélkedő Barkóczy Sándor báró, nyugalmazott kultuszminisztériumi miniszteri tanácsos helyett szomoru kötelességet teljesit, amikor bejelenti, hogy ifjabb Barkóczy Sándor báró tragikus körülmények között elhunyt. A fiatal báró, aki szüleinél, a Sándor-utca 36. számu házban lakott, napokkal ezelőtt tévedésből higanyszulfidoldatot ivott és meghalt. A bárónak, aki kiváló fizikus és kémikus hirében állott, szüleinek lakásán jól fölszerelt laboratóriuma volt. Néhány nappal ezelőtt kisérletezései közben, valószinüen szórakozottságból, egy higanyszulfidtablettát ivott meg feloldott állapotban. A bárót nyomban beszállitották a Pajor-szanatóriumba, de a gyors orvosi beavatkozással sem lehetett életét megmenteni és nyolcnapos kinos szenvedés után meghalt. A szerencsétlen apa fájdalmát az is növeli, hogy évekkel ezelőtt gyors egymásutánban már két fiát vesztette el s most elhunyt fia volt a család utolsó férfisarja és igy az apával a Barkóczy-családnak ez az ága kihal.

Határszéli gazdasági értekezlet. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már az 1922. évben akcióba lépett a trianoni határvonal miatt pusztulásba sodrott határrészeinek sulyos kárainak és panaszainak orvoslása érdekében, számos konkrét esetben eredményeket is ért el, azonban oly sok és sulyos károkat szenvednek ez országrészeken kiváltképpen a gazdák, hogy ezeknek beható megtárgyalása a panaszoknak és orvoslás lehetőségének az érdekeltekkel való megvitatása mutatkozott kivánatosnak. Ezért a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara március hó 8-ára Debrecenbe határszéli értekezletet hivott össze, amelyre a kamarakerület ily sulyos helyzetben levő Szatmár-, Bereg-, Szabolcs-, Bihar- és Békésmegye határszéli érdekeltségét, valamint a kormányt és a területi hatóságokat, az érdeklődő nemzetgyülési képviselőket, továbbá az összes érdekelt gazdasági szervezeteket meghivta. Lapunk utján is mindenkit meghivni kiván a Kamara, aki a nemzetileg is oly fontos ügy iránt érdeklődik. Az értekezleten a jelenlegi helyzetet s a Kamara eddig e téren kifejtett akcióit ismerteti dr. Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató, a további akciókra pedig javaslatokat terjeszt elő Gulácsy Dezső beregmegyei földbirtokos. A nagyfontosságu értekezletre kiváltként felhivjuk a figyelmet.

A tüzkő-adó leszállitása. A pénzügyminiszter legutóbb 400 aranykoronában állapitotta meg a tüzkő kincstári haszonrészesedését kilónkint. A 400 aranykoronás tüzkő-adó lehetetlen helyzet elé állitotta az érdekelt kereskedőket, mert az adó mintegy tizenkétszeresét tette a tüzkő árának. Az érdekeltségek mozgalmára a miniszter most — január elsejétől visszamenően — leszállitotta a tüzkő adóját 300 aranykoronára. Az erről szóló rendelet azt is megengedi, hogy a pénzügyigazgatóságok méltányos esetekben részletekben is elfogadhatják az adót. A pénzügyminiszter eme rendelkezése kétségtelenül valamivel enyhiti az eddigi rendelkezést, de a kereskedőket ez sem elégiti ki, mert kincstári haszonrészesedés fejében még igy is a tüzkő áránál jelentősen nagyobb összeget kell leróniok.

Magyar szobrász nyerte meg a párisi Ecole des Beaux-Arts első diját. Párisból táviratozzák: Az École des Beaux-Arts most lezáródott szobrászati versenyén az első dijat Gárdos Miklós, fiatal magyar szobrász nyerte el.

Ellopástól féltik a mekkai szentszőnyeget. Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány elhatározta, hogy ebben az évben nem küldi el Mekkába a szentszőnyeget. Eddig minden évben rendelkezésre bocsátotta az ereklyét az ünnepekre, hogy azzal boritsák be Mohamed sirját. Az egyiptomi kormánynak ez a szokatlan rendelkezése arra vezethető vissza, hogy Hedzsasban az utóbbi időkben számos gyilkosság és rablás történt s a közbiztonsági viszonyok nagyon lezüllöttek. A kormány attól tart, hogy a nagy értéket képviselő szőnyeget ellopják a garázdálkodó elemek, igy tehát biztosabbnak látja, ha ez évben nem adja ki jól őrzött helyéről az ereklyét.

Az olcsó szövet. Nagykikindán Momcsilov tönkrement földbirtokos éjszaka belopódzott a vasuti állomáson veszteglő I. és II. osztályu kocsikba, az ülésekről levagdalta a szövetet s télikabátot és ruhát csináltatott belőle magának. A rendőrség letartóztatta.

Zilahy Lajos nyerte el a Vojnich-díjat. A Magyar Tudományos Akadémia a napokban összes ülést tartott, melyen József királyi herceg, gróf Széchenyi Emil és fiai is megjelentek. Zelovich Kornél »Széchenyi és a magyar közlekedésügy« cimmel tartott nagyszabásu előadást, melyet nagy tetszéssel fogadtak. Az ülés második részében Zlinszky Aladár levelező tag jelentést tett a Vojnich-jutalomról. Azzal kezdte a jelentést, hogy a lefolyt esztendőben 70 uj darabot mutattak be Budapesten, ebből 27 előadás magyar szerzők eredeti darabjára esett. A 27 darabból a jelentés kilenccel foglalkozott. Ezek közül legigazibb sikere volt és legnagyobb is az értéke Zilahy Lajos »Süt a nap« cimü népszinmüvének, mely Csiky Gergely legjobb drámáira emlékeztet. A darab szerkezetén kivül nagy dicséret illeti a dráma zamatos, tőzsgyökeres, népiesen magyar nyelvét. A jelentés a Vojnich-érmet egyhangu határozattal Zilahy Lajos »Süt a nap« cimü vigjátékának óhajtja kiadni. Az előterjesztéshez az összes ülés hozzájárult.

Nincs többé száraz kenyér. Bernből jelentik: Matti János berni pék, aki Lausanne mellett Pullyban lakik, olyan eljárást talált ki, amelynek segitségével a kenyeret korlátlan ideig frissen lehet tartani. Egy cardiffi nagy gőzmalom a találmányt egymillió svájci frankért váltotta meg. A gőzmalom ilyen kenyeret szándékozik szétküldeni az egész világba. A feltaláló fentartotta magának azt a jogot, hogy a svájci hadsereget elláthatja.

Uj léghajó-óriás. Stuttgarti jelentés szerint Arnstein dr.-t, aki számos Zeppelin között az amerikai utjáról nevezetes Z. R. III-at is tervezte, a Goodyear Zeppelin Corporation megbizta, hogy készitse el egy olyan léghajó tervét, a mely nagyságában messze tulhalad minden eddig készült kormányozható léghajót. Az uj léghajó körülbelül még egyszer akkora lenne, mint a Z. R. III. és London—Newyork közt közlekednék. Az utat két nap alatt tenné meg.

A cseh ifjuság kilépése a katolikus egyházból. A cseh köztársaság létesitése óta folytatott katolikusellenes mozgalom Csehországban a katolikus egyházat mintegy másfélmillió hivétől fosztotta meg. A »Magyar Kurir« tudósitójának adatai szerint közel 800.000-en a cseh nemzeti egyházba léptek és csaknem ugyanannyian lettek felekezetnélküliekké. A mozgalom mai napig is tart és főként az ifjuság körében. A cseh nemzeti szocialista ifjuság 48 szervezetének képviselőivel gyülést tartott Prágában és ezen a gyülésen statisztikát terjesztettek be a tagok vallási hovatartozásáról. A szövetség 1670 tagja közül már csak 574 római katolikus, 507 cseh nemzeti egyházbeli és 565 felekezetnélküli.

Angliában is havazik. Londonból jelentik: Anglia fölött heves szélvihar dühöngött, melyet kitartó hóesés kisért. csatornán a déli szél gyorsasága időnként elérte a 60 mérföldes óránkénti sebességet. A francia és angol partok közt közlekedő hajók rendkivüli nehézségekkel küzdöttek. A tengerren lévő halászbárkák sietve menekültek a kikötőkbe. Folkestoneban és Doverban a hullámtörés tekintélyes károkat okozott.

Gazdasági teendők márciusban.

Március. E hónap tulajdonképpen a tavasz kezdete, melyben rendes körülmények között a tavaszi gabona- és takarmánynemüek vetése megindul vagy folytatódik, sőt sokszor be is fejeződik. Viszont vannak olyan esztendők is, amidőn a tél vége kitolódik, ugyhogy mire elment a talaj fagya s megszikkad a felülete, a hónap is elmult s még alig jutottunk a vetéshez. Ilyenkor, vagy ha ősszel — mint 1915-ben is — nem tudtunk elég őszit vetni, midőn nagyon is sok vetnivalónk marad tavaszra, a szükség törvényt bont és kényszeriti a gazdát a lehető legszaporább vetésre, t. i. a kézi szórásra. Azonban ameddig csak lehet, kerüljük ezt a tökéletlen munkát, mert amit nyerünk a vámon (az időben), azt elveszitjük a réven (a vetőmagtöbblet- és a terméskevesebbletben). Segitsünk ugy magunkon, hogy váltott igavonókkal kora hajnaltól késő estig folytonosan járjon a vetőgép. igy majdnem még egyszer annyit lehet egy géppel vetni, mint rendes szokás szerint eljárva. Vessünk vasár- és ünnepnapokon is, ily rendkivüli viszonyok között megengedi ezt a papság, valamint a polgári hatóság, csak előzőleg engedélyt kell rá kérni. Ilyenkor mindenféle régi, már kiselejtezett gépeket is használatba kell venni, kölcsönkérni attól, akinek már nem kell, sőt nagyobb birtokosnak kifizeti magát egy-két uj vetőgépet vásárolni, mert annyit takarit meg vetőmagban és nyer a leendő termés nagyobbodása folytán, hogy 2—3 év alatt a gép ingyenben marad.

Ha a talajfelület kellőleg megszikkadt, az őszi vetéseket meg kell fogasolni (boronálni), ezzel a talaj légjáróságát (szellőztetését) mozditjuk elő, mert a téli nedvesség (csapadék, hó) annyira megtömte néha a föld felületét, hogy azon át nem hatolhat be az éltető levegő, napsugár és nedvesség, pedig ez a háromság az, mely növényeinket élteti. De jó a boronálás azért is, mert az ezen időben még apró gyomnövényeket kitépi s igy egy kis kapálásnak, gyomlálásnak megfelel s mindenesetre olcsóbb ezen kézimunkáknál. Azon ellenvetés, hogy gabonából is tép ki egy-két tövet a borona, könnyen megcáfolható, mert egy-két hét mulva éppen a boronált vetések lesznek sürübbek — szebbek — mint a nem fogasoltak, hisz a jól gyökerezett müveleti növényt ki nem szakitja a sekélyen járó borona, legfeljebb a felkapart apró földdel néhol betakarja, de aztán az hamar kibujik a takaró alól s vigan diszlik tovább. Az pedig előnyére válik növényeinknek, ha gyökerüket megpiszkálja, sőt meg is sérti a vasfog, mert ezzel a bokrosodást, a gyökérsarjadzást mozditjuk elő.

Rét, legelő és herefélék fogasolása, amennyiben mult hó végén még nem lett volna eszközölhető, szintén e hónap folyamán végzendő.

Igásállataink nehéz munkát végeznek e hóban, tehát jól is kell őket tartani, hogy ki is birják azt. Enyhébb vidéken vagy védett helyeken, ugyszintén erdei legelőkön már a hó közepe után a növendékállatokat legelőre hajthatjuk, mert a régi paraszt közmondás szerint a fünövést József-nap után már erőszakkal sem lehet visszatartani. Nedves legelőre azonban ne tereljük a lábasjószágot, mert mételykórt szerezhet, amit ugyan ujabban dr. Marek tanár módszere szerint gyógyitani lehet, de azért legjobb, ha megelőzzük a betegséget. Pásztásan legeltessünk, azaz csak a legelő egynegyedrészét járassuk be egyszerre, a következő héten a 2-ik negyedet és igy tovább; akkor 3 hétig pihen minden legelőrész s a füveknek (mezőnek) van ideje megerősödni, megnőni; viszont a gazdának is nyilik alkalma esetleg a hibákat felfedezni, azokon segiteni pl. magvetés, fogasolás, gyalulás, mü- vagy egyéb trágyázás, esetleg öntözés vagy vizlevezetés stb. által. A palántának való dohányt melegágyba vetjük.

Zöldségeskertben ezidőben mindent vetünk, még a korai burgonyát is elültetjük. Fákat még mindig lehet nyesni, de oltani és hernyózni is lehet, sőt ez utóbbit kell is, mert ha még oly gondosan végeztük is télen e munkát, maradt néhány pete a fákon, melyekből jó napsütéses helyen már március hó végén sokszor ki is bujnak az apró hernyók, ezeket kell most irtani és ha nincs rá elég kézi munkás (iskolásgyerek), tüzzel pusztitsuk őket, erre vannak külön készülékek, de ha hosszu póznára dugunk valami égő anyagot, p. o. szurkos vagy petroleumos fonalat, gyertyafélét stb., akkor gyorsan lepörkölhetjük a kártékony férgeket, csak vigyáz-

zunk, hogy a fagallyakban minél kevesebb kárt tegyünk.

A szőlőben e hónapban már okvetlenül nyitunk, metszünk és ha kell döntünk is, valamint a fásoltásoknak ideje is elérkezett, pincében ilyenkor a bort nem kell feltöltögetni, mert a melegebb hőmérséklet — habár kisebb mértékben is — a pincébe is behatol s ez a folyadékokat is kiterjeszti, ugyhogy van rá eset, p. o. 1916-ban is, hogy itt-ott a hó végén már utóerjedésbe is mentek a nem tökéletesen kiforrott borok, s akkor a hordókat tanácsos kotyogókkal ellátni. Különben hetenként a hordók külsejét töröljük meg, az ászokfákat keféljük le és a falakat s padlót söpörjük le, hogy ta penészgombák igy eltávolodjanak a pincéből (ezt a munkát egész éven át mindig végzi a gondos gazda), de hogyha mégis fél attól a szőlősgazda, hogy hátha bora némi penészszagot kaphat, vagy a kellemetlen büz megcsapja orrát, ha a pincébe lép, akkor ki kell alaposan kénezni a pincét, ugyhogy a pince nagyságának megfelelő kénrudat egy pléhtányéron elhelyezve s meggyujtva, gyorsan eltávolodunk a pincéből s annak minden nyilását gondosan betömve tartjuk 24 óráig, akkor aztán lehetőleg jól kiszellőztetjük, ezzel a penészgombákat elpusztitottuk.

A méhészetben. A méhek kijárása már gyakoribb. Ilyenkor már a természetben is van itt-ott himport adó virág, ezt szorgalmasan gyüjtik, mivel azonban ez legtöbb esetben nem elég, gondoskodjunk himporpótló anyagról. Ilyen a liszt. A méhek itatásáról pedig meg ne feledkezzünk. Sőt nagyon előnyösen használhatjuk a melegvizü itatót.

VITÉZI ÉLET

Vitézek vizsgája. Február hó 4-én volt Kecskeméten a földmives iskolában a telkes vitézek négyhetes tanfolyamának bezáró vizsgája. Ezen jelentős esemény alkalmával a vitézi szék részéről vitéz Siménfalvy ezredes, törzskapitány, a földmivelésügyi kormány részéről Gálos Aladár országos tanfelügyelő jelent meg, de ott volt Kecskemét város vezetősége és a kecskeméti gazdatársadalmi szervek képviselői is, dr. Gesztelyi Nagy László igazgatóval együtt.

Az itt hallottak, tapasztaltak mindig csodálatos érzéssel töltötték el a megjelentek lelkét. Elvonult előttük egy kép, amelyen látták a 10—15—20 holdas vitézt a maga jól berendezett és felszerelt gazdaságával, amint oktatja, tanitja a növénytermelés, az állattenyésztés kérdéseire falujának, környékének reá szoruló gazdanépét. Látták, amint beszél kipirult arccal, szikrázó szemekkel arról, hogy micsoda jelentősége van a község gazdasági életében a gazdakörnek, amely a kiinduló helye minden gazdatársadalmi mozgalomnak s egyuttal iskolája a nemzeti irányu nevelésnek. Látták, amint őrt áll a nagy háboru vérzivataraiban és azután következő gyászos időkben helyt állni tudó vitéz a társadalmi megmozdulások idején s testével védi a magyar nemzeti gondolatot, a magyar földet, a magyar lelket és lesz megmentője a magyar nemzetnek a legnehezebb és legválságosabb pillanatokban is.

A kecskeméti földmives iskolában harctereket megjárt javakorbeli hallgatók ültek, akik az iskola padjaiba visszakerülve, áhitatos odaadással hallgatták a tanárok előadásait, akik lelkük, tudásuk legjavát adták oda e hallgatóknak, hogy rövid idő alatt a legszükségesebbeket elsajátitsák.

Ezek a gazdasági tanfolyamok igen szép eredménynyel végződtek és azt a reményt keltik bennünk, hogy a vitézi gazdálkodók mintagazdaságaikban éppugy hazájuk javán dolgoznak, mint egykor érte küzdöttek.

Vitézek gazdasági oktatása. A földmivelésügyi kormány és a Vitézi Szék intézkedése folytán a pápai földmivesiskolában a tél folyamán egymásután következő két négyhetes gazdasági tanfolyam volt a vitézi telekkel biró és ténylegesen gazdálkodó vitézek részére. A második tanfolyam Pápán január közepétől február közepéig tartott. Az ünnepélyes záróvizsgán megjelent Veszprémből a vármegyei székkapitány vitéz Schamschula Rezső gyalogsági tábornok és Pápáról vitéz Draskóczy István ny. altábornagy, a földmivelésügyi minisztert dr. Gálos Aladár képviselte. A Mezőgazdasági Kamara részéről Ormándy János igazgató és Mille Géza ügyvezető titkár jelentek meg. A hivatalos kiküldöttek csodálkoztak afelett, hogy négy hét alatt annyi és olyan sokféle gazdasági tudnivalót sajátitottak el a vitézek, akik között hivatásos gazdálkodó alig 3—4 volt s a többi tulajdonképpen más foglalkozásu ágból lépett át vitézként a földmivelői pályára. Különösen azt sajátitották el a vitézek kitünően, amit saját szemeikkel tudtak a földmivesiskola mintaszerüen vezetett tangazdaságában érzékelni. Az egész előadott anyag litografált jegyzet alakjában is rendelkezésre állott a vitézeknek. Gazdaságberendezéstan, számvitel, ügyiratok, tudnivalók heti hat órában Kállay Ödön igazgató által előadva, az állattenyésztés Németh Jenő igazgató által heti hat órában, növénytermesztés heti hat órában, Pikler Ferenc tanár által, kertészet, gyümölcsfatermesztés, Ripka Lajos kertészeti főintéző által, heti hat órában adattak elő. Háziiparban kosárfonás, kötélverés és seprükészités voltak a tantárgyak. A vitézek nagy többsége Veszprémmegyéből jelentkezett, de voltak Győr-, Moson- és Esztergom vármegyei hallgatók is. A saját kisgazdaságára vonatkozó üzemtervet minden vitéz magával vitte. Dr. Gálos Aladár megnyitó és záróbeszédében igen találóan jellemezte azt a szerepet, melyet a háboruban kitünt vitézek ezentul az eke szarva mellett lesznek kötelesek betölteni. Vitéz Schamschula Rezső gy. tábornok legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a tanfolyam eredménye felett. Különös köszönetet mondott Kállay Ödön igazgatónak és tanártársainak. Vitéz Makó István, a várpalotai Hangya üzletvezetője, talpraesett szavakban köszönte meg a Vitézi Szék, a földmivelésügyi kormány és a pápai földmivesiskola jóságát. Az ünnepséget a Szózat hangjai fejezték be.

Minden olvasónk különös figyelmébe.

Nagy közkedveltségnek örvendő mult évi angol és hazai szövetkészletünket, mintegy 1500 méter mennyiséget kiárusitani akarván, tisztelettel felhivjuk b. figyelmét a következőkre:

Angol szöveteink eredeti, a szövetkezet által importált jorksiri és skót gyártmányu legfinomabb anyagok, áraink, tekintettel a kiárusitásra, a mai napi áraknál 50 százalékkal olcsóbbak, ugyhogy 400.000, 500.000 és 700.000 koronás árak helyett ugyanolyan minőségü finom szövetet bárki vásárolhat szövetkezetünknél 200.000 koronától 350.000 koronáig terjedő árakban. Saját készitményü hazai szöveteink, amelyek nem tévesztendők össze mindenféle más olcsó áron hirdetett szövetekkel, mert 100 százalékig tiszta gyapjuból készültek. 130.000 korona árban állanak vevőink rendelkezésére loden- és divatszövet kivitelben. Szolgálhatunk ugyancsak nagyon jutányos áron mindenféle hozzávalóval.

A fenti kedvezményes áru szövetekre utalványokat Budapesten lakóknak szövetkezetünk központja a királyi várpalotában szolgáltatja ki, vidékieknek levélbeli megrendelésre készségesen küldünk mintát és a pénzbeküldésével egyidejüleg postán elküldjük a kivánt szöveteket.

Amennyiben valaki hitelt óhajt igénybevenni, hajlandók vagyunk ugyanazon ár mellett 3 havi részlettörlesztéses hitelt nyujtani, igen csekély kamat mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Az elmult hét közgazdasági eseményei.

A kenyérmagvak piacán mutatkozó ellanyhulás a legutóbbi napok folyamán fokozottabban jelentkezett. Ennek nagyrészben okozója a mind jobban kifejlődő esőzés is, amely a terméskilátásokat lényegesen növeli. A varju és csóka falkák által okozott károk tünőfélben vannak, hasonlókép kedvező a helyzet az állati károk terén is. Az egerek, amelyek mintegy 100 millió korona kárt okoztak eddig, erősen pusztulóban vannak s remélhető, hogy jó közepes termésre lehet kilátásunk. A legutóbbi napok bizonysága szerint a buza és rokon termények magyarországi áralakulása függetlenitette magát az amerikai piacok árfejlődésétől és igy az is várható tehát, hogy terményeink árát a jövőben mink magunk fogjuk birni irányitani.

Hasonlóképpen visszaestek a takarmánycikkek is, ugyhogy jelenleg csupán a tengeri áralakulása zavaros. Ismeretes, hogy a spekuláció ezt is kikezdte, azonban e téren még most sem lehet tudni semmi bizonyosat. Majd csak a márciusi kötések lezajlása után fogunk birni tiszta képet kapni a tengeri tényleges értékéről.

Válságba jutott állat (hus)-politikánk megmentésére a kormány nagyjelentőségü lépésekre szánta el magát. A közeli napokban 10 milliárd hizlalási hitelt fog folyósitani a Pénzintézeti Központ által és a budapesti pénzintézetek utján. Azonkivül, további eredmények elárése céljából, sorvadó kereskedelmünk megvédésére kereskedelmi szerződések kötése által is igyekszik a biztositékokat megszerezni. Ezzel egyidejüleg az állat-tranzitó forgalmat sem engedélyezte és igy a magyar kereskedelmet megmentette attól, hogy azt a lényegesen kedvezőbb helyzetben levő lengyelországi állat- és huskereskedők elhóditsák és tönkretegyék.

Legujabb árak: 76 kg-os tiszavidéki buza 567.5—570, rozs 465—467.5, sörárpa 470—490, tengeri 260—262.5 ezer K métermázsánként. 00-ás liszt 9.45, 2-es 8.85, 6-os 7.05 ezer K kg-ként fővárosi malomból. Ökör 13—17, bika 12—14, tehén 11.5—14.5 ezer K kg-ként.

ARANYKORONA ÁTSZÁMITÁSI TÁBLÁZAT.
(1 aranykorona = papirkorona):

	1914	1915	1916	1917	1918	1919
			korona			
Január	1.—	1.11	1.60	1.90	1.80	3.40
Február	1.—	1.14	1.60	1.90	1.80	3.90
Március	1.—	1.21	1.50	2.—	1.80	4.40
Április	1.—	1.23	1.50	2.—	1.90	5.40
Május	1.—	1.22	1.50	2.—	2.—	4.70
Junius	1.—	1.25	1.50	2.20	2.30	5.60
Julius	1.—	1.25	1.50	2.40	2.50	6.40
Augusztus	1.—	1.25	1.60	2.50	2.50	8.—
Szeptember	1.—	1.27	1.60	2.40	2.60	11.10
Október	1.10	1.31	1.60	2.50	2.30	15.—
November	1.10	1.33	1.80	2.50	2.80	17.50
December	1.10	1.43	1.90	2.10	3.30	25.—
Évi átlag	1.—	1.25	1.60	2.20	2.30	9.20

	1920	1921	1922	1923	1924
			korona		
Január	34	87	130	600	6.500
Február	41	87	131	700	7.000
Március	45	65	160	900	13.000
Április	41	47	155	1.200	16.000
Május	42	43	157	1.300	16.000
Junius	32	42	182	2.100	18.000
Julius	32	53	276	3.900	17.000
Augusztus	39	65	330	6.000	17.000
Szeptember	46	88	458	6.400	17.000
Október	53	132	476	6.100	17.000
November	78	179	456	6.300	17.000
December	88	132	449	6.500	17.000
Évi átlag	48	85	280	3.500	15.500

DOLLÁRRA VAGY FONTRA FOGNAK SZÓLNI A MEZŐGAZDASÁGI JELZÁLOGHITELEK KÖTVÉNYEI. A kormány tudvalevően ugy kivánta megoldani a mezőgazdasági hitelt, hogy jelzálogkölcsönöket szerez a mezőgazdaság részére. A zálogleveleket, mint ismeretes, a kormány szándékozik átvenni a kibocsátó intézetektől, amelyek sorában, hir szerint, helyet kap a Postatakarékpénztár is. Minthogy pedig ezeket a kötvényeket a külföldi piacokon akarják elhelyezni, azért a pénzügyi kormány ugy határozott, hogy a kötvények dollárra, vagy fontra fognak szólni.

OLCSÓBB LESZ A KOMLÓ. A magyar sörgyárak köztudomásulag előnyben részesitik a csehországi, elsősorban a saazi területen termelt komlót a hazai komlóval szemben. Éppen emiatt ma már teljesen összezsugorodott a hazai komlótermelés. A cseh komló természetesen erősen megdrágitotta a sörgyárak termelését. A most megjelent kimutatás szerint a saazi komlótermő vidék 1924-iki komlótermése valóságos rekordtermés volt, amelyhez hasonlót még a saazi területen sohasem mutattak ki. A kimutatás nyilvánosságra kerülése erősen ármérséklő hatást keltett és igy a hazai sörgyárak is valamivel olcsóbban szerezhetik be ezt a fontos cikket.

A JÉGBIZTOSITÁS ÉS A BUZAVALUTA. Március közepén tárgyalja meg a biztositó kartel az idei jégbiztositási évadra a kartelba tartozó biztositó társaságok közösen megállapitandó biztositási dijtételeit és feltételeit. A gazdák körében az a hir terjedt el, hogy a biztositó társaságok a tavalyi évad tömeges kárjelentései miatt fölemelni készülnek a jégbiztositási dijtételeket. Az elmult évben ugyanis a biztositó társaságok szerint a jégbiztositásoknak több mint 40 százalékában kellett kártéritést jégverés miatt kifizetniök. A gazdák viszont azzal érvelnek, hogy az idén a biztositások száma éppen a tavalyi tapasztalatok miatt erősen meg fog növekedni és ezért teljesen indokolatlan lenne a jégbiztositási dijtételek felemelése. Egy bizonyos azonban, hogy a buzavaluta az idén már nem fog szerepelni a jégbiztositásnál, hanem a biztositási ajánlatokat magyar koronában fogják megtenni a biztositó intézetek.

TAVASZI VETŐMAGHITELEK. Az állam által a tavaszi vetőmagvak beszerzésének elősegitésére vetőmaghitelek engedélyeztettek. Az állam rendkivül nehéz helyzetére való tekintettel e hitelkeretek azonban oly rendkivül szükösek, hogy még a vetőmagvaikat tényleg beszerezni képtelen gazdák részére sem lehetséges mindnek juttatni. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezért most felirt a kormányhoz és egyrészt a hitelek felemelését kérte, másrészt azt sürgette, hogy a vetőmaghitelek azonnal folyósittassanak, mert a korai kitavaszosodás miatt a vetőmagra máris szükség volna. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara közli az érdekeltekkel, hogy e vetőmaghiteleket nem a Kamara intézi, hanem a 100 holdon aluliak részére a megyéjükben illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség, a 100 holdon felüliek részére pedig a Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet folyósitja. Az utóbbi hitelszövetkezet is azonban csak azoknak folyósithat vetőmaghitelt, akiket az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőségek a szövetkezethez előterjesztenek. Mindenki, aki a Körzeti Hitelszövetkezettől kiván vetőmaghitelt, jelentkezzék tehát az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőségnél azonnal, minthogy a körzeti hitelszövetkezet vetőmaghitelkeretét a kormány megszabta, hogy mily összegeket nyujthat egy-egy megyében. A hitelkeret, amelyet igy az állam előirt, meg sem közeliti a tényleges szükségletet, tehát csak azok forduljanak a szövetkezethez, akik jelenleg vetőmagbeszerzésre képtelenek, másrészt azonban e hitelre feltétlen fedezettel birnak, mert a hitelszövetkezet csak a megszabott szük keretek határáig tudhat folyósitani ily hiteleket. Figyelembe ajánljuk tehát, hogy ne közvetlenül a körzeti hitelszövetkezethez, hanem a gazdasági felügyelőséghez forduljanak az előjegyzésért.

• REGÉNYCSARNOK •

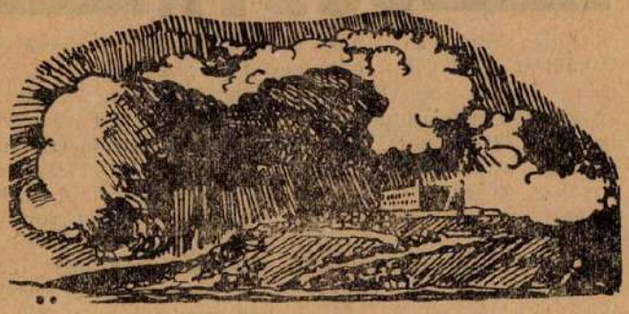

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (36)

Az öreg ember lehajtotta ősz fejét, egy könnyet morzsolt szét, aztán a fehér szakálát simogatta. Igy gondolkozott jó darabig.

György örült, hogy Töpler nem látja megindultságát. Bizony kegyetlenül megtréfálják az embert a sors szeszélyei.

— Hej, de másként lett volna, ha olyan hozzávaló, derék legényt találtam volna, amelyik néki is megnyeri tetszését — kapta fel ujra a fonalat az öreg. — Másként, másként... Bármelyiteket szivesebben látnám annak a boriszáknak a helyén... De késő bölcseség ez ilyenkor. Késő már, nem lehet a dolgon változtatni...

A vitéz szeme huncut mosollyal villant. Majd hogy el nem árulta magát.

— Talán mégsem késő még...

Az öreg ember renménytelenül legyintett...

— Vége mindennek. Visszahozhatatlanul vége. Nagyralátó terveimmel tönkrettem a lányom boldogságát. Csunya, sötét örvénybe taszitottam az egyetlen gyermekemet, aki egyedül állott közel hozzám és egyedül okozott immár nyugvást, örömöt nékem.

Felhajtotta maradék borát a cinkupából és szó nélkül nyugalomra tért.

György vitéz bizony megint nem sokat aludt azon az éjen.

*

Másnap megint tovább folyt a munka, mint rendesen. Korán reggel átadta Keller Johann a szép sisakot, amelyeket Walz még László király részére csinált és amely szegény öreg Jung Vencel halálát okozta. Aztán vigyázva letette a padra a fényes páncélinget is, melyet a király oly rövid ideig hordott a testén.

— Nézd György, nagyon kényes munka, rád bizom, szedd ki ezt a törött tüskét. De jól vigyázz, szörnyü méreg van benne. Rögtön halált okoz. Hát ha kivetted a tüt, tedd ebbe a kis tokba, zárd el jól. A sisakot tisztitsad meg ezzel a folyadékkal és tüntesd el a tüske nyomát. A többit már tudod. Ezen a páncélon pedig, itt, ládd-e, ahol a sorok összeérnek, a hóna alatt, egy, kettő, három... tizenharmadik szemet bontsad le fogóval. Ebben is kigyóméreg van. Óvatosan emeld ki és ebben a bőrben tedd a tüske mellé. Én majd átveszem délben. Aztán csatold össze, hogy nyoma se lássék. Friderik nem akarja a mühelyében csinálni. Hát elvégezzük itt. Ha idejönne, tartsad meg a hidegvéredet és ne beszélj sokat.

— Attól ugyan nem kell félni, hogy én azzal az ördöngössel tárgyalnék... Inkább megfojtanám egy szempillantás alatt...

A jó Keller nagyon megijedt.

— Legszivesebben itt maradnék. Légy eszednél nem szabad semmit elhamarkodnod. Elvesztenéd magadat és el Lizát.

— No jó, megigérem hogy féket teszek az öklömre. Menj el nyugodtan. Nem lesz semmi baj. Meghálálom a derék szivedet, amint lehet. Jaj, hogy ilyen kutyaszoritóba kerülhet a magamfajta legény is. Sose hittem volna.

György nekilátott a munkának. Vigyázott, hogy meg ne sértse a kényes jószágot és magának kárt ne okozzon. Töpler ma nem lábatlankodott mellette. Nyugodtan dolgozhatott.

Megizzadt a munkában. Kiszedte a mérges jószágot, lemosta a sisakot azzal a szagos folyadékkal és miután a láncszemet meg a tüskét elhelyezte a tokban, ráspollyal lecsiszolta a tünek helyét. Aranyat vett elő. Megolvasztotta szeszes kis lámpa fölött és befuttatta a lecsiszolt részt. Amikor megszáradt és ráévődött, akkor ujabb szert vett elő, azzal surolgatta és olyan szép, meleg, tompafényü diszt adott neki, amelyen senki észre nem vett semmit. Igy készült ez eredetében, minden bizonnyal. Megelégedetten nézte a munkáját. Megtisztitotta az egész sisakot, ráhelyezte egy kipárnázott sisaktartóra. Egy pillanatig elgyönyörködött benne. Aztán a páncélinget kapta fel és egy ugyanolyan láncszemet görbitett, amilyen a hónaljban hiányzott.

Aztán egyszerre előtte állott egy vizesszemü, hideg, hörcsögképü, csuf ember. Fürkésző szemmel nézte a munkáját. Barna prémmel szegélyezett sötétzöld ujjasa szétnyilt széles mellén és hatalmas potrohán. A zöld köntös alatt vörös zekét viselt és kacsalábszerü végtagjain halványzöld posztó feszült. A fején hetykén félrecsapott, tollas sapka éktelenkedett. György rögtön tudta, hogy Walz áll előtte. De nem szólt semmit, ugy tett, mintha észre sem venné a látogatót, aki jobb kezével a szakála szálait rángatta, a ballal pedig sárga bőrövét fogta. Vékony kis spádéját ide-oda lóbálta és hallgatott.

— No, ha te ideálltál, állhatsz, ameddig el nem fáradsz — gondolta a vitéz és szorgalmasan dolgozott, mintha egész életében csak ezt csinálta volna. A láncszemet hozzáillesztette az inghez, megforgatta, megnézte, aztán odébb ment egy esztergapad felé. Ott körülráspolyozta még az ezüstöt, aztán oldalt kissé meglapitotta és egy finom kis szerszámmal pontosan bevágta a lapos részét. Egy feszitővassal szétfeszitette, horzsakövön kisimitotta, végül visszavitte és bekapcsolta a másik szembe. Rövid idő mulva már nem látszott ennek sem a nyoma, egy egész volt a gyönyörü láncing. Megtisztitotta apró kefével, krétaporral és szarvasbőrrel ledörzsölte az egészet.

Walz a sisakot nézte árgusszemmel. Aztán fel sem tekintve kérdezte:

— Mi volt itt a disz helyén?

György se pillantott fel, csak ugy felelt:

— Méreg.

Walz elfintoritotta az arcát. Olyan volt, mintha be akarná Györgyöt páncélostul kapni.

— Micsoda? Méreg. Nem volt ott méreg soha.

(Folytatjuk.)

Egy érdekes könyv.

Bell Miklós könyve. A teljes gazdasági összeomlásban, melynek szenvedő szemlélői vagyunk, uj reménysugárként, szinte felsőbb küldetésre bukkant fel közöttünk a bellizmus, mely ellentétben a marxizmus mindent proletarizáló elméletével, az általános vagyonosodásban kivánja az emberi társadalom boldogulását valóvá váltani.

Bell Miklós müve huszonötesztendős, mélyrehatóan tanulmány gyakorlati eredménye, mely nemcsak utmutatást, de teljes kibontakozási tervet nyujt a mai káoszból, azon alapelvre felépitve, hogy »ha az emberiség jómódu, akkor az a mai plutokrácia vagyonát inkább biztositja, mert az általános vagyonosodás a már meglévő vagyonoknak a védője. Ha viszont szenvedéseknek vulkánja kitör, ha a nagy egyenlőségek megmaradnak, akkor éppen a vagyon válik problematikussá. Végül a földi boldogság olyan, hogy minél többen élveznek belőle, annál kedvesebb, mert az igazi emberi boldogság csak az, ha körülöttünk mindenki boldog. Mert lehetetlen, hogy egy ember boldog legyen akkor, ha körül van véve szenvedéssel és gyülölettel.«

Ezen egyszerüségében is megkapóan igaz tanitást minden az emberiség java és boldogulása iránt érdeklődőnek melegen a figyelmébe ajánljuk.

Bell Miklós nemzetgyülési képviselő kiváló érdekességü könyve: »Uj gazdasági rendszer, Uj társadalom« kiadóhivatalunknál megrendelhető 52.000 K beküldése mellett.

kek tartottak maradtak. Buza és rozs ára 10.000 K-val

A 19/VIII. npf. gyal. honvédzászlóalj története. Szegfy István ny. m. k. honvédhuszárezredes, budapesti lakos (I. ker., Attila-utca 97., földsz. 2.), mint a Kaposváron 1914. aug. havában, somogyi, zalai, baranyai és tolnai — a volt 44-esek és a pécsi 19-es honvédek — legénységéből megalakult 19/VIII. npf. gyal. zászlóaljnak volt parancsnoka, a zászlóaljnak a világháborúban, Hercegovina, szerb, montenegró, albán, oláh, Déltirol és olasz harctereken való szereplését és dicsőséges történetét megirta.

A körülbelül 250 oldalra terjedő könyv számos harctéri felvételt, vázlatot és a tisztikar arcképeit tartalmazza. A könyvnek megjelenése csak az esetben vihető keresztül, ha kellő számu példány megvásárlása és ekként a nyomtatási költségek is előre biztositttatnak.

Felkérem a volt zászlóaljbelieket és mindazokat, kik egy példány megvásárlására kötelezik magukat, egy levelezőlapon értesitsenek 1925 május hó végeig. A könyv ára körülbelül 30—32 ezer koronába fog kerülni.

Pénz előzetes beküldése mellőzendő.

SZEGFY ISTVAN
ny. m. k. honv. huszárezredes

Kedvezményes szekérkiárusitás.

Tagjaink és olvasóink figyelmét felhivjuk erős, massziv gyártmányu szekereinkre. Raktárunk, a szekér olcsó voltára való tekintettel kifogyóban van, a fennmaradt részt, olcsóságára való tekintettel, azoknak óhajtják biztositani, kik még nem részesültek ebben a nagy kedvezményben. Kérjük vitézeinket és olvasóinkat, siessenek megrendeléseiket bejelenteni. Egy szekér ujból való beszerzése 4—5 millió koronába kerülne, mig mi, hogy vitézeink olcsón hozzá tudjanak jutni, meglevő csekély készletünket szekerenként K 2,800 000 és 3% forgalmi adóval árusitjuk. Hajlandók vagyunk tagjainknak hitelnyujtás céljából is rendelkezésükre állni, hogy ezzel is b.zonyságát tegyünk annak a nemes célnak, melyért alakulrunk.

KIADÓHIVATALI POSTA

vitéz Kutasi János tiszthelyettes, Kecskemét. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk. — v. Szigeti Antal tiszthelyettes, Kecskemét. A 72.000 K-t köszönettel megkaptuk. — Török Gyula Imre tiszthelyettes, Kecskemét. Félévi előfizetését köszönettel megkaptuk. — v. Hetey Pál, Nyircsaholy. Félévi előfizetését köszönettel megkaptuk. Mult évről hátraléka nincs. — v. Major Imre, Derecske. A lapot továbbra is b. címére küldjük. — v. Kótai Lázár, Torvaj. A beküldött összeg csak négy hónapra elegendő, mert 72.000 K a félévi előfizetés. — v. Moldvai János, Szebény. Beküldött 150.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése augusztus 1-én jár le, illetve 4800 K esik még augusztus hónapra is. — v. Üveges András, Taktaharkány. Félévi előfizetését köszönettel megkaptuk. Mult évről hátraléka nincs. — v. Szabó József tiszthelyettes, Resznek. A beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. Ebből 42.000 K-t naptárra, 24.200 K-t hátralékra, 33.800 K-t előfizetésre irtunk. Előfizetése április 1-én 2200 K hiján lejár. — v. Lengyel Mátyás, Polgár. A beküldött 140.000 K-t köszönettel megkaptuk. 44.000 K-t hátralékra, 96.000 K-t előfizetésre irtunk. Előfizetése szeptember 1-én jár le.

Vásároljunk erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, szerény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválobb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kg-ként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk. Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Farkass Jenő
kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gaos Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján.
Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 14.000 korona

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 10. SZÁM — 1925. MÁRCIUS HÓ 8.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM. TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete munkája.

Ismét egy esztendő mult el a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« történetében. Az a munka, amelyet két évvel ezelőtt lelkes emberek a nagy eszme érdekében megkezdtek, immár kézzelfogható eredményekkel gyümölcsözött. Azon az uton, amelyen két esztendővel ezelőtt kiváló honfiak kezdeményezésére szövetkezetünk pompás szakemberek és nem lankadó férfiak vezetése mellett elindult a messze cél felé, immár jelentős állomásokat jegyezhetünk fel, mint minden nap egy-egy lépés nyomát, mely reális eszközökkel és ideális lelkesedéssel juttat közelebb a kitüzött feladat eléréséhez.

Ha visszatekintünk az első közgyülés beszámolójára, amely mint rendkivüli, első jelentés mutatta be a Szövetkezet munkásságának néhány kezdő hónapi eredményét, valóban csodálkozásteljes elismeréssel szemlélhetjük azt a tevékenységet, amely a különösen nehéz gazdasági viszonyok között, majdnem katasztrofális időben ilyen szilárd alapokra fektetett egy fenkölt célu intézményt. Amidőn régi, nagyerejü, megingathatatlannak tartott gazdasági egyesülések a létért való harcban meglehetősen nagy számmal elbuktak, vagy legalább is jelentékeny vérveszteséget szenvedtek, akkor ez az ifju vállalkozás sikerrel jár és megáll a maga lábán. Ez egymagában már tiszteletreméltó eredmény volna, ha egyéb nagy és közhasznu sikerekről be nem számolna a Szövetkezet vezetősége.

De a legujabb jelentés arról számol be, hogy szövetkezetünk anyagilag kedvező eredménnyel munkálkodott, tehát egyrészt jókora hitelt bocsájtott a vitézek rendelkezésére, másrészt a mutatkozó tiszta haszonból a vitézi célok támogatására szép összeget juttatott. Ha a szövetkezet fejlődése az eddigi mértékben folytatódik, ha a rettentő gazdasági krizis enyhül, akkor a Vitézi Rend egy erős támasza válik belőle, amely gazdasági téren elősegiti a Rend tagjainak teljes boldogulását és megingathatatlanná teszi azt ármányos ellenségek ellenében.

A »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« rendes évi közgyülése március 2-án délután öt órakor kezdődött meg az »Országos Központi Hitelszövetkezet« tanácstermében, vitéz nagybányai Horthy István gy. tábornok elnöklése mellett. A megjelent diszes közönség soraiban ott láttuk a Vitézi Rend képviselőit vitéz Igmándy Hegyessy Géza alezredes ü. v. törzskapitány, vitéz Siménfalvy Tihamér ezredes törzskapitány és vitéz Lengerer János altábornagy személyében, megjelent többek között a földmivelésügyi kormány képviseletében Ferdinándy Bertalan ny. földmivelésügyi államtitkár, az OKH részéről Kovács János és Mikó Gábor igazgatók, kormányfőtanácsosok, vitéz széki gróf Teleki Béla földbirtokos, vitéz Csanády Frigyes altábornagy és a tagok, valamint vitézek nagyszámban.

Nagybányai vitéz Horthy István gy. tábornok, az igazgatóság elnöke, a következő szavakkal nyitotta meg a Szövetkezet évi rendes közgyülését:

Tisztelt Közgyülés!

Az elmult üzletév erős próbára kellett, hogy tegye a mi szövetkezetünket is, azonban örömmel kell megállapitanom, hogy még ezekben a nehéz időkben is megállta helyét az az intézmény, amely a vitézek gazdasági boldogulásának elősegitésére alapittatott és reményt nyujt arra, hogy ezután is meg fog a saját lábán állni.

Ezen ünnepélyes alkalommal, amidőn szövetkezetünk igazgatósága az utolsó üzletév eredményeiről beszámol, nem mulaszthatom el, hogy külön köszönetet ne mondjak dr. Baross Gábor őméltóságának, a Postatakarékpénztár vezérigazgatójának, mint felügyelőbizottsági tagunknak, amiért minden nagy elfoglaltsága mellett is állandó szeretettel támogatta szövetkezetünket értékes tanácsaival, amint bármikor segitségére járult a mi szövetkezetünknek oly módon, miként az a mai önző világban legalább is szokatlan.

Ugyancsak nem szabad elmulasztanom az egybegyültek nevében köszönetet mondani Csanády Aurél vezérigazgató őméltóságának, aki a szövetkezet érdekében ezen év folyamán is emberi erőt meghaladó energiával, hatalmas lelkesedéssel, nagyszerű szaktudással és fáradhatatlan körültekintéssel munkálkodott, mint annak vezetője. Az ő bölcs higgadtságának és lankadatlan agilitásának nagy része van abban, hogy szövetkezetünk ezen válságos közgazdasági viszonyok között is megállta helyét.

Ezután az elnök megállapitotta, hogy a törvényes feltételeknek elég tétetett és üdvözölvén a megjelenteket, a közgyülést megnyitotta.

Vitéz Gálócsy Zsigmond ügyvezető-igazgató felolvasta az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését, melyet a közgyülés egyhangu lelkesedéssel elfogadott. A közgyülés ezután elfogadta a mérleg megállapitására és a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslatot és az igazgatóságot ugy, mint a felügyelőbizottságot a felmentvényben részesitette.

Az igazgatóság javaslatára a közgyülés a felügyelőbizottságba beválasztotta Reményi Schneller Lajost, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank ügyvezető igazgatóját, akinek személyében szövetkezetünk ismét egy lelkes és értékes támogatóval gyarapodott.

*

A »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« üzletrészeinek 1924. évi szelvényei a közgyülés napjától kezdve beválthatók a Szövetkezet pénztáránál. Amidőn ezt köztudomásra hozzuk, egyben felhivjuk a Székkapitány urak figyelmét arra, hogy a portóköltségek megtakarítása cél-

jából legalkalmasabb mód az volna, hogyha megyénként összegyüjtetnének a beváltandó szelvények és igy nagyobb csoportokban kerülnének beváltásra a Szövetkezetnél.

*

A „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete" igazgatóságának jelentése 1925. március hó 2-án az „Országos Központi Hitelszövetkezet" tanácstermében megtartott rendes évi közgyülésén:

Tisztelt Közgyülés!

Egy esztendővel ezelőtt, amidőn az első mérlegünket terjesztettük az igen tisztelt Közgyülés elé, vázoltuk azt a sulyos gazdasági helyzetet, amellyel szövetkezetünknek az elismerésért, de még annál is inkább a fejlődési lehetőségekért küzdeni kellett, pedig akkor vitézeink hátamögött egy jó esztendő termése és előttük pedig a jól kitelelt vetés reménysége állott. Ugyanakkor a Magyar Nemzeti Bank már megalakult volt. A korona stabilizációjában kezdtek hinni és egy jobb jövő képe rajzolódott gazdaságilag leromlott országunk elé. Amde az államháztartás pénzügyeinek ezután bekövetkezett szanálása nem hozta meg egyuttal a magángazdaságok pénzügyi terheinek könnyebbitését is, sőt a hitéletnek soha nem látott nehézségei tornyosultak fel és okozták régi és nagy cégek felszámolását is. És ennek az állapotnak mintegy állandósitója lőn az 1924. év katasztrófálisan rossz termése, mely az ország gerincét, a földmives társadalmat hozta nagy fizetési nehézségekbe, beállitván őket egyben a hitelt keresők lázas és kielégitést nem igen találó tömegébe.

Szövetkezetünk sem vonhatta ki magát a multévi gazdasági földrengés hatása alól, bár mint a most előterjesztendő mérlegünk mutatja, azt nemcsak, hogy sikeresen átéltük, de tagjaink szövetkezeti vagyonát gyarapitanunk is sikerült. Mezőgazdasági jellegünknél fogva, de meg azért is, mert tőkéink maximális része tagjainknál volt kihitelezve, bennünket legközvetlenebbül a rossz terméseredmény érintett, mert ha csak nem akartuk a fejlődő vitézi telkeket tönkretenni, a törlesztésre halasztást kellett engedélyeznünk. Mig tehát egyrészt tőkénket nem kaphattuk vissza, másrészt fokozatosan fellépett a további hiteligény, melynek már teljes egészében természetesen nem tudtunk eleget tenni. Ennek dacára a vitézekkel szemben mult év december 31-én fennálló összesen 38 vagon buzakövetelésünk ez évre az ujabban bevezetett koronahitelezéseinkkel együtt a kétszeresére emelkedett.

Ezt az eredményt azonban csak ugy tudtuk elérni, hogy lassu, szivós munkával kiépitettük külföldi összeköttetéseinket és a közvetitő kereskedelem teljes kikapcsolásával megteremtettük a kapcsolatot a legnagyobb külföldi fogyasztókkal és feldolgozó gyárakkal. Ennek a kapcsolatnak a létrehozásával egyes üzleteknél a teljes exporthasznot tudtuk szövetkezetünknek biztositani és az üzletek révén oly nyereséget elérni, mely nemcsak, hogy az üzletviteli költségeket teljesen fedezte, de egyben lehetővé tette, hogy a mobilitás nagyobb sérelme nélkül szövetkezetünk a vitézek égető hitelszükségletén enyithetett. Mig az elmult évben az exportüzlet főképen gyapjuban fejlődött ki, addig már a jelen üzleti év folyamán sikerült vezérigazgató urunknak saját személyében Angliában oly megállapodást létesitenie, amelynek értelmében a mezőgazdasági termények valamennyijében tudjuk immáron a külföldi elhelyezést biztositani és ezzel a szövetkezet nyereségét is növelni.

Minthogy pedig szövetkezetünknek, de a Vitézi Rendnek nem sikerült még ezideig a vitézek hitelszükséglete kielégitésének más irányu egyetemes megoldását találni, továbbra is a szövetkezetre hárul a legalább részben való kielégités feladata, melynek épp ugy, mint a multban üzleti nyereségeink további felhasználásával a jövőben is eleget fogunk tenni. A feladat sulyosságát növeli egyrészt az, hogy a Vitézi Rend évről-évre nagyobbodik és ezzel több és több tag jelentkezik hitelkérelemmel, melynek fedezésére kevés a szövetkezetnek az alaptőkéje, másrészt a járadék vitézi telkeknek hasonlóképen egyre növekvő területe oly problémát vetett fel, melyet csak állami uton lehet a földreformnovella adta törvényes lehetőségek keretén belül megoldani.

Éppen ezért ujból felhivjuk főképen a tehetősebb vitézeket arra, hogy üzletrészjegyzéseikkel járuljanak hozzá az alaptőke nagyobbitásához, mert önerőnkre és a vitézi

---

Vörös éjszaka.

— Kis regény. —

Irta: vitéz Kéray Endre.

(Második közlemény.)

Elbeszélte, hogy véletlenül tudta meg, mert őt is csalogatták, hogy az oláhok a magyarok vérét ontják ma éjszaka. Megesküdtek reá. Hogy már 25—30 ezren gyültek össze a Nagyerdőben, de éjfélre lesznek számitás szerint 40—50 ezren is... Hogy még a csecsemőket is legyilkolják, mert törhetetlen szándékuk kipusztitani a magyart... Hogy Axente, Prodan, Gregoriu, Szever, Moga és Janku a vezérük, kik nem ismernek irgalmat és kegyelmet... Hogy menekülni kell minden magyarnak s ami érték azt biztonságba kell helyezni, mert ami elvihető elrabolják, egyebeket fölégetnek.

Balázs István hitetlenül rázogatta fejét első meglepetésében a hallottak fölött s csak akkor hördült fel keble, mikor a hüséges szolga ujra elmondta a készülő véres rejtelmeket.

Es Balázs István átértette, hogy a fajok harca kezdődik. Ime az arc báránymaszkja lehullott s láthatóvá lett az igazi arc, a farkas arca. Mikor pedig a hü szolga azt is megemlité, hogy Moga prefektus embereivel Bocsárd községét és környékét fogja elpusztitani, szivébe nyilallott a szerelmesét féltő fájdalom ujra.

— Köszönöm Gyuri! — szólott meghatottan Balázs István s férfiasan megrázta annak kezét, ki szerényen visszavonni igyekezett azt, mig halkan suttogta:

— Kötelességemet teljesitettem, jó uram!

Balázs István lázas sietséggel tett-vett a szobákban; készpénzét szedte magához s berakta a tarsolyába, ha netalán szükség lenne reá.

— Gyuri! — szólt munka közben a neki segitő szolgához.

— Parancsoljon velem, jó uram!

— Te maradj vissza. Reád bizok mindent, mindenemet. Add tudomására embereimnek a történendőket, huzasd meg a vészharangot. De nem, az nem lenne jó, mert elárulnának, hanem titokban értesitsd őket a bekövetkezendőkről és bird rá őket a menekülésre. Kényszeritsd őket, hogyha nem akarnának menni, mert tudom, hogy lesz közöttük olyan is. Ők nem értik meg, de én értem és tudom, hogy mi várna itt reánk. A fajok harca kezdődik ez orvtámadással. Helyettesem vagy Gyuri s helyettem intézkedj! Nekem mennem kell, sietnem kell előre... Tudod hová... Nem magamért, hanem őérte...

— Tudom uram.

— Igen, érte. Meg kell őt mentenem attól az embertől. Tudom, hogy őt nem bántaná Moga, hiszen menyasszonya, de itt az alkalom... De onnan, onnan hová?... Hová menjünk onnan? — hökkent meg a férfi és mintegy tanácsot kérve nézett szolgájára.

— Gáldon tul a bükkösbe, jó uram — tanácsolta a szolga. — Egyelőre ott megfelelő lesz a

bajtársi szellem életerejére vagyunk utalva a segítés mértékében.

Szövetkezetünk multesztendei mérlegét alapszabályszerüen közzétettük és az ott mutatkozó tiszta nyereség felosztására vonatkozólag van szerencsénk a következő javaslatot tenni:

Az előterjesztett mérleg szerint tiszta nyereség 99.633,134.84 korona.

Ebből, az alapszabályok 30. szakasza szemelőtt tartásával, ugy az alapitványi, mint a rendes üzletrészek után 5 százalék osztalék 47.377,750 korona,

az igazgatóság jutalmazására, az alapszabályok 30. szakasza értelmében, a tiszta nyereség 10 százaléka 9.800,000 korona,

a felügyelő bizottság jutalmazása 1.000,000 korona, összesen 58.177,750 korona,

a jövő évre átviendőnek javasolunk 1.455,380.84 koronát, maradvány 40.000,000 korona.

Ennek fele az alapszabályok szerint a tartalékalap növelésére forditandó és a másik fele pedig a Vitézi Széknek adandó át a Vitézi Rend egyéb vitézi céljainak fedezetére.

Midőn fenti beszámolónkat előterjesztjük, amelyben második üzletévünkben kifejtett munkásságunk eredményéről tettünk az igen tisztelt Közgyülésnek jelentést, kérjük azt az egyidejüleg előterjesztett mérleggel és a nyereség felosztására vonatkozó javaslatunkkal együtt elfogadni és részünkre az 1924. évre szóló üzleti felelősségünk alól felmentést megadni méltóztassék.

Budapest, 1925. március hó 2-án.

Az igazgatóság.

A felügyelőbizottság jelentése:

Tisztelt Közgyülés!

Tisztelettel jelentjük, hogy törvényes és alapszabályszerü feladatunk értelmében az igazgatóság által előterjesztett mérleget, valamint a veszteség-, nyereségkimutatást felülvizsgáltuk s azokat a könyvekkel való összehasonlitás után rendben lévőnek találtuk.

Ezek alapján tisztelettel javasoljuk, hogy azokat, valamint az igazgatóság által hasonlóképen előterjesztett nyereségfelosztási javaslatot elfogadni s ugy az igazgatóság, mint a magunk részére az 1924. üzletévre szóló felmentést megadni méltóztassék.

Budapesten, 1925. évi március hó 2-án.

A felügyelőbizottság.

*

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete
Eredményszámlája
1924. december hó 31-én.

Veszteség:

I.	Személyzeti költségek	504,899.000.—
II.	Üzleti költségek	595,365.783.17
III.	Adó	113,063.400.—
IV.	Leirás vállalati érdekeltségeknél	302,068.000.—
V.	Leirás berendezésnél	2,475.550.—
	Nyereség	99,633.134.84
		1.617,504.868.01

Nyereség:

I.	Áthozat mult évről	867.818.33
II.	Jutalékok	209,195.331.16
III.	Kamatok	164,331.925.35
IV.	Áruk	1.243,109.793.17
		1.617,504.868.01

*

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete
Mérlegszámlája
1924. december hó 31-én.

Vagyon:

I.	Készpénzkészlet		130,678.599.18
II.	Árukészlet		
	a) mezőgazd. felsz.	48,601.900.—	
	b) termény	136,685.000.—	
	c) textiláru	478,900.000.—	
	d) épitési anyag	94,682.310.—	758,869.210.—
III.	Berendezés		22,682.000.—
IV.	Vállalati érdekeltség		45,161.500.—
V.	Adósok		
	a) elszámolásban	2.224,766.988.80	
	b) osztályok	738,743.671.—	
	c) idegen értékben	3.992,033.775.—	
	d) ingatl. forg.-ból	1.136,990.950.—	8.012,535.387.80
			8.969,926.696.98

---

buvhely. Bent a bükkös nyugoti részében van egy sürü cserjés... oda. Ott megpihennek, majd én is odaviszem a hirt és azután... továbbállunk.

Balázs István pedig legkedvesebb paripáján vágtatott a következő pillanatban Bocsárd felé s most éppen azt fürkészte, hogy nem másitották-e meg szándékukat a lázadók s nem támadták-e meg már Bocsárdot?

Még nem történt semmi.

És eltökélt szándékkal lovagolt tova a falu felé, hogy Bocsárd Gézának elmond mindent.

— Az nem is lehet, hogy Erzsébetet egy lázadóhoz adja... Egy lázadóhoz, ki alattomos cselszövénnyel a magyarság vérét akarja venni... És ha mégis?... Akkor jaj neked, Bocsárd Géza uram!... Jaj a birtokodnak, mit kapzsi vággyal szoritasz kebledhez és amiatt engeded szépséges leányodat elhervadni egy undok férfi kebelén... Fogadom, hogy a koronáé lesz a birtokod... De Erzsébet?... Azt nem, azt nem szabad engednem! — igy töprengett Balázs István, miközben a faluhoz közel ért.

Hátranézett.

Mintha porfelhőt látott volna a messzeségben, pedig ősz idején, mikor ilyenkor minden pihen, a porfelhő nem gyakori. Talán valamely kémény füstjét nyomta az uthoz a haragvó szél!?

Sarkantyujával megnyomta lova hasát s csakhamar a falu szélére érkezett.

A másik uton pedig, északkelet felé, egy másik lovas száguldott és mind messzebb és messzebb távolodott Bocsárdtól. Balázs István nem ismerte fel a lovasban Moga lázadó vezért ily távolságról és nem láthatta, hogy az egyik kezével a másik kezét szorongatja kinos fájdalmában.

Csak egyért remegett, hogy Erzsébetet magának megmenthesse.

*

— Nem és örökre nem! — kiáltott pirosragyult arccal Erzsébet vőlegényére.

— De én igen Erzsébet, én szeretlek — válaszolt Moga.

— Én soha!... érti?... soha!...

— Meg sem fog csókolni? — gunyolódott a férfi.

— Nem!... soha!...

— Büszke gyermek!... Badar beszéd!... Hiába a dac Erzsébet, hiszen már itt van nemsokára Demeter-napja, amikor hitvesemmé lesz!

Erzsébet megrázkódott, mint aki egy rossz álomból ébredt fel és elsápadt arcát a férfire forditva, remegő ajka elhalón suttogta:

— Soha!

Valóban szép volt igy az ablaknál, a csipkefüggönyön áttörő hervatag világosságban.

A férfi elragadtatással nézte karcsu alakját; fejéről leomló, aranyban pompázó szőke hajfürteit; szabályos arcélét és panasztelt, méla kék szemét. Azt hitte, hogy a leánynak vele szemben tanusitott

	Teher:		
I.	Üzletrésztőke		
	a) alapitványi 45.049 drb á 20.000 K	900,980.000.—	
	b) rendes 9276 drb á 5000 K	46,375.000.—	947,355.000.—
	szavatosság rendesnél kétszeres	993,730.000.—	
II.	Tartalékalap		6,000.000.—
III.	Értékfedezeti alap		161,277.220.50
IV.	Szelvények		1,317.500.—
V.	Hitelezők		
	a) elszámolásban	2.271,200.593.64	
	b) idegen értékben	1.628,891.200.—	
	c) ingatl. forg.-ból	1.854,252.048.—	
	d) M. N. Bank	1.000,000.000.—	
	e) Pénzint. Közp.	1.000,000.000.—	7,754,343.841.64
Nyereség			99,633.134.84
			8.969,926.696.98

A tengeren járó emberek örülnek, ha a látóhatáron meglátnak egy sötét pontot: »Vitorla!« s mikor egymás mellett elrepülnek, üdvözlik egymást. Lehet, hogy a rokonaik otthon a szárazon gyülölik egymást. Jókai M.

*

A csufolódók felényire sem olyan szellemesek, mint azt maguk és mások gondolják. Szelelik, rostálják a buzát, az igaz, de azért csupán, hogy maguk ocsun táplálkozzanak. Hogy valaki tehetséget és más jótulajdonságot fedezzen fel, szükséges, hogy maga is tehetséggel és jószivvel birjon.

*

Nincs igaza annak, aki azt mondja, én magyar ember vagyok, nem beszélek más nyelven. A nyelvtudás olyan, mint a kincses kamra. Ahány nyelvet tud az ember, annyi kincses kamrába van szabad bejárata. A háboruban ezt sok magyar belátta. Viszont az minden magyar embernek kötelessége, hogy a maga nyelvét jól ismerje, el ne torzitsa.

Győr, Moson és Pozsony közig. egyelőre egyesitett vármegyék alispánja a gyümölcsvédelemért.

Az alábbiakban közöljük Győr-, Moson- és Pozsony közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék alispánjának rendeletét, reméljük, hogy a kerttulajdonosok saját jól felfogott érdekükben a legnagyobb készséggel tesznek eleget e rendeletnek.

»A m. kir. földmivelésügyi miniszter 96.950—1924. számu rendeletének, illetve ennek végrehajtása tárgyában kiadott 17.880—1923. alp. számu rendeletem szigoru betartására ismételten felhivom Cim figyelmét.

Tekintettel ezen ügy nagy közigazgatási fontosságára, a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara megbizottja a községekbe ki fog szállani és meg fogja állapitani a gyümölcsfabetegségek elterjedésének mérvét, az irtáshoz szükséges anyag mennyiségét, ismertetni fogja az azokkal való kezelés módját. Felhivom Cimet, hogy a kiküldött szakértőt eljárásában a legmesszebbmenően támogassa és a község területén és határában levő gyümölcsfák megvizsgálásához előljárósági tagot kisérőnek rendeljen ki. A megtartott vizsgálat után a kiküldött szakértő közölni fogja Cimmel, hogy az irtáshoz mennyi és milyen irtószer szükséges, tanácsot ad azok beszerzésére és bemutatja a gazdáknak az irtási müveletet.

Kivánatosnak tartom, hogy a községi előljáróság együttesen rendelje meg a védekezésre kötelezettek részére a szükséges anyagokat s annak vételárát az anyag megérkezéséig azoktól szedje be.

Elvárom Cimtől, hogy átérezve ezen eljárás jelentőségét, a gyümölcstermelésnek biztositása szempontjából szükség esetén kellő erélyel fog fellépni a mulasztókkal szemben, mig jóakarattal és oktatólag azon gazdákkal szemben, akiket az irtás szükségességéről meg lehet győzni.

Egyben közlöm, hogy a rendeletekben előirt irtások végrehajtását ellenőrizni fogom s a mulasztásokat a legszigorubban megtorlom. Ez uton látom csak biztositottnak országunk ezen fontos jövedelmi forrásának megmentését.

Győr.

Dr. Kuncz Jenő s. k., alispán.

viselkedése csak a fiatalság szemérmetessége s majd el fog az csitulni, ha az esküvő már megtörtént... De mégis!... Erzsébet bár menyasszonya, eljegyzésük óta a leány még nem csókolta meg, sőt azóta, mintha mindjobban és jobban idegenkedett volna tőel... Igen... Tavasz óta mindgyakrabban távolodott tőle s kereste az alkalmat mindannyiszor, ahányszor felkereste szerelmes szivével őt, hogy eltávozzék... Mi ez?... Ezt csak most vette észre?... A leány nem szereti, az bizonyos... És azóta, tavasz óta nem szenvedi... Ez nem a fiatalság szemérmetessége, ez ellenszenv, ez gyülölet... Igen ez a sziv mélységes gyülöletének a megnyilvánulása... Pedig szerette ezt a leányt... De ő is tud gyülölni, de még több: — bosszulni is... Véresen bosszulni... Azért szerette hát, hogy szerelme ne csak gyülöletté, hanem egy mindenre képes boszszuvá fajulhasson?... Jó, legyen!... Ha gyülölet kell szerelem helyében, legyen meg a gyülölet s csók helyett a gyönyörüséges bosszu... Mily vak volt a szerelemben!... Csak ma, éppen ma kellett ezt észrevennie!... A hályog a szemről azonban lehullt, legyen harc; de előbb bizonyságot!... Igazoló, szent bizonyitékot előbb és aztán... aztán... vesszen a szépség!... Igen, csak bizonyosságszerzés után; az ő ajkáról hallja a szót, hogy annál vadabb, annál gyönyörübb legyen a bosszu... Most még szereti, még nem gyülöli, még menyasszonya... Hiszen azért jött most is ily szokatlan időben, déli harangszóra, hogy a készülő éjszakai rémségek elől biztonságban helyezhesse mindannyiukat. Szerette volna, ha a leány ellenállás nélkül borul keblére, ráveti mélységes kék szemét, odaadó szeretettel öleli át karjaival nyakát és felkinálja boldogságot adó csókját — neki, a megmentőnek... Igy gondolta ő ezt... és ime, egy csókot nem bir kicsikarni. Nem, mert a leány nem szereti... Hallja hát a vallomást az ő ajkáról, teljék be a pohár az ő szava által!

Alázatosan, mint aki a könyörgéstől remél már csak életet, szólt a leányhoz:

— Erzsébet, igaz lelkére válaszoljon!... Kérem, könyörgök való válaszáért... En eddig vak voltam e szépséges szerelemben... Vak voltam és nem láttam semmit, nem éreztem semmit, csak magát láttam ébren és álmomban, csak a végtelen nagy szerelmet éreztem... Eddig nem tünt fel idegenkedése, őszintén mondom, lányos szemérmetességének tudtam azt be, de most... most mintha... mintha kinyilt volna eddig vak szemem. Szóljon igazat Erzsébet, szeretett maga engem?

A leány bámulva hallgatta a férfiut s öröm kélt a szivében, hogy végre szépszerével megszabadulhat idejében még tőle, és aztán... remélte a sikert... azé lesz, kit bensőséggel szeret. Nyugodtan fordult a férfi felé s elszántan akart nyilatkozni. Am, mint a bünös, behorgasztotta fejét és csendesen hagyták el ajkát a szavak:

— Nem.

— Nem?... Igen értem... Ugy nem hát... Akkor, akkor mégis, miért akart feleségemmé lenni Erzsébet?

(Folytatjuk.)

Burgonyatermelési értekezlet Kecskeméten.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a burgonya termelésnek az alföldön az utóbbi évek során tapasztalt nagyarányu visszafejlődésre való tekintettel ezen nagyfontosságu kérdés megbeszélése céljából Kecskeméten a Gazdasági Egyesület tanácstermében a kecskeméti és vidéki gazdaközönséget, továbbá a környékbeli járási és vármegyei gazdasági felügyelőket a szegedi Alföldi Mezőgazdasági Intézet igazgatóját és a kecskeméti földmives-iskola tanárait egy értekezletre hivta össze, amelyen mint előadók Takács Gyula m. gazdasági felügyelő, az állami burgonyatermelési hivatal vezetője és dr. Husz Béla a M. kir. Növényélet és Kórtani Állomás tisztviselője vettek részt.

Az értekezletet a Mezőgazdasági Kamara nevében dr. Gesztelyi Nagy László igazgató nyitotta meg, röviden vázolva az értekezlet célját.

Azután Takács Gyula gazdasági felügyelő tartott előadást a burgonyatermelés visszafejlődésének okairól és az ez elleni védekezés módjairól és eszközeiről, ismertetve egyszersmind a burgonyavetőgumó állami elismeréséről szóló miniszteri rendelet lényegét és szükségességét. Előadása végén arra a konkluzióra jutott, hogy a burgonya további elfajzása ellen a talaj kellő táperejének fenntartása, a talaj okszerü előkészitése, a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő burgonyafélesség kiválasztása és a burgonyának fejlődési ideje alatt kellő gondozásával lehet a leghatásosabban védekezni.

Ezután dr. Husz Béla a burgonyának leggyakrabban előforduló betegségeiről, nevezetesen a lombszáradásról, a burgonyavészről és burgonyaragyáról, a gyürüs betegségről, az elfajzást előidéző különféle gombabetegségekről a levél sodródásról és a nálunk ugyan eddig még nem tapasztalt, de Németországban már több helyen fellépett burgonyarákról és az ezek elleni védekezési eljárásokról tartott igen érdekfeszitő és tanulságos előadást, amelynek befejeztével egyes kérdésekre vonatkozólag a jelen volt gazdák részéről felszólalások is történtek.

Az értekezletet dr. Gesztelyi Nagy László abban a reményben zárta be, hogy az elhangzott előadásokban kifejezésre juttatott szempontok figyelembevételével a burgonyatermelés további hanyatlásának sikerülni fog elejét venni.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota Magyarországon 1925. év február hó 25-én.

(A m. kir. földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósitóktól és m. kir. gazdasági felügyelőségektől beérkezett jelentések szerint. Lezáratott 1925. évi február hó 27-én este.)

A legutóbb — január hó 26-án — közzétett rendkivüli vetésjelentés óta az időjárás tulnyomói részt nagyon enyhe és február közepéig száraz volt.

A hőmérséklet ezen egy hónapnyi idő alatt ebben az évszakban még alig tapasztalt magasságot ért el. Igy február hó közepén Pécsett 21 C fokot mértek, azaz olyan magasságot, mely április végének vagy május elejének felel meg. Ugyanezen időtájt a nappali hőmérséklet három napon át országosan is, 18—19 C fokra emelkedett, mig az éjjeli hőmérséklet általában 6—8 C fokra enyhült.

Február közepe óta a hőmérséklet kissé csökkent ugyan, de azért még mindig magasan a normális felett áll.

Gyenge éjjeli fagyok csak ritkán és elszórtan mutatkoztak az országban.

Csapadék az elmult hónap tulnyomó részében alig volt. Csak február 18-án veszi kezdetét az esősebb időjárás. Február 29-én országos terjedelmü eső volt. Február 23-tól kezdve a csapadék ismét csökkent.

Az országos esőtől eltekintve, a többi öt-hat csapadékos nap ázott területe az országos területnek mintegy 80—85%-át teszi. Legkevesebb csapadék jutott Komárom, Esztergom, Hont és Nógrád vármegyék területére.

A meteorológiai intézet csapadék sürgönyző állomásain január hó 27-től február hó 23-áig a következő esőmennyiségeket mérték:

Kaposvár 80 milliméter, Nagykanizsa 63, Komlósd 62, Hőgyész 60, Kapuvár 47, Pécs 44, Kecskemét 42, Paks 41, Izsák 39, Keszthely 38, Debrecen, Magyaróvár és Szentes 37, Tokaj 36, Tiszafüred 35, 35, Orosháza 33, Szeged 32, Békéscsaba 31, Siófok, Győr és Veszprém 30, Halas és Püspökladány 29, Szolnok 28, Budapest, Pápa és Mohács 27, Tarcal 25, Szentgotthárd és Eger 24, Szécsény 23, Mór 21, Balassagyarmat és Sopron 19, Salgótarján és Putnok 17, Tata 16, Ercsi 15, végül Szombathely és Esztergom 12 milliméter.

Gazdasági munkálatok: A tavaszi vetések alá szükséges szántási munkálatokat az enyhe időjárásban — mint a rendkivüli jelentésben említtetett — általában befejezték s a legutóbbi esők lehetőségessé tették ezeknek a munkálatoknak azon a nagyon kevés számu helyen való bevégzését is, ahol a talaj rendkivüli kötöttsége ezt a csapadék lehullása előtt meggátolta.

A szokatlanul enyhe időjárás a gazdákat már a vetés megkezdésére is sarkalta és pedig ugy a szántóföldeken, mint a kertekben. Igy megkezdték az árpa és szórványosan a zab és borsó vetését, a korai burgonya ültetését, a hagyma elrakását. Nyitják, metszik a szőlőket is és folyamatban vannak a kerti munkálatok is.

Az őszi vetések közül a korán elvetettek egyenletesen kikeltek, élénk zöldek. A legutóbbi csapadékos napok után a vetések csaknem mindenütt erőteljes fejlődésnek indultak. A késői vetések most kezdenek kikelni. A vetések, bár hótakaró nem volt, fagykárt alig szenvedtek. Az egerek és varjuk által megtámadott vetések kezdik már a kárt kiheverni s minden remény megvan arra, hogy végeredményileg ezek a károk legtöbb helyen elenyészően csekélyek lesznek.

A takarmánykészlet kellő beosztás mellett az uj zöld takarmányig elegendő lesz, sőt több helyen fölösleg is marad.

A jószág egészségi állapota általában kielégitő. Csak szórványosan fordult elő métely kór, sertéspestis, száj- és körömfájás, valamint baromfikolera.

A legközelebbi vetésjelentés folyó évi április hó 4-én fog közzététetni.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istent örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

SZEMLE.

Gazdasági egyszerű számtartás különös tekintettel az aranymérlegre. Irta: Ormándy János, kamarai igazgató. II. átdolgozott kiadás. — A 264 oldalas munka elméleti és gyakorlati részre oszlik. Az elméleti rész világos és könnyen érthető modorban fejtegeti a mezőgazdasági egyszerű számtartás szabályait. A gyakorlati rész egy 1000 holdas gazdaság egész évi számtartását tárja elibénk és példákban mutatja be azt, amit az elméleti rész szabályként rendszerbe állit. Különös jelentőséget ad a munkának az, hogy részletes utbaigazitást nyujt a gazdaságok számadásainak aranyértékben való lezárására. Beigazolja, hogy a mezőgazdasági számtartásban az aranyértékre való áttérés minden nehézség nélkül megejthető, mivel elegendő, ha csak az évelejei és az évvégi vagyonértéket állapitja meg a számadó aranyértékben, mig ellenben a pénzszámadást éppen ugy ajánlja vezetni, mint eddig és tisztán csak a pénzmérlegnek azt a részét kell szerinte átszámitani aranyértékre, amely a vagyonmérlegnek az anyagát képezi, ez pedig a tiszta pénzbevétel, a követelés és a tartozás. Szükségesnek tartja a szerző az aranymérlegnek a megállapitását különösen azért, mivel a jövedelem és vagyonadó alapja az aranykoronában kimutatott jövedelem. Ha tehát a gazda tudni akarja azt, hogy aranykoronában milyen összegre rughat az a jövedelmi alap, amelyet a vallomásba be kell vennie, ezt ugy tudja meg, ha az elért eredményt, vagy veszteséget aranykorona értékben mutatja ki. Ormándy János különösen hangsulyozza azt, hogy az aranyértékben készitett mérleg azért nyujt biztos tájékoztatást a gazdának, mivel háboru előtti vagyon és jövedelemmel való összehasonlitásra teljesen alkalmas. Továbbá az aranykorona értékben kimutatott vagyon és az aranyalapon kimutatott jövedelem legközelebb áll a valóságos életben elért jövedelemhez. Legfőbb előnye a munkának az, hogy az aranyalapra való áttérést kevés munkával és fáradsággal oldja meg. Ormándy egyszerü számtartását az Országos Magyar Gazdasági Egyesület adta ki. Kapható a »Pátria« Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaságnál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. Ugyszintén e könyv alapján az egyes gazdaságok részére kész számtartási nyomtatványokat is készitett a »Pátria«, ugy hogy azokat bármelyik gazdaság könnyüszerrel beszerezheti és az Ormándy-rendszert minden nehézség nélkül be is vezetheti a gyakorlati életbe.

VILÁGFOLYÁSA

Ébert német birodalmi elnök halála. — Ruprecht bajor trónörökös elnökjelölt. — Hittler megkezdette politikai müködését. — A kurdisztáni felkelés. — Az angorai kormány lemondott. — Transzjordánia. — Álhirek Mussoliniről. — Csilei forradalom.

A német birodalom nagyon könnyen bekövetkezhető válságos napok elé érkezett. A birodalmi köztársaság elnöke, Ebert Frigyes, váratlanul vakbélgyulladást kapott és emiatt operációnak vetette alá magát. Az operáció után hashártyagyulladás következett be, aminek következtében szombaton, február 28-án délelőtt 1/11 órakor meghalt. Halála, amilyen váratlanul következett be, annyira készületlenül találta a német pártokat. A legutóbbi választások óta a német nemzetipártiak erőre kaptak és belpolitikai téren napról-napra erősebben vették ostrom alá a világháborut követő forradalmak állami berendezkedését, melynek élén a birodalom köztársasága elnöke állt. Ebert Frigyes, a most elhunyt birodalmi elnök, egyszerü munkássorsból küzdötte fel magát az államfői méltóságba. Az utolsó időben a nemzeti pártok támadásokat inditottak ellene, megvádolván azzal, hogy a világháboru vége felé általános sztrájkra buzditotta a német munkásokat. Ebert haláláig kitartóan védekezett ez ellen a vád ellen és hivatkozott arra, hogy fia is elesett a világháboruban. Most ez a pereskedés a birságok termeiből átszáll a történelem lapjaira, de tisztázni fogja Ebert világtörténeti szereplését. A birodalmi elnöki szék megüresedvén, a pártok azon iparkodnak, hogy saját jelöltjük kerüljön az elnöki székbe. A helyzet változatlan fentartásának hivei azt belátták, hogy most már nem lehet szocialistát választani meg birodalmi elnökké és ezért a polgári középpárt támogatásával kevésbé exponált politikust, Marxot vagy Luthert szeretnék az elnöki székre megválasztani. Ezzel szemben a nemzeti irányu pártok Ruprecht bajor trónörököst jelölik a birodalmi elnöki állásra. A kommunista pártok szintén állitanak fel jelöltet.

A fogságból kiszabadult Hittler Adolf ujra megkezdette politikai müködését. Münchenben a polgári serfőző helyiségében tartott gyülésen a német nemzeti szervezetek több vezetője hüségi fogadalmat tett le Hittler kezébe és vezetése alá helyezte magát. Ezzel Hittler ujra előtérbe lépett és ujra politikai tényezővé vált.

A török birodalmat a világháboru után darabokra szabdalták és a Kisázsiában megmaradt kicsiny török birodalom most ujabb veszélyes válságba jutott. Kurdisztánban a kurd lakosság fellázadt és hir szerint monarchista mozgalom keletkezett. A kurdisztáni felkelés méreteiről nem érkeznek pontos adatok. Az angorai kormány a felkelés területe körüli vidék lakosságának öt korosztályát fegyverbe hivta és a francia kormánytól engedélyt eszközölt ki arra, hogy a kurdisztán ellen vonuló csapatai a francia megszállás alatt levő Szirián vonuljanak keresztül. Az angorai kormány, melynek élén Fethy bég miniszterelnök állott, belpolitikai kérdések miatt lemondott.

Valamivel délre, az angol fenhatóság alatt álló Palesztinától elszakitott Tranzjordániában, szintén fegyveres összecsapások folynak. A vahabiták tizezernyi számban benyomultak és pusztitják Tranzjordánia amugy sem gazdag vidékeit.

Mussoliniről, az olasz fascisták vezéréről, az utóbbi időben különböző hireket terjesztett el a vele ellenséges lábon álló sajtó. Először arról érkezett hir, hogy Mussolini sulyosan megbetegedett, majd pedig azt a hirt bocsájtották szárnyra, hogy az olasz trónörökös revolverlövéssel megsebesitette Mussolinit. Most azután kiderült, hogy mindebből egy szó sem igaz és Mussolininak semmi baja sincsen. Olaszország Bari városában egy durazzói ember három revolverlövéssel megölte az elmenekült Fan Noli albán érsek kormányának volt pénzügyminiszterét.

Csilében ujra forradalom van és a fővárosban kihirdették az ostromállapotot.

Növendékmarhák legeltetése Tolnamegyében.

Az ozorai csikótelep bérgazdaság által e nyáron mintegy 200 drb, az ódalmandi csikótelep bérgazdaság által pedig kb. 50 drb növendékmarha fog vállaltatni legeltetésre és esetleg folytatólagos téli tartásra.

A nyári tartás május 15-től november 15-ig tart és és fübér cimén vagy 70 százalék sulygyarapodás, vagy 150 kg buzaegyenértéke fog felszámittatni.

Felszólitjuk tagjainkat, hogy akik növendékmarháikat emlitett tolnamegyei gazdaságokban elhelyezni óhajtják, értesitsék szövetkezetünket (hány darabot, honnan stb.) hogy emlitett gazdaságokkal ügyükben érintkezésbe léphessünk.

VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

MÁRCIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
9 Hétfő	Franciska ††	Franciska	A hét elején a nap 5 óra 50 perckor kél és 5 óra 25 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 40 perckor kél és 5 óra 40 perekor nyugszik.
10 Kedd	40 vért. ††	Olimpia	
11 Szerda	Szilárd ††	Aladár	
12 Csütörtök	I. Gerg. p. ††	Gergely	
13 Péntek	Szabin vt. ††	Krisztián	
14 Szombat	Matild ††	Matild	
15 Vasárnap	D3. Oculi	D3. Kristóf	

Jókai-ünnepek. Hajduszoboszló Jókai születésének százéves évfordulóját diszközgyülés keretében ünnepelte meg. A közgyülési terem ez alkalommal zsufolásig megtelt előkelő hallgatósággal. Erdős Kálmán dr. polgármester költői szárnyalásu megnyitó beszéde után Fehér Gábor tanácsnok méltatta nagyszabásu tanulmányban a költő érdemeit. Végül Béltelky Lajos lelkész inditványára jegyzőkönyvileg megörökitették a költőnek emlékét, aki életében diszpolgára volt a városnak. — A kiskunfélegyházai tanitóképzői intézet szép ünnepély keretében hódolt Jókainak. Takács Béla tanár Jókai irodalmi munkásságát ismertette, Mácsay Károly tanár a költő nagyságát méltatta. A növendékek Jókai müveiből szavaltak részleteket. Szerepelt még az ifjusági énekkar. A szépen sikerült ünnepély megrendezésének érdeme Rónai Sándor igazgatóé. — Jókai százéves születésnapja alkalmából a finn irodalmi társaság ünnepi estélyt rendezett. Krohn egyetemi tanár és Faragó József, a Helsinkiben müködő fiatal magyar iró voltak az ünnepi szónokok, akiket a társaság dísztermében, nagyszámban egybesereglett közönség élénk lelkesedéssel hallgatott meg. Räsänen, a neves recitátor, Petőfi-költeményeket szavalt, Helga Sailo pedig, a Magyarországon is jólismert énekesnő, magyar népdalokat adott elő. — A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége Sopronban szép matinéján áldozott Jókai emlékének. A zsufolásig megtelt Városi Szinházban megtartott ünnepség legkiemelkedettebb száma Pál Dénes ref. lelkész magasszárnyalásu emlékbeszéde volt. Jókai müveiből vett gyönyörüen rendezett élőképek nyujtottak szép szórakozást. Sopron város minden nemes, kulturális ügy iránt érdeklődő közönségének.

Jászai Mari telke. Még évekkel ezelőtt, mikor Jászai Mari a Nemzeti Szinházban ötvenéves jubileumát ünnepelte, a kultuszkormány Pekár Gyula közbenjárására a müvésznő részére a vitézi telkekre lefoglalt földekből a kormányzónál tiz hold földet eszközölt ki. A hivatalos értesitést a nagy tragika a keddi napon kapta meg a tiz hold földről. Az ő müvészi nagyságához képest szerény nemzeti ajándék ez a tiz hold, de szimbólikus ereje nagy, mert az egész nemzet háláját jelenti azzal az igazán mély és magyar müvészettel szemben, amely Jászai Mari pályáján nemcsak a mai és a régi Magyarországot töltötte meg, hanem elvitte a magyar kultura hirét az ő nevével külföldre is.

Halálozás. Hernádszurdoki Mihalik József min. tanácsosnak, a muzeumok és könyvtárak nyugalmazott országos főfelügyelőjének, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának hamvait március 4-én délután fél 4 órakor kisérték utolsó utjára a budafoki temetőben. A végtisztességen a gyászoló közönség igen nagy számban vett részt. A helybeli előkelőségeken kivül a budapesti tudományos életnek is számos kiválósága jelent meg. Az elhunytban lapunk közgazdasági rovatvezetője édesatyját gyászolja.

Földrengés és téli időjárás Olaszországban. Az esőzések következtében a Tiberis sokhelyütt kilépett medréből. Umbriából is áradásokat jelentenek. Bergamoban hó esett. Bresciában jégeső volt. A határmegyékben ma délután heves földrengést éreztek. Ezen a vidéken a földrengés valamennyi telefonvezetéket elpusztitotta.

A limanovai országos emlékbizottság ülése. Vitéz Molnár Dezső táborszernagy elnöklete alatt hétfőn este tartotta a limanovai országos emlékbizottság teljes ülését, amelyen határozatot hoztak, hogy a Magyar Társadalommentő akció érdekében Szigethy Barthos Andor elnöklete alatt előkészitő bizottságot jelölnek ki, amelynek tagjai Henney Vilmos, Gonda Dezső dr. és Bonitz Ferenc lettek. A bizottság legközelebbi ülését április 6-án tartja.

Kecskemét város adománya az egri földrengés károsultjainak. Kecskemét város törvényhatósági bizottsága legutóbbi rendes havi közgyülésén az egri földrengés károsultjai részére 20 millió korona segélyt szavazott meg a város közönsége nevében. A törvényhatósági bizottság az ottani nagyobb pénzintézetekhez, ipari és kereskedelmi vállalatokhoz is felhivással fordult, hogy azok szintén részesitsék segélyben Eger szegénysorsu lakosságát.

Országos gyümölcstermelési értekezlet Kecskeméten. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, amelyhez az ország gyümölcstermelő területének nagy része tartozik, az alföldi gyümölcstermelés fellendítése érdekében, az itt szóba jöhető fontos kérdések megbeszélése végett, folyó évi március hó 25-én, Kecskeméten, országos gyümölcstermelési értekezletet tart, amelyre az ország legkiválóbb szakférfiai hivatnak meg. Szó lesz itt az Alföld gyümölcstermelési körzeteinek a megállapitásáról, a gyümölcstermelés intenzivebbé tételéről és a gyümölcstermelés minőségi feljavitásáról.

Ujfajta fezt kapnak a török katonák. Konstantinápolyból jelentik: A hadügyminisztérium elhatározta, hogy az eddigi fez helyett a hadseregben nap- és esőellenzővel ellátott fezt fog behozni, mert a céllövési gyakorlatokon bebizonyosodott, hogy ellenző nélkül, ha süt a nap vagy esik az eső, a fez nem védi a szemet és a céllövési eredmény gyönge.

Meggyilkoltak egy volt albán pénzügyminisztert. Bariban, hétfőn egy fiatalember lelőtte a Van Noli kormány volt pénzügyminiszterét, Kunekukit, mikor kilépett egy étteremből. A volt miniszter nyomban meghalt. A gyilkos menekülni próbált, de elfogták. Skamolának hivják, 29 éves albán s azt állitja, hogy tettének oka politikai természetü volt.

Pápavidéki állattenyésztési egyesület. A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatója a Pápa városi és a gazdasági érdekképviseleti szervek vezetőivel egyetértőleg értekezletet tartott az állattenyésztés fellendítése érdekében. Ormándy János fejtegette ki a Kamara terveit s javaslatát a Pápavidéki Állattenyésztési Egyesület és annak szervei és müködése tekintetében. Pápa vidékén 21 tejtermelési szövetkezet müködött a háboru előtt. A Kamara próbafejő, tejelést ellenőrző, törzskönyvező, tejértékesitő, tenyészállatnevelő stb. egyesületek fokozatos kiépitését tervezi, ugy mint az Mosonmegyében történt. A polgármester, gazdasági felügyelő, a főbiró, a pápai földmivesiskola vezetői és a kis- és középbirtokosok egyhangu helyeslésselel járultak a tervhez s annak előkészitésére Németh Jenő földmivesiskolai igazgató vezetése alatt egy előkészitő bizottságot küldöttek ki. A gyülésen több gyakorlati inditvány hangzott el, különösen a szarvasmarha és a lótenyésztés emelése érdekében. A Kamara vezetősége a Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő-, Tejellenőrző- és Törzskönyvező Egyesület müködésének fellendítésére elsőrendü szakembert állit be március 1-ével Székesfehérvárott. A többi állattenyésztési körzetek fokozatos megszervezését is tervbe vette a Kamara.

Négy ujabb kártyaklubot oszlatott föl a belügyminiszter. A belügyminiszter Sipőcz Jenő budapesti polgármesterhez intézett leiratában ugy intézkedett, hogy véglegesen feloszlat négy kártyaklubot. Ezek: a Vivó és Atlétikai Klub (Dalszinház-utca 1.), a Budapesti Atlétikai Klub (V., Nádor-utca 23.), a Terézvárosi Torna Club (VI., Szegfű-utca 5.), és a Zuglói Atlétikai Club (VII., Erzsébet-körut 44.). A miniszteri tanácsos a klubokat már ideiglenesen bezárta, igy csak a végleges feloszlatásra van szükség. A miniszter a klubok sportszerü müködését nem akarja korlátozni, ellenben azt nem engedheti meg, hogy a klubokban kártyabarlangokat állitsanak föl.

Vitézi élet.

Vitézi esküvő. Február hó 21-én, 17 órakor, tartotta vitéz Kővári István, uradalmi erdészi irnok, karádi lakos, esküvőjét a kaposvári róm. kath. templomban, Gergely Gizella kaposvári hajadonnal.

A fényesen kivilágitott templomban, a megjelent kaposvári vitézek — élükön fonyódi vitéz Markóczy Antal, tbk. székkapitánnyal — és nagyszámu közönség jelenlétében esküdött a diszmagyarba öltözött vőlegény örök hüséget a bájos mennyasszonynak.

Az esketési szertartást dr. Hoss József, apátplébános, végezte, mely alkalommal szép beszédben emlékezett meg a vitéz hősi magatartásáról ugy a háboruban, mint az utána következő időkben, majd a házastársak kötelességére és kölcsönös szeretetre hivta fel az uj pár figyelmét.

Gyümölcskertvédelmi teendők.

A földmivelésügyi minisztérium 96.950—1924. számu rendeletével az almamoly, gyümölcspenész, varasodás és a bábaszilva elleni védekezést a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara területén Győr-, Moson-, Sopron-, Vas vármegyében hatósági felügyelet alá helyezte, illetőleg kötelezővé tette. A folyó évi 77.164. F. M. számu rendelet értelmében ezen vármegyék területén minden birtokos köteles az alma-, körte-, kajszinbarack-, cseresznye-, meggy-, szilva- és őszibarack fáiról az elszáradt ágakat, galyakat, leveleket, a mult évi virágokat és termést, a fa derekáról és ágairól az elváló kérget eltávolitani, valamint a mohától megtisztitani. A fák alját gondosan összegereblyézni és a fáról eltávolitott és összegyüjtött mindennemü hulladékot elégetni, vagy mélyen elásni.

Az előljáróság tartozik ezen rendelkezést közhirré tenni és figyelmeztetni az érdekelteket, hogy aki az elrendelt védekezési munkálatokat elvégezni elmulasztja, 500.000 koronával büntetendő és azonkivül a községi előljáróság a mulasztó terhére végezteti el a munkát.

A védekezésnek fentebb leirt módja azonban nem elegendő, hogy a rovarok és gombák mind elpusztuljanak. Ehhez a fákat permetezni is kell.

Vértetvek ellen permetezzük az almafákat rügyfakadás előtt tizszázalékos enda carbolineummal és a sebeket kenjük be Almola kátránnyal.

A penészgomba (Monilia) ellen rügyfakadás előtt kétszázalékos Sulfarollal permetezzünk, virágzás után használjunk félszázalékos Sulfarolt.

Alma- és körtevarasodás és szilvatáskásodás ellen permetezzünk kétszázalékos Perosannal, virágzás után egyszázalékos Perosant használjunk, sulyos fertőzés esetén 3—4 hét mulva ujra permetezzünk egyszázalékos Perosannal.

Lisztharmat ellen, rügyfakadás előtt kétszázalékos Sulfarolt, virágzás után félszázalékos Sulfarolt használunk.

Gyümölcsférgesedés és almamoly ellen kétszázalékos Perosan-léhez keverünk 30—40 deka Arzolat és virágzás után permetezzünk, 2—3 hét mulva megismételhetjük a permetezést.

Levéltetvek ellen, midőn azok elszaporodnak, permetezzünk kétszázalékos Thanollal.

A gyümölcsfák permetezéséhez legalkalmasabb az »Unita« permetezőgép, melyet a Győrött, január 3-án tartott kertvédelmi előadáson mutattak be.

Bármilyen gyümölcs és egyéb növényvédelmi ügyekben a válaszbélyeg beküldése ellenében készséggel ad szakszerü felvilágositást a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara Növényvédelmi Osztálya, Győr, Bissinger-park 32. Ugy a fenti szerek, mint az »Unita« permetezőgép megrendelhető ugyanott gyári árban.

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

Az apám pipája.

Féltve őrzött jószág az apám pipája...
Tajték az anyaga, csont a csutorája,
Végén kékes bojt lóg,
Figurás faragás minden cifrasága!

Gondüző apróság, szelid házi béke,
Mennyi tünt időről mesélsz te, regélsz te!
Busuló magyarnak
Nincs becsesebb kincse, szebb csecsebecséje!

Bodorfüstü szerszám, tisztes öreg butor!
Egy beszédes emlék visszajáró multból...
Aki belőle csak
Egy-két szippantást tett, pokolban is ur volt!

Nyaka rozsdabarna gyakori szivástól,
Ugy száll firól fira Rákóczi korától
Késő unokákig...
Egyetlen örökség az ősök jussából!...

Most, hogy az öreg ur az őszutót járja,
Nagy fejtörést okoz a kedvenc pipája...
... Melyik fia legyen,
Melyik ismerőse, akire testálja?

Ki lesz uj gazdája, gondviselő atyja,
Aki ápolgatja, féltőn szivogatja, —
Hegyében parázzsal
Akkurátus módon meg-meghimbálgatja?

Talál-e örököst?... Való is ezeknek
A vékonydongáju mai embereknek,
Akik orrukon át
Papiros szipkából füstöt eregetnek!...

Igy töpreng sokáig az öreg fiskális...
S irná már, irná már testamentumát is,
Előkerülközik
Vén almáriomból toll, meg kalamáris!

Belekezd, belekezd százszor az irásba,
Megcsuklik pennája, szétfolyik tintája...
S egy nehéz könnycsepp a
Pipa örököse — testamentumába'...

VÁLYI NAGY GÉZA.

Nincs szüksége napilapra!

Egy héten egyszer, vasárnapon a bel- és külföld összes érdekes eseményeiről értesül, ha előfizet a „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJÁ"-ra Magyar igazságok, hasznos mezőgazdasági cikkek, a napi árak, érdekes hirek, törvények, rendeletek magyarázatai és szórakoztató olvasmányok foglaltatnak benne. Kitünő neves és közéleti tényezők és szakemberek irnak belé. Minden kérdésre, kivánságra választ és rögtöni elintézést nyer. Hirdetéseit Magyarország minden vidékén olvassák

Előfizetési ára egy évre 144 ezer korona

Gyenge őszi vetéseink felsegélyezése.

Irta: Kemény Szilárd,
a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara titkára.

A meteorológiai feljegyzések szerint Magyarországon 30 év óta nem volt olyan száraz ősz, mint a tavalyi és 60 év óta nem volt olyan száraz tél, mint ez a mostani. Hogy mit jelent ez nálunk, a mi szárazságra hajló és szélsőséges, szeszélyes klimatikus viszonyaink között, azt csakis a gyakorlati gazdák tudják kellőképpen mérlegelni.

Nálunk ugyanis a gazdasági kulturnövények, de különösen a gabonafélék termése főleg azon szokott megfordulni, hogy van-e a talaj alsóbb rétegeiben elegendő téli nedvesség, mert a rendszerint korán bekövetkező nyári aszályos időjárás beálltával a növényzet főleg ebből a téli nedvességből szokott élősködni.

Mellesleg megjegyezve főleg ebből a szempontból van nálunk oly nagy jelentősége az őszi mély szántásnak, különösen a kötöttebb talajoknál, mert az ekével megnyitott földbe a téli eső és hólé sokkal könnyebben és mélyebben beszivároghat, mint a fel nem szántott tarlók összetömődött talajába.

A február hó 18-ika táján bekövetkezett országos jellegü, kiadós és ideálisan szép, áztató esőzések kétségkivül nagyon sokat javitottak a rosszul kelt, vagy még egyáltalában ki nem kelt s egyes vidékeken az egerek és varjak által is megdézsmált, gyenge őszi vetéseken, s uj hitet és reményt ébresztettek a csüggedezőkben a terméshozamkilátásokat illetőleg.

Azonban ennek az esőnek jótékony hatását, kiváltképpen, a kötöttebb minőségü talajokon emberi beavatkozással még jelentékenyen fokozni lehet.

Ha valaha volt szükség a vetések fogasolására, ugy most ajánlhatom legfőképpen gazdatársaimnak, hogy az agyag- és vályogtalajokon, gyenge minőségü őszi vetéseiket, könnyü vasboronával irgalmatlanul fogasoltassák meg.

Ezzel kettős célt érhetnek el. Először azt a kis nedvességet, amelyhez oly hosszu nélkülözés után most jutott hozzá a termőföld a valószinüleg bekövetkező, szárító bőjti szelekkel szemben jobban megőrzik. Másodszor pedig ezeket a gyenge vetéseket — fejlődésükben visszavetve — bokrosodásra kényszeritik s meggátolják, hogy az eső után azonnal szárba induljanak, s ezáltal alkalmat adjanak a »ritka buza, ritka árpa, ritka rozs« kezdetü népdal éneklésére.

Más szóval tehát ezzel a fogasolással a gyenge őszi vetések megsürüsödését mozdithatjuk elő.

Azoknak a gazdáknak, akik ezt a müveletet foganatositják, csak azt a régi német közmondást ajánlom a figyelmükbe, hogy »aki a gyenge őszi vetéseket fogasolja, az ne nézzen hátra!«

Aki a fogasolás előtt az ilyen gyenge őszi vetésekre esetleg katasztrális holdanként még 30—50 kgr. chilisalétromot sem sajnál fejtrágya gyanánt elszórni, az ezzel az eljárással a folyó évi termés átlagát az őszi buzánál jelentékenyen megjavithatja.

Olvasóinkhoz!

Akik biztositást óhajtanak kötni, akik épitőanyagokat, vagy egyebet akarnak megrendelni, avagy üzletrészt jegyezni, forduljanak lapunkra való hivatkozással, megkeresésükkel egyenesen a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeté"-hez (Budapest, I. Kir. Vár. I. Alagsor), amely rögtön felvilágositással szolgál és elintézi kivánságaikat.

Elindultam . . .

Elindultam borongó ég alatt,
Sziklába botló, tüskés, zord uton.
A hóvihar kimarta arcomat
És hogy miért is mentem, nem tudom.
Csak mentem, mint egy eltévedt vitéz!

Ugy éreztem a hóvihar ködén
Tul, rám a Csaba vezér szeme néz
És meg nem állit szikla, hóvihar
És soha engem más szem nem igéz . . .
A végvár csupa vasvitézre vár!

. . . Es hóviharban, borus ég alatt,
Büvös páncélon megpattant a zár . . .
Tavaszodik! . . . Te drága sejtelem!
Rózsákban fürdő, dalos, röpke nyár:
Elérhető vagy bus ösvényemen?

Hát jőjj: édes, mosolygó, kis leány,
Te véled jár a büvös sejtelem!
En nem hiszem, hogy végvárak között,
Sziklák között csak vérrózsa terem,
Mert néha gyöngyvirág és dal fakad!

Az illatos, szép magyar gyöngyvirág:
Május hajnalra nyiló Te magad!
És dal, ha nem más, egy hü dobbanás,
Dalos lelkemben, ami elragad,
Egy halk szót ajakamról: . . . szeretem!

MIKLÓS VITÉZ.

„SZÓZAT"

a
keresztény magyarság
fajvédelmi napilapja.

CÉLJA:
a magyar középosztály
és gazdatársadalom
megerősitése, hü
tájékoztatása és
támogatása

BUDAPEST
VI. KER., RÓZSA-UTCA III. SZÁM.

KÖZGAZDASÁG

70 VAGON VETŐBURGONYA A KISGAZDÁKNAK. A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara arról értesit, hogy a m. kir. földmivelésügyi minisztérium 62.220—1925. számu rendelete értelmében a m. kir. Burgonyahivatal 70 vagon jóminőségü, fajtiszta vetőburgonyát oszt ki oly nincstelenek részére, kik a földbirtokreform folytán földet kaptak, de a vetőgumó beszerzésére anyagi erővel nem rendelkeznek. A vetőgumót ezen kisgazdák kölcsönképpen kapják, ugy hogy a vetőburgonya árát legkésőbb folyó évi október hó 31-éig lefizetik. A községi elöljáróság irja össze az igényléseket és azokat legkésőbb február hó végéig kell a vasuti állomás megjelölésével bejelenteni. Egy vasuti állomásra egy vagonnál kevesebb burgonya nem küldhető. A burgonyahivatal az igénylések beérkezte után fogja a pontos árat és a feltételeket közölni (amely körülbelül 1200—1300 korona körül lesz). Közép késői és késői fajták fognak kiosztatni. A burgonyát lehetőleg közeli helyről fogják kiutalni.

Mindenféle.

Jókai anekdota. Jókai eleinte a Móric keresztnevet használta s csak később tért át a Mór névre. A következmény az volt, hogy Magyarországon egy éven belül kihalt a Móric név s a Mór vált divatossá. A »Temesvárer Intelligenzblatt« szerkesztője, S. Móric ügyvéd volt tán az egyetlen, aki ragaszkodott nevéhez s keserüen irta ókainak, hogy ha már ilyen csunyán megkurtitotta a nevét, vonja le a végső következtetést is s mivel »mór« magyarul szerecsent jelent, vegye föl a Szerecsen keresztnevet.

— Szépen festene az irói gárda, — válaszolta neki Jókai, — ha egyszerre fölmerülne egy csapat Szerecsen: Jókai Szerecsen, Ballagi Szerecsen, Szegfi Szerecsen.

*

Az emberi test szerveinek sulya. Ha szerveinket összetartozandóságuk szerint szervrendszerekbe csoportositjuk és az egyes szervrendszerek sulyát összehasonlitjuk, meglepő eredményre jutunk. Az alsóbb rendü szerveknek és szöveteknek, — izmoknak, csontokhak és a zsirszöveteknek a sulya sokszorosan felülmulja a nemesebb szerveknek, — az agyvelőnek, idegrendszernek, érzékszerveknek, zsigereknek, vérnek, vérereknek és bőrnek, — a sulyát. Az izmok, a csontok és a zsir együttes sulya testünk sulyának több mint háromnegyed részét (77 százalék) teszi ki. Legtöbbet (a test sulyának 42 százalékát) az izmok nyomnak, mig a csontok sulya (18 százalék) és a zsir sulya (17 százalék) körülbelül egyenlő. Nagyon természetes, hogy ezek az adatok normális fejlettségü emberre vonatkoznak; tulfejlett izomzatu embereknél (atléták) az izmok sulya, elhizott embereknél a zsir sulya még tekintélyesebb, és a nemesebb szervekhez viszonyitva még aránytalanabbul nagyobb. Az alsóbbrendü szervekhez képest a normális fejlettségü ember nemesebb szerveinek a sulya a test sulyának kevesebb, mint egynegyed része (23 százalék). Legkevesebbet nyomnak az idegrendszerhez tartozó szervek (agyvelő, gerincvelő, idegek), amelyek a test sulyának csupán 3 százalékát teszik ki és a bőr az érzékszervekkel, amelyeknek együttes sulya a test sulyának 4 százaléka. Aránylag könnyüek a testüregben helyet foglaló zsigerek (tüdő, gyomor, belek, vese, lép, máj és egyéb emésztő mirigyek), amelyek a test sulyának 8 százalékát adják és ugyanilyen sullyal szerepelnek a szervezetükben a vérerek a bennük keringő vérrel és a vérkeringés központi szerve a szív. Az emberi testet faládához hasonlithatjuk, amelyben durva faforgács (az alsóbbrendü szervek) között vannak becsomagolva a finom porcellántárgyak (a nemesebb szervek). De hasonlithatjuk az emberi testet egy néphez is, amely a mindennapi emberek hatalmas tömege mellett csak csekély számban foglal magában szellemi arisztokráciákat.

*

Ki irta a »Talpra magyar«-t. A tanitó bejön az osztályba és megrémülve látja, hogy a táblán a következő áll: »Talpra magyar«. Mikor magához tér rémületéből, dühösen kérdi:

— Ki irta ezt, »Talpra magyar«? — De nem kap választ. A gyermekek megriadtan ülnek helyükön és hallgatnak. A tanitó megismétli a kérdést. Végre jelentkezik a kis Móric:

— Megmondom, tanitó ur, ha ad husz koronát.

A tanitó, mit tehet mást, előveszi a 20 koronát. A kis Móric pedig ekkor büszkén vágja ki:

— A »Talpra magyar«-t Petőfi Sándor irta!

*

Miért nem szereti a kutya a macskát. No, mert nagyon nem szereti macska a kutyát és viszont. A német mese szerint ennek oka van. Az Isten összegyüjtötte az állatokat a menyországba, csak éppen a teve és a macska hiányzott. Mondja az Ur: Mars ki, te kutya, keritsd elő a tevét. Megismered könnyen, pup van a hátán. A kutya elment s találkozott a macskával. A macska megszeppent a hirtelen elébe toppanó kutyától, felborzolta a szőrét, a hátát pedig meggörbitette és ugy köpködött, hogy csak no.

— Gyere csak teve — szólt a kutya és vitte a macskát. Persze az egybegyült állatok hangos hahotával fogadták őket. Gunyolták a kutyát, gunyolták a macskát. Alig volt a rossz tréfának vége.

Azóta a két kicsufolt állat halálos ellensége egymásnak.

*

A rovarok ereje. Vannak rovarok, melyeket a Teremtő szinte hihetetlen erővel ruházott fel. Egy természettudós kisérletezett egy tizenkét milliméter hosszu bogárral. Pléhdoboz fedelével boritotta le s a rovar felemelte a lemezt, aztán szépen kibujt alóla. Ujra leboritotta, rátette nehezéknek magát a dobozt s ime, a bogár a 114 gramm sulyt felemelte s kimászott a fogságból. Feltéve már most, hogy a doboz félsulyát, csak 57 gramm sulyt kellett megemelnie, akkor is a maga sulyának, mintegy 1800-szorosát emelte fel. Egy 75 kilogramm nehéz ember, ha e rovar erejével birna, 135.000 kilogramm suly tudta felemelni.

Nem érdektelen a bolha ugróképességének nagysága sem. Ha az embernek a bolha nagyságával arányos izomereje és ugrási képessége volna, minden nehézség nélkül átugorhatná a kölni dómot. A bolhák a bolhacirkuszban kis kocsikat huznak. Ha az ember nagyságához képest akkora terhet elbirna, akkor megtelt vagonokat kellene könynyedén elhuznia.

Előfizetőinkhez.

Mindazon előfizetőink számára, akik még hátralékos előfizetési összegeiket be nem küldötték, felszólitást intéztünk.

Arra kérjük ezen hátralékos előfizetőinket, hogy az előfizetési dijaikat sürgősen küldjék be. A mai nagy anyagárak és nehéz gazdasági viszonyok közepette természetes, hogy munkánkat mi is csak akkor folytathatjuk eredményesen, ha a szükséges összegek rendelkezésünkre állnak.

Az esedékes előfizetési dijak nem oly nagyok, hogy azokat hiveink lelkes áldozatkészsége elő ne teremthetné. A lap létének viszont feltétlen szükséges alapfeltétele, hogy elvégzett munkájának és terhes kiadásainak ellenértékét átvegye.

Ezért még egyszer kérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az esedékes előfizetési dijakat haladéktalanul adják postára kiadóhivatalunk cimére.

Minden olvasónk legalább egy uj előfizetőt szerezzen!

•REGÉNYCSARNOK•

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (37)

Ha nem méreg, hát akkor is jó. Mit törődött György azzal. Igazán másfelé járt az esze. Walz azonban annál inkább törődött a dologgal. Nem fért a bőrébe.

— Hát mi volt ott, ejnye? Hát semmi sem volt ott. Hát csak érdes volt egy kissé. Azok az ostoba legények nem csiszolták le. Most jól van. Mondhatom ügyesen megcsinálta, aki csinálta. Tetszetős. A karantán hercegnek készült.

Ha épen a karantán hercegnek készült György azzal sem törődött. Ofelőle akár a karakorumi kánnak, vagy az urgai lámának is készülhetett volna. Bizony máson törte ő a fejét. Szivesen megnyekkentette volna a savószemü mester párnás derekát. Dehát nem lehetett. Hallgatni kellett, dolgoznia kellett. Igy kivánta a csalafinta sors.

Walz folytatta:

— Mert ha egy ilyen sisakkal, kemény jószág, fejbecsapnak valakit, az meghal bizony, nem kell ahhoz semmiféle ördöngös mesterség, méreg. Elhiszed-é?

György csak csudálkozott, mit akar a ragyás ezekkel az ostoba kérdésekkel.

— Hogy elhiszem-é? En csapnám valakinek a fejébe. Tudom leülne tőle.

Amint a legény ezt érezhető belső, titkolt indulattal mondta, el nem kerülhette, hogy fel ne tekintsen. Walz pedig ösztönszerü sejtelemmel nézett a szembenálló ember arcába. És ekkor meglátta azokat a szemeket, amelyeket ott az éjféli misén a kanonoki egyházban oly borzalommal vegyes kivánsisággal nézett. Most mások voltak azok a szemek. Fürkészők, elszántak, fenyegetők, akkor szenvedést, imádatot fejeztek ki... Mi összefüggés lehet a kettő között? Walz nem tudott választ találni, de sejteni kezdte, hogy legénye nem mindig fegyverkovácsmühelyben dolgozott. A kezére pillantott. Erős, izmos, de nem tul nagy öklei voltak az emberének. Inkább kardforgató, vitézi kezek, mint munkásnak durva kezei. Ravaszsága nem engedte, hogy egyenes kérdéssel támadja meg a rejtélyes idegent, inkább kerülő uton akart céljához érni. Ezért ugy tett, mintha semmit sem venne észre s megelégedett mosollyal tovább indult.

— Hát csak csináld a dolgodat. Látom, hogy érted a mesterséget.

Fölkereste Töplert. Az összetört öregember gyáva mosollyal fogadta és elleplezte valódi érzéseit. A veje azonban mindjárt György után érdeklődött. Hogyan került ide, ki hozta, hol dolgozott eddig? Mindent tudni akart, ami ezzel a rejtélyes és kellemetlen emberrel összefügg. Töpler már türelmetlenül rángatta a vállát.

— A Wynnsang Márkusnál szabadult fel. Derék ügyes legény. En semmi gyanusat észre nem vettem rajta. Erti a dolgát. — A vén céhmester épésen folytatta. — Igen, a régi, egyszerü kardokat csinálta, amelyek nem fickók szeszélyére, hanem kemény harcosok öklébe valók, ott is azt verik és becsületes pengét fognak csinálni ezután is. Mondtam én mindig... Mindig mondtam, hogy nem az uj mód, hanem a maradós szerszám érdemes a fáradságra...

Walz ezalatt felelet nélkül otthagyta bőbeszédü társát és azon törte a fejét, hogyan firtassa ki a legény kilétét. Azt elhatározta, hogy Wynnsanghoz fordul emberei utján, de egyébként is megpróbálkozott a rejtély felderitésével. A szemét jól kinyitotta, a füle éberen figyelt, mindig tudott a legény lépéséről. Kellert nem kérdezte, ellenben kémeket tartott kettőjük körül, akik mindenről beszámoltak pontosan.

3.

Ujesztendő elérkezett. A sok vér, viszály és szerencsétlenség évei egymást váltották, de hiába reménykedett annyi békés halandó, hogy az eljövendő jobbat hoz, mint amit az eddigiek tartogattak, semmi jele nem mutatkozott a javulásnak. A konok főurak a határokon átcsapva Rudolf király jószágait fosztogatták, hogy a cseh fejedelem kedvében járjanak, itt benn az országban pedig vérlázitó hatalmaskodásukkal örök nyugtalanságot teremtettek. Végül is minden baj okául az ifju királyt állitották pellengére, bevádolták a pápánál, ellene izgatták az elkeseredett népet, ugy, mint a vagyonát féltő idegen polgárságot. Pedig a jóhiszemü fejedelem mindent megtett, ami hatalmában állt, hogy országában a rendet és nyugalmat helyreállitsa. Ő maga fenn az ország északi határszélén, a Szepességben hadakozott a rendbontók ellen, a nyugati részekre pedig az erélyes Máté nádort küldötte, hogy minden visszaélést tüzzel-vassal toroljon meg, mert az elvadult emberek fegyelmét már csak a legerősebb rendszabályok állithatták helyre.

Fülöp fermói püspök, a Szentszék teljhatalmu követe Szlavon- és Horvátországban biráskodott és utjáról kellemetlen hirek érkeztek a király fülébe.

György vitéz az év utolsó napján üzenetet kapott, amely szerint ujesztendőre, déli 12 órakor várja Czermakné a fegyvertartóval és ebédre is meginvitálja a legényt.

A nemes lovag egész belseje remegett az izgalomtól, hiszen ettől a találkozástól függött a boldogsága. Utolsó éjjel nem aludt egy szemernyit sem és bár unta az öreg Töpler beszédét, örült, hogy vele töltheti el az idő jórészét, hiszen a kétség és vágy keselyükarmokkal szaggatta lelkét.

Éjfélkor a kupa forró bor mellett elgondolkozva, megilletődött szavakban kivántak egymásnak jobb napokat. Keller még higgadtságra intette a vitézt, lelkére kötvén az óvatosságot és mérsékletet, amely nélkül szerinte ezt a nehéz harcot eredménnyel megvivni lehetetlen. Aztán aludni tért a vöröshaju fegyvermester, hiszen néki is erőre volt szüksége szivós, becsületes munkájához. De bizony György fel- és alájárt egész éjjel, elgondolt minden bajt és boldogságot, nem tudott megállapodni sehol és arra gondolt, hogyha ez az állapot sokáig tart, elveszti a józan eszét. A gyomrában mintha csak egy darab kő volna, a melle összeszorult, pillanatokig nem kapott levegőt, ugy várta fogcsikorgatva, lüktető halántékkal és kuszált hajjal a reggelt.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Egy érdekes könyv.

Bell Miklós könyve. A teljes gazdasági összeomlásban, melynek szenvedő szemlélői vagyunk, uj reménysugárként, szinte felsőbb küldetésre bukkant fel közöttünk a bellizmus, mely ellentétben a marxizmus mindent proletarizáló elméletével, az általános vagyonosodásban kivánja az emberi társadalom boldogulását valóvá váltani.

Bell Miklós müve huszonötesztendős, mélyreható tanulmány gyakorlati eredménye, mely nemcsak utmutatást, de teljes kibontakozási tervet nyujt a mai káoszból, azon alapelvre felépitve, hogy »ha az emberiség jómódu, akkor az a mai plutokrácia vagyonát inkább biztositja, mert az általános vagyonosodás a már meglévő vagyonoknak a védője. Ha viszont szenvedéseknek vulkánja kitör, ha a nagy egyenlőségek megmaradnak, akkor éppen a vagyon válik problematikussá. Végül a földi boldogság olyan, hogy minél többen élveznek belőle, annál kedvesebb, mert az igazi emberi boldogság csak az, ha körülöttünk mindenki boldog. Mert lehetetlen, hogy egy ember boldog legyen akkor, ha körül van véve szenvedéssel és gyülölettel.«

Ezen egyszerüségében is megkapóan igaz tanitást minden az emberiség java és boldogulása iránt érdeklődőnek melegen a figyelmébe ajánljuk.

Bell Miklós nemzetgyülési képviselő kiváló érdekességü könyve: »Uj gazdasági rendszer, Uj társadalom« kiadóhivatalunknál megrendelhető 52.000 K beküldése mellett.

A 19/VIII. npf. gyal. honvédzászlóalj története. Szegfy István ny. m. k. honvédhuszárezredes, budapesti lakos (I. ker., Attila-utca 97., földsz. 2.), mint a Kaposváron 1914. aug. havában, somogyi, zalai, baranyai és tolnai — a volt 44-esek és a pécsi 19-es honvédek — legénységéből megalakult 19/VIII. npf. gyal. zászlóaljnak volt parancsnoka, a zászlóaljnak a világháboruban, Hercegovina, szerb, montenegró, albán, oláh, Déltirol és olasz harcterekben való szereplését és dicsőséges történetét megirta.

A körülbelül 250 oldalra terjedő könyv számos harctéri felvételt, vázlatot és a tisztikar arcképeit tartalmazza. A könyvnek megjelenése csak az esetben vihető keresztül, ha kellő számu példány megvásárlása és ekként a nyomtatási költségek is előre biztositttatnak.

Felkérem a volt zászlóaljbelieket és mindazokat, kik egy példány megvásárlására kötelezik magukat, egy levelezőlapon értesitsenek 1925 május hó végeig. A könyv ára körülbelül 30—32 ezer koronába fog kerülni.

Pénz előzetes beküldése mellőzendő.

SZEGFY ISTVÁN
ny. m. k. honv. huszárezredes

Kedvezményes szekérkiárusitás.

Tagjaink és olvasóink figyelmét felhivjuk erős, massziv gyártmányu szekereinkre. Raktárunk, a szekér olcsó voltára való tekintettel kifogyóban van, a fennmaradt részt, olcsóságára való tekintettel, azoknak óhajtják biztositani, kik még nem részesültek ebben a nagy kedvezményben. Kérjük vitézeinket és olvasóinkat, siessenek megrendeléseiket bejelenteni. Egy szekér ujból való beszerzése 4—5 millió koronába kerülne, mig mi, hogy vitézeink olcsón hozzá tudjanak jutni, meglevő csekély készletünket szekerenként K 2,800 000 és 3% forgalmi adóval árusitjuk. Hajlandók vagyunk tagjainknak hitelnyujtás céljából is rendelkezésükre állni, hogy ezzel is bizonyságát tegyünk annak a nemes célnak, melyért alakultunk.

A NAGYVILÁGBÓL.

Négyes ikrek: két fiu és két leány. Brooklynban négyes ikreket szült John Kelly gázgyári tisztviselő felesége: két fiut és két leányt. Mind a négy gyermek szépen ki van fejlődve és egészséges. A fiatal házaspár, melynek egy évvel ezelőtt volt az esküvője, a Bergen-street egyik bérházának két kis szobájában lakik. John Kelly még kisfizetésü tisztviselő és arra sem volt pénze, hogy bábát hivasson a feleségéhez. Egy orvosbarátja végezte a bába tisztét, egy szomszédasszony segitségével. John Kelly nem ment a szülés napján hivatalába; a másik szobában várta, hogy fiu lesz-e, vagy leány? Az első gyermeket azonnal bevitte hozzá a szomszédasszony. Néhány perc mulva már második gyermekének örvendhetett. Csak az nem tetszett neki, hogy mind a kettő leány. Már éppen megakarta telefonálni a gázgyárba a főnökének, hogy ikrei születtek, amikor a szomszédasszony belépett hozzá a harmadik gyerekkel:

— Ez már fiu, — mondotta neki. John Kelly-t egy pillanatra megdöbbentette a tulságos gyermekáldás, de hamarosan megörvendeztette a szép fiucska látása. Most már három gyermek születésének hirét akarta megtelefonálni a gyárba. Mialatt bemondotta a telefonszámot és várta a kapcsolást, belépett hozzá a szomszédasszony a negyedik gyerekkel. Ez is fiu volt. John Kelly most már letette a kagylót és bekiáltott a másik szobába az orvosnak:

— Lesz még? Hogy egyszerre küldjek értesitést valamennyiről...

Több azonban nem volt és John Kelly most már nyugodtan megtelefonálhatta főnökének, hogy négyes ikrei születtek. Ezen a réven mindjárt fizetésemelést is kért, amit meg is kapott.

Vásároljon erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kg-ként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk. Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gaes Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján.
Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 14.000 korona

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 11. SZÁM — 1925. MÁRCIUS HÓ 15.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4000 KOR.

A bemocskolt március.

Megállt pihenni az arató halál...
Tetőfokára ért tán a vértengerdagály? —
Hullahegy nem számit, — nem a tenger vér,
De fogytán a lőszer, fogytán — a kenyér!
Az öldöklő ember riad, megremeg...
Bujtogatók bujtják, — bomlik a sereg. —
Nem az ellen dönté le az árcfalat, —
Alattomos Ármány rontá a hadat!...
Világháborunak vége igy szakadt.

Világháborunak eljött hát a vége,
De nem jött meg vele az elüzött béke! —
Véres rongyaikban, összetört tagokkal,
Vérbenforgó szemmel, csikorgó fogakkal
Néznek farkasszemet a »békülő« felek.
Lelkükben gyülölet! — Nem nyujtanak kezet!...
S mig a legyőzöttnek lehanyatlik karja, —
A győző ellenét felfalni akarja!...
És hogy teljes legyen az emberi átok:
Megölik a békét a »békebarátok«!

És amig igy tombol az őrült zürzavar,
Egymásra tör most is, — mint mindig a Magyar! —
Amelyiknek földjén az ellen meg nem állt, —
Onfiai hozzák Hazánkra a halált! —
Akik nem akartak több katonát látni, —
Őrültek siettek a sirját megásni.
Fehér őszirózsa — a sirok virága
Lett a szemfedője, — vitte a sirjába!...
És csattogott rajtunk, — amint talán soha —
Nagyingalmatlanul az Isten ostora!...

Az Isten bennünket eddig ugy meg nem vert,
Mint mikor ránk hozta a vészes Októbert! —
Eddig csak gyászoltuk Októbert, — az átkost,
Szégyencsuhát öltsünk fel a gyászhoz már most.
Rettentő végzetünk nem tellett be ezzel,
Mert kábultan néztük összetett kezekkel,
Hogy — ki a pokolban titkon már röhögött —
Felidézi a vész magát az ördögöt!

A tetszhalott köré sürün sereglenek
Hullaleső gyáva dögmadár seregek.
Látván, hogy alélt a vérvesztett beteg, —
Feltört a föld alól a vörös szörnyeteg!
Letörött zászlót taposott a sárba.
Az örökfényü Márciust bemocskolva.

Bár rutabb zsarnokot a föld nem hordozott,
Világszabadságot üvöltött — hazudott!
Hazát, — hitet, mi szent — mindent megtagadott.
És mi türtük némán! — Szivünk holttá fagyott!
Nem mossa le semmi örök szégyenfoltunk,
Hogy együgyün néztük és hogy gyávák voltunk!...

»Márciusi ifjak« mind pihentek régen
Fakeresztek alatt — kint a csatatéren.
Avagy buslakodtak idegen országban, —
Messze hazájuktól — bus hadifogságban.
Látták ezt a hollók dögleső seregi.
Előlopakodtak — »rendet teremteni!«
Bemocskolt Március — tehetett egyebet? —
Eltakarta arcát, — keserün könnyezett! —
Mossák egyre a szennyt azóta könnyei.
De ő nem tud többé reánk tekinteni!
Nem fordítja felénk könnyes-bus orcáját.
Akik cserbenhagyták, — ezt hiába várják!

Biztatón mireánk majd csak akkor tekint,
Ha lemossuk a szennyt — S ő tiszta lesz megint!
Értsük meg Magyarok! — Az üdvhöz ez vezet, —
Különben elveszünk. — Fogjunk tehát kezet!
Egy anya fiai, — egy testvérek vagyunk. —
A Hazánké legyen szivünk — karunk — agyunk!
Egyenlőn szeretni, szenvedni, — dolgozni, —
Itt élnünk — halnunk kell, — sorsunk bár mostoha,
Hazánknak meghalni nem szabad! — Nem, soha!

És ha majd elüztük az Ármányt közülünk...
És Hazánk földéről bitorlót kiüzünk,
Béna tagjainkról leszórjuk a férget
És a széttépett test csodaként eggyé lett,
Ha a Menyországot magába foglaló
Hármashalom, kettőskereszt s a négy folyó
Szent jelképe alatt eggyé forr a Magyar
És eggyé lesz a föld, »mely ápol s fel akar«, —
Összeölelkezik dél, észak, nyugat, kelet,
Akkor lesz ujra majd napfényes kikelet!...

Akkor, — akkor, ha majd elddőlt a Szent Tusa, —
Ránk csak akkor tekint,
Régi fényben megint,
Megtisztult Március mosolygó Idusa! —

Kemény Gyula

Gózon Lajos.

Irta: vitéz BETHLENFALVY GYULA kir. kamarás, ezredes, székkapitány.

1848 március 15. Mennyi szép emlék, mennyi példát adó hőstett fénye világit felénk hetvenhét esztendő távolából...

Azokban a dicsőségteljes, rügyfakasztó, vérpezsdítő, szép tavaszi napokban, midőn a bájos kikeletnek az ibolyaillattal összecsókolódzott balzsamos, lágy fuvalma is azt zsongta a fülekbe: »Talpra magyar, hi a Haza«, azokban a lelkes, szép napokban, amidőn felhangzott a nóta: «Mindnyájunknak el kell menni«, Gózon Lajos is, mint diplomás hites ügyvéd és lelkes magyar hazafi, az elsők között volt, akik honvédekké lettek.

Gózon Lajos a magyar embereknek abból a fajtájából való volt, akikről azt szoktuk mondani, »született katonák«, akik az életet adó édes jó anyatejjel szivják magukba az önfeláldozó hazaszeretetet a szivükbe. Kiolthatatlanul lángoló, rettenthetetlen vitézséget és az ennek kíséretében járó — mert ez is szükséges — szerencsét.

Gózon Lajos mint közhonvéd kezdte pályáját, ötnegyedév alatt alezredessé lépett elő és parancsnoka lett a 66-ik honvédzászlóaljnak.

Hőstette, emlyet Borsod vármegye székháza dísztermének menyezetfreskója örökit meg, a dicsőséges 1848—1849. évi szabadságharcok hihetetlenül hangzó szép epizódja, mely Miskolc mellett, Alsózsolcánál, közvetlenül a Sajó jobbpartján játszódott le 1849 julius 25-én. Az akkori helyzetnek nagy kerete, melybe ez a szép harci epizód beleilleszkedett, a következő:

Galiciából 1849 juniusban betört orosz hadak Kassa-Miskolcon át, a felső Dunánál gyülekezett osztrák hadsereg a Duna mentén, mindkét hadsereg Budapest közös hadműködési cél felé nyomult elő. Ebbe a harapófogóba került a Komárom körül volt feldunai hadseregünk, melynek célja volt a többi magyar hadakkal egyesülendő, a Tisza mögé vonulni.

Julius 24-én feldunai hadseregünk legnagyobb része az oroszokon keresztül törve, a Sajó-vonal mögé vonult, julius 25-én pedig Pöltenberg hadteste a görömbői ütközet után Felsőzsolcánál kelt át a Sajón, ahol is a már ott volt Leiningen-hadtesttel egyesülve, az üldöző oroszok ellen felvették a Sajó-vonal védelmét.

A magyarok helyzete elég sulyos volt, mert még két folyón, a Hernádon és a Tiszán, kellett átkelniök. Hogy az átkelés zavartalansága biztositassék, a Sajó vonalát tartani kellett.

Az oroszok nagyszámu tüzérséget vontak össze és hatalmas tüzérségi tüzzel árasztották el a zsolcai Sajóhid körüli területet. Ezt ellensulyozandó, mieink mindkét hadtestük tüzérségét egy tömegbe összpontositották és igy hatalmas tüzérségi párbaj keletkezett.

A mi tüzérségünk az orosz tüzérséggel szemben mindaddig egyensulyban volt, mig egy váratlan esemény ezen egyensulyt az oroszok javára nem billentette. Ugyanis az orosz tüzérség egyik ügyes ütegparancsnokának sikerült ütegét Alsózsolcával szemben, a Sajó jobb partján észrevétlenül elfedve, egy olyan állásba elhelyezni, amelyből a tüzérségi állásunkat teljesen oldalozta. A helyzet tarthatatlan és válságos volt, mert több lövegünk használhetetlenné tétetett és tüzéreink közül számosan estek áldozatul.

Az orosz ütegnek, tekintettel előnyös müködésére, két orosz zászlóalj képezte lövegfedezetét.

Itt kezdődik Gózon Lajos alezredesnek, a hős ügyvédnek, szép haditette. Pöltenberg tábornoktól kapja a parancsot, hogy az oldalazó orosz üteget támadja meg és kergesse el.

A helyzet most az volt, hogy az oldalazó orosz ütegnek helyben maradása az oroszok részére megmérhetetlen előnnyel, a mieink részére pedig még megmérhetetlenebb hátránnyal járt. Most a helyzet kulcsa teljesen Gózon Lajos kezébe volt letéve. Nézzük, hogyan oldotta meg ezen valóban nagyfontosságu és tettől talpig katonát kivánó feladatát. Ezt a feladatot éjjel, a sötétség leple alatt talán könnyü lett volna végrehajtani, de fényes nappal, az ellenség szeme láttára, egész zászlóaljával észrevétlenül nem támadhatott, mert az oroszok ezt észrevéve, tulnyomó erejükkel és az üteggel ezt meghiusitották és csirájában fojtották volna el. Gózon Lajos ezt jól tudta és eredményt csak a meglepetéstől várva, zászlóaljának 50 önként jelentkező és mindenre elszánt emberét vette magához.

Vörös éjszaka.

— Kis regény. —

Irta: vitéz Kéray Endre.

(Harmadik közlemény.)

— En nem akartam, atyám akarja.

— Igaz... Valóban... De én ezt nem tudtam... És miért nem világositott erről fel engem?... Még arra sem érdemesitett?... Vagy talán ugy gondolta, hogy igy is jó lesz, esetleg két urnak fog szolgálni? Atyjának és férjének?

— Nem mertem, féltem, nem tudom miért, mindig féltem magától.

— Ugy?... És ezt nekem csak most kell megtudnom?... No nem tesz semmit, mindegy... Talán volt is már, mikor eljegyeztem, valakije, akitől nem félt, akitől nem idegenkedett?

— Nem volt... még...

— Még?... És ma már nem?... Könyörgöm, Erzsébet, szóljon igazat, igy legalább tisztán látok, látunk!

Erzsébet testén villanyáramként szaladt végig az érzés a szerelmesére való emlékezésben s hogy most következett a pillanat, mely egyesitheti őket és őt az ezen emberhez kötő bilincsek szét fognak pattanni örökre. Bátran szembe nézett Mogával, mely erőt csak a szerelem adhat egy nőnek, és tisztán, érthetően tette meg vallomását.

— Még akkor nem volt, ha akarja tudni, de ma már van, kit igaz szivvel szeretek.

Most ráillett a »büszke leány« szó, olyan volt, mint egy keresztény szüz a császár lábai alatt a fenevadakkal szemben az arénában. Moga vére fellángolt, de elszoritotta érzését, mert még többet szeretett volna megtudni.

— Kár, hogy nem vallotta be hamarább... És ki lenne a választott?... Hátha csak meg akar téveszteni, Erzsébet?

— Megtéveszteni?... ; miért?... O helyt áll mindenkor az én szavaimért és cselekedeteimért is, hogyha rosszat szólanék, vagy sértőt tennék. Neve, ha tudni akarja: — Balázs István.

A pohár betelt... Moga felhörgött és mint a vizbefuló, utolsó menedék után kapaszkodott. Már mindegy, ismerje meg a jogot e nő, az erőszakot.

— Ugy hát leánykám, hátam mögött megcsaltál és még van bátorságod szembeszállani vélem, nemhogy lábaimhoz borulnál és bocsánatomért könyörögnél!? Vezekelnél... Igen, vezekelnél nagy bünöd miatt.

— En, miért?... Az nem bün, ha szeretek, nincs miért vezekelnem.

— Nem bün a rut csalás? Rosszul számitottál!... Azért is utadban leszek!... Megismertelek, most már megértem idegenkedésedet, drága leány. De nem ugy!... Nekem jogom van hozzád, érted, jogom van hozzád! Lekötötted, ideadtad, nékem adtad magad a világ előtt... Enyém is leszel, szép leány!... Esküszöm, hogy enyém leszel... És most... most követelem, hogy csókolj meg! Igen, követelem és parancsolom.

— Soha.

Istenben és önmagában bizó hatalmas lélek lakozott Gózon Lajosban, aki az életben mindenét feltette arra a lapra: »Bátraké a szerencse.« Ötven emberrel fényes nappal egy folyón átgázolva, nekimegy két zászlóaljnak és és egy kitünően vezetett ütegnek. Hihetetlenül hangzik, pedig megtörtént. Miután embereit a teendőkre nézve beoktatta, következőleg zárta szavait: »Fiaim! Egy óra mulva az az oldalazó üteg vagy nem lesz a helyén, vagy mi leszünk a mennyországban! Isten velünk.«

A két zászlóalj orosz lövegfedezet Alsózsolcával szemben, közvetlen a Sajó jobb partján feküdt és a Sajóvonal mentén figyelő őrszemekkel biztositotta magát. Az oldalazó üteg a fedezet mögött és ettől balra fedett állásban müködött.

Gózon az átkelésre a Sajónak azon részét választotta, ahol egy kis füzes az átkelésre némi fedezetet nyujt. Először maga kelt át hasoncsuszva, majd a vizben négykézláb, lélegzetét visszafojtva, kerülve, hogy a viz csobogásával zajt ne üssön, amely elárulná, mert akkor vége a vállalkozásnak, neki magának és 50 emberének. Emberei hasonló elővigyázattal keltek át a Sajón és lent maradtak mindnyájan a mederben. Ezután Gózon maga felkuszva a partra, látta, hogy a két zászlóalj orosz még messze van, embereit libasorban a meder mélyében még lejebb vezette. Most ujra tájékozódva, látta, hogy már az oroszokhoz elég közel jutott és nagy örömére azt is látta, hogy a két orosz zászlóalj emberei a juliusi forróságtól eltikkadva, alszanak.

Ekkor embereit az oroszok jobb oldalába egyenként hasoncsuszva fejlődteti, minden pillanatban kitéve annak, hogy idejekorán felfedeztetik és akkor vége mindennek. De bizott az Istenben, bizott önmagában és abban az igazságban, hogy »bátraké a szerencse«.

Most embereivel a földről felugorva, nagy kiáltással és lendülettel veti magát az oroszokra, ő maga karddal és pisztollyal legelől jár, emberei szuronnyal döfik és puskatussal agyba-főbe verik az oroszokat.

Erre a meglepő támadásra, amely hasonlatos volt a verőfényes, derült égből lesujtó villámcsapáshoz, az álmukból felriasztott oroszok soraiban rettenetes pánik támadt. Egymás hátán keresztül bukdácsolva, minden ellenállási kisérlet nélkül egyenesen nekirohantak az ütegnek, hátukon hozva a honvédeket.

Az üteg parancsnoka észrevéve a zavart, az ágyukat kartácsra tölteti, de lövetni nem tudott, mert saját embereit lövette volna halomra, melyek belerohantak az ütegbe és igy alig volt ideje felmozdonyozni és menekülni. Ezalatt Gózon zászlóaljának többi része is átkelt a Sajón, azon célból, hogy ha az oroszok visszaütnének, kéznél legyenek. Azonban erre nem volt semmi szükség, mert az oroszok ezek után az egész vonalon visszavonultak.

Az eredmény hihetetlenül fényes, Gózon 50 honvéddel 2000 oroszt és egy üteget kergetett el, mely a Sajóvonal védelmét fenyegette.

Vonjuk le és tanuljuk meg Gózon Lajos hőstettéből a tanulságot: »Bátraké a szerencse«.

A haza hálája őrzi a hős ügyvéd emlékét.

Mi pedig megkérjük a közelgő bájos tavaszi kikeletnek ibolyaillatos, balzsamos lágy fuvalmát, keresse fel, ölelje át és csókolja össze Gózon Lajos sirhalmát és sugja a régi szép Nagymagyarországról álmodó hősnek fülébe a mi kegyeletes üdvözletünket.

Miről lehet felismerni a beteg állatot.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja az állattartó gazdaközönség figyelmét, azon általános és könnyen észlelhető jelenségekre, melyekről következtetni lehet az állatok egészségi állapotára.

Sajnos háziállataink igen gyakran és igen sokféle betegségben szenvednek, amely betegségek sok kellemetlenséget és sok kárt okoznak gazdáinknak, mely kellemetlenségek és bajok ha idejekorán orvosoltatnak rendszerint kiháríthatók, vagy legalább is lényegesen lecsökkenthetők.

Fontos a betegségek általános tüneteinek ismerete a gazdára azért is, mert vásárok alkalmával sok lelkiismeretlen ember beteg állatokat hoz forgalomba, ily módon igyekezvén saját hibájából eredő kárát másokra átháritani.

— Akarom! — kiáltott Moga, ki már nem birta türtőztetni magát és Erzsébethez lépve, meg akarta őt ölelni.

— Hagyjon el! — ijedt fel a leány. — Kérem, hagyjon el, Moga!

De nincs asszonyi szó, könyörgés, mely a feldühödt fenevadat megfékezhetné. Moga mindennel számolt s ki akarta erőszakolni a szerelmet, magáénak akarta tudni a leányt, s eldobni annak a másiknak.

— Csókolj meg engem is, ne csak a másikat, te... te...

— Menjen, utálom.

— Utálsz?... Annál inkább akarom, én, a vőlegényed.

— Már mondtam, hogy nem és kérem, hagyjon magamra, mert szólok atyámnak.

— Atyád ugysem jönne be, máskülönben is, megnyugtatásodra, őt a kertben láttam jövetelemkor... És ha annyira ellenedre van, hogy vőlegényedet most megcsókoljad, akkor Demeter-napján majd férjedet fogod megcsókolni.

— Akkor sem, én nem leszek a magáé soha...

Moga arcán gunyos mosoly jelent meg.

— Nem?... Akkor máskor.

— Nem. Értse meg már egyszer!

— De igen... még pedig... még pedig ma éjjel — tört ki a vadállat Mogából.

— Ma éjjel? — csodálkozott a leány értelmetlenül.

— Igen... Hallgass meg, ez a végső szavam! Kezemben vagy, kezemben vagytok és ha most meg nem csókolsz... akkor...

— Akkor?...

— Akkor te lássad, mi lesz!... Mert lesz!... Ma éjjel itt és másutt, kő kövön nem fog maradni.

— Hogyan?... Nem értem.

— Tudom, hogy nem érted, de ma éjjel meg fogod érteni; ám akkor már késő lesz... Akkor, ha már megelégeltelek, szent ügyünk harcosai végezni fognak veled.

— Nem értem.

— És én gyönyörrel fogom inni szenvedéseidet; hallgatni halálrivalgásodat; nézni kifröccsenő piros véredet.

— Maga nincs eszénél, Moga.

— Most még eszemnél vagyok, de éjjel... ma éjjel nem leszek; ma éjjel a szent vörös éjszakán. Vess magadra Erzsébet, mert ami történni fog, te kerested. Bár rutul megcsaltál, mégis megmentenélek, de csak akkor, ha most... most azonnal megcsókolsz.

— Nézze Moga! Nem ülök fel ijesztgetéseinek, nem félek erőszakoskodásától, én az utolsó szót kimondottam.

— Akarom, csókolj meg!

A férfi vad arcából kilángoló szemekkel ugrott a leányhoz, hogy őt keblére vonva ajakát erőszakkal keritené hatalmába, de Erzsébet körmeit mélyen vésté Moga arcába.

— Utálom, hagyjon!... Segitség! — kiáltotta kétségbeesetten s egy erőfeszitéssel ellökte magától

Ha egészséges az állat, akkor élénk, fürge, érdeklődik a külvilág és társai iránt, figyel és jóétvágyal eszik, ezzel szemben a beteg állat nem érdeklődik környezete iránt, tompult, istállóban rendesen busan lehorgasztott fejjel áll, tekintete bágyadt, szemeit félig, vagy egészen lecsukva tartja, nincs étvágya, a falatot kellemetlenül rágja, nehezen nyeli, gyakran ki is ejti a szájából. Szőre rendszerint borzas és fénytelen. Legtöbb állati betegség a test hőmérsékletének emelkedésével, vagyis lázzal jár, melyre következtethetünk, ha az állat szaporán lélegzik, izzad, szarvasmarhánál ilyenkor szára és meleg a szutyak. Figyeljük meg állataink ürüléseit is, mert a nem rendes ürülék is valamely kezdődő betegségre mutat.

Vásárokon tartózkodjunk sovány állatok vásárlásától, mert a lesoványodott, leromlott állat mindig gyanus.

Ha állatot vásárolunk vizsgáljuk meg annak összes szerveit külön-külön részletesen. Tegyük vizsgálat tárgyává az állat bőrét, szőrözetét, lélegző szerveit, hőelosztódását, tenyészállatoknál nagy gondot fordítva azok ivari részeire is. Nézzük meg szemeit, fülét, orrából nincs-e valamely kifolyás? Csak akkor vegyük meg az állatot, ha minden szervét egészségesnek találjuk. Ha pedig meglévő állatainkon fedezzük fel a betegség lecsekélyebb jeleit, azonnal forduljunk állatorvoshoz, miáltal a rögtöni orvoslás sikerét biztosithatjuk és az esetleges járványos betegség elterjedését megakadályozhatjuk, ily módon sok veszödségtől és érzékeny károktól szabadulunk meg.

Midennemü állategészségügyi kérdésben készséggel ad felvilágositást a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara állategészségvédelmi irodája, Debrecen, Hunyady-utca 10. sz. Levélbeli kérdésekre válaszbélyeg ellenében postafordultával válaszol.

Határszéli gazdasági értekezlet.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerületének a trianoni határ mentén fekvő részein lakó gazdaközönség sulyos és szomoru helyzetét állandóan figyelemmel kisérte és igyekezett azon segiteni. — Most március 8-án Debrecenben határszéli gazdasági értekezletet tartott a Mezőgazdasági Kamara, amelyen Keletmagyarország négy határszéli vármegyéjéből sokan gyülekeztek össze, s amelyen minságtalanul megvont trianoni határvonalak által okoden vonatkozásban megbeszélésre kerültek az igazzott válságos gazdasági helyzet, a határszéli lakosság sok sulyos sérelme és fájdalmas panasza.

A határszéli értekezleten dr. Czeglédy Mihály m. kir. gazdasági főtanácsos, mezőgazdasági kamarai alelnök elnökölt, a földmivelésügyi minisztert Gajdácsy Jenő gazdasági főtanácsos, m. kir. gazdasági főfelügyelő, a kereskedelemügyi minisztert Kintzig Ferenc m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelő képviselte az értekezleten, melyen jelen voltak a megyék küldöttei, a debreceni, Hajdu, Szabolcs és Szatmár megyei m. kir. gazdasági felügyelőségek, a m. kir. államvasutak, a m. kir. postaigazgatóság, a m. kir. vámőrkerületi parancsnokság képviselői, valamint a határszéli megyék gazdatársadalmának számos tagja, a Magyar Gazdaszövetség és a kamarái kerületbeli többi gazdasági egyesület küldöttei.

Dr. Czeglédy Mihály elnök üdvözölte a megjelenteket s közölte a kormányelnöknek az értekezlet iránt Hadházy Zsigmond főispán utján bejelentett érdeklődését, majd a határszéli értekezlet összehivá ának célját ismertette.

Dr. Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató vázolta a határmenti terület és lakosság mostoha helyzetét és ismertette a Tiszántuli Mezőgazdasági

---

a férfit s a következő pillanatban egy az almáriumon felejtett kést pillantott meg.

Egy pillanat s a felaljzott férfi megállott, mint aki rohantában egy mélységes szakadék széléhez ér s jobb karjához kapott. A kés pedig tompa zuhanással esett a szőnyegtelen padlóra.

— Hát ennyire vagyunk!? Vesszetek hát mindannyian! — tombolt valóságos őrületi dühében a férfi és a következő pillanatban becsapta maga után a szoba ajtaját.

Kevéssel később már Magyarlapád felé vágtatott.

*

Erzsébet a kiállott izgalmaktól ziháló kebellel még, de elégedetten nézett a mindinkább távolodó lovas után az ablakon keresztül. És lelke megnyugodott... odarögződött a házakon tuli szürkeséghez, szeme keresték a távolban őt, őt a szerelmest. Lelke hozzátapadt annak lelkéhez és érezte, hogy helyesen cselekedett.

Szerelmes és megrémült kis szive dobogását még nem tudta elcsititani, de a rémület helyébe lassankint a megelégedettség lépett s csakhamar olyanná lett előtte az előző óra gyötrelme, mint egy rossz álom. Megigazitotta dus haját s ujra kitekintett az ablakon. Szive megdobbant az örömtől, egy közeledő lovast látott.

— Ez ő, ez ő! — ujongott szinte hangosan. — Ismerem lova járását! — és azzal kirohant a szobából, senkivel, semmivel nem törődve. Alig ugrott le az utolsó lépcsőfokról, Balázs István ott állott előtte, egy cselédnek adva át lovát. És első felszakadt örömében a leány nem is gondolt arra, hogy Balázs István még nem volt náluk; ha jön, akkor a kertek alá kerül, ő pedig a toronyablakból kémleli megérkeztét.

De nem ugy Bocsárd Géza uram, ki szintén akkor került a szerelmesek elé. Előbb az ellenségre meresztett értetlenül nagy szemeket tetőtől-talpig, azután pedig leányát mérte végig. A bizalmasságukon megütközve, meglepetésében nem tudott hová lenni, de segitségére sietett csakhamar az ifju.

— Csodálkozik Bocsárd uram, hogy engem itt lát, még pedig Erzsébettel egyetemben... Sok lenne a beszéd, de mégis kell mondanom valamit, de nem itt, mert fontos az, amit mondandó vagyok.

Bocsárd Géza uram egymásután sokszor megkörülte a torkát, mig végre kinyögte.

— De nekem nem öcsém. Nekünk nincs mit egymással beszélnünk.

— De atyám! — remegett fel Erzsébet hangja.

— Mit atyám!... Még te is beleszólsz a dolgomba, leány!... Tüstént menj a házba s ne légy minden lében kanál.

Erzsébet nem bosszankodott a megtiszteltetésen, de a máskor oly engedelmes leány meg sem mozdult.

— Ne zugolódjon Bocsárd uram! Nincs vesztegetni való időnk...

— Nekem sincs... éppen azért...

(Folytatjuk.)

Kamara eddigi ezirányu akcióit és törekvéseit a határmenti gazdaközönség helyzetének megjavitása érdekében.

Gulácsy Dezső beregmegyei földbirtokos részletes adatok felsorolása mellett alapos előadásban ismertette a határszéli lakosság reményteln gazdasági helyzetét, méltánytalan sérelmeit és keserü panaszait. Felhivta az értekezlet figyelmét arra, hogy a végek magyarsága a jelen állapotok fentartása mellett biztosan halad a teljes elszegényedés, az anyagi és erkölcsi elzüllés felé.

Majd dr. Rács Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató felolvasta a részletes előtanulmányok alapján összeállitott határozati javaslatokat, melyek részletesen előtárják a határszéli területek lakosságának közlekedési, tehát vasuti, posta- és közuti határforgalmi és vizügyi sérelmeit és kivánalmait, továbbá a vizügyi, illetve ármentesitési ügyek iránti kivánalmait, az adózás terén a rendkivüli helyzet méltánylására irányuló kivánalmat, az átszelt birtokokon gazdálkodás zavartalanságának, a régi forgalmi piacok akadálytalan felkeresésének biztositását és lehetővé tételét célzó rendelkezések sürgős reviziója iránti kivánalmakat.

A határozati javaslatokhoz hozzászóltak: dr. Baka László Béla uszkai földbirtokos, aki szintén adatokat sorolt fel a határmenti élet visszásságaiból és az ottani tarthatatlan állapotokat vázolja, kérve a sérelmek orvoslását; majd a keresk. miniszter és a földmivelésügyi miniszter képviselői, a magyar államvasutak, a m. kir. postaigazgatóság képviselője, továbbá egyik ármentesitő társulat igazgató-főmérnöke, Szatmármegye főjegyzője, Balogh Tihamér biharmegyei, Uray Jenő szatmármegyei birtokosok, Bóbita János szatmármegyei gazdasági felügyelő, dr. Tö'gyes István, a Magyar Gazdaszövetség kiküldötte stb.

Az értekezlet a határozati javaslatot, a felszólalók javaslataival kiegészitve, egészében elfogadta, amelyet a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a kormány elé terjeszt és az abban foglalt kivánalmak megvalósulása érdekében országos akciót indit.

VILÁGFOLYÁSA

Duca oláh külügyminiszter támadása. — A genfi népszövetségi tanácskozások. — A német elnökválasztás. — A szerb szkupstina ülésezik. — Politikai gyilkosság Szófiában. — Merénylet Bécsben. — Kurdisztáni felkelés.

Az oláh kormány kivándorlási botránya nagy port vert fel és visszhangja még ma sem dőlt el teljesen. Az oláh kamarában erdélyi oláh képviselők támadást intéztek az oláh kormány ellen, mert egy kivándorlási ügynök Erdélyből kivándorlókat csábitott ki Braziliába, a kiket ott rabszolgasorsra juttatva, minden támogatástól megfosztva, elhagyott. Kiderült, hogy az erdélyi kivándorlók utlevelét különös jellel látták el és ezeknek további sorsával az oláh konzulok nem törődtek, hanem pokoli sorsukra bizták. Mikor ezek a nagyszabásu kivándorlási visszaélések kiderültek és birói eljárás indult meg a kivándorlási ügynök ellen, az oláh kormány egyszerüen utlevelet adott neki és elősegitette megszökését. A kamarában az oláh képviselők támadására Duca oláh külügyminiszter kijelentette, hogy a kérdéses ügyben szereplő kivándorlási ügynök nemzeti érdekből cselekedett, mert csak székelyeket és magyarokat szállitott Braziliába, akik pedig idegenek lévén, ez oknál fogva hagyta cserben őket az oláh kormány. Az oláh külügyminiszter igy elárulta magát és kiderült, hogy a kormány az Erdélyben született és évszázadok óta ott lakozó ősi népességet, mely most mint magyar kisebbség szerepel saját hazájában. Erdélyben, idegeneknek tartja. Nemcsak a magyar, hanem a külföldi sajtó is méltányolta ezt és Szterényi Tibor magyar külügyminiszter felszólalt a magyar képviselőházban, kijelentvén, hogy ezt az ügyet a genfi népszövetség elé kivánja terjeszteni. A magyar külügyminiszter kijelentésére Duca oláh külügyminiszter a kamarában és a szenátusban sietett válaszolni. Az oláh kamarában kijelentette, hogy a magyar külügyminiszter beszéde nem alkalmas arra, hogy a szomszédos jóviszonyt fentartsa. A szenátusban pedig birálat alá vette a magyar költségvetést, azt állitván, hogy a hadsereg, a csendőrség és rendőrség költségei felülmulják aránylagosan az oláh költségvetés hasonló tételeit. Az oláh külügyminiszter ezzel a kijelentésével belekavatkozott Magyarország belső ügyeibe, ami nagy megütközést és világszerte feltünést keltett. De ettől eltekintve, valótlanság is az oláh külügyminiszter állitása, mert hiszen az oláhoknál katonakötelezettség van és igy a hadsereg nem kerül pénzbe, mig nálunk Magyarországon zsoldos katonaság van, melynek minden egyes tagját fizetni kell.

Genfben hétfőn kezdte meg tanácskozásait a népszövetségi tanács. Tárgyalásokon Chamberlain angol külügyminiszter elnökölt, aki Genfbe utaztával előbb Herriot francia és Macdonald akkori angol miniszterelnök közösen szerkesztettek meg. Ebben a szerződésben Anglia kötelezettséget vállalt arra, hogy hajóhadát a népszövetség rendelkezésére bocsátja a népszövetségi határozatok keresztülviteléra. Mivel Angliának és gyarmatainak különleges helyzete nem engedi meg az ilyen kötelezettségek elvállalását, az angol közvélemény általános felzudulása nagyban hozzájárult Macdonald bukásához. A jelenlegi konzervativ angol kormány nem hajlandó ennek a garanciális szerződésnek az aláirására és igy ez a szerződés máris elintézettnek tekinthető. Ehelyett a szerződés helyett Németország a maga részéről fog felajánlani olyan garanciákat, melyek Franciaország biztonságát szolgálják és máris megállapitható, hogy Anglia méltányolja az erre vonatkozó német javaslatot.

Németországban részleges vasutassztrájk van. A munkások béremelést követelnek, de a kormány nem hajlandó teljesiteni a követeléseket, mert ezzel ujabb drágulási folyamatot inditanak meg. A német elnökválasztást március 29-re tüzték ki. Az elnök megválasztásáig az elnöki teendők ellátásával Simmons birodalmi főtörvényszéki elnököt bizták meg, aki egyszersmind a középpártoknak elnökjelöltje is. A nemzeti pártok Jarres volt belügyminisztert jelölik a birodalmi elnökségre. Most már bizonyos, hogy Luther dr. kancellár nem jelölteti magát az elnökségre és igy az előbb emlitett két jelölttel szemben még a kommunisták jelöltje fog szerepelni, akinek azonban megválasztása semmiféle esélye sincsen.

A szerb szkupstina az uj választások után vasárnap ült össze és mindjárt az első ülésen nagy botrányokra került sor. Az elnöklő korelnök megnyitó beszédében megbélyegezte a választásokon megnyilvánult erőszakoskodásokat és a jelenlegi szkupstinát zsandár-parlamentnek mondotta. Azután az ellenzék nagy lármát csapott, majd testületileg kivonult a teremből és nem hajlandó az üléseken résztvenni. A kormány viszont az összes Radics-párti mandátumokat meg akarja semmisiteni.

Bulgáriában ismét politikai gyilkosság történt. Pénteken éjjel Szófiában agyonlőtték Sztojanov Harrakamb kommunista képviselőt. Gyilkosa egy macedóniai fiatalember volt, akit a hatóságok elfogtak.

Bécsben egy Rostock nevü fiatalember revolverlövésekkel agyonlőtte Bettauer Hugó nevü irót, aki erkölcstelen regényeket irt. A fiatalember kijelentette, hogy kortársait meg akarta menteni ettől a szemnyes irótól.

A kurdisztáni felkelők elszánt kisérletet tettek Diarbekir elfoglalására. Heves ütközet fejlődött ki és csak 12 órás harc után sikerült a felkelőket visszaverni. A támadók főerejét 5000 emberre becsülik.

Görögországban vasutasszrájk van.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

MÁRCIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
16 Hétfő	Geréb pk. ††	Henriette	A hét elején a nap 6 óra 13 perckor kél és 6 óra 06 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 02 perckor kél és 6 óra 14 perckor nyugszik.
17 Kedd	Patrik ††	Gertrud	
18 Szerda	Sándor pk.††	Sándor	
19 Csütörtök	József ††	József	
20 Péntek	B. Cs. Mór ††	Hubert	
21 Szombat	Benedek ††	Benedek	
22 Vasárnap	D4 Laetare	D4 Oktávián	

Hegyeshalmy Lajos temetése. Március 9-én, hétfőn délután temették el Hegyeshalmy Lajos nemzetgyülési képviselő, volt kereskedelemügyi minisztert a kerepesi temető halottasházából. A temetésen az elhunyt hozzátartozóin kivül igen sokan jelentek meg a politikai, gazdasági és társadalmi élet előkelőségei közül. A gyászszertartást Ernszt Sándor pápai prelátus, nemzetgyülési képviselő végezte fényes papi segédlettel. A holttestnek a halottasházban való beszentelése után a MÁV északi főmühely Törekvés dalárdája énekelt gyászdalokat, majd a koporsót föltették a gyászkocsira, amely előtt két koszoruskocsi haladt és a hatalmas menet megindult a Hegyeshalmy-család kriptája felé. A sirnál Ernszt Sándor mondott gyászbeszédet, melyben kiemelte, hogy az elhunytban az ország egyik legderekabb emberét vesztette el, aki példát adott a kötelességteljesitésben, a becsületben és a hüségben. Utána Huszár Károly a nemzetgyülés nevében mondott bucsubeszédet. Az elköltözött — mondotta többek között — disze volt a magyar közéletnek. Egész pályáján mindenkor a köznek szolgálója volt. Látta őt, mint tisztviselőt és csak azt kivánja, hogy minden tisztviselő olyan hü legyen, mint Hegyeshalmy. Tiszta fejnek, tiszta szivnek és tiszta kéznek az embere volt minden gondolatával és cselekedetével. Egyetlen vigaszunk, amikor bucsuzunk tőle, hogy azt, ami kiváló volt benne, ami példaadás, buzditás volt egyéniségében, azt földbe temetni nem lehet. Az erkölcs, a hazafiság nem kerül kriptába soha, tovább él és müködik a nemzet javára. Ezután Czettler Jenő, a keresztény nemzeti gazd. párt, majd báró Wimmersperg Frigyes államtitkár, a kereskedelemügyi minisztérium tisztikara és Darányi Kálmán főispán, Győr vármegye és város lakossága nevében bucsuztatták az elhunytat. Végül a Törekvés dalárda gyászdalai után a koporsót lebocsátották a sirba. — A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság igazgatósága Hegyeshalmy Lajos dr., a vállalat igazgatósági tagjának elhunyta alkalmából március 8-án, vasárnap délben rendkivüli ülést tartott Sipőcz Jenő dr. polgármester elnöklésével. Az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Hegyeshalmy Lajos dr. érdemeiről s különös megindultsággal emelte ki, hogy az elhunyt március 6-án résztvett az igazgatóságnak késő éjjelig tartott ülésén s néhány óra mulva érte őt a halál. Az igazgatóság Hegyeshalmy Lajos temetésén testületileg vett részt, a ravatalra koszorut helyezett és a gyászoló családhoz részvétiratot intézett.

∞

Ötvenmilliós könyvadomány falusi egyleteknek. A Faluszövetség az elmult két hónapban 30 millió korona értékü könyvadományt osztott szét a legsikeresebb tevékenységet kifejtő falusi egyesületek, körök között s e mozgalom nagy erkölcsi sikerétől mindig ösztönözve, most további 200 millió korona értékü ismeretterjesztő könyvet, mükedvelők számára való szindarabot oszt szét pályázat utján oly falusi olvasó és gazdakörök, ifjusági és leventeegyletek stb. között, amelyek a szövetségtől kapott kérdőiven eddigi munkásságuk adatait és jövőbeni müködésük programmját közli. A könyvadományok tulnyomó része 200 ezer korona értékü lesz, de a legkiválóbb eredményt felmutató néhány egylet egy-két millió korona értékü nagyobb könyvsorozathoz fog jutni. De mindenesetre a nemes verseny sok száz falusi egyesületet fokozottabb tevékenységre, céltudatosabb kulturmunkára fog serkenteni. Kérdőiveket a Falu Országos Földmives Szövetségtől lehet kérni. (Budapest, VIII., Vass ucca 19.)

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdaközönség figyelmét az elmult évben tartott tengeritermelési versenyen oly kitünően bevált aranysárga lófogu tengerire. Ezen nemesitett tengerifélesége ugyanis nemcsak bő termésével, hanem korai érés idejével is egyike alföldi gazdálkodási viszonyaink közt a legmegfelelőbb tengeri fajtáknak. Ajánlja a Kamara, hogy bárha nemesitési felárral drágábban is, de törekedjenek gazdatársaink eredeti nemesitett tengeri vetőmagot szerezni, mert az utántermelt tengeri, vetőmagul beszerzésénél csalódás érheti őket. A Kamara az eredeti nemesitett vetőmag beszerzését szivesen elősegiti tyeljesen dijtalanul, azoknak, akik ezért a Kamaránál jelentkezenek. A nemesitett tengeri árára és a beszerzés módjaira tájékoztatást ad a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Debrecen, Hunyadi ucca 10. Irásbeli megkeresés esetén válaszbélyeges boriték küldendő be.

Jelentkezések a debreceni tenyész- és haszonjuh-vásárra. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Debrecenben folyó évi május hó 10-én kezdődő országos haszonjuh-állatvásárra, akik állataikkal a vásáron részt akarnak venni, jelentkezéseiket mielőbb küldjék be a Kamarához (Debrecen, Hunyadi ucca 10. szám). A vásárra tenyészjuhok, hizott ürük és juhászkutyák is bejelenthetők. A vásár területén próbanyirásokat, továbbá próbafejések utján tejelőversenyt is rendez a Kamara. Akik anyajuhaikkal a tejelőversenyen is részt akarnak venni, ezen szándékukat, valamint juhaik ellési idejét is a rendezőbizottsággal közöljék. A tenyészállat- és hizott ürüvásárról katalógus is készül, amelybe a tenyészet ismertetése is felvehető a bejelentők óhaja szerint. A vásárra vasuton szállitandó állatok fuvardijkedvezményben részesülnek.

Mezőgazdasági munkásközvetités. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdatársadalom és a mezőgazdasági munkásság figyelmét a m. kir. Földmivelésügyi Miniszter fenhatósága alatt müködő Országos Mezőgazdasági Munkásközvetitő Központi Iroda (Budapest, Földmivelésügyi Minisztérium) müködésére, mely intézmény teljesen dijtalanul, állami közvetitéssel látja el mezőgazdasági munkásokkal a gazdaságokat s viszont szerez munkaalkalmat a gazdasági munkásságnak. Tekintettel a tavaszi munkaidény beállására, valamint arra, hogy a munkanélküliség leküzdése elsőrendü szociális és állami érdek, felhivja a Kamara a gazdaközönséget, hogy ezen állami közvetitést minden esetben, amikor munkásszükséglete helyben fedezve nincs, vegye igénybe, a gazdasági munkásságot pedig arra, hogy helyi vagy környékbeli munkaalkalom hiányában közvetlenül fentnevezett intézményhez forduljon. Kéthetenkint a munkásközvetitő iroda kimutatásokat ad ki, melyek a munkaalkalmakat és ajánlkozó munkásságot feltüntetik. Ezen kimutatások március közepétől kezdődőleg a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatali helyiségében (Debrecen, Hunyadi ucca 10. szám) lesznek kifüggesztve s ott minden érdekelt által megtekinthetők.

Védjük a hasznos madarakat. A mezőgazdasági növények rovarellenségeit igen nagy mértékben pusztitják egyes madarak, melyeket épen ezért mezőgazdaságilag hasznos madaraknak nevezünk. Ezen madarak védelmét földmivelésügyi miniszteri rendelet biztositja s a törvényhatóságoknak ennek érdekében megteendő intézkedéseket ir elő. Tekintettel azon nagy mezőgazdasági érdekre, mely e réven a hasznos madarak védelméhez füződik, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdatársadalom figyelmét,

hogy a fészekrombolásokat és a madarak tojásainak kiszedését akadályozza meg s ha a szükség ugy kivánja, az illetékes helyi hatóság utján jelentse fel a fészekrombolókat és tojástolvajokat, hogy ellenük a kihágási eljárás folyamatba helyezhető legyen.

Burgonyarák és koloradó bogár ellen. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesülettel közösen összehivott és Nyiregyházán február 21-én megtartott burgonyatermelési értekezletének határozatából felterjesztéssel fordult a földmivelésügyi miniszterhez és kérte, hogy a burgonya vetőgumó importot fokozott vizsgálatnak és ellenőrzésnek vesse alá, különös figyelemmel a burgonyarákbetegségre és a koloradó bogárra. A burgonyarák ugyanis már Németországban pusztit, a koloradó-bogár pedig Franciaországban lépett fel nagy mértékben s igy a behurcolás csak a legszigorubb ellenőrzéssel lesz elkerülhető. Rámutatott felterjesztésében a Kamara arra is, hogy burgonyatermeelésünknek ezen növényi, illetőleg állati kártevőktől való mentessége nemcsak önmagában véve, hanem azért is végtelenül fontos, mert burgonyatermelésünknek helyes irányba fejlesztése esetén ezen mentesség a burgonyavetőgumó export lehetőségét is nagy mértékben elősegitené.

Őszi vetések fejtrágyázása. A tél folyamán megyyensült avagy eredetileg is ritkán kelt, gyengén bokrosodott, vagy valamely kártevőtől szenvedett őszi vetések felsegitésére a nitrogén, chilisalétrom fejtrágya kiválóan alkalmas. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdaközönség figyelmét a vetések felsegitésének ezen lehetőségére s érdeklődőknek az utmutatást megadja, irásbeli megkeresés esetén azonban válaszbélyeges boriték beküldését kéri.

Tenyészbikavásár Szombathelyen. A Vasmegyei Gazdasági Egyesület a szokásos tavaszi tenyészbikavásárt ez évben is meg fogja tartani, még pedig április első napjaiban. Már most felhivja a gazdákat, hogy a vásárra felhajtani szándékolt bikáikat vagy személyesen vagy levél utján jelentsék be az egyesület titkári hivatalánál. Bejelenthetők legkésőbb március elején, egy és negyedéves kort már betöltött, de még két éves kort el nem ért tenyészbikák. Minden darab bika után a bejelentéskor 30 ezer koronát tartozik a tulajdonos fizetni az egyesület pénztárába vizsgálati, illetőleg szemledij cimén. A bikaszemléket márciusban fogja az egyesület megtartani.

Juhtartók figyelmébe. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a juhászattal foglalkozó gazdatársadalom figyelmét, hogy május hóban Debrecenben rendezendő országos juhtenyésztési kiállitásra küldjenek be minél több juhászati felszerelést, ami a Tiszántulon a juhászatban jelenleg használatos, vagy csak a multban használatos volt. Mindazon tárgyak, régi emlékek, melyek a juhászattal valamely vonatkozásban állanak, vagy eredetükkel a juhászatra visszavezethetők, juhászattörténeti csoportunkban fontosak volnának közérdekből. Kiállitható és árusitható is minden háziipari juhászati termék, kiállitási tárgyak bejelentése folyamatban van és minden érdeklődésre készséggel ad felvilágositást a Kamarahivatal (Debrecen, Hunyadi ucca 10.)

Ragályos bőrbetegségek elterjedésének meggátlása állatállományunkban. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara azon főleg országos vásárok alkalmával tapasztalható körülményre tekintettel, hogy állatállományunk nagymértékben fertőzött ragályos bőrbetegségekkel, mely betegségeket a közös legelőre kihajtáskor az addig egészséges állatok között is elterjesztik, felterjesztéssel fordult a földmivelésügyi miniszter ur őnagyméltóságához, melyben oly rendelet sürgős kibocsátását kérte, mely szerint legelőre kihajtás előtt e sulyos baj elháritásáért állatállományunk állatorvosi vizsgálatnak vétessék alá s csak azok legyenek a legelőre kihajthatók, melyek tulajdonosai állatorvosi bizonyitvánnyal igazolják állataik egészségességét. Az ilyen betegségben szenvedő állatok a viszketegség miatt állandóan nyugtalanok, rosszul értékesitik a takarmányt és főleg fiatal állatok fejlődésükben visszamaradnak. Igen nagy jelentősége van tehát ezen kért rendelet megjelenésének, mert ily módon volna legalkalmasabban megoldva ezen kellemetlen, lassan gyógyuló és emberre is ragályos betegség elterjedése elleni védekezés.

Vác, Nagysarló, Komárom...

Irta: Vitéz BETHLENFALVY GYULA ny. ezredes, székkapitány.

Az isaszegi vereség után Windischgrätz abban a hiszemben, hogy hadseregünk a fővárost akarja kézrekeriteni, erejét a főváros körül összpontositva, egy hadosztályt Götz tábornok parancsnoksága alatt Vácra küldött. A Komárom felmentésére induló magyar hadsereg, Damjanics hadteste, április 10-én megtámadta az osztrák hadosztályt. Az eredeti terv szerint Damjanichnak arcban, Klapkának pedig hátban kellett volna támadnia; felderitetlen azonban, hogy Klapka késett-e a támadással, vagy pedig Damjanichot ragadta el hősi heve és a megállapitott idő előtt kezdte el a támadást, — elég az hozzá, hogy a váci győzelmet Damjanich páratlan vitézségü hőstette vivta ki. Az osztrákok a város déli oldalán lévő Gombás-patak vonalát és a Hétkápolna melletti dombokat szállották meg. Legélénkebb volt a harc az állásnak kulcspontja, a Gombás-patak hidja körül, amelyet az osztrákok golyó- és kartácszáporral árasztottak el. Több sikertelen roham után Damjanich a lengyel légiót küldi a hid ellen és midőn ez sem boldogul, előrendeli hadtestének legvitézebb, a vitézségebn egymás közt versengő három zászlóalját, a harmadik és kilencedik pirossapkás és az egri Vaza-ezred harmadik zászlóalját. Rohamoszlopokba alakulva, szuronyszegezve, halálmegvetéssel, »Éljen a haza!« felkiáltással rohannak vitéz honvédeink a Gombás-patak hidjára, elől a harmadik zászlóalj vitéz parancsnoka, Földváry Károly alezredes lóháton. A hidon utcákat vág az osztrákok golyó- és kartácszápora, Földváry alezredes alól kilövik a lovat, másik lóra ül, ezt is kilövik. Ekkor megragadja a zászlót és gyalog vezeti a rohamot. Orültten, kétségbeesve tüzelnek az osztrák tüzérek, de a mieink minden ágyudörgésre »Éljen a haza!« kiáltással felelnek és a tüzzel és vassal elárasztott hidon keresztültörnek és szuronnyal kergetik az osztrákokat. Az ellenség legerősebb pontját elveszitve és Klapka hadtestét a szőlőhegyekben feltünni látván, hogy be ne keritessék, a városba menekül és itt kisérti meg az ellenállást, de az uccai harcban vitéz honvédeink elől hamarosan menekülnek; maga a harcot vezető Götz osztrák tábornok ez uccai harcban halálos sebével, katonáitól gyáván elhagyatva, fogságunkba esett és a leggondosabb ápolás ellenére sulyos sebében meghalt. Számos hadifogoly, ágyu, egy hidszertár és a Dunán többezer mérő gabona lett a hadizsákmány. A nap hősei között első helyen Földváry Károly alezredes állott, kinek hősiességét Görgey fővezér megdicsérvén, megigérte, hogy elveszitett két lova helyett az államtól két jó lóval való megajándékozását fogja kérelmezni.

— Talyigás-lovat neki, — vágott közbe Damjanich, — ugyis kilövik alóla.

— Akármilyen legyen, csak a tüzbe vigyen! — fejezte be a hős Földváry.

Megemlékeztünk a magyar vitézségről, most megemlékezünk még a magyar lovagiasság nemes jelleméről. Görgey fővezér az elesett Götz osztrák tábornokot a legnagyobb katonai disszel temettette el. A három vitéz zászlóalj kérte a fővezért, hogy a gyászkiséretet ők képezhessék és ugyanaz a három vitéz zászlóalj, amely Götz tábornok hatalmát összetörte, kisérte őt ki utolsó utjára és ugyanazok a vitéz honvédek, akiknek golyójától az uccai harcban Götz tábornok elesett, adták meg az ellenséges hős sirja fölött a katonai bucsuüdvlövést.

*

Szabadságharcunk legvéresebb csatája. Vácról Komárom felmentése céljából a Duna balpartján előnyomuló hadseregünknek az osztrákok Nagysarlónál állták utját.

Első és harmadik hadtestünk április 19-én megtámadta az osztrákokat, a Kazinczy- és Wisóczky-osztályok magát Nagysarlót a középen, Desewffy- és Dipold-osztályak a jobbszárnyon a nagysarlói erdőt támadták meg, mig Nagy Sándor a balszárnyon, Nagymátus felé nyomult elő a lovassággal. A nagysarlói csata a szuronyok véres harca volt; felülmulhatatlan vitézségü és a szuronyt kitünően kezelő honvédeink azon elvből kiindulva, hogy: »A golyó balga fickó és csak a szurony a hős«, a lassu töltéssel járó tüzeléssel nem pazarolta az időt, hanem az egész vonalon szuronnyal támadva, az ellenséges ágyutüzzel szemben szakadatlan »Éljen a haza!« felkiáltással betörtek az erdőbe és Nagysarlóba és itten rendkivül véres uccai harc keletkezett. Minden házat, minden udvart és sövényt külön kellett megvivni és dacára annak, hogy Nagysarlót a legjobb osztrák ezredek védték, egy órai harc után a lángokban álló Nagysarló vitéz honvédeink kezében volt. Az utcákat, udvarokat és házak belsejét a véres harc áldozatai, a fehérkabátos osztrák katonák tetemei boritották. Wohlgemut tábornok, miután csapatát vitéz honvédeink a nagysarlói erdőből is kiverték, a Nagysarló mögötti magaslatokra vonult, itt szándékozván a további ellenállást kifejteni. Damjanich szokott erélyével azonnal megtámadta a magaslatokat, de Wohlgemut látva, hogy hetedik hadtestünk is átkelt a Garam-folyón, a Damjanich-támadást be sem várva, Málas és Cseke irányában csapataival futva menekült. Itt meg kell emlékeznünk egy vitéz honvédtisztünkről, Voigt tüzérfőhadnagy ütegparancsnokról. Az ellenség üldözése közben a jobbszárnyunkon parancsnokló Guyon tábornok az oldalában lévő hölvényi erdőt fél zászlóaljjal figyeltette meg, honvédeink azonban a nagy lelkesedésben a megfigyelést hanyagul teljesitették és igy történt, hogy a Wohlgemut balszárnyát képező csapatok a hölvényi erdőben figyelmetlen honvédeinket meglepték, visszanyomták és üldöző csapatainkat jobboldalba és hátba támadták. Voigt tüzérfőhadnagy addig is, mig segitség érkezik, nem törődve a nagy veszteséggel, ütegével 200 lépésre az osztrák gyalogság elé vágtat és erős kartácstüzzel megfutamitja. Ekkor azonban egy osztrák üteg vonul fel és ujra veszélyezteti a helyzetet. Voigt főhadnagy, annak ellenére, hogy már csak egyetlen egy kartácstölténye volt, — de mert bátraké a szerencse, — rögtön felmozdonyoz, az osztrák üteg elé 150 lépésre vágtat és kilőve egyetlen és utolsó kartácsát, az osztrákokat pánik szállja meg, két ágyu és két lőszerkocsi visszahagyásával menekülnek. Voigt saját töltényükkel üldözi őket. Sajnos, ennek a vitéz tüzértisztünknek a váci második csatában orosz gránát oltotta ki hősi életét. Délután 5 óra tájban már a Nagysarlónál kivivott fényes győzelem dicsősége a hazát szakadatlanul lelkesen éltető vitéz honvédeink szuronyainak fényén csillogott.

*

A nagysarlói fényes győzelem után hadaink bevonultak Komáromba; Wohlgemut pedig megvert seregével a Vág mögé, Sellyére menekült. Hadvezetőségünk most Komáromot a Csallóköz és a Duna jobb partjáról ostromzároló osztrákokat azon célból szándékozott megtámadni, hogy őket elkergesse, nagyszámu ostromszereiket zsákmányul vegye. Öt dandárunk április 25-én éjfélkor kezdi meg az átkelést a Duna jobb partjára, Kiss Pál dandára a homokdombokon volt sáncokat minden lövés nélkül szuronnyal veszi meg. Schultz dandára az ujszőnyi sáncokból második rohammal veri ki az osztrákokat; most mindketten a monostori erődökre támadnak, de az osztrákok itt sem tudnak helyt állani és sáncról-sáncra hátrálva, végül Ács felé futottak. Dipold dandára pedig az ószőnyi erődítményt kézbe véve, három órai harc után az összes Duna jobbparti erődítmények vitéz honvédeink kezére jutottak. Ezek után, a kifejlődésre elég tér állván rendelkezésre, hadseregünk megkezdi a támadást. Jobbszárnyunk Monostoron és az ácsi uton, középünk Harkály felé, balszárnyunk a mócsai uton, összes lovasságunk a közép mögött. Erőnk zöme a középen és jobb szárnyon nyugodott. A harc leggyengébb balszárnyunkon kezdődött, mely azonban támogatva Csillag erődünk lövegeitől, vitézül helyt állott. A középen Damjanichnak a szolnoki, hatvani, tápióbicskei, isaszegi, váci, nagysarlói fényes eredményü harcokból győzelmesen kikerült páratlan vitézségü zászlóaljai, szokott erélyel, feltartóztathatlanul törnek előre és a császáriakat Harkályból Csémre, onnét pedig Mocsárra nyomják vissza. A leghevesebb volt a harc jobbszárnyunkon, ahol az osztrákok zöme, az ácsi erdő védelme alatt, szivós ellenállást fejtett ki. Igy hullámzott az erdei harc órákig, amidőn Görgey végre összeszedi jobb szárnyunk összes erejét és oly erélyel támad a császáriakra, hogy azok futva menekülnek Ács felé. A hadizsákmány foglyokban és hadiszerekben nagyon jelentékeny volt. Hadseregünknek utja Tiszafüredtől Komáromig a szakadatlan győzelem diadalutja volt.

*

A komáromi ütközettel szabadságharcunk 1849-iki tavaszi hadjáratnak szakadatlan győzelmes sorozata befejezést nyert. Az orosz hadak beözönlése, segitség nélküli teljes elhagyatottságuk feltartóztathatatlanul vezetett a vég felé. A zsarnokok kiütötték kezünkből az igazság fegyverét, de ebben a pokoli győzelemben erkölcsileg mégis ők lettek vesztesek. Hol vannak a zsarnokok nagy kijelentései? Hol van Windischgrätz »unbedingte Unterwerfung«-ja, hol van Paskievics herceg jelentése a cárhoz: »Magyarország Felséged lábainál fekszik« — hol vannak? — megsemmisültek! És mi lett a jutalma ennek a két nagyhatalomnak azért, hogy a mi igazságos, jogos szabadságharcunkat összetörte? A világ megvetése. A mi igazságos szabadságharcunk honvédseregének páratlan vitézséggel vivott fényes győzelmeit Branyiszkó, Kápolna, Szolnok, Arad, Nagyszeben, Szelindek, Vizakna, Piski, Szenttamás, Alibunár, Hatvan, Tápióbicske, Isaszeg, Vác, Nagysarló, Komárom, Budavár nevei, ugyszintén önfeláldozó hazaszeretetünkről tanuskodó aradi golgotánk dicsőségét, a világtörténelem tagjai, arany betükkel hirdetik örökidőkre.

Boruljanak le lélekben szabadságharcunk honvédhadseregének páratlan vitézsége és az aradi golgothának dicsősége előtt... Azután a mostani ifju honvéd hadseregünket, amely méltó utóda nagynevü ősének, öleljük forró szeretettel keblünkre, abban a csalhatatlan biztos tudatban: »Csak sast nemzenek a sasok!«

VITÉZI ÉLET

Vitézek a tenyészállatkiállitáson. Az Országos Vitézi Szék rendeletet intézett a megyei vitézi Székekhez, melyben a következőket tudatja:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (OMGE) február 21-én kelt átiratában, az általa folyó év március hó 21—22-én és 23-án Budapesten rendezendő gépkiállitással egybekötött országos tenyészállatkiállitásra a Vitézi Rendet meghivta.

Az OMGE évenként megrendezett tenyészállatkiállitásai állattenyésztésünk fejlődésének és mindenkori állapotának tiszta képét mutatják, látogatásuk tehát a haladni vágyó gazdatársadalomra nézve csak tanulságos és hasznos lehet. Mi sem természetesebb, mint az, hogy ezeket a szempontokat szem előtt tartva, az Országos Vitézi Szék is nagy örömmel látná, ha az a dicséretes érdeklődés, mellyel a vitézek a mezőgazdasági kultura minden minden megnyilvánulását kisérik, ezuttal sem maradna el s azok, akik tehetik, a kiállitáson megjelennének.

Azok a vitézek, akik akár egyedül, akár családtagjaikkal a kiállitást megnézni óhajtják és ebbeli szándékukat az OMGE titkári hivatalával (Budapest, IX., Köztelek-utca 8) közlik, utóbbitól postán egy olyan igazolványt kapnak, amely a vasuti pénztáraknál féláru menetjegy váltására jogosit. Ezek az igazolványok március 19—25-ig érvényesek s értük a Déli Vasuton utazóknak postaköltséggel együtt személyenként 19.000, a Máv.-on utazóknak 8000 koronát kell a titkári hivatalhoz előzetesen befizetni. Az igazolványt kérő levélben az indulási és érkezési állomások, valamint a vasutvonal (Máv. vagy Déli Vasut) félre nem érthető módon megnevezendők.

Minthogy az idő rövidsége miatt a vitézekkel a fentebbieket közölni igen nehéz, ezért forduljon minden érdeklődő vitéz sürgősen egyenesen az OMGE titkári hivatalához.

Mindenfelől.

A piros nadrág. A »nemzet napszámosai«-nak egyike, Szentpétery Zsigmond volt, a kitünő magyar színész. Akkoriban a magyar színészek nem éltek olyan vidáman, mint ma és nem játszottak olyan fényes szinházakban, mint most, de bizony a szivük magyar volt és szentségnek tekintették a hivatásukat, a nemzeti nyelv és müvészet ápolását.

Ebben az időben Szentpétery hozzájutott Székesfehérvárott egy piros nadrághoz. Az ott állomásozó dragonyosok őrnagyának nagyon tetszett Szentpétery játéka s gyakran szóbaállott az utcán Zsiga bácsival.

A mi Zsigánk ott állt a szinházas vendéglogadó előtt, — természetesen a vörös nadrágban, mert más nem volt. Azt kérdi az őrnagy: Was spielen Sie heute?« (Mit játszik ma?) — Felelet: »General.« — »General? Rothe hosen? Sehr brav.« (Generális? Piros nadrág? Igen derék.)

Másnap szintugy ott állt Zsiga. — »Nun was spielen Sie hute?« — kérdi az őrnagy. — »Admiral« — volt a felelet. — »Admiral? Rote Hosen? Sehr brav!«

Harmadizben is kérdi az őrnagy: »Schon wiederum rote Hosen?« (Megint piros nadrág?) »Was spielen sie heute?« De felelet helyett ekkor már könnye csordult a mi Szentpéterynknek.

*

Kutyák a háborukban. A mi kedves barátainknak, a kutyáknak, a mai modern hadászatban, a sebesült katonák felkutatásán kivül, már alig van valami szerepük, de az ókor hadvezérei nem egyszer alkalmazták őket nagy haszonnal. Márius, a hires római hadvezér például vercellai győzelme után (Kr. e. 101) kemény harcot folytatott a cimber nők ellen, akik férjeik eleste után, a szekérsáncok mögött még sokáig tartották magukat kutyáik segitségével.

A spanyolok Mexikó meghóditásánál vérebeket használtak a benszülöttek ellen. A középkorban a nagy hadi kutyák hátára hosszu késeket, égő anyaggal telt fazekakat erősitettek s ugy uszitották őket az ellenségre. A kutyák hegyes tőreikkel, égő fáklyáikkal és rémes ugatásukkal megriasztották az ellenség lovait, gazdáik aztán az igy megbomlott csatarendet egy-kettőre szétverték.

A legutóbbi hadjáratokban csak itt-ott használtak ebeket, leginkább az ellenség félrevezetése céljából. Igy a marokkói hadjáratok alatt a benszülöttek turbános kutyákat sétáltattak el a rejtekhelyeik előtt, hogy a félrevezetett spanyolokat tüzelésre ingereljék s igy azok hadállásait felfedezhessék.

Hasznos tudnivalók.

Kényes ló tisztogatása. A csiklandósság lehet örökölt ség is, de többnyire a lovat tisztitó cseléd hibájából ered. Némelyik állatgondozó ugyanis különösen a lónak a hasaaljját nem elég kiméletesen tisztogatja a kefével, hanem rányomja azt, olyan erővel, hogy az az állatnak fájdalmat okoz. Némelyik készakarva is ingerli a lovat s kedvét leli abban, ha az nyihog a tisztitás alatt, táncol, kirug s a fejével a hasa felé kapkod. Rendesen igy teszik a lovat csiklandóssá már csikó korában és később nagyon nehéz erről leszoktatni, különösen ha türelmetlenkedve, ezért a szokásáért ütik, verik. Az ilyen ló természetesen már előre is fél és ijedezik, ha a kefével és vakaróval hozzá közelednek.

Leghelyesebb, ha az ilyen lónak guzsbakötik az egyik első lábát s csak azután fognak hozzá a tisztogatásához. Három lábon állva, a ló nem tud rugni s igy az állattisztitót nem veszélyezteti. Ha a guzsbakötés megtörtént, gyöngéden tisztogassuk a lovat a kefével, különösen ha a csiklandós részekhez érünk.

Eleinte megpróbálhatjuk egy posztódarabbal kefe helyett, az nem csiklandozzza annyira a lovat, mint a kefe, különösen ha a kefe kopott, érdes vagy nem eléggé puhaszőrü. Ha aztán a ló már valamenynyire állja a tisztitást, áttérhetünk a szőrkeztyüvel való tisztogatásra, de ezt sem szabad tulságosan odaszoritani a lónak az érzékeny, csiklandós testrészeihez. Mikor a tisztogatást elvégeztük, vegyük ki a guzsból a ló lábát, azt gyengéden dörzsölgessük meg, simogassuk, veregessük meg a ló marját, nyakát és utána adjunk annak valami olyan takarmányt, amit jobban szeret.

Ha a ló érzi, hogy neki a tisztogatással fájdalmat nem okozunk, később hozzászokik a tisztogatás türéséhez, kivált mikor azt is tapasztalja, hogy ezért bizonyos kedvezésben részesül. Megpróbálhatja ugy is, hogy a guzs föltétele után nyáron állott vizzel, télen langyos vizzel, rongy segélyével gyöngéden megmossa a csiklandós részeket, aztán puha ronggyal gyöngéden szárazra törülgeti s ugy tisztogatja meg. Az állott vagy a langyos viz nem okoz idegenkedést a lónál, sőt annak jólesik, azt türni fogja és lassanként hozzászokik, hogy a tisztogatást nem ellenzi, sőt később a kefélést sem. Fődolog, hogy az ember a lóval gyöngéden bánjék, ne türelmetlenkedjék, még ha a ló ellenkezik is, mivel arra idő kell, mig az rájön, hogy az állatgondozó neki nem akar rosszat a tisztogatással.

Ha ezt a bánásmódot a csikókorban kezdjük, sohasem lesz a lovunk csiklandóssá, kivált ha a tisztogatást a tulságig nem visszük, mivel az agyonkefélt bőr hámlik, viszket és ekkor természetes, hogy az állatnak a tisztogatás fájdalmat okoz. A ló a legtanulékonyabb és a leggyöngédebb bánásmódot érdemlő háziállataink egyike, de a legérzékenyebb is. Minden szoktatás és betanitásnak a fő rendje a szelid bánásmód, a fokozatos szoktatás és az állatnak a jutalmazása, ami a jobb takarmány nyujtásával jár.

MEGHIVÓ.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmánya a folyó 1925. évi március hó 14. napján (szombaton) délelőtt 10½ órakor Kaposvárott, Somogy vármegye székházának jobboldali kis tanácskozótermében

választmányi ülést

tart, melyre t. Cimet, mint az igazgatóválasztmány tagját, ezennel tisztelettel meghivom és tekintettel a tárgysorozaton szereplő ügyek fontosságára, feltétlen megjelenését kérem.

Kaposvár, 1925. évi március hó 2. napján.

Gróf Hoyos Miksa, s. k., elnök.

Tárgysorozat:

1. Jelentés kamaránk 1924. évi munkásságáról.
2. Az 1924. évi zárszámadás bemutatása.
3. Az 1925. évi költségelőirányzat bemutatása.
4. A bonyhád-simmenthäli népies szarvasmarhatájfajtatenyésztés megalapozása.
5. Tengeri termelési verseny rendezése.
6. Pályadijak kitüzése a mezőgazdasági termelés egyes ágazatainak előmozditására.
7. Állásfoglalás az 1925. évi általános kereseti-, jövedelem- és vagyonadó tárgyában.
8. Kormányhatósági leiratok, társkamarák és társegyesületek megkeresései.
9. Folyó ügyek.
10. Inditványok.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Az a nagy krach, amely Amerikában a kenyérmagvak piacán lezajlott, Magyarországon abban nyilvánult meg, hogy március első hetének végén mintegy 30—40.000 koronás áresések állottak be. A világ legfontosabb gabonatőzsdéin az árutulajdonosok ugyan a legutóbbi időben magasabb árkövetelésekkel léptek fel, de minthogy a készletek ugy a világpiacokon, mint az árupiacokon a következő aratásig elégségesek, nem igen bizakodnak a szilárd irányzat tartósságában és éppen azért nem is honorálják a magasabb árköveteléseket. A malmok egyáltalán nem vásárolnak, ugy, hogy a piac jelenleg várakozó álláspontra helyezkedett. Az amerikai nagy krach nálunk pánikot egyáltalán nem keltett, a piac nyugodtan fogadta az áresést, mert ugyanis a spekulációs tételek nem voltak nagyok és a hazai malmok az argentinai buzakészleteiket még az áresés előtt sikerrel adták tovább külföldi, főleg cseh cégeknek. Ugy, hogy az amerikai buzaspekuláció letörésekor a magyar piacot vérveszteségek nem érték.

A buza- és a lisztkivitel továbbra is pang, az export majdnem teljesen stagnál, csupán rozsban kötött le Lengyelország az utóbbi napokban néhány tételt, amelynek a szállitása most van folyamatban.

Az esős időjárás majdnem teljesen korrigálta azokat a károkat, amelyek a téli szárazság nyomán keletkeztek. Ez, a kezdetben 100 milliárdra becsült kár teljesen kiküszöbölődött. A megporhanyositott földön a tavaszi előmunkálatok már javában folynak és a gazdák érdeklődése elsősorban a vetőmagvak iránt igen élénk. A vetőmagpiac sok cikkében szilárdulás mutatkozik, főleg a primább fajták terén. A Budapestre beérkező megrendelésekből azt is lehet következtetni, hogy egyes gazdák a buzatermelésük egy része helyett most kevésbbé kényes és nagy hasznot biztositó egyéb magvakkal is kisérleteznek. Csupán a cukorrépa iránt van nagy részvétlenség; az elhanyagolásnak ismeretes oka az, hogy a termelők nem kapják meg a megfelelő beváltási árakat a milliárdos hasznokkal dolgozó cukorgyáraktól. Babban továbbra is üzlettelenség mutatkozik; a tavalyi bő termésből még mindig nagy készletek tárolnak egyes nagy exportőrök külföldi raktáraiban.

Az állatpiacok még mindig javulás nélkül mennek végbe. Főleg a marhavásárok gyengesége emlitésreméltó.

76 kg-os tiszavidéki buza 532½ ezer, rozs 435, takarmányárpa 370, zab 415, tengeri 245, lucerna 205, lóhere 230 ezer korona métermázsánként. Buzadara 7850, 00-ás buzaliszt 7600, korpa 2175 korona kg-ként.

VASUTI FEKBÉR FIZETÉSÉNEK MÓDOSITÁSÁÉRT. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felterjesztésében kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy a vasuti fekbér fizetésének kötelezettsége oly módon állapittassék meg, hogy az csak a félnek kikézbesitett vonatkozó értesités átvételétől számitott 24 óra eltelte után vegye kezdetét, illetőleg, hogy az értesités átvételétől számitott 24 órán belül kiváltott áruk fekbér fizetés terhének alá ne essenek. Reá mutatott a Kamara felterjesztésében arra, hogy helyenkint, de különösen a megcsonkitott országrészekben olykor 2—3 napot is igénybe vesz a vasuti értesitő kikézbesitése s igy a fél kinek áruja érkezett saját hibáján kivül késedelembe illetőleg fekbér fizetésének kötelezettsége alá kerül, ami különösen a vasuti állomásoktól messze lakó mezőgazdasággal foglalkozó lakosságra jelent hátrányt és méltánytalanságot.

MOTOREKE-HITELEKÉRT. Az Alföld mezőgazdaságának sulyos tünete az Erdély elvesztése óta nehezen pótolható igásökrökben mutatkozó igavonóerőhiány, amelynek hátrányos hatását a fogyatékos talajmegmunkálásban sajnosan tapasztalhatjuk számos esetben. Az Alföldön a talajmegmunkálásban időjárásunk miatt a gazdák évről évre egy bizonyos rövid időtartamra vannak szoritva, ősszel és tavasszal, amely rövid idő alatt fogyatékos igavonóerőikkel nem képesek a talajt kellőleg megvüvelni. E sulyos tünetre hivta fel dr. Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara egyik legutóbbi értekezletén tartott előadásában a figyelmet. Rámutatott arra, hogy a német mezőgazdaság legnevezetesebb vezérei is most legnyomatékosabban éppen a fokozottabb és jobb talajmegmunkálásra buzditják a német gazdákat, mint a többet termelés legfontosabb előfeltételére. Ott ennek látszik is a hatása. Nálunk éppen ellenkező a helyzet. Holott nálunk fent jelzett speciális ok még sürgetőbbé teszi e kérdéssel való foglalkozást. Hivatkozott arra, hogy a németbirodalmi közélelmezési minisztérium több évre törlesztéses kölcsönöket ad ki motorekék beszerzése céljából a gazdáknak. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elfogadván e javaslatot, felirt, hogy a kormány engedélyezzen a Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezetek utján ilyen több évre szóló motorekebeszerzési hiteleket. Ez nemcsak gazdaérdekek, hanem egyetemes országos közérdekből is indokolt és kivánatos is. Hogy pedig a gazdaközönség ne legyen a hangos reklámok által félrevezetve és ki tudja választani a talajára és viszonyaihoz legalkalmasabb motorekét, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara még ez év őszén nagyszabásu motoreke-versenyt rendez Debrecenben, az ország legkiválóbb szakembereinek bevonásával.

A GAZDÁK A KÉNYSZERKÖLCSÖN LEVONÁSÁT KÉRIK A MULTÉVI ADÓKBÓL. A mult esztendőben országszerte katasztrófális rossz termés volt és ennek dacára a gazdákra rendkivül magas összegü kényszerkölcsönt róttak ki. Minthogy kétségtelen, hogy a kényszerkölcsön bár hivatalosan nem volt közadójellegünek elismerve, mégis ehhez hasonló természetü közszolgáltatás volt és az adóalanyok mult évi jövedelmét és vagyonértékét jelentékenyen csökkentette. Ez a körülmény arra inditotta a gazdasági egyesületeket, hogy mozgalmat inditsanak abból a célból, hogy a kereseti, jövedelmi és vagyonadó alapjából a teljesitett kényszerkölcsön összegét leszámitsák.

KENDER- ÉS LENTERMELŐ GAZDÁK FIGYELMÉBE. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a kender- és lentermelő gazdák figyelmét arra, hogy csak teljesen megbizható és jó minőségü vetőmagot használjanak, mert kielégitő mennyiségü és minőségü termésre csak ez esetben számithatnak. A vetőmag beszerzésre készségesen ad utmutatást a Kamara (Debrecen, Hunyadi-utca 10), de irásbeli megkeresés esetén válaszbélyeges boritók beküldését kéri.

Minden ember, aki jó példát ad és életével uj világosságot áraszt, királyi trónon ül és hatalma van az emberek fölött és messze tisztelni fogják, ha mindjárt suszter is. (Foerster.)

Nincs szüksége napilapra!

Egy héten egyszer, vasárnapon a bel- és külföld összes érdekes eseményeiről értesül, ha előfizet a „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJÁ"-ra Magyar igazságok, hasznos mezőgazdasági cikkek, a napi árak, érdekes hirek, törvények, rendeletek magyarázatai és szórakoztató olvasmányok foglaltatnak benne. Kitünő neves és közéleti tényezők és szakemberek irnak belé. Minden kérdésre, kivánságra választ és rögtöni elintézést nver. Hirdetéseit Magyarország minden vidékén olvassák

Előfizetési ára egy évre 144 ezer korona

• REGÉNYCSARNOK •

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (38)

Végre világosodott a sötét ég pereme. A vitéz kiment a kamrából, a jeges vizben megmosakodott, felfrissült és megtisztitotta köntösét, melyet Kellertől kapott.

A legnehezebb feladatok, a legvéresebb tusák előtt és a legádázabb kelepcében nem érzett soha olyan szorongást, mint 1279 első reggelén. Azt hitte megfullad, mint jeges vizben, akinek görcs állott a lábába.

Nehezen mult az idő. Lassan mozdultak az emberek. Csintalan gyerekek futkostak a havas utcán, ünneplős, komoly, szakállas férfiak jöttek, a zaj nőtt, az asszonyok és hajadonok az egyház felé tartottak, vidám arcukon nem látszott más, mint az ünnep kellemes izgalmának nyoma.

Perecsek kiabáltak, a hóban szánok csilingeltek. Sürü, nagy pelyhekben zuhogott alá a fehér-ég, gyerekek szaladtak, csuszkáltak, dobálóznak, a házak elbujtak a lágy takaró alatt és György kiállt az erkélyre, onnan nézte a várost, nézte a tornyok tarka erdejét, a cinkakasok, kőoroszlánok, farkasok és bronzsárkányok furcsa cikornyáit, a tetők ablakos sikját, a csatornák fényes utját, a kémények sötét vágyait és a sikátorok zeg-zugos vonalát.

Milyen különös egy ilyen nagy város. Ott fenn a hegyen a négytornyu, büszke vár, mogorván ül, akár elátkozott bagoly a fán. A kőfal a tetőről huzódik lejjebb és eléri itt lenn a folyót. (A hatalmas viztömeg, nádas, berkes, csalitos szigetekkel, a dombsorok fehér oldala, a zsidónegyed, sötét, zárkózott, rideg házaival, a céhek pajzsos, hatalmas fészkei, a kicsi kőszobrok, az árkok, a cölöpök, a hidak, az árkádok, a kutak, a kocsmák, a mühelyek, a kunyhók, a gazdagok ezergyertyás fényes laka és a koldusok, betegek lyukas tetejü, hideg viskói, melyekben a szeny és bün orgiát ül, a börtönök és kéjlakok, papok és utonálló öles lovagok, kinosan pontos kereskedők a mérleggel és óvatos mosollyal, gáláns ficsurak arannyal telt tarsolyban turkáló kezei, csehek, tótok, németek, magyarok, kunok, taliánok, polyákok, aztán a németnek hányféle fajtája, stájer, karantán, sováb, bajor, türingiai, ausztriai, rajnai, frank és belga házalók, izmaelita, hispán és görög doktorok, tolmácsok, javasok, bübájosok, extastikus szónokok, hiszterikus asszonyok, exaltált szüzek és felmagasztalt bélpoklosok, pirossipkások és fehér fejkötős apácák... Kavargó kergetánc. Hull a hó, temet, takar, összezár számtalan fajta embert, állatot, mindenek közepette egy asszonyt, aki rabja bocstelen fegyverkovácsnak, nagy kék szemek... Jaj ebben elveszteti az eszét az ember!...

Szabad, tiszta földön nőtt magyar. Borzadály tölti el a lelkét efelett a hangyaboly felett, amelyben annyiféle véglet fogódzik össze kajsza körben. Rejtélyes és visszataszitó emberi élet. Milyen más a széljárta sik, a nádas, az erdő, a tor, milyen más a csaták és rohanások vad élete, milyen más minden ott, ahol eddig járt, növekedett és vetélkedett. Diadalmas volt mindig, vajjon a város förtelmes démonaival felveheti-e a győzelem reményével a harcot?

Egy lelket kell innen mentenie, egy hozzáfüzött emberi lényt elragadni távol tiszta légbe, a többi hadd kavarogjon, hadd pusztuljon... Vajjon sikerül-e? Vajjon nem rántja őt is e tisztátalan posvány magával, hogy soha többé ne lássa napkeltét, rózsa nyilását, egészséges, derüs, életadó földön? Ki tudja?

Mind jobban sötétedik, a vitéz szédül a magasban. A homlokát két keze közé szoritja, a gyomrában, mintha nagy kő nehezednék. Tomboló viharáradat elüz minden élő embert az utcáról, fekete az ég, a jeges hó csapkod és a szél köveket tör, zsindelyt szaggat, eltorlaszolja az utakat. Néhány hancura gyermek menekül még fedél alá és a meggyötört ember ott áll szabadon, a magasban, a vállán fehér talár, a hó ömlik reá és róla, eleven szobor, talán megmerevedett, megdermedt a reárohanó szörnyü lidérclátományok áradatában. A feje még tüzel, nem hüti hó és jeges szél, a lába görcsösen feszül és elmerül. Egy pillanatra nagy, sötét üresség borul az agyára.

S ekkor csodás, magas zengéssel csendül valahol egy kis harang. Talán a franciskánusok udvarán. Nagy szánkócsengő, vagy kis harang. Utána mélyebb, lehet, hogy a Pascasiusé. Sorban a harmadik, negyedik, ötödik csengő szól. Ezeknek szavát követi a hatodik erősebb, sötétebb és végül a hetedik, hatalmas, mélyen bugó, csodálatos és viharok szaván tulható, álmok és viziók felett isteni erővel uralkodó nagyharang, a kanonoki egyház öreg harangjának zendülő, öblös kongása.

A kétségek, szörnyüségek legmélyebb szakadéka felett, a gyötrelmek, a sötétség csucsán tul diadalmas Isten szolgálatára szól a biztos, bizalmas, igaz hang, hiv és véd, felráz és megvigasztal. Ujra világosodik lassan, előbb nyugaton, aztán északon és végül keleten, a hó még száll, táncos, vidám hullámokban, ujra népesedik az utca, felhők bomlanak, rohannak, ritka pihefátyolon átszürődik az elfödött napsugár mosolya, hemzseg az utca s a kanonoki egyház előtt a téren nagy tömeg hömpölyög, arcok felderülnek, a prémek kéjesen ragyognak a hókristályok szelid fényében, csizmák nyikorognak, süvegek emelődnek, a szobrok is mintha uj kedvre derülnének, odabenn a mécsek és gyertyák kigyulnak és győzhetetlen zsoltár hömpölygő hangja száll diadalmas áradatban a magasba.

*

Ott áll a kicsiny kamrában a vitéz és vár. Aztán egyszerre behunyja a szemét. Walz hiába kereste mindenfelé, hogy magával vigye, ő jókorán ott volt már Czermaknénál. A nő felismeri egy szempillantás alatt és hosszu, fásult kinlódás, elszánt lemondás hónapjai után zokogva borul az elveszett és ujra megtalált férfi karjába.

Hát nincsen vége a csodáknak. Ujra, meg ujra csodálatosnál-csodálatosabb jelenések?... De ez valóság. Megtapinthatja, megnézheti, beszélhet vele és eldobhat, elfeledhet minden bajt, amit maga mögött hagyott és amit végtelennek hitt immáron. Vége, vége mindennek most ebben a pillanatban. Uj élet kezdődik, uj élet, uj boldogság, uj vágy, uj remény, uj küzdelem, bizonyos győzelem. A kétségbeesés örvénye hirtelen az ellenkező végtelenbe csap.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

SZERKESZTŐI POSTA

Vitéz Vecsei János. Az érempótdijak ügyét a közeljövőben rendezik. — v. Zer. S. Dombóvár. Szives sorait köszönettel vettük. A tanácsot örömmel megfogadjuk, de hogy a rovatot megkezdhessük, már egy bizonyos mennyiségü anyagnak kell rendelkezésünkre állnia. Egyébként hasonló dolgokat eddig is közöltünk, mint pl. a hadiönkéntes naplójából, de természetesen eddig nem rovatszerüen. A verseket megkaptuk és közöltük. — Dr. Kemény Zoltán. A küldötteket megkaptuk, de természetesen csak hosszabb idő alatt közölhetjük őket, mert korlátozott terjedelmünk nem engedi több vers közlését. — Dr. Galambos J. Tass. Méltóztassék a kecskeméti mezőgazdasági kamarához fordulni. A legjobb cimet megadják. A válaszbélyeget előfizetése javára betudjuk. — v. Román Mihály, Tab. A küldött közleményeket megkaptuk. Jönni fognak. — Andriska Károly, Budapest. A küldeményt megkaptuk. Közölni fogjuk. — M. K. 50 holdra szükséges legalább egy kis vetőgép, 100 holdra legalább egy 17 soros, vagy két kisebb vetőgép, lókapa szükséges 2—4 db., egy járgányos cséplőgép, egy szecskavágó, két henger, egy répavágó, tengerimorzsoló, két-három fogas (egy nehéz és egy könnyü, 100 hold esetén kétszerannyi), két-három tüskeborona, három-négy Sack-rendszerü vaseke. Ezenkivül megfel 15 számu ásó, kapa, lapát, gereblye, fa- és vasvilla, kasza. Három-négy erős szekér. 50 holdra két pár erős igásló, 100 holdra 3—4 pár. Homokra gyengébb szerszám, mint kötött talajra. Szükséges trágya szempontjából a tehén, sertés, növendékmarha tartása is. Mindez természetesen függ a körülményektől, hol fekszik az illető birtok, milyen föld, mennyi a szántó, mennyi a rét, mi fizeti ki jobban magát. Ezeknek a körülményeknek ismerete nélkül igen nehéz pontos utbaigazitást adni. Bővebbet talál a »Vitézek és Gazdák« tavalyi naptárában, hol Bittera professzor kitünő, mindenre kiterjeszkedő összeállitást adott. A naptár kiadóhivatalunkban kapható 12.000 koronáért. A szerszámok és állatok áráról pontos felvilágositást ad szövetkezetünk, melynél esetleg részben hitelre is kaphatók ez áruk. — O. Sz. Demeter. A küldeményt megkaptuk. — v. Soós Gyula, Szombathely. A honvédelmi miniszter ur legutóbbi nyilatkozatában hangsulyozta, hogy az érempótdijak valorizálása ügyében tanácskozások folynak. Hogy mikor dől el ez a kérdés, azt nem tudjuk. Felavatott vitéz várományosa a legidősebb fiu, vagy az egyetlen fiu. Kivételes esetben, ha fiu nincs, akkor a lány fiusittatik e annak jövendő férje viseli a vitéz nevet. Egyébként a vitéz jelző csak abuzus. — v. Sinkó Mihály és v. Vitaji János. Kérésükkel a Vármegyei Vitézi Székhez forduljanak, valamint esetleg az Országos Földbirtokrendező Bírósághoz, ha még el nem intézték volna. — v. Mészáros Ferenc, Jászárokszállás. Forduljon a Regős-csoporthoz felvilágositásért. Legutóbb irtunk a regősökről hosszabb cikket, abból egyéb tudnivalókról is értesül. — vitéz Miklós János. Magyar biróság csak mostani magyar területre illetékes egyének holttányilvánitási ügyében dönthet. Igy ez esetben a szabadkai szerb biróság illetékes, ahhoz kellene a kéréssel fordulni. A valorizálásra vonatkozólag törvényes határozat még nincs, csupán annyiban, hogy az illetők, ha saját hibájukból késedelmesek, kamatot tartoznak fizetni, oly mértékben, amint azt az 1924. december 18-án kiadott rendelet szabályozza. A valorizálás törvényes rendezésén most dolgozik az igazságügyminiszterium. Valószinüleg a közeljövőben ezen kérdés rendezést nyer. Aki terményben állapodott meg, terményben követelheti csupán a fizetést. Általában évi 18 százalék a megállapitott kamat. A multkoriban közöltük az aranykorona értékingadozásainak tabelláját közgazdasági rovatunkban, legközelebb ugyanezt összeállitjuk gabonára. A takarmányfélék árait közgazdasági rovatunkban közöljük. A holttányilvánitás nehézsége esetén azt ajánljuk, hogy az apa végrendelkezzék oly feltétellel, amennyiben a fia vissza nem tér, hátramaradt leánygyermeke javára, amennyiben visszatérne, másként. A végrendeletben feltétel fennállhat, ha az a törvényes kellékeknek egyébként megfelel. — vitéz Imrey, Kiréld. A »Vitézek a háborubanc további kötetei még nem jelentek meg. Érdeklődni lehet az O. V. Szék főszéktartóságánál. A másik kérdésre vonatkozólag azon választ adjuk, hogy a saját belátására bizzuk, az ereklyét hogyan mentse meg. Ez tudtunkkal vidéken nem oly nehéz dolog. Van hasonló esetre példa. Nem kell vele hatósághoz fordulni, hanem másként kell gondoskodni. Megértette? — vitéz Török Mihály, Hajmáskér. Elég cimnek: Szolnok. A Szék meg fogja kapni igy is sorait. Vagy a városházán, vagy laktanyában tartózkodik.

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Bács András hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján. Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 14.000 korona

Vásároljon erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, szerény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kgként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk. Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV. Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Molnár József.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 12. SZÁM — 1925. MÁRCIUS HÓ 22.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM. TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

Felhívás

a vitézek és vitézjelöltek ingatlanhoz juttatása tárgyában.

A földmüvelésügyi m. kir. Miniszter ur szövetkezetünknek a következő ingatlanokat ajánlotta fel elővásárlásra:

1. Szabadszállási 2305-ös sz. tkv.-i betétben foglalt 60 kat. 1200 négyszögölnyi ingatlant. Nagyobbrészben vizállásos terület, amelyek lecsapolási munkálatai a jövő év folyamán megtörténnek, kisebb részében szántó. Felülépitmények nincsenek.

2. A banai 433 sz. tkv.-i betétkönyv felvett 17 kat. hold 1135 négyszögöles ingatlant, jó minőségü szántó, épületek nélkül.

3. A tolcsvai különböző számu tkv.-i betétben felvett két lakóházat a hozzájuk tartozó kerttel és szőlővel cca 6 kat. holdnyi terjedelemben.

4. Nagydobosi 246 és 413 sz., valamint a szamosszegi 268 és 485 sz. tkv.-i betétben felvett cca 32 magyar holdnyi ingatlant. A föld jó minőségü szántó, a községben házzal.

5. Besztercei 222 sz. tkv.-i betétben felvett 60 magyar hold terjedelmü prima szántót. (Káposztás föld).

6. Hidvég-ardói különböző számu tkv.-i betétben felvett 240 kat. hold 1410 négyszögölnyi ingatlant, gyönyörü kastéllyal és gazdasági épületekkel dusan felszerelve. A birtok a község határán terül el, ebből 92 kat. hold szántó, 66 kat. hold rét, 54 kat. hold legelő, 2 kat. hold kert és 25 kat. hold erdő. A legöregebb erdő egy cca 25 éves tölgyes, melynek kiterjedése cca 17 kat. hold. A szántóföldek közvetlenül a község belsőségein tul terülnek el, a rétek és legelők kivételével. A Boldva völgyében, a községtől nyugatra. A birtok legtávolabb fekvő része mintegy 2 kilométernyire fekszik a községtől. A szántók mély rétegü, középkötött homokos agyagból, részben homokos vályogból állanak. A föld minősége igen jó, minden terményre alkalmas. A földek elég könnyen müvelhetők. A rétek talaja mély rétegü televényes homok, eléggé nyirkos első minőségü rétek. A legelő a rétek mellett fekszik, talaja azonos amazéval, csak abban különbözik a rétektől, hogy nem kaszálják, hanem legeltetik. A birtok jelenlegi bérlője a legelőnek egy részét felszántotta és igen jó eredménnyel cukorrépát termel ebben a földben.

7. A rinya-bessenyői 52, 119 és 43 sz. tkv..-i betétben felvett 135 kat. hold 131 négyszögölnyi ingatlant, melyből cca 72 kat. hold szántó, 46 kat. hold erdő és cca 6 hold rét.

8. A berekböszörményi 1867 sz. tkv.-i betétben felvett 275 kat. hold 969 négyszögöles ingatlant.

9. A biharkeresztesi 844 sz. tkv.-i betétben felvett 8 kat. hold 163 négyszögöles ingatlant.

A földmüvelésügyi m. kir. Miniszter ur családi ház és villatelkeket is ajánlott fel elővásárlásra intézetünknek: Pestszentlőrincen, Rákosszentmihályon, Soroksáron, Pest-Hidegkuton és azonkivül Deszken (Szeged mellett), a községben egy 800 négyszögöles házhelyet.

Tekintettel arra, hogy intézetünknek épitésianyag készlete van, épitkezés esetén az igénylőket jutányos áron is fizetési módozatok mellett megfelelően el tudná látni.

Az ingatlanok részletesebb leirását intézetünknél a hivatalos órák tartama alatt (9—2 óráig), valamint egyéb felvilágositásokat az igénylőknek készségesen megadjuk. Miután az ingatlanokat szövetkezetünk kedvezményes áron óhajtja az arra érdemeseknek juttatni, felhivjuk az érdekelteket, hogy igényüket haladéktalanul jelentsék be intézetünk igazgatóságánál és bennünket részletes tárgyalás céljából lehetőleg sürgősen keressenek fel.

Nyomatékosan felhivjuk az érdeklődők figyelmét a jelentkezés sürgősségére, mert szövetkezetünknek záros határidőn belül nyilatkoznia kell az ingatlanok átvételére vonatkozólag.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

A tavasz hirnökei.

Irta: Olasz Szabó Demeter.

A fecske, a vándor kis madár, mely minden jó embernek leghivebb lakótársa, mondhatni barátja, első hirnöke a jótékony, nevelő tavasznak, az ébredésnek, eszembe jutatja a mi fecskéinket: a vitézeket. Mint ahogy az első fecske megpillantása örömöt szerez, mint ahogy az első fecskeraj a szivünkbe lopja a közelgő tavasz első lehelletét, éppen ugy a boldogság első sugára lopódzik el hozzánk a vitézek láttára. A mi vitézeink! Milyen önérzetes boldogsággal mondjuk mi ezt. A mi fecskéink, kik a szabádság első derengését festik hazánk sötét egére, büszkék lehetnek, de mi, akik nézzük őket, akik magunkénak mondjuk, mi még büszkébbek vagyunk. En olyan áhitattal tudom hallgatni mikor az én vitézem, az én kedves bátyám beszél azokról a szent célokról, melyek minden lépésökben vezérlik őket. Éppen olyan odaadással és figyelemmel tudom hallgatni akkor, mikor a letünt évek hajmeresztő borzalmairól beszél, mikor a magyar erő, a magyar nagyság eljövendő óráiról beszél. Ok voltak azok, akik minden csepp vérüket hazájuk szent rögeinek megvédésére ajánlották fel, de a sors megelégelte a vérontást s helyette a szomoru, hangtalan szenvedést küldte ránk. Mint ahogy Rákóczi hamvainak véréből kisarjad a szabadság csodás fája, éppen ugy születik meg az ő törekvéseik árán a régi magyar haza. Ok a jövendő Nagymagyarország első hirnökei. Beléjük vetjük minden bizalmunkat. Az ő csodás glóriájukban látjuk a békesség, a boldogság, az egyetértés jóságos őrangyalát. A békességet tőlük reméljük s ugyanakkor a feltámadás bizalmát belőlük meritjük s általuk erősitjük meg. Olyan összeférhetetlen e két fogalom s nekünk mégis össze kell ezeket egyeztetni, mert hiszen egyetértésre van szükségünk, békességre, hogy a feltámadás rózsás napja elérkezzék valahára. De ennek a megvalósitása a lehetetlenséggel határos, mert mi szegény magyarok a hajdani dicsőségünk tüneményes megvilágitásától és szomszédaink jóakaratától sohasem kapjuk meg azt, ami a legégetőbb hiány nekünk. Még a szánalom is aligha segithetne rajtunk, nincs is rá szükségünk. Egy ilyen dicsőséges multu nemzet nem aljasodhatik le annyira, hogy idegen schonnaitól térdenállva esengjen szánalmat és könyörületet. Nem. Magyar vér ezt nem türi el soha. A magyar ember inkább százszor hal meg, de kegyelemért sohasem könyörög megvetendő kivert kutya gyanánt. Pláne most, mikor jogos tulajdonaink visszaadásáról van szó. Evszázadok dicsőséges multja tanuskodik a mi igazságaink mellett. Evszázados dicsőséges multja a nemzetnek, igaz honfiui szeretet és egy társadalmi kör, a vitézi rend, ez ami a feltámadásba vetett hitünket megerősiti lelkünkben és nagy-nagy lángra lobbantja a szunnyadozó ősi parazsat, mely mindenkinek a szivében ott él még. Hiszen mindannyian magyarok, ős skiták vagyunk; a táltosok harcos hivó kürtje még hozzánk is elhat. Pezsgő vérünket merész lángra ösztönzi és hisszük, reméljük törhetetlenül, hogy azok fogják legelőször a hivó kürt panaszos hangját megérteni, akik erre elsősorban hivatva vannak és mi majd lelkesedve követni fogjuk ezen hivatottak, a mi fecskéink, a Vitézek, dicsőséges utját.

Olvasóinkhoz!

Akik biztositást óhajtanak kötni, akik épitőanyagokat, vagy egyebet akarnak megrendelni, avagy üzletrészt jegyezni, forduljanak lapunkra való hivatkozással, megkeresésükkel egyenesen a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeté"-hez (Budapest, I. Kir. Vár. I. Alagsor), amely rögtön felvilágositással szolgál és elintézi kivánságaikat.

Vörös éjszaka.

— Kis regény —

Irta: viléz Kéray Endre.

(Negyedik közlemény.)

— Es sok beszédem van. Tudom és megértem irántam való ellenséges érzületét, nem is kifogásolom azt.

— Jól beszél a fiu, érzi ősei bünösségét — gondolta engedékenyebben Bocsárd Géza s hangosan folytatta:

— Hát kerülj beljebb akkor öcsém és mondd el mi lenne az, ami ily váratlanul idehozott!

— Addig nem lépem át e ház küszöbét, mig igéretét nem veszem Bocsárd uram, hogy beszédem után is éppen ugy őriz kegyében, mint eddig tette, ha nem hajlik szavamra. En is ugy tartom majd.

Erzsébet értelmetlenül nézett szerelmesére, nem tudta és nem értette meg, hogy e kijelentésével Balázs István meg akarja tökéletesen nyerni a maga részére atyját s kissé elszorult a szive. De nem volt ideje tépelődni, mert a két férfiu elindult fel a tornácra s neki előre kellett sietnie, hogy poharakat és bort készitsen az asztalra, mert igy szokás a magyarnál még az ellenséggel szemben is.

Bocsárd Géza uramnak hizelegtek az előbbi szavak és az asztalnál helyet foglalva, ő nógatta beszédre az ifjut, most már keresztnéven nevezve.

— Beszélj ha, Pista öcsém!... Mi baj ütött beléd!

— Mint mondtam, nincs időnk, igy hát csak rövid lehetek. Arra kérem Bocsárd bátyám (most már ő is viszonozhatta a kedvesebb megszólitást), hogy ne szakitson félbe, még ha lányáról is volna szó.

— Ahá! — gondolta Bocsárd — tudom már, hol a farkas.

— Nem könyörögni, nem kérni jöttem, mert az nem illenék egy férfiuhoz, hogy azért könyörögjön, ami ugyis az övé. Kénytelen vagyok egy kis történetet vázolni, mely szépséges leányával, Erzsébettel van összefüggésben.

— Jónak akarod vázolni öcsém! Hátha az ég a földre szakadna, még akkor sem adnám hozzád lányomat — gondolta, de nem szólt semmit.

Erzsébet pedig sejtvén a készülő vallomást, szeméremtől pirultan kisietett a szobából. De lelke annyira kezdett háborogni, hogy nem volt képes az ajtótól tovább egy lépést sem tenni és illik, nem illik, dobogó szivvel hallgatódzott.

— Tavaszon megláttam egy leányt, kit még eddig sehol sem találtam fel, még a fővárosokban sem. Megláttam és éreztem, hogy ő lett sorsom intézője. Megismertük és megszerettük egymást. De bus volt e szerelem, mert reménytelen volt. És a hinárból nem találtunk kivezető utat, mert a leány szavát már odaadta egy férfinek szive ellenére.

A magyar szőlő- és bortermelés helyzete.

Az ország megcsonkitása nyomán előállott gazdasági és pénzügyi vérveszteségeinket elsősorban a kenyérmagvak és a szőlő-bortermelés segélyével gondoltuk pótolhatni. Ismeretesek azok az okok és körülmények, amelyek a gabona és egyéb terményáruk terén éppen a legutóbbi hónapokban lejátszódtak. Ennek következményeként önálló gabonapolitikánk elveszett s helyette az amerikai árutőzsdékről kiinduló spekulativ irányitás lépett életbe. Ehhez a bajhoz sulyosbitóan járul az a tény, hogy szőlő- és bortermelésünk s az azzal kapcsolatos dolgok terén is olyan deprimáltság és bénulás állott elő, amely a legnagyobb mértékben kelti fel az aggodalmakat a magyar bor jövője iránt. Ugy a termelők, mint a kereskedők teljesen támasz nélkül próbálkoznak menteni amit lehet. Emlékezetes, hogy midőn illetékes körök a pénzügyminiszterhez fordultak a magyar szőlőtermelés ügyében és a legsötétebb szinekben festették annak állapotát, a pénzügyminiszter azt válaszolta: »hát akkor vágják ki a szőlőtőkéket«.

Lapunk barátainak tájékoztatása céljából felkerestük Pettenkoffer Sándor m. kir. szőlészeti és borászati országos főfelügyelő urat, aki évtizedek óta ugy gyakorlati, mint elméleti téren a hazai szőlészet és borászat legalaposabb ismerője és ismertetője és aki egyetlen olyan szakemberünk, akinek tanácsait és véleményeit a külföld megfogadja. Pettenkoffer gazdasági főtanácsos ur a magyar szőlő- és bortermelés aktuális kérdéseit a következőkben vázolta:

— Szőlő- és bortermelésünk válságáról keltett hirek nem fedik teljes mértékben a valódi helyzetet. Nincs szó arról, mert nem is szükséges, hogy régi, nagy és évszázadokon át európai hirü szőlőkulturánkat az előálló uj gazdasági relációk miatt erőszakosan és gyökeresen csökkentsük. Ha egyes változtatások szükségesek lesznek is, nagyon minimális mérvüek lesznek, mert szőlőgazdaságunk magától és nem külső beavatkozások segélyével fog abba a helyzetbe megállapodni, amelyben a jövőben is fejlődni fog. Szőlő- és bortermelésünk válsága átmeneti és nem szeparativ, hanem egyenes összefüggésben van az ország általános gazdasági válságával.

Azok a kisérletezések, amelyekbe az egyes termelők a nyomasztó helyzet megmentése végett fogni szándékoznak, nem verhetnek gyökeret nálunk: a szőlő és bor ipari feldolgozása gazdaságilag nem előnyös. Mert ha akár mint sürített must, szőlőméz, lekvár, vagy jam alakjában iparkodnak azt értékesiteni, mindezek feldolgozásához oly gépek volnának szükségesek, amelyek megfizethetetlenek a szőlőtermelők részéről. Különben is ezeknek talaja Magyarországon nincs és nem is tudnánk azokat külföldön sem értékesiteni. Céltalanok tehát a szőlőnek ipari feldolgozását célzó próbálgatások. A szőlőmust eltartására irányuló munkálatok főkép azért hiábavalók, mert e téren az a baj, hogy a mi szőlőink nem olyan nagy cukortartalmuak, mint a dalmát, görög, olasz, avagy spanyol borok; különben is must sürítéssel már csak azért sem érünk el nagy célt, mert savanyu szőlőnél savanyu lesz a must is, mert a sav éppen ugy megkettőződik, mint a cukor.

Nincs szükség uj szőlőfajták betelepitésére sem, mert azok a hiresztelések, amelyek szerint ezekkel a »többtermő csodavesszőkkel« a magyar szőlő- és bortermelési válságot megoldani sikerül, abszolute helyt nem állók. Csakis a régi, bevált szőlőfajták tenyésztésére kell fektetnünk a sulyt s ha lehet, a meghonosodott számtalan vesszőfajtákat selejtezünk. Az uj vesszőktől már csak azért sem várhatunk gyökeres javulást, mert semmi sem garantálja azt, hogy ami ott jó, itt is megfelelő. A bor minőségére elsősorban az éghajlat, a fekvés és a talaj bir befolyással és csak negyediknek jön a fajta.

Régi Magyarországunk elvesztésekor nagy piacaink is elvesztek. Az előálló zavaros viszonyok miatt boraink még ki nem juthatnak. De amely pillanatban a vámkedvezményekkel segitett magyar bor ott ismét megjelenik, nyomban visszanyeri régi pozicióját, mert, noha a görög, olasz, spanyol borok alkoholtartalomban meg is haladják boraink, zamatra és illatanyagra nézve azonban soha oly magas fokra el nem érnek, mint amelyen a magyar borok állanak.

Amig csonka az ország, csonka lesz a fogyasztás is. Az áldatlan gazdasági viszonyok következtében sulyosan érinti fogyasztó piacunkat az a tény, hogy a jólkereső ipari munkásság, amely mindig mint a legjobb fogyasztó jött számitásba, kikapcsolódott. Belső gazdasági viszonyaink javulásával ez a veszteség is el fog mulni. Ha azonban messzebbre nézünk és a külföldi

---

Atyja akarta, hogy igy legyen és ő megtette. Akkor még nem ismertük egymást.

— Meghiszem azt, hogy én akartam — tört ki az önhittség Bocsárdból.

— Jó!... Én nem birálom tettét bátyám ... de ...

— Nem is lehet. Amit én teszek, az jól van téve!

— De ez egyszer rosszul cselekedett.

— Ki mondja azt!?

— En, Balázs István mondom. Hallgasson türelemmel meg és azután itéljen... Tudjuk kikről van szó, de nem ismerjük őket. Azaz Erzsébet igen, hanem azt a...

Az ajtó megnyilt és Erzsébet ziháló kebellel, kipirult arccal ujra belépett a szobába. Jelen akart lenni sorsa intézésénél s szó nélkül leült a két férfi közé az asztalhoz.

— Mi kifogásod van ellene öcsém? Bár mindez engem nem ingat meg elhatározásomban, mert Bocsárd Géza mindig megtartja adott szavát, és ezt ne felejtsd el, de azért halljuk!

— Megtartja?... Még akkor is megtartja, hogyha elmondom, hogy ki ő? Ha elmondom, hogy esküdt ellensége a magyarnak; hogy ármányt, gyalázatot készit azok ellen, kik befogadták őt és faját közülük, kik földet, kenyeret adtak nekik, kik keblükre ölelték őket és legdrágábbjaikat, leányaikat feleségül adták hozzájuk? Ha elmondom, hogy ma éjjel vörös lesz az ég a falvak tüzétől és vörös lesz a föld a kiomló drága magyar vértől? Bocsárd Géza még akkor is megtartja szavát, ha megmondom, hogy drágalátos leendő veje a lázadó vezérek egyike és...

— Megigérte, hogy ma éjjel övé leszek, azután pedig embereinek dob oda, koncul, martalékul és gyönyörrel fogja hallgatni halálrivalgásomat — folytatta magából kikelten Erzsébet a bünök sorolását.

— Ne tovább!... — kiáltott fel magánkivül Bocsárd és olyat ütött az asztalra, hogy a poharak táncolva gurultak a földre. — Erzsébet mondta, elhiszem, ha még neked el sem hinném. Csak ide merje tenni lábát!

— Ide fogja tenni, bátyám, még pedig ma éjjel.

És Balázs István részletesen elbeszélte a Gyuritól hallottakat, azután pedig Erzsébet a két férfi iszonyatára a délután történteket.

— Láthatja bátyám, más mód ezekután nincs, mint a menekülés. És menekültek.

*

Alig mult még el a szellemjárás ideje, mikor a nagyerdő felett hirtelen pirosra gyult a komor őszi ég s a szél recsegéssel, jajgatással, hörgéssel, kiabálással vegyes hangot vitt a még többi békén nyugvó magyar falvak felé. A pirosság mind élénkebb és élénkebb szint öltött s immár látni is le-

piacokat óhajtjuk visszaszerezni, akkor nem uj próbálgatásokba kell belevágnunk, hanem a régi, hagyományos szőlőkulturánk fejlesztése mellett jó közepes borok előállítására kell törekednünk s csak akkor és ugy remélhetjük, hogy a mostani, átmeneti válság után európai viszonylatban ismét azon a nivón fogunk állani, amelyet a háboru előtt tartanunk sikerült.

Gazdasági teendők április havában.

Ez a legszeszélyesebb hónap, amikor a gazda sokszor azt sem tudja, mihez fogjon, mihez kapjon. Legelsősorban a tavaszi gabona és szálastakarmányfélék vetését kell hamarosan befejeznie, ha azt a mult hónapban nem tehette; aztán a burgonyaültetés és a különféle répavetés kerül sorra. Majd a csalamádénak való kukoricának első részletét juttatjuk a földbe, hogy jókor legyen elegendő ezen kiadós zöldeleségből. Néha még a rét és herefélék boronálása is csak ebben a hóban nyer befejezést. Az őszi vetések gyomlálása — acatolása — szintén áprilisi teendő; ahol erre nincs elég olcsó munkaerő, ott az iskolásgyerekeket kell erre a célra elővenni, de nagy azok tanulása csorbát ne szenvedjen s a hatóságokkal ne gyüljön meg a gazda baja, eszközöljük ki a tanitóknál, hogy csak délelőtt tanitsanak ilyenkor és délután mehessen a gyerek gyomlálni, vagy ha kell, répabarkót szedni.

A legelőkre már a lovakat, csikókat, meg a bárányokat is ki lehet csapni, sőt a hó vége felé — Szent György-napkor — már a legkényesebb vöröstarka tehénállomány is mehet nappal legelni, hogy a takarmányfogyasztást — mert bizony a szálaseleség ilyenkor már fogytán szokott lenni — ezzel is lehetőség szerint apasszuk. Korán kitavaszodó időjárás mellett ugyan e hó közepén a takarmányrozs, meg a jól beállitott pár éves lucerna már szintén vágható állapotba jut, ugy az őszi rozzsal vagy buzával kevert bükköny és borsó is 20-ika körül ad már zöldtakarmányt, amikor is az előző év őszén vetett biborhere első gyapja szinte levehető; mig a vöröshere többnyire csak a hó végén vagy még később jut használható állapotba.

Azt mondják, ilyenkor már könnyen fütyül a gazda, van miből tartani állatait; de azért nem szabad pazarolni az eleséget, mert nem tudni, milyen takarmánytermésünk lesz és takarékoskodjunk mindennel, tegyük el a felesleget. A répa- és burgonyakupacok földtakaróját a hőmérséklet szerint meg kell vékonyitani, lehuzni, hogy a tulmelegség ne okozzon rothadást.

Ilyenkor már fogytán szokott lenni az alomszalma, takarékosan kell vele bánni s ha jó meleg idő járja, az igás- és növendékjószágot éjjelre s az igásokat vasár- és ünnepnapon is, a trágyatelepeken, korlátokban, kifutókban helyezzük el, ezzel a trágyát megtiporva, azt jobbá tesszük, a légény elpárolgását a legkisebb mértékre sülyesztjük; de egészségére is válik marhaállományunknak, ha minél többet van a szabad levegőn, csak esőben ne engedjük őket kint, hogy meg ne hüljenek. Ha a szalmát 20—22 cm hosszu darabokra szecskázzuk és ha az ürüléket mindjárt eltávolitjuk a marha alól, igen sok almot takaritathatunk meg.

Fiatal baromfiak gondozása a gazdasszony legfőbb teendője mostanában.

Kerti munka ugyanaz, mint márciusban, de már a jó kertésznek ilyenkor van jövedelme is, tudniillik eladhat palántákat, téli salátát és spárgát is.

Szőlőben és pincében uganaz a dolog, ami márciusban, csakhogy e hóban mindent be kell fejezni, amit a mult hóban elkezdhettünk. Ahol a filloxera ellen szénkénegezéssel védekeznek, ott ezen munkát okvetlen be kell végezni. A korán fejlődő szőlő első permetezését is tanácsos már e hó végén eszközölni, különben a peronoszpórával a sikeres küzdelmet nem tudjuk felvenni. De ha nem is szükséges még a permetezés, a hozzávaló anyagok (rézgálic és mész) megszerzésének ideje mindenesetre elérkezett.

Sok vidéken csikózás, borjazás, bárányozás és malacozás is e hóban van, máshol a fedezések szoktak megejtetni.

A méhészetben a méhek tavaszi átvizsgálását egy szebb, csendes, meleg napon okvetlen meg kell ejteni. Az élelemhiányban levő családokon segiteni kell. Az anyátlanokat kész anyával anyásitsuk, vagy egyesitsük más családokkal. A mülépöntés ideje is elérkezett. A viaszmolyok ebben a hónapban már megkezdik garázdálkodásukat. Óvjuk tőlük a tartaléklépkészletünket. Legjobb és legolcsóbb szer ellenük a széntetrachlorür, azonban a ké-

---

hetett az égig csapkodó vörös lángnyelveket, melyek a már felgyujtott falvak tüzének voltak hirdetői.

A harangok innen is, onnan is kétségbeesetten kiáltoztak segitségért, de csak a fegyveres, felbujtott vad oláhcsordák jöttek magyar vért ontani, magyar szenvedésben gyönyörködni. Igen kevesen menekülhettek a közeli erdőkbe, hol azok a halálfélelemtől őrjöngő ijedtséggel lapultak a fák, bokrok védelmező árnyékába.

Akiknek pedig nem sikerült a menekülés, azoknak vére csakhamar leirhatatlan kinok közepette csorgott a drága magyar földre. Mondják, hogy a csecsemők anyjuk kebeléről szakittattak le, hogy a kasza éles pengéje által küldessenek anyjuk szemeláttára a fájdalommentes hazába. És ha az anya védőleg borult magzatára, a vasvilla egyszerre járta át mindkettőjük testét, kiknek csak az az egy megbocsáthatatlan bünük volt, hogy magyarok voltak. Mondják, hogy leányokat, asszonyokat megbecstelenités után lábuknál fogva hasitottak ketté, a kasza pengéjével segitvén a szétválást; hogy férfiak testrészeit egyenkint távolitották el a törzstől, kivéve a fejet és mint tehetetlen hustömböt további sorsára bizták és még csak szemeit szurták ki, hogy ne lássa a körötte történendőket. Ezt is kegyelemből. Mondják, hogy kisdedeket hajigáltak be az összeomlott házak parazsába s gyönyörrel szivták a szüzek kifröccsenő vérét. Másokat élve kötöztek a felgyujtandó szalmakazal fennen kiálló karójához, vagy még irgalom volt részükről, ha nem huzták a szerencsétlent a karóba. Ismét másokat a kutba dobtak és eltakarták örökre beszórt szalmával és kidöntött palánkkal. És mindez azért, hogy magyarok voltak. Az öldöklő, a vértől még inkább megvadult lázadó bandák előtt nem volt irgalom, nem volt kegyelem. Nem hatott rájuk a gyermekek kétségbeesett sikoltozása, a nők halálrivalgása, nem a férfiak porig megalázkodása. Nyugodtan végeztek a halálrakeresettekkel, nem rettentek meg, nem inogtak meg munkájukban a vértől és jajtól, hanem még inkább kivánták látni és hallani azokat.

Moga is ott volt az öldöklők sorában.

Bosszut lihegve, kárörvendő ördögi vigyorgással közeledett csapatjával Bocsárd felé s az utkeresztezésnél megállva, kiadta utasitásait embereinek.

— Ütött a leszámolás órája! — szólt harsányan öt-hét ezernyi rabló és vérszopó bandához, mely már alig várta, hogy vérszomját kielégithesse. — Nézzetek körül!... Testvéreitek már dicső munkában vannak s elnyomóitok vére ott, arra a lángoló falvakban már ömlik a földre. Ne legyetek kisebbek testvéreiteknél!... Minden kimuló magyar élet egy-egy porszemecske a magyarság sirján... Ütött az óra, munkára, e sirt domboritsátok minél magasabbra, ez az egy célja van csak a mi életünknek, ez az egy vágya csak lelkünknek! Váltsuk valóra ősapáink álmát, hogy majdan az utókor büsz-

nezéssel is megvédhetjük, de ezt a munkát kéthetenként ismételni kell. Ha a méhcsaládokat serkentő etetéssel akarjuk nagyobbra fejleszteni, akár azért, hogy hamarabb kapjunk rajokat, akár pedig, hogy több mézet szüretelhessünk, az etetést április elején okvetlen meg kell kezdeni. Kétnaponként adjunk minden méhcsaládnak féldeciliter mézes vizet s ezt a mennyiséget később egy deciliterre is fokozhatjuk.

VILÁGFOLYÁSA

Chamberlain a genfi népszövetségen. — A genfi szerződés bukása. — A párisi külügyminiszteri konferencia. — Coolidge leszerelési konferenciája. — A népszövetség válasza Németországnak. — A német elnökválasztás. — A kurdisztani fölkelés. — Szunjacsen halála. — Megsemmisitették a Radicspárti képviselők mandátumát.

A genfi Népszövetségi Tanácsülésen az elnöklő Chamberlain angol külügyminiszter bejelentette, hogy Anglia nem irja alá a mult évi genfi szerződés jegyzőkönyvét. Ez annyit jelent, hogy nem járul hozzá annak végrehajtásához. Tavaly ősszel Macdonald, aki akkor az angol munkáspárti kormány miniszterelnöke volt és Herriot a francia baloldali pártok miniszterelnöke közös igyekezettel olyan szerződést ütöttek össze, mely szerintük biztositja a világ békéjét, kötelezővé teszi a nemzetek közötti viszály esetére a népszövetségi biráskodást és biztositja a népszövetségi döntés elfogadásának kikényszeritését, vagyis szankcióját. Erre az utóbbi célra szolgálna a francia szárazföldi és az angol tengeri haderő, melyeknek erre a célra való átengedésében Herriot és Macdonald meg is állapodott. Ez volt a genfi szerződés, melyet azóta az érdekelt államok Anglia kivételével elfogadtak és alá is irtak.

Az angol közvélemény azonban nagy felháborodással fogadta az egyezmény ügyét, mert attól tartottak, hogy Anglia és a gyarmatok, vagy Anglia és Irország között felmerülő viszály esetén a népszövetség döntése, esetleg az angol érdekek rovására történhetik és ebben az esetben az angol hajóhadat angol érdekek ellen kellene felhasználni. Ugyanez az eset előfordulhat a világ bármely táján, ahol majd az angol érdekek támogatására bármikor megjelenhet a hatalmas angol flotta, mig ha ezt a népszövetség szolgálatába állitják, elveszti éppen minden célját és értelmét. Az angol nép igy kényszerülne a világ legnagyobb hajóhadának sulyos költségeit viselni, csak azért, hogy a népszövetségben képviselt kisebb nagyobb államok, melyek közül sokan Anglia vetélytársai, éppen az angol hajóhadat használhatnák fel az angol érdekekkel szemben, minden önérzetes angol visszautasitotta ezt a gondolatot, mely a szovjet szerződés eszméjével együtt megbuktatta választáson Macdonaldot és nagy többséget juttatott az angol konzervativ párnak. Chamberlain az uj angol külügyminiszter most jelentette be hivatalosan az előző angol kormány tervezetével való szakitást és ezzel a tavalyi genfi szerződés véglegesen lekerült a napirendről.

Ezzel a világpolitikában teljesen uj helyzet állt elő. Az uj helyzetnek megbeszélésére Chamberlain Genfből Angliába való visszautazása alkalmával megállapodott Párisban és tanácskozott Heriot-al. Ugy látszik, abban állapodtak meg, hogy a közel jövőben Párisban külügyminiszteri konferenciát tartanak. A világpolitika előterébe most az öt európai nagyhatalom szövetkezésének tervezete került, melyben Németország is belekerülne és kellő biztositékot nyujthatna szövetséges társainak arról, hogy nincsenek támadó szándékai.

Ugyanilyen gondolattal foglalkozik mostanában Coolidge, az Amerikai Egyesült Államok elnöke is, aki csak pár héttel ezelőtt lépett hivatalába, mint ténylegesen megválasztott elnök, eddig ugyanis csak mint alelnök viselte az elnöki tisztet elődjének, Hardingnak hirtelen halála után.

---

kén emlékezzék rólunk. Munkára hát! Legyen e falu hajnalhasadásra a föld szinével egyenlővé! Mindenki igyekezzék méltóképen kivenni részét a dicsőségből, mely népünk leendő boldogságának első és szent talpköve lesz! Rajta, munkára testvérek!

És elindult a fellázitott tömeg.

Moga, kiválasztott embereivel, Bocsárd hátát vette pártfogásába. Biztos léptekkel haladt az orvtámadók vezére a jól ismert utakon, be a kapun. Ördögi vigyorgás ült arcán, a kéjes bosszuérzet remegtette lelkét. Valami iszonyatos szenvedésen törte eszét, mellyel a Bocsárd nevet végleg eltörölje az életből, de a válogatott kinzó eszközökben nem tudott megállapodásra jutni, mindig irtózatosabbat, szörnyüségesebbet kivánt.

— No majd magától fog jönni! — szólott és már csak a pillanatra várt, hogy a leányt pőrén maga előtt láthassa. Az ajtóhoz érve, csodálatára azt nyitva találta. Majd a szobákba lépett egymásután. Sehol senki, mind üres, sehol egy lélek; még az ágyak is vetetlenek voltak.

Tajtékzó düh szállta meg s egyik szobából a másikba rohant. Hába, a leány nem volt sehol.

— Megszöktek... megszöktek! — orditotta állati hangon tehetetlen dühében s a velelévő emberek meglepetten nézték, amint rozsdás kardjával eszeveszetten kaszabolta össze a szobák butorait s összebujva olyasfélét suttogtak, hogy: — az ördög szállotta meg Mogát.

Az ablakon át a felcsapódó tüzfény bevilágitott s kintről már hallatszott a halálrivalgással vegyült zürzavaros zugás, mely Mogát az őrületből mintegy magához téritette, megfontoltá tette s kardját leeresztvén, kiadta a parancsot:

— Ezen ház helyén még kő se maradjon!

Az elmenekültek bátrabbjai kimerészkedtek az erdő mélységes rejtekéből annak szélére s irtózattal nézték a távoli poklot: a vörös éjszakát.

*

Erzsébet szerelmeséhez simulva, elszánta nézte a gomolygó vörös füsttel kevert felhőt s lelkét mélységes nyugalom töltötte be azon tudatban, hogy a férfiu mellette van, érzi védő karját, forró lehelletét. És mig a többiek minden nesztől megriadva, mind beljebb és beljebb nyomultak az erdőbe, ők egymást átölelve, nézték a sejtelmet, az iszonyatot.

*

Csaknem egy esztendeig voltak távol.

Egy idegen faluban várták a pillanatot, amikor visszatérhetnek a lerombolt otthonba, mely Láró Vay kormánybiztos csapatainak bevonulásával meg is történt.

És elkezdődött az uj élet: a munka.

Valahol papot is keritettek. Az esküvő a legszerényebb igények között ment végbe ugyan, de a szerelmesek mégis végtelen boldogok voltak.

Akkor pedig irtak 1840-et.

(Vége.)

Coolidge elnök eddig arról volt nevezetes, hogy nem avatkozott a világpolitika irányitásába és kivált hallgatásával tünt ki. Annál meglepőbb az, hogy mostan, alighogy véglegesen elnök lett, azonnal beszéltetni kezdett magáról. Először is nagy feltünést keltett azzal, hogy Varren főállamügyész kineveztetését, a szenátus ismételt visszautasitása ellenére is, erőszakolja. Most már kétszer is leszavazta a szenátus az elnök javaslátát és kijelentette, hogy addig ismételi a leszavazást, mig az elnök meg nem unja. A második, hasonlóképen feltünő dolog az, hogy Coolikge most felvetette a leszerelési konferencia eszméjét. Coolidge ugy látszik, elődjének, Wilsonnak babérjaira pályázik, akinek hirhedt 14 pontja minden jóakarata olyan sok bajt és nyomoruságot okozott a világon.

A népszövetség egyébként elküldötte válaszát a német kormánynak, mely azt kivánta, hogy a népszövetségbe való felvétele esetén nagyhatalmi állása ismertessék el és ennek során biztositsanak neki is a tanácsban egy tagsági helyet. A népszövetség válaszában először is örömét fejezi ki, hogy Németország belépni szándékozik a nemzetek szövetségébe. A népszövetség tanácsa kijelenti, hogy habár külön kedvezményeket nem helyez is kilátásba, de a belépés az egyenjoguság alapján történik meg és semmi akadálya sincsen annak, hogy Németország nagyhatalom létére helyet kapjon a népszövetség tanácsában.

Németországban az e hó végére kitüzött elnökválasztásra nagyban folynak az előkészületek. A jelöltek sorában komoly helyet foglal el Jarres volt belügyminiszter, akit a jobboldali, nemzeti pártok a fajvédőkkel egyetértőleg jelöltek. A középpártiak Gessler hadügyminisztert támogatják és ezenkivül még többek neve is szerepel az elnökjelöltek között, különösen Simons, az ideiglenes elnök neve is. A kommunisták ismételten véres összeütközéseket rendeztek Halleban és Berlinben. Halleban történt összeütközésnek eddig kilenc halott és harmincnál több sebesült áldozata van. A berlini kommunista összeütközésnek eddig egy halott esett áldozatul.

A törökországi kurd felkelés ellen megindult hadmüveletek során a Tigris folyó két partján tanyázó felkelő bandákat a Diár-Bekirből elindult török sorkatona osztagok megverték és visszaszoritották, Said seiknak, a felkelők vezérének egyik fiát harcban megölték.

Szunjatsen, a kinai forradalmi mozgalmak egyik legjelentékenyebb vezetője, akit kinai Leninnek neveztek el, aki legutóbb a kinai császárság bukása óta kettészakadt kinai birodalomban a Délkinai köztársaság elnöke volt, a most érkezett jelentések szerint, egy héttel ezelőtt meghalt.

Csodálatos tüze az égnek a nap! Füti a világot és világosit. Fényében erő van, az élteti az erdőt, a mezőt, az embert. A nap kiszivja a betegséget. (Gárdonyi.)

*

Minden igazi munka szent. Minden igazi munkában, ha csak kézmüves munka is, van valami isteni. A munka olyan széles, mint a föld és csucsa az égben van. A homlok veritéke, s az agy veritéke, a sziv veritéke, amihez egy Keplernek minden számitgatása, egy Newtonnak minden megfigyelése, minden tudomány, minden elmondott hősköltemény, minden véghezvitt hőstett, minden vértanuság hozzátartozik — egészen a »halálküzdelem veritékéig«, melyet minden nagy ember isteninek nevezett, — minden igazi munka szent. (Carlyle.)

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

MÁRCIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
23 Hétfő	Viktorian ††	Frumenc	A hét elején a nap 5 óra 58 perckor kél és 6 óra 16 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 47 perckor kél és 6 óra 24 perckor nyugszik.
24 Kedd	Gábor főa. ††	Gábor	
25 Szerda	Gyüm. B. A.	Gyüm. o. B. A.	
26 Csütörtök	Manó ††	Manó	
27 Péntek	D. János ††	Hajnalka	
28 Szombat	K. János ††	Gedeon	
29 Vasárnap	D5 Judica	D5 Cyrill	

Grófi Tisza Istvánné.

Hetedfélévi várakozás után meghalt Tisza Ilona, Tisza István grófi özvegye. Hetedfélévig várt arra a pillanatra, amelyben nagy urát, kivel elválaszthatatlanul egybeforrott, követheti abba a világba, ahol már annyi kitünő magyar jutott el, végső nyugalomra. Élete 1918. október hó 31-ike, férjének vértanuhalála óta valóban várakozás volt, melynek csendes fájdalmát csak emlékei enyhitették s a családi kötelességek gyakorlása édesitett meg. Példaszerübb feleséget nem ismer nála a magyar családok története, nem ismert a Tisza családé sem, mely hires volt bensőséges családi életéről, férj és feleség hitvesi odaadásáról. Olyan volt Tisza Kálmánnak és feleségének házasélete s olyan lett esküvőjük napjától fogva a fiu: Tisza István gróf és unokanővérének, majd feleségének, Tisza Ilonának családi élete is.

Tisza István a budai miniszterelnöki palotában serdült férfiuvá és ott töltötte hajadonkorát Tisza Kálmán miniszterelnök családjának körében Tisza Ilona is. Tisza Lászlónak, Kálmán testvérbátyának leánya volt, annak a Tisza Lászlónak, ki 1848-ban, mint a Nádor huszárok főhadnagya, a holtak közt maradt a móri csatatéren. Csoda volt, hogy megmegmenthették életét. Akik emlékeznek reá a Sándor-utcai régi képviselőház teréből, elmondhatják, hogy sebesüléseinek mily szörnyü nyomait viselte mindhaláláig.

A budai miniszterelnöki palotában szerették meg egymást Tisza István és unokanővére s egymásé lettek, bár a férfinek házasságuk nagy akadályait kellett előbb leküzdenie. De ebben az esetben is megmutatkozott Tisza István érzelmeinek tartós mélysége és jellemének megvivhatatlan szilárdsága. Kolozsvárott, 1885 szeptember 19-én tartották meg esküvőjüket, hat hónap hiján 40 évvel ezelőtt; Tisza Ilona 30 éves volt akkor. Házasságuk azok közé tartozott, melyeket méltán emlitenek a »boldog« jelzővel. Szerencsés is volt jó ideig, mert két szép gyermekkel áldotta meg őket sorsuk: az ifjabbik István gróffal és hugával Juliskával. Az első szomoruság akkor köszöntött be a geszti kuriába, mikor Juliska ötéves korában meghalt. Nincs az élők közt az elsőszülött és egyetlen fiu: István gróf sem. De halálával már csak özvegyé lett anyát renditette meg, mert 1918. december 6-án spanyolbetegségben meghalt, atyja már egy hónapja a Tiszák geszti sirboltjában pihent.

Tisza Istvánné olyan feleség volt, ki nemcsak a hitves szeretetével osztotta meg férjének gondját, bánatát — pedig volt, különösen a gondból elég —, hanem valósággal az anya aggódásával kisérte lépteit. Tisza miniszterelnökségeinek egész ideje alatt nem volt nap, hogy Tisza Istvánné nem foglalta volna el helyét a képviselőház harmadik számu karzatán, éppen szemközt a miniszterelnöki székkel. És ott volt s mintegy őrző angyalként vigyázott férjére a sokszor bizony viharos s a miniszterelnök személyét is szenvedélyesen támadó ellenzéki beszédek közben. Ott volt karzati helyén a képviselőháznak azon az emlékezetes ülésén is, melyen a háznak egyik tagja félőrülten revorvermerényletet követett el Tisza István ellen. A merénylet nem sikerült és Tisza Istvánné boldogan ölelhette szivére férjét.

A hitvesi önfeláldozás kölcsönös volt. Talán egy évvel, vagy többel a háboru előtt a miniszterelnökné veszedelmesen megbetegedett. Hónapokig feküdt bénultan ágyában. Napközben alig látta férjét, mert annak a képviselőház viharai közben kellett megállnia helyét, hiszen olyan miniszterelnök volt, akit az ellenzék sohasem kimélt — hanem mikor beesteledett és hazamehetett a miniszterelnöki palotába, akkor a betegápolónők szabadságot kaptak. Mehettek pihenni, mert elfoglalta helyüket az ágy mellett levő karosszékben a férj. Nem is hagyta el egész éjszaka, csak reggel engedte át helyét az ápolónőknek s ment ismét a képviselőházba, sebeket kapni és még több sebet osztogatni.

Aztán elkövetkezett az idő, mikor Tisza István nem volt többé miniszterelnök. De ekkor olyan sors szakadt az országra, melyben az olyan ember, mint Tisza István volt, nem élhetett nyugodtan családjának. A háboru kitört — tudjuk, hogy Tisza István megakarta akadályozni a történelmi koronatanácson — és Tisza István uj kötelességre érezte magát hivatottnak: ötven s jónéhány évével a harctérre ment. Aztán jött az összeomlás, a forradalom, melynek első nagy áldozata Tisza István volt. Október 31-ike az a végzetes nap, melyen elkövetkezett a katasztrófa, férje mellett, hősnőként látta Tisza Istvánnét. Lakásán, a városligeti Roheim-villában sujtott le a végzet.

Nem Tisza István életét mondják el ezek a sorok, mert akkor hangot kellene váltani s a krónikás hősköltemény irna. De hős volt a halálára készülő férj mellett a feleség is, ki azon a napon lett özvegygyé.

A gyilkosok beléptek Tisza István lakásának halljába és halálra várták kiszemelt áldozatukat.

— Ugy látszik, elérkezett életem utolsó órája, — mondotta benn a szobában Tisza István a két nőnek, ki ott volt, osztozni sorsában, mely elől megfutni nem akart: a feleségének és unokahugának, Almásy Denise grófnőnek. Aztán egyik oldalán felesége, másik oldalán unokahuga kisérte, mikor kezében revolvert tartva, kilépett a hallba a gyilkosok elé. És Tisza Istvánné, Almásy Denise elbeszélése szerint, ott látta végbemenni a következőket:

— Három katona volt a hallban. A középső, ki Dobó volt, felszólitotta Tiszát, hogy tegye le a revolvert, aztán durván rárivalt:

— Ön okozta a háborut, nyolc év óta vagyok katona, a feleségem hütlen lett hozzám, négy izben megsebesültem.

Tisza nyugodtan felelte:

— Fiam, ennek oka én nem vagyok.

Dobó ekkor a hátrább állótól kerdezte, hogy meg van-e az összeköttetés? Az igennel felelt és Dobó harsányan kiáltotta:

— Kegyelmes ur, ütött a végső óra!

E pillanatban Tisza Dobó felé ugrott s ki akarta csavarni kezéből fegyverét. A fegyver eldördült, utána még négy öt lövés következett és Tisza István, ki már az első lövés után elesett, haldokolva feküdt a földön. A két nő aléltan hevert mellette. Almásy Denise, mikor magához tért, látta, hogy Tisza Istvánné eszméletlenül fekszik férje mellett. És Tisza István ekkor sóhajtotta el utolsó szavát: »Végem van, ennek igy kellett történie«.

Tisza Istvánné ezt a délutánt élte tul. Azért mondhatni, hogy hetedfél évig vált a megváltásra.

A gondviselés reárótta azt a kötelességet, hogy még ezek után is éljen. Attól a naptól fogva, hogy Tisza Istvánt hazavitték Gesztre, ő a geszti sirbolt őrizője volt. Még egyszer megnyitották e sirbolt kapuját: akkor egyetlen fiát, az ifjabbik Tisza István grófot vitték oda. De Tisza Ilona vallásos nő volt s ismerte a földi kötelességeket, melyeknek meg kell előzniök az égi jutalmat. Most már csak három unokájának: Kálmánnak, Jolánnak, Józsefnek élt. A legidősebbet, Kálmánt, maga mellett tartotta Geszten, azért, hogy »olyan becsületes, puritán, igaz magyart« nevelhessen belőle, mint a nagyapja volt. Budapestre a forradalom óta nem jött többé. Otthon élt emlékeinek és azoknak a kötelességeknek, melyek még reá vártak. Gyászolják unokáin kivül nővérei: Zeyk Károlyné és gróf Bethlen Pálné. Harmadik nővére, ki Sándor János volt belügyminiszter felesége volt, néhány évvel ezelőtt meghalt.

Tisza Istvánné temetése csütörtökön délelőtt folyt le Geszten. Leutaztak a család részéről Rakovszky Iván belügyminiszter, akinek felesége, Sándor Jolán, a Tisza unokák édesanyja, betegsége miatt nem lehetett jelen a temetésen. Leutaztak még a család többi tagjain kivül a Tisza István Emlék Bizottság küldöttei Balogh Jenő nyugalmazott igazságügyi miniszterrel, a Tudományos Akadémia főtitkárával. A gyönyörü bucsóztatót Ravasz László ref. püspök mondotta.

Március 15-ike. 1848. március 15-ikének hetvenhetedik fordulónapja köszöntött rnult vasárnap az országra. A független lenné, de szegénnyé vált Magyarország melegen ünnepelte a márciusi hősöket s hódolt elsősorban Petőfi és Jókai szellemének. Ugy kellett lennie, mert hiszen Petőfi volt a lelke és Jókai egy félszázadon át hordozója azoknak az eszméknek, melyek az ország bukása után tovább élnek s a felosztathatlanul egy magyar géniusz diadalmas erejét hirdetik. Mélységet és fokozott melegséget kölcsönzött az idei ünnepnek az, hogy Jókai centenáriumát is ünnepeljük.

Budapest volt az ünnep középpontja és a hazafias felvonulások sora a Szabadság-téren, Észak, Dél, Nyugat és Kelet szobránál kezdődött reggel. Oda vonultak zászlaikkal és szivök fájdalmával a hazájuktól elszakitottak: fiatalok és öregek, a jövő reményei és azok, kiket a mult tekintéllyel ajándékozott és fájdalommal vert meg. A négy szobornál Moravetz Endre dr., Bódy Zoltán, Radnóthy István és Mészáros Gyula dr. mondott beszédet. A négy szobrot megkoszorúzták — külön koszorut tett Nyugat szobrára a Sopronmegyei Kör, a Rábaközi Ifjak Széchenyi Szövetsége és a hernád-utcai iskola ifjusága is. Az ünneplők aztán felvonultak a várba és koszorut tettek a mult példaadó hőseinek emlékére, a Honvédszoborra.

A Vigadóban folyt le tizenegy óra után az ifjuság főünnepe. A nagyterem, a karzatok, a folyósok zsufolva voltak néppel. K. Némethy Ella, az Operaház müvésznője hazafias dalokat énekelt, Bakó László, a Nemzeti Szinház tagja a »Talpra magyar«-t s Petőfinek még néhány költeményét szavalta. Aztán Raffay László mondotta el ünnepi beszédét a márciusi ifjak tizenkét pontjáról, közte arról, mely a sajtószabadságot követeli. Az ünnep egyik szónoka Nadzsi bey török egyetemi hallgató volt. Magyarul beszélt. Azt mondotta, ha a magyarok is ugy összetartanak, mint ők, Magyarország integritása

is helyreáll. Végre átadta a MEFHOSz vezetőségének Kemal pasa arcképét. Az ünnep Kemal pasa és a jelen levő török követ éltetésével s a Szózat hangjai közben ért véget.

Délután négy órakor kezdődött az ünnep a Dunaparton, Petőfi szobra előtt. Ebben a főiskolai hallgatókon kívül az ébredők vettek részt. Böszörményi Zoltán, Ruiszl Rezső, Lendvay Béla és Lendvai István nemzetgyülési képviselő voltak az ünnep szónokai és előadói. Petőfi szobrára koszorut tettek le, nemzeti szalagján ezzel a felirással: »Az örök ifjuság lánglelkü költőjének a magyar ifjuság«.

Jókai szobránál ünnepelt impozáns módon a Budapest székesfőváros területén levő összes iskolák tanulóifjusága mult vasárnap délelőtt. A szobor körül a cserkészcsapatok álltak diszőrséget zászlaikkal. Előbb az elemi iskolák gyermekserege vonult el a szobor előtt, aztán — délelőtt 11 óra után — a főváros minden középiskolájának ifjusága helyezkedett el nemzeti szinü lobogók alatt a vörös bársonnyal fedett szónoki emelvény körül, melyről Rákosi Jenő mondott ünnepi beszédet. Megrendítő hatással voltak befejező szavai, melyek azt mondották, hogy Petőfi és Jókai volt a mult, ő, a szónok és kortársai a szomoru magyar jelen képviselői, a megjelent magyar fiatalság pedig a jövő, melynek a dicsőséges multból és a szomoru jelenből meritett erővel kell küzdenie az ezeréves Magyarország jövőjeért. Rákosi beszédével az ünnep véget ért s a főváros egész tanulóifjusága tisztelegve vonult el Jókai szobra előtt.

A tanulóifjuság ünnepeinek sorában elsőnek emlitjük a Magyar kir. Honvéd Ludovika Akadémia Leventekörének március ünnepét, melyet Révy Kálmán tábornok akadémiai parancsnok, Czékus Zoltán ezredes és Stomm gróf vezérkari százados irányitásával rendeztek. Az énekszámok, szavalatok elhangzása után Csanády Lajos negyedik éves akadémikus mondott ünnepi beszédet és Kesserü Károly negyedik éves akadémikus olvasta fel összefoglaló tanulmányát. Az akadémikusok orchesztrális zenekara is hozzájárult az ünnep diszéhez. A Pesti Főiskolai Szent Imre-Kollégium szociális bizottsága a Józsefvárosi Keresztény Munkásifjak Körében tartotta meg szabadságünnepét. A budapesti református teológiai ifjuság a Ráday-utcai teológia diszteremében megtartott ünnepén Hamar István teológiai felügyelő tanár mondotta a nagyhatásu ünnepi beszédét. A müsoron még Molnár Lajos ifjusági elnök szerepelt megnyitó beszédével s Demján János teológus, Erdőssy Vilmosné énekével s Nagy Lajos teológus szavalatokkal, énekével. Közreműködött a teológiai énekkar is. A budapesti belvárosi piarista főgimnáziumban ünnepi mise után volt az ünnep, melyen Károlyi János tanár mondott beszédet s Bud Pál IV. osztályu tanuló szavalt. Az alkalomhoz illő zeneszámok gazdagitották a müsort. A Berzsenyi Dániel főgimnázium ünnepén Váry Rezső tanár méltatta a nap jelentőségét. A budapesti állami felső kereskedelmi iskola ünnepén Sassi Nagy Lajos tanár mondotta az ünnepi beszédet. Szerepük volt az ünnepen Karsay Jánosnak, Szabados Andornak, Burghardt Szilárdnak és Stolpa Károly tanár vezetésével az ének- és zenekarnak is. A Nyitravármegyei Egyesület a Tisztviselő Kaszinó termeiben társasvacsorával ünnepelte a nagy napot. Csernyánszky Alajos ny. curiai bíró, elnök, Szathmáry István, a Petőfi-Társaság tagja szóltak az ünnep jelentőségéről. A MAV Gépgyári Munkások Önmüvelődési Köre március 15-én Jókai-ünnepet tartott, melyen Pekár Gyula, Hettyey Aranka, Szőke Lajos, Hajdu Ilona, Pusztai Sándor, Pető Imre és Sajó Sándor müködtek közre.

Március tizenötödikének a régi hagyományok szerint való megünneplése folyt le Debrecenben, Székesfehérváron, Veszprémben és az ország majdnem minden városában.

Párisból jelentik: A MEFHOSz párisi csoportja március 15-én este rendezett márciusi ünnepén az ünnepi beszédet Deák Ferenc, a csoport elnöke mondotta, utána Nagy Iván, a MEFHOSz elnöke, Andrée Dumont francia diáknőegyesületi elnöknőnek, valamint két másik diákleánynak átnyujtotta a MEFHOSz szövetségi diszjelvényét. A kitüntetett idegen hallgatónőket Füzesséry magyar egyetemi hallgatónő üdvözölte francia beszéddel. Az ünnepség a Magyar Hiszekegy eléneklésével ért véget.

Hősök emléke. Siklósról jelentik: Vasárnap nagyszabásu hazafias ünnepség keretében leplezték le az elesett hősök emlékszobrát. Az ünnepélyen a honvédfőparancsnokságot Vámos Béla ezredes képviselte. Jelenvoltak még Veszprém vármegye és Fehér vármegye főispánjai, a kerületi nemzetgyülési képviselők és számos előkelőség. Az ünnepély után társasebéd volt, amelyen a hadiárvák és özvegyek részére 10 millió koronát gyüjtöttek.

Polgári iskolai főigazgatóságok. A polgási iskolai tanároknak régi sérelme, hogy ugy szolgálati viszony tekintetében, mint egyéb tanügyi tekintetben is, a tanfelügyelő hatásköre alá tartoznak. Már többizben memorandummal fordultak a kultuszminiszterhez, akit felkértek arra, hogy részben magasabb előképzettségükre, részben pedig tanügyi okokból is vegyék ki őket a tanfelügyelők hatásköre alól. A küldöttségnek a miniszter, mint értesülünk, megigérte, hogy a kérelemnek eleget tesz, külön polgáriiskolai főigazgatóságokat állit fel, amelyeket a tankerületi főigazgatóságok mintájára fognak megszervezni.

A Petőfi-Társaság Jókai ünnepe. Vasárnap délelőtt az Akadémia disztermében tartotta meg a Petőfi-Társaság és szentelte egészen Jókai emlékének negyvenkilencedik nagygyülését. A terem zsufolva volt s megjelent a vendégek közt vitéz József kir. herceg is, meghallgatni fiát, ki az ünnepi előadás egyik előadója volt. Az elnöki megnyitó és a főtitkári jelentés után Jakab Ödön adta elő nagy hatással »Jókai« cimü költeményét. Aztán vitéz József Ferenc kir. herceg ült az előadóasztalhoz és felolvasta visszaemlékezését nagyapjának, József kir. hercegnek és Jókainak baráti viszonyáról. Mind a kettő igaz magyar ember volt, mondotta, és igy találkozhattak. A közönség percekig tapsolta az előadót. Aztán Juhász Győző olvasta fel »Ének Jókairól« cimü költeményét, Császár Elemér pedig Jókairól irt méltatását s végül Hettyey Aranka szavalt el néhány részletet a »Szigetvári vértanuk«-ból. Az ünnepi ülés után diszlakoma volt a Dunapalota-szállóban. Az ünnepi serlegemelő, Bársony István, megilletődve mondotta el beszédét és Nagymagyarország jövőjére üritette a Petőfi-serleget, melyet aztán vitéz József Ferenc kir. herceg vett át kezéből s Jókai és Petőfi eszményeinek megvalósitására emelte. Felszólaltak még Hegedüs Sándor, Tomory Jenő, Császár Elemér és végül Csajthay Ferenc, ki az uj tagok nevében mondott köszönetet. Ugyanezen az ünnepi napon nyitotta meg ujra a Petőfi-Társaság a Bajza-utcai Petőfi-házat, melynek különösen Jókai-szobáit nézte nagy érdeklődéssel a közönség.

A jövő héten érkezik meg az utolsó hadifogoly-transzport Oroszországból. F. hó 21-én Budapestről indul Szobra egy orosz foglyokból, részben magyar származásu kommunistákból áll, Szobon várja meg, amig Oroszországból megérkezik a magyar transzport és néhány napon belül megtörténik Szobon a két transzport kicserélése. Csak ezután érkeznek meg Budapestre az Oroszországból jövő magyar hadifoglyok és ez lesz az utolsó ilyen transzport, mert velük az összes még Oroszországban élő magyar hadifoglyok végre-valahára hazakerültek.

Hó és vihar. Bernből jelentik, hogy Svájcban mindenütt már napok óta erősen havazik. A sentisi obszervatórium huszonkétfokos hideget jelent. — Madridból sürgönyzik, hogy a Földközi-tengeren nagy vihar dühöng. Több kikötőben a gátak sok kárt szenvedtek. Különösen Malagában és Melillában volt jelentékeny a pusztulás. A vihar sok hajót a sziklákhoz csapott, ahol szétzuzódtak.

Eltünt repülők. A Daily Mail kairói jelentése szerint Tripoliszból egy olasz katonai repülőgép repült át az egyiptomi határon és a sivatagban szállt le. A megsérült gépet megtalálták, a gép négy utasának azonban nyoma veszett.

Az Andes-hegység legmagasabb csucsát megmászta egy angol mérnök. Londonból jelentik. Rayne angol mérnök hétfőn feljutott az Andes hegység legmagasabb csucsára, az Azoneaguera. Ő a harmadik, akinek a vakmerő vállalkozás sikerült.

Azokból az emberekből lesznek az igazi urak, akiket nem uraknak, hanem tehetségükhöz mért embereknek nevelnek. (Quintilianus.)

MEZŐGAZDASÁG.

Minden Magyarhoz!

Ez a cime annak a hazaszeretettől forrószavu, fájdalmasan igaz felhivásnak, amelyet a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara most szétküldött országszerte, melyben közli a március 8-án Debrecenben megtartott határszéli gazdasági értekezleten a keleti határrészek sulyos helyzetéről megállapitásokat, panaszokat és óhajokat.

A magyar lelkeket megrázó irat bevezetése következő:

Minden magyarhoz!

Csonkahazánk vérző testén nyilt sebek keleti határrészeink.

A trianoni országhatár elvette Csonkahazánk keleti határain mindenütt a vasuti vonalakat és az azokhoz kapcsolódott kiépitett közutháló atunkat. Elvette ezen határrészeink terményeinek értékesitési piacait, a forgalmi gócpontokként kifejlődött városainkat. Elvette ezen vidékeink munkásnépének munkaalkalmait. Csonkahazánk belső részeihez e határmenti vidékeink az elvett városok vasuti és közuti gócpontjain át birtak kapcsolattal. Ezeknek elvesztésével e nagy és értékes magyar vidékek Csonkahazánkhoz forgalmilag bekapcsolatlanul maradtak. Terményeiket nem tudják értékesiteni, csak nagy hátránnyal, kiszakadtan Hazánk forgalmából, elzárva régi forgalmi gócpontjaiktól: elpanganak, elszegényednek, kulturában aláhanyatlanak.

Ez országrészeket meg kell menteni a pusztulástól!

E vidékek sulyos helyzetét, panaszaikat és óhajaikat megállapitandó, hivta össze a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara határszéli gazdasági értekezletét, ahol a vidékek érdekeltségével a panaszokat és óhajokat megállapitottuk.

Minden magyarhoz fordulunk ez országmentő és nemzetmentő törekvésünkben. Minden magyart kérünk, a legmagasabb hivatásban levőktől legkisebb magyar testvérünkig: segitsék elő, hogy e jó magyar vidékek gazdasági és kulturális elpusztulását meggátolhassuk és őket Hazánk szilárd támaszaivá erősitsük!

Nem adománygyüjtés, nem könyörületességre való felhivás ez: közérdekből csatlakozó támogatást kérünk minden magyartól, hogy ez országrészek panaszai orvosoltassanak és életérdekei érvényesülhessenek!

És ha van az országban más határterület is, mely hasonló szomoru sorsot szenved: segitsétek elő azok boldogulását is. Ugy remélhető, hogy azok lakosai erős és minden csep vérükkel hiv és buzgó határvédők lesznek!

Ezek után összefoglalja Mezőgazdasági Kamaránk e nagyfontosságu határszéli gazdasági értekezlete határozatait: vasuti, közuti, postaforgalmi vonatkozásokban, továbbá a határforgalmi bajokra, az átszelt birtokokon gazdálkodás sulyos nehézségeire, a határmenti rendezetlen birtokügyekre, a határőralakulatok elhelyezésére, ármentesitési sulyos helyzetére, adózási bajokra stb. vonatkozó határozatokat. A keleti határmenti részek helyzetén való segitésért a Mezőgazdasági Kamara a kormányhoz fordul. A Kamara ez országos akcióját mindaddig folytatni fogja, mig e sulyos helyzetben levő, pusztulásba sodródott országrészek szerencsétlen sorsán segités elérhető lesz. Ez országrészmentő akció valóban méltó minden magyar érdeklődésére és támogatására.

Talpra rosseb!

Hej, somogyi legények, talpra!
Lobogónkat emeljük fel magasra,
Jertek csatára legények,
Hogy a cseheket a rosseb egye meg!

Dörrenjen hát a puskacső,
Hazáért halni oly dicső,
Csak előre bátran legények,
Hogy az oláhokat a rosseb egye meg!

Kattogjon csak a géppuska,
Rosseb bakák fel talpra,
Előre, rohamra legények,
Hogy a szerbet a rosseb egye meg!

Csak előre rosseb bakák,
Mi ránk néz majd a világ,
Rosseb bánja a golyót és gránátot,
Állitsuk helyre Nagymagyarországot!

vitéz ROMAN MIHÁLY.

KÖZGAZDASÁG

A mult hét gazdasági eseményei.

A chicagói terménytőzsdén történő pánikszerü eladások hatása alatt a buza napról napra jelentékeny mértékben esik. Igy az ára, mely a nagy hossz idején buschelenként a 200 centet meghaladta, most már közeljár a 150 centes nivóhoz. Minthogy a világpiaci aranyindex a békebeli 100-hoz viszonyitva már elérte a 150 körüli magasságot, ennek megfelelően a buzának is, a békebeli 20 aranykoronás ár helyett, a jelenleg kialakult 30 K-s ár felelne meg. Éppen ezért az agráriusok egy része azt véli, hogy a buza a jelenleg elért pontján stabilizálódik és igy lényegesebben eltolódni már nem fog. Természetes, hogy az árfejlődést nagyon sok tényező még befolyásolhatja, igy nem éppen lehetetlen az, hogy sikerülni fog a buza jelenlegi magas árát a 30 koronás árfolyam alá mérsékelni. Ugy a hazai, mint a külföldi terménypiacokon még nagy ingadozások vannak, ideges hangulat mellett egy pár napig lesülyed, majd megint felszökken az árfejlődés. Ez részben összefügg a pánikszerü hangulattal és azzal is, hogy a spekuláció angazsmánjai még nincsenek lebonyolitva. Csak majd, ha ezeken tul leszünk, várhatjuk a buza stabilizálódását. Ennek okvetlen be kell következnie, annál is inkább, mert nem valószinü, hogy egy olyan nagyarányu spekuláció ismét lejátszódhasson a világpiacokon, amely egyes emberek fantasztikus vagyonosodását, de még több ember tönkretételét és elvérzését okozza.

Természetesen ez a kirobbant bessz magával rántotta nemcsak a kenyérmagvak, hanem a többi cikk áralakulását is és ennek folytán az árak jóval a multheti nivó alatt alakulnak ki. Hazai piacaink sem tudnak ellentállni ennek a deprimáló és lanyha irányzatnak, mert a piac itt is üzlettelenséggel küzködik, sem a buzánk, sem pedig a lisztünk nem exportképes, de amugy sincs felvevési készség magyar liszttől idegenkedő és elzárkozódó külföldi piacokon. Egyedül Lengyelországból mutatkozik érdeklődés, de üzletet eddig kötni még nem sikerült.

A legujabban jelentkező és mintegy minusz 10 fokos télies időjárás nagyobb károkat nem okozott,

mert a vetések az ilyenmérvü hideget még kibirják.

Az őszi vetéseket, amelyeknek leginkább árthatotti a fagy, a gazdák majdnem mindenütt felerészben kiszántották a téli pusztitások miatt és igy körülbelül az egész vetésterületnek csak, mintegy 20—25 százaléka az, ami a fagy hatásainek ki van téve. Ugyhogy lényeges károkat nem okoz, ezuttal ez a drágitó momentum is elesik.

Legujabb árak: 76 kg-os tiszavidéki 462, rozs 417.5, takarmányárpa 350, köles 255, zab 397..5, tengeri 227.5, buzakorpa 201 és egynegyed, lucerna 2050, lóhere 2200 ezer K métermázsánként. Buzadara 7500, 00-ás buzaliszt 7250, korpa 2075 K másodkézből kg-ként. Husvásár: lanyha irányzat mellett elsőrendü marhahus 23, IIa 18, marhafej 25, marhabél 45 ezer K kg-ként.

A CUKORREPA UJ ARA. A cukorgyárak és a cukorrépatermelők között hosszabb időn át folyó tárgyalások után, a gyárak és a gazdák megállapodtak, hogy a mult évi cukorrépáért métermázsánként 36.500 korona minimális árat fizetnek, az uj termésü répát pedig 2.55 aranykoronás áron fogják átvenni. A cukorrépa árak felemelésének hatása máris akkép mutatkozik, hogy a gyárak márói-holnapra 3000 koronával drágitották meg a cukor árát kg-ként. A kormány, hogy a cukorgyárakat a külföldi olcsóbb árukkal szemben megvédje, a cukor behozatali vámját métermázsánként 19 aranykoronára emelte fel. A gyárosok eredetileg 26 aranykoronában kérték a behozatali vámot megállapitani, azonban a kormány erre nem volt hajlandó, mert ezáltal a fogyasztó közönség teljesen ki lett volna szolgáltatva a gyárak árdrágitó törekvéseinek.

A HADIKOLCSONOK VALORIZACIOJAT KERIK AZ ERDEKELTEK. A valorizációs törvényjavaslatnak előkészitése ujra aktuálissá tette a hadikölcsönkötvények valorizációjának kérdését. A Hadikölcsön Erdekeltek Szövetsége felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, melyben kéri, hogy az eredeti kötvényjegyzőknek a befizetett érték tiz százalékát, a nem eredeti jegyzőknek pedig, akik tehát csak később, a kibocsátás után vásároltak kölcsönkötvényeket, a befizetett érték három százalékát téritsék meg valorizálva. Ezt a megoldást azonban csak időlegesnek tekintik az érdekeltek s azt remélik, ha az állampénzügyi helyzet javulni fog, teljes aranyértékben téritik majd meg befizetett tőkéjüket.

LABORATORIUM

VEDŐOLTÓANYAGOK TE MELÉSERE RESZVÉNYTÁRSASÁG

Bpest, IX., Lónyai-u. 18/b. Sürgönyc.: Vaccin Budapest

TELEFONOK:

Elnök: J. 22—58.

Igazgaték: J. 72—64. J. 82—25. Központi iroda és expeditio: J. 20—14. J. 104—64

Szérumtelep: J. 43—29.

Termel és szállit biztos hatásu védőoltóanyagokat és gyógyitó szérumokat:

lépfene,	mirigykór,	vérhas,
sertésorbánc,	fertőző tüdőlob,	tuberkulózis,
sercegő üszök,	sertésseptikämia,	baromfikolera,

sertéspestis

fertőzések ellen.

Járványok esetén

tanácsadás, diagnózis, laboratoriumi vizsgálat dijmentes.

A MEZOGAZDASAGI HITEL ÉS AZ ÁLLAMI ZÁLOGLEVELEK KIBOCSÁTASA. A miniszterelnök legutóbbi genfi utjának eredményeképpen a mezőgazdasági hitelszükségletek kielégitésének problémájába bekapcsolódott az állami záloglevelek kibocsátásának terve. Hazaérkezése után közölte ugyanis gróf Bethlen István, hogy a mezőgazdasági hitel kérdésének megoldása érdekében legelsőbben azt tervezik, hogy összevásárolják a hazai jelzálogkötvények egy részét és ezekből állami záloglevéleket bocsátanak ki, amelyeket a belföldi, de főképpen a külföldi piacokon fognak elhelyezni. Az ez ügyben tartott tanácskozások során — hir szerint — már megállapodás is jött létre, amely szerint az állami záloglevelek legalább 50, de legfeljebb 100 millió aranykorona értékben kerülnek kibocsátásra, 8 százalékos kamatalapon és 85 százalékos kibocsátási árfolyammal.

KECSKEMÉTI MEZŐGAZDASAGI KONGRESSZUS. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara egybehivására összeülő kongresszus március 25-én lesz Kecskeméten és a magyar mezőgazdaság legsürgősebb megoldását követelő problémájával: gyümölcstermelésünk megvédésének szükségével fog foglalkozni. A kongresszus kérni fogja az országnak gyümölcstermelő kerületekre való osztását, olykép, hogy ezekben a kerületekben a legjobban bevált módszer szerint és megfelelő ellenőrzéssek tegyék lehetővé és kötelezővé a nemes fajtáju gyümölcsök termelését. Fel szándékoznak hivni az illetékes tényezők figyelmét a mintagyümölcsök létesitésére is. A kamara maga is ilyen mintagyümölcsös telállitását tervezi. Végül pedig a kártékony rovarok ellen való intenzivebb védekezés szükségességére, valamint a kötelező növényvédelmi intézkedések megvalósitására tesz majd javaslatot a kongresszus.

MAGYAR TOJASKIVITEL HUSVETRA. Németországban megkezdődött a husvéti nagykereskedelmi tojásbeszerzés. Az irányzat nyugodt, a magyar tojásnak igen nagy kelete van. A magyar tojás ára ládánként ab Passau 135—140 svájci frank, a bácskai tojás ára szintén ab Passau 140—145 svájci frank, a nyugatgaliciai tojásé ab Beuthen 95—100 és a keletgaliciaié szintén ab Beuthen 105—110 svájci frank. Bécsből azt jelentik, hogy ott is megkezdődtek a nagyheti tojásbeszerzések s a piacra nagyobb tételben alig került áru, mint magyar. A magyar tojást szeretik Bécsben és nagykereskedelmi ára, bécsi átvételekre 11.5—12 shilling. Igen kevés jugoszláviai áru (ez tulajdonképpen bácskai magyar tojás) 12—12.5 shillinges árban cserélt gazdát. Uj szállitó gyanánt lép fel a tőlünk elszakitott Nyugat-Magyarország vagyis Burgenland 11.5—12 shillinges áraival. A román, a bolgár és az orosz szállitások teljesen szünetelnek az idén a bécsi piacon.

Kedvezményes szekérkiárusitás.

Tagjaink és olvasóink figyelmét felhivjuk erős, massziv gyártmányu szekereinkre Raktárunk, a szekér olcsó voltára való tekintettel kifogyóban van, a fennmaradt részt, olcsóságára való tekintettel, azoknak óhajtják biztositani, kik még nem részesültek ebben a nagy kedvezményben. Kérjük vitézeinket és olvasóinkat, siessenek megrendeléseiket bejelenteni Egy szekér ujból való beszerzése 4—5 millió koronába kerülne, mig mi, hogy vitézeink olcsón hozzá tudjanak jutni, meglevő csekély készletünket szekerenként K 2.800 000 és 3% forgalmi adóval árusitjuk. Hajlandók vagyunk tagjainknak hitelnyujtás céljából is rendelkezésükre állni, hogy ezzel is bizonyságát tegyünk annak a nemes célnak, melyért alakultunk.

függönyöket, kiszaladt és perelt egyet a pákosztos gyermekeivel, az inast ugy hátbadöfte, hogy majd orra esett, mert nem vigyázott a patkóra, aztán a férje fejét mosta meg, mert megint foltos köntösben akart az ünnepi asztalhoz ülni.

Igy vált el harmadszor György vitéz attól a férszemélytől, akiért harcolt, akit szeretett és akihez hasonlót soha még semmiféle nemzet lánya között nem ismert.

*

Mikor György estefelé a Töpler házához ért, Keller aggodalmasan beszélte el neki, hogy Walz kétszer kereste, hogy a gaz fegyverkovács mindent tud immár és ne kerüljön a szeme elé. Nem szabad nékik egymásra akadniok, mert ha valami baj találnék megesni, ez örök akadály lehetne Liza és György között. Hát most már csak óvatosság! Ugy sem soká tart ez az egész összevisszaság. Ha a szentszék, avagy annak követe ezt a házasságot megsemmisitette, akkor egyszeribe megtarthatják az esküvőt és az öreg Töpler is boldog lesz, hagy ilyen talpig ember vőt kap, ahelyett a részeges és gonosz Walz helyett.

Györgynek nem izlett a bujkálás, de meg kellett tenni. Csermakné már előkészitett mindent Keller Johann segitségével. A derék vöröshaju Johann szemei ragyogtak, ha arra gondolt, hogy talán egy esztendő leforgása alatt már rendbejön minden. György azonban érthetőleg sokkal türelmetlenebb volt.

A kasztiliaihoz mégis elment másnap, mert a pénzre csakugyan szüksége volt. A feketeszemü, nagyszakállu spanyolzsidó szó és irás nélkül leszámolta egy kis zacskóban a pénzt. Aztán szerencsét kivánt neki elmosolyodva.

— Ha egy zsidó kiván szerencsét, az beválik — mondta és kiengedte a hátsó kapun vendégét.

Keller összeállitotta a páncélinget, kopját, kardot, ijjat és mindent átküldött Csermaknéhoz. A jó ember erősen vakargatta a fületövét, mert Walz minden pillanatban betoppanhatott. Tudta, hogy ő fizeti meg ennek a vállalkozásnak az árát. Este a kocsmában Matl Mathesz csunya históriákat beszélt neki, melyeket egy alabárdostól hallott, aki félrészegen ült Walzzal együtt egy kis hordó bor tetején.

— Bizony nagyon óvatosnak kell lenni ebben a kutya világban — gondolta a fegyverkovács. — Nem szólt Györgynek arról sem egy szót, hogy Walz tegnap faggatóra fogta feleségét, végül pedig tehetetlen vágyában és dühében leszaggatta róla a ruhát. Amikor éppen átölelte a kétségbeesetten védekezőt, hogy a hatalmába vegye, amint felfogása szerint megillette, egy vasból való, nehéz övet ragadott meg, amely az asszony derekáról futott lefelé. Az öv kinyithatatlan, titkos zár lévén rajta, melyhez a kulcsot sehol megtalálni nem tudta és amely kulcsot az asszony a leggonoszabb kinzások árán sem akart előadni....

— Ilyen dolgok történnek ezen emberi világon, jobban mondva poklokon — rágódott Keller a szörnyü hirein, mert nem beszélhetett róluk, sőt Matlnak is befogta a száját, hogy a dolog legalább most ki ne pattanjon, amig György itt tartózkodik. Ez a heves vitéz képes volna nekimenni a ragyásnak és cseppenkint kiszoritani belőle a lelket. Akkor aztán el volnának választva, tudom, mindörökre...

György elbucsuzott Töplertől és este átment Czermaknéhoz, aki elrejtette, no meg el is zárta a vendégét, mint egy börtönbe, a világtól, értesülvén ő is mindenféle hirekről, hogy Walz tehetetlen dühében halálra keresi a legényét.

— Csak keresd, keresheted már. Holnapután hajnalban ugy eltünik, hogy a nyomát se leled.

Álöltözetet is szerzett neki. A szakállát levágta. Mélyen szembehuzható süveget, csinos dolmányt, prómes mentét és szük nadrágot, meg sárga csizmát készitett a kamrába.

Az utolsó estén jó mélyen elaludt György és csak reggel ébredt fel, amikor Csermakné Katarina asszony egyik inasa rázta a vállát. Gyorsan talpraugrott, kiment az udvarra. A mély hóban teljesen meztelenül állott. Ledörzsölte a jeges hóval testét. Aztán a kendővel megdörzsölte tagjait. Az uj ruhadarabokat felöltötte és mintha ujjászületet volna ugy hajtott fel egy köcsög tejet. Megnézte a lovát. Szép, erős, hatalmas sárga volt. Német ló. A neve Lisl. Megveregette a nyakát és farát. A nyereg keményen állt rajta. Az értelmes állat okos szemeivel nézett vissza rá. Már megetették és itatták. Még nem volt egészen világos. György röviden bucsuzott jóltevőjétől, de annál melegebben, a friss diószpatkókat a tarsolyába tette és csak annyit mondott, amikor a boltozatos kapu alól kilépett:

— A viszontlátásra.

Czermakné egy könnyet morzsolt szét ujjaival és magában mormogott:

— Jó fiu, Isten óvja.

A vitéz megindult. Süvege mélyen a fejébe nyomva. Lassu ügetésben ért a kapuhoz, ahonnan, mert nyitva volt már, szótlanul engedték ki. Egyszer még hosszan visszanézett. A hó szikrázott a friss reggelen, felhő nem volt az égen. A lovag sietve vágtatott keletnek, ahonnan ragyogó, szépséges napnak fénye sugárzott elébe.

(Folytatjuk.)

KIADÓHIVATALI POSTA

vitéz Deák Ferenc, Szeged. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése ápr. 1-én jár le. — vitéz Kocsis Mihály, Karcag. Beküldött 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, ez összeg azonban csak 4 hónapra elegendő. — vitéz Surányi Károly, Szápár. 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése szept. 1-én jár le, illetve 4000 K marad szept. hóra. — vitéz Besenyei János, Pécs. Előfizetése jul. 1-én jár le. — vitéz Gyetvay Lajos, Szeged. Előfizetése okt. 1-én jár le. — vitéz Turbéki János, Orci. Előfizetése okt. 1-én jár le. — vitéz Kálas János, Budapest. Beküldött 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, de ez csak 4 hónapra elegendő és nem fél évre. — vitéz Rádi József, Karancsberény. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése szept. 1-én jár le, illetve 4000 K marad szept. hóra. — vitéz Tállyai Miklós, Tállya. Beküldött 85.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése okt. 1-én jár le, illetve 1000 K marad okt. hóra. — vitéz Tóth Benjamin, Mándok. 100.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése jul. 1-én jár le, illetve 8800 K marad jul. hóra. — vitéz Pártos János, Vértestarcsa. Beküldött 150.000 K-t köszönettel megkaptuk, ez összegből 34.700 K a mult évi hátraléka. Előfizetése okt. 1-én jár le, illetve 7300 K esik október hóra is. — vitéz Cser József, Keszthely. Félévi előfizetését köszönettel megkaptuk. — vitéz Debreczeni Károly, Mezőtur. Beküldött 150.000 K-t köszönettel megkaptuk. — vitéz D. F. Előfizetését köszönettel megkaptuk. Előfizetése egész évben rendben van, sőt 12.000 K a tulfizetése.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Mohar József.

• REGÉNYCSARNOK •

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (39)

De mulik az idő és oly kevés egy perc, egy óra, kevés volna egy nap, egy hét is arra, hogy két elveszettnek hitt, elkárhozásra készülő az üdvözülés gyönyörét kiélvezhesse. Olyan nehéz a lemondás, a reménytelenség, a végnélküli szenvedés éjszakája után egy boldog hajnalon, a legszebb ragyogásban józannak lenni...

— Mi lesz hát? Jösz velem? Rögtön?... — Kérdi a türelmetlen lovag. — A nő csak nézi és nem felel.

— Határozz gyorsan. Viszlek arrafelé keletre, a Tiszáig meg sem állunk és élünk együtt örökké, együtt, végtelen beldogságban és fényben...

A nő egy pillantásban látja a kezdettől egészen eddig mindazt, ami átfutott előtte, rajta, ellenére. Az első szók, a rövid boldogság órái, a tettetés, reszketés, várakozás hónapjai, a borzalmas kinok, a döntés, a vég. Nyomoruság. Vajjon elkezdené-e még egyszer? Mennyi könny! Mennyi visszafojtott sóhaj, mennyi leküzdött átok, hiábavaló fogadás, váloló lekliismeret és tétova akarat. Teljes hiábavalóság. Egy csufos esketés, gyászos lakodalom. Most hirtelen minden összeomlik és mintha teljesen eltörlődnék a közbeékelt rossz, mintha uj élet kezdődnék.

A szép ember, a büszke kitartó, győzelmes erejü magyar ott áll a német nő előtt és egy szóra, egy intésre, egy bólintásra vár csupán.

— Mit tegyek? — kérdi önmagától Liza és nem felel néki ott benn a lelke néma mélyén senki. — Mit mondjak? Menjek, fussak, vessek véget a csufságnak, a bajnak és amint ezerszer kivántam, kértem, imáimban könyörögtem, vele éljek elválhatatlanul mindhalálig? Jaj! Sietni kell. Nem lehet sokáig töprengeni. Mulik az idő, minden perc drága. Jaj! Ki segit mostan? Kit kérdezzek nagy kétségemben? Az apám? Nem! Egyszer eladott, egyszer elárult, nem méltó többé ilyen kérdésre. Hát ki segithetne? Czermakné? A kunasszony? Vagy kicsoda? Talán Vilgraeter? Egyik sem felelhet helyettem. Magamnak kell ezt a harcot megvivnom. Nem futhatok értük, hozzájuk, a rettenetes ember keres már és amint innen a lábamat kitettem, az ő hatalmában leszek ujra.

Ott állt szegény nő és megfeszitve minden erejét, határoz. Aztán lehajtja fejét.

— Nem. Nem mehetek veled most György. Még nem szabad. Ugy látszik a szenvedések kelyhe nem telt még be. Nem mehetek, amig egyházunk törvényei értelmében a felkent pap össze nem köti kezünket, amig az Uristen áldása nem védi a mi gyenge emberi elhatározásunkat. Én itt maradok és várok. Te menj, sietve utadon, harcold ki ezt a mi megérdemelt boldogságunkat. Ha a kötést megsemmisitették, ha ujra eljössz értem és az oltár előtt egymásnak fogadtuk örök hüségünket, akkor követlek bárhová. De tudom, nem lenne frigyünkön áldás, ha gyöngék lennénk és türelmetlenségünkben megfeledkeznénk arról, aki mindnyájunk lépteit őrzi, a kegyelmes Jézusról, az isteni szüzről és a lélekbe tekintő Szentlélekről...

A vitéz meginog. Ennyi szenvedés, ennyi nélkülözés, ennyi idő után semmi, ennyi várakozás, küzdelem után ujra kezdeni mindent, ujra utnak indulni messze vidékre és ezalatt ki tudja, mi történik itt, ki tudja elérheti-e valaha célját. Gyávaságnak érzi, hogy itt hagyja védtelenül azt a lényt, akit szeret.

— Elhagyjalak? — suttogja. — Elmenjek innen? Ki véd meg hát, ki tart meg nékem? Ki gondoskodik rólad, ha én távol járok?...

Liza feltekint. Nem látja az alacsony és szük bolthajtást, nem ismer gátat, most erős, büszke, bizonyos az igazában megint, a germán törzsek ősi ereje, szivósága, szilárdsága és méltósága sugárzik róla. Felemeli erős kezét, a karjáról visszaomlik a fekete posztólebernyeg. A magasba mutat.

— Ott fenn, ott a magasban vigyáz rám az én őrizőm. Ő véd, ő tart meg, ő gondoskodik rólam, mialatt távol jársz, ha ugy akarja. Bizzál benne te is.

A vitéz sápadt, mint a fal. Nem tud felelni. Érthetetlen előtte ennek a szilárd nőnek a gondolkozása, nem fogja fel az ő indokait, de csodálja szilárdságát, öntudatát és nem akarja őt meggyőződése ellenére elrabolni. Csak meghajtja a fejét és igent int. Legyen az ő akarata szerint.

Liza most a köntösébe nyul. Egy kicsi kis kulcsot vesz elő. Átnnyujtja Györgynek.

— Itt adom neked e kulcsot, hüségem zálogát Esküszöm, hogy megőrzöm a magam testét, lelkét számodra. Isten engem ugy segéljen!

A kulcsnak kereszt a formája. György átveszi, megcsókolja. Aztán elválnak. Czermakné siet elő, figyelmezteti Lizát, hogy az idő mulik. György magára marad.. Se él, se hal. Ott kell ennie a jó péknénél. Mindjárt lóra kapna, ha lehetne. De nem lehet. Nincs semmije. Mit tegyen.

Ekkor a derék asszony lehajól hozzá, megsimogatja a verejtékes homlokát, átsimit a fején és azt mondja csendesen:

— Holnapután nyergelt lovat állitok be a félszerbe. Fegyvert Keller ad. Az élelem egy iszákban a ló oldalán. Te hajnalban, kapunyitáskor elhagyod a várost. Aztán majd csak hallunk rólad.

A vitéz ráborul a házsártos pékné vörös kezeire és mélységes maghatottságban suttogja:

— Soha, soha el nem felejtem, az Isten jutalmazzon a jóságodért...

Az asszony megveregeti a vitéz vállát:

— Te bumfordi, tudom én, mit teszek, jó üzletet csinálok, nem kell érzékenykedni. Van még nekem is annyim, hogy egy gebét adhassak az ilyen földönfutó gézenguz alá, amilyen te vagy. Tudom én, mit csinálok, légy nyugodt. Fogadok, hogy a Kasztiliai Benjamin is adna neked ötven font ezüstöt, pedig csak egy rongyos, éhenkórász fickó vagy. Nem árt, ha az embernek ott a fiatal király táborában is van egy jó embere. No de ne felejtsed el, hogy engem mindig megtalál az üzeneted és nekem is lehet üzennivalóm, vagy kérésem hozzád. Ha akarsz menj el ahhoz a zsidóhoz. Nem árt egy kis pénz az utra, de még jobb ajánlólevél annak a kölcsönre. Keller megmutatja az utat. Esetleg a király ur ajtajának a kerekét nem árt megkenni. Sose lehet tudni. No ne pityeregj anyámasszony katonája. Gyere, egy kanta jó bor nem fog megártani, mielőtt utra kelnél. Fürdesd meg benne a bánatodat. Virtus lészen belőle...

Azzal a széles asszony félrehajtotta az ajtófedő

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 13. SZÁM — 1925. MÁRCIUS HÓ 29.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

Hinni egy nemzet jövőjében...

1925. márciusában.

Gyakran elmélkedünk sorssujtott nemzetünk mai helyzetéről, ugy mint annak multjáról és jövőjéről. Olykor megkérdezzük magunkat, használ-e az ilyen elmélkedés, szolgál-e valakinek a javára vagy legalább is megnyugtatása önmagunknak, hogy hiszünk a mi nemzetünk jövőjében. Nemrégiben, február hóban, »Nacionalizmus« cimmel foglalkoztunk a magyarság életfolyamának multjával és jövendő sorsával, azt látjuk azonban, hogy nem lehet eleget e kérdéssel foglalkoznunk, nem mondhatunk eleget, örökké, folytonosan hangoztatnunk kell, hogy igenis hiszünk ennek a hányatott nemzetnek a jövőjében, reméljük sorsa jobbrafordulását és nem csüggedünk, mert tudjuk, hogy igaz ügy harcosai vagyunk.

Néhány nappal ezelőtt egy kétségtelenül jó hazafi, hazája sorsáért aggódó magyar keresett fel bennünket. Elbeszélgetvén a közállapotokról, a jövő kilátásairól, a megszállott területek magyarjainak, elszakitott testvéreink kimondhatatlan és elképzelhetetlen szenvedéseiről, látogatónk a kétség és peszszimizmus különösen szomoru és többfelé tapasztaltan megismétlődő hangjának adott kifejezést. Nem frázisokban elmerülve, hanem józan komolysággal tekintve hazánk jelen helyzetét, természetes, hogy a jelen nem éppen rózsás, hogy ezt mindnyájan érezzük és tudjuk, ez azonban nem jelenti azt, hogy kétségbe kell esnünk, fel kell adnunk a reményt és harcot, el kell vesztenünk a legfőbb fegyvert, amely még kezünkben maradt, a hitet nemzetünk jövőjében.

— Igen, — mondotta szomoru lelkü, magyar látogatónk — ha ez igy tart tovább, akkor soha többé talpra nem állunk. Aki tárgyilagosan szemléli a külső és belső eseményeket, az belátja, hogy nincs mentség ebben a helyzetben. Ellenségeink a megszállott területeken tüzzel-vassal, avagy mézesmadzaggal pusztitják azt a kevés nyakas magyart, aki hatalmukra veszélyes lehet. Az egyik börtönben pusztul, a másik anyagilag megy tönkre, még néhány év és nincs többé mit keresnünk régi hazánkban, nem lesz aki visszaszerezze az elveszettet és nem lesz többé mit visszaszerezni. Az iskoláztatás, a céltudatos beolvasztás politikája megteszi hatását és az elért eredmény a nagy Magyarország örök megsemmisülése. Ezekután, ha körültekintünk itt benn, mit látunk? Talán azt, hogy bárki is gondolna az elvesztett területek visszaszerzésére komolyan, hogy bárki dolgozna eltiport testvéreink felszabadításáért öntudatos áldozatkészséggel? Hát törődik itt valaki a nemzet sorsával, az elveszett földek szomoru vesztével? Mindenki a saját megélhetése, a saját kis céljai után fut, mindenki nyugalmat, koncot, jóllétet, békét akar, mindenki harácsol, elfoglalva egyéni ügyeivel és a kisujját sem mozditja meg a nagy cél érdekében. Lassan pusztul minden és ha igy haladunk, nem lesz senki, aki egyszer, ha esetleg az óra ütne, melyben mindenkinek meg kell mozdulnia és fegyvert fognia, jó példával elöljárjon, nem lesz már egy igaz ember, mindenki azt fogja mondani, menjen a másik, én már kivettem a magam részét. Egyének pártoskodása, önző, kicsinyes érdekek marakodása tölti be mindegyikünk életét, a nagy gondolat számára nem marad többé akaratunk, kedvünk, erőnk. Bizony, — fejezte be keserves fejtegetését e valóban ideális lelkü, kiábrándult hazafi — én magam sem tudok hinni már ennek a szerencsétlen, eltévelyedett nemzetnek a jövőjében...

Meghallgattuk őt, de nem hagytuk szó nélkül bus reménytelenségét. Igy jár az, aki teljesen belemerül a napi viszályok hercehurcával kitöltött életébe, igy jár, aki nem tekint előre, hátra, csak megy a maga utján, fejlógatva, mint a teherhordó, mely nem tud a célról, hova indult. Aki a történelem végtelenül tanulságos lapjait forgatja, aki a népek sorsának örökké változó kaleidoszkopját figyeli, aki a magyar faj lelkébe egyszer mélyebben pillantott, az nem beszél igy és nem adja fel a mentőhorgonyt, az utolsó reményt, nemzete jövőjében való hitéről nem mond le.

Mit látunk, ha visszatekintünk? Azt, hogy ezer és egynéhány év óta a magyar soha száz esztendeig nyugodtan nem birtokolta a maga földjét. Kezdve az őshazában történtektől a mai napig, minden évszázadban harcok, veszélyek rázták meg és fenyegették elmulással. Érték már nagyobb csapások is, mint a mai, amikor ugy látszott, hogy nincs menekvés.

A magyar ugy pusztult, mintha a végzet elhatározta volna, hogy hirmondót sem hagy többé ezen a földön, ebből a fajból. A kereszténység behozatala idejében idegenek pusztitották a tősgyökeres magyarságot, a tatárjárás idején saját fajrokonai irtották ki az ország népét s ami megmaradt, az egymást gyilkolta, rabolta, ette hihetetlen tébolyodottsággal. Majd később uj meg uj bajok jöttek, idegen királyok, pártos főurak hatalmaskodásai, mig az egész cécónak jóidőre véget nem vetett a török-német járom.

Az egyik kapitány a bécsi király szolgálatában állt, a másik a budai basával cimborált, az erdélyi fejedelmet kétoldalt döngették, pusztult a föld, a jószág, az ember, lakatlan terület volt az ország termékenyebb része, mégis kiláboltunk a bajból.

Balassa Menyhért, Bebek Ferenc, Fortunatus Imre korában ugy látszott, több csapás ezt a nemzetet már nem érheti, nemcsak nemzeti függetlenségünket, hanem a becsületünket is elvesztettük. És még csak ezután jöttek a Zrinyi Ilonák, a Rákócziak.

Rákóczi hosszas küzdelem után elbukott. Az iszonyu vérveszteségben megbénult a nemzet életereje. És mi jött a csend, a haláljaj, a németesitès után? A nemzeti megujhodás kora, melyben mintha még a kövek is megelevednének, hogy magyar szóra fakadjanak. Át meg átjárta az egész földet a tavaszi harmat, amely egy csodás nagy feltámadás előkészitője lett. És Világos? Annyi meddő harc, annyi kiontott hősi vér? Megtermette mind a maga gyümölcsét, egy ezredéves pusztulás, viszály, sorscsapás és bajra soha nem látott erővel támadt a magyar. Többen vagyunk, erősebbek vagyunk, öntudatosabbak, mint régen. A világháboruban patakként omlott a magyar vér és fenn a legmagasabb csucsokon ragyogott a magyar vitézség. Most itt állunk, megvetve lábunkat az ősi rög egy talpalattnyi területén, honnan bármikor kiforgathatjuk, ha egyszer megindulunk, sarkaiból ezt a körülöttünk burjánzó világot. Hát van okunk a kétségbeesésre?

Hasonlitsuk össze a helyzetünket régi idők számüzött vagy elnyomott magyarjainak helyzetével. Hát nem több okunk van hitre, bizalomra, mint önékik lehetett?

Itt áll az őrség a régi földön, határainkon őrtüzek lobognak, mindenütt áll és vár a vitéz, a hü magyar, mely kész bármely pillanatban halállal pecsételni a hazához fogadott hüségét.

A mi magyarságunk nem ünnepi frázis, a mi hitünk, lelkesedésünk nem vasárnapi köntös, melyet hétköznap levetünk, mi a mi hitünket belévisszük a napi szürke munkába, mi a mi hitünkben élünk, a mi magyarságunk forró, eleven vér ereinkben, melyet nem olthat ki, nem mosbat el érdek, hangulat, szeszély, csak a halál. S a mi halálunkkal sem hal meg, hanem tovább él fiaink, lányaink, barátaink, tanitványaink lelkében, mert nekünk apostoloknak kell lennünk, akik nem csüggednek, akiket a Szentlélek ereje tölt el, ezért a mi szegény magyar hazánknak jóvoltáért, keserves sorsu magyar testvéreink felszabadulásáért.

Dolgozzunk, haladjunk, várjunk és türjünk, de érjen bármi sors, egyet el nem szabad vesztenünk; a hitünket. Ez az utolsó mentsvárunk, utolsó erőnk, végső fegyverünk. Ha ezt elvesztettük, magunk vagyunk okai a saját bajunknak.

Mert alávaló képmutatók vagyunk, ha szemforgatva mondjuk a nemzeti hiszekegyet, ha nem hiszünk benne, mint csalhatatlan dogmában, belőlünk, földünkből, őseink kihullott véréből fakadt megdönthetetlen valóságban, hogy:

»Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy örök isteni igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!...«

Rajongók.

Irta: Igmándy Géza.

A Hernád völgyéből vékony fehér füst csavarodott az ég felé. A dermedt hidegben lassan megakadt a levegőben. Átlátszatlan bakacsint vont Abaujvár fölé.

— Megrontottak, meggyaláztak — csattogott Upor kemény szava. — Idegenek ültek a nyakunkba, de lerázzuk. Nem türjük a szégyent. Itt a magyar Isten mocsoktalan szine előtt teszünk erős hitet, hogy kiirtjuk az uj Isten táltosait.

Szemét az égre emelte, karját kitárta. Az Abahegyről lenyargaló szél megtépázta az áldozat hunyó parazsát s ködbe burkolta a kiáltó táltost.

— Te harcos kemény Isten! Hosszu némaság után halld meg szavam. Állj mellénk és segits győzelemre. Bosszuld meg Kupa vesztét, kit az uj Isten nyila pusztitott el. Segits meg bennünket!

A szél elnyargalt a füsttel s ismét látható lett a táltos szikár alakja. Körülötte sürü sorokban álltak a szürös ködmenes emberek. Rájuk szegezte szurós, savós szemeit. Megtalálta akit kereset.

— Andorás vezér! A csanádi gyülés téged szemelt ki az ujhitü István fejedelem, aki királynak is szólitattta magát, nem hagyott fi-örökös. Két senhonnai marta egymást a vezérségért, de nekünk egyik sem kellett, mert nem vér a mi vérünkből. Idegenek, akik a némettel szürik össze a levet. Már megcsömörlöttünk tőlük. Csak Szár László bujdosó fiaiban van bizodalmunk. Vagyon-e erőd rendet csinálni?

—Vagyon! — Hangzott a kemény felelet. — Mire az egybegyültek vállukra kapták a sudártermetü Andorást s gátverő rivalgással fogadták urukul.

Hirtelen elcsitult a zaj. Vatha, a borsodi nemzetség feje felemelte kezét. Szólni akart.

— Köszöntlek nagyur! — s levette süvegét. — Az a Vatha áll előtted födetlen fővel, aki István uj Istene előtt sohasem csuklott térdre. Mi nem tudunk hamiskodni. Ami a lelkünket nyomja, ki is mondjuk. Azért halld meg a szónkat! A magyar nem tud meggörnyedve imádkozni. Az Istennek is szemtől-szembe beszél. Látod a hajamat. Varkocsba fontam. Tudod mit jelent? Én ma is a magyar Istent vallom!

— Mi is! — Zugott a fegyveres tömeg.

— Geyza és István egy emberöltőn át egyengette az uj Isten utját, mégsem tudott megtörni bennünkat. A táltos ma is leszurta a hibátlan fehér ményt. Azt akarjuk, hogy ez igy maradjon.

A tömeg ismét helyeslően zugott. Vatha folytatta:

— Az uj Istennek csak kárát vallottuk. Apáink még bejárták a határos országokat. Nem volt nép széles e világon, mely megtudott állni előttük. Lovaik alig birták a zsákmányt. Féltek, rettegtek tőlük, ma meg már osztozkodnak rajtunk, mert látják, hogy a magyar is szánt-vet. Az uj hit elfojtja a harci kedvet. Kegyes embert farag a magyarból, aminek csak a német örül. Azért csak azt mondom, döntesd le az uj Isten kőházait és parancsold meg a magyar Istennek szóló áldozatot.

Andorás sokáig gondolkozott. Mikor látta, hogy a nép hallani akarja, csendet intett.

— Hosszu esztendők óta idegen föld kenyerét, vadját ettem. Engem is az ide betolakodott idegen vitézek üztek el öcséimmel, de nyugodjatok meg, rendet teremtek. Ez a föld magyar s más itt nem uraskodhatik.

Védekezés
a gabonaüszög ellen.

Hazánkban a gabona (buza, árpa, rozs, zab, de még a mohar, köles és cirok is) óriási károsodást szenved a közismert üszögbetegségek és pedig különösen a buza, a kalász szemeit tönkretevő kő- vagy büdös üszög által.

Hazánk gabonatermésében ez a károsodás évenként, a gabona mostani pénzértékében kifejezve, körülbelül 200—300 milliárd koronára tehető, tehát a nemzeti vagyont oly nagymérvü károsodás éri, hogy különösen most, mikor annyira megcsonkitott hazánk jóformán csakis mezőgazdasági terméséből élhet meg, nem szabad többé a növénybetegségek pusztitó munkáját összetett kézzel nézni, már azért sem, mert az üszögbetegségek ellen biztos eredménnyel lehet védekezni. A védekezés csak akkor vezet sikerre, ha mindenki védekezik az üszög ellen. Ezért igen sok államban már régebben törvényhozásilag kimondták a kötelező védekezést a növényi betegségek ellen s igy az üszög ellen is behozták a csávázási (pácolási) kényszert. Minthogy hazánkban épp most, fokozott erővel mindent meg kell menteni, ami megmenthető, a földmivelésügyi miniszter figyelmezteti a gazdákat, hogy az üszög által előidézett óriási károsodás ellen mindenki védekezzék.

A védekezés módja.

a) A védekezőszerek.

A gabonaüszög elleni védekezés — kivéve a buza és a zab repülőüszögbetegségét, amelyek ellen csávázással tökéletesen védekezni nem lehet — lényegében abban áll, hogy az üszög által ellepett szemeket oly szerekkel a vizes oldatával kezeljük, amelyek azt megölik, de a vetőmag csiraképességét nem támadják meg, vagyis a vetőmagot több vagy kevesebb ideig csávázzuk (pácoljuk).

Több olyan szert ismerünk, amelyek sikeresen használhatók a vetőmag csávázására, de csakis abban az esetben, ha a csávázást az alább következő eljárás szerint helyesen hajtjuk végre.

A gabonavetőmag üszög elleni csávázására, illetve csávázó-oldatok készitésére legalkalmasabb védekezőszerek a 1. klorol-oldat, 2. uspulun, 3. formaldehyd, 4. rézgálic.

1. Klorol-oldat készíti a Chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t., Ujpest. Minden csomag pontos használati utasitással van ellátva. Előnye a többi csávázószerrel, de különösen a rézgáliccal és formalinnal szemben, hogy a vetőmag csiraképességét nem rontja. 100 liter vizhez 1 kg sötétkék, folyékony klorolt öntünk, mely a vizben azonnal oldódik. E csávázóoldat azonnal használható. 1 hl csávában, vagyis 1 kg klorollal a törzsoldat pótlása mellett 3 q vetőmag csávázható. Akár a Linhart-féle kosár- vagy a kádcsávázási eljárás elkelmazható. Klorol a csávázógépek vasalkatrészeit nem bántja. Beszerezhető: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29, Chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t., Ujpest, Tó-utca 5 és a »Hangya« fogyasztási szövetkezet összes árudáiban.

2. Az uspulun fehérszinü, poralaku csávázószer, oldata kék és mivel higanyyt is tartalmaz, a vele való bánásmód erős mérgező hatása folytán, különös elővigyázatot igényel. Az uspulun 0.25 százalékos oldatát használjuk a csávázáshoz, a csávázóoldat készitése ugy történik, hogy az uspulunból ¼ kg-ot (250 grammot) apró részletekben beleszórunk 100 liter vizbe és addig kavarjuk, amig fel nem oldódik. Az uspulun nem hat károsan a vetőmag csirázóképességére, sőt egyes esetek-

---

A fellelkesült tömeg ismét vállra kapta két öccsével együtt. Minden arc ragyogott, csak Levente, a legifjabb testvér meredt szótlanul magu elé.

A várhegy alatt ezalatt ismét kigyulladtak a tüzek. Marcona képü legények nyárson sütötték a kövér tulkokat. Az égett faggyu inycsiklandozó szaga végigtáncolt a sokaságon.

Az áldomáson Vatha került Levente mellé. Összeütődtek a fakupák, de Levente nyelve nem akart megoldódni. Hosszu faggatás után odasugta Vathának:

— Csalfa szó még nem hagyta el a számat. Bármennyire szeretem és becsülöm is a bátyámat, meg kell mondanom rosszul választottatok. Andorás az uj Isten hive.

Erre Vatha is elnémult. Megrángatta vastag lelógó bajuszát, s felhajtotta az előtte lévő kupát.

— Emberére akad bennem — mondotta és fürkészve nézegette az asztalfőn ülő fejedelmet. Andorás állta a tekintetét.

Másnap Andorás lóra ült. Maroknyi seregével délnyugatra indult, Levente meg Vathához csatlakozott. Bélháromkuton állapodtak meg.

A felizgult nép megrohanta az uj Isten papjait. A Bükk alján minden este vörös volt az ég széle. A felgyujtott templomok és parohiák füstje kisérteties fényt árasztott a vidékre. Megriadt emberek menekültek dél felé. Az utak szélén a kertek alján temetetlen halottak feküdtek.

Vatha hetekig nem ment haza. Tajtékzott az örömtől. Ilyenkor lelkendezve számolt be az eredményről és biztatta Leventét, hogy álljon közéjük.

— Hát elfajult a véred? — Méltatlankodott a szilaj Térdi is, aki a pogány vezér leglelkesebb alvezére volt. — Nézz végig a Hernád mentén! Uj Isten kő házai mind romba hevernek. A magyar Isten táltosaink áldozatai lobognak. Mi pusztitjuk az idegen csavargókat, te meg éjt-nap a bükkösd bujod félő vad után. Nézd itt van Emőd, Nyék és Bakta. Valamennyien a régi nemzetségek uj hajtásai, csak a fejedelmi vér, csak Levente hiányzik közülünk.

— A lelkem veletek van — válaszolta az ifju óriás —, de a kardom nem mozdulhat meg. Ti kiméletlenül irtjátok az uj Isten hiveit, akik között magyar is akad bőségesen. En megszerettem a fajomat. Ha idegen ellenség tör ránk ott leszek s nem csalódtok bennem. Andorás bátyám is rossz szemmel nézi a munkátokat. Egymást emésztitek s ezalatt a német seregek harcra készülődnek.

— Talán téged is megejtettek az uj Isten táltosai? — kérdezte Upor pattogó szóval.

— Rosszul hiszed. En ma is a régi vagyok, de a bátyám ellen nem teszek semmit. Andorás esze éles, mint a kifent kard. Tudja mit csinál.

— Hát a bátyád megtagadta a magyar Istent? — hördült fel az öreg táltos.

— Meg. Még gyermek korában. Csak azért türi a ti harcaitokat, mert nem akar magyar vért ontani.

— Aki megtagadta a magyar Istent, megtagadta a magyar vérét is — csattogott Vatha.

Upor odahuzódott Leventéhez. Sokáig tanácskoztak, de a szavukat nem lehetett hallani. Kürtszó riadására neszeltek fel. Két lovas állt a ház előtt. A remegő lábu jószágokról szakadt a verejték. Az egyik vitéz fujta a hosszu szarv kürtöt, a másik pedig kivont véres kardot tartott. Mikor elült a zaj,

ben gyorsitja a csirázást. Az agyoncsávázás lehetősége teljesen ki van zárva, a kitelelést veszélyeztető gombák (Fusarium stb.) ellen teljesen megvédi a kezelt növényeket, mérges hatása folytán azonban a csávázott, de vetőmagul fel nem használt gabona emberi táplálkozási célokra nem ajánlatos; állatok etetésére is csak más gabonával keverve lehet használni. 100 liter ¼ százalékos csávázóoldat 1 métermázsa vetőmag csávázásához elegendő, minden további 1 métermázsa vetőmag csávázásához 20 liter ¼ százalékos uspulun-oldat az eredeti törzsoldathoz öntendő.

Megrendelhető a gyár budapesti vezérképviselőjénél, Wilhelm Hermann, Budapest, II., Korvin-tér 3. vagy Zárai S. főelárusitónál, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

3. A formaldehyd formalin vagy formol név alatt is ismeretes. A kereskedésekben kapható vizes formaldehyd-oldat 36—40 százalék formaldehydet tartalmaz vizben feloldva. Gyakran megtörténik azonban, hogy az áruba bocsátott formaldehydet vizzel higitják, hamisitják és igy az 36—40 százaléknál kevesebb formaldehydet tartalmaz. Ezért a vásárolt formaldehyd-oldatot használat előtt célszerü megvizsgáltatni abból a szempontból, hogy vajjon nincs-e az vizzel meghamisitva. A csávázóoldat elkészitése egyszerüen ugy történik, hogy a formaldehyd 1 kg mennyiségét 400 liter vizbe öntjük, jól összekeverjük és ezzel az oldattal csávázzuk meg a vetőmagot a később tárgyalandó eljárással. Nagyon fontos, hogy 1 kg formaldehydet 400 liter vizzel higitsuk fel, mert ha 1 kg formaldehydhez kevesebb vizet használunk, vagyis erősebb oldatot készitünk, akkor a vetőmag csirázóképessége erősen szenved, sőt teljesen meg is ölhetjük a magot (agyoncsávázzuk) és nem fog kikelni. A formaldehyddel csávázott gabona nem mérges, ha azt valami ok miatt nem lehet elvetni, nyugodtan, minden kezelés nélkül fel lehet használni táplálkozási célokra.

100 liter vizben ¼ kg 40 százalékos formaldehyd feloldva, 1 métermázsa vetőmag csávázására elegendő; minden további 1 métermázsa vetőmag csávázásához az eredeti törzsoldathoz körülbelül 12 liter ¼ százalékos formalin-oldat öntendő, hogy ujra pontosan 100 liter csávázóoldatunk legyen. Megrendelhető a »Magyar Mezőgazdák«-nál.

4. A rézgálic (kékkő) 1 százalékos oldatát használjuk a csávázáshoz, tehát 100 liter vizben 1 kg rézgálicot kell feloldanunk. A feloldandó rézgálicot vászonzacskóba öntjük, a zacskót ugy kötjük rá a kád tetején keresztbe fektetett bot közepére, hogy a zacskóban levő rézgálic belemerüljön a vizbe, a zacskónak a vizben ide-oda lengetésével rövid idő alatt a rézgálic feloldódik. 100 liter 1 százalékos oldat a kádcsávázásnál 1 métermázsa vetőmag csávázásához elegendő, minden további 1 métermázsa vetőmag csávázásához körülbelül 12 liter 1 százalékos oldat az eredeti törzsoldathoz öntendő, hogy ujra 100 liter csávázóoldatunk legyen. A Linhart-féle kosaras eljárásnál körülbelül 25 kg ürtartalmu kosarakat használva, minden negyedik kosár után szintén 12 liter 1 százalékos rézgálicot az eredeti törzsoldathoz öntendő, hogy itt is állandóan 100 liter csávázóoldatunk legyen.

Ismételten figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy ugy a rézgálic, mint a formalin helytelen alkalmazásánál a vetőmag csiraképességét erősen veszélyezteti, ezenkivül a rézgálic-csáva az üszköt nem öli meg, csak háttáltatja fertőző hatását és innét ered a rézgálic-csávázás dacára az üszögkár gyakori fellépése.

b) A csávázási eljárás.

A vetőmag-csávázást — akármelyik csávázószert is használjuk — a következő módon hajtjuk végre. Egy fakádban az egyes szereknél megadott százaléktartalom szerint elkészitett csávázóoldatba annyit töltünk a megcsávázandó gabonából, hogy a kád aljára leülepedett magot legalább egy arasznyi folyadékréteg lepje el. A for-

---

felemelte a kardot és a kiáltó megszólalt, messzehalló szóval:

— Andorás fejedelem üzeni, hogy nyárutó első holdtöltésén minden ép-kézláb ember Székesfehérvár alatt legyen. A német tör reánk. Le kell számolnunk vele. Megmondtam!

A kürt ismét felbugott s a követek eltávoztak.

— Most már Ti jöttök velem — törte meg a csendet Levente.

— Mi segitsük az ujhitü Andorást? Ott vannak az idegenek! Idegeskedett Vatha.

— Nyugodjatok meg — csititotta Levente a heveskedőket. — A német nem az uj Isten miatt tör reánk. Országunkra fáj a foga. Ha Andorást cserben hagyjuk, mi egyedül nem birunk vele. Mi is elpusztulunk.

— Igazad van. — Hagyta rá Upor.

És az eddig félő vadat kergető Levente egészen megváltozott. Reggeltől estig nyeregben ült. Sorra járta a szállásokat, s mindenütt megértették. Rendelkezett, parancsolt s engedelmeskedtek neki.

Vagy három zászlónyi sereggel érkezett meg Székesfehérvár alá. Vitézei kiváncsian bámulták a hatalmas kőfalakat, melyeken hangyaboly módjára nyüzsgött a megriadt városi nép.

Andorás maga ment le hozzájuk a táborba.

— Eljöttél? — azt hittem nem érted meg az üzenetemet s tovább pusztitod a Hernád mentét.

A két testvér egymás nyakába borult.

— Eljöttem — mondta a meghatódott ifju —, mert nekem is itt a helyem. En sohasem háborgattam a Te Istened hiveit.

Lassan gyülekeztek a seregek, de nyárutó első holdtöltjére eljöttek valamennyien.

Andorás Béla öccsére bizta a vezérséget, aki a messze Oroszországban félelmetes nevü hadverő volt. Most is hamarosan eligazitott mindent. A tengernyi hadinépet kétfelé osztotta. Az egyiket maga vezette, a másikat Levente. Megindultak északnyugat irányában. A portyázó lovasok pontosan meghozták a németek hireit. Számát, hatalmának erejét megbecsülték.

— Nem lesz könnyü dolgunk — mondta a tanácsban Béla —, de félnünk nem kell. A mi könnyü nyargaló vitézeink hamarosan megzavarják a nehéz németet.

Rigóhegy lábánál állitotta fel a hadait. A félkaréj balszárnyán sorakoztak Levente vitézei. Vatha dörgő hangja mindig kihallatszott. Tard, Emőd és Bakta tartotta féken a népet.

Alig pitymallott még amikor már az egész sereg talpon volt. Az esztergomi püspök hosszasan imádkozott, majd széttárta karját. A vitézek térdre ereszkedve fogadták az áldást. Csak a balszárny ült mereven a nyeregben.

Egyszerre szénfekete paripa szökött ki a középre.

— Itt a leszámolás ideje! — Kiáltotta csengő szóval Upor. Most bosszut állunk az idegeneken. Segitsen meg bennünket a harcos magyar Isten.

Eltünt a tömegben.

A sárguló réten ezalatt bátortalanul tapogatózva feltüntek a németek. Széles hátu lovaik alig birták a sok vasat. Rendre sorakoztak.

Béla vezér mellett megriadtak a kürtök. Dübörgött a föld, nyeritettek a lovak s felcsattant a Jézus. Az ellenfelek összegabalyodtak.

Csak Leventéék maradtak tétlenül a helyükön. a viháncoló paripákon.

maldehydnél 10 percig, a klorol és rézgálic csávázószerek használatánál 15 percig és az uspulunnál buza és rozsnál 1 óráig, árpa és zabnál pedig 2 óráig hagyjuk ázni a vetőmagot a csávázóoldatban. Az áztatási idő alatt az alámerült vetőmagot egy fabottal többször jól felkeverjük és a folyadék felszinére kerülő üszögös és léha szemeket egy kis kéziszitával kimeritjük. A csávázás sikere csak eme módszer alkalmazásával biztositható. A csávázási idő eltelte után a vetőmagot a kádból kimerjük, a folyadékot jól lecsurgatjuk róla, vékony rétegben napos és szellős helyen szétteritjük és megszáradás után elvetjük. A kádban visszamaradt csávázóoldatot eredeti oldattal vagy csávázószerrel való utánpótlás mellett még kétszer (összesen tehát háromszor) lehet csávázásra használni, ezután kiöntjük és friss csávázóoldatot készitünk.

A kádcsávázáson kivül alkalmazható a Linhart-féle kosaras csávázás is, de csak az egyes szereknél megállapitott csávázási időtartam tekintetbevételével. Az uspulunnál ez az eljárás nem alkalmazható.

A csávázásnál használandó eszközöket, ponyvákat, zsákokat, sőt a vetőgépet is ugyanazzal az oldattal, amellyel csávázunk, fertőtleniteni kell, nehogy a már csávázott gabonát életképes üszöggel ujra megfertőzzük.

Minden a csávázást illető kérdésekben a M. Kir. Növényélet- és Kórtani Állomás (Budapest, II., Debrői-ut 17.), a csávázószerek beszerzésére és a csávázi eljárások helyes gyakorlati kivitelére nézve pedig a M. kir. Földmivelésügyi Minisztérium Gyógy- és Ipari Növényforgalmi Irodájának növényvédelmi osztálya (Budapest, IX., Lönyay-utca 7. sz., II. 26.) dijtalan felvilágositással szolgál.

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

SZEMLE.

A hosszulejáratu külföldi hitel. Bernát István, a Gazdaszövetség elnöke, egyik pénzügyi lapban a hosszulejáratu külföldi kölcsönök eshetőségeiről nyilatkozik. Ebben a kérdésben szerzett tapasztalatai alapján nem sok reménnyel van a hosszulejáratu külföldi hitel megszerzésének lehetősége iránt, egyrészt, mert a külföldi tőke csak 15—20-szoros fedezetre jön ide, igy aránylag nagyon csekély, másrészt pedig olyan drága, hogy azt a mezőgazdaság alacsony hozadéka el nem birja. Ilyen körülmények között helyesli a kormánynak azt a tervét, hogy az állam rendelkezésére álló pénzfelesleges gekből itthon záloglevelet vásárol és azokat, főként Angliában, elhelyezi. De itt is nagy nehézségeket lát. Ezeket a záloglevelet ugyanis nem a kormány bocsátaná ki, hanem az egyes pénzintézetek. Igy az egyes kibocsátó pénzintézetek bonitásának megfelelően, a záloglevelek árfolyamaa különböző lesz — amint ez a békében is észlelhető volt —, vagyis a forgalomba kerülő zálogfévéltipusok egységessége nem lesz megtartható, amely körülmény bizonyos óvatosságot és tartózkodást idézhet elő a külföldön velük szemben. Egyébként rámutat arra, hogy Angliában és Amerikában a telekkönyvi intézmény nem létezik, ennek folytán ott a jelzáloghiteleket sem ismerik. Tehát a gondos és számitó angol tőke e szokatlan hitelmüveleti formával nem fog egy-kettőre megbarátkozni, hanem még hosszabb idő kell ahhoz, hogy a mi záloglevelelnk az angol piacon elhelyezhetők legyenek olyan mértékben, hogy a mi hiteligényeinket kielégitenék. Ezzel szemben a londoni magyar követ, báró Rubido-Zichy Iván, egy angol lapban tett nyilatkozatában azt irja, hogy angol pénzügyi körökben fokozódó érdeklődés tapasztalható a magyar ügyek iránt és a magyar hétésfélszázalékos sterlingkölcsön a tőzsde kedvelt papirosai közé tartozik. Egyáltalán az angol tőkének a magyar közgazdaságban való elhelyezkedési lehetőségeit

---

Béla vitézül verekedett. A hosszunyelü fokosok alatt puffogtak a pajzsok s emberestül a földre estek. Itt is, ott is megcsusztak rajtuk a rohanó lovak. Zizegtek a nyilak, imádkoztak a németek, hörögtek a sebesültek. Riadóztak a kürtök. Ujabb német csapatok törtek ki az erdőből. A magyar sereg megtorpant. Nem birt a tulerővel.

Béla hátrafordult. Elállt a szivverése. Rettenetes gondolat villant át a fején. Az öccse még most sem mozdul! Mintha gunyosan nézné az uj Isten magyarjainak vergődését...

— Levente! — szakadt ki a hörgő kiáltás a melléből, de a hangját elnyelte a csatazaj. Tehetetlen haragjában egyedül rontott bele az ellenség sürüjébe. Vérbeborult szemmel ösztönösen verekedett. Senki sem tudott neki ellenállni. A csüggedők uj erőre kaptak. Egész kis csapat buzgólkodott a nyomában, de a számuk egyre apadt. Béla átvágta magát a tömegen. A hátamögé került. A mentéje véres cafatokban lógott. Metsző fájdalmat érzett a derekában. Félig eszméletlenül visszafordditotta a lovát. Nem akart hinni a szemének. Süketitő rohajjal éppen akkor indult le Levente. Jobbjában fényes, görbe kard, baljában csákány villogott.

Zengtek a kürtök, ujjongott a huj! huj!! és hátrált az ellenség...

A nap még csak hunyorgatva pislogatott át a hegy mögül, amikor összetalálkozott a három testvér. Béla meggörnyedten ült a nyeregben. Leventének széles vércsik éktelenkedett a homlokán. Csak Andorás pompázott fejedelmi diszben. Szótlanul néztek egymást és könny csillogott a szemükben.

Tépett ruháju követ jelentette, hogy az esztergomi püspök megkezdette a misét. Odalovagoltak a dombhoz s leszálltak a lóról. Mögöttük álltak a vitézek. Áhitatosan hallgatták az előttük értelmetlen imádságokat s amikor a püspök az Ur testével megáldotta őket, valamennyien térdre borultak. Csak Levente, Upor és Vatha állt dacos-keményen. Körülnéztek. Hárman maradtak...

A győzelmi örömmámorban uszó Andorás odafordult a vezérekhez.

— Az Isten megsegitett bennünket. Győztünk. A német veszedelem elmult. Jöjjetek velem Székesfehérvárra. Ott megkapjátok jutalmatokat.

— Bátyám! — szólalt meg Levente s előbbre lépett. — Megtettem a kötelességemet. Ha szükséged lesz a kardomra, üzenj. Nem csalódol bennem. Ez a világ nem nekem való. Félreállok. Te tudod, mit csinálsz a véreinkkel.

A kinos csendben Vatha is mozgolódni kezdett.

— Nagyur! Az én számból kérő szót még senki sem hallott. Karddal szoktam kiverekedni, amit akarok. Te vagy az első, akitől kérek. Engedd meg, hogy hazamehessek a Hernád völgyébe és zavartalanul áldozhassak a magyar Istennek.

A meglepett király alig tudott szóhoz jutni.

— Legyen — mondta — s elborult az arca.

*

És a tihanyi bencés kolostor bolthajtásos celláiában a kései iródeák imigyen rótta a krónikát a pattogó pergamenre;... az ölesnél nagyobb termetü, hatalmas Levente pedig visszahuzódék a Duna szigeteire. Ott töltè békésen napjait, amig a rigóhegyi csatában kapott fejsebe el nem üszkösödék. Upor tátos gyógyitgatá s temeté el Taksonyban, mert a mi Urunk Jézus Krisztus előtt sohasem hajtá meg kemény fejét...

mind kedvezőbben itélik meg, amit csak fokoz a magyar jelzálogon való észszerű módositások terve, ugy hogy véleménye szerint a jövőben a magyar jelzálogos adósságlevelek a nyugati piacokon a legkeresettebb beruházási papirosok sorába emelkedhetnek. Hangsulyozza, hogy Anglia a magyar mezőgazdaság támogatásának milyen nagy előnyeit láthatja, mert a magyyar mezőgazdaság ujjászervezése esetén kitünő piac nyilik Anglia számára. Igy Magyarországnak sok mütrágyára van szüksége. Öntöző- és csatornázómüvek létesitése, mezőgazdasági vasutak épitése, lecsapolások és egyéb telkesitések az angol vállalkozó tőke számára számos munka- és elhelyezkedési alkalmat nyujthatnak.

VILÁGFOLYÁSA

A német birodalmi elnökválasztás. — Franciaország biztonságának kérdése. — Lord Curzon halála. — Verekedés a Szkupstinában. — Tüntetések Focsaniban. — A kurd fölkelés. — Singaporei hadi kikötő.

Németországban vasárnap lesz a váratlanul elhunyt Ebert birodalmi köztársasági elnök utódának megválasztása. A német nemzeti alapon álló pártok Jarres személyében állapodtak meg. Igy a hivatalos jelöltek névsorában szereplő Ludendorff tábornok, aki a világháboruban a német hadsereg vezérkari főnöke volt, a Hittler-pucsban is vezető szerepet játszott és akit most a fajvédők köztársasági elnöknek jelöltek, de akinek személye ellen a baloldali német pártok állást foglaltak, valószinüleg visszalép a jelöltségtől. Ludendorff jelölése különben is inkább tüntetésszámba ment, mert ugysem lehetett gondolni arra, hogy a német polgári pártok egységesen a világháboru hadvezére mellé álljanak, mert megválasztása olyan ünneplésekre adna alkalmat, aminek az ideje még nem érkezett el. Nem szerepel az elnökjelöltek névsorán sem a német trón örökös, sem pedig Ruprecht bajor trónörökös, akiket pedig az elnökválasztással kapcsolatosan nagyon emlegettek, mint a feltámadni készülő német nemzeti eszme képviselőit. Hasonlóképpen letünt Tirpitz admirális neve is, sőt a legutóbb emlegetett Gessler hadügyminiszter neve sem szerepel a jelöltek között. Ugylátszik, hogy a német birodalmi köztársasági elnöki székbe szürke egyéniséget akarnak ültetni, akinek neve nem lesz veres posztó az ellenséges államok szemében.

Az elnökválasztási mozgalmakkal bizonyára összefüggésbe vannak azok a párisi tárgyalások, amelyek a francia külügyminiszteriumban a londoni és berlini francia nagykövetek részvételével folynak. A tanácskozásoknak a tárgya Németországnak a Népszövetségbe való belépése és ezzel kapcsolatosan Németország egyenjogusságának elismerése, a megriadt francia közvélemény lecsillapitására a Németország felől fenyegtő háborus veszedelem leszerelése, vagyis biztositás nyujtása a németek részéről, hogy Franciaországot nincs szándékában megtámadni és a versaillesi békében megszabott határokat elismeri. Németország a Népszövetségbe való felvétele előtt keleti határainak szabályozását szeretné keresztül vinni és ennek ellenében biztositaná a jelenleg nyugati határainak végleges elismerését. Anglia a maga részéről elfogadná ezt a megoldást, mely a francia érdekek elismerését jelenti, de Franciaország Lengyelországra való tekintettel huzódozik a Kelet-Sziléziai és a danzigi kérdésnek Németország javára való megoldásától. Mindezek a körülmények közre játszanak a birodalmi elnökválasztásnál és kivánatosnak tüntetik fel azt, hogy szürke névtelen ember kerüljön az elnöki székbe, akit a franciák nem fogadnak tulságos visszatetszéssel.

Angliában pér nap előtt meghalt lord Curzon az államtanács elnöke India volt alkirálya és hirneves volt angol külügyminiszter. Legutóbbi nevezetes szereplése a lausannei konferencián történt elnöklése, amikor rendezték nagy nehezen a győztes törökök és a kivert görögök közti helyzetet. Ezzel megtörtént a sevresi békekötés revidálása.

Belgrádban a parlamenti igazoló-bizottság megsemmisitette a Radics-párti képviselők mandátumát. A horvátok körében a hangulat igen elkeseredett és kijelentették, hogy amennyiben a Szkupstina is hozzájárul a megsemmisitéshez soha többé nem küldenek horvát képviselőket Belgrádba. A Szkupstina tárgyalásain óriási botrányok voltak a kormánypártiak megrohanták az ellenzékieket, összeverekedtek és földre tiporták egymást. Az ülésterembe erre csendőrök vonultak be, kiszoritották az ellenzékieket a teremből és nagynehezen helyre állitották a rendet.

Oláhországban most tárgyálták annak az egyetemi hallgatónak a gyilkossági bünpörét, aki félévvel ezelőtt Jassy-ban zsidóellenes tüntetések közben agyonlőtt egy rendőrségi hivatalnokot. A tárgyalást nem merték Jassy-ban megtartani, mert a diákok és a lakosság nagy tüntetésétől tartottak. Ezért egy kisebb városkát Focsanit jelölték ki, mert az kevesebb lakossal és nagyon sok katonasággal biztosabbnak látszott. A tárgyalás napja előtt álruhában sok egyetemi hallgató érkezett Focsaniban és a tárgyalás napján és az azután következő napokban összerombolták a zsidó negyedet, zsidók házait és azok berendezését összerombolták, üzleteket kiraboltak a zsidókat pedig sulyosan bántalmazták. A zsidók küldöttségbe mentek az oláh kormányhoz és panaszkodtak, hogy a katonaság nem védte meg őket, késedelmeskedett és csak a rombolások és fosztogatások befejezése után lépett fel és fogta le tömegesen a diákok nyomában járó csőcseléket.

Törökországban még mindig tart a kurdisztáni fölkelés. Az utóbbi napokban a felkelő vidéken nyugalom volt, de a legujabb hirek szerint a felkelők Kharput város elfoglalására indultak.

Angliában nagy vita folyt a tengerészeti költségvetés fölött és a vitában kitünt, hogy Anglia erősen fegyverkezik az uj háborura, melynek veszedelmét az angol kormány különös sullyal hangoztatta. A háborus veszedelem a Japán és Amerika közötti összeütközés felől fenyeget, melynek esetleg nagyon kellemetlen kihatása lenne az angol birodalom távol keleti gyarmataira is. Felvetődött az az eszme, hogy Japán háborus mozgolódása esetén India és Egyyptom könnyen elszakadnak Angliától és önnálósitaná magát Ausztrália és Kanada pedig érdekeinek biztositására sokkal közelebb találná az Egyesült Államokat, mint Angliát. Ha ez bekövetkezne, akkor Anglia elvesztené a világpolitika irányitásában döntő sulyát és bele kellene nyugodnia abba, hogy egészen kis állammá válna. Ennek elkerülésére most Hátsó-India legdélibb pontján Sinaporeban hatalmas haditengerészeti kikötőt létesitenek, mellyel India és Ausztrália között egyformán védhetné az angol érdekeket és Japán és amerikai összeütközés esetében döntő sullyal őrizné meg Anglia világhatalmi helyzetét. Az angol parlament a tengerészeti költségvetést elfogadta és ezzel biztositva van a singaporei hatalmas haditengerészeti kikötő létesitése.

ŐSZI VETÉSEK JAVITÁSA. A rendellenes őszi és téli időjárás következtében feltünően sok ez idén egyes vidékeken a gyenge őszi vetés. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdaközönség figyelmét, hogy az ilyen gyenge őszi vetéseket legcélszerübben a tavaszi fogasolással és az ugynevezett fejtrágyázással lehet felsegélyezni. Fejtrágyázási célra legcélszerübb mütrágya a gyorshatásu chilisalétrom, amiből az ilyen gyenge őszi vetésekre közvetlenül a fogasolás előtt katasztrális holdanként mintegy 30—50 kg-ot kell elelhinteni.

CSÉPLÉSI SZEMVESZTESÉGEK. Evente igen sok milliárdra rug azon veszteség, melyet mezőgazdaságunk a cséplésnél előálló szemveszteség folytán szenved. Ha buza- és rozstermésünket 16 millió métermázsára vesszük és a cséplésnél 5 százalék átlagos veszteséget tételezünk fel, ugy 8000 vagon guza, illetőleg rozs az, ami a mezőgazdaságra cséplés folyamán elvész. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara céltudatosan már megalakulása óta egyik elsőrendü feladatának tekinti ezen veszteség lehető csökkentését s ennek érdekében e kérdést az elmult év folyamán is beható vizsgálat tárgyává tette. A cséplőseknél végzett ezen vizsgálódások során az tünt ki, hogy még a jó karban tartott és emellett helyesen használt, etetett, cséplőgépeknél is a szemveszteség egy és fél—három százalékig terjed, aminek oka főleg abban van, hogy az etetést tulzott tempóban végzik. A rossz karban lévő és helytelenül etetett gépeknél 7—8, sőt néhol 10 százalékon is felül van a szalmával és törekkel elvesző szemmennyiség, amely madarak prédája, vagy kicsirázva ott pusztul el. Felhivja tehát a Kamara most, a cséplési szerződések megkötésének ideje kezdetén a gazdaközönséget, hogy rendkivül óvatos legyen, ne kapjon a legolcsóbb cséplőgépvállalkozón, ne csak a szerződés olcsóságát keresse, hanem a cséplőgép jóságára legyen feltétlenül tekintettel. A rossz gépek tulajdonosai rendszerint alacsonyabb százalékért is vállalják a cséplést, mint a jó gépek tulajdonosai, mert utóbbiakkal csak igy versenyezhetnek. A szemveszteségben fennálló különbség azonban rendesen azt eredményezi, hogy az olcsó százalékért, de rossz géppel csépeltető gazdának a nagymérvü szemveszteség miatt drágább a cséplése. Kiváltként figyeljen minden gazda a cséplésnél az etetésre is, mert jó munka mellett lényegesen kevesebb a veszteség, mint a helytelen tulhajtott etetésnél, ahol még jó gépen át is fokozottabb lesz a szemveszteség.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A gabonapiacokon az utóbbi időkben szilárd tendencia kezd lábrakapni, főleg ami a buzát illeti, ugyhogy a legutóbbi 10 nap alatt lassu, de állandó árfejlődés következtében a buza ára métermázsánként 25—30 ezer koronával drágult. Különösen élénk kereslet nyilvánult meg a korpafajták piacán, melynek hatása alatt e téren jelentős emelkedések állottak elő. Lengyelország érdeklődése már megszünt, részben azért mert a piac szükségletét befedezte, de főképp az okból kifolyólag, hogy a csehek az átszállitási tarifát érvénytelenitették, ami által buzánk a versenyképességét elvesztette. Lisztjeink éppen ugy, mint az előző időkben is nem tudnak eljutni külföldi piacokra. Hazai malmaink oly nagy, felhalmozódott készletekkel rendelkeznek, hogy már forgótőkéjük sincs elegendő, mert minden pénzük az elhelyezetlen és eladhatatlan lisztben fekszik. Igy történhetett az, hogy az utóbbi időben több vidéki malom ujabb üzemredukálást, vagy üzembeszüntetést volt kénytelen végrehajtani.

A huspiac helyzete is reménytelen, nyomasztóan hat e téren az, hogy a legutóbbi tenyészállatvásár nem hozta meg a hozzáfüzött remények megvalósitását. Lengyelország féltékenykedése miatt, amely az oroszok magyarországi lóvásárlásaiban hadimozgolódásokat gyanitott, megszüntek az orosz lóvételek is, és ennek a hirtelen beszüntetésnek következtében a fővárosba felhozott és eladni szándékolt lovak ára gyorsmenetben és nagy zuhanásokkal jelentékeny mértékben mérsékelődtek. Egyébként már a magyar kormány is aggodalommal figyelte ezeket a lóvásárlásokat, mert a muszkák főleg tenyészcélokra való kancákat vásároltak és igy félő volt, hogy a magyar lótenyésztés is megérzi a nagymennyiségü tenyészállat elvonását.

A rossz gazdasági, de főképp a nyomott hitélet erős megkönnyebbülését várják szakköreink, attól a ténytől, hogy a Magyar Nemzeti Bank a kamatlábat 12½-ről 11 százalékra mérsékelte. Erre természetesen a Pénzintézeti Központ és a magánbankok is hasonlóképp reagálnak, amelynek hatása a vidéken főképp abban fog megnyilvánulni, hogy olcsóbban lehet majd gazdáinknak pénzhez jutni. Annál is valószinübb ez, mert a kormány ezek után a várhiteli kamatlábat is mérsékelni szándékozik, azonkivül a Nemzeti Bank ujabb, belátható időn belül kamatredukcióra gondol.

Legujabb árak: 78 kg-os tiszavidéki 530—532.5, rozs 465—470, takarmányárpa 340—350, sörárpa 450—460, zab 390—410, tengeri 215—250 ezer korona métermázsánként. Fogyasztási tej 5.3, habtejszin 46—50, főzővaj 76—84, magyar emenháli sajt 72—76 ezer korona literenként, illetőleg kgr-ként.

*

A MAGYAR VALUTAREFORM-ról elterjedt hirek, illetve az uj magyar pénzegység bevezetése tárgyában tett megbeszélések még tulságosan koraiak. Koronánk ugyanis oly szoros kapcsolatokkal van az angol font sorsához kötve, hogy mindaddig, amig az angol font el nem éri az aranyparitást, szó sem lehet arról, hogy az uj pénzegységre térhessünk át. Angol pénzügyi körök véleménye szerint az angol font julius 1-én fogja elérni az aranyparitást és ettől az időponttól kezdve állandó marad a font és a dollár békebeli viszonya. Igy tehát csak julius 1-én lesz meg az előfeltétele annak, hogy az uj magyar pénzegységre való áttérés előmunkálatait megkezdhessék. Különben is az uj pénzre való áttérés oly alapos előmunkálatokat kiván, hogy annak rövid időn belül való megvalósitása már csak ezért sem lehet számitani. Ha tekintetbe vesszük, hogy az 1892-es valutareform, amikor a forint számitásból a korona számitásra tértek át, hónapokig tartó tárgyalást igényelt, akkor belátjuk, hogy a mostani sokkal bonyolultabb valutareform keresztülvitele a legjobb esetben is csak a jövő év folyamára várható. Az uj valutarendszer korai bevezetése mérhetetlen károkat okozhat a köz- és magángazdaságnak egyformán. Tanulságos példáját mutatta ennek Ausztria, amikor shilling rendszerre való áttérését a visszaélések nagy tömege miatt egy időre kénytelen volt felfüggesztenie. Az uj pénznem valószinüleg az Ausztriában bevezetett shilling rendszer alapján lesz megállapitva. Eszerint 10.000 mostani korona 1 uj koronát fog érni. Az uj pénznemnek mindenesetre meg lesz az az előnye, hogy egyrészt ingadozástól mentes állandó értékmérőül fog szolgálni, másrészt pedig megszünteti a gazdasági életben az eleinte hihetetlennek hangzott, de most már megszokott milliókban és milliárdokban való számitást.

Vitézi élet.

Halálozás. Vitéz Kiscsávoly Nándor m. kir. honvédőrnagy a m. kir. 7. honvédgyalogezred II. zászlóaljának parancsnoka, honvédállomásparancsnok Baján, a hadiékitményes 3. oszt. vaskoronarend, a katonai érdemkereszt a kardokkal, valamint számos más kitüntetés tulajdonosa f. évi március 23-án, fél 7 órakor reggel, rövid szenvedés után szivbénulásban meghalt. Temetésén Baján a Rókus-temetőben megjelentek dr. Szabovlyevits Dusán kormányfőtanácsos, alispán, dr. Vojnics Ferenc, Baja thjf. város polgármestere, a m. kir. 7. honvédgyalogezred küldöttsége Kaposvárról, egy tiszti küldöttség Hajmáskérről, Bácsbodrog vármegye vitézi Székkapitánya és a bajai vitézek testületileg, a helyőrség tisztikara, számos rokonság és közönség. A diszkiséretet a m. kir. 7/II. honvédzászlóalj alkotta, a bajai gymnáziumi cserkészcsoport sorfalat állitott. A beszentelést Horváth Győző püspök, kalocsai káptalani helynök őméltósága nagy kisérettel végezte, vitéz Fehérváry Dezső tanár és főszerkesztő meghatható szavakkal bucsuztatta általánosan tisztelt és szeretett bajtársunkat a vitézek nevében, a bajai dalárda több alkalmi énekszámot adott elő. Emlékét soha el nem muló kegyelettel fogjuk őrizni!

romokat és uj épületeket emel az egykori élelmiszerraktár helyén. A romok eltakaritása alkalmával rábukkantak az eltemetett pincére is és megtalálták benne az orosz katonát, éppen akkor, amikor vigan falatozott az egyik konzervdoboz romjain. A lengyelek először elbámultak, honnan a csodából került oda az orosz katona, a cári hadsereg uniformisában. A katonának már földig érő szakálla volt és a körmei szörnyü hosszura nőttek meg. Amikor faggatóra fogták, elmondotta esetét és egyáltalán nem akarta megérteni, hogy lengyel katonák bukkantak rá, holott ő németeket, vagy oroszokat várt. Érdeklődött a harctéri helyzetről is és nagy csodálkozással hallotta, hogy a háboru már hét esztendővel ezelőtt befejeződött. A katona különben meghizott barlangjában, mert kilenc év alatt egész ezredek számára való konzervet evett meg, itala pedig a konzervált tej volt. Amikor a napvilágra hozták, kijelentette, hogy a levegőt és a napfényt nem tudja többé elviselni a szervezete. Bevitték a kórházba, ahol az egyébként életerős orosz katona pár nap mulva meghalt. A lengyel hadsereg katonai pompával temette el.

MEZŐGAZDASÁG.

Alföldi gyümölcstermelési értekezlet Kecskeméten

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági kamara az Alföld gyümölcstermelésének fellenditése s az eddiginél biztosabb alapokra fektetése céljából a legkiválóbb országos szakemberek és a kamarai körzet gazdaközönségének bevonásával f. hó 25-én Kecskeméten Staub Elemér kamarai alelnök elnöklete alatt gyümölcstermelési értekezletet tartott.

Staub Elemér elnöki megnyitójában rámutaottt a gyümölcstermelés fejlesztésének nagy fontosságára a azoknak a legfontosabb teendőkre, amelyek e téren a gazdaközönségre várnak. A Statisztikai Hivatalból beszerzett adatok és térkép alapján szemléltetőleg is képet adott a gyümölcstermelés és gyümölcsértékesités háboru előtti és háboru utáni helzetéről.

Dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató nagy vonásokban vázolta a kamarának a gyümölcstermelés érdekében eddig kifejtett tevékenységét többek között összeiratta a Kamara, hogy körzetében hol milyen gyümölcsféleséget termeltetnek, megszervezte a növényvédelmi osztályt s a szakismeretek terjesztése céljából Kecskeméten, Csongrádon, Baján, stb. gyümölcstermelési tanfolyamokat rendezett a Kamara. Tervbevétetett továbbá (a város támogatásával) Kecskemét hátárban egy mintagyümölcsös és gyümölcstermelési kisérleti telep lésesitése, amely hivatva lesz e téren egyrészt példát mutatni, másrészt termelési kisérleteket végezni, az egyes gyümölcsfajok tökéletesitése és meghonositása tekintetében.

Gergely István kertészeti felügyelő az alföldi gyümölcstermelés hanya lá.ának akairól és az orvoslás módozatairól tartott előadást s különösen az ojtásra szolgáló alanyok helyes megválasztásának nagy jelentőségét hangsulyozta. Továbbá elitélte a háboru után bekövetkezett konjunkturális viszonyok hatása alatt elszaporodott faiskolatelepek lelkiismeretlen eljárását, amelyek a facsemeték eladásánál csak az üzleti szempontot tartják szem előtt s többnyire hitvány anyaggal árasztják el a piacokat.

Mahács Mátyás kertészeti főintéző amerikai példákra hivatkozva a fősulyt arra fekteti, hogy kivitelre képes gyümölcsöket termeljen. E célból az ország körzetekre volna felosztandó és szakemberek utmutatásai alapján kellene megállapitani, hogy hol milyen gyümölcsféleségek termelése volna legcélszerübb.

Hajós Gyula földmivesiskolai kertészeti intéző a kecskeméti különleges gyümölcstermelési viszonyokról értekezett. Szerinte első teendő volna a gazdaközönség felvilágositása a szükséges tennivalókról s e célból körzetenként kertészeti felügyelőségek szervezését tartaná szükségesnek. Fontos volna továbbá az is, hogy a faiskola telepek a termelt facsemeték árát megfelelőleg mérsékeljék, mert a gyümölcstermelés fejlődésének egyik legfőbb akadályát abban látja, hogy jelenleg a gyümölcsfacsemeték nagyon drágák.

Az előadások befejeztével a szóban forgó kérdések felett élénk vita indult meg, amelyben a jelen voltak közül igen sokan vettek részt.

Dr. lovag Floch Reyhersberg Alfréd a községi faiskolák létesitését és a gyümölcsértékesités szervezését ajánlotta.

Jablonovszky József a gyümölcstermelés fejlesztésének megalapozását társadalmi uton tartaná célszerünek s e célból a szakemberek legmesszebbmenő támogatását helyezte kilásába.

Dezső Kálmán Nagykőrös polgármestere az értékesités kérdését tette szóvá s bejelentette, hogy ennek megbeszélésére Nagykőrös városa április 17-ére értekezletet hivott össze, amely a kamara gyümölcstermelési értekezletének mintegy folytatása lesz.

Füredy Lajos a növényvédelem fontosságát hangsulyozta, továbbá a gyümölcs csomagolásnál és az értékesitésnél tapasztalható hibákra mutat rá és adott javaslatokat.

Gy. Szijj János a szeszfőző szövetkezetekről, mint a gyümölcsértékesités egyik eszközéről tett említést.

Szlávik Endre magyaróvári m. kir. kertészeti főintéző főleg a kertészeti szakoktatás fejlesztését hangsulyozta.

Budai József miskolci tanár kiváló pomológus a helyi viszonyokra legmegfelelőbb gyümölcsféleségek kitenyésztését és nagybani termelését továbbá a községi faiskolák felállitását javasolta.

A felszólalók valamennyien köszönettel és elismeréssel emlékezett meg a Mezőgazdasági Kamarának gyümölcstermelési tevékenységéről és az értekezlet összehivására vonatkozó kezdeményezők lépéséért s a megkezdett akció sikeres folytatásához legmesszebbmenő támogatásukat ajánlották fel.

A Mezőgazdasági Kamara az értekezleten elhangzott előadások és javaslatok alapján mindazokat az intézkedéseket, amelyek a gyümölcstermelés fellenditését célozzák, meg fogja tenni és ezt a kérdést további müködése során állandóan felszinen fogja tartani.

Az értekezleten többek között képviseltették magukat Kecskemét, Nagykőrös és Szeged város közönsége, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, a Magyar Gazdaszövetség, az Országos Magyar Kertészeti Egyesület, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület, a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara s több vidéki egyesület.

*

KENDER- ÉS LENTERMELŐ GAZDÁK FIGYELMÉBE. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara figyelmezteti a gazdákat, hogy a kender- és lentermelés jövedelmezősége szempontjából nagyon fontos, hogy erre a célra teljesen megbizható és jóminőségü vetőmagot szerezzenek be, mert jó vetőmag használata esetén, különösen a kendernél, kétszer, sőt háromszor annyi termést is kaphatnak, mint ha hitvány magot vetnek. Legcélszerübb, ha a gazdák evégett az Ujszegeden létesitett M. Kir. Alföldi Mezőgazdasági Intézet kender- és lentermelési osztályához fordulnak utbaigazitás végett.

Árad a Duna és a Tisza. A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Mohácsig árad, lejebb apad, vizállása alacsony. A Tisza Szolnokig árad, lejebb apad, alacsony vizállásu.

Amerika függetlenségének 150-ik évfordulója. A philadelphiai nemzetközi kiállitást, amelyre Coolidge elnök az amerikai Unió negyvennyolc államát, valamint az összes külföldi kormányokat meghivta, a függetlenségi nyilatkozat 150-ik évfordulója alkalmából rendezik.

Sánta Lucifer a toloncházban. A rendőrség március 26-án csütörtökön elfogott egy régóta körözött csirkefogót, akit Sánta Lucifer néven ismernek a budapesti bünözők világában. Sánta Lucifert már hónapok óta kereste a rendőrség. Hónapokkal ezelőtt történt ugyanis, hogy Hetényi Imre főkapitányhelyettes Felsőerdősor uccai lakásán a házmesternél gyanus külsejü férfi jelentkezett és levelet adott át neki azzal, hogy juttassa el a főkapitányhelyettesnek. Amikor a házmester a levelet átvette, a gyanus külsejü levélhordó futásnak eredt és eltünt. A házmester elmondotta a főkapitányhelyettesnek, hogy milyen körülmények között történt a levél átadása. Amikor Hetényi Imre a boritékot felbontotta, fenyegető levél hullott ki belőle, amelynek irója azzal fenyegetőzik, hogy hagyja abban a fajvédők üldözését és a politikai merénylők kinyomozását, mert elviszi a sánta ördög. Hetényi Imre a fenyegető levelet átadta a főkapitányság illetékes detektivcsoportjának azzal az utasitással, hogy keritsék kézre a levél irójáť. A detektivek hamarosan megállapitották, hogy a levél irója egy régóta körözött egyén, aki Sánta Lucifer néven ismeretes a kocsmákban és egyéb lebujokban. Razziát tartottak azokban a csapszékekben, ahol a fővárosi bünözők meg szoktak fordulni és egy Teleki-téri kocsmában sikerült is nyomára akadni Sánta Lucifernek. Megállapitották, hogy itt többször meg szokott fordulni, de eredménytelenül, mert ugy látszik, valaki besugta a detektiveket a csirkefogónak, mert attól kezdve nem jelentkezett. Végre csütörtökön a véletlen juttatta rendőrkézre a névtelen levél irójáť. Bevitték a főkapitányságra és kihallgatták. Bevallotta, hogy ő irta a levelet és azok megirása pusztán egyéni bosszu müve volt, mert tetszett neki, hogy méltóságos urakkal levelezik és fenyegetőzik. Kijelentette, hogy nem áll senki a háta mögött, aki a levél irására felbiztatta volna és semmiféle politikai összeköttetése nincsen. A főkapitányságról Sánta Lucifert pénteken délelőtt átszállitották a toloncházba, ahol megindithják ellene az eljárást.

Meghalt a legkövérebb magyar ember. A vasmegyei Kenyer községben meghalt az ország legkövérebb embere, aki 170 kg. sulyu volt és egy ülő helyben megevett 16 pörköltet és megivott rá 18—20 korsó sört. A koporsószámla benyujtásakor az asztalos dupla összeget számitott fel.

Három dalmát ujságiróra halálos ítéletet kért a szerb államügyész A legutóbbi választás idejében a »Hrvatski Rijecs« cimü Dalmáciában megjelenő lap rendkivül élesen birálta a kormány terrorját. Az államügyész hétszer egymásután betiltotta a lapot, de a laptulajdonos és a szerkesztőség mind a hétszer más cimet választott a lapnak és mégis megjelentette azt. Végül is Kerubin János, Rajics Antal és Szokola Damján ujságirókat letartóztatták. Az államügyészség most készitette el vádiratát, amelyben izgatással, felségsértéssel, hazaárulással, osztály és felekezet elleni izgatással vádolja az ujságirókat. Az ujságirók egyike védelembe vette azokat a tisztviselőket, akik nem akartak esküt tenni. Valamennyien antimiltarista propagandát fejtettek ki és dezertálásra szólitották fel a bevonuló ujoncokat. A vádlottak a horvát köztársasági parasztpárt programját terjesztették és az államvédelmi törvény minden szakasza ellen vétettek. Az ügyészség ezért mind a három ujságiróra halálbüntetést kér, amely legenyhébb esetben is huszévi fegyházbüntetésre változtatható át. A főtárgyalást rövidesen kitüzik. A vádlottak védelmét husz ismert horvát büntetőjogász vállalta.

A 34. országos tenyészállatvásár. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület rendezésében megtartott 34. országos tenyészállatkiállitás is éppen ugy, mint az évtizedek óta, évről-évre megtartott tenyészállatvásárok a magyar állattenyésztés haladásának fontos és megbecsülhetetlen állomása volt. Ezek a vásárok nemcsak a kereslet és a kinálat kiegyenlitése szempontjából üdvösek, hanem az állattenyésztési ismeretek fejlesztése és az állattenyésztési kedv fokozása szempontjából is értékesek. Bár ez idő szerint tenyészállataink kivitele meglehetős nehézségekbe ütközik, biznunk lehet azonban abban, hogy az akadályok ezen téren is elhárulnak és a tenyészállatvásár elsőrendü anyaga megindulhat a szomszédos országok felé is, amire mezőgazdaságunknak nagy szüksége van. Az idei tenyészállatvásáron felhajtottak 512 szarvasmarhát, 1038 juhot, 1230 sertést és 400 baromfit. A tenyészállatok nagydiját Gaál József pamuki gazdaságának Marci bácsi nevü bikája nyerte el. A tejelési dijat a Dreher-uradalom tehenei, a juhok diját Wenkheim-uradalom francia fésüs juhai kapták. A sertések számára kitüzött nagydijat a zirci apátság előszállási uradalmában tenyésztett mangalicák nyerték el. A forgalom bikákban a mult esztendeit 15 százalékkal meghaladja, ellenben juhokban körülbelül 30 százalékkal alatta maradt a tavalyi forgalomnak, sertésekben pedig alig érte el a mult esztendei eladások egyharmadát, ami a sertéspiac kedvezőtlen helyzetével van összefüggésben. Külföldre is számos eladások történtek, Jugoszlávia főleg bikát vett, Erdély és Csehország pedig kanokat vásárolt. Az árak a tavalyiaknál alacsonyabban alakultak ki, a bikák átlag darabonként 15—20, a kosok 5—7 és a kanok 4 millió koronába kerültek. A baromfiak ára 200—500.000 koronáig váltakozott, volt egy fehér orpington kakas is, amelyért 2 millió koronát kértek. Jó minőségü siementhali bikáért 20—40 millió koronáig terjedő összeget kivántak, azonban ezért az árért nem sikerült elhelyezni őket. A kiállitást 30.000-nél többen tekintették meg.

Nyugdijasok figyelmébe. A vallás és közoktatásügyi minisztérium felhivja nyugdijasait, hogy illetményük zavartalan kézbesitése céljából az életbenlétet igazoló és félévenként (április és október havában) beküldendő helyhatósági bizonyitványon — valamint a nyugdijukat számfejtőhivatalhoz intézett minden megkeresésükön legfelül jelezzék a számfejtést teljesitő hivatal nevét és a számlakönyvi lapszámot, mely a kezeik között lévő minden posta csekkszelvényen fel van tüntetve.

Ötven néger pusztult bele egy megáradt folyóba. A megáradt Tugola folyóban ötven bennszülött vesztette életét. Több fehér ember szintén eltünt.

Tüz volt a Csucshegyi erdőben. Kedden délután 2 óra tájban az óbudai Csucshegyen erdőtüz keletkezett. A tüzet az erdőőr vette észre és a közeli Rozália téglagyárból telefonált tüzoltókért. Kivonult a központi és a III. kerületi őrség Benedek főtiszt vezetésével. Mire a tüzoltók kiértek, már nagy darabon lángokban állott az erdő. A tüzoltók emberfeletti erővel dolgoztak és másfélórai munka után sikerült a tüzet lokalizálni. 160 négyzetöl terület azonban teljesen leégett. Az erdő a főváros tulajdona.

Hová forduljunk balatoni villák és lakások ügyében. A balatonmenti fürdőzők és nyaralók kényelmének előmozditására a Balatonmenti Gazdák Szövetkezete a balatonmenti villák és nyári lakások kiadásával is foglalkozik. A szövetkezet ezt az akciót a Balatoni Szövetséggel és a fürdő-egyesületekkel együttesen a balatoni kormánybiztosság felügyelete alatt bonyolitja le és ezuton is kéri a balatonmenti lakosokat, akik villájukat, vagy lakásukat kiadni óhajtják, hogy ezt a szándékukat a tervrajzok és a feltételek közlésével április 1-éig jelentsék be a Balatoni Gazdák Szövetkezetének (Budapest, Aranykéz ucca 2.). A nyaralásra készülő közönség minden kérdésben április 15-től kezdve kaphat ugyanott felvilágositást és tanácsot.

Barlanglakó, aki kilenc évig konzervből élt és nem látta a napvilágot. Érdekes modern barlanglakóra bukkantak most Lengyelország északi részén, Vilna közelében. Vilna közelében a világháboru idején az orosz hadseregnek hatalmas élelmiszerraktára volt, 1915 őszén, amikor a németek Vilnából kiverték az oroszokat, az orosz hadsereg felrobbantotta ezt a raktárt, nehogy az élelmiszerkészlet a németek kezére jusson. A robbantást az orosz hadsereg müszaki csapatai hajtották végre. A müszaki csapatok egyik katonáját a robbanás irtó ereje felkapta és belevágta az egyik pincébe. Az orosz katona nem bujt elő a pincéből akkor sem, amikor a németek bevonultak Vilnába, mert nem akart fogságba jutni. A pincében volt elegendő élelmiszer, konzerv, kétszersült, ugyhogy a katona nyugodtan élelmezhette magát. Az egész robbanás már feledésbe ment, mig most a lengyel hadsereg eltakaritotta a

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

ÁPRILIS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
20 Hétfő	Kerény vt. ††	Izidor	A hét elején a nap 5 óra 30 perckor kél és 6 óra 20 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 20 perckor kél és 6 óra 25 perckor nyugszik.
31 Kedd	Guidó ap. ††	Árpád	
1 Szerda	Hugó pk. ††	Hugó	
2 Csütörtök	P Ferenc ††	Áron	
3 Péntek	F. Szüz ††	Keresztély	
4 Szombat	Izidor pk. ††	Izidor	
5 Vasárnap	D6. Virágv.	D6. Vince	

Előfizetési felhivás.

Lapunk hátralékos előfizetőinek megküldöttük a felszólitást, hogy az esedékes előfizetési dijakat sürgősen fizessék be kiadóhivatalunk cimére. Ezen felszólításunknak előfizetőink legnagyobb része eleget tett, egynéhányan azonban még mindig tartoznak az előfizetési összeggel. Ezeknek, bármenynyire sajnáljuk, a lap további küldését be kell szüntetnünk, hiszen mindenki megértheti, hogy a mai nyomasztó gazdasági viszonyok között ingyen senkinek sem küldhetünk belőle példányt.

Egy lap megjelenése a mai körülmények között nagy áldozatok árán történhetik meg, mindenki aki lapunk ügyét szivén viseli, igyekezzék előfizetőt szerezni és minden módon pártolni azt az ujságot, amely a vitézek és gazdák érdekeiért küzd. A nemzeti eszmét nem csupán üres szóval, hanem tettel is szolgálnunk kell.

A „VITÉZEK és GAZDÁK LAPJA“
KIADÓHIVATALA.

ooo

A kormányzó üdvözlő távirata a jubiláló győri püspökhöz. Fetser Antal, győri püspök, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján ünnepelte meg győri püspökségének tizedik évfordulóját, mely alkalomból a hódoló ünnepségek egész sorával üdvözölték a főpásztort, akit a kultuszminiszter és más előkelőségek táviratban köszöntöttek. A jubiláló főpásztorhoz megérkezett nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának itt következő üdvözlő távirata: »Magyarország Kormányzója Fetser Antal győri püspök Őméltóságának, Győr. Tizéves Főpásztori müködésének megünneplése alkalmából legbensőbb szerencsekivánataimat küldöm, azzal a hő óhajjal, hogy az isteni Gondviselés még sok éven át őrizze meg hazájának és egyházának szentelt életét. — Horthy s.

Esterházy Pál huszonnégyéves. dr. Esterházy Pál herceg hétfőn töltötte be huszonnegyedik életévét. A hitbizomány tisztviselői ez alkalomból meleg ünneplésben részesitették. Valamennyi kegyuri templomban, min tegy százötvenben, hálaadó istentisztelet volt. Esterházy Pál herceg a tisztviselők gyermekeinek nevelési alapjára 250 millió koronát adományozott.

A csanádi püspök pásztorlevele az urgyülöletről. Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök egyházmegyéjének meg nem szállott részén lakó hiveihez bőjti szózatot intézett, a mmelyet nagybőjt harmadik vasárnapján olvastak fel a lelkészek a szószékről. E bőjti szózatában a püspök csodálkozással látja, hogy az emberek nagy része az élet komolysága elől igyekszik menekülni és ezért könnyelmü, pazarló életet él, másik része pedig a megélhetés szörnyü nehézségeivel sikertelenül birkózva, éhezve és rongyosan hordozza az élet keresztjét. Figyelmezteti hiveit, hogy valamennyien egy Atyának fiai, tehát testvérek és sorsunk jobbrafordulását csak akkor remélhetjük, ha egymás iránt jóságosak, engedékenyek, irgalmasak és türelmesek törekszünk lenni. Amikor a különböző társadalmi osztályok között tátongó szakadékot látja a főpásztor, aggódva veti fel a kérdést, mi lesz e néppel ujabb történelmi válság idején, ha öntestvérét meg nem ismeri, hanem ellenségként tör reá? Keserü fájdalom látni és érezni, hogy akik alant vannak, irigy gyülölettel viseltetnek azok iránt, kiket a szerencse forgandó kereke felemelt, viszont azok, akik révbe jutottak, oktalan megvetéssel sujtják az odalent küzködőket és fáradókat. Hallani minduntalan, — irja tovább a püspök, — hogy urgyülölet rabja lett a magyar nép és átok van rajtunk, ha ez igaz, mert az a nép, mely törvényes vezetőit gyülöli, törvénytipró népámitók zsákmánya és rabszolgája lesz. Ez állitását a történelemből vett példákkal bizonyitja, majd komoly szóval fordul azokhoz, akik a nép élén haladnak, de különösen azokhoz, akik a földi javakból bőségesebben részesedtek.

Hasznos madaraink védelme. Sokan nem tudják még ma sem, hogy a gyümölcskertek rovari kártevői elleni küzdelemben a gazdáknak a legjobb és legolcsóbb segitő társai az éneklő madarak, melyek a káros rovarokat és hernyókat igen nagy mértékben pusztitják, lévén azok az ő legfőbb táplálékuk. Az a gazda tehát, aki a kertjében fészkelő éneklő madarakat, akár közvetlenül (fegyverrel, léppel stb.), akár pedig közvetve, a madárfészkek leverésével vagy kifosztásával pusztitja, nemcsak oktalan kegyetlenséget követ el, hanem egyszersmind önmaga ellen is vétkezik, mert a madarakkal a saját ingyenes és legszorgalmasabb munkatársait pusztitja el. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara ezuton is kötelességének tartja erre a gazdák figyelmét felhivni azzal, hogy a hasznos madarak irtását — saját jól felfogott érdekükben — minden módon meggátolni igyekezzenek, annyival is inkább, mert ezt a törvény is tiltja.

Ezer hold kishaszonbérletet kaptak a böszörményi földigénylők. Hajduböszörmény határában több, mint ezer hold földet kell átengedni a kishaszonbérlőknek, miután az Országos Földbirtokrendező Biróság jogerős döntést hozott. A legmagasabb bérleti dij 240 kiló buza, amibe már az adók és a közterhek is be vannak számitva. A házhelyekre való igényeket a jövő héten fogják elbirálni.

Meghalt egy 105 éves debreceni civis. Ridács András, aki 105 évet élt, tegnap Debrecenben meghalt. Ridács 1820-ban született és igy végigélte a magyar történelem utolsó száz évének legnezetesebb korszakát. Hitvese hasonlóan nagy kort ért el és 95 éves korában halt meg. Ridács Andrást nagy részvét mellett temették el.

Hősök emléke. Az orosházi ág. hitv. ev. egyházközség a világháboruban hősi halált halt fiai iránt érzett hála és kegyelettől áthatva, elhatározta, hogy ezek emlékét a templom falába helyezett márványtáblán örök emlékezetül megörökiti. Az emléktábla elkészült s a négy hatalmas táblára 800 vitéz hős katona nevét kellett felvésni. Az emléktáblát március hó 29-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor tartandó istentisztelet keretében avatják fel s a felavatás után megkoszoruzzák.

• REGÉNYCSARNOK •

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (40)

4.

Tiszta időben haladt György vitéz előre utján két napig. Mindent hó boritott, patak, tó és mocsár keményre fagyott, keveset pihent a türelmetlen lovag. Felszabadult a szük városi falak, az óvatosság, a baj, a zsivaj szorongató hatása alól, jó mélyen szivta magába a hideg, de tiszta levegőt, szabadság, végtelen pusztaságok áramát.

Kiváncsian gondolt a budai várra, régi, jó pajtásaira és a fejedelemre, vajjon mit szólnak, ha őt meglátják. Megint a semmittevés vár reá, avagy pompás harcok? Hallott a fermói püspökről is, meg a garázda urakról, tudta, hogy keveredik a baj és nem lesz sokáig békesség.

A lova jól birta a gyors járatot. A ropogós hóban vidáman haladt kelet felé. A nagy folyó eltünt és ujra viszontlátta kis idő mulva annak széles fehér hátát. Délben egy majorságban pihent, ahol szalonnát evett kenyérrel. A kengyelét szalmával fonta be Keller, de igy is érezte a hideget, olykor a lába megdermedt. Leszállt lováról, gyalog ment egy darabig. Este két órai pihenőt engedett a lovának, de az égen holdvilág lévén, egész éjjel meg nem állt. A második napon ismét akadály nélkül halad telőre. A városokat elkerülte.

Két napig tartott a tiszta idő. Harmadnap reggel már felhős volt az ég. Északi szél szánkázott a havon sivitó csapkodással. A hideg át meg átjárta a testét. Később a felhők egészen bevonták az eget. Havazni kezdett. A sürü hóesés eltakarta az utat. Alig látott a lovas és attól tartott, hogy eltéveszti az utat. Déltájban már a ló sem birta a harcot a vad viharral. György kénytelen volt Érsekujvár városába menni, hogy ott kipihentesse a fáradt állatot. Egy kocsmában várt estig. A pénzét és ereklyéit magánál tartotta, nehogy valaki a táskájából észrevétlen megrabolja.

Estefelé két tömzsi lovag tért be az ivóba. A süvegüket földrecsapták és bort kértek. Az egyik sarokban ülve, nem vették észre Györgyöt, aki félrehuzódott a homályban és várta, mikor indulhat utnak. Az egyik feketeszemü, nagybajszu, a másik zöldesszemü, vörösszakálu vitéz volt. Nemsokára egy harmadik hórihorgas is csatlakozott hozzájuk. György csendesen figyelte arcukat. Gonoszság és káröröm volt az uralkodó vonás rajtuk.

— Igyál! — kiáltotta a szakálas a feketének. — Igyál annak a sólyomfejünek a csufságára. A fermói már közel jár Budavárhoz. Megtanitja őkelmet fittyre táncot járni. Gondolkodtam róla én is.

A fekete rekedten nevetett.

— Még fel sem cseperedett a taknyos, de máris akkorák a szarvai, mint egy nagy, villás ökörnek. No majd megkapjuk a két szarvánál fogva, hogy ne ficánkoljon. — Azzal megkocintva kupáját, fenékig itta.

György is ivott. Nem nézett a kupa fenekére, hanem azt a három gyanus embert figyelte mind erősebb bosszusággal.

A hórihorgas vékony hangján énekelt valami gunydalt, amelyben szegény, magányos, ifju László királyt figurázta.

György most felkelt helyéről, intett a kocsmárosnak és kiment az udvarra. A három mákvirág benmaradt, két német kereskedő meleg tepertyüt evett, egy magyar csizmadia pedig a pékkel bárgyu históriákat melegitett fel a régi időkből, amikor még jó világ volt. Olcsó volt a kenyér és sok csizma kellett. Telt a zsebéből minden vitéznek, polgárnak, nem nézték ugy meg a lyukas dénárt, mint ma.

Mikor a halhólyaggal foldozott, keservesen siró ajtót betették, megálltak az eresz alatt. A hó magasra nőtt és György látta, hogy egész éjjel nem mozdulhat innen, hiszen a sötétségben éppen nem találna utat. A félszerben álltak a lovak, szép török mének, cifra szerszámmal s a csatlósok ott fecsegtek a szalmában heverve. Az eresztartó fáról a szél levagdosott olykor egy félig fagyott hócsokrot s annak hegyes szálait széttöredezve hajitotta a földre, hogy azután ujakat kössön koszoruba. A kutyák benn morogtak a kuckóban. Néha szüköltek és vonyitottak, megérezték, hogy farkas jár a közelben.

György egy aranyat csusztatott a kocsmáros kezébe.

— Kik ezek az utasok?

A kocsmáros azt gondolta, — ingyen is megtudhatnád bolond, dehát fontoskodó arcot vágott, a csatlósok felé sandítva sugta György fülébe:

— Nagy urak!...

György türelmetlenül rázta meg a kocsmáros vállát.

— De mi névre hallgatnak?

A furfangos ember keserves arcot vágott.

— Nem mondhatok mást, mint hogy nagy urak. A szakálas éppen pispek, a másik, az a fekete keselyüképü meg bán, a harmadik, aki mint a dióverő pózna, az valami hatalmas cimborájuk, nézz a fejére, megtudod a nevét.

György megelégelte a kocsmáros beszédét.

— Ne hidd, hogy az aranyat ezért a tudományért, avagy a kupa borért kaptad. Semmiképpen se hidd. Hanem, ha én háromszor kopogok a kupámmal az asztalon, te kimész és felnyergeled a lovamat. Aztán kivezeted a ház elé, ott megkötöd annál a fánál ott. György egy görbe akácra mutatott, mely a Vác felé vezető utra hajlott. Egy fickó majd őrzi a lovat s te visszajösz, hozol egy kupa friss italt. Előbb azonban annak a három gazembernek a jeléből levágsz egy darabot, beteszed a táskámba. Nem ingyen. Mielőtt elmennék, még két aranyat adok neked. Megértetted?

Válaszra sem várt és visszament az ivóba.

Estefelé a két kis szurtos helyet betöltötte a városi népség. A nyitott kemencében égett a tüz, a három ur hangosan mulatott. Sokan figyelték őket kiváncsi szemmel. Látni lehetett, hogy nem közönséges kóbor lovagok.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

A Kecskeméti Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányi ülése.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara f. hó 16-án tartotta a Kamara hivatalos helyiségében igazgatóválasztmányi ülését, amelyen Purgly Emil elnök elnökölt és amelyen Koós Mihály ny. államtitkár, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, is részt vett.

Dr. Gesztelyi Nagy László igazgatói jelentésében beszámolt a Kamara mult évi működéséről, amely jelentést az igazgatóválasztmány örömmel vett tudomásul.

Dr. Vaja Béla főtitkár előterjesztette a folyó évre összeállitott költségvetését, melyet az igazgatóválasztmány magáévá tett és azt jóváhagyás végett a március 29-én tartandó közgyülés elé terjeszti.

Staub Elemér alelnök inditványára kimondotta a választmány, hogy addig is, amig a mezőgazdasági hitel kérdése kielégitő megoldást nyerne, érintkezésbe lép a Kamara a főbb mezőgazdasági érdekképviseleti szervekkel annak megbeszélése céljából, hogy nem lehetne-e egyelőre varránshitelek nyujtásával könnyiteni a gazdák helyzetén.

Dr. Gesztelyi Nagy László, igazgató, jelentést tett arról, hogy a Kamara a gyümölcstermelés előmozditása céljából értekezletet hivott össze Kecskemétre folyó hó 25-ére, mely alkalommal megbeszélés tárgyává fognak tétetni azok az intézkedések, amelyek hivatva lesznek hanyatló gyümölcstermelésünket uj életre kelteni és a jövedelmező gyümölcstermelésnek — a külföldi kereslet igényeinek figyelembevételével — határozott irányt szabni. Ezzel kapcsolatosan előadó javaslatára elhatározta az igazgatóválasztmány, hogy a földmivelésügyi miniszterhez feliratot intéz azirányt, hogy a kormány részéről a hegyi szőlőbirtokosok részére kiutalt 20 milliárdnyi hitelből a homoki szőlőbirtokosok is részesülhessenek. Ugyancsak ezzel kapcsolatosan Koós Mihály javaslatára a választmány a homoki borok kivitelének megkönnyitése érdekében is felterjesztést fog intézni a kormányhoz.

Szintén Koós Mihály javaslatára elhatározta a választmány, hogy az állati bőrök kiviteli tilalmának felfüggesztése céljából is felir a kormányhoz.

Kemény Szilárd titkár jelentést tett az állati járványos betegségek elleni védekezés ügyében megindított mozgalomról és ezzel kapcsolatosan Lázár Lajos javaslatára elhatározta a választmány, hogy feliratot intéz a földmivelésügyi minisztériumhoz a védőojtásanyag termelő intézetek szigoru ellenőrzése és az e téren tapasztalt visszaélések meggátlása céljából.

Vásároljon erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkebiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kgként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Adomák

A takarékos ember

— Nem értem micsoda órát hord kend a zsebében. Egészen rendesen jár, de nincs rajta mutató.

— Én magam vettem le a mutatókat. Nehéz idők járnak sógor, kár őket koptatni.

Akasztófahumor.

Nagy esőben, szélben viszik akasztani a legényt. A halálraitélt megy a két pribék között, lehajtott fővel.

— Rémes, hogy milyen idő van ma! — kiált fel az elitélt.

Mire megszólal a hóhér:

— Mit beszél maga? Könnyü magának! De nekünk vissza is kell majd mennünk az akasztás után.

Előadni.

— Ugyan kedves Szabó ur, adjon elő valamit!

— Mit adjak elő? — Én nem tudok előadni semmit.

— Ugyan Szabó ur, akármit, na, valamicskét. Legalább az eszcájgomat, amit az előbb a madrágzsebébe csusztatott.

A jó tanitómester.

— Ki tanitotta meg, szomszéd, lovagolni? Ugy üli meg a lovat, mintha rajta született volna.

— A lovam tanitott meg.

— Hogy értsem azt meg?

— Ugy, hogy a lovam párszor ledobott és ezek voltak a legjobb leckék.

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. **A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.**

Gaes Andris hazamegy. Regény. **Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.**

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján. Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 14.000 korona

Nincs szüksége napilapra!

Egy héten egyszer, vasárnapon a bel- és külföld összes érdekes eseményeiről értesül, ha előfizet a „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJÁ"-ra Magyar igazságok, hasznos mezőgazdasági cikkek, a napi árak, érdekes hirek, törvények, rendeletek magyarázatai és szórakoztató olvasmányok foglaltatnak benne. Kitünő neves és közéleti tényezők és szakemberek irnak belé. Minden kérdésre, kivánságra választ és rögtöni elintézést nyer. Hirdetéseit Magyarország minden vidékén olvassák

Előfizetési ára egy évre 144 ezer korona

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 14. SZÁM — 1925. ÁPRILIS HÓ 5.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM. TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

KÉPMŰSZÍNHÁZ KÖNYVTÁRA

RÁKÓCZI

Irta: vitéz Bethlenfalvy Gyula kir. kamarás, székkapitány.

Minden számunkban és minden cikkünkben a magyar faj küzdelmét szolgáljuk, minden sorunkban a magyar dicsőség feltámadásáért harcolunk. Legutóbb cikksorozatban foglalkoztunk nemzetünk sorsával, utolsó számunkban pedig a hit és bizalom szükségességéről írtunk. Most hadd közöljük egy a nemzete sorsával együttérző vitéz magyar látomását, amelyen azok az eszmék vonulnak végig, amelyek a mi szivünket fütik és azt reméljük, hogy olvasóink is hasonlóképpen gondolkoznak.

Rákóczi, a nagy magyar szabadsághős, immár több, mint kétszáz éve visszaadta testét a Teremtőnek. Husvét előtt, szomoru tavaszon, hüséges kisérőinek karjában lehelte ki halhatatlan lelkét. Illő, hogy róla kegyelettel emlékezzünk.

A szerk.

Éjfélt üti a kassai székesegyház toronyórája, a templom belseje fényárban uszik, a padsorokban Magyarországnak, a néhai nevét felvett történelmi alakjai foglalnak helyet, kiket néhai való felséges vezérlő fejedelem, II. Rákóczi Ferenchez hivott összes országgyülésre, hogy a haza szerencsétlen sorsát megbeszélje velük.

A fejedelem a szentélyben levő menyezetes bársonyszéken ül, mellette kétoldalt festői szépségü kék ruhába öltözött palotás testőrei állanak kivont rezes fringiával.

Rákóczi fejedelem: Kedvelt hiveinknek fejedelmi üdvözletünket! az országgyülést összehivtam, mert ismét egy esztendő hullott alá az örök idők mélységes tengerébe, anélkül, hogy szegény szerencsétlen hazánk sorsa jobbrafordult volna, az elrablott területeken még mindig a bitorlók uralkodnak és élő utódainkban nem látok semmi lelkesedést sem ezeknek kiverésére. Felhivom Bercsényi Miklós generalisszimust, ismertesse a Haza és a most élő nemzedék állapotát.

Bercsényi Miklós generalisszimus: Nagyságos vezető Fejedelem! Tisztelt országos rendek! Szomoru, amit a haza sorsáról és az élő nemzedékről mondhatok, a Haza szent teste szétdarabolva, a nemzet nagy része pedig meg van mételyezve. Még a nagy háboru előtt kezdődő romboló aknamunka, amidőn a müvészet, irodalom, ujságirás és a szinházak terén terjesztették a mételyt. Kigunyolták és nevetség tárgyává tettek mindent, ami a magyarok szépsége, dicsősége és szentsége volt, kigunyolták a vallást és eltávolitották helyéről Krisztus keresztjét.

Kapisztrán János: Azt a keresztet, amellyel kezemben nagy Hunyadinkkal együtt letörtük Nándor falairól a törököt.

Bercsényi Miklós generalisszimus: A hazaszeretetet sovinizmusnak, legszebb erényünket, a vitézséget mészárlásnak gunyolják.

Kinizsi Pál (dühösen felugrik, az erős felindulástól emelkedő hatalmas domboru mellkasán sodronyingének láncszemei repedeznek, a csaták zaját túlharsogó mély hangja dübörgésszerüen hullámzik a templom hajójában): Nagyságos vezérlő Fejedelem, panaszom van az élők ellen, egy nem ami vérünkből származó nagy állásokat betöltött ember azt mondta, hogy az én történetemet és a haza védelmében kifejtett nagy vitézségemet az iskolákban a magyar ifjuságnak nem kell tanitani, mert ugymond, Kinizsi Pál elvégre is csak egy mészáros volt, semmi más. (Nagy zaj, szitkozódás és felháborodás hallatszik.)

Kinizsi Pál: Ne tanitsák a magyar ifjuság előtt, hogy hatalmas erőm birtokában két karddal védtem a hazát, ne tanitsák a bánsági havasalföldi dicsőséges harcaimat és a kenyérmezei fényes győzelmemet (hangja elful az erős indulatban).

Kinizsi Pál: Mindenható Isten, csak kisujjamnak add vissza hajdani erejét, nemzetrontó lelkét azzal is belefojtom hitvány porhüvelyébe.

Botond: Csatabárdom suhintásának csak szelével is elnémitanám örökre.

Simonyi őbester: Minden magyar huszár eszményképét nagy Kinizsinket sértette meg, magyar huszár kardjára nem érdemes lovak patkói alá való.

Vak Bottyán, kuruc generális: Olajba főzzék a hitványt.

Bercsényi generaliszmus: Nemzetrontó piszkos ujságok aljas forrásaiból kiáradó szennyes vizzel oltották ki a magyar ember szivéből a hazaszeretetet és ősök, nemzeti, nagy történelmünk dicsőséges alakjai iránti lelkesedés lángját. Annyira ki van ölve a hazaszeretet a magyar szivekben, hogy nem akarnak a hazáért katonáskodni és nem akarnak Nagy-Magyarországért sikra szállani és életüket kockára tenni.

Bocskay István fejedelem: Hát az én hüséges hajdúim?

Bercsényi generalisszimus: Megvannak mételyezve! (Zrínyi Miklós, Szondi, Losonczy, a mohácsi hősök és az aradi 13 tábornokok hangosan felzokognak).

Zrínyi Miklós, szigetvári hős: Hát ennyire süllyedt a magyar? Nagyságos Úr! Árpád hazának Istene! A Hazáért hősi halált halt összes vitézek nevében könyörgök hozzád, hallgasd meg fohászunkat, add vissza megtört szemünkbe a fényt, mellünkbe a lehelletet, karjainkba az erőt, add vissza életünket, hogy még egyszer, még százszor meghallhassunk a Hazáért Nagy-Magyarországért! (Hangos zokogás).

Bercsényi generalisszimus: Az élő nemzedék legátkozottabb magyarja, Károlyi Mihály inditotta meg a szerencsétlenséget, melyet idegen faj nemzetrontó aknamunkája készitett elő.

Rákóczi fejedelem: (elgondolkozva) Nagymajthény, Károlyi Sándor.

Bercsényi Miklós: Hazaszeretet kihalóban, a magyar is pénzimádó már, a hazáért áldozatot hozni nem akar.

Rákóczi fejedelem: Hálát adok néked Istenem, hogy több, mint egy millió hold földemet feláldozhattam a Hazáért és e fölötti örömömben nagyon boldog a siri álmom, csak az fáj, hogy különösen, akik az én nagy vagyonomon osztozkodtak, azok bélyegeztek engem hazaárulónak. (Nagy felháborodás és átkozódás).

Mikes Kelemen: Zágoni hétszilvafás kis udvarházamat és kevés birtokomat is magyarok kótyavetyélték el. (Nagy felháborodás).

Verbőczy István: A bécsilakájok!!

Bercsényi Miklós: Az ősi hazaszeretetnek és ősi magyar virtusnak hire sincs már a mai magyarban, lelkében és szokásaiban mélyen megváltozott, a régi büszke magyar önérzet ismeretlen előtte, maholnap már azt is restelni fogja, hogy magyarnak született. (Nagy felháborodás).

Bercsényi Miklós: Erkölcsében teljesen lerongyolódott, ellenségeink kémei legnagyobbrészt magyar emberek.

Vak Bottyán: Olajba főzzék a gazembereket.

Bercsényi Miklós: Jelenleg ilyen szomoru a Csonka-Magyarország és a nemzet állapota, pedig ha 17 évtől 60 éves korig minden magyar ember sikra száll, abban a pérben Nagy-Magyarország föltámadott. (Felkiáltások: éljen Nagy-Magyarország).

Torda, az ősz pogány főtáltos: Tisztelet adassék az igaz Istennek, akit a mi őseink Hadurnak neveznek, neveztek. Az én Uram és fejedelmem, a honfoglaló párducos Árpád szól hozzátok, hallgassátok figyelemmel.

Lehel vezér bele fuj kürtjébe, melynek szivetgyujtó hangjai busan sikongnak a szentegyház művésziesen szép ivezetü mennyezete alatt és éles nyilakként furódnak be a szivekbe, mindenki felugrik, nagy csend.

Árpád fejedelem: Amióta siri álmomat aluszom, nagyot fordult a vén idő szekerének kereke. A ma élő nemzedék a régi magyarnak csak sirjából feltámtorgó vértelen szelleme. Elhagyta pusztulni a Hont, melyet én szereztem és hagytam reájok; közönbös a hazaszeretet iránt és megtüri, hogy a civilizáció hazug festett álarca alatt Haza és nemzetrontó munkát végeznek a magyar fiaim gyenge szivében. A megmételyezett magyar közönbösen nézte a Haza szent testének szétszaggatását és a nemzet a sir szélén áll még ebben a csonka hazában is, de sem a bosszu érzete, sem a Haza iránti köteles szeretet a lelkesedés és nagynevü ősei iránti kegyelete nem képes vizzé vált vérét lángra lobbantani szivében, hogy annak hő melegétől a sirban fekvő Nagy-Magyarország feltámadna.

E helyett pártoskodnak és halálos gyülölettel eltelve állanak egymással szemben. Pártos és földje iránt közömbös gyáva népnek nincs hazája, és ha észre nem térsz, el fogsz pusztulni magyarnak csufolt pipogya nemzedék.

Halljátok honszerető fejedelmi parancsomat: Magyar anyák! Az első szó, amire gyermekeiteket tanitjátok »Nagy-Magyarország« legyen. Ti férfiak egymást azzal köszöntsétek: »Életünk Nagy-Magyarországért!« Gázoljatok keresztül mindenkin, aki magyar földön él, de ellensége a hazának és nemzetrontó eszméket hirdet, pokolba a pártoskodással és széthuzással. Nyissátok ki karjaitokon az ereket, csinál-

Az utolsó óra.

(Egy skolásfiu elbeszélése.)

Irta: A. Lantay Gizi.

Ma reggel későn indultam az iskolába s bizony nagyon féltem, hogy a tanitó ur megint össze fog szidni. Amikor a piactéren rohantam keresztül, Izsák pékmester, aki a segédjével egy hirdetményt olvasott rám kiáltott:

— Nem kell annyira sietned fiam, — még mindig elég jókor érkezel az iskolába!

Azt hittem, hogy csak csufolódik velem és rohantam tovább. Lélekszakadva léptem az iskola kicsiny udvarára.

A nyitott ablakon át láttam a pajtásaimat, meg a föl- és alásétáló tanitó urat. Végre is ki kellett nyitnom az ajtót s beléptem az iskolába. Az arcom csak ugy lángolt és nagyon szorongtam.

De mennyire megvoltam lepődve, mikor a tanitó ur neheztelés nélkül nézett rám és nagyon szeliden igy szólt:

— Siess gyorsan a helyedre édes Ferkóm, már majdnem nélküled kezdtük meg az előadást.

Besiettem a padba és elfoglaltam a helyemet, ahol mindig ülni szoktam. Ijedtségemből kissé felocsudva, csak most vettem észre, hogy a tanitó uron a szép fekete kabátja van, amelyet csak nagy ünnepeken szokott felvenni: a tanfelügyelő ur látogatásakor és a bizonyitványok kiosztásakor. Az iskolában is valami szokatlan rendkivüli és ünnepélyes hangulat uralkodott. De ami meglepett, leginkább az volt, hogy az iskola végében lévő, rendszerint üres padokban, ott láttam ülni épp olyan csendben, akárcsak mi, falunk érdemes polgárait, az öreg jegyző urat, a régi levélhordót és még másokat. Valamennyien szomoruaknak látszottak.

Mig én mindezek fölött csodálkoztam, azalatt a tanitó ur felment az emelvényre, ahol ülni szokott s ugyanazon a szelid és komoly hangon, amelylyel az előbb engem fogadott, a következőképpen szólott hozzánk:

— Gyermekeim, ma utoljára tartok nektek előadást. Bukarestből rendelet jött, hogy Erdély megszállott területén lévő iskolákban ezentul románul kell tanitani. Az uj tanitó holnap megérkezik. Ma utoljára részesültök magyar oktatásban. Nagyon kérlek benneteket, figyeljetek!

A tanitó ur eme szavai nagyon felizgattak! Ez volt hát az, amit az előljáróságon kiragasztottak! Az én utolsó magyar órám!

És én, aki alig tudok még irni is, hogyan fogok most már mindent megtanulni! Hogy sajnáltam

jatok új zászlókat ezzel a felirással: »Nagy-Magyarország vagy halál«.

Ezután pedig szorosan összetartva szálljatok mindnyájan sikra és vegyétek vissza azt, ami tulajdonotok: Nagy-Magyarországot, vagy pedig haljatok meg azzal a hősies dicsőséggel amellyel tartoztok nekünk s a dicsőséges magyar névnek.

Segítsen titeket a ti Istenetek, a szeretet Istene.

Torda pogány főtáltos: Pogány Istenünk, hatalmas Hadur, mi téged imádunk, neked áldoztunk, a berkek rejtelmes homályában sokat fohászkodtunk hozzád a szent Hazáért, most is hozzád könyörgök, segitsd a magyart, a honszerető Árpád fejedelem parancsának végrehajtásában, sujtsd porba villámoddal a gyáva halottrablókat és add vissza Árpád fejedelem nagy Honát.

Pusztitsd el még ivadékaikban is a haza ellenségét, a nemzetrontókat és a gyávákat, akiknek drágább rongy életük a Haza becsületénél, haláluk után, ha kebleden akarnak pihenni, te szent magyar föld be ne fogadd magadba hazaáruló undok testüket, de dobd ki magadból, prédául a kóbor ebeknek.

A kóruson felhangzik az orgona komor hangja, bánatosan hullámzik a templom hajójában, majd felhangzik az ének:

»Boldog asszony anyánk, régi nagy Pátronánk!«

Az orgona és ének elhallgat, a csendet kivülről, a hajnalt hirdető kakasszó töri meg.

Fráter György biboros: (kezeit áldólag emelve a gyülekezet felé. Testvéreim! az Urnak békéje legyen továbbra is velünk siri álmainkban és az örök világosság fényeskedjék nekünk.

A világosság kialszik és a szentegyház belsejére ráborul az éjszaka sötétsége.

Hasad a hajnal!
Hát nekünk mikor virrad?
Ha szorosan összetartva, mindnyájan sikra
szállunk Nagy-Magyarországért!

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

A vén fegyverállvány.

Mélycsöndü, elhagyott, kihalt várterembe',
Kidőlt lovagoknak kongó otthonába
Ódon fegyverállvány nyujtózik magába,
S álmodozik letünt időkön merengve...

Biborposztós testén avult, szép emlékek
Lógnak lomhán tarka összevisszaságba:
Egy-egy fegyver, dárda, kopja, pallos, lándzsa,
Egy-egy kard, mely csaták viharában fényletti...

— Beh másképp is volt ez! — sir éjbe a hangja —
Keblem falán függő kincsek édes terhét
Daliás vitézek vállukon viselték
S diadalittasan tartották magasra!...

— Beh másképp is volt ez! harcra, portyázásra
Kellett minden fegyver, kard, buzogány, kopja,
S rám gyilokját a hős akkor akasztotta,
Ha a könnyes alkony fátyola leszálla...

— S a fáradt, hadverő harcosok pilláit
Dal, pipaszó mellett meglepé az álom
S végigdőlve selymes, tigriskacagányon
Hirről álmodoztak hajnalhasadásig...

— Beh' másképp volt ez!... s most pókháló szövődék
A csillámló, fényes csövü fegyverekre,
Az acélpengéket por, rozsda belepte...
Hajh! tünt magyar nagyság!... ejh' veszett dicsőség!...

— De nem lesz így mindig!... nem lesz így sokáig!
Ablakon keresztül fény kigyódzik lopva
S reá verődik a régi szerszámokra...
S megérem a komoly, nagy idők csodáit!

— Mikor szent nevedet zengik el: »Szabadság«!
Mikor harci lázban lobogó leventék
Eljönnek, hogy drága kincsem leemeljék
S a rozsdás pengéket vérrel megáztassák!!

VÁLYI-NAGY GÉZA.

---

most a meg nem tanult leckéket, s hogy szerettem volna visszaszerezni a labdázással, fészkeskedéssel elpocsékolt időt. Könyveim, amelyeket az előbb még olyan unalmasaknak hittem, s teher volt a cipelésük, most kedves barátaimnak tüntek fel, akiktől nehéz szivvel tudok majd megválni. Éppen ugy a tanitó urtól is. Az a gondolat, hogy ő nem fog többé bennünket tanitani és elmegy tőlünk, többet nem fogom látni, még a büntetéseket is elfeledtette velem.

Szegény tanitó ur, az utolsó előadás tiszteletére öltötte fel tehát magára szép, ünneplő ruháját? Megértettem azt is, hogy falunk derék öregjei miért jöttek ide s miért ülnek ott az utolsó padokban. Tanitó urunk iránt érzett hálájukat akarják kifejezni negyven évi becsületes, lelkiismeretes szolgálataiért és tiszteletnyilvánitás volt ez részükről a haza iránt, amely elveszett.

Ezekkel a gondolatokkal voltam elfoglalva, amikor egyszerre csak a nevemet hallom. A felelés sora rajtam volt. Mit nem adtam volna, ha a feladott leckét egyfolytában, szép hangosan, hiba nélkül el tudtam volna mondani. En azonban mindjárt az elején belesültem és csak álltam zavartan, arcom égett a szégyentől és a szivem elszorult. Hallottam azonban, amint a tanitó ur igy szólt hozzám:

— Nem szidlak ezért most, édes fiam, meg vagy te már eléggé büntetve. Bizonyára igy gondolkoztál minden nap: Van elég időm a tanulásra, majd megtanulom holnap. Es látod most a következményt! Ez volt hazánknak is a szerencsétlensége, hogy a kötelesség teljesitését mindenki másnapra halasztotta. Most aztán ezek az emberek joggal mondhatják: Hogyan akarjátok magatokat magyaroknak tartani, ha sem irni, sem olvasni nem tudtok a nyelveteken!

Azután a tanitó ur a magyar nyelvről kezdett beszélni, hangsulyozva, hogy a világon ez a legszebb nyelv és hogy a magyar nyelvet mindig meg kell őriznünk magunk között, sohasem szabad elfelejteni. Mindaddig, amig egy nép hiven megőrzi nyelvét, ha rabságba is esett, olyan, mint aki börtönének a kulcsát a kezében tartja. Azután egy könyvet vett elő s abból olvasta fel a leckéket. Csodálkoztam, hogy mindazt, amit hallok, mennyire megértem, milyen könnyü. Miért volt ez? Talán mert máskor nem figyeltem annyira az előadásra? Ugy tetszett, mintha a szegény ember távozása előtt nekünk akarta volna adni minden tudását és ha lehetett volna, ezen az utolsó előadásán a fejünkbe öntötte volna.

Ezután szépirás következett. A tanitó ur egé-

Műtrágyák használata.

Több mint félszázados tapasztalati tények szólnak ma már a mütrágyázás termésfokozó hatása mellett. Nem szorul ma már kisérleti megállapitásra az, vajjon érdemes-e, termésfokozó-e a mütrágyák alkalmazása. Különösen nem a szuperfoszfátnál, mely majdnem minden növény alá egyformán sikerrel használható. Hogy azonban a siker minél biztosabb és nagyobb legyen, bármennyire is egyszerü a szuperfoszfát alkalmazása — szükséges, hogy az bizonyos elvek szem előtt tartásával történjék. Igy nagyon fontos tudni, hogy mennyi mütrágyát használjunk. Ezt magyar holdanként kb. 100 kilogrammra tehetjük akkor, ha a szuperfoszfát 18 százalékos, azaz ha 100 kilogramm szuperfoszfátban 18 kilogramm vizben oldható foszforsav van. Ha azonban csak kisebb százalék a foszforsav tartalma, ugy olyan arányban nagyobb mennyiséget kell kiszórnunk, mert tulajdonképen csak ez a vizben oldható foszforsavtartalom van a növényekre hatással. Ép ezért a szuperfoszfátot mindég vizben oldható foszforsav százalék szerint vásároljuk és fizessük. Hagy pedig visszaéléseknek ne legyünk kitéve, mindég megbizható helyről szerezzük azt be.

Függ azonban a kiszórandó mennyiség attól is, hogy azt mily növény alá és mily módon alkalmazzuk. Végezhetjük a kiszórást egyszerüen kézzel, mint a kézzel való vetést, akkor a legtöbb kell belőle és nem teljesen egyenletes a földön való elosztása. Végezhetjük azonban mütrágyaszóró géppel, amelylyel gyorsabb és egyenletesebb lesz a kiszórás. Végül pedig használhatunk e célra ugynevezett kombinált vetőgépet. Ez a kombinált vetőgép tulajdonképpen egy rendes vetőgép, melynél azonban a magláda előtt egy másik láda van, amelybe a mütrágyát tesszük. A mütrágya ebből a ládából külön csöveken át bejut a vetőgép csoroszlyájába, majd azokból a vetőmaggal együtt a talajba. Ez a módja az alkalmazásnak a legtökéletesebb, mert eltekintve attól, hogy nagy időmegtakaritással jár, nagy előnye, hogy jóval kisebb mennyiségü mütrágya is elég ugyanazon hatás elérésére, mint a kiszórásnál, ugyanazon mennyiségekkel sokkal nagyobb hatás érhető el, mint szórva.

Különösen érezhető e különbség a szélesebb sorokra vetett növényeknél, mint répánál, repcénél, máknál, stb., ahol a kombinált gép használatával óriási megtakaritás érhető el. Ez természetes is. Ha a növény sorai, tegyük fel, egymástól 40 cm-nyire vannak s a mütrágyát a kombinált géppel éppen csak a sorokba juttatjuk, ezáltal a növény biztosan hozzájut a trágyához, ellenben a sorok közti terület nem kapott trágyát. Ha azonban az ily növényeknél a mütrágyát elszórjuk, akkor a sorok közti is kap mütrágyát, ahol pedig növény nem lévén, a trágya kihasználatlanul marad. S ha még azt is figyelembe vesszük, hogy a mütrágya terméfokozó hatása, különösen a fiatal növény gyors felerősitésében rejlik, akkor beláthatjuk, hogy ezen feltétel a legtökéletesebben éppen a kombinált mütrágya vetésnél valósul meg, ahol a mütrágya csakis és biztosan a fiatal növényhez jut.

Hogy csak egy példát mondjunk; a répánál holdanként kombinált géppel adott 50 kg mütrágya esetleg kétszerannyi terméstöbbletet is idéz elő, mint szórva adott 100 kg mütrágya. Meg kell azonban emliteni azt is, hogy ily esetben a szórva adott mütrágya nem vész kárba. Igaz ugyan, hogy az első évben nem érünk el vele olyan hatást, mint a sorbavetettnél, azonban ahelyett a répa utáni növény fogja megérezni sokkal jobban az utóhatást. Az tehát senkit el ne kedvetlenitsen a mütrágya használatától, hogy azt másképen, mint szórva nem tudja adni. A fentiekkel csak annyit mondunk, hogy a kombinált vetés a legtökéletesebb és legtakarékosabb módja a mütrágyázásnak, de azért az egyszerüen kézzel való kiszórás is célra vezető.

Az életben ritkán van alkalmunk arra, hogy valami exotikus, nagy tettet vigyünk véghez. Végtelen sok apró cselekedet teszi az emberi nagyságot. A Mont Blanc megmászása is apró lépésekből áll.

---

szen uj mintalapokat szedett elő, melyeken szép, szabályos betükkel a következő szavakat irta elő: Magyarország, Erdély, Magyarország, Erdély. Néma csendben igyekezett mindenki ezeket a szavakat minél szebben leirni. Csak a tollak sercegése hallatszott a nagy csendben. A nyitott ablakon cserebogarak repültek be az iskolába, de most a legkisebb gyerekek sem figyeltek rájuk. Szivvel-lélekkel igyekeztek szabályos vonalakat huzogatni, mintha jelezni akarnák, hogy odáig minden magyar. Fent a háztetőn galambok turbékoltak s az jutott az eszembe, csak nem fogják ezeket is kényszeriteni, hogy ezentul románul bugjanak.

Amikor irásomról egyszer feltekintettem, láttam, hogy a tanitó ur mozdulatlanul ül a dobogón és a szemét a körülötte levő tárgyakra szegezte, mintha tekintetében az egész kis iskolát magával akarta volna vinni. Ez nem is csoda, hiszen már negyven esztendő óta ül ott, mindig ugyanazon az egy helyen és nem változott meg semmi körülötte. Legfeljebb a padok lettek kopottabbak a sok használattól, az udvaron pedig az eperfák nőttek meg nagyobbra és a borostyán, amelyet maga ültetett s amely beboritotta az egész iskola falát. Milyen fájdalom lehetett ennek a szegény embernek mindent itt hagyni. Elválni attól a helytől, amely összeforrt az életével.

És mégis volt ereje ahhoz, hogy az előadást utolsó percig megtartsa. Szépirás után a történelemből adott elő. Szomjas füllel hallgattuk Magyarország történetét, a nagy Magyarországét és összeszorult a szivünk a fájdalomtól, amikor az elszakitott, megcsonkitott országra gondoltunk.

Egyszer csak a toronyóra delet ütött és Urangyalára harangoztak. Az ablak alatt felhangzott a gyakorlatról visszatérő román katonák trombitája. A tanitó ur sápadtan emelkedett fel székéről. Sohasem láttam ilyen magasnak, mint ebben a pillanatban volt.

— Kedves fiaim, — mondotta — fiaim, én... én...

De valami elfojtotta a hangját, nem tudta befejezni a szavait.

Odafordult a tábla felé, krétát vett a kezébe és minden erejét összeszedve, amilyen nagy betükkel csak tudta, ezt irta a táblára:

Éljen nagy Magyarország!

Azután fejét a falhoz támasztva, szótlanul állt, könnyei végigfolytak az arcán és kezével intve, alig hallható hangon mondotta:

— Vége,... menjetek... haza!

VILÁGFOLYÁSA

Német birodalmi elnökválasztás. — Második szavazásra kerül sor. — Franciaországban idegesség mutatkozik. — Tüntetések Párisban. — Herriot helyzete megingott. — Radics Pál beszéde. — A horvát paraszt párt bomlásnak indul. — A kurd felkelés gyengül. — Lloyd George sikraszállt Magyarország védelmére. — A trianoni békekötés revíziója napirendre kerül.

A külpolitika legnevezetesebb eseménye a március utolsó vasárnapján lefolyt német birodalmi köztársasági elnökválasztás volt. A vasárnapi szavazás nem hozott végleges eredményt és ezért egy hónap mulva április 26-án meg fogják a szavazást ismételni. Az uralmon levő szocialista párt jelöltje Braun Ottó 7,838.000 szavazot kapott. Ezzel szemben a nemzeti pártok közös jelöltje Jarres 10,700.000 szavazatot nyert el. A Thaelman kommunista jelölt 1,880.000 szavazatával együtt a balpártok, tehát összesen 9 millió 638.000 szavazot kaptak, tehát jóval kevesebbet, mint amennyit a nemzeti pártok jelöltje egymagában elért. A polgári pártok többi jelöltje ugy, mint Marx volt birodalmi kancellár és volt porosz miniszterelnök, aki a centrum párt jelöltje volt, 3 millió 900.000 szavazatot kapott. Dr. Helpach demokrata jelölt 1,500.000 szavazatot kapott, Held bajor miniszterelnök pedig 999.000 szavazatot nyert el. Ezeken kivül Ludendorff tábornok a legtulzóbb fajvédőpártok jelöltje, aki jelöltségét a nemzeti pártiak határozata és Hindenburg tábornagy kifejezett kérelme dacára is fenntartotta, 210.000 szavazatot kapott. Igy a német polgári pártokra esett szavazatok száma 17,309.000, mig a szocialisták és kommunisták, akik a háboru óta uralmon vannak Németországban, ennek a számnak felét sem érték el. Ez a tény a baloldali pártok erőteljes visszaszoritását jelentik. Ennek a ténynek a bekövetkezése Németország és vele együtt egész Közép-Európa jövőjének kialakulása szempontjából figyelemreméltó jelentőségü. Az áprilisi választáson eldől az elnökség sorsa, mert ez alkalommal a szavazás feltétlenül végleges lesz. Most már az a kérdés, hogy a polgári pártok összefognak-e a szocialistákkal és a kommunistákkal szemben, vagy pedig maguk között megoszlanak köztársasági és monarhista szempontból. Ha ez a megoszlás bekövetkezik, akkor a hatalom ujra a balpárti felforgatók kezébe kerül. Mégis valószinü, hogy ha a nemzeti pártok közelednek a többi polgári párthoz és egy közös jelöltben állapodnak meg, akkor a polgári társadalom győzedelmeskedik Németországban. Ez alkalommal elintézték a porosz kormányválságot is. A legutóbbi választásokon ugyanis a porosz országgyülési pártok arányában a nemzetipártiak javára eltolódás mutatkozott, aminek következtében a porosz kormány kénytelen volt lemondani. Marx volt birodalmi kancellár kisérletezett ezután a porosz kormány megalakitásával, de ezek a kisérletek eredménytelenek voltak. Most Opker-Aschoff demokratapártit választotta meg a porosz országgyülés miniszterelnöknek.

Franciaországban máris némi idegesség mutatkozik a németországi elnökválasztás nyomán a nemzeti párti jelölt előtérbenyomulása miatt. Franciaország ugyanis állandóan riadozik Németországtól és attól tart, hogyha a nemzeti eszme Németországban megerősödik, akkor az Franciaországra végzetes lehet.

Máris emlegetik a franciák, hogy a németek hiába tesznek igéreteket, mert semmi biztositékot nem nyujtanak igéreteik megtartására. Az angol sajtó megnyugtatni igyekezik a franciákat és azt hangoztatja, hogy ha a németek a franciák részére felajánlott garanciaszerződést megszegnék, akkor majd az angolok kényszeriteni fogják a németeket, szavuk megtartására. Közben Franciaországban az egyetemen diáktüntetések zajlanak. Herriot miniszterelnök egyik szabadgondolkozó barátját, Sceleszt nevezte ki a jogi főiskolában tanárnak, ami ellen a diákok és a többi jogtanárok is tiltakoztak. A tüntetéseket véresen elnyomták, az egyetemet pedig bezárták. Ezek miatt az események miatt nagy botrány volt a francia kamarában, ahol ezt szóvátették. Máris az a hir terjedt el, hogy Herriot helyzete megingott, utóda valószinüleg Millerand volt köztársasági elnök lesz.

Szerbiában nagy meglepetés történt. A fogságban levő Radics Istvánnak unokaöccse, Radics Pál beszédet mondott, melyben bejelentette, hogy az ellenzék elfogadja a vidovdáni centralista alkotmányt és megtagad minden közösséget a szovjettel. A szerb kormány részéről ennek ellenében engedékenység mutatkozik és az eredeti tervvel szemben nem semmisitették meg valamennyi Radics párti képviselő mandátumát, hanem csak az öt vezető politikusét. Az eddig szorosan együttmüködő ellenzék soraiban nagy megdöbbenést okozott ez a behódolás s különösen a bosnyákok és mohamedánok vették rossznéven Radics Pál engesztelő nyilatkozatát. A horvát parasztpárt soraiban is bomlás mutatkozik.

A törökországi felkelés ügye rosszul áll. A török sorkatonaság benyomul a lázadás fészkébe és már alig talál ellenállásra. A csapatok a Tigris folyó bal és jobbpartján kivivott győzelmek után visszaszoritották a felkelőket és a felkelő csapatok egy részét délfelé szoritják.

Lloyd George volt angol miniszterelnök legutóbb az angol parlementben beszédet mondott, amelyben élesen sikraszállott Magyarország mellett. Rámutatot arra, hogy a csehek és az oláhok meghamisitják a statisztikai adatokat és tetszésök szerint mutatják ki a magyarok számát. Fölvetette azt a kérdést, hogy beleegyezne-e Csehország vagy Oláhország abba, hogy a magyar lakosságu területek hovátartozóságának kérdését döntő bíróság elé vigyék. Szerinte tagadják a csehek és az oláhok a magyar kisebbség erejét mikor egyes kerületek magyar képviselőket választanak meg a hatósági erőfeszités dacára is. Ebből Lloyd George azt a következtetést vonja le, hogy a trianoni határokat rosszul szabták meg, mert hiszen bebizonyosodott, hogy magyar lakosságu területeket elszakitottak az anyaországtól és az ujonnan alakitott államokhoz csatoltak igazságtalanul. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan felmerül a trianoni békekötés revíziójának kérdése is.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

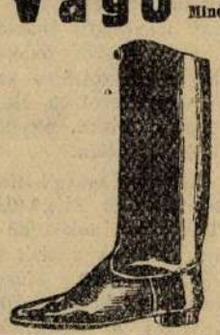

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000

Füzős vagy cugos:

Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr füzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 200.000

VÁGÓ B. JENŐ

Budapest. VIII., Kun ucca 11. szám.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

ÁPRILIS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
6 Hétfő	Cölesztin ††	Cölesztin	A hét elején a nap 5 óra 25 perckor kél és 6 óra 25 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 15 perckor kél és 6 óra 30 perckor nyugszik.
7 Kedd	B. Herm. ††	Herman	
8 Szerda	Dénes pk. ††	Lidia	
9 Csütörtök	Nagycs. ††	Erhardt	
10 Péntek	Nagyp. ††	Nagypéntek	
11 Szombat	Nagysz. ††	Leó	
12 Vasárnap	D. Husvétv.	D. Husvétv.	

A MTI. nyugdijegyesületének „Magyar Est"-je. Folyó hó 5-én virágvasárnapján a Magyar Távirati Iroda Nyugdijegyesülete javára a Zeneakadémia nagytermében »Magyar Est« lesz, amelyen igen szép müsor keretében a következők müködnek közre: Nagy Margit, T. Mátrai Erzsi, M. Némethy Ella a m. kir. Operaház tagja, Ptasinszky Pepi a m. kir. Operaház primaballerinája, Babos Évi, Barabás Sári, Molnár Imre dr. a Nemzeti Zenede tanára, Palló Imre a m. kir. Operaház tagja, Tarnay Alajos a Zeneművészeti Főiskola tanára, Zsámboki Miklós a Zeneművészeti Főiskola tanára, Károlyi Gyula, Hodula István, Dobos Imre, a m. kir. Operaház tagja, továbbá a turáni regőscsoport tagjai: Cselényi József, Farkas Dezső és Laurisin Lajos. A szép hangverseny délután ½6 órakor kezdődik. Jegyek még korlátolt számban kaphatók 10—100.000 koronáig a hangverseny szinhelyén.

Cegléd törvényhatósággá való átalakitását kérte. Cegléd város küldöttsége kereste fel hétfőn délelőtt a parlamentben dr. Sárkány Gyula polgármester vezetésével Rakovszky Iván belügyminisztert és tőle a városnak törvényhatósággá való átalakitását kérte. A belügyminiszter a küldöttségnek kijelentette, hogy a kérést a maga részéről támogatja és több városnak hasonló értelmü kérésével együtt fogják tárgyalni. A küldöttség ezután Vass József népjóléti minisztert kereste fel a Cegléden létesitendő szülőotthon ügyében.

Száraz, melegebb idő. A Meteorológiai Intézet jelentése szerint a nyugati zárt maximum Közép-Európa, Olaszország és a Balkán fölött helyezkedett el. Spanyolország fölé egy uj maximum érkezett, ugy hogy Európa déli nagyobb felét magas levegőnyomás boritja. Az északnyugati depresszió Skandinávia fölé került, az oroszországi minimum pedig felszivódott. Az idő Közép- és Dél-Európában csendesebb és szárazabb lett. Hazánkban a hét elején hüvös idő uralkodott és még mindenfelé voltak kisebb lecsapódások, többnyire havazással. A hőmérséklet éjjel 1—4 Celsius fokkal fagypont alá szállott. Jóslat: Száraz idő, hőemelkedéssel.

Egymillió éves őslállat csontvázát találták meg Amerikában. Érdekes felfedezés tartja izgalomban az amerikai őslénykutatókat. Manhattan állam Dickman Sreet nevü városában házépités közben egy óriási nagyságu masztodon csontvázára bukkantak, amelyet a newyorki őslénytani intézetbe szállitottak. A tudósok megállapitása szerint a masztodon körülbelül egymillió évvel ezelőtt élhetett. A masztodon csontváz különben nagyon ritka, egynéhány van belőle a nagy muzeumok őslénytárában.

Sikerült gyömrői országos vásár. Gyömrő község hétfőn tartotta első országos vásárát a környékbeli kisgazdák és a gyömrői és monori járások földbirtokosainak igen nagy részvételével. Sikerült az állatvásár, melynek árai a budapesti piaci áraknál mintegy 30 százalékkal olcsóbbak voltak. A vásárt régi magyar szokáshoz hiven népünnepély fejezte be. A község elöljárósága a várakozásokat felülmuló eredményekre való tekintettel pótvásár tartására kért engedélyt, amelyet valószinüleg május közepén fognak megtartani.

Az R. 33 próbautja. Londonból jelentik: Az R. 33 jelzésü kormányozható léghajó előreláthatóan a napokban hajnalban kezdi meg a próbautakat, amennyiben az idő alkalmasnak bizonyul. Ez a léghajó testvérhajója az R. 34-nek, amely 1919-ben átrepülte az Atlanti-óceánt. A léghajó az elmult hat hónap óta a cardingtoni királyi léghajógyárban állomásozik főképpen azzal a céllal, hogy aerodynamikai kisérleteket végezzenek segitségével. E kisérletek eredményeit az R. 101. számu tervezett óriásléghajó épitésénél, amely majd India felé fog közlekedni, a hajót épitető légügyi minisztérium már fel fogja használni. Hasonlóképpen felhasználják ezeket az eredményeket annak az ötmilliós köbláb térfogatu léghajónak az épitésénél is, amelyet a léghajózási részvénytársaság készittet. Ha az R. 33. cardingtoni kisérleti utai sikerrel járnak, a hajó ezentul a pulhami repülőállomáson felállitott toronyárbócon fog horgonyozni. A kisérletek tartamára külön aeromatikai kutató bizottságot osztottak be a léghajóra a müszaki személyzet mellé.

Elhamvadt község. A zalmegyei Győrfiszeg községben március 28-án délelőtt tüz támadt, amely az erős szél következtében percek alatt lángokba boritotta az egész községet. Az ötven házat számláló községben csak tiz ház maradt meg, a többi mind a pusztitó elem martaléka lett. A kár épületekben, gazdasági felszerelésekben és butorokban több milliárdra rug. A lakosság nyomora annál kétségbeejtőbb, mert a mult évben összes termésüket a jég verte el. A lakosság élelmiszereit és állattakarmányát nagyobbrészt kölcsönből szerezte meg. Emberéletben nem esett kár.

A 20 milliárdos szolóhitel, melyet a kormány a gazdáknak megszavazott, most kerül kiutalásra az érdekelteknek a következő elosztási terv szerint: Tokaj és Eger vidéke, mint legfontosabb bortermő kerületeink öt-öt milliárdot kapnak. A másik 10 milliárdot badacsonyi, szegszárdi, villányi és az egész homokos talaju szőlőgazdaságok kapják. Alaptalanok tehát azok a hiresztelések, hogy csakis a hegyi talaju szőlőkulturánk fog részesülni a hitelből, ezzel szemben homoki bortermő vidékeink mellőzve lesznek. Az elosztásnál éberen kell ügyelni arra, hogy a mintegy 300.000 kataszrális holdat kitevő igénylők méltányosan és arányosan részesüljenek. Borkereskedelmünk erős fellendités ét segiti elő a napokban megkötött lengyel vámszerződési egyezmény, amely egyik legfontosabb pontjában a magyar borra megállapitott vámot nagymértékben leszállitja és ezel lehetővé teszi a magyar bor bevitelét. A lengyelek ugyanis magyar borra az eddig 200 aranykoronában kivetett borvámot liberálisra kereskedelem politikával 20 aranykoronában állapitották meg. Ez azért fontos, mivel a lengyelek még nem kötöttek más bortermő államokkal (Spanyol-, Olasz- és Franciaország) egyezményeket és igy addig, mig ezekkel az államokkal a szerződéseket tető alá hozzák, a magyar boroknak idejük lesz Lengyelországba kijutni, ott tért nyerni és meg is tartani az elért poziciókat.

Száz német katona a Weserbe zuhant és odaveszett. Detmoldból jelentik: A Veldtheim és Hausberge város közötti Felső-Wesser-szakaszon kedden reggel a honvédség tábori gyakorlatokat tartott, amelyen nagyobb gyalogsági, lovassági és tüzérségi kötelékek vettek részt. A katonai gyakorlat során nagy tömegszerencsétlenség történt. Az utászok által a Weseren át épitett hid abban a pillanatban szakadt le, amikor éppen nagyobb csapatkötelékek keltek át rajta. A katonák, akik teljes tábori felszerelésben voltak, a vizbe estek és majdnem valamennyien megfulladtak. Az áldozatok számát az első jelentések szerint ötven-százra becsülik. Más hiradások szerint az áldozatok száma jóval kevesebb. Ujabb közlés szerint a gyakorlatozó katonasággal a szerencsétlenség ugy történt, hogy miközben egy szakasz átkelt a Minden közelében fekvő Weltheim környékén a Weseren, eddig felderithetetlen okokból elsülyedt a több pontonból összeállitott komp. Körülbelül 100 ember beleesett a vizbe és ezek közül a felének nyoma veszett. Remélik, hogy többen megmenekültek közülök és a szerencsétlenség szinhelyének közelében fekvő falvakban és majorokban tartózkodnak. Az eltüntek számát és nevét most állitják össze. A mentőmunkálatok folynak. A hadosztályparancsnok személyesen szállt ki a szerencsétlenség szinhelyére, hogy megindítsa a vizsgálatot.

A pénzügyőr halálos tréfája. Karcagról jelenti tudositónk: Mezőbaj községben Tompa Mihály pénzügyőr tréfából ráfogta fegyverét Nagy Lajos cipészmester hároméves Imre nevü fiára. Szerencsétlen véletlen következtében a puska elsült és a golyó a kisfiu mellkasát keresztül furta, majd tizennyolc éves bátyjának a térdét roncsolta összze. Nagy Imre néhány pillanat mulva meghalt, a nagyobb fiu állapota is életveszélyes.

Bolgár kommunista nő harca a rendőrökkel. Szófiából jelentik: Ruscsukban a rendőrség leleplezett egy kommunista ifjusági szervezetet és rajtaütött a társaság vezetőjének házán, mikor csak a titkárnő volt odahaza. A kommunista nő eltorlaszolta magát a házban és lövö dözött a rendőrökre. A harc hosszu ideig tartott és azzal végződött, hogy a rendőrök megölték a titkárnőt, aki két gyermek anyja.

A przemysli ereklyék bemutatása. Przemysl 10 éves évfordulóján a Hadtörténelmi Muzeum bemutatta przemysli ereklyéit a Tiszti Kaszinóban. Az emléknapra összegyült közönség érdeklődéssel és mély megilletődéssel nézte a przemysli szétdarabolt honvéd zászlók megmaradt és az ügyesen összeállitott, sajnos csekély számu kép, — utolsó várparancsnok, — néhány röpirat, — Przemyslire vonatkozó könyv és cikk, — valamint a »Tábori Ujságokból álló gyüjteményt. Ő kir. Fensége József főherceg szintén a legnagyobb érdeklődéssel szemlélte ezt a kis kiállitást, amely bizonyitéka Przemysl soha el nem muló s a magyar szivekbe szomoru sorsa dacára is büszkén zárt dicső emlékének. A przemysli tisztek vacsoráján Tamássy Árpád táborszernagy köszönte meg a muzeum igazgatóságának, az ereklyék bemutatását. Révy Kálmán Kálmán tábornok pedig felhivta a przemyslieket, hogy támogassák a muzeumot az ereklyék összegyüjtésében. A kiállitás eredményeként dr. Geőcze Bertalan ügyvéd, Tamássy táborszernagy vezérkari tisztjei még azon estén a volt 2-és és 8-as ezredek 1—1 zászlódarabját és néhány érdekes nyomtatványt, Vikus Károly 1 zászlódarabot és Szőcy Szilárd szobrászmüvész Przemyslben készitett plakettjét ajánlotta fel a muzeumnak. A Hadtörténelmi Muzeum igazgatósága ezuton is hálásan köszöni a nemeslelkü adományt s kéri Révy tábornok szavait megszivlelve a további adományoknak beküldését. (A muzeum cime: IX., Üllői-ut 49. I. emelet.)

Mezőgazdasági munkások vasuti menetdijkedvezménye. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara közli az érdekeltekkel, hogy a földmivelésügyi miniszter megkeresésére a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a hivatásos mezőgazdasági és aratómunkások az általuk szerződésileg elvállalt mezőgazdasági munkálatok elvégzése végett lakhelyükről a munkahelyre és vissza való utazásuk alkalmával a m. kir. államvasutak és a kezelése alatt álló helyi érdekü vasutak vonalain a személy- és vegyesvonatok III. kocsi osztályában féláru menetjegyekkel a következő feltételek mellett utazhassanak. 1. A kedvezmény igénybevételére csak azok a mezőgazdasági munkások jogosultak, akik az 1898. évi II. t.-c. értelmében munkásigazolvánnyal el vannak látva és munkaszerződésüket ugyanezen törvény 8. §-a értelmében az arra illetékes községi előljáróságok közreműködésével kötötték meg. Az engedélyezett menetdijkedvezmény érvényességi időtartama 1925. évi április hó 1-ével kezdődő hatállyal folyó évi október hó 31-ig tart s ezen idő tartama alatt a kedvezmény minden egyes munkáscsoport által csak is egy izben az elvállalt munka megkezdése és befejezése alkalmával vehető igénybe, s csakis az esetben, ha legalább 12 (tizenkettő) főből álló csoportban együtt utaznak, vagy ha kevesebben vannak, legalább 12 munkásért járó menetdijat fizetnek, s a jegyváltás alkalmával minden esetben annak a községi előljáróságnak hivatalos bizonyitványával, amely előtt a munkaszerződés megköttetett, igazolják, hogy utazásuk szerződési kötelezettségük teljesitése végett szükséges.

Április 6-án indul az első bécsi hajó. A MFTR április 6-án inditja el az első hajójáratot Bécsbe, ahonnan viszont április 9-én indul az első hajó Budapestre. E naptól fogva rendszeresek lesznek a bécsi hajójáratok. Ebben a forgalomban a járatok megindításától kezdődően részben módositott menetdijak és podgyászilletékek lépnek életbe, amelyekről az igazgatóság és az érdekelt állomások adnak felvilágositást.

Mindenfelől.

Jókai anekdota. Belép egy politikus a Révai-féle könyvkiadó vállalat irodájába és ott látja Jókait, aki az asztalnál ül és ir.

— Mit dolgozol, Móric? — kérdezi.

— A legjövedelmezőbb irással foglalkozom, — felel Jókai, — váltókat irok alá.

Az angol király kétdolláros pénzbirsága. A Newyorki Times egyik legutóbb ideérkezett számban olvassuk a következő kedves történetet: Newyorkban a Broadway és az 51. utca sarkán a forgalmi rendőr megállitott egy autót, mert tulgyorsan hajtott és ekkor észrevette, hogy az autó hajtási engedélye sincsen rendben. A soffört előállitották és legelőször is azt kérdezték tőle, hogy kié az autó. — Az angol királyé, — mondta az minden gondolkozás nélkül. A rendőrségen természetesen nem akarták elhinni ezt s erre a soffőr az autó történetét is elmondta. Az angol király egy autókiállitásra küldte Newyorkba a kocsit és legutóbb egy autókereskedésben volt kiállitva a Broadway-n. A soffőr, mint mondotta, csak egy kis kirándulást akart tenni vele és miután nem amerikai ember, hanem ő is csak a kocsival jött át, nem tudta, hogy hajtási engedélyre van szüksége. A rendőrség előtt még mindig nem látszott eléggé valószinünek a soffőr vallomása és ezért egy autószakértőt hivattak elő. Az autószakértőtől megkérdezték, hogy kié lehet a kocsi? — Well, — mondotta ez, — én ugy látom, hogy valami királyi gazdája lehet. Királyi monogrammok vannak rajta mindenütt és általában ugy néz ki az egész autó. A soffőr vallomását most már igaznak kellett elfogadni, viszont a gyorshajtásért és az engedély hiányáért meg kellett valakit büntetni. Két dollár büntetést szabtak ki és a rendőrkapitány megint odafordult a soffőrhöz: — Ki fogja fizetni ezt a birságot? Te, vagy az angol király? — Hajtsd csak be rajtam, — hangzott a válasz, — majd én elküldöm a számlát a királynak.

Mademoiselle Susanne a férjem. Telivér párizsi história, egy kicsit háborus, egy kicsit kómikus. Herriot amnesztiarendelete a napokban jelent meg, amely a háborus dezertőröknek is kegyelmet hozott. Ebből indul ki a mi történetünk. Párisban a batignollesi munkásnegyed egy nagy bérkaszárnyája házmesteri fülkéjében beállit a már két év óta ott lakó himzőnő. Susanne Langard és kijelenti, hogy mától kezdve férfiruhában öltözködik és tulajdonképpeni neve: Paul Grappe, aki a házban nem nővérével, hanem tulajdon feleségével lakik együtt. A betignollesi rendőrprefekturán derült azután ki minden. Susanne Langard tulajdonképpen Paul Grappe, aki 1891-ben született, a háboru második évében bevonult s a marnei fronton hónapokat töltve, vitézségi érdemeket is szerzett. De egy föllebbvalója igazságtalan bánásmódja elől dezertált, visszatért Párisba, fiatal feleségéhez, de mert ott mint katonszökevény nem élhetett volna nyugodtan, női ruhába öltözött. A lakásból két évig egyfolytában nem mozdult ki, majd hat éven át egy nagy párisi himzőcégnek dolgozott otthon. Haját ez idő alatt megnövesztette, szakállát, bajuszát villamossági uton állandóan eltávolitotta s hosszas gyakorlattal olyan pompás női hangon beszélt, hogy senki sem ismerhette föl. Most utóbb egy év óta már egy nagy varrodában dolgozott, nők között és senki sem tudta, hogy a nő tulajdonképpen férfi. Most végre ledobta a szoknyát s Herriot amnesztiarendelete szabaddá tett egy embert, aki nem éppen megszokott módon tüntetett a háboru ellen.

VITÉZI ÉLET

VITÉZI NÉVHEZ.

Vitézek! Mily büszkék lehettek,
Midőn e szót »Vitéz« — ajkatok kimondja,
Ezen rövid szóban rejlik minden,
Mit kivánt tőletek nem rég a haza.

Vitézek! Dicsőült harcosok,
Hogy meg nem értétek azt a szép napot,
Melyen a Nagyur oly nagyot adott,
A »Vitéz« nevet és vitézi jogot.

Habár későn érkezett hozzátok,
Családotok büszke mindég reátok;
Helyetekben kapta kézhez a pecsétes lapot,
A »Vitéz« nevet és vitézi jogot.

Ti élő vitézek, ti harcos katonák,
Kik végig küzdöttetek sok véres csatát,
»Méltán vagytok büszkék a »Vitéz« névre,
Mellre tüzött, ragyogó vitézi jelvényre.

Szombathely. vitéz KOVACS JOZSEFNE

*

Vasárnap leplezték le az orosházai evangélikus hősök márványtábláját. Vasárnap délelőtt 10 órakor leplezték le nagy ünnepségek keretében az orosházai evangélikus templomban azt az óriási márványtáblát, melyre az egyházközség nyolcszáz hősi halottjának nevét vésték. Az egyházközség tizenötezer lelket számlál, tehát hősi halottai az összlétszámnak több mint 5 százalékát teszi ki. A leleplezésen megjelent a Kormányzó képviseletében László Miklós altábornagy, a szegedi vegyesdandárparancsnokság, a Vitézi Szék és a honvédség képviselői, továbbá a polgárság és az egyház előkelőségei közül számosan. Az avatóbeszédet dr. Raffay Sándor evangélikus püspök mondotta. Utána a küldöttségek helyezték el koszoruikat.

*

Változás a szegedi Vitézi Székkapitányságban. Az elmult napokban szép és megérdemelt kitüntetés érte vitéz Horváth Gyula ezredest, a csongrádmegyei Vitézi Szék kapitányát, amennyiben a kormányzó ur Őfőméltósága legfelsőbb kézirattal a nagykanizsai m. kir. 6. számu honvédgyalogezred parancsnokává nevezte ki.

Ez alkalommal vitéz Horváth ezredest ugy a tisztikar, mint a szegedi uri társadalom részéről elhalmozták meleg üdvözlésekkel.

Vitéz Horváth Gyula ezredes 1909-től szolgált Szegeden, a volt cs. és kir. 46. gyalogezrednél, ahová mint főhadnagyot helyezték át. 1914-ben, a mozgósitáskor, százados volt és az első tábori ezreddel ment ki a harctérre, ahol az orosz fronton két izben, 1914 december 4-én és 1915 szeptember 25-én, sulyosan sebesült. Utóbbi alkalommal vitéz Horváth Gyula hét sulyos sebet kapott és orosz fogságba esett, ahonnan 1917 juliusában mint csererokkant került haza, ami azonban nem akadályozta meg őt abban, hogy hazáját továbbra is hiven szolgálja és még ugyanaz évben kiment az albán frontra, ahol mint zászlóaljparancsnok teljesitett szolgálatot egészen az összeomlásig.

Vitéz Horváth Gyula a kommün alatt nem teljesitett katonai szolgálatot és visszavonultan élt Szegeden. A nemzeti hadsereg felállitásakor rögtön jelentkezett katonai szolgálatra és a magyar nemzeti hadsereg elsőnek felállitott három zászlóalja egyikének parancsnoka lett. 1921-ben nevezték ki ezredessé, 1923-ban pedig Csongrádmegye vitézi székének kapitányává. Mint vitézi székkapitány számos izben képviselte hazafias ünnepségeken a vitézi rendet és a honvédelmi minisztert, de a magasrangu katona megértő szeretetével ápolta a legénységi vitézek között is a bajtársiasságot, ami által kivivta a legénység ragaszkodását.

A harctéren gyönyörüen dekorált ezredes katonás, de mindig tapintatos és igazi magyaros, uri fellépésével, vármegyeszerte igaz szimpátiát váltott ki, ugy a nemzeti hadsereg, mint saját személye iránt.

Vitéz Horváth Gyula ezredest uj állomáshelyére Szeged sz. kir. város és Csongrád vármegye közönségének őszinte, osztatlan szeretete és nagyrabecsülése kiséri. kiséri.

MEZŐGAZDASÁG.

BABTERMELÉSÜNK FEJLESZTÉSE. A magyar babnak a háboru előtt igen jó hire volt és azt az exportőrök szivesen vásárolták. A háboru alatt és után azonban a magyar bab minősége sokat hanyatlott, mert a termelők a vetőmagot nem kezelték elég gondosan. Emiatt ma már az a helyzet, hogy a magyar babot nem lehet magasabb áron eladni, mint a román babot, mely utóbbi lassanként teljesen háttérbe szoritja a külföldi piacokon a magyar terméket. Ez a körülmény közgazdaságilag nagyon hátrányos az országra s éppen ezért a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kötelességszerüleg felhivja a gazdaközönség figyelmét, hogy a babtermelésre s különösen a vetőmag válogatására több gondot forditsanak s arra ügyeljenek, hogy a vetésre kerülő babszemek minden idegen anyagtól mentesek s lehetőleg egyenlő nagyságuak és feltétlenül egyszinüek legyenek. Ajánlatos volna különösen a nagyszemü bab termelésének fokozása, mert a külföldi országok a nagyszemü babot előnyben részesitik. Jelentékeny előnye a magyar babnak, hogy legkorábban kerül a piacra. Éppen ezért a termelőknek mindenképpen arra kell törekedniök, hogy a termelt babmennyiségek minél gyorsabban s minél jobb és tisztább minőségben mehessenek a külföldi piacokra, mert a román termékkel szemben a versenyt csak is igy leszünk képesek sikeresen felvenni.

KENDER ÉS LENÁZTATÓ HELYEK KIJELÖLÉSE. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara még 1923. évben felterjesztésben kérte a földmivelésügyi minisztert, hogy a kender és lentermelés fejlesztése érdekében a kender és lenáztató helyek kijelöléséről követendő rendelkezéseket módositsa, illetőleg az e tekintetben indokolatlanul fennálló tulságos korlátozásokat enyhitse. Az előterjesztésben foglaltaknak a földmivelésügyi miniszter ur helyt adott s most e tárgyban kiadott rendeletével a kender és lenáztató helyek ügyét ujonnan szabályozta. A rendelet előirja az I. foku közigazgatási hatóságoknak, hogy minden kender- illetőleg lentermeléssel foglalkozó község területén legkésőbb május hó végéig kender- és lenáztató helyet kijelölni s eljárásuk során az érdekelt termelők kivánságát lehetőség szerint figyelembe venni tartoznak. Az esetleg felmerülő érdekellentétek összeegyeztetése céljából szakértőknek a m. kir. halélettani és szennyviztisztitó kisérleti állomást, valamint a m. kir. kender- és lentermelési szakintézetet jelöli meg a rendelet.

MINISZTERI RENDELET A MAROKKÓI SÁSKA IRTÁSÁRÓL. A marokkói sáska elterjedése az elmult években különösen a Tiszántul igen veszedelmes arányokat öltött. Ennek folytán a földmivelésügyi miniszter a marokkói sáska irtásáról szóló 1907:XXXI. törvénycikk 1. §-a értelmében elrendelte, hogy azoknak a községeknek és városoknak határa, — különösen a szikes legelők — ahol a ma-

rokkói sáska az előző évben is kárt okozott, ugyszintén ahol előfordulása várható, folyó évi április hó 15-től julius 31-ig állandóan a legszigorubb felügyelet alatt tartassanak. A végrehajtási rendelet 1—3. §-a szerint a hatósági felügyeletet teljesitő közegek a felügyeletük alá tartozó területeken, ha valamely sáska vagy szöcskefaj megjelenését észlelnék, arról a közvetlen felettes hatóságnak kötelesek azonnal jelentést tenni és az emlitett rovarokból néhány példányt bemutatni. A jelentések másolatát és rovarpéldányokat az előljáróság még aznap köteles a m. kir. állami rovartani állomáshoz (Budapest, II., Kitaibel Pál-utca 1.) megküldeni. A rovarokat borsszesszel telt üvegben gondosan csomagolva kell a rendeltetési helyre juttatni. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdaközönség figyelmét a hatósági közegek támogatására, hogy minden gazda ott, ahol a sáska vagy valamilyen szöcskefaj megjelent, ezt azonnal jelentse be a legközelebbi hatóságnak, mert a késedelem a veszedelem rohamos terjedését vonja maga után, ami azután az irtási munkálatok terjedelmét fokozza. Az irtási eljárás részletes módozatai a hatósági irtás elrendelésével kapcsolatban állapittatnak meg.

VÉDEKEZÉS AZ ARANKA PUSZTITÁSA ELLEN. Hazai gazdaságainknak kétségkivül legértékesebb szálastakarmánya a lucerna. Épen azért nemcsak mezőgazdasági szempontból, de a közérdekre való tekintettel is nagyon fontos, hogy ennek a sikeres termelését minden eszközzel biztositani igyekezzünk. Köztudomásu, hogy lucernásainknak legveszedelmesebb ellensége az aranka, amely ellen, ha minden erőnkkel nem védekezünk, ma-holnap lehetetlenné fogja tenni a lucerna termesztését. A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kötelességének tartja erre a körülményre a gazdák figyelmét a legnagyobb nyomatékkal felhivni és figyelmükbe ajánlani, hogy a lucernatáblákon mutatkozó arankás foltokat a legnagyobb gondossággal és lelkiismeretességgel pusztitani igyekezzenek. A lucernamag vásárlásánál pedig arra ügyeljünk, hogy vetőmagot csakis teljesen megbizható helyről és államilag ólomzárolt zsákokban szerezzenek be.

SZEMLE.

NÖVÉNYVÉDELEM. Ilyen cimmel a napokban izléses kiállitásban, nivós tartalommal egy uj mezőgazdasági szakfolyóirat hagyta el a sajtót, mely feladatául tüzte ki, hogy a mezőgazdaság sok milliárd ellensége ellen inditandó harcban a tudás fegyverét adja a gazda, a kertész, a szőlőbirtokos stb. kezébe. A folyóirat munkatársai sorába tömöritette a növényvédelem és a mezőgazdasági többtermelés legkiválóbb szakembereit. Első számában az üdvözlést dr. Mágocsi-Dietz Sándor irta, Bakó Gábor: A tavaszi hernyóirtás, dr. Husz Béla: A burgonyarák, dr. Sávoly Ferenc: A hó, mint vetéstakaró, Kadocsa Gyula: Pajzstetvek a szobai növénydiszein, Csörgey Titusz: A vetési varju gazdasági szerepe, Varga Kálmán: A madarak növényvédelmi jelentősége cimen irtak igen beható és értékes tanulmányokat. A lap elevenségét a különböző rovatok, a jó rajzok és képek is biztositják. A lap egyszer jelenik meg havonként és előfizetési ára igen mérsékelt: évi 48 ezer K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51. I. 5.).

Előfizetési felhivás.

Lapunk hátralékos előfizetőinekmegküldöttük a felszólitást, hogy az esedékes előfizetési dijakat sürgősen fizessék be kiadóhivatalunk cimére. Ezen felszólitásunknak előfizetőink legnagyobb része eleget tett, egynéhányan azonban még mindig tartoznak az előfizetési összeggel. Ezeknek, bármenynyire sajnáljuk, a lap további küldését be kell szüntetnünk, hiszen mindenki megértheti, hogy a mai nyomasztó gazdasági viszonyok között ingyen senkinek sem küldhetünk belőle példányt.

Egy lap megjelenése a mai körülmények között nagy áldozatok árán történhetik meg, mindenki aki lapunk ügyét szivén viseli, igyekezzék előfizetőt szerezni és minden módon pártolni azt az ujságot, amely a vitézek és gazdák érdekeiért küzd. A nemzeti eszmét nem csupán üres szóval, hanem tettel is szolgálnunk kell.

A „VITÉZEK és GAZDÁK LAPJA"
KIADÓHIVATALA.

A virágok világa. Európában négyezerkétszázféle virágot ismerünk, ezek közül azonban csak tiz százaléknak, négyszázhusznak van illata. A fehérszinü virág a leggyakoribb, ebből ezerszázkilencvennégy fajta van, közüle száznyolvanhét faj illatos. Sárga virág van kilencszázötvenegy fajta, hetvenhét fajta illatos. Kék van ötszázkilencvennégy, belőle illatos harmincegy. Violaszinü háromszáznyolc fajta, belőle tizenhárom faj illatos. Egyébszinüek és tarkák kétszáznegyven fajtából vannak, huszonnyolc illatos fajjal.

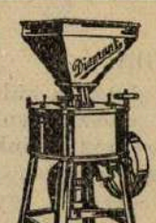

Olvasóink figyelmét felhivjuk egy

ujrendszerü „DIAMANT" jelzésü darálóra.

A daráló vizszintesen fekvő eredeti görög kövekkel őröl. A darálás alulforgó rendszer szerint történik. Az őrlendő mennyiség, valamint az őrlemény finomsága a legpontosabban szabályozható. A daráló 85%-ig lisztfinomságu őrleményt szolgáltat. Az őrlemény pehelyszerü, alig van felmelegedve. A daráló minden részében elsőrendü anyagból, nagyon szilárdan van épitve és örökös darabot képez minden gazdaságban. Szolgálhatunk 150—180 mm. kőátmérőjü nagyságban 15—800 kg.-ig terjedő óránkenti teljesitő képességgel 8 különféle nagyságban. A kisebbek kézi vagy járgányhajtásra, a nagyobbak motorhajtásra vannak berendezve.

A darálók ára 3—29 millió korona között váltakozik. Módunkban van ugy az árban, mint a fizetési feltételekben nagyobb kedvezményeket biztositani, ha nagyobb mennyiséget lekötünk. Kérjük, jelentse be mindenki szükségletét Mindennemü felvilágositásokra, ugy a gépre vonatkozólag, mint a fizetési feltételekre a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete" készségesen rendelkezésre áll.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét közgazdasági eseményei.

Annak ellenére, hogy a buza helyzete világpiaci viszonylatban, a la long lanyha a hazai piacokon szilárdulás tapasztalható. Azonban ez a tartósság csupán átmeneti, mert a multheti, 360—480-ig terjedő, budapesti viszonylatu kötésekkel szemben, egyes megszorult gazdáktól 300.000 K-ért is lehet kapni buzát métermázsánként. Általában a gazdák nagyon rá vannak szorulva a pénzre. Ennek következtében legujabban divatba jöttek a zöldhitelek, vagyis a gazdák a még lábon álló vetésekre vesznek fel előlegeket. Egy vagon buzáért 20 millió koronát, ritkább esetekben egyes gabonakereskedő cégek 30 millió korona hitelt is nyujtanak a termelő gazdáknak. A kamatterhek évi 15—20—25 százalékra rugnak az ilyen hiteleknél általában, de ezekhez jön még a prémium, esetleg a bekebelezési jog is.

Egy másik módja az ilyen üzleteknek olykép bonyolitódik le, hogy a hitelező és a gazdák megállapodnak egy közös napban (mondjuk aug. vagy szept. valamelyik napjában), hogy az akkor jegyzett hivatalos tőzsdei árfolyamot fogadják el irányadónak az üzletnél, azonban az akkori árnál olcsóbban (1½—2 millióval) köteles a gazda eladni, illetőleg joga van a vevőnek ezen az alacsony áron a buzát megvásárolni.

Midezek az üzleti hitelek azonban nagyon korlátozott mértékben bonyolitódnak le. A gazdáknak sokkal nagyobb mérvben volna szükségük hitel utján szerzett pénzre. Legfőképp a Beregmegyei gazdák vannak rászorulva a tisztességes uton szerzett hitelekre, mert nagy pénztelenségük és hiányuk mármár arra kényszeriti őket, hogy a legnagyobbmérvü kizsákmányolásokba egyezzenek bele. A Bereg-megyei gazdákon kivül, hazai gyapjutermelőinknek van szükségük égetően termelési hitelre, minthogy az árak ugy a külföldön, mint a belföldön erősen lanyhulnak és csak igen rossz feltételek mellett és rossz árakon tudnak pénzhez jutni.

Legujabb termény- és állatpiaci árak: 76 kgr. buza 506, 78 kgr.-os 515, rozs 457, sörárpa 460, zab 390, korpa 230, muharszéna 150, takarmányárpa 50, alomszalma 55 ezer K métermázsánként. Nehéz sertés 19, könnyü 16, zsir 26, szalonna 22 ezer K kilogrammonként.

*

A TEJTERMELES NEHEZSEGEI.

A behozatali tilalmak megszünése folytán a külföldi tejtermékek elárasztották a hazai piacot, s ennek következtében tejtermelésünk és kereskedelmünk sulyos válságba került. A gazdák véleménye szerint, a termelési árak a költségeket nem fedezik s igy a tejgazdaságok ujabb beruházásokra nem gondolhatnak, s egyelőre csupán arra törekednek, hogy legalább is a mai árakat tarthassák fenn. Általános a panasz, hogy a tejtermékek behozatalának szabaddá tétele miatt egyszerre előre nem várt nagy mennyiségben zudult a magyar piacra a külföldi tejtermékek tömege, ami a hazai árut teljesen vissza vetette, s a tejpiacot válságos helyzetbe hozta. Legutóbbi hónapok folyamán oly nagy mennyiségü külföldi sajt került behozatalra, amely meghaladja a magyar piacnak két hónapi összszükségletét. Közönségünk különösen előszeretettel veszi a régóta nélkülözött külföldi sajtokat, amelyek pedig jóval drágábbak a hazai gyártmányoknál. Való az, hogy a külföldi sajtok jobb minőségüek a hazai termékeknél, ennek oka nem a gyártási módszerek gyatra voltában keresendő, hanem azokban a nehézségekben, amelyekkel egész közgazdasági életünk küzd a hitelélet terén. Hazai termelőink legkedvezőbb esetben is 25—30 százalékos kamatra kénytelenek kölcsönt felvenni, igy válik érthetővé az, hogy nem várják ki azt az időt, amely szükséges volna a sajtok teljes beérésére, hanem kénytelenek 3—4 hónap mulva pénz hozzájutás okából félgyártmányaikat piacra dobni. Ezzel szemben a külföldi (svájci) termelők évi 6—7 százalékra kapnak kölcsönöket, tehát sokkal könnyebben bevárhatják, azt a nagyobb időszakot, mely alatt a sajt eléri teljes érési fokát. Hitel ellátási viszonyaink javulása után remélhetjük, hogy hazai sajtjaink minőség tekintetében is felvehetik a versenyt a világpiaci árukkal. Vajtermelésünk nemcsak bőven fedezi az itthoni szükségletet, hanem export célokra is jelentős mennyiségek állanak rendelkezésre, azonban magyar vaj hirnevét külföldön, a háboru utáni években kiszállitott silány minőségü termékek annyira dezavuálták, hogy most seholsem lehet külföldön magyar vajat elhelyezni. Árak lanyha irányzat mellett: dán vaj 120, főzővaj 76, magyar ementháli sajt 72, olasz 86, svájci 98, magyar trappista sajt 42, felvidéki juhturó 45 ezer K kg-ként.

LESZALLITOTTAK A FORGALMI ADÓ KÉSEDELMI KAMATÁT. Az eddigi törvény szerint a forgalmi adónak adóbevallás vagy fizetési meghagyás alapján való késedelmes fizetése esetén havi 10 százalékos, nem mérsékelhető adópótlékot kellett fizetni. Ez a rendelkezés helyénvaló volt addig, amig pénzünk értéke állandóan csökkent és igy késedelmes fizetés esetén a kincstár kevesebb vásárlóerővel biró összegeket kapott. A pénz értéke azonban időközben megszilárdult. A pénzügyminiszter erre való tekintettel az adópótlékot havi 10 százalékról 3 százalékra csökkenti, ezenkivül az eddigi rendelkezéstől eltérően lehetővé tette, hogy méltányos esetekben az érdekeltek kérelmére még ezt az összeget is mérsékelhessék.

ÁLLAMI HITEL SZOLÓBIRTOKOSOK RÉSZÉRE. A magyar kormány, tekintettel a szőlőtermelés válságos helyzetére, 20 milliárdnyi hitelt szavazott meg a szőlősgazdák támogatására, azzal a megszoritással, hogy abból csakis a hegyi szőlőbirtokosok részesülhetnek. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésén foglalkozván ezzel a kérdéssel, az ülésből kifolyólag feliratot intézett a földmivelésügyi kormányhoz aziránt, hogy ebből a kölcsönből a homoki szőlőbirtokosok is részesülhessenek, akik a sivár és egyébként hasznavehetetlen futóhomokterületek betelepitésével a közérdek szempontjából nagy szolgálatokat tettek és nagy érdemeket szereztek és jelenleg szintén válságos helyzettel küzdenek.

A természet nem szokott . . .

A természet nem szokott hazudni
S a természet minket arra int,
Nem fogunk örökre mind aludni,
Feltámad még a magyar megint.

Télen minden alszik, nincsen élet,
Hősi sirokat mély hó fedez,
Ám tavaszra minden ujra éled,
Harci sikon élet ébredez.

Fü szivárog, nő szerte erre arra
Mindenütt, hol napsütés ragyog,
Csak homályban sarjadoz enyészet:
A természet titkai nagyok.

Süssön hát Igazság napsugára
Szerteszét egész nagy földtteken,
S uj magyar hon éled nemsokára;
Ebben bizom és remélek én.

Dr. KEMENY ZOLTÁN.

Második évfolyam. Budapest, 1925. március hó. Főposta, 95. sz. postafiók.

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

MEGJELENIK HAVONKINT KÉTSZER

Előfizetési díj: 24 levélre 24000 korona
12 „ 12000 „
6 „ 6000 „
Egyes szám ára 1000 korona

Semmi írói jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosithatja.

XLV. LEVÉL.

Fizikai munka — állati munka.
Szellemi munka — emberi munka.

A XLIV. Levélben elég világosan bizonyitottuk, hogy nemcsak azok a „*dolgozók*“, akiket a kommunista vezetők ilyenekül szeretnének feltüntetni és hogy az emberiség — és ebben a munkásság érdekében is — értékesebb munkát éppen azok végzik, mert csak azok végezhetik, akik ellen ezek a munkásokat uszitják.

A XLIV Levél fejtegetéseit figyelembe véve meg kell tehát állapitanunk azt, hogy a dolgozók fogalmának olyan beállitása, hogy tulajdonképpen csak az ugynevezett fizikai munkás végez hasznos munkát, — ennélfogva csakis ez érdemes az emberi jogokra és a világ kormányzására, — voltaképpen a legnagyobb sértés azokra az embertársainkra, akiket a kommunisták fizikai munkásnak szoktak nevezni és akik alatt a kommunista vezetők a tulajdonképpeni proletárokat értik.

Ha a „*fizikai*“ munka lenne az igazi „*emberi*“ munka, akkor

a legtökéletesebb ember a négy lábu szarvasmarha

volna, mert ez igazán 100 százalékig fizikai munkát végez.

A valóság az, hogy az emberek fizikai munkájánál is, ami igazán értékes, az tulajdonképpen észbeli munka. A szarvasmarhát ma fogják először járomba és már holnap szánt, holnapután vet vagy arat, a következő nap csépel vagy árut szállit, aszerint, amint ekébe, vetőgépbe, aratógépbe, cséplőgépbe vagy szekérbe fogják. De fogalma nincs róla, hogy miféle munkát végez, az csak annyit tud, hogy bele kell feküdni a járomba és egész nap semmi mást nem tennie, mint

az egyik lábat felvenni a másikat letenni.

Az emberi munka az más! A legegyszerűbb napszámos ember is tudja, hogy melyik munkát miért végzi és azt a munkát, ha akarja, eltudja végezni anélkül, hogy a hátamegett valaki ostorral álljon. Tudja, ha tengeri vagy pityókakapálásba állitják, hogy mit kell „*kikapálni*“ és mit kell „*megkapálni*“. Ezzel szemben a legokosabb állatot, a majmot arra ugyan be lehet tanitani, hogy a kapát a földbe vagdossa, de már arra képtelen, hogy azt is megtanulja, illetőleg megértse, hogy az egyszerű kapálási munka mire szolgál és a legnagyobb majomi lelkinyugalommal kapálná ki a hasznos növényt épp ugy, mint a dudvát. A kapáló gépbe fogott ökör éveken keresztül végzi a hasznos munkát, ha van aki a gépet kormányozza, de teljesen öntudatlanul huzza neki a hasznos növénynek a gépet. ha a gép szarvát a béres kezéből csak egy pillanatra is ki eresztette.

Nem képzelhető el olyan egyszerü emberi munka, amelyet az egyik ember tökéletesebben ne tudna elvégezni. mint a másik. A kubikos földmunka ugy ránézvést a legegyszerűbb fizikai munka. Pedig azt a mennyiségű földet óránként a világ semmiféle munkása kiásni és elhordani nem képes, ha nem azzal az ásóval és ta-

licskával és nem azzal a mesteri fogásokkal dolgozna, amit a páratlan

magyar kubikos munkás esze

talált ki.

Ha ezek szerint igaz is az, hogy

minden emberi munka egyuttal szellemi munka is,

azért az emberi munka értéke nem egyforma. Két ember munkája közül az az értékesebb, amely több tudást és több észt igényel, vagy több gonddal és felelősséggel jár.

Hogy ezt mindenki megérthesse és az egyszerű „*proletármunka*" dicsőitőinek a kommunista vezéreknek is, szemébe tudja vágni az igazságot, vizsgáljuk meg a valódi életet.

Ha egy falusi kisgazdának, aki még maga is megfogja az eke szarvát, annyi földje van, hogy annak bemunkálására már maga és családja sem elegendő, ugy látszólag gazda és cselédek egyenlő munkát végeznek ebben a kis köztársaságban. Egyformán szántanak, vetnek, vagy kapálnak. Pedig milyen nagy különbség a gazda és cselédjének munkája között. A kocsis, vagy a béres mindenik a gazda által kijelölt saját munkakörében ha a kiszabott munkát rendesen elvégezte : — gondozza a rábizott állatokat és szerszámokat, — ezzel szolgálatát és munkakörét becsülettel el is látta. Bérét ha rendesen megkapja, egy évre gondja sincsen. A gazdának a munkája már sokkal nehezebb. A mellett, hogy maga is végez „*fizikai*" munkát, ő neki kell határozni a felett, hogy melyik földbe mit vessen, melyik cselédjére mit bizzon és mindennapra a megfelelő munkát megállapitja. Gondoskodnia kell embereinek és állatainak élelmezéséről, a szerszámoknak jókarban tartásáról. Kell hogy ellenőrizze a gazdaságban foglalkoztatottak munkáját, mert ugyan a

„béres eteti, de a gazda szeme hizlalja a jószágot",

sok tehát a nem is látható munkája és sok a gondja, mert mindezek összességétől függ ugy a maga, mint alkalmazottai boldogulása.

Ha egy kis falusi gazda portájáról most át megyünk egy uradalomba, ottan már a legkülönbözőbb tudással rendelkező munkatársak célirányos együttmüködését láthatjuk. A kisgazda munkakörének egy részét átveszi a béresgazda, aki közvetlenül rendelkezik a kocsisokkal és béresekkel, azonban itt már ő is egy szem a láncolatban. Nem rendelkezhet mindenben tetszése szerint, hanem csak ugy, hogy az a feljebbvalójától, a tisztartótól kapott utasitásoknak legyen megfelelő.

A gazdaságban tehenészet is van, ennek ellátására állitják a gulyást, aki ebben a hatáskörében több bojtárnak parancsol *és ezért* munkája értékesebb, mert természetesen többet is tud, de felelőssége is nagyobb. Azok cselekedeteiért is felelős. Az uradalom juhokat is tart. Gondozásukra számadó juhászt kell állitani megfelelő bojtárokkal együtt. Van azonkivül sertéstenyésztés is, melynél a kondás és ennek segédei kapnak munkát. Egy ilyen gazdaságban annyi a faragó-, kovács munka, hogy szükséges kovácsot és kerékgyártót is tartani. A gőzekéhez, a cséplőgéphez meg gépész és fütő kell. Végül alig van nap, hogy csapatostul ne kellene napszámosokat is munkába állitani.

A kocsis, béres, gulyás, juhász, kondás mind-mind másféle állatokkal foglalkoznak és elégséges, ha egy-egy a saját mesterségében szerzi meg a megfelelő tudást és természetesen nem avatkozhat be a másiknak munkakörébe. A kovács és kerékgyártó, — mesteremberek, akik kitünően végezhetik a maguk szakmunkáját anélkül, hogy az állatok gondozásához, vagy a mezőgazdasági munkákhoz valami sokat értenének. Ezek még kevesebb időt is töltenek munkában, mégis ki tagadhatná, hogy napi munkájuk többetérő nem lenne amazokénál.

A tiszttartónak, aki mindezeknek feljebbvalója, munkájuknak irányitója és ellenőrzője, aki a gazdaság jövedelmezőségéért is felelős, már sokkal szélesebb körü tudásu embernek kell lenni, mint akár a kocsis, a béres, vagy a kondásnak, vagy akár a mesterségét kitanult kovácsnak és kerékgyártónak, sőt a már ezeknél is magasabb képzettségü gépésznek. A tiszttartónak bizonyos fokig érteni kell mindezek-

nek a mesterségéhez, mert különben munkájukat nem tudná helyesen irányitani és ellenőrizni. Ezen kivül azonban a tiszttartónak még sok minden egyebet is kell tudnia. Mezőgazdasági növénytan, állattan, talajismeret, anyag és áruismeret, számvitel és kereskedelmi könyvvitel — mind — mind nélkülözhetetlen tudomány a tiszttartónál, ha állásának meg akar felelni.

Egy nagy birtokosnak több ilyen uradalma is lehet. Ezenkivül kölönböző gyárai a mezőgazdasági termények feldolgozására. Gőzmalma, szeszgyára, cukorgyára, kendergyára, fürésztelepe stb stb Mindezekben a szakmunkások, segédmunkások, mérnökök és egyéb alkalmazottak százai lehetnek alkalmazva, akiknek különkülön a saját munkakörében meg van a különös tudása; — annak a nagybirtokosnak azonban, aki mindezen gazdaságok és ipartelepek vezetését maga intézi, vagy a maga helyett főintézőül állitott jószágigazgatónak bizonyos mértékig mindazokhoz a gazdasági és ipari ágakhoz tudnia kell, amelyeknek legfőbb intézése az ő kezében nyugszik. Ezeknek tehát sokkal szélesebbkörü tudásra van szükségük, mint az egyes gazdaság, vagy ipartelep vezetőinek.

Ugyanezt a tagozódást találjuk a gazdasági élet bármely ágában, mihelyt több ember közös munkájára van szükség. Az ipar terén ez annyira szemmelláthető, hogy nem is tartjuk szükségesnek innen példát felhozni. Veszünk azonban még egy példát. Vizsgáljuk meg, hogy egy ház épitésénél miféle különféle munkások milyen különféle munkát végeznek és ezeknek a munkáknak a végzéséhez milyen mértékü és értékü tudásra van szükségük.

A szociáldemokrata kommunista agitátoroknak kedvenc mondása az, hogy

Budapest palotáit a proletárok épitették fel

és mégsem ők laknak azokban; — hogy azok a remek épitmények, mint a királyi palota, a bazilika, a Mátyás-templom, az Országház, a proletármunka eredménye. E levél kezdő soraiban tettünk éppen hitvallást arról, hogy mennyire nagyra becsüljük az emberi munkát, legyen az bár a legegyszerübb, látszólag minden különösebb észbeli segedelmet nélkülöző munka is. Nem akarjuk tehát egyáltalában a munkásemberek kezemunkájának értékét kisebbiteni, csak a kommunisták céltudatos rosszakaratát akarjuk bizonyitani akkor, mikor ezt az ő kedvenc mondásukat a kellő értékére szállitjuk le. Nem a fizikai munkát akarják ők ezzel dicsőiteni, csak a munkásoknak hizelegni és mindjárt egy csapásra azokat el is keseriteni. Ez és hasonló mondás nem más, mint lépvesszö, amellyel ostoba madarakat gondolnak foghatni. Olyan mondás ez, mintha valaki azt mondaná, hogy

Munkácsy világhirü képeiért a dicsőség nem Munkácsyt illetné, hanem azokat a munkásokat, akik a képhez használt festéket a festékgyárban készitették. És Munkácsy nem is csinált semmi mást, mint ezeket a kész festékeket összekeverte és vászonra mázolta.

Mért nem mondják a kommunista méregkeverők a nyomdásznak, hogy „Miféle égbekiáltó igazságtalanság az, hogy nem téged istenitenek Jókai regényeiért, Arany és Petőfi remek költeményeiért, mikor azokat te nyomtattad ki!" Ugy-e, ezt nem merik mondani, mert a nyomdászokat müveltebbnek tartják és félnének, hogy az ilyen beszéd azoknak kinyitná a szemét. Tapasztalni fogják, hogy már az épitőmunkásoknak is megjött az eszük, mert hát ugyan igy vagyunk ezekkel az épitkezésekkel is. Azok a derék, becsületes, tiszteletreméltó földmunkások, kőmüvesek, asztalosok, kőfaragók, lakatosok, ácsok, cserépfedők, bádogosok, üvegesek, kárpitosok és egyéb munkások, akik egy ilyen épületen dolgoznak, a legtöbb esetben nem is tudják, hogy hogy fog kinézni az az épület, amelynek a megteremtéséhez a saját munkakörükben a saját tudásukkal becsületesen hozzájárultak. Sokan még azt sem tudják közülök, hogy az a lépcső, ajtó, vagy ablak, vizcsatorna, kéményfedő, amelyet ők készitenek, miféle épülethez fog tartozni. Mindezek a munkások értékes és nélkülözhetetlen munkát végeznek ugyan, de

mindannyian csak segédjei a tulajdonképpeni teremtőnek, a müépitésznek.

Az épitkezés a földásással kezdődik. Ehhez a földmunkások értenek, de hogy

hol milyen mélyen és szélességben ássanak, azt már nem ők határozzák meg. Az épitésvezető jelöli ki nekik. Aztán jönnek a kőművesek. A falakat ők rakják, de hogy melyik fal milyen méretű legyen, azt az őket vezető pallér adja meg. Ők csak rakják a falat, de nem az ő kötelességük arról gondoskodni, hogy a tégla és habarcs állandóan kezük ügyében legyen. Ezeket az aprószeresek hordják és hogy az egyik kőművesnél tulsok ne legyen, a másiknak pedig semmi se jusson, arról is a pallérnak kell gondoskodni. Ha a fallal készen vannak, felteszik rá a fedelet az ácsok. Ezek tudnak gerendát faragni. rajz szerint leszabni, összerónni, lekötni és az épületen elhelyezni. A munkájuk azonban csak ugy fog a célnak megfelelni, ha az ácspallér utasitása és rendelkezése szerint dolgoznak. Az épületen szükséges ajtókat, ablakokat asztalosok készitik otthon a műhelyben. De nagyon furcsán nézne ki az az épület, amelyiken minden ajtó és ablak olyan méretű lenne, ahogy azt éppen az illető darabot készitő asztalos saját tetszése szerint csinálná. A műépitész rajza után kell ezeknek elkészülnie. Felsorolhatnánk egyenként a többi munkát is, de ez talán felesleges, csak még azt emlitjük meg, hogy a pallérok, művezetők szintén nem a maguk tetszése szerint, de a mindannyiuk felett álló épitőmester utasitása és rendelkezése szerint járnak el. Az épitőmester feladata aztán, hogy az egymásba kapcsolódó különféle munka a célnak megfelelő sorrendben végeztessék el és minden munkás megkapja idejekorán a munkához szükséges anyagokat, mint a megkeresett bérüket is. De még az épitőmester sem „*épittethet*" a saját akarata szerint, pontosan a műépitész terveihez kell alkalmazkodnia.

Amint látjuk, a gazdasági élet minden terén az emberek kisebb vagy nagyobb csoportja közösen dolgozik valamely cél elérésére. És habár mindezek az épitkezésnél foglalkozó egyének, amint már kimutattuk, kivétel nélkül

szellemi munkát végeznek, mert emberi munkát végeznek

és saját munkakörükben a legtökéletesebbet tudják szolgáltatni, munkájuk értéke azért még ezeknél sem egyforma. Ha pedig ez ugy van, akkor természetes, hogy

az értékesebb munkát jobban meg kell fizetni.

Ez nemcsak hogy nem társadalomellenes, mint ahogy a kommunisták szeretik hangoztatni, hanem a társadalom érdeke az, amely egyenesen megköveteli az értékesebb munkának jobb megfizetését. Mert értékesebb munkát csak több tudással lehet végezni, a több tudás megszerzése pedig időbe és keserves fáradságba kerül. Ki volna tehát olyan bolond, hogy időt és fáradságot nem kimélve szerezze meg a szükséges tudást ahhoz, hogy nagy felelőséggel járó munkát végezhessen, amikor a szomszédja mindezek nélkül ugyanolyan anyagi helyzetben élhet, mint ő. Ha valóra válna a kommunisták által hirdetett egyenlőség, ugy nem akadna senki, aki többet akarna tudni, mint a többi és felelősségteljes állást vállalni akarna. Ezzel az emberi művelődés fejlődése előbb megakadna, azután pedig fokozatosan a régmult idők műveletlenségébe, végül a teljes állati sorba taszitódna vissza az emberiség. Igen jellemzően mondta az egyik bányatelep gépésze, mikor a szovjeturalom kitörése után a telepen az üzemtanács mindenkinek egyenlő fizetést állapitott meg:

„Én nem bánom, ha a szénválogató gyerek ezentul ugyanannyi bért fog kapni, mint én. de akkor majd én megyek ki az udvarra szenet válogatni és állitsák a szénválogató gyereket a szállitó géphez. Majd meglátom. hogy mernek-e akkor az üzemtanács elvtárs tagok a bányába leszállani."

Egyik régebbi levelünkben már kézzel foghatólag bebizonyitottuk azt, hogy még ha akarnánk is, lehetetlen az, hogy a földkerekségén vagy akár csak egy állam területén minden ember egyenlő kényelemben élhessen. Egyenlővé tehát csak akkor lehetne az emberek életszinvonalát annyira mennyire tenni, ha a jobban élőket is szükösebb körülmények közé szoritanánk, ami természetesen az emberi fejlődés irányának visszafordítását jelentené és amellyel senkit ki nem elégithetnénk, mert hiszen a legrosszabb sorsban levőnek sem az a kivánsága, hogy mindenki hasonló sorsra jusson. de az, hogy az ő viszonyai javuljanak meg. Nem is beszélve arról, hogy a jobb móduak minden elképzelhető módon védekeznének az ilyen egyenlősités ellen.

XLVI. LEVÉL.

A munka alkotmánya.

A kommunisták ameddig szociáldemokrata névvel nevezik magukat, folyton a „*demokráciát*“ hangoztatják és

„alkotmányosan“ kívánják a végcélt, a kommunista államot elérni.

Ez az egyedül üdvözitő jelszó hozza meg a boldogságot. Igyekeztek is mindenüvé bevinni. Tönkre is ment minden intézmény, ahová bevitték. És ezzel sikeresen készitették elő a proletárdiktaturát. A demokráciának az ő általuk hangoztatott magyarázata szerint ugyanis semmiféle intézményben nem szabad „*egy*“ parancsolónak lenni, hanem minden intézkedést „*alkotmányos*“ uton, az érdekeltek által választott tanácsok révén kell intézni. Megcsinálták a gyárakban az „*üzemtanácsokat*,“ a hadseregben a „*katonatanácsokat*“, az iskolákban a „*diáktanácsokat*.“ És voltak a nagyhangu jelszavaktól félrevezetett munkások között szép számmal, akik elhitték, hogy ez igy van jól.

Az üzemtanácsok és a gyári direktóriumok ugy tönkretették az ipart, hogy az még ma is arról koldul. A katonatanácsokkal sikerült a világháboru legvitézebb hadseregét ugy lezüllleszteni, hogy az a világ leggyávább népe előtt, a cseh és oláh előtt sem tudott megállni és ezzel

megpecsételtetett hazánknak sorsa.

Lehetővé vált az ezeréves Magyarország szétdarabolása, amelynek következményeit sinyli mostan nemcsak a burzsuj, de még nagyobb mértékben a munkások nagy tömege is. Az üzemtanácsok és a katonatanácsok tagjai legalább felnőtt, érett koru emberek voltak, akik a maguk mesterségében, a képeztetésüknek megfelelő rangban a megfelelő tudással is rendelkeztek és igy a felületesen itélkezők még gondolkozhattak ugy, hogy ezek ahhoz is értenek, amit tulajdonképpen csak a magosabb képzettség végezhet el helyesen.

Hogy azonban a szociáldemokrata kommunista vezetőknek ezekkel a tanácsokkal nem tisztességes céljuk volt, hogy ezek tudták, hogy ezekkel a mindenféle tanácsokkal tönkreteszik az országot és abban kivétel nélkül minden polgárt, burzsujt és proletárt egyaránt, azt legjobban bizonyitja a „*diáktanácsok*“ megszervezése, ahol teljesen éretlen, tiz-tizenkétéves fiukból szerveztek tanácsokat, amelyeknek joguk és kötelességük volt a tanáraik magaviseletét, tanári működését ellenőrizni.

Az alkotmányosságnak ez a módja Oroszországban is csak addig volt érvényben, ameddig a vezetők céljait szolgáló általános lezüllesztés azt megkivánta. Ma a „*szociális-államban*“ — Oroszországban ugy gazdasági, mint politikai téren

fütyülnek a tanácsokra

és a legszélsőségesebb diktaturát honositották meg. Es ez természetes is, mert a termelés rendje nem türi az ilyen alkormányosdit. Megértheti ezt mindenki, ha egy kissé vizsgálja a való életet.

A IV. Levelünkben bőven kifejtettük, hogy egyetlen ember egymagában számottevő termelésre képtelen. Ugy a mezőgazdasági, mint az ipari termelésnél

számos ember célirányos és fegyelmezett együttműködése szükséges az eredményes munkához.

Amint valami termeléshez már csak két ember is szükséges, ugy a termelés csak abban az esetben folytatható egészségesen, ha a kettő közül az egyik a parancsoló. Igy van ez még akkor is, ha különben két teljesen egyenjogu egyén egyesül közös munkára, még ha ez a megegyezésben kisincsen is kötve. A gyengébb önkénytelenül is aláveti magát az erősebb akaratu rendelkezésének.

Mentől több ember közös munkájáról van szó, annál inkább érvényesül ez a törvény, de azzal a változattal, hogy a munkatársak apró csoportokra oszlanak, minden csoportnak meg van a maga parancsolója, ezek a parancsolók azonban

ujabb alárendelt csoportot alkotnak egy felettük álló magasabbrangu parancsoló alá beosztva és igy esetleg a parancsnokok egész sorozatos fokozatával találkozunk, mig végre a legfelső helyen a főparancsnokhoz jutunk.

Hogy ez igy van, hogy ennek igy kell lennie és másképen nem is lehet, annak bizonyitására vegyük elő ujra a XLV. levélben felhozott példákat. Egy uradalomban például a legalsó fokon álló csoport a béresgazda parancsnoksága alá beosztott kocsisok és béresek csoportja. Amint nincs két egyforma ember, ugy nincs két egyforma állat sem. Munka helyett kész volna a verekedés, ha a kocsisok és béresek maguk választanák meg, hogy melyik állatokkal dolgozzanak és mulatságos kis korteskedés keletkezne abból, ha ezek, mint alkotmányos testület

„titkos szavazással"

osztanák fel maguk között azokat az állatokat, melyek nem is az övéik. A zavartalan termelés lehetősége megköveteli tehát azt, hogy a béresgazda ossza be az igákhoz a kocsisokat és béreseket.

A gazdaság vetni akar. Az igák egyrésze szánt, másrésze vetőgépbe fog, harmadikrésze boronál. Furcsán nézne ki az a gazdaság, ahol a béresek és kocsisok azon veszekedhetnének, hogy ki fogjon ekébe és ki vetőgépbe vagy boronába és ha a veszekedések elkerülése végett ezt

„alkotmányos uton, titkos szavazással"

döntenék el, ugy alig maradna a napból idő a munkára. Miután pedig a gazdaságban a munka napról-napra változik, ezek a veszekedéseket vagy az alkotmányos titkos szavazásokat szépen megismételhetnék minden nap a szociális termelés nagyobb dicsőségére.

Egy uradalom a napszámosok egész tömegét alkalmazza. Ugyan hogy nézne ki a termelés, ha ezek a napszámosok mindenike maga határozná meg, hogy miféle munkát végezzen, vagy minden nap

„alkotmányosan, titkos szavazással"

állapitanák meg a beosztási lisztát. Akinek egy csepp józan esze van, beláthatja, hogy ugy helyes az, ahogy most van, mikor a botos ispánnak kizárólagos joga ez a munkabeosztás.

Az uradalomban van gulya, ménes, juhnyáj és sertéskonda. Abból igazán könnyen emberhalál származhatna, ha a gulyás, csikós, juhász és kondás a saját állatjaikat azon a területen legeltethetnék, amelyiken akarnák, eltekintve attól, hogy a gazdaság is alaposan megsinylené azt, ha az egész birtok felett ezek tetszésük szerint rendelkezhetnének, ha maguk közt

„alkotmányosan, titkos szavazással"

is oszthatnák fel azt a birtokot. Az egyedüli helyes állapot csak az, hogy a tisztartó rendelkezzék ugy ezek felett, mint a béresgazda, botosispán és az uradalom egyéb csoportparancsnokai felett, igy a kerékgyártó, kovács, gépész stb. felett is.

Ha egy épitkezést vizsgálunk hasonló célból, akkor is a leglehetetlenebb állapotot találnánk az alkotmányos módszer esetén.

Furcsa lenne például, ha a földmunkához beállitott emberek mindenike ott ásná a földet, ahol akarná, mikor azt sem tudja, hogy hol lesznek az épületnek a határai és mely helyen, milyen mélységben kell a földet kiásni,

tehát kell egy munkavezetőnek lenni,

aki a napszámosokat a munkába beosztja és azokkal a földmunkát a terv szerint elvégezteti.

A falazáshoz a kőmüveseken kivül aprószeresekre is szükség van. A falazás maga sem egyforma, tehát bő alkalom nyilna itt is a kőmüvesek egymásközti harcára és az aprószeresek minden nap

alkotmányosan, titkos szavazással

állapithatnák meg, hogy ki hordjon habarcsot és ki téglát. Kell tehát egy embernek lenni, a pallérnak, aki mindezeknél a munkát beosztja és ellenőrzi.

A kőfaragó és ácsmunka, az asztalos, bádogos, üveges, cserepes stb. munkái hasonlóképen ilyen természetüek, melyek el sem képzelhetők anélkül, hogy az illető munkacsoport megfelelő rendelkező vezető nélkül dolgozhasson. De vegyük például csak az asztalosokat. Miféle felfordulás lenne abból, ha a munkás saját tetszése szerint válogathatná az anyagot, a fa fajtát az ajtókhoz vagy az ablakokhoz vagy

„alkotmányosan, titkos szavazással"

döntenének a felett, hogy milyen méretü és megdolgozásu ajtót és ablakot csináljanak, ki szabja le, ki gyalulja, ki rójja össze és ki helyezze el az épületen.

A csoportvezetők azonban mégsem korlátlan diktátorok a nekik kiosztott munkakörben. Az alájuk rendelt egyéneknek parancsolnak ugyan, de csak az előirás szerint, mert ők meg alá vannak rendelve az egész épitést vezető épitőmesternek, akinek nemcsak az a joga, hogy ezekkel rendelkezzen és nemcsak az a kötelessége, hogy ezeket elenőrizze, hanem még sok más egyéb munkája is van. Gondoskodnia kell arról, hogy minden munkacsoport a kellő időben megkapja a saját anyagát, téglát, habarcsot, gerendákat, fedőanyagot stb. Ezenfelül arról is kell gondoskodnia, hogy a különböző csoportok megfelelő sorrendben végezzék el a munkát. Nem mehet tehát az épitkezéshez a kőmüves addig, mig az alapok kiásva és az állványok felállitva nincsenek. Nem állithatják fel az ácsok a fedélszéket, mig erre utasitást nem kapnak. Nem lehet az ajtókat, ablakokat elhelyezni addig, mig az épület ehhez megfelelőleg előkészitve nincsen. Szóval az épitőmester kell, hogy rendelje el az egyes munkacsoportok munkájának idejét is és itt még kevésbbé lenne helye az

„alkotmányos, titkos szavazással"

megállapitott munkasorrendnek.

De maga az épitőmester sem korlátlan ura az épitkezésnek, ő is kötve van a müépitész terveihez és ennek ellenőrzése alatt áll. A müépitész tehát az épitkezési munka szervezetében a legfelsőbb csucson álló főparancsnok. Aki alá nemcsak az épitőmester, de a müépitészi iroda személyzete is alá van rendelve. Ezek az alkalmazottak dolgozzák ki a részletterveket, de bizony csak a müépitész rendelkezése szerint, azért bizony furcsán nézne ki az a palota, amelynek tervét ezek az alkalmazottak

„alkotmányosan titkos szavazat"

utján kalapálnák össze.

Talán még fokozottabb mértékben — ha egyáltalán erről beszélni lehet — szükséges ez a diktatórikus rendszer a gyáriparban. A legtehetetlenebb és a kommunista tanok által legjobban elcsavart fejü „proletár" előtt is nevetséges állapotok állanának be, az alkotmányos gyárüzemben, ahol napról-napra, sőt óráról-órára változó munkát végez egy-egy munkás. Képzeljük el azt a kovácsmühelyt, amelyben

„alkotmányosan titkos szavazással"

állapitják meg, hogy melyik kovács melyik darabot kovácsolja le, vagy épen minden kovács a saját tetszése szerint olyan munkát végezne, ami neki jól esik. Vagy ha az esztergályosok

„alkotmányosan titkos szavazással"

döntenének a felett' hogy melyik munkás melyik esztergapadon dolgozzon és hogy melyik esztergapadra milyen darabot fogjanak fel. Vagy ha a waggongyári asztalosok

„alkotmányosan titkos szavazással"

állapitanák meg, hogy ma személykocsin vagy teherkocsin dolgozzanak-e, tekintet nélkül arra, hogy a gyárnak milyen megrendelése van.

A termelésben foglalkoztatott emberek összesége egy géphez hasonlitható, melynek a legkülönbözőbb alkatrészei az egyes alkalmazottak. Nagyon okos embernek kellett annak lenni, aki egy uj gépet feltalált, annak minden egyes részét megszerkesztette úgy, hogy azok a részek mindenike a saját munkáját végezve, hozzájárul-

jon az egésznek célirányos munkájához. Nem későbbé okos embernek kell lenni annak, aki egy egész gyár munkamenetét tudja tökéletesen megszervezni.

Ahhoz, hogy bizonyos méretű csavart lehessen vágni az esztergapadon, a különféle méretű fogaskerekeknek egész sorozata szükséges és csak akkor lesz eredményes a munka, ha *csak ezek* a fogaskerekek és csak a szerkesztő által megállapított sorrendben kapaszkodnak egymásba.

Alkotmányosan „titkos szavazással"

ezek a fogaskerekek maguk közt tetszés szerint, ettől eltérő sorrendet hiába állapitanának meg, mert ha ettől eltérő sorrendben sorakoznának, nem csak a kitűzött célt el nem érhetnék, hanem ha az esztergapad maga széjjel nem törne is, egyikmásik fogaskeréknek feltétlenül bele törne a foga az alkotmányosdiba.

Az az esztergapad azt a csavart azonban csak úgy képes vágni, ha az esztergapadot valami hajtja. Több esztergapad van egy közlőműre rákapcsolva. A közlőművön is, az esztergapadon is vannak szijtárcsák, még pedig különböző nagyságban. Mindenik szijtárcsa esztergapad hajtására szolgál, azonban megint csak furcsán nézne ki ezeknek az esztergapadoknak a munkája, ha azok a szijtárcsák maguk közt

„alkotmányos úton, titkos szavazással"

állapitanák meg, hogy melyikőjük ékeltessék a közlőműre és melyikőjük az esztergapadra. Azonban a közlőmű is csak akkor mozog, ha azt is hajtja valami — mondjuk egy gőzgép. A gőzgépen is van egy szijtárcsa, a közlőművön is. De az egész esztergamühely munkája egy fittyinget sem érne, ha ez a két tárcsa

„alkotmányosan titkos szavazással"

ugy határozna, hogy az kerüljön a gőzgépre, amelyiket a mérnök a közlőműre szánt. És az egész mühelynek állania kellene, ha a két tárcsa bármelyike kényes, pipes kisasszony módra tiltakozna, hogy bele éket verjenek, mert ő azt ki nem állja.

Folytathatnánk ezt a hasonlatot majdnem a végtelenségig. A gőzgép tengelye csak ugy foroghat, ha azt a forgattyu hajtja, ez viszont csak akkor tud mozogni, ha a forgattyurud taszigálja. De a forgattyurud sem fejt ki magában erőt, mozgása a dugattyu mozgásától függ. A dugattyut a gőz hajtja előre és hátra. Hogy ezt meg tehesse, kell egy gőzvezetéknek lenni a gőzkazán és gőzgép között. Hogy a kazán gőzt fejlesszen, azt füteni kell. A fütő szenet vasut szállitja a bányától a fűtőházhoz. Hogy mi mindenféle munka és berendezés kell ahhoz, hogy a szenet a bányában kitermeljék és az onnan a vasuti kocsiig jusson, azt mostan fel sem soroljuk.

Amint e példákból látjuk, a legegyszerübb gyártmányok elkészitéséhez is a géprészek és emberek célirányos és pontos törvényszerűséggel meghatározott egybevágó munkájára van szükség, amelynek legalsó csoportjánál is lehetetlen az alkotmányos munka és elképzelhetetlen lenne bármiféle termelés, ha a termelésben szükségképen résztvevő összes géprészek alkotmányos alapon akarnának a közös termelésben közreműködni.

Ha eszerint a termelő munkánál az alkotmányos rendszernek helye nincs is, azért amint a példákból is látttuk, a parancsoló rendszer mellett is csak ugy lehet hasznos a munka, ha először is minden parancsoló tudja, hogy mit szabad parancsolnia, másodszor pedig csak annak akar parancsolni, aki neki alárendelve van. Hogy tudja *mit* kell parancsolnia, ahhoz szükséges, hogy a maga munkakörében a megfelelő tudása meglegyen. Ahhoz pedig, hogy hogy kelljen parancsolnia, ahhoz szükséges, hogy az illető megtanult légyen engedelmeskedni. Minden jognak meg van a maga ellensulyozó kötelezettsége.

A parancsolás jogával jár az egész vonalon a felelősség kötelezettsége. Akinél hiányzik a tudás, vagy benne a lelkiismeretes felelősségérzet nincsen meg, az a termelésben vezetésre nem alkalmas.

A tudást nem lehet „alkotmányosan titkos szavazattal valakinek tölcsérrel a fejébe önteni, még kevésbbé a felelősséget ily módon pótolni!

Tudják a szakszervezeti vezetők, hogy miért alkotmánykövetelők a hatalomra jutás előtt és miért diktátorok azután!

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Gálocsy Árpád. — Held nyomdája Budapest, III., Zsigmond-utca 36.

·REGÉNYCSARNOK·

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (41)

Az egyik sarokban hangosan énekeltek duhaj nótákat. A kemence mellett ülők elterpeszkedve sütkéreztek és szopogatták az erős hegyi bort. György ereiben forrt a vér, alig várta már, hogy a hóesés elálljon és utra kellhessen Buda vára felé. Izgatott lelkében sötét képek kergetődztek, rémes események árnyát hajszolta, vajjon mi lesz, vajjon mi történik szegény, magányos vergődő királlyal. Csák Máté nádor kemény ember, de sokszor tulhajtja a kereket, nincs aki a fiatal fejedelmet mérsékelje, avagy helyette fegyverezze le a mindig éber gonoszakat. A büzös ivóban látott jelenetek csak fokozták aggodalmát. Rövid időre a saját bajáról, gondjáról, terveiről is megfeledkezett, annyira elfoglalta a király sorsa. Ez a fiatal Árpád-sarj, ez a csodálatos erejü ifju hős megmentője lehetne nemzetének ebben a zavaros időben, ha valaki mellette állna, aki vezetné, a helyes utra terelné és megóvná elhamarkodott tettektől.

Sötét volt a füstös, halzsirszagu helység. A komor éj kint szabadjára engedte a tomboló szelet és vihart, mindenki érezte, hogy jó ilyenkor fedél alatti gubbasztani, György mégis szivesebben feszitette volna mellét az éles fergetegnek, szabadban, tiszta pusztaságon, minthogy ezeket a korhelyeket és mindenre képes kapzsi urakat lesse tehetetlen undorában.

— Csak hajnalodnék már... — gondolta —, csak látnám már Buda rovátos bástyáit, vastag tornyait... Ott a magyar hadnál, a szilaj, de becsületes szivü vitézek között más az élet.

Gondolatára visszaverődött a csizmadia borizü éneke, a pék ostoba lefetyelése, a semmirekelő népség közbekiáltozása és a három bajkeverő ur alattomos mosolya. A rőtszakállu valamit sugott a hórihorgas kopasznak, aki bólintott. Odaintette a kocsmárost, egy zacskó pénzt nyomott a markába, aztán friss kancsókban állott az erős bor az asztalokon ujra. Az örökké száraztorku pereputty vigan vedelte a pompás italt és mindjobban nekihevült a tivornyának. Az ottrekedt német kereskedők félősen huzódtak össze, lehetőleg félrevonulva, hagyha verekedésre kerül a sor, őket senki se üsse. Egy csomó kóbor ijász pogány vadsággal verte az asztalt és beleszólt a pék beszédébe. A többi boriszák a polgárok pártját fogta a fegyverteleneket gunyoló katonákkal szemben. Ha a vihar be nem takarta volna a szemérmes eget, odakünn talán már hajnalodott volna. Az ivóba azonban nem hatolt be fény és levegő, azt a kevés szusszanthatót, ami az oduban akadt már beszippantották és ugy látszott szinte, hogy egymás elől szivják el az életet nagy habzsolással kapkodva.

A vörösszakállu, békaszemü a kopasz felé hunyorgatott, a villásbajuszu fekete ur pedig kifordította keskenytámlás faszékét, a csőcselék felé fordult és félig telt kupáját ringatta ide-oda a levegőben, mintha a piszkos, tapasztott földet akarná megöntözni a jóféle itallal. Egy kortyot nyelt és megtörülte száját a vörös ujjassal, aztán erős, mély hangon énekelni kezdett. Ugy tett, mintha részeg volna, pedig György jól látta, mennyire vigyáz magára, nem iszik csak épen az ajkát nedvesiti olykor-olykor.

A gonosz ember csendesen kezdte:

Valamikor hóka lova
Huzta büszkén szekerét,
Fennen hordozta az fejét,
S bu nem nyomta földre még...

Valamikor vidám nóta
Rigmusait szórta szét,
Semmi gondja, semmi móka
Nem vette el az kedvét.

Mostand zörög az kordéja,
Sir, nyekereg szekere,
Maga huzza, nincsen lova,
Elvitte rég az fene.

Lacikocsi, nyomorkordé,
Kódisrongya, szégyene,
Lekókkadt az puszta gondban,
Jármot járó rab feje.

Miközben a feketeszemü mind vadabb, harsányabb hangon mondta a verset, a polgárok közbekiáltásokkal kurjogattak és csapták a durva asztalokat. A bor kiömlött, a büz még fojtóbbá vált, György vitéz egy pillantást vetett a komoran fészkelődő ijasokat, gyorsan kiment, megnézte az időt. A hó már nem hullott többé, a szél még szántotta a vastag fehérséget, de kivirradt és a vitéz teleszivta tüdejét friss levegővel. Felnyergelte a lovát, az álmos fickó kezébe nyomta a kantárt és visszatért az ivóba. Megtöltötte kupáját sötét veres borral és a kardját tapogatta. A Kellertől kapott nehéz, éles penge ott nyujtózott és barátságosan kinálta a segitségét. György háromsszor kopogott a kupájával az asztalon. Megzavarta a szenvedéllyel éneklő urat. A kocsmáros odasietett. György valamit nyomott a markába. Annak, amit a kocsmárosnak adott, édes csengése mosolyra fakasztotta a kövérarcu embert.

— Töltsed meg az ijászok kupáját a legerősebbel — mondta — és tedd amit mondtam.

A feketebajuszu most ugy lóbálta a kupáját, hogy egy nagy löttyenéssel veres folt maradt a földön. A hangja érdesen, lázitóan lüktetett a polgárok orditásán tul.

Huzzad, huzzad büdös paraszt,
Nem vagy már szabad magyar,
Kódisok királya téged
Hajtott csufságodba... Jaj!

Huzzad, huzzad az szekerét,
Szidjad néped elvesztét,
Lacikirály léha kedvét,
Türted magad elestét!...

Valamikor büszke lovad
Vitte gazdag terhedet,
Az igát te huzod immár
Diesérd Lászlót érte meg!...

György vitéz itt felugrott a helyéről. Az arcát elöntötte a vér. Felkapta a telt kupát és ugy kiáltott:

Magyarok urát, dicsőséges László urunkat az Ur sokáig tartsa meg!

Azzal a bort egyszeribe felhajtotta. A polgárok először azt hitték, hogy gunyolódik. De amikor észretértek, a vitéz már odavágta az üres kupát, hogy csak ugy kopogott a földön. Asztalok lábához, székekhez ütődött. György nehéz kardjával odavágott a három ur asztalára, hogy csak ugy porzott, átható hangon kiáltotta:

— Megemlegetitek még, hogy az uratokat gyaláztátok pimasz szolgák...

Azzal a korbácsával végigverte őket és eltünt az ajtóban. Mire felocsudtak, már ott állt a szélben ingadozó akácfa alatt. Átvette a kocsmárostól a levágott sujtásdarabokat, lóra kapott és frissen vágtatott Buda felé.

Odabent pedig az ijászok talpraugrottak és elkezdődött a verekedés. Néhány perc mulva gyalázkodás, recsegés, ropogás hangzott, zürzavaros kiáltozásban potyogtak a korhelyek és ijászok. A három ur gyorsan elhagyta az ivót, de az ismeretlen vitéz nyomát sem látták, befutta a hó.

Amikor az ijászok minden gyalázkodó polgárt kidobtak és megvertek, rákezdtek a maguk énekére, melyben a dicső László király diadalmas harcait zengették.

Igy folyt az élet napról-napra Magyarország minden emberlakta helyén. A mérget öntötték. Legtöbb helyen hatott. Csak néhol állt ellene egy tisztaszándéku, józan nép igazságszeretete. De olyan kevés helyen veszi fel a versenyt az igazság a rágalommal, oly kevés helyen ér fel a becsületes szó az aljasan elhintett métellyel és pénzzel. Szegény jó király odafent Budán nagy jó igyekezettel egyengette a rend és igazság utját. Soha embernek még nagyobb akadályokkal nem kellett szembeszállnia, mint ennek a büszke, dacos ifjunak.

(Folytatjuk.)

A napraforgó termesztése.

Amikor a gazdáknak egy uj, talán ismert, de eddig nagyban nem termelt növény felkarolását ajánlják, az első kérdése — igen helyesen — mindig az, hogy lehet-e biztosan értékesiteni és milyen jövedelemmel jár annak termesztése.

Igy van ez most a napraforgóval is.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara belátva az olajnövények termesztésének mai viszonyok között — a gazda szempontjából — jövedelmező és egyuttal a nemzetgazdaság, a közérdek szempontjából való nagy fontosságát, ezek értékesitését megszervezte. Megállapodást kötött egy hazai nagy olajgyárral és ez alapon módjában van ugy a nagygazdának, mint a kistermelőnek termését is előnyösen értékesiteni.

Nemcsak a gazdák szempontjából előnyös az olajnövények termesztése, hanem az ország szempontjából is rendkivül fontos, hogy kitünően fejlett olajiparunk el legyen látva nyersanyaggal, ne kelljen korlátolt üzemmel dolgoznia.

Ma az olajnövények termelésének konjunktúráját éljük. Minden gazdának érdeke tehát, hogy termeljen ilyent. Sok olajnövényünk van, köztük válogatva, nem lesz nehéz a viszonyaink közé beillőt megtalálni.

— Aki — kevés lévén a földje — nem szánhat külön területet az olajnövények termesztésének, az is gondolhat a napraforgó termesztésére. Kihasználhatatlan helyeket, az udvar, gyomfelverte zugait megtakaritva, ott jó hely lesz néhány napraforgó tőnek, répa, burgonya, kukoricatáblák szélén szegélynövényekként vetve, ugyszólván külön költség és munka nélkül termelhet napraforgót az is, aki erre a célra külön földet nem szánhat. Sok kicsi sokra megy, igy is tekintélyes mennyiségü napraforgó gülik össze.

Kertben egy-két tövet szeret a falusi ember, de már szántóföldi termelésre nem tartja alkalmasnak a napraforgót. Fél, hogy zsarolja a földet, hogy kényes, hamar elfagy, sok vele a munka, nagy kárt tesznek benne a verebek.

Mindezeket az aggodalmakat az ujabban szerzett tapasztalatok már eloszlatták és megmutatták, hogy megfelelő viszonyok között milyen előnyökkel jár a napraforgó termesztése.

Aki eziránt érdeklődik, szerezze meg 20.000 K-ért a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamaránál (Győr, Bisingerpark) Gyárfás Józsefnek, a magyaróvári m. kir. Növénytermelési Kisérleti Állomás igazgatójának »A napraforgótermesztés zsebkönyve« cimü most megjelent kitünő munkáját. Mindazt, amit a napraforgótermesztésről könyvből meg lehet tanulni, igen alaposan elsajátithatja belőle.

Vásároljon erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, szerény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székesképtalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kgként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Farkass Jenő

kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gacs Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján. Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 14.000 korona

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 15. SZÁM — HUSVÉTI SZÁM. — 1925. ÁPRILIS HÓ 12.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

Husvéti harangszó — zöld olajág.

A tavasz, a megszentelt fájdalom, a keresztrefeszítés, a szent véráldozat, a feltámadás ünnepe. Borus télre jön a langyos verőfény, a szomjas ugarra frissítő zápor, a szomorúságra boldogító remény.

Mennyi baj ért bennünket, mennyi szomorúság s mily kevés öröm. Virradhatna már. Sokáig kémleltük a komor égboltot, sehol egy sugár. Lestük, várták rügyek fakadását, csak dermesztő téli szelek fujtak. Úgy látszik, mintha bontanák szárnyaikat a hirhozó galambok. Az első visszatér üresen, a második is, végre talán az egyik visszatér zöld gallyal a csőrében...

Husvét. Mennyi husvét, mennyi tavaszi ünnep és esemény majd kétezer esztendő óta. Mennyi nevezetes nap az emberiség történetében és mennyi még a mi rövid ezeréves életünk folyamán is. Mennyi gondolat, mennyi hangulat, mennyi fájdalom ebben az egy szóban: husvét.

Jézus Krisztus szenvedése, kálváriája, az emberiség megváltása ezekben a napokban teljesedett be. És erre emlékezünk ezerkilencszázhuszonöt esztendeje, ennek a csodálatos emléke ad erőt annyi baj és csapás közepette, ez a gondolat engedi, hogy reméljünk, mert tudjuk, hogy csak nagy emberi szenvedések birnak megváltó erővel és azt is tudjuk, hogy a legnagyobb szerencsétlenség sem uralkodhatik az emberen, mert minden halálra bekövetkezik a feltámadás és végül mindig az igazság diadalmaskodik.

Ideig-óráig titkon megbujhat a bün, ideig-óráig fennen pöffeszkedhetik a cyrusi gőg, ideig-óráig a sárba tiporhatják az igazságot, vérbe fojthatják a szót, de végül mégis mindig fölébe kerül a gonosznak a becsületes, a jó, az igaz.

Ezért nem esünk kétségbe, ezért hiszünk, küzdünk fogcsikorgatva, türjük a megaláztatás, a nyomoruság, a megcsonkitás kálváriáját. Ime Angliában már mind sürübben hangzanak felszólalások, melyek az ugynevezett békeszerződések revizióját hangoztatják. Gondoljunk arra, hogy öt évvel ezelőtt milyen süket fülekre talált a mi panaszunk, mennyire más szemüvegen át nézték a mi sorsunkat, menynyire nem hallgatták meg Trianonban köteteket kitevő, napnál világosabb tisztaságu érveinket. Még akkor nem érett meg az idő. A »győzelem« első mámorában hallani sem akartak változtatásról, igazságkeresésről, reparációról. Sőt, ők követeltek tőlünk jóvátételt. Miért? Azért, hogy kiraboltak, megaláztak, vérünket kiszitták, testünket megcsonkitották?

Mi követelünk reparációt, mi kiáltunk jóvátételért, mert minket ért az igazságtalanság, más hibáiért, más vakságáért szenvedünk!

És Angliában, mely ország a földkerekség egyik leghatalmasabb birodalma, amely birodalom a »békeszerződések« egyik megalkotója, támogató s védő oszlopa volt, a brit nemzet hazájából mind gyakrabban halljuk, hogy ami velünk történt, az gyalázatosság, sőt több: ostobaság volt és ezen változtatni kell.

Az egyik békediktáló már belátta tévedését. Nem sok időbe telik és többen belátják, hogy ostobaság és bün nem lehet az emberiség jólétének, boldogságának, békéjének alapköve. Avagy ha erre épitenek, bizony hamar összedől a tákolt épület.

A belátás az első lépés a javuláshoz. Ezt követi a szándék és a szándékot végül a tett. Erre a tettre várunk mi. Arra a napra, amikor ujra szabad levegőt szivnak rab testvéreink és fellélegzik a megtiport magyar föld. Tudjuk, hogy ez nem megy egyszerre, amminthogy a belátás soká váratott magára. Tudjuk, hogy a felszabaditás is lépésekben történik, lassan indul meg, de ha a lavina megindult, feltartózhatatlanul halad előre a maga utján.

Dolgoznunk kell, várnunk kell még és eljön a mi feltámadásunk.

Most szólnak az ünnepi harangok, zeng a feltámadási ének, jelévül annak, hogy hiszünk, bizunk, reményt el nem vesztünk, kibomlik a tavasz virágos pompája, künn a mezőkön sarjad a mi vetésünk. Az a vetés zöldel, amely egyszer megérik és mindnyájunk igaz, megérdemelt aratását adja.

Husvéti harangszó, — zöld olajág, a tavasznak, a feltámadásnak, az ujjáéledésnek és jobb sorsnak

szent szimboluma. Halljuk az ünnepi harangok szavát, könnybe lábad a szemünk, arra gondolunk, aki egyszer, régen az emberiség javáért keresztrefeszittetett és feltámadott; arra gondolunk, aki mostan igazságáért ujra keresztrefeszittetett és fel fog diadalmas szépségben támadni...

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara közgyülése.

Március hó 29-én délelőtt 11 órakor tartotta a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Kecskeméten a városháza nagytermében rendes évi közgyülését Purgly Emil elnöklete alatt.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara képviseletében a közgyülésen dr. Marschall Ferenc nemzetgyülési képviselő, h. igazgató vett részt. Jelen voltak a gyülésen többek között Bernát István a Magyar Gazdaszövetség elnöke, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke, továbbá Fáy István Kecskemét város főispánja is.

Purgly Emil elnöki megnyitójában sajnálattal emlékezett meg arról a veszteségről, amely a gazdatársadalmat és közgazdasági életünket Szabó István volt földmivelésügyi miniszter a mult év folyamán történt elhalálozásával érte, ezzel kapcsolatosan megnyugvással állapitotta meg, hogy Mayer János jelenlegi földmivelésügyi miniszter személyében olyan férfiu lépett Szabó János örökébe, akinek egyénisége kellő biztositékot nyujt arra, hogy a földmivelésügy érdekei továbbra is minden téren kellő védelemben és támogatásban fognak részesülni.

Nagy vonásokban ismertette azután a Mezőgazdasági Kamarának a mult év folyamán kifejtett tevékenységét és első sorban annak a reményének adott kifejezést, hogy a kamarai illeték felemelésével a kamara a szükséges anyagi eszközök birtokában az eddiginél sokkal intenzivebb munkálkodást fejthet ki.

Részt vett a Kamara a mult év folyamán is a mezőgazdasági vonatkozásu törvényjavaslatok előkészitési munkálataiban; foglalkozott az adózás és a mezőgazdasági hitel kérdésével. Állandóan élénk figyelemmel kiséri a kamara a kereskedelmi szerződések megkötése érdekében folyó tárgyalásokat s minden módon odahatni igyekszik, hogy azok a gazdák érdekeivel összhangban legyenek.

A mezőgazdasági ismeretek fejlesztését a kamara a vidéki gazdasági egyesületekkel és egyéb érdekképviseleti szervekkel karöltve részint szakelőadások, részint tanfolyamok rendezésével, az állattenyésztés fejlesztését pedig tájfajta egyesületek létesitésével igyekezett szolgálni, különös gondoskodása tárgyát képezte a kamarának a gyümölcstermelés fellendítésének és ezzel kapcsolatosan növényvédelmi intézkedések propagálásának a kérdése. Élénk tevékenységet fejtett ki továbbá a kamara a mezőgazdasági biztositás kérdésében is s e téren igen üdvös eredményre mutathatunk rá. Végül hangsulyozza a gazdatársadalom összetartásának a szükségességét, mert a kamara is csak ugy lesz képes nagy hivatásának megfelelni, ha a gazdák részéről minden oldalról a megfelelő támogatásban részesül.

Bernát István rövid felszólalásában örömének ad kifejezést, hogy részt vehet ő, aki ezelőtt közel 20 evvel az első kamarai törvényjavaslatot készitette.

Dr. Marschall Ferenc azelnöki megnyitójával kapcsolatosan főleg a mezőgazdasági hitel és az adóügyek kérdésével foglalkozott s sajnálattal konstatálta, hogy a Nemzeti Bank által leszámitolt váltók között a gazdák mindössze 6 százalékkal szerepelnek. Az adózás kérdésében főleg arra hivta fel a gazdák figyelmét, hogy a jövedelem és vagyonadó vallomások megtételénél kellő körültekintéssel járjanak el. A kereskedelmi szerződésekről szólva felemlitette, hogy az első tarifális egyezmény Lengyelországgal megkötteteti s most folynak a tárgyalások Csehországgal és Ausztriával. Megemlitette végül,

Légyölő galóca.

Elbeszélés a nyugatmagyarországi felkelőharcok idejéből.

Irta: vitéz KEMÉNY SIMON.

A hegyek világában oszladozni kezdett az éjszaka párás, homályos szürkesége. Kelet felől valami halavány rózsás pir tünik fel, mint ártatlan leányarcon a pirulás. A hegyvilág komor szinei megélénkülnek. A természet csodás szinjátékba kezd. Aranyszegélyeket sző a fenyvesek konturjaira. A hegyhátak erdőboritotta gerincei, mint valami fenséges üvegfestmény, tisztán átlátszó szinekben pompáznak s elmosódva rajzolódnak az acélkék szinü égen. A völgyekben lomhán terjengő köd kékes szürkesége rózsaszinüvé válik. A fák, a füszálak ezüst gyöngyei ezer szinben ragyognak.

Isteni csönd, melyet csak a nehéz szeges cipőm alatt megcsikorduló kövek, megrecsenő avar zavar meg s néha-néha a sasok átható vijjogása. Az erdő apró, szárnyas lakói még némák e hüvös októberi hajnalon.

Egy dominálo magaslatról, ahol az egyik határőrsöm védelmi munkálatait ellenőriztem, a hegy lábánál lévő szük völgyben meghuzódó szegényes német falu felé igyekszem. Utam erdőn keresztül, százados fenyőóriások között vezet. Ebben a félhomályban, az oszlopszerü fatörzsek között a boltiveket utánzó lombok alatt, mintha ősi dómban járna az ember, melynek misztikumából csak az éledő madárcsicsergés és a besurranó fénykévékben szitálva táncoló legyek terelik vissza figyelmemet a való életre.

Egy szélfuvás végigkacarázik hancurozva a rőt avaron, mint valami rakoncátlan gyerek s a lombok valami titokzatos melódiába kezdenek. A szines levelek sóhajtva hullanak, az alvó faluból, a párás hajnali levegőbe belecsilingel, reggeli imádságra, a kis torony még kisebb harangja s én hallgatom, hallgatom a természet lassu haldoklásának e lágyzenéjü rekviémjét.

Álmodozásomból egy ágreccsenés ver fel hirtelenül. A hang felé tekintek s egy ijedt őzként rámbámuló leánykát pillantok meg. Karján kosárkával, melybe gombát szedett s kezében egy kalapnagyságu, fehérpettyes, piros légyölő galócával.

Az önkénytelen neheztelés, mely felébredt bennem, hogy álmodozásomból felriasztott, hirtelen eltünt, mikor e sápadt, beesett, csinos arcra pillantottam, melyen piros vérhullám ömlött végig. Végtelen szomoruság fogott el e sápadt arc láttára s hogy az előbbi zordonságom okozta ijedelmét elüzzem, mosolyogva megszólitom:

— Hát te, lelkem, nem félsz egyedül, ilyen korai reggel, az erdőben kószálni?

— Nem én, — válaszolja, — mitől félnék, hisz ismer itt engem már minden bokor, minden virág, akár csak azelőtt otthon a Somos-tetőn.

— Aztán ismered-e jól a gombákat, mert bizony sok itt a gyilkos is, hisz most is egy ilyen rusnya van a kezedben.

— Tudom, uram, — szól a kis őzike, okos szemeit reámvetve, — de mikor ez annyira hasonlit az emberi élethez. Pompás, ragyogó szinek, tarkaságok váltakoznak rajta, de ha megizleljük, halálos sápadtság ül ki az arcunkra... mint az enyémre is...

hogy az Országos Mezőgazdasági Kamara komoly feladatául tüzte ki a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kezdeményezésére az Alföld problémájának a megoldását, ami már több mint 25 év óta állandóan napirenden van s még mindig megoldatlan nyilt kérdésnek tekinthető.

Staub Elemér kamarai alelnök rá mutatott arra, hogy a Nemzeti Bank a bankkamatlábat leszállitotta és kivánatosnak tartaná, hogy a Kamara oly irányban tegyen lépéseket, hogy a kormány a többi pénzintézeteket is kamatláb leszállitásra kötelezze.

Ezenkivül felszólaltak még Gy. Szijj János, aki főleg a községi kis hitelszövetkezetek nagyobb arányu támogatását kivánta.

Azután dr. Gesztelyi Nagy László igazgató terjesztette elő a Kamara mult évi müködéséről terjedelmes jelentését. Legfontosabb feladatául tüzte ki a Kamara egységes gazdaközvélemény kialakitását, a gazdatársadalom közönyének megtörését és az érdeklődés felkeltését mindazon kérdések iránt, melyek a gazdatársadalmat egyetemesen érintik. Felemliti ezzel kapcsolatosan, hogy a cukorrépa, valamint a dohánybeváltási árak felemelése céljából folytatott küzdelem is csak ugy vezethetett eredményre, hogy az arra hivatott érdekképviseleti szervek együttesen dolgoztak. Megemlékezett azokról a támadásokról, melyek a mezőgazdasági kamarákat az utóbbi időben több oldalról érték, amelyek csak olyanok részéről jöhetnek, akik távol állván a kamarák müködésétől, nem tudják azt figyelemmel kisérni. Igen nagy sulyt helyez a Kamara arra, hogy a körzetébe tartozó gazdaközönséggel ne csak irásbelileg, hanem személyes érintkezés utján is minél közvetlenebb kapcsolatot teremtsen, s e célból a kamara testületének nagyobb gócpontjain a gazdaközönséget értekezletre hivtuk össze. A Kamara tisztviselői különösen a téli időben kiszállások alkalmával igyekeznek a kamara céljáról és feladatáról a gazdaközönséget tájékoztatni. A növénytermelés fejlesztése érdekében a Kamara igyekszik a gazdaközönség figyelmét a talajmüvelés, trágyakezelés és a termelésnél tapasztalható lényegesebb hibákra felhivni. A burgonyatermelés fejlesztése céljából Kecskeméten külön értekezletet is tartott a Kamara; ugyszintén a növényvédelem népszerüsitésének kérdése tétetett megbeszélés tárgyává. Az állattenyésztés fejlesztése céljából részint szarvasmarha, részint tenyészló kiállitásokat rendezett a Kamara több helyen. Megalakitotta Kecskeméten a tájfajta lótenyésztő egyesületet. Részt vett a Kamara a Kecskeméti Fajbaromfitenyésztők Egyesületének megalakitásában és támogatta az egyesületet a Kecskeméten rendezett fajbaromfivásár és kiállitás munkálataiban. Az állati járványos betegségek terjedése ellen a kamara főleg a védőojtások propagálásával igyekszik közremüködni s felterjesztést intézett a kormányhoz az ojtóanyag termelőintézetek fokozottabb állami ellenőrzése érdekében. Élénk részt vett az Országos Méhész Szövetség létesitésének előmunkálataiban is; miáltal a magyar méhészetnek egy régi óhaja ment teljesedésbe. Állandóan felszinen tartotta és tartja a Kamara a mezőgazdasági hitel kérdését. Figyelemmel kiséri az adóügyeket, a haszonbérleti, közlekedési, gazdasági, biztositási, a gazdasági munkás- és cselédügyeket, valamint a vámpolitikai kérdéseket is. A gazdasági szakismeretek fejlesztését a kamara szakelőadások és tanfolyamok rendezésével mozditotta elő. S a közgazdasági egyetemen a kecskeméti jogakadémián és középiskolákban fontosabb közgazdasági kérdéseket tárgyaló munka kidolgozására pályadijakat tüzött ki. A vidéki gazdasági egyesületekkel és gazdakörökkel leendő minél szorosabb együttmüködés feltételeinek megbeszélése céljából Szegeden külön értekezletet tartott a szikestalajok hasznositása céljából összeköttetésbe lépett az Országos Földtani Intézet és a Szegedi Alföldi Mezőgazdasági Intézet vezetőségével s e téren folytatandó kisérleteket megfelelő anyagi támogatással igyekszik előmozditani. A mezőgazdasági bizottságok elnökeit az eredményesebb munkálkodások megbeszélése céljából, a mult évben a kamara értekezletre hivta össze, s a jövőben ezeket az összejöveteleket rendszeresiteni fogja.

Megfakult hangja, sápadt, beesett arca, könnyező, szép, bánatos szeme, a fiatal lélekben rágódó mély, titkos fájdalmat árultak el, mely felcsigázta kiváncsiságomat.

— Aztán csakugyan olyan csunya ez az élet, lelkem, amilyennek te hiszed? Lám, engem is vert már az élet eleget s mégsem látom olyan sötétnek a létet, mint te, a te fiatal, ártatlan lelkeddel. Hiszen, nézz csak körül, milyen szép minden!

— Látom... szinpompás halál, — mondá s mély sóhaj szakadt ki beesett melléből, szemét lesütötte, kezéből kiejtette a piros galócát s egy könnyet törölt ki a szeméből. Kis kosarát a földre tette, leült az avarra, köténykéjével játszva, mélységes meggyőződés hangján, szinte susogva mondotta:

— Érzem...

Lelkében emlékvillámok cikkáztak, hullámzott benne a keserüség tengere, amelyben nagyot loccsant a csalódás. Csendes zokogásba tört ki.

Egy eldugott hegyi falunak szimpla szerelmi tragédiáját sejtettem e vergődő lélekben, mely halálos sápadtság sirta egy fiatal, üde leányarc életpirját. És e törékeny áldozat, aki mellett az emberek közönbösen mentek el, mikor egy érdeklődő szivre akadt, szabad folyást engedett fájdalmának.

— Székely lány vagyok — kezdte elbeszélését —, Csikszeredára való. Apám, az én jó apám, tanitó volt Szeredán. Anyámat rég vesztettem el, alig emlékszem rá. Két bátyám a 82-es székely ezredben szolgált s egyik Wolhyniában, a másik Ojtóznál halt hősi halált hazájáért. Apám, ki kemény nyaku székely volt, nem tudott beletörődni az oláh igába, börtönben lelte halálát. Én és néném menekülni voltunk kénytelenek, otthagyva kicsi házunkat, kicsi vagyonkánkat, kedves virágaimat. Sok viszontagság, szenvedés és nyomor után, nénémet, ki szintén tanitónő, a kormány ide nevezte ki ebbe a kis faluba. Azóta itt éldegélünk, itt, ezen idegen nyelvü, idegen lelkü nép között. Napjaink egyhanguságban peregtek le, egészen addig, mig ezt a földet is el akarták rabolni tőlünk. Ujra szomoru napok következtek ránk. A lakosság ellenségeskedése, a szép vidék elvesztése, hány álmatlan éjszakánknak okozói voltak...

A lombok közül egy sugárkéve esett e sápadt, sokat szenvedett arcra s nekem könny gördült a szemembe a fájdalom e szép szobrának láttára.

— Végre egy napon bekövetkezett, amitől féltünk. Ujra hazátlanokká lettünk. Ott, messzi keleten, egyszer, mikor a szép Székelyországot rabolták el tőlünk s most itt, a nyugati végen.

Nagyhangu osztrák csendőrök pöffeszkedtek a falu utcáin. A lakosság arca felragyogott, keservesen sirtunk. Egyszer aztán, egy szép reggelen, fegyverropogás verte fel a csendes falu nyugalmát. Nem tudtuk mire vélni. Hiszen itt, ebben az eldugott faluban napilaphoz vajmi ritkán jutottunk.

Az utcán nagy dübörgéssel futottak az osztrák csendőrök s utánuk rongyos civilruhások rohantak, magyar szóval az ajkukon. Felkelők, maguk voltak, uram!

— Egyszerre csak a kézi fegyverek zajába beleberregett az osztrák géppuska is s végigkaszált az utcán. A felkelők szétrebbentek, takarást keresve a gyilkos tüz elől. Egy fiatal felkelő, akit az iskola kapuja előtt szoritott meg a tüzelés, egy vastag fatörzs mögé ugrott, de már későn volt. Szép, piros arcára a halál sápadtsága ült ki s összeesett.

Az igazgatói jelentéssel kapcsolatosan dr. Gulácsy Sándor kérte a kamara közbenjárását azirányt, hogy az adófelszólamlási bizottságokban éppen ugy, mint a kereskedelmi és iparkamarák, a mezőgazdasági kamarák is képviseletet nyerjenek és végül, hogy a virilis jog megállapításánál a gazdák adója is kétszeresen számittassék.

Dr. lovag Floch Reyhersberg Alfréd, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület és a váci járási mezőgazdasági bizottság nevében elismerését fejezi ki a vezetőségnek eddigi munkásságáért s a kamarák és a gazdasági egyesületek összetartozandóságát fejtegette. Kérte továbbá, hogy tegyen a kamara lépéseket illetékes helyen a benzin és petróleum behozatali vámjának leszállitása érdekében. Felvetette továbbá a gazdasági munkások és cselédek nyugdijügye országos rendezésének kérdését.

Medveczky Károly az Alföld csatornázásának a kérdését ajánlotta a kamara figyelmébe. Hangoztatta továbbá az egyetemeken egy mezőgazdasági tanszék felállitását. Felszólaltak még Vajda János Ferenc és Pataky Imre, akik főleg a gazdákat terhelő sulyos adók ellen tiltakoztak. A kamara mult évi zárszámadását és a jövő évi költségvetést a közgyülés jóváhagyólag vette tudomásul. Végül elhatározta a közgyülés, hogy a kamara kebelében gazdatiszti szakosztályt alakit.

A közgyülést megelőzőleg a kamara igazgatóválasztmánya tartott ülést, melyen az adminisztrativ ügyeken kivül dr. Gesztelyi Nagy László igazgató beszámolt a Kecskeméten március hó 25-én tartott gyümölcstermelési értekezlet eredményéről s hozzájárult az igazgató-választmány az elnökségnek a növényvédelmi felügyelői állás átszervezésére vonatkozó javaslatához s ezzel kapcsolatosan Kerekes Ferenc okleveles gazdát, eddigi növényvédelmi felügyelőt ez ügykör további ellátására segédtitkárrá választotta.

Judás.

I.

Áll a szent kereszt, a véres Golgotha hegyén
A nap elsötétült, föld megrendült a kinok mélységén.
Isten! Fiad győzött! Krisztus már halott,
De a fáklya fénynél áruló csókot vajon kitől kapott?
Ki csókolt bünös harminc ezüst pénzért?
Hisz ez átkozott, szörnyü árulás...
Ki szökött meg aljas gyáván
Asztalodtól az utolsó lelki vacsorán?

Nyomorult lelked sem ég, sem pokol be nem fogadja,
Mert minden kin kevés, mely csókodért méltó
halált szabna.
A kinok tengere üzzön, tépjen, marjon,
Nyomorult testednek nyugtot sose adjon.
Átok! átok rád, te szennyes, bünös, csókos árulás,
Az áruló te vagy, iskarióthi Judás.

II.

Áll a szent kereszt a Kárpátok véröntözött hegyén,
Elrablott árva Magyar Golgotha.
S a »feszitsd meg«-et, itthon nyomorult gyáván,
Véres harcok idején harácsolva, ki zugta tova?
Vérfolyók partján éjféli órán...
Sirnak könnyesarcu, árván maradt éhes, magyar
gyermekek
S ki szurta át szovjet-tőrrel álnokul a Magyar
Nemzetet?

Szégyen nélkül gyüjtötted a véres pénzt halomra,
A hiénák tépjék lelked, ég be ne fogadja.
Isten! Ne türd ez ocsmány vétkes árulást,
Fiad árulójának sorja nézd, hogy tépik hazánk!
Mi türünk s tudjuk Uram, hogy feljön a lángirás,
De akkor jaj neked, bünök fia, iskarióthi Judás.

Eger, 1925. évi április hó 12-én.

Vitéz EDES SÁNDOR tiszthelyettes.

Némemmel az ablak függönyei mögül lestük, szorongó szivvel a harc kimenetelét. A sebesült láttára, nem törődve a fütyülő golyókkal, kirohantunk s nagynehezen a házba cipeltük a sebesültet.

— Élt még. A szive dobogott. Kimostuk, bekötöztük sulyos mellsebét, itattuk vizzel s felfektettük az ágyamba. Ott ültem aggódva az ágya mellett s két elesett bátyámra gondoltam, akiket nem ápolt senki. Egyszer csak felnyitotta szép, bánatos szemét s elmosolyodott rám, aki készségesen föléje hajoltam, hogy segitségére legyek, ha valamire szüksége volna.

— Köszönöm szép angyalom — susogta felém s kezével, szép, sápadt kezével végigsimogatta arcomat... mosolygott... szép angyalomnak szólitott... sohase fogom elfeledni azt a pillanatot.

En ápoltam... Jobban is lett... Egy hétig volt nálunk... Sokat beszélgettünk... Ő is székely fiu volt, Gyergyóremetéről... Egy huga maradt otthon. Ugy mondta, épp olyan volt, mint én. Müegyetemi hallgató volt és György volt a neve. Ide jött felkelőnek — mint mondotta, miközben lágyan simogatta kezemet —, hogy visszaszerezze egy székely lánynak második hazáját...

Egy esős vasárnap délután aztán tintát és papirost kért, levelet akart irni. Mielőtt azonban hozzáfogott volna, megfogta a kezemet, valamit mondani akart, de visszanyelte s csak hosszan, szomoruan nézett az arcomba. Valami megmagyarázhatatlan félelem fogta el a szivemet e nézésre. Kiszaladtam a szobából, ki az udvarba, ki az erdőbe. Ott kóboroltam, ázva-fázva, zokogva egész estig. Mikor este hazakerültem, köhögni kezdtem.

Benéztem a szobába, ő jóizüen aludt. A megirt levél ott volt az asztalon. Valami ellenállhatatlan erő vonzott oda, hogy megnézzem a cimzést. Remegve nyultam hozzá, mint a tolvaj az első lopásnál. Rápillantottam. Sejtelmem nem csalt... Egy idegen leánynév volt a boritékon.

A világ elsötétedett körülöttem s csak akkor tértem magamhoz, mikor ágyba fektettek... Nagy lázam volt... Aztán már nem sokat beszélt hozzám, csak végtelen szomorusággal nézett rám... Végre egy napon elment... Azóta nem láttam, azóta nem hallottam róla... Nekem nem irt, mint annak a másiknak... Nem üzent soha... El-e még, nem tudom... Igy volt...

Hosszu, dermedt csend következett a megszokottság hátán vándorló tragédia elbeszélése után, melyet csak sóhaja és köhécselése szakitott meg és én, aki büszkén mondtam, hogy az élet engem is eléggé sujtott, még sem látom olyan sötétnek, nem találtam vigasztaló szavakat a kis szenvedő számára.

*

Este van. A hegyek esőköpenyükbe burkolóztak. A falura visszalopódzott a csend. A kicsi, girbe-görbe utca fehér házikói derékig a földben állanak, mintha térdepelnének. Az eső csacsogva locsog. Az iskola előtt a nagy szilfa epedve sóhajtoz, hallgatva az éjszaka titkos zenéjét. A ház világos, nyitott ablaka sápadtan bámul az éjszakába, mint egy elkábult, végtelen ámulás... Az éjszaka néma csendjét csak a nyitott, virágos ablakon néha-néha kitolakodó, visszafojtott zokogás-foszlány és nehéz köhögés zavarja meg... Elfordultam s nehéz szivvel a főőrség felé indultam. Eszembe jutott a légyölő galóca s igazat adtam a kis székely lánynak...

Debreceni Országos Juhtenyésztési kiállítás, tenyész- és haszonjuh állatvásár.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által Debrecenben május hó 10—16. napokon rendezendő országos juhtenyésztési kiállitás és ezzel kapcsolatban május hó 10—12. napokon tartandó díjazással egybekötött tenyész- és haszonjuh állatvásárra a bejelentések még április hó 15-éig eszközölhetők. Április hó 15. után beérkező jelentkezéseket a rendezőség sem a kiállításra, sem a vásárra nem fogadhat el és így felhivjuk a gazda-, gyár-, ipar- és kereskedelmi érdekeltségeket, akik ezen kiállításon, illetve vásáron részt akarnak venni, hogy jelentkezéseiket a legsürgősebben küldjék be a Kamara hivatalához (Debrecen, Hunyadi-utca 10.), annál inkább, mert a nagytömegü bejelentések folytán hely már csak korlátozott mértékben áll rendelkezésre.

A kiállításra bejelenthetők a juhtenyésztésnél használatos eszközök, felszerelések, épület- és berendezés modellek, anyagok, tárgyak a pásztorbottól a legmodernebb nyiró berendezésekig. A gyapju gyári és háziipari feldolgozásához használt gépek, eszközök, anyagok, a feldolgozás különböző fázisaiban levő gyapjutermékek és készáruk, melyek árusithatók is.

A juhtej feldolgozásánál használatos gépek, eszközök, szerek, anyagok, felszerelések, a juhtejből előállitott összes termékek, sajt, gomolya, turó stb.

A prém- és bőrfeldolgozás juhászattal összefüggő részei, a juh- és bárányszőrmék, ezekből készült bundák, subák, sapkák, keztyük stb., a juhbőrből előállitott mindenféle készitmények, valamint a juhból felhasználása révén előállitott áruk.

A kiállitás egészségügyi csoportjában a juhbetegségek kezelésénél használatos eszközök, felszerelések, gyógyszerek, szérumok stb.

Általában bejelenthető és kiállitható minden, ami a juhászattal, juhászati termékekkel és azok tovább feldolgozásával összefügg.

A kapcsolatos tenyész- és haszonjuh kiállitás, illetve vásárra felhozható bármely fajtába tartozó tenyészjuh és hizott ürü, melyeken kivül juhász kutyák számára van külön csoport szervezve.

A kiállitás és vásár iránt az egész országból igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ugy a szállitmányok, mint a látogató közönség részére vasuti kedvezményeket eszközölt ki a Kamara.

Felhivja a Kamara az élőállattal jelentkezőket, hogy a küldendő juhokat legszigorubban vizsgálják át egészségügyi szempontból, mert megérkezéskor az állatok állatorvosi vizsgálatnak vettetnek alá és a kifogás alá eső állatok nem bocsájtatnak be a vásár területére. Ez minden kiállitót megnyugtathat, hogy értékes állatai fertőzés veszélyének nem lesznek kitéve.

Kiállitási katalógusba hirdetmények is felvétetnek. A kiállitás és vásárral kapcsolatos minden érdeklődésre felvilágositást ad a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatala, Debrecen, Hunyadi-utca 10.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

A magyar népdal megmentése

Azokhoz szól e pár sor irásom, kiknek szivéhez lelkéhez nőtt a magyar nóta, a magyar nép lelkének sirva vigadó, ujjongó, zokogó rezketése.

Azokhoz, akik át tudják érezni, hogy a megpróbáltatások idejéből nekünk egyéb nem maradt, mint imádságos rajongó szeretetünk minden iránt, ami magyar.

Egyezer esztendő tükre a magyar nóta.

E pár soros nóták szavával a hurokon és ajkakon minden-minden életre kél: szerelmi bánat, vesztett boldogság, hazátlan bujdosók könnyei, győzelmi mámor, földretipró reménvvesztettség.

Egyetlen kincsünk ez, melyre kezét még nem tette külső ellenség, mentsük hát meg azt! Mert belső ellenségünk már belopódzott észrevétlenül ebbe a kincsesházunkba is és nemzeti szinbe burkolt, idegen érzéseket akar belopni szivünkbe, olyat, amellyel a magyar nép sohasem vállal lelki közösséget!

Kezd veszedelmesen hóditani a kávéházakban és mulatóhelyeken termett ugynevezett magyar nóta, mely minden, csak nem magyar.

Üzletre és pillanatnyi hatásokra alapitott szövegük és dallamuk nem egyéb, mint régi melódiák és versek legszebbjei utcai átirásban, mely lehet a fülnek itt-ott szépen csengő, tetszetős, de a magyar szivtől, lélektől igen messze esik.

Ne türjük a magyar nóták birodalmában az idegen faj megszállását, ne várjuk ölbe tett kezekkel, amig az utca, a kávéház a nép ajkára forrasztja a nép lelkéből felfakadó dallamokat, mig legszebb emlékeinkre feledés borul!

A magyar nép örömének, bujának drága, szent értékes megnyilatkozásait, a magyar nők gyöngyeit akarom összegyüjteni és gondos szeretettel kiválogatva, csokorba kötni.

Azokat, csak azokat kérem segitőtársul, akik becsületes, hazafias szándékomban megérzik a halálra itélt magyarság szárnyaszegett lelkének vergődését; azokat kérem fel gyüjtésre, akiknek szivében ott cseng-bong ezer dallama boldog Magyarországnak és a kereszt alatt leroskadt Csonka-Magyarország Golgotájának.

Már eddig is szép eredménnyel halad a gyüjtés, s ha azok, akik gondolatomat megértvén, magukévá teszik, csak egy pár — az illető vidéken divó nótát — (magyar népdal s irredenta) megküldenek cimemre: célunkhoz sokkal közelebb jutunk.

A nótákat teljes szöveggel kérem, de csak egész egyszerüen (primhangokkal) lekottázva.

Cimem: Sántha Dezső ny. őrnagy, Ózd (Borsod megye).

Farkass Jenő
kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gaes Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján. Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 16.000 korona

SZEMLE.

Egyszerü Igazságok a cime annak a könyvnek, amely az olvasóink által is ismert és kedvelt »Közérdekü Levelek« első évfolyamát tartalmazza. Ez a könnyv immár, eltekintve az annak idején megjelent egyes levelek sokezer példányától, negyedik kiadásban fogy. Nem azért emlitjük ezt meg, mintha ezáltal annak hasznosságát akarnánk bizonyitani, hiszen annyi ponyvafüzet kelt el számtalan kötetben nálunk, amennyi sok lelketlen embert tett gazdaggá, hanem mert örömmel látjuk, hogy Magyarországon végre a hasznos, igazságot terjesztő olvasmánynak is van keletje. Ez a könyv uj hangot ütött meg, amidőn bátran, egyenesen, mindenki számára érthető formában tárgyalta a kommunista és szocialista propaganda céljait, leleplezte azoknak turfangos eszközeit és felhivta a figyelmet arra a veszélyre, amelyet a rosszhiszemü tévtanok terjesztése és uralomra jutása ugy az emberiségre, mint a magyar társadalomra nézve jelent. Aki ezt a beoses fegyvertárát bölcs érveknek, hosszu időn át leszürt tapasztalatoknak, megismerni, forgatni és használni óhajtja, 80 aranyfillérért megrendelheti a »Közérdekü Levelek« kiadóhivatalában.

*

Nádzugásos éjszakákon. Ily cimmel jelent meg Kaposváron, a »Nemzedékek« kiadásában Miklós vitéz (vitéz dr. Zerinváry Szilárd dombóvári járási hadnagy) tartalmas, lelkes, költői verseskötete. A hivatott költő akit olvasóink már lapunk hasábjáról jól ismernek, öt részre osztotta kötetét. Az első rész cime: Atlantisz. Egy elsülyedt világ visszarezgő álomképe, háborus emlékek, dalok a táborból és elhunyt szerelem ábrándos, mély bánata. Az én anyuskám, már az otthon meleg jósága után vágyódó lélek poetikus sorait tartalmazza. A harmadik rész Zsóka dalok cimmel a költő szerelmét énekli meg. Arany tilinkón — a boldog hitvesi érzés hymnusza. Végül az ötödik rész — Acél kürtön — erős, lelkes riadó, a turáni magyar önérzetes utja szakadása nyugattól, neki egyenesen a tiszta, napfényes keletnek. Szép, lendületes hitvallás a magyar sors elviselése, a magyar dicsőség kivivása mellett. Örömmel olvastuk és reméljük, hogy ezt a kötetet még sok más szép költői megnyilatkozás fogja követni.

*

A Magyar Vidék. Gödöllőn jelenik meg. Szerkesztői: Lázár István és Szépvizi Balás Béla. Lelkes magyar akarat teremtette meg ezt a szépen fejlődő lapot, melynek minden sora az igaz ügyet szolgálja. Előfizetési ára egy évre 100.000 korona. Hetenként jelenik meg. Kiadóhivatal: Gödöllő, Napsugár Turáni Irod. Vállalat, Községházépület.

*

Fenno-Ugria. Suomalais-ugrilainen kulttuurilehti. — Soome-Ugri kultuurleht. — Finn-ugor kulturális folyóirat.

Ilyen cimmel érdekes, uj folyóirat jelent meg a napokban. E folyóirat mindazoknak, akik a magyar nép rokonságának megállapitása és a rokonnépek viszonyai iránt érdeklődnek, sok fontos és hasznos közleményt tartalmaz. A lap megindításának körülményeire nézve a következőket tudtuk meg:

A tallinni kulturális kongresszus, melyen magyar részről gróf Teleki Pál, volt miniszterelnök, vett részt, a felszinre vetődött rokonsági eszme megszilárditása végett finn-ugor népek közötti kulturális folyóirat alapitását látta szükségesnek és a terv megvalósitását a finnekre bizta. A Finnség Szövetsége Rokonnépek Osztálya (Suomalaisuuden Liiton Sukukansaosasto), amelynek feladatává lett többek között az is, hogy a kulturális konresszusok letárgyalta ügyek gondozását ellássa Finnországban, a terv megvalósitásához hozzálátva, Fenno-Ugria cimmel finn, észt és magyar nyelven megjelenő illusztrált folyóirata 1925-iki, első évfolyamának terjesztése érdekében toborzó körutra indul és annak megrendelésére buzditja a jövő távlatait megsejtő közönséget. Reméljük, hogy e beláthatatlan jelentőségü kezdeményezés előfizetésekkel való támogatásában a rokonsági eszmét legelsőnek megpenditő magyar nemzet lesz a legfürgébb és leglelkesebb zászlótartó!

A lap megrendelhető Bán Aladárnál, Turáni Társaság, Budapest, Országház, VII. kapu. Előfizetési ára egy évre 55.000 korona. Megjelenik évente négyszer.

*

»A Nemzet« legujabb száma megjelent. »A Nemzet« kettős száma megszokott bő, friss, változatos, szines tartalommal megjelent.

A lap a magyar szépirás jeleseit vonultatta fel ujra hasábjain; Gárdonyi Géza, Rákosi Jenő, Szomaházy István, Csermely Gyula, Porzsolt Kálmán, Juhász Gyula, Vályi Nagy Géza stb. irásai gyönyörködtetik olvasóinak táborát.

A lap szerkesztői: Hangay Sándor, dr. Varga Béla, Szegedy László. Szerkesztőség: Eszterházy-utca 4/a.

Riadó.

Kárpátok bércein
Zokogva zug a szél,
Magyar bánat felől,
Magyar gyászról beszél.

Hol ezredéven át
Magyar szó harsogott,
Cseh áruló az ur,
S magyarság jajgat ott.

Erdély szüz földje is
Ellenséghez került,
Oláh vad martalóc
Orcája lett derült.

Hol most oláh eke
Karcolja földeit,
Kiüzték onnan ők
Magyarság ezreit.

Oláh szántás nyomán
Jajgat, visong a föld,
Hervadt, fakóra vált
A lomb is a fü se zöld.

Bánság s Bánát felett
A rác rendelkezik
És guzsba köté meg
A rab magyar kezit.

Sopron és Vasmegyék
Egy részén sógorunk
Osztozkodott velünk,
Növelte a borúnk.

Mindig hütlen s galád
Volt hozzánk sógorunk,
Kellett magyar kenyér,
A hus és jó borunk.

Nem győztek ők csatán
Egyszer sem ellenünk,
A céda francia
Kötözte meg kezünk.

Gaz árulás véré
Ki kézből fegyverünk,
Hazudtak, hogy derék
Békét kötnek velünk.

Soh'sem fogadta 'meg,
Mit igért francia,
Tapasztalhatta azt
Hazánk sok 'jó fia.

Rákóczi veszte 'is
Miatta állt elé,
Magyar hazánk 'felől
Száz átok száll felé.

Nem, nem maradhat igy
Tovább ez, 'talpra hát!
Induljunk hős fiuk!
Foglalni uj hazát!

Ki ezredéven 'át
Vezetni jól 'tudott,
S ki ellenség előtt
Gyáván soh'sem futott.

Most sem fog futni, bár
Mily sok 'lesz ellene,
Csatáin a 'magyar
Hadur lesz 'ő vele.

Ő adta 'ezt a hont,
Ő 'tartá 'meg nekünk,
Ha bizunk 'benne, ő
Ott lesz most is velünk.

Nem kell 'rettegni hát,
Előre hős magyar!
Erős legyen a szív!
S erős leszen a kar.

Dr. KEMENY ZOLTÁN.

VILÁGFOLYÁSA

Az amerikai leszerelési konferencia. — A nagy hatalmak fegyverkezése. — Herriot kormány megingott. — A német birodalmi elnök pótválasztása A horvát ellenzék meghódolása. — Az oláh király betegsége. — Leverték a kurd felkelést. — A jeruzsálemi egyetem megnyitása.

Az amerikai Egyesült Államok elnöke még mindig kisérletezik a leszerelési konferencia összehivásának tervével. Ugy látszik, Coolidge elnököt nem hagyják nyugodni elődjének, a szomoru emlékezetü Wilson elnöknek babérjai, aki a világháboru leszerelését tüzte ki annakidején céljául és aminek eredménye a fegyvert letévő népeknek modern rabszolgaságbavetése és példátlan leigázása volt. Coolidge leszerelési tervezete az angol-amerikai-japán világhatalmak egymásközti versengésének óhajtana határt szabni. Angol részről a legutóbbi hadügyi költségvetési vita folyamán, mikor is óriási pénzügyi áldozatokat szavaztak meg a haditengerészet megerősitésére, pártkülönbség nélkül és hivatalos kormánynyilatkozatok támogatásával a legközelebbi japán-amerikai háboru kitörésével számoltak. Anglia világhatalmán őrködve, nagyszabásu felszereléseket és óriási hadikikötőt épittet a távoli keleten, mire Japán válaszképpen olyan nagyarányu flottaépitéshez lát, mely az eddigieket messze fölülmulja. Angliában a legujabb hirek szerint most indult el messze vezető utjára egy uj titokzatos tengeralattjáró, mely minden eddigit fölülmul méreteivel és teljesitőképességével. Az óriási uj angol tengeralattjárónak 121 fányi legénysége van és egyfolytában harmadfél napig bir a viz alatt tartózkodni. Érthető, hogy az Egyesült Államok szeretnék most már kényszeritő rendszabályokkal korlátozni versenytársainak fegyverkezését. Anglia azért fegyverkezik a távoli keleten, mert hatalmas gyarmatainak elvesztésétől fél. Egészen természetes, hogy a keleti háboru esetén a magukra hagyott óriási angol gyarmati területek a veszedelmes japáni vagy amerikai hadiflottának nyomása alatt proklamálnák önállóságukat és függetlenitenék magukat az angol anyaországtól. A legujabb hirek szerint az Egyesült Államok most 107 hadihajóból álló hatalmas flottáját a Csendes Oceánon összpontositja és közvetlen Japán orra előtt nagyszabásu tengerészeti hadgyakorlatokat rendez, melynek befejezése után az óriási amerikai flotta tüntetőleg végiglátogatja az ausztráliai kikötőket. Teljesen érthető, hogy ilyen körülmények között minden oldalról feltünő idegesség mutatkozik, melynek jegyében meglehetősen bizonytalan megvilágitásban tünik fel Coolidge elnök leszerelési konferenciájának tervezete.

Franciaországban váratlanul megbukott Clementel pénzügyminiszter. Bukásának nyomán a Herriot-kormány helyzete is megingott. Millerand volt köztársasági elnök, akit elnöki székéből olyan szokatlanul szégyenletes módon távolitottak el alig egy évvel ezelőtt, most mint megválasztott szenátor tér vissza a politikai életbe. Azt hiszik, Herriot lemondása esetén Millerand lesz az utódja.

A német birodalmi köztársasági elnöki pótválasztásra nagyban készülődnek. A nemzeti pártok jelöltje Jarres és a szocialista párttal megegyezett köztársasági alapon álló polgári pártok közös jelöltje Marx doktor között dől el a küzdelem, valószinüleg az utóbbi győzelmével.

Szerbiában a horvát ellenzék behódolásával alakult uj helyzetnek megfelelően kormányalakitási kisérletek folynak. Általános felfogás szerint az agg Pasics, aki előszeretettel szokta magát Balkán Bismarckjának neveztetni, életének egyik legnagyobb politikai sikerét aratta most a horvát ellenzék behódoltatásával. Hir szerint a Radics-párt beolvadása után a másik ellenzéki horvát párt, a Frank-párt is beolvad a radikális pártba. Bizonyos oldalról azonban némi bizalmatlansággal tekintenek az uj pártkeveredés felé és nem szabad elfelejteniök azt sem, hogy a szerbiai politikai élet a bizanci görög császárság politikai eszmekörében mozog és nem egészen biztos, hogy a tettek és szavak mögött mindig patriarkális őszinteség honol. Lehetséges, hogy a pártok egymás kijátszására és becsapására törekszenek. Lehetséges, hogy a letartóztatás, elnémitás és mandátummegsemmisités terrorja alatt álló horvát pártok csak azért adták fel a külső politikai ellentállást, hogy bevonulva a szerb kormánypártba, onnan belülről próbálják meg szétfeszíteni és szétrobbantani a nagynehezen összetákolt, düledezőfélben levő szerb államot.

Az oláh király megbetegedett. Hir szerint a királyné és a trónörökös a miniszterelnökkel együtt régensséget fognak alapitani és ezentul az oláh királyi hatalmat ők hármasban fogják gyakorolni.

Törökországban leverték a felkelést. A fellázadt kurd csapatok rendetlen futásban menekülnek és a hegyek közt keresnek oltalmat az üldöző török csapatok elől.

A jeruzsálemi zsidó egyetemet a mult héten nyitotta meg Balfour angol lord. A betelepitett zsidókat mód felett gyülölő arab lakosság részéről til-

takozást és ellenállást vártak, ez azonban elmaradt. Igy a cionista zsidóság ünnepélye minden különösebb zavar nélkül lefolyt. A rendet külön erre az alkalomra odarendelt nagyszámu angol katonaság, egy csomó tank és egy egész angol lovasezred biztositotta, akik vigyáztak a nemes lord életének biztonságára és a torzsalkodó lakosság között fentartották az ünnepély alatt a rendet.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

ÁPRILIS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
13 Hétfő	* Husvéthétfő	Husvéthétfő	A hét elején a nap 5 óra 19 perckor kél és 6 óra 44 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 07 perckor kél és 6 óra 52 perckor nyugszik.
14 Kedd	Jusztin vt.	Tibor	
15 Szerda	Anasztázia	Atala	
16 Csütörtök	Lab. Ben. I.	Lambert	
17 Péntek	Anicét p. †	Anicét	
18 Szombat	Apollonius	Ilma	
19 Vasárnap	Dl. Quasim.	Dl. Kocsárd	

A Belügyminiszter ajánlja a „Vitézek és Gazdák Lapjá"-t a községeknek.

A Belügyi Közlöny április 5-iki 14 számában jelent meg a Belügyminiszter 186.112—1925. számu következő szövegü rendelete:

»A Vitézek és Gazdák Lapja«, amely egyuttal a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének« hivatalos közlönye, céljául azt tüzte ki, hogy a vitézi rend eszméjét és intézményét a magyar társadalommal megismertesse és a gazdákat a hazafias munka érdekében irányitsa. Minthogy e tekintetben a községi közigazgatásra is fontos feladat hárul, kivánatos, hogy a nemzeti közérdekeket szolgáló lapra községeink minél nagyobb számban előfizessenek.«

A Vitézi Szék, a földmüvelésügyi miniszter, a gazdasági felügyelőségek és mezőgazdasági kamarák meleg ajánlásai után most a Belügyminiszter is ajánlja a községek és gazdák figyelmébe és támogatásába szent cél érdekében harcoló lapunkat. Reméljük, hogy e felhivás hatása hamarosan megmutatkozik és előfizetőink tábora uj, lelkes hivekkel szaporodik, ami a mi munkánkat is megfogja könnyiteni és lehetővé teszi, hogy minél nagyobb szolgálatokat tehessünk a hazafias, magyar gazdák becsületes táborának.

A máltai lovagrend budapesti követsége. A M. T. I. jelenti A Rómában székelő szuverén máltai lovagrend Budapesten követséget állitott fel és a rend nagymestere, Galeazzó-Thun-Hohenstein herceg budapesti követté Karácsonyi Jenő gróf belső titkos tanácsost nevezte ki. A régi monarchiában a máltai lovagrendnek csak a bécsi udvarnál volt diplomáciai képviselete. Az összeomlás után azonban önálló követet küldött Prágába, s most Budapesten is önálló követséget állit fel, hogy ilymódon teljesen kiépitse külügyi szervezetét, mely rajtunk kivül minden keresztény államban saját képviselettel bir. Az uj követ, Karácsonyi Jenő gróf, aki kinevezésével egyidejüleg a rend legnagyobb kitüntetését, a baille-t is megkapta, Megbizólevelét már át is adta a kormányzónak. A követség helyisége Krisztina-körut 121. szám alatt, a Karácsonyi-palotában lesz.

A M. T. I. Magyar Estje. Nagy és kiváló siker jegyében zajlott le virágvasárnap délután a Zeneművészeti Főiskola nagytermében rendezett Magyar Est. A gondosan összeállitott müsor minden egyes száma magas és nagy művészi értéket képviselt. Az előkelő és az egész termet megtöltő közönség előtt az előadásokat Babos Evi, az ötéves kis gyermekművésznő szavalata nyitotta meg, aki Gyula diáknak, a »Vitézek és Gazdák Lapja« kiváló munkatársának ez alkalomra irt hangulatos köszöntőjét mondta el és megkapó közvetlenségével rövid idő alatt lelkes hangulatot ébresztett hallgatósága soraiban. Ezután Farkas Dezső, Cselényi József és Laurisin Lajos, a népszerü turáni regősök énekeltek Farkas Dezső magyar dalaiból, majd Barabás Sári gyermek-primadonna táncolta el megkapó művészettel és rutinnal Brahms Magyar táncát a publikum lelkes ovációi közben. Molnár Imre, a Nemzeti Zenede tanára nagy hüséggel és hatással énekelt régi magyar dalokat. Kiváltképen a »Szól a kakas már...« cimü virágének találkozott a közönség nagy tetszésével. A müsor következő pontja gyanánt Károlyi Gyuszi Mozart A-moll szonátáját játszotta nagy sikerrel. M. Némethy Ella, operamüvésznő két nagyszerü énekszáma következett ezután: Dohnányi Ima-áriáját énekelte el a »Vajda tornyá«-ból és Lavotta »Valahol messze« cimü dalát, a közönség lelkes honorációja mellett. Szünet után a kis Babos Evi Köszöntőjének második részét mondta el a hallgatóság meg-megujuló szeretetnyilvánitása közben. T. Mátrai Erzsi, az Unió-szinházak kiváló müvésztagja Petőfi »Szeptember végén« és Gyóni »Megtartalak« cimü versét, valamint Végvári egy költeményét szavalta el mély hatással. Tarnay Alajos két zongoraszáma, Palotásinak, régi nagy multunk nagy muzsikusának két pompás szerzeményét: az Erzsébet-palotást és a Honvéd-toborzót játszotta el saját átirásában, többszöri megismétlés mellett. Majd dr. Szedő Miklós operaházi tag Tarnay három Ady-, Petőfi- és Lendvay-verseire szerzett gyönyörü dalát énekelte el. Ezután Hahn Manci és Brada Rezső operaházi tag nagy sikerrel táncoltak el egy végtelenül bájos Chopin-keringőt. Nagy Margit operaházi müvésznő Hubay »Miért turbékoltok« és Lisztnek »Ha álmom mély« kezdetü dalait énekelte el, meleg ünneplés közepette. Végül ismét Hahn Manci és Brada Rezső táncoltak álomszerü keleti táncot óriási nagy sikerrel. A nagyszámu közönség, amelynek soraiban József Ferenc királyi herceg és felesége, Anna szász királyi hercegnő, gróf Bethlen Istvánné, gróf Welczek német követ, Clinge Fedderus holland főkonzul, Raffay Sándor evangélikus püspök, Kánya Kálmán, a nemzetgyülés részéről Zsitvay Tibor alelnök és Karaffiáth házmagy vezetésével majdnem az összes képviselők, Zilahy-Kiss alpolgármester, Tótfalussy-Asboth István altábornagy, Görgey György testőralezredes és még számosan, felejthetetlen és mély benyomásokat keltő élmények emlékével távozott. (Az est tiszta jövedelmét a MTI. nyugdijalap javára forditják.)

Az idő. A Meteorológiai Intézet jelentése szerint a depresszió Nyugateurópa felett sekélyebb lett. Közte és a keletoroszországi depresszió között, melynek hátsó oldalán északi szelekkel hávazások vannak, a maximum a Keleti-tengeren és környékén anticiklon alakját vette fel. Hazánk keleti részén az idő a maximum hatása alatt éjjel igen hüvös volt, mig a nyugati részeken felhős lett és némi eső is esett. A légnyomás nyugaton emelkedőben van, tehát a depresszió további enyhülése várható. Jóslás: Nyugaton felhős idő várható, helyenkint esővel, keleten erős éjjeli lehülés. — A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Linznél és Bajától lefelé árad, máshol apad, vizállása alacsony. A Tisza csak Záhonynál árad, másutt apad, alacsony vizállásu.

Ötvenéves református lelkészi jubileum. A borsodmegyei Sajó szentpéter község ritka szép ünnepet ünnepelt, Vadászy Pál Sajószentpéter község református lelkipásztora, e napon töltötte be lelkészi müködésének ötvenedik évfordulóját. 1875-ben választották az egyház rendes lelkészévé. A kiváló képzettségü lelkész már fiatal korában egyházmegyéje esperese lett s ebben a minőségben is huszonhat évig müködött. Ez idő alatt két izben mint helyettes püspök vezette a kerületet. Az agg lelkipásztor ünneplése délelőtt tizenegy órakor a templomban kezdő-

dött, ahol az egyházközség nevében Ambrus István dr. üdvözölte. Kedves jelenet volt, amikor ötven különböző korú asszony — az eltöltött öt évtizedet képviselve — egy-egy gyönyörű csokorral ajándékozták meg a szeretett lelki vezért. Majd a lányok és iskolás gyermekek köszöntötték, végül Végh Jánosné doktorné, főgondnokné a sajószentpéteri uri asszonyok nevében szép beszéddel pálmát nyujtott át az ünnepeltnek. A templomi ünnepségek után az egyes egyházak, hivatalok és erkölcsi testületek küldöttségileg tisztelegtek a református parókián s méltatták hódoló szeretettel az agg lelkipásztor érdemekben gazdag ötvenéves működését. Az Uri Kaszinóban negyven terítékes ünnepi ebéd volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el az ünnepeltről.

Gyászmise Nagycenken Széchenyi halálának évfordulóján. Sopronból jelentik: Széchenyi István grófi halálának évfordulója alkalmából a Széchenyi-hitbizomány kegyurasága alá tartozó templomokban gyászmisét mondtak. Nagycenken, ahol Széchenyi hamvai nyugszanak, vitéz Fodor Pál plébános mondta az ünnepélyes gyászmisét, amelyen a család részéről Széchenyi Bálint grófi hegykői földbirtokos, Sopron vármegye képviseletében Gévay-Wolff Lajos alispán és Kakas János dr. kormányfőtanácsos, árvaszéki elnök, továbbá a járás főszolgabirája és nagyszámu közönség jelent meg. A koporsóra a vármegye és a község koszorukat helyeztek.

Kattaróig építi ki Jugoszlávia az Adria-vasutat. A szkupstina kedden délelőtt ülést tartott és Stojanovics pénzügyminiszter beterjesztette az áprilistól julius végéig terjedő költségvetési felhatalmazási javaslatot. Rövid expozét tartott Jugoszlávia pénzügyi helyzetéről, amelyet rendkivül kedvezőnek jelzett és kifejtette, hogy az állami bevételek napról-napra emelkednek, ami a termelés növekedésére mutat. A fölemelt állami kiadásokat kizárólag gyümölcsöző beruházásokra forditja a kormány, régi vasutvonalakat ujitott meg és uj vasutakat épitett. Eddig Jugoszláviában 1918 óta 700 kilométer uj vasutvonal épült. A jövő évben nagyszabásu vasutépitkezések lesznek, de már ennek az évnek végéig ki akarja épiteni a kormány az ugynevezett Adria vasutnak azt a vonalát, amely Belgrádtól Bosznián és Montenegrón át a kattarói öbölig fog vezetni. Ezzel a vasuttal a Szandzsákon lévő Ipektől Andrijeviréig Montenegróban olyan területek nyilnak meg a forgalom számára, amelyek eddig ugyszólván megközelithetetlenek voltak.

Revolveres banditák kiraboltak egy bankot Angliában. Londonból jelentik, hogy Tiperaryben páratlan vakmerőséggel fosztották ki az ir nemzeti bank ottani fiókját. Déltájban három revolverrel föl fegyverkezett ember behatolt a bank helyiségébe és kényszeritették az ottlevő hivatalnokokat, hogy a pénztárban levő pénzt adják át. Tekintettel arra, hogy déltájban kevesen jártak az utcán, a hivatalnokok segitségért sem kiálthattak és igy kénytelenek voltak a bank pénztárában levő tizezer angol fontot a revolveres banditáknak átadni. A pénz átvétele után a banditák még magukhoz vették a bank helyiségeiben lévő értéktárgyakat, majd a bejárat előtt autóba vették magukat és elmenekültek. Néhány hét óta ez már a harmadik eset, hogy Angliában ilyen módon kifosztanak bankokat.

Az áruló kalap. Néhány nappal ezelőtt a svájci Saint Louis vasuti állomásának közelében egy borzalmasan meggyilkolt férfi holttestét találták meg. A férfi tizenöt sebből vérzett, karjain és lábain baltától eredő sérülések voltak, azonkivül torkát saját nyakkendőjéből készült hurok szoritotta össze. A holttest zsebeiben semmiféle iratot nem találtak, ugyhogy a rendőrség még azt sem tudta megállapitani, hogy ki lehet a meggyilkolt férfi. A holttest mellett feküdt az áldozat vérrel bemocskolt kalapja, amelyet a rendőrség alapos vizsgálat alá vett és megállapitották, hogy a kalapot hol vásárolták. A kalaposbolt egyik alkalmazottja felismerte egyik McMisterhans nevü vevőjük tulajdonát, mire a rendőrség ezen a nyomon elindulva, vallatóra fogta Misterhans két fiatal férfiismerősét, akik rövid tagadás után bevallották, hogy ők gyilkolták meg barátjukat.

Uj postai ügynökség. A szatmármegyei Tisztaberek községben április elején postai ügynökség lépett életbe.

A Jász-pusztán meggyilkoltak egy gazdát. Jászárokszállásról jelentik: Visznek község határában, Visznek és Jászárokszállás között az április 6-ára virradó éjjel meggyilkolták ifj. Tari János földmivest, visznéki lakost. Holttestét a Gyöngyös-patakba dobták. Az eddigi jelek arra engednek következtetni, hogy rablógyilkosság történt. A nyomozás megindult.

Egy halászbárka tizennégy hajótöröttet megmentett a francia parton. Párisból jelentik: A Junod 5075 jelzésü halászbárka Guilvinec kikötőből kifutott a tengerre, amikor a bárka tulajdonosa, Yves Tilly egy hajóroncsot vett észre, a melyről többen segitségért integettek. A tenger rendkivül hullámos volt, de a bárka mégis megközelitette a sülyedőben lévő gőzöst és sikerült annak tizennégy emberét megmentenie. Alig, hogy az utolsó ember elhagyta a hajót, a gőzös elmerült a hullámokban.

Aki fogadásból vitoriáscsónakon hajózott Kanadából Franciaországba. Párisból jelenti tudósitónk: Tegnap kikötött Nizzában vitoriáscsónakjával Smith kanadai hadnagy, aki fogadásból az ujskóciai Sidneyből vitorlával ellátott egyszerü bárkán egymagában áthajózta az Atlanti óceánt és a Földközi-tengert. Smith már érintette az olasz partokat és most Nizzába jött, utazásának végső céljára. Smith a fogadást megnyerte.

A világ leggazdagabb földbirtokosnője. Kétségtelen, hogy a világ leggazdagabb földbirtokosnői közé tartozott az az öreg asszonyság, aki most halt meg kilencvenhároméves korában Texasban. Nem kisebb területet mondhatott magáénak a tiszteletreméltó mistress Henriette King, mint 600 hektárt, vagyis mintegy 1.200,000 holdat, amelynek értéke körülbelül negyvenmillió dollár. A vonat öt óráig haladt végig a birtokán, amelyen több falu és egy kis város is volt: Kingsville, amelyet nevéről neveztek el. Pedig mistress King valaha igen szerény anyagi viszonyok között éldegélt. Kis földjükön, kunyhóban lakott az urával és munkájukkal, szerencséjükkel sikerült a vagyonukat oly óriásivá növelni. Élete utolsó éveit a csinos birtok urnője, aki özvegységre jutott, már pompás fényüzéssel berendezett kastélyban töltötte, amelyet az egykori kis tanyaház helyén épittetett föl.

Kiállitás Zsámbékon. Az Országos Falu Földmives Szövetség az Országos Stefánia Szövetséggel és a helyi rendező bizottsággal együtt Zsámbékon április 26., 27. és 28-án gazdasági, ipari és müvelődési kiállitást rendez. Nemcsak Zsámbék község, hanem a környékbeli községek is összehordják a kiállitásra azt az értékes és tanulságos anyagot, amelyet ez a gazdag és népes vidék anyagi és szellemi kultura terén produkálni képes. A kiállitás védnökei: Prohászka Ottokár püspök, Preszly Elemér főispán, Agorasztó Tivadar alispán, F. Szabó Géza képviselő, Darányi Kálmán Győr-, Moson- és Pozsony megyék főispánja, Totth Kálmán főszolgabiró, Darányi Gyula egyetemi tanár, Forster István gazdasági felügyelő, teljes erkölcsi és társadalmi sulyukkal támogatják a kiállitást, melynek létrehozásában legtöbbet buzgólkodik Farnady Dezső zsámbéki főjegyző. A kiállitás ünnepélyes megnyitása április 26-án, délelőtt fél 11 órakor lesz a zsámbéki zárda előtti nagy térségen.

A hajdumegyei jegyzőegyesület uj tisztikara. A hajdumegyei jegyzőegyesület vasárnap tartotta Debrecenben, a vármegyeház kistermében közgyülését, amelyen Koncz János dr., az Országos Jegyzőegyesület elnöke mondott megnyitó beszédet. A jegyzői karra, — ugymond, — vár az a feladat, hogy a falut a destruktiv, nemzetközi, kommunista izü agitációtól megvédelmezze. A magyar falu sohasem lesz lázadó, ország- és társadalombontó, mert a jegyzők bástyái akarnak maradni a járásnak, vármegyének és országnak egyaránt. Végül sürgette a jegyzők anyagi helyzetének megjavitását. Ezután a tisztujitás következett. Diszelnökké Papp Sándor főjegyzőt, elnökké Harsányi Béla balmazujvárosi főjegyzőt, alelnökké Hrammer József hajdudorogi főjegyzőt, főjegyzővé Tóth Albert hajduszováti h. főjegyzőt választották meg. Emellett választottak még három jegyzőt Bochus László balmazujvárosi főjegyző, vitéz Gegus István egyeki főjegyző és Székely Sándor püspökladányi jegyző személyében. Egyesületi pénztáros továbbra is vitéz Bujdosó László püspökladányi főjegyző lett.

Jókai-ünnep. Az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület az Omnia mozgószinházban rendezte Jókai-ünnepét, amelyen József főherceg, az egyesület védnöke is megjelent. Az ünnepet gróf Zichy János elnök nyitotta meg. Schöpflin Aladár tanulmányban emlékezett meg Jókai Mórról, akinek életéből Vikár Béla tartott vetitett képekkel előadást.

Kormányzói elismerés. A kormányzó ur Őfőméltósága megengedte, hogy Hencz Antalnak, Békés vármegye békési járása tüzrendészeti felügyelőjének ötven évet meghaladó időn át kifejtett közéleti működéséért elismerését tudtul adják.

Afrikai magyarok az angol kormány védelmében. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az angol királyi kormány a magyar királyi kormány felkérésére a Hollandindiában, Marokkóban, Algirban és Tunisban élő magyar állampolgárok érdekeinek védelmét elvállalta és erről az ezekben az államokban működő brit konzulátusok utján gondoskodik.

A Páris melletti postarablás két tettesét Marseilleben elfogták. Immár hurokra került annak a három tagból álló rablógyilkos bandának két tagja, amely banda Cormeilles-en-Parisis városka postahivatalát kirabolta és Porcheaud postatisztviselőt, aki ellenállást kisérelt meg, agyonlőtte. Az a Juju néven ismert apacsleány, aki a banda egyik Pierson nevü tagjának a szeretője s aki a banda tagjait elárulta, vezette nyomra a rendőrséget, mert pontos személyleirást adott a gonosztevőkről. Piersont még nem sikerült kézrekeriteni, a másik két bandität azonban, akiknek neve Bierre és Vannier, szemfüles marseillesi rendőrök elcsipték. Ez a kettős elfogatás érdekes módon játszódott le. Három rendőr ugyanis szolgálat után villamosvasuton tért hazafelé és egyikük egy gyalogjárón két suhancot pillantott meg, akik mohón olvastak egy ujságot. Azonnal az a gondolat támadt benne, hogy ezek valószinüleg a cormeillesi postarablók és társaival együtt leszállt a villamoskocsáról, azután óvatosan a két suhanc háta mögé kerültek. Az egyik rendőr a suhancok hátamögött belepillantott az ujságba és megállapitotta, hogy azok a postarablásról szóló tudósitást olvassák. Erre az egyik suhancnak a vállára tette a kezét és szinte kiabálva ezt kérdezte tőle:

— Mikor utazott el Cormeillesből?

— Szombaton! — felelt meglepetésében a suhanc, s ezzel a válaszával öntudatlanul is elárulta magát. A következő pillanatban már mind a ketten meg voltak bilincselve. Azután bevitték őket a rendőrségre, ahol minden teketória nélkül bevallották nevüket és azt is, hogy a postarablást Pieronnal együtt ők követték el. Arra a kérdésre, hogy ki lőtte le a szerencsétlen postást, nem válaszoltak.

— Talán Pierson volt a gyilkos? — kérdezte az ügyeletes rendőrtiszt.

— Azt majd kérdezzék meg tőle, ha elcsipik, — volt az egyhangu felelet.

A kihallgatás végén mind a két bandita sajnálkozását fejezte ki az eset fölött, sőt az egyik könnyezve igy szólt:

— Tudom, hogy szegény anyám mennyit szomorkodik miattam.

A pálosok hétszázéves jubileuma. A pálosrend, amelynek Magyarországban ezidőszerint egyetlen rendháza Pécsett van, idén üli meg fennállásának hétszázéves jubileumát. Ezt az egyetlen magyar alapitásu rendet Bertalan pécsi püspök 1225-ben alapitotta. Az első pálos-zárdát a pécsi Mecsek-hegy egyik kiemelkedő pontján épitették, amelyet azóta a Szent Jakab apostol tiszteletére épitett templomról Jakab-hegynek vagy egyszerüen Szentjakabnak nevezenek. A pálosrend, a fehér barátok rendje azután Pécsről rohamosan elterjedt az egész országban ugy, hogy egyidőben Magyarországon e szerzetnek volt a legtöbb rendháza és a legtöbb rendtagja is, például a budaszentlőrinci kolostorban 50 pálosbarát lakott. Bár ez a magyar származásu rend Európa valamennyi országába eljutott, az ujabb időkig egyedül Lengyelországban maradt fenn a jasznagorai világhirü kolostorban. A pálosok a régi Magyarországnak mind gazdasági, mind tudományos téren olyan szolgálatokat tettek a századok folyamán, hogy 700 éves jubileumuk alkalmával előreláthatóan nagy ünneplésben lesz részük.

Egy 1700 lakosu falu áthelyezése. Németországban az Aschersleben-Halberstadt vasutvonal mentén fekvő 1700 lakosu községet helyeznek át, hogy lehetővé tegyék egy barnaszéntelep kiaknázását. A barnaszén 4—5 méternyire van a felszintől s 60 méter vastag szénréteget tartalmaz.

Biró, aki aranyláncra rendez gyüjtést. Az oláh hivatalos lap nagyon száraz ujság, amelyben törvények és rendeletek rideg egymásutánban, hivatalos stilusban fogalmazva jelennek meg. A hivatalos szóvirágok közül azonban igen sokszor érdekes dolgokat lehet kihalászni. Igy például most egy igazságügyminiszteri felségfolyamodványt közöl, amelyben Marcescu miniszter arra kéri az uralkodót, hogy Nikolae Iliescu törvényszéki birót büntetésből tiltsa el egy hónapra a birói tisztség gyakorlásától. A miniszter ezt a kérést azzal indokolja, hogy a megejtett vizsgálat megállapitásai szerint Nikolae Iliescu sulyosan vétett a birói méltóság ellen, mert a tordai ügyvédek között gyüjtést rendezett, hogy egy aranyláncot vehessen magának.

Elárverezik a régi huszfilléreseket. A körmöcbányai nyomda közhirré tette, hogy nyilvános árverés kapcsán elad 33 ezer kg. osztrák veretü régi huszfillérest. Mivel az érmék tiszta nikkelből vannak, névértéküknek legalább felét most is képviselik.

Franciaország hadserege. Párisból jelentik: A költségvetés szerint 1925-ben a francia hadsereg állománya 607.000 közlegény, 52.500 altiszt és 23.000 tiszt. A haditengerészet 4200 tisztet számlál.

A budapesti helyi hajójáratok megnyitása. A Folyam- és Tengerhajózási Rt. közhirré teszi, hogy a helyihajójáratokat folyó hó 11-én Boráros-tér—Margitsziget—Óbuda között megindítja. A hajók ezen járatokban 7 órától 14 óráig óránként, 14 órától 21 óráig 30 percenként közlekednek. A nyári hónapokban a forgalom mérvéhez képest e járatok kisegitő hajók beállításával szaporittatni fognak. Óbuda és Ujpest között a hajójáratokat szintén megnyitják aként, hogy e járatokban a gőzösök 7 órától 21 óráig óránként közlekednek és a margitszigeti felső hajóállomást is érintik.

Ujabb sirleletek a bökényi őstelepen. Makóról jelentik: A Maros folyó egyre szaggatja a bőkényi partot, ugy, hogy évről-évre uj sirok kerülnek napvilágra. Az idei tavaszi árviz ujabb darabokat sodort el a partból s egy női sirt vetett felszinre. A csontváz összeszoritott tenyerében két rézpénzdarabot találtak, mig a jobbkarcsonton vörösre égetett agyagkalárist. A csontváz fejénél agyagból való bögre állott. A pénzek felirását nem sikerült eddig olvashatóvá tenni, a rozsda annyira megmarta azokat. A jelzett helyen legközelebb megkezdik az ásatásokat.

Csendőrség vonult ki egy elhitangolt tehén kézrekeritésére. Mint a francia lapokban olvassuk, Toulouse mellett az egyik község lakosságát állandó izgalomban tartotta egy elkóborolt tehén. Az állat ugyanis össze-vissza járta a már bevetett földeket és igy éjjeli kószálásaival nagy kárt okozott a földmiveseknek. A község egész lakossága napokon keresztül lesben állt, de még nem sikerült elfogni a kártékony tehenet. Vagy egy hónapig pusztitott a szarvasmarha a határban, amikor a kétségbeesett lakosság csendőrséget kért kézrekeritésére. A csendőrség valóságos haditervet dolgozott ki. A határban a vetéstáblák szélén drótokat huztak s a szándékosan nyitva hagyott bejárókon tört helyeztek el. A tehén végre is beleesett az egyik hurokba s azóta csend és megelégedés van Toulouse környékén.

London telefonhálózata Európa és Ázsia nagyobb városaival. A postaügyi minisztérium vezető tisztviselői a legutóbbi hetekben olyan kisérleteket végeztek, amelyek, mint remélik, nemsokára nagyarányu telefonhálózat kiépitésére fognak vezetni, amely Londont Európa és Ázsia valamennyi nagyobb városával összeköti. Azok a kisérletek, amelyeket Stockholmmal, Turinnal és Berlinnel folytatott beszélgetések során tettek, sikeresek voltak.

Megindul a tiszai hajózás. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság megnyitja a személyszállitással egybekötött teherjáratait a Tiszán. Indulás Szolnokról Csongrádra, valamint Csongrádról Szegedre és vissza • hó 11-én, Csongrádról Szolnokra • hó 12-én.

MEZŐGAZDASÁG.

Pályázati felhivás.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara elnöksége az alábbi, a kamaránk kerületének mezőgazdasági viszonyait teljes alapossággal ismerő szakférfiak által megirandó és kizárólag Somogy-, Tolna-, Baranya- és Zalavármegyék mezőgazdálkodására kiterjedő gyakorlati irányu, népies nyelven megirt, könnyen érthető szakmunkálatokra pályadijat tüzött ki:

1. »A mütrágyázás népszerüsitése a többtermelés érdekében«. Terjedelme 1—1 és fél nyomtatott iv. I. dij 3 millió korona, II. dij 1 millió korona.

2. »A bonyhád-simentali szarvasmarhafajta jelentősége és felkarolása a Dunántul«. Terjedelme 1 nyomtatott iv. I. dij 2 millió korona. II. dij 1 millió korona.

4. »A gyümölcstermelés népszerüsitésének nemzetgazdasági jelentősége, figyelemmel a gyümölcs feldolgazosára is«. Terjedelme 1—1 és fél nyomtatott iv. I. dij 3 millió korona, II. dij 1 millió korona.

5. »A szőlőtermelés jövő irányai, tekintettel a borértékesitési nehézségekre«. Terjedelme 1—1 és fél nyomtatott iv. I. dij 3 millió korona, II. dij 1 millió korona.

Feltételek:

a) a dijazott pályamunka a kamara tulajdonává válik, amely jogosult a mü kinyomatására és terjesztésére;

b) pályázati határidő 1925. szeptember 1.

c) a pályamü idegen kézzel vagy géppel irva küldendő be az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara cimére, Kaposvárra;

d) a pályázó neve zárt boritékba rejtendő s ugy a pályamunkára, mint a boritékra egy és ugyanazon jelige irandó;

e) a pályadijak odaitélése felett a kamara által kiküldött és szakférfiakból összeállitott birálóbizottság dönt.

f) a pályázat eredménye az Alsódunántuli Mezőgazdasági kamara téli közgyülésén fog kihirdettetni s ugyanakkor fognak a pályadijak kiosztatni;

g) a pályázati eredmények a »Dunántuli Szántóvető«-ben is közreadatnak;

h) a ki nem tüntetett pályázók kéziratait a kamaránál átvehetik.

Kelt Kaposvárott, 1925. évi március hó 14-én.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara elnöksége.

*

Felhivás.

A tavaszi idő beáltával szükségesnek látjuk olvasóinknak figyelmét felhivni a mezőgazdasági terményeknek jégkár ellen való biztositásának fontosságára. Minden termelőnek saját érdeke megkivánja, hogy terményeit jégkár ellen biztositsa, mert ez az egyetlen mód a jégverés által okozott kár elleni védekezésre. A biztositással csekély dijfizetés ellenében megtérülnek a jégverés által okozott károk, minek igazolására szolgáljon az a tény, hogy szövetkezetünkkel összeköttetésben álló biztositó intézet a katasztrófális 1924. esztendőben több, mint 16 milliárdot fizetett ki biztositó tagjainak kártérités fejében.

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete tagjai érdekének megvédése céljából létesitette biztositási osztályát, mely hazánk negyedszázad év óta fennálló legnagyobb keresztény biztositó intézetével karöltve foganatositja a vitézi gazdaságok biztositásait. Kartelen kivül állván módunkban van a biztositásokat a kartelban tömörült többi intézeteknél sokkalta kedvezőbb feltételek mellett eszközölni.

Vitézeknek s lapunk olvasóinak a szokásos engedményen kivül jégbiztositásoknál 5 százalék, tüzbiztositásnál 10 százalék vitézi engedményt is nyujtunk.

Felvilágositást, valamint a biztositások felvételéhez szükséges nyomtatványokat készséggel bocsájtjuk biztositani óhajtó tagjaink rendelkezésére. Mindennemü megkeresések a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete Biztositási osztálya, I., Királyi várpalota cimre intézendők.

*

A DUNA—TISZAKÖZI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA jelöltjei a Budapest székesfővárosi törvényhatósági Bizottságba. A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara március hó 20-án tartotta rendes közgyülését, amelyen az 1924. évi XXVI-ik t.-c. 13. §-a alapján a székesfővárosi törvényhatósági bizottságba Staub Elemér, Gayl-hoffer István, Márcz Károly, dr. Kepes László, Jauernik Viktor, Hanzély Ödön, Babrián Dénes és Hódossy L. Sándor kamarai tagokat jelölte. A felsoroltak közül a kormányzó két tagot fog kinevezni.

CUKORRÉPA BEVÁLTÁSI ÁRAK. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarától vett értesülésünk szerint a gazdaérdekeltség és a cukorgyárak képviselői között megegyezés jött létre, melynek értelmében a gyárak az 1924. évi termésü répáért métermázsánként 36.500 K minimális árat fizetnek, illetőleg a már kifizetett átvételi árat eddig a határig kiegészitik, az uj termésü répáért pedig métermázsánként 2.55 aranykoronát adnak szintén minimális árként, vagyis a termelőnek a gyárral esetleg létesitett ennél jobb megállapodása érvényben marad. Ezen felül, ha a londoni piacon 20 shillingnél drágább lesz a cukor, akkor utólag megfizetik még a gazdának a kért prémiumot is. Végül pedig megadják a kivánt előlegeket és teljesitik a szerződésekben megállapitott egyéb szolgáltatásokat is.

AZ ALSÓDUNÁNTULI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA jövőbeni munkaprogramjába felvette a jövedelmezőbb angol hussertésnek a kisgazdák körében való terjesztését és népszerüsitését is. E végből megkereste a körzetéhez tartozó nagyobb és nevesebb hussertéstenyésztő gazdaságokat, amelyekkel oly irányu megállapodásra igyekszik jutni, hogy azok a megbizható gazdáknak kölcsön adott hasas koca ellenében annak szaporulatából 7—8 hónapi tartás után megfelelő számu és sulyu süldőket kapjanak vissza. Szivesen venné az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara, ha az angol hussertés tenyésztéssel nagyobb arányban foglalkozó gazdaságok belekapcsolódnának ez akcióba és ez irányu ajánlataikat a kamara igazgatóságának Kaposvárra megküldenék.

AZ ALSÓDUNÁNTULI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA EZ ÉVI KERÜLETI GAZDAGYÜLÉSEI. Közismert, hogy az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara tavaszi közgyülésével kapcsolatosan a kerületéhez tartozó Baranya-, Somogy-, Tolna- és Zalavármegyék jelentősebb gócpontjaiban évről-évre lehetőleg más és más helyen és karöltve a vármegyei Gazdasági Egyesületekkel, ugynevezett kerületi gazdagyüléseket szokott rendezni, amelyeken nemcsak szigoruan a kamari tagok, hanem a gazdatársadalom minden rétege részt vesz és ez alkalommal megbeszélik a gazdatársadalom legaktuálisabb kérdéseit és rendszerint a legidőszerübb mezőgazdasági problémákról Hazánk egy-egy kiváló szakértője nagyobb szabásu előadásokat is tart; végül pedig a gazdagyülés

helyéhez közelfekvő nagyobb mezőgazdasági üzemeket, vagy ipartelepeket tanulmány tárgyává teszik.

A kamara igazgató-választmánya legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a folyó évi gazdagyülést május és junius közepe közötti időszakban Baranyában Mohácson vagy Villányban, Somogyban Szigetváron, Tolnában Simontornyán, Zalában pedig Nagykanizsán fogják megtartani. Baranyában tanulmány tárgyává teszik a Frigyes főherceg uradalmait és a villányi borvidéket, Somogyban a Szigetvár környékbeli nagyobb uradalmakat, Simontornyán a Gyérei-féle czorai uradalmat, Nagykanizsán pedig a környékbeli nagyobb gazdaságokat és ipartelepeket. Az időszerü mezőgazdasági kérdésekről megtartandó szakelőadásokra vonatkozólag a tárgyalások folyamatban vannak.

Mindenfelől.

Különleges női foglalkozás. Érdekes könyv jelent meg a minap Newyorkban. Cime: Az 1924. esztendő asszonyai. Egyik fejezete oly női foglalkozásokat állit össze, amelyek semmiesetre sem tartoznak a hétköznapiak közé. A lajtsromban a többi között szerepelt Mrs. Florence Thompson, aki a »kőmüvesség professzorának« nevezi magát. Előbb filozófiával foglalkozott és megszerezte a bölcseleti doktorátust. Ennek azonban nem sok hasznát vette, mire elméletileg és gyakorlatilag a kőmüvességet kezdte tanulmányozni. Ebben a mesterségben aztán annyira tökéletesitette magát, hogy kőmüves iskolát nyitott, amelynek sok tanitványa van. Nagy hirnévre tett szert Hilda Gorman is, aki a sanfranciskói kikötői bizottság főtitkára. Szakértők szerint jóreszt az ő tevékenységének köszönhető, hogy Sanfrancisko kikötője mintaszerü. Tekintélyhez jutott a kereskedelmi világban Mrs. Hayes, akinek a »rizskirálynő« cimet adományozták. A texasi Houston-ban nagy rizsüzletet alapitott, amelyet idők során annyira fejlesztett, hogy most már tizenöt rizsmalom szolgáltatja állandóan az árut az üzlet részére. A hires amerikai nők között előkelő helyen van Elrich kisasszony is, akit kitünő geológusnak mondanak. Tudását, mint az oklahamai nagy petróleum-társulat szakértője érvényesiti.

*

Az üveges sör multja. Azt hinné az ember, hogy az üveges sör annyi idős, mint a sörgyártás maga, pedig ez tévedés. Egy angol folyóiratban nemrégiben jelent meg az üveges sör feltalálásának hiteles története. A londoni Szent Pál-templomnak 1560-ban Alexander Nowell volt a dékánja. Egyuttal ő volt a Westminster-iskola alapitója és első rektora is. Nowell derült kedélyü ember volt, mint a krónikások följegyzik. Igazi angol létére szerette a sört és a horgászatot. Minden szabad idejét a Themze partján töltötte. Életének nyugodt egyhanguságát a Mária királyné alatt kitört protestánsüldözés szakitotta félbe. Nowellnek is menekülnie kellett és Franciaországba szökött, ahonnan csak akkor tért vissza, amikor Erzsébet királynő lépett a trónra. Régi hivatalát visszakapta és nem sok idő mulva már a horgászáshoz is hozzáláthatott. Amikor először kedves horgászhelyére érkezett, eszébe jutott, hogy évekkel ezelőtt éppen ott üldögélt, amikor barátai hirül hozták, hogy menekülnie kell. Akkor az elemózsiáját és egy üveget, amelyben sört vitt magával, egy közeli fa odvába rejtette el. Kiváncsiságból fölkereste a fát. Az odvában minden ott volt érintetlenül. Az élelmiszerek természetesen elromlottak. Lássuk a sört! Megpróbálta kihuzni a dugót, nehezen ment, de sikerült, ámde a dugó alaposan ráijesztett. Hangos pukkanással ugrott az arcába. Óvatosan megkóstolta a sört és legnagyobb meglepetéssel tapasztalta, hogy még akkor is friss volt. Volt elég önmegtartóztatása ahhoz, hogy ne igya meg mindet, hanem végigkóstoltatta vele barátait is. Angliaszerte hire ment a fölfedezésnek és a gyárak hamarosan forgalomba is hozták az üveges sört. Azóta elterjedt az egész világon.

Vitézi élet.

Az egri érsek külön hősihalottak napját rendelte el. Az egri érsek ezidei körlevelében ugy rendelkezik, hogy az egri főegyházmegyében a hősök emlékének megünneplésére külön napot szenteljenek. Történelmi példákkal bizonyitja, hogy a hősök kultusza mindenkor élt a magyar nép lelkében és hibáztatja, hogy a világháboru hőseit Mindszentek vagy halottak napján ünneplik, mert ezeken a napokon általános az ünnepi megemlékezés. Erre való tekintettel a hazáért áldozatul esett hősök emlékének megünneplésére az egri főegyházmegye területére Magyarok Nagyasszonyának ünnepét jelöli ki és ha ez az ünnep nem vasárnapra esnék, akkor a hősök ünnepe a legközelebbi vasárnapon lesz. Ez ünnep szentmiséjére a hatóságok és intézetek meghivandók, annak végeztével pedig alkalmas helyen nemzeti ünnep tartandó a hősök emlékének felelevenitésére. Az ünnepet követő valamelyik szabad napon ünnepi rekvium végzendő az elesett vitézekért.

*

Doktoravatás kormányzói gyürüvel. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a szegedi magyar királyi Ferenc József Tudományegyetemen az 1924—25-iki tanévben kivételesen két jelölt avattassék pártfogása mellett doktorrá, még pedig Varga Sándor a bölcsésztudományok és vitéz Guótfalvy (Dorner) Zoltán az államtudományok doktorává sub auspicius gubernatoris.

*

Hősök emléke. A X. kerületi tisztviselőtelepi gróf Széchenyi István-reálgimnázium önképzőkörének vezetősége kéri, hogy mindazok, akiknek valamelyik hozzátartozója az intézet növendéke volt és a világháboruban hősi halált halt, az elesett nevét jelentsék be április hó 15-ig az intézet igazgatóságának (Elnök-utca 5., földszint). A gimnázium május hó folyamán leleplezi a hősök emléktábláját.

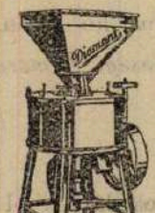

Olvasóink figyelmét felhivjuk egy

ujrendszerü „DIAMANT" jelzésü darálóra.

A daráló vizszintesen fekvő eredeti görög kövekkel őröl. A darálás alulforgó rendszer szerint történik. Az őrlendő mennyiség, valamint az őrlemény finomsága a legpontosabban szabályozható. A daráló 85%-ig lisztfinomságu őrleményt szolgáltat. Az őrlemény pehelyszerü, alig van felmelegedve. A daráló minden részében elsőrendü anyagból, nagyon szilárdan van épitve és örökös darabot képez minden gazdaságban. Szolgálhatunk 150—180 mm. kőátmérőjü nagyságban 15—800 kg.-ig terjedő óránkénti teljesitő képességgel 8 különféle nagyságban. A kisebbek kézi, vagy járgányhajtásra, a nagyobbak motorhajtásra vannak berendezve.

A darálók ára 3—29 millió korona között váltakozik.

Módunkban van ugy az árban, mint a fizetési feltételekben nagyobb kedvezményeket biztositani, ha nagyobb mennyiséget lekötünk. Kérjük, jelentse be mindenki szükségletét. Mindennemü felvilágositásokra, ugy a gépre vonatkozólag, mint a fizetési feltételekre a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete" készségesen rendelkezésre áll.

KÖZGAZDASÁG

A mult hét gazdasági eseményei.

A legutóbbi napok folyamán a chicagói terménytőzsde felfelé haladó irányzatot követett. Ez azonban nem lepte meg sem az európai, sem a hazai piacot, mert a szakkörök régóta ugy vélekednek, hogy az áralakulás Chicágóban a mélypontját már elérte. Nálunk nagyobb üzleti élénkséget az amerikai szilárdulás nem okozott, ezért forgalom nélkül emelkedtek az árak. Ennek az eredete abban keresendő, hogy a lisztexport még mindig nem rentabilis, a malmoknak sok készletük van és igy a vételkedv igen gyönge, annyira, hogy a budapesti tőzsdén már többször volt olyan nap, amikor kötések egyáltalán nem jöttek létre és igy egyetlen egy buzakötést sem efektuálnak.

A piac a mostani stagnáló helyzetéből csak ugy kerülhet ki, hogy ha szabályozzák a gabona és lisztkivitel utjait és lehetőségeit. Ezek csakis a kereskedelmi szerződések által történhetnek meg. Olaszország érdeklődése révén szó van arról, hogy a magyar terményfelesleg jelentős részét az ottani fogyasztás venné át.

Második ilyen szabályozási mód volna a cseh kereskedelmi szerződés, melyet már február óta tárgyalnak. 1922-ben készitettünk el egy keretszerződést a csehekkel, azonban ezt még a kormányok nem ratifikálták. A mostani tárgyalások ennek a tervezetnek egyes pontjait módositva, belekapcsolják a vámkérdéseket is, annyira, hogy az általános forgalmi adónak ezzel kapcsolatos — bizonyos — módositásáról is történik emlités. A tárgyalások azonban még nem érkeztek el a liszt és a gabona kérdések rendezéséhez. Erre majd csak akkor kerül a sor, hogy ha a husvéti ünnepek miatt megszakitott tárgyalások folytatására ujra összeül a delegáció. Ratifikálásra ősz előtt még a legjobb esetben sem kerülhet a sor és igy — akár milyen fontos is ez a szerződés — egyelőre nem éreztetheti hatását.

Most kezdődnek meg egy Ausztriával kötendő kereskedelmi egyezmény megkötését célzó tárgyalások, amelyek, minthogy nincs olyan sok ütközőpont, mint Csehországgal szemben, valószinüleg gyorsabban fognak lebonyolódni.

Ha mindezek a tárgyalások befejeződnek, tisztán láthatjuk gabonanemüink jövő helyzetét és kiszámithatjuk az esetőségeket, amelyek a megállapodásokból a jelen körülmények között kinőhetnek. Egyelőre, hosszabb időre, nem bizakodó a piac hangulata, amit mutat az is, hogy éppen a hét folyamán kötöttek augusztusi szállitásu buzában, állomásról 380.000 koronával egy tételt. Ebben, természetesen, nem annyira a piac lanyha tendenciája, mint inkább a gazdák pénzszükséglete tükröződik.

Legujabb árak: 76 kg-os tiszavidéki 510.835, 78 kg-os 520.835, rozs 345.000, takarmányárpa 345.000, sörárpa 460.000, köles 255.000, zab 395.000, buzakorpa 240.000, lucerna 195.000, lóhere 210.000 K métermázsánként. Muharszéna 150.000, takarmányrépa 65.000, alomszalma 57.000 K métermázsánként. Nehéz fiatal sertés 18.000, könnyü 15.000, süldő 17.000, zsir (nagyban) 26.000 K kilogrammonként.

*

A buza árfolyamalakulásának táblázata.

(Közép árfolyamok.)

1895-ben 13.72, 1900-ban 15.08, 1913-ban 22 aranykoronába került egy métermázsa buza, melynek további árfejlődése papirkoronában a következő (78 kg-os áru):

	1914	1915	1916	1917	1918	1919
			korona			
január	23.70	41.—	38.—	38.—	45.—	60.—
május	28.65	41.—	38.—	38.—	45.—	60.—
julius	28.40	41.—	42.—	38.—	45.—	200.—
október	41.20	38.—	42.—	48.—	60.—	200.—
évi átlag	32.—	39.50	40.—	43.—	52.50	130.—

	1920	1921	1922	1923	1924	1925
			korona			
január	200	500	2305	12.784	104.500	532.085
március	200	500	2300	18.500	284.165	589.560
julius	500	1325	6850	50.000	279.165	—
október	500	2245	10.800	93.000	32.4085	—
évi átlag	350	1372	6000	52.500	285.000	—

Az 1915-től 1921 juliusig közölt árak a hatóságok által megállapitott maximális, 1921 juliusától ismét szabadforgalmi árak. 1915-től 1916 juniusig 42, juliustól decemberig 44 korona volt a buza magánforgalmi ára.

Március elsejei számunkban közölt aranykorona átszámitási táblázat egybevetésével egyszerü uton megtudhatjuk a buzának e táblázatban közölt papirkorona árfolyamának mindenkori aranykorona értékét.

*

UJ PIACA NYILIK A MAGYAR BUZANAK. A napokban létrejött magyar-lengyel kereskedelmi szerződés és ez idő szerint a csehekkel és az osztrákokkal folynak tárgyalások egy kereskedelmi egyezmény megkötése tárgyában. Ujabban Olaszország is nagyon komolyan érdeklődik a magyar piac iránt és erről az oldalról is történtek közeledések a Magyarországgal kötendő szerződésekre vonatkozó tárgyalások sürgős felvétele céljából. Olaszország ugyanis kenyérmagvak tekintetében behozatalra szorul, évente mintegy 20 millió métermázsát tesz ki az a mennyiség, melyet külföldi piacokon kénytelen beszerezni. Amerika volt eddig Olaszország főszállitója, azonban az amerikai buza ára jóval magasabb nivón mozog a magyar árak fölött, igy egy kedvező szerződés megkötése esetén mezőgazdaságunknak nagyon kedvező kilátásai lehetnének. Természetes, hogy ezzel szemben olasz részről bizonyos iparcikkek kedvezményes behozatalát kivánják, azonban e tekintetben aggodalomra ok nincs, mert az olasz iparcikk csak az esetben lehet nálunk versenyképes, ha olcsóbb és kiválóbb a hazai, vagy más országbeli áruknál, mig a magyar mezőgazdaság szempontjából az olasz piac rendkivüli előnyöket jelentene. Magyarország évi feleslege átlagosan 12—18 millió métermázsára becsülhető, tehát az olasz bevitelnek egy jelentékeny részét birnánk fedezni.

A BUDAPESTI VEGYESDANDÁR FUVAROZÁSI PÁLYÁZATA. A budapesti 1. honvéd vegyesdandár pályázatot hirdet ez év végéig az élelmiszerek, tüzelőanyagok és egyéb cikkek fuvarozására. A fuvarozandó cikkek körülbelüli mennyisége félévre Budapest állomáson 12.500 mázsa. Az ajánlatok tárgyalása május 5-én délelőtt 10 órakor lesz (IV., Veres Pálné-u. 1. III. 268.). A bánatpénz az egész biztositási időszakra esedékes keresetı összeg 5 százaléka.

ADÓPÓTMÉRSÉKLÉS. Az őrlési, cukorrépa, állatforgalmi és általános forgalmi adókról szóló 161. évi XXXIX. t.-c. alapján szedett adók késedelmi adópótlékát mérsékli a 35. számu szanálási rendelet (700—925. P. M. számu rendelet). A rendelet szerint az, aki az 1921: XXXIX. t.-c. rendelkezései szerint adóbevallás alapján készpénzben fizetendő adóját a megfelelő határidő alatt vagy aki az idézett törvénycikk alapján terhére kivetett adót a fizetési meghagyás kézbesitésétől számitott 15 nap alatt be nem fizeti, a késedelem minden megkezdett hónapjára adópótlék cimén fizetendő adó 3 százalékát köteles megfizetni. Eddig 10 százalék volt. Az adópótlékot a pénzügyigazgatóság méltánnyosságból felére mérsékelheti, további mérséklést csak a pénzügyminiszter engedélyezhet. Az adópótlék kivetésének jogossága ellen a közigazgatási bírósághoz lehet panasszal fordulni.

MEZŐGAZDÁK HITELÉERT. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már többizben törekedett odahatni, hogy ujabb kormányintézkedéseket eszközöljön ki, a gazdahitelválság enyhitésére. Most is a Karcagi Gazdasági Egyesület beadványára, ismételten felterjesztésben kérte a kamara a földmivelésügyi minisztert, hogy a gazdaközönség hitelszükségletének kielégitését az O. K. H. kötelékébe tartozó községi hitelszövetkezetek utján tegye olcsóbbá és nagyarányuvá. A gazdaközönségre nehezedő sulyos válság megoldásának fontossága indokolttá, sőt szükségessé teszi, hogy a mezőgazdasági kamaránk által helyesen javasolt kormányintézkedés mielőbb megtétessék.

• REGÉNYCSARNOK •

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (42

5.

Aranyveres fénycsöppek ringatództak a budai vár tetőin, mint szépséges, ritka, déli tájak madarai az indás, ágbogas fákon. A nagy folyó alant járt medrében, sok vizet elivott belőle a nyár mohó melege, a partján sávokban mérte a nyomát, mint ágaskodó gyermek karcol a fába vonalat, ha vitéznek szeretne felcsapni, de kicsi még a harcra. Csakhogy a folyó zsugorodott és mindenki sajnálta, amiért annyit vesztett duzzadó sodrából. Odafent harangoztak. Lenn a szigeten, árnyas fák tövében két vitéz ült egy hordó óbudai bor barátságos közelében. Az üres hordón két telt kupa, a boroshordón sürün forgó csap, egy tuskón hatalmas termetü, villogószemü pap, mellette egy kövön György vitéz, aki türelmetlenül várt az események torló menetében egy szerencsés pillanatra, melyben, ha lehet egy kradcsapással elvág minden guzst, avagy egy szóval összeköt két messzevetődött sorsot.

— Már megint harangoznak, folyton csak harangoznak, ahelyett, hogy már valami okosat tennének — mormogott a vitéz. — Felnézett a várra, mintha látná, mi történik a nagy épület belsejében, hol a főpapok fermói Fülöp vezetésével tanácskoztak.

— Csak zsinatoljanak, zsinatolhatnak halálig, vagy amig a mi urunk meg nem unja. — Miklós prépost akkorát ásitott, hogy egy fecske bizvást berepülhetett volna a száján, ha kedve tartja. Dehát nem tartotta kedve, a prépost hegyes fehér fogai összecsattantak, felkapta a akupát és ivott.

Igy ültek a délutáni napon már vagy másfél órája. Ismét eltelt jó idő, mig a vitéz szót ejtett.

— Ettől a bürgehajutól ugyan hiába várom az áldást. — Bürgehajunak a göndör olasz püspököt csufolta, aki már félesztendeje gyötörte a szentatya megbizásából a magyarokat bölcs intelmeivel, erélyeskedő határozataival és a zsinaton egyik pontot a másik után szurta a cifránál-cifrább határozatok végére. Hol ölelgette a csávába került királyt, hol dőrgő hangon fenyegette, természetes, hogy a magyarok jórésze igaz szivéből utálta nagy igyekezeteért és heves modoráért. Csak azok szerették, akik a király ellen fujtak követ, a hatalmaskodó urak, a németujváriak, kiknek birtokot, hatalmat minden ellenvetéssel szemben visszaszerzett, no meg az esztergomi érsek, akit Váradról az érseki székbe emelt, abba a székbe, mely évekig versengés tárgya lévén nagy hatalmat, rengeteg jószágot jelentett.

Miklós prépost, aki magát választott esztergomi érseknek nevezte, bár a pápa ettől eltiltotta, köpött egyet a homokos földre, aztán az égre nézett.

—Bizony komám, inkább a felhőkben keresnéd a szerencsét, mint ennek a bolond taljánnak a hosszu kezében. Nem ad ez semmit, csak alkuszik, ha alul van. Nyujtod a kisujjad, fogja a tenyered, adod a markodat, karod kell neki, erszényt dobsz elé, jószágodra vásik az odvas foga, vigyázz mert szöröstül, bőröstül bekap, ha megtetszel neki. — Az öles termetü prépost ugy nevetett busongó társán, hogy a könnyei is kicsordultak. Végigfolytak a vörös arcán, lepotyogtak a homokba, prüszkölt, köpködött, a hordót csapkodta, ivott közbe-közbe és ugy órditott, hogy csak ugy zengett az erdő a viszhangjától.

— Ettől akarsz te jót! Hahaha. Jól ismered a taljánt. Addig pimaszkodik, mig csak egyszer faron rugják, mehet vissza, ahonnan jött. Soká várunk, de én még látom a hátát, amint zötyög az öszvéren sürgős utban hazafelé Isten hirével. Mire a háromszázadik pontot megteszi, bizonyosan... Lehet előbb is. Szegény király. Viseli, viseli, mnit nemes ló a hitvány lovast. Igyál komám. Ez többet ér.

A nap már lejjebb fordult, átszurta a bástyák rovásait, valami fura dolgokat irt a szerencsétlen város fölé, öt nappal Nagyboldogasszony napja előtt. A két kemény magyar ott ült Nagyboldogasszony szigetén és várt türelemmel. Cifra figurákat irtak a porba karddal, lábbal, eltörölték. Várhattak.

Lihegő csuklyás zavarta meg a csendet. György épen a folyó tükrét nézte, mint veresedik a lenyugvó naptól a viz. Ugy látszott, mintha állna a nagy folyó, akár egy csodás szőnyeg, rálépett volna nyugodtan, hogy átsétáljon a másik partra, ugy elábrándozott. Kék, szomoru, szép szemek kisérték. Vajjon mi sora most annak a szőke asszonynak?

A barna kámzsás, szelidszemü, kis ember ledobta magát a földre és bort kért.

— Adjatok egy itallal. Egész napon át körmöltem. Nem birom már. Akkora igyekezet. A fönséges ur alá s fel járkált, mondta diktandóba egyik végzést a másik után. Hajnal óta, dehogy két hete mondja sorra, meg nem áll, mert kiadja, megmutatja nekik, hogy ő is tud zsinatolni. Jaj, teremtőm, ugy ide, hadd hajtom ki egészségetekre...

Utolsó cseppig kiitta a bort. Felkönyökölt a földről, nézte a két csendes magyart.

— György uram, nem láttál annyi betüt életedben, amennyit én pergamentre kentem. Alpra, Ozor, meg a többi kunok, mint szentté avattatnak, ha betartják a sok jó igét, amit ott cseréltek. És a sok ispánnak, pispeknek, rendelet, szó, Várad, Csanád, Vác, Eger vigyázzon, a sok pogány kun keresztelkedjék, a foglyok szabadon bocsáttassanak, a perben ő fenséges urasága itél, juss és per, meg tudja a csuda mi még?... Csak épen, hogy a hajukat le nem vágatta urunk, mert ő is szereti a viseletüket.

György nevetett.

— Szegény kunok.

Simon mester, a daróc kámzsás, nem fogyott ki a szuszból.

— Szegények igen, nagyon megjámboritják őket, de nem hiszem, hogy sikerülne. Aztán a gyülési határozatok, no még az hiányzik, hogy a Máté nádor itéleteit is én jegyezzem. Rettenetes ez, még nem volt ilyen kavarodás s mindennek az a Filep az oka.

Erre már felhorkant a választott érsek is. Földhözcsapta a sapkáját, ugy dühöngött:

— Hogyne, elvenni mindenkitől a jószágait, a szokását. Mit törődik az a rákfejü a más dolgával, menjen kását enni vissza a fenébe. Ki hitta? Hallod Simon kancellárius? Ki hitta azt a kenetes Antikrisztust a mi jó földünkre? Te hittad? Vagy talán György koma? Én nem hittam. Meg a fejedelem, tudom nem kérte az igazságát. Eddig mi diktáltunk, most ők próbálják. Beletörik a bicskájuk, mondom. — Az öklét rázta, a szemei vérben forogtak, vörös lett a bortól, avagy a felindulástól.

A lenyugvó nap véres fénybe itatta a vár hátát. Miklós prépost harsogott. A szava tulzugott a harangok átszálló kongásán.

— Meglásd vér lesz a vége, vérben fürdünk és baj lesz. Baj lesz a vége, csufság, de nem bánom. Eltürni, hogy egy rongyos jött-ment, idegen itt fenn nekünk parancsoljon?... És rabszijra füzze a mi urunkat. Árpád vérét, Szent István apostoli utódját, egy rühes kántáló kódis... Jaj nekünk, ha elviseljük. Mondom nektek, csunya, gyászos vége, gyalázatos, sáros, tetves vészség lesz ebből... Nincs már girinc, nincsen ököl. Szétütni a téritőn!...

Belerugott a hordóba, fellökte a jámbor kancellistát, ott állt egy percig fenyegető, ökölrázó mozdulatban. Az erek kiduzzadtak a homlokán, a nyakán és az öklén, belenézett a véres látományba, aztán lehajolt, felemelte a kancsót, megeresztette a csapot és kedves, gyerekes mosollyal, pajkosan lötyögtette a sötétszinü bort, átölelte a dermedt nótáriust, belédiktált egy jó kortyot, félkancsónyit s csak annyit mondott ropogtatva minden szót:

— Várjunk csak, várjunk csak, türelemmel tudom nem soká várunk, nem soká marad a malaszt a fejünk felett, egy pofon, két nyakleves, három csapás, egyszer csak elég és belerug ő is Ladislaus...

Pillanatig hallgatott, keresztet vetett, mert megszólalt a Boldogasszonysziget kis, szelid harangcsengője, aztán mintha imádkoznék oltár előtt folytatta:

— En mondom, a rettentő garázda, tudománytalan, miveletlen Miklós gyulafehérvári prépost, nem soká tart már a bőjt. Ugy legyen. Ámen.

A másik kettő csak gondolkozott. A csendben nem mozdult egy levél sem. Az alkony lassan elmosta az arcukról a kifejezést, csak három árny gubbasztott a parton, mint roppant tuzok a magyar nyomoruságok pusztáján.

*

A csendes alkonyon, békés kolostorban pihen a király. Az erkélylépcső kőkorlátjára támaszkodik és nézi hitvesét. Erzsébet, avagy mint hazájában nevezték, Izabella hátraől a borostyánnal benőtt falhoz, a szemei tágultan néznek a biborba öltözött égre, sápadt, finom, párnás kezét ölébe ejti, az ajka kissé lehuzódik, mellette a már megszokott fájdalom vonásai.

László nem mozdul, ugy figyeli az asszonyt. Kezével hátul ráncba fogja rövid kis mentéjét és hallgat. Milyen szép asszony az ő hitvese. Magas márványhomlokán csak néhány fürt szőke hajából, a fehér főkötő felett zöld sapka, a szeme szintelen, könnyes szem, a szemöldöke ijj-alakban rézsut tart lefelé, az orra völgyes, keskeny, aki nem figyeli jól meg, egyenesnek vélné, a szája elüt a szemétől, mert nem szintelen, hanem kicsattanóan piros. De fájdalmas ez az élvezetre vágyó kicsiny ajk. Az álla nem erőtlen, mégis puha, mert a rózsás bőre lágyan hajlitja odáig, hol beleolvad a nem épen vékony, de hajlékony nyakba. A válla gömbölyü, a keble dus, olyan, mint egy bus galamb, amely madár tudvalevően nem irtózik sem templomtól, sem szerelemtől. Ez a kettős vonzalom épen a szerencsétlenségének legfőbb oka. Mert László, habár fiatal még, nem tür vetélytársat, légyen az akár a szentegyház is. A ruha bő selymén, firenzi brokáton Anjouliliomok.

A királyné mozdulatlan. A király nézi és nem tud betelni véle. Bizony ritkán nézte azóta, hogy mint kis gyermek először meglátta. Hamar kivirult, de nem ugy, mint lehetett volna. Kár a sok könnyért, vágyódásért. Most arra gondol László, hogy asszonya megélegedéssel nézhet reá. Hatalmas munkát végeztek Tétényben. És naphosszant rendelet, határozat, naphosszant betük, komoly szavak, a Kézainak belefájdult keze, háta a munkába. Pedig ő csak irta. Hát még elgondolni mindet.

Izabella kiegyenesedik. Most talán a rég elhagyott hazájára gondol. Ő nem a forró Sziciliára, avagy a kék Nápolyra, nem az uj hazára, hanem a régire, Anjoura, a ködös, párás, tompaszinü mezőkre, a kecses ligetekre, Párisra, a városra, sok ház, sok nép, virág, minden más, minden halkabb, szürkébb, akár csak az ő szemei, nem versenyezhetnek a magyar nők fényes, barna szemével. Nem emlékszik reá, csak hallotta. A dajkája mesélt Valoisról, nagy falakról, faliképek tarka alakjairól és a francia királyról.

A balvállára hull egy tojásdad, vörös, kis levél. Ott hintázik, mint csónak a vizen. A király nézi. Ugrana, de nem mozdul. Valami különös büverő féken tartja. Pedig érzi, mint lüktet a vére. S a kis levél megállt. A királyné behunyt szemmel néz a magasba. Fehér főkötője meglazul és a halántékán kibomlik az előbb oly illedelmes szőke fürt. Madár szól a fákon, hárs bólogat és megüti olykor a torony kupakját. Rigó, cinke csak vitatkozik egy darabig, aztán elpihen. Izabella jobbvállára nagy rebbenéssel száll egy barnásszürke, kövérr galamb. Az asszony most megmozdul, valamit sug a madárnak, megsimogatja. Gyönyörü a felemelt karja.

Lihegve fut egy nagy, fehér agár, majd feldönti a királyt. Fel a léposőn és ott ugrándozik az urnője körül. A király frissen, mint a nyil, pattan és a két kezét az asszony vállára teszi. Az felnéz reá, csodálkozó, szürke szemeivel, a szemében zöld fák szine olykor, nézi, nézi, szótlanul.

Nagy, sötét, csillogó szemekbe néz. Sötétek, mint a pokol. S bennük ég valami örökké forró, vad lobogással. Nagy, sötét szem, erős orr, erős pofacsontok, kemény, szögletes áll, barna arc, egészséges, kis bajusz és hosszu haj, piros, rikitó mente, formás lábak, a válla széles, a teste sovány, olyan, mint szent László király lehetett fiatal korában. Ugy mondják, szakasztott mása. Az orra felett, mint sasszárny lendül a szemöldöke, ezen nyugszik a homloka. A koponyája kicsiny. Egészen más, mint a franciák, taljának, meg a többiek. Semmi az anyja kun szépségéből benne. Talán csak a természetében örökölt tőle valamit.

Jaj, hogy fáj a szoritása. De jó. Nem szólna. Nem mutatná. Inkább hálát adna védőszentjének, Erzsébetnek. Igen, az ura sokat veszkődött, de nem fáradt. Olyan jó most hozzá és bölcsen rendelkezett. A szegény asszony csak nézi s bár nem gondol semmire, a belsejében forr minden, sok álmatlan éjszaka halálos vergődése, forró napok gyötrelmes unalma, végtelen zsolozsmák, térdencsuszás boldog Margit sirja tövén, Lea szavai, virág, liliom hiábavaló pompája, hársillat, egyedüllét, sok, nagy keserüsége... A szemét nem hunyja le, de zokogni kezd és várja, türi élvezi a kemény ura, szilaj királya szerető, vigasztaló becézését.

Kevés szó esik köztük, de jól esik ez a csend mindkettőjüknek.

*

A király most szelid és békés, mint egy bárány. Küldi a leveleket, üzenetet fogad és békén van a fermóival is, kivált, mert a nagy Duna választja el őket egymástól.

(Folytatjuk.)

MÉHÉSZET

Az id. Boczonádi Szabó Imre szerkesztésében megjelenő »Méhészet« című havi folyóirat áprilistól új előfizetést nyit a méhészet iránt érdeklődők részére. A lap előfizetési díja április—junius negyedévre 20.000 K, április—szeptember félévre 35.000 K, április—december háromnegyedévre 50.000 K, egész évre 60.000 K. Megrendelhető: Ujpest, Széchenyi-utca 8. sz. alatt.

A méz ára a kereslet hiányában ismét esett. Budapesti kereskedők ab feladóállomás átvéve minőség szerint 16—18.000 K-át fizetnek.

A viasz árában nincs változás. Minőség szerint kg-ként 55—60.000 korona között áll.

A Felvidékre tilos a méhek bevitele. Mint a »Prágai Magyar Hirlap« jelenti, a szomszéd államokban nagyszámban előforduló méhbetegségek miatt március 15-től kezdve mézet, viaszt, méhcsaládokat, vagy rajokat és méhészeti eszközöket Felvidékre tilos bevinni. Kifőzött méhviasz bevitelére az iparvállalatok írásbeli kérvénye alapján esetről-esetre ád az ottani földmivelésügyi minisztérium engedélyt. Az átszállitás azonban meg van engedve.

Só az itatóvályuban. Két teljesen azonos tartály egyikébe tiszta vizet adtam be, a másikban levő vizhez bizonyos mennyiségü sót adagoltam, azt ismételten felhigitottam és gyakran megcseréltem a tartályokat. Megállapitottam, hogy a méhek érzéke fejlettebb, mint az enyém (mert megizlelvén a vizet, nem éreztem meg a sót). A méhek a só jelenlétét megérezték, mert azt a vizet azonnal otthagyták. Egy itatóban 12 cm. hosszu parafakérget helyeztem, amelyet szorgalmasan látogattak a méhek. Amint egy szemernyi sót rátettem, a méhek nem lepték el többé a parafa felületét, hanem csupán a széleken tartózkodván hordták fel a vizet az itatóból. Ebből azt következtettem, hogy az itatóba nem való só. (M. Malvault. L. Apiculteur 1921. okt. Forditotta: Kremer József.)

Római méhészeti szerszámok. Egy-egy kiállitáson szinte megdöbben a látogató, ha a különféle méhészeti eszközök sokasága előtt megáll. Ezeknek az őseit már a legrégibb időkben is megtaláljuk, tehát nem márol-holnapra keletkeztek. A rómaiaknak tudvalevőleg igen fejlett méhészetük volt. Nem csodálkozhatunk, hogy már ebben az időben is számos szerszám ismeretes. A viaszmoly, régi magyar szóval szipoly, irtása céljából egy fazékba mécset állitottak. Ennek fényére összegyültek este a lepkék és megégtek. Ma tökéletesebb alakban használják némelyek: a fazék oldalára enyves papirost csavarnak. A lépek kimetszésére éles, hosszu kés szolgált. Akárcsak ma. A méhek füstölésére külön füstölő csészéket, fazekakat készitettek. Ezeknek egyik nyilásán behatolhatott a lángot éltető levegő, másikon pedig kitódulhatott a füst. Faluhelyen magam is láttam ilyet 1920-ban. Vergilius ajánlja, hogy a méhes környékén álló, vagy folyó vizről gondoskodjunk s a vizbe mohát, követ stb. rakjunk, »pontibus ut crebis possint consistere«, vagyis hogy ezen a szilárd hidon megülhessenek. (Georgica, IV. 18. sor.) Varro külön kiemeli, hogy a viz tiszta legyen. (De re rustica III. 16.) Ma álló vizü itatót, minthogy betegséget terjeszt, okos méhesgazda nem használ. Legérdekesebb azonban, hogy a méheket a kaptárban, vagy azon kivül etették, ha szükség volt rá. Varro ezt irja (De re rustica, III. 16.): »... megfőznek körülbelül tiz font fügét hat congius vizben, ebből az anyagból gombócot formálnak s a méheknek adják. Más méhészek edényekben mézes vizet tesznek a kaptár közelébe. Az edényekbe tiszta gyapjut raknak; igy a méhek szivhatnak a folyadékból, anélkül, hogy egyszerre nagyon megterhelnék gyomrukat s anélkül, hogy a vizbe esnének. Minden köpühöz állitanak egy edényt s mind ujra töltik. Ismét mások aszu-szőlőt és fügét metélnek szét, leöntik musttal, lepényt csinálnak belőle s a kijáró nyilás közelébe teszik...« Ime, a különböző, napjainkban használatos etetők, sőt cukortáblák és más tápláló lepények ôse.

KIADÓHIVATALI POSTA

Vitéz Széll János, Mindszent. Fél évi előfizetésül valamint a két naptár árát köszönettel megkaptuk. — vitéz Séllei Flórián, Zalaistvánd. Beküldött 24.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése julius 1-én jár le. — vitéz Török György, Kaposvár. Előfizetése szept. 1-én jár le 1000 K tulfizetéssel. — vitéz Nagy Mihály, Kaposvár. Előfizetése május 30-án jár le. — vitéz Kengyeli Bonyár János, Márta. Julius 1-ig 26.200 K a beküldendő összeg. — vitéz Kásztory Antal, Győr. Apr. 1-ig 36.000 K a hátraléka. — vitéz Kovács Ferenc, Paks. Becses levelét átadtuk a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének ügyének elintézése végett. — vitéz Horváth Jenő dr., Ujdombovár. Előfizetése május 1-én jár le, 8000 K hijján. — vitéz Vágó Lajos Kisujszállás. Becses levelét megkaptuk, a lapot továbbra is küldjük. — vitéz Mészáros Ferenc, Jászárokszállás. Előfizetése augusztus 1-én jár le 1000 K hijján. — vitéz Csicsay ános, Szeged. Beküldött 70.000 K-t köszönettel megkaptuk, hogy egész évi előfizetése rendben legyen még 38.000 K-t sziveskedjék beküldeni. — vitéz Ferenczy Imre, Keszthely. Beküldött 40.000 K-t köszönettel megkaptuk.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000

Füzős vagy cugos:

Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr füzős vagy cugos cipők erős kiviteliben . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 200.000

VÁGÓ B. JENŐ
Budapest. VIII., Kun ucca 11. szám.

Magyarország legrégibb, legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti és borászati szaklapja a

„BORÁSZATI LAPOK"

mely már 57. évfolyamában jelenik meg. E szaklap hü tükre ugy a magyar, mint a külföldi szőlészeti és borászati haladásnak. Eredeti tudósitásaival a szőlő és borforgalom állását a legmegbizhatóbban közli. Tanácsot és utbaigazitást dijmentesen ad.

Laptulajdonos és szerkesztőtárs: **Dr. Baross Endre**
Szerkesztéséért és kiadásért felel: **Dr. Drucker Jenő**

Előfizetési ár ¼ évre 72.000 K.

A MISKOLCI TENYÉSZÁLLATVASÁR, melyet a Tisza Jobbparti Mezőgazdasági Kamara és a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület a napokban tartott meg, nagy látogatottságnak örvendett. 98 tenyészbikát és 84 tenyészkant hajtottak fel s a vásári birálóbizottságok itélete alapján dijakat is osztottak ki. A tenyészkanok vásárlása iránt lanyha volt az érdeklődés, azonban a tenyészbikákat igen élénken keresték. Megvásároltak 48 tenyészbikát, darabonként 8 millió és 17 millió korona közötti árakon.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 16. SZÁM — 1925. ÁPRILIS HÓ 19.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

A jó Isten kölcsöne.

A mult évben is reménykedve vártuk vetésünk érését, de az aratás sajnos elég szomoruan végződött. Tartós szárazság perzselte a határt, nem tudott nőni, fejlődni, gyarapodni a gabona, a szőlőkről pedig jobb is nem beszélni, csak itt-ott egy fürt maradt mutatóba a peronoszporától tönkretett szőlőtőn. Azt mondtuk, türjünk, várjunk, talán a jövőben Isten megjutalmazza munkánkat, talán visszafizeti, amit elvett tőlünk.

Ősszel azután nekifogott mindenki a munkának, de bizony az előjelek nem sok jóval biztattak. A rengeteg káros pocok, a meleg tél hó nélküli szürkesége ugy mutatta, mintha a föld még annyit sem akarna adni a gazdának, mint tavaly. A sors utjai azonban kifürkészhetetlenek és ha semmi csapás nem sujt minket, akkor a legutolsó vetésjelentés szerint sokkal jobb gazdasági év köszönt ránk, mint az elmult.

Amit a tél rontott, azt a tavasz megjavithatja. Bár az őszi vetést sok helyütt ki kellett szántani, általában a langyos tavaszi esők a vetések fejlődését igen szépen előmozditják. Természetesen nem szabad az ügyes gazdának magát soha csak az időre és a jó Istenre biznia, hanem néki is meg kell a magáét a siker érdekében tennie.

Ahol a vetés ritka, ott fogasolással kell a bokrosodást előmozditani. Ahol a gazdák jól csávázott, válogatott vetőmaggal vetettek, ahol a földet alaposan megmunkálták, ott végre szép siker fogja fáradozásukat koronázni.

A szőlőmunkák még a kezdet kezdetén tartanak, de a tavalyi esztendő tanulságai alapján már most mondhatjuk, hogy a jó gazda nem lehet elég szorgalmas, elég elővigyázatos abban, hogy a szőlőjét megóvja. Igenis korán kell a permetezést kezdeni és alapos gonddal végezni, ha ezt megtettük, akkor az eredmény a jól trágyázott és permetezett szőlőkben nem is fog elmaradni. A mult évben adatokat mutattunk be egy szer csodálatos hatásáról, az idén minden szőlőmivelő kipróbálhatja ezt a nem is költséges és nagyhasznu permetezőszert s ha ugy látja, hogy csakugyan sokat köszönhet neki, akkor máskor már nyugodtabban néz a peronoszporaveszély elébe.

Ha igaz az, amit egyes becslők hangoztatnak s ha a remények beválnak, akkor ebben az évben a föld két billióval többet jövedelmez, mint a mult évben. Két billió az annyi, mint kétezer milliárd korona, tehát majdnem a nyolcadrésze annak a kölcsönnek, amelyet kormányunk roppant erőfeszitéssel, hogy az országot a gazdasági összeomlástól megmentse, a Népszövetség támogatásával a külföldi pénzpiacokon felvett. Hatalmas összeg, mennyi szegény gazda sorsán van hivatva segiteni! Mennyi uj, régóta hiányzó befektetéshez szolgál segédforrásul és mennyire megkönnyiti az egész ország helyzetét! Hiszen ha a gazda vásárol gépet, felszerelést, épit házat, vesz ruhát, cipőt és egyebet, akkor a pénz szerteömlik az ország egész gazdasági érhálózatába és uj erőt ad a nehezen küzködő tagoknak.

Hatmillió mázsa gabonatöbblet bizony nem csekélység. Ha a jó Isten jó esztendőt bocsájt reánk, ha a jó Isten megjutalmazza a becsületes munkánkat, akkor egy lépéssel közelebb juttatott minket szegény hazánk felszabadulásához. Igénybe vettük a külföldi pénzpiac kölcsönét, mert kellett, de menynyivel többet ér a jó Isten kölcsöne, amely derék magyar földmüvelők, vitézek és gazdák szorgos munkáját teszi lehetővé, magyar szántóvető drága verejtékét jutalmazza.

A legujabb vetésjelentés.

A földmivelésügyi minisztérium legujabb hivatalos vetésjelentése kedvező hireket tartalmaz. Mint a gazdasági tudósitók jelentik, a gazdasági munkálatok a szeszélyes időjárás dacára jól előhaladtak. Az árpa és a zab nagyobbrészt el van vetve. A répa és tengeri alá a talajelőkészités, a répa vetése, a burgonya ültetése, az ősziek hengerelése és boronálása, valamint a rét és a legelő boronálása és a kerti munkálatok folyamatban vannak.

Az őszi repce általában jól telelt, jól áll és erőteljesen fejlődik. Csak helyenként látni némi fagykárt.

Az őszi buzavetések általában jól teleltek és jól bokrosodtak. A későiek a hideg időjárás és fagyok miatt helyenként egyenlőtlenül fejlődtek, kissé visszamaradtak

és ritkásak. A fagy általában igen kevés kárt okozott, egérkárok is csak elvétve vannak.

Az őszi rozsvetések szintén jól teleltek, szépen bokrosodtak és általában igen kielégitően fejlődnek. Helyenként rovarkárok észlelhetők.

Tavaszi buzát és rozsot általában csak kevés helyen vetettek. Nagyobbrészt jól kelt ki. A kikelt vetést a fagy helyenként megcsipte.

A tavaszi árpa és zab vetésével elég korán elkészültek s azok nagyobbrészben már ki is keltek. A kikelt vetések elég erőteljesek és egyenletesek. A márciusi fagy csak néhol okozott bennük lényegtelen kárt.

Lóherék és lucernások a márciusi hideg időjárás miatt egyes vidékeken fejlődésükben kissé visszamaradtak. Ettől eltekintve, általában mindenütt elég sürüek és különösen a lucernások eléggé buják. Az egérkárokat tulnyomó részben kiheverték.

A rétek és legelők az enyhe és csapadékos februári és márciusi eleji időjárásra szépen kizöldültek. Meleg és esős időre volna szükségük.

A gyümölcsfák közül a mandula, kajszinbarack, mogyoró és a korai szilvafák legnagyobb részben virágzásban vannak. A márciusi hó 30-iki és 31-iki éjjeli fagyok a teljes virágzásban levő barackfákban sok helyütt kárt okoztak.

A szegedi paprika termesztéséről.

Irta: BÁSZEL ELEK okl. gazda, a volt Temesvármegyei Gazdasági Egyesület ügyv. titkára.

(Mutatvány a Kertészeti Lapok legujabb számából.)

Szegeden a paprikapalántákat hidegágyban, előcsirázott mag után vetik. A paprikamag előcsiráztatását meg ugy eszközlik, hogy a magot 24 órára beáztatják, azután leszürik és 5—7 napig meleg helyen tartják, amig ki nem csirázik. Az igy előcsiráztatott magot azután április közepe körül, még az ősszel előkészitett hidegágy felszinére szórják és 1—1½ cm vastag jó kertiföldel befedik és állott, langyos vizzel megöntözik.

A szegedi paprikakertészek — amint ott a paprikatermesztőket nevezik — a hidegágyat a házuk melletti kertjüknek napos, az északi szellőtől lehetőleg védett helyén készitik és pedig oly módon, hogy a kiszemelt helyet még az ősz folyamán jól megmunkálják és érett istállótrágyával megjavitják. Azután 150 cm szélességben deszkával körülkeritik, amint a melegágyakat szokták. A hidegágy hossza a paprikapalántákkal beültetni szándékolt terület nagyságától függ. Egy kat. holdnak paprikapalántával való beültethetése céljából a hidegágyba 1 kg paprikamagot vetnek el, hogy legyen bőven palántájuk a kiveszettek pótlására is. Egy kg paprikamag elvetésére a hidegágyban 8—10 négyzetméter terület szükséges.

A hidegágyi palántákat május harmadik felében ültetik és pedig akkor, amidőn a palánták már 12—15 cm magasak; 50—60 cm sor, 30—40 cm növénytávolságban, sorhuzó után ültetőfával oly talajba, amely ősszel vagy a télen mérsékelten istállótrágyát kapott. Paprika alá nem tanácsos a talajt erősen megtrágyázni, mivel az istállótrágya rontja a paprika zamatját.

A palántákat lehetőleg borus időben, vagy ennek hiányában a hajnali és esti órákban ültetik ki. Kiültetés előtt a palántákat egy néhány órával előbb jól megöntözik, hogy ültetésre megfelelően legyenek kiszedhetők. Egyszerre csak annyi palántát szednek ki és viszik ültetéshez, amennyit fél nap alatt tudnak elültetni. Ezért május vége felé számtalan paprikapalántákkal megrakott szekeret lehet különösen Szeged alsó vagy felsőváros utcáin látni. Az ültetésnél a tulhosszu gyökereket levágják és a palántákat olyan mélyen ültetik, amilyen mélyen a hidegágyban voltak. Az ültetést rendszerint hárman végzik: egyik lyukat készit, a másik a palántát helyezi a lyukba, a harmadik pedig a palántát beiszapolja.

Az ültetés után mintegy 6—8 nap mulva a meg nem fogamzott palántákat pótolják és rá egy hét mulva az első kapálásban részesitik. A második kapálásnál a paprikatöveket fel is töltögetik és ezután rendszerint nem igen szokták paprikájukat többet kapálni, mert ezen idő után le is köti őket már az aratás, amit a szegedi paprikakertészek, hogy könnyebben megélhessenek, mert a paprikaföldekért rengeteg bért fizetnek, részért szoktak vállalni és erre a munkára már ujév tájékán leszerződnek.

A paprika érése augusztus végére, vagy szeptember elejére esik, aszerint, mikor történt az ültetés és menynyire kedvezett az időjárás. Az érés alulról felfelé tör-

A basakerti tündér.

Népmonda.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

Üszkür bég, a Rima patak tekervényes partján álló vár dicső parancsolója, már napok óta szörnyü haragvó kedvében volt. Udvaroncai kétségbeesetten sugdolóztak a haragvó nagy urról, oly titoktartó, oly rémült ábrázattal, mint akik tudják, hogy számláltak napjaik. És hova tovább, annál rémségesebb lett helyzetük olyannyira, hogy Ali főudvaronc meghivására egy estén a vár egy eldugott szobájában tanácsra gyültek össze valamennyien.

— Alah segits, hogy urunk kedve visszatérjen! — kezdte a szót Ali főudvaronc.

— Alah il Alah! — zugták kórusban az egybegyültek.

— Mit gondoltok? — kérdezte Ali. — Mivel engesztelhetnők ki urunk haragját, mert mindnyájan elveszünk, ha sokáig tart az.

Senki sem tudott megoldást adni s már-már csüggedten távozni készültek, mikor egy fiatal török veszi át a szót.

— Alah neve legyen áldott!

— Legyen áldott! — zsongta a gyülekezet.

— Hallgassatok engem!... A hetedik határban pihentem meg csak a minap egy gyaur szentségtelen házában, hol kivülem a gyaur és felesége lakozott. Hajnalhasadtán, amikor tovább akartam indulni jó lovam hátán, ugy éreztem, lábaim a földbe fogódtak. Im halljátok! Egy gyönyörüséges gyaur leányzó sietett el mellettem. Oly szépséges volt, hogy a meglepetéstől alig volt hangom őt megállásra szólitani. Alah ugy segitsen, nincs hozzá hasonló szépség szultánunk, — kinek neve legyen áldott, — udvarában sem!... Megszólitám a leányzót. Megállott. A kantárszijat karomra öltvén hozzáléptem és feleségül kértem nyomban. Ő pedig halljátok csak, kacagva elfutott. Haj, de méregbe jöttem! És im most megbosszulhatom őt. Hozzuk el, ha urunk meglátja, felvidul egyszeribe és... én is elégtételt nyertem. Alah segéljen!

— Alah nagy, Alah szent, legyen áldott neve!

— Én vállalkozom reá és harmadnap hajnalhasadtán e várban leszen a leány.

— Legyen veled Alah! — hálálkodtak az egybegyültek s a fiatal török nemsokára elvágtatott a hetedik határba.

Hajnalhasadtán harmadnapon gyorsfutár száguldott be a vár udvarára tajtékos lován. Üszkür bég azonnal fogadta a szultán hirnökét hálótermében s a hir hallatára örömében kiugrott ágyából... A szultán kegyelméből pasa lett... Nem tudta, hová legyen jó kedvétől. És mire a nap sugarai megcsillantak a rohanó Rima ezüstös habjain, a vár lakói mind megtudták az örömhirt és tisztelgésre men-

ténik, illetve először a tövek alján lévő paprikahüvelyek érnek meg, illetve haragosvörösökké lesznek; ennélfogva a szedésük, érésük szerint, részletekben történik.

Az érett hüvelyeket magházuk fölött, a kocsánynál tüvel átszurják és 5.12 m hosszu zsinegre füzik. Ezen zsineg hossza Szegeden és környékén (Röszkén) mindenütt egyenlő, mert a füzérek kereskedelmi egységet képeznek. A füzéreket eleinte mintegy 3—4 napig a napon szárítják és csak azután helyezik szellős, de árnyékos helyre, ugymint ereszek alatt, padlásokon, kukoricagórékban (vagy mint a Bánságban nevezik: kukoricakotárkákban) stb. helyeken addig, amig a paprikamalmokba kerül.

A szegedi paprikamolnárok tapasztalatai szerint az 5.12 m hosszu paprikafüzér 3—3½—4 kg őrlött paprikát, egy kat. hold közepes termésnél meg 300—350 füzért, igy tehát összesen 9—14 métermázsa őrlött paprikát ad. Természetesen belterjesebb müvelésnél ezen mennyiség tetemesen fokozható lenne, mert az igazat megvallva, a szegediek a paprikát igen more patrio termesztik. Jobb lenne, ha a paprika magját nem a szedés után, hanem már a paprika érése idejében válogatnák ki ugy, hogy a magnak való töveket megjelölnék és külön szednék le és az ebből nyert magnak legalább egyik részéből külön nevelnének palántákat és ezen palántákat meg külön táblákban ültetnék ki és ezen kiválasztást azután évről évre folytatnák, a magot meg, ha melegágyakban, és a palántákat innen először a hidegágyakba ültetnék ki. A paprikatöveket nem kellene feltöltögetni, mert ezáltal csak a talaj felületét szárítják ki. A töveket meg többször kapálnák meg, mert minden kapálás annyit ér, mint egy öntözés. Ha a paprika alá a talajt őszi mélyszántásban altalajporhanyitással kapcsolatban részesitenék és tavasszal már nem szántanának, de a talajt a palánta kiültetéséig porhanyósan és gyommentesen tartanák. Végül, ha ősszel szuperfoszfát és tavasszal esetleg chillisalétrom mütrágyát is alkalmaznának.

A fentiekben csak a szegedi paprikatermesztést akartuk röviden ismertetni és egyben ennek termesztésénél előforduló hibákra is reá óhajtottunk mutatni.

CSONKA MAGYARORSZAG — NEM ORSZAG,
EGESZ MAGYARORSZAG — MENNYORSZAG.

Meddig tart még?

Sötét, csendes hazánk tája,
Rá borult az est homálya.
Rá' terült a nagy sötétség,
Oh Istenem meddig tart még?!

Oh Istenem meddig tart még!
E nyomasztó keserüség.
Meddig lesz még elszakitva,
Szent haánknak legszebb tája!

Szent hazánknak legszebb tája!
Székelyeknek szép hazája.
Magyar honnak gyöngye, kincse,
Meddig lesz még oláh kézen!?

Oh Istenem meddig lesz még,
Csehké a szép felvidék?
Délvidéket meddig dulja,
Még a szerb és oláh csorda!?

Magyar, magyar mi lesz veled,
Hogy lehajtod büszke fejed?!
Mire gondolsz, mire vársz hát!
Miért türsz ily lassu halált?

Nem érzed magad magyarnak?
Eltagadod mivoltodat?
Elgyöngült már erős karod...?!
Ragadd fel hát ősi kardod!

Ragadd fel már ősi kardod,
Üzd az ellent, amig látod.
Mig e honban egy is marad,
Ilyen hitvány, gyáva fajzat!

vitéz ROMÁN MIHÁLY.

tek egy gyönyörüséges leányzóval Üszkür pasa eleibe.

— Ime fogadd urunk e szépséges nőt ajándékul tőlünk, hüséges szolgáidtól és vedd őt háremedbe! — szónokolt Ali.

Böröcs Katalin megértette, hogy miről van szó. Ajka vonaglott, szive sajgott, lábai reszkettek, mikor a pasával egyedül maradt.

— Mi a neved? — kérdezte Üszkür pasa.

— Böröcs Katalin.

— Én téged feleségeim közé veszlek, légy engedelmes, — beszélt a pasa örömrepeső kedvvel, miközben szemei megelégedetten simogatták a leány alakját.

— Nem lehetek feleséged, — zokogott fel a leány, — mert... mert mást szeretek és... már van vőlegényem.

— Mese beszéd!... Itt én vagyok az ur, te csak egy gyaur leány vagy s engedelmeskedned kell akaratomnak!

— Nem... le-het...

— Nem? — pattant fel a hatalmas ur. — Majd meglátjuk!

És már is jöttek a szolgák, hogy a szerencsétlen leányt a vár sötét pincéjébe zárják, a kincstár pincéje mellé.

A nap a hegyek mögé bukott már régen.

Katalin szerelmetes vőlegénye török álruhába öltözve belopódzott a várba. Az eget a nehéz fekete felhők még sötétebbé tették és igy céljának keresztülviteléhez az ifjut ez is segitette. Ámbár mit bánta volna ő, ha kénköves eső is patakzik most, mikor szerelmetes Katinkáját akarta a rabságból kiszabaditani. Már pontosan tudott mindent; az utat, az ajtót, a pince helyét, hogy még behunyt szemekkel is odatalált volna. Csupán egy pár piaszterébe került, melyekkel az őröket vesztegette meg. Mikor pedig Üszkür pasa másnapon maga elé parancsolta vitetni a szépséges Katalint, seholsem találták.

Üszkür az őröket dühében lefejeztette és szörnyü átkot esdett.

— Alah segits és add meg! — fohászkodott napkelte felé fordulva a haragvó nagy ur. — Alah add meg, hogy e gyaur leányzó halála után minden hét évben jöjjön e pincébe és ne legyen nyugodalma, csak ha egy férfi váltja őt meg, ki a pincében hét évet vár reá!

És egy idő óta minden esztendőben ott csatangol egy hófehér ruhás asszony a vár melletti basakertben s ha egy férfiut talál, magával viszi a pincébe. Megmutatja az ott felhalmozott kincset, mit neki igér, ha hét év multán visszajövet még életben találja, mert csak akkor ér véget rajta az átok hatalma.

Még mindezideig nem akadt férfiu, ki kibirta volna e hosszu rabságot s azért kerülik az arra járók a basakertnek nevezett rétet, nehogy ennek tündére valamelyik éjszakán reájuk találjon.

VILÁGFOLYÁSA

A Herriot kormány bukása. — Hindenburg tábornagy német birodalmi elnökjelölt — Lord Balfour kudarca. — A kurdisztáni felkelés.

Közvetlenül a husvéti ünnepek előtt a külpolitikában igen érdekes események játszódtak le. A francia kormány egészen váratlanul megbukott és Herriot miniszterelnök kénytelen volt beadni szélső baloldali kormányának lemondását. Legutóbb már beszámoltunk ugyan arról, hogy a Herriot kormány helyzete megingott, de akkor még ugy látszott, hogy Herriot egykönnyen nem fogja elhagyni helyét. Annál meglepőbb volt, hogy a költségvetés tárgyalása közben leszavazták a pénzügyi javaslatokat, amire Herriot jobbnak látta a lemondást választani. Herriot bukása az angol politikai köröket is váratlanul találta, ahol még nem felejtették el, hogy Herriot kormányalakitására legnagyobb hatása az angol munkáskormány uralomra jutásának volt. Macdonald az angol munkáskormány elnöke ugyanis vonakodott a bosszuszomjas Poincaréval való tárgyalástól és ezek a meghiusult tárgyalások okozták Poincaré bukását és Herriot előtérbenyomulását. Herriot uralomra jutása tényleg tisztázta valamennyire a helyzetet és lényegesen elősegitette a német jóvátételi kérdésben való megegyezés létrejövetelét. Macdonald és Herriot ezután a legfőbb sulyt annak a genfi egyezménynek megalkotására forditották, aminek következtében Macdonald és pártja az angol választásokon kisebbségbe került. Angliában már régen konzervativ kormány van uralmon, mig Franciaországban mostanig fentartotta magát Herriot szélső baloldali kormánya. Herriot minden igyekezetével meg akarta valósitani a baloldali szocialista pártok programját és a költségvetést teljesen uj alapokra kivánta fektetni. A Kamarában az ujfajta költségvetés keresztül is ment, de a szenátusban nagy akadályokat talált. A szenátus előadója teljesen átgyurta a költségvetést és kivetette abból a szocialista elvek alapján szerkesztett részeket. Hozzájárult a helyzet kiélesedéséhez a francia pénzügyi helyzet megingása, aminek megakadályozása céljából Monzie szenátor átvette a pénzügyminiszteri tárcát és különböző pénzügyi javaslatokat dolgozott ki. Általában azt hitték, hogy a pénzügyminiszteri válság megoldásával sikerült Herriot kormány helyzetét biztositani és éppen ezért lepte meg a közvéleményt e váratlanul bekövetkezett kormányválság. A francia politikai helyzet annyire bonyolultnak látszik, hogy egyelőre nem találják meg a kivezető utat és még a jövendő miniszterelnök személyében sem tudtak megállapodni. Briand vállalta ugyan a megbizatást, de semmiképen sem tud zöldágra vergődni.

A husvéti ünnepek második nagy külpolitikai méglepetési Hindenburg vezértábornagynak a világháboru német főhadvezérének jelölése a birodalmi elnöki székre. A választáson a nemzeti pártiak jelöltje, dr. Jarres duisburgi főpolgármester nyerte a legtöbb szavazatot. Mivel azonban az első választáson nem sikerült az abszolut többséget egyik jelöltnek sem elnyernie, április 26-án pótválasztáson döntenek a birodalmi elnöki szék betöltéséről. A nemzeti pártok a pótválasztáson Hindenburgnak ajánlották fel a jelöltséget, aki a jelöltséget el is fogadta. A világháboru hadvezérének jelölése nagy feltünést s meglehetős izgalmat keltett világszerte. A franciák, különösen nemzeti veszedelemnek tekintik Hindenburg jelölését és máris emlegetik, hogy a válságot mielőbb el kell intézni, mert Hindenburg fenyegeti Franciaországot. Ezzel szemben a tényleges helyzet az, hogy Lundendorf tábornagy 211.000 szavazatot tudott a legutóbbi elnökválasztáson kapni és most nagyon is kétséges, hogy Hindenburg neve mennyire tudja megmozgatni Németország nemzeti érzésü tömegeit. Abban az esetben, ha Hindenburg a választáson győzne, programja feltétlenül mérsékelt és nyugodt irányzatu lenne, mert Németország életérdeke követeli meg a nyugalmas fejlődést.

A harmadik husvéti meglepetéssel lord Balfour Palesztinába küldött angol kormány főmegbizott szolgált, aki a jeruzsálemi zsidó egyetem megnyitása után Palesztina városait látogatta sorra. Balfour lord keresztény létére igen lelkes cionista beszédeket mondott és nagy elismeréssel nyilatkozott a zsidó nép kulturális fejlettségéről, ami a zsidóellenes arab benszülött lakosságot mértéktelen módon felizgatta. Az angol kormány jó előre tartott is attól, hogy Balfour lord jeruzsálemi szereplése alatt összeütközések lesznek és ezért tankokat, tüzérséget, lovasságot és nagyszámu katonaságot összpontositottak Balfour személyének és a közrendnek biztositására. A katonai intézkedések folytán az arabok izgatottsága nem tört ki és igy Balfour palesztinai szereplése különösebb izgalom nélkül befejeződött. Mikor azonban Balfour francia megszállás alatt levő Damaszkuszba ment át és a lakosság tudomást szerzett a palesztinai angol megbizott jelenlétéről nagyszabásu tüntetések zajlottak le. A rendőrség és a katonaság nem volt képes megakadályozni azt, hogy a tömeg ismételten megrohanja azt a szállodát, amelyben Balfour tartózkodott. A francia katonai kormányzó tanácsára Balfour végül is kerülő uton automobilon menekült el Damaskusból, majd Beirutban a legnagyobb csendben, rendőrök fedezete mellett hajóra szállott és elvitorlázott. Balfour őszintén beismerte, hogy ha tudta volna milyen fogadtatásban részesül Damaskuszban, eszébe sem jutott volna oda betenni a lábát.

A kurdisztáni felkelők harca még mindig nem ért véget. A török csapatok folytatják az üldöző műveleteket a felkelők pedig most már a felkelő vezérek személyes vezénylete alatt próbálkoznak a végső ellenállás megszervezésével.

Mindenfelől.

Egy japán leány a XX. században. Tokióból jelentik: A Mejzsi Tenno mauzoleum mellett a földrengés következtében összeomlott templem helyett ujat épitenek s az egyik leggazdagabb japán gyáros leánya, Csune Karaszumata az egyházi hatóságoknak felajánlotta, hogy temessék el őt élve az uj templom talapzatába. A hires, szép és gazdag leány különös ajánlatának az a magyarázata, hogy van egy régi legenda, amely szerint annak idején a tokiói Aszakura-templom talapzatába egy hajadont élve eltemettek s ez a templom azért maradt meg épségben, az 1923-iki földrengést is kiállva. Csune Karaszumata kisasszony testével akarja megmenteni az épülő uj templomot a földrengés gonosz démonaitól. Haját már le is nyirta rövidre és példáját 89 elökelő tokiói kisasszony utánozta.

*

Nagy ünnepélyes, szinte megdöbbentő gondolat minden egyes ember számára, hogy földi hatásának, melynek kezdete volt, soha vége nem lesz. Ami megtörtént, — megtörtént; összeolvad már a határtalan, örökké élő, örökké munkás mindenséggel és hat benne jó, vagy rossz irányban, nyiltan, vagy titokban, az idők végtelenségéig. (Carlyle).

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

ÁPRILIS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
20 Hétfő	Tivadar b.	Tivadar	A hét elején a nap 5 óra 10 perckor kél és 6 óra 50 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 01 perckor kél és 6 óra 58 perckor nyugszik.
21 Kedd	Anzelm pk.	Anzelm	
22 Szerda	Szótér és Kaj.	Szótér	
23 Csütörtök	Béla pk.	Béla	
24 Péntek	György vt.	György	
25 Szombat	Márk ev.	Márk	
26 Vasárnap	D2. Miseric.	D2. Ervin	

Halálozás. Idősb Hőgyészy Pál szilsárkányi földbirtokos Sopron vármegyének legrégibb, legbuzgóbb törvényhatósági bizottsági tagja nyolcvanhetedik életévében meghalt. Fián ifj. Hőgyészy Pál dr. soronmegyei főjegyzőn kivül Erzsébet leánya és kiterjedt nemesi rokonsága gyászolják. Szilsárkányban történt a temetés, amelyen vitéz Simon Elemér főispán és Gévay-Wolf Lajos alispán vezetésével a vármegyei tisztikar képviselői is résztvettek.

Lezuhant katonai repülőgép. A soesterbergi repülőtéren a napokban lezuhant egy Focker-féle katonai repülőgép. Az őrmester-vezető szörnyethalt. Társa, aki most tanulta a repülést, sulyosan megsebesült és néhány óra mulva a kórházban meghalt.

A szerbek elpusztitották a törökkanizsai fahidat. Szegedről jelentik: A szerb hatóságok a törökkanizsai fahidat, mely a községet a Tiszán át Magyarkanizsával kötötte össze, a napokban lebontották. A törökkanizsai hid a hatvanas években Szegedet kötötte össze Ujszegeddel. A közuti vasut felépitése után innen került Kanizsára. Még eddig semmi hir sem érkezett arról, hogy a fahidat a szerbek hová vitték. A hid lebontása után Törökkanizsa és Magyarkanizsa között a forgalom megszakadt. Egy másik hir arról számol be, hogy a martonosi tiszai kompot hasonló sors érte.

Dévény várába cseh kaszárnyát terveznek. A dévényi várromot már a Hármas Kistükör is rigmusokba foglalta a Duna-mellett, az osztrák határszélen. Most azonban a csehek az urak és a pozsonyi »Hiradó« jelentése szerint a cseh állami földreform végrehajtása során kisajátitotta a dévényi várat, ugyszintén a Dévénytó és Malacka közötti homokos területet is, amelyen főleg tüzérségi harcszerü lövőteret rendeznek be. A mintegy hetven kilométer hosszu földsávon nincs egyetlen község és igy felette alkalmas e célra. És ez mind a béke jegyében történik. Ezenkivül a dévényi várrom körül uj laktanyák épitését tervezik.

Megkezdték az aradi magyar szobrok lebontását. Aradról jelentik. A román belügyminiszter utasitotta Arad város főpolgármesterét a bedeszkázott magyar emlékmüvek haladéktalan eltávolitására. A város tanácsa az utasitás értelmében megbizta Vignali Rafaelo nagyváradi szobrászmüvészt a lebontás munkálatainak elvégzésével. Vignali vállalta a megbizatást és meg is tette az előkészületeket s csupán a kedvező időt várja a szobrok teljes lebontásának keresztülvitelére. Ezzel szemben Barabás Béla volt országgyülési képviselő és Arad város egykori főispánja ujra azzal a kéréssel fordult Angel polgármesterhez és Popa kulturtanácsoshoz, hogy halasszák el még egy időre a müemlékek lebontási munkálatait, mert ő Budapestre utazik, hogy a magyar kormánynál a szobrok lebontása, illetve átvétele tárgyában sürgősen közbenjárjon. Ajánlatára még egyelőre nem kapott választ.

Cseh legionáriusok, mint az állam szolgái. Stribrny cseh helyettes-miniszterelnök közlése szerint a cseh köztársaság szolgálatában ma összesen 35.409 legionárius áll. Közülük a hadseregben 2690 tiszt és 2508 őrmester szolgál. Állami hivatalokban 30.211 legionárius van, kik közül 11.000 vasutas, 4000 postás és a többi a pénzügyőrségen teljesit szolgálatot.

Görögország lovakat vásárol hazánkban. Oroszország tudvalevően a háboruban elpusztult lóállományának kiegészitésére és felfrissitésére magyar lovakat vásárolt. Az orosz példának hamarosan követője akadt. A görög kormány részéről nemrégiben több lovastiszt jelent meg a Tattersallban és tárgyalásokba léptek a főváros nagyobb lókereskedő cégeivel, hogy Görögország is vásárolna 3500 magyar lovat. A tárgyalások eredményre is vezettek.

A finn-észt-magyar szövetség diszközgyülése Revalban. Tallinból jelentik: Ünnepélyes keretek között volt a finn-észt-magyar szövetség átszervezése alkalmából összehivott diszgyülés Revalban. E szövetség néhány évvel ezelőtt csupán mint finn-észt szövetség alakult meg s csak a mult év elején bővült ki finn-észt-magyar szövetséggé. A diszgyülésen a szövetség élére kilenctagu intézőbizottságot választottak, amelynek elnöke Päts Konstantin volt köztársasági elnök, tagjai pedig magyar részről Jungerth Mihály dr., magyar követ, Laky Dezső alkonzul, finn részről Holsti dr. finn követ és Niskanen attasé, észt részről Ollik kultuszminiszteri tanácsos, Raud képviselő, Raamot volt földmivelésügyi miniszter neje és Wiedermann volt kultuszminiszter. A megalakulás után Päts Konstantin megnyitóbeszédet mondott, majd Jungerth dr. magyar követ ismertette hosszabb beszéd keretében a magyarországi turáni mozgalmat. Rámutatott arra, hogy a rokonnépekkel való kapcsolatok keresése visszanyulik az árpádházi királyok korára s annak legjelentősebb mozzanata az ismeretes Julián-féle expedició volt. Majd felsorolta azokat a magyar tudósokat és kutatókat, kik e téren uttörők voltak. Megjelölte azokat az utakat, melyeken az egyesületnek haladnia kell, hogy az idők során egymástól oly messze szakadt testvérnépeket minél közelebb hozzák egymáshoz. Utána a három testvérnép egy-egy képviselője mutatta be nemzetének muzsikáját. A magyar müvészetet Laky-Schuster Matild zongoramüvésznő, a finn zenét Granfelt Hanna finn operaénekesnő, az észt muzsikát pedig Hermann Zelma hegedümüvésznő interpretálta néhány dallal. A diszközgyülést követő estén Holsti dr. revali finn követ a diplomáciai kar és az észt társadalom előkelőségeinek részvételével százszemélyes estélyt adott.

Vásároljon erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kgként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk. Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg., koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

Nagy lesz a magyar.

Nagy lesz a magyar, kell hogy az legyen
Az én szenvedő drága nemzetem!

A három bérc s a négy folyó hona
Csak nagy lehet, nem veszhet el soha!

Sok borzalom, sok vérontás után
Felvirrad még egy szebb kor hajnalán.

Eljő a béke, szelid, csöndteli,
Bételnek tört szivek reményei.

Alföldi rónán ring még zöld kalász,
Lesz teli pince, gazdag aratás.

Eső-, széltől védő meleg fedél,
Munkásasztalon friss buzakenyér.

Csodás teremtmény, soh'se csüggedő!
Te vitéz, bátor, világot verő,

A föld, mely beszitt annyi honfivért,
Életet terem minden életért...

Halálhörgés hely't gyermekgügyögés,
Kurjongató dal, csókos ölelés,

Pislákoló mécs, piros rőzselláng,
Beszédes, vidám, mosolygós világ...

Ami most fáj, amit most türni kell,
E szenvedés később majd felemel,

Szivedbe kéjt, édes gyönyört fakaszt, —
Boldog leszel kérgeskezü paraszt!

Türelmes, munkás, nyakas, büszke faj,
Szittya vér, — sirva vigadó magyar!

Vályi NAGY GÉZA.

A madarak gazdasági jelentősége a növényvédelem szempontjából.

Irta: WARGA KÁLMÁN.

(Mutatvány a „Növényvédelem“ c. folyóirat első számából.)

Az egyetemes állatvilág legszebb és legvonzóbb osztályát a madarak képezik, melyek táplálkozási módjuk révén, azt lehet mondani, hogy talán a legmélyebben nyulnak bele az emberiség háztartásába olyképpen, hogy míg a rágcsáló emlősök és a rovarok, leszámítva a méheket és néhány parazita rovarfajt, ugyszólván kizárólag csak kárt okoznak nekünk, addig a madarak egy nagyobb csoportja, az ugynevezett »hasznos« madarak, végtelen és megbecsülhetetlen haszonhoz segitik hozzá az agrikulturát müvelő gazdálkodó emberiséget.

Már Hermann Ottó fektette le, mint alapigazságot, hogy magában a Mindenségben, a Természetben az egymáshozviszonyitásban, tulajdonképpen nincs »hasznos« vagy »káros« állat; és ez tényleg igy van, mert a természet háztartásában minden egyes állatcsoportnak vagy fajnak megvan a maga kijelölt szerepe: küzdelem a létért s a saját fajának fenntartásával kapcsolatban más, egyéb fajok tulszaporodásának korlátozása s ez a küzdelem sokszor a gyenge, vagy akár erős, de a változott viszonyokhoz alkalmazkodni nem tudó fajok kipusztulására vezet.

Haszonról vagy kárról tehát csupán az »ember« szempontjából beszélhetünk, a kulturember szempontjából, ki észszerü vivmányaival mélyen belenyulva a természet rendébe: őserdőket, nádasokat irt, mocsarakat, lápokat csapol le, hogy azután helyükbe neki jobban megfelelő, jobban jövedelmező, több hasznot hajtó gabonaföldeket, kapásterületeket, szőlőket és gyümölcsösöket telepitsen. Avval azután már keveset törődnek, hogy az átalakitó munka mellett hány állatfajt üztek ki ősi otthonából, megfosztva őket az eredetileg nekik rendelve volt táplálkozási és fészkelési területektől!

Már a legrégibb időkben, mikor az emberiség, helyesebben az egyes nemzetek a nomád életmóddal felhagyva, az állattenyésztés mellett a helyhezkötöttséget igénylő földmivelést kezdték kultiválni, már akkor is ugy volt, hogy a kedvezőtlen időjárás és elemi csapásoktól eltekintve: az állatvilág képviselői okozták a legjelentékenyebb gazdasági károkat, sokszor az egész termést elpusztitva.

És igy van ez most is, napjainkban. Erdő- és mezőgazdaságunkban ma is a kártékony állatok okozzák a legérzékenyebb veszteségeket, ezek fellépése és elszaporodása okozza a legnagyobb foku gazdasági károkat, ezek ellen kell tehát a legnagyobb mértékben védekeznünk!

Bár az emberi találékonyság és furfang sokféle irtási módot eszelt ki a káros állatok, főleg rovarok és kisemlősök irtására, ez a törekvésünk soha sem vezetne kellő eredményre, ha nem jönnének segitségünkre a gazdaságilag hasznos madarak, melyek azután szorgos, aprólékos, tüzetes és mindenkép pótolhatatlan müködésükkel tökéletesen kiegészitik és befejezik a kártevők irtását.

Egyes madárfajok hasznos vagy káros volta, sőt egyáltalán a madarak gazdasági jelentősége fölött nemcsak akadémikus értékü eszmecserék, de sokszor szenvedélyes polémiák is folytak mezőgazdák, vadászok, szakirók és természettudósok között, de mióta a madarak táplálkozását a biológiai megfigyelések mellett pozitiv alapon kezdték kutatni, vagyis a gyomortartalom számbavételével és analizálásával, azóta a madarak általános gazdasági jelentősége többé nem lehet vitás.

Ki kell azonban jelentenünk, hogy a gyomor- és ugynevezett köpettartalom vizsgálatok révén hasznosnak vagy károsnak deklarált madárfajokra kimondott ezen minősités nem mindig abszolut, hanem sokszor csak relativ értékü, mert ugy az okozott haszon, mint a kár, az egyes mellékténvezőkkel szemben függő viszonyban áll és hogy a madár által okozott haszon vagy kár nemcsak egyetemes és általános, de időszakos és helyi jelentőségü is lehet.

Vagyis megtörténik, hogy egy általában káros rovarokkal élő madárfaj gyümölcsérés idején belekóstol a gyümölcsbe; ez időszakos kártétel. Egy másik madárfaj egy meghatározott mivelési ág területén tanyázva, rendkivüli hasznot hajt a birtokosnak, de elkalandozva a szomszédos vagy harmadik-negyedik birtok területére is, ott egy másik mivelési ágban már kárt okozhat, de ez természetesen csak helyi kártétel lehet.

Hogy egy közhelyet vegyek hasonlatul, mondhatnám, hogy nem egy madárfajnak két oldala van: egy hasznos, meg egy káros. A pozitiv itélet állapitja meg azután, hogy hol a tulsuly, melyik oldalon.

Igy például az apró szárnyas vadra és hasznos énekes madarakra annyira veszedelmes karvaly (Accipiter nisus) a gazdának kárt okozó tulszaporodott verebek irtásával közvetett hasznot hajt.

Az annyira hasznos rigók, seregélyek stb. szőlőérés idején érzékeny időszaki károkat okoznak, mig a magevő pintyek és galambok a dudvák és gyomok magvainak felszedésével időnként és helyenként számottevő hasznot hajtanak.

A varjukérdés azután egy egész külön fejezetet képez, melynek elbirálásánál nemcsak az időszakot és helyet, de a mivelési módot és a talajviszonyokat is figyelembe kell venni, mindamellett a cserebogár, csimasz, drótféreg, egér stb. pusztitásaival okozott haszon megbecsülhetetlen és általánosságban határozottan javára billenti a mérleget a tulszaporodás által vagy egyéb körülmények folytán okozott kártétellel szemben.

Hazánkban a madártáplálék pozitiv alapon történt vizsgálatával legelőször chernelházi Chernel István foglalkozott, ki vizsgálati anyagát a Madártani Intézetnek, illetve az akkori Ornithológiai Központnak ajándékozva, nevezett intézet ingluviális gyüjteményét alapozta meg.

Ez a gyüjtemény azóta folytonosan gyarapodva, ma valóban jelentőségteljes tudományos értéket képvisel. Az egyes hasznos madarak évi táplálékából sorozatosan összeállitott menü-kollekciók szemléltető és oktató módon tüntetik fel és bizonyitják többek közt például a vörös vércse, kék vércse, parlagi ölyv, erdei fülesbagoly, nevető sirály (dankasirály), fehér gólya stb. rendkivüli gazdasági jelentőségét.

Chernel kezdeményező munkálatai után számos buvár foglalkozott a Madártani Intézethez beérkezett madárgyomortartalmak (ingluviumok) és ugynevezett madárköpetek (Gewölle) vizsgálatával, ugymint: Thaisz Lajos, Löwy József, dr. Greschik Jenő, Bittera Gyula és főleg Csiki Ernő, a világhirü colepterológus, a Magyar Nemzeti Muzeum állattári igazgatója, ki évek során át az Aquila egyes köteteinek hasábjain tiz közleményben 59 madárfajra vonatkozó táplálékvizsgálat pozitiv eredményeit fektette le.

Mint a fenti névsorból látható, e vizsgálatokkal nemcsak ornithológusok, de entanológusok, általában zeológusok, sőt botanikusok is foglalkoztak, igy tehát mindegyik szakember a maga szakszempontja szerint gyakorolva kritikát: azok tárgyilagos egybevetésével s a madárbiológia szemmeltartása mellett az egyoldalu konkluzió-vonás lehetősége ki van zárva.

A pozitiv adatok ismertetése előtt csak a biológiai (néha téves) megfigyelésekből leszürt hypothesisek szerint, a rovarevő madarak általában hasznosaknak, mig a magevők és husevők általában károsaknak voltak minősitve, de a pozitiv vizsgálatok azután véglegesen és megdönthetetlenül bizonyitották és tisztázták az egyes madárfajok hasznos gazdasági müködését, más oldalról pedig a káros madarak listáját is megállapitották.

A madármunka gazdasági horderejének némi csekély megvilágitására felsorolom az alábbi szakirodalmi szemelvényeket.

Egyetlenegy cinke-pár — mint gróf Lázár Kálmán mondja — egy év alatt 50.000 rovart pusztit el és ennyi rovar, szerinte, 15—20 nagy gyümölcsfa termését két évre is képes tönkretenni.

Dr. Rörig szerint a kisebb fajta rovarevő madarak, mint például a cinegék, poszátak, füzikék stb. naponta testsulyuk egy harmadának megfelelő rovarmennyiséget fogyasztanak el. Ez például a mindössze tiz gramm sulyu kis poszátánál (Sylvia curruca) évente 16.519 darab lisztféregnyi kukacnak vagy hernyónak felel meg.

A rendkivül falánk csontmadár (Bombycilla garula) napi eledelmennyisége egyenlő a saját sulyával.

Az esztendő nagy részében magvakkal élő veréb a fiókáit majdnem kizárólag rovartáplálékkal neveli fel s ez a számitások szerint egy verébpár ivadékainál körülbelül 3000 darab hernyó és kukac pusztulását jelenti.

Az 1907. évi hortobágyi nagy sáskajárás alkalmával Schenk Jakab egy fehér gólya (Ciconia alba) gyomrában körülbelül 1000 darab sáskát talált, mig Csörgey Titus egy gólya köpetéből körülbelül 1600 darab sáskamandibulát halászott ki.

Ugyanott és ugyanakkor Matuska József egy-egy pásztormadár (Pastor roseus) gyomrában átlag 300—350 darab sáskára akadt.

Egy-egy kakuk (Cusulus canarus) gyomrában Chernel a gyapjas pille (Deneria dispar) 49 darab, a bucsus pohók (Enethocampa processionea) 88 darab, Csiki Ernő pedig a Thaumatopoea (Enethocampe) processióna 150 darab hernyóját, mig a mezőgazdák rémének: a nagy szipolynak (Anisoplia lata) 22 példányát találta.

Egy kék vércse (Cerchneis verpertinus) gyomrában 35 mezei tücsköt és 32 darab cserebogarat talált Csiki.

Én magam a gyors fecskét és pacsirtát is könnyen elfogó hosszuszárnyu sólyom vagy kabasólyom (Falco subbuteo) nemcsak fiatal, de öreg példányainak gyomrában is nyáron át akárhányszor csak vagy ezernyi szunyog és apró légyfélét találtam.

Térjünk most a magevő madarakra.

Egy gerle (Tortur communis) gyomrában az Euphorbia salici folia mérges növény 1932 darab magvát találta Chernel; ez a gerle hasznot hajtott. Egy másikban Thaisz a Setaria glauca 559 darab termése mellett a Hordeum vulgare 320 darab termésére akadt; ez a madár a Letaria evésével hasznot, viszont a Hordeum evésével kárt okozott.

Ugyancsak Thaisz vizsgálatai szerint egy-egy fogolyban (Perdix cinere) a bodobács rovar (Pyrrhocoris apterus) 93 példánya, illetve a Lolium temulentum 401 darab termése került meg; a fogoly mindkét esetben hasznosnak mutatkozott.

De fölösleges a sokezernyi adatból a tanulságos példákat tovább folytatni, mert fentiekből nyilvánvalólag kitünik, hogy egy agrárállamban ma a hasznos madár mint a mezőgazdasági többtermelés igazolt elősegitője: fontos gazdasági értéket képez, hogy az életképes madárszaporulat a termési eredménnyel szoros korrelációban van s ezzel, mint döntő tényezővel, a modern alapokra fektetett agrikulturának számolnia is kell, annál inkább, mert dr. Horváth Géza becslése szerint az integer Magyarország területén fellépő rovarkárok átlag 100 millió aranykoronát tettek ki.

A hasznos madarak növényvédelmi müködését, gazdasági értékét a külföldön is rendkivül magasra becsülik. Igy például Franciaországban az átlag évi 600 millió aranyfrankra becsülhető rovarkárokat egyenesen a rovarokkal élő madarak észszerütlen és oktalan pusztitásainak tulajdonitják. A francia szőlőkben a hasznos éneklőmadarak ijesztő megfogyatkozása következtében végtelen károkat okoz például a szőlőmoly (Conhylis ambiguella) és a szőlőilonca (Tartiz pilleriana), melyek az évi szőlőtermés jelentékeny mennyiségét teszik tönkre.

A francia madárvédő liga folyóirata, a »Bulletin (stb.)« 1921 decemberi számában Murat Paul herceg ir egy cikket, melyből megtudjuk, hogy Franciaország északnyugati partja mellett fekvő Oléron-szigeten az elszaporodott szőlőpusztitó rovarok irtása céljából egyelőre 800 darab fürjet telepitettek meg.

Hogy a rovarkárok ellen a hasznos madarak segitsége nélkül milyen kevéssé tudnánk védekezni, kitünik abból az értekezésből (lásd Aquila 1911, 196. oldal), melyben Löwy József világos érveléssel fejtette ki, hogy a káros rovar mesterkélt emberi furfanggal le nem győzhető és hogy a rovarnak velünk szembeni biológiai előnyeit egyedül csak a madár biológiai előnyei képesek leküzdeni.

Ez a sarkalatos tény eklatánsan mutat rá a hasznos, rovarirtó madarak felbecsülhetetlen értékü gazdasági jelentőségére, mert a tömegesen fellépő káros rovarok milliárdjaival szemben az ember az ő kémiai vagy mechanikai, tehát mesterséges uton való védekezésével csak minimális eredményt képes produkálni és e kártevők ellen elsősorban is a természetes madármunka hozza meg a kellő sikert.

A céltudatos gazda tehát, felismerve a madárvilág gazdasági szerepét és növényvédő ténykedéseit: a gyakorlati madárvédelmet okszerüen fogja programmjába illeszteni, olyképp, hogy a hasznos madarakat a zord télben oltalmazza, eteti; tavasszal mesterséges fészekodvak kihelyezésével és alkalmas remiszek létesitésével elősegiti azok fészkelését, szaporodását; a magevő és mindent evő madarakat is védi fészkelésük, tehát rovarral élésük idején s azokat csak vetés, éredés és aratás alatt tartja távol földjétől, midőn a szemekben kárt tennének; továbbá tudva azt, hogy a husevő ragadozó madarak főleg és elsősorban vadtenyésztési szempontból károsak, de gazdaságilag egérirtásuk révén jórészben hasznosak: azokat a területeknek megfelelőleg birálja el; a helyileg és időszakilag, vagy tulszaporodásukkal esetlegesen kárt okozó madarakat csak helyileg és időszakilag, vagyis szükség szerint gyériti; végül pedig sáskajárás, cserebogárrajzás, hernyóözön és egérjárás idején a területén fellépő összes madarakat szövetségeseinek tekinti.

Ha minden gazda tényleg igy fog eljárni, akkor termése hozamát állati kártevőktől kevésbbé kell féltenie mint eddig és egyben a gazdasági többtermelésnek is céltudatosan veti meg az alapját.

Baromfiudvar.

A gödöllői tojóverseny.

A m. kir. baromfitenyésztő munkásnőket képző iskola gödöllői telepén most folyik az első országos tojóverseny. Ennek célja minden tekintetben nagy jelentőségü. Azt akarja megállapitani, hogy hazai viszonyaink mellett, melyik tyukfajta bizonyul a legjobb és legbővebb tojónak. A verseny, mint ilyen, első Magyarországon. Érthető, hogy lefolyását nem csupán a benevezők, de minden lelkes baromfitenyésztő éber figyelemmel kiséri.

A verseny 1924. évi november hó 1-én kezdődött és 1925. évi október hó 31-ig tart. Részt vesz benne 6 tyukfajta. Ezek között 3 középnehéz, 3 pedig könnyü testü: valamennyi 1924. évi kelésü jérce. Mindkét csapat külön-külön udvarban. A helyiség mindenütt drótkeritéssel körülvett tágas gyepes kifutó, benne szanaszét gyümölcsfák s közös tető alatt levegős száraz kaparó, tojóház és ülőrudas ól. A tojóház két fülkéjében 3—3 rendkivül egyszerüen s roppant elmésen megszerkesztett csapófészek, amely zajtalanul zár, s igy a tyukokat legkevésbé sem zavarja. Ezeket a gazdaság maga gyártja.

A két udvar egyenlő nagy. Tágas, mozgásra bőven elégséges tér. Az elsőben szaladgál a 3 középnehéz fajta: fehér Wyandotte, Rhode Island és kendermagos Plymouth. A másodikban a könnyüek: fehér Leghorn, fekete Minorka és ezüst Brakel. Nagy kár, hogy pompás nemesitett magyarjaink nem versenyeznek. Méltó vetélytársai lettek volna bármelyik fajtának.

A takarmányozás egységes. Naponta háromszor etetnek a következőképen. Darabonként kapnak:

Reggel fél nyolckor: 20 grm tengerit, 10 grm árpát, 10 grm zabot, szemesen.

Déli fél 12-kor: 10 grm csiráztatott zabot (ennek dus vitamintartalma kiválóan táplál).

Délután 3-kor: 90 grm lágy eleséget, amelynek összetétele: 25 grm buzakorpa, 20 grm tengeridara, 15 grm árpadara, 15 grm husliszt, 5 grm főt burgonya, 5 grm főt répa és 5 grm iszapolt kréta.

A tyukok csapat szerint versenyeznek. Egy csapat: 4 ugyanazon fajta tyukból áll s igy a legalacsonyabb benevezési egység is 4 drb. A négyből azonban 1 tartalék tyuk arra az esetre, ha valamelyik időközben megbetegednék. Igy a versenyeredményben is csak háromnak a tojásai szerepelnek s amelyik a legkevesebbet rakja, az mint tartalék tyuk nem jön figyelembe.

Ez a rendszer érthető is, helyes is. Sokkal reálisabb eredményt nyujt, mint az egyenkénti verseny. Az utóbbiban való siker lehet jeles egyedi sajatosság, de még közelebbről sem általános faji tulajdon. Beszédes példa erre az alábbi kimutatás.

1914. november 1-től, 1925. február 28-ig, tehát a négy legszegényebb tojástermelő hónapban, a versenyskála a következő képet mutatta. A csapatok egyenkénti tojásátlaga volt:

Rhode Islandnál	22 drb
Wyandottenál	18 »
Brakelnél	17 »
Plymouthnál	14 »
Leghornnál	8 »
Minorkánál	6 »

Ezzel szemben az összes között a legtöbb tojást 41 drb-ot egy Plymouth tyuk rakta, mig a II. 36-tal egy Rhode Island volt. (Örvendetesnek tartom megjegyezni, hogy mind a kettő neves somogymegyei tenyésztő tulajdona).

A verseny favoritja a Brakel és a Leghorn. Ez egyik sem téli tojó s most indul meg voltaképeni tojásprodukciójuk. Győzelmükhöz még több esélyt ad, hogy sohasem, vagy csak nagy ritkán kotlanak s igy az egész év tojástermelésre esik. Kiváló eredményeket hozhat a Rhode Island is, amely mint téli tojó, valamennyi közt a legjobb.

Ha bármelyik tyuk kotlani kezd, mesterségesen lohasztják le a lázát. Idegen udvarban, szellős, világos fakalitkába zárják és kakast tartanak a közelében. Néhány nap multán a kotlás megszünik s a tyuk tovább tojik.

Összesen 64 tyuk versenyez. Legtöbb a Plymouth (7 csoport), legkevesebb a Minorka és a Barkel (1—1 csapat). Ezek között egész éven át nincs kakas. Minden tyukon lábgyürü van. A tojásokat naponta mérik s alakra és szinre is meghatározzák. Eddig a legnehezebb egy fehér olaszé volt: 72 grammal. Legkönnyebbek a Wyandotteké, ahol az eddigi legnagyobb tojás mindössze 55 grammot nyomott.

Ezeket, mint tenyésztésre alkalmatlanokat, a főváros fogyasztópiacán értékesitik.

Nincs szüksége napilapra!

Egy héten egyszer, vasárnapon a bel- és külföld összes érdekes eseményeiről értesül, ha előfizet a „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJÁ"-ra Magyar igazságok, hasznos mezőgazdasági cikkek, a napi árak, érdekes hirek, törvények, rendeletek magyarázatai és szórakoztató olvasmányok foglaltatnak benne. Kitünő neves és közéleti tényezők és szakemberek irnak belé. Minden kérdésre, kivánságra választ és rögtöni elintézést nyer. Hirdetéseit Magyarország minden vidékén olvassák

Előfizetési ára egy évre 144 ezer korona

Kedvezményes szekérkiárusitás.

Tagjaink és olvasóink figyelmét felhivjuk erős, massziv gyártmányu szekereinkre. Raktárunk, a szekér olcsó voltára való tekintettel kifogyóban van, a fennmaradt részt, olcsóságára való tekintettel, azoknak óhajtják biztositani, kik még nem részesültek ebben a nagy kedvezményben. Kérjük vitézeinket és olvasóinkat, siessenek megrendeléseiket bejelenteni. Egy szekér ujbólvaló beszerzése 3·5—4 millió koronába kerülne, mig mi, hogy vitézeink olcsón hozzá tudjanak jutni, meglevő csekély készletünket szekerenként K 2,800 000 és 3% forgalmi adóval árusitjuk. Hajlandók vagyunk tagjainknak hitelnyujtás céljából is rendelkezésükre állni, hogy ezzel is bizonyságát tegyünk annak a nemes célnak, melyért alakultunk.

• REGÉNYCSARNOK •

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (43)

Ha az asszonya pihen, akkor László hü embereivel a kancellárral, Miklós prépposttal, meg Györgygyel beszélget a haza állapotáról, alattvalóinak sorsáról, avagy csendesen tréfálkozik velük poharazás közben. Sokat nem iszik, vigyáz magára. Reggel misét hallgat és a legtöbb időt Izabellával tölti.

Az asszony örült, hogy férjeura komoly oklevelekkel és határozatokkal foglalkozván, uralkodóhoz méltón viselkedik, de attól félt, ha nagyon belemelegednék az ország ügyeivel való bibelődésbe, hamarosan ismét összetüzne a papsággal. Ez volt aztán annak a szegény asszonynak a »noli me tangere«-je és ez volt a szerencsétlensége, hogy a papsághoz mindig ragaszkodott, de az urához csak akkor, ha az egyháziakkal ellentétbe nem került. A papokat el nem hagyta volna egy világért, de Lászlót cserben hagyta az első szóra. Mivel azonban ismerte önmagát, arra törekedett, hogy az urát az egyházzal kibékitse, türt, szenvedett szivesen, ha kellett. Most pedig magához akarta láncolni a daliás embert, le akarta kötözni finom szállal, sok apró virág illatával, mosollyal, csábitó tekintettel és minden lehető eszközzel, mert szerette, mert kellett neki, egy feltétellel, hogy össze nem tüz a római ecclesia fegyverhordóival. Kivánhatott volna sokat, kivánhatott volna minden lehetőt, de ő többet akart lehetségesnél, az ura hajthatatlan természetét és dacos büszkeséget akarta legyőzni. Nem látta be, hogy néki kellene meghajolnia, néki kellene engedelmeskednie és nem tudta, hogy egy módon tarthatja meg magának a legdaliásabb, legszebb és eszesebb vitézt, a legjobb embert és bölcs urat, ha követi őt, mint az árnyék bárhová, még a poklok tornácán tul is, szó nélkül, büszkén, boldogan, átkarolva, hozzásimulva folyondárként, szolgálva őt és nem ismerni kivüle Istent.

Ha mindezt tudta volna, sem tette volna, mert nem tehette. Ilyen volt Anjou fehér liliomа.

A rövid, békés szünet, szelid napsütés után már tornyosultak a felhők Budavár és a király felett.

Miután László a kunok letelepedését, megkeresztelését és felügyeletét elrendelő ediktumot kiadta, lóra kapott és kedves hivei kiséretében a budai hegyekbe lovagolt vadászatra. Miklós prépost, Gergely esztergomi prépost, Simonfia György és néhány csatlós járt vele. A két főpap nem vett részt a zsinaton, azért volt ott még egy-két derék hive, akik figyelemmel kisérték a pápai követ tulbuzgó tevékenységét. Kézai Simon a királyné szolgálatára maradt, csendesen ábrándozott az illatos virágok, boldog Margit hercegnő és a földi mulandóság felett. Különben a klastromban akkoriban sok előkelő hölgy tartózkodott, igy többek között a király nővére Erzsébet hercegnő, akinek szépségéről sokat regéltek az igricek.

Izabella királyné folyton imádkozott, azt remélte, hogy a sorsot megköti heves könyörgésével és türelmetlenül várta vissza az urát. Minél kevesebbet tartózkodik azoknak a szilaj embereknek a társaságában annál jobb. Csodálatos, hogy olyan istenfélő, szelid, jó ember, mint László, hogyan megköti magát néha makacs büszkeségében. A jó asszony azt hitte, hogy ebben a környezetének is nagy része van és ha bármi méltánytalanság, avagy sulyos csapás érte, nem annyira a királyra, mint a követőire, mint hitte, a felbujtóira haragudott valójában.

Két nappal az ünnep előtt visszatért László szép zsákmánnyal. Hatalmas agancsu szarvasokat hozott, az arca derüs volt és melegen ölelte meg szép hitvesét. Most néhány napig együttmaradtak, az ünnepen szent misét hallgattak, megáldoztak és a királyné már hinni kezdett a jobb jövőben. Ugy vélte, odafönn megértették az ő könyörgését és égi segitségben volt része. Az ünnepet követő két nap boldog nyugalma csak megerősitette ebben a reményében.

Ezalatt a budai zsinat egyre-másra hozta határozatait. A pápai követ ugy látszik még elindulása előtt, Olaszországban kidolgozta a zsinati végzések pontjait, nem hagyva ki az egyház helyreállitását, a papok megrendszabályozását tartalmazó pontokat, éppenugy, mint a világi befolyás teljes kiküszöbölésére vonatkozó merev rendelkezéseket sem. Magyarországon Szent István óta az egyház bizonyos mértékig az uralkodó befolyása alá került, hiszen maga István alapitotta a püspökségeket, épitette az egyházakat és iskolákat. Az ő tevékenységét folytatták utódai, különösen Szent László és Kálmán, akik szintén befolytak az egyház ügyeinek intézésébe. Eltekintve attól, hogy a püspököket kinevezték, ők adományozták az egyházi javakat és vették el, ha jónak látták, kezdettől fogva kötelezték a főpapokat, hogy mint hübéreseik, sereget tartsanak és szükség esetén hadba vonuljanak. Ezt a fermői mind helytelenitette és mindezen változtatni akart. Amint a budai zsinat összeült, meghallgatta véleményét és javaslatait, azután csodálatos gyorsasággal szövegezte a zsinati végzések ellentmondást nem ismerő paragrafusait.

A főpapok nem voltak jobbak akármelyik kapzsi, rabló főurnál, ugy nagy általánosságban, nem hogy a rideg embert mérsékelték volna a gyors iramban, hanem a sokféle panaszukkal és bujtogatással még inkább sarkalták. Az ő hatalmuk korlátlanságáról, az ő gazdagságuk csorbitatlanságáról és növeléséről lévén szó, egyszerre akartak ők is mindent elérni, szegény, fiatal, egyhagyott királlyal szemben. Nagy volt a hatalmuk abban az időben és nem mulasztották el a legcsekélyebb alkalmat sem, hogy vele visszaélhessenek.

Fülöp püspök megkapta a király ediktumának egy példányát, át is tanulmányozta. Aztán másnap a zsinaton megkérdezte a főpapok véleményét erről a munkáról.

A veszprémi püspök, németujvári Iván rőthaju öccse hevesen kikelt a király ellen. Azt mondotta, hogy a király féktelen természete most is kibuvót keres. Nem akar a kunok ellen tenni, hiszen ő is az ő vérükből származik, az anyja kunasszony. Amig a király fegyvert nem fog és nem kényszeriti őket megkeresztelkedésre, letelepedésre, rendre és munkára, addig minden rendelet csak irott malaszt marad.

A többiek helyeseltek. Tudták, hogy a fegyverfogásnak ilyen esetben nincs sok értelme, tudták, hogy a király nem is teszi, de galibát akartak keverni. Ha nem teszi, hiszen veszélyes dolog, nem észszerü megtenni, akkor a püspök előtt bebizonyult, hogy nem akar ellenük erélyesen fellépni, ha meg a kényszer folytán mégis megtenné, két szék között a pad alá

esnék. A saját támaszát döngetné, a leghivebb embereit pusztitaná és könnyü prédájául maradna főpapok és főurak hatalmaskodásának.

Az egri püspök, András most még beszédet tartott, amelyben égő szinekkel ecsetelte azt a veszélyt, melyet a kunok a kereszténységre és az igaz hivőkre nézve jelentenek.

Elpusztul az egyház, ha ők tovább garázdálkodhatnak és háboritatlanul élhetik szabados életüket. Senki nem védi a békés polgárokat az ő gaztetteik ellen. És jószántukból nem fognak letelepedni, még kevésbé megkeresztelkedni.

A tanácskozás alatt Pascasius, a pozsonyi prépost szomoruan lehajtott fejjel hallgatott. Hiába. Senki a király mellett fel nem szólalt. A végén ő is felállt és megakarta magyarázni a pápai követnek, hogy a király miért nem mehet most sereggel a kunok ellen. Hiába igyekezett. Azok közbekiabáltak. A fermói nem akarta érteni.

A bölcs prépost az időre hivatkozott és türelemre intette őket. Lodomér az uj esztengomi érsek elhallgattatta. Fülöp, a pápa követe pedig haragtól fütve kiáltott:

— Megmutatom én ennek a kölyöknek, hogy engedelmeskedik az urának, vagy pedig mehet kunjaihoz, de a koronát is itthagyja!...

Azzal berekesztette az ülést.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

A mult hét gazdasági eseményei.

Az ünnepek hangulata ugy a belföldi, mint a külföldi árupiacokon erősen érezhető és igy nagyfoku stagció uralkodik a terménytőzsdéken is. Chicagoban sem mozognak az árak, ez az ösztönzés is kiesik, mint tényező, ezuttal. Exportreménységeink továbbra is hervadoznak, mert az európai piacokon sok az áru és az olcsó délamerikai áruk teljesen elözönlötték a teret. Ennek hatása alatt, igen csekély forgalom, de tartott árak mellett: buza (budapesti paritásban 520—525, pestvidéki és fehérmegyei 517½—520, rozs 460—465, takarmányárpa 340—350, sörárpa 450—460, zab 400—405 ezer korona métermázsánként.

Ugyancsak pang a lisztexport is, amely szintén bénitólag visszahat a belföldi gabonaforgalomra is és tartózkodóvá teszi a malmokat és a többi nagy vásárlókat. Buzaliszt 00-ás 7475, 0-ás 7350, 2-es 6975, korpa 2150 K kg-ként, vidéki nagymalomból, zsákkal együtt.

A takarmánycikkek piacán szintén minimális forgalom van. Egyedül tengeriben mutatkozott némi élénkség, mely arra vezethető vissza, hogy Jugoszláviában belföldi célokra nagyobb megrendeléseket vettek fel és igy kevesebb kinálat mutatkozott a magyar piacon Jugoszlávia részére. Tengeri jelenleg 245—247.5 ezer K métermázsánként. Korpa 235—240 ezer K.

A gyapjupiacon aránylagos megélénkülés mutatkozik. A gyaju feldolgozó gyárak vásároltak az utóbbi napokban és állitólag külföldi tőke is érdeklődik. Az árak zsirbannyirott áruért (állomáson) 30—35.000 K körül mozognak.

A huspiac és az állatvásár irányzata lefelé menő árak mellett lanyha. Marhahus 23—25.000, borju 18—23.000, csont 3—12.000, pacal 3—6000 K kg-ként.

A borpiac szintén stagnál. A termelők 700 K-nál többet nem birnak kapni maligán fokonként.

—

A BIRÓSÁG MEGITELTE A KEGYDIJ VALORIZÁLÁSÁT EGY BIZTOSITÁSI ÜGYNÖKNEK. Székely József huszonöt évig volt az Első Magyar Biztositó Társaság ügynöke és mikor hosszu szolgálata után a társaság kötelékéből kilépett, a vállalattól évi 1200 korona kegydijat kapott. A biztositó társaság a pénz elértéktelenedése ellenére ezt az összeget nem emelte föl, ugyhogy az ügynök a társaság ellen keresetet inditott a kegydij 1917-es alapon való valorizálását kérve. Ebben az ügyben a központi járásbiróságon Pogány László dr. biró a napokban elvi jelentőségü itéletet hozott. A pör folyamán a vállalat azzal védekezett, hogy a kegydij ajándék jellegü és igy egyoldalulag bármikor megvonható. Az alperes biztositó társaság arra is hivatkozott, hogy 250 nyugdijasa van és ezeket a nyugdijakat is valorizáltan kell fizetnie, emiatt a nagy megterhelés miatt tehát a kegydijak valorizálását nem birja el. Több tárgyalás után a járásbiró ugy itélkezett, hogy kötelezte a biztositó társaságot, hogy Székely Józsefnek 1925 május 1-étől havi 80 aranykoronát, a lejárt követelések fejében pedig 20,569.440 koronát fizessen végrehajtás terhe mellett. Az itélet indokolásában kimondta a biróság, hogy a kegydij adásakor a feleket ugyanaz az intenció vezette, mint a nyugdijszerü megállapodásoknál, hogy a hosszu szolgálat után az alkalmazottnak legyen miből megélnie. A kegydij ajándék jellegéből nem következik hogy az adó ezt akármikor visszavonhatja. Ellenkezőleg ezt csak akkor lehet visszavonni, ha a kegydijat élvező érdemtelenné vált a segélyezésre. A biróság indokolása egyébként nem hivatkozott arra, hogy az Első Magyar Biztositó az elnökének illetményét a legkorábban valorizálta, tehát maga adott példát arra, hogy hive a valorizálásnak.

A HÁBORU ELŐTT KIBOCSÁTOTT ÁLLAMADÓSSÁGI KÖTVÉNYEK BESZOLGÁLTATÁSA. A pénzügyminiszter — mint ismeretes — rendeletet adott ki a háboru előtt kibocsátott magyar államadóssági cimletek beszolgáltatásáról. A rendelet szerint vidéken az adóhivataloknál, postahivataloknál, Budapesten pedig a központi állampénztárnál, postatakarékpénztárnál, Magyar Nemzeti Banknál, Pénzintézeti Központnál, vagy pedig az OKH-nál legkésőbb április 15-ig kell beszolgáltatni a cimleteket. Ezt a határidőt azonban most április 25-ig hosszabbitották meg. A cimletek összegyüjtése kizárólag azt a célt szolgálja, hogy az államadósságok végleges felosztásánál a jóvátételi bizottság a letétbehelyezett cimleteket számbavegye és Magyarország javára hasznositsa. Ennek megtörténte után a cimleteket tulajdonosaiknak vissza fogják adni.

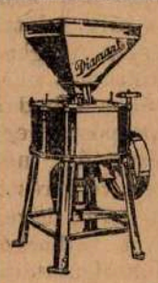

Olvasóink figyelmét felhivjuk egy

ujrendszerü „DIAMANT“ jelzésü darálóra.

A daráló vizszintesen fekvő eredeti görög kövekkel őröl. A darálás alulforgó rendszer szerint történik. Az őrlendő mennyiség, valamint az őrleményfinomsága a legpontosabban szabályozható. A daráló 85%-ig lisztfinomságu őrleményt szolgáltat. Az őrlemény pehelyszerü, alig van felmelegedve. A daráló minden részében elsőrendü anyagból, nagyon szilárdan van épitve és örökös darabot képez minden gazdaságban. Szolgálhatunk 150—180 mm. kőátmérőjü nagyságban 15—800 kg.-ig terjedő óránkénti teljesitő képességgel 8 különféle nagyságban. A kisebbek kézi vagy járgányhajtásra, a nagyobbak motorhajtásra vannak berendezve.

A darálók ára 3—29 millió korona között váltakozik. Módunkban van ugy az árban, mint a fizetési feltételekben nagyobb kedvezményeket biztositani, ha nagyobb mennyiséget lekötünk. Kérjük, jelentse be mindenki szükségletét Mindennemü felvilágositásokra, ugy a gépre vonatkozóleg, mint a fizetési feltételekre a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete“ készségesen rendelkezésre áll.

MEZŐGAZDASÁG.

A bonyhád-simmenthali szarvasmarhatenyésztés megalapozása Somogyban

Mint azt már korábban jeleztük is, — az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara kezdeményezésére a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület és gazdasági felügyelőség erőteljes támogatása mellett megindult Somogyban a bonyhád—simmenthali tájfajta szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének munkája. A vármegye egyik legelőrehaladottabb állattenyésztő községe: Fonó lépett erre az utra legelsőnek és elismerésre méltó vállalkozásának tolyó hó 6-án nyilvánult meg az első látható eredménye.

Ezen a napon nagy és kiváló állattenyésztő férfiakból álló bizottság szállt ki a faluba. Ott volt dr. Wellmann Oszkár, a budapesti állatorvosi főiskola hirneves tanára és szarvasmarhatenyésztésünk egyik legkitünőbb ismerője, azután a földmivelésügyi kormány képviseletében Mesterovits Iván gazdasági főfelügyelő és Szentandrássy György m. kir. gazdasági tanár, továbbá dr. Varga Sándor állategészségügyi főfelügyelő, Brokés Rezső Somogy vármegyei m. kir. gazdasági főfelügyelő és Biró Sándor m. kir. gazdasági felügyelő, Preussberger Károly Gazdasági Egyesületi titkár, Horváth Jenő mezőgazdasági kamarai igazgató és Molnár Pál kamarai s. titkár. Megjelentek azonkivül a járási közigazgatás részéről Sey Oszkár igali főszolgabiró, dr. Nyiry Ede járási állatorvos, a mernyei kegyes tanitórend képviseletében pedig dr. Szentiványi József h. kormányzó és Spórer Tivadar gazdasági intéző.

Az állomány megvizsgálása reggel fél 10 órakor kezdődött. Göndöcs Imre kisgazda erre alkalmas tágas udvarán. A nyolc tagu birálóbizottság elnöke Wellmann Oszkár tanár, tagjai pedig: Brokés Rezső, Varga Sándor, Szentiványi József, Preussberger Károly, Molnár Pál és két választott kisgazda, Kisfonai József és Balázs Imre voltak. Az elővezetett állatokat a ma már Svájcban is általános s Wellmann tanár által hazai viszonyainkhoz legujabban alkalmazott birálati rendszer szerint osztályozták, ugyanugy, ahogy az idén legelőször a budapesti tenyészállatvásár simmenthali bikáit. A megszemlélt 62 darabból 52-őt láttak el osztályozási lappal. 10 darabot részint öregség, részint fejletlenség miatt nem lajstromoztak. A község a tavaszi állatvásáron 2 kiváló simmenthali bikát vett, a régi hirneves néhai Széll Kálmán-féle Rátót-Héra-házi tehenészetből, amelyeket a bizottság az osztályozott tehenekre fedeztetésre beosztott.

A birálat szürkületig tartó befejezése után a tenyésztő egyesület kisgazdái hét rendes és két pót-, ugynevezett fejési biztost választottak maguk közül, akik a hivatalos tejellenőrzést havonta kétszer ellátják. Miután feladataikat Mesterovits Iván főfelügyelő részletes pontossággal ismertette, mindnyájan fogadalmat tettek Sey főszolgabiró előtt. Ugyanugy fogadalmat tett a község bikapásztora is arra, hogy a bikák fedeztetésében mindenkor a kezéhez kapott beosztás előirásait követi.

Fonó község ily irányu lelkes mozgalmát méltó dicséret illeti. Az eddigi siker nagy részben Nagy Péternek, a falu ügybuzgó igazgatótanitójának érdeme. A legnagyobb lépés megtörtént, annak jövőbeni hasznos eredményei fokonként fognak kibontakozni.

Örömmel jegyezzük ide, hogy a fonói ügy a szomszéd községekből számos érdeklődőt vonzott oda. Gölle, Taszár, Patalomból átjöttek a kisgazdák s az ott látottak után maguk is a fonóiak példáját óhajtják követni. A mozgalomnak igazi sikere akkor lesz, ha a tenyésztés széleskörü megértő és lelkes gárdára támaszkodhat. Erre nézve különben már most jelezhetjük, hogy május 3-án a legkiválóbb szakemberekből álló bizottság ül össze Dombóvárott a Baranya-, Somogy-Tolnai bonyhád-simmenthali szarvasmarhatenyésztés jövő munkájának megbeszélése és kidolgozása végett.

A bizottságot Fonóban tartózkodása alatt a kegyes tanitórend uradalmának helybeli intézősége látta vendégül.

Felhivás.

A tavaszi idő beálltával szükségesnek látjuk olvasóinknak figyelmét felhivni a mezőgazdasági terményeknek jégkár ellen való biztositásának fontosságára. Minden termelőnek saját érdeke megkivánja, hogy terményeit jégkár ellen biztositsa, mert ez az egyetlen mód a jégverés által okozott kár elleni védekezésre. A biztositással csekély dijfizetés ellenében megtérülnek a jégverés által okozott károk, minek igazolására szolgáljon az a tény, hogy szövetkezetünkkel összeköttetésben álló biztositó intézet a katasztrófális 1924. esztendőben több, mint 16 milliárdot fizetett ki biztositó tagjainak kártérités fejében.

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete tagjai érdekének megvédése céljából létesitette biztositási osztályát, mely hazánk negyedszázad év óta fennálló legnagyobb keresztény biztositó intézetével karöltve foganatositja a vitézi gazdaságok biztositásait. Kartelen kivül állván módunkban van a biztositásokat a kartelban tömörült többi intézeteknél sokkalta kedvezőbb feltételek mellett eszközölni.

Vitézeknek s lapunk olvasóinak a szokásos engedményen kivül jégbiztositásoknál 5 százalék, tüzbiztositásnál 10 százalék vitézi engedményt is nyujtunk.

Felvilágositást, valamint a biztositások felvételéhez szükséges nyomtatványokat készséggel bocsájtjuk biztositani óhajtó tagjaink rendelkezésére. Mindennemü megkeresések a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete Biztositási osztályára, I., Királyi várpalota cimre intézendők.

—

A VÁMGABONA ÁPRILISI ÁRA. A pénzügyminiszter a malmok által április havában természetben megkeresett gabonának az általános forgalmiadó alapjául szolgáló általános árát mázsánként a következőképpen állapitotta meg: rozs (kétszeres) 440.000 korona, árpa 369.000, tengeri 245.000, zab 420.000, köles 28.000, tatárka 36.000, ocsu 23.000 korona.

MILYEN LESZ AZ ORSZÁG BIRTOKMEGOSZLÁSA A FÖLDREFORM UTÁN. Az Országos Központi Statisztikai Hivatal már nem régiben kimutatta Csonka-Magyarország birtokmegoszlási viszonyait. Ezek szerint Csonka-Magyarország 16,162.589 kat. hold területéből a 100 kat. holdon aluli kisbirtok területe 7,676.010 kat. holdat tesz ki, mig a 100 kat. holdnál nagyobb birtokok területe 8,485.579 kat. hold. Miután az Országos Földbirtokrendező Bíróság a földbirtokreform befejezéséig az igénybeveendő területeket 1,200.000 holdra becsüli, már most megállapitható, hogy a 100 kat. holdnál kisebb birtokok területe 7,677.010 kat. holdról 8,877.010 katasztrális holdra, vagyis a 47.5 százalékról 54.9 százalékra emelkedik. Ezek szerint a 100 kat. holdnál nagyobb birtokok birtokállományuk 14 százalékát vesztik el a földreform befejeztével.

PÁLYADIJ AZ ALFÖLDI GYÜMÖLCSTERMELÉSSEL FOGLALKOZÓ MUNKA MEGIRÁSÁRA. A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara március hó 29-én tartott igazgatóválasztmányi ülésének határozata alapján 200 aranykorona pályadijat tüzött ki olyan tanulmány megirására, amely azt tenné beható és szakszerü mérlegelés tárgyává, hogy a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara gyümölcstermelő területének összes viszonyait figyelembe véve, mely gyümölcsféleségekre és azoknak mely fajtáira volna ott a figyelem irányitandó, különösen a tömegtermelés szempontjából? A feltételek a következők: 1. A pályamunka beadásának határideje 1925 december 15. 2. A pályadij csak abszolutbecsü munkának adatik ki. 3. A pályamunka a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara tulajdona lesz, amely esetleg gondoskodik annak kinyomatásáról. 4. A pályamunkának az egész Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara területének gyümölcstermelési viszonyait fel kell ölelni (Pest-Pilis-Solt-Kiskun-, Bács-Bodrog-, Csongrád- és Arad-To-

rontállal egyesitett Csanád vármegye). Fel kell tárni a mai gyümölcstermelési viszonyokat, a hibákat és elő adandók a segités módozatai. 5. A beérkezett pályamunkák megbirálását kiváló szakemberek fogják végezni.

KEDVEZMÉNYES UTAZÁS A JUHÁSZATI KIÁLLITÁSRA. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által május hó 10—12. napokon Debrecenben tartandó tenyészjuhvásár és május hó 10—12. napokon tartandó I. Országos Juhtenyésztési Kiállitás alkalmából a Kamara kérésére a kereskedelemügyi miniszter féláru vasuti jegykedvezményt engedélyezett Debrecenbe és vissza. E kedvezmény bármely kocsiosztályban igénybevehető, igazolvány alapján, amely a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatalától (Budapest, Hunyadi-utca 10.) kérhető. Az igazolványok száma meg van szabva, igy célszerü, ha azokért az igénylők mielőbb jelentkeznek. Csak olyan igazolványkérést intézhet el a kiállitásrendezőség, amelynek bejelentője beküldötte az igazolvány kiadási diját, továbbá a tenyészállatvásár és a juhtenyésztési kiállitás beléptijegyei fejében igazolványonként tizennyolcezer koronát, mely esetben bérmentve küldetnek meg részére az igazolvány és a belépti jegyek.

Célszerü, hogy gazdasági egyesületek és gazdakörök mielőbb összegyüjtsék a jelentkezőket és befizetéseiket, igy az igazolványokat a megjelenni óhajtóknak biztositsák. Az utazási kedvezmény az államvasutak kezelésében levő helyiérdekü vasutakra is kiterjed.

AZ ALSÓDUNÁNTULI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA INGATLANA. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara, hogy a kisgazdaságok környékünkbeli átlagtipusán belterjesen folytatható mezőgazdasági üzemet állithasson a termelőgazdák elé, az Országos Földbirtokrendező Birótól erre a célra megfelelő nagyságu területet igényelt. Az ingatlant a fenti biróság meg is szavazta, de a kiosztás és átadásra csak április második felében kerül a sor. A kamara terve az, hogy a juttatott földdarabon a lehetőségek szerint beállit mindent, ami egy kisgazdaság jövedelmezőségét hasznosan gyarapitja s a példaszerü belterjes üzem megalapozására szolgálhat. Igy faiskolát és mintaméhest óhajt felállitani, azután különböző nemes magvak termelésével igyekszik példát állitani a tanulni vágyó kisgazdák elé.

A SZŐLŐSGAZDÁK EGYESULETENEK KÖZGYULESE. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete vasárnap délelőtt tartja közgyülését. Ezt megelőzőleg e hó 18-án szombaton délelőtt 10 órakor Sántha László tart előadást a peronoszpóra elleni védekezésről. 11 órakor pedig Biró Géza szőlészeti főintéző fejtegeti a szőlőoltványok előállitásának és uj telepitéseknek a kérdését. Délután 4 órakor Baki Gábor a szőlőmoly elleni védekezés állását ismerteti és ugyanaznap fél 5 órakor Friedl Gusztáv dr. igazgató tart előadást a kémiai ipar szerepéről a modern növényvédelem fejlesztésében. Az e hó 19-én, vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődő közgyülésen a folyó ügyek letárgyalásánn kivül a magyar szőlő- és borgazdaság helyzetének megvitatása szerepel a tárgysorozaton. A közgyülés után délelőtt 11 órakor Treitz Péter dr. főgeológus a talajoltásról tart előadást. Ugy a közgyülés, mint az előadások az OMGE nagytermében lesznek.

SÁSKAIRTÁSI ÉRTEKEZLET DEBRECENBEN. A folyó hó 19-én vasárnap megtartandó sáskairtási értekezlet iránt nagy érdeklődés mutatkozik a gazdaés szakkörökből, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamaránál. Nagy mértékben fokozza az értekezlet jelentőségét, hogy a sáskairtás kérdésének leghivatottabb szakembere, Jablonovszki József kisérletügyi főigazgató tart előadást a Kamara felkérésére a sáska megfigyeléséről és irtásáról.

Ezuton is közli a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara az érdekelt gazdaközönséggel, de minden érdeklődővel is, hogy ezen előadás meghallgatására minden érdeklődőt szivesen lát.

KENDER VETŐMAG. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gazdaközönség köréből megnyilvánult óhajra nemesitett kendervetőmagot szerzett be kiváló jó minőségben s azt kedvezményes áron bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére.

Felhivja a Kamara a gazdaközönség figyelmét, hogy ezen vetőmagból kisebb mennyiség még rendelkezésre áll s az a Kamaránál (Debrecen, Hunyadi-utca 10. sz.) átvehető.

Adomák.

Jókai anekdota.

Egy alkalomkor azt ujságolta valaki a képviselőházi folyóson, hogy gróf Zichy Jenő egy szobrot ajándékozott a városnak, Huszár Adolf utolsó müvét, s dicsérte Zichy Jenőt.

A nagy dicséretbe beleszól egy hirlapiró:

— No ugyan, nagy dolog is az. Aránylag éppen olyan, mintha én egy britannikaszivart adtam volna a városnak. Nem igaz, Móric bácsi?

— Olyan fiacskám, — szólt Jókai elgondolkozva, — dehát adtál-e te valamikor a városnak egy britannikaszivart?

A hét humora.

Valami pörből kifolyólag a törvényszék megitélt egy ügyvédnek az egyik vidéki ügyfele terhére 840.000 korona költséget. Az ügyvéd tehát felszólitotta ügyfelét, hogy fizessen.

Harmadnapra megjön a 840.000 korona postautalványon. Az irásbeli közleményekre szánt helyen ez volt olvasható:

— Itt küldök 840.000 koronát, vegyen rajta kötelet!

Az ügyvéd megkapja a pénzt, de nem veszti el hidegvérét. Behivatja a segédjét:

— Doktor ur, — mondja neki, — itt van 840.000 korona. Menjen, vegyen rajta, miután a minőség nincs meghatározva, középáru, középminőségü kötelet. Siessen!

És három nap mulva az ügyfele egy nagy csomag kötelet kapott a postán, a következő levél kiséretében:

Tisztelt uram!

Megbizásának eleget téve, itt küldöm önnek a 840 ezer koronáért vásárolt középminőségü kenderkötelet. Felmerült költségeim a vásárlás körül: eljárási dij, szállitási dij, összesen 80.000 korona, végösszeg 920.000 korona, melyből postán megérkezett 840.000 korona. Kérem a hiányzó 80.000 koronát postafordultával megküldeni. Egyben pedig értesitem, hogy a nekem multkor megitélt 840.000 korona és járuléka iránt a végrehajtást kérő keresetet beadtam.

Tisztelettel

(Aláirás.)

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000

Füzős vagy cugos:

Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr füzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 200.000

VÁGÓ B. JENŐ
Budapest. VIII., Kun ucca 11. szám.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 17. SZÁM — 1925. ÁPRILIS HÓ 26.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

Hindenburg, Róma, Herriot Szófia, Bécs, guruló rubel...

Budapest, 1925 április végén.

Aki a külpolitika napi eseményeit figyelemmel kiséri, annak tekintetét nem kerülhetik el azok a nagy világ minden táján esetenként felbukkanó mozzanatok, amelyek két ellentétes világnézet, két élesen szembenálló tábor életharcát világitják meg, még a be nem avatott, egyszerü elmével, józan ésszel gondolkozó polgár előtt is. Világfolyása cimü rovatunk hiven jelzi ennek a harcnak különböző fázisait. Lássuk tehát milyen következtetéseket vonhatunk le az események egymásután következő áradatából.

Mint értesülünk róla, Németországban az elnökválasztás első, nagy összecsapásán a jobboldali, nemzeti irányu pártok jelöltje Jarres tekintélyes számu szavazatot kapott. Ellenfelei természetesen minden eszközzel harcoltak ellene, hogy megválasztatását meghiusitsák. Ekkor a nemzeti pártok a német nemzet legnagyobb emberét, a tannenbergi győzőt, Hindenburg tábornagyot kérték fel, hogy az elnökjelöltséget elfogadja. Természetesen nem tudhatjuk még, hogy a választás végül milyen eredménnyel fog végződni, azonban bárhogyan történjék is, bizonyos, hogy a német nép hatesztendős letargiájából ébredezni kezd, a nemzeti öntudat bontogatja szárnyait és ha nem ma, de rövidesen egyenlő erővel áll szemben a hazafiak tábora, a nemzetközi szabadkőmüvesség, avagy bolsevizmus táborával. Emlékezzünk csak arra, amikor, nem is olyan régen, Berlinben még az utcán guerillaharcok folytak és Moszkva emberei független szocialista elnevezés alatt bombákat hajigáltak, torlaszokat emeltek, házakból, lesből géppuskáztak, lehetetlenné téve rendet, munkát, nyugalmat.

Ime igy jutottunk el a legnagyobb vesztes államban, az anyagilag teljesen tönkretett, kifosztott Németországban a szélsőbaloldaltól a jobboldalig.

Rómában április 21-én ünnepelték meg Róma alapitását és ezt a napot a fascio nemzeti ünnepének deklarálták, miközben a május elseje megünneplését megtiltották. A diadalmas Róma, melyben néhány év előtt még a vörös lobogó hatalmas erők jelvénye volt, most egy erős tisztitó munka után a megujhodás, a nemzeti erő felfrissitésének ünnepét üli. Az sem bizonyos, hogy ezen az uton kilengés, esetleg visszaesés nélkül haladhat az olasz nép előre, az azonban bizonyos, hogy összehasonlitva az olasz állapotokat a négy-öt, hat évvel ezelőttiekkel, amikor Rómában, Milánóban és a nagyobb városokban a szocializmus igen sok bajt okozott és amikor az olasz nemzet ugy látszott, a lejtő szélére jutott, a mai állapot rózsás reménnyel biztat és egy uj, nagy, nemzeti reneszánsz bekövetkezését igéri.

Csak nemrég került kormányra Herriot, a francia szocialisták vezére, már is bizalmatlanságot szavaztak néki, sőt bár az uj kormány sem éppen jobboldali, a vatikáni nagykövetség eltörlését az uj miniszterelnök helyteleniti és ezt a sérelmet orvosolja. A francia események bizonyitják, hogy ugy miként Angliában, Franciaországban sem tud egy még oly mérsékelt szocialista alapon álló kormányzás sem gyökeret verni. Hiszen a legtulzóbb nacionalisták egyike, Millerand, volt elnök is szocialistából lett nemzetivé, belátván, hogy egy nép nagyságát csak önerejére támaszkodva, szivós küzdelem árán érheti el és tarthatja meg, nem pedig saját gyökereinek elfürészelésével.

Ennyit emlitsünk meg a nacionalizmus diadalmas előretöréséről. Az érem másik oldala, a bolsevizmus harca, a leninizmus eszközei és a guruló rubelek szerepe ebben a harcban.

Szófiában a közelmultban borzalmas esemény játszódott le. A bolgár királyt utján egy banda megtámadta, kisérőit felkoncolták és kis hijja, hogy Boris király áldozatul nem esett a merénylők orvtámadásának. Ugyanekkor Szófiában egy tábornokot meggyilkoltak és több helyütt zavargásokat keltettek. Amikor Georgiev tábornok rekviemjén a szófiai székesegyházban az egész bolgár nép legkiválóbb férfiai jelen voltak, egy rettenetes robbanás rázta meg az épületet és igen sok magasrangu katona, államférfi, nagyszámu polgárság, asszony és gyermek pusztult el. Maga a király képviselője is meghalt.

A kommunista felkelők elsáncolták magukat és heves harcot vivtak a rendőrökkel. A legnagyobb erőfeszités volt szükséges ahhoz, hogy a kormány a rendet helyreállitsa.

Már most ezek a rendbontók Szerbiából jöttek és a bizonyitékok szerint akciójukhoz a pénzt Bécsből kapták, ahol a moszkvai propaganda pénztára ontja az aranyat.

Élénken emlékszünk a bécsi állapotokra, amikor a vörös csillag még a régi császárváros romjain akarta véres fényét felragyogtatni. Nem sikerült. De ők nem csüggedtek, azóta is próbálkoznak. Legutóbb nálunk is felfedezték az ugynevezett »Roto

Hilfe« titkos csatornáit, melyeken az a bizonyos guruló rubel rontó utját folytatta.

A régi cári orosz rezsim nagyon értette a módját, hogyan kell pénzzel fegyvert, eszközt, embert szerezni idegen országokban a saját szolgálatunkra. A máramarosi schizmaperek története, amikor a pánszláv eszme érdekében szivárgott a rubel, avagy a Rédl ezredes árulásának históriája talán ismeretes azok előtt, akik a külvilág eseményeit azelőtt is figyelemmel kisérték. Vagy aki most Ossendowski könyvét olvasta, az is borzalommal tapasztalhatta, mint mételyez ez a pénz meg mindenütt sok embert, akire talán senki sem gyanakodott volna. Igen, ott Tibetben, Mongoliában, távol Keleten is sok bolseviki ágens müködött és müködik, éppen ugy, mint egész Európában most is.

Bár az orosz szovjet legutóbb kiadott rendeletében azt mondja, hogy a földek közkézre adása nem vált be, a földmivelők elkótyavetyélik, megrongálják az államtól nekik kiadott felszereléseket, a földet pedig parlagon hagyják, ugy hogy a gabonatermő Oroszország bevitelre szorul, azért a szovjet még sem adja fel a harcot, nem az elvekért, hanem a hatalomért, a felforgatásért, a világuralomért.

Annyi tapasztalat, annyi meg-megujuló példa után tisztán kell látnunk immár az orosz szovjet-diktátorok céljait és eszközeit. A harc áll az egész világon. Minden élni akaró népnek meg kell tennie a magáét, hogy a bomba, tőr, éhinség és bizonytalanság helyett a nemzetek jobb érzése, az emberiségnek démonokkal, maszlaggal és guruló rubellel szembeszálló életakarása győzzön.

Áhitat.

Magyarok védője, Magyarok Istene,
Tekints ránk végre, szenvedő népedre,
Erősitsd karunkat a tettek mezején,
Hadd győzzünk a szittyák utját követvén.

Gyászos varjusereg, egyéb jövevény nép,
Beh nagyon ellepte jó magyarok földjét,
Tudom, el fog jönni a számolás napja,
Csonthalmazukon az ördög áll kacagva.

Leszámolás után, ha immár összetörve,
Régi országunknak minden ellensége,
Minket visszatérőket, ölelj a kebledre,
Édesanyánk, magyar hazánk földje.

Hazatérve, uj munkába fogunk.
Hogy felépitsük szomoru sok romunk,
Felépitsük ujra sziklatalapzatra,
Semmi rossz többé meg ne ingathassa.

És ha egykor békés estharangozásra
Megnyilik az ajkunk hálaimádságra,
Buzgón köszönjük meg Uram Tenéked,
Hogy ujra szabad lett bus magyar néped.

Vitéz ZSEMLE PÁL.

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

A török nő.

Irta: **Olasz Szabó Demeter.**

A török nőkről akarok néhány jelentéktelen megjegyzést tenni. Helyesebben nem is annyira a török nőkről, mint inkább a törökök régebbi erkölcséről, melyet a női nemmel szemben tanusitottak. Hogy lehetőleg világos legyen az, amire a figyelmet fel óhajtom hivni, a ruházatról kell egyet-mást megjegyeznem. Köztudomásu, hogy az ősember nem ismerte a ruhát s csak lassan jött rá arra a gondolatra, hogy testének egyes részeit elfödje. Az öltözködés kezdetleges korszakában azonban nem ugyanazzal a céllal viselték a ruhát — legalább is nem egészen azzal, — amivel a mai modern ember, — hanem a természet kivánta meg tőle ezt a neki annyira fölösleges áldozatot, amennyiben az emberiség szaporodásával, a fajok mind messzebb és messzebb nyomultak az őshazából a két sarok felé, a hidegségnek a testre való hatása kényszeritette a védekezésre.

Valószinüleg ez volt az oka az őskori ruházkodásnak, kivéve azon helyeket, mint pl. a rómaiak birodalmát, ahol a természet mindig enyhe és jóságos arcát mutatta. Itt bizonyára nem a hidegség ellen használták a ruhát. Hanem? E kérdésre igen érdekes föltevésem van, melyet az emberi hiuságra épitek fel. Hogy mi enged okot nekem erre, azt valószinüleg senki sem fogja megkérdezni tőlem, mert mindenki meg van arról, — ugy más, mint a maga részéről, — győződve, hogy a hiuság egyik rossz, alaptermészete az embernek. Én ugy gondolom megoldani a kérdést, hogy midőn a hidegség miatt öltözködni kényszerülő ember a délebbi, még öltözködni nem tudó emberrel érintkezett, felkeltette benne a hiuság démonát és a szinte akarat nélküli szégyent, melyet azonban a ruhásember vagy talán még a másik sem tudott megérteni és észrevenni. Hogy aztán a hiuság vagy a szégyen ösztönözte-e jobban a délvidékit az öltözködésre, annak eldöntése kissé nehezebb, mint ahogy nehéz — lélektanilag — megmagyarázni, hogy miért vették az ősmagyarok lassanként a honfoglalás után a külföldi szokásokat, nem értve bele azokat, melyeket kényszerüségből kellett elfogadniok. A rómaiaknál sem a tógával kezdődött a ruha, amire elég kézzelfogható bizonyitékot ad Horatius, mikor az Ars poeticájában »cinctutis Cethegis«-ről beszél. Aztán a szobrászmüvészet ókori remekei nincsenek felöltöztetve, pedig már akkor az ember esztétikai izlése elég fejlett volt. En ugy gondolom, — valószinüleg teljes joggal, — hogy a ruhát a hiuság hozta létre, a ruha pedig a szemérmet. Mig ruha nem volt, aligha beszéltek szégyenről, legalább is a mai értelemben vett szemérmesség ismeretlen volt. Igaz ugyan, hogy a mai világ emberei már sokkal kevesebbet törődnek az utóbbival, mint a ruházattal. Ma ilyen jelszó mellett: »A ruha teszi az embert« ez el sem képzelhető. És igazolódni látjuk ezzel Madách »Ember tragédiája«-nak alapeszméit, hogy t. i. az ember odafejlődik vissza, ahonnan kiindult. (Mert hiszen a ruházkodás terén ez fényesen bebizonyult, odaérünk, ahonnan elindultunk és szeretném megkérdezni, hogy mi lesz ennek az idegen fikciós öltözködésnek a következménye?) Az ókorban még csak a derék körül viseltek valami ruhadarab félét, a középkorban már az egyes emberi testrészek elrejtése volt a cél. A mi történelmünkben sok olyan rész fordul elő, mely a mai kor hangoztatott szemérmes embereit mosolyra fakasztja. Akkor a lábikrák is szemérmesen a ruha alá bujtak, a nyak, a mell mind el volt rejtve a mohó vágyak sóvár tekintetétől, s ma már még a térdecskék is kackiásan kandikálnak ki az uj lenge ruhák alól. De nem a mai frivol divatot akarom ezuttal birálgatni, hiszen ehhez jogom nincs, csupán a szükséges tárgyi igazság kedvéért kellett a fentebbi enyhe vonatkozásokat is megtennem.

A török nőkről akartam néhány szót szólni s akaratomhoz képest e néhány szó után rá is térhetek.

Tudjuk, legalább is a gyermekmesékből hallottunk róla, hogy a nők mennyire alárendelt helyzetben vannak Törökországban. Persze ezt a mai müvelt világ jogtalanságnak tartja. Talán van is benne valami igaz. De a mai modern világ, ugyanakkor, amikor a nők egyenjoguságáról beszél s azért sikraszáll, nem gondol arra, hogy bár látszólag alárendelt sorban vannak a nők, de a látszat alatt rettenetes taktikával uralkodnak a férfiak.

Májusi gazdateendők.

Szép május hónap készíti elő a jó termést. Ha az ég nem zsugori esőben, akkor a termés is dus lesz bizonyára. A határ üde zöldbe borult, a gazda örömmel szemléli a földeket és szorgalmasan készül az aratásra. Közben pedig nem hanyagolja el a legelők, kapások, állatok és háza gondozását.

Vigan peng a kasza a zöld takarmányok vágása közben, ekkor már minden mesterséges takarmány, amit télre el akarunk raktározni, le lesz vágva. Óvakodjunk attól, hogy tulkésőn kaszáljuk le ezeket, mert akkor — habár sulyra több eleséget kapunk is — annak értéke kevesebb lesz, mivel rostos (fás) szára nehezebben emészthető s igy kisebb táphatással biró takarmányt ad, sőt a levelek egy része lehullván, ez is rontja a minőségét. Többnyire minden vetett takarmányt akkor legjobb vágni, mikor virágzássban van, csupán a lucerna képez kivételt, mert ennek gyapját akkor kell leveni, mikor csak bimbózik vagy legfeljebb a virágzás kezdetén van. A zöld rozs már április végén vagy május elején lekerülvén, még egy termést csikarhatunk ki földjéből, kivált ha az jó trágyaerőben van. Vethetünk felszántott tarlójába még répát, kukoricát, csalamádét, kölest, muhart, hajdinát stb., de ültethetünk dohányt is vagy burgonyát.

Különben ezen hó a kapálások fő ideje, mert ilyenkor már az összes kapásnövényeknek meg kell adni az első kapálást, melyet ha kézi munkásokkal nem birunk végeztetni, használjuk a kézigépet. Planet junior avagy lókapákkal dolgoztassunk. A korai répákat egyelni (szálolni) lehet, sőt a második kapálásuk is elérkezik a hó végére.

Hogyha — mint 1920-ban is — sok vizenyős földünk van, akkor e hóban gondunk legyen a vizeket árkolással levezetni vagy — ha van rá alkalom — elszivattyuztatni, hogy immár ezek bevetését is elvégeztessük. Ilyen megkésett munkálatu talajba rövid tenyészidejü növényeket kell tenni, p. o. korai székely vagy cinquantino-kukorica; bakhátas müvelésre burgonya, takarmányrépa, murokrépa, tarlórépa, kender, köles, muhar, hajdina, bab, tök, borsó, takarmány- vagy seprücirok stb.

E hóban a késői dohánypalánták kiültetését is be kell fejezni. A korai csikókat kezdjük elválasztani. Kétnyiretü birkanyirás kezdetét veszi.

Legelőn van minden, ami csak lehet. Ha nagyobb záporok vannak, vagy huzamosabb esők, nemcsak az állatok egészége, de a legelő épségben tartása miatt is tartsuk addig távol az állatokat, mig a mező talaja felszikkad s némi kis tavaszi szalma- és csekély zöldtakarmányadagolással csillapitsuk állataink éhségét.

A kertben vigan folyik a palánták ültetése és a kapálások vannak napirenden. Ilyenkor a melegágyból retket, kalarábét és burgonyát is lehet árusitani, valamint kései kel, káposzta, bimbókel, kalarábé, zeller, paprika, hagymafélék és paradicsompalánták árusitásából lehet pénzelni. Csemegekukoricát és éti tököt, kései (téli) retket, cékla- és fehérrépát most vessünk. A spárga és téli saláta értékesitése

---

kon, hiszen e nyomoruságos helyzetben is a gyárak ötven százaléka női piperecikket gyárt. Ezekután vajjon hol a férfiuralom? Törökországban ez nem igy van. Egy évtizeddel előbb meg még érdesekesebb viszonyok voltak. A jámbor muzulmán háremet tarthatna, ha volna hozzá anyagi ereje, de megköveteli a nőktől, hogy előttünk érthetetlen kötelességnek vesse alá magát. És a török nő kutya hüségével ragaszkodik urához. Dolgozik künn a mezőn, mig a ház ura Allah-hoz fohászkodik. A polgári életben a nő végzi a férfi munkáját nappal, este pedig gyermekeinek szenteli óráit. De ezek nem tartoznak szorosan a mi tárgyunkhoz s én tulajdonképen egy érdekességet akartam felemliteni, ami lényegesen eltér az európai nők szokásaitól. A feredzsa viselete. Könnyen elintézhetnék a dolgot, ha azt mondanánk rá, hogy szokás. De ezzel még nem végeztünk semmit. Talán a vallásuk tiltja, hogy a nő megmutassa férjén kivül más embernek az arcát. A nép száján elő meséből mindenki ismerheti ezt a kis történetet, hogy egy török főur miután egyik európai barátja kérelmére legkedvesebb háremhölgye fátylát felemelte a szerencsétlen nőt bemutatás után rögtön keresztül lőtte. Vajjon miért? Ismét a vallással okolhatnánk. De viszont a vallásnak is oka volt, hogy ezt a törvényt hozza. Ha most ezen különös szokást vonatkozásba hozzuk a ruházkodással és a szeméremmel igen érdekes következtetést vonhatunk le. Az őskori ember csak a csipő körüli testrészt fedte el az ókori már tógát viselt, a középkorban a fej s a láb kivételével az egész testet beburkolták, talán ez után a korszak után mint egy átmenetet az ujkorhoz kapcsolhatnánk be a török nő viseletét. Eltakarták az arcot is, de tulajdonképpen ez a börtön a szájnak szól. Náluk a száj épp oly szégyenletes, mint nálunk bizonyos testrészek, ugyhogy a török nő csupán urának tartozik megmutatni ajkait.

A feredzse tehát náluk igen kényes hivatást tölt be és ezen kényes hivatásával a szemérmességnek oly nagy szolgálatot tesz, amilyenről nekünk európaiaknak fogalmunk sincs. A feredzse náluk az alázatosság oly szimboluma, melyet megsérteni, különösen európai embernek, Allah elleni megbocsáthatatlan bün. A török nő a szelidség, az egyszerüség felülmulhatatlan mintaképe, akinek vágya, akarata, sóvárgása, minden egyéni érzelme el van nyomva s mégis a maga egyszerüségében bátran versenyre kelhet bármely világi dámával; a babér bizonyára az övé lesz. Mosoly ritkán jelenik meg az ajkán, hiszen erre nincsen szüksége, mert sem védő, sem pedig hóditó fegyverül nem használhatná a feredzse miatt ugy mint, a mi asszonyaink. Az ő örömük a szem által jut kifejezésre. Nekik mindent a szemükön át lehet kifejezni és igazán csak nekik áll megdönthetetlenül az a mondás: »A szem a lélek tükre«. Ez nem is csoda, hiszen minden mimikát a szemmel kell kifejezésre juttatni, mert a feredzse mindent eltakar. Vajjon mi lenne a mi örökké kacérkodó asszonyainkkal, ha egyszerre csak nekik is feredzsét kellene hordaniok? Bizonyára rosszul esne nekik. A nagyvilág a török nőkről hall a legkevesebbet, esetleg regényesebben olvashat egy-két áldozatról, de tiszta képet nem tud alkotni róluk, mivel a regényhősök rendesen sokban különböznek az igazi emberektől. Mig a német nők, a fővárosit kivéve, az erkölcsiségükről, a francia hölgyek udvarlóik számáról hiresek, az amerikaiak, — ujabban — divathóbortjukról, addig a török nőkről hallgat a mese; pedig ha valamelyik nemzet nőneme megérdemli, hogy beszéljenek róla, ugy a török nőké az elsőség. Ők talán még abban az esetben sem lennének a mieinkhez hasonlók, ha olyan alárendelt viszonyban nem volnának, mint amilyenben vannak, mert az embert megváltoztatni nehéz. Ez részben a mi nőinken is meglátszik, bár mióta az ujhazát elfoglalta kacagányos Árpád, azóta nagyon-nagyon sok külföldi szokás támadta meg az alaptermészetet, de kiirtani nem tudta, nem a fővárosi nőinkből, óh nem, hanem igenis a nép között még ez az alaptermészet is szintén egy erős bizonyiték arra nézve, hogy a török valóban ugyanazon családhoz tartozik, amelyből mi származtunk.

Sokat, szépet és hasznosat lehetne beszélnünk a török nőkről ami a mi nőinknek talán kissé sértené a hiuságukat, de talán eszközül szolgálna arra nézve, hogy még erősebben szembe tudjanak szállni azon erkölcsrontó hatalmas áramlatokkal, melyek feltartózhatatlanul indulnak nyugatról a mi drága hazánk felé, hogy, ami még megmaradt belőle, romboló hatásával azt is elpusztitsák.

vagy elhasználása is folyik e hónapon keresztül. Délvidéken a korai cseresznye és egres szintén élvezhető már.

Pincében az uj borok második fejtésének itt a legfőbb ideje — néhol már harmadszor fejtik ezeket május végén. Az óborokat is fejtik ilyenkor, ha még nem teljesen palackérettek.

Gyümölcsösben. Permetezés. Héj alá oltás. Oltások és szemzések hajtásainak biztositása. Vértetü, alamamoly és egyéb kártékony rovarok, gombák ellen folytatólagosan védekezni. Kapálás és talajárnyékolás. Alanyokon szemzésre helykészités. Gyümölcsritkitás. Fagy ellen védekezni. Szamócaágyak felületének beárnyékolása. Öntözés. Alakfák hajtásainak válogatása, megkurtitása. Oltások kötelékeinek lazitása. Cserebogarak lerázása, elpusztitása. Nemes hajtások biztositócsaphoz kötözése. Hajtószemzés megkezdése. Kézben oltások földhalmának porhanyitása, részletekben való kitakaritása. Átoltott vagy megifjitott fák vezérhajtásainak biztositása.

Méhesben. Ez a legfontosabb hónap a méhészetben. Hazánkban legtöbb helyen ekkor van a főhordás. Az akácfa május 15—25-ika körül kezd el virágzani s a virágzás rendszerint junius első napjaiig szokott tartani. Ilyenkor jönnek a rajok is. Kaptáraink legyenek a hordásra előkészitve. Ugyancsak készitsük elő a rajoknak szánt lakásokat is, nehogy az utolsó percben kelljen kapkodnunk.

Szőlőben. Május elseje a fagyoknak kitett szőlőkre nézve kritikus szokott lenni. Mindenütt, de főleg ily fekvésekben álljanak össze a szőlősgazdák és szervezzék a füstölés keresztülvitelét a késői fagyok ellen, melyek rendszerint a kora hajnali órákban teszik tönkre a legszebb reményeket. Tekintve, hogy ily célra minden gyom, nedves szalma, penészes trágya stb. jó szolgálatot tesz, azzal nagy költségbe ugy sem verjük magunkat. A fölösleges hajtások gyomlálását és az áprilisról még fennmaradt ültetési munkálatokat mielőbb be kell fejezni, ily késői ültetésnél pedig gazdag locsolás által a sikert biztositani. A második kapálás ideje is elérkezett, mely azonban már inkább arra való, hogy a gazt, mely ilyenkor már jóformán mind kihajtott, gyökerestül kiirtsuk. Oltványszőlőkben gondot kell forditani arra, hogy a nemes részről kifejlődő gyökereket, mielőtt azok megerősödhettek volna, a leglelkiismeretesebben kiirtsuk. Ha a hajtások átlagban arasz nagyságot elértek, rögtön fogjunk hozzá az első permetezéshez, mert ilyenkor a szőlő hajtásai erősen nőnek s mire (az időjárás által többször megzavarva) a permetezés végére érünk, már a kötözés ideje is elérkezett. A peronoszpora elleni védekezésnél az első permetezés azért a legfontosabb, mert ilyenkor a zsenge hajtások a legérzékenyebbek, amellett a változó, nedves meleg időjárás a penészgombák tenyészetére a legalkalmasabb. Az első kötözés után oly helyeken, hol a oidium (lisztharmat) már meghonosodott, az első kénezést még virágzás előtt okvetlenül ejtsük meg, ilyenkor még minden kártétel megelőzhető. Uj ültetésü szőlőkben, ha a hajtások a mindig porhanyóan tartott halmocskát áttörték, a hó vége felé kitakarjuk.

»Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy örök isteni igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!...«
Ámen!

VILÁGFOLYÁSA

A bulgáriai kommunista lázadás. — Katonai puccs Portugáliában. — Az uj francia kormány megalakult. — Hindenburg német birodalmi jelöltsége. — Véget ért a kurdisztáni felkelés.

Bulgáriában a mult héten kommunista forrongás tört ki, melyet a hatóságok csak nagynehezen tudtak megfékezni. A kommunista zavargás kitörése csak ugy volt lehetséges, hogy az ántánt csak csekély számu hadsereg fentartását engedélyezte Bulgáriának és ez a csekély létszámu hadsereg nem bizonyult elegendőnek a belső rend fentartására és biztositására. A bolgár kormány érezte is már régóta a fenyegető veszedelmet és ismételten kért engedélyt a bolgár hadsereg létszámának emelésére. A kisántánt féltékenysége azonban megakadályozta ennek a jogos sérelemnek a teljesitését. A mult hét elején azután a bolgár kommunista párt megbizottai megjelentek Cankov bolgár miniszterelnöknél és felszólitották, hogy a külföldre menekült bolgár kommunistákat engedje haza és biztositson büntetlenséget részükre. Mikor a bolgár miniszterelnök ezt a kérést visszautasitotta, ez volt a jeladás a kommunista zendülés kitörésére. A következő napon a reggeli órákban a Szófia felé automobilon haladó Boris bolgár királyt az országut két oldalán lesbe elhelyezkedett kommunista banda tüzelés alá vette. A király egyik kisérője meghalt, a másik pedig sulyosan megsebesült. Mivel a soffőr is megsebesült, a király, aki csodálatos módon épségben maradt, azonnal átvette az automobil vezetését és kisurrant a kommunisták kezei közül. Mivel azonban az automobil nekiszaladt egy fának, a király kénytelen volt gyalog menekülni a legközelebbi katonai helyőrségre, ahonnan katonákat rendelt ki a kommunisták üldözésére. A helyőrség létszáma alig 30 főnyi volt és igy a gyenge szakasz nem sok kárt tehetett a menekülő és az erdőbe visszahuzódó kommunisták között. Másnap, vagyis 15-én Szófiában a kommunisták fényes nappal, nyilt utca során agyonlőtték Georgiev tábornokot. Április 16-án volt a meggyilkolt tábornok temetési gyaszszertartása, melyet a szófiai Szveta Nedelia templomban tartottak meg óriási tömeg jelenlétében. A gyászszertartás alatt felrobbant egy óramüre járó pokolgép, melyet a kommunisták helyeztek el. A felrobbant pokolgép pusztitása óriási volt. Több, mint száz halott, kétszáznál több sebesült, köztük szamos előkelő politikus, tábornokok, ezredesek és nagyon sok katonatiszt, polgári személyek, nők és gyermekek estek áldozatul tömegesen a kommunisták vad merényletének. A székesegyház egyik fala és egyik kupolája összeomlott, maga alá temetvén a vérükben fetrengő áldozatok tömegét. Boris bolgár király azonnal megjelent a merénylet szinhelyén és segédkezett az áldozatok kimentésénél. Nővére Eudoxia bolgár hercegnő pedig a következő napon sorra látogatta azokat a korházakat, amelyekben a merénylet sebesült áldozatait ápolják. A bolgár kormány a legszigorubb és a legerélyesebb intézkedésekkel igyekszik elfojtani a kommunista lázadást. Szófiában és egész Bulgáriában azonnal kihirdették az ostromállapotot. Kinyomozták és ezerszámra fogták el a forradalom előkészitésében részes kommunistákat. A merényletek egyik szervezőjét és irányitóját Minkov volt utásztisztet elfogatás közben ellenállása miatt agyonlőtték. A másik vezető Sztankov valószinüleg abban a házban tartózkodik, melynek lakosai tüzeléssel fogadták az épület átkutatására érkező ren-

dőrséget és amelyet most a hatóság emberei körülzárva tartanak.

Portugáliában is lezajlott a napokban egy kisebb katonai puccs, melyet hir szerint szintén kommunisták irányitottak, de más adatok szerint monarhisták müve. volt. A katonai puccsot a köztársasági kormány rövidesen elfojtotta.

Öt napig tartó fáradozás után sikerült megoldani a francia kormányválságot. Megalakult az uj francia kormány, melyben a miniszterelnöki és a hadügyi tárcát Painlevé a kamara elnöke vállalta, akinek helyébe Herriot volt miniszterelnököt választották meg. Az uj kormányban számos miniszterviselt régi francia politikus vált tárcát, igy Briand volt miniszterelnök a külügyminiszterséget vállalta és nagy feltünést keltett, hogy Caillaux volt miniszterelnök, akinek csak nemrégiben kegyelmeztek meg és aki most tér vissza a politikai szereplés terére, a pénzügyminiszteri tárcát vállalta el. Cilllauxt több társával együtt a világháboru idején az ellenséges hatalmakkal való összejátszás miatt itéltek el jogerősen, annál meglepőbb az, hogy most egyszerre ujra politikai tényezővé válik. Általában nagy várakozással tekintenek az uj francia kormány müködése elé, melynek legfőbb hivatása az, hogy megjavitsa a hirtelen megingott francia pénzügyi helyzetet.

Hindenburg vezértábornagy, aki a vasárnapi pótválasztáson német birodalmi elnök-jelöltként veszi fel a harcot Marx volt kancellárral, a szocialisták jelöltjével szemben, legutóbb programbeszédet mondott, melyben azt hangoztatta, hogy kizárólag békés eszközökkel óhajtja a német népet egységes nemzeti irányban való összetartozás utjára vezetni. Visszautasitotta ellenségeinek azt a vádját, hogy az államfői méltóságot a német helyzetnek fegyveres irányban való megoldása érdekében használná fel.

A kurdisztáni felkelés véget ért. A török csapatok eljfogták Szaid sejket a felkelő vezérét. A bekeritő csapatok gyürüjéből egérutat nyert felkelők a hegyek közé menekültek, ahol a kormánycsapatok üldözik a szétszórt menekülőket. A török kormány hivatalos megállapitása szerint a kurdisztáni felkelés befejezettnek és elintézettnek tekinthető.

Kapható még: A »VITÉZEK ÉS GAZDÁK NAPTÁRA« 1924. és 1925. évre. A mult esztendei évkönyv ára 12.000, az ideié 42.000 korona. A vitézek teljes névsora és minden őket érdeklő közlemény megtalálható bennük. Pénz előzetesen beküldendő kiadóhivatalunk cimére.

Nincs szüksége napilapra!

Egy héten egyszer, vasárnapon a bel- és külföld összes érdekes eseményeiről értesül, ha előfizet a „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJÁ -ra. Magyar igazságok, hasznos mezőgazdasági cikkek, a napi árak, érdekes hirek, törvények, rendeletek magyarázatai és szórakoztató olvasmányok foglaltatnak benne. Kitünő neves és közéleti tényezők és szakemberek irnak belé. Minden kérdésre, kivánságra választ és rögtöni elintézést nyer. Hirdetéseit Magyarorszag minden vidékén olvassák. Mutatványszámot készséggel küldünk.

Előfizetési ára egy évre 144 ezer korona

Mienk a dal!

A kisértések szörnyü éjszakáján,
Mikor minden hit, remény szétszakadt, —
Igaz ügyünknek leghübb katonája,
A dal mienk maradt!

Mienk a dal!... a büvölő, csodás dal;
A csengő-zengő isteni szavak,
A lelkesitő, vérpezsditő ének,
Mely, hol sir, hol kacag!

Mienk a dal! amely szivedhez kuszik,
Szerelmet kér, esd, cseng-bong, muzsikál,
Majd vesztett hazánk sorsán vijjog féltőn,
Mint a viharmadár!

Mienk a dal!... a pajzán, pattogó dal,
S a felhős magyar kedélynek való
Könnyethullajtó, kedvfakasztó rigmus,
A »sirva vigadók«

Zsarnok! hiába minden vér, erőszak,
Kényszer-határ, lánc, börtön, szenvedés;
Egy ezredéves népet eltiporni
Barbár dölyf is kevés!

Zsarnok! munkád meddő erőlködés csak,
Mert nagy kapocs a szó, a dal szava,
És nincs erő, mely elszakadt vérünktől
Széjjelválasztana!...

Mienk vagy dal!... Csábos, csengő magyar dal,
Csendülj hát lágyan, zendülj szilajon!
Te vagy ügyünknek leghübb katonája,
Örök, szent hatalom!

VÁLYI NAGY GÉZA.

Farkass Jenő
kiváló érdekességü könyvei:

IV. Béla király. Drámai regény. A második honalapitó küzdelmes életéről, a magyarok harcairól fest szines és tanulságos képet.

Gacs Andris hazamegy. Regény. Egy hadifogságba került magyar káplár sorsát irja le érdekfeszitően. Ez a derék magyar fiu megtalálja Ázsiában ottmaradt magyar véreinket és a vezérük lesz.

Mindkét könyv kapható lapunk kiadóhivatala utján.
Egy kötet ára: Portóköltséggel együtt 16,000 korona

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr fűzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

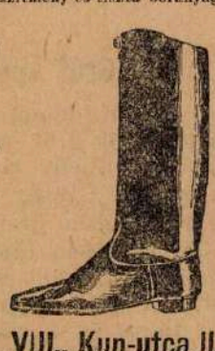

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

• HIREK •

HETI NAPTÁR:

ÁPRILIS	Romai kath naptár	Protestans naptár	A nap kelte nyugta és a hold változásai
27 Hétfő	Zita sz.	Arisztid	A hét elején a nap 5 óra — perckor kél és 6 óra 55 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 55 perckor kél és 7 óra 5 perckor nyugszik
28 Kedd	Ker. Pál	Valéria	
29 Szerda	József olt.	Albertina	
30 Csütörtök	Sz. Kataiin	Katalin	
1 Péntek	Fülöp, Jak. †	Fülöp	
2 Szombat	Athanáz pk.	Zsigmond	
3 Vasárnap	D3 Jubilate	D3. Irma	

Előfizetési felhívás.

Mint olvasóinkkal közöltük már, lapunk hátralékos előfizetőinek megküldöttük a felszólitást, hogy az esedékes előfizetési dijakat sürgősen fizessék be kiadóhivatalunk cimére. Ezen felszólításunknak előfizetőink legnagyobb része eleget tett, egynéhányan azonban még mindig tartoznak az előfizetési összeggel. Ezeknek, bármenynyire sajnáljuk, a lap további küldését be kell szüntetnünk, hiszen mindenki megértheti, hogy a mai nyomasztó gazdasági viszonyok között ingyen senkinek sem küldhetünk belőle példányt.

Egy lap megjelenése, különösképen az esetben, ahol tiszta hazafias szempont érvényesül, a mai körülmények között nagy áldozatok árán történhetik meg, mindenki aki lapunk ügyét szivén viseli, igyekezzék előfizetőt szerezni és minden módon pártolni azt az ujságot, amely a vitézek és gazdák érdekeiért küzd. A nemzeti eszmét nem csupán üres szóval, hanem tettel is szolgálnunk kell.

Amidőn ezekre kedves olvasóink és hiveink figyelmét felhivjuk kérjük őket nyugodt munkánk lehetősége és a szent cél érdekében, hogy a belügyminiszter multkor közzétett rendeletére hivatkozva, előfizetőket szerezzenek és a hátralékos összegeket beküldjék.

A „VITÉZEK és GAZDÁK LAPJA"
KIADÓHIVATALA.

Gróf Apponyi Sándor temetése.

Hétfőn délután 2 órakor temették el lengyeli kastélyából gróf Apponyi Sándort. A gyászszertartást gróf Zichy Gyula apostoli kormányzó végezte a kegyuri papság segédletével. A kultuszkormány képviseletében Hóman Bálint volt jelen, aki Déghy Lajos egyetemi tanárral együtt a Tudományos Akadémiát, valamint a többi tudóstársaságot is képviselte. A gróf Apponyi-családnak csaknem valamenynyi tagja és a környékbeli birtokoscsaládok nagy számban jelentek meg. A kormány és a tudományos intézetek nevében dr. Hóman Bálint, a Nemzeti Muzeum főigazgatója a kultuszminiszter nevében a következő bucsuztatót mondotta: Tiszteletadásra jöttem. A magyar kultura legfőbb őrének és a magyar tudomány munkásainak üdvözletét hozom Apponyi Sándornak. Gróf Apponyi Sándor halálával egy nagy kulturhivatásnak szentelt, szép és nemes törekvések harmóniájában felolvadó tudományos és morális eseményekben gazdag földi élet jutott el a végső állomáshoz s e végső állomáson minket, a tudomány gondozóit és müvelőit mégsem az elmulás szomoru gondolata foglalkoztat. Az élet, a magyar jövő, a magyar reménység levegőjét érezzük magunk felé áradni a tudós főur, a nagy Széchenyinek méltó utódának ravatalából. Apponyi Sándor olasz és német őseitől örökölt müvészet és tudományszeretetével és a Pécz-nemzetség véréből átörökölt magyar hitével és energiájával az igazi magyar főur követésre méltó tipusát alkotta meg. Élete munkájával és nemzetének hozott nagy áldozatával a Széchenyiek korának nagy tradicióit származtatta át szomoru jelenünkbe és példaadásával vigasztalást hozott a magyar kultura és a magyar tudomány lassu pusztulásán aggodalmaskodóknak. Hóman Bálint után Jankó Ágoston főispán, Tolna vármegye közönségének nevében mondott emelkedett bucsubeszédet. A kormányzó és József királyi herceg táviratban fejezte ki részvétét. A kormányzó gróf Apponyi Sándor elhunyta alkalmából az özvegyhez a következő táviratot intézte: »Mély megilletődéssel vettem a lesujtó hirt férje elhunytáról. A nemes hazafi a magyar lelkekben maradandó emléket biztositott magának páratlan áldozatkészségével, melyet hálás nemzete törvénybe iktatott. Kérem, grófné, fogadja családjával együtt legbensőbb részvétemet és annak biztositását, hogy fájdalmában mindnyájan osztozunk. Horthy«.

Lengyel egyetemi hallgatók a fővárosban. A varsói gazdaségi egyetemnek 36 növendéke érkezett két egyetemi tanár vezetésével Budapestre. A lengyel diákok nyolc napig időznek Magyarországon és ezalatt az idő alatt Budapesten kivül Esztergomba, Keszthelyre és Pécsre is ellátogatnak. Vasárnap délelőtt a vendégek az Árumintavásárt látogatták meg, majd a dunaparti Petőfi-szoborhoz mentek, amelynek talapzatára koszorut tettek le. A szobornál Ivánka Sándor, a varsói egyetemi kör elnöke beszélt. Visszapillantást vetett a két nemzet közös történelmi hagyományaira és Petőfiben nemcsak a magyar szabadság dalnokát és harcosát, hanem Bem tábornoknak nagy tisztelőjét és munkatársát ünnepelte. Vasárnap délután a lengyel diákok a Margitszigetet tekintették meg. Hétfőn délelőtt Budapest környékére tettek kirándulást.

Hazaérkezett Mányoki Ádám Rákóczi-képe. Vasárnap délután érkezett Budapestre jánoshalmi Nemes Marcell, a kiváló mügyüjtő, aki magával hozta a nemzetnek ajándékozott Mányoki-féle Rákóczi-képet. A pályaudvaron a Szinyei-Társaság nevében Jeszenszky Sándor titkár fogadta, akivel azonnal a Szépmüvészeti Muzeumba hajtatott és itt átadta Petrovics Elek főigazgatónak a nagyértékü képet. A képet szerdán, április 22-én déli 12 órakor mutatták be ünnepélyesen a Szépmüvészeti Muzeumban. A közönség április 23-tól kezdve tekintheti meg a képet. Látható minden nap 10.000 K belépődij mellett. A belépődijak jövedelmét a Képzőmüvészeti Főiskola szegény hallgatóinak felsegitésére forditják. Az iskolák növendékei tanáraik vezetésével ingyen nézhetik meg a képet.

Leégett a kassai dohánygyár. Vasárnap reggel tüz ütött ki a kassai dohánygyárban és a lángok olyan rohamosan terjedtek, hogy a középső főépület és a nyugati szárny elpusztult. A mentési munkában a rendőrség és katonaság is támogatta a tüzoltóságot. Hajnaltól délután 4 óráig megfeszitett munkával sikerült a tüzet megfékezni, de a középső épület egészen kiégett és rengeteg mennyiségü kész szivar és dohánynemü is megsemmisült. A nyugati épületszárny erősen megrongálódott. A tüz oka ismeretlen.

A m. kir. Hadtörténelmi muzeum — a napokban egy kiváló történelmi ereklyével gyarapodott. A szabadságharc fővezérének Görgey Arthur tábornoknak, 1848—49-ben használt eredeti távcsöve, mely eddig külföldön lappangott, vétel utján a muzeumba került, ahol május hó végétől látható lesz. A nagybecsü ereklye megszerzését gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter áldozatkészsége és dr. Friedmann Ignác ügyvédnek önzetlen fáradozása tette lehetővé.

A csehországi fémgyárak kizárták a munkásokat. A Lidove Novini közlése szerint az északcsehországi fémárugyárak nem teljesitették a munkások bérjavitási követelését és elhatározták, hogy elbocsátják munkásaikat. Ez a kizárás 10.000 munkást fog sujtani.

A Falu kulturájáért. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara évek óta rendszeresen foglalkozik a mezőgazdasági szakismereteknek a vidéken, előadások és bemutatók utján terjesztésével. Most e nagyfontosságu munkásságot eredeti módszerrel törekszik sikeresebbé tenni; jelentős áldozattal mozigépet és állóképvetitőgépet szerzett s ezentul a kamara szakelőadói, mikor a falvakban gazdasági szakelőadásokat tartanak, viszik magukkal e könnyen szállitható gépeket és az előadást szakszerü képekkel és mozifényképbemutatással kisérik. A falu kulturájának felfokozására kiválóan hasznosnak igérkezik a debreceni mezőgazdasági Kamara ez uttörő kisérlete, mert az előadásokat sokkal inkább érdeklődéssel fogják fogadni és a mezőgazdasági szakszerü ismeretterjesztés feltétlenül sikeresebb lesz, ha az előadást képek teszik könnyebben megérthetővé. A kamara elsőrenden a mezőgazdasági szakismeretterjesztést tüzte ki az akciója céljául, azonban az ily filmes előadásokat egyetemes müvelődési célra is felhasználja, a szakelőadás után általános kulturismeretek terjesztésére alkalmas képsorozatokat is bemutat. Az előadások falvakban és tanyaközpontokon lesznek rendszeresitve.

A Budavár ostrománál elesett hősök emléke. A Budavár ostrománál elesett honvédek csontjai a tabáni temetőben porladoznak s a temető küszöbön álló kiüritése miatt nyugvóhelyüket most meg fogják bolygatni. Kegyeletes eszmét vetett fel a Budai Polgári Kaszinó legutóbbi választmányi ülésén Joanovich Pál nyugalmazott államtitkár. Azt inditványozta, mondja ki a kaszinó, mint a budai polgárság egyik hivatott vezértényezője, hogy a hősök porladozó csontjainak más temetőbe való átvitelét — tekintettel az ott is előbb-utóbb bekövetkező evacuálásra — nem tartja a hősök emlékéhez méltónak, hanem felir a székesfőváros tanácsához, valamint a közmunkák tanácsához is, hogy a közös sirban porladozó földi maradványok kegyeletesen kiemeltessenek. És ott, ahol az ostrom heve leginkább lobogott, s ahol a hősök életüket áldozták, az Attila-körut mentén fekvő Palota-téren levő kis ligetben emelendő Pantheonban országos ünnepség keretében helyeztessenek örök nyugalomra. A poétikus és a hősök emlékének és földi maradványainak örök időkre való megóvását lehetővé tevő eszmét a kaszinó választmánya nagy lelkesedéssel magáévá tette s elhatározta, hogy az eszme megvalósitása érdekében az akciót teljes erővel meginditja. A közmunkatanács érdemes elnökhelyettese, Czabalay Kálmán dr. miniszteri tanácsos, aki a kaszinó választmányának szintén tagja, igéretet tett, hogy gondoskodni fog a Palota-téri kis ligetben létesitendő ily épület megterveztetéséről. Az inditványozó eszméje szerint a kis liget miliőjének megfelelően, ott, ahol az ut a királyi palotához a Várba felkanyarodik, az ottani fák közé, azok lombjaitól koszoruzottan nem annyira valaminő nagy, monumentális, komor, hanem klasszikus egyszerü, nemes körvonalu, oszlopsorokon, vagy oszlopkövön nyugvó, egyszerüségében poétikusan ható s a környezetbe, a váraldal lankájába beillő épületet kellene magyar márványból készült oszlopokkal emelni s az épület alatt létesitendő, betonozott kriptában a hősök csontjait elhelyezni.

A háboru előtti államadóssági kötvények letétbe helyezése. E hó 25-én végleg lejár az a határidő, amelyet a pénzügyminisztérium a haboru előtt kibocsátott magyar államadóssági cimletek letétbe helyezésére a jóvátételi bizottság határozatai alapján megszabott. A cimlettulajdonosoknak annál is inkább érdekük az, hogy a cimleteket az e célra kijelölt helyeknél e hó 25-ike előtt letétbe helyezzék, mert ellenkező esetben a cimletekben foglalt követelések nem érvényesithetők a magyar állam ellen. soknak annál is inkább érdekük az, hogy a cimletek A cimletek letétbe helyezésének szándékos elmulasztása büntetést von maga után azért, mert a mulasztás a kincstár megkárositásával is járhat.

A pozsonyi Mária Terézia-szobor köveinek sorsa. Pozsonyból jelentik: A városi tanács a cseh lovagoktól elpusztitott pozsonyi volt Mária Terézia-szobor köveinek sorsával foglalkozott. Fadrusz mester egykori remekének, a Mária Terézia-szobor talapzatának köveit ugyanis a pozsonyi Képzőművészek Egyesülete és a Szlovák Müvészegyesület akarja megvenni, utóbbi azokból létesitené a Dunaparton tervezett müvészpavillonját. A tanács megvárja a két egyesület egyezkedésének eredményét. A márványszobor azon maradványait azonban megszerzi a városi muzeum részére, amelyeknek müvészi és muzeális értékük van.

A Sajó és Hernád folyók vizének villamoserővel való kihasználása. A Sajó és Hernád folyók vizerejének kiépitése a megvalósitás felé halad, mert az általános tervek előkészitése már folyamatban van. A vizerő kiépitésével Zemplén- és Borsod vármegye alsó részén, mintegy háromezer lóerős villamos erőtelep létesül, mellyel előállitott erő világitásra, gazdasági üzemek és malmok hajtására szolgálna. Szakértők véleménye szerint az erőmü teljes kihasználásával még villamosvasutat is létesithetnének. A terv megvalósitása Sinkovich László sajóhidvégi főjegyző tevékenységének köszönhető, aki már évek óta fáradozik a terv kivitelén.

Visszatért az elszabadult angol léghajó. Booth hadnagy, az »R 33« nevü elszabadult angol léghajó parancsnoka elmondta egy hirlapirónak a léghajó kalandos utját, amely szenzációs visszaérkezéssel végződött. Kellemetlen baleset volt — mondta egykedvüen a parancsnok, — amely szerencsére éppen akkor történt, amikor valamennyien a léghajón tartózkodtunk. Amikor a főkormányos azt kiáltotta, hogy: »Elszabadult a léghajó!« azonnal munkához láttunk. Tisztában voltam vele, hogy legelőször a ballaszt-kérdést kell rendezni, azután megindittattam a motorokat. Ez meg is történt és veszedelemről csakis addig lehetett szó, amig a motorok nem müködtek. Amikor az Északi-tenger fölé érkeztünk, megvizsgáltuk a kárt. A főkormányossal együtt felmentünk a léghajó tetejére és ott széjjelnéztünk. Ekkor 1500 lábnyi magasságban repültünk a tenger fölött. Az a hir, hogy S. O. S. jeléseket adtunk le, nem igaz, ellenben az összes nemzetek hajói felajánlották drótnélküli táviró utján segitségüket. Éjszaka fényjelzést adtam egy hajó részére, de választ nem kaptam, amit annak tulajdonitottam, hogy japán hajó volt, amely nem értette meg a jelzést. Amikor a hollandi part felé közeledtünk, ott óriási izgalom keletkezett és az autók egész raja követte hajónkat. Léghajónk pompásan tartotta magát és anélkül, hogy segitséget vett volna igénybe, érkezett vissza. Kárunk nagyobb, mint amilyet a Shenandoa nevü amerikai léghajó szenvedett, de nemsokára kijavitjuk. Legnagyobb elismeréssel kell adóznom a markonistának, aki az önkéntelen repülés egész ideje alatt el nem mozdult készüléke mellől.

Segély a háborubam elesettek anyjának. A Magyar Vörös Kereszt Egylet központi igazgatósága közli, hogy az Orosdy Fülöpné báróné által Orosdy Raoul báró alapitványa neve alatt adományozott 50 millió korona elsőévi kamata, amely a 6 millió koronát meghaladja, augusztus 3-án, a harctéren hősi halált halt Orosdy Raoul báró huszárszázlós elhunytának napján, válik esedékessé. A kamatokat oly római katolikus anyának fogják kiadni, akinek egyetlen fia a harctéren elesett vagy a harctéren szerzett sebesülése vagy betegsége következtében hunyt el és aki kenyérkereső hiányában nyomorba jutott vagy szükséget szenved. A Vörös Kereszt Egylet felhivja ezért mindazokat, akik erre a segélyre igényt tartanak, hogy kérvényüket legkésőbb junius 12-ig juttassák el a Magyar Vörös Kereszt Egylet központi igazgatóságához (VI., Andrássy-ut 8. sz. II.). A kérvény mellékleteként hitelt érdemlően igazolandó, hogy a segélyt kérő egyetlen gyermekét vesztette el a háboruban és ez a volt I. honvédhuszárezredben szolgált, valamint az is, hogy a segélyre rászorul. A segély kiadásáról a honvédelmi miniszter hármas kijelölése alapján az alaapitó Orosdy Fülöpné báróné fog dönteni.

Vásároljon erdélyi jármos ökröket!

Köztudomásu, hogy az ezüst-fehér, vagy darvas szinü, kevés igényü, serény, munkabiró erdélyi-fajta jármosökör a világ legkiválóbb igásállatja.

Ilyen eredeti, fajtiszta jármosökröket szállit Erdélyből állandóan a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete.

Legutóbbb a veszprémi székeskáptalannak és a kalocsai érsekségnek szállitottunk nagyobb tételekben (50—60-as parthiekban) legteljesebb megelégedésre.

Az árak a forgalmi árak szerint esetenként változnak, de a napiáraknál rendesen élősuly-kg-ként 3—4.000 koronával olcsóbbak.

10—12 darabnál kevesebbet nem szállithatunk Jelenlegi árak ab Debrecen K 15.500 (Tizenötezerötszáz) + forgalmi adó. Az ökrök sulya páronként 1.100—1.200 kg, koruk 4—6 év, de hajlandók vagyunk 1—2 éves, prima erdélyi tinókat is szállitani.

Felhivjuk tehát olvasóinkat, hogy ily irányu megrendeléseikkel forduljanak teljes bizalommal Szövetkezetünkhöz.

VITÉZI ÉLET

Leleplezték Budapest első hadiemlékmüvét. Megkapóan szép, emelkedett, hazafias szellemü ünnepség keretében tartotta meg a főváros X. kerületéhez csatolt Rákosfalva község közönsége a világháboruban elesett hőseinek örök érdemeiért emelt emlékszobrának leleplezési ünnepélyét. A római katolikus templom előtti nagy szabad teret, hol a müvészi kivitelü szobor áll, már kora reggel ünnepi diszbe öltöztették.

A leleplezési ünnepélyen személyesen megjelent József királyi herceg, továbbá a Kormányzó képviseletében Bonyhádi Perczel Armand tábornok, a kormány képviseletében dr. Breier államtitkár, a katonai városparancsnokság részéről vitéz Mátyás Sándor és Dorninger Hugó ezredesek, vitéz Fábry Dániel őrnagy, továbbá a Vöröskereszt Egylet részéről Marton József, az Emlékmü Bizottság képviseletében dr. Világhy Károly elnök, Franciscy Béla főtanácsos, Niederkirchner Ferenc és mások, a református egyház részéről Soltész Elemér tábori püspök, az evangélikus egyház részéről dr. Kirchknopf Gusztáv tábori esperes, a kőbányai előljáróság részéről Rayháthy Ferenc, az államrendőrség képviseletében Török Miklós rendőrfőtanácsos, Szmoling Béla tanácsos. A Kormányzó képviselőjének és a királyi hercegnek megérkezésekor a Nemzeti Hadsereg zenekara a Himnuszt játszotta. A szobor mellett diszes tábori sátort állitottak fel, ahol Árvay János tábori püspök nagy papi segédlettel szentmisét celebrált. Dr. Világhy Károly főorvos a község közönsége nevében beszéddel üdvözölte a királyi herceget, a Kormányzó képviselőjét és a többi előkelőségeket. Ekkor József királyi herceg a tér közepére lépve, erős hazafias szellemü beszédet rögtönzött.

Ezután még dr. Kirchknopf Gusztáv az evangélikus, Soltész Elemér pedig a református egyház nevében szólottak az egész közönség lelkét felemelő szép beszédekben a hősök emlékéhez. Végül Világhy Kató elszavalta Sajó Sándornak egyik megragadó erejü költeményét, azután Szabó József nemzetgyülési képviselő beszélt, Világhy Károly elnök rövid beszédben átadta a szobrot a főváros képviselőjének, mely után a rákosfalvai dalárda Kása Béni karnagy vezetésével igen nagy hatást keltve, énekelte a »Nem! Nem! — soha!« kezdetü irredenta nemzeti dalt, melynek végeztével József királyi herceg külön meleg elismerését fejezte ki Istók János szobrászmüvésznek, a hősi emlékmü megalkotásáért.

*

Vasárnap leplezik le a Magyar Hiszekegy költőjének szobát. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége április 26-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor országos ünnepség keretében leplezi le a kerepesi-uti temetőben a Magyar Hiszekegy nagy költőjének, Papp-Váry Elemérnének sirján a már felállitott szobrot. A szobor felállitása országos gyüjtés alapján történt, amelyhez a m. kir. honvédség is nagyban és megható módon járult hozzá; a Budapesten elhelyezett egyik csapattest egyedül akkora összeget küldött a szoboralapra, amely egymaga több, mint bármelyik adomány.

*

Uj vitézi telkek. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a gáttájai Gorove László dr. pusztafelsővarsányi lakos által felajánlott, Rákóczifalva község határában fekvő 15 kataszteri hold kiterjedésü telket és a Sztankovánszky János kajdacsi lakos által felajánlott, a tolnamegyei Kajdacs határában fekvő 10 kataszteri hold és 1344 négyszögöl kiterjedésü telket vitézi teleknek elfogadta.

*

Hősi halottak emlékmüvének leleplezése. A volt császári és királyi 10. huszárezred a limanovai csata évfordulóján Székesfehérvárott leleplezi a világháboruban elesett ezredbeli hősi halottaknak emlékszobrát, amelyet Kallós Ede szobrászmüvész készitett.

*

Épitőanyagok tájékoztató árai 1925 április 21-én.

	Korona
Nagyméretü falitégla 1000 drb.-ként	750.000
Kisméretü falitégla 1000 drb.-ként	580.000
Nagyméretü mészhomoktégla 1000 drb.-ként	600.000
Kisméretü mészhomoktégla 1000 drb.-ként	840.000
Égetett hornyolt tetőcserép 1000 drb.-ként	1,250.000
Égetett hódfarku tetőcserép 1000 drb.-ként	900.000
Égetett gerinc- vagy kupcserép 1 drb.-ként	4.000
Felsőgallai MÁK.-portlandcement q-ként	87.000
Románcement q-ként	66.000
Darabos mész q-ként	53.000
Aszfalt szigetelőlemez 5 mm.-es négyz. m.-ként	20.500
4/4-es raktárüveg négyzetméterenként	50.000
Szegedi Épitő R.-T. fatelepén tárolt faanyagok árai:	
12/18 cm. 7 m. h. kötőgerenda (ffürészelt köbméterenként	850.000
10/10 cm. 5 m. h. szarufa (fürészelt) köbm.-ként	800.000
8/8 cm. 3—5 m. h. párnafa (fürészelt) köbm.-ként	800.000
4/4-es épitődeszka (fürészelt) köbméterenként	750.000
Kész asztalosáru: alapmázolva és vasalással:	
0.75×110 m. h. pallótokos szobaablak drb.-ként	450.000
0.40×0.90 m. h. gerébtokos kamraablak drb.-ként	120.000
0.85×2.00 m. h. pallótokos szobaajtó drb.-ként	750.000
0.95×2.00 m. h. pallótokos üvegajtó drb.-ként	750.000
0.95×2.00 m. h. pallótokos felesbenyiló k.-ajtó darabonként	750.000

A Szegedi Épitő R.-T. fatelepén tárolt faanyagok árai ab telep értendők, mig a többi áruk árai ab feladó-

állomás vagonba rakva, 3 százalék forgalmiadó felszámitása mellett, vagontételekben:

Egy 10 tonnás vagon raksulya 2300 drb. nagyméretü falitégla vagy 4500 drb. hornyolt tetőcserép, továbbá vagy 20 köbméter fürészelt áru; egy 15 tonnás vagon raksulya 3500 drb. nagyméretü falitégla vagy 6500 drb. hornyolt tetőcserép, vagy 30 köbméter fürészelt épületfaanyag.

A Szegedi Epitő R.-T. telepén tárolt faanyagokra áruhitelt nyujtunk a szövetkezet tagjainak, mig a többi árut csak készpénzfizetés mellett tudjuk rendelkezésre bocsátani.

Szives megrendeléseket kérjük a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor címre beküldeni.

MEZŐGAZDASÁG.

Olcsóbb lett a lószerszám.

Örömmel tudatjuk vitézeinkkel és olvasóinkkal, hogy módunkban van lószerszámok árait lényegesen csökkenteni. 1 pár 5-ös számu patentcsattos gazdasági lószerszám, magyar lovakra, kápa alá való izzasztó varrva, szemzős kantárral és 25 m/m gyeplővel cca 12 kg. K 1,650.000. 1 pár 7-es sz. lószerszám nikkel vagy rézkulcsos kápás, szemzős kantárral 25 m/m-es gyeplővel cca 12 és fél kg. sulyban finomabb kivitelben ára K 1,850.000. Fenti árakhoz plus 3 százalék forgalmi adó számittatik.

*

Eladó komplett cséplőgépgarnitura.

A földbirtokreformból kifolyólag fölöslegessé vált 1 db. 8 H. P. 1902-ben készült Hofherr és Schrantz gyártmányu 1922. nyomásu gőzkazán, 1 db. fenti gyártmányu cséplőszekrény 1350 m/m dobszélességü, gyürüs csapággyal, rázószerkezet zsirszelencékkel van felszerelve. 1 db. Elevátor szintén Hofherr gyártmány kihuzva 9.5 méter hosszig és a hozzátartozó egy körfürész. A garniturához tartozó összes szijjak megvannak. Az ára 200 métermázsa budapesti paritásu buza ellenértéke. Bővebb felvilágositással ugy a fizetésre és a felmerült egyéb kérdeznivalókra szövetkezetünk szolgál.

*

Debreceni juhtenyésztési kiállitás.

A magyar állattenyésztés fejlesztése és fellendítésére irányuló tevékenységek között a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által rendezendő debreceni országos juhtenyésztési kiállitás áll az érdeklődés középpontjában.

A haszonállattartás, tehát állattenyésztés végcélja, hogy a tenyésztőnek minél nagyobb és minél biztosabb jövedelmet szolgáltasson. Hogy azonban a tenyésztő az illető állattartási ág termékeit jól és biztosan értékesithesse, igen sokféle követelményt kell szem előtt tartania, ismernie kell a tenyésztendő fajta igényeit, termelő képességét, melyet aztán a piaci kivánalmaknak megfelelő irányban kell módositania és kitenyésztenie. A tenyésztő által produkált állati termékek minél jobban megfelelnek a fogyasztóközönség igényeinek, minél alkalmasabbak a tovább feldolgozó üzemek céljaira, annál nagyobb keresletnek nyilvánul meg iránt uk, mellyel arányosan emelkedik értékük és igy eladási áruk.

A tenyésztőnek tehát ismernie kell a fogyasztóközönség izlését és ahhoz alkalmazkodnia kell, ismernie kell továbbá a nyerstermékek továbbfeldolgozásának menetét is és törekednie kell nyerstermékeit olyan tulajdonságokkal felruházni, melyeket a feldolgozás technikája a nyersanyagtól megkiván, ismernie és alkalmaznia kell azon tenyészeljárásokat, melyek révén a jó tulajdonságokat állataiban és azok termékeiben meghonositja, ily módon termelvényeink biztos piacot és magának állandó jövedelmet szerezve.

A jövedelmező juhtenyésztés miveléséhez szükséges összes ismeretek szemléltető bemutatását tüzte ki céljául a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara akkor, midőn május hóban Debrecenben rendezendő országos juhtenyésztési kiállításának kereteibe beilleszteni igyekezett mindent, ami a juhtenyésztéssel és a tenyésztés termékeinek feldolgozásával összefügg. A juhtenyésztő gazdatársadalomnak ritka alkalma nyilik ezen kiállitás által arra, hogy elsajátitsa mindazon tudnivalókat, melyek révén a juhászat terén a többet és jobbat termelést megvalósithatják, ahogyan juhtenyésztésük szinvonalát emelhetik, juhállományuk épségét és egészségét megóvhatják, ahogy a gyapju-, tej- és hushozamot minőség és mennyiségileg felfokozhatják s mindezek révén jobb értékesitést biztositathatnak maguknak.

A gazdaérdekek szemelőtt tartása mellett azonban a juhtenyésztéshez kapcsolódó ipar és kereskedelem érdekei is érvényesülnek ezen kiállitás kereteiben, mivel az anyagiak révén összefüggő háziipari, kézmüipari és gyáripari termelés lehetőleg teljes előtárása által az e téren kivánatos fejlődést is sikeresen fogja szolgálni.

A kiállitás hatalmas méretei a legkülönbözőbb vonatkozások révén szervesen a juhtenyésztés körébe kapcsolódó kiállitandó anyagezerféleségének a szemléltető oktatás céljainak megfelelő elrendezése, az ipari és kereskedelmi összetartozások kidomboritása és a gazdasági irányelvekkel összhangbahozatala, a kiállitás ujszerüsége, uttörő jellege a megszervezés és rendezés terén a legaprólékosabb gondosságot és ezer körültekintést igényeltek a dr. Rácz Lajosnak, a kamara agilis, fáradhatatlan igazgatójának érdeme, hogy a kiállitás szervezési munkálatai ezideig ugyszólván zökkenés nélkül folytak és közeli befejezés előtt állanak.

Az impozáns kiállitást dijazással egybekötött országos tenyész- és haszonjuh állatvásár egészíti ki, melyen részvételüket jelezték a hazai legkiválóbb juhászatok.

A kiállitáson és vásáron egyaránt nagyszámu, magas erkölcsi értékü dijak és kiválóan értékes tiszteletdijak kerülnek kiadásra, melyeket az ország legkiválóbb szakértőinek bevonásával alakitandó biráló bizottság itél oda.

A kiállitás és vásár május hó 10-én nyilik meg, a kiállitás hét napig, a vásár pedig három napig tart. A Kamara kérelmére a kereskedelemügyi miniszter ez alkalomra érvényes féláru vasuti jegykedvezményt engedélyezett Debrecenbe és visszautazásra. E kedvezmény személy- és gyorsvonatok bármely kocsiosztályában igénybe vehető a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatalától (Debrecen, Hunyadi-utca 10. sz.) kért igazolvány alapján ugy gazdák, mint családtagjaik által. Az igazolvány kérésekor egyidejüleg be kell küldeni igazolványonként 18.000 K (tizennyolcezer), mely összegben bennfoglaltatik az igazolvány kiállitásának dija, továbbá a kiállitási és vásári belépőjegyek ára, valamint a postai bérmentesités dija.

Mivel a kiadható igazolványok száma nem korlátlan, hanem meg van szabva, ajánljuk olvasóink figyelmébe, hogy a kiállitás és tenyészjuh állat-

vásár iránt országszerte megnyilvánuló nagy érdeklődésre tekintettel, igyekezzenek utazási igazolványaikat mielőbb kiváltani és igy a kedvezményes utazást biztositani.

*

A DEBRECENI JUHTENYESZTESI KIALLITAS VASUTI KEDVEZMENYEI. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kérelmére a kereskedelemügyi miniszter a kamara által május hóban Debrecenben rendezendő országos juhtenyésztési kiállitás és tenyész- és haszonjuhállatvásárra szállitandó élőjuhszállitmányok részére fuvardijkedvezményt engedélyezett a Máv. és általa kezelt helyiérdekü vasutak vonalain, mely kedvezményt élőjuhokon kivüli egyéb kiállitásu tárgyak szállitására is kiterjesztette. Ezen kedvezmény lényege, hogy a kiállitásra Debrecenbe küldendő szállitmányokért az odaszállitás alkalmával a rendes fuvardij fizetendő, mig ellenben ugyanezen uton Debrecenből a feladóállomásra visszaszállitása teljesen dijmentesen történik. A beküldés alkalmából feladásnál a fuvarlevél: Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara juhtenyésztési kiállitásának cimzendő és megjegyzendő, hogy a küldemény kiállitási tárgy. A kiállitást és vásárt látogatni szándékozó közönség részére 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett a kereskedelemügyi miniszter a Máv. és általa kezelt helyiérdekü vasutak vonalain közlekedő személy- és gyorsvonatok bármely kocsiosztályára Debrecenbe és indulási állomásra visszautazásra is. A féláru kedvezményes utazásra jogositó igazolványok a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatalából (Debrecen, Hunyadi-utca 10.) kérhetők. A hivatal csak azon igényléseket teljesitheti, melyek kérője igazolványonként 18.000 koronát (tizennyolcezer) egyidejüleg beküld, mely összegben benfoglaltatik az igazolványok kiállitásának és bérmentes elküldésének dija, továbbá kiállitásra és vásárra szóló belépőjegyek ára, melyeket az igazolvánnyal együtt megküld a hivatal; célszerü azonban ajánlott levélben küldést kérni, mely esetben 4500 korona portó is megküldendő. Mivel a kiadható igazolványok száma nem korlátlan, hanem meg van szabva, az iránt való kereslet pedig nagy, ajánljuk az ezen kedvezményes utazásra jogositó igazolványaikat mielőbb váltsák ki.

*

TRAGYAANYAGOK FEKBERMENTESSEGE. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Sostó hegyközség kérelmére felterjesztésben kérte a földmivelésügyi és kereskedelemügyi minisztereket, hogy a nyilt rakodóra kirakott, szőlőmivelés érdekében hozatott trágya fekbérmentessége 48 órára hosszabbittassék meg. Tekintettel az amugy is csökkent jövedelmezőségü szőlőmivelésre, remény van reá, hogy a kérelemnek a miniszter helyt ad s ezzel lehetőséget nyujt a helyes és szakszerü szőlőmüvelésre.

*

GYÜMÖLCSFÁK NYÁRI PERMETEZÉSE. A gyümölcsfák elvirágzása után aktuális a fák nyári permetezése. A monilia penészgomba ellen, amely a gyümölcs rothadását okozza, elvirágzás után ½ százalékos Sulfarollal, vagy 30 százalékos mészkénlével permetezünk. A permetezés 3—4 heti időközökben az időjárás szerint 2—3-szor megismétlendő. Varasodás (Fusicladium), továbbá táska, vagy bábaszilva ellen elvirágzás után 1 százalékos Perosan, vagy bordói lével kell permetezni, s ezt erős fertőzés esetén 3—4 hét mulva ujra megismételni. A piszkét pusztitó lisztharmat ellen elvirágzás után ½ százalékos Sulfarollal permetezzünk. Levéltetvek ellen akár gyümölcsösben, akár zöldséges és virágos kertben, vagy üvegházi és szobadisznövényeken élősködnek 2 százalékos Thanollal permetezzünk. Idejekorán kell permetezni, még mielőtt a megtámadott növényeken a levéltetvek elszaporodtak volna és a levelek összezsugorodtak. Ilyenkor már nehéz a levéletetvek irtása. Almamoly (férgesedés) ellen elvirágzás után 1 százalék Perosan, vagy bordói léhez 30—40 deka Arzolát keverünk és ezzel permetezünk. A permetezést 3—4 hét mulva megismételjük. A hozzáforduló gazdáknak részletes, szakszerü utbaigazitást ad a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara Növényvédelmi Osztálya, Győr, Bisinger-sétány 32. sz.

*

A FELSŐDUNÁNTULI MEZŐGADASÁGI KAMARA választmányi ülését április 16-án tartotta meg gróf Khuen-Héderváry Károly elnök és Csikvándy Ernő alelnök vezetése mellett. Résztvettek: Holitscher Károly Csetény, dr. Sághy István Kámon, E. Lukács Jenő Tömörd, Horváth Sándor kisg. alelnök Szombathely, dr. Neuberger Ferenc nemzetgyülési képviselő Magyaróvár, Mathiász Ernő főintéző Rábapatona, Csebák István gazd. munkás Nagyécs, Ruip Jenő kisg. Pápa, Nikodém Mihály kizg. Pápateszér, Kirchknopf Mihály kisg. Ágfalva és Csaplár József kisg. Császár. Távolmaradásukat kimentették: tormási Bauer Ottó Csepreg, Szauter Ferenc Győr, Lutzenbacher Miklós Petend. Ormády János igazgató előadásában elfogadta az igazgatóválasztmány a mult évi zárszámadást és az 1925. évi költségvetést. A tavaszi közgyülést május hó 24-re, vasárnapra tüzték ki s ennek főtárgyát a felsődunántuli állattenyésztés fejlesztését célzó kamarai programm részletes megvitatása fogja képezni, amelyet előzetesen az állattenyésztési szakosztály is le fog tárgyalni. Gróf Khuen-Héderváry Károly elnöki bejelentései cukorrépa átadási árra vonatkozó minimális megállapitást. Holitscher Károly inditványára az elnöknek az összes kamarák képviseletében kifejtett odaadó és eredményes müködéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A tanácsülés legkiemelkedőbb pontja az 1925. évi jövedelem- és vagyonadó kérdésében való állásfoglalás volt. Az összes kamarák megbizásából Ormándy János igazgató részletes tervezetet terjesztett az Országos Kamara elé, amelyben a tavalyi év katasztrófális terméseredményére támaszkodva, bizonyos korrektivumokat javasol a mult évi jövedelem- és vagyonadó kivetése tekintetében. A vagyon értékelésénél csökkenést kiván a kamara, mert ugy a földárak, mint az állatárak az 1923. évhez képest lényegesen estek. A jövedelemadó tekintetében pedig progressziv kulcsot javasol a kamara az igazolt termésátlagoknak megfelelőleg. Ruip Jenő kifogás tárgyává teszi, hogy a pénzügyi hatóságok az 50 holdon aluliakat is, a miniszteri rendelet ellenére, bevallás adására kényszeritették. Nikodém Mihály egyes foglalkozási adóágak jövedelmi adójának kontingentálása ellen emel szót. Csaplár József a forgalmi adó terén tapasztalt tulzásokat emliti fel. Holitscher Károly felhivja a kamara figyelmét arra, hogy a kényszerkölcsönök minősitése tárgyában megfelelően foglaljanak állást. Ugyanő a Veszprém vármegyében eszközölt házadó és házhaszonrészesedési kivetések ellen részletesen indokolt előterjesztéssel élt, adatokkal bizonyitván, hogy a falvakban még a viskókat is házadó alá vonják és a békebeli ilynemü adót 16—20-szorosára emelték fel. Rámutat e tulzásba vitt adónem rendkivül antiszociális voltára és arra a sulyos erkölcsi kárra, amelyet a legtöbb gyermekes s legszegényebb munkásnéprétegben ki fog fejteni. Gróf Khuen-Héderváry Károly elnök a rendelkezésére bocsájtott konkrét adatokat magához vette és pár napon belül módját fogja ejteni, hogy ezeket a panaszokat, amelyhez hasonlókról a kamara már régebben Fejér-, Győr-, Sopron- és Vas vármegyéből is tudomást szerzett, eljuttassa illetékes helyre.

*

A SZOLOSGAZDÁK A RÉSZEGSÉG ELLEN ÉS A HADSEREG BORRAL VALÓ ELLÁTÁSA MELLETT. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete érdekes határozatot hozott vasárnapi nagygyülésén. Felterjesztést intéznek a kormányhaz, amelyben mindenekelőtt a vámtarifa revizióját kérik, valamint a kiviteli vasuti tarifának olyirányu módositását, hogy az eddigi tiz-huszonöt százalékos kedvezményt negyven százalékra emeljék fel. A fogyasztási adó 14 aranyfillérről 5 aranyfillérre szállitandó le, ami a bor árát 2000 koronával olcsóbbitaná. Kérik továbbá a luxusadó eltörlését és javasolják, hogy a hadsereget állandóan borral lássák el, ami évi 100.000 hektóliter fogyasztást jelentene. Végül tiltakoznak az ellen, mintha a vasárnapi szeszttilalom behozatala szükséges lenne. Kivánják azonban, hogy a büncselekmények elbirálásánál a részegség ne legyen enyhitő körülmény, hanem sulyosbitó.

• REGÉNYCSARNOK •

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (44)

Szentistvánhó tizennyolcadik napján a Boldogasszonyszigeten pihenő királynál megjelent fermói Fülöp követe. László a nagy forróságban beluzódott a klastrom refektóriumába, ahol Kézai Simon, Miklós választott érsek, Baksa György jelenlétében fogadta András egri püspököt. A király jobbján Máté nádor állt Gergely esztergomi préposttal és mogorva képpel nézte az izgága főpapot. Már azt is kihivásnak vette, hogy a fermói éppen a legféktelenebb és hütlenebb alattvalót küldte követségbe.

A király azonban szelid mosollyal, kegyelmesen fogadta a hatalmas termetü, vérmes püspököt.

— Mi jót hoztál András?

Miklós prépost hátat forditott, az ablakhoz lépett és a rigók füttyét hallgatta. A nagy csendben az egri püspök is némiképpen megilletődve felelt:

— A szentszék megbizottja, a synodus határozata értelmében engem küldött hozzád azon kérdéssel, hogy a minden püspökök püspöke felszólításának mikor téssz eleget?

László nyugodtan nézett a koromszemü papra.

— Amit igértem, beváltottam. Kiadtam a rendelkezést. Te magad tudod András, hogy fegyverrel téritení célra nem vezet. Te tudod, hogy nincs is elég erőnk hozzá és nem igazságos dolog erőszakkal cselekedni, mig a jó szót, atyai intelmet meg nem próbáltuk. Ha majd békés uralkodói szavunk eredménytelenül pattan le rólunk, akkor időt is nyervén, összegyüjtjük hiveinket és rákényszeritjük a kun népet parancsunk betartására.

András püspök nem birta el a király egyenes, tiszta tekintetét, szemeit lesütve szólt:

— A synodus nevében arra kell felszólitanom fönségedet, hogy a fegyveres járatot meghirdetni, igéretednek eleget tenni haladéktalanul indulj, a jó ügy nem tür késlekedést, igy mondotta nékem szószerint megbizóm, a fermói.

Mindenki méltatlankodó haraggal nézett a szemérmetlen követre. Csak a király őrizte meg türelmes nyugalmát.

— Add át üdvözletemet küldődnek. Mondd, hogy aki nem bizik, eredményt nem ér, ha a szentszék nem bizik hü fiának igazságosságában, hogyan nyerné el ő az ő fiainak hitét, hogyan tartaná meg azoknak bizalmát? Ezennel elbocsátalak.

A követ gunyos mosollyal meghajolva távozott.

A derék magyarok magukból kikelve tárgyalták a prepotens fermói jogtalan erőszakoskodását. A király elsimitotta a homlokára borult felhőt, alig észrevehetően felsóhajtott, intett Simonnak, derék kancelláriusának, aki követte.

— Látod, Simon, milyen nehéz egyenesen járni?

A Kézai nem tudott felelni. Az elkeseredett harag a torkát fojtogatta. László felkereste a királynét. Ugy gondolta, érezte, rettegett tőle, hogy a nyugodt boldogság nem tart már sokáig. Élvezni akarta, hiszen oly ritkán, oly keveset volt része benne.

A kancellár magára hagyta. Imádkozni indult, hogy jó ura fejéről a fenyegető veszélyt elháritsa. Mást nem tehetett, a gördülő kő utjába hiába állt volna.

Izabella királyné a repkények enyhe árnyékában, pergő nap ide-odasuhanó szines fényei között virágot szedett. Mikor urát megpillantotta, mosolyogva várta be a daliás férfi ölelését. A karja között illatos, tarka, friss virágok hatalmas csokra.

— Az oltárra szedtem, Margit sirjára, Mária koszorujára... Szent István ünnepére. Erzsébettel együtt diszitjük a templomot.

László nem felelt. Átölelte gyengéden, könnyen, mint törékeny virágot, hogy meg ne sértse a szőke asszonyt. Megcsókolta szerető menekvéssel, szomoru, bucsuzó megadással. Fenn a kőpárkányon galambok bugtak, turbékoltak, csapkodták szárnyukat. Az ifju ember, aki kicsiny korától fogva annyit hányódott, annyit türt, aki gyermek sohse volt, boldog nyugalmat nem élvezett, felnézett az örökké békés, boldog galambokra, arra gondolt, talán jobb volna máshol lenni, vagy másként élni. Talán jobb volna galambnak lenni, vagy nem is galambnak, sólyomnak, sasnak, ha magányosan is, de fenn a sziklák között felhőket surolva szállni el, el, ahol utána nem érhet semmi zaj, baj, gáncs, guny.

Lehet, hogy ez a gondolat ugy öntudatlanul fészket vert a szivében, de ha meg is rohanta, csak pillanatokig, legfeljebb órákig tartott. Aztán lerázta magáról a gyengeség támadásait, ujra felemelte fejét, élénktüzü szemével egyenesen szemébe nézett veszélynek, bajnak, zürzavarnak, földi életnek.

— Majd csak lesz valahogy, — suttogta — majd csak lesz, még ugy sohase volt, hogy valahogy ne lett volna...

*

Másnap, tizenkilencedikén csendes, szép, meleg hajnal virradt a szigeten élőkre. Barátok, nővérek szorgalmasan dolgoztak, a kertészek minden ágyat kifosztottak, az oltárokon teméntelen illatos, szép virág. Igy várták az első király ünnepét. Maga a királyné járt elől jó példával, festői izléssel csoportositotta szinek szerint a virágokat, az apát friss, kövér gyertyákat öntetett, az egyik fráter a csodálatos sipládát próbálgatta, hogy az ünnepen minél szivpezsditőbb hangokat csalhasson ki belőle, a nagy apostol dicsőségére. Izabella minduntalan kisietett, az urát kereste. Pirult arccal, örvendezve mesélte az ujdonságokat. László boldogan mosolygott és ujjongott vele. Jobb volt a jövőre nem gondolnia.

Az egész nap gyorsan mult, a vitézek tuljártak a folyón, Budavárában. Talán kalandon, talán a felszerelésükhöz vásároltak valamit. Hja, itt csendes, kolostori élet, nem soká birja a mozgékony, eleven vérü férfi. Györgygyel és Miklóssal tartott Mihály és Péter, a királyi lovászok jókedvü ispánja is. László hagyta őket, hadd ficánkoljanak, sohasem lehet tudni, mikor szakad vége a mulatságuknak, akkor aztán megállják a helyüket és nem féltik a maguk bőrét.

Délután, amikor a litánia bevégződött és a nap már a budai vár fölé ereszkedett, Izabella lesétált urával a felső révhez. Kis kalyibában lakott a révész és ott pihentek a széles, nehéz csónakok.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

KÖZGAZDASÁG

A mult hét gazdasági eseményei.

A legutóbbi időben a kenyérmagvak árfejlődése olyképp alakult, hogy a magyar buza árfolyama a világpiaci árak alá hanyatlott. Ennek következtében nagy és élénk érdeklődés nyilvánult meg a hazai terményáruk iránt; főképp a szomszéd államok részéről volt tapasztalható a nagyfoku puhatolódzás. Lengyelország főleg buzát, mig Ausztria rozsot igyekszik beszerezni. Ezen keresletek függetlenitették a magyar buzát az amerikai gabonapiacok irányitó hatásai alól és a világpiaci irányzatokkal szemben nálunk szilárduló tendencia kezd kialakulni.

A budapesti terménytőzsde legujabb árai szerint 76 kg-os buza 515—520, 78 kg-os 525—530 és rozs 460 ezer korona métermázsánként.

Az ujabban mutatkozott barátságos hangulat nem szoritkozott csupán a kenyérmagvak piacára, hanem átterjedt a takarmányáruk területére is, melyek közül főleg a magyar tengeri örvendett jugoszláv részről nagy keresletnek. Morzsolt tengeri 245 ezer korona körül mozgott, mig a korpa 235, a muharszéna 130—160, takarmányrépa 70—85 és az alomszalma 45—70 ezer koronás árakat ért el métermázsánként.

Ezzel a feljavult irányzattal szemben a lisztpiac tovább is üzlettelen és pang. Buzadara 7600—7650, 00-ás liszt 7550—7600, 0-ás 7500—7550, korpa 2200—2300 korona kg-ként.

Az élelmiszerpiacokon mutatkozni kezdenek a zöldfőzelékek. Ezek az Olaszországból importált primőrök azonban vevőkre nem találnak, mert a vásárlóközönség pénztelenséggel küzd és nem képes a borsos árakat megfizetni.

Az üzlettelen és lanyha sertésvásárokon kialakult árak a következők: Nehéz sertés 19—20¼, könnyü 13½—17, süldő 18—20, zsir (nagyban) 26, zsirszalonna 22—22½ ezer korona kg-ként.

⊙⊙

Mezőgazdasági hitelválság — gyorskölcsön a gazdáknak. A hosszulejáratu mezőgazdasági hitelre vonatkozó tárgyalások igen komplikáltak és sok időt vesznek igénybe. Ezalatt a pénzhiány mindinkább érezhetővé válik a gazdák körében. A pénztelenség szomoru bizonysága az, hogy a gazdatársadalom már a jövőévi termését vesztegeti el alacsony áron, hogy forgótőkéhez jusson. Buzáért a gazdák augusztusi, szeptemberi szállitásra nem tudnak elérni 350—400.000 koronánál magasabb összeget métermázsánként. Hire jött annak is, hogy igen sok helyen a földtulajdonosok birtokukból egy-egy parcellát kihasitanak, hogy annak árából fedezhessék folyó pénzszükségleteiket és müveltethessék megmaradt földjüket. Ezek a tömeges eladások pedig, félő, hogy még jobban lenyomják a földnek amugy is aranyparitás alatt lévő árát és ezzel végeredményben megint csak kárt okoznak a gazdáknak. Mindezek a tünetek arra inditották a gazdatársadalom vezetőit, hogy lépéseket tegyenek rögtön kiutalható 3—6 hónap alatt lejáró kölcsönök megszerzésére. A tervezet alapját az adja meg, hogy a kormánynak rendelkezésére állanak bizonyos összegek, amelyekkel a hosszulejáratu kölcsönt akarták addig is biztositani, a meddig abba a külföldi pénzpiacokat bekapcsolhatják. Ezekből az összegekből kivánnak most a gazdák 20 millió aranykoronát igénybe venni. Ezt az összeget addig az időpontig vissza is fizetnék, amikorra a kormány kidolgozná a hosszulejáratu kölcsön tervezetét és szükség lenne a pénzre. A gazdák akcióját a földmivelésügyi minisztérium kedvezően fogadta és most már csak a pénzügyminiszter állásfoglalására van szükség ahhoz, hogy a terv valóra váljék.

NEMZETKÖZI KONFERENCIÁT TARTANAK AZ UTÓDÁLLAMOK VÁSÁRI VEZETŐSÉGEI BUDAPESTEN. Az árumintavásár megtekintésére Budapestre érkezett a bécsi, gráci, innsbrucki és klagenfurti kereskedelmi kamarák küldöttsége, valamint a lipcsei, frankfurti és az utódállambeli vásárok vezetősége is. Hétfő délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Kamara helyiségében népes értekezletet tartottak Bellatiny Artur, a Kamara elnökének vezetése alatt, amelyen az összes utódállambeli vásárok vezetői, mintegy 14 vásár küldöttei, tárgyalták meg azokat az elveket, amelyek alapján a jövőben egymás nemzetközi vásárait közösen támogatni fogják.

A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR, melyet a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara rendezett, szombaton nyilt meg ünnepélyes keretek között. Budapesti vásárunk egyik legrégibb ilyen intézménye Európának. Tizenhat éve annak, hogy a magyar kereskedők és iparosok megszervezték az első árumintavásárt és e hosszu évek fejlődésének köszönhetjük azt, hogy az idén először öltött e vásár nemzetközi jelleget. A külföldi kiállitók és vevők részvétele esetleges uj külföldi kereskedelmi összeköttetések alapjául szolgálhatnak, Budapest központi fekvése Európa nagy országutján a Duna mellett oly természetes előnyt nyujt a mintavásárnak, amely felér az évtizedes nagy szervező munka eredményével. Kereskedőink és iparosaink áruik és készitményeik legjavát hozták a vásárra és a vidéki, valamint a külföldi látogatóknak alkalmuk nyilik arra, hogy a legjobb magyar árukat megismerhessék. A külföldi kereskedők közül főleg bolgárok, olaszok, románok, lengyelek és törökök jelentek meg.

Nagyban emeli a kiállitás értékét a nagyszabásu, rádiótelefon alkatrészeket kiállitó-csoport, mely gazdagságával és érdekességével a leghiresebb külföldi mintavásárokat is tulszárnyalja.

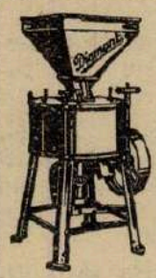

Olvasóink figyelmét felhivjuk egy

ujrendszerü „DIAMANT“ jelzésü darálóra.

A daráló vizszintesen fekvő eredeti görög kövekkel őröl. A darálás alulforgó rendszer szerint történik. Az őrlendő mennyiség, valamint az őrlemény finomsága a legpontosabban szabályozható. A daráló 85%-ig lisztfinomságu őrleményt szolgáltat. Az őrlemény pehelyszerü, alig van felmelegedve. A daráló minden részében elsőrendü anyagból, nagyon szilárdan van épitve és örökös darabot képez minden gazdaságban. Szolgálhatunk 150—180 mm. kőátmérőjü nagyságban 15—800 kg.-ig terjedő óránkénti teljesitő képességgel 8 különféle nagyságban. A kisebbek kézi, vagy járgányhajtásra, a nagyobbak motorhajtásra vannak berendezve.

A darálók ára 3—29 millió korona között váltakozik. Módunkban van ugy az árban, mint a fizetési feltételekben nagyobb kedvezményeket biztositani, ha nagyobb mennyiséget leköttünk. Kérjük, jelentse be mindenki szükségletét. Mindennemü felvilágositásokra, ugy a gépre vonatkozólag, mint a fizetési feltételekre a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete“ készségesen rendelkezésére áll.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 18. SZÁM — 1925. MÁJUS HÓ 3.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM. TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA KÖNYVTÁRA

Hindenburg győzelme

A német elnökválasztás.

Dr. Marx volt kancellár

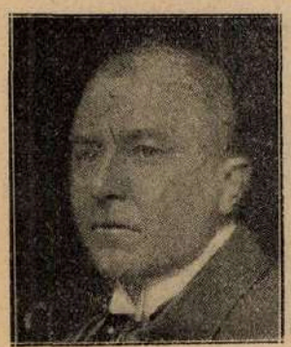

Dr. Jarres Károly

Hindenburg Pál vezértábornagy, Németország uj köztársasági elnöke

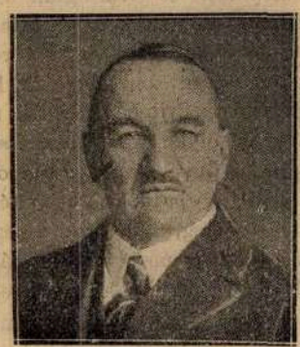

Dr. Hellpach Vilmos demokrata jelölt

Április 26-án volt a második német elnökválasztás. A jelöltek a következő szavazatokat kapták: 1. Hindenburg, a nemzeti pártok jelöltje 14.639.399, 2. Dr. Marx, a baloldali pártok jelöltje 13.752.640, 3. Thaelmann, a kommunisták jelöltje 1.931.591 Képeink az első menetben küzdő jelölteket és a végül diadalmas tábornagyot mutatják be.

Amit bizonyossággal a mult héten még remélni sem mertünk, de amiért szivünk egész melegével fordult a német elnökválasztás felé, ime bekövetkezett. a német nemzet Hindenburg tábornagyot elnökké választotta. A népszavazáson, mely vasárnap, 26-án folyt le, három jelölt mérkőzött egymással, végül Hindenburg tábornagy egymillió szavazattöbbséggel győzött a centrumpárti Marx ellenében, akit egyébként a baloldali pártok nagy többsége támogatott.

Hindenburg Pál, Tannenberg hercege, olyan ember, akiről mindenki hallott, akinek képe minden ember lelkében él és akinek megválasztása minden igaz magyarnak őszinte örömöt okozott. A német hüség, higgadtság, a német becsület, nyugalom és zseni megtestesülése ez a diadalmas hadvezér, aki hazájáért most a legnagyobb áldozatot vállalta, azt az áldozatot, hogy a minden embernek kijáró öregség nyugalmát, 77 éves korában ujra a hatalmas munka, a nemzetért való erőfeszitésnek feláldozza.

Amikor a berlini utcán, ahol röviddel ezelőtt még az Internacionále riadója harsogott, felzendül ujra a német büszkeség, a német öntudat, a német hazaszeretet dala a: »Deutschland über alles« és a »Wacht am Rhein«, akkor mi is örömtől ujjongva üdvözöljük régi bajtársunkat, a német testvért, kivánjuk, hogy azon az uton, amelyre vasárnap lépett, megtántorithatatlanul haladjon előre a végső diadalig.

Sok harc, nagy küzdelem vár még a derék német hazafiakra, amig elérik, hogy a német állam ismét visszanyeri csorbitatlan egységét, haderejét, gyarmatait, de bizunk benne, hogy eléri. Csodálatos szim-

bólum az, hogy akit a hatvanmilliós német nép ma ujjongással üdvözöl, az elszakitott Kelet-Poroszország gyermeke.

Azok a területek, amelyeken Hindenburg felejthetetlen diadalait aratta, ma nem német területek. Az a föld, amelyen évszázadokkal ezelőtt a Hindenburgok ősei a johannita renddel megtelepedtek, hogy ott a német kulturát, rendet és hatalmat megalapozzák, ma nem német fennhatóság alatt áll. A von Beneckendorffok, Hindenburg ősei megfordulhatnak sirjaikban most, hogy az a föld, melyen német hüséggel dolgoztak, harcoltak, nem német terület.

Hogyan lehetséges ez? Igy van. És ebben hasonló az ő sorsuk a miénkhez. Mert szülőföldjét tekintve ma Hindenburg is »menekült«. De eljön az a nap, amelyen ő is visszatér talán örök pihenőre az ősi röghöz és a mi »menekültjeink« is meglátják szabad szülőföldjük határait. Hisszük, hogy ugy lesz!

vitéz Tersztyánszky tőrvivóbajnok.

Nagy napja volt vasárnap a magyar vivósportnak. Szeniorok és ifjuságiak egyaránt küzdöttek a bajnoki cimért, sőt még a vidékieknek is kijutott a versenyből. A fővárosban a MVSz. rendezte az országos tőrvivóbajnokságot. Legjobbjaink közül Schenker bajnok, Berthy, dr. Pósta, vitéz Uhlyarik stb. nem vettek részt, de még igy is olyan sportélvezetben volt részünk, amilyent ritkán láttunk Magyarországon is, a vivás klasszikus hazájában. A bajnokságot vitéz Tersztyánszky Ödön (MAC) nyerte meg, aki csak a legelkeseredettebb küzdelem árán szerezhette meg első országos egyéni bajnokságát. Vitéz Tersztyánszky őrnagy neve az olimpiai küzdelmek során lett igazán népszerüvé, amikor a népek nagy csatájában annyi lelkesedéssel, tudással és kitartással buzgólkodott a magyar becsületért. Megérdemelten győzött, mert jobb volt ellenfeleinél. Rády József (MAC) őrnagy ismét második lett. Minden nagy verseny második, harmadik helyezettje. Kis szerencsével megnyerhette volna a bajnokságot. Idegei voltak gyengébbek a győzteséné. Harmadik dr. Tóth Péter (MAC), a háboru előtti idők sokszoros bajnoka lett. (Tersztyánszkyt 4:3 arányban legyőzte.) A negyedik helyre ifju Dunay András (BBTE), a hires Dunay Bertalan bajnok fia lett. Egy éve sincs, hogy versenyez s máris a legjobbak közé került. A szakértők benne látják a jövő nagy, világhires magyar bajnokát. Ötödik Hollósy Jenő (MAC), a londoni és stockholmi olimpiád egyik hőse lett. Ma is a régi klasszis, csak az idő haladt el felette. Hatodik Bogen Béla (Wesselényi VC) lett. Rossz napja volt, tudása többre képesiti.

Francia és belga női labdarugó csapatok Európaszerte feltünést keltett mérkőzése Párisban.

Kedves Olvasóinkhoz!

Nem a mi szerénységünk, hanem a gazdasági viszonyok az okai annak, hogy többször fordultunk kérelemmel kedves olvasóinkhoz. Kértük a lelkes támogatásukat, a hüségüket, hogy szent harcunkban cserben ne hagyjanak.

Mondhatjuk ma is nyugodt lélekkel, hálásan, hogy büszkék vagyunk arra a gárdára, amely szándékunkat megértve, irányunkat és munkánkat méltányolva, kitartott mellettünk és eddig is lehetővé tette, hogy immár harmadik esztendeje a legnehezebb körülmények közöttt, tovább harcolhassunk nagy eszméink szolgálatában.

A magyar falu segitése, müvelése, tájékoztatása. a magyar nemzeti eszme, a vitézi lélek ápolása volt a feladatunk s mi azt hisszük, amennyire eszközeink megengedték, ennek meg is feleltünk. Bizonyság reá az a gárda, amely szeretettel fogadott és hiven támogatott mindig.

A gazdasági kérdések tárgyalása mellett mindenre gondot fordítottunk, ami a falu népét, a gazdát, a vitézt és az intelligenciát is érdekelheti. Sokszor kaptunk tanácsokat, megfogadtuk, sokszor kedves, hálás sorokat, örültünk neki.

Annál jobban örülünk most, hogy a mi kedves olvasóink lelkes bizalmát munkánk ujabb eredményével örvendeztethetjük meg, amikor bejelentjük, hogy ezután, amennyiben csak lehetséges, **állandóan képekkel gazdagodva jelentetjük meg lapunkat.**

Mint olvasóink már jelen számunkból láthatják, részben jobb papiron és az olvasóinkat érdeklő képek közlésével még nagyobb igényeket elégitünk ki, mint eddigi müködésünkkel.

Amidőn ezen nem csekély áldozatot meghozzuk, amellyel mi a hasonló természetü lapok között előljárunk, bizunk abban, hogy olvasóink ezen ajándékunkat örömmel fogadják és ezentul is oly **becsületes magyar lélekkel támogatnak** küzdelmes utunkon, mint eddig.

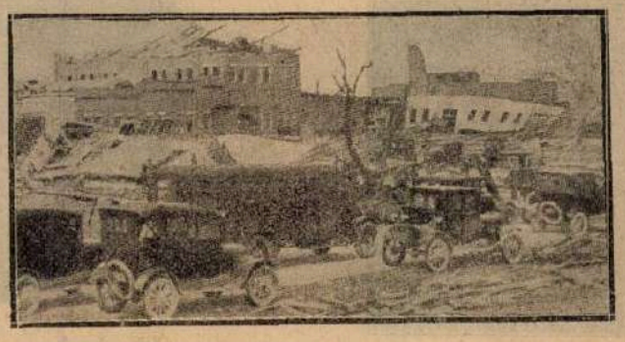

A tornado pusztitása az indianiai Princeton gyümölcs-konzervgyárban.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr füzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

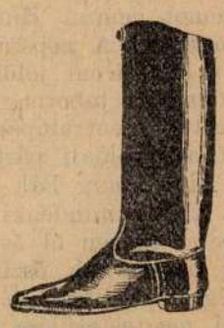

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

Takarmányozás.

Fejőstehenek takarmányozása.

Tejelő állatoknál különösen fontos, hogy azokat elegendő táplálóanyaggal lássuk el, mert a tejmirigyek csak ily esetben fejthetik ki teljesen tejtermelőképességüket. Igaz ugyan, hogy rövidebb ideig tartó elégtelen takarmányozás dacára a tejhozam a testállomány rovására egy ideig fenntartható, azonban bizonyos idő mulva a hiányos táplálkozás helyre nem hozható módon teszi tönkre a tejmirigyek működő képességét. Tulságosan bő takarmányozás nemcsak pénzügyi szempontból káros, hanem a tehenek elhizása folytán élettani szempontból is hátrányosan befolyásolja a tejmirigyek működését.

A tehenek takarmányszükségletének megállapitásánál Kellner-féle szabványokból indultunk ki, melyek fenntartó és termelő részből tevődnek össze, Kellner 1000 kg élősulyu tehén fenntartására 600 gr emészthető fehérjét és 6 kg keményitőértéket ir elő. Mig a 6000 gr emészthető fehérje adagolása a mai viszonyok között is ajánlatos, addig a 6 kg keményitőérték helyett a mi tapasztalataink szerint 5 kg keményitőérték elegendő.

A fenntartótakarmány, ugymint heverő ökröknél, a tehén élősulyával is változik ugyan, de ez a változás az amugy is bővebben tartott teheneknél aránylag oly csekély, hogy az alábbi szabványokban tekintetbe nem vétetett. Ha a takarmány tejtermelésre fordítja, ugy minden kg tejre 0.2 kg keményitőértéket és 50 gr emészthető fehérjét veszünk számitásba. Igy egy kissé bőven van számitva, azonban ezt a következő megoldás indokolja: 1. Némi nitrogénfelesleg a tejhozamra csak előnyösen hat. 2. Az 50 gr-nyi mennyiség már az esetleges vemhességgel járó szükségletet is fedezi. 3. Répa és melasz, malátacsira és más sok amidot tartalmazó takarmány etetésénél az emészthető igazi fehérje helyett nyugodtan számithatjuk a fenti takarmányok emészthető nyers proteinjét (fehérje + amid).

Mondjuk, hogy a tehenek sulya kereken 500 kg, tejhozamuk fejenként és naponként 6 kg. Szükségletük 11—13 kg szárazanyag, 600 gr fehérje és 3.7 kg. keményitő érték. Az adagolt napi takarmány 4 kg lucerna, 2 kg zabszalma, 2 kg árpapolyva, 1 kg száritott tengerimoslék, 1 kg korpa és 20 kg friss szelet. Ez az adag 10 kg szárazanyagot, 608 gr em. nitrogéntartalmu anyagot és 3.8 kg keményitőértéket tartalmaz. Az adag gyakorlatilag megfelelő, amennyiben csak a szárazanyag valamivel kevesebb, mint amennyit a szabvány előir. E hiányon az árpapolyva mennyiségének emelése által könnyen segithetünk.

Növendékállatok takarmányozása.

Bármilyen fajtáju növendékállat takarmányozásáról legyen szó, mindegyiknél biztositanunk kell az izomzat és csontváz erőteljes fejlődését. Ezt megfelelő mennyiségü fehérje és ásványi anyag adagolása által érjük el.

A csontváz fejlődéséhez szükséges különböző ásványi annyagok közül magneziumot, natriumot, kaliumot, foszforsavat, fluort, stb. normális összetételü takarmányok rendesen elegendő mennyiségben tartalmaznak, ellenben a mész képződéséhez szükséges calciumot a takarmányoknak csak egy része tartalmazza oly mennyiségben, amely az állatok csontozatának kellő kifejlődésére, illetve fenntartására szükséges. Igy a fehérjedus takarmányok foszforsavban rendszerint gazdagok, egyesek azonban mészben szegények. Ez okból ritkán kerülünk abba a helyzetbe, hogy foszforsav pótlásáról kell gondoskodni, hanem gyakrabban fordul elő mészhiány, melyet szénsavas mész (iszapolt kréta) adagolása által fedezünk.

Mészben szegények a következő takarmányok:

A gabonafélék szalmája és polyvája, a gabonamagvak hulladékai, nevezetesen a korpák, takarmánylisztek, a különböző moslékok, a malátacsira, a melasz, továbbá a gyök- és gumóstakarmányok. Külön hangsulyozzuk a tengerinek mészszegénységét.

Ha növendékállatokkal a fenti takarmányok közül nagyobb mennyiségeket etetünk, ne mulasszuk el sohasem a takarmányadagot szénsavas mésszel kiegészíteni.

Miután a különböző fejlődésü és koru növendékállatok mészszükséglete meglehetősen különböző, leghelyesebben ugy járunk el, ha az adagolandó szénsavas mész mennyiségét az adagban lévő mészszegény takarmányokhoz viszonyitjuk olyképpen, hogy minden kg mészszegény takarmány után 20 gr (2 százalék) szénsavas meszet keverünk az adagba, amely mennyiség az állat csontozatának erőteljes fejlődését biztositja.

Sokkal nehezebb pontos számadatokat arra nézve megadni, mennyi emészthető fehérjét és keményitőértéket igényelnek a különböző fajtáju és koru növendékállatok. Erre általános szempontnak tekinthető, hogy minél fiatalabb az állat, annál nagyobb a fehérjeigénye, másodszor pedig a gyorsabban fejlődő állat több keményitőértéket és fehérjét igényel, mint a lassabban fejlődő.

Hizóba állitott növendékállatoknál az emészthető fehérjének és keményitőértékének mennyiségét még fokozni lehet.

Erőtermelő állatok.

Ezen állatok takarmányozásánál abból kell kiindulnunk, hogy normális viszonyok között a mechanikai munka főforrása a szénhydrát és a zsir. Ha ezek a táplálóanyagok valamely takarmányban elegendő mennyiségben vannak jelen, ugy a fehérjéből alig használtatik fel több mint nyugalmi állapotban. A rendesnél jóval több fehérjét tartalmazó takarmányra csak igen gyors mozgást vagy nehéz munkát végző állatoknak pl. verseny,- luxus- vagy igáslónak van szüksége. Lassu mozgást végső és lassan dolgozó állatok fehérjeszükséglete nem nagy, sőt, amint azt a mindennapi élet mutatja, elegendő szénhydrát jelenlétében még fehérjelerakódás is következik be az izomzat megerősödése révén. Erőtermelő állatok takarmányának megválasztásánál különös figyelmet forditunk arra, hogy az ne birjon petyhitő és izzasztó tulajdonságokkal. Petyhitő hatásnak a vizben gazdag takarmányok, mint pl. moslékok, répa stb., amelyekből tehát csak korlátolt mennyiséget etetünk erőtermelő állatokkal. A használatosabb abraktakarmányok közül tulnagy mennyiségben etetve a rozs és a tengeri izzasztó hatásuak.

Hizó sertések.

Ha a kifejlődött sertést hizlalásra fogjuk, szem előtt kell tartanunk, hogy annak fehérjeszükséglete, feltéve, hogy izomzata jól ki van fejlődve, aránylag csekély.

Mig a hizómarhával egy rész emészthető fehérjére 10—12 rész nitrogénmentes anyagnál (2.2-szeres em. zsir + em. rost + em. szénhykrát) nem etetünk többet, kifejlődött sertésnél 14—15 részre is felmehet az egy rész fehérjére etetett nitrogénmentes anyagok mennyisége. Bár a kifejlődött sertést a legkülönbözőbb takarmányokkal hizlaltatjuk, nálunk főképpen tengeri, árpa és korpa a sertéshizlaló takarmányok.

A napi adagot ugy állitjuk össze, hogy azt az állatok szivesen és maradék nélkül fogyasszák el. Szem előtt kell tartani, hogy a hizlalás annál gazdaságosabb, minél rövidebb ideig tart, miután ezáltal nemcsak az állatok tartásával járó kockázat csökken, hanem megtakaritjuk azt a takarmányt is, amelyet a hosszabb ideig tartó hizlalásnál az állatok testsulyának fenntartására kell forditanunk. Tájékoztatás céljából a következő példákat közöljük:

Ha az ó-tengerivel és árpával akarjuk állatainkat hizlalni, akkor ezekből a takarmányokból az első időszakban 37 kg-ot, a másodikban 35 kg-ot, a harmadikban 27 kg-ot etetünk 1000 kg élősulyra. Az első időben a keveréknek a fele, a másodikban egyharmada, a harmadikban egynegyede legyen árpa, a többi része tengeri.

Ha a sertés hizlalóadagját tengeriből, árpából és korpából állitjuk össze, 1 kg árpa helyet 1.5 kg korpát kell etetnünk. A hizlalás végefelé az árpát egészen el lehet hagyni. Dohos árpa vagy tengeri etetésénél nagyon jó szolgálatot tesz kevés melasz etetése. A leirt hizlalás esetén melegebb hónapokban átlag 20 százalék, a hidegebb hónapokban 16—18 százalék a sulyszaporulat nagysága.

Juhok takarmányozasa.

Ha juhok takarmányszükségletéről világos képet akarunk magunknak alkotni, ezeknél is fenntartó takarmányból kell kiindulni. Ez juhoknál aránylag nagyobb, mint szarvasmarhánál, miután kisebb testü állatoknak ugyanazon élősulyra számitott testfelülete nagyobb, mint

nagyobbsulyu állatoké, mely okból az előbbieknek sugárzás és vezetés által leadott hőmennyisége nagyobb, mint a nagyobbsulyu állatoké. Juhok fenntartó takarmányához még hozzá kell számitani azt a táplálóanyagszükségletet, amely a gyapjunöveléshez szükséges. Miután a gyapju még elégtelen táplálkozásnál is folyton növekedik, juhnál tulajdonképpen tisztán fenntartó takarmányozásról nem beszélhetünk. Ha azonban az állatok annyi takarmányt kapnak, amennyi jó kondicióban való maradásukhoz s a gyapjunövekedéséhez szükséges, ugy a takarmány szerves anyagából 1 százalék, fehérjetartalmából 4 százalék a gyapjutermelésre fordittatik. Ezeknek a viszonyoknak figyelembevételével 1000 kg élősulyra nagyobb testü fajtáknál 1 kg emészthető fehérjét és 8.3 kg keményitőértéket, kisebb fajtáknál 1.2 kg emészthető fehérjét és 9.0 kg keményitőértéket számitunk.

Nyáron ezt a takarmányszükségletet a juh a legelőn megszerzi. Hogy egy területegységre mennyi juhot számitunk, az természetesen a legelő minőségétől függ. Hét hónapos legeltetési időt és közepes minőségü legelőt véve tekintetbe, 1 hektárnyi legelőre 12 juhot számitunk, jó legelőnél ez a szám nagyobb, gyengénél kisebb. Istállózásnál a juh alaptakarmánya széna és szalma, különösen ha az utóbbi jól átnőtt. Kedvenc takarmánya a juhnak a hüvelyes szalma. A szálas mellett kevés répát vagy burgonyát adagolhatunk a juhoknak. Ezzel szemben savanyitott takarmányok, moslék és vizenyős gyári hulladékok nem juhtakarmányok. Megemlitjük még, hogy a keserutelenitett csillagfürtöt még legszivesebben a juh eszi.

A kosok takarmányozása igen egyszerü. Jó széna mellett kevés szalmát és ehhez a hágatás idejében nagyságuk szerint ½—b kg-nyi zabot adunk nekik naponként. Értékes kosoknál némi zabnak etetése akkor is kivánatos, amikor az állatok a legelőre járnak.

Vemhes anyák takarmányszükséglete nem sokkal nagyobb, mint a gyapjutermelő állatoké. Szoptatás idejében azonban kivánatos őket jól táplálni, mert ¼—½ kg abraktakarmány etetése által érünk el. A tejelválasztásra nagyon jól hat kevés répa etetése. Anyajuhokra általában 2—2.5 kg em. fehérjét és 15—16 kg kem. értéket számitunk. Ha a legelő jó minőségü, ugy ezt a tápanyagmennyiséget a juh azon meg tudja szerezni, mely esetben a fenti pótlások egészen el is hagyhatók.

RENDELETEK.

Május I-én életbe lép a tüzoltási szabályrendelet.

A főváros tanácsa plakátokon közli, hogy a községi tüzoltási járulékot egyidejüleg a szabályrendelettel május elsejétől kezdve életbeléptéti. A járulék hatálya kiterjed a főváros területén lévő minden ingatlanra és ingóra, melyet tüzkár ellen biztositanak. A járulékot a biztositó vállalatok fizetik. A járulék tizszázalékos. A befizetés évenkint április, junius, szeptember és december hónapok végéig történik. A biztositó vállalatok kötelesek adataikat május 15-ig a tanácsnak bejelenteni. A szabályrendelet intézkedik a büntetőrendelkezésekről és a jogorvoslatokról is.

Egységesitik a közalkalmazottak illetményeinek kezelését.

A pénzügyminiszter a szanálás folyamányaképpen az állami alkalmazottak és nyugdijasok illetményeinek egységes és központositott kezelését határozta el. A hivatalos lap szerdai száma már közölni fogja a kormányrendeletet, amely szerint a jövőben minden tényleges szolgálatot teljesitő állami alkalmazott mnidennemü illetményét és minden, az állam terhére nyugellátást élvező nyugdijas járandóságát a központi illetményhivatalban fogják megállapitani és utalványozni. Az uj kezelési rendszerrel az állam nagymérvü megtakaritásokat remél elérni. Az uj központi illetményhivatal állandóan a legfőbb állami számvevőszék ellenőrzése mellett fog müködni, ami által a számvevőség feladata is lényegesen egyszerübbé válik. A kormány rendelete kimondja, hogy a központi illetményhivatal személyzetét elsősorban a jelenlegi állami szolgálatban levő alkalmazottak sorából nevezik ki. Az illetménykezelés uj rendszerét először a nyugellátást élvezőkre terjesztik ki és csak később alkalmazzák a tényleges szolgálatban álló alkalmazottak illetményeinél.

Megjelent az uj lakásrendelet.

A kormány rendelet adott ki, amellyel módositja a lakásügy ideiglenes rendezéséről 1924. áprilisában kiadott rendeletet. A módositás értelmében a bérlő az 1925. májusi bérnegyedre esedékes bért más megállapodás hiányában vagy május 5-éig bezáróan egy összegben, vagy pedig három egyenlő havi részletben fizetheti. Az esedékes bér kiszámitásánál a pénzügyminiszter további rendelkezéséig az érvényben lévő 17.000-szeres szorzószámot kell alkalmazni. Részletfizetés esetében az egyes havi részletek az illető hónap 5-ik napjáig bezáróan fizetendők meg. A részletfizetés kedvezménye a közüzemi költségekre nem terjed ki.

A kincstári házhaszonrészesedés fizetésére vonatkozóan a pénzügyminiszter minapi körrendeletében foglaltak az irányadók. A kisiparosoknak és a kiskereskedőknek üzleti célra használt helyiségeit, ha ez lakással együtt tárgya a bérletnek, a magánjog szabályai szerint csak 1926. november elsejétől kezdve lehet felmondani akkor is, ha az üzlet a fontosabb alkatrésze a bérletnek, s ezért az egész bérleményt a bér szempontjából üzletnek tekintették. Azokat a helyiségeket, amelyeket nem ipari vagy kereskedelmi foglalkozást üző egyén vagy testület (például ügyvéd, orvos, müvész, magánisko-latulajdonos, társadalmi egyesület, társaskör, stb.) nem lakásul, hanem foglalkozásának vagy müködésének céljára használ, a lakásrendelet szempontjából, különösen ami a bér meghatározását és a felmondást illeti, nem üzleti célra használt helyiségeknek kell tekinteni és ehhezképest ezekre ugyanazokat a szabályokat kell alkalmazni, mint a lakásokra.

Visszaélések a hadifoglyok hazahozatala körül.

A külügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy egy Ingusz Ernő dr. nevü ügyvéd (Márton-utca 35/A.) a még Oroszországban lévő hadifoglyok itteni hozzátartozóihoz sokszorositott levelet intéz, melyben az illetőket a hadifoglyok hazahozatala céljából bizonyos pénzösszegek lefizetésére szólitja fel. A külügyminiszterium ez uton közli az érdekeltekkel, hogy ezek a tényeknek meg nem felelő állitásokat tartalmazó levelek magánvállalkozásnak tekintendők és szétküldésére senkinek felhatalmazása nincs.

Eladó komplett cséplőgépgarnitura.

A földbirtokreformból kifolyólag fölöslegessé vált 1 db. 8 H. P. 1902-ben készült Hofherr és Schrantz gyártmányu 1922. nyomásu gőzkazán, 1 db. fenti gyártmányu cséplőszekrény 1350 m/m dobszélességü, gyürüs csapággyal, rázószerkezet zsirszelencékkel van felszerelve. 1 db. Elevátor szintén Hofherr gyártmány kihuzva 9.5 méter hosszig és a hozzátartozó egy körfürész. A garniturához tartozó összes szijjak megvannak. Az ára 200 métermázsa budapesti paritásu buza ellenértéke. Bővebb felvilágositással ugy a fizetésre és a felmerült egyéb kérdeznivalókra szövetkezetünk szolgál.

Községi közigazgatás.

A jegyzők gyüléséhez.

Kedden folyt le a községi jegyzők tavaszi közgyülése. Nagy érdeklődéssel és a magyar falu iránt érzett igaz szeretettel néztük e tanácskozást, hiszen nálunk a falufejlesztés, a falunak és a magyar fajnak védelme nemcsak politikai cél, hanem társadalmi és gazdasági harcnak tárgya is. Éppen azért foglalkoznunk kell a Községi Jegyzők Országos Egyesületének közgyülése alkalmából a falu közigazgatásával és a falu jegyzőjével.

Egyrészt gyakran hallottunk a jegyzők részéről olyan előrelátó jóslásokat, amelyek a falu, a nép gazdasági viszonyai ismeretéből igazolták az aggodalmakat. Illő, sőt hasznos tehát komolyan venni javaslataikat, megállapitásaikat. Másrészt kétségtelen, hogy az ország talpraállitása érdekében jelentős gazdasági, politikai, társadalmi terület minden falu, melyre több gondot, melegebb érdeklődést és fokozott védelmet kellett volna forditani, mert ma a falu önkormányzatáról alig lehet beszélni. Ugyanis a szanálás, a pénzügyi tultengő befolyás, a munkának célszerütlen szaporitása és ezzel szemben a községi alkalmazottak állásainak önkényes megszüntetése valósággal átláthatatlan ködbe burkolták a község önkormányzatát. Belátjuk ugyan, hogy az állami igazgatás szuverénitása bizonyos korlátot parancsol a közjogi alakulatok köré, de azért mégis tulzottnak tartjuk a mai gyámkodást és megkötöttséget.

Ahol azonban a községi közigazgatás és önkormányzat valójában a jegyző tanultságára, gyakorlati ismeretére és kipróbált megbizhatóságára van bizva, ott ez az indokolatlanul fölösleges megkötöttség csak a haladást gátolja.

Az adózási rendszer bonyodalmai, a mezőgazdasági hitel hiánya, a falu felé orientálódó nemzetközi agitáció megfékezésére szükséges községi hatáskör csekélysége a falu gondozatlanságára és a faluban élő magyar faj veszedelmére vall.

Az ország alapmüveltségének kivánatos emelésére fontos az, hogy a falut a kulturában előbbrejutáshoz segitsük. De azt látjuk, hogy — bizonyos nem arányosan megoszló állami jövedelmek átengedése folytán — a falura rakják a népoktatásnak, a testnevelésnek, az iskolánkivüli népmüvelésnek, a betegápolásnak, a jótékonysági gondoskodásnak, a szegényügynek, a gyermekvédelemnek, az adóügyi és közigazgatásnak minden terhét. Ez az aránytalan terhelés tehetetlenné teheti a községeket. Pedig az országnak virágzó, szabadlevegőjü községekre van szüksége; olyan községekre, amelyekben a müvelődésnek, a gondolkozásnak, a magyar faj érvényesülésének eszközeivel és módjaival védett népet a községi jegyző kiterjesztett hatósági jogköre révén vezethetne. A pap, a tanitó s általában a falusi értelmiség elhanyagolt anyagi és lelki erőit a jegyzők megélhetésének jobbindulatu biztositásával kell egymás mellé állitani. Vidám, okos, munkájában gondtalanabb falut, — fajában, keresztény erkölcsi fölfogásában védettebb népet szeretnénk látni végre.

Talán a véletlen munkája, de igy is jól van az, hogy a jegyzők komoly tanácskozása közvetlenül a nemzetgyülés összeülése előtt folyt le. Talán a nemzetgyülés is figyelmet fog forditani a tanácskozás eredményeire és a községi közigazgatás gyakorlott és önfeláldozó vezetőinek, a jegyzőknek javaslataira, megállapitására.

Dr. Koncz János.

VILÁG FOLYÁSA.

Hindenburg német birodalmi elnök. — A bulgáriai agrárkommunista lázadás elfojtása. — A kommunisták ujabb akciója Párisban és Londonban. — Ujabb kisantant konferencia. — Károlyi Mihály gyászos amerikai szereplése.

A mult vasárnap Hindenburg vezértábornagyot, aki a világháboruban a német hadsereg fővezére volt 899.438 viszonylagos szótöbbséggel birodalmi elnökké választották. A választás eredménye világszerte nagy feltünést keltett, mert ezzel Németország döntött sorsa felett. A világháboru német fővezérének a birodalmi elnöki székébe való ültetése messze Németország határain tul is hatalmas hullámokat támaszt. Az eredmény meglepetésül szolgálhat, mert a legutóbbi elnökválasztási szavazás alkalmával, amikor Hindenburgot nem jelölték, a Hindenburgot most támogató pártok jelöltjeire 11,200.898 szavazatot adtak, mig a mult vasárnap lefolyt pótválasztáson Hindenburg az eddig érkezett ideiglenes hivatalos választási eredmény szerint 14,639.399 szavazatot kapott, tehát Hindenburg megválasztása érdekében 3,439.501 nemzeti érzelmü választó lépett sorompóba. Ezzel szemben Marxot támogató pártok jelöltjeire az első szavazáson 13,258.628 szavazatot adtak le, mig a pótválasztáson 13,752.640 szavazatot, tehát 494.028 szavazattal többet lehetett összeszedni. A harmadik jelölt Thaelmann kommunista jelölt első izben 1,871.815 szavazatot kapott, mig a pótválasztáson 1,931.591 szavazatot nyert, ugy hogy az ujabb erőfeszités alkalmával 59.786 szavazattal tudott többet összeszedni. Ezekből az adatokból világosan kitünik, hogy Hindenburg megválasztása érdekében a német népnek hatalmas rétegei mozdultak meg és megmozdultak a német népnek azok a milliói, akik a mult választáson tartózkodtak a szavazástól. Hindenburg megválasztásának külpolitikai hatása eddig még nem bontakozott ki, de nagyon is valószinü, hogy Németországra a közeljövőben sorsdöntő órák várakoznak.

Bulgáriában a kormány erélyes kézzel elfojtotta az agrár kommunista lázadást. A nyomozás felderitette a messze elágazó kommunista összeesküvés szálait. A szófiai kommunistákat Moszkából és Bécsből pénzelték. Most derült ki, hogy két hónap előtt Szófiában az utcán meggyilkolva talált Ivanov nevü ember kommunista futár volt, aki a szófiai kommunisták részére hatalmas pénzösszeget szállitott. Mivel azonban társai arra gyanakodtak, hogy a pénzből nagyobb összeget saját céljaira forditott, ezért nyilt utca során agyonlőtték. A mérsékelt agráriusok vezetői többszáz emberrel együtt, akiknek ártatlansága kiderült szabadlábra kerültek. A bolgár kormány erélyesen tiltakozik az ellen a valótlan híresztelés ellen, amely arról szól, hogy a gyanusitottakat kivégezték volna. A bolgár kormány azt állitja, hogy ezeket a valótlan híreket azok az angol munkáspárti képviselők terjesztik el, akiknek nem engedték meg, hogy a letartóztatott kommunistákkal beszélgethessenek és most ezek a képviselők terjesztik világszerte bosszuból a rosszakaratu hazugságokat. A bolgár kormány kijelenti, hogy a letartóztatottak száma 2000-en alul van és csak egyes szórványos esetekben voltak kénytelenek a csendőrök fegyvert használni, a fegyveres ellenállást kifejtő kommunista vezetőkkel szemben. Ezeket azután kénytelenek voltak agyonlőni, dacára annak, hogy jobban szerették volna őket élve elfogni.

A kommunisták akciója ujabban nem csupán Bulgáriára szoritkozik, mert legutóbb Párisban is vakmerő támadást intéztek egy alkalommal a nemzeti párti gyülésről távozók ellen. Zárt csapatban felvonult kommunista osztagok revolverrel tüzelést inditottak a gyanutlan nemzeti pártiak ellen, aminek következtében négyen meghaltak és számosan megsebesültek. Ugyancsak kommunista merénylet terve jutott az angol hatóságok tudomására is. A terv szerint megakarták ismételni a szófiai merényletet egy windsori templomban, a nem rég elhunyt Rowlinson indiai alkirály temetése alkalmával. A rendőrség azonnal elzárta a templomot, alaposan átkutatta és őrizet alatt tartotta. Az angol közvélemény pedig a szovjet delegáció azonnali kiutasitását követeli. Ugyancsak kommunista merénylet történt Varsóban is. Egy kommunista kémkedési per tárgyalásán az egyik védő, akit régebben a bécsi rendőrség kiutasitott, most a tanuként kihallgatott egyik lengyel katonatisztre a tárgyalási teremben több revolverlövést tett.

A kisántánt május 9-én, 10 és 11-én tartja meg Bukarestben a legközelebbi konferenciáját.

Az amerikai lapok most számolnak be igen mulatságos módon Károlyi Mihálynak Kanadába érkezéséről és arról a heves vádaskodásról, amellyel Károlyi az amerikai kormányt megtámadta azért, mert az Egyesült Államokban nem volt szabad politikai beszédeket mondania. Károlyi Montrealba érkezve rendkivül hevesen megtámadta Hughes volt amerikai külügyi államtitkárt, aki megtiltotta azt, hogy beszédeket tartson. A külügyi hivatal erre egyetlen mondatot adott ki, amelyben Károlyi adatait valótlannak minősitette. Károlyi felesége elutazás előtt az utolsó pillanatban kisérletet tett arra, hogy függesszék fel a beszédtilalmat, azonban az amerikai államtitkár nem fogadta. Az elutazáskor viharos derültséget keltett, amikor egy ismeretlen idősebb asszony a kocsi peronjára szaladt, a körülállókat félretaszigálta és Károlyit megcsókolta. Az amerikai lapok kiméletlen gunnyal tárgyalják Károlyi hazaáruló müködését és remélik, hogy nem fog megismétlődni Károlyi amerikai tartózkodása. Károlyi szereplését undoritó látványnak minősitik.

VITÉZI ÉLET.

Május 31-én lesz a Hősök napja. Az idén május hó 31-én, vasárnap először üli meg hivatalosan Magyarország a Hősök napját. Ezentul minden évben egy napot a világháboru magyar hőseinek kell szentelni és ekkor az egész országban istentiszteleteket tartanak és a hatóságok, a társadalmi szervezetek és iskolák a temetőkbe vonulnak ki, hogy igy emlékezzenek azokra a magyarokra, akik a világháboruban hazájukért elvéreztek.

Ezzel kapcsolatos az az akció, amelyet Zadravecz István tábori püspök indit meg. Az egész világon féltő gonddal ápolják a hősök sirját. Magyarországon a katonaság ügyelt fel ezideig a hősök sirjára, anyagi erők hiányában azonban a társadalomhoz kell fordulni, hogy méltók lehessünk a többi nemzetekhez és a kegyeletnek megfelelően álljanak a magyar hősök sirjai.

A tábori püspök a magyar társadalomhoz fordul és leginkább a nők hathatósabb részvételére számit. Az összes nőszövetségeket, felekezeti különbség nélkül, be akarják vonni. A tervezet szerint a hősök sirját parcellákra osztják és parcellánkint gondoznák a nők, a hősök sirját.

A kegyeletes akciót rövidesen megkezdik és bizonyos, hogy mire elkövetkezik a május 31-ike, a magyar Hősök napja, akkorára hőseink sirjain láthatóvá válik a gondos női kezek ápolása.

HIREK.

HETI NAPTÁR:

MÁJUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
4 Hétfő	Monika, Fl.	Flórián	A hét elején a nap 4 óra 50 perckor kél és 7 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 25 perckor kél és 7 óra 30 perckor nyugszik.
5 Kedd	V. Pius p.	Gotthard	
6 Szerda	János ap. ev.	Frida	
7 Csütörtök	B. Gizella	Napoleon	
8 Péntek	Mih. főa.	Gizella	
9 Szombat	Naz. Gergely	Gergely	
3 Vasárnap	D4. Cantate	D4. Ármin	

Leleplezték Papp Váryné siremlékét.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége multévi közgyülésén bejelentette, hogy nagyszabásu siremléket fog emelni Papp Váry Elemérnének. Sokan nem biztak a gyüjtés sikerében, az eredmény azonban alaposan rájuk cáfolt, már decemberben 130 millió gyült össze s messze felülmulta a kivitelhez szükséges összeget, ugy hogy a fennmaradó pénzből külön Papp Váryné-alapot létesitettek. A gyüjtésnek egy igaz tanulságos adata: Az első honvéd gyalogezred legénysége, tehát egyszerü közkatonák, kétszer annyit adtak a Magyar Hiszekegy költőnőjének siremlékére, mint az összes budapesti pénzintézetek együttvéve.

Vasárnap délelőtt nagy tömegek áramlottak a kerepesi temető utjain, a Deák-mauzoleum felé. Ezzel a hatalmas kupolás kockával szemben állitották fel a siremléket a fővárosadta diszsirhelyen.

A mauzoleum magas lépcsőzetét lassan ellepi a hemzsegés. A nehéz párás levegőben csend fülel. Körül fehérlő sirkövek sereglenek, össze-vissza dülöngő csapatokban, friss hamvaszöld játszadozik közöttük... A gyöngyösi és egerkörnyéki ruháin pipacspiros és sarjuzöld keveréke virit. Száz debreceni asszony jön, saját szövőszékükön szőtt ruhákban, nehéz, sötétbársony mentéiken ezüstsujtás világit. Kékpiros selyem pruszlikok, párták sürögnek.

Cserkészek négyszögü sorfala között foglalnak helyet az előkelőségek: Horthy Miklós kormányzó és felesége, József kir. herceg, Auguszta kir. hercegnő, József Ferenc kir. herceg, Sipőcz polgármester, Ravasz püspök, hátrább a megyék küldöttjei. Itt van Festetich Pál gróf is, behuzódva cserkészei közé. A mauzoleum terraszán a postászenekar, a csendőr és MÁV gépgyári zenekarok.

Elsőnek Ágoston Gézáné, a MANSz szoborbizottságának elnöke lép a bársonnyal behuzott emelvényre.

— Ma ünnepelni jöttünk sirodhoz, — mondja megnyitójában. — Ide zarándokoltak a trianoni határok közé szoritott szomoru magyar föld minden tájáról az imádkozó magyarok, hogy ujra átvegyék azt az örökséget, amelyet a Te hivő lelked imádságodban reánk hagyott.

Beszéde végén felkéri a polgármestert, vegye át a siremléket a főváros nevében és engedélyt kér a kormányzótól a siremlék leleplezésére.

A kormányzó meleg szavakkal adja meg az engedélyt. Fellebben a siremléket elfedő lobogó. Megvillan a márvány vakitó fehérsége. Aztán előtünik az egész mü. Egy sötétebb kőszarkofág alatt tér-

deplő puha fodros szobor-csoport. Egy anya, amint átöleli két gyermekét, lágy ritmusba hajlik a kisebb fölé s tanitja őket imádkozni a Magyar Hiszekegyre.

Ekkor a mauzóleum terraszán felzug a több énekkarból álló dalárda és Hack karnagy vezetésével belekezd a Magyar Hiszekegybe. Zengés tölti be a sirkeresztek városát...

Az ének után Sipőcz Jenő átveszi a sirèmléket a város nevében.

— A magyarok Istene — mondja többek között — a nagy időkben hol tárogató harcrahivó hangján, hol eol-hárfán szól nemzetéhez, most ezekben az években az eol-hárfát választotta halk asszonyi ajkon szólalt meg.

Beszéde után némán mozdul meg a tömeg és sorban hozzák a koszorut meg a virágot... Először a kormányzóné hozza a koszoruját, aztán Tormay Cecilia a MANSz nevében a következő szavakkal:

— Megdicsőült Testvérünk! Imádságod hitét csak hirdetni, de megvalósitani akarjuk; imádságod szavait nemcsak mondani, de élni fogjuk. Igéretünk jeléül leteszem sirodra a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége koszoruját.

Oláh Béla a MEFHOSz nevében beszél... Félénk léptekkel jönnek a cserkészlányok s utánuk sokszáz vidéki város küldötte vonul a sirhoz, testes, csizmás parasztasszonyok, feketeruhás nénikék, kétcopfos falusi lánykák és elegáns városi nők. Kiskunhalas, Kőrös, Debrecen, Kecskemét, Gyöngyös, Hajduszoboszló, Makó, Mohács, Győr, Karcag és ki győzné elsorolni, melyik tiszaháti és dunántuli községek asszonynépe. Jönnek, némelyik talán nem is ismeri tisztán a haza fogalmát, de érzi, hogy itt valami különös nagy érzések lüktetnek a levegőben..

A hercegprimás bérmálásai Budapesten. Csernoch János dr. biboros-hercegprimás május 21-én, Áldozócsütörtökön kezdi meg a bérmálásokat Budapesten, amelyek május 29-ig fognak tartani. A bérmálások sorrendjét legközelebb fogják közölni.

Éhség a Bánságban. A Bánság, mely megszállás előtt az országnak egyik éléskamrája volt, most egymásután ismerkedik meg az élelmezési mizériákkal. Legujabban a Lugos környékén fekvő falvakból apadt ki teljesen a viz a tartós szárazság következtében. A vizhiányt most hatalmas hushiány követi nyomon. Sem a piacon, sem a mészárszékekben és hentesüzletekben nem lehet hushoz jutni. A hiány oka állitólag az élelmiszerárak maximálása, valamint az, hogy a marha ára emelkedett s igy élősulyban sem tudják beszerezni a hust a megmaximált árban. E mizériák mellett a nyomorúság növelésére a román husvéti ünnepek alatt beállott a kenyérhiány is. A pékek lisztkészlete is kifogyott, ugyhogy a lakosság csak protekcióval tudja beszerezni redukált napi kenyérszükségletét.

Gazdagyülések a Faluszövetség vezetésével. Népes Gazdaértekezletet tartott Alberti, Irsa és Ceglédbercell gazdaközönsége mult vasárnap folyamán a Faluszövetség irányitása mellett, melynek célja egyrészt az egységes gazdatábor megteremtése, másrészt pedig a falu népe gazdasági érdekeit érintő kérdések megvitatása volt. A Faluszövetséget Balogh Gyula szöv. igazgató, Szekeres László dr. főtitkár, továbbá leleszi Sovách Ferenc monori és Borbás Andor nyiregyházi fiókszövetségi titkárok képviselték. Alberti községháza udvarát teljesen megtöltötte az érdeklődő gazdaközönség, melynek soraiban ott láttuk Szapáry Lajos gr. nagybirtokos, nemzetgyülési képviselő és Vargha Gyula államtitkár, iró és költő, Zólyomi Lajos ev. lelkész, valamint a község intelligenciáját és gazdaközönségét. Délután 2 órakor Irsa községben a szakadó eső dacára nagy lelkes tömeg hallgatta a központi kiküldöttek előadását és fejtegetését. Ugyancsak délután folyamán Ceglédbercell községben Stock Rezső főjegyző vezetésével a község egész népe résztvett a gyüléseken. A gyüléseken felszólaltak az előadások után a gazdaközönség soraiból: Prikkel Kálmán, Kostyalik János, Alberti községből: Diószegi Géza, Turcsek Pál; Irsa községből: Peidelleck Antal, Gumpl Tamás és Tok Rezső Ceglédbercel községből, akik valamennyien igen meleg szavakban emlékeztek meg a Szövetségről.

A magyar zarándokok Rómában. Rómából táviratozzák: Az a másfélezer magyar zarándok, aki az elmult hét keddjén és csütörtökén három csoportban indult az örök városba, hogy a szent év kegyelmeiben részesüljön, szombaton érkezett meg Rómába, ahol a zarándoklat vezetősége valamennyiüket elhelyezte. Mindjárt vasárnap impozáns menetben vonultak a magyar zarándokok a lateráni bazilikába, hogy megkezdjék ájtatosságaikat. Az olaszok az impozáns tömegü és példás fegyelmezettségü magyarokat igen lelkesen fogadták.

A lateráni templomban az elhelyezkedés után dr. Rott Nándor veszprémi megyés püspök mondotta a szentmisét és a szent évnek Rómában elnyerhető kegyelmeiről szent beszédet intézett a magyar zarándokokhoz, akik azután felkeresték II. Szilveszter pápának ebben a templomban levő sirját, hogy kegyelettel adózzanak a nagy pápának, aki Szent István első magyar királyunknak a szent koronát adományozta. Ezt az emléket a magyar zarándokok nevében Hanauer A. István váci megyéspüspök koszoruzta meg. Ugyancsak vasárnap folyt le lisieuxi boldog Teréznek szenttéavatási ünnepsége, amelyet XI. Pius pápa személyesen végzett. A pápa mellett felvonult bibornokok sorában dr. Csernoch János bibornok-hercegprimás a negyedik helyet kapta, Merry del Val, Gasparry és Van Rossum kardinálisok után.

Vasárnap délután a Szent Péter-bazilikában szentségimádást végzett a pápa, amely ünnepélyes aktuson a magyar zarándokok teljes számban jelentek meg. Hétfőn felkeresték a magyar zarándokok a falakon kivüli Szent Pál-bazilikát, amely a népek apostolának földi maradványai fölött épült. Ehelyütt Hanauer A. István váci megyéspüspök mondott szentmisét és intézett szentbeszédet a magyarokhoz, akiket kedden, a déli órákban fogadott XI. Pius pápa külön kihallgatáson.

Magyar konzulátus Pozsonyban. A Pozsonyi Hiradó közli, hogy a magyar kormány Pozsonyban konzulátust állit fel, amely junius 1-én kezdené meg müködését. A konzulátus felállitásának eszméje már régebbi keletü. A hirt közlő lap szerint eddig adminisztrativ nehézségek okozták, hogy a megvalósitás késett, most azonban ezeket elháritották.

Kánikula szakadt Északamerikára. Newyorkból jelentik. Pár nappal ezelőtt még rendkivül hideg uralkodott Amerika egész területén s mindenünnen orkán- és fagykárokról érkeztek jelentések. Most jóformán minden átmenet nélkül óriási hőség állott be Amerika északi részein. A kánikula juliusra és augusztusra emlékeztet. Az iskolákat be kellett zárni, mivel a tanulók képtelenek voltak az előadásra figyelni. Sok ember napszurásnak esett áldozatul. A hőmérő egyes helyeken 35 foknál nagyobb meleget jelzett.

Az elesett hősök emlékének. Kőröstarcsa község közönsége emlékművet állitott a világháboruban elesett 160 hősének emlékezetére. Az emlékművet május 10-én fogják leleplezni nagyszabásu ünnepély keretében, amelyre a legmagasabb méltóságokat, valamint a hatóságok vezetőit is meghivták. Az ünnepély rendezősége kéri azokat, akik az ünnepélyen részt venni óhajtanak, hogy szándékukat legkésőbb május hó 6-ig közöljék a község előljáróságával. Az ünnepélyre érkező vendégek Mezőberényen szállnak le a vonatról.

Bezárták a szászvárosi református kollegiumot. Ujabb csapás érte az erdélyi magyar oktatásügyet. A szászvárosi hirneves Kun-kollégiumban dr. Nagy Sándor igazgató előtt megjelent tegnap délelőtt Bratár Jon nagyszebeni tanügyi főinspektor s előadta, hogy titkos feljelentés érkezett az intézet ellen s ez ügyben őt bizták meg a fegyelmi eljárás lefolytatásával. Kérte a két évvel ezelőtt megtartott hasonló vizsgálat jegyzőkönyvét s mikor az igazgató kijelentette, hogy az aktát a kolozsvári főhatósághoz terjesztette fel, ott megtalálható, a főinspektor rendőrt hozatott s nyilvánosan kihirdette, hogy az intézetet bezárja. Az intézkedés ellen a közoktatásügyi minisztériumnál fog a kollégium orvoslást keresni.

Paczka Ferenc temetése Berlinben. Paczka Ferencet, a Berlinben elhunyt magyar festőt nagy részvét mellett temették el. A gyászszertartáson a magyar kormány képviseletében Emich Gusztáv és Kramolin követségi titkár, a berlini magyar kolónia részéről Gragger Róbert d. egyetemi tanár, Farkas Gyula tanár, Mezei Emil igazgató, továbbá az elhunyt számos barátja jelent meg. A német művészek egyesülete és a Berlini Magyar Egylet szintén képviseltette magát. A sirnál Mezei igazgató mondott búcsuztatót.

Május 17-én avatják fel Veszprém vármegye uj muzeumát. A dunántuli vármegyei muzeumok között már régi idő óta a legértékesebb tárgyakkal a veszprémmegyei muzeum rendelkezik, amely azonban megfelelő épület hiányában nem tudott kellően továbbfejlődni és haladni. A vármegye áldozatkész közönsége évtizedeken át való gyüjtésekkel egy teljesen modern kétemeletes épületet emeltetett Veszprémben, amelynek mintaszerüen berendezett kiállitási termeit nagy ünnepségekkel május 17-én, vasárnap fogják felavatni. A palota földszintjén helyezték el a több, mint 30 ezer kötetből álló könyvtárat, az előcsarnokban vannak Veszprém város és a vármegye történeti emlékei s itt épitették be a padozatba a hiress Balaczátitelepen talált római korbeli mozaik-maradványokat is. Az első és második emeleten helyezték el a muzeum nagyértékü természetrajzi és néprajzi gyüjteményeit, nyeit, amelyek közt igen sok régi iparmüvészeti tárgy van. Ennek egyike legértékesebb csoportja az évszázados Herendi porcellángyárnak csodaszép gyüjteménye. A muzeum épületének felállitásában igen nagy része van Bibó Kálmán alispánnak és Óváry Ferencnek, Veszprém város volt képviselőjének.

Fölavatták a Mont-Afrique repülőirányitó világitótornyát. Dijon ban, mely a Páristól Algirba vivő repülő-utvonalon fekszik, a napokban avatták fel az első, repülőgépnek szánt világitótornyot. 1922-ben kezdték meg az épitését. A világitótorony az 590 méter magasságu Mont-Afrique-on épült, 12 méter magas, 5 és fél méter átmérőjü, erős betonépület. Világitó ereje 874 millió gyertyafénynek felel meg és oly erős, hogy tiszta levegőben 500 kilométernyi távolságra látszik, ködös időben pedig 150 kilométernyire. A szerkezete ugyanolyan, mint a tengeri világitótornyoké, a tükör, mely az erős fényt a távolba veti, szabályos időközökben végzi a forgását, egyrészt, hogy a szabályszerü változásával elárulja, hogy nem egy távoli csillag világit, hanem a légi forgalom biztonsága érdekében készült hatalmas alkotás.

A Budai Dalárda Székesfehérvárott. A Budai Dalárda olaszországi hangversenyutja előtt az utazási költségek gyarapitására mult vasárnap nagyszabásu hangversenyt rendezett Székesfehérvárott. A pályaudvaron a helybeli dalárdák várták a budaiakat, kiket Simon Sándor dr. üdvözölt, a koncertteremben pedig az ezerremenő közönség jelenlétében Zavaros Aladár dr., Székesfehérvár polgármestere lendületes beszédben méltatta a Budai Dalárdának a magyar kultura terén ugy külföldön, mint itthon aratott sikereit. A Budai Dalárda részéről Véssey Ede dr. alelnök köszönte meg a meleg fogadtatást. A hangversenyen előadott müvek oly nagy hatást keltettek, hogy a hallgatóság felállva, valóságos tapsorkánnal éltette a budai dalosokat, Szeghő Sándor karigazgatójukkal együtt. Kedves meglepetéssel szolgáltak a dalosok Szántó Jenő hegedümüvésszel, aki Csajkovszky: Hegedüversenyének és Rimsky Korsakow: Hymen au-soleil virtuóz előadása után a dobogóról alig akartak leengedni. A hangverseny erkölcsi sikeréhez anyagi siker is járult, szükség is van rá az olaszországi ut megvalósitására s ezért a dalárda kéri mindazokat, akik olasz utjukat támogatni óhajtják, hogy adományaikat az egyesület titkárságához (Koronaőr-utca 3.) sziveskedjenek eljuttatni.

Befejezték a birtokreformot Győr megyében. A házhelyrendezés befejezésével a földbirtokreform is befejezést nyert a megyében. A földbirtokreform hatása a többtermelésre némi visszaesést okozott és végrehajtása még sokáig fogja éreztetni hatását. Százkilenc község kért földhözjuttatást. Megitéltek 4115 egyénnek 10.766 katasztrális hold szántó és 825 katasztrális hold legelőt. Győrmegye az első az országban, ahol a földreformot teljesen befejezték.

Megjelent a hősi halottak megünnepléséről szóló törvény végrehajtó utasitása. A hivatalos lapban a kormány rendeletet adott ki a világháboru hősi halottai emlékének megünnepléről szóló 1924. évi XIV. törvénycikk végrehajtásáról. A szóban forgó törvény szerint a hősök emlékünnepét minden évben május utolsó vasárnapján méltó módon meg kell ünnepelni. Május utolsó vasárnapja ezentu nemzeti ünnep. Ezen a napon a hősi temetőkben, vagy pedig más alkalmas helyen ünnepséget kell tartani, azonkivül a hősök emlékmüveit meg kell koszoruzni. Az ünnepséget lehetőség szerint a tanulóifjuság részvételével kell tartani, vagy pedig a tanulóifjuság számára az ünnepséget az iskolákban kell megtartatni. Az emlékünnep rendezése a vánácsnak, illetve a községi előljáróságnak a feladata.

Hágába helyezték át Schioppa nunciust. Schioppa Lőrinc pápai nunciust a Szent-szék nunciusi minőségben Hágába helyezte át és helyébe budapesti nunciusul Cesare Orsenigo hágai nunciust nevezte ki, akinek a kormányzó már megadta a hozzájárulást.

Az angol királyi pár visszaérkezett Londonba. Londonból jelentik: Az angol királyi pár a Földközi-tengeren tett utjáról visszaérkezett Londonba és a szokásos formaságok között fogadta Rubido-Zichy Iván báró magyar követet, akinek átvette megbizólevelét.

Levente-ünnepély Debrecenben. Haidu vármegye és Debrecen város testnevelési bizottságai elhatározták, hogy junius 14-én Levente-ünnepélyt tartanak a város és vármegye összes Levente-Egyesületeinek részvételével. A tervek szerint négyezer fiu fogja bemutatni Debrecen város előtt eddigi kiképzésének eredményét.

Negyvennyolc emberrel elsülyedt japán gőzös. Newyorkból jelentik: A Homeric dróttalan táviró értesülése szerint Ujskócia partjai mellett a Rajpuku Maru nevü japán tehergőzös elsülyedt és negyvennyolc embere vizbefult.

Merénylet a milánói személyvonat ellen. Római távirat szerint a Messageronak jelentik Bolognából: Az éjjel folyamán megkisérelték a milánói személyvonat kisiklását oly módon, hogy a vágányokon nagy talpfákat fektettek keresztül. A merénylet minden valószinüség szerint kommunisták müve.

A „Mauretania" óceánjáró elsülyesztett egy csempészhajót. Newyork felé haladva, nem messze az amerikai partoktól, a Mauretania a sürü ködben nekiment egy kisebb gőzösnek, amely percek leforgása alatt elsülyedt. Csak a szerencsétlenség után tudódott ki, hogy az elmerült hajó csempészgőzös volt. Személyzetét sikerült megmenteni. Két matróza megsebesült.

Óriási repülőgépet és uj tankokat épit a cseh hadsereg. A »Ceske Slovo« hirt ad arról, hogy a cseh hadsereg rövidesen ujtipusu légi járművel gazdagitja fölszerelését. Kétfedelü repülőgépről van szó, amely az eddigi repülőállományban valóságos óriás lesz. A repülőgép két 520 lóerejü motorral van felszerelve, teherbirása husz métermázsa. Az ujtipusu repülőgépet az éjjeli bombázó gépek közé fogják sorozni. A pilseni Skoda-gyárban ugyancsak a »Ceske Slovo« szerint ezidő szerint kizárólag cseh találmányu tankot gyártanak. Kétféle tipus van: 50 kilométeres sebességü forgótornyos, két gépfegyveres és egy 60 kilométeres sebességü négy gépfegyverrel. Egy ilyen tankosztag Milovichben és Kassán van. Ezt a létszámot egy századra akarják felemelni (25 tank). Tárgyalások folynak francia gyárakkal kétlöveges, négygéppuskás nehéz tankok megvételéről. Páncélautók nem szerepelnek a tankok között.

Olcsóbb lett a lószerszám.

Örömmel tudatjuk vitézeinkkel és olvasóinkkal, hogy módunkban van lószerszámok árait lényegesen csökkenteni. 1 pár 5-ös számu patentcsattos gazdasági lószerszám, magyar lovakra, kápa alá való izzasztó varrva, szemzős kantárral és 25 m/m gyeplővel cca 12 kg. K 1,650.000. 1 pár 7-es sz. lószerszám nikkel vagy rézkulcsos kápás, szemzős kantárral 25 m/m-es gyeplővel cca 12 és fél kg. sulyban finomabb kivitelben ára K 1,850.000. Fenti árakhoz plus 3 százalék forgalmi adó számittatik.

REGÉNYCSARNOK

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (45)

Fent a part zöldes párkányán két barna, félmeztelen gyerek hancurozott, a révész unokái. A kisebbik, lehetett vagy két és fél esztendős, legfeljebb három, a nagyobbik nem volt több ötnél, László akaratlanul is rájuk figyelt, amint az idősebbik vidáman kiáltozott s a kicsi, akin egy máris kinőtt, piszkos ingecske feszült, gügyögve felelgetett néki. Aztán a kislány felmászott a bátyja vállára, a bátyja leguggolt, hogy segitse, majd megfogta a picinek sáros lábait és heves vágtatásban futott végig a párkányon. A kislány a karjával integetett és boldog sivalkodásban élvezte a száguldás gyönyörét.

Izabella karonfogta urát s az arcába nézett. Tudta, mire gondol, de nem merte kérdeni. Amikor a lovas paripájával visszatért, László odahivta őket magához. A gyerekek bátran jöttek közelebb.

— Hogy hivnak tökmag? — kérdezte a király.

— Révész Pista vagyok — felelte a kisfiu.

— Pista vagy? Pista, szegény jó apámat is ugy hitták... Hát hiszen akkor holnap a te nevednapja lesz...

— Szent István király nevezetes innepe... — bökte ki büszkén a révész unokája, valószinüleg ugy, amint azt az öregtől annyit hallotta.

— Nohát akkor adnom kéne a nevednapjára néked valamit. — A király a zsebében kutatott, de bizony abban nem volt sem arany, sem ezüst, még csak egy lyukas dénár se. Megvakarta a fületövét. — Lám, milyen szegény ember vagyok én, nem tudok neked mit adni. Hát aztán mi akarsz lenni Pista öcskös, mondsza?

A fiu a hugára nézett, aki értette is, nem is a beszélgetést.

— Hogy mi akarnék lenni?

A kicsi lány beleszólt:

— Loasz bitész...

A fiu elpirult és kivágta:

— Lovas vitéz, kerál ur seregében...

László a feleségére nevetett.

— Lám a kis hökköm, hogy kisegitette. Derék leányzó lesz ebből is. Node neked sincsen semmid az Estvány számára?

De bizony a királyné is hiába keresett volna adhatót. Erre a király lekapta fejéről a rubinforgós pirosbársony süvegét és kacsintva kérdezte a kis fiut:

— Hát ez kéne-e?

A fiu nem gondolkozott.

— Hogyne kéne — mondta, nyult is utána.

— Hát akkor — folytatta László — odaadom neked, becsüld meg. Ha megnőttél, felmész a királyhoz, megmutatod neki és beállhatsz a seregibe. Értetted? Nesze Estvány! — Azzal odaadta a süvegét a révész unokájának.

A fickó meg se köszönte, lelkendezve szaladt, kereste az öregapját. A kis lány utána futott, a rücskös domboldalon elvágódott, oda se neki, feltápászkodott és szaladt tovább. László ragyogó szemmel nézett utánuk. Az öreg révészt nem találták, mert az épen odaát a tulsó parton kötött ki. A királyné szeliden pirongatta az urát:

— Belőled sem lesz soha gazdag ember, mindenedet oda adod...

László elsimitotta előrehullott göndör, barna fürtjeit.

— Enélkül még megleszek valahogy. Aztán addig jó, mig van mit adni.

Mert ilyen rossz ember volt a Lacikordé hires gazdája, akiről annyi gunydalt, csufságot kerepeltek a boszorkányos motollák.

A szintelen hold felütötte fejét a keleti égen, a nap pedig rózsalébe fürdött, ugy bucsuzott a földtől. A szigetről erős, édes rózsaillat hullámzott lefelé, a viz mormogva vonult tovább. Lementek odáig ahol a sárgászöld ár a sima homokot mosta. Itt a viz szaga összekeveredett a rózsák illatával.

— Olyan jó volna most vizre szállni és suhanni — mondta az asszony szinte önmagának. A Loire-re, a Seine-re, a Rhone-re gondolt és messze vizek fanyar szagára, szürke kék szinére. A szeme most kékesebb hidegebb szürke lett. László egy pillanatig körülnézett, aztán megérintette az asszony fehér vállát.

— Jer velem, viszlek vizen, suhanni, amerre akarod, ameddig tetszik. Feljön a hold, fenn már az esthajnalcsillag, szép este lesz.

— De nincs itt a révész.

— Sebaj. Viszlek én. Rámbizhatod magad nyugodtan.

A király leoldott egy keskenyebb, könnyebb csónakot, amely az ő emberei részére állt ott, a partra vonta, Izabella belelépett gyöngysarus, kis, kövér lábával. A király egy hárs lombos ágával lesöpörte az ülést és széles evezőcsapással megindult felfelé a vizen.

Elhagyták balra a nagyszigetet, majd jobbra a kicsinyt, mire a római fürdő irányában lévő kis szigethez értek, utolérte őket az esti harangszó. Az evező egy pillanatra megállt, a király keresztet vetett, a királyné elmondta az angyali köszöntést, aztán tovább mentek árnak ellenében. Olyan izmai voltak a fejedelemnek, mint az acél, meg sem érezte a kemény munkát. Szentandrás szigeténél jobbra tartott és még egy kis darabig dolgozott. Végre megkérdezte az asszonyt:

— Forduljunk vissza?

Izabella bólintott. Elmerült gondolataiba, messe járt. Mindazt látta, amiről dajkái meséltek, mindazt, amit olyan régen nem látott.

A király megforditotta a csónakot. Aztán bevonta az evezőt, óvatosan, hogy a királyné ruháját be ne szennyezze, csak a kormánnyal igazitott olykor az irányon. Csendes volt minden, a fehér hold világitott, a parton a füzek bóbiskoltak, beljebb konyhók, viskók, falvak mély álomban. Időnként egy vizimalommal találkoztak, a kerék forgott, aratás után, ha sok nem is, volt gabona itt is, ott is.

A békák karban szóltak Istvánnap vigiliáján, talán ők is meghatott tisztelettel ünnepelték az első királyt, halak ficánkoltak, a viz hüs volt, téres, messze, tágas, szabad, ugy látszott, mintha örökké diadalmasan menne ezen a földön tovább, soha akadályra nem találva, tisztán, büszkén, királyi nyugalommal. Mennyivel üldözöttebb, mennyire nyugtalanabb az élete földi uralkodóknak. Ez a folyam itt járt és élt ezredévek óta és fog beláthatatlan időkig haladni a maga medrében.

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁG.

Tagjaink szives figyelmébe!

Tudomására hozzuk igen tisztelt tagjainknak, miszerint textilárukban felmerülő szükségleteik fedezésére megállapodást létesitettünk a »Pátria« Be- és Kiviteli Áruforgalmi R.-T.-al (Budapest, V., Széchényi-u. 2), ahol az alantabb felsorolt cikkek a napi áraknál jóval olcsóbban szerezhetők be; azon tagjaink, kik állami vagy városi tisztviselők, hivatali garancia mellett 3—4 havi hitelt is vehetnek igénybe minden áremelés nélkül.

Nagy raktár és dus választék áll rendelkezésre a következő cikkekből:

Férfi- és női ruhaszövetek valódi angol és a legjobb más külföldi és hazai gyártmányokból, mindennemü bélésáruk; vásznak, chiffonok, zefirek, kanavászok, férfi és női nyári ruhavásznak, zsebkendők, törlőruhák, törülközők, étkező- és kávésteritékek, kézzel varrott vattás paplanok, ágy- és asztalteritő garniturák, diván- és hencsertakarók, futószőnyegek, valamint minden nagyságu és minőségü ebédlő- és szalonszőnyegek, ablakfüggönyök, valamint férfi- és női gyermekharisnyák, ugyszintén ruhaselymek minden minőségben, kész férfi- és női fehérnemüek stb.

A vásárolni szándékozók igy minden ruházati és lakásberendezési szükségleteiket egy helyen szerezhetik be, előnyös, olcsó árak mellett.

Vásárolni lehet a »Mezőgazdasági Szövetkezetünk« által kiállitott utalvány ellenében, valamint készpénzért személyes igazolás mellett.

Hazafias üdvözlettel

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete
(Királyi várpalota, I. alagsor).

*

A DEBRECENI ORSZÁGOS JUHTENYÉSZTÉSI KIÁLLITÁS VASUTI KEDVEZMÉNYEI. A Kereskedelemügyi Miniszter a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által május hó 10—16-ig Debrecenben rendezendő országos juhtenyésztési kiállitásával kapcsolatos tenyész- és haszonjuh vásárra küldendő élő állat és minden egyéb tárgyszállitására az államvasutak és a kezelésük alatt álló összes helyiérdekü vasutak vonalain szállitási dijkedvezmény alkalmazását engedélyezte. Eszerint a kiállitási tárgyakért és élőállatokért a kiállitás helyére Debrecenbe küldés alkalmával a dijszabásszerü rendes fuvardijat kell fizetni az ugyanezen az uton történő visszaszállitás azonban teljesen dijmentes. A gyorsáruként való dijmentes visszaszállitás csak akkor igényelhető, ha az oda-szállitás is gyorsáruként történt. Az odaszállitásnál a feladó a fuvarlevélben a küldeményt tartalma szerint megnevezni és megjelelni tartozik, hogy az kiállitási tárgy. A kiállitás és vásár látogatói részére is féláru kedvezményes vasuti jegy váltására jogasitó igazolványokat eszközölt ki a Kamara, melyeket darabonként 18.000 (tizennyolcezer) K dij beküldése esetén a Kamara (Debrecen, Hunyady-utca 10) küld meg, s dij ellenében már a vásár és kiállitás beléptijegyei is megküldetnek. Az ájanlottan küldés kivánása esetén 4.500 K portódij is beküldendő.

*

KERTÉSZETI KIÁLLITÁS DEBRECENBEN. A kiállitások legalkalmasabbak a szakszerü ismeretek terjesztésére és az ambiciók felébresztésére. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara három év alatt már számos kiváló sikerü gyakorlatias szakkiállitást rendezett. Az épen most készülő és május 10-én megnyiló országos juhtenyésztési kiállitáson kivül ez évben a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara még egy szakkiállitást rendez: szeptember végén, Debrecenben egy oly kertészeti kiállitást, amelynek csoportjai lesznek: gyümölcskertészet, szöllőmüvelés — borászat, konyhakertészet, virágkertészet, növényvédelem, ipari feldolgozások, gépek, eszközök és felszerelések csoportja. E szakszerü kertészeti kiállitást a Kamara a Debreceni Kertészeti Egyesülettel együtt rendezi, amely egyesület 1861 óta állt fenn Debrecenben, de évek óta, mostoha viszonyok közt, nem müködhetett. A Kamara most e nagymultu, régen kiválóan munkálkodott kertészeti egyesületet törekszik uj életre kelteni és müködésébe bevonni.

*

ORSZAGOS JUHTENYÉSZTÉSI ÉRTEKEZLET. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara országos juhtenyésztési kiállitásának napján országos juhtenyésztési értekezletet rendez, amely május 10-én, vasárnap délután 3 órakor kezdődik és a Megyeháza nagytermében lesz megtartva. Az országos juhtenyésztési értekezletre a Kamara az ország legnevesebb juhászati szakembereit hivta meg előadókul. A Kamara ez alkalommal Debrecenbe utazóknak az összes Máv. vonalakra és a Máv. kezelésében levő összes helyiérdekü vonalakra féláru vasuti kedvezményt eszközölt ki, erre jogositó igazolványokat a Kamara hivatala (Debrecen, Hunyadi-utca 10) bárkinek megküld, darabonként nyolcezer korona igazolványdij beküldése ellenében.

*

A GYÜMÖLCSFÁK ÁPOLÁSA. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és debreceni Kertészeti Egyesület által vasárnap délután együttesen rendezett kertészeti előadásra Pallagra induló külön villamosvonat kocsijai zsufolásig megtelt az érdeklődő közönséggel. A százon felüli résztvevők Pallagra, a Gazdasági Akadémia kertészetébe megérkezésekor dr. Rácz Lajos, a mezőgazdasági Kamara igazgatója nyitotta meg az előadást, ismertetve a szépmultu debreceni Kertészeti Egyesületet, mely 1861. évben keletkezett, háromszáznál több tagja, kertészeti telepe, árucsarnoka volt. E nagymultu egyesületet, amelynek ma már igen kevés tagja maradt, a Mezőgazdasági Kamara most ujra megerősiteni és ujból hathatósabb tevékenységre kifejleszteni törekszik, a Kamara munkásságába belekapcsolva. Ez együttmüködés első cselekvénye: az igy együtt megtartandó szakelőadások megkezdése. Továbbiakban pedig tanfolyamokat s ősszel kiállitást rendeznek a Kamara és Kertészeti egyesület közösen. Majd Györök Leo Tivadar, m. kir. kertészeti főfelügyelő tartotta meg a hallgatóság élénk érdeklődésétől kisért gyakorlatias szakelőadását, melynek során ismertette a gyümölcsfák tavaszi gondozását, ültetést, metszést, korona és törzsnevelést, a gyümölcsfák gyakoribb betegségeit s az ellenük védekezést, a gyümölcsfák ifjitását, a gyümölcsösök trágyázását stb. A helyszinen természetben bemutatott eljárásokkal. Az értékes szakelőadás a hallgatóközönség gyakorlatias szakismereteinek gyarapitását a gyakorlati gyümölcstermelés előmozditását kiválóan szolgálta.

*

BURGONYAVÉSZ FENYEGETI MAGYARORSZAGOT. A környező államokban is fellépett veszedelmes burgonyabetegségekről, amelyek veszélyeztetik a magyar termelést is, dr. Schandl Károly földmivelésügyi államtitkár a következőket mondotta: Sajnos, a burgonyarák közvetlenül uj határaink előtt áll Kelet felé való terjedésében és mindent el kell követnünk, hogy ennek behurcolását megakadályozhassuk. A burgonyarák nemcsak a gumókat teszi tönkre, hanem öt-hat évre megfertőzi a talajt is. A földmivelésügyi minisztériumnak a burgonyarák és a koloradó elleni védekezés hatásos keresztülvitele érdekében törvényes felhatalmazásra lesz szüksége. Az erre vonatkozó javaslatot rövidesen a törvényhozás elé kell vinni. Már a belépőállomásokon szigoru vizsgálatoknak kell alávetni a külföldről érkező burgonyaküldeményeket.

Papp Váry Elemérné, a Magyar Hiszekegy költője siremlékének leleplezése.

Bujdosó magyar.

Bujdosik az üldözött, uttalan utakon,
Elhagyja hazáját fájó szivvel, titkon.
Ehezve, rongyosan bujdosva kóborol,
Kerüli a házát, mely egykor hona volt.

Nincs hely, hol fejét pihenésre hajtsa...
Melléből fel-fel szakad zokogó sóhaja.
Fájdalomdult arcán, könnyei csorognak,
A szegény üldözött, bujdosó magyarnak.

Lehajtja bus fejét csendesen zokogva,
Nincs senki e földön, aki pártját fogja;
Mint a kóbor ebet ütik és zavarják...
Pedig nem is régen rettegték, bámulták!

Fent a magas légben sasok keringenek,
El, el nézi a bujdosó, órák hosszat őket.
Mily boldog e madár — zokogva suttogja,
Repülhet bárhová, nem kell bujdosnia.

Bujdosása közben egy kereszthez érve,
Felnéz a megváltó feszitett képére,
Felnéz... lerogyva térdére előtte...
Imádkozni nem tud, csak hullik a könnye.

Végre nagynehezen fel-felhördül hangja,
Oly kinos, oly panaszos minden egyes szava.
Isten!... vedd le... már rólam... e nehéz keresztet...
Az oláhok korbácsától... óh ments meg... engemet!

Magyar vagyok én Istenem, hü népednek fia,
Légy oltalmam, védelmezőm e nehéz sorsomban.
Védd meg hü népedet az elpusztulástól,
Az elpusztulá-tól, — idegen hordáktól!

E szókat elmondva megcsuklik a szava,
Csak könnyei csorognak fájdalmas arcára.
Zokog keservesen, könnyei hullanak,
A szegény üldözött, bujdosó magyarnak.

Vándorbotját görcsösen szoritja kezébe,
Szakadozott rongyai lebegnek a szélben.
Csapzott hajára hópelyhek hullanak,
A keserves sorsu, hontalan magyarnak.

Tab, 1925. április. vitéz ROMÁN MIHÁLY

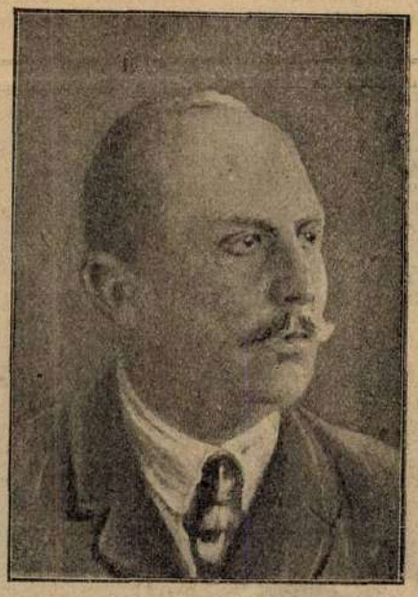

Ludendorff Erich tábornok az előzetes néme! elnökválasztás nacionalista elnökjelöltje.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Kapható még: a

„VITÉZEK ÉS GAZDÁK NAPTÁRA"

az 1924. és 1925. évre.

A mult esztendei évkönyv ára **12.000 K.**, az ideié **42.000 K.** A tavalyiban a régi vitézek névsora, gazdasági kis káté, az ideiben az uj vitézek névsora és rengeteg hasznos olvasmány. Pénz előre beküldendő kiadóhivatalunk címére.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar terményáruk piaca, annak ellenére, hogy főleg külföldről még mindig nagy érdeklődés mutatkozik egyes cikkei iránt, az amerikai óriási áresések hatása alól magát kivonni nem tudta. Ezek a lényeges amerikai áresések nálunk nem eredményeznek nagymérvü hanyatlásokat: a lanyha irányzat lassu, de állandó lemorzsolódásban nyilvánul meg. A magyar kormány, nehogy a spekuláció a buza, rozs és kétszeres május elsején megszünő vámmentességét esetleges drágitásra használhassa fel, olykép döntött, hogy ugy a buza, mint a rozs és kétszeres vámmentességét, valamint a buzaliszt és rozsliszt vámkedvezményét junius 15-ig meghosszabbitja.

76 kg-os buza lanyha irányzat mellett 500.000 K körül tendál. 78 kg-os 510—515.000, rozs 450—452.000, takarmányárpa 340—350.000, zab 420—430.000, köles 250—260.000, korpa 235—237.000 K mm-ként. Buzadara 7650—7750, 00-ás 7550—7600, korpa 2200—2300 K kg-ként.

Mig a termény- és takarmányáruk terén nagyfoku üzlettelenség uralkodik, addig, váratlanul, megélénkült az állatvásárok piaca. Különösen a lóvásárok vettek nagy lendületet, amelynek oka főleg a megujult orosz lóvásárlásokban rejlik. Az oroszok ugyanis pár héttel ezelőtt megszüntetett lóvásárlásaikat ujra megkezdték, mert sikerült elérniök azt, hogy a Fiuméban behajózott és Konstantinápoly érintésével Odesszába irányitott szállitmányaik akadálytalanul megérkezhessenek: minden piacra kerülő és alkalmas lovat átlag 8 millió koronás áron megvesznek.

De a görögök is nagy érdeklődést mutatnak. Minthogy őket nem a katonai célok vezetik a vásárlásokban, csakis olcsó és silány minőségü lovak iránt érdeklődnek. Minthogy ezek a törpe lófajták nálunk csak kis számban fordulnak elő, cseh ér román lókupecek is jelentkeznek a magyar piacokon és készleteiket nálunk adják el a görög vásárlók részére. Egy svájci katonai bizottság viszont csak a tisztafajtáju és prima állatokat keresi, amelyekért 12—14 millió koronát is megadnak darabonként.

Ez a szilárdulás azonban nem lokális jelenségü, hanem a vidéken is erősen tartják magukat a vásárok. Különösen Debrecen régi hirü Szent György-napi vására volt nagysikerü, ahol nagyobb vételek történtek ugy a juh-, mint a sertés- és szarvasmarhavásáron.

Ezek a dolgok, noha kétségtelenül megélénkitik a vásárokat, még sem jelentik a magyar állatkereskedelem tartós fellendülését, mert erről beszélni mindaddig, mig Németország be nem kapcsolódik a vásárlásokba, nem lehet.

A tej- és tejtermékek piaca is élénk, annak ellenére, hogy a fővárosi felhozatal emelkedik. A legeltetés a falvakban már nagyrészt megkezdődött, részben ez a körmény, részben pedig az, hogy a falusiak egyre nagyobb mennyiségü tejet és tejterméket vonnak el maguktól, emelik a felhozatalt. Minthogy a keresiet megnövekedett s a vajtermelés még mindig nem fedi a belső szükségletet, a vajtermelők is jelentős mennyiséget tudnak felhasználni, ennek következtében a tejtöbblet még nem igen mutatkozik. Budapest piacaira érkező primőrök és déligyümölcsök olcsóságuk ellenére sem éreztetik még hatásukat a tejtermékpiacon. Tejben már néhány üzemnél mutatkozó felesleg arra mutat, hogy nemsokára mind több lesz az eladatlan áru, ami az árakra nyomasztólag fog hatni: ezek szerint két héten belül jelentősebb áresésre lehet számitani. Fogyasztási tej kicsiben még mindig 5200—6000, tejszin 45—50.000, tejfel 24—30.000 literenként, csemegevaj nagyban 91—96.000, főzővaj 50—64.000, emmentháli magyar sajt 60—62.000, pogácsasajt 60.000 korona kilogrammonként.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

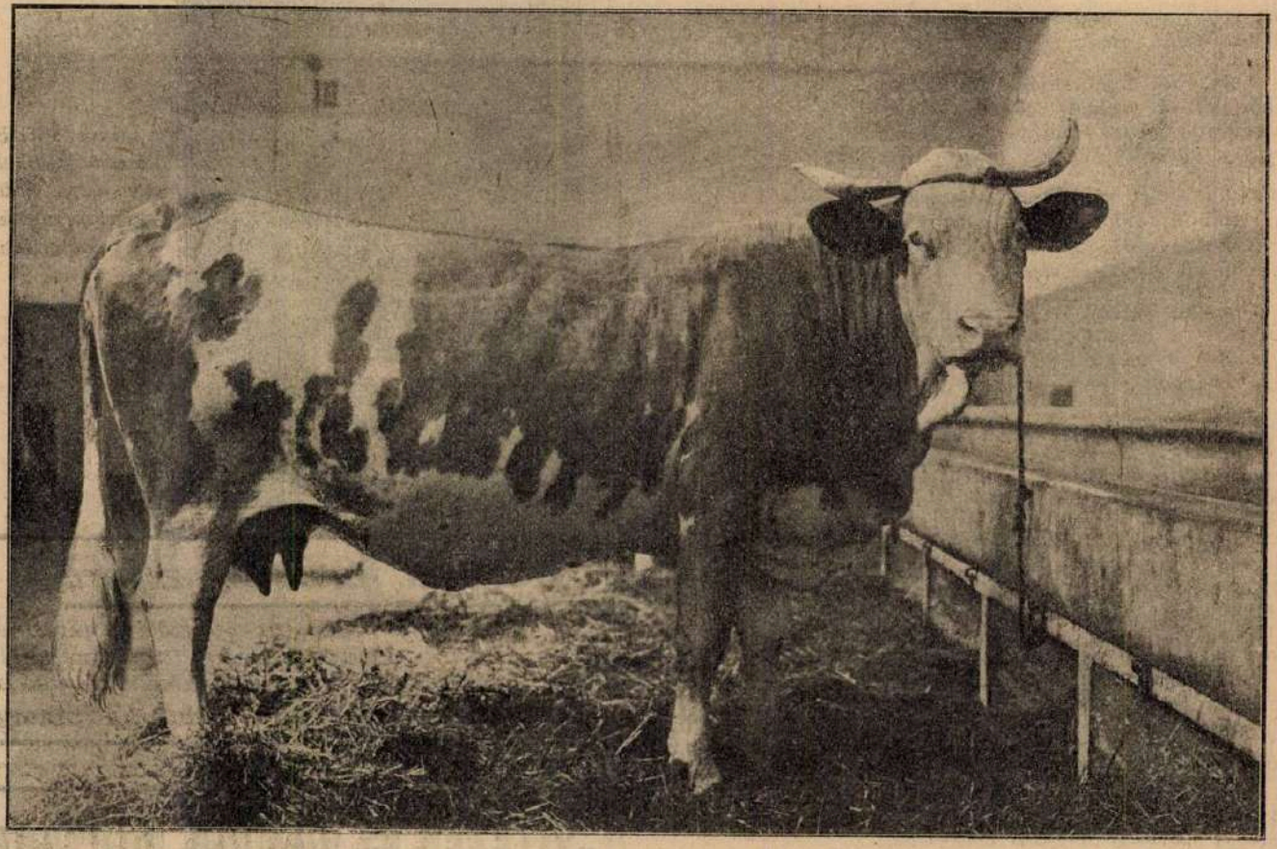

A tenyészállatvásáron első dijat nyert tehén. Ennek a gyönyörü állatnak volt a legtöbb bámulója a budapesti tavaszi tenyészállatvásáron. Neve Meggyes, négy és féléves, tornyoslöbi bérgazdaságból való. Méltán nyerte az első dijat, nemcsak szemre szép, hanem hasznos; egy év alatt 3000 liter tejet adott.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 19. SZÁM — 1925. MÁJUS HÓ 10.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

Elesett hősök az élőkhöz!

Irta vitéz BETHLENFALVY GYULA
székkapitány.

Emlékezzetek rá! virágban pompázó nyár közepén a hazaszeretettől duzzadó szivvel, lángoló agyvelővel és dalos ajakkal szálltunk sikra a hazáért. Küzdöttünk Szerbiában, Galicia síkságain, Volhynia mocsaraiban, Erdély bércein, a Kárpátok ormán, Doberdó poklában, a Piave partján és az emésztő lázakat lehelő Albániában és mindenütt megmutattuk a magyar virtust, megmutattuk a magyar vitézséget és mindenütt dicsőséget szereztünk a magyar névnek — aztán meghaltunk a Hazáért!

Azóta itt fent vagyunk a hősök hősének, a szelíd nézésü Jézusnak szent lábainál, aki szintén hősi halált halt a keresztfán.

Mikor ide jöttünk, a magyarok Istenének trónja körül lévő varkocsba font haju kacagányos őseink, örömtől könnyes szemekkel fogadtak és meghajtották előttünk a turulmadaras, Máriás és libertásos zászlókat; az ércmellü Lehel vezér pedig örömébe belesirta hős lelkét kürtjébe és tiszteletünkre elfujta szivetgyujtó, kedvenc harci dalát. De haj! amily dicsőséges volt a mi fogadtatásunk, olyan szomoru volt a gyávák sorsa, kiket pogány őseink nyilzápora és rettenetes lovasrohama söpört le az üdvösség pereméről az örök sötétségbe.

A hazáért lángoló szivünk rég porrá lett, de hazaszeretetünk a siron tul sem szünt meg és itt lángol, az Istenség egy részében halhatatlan lelkünkben. E sirontuli hazaszeretet még glóriás üdvösségünk isteni nyugalmában is folyton előttünk lebeg, mert tudjuk, hogy ti élők gyarló, hitetlen emberek vagytok. Mi biztosak vagyunk a haza feltámadásában, ti nem tudjátok, de mi már tudjuk és örömmel tudatjuk veletek, hogy hatalmas szövetségünk van, akivel szemben az egész világ hatalmasságai együttvéve semmik. Tudjátok, ki ez a hatalmasság? Maga az örökkévaló, igazságos Isten, aki forrása az életnek és ura a halálnak. Ez a nagy hatalom fogja feltámasztani a hazát, de ti gyarló hitetlen emberek, ezt is halvány mosollyal fogadjátok és hiányzik bennetek a feltámadásba vetett sziklaszilárd hit. Ez az, ami háborgat bennünket glóriás üdvösségünk nyugalmában és ezért fordulunk hozzátok. Vésséték emlékoszlopba a mi neveinket, nem hiuságból, hanem a haza szent érdekében. És ha erőt vesz rajtatok az emberi gyarlóság és meginog bennetek a haza feltámadásába vetett hit, jőjjetek ez emlékoszlophoz és ami hazáért elsőhajtott lelkünk meg fog erősiteni ebben titeket, legyetek rá elkészülve, hogy a ti nevetek is felkerül majd az emlékoszlopra és előre örüljetek, hogy ti is részesei lesztek a mi földöntuli glóriás üdvösségünknek. Hozzátok el az emlékoszlophoz a haza jövő reményeit, fiukat, leánykákat egyaránt és mondjátok meg nekik, hogy mi lelkesedéssel, dalos ajkakkal haltunk meg a hazáért, tanitsátok meg őket, hogy ha majd szükség lesz rá, ők is oly készséggel áldozzák fel életüket érte. Tanuljátok meg az emlékoszlopokról mindnyájan a mi vértanu neveinket, hogy ne feledjétek a hóhérokét sem.

Ugy-e megteszitek ezt nekünk, ti élők a holtaknak, akik életüket áldozták fel a hazáért és tiértetek. Megteszitek, tudjuk és hálásak leszünk érte. Ha majd a Hazáért sikra szálltok, veletek leszünk, soraitokban fogunk küzdeni és hallani fogjátok zörgő csontváz karjainknak ellenségeinkre mért iszonyatos bosszuálló csapásait.

*

Az összes vitézeknek az elesett hősök emlékoszlopának felállitására irányuló lelkes és buzgó tevékenysége kéretik.

A Kormányzó Mezőturon.

Vitéz Horthy István ref. kerületi gondnok beiktatása. A tiszavidéki reformátusok mezőturi ünnepe.

A tiszavidéki református egyházkerület legutóbb nagybányai vitéz Horthy István nyugalmazott lovassági tábornokot választotta meg gondnokául. Az uj gondnok ünnepélyes beiktatásán, amely kedden délelőtt volt Mezőturon, részt vett a kormányzó is, aki kedden reggel fél kilenc órakor érkezett Mezőturra.

Az állomáson diszes és előkelő közönség várta a kormányzó érkezését, amelynek soraiban ott volt a vallás- és közoktatásiügyi miniszter, Almássy Sándor Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánja, Tóth János dr., az Országos Földbirtokrendező Biróság elnöke, Erdődi-Harrach Tihamér, Rácz János, Csontos Imre nemzetgyülési képviselők, Balthazár Dezső dr. református püspök, Soltész tábori püspök, Alexander Imre alispán, Teleki Tibor gróf, Almássy Imre gróf, Kelety Dénes a Máv. elnöke és mások.

A kormányzó elhaladva a diszszázad arcéle előtt, fogadta a megjelent katonai és rendőri hatóságok jelentését, majd Spett Ernő dr. polgármester üdvözlő szavai után kiséretével kocsira szállt és a református nagytemplomba hajtatott, az ünnepi közgyülés

színhelyére. A templom bejáratánál Csomasz Dezső református lelkész mondott rövid üdvözlő beszédet, amelyet a kormányzó megköszönve, kezdetét vette az ünnepség. A nemzeti Hiszekegy eléneklése és az egyházi énekek után Marjay Károly soros lelkész, majd Török Imre esperes mondott imát, az istentisztelet végeztével pedig Végh Sándor dr., helyettes világi gondnok megnyitotta a közgyülést. Utána Balthazár Dezső dr. püspök, üdvözölte a Kormányzót, majd Rácz János nemzetgyülési képviselő, a mezőturi kerület, Hajdu József dr. királyi körjegyző a köztisztviselők, Mészáros Lajos földbirtokos a mezőturi földmives szövetség, Csuth Imre ipartestületi elnök az iparosok és kereskedők, Fórizs Mihály pedig a földmunkások hódolatát tolmácsolta az államfőnek, aki meghatott szavakban mondott együttes köszönetet az üdvözlésekre.

Az üdvözlő beszédek elhangzása után az egyházi főjegyző felolvasta a választási jegyzőkönyvet és felhivta nagybányai vitéz Horthy Istvánt, az uj egyházi kerületi gondnokot, tisztségének elvállalására és az eskü letételére. Az eskü letétele után Török Imre esperes üdvözölte meleg szavakkal az uj gondnokot, aki megtartotta székfoglaló beszédjét, amelyben hazafiságra, vallásosságra és az egyházi fegyelem erősitésére hivta fel a hivők figyelmét. Délután két órakor a Kormányzó részt vett a kaszinóban tiszteletére rendezett diszebéden s délután fél négy órakor Pusztafenyőn át visszautazott Budapestre.

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életét!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

VITÉZI ÉLET.

Kinevezések a tábornoki karban. A kormányzó Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter előterjesztésére Soós Károly altábornagyot gyalogsági tábornokká nevezte ki és egyben nyugállományba helyezte, Janky Kocsárd altábornagyot, a honvédelmi minisztérium katonai csoportjának főnökét, lovassági tábornokká, nagymegyeri vitéz Raics Károly, vitéz Kárpáthy Kamillo, alsókománai Algya-Papp Sándor és vitéz Juhász László vezérőrnagyokat altábornagyokká, Zalán Antal, Shwoy István és Takácsy György ezredeseket vezérőrnagyokká nevezte ki.

*

Kitüntetések. A kormányzó a m. királyi honvédség fejlesztése körül teljesitett szolgálataiért az I. osztályu magyar érdemkeresztet bulcsi Janky Kocsárd altábornagynak; a II. osztályu magyar érdemkeresztet a csillaggal Ludwig György, vitéz Than Károly báró, Ferjentsik Ottó altábornagyoknak és nagymegyeri vitéz Raics Károly tábornoknak; a II. osztályu magyar érdemkeresztet a csillag nélkül vitéz Kárpáthy Kamillo és Röder Vilmos tábornokoknak; a III. osztályu érdemkeresztet Schönner Odilo tábornoknak adományozta.

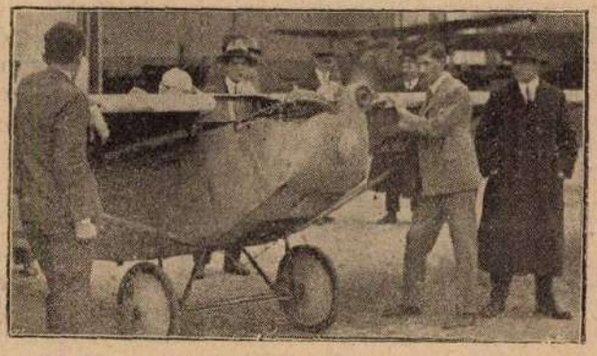

„Dongó" az első magyar találmányu sportrepülőgép.

Környei Béla a M. kir. Operaház örökös tagja, a legnagyobb magyar tenorista 50 éves korában váratlanul elhunyt. Ravatalát a Magyar királyi Operaházban állitották fel. Képünk a temetési menet elindulását ábrázolja.

Talpig férfi — „Manneszucht.“

Irta: vitéz Raics Károly.

Conrád és Ludendorff tábornokok 1915-ben szeptember 18-án találkoztak legelőször egymással Neu-Sandez-ben a cs. és kir. hadsereg főhadiszállásán. Párbeszéd fejlődött ki közöttük, melynek folyamán Conrád tábornok nyiltan beismerte tévedését az osztrák-magyar hadseregnek a háborura nevelését illetően, mikor kijelentette, hogy mindarra nem lehet elég nagy sulyt helyezni, ami a talpig férfiuban a fegyelmezettséget (Manneszucht) megszilárdithatná. Conrád tábornok ugyanis nem volt elragadtatva a német hadsereg békekiképzésétől. Nem értékelte benne nagyra azt a mindenről lemondani tudó fegyelmezettséget, mely az embert kész eszközé avatja parancsnoka kezében. Hangsulyozom, nem vak eszközé. Azt hiszem a kész és a vak eszköz közötti óriási különbségben rejlik a felfogás tévedése és az ebből folyó értékelés is. Felmerül már most az a kérdés, hogy mikor kész, mikor pedig vak eszköz az ember? Kész eszköz belsőleg és külsőleg is fegyelmezett katona, vagyis a talpig férfiu, aki mélyen át van hatva a hadsereg nagy és rendkivüli komoly hivatásán belül az egyénre kijutó bármilyen feladat fontosságától és annak horderejétől. aki tehát gondolkodik —, de nem okoskodik —; ha szükséges, önállóan kezdeményezőleg cselekszik és azért a felelősséget szivesen vállalja. Aki tehát egyénileg is helyesen tud bele illeszkedni a viszonyokba akkor is, mikor azok másként alakultak, mint ahogy azokat a parancsnok előrelátta. Aki egyszóval egyéniségénél fogva rászolgált parancsnokának bizalmára és aki arra a bizalomra soha a legnehezebb körülmények között, még az élete árán sem fog érdemetlennek bizonyulni.

Vak eszköz ellenben akkor lesz az ember, ha fegyelmezetten engedelmeskedni tud ugyan, azonban gondolkodni nem képes, mert attól fél, hogy a gondolat elnyomja a fegyelmet. Szolgailag engedelmeskedik tehát, cselekedni pedig nem mer, mindebből folyóan tehát a feladat keretébe beleilleszkedni sem tud. Magatartásával nem hatványozza az erőt, ellenkezően megosztja azt. Akinek megbizhatósága az önfeláldozásig terjed bár, azonban ezt, ha arra szükség nincs, elkerülni már nem tudja.

Nem célom e különbségeket még jobban részletezni, csupán a vitézek szempontjából akarom a fegyelmezett talpig férfiunak, a kész eszköznek, óriási lentőségét a mi viszonyainkra kifejteni. Tulajdonképen minden vitéznek fegyelmezett talpig férfiunak kell lennie és hiszem is, hogy mindenik az, vagy legalább is az volt háboruban, sokszor talán a szerencse különös kedvezése folytán. Avval azonban, hogy az volt, megelégedni nem szabad. A békeviszonyok között is annak kell maradnia. Sőt nemcsak a saját személyére nézve kell annak lennie, hanem át kell alakitania, magával kell ragadnia mindenkit, elsősorban a fiatalságot. Néki példájával az ifjuság átnevelésében közre kell müködnie. Ez kétségtelenül a leghatásosabb nevelő eszköz. Azonban neki minden más kinálkozó eszközt is meg kell ragadnia átalakitó befolyásának érvényesitésére. Sokat kell önmüvelődéssel foglalkoznia. Soha sem tudjuk, hogy minek van ösztönző ereje a lélekre, mely által uj szempontot nyithatunk meg bármilyen kérdés elbirálásához. Neki egy tisztultabb, becsületesebb keresztényi irányban kell vezetnie a falu társadalmát. A gáncsoló megjegyzésekre ne helyezzen sulyt. Gondolja meg, hogy nemcsak nálunk, de az egész világon igy füszerezik a közönséges emberek egymás életét. A vitéznek felette kell állania minden közönségességen. Ezért talpig férfiu. Ez mindenek előtt hozzáférhetetlenséget tételez fel. E nélkül semmihez sem kezdhet. Ide tartozik elsősorban is mintaszerü családi élete, tántorithatlan becsületessége, megal-

A nemere.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Felhő hanyatlott a Hargita ormaira.

A bércek alatt meghunyászkodó falucska, álmosan tekintett a sikra s a házak itt-ott felgyuló ablakainak derengő világa biztatóan bágyadt a szürkülő estébe. Az utszélen lombereszto fák bóbiskoltak s olykor meglóbázták fáradt fejüket, amint szélurfi elszáguldott gyors paripáján felettük. Az estharangszó élesen csengett fel s tovarepült a széllel a sikra. Mindenki otthona felé igyekezett s mire a járó-kelők fedél alá huzódtak, beállott az est.

A falura csendes nyugalom borult. Az ég szürkülete megszenesedett s a házak ablakain kihulló világosság tehetetlenül veszett el a sötétben. A Háromszék felől betolakodott szél mind erősebb és fagyosabb lett s a máskor, ilyenkor már elcsendesült falut táncolva és fütyörészve járta keresztül-kasul.

— A nemere, — suttogták halkan az emberek s mindenki lakásába huzódott.

A nemere vakmerő és veszedelmes szele a Székelyföldnek. Fagyos leheletével átalhatol a falakon s megdermeszti a házak lakóit. Gyors, mint a gondolat, s hegyen-völgyön átnyargalászik félelmetesen süvitő hangja kiséretében. Erős, mert házakat dönt romba, fákat tép ki s jaj annak, kit utjában ér. Nem is mutatkozik előtte, csak a halálraszánt vakmerő. Az élni akaró, rémülten menekül előle biztos menedékhelyre.

A faluszéli korcsma előtt ép akkor találkozik össze két férfi, mikor a nemere először rohan át a falu fölött. Biztos menedékhelyet kerestek ők is a kecskelábu asztal mellett s gondjukat a bor okozta mámorral igyekeznek elvetni. Mert nagy a gondja ám mind a kettőnek. Szivükben egymás iránt halálos ellenségek, szinükben azonban tulon-tul a legjobb barátok. Halálos ellenségek egymás iránt, mert egy leányt szeretnek mind a ketten, a gyönyörüséges Ferenc Erzsáó a szivük minden dobbanása. Szemtől-szemben a legjobb barátok, mintegy utána ugy gondolják, hogy igy egymást könnyebben legyőzhetik. Szép szál legény mind a kettő, semmi kivetni való nincs egyikőjükben sem. András Gazsi erőteljes és jóképü, Gábor Andris jóképü és erőteljes. Nem is csoda, ha Erzsa nem tud közülük választani, olyan egyformák.

Az asztalon egyremásra szaporodnak a borosüvegek, az ivásbani vetélkedés kedvbe hajlik s a két legény egymást tulorditva, dalol:

A csizmámon, de nincsen kéreg,
Mind elrágta a patkányféreg.
De én veretek,
Ujat veretek,
Mert én magyar leányt szeretek!

András Gazsi a végszónál öklével rácsapott az asztalra. Az üvegek csak ugy botorkálták táncaikat. Gábor Andris hasonlóan cselekedett. Az üvegek asztallapig hajladoztak. Azután ittak és kezdték a nótát elülről:

A csizmámon, de nincsen kéreg...

És igy folyt ez tovább. A két legény nem akart engedni a virtusságból.

— Ahogy te, ugy én is! — gondoltak és csak arra ügyeltek módfelett mindketten, nehogy a másik egy picurkával is előnyt szerezzen.

A nemere pedig kint mindjobban vadult. Nekirugaszkodott a Hargitának, visszazuhant a sikra, forgolódott, kavalygott, ujra eliramodott és ismét visszarobogott. E vergődésében aztán olykor-olykor megdöngette a korcsma

kuvást nem tűrő keresztény és hazafias felfogása. Átalakító befolyását a fiatalságra ebben a négy irányban kell neki szakadatlanul és vas következetességgel éreztetnie. Különösen a keresztény becsületnek az élet minden vonatkozásában leendő érvényrejuttatása terén kell mindent elkövetnie. Ebben a magyar hazában kizáróan csak a keresztény világnézet és az ezen alapuló erkölcsi felfogás uralkodhatik. A legtöbb baj és surlódás e kérdésben tanusitott megalkuvó álláspont és magatartásnak a következése. E téren követett rideg kérlelhetetlenséggnek kijózanitólag kell hatnia mindazokra, akik a hazában a keresztény erkölcs végleges diadalában most sem tudnak hinni.

A talpig férfiu nem ingadozhat. Az egyszer helyesnek felismert irányban biztosan kell haladnia. A rendithetetlenség vitézi mivoltának a legbiztosabb próbaköve. A fiatalságnak épen ebben az irányban van szüksége biztos vezetőre, szilárd támaszra. És ha ez megvan, örömmel követi őt. A megalkuvás az örökös kiegyezkedés a hasznos energiáknak tetemes részét elvonja a tökéletesedést jelentő alkotó munkától. Az ellenük való küzdelem önlelkünkben végzett számadáson kezdődik. Minden azon mulik, hogy ezt a számadást milyen elfogulatlansággal és alapossággal végezzük. Minden vitéz egyéniségének befejezett egészet kell alkotnia és vörös fonalként kell végighuzódnia életének minden tettén a becsületes hazafiságnak és a szilárd faji öntudatnak. Ez bizonyitja épen önmaga iránti fegyelmezettségét.

Vitéz Bajtársaim! Azért hát tanuljatok, képezzétek önmagatokat, de elsősorban nem azért, hogy ismereteket szerezzetek, hanem hogy szilárd jellemek, hajthatatlan egyéniségek legyetek. Legyen ezek száma minél több. A jellem, mely nagyobbrészt önmüvelésünk gyümölcse, összehasonlithatatlanul nagyobb ható tényezője az életnek, mint a tudomány. Ti bebizonyitottátok rátermettségeket a fegyelmezett talpig férfiuságra. Jegyezzétek azonban meg, hogy kizáróan a multak dicsőségéből élni nehezen egyeztethető össze az utóbb emlitett magas fogalmakkal. Ez pedig a bennetek rejlő képességeknek a hathatós kimüvelését követeli. Ezeknek az elparlagiasodása bün és vétek a nemzet és önmagatok ellen. Azok a képességek a mi legnagyobb erőink a jövő minden nagy feladatának megoldásában. A fegyvereknek is csak akkor van meg az ő erőt lenyügöző hatalma, ha a néplélek ereje szilárd és hajthatatlan. Ez az igazi összetartás titka.

Az az egypár ezer vitéz, akik példájukkal a talpig férfiu fegyelmezettségében tündökölnek, most is hatalmas erőtényező, de még számottevőbb lesz, ha férfias erejüket, józan gondolkodásuk és bölcs mérsékletüket át tudják sugározni mindazokba, akikkel közvetlenül vagy közvetve érintkeznek.

Jegyezzük meg azonban jól, hogy csak a hazafias keresztény becsület és ezen felépülő fegyelmezettség szolgálják lendülettel a nemzeti felemelkedés reményét, vágyát és akaratát!

Fenti magas jellemértékek összfogalma adja vissza a »Manneszucht« igazi értelmét.

VETŐGÉP
BORPRÉS
MORZSOLÓ
DEBRECENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG
ELADÁSI IRODA:
BUDAPEST, VI., BERLINI-TÉR 2. SZ.

ajtaját és kegyetlenül megrázta ablakát. A legények ilyenkor egymásra néztek s jelentőségteljesen suttogtak:

— A nemere... a nemere...

Áron, a korcsmáros, unottan didergett a bubosnál, mignem egyet ásitva, kezeit összedörzsölvén, kabátja öblös zsebeibe csusztatva, elszánt léptekkel az asztalhoz indult:

— Későre jár... meg aztán bor sincs elég... A pincéből kellene hozni... Menjetek haza, ideje...

— Menj borért, Áron!

— Nem megyünk haza!

— Hozz bort a pincéből!

— Itt maradunk, Áron, akár tetszik neked, akár nem!

Igy a legények. A korcsmáros azonban nem hagyja a magáét s vontatottan ujra megszólal:

— De késő van már és...

— Mit törődsz te azzal? — kiált András Gazsi.

— Ne törődj te az idővel! — kontrázik Gábor Andris.

— De... de... be kell zárnom... mert..,

— Hát zárd be!... Mi itt maradunk! — zug Gábor Andris hangja.

— Zárj be, mi nem megyünk el! — hetvenkedik András Gazsi.

— Megbüntetnek, ha ti itt maradtok... Hiszen tudjátok!... A törvény... a törvény... a törvény...,

— Fizetem a büntetést! — harsog András Gazsi s egy két bankót vág a korcsmáros elé.

— Ehun ni!... Fizetem a büntetést! — dörög Gábor Andris hangja s ő is egy hasonló bankót csap az asztalra. Áron mindkét bankót eltünteti nyomban kabátja öblös zsebébe, az esetleges büntetés sokszorozottan előlegezett díját s megenyhült arccal megy a pincébe borért.

A mulatás azonban most már nehezen megy, nincs már meg az előbbi kedv s csak rekedt dorombolásként tör elő a legények torkából a nóta hangja.

A csizmámon, de nincsen kéreg...

A korcsma ablaka erősen megrázkódik s a nóta hangját kivül erős sivitás cifrázza.

— A nemere... a nemere... — suttogja megihletődötten a két legény s mindkettő szeméből titkot rejtő tüz pattan. A nótázással elhallgatnak s réveteg szemmel maguk elé bámulnak.

András Gazsi törte meg a csendet és beszélgettek:

— A nemere.

— Dönteni fog.

— Hová?

— Jó lesz a Tolvajos?

— Jó.

— Mikor?

— Most... mindjárt.

— Jó.

— Vessünk sorsot!

— Fej a csalitosi ut.

— Sas a übügi ut.

A pénzdarab megvillant a levegőben s a cimerrel felfelé állapodott meg az asztal lapján.

— Az übügi ut, — szólt Gábor Andris s a pénzdarabot kezébe vette, hogy most már ő vesse fel. — Mi a tied?

— Fej, — válaszolt András Gazsi s a következő percben pengő hanggal gurikázott az érme az asztalon. A fej került felülre.

— No hát, kész, — jelentette ki Gábor Andris. — Te mész az übügi, én a csalitosi uton... Egy kutya a!

— Jel?

— Az ám!

— Keresztet vágni a nyirfába. Aki előbb ér oda,

Ave Hindenburg.

Mazuri tó felett
Bolyongva bug a szél,
Orosz had vesztéről,
Orosz gyászról beszél.

Hol sima viztükör
Terül a földeken,
Ott lenn a viz alatt
Ezernyi hős pihen.

Mert voltak bár orosz
Legények mindazok,
Vitézi voltukat
Tagadni nincsen ok.

Mindig nagyobb a hős,
Ki hőst nyom talp alá,
Mint az ki gyáva had
Sok ezrét talpalá.

Lángész aratta itt
Legszebb győzelmeit,
Mocsárba hajtva be
Ellen sok ezreit.

Hindenburg lángeszét
Mindenki ismeré,
Hol ő volt a vezér
Csatáit megnyeré.

Egy ily vezér alatt
Veszitni nem lehet,
Egy ily vezér alatt
A had csodát tehet.

Egy ily vezért ha adsz
Minékünk Istenünk,
Párisnak városa
Nem lesz távol nekünk.

Rohammal fogjuk el
A büszke franciát,
Ki rabbá tette meg
Hazánk sok jó fiát.

Ki szerte szabdalá
Szegény magyar hazánk,
S kik ezred éven át
Vezetni jól tudánk.

Most guzsba kötve van
Lábunk és két kezünk,
Moccani sem lehet
Láncoktól most nekünk.

Hindenburg nem veszett
Még el s él még magyar,
Ki halni a honért
Készen van és akar.

Ha óránk ütni fog
Germánok hős fia,
Vezér lesz s veszni fog
A céda francia.

És veszni fog a cseh,
A rác, s ravasz oláh,
Virulni fog honunk
És nem lesz rab soká.

Hindenburg hős vezért
Tartsd meg soká Atyánk!
Erős legyen karunk
S viruljon szép hazánk.

Szolnok, 1925. Dr. KEMENY ZOLTÁN

Legjobb minőségü nyers- és
vízmentes ponyvák
kendertömlö, linoleum.
Elsinger M. J. és Fiai
Budapest, V., Báthory-utca 6.

— Jó... De melyikbe?
— Hát az Ügykő mellettibe.
— Jó... Mehetünk!

A legények felálltak, fizettek s meleg kézszoritással bucsuztak a korcsmárostól, aki nem tudott hová lenni a csodálkozástól, hiszen vele szemben sohasem voltak a legények ennyire előzékenyek. De, ha odafigyelt volna, azok suttogó beszélgetésére, ha nem engedte volna át magát álombaesésig a bubos melegének, mindent megértett volna.

Mert a két legény között végleszámolás készül. A nemere lesz a biró s kit életben hagy, azé leszen a szépséges Erzsa.

A legények a korcsmából kilépve, férfiasan kezetszoritottak egymással, — talán utoljára, — s mindenik elindult a sors által szánt uton a Tolvajos-tetőre.

*

András Gazsi a süvegét erősen szemébe huzta s botjával támaszkodva, kapaszkodott fel a meredek uton. A nemere huzta, cibálta, de a legénynek sikerült ügyesen kiszabadulnia karmai közül s lassan haladt a jókora messzeségben kitüzött célhoz. Szivében Erzsa képe; gondolatai a leánynál... Igy kapaszkodott, lihegett, mitsem törődve a leskődő ezer veszedelemmel. És mikor elmélázva negy szerelmén megcsuszott lába a szakadék fölött, mikor a nemere belévágta a sziklák éhes üregébe, talán még egy jajszó sem hagyta el ajakát, békén hunyta be örökre szemét az Erzsa nevével.

*

Gábor Andrisnak a jobbik ut jutott. Szerencsésen megérkezett a Tolvajos széleig s meggondolatlanul rohant előre. Egy szempillantás volt az egész. A nemere megállitotta és egy fát szépen reája döntött. Gábor Andris lelke pedig elköltözött.

*

Reggelre derüs lett a nap.

A fény végigcsókolta a nemerétől megtépázott falut s jótékony meleggel árasztotta el a megdermedt tagokat. A házak mosolyogva kandikáltak a sikra, az utszéli fák örvendve örvendeztek s a reggeli harangszó lágyan repült a sik felé.

Ferenc Erzsa sietve haladt a városfelé vezető uton, kackiás rokolyája csak ugy himbálódzott jobbra meg balra. A korcsma előtt pipázó emberek beszélgettek s a leány Áron szavaira felfigyelve a csoporthoz szegődött.

— Hiába!... Ne kisértsd a nemerét!... — szólt épp akkor a Gábor bá'.

— Itt mulattak jó éjfélig, — folytatta Áron előbbi hiradását, — hiába küldtem őket haza... Ki gondolta volna!... Ilyenkor, istenitéletben a hegynek menni!

— Kutya legények voltak, — vetette közbe Nagy Estván, — kutya legények... A Gazsi ugy, mint az Andris...

— Az a!...

Erzsa szive hevesen kezdett dobogni s remegő hangon kérdezte Gábor bá'-tól.

— Hát aztán mi lett velük Gábor bá'?

— Mi?... hát a nemere megölte mindkettőjüket. Egyiket a szakadékba dobta, a másikat egy fával nyuvasztotta meg.

Erzsa könnyei előtörtek, visszafordult s otthon átadta magát a fájdalomnak, mert bolondos leány szive, mind a két legényt egyaránt sajnálta.

A nemere pedig okuló itéletet tett.

VILÁG FOLYÁSA

Ujabb kommunista mozgolódás.

Ujabban világszerte kommunista mozgolódás ütötte fel fejét, melynek megfékezése elég sok gondot okoz a kormányoknak. A szófiai vérfürdő, melyet a székesegyházban rendeztek a kommunisták, felrázta az egész világ lelkiismeretét és mindenütt megmozdultak a hatóságok az alattomosan szervezkedő felforgatók ellen. Olaszországban és Franciaországban, valamint a Balkánon erélyes intézkedések történtek, házkutatások és letartóztatások folynak. Bulgáriában május elsején kerültek bíróság elé a bombamerénylet elfogott tettesei, akik közül többeket csakis fegyveres erővel tudtak elfogni. Bukarestben Dobrogean nevü kommunista vezér bünperét tárgyalják. A kihallgatások során messze elágazó összeesküvés szálai kerültek napvilágra. Igy kiderült, hogy legközelebb a szófiai nemzetgyülést, a szobranjet akarták felrobbantani az elvetemült kommunisták.

A bulgár hadsereg létszámának szaporitása.

Bulgáriának megengedte a Népszövetség, hogy a békeszerződésben meghatározott létszámu hadseregét tizezer fővel szaporithassa, mire a bolgár kormány most sorozás engedélyét kéri, mert igy jelentékenyen kisebb költséggel tudna a zavargások elfolytására szükséges hadsereget szervezni. A kisántánt azonnal tiltakozott a bolgár hadsereg létszámának felemelése ellen, de a nagyhatalmak Belgrádban barátságosan közbe léptek, mire a kisántánt kénytelen volt a tiltakozástól elállani.

Bukaresti kisantantkonferencia.

A kisántánt egyébként szombaton és vasárnap Bukaresben ujabb konferenciára gyül össze, hogy az ujabban jelentekző reájuk aggodalmas jelenségekkel szemben állást foglaljon. A kisántántot különösen Hindenburg vezértábornagynak német birodalmi elnökké választása nyugtalanitja és az ezzel kapcsolatosan Ausztriában megélénkült csatlakozási mozgalom is aggodalomba ejti őket. Ezzel szemben Benes a dunai konföderáció tevével állott elő, melybe belekényszeritené a Duna medencéje körül élő népeket egy gazdasági közösségbe, melyet a kisántánt és ennek élén a csehek irányitanának. Ezzel feltámasztaná a hatalmas osztrák-magyar birodalom gazdasági közösségét cseh vezetés alatt, mely elsősorban is épen Ausztria és Magyarország gazdasági elnyomását célozná. Természetesen ez az eszme sehogysem tetszik a magyaroknak. Ausztria most Nagynémetországhoz való csatlakozással szeretne kimenekülni a kisántánt karmaiból. Épen ezért a bukaresti kisántánt konferencia befejezése után azonnal Bécsbe utazik Benes cseh külügyminiszter és hivatalosan felszólitja Ausztriát a kisántántba való belépésre. A jövő héten tehát valószinüleg eldől Ausztria jövendő sorsa.

Hindenburg beiktatása.

Németországban most nagyban készülődnek Hindenburg vezértábornagynak az elnöki székbe való beiktatására. Hindenburg minél nagyobb ünnepség nélkül óhajt hivatalába lépni és ennek figyelembe vételével tüzték ki a hivatalos eskü letételt május tizenkettedikére.

György szerb herceget internálták

Szerbiában mostanában nagy az izgalom. György herceget a király trónkövetelő bátyját ujra őrültnek nyilvánitották és orvosi felügyelet alá helyezték. Pár évvel ezelőtt már hosszabb ideig Páris melletti gyógyitó intézetbe tartották elhelyezve György herceget, most pedig a Frigyes főhercegtől elkobzott magyarbélyei uradalomba internálták. Állitólag üldözési mániában szenved és megmérgeztetéstől tart, azonkivül többször nyilvános botránytot csapott, sőt a király ellen és a jelenlegi kormányrendszer ellen összeesküvést szőtt. Nagyon valószinü, hogy ez a váratlan intézkedés azért történt, mert György herceg valamilyen puccsot tervezett és vissza akarta szerezni az egyszer már elszalasztott királyi hatalmat.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
11 Hétfő	Mamert pk.	Mamert	A hét elején a nap 4 óra — perckor kél és 7 óra 45 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 25 perckor kél és 7 óra 50 perckor nyugszik
12 Kedd	Pongrác vt.	Pongrác	
13 Szerda	Szervác pk.	Szervác	
14 Csütörtök	Bonifác vt.	Bonifác	
15 Péntek	De la S. Ján. †	Zsófia	
16 Szombat	Nep. Ján.	Mózes	
17 Vasárnap	D5. Rogate	D5. Paskál	

Házasság. Sztankováni vitéz Sztankovánszky Pál, a volt cs. és kir. 13. huszárezred tartalékos főhagynagya, sztankováni Sztankovánszky János cs. és kir. kamarás és neje, jobaházi Dőry Tekla csillagkeresztes hölgy fia, május 7-én tartja esküvőjét Budapesten, a Szent Jobbról nevezett m. kir. udvari várplébánia templomában, székhelyi Majláth Stephanie grófnővel, székhelyi Majláth József gróf v. b. t. t., cs. és kir. kamarás, a főrendiház örökös tagja és neje, sárvár-felsővidéki Széchényi Mária grófnő csillagkeresztes hölgy, néhai Erzsébet királyné palotahölgye leányával.

Vitéz Mónus József f. hó 12-én, kedden délután 5 órakor tartja esküvőjét Rendeczky Iluskával a kecskeméti református templomban.

Gyurátz püspök vérmérgezésben meghalt. Pápáról jelentik: Gyurátz Ferenc nyugalmazott evangélikus püspök, a magyar evangélikus egyház egyik kimagasló vezére, vasárnap hajnalban nyolcvannégyéves korában elhunyt. A kiváló püspök, aki nyolc évvel ezelőtt vonult nyugalomba, nagyjelentőségü egyházi, irodalmi és kulturális tevékenységet fejtett ki és nemes egyéniségével általános tiszteletet vivott ki magának. Halála előtti napon tetanuszt kapott, mely néhány óra alatt végzett vele. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor volt Pápán. A temetési szertartást Kapi Béla evangélikus püspök végezte.

A Magyar Nemzeti Szövetség Ózdon. Vasárnap tartotta a Magyar Nemzeti Szövetség Ózd és vidéki köre évi közgyülését Ózdon az ottani vasgyár kulturpalotájának szinházában. A közgyülésen Faragó Gyula a vasgyár vezérigazgatója elnökölt, akinek megnyitó beszéde és a szokásos jelentések előterjesztése után a központ képviseletében Okolicsányi László ügyvezetőelnök beszélt a békeszerződések megváltoztatásának szükségességéről. Beszédében a hallgatóságot kitartásra és a társadalmi béke föntartására buzdította. Ezután az 1500 főből álló gyülés nagy lelkesedéssel, egyhangulag elfogadott egy határozati javaslatot, amelyben a békeszerződések mielőbbi megváltoztatását követeli. Végül Tanfi Iván a Magyar Nemzeti Szövetség titkára beszélt a területi integritás helyreállitásának elengedhetetlen szükségességéről.

A lengyelek nemzeti ünnepe. A lengyelek május harmadiki nemzeti ünnepe alkalmából a Ferenciek templomában ünnepi istentisztelet volt, melyet Csiszárik János dr. címzetes püspök celebrált a Magyarok Lengyelbarát Szövetségének felkérésére. Az istentiszteleten megjelent a lengyel követség egész személyzete lovag Mihalowski Zsigmond rendkivüli követ s meghatalmazott miniszter, Ciechanowiecki követségi titkár és Chylinski követségi irodaigazgató vezetésével. A templomot zsufolásig megtöltő közönség soraiban ott láttuk Kovács-Karap Ernőt a Külügyi Társaság alelnökét, lovag Stamirowski Tádét, az uj Lengyelország első budapesti ügyvivőjét, valamint a magyar-lengyel társadalmi egyesületek vezetőit. A mise végén az Egyetemi Énekkar a lengyel himnuszt énekelte, mely után a magyarul tudó lengyelek a magyar himnuszt intonálták. Az istentisztelet után a Magyarok Lengyelbarát Szövetsége testületileg kivonult a Kerepesi-uti temetőbe, ahol megkoszorúzták báró Syntinis Gyulának, az első budapesti lengyel képvsielet volt titkárának és a magyar-lengyel barátság lelkes apostolának sirját.

Huszonötéves szolgálati érem a várpalotai öreg tüzoltóknak A belügyminiszter a huszonötéves szolgálati érmet adományozta a várpalotai tüzoltóegylet kebelében Timár András és Birkóczy Imre parancsnokoknak, Hübler János, Simrák József, Morócz György szakaszparancsnokoknak, Borza Ferenc, Istenes Gáspár örsparancsnokoknak, Márcsik Sándor őrvezetőnek, Reidl Károly, Fülöp Károly, Kiss András és Szabó János tüzoltóknak. A kitüntetést Magyar Károly dr., veszprémmegyei főispán e hó 3-ikán ünnepélyesen adta át a kitüntetett öreg tüzoltóknak.

Amikor még Munkácsy Mihály asztalosinas volt. Békéscsabáról jelentik: Munkácsy Mihály halálának huszonötödik évfordulóján szombaton a város közönsége kegyeletes ünnepséget rendezett a Munkácsy Mihály-utca 14. számu házon levő emléktábla előtt, amely azt hirdeti, hogy ebben a házban töltötte el életének három esztendejét Munkácsy mint egyszerü kis asztalosinas. A város közönsége nevében Kornis Géza dr. városi tanácsnok mondott beszédet és koszorut helyezett el az emléktáblán.

Elárverezik Székelyudvarhelyen a milléniumi emlékoszlopot. Kolozsvárról jelentik: Székelyudvarhely város főterén emelkedik egy milleniumi emlékoszlop. Ezt az emlékoszlopot 1919. év első hónapjaiban megrongálták, a talapzatnál levő két oroszlánt eltávolitották, s az emlékoszlopon levő cimert megcsonkitották. Most a városi tanács felsőbb rendeletre hivatkozva, az emlékoszlopnak nyilvános árverésen leendő eladását rendelte el, okul hozta fel, hogy a városi tanács nem rendelkezik az emlékoszlop lebontásához és annak a nemzeti muzeumba való elszállitásához szükséges pénzzel.

Kisiklott a kassai gyorsvonat. A Pozsonyból 7 óra 05 perckor Kassa felé induló gyorsvonat hétfőn Nagyszombat és Lipótvár között a bresztoványi kisállomáson — valószinüen helytelen váltóállitás következtében — kisiklott. A gyorsvonat mozdonyvezetője meghalt és 12 vasutas megsebesült.

Az országos juhászati kiállitás programmja. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara most küldte szét a Debrecenben rendezendő I. Országos Juhtenyésztési Kiállitásának és Tenyész Juhvásárának meghivóit, melyben a május 10—16-ig tartó kiállitással kapcsolatos értékes és tartalmas programmot is közli. A tenyész és haszonjuh vásár ünnepélyes megnyitása május 10-én délelőtt 10 órakor Debrecenben a régi Salétrom-utcai lovardában lesz. A juhászati kiállitás ünnepélyes megnyitása pedig 11 órakor az Arany Bika-szálló nagytermében. Ugyancsak május 11-én délben 1 órakor társasebédet rendez a Kamara a Bika-szálló üvegtermében. A Kamara állattenyésztési szakosztálya 10-ikén vasárnap délután 4 órakor a városháza közgyülési termében ülést tart. Majd ezt követőleg ugyanakkor ottan országos juhtenyésztési értekezlet lesz, melyen Konkoly-Thege Sándor OMGE titkár egyetemi m. tanár, Schandl József dr. egyetemi tanár és Kovács Imre miniszteri tanácsos kisérletügyi főigazgató kiváló szakembereink lesznek előadók. Május 11-én délután 6 órakor dr. Rácz Mihály m. kir. gazd. akad. tanár és Réczner Mihály m. kir. főállatorvos tartanak értékes s a gyakorlatra is kiterjeszkedő juhászati szakelőadásokat a városháza közgyülési termében, majd vetitett képsorozatban hazai és külföldi kiváló juhászatokat mutat be a Mezőgazdasági Kamara, továbbá dr. Marek József főiskolai tanár világhirü találmányának, a mételykór leküzdésére kiválóan alkalmas »Distol«-nak alkalmazását és a Hazai Fésüsfonó és Szövőgyár Rt. telepeit mozgófényképben. Május 12-én kedden juhásznapot rendez a Kamara. A kiállitás május 16-án délután 5 órakor zárul be, a vásár azonban már 12-én délután. Kivánatos, hogy ezen maga nemében hazánkban első speciális kiállitást nemcsak a gazdaközönség tekintse meg, hanem minden haladni vágyó magyar ember is érdeklődjék iránta, mert a kiállitás mindazon termékek sokaságát is fel fogja ölelni, melyeket a juhászat mezőgadasági és ipari feldolgozásán keresztül szolgáltat.

Az országos ebkiállitás. Dacára a kedvezőtlen időnek, nagy és előkelő közönség nézte végig 3-án az Állatorvosi Főiskolában tartott országos ebkiállitást. Délelőtt 11 órakor megjelent József Ferenc kir. herceg, a kiállitás fővédnöke kiséretével. Később József főherceg és Auguszta főhercegnő Zsófia főhercegnővel. A fenségek minden ebfaj iránt, de különösen a vizsla iránt a legmelegebben érdeklődtek és teljes megelégedésüket fejezték ki dr. Hutyra Ferenc dékán, Nagy László, a Hubertus Vadászati Védegylet és Országos Vizsla Klub főtitkára és dr. Raitsis Emil főiskolai tanár előtt, akik a fenségeket kalauzolták.

Juhászok napja az országos juhászati kiállitásban. A Debreceni országos juhtenyésztési kiállitás és tenyészállatvásár céljául az azt rendező Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara azt tüzte ki, hogy a hazai juhtenyésztés szinvonalát emelje, főként a juhászati szakismeretek terjesztésével. E célból a kamara ezen kiállitására mindazt törekedett összegyüjteni, ami csak ezen szakvonatkozással kapcsolatos. Kiváltként hasznos alkalom lesz tehát a juhtartó gazdáknak és minden a juhászattal foglalkozóknak. Ez a kiállitás e szakban hazánkban első, világszerte is csak egy hasonló előzte meg, amely Moszkvában 1912. évben tartatott. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara különösen gondoskodni kivánt arról, hogy a juhászatokban alkalmazott juhászok és közlegelő juhászai is ezen alkalmat hasznukra fordithassák, ezért május hó 12-én kedden a Kamara juhászoknapját tart. Az e napra bizonyára nagy számmal összes gyülekező juhászok a kiállitásban és vásárban szakszerü vezetéséről gondoskodik a Kamara. A juhászok e nevezetes napjára bizonyára minden haladni vágyó juhász törekedni fog megjelenni. Az együttes szemlében résztvenni kivánók találkozása május 12-én a tenyész-juhvásárnál, Miklós-utca végén, régi Salétrom-laktanya lovardában, reggel 9 órakor lesz. A Kamara féláru vasuti jegyváltására jogositó igazolványokat bocsát a jelentkező juhászok rendelkezésére, személyenként 8000 K beküldése ellenében. Aki kedvezményesen számitott beléptijegyeket is kiván a vásárba, kiállitásba és szakelőadásokba szóló összes jegyekért még 12.000 K küldjön be a Kamara hivatalához (Debrecen, Hunyadi-utca 10.).

A szerbek megszüntetik a megye rendszert. A Bajai Ujság a szerbektől megszállott Délvidékről igen fontos jelentést közöl. Az áprilistól juliusig tartó, ugynevezett tizenketted-költségvetés elfogadásának a rendelkezéseiben benne van, hogy a Vajdaságban a megyerendszer megszünik, mint közigazgatási egység és a kerületi egységbe olvad. Eszerint Zombor, Ujvidék, Pancsova és Versec főispáni hivatalait felszámolják, mindössze Bács-Bodrog-, Torontál- és Temes megyék kaptak addig halasztást, amig megalakul a kerületi törvényhatóság és az majd a felszámolást végrehajtja. A négy törvényhatósági város főispáni hivatala azonban már május elsejével megszünt.

Baromfikolera pusztit Lombardiában. Milánóból jelentik: Lombardia egész területén, valamint Piemontban és a veneziai tartomány egész részében, baromfikolera lépett fel. Eddig kétszázezernél több szárnyas hullott el.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (46)

A holdfény rávetődött a királyné arcára. László arca sötét volt, gondterhes. Izabella most a szentséges, nagy csendet megtörte:

— Mondd László, mire gondoltál akkor?

László feltekintett. A királyné bágyadt mosollyal, a megértők, a vágyakozók mosolyával mondta:

— Akkor, amikor a kis fiút, a Pistát nézted, aki lovas vitéz akar lenni?...

László nem mozdult. Alig hallatszott a szava.

— Te is tudod. Talán te is gondoltál rá. Ha nekünk, nekünk ilyen fiunk lehetne, akkor tán sok minden másként lenne...

Az asszony tiszta szemmel nézett az urára. A szeme mögött meleg, napsütéses provencei mezők köde párolgott. Olyan furcsa, olyan idegen volt ebben a nagy magyar pusztaságban, ezen a sima, széles, vaskos, nehéz folyamon. Nem szólt semmit, nem is sóhajtott. Arra gondolt, hogy imádkozni fog, könyörögni, fogadalmat tenni, vagy pedig azt gondolta, hogy — az sem segitene semmit.

Milyen volna a fia? Más, mint ő, más már, ennek a földnek a szülötte, László vére. Csend ült ujra a tájon. A csónak nyugodtan, gyorsan haladt a két part között, fenn csillagok álltak őrt és jobbra lassan tüntek fel a komor Buda sötét, vésztjósló tornyai.

Izabella jobb kezét, mint a kifeszitett hálót, belemeritette a nagy folyó habjába. A viz ugrándozva, fröcskölve, frissen folyt át az ujjai között. A kezében semmi sem maradt.

És ekkor kimondhatatlan félelem lett urrá fölötte. Nem gondolt semmire, de öntudatlanul is vágyódott a megsemmisülés után. Sötét lett minden körülötte, nem hallott semmit, talán a szivverése is megállt, kinos verejték ütött ki a homlokán és moccanni sem tudott. A kezét lejjebb ejtette, hogy a köntöse szegélye benn a hullámban csapkodott, mint vergődő, kit a halál szorongat.

A király pedig szórakozottan mozgatta a kormányt, mig a révet el nem érték.

6.

Korán reggel mindig megszólalt a kis csengő, mely az első misére harangozott. Az ünnep hajnalán roppant sürgés-forgás, László talpon termett és lenn az udvaron találkozott hü embereivel. Miklós prépost hangos jókedvvel köszöntötte, György vitéz fejlehorgasztó komolysággal.

— Jó reggelt fenségednek! A fermói már elküldötte az innepi idvezlést tenéked. Ott kinn tudatták az apáttal és a néppel, hogy mivel fogadásod teljesitését halogatván, hütelenül viseltetel az szentegyház irányában, téged átokkal, az országot pedig poenitentiával sujtja. A harang már nem szól, a gyertyákat leforditották. Van sirás-rivás asszonynép és papság közepette. Igy kiván a vaddisznó innepet tenéked.

A király elsápadt. Hitetlenül nézett a tréfás papra. A többiek csendes kétségbeesése azonban bizonyitotta, hogy a választott érsek a valót mondta.

László a királynéra gondolt. Kézai eltalálta gondolatát.

— A királyné még nem jött le. Ájtatosan készül az ünnepre.

A király is megdöbbent a vakbuzgó pápai követ kérlelhetetlenségétől. Mi tévő legyen most már? Hadat nem üzenhet az egyháznak. Hiszen igy cseberből vederbe esnék... A kunokért az egyházzal összetüzni. Ha nincs ereje azok ellen, ugy czek ellen még kevésbbé. Nem akarta elhamarkodni és igy ütött be az istennyila. Miklós prépost harciasan csörgette a kardját.

— Mehetünk, ha ugy akarod, szétverjük a csőcseléket...

László fejében zsongott minden amit eddig hallott, de el nem hihetett. Az egyház jó anya, nem teheti, lehetetlen, nem akarhatja az ő országa vesztét...

Miklós prépost kacagva csapkodta korbácsával a párkány cifra faragásait.

— Mindezt azok a gonoszok tervelték ki, Ladomér, Péter, az egri, a németujváriak. Szétütni közöttük! Egyszeribe rend lesz. Az a vaddisznó fermói, az a süttülü azt hiszi táncot járunk a füttyére...

György vitéz arra gondolt, most már semmi sem lesz az esküvőből. Ha összecsapásra kerül a sor az egyház és a király közt, ő cserben nem hagyja urát. Nagyon lehorgasztotta a fejét.

Kézai elfordult, hogy érzelmes szive könnyét senki ne lássa. Csak a király maradt nyugodt. A köntöse láncát huzogatta, hol jobbra, hol balra. Intett Kézainak.

— Jer velem, elintézzük a dolgot.

És indult a rév felé. Át a folyón Budának.

*

Azok pedig ott a szigeten halálos aggodalomban várták az eseményeket. Mi lesz, ha a király kemény fejével neki megy a falnak? Az ugyan nem hagyja magát. Az asszonyok sirtak, sajnálták a gyönyörü ünnepet és az áldást, ugy készültek erre a nagy napra, mint valami esküvőre, kertjüket minden virágtól megfosztották.

A templom kapuja bezárva, a harang béklyóban. A barátok és apácák visszahuzódva, benn a klastromban könyörögtek, a bizonytalanság mindenkinek a lelkére ült és fojtogatta a kedvet. Pedig gyönyörü szép idő járta, sütött a nap és a madarak csak ugy szóltak, mint eddig.

Amikor Izabella lejött, be akart menni a templomba. És megtudta, mi történt. Hallván, hogy ura átevezett Budára, egy pillanatig ijedten nézett a vitézekre, majd nyugodtan mondta:

— Átment az uram, hogy rendbehozza, ami történt.

Visszatért és térden imádkozva várta Lászlót.

A király pedig ezalatt már ott állt a fermói előtt és farkasszemet nézett vele. Nem volt éppen rossz ember a pápa követe, csak egy kissé erőszakos és önfejü. Azt akarta, hogy minden a kedvére történjék, szakasztott, amint ő helyesnek vélte. A sok gyehennára való, gaz csak erősitette a szándékában.

Amint a fiatalságában ragyogó, szép, lelkesszemü király előtte állt és igérte, hogy mindent megtesz, amit kiván, nem magyarázta, miért halogatott, miért nem ment a kun ellen, a fermói is békésen gondolta:

— Lám, többet érek igy, ráijesztvén, a jó utra téritem. Most már engedhetem békén tovább.

És elfogadta László igéretét, aki az egyház félelmes hatalma előtt magát megalázva elismerte, hogy sulyosan vétkezett s azért méltán volt büntetve és a legátusnak kezet adva, királyi hitére,

koronája és országa lekötése mellett ujra magyar módra megesküdött, hogy előbbi fogadását teljesiteni fogja, azt bölcsen elhallgatván, hogy mikor. Ugy gondolta, majd ha az idő alkalmatos lesz a fegyverre. Időt mindenesetre nyert vele.

Kézai boldog volt, hogy helyreállt a béke, az ő bárányszive nem türt viszálykodást, bár ugy titkon ő is irult-pirult, amiért a magyarok királya magát ennyire megalázta, de hallgatott, mint a csuka és sietett vissza urával, meg egy kanonokkal a szigetre, hogy a jó hirt megvigyék mindenkinek s az ünnepséget elkezdjék.

László is veres volt, de jókedvvel igyekezett megszégyenülését takarni. Azért aggódott csupán, mit fog az asszony szólni, ha megtudja, hogy ő a férfi, az erős, a daliás, a diadalmas, nem restelte egy csuhás előtt meghátrálni és bocsánatért könyörögni.

Az asszony pedig nem mosta meg a fejét a gyávaságáért, hanem amikor a hirt jelentették neki, eléje sietett, a nyakába borult boldogan.

— Tudtam, hogy nem lehet másként. Tudtam, hogy igy lesz — mondotta.

László ekkor ugy nézett rá, mintha nem értené Izabella szavát.

— Tudtad, hogy igy lesz? Tudtad, hogy megalázom magamat? Tudtad, hogy könyörögni fogok és ujra fogadkozni? Tudtad?

Izabella zöldes szemei kisértetiesen ragyogtak. Felnézett az égre, miközben a kis harang ünnepélyesen megcsendült.

— Tudtam, hogy nem akarsz a leghatalmasabb Isten szent egyházával összetüzni. Nincsen halandó, aki ezzel szembeszálljon... Az alázat nem szégyen, kötelesség...

László csendesen lefejtette magáról az asszony gömbölyü karját, nem nézett annak rózsás arcára. Most kezdett csak igazán szégyenkezni, azért, hogy ilyen asszonnyal élt mostanáig. Asszonnyal, aki természetesnek tartja, hogy ő, a magyarok királya bárki előtt is megalázkodjék. Szolgalelkü teremtés. Igy ismeri őt, az urát, aki soha semmitől meg nem ijedett. Még a megalázkodást is könnyen magára vette, hogy az asszonya kedvét ne rontsa, hogy az ünnepet megmentse, gyermekes kedvtelésből, tréfából, ajándékul... De hogy ő ezt helyeselje, rendjén valónak, természetesnek találja, azt sohasem hitte volna...

Epen délre járt az idő, amikor a reggeli misét végre elkezdhették. Felharsant az ének: Ah hol vagy István kerál?... S a nép áhitatos éneke alatt bevonult a templomba az udvar. Király, királyné, többiek. A hü emberek fejlehajtva, mintha pirulnának, szégyenkeznének. Csak a király nézett fel az oltárra, egyenesen, büszkén, dacosan, szembe nézett a legnagyobb földi hatalommal, amely valaha uralkodott, a lelkeket kormányzó, halhatatlan Róma nimbuszával, szembe sok ember akaratával, szokásaival, alázatával, gyengeségével és földöntuli erejével. Szembe nézett magával az apostoli lelkü szent István királlyal, a fejét rázta, mintha azt mondaná, — nem jól tetted István uram, nem jól láttad az eljövendőt, fejsze alá szántad a fajtád fáját, bajra vitted a népedet. Itt állok előtted mostan és én mondom neked, a te késő ivadékod, gyenge unokád, rosszul tetted, hogy idegen hatalom szolgájává szegődtél velünk, rosszul végezted, hogy idegen lélek, beteg, alázatos, gyáva, kutyalélek rendjébe szoritottad szabad sólyomtermészetünk, levagdostad a szárnyainkat, kitolattad a szemeinket, ólmot öntöttél a fülünkbe, hogy ne akarjunk, ne szálljunk, ne lássunk, ne halljunk, mert hiszen ép lélekkel és ép érzékkel nem tehetjük azt, ami erkölcsünkkel, szokásunkkal, egész valónkkal ellenkező! Én mondom ezt neked, nagy tévelygő István apám, én, a te utolsó maradékod, magtalan kipusztuló fajtád végső hajtása, én a keményfejü Kun László!

Az ima folyt, az ének harsogott, édesen, mámorosan, a sok virág ott az oltáron hervadozott a melegben, kiszakitották őket a földjükből, hogy kőoltár diszéül szolgáljanak, a gyertyák lobogtak, a fejek alázatos mea culpába hajoltak, csak egy ember nem hajtott térdet, fejet: a feltámadt pogányivadék, magyarok ifju királya.

(Folytatjuk.)

Gyógynövényeket vesz:

NERUDA NÁNDOR

BUDAPEST, IV.
KOSSUTH LALOS-U.
10.

GERŐ MIKSA
VILLANYFELSZERELÉSI CIKKEK KERESKEDÉSE
BUDAPEST, VI., SZONDY U. 13.
TELEFON: 138-53

Az összes rádió-cikkek raktáron:
Fejhallgató . . . . K 160.000
Audion-lámpa . . . „ 75.000

Kapható még: a
„VITÉZEK ÉS GAZDÁK NAPTÁRA"
az 1924. és 1925. évre.

A mult esztendei évkönyv ára **12.000 K.**, az ideié **42.000 K.** A tavalyiban a régi vitézek névsora, gazdasági kis káté, az ideiben az uj vitézek névsora és rengeteg hasznos olvasmány. Pénz előre beküldendő kiadóhivatalunk cimére.

Óriási teljesitményü
darálók vasházzal golyóscsapággyal
önélesitő mükövekkel. Mielőtt darálót vásárol, **okvetlenül kérjen** tőlünk ábrával ellátott leirást és **árajánlatot.**

A legkitünőbb
viz- és trágyalé-szivattyu. Nagy teljesitmény! Percenként 300 liter! Nem fagy be! Nem dugul el! **! Próbára is szállitjuk!**

Ha számitani tud, beszerzi a szab.
„RÓZSA" jegyü
kerekes kézi széna- és gabonagyüjtügépet,
mert egy fiu könnyebben, tisztábban és többet gyüjt vele mint 10 munkás.

Gyártja **Kohn és Társa, Szombathely**

MEZŐGAZDASÁG

Debreceni országos juhászati kiállitás kitüntetései.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által rendezett május hó 10-én (tizedikén) megnyiló országos juhtenyésztési kiállitásra országszerte nagy a készülődés. Az ország legkiválóbb juhtenyésztői, kitünő tenyészanyagot jelentettek be a tenyészállatvásárra, amelynek állatlétszáma és szinvonala az országos budapesti tenyészállatvásár juhászati csoportjával ér fel. A juhtenyésztési kiállitásra pedig az ország legkiválóbb tenyészetein kivül, az állami szakintézmények, továbbá a gyapju, tej, bőr, prém, bél stb. feldolgozó gyárak és kézmüipari és müipari üzemek oly nagy tömege jelentkezett, hogy e kiállitás hat nagy csoportban megtölti az Arany Bika szálloda hatalmas termét és oldal termeit is.

E kiváló kiállitási és állatvásári anyag elbirálására Mezőgazdasági Kamaránk az ország leghirnevesebb szakférfiait kérte fel. Három biráló bizottság több mint ötven magas erkölcsi értékü kitüntetés és értékes tiszteletdij kiadása felett fog dönteni. Igy dijakat ad ki: a Földmivelésügyi Miniszterium egy arany és három nagy bronz érmet és négy nagy állami diszoklevelet, a Kereskedelemügyi Miniszterium három nagy oklevelet, az Országos Mezőgazdasági Kamara négy kitüntető oklevelet. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara okleveleken kivül egy kisebb gazdának nagyértékü szakkönyvtárt ad, faliszekrényben. Továbbá értékes rézkarcokat neves festőtől. Ezüst emléktárgyakat ajánlottak fel tiszteletdijakul: Debrecen sz. kir. város, a Tiszántuli Körzet, Mezőgazdasági Hitelszövetkezet, az Első Debreceni Takarékpénztár R.-T. Tiszteletdijak között első helyre kerül a Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet által felajánlott hatalmas Dienes-kép. A kisebb gazdáknak fentartott dijak között igen nagy érdeklődést fog kelteni a Hortobágyi Törzsjuhászat, valamint az országos hirü Gábor József juhászat egy-egy kiváló tenyészkos adománya. Tiszteletdijakat jelentettek be még a Gyapjumosó R.-T. és a Jász-nagykunszolnokmegyei Gazdasági Egyesület. A dijak beosztásánál a Kamara kiváltként gondossággal járt el, hogy ugy a nagyobb gazdaságok, mint az érdemes kisebb gazdák is egyaránt megkapják kiváló munkásságuk elismerését.

A tenyészjuh vásár május hó 10, 11 és 12-ik napokon, az országos kiállitás május hó 10—16 napokon lesz nyitva.

Védekezzünk az olasz sáska pusztitása ellen.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara közli, hogy a földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben figyelemmel az 1924. évi sáskajárásra, minden birtokos kötelességévé teszi, hogy birtokán az olasz sáskát megjelenése után azonnal a hatósági utmutatás szerint irtsa.

Közbirtokossági legelőkön közös munka igénybevételét irja elő a rendelet, közterületeken pedig a község kötelességévé teszi a védekezést illetőleg irtást.

Az irtás módozatairól utmutató a m. kir. rovartani állomástól, Budapest, Kitaibol Pál-utca 1., szerezhető be 17 ezer korona és portóköltség előzetes beküldése ellenében.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara maga részéről kiváltként felhivja a gazdaközönséget, hogy a sáskairtási munkálatokat saját jól felfogott érdekében, lelkiismeretesen idejében és mindig szigoruan ragaszkodva és követve a m. kir. Rovartani Intézet utasitásait, végezze el.

További utmutatást készségesen ad a Kamarai Növényvédelmi Felügyelőség is válaszbélyeges boritéték beküldése esetén (Debrecen, Hunyadi-utca 10.).

A szarvasmarhatenyésztő gazdák szervezkedése a Felsődunántulon.

Nagyban folyik a szervezkedés a szarvasmarhatenyésztő gazdáknak oly célból, hogy az állományunk minőségét emeljék. Nemrégiben is két helyen történt szervezkedés és pedig Polgárdiban (Fejér vármegye), ahol Molnár Imre vármegyei gazdasági főfelügyelő felkérésére Mesterovics Iván gazdasági főfelügyelő gazdagyülés keretében ismertette a már eddig lefolyt munkát és a vármegyei gazdasági felügyelőséggel, valamint a helyszinen megjelent dr. Havranek József fejérmegyei alispánnal karöltve Polgárdiban gazdagyülést tartottak. A helybeli szervezkedés munkáját a járási gazdasági felügyelő, a járási m. kir. állatorvos és Dubrovszky körjegyző foganatositotta. A gazdagyülés eredményeképpen azonnal közel száz gazda irta alá a próbafejtési ivet, amelynek célja az, hogy a gazdák teheneiket ellenőrzés alatt tartsák.

Április 29-én pedig Bakonyszentlászlón volt ezirányban szervezkedés, ahol a gazdagyülésen megjelent Huszár Gyula járási főszolgabiró, dr. hangai Szabó Barna, a kamara állattenyésztési előadója, Mesterovics Iván gazdasági főfelügyelő, miniszteri tejgazdasági megbizott, Gubicza Ferenc nemzetgyülési képviselő és a helybeli, valamint a szomszédos járási gazdasági felügyelők és a község intelligenciája. A gazdagyülésen körülbelül 200 helybeli és vidéki kisgazda vett részt. A gyülés után pedig itt is körülbelül 80 gazda azonnal belépésre irta alá magát a próbafejés eszközlésére. Itt megemlitjük azt, hogy oly nagyarányu már ez a szervezkedési munka, hogy az őszre körülbelül 3000 tehén fog Dunántulon próbafejés alatt állni, igy az első igen fontos lépés megtörténik az állataink minőségének javitása céljából.

Lópokróc, Lótakaró,
vizmentes ponyvavászon
Gassner Dávid Fiai-nál
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 15
Telefon: 109—49. és 27—73.
Szönyeg, sezlonátvető, ágy- és asztalteritő, függöny, butorszövet, matraccsinv.

Kiss Ernő és Társa
Budapest, VII., Erzsébet-körut 13. sz.
Legelőnyösebb beszerzési forrás mező- és kertgazdasági szerszámokban, valamint kádár- és bognárszerszámokban.

III. Boris bolgár király, ki ellen a kommunisták merényletet követtek el, szerencsére eredmény nélkül.

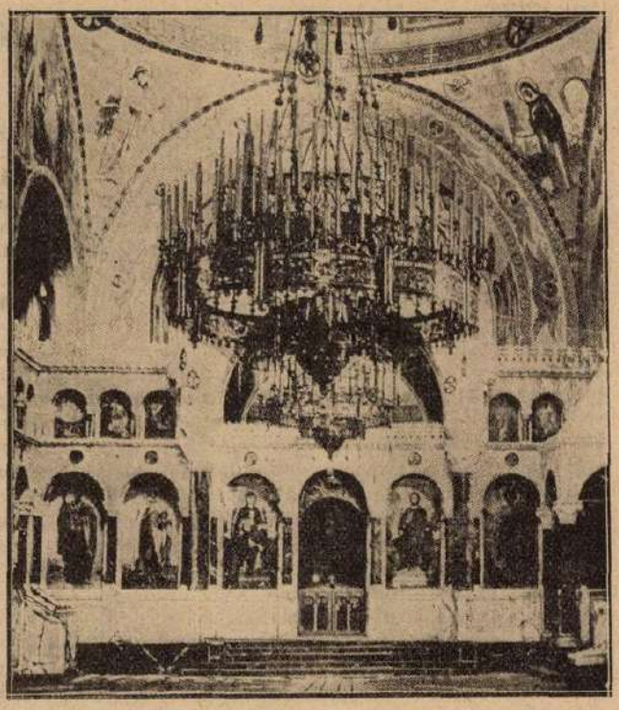

A szófiai székesegyház belseje. A kommunisták felrobbantották. 150 halott és ezernél több sebesült az áldozatok száma

A FALU PROBLÉMÁI.

Vita a nyolcosztályu elemi iskoláról. A Magyar Tanitóegyesületek Országos Szövetsége két ülésén vitatta meg a nyolcosztályu elemi iskola és a magasabbrendü tanitóképzés kérdését. Bozsik Béla kispesti igazgató a nyolcosztályu elemi népiskolára és a népiskolát segitő legszükségesebb intézményekre vonatkozó tanulmányát ismertette. Tervezete szerint a népiskola két tagozatból állana, a nyolc évfolyamu mindennapi és a két évfolyamu továbbképző iskolából. A mindennapi tanfolyamokon az első hat osztályban kilenc-tiz, a hetedik és nyolcadik osztályokban pedig hat hónap volna a szorgalmi idő. Ölveczky Pál a tanitóképző reformjáról tartott előadást. A tanitóképzés az előadó tervezete szerint középiskolai érettségi bizonyitvány megszerzésén alapuló hároméves akadémiai képzés lenne. Ebből két év az elméleti és szakismeretek, a harmadik és pedig a gyakorlati ismeretek megszerzésére volna forditandó. Az óvóképzés négy középiskolai osztályra épült négy évfolyamból állana.

Legolcsóbb és legmegbizhatóbb **takarmányrépa magvakat** a Magyar Magtenyésztési Részv.-Társaságnál szerezheti be. Budapest, IV., Szép-utca I. szám.

Timár Ödön, Szombathely

Zsák Március 15.-tér **Ponyva**

Gazdasági kötéláru, kárpitos-cikkek, szönyeg, lenzsák, pokróc, stb., stb.

Kölcsönzés és kereskedés!

Bakák, huszárok.

Éjen, vészen, vizen, száron,
Gyalogszerrel, vagy lóháton,
Magyar baka, magyar huszár,
Legény voltál ám a gáton!

A rohamba dallal mentél,
Száz csatában vitézkedtél,
Ha kibuggyant piros véred,
Csse a kő!... csak nevettél!

Mennél többet hullt a véred,
Nőttön nőtt a büszkeséged...
Hazájáért, királyáért,
Nem is magyar, ki nem vérzett!

Aki bántott, azt bántottad,
Tudva soh'sem tettél rosszat.
Ha éhezőt láttál, véle
Falatodat megosztottad!

Tigris voltál, bárány voltál,
Hadakoztál, imádkoztál...
A dekungba, a spitálba
Elkisért az öreg zsoltár!

Hited soha el nem adtad,
Zászlód soha ott nem hagytad.
Sorsod mégis magyar sors lett...
Gyilkosa vagy önmagadnak!

Ha szenvedtél, ha véreztél,
Vesztes lettél, koldus lettél!...
Magyar baka, Magyar huszár!
Nincs szentebb név a nevednél!!

VÁLYI NAGY GÉZA.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

KÖZGAZDASÁG

ZAVAR A VALORIZÁLÁSOK KÖRÜL. A háborus pénzleromlás által előállott visszás helyzetet a mai napig sem rendezték az illetékes fórumok. A hivatalos álláspont az, hogy az ország pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy az állam a hadikölcsönök, koronajáradékok és hasonló címletekben fennálló adósságát csak részben is valorizálva fizesse vissza. Ha a kamatszolgáltatást csak néhány százalékkal valorizáltan fizetné visszamenőleg az állam, ez évenként olyan nagyszámu milliárdot nyelne el, hogy az államháztartás egyensulya fenyegetve lenne. Minthogy a többi háborut viselt államok, mint például Német- és Lengyelország módot találtak arra, hogy a részleges (15 százalék körüli) valorizációt rendszeresitsék, a magyar közönség sem akar lemondani a reményről, hogy a valorizációt előbb-utóbb nálunk is elrendelik. A fentebb emlitett állami adósságok valorizációja volna az előfeltétele annak, hogy a valorizálás elvét az egész vonalon bevezessék, igy a biztositásoknál, jelzálogleveleknél, betéteknél, stb. Minthogy az általános rendelkezés ezekre vonatkozólag máig is hiányzik, a közönség gyakran fordul a birósságokhoz orvoslásért egyes kirivóan igazságtalan esetekben, amelyek azáltal állottak elő, hogy a háboru előtt, vagy háboru alatt aranypénzben szolgáltatott befizetésekért, vagy más teljesitményekért az illetők ma csak papirértékben kaptak viszontszolgáltatást. A birósságok általános rendelkezések hiányában a saját belátásukra voltak bizva az egyes esetek elbirálásánál és méltányossági szempontból főleg a nyugdijak valorizálására vonatkozó igényeket szokták kedvezően elintézni. Most azonban egy betéti ügyben hozott érdekes és valószinüleg messze kiható itéletet egy budapesti járásbiró. Ugyanis kimondotta, hogy az 1920. évben a Hitelbanknál betétképen elhelyezett 1000 koronát 50-ig valorizáltan kell visszafizetni, azaz az 1920. óta bekövetkezett pénzromlásnak a kárát felerészben a banknak és felerészben a betevőnek kell viselnie. Minthogy kis összegről volt szó, az itélet a járásbiróság hatáskörébe tartozik és az itélettel mindjárt jogerőssé is vált. Ennek az esetnek a következménye előre láthatólag az lesz, hogy minden olyan ügyben, ahol a járásbiróság hatáskörébe tartozó kisebb összegről van szó, az érdekeltek meg fogják próbálni, hogy birósági döntés utján érvényesitsék valorizálási követeléseiket. Minthogy azonban egyáltalán nem biztos, hogy a többi birák is a fenti itéletben kifejezésre jutott felfogást teszik-e magukévá, hasonló esetekben a legkülönbözőbb és ellentétesebb döntések történhetnek, ami igen nagy mértékben fokozhatja a zavart és a bizonytalanságot a valorizálási kérdésekben elmélyitheti. Látni való tehát, hogy itt van a legfőbb ideje annak, hogy a kormány véglegesen rendezze ezt a kérdést és oly rendeletet adjon ki, amely nem hagy fenn semmi bizonytalanságot ezen a téren, ezt követeli nemcsak az igazságosság elve, hanem az egész ország jól felfogott érdeke is. Hiszen alig van ember, akit ez a kérdés nem érintene.

KIADÓHIVATALI POSTA.

Vitéz Horváth Domonkos Üllő: Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk. — Vitéz Zsiray József Mexikó, up. Andocs: Beküldött 40.000 K-t köszönettel megkaptuk. Előfizetése jul. hó 1-én jár le, illetve 4000 K esik még jul. hónapra. — vitéz Füzessséry Sándor Szerencs: Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése jul. hó 1-én jár le. — Vitéz Latorczai János Kecel: Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése szept. 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — Vitéz Deák Ferenc Hajmáskér: Előfizetése szept. hó 15-én jár le. — Vitéz Vincze Tamás Csérhátsurány: Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése jul. 1-én jár le 3000 K tulfizetéssel. — Vitéz dr. Sárkány Sándor Miskolc: Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése okt. 1-én jár le 4000 K hijján.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr fűzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca 11

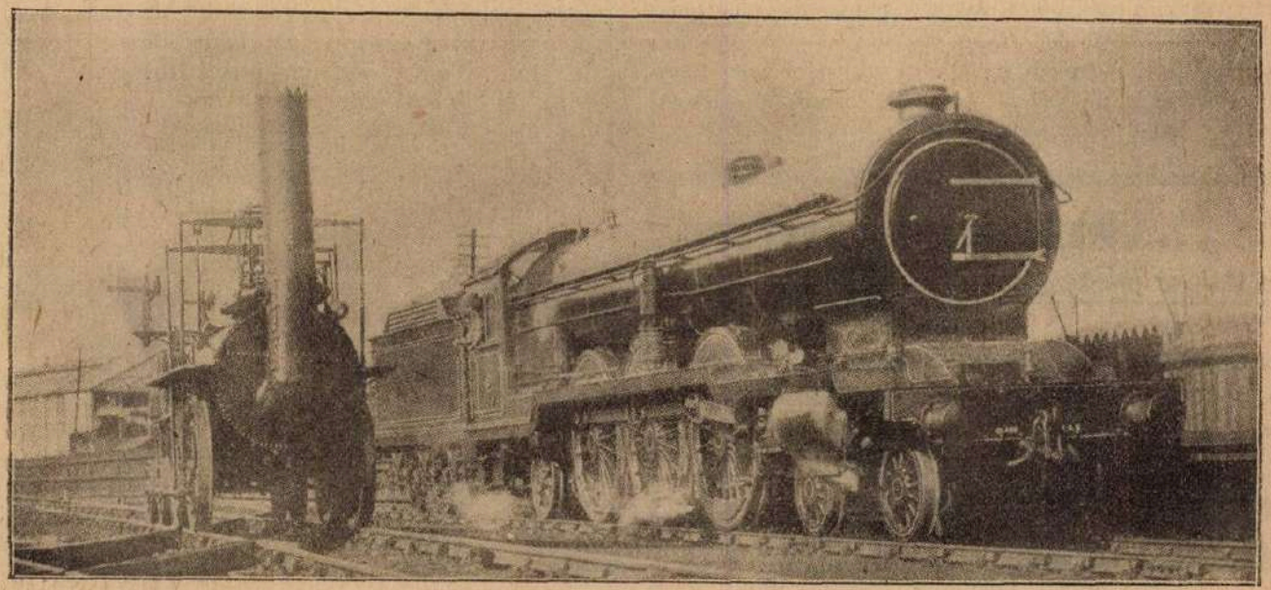

A vasut százéves fejlődése. A londoni kiállitáson egymás mellett látható Stephenson első gőzmozdonya, mely 1825-ben készült, és a világ legmodernebb mozdony-óriása, mely az angol technika legujabb terméke.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. EVFOLYAM. 20. SZÁM — 1925. MÁJUS HÓ 17.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4 000 KOR.

Magyar fejek.

Viléz Tersztyánszky Ödön őrnagy Magyarország 1925. évi kard- és tőrvivő bajnoka.

Környey Béla, a világhirü magyar tenorista, akit a mult héten temettek el

Kehrling Béla magyar tenisz-bajnok, aki legutóbbi versenyén legyőzte a francia Borotra világbajnokot.

Hindenburg átvette az elnöki teendőket.

Hétfőn és kedden nagy ünnepe volt Berlinnek és az egész német nemzetnek. Hindenburg tábornagy vonult be székesfővárosába és fogadta a lelkes tömegek üdvözlését. Kedden pedig a birodalmi gyülés rendkivüli ülésén megjelent és letette az esküt.

Percnyi pontossággal érkezett meg a német nemzet most választott feje, amikor pedig hatalmas alakja láthatóvá vált, félrehuzták a függönyt, a nagy vezér markáns feje felidézte mindazt az emléket, amely a nagy háboru legszebb diadalaihoz és lelkesedéséhez füződött.

A képviselők felugrottak és hatalmas éljenriadallal üdvözölték őt. Loebe birodalmi gyülési elnök rövid beszédben üdvözölte az uj elnököt, aki hangosan, messze érthető szóval, élesen tagolva az eskü szavait, elkezdte beszédét: »A mindenható, élő Istenre esküszöm...« igy kezdte és »Isten engem ugy segéljen«-nel végezte fogadalmát. Felhivta a német népet és parlamentet, hogy összetartva igyekezzenek a nép egységét és jólétét biztositani és igérte, hogy minden erejével azon lesz, hogy tőle telhetőleg közreműködjék a sulyos megpróbáltatásokon átment német nép sorsának javitásán.

Hindenburg szavai mély benyomást keltettek és saját maga is némi megindultságot érzett akkor, amikor ő is életének egy talán nem is várt uj állomásához ért és meghozta azt az áldozatot, hogy késő öreg korában is rendelkezésére áll nemzetének.

A halálig hü német, a halálig kötelességteljesitő, hős katona mintaképe ez az ember, aki immár annyi munka után uj, nagy harcra indul, hogy ujra visszahóditsa népének lelkes önbizalmát, teljes egészségét, élni akaró erejét és egy becsületes, büszke, munkás nemzeti lét bekövetkezését előkészitse.

Hindenburg 1847-ben született Posenben. Családja Altmarkból, Brandenburg porosz tartomány keleti részéből származik, ősi székhelye Benkendorf község, Salzwedel városka mellett. A család neve ere-

detileg von Beneckendorff. A Hindenburg nevet a XVIII. század végén vették fel örökösödés utján s azóta a von Beneckendorff und von Hindenburg kettős nevet viselik s a két család egyesitett cimere a cimerük. A család valószinüleg a johannita lovagrenddel együtt került arra a vidékre, amelyet a lovagrend civilizált és amelynek földjeit azután századokon keresztül szorgalmasan müvelték. A család tagjai mind gazdálkodtak, avagy mint katonák szerepeltek.

Apja katona volt, mint nyugalmazott őrnagy halt meg 1902-ben. Gyermekkorát nagyrészt Neudeckben töltötte.

1859-ben a wahlstatti kadétiskolába lépett, amelyből annyi nagy hadvezér került a német hadseregek élére.

Miután a wahlstatti kadétiskolát elvégezte, 1863-ban a magasabbfoku berlini kadétiskolába került, ahol három évig maradt és 1866-ban, tizennyolc és fél éves korában, hadnagy lett a danzigi harmadik gyalogos gárdaezredben. Még ez évben részt vett az Ausztria elleni háboruban, ott volt Königgrätznél is. Egy kartácsgolyó a fejét surolta. Ugy mondják, még ma is őrzi azt a sisakját, melyet akkor a golyó átlyukasztott. Vitézségéért kitüntetést is kapott. Az 1870—71. háboruban főhadnagy volt és végigküzdötte azt, melyben a vaskeresztet is kiérdemelte.

1873-ban hadiisolába vonult, 77-ben a nagy vezérkarba parancsolták, ettől fogva hosszu ideig a vezérkarban szolgált. 1888-ban a berlini 3. hadtest vezérkarának tagja, 1889-ben a hadügyminiszterium egyik osztályát vezeti, 1891-ben alezredes, 93-ban az oldenburgi 91. sz. gy. e. parancsnoka, 1897-ben tábornok, 1900-ban altábornagy és hadosztályparancsnok. Végül 1903-ban parancsnokló tábornok s a magdeburgi negyedik hadtest parancsnoka lett.

1911-ben rendelkezési állományba helyeztette magát. Igy végződött 64 éves korában ragyogó pályájának első része.

A második korszak már ismeretes, 1914-ben kezdődött, tehát 67 éves korában. Hannoverben élt akkor is, családja körében, amikor táviratilag felajánlotta szolgálatait a császárnak. Augusztus 22-én jött a távirat, mely utasitotta őt, hogy a Hannoveren átutazó Ludendorff tábornokhoz csatlakozzék. 23-án értek Marienburgba. Öt nap mulva terjedt el a tannenbergi diadal hire. Róla igazán elmondhatjuk, hogy »jött, látott és győzött...«

Később diadalait megismételte, majd mint az egész német hadsereg legfőbb vezére irányitotta a hadmüveleteket. Ferenc József király a legnagyobb kitüntetésben részesitette, a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta neki.

Most, 1925-ben, miután több mint hetvenhét esztendővel vállain uj korszakot nyitott életében, mindnyájan csodálattal tekintünk reá és legjobb kivánataink kisérik áldásdus müködését.

Hasznos tudnivalók.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Amennyiben ismét itt a tavasz és a telkes vitéz bajtársaim szarvasmarhát zöld lóherével vagy lucernával etetni vagy legeltetni szoktak ilyen zöld lóherén vagy lucernásokon s rendesen az állatai tőle felfuvalkodnak s állatorvos hiánya miatt ilyen állatokat levágják, mert ők tanácstalanul állnak és rendesen dőrzsölni vagy hajtani szokták az ilyen állatokat addig, mig fel nem fordulnak. S az a következménye, hogy kényszervágást eszközölnek rajta. Pedig igen könnyen segithetnek rajta.

Ilyen eseteknél, ha otthon történik a baj, akkor egy szalmakötelet a csomójánál belemártunk az árnyékszékbe, az emberi bélsárba, kihuzzuk és a felfuvott állat szájába teszük a szalmakötél bemártott részét, a két végét pedig szarvához kötjük s 5 perc alatt a felfuvott állat deszkavékony lesz.

A mezőn, ahol szalmakötél nem áll rendelkezésünkre füzfavesszőből, juhszallagból vagy füből készitünk kötelet, emberi bélsarat keresünk vagy csinálunk és hasonlóképpen elvégezzük a müveletet s megmentjük az állatainkat.

Nekem vitézi telkem nincs, de tudom, hogy állatokkal sok baj van s ezt a gyógymódot igen kevesen ismerik.

Ennek a gyógymódnak egyszerü a magyarázata és pedig:

Az emberi bélsár igen büdös, állat tőle undorodik és felbüffögni kezd, ugy hogy nemcsak a levegő jön ki a száján, hanem a megevett lóhere darabokat is kihányja a nélkül, hogy az állatnak ütőbaja következne.

E sorokkal sok örömet fog szerezni vitézeknek és mezőgazdáknak. Azért kérem a »Hasznos tudnivalók« rovatban a legközelebbi számban közzéteni sziveskedjék.

Zebegény. *vitéz Palnoki Mátyás.*

Kérünk hozzászólásokat. A szerk.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

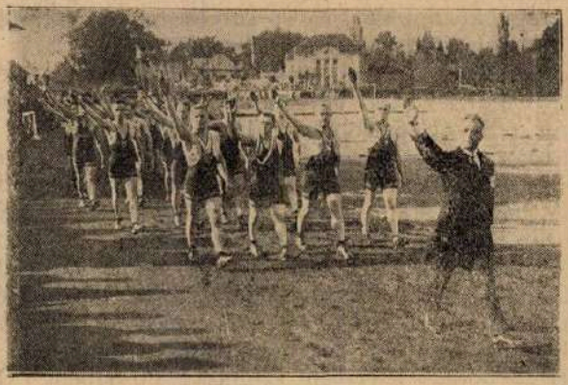

A MAC birkozók elvonulnak a Kormányzó előtt. Vitéz dr. Kossuth Ferenc (1) és dr. Varga Béla világbajnok (2).

Gyermeknap Budapesten. Gyüjtőurna az Opera előtt.

Elektromos talajnemesités.

A mezőgazdasági többtermelés, amely nálunk különösen az utóbbi években valóságos szólásmóddá vált, nem utolsó sorban annak köszöni létét, hogy felismerték, hogy a régi mezőgazdasági termelés mellett a gazda nehezen találja meg a számitását.

Még évekkel ezelőtt az a fogalom, hogy mütrágya, mosolyt csalt ki a maradi gazda arcáról, mig ma már a legutolsó napszámos is tisztában van a mütrágya nagy gyakorlati jelentőségével. Az a tudomány, amely hivatva van a mezőgazdasági többtermelést tovább vinni, nem állt meg a mütrágyánál, hanem ujabb és ujabb lehetőségeket keresett, hogy a terméseredmény fokozható legyen. Amerikában már évek óta kisérleteznek a villamosságnak a mezőgazdaság szolgálatába való beállitásán. A föld felé dróthálózatokat épitettek, amelyekben erős villamosáramot vezettek be, hogy ezáltal a többtermelést biztositsák, mert régen tapasztalták, hogy ott, ahol villámcsapás érte a földet, a növényzet sokkal bujábban fejlődött, sokkal nagyobb hozamot adott, mint másutt és ez adta azt a gondolatot, hogy a villamosságnak hatása van a növényzet fejlődésére. Az ilyen módon termelt áram olyan költséges volt, hogy az nem fizetődött ki, keresni kellett tehát olyan megoldást, amely a legkisebb anyagi megterhelés mellett is szolgálná azt a célt, hogy többet hozzon a föld. Tudjuk nagyon jól, hogy a levegő tele van elektromossággal, ha erős nyári felhőzéskor meg fogjuk egy villámháritó drótját, ütést érzünk, sőt néha ez a könnyelmü kisérlet még halálos is lehet az emberre. Magától adódik tehát a gondolat, a légkörben lévő ezen hatalmas villamosmennyiséget felhasználni a földmüvelésben, ezt a célt szolgálja az elektro-kultivátor. Évek hosszu kisérlete alapján jött létre a szabadalmazott elektrokultivátor készülék, amely valóságos forradalmat jelent a mezőgazdasági többtermelés terén. Franciaországban, Németországban, Svájcban nagy társaságok alakulnak ennek a készüléknek a kihasználására, amely az eddig rendelkezésre álló megfigyelés szerint kétszerestől ötszörösig terjedő terméstöbbletet nyujthat.

Ezen készülék ható erői a légköri elektromosság, a nap, a fagy, a szél, az eső hatása és a földmágnesség, mindezeknek az összetett hatása önállóan termeli azt az áramot, amelyet egy drótvezetéken keresztül a földbe vezetünk és ezáltal villamositjuk a földet.

Mindenki ismeri az iránytüt, bárhol állitjuk is fel, azt látjuk, hogy az egyik vége a sarkcsillag irányába fordul, azaz északnak. Az magától értetődik, hogy ezen szabályszerü mozgásnak valami olyan oka van, valami olyan erő kényszeriti ezt a tüt a fentebb mondott elhelyezkedésre, amely állandó, amely mindenütt hat és amelyet a tudomány földmágnességnek nevezett el. Ha egy lágy vasra drótszálakat tekerünk és ebbe a drótba villamosáramot vezetünk be, akkor ez a lágy vas más vastárgyakat, ha közelébe teszünk, magához ránt, ha pedig az áramot kikapcsoljuk, ugy elveszíti az előbbi tulajdonságát. Ez az elektromágnes. Az elektromosságnak és mágnességnek tehát egy bizonyos kapcsolata fennáll. Az elektrokultivátor a légköri elektromosságnak és a földmágnességnek az egymásbakapcsolásával éri el elsősorban azt a tulajdonságát, hogy benne elektromosáram keletkezik, amely a földbe jutva, a földet állandó villamosizgalomban tartja, ezzel elősegiti a földben lévő sóknak a felbomlását, amelyet ilyen oldott állapotban a növényzet sokkal könnyebben fel tud venni és ezáltal a fej-

Én itt maradok.

Én itt maradok, mert itt ringott bölcsőm,
Itt szőttem álmot, kék magyar ég alatt,
Zugó tüzesek, szőke Tisza partján,
Messzi pásztortüzek végtelen pusztán
Mind, mind bennem élnek, — hisz magyar vagyok,
Én itt maradok.

Mondják, hogy másutt jobb, vigabb az élet,
Megbecsülik ott az izmos magyar kart,
Messze tengeren tul nincs nyomor, bánat,
Az aranycsillogás jólétet fakaszt.
Van finom ruhád, — itt meg rongyokban jársz,
Ott palotád van, — itt gunyhód sem lehet,
Minden mozdulatod szolgahad lesi,
De hazádon kivül boldog nem lehetsz.

Menj! — idegen népek közé, hol munkád
Csillogó arannyal gazdagon fizetik,
Megtalálsz mindent, fényt, mámort, hirnevet,
Halomra gyüjthetsz, temérdek kincseket,
Uralkodhatsz bár a félvilág felett,
De az a föld néked hazád nem lehet.

Megcsodálhatod Mont-Everest-csucsát,
Imádkozhatsz Róma megszentelt kövén.
Elfeledheted a zengő magyar szót,
Pusztulásunk felett csaphatsz dáridót,
Fehér asztalnál tüzes aszu mellett,
Ellenségeinknek hazudhat nyelved,
Mondhatod, — e nép egy lázadó fajzat,
Már anyja méhében vétkes a magzat,
Rut, alattomos, bő prédára vágyó, —
Ha sérelem éri? — véres bosszut álló!

Mondhatod, hogy itt nincs, s nem lesz igazság,
Pőre tivornyát ül az örök gazság, —
Átkot mondhatsz szörnyüt, — minden hiába!
Vissza kell jönnöd e koldus hazába,
Vissza kell jönnöd bár szökve, vagy lopva
Itt térdepelsz majd e megszentelt porba,
Remegő ajkad majd meakulpázik,
Sápadt arcod sürü könnyektől ázik.
Hitvány tested minden izében remeg,
Az árulás bő diját szétszórja kezed,
Bibor palástod testedről letéped,
S bár rongyokban, — e föld befogad téged.

Menjetek ha vágytok! Menjetek innen,
A keresztet ha kell egyedül viszem,
Törné bár a vállam, görnyednék belé,
Mégis vinném azt egy jobb jövő felé.
Menjetek! Legalább megtudjátok mi,
Magyarországtól messze, messze lenni,
Menjetek! — s legyetek büszkék, gazdagok,
Vagy bujdosó, árva koldus magyarok,
Kiknek hazájokban megrendült hite,
S a kincsszerzés vágya más honba vitte.
Menjetek! — de tudom eljő az idő,
Mikor eszetekbe jut a rab haza.
S akkor? — Majd jöttök, mintha üldöznének
Égető nyárban, s fagyában a télnek,
Lábatokat a kő véresre sebzi,
De minden hiába! — menni kell, menni,
S majd ha elcsigázva aludni tértek,
Hótakaróján az idegen télnek,
Álmodtok gyönyörü tündéri álmot,
Láttok fenn lebegő szép délibábot,
A magyar pusztáknak arany tengerét,
Csillagos éjszakák száz pásztortüzét;

lődése hihetetlen gyorssá válik. Ez eredményezheti azt, hogy elektrokultivátorral ellátott pl. burgonyaföldeken egy burgonyának a sulya 500 grammtól 1 kg-ig terjed.

Eme termelést tetemesen fokozó készülék felállitása és felszerelése rendkivül egyszerü, az egyetlen fontos tennivaló, hogy az észak-déli irány a legpontosabban betartassék. A készülék nyila pontosan délnek, a földbe helyezett sodronyvezeték pontosan északnak huzódik.

Szántóföldön és konyhakertben.

Az elhelyezési irány tekintetében alkalmas hely megállapitása után északi irányban 1000 mt. hosszban barázdát huzunk. Ezen barázdába helyezzük a mm. vastag horgonyzott (cinkezett) vassodronyt. Nehogy a föld mivelésekor a huzal megsérüljön, réten vagy hóherésen barázdának mintegy 20—25 cm. szántón pedig 35—40 cm. mélynek kell lennie. Ezen előmunkálatok után a készülék felszerelése céljából 5—6 mt. hosszu és legalább 10 cm. vastag facölöpöt használunk, még pedig, hogy ennek a földbejövő részét a rothadástól megóvjuk, a földben lévő kb. 1 mt. hosszu részt kátránnyal jól bekenjük. Mielőtt a facölöp végét a földbe tesszük, a levegőbe nyuló részét a készülék üregének megfelelő méretekben kell gyalulni 8 cm. szélesség, 9 cm. hosszuság 5 és egyötöd mélységben, mivel a rajta lévő készüléknek szilárdan állnia nem szabad. A készülékre, amely érczöntvény, vassal ütni tilos, mert könnyen elpattanhat. A készüléket a cölöpre facsavarral erősitjük, még pedig ugy, hogy a vezetékül szolgáló sodronyból ennek végén karikát hajlitunk és ezt erősitjük az erre a célra szolgáló rézcsavarral csekély nyomással a készülékhez. A készülékhez ekként erősitett sodronyt oldalgörbületek nélkül a facölöphöz erősitjük 5 egyenlő távolságra elhelyezett porcellángsigában körülcsavarva, a csigák csavarokkal erősitendők a cölöpre. Az igy felszerelt cölöpöt azután 1 mt. mélyen a földbe ássuk olyképpen, hogy a készülék nyila pontosan délnek nyuljék. Az irány megállapitásának nagyon pontosnak, szükségképpen iránytüvel kell történnie. A cölöp szilárd és pontos felállitása után a sodronyt a cölöpig érő barázdába helyezzük s földdel befedjük. A vezetékül szolgáló sodrony szabad vége 3—4-szer egy kb. 30 cm. hosszu cövek köré csavarandó olyképpen, hogy a csavarás után a drótvég is pontosan északnak hajoljon.

Az elektrokultivátor ezután üzemképes és nem kiván semminemü további gondozást.

Magunk részéről azt a megjegyzést füzhetjük, hogy külföldön ezen eljárással a legjobb eredményeket érték el. Egyes magyarországi gazdaságok is próbálkoztak az intenziv gazdálkodás eme módjával, az eredmény mindenütt várakozáson felüli volt. Célszerünek tartanánk, hogyha a vitézi gazdaságok is kisérleteznének ezen eljárással.

Egy ilyen készülék ára körülbelül 2,000.000 K.

Mindennemü további felvilágositással szövetkezetünk készségesen áll rendelkezésére az érdeklődőknek. Az érdeklődő leveleket kérjük Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Királyi Vár, I. Alagsor cimére beküldeni. A szerk.

Halljátok falutok harangja szavát,
Fonóbeli lányok szomoru dalát,
Bokrétás süveggel templomba mentek,
S ha kell egy leányért, — pogányok lesztek.

De felriadtok és rohantok tovább,
Mig el nem éritek a haza földjét,
S mikor eléritek térdre borulva,
Csókoljátok annak szentelt göröngyét.

En itt maradok, mert csak visszajönnék
Mint ahogy visszajött annyi bujdosó,
Mert kinek itt ringott bölcsője egykor,
Itt kell, hogy boruljon rá a koporsó.
En itt maradok: — bár legyen a sorsom
Mostoha, és legyek rab hazában rab,
Huzzam a jármot és étkem legyen bár
A morzsa, mi gazdag lakomán marad.
Utáljanak és rugjanak mint ebet,
Bérem legyen a korbács és az ostor,
Mégis hiszem szent rendületlen hittel,
Hogy jönni fog még egy boldogabb, jobb kor.
Őrlő szu leszek az idegen fában,
Mely hazám földjében mély gyökeret ver,
Puskaport gyártok és kardokat fenek
És ha a cselekvés órája majd ver,
Akkor? — én leszek a szikra, mely robbant,
Egeket rázó rettentő robajjal,
Gyülölt elleneink ott fetrengnek majd
Tépett testtel és vonagló ajakkal.

S ha a robbantástól én is meghalok
Az mindegy még akkor is, — itt maradok!

vadkerti MEZEY ÁRPÁD

LEVENTÉK.

Levente verseny Kistarcsán.

Páratlan érdekességü versenyt élvezhettek végig az érdeklődők vasárnap délután a kistarcsai réteken. A kistarcsai kerület leventéi versenyeztek egymással az elsőségért.

A vitéz Endre László dr. gödöllői főszolgabiró elnöklete alatt megalakult zsüri, névszerint: Harsányi Kámán és Pohl Sándor szolgabirák, Kökény József tanár, a gödöllői járás testnevelő felügyelője, Pintér István huszárőrnagy, Lendvay Béla járási gazdasági felügyelő, Floch Reyhersberg Alfréd törvényhatósági bizottsági tag, Staub Elemér nyugalmazott államtitkár, Kruppa Antal aljegyző, Záborszky Zoltán cinkotai főjegyző, Bitskey Gyula csömöri főjegyző, Lautsek Béla kerepesi főjegyző, Fürdős Ágoston nagytarcsai és Jánossy Pál kistarcsai főjegyző, végigszemlélte a csapatokat, ami után vitéz Endre László főszolgabiró jelt adott a diszfelvonulás és a zártrendü gyakorlatok megindítására.

A zsüri előtt elvonuló csapatok látványa örökre felejthetetlen marad. Egytől-egyig testhezatapadó fekete ruhába, csizmába és pörge kalapba öltözött szép szál magyar legények s az orgonasip módjára fogyatkozó sor végén apró iskolásfiuk, akik — lépést igyekeztek tartani a nagyokkal. Verték a talpukat s olyan diszmenetet vágtak ki, hogy némely hadviselt nézö egyszerüen és minden szégyenkezés nélkül elritta magát. Mikor aztán a nagytarcsai csapat, kitünő oktatójával, Hutás János segédjegyzővel az élén a zsüri elé érkezett, olyan tapsorkán zugott fel, hogy az egész nagy mező a tenyerek egyetlen csattanása volt. A nem is olyan régen még tótajku község százada árvalányhajasan s az utolsó ruhadarabig egyformán feketébe öltözve vonult ki a verseny szinhelyére, ahol fegyelmezett elvonulásával és hajszálpontosan végrehajtott gyakorlataival megtévesztésig egy katonai csapat benyomását keltette. A csapatok vándordiját — egy hatalmas magyar lobogót a Szent Koronával — ők nyerték el. Második lett Kerepes, harmadik Kistarcsa.

Most aztán a leventeversenyek történetében egy egészen uj, de annál érdekesebb és hasznosabb vetélkedés következett: a gazdafogat bemutatás, az anyakanca és a csikóverseny. Itt kellett eldőlni annak a kényes és bizony hangos vitával kisért kérdésnek, hogy az öt község gazdái közül kinek van a legszebb fogata, a tenyésztésre legalkalmasabb kancája és a reményeiben leginkább biztató csikaja. Az első dijat Csicseri János kistarcsai gazdálkodó nyerte. A kancák diját a nagytarcsai Fábián Jánosnak itélték oda, mig a csikók diját megint csak egy kistarcsai gazdálkodó nyerte el: Turcsányi István.

VITÉZI ÉLET.

Vitéz Gergye József repülőgép-katasztrófája.

Vitéz Gergye József pilóta hétfőn a Francia-Román Léghajózási Társaság személyszállító gépén Bécsből visszatérve Budapestre, a Mátyásföldi repülőtérre érve viharral találta magát, ezt kikerülendő, nagy fordulatba kezdett. Szemtanuk szerint valószínüleg elvesztette uralmát a gép felett és hirtelen gépével együtt a földre zuhant. A hős pilóta sulyos sérüléseket szenvedett és meghalt.

Vitéz Gergye József volt huszárszázados 34 éves volt. A háboruban egyike volt legbátrabb katonáinknak s majd később, mint repülő a légi harcokban tüntette ki magát. A háboru után részt vett légiforgalmunk megszervezésében, majd 1923-ban a Franko-Roumaine Léghajóstársaság pilótája lett. Mint ilyen pontosan teljesitette kötelességét és a mult évben egy égő repülőgéppel leszállott és utasát megmentette. Páratlan bátorságáért ekkor a francia légügyi államtitkár diszoklevéllel tüntette ki s a Kormányzó ezüstéremmel jutalmazta meg.

A gyönyörüen dekorált, világháborut végigharcolt hős igy végezte pályafutását, hivatásának áldozata lett. A Vitézi Rend egyik felejthetetlen tagját vesztette el benne.

Vitéz Tersztyánszky Ödön kard- és tőrvivóbajnok.

Diszes és előkelő közönség töltötte meg vasárnap délután a Müegyetem hatalmas auláját, melyben az országos kardvivó bajnokság döntő mérkőzéseit bonyolitották le. A viadal külső képe is a régi, megszokott volt. Méltó a legmagyarabb és legnemesebb bajnoki küzdelmekhez, melyek belső értékében ez évben sem maradtak alul az előzőekhez viszonyitva, bár legjobbjaink közül dr. Pósta világbajnok, továbbá Berthy, Schenker és Széchy egyéb elfoglaltsága vagy betegsége miatt nem állhatott be a versenyzők közé.

A vivók minden tudásukat összeszedték, hogy elnyerhessék a világbajnokságnak is megfelelő magyar bajnoki cimet. A bajnoki cimet vitéz Tersztyánszky Ödön őrnagy (MAC) nyerte meg, aki megismételte a hősi halált halt Békéssy Béla (MAC) és dr. Tóth Péter (MAC) bravurját. Most nálunk egy évben csak ez a kettő tudta megszerezni a tőr- és kardbajnokságot is. Vitéz Tersztyánszky megérdemelten győzött. Esszel dolgozó, nyugodt vivó. Támadásban és védésben egyenlő. Pengevezetése, tempóérzéke csodálatosan finom és biztos. Harmadik lett dr. vitéz Uhlyarik Jenő a fiatal nemzedék legjobbja. Róla lehetne megmintázni, hogyan kell vivni. Klasszikusan szép, finom, okos a stilusa.

József királyi herceg a kőröstarcsai hősök leleplezési ünnepélyén.

Kőröstarcsa nagyközség vasárnap leplezte le 160 elesett hősének emlékére emelt szobrát. Megjelent az ünnepségen József királyi herceg is és nagyhatásu ünnepi beszédet mondott: Igérem nektek, kedves magyar testvéreim — mondotta többek között —, hogy elviszem az örök emlékezés és kegyelet koszoruját a Kárpátokban nyugvó hőseink sirjára is, ha majd az a föld ujra magyar terület lesz! A szoborleleplezés után lakoma volt, amelyen Schandl Károly államtitkár mondott beszédet.

A győri főreáliskola hősi halottainak emléke.

A győri állami főreáliskola vasárnap leplezte le hősi halált halt öt tanárának és negyvenöt volt növendékének emléktábláját. Az ünnepség, melyen jelen volt Németh Károly dr. nemzetgyülési képviselő is, a Magyar Hiszekegy eléneklésével kézdődött, majd Lenner Emil főigazgató tartott megnyitó beszédet. Ezután Szávay Gyula, a Petőfi Társaság főtitkára, az intézet volt növendéke mondott ünnepi beszédet, melynek végén leleplezte az emléktáblát. Az emléktábla Sányi Károly iparmüvész munkája. Ezután Simon Miklós igazgató üdvözölte a hősi halottak jelenlévő hozzátartozóit és árváit, majd Kallós Béla tanár beszéde után a növendékek különböző számai következtek. Ezután a város nevében Farkas Mátyás polgármester, a Vitézi Rend és Vitézi Szék nevében vitéz Gombos Zoltán tábornok, az intézet növendékei nevében Kóczán Aladár és Gulyás József koszoruzták meg az emléktáblát, melyre több győri egyesület is koszorut helyezett.

Hősök emléke Alsódabason.

Vasárnap délelőtt leplezték le Alsódabas községben a hősi halottak emlékére állitott emlékoszlopot. Az ünnepély délelőtt 10 órakor a róm. kat. és a református templomokban tartott istentisztelettel kezdődött utána az ezrekre menő tömeg a község háza előtti térre vonult, ahol az ünnepély lefolyt. Nemcsak Alsódabas, hanem Felsődabas, Gyón, Sári és Ujhartyán községek népe is nagyszámban vett részt az ünnepélyen. Az emlékbeszédet Rákóczi Ferenc, a kerület nemzetgyülési képviselője tartotta, mely után a róm. kat., a református, az ág. evang. és az izraelita lelkészek megáldották az emlékoszlopot, majd dr. Preszly Elemér főispán a magy. kir. kormány és Pestvármegye nevében fejezte ki hódolatát az alsódabasi hősök előtt. Ezután az emlék megkoszoruzása következett. Koszorut helyeztek vitéz Feördeős Vilmos ezredes, az Országos Vitézi Szék nevében, a község előljárósága, a hadiözvegyek, az ipartestület és a szomszédos községek előljáróságai. A lélekemelő ünnepség a magyar Hiszekegy elimádkozásával ért véget.

VETŐGÉP
BORPRÉS
MORZSOLÓ
DEBRECENI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG
ELADÁSI IRODA:
BUDAPEST, VI., BERLINI-TÉR 2. SZ.

GERŐ MIKSA
VILLANYFELSZERELÉSI CIKKEK KERESKEDÉSE
BUDAPEST, VI., SZONDY U. 13.
TELEFON: 138-53
Az összes rádió-cikkek raktáron:
Fejhallgató . . . . K 160.000
Audion-lámpa . . . „ 75.000

Gyógynövényeket vesz:
NERUDA NÁNDOR
BUDAPEST, IV.
KOSSUTH LAJOS-U.
10.

VILÁG FOLYÁSA

Hindenburg bevonulása.

Hétfőn délután vonult be Berlinbe Hindenburg vezértábornagy az ujonnan megválasztott német birodalmi elnök. A bevonulás utvonalát óriási tömegek lepték el, zászló alatt felvonultak a hazafias német egyletek és lelkesen üdvözölték a világháboru volt német hadvezérét. Hindenburg elnök valószinüleg a legközelebbi napokban teszi le a parlament szine előtt a német alkotmányra az esküt.

A francia válaszjegyzék elkészült.

Franciaországban most folytak le a községi választások, melynek eredménye nem sokat változtatott a politikai helyzeten. Ugyancsak most készült el hosszu hónapokig tartó huzavona után a francia kormány válaszjegyzéke arra a hónapokkal ezelőtt átnyujtott német jegyzékre, amelyben Németország Franciaország biztonságára garanciális paktum megkötését ajánlotta fel. A válasz hir szerint bizonyos feltételeket és kikötéseket tartalmaz egyébként pedig egészen rövid lesz.

Marokkói felkelés.

Nagy izgalmat okozott Franciaországban a marokkói riff-kabilok támadása, akik a spanyol területeken folytatott hadimüveletek után harci tevékenységük szinterét a francia megszállás alatt levő marokkói területekre tették át. A teljesen modern felszereléssel ellátott felkelő csapatok bizonyos sikereket értek el és hir szerint a francia csapatok arcvonalát több helyen áttörték. Abd-el-Krim a felkelők vezére szent háboru kihirdetésére készül.

A bukaresti kisantant konferencia.

A kisántánt államok bukaresti konferenciája szombaton kezdette meg tárgyalásait. Mindenekelőtt is a német garancia-paktum felajánlása által előállott uj helyzettel, a német nemzeti pártok győzelme által elért eredménnyel, valamint Ausztriában megnövekedett csatlakozási mozgalommal foglalkoztak. A konferencia valamennyi résztvevője a kisántánt államainak teljes szolidaritását hangoztatta. Ezután Bulgária ügyeivel foglalkoztak és aggodalmukat nyilvánitották a bolgár hadsereg létszámemelésének engedélyése miatt. Nincsics szerb és Duca román külügyminiszter előtt a bolgár kérdésben ellentétek mutatkoztak és csak Benesnek sikerült megérkezése után közvetitő formulát találnia. Ezután áttértek a magyar kérdés tárgyalására. Kifogást emelnek a magyar hadsereg költségvetési tételeinek nagysága ellen. A népszövetségi főbiztos által megállapitott deficites költségvetésünket pazarlónak nyilvánitották. Kijelentették, hogy Magyarország még mindig nem tudja elszánni magát a békeszerződésben elvállalt kötelezettségek teljesitésére és a magyarok most azon mesterkednek, hogy a külföldi közvéleményt megnyerjék a trianoni béke reviziója gondolatának. Ezért Magyarország — szerintük — veszélyezteti a békét. Azt persze elhallgatják a kisántánt bölcsei, hogy Maagyarország az ántánt parancsára csekély számu, de rettenetes drágán megfizetett zsoldos hadsereget kénytelen fentartani, ami természetesen sulyos megterhelést jelent. A kisántánt hadseregeit általános hadkötelezettség alapján sorozzák, tehát a katonák ingyen tartoznak szolgálni.

Igy akadályozza meg a kisántánt ugynevezett rendfenntartó munkássága a középeurópai békességet, beleavatkozása nemzetünk ügyeibe és birálván a népszövetségi főbiztos által megállapitott költségvetést.

Itélet a szófiai bombamerénylet perében.

A szófiai bombamerénylők ügyének tárgyalását befejezték. A bombamerénylők közül Fridmann ügyvédet és Zadgorszki sekrestyést, őt szökésben lévő társukkal együtt halálra itélték.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Rémai kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
18 Hétfő	Venanc	Erik	A hét elején a nap 3 óra 30 perckor kél és 7 óra 50 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 20 perckor kél és 7 óra 55 perckor nyugszik
19 Kedd	Cöleszt.	Ivó	
20 Szerda	Bernard	Bernát	
21 Csütörtök	Áldozócsüt.	Áldozócsüt.	
22 Péntek	Julia sz. vt. †	Julia	
23 Szombat	Dezső pk.	Dezső	
24 Vasárnap	D6. Exaudi	D6. Fszter	

Ker. járó napok

A telkes vitézekhez.

A következő sorokat kaptuk a Duna-Tiszaközi mezőgazdasági kamarától:

»Kamaránk elnöksége a kamarai körzetbe tartozó összes telkes vitézeket a kamara müködési körébe minél szorosabban bekapcsolni óhajtaná, hogy ezen a réven őket. felmerülő szükség esetén, gazdasági üzemük zavartalan vezetése és irányitása, valamint a többtermelés sokat hangoztatott elvének a gyakorlati téren leendő megvalósitása céljából, megfelelő támogatásban részesithesse.

Kamaránk elnökségének ez az önzetlen, jószándéku törekvése azonban csakis ugy vezethet eredményre, ha a vitézi telkesgazdák azt átérezve, a maguk részéről is igyekeznek kamaránknak közérdekü tevékenységébe bekapcsolódni.

Azzal a felhivással és kérelemmel fordulunk tehát az összes telkes vitézekhez, hogy minden mezőgazdasági vonatkozásu kérdésben, amennyiben tanácsra, vagy támogatásra volna szükségük, a saját jól felfogott érdekükben forduljanak kamaránkhoz teljes bizalommal és azzal a biztos tudattal, hogy itt minden kérésük és inditványuk kellő megértéssel fog találkozni és a legmesszebbmenő méltányossággal fog birálat tárgyává tétetni.

Abban a reményben, hogy ez a felhivásunk a telkes vitézeknél megfelelő visszhangra fog találni, maradunk

Kecskemét, 1925. május 10.

Hazafias üdvözlettel

Dr. Gesztelyi Nagy László sk., igazgató — *Pargly Emil sk.,* elnök.

A kormányzó átvette az uj svájci követ megbizólevelét. A kormányzó kedden délután ünnepélyes magánkihallgatáson fogadta Jaeger Miksa dr. uj svájci rendkivüli követet és meghatalmazott minisztert. A követ üdvözlő beszédére a kormányzó szintén beszéddel válaszolt és átvette az uj követ megbizólevelét.

Augusztus elsejéig lehet pályázni a Ludovika Akadémiába való felvételre. A honvédelmi miniszter pályázatot hirdetett a Ludovika Akadémia első évfolyamában október elsején betöltésre kerülő, részben fizetéses hely betöltésére. A szabályszerüen felszerelt felvételi kérvényeket a honvédelmi miniszterhez cimezve legkésőbb augusztus elsejéig kell beadni.

Schioppa nuncius bucsuja. Schioppa Lőrinc pápai nunciust mint ismeretes, Hágába helyezték át. A fővárosi katolikus egyházközségek a napokban bucsuztak el a távozó nunciustól. Mészáros János érseki helytartó az egyházközségek nevében kérte a szentatya képviselőjét, hogy a magyar népet a Csonka-Magyarországot zárja szivébe és foglalja imáiba ezentul is. Schioppa nuncius meleg szavakkal köszönte meg az egyházközségek bucsulátogatását. Szivében — mondotta — megőrzi a magyarok emlékét. A nuncius, mint értesülünk, a hét végén utazott Hágába.

Pályázat az Erzsébet-nőiskolába való felvételre. A Budapesti állami Erzsébet nőiskola polgári iskolai tanárképző főiskolájának, három szakcsoportjára (magyar nyelv és történelem, földrajz-természetrajz-vegytan) az 1925—26-os iskolai évre pályázatot hirdettek. Az első évfolyamra 28 hallgatót vesznek fel, a második és harmadik évfolyamra csak a folytatólag tellépő hallgatók kimaradása esetén vesznek fel uj jelentkezőt. Teljes dijat, vagy féldijat fizető bentlakókat és igyenebédes, vagy segitség nélküli bejárókat vesznek fel. A folyamodványokat a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez cimezve május 31-éig kell beadni az intézet igazgatóságánál. Ugyancsak pályázatot hirdetnek az Erzsébet-nőiskola polgári leányiskolájába és leánygimnáziumába, továbbá felső leányiskolájába való felvételre. Ezeket a kérvényeket szintén május 31-éig kell beadni.

Nagy tavaszi cserkészjáték a budai hegyekben. A Budapesti Cserkészegyesület vasárnap rendezte évenként megismétlődő tavaszi cserkészjátékát a budai hegyekben. A játék, amelyben másfélezer cserkészfiu vett részt, szombaton délután kezdődött. Az egymással versengő felek közül a budaiak (fehérbőrüek) Budaőrsön, a pesti cserkészek (rézbőrüek) Budakeszin gyülekeztek. A játékterv szerint a fehérbőrüek hóditó szándékkal léptek fel a rézbőrüekkel szemben. A döntőbiróság itélete szerint a pálmára a budaiak mutatkoztak méltóbbaknak, amenynyiben a harc folyamán cserkésziesebb magatartásukkal, találékonyságukkal szebb teljesitményeket vittek végbe.

Két gólya elsötétitett egy várost. Stuttgartból jelentik: Egyik közeli kisvárosban hirtelen elaludt az esti órákban valamennyi villamoslámpa. Keresték a baj okát, de csak órák mulva találták meg, egészen véletlenül. A zavarnak nagyon különös oka volt. Két gólya összeveszett egy fészek miatt, amely a villamos világitás vezetékének közvetlen közelében van. Az egyik gólya a harc hevében hozzáért a vezetékhez. Az áram nyomban megölte és holtteste ottmaradt a vezetéken. Ettől borult sötétségbe az egész város.

Egy villámcsapás különös utja. Drezdából jelentik: Tröbigau községben nagy zivatar volt néhány nappal ezelőtt s a villám belecsapott az iskola épületébe. A háztetőről átsiklott a villamosvilágitás transzformátorára, onnan pedig a telefonvezetékre. Az egyik tanitó éppen kezében tartotta a telefon kagylóját. A villámcsapás földhözvágta és sulyosan megsebesitette. A gyermekek nagyon megrémültek, mert az iskola épületének valamennyi helyiségét kénszag töltötte meg. Több baj szerencsére nem történt.

A Los Angelos léghajó sikeres utja. Lakehurtsból jelentik A Los Angelos léghajó a Portirico-szigetekig kiterjesztett repüléséről visszatért.

Kétszáznyolcvan leszármazottja vett részt a temetésén. Brüszszelből jelentik: Belgiumnak népszaporodás tekintetében legtermékenyebb tartományában, Limburgban, meghalt a minap egy kilencvenhatesztendős kisgazda. Temetésén tizennégy gyermeke vett részt és csaknem kétszázhetven unokája és dédunokája. Limburgban nem tartozik a ritkaságok közé az olyan család, amelynek tiz-tizennégy gyermeke van.

Kiosztották a luxus lóvásár dijait. Az 59-ik luxus lóvásár birálóbizottsága a földmivelésügyi minisztérium, Budapest székesfőváros és az OMGE részvételével Graefl Jenő gazdasági főtanácsos elnöklete alatt alakult meg. A birálóbizottság tagjai voltak: Plósz Béla dr., Vajna Ede, Breuer Albert dr., Gál Béla, Beliczey Géza, Demkó Dezső, Farkas Géza, Geréby Jenő, Gyérey Rihárd, Jeszenszky Pál, Konkoly-Thege Sándor dr., Losonczy Elemér, Liptay Béla, Ráth József, Somssich Mihály, Wollmann Oszkár dr. A zsüri a következőkép itélt: A földmivelésügyi miniszter nagydiját (Westminster óra) Gyérey Rihárd ozorai ménes lókollekciójának itélte oda. A hintós fogatok tárgyi diját (nagy ezüst jardiniere) Kertész Hermann nyerte, melyet a főváros adományozott. Diszoklevelet nyertek: Békásy István, Szücs Pál, Grünfeld Lajos. A jukker fogatok csoportjánál a tárgyi dijat (nagy ezüsttál) Hodja Sándor nyerte. Diszoklevelet kaptak: Mannteufel Henrik báró, Markó Jenő dr., Roboz Aladár, vitéz Vincze Albert. Elismerő oklevelet kaptak: Salgó László. Elismerő oklevelet kaptak: Salgó László, Rosenzweig Izidor és Lőwi Dezső. A hátaslovaknál a budapesti takarék- és vásárpénztár ezüst szivartárca diját kapta Majorkovics Ervin. Diszoklevelet kapott Gyérey Rihárd.

RENDELETEK.

Hadirokkantak és özvegyek illetményeinek felemelése.

Az uj rendelet julius 1-én lép életbe.

A népjóléti minisztériumban most folynak az előkészületek a hadirokkantak és hadiözvegyek illetményrendezéséről, amely az uj költségvetési év kezdetével meg fog történni. Az illetményrendezés ügyében a minisztérium illetékes ügyosztályánál a következő felvilágositást adták:

— Az előkészitő munkák már nagyjában befejeződtek és nem lesz semmi akadálya annak, hogy az uj költségvetési év kezdetével, julius 1-én megtörténjék az illetmények végleges rendezése. A kormány a hadirokkantak és özvegyek illetményeinek százszázalékos emelését vette tervbe, ami a jövő évi költségvetés előirányzatánál is szerepel.

Rendelet a hadirokkantság megállapitásáról és a felülvizsgálatról.

A hivatalos lap vasárnapi számában a hadirokkantak és özvegyek egyéb kérdéseinek rendezéséről rendelet jelent meg, amelynek jelentősége a következő:

A vasárnapi rendelet, amely a hadirokkantak és özvegyek jelenlegi helyzetét nagy mértékben megjavitja, már régebben elkészült, de annak kiadása csak közvetlenül az illetményrendezés előtt lett aktuálissá. A rendelet módot ad a hadirokkantság megállapitására vonatkozó eljárás megindítására azoknak is, akik járulékot nem kapnak. A hadirokkantság megállapitására különösen azoknál van szükség, akik a földbirtokreformmal vagy a vitézi telek adományozásával kapcsolatosan akarják a rokkantsággal járó jogi előnyt érvényesiteni, vagy pedig trafik, illetőleg italmérési engedély szerzésénél kivánják azt felhasználni. A földbirtokreformmal kapcsolatban a rokkantaknak kétféle előnyük van; elsősorban az, hogy számukra megkönnyitette a kormány az igényjogosultság feltételeit, másrészt a rokkantak birtoka száz holdon felül sem váltható meg.

A rendelet azonkivül intézkedik a három évenként megtartott felülvizsgálatról, amely május 15-től junius 15-ig fog tartani. A felülvizsgálati bizottságok összeállitásánál a minisztérium tekintetbe vette azokat a kivánságokat, amelyeket a hadirokkantak egyesülete előterjesztett.

Timár Ödön, Szombathely
Március 15.-tér
Zsák Gazdasági kötéláru, kárpitos- **Ponyva**
cikkek, szönyeg, lenzsák, pokróc, stb., stb.
Kölcsönzés és kereskedés!

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. —

Irta: *Fekete János.* (47)

Filep legátus pedig ezalatt az ország fő- és alrendü papságával és szerzeteseivel Buda várában a catholica communio és az egyházi szabadság helyreállítására, a papság és a nép életének és erkölcseinek ujjáalakitására zsinatot tartván, az által az egyházi fegyelem helyreállitására s a papság nagyon is szabados életmódjának javitására célzó intézkedések között számos oly végzést is hozhatott, melyek a magyar király, mint az egyház legfőbb kegyura csaknem három évszázados gyakorlat által szentesitett jogkörének világos sérelmét foglalták magokban s az alkotmányos élet gyakorlatával is ellentétben állottak.

A krónikairó megtört szivvel lapozgatott az események nehéz pergement könyvében, sürün sóhajtozott és azt kivánta, vajha barátságosabb kor derüs napjait regisztálhatná kacskaringós vonalu, festői betüivel.

7.

Szép, nyárvégi nap. György vitéz más munka hijján a budai hegyekben kóborol Miklós prépostal. Korán reggel indultak s mire a nap már melegen tüz a lejtőkre árnyas helyen pihennek. Ilyen barangolások után jól esik a pihenő és nem kell folyton a maguk bajára, vagy az ország sorsára gondolniok.

A Nándorhegyen, sürü erdőben járnak és keresik a hegy délkeleti oldalát. Egyszerre csak szembetalálkoznak valakivel. Szőke, magas, germán alak, egészen más, mint ők. Nem mosolyog, hanem elmélkedik s alig veszi észre a szembejövő magyarokat.

— Hohó Wernher! Nem oda Buda, nem lehet előlünk ilyen könnyü szerrel szökni.

A német örömmel néz a beszélőre, megismeri jóbarátját, György vitézt.

— Nem akarok én elszökni, Isten mentsen attól. Sőt, ha már megfogtalak, viszlek...

Miklós prépost hamisan kacsint:

— Van-e sassadi rektor uram?

— Hogy van-e? Csak legény legyen, aki győzi. Nemcsak sassadi, hanem abból az aquincumiból, amelyet a régi város helyén félig kövesedve találtunk, akár a méz... Lehet ezer éves.

— Hallod Miklós? Ezerévest még nem ittál?..

— Az az igazi örökkévalóság fiam, ha az ember a földnek, napnak erejét, idő végtelenjét ilymódon egybesüritvén szopogassa... Attól lészen a magunkfajta bölcsen látó...

A bor is csalogatta őket, szerették is Wernhert, a budai birót, aki bár német ember volt, az apja jött Béla király udvarába, az anyja a Rajna mellett nőtt még, nagyon derék, igen elmés és virtusokban előljáró személyiség lévén, László király és vitézei részéről nagy becsületnek örvendett.

Alighogy a nyári ház lépcsőjére tették a lábukat, ismerős hangot hallottak. Roppant erős, magas pap jött eléjük, akit nagy örömmel üdvözölt a gazda. György csodálkozva nézett reá és hirtelen átvillant rajta Liza arca, hangja, Walz, Töpler, Keller, Czermak, meg a többi, egész Pozsony, a sok baj, hányattatás, a gond, a kétség kérdése, lesz-e valaha valami, megmentheti-e azt a türelmes teremtést, avagy ott pusztul el nyomorultan és reménytelenül?

Miklós prépost bömbölni kezdett. Félig latinul, félig magyarul, félig pogány káromlásban, miközben ugy rázta a kezét a másik papnak, hogy gyengébb embert a lélek elhagyta volna rá.

— Eheu, qualis fortuna, te reverendissime praepositus, drága, öreg bolond Pacsa, látnom, az apád szentjét, nohát mondhatom régen, rogo humillime te kutya lélek, nem láthattalak... Tudod, quia sors maleficens belepökött a levesembe, aztán elcsapta a kardom nyelét, voltam én érsek is, most meg sedis vacantia, nincsen székem, mindre ráülének annak a te átkozott faramói joglárodnak talpnyalói.

Ugy orditott, hogy a hegyek visszhangzották Pascasius prépost, mert ő volt a horihorgas pap, boldog mosollyal csititotta Miklóst:

— Ne ordits ugy, nem vagyok én süket...

Az a jótulajdonsága, hogy eléggé nagyot hallott, igen sok sikert hozott már neki. A különben vérmes természetü, hatalmas erejü ember nem hallotta a felét sem annak, amit valaki mondott, békésen, szeliden mosolygott, végre senki sem haragudott reá. A nagyon jó fül végzetes átok. Jobb olykor valamit nem hallani és nem törődni suttogással. Amikor meg két haragos közé került Pascasius, nem hallotta, amit azok egymásra piszkot szórtak, mert különben ő maga is felhevült volna és nekikmenvén mindkettővel összeveszett volna alaposan. Igy azonban szépet és jót adott át egyiknek, mint a másiknak, hogy a végén azon vették észre magukat a haragosok, hogy hiszen ők igen jó cimborák és egymás nélkül élni sem tudnának és egymást licitálják tul nemeslelküségben, áldozatkészségben, felajánlván többet is mint amit a másik kivánt, a másik pedig kijelenti, száradjon le a karja, ha valamit is elvesz, ami nem jussa.

Persze az öreg Pascasius restelli a süketségét s hevesen tiltakozik ellene, ha valaki tulhangosan talál hozzá szólni. Miklós azonban nem hagyja magát.

— Ne sajnáld öreg Pacsa a hangomat, ez az egy még amiből bőséggel van a táramban. Hangot adhatok bárkinek, mást már amugy se nagyon — lógatta a fejét egyszerre elbusult arccal —, hiszen kiforgattak ezek az antikrisztusok, ezek az emberevők mindenemből. Hogy épithetnék templomot a koponyájukból!...

A bor előkerült három kis hordóval. Könnyebb, nehezebb és ragadós. Nekiültek ott a gyönyörü, tágas terraszon, ahonnan beláthatták egész Budavárát, a hegyeket, völgyeket, a nagy folyó csillogó szallagját, a szigeteket, erdőket, a csodálatos, szép nyárvégi természet felett kis emberi nyugalmukat és örömeiket élvezték.

Nem volt abban az időben semmi dolguk az embereknek, csak fontoskodtak, szórakoztak, hadakoztak, vagy vadat üztek és a nagy jólétben néha kirobbant az indulat belőlük. Ekkor aztán nagy bolond dolgokat vittek végbez.

Lehetett volna tenni, sokat, jót, szépet, ez a Wernher is nagy ambiciókkal, tervekkel ült a budai tanácsba. Azóta már belátta, hogy nagyot forgatni a keréken nem lehet, egyébként pedig azt tartotta, hogy kicsiért erőlködni nem érdemes.

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁG

A „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete" közleményei.

Felhivjuk az alant felsorolt vitézeket, akik 1924. évi vitézi avatáskor üzletrészjegyzésre befizettek 100.000 K-t, hogy a még hiányzó összesen 110.000 K-t sürgősen postafordultával beküldeni sziveskedjenek.

Gősi Gyula Bősárkány, Gősi Ferenc Bősárkány, Kálmán Sándor Szil, Dóczi János Dőr, Nagyczenki Emil Sopron, Tóth Gyula Rábatamási, Árpási Márton Osli, Regéczi János Budapest, IX., Ráday-utca 53, Szilágyi János Debrecen Vámőrparancsnokság, Sallay Áron Tiszaszentmárton, Bálint József Szeged, Pál János Ujfehértó, Halász János Ujfehértó, Czene Kálmán Csermely, Szilvási Miklós Petneháza, Tóth Benjámin Mándok (150.000 K), Köblös Károly Ocsa, Magyar János Nemesszalók (134.000 K), Nyikos Mihály Vittnyéd, dr. Lénárd Béla Hatvan, Borbély József Nyiregyháza, Ménes János Rózsafa, Orbán Márton Magyarkeszi, Kisteleki István Szeged Felsőtanya, Gombos József Pári, Ujvári István Pitvaros, Földvárny Mihály Monok, Békási András Pári, Mihályfi György Pári, Szilvágyi József Cseged, Molnár László Budapest, VIII., Aggteleky-u. 8. I. 7., Bodnár Mihály Ujfehértó.

Megnyilt a juhtenyésztési kiállitás Debrecenben.

Vasárnap nyitották meg a tiszántuli mezőgazdasági kamara által rendezett juhtenyésztési kiállitást, melynek külön jelentőséget az adott, hogy az 1912-ben Moszkvában tartott nemzetközi juhkiállitás óta ez a második ilyenfajta kiállitás. A megnyitáson a Kormányzót Pesthy Pál igazságügyminiszter képviselte, az Országos Mezőgazdasági Kamara képviseletében dr. Marschall Ferenc jelent meg. Pesthy Pál igazságügyminiszter beszédében a gazdasági élet pangásának okát a tavalyi rossz termésben látja, aminek következménye az volt, hogy a mezőgazdaságnak nem lévén meg a jövedelme, nem tudta táplálni az ipart és kereskedelmet. Figyelmeztette a gazdatársadalmat, hogy a mezőgazdasági hitelt ne vegyék könnyedén igénybe, mert a korona vásárlóerejének megerősödésével bekövetkezik a produktumok olcsóbbodása. Délben diszebéd volt, amelyen az igazságügyminisztert gróf Almássy Imre köszöntötte fel. A miniszter gróf Almássyra mondott felköszöntőt és őt mint a tiszántuli Kamara elnökét üdvözölte.

*

SVÁJC SZABADDA TETTE A MAGYAR VÁGÓMARHA IMPORTOT. A győri mezőgazdasági kamarától vett értesités szerint május elsejével Svájcnak a vágómarha importtal szemben való magatartása megváltozott, amennyiben az importtilalom a magyar marhákkal szemben megszünt. Ezen körülmény a hizott vágómarha üzletre nagyon élénkitőleg fog hatni. Nyomatékosan hivjuk fel e hiradásra az állattenyésztő gazdáink figyelmét.

Kapható még: a
„VITÉZEK ÉS GAZDÁK NAPTÁRA"
az 1924. és 1925. évre.
A mult esztendei évkönyv ára **12.000 K.**, az ideié **42.000 K.** A tavalyiban a régi vitézek névsora, gazdasági kis káté, az ideiben az uj vitézek névsora és rengeteg hasznos olvasmány. Pénz előre beküldendő kiadóhivatalunk cimére.

Szegények vagyunk!
Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!
De adjuk aminkvan.
Meggyőződéssel küzdünk értetek és
Nagymagyarországért!

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Lóverseny és kiállitás.

A »Tiszáninneni Lovasegylet«, mely rövid fennállása óta kiválóan eleven és céltudatos s a lótenyésztő gazdaközönség őszinte rokonszenvére méltó tevékenységet fejt ki, ismét oly életrevaló mozgalmat készit elő, amely a lótenyésztő gazda és a nemes sport iránt érdeklődő közönség komoly érdeklődésére számithat.

Ez év junius hó 28-án Miskolcon ügető-, dijlovagló- és galopp-versenyt rendez, amellyel kapcsolatban dijazással egybekötött lókiállitást tart, amelyen sulyt helyez a népies lótenyésztés bemutatására.

A kiállitáson részt vehetnek és dijazás céljából birálat alá kerülnek:

a) 1—2—3 éves (melegvérü) kancacsikók,
b) anyakancák (melegvérü),
c) kettős fogatok,
d) hátaslovak.

Igen üdvös volna, ha a vármegyei lótenyésztő bizottságok, a vármegyei mezőgazdasági bizottságokkal és vármegyei gazdasági egyesületekkel egyetértőleg, még előzetesen rendezhetnének megyei lódijazásokat, ahonnan a győztes és kiválóbb lóanyagot a miskolci kiállitásra irányithatnák.

A kiállitás dijai lesznek: a népies lótenyésztéshez gazdasági eszközök és oklevelek, nagytenyésztők részére oklevelek, urifogatok részére tiszteletdijak.

A verseny és kiállitás ügyében felvilágositást ad a »Tiszáninneni Lovasegylet« titkársága, Miskolc (Miskolci Takarékpénztár).

Távhajtás.

A miskolci kiállitás és versennyel kapcsolatban tartatik meg a Szolnok—Budapest—miskolci távhajtás, mely e kamarai kerület határain tul országos érdeklődésre tarthat számot. Ezen akciót a Jász-Nagykun-Szolnokmegyei Urlovasok Szövetkezete rendezi, napjai még pontosan kitüzve nincsenek, de ez olyképp történik, hogy a miskolci kiállitás idejével össze fog esni. A távhajtás programmja szerint négyes, kettős és egyes fogatok vehetnek részt a versenyben, melynek első napján a Szolnok—Budapest, második napján a Budapest—Parád (Gyöngyösön keresztül), harmadik napján pihenő, negyedik napján a Parád—Miskolc (Egeren keresztül) utat teszik meg a résztvevők, mely távolság 340 kilométernek felel meg.

A távhajtásban résztvevő fogatok Miskolcon még egy 36 kilométeres versenyben fognak futni.

A távhajtásban nagyszámu magántenyésztőkön kivül részt fognak venni a mezőhegyesi, kisbéri és bábolnai királyi kincstári uradalmak is két-két fogattal.

A távhajtás részletes programmjáról tájékoztatást lehet nyerni a Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesületnél, Szolnok, vagy a Tiszáninneni Lótenyésztő és Lovasegyletnél, Miskolc (Miskolci Takarékpénztár épület).

Óriási teljesitményü
darálók vasházzal golyóscsapággyal önélesitő mükövekkel. Mielőtt darálót vásárol, **okvetlenül kérjen** tőlünk ábrával ellátott leirást és **árajánlatot.**

A legkitünőbb
viz- és trágyalé-szivattyu. Nagy teljesitmény! Percenként 300 liter! Nem fagy be! Nem dugul el! **! Próbára is szállitjuk!**

Ha számitani tud, beszerzi a szab.
„RÓZSA" jegyü
kerekes kézi széna- és gabonagyüjtügépet,
mert egy fiu könnyebben, tisztábban és **többet gyüjt vele mint 10 munkás.**

Gyártja **Kohn és Társa, Szombathely**

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hetek gazdasági eseményei.

Mig buzában és rozsban a forgalom nem öltött nagy mérveket, addig a tengeriben nagy arányokat öltött. Ennek oka abban rejlik, hogy a tengerire a spekuláció erősen rátette a kezét. Chicagóban felverték az árakat, majd lenyomták és ismét felszöktették. A nagyarányu üzérkedést elősegitette az, hogy a Skandináv államok, amelyek a legjobb tengeri fogyasztók, nemrégiben, mint vásárlók jelentek meg a piacokon. Tekintettel arra, hogy az amerikai árak tulmagasra szökkentek, figyelmük Kelet-Európa felé fordult és jelenleg Jugoszláviában és Romániában szerzik be szükségleteiket. Jugoszláviában naponta igen nagy kötéseket eszközölnek s forgalmukat leginkább Brailán át bonyolitják le. Most már épen ezért, minthogy a jugoszláv piac érdeklődését a skandináv-államok vásárlásai leköti, a jugoszláv árak nem irányitanak a bécsi- és pozsonyi piacokon, mint eddig. Ez utóbbi piacoknak a szükségét most a magyar kereskedők tengeri készlete elégiti ki és igy tengeri fajtáinkat igen jól vásárolják, melynek ára ennek következtében napról-napra emelkedik. Egyébként a többi terménycikkek terén is, igy főleg a kenyérmagvakban és buzában mutatkozik forgalom az utódállamok felé. Ugyanis az európai piacok most a gazdasági év végével kiürültek, mert mióta a nagy spekuláció összeomlott, Amerikából sokkal kevesebb az elhajózás. Az európai piacokra nem érkeznek áruk és készletek sem oly bőségesen, mint eddig. Ennek következtében fokozódik a kereslet a magyar terményáruk iránt. Ezeknek a lebonyolitása azonban csak a határmenti helyeken történik, az áruk nem jutnak el az ország központjába, vagy belsőbb helyeire, hanem ezekről a határállomásokról indulnak utnak Ausztriába, Romániába, vagy Csehországba.

76 kg-os buza 500.000 korona, 78 kg-os 510.000 korona körül mozog, rozs 450.000, takarmányárpa 325.000, zab 425.000 korona mm-ként. Morzsolt tengeri emelkedő árak mellett 260.000—280.000 korona körül mozog, korpa változatlanul 230.000 korona.

Buzadara 8000, liszt 00-ás 8000, 0-ás 7850, 2-es 7350 korona kg-ként.

Az állat és husvásárokon az az ujság, hogy a primaáruk már jól tartják magukat a budapesti piacokon. Egyedül a secunder árak lanyhák. A változásnak az az oka, hogy Bécsben a magyar áruk nagy szerepet kezdenek játszani, különösen a prima ökröket keresik, de sertésekben is meglehetősen nagy tételeket irányitunk és adunk el Ausztriába. Lengyelország ugyan számbelileg sokkal nagyobb mennyiségü magyar sertést (majdnem 10-szer annyit, mint a magyar piac) ad el, de a magyar sertések minőségét és finomságát elérni nem birja. A legutolsó héten ugyan Bécs zsufolva volt huspiaci árukkal és ezért az árak erősen vissza is setek s ennek következtében a rákövetkező budapesti vásáron sem jelentek meg a bécsi vásárlók, de remélhető, hogy ennek az átmenetileg megnyilvánuló bőségnek elhelyezése után Bécs érdeklődése a magyar áruk iránt tovább fog tartani.

Jobb minőségü ökör 15.000, magyar tehén 125 ezer, marhabőr 150.000, juhbőr 140.000, nehéz fiatal sertés 200.000, könnyü 170.000, süldő 200.000, zsir 260.000 K kg-ként.

Mindenesetre figyelmeztetjük a gazdákat, hogy uzsorakölcsönt magukra ne vállaljanak és uj termésüket jóelőre ne kótyavetyéljék el.

NYOLCVANNYOLC MILLIÁRDDAL CSOKKENT A BANKJEGYFORGALOM. A Magyar Nemzeti Bank jegyforgalma május 7-én 4437.5 milliárd volt, tehát az április 30-i állománnyal szemben 88.6 milliárd csökkenést mutat, s igy összesen 4437.5 milliárd. E csökkenést főleg a giroszámlákra történt befizetések idézték elő és pedig az állami számlákra befolyt 90.2 milliárd, az egyebekre 4.5 milliárd, összesen 94.7 milliárd; a váltóesedékességek 15.5 milliárddal haladták tul a benyujtásokat. Ezenkivül az egyéb tartozások növekedése folytán 7.9 milliárd, az állami adósság május havi törlesztése fejében pedig 0.8 milliárd folyt be. Ezzel szemben devizák és valuták vásárlása révén 24.1 milliárd, az egyéb követelések növekedése folytán pedig 6.1 milliárd pénzjegy került forgalomba.

*

HUSZEZER HEKTOLITERREL CSOKKENT A SZESZKIVITEL. A magyar szesztermelésről szóló kimutatás, amely az idény első hét hónapjának adatait tartalmazza, ma jelent meg. Eszerint eddig közel 140.000 hektólitert termeltek s ez a mennyiség negyvenezer hektóliterrel mulja felül az előző év ugyanezen időszakában termelt mennyiséget. A szeszkivitel majdnem teljesen szünetelt. s ezideig huszezer hektoliterrel csökkent az export a tavalyival szemben. Az év elején még csak negyvennyolcezer volt a szeszkészlet, ma már ez százhuszezer hektóliterre nőtt. Az export megindulására még csak kilátás sincs, mert a gyenge külföldi kereslet következtében az árak rendkivül alacsonyak.

SPORT.

Kehrling Béla legyőzte a tenniszvilágbajnok Borotrát.

Vasárnap délután zsufolásig megtelt a MAC külön erre az alkalomra emelt tribünje. Az előkelőségek sorában ott láttuk a Kormányzót is két fiával. A nézők valahogyan ösztönösen érezték, hogy nagy esemény lesz. Kehrling Béla sokszoros bajnokunk annyi világraszóló győzelmet aratott már, de ezek közül a magyar közönség majdnem semmit sem látott. Idegen országok ezrei tapsolták. Vasárnap délután végre mi is részesei lehettünk Kehrling legujabb diadalának s biztosan tudjuk, hogy ilyen ünneplésben még sohasem volt része. Amikor legyőzte Borotrát, a wimbledoni világbajnokot s a párisi olimpiád harmadik helyzettjét, a mámoros magyarok vállukra kapták a csapzotthaju, lihegő győztest. Ennyi szeretetért, ennyi rajongásért érdemes volt a nagy harcot végigküzdeni. Akik pedig meginogtak, akik nem hittek Kehrling tehetségében és akaratában, megnyugodtak. Kehrling Béla megmentette a magyar becsületet. Azt a francia Borotrát győzte le, aki európai versenyző előtt még nem hajolt meg.

Felavatták az uj lóversenypályát.

Tengernyi ember hömpölygött már órákkal a versenyek megkezdése előtt az uj pálya felé. Zsufolt villamosok, telitömött gépkocsik és fogatok robogtak az ünnepélyes megnyitóhoz. A legrózsásabb szinben feltünő várakozást is felülmulta a mindenünnen megnyilatkozó óriási érdeklődés. Szinte roskadásig teltek meg a hatalmas befogadóképességü tribünök. A nézőtereken nagy tömegek hullámoztak, melyeknek feketeségéből száz szinben csillogott ki a szebbnél-szebb ruhákba öltözött hölgyek serege. Jelen volt a születési és pénzarisztokrácia és az idegen államok képviseletének majd minden tagja. Az urak zsakettben és cilinderben, a hadsereg tagjai diszruhában. Az udvari páholyban foglalt helyet: a Kormányzó családjával, Izabella, Gabriella és Auguszta kir. hercegnők, Albrecht kir. herceg. Ott láttuk még gróf Bethlen Istvánnét is. A kormány tagjai közül hivatalosan jelent meg Mayer János földmivelésügyi miniszter, de künn volt Rakovszky Iván belügyminiszter is.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Vitézek a közigazgatási szervezetben. Szatmár-, Bereg, és Ugocsa, közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék törvényhatósága azzal az átirattal fordult Somogy vármegyéhez, hogy támogassa állásfoglalásával azt a feliratot, miszerint a vitézi intézmény tagjai hivatásuknak megfelelő szerephez jussanak a közigazgatási életben és pedig a megyei vitézi székkapitány és a járási vitézi hadnagyok hivatalból legyenek tagjai megyéjük törvényhatósági bizottságának, a többi vtiézek közül pedig arányos számban kerüljenek be egyesek a községeik képviselőtestületébe. Az átiratot Somogy állandó választmánya is magáévá tette és a megyegyülés hasonló értelmü felirattal fordul a kormányhoz és a nemzetgyüléshez.

Ostoros segélyezése. Ostoros község földrengés sujtotta kilencven családjának, akik földrengés következtében hajléktalanokká váltak, a minisztertanács annakidején háromszázmillió koronát folyósitott. A segély kevésnek bizonyult s ezért a vármegye alispánjának közbenjárására a kormány ujabb hétszázmillió korona segélyt állapitott meg a földrengés károsultjainak.

Az Aigner-telep felavatása. Szegedről jelentik: Ünnepség keretében avatták fel mult vasárnap délelőtt a főispán nevét viselő Aigner-telepet, amely a szegedrókusi állomás mellett épült. Jelen voltak Glattfelder Gyula megyéspüspök, Koszó István államtitkár, Somogyi Szilveszter polgármester, Tóth Imre és Pállfy Dániel kormányfőtanácsosok és még számosan. Az ünnepi misét Glattfelder Gyula püspök pontifikálta.

Hindenburg elnök köszönete. Kunszentmiklós város közönsége a német birodalmi elnökválasztás alkalmából lelkeshangu üdvözlő táviratot küldött Hindenburg tábornagynak: A táviratra most a következő válasz érkezett: »Ugy Önnek, mint a nemes város közönségének, valamint mindegyik aláiró urnak a szives megemlékezésért hálás köszönetemet és üdvözletemet küldöm.«

Zsák és ponyvagyár és kölcsönzőintézet, használt és uj zsákok vétele és eladása
Nagel Adolf
Budapest, Arany János-u. 10.
Telefon: 35—92. Fennáll 50 év óta. Telefon: 35—92.

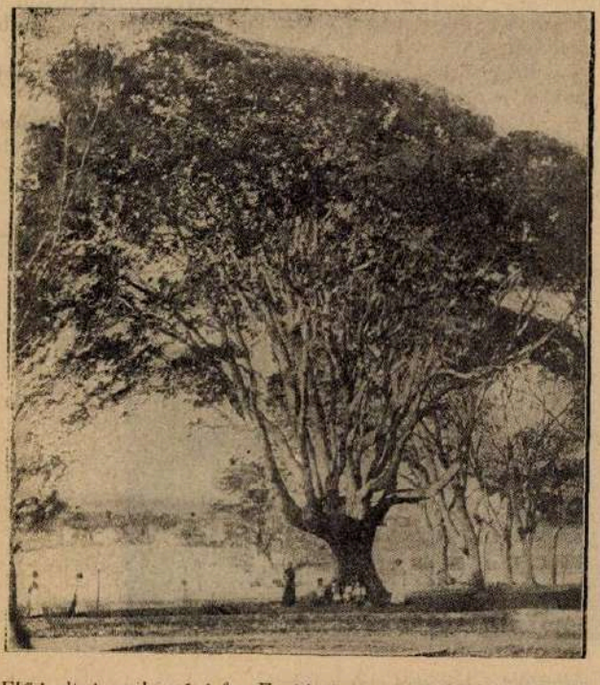

Elő-indiai mahagóni fa. Ezekből az óriás fákból készitik a legszebb és legdrágább mahagóni butorokat.

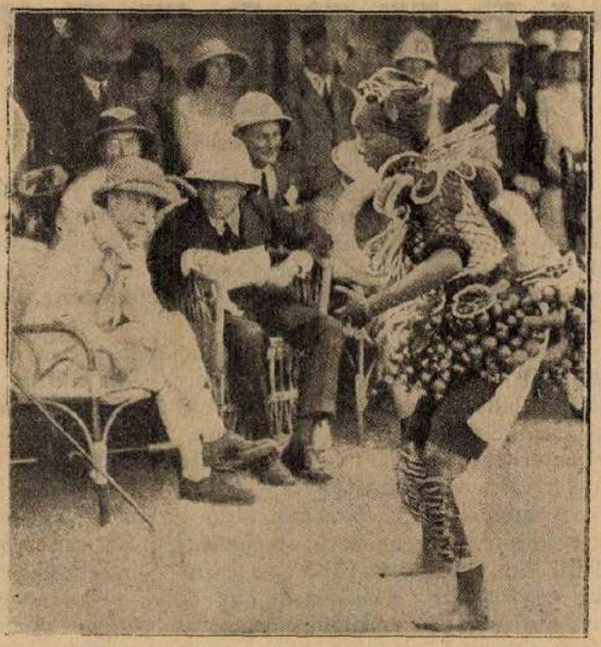

Az angol trón jövendő ura előtt virágokkal és gyümölcsökkel feldiszitett szerecsen leány nemzeti táncot lejt.

Kincses Erdély felől . . .

(1919. április 21.)

Kincses Erdély felől siró szelek fujnak,
Magyarok sebei ujra megujulnak.
Magyarok imája nem hat fel az égig,
Magyarok imáját, magyarok Istene
Nem hallgatja végig.

Magyarok Istene, hallgasd meg imánkat!
Tartsd számon könnyünket, lásd meg romlásunkat.
Elveszett mindenünk, összedőlt a házunk,
Magunk országában, kivert kutya módra
Ehezünk és fázunk.

Add vissza a kardunk régi fényét nékünk,
Csuful megtagadott ősi örökségünk.
Lássa meg a világ — ki csodát nem látott, —
Hogyan vesszük vissza — elbusult magyarok, —
Szép Magyarországot.

Vitéz CSÁSZI ELEK.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr fűzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

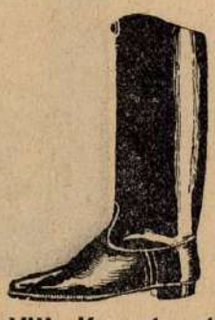

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.
Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca .11

MÉHÉSZET.

A méhek tavaszi itatása.

Irta: id. Boczonádi Szabó Imre.

Kora tavaszszal a szaporodó fiasitás táplálása ilyenkor rendszerint uralkodó hirtelen változó, rossz időjárás miatt sok munkásméh életébe kerül; amint több-több vizet kiván, aminek beszerzése az épen nem ritkán a családok feltünő elnéptelenedése szemmel láthatólag bizonyit.

Ezért szükséges tehát a méheknek vizzel való ellátásáról is gondoskodnunk, mely csak abban az esetben lehet igazán célravezető, ha a vizet a méheknek családonként a lakásba adjuk, hogy ezzel — a kellemetlen időben — felmenthessük a méheket a kivülről való vizhordástól.

A méheknek a lakásban való itatására a méhészek különféle rendszerü itatókat használnak. Ezek közül, mint legcélszerübbet s mint minden kaptárban egyformán alkalmasat, az általánosan ismert etető-itató vájut emlitjük meg, mit minden méhész — az általa használt kaptár méretei szerint — vékony deszkából könnyen elkészithat.

Ennek méretei hozzávetőlegesen a következők lehetnek: 8—10 cm. szélesség, 15—20 cm. hosszuság és 6—8 cm. magasság.

Az itatóba mindkét végétől 2 cm.-re egy-egy választót szegezünk, melyekkel azt három részre osztjuk.

Az egyik végén levő rekesz a méheknek az itatóba való feljárására szolgál, ezért ennek a fenekét kivágjuk, hogy pedig a méhek — a vályu fedele alatt — átjárhassanak a középrészbe, a válaszfalon a fedő alatt 7—8 mm. hézagot hagyunk a ládika teljes szélességében.

A vályu második végében levő rekesz pedig a folyadék beöntésére szolgál. Hogy tehát ebből átfolyhasson a méz a középrészbe, a válaszfal és a fenék között létesitünk 3 mm.-es hézagot a ládika egész szélességében.

A vályut legcélszerübben egy reáillő üveglappal fedjük be, amit a beöntéskor egy kissé a feljáró vég felé tolunk, ennek megtörténte után pedig visszahuzhatunk. Igy az üvegen át mindenkor megfigyelhetjük a beöntés és a fogyasztás mennyiségét.

Az álló rendszerü kaptáraknál legcélszerübb, ha ugy méretezzük az itatót, hogy az egy fedődeszka helyét foglalja el. A fekvő kaptáraknál pedig a drótszövetes rámának a kijárónyilás felé eső lécszegélyén vágjunk egy-, az itató feljárónyilásának megfelelő hézagot, amit — mikor nem itatunk, vagy nem etetünk — a hézagba illő dugaszfával zárunk el. A fekvő kaptáraknál a ládika magasságára ügyeljünk, hogy az elférjen a tető alatt.

Hogy ne szivárogjon az itató, annak belső éleit öntsük be forró viasszal. Még célszerübb azonban, ha ebbe egy beleillő horganylemez betétet alkalmazunk.

A méheknek naponként — a családok fogyasztóképességéhez mérten — langyos vizet adjunk, melybe 1—1 literre 2 gramm hangyasavat önthetünk.

Ha pedig valakinek nem áll módjában a méheknek családonként való itatása, a szabadban is elintézheti azt.

(Folytatjuk.)

Adomák.

A bánáti paraszt, az integrál kenyér meg a Bodri kutya. Az áldott buzatermő Bánátban, ahol a földmivelő paraszt nép puha fehér kenyérhez volt szokva minden időben, nagy elkeseredést keltett az a rendelet, hogy csak integrált lisztből lehet kenyeret sütni. Az izetlen és rossz fekete kenyérről került forgalomba a bánáti parasztta kapcsolatban a következő jellemző anekdota. Megkérdezi valaki a bánáti földmüvest:

— No, gazduram, hát mit szól kend az integrál kenyérhez?

A parasztember gondolkozik egy sort, azután nyomatékosan válaszol:

— Én nem szólok semmit, tudja az ur, mert én törvénytisztelő ember voltam világéletemben. Hát én megeszem. Az aszony is megeszi, mert ő is tiszteli a törvényt. A gyerekek is megeszik, mert azoknak én parancsolok és megverem őket, ha nem tisztelik a törvényt, hanem a kutyám, a Bodri, a sintér csapja agyon, annak nem veszi be a természete. És neki nem tudok parancsolni, mert nem érti a törvényt, fene essen a kényes gusztusába.

*

A párbaj. Két kereskedő összepofozkodott a kávéházban és minden várakozás ellenére lovagias utra terelték az ügyet. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg. A tanácskozások befejezése után a segédek külön-külön felkeresték a két felet és közölték velük feltételeket. A sértő fél egy fakereskedő, háromszor is megkérdezte, hogy hány órára kell megjelennie a párbaj szinhelyén.

— Reggel hatkor, — világositották fel megbizottjai — aztán pontosan ott legyen!

— Ez csak természetes — válaszolta a fakereskedő méltatlankodva, — de ha valami, Isten ments, közbejönne és én mégse lehetnék ott a kitüzött időre, a Kohn azért csak lőjön!

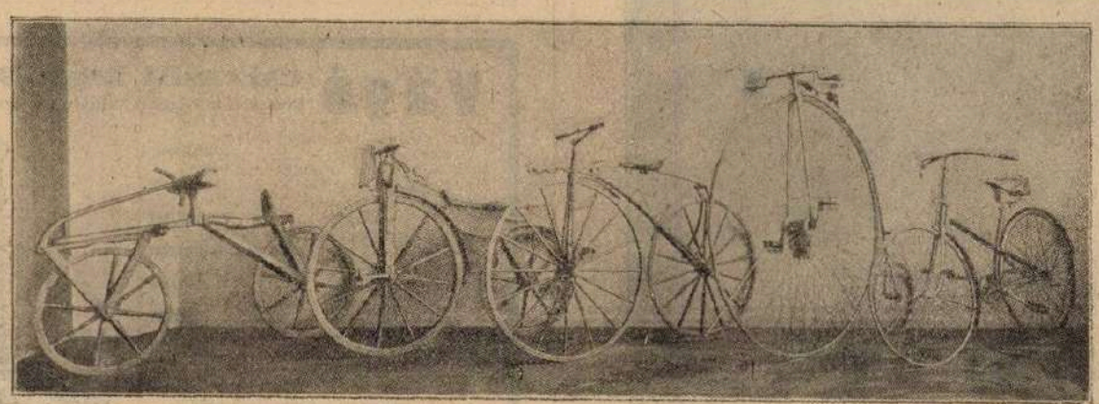

Ötvenöt esztendős a kerékpár. Képünkön jól láthatók a fejlődés egyes fokai.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 21. SZÁM — 1925. MÁJUS HÓ 24.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

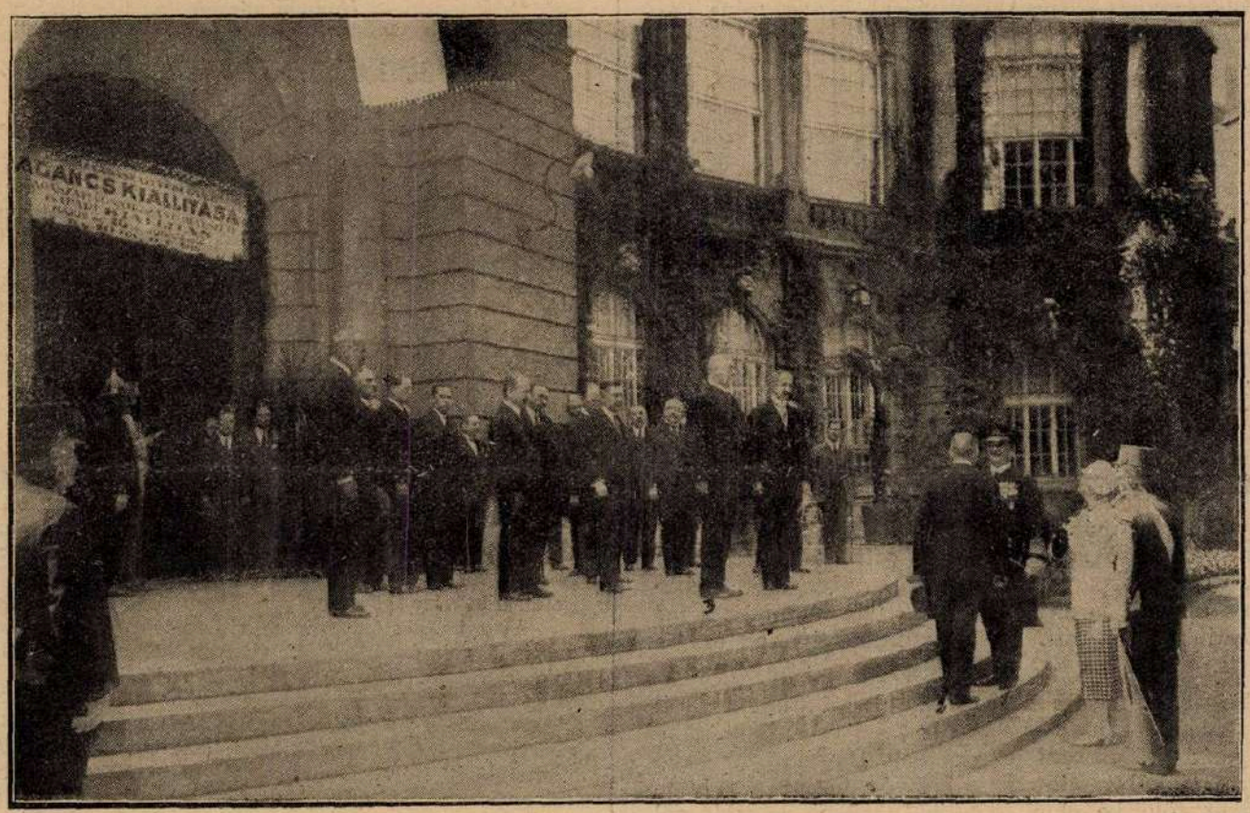

Az agancskiállitás megnyitása. A Nemzeti Vadászati Védegylet nagyszabásu agancs- és vadászati vonatkozásu müvészeti- és ipari kiállitást rendezett, melynek megnyitásán a Kormányzót (1) és feleségét gr. Ráday Gedeon (2) kiállitási elnök és Bársony István (3) világhirü vadászati iró fogadja a városligeti Vajda-Hunyad várban.

Kétféle magyar.

Fura dolog az ilyesmi. Az ugynevezett győztesek vonalakat huztak a mappára és kijelölték, innen eddig Magyarország, a többi már nem az. Így történhetett meg aztán, hogy akinek az apja magyar ember, aki magyar földön született, ma nem magyar állampolgár, hanem a sors szeszélye szerint oláh, cseh, avagy szerb alattvaló.

Kassai ember nem magyar, hanem cseh. Kolozsvári ember, nem magyar, hanem oláh. Szabadkai ember, nem magyar, hanem szerb. Így esett meg velünk az a szomoru furcsaság, hogyha két testvér, akik közül az egyik történetesen Kolozsváron született és élt, a másik meg Budapesten, avagy Kecskeméten, nem egy állam polgára, hanem idegen egymásnak és utlevél, meg vizum kell, hogy testvérét meglátogassa. Így eshetett meg, hogy akinek ősi birtokát a különös vonal átvágta, az egy szép napon maga sem tudta, milyen állampolgár, akadtak akik két ország polgárai s akadtak olyanok, akik egyikben sem polgárok.

Talán a csillagokban birnak illetőséggel azok az ezrek, akiket a cseh hatóságok odafent a felvidéken illetőségüktől megfosztott? Megkérdezhetik akárhol, nem tud erre nékik feleletet adni senki. Ki tudná megmondani, hol a hazája a hontalannak?

Mint mikor valaki saját temetését nézi végig

s aztán kilép a világba, azzal a tudattal, hogy se neve, se hazája, se jussa, él a valóságban, jár-kel, eszik-iszik, de papiron halott. Csak a legtulzóbb fantáziáju iró regényében találhatunk ilyen esetéket, de most az életben tapasztalhattuk, hogy a sors a maga szeszélyes huzásaiban lefőzi a kalandos képzeletü irót is.

A kisántánt fenyegetődzik, minket fenyegetett, akiktől annyi mindent elvett, azokat fenyegeti, akiktől még az anyaföld, a szülőhely szelid közelségét, a levegőt, a létet is eltiltotta. Különös mértéke a szemtelenségnek, különös elsötétülése az agynak, különös tulzása a gonosz gunyolódásnak!

Nem gondolja ez az alkalmi bünszövetkezet, hogy nem jó a hajszolt vadat végsőkig üldözni? Nem gondolja, hogy az a kifosztott, halálra hajszolt vad egy elkeseredett fogcsirkorgatással visszafordul és torkonkapja szemérmetlen üldözőjét?

Szomoru menetben vonult sok ezer magyar, aki hivatalos könyvek tanusága szerint nem magyar állampolgár, hanem »cseh-tót« — egy fekete koporsó után. Kassa város magyarjai, az egész felvidék elszakitott magyarsága állt fedetlen a mögött a koporsó mögött, amelyben egy állhatatos pásztor, az elhunyt Fischer-Colbrie püspök haladt utolsó utjára. Megtért immár a többi nagy magyar, a Rákócziak, Thökölyök, meg a többiek mellé, hogy nékik a tulvilágon arról, amit itt látott beszámoljon. Ez a magyar apostól nem riadt meg idegen hordák, idegen urak, uj hatóságok erőszakosságától, fenyegetődzésétől és gáncsától, ez a magyar lelkipásztor ott virrasztott éjen és napokat át az ő juhai felett és harcolt a csendben, nagyobb harcot, mint bármely véres csatákban küzdő katona.

Osztják már az örökét. A helyére más jön, olyan nem lesz soha, mint ő volt. A helyén két cseh, vagy tót pap ül és dörzsöli a tenyerét, hiába a sors, a halál is nékik dolgozik most, amikor a mi oszlopainkat döngeti. De megfordul egyszer ez a sors is.

És ha ez a sors megfordul, akkor minden halál az ő haláluk, minden pusztulás az ő csufságuk, minden gazság rájuk száll vissza, nem lesz hazájuk százszorosan inkább, mint a mi testvéreinknek nem volt, testüket föld be nem fogadja, nevüket a futó szél kitörölje, mi pedig kétféle magyarok egy hazának, egy sokat szenvedett anyának bosszuálló, diadalmas, örökké hiv gyermekei leszünk!

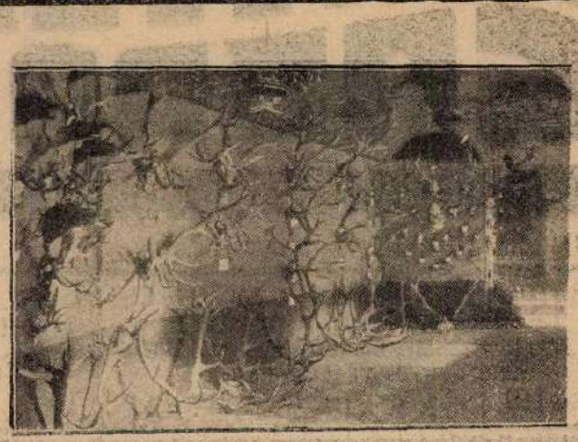

Az agancskiállitás egyik legszebb részlete a Vajda-Hunyad várban.

Vetésjelentés.

A vetések állása kedvező.

A május első felében uralkodó időjárás az összes növények fejlődésére igen jó hatással volt. Az őszi buza szépen fejlődik, szárba indult; helyenként tulbuja, ugy hogy sarlózni kellett. A tavaszi buza jól bokrosodott, a hivatalos jelentés becslése szerint, valamivel jobban áll az őszi buzánál. Az őszi rozs helyenként alacsony és ritka maradt, mert az esőt már későn kapta. A tavaszi vetés az esőzésre jól fejlődik, jó közepes termés várható benne. Az őszi- és tavaszi árpa többnyire szép sürü, szintén jó közepes termésre nyujt kilátást. A zab hasonlóképen kedvezően fejlődik. A tengeri korai vetése szépen kikelt, néhol már kapálják is. A repcè szintén jónak mutatkozik. A burgonyaültetést befejezték, a korai szépen kikelt, becslése: közepes jó. A répafélék, kertivetemények, káposzta, továbbá köles, tatárka mind jó, vagy közel jó termést igérnek. A lóhere és lucerna első kaszálását helyenként megkezdték, mai helyzetük alapján jó közepes termés várható bennük. A rétek és legelők fünövése közepes.

A gyümölcsfák szépen virágoztak, de a korai tavaszi fagyok és a májusi viharok helyenként kárt okoztak, a korán virágzottak becslése jó közepes, a későn virágzók csak éppen megközelitik a jó fokozatot.

A szőlők fejlődése igen szép haladást mutat, az első permetezési munkákat mindenütt befejezték. A fürthozamokból itélve, eziőszerint közepes termés várható. Kártevő rovarok csak szórványosan léptek föl, a soproni europai szőlőkben azonban a filokszera erősen mutatkozik. A borkereslet lanyha, az árak literenként 6000—8500 K között mozognak. Az óbor ára 10—15.000 K. 10—15.000 K.

A budapesti uj lóversenytér.

Az első hely főbejárata.

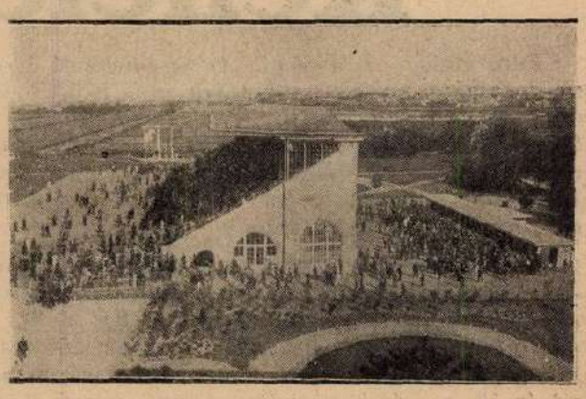

A második hely tribünje.

Becsüljük meg a magunkét.

Magyar faju kutyák tenyésztése.
Lapunk akciója a magyar ebfajták érdekében.

Jellemző sajátsága a magyarnak, hogy azt, ami a sajátja, nem igen becsüli meg. Talán összefüggésben áll ez a tulajdonság azzal, amelyet a közmondás ugy határoz meg, hogy senki sem próféta a pátriájában. Bizony mi is megnézzük, gondozzuk, drága pénzen fizetjük azt, ami ritka, külföldi s avval nem törődünk, hogy a magunk értékeit kihasználjuk, tenyésszük, gondozzuk és megbecsüljük.

Igy volt ez eddig a kutyák tenyésztésével is. Láttunk régtől fogva agarat, vizslát, foundlandit, foxteriert, ujabban pinceset, dogot, farkaskutyát és kitudná megmondani még, hányféle idegenben tenyésztett exotikus ebfajtát, drága pénzen vettük, jól megbecsültük, büszkék voltunk rá s a magunk ősi, magyar kutyafajtáival nem törődtünk.

Valóságos csoda, hogy itt, ebben a nemtörődömségben, valahogy mégis fennenmaradt a még Ázsiából magunkkal hozott fajta, hogy ma is látjuk, sőt az értékét is felismertük, annak a szivósságnak köszönhető, amely ezeket a pompás ebeket évszázadokon át fentartotta s faji jellegüket megőrizni segitett.

Már régebben feltünt a nálunk szétnéző, hozzáértő idegennek a mi komondor, kuvasz és pulikutyánk, mert ilyet bizony sehol máshol még nem látott. Sokszor csóválták a fejüket rajta és kérdezték csodálkozva, hogyan van az, hogy mi ezeket a speciális kutyafajtákat nem tenyésztjük s nem küldünk külföldre belőlük. A mi gazdáink lekicsinylően néztek reá s azt felelték, az csak olyan közönséges kutya. Pedig jótulajdonság, eredetiség és szépség tekintetében is a párjukat ritkitják. A komondor bikaerejü házörző, a puli okos hajtókutya. Ezenkivül mind tanulékonyak és mint bebizonyult, a legkülönfélébb szolgálatokra használhatók.

Később már nálunk is rájöttek egyesek arra az igazságra, hogyha a magunkét megbecsüljük, kitenyésztjük, nem kell kutyáért a szomszédba mennünk, van nekünk olyan, amilyen másnak nincs és lassan elkezdték a tenyészkutyákat összeválogatni.

Természetesen ez csak a kezdet kezdete volt még s alighanem megelőztek a németek a céltudatos nevelésben, mert őnáluk már szakszerü »Komondoren Verein«-ek müködnek és a mi komondorunkat tenyésztik, hogy aztán jó pénzért eladják, vagy felhasználják a mi kutyánkat.

A legutolsó ebkiállításon már szép számmal vonult fel nálunk is és feltünést keltett a magyar kutya. Gond kell hozzá és hozzáértés, de ha valaki nem sajnálja a fáradságot, igen jövedelmező forrásra tesz szert, mert a kutyákat igen jól megfizetik és azonkivül a hazának tesz szolgálatot egy már kivesző-ben volt, ősi magyar specialitás megmentésével.

Beláttuk ezen kérdés fontos és hasznos voltát, arra gondoltunk, hogy milyen szép volna az, ha épen a mi vitézi gazdáink, akik ugyis a gazdálkodás terén vannak hivatva jó példával elöljárni, karolnák fel a magyar faju kutyák tenyésztését.

A módjuk meg van rá. A kis földjükön alkalmasabb kutyát tenyészteni, falusi, pusztai fajtát, mint a nagyváros szük ketrecei, házai között. Akciót inditunk tehát, amelyben segitségére sietünk vitézeinknek, akik szivesen foglalkoznak az ilyen nemes és hasznos munkával. Bárkinek, aki hozzánk fordul, megkönnyitjük a tenyészkutyák szerzését és tanáccsal szolgálunk annak tenyésztése, nevelése, idomitására vonatkozólag.

A legkitünőbb magyar tenyészkutya szakértők egyike vállalkozott erre a szép feladatra, mert ugy hiszi, elsősorban a magyar nép elitjének, a vitézi társadalomnak kötelessége, hogy a nagyszerü magyar ebek fennmaradását elősegitse, hogy pompás példányokat nevelve az egész világon becsületet szerezzen a mi sajátos, messziről velünk jött és évszázadokon át mellettünk hiven kitartó barátainknak.

Olika sorsa.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Óriás kigyóként huzódott a rajvonal keresztül az orosz lapályon s messze az erdőbe veszett.

A téli nap fénye hidegen csillogott a hótakarón s az őrszemek fázósan ütögették össze kezeiket. Mindenki gyorsan jött-ment, tett-vett csak Fachini Giováni, az olasz nézdelődött fáradt pillantásokkal és készülődött unottan a táboriőrsre.

Olika, a század macskája, végigsétálgatott a rajvonalon s hizelkedő dorombolással dörgölődött egyikhez-másikhoz.

Olikát mindnyájan szerettük és ezért mindannyian becézgettük. Valahol még Kolkynál került hozzánk s azóta mindig akadt valaki, aki gondját viselte a macskának, nehogy baja essék. Velünk volt Olika az előnyomulásoknál, köztünk volt a visszavonulások alatt s ugy ismert már mindannyiunkat, mintha csak mindig a mienk lett volna.

Meg is szolgált Olika a dédelgetésekért. Elzavarta a zsákmányt kereső egereket, jókedvében olykor eldorombolta monoton nótáját s az elhagyott otthont varázsolta élénk. Okos szemeivel ugy tudott kacérkodni, mint egy jólnevelt kisasszony. Ha jól lakott vigan, ha éhes volt szomoruan, bágyatagon fénylettek a tarka szemek s mi onnan tudtuk meg, hogy vajjon éhes-e a macskánk. Ruhája is kackiás volt. Fehér, rozsdavörös foltokkal. Mindezeket egybevéve Olika megérdemelte a dédelgető szeretetünket.

Egyszer aztán a macska nem volt sehol. Hiába kerestük végig a rajvonalon, hiába telefonálgattunk hátra, hiába kérdezősködtünk utána, meddővé lett minden fáradtságunk. Olika eltünt. Mindenki kereste, mindenki érdeklődött utána, csak Fachini Giováni nem, bár ez csak jóval később tünt fel emlékezetünkben. Le is mondtunk arról a lehetőségről, hogy valaha Olikát viszontlássuk s abban a hitben nyugodtunk meg, hogy tőlünk átpártolt egy óvatlan pillanatban a muszkákhoz.

Verőfényes nappal drótsövényt kellett javitanunk, mert az ellenség részéről rövidesen támadást jeleztek.

Ott szaladgáltunk, munkálkodtunk a sikon nagy gyorsasággal, hogy minél előbb elkészüljünk feladatunkkal. Nem törődtünk semmit az ellenség srapnellező üdvözleteivel, végeztük szorgosan dolgainkat, mikor egy fájdalmas kiáltás tett figyelmessé. A hang irányába tekintek. Fachini Giováni a hóbavágódottan feküdt és jajgatott kétségbeejtően. Hozzárohanok. Első dolgom volt sebét keresni. Kézfejét furta át a csontok között egy srapnellgolyó. Mikor pedig kezét a sebesültnek szépen bekötöztem, sietve vezettem be a lövészárokba, nehogy még egy sebet szenvedjen a szegény olasz.

Fachini Giováni egész meghatódottá lett, talán azért, hogy könnyü sebet kapott, de inkább talán azért, hogy »hátra« mehetett. Hozzám hajolt és kérő hangon suttogni kezdett:

— Zászlós ur... Zászlós ur ne haragudjon én reám!

— Dehogy is haragszom — válaszoltam. — Miért haragudnék én reád?

— Szeretnék valamit megmondani... Ugy nyomja a szivemet... És eddig... eddig nem mertem... Kinevettek, kigunyoltak volna... De most... most már ugyis

Most csak ennyit akarunk általánosságban közölni. Várjuk ezen felhivásunk visszhangját és reméljük, hogy sikerül a magyar kutyák tenyésztését fellendíteni, ezáltal nemzeti kincset tárni fel és idegen, nem a mi körülményeink közé illő kutyák helyett magunk körében is megbecsültetni, igénytelen pusztai kutyáinkat.

Haldokló búcsúja.

Pajtás! Látod ott messze-messze délen
Azt a halovány, kékes koszorut?
Látod, azt szeretnénk még egyszer látni,
Azt, és azontul egy kicsi falut,
Kicsi faluban egy fehér házat,
A fehér házban szöszke fiamat.

Pajtás! Látod, ott messze-messze délen,
Értem imádkozik hitvesem, anyám.
A gügyögő kicsi gyermekeim
Hiába fognak várni ott reám.
Nézdd pajtás, a sebből, hogy dül a vér!
Érzem az életem itt véget ér.

Jó pajtás! Ha néha messze-messze délről
Jön a számomra egy-egy bus levél,
Válaszolj rá! Tudd, hogy... sok a dolgom...
Vagy bár mit,... csak azt ne, komád nem él.
Életük ugyis kesergés, sirás...
Nem látok, szédülök, segits jó pajtás!

Nézdd komám, amott messze lenn a völgyben
Az ellenség uj rohamra jön.
Pajtás! Ég veled! Már nem birom puskám,
Nem látok, a szemem ellepi a köny.
A fejem szédül, a kezem remeg...
Jaj! Ujra eltalált!... Az Isten verje meg!

Chirow, 914. X. 18.

Vitéz KEMÉNY SIMON.

elmegyek... Ne haragudjon majd érte... a... a bünömért...

Nem tudtam elgondolni, hogy minő büne lehet az én olaszomnak, hogy ennyire kéri a bocsánatot és ilyen titokzatosságot tulajdonit neki. Mindazonáltal biztattam a vallomástételre s füt-fát megigértem neki.

— Nagy az én bünöm zászlós ur — kezdte vallomását a bünös. — Emlékszik zászlós ur arra a napra, mikor oly szomorodott szivü voltam, mikor meg is kérdezte tőlem: »No mi az Giováni, hogy ugy elszontyorodtál? Talán haza gondolsz?« És a zászlós ur eltalálta. Hazagondoltam, mert éhes voltam. Nem birtam én ezt a kosztot soha. Itt nincs olaj, itt nincs hal. Azért is voltam mindig éhes. És ekkor előbe került Olika. Hozzámdörgölődzött s én egy merészet gondoltam...

— Megölted a macskát?

— Megsütöttem a táboriőrsön.

— Ez büntetendő cselekmény...

— Zászlós ur az...

— Már az, hogy mint őrszem elhagytad helyedet.

— Dehogy hagytam el.... .

— Hát hogy volt lehetséges, hogy...

— Nappal volt. Erdőben nem látszott a tüz. A füst pedig a havas fák között elveszett. A tüz lábamnál égett, rajta a hus és... Isten látja a lelkemet, hogy akkor sokkal jobban figyeltem, mint máskor!

— Hiszem Giováni, figyeltél, nehogy észrevegyék bajtársaid munkálkodásodat.

Mégegyszer meg kellett igérnem, hogy nem haragszom és büne bocsánatot nyert s csak mikor magamra maradtam, tört elő keblemből a keserüség.

— Szegény Olika!... Mi sorsra jutottál!...

RENDELETEK.

Sáskairtás.

A földmivelésügyi miniszternek a marokkói sáskával fertőzött vármegyék törvényhatóságaihoz intézett rendelete a következőket tartalmazza:

1. Ha a marokkói sáska a törvényhatóság területén bárhol fellépne, annak hatósági után szervezett munkálatokkal azonnal való irtását rendeli el.

Az irtási munkálatok vezetésével Jablonowsky József kisérletügyi főigazgatót, a m. kir. állami Rovartani Állomás igazgatóját bizta meg, aki a munkálatok helyszini vezetését személyesen, vagy pedig az irtási munkálatok céljaira rendelkezésre bocsátott szakközegek utján fogja teljesiteni.

2. A törvényhatóság első tisztviselője, valamint általában az összes községi (városi) és vármegyei hatóságok kötelesek a nevezett megbizottat, valamint a marokkói sáska hatósági irtásának a helyszinén való vezetésével általa kiküldött szakközegeket feladatuk teljesitésében támogatni és az adandó utasitások végrehajtását szükség esetén karhatalom igénybevételével is biztositani.

3. Az irtási munkálatokhoz, amennyiben a községek (városok) által az irtás sikeres keresztülvitele érdekében kivánatos állandó fogatok és napszámosok a 4. pont alatt megállapitott bérért, a többletnek esetleg a községi (városi) közmunkalap terhére leendő vállalásával egyezségszerüen nem volnának biztositathatók, ugy a törvényhatóság első tisztviselője köteles a kellő lófuvart és a kézi napszámerőt kötelező kirendelés utján a legsürgősebben biztositani abban a mértékben, amelyet az irtási munkálatok vezetésére kiküldött szakközeg meg fog jelölni.

4. A napi fuvardijat 200.000; azaz kettőszázezer koronában, a napszámbért pedig napi 50.000; azaz ötvenezer koronában állapitja meg. A fuvardijba beleértendő a kocsis dija is. A fuvaros és napszámos köteles lesz élelmezéséről gondoskodni. Minden pár lóval napi 8 órát kell dolgozni, nappal vagy éjjel, aszerint, amint a méltányos beosztás és az egyes munkacsoportok váltakozása azt megkivánja.

5. Amennyiben állandó fogatok és napszámosok egyezségszerüen nem volnának biztositathatók, ugy a szükséges fogatot és kézi erőt igazságos módon, az egyenlő elbánás elve szerint elsősorban a sáskaveszedelem által fenyegetett birtokosok igénybevételével kell kirendelni. Olyan kirendelt egyén terhére, aki elfogadható ok nélkül a közérdekü, halaszthatatlan munkából magát kivonja, szabad egyezkedéssel megállapitandó dijazás ellenében más fogatot, vagy kézierőt kell kirendelni.

6. A sáskairtáshoz szükséges munkaerő biztositása és a munka zavartalan lefolyása érdekében az 1907:XXXI. t. c. 12. p-ában megjelölt I. foku hatóságok a sáskairtási munkálatoknál helyszinén is tevékenyen vegyenek részt és az állami közegeket és a községi elöljáróságot megfelelően támogassák.

7. Ha valamely község (város) az irtási munkálatokhoz szükséges napszám és igaerőt az irtást vezető megbizottaknak a kellő időben nem bocsátaná rendelkezésére, a megbizottak az idézett törvény 5. p-ának utolsó bekezdése értelmében a napszám és igaerőről a mulasztó község (város) kárára és veszélyére fognak gondoskodni.

8. Az érdekelt helyi hatóságokat arra is utasitani kell, hogy a fenyegetett területekre szállitandó sáskairtó gépeket hatósági felügyelet mellett vegyék át és az irtás megkezdéséig fedett és száraz helyen elhelyezve, gondosan megőrizzék. Az egyes alkatrészek elkallódásáért, vagy elromlásáért a mulasztó községi elöljáróságot anyagilag is felelőssé teszi a rendelet.

9. A sáskairtási költségek fedezésére megfelelő előleget fog kiutalni a miniszter.

A kiutalandó előlegből az irtási munkálatok vezetésével megbizott szakközege által láttamozott nyugták ellenében az egyes községek elöljáróságainak a szükséges heti részleteket ki kell fizetni.

A rendelet továbbiakban is irtási munkálatok költségeinek elszámolásáról a törvényhatóságok által részben történő fedezéséről irtézkedik.

Végül esetleges félreértések elkerülése végett figyelmeztet a rendelet, hogy a kiutalt előleg terhére, — annak mikénti felhasználására vonatkozó rendelkezése szigoru szemelőtt tartásával — csak a marokkói sáska hatósági irtásának költségei fedezhetők.

Az olasz sáska irtását a 78.940/1925. számu rendelet a birtokos, illetőleg a község kötelességévé tette és az irtási költségek is ezeket terhelik.

VITÉZI ÉLET.

Vitézi avatás.

Az 1925. évi vitézi avatás f. évi junius hó 21-én lesz ünnepélyes keretek között a Margitszigeten.

Vitéz Endre László támadói.

Egyes rosszhiszemü lapok sorozatos támadást inditottak vitéz Endre László dr. a gödöllői járás kiváló főszolgabirája ellen. A cikkekben zsidórazziákról, egy felfüggesztett jegyző kálváriájáról, szolgálati hanyagságokról van szó és heves támadásban robannak ki a baloldal tollforgatói az ország egyik legderekabb közigazgatási tisztviselője ellen, mert bátran a keresztény irány hivének vallotta magát és e hitvallása mellett ki is tart.

Senkit sem lephettek meg ezek a galád és hazug támadások, aki ezen lapok mentalitását ismeri. Azt irják, hogy halomszámra fekszenek az alispáni hivatalban a panaszok Endre László dr. ellen és követelik, hogy a panaszok intéztessenek el.

Mi állandó figyelemmel kisértük e kiváló főszolgabiró müködését és tudjuk, hogy esküjéhez hiven mindig az igazság és a magyarság érdeke irányitotta tetteit. Hatalmas munkájával épen a magyar közigazgatás egyik kitünő tagja, aki járásában fel sem sorolható számu nemes tettek, kitünő intézkedések által vivta ki ugy elöljárói, mint járása népének becsülését.

Az az ember, aki munkásságával minden magyar hazafi és polgár tiszteletét vivta ki, nem csodálkozhatik ezen hazafiatlan és gonosz lapok támadásán. Ez a támadás is mutatja, hogy mi fáj nekik és mennyire nem birják a derék magyar emberek munkáját nyugodtan nézni.

A gödöllői járás népe fényes elégtételt adott megtámadott főszolgabirájának, amikor a községek birái egyhanguan hozott határozatban tiltakoztak a szeretett főszolgabirájukat ért támadások ellen. A birák megvetéssel utasitották vissza a »Pesti Napló« támadását. A határozatott Debreczeny István rákosligeti, Lázár Sándor rákosligeti, Pintér András valkói, Lankó János cinkotai, Pupek Pál rákoskereszturi, Rapari József kistarcsai, Bartos István nagytarcsai, Mihály András isaszegi, Tóth Flórián dányi, Boglyas János dányi, Petrák Sándor szadai, Bajkai János péceli, Stróbel János gödöllői és Kolos Sámuel gödöllői községi birák, illetve tiszteletbeli birák irták alá.

Mint értesülünk vitéz Endre László dr. ellen a belügyminiszterium semmiféle vizsgálatot el nem rendelt, mivel a szóvátett és felfujt ügyek mind átvizsgált és jogerősen befejezett ügyek voltak. A megtámadott főszolgabiró azonban a cikk irója Lévay Jenő ellen a sajtópert meginditotta. Reméljük, hogy a biróság is megtorolja a kitünő közigazgatási tisztviselőt ért jogtalan támadásokat.

CSONKA MAGYARORSZAG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

VILÁG FOLYÁSA

Amerika benyujtotta számláját az európai hatalmaknak.

A német kérdés rendezése elé ujabban ismét nehézségek gördültek. A nagykövetek tanácsában állitólag ellentétek merültek fel, aminek következtében a nagykövetek konferenciáját ismételten elnapolták. Ennek a halogatásnak a következményeképpen az Egyesült Államok kormánya meglepetésszerüleg felszólitotta az európai államokat háboru alatti tartozásaik megfizetésére. Ez a meglepetésszerü lépés az amerikaiak véleménye szerint hozzájárul majd az általános pénzügyi és gazdasági helyzet javulásához. Franciaország ugyanis kénytelen lesz Németországgal megegyezésre jutni és végre is dülőre viszik a német jóvátétel kérdését, hogy eleget tehessenek amerikai kötelezettségeiknek.

Harcok Marokkóban.

Franciaországban meglehetősen nagy izgalmat okoznak a marokkói harcok. Colombat tábornok hadmüveletei sikerrel járnak ugyan, de a riff-kabilok több helyen a francia őrvonalon tul jutva, nyugtalanitják a francia csapatok hadmüveleteit és hir szerint ujabban megerősitéseket is kaptak. Most arról tárgyalnak, hogy a francia és a spanyol haderők együttesen kezdenek hadmüveleteik végrehajtásához. Ezzel kapcsolatosan Olaszország is figyeli a harcokat, hogy szükség esetén a tripoliszi határ mentén közbeléphessen.

Riadalom Belgrádban.

Belgrádban a napokban riasztó hirek terjedtek el arról, hogy hetven kommunista bérgyilkos érkezett Belgrádba a király, a miniszterek, a szkupstina és a felső hatóságok felrobbantására. A belgrádi rendőrség nagyon sok bolgárt letartóztatott, de ezeknek ártatlansága kiderült és igy néhány ember kivételével szabadonbocsátották a letartóztatottakat. Néhány nappal ezelőtt Belgrádban az a riasztó hir is elterjedt, hogy a bolgár határhoz közel fekvő Timok mellett bolgár bandák bukkantak fel szerb földön. Ezt a hiresztelést a szófiai kormány azonnal megcáfolta. Később a szerb kormány is kénytelen volt beismerni, hogy teljesen jelentéktelen és személyes bosszuból eredő incidensről volt szó.

A bukaresti kisantant konferencia utóhangjai.

A bukaresti kisántánt-konferencia Magyarországellenes határozatainak világszerte keletkezett kellemetlen visszahatása arra késztette Nincsics szerb külügyminisztert, hogy a sajtó képviselői előtt magyarázatokba bocsátkozzék. Véleménye szerint a kisántánt Magyarországgal jó és normális kapcsolatokat óhajt elérni. Épen ezért sajnálják, hogy a magyar költségvetés nem őszinte és abban rejtett tételek vannak és a magyar miniszterelnök a békeszerződések reviziójáról beszélt, ami a kisántánt körében kinos hatást keltett. Mivel a magyar közvélemény épen eléggé tisztában van a kisántánt jóindulatával, épen ezért kellőleg értékelni is tudja a szerb külügyminiszter magyarázkodásait.

Az erdélyi magyar kisebbség üldözése.

A régi hirneves szászvárosi Kun-kollégiumot kénytelenek voltak az oláh hatóságok folytonos zaklatása következtében beszüntetni. Ezzel megszünt a

magyar kálvinisták erdélyi kiváló kulturintézménye, melyet még néhai Kun Kocsárd gróf nagylelkü alapitványainak segitségével tartottak fenn.

Az erdélyi katolikus, református, evangélikus és unitárius magyar egyházak külön-külön ugyanegy napra összehivott nagygyülésen azonos szövegü határozatot fogadtak el, melyben tiltakoznak az oláh kormánynak a magánoktatásról szóló törvényjavaslata ellen, mely megsemmisitéssel fenyegeti az egyházi és nemzeti oktatásügyet. A határozat értelmében peticióval fordultak a törvényhozáshoz, amelyet Pál István kanonok és Fülöp Béla szenátor terjesztettek elő Bukarestben. Ezenkivül elhatározták azt is, hogy orvoslásért a Nemzetek Szövetségéhez fordulnak. Az oláh állapotok jellemzésére szolgál egyik volt belügyminiszterüknek az a nyilatkozata, hogy most már tagadhatatlan és szószoros értelemben Európa legutolsó államává lett Oláhország.

HIREK.

Heti naptár.

MÁJUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
25 Hétfő	VII. Gerg. p.	Orbán	A hét elején a nap 3 óra 25 perckor kél és 7 óra 55 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 15 perckor kél és 7 óra 60 perckor nyugszik
26 Kedd	N. sz. Fülöp	Fülöp	
27 Szerda	Béda egyh. †	Béda	
28 Csütörtök	Ágoston pk.	Emil	
29 Péntek	P. Magdol. †	Maxim	
30 Szombat	A.sz.Janka††	Nándor	
31 Vasárnap	D. Pünkösd-v.	D. Pünkösd-v.	

Fischer-Colbrie Ágost meghalt.

Hull a levél az idő vén fájáról, kidőlt egy tölgy a magyar erdőből, a sors, amely az utóbbi években oly kegyetlenül vert minket, kiszakitotta Rákóczi városának mártir püspökét a köréje gyülő árva magyarok köréből. A meg nem alkuvó hit, a szilárd hazafiuság oszlopa, a magyar remény mécsese ott fenn, Fischer-Colbrie Ágost dr. kassai püspök, magyar apostol vasárnap éjszaka egy jobb világba, megérdemelt nyugalomba költözött. A halkszavu, szelid, lelkében szilárd és törhetetlen magyar főpapot a Gondviselés a felvidéki magyarság legválságosabb idejében szólitotta el az élők sorából, mert vele, a csehek által kiüldözött Papp Antal görögkatolikus püspökkel és a nemrégiben elhunyt Petrogalli Oszkár dr.-ral a Felvidék élet-halál harcának jóformán utolsó s egyik legerősebb védőbástyája is ledőlt.

Fischer-Colbrie Ágost dr. az egyetlen volt a Felvidék püspökei között, aki a prágai kormány intrikái és sorozatos erőszakosságai ellenére tovább is megmaradt a püspöki székben s aki hozzáférhetetlenül nagy és nemes emberi tulajdonságaival és kitünő diplomáciai érzékével szinte észrevétlenül is a felvidéki magyarság és nagyrészt a magyarhü tótságnak is lelkiatyja és szellemi vezére volt. Krisztusi emberszeretetével, evangéliumi egyszerüségével és megható béketürésével példája volt a papi erényeknek, amelyeket a Vatikán is elismert és kifejezésre jutatott akkor, amikor az ősz kassai püspöknek a prágai kormánnyal való konfliktusa idején Benesék minden erőfeszitése ellenére Fischer-Colbrie Ágost oldalára állott. Igaz, hogy ettől az időponttól kezdve az idős és beteges főpap helyzetét a prágai kormány szinte kibirhatatlanul megnehezitette, de Fischer-Colbrie Ágost az elkobzott birtokaiból megmaradt háromszázhuszonöt hold élén és bizony sokszor mármár nélkülözve is, megmaradt annak a főpásztornak, amelynek egykor Szent István utódja a kassai püspökség élére állitotta.

Fischer-Colbrie Ákost dr. a barsmegyei Zselizen született 1863 október 16-án. Teológiai tanulmányait Bécsben végezte, ahol 1888-ban pappá szentelték. Innen a budapesti belvárosi plébániára került, mint káplán, röviddel utóbb kiváló szellemi képességei és tudományos munkássága elismeréseül hercegprimási szertartó, levéltáros, majd szentszéki jegyző lett s igy nevezték ki a bécsi Augustineum tanulmányi igazgatójává. Az akkor már neves tudóst 1892-ben Rudolf trónörökös leányának, Erzsébet főhercegnőnek hitoktatójául hivta meg, ahonnan kanonoki kinevezése Esztergomba, majd az 1904-ben történt segédpüspöki kinevezése Kassára szólitotta. A kassai egyházmegye püspökévé 1907-ben nevezték ki Fischer-Colbrie Ákost, aki itt élt csendes visszavonultságban és dolgozott halála napjáig a magyarság javára. Tudományos munkásságáról számos történelmi tanulmányán kivül két nagyértékü hitéleti müve tesz tanubizonyságot, a »Fragmentum apologeticum« és a »Hora eucharistika«.

Az elhunyt püspököt pénteken reggel kilenc órakor temették el a püspöki rezidenciából, amelyet a szomoru alkalomra megnyitottak, hogy a hivek az elhunyt főpásztor ravatalához járulhassanak.

Valóságos népvándorlás indult az apostol ravatalához, aki példát adott a magyarságnak.

Türr-emlékünnep Milánóban. A milánói Circolo Filologico Türr István tábornok születésének századik évfordulója alkalmából emlékünnepet rendezett. Az ünnepen az olasz hadügyminisztert Cattener tábornok, milánói hadseregparancsnok képviselte. Az ünnepi beszédet Berzeviczy Albert tartotta, aki meleg szavakban emlékezett meg Türr István és Garibaldi testvéri viszonyáról.

Két uj püspöke lesz a Felvidéknek. Prágából jelentik: A Felvidék két uj püspököt fog kapni. Az egyik Jantaus apostoli adminisztrátor lesz Nagyszombat székhellyel, a másik pedig Carszky rózsahegyi püspöki helynök. Mindkettőjüket junius 14-én fogják püspökké fölszentelni Rómában.

A rákosligeti hősi emlék leleplezése. Rákosliget község a világháboruban elesett harminchat hősi halottjának emlékére felállitott hősök oszlopát e hó 31-én délután 3 órakor leplezi le. Az ünnepély sorrendje a következő: Himnusz. Előadják a rákosligeti Dal- és Zenekör és a rákosligeti Zenekar Egyesület, vitéz Endre László dr. járási főszolgabiró engedélyt kér a Hősök emlékoszlopának leleplezésére. A Hősök emlékoszlopának leleplezése. Ünnepi szónoklat, tartja: József kir. herceg, vitéz Endre László dr. járási főszolgabiró átadja az emlékművet Rákosliget község birájának. Debreczeni István, Rákosliget birája Rákosliget község közönsége nevében átveszi az emlékművet.

Uj záróra. A fővárosban szombattól kezdve éjjel három óráig maradhatnak nyitva a kávéházak.

Halálos itélet. A rablógyilkos Léderer Gusztáv bünügyének tárgyalását befejezte a hadbiróság. A tárgyalás igen izgalmas lefolyásu volt és különösen akkor bővelkedett izgalmakban, amikor Léderert szembesitették feleségével. A férfi azt állitotta, hogy az asszony bujtotta fel a gyilkosságra és ő segédkezett a holttest feldarabolásánál is. Ezzel szemben az asszony semmmiről sem akart tudni és mindent a férfira tolt. A biróság végül is meghozta az itéletet, amelyet hétfőn hirdettek ki. Eszerint a biróság bünösnek mondotta ki, rablógyilkosság büntettében és ezért őt kötélhalálra itélte.

A tenyészlovak szállitási kedvezménye. Az államvasutak igazgatósága a tenyészlovaknak vasuton való szállitásánál 80 százalékos kedvezményt engedélyezett. A tenyészlovak szállitási kedvezménye eddig 50 százalékos volt.

Cseh bélyegzővel csempésztek magyar lovakat a Felvidékre. Már hosszabb idő óta nyomára jutottak a cseh vámhatóságok, hogy magyar területről élénk állatcsempészés folyik a Felvidékre, különösen sok lovat hoznak elvámolás nélkül, de nem sikerült a dolognak végére járni. Most aztán kiderült minden. Somos község tavaly a határkiigazitáskor megszünt cseh-szlovák terület lenni és visszakerült Magyarországhoz. A régi községi előljáró elmulasztotta visszaszolgáltatni a cseh hivatalos nyomtatványokat és pecséteket s igy történt, hogy a magyar lovak számára, amelyeket lókupecek ki akartak csempészni, szabályszerü nyomtatványon hivatalos bélyegzővel állitott ki passzusokat. A vámhatóságok eleinte azt hitték, hogy hamisitott lópasszusokkal üzik a csempészést s mikor hamisitványt nem találtak a passzusok között, kutatni kezdték a passzusok eredetét s igy jöttek rá a dologra. Mivel egy-egy ló behozatali vámja 700 cseh korona, tehát a cseh államkincstár a lócsempészés révén nagy összeggel károsodott. A prágai kormány most diplomáciai uton fog Budapestre fordulni, hogy a visszacsatolt községben maradt cseh hivatalos nyomtatványokat és a hatósági bélyegzőket visszaszerezze.

A Nemzet legujabb május hó 1—15-iki kettős száma a mai magyar irodalomnak valóságos kincsesháza. Beszédes bizonysága annak, hogy a gyönyörü, közkedvelt, hatalmas lendületet vett lap minden sora a történelmi, nagy Magyarország diadalmas gondolatát munkálja. Hasábjain Széchenyinek, a legnagyobb magyar emlékének is kegyeletesen hódol, — mintha dokumentálni akarná, hogy sötét, sivár vigasztalan közállapotainkban a »döblingi, lánglelkü vátesz« szelleme az egyedüli mentsvár, ahová égető sebeinkkel menekülhetünk; uditó óázis, amiből a jövő küzdelmeihez erőt, hitet, kitartást meritheténk. A lap ünnepi szépségü és komolyságu számában a magyar irodalom legjelesebbjeinek neveivel találkozunk. Rákosi Jenő, Herczeg Ferenc, Kozma Andor, Pintér Jenő, Lőrinczy György, Vályi Nagy Géza, Paulini Béla, Csermely Gyula, Zoltán Vilmos, Hangay Sándor, Nyáry Andor, Szegedy László, Varga Béla, György Lajos, Zoltán Vilmos stb. irásait köti hervadhatatlan, szines csokorba. A lapot a mai irógárda három nagytehetségü tagja: Szegedy László, Varga Béla dr., és Hangay Sándor szerkesztik. Segédszerkesztői: Nyáry Andor, Vályi Nagy Géza és György Lajos. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirály-utca 23. Előfizetési dij egész évre: 600.000 K, félévre 300.000 K.

Sirrablók. A Bolza-grófi család szarvasi sirrboltjában fosztogatók jártak. Több koporsót felnyitottak, abban a hiszemben, hogy a halottakon ékszereket találnak. Ebben azonban csalódtak.

Autószerencsétlenség. Gödöllő határában halálos autószerencsétlenség történt. Ács Ferenc egyik autójával próbautat tett. Az autó nekiszaladt egy kőrakásnak, felfordult és utasait maga alá temette. Az autó utasai közül Ritz Kálmán belehalt sérüléseibe és három másik utas is megsebesült.

Rablógyilkosság Debrecenben. Vakmerő rablógyilkosság történt Debrecenben. Csütörtökön délelőtt 11 óra tájban, egy 30 év körüli jól öltözött fiatalember megjelent Révész Olga trafikjában. Amig a trafikos leány elfordult, hogy cigarettát vegyen le a pultról, az ismeretlen férfi hátulról leütötte majd fojtogatni kezdte. Valószinüleg fejszével több csapást mért a leány fejére. Amikor ez holtan esett össze, kirabolta az üzletet. A vakmerő rablógyilkos kézrekeritésére nagyarányu nyomozás folyik.

Május 31-e, Hősök emlékünnepe. A kormány legutóbbi rendeletével május utolsó vasárnapját Hősök emlékünnepe néven nemzeti ünneppé avatta. Az idén a Hősök emlékünnepe május 31-én, pünkösd vasárnapján lesz és ezen a napon a hősi halottak sirjainál nagyszabásu emlékünnepet rendeznek a női egyesületek. Az uj köztemetőben levő hősi temetőben az ünnepség tábori misével kezdődik, majd a közönség egy-egy szál virággal rójja le kegyeletét a világháboru hősi halottainak sirjánál.

Pünkösdkor kisegitő vonatokat indit a MÁV. Az államvasutak igazgatósága pünkösdkor kisegitő vonatokat helyez forgalomba: Szombaton, május 30-án a Budapest-keleti pályaudvarról 14 óra 40 perckor induló, Balatonfüredre 18 óra 51 perckor, Tapolcára 20 óra 42 perckor érkező és az ellenirányban vasárnap, május 31-én Tapolcáról 16 óra 10 perckor, Balatonfüredről 17 óra 55 perckor induló és Budapest-keleti pályaudvarra 22 óra 10 perckor érkező személyvonatok. — Hétfőn, junius 1-én Budapest-keleti pályaudvarról 7 óra 40 perckor induló, Balatonfüredre 11 óra 14 perckor, Tapolcára 12 óra 30 perckor érkező és az ellenirányban Tapolcáról 17 óra 40 perckor, Balatonfüredről 18 óra 59 perckor induló és Budapest-keleti pályaudvarra 22 óra 40 perckor érkező gyorsvonatok. — Vasárnap, május 31-én és hétfőn, junius 1-én Győrből 5 óra 10 perckor induló, Balatonfüredre 10 óra 55 perckor érkező és ellenirányban Balatonfüredről 17 óra 23 perckor induló, Győrbe 22 óra 54 perckor érkező személyvonatok. — Vasárnap, május 31-én és hétfőn, junius 1-én Budapest-keleti pályaudvarról 15 óra 35 perckor induló, Aszódra 15 óra 22 perckor érkező és ellenirányban Aszódról 19 óra 15 perckor induló és Budapest-keleti pályaudvarra 21 óra 5 perckor érkező személyvonatok. — Vasárnap, május 31-én és hétfőn, junius 1-én a Budapest-nyugati pályaudvarról 7 óra 15 perckor induló, Nagymarosra 8 óra 56 perckor érkező és ellenirányban Nagymarosról 18 óra 50 perckor érkező személyvonatok. A kisegitővonatok ugyanolyan menetjegyekkel és utazási igazolványokkal vehetők igénybe, mint a rendes menetrend szerint közlekedő személyszállitó vonatok.

Pécs őskeresztény muzeuma. Szőnyi Ottó dr., a Muzeumok Országos Bizottságának előadója Pécsre ért, hogy berendezze az őskeresztény muzeumot. Az őskeresztény muzeum ünnepélyes megnyitása előreláthatóan junius végén lesz. A muzeum lelettárgyai a Krisztus utáni negyedik századból valók, falfestményrészletei pedig hasonlitanak a római katakombák falfestményeihez.

Rákosfaiván megnyitották az anya- és csecsemővédelmi intézetet. A főváros a X. kerületi rákosfalvi iskola egyik elkülönitett helyiségét anya- és csecsemővédőintézetté alakitotta át, amelyet vasárnap délután nyitották meg. Lieber Endre tanácsnok adta át az intézetet az Országos Stefánia Szövetségnek, amelynek nevében Keller Lajos ügyvezető igazgató mondott köszönetet a fővárosnak a támogatásért. Ez az intézet a tizenhetedik a főváros területén. Az átadás után rögtön megtartották az anyák iskoláját, amelyen Fekete Sándor dr. főorvos tartott előadást, Gál Böske szavalt, Hartmann Nándor tréfákat adott elő, Novák Károly vezetésével a védőnők énekkara pedig szép dalokat énekelt. Aranyossy Gusztáv konferált, Odenwald József pedig szavalt.

Timár Ödön, Szombathely
Zsák Március 15.-tér Ponyva
Gazdasági kötéláru, kárpitos-cikkek, szönyeg, lenzsák, pokróc, stb., stb.
Kölcsönzés és kereskedés!

Gyógynövényeket vesz:
NERUDA NÁNDOR
BUDAPEST, IV.
KOSSUTH LAJOS-U.
10.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (48)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Azért az ő német szivóssága sok bölcs intézkedésnek előidézője lett s a város igen sokat köszönhetett az ő céltudatos energiájának, ő mégsem elégedett meg semmivel és a baj okát nem a magyarok nemtörődömségében, avagy talán kultura-ellenes természetében kereste, hanem a főpapok és főurak hatalmaskodó kapzsi politikájában, amely minden értékre s minden jövedelmi forrásra rá akarta tenni a kezét, minden székbe maga akart beleülni, nem törődve polgárral, iparossal, kereskedővel, jobbággyal és kisnemessel, sőt egyenesen a király letörésén fáradozott, egyszerü, dróton rángatott bábbá kivánta lealacsonyitani szent István koronájának viselőjét, papok és urak szolgájává, nagy Árpád vezér utódját.

Elesebb szemü ember mind látta ezt a lappangva folyó évszázados küzdelmet. S bár Wernher biró okos, ügyes, német ember volt, ebben a küzdelemben gondolkozás nélkül a király mellé állott. Egyrészt igen szerette a jószivü, nemeslelkü, daliás, fiatal fejedelmet, másrészt, tudta, hogy a főpapok ellenében egyedül nem boldogul és semmire sem megy, ha azok netalán teljesen kezükbe keritenék az uralmat. László pedig városoknak, egyházaknak, szegényeknek ugy, mint jómóduaknak egyaránt igaz pártolója volt, aki alatt minden hasznos intézmény virágzásnak indulhatott volna és senki sem szedte volna le a tejfelt, amint azt az egyházi vámszedők oly előszeretettel tették.

Felemelték a nehéz ezüst serleget és ittak. Pascasius a tiszta bor isteni zamatát élvezte, mert ha a gondviselés rossz fülekkel látta el, kárpótolta őt sok egyébbel. A szaglóérzéke, az inye finom volt és a szeme, ha figyelt, többet látott, mint amennyit a fülével hallhatott volna. Miklós prépost a harcra gondolt, lelkében már szinte apritotta a püspökök seregét, hogy aztán egy jó kényelmes és époly diszes stallumba ülhessen, ha a harcnak vége szakad, Wernher gondtelt arccal ivott, mint aki kénytelen kötelességet teljesit, György vitéz egy lányra gondolt, aki érte szenved. Hej, ha ezt a nagy darab embert, ezt a kedélyes papot ugy szépszerével rávehetné! Egy szavába kerülne annak, hogy őt boldoggá tegye. De nem megy az ilyesmi olyan könnyen. Sok akadálya van az ő boldogságának. A prépost papi tekintélye, a zsinat sok gondja, határozata, országos ügyek, mind előbbre valók lévén, egyelőre nem remélhette szegény lovag, hogy a rabot megszabaditsa hamarosan.

Hallgatott hát és félfüllel figyelte, mint terelődött a szó a zsinatra, meg a király magatartására. Ha az egyház összetüz a királlyal, akkor neki az ura mellett a helye és semmi reménye ahhoz, hogy az esküvőt egyhamar megtarhassa.

Miklós prépost nem kimélte a zsinatoló püspökök tekintélyét. Sötét szakállát megrángatva, tüzes szemekkel ült a kemény fapadon, percenként öblitette torkát egy korty borral és szaggatott szavakban szórta a lávát.

— Mit okoskodnak ezek? Mit akar a bürgeszőrü? Itt nincsen szavuk. Menjenek a pokolba! Pádovába, avagy a pogány földre. Nem bánom, bárhová. Ahova tetszik. Csak itt ne szuszogjanak. Itt egy emberfia parancsol csak. Az a mi urunk, az apostoli király!

Pascasius a fejét csóválta.

— Helytelenül szólsz barátom. Egyházi ügyekben a zsinat...

Nem folytathatta. Miklós prépost köpött egy nagyott és beléfolytotta a szót.

— Menjenek a pokolba. Csak rabolni, harámolni, szegény magyarok földjét kifosztani, erre nem kell nekünk követ. Tudjuk mi a mi dolgunkat. Bezzeg, ha a pogány ellen kell harcolni, mint mikor néhai Béla urunk a Mohi-pusztán szoritóba került, nem dugta ide a bőrét egy se, akkor nekünk kellett győzedekeznünk. Köszönjük az ilyen barátságot. Bajban szóval segit, békében kifosztja a csürünk, kamránk, elviszi amit a tatár meghagyott. Vissza vele. Vissza a fenébe, ahonnan jött.

Wernher telt kupát nyujtott neki, hogy elhallgattassa. Pascasius pedig szóhoz jutott.

— A pápa őszentsége nekünk egyházi férfiaknak legfőbb urunk és parancsolónk. Ő küldötte ide saját képében Filepet, hogy rendet teremtsen garázda országunkban. Tenmagad Miklós barátom nyujtod a legékesebb dokumentumot ahhoz, mely nagy szükségesség volt e cselekedet. Magad sem veted alá magad senkinek és nem törődől az egyház érdekével...

Mig ivott, Miklós a jobb öklével hadonászott, felborzolta a hosszu haját, a sürü bor végig ömlött fényes szakállán, kezével megtörülte a száját, megint kivillantak éles farkasfogai. Most csendes volt és takarékos a szóval. Mint a készülő vihar. Felállt s csak annyit mondott:

— Mi jó magyarok, hivei urunknak, nem fogjuk engedni, hogy őt is kifosszák, mint országunkat. Ott leszünk ám mi is!

Intett Györgynek, gyorsan elbucsuztak és továbbálltak. Hiába tartóztatta Wernher őket, ugyan puszta udvariasságból, Miklós nem maradt.

— Most már ott a helyünk a küszöbön. Jó kutya vigyáz a gazdájára, mig alszik. De nemsokára fölébred ő is. Akkor elkezdődik a hadd el hadd.

Mikor eltüntek Pascasius Wernher felé fordult.

— Hiszen tudom én jó rektorom, nem könnyü az igazság utja. Nincsen az mondom, sem erre, sem arra, valahol rejtőzik, azt kell felkutatni. Nagy baj fenyeget minket, tudom. A fermói tulságba megyen. Hajtják vak szenvedélyükben a többiek. Fékezni nem lehet. Minden percben azon rettegek, kitör a rettenetes, véres zivatar. Akkor aztán mindenki rosszul jár, akár jó, akár rossz a szándéka.

— Dehát nem lehet atyám valamit tenni? Nem világositathatnád fel a szentatya bölcs követét? Be kell lássa, erőszakkal itt nem megy semmire. Nem olyan fából faragták ezeket a kemény magyarokat, hogy mindjárt meghajoljanak. És nincsen igazsága sem azoknak a határozatoknak, melyet a mi urunkat régi jogaitól, apostoli jussától megfosztják...

Pascasius busan csóválta a fejét. A szemében mély, őszinte szomoruság.

— Ha rajtam mulna, ha rajtam... Mindent megteszek és megpróbálom, mint eddig, de eddig sem hallgattak a szómra. Megindultak azok is, ezek is, ki tudja, hol állnak meg? Talán már holnap, lehet egy hét mulva, de beüt az istennyila. Tudtam, nem vezet ez jóra. És mindennek csak mi isszuk a levét, szegény, nyomorult magyarok. Ebben igaza van annak az advocatus diabolinak...

— No, akkor itt kutya cifra tánc kezdődik — mormogta a budai biró. Aztán hangosabban tette hozzá:

— Mit gondolsz bölcs atyám, ha azt a tulbuzgó követet ugy nem sokat kérdezve kissé elhallgattatnánk? Segitene rajtunk valamelyest?

Pascasius őszülő fürtjeiről levette a süveget.

— Hát fiam, nem ismerjük a jövendő titkait. Megpróbálhattok mindent. De nem hiszem, hogy erőt vesztek egykönnyen a pápa követén. Tudta Nicolaus atyánk, kit küld mireánk.

A prépost lehajtotta a fejét és a hangyák szorgos munkáját nézte. Wernher felnézett, oda ahol a nap tüzött teljes fénnyel a nyárvégi égen. Szembe nézett annak forró, tüzes erejével.

— Meglássuk, mire megyünk?...

(Folytatjuk.)

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Negyvennégy év. Győre Pál nyugalomba vonult sárszentlőrinci községi főjegyzőt 44 évi közszolgálat után bucsuztatta el az egész község lakosságának jelenlétében a községi képviselőtestület diszközgyülése. A képviselőtestület nevében Bartos Elemér adóügyi jegyző, a lakosság nevében Fábián Imre lelkész mondott istenhozzádot a nyugalomba vonuló főjegyzőnek. Az ünnepélyt — mely közvetlen és megható volt — Győre Pál keresetlen bucsuzó beszéde zárta be.

Uj nagyközség. A magyar kir. belügyminiszter a Vas vármegyébe kebelezett Szentpéterfa kisközségnek nagyközséggé való átalakulását megengedte.

Biharvármegye vagyonának felosztása. A kettészakitott Bihar vármegye közös vagyonának felosztására ugy a magyar kormány, mint a román kormány delegátusokat küldött ki. A román bizottság elnöke azt javasolta, hogy a munkálatok megkönnyitése végett minden egyes község vagyonának likvidálására albizottságokat küldjenek ki. Ezek az albizottságok a napokban befejezték munkájukat és adataikat a főbizottság elé terjesztették. A főbizottságok ez adatok alapján megegyezett a vagyon felosztása ügyében. Eszerint Bihar vármegye közös vagyonából Romániát 60.30 százalék, Magyarországot 39.70 százalék rész fogja megilletni.

Nemzetközi választott bíróság elé kerül a nagykárolyi megyeháza Románia és Magyarország között az uj határok által kettészelt Szatmár vármegye közös vagyonának felosztása tárgyában még tartanak a nemzetközi tárgyalások. A likvidálás kulcsát illetően megegyeztek a tárgyaló felek az 1911-es adóalapot vévén a számitások alapjául. Eszerint a magyarországi megyerész 35 százalékát, a romániai rész pedig 65 százalékát kapja a közös vagyonnak. Ezen az alapon Magyarország megkapja az erdődi kórház és a nagysomkuti régi megyeháza értékének 35 százalékát pénzben. Ezt a részesedést igényli Magyarország a nagykárolyi megyeháza értékéből is, melyet a magyar bizottság 25 millió leire becsül. Mivel azonban a román kiküldöttek ennek az épületnek értékét egymillió leinél magasabb összegben elfogadni hajlandók nem voltak, a nagykárolyi megyeházának ügyét előreláthatólag nemzetközi választott birróság fogja végérvényesen eldönteni. A megyeháza kérdésében folyó vita annál érdekesebb, mert a megyének a Károlyi grófokkal annak idején kötött szerződése szerint, ha a megyeszékhely elkerülne Nagykárolyból s igy az épület nem szolgálhatná tovább eredeti rendeltetését, tulajdonjoga a Károlyi grófokra szállana vissza. A kérdés pedig éppen ma időszerü lett azzal a mozgalommal, mely a megyeszékhely mindenáron Szatmárra szeretné áthelyeztetni. A tárgyalásokat Mátészalkán folytatják.

Az utolsó huszárcsákó.

Az utolsó huszárcsákón
Nincs paszomány, nincsen forgó...
Nem kacsintgat alóla ki
Huszárgyerek — szilaj, heves,
Sárkányvérü emberpára,
Rákóczinak, Bercsényinek
Törzsökből nőtt unokája...
Az utolsó huszárcsákón
Nincs paszomány, nincsen forgó.

Az utolsó huszárcsákó
Némán busul a lomtárba'...
Ernyőjén pókhálókat sző,
Piros lelkét a moly rágja. —
Büszke föveg, magyar föveg!
Hajh! eltüntél, amióta
Rákerültél szépen sorba
Egy-egy huszárkoporsóra...
Az utolsó huszárcsákó
Némán busul a lomtárba'..

Az utolsó huszárcsákót
Én már fent a mennyben látom...
Alatta bus »vörös ördög«
All halványan, glóriáson,
S hir, dicsőség sziromezrét,
Ami csak ugy zuhog rája,
Lepergeti halkan, csöndben
Egy megrokkant vén bakára...
Az utolsó huszárcsákót
Én már fent a mennyben látom...

VALYI NAGY GÉZA.

Legjobb minőségü nyers- és

vízmentes ponyvák

kendertömlő, linoleum.

Elsinger M. J. és Fiai

Budapest, V., Báthory-utca 6.

Óriási teljesitményü

darálók vasházzal golyóscsapággyal önélesitő mükövekkel. Mielőtt darálót vásárol, **okvetlenül kérjen** tőlünk ábrával ellátott leirást és **árajánlatot.**

A legkitünőbb

viz- és trágyalé-szivattyu. Nagy teljesitmény! Percenként 300 liter! Nem fagy be! Nem dugul el! **! Próbára is szállitjuk!**

Ha számitani tud, beszerzi a szab. „RÓZSA“ jegyü

kerekes kézi széna- és sabonagyüjtügépet,

mert egy fiu könnyebben, tisztábban és többet gyüjt vele mint 10 munkás.

Gyártja **Kohn és Társa, Szombathely**

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Az amerikai, immár hetek óta megnyilvánuló szilárdabb irányzat sem nálunk, sem pedig a kontinensen hatását nem érezteti, mert a mult hónapokban történt katasztrófális amerikai gabonaspekuláció összeomlása óta Európa igyekszik függetleníteni magát a tengerentuli piacok árfejlődésétől. A jelenlegi amerikai szilárdságot is erős spekulációs kezek mozgatják, akik elsősorban abban reménykednek, hogy az ujtermés betakaritása előtt még egy utolsó letarolást sikerült véghez vinniök. Szerencsére az európai vetésjelentések mind kedvezőbb képet mutatnak, a termések nagyon jónak és bőségesnek mutatkoznak, ugyhogy sem mink, sem pedig egyéb európai államok nem lesznek arra reászorulva, hogy a jövőben, szükségessé váló gabonamennyiségeket más kontinensek piacairól szerezzék be. Nálunk elsősorban várakozó álláspont mutatkozik, azonban az árakat nem igen sikerül egyszinten tartani, és állandó hullámzás között az árfolyamok lassanként csökkenést mutatnak.

Az állatvásárok nagyon váltakozó képet mutatnak. Azon, szórványos esetekben, midőn külföldi vásárlók jelentkeznek, az árak 500—1000 K-ig emelkednek. Egyes esetekben azonban, midőn az előző sikeres vásár hatása alatt nagy felhajtás mutatkozik, ha megjelennek is a a külföldi kereskedők, éppen a nagy felhajtás következtében, az árak ugyan annyival, vagyis 500—1000 K-ig kg-ként csökkenek. Legutóbb élénk kereslet nyilvánult meg kis borjuk iránt, melynek kg-ja 2000 K-val telszökött.

Az árupiacok lanyhasága minden ágban egyaránt mutatkozik, kivételt csak az állatbőrök képeznek, melyet nyersallapotban nagy mértékben vásárolnak, noha bőráraink erősen a világparitás felett mozognak.

Legujabb árak:

Baromfipiac. Rántaniváló élő csirke 20—35, sütnivaló 25—45, élő tyuk 40—60 ezer K drb-ként. hizott tud 32—36, ludzsir 60 ezer K kg-ként.

Halpiac. Ponty 30—50, prima harcsa 80—100, csuka 35—45, tengeri hal 15 ezer K kg-ként. Rák drb-ja 2—8, békacomb 2 ezer K.

Huspiac. Marhahus elsőrendü 30—38, borjuhus 34—46, sertéshus 34—40, másodrendü 28—34, zsir és háj 29—30, zsirszalonna 24—26, paprikás szalonna 28, tepertő 30, disznósajt 14—32, csont 4—16 ezer K kg-ként.

Tojás és tejtermékek. Tojás darabja 1.4, tej kimérve 6, tejfel 28 ezer K literenként. Elsőrendü vaj 100—110, főzővaj 80—90, sovány turó 12, tehénturó 14—16, jászberényi 40—42, ementháli magyar 80 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac. Közönséges burgonya 1.8—2.6, rózsa 3—3.6, kifliburgonya 7—9, ujburgonya 14—16, vöröshagyma 6—6.5, fokhagyma 56—60, fejeskáposzta 6—7, kel 14—16, idei karfiol 24, paraj 3—4, sóska 8—10, zöldborsó hüvelyben 18—22, spárga 10—20, zöldpaprika 15—24, idei ugorka 25—40 ezer K kg-ként. Saláta 1.5—2, kalarábé 6—8 ezer K fejenként, hónapos retek 2—6, ujhagyma 0.5—1 ezer K csomónként. Zöldborsó kifejtve 40—50 ezer K literenként.

Gyümölcspiac. Alma 20—30, dióbél 60—70, mandula 120, egres 16—20, cseresznye 50 ezer K kg-ként.

Terménypiac. 76 kg-os tiszavidéki 502.085, 78 kg-os 512.085, rozs 432.500, árpa 325.000, köles 265.000, zab 427.000, tengeri 270.000, buzakorpa (finom) 227.500, lucerna 1,950.000, lóhere 2,100.000 K métermázsánként.

Liszt és őrlemények: Buzadara 8050, 00-ás buzaliszt 7900—8000, 2-es 6900—7000, korpa 2350—2450 K kg-ként vidéki malmokból zsákkal együtt.

Nemesfémek. Ezüst 1 K-ás 5900, arany 10 K-ás 155.000 K darabonként.

A vámkorona szorzószáma.

Az aranyalapon fizetendő vámok aranykorona szorzószámát május második felére 14.500-ban állapitották meg. Ez annyiban is fontos, mert mint tudjuk, az 50 holdon aluli buzahaszonbért ezentul aranykoronában kell majd fizetni. A fizetésnél 1 mm. buzát 25 aranykoronával számitanak. Ennek az aranykoronának szorzószáma pedig, ugyanazon minisztertanácsi határozat szerint, egyenlő a vámkorona szorzószámával. Tehát minden aranykorona ellenértékeképen 14500 papirkoronát kell fizetni az eddigi buzahaszonbéreknél.

Épitőanyagok tájékoztató árai 1925. május 20-án.

	Korona
Nagyméretü falitégla 1000 drb.-ként	750.000
Kisméretü falitégla 1000 drb.-ként	580.000
Nagyméretü mészhomoktégla 1000 drb.-ként	600.000
Kisméretü mészhomoktégla 1000 drb.-ként	840.000
Égetett hornyolt tetőcserép 1000 drb.-ként	1,250.000
Égetett hódfarku tetőcserép 1000 drb.-ként	900.000
Égetett gerinc- vagy kupcserép 1 drb.-ként	4.000
Felsőgallai MÁK.-portlandcement q-ként	87.000
Románcement q-ként	66.000
Darabos mész q-ként	53.000
Aszfalt szigetelőlemez 5 mm.-es négyz. m.-ként	20.500
4/4-es raktárüveg négyzetméterenként	50.000
Szegedi Épitő R.-T. fatelepén tárolt faanyagok árai:	
12/18 cm. 7 m. h. kötőgerenda (ffürészelt köbméterenként	850.000
10/10 cm. 5 m. h. szarufa (fürészelt) köbm.-ként	800.000
8/8 cm. 3—5 m. h. párnafa (fürészelt) köbm.-ként	800.000
4/4-es épitődeszka (fürészelt) köbméterenként	750.000
Kész asztalosáru: alapmázolva és vasalással:	
0.75×110 m. h. pallótokos szobaablak drb.-ként	450.000
0.40×0.90 m. h. gerébtokos kamraablak drb.-ként	120.000
0.85×2.00 m. h. pallótokos szobaajtó drb.-ként	750.000
0.95×2.00 m. h. pallótokos üvegajtó drb.-ként	750.000
0.95×2.00 m. h. pallótokos felesbenyiló k.-ajtó darabonként	750.000

A Szegedi Épitő R.-T. fatelepén tárolt fanyagok árai ab telep értendők, mig a többi áruk árai ab feladóállomás vagonba rakva, 3 százalék forgalmi adó felszámitása mellett, vagontételekben:

Egy 100 tonnás vagon raksulya 2300 drb nagyméretü falitégla vabg 4500 drb hornyolt tetőcserép, továbbá vagy 20 köbméter fürészelt áru; egy 15 tonnás vagon raksulya 3500 drb nagyméretü falitégla vagy 6500 drb hornyolt tetőcserép, vagy 30 köbméter fürészelt épületfaanyag.

A Szegedi Épitő R.-T. telepén tárolt faanyagokra áruhitelt nyujtunk a szövetkezet tagjainak, mig a többi árut csak készpénzfizetés mellett tudjuk rendelkezésre bocsátani.

Szives megrendeléseket kérjük a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor címre küldeni.

Kapható még: a
„VITÉZEK ÉS GAZDÁK NAPTÁRA"
az 1924. és 1925. évre.
A mult esztendei évkönyv ára **12.000 K.**, az ideié **42.000 K.** A tavalyiban a régi vitézek névsora, gazdasági kis káté, az ideiben az uj vitézek névsora és rengeteg hasznos olvasmány. Pénz előre beküldendő kiadóhivatalunk címére.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.
Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr füzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000
Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.
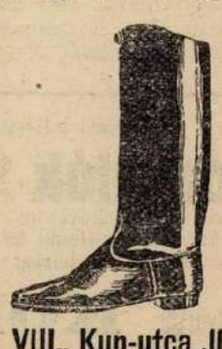
Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca .II

Két hollandus ember kényelmes szobát rendezett be egy automobilon, mellyel 10 év alatt akarják körülutazni a világot. Képünk Berlinben készült róluk.

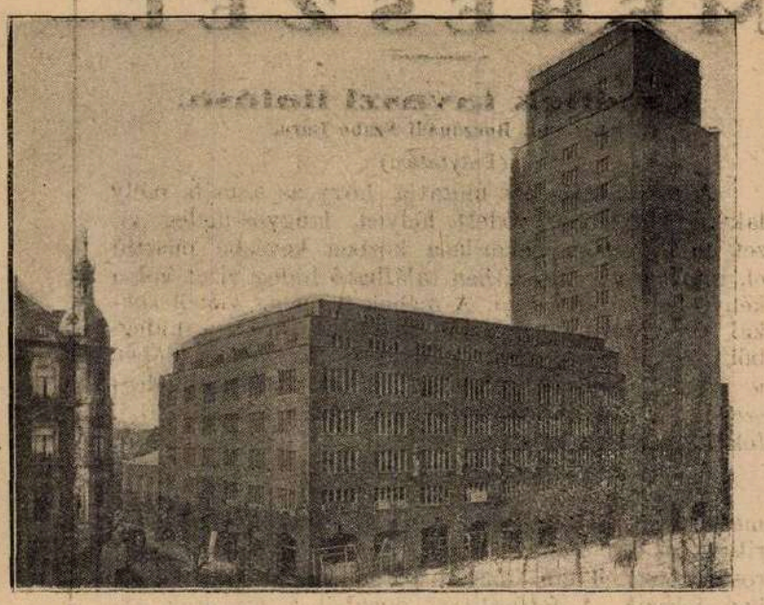

Az első európai felhőkarcoló. Az antant megszállás alatt levő Kölnben most építették fel a német mérnökök az első tizennyolcemeletes bérpalotát.

Ráktenyésztés.

Sanvadon francia birtokos, kinek Rambouillet vidékén fekvő birtokán patak folyik át, kísérleteket tett a ráktenyésztéssel. Az általa tett tapasztalatokat a következőkben összegezhetjük: a víz a ráktelepeken legalább 0.8 méter mély s lehetőleg tiszta legyen és még mocsáros vidéken is csekély be- és kifolyás által folyton megujitandó. A rákok megtelepülésére legalkalmasabbak a kissé meredek oldalfalak, lehetőleg kötött, meszes talajban. A lepergő talajnemeknél a falakat lazán felrakott kőfalakkal kell befoglalni. A rózse alkalmazásával legalább kevés mozgással biró vízben kerüfendő, mert az az álló vízben hamar elkorhadván, a vizet elrontja. Ezekbe a falakba csinálnak a rákok maguknak odukat, amelyekben tartózkodni szoktak. Igen érdekes dolog, hogyha a rák az eledelkeresésből lyukába térve, ott egy másik rákot talál, nem igyekszik azt elkergetni, hanem előbb párszor alá s feluszik, azután pedig más lyukat keres magának. A ráktelepeken a halak közül csak potykákat vagy más nem rabló halakat lehet tenyészteni; kerülni kell a ragadozó halakat, ezek még az annyira rettegett vidránál is veszélyesebbek. Ez alkalommal felemlitjük a rákok két legveszedelmesebb betegségét is. Az első, amelyen minden ráknak át kell esnie, a vedlés, mely az első évben egyszer, tudniillik áprilisban, később pedig áprilistól szeptemberig több izben következik be. Az első vedlés legveszedelmesebb, különösen akkor, ha alatta fagy áll be. A vedlés után, mely a páncélnak a háton való megrepedésével kezdődik, az állat odvában néhány napig nyugodt marad és pedig minden eledelfölvétel nélkül, mindaddig, míg végre hasa megkeményedik. A második betegség a rozsda, amely abban áll, hogy a hason egy, az állat mulhatatlan bekövetkező elpusztulásáig folyton növekvő rozsdaszinü folt jelenik meg. Ezen betegség okát a meleg időben rendkivül fölmelegedő sekély vizben keresik; ez az oka annak, hogy a tavakban a viznek 0.8 méternél sekélyebbnek lenni nem szabad. A ráktelepeknek ujonnani benépesitésére válogassunk nagy rákokat válasszunk, melyek a szürkéktől jobbizü husuk és azáltal különböznek, hogy a mocsárvizet jobban türik, továbbá több növényi kell venni, mint himet. A himeket fiatal korukban karcsu, hosszu ollójukról és vékonyabb potrohukról könnyen felismerni, rendesen ezek képezik a többséget. Végül, ha lehet, ugy az 1—7 éves rákok közül 3—4 éveseket válasszuk, mert a rákok az első életévekben csak igen lassan fejlődnek és nőnek. A párosodás ideje november, egész december első napjáig tart, aztán a nagy rákok odukba huzódnak vissza, hogy a telet ott töltsék. Az előző hónapban kifejlett tojások az anya farki oldalán jelennek meg és odatapadnak. Igy tart ez a fiatal rákok kikeléseig, mely hét hónap mulva, tehát junusban következik be. Az anya farka alól valami véletlennél fogva kiesett peték okvetlenül elpusztulnak. A petéből kibujt apró jószágok, melyeknek végtagjai bár gyöngék, de egészen ki vannak képződve, 14 nap mulva hagyják el anyjuk védő keblét s ekkor azután maguknak kell magukról gondoskodniok, mert anyjuk legkevesebbet sem törődik velük. A rákok táplálása fölötte könnyü, mert sok más hiányában mindenféle növényi anyagot megesznek, ezek között különösen a sárgarépát, a tököt, nádhajtásokat, a vizi liliom gyökértörzsét, továbbá a dögöt, ámbár a friss hust többre becsülik. Minthogy a rákoknak különösen a héjképződés ideje alatt mésztartalmu anyagokra van szükségük, a vizbe és a vizparti növények trágyázására mésztartalmu ásványi trágyaanyagot kell adni. De észlelték már azt is, hogy a rákok szükség esetén a már régebben vizbehányt tojáshéjakat is felfalják. Sanvadon véletlenül rájött arra, hogy egy algafaj, a »Chara«, a rákok táplálására mindenféle anyag között legalkalmasabb, annyira, hogy ott, ahol az található, a többi tápszer egészen felesleges. Sanvadon egy növényi anyagokban szegény, félreeső ráktóba egy este egy charabokrot tett, hogy azt ott meghonositsa. Reggel csodálkozva látta, hogy a charabokor rettenetesen le van rágva. Kissé távolabbra állva, várakozott s látta, hogy a mindenféle koru rákok előbujnak odukból és az éjjeli lakomából megmaradt charabokornak esnek s azt jóizüen eszik. Azóta a ráktavak partjain minél több charabokrot igyekszik meghonositani. A rákfogásnak, szállitásnak és elkészitésnek legjobb módjai annyira ismeretesek, hogy azokról szólni felesleges.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

MÉHÉSZET.

A méhek tavaszi itatása.

Irta: id. Boczonádi Szabó Imre.

(Folytatás.)

A tapasztalás azt mutatja, hogy az a méh, mely lakása közelében, védett helyen, langyos-meleg vizet talál, ennek behordása közben kevésbé pusztul el, mintha a természetben található hideg vizet volna kénytelen hazahordani. A méhek a meleg vizből sokkal gyorsabban teleszivják magukat, mint a hidegből. Sőt a meleg vizet + 6—7 C fok meleg időben is sikerrel tudják behordani, mert attól felmelegszenek; mig a hideg viztől nem ritkán a + 9—10 C fok hőmérsék mellett is elfáznak és megdermednek.

A meleg vizü itató szerkezete nagyon egyszerü. Képzeljünk el egy bő száju uborkás üveget, melyet vizzel megtöltve, szájával lefelé forditva boritunk rá egy bordázott bádog, vagy farostélyra, mely rostély egy 3 cm. magas peremmel ellátott tálcában fekszik. A felforditott üvegből a viz csak addig folyhat ki, mig annak száját a rostély hézagai között a tálcába kiömlő viz teljesen el nem fedi. A megtöltött üveg átforditása ugy a legegyszerübb, ha azt egy bádog vagy vékony deszkalappal boritjuk be, melynek reászoritásával az üveget felforditjuk s az itató rostélyára állitjuk azt, melynek megtörténte után a bádog- vagy deszkalapot kihuzzuk. A kiömlő viz ellepi a tálca rostélyát és elzárja az üveg száját, igy a viz további kifolyása csakis a fogyasztás és az elpárolgás arányában folytatódhatik. Az itatóüveggel felszerelt bádogtálcát pedig reáhelyezzük a fent leirt melegitő ládikára, melyet az itt bemutatott ábra szerint hengeres alakban bádogból is elkészithetünk, hogy esetleg meg ne gyulladjon.

Ha nem akarunk áldozni melegvizü itatóra, akkor legalább a nyári itatót a kora tavaszban meleg vizzel töltsük meg naponként 2—3 izben. Esténként pedig — ha éjjeli fagytól tarthatnánk — üritsük ki azt.

Ha a délközi órákban megfigyeljük, mely család munkásai hordják a vizet, annak átvizsgálásával várhatunk, mert az már fiasit; azt nyugodtan hagyhatjuk a gyümölcsvirágzás kezdetéig.

(Vége.)

Golyóscsapágyas „PRIMUS“ motoros cséplőkészlet

22“ és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, **osztályozóhengerrel** a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

Mussolini olasz miniszterelnök (x) Augusztus császár római főterén tanulmányozza a kétezeréves romokat.

A nagyvilágból.

Egy amerikai pilóta 4000 méter magasságban kiugrott lángba borult gépéből.

Newyorkból jelentik: Pennsylvániában százan és százan tanui voltak annak az izgalmas drámának, amely a levegőben mintegy négyezer méter magasságban játszódik le. Az Egyesült Államok egyik legkitünőbb pilótájának, Johnson hadnagynak repülőgépe ugyanis lángbaborult s bár mindent elkövetett, hogy a tüzet eloltsa, fáradozása eredménytelen volt. Amikor a pilóta látta, hogy a repülőgép menthetetlen, a széditő magasságban kiugrótt gépjéből. Az emberek dermedten nézték a jelenetet, de mielőtt még meglepetésükből felocsudtak volna, a vakmerő pilóta szállóernyője kinyilt és lassan lebegve ereszkedett a föld felé. Johnson hadnagy Williamsport közelében egy almafára esett, de semmi sérülést nem szenvedett. A magára hagyott repülőgép tovább égett és még mintegy négymérföldnyi utat tett meg a levegőben, aztán a földre zuhant. Johnson, mielőtt kiugrott volna gépéből, egy kevésbé lapos táj felé irányitotta, abban a reményben, hogy igy, lezuhanás közben, nem fog szerencsétlenséget okozni. A vakmerő pilótát a köréje sereglett farmerek meleg óvációban részesitették.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Schlick-Nicholson Gép-, Waggon- és Hajógyár R.-T.

Budapest, VI., Váci-ut 45-47

Távirati cim: Schlicknicholson :: Alapitási év 1869.
Alaptőke: 87.000.000 korona. :: Tartalekok: 2.500,000.000 korona.

Gazdasági lokomobilok 3, 3 és fél, 4 és fél, 6, 8, 12 HP nagyságban. Magánjáró lokomobilok. Cséplőgépek 800, 900, 1000, 1070, 1225, 1370, 1525, 1670 mm. dobszélességben. „Nemzeti“ páratlan soru vetőgépek minden nagyságban. „Gloria“ páros soru vetőgépek minden nagyságban. Ásványi szabadalmazott tengeriezáritógépek. Egyéb gyártmányok: Gőzgépek. Gőzkazánok. Nyersólajmotorok, szivógázmotorok. Waggonok, hajók, jéggyári és hütőházi berendezések.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 22. SZÁM — 1925. MÁJUS HÓ 31.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

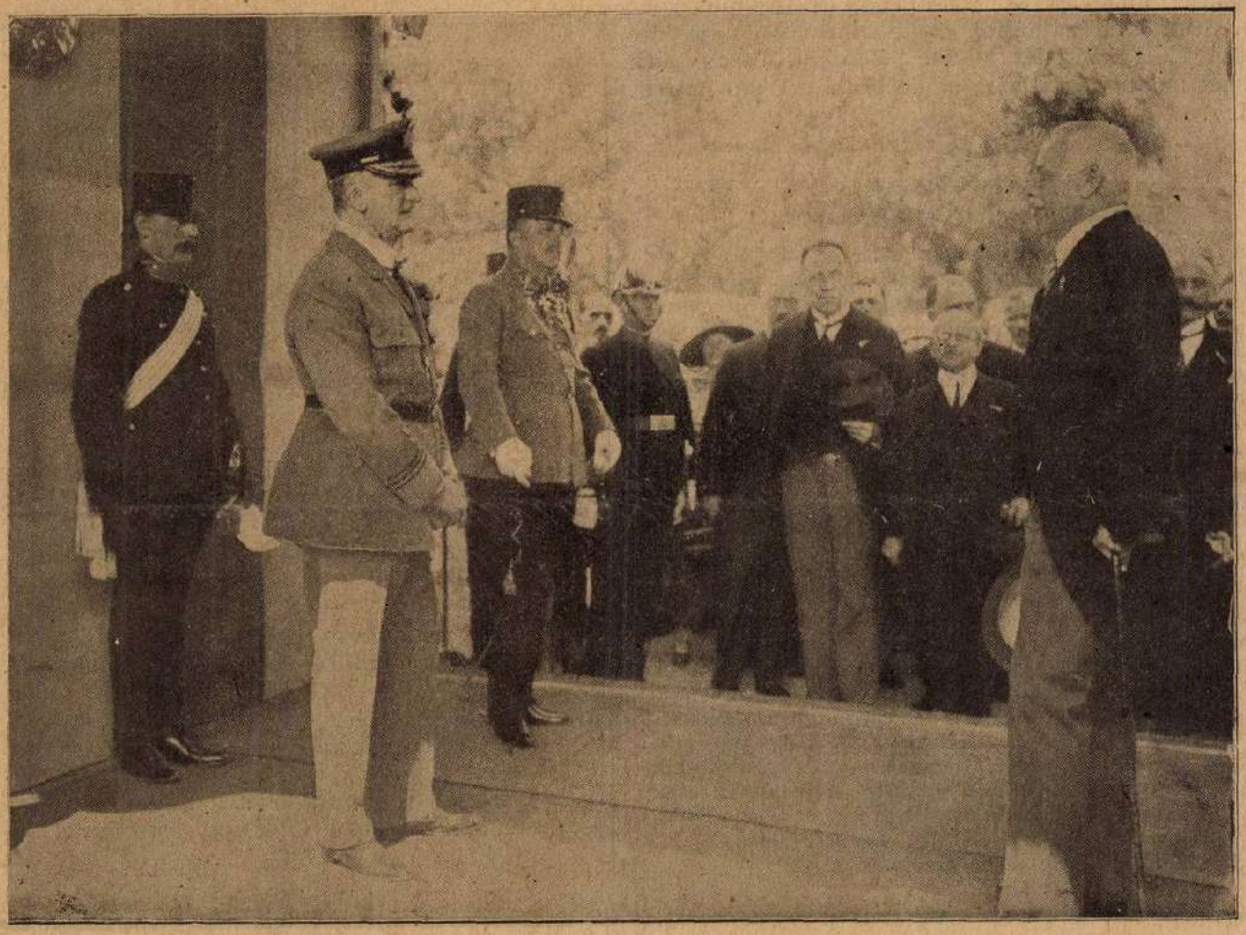

A budapesti nemzetközi automobil-kiállítás megnyitása. Gróf Andrássy Sándor kiállítási elnök üdvözli a kormányzót.

Hősök ünnepén.

»Dicső dolog a hazáért meghalni.« És bizony helyes dolog, hogy a hazáért elesett hősök ünnepét a virágos májusban üljük meg s nem november elején, a hervadás, az elmulás szomoru napjaiban, mert az, aki a hazáért halt, nem mult el szomorun, hanem örömmel, büszkén, az ő emléke nem merül feledés ködös homályába, hanem milliók ajkán száll neve és dicsősége egy nemzet legszentebb büszkeségének ad tápot.

A névtelen hős. Az elesett katona. Soha mióta világ áll szebb, legendásabb sorsa nem volt senkinek, mint Leonidásnak, a bátor görögnek, Mucius Scaevolának, a kemény rómainak, Zrinyinek, a szigeti hősnek és mindazoknak, akik egy nemes eszméért áldozták mindenüket, az életüket.

De ma nem egynek, nem tiznek, nem száznak ünnepét üljük, ma száz, meg százezer vitéz utolsó sóhajára, száz meg százezer vértanu utolsó küzdelmére, dicsőségére gondolunk ezen a minden magyar hősnek szentelt napon.

Pünkösd. Szentlélek ünnepe. A keresztény világ jelentős, szép, eszményi ünnepe. A hit, a lélek, a gondolat, az eszmény napja. A tavaszi erő, fiatalos szándék emléke, amikor egy erős lélek szállt az

apostolokba, hogy a legnagyobb, önfeláldozóbb, bátrabb tettekre, a halálra is felbátoritsa őket.

Legyen a hősök ünnepe a mi pünkösdünk. Szálljon az ő eszméért halált halt testükből felénk az ő halhatatlan lelkük. Nem lehet, hogy az ő önfeláldozásuk hiábavaló, nem lehet, hogy az ő szenvedésük nyomtalan, nem lehet, hogy az ő vérhullatásuk eredménytelen vesszen a semmibe.

Áldozat lelke, mártirok szelleme, hősök emléke, szállj fejünkre, harmatozzál az egekből termékeny energiát, ülj a lelkünkbe, száguldj, vezess, serkents és el ne hagyj.

Jerünk a temetőbe, álljunk meg a szürke sirok felett, gondoljunk Galicia, Volhynia, Besszarábia, Bukovina, Itália, Franciaország, Ázsia és a Balkán minden elhagyott, ismeretlen magyar katona sirjára, fogadjuk meg, hogy nem leszünk hütlenek ahhoz az eszméhez, amelyért ők küzdöttek és vértanuságot szenvedtek és ne sajnáljuk őket, hanem szolgáljanak minden kései nemzedék büszke példájára, hiszen már a római mondotta: »Dulce et decorum est pro patria mori...«

Pályázat
falusi vezetők részére.

A falu fejlesztése érdekében a Magyar Gazdaszövetség a Magyar Földhitelintézet 1,000,000 koronás adományából két darab egyenkint 250.000 koronás és öt darab egyenkint 100,000 koronás jutalomdijat tüz ki a mezőgazdaság terén müködő oly egyének részére, akik szociális téren a közegészségügy, a szövetkezeti ügy érdekében és a magyar állameszme megerősödésére irányuló tevékenységükkel a falusi nép körében érdemeket szereztek. 1. A jutalomra elsősorban oly egyének tarthatnak igényt, akik a falu igazgatásánál (jegyzők stb.), a szövetkezetek vezetésénél, vagy pedig mint lelkészek, tanitók, tanitónők a falu közéletének emelésénél huzamosabb időn át közreműködtek. 2. A jutalomért való kérelmek, illetőleg ajánlások, a szövetkezetek, gazdakörök, szövetkezeti központok utján, ezeknek véleményes ajánlásával, vagy közvetlenül küldhetők be a Magyar Gazdaszövetséghez. 3. A jutalomdijakat a Magyar Gazdaszövetség itéli oda és a jutalmazandók nevének kihirdetése a Szövetség közgyülésén, vagy vidéki nagygyülésének egyikén történik meg. 4. A megjutalmazottak részére ezenkivül okmány adatik ki. 5. A pályázatok beadásának határideje 1925. junius hó 30. Azok, akik ugyanezen jutalomban már egyszer részesültek, csak azóta szerzett uj érdemeik alapján pályázhatnak. Budapest, 1925. április hó 16-án. Dr. Czettler Jenő s. k., igazgató. Bernát István s. k., elnök.

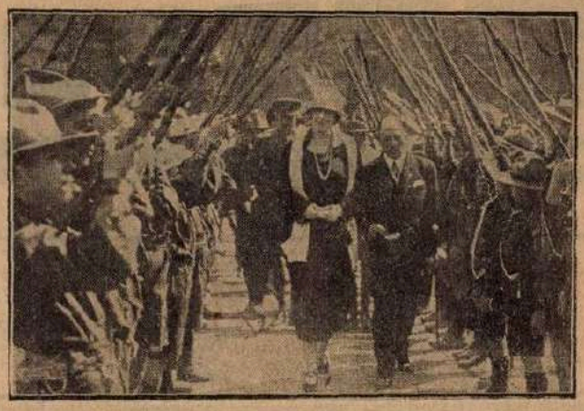

A spanyol királyi pár a cserkészek között.

Az uj határon.

Találkozunk majd csöndes éjszakákon
Honunk törzsét átmetsző uj határon...

Ti a sövényen tulnan és mi innen
Állunk — s csillámló könny ül szemeinkben...

És nézzük egymást... Szivünk összedobban:
Egyek vagyunk az égő fájdalomban...

És nézzük egymást árván, szárnyszegetten:
Egyek vagyunk a tiszta szeretetben...

És nézzük egymást busan s mindahányan:
Egyek leszünk az örök igazságban...

Hirdetjük büszkén, napnál fényesebben:
Eggyé lettünk az ádáz gyülöletben...

Majd bugyötörte testünk porba görnyed
És megcsókoljuk százszor is a földet...

A csók hevében — büvös égi tüzben
Uj, véres nászra várunk részegülten...

Pirosló, véres frigyre... amikor
A rab s szabad föld ujra összeforr...

VÁLYI NAGY GÉZA.

Az orosz kommunisták templomrablásai.

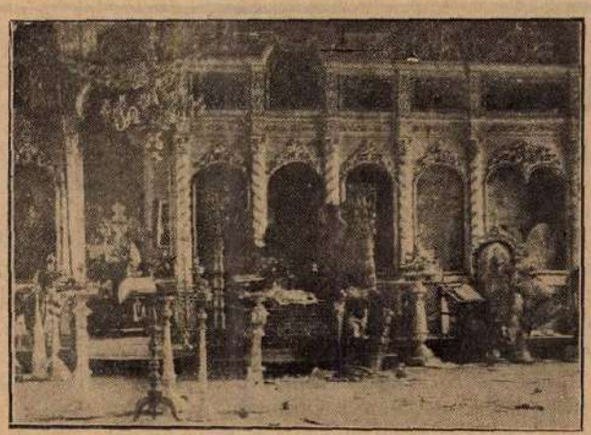

Szent Miklós püspök kifosztott kazáni temploma.

Buddhista templom belseje, melyben mindent összetörtek.

A gazda teendői juniusban.

A mezőgazdaságban.

E hó legelején van a rétek kaszálásának, a széna készítésének ideje, melynek gondos behordása legyen főtörekvése minden gazdának, s hogy holmi záporesők ne zavarhassák meg ezen fáradozásában, nagyon jó lesz már előre kellő számu szekér- és boglya, vagy kazal-takaró ponyváról gondoskodni, melyek majd később a gabonahordásnál és cséplésnél is nagyon jó szolgálatokat fognak tenni. Ha ugart tartunk, azt mostanában szántjuk el ujra, hogy porhanyó legyen s el ne gazosodjék.

Elérkezett a második kapálások ideje is, burgonyákat fel kell tölteni. Kukorica feltöltését hagyjuk el, inkább kapáljuk meg többször s meglátjuk, hogy sima müveléssel jobb eredményt érünk el. Kitapasztalták ezt már nálunk is sokan, de legtöbben Amerikában, hol a legtöbb kukoricát termelik.

A hó vége felé kezdődik az aratás. Legelső az őszi repce, mely délvidéken már a hó elején kezd érni; ezt csak hajnalban vagy este napnyugta után kaszáljuk, különben sok mag kipereg, de később se hagyjuk aratását, hanem a becők barnulnak és bennük a magvak szintén kezdenek sárgulni, már megindulhat a munka, hisz a szem majd utána érik a kévében, kepében és asztagban is, van rá ideje, mert aratás után csak két hétre tanácsos a cséplést megkezdeni. Ez után az őszi árpa, majd a rozs, utána a buza, tavaszi árpa szokott következni, de ezek közül e hóban többnyire csak a legelőbb említett lesz e hóban befejezve; a többi aratása, ha meg is kezdhető Péter-Pál (29-ike) után, befejezést csak juliusban nyer. Ezeknél se várjuk be a teljes érést, hanem ugynevezett viaszéréskor vágjuk őket, mikor a szemeket még körömmel kétfelé lehet csipni s már nem tejesek azok.

Ilyenkor már a 2-ik gyapját vágjuk a hereféléknek és a csalamádé etetésének ideje is elérkezik, ugyhogy minden állatot zöld takarmányon tarthatunk. Ha elraktározásra, télire, akarunk eltenni kevert (zabos vagy árpás) bükkönyt, borsót vagy hereféléket, akkor ezek vágása és száritása, valamint hordása ugy legyen beosztva, hogy mire megindul az aratás, minden tető alá vagy kazalba kerüljön. Nemcsak az arató-, de a cséplőgépeket is hozzuk idejében rendbe, hogy ha megindul a munkájuk, fennakadás ne legyen.

A kertben.

már szorgalmasan kell öntözni és kapálni, ha kellő eredményt akarunk a zöldségfélék közül elérni. Már korai alma és körte — az ugynevezett árpa érő — piacra kerülhet. Hónaposretek, burgonya, hagyma, püré, spárga (csak a hó közepéig), friss saláta, epres, egres (köszméte), sőt a korai ribiszke is fogyasztható már. A levest is lehet már fiatal sárgarépával és petrezselyemmel főzni. Téli káposztapalántát ilyenkor ültessünk ki. Melegágyból már kerülhet uborka, tök, dinnye és paradicsom is, nem is szólva a zöldpaprikáról, melyet déli vármegyéinkben aratáskor már széltében fogyasztanak. Cseresznye, meggy, kajszinbarack érik, be is főzhető.

A méhesben.

Az első szüret ideje. Várjuk azonban meg, mig a méhek az akácmézet teljesen megérlelik. Ez az akácvirág lehullta után 8—10 napra bekövetkezik. Az akácvirágzás alatt pergetni nem szabad, mert ez a méz éretlen. Juniusban állitsuk fel a napviaszolvasztót, mert az a nyári hónapokban működik a legszebben.

A szőlőben.

Ez a hónap virágzásának időszaka, már pedig régi tapasztalat szerint ilyenkor a szőlőben járni nem tanácsos, miért a sürgős munkálatokat, annak beköszönése előtt, a halaszthatókat annak lefolyása után kell elvégezni. A virágzás befejeztével az abbanmaradt kötözést, a válogatást — a fölösleges hajtások kitördelését — pontosan végrehajtjuk és mig az ugarhajtásokat minél erőteljesebb fejlődésük céljából a karóhoz kötözzük, addig a termőhajtásokat 2—3 levéllel a legfelsőbb fürt felett visszacsonkázzuk, miáltal a fürtök növekedését előmozdit-

Magyar Miska kalandja.

Magyar Miska egyszer Bécsbe ment mulatni,
Igy akart egy csomó rossz bankón tuladni.
Megérkezvén Bécsbe, legott kocsmába szállt,
Az osztrák sógorral ott menten szóba állt.

Szepi volt a sógor becsületes neve,
Köztük a barátság hamar benső leve.
Pohárt koccintottak, ittak nagyon sokat,
Megtárgyalták a nagy és a kis dolgokat.

Éjfél is elmult már s ők még iddogáltak,
Politizálgattak, nevettek, tréfáltak.
Szepinek az ital hamar fejébe szállt,
Véle a kurázsi éppen arányban állt!

Az is szóba került, ki erősebb köztünk?
Igaz-e, hogy harcban rajtok mindig győztünk?
Szepi azt kivánta: tegyenek hát próbát,
Melyikök zuzná be a másiknak az orrát?

»Kutya is haragszik, ha bántják az orrát«
— Felelte a Miska —, csináljunk más próbát.
Kendből nem beszél más, kedves német sógor,
Mint amit megittunk, az a magyar, jó bor.

Azzal a tenyerét nyomta az asztalra
S felszólitá Szepit: csapjon nagyot arra.
Nekiveselkedett Szepi kellőképen,
S odacsapott, hol volt Miska keze éppen.

Ám Miska a kezét hirtelen elkapta
És Szepi a kezét az asztalhoz csapta.
Oly erővel csapott Szepi az asztalra,
Hogy az meg is ingott, hol jobbra, hol balra.

Sajgott a tenyere és vörös lett nagyon,
Hogy a guta ütné ezt a Miskát agyon.

Miska csak kacagott és jókedvre derült,
Hogy ez a tréfája ily szépen sikerült.

Elindultak aztán más helyiség felé,
Szepi meg a mérget nagy kortyokban nyelé.
Ez a fránya Miska őt igy csuffá tette,
Emiatt a mérég a zuzáját ette.

Hogy az utcán mentek, azon gondolkozott,
Hogy adhatná vissza annak az átkozott
Miskának a tréfát? — Egyszer csak megállt,
A helyes gondolat nyilván fejébe szállt!

Tapasztá tenyerét a saját arcára
S felszólitá Miskát: csapjon nagyot rája.
Jó Miska sem volt rest, kezét kinyujtotta
És Szepi kezéhez jól odasujtotta.

Azaz csak akarta a kezét sujtani,
De Szepi sem volt rest azt gyorsan elkapni.
Igy az ütés érte Szepi ábrázatát,
Ki is ütötte Miska Szepinek pár fogát.

»Oh! Du verfluchter Kerl!« — Szepi igy kiáltott,
Azzal sarkon fordult, gyorsan lépést váltott
S ugy elinalt, hagyván Miskát utközépen,
Mint hogy ha ott sem lett volna akkor éppen.

Miska hasát fogta a nagy kacagásban,
Kihallatszott hangja utcai zajgásban.
Igy ért véget ez a kalandja Miskának,
El is beszélte azt mind fünek, mind fának.

Igy jutott el hozzám a történet messze,
Melyet elmeséltem, jó haligatóm: nesze.
S minthogy ezalatt a rossz bankó elfogyott,
Miska eljött Bécsből és haza utazott.

Szolnokon, 1925.

DR. KEMENY ZOLTAN.

juk. Ojtványiskolákban a földhalmok porhanyitásáról és nemes gyökerek eltávolitásáról gondoskodunk, az ojtvány nemes részét pedig a földből meleg időben megszabaditjuk (Parafaojtásnál az utolsó drót kibontásának ideje elérkezett.) Szükség esetén — főleg, ha az első permetezés a nedves idő miatt nem lehetett teljes hatásu, a szőlőt a hó végén ujból megpermetezzük, ugyszintén az iskolában és ujültetésekben elvégezzük az első permetezést. A zöldojtások készitésére a legalkalmasabb junius eleje, mert minél alacsonyabban végezzük az ojtást, annál biztosabb annak beérése.

VITÉZI ÉLET.

Elesett hősök emlékszobrának leleplezése Nágocs községben, Somogymegyében.

Május hó 21-én tartatott meg Nágocs községben báró Rubido-Zichy Iván meghatalmazott miniszter, londoni követ falujában a negyvennégy hősi halált halt hősök emlékére emelt hatalmas szobor leleplezésének ünnepe. Jelen voltak: dr. Rott Nándor r. kath.. megyéspüspök, Heinrich Ferenc volt keresk. miniszter, nemzetgyülési képviselő, dr. Simon György c. püspök, gróf Somsich János, báró Leonhardy Ferenc, fonyódi vitéz Markóczy Antal tbk. székkapitány, báró Weihsenbach Iván főszolgabiró, Pater Cirfusz Viktorin andocsi rendfőnök, Horváth Mihály tabi, Gröber Gyula miklósi-i, Kőszeghy Antal nágocsi plébánosok, Palcsó László ref. lelkész, Kajdhy Béla főjegyző, a tanitók, községi előljárók, 12 környékbeli már felavatott vitéz és igen sok nép. Az ünnepély fénypontja volt a püspök ur őméltósága magasztos beszéde, mely a magyar hősök becsületességét és hazaszeretetét magasztalta. Az ünnepély után diszebéd volt báró Rubido-Zichy Iván meghatalmazott miniszter kastélyában, hol a ház asszonya vendégül látta a meghivottakat.

Az isonzói csata emlékünnepe.

A 41. tüzérdandár vasárnap, május 24-ikén ülte meg bajtársias szeretettel a 10. isonzói csata emlékét. A piarista gimnázium előtt sorakozott fel a front: 300 jó honvéd vitéz, csillagos sarzsik és névtelen hősök. Meharsant még egyszer a kemény kommandó és az aranygalléros generális: Sypniersky lovag, Capp, Vigh és Schwarz tábornokok vezényletével katonás glédában masiroztak fel a piaristák templomába, ahol a szentmisét Balanyi György piarista egyetemi tanár celebrálta, mialatt a Harmónia Dalárda Gáspár tanár dirigálásával Hartmann ünnepi miséjét énekelte. A mise után Capp tábornok megnyitójával a Tiszti Kaszinóban diszgyülés kezdődött. Ennek keretében Takách alezredes mondotta el nagyhatásu ünnepi beszédét, amely a bajtársak szivébe örök napiparancsként véste be a katonás mottót: »Ápoljuk a régi szép magyar katonai virtust.« Muttnyánszky Ádám szavai után Turcsányi Gyula főhadnagy a Károlyi-éra végzetes, hadbontó, aknamunkáját festette meg, majd az ünnepi menázsi következett a Csalányi-féle étteremben, ahol Capp tábornok a kormányzót köszöntötte fel.

A Hadimuzeum Egyesület közgyülése.

A Hadimuzeum Egyesület hétfőn délután tartotta első rendes évi közgyülését a városházán Lukács György v. b. t. t. elnöklésével. A közgyülés a mult évről szóló zárszámadásokat, amely szerint az egyesület költségvetése rövid fönnállása mellett hetvenmillió korona fölösleggel zárult, egyhanguan elfogadta és Horváth Károly ügyvezető alelnöknek és Lukács György elnöknek önzetlenül teljesitett munkásságukért jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A közgyülés ezután Hazay Samu báró és Szurmay Sándor báró társelnököket disztagokká, Csanády Frigyes, Tamássy Árpák gyalogsági tábornokokat, bárczi-házi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkárt, Jekelfalussy Zoltán volt fiumei kormányzót, Karácsonyi Jenő gróf v. b. t. t., Petrichevich-Horváth Emil báró államtitkárt és Scitovszky Bélát, a nemzetgyülés elnökét társelnökökké választotta.

Életre kelt a magyar vitézi szoba.

Vitéz Czekeházy Ernő nemzeti hadseregbeli főhadnagy felkérésére és irányitására Tábory Attila, a Baross Szövetség elnöke, a Mübutor Csarnok igazgatója, Hajts Károly mérnökkel karöltve megértő szivvel és fáradságot nem ismerő buzgalommal megtervezték a minden vonatkozásban müvészies magyar vitézi szobát. Ennek mintáját az autókiállitáson a Hajts butorgyár állitotta ki.

A gyönyörü magyar szoba sok magyar szív régi álmát valósitja meg. Mint értesülünk lehetséges lesz, gazdagnak, szegénynek egyaránt, hogy nem nagy költséggel, magyar szivével összhangzásban rendezhesse be otthonát.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága, a királyi hercegek nagyérdeklődéssel tekintették meg a magyar léleknek és igaz szaktudásnak igen szép alkotását.

Magyar vitézek! Tekintsétek meg és amint lehet szerezzétek meg azt a butort, amely legközelebb állhat szivetekhez: a magyar vitézi szobát.

Megtekinthető a Városligeti Mübutor Csarnokban (Autókiállitáson) f. évi junius hó 2-ig bezárólag.

LEVENTÉK.

Levente-ünnepély Budapesten.

Az egész országból hétről-hétre örvendetesebb hirek érkeznek a levente-mozgalom fejlődéséről. Uj és uj csapatokat alakitanak az iskolánkivüli ifjuságból. Sportpályákat épitenek, kulturházakat terveznek és a mozgalom lassankint átszövi a magyar falu világát, meggyökeresedik és hatalmas távlatok nyilnak előtte, hiszen neki kell kiemelni a magyar falut a középkorból, közelebb kell hoznia az állameszméhez, hogy a magyar parasztság is résztvegyen a nemzet nagy küzdelmeiben.

Mig egyes vidékeken már ilyen lendületet vett a levente, addig Budapest alig vesz tudomást róla, pedig itt is volnának feladatai, különösen a munkásifjuság megszervezése a nemzeti eszmének. Itt-ott hallunk ugyan szórványos törekvésekről, komolyabb lépéseket azonban eddig csak a II. kerület tett, ahol Bárány László dr. vette kezébe a leventék ügyét.

Az ő munkájának köszönhető, hogy a II. kerületben féléve tart a tanoncifjuság szervezése, az eredményt vasárnap délelőtt mutatták be a Marcibányi-téren évzáró sportünnepély keretében. A fákkal és bokrokkal körülvett mély térségen több ezer főnyi tömeg gyült össze. Tiz órakor katonazene harsant fel és megkezdődött a leventecsapatok felvonulása. Nemzetiszinü zászlók alatt jelentek meg egymásután a különböző századok, a Szittya cserkészlevente, a Ganz-Villamossági levente-egyesületek, Szent István 1. és 2. számu, Batthány Lajos, Hollós Mátyás, Hunyadi János és Szent László csapatok, melyeknek tulnyomó részét tanoncokból verbuválták. Felvonulás után a Magyar Hiszekegyet énekelték el. Azután négy budai lány megkoszoruzta zászlóikat és a rendbe felsorakozott fehéringes csapatok ritmikus szabadgyakorlatokat mutattak be.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tisztí csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr fűzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca 11

VILÁG FOLYÁSA

A középeurópai helyzet.

Az ujabban felmerült nehézségek meglehetősen bonyolulttá teszik a középeurópai helyzetet. Az amerikai kormánynak a világháboru alatt és a békekötés után nyujtott amerikai kölcsönök visszafizetését kivánó felszólitása pénzügyi nehézségeket támasztott. Azonkivül nézeteltérés támadt az angol kormány és a francia kormány között, mert az angolok nincsennek megelégedve a német garancia-szerződés felajánlására vonatkozó francia válasz szövegével. Belgiumban megbukott az alig egy hete Van der Vydere katolikus párti vezér elnökletével megalakult kormány. Most ujabb koaliciós kormány alakitásával kisérleteznek. Genfben a fegyverkereskedelem ellenőrzésével foglalkozó nemzetközi bizottság tanácskozásain elfogadták azt az angol javaslatot, melynek értelmében a hadihajók és azok felszerelése nem esik ellenőrzés alá. Angliában meghalt French tábornok, aki előbb a bur háboruban, majd legutóbb a világháboruban a nyugati harctéren, mint az angol csapatok parancsnoka játszott nagy szerepet.

A marokkói harcok.

Ujabban a marokkói francia csapatok hadmüveletei komoly fordulatot vettek. Abd el Krim felkelő vezér jól felszerelt csapatai dühösen harcolnak a franciák ellen és makacsul védelmezik kiépitett állásaikat. A francia csapatok különböző irányból folytatják hadmüveleteiket és ezek nyomán részleteredményeket értek el. Általános siker azonban a folytonosan érkező ujabb megerősitésekkel sem tudtak eddig még elérni. Most uj főparancsnokot neveztek ki a francia marokkói csapatok élére, aki talán majd nagyobb eredményeket fog elérni a riff-kabilokkal szemben. A marokkói harcokkal kapcsolatosan megemlitjük, hogy a mohamedán benszülöttek Bagdad környékén brit tisztek vezetése alatt álló lovas csapatot támadtak meg, melynek vesztesége 10 halott és 18 sebesült volt. Ugy látszik, hogy Abd el Krim vállalkozása most már nem szoritkozik Marokkóra, hanem világszerte megmozdulnak a mohamedánok és függetleniteni óhajtják magukat eddigi fenhatóságuk alól.

Kommunista mozgolódások.

Perzsia határán a turkmenisztáni törzsek kikiáltották a szovjet-forradalmat és kitüzték a vörös lobogót. Mivel Perzsia hadserege nagyon gyenge és igen rosszul van felfegyverezve, előre láthatóan csak nagyon bajosan tudja leverni ezt a legujabb kommunista felkelést. A kommunista szervezetek Európaszerte is mozgolódnak. Olaszországban fegyveres összeütközések vannak napirenden. Több fascista meggyilkolását igen erélyesen torolták meg társai, akik több városban megtámadták és lerombolták a kommunisták székházát és más olyan helyiségeket, melyekben kommunisták szoktak tartózkodni. Bécs mellett Mödlingben fegyveres alakulatok csaptak össze. Az összecsapás folyamán Müller mödlingi szociálista községi tanácsos golyótól találva holtan esett össze, mig egy főhadnagy bajonett szurástól halt meg. Ezeken kivül még számosan megsebesültek. Berlinben is össze ütköztek a kommunisták a rendőrséggel és mind két részről többen megsebesültek.

A helyzet Bulgáriában.

Bulgáriában a katonaság sikeresen üldözi a helyenként feltünő kommunista banditákat, akik most az erélyes üldözés elől a magas hegyekbe menekültek. Legutóbb a katonák körülfogták azt a bandát, amelyik Pazarcsik környékén garázdálkodott némrégiben és a banda vezetőit Josipovot és Kristivot fegyveres ellenállás következtében az ütközetben agyonlőtték. A szófiai székesegyház bombamerényletének most mult el egy hónapja és ezt az alkalmat gyászünnepélylyel ülték meg egész Bulgáriában. A borzalmas merénylet tetteseinek halálos itéletét most erősitette meg Boris bolgár király, ugyhogy az itélet végrehájtásának nincs többé akadálya. Kalfov bolgár külügyminiszter most sorba látogatja az európai államok kormányait és Bulgária belső helyzetének ismertetése nyomán arra iparkodik őket rábirni, hogy a 10 ezer főnyi létszámtöbbletet május 31., vagyis a leszerelésre kitüzött határidő után is fegyverben tarthassa, mert a forrongás még nem csillapodott le. Kalfov legutóbb Rómában járt, tegnap pedig Prágába érkezett, ahol a megérkezését megelőző napon több száz kommunista tüntetett a bolgár követség előtt.

Japáni földrengés.

Japánban ujra heves földrengés pusztitott. Az elpusztult áldozatok számát ezeren felül becsülik. Több ezer ház elpusztult. Városok lángokban állanak. A környékbeli népség fosztogatáshoz kezdett. A kormány sürgősen mentő expedicíókat küldött.

Amundsen eltünt az északi sarkon.

Amundsen sarkutazó hónapok óta expediciót készitett elő az északi sark felkutatására. Amundsen már előbb felfedezte a déli sarkot és most arra készülődött, hogy az eddigi sikertelen északsarkvidéki kutatásokat sikerre vezeti. Elhatározta, hogy két hajóval és sok felszereléssel a Spitzbergákra megy, ahonnan repülőgépen rövidesen elérheti az eddig még el nem ért északi sarkot. Pár nappal ezelőtt repülőgépen elindult a Spitzbergákról, de ezideig még nem érkezett vissza. Az időjárás eddig még elég kedvező volt és az egész világ aggódva várta a merész sarkkutatóról érkező hireket. Amundsennek azonban már vissza kellett volna érkeznie hajójára és most, mivel a jeges-tengeren viharos időjárás fenyeget, azt hiszik, hogy elmaradása pusztulásba dönti, vagy pedig már eddig is katasztrófa érte a vakmerő sarkutazót.

Timár Ödön, Szombathely
Március 15.-tér
Zsák Gazdasági kötéláru, kárpitos- Ponyva
cikkek, szönyeg, lenzsák, pokróc, stb., stb.
Kölcsönzés és kereskedés!

Gyógynövényeket vesz:
NERUDA NÁNDOR
BUDAPEST, IV.
KOSSUTH LAJOS-U.
10.

HIREK.

Heti naptár.

JUNIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
1 Hétfő	Pünk.-hétfő	Pünk.-hétfő	A hét elején a nap 3 óra 25 perckor kél és 8 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra — perckor kél és 8 óra 25 perckor nyugszik
2 Kedd	Erszmusz	Anna	
3 Szerda	Klot. Kán. ††	Klotild	
4 Csütörtök	K. Ferenc	Kerény	
5 Péntek	Bonifác p.††	Bonifác	
6 Szombat	Norbert ††	Norbert	
7 Vasárnap	Dl. Szh.-v.	D. Szhár.-v.	

A Cserkészfiuk életmentése a háborgó Dunán. Vasárnap délben hatalmas déli szél kerekedett a Duna felett, amely a vizfolyásával szembefordulva, felkorbácsolta a Dunát, ugyhogy a vén folyam háta olyan óriási, 8—10 méter magas hullámokat vetett, aminőre a legöregebb dunai halászok sem emlékeznek. A legtöbb helyen felboritották vagy egy-kettőre megtöltötték vizzel a gyorsan kerekedett hullámhegyek a könnyü csónakokat, ugyhogy a bennülők csak uszva menthették meg az életüket, de nem egy alkalommal derékben törte össze a hullámverés a versenycsónakokat és a bajnokok az örvénylő vizben halálos veszedelemben forogtak. A Magyar Atlétikai Club még a déli órákban két nyolcas csapattal indult kirándulni s mind a két csónakot katasztrófába sodorta a dühöngő szélvihar és példátlan hullámverés. Az egyik nyolcast a Horányi-csárda közelében egy közel tizméter magas hullámhegy kapta el és derékban kettéroppantotta a könnyü alkotmányt. A nyolcas evezősei vizbe estek, de nem a maguk életének megmentésére gondoltak, hanem a drága csónakot igyekeztek a partra vonszolni. Ez volt a baj, mert a hatalmas hullámverésben nem egy evezős ereje fogytán vergődni és fuldokolni kezdett. Az ujpesti hid közelében a Dunaparton nagyobb cserkészcsapat táborozott, akik a pünkösd vasárnapján tartandó cserkészcsónakfelvonulás részleteit beszélték meg. A parthoz ugyancsak ekkor ki volt kötve a »Hunvadász« cserkészek motoros jahtja. Amikor a cserkészek a közelben történt tömeges csónakbalesetet látták, nyomban a motoros jahtba ugráltak, mig mások a partra kikötött csónakokat használták fel habozás nélkül életveszedelemben forgó embertársaik segitségére siettek. A cserkészek a vizbe ugráltak, a maguk élete kockáztatásával egész sereg fuldokló embert mentettek meg, pusztulásra itélt csónakokat vontattak a partra s elejétől végig a legprecizebb, pontos haditerv szerint kidolgozott életmentést vitték végbe. A mentési munkálatokat Klotz István cserkészparancsnok, továbbá Hinghoffer és Máté főhadnagyok vezették.

Hősök ünnepe Vácott és Pilis-Borosjenőn. A váci diákok egyesülete müvészi emléktáblát állitott azoknak az elhunyt katonahősöknek, akik a váci piaristák diákjai voltak egykor. Az emlékmü leleplezése országos kegyeletjegyében zajlott le és a megjelent notabilitások között együtt volt az egyházi és világi élet szine-java. Hanauer A. István megyéspüspök, Preszly Elemér főispán, Agorasztó alispán, Sandl kegyesrendi kormánytanácsos, a rend részéről, Acsay főigazgató, Kornis egyetemi tanár, Tápay és Szücs miniszteri tanácsosok, Krakker képviselő, polgármester, Andreánszky Gábor és Sándor bárók, a Vitézi Szék küldöttsége, Kruttschmidt Géza ezredes, a honvédelmi miniszter képviselője és igen nagyszámu közönség. Ugyancsak vasárnap leplezték le fényes ünnepség keretében a pilisborosjenői hősök emlékünnepét is, ahol József főhercegen és Auguszta főhercegasszonyon kivül megjelent Burián Mihály huszárezredes, a honvédelmi minisztérium képviseletében; vitéz Somogyváry Vilmos alezredes, a budapesti vegyesdandár képviseletében; Lakits Béla csendőrőrnagy, a csendőrség képviseletében és Szentpétery Lajos járási főszolgabiró, a vármegye részéről, akinek a község áldozatkész hivei és vezetői mellett legnagyobb része volt a kegyeletes ünnep rendezésében. A szoborleleplezést szentmise előzte meg, amelyet Várady Géza pápai prelátus mondott fényes segédlettel, majd a templom előtt felállitott hetven hősi halott emlékét megörökitő szobor elé vonult az ünneplő tömeg, ahol a helybeli dalárda a Himnuszt és a Hiszekegyet énekelte. Peyer János községi főjegyző és Lovász Károly plébános nagyhatásu beszéde után József királyi herceg mondott magasan szárnyaló beszédet. A királyi herceg megható szavai után az első koszorut ő és Auguszta királyi hercegasszony helyezték a szobor alá, majd a Vitézi Szék, s az ottlévő küldöttségek koszoruival boritották el az emlékmüvet.

Nagyatádi Szabó beszédei. — A somogymegyei kisgazdák egyesülete elhatározta, hogy Nagyatádi Szabó István összes beszédeit kiadja, halála évfordulóján gyászünnepet tart és sirját megkoszoruzza.

A Faluszövetség kiállitása. Áldozócsütörtökön nyitotta meg Mayer János földmivelésügy miniszter a Falu Szövetség szigetvári nagysikerü kiállitását.

Sáskajárás a Hortobágyon. Hortobágy egyes vidékein az előző esztendőknél is veszedelmesebb mértéket öltött a sáskajárás. A veszedelem elhárítása céljából Debrecen városának 24 sáskairtó gépet és 34 millió koronát bocsátottak a rendelkezésére.

Csodálatos gyógyulás. A baranyamegyei Mecsekszabolcs községben csodálatos gyógyulás történt. Abrahám Katalin, aki születése óta béna volt lábaira, ijedtségében visszanyerte járóképességét. A leány, aki eddig csak mankóval tudott járni, amikor látta, hogy kis öccse le akar zuhanni a magasra vetett ágyról, hirtelen felugrott és odaszaladt. Csodálatos gyógyulása valóságos önkivületi állapotba hozta, ugyhogy szinte öntudatlanul messze elgyalogolt. Az orvosok véleménye szerint igen ritka esetben fordul elő, hogy valamely külső befolyás hatása alatt bénaságban szenvedő egyének hirtelen meggyógyulnak.

Fővárosi választások. Folyó hó 21-én csütörtökön és 22-én pénteken folytak le a fővárosi választások. A törvényhatósági bizottsági választások végleges eredménye: A községi polgári párt (Ripka-párt) 23, egységes keresztény községi párt (Wolff-párt) 91, szabadelvüpárt (Sándor Pál) 6, Ugron-féle liberálispárt 2, a demokratikus ellenzéki blokk 129 mandátumot nyert. A demokratikus blokkban négy párt szövetkezet, amelyek között az elnyert mandátumok igy oszlanak meg: szociáldemokraták 52, nemzeti demokratapárt (Vázsonyiék a Bárczy-féle liberálisokkal) 64, Kossuth-párt 3, a Szilágyi-féle demokratikus szövetség 9. Eszerint magában a blokkban a szociáldemokraták a mandátumok 40 százalékát nyerték el, az összes választott bizottsági tagok között azonban a szociálisták csak 20 százalék mandátummal rendelkeznek a polgári pártok 80 százalékával szemben.

Az amerikai zarándoklat Budapesten. Az amerikai magyarok közül 200-an Rómába zarándokoltak és onnan ellátogattak az óhazába. Amerikai magyar testvéreink Budapesten lelkes fogadtatásra találtak. Kihallgatáson jelentek meg a kormányzónál, aki hozzájuk intézett beszédében arra kérte őket, hogy odakünn legyenek szószólói a magyar ügynek. A zarándokokat Csernoch hercegprimás is fogadta és beszédet intézett hozzájuk. A zarándokok megkoszorúzták az irredenta szobrokat és a Washington-szobrot. Magukkal hozott zászlójukat, amelyet a pápa is megáldott és amely alatt Károly király funchali sirjához is felvonultak, a koronázó Mátyás-templomban helyezték el ünnepélyesen.

Akaratlan öngyilkosság. Miskolcon az Avasi tejivóban Béresy Géza főhadnagy abban a hitben, hogy Frommer pisztolya töltetlen, tréfából a fejéhez szoritotta és elsütötte. A revolverben töltés volt, amely elsült s a főhadnagy holtan esett össze.

A májusi drágulás. Május első felében a hónapok óta tartó olcsóbbodás megállott és az árak szinvonala egy árnyalattal emelkedett. 0.7 százalék erejéig drágultak az árak általánosságban véve és igy a békeárakhoz viszonyitva a jelenlegi árnivó 20.144-szer magasabb.

Második évfolyam. Budapest, 1925. április hó. Főposta, 95. sz. postafiók.

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

MEGJELENIK HAVONKINT KÉT LEVÉL

Előfizetési díj: 24 levélre 24000 korona
12 „ 12000 „
6 „ 6000 „
Egyes levél ára 1000 korona.

Semmi iróí jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosithatja.

XLVII. LEVÉL.

Államkormányzás.

A XLVI. Levélben bemutattuk, hogy csak egy kis csavarnak az elkészitéséhez hány embernek szaktudása és hány gépnek és géprésznek helyes együttmüködése szükséges. Igy van ez az életben mindennel, nemcsak a gyári üzemekben. Vehetnénk példát bárhonnan, ahova nézünk. A szántás csak elég egyszerü mesterségnek látszik, pedig másképen kell az ekét beállitani az ugaroláshoz, másként a forgatáshoz és másként a vetés alá. Az az eke, amelyik az egyik földben jól dolgozik, hasznavehetetlen a másikban. A gazda az ekével tud szántani, de ekét nem tud csinálni, viszont az a munkás, aki az ekegyártásnál dolgozik, talán életében sem látott szántást.

Szóval mindenütt, ahová nézünk, csak azt tapasztaljuk, hogy

eredményes munkát csak megfelelő szaktudással lehet elérni.

Akkor, amikor a munka megnehezitéséről van szó, ezt az igazságot elösmerik és vallják a kommunisták is. Ha a szociáldemokrata szakszervezetek ugynevezett szaklapjait nézzük, minden sztrájkhir mellett ottan áll, hogy: *a munkáltatók tanulatlan, kontár sztrájktörők beállitásával akarják* a sztrájkot letörni, de ez nekik nem fog sikerülni, mert ezek több kárt csinálnak, mint hasznot, igy utóvégre is kénytelenek lesznek a sztrájkban tudással rendelkező munkások követeléseit teljesiteni.“

Semmi sem bizonyitja jobban, hogy a Marx által hirdetett kommunizmus milyen világcsalás és lehetetlen zöldség, mint ennek a tudós férfiunak az az állitása, hogy a

szociálista társadalmi rendben államra szükség egyáltalában nem lesz.

Hü fegyverhordozója és magyarázója, Engels e kérdésnél a következőleg okoskodik:

„Az állam nem öröktől fogva való. *Voltak társadalmak, amelyek megvoltak nélküle.* A gazdasági fejlődés bizonyos fokán, az osztályharcokra szakadással együtt az állam is szükségszerüséggé vált. Most gyors léptekkel közeledünk a termelés oly fejlődési fokához, melyben az osztályok léte nemcsak hogy nem szükségszerüség már tovább, hanem határozott akadálya lesz a termelésnek. A társadalom, mely a termelést a termelők szabad és egyenlő társulása alapján ujra szervezi, *az egész állam gépezetet oda löki majd*, ahova való, *a régiségek muzeumába*, a rokka és a bronzbalta mellé.“

A szociálizmus valóraváltásának első hőse, Lenin „Az állam és forradalom“ cimü munkájában bővebben magyarázza Marx és Engels államelhalási elméletét:

„A kapitalista kultura nagy üzemeket, gyárakat, vasutakat, postát, távbeszélőt stb. teremtett. Ezen az alapon azonban a

régi államhatalom funkcióinak a legnagyobb része annyira egyszerüvé vált és annyira visszavezethető oly egyszerü müveletekre, mint bejegyzés feljegyzés ellenőrzés, mely funkciókat mindenki aki irni és olvasni tud elvegezhet.“

„Nem vagyunk utopisták. Nem álmodozunk arról, hogyan lehetne egyszerre minden igazgatás nélkül egyszerre meglenni.“

„Mi munkások, magunk szervezzük a nagyüzemet, amennyiben azt, amit a kapitalismus teremtett, kiépitjük a munkások saját tapasztalatára támaszkodva: megvalósitjuk a fegyveres munkások állami hatalmára támaszkodó szigoru vasfegyelmet és az állami hivatalnokokat megbizásaink egyszerü végrehajtóivá tesszük, felelős, elmozditható, szerényen fizetett felügyelőkké és könyvelőkké (természetesen a müszaki emberek minden fajával, rangjával és fokozatával együtt). Ez magától vezet egy olyan rendre, melyben a *felügyelet és elszámolás mindig egyszerűbbé váló funkcióit váltakozva mindenki gyakorolhatja*, mig később szokássá

válnak és lassankint megszűnnek az emberek egy különös rétegének külön funkciói lenni."

„A szervezett munkásság ellenőrzése és vezetése alatt álló technikusok, felügyelők és könyvelők, valamint valamennyi hivatalt viselő személy csak a munkabért meg nem haladó fizetést kapnak. Ilyen az az állam, ilyen annak az államnak a gazdasági alapja, amelyre nekünk szükségünk van."

„Teljesen lehetséges rögtön, máról holnapra a rátérés arra, hogy a

tőkéseket és hivatalnokokat kiküszöbölve, őket a termelés és elosztás ellenőrzése szerint a munka és a munkatermékek számontartása terén a fegyveres munkások pótolják."

„Számontartás és ellenőrzés a legfontosabb, ez szükséges ahhoz, hogy a kommunista társadalom első fázisa megindulhon. Minden polgár átváltozik így az állam díjazott alkalmazottjává, *az államot pedig a fegyveres munkások alkotják*. Minden polgár az egész népállam szindikátusának munkása és alkalmazottja. *Csak arról van szó*, hogy mindenki egyenlő munkát teljesítsen s a kiszabott munkamennyiséget elvégezzék s egyenlő bért kapjanak érte. *Ezt a számontartást, ezt az ellenőrzést a kapitalizmus végtelen egyszerűvé tette*, átváltoztatta a felügyelet és feljegyzés rendkívül egyszerű műveleteivé, *melyeknek elvégzésére elégséges, ha valaki a négy számolási műveletet ismeri és megfelelő nyugtákat ki tud állítani.* Ha az állam funkcióinak legfontosabb része ilyen, a munkásoktól maguktól elvégzett számontartásból és ellenőrzésből áll, úgy megszűnik politikai állam lenni."

„A társadalmi funkciók politikai funkciókból közönséges közigazgatási funkciókká változnak át. Ha majd a nép többsége önállóan és mindenütt kezébe veszi a most már alkalmazottakká lett tőkések és ama szellemi munkások számontartását és ellenőrzését, kik tőkés hajlamaikat levetkezni nem akarják, akkor ez valóban egyetemleges általános ellenőrzése lesz a népnek, melyet kikerülni annál kevésbbé lehet majd, mert hiszen nincsen előle menekvés." **„Az egész társadalom egy iroda lesz és egy gyár, egyenlő munkával és egyenlő bérrel."**

„Attól a perctől fogva, melyben a társadalom tagjai, vagy csak ezek többsége is megtanulták azt az államot vezetni, melyben maguk vették kezükbe a dolgot, attól a perctől fogva

„mindennemű vezetés szükségtelenné válik."

Minél demokratikusabb a fegyveres munkások alkotta állam, amely már nem állam a tulajdonképeni értelemben, annál hamarabb kezdődik meg minden állam elhalása. *Mert ha mindenki megtanulta az államot vezetni s valóban vezeti is* a társadalmi termelést, ellenőrzi és számontartja a semmittevőket, junkereket, csalókat és más oltalmazóit a tőkés hagyományoknak, úgy ennek az egész nép által gyakorolt számontartásnak és ellenőrzésnek hatása alól kibujni oly borzasztó nehéz lesz, oly gyors és komoly büntetést von majd maga után, (*mert a fegyveres munkások a gyakorlati élet emberei és nem érzelgős intellektuelek*, nem múrik, hogy játszanak velük) hogy a *társadalmi együttélés egyszerű szabályainak megtartása csakhamar szükségből szokássá válik* majd. Akkor kitárul a kapu az átmenetre a kommunista társadalom alacsonyabb fázisából a magasabba és ezzel az állam teljes elhalásához is."

Röviden összefoglalva az idézetteket, Marx tanitása az államról a következő: A fejlett kapitalista államban a vezetés és ellenőrzés annyira tökéletessé vált, hogy az már többé egyáltalában nem tudomány, tehát ha a proletárok az államhatalmat megszerzik, az uj társadalom minden vezetés nélkül magától fog tovább a saját utján menni, tehát állam sem lesz. Nem lesz szükség hivatalnokokra, a nyugtákat az emberek felváltva irják. Minden ember munkás lesz és mind egyforma bért kap.

Meg kell jegyeznünk, hogy ez a hihetetlen ostoba fejtegetés, habár tulnyomó részben a Lenin munkájából is idéztük, teljesen a Marx elmélete, melyre minden kommunista, nevezzék bár magukat szociáldemokratáknak vagy bolsevikieknek, egyformán esküsznek, Marx tanitványai közül akár Lenint, a legvadabb szocialistát, akár Kautskyt a legjámborabb kommunistát nézzük is, azt kell látnunk, hogy mesterükkel egyetemben ezeknek vagy

egyáltalán nincs fogalmuk a társadalmi életről, vagy ami valószinübb, tudatosan beszélnek és irnak ostobaságokat,

hogy ezzel az általuk ostobának tartott tömegekre hatva, haladjanak céljuk felé.

Már a XX-XXIII. Levelünkben kézzelfoghatólag bizonyitottuk azt, hogy mentől nagyobb mértékben halad előre a müvelődés, annál inkább tagozódik a társadalom és amily mértékben fejlődik a tudomány, oly mértékben lesznek az emberek hovatovább különleges müveltségüek és annál inkább törvénnyé válik az, hogy mig az emberek egy bizonyos irányban nagy tudásra tesznek szert, addig tudásuk más irányban nagyon is hiányos marad. Azaz a XX. század már nem a

mindenttudó doktorok kora.

Ha tehát, amint a XLV. és XLVI. Levelünkben láttuk, akár egy gazdaságnak, akár egy gyárnak a vezetéséhez szaktudásra van szükség és pedig annál nagyobbra, mentől nagyobb az a termelő csoport, amelynek vezetése az illetőre bizva van, ugy annak, akinek egy csöpp esze is van, magától értető dolog az, hogy a több millió ember céltudatos együttmüködéséből, számos és a legkülönbözőbb fajta gazdaságnak, üzemnek és tevékenységnek összegezéséből összetevődő állam vezetésére ugyancsak kiváló tudás szükséges. Nem lehetne ez másképen akkor sem, ha bekövetkezne a legnagyobb lehetetlenség, a kommunisták álma, a szociális állam vagyis Marxék államellenes elméletének megfelelően nevezve a „*kommunista kollektiv társadalom.*" Amint nem lehet egy gazdaságot, vagy egy kis gyárat sem központi vezetés nélkül elképzelni, annál kevésbbé állhat fenn magasabb foku társadalmi alakulat ilyen központi vezetés nélkül.

Megverte az Isten azt az intézményt, amelyikben az állások betöltésénél arra a mondásra támaszkodnak, hogy

akinek az Isten hivatalt adott, majd ad hozzá észt is!

Amint a gazdaságban a bérestől a jószágigazgatóig, a gyárüzemben a napszámos segédmunkástól a gyárigazgatóig a tudásnak különböző fokán álló és tudásuknak megfelelő helyet betöltő egyének egész sorozata, kiki a saját körében végzi a munkát és csak mindezek egymásba kapcsolódó közös munkája hozza meg a kivánt eredményt, ugyanigy a falusi baktertől a miniszterig, a közkatonától a tábornokig, a néptanitótól az egyetemi tanárig, a vasuti kalauztól az elnökigazgatóig, a levélhordótól a postafőigazgatóig

minden álláshoz tudás szükséges

és pedig nemcsak egy tudáságban minden állásban ugyanaz, hanem itten is a tudás fokozataiban egész sorozatra van szükség.

Marx ugyan azt tanitja, hogy a kommunizmusban a tanitás olyan lesz, hogy mindenki mindenhez fog érteni, azonban, ha meggondoljuk azt, hogy a különböző mesterségek megtanulására mennyi idő szükséges, abban a kommunista államban az embereknek

nemcsak holtig kellene tanulni, mint a jó papnak,

de még holta után is jó pár évtizedig járhatna iskolába mindenik, mig elmondhatná magáról, hogy ő földmunkás is, asztalos is, kőmüves is, orvos is, mérnök is, jogtudós is, órás is, tanár is, csizmadia is és igy tovább.

A közigazgatási tudományokat azonban még az ilyen férfi sem fogja tudni, mert arra tanitani nem is fogják, hiszen Marx szerint arra szüksége igazán nem lesz, hiszen „A forradalom tanulságai" cimü munkájában már azt prédikálja, hogy a szocializmus létesülte után a kollektiv társadalomnak nevezett kommunista államban mindenki alkalmas lesz a közügyek intézésére, mert ahhoz igazán semmi tudás nem lesz szükséges.

Azt még csak eltudjuk képzelni, hiszen láttuk ugy Oroszországban, mint Magyarországon a jólétet fakasztó szociális termelés bevezetésénél, hogy a felfegyverzett munkások a tanult állami tisztviselőket a további munkára rá tudták kényszeriteni, az igaz, hogy ebben a munkában nem volt sok köszönet. Hanem, hogy mi lenne, ha az egész közigazgatás tudatlan emberek kezében lenne, azt már sejthetjük az oroszországi és magyarországi szovjeturalom után:

Az állam tényleg elhalna, de elhalna azért, mert elhalna benne a társadalom.

Igazán nehéz lenne elképzelni azt is, hogy abban a bizonyos kollektiv társadalomban, amelyben minden ember egyenlő, mindenkinek egyenlő a munkabére, hogy fognak majd találni olyan embert, aki kényszer nélkül vállalja az alacsonyabbrendü kellemetlen munkát, vagy törje magát a tanulással, hogy nagyobb felelősséggel járó helyre állitsák, ha a nagyobb értékü munkának megfelelőleg a többinél jobb módban nem élhetne.

Az állam kormányzása nem ok nélkül fejlődött a mai tökéletességig. Tagozódása sem egyszerü véletlenség. Évezredek tapasztalatai és tudós államférfiak ezrei járultak egy-egy porszemmel ennek felépitéséhez. Az állami közigazgatás jóformán

teljesen egyforma az államok mindenikében. Ami különbség van, azt megokolttá teszi az illető államnak müveltségi foka és történelmi fejlődése.

Kivétel nélkül minden államnak van egy főkormányzója. Az igazán lényegtelen, hogy azt királynak, császárnak, vagy köztársasági elnöknek hivják. A történelem előtt ő lesz a felelős az általa vezetett ország sorsáért még a legalkotmányosabb államokban is, mert az ő kezében fut össze minden hatalom és az övé a legfelsőbb fokon az elhatározás.

Közvetlen alá rendelve van a kormány, mely az egyes kormányzati ág legfőbb vezetőiből alakul Az igazán nem lényeges, hogy ennek tagjait miniszternek, vagy népbiztosnak hivják-e. Az egész ország minden ügyének intézésére hivatott kormány alá vannak rendelve a megyék, melyeknek élén álló vezetőkre igazán mindegy hogy alispánnak, vagy direktóriumi elnöknek nevezik-e őket. A megyei önkormányzat állami ellenőrzésére a kormány minden megyében egy bizalmiférfit tart. Az igazán nem lényeges, hogy ezt nálunk főispánnak, a szovjet köztársaságban pedig politikai megbizottnak hivják. A megyék alá vannak rendelve a járások, mindegyik élén egy közigazgatási vezetővel, akit nálunk szolgabirónak hivnak, Oroszországban pedig járási biztosnak. A járáshoz annak fennhatósága és ellenőrzése alatt egész csapat község tartozik, minden községnek van vezetője. Az igazán nem fontos, hogy ezt a vezetőt birónak, polgármesternek, vagy községi direktóriumi elnöknek cimezik.

Ugy a miniszteriumokban, mint a megyei járások és községi hivatalokban az alkalmazottaknak egész sora végzi azt a fontos munkát, ami nélkül a társadalmi élet egyáltalában lehetetlen volna. Mindezen hivatalok és hivatalnokok a saját munkakörükben a legkülönbözőbb tudással kell, hogy rendelkezzenek. Hogy csak egy példát emlitsünk: a városi mérnök teendőit nem láthatja el a vásárcsarnok vezetősége és a községi bába munkáját a rendőrség.

Oly magától értetődő dolog az, hogy a társas együttélés irányitására, szabályozására és megvédésére ahhoz értő és állandóan azzal foglalkozó egyénekre van szükség és pedig annál többre, mentől nagyobb lélekszáma van a társadalmi közösségnek és annál nagyobb szaktudása kell, hogy legyen ezeknek, mentől fejlettebb az illető társadalmi közösség müveltsége és gazdasági berendezése!

Ha semmi más, magában az az egyetlen valóság, hogy a kommunista apostolok azt hirdetik, hogy a szociálizmus megvalósulása után az akkori társas együttélésnek semmiféle kormányzásra nem lesz szüksége, ez maga elégséges arra, hogy felnyissa az emberek szemét és rávilágitson arra, hogy

azok, akik ilyen hihetetlen ostobaságokat papirra mernek tenni, vagy maguk is oly tudatlanok, hogy szégyen őket vezérül elfogadni, vagy ezek olyannyira lebecsülik azoknak az embereknek a józan eszét, akikkel ilyen badarságot bevétetni akarnak, hogy maga ez a tanitás már sértés arra az osztályra, amely részére készült.

Önérzetes munkás ezt a sértést kell, hogy visszautasitsa és saját emberi méltósága követeli meg azt, hogy ilyen egyénekkel minden közösséget megtagadjon.

Ha igazán lehetségesnek tartják a szoaialisták és pedig a szociáldemokraták ép úgy, mint a bolsevikiek, hogy ha a proletáriátus veszi kezébe a hatalmat, akkor nem lesz mesterség az államot kormányozni, akkor majd minden magától fog menni, mindenhez értő munkás lesz mindenki, egyenlő bért kap mindenki, akkor mivel magyarázzák azt, hogy az eddig létesült kommunista államok, mint a magyar és orosz szovjetköztársaságok, a tanitással ellentétesen az állami bürokratizmust még jobban — már a bosszantó nevetségesség határát is jóval túlhaladó mértékig — bővittették ki s az egyenlő bérezési rendszert úgy oldották meg, hogy mig Kun Béla és népbiztos társai a Hungáriában éjjel-nappal dőzsöltek, addig a hűséges proliknak a szociális termelésből fakadó jólét csak a már szállóigévé vált

árpakását és tököt juttatta.

A marxi igéretekből csak egyet valósitottak meg; de azt aztán száz százalékig, — nálunk ép úgy, mint Oroszországban: —

a vezető állásokba kivétel nélkül csak tudatlanokat állitottak.

Hogy miért? Azt nem is kérdezzük, oly természetes. Tudást szocialisták közt, — ahol nincs — ne keress!

XLVIII. LEVÉL.

A kommunizmus

A proletárdiktaturát előkészitő szociáldemokraták az 1918 évi októberi forradalom után nemcsak a szakszervezetekben kezdték meg a szocializmus közeli eljövetelének hirdetését, hanem szerte küldték az országba az agitátoraikat a vidéki nép „felvilágositása“ céljából.

Az egyik ilyen marxi apostol egy falusi kisgazdának a következőképpen magyarázta a kommunizmust: — „Lássa Mihály bácsi! Maga a két lova közül az egyiket ide adja a közösségnek. — „Odaadom szivesen,“ — mondja Mihály bácsi. — „A két tehene közül is odaadja az egyiket“. — „Odaadom“, — válaszol készségesen Mihály bácsi. — „A két disznója közül is odaadja az egyiket.“ — „Azt már nem!“ — volt a határozott tagadó válasz. — „Hát miért nem akarja odaadni a disznaját, mikor a lovát, meg a tehenét olyan készségesen adja? - kérdi a meglepett *felvilágositó*. — „A lovat meg a tehenet készséggel odaigértem maguknak, mert nekem se lovam, se tehenem nincs, csak két ökröm, meg két hizóm, hát bizony ezektől koppan a maguk álla!“

Az lehet, hogy ez a história meg sem történt, csak adoma, amely azonban igazán az emberi lélek gondolkozásmódját mutatja be. A következő eset azonban tényleg megtörtént. A mult század hetvenes éveiben Felsőmagyarország tiszamenti részén nagy port vert fel a Várkonyi-féle földosztási mozgalom. A Várkonyi emberei járták a falvakat és az egyenlőség szent jelszava cimén izgatták a falu népét, hogy vegyék el a földbirtokosok földjeit és osszák fel maguk között. A mozgalomból nagyobb baj nem lett,

az izgatás megtört a falu népének józan és nyilt becsületességén.

Akkor még jóformán minden faluban ott lakott a régi földbirtokos, akiknél minden ügyes-bajos dolgukban jó tanácsot kaptak. Tehát most is ezekhez, vagy például Csap községben a mindenki által szeretett református paphoz, Urbán tiszteleteshez fordultak felvilágositás végett. Az ilyen községből aztán a „népbarát“ apostolnak menekülnie kellett. Némely községben azonban a mozgalom eljutott odáig, hogy a kérdést népgyüléseken tárgyalták. Egy ilyen népgyülésre a vármegye alispánja, Kende Péter is elment és végighallgatta az előadónak, egy helybeli jómódu kisgazdának a a beszédét. A beszéd után odafordult az előadóhoz, akit személyesen is jól ismert: — „Mondja csak, Kis János uram (hogy az előadó igazi nevét ne emlitsük), tudja-e hány lakosa van a községnek?‘ „Tudom, körülbelül 2000“. — „Hát azt tudja-e, hogy hány hold földből áll a határ?“ — Tudom, kérem! Ha a báróét is odaszámitjuk 10,000 hold.“ — „Hát magának hány hold földje van?“ — „Ha a laposat is hozzászámitjuk harminchét!“ — Nahát, Kis János uram, akkor maga is lead 32 holdat, mert ugy-e, a 10,000 holdból egy emberre a határból csak öt hold jut!“ — „Adja ám a fene!“ — volt a határozott válasz. És ezzel be is fejeződött a földosztási mozgalom ebben a községben.

Hát ez a

jellemzője minden kommunista mozgalomnak, hogy senki sem a magáéból akar leadni, hanem azt gondolja, hogy neki lesz ezentul többje.

És ezen a közönséges, de egyedül természetes emberi természeten fog megdőlni mindig a szociálizmus gondolata, ha az az elméletből a gyakorlatba akar átalmenni.

A kommunisták igen sokszor azzal az érvvel dolgoznak, hogy ők voltaképen a Krisztus tanának hirdetői és igazi követői, mert Krisztus maga is kommunista volt. Ha ezek az „apostolok“ csakugyan Krisztus követői lennének, akkor megcsinálhatnák azt a kommunizmust, amelyet Krisztus tényleg megcsinált az első keresztény gyülekezetben. Azonban Marx „apostolai“ és Jézus Krisztus közt nemcsak hogy különbség van, hanem minden tekintetben teljes ellentét. Ha Jézust — Krisztusnak nevezzük, ugy a

szocialisták igazi neve — „antikrisztus.“

Káromlás az ő szájukban Krisztus neve. Azt a magasztos tanitást, ami az ő nevéhez füződik: az *emberszeretetet*, kommunista egyáltalán nem képes felfogni, legyen az szociáldemokrata, legyen az bolseviki Szabó Ervinnek, a Népszava hajdani szerkesztőjének „*A tőke és a munka harca*“ cimü, 1919 évben, a proletárdiktatura közoktatásügyi népbiztossága kiadásában megjelent munkájának előszavában Révai József Szabó Ervinről a következő jellemzést irta:

„Az emberiség régi ideáljai: a testvériség és szeretet szemelőtt tartását tartotta mindenekelőtt szükségesnek. *Ugyanabba a hibába esett mint Krisztus*, aki a szeretet etikáját az elnyomottak társadalmában tanitotta. De *Krisztusnak és Szabó Ervinnek is ez az „eltévelyedése“* független az ideáljaiktól. A krisztusi etika független megvalósulásától.“

Szabó Ervin eltévelyedett, az bizonyos. Még pedig nem Krisztussal együtt, hanem Krisztustól! Mint ahogy tőle tévelyedtek el a bármiféle néven nevezett szocialisták is. Az ugyanis nem igaz, hogy Krisztus a szeretetet csak az elnyomottak társadalmában tanitotta! Ellenkezőleg, Krisztus a felebaráti szeretet hirdető igéit minden emberhez, de különösen a gazdagodhoz cimezte.

Krisztus tanitása igy szólott:

Add oda magadét!

A kommunisták jelszava:

Vedd el a másét!

Krisztus azt tanitotta hogy:

Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!

Marxék jelszava:

Szeresd felebarátodÉt, mint tenmagadÉt!

A Krisztus jelszavával boldoggá lehet tenni az emberiséget, a kommunisták jelszavával boldogtalanság, nyomor, pusztulás jár.

Sokan, akik nem kommunisták és Marxnak fejtegetéseit badarságnak és a szociális államot lehetetlenségnek tartják, azt kivánták, hogy a kommunista állam apostolait nemzetközileg szedjék össze és rakják ki egy lakatlan szigetre, hogy az általuk hirdetett minden jót és boldogságot igérő kollektiv társadalmat csinálják ott meg maguk között. Ha azután ez a kisérlet sikerül, a próbakommunizmus beválik, akkor majd az egész világon szivesen fognak a kommunizmusra átal térni, hogy mindenkinek saját megelégedésére és örömére azt a beigért tulvilági boldogságot már a földi életben elérhessék.

Mi még ezt sem tartjuk szükségesnek. Mi állitjuk, hogy

Már két ember is élhet kommunizmusban, azaz vagyonközösségben

és azok, akik ennek a rendszernek hivei, minden államban a magukszőrü emberekkel együtt közösen, nyugodtan megcsinálhatják a

saját kis kollektiv társadalmukat.

Ez ellen senkinek a világon semmiféle kifogása nem lesz és nem lehet. Ellehetnek nyugodtan közöttünk, azonban természetesen azt már nem türnénk, hogy a maguk közösségébe bárkit is belekényszeritsenek.

Szóval ennek a kollektiv társadalomnak tagjai

együtt sirnak vagy nevetnek,

aszerint, hogy futja az összbevételből.

Ha a szociáldemokrata kommunista vezérelvtársak olyan igazán meggyőződéses komunisták, csinálják meg hiveikkel azonnal a vagyonközösséget. Azt a társadalmi egyesülést, ahol mindenki egyelő, mindenkinek ugyanazonos a jövedelme, ahol

mindenki mindennemü jövedelmét becsületesen a közös pénztárba fizeti be, aztán a közösség minden tagja egyenlő részletet kap

Hogy ezt megcsinálják, az nem ütközik semmiféle akadályba, semmiféle államhatalomnak kifogása nem lehet az ellen, hogy az a fiatal nőtlen munkás, akinek keresete az öttagu család megélhetésének biztositására van megállapitva, ennek

a keresetnek csak egyötödrészét tartja meg, négyötödrészét pedig odaadja azon munkástársainak, akiknek családja több mint öttagból áll. Ez lenne ugyanis a Krisztusi tanitás szerinti testvériség. Ehhez aztán természetesen elsősorban az lenne szükséges, hogy a vezér urak maguk is bárhonnan jövő jövedelmeiket a közös pénztárba fizessék be és ebből ők is csak az egy személyre szóló részt vennék a maguk részére igénybe. Ha igy járnának el, akkor verhetnék a mellüket, hogy ők Krisztus igazi tanitványai és a krisztusi testvéri szeretet önzetlen apostolai. De eddigi magakviseletük és cselekedetük nem szólnak mellettük!

Jézus Krisztus nem csinált szakszervezeteket, hogy az abba tömöritett szegények verejtékkel szerzett filléreiből összehalmozott koronákból magának dus és kényelmes életet biztosithasson. Krisztus nemcsak lelkimannával látta el tanitványait, (beszervezett hiveit), hanem mint a hal és kenyérről szóló példa bizonyitja, tőle telhetőleg még testi szükségleteik kielégitéséről is igyekezett gondoskodni.

A kommunizmus mai apostolai szakszervezeteket csinálnak és megteszik magukat azok vezetőivé és uri kényelmük biztositására

irgalmatlan vámot szednek a szegénységből.

A szakszervezetbe azzal csalogatják be a szerencsétlen „*testvéreket*", hogy azoknak az eddiginél jobb megélhetést csak ők tudnak biztositani. A szenvedőket krisztusi lelkivigasz helyett az elkeseredés és gyülölet mérgével táplálják. Azoknak sorsán nemcsak hogy nem segitenek, de azoknak sorsát tudatosan rontják. A maguk jómódjáról azonban tudnak gondoskodni!

A nemzetgyülés 1925 évi február hó 3-iki ülésén Zsirkay János nemzetgyülési képviselő ismertette a „nyomorban sinylődő" munkások *vezérelvtársaiknak és krisztusi testvéreinek* vagyoni viszonyait:

„A mélyen tisztelt távollevő képviselő urnak bátor volnék szives figyelmébe ajánlani Deutsch Jenőt, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének párttitkárát, aki **tizenhárom különböző kereskedelmi vállalat igazgatóságában ül és havi jövedelme eléri az 50 60 milliót.**"

„Rothenstein Mór, a munkás szakszervezetek vezetője képviselő fizetésén kivül a régi Volkstimme után, amely nem régen szünt meg, kap havi 14 millió koronát, tehát egy oly lap szerkesztése után, amely nem létezik."

„Kabók Lajos nemzetgyülési képviselő kapja a képviselői tiszteletdijat (7 millió korona), kap a vasas szakszervezeti titkárságtól 7 millió koronát és kap a Törekvés Takarékpénztár igazgatóságától 10 vagy 12 milliót."

„Ha végig megyünk ezen a lisztán — nem akarom untatni a mélyen tisztelt nemzetgyülést — kisül, hogy

alig van proletár képviselője a nemzetgyülésnek, akinek a havi jövedelme a 25—30 milliót el nem érné.

Ez a nagy önfeláldozás, ez a végtelen nagy proletár szerelem."

„Hogy ők hogyan gazdálkodnak a szegény munkásság pénzével, azt legnagyszerübben Matus elvtárs esetével tudom bizonyitani. Matus elvtárs bélyegkezelője volt a pártnak. Egyszer csak ez a nagyon szegény Matus elvtárs hintón járt a Margatszigetre, pezsgős vacsorákat adott, ahol a pártvezetőségnek nem egy tagjával reggelig dőzsölt. Amikor valakinek eszébe jutott, hogy a bélyegeket meg kellene rovancsolni, akkor már Matus elvtárs Oroszország felé utazott. Akkor, amikor a

munkásvezetők éjszakánként milliókat dőzsöltek el a Margitszigeten

senkinek sem jutott eszébe, hogy Matus elvtársnak, a proli fiunak honnan telt erre."

A krisztusi testvérszeretet és egyenlőség apostolai még ezekkel a dús jövedelmekkel sem elégesznek meg, ők a morzsákat sem vetik meg, még családtagjaikat is a szegény munkások rovására azok keserves filléreiből hizlalják. Igy az idézetben emlitett Rothenstein Mórnak a leánya a Magyar Bányamunkások Országos Szövetségében volt, mint tisztviselő alkalmazva.

Ha mindezek az egyének nem volnának a szociálizmus előharcosai, nem hirdetnék a kommunizmus gyönyörüségeit, a magánvagyon megszüntetését nem követelnék és mindenki részére az egyforma életmódot, ha nem kiabálnak minden

jobban öltözött, becsületes ember után a „*kizsákmányoló kapitalista gazember*“ nevet, ugy nem törődnénk a jövedelmükkel. Mi a magántulajdonjog alapján állva azt tartjuk, hogy tiszteletreméltó és mindenekfelett emberi az a törekvés, hogy az ember megvagyonosodjon és nem kifogásolunk semmiféle nagy jövedelmet, ha az tisztességes, becsületes munkának az eredménye. De irgalom nélkül megitéljük azokat, akik vizet prédikálnak, de bort isznak és akik azzal tollasodnak, azzal szereznek maguknak nagy jövedelmet, hogy a vagyon ellen prédikálnak. És csak azért, hogy ők minden földi gyönyörüséget kiélvezhessenek, minden lelkiismeretfurdalás nélkül tudatosan döntenek nyomorba milliókat a „testvériség“ szent jelszava hangoztatása mellett.

Pedig

a munkásságnak minden munkanélküliséggel, a drágasággal és egyéb szociáldemokrata áldással füszerezett mai nyomorusága még mennyei boldogság ahhoz képest, ami reá vár, ha Marx hiveinek sikerülne a világ kommunizálása.

Ezt mondjuk mi! A kommunizmus hivei, ha ellenkező nézeten vannak, de igazi meggyőződésü kommunisták és a kommunizmust nemcsak lépcsőnek használják a félrevezetett tömegeken való uralkodásra és ezen keresztül a saját nagyon is kapitalisztikus érdekeik kielégitésére, ugy ám csinálják meg azt az általuk folyton emlegetett testvéri gyülekezetet és a való életben itt köztünk mutassák meg, hogy amit hirdetnek, az nem szamárság.

Addig azonban, ameddig az apostolok jobb módban élnek, mint hiveik, pedig a jobb mód minden fillérjéhez hiveik keserves verejtéke tapad; addig mig ők ahelyett, hogy sajátjukból adnának minden nyomorgónak, azoknak ugyis szükre szabott napi kenyeréből törnek le egy darabot, hogy ők maguk fulladásig jóllakjanak, — addig, amig a fórumon a munkanélküliek keserves sorsán siránkoznak és otthon, vagy a Margitszigeten dús lakomákat élveznek, — addig, mig a sztrájkra hajtó parancsnál a munkások szájából az utolsó falatot is kiveszik, de maguk nem állanak a sztrájkolók közé koplalni, — addig mig a sztrájkolóktól is bevasalják a szakszervezeti járulékokat, ahelyett, hogy a saját fizetésükről is lemondanának, addig ne merjenek ezek az emberek Jézus Krisztusra hivatkozni, mert az az ő szájukból istenkáromlás és addig ne csodálkozzanak azon, hogy a józan ember bennük nem egy világboldogitó eszmék délibábjának jóhiszemü rajongó apostolait, hanem közönséges, hamis portékát áruló, válogatás nélküli módon boldogulni akaró, vásári kikiáltót lát.

Emberbaráti igaz érzésünk követeli meg, hogy azt a tanácsot adjuk a Marx-féle szocializmusra hajlamos felebarátainknak, hogy nézzék meg azokat, akik után indulni akarnak. Ne a szavaiknak higyjenek, de a cselekedeteiken okuljanak és legelsősorban

ne bizzanak abban, akinek a szegénység megvámolása a kenyérkeresete,

aki a szegény szájából ma tényleg kivett falatból lakik jól mindennap és ezért cserébe csak soha napján beváltandó igérettel fizet.

Mikor az utolsó rendi országgyülésen az egyik követ emberbaráti nemes felbuzdulásában a halálbüntetés eltörlését indítványozva azzal érvelt, hogy „már a tizparancsolat megmondja, hogy ne ölj!“ — Deák Ferencz ezt mondta rá: „*Helyes! De kezdjék el a tizparancsolat betartását a gyilkos urak!*“ — Kommunizmust, — vagyonközösséget követelnek! — Helyes! Kezdjék el a vezér urak a szakszervezetben magukon!

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Gálocsy Árpád. — Held nyomdája Budapest, III., Zsigmond-utca 36.

A forgalmiadó-reform. A pénzügyminister már régebben el határozta, hogy a forgalmiadót meg fogja reformálni, mert a mostani behajtási mód nehézkes és költséges. A kereskedők és az iparosok érdekképviseletei azt kívánták, hogy a reform az osztrák forgalmiadó mintájára történjék. Ausztriában ugyanis nem mindannyiszor kell külön kiróni az adót, valahányszor az áru gazdát cserél, ott minden árura meg van állapitva, hogy mennyi forgalmiadót bir el és hány kézen szokott keresztül menni. Eszerint van azután meghatározva, hogy az áru hathét, vagy több százalékos forgalmiadó fizetésére köteles-e? Az igy meghatározott adót csak egy izben és egy összegben fizetik Ausztriában, az áru azután a további forgalomban mentesitve van az adófizetési kötelezettségtől. A pénzügyminiszter megbizta a kereskedelmi és ipari érdekképviseleteket, hogy erre a mintára csinálják meg a magyar forgalmiadó-tervezetet. Azt azonban kikötötte, hogy 100 millió aranykorona adóhozadékot biztositani kell, szóval a kincstár se veszitsen a reformon. A tervezetet tehát eszerint kell elkészíteni. A 100 millió aranykorona biztositottnak is látszott, amennyiben a tervezet a behozatali árut is megadóztatta volna és igy olyan áruk is hozzájárultak volna az adófizetéshez, amelyek eddig abból ki voltak kapcsolva. A kereskedők most lettek készen a tervezetükkel és az ő javaslatuk végeredményben 98,597.000 aranykorona forgalmiadót ajánl fel a pénzügyminiszteriumnak. A tárgyalások közben, azonban a gyáripar, elejtette ezt az adótervezetet; e helyett a gyárosok azt kivánják, hogy a kormány 3 százalékról 2 százalékra szállitsa le az adókulcsot, egyébként az adózás eddigi rendszere megmaradjon. Hogy a pénzügymiriszter a két megoldás közül melyiket fogja választani, egyelőre még bizonytalan. Azonban a forgalmiadó rendszerének megreformálása, ugy a kereskedelem, mint a nagy közönség szempontjából égetően sürgős.

Milyen haszonnal jár a dohánytermelés? A dohánybeváltási ár métermázsánként átlag 915.500 korona, egy holdon az átlagtermést 665 kilogrammnak lehet számitani, igy tehát egy holdnak átlagos hozadéka 6 millió 88 ezer korona. A magyar gazdák általában a nehézlevelü fajtákat termesztik, melynek a beváltási ára métermázsánként az egymilliót megközeliti. Azonban a könnyülevelü, kerti dohányt termelő gazdák a beváltásnál sokkal magasabb árakat is kaptak és 1½ millió koronát is elértek. Ebből világos, hogy a dohány termesztése nagyon előnyös, mert nem sok gazdasági növény van, amelyik több holdankénti jövedelmet juttatna a gazdának. Igaz, hogy a termesztés kiadásokkal is jár, azonban a jövedelem még mindig tekintélyes marad. Kedvező körülmény még a dohánytermesztésnél, hogy a dohányárak stabilak és az áralakulás nincs alávetve a tőzsdei vagy más spekulációnak. Azonkivül a gazda a termelési költségeknek körülbelül a felét kamatmentesen előre kapja az államtól. Ha a fenti adatokat a gazdák megfontolják, rájönnek arra, hogy nagyon is érdemes egy olyan cikk termelésével foglalkozni, amely kellő jövedelmet biztosit és amelyet biztosan el lehet helyezni és amelynél nem kell félni a termelőnek attól, hogy az áru a nyakán marad. Az 1924-es évben közel 5400 gazda foglalkozott dohánytermesztéssel és a bevetett terület mintegy 29200 katasztrális hold volt.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

A félvér lótenyésztés fejlesztése Baranyában. Baranyavármegye Gazdasági Egyesülete a vármegyei lótenyésztési bizottsággal karöltve, május hó 12-én Pécsett gyülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a vármegyei lótenyésztés fejlesztése érdekében a Nonius és angol félvér lovak dijazását szeptember hó 6-án Németbólyban fogja megtartani. Ezen a dijazáson anyakancák, mén- és kancacsikók vehetnek részt és a dijakat a nagy gazdák, a lótenyésztési bizottság, a Gazdasági Egyesület és az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara adományaiból állitják össze és tüzik ki. Ugyanezen a napon dijazással egybekötött ügetőverseny is lesz.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Községegyesités. A magyar kir. belügyminiszter a Sopron vármegyébe kebelezett Damonya és Csernelháza községek egyesitését elrendelte. Az egyesült község neve ideiglenesen Damonya. — A m. kir. belügyminiszter Heves vármegyébe kebelezett Szurdokpüspöki és Zagyvaszentjakab kisközségek egyesitését megengedte. Az egyesitett község ideiglenes neve: Szurdok, jellege: nagyközség.

Tenyészállatkölcsön a községeknek. A tenyésztésre szolgáló apaállatok céljaira a kölcsön folyósitása révén 140 község tenyészállatszükségletének beszerzése vált lehetségessé, amely szám az akció nagyarányu kiterjesztésének folyamatban levő stádiumára való tekintettel már a közeljövőben bővülni fog. A tenyészállatakció révén az utolsó két hét alatt eddig 11 milliárdot vettek igénybe. Érdeklődni lehet a földmivelésügyi minisztériumban.

Biharmegye a községi pótadók kulcsának felemelését kéri. Biharmegye törvényhatósága hasonló állásfoglalás céljából a törvényhatóságokhoz megküldött feliratában a következőket kéri: A vármegyei kiadásokra megállapitott 10 százalékos pótadókulcsot legalább 25 százalékra emelják fel. A községi pótadókra vonatkozó 50 százalékos maximális kulcsot 75 százalékra emeljék, ugy azonban, hogy abba a vármegyei kiadásokra felvehető 25 százalék ne számittassék be, illetőleg annak tekintetbe vételével a maximális kivetési százalék 100 százalékban állapittassék meg. A vármegyei és községi kiadásoknak az év elején lehető fedezhetésére a szükséghez képest az állam nyujtson készpénzkészleteiből függő kölcsönt. Támogassa a kormány, a vármegye és községek beruházási kölcsönprogrammját, nyujtson ilyen célra hosszu lejáratu hitelt, avagy segitse elő külföldi kölcsönök megszerzésének lehetőségét, állami garancia nyujtásával.

Uj jegyzők. Budafoki közjavadalmi jegyzővé legutóbb Komoróczy Zoltán eddigi aljegyző választatott meg. — Pacsai körjegyzővé legutóbb Török Gyula szentpéteruri aljegyzőt, kisszárai községi aljegyzővé Rózsa Béla okl. jegyzőt választották meg. — A dusnoki képviselőtestület egyhangulag Püspöki Imre volt adóügyi jegyzőt választotta meg főjegyzővé. Az uj főjegyzőt Markó Jenő dr. főszolgabiró iktatta be állásába, majd Szabóky Jenő képviselő és vitéz Veres Mihály plébános üdvözölte.

Ebtenyésztés.

Mult számunkban olvasóinkhoz intézett felhivásokra vonatkozólag örömmel közöljük azokkal, akik érdeklődéssel viseltetnek a magyar ebtenyésztés ügyével szemben, hogy lépéseket tettünk oly irányban, hogy az igénylők részére tenyészállatokat bocsájthassunk rendelkezésre, avagy tenyészcimeket adhassunk. Legközelebb közölni fogjuk a magyar kutyák ismertetőjeleinek pontos leirását, hogy a tenyésztésben, mint a kiválogatásban egységes szempontok vezessék a tenyésztőket.

*

A »Magyar Kutyák« cimü nagyszabásu mü, mely magában foglalja a magyar pásztor- és juhászkutyák származása, története, leirása és tenyésztésére vonatkozólag összegyüjtött hatalmas anyagot, ezenkivül foglalkozik az ebek táplálása, ápolása és a gyakoribb belső betegségek ellen való védekezéssel dr. Raitsits Emil tollából legujabban jelent meg.

A hatalmas munka 112 képpel bolti árban 150.000 koronáért kapható. Ha többen érdeklődnének e mü iránt, melyet olvasóinknak igen ajánlhatunk, ugy 20 százalék kedvezménnyel szerezhetnénk azt meg előfizetőinknek. Akik e könyvre igényt tartanak jelentsék be kiadóhivatalunknak.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rostak trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

MEZŐGAZDASÁG

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányi ülése.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmánya május hó 22-én Kecskeméten Purgly Emil elnök elnöklete alatt ülést tartott, amely ülésen a törvény értelmében az elnökség megejtette a kamara tagok felének sorsolását, miután az előirt három esztendő letelt. A kisorsolt tagok helyébe a mezőgazdasági bizottságok junius hó elején megválasztják az uj tagokat és miután a kamarai elnökség mandátuma is lejárt, junius 28-ára rendes közgyülést hivtak egybe, ahol megválasztják az elnököt, az alelnököket, az igazgatóválasztmányt a szakosztályokat és a bizottságokat. A választmány állást foglalt a jövedelemadó ügyében és tiltakozott az ellen, hogy az 1924. évi jövedelem alapján ugyanolyan összegü jövedelemadót vessenek ki, mint az 1923. évi jövedelem alapján, mert hisz nyilvánvaló, hogy különösen kalászosokban, 1924-ben igen gyenge és silány minőségü gabona termett, még 1923-ban átlagosan normális termés volt.

Tiltakozott a választmány a fedezetlen határidő üzletnek a gabona tőzsdére való bevezetése ellen.

A választmány felhivja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az egyes bankok és cégek nagyarányu zöldhitel uzsorát üznek. Minden gazda, aki tudomást szerez ily uzsoráról, azonnal jelentse azt a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamaránál, (Kecskemét, Rákóczi-ut 5. sz.), hogy a kamara az üzérkedő ellen megtorlással éljen.

Élénk vita tárgyát képezte, az ujonnan folyósitott rövid lejáratu mezőgazdasági hitel kérdése. A választmány megelégedéssel vette tudomásul a kormánynak segitő akcióját. A választmány azonban szivesebben vette volna, ha a mezőgazdasági érdekképviseletek képviselőivel történt megegyezés alapján az egész rövid lejáratu hitelt a szövetkezetek bonyolitották volna le. A megegyezéstől eltérően ugyanis 30 milliárd koronát a Pénzintézeti Központ magának tartott fent, azon célból, hogy e hitel összeget különösen vidéki tagjaik utján a gazdaközönség részére folyositson.

Elhatározta az igazgatóválasztmány, hogy a barack vasuti szállitási dijtételének lényeges mérséklése céljából a MÁV. igazgatóságához felterjesztést intéz, s épen a barack termés értékesitésének a megkönnyitése céljából a földmivelésügyi miniszterium hathatós támogatását kéri. A baracknak ugyanis oly magas szállitási dijtétele van, amely kétségessé teszi, hogy a barackot exportálni lehessen s a gyümölcstermelő gazdaközönség érdekében feltétlenül szükséges a szállitási dijtétel csökkentése.

Szőlősgazdák értekezlete Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a szőlőtermelés válságának megoldására alkalmas javaslatok megtárgyalása és a kormány elé terjesztése céljából értekezletre hivta össze a Tiszántul szőlőtermelő gazdaközönségét Debrecenbe junius 7-ikére, délelőtt 10 órára. Ezuton is meghiv a kamara az értekezletre minden érdekelt szőlősgazdát. Az értekezlet tárgysorozatában a szőlőtermelés és borértékesités mai helyzete, az uj bortörvény, adó és vasuti fuvardij vonatkozások, szőlősgazdák hitele szerepelnek. Az értekezlet előreláthatólag az érdekeltség nagy számu részvétele mellett fog lefolyni s remény van arra, hogy könnyen megvalósitható, de e mellett nagy jelentőségü a váltság elháritására alkalmas javaslatokkal fordulhat a kormányhoz.

Megjelent a terményhaszonbérleti rendelet. Megemlékeztünk arról, hogy a termény haszonbérletek ügyében készülő rendelet, a buzában megállapitott haszonbéreket, az ötven holdon aluli bérleteknél aranykoronára változtatja át, amikor is egy mázsa buzának 25 aranykorona felel meg. A rendelet a napokban meg is jelent és ugy intézkedik, hogy ha a haszonbér rozsban volt megállapitva, ugy egy mázsa rozsért 22 aranykoronát kell fizetni, ha takarmányrépában, ugy egy mázsa takarmányrépa helyett 16.5 aranykoronát, sörárpánál 23 aranykoronát, zabnál 21 aranykoronát, tengerinél 15.5 aranykoronát fizessen a bérlő. Ennél magasabb összeget senki sem tartozik megfizetni. A rendelet vonatkozik az olyan bérletekre, amelyek 1925. január elseje előtt lejártak, de még ki nem fizettettek. Továbbra azokra a bérletekre is, amelyek január elseje óta, de a mostani rendelet életbeléptetése előttjártak le, akár ki vannak fizetve, akár nem. A most érvényben levő bérletek hátralévő tartamára is a fent megállapitott összegeket kell fizetni, ha a felek a rendelet életbeléptetése után más fizetési módban nem állapodnak meg. A vagyonváltság földekre a rendelet nem vonatkozik.

Buzazáloglevelek átszámitási kulcsa. A buzazáloglevelekkel folyósitott, buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részletei fizetésénél és buzazáloglevelek kamatszelvényei beváltásánál junius havára átszámitási kulcs gyanánt egy métermázsa buza fejében 504.401 koronát kell alkalmazni.

Megkezdődött a rövid lejáratu mezőgazdasági hitel folyositása. Ismeretes, hogy a kormány a mezőgazdaság céljaira 90 milliárd korona rövid lejáratu hitelt engedélyezett. E hitelakció a pénzügyminiszterrel történt megállapodás alapján teljesen az altruista szövetkezetek bonyolitották volna le, mig most a helyzet megváltozott és a szövetkezetek utján csupán 60 milliárd korona kerül kiosztásra, mig 30 milliárd koronát a Pénzintézeti Központ fog tagjai a vidéki pénzintézetek utján a gazdaközönségnek szétosztani. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara ez uton is értesiti a gazdaközönséget, hogy a 100 holdon aluli gazdák e hitelért a falusi hitelszövetkezetekhez, a 100 holdon felüli gazdák az illetékes körzeti mezőgazdasági hitelszövetkezethez (Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Hitelszövetkezet, Kecskemét, Széchenyi-tér) forduljanak, de a 30 milliárd korona erejéig a Pénzintézeti Központ vidéki tagjaihoz, a vidéki bankok és takarékpénztárakhoz is fordulhatnak, mivel 30 milliárd korona mezőgazdasági hitelt ezek osztanak szét a gazdáknak. E hitelt azonban szeptember 30-ig feltétlenül vissza kell fizetni, tehát e hitel még csak nem is 6 hónapos.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara tanyalátogatásai Az Alföld tanyavilágának nagyrésze a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara területére esik, amely kamara igen nagy lendülettel és erővel fogott a tanyakérdés megoldásához. Evégből szükséges azonban először megismerni az alföldi tanyavilág bajait, népét, igényeit, gazdálkodási viszonyait, stb. E célból vállalkozott a mezőgazdasági kamara igazgatója az alföldi tanyák meglátogatására. Röviddel ezelőtt dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató, dr. Nagy Sándor főispánnal és Mátéffy László vármegyei gazdasági egyesületi elnökkel a szentesi tanyák egyrészét járta be, a mult héten Staub Elemér kamarai alelnökkel és Bokor Pál Szeged h. polgármesterével Szeged alsótanya világát tanulmányozták, vasárnap, május 17-én pedig dr. Gulácsy Sándor szegedi gazdasági tanár és dr. Gróf Béla gazd. akadémiai tanár kiséretében a kiskundorozsmai tanyák nagyrészét járták be. Ezuton két tanyai központban előadásokat is tartottak. Dr. Gesztelyi Nagy László a tanyakérdésről, a bajokról és a segités módozatairól, Gulácsy Sándor a mezőgazdasági kamaráról, mint a tanyai nép támogatójáról, Gróf Béla pedig a gyümölcs- és szőlővédekezés mai legsürgősebb feladatait ismertette, mig a tanyai nép kivánságát Czékus Frigyes, egyik tanyai tanitó, a tanyai nép régi ismerőse és jeles tollu munkálója adta elő. Legközelebb a hódmezővásárhelyi tanyákat látogatja meg a kamara vezetősége, hogy igy az Országos Kamara támogatásával meginditható legyen egy nagy országos akció az igen elhanyagolt állapotban lévő tanyai nép gazdasági, közegészségügyi, közigazgatási és kulturális előbbrevitele érdekében.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (49)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Kisasszonyhó. Forró reggel. A kertészek vedrekkel merik a vizet a hordóba. A királyné a kápolnában imádkozik. György vitéz ajtónálló, a király ott bent a hüvös teremben Kézaival tanácskozik. Vajjon mi lesz? Ha összevesznek a papok a fejedelemmel, György elvárhatja, mig Lizával egybekelhet.

Türelmetlenül jár fel-alá. Hireket hoznak a várból. Kézai pedig ismerteti a királlyal a zsinat rendelkezéseit. Egy kis apród szalad korsóval a kezében. Odakiált Györgynek:

— Meleg lesz ma, vitéz uram!

— Bizony, meleg fiam...

Félóra mulva megjelenik a királyné. Bársonyos arcán gondtelt vonás. Maga elé néz és tul megy az ajtón. Visszafordul.

— Az uram itt van? Ki van odabent?

— Kézai mester, meg a budai prépost, fenséges asszonyom.

— Mikor jött, mit hozott a prépost?

— Nem tudom, királyné asszony.

— Nem megyek be. Soká tanácskoznak?

— Nem tudom, fenséges asszony.

— Jaj, csak már vége lenne... Borzasztó... Borzasztó!...

A királyné arca olyan, mint a halálraitélté. Elejti a keszkenőjét. Lyoni selyem. György felemeli, átnyujtja. Izabella keze reszket.

— Köszönöm. Szólj, ha elmentek. Addig a rózsáknál, nem, nem ott fenn, a kamrában, mégsem, a Szent Margit kisasszony sirjánál találsz meg. Rögtön értem jere.

Alighogy elment, nyilik az ajtó, a kancellár néz ki.

— Nem volt itt a királyné asszony?

— De igen, itt volt, épen mostan.

— Jaj, hova ment, urunk várja.

— Érte küldheted a Zsiga gyereket.

— De hova?

— A Margit kisasszony sirjához.

— Jó, ha visszajött, küldöm.

Zsiga gyerek szalad, korsóban friss forrásvizzel. György odaszól neki.

— Aztán mehetsz a fönséges asszonyért.

A függöny lobog, pedig szél nincsen. Végre visszatér a királyné. Odabenn hangos vita. Csak most elsimuljon a baj. Ez a hang, az a szó, a királyné éneklő, telt hangja. Végül a király izgatott, keményen pattogó beszéde.

A királyné feldult arccal szalad, utána a budai prépost. Huzza, tartóztatja, lelkére beszél, semmi sem használ.

Öt perc mulva pecsétes levéllel jön Kézai. György vigye Wernhernek.

Át a folyón, fel Budára. Nincs a házában. A zsinaton perpatvar, dörgő, lázitó hang. Majd kemény, hideg beszéd. Ladomér érsek szól az egyházi férfiakhoz.

György nem vár. Megkérdi a szolgákat, a polgárokat, nem látták-e Wernhert. A polgárok a papokat szidják. Itt ülnek és acsarkodnak már hetek óta, csak rontják a levegőt, keverik a kását. Ők jóllaknak, de a becsületes, munkás polgártól elvennék a levegőt is.

Végre megtalálja künn a szőlőben. A budai biró boldogan szemléli a szép termést. György szó nélkül átadja a levelet. Wernher feltöri a pecsétet, az álla leesik.

— Tyhü az áldóját! Megkezdődik a hadd el hadd!

— Micsoda hadd el hadd?

— Nyergelni Szepi, lóra, hallod-e? — kiált a biró a legényének. György izgatottan várja a szavát.

— No Georgiusom, ilyen cifra táncot még nem láttál. A király megtiltja Buda városának, hogy a zsinatnak bárminemü eleséget, italt adjon. Mert, hogy a zsinat őfenségét ujra kiátkozván, igazság ellen cselekedett, őfensége magához a római pápához feljebbez, a szószátyár papokat elkergeti, az igaztalan rendelkezéseket megszünteti, érvénytelennek deklarálja a hamis végzéseket, semmisnek a fermói intézkedéseit, megtiltja, hogy a zsinathoz tartozó egyháziaknak bárki, bármiben szolgálatára álljon, fogattal, szállással és miegyébbel. No fiam, kitört a háboruság, amilyen még nem volt. Most aztán álljunk a talpunkra.

Ezt már a lovon mondta és száguldott el a tanácsház felé.

*

László király hát elvetette a kockát. Sorban jöttek a jelentések, amelyek az elvakult egyháziak jogsértő intézkedéseit hozták tudomására. Mindazt a jogot, melyet királyaink Szent István óta az országban háboritatlan gyakoroltak, el akarták venni szegény ifju uralkodótól a kapzsiak. Ezenkivül rendeleteit megsemmisitették, birtokokat koboztak, lázitottak és végül ujra átok alá fogták, hogy teljesen megtörjék és kész eszközükké tegyék.

A király mindvégig óvatos és türelmes maradt, de amikor a tiszteletlen megjegyzésekről értesült és ujra átkot raktak a fejére, irtózatos haragra gerjedt. Előhivatta a királynét és felkérte, hogy beszéljen a megveszekedett fermóival, mert különben kikergeti a rendbontó papot az országból. Izabella pedig ekkor, ahelyett, hogy az ura pártjára állott volna, könyörögni kezdett, hogy a fejedelem ismét alázza meg magát, ne tüzzön össze a szent egyházzal és cselekedjen mindenben a fermói utasitása szerint.

László magánkivül utasitotta el a feleségét és átkot mondott az egyháziakra. A budai prépost örült, hogy ép bőrrel menekülhetett vissza Budára. Délben pedig már közhirré tétetett, hogy aki a zsinatnak enni, inni ad, avagy szállást nyujt, fejvesztéssel lakol. Miklós választott érsek kiátkozta az egyházból a király ellen kelő atyákat.

György vitéz nagy busan álldogált ismét a király terme előtt. Elvesztette minden reményét. Tudta, hogy Lizát jóidőre nem láthatja, esküvőről pedig szó sem lehet. Mégis hiven kitartott ura mellett. Még gondolatban sem lett hozzá nütlen, hiszen igazi becsületes magyar vitéz volt.

Odafenn a várban megkongatták a harangokat. Fülöp a budai prépositól tudta meg a király üzenetét. Kisasszony hó 14-ik napján délben komor arccal hallgatta a kemény szavakat. Nemsokára künn az utcán a csőcselék zavaros kiáltásai hangzottak fel.

— Megkövezni! Elkergetni! Nem kell a papoló had! Egyék a maguk kenyerét!...

Wernher már intézkedett.

Fermói Fülöp, a szentszék követe a biróért küldött. Mély csend honolt a hüvös teremben. András egri püspök a Németujvárival suttogott. Ladomér haragosan tépte az eléje tett pergament szélét.

A káplán visszatért. Wernher nem áll az urak szolgálatára. De a kihirdetett királyi rendeletet szó szerint elmondta a sápadt kis pap a hatalmas püspöknek.

Fülöp ekkor megfogta sovány, hosszu ujjával görcsös botját. Felállt, rátámaszkodott a messze utról velejött botra. Balkezét felemelte. Hideg volt, nyugodt, csak szemében égett vészes tüz.

— Ha a kiátkozott megakadályoz a munkában, tovább megyünk odáig, ahol nyugodtan tanácskozhatunk. Majd hábboritatlan rendelkezünk. Ne féljetek. Ha nem adnak, nem eszünk, ha kell gyalog megyünk. Lesz még hü keresztény, aki fedelet ad az Ur küldöttjének.

Keresztet vetett. Mind meghajtották a fejüket, szó nélkül. A püspök megfordult, egyenes léptekkel, előre tekintve ment ki a házból és nem törődve a tömeg fenyegető kiáltozásával, a csőcselék gunyjával, sárt, port, piszkot letörölve indult meg nyugat felé.

Igy végződött 1279. szeptember 14-én a nagyhirü és végzetes budai zsinat.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Az elmult héi gazdasági eseményei.

A legutóbbi napok folyamán kissé rosszabbodó vetésjelentések érkeztek be. Különösen Szolnok, Békés, és Hajdumegyék azok, amelyek a kedvezőtlenebb terményjelentéseket beküldték. A legrosszab viszonyok Szolnok környékén vannak, ahol az április végi esőzésekből nem kaptak eleget a vetések és igy a szárazság sok és nagy kárt okoz. Legkedvezőbb a kilátás Somogyban, azonban ezen a vidéken is ködök voltak, amelyek nyomában rozsda lépett fel. Ilykép a terményáruk piacán az irányzat szilárdul, sőt előfordul az az eset is, hogy Chicagóban gyengébb és nálunk mégis emelkedő a tendencia. Különösen az uj buza iránt mutatkozik érdeklődés, amelynek ára hirtelen felszökkent, egy tőzsdenapon 16.000 koronás árugrásban jutott ez kifejezésre. Egyébként buzában és rozsban nagy üzlet továbbra sincsen. Buzát már csak azért sem keresik, mert a lisztfogyasztás minimális s csupán a barnalisztekben van kereslet. A fehérliszt fajtákon a malmok tuladni nem tudnak s a lisztfogyasztás elgyengülését legjobban jellemzi az a tény, hogy a főváros lisztfogyasztása is az utóbbi hónapokban mintegy 30 százalékkal csökkent. Csupán a tengeri fajtákban ismétlődött meg az élénk kereslet és az üzlet megszilárdulása, amely viszont a környező államok vásárlásaiban indokolható. Ennek révén ujabb áremelkedést ért el s árfolyama már 280.000 korona körül mozog.

A huspiacon nagy áremelkedések voltak, melynek oka az élővásárok irányzatában beállott változásban rejlik. A hónapok óta tartó lanyhaságot szilárdulás váltotta fel, melynek hatásaképen a husárak is rögtön drágulni kezdtek. Az áremelkedés egy hét alatt 16 százalékot mutat, némely esetben azonban még többet is, különösen a borjuhus drágult még erősebb mértékben.

A buza és rozs védővámoknak mérséklését a kormány továbbra is föntartja a gazdák kérelmére, akik ennek a további életbemaradását avval indokolták, hogy az ő érdekük sem az, hogy egy esetleges átmeneti szilárdulás folyamán a buza ismét hihetetlen magasságba szökkenjen fel.

Ismeretesek azok az okok, amelyeknek hatásai alatt a földek ára nagymértékben leesett. Ezek közül csak a földhozadék csökkenését és az állatárak esését emlitjük. Jelenleg az a sajnálatos tény állott elő, hogy a földreformtörvényben megállapitott ár (a váltságolt földekre) sokkal magasabb, mint a jelenlegi szabadforgalmi ár. Tárgyalások vannak folyamatban, hogy a kormány ezt a különbözetet sürgősen küszöbölje ki, ugy hogy a jelenlegi 12 és fél millió korona holdankénti ár, körülbelöl 7 és fél millió koronára fog csökkeni.

Legujabb árak:

Huspiac: Marhahus 32—40, másodrendü 24—36, borjuhus 40—50, silányabb 30—40, sertéshus 40—44, másodrendü 36—40, amerikai fagyasztott hus 20—25, zsir és háj 29—30, disznósajt 14—30, csont 6—16 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: Elő rántanivaló csirke 20—30, sütnivaló 25—45, élő tyuk 40—60 ezer K drb-ként. Ruca és lud (hizott) 26—28, ludzsir 60 ezer K kg-ként.

Halpiac: Ponty 30—50, harcsa prima 80—100, másodrendü 50—80, süllő 50—60, csuka 35—45 ezer K kg-ként, rák 2—8, békacomb párja 2 ezer K.

Zöldségpiac: Közönséges burgonya 1.8—2.6, rózsa 3—3.5, ujburgonya 10—14, vöröshagyma 6—6.5, kel 14—16, paraj 3—4, sóska 7—9, idei karfiol 30—40, zöldborsó hüvelyben 6—8, spárga 12—20, zöldpaprika 3—8 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: Alma 20—30, füge 20—30, egres 14—16, cseresznye 16—28, földieper 50—60 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1, tej kimérve 6, tejfel 28 ezer K literenként, finom teavaj 100—110, főzővaj 70, dán turó 50, jászberényi 40—42, trappista 44—48 ezer K kg-ként.

Kenyér: (viszonteláruSitónál) barna 5.5, félbarna 7.6, fehér 9.2 ezer K kg-ként.

Terményáruk: 78 kg-os tiszavidéki buza 505—510, egyéb 502.5—507.5, rozs 410—415, zab 415—430, tengeri 277.5—280, uj buza 405—410 ezer K métermázsánként.

Lisztpiac (vidéki nagymalmok árleményei vidéki állomáson): buzadara 8050, 00-ás liszt 7950, 0-ás 7850, korpa 2350 K kg-ként.

Bőrpiac: nyers marhabőr 12—12.500, száraz marhabőr 22—23.000, nyers borjubőr fej nélkül 22—24.000, száraz lóbőr 135—140.000, sózott 170—200.000, nyirott juhbőr 15—16.000, bárányból 40—42.000 K kg-ként.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth R.-T.

Telefon: 28-28, 11-85 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. Interurbán: 26-68

Prospektus ingyen! **Mérnöklátogatás ingyen!**

Gyártunk: mindenféle mezőgazdasági gépet. Ujdonságok: **Nyersolaj-traktorok** (szántásra, cséplésre, vontatásra). **Szivógáz-motorok, szélmotorok, szalmatépő-cséplőgépek, malomberendezések** mindenféle teljesitményre. **Esőztető berendezések, centrifugál-szivattyuk**

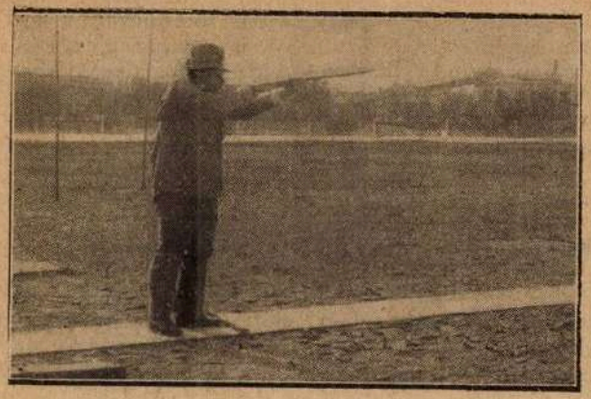

Balra: Dr. Lumnitzer Sándor galamblövő-bajnok, aki legyőzte Halasy olimpiai bajnokot — Jobbra: A középiskolások atlétikai bajnoki versenyére az ország minden városából összesereglett diákok a Margit-szigeten.

A hasznos madarak védelme.

Sokan még ma sem tudják, hogy a gyümölcskertek kártevő rovarai ellen való küzdelemben a gazdáknak legjobb és legolcsóbb segitőtársai a madarak — főleg az énekl5k — köréből kerülnek ki, amelyek a különféle növénypusztitó rovarokat táplálkozásukra fordítván, ezeket jelentékeny mértékben megtizedelik. Az a gazda tehát, aki a kertjében fészkelő hasznos madarakat akár közvetlenül (fegyverrel, madárléppel, mérgezéssel stb.), akár pedig közvetve (madárfészkek kifosztásával, tőrbecsalással stb.) pusztitja, az nemcsak oktalan kegyetlenséget követ el, hanem egyszersmind maga magát kárositja, mert e madarakkal a saját kertjének ingyenes és legszorgalmasabb munkatársait kevesbiti. Ezuttal nyomatékosan hivjuk fel a gyümölcskertek gazdáinak a figyelmét arra, hogy inkább mozditsák elő a hasznos madarak elszaporodását (fészkelő oduk kihelyeezésével, macskák és egyéb madárellenségek eltávolitásával, madáretetők felállitásával) és őrködjenek gazdatársaik felett is, hogy hasonló módon cselekedjenek. A hasznos madarak pusztitását egyébként a törvény is tiltja.

Hasznos tudnivalók.

Arzén az emberi szervezetben.

Néhány évvel ezelőtt valamelyik hotelben a szállóvendégek sulyosan megbetegedtek. Hosszas kutatás után kideritették, hogy a szobafestéshez arzéntartalmu festéket használtak. Ilyen arzénmérgezés nem tartozik a ritkaságok közé: szövetek, kitömött madarak, lámpaernyők, tapéták, orvosságok, sőt némelykor a bor is okozhat arzénmérgezést. Dacára annak, hogy az arzén mérges hatásu, mégis az emberi normális szervezetben is előfordul. A neufchateli egyetem kémiai laboratóriumának vezetője, Biletter legujabban olyan módszert eszelt ki, amellyel hihetetlenül kis arzénmennyiséget is ki lehet mutatni. A grammnak ezermilliomod részét is ki tudja deriteni. Ezzel a módszerrel sikerült megállapitania hogy pl. a máj 10 gramjában 11 milliomod gramm arzén van, az agyvelőben 10.5, a pajzsmirigyben 13, a körmökben 17, a vérben 8. Megjegyzendő azonban, hogy a szervezet arzéntartalma a táplálkozástól is függ. Igy például azoknál, akik sok halat fogyasztanak, az arzén mennyisége nagyobb, mert a hal kilógrammjában 4 gramm arzén van. Az arzén élettani szerepe még nem nagyon ismeretes. Érdekesek e tekintetben Demoll kisérletei. Ez a tudós ugyanis 2 és fél évig kisérletezett olyan egerekkel, amelyek mindig a saját testvéreikkel kereszteződtek. Az ilyen »rokoni« házasság köztudomás szerint az ivadékokra ártalmas szokott lenni, sőt a termékenységet is lecsökkenti. Az egerek naponta egy kevés arzént kaptak. Az eredmény az volt, hogy az állatok nem degenerálódtak, sőt tetemesen szaporodtak, ellenben a párhuzamosan végzett kisérletek olyan állatokkal, amelyek nem kaptak arzént, azt mutatták, hogy az állatok hamarosan elsenvészedtek és néhány generáció után teljesen kipusztultak. Kis arzénmennyiség, miként az orvosok régóta tudják, az élet működést fokozza. Mi az oka ennek, azt csak sejtjük. Sokan azt hiszik, hogy a vér vörös vérsejtjeit megerősiti és a pusztulástól megóvja.

A tenger vizének kibányászása.

Egyik előkelő angol lap tudósitást közöl arról, hogy amerikai vegyészek felszereltek egy gőzhajót minden szükséges készülékkel az Oceán vizében rejlő értékes alkotó elemeknek előállitására és használhatóvá tételére. Ez a gőzhajó készülékei segitségével a tengerből havonként 50 tonna bromin előállitására van berendezve. Mivel pedig az egész földön évenként valamivel kevesebb, mint kétezer tonna bromint állitanak elő, holott annak orvosi, filmtechnikai és fényképészeti téren, valamint mint a nyersolaj értékes alkotó része állandó keresletre számithat, ezért a brominnak tengervizből való gyártása igen előnyös üzletnek igérkezik.

Ugyancsak mostanában kezdenek ujra a legkomolyabban foglalkozni azzal a régi gondolattal, hogy a tengervizből aranyat állitsanak elő. Ámbár ez a gondolat nem

Schlick-Nicholson Gép-, Waggon- és Hajógyár R.-T.

Budapest, VI., Vácí-ut 45-47

Távirati cim: Schlicknicholson :: Alapitási év 1869.
Alaptőke: 87.000.000 korona. :: Tartalekok: 2.500,000.000 korona.

Gazdasági lokomobilok 3, 3 és fél, 4 és fél, 6, 8, 12 HP nagyságban. Magánjáró lokomobilok. Cséplőgépek 800, 900, 1000, 1070, 1225, 1370, 1525, 1670 mm. dobszélességben. „Nemzeti" páratlan soru vetőgépek minden nagyságban. „Gloria" páros soru vetőgépek minden nagyságban. Ásványi szabadalmazott tengeriszárítógépek. Egyéb gyártmányok: Gőzgépek. Gőzkazánok. Nyersólajmotorok. szivógázmotorok. Waggonok, hajók, jéggyári és hütőházi berendezések.

mutatkozik valami jövedelmezőnek, mégis nagyon nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a tengeráramlatok mozgásának tanulmányozása szempontjából. Éppen ezért mostanában Haber Frigyes tanár, aki a világháboru idején Németország egész nitrogén szükségletét, melyre a robbantóanyagok gyártásánál szüksége volt, a levegőből vonta ki, most legujabban a tenger vizéből gyártott arany gondolatával foglalkozik.

A halászó pók.

Ismerjük a délamerikai óriáspókokat, amelyek hozzájuk képest nagy állatokra: békákra, madarakra vadásznak. De olyan pókról, amely csakis halakból táplálkozik, idáig nem hallottunk. A Vorwärts-ben olvasunk a legujabb természettudományi fölfedezésről: a Délafrikában élő halászó pókról. Véletlenségből fedezték föl ezt a pókfajtát, amely a Thalassus Spencerie-családhoz tartozik. Egyet Európában tévedésből egy akváriumba helyeztek el, ahol egy kis halat uszott. Kis idő mulva a pók hihetetlen ügyességgel kiragadta a halat a vizből és felfalta. Érdekes, hogy miként folytatja le halászó müveletét ez a pók. Nem nagy állat, csupán a lábai erősek. Két hátulsó lábaival a parton megkapaszkodik valamibe s a másik hatot a vizbe meriti és mozdulatlanul, apadhatatlan türelemmel várja, hogy az áldozat az élő kelepcébe kerüljön. Mihelyt a hal ott van, a pók végtelen gyorsasággal a viz alá bukik, megragadja áldozatát, a partra vonszolja s mikor már áldozata szoritó lábai között többé nem vergődik, nyugodtan felfalja.

A skót partok világító tornyai.

Ez a kivételes viharos tél különös megpróbáltatásokkal járt a világító tornyok személyzetére a világ minden tengerpartján. De egyetlen helyen sem voltak annyi veszedelemnek kitéve, mint a szakadozott sziklás és gyakori viharverte skót partokon. Hogy fogalmat adjunk arról a kockázatról, amelynek a világító tornyok személyzete ki van téve, elég, ha visszaemlékezünk a pár év előtt történt tragikus esetre, amikor Flanner szigetén egy rettenetes vihar után a világító tornyot elhagyottan találták, mert a három emberből álló személyzetet a hullámok elsodorták. Ezeken a toronyőrökön igen nagy felelősség nyugszik. Nemcsak a fényszóró lámpákat kell rendben tartaniok, hanem a környező tengert is állandóan szemmel kell hogy tartsák, hogy a veszedelemben forgó hajókról azonnal telefon, vagy drótnélküli táviró jelentést tegyenek a mentőállomásoknak. Némelyik világító toronynak külön hivatása van. A Montrose News torony például a halászhajókkal tart fenn állandó összeköttetést és azok elhelyezkedését tartja nyilván. Néha egy külön fénycsóva kilövelésével figyelmezteti a világító torony őre a mentőállomásokat a veszedelemben forgó hajókra. Az őr kötelessége a reflektorlámpák rendbentartása is s ez néha különösen nagy viharban, mikor a toronytetőn levő forgólámpákat kell kezelnie, igen veszedelmes dolog. Azonkivül az ő kötelessége ellenőrizni, hogy a partszükületek közti ut szabad-e, hogy nem usznak azon hajóroncsok. Minden ilyen roncsot azonnal jelenteni kell az ellenőrző központnak, amely dinamittal felrobbantja azt. Nemrég végeztek egy ilyen nagyszabásu robbantást a skót partokon szerencsétlenül járt nagy angol hajónak, a Campaniá-nak roncsain. A világító toronyőrök foglalkozása nem mindennapi dolog és Viktor Hugo, akinek különös érzéke volt a romantikus foglalkozások iránt, a Nyomorultak-ban örök emléket állitott nekik.

Kiadóhivatali üzenetek:

Vitéz Bodor Márton, Szeged. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, fél évi előfizetéséhez sziveskedjék még 20.000 K-t küldeni. — vitéz Erdélyi Ferenc, Rápolt. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése julius 1-én jár le. — vitéz Forgács Imre, Kemence. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése október 1-én jár le. — vitéz Tölgyes József, Tormáspuszta. Beküldött 60.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése augusztus 1-én jár le. — vitéz Csillag István, Öreglak. Beküldött 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése szeptember 1-én jár le. — vitéz Rédey Gyula Iharos. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése október 1-én jár le. — vitéz Széplaki János, Sátoraljaujhely. 74.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése október 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Gyetvay Mihály, Jánoshalma. Év végéig 72.000 K a beküldendő összeg. — vitéz Bösze Ferenc, Felsőság. Beküldött 71.000 K-t köszönettel megkaptuk, a lapot továbbra is küldjük. — vitéz Nádor József, Nágocs. Beküldött 20.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése október 1-én jár le 8000 K tulfizetéssel.

Golyóscsapágyas „PRIMUS“ motoros cséplőkészlet

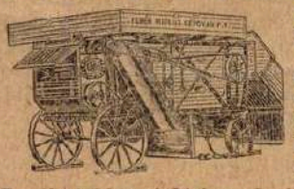

22“ és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, osztályozóhengerrel a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

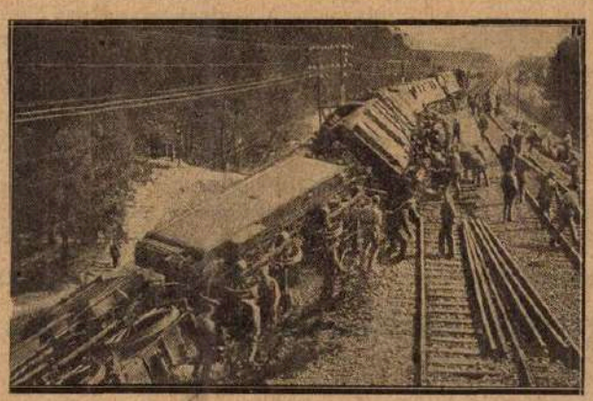

Vasuti szerencsétlenség Lengyelországban 29 halottal.

Amerikai magyarok Washington-ünnepe Budapesten.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 23. SZÁM — 1925. JUNIUS HÓ 7.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

A debreceni székely főiskolai hallgatók most szentelték fel gyönyörű zászlójukat.

vitéz Albrecht kir. herceg, a főiskolai sportszövetség debreceni bajnoki versenyeinek fővédnöke figyeli a futókat.

A székely diákok felszentelt zászlaja, melynek fődísze a pajzsra hímzett véres kard.

Hősök emlékünnepe.

Pünkösd vasárnapján ülte meg Magyarország a hősök első, impozáns emlékünnepét.

Budapesten.

A X. ker. temetőjében, ahol 18.000 hősi halott hamvai nyugosznak művészi obeliszk hirdeti a világháborúban elesett összes hősi halottak emlékét. Az obeliszk előtt folyt le vasárnap, május 31-ikén délelőtt 11 órakor az első országos hősök emlékünnepe.

Háromnegyed 11 órakor érkezett a Ludovika Akadémia díszszázada, amely az emlékműtől balra helyezkedett el. 11 órakor éreés kürtjel jelentette a kormányzó jövetelét, kit nagyszámu és előkelő közönség követett. A kormányzó helyet foglalt a számára elkészitett pódiumon, szemközt a zászlókkal diszitett emlékművet, tőle jobbra és balra a notabilitások, kik között ott volt József királyi herceg, Auguszta királyi hercegasszony, Welczek német követ, Zsitvay Tibor, a nemzetgyülés alelnöke, Nádossy Imre főkapitány, vitéz Nagy Pál hadseregfőparancsnok, valamint a politikai, katonai és társadalmi élet számos kiválósága. Alig érkezett meg a kormányzó, a zenekar eljátszotta a Himnuszt, az emlékmü körül elhelyezett hat kandeláber hatalmas lánggal kigyulladt, mire megkezdődött az ünnepség. Meyer Lajos tábori lelkész, püspöki titkár fellépett a szószékre és elmondotta az ünnepi beszédet.

— Ma a lélek ünnepe van, — mondotta — annak a léleknek, amely onnan fölülről tüznyelvek alakjában szállott alá és amely a földből, a magyar föld rögéből árad ki. A mai nap nem a sirás, a zokogás és lemondás, hanem az élet ünnepe. Hőseink azért haltak meg, hogy éljünk és hogy a halhatatlanság utáni vágyat oltsák lelkünkbe. Ezért a mai nap nem az enyészet és elmulás mélabus akkordjait, hanem az élet himnuszát zenditem meg. Ennek az életnek a himnuszát, amelynek a lélek a hordozója. Senki sem beszélhet olyan joggal a lélekről, mint a magyar. Nincs az Urnak olyan fajtája, amely annyira lélek volna, mint a magyar. Pillanatnyilag ez a lélek megtorpanhatott, de a mai emlékünnep ujra azzal a bátorsággal, hittel és bizalommal tölt el bennünket, amely a jövő nagy Magyarországát biztositja.

A hatásos beszéd után Veress Jenő, a Ludovika Akadémia ref. lelkészének és theológiai tanárnak, majd vitéz Horkay Béla, ág. ev. lelkész bensőséges imája következett, amely után a Ludovika Akadémia énekkara elénekelte a

Himnuszt. Ezalatt Horthy Miklós kormányzó, majd József kir. herceg megkoszorúzta a hősök emlékművét. A himnusz eléneklése után Zsitvay Tibor, a nemzetgyülés alelnöke mondotta el a következő beszédét:

— A Magyar Nemzetgyülés koszoruját teszem le a Magyar Hősök sirjára. A Hősök emléknapján, — melyet a nemzeti becsület, a nemzeti öntudat és a nemzeti élniakarás parancsából a törvényhozás a Magyar Egység ünnepévé szentelt — ezen a napon a testileg-lelkileg széttépett magyarság valóban egybefonódik, mint e koszoru babérlevelei. És az egy gondolatban egyesült élő nemzet köré felsereglenek százezres oszlopokban — glóriás szellemseregek... Mert amikor a magyarság szive összedobban, akarata maradék nélkül egybeforr, akkor feltámad tagjaiban az igazságért égre kiáltó ezredév minden ellenállhatatlan ereje! Jeltelen sirokból, névtelen hősök hosszu sora jő... Eljönnek a világ minden tája felől, ahol csak drága magyar vér ömlött. Eljönnek messze idegenből is és — mondani is keserü! — idegenből jönnek sokan olyan vitézek is, akik magyar földön estek el! Az áldozatkészség és önteláldozás eget ostromló tornyát körülseregelve. Mult és Jelen összefonódva áll... All és vár rendületlenül. Az Igazság soha el nem maradó diadalába vetett hit ereje lenyügözi a mindent kockára vető türelmetlenséget és a mindent feladó csüggedést. A Magyar Igazság napja nem bukott le az égről, csak felhők, nehezen oszló felhők között bujdosik.

— Ragyog a szivárvány a bujdosó magyar égen, mint a temetőkapu gyászos boltivén az aranyos felirás »Feltámadunk!«

A nemzetgyülés alelnökének beszéde után Csáky Imre honvédelmi miniszter, majd Sipőcz polgármester emelkedett szólásra.

— Nem véletlen, — mondotta többek között a polgármester, — hogy a hősök ünnepe pünkösdre esik, mikor az Ur lelke az apostolokra szállt, hogy őket jövendő nagy feladatukra bátorsággal eltöltse. Ez az ünnep, a lélek halhatatlanságának ünnepe. És mi itt jöttünk össze, ahol minden a megsemmisülést hirdeti. Ez nem ellentét. Itt csak a test van elhelyezve, a lélek azonban és eszméik élnek. E lélekekre szüksége van a hazának. A magyar föld megcsonkult és megcsonkult lélekkel járjuk a magyar sorsot. Csodát várunk. Honnan, kitől várjuk a csodát? Az élőktől? Nem! Csak itt a temetőber várhatjuk a csodát, ahol hőseink lelke és emléke él.

Sipőcz polgármester beszéde után a különböző társadalmi egyesületek koszorúzták meg az emlékművet, majd a Ludovika Akadémia énekkara elénekelte a Szózatot, mire a mindvégig lelkes és bensőséges ünnepség véget ért. A kormányzó az ünnepség után néhány percig cerlet tartott, majd a közönség lelkes éljenzése között távozott.

Rákosliget és Rákoskeresztur.

Bensőséges, gyönyörü ünnepre gyültek egybe pünkösd vasárnapjának délutánján Rákosliget polgárai. A község ugyanis tiszteletreméltó áldozatkészséggel elkészitette a hősök emlékművét s azt felállitotta a Fő-téren. Ezt a szobrot, amely Farkas szobrászmüvészünk kiváló alkotása, leplezték le. Az ünnepségen megjelentek a megye előkelőségei és nagyon sokan utaztak Budapestről is ez alkalomból Rákosligetre.

Vitéz Endre László járási főszolgabiró megnyitó beszéde vezette be a szoboravatást. Majd József királyi herceget kérte fel az ünnepi beszéd megtartására.

— A magyar katona hősiessége — ugymond a királyi herceg — példátlanul áll az egész világon. Bátorsága, halálmegvetése, áldozatkészsége legendába illő. Az ő emléküknek megszenteltnek kell lenni minden igaz magyar előtt. Az ő mártiromságuknak és áldozatkészségüknek példaképpen kell mindazok előtt lebegni, akik a hazájukat mélységesen, igazán és az önzetlenség nagy szerelmével szeretik.

A nagyhatásu és lélekbemarkoló beszéd elhangzása után a közönség a királyi herceget percekig lelkesen ünnepelte. Utána Debreceni István községi biró vette át a szobrot a község nevében, majd a Himnusz eléneklésével az ünnepség véget ért Rákosligeten.

Másnap, pünkösd hétfőjén a szomszédos Rákoskeresztur ünnepelte meg igen lelkes külsőségek mellett a Hősök emléknapját. Az ünnepi Istentisztelet után a község egybegyült polgárai a hősök szobránál gyülekeztek. Tarnay Béla főjegyző lendületes megnyitó beszéde után a községbeli kislányok szavalata következett, majd Madarassy Gyula erdélyi menekült tanitó ünnepi beszéde után igen megható jelenetek között megkezdődött az emlékmü megkoszoruzása. Először a község helyezte el koszoruját, majd a hadiárvák és végül különböző testületek. Az ünnepséget a községbeli háromszáz levente felvonulása fejezte be, akik diszmenetben léptek el a hősök szobra előtt.

Szegeden.

Pünkösd vasárnapján impozáns keretek között ünnepelte meg Szeged város társadalma az elesett hősök emlékét. Az ünnepély a Fogadalmi-templomban megtartott szentmisével kezdődött, melyet Glattfelder Gyula püspök celebrált diszes papi segédlettel. A mise után menet indult a Gizella-térre, ahol a honvédemléket megkoszoruzták. Itt Tóth Imre dr. mondott ünnepi beszédet. Délelőtt 10 órakor megkondultak a város összes harangjai, a helyőrség kivonult a katonai temetőbe, ahol megkoszorúzták a hősök emlékoszlopát, majd Shwoy Kálmán mondott beszédet. A Fogadalmi-templomon kivül minden felekezet templomában Istentiszteletet tartottak.

Pomázon.

Pomáz községben a hősök emlékünnepét lélekemelő ünnepséggel ülték meg pünkösd vasárnapján. A helyi testületek és hatóságok képviselői a község hősi halottainak emlékoszlopára koszorut helyeztek. A Vitézi Szék megbizásából Szentpétery Lajos főszolgabiró tett koszorut az emlékoszlopra. Az ünnepi beszédet Gál Balázs római katolikus hitoktató tartotta, Hajdu József, a Nemzeti Szinház nyugalmazott tagja egy költeményt szavalt nagy hatással. Az ünnepen megjelent Almássy Sándor, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánja is. Az országos Vöröskereszt Egylet pomázi fiókja az ünnep alkalmából három pomázi hadiárvát ruháztott fel.

Győrött.

Az ünnepségen Győr város egész előkelősége megjelent, az egyesületek, körök, szervezetek, polgári és katonai hatóságok képviselőinek kiséretében. A tábori misét Ragács János kanonok celebrálta. A katonai honvédzenekar egyházi karénekeket adott elő. Utána Vidonyi Zoltán, a győri kereskedelmi iskola magyarszakos tanára tartott rövid hazafias beszédet.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segít, ha minket támogat.

Hindenburg (x) az uj német birodalmi elnök a hadügyminiszter kiséretében megszemléli a gárda-ezredet.

Vetésjelentés.

Az utóbbi napok időjárása következtében az ország mezőgazdasági helyzete általában mindenütt kielégitőre fordult. További kedvező időjárás esetén elég jó termésre lehet számitani. Hajdu vármegyében, a Hortobágyon, Püspökladányban és Nádudvaron a marokkói sáska nagy mértékben lépett fel. A részletes terméskilátások a következők: Repcében holdanként 5.19 métermázsa termést várnak (tavaly holdanként átlag 4.11 métermázsa termett). A buza általában elég magas és sürü, minősitő becslése jó közepesen felüli. A rozs többnyire szép magas, hosszukalászu, de sok helyen attól kell félni, hogy a kalász ablakos lesz, minősitő becslése jó közepesen aluli. Az őszi árpa kikalászolt, a tavaszi még nagyobbára hasban van, jó közepesen felüli termést várnak benne. Zab néhol ritka, terméskilátása jó közepes. Tengeri jól fejlődik, a termést csaknem jóra becsülik. A burgonya általában jól áll, becslése ugyanaz, mint az árpának. A répafélék, a bab és egyéb hüvelyesek jó közepesen felülieknek mutatkoznak. A kertiveteményekáltalában szépek, becslésük csaknem jó. A köles jó közepesnek igérkezik. Jó közepesnél többet igérnek a mesterséges takarmányok. A dohánypalántákat kiültették, néhol a száraz és szeles idő miatt sokat pótolni kellett. A rétek fünövése a szárazabb országrészben gyengébb, a legelőké általában kielégitő. A gyümölcsök általában jó közepes termést igérnek. A szőlők igen szépen fejlődnek, a jégkárok jelentéktelenek, de helyenként a peronospóra fellépte észlelhető. A soproni kerületben hazai szőlőkben a filokszera pusztitása erősebben mutatkozik. Fürthozamból itélve, egyelőre közepes termésre van kilátás.

Legujabb külföldi vetésjelentések.

Az Amerikai Egyesült Államokban a kilátások az eső következtében megjavultak, a téli buza jobb és a tavaszi is jól áll. Kanadában az időjárás nagyon jó, a tavasziak terméseredménye lényegesen javult. Franciaországban esős az idő, azonban a terméskilátások nem javultak, sőt rosszabbak, mint egy-két héttel ezelőtt. Németországban a termés lassu haladást mutat. Oroszországban kedvezőek a kilátások. Romániából érkezett jelentések szerint az ujabb eső különösen a tavasziaknak sokat használt.

A bortniki temetőben.

30-as honvédek
Hős magyar vitézek
Vitéz tettek során
Hős halált lelétek,
Nehéz csaták után
Pihenni térétek —
30-as honvédek!

Messze idegenben
Lészen nyugovástok.
Áldva gondol rátok
Szeretett hazátok.
Örökkétig sirat
Kedvestek, — anyátok,
Elárvult családtok!...

Te meg idegen föld
Ugy ringassad őket
Hogy majd az utódok
Számon kérik tőled,
— Ki téged is védett —
Sok jó magyar vitézt,
30-as honvédet!

Bortnik (Galicia), 1918. szeptember.

KEMÉNY GYULA

Töhötöm.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Tul az arany rónaságon; tul a halványkék dombok vonalán; mezőkön, völgyeken keresztül; berken, ligeten át, arra, az égbenyuló bércek alján lakott Töhötöm. Kunyhója csak szalmazsuppal volt fedve, mindennapi kenyerét két keze munkájával kereste s mégis az emberek között talán a legmegelégedettebb volt. Ugy élt a maga egyszerüségében, mint egy remete. Embertársait szerette s akinek csak segitségére lehetett, jó szivvel tette azt. Aki pedig igazságtalanságot cselekedett embertársaival szemben, annak százszorosan jaj volt, mert Töhötöm az igazságot nagyon szerette és gyülölte a hamist.

Töhötöm erős ember volt. De még milyen erős! A vékonyabb fákat csak ugy tövestül, játszva huzigálta ki a földből, hogyha megharagitották. És egyszer a király is meghallotta nagy erejét. Nosza, kengyelfutókat menesztett utána, hogy jönne fel a királyi várba.

Töhötöm engedelmeskedett azonnal s nyomban utrakélt.

Az ut bizony hosszu volt csak ugy gyalogosan a máramarosi bércektől végig a zugó fenyvesek mellett; csobogón csacsogó forrásoknál; a szőke Tisza partjainál s annak ezüstös és zizegő füzeseiben; keresztül az Alföld hullámosan ringó buzatengerén, bársonyos füpázsitján, puha homokfövenyén a bódító illatu akácnoros utakon; át a mosolygó virágu réteken, szerető melegséggel telt falvakon; fel egész Budáig a lomha vizü Dunán át.

Töhötöm olyan fényt, olyan pompát soha nem látott, mint a várpalotában. Hát még mikor a felséges ur trónteremébe vezették, szeme-szája elállott a csodálatban! Azt hitte, hogy éppen a hetedik mennyországba került s félre lépett csizmájával a tükrös padlóra. Ám nem volt ideje a csodálkozásteli szemlélődésre, mert a király megszólitotta.

— Éppen jókor érkeztél Töhötöm, mert igen nagy szükségem van reád.

— Állok a parancsnak uram királyom! — felelte Töhötöm.

— Nem is kérdezed, hogy mi légyen az?

— Nem, mert tudom, hogy országomnak és nemzetemnek csak hasznos lehet az, amit parancsolsz.

— Igazat szólsz, Töhötöm. De hogy semminemü kétséged ne legyen, egyelőre annyit elárulok, hogy parancsolatom hazánk javát fogja szolgálni. — Beszélt a király és gyönyörködve pihentette szemét a feszesen álló ifju erőteljes izmain.

— Parancsolatodat mindennemü körülmények közepette is hüséggel és tőlem telhető módban teljesiteni fogom felséges uram és királyom!

— Az est alkonyulatán megtudandod szárnysegédem által parancsolatom minéműségét. Addig itt a palotámban pihend ki magad az ut fáradalmaitól.

Töhötömöt egy diszes szobába vezették s csakhamar az igazak álmát aludta.

Álmában odahaza volt a bércek alján, szegény kunyhójában. Épen falatozgatott, amikor egy törpe lépett be hozzá.

— Adj Isten, Töhötöm! — köszöntött be a törpe, miközben térdigérő szakálla jobbra-balra lengedezett.

— Fogadj Isten, urambátyám! — fogadta a köszöntést Töhötöm, miközben helyet készitett a vendégnek. — Mivel lehetek szolgálatára kedves urambátyám!

— Szerencséd, hogy urambátyámnak szólitottál, Töhötöm!... Most pedig idefigyelj!... Te mindig jó és becsületes ember voltál. Elhatároztam ezért, hogy a jövőbe bepillantást engedek neked. Tudd meg, hogy én a törpék királya vagyok s hatalmamban van, hogy a jövőt megmutassam neked... Akarod, Töhötöm?

— Akarom.

— No jó, — bólintott a törpe és a kezében levő varázsvesszővel Töhötöm felé suhintott háromszor, miközben ajkai varázsigéket rebegtek hétszer egymásutánban.

A termőterület növelése.
Lecsapolják a belvizeket.

Magyarország földmivelésügyi minisztere a mezőgazdasági termőterületek megnövelése érdekében müszaki terveket készittetett a belvizes területek lecsapolására vonatkozóan. A tervek szerint a nagy magyar Alföldön 186.000 kat. hold, mintegy 100.000 hektár jelenleg terméketlen földterület nyittatnék meg a buzatermelés számára. Kecskemét, Kiskunhalas környékétől Szeged vidékéig, illetve a Tisza folyóig terjedő vidéken a tavaszi időszakban összegyülő csapadékvizek eddig ezen területek gazdasági megmüvelését lehetetlenné tették.

Mintegy 1200 kilométer hosszuságu csatornahálózat létesitését tervezik. Részben nyilt és zsilipes csatornákkal, kis részben szivattyuzással vezettetnének az itt felgyülő belvizek a Tisza folyóba. A kiemelendő földmunka 4,800.000 köbméterrel van előirányozva és mintegy 450 különböző kisebb münek (zsilipeknek, csőátereszeknek és hidaknak) épitése válik szükségessé.

A munkálatok végrehajtásához a magyar kormány az érdekelt földtulajdonosokat ármentesitő társulattá szervezi. A tervek valóraválásához 4,800.000 aranykorona épitési költségre volna szükség. Ez az összeg 26 aranykorona befektetési költséget jelentene kat. holdanként a mezőgazdasági termelés számára ma még értéktelen 186.000 kat. holdon. A háborut megelőzőleg az ilyen munkálatok végrehajtására a viztársulatok mindenkor hosszulejáratu amortizációs kölcsönöket vettek fel. A munkálatok gazdaságos végrehajtása ugyanis csak ugy biztositható, ha a szükséges összeg teljes egészében előre rendelkezésre áll és erkölcsileg is igazságos, ha az ilyen munkálatok terheit, melyeknek hasznát a későbbi generáció is élvezi, ne csupán a mai nemzedék viselje. Az amortizációs kölcsönök annuitásait a vizitársulatok az érdekelt földekre kivetett évi járulékok beszedésével biztositották.

A most elkészült nagy terv sürgős megvalósitásának azonban utjában áll a magyarországi nagy tőkehiány, mert a belföldön többnyire értékpapirokban, vagy készpénzben elhelyezett tőkék az utóbbi évek pénzügyi helyzetében megsemmisültek és Magyarországon ezidőszerint hosszulejáratu amortizációs kölcsön nem kapható. A magyar birtokosok most tőkeerős külállamokban szándékoznak a szükséges 4,800.000 aranykorona kölcsönt felvenni.

Feltalálták a sertések bélférgességének orvosszerét.

A sertések fertőző betegségei elleni védekezés alkalmával minduntalan felmerült az a gondolat, hogy az ellenük való védekezés sokkal hatásosabb lenne, ha sulyt helyeznének a sertések ellenállóképességének növelésére. Igy nagy nehézséget okozott a fertőző betegségek elleni küzdelemben a sertések körében nagyon elterjedt bélférgesség, mert ez éppen a fejlődő állatok lesoványodását éz ezzel ellenállóképességük nagybani csökkenését okozza. A gyomorban és belekben lévő giliszták a testükből kiválasztott mérgező anyagok utján táplálkozási zavarokat és a bél falainak a megrepedését okozzák, amelyben, mint minden gyuladásos nyálkahártyában, a fertőző betegségek baktériumai kitünő tenyésztalajra találnak. Ezek szerint a gilisztás sertés sokkal könnyebben megkaphatja a fertőző betegséget, amely legtöbb esetben az állat elhullásával végződik. Ezenkivül ha a gilisztás sertés életben marad is, még jó táplálással sem tudják a lesoványodását megakadályozni, ami nagy eleségpocsékolással, tehát pénzbeli veszteséggel jár a gazdára nézve. Szakemberek mindent megpróbáltak a sertések bélgilisztáinak a gyógyitására, azonban a legujabb

---

És Töhötöm látta az elkövetkezendőket.

...Népek sokasodtak, nemzetek erősödtek, gazdagodtak, virágoztak. Városok, falvak nagyobbodtak, csodás alkotmányok létesültek. Uj fegyvereket kovácsoltak és szörnyüséges gépeket szerkesztettek. A nemzetek összesugtak és bugtak és egy gyönyörüséges ország felé sóvárogtak, összeszövetkeztek... Háboru... És az összeszövetkezett nemzetek egy országot minden eszközzel le akarták volna győzni, de abban az országban csodásan hősi nép lakott. Csodás szép volt az ország és vitéz a népe. Töhötöm fel is ismerte: — Magyarország volt... Töhötöm szive egyszerre csak nagyon kezdett sajogni és fájni. Hogyne fájt volna a szive, mikor legyőzte a sok-sok acsarkodó ellen a szegény magyart! Körülnyesték mélyen a himes ország földjét és mindenik kaparintott magának abból egy jókora darabot, ugy, hogy a szegény magyarnak alig-alig maradt valamije. Látott azután Töhötöm egy áradt folyót, mely a magyarok könnyüitől áradt meg; rabokat, kiknek bünük volt, hogy magyarnak születtek. Szólt hozzájuk, de ők suttogón válaszoltak: »Csitt, csitt... magyarul nem szabad beszélni!« És látta kis kunyhóját, épen valamiféle katonák szét akarták szedni. »Ne bántsd!« — rivalt rájuk Töhötöm s vasöklével egy irtózatosat vágott az egyik katonára.

— Lassabban, hé! — rázta fel valaki álmából Töhötömöt, ki szomoruan nézte a mellette pozdorjává összezuzott aranyszéket, melyet álmában agyonütött.

— Hanem ezzel nem lenne tanácsos szembekerülni! — csóválgatták fejüket a szolgák, mig Töhötömöt reszkető inakkal vezették a szárnysegéd elé.

A nap épen lebukott, mikor Töhötöm a királyi parancsolatot átvette: — »Töhötöm vitézem azonnal induljon a török szultán udvarába, ahol a török erő felett a magyar erőt ragyogtassa!«

Töhötöm pedig vitézül meg is állta helyét s a király öt véka gyémántot méretett ki neki s még azonfelül egy jó marékkal.

Nagy volt az öröme a deli vitéznek, mikor a hatökrös szekérre ült a gyémánttal szinültig töltött zsákokra ült. De még nagyobb lett az öröme, mikor végre rámosolygtak a máramarosi bércek.

Hanem Töhötömnek gondot adott a rettentő kincs, nem tudott mit kezdeni vele.

— Nem való ez az én kunyhómba, palotát meg ennek a kedvéért bizony nem építtetek, — mondogatta olykor, ha szemei rárévedtek a töméntelen kincsre. Az emberek is folyton háborgatták, hogy lássák, mielőtt kimulnának e világból, a mesés gazdagságot. Töhötöm jó szivvel mutogatta nekik, sőt meg is ajándékozta őket.

Telt, mult az idő.

Egy zimankós éjjel ujra meglátogatta Töhötömöt a törpék királya.

— Hallottam mérhetetlen vagyonodról, Töhötöm, — szólt hozzá a törpe. Tudom, hogy terhedre van s szeretnél megszabadulni a kincstől. Én segitségedre leszek. Akarod?...

— Akarom.

— Figyelj hát!... Holdtölte utáni hetedik éjjel hetedik órájában menj fel a kincsesel a hegyek legmagasabb csucsára.

— De hogyan birom én felvinni a kincset?

— Én segitségedre leszek... Figyelj!... Ha Kelet felől az eget kigyulni látod, oldd meg a zsákokat. Ha pedig szél kerül, akkor öntsd ki azok tartalmát.

— És mi végből cselekedjem igy?

— Mérhetetlen ellenség tör az országra. Mig pedig azok a gyémántokat gyüjtik, a király seregének ideje lesz felkészülni a harcra.

Igy is lőn.

Ám az ellen csalódott. Mert a szél által széjjelvitt gyémántkövecskék hamisak voltak, a tündérek királya elvarázsolása folytán, nehogy az ellen valóban kincshez is jusson. És a máramarosi gyémántok megtették a várt eredményt, mert ime, a királyi sereg Töhötömmel élén, messze üzte a betolakodókat.

időkig minden eredmény nélkül. Csak ujabban sikerült hosszasabb, mintegy háromévi kisérletezés után egy olyan szert előállitani, amely feltétlen biztossággal meggyógyitja a bélférges sertéseket. A szert, amely Kebál néven jött forgalomba, dr. Marek József, az állatorvosi főiskola világhirü professzora, több ezer sertésen kipróbálta és kisérletei bebizonyitották, hogy az uj gyógyszer a gilisztákat feltétlenül kihajtja a sertésekből, anélkül, hogy az állatok szervezetére káros hatással volna.

VILÁG FOLYÁSA

A hatalmak Németországhoz intézett válaszjegyzéke.

A versaillesi szerződés értelmében az angol csapatoknak a békekötés után öt esztendővel ki kell üriteniök Köln városát és vidékét, az ugynevezett kölni hidfőt. Ez a határidő ez év januárjában lejárt és habár az angol kormány késznek mutatkozott a kiürités végrehajtására, a francia kormány közbelépésére a kiürités mégis elmaradt. Ebben az ügyben hosszas huza-vona támadt, ami nagyban hozzájárult a középeuropai helyzet bizonytalanságához. A francia kormány azzal fenyegetődzött, hogy ha az angol csapatok Kölnből kivonulnak, a francia hadsereg szállja meg, az elhagyott kölni hidfőt. Ennek a kilátásba helyezett eljárásnak az indokolására azt hozták fel, hogy Franciaország határainak védelmére feltétlenül szükséges a Rajna jobb-partjának megszállása. Ilyen körülmények között határozta el magát Németország arra, hogy garanciális szerződést ajánl fel Franciaországnak. Ebben a szerződésben hajlandónak mutatkozott Franciaországnak minden biztonságot megadni, ha Németország gazdasági talpraállitásához hozzá járul. Hosszas huza-vona után most készült el a hatalmak Németországhoz intézett válaszjegyzéke, melyet csütörtökön délben a szövetséges nagykövetek közös küldöttsége élén a berlini angol nagykövet nyujt át Luther német birodalmi kancellárnak. A jegyzék megállapitja Németország mulasztásait, melyeket a leszerelési határozatok teljesitése körül Németország rovására irnak. Rámutatnak, hogy a nagyvezérkart ujból megteremtették, a birodalmi véderő létszáma meghaladja az előirt határt, a hadianyagok terén felesleg van, az államrendőrséget katonailag épitették ki. Ezekkel indokolják azt az elhatározásukat, hogy a kölni hidfőt egyelőre még nem üritik ki.

Eltünt sarkutazó.

Roald Amundsen a vakmerő sarkutazó 10 nappal ezelőtt két repülőgéppel elindult a Spitzbergák szigetéről az északi sark felfedezésére. Amundsen világhirü sarkutazó, aki eddig is nagy eredményeket ért el már a sarkvidékek felfedezése körül. Ő volt az első, aki bejárta a déli sark ismeretlen tájait is. Elutazása óta semmi hir sem érkezett utjáról és igy most már biztosnak vélik, hogy ismeretlen helyen leszállni kényszerült és gépei a leszálláskor valószinüleg megsérültek és ezért nem térhettek vissza a reá várakozó hajókra. Most a vakmerő sarkutazóknak, ha még életben vannak, közel ezer kilométernyi utat kell tenniök gyalog a jégmezőkön át.

Beregszászi zendülők.

Pünkösdkor Beregszászon összeütközés támadt a munkásság és a csendőrség között. Prágai jelentés szerint ugyanis kommunisták megzavarták a munkások kirándulását, mire rendőrség és csendőrség vonult a kommunisták ellen. Mivel a cseh rendőröket a munkások kövekkel dobálták meg, a rendőrök és a csendőrök sortüzet adtak, minek következtében egy munkás meghalt, többen sulyosan és könnyebben megsebesültek.

Bulgáriai helyzet.

A bulgáriai bombamerénylőkön végrehajtották a halálos itéletet. Coev volt ezredest, Zadvoszki sekrestyést és Friedmann ügyvédet felakasztották. Ezenkivül a haditörvényszék halálra itélte még a merénylők rejtegetőit is. Legujabb hirek szerint elfogtak egy embert, aki résztvett a bolgár király ellen elkövetett merényletben, aki bevallotta bünrészességét és megnevezte társait is, akikkel együtt támadta meg a bolgár király automobilját. A hatóságok most legerélyesebben üldözőbe vették a merénylőket és remélik, hogy legközelebb elfogják a király elleni merénylet tetteseit is. Néhány bolgár banda átlopódzott a határon és szerb területen tünt fel, ami Szerbiában tulzott izgalmat okozott. Kalfov bolgár külügyminiszter befejezte külföldi utazását és visszatért Bulgáriába. A bolgár kormány egyébként kénytelen volt szabadságolni a kommunista mozgalom elnyomására behivott 10 ezer főnyi miliciát.

HIREK.

Heti naptár.

JUNIUS	Római kath naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
8 Hétfő	Medárd pk.	Medárd	A hét elején a nap 3 óra 20 perckor kél és 8 óra 15 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 10 perckor kél és 8 óra 25 perckor nyugszik
9 Kedd	Prim. Félix	Félix	
10 Szerda	Margit kir.	Margit	
11 Csütörtök	Urnapja	Barnabás	
12 Péntek	Fak János	Klaudius	
13 Szombat	Pád sz. Antal	Tóbiás	
14 Vasárnap	D2. N. Vazul	Dl. Vazul	

A hét eseményei.

Pünkösd ünnepi csendjébe durván orditott bele az »Az Ujság« cimü lap, amely »Beniczky Ödön vallomása a Somogyi-gyilkosság ügyében« cim alatt átlatszó tendenciáju s gonoszul rágalmazó cikket közölt. A kormányhatóságok a megtorló intézkedéseket azonnal foganatositották. Beniczky Ödön ellen kormányzósértés vétsége, hamis vád vétsége és hivatali titok megszegésének vétsége, az »Az Ujság« ellen pedig tiltott közlés vétsége miatt az eljárás megindult. Az »Az Ujság« vasárnapi számát elkobozták. Beniczky Ödönt pünkösd hétfőn délután letartóztatták én beszállitották az ügyészség fogházába. Beniczky részére Fényes László vitt be a fogházba ágynemüt és élelmiszert. A belügyminiszter az »Az Ujság« megjelenését visszavonásig betiltotta.

*

Bethlen István gróf miniszterelnök és Bud János pénzügyminiszter a Népszövetség tanácskozásaira Genfbe utazott. Itt döntenek a tisztviselői fizetésrendezés, a beruházás és több más fontos kérdésben. Bethlen István gróf miniszterelnök valószinüen junius 15-ig marad Genfben. Az bizonytalan, hogy Bud János pénzügyminiszter is marad-e eddig az időpontig. Smith népszövetségi főbiztos szintén Genfbe

utazott. Bud János pénzügyminiszter kijelentette, hogy végre nyugvópontra hozzák a tisztviselői fizetés kérdését. A valutareform ügyével csak visszaérkezése után foglalkozik. A mezőgazdasági hitel ügyét teljesen elintézte s az erre vonatkozó rendelet távollétében fog megjelenni, ugy hogy az akció rövidesen megindulhat.

A kassai püspök temetése.

A felvidéki lapok dr. Fischer-Colbrie Agost temetéséről a következőket irják:

Betegsége voltaképpen már januárban kezdődött. Orvosai nagyfoku szivgyöngeséget állapitottak meg. A gondos ápolás következtében mégis annyira jobban lett, hogy orvosaival ugy egyezett meg, hogy a májusi bérmautja után fürdőre megy. Odafent azonban másképp határoztak. A nagyobb fáradsággal járó husvéti szertartások annyira kimeritették, hogy a nagycsütörtöki miséjén a praefatio éneklése közben rosszul lett. Ez volt az utolsó szertartás, amit végzett. Husvét vasárnapján még elment a nagy misére, de azt már Hartsár István nagyprépost celebrálta. Ettől kezdve ereje rohamosan gyöngült.

A püspök betegségét orvosai kezdettől veszedelmesnek tartották. Ennélfogva többször kelt halálhire is. Május 8-ától mégis javulás állott be, ugyhogy még orvosai is reménykedni kezdtek. Május 14-én azonban ujult erővel léptek fel a rohamok. Május 17-én végleg elveszitette öntudatát és fél 11 órakor visszaadta lelkét teremtőjének.

Holt testét orvosai bebalzsamozták és a káptalanja kedden, 19-én délelőtt 10 órakor átvitte a dómba, ott felravatalozták. Hivei természetesen fölkeresték utolsó Isten hozzádra, ugyhogy a kassai dóm a felravatalás **egész ideje alatt az állandó bucsujárás** helye volt.

A temetés május 22-én, pénteken reggel kezdődött. Marmaggi pápai nuncius jött el Prágából eltemetni. Részt vettek ebben Blaha besztercebányai, Vojtassák szepesi, Gross leitmeritzi, és Barta budweissi püspökök, két magyar c. püspök: Csiszarik és Rott Veszprémből, Jantausch nagyszombati és Csárszky rozsnyói apostoli adminisztrátorok, Gibej görögkatholikus püspök Ungvárról, Takács premontrei prépost prelátus és még sokan.

A gyászmise alatt a kibővitett egyházi ének- és zenekor Cherubini rekviemjét adta elő. A templomba csak jeggyel lehetett bejutni, azért a kiszorult népnek Csárszky József rozsnyói püspök az Orbán-torony alatt szlovák, Záborszky Béla, eperjesi prépost prelátus pedig a Mihály kápolnánál magyar szent beszédet tartott.

A rekviem után benn a dómban Takács Menyhért jászói prépost prelátus mondta a magyar, Csárszky rozsnyói adminisztrátor pedig a szlovák gyászbeszédet. Ezek után a nuncius és kisérete a katafalk köré vonult, ahol ő és a négy püspök abszolnciót adott.

A görögkatholikus püspökök a görög szertartás szerint »Panahidet« tartottak. Erre a célra 35 tagu énekkar jött Eperjesről. Az egyesitett kassai dalárdák a »Miért oly borus?« kezdetü gyászéneket adták elő a Mátyás kóruson.

A temetési menet a Fő-utcán a hadtestparancsnokság épületéig, majd vissza a Legionárius-térig, azután a dómba tért vissza, ahol beszentelték a koporsót és a dóm sirboltjába helyezték. A menetben mintegy 20.000 ember vett részt. A kassai üzletek a temetés egész ideje alatt zárva voltak.

A kultuszminiszter Esztergomban. Az Esztergomvidéki Régészeti és Történelmi Társulat junius 7-én, vasárnap ült meg Katona István történetiró emlékét, amelyre a Magyar Történelmi Társulatot is meghivta. Az ünnepségre, amelynek egy része a kiváló történetiró lakóháza közelében, a vizivárosi zárda nagytermében fog lefolyni, a vendégek már előző napon, az esti vonattal érkeznek a városba, mig a kultuszminisztert, a Magyar Történelmi Társulat elnökét vasárnap délelőtre várják ide. Délelőtt tiz órakor szentmise lesz a vizivárosi zárdatemplomban, innen átvonulnak az intézetbe, ahol dr. Walter Gyula c. püspök, nagyprépost fogadja és üdvözli a minisztert és a vendégeket. Ezután következik a magyar történelmi társulatnak ünnepi ülése, amelyet Katona István emlékére Esztergomban tart meg. A megnyitót gróf Klebelsberg Kunó mondja, majd dr. Hóman Bálint tart előadást a jezsuita történetirás jelentőségéről, dr. Lepold Antal prelátus pedig a Katona István korabeli esztergomi várat ismerteti mütörténeti szempontból. Az emléktábla leleplezése a kiváló historikus egykori lakóházánál fog lefolyni és azt a Turista Dalárda éneke vezeti be, majd dr. Walter Gyula mond ünnepi beszédet, Hajdu István gazdasági főtanácsos pedig a primási uradalom képviseletében átveszi a történetiró egykori lakóházának falába illesztett emléktáblát. Szavalat és ének zárja be az ünnepséget, majd a vendégek megtekintik a Bazilika nevezetességeit. Két órakor ebédhez ülnek a fürdővendéglőben, ennek végeztével megnézik a primási képtárt, majd a bécsi hajóval elutaznak Esztergomból. A kultuszminiszter az ünnepség után Esztergomban marad és másnap meglátogatja a helybeli tanintézeteket.

Heinrich Ferenc temetése. A részvét impozáns megnyilvánulása mellett temették el hétfőn délután Heinrich Ferenc volt kereskedelmi minisztert. A gyászszertaartás az Üllői-uton lévő gyászház udvarán folyt le. Ott volt felállitva elhunyt virágokkal boritott ravatala. Budapest összes kereskedelmi testületei megjelentek a ravatalnál és ott volt a főváros társadalmi, kereskedelmi és politikai életének minden notabilitása. Négy órakor megérkezett József főherceggel gróf Bethlen Istvánné, fehér rózsakoszorut helyezett a ravatalra. Horthy Miklós kormányzó megérkezése után Valnicsek József józsefvárosi plébános megkezdte a gyászszertartást, amely az elhunyt végső akaratához hiven, minden énekkiséret nélkül, a legnagyobb csendben mult el. A beszentelés után Vass József helyettes miniszterelnök a magyar kormány és a távollevő miniszterelnök nevében bucsuzott Heinrich Ferenctől, kit a különböző kereskedelmi testületek, a Nemzeti Polgári Párt és a tabi választókerület kiküldötteinek bucsuszava után a halottaskocsira helyeztek. A gyászmenet azután megindult a kerepesi-uti temetőbe, ahol Heinrich Ferencét a Heinrich-család sirboltjában helyezték örök nyugovóra.

Plósz Sándor temetése. Vasárnap délután temették el Plósz Sándor volt igazságügyminisztert a Magyar Tudományos Akadémia oszlopcsarnokából nagy részvét mellett. A diszes ravatalt valósággal elboritották a koszoruk. A mintegy 80 koszoru között ott láttuk az igazságügyminisztérium, a Királyi Magyar Tudományos Egyetem, a Tudományos Akadémia, a tudományegyetem jogi karának, Ujpest városának, számos tudományos társaságnak és társadalmi egyesületnek a koszoruit. A gyászszertartás 4 órakor kezdődött. Az Akadémia oszlopcsarnokát zsufolásig megtöltötte a gyászoló közönség. A családtagokon és rokonokon kivül a tudományos világnak és a közéletnek számos előkelősége jelent meg. A gyászszertartást Farkas Albert kelenföldi plébános végezte, az egyházi szertartás után a kormány, az igazságügyminisztérium és az igazságügyi intézmények nevében Pesthy Pál igazságügyminiszter bucsuztatta el a halottat. Utána Balogh Jenő, a Tudományos Akadémia főtitkára, nyug. igazságügyminiszter, az Akadémia nevében, Illés József, a tudományegyetem jogi karának dékánja, az egyetem és a jogi kar nevében mondott gyászbeszédet. A halottat a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Juniusban betöltik a soproni plébániát. Sopronból irják: A Zehentbauer Ottó prelátus-kanonok elhalálozásával megüresedett soproni plébániát a város juniusi közgyülése fogja betölteni.

Eljegyzés. Láng Gizellát eljegyezte nemes vitéz Mayer Jenő gazd. akad. rk. tanár, a gödöllői m. kir. Burgonyatermelési Telep vezetője. Nagyszénás—Gödöllő.

Dunába fult egy életmentő apa. Pünkösd vasárnapján Nevlaka József 11 éves nyugalmazott MAV müszaki segédtiszt feleségével és négy gyermekével sétálni ment Ujpestre. A holt Dunaág mellett Nevlaka két fia fürdeni akart és bement a vizbe. Az idősebbik fiu rosszul lett s amikor az apa a parton látta, hogy fia elmerül a vizben, utána ugrott, utolérte az elmerülő fiut és sikerült őt megragadva a partra huzni. Amikor a sekély vizbe értek a fiu maga uszott tovább, az apa azonban a kimerüléstől nem tudta folytatni az uszást s a 8 méter mély vizben elmerült. Csónakokkal és csáklyákkal siettek a segitségére, de nem tudták kimenteni.

A vámgabona ára. A vámőrlés fejében természetben megkeresett gabonaárak az általános forgalmi adó alapjául szolgáló átlagos árát junius hóra métermázsánként a következőkép állapitották meg: rozs 445.000, árpa 330.000, tengeri 260.000, zab 425.000, köles 270.000, tatárka 340.000, ocsu 230.000 korona. Ezek az árak annál is fontosabbak, mert ezeket kell figyelembe venni a cséplőgéptulajdonosok általános forgalmi adójának alapjául szolgáló átlagos gépkeresetnek a kiszámitáánál, valamint az esetleg még őrlési adó fejében 1925 junius havában beszolgáltatott gabona téritési árának megállapitásánál is.

Kecskeméten és Nagykörösön megkezdődött a gyümölcs- és zöldségszállitás. Kecskemétről jelentik: Kecskeméten egy hétel ezelőtt megkezdődött a gyümölcsszállitás. Naponta tiz vagon gyümölcsöt és zöldséget inditanak utnak. Gyümölcsöt — már most, az idény kezdetén — 20—30 métermázsát vagoniroznak be naponta, zöldségből 8—9 vagont. Nagykőrösről az idén 550 vagon salátát szállitottak el, ami átlag napi 20 vagonnak felel meg. Kecskeméten az igazi kivitel majd a barack és szilvaszürettel indul meg. A szőlősgazdák egyesületében pünkösd hétfőn értekezlet volt, melyen a gyümölcspiac bajait és sérelmeit beszélték meg. A Máv. üzletvezetőségének kiküldöttei, a város és a kecskeméti érdekeltségek közötti értekezletet junius 3-án tartották meg a városháza közgyülési termében.

Nagykörös ötszázéves jubileuma. Nagykörös városa az idén ünnepli fennállásának ötszázéves jubileumát. Dezső Kázmér polgármester értekezletre hivta össze Nagykőrös társadalmi egyesületeinek elnökeit, akikből megalakitották a nagy országos ünnepségeket előkészitő bizottságot. A jubileumi ünnepségeket négytagu végrehajtóbizottság vezetése alatt 50 szakbizottság rendezi. Az értekezlet határozata szerint az ünnepségek nyolc napig tartanak és országos keretek között szeptember 13-tól 20-ig fognak lezajlani.

Vasuti szerencsétlenség Rakoson. Sulyos vasuti szerencsétlenség történt a budapesti külső Jászberényi-uton, a rákosi állomás bejárójánál. A nagykátai személyvonatot egy teljes sebességgel haladó tehervonat kettészelte és több kocsiját összeroncsolta. A szerencsétlenségnek két halottja, öt sulyos és 25 könnyü sebesültje van. A két halott: Holkó Miáhly maglódi földmives és Hegedüs János maglódi asztalos. A sebesültek szállitása közben az egyik mentőautó tengelye eltörött és az autó felborult. Szerencsére nem történt komolyabb bajuk a bentülőknek és a mentőknek. A szerencsétlenség ügyében a vizsgálat folyik.

Gazdasági kiállitás Szőregen. Szegedről irják: Nagyszabásu gazdasági-, ipari-, egészségügyi-, müvelődési- és állatbemutató-kiállitást rendezett pünkösd vasárnapján és a következő két napon a Falu Országos Földmives Szövetség Szőregen a környékbeli falvak, Deszk, Ó- és Ujszentiván, valamint Kübekháza részvételével. Az ünnepélyes megnyitáson Bodó János nemzetgyülési képviselő és Purgly Elemér főispán beszélt, majd a vendégek megtekintették a Gazdakörben, valamint a különböző iskolákban elhelyezett kiállitást. A kiállitáson Szőreg, Deszk, Ó- és Ujszentiván, valamint Kübekháza háziipari termékeikkel szerepelnek, Szőreg és Szeged gyümölcsfaiskola-tulajdonosai és mükertészei pompás virágokat és gyümölcsöket állitottak ki. Deszk község gobelinjeivel, Szőreg szőnyegeivel és kézimunkáival vivta ki magának a vendégek tetszését és elismerését, Ujszentiván pedig divánpárnáival és egyéb kézimunkával produkált elismerésreméltót. Egész külön termet töltöttek be az erdészeti és vadászati kiállitás tárgyai, mig egy másik teremben tetszést keltettek a Turul Magyar Országos Testedző Egyesület Horthy Miklós kormányzót és XI. Pius pápát ábrázoló plakettjei. A délután folyamán a vendégek a leventék szabadgyakorlatait és egyéb versenyszámait szemlélték meg, másnap délelőtt pedig dijazással egybekötött állatbemutatás, traktorszántóverseny, délután pedig ló- és kocsiverseny volt.

Harangszentelés Győrnádorvárosban. Győrből jelentik: Pünkösd hétfőjén teljesedett a nádorvárosiak régi vágya, mert ezen a napon megszólaltak ismét az összes harangok. A hivek áldozatkészsége megszerezte az annakidején elrekvirált harangok helyébe a két uj harangot és azokat Fetser Antal megyéspüspök pünkösd hétfőjén délelőtt 9 órakor az előirt szertartások között szentelte meg, amikor a keresztanyai tisztet Farkas Mátyás polgármester neje és Benes Györgyné töltötték be.

Megjelent a hivatalos „Máv. Menetrend"-könyv legujabb nyári (junius—julius) kiadása. A Dr. Kozák István máv. titkár szerkesztésében lévő hivatalos »Máv, Menetrend«-könyv legujabb nyári (junius 5-től érvényes) kiadása már megjelent. Az utazó közönség részére immár nélkülözhetetlenné vált, jelenleg rózsaszin boritéklappal, praktikusan összeállitott hivatalos menetrendkönyv e nyári kiadása jelentékenyen bővült, amennyiben az összes magyar vasuti és hajózási vállalatok nyári menetrendjeit, nemzetközi csatlakozásokat, külföldi menetdijakat s külföldi átnézeti térképet is ad. Ezenkivül ugy Budapestről, mint a nagyobb vidéki városokból a legjobb vonatösszeköttetéseket is felöleli a külföldi fürdőhelyekre. A terjedelmes, csinos kiállitásu, praktikus kis hivatalos menetrendkönyvet az államvasut pénztárai és portásai hivatalból árusitják; kapható továbbá még az összes könyv- és hirlapelárusitó helyeken s dohánytőzsdékben.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Uj jegyzők. Babarcon, Bartos József lánycsóki adóügyi jegyzőt választották jegyzővé.

Sajó és Hernád erejének kihasználása. A Sajó és Hernád folyók vizerejének kiépitése a megvalósitás felé halad, mert az általános tervek előkészitése már folyamatban van. A vizerő kiépitésével Zemplén- és Borsod vármegye alsó részén mintegy háromezer lóerős villamos erőtelep létesül, mellyel előállitott erő világitásra, gazdasági üzemek és malmok hajtására szolgálna. Szakértők véleménye szerint az erőmü teljes kihasználásával még villamosvasutat is létesithetnének.

A földrengéstől sujtott három borsodvármegyei község felsegitése. Zsóry Barnabás, Borsod vármegye alispánja felhivást bocsátott közre. A földrengéstől elpusztitott három községnek, Ostoros, Kistálya és Andornak községeknek felsegitése érdekében fordult kérőszóval Csonkamagyarország jobbjaihoz. Elmondja, hogy magában Ostoros községben 124 családi lett hajléktalanná, a szakértők által felbecsült kár pedig 691 millió, Kistályán 691 millió, Andornakon 581 millió koronát állapitottak meg. Mivel e községek lakosai legnagyobbrészt teljesen szegény napszámosemberek és barlanglakásokban éltek, helyzetük megfelelő segitség nélkül vigasztalan. A hegyi barlanglakások beszakadtak, elpusztultak, más lakóhelyet a magok erejéből és az eddigi segitséggel épiteni nem tudnak. Az alispán Csonkamagyarország vármegyéihez, városaihoz, társadalmi egyesületeihez, pénzügyi, ipari- és kereskedelmi vállalataihoz fordul segitségért. Az adományokat Borsod, Gömör és Kishont közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék alispánjához — a rendeltetés megjelölésével — a postatakarékpénztár 55.330 csekkszámláján kéri elküldeni Miskolcra.

Krassószörénymegye kettéosztása. A román miniszterlanács foglalkozott Krassószörénymegye kettéosztásának kérdésével és elvben elhatározta, hogy a félmilliót meghaladó lakosságu, nagyterületü megyét két részre osztja. Az egyik rész Lugosmegye lesz Lugos székhelylyel, a másik pedig Severin (Szörény) megye Karánsebes székhelylyel.

Ujabb kiigazitás a román-szerb-magyar határon Temesváron napok óta két vegyes bizottság tárgyal egyrészt a románjugoszláv, másrészt a román-magyar határ kiigazitása tárgyában. Románia az S. H. S. királyságnak a Nagyzsámtól Báziásig terjedő egész területet átengedné, ha ezzel szemben Jugoszláviától megkapja a Nagykikindától Szőregig terjedő földrészt a szeged—budapesti vasuti vonallal együtt. Románia ugyanis közvetlen határt óhajt Magyarországgal Szeged—Szőregnél. Ez esetben a Tisza folyó képezné a természetes határt, de egyben megoldást nyerne a két ország közötti ujabb közvetlen kapcsolat és megvolna a közvetlen vasuti összeköttetés Budapesttel és Bécscsel és e városokon keresztül a távolabbi Nyugattal. A magyar bizottsággal a tárgyalások az apátfalvai határállomás kiépitése körül is folynak.

MEZŐGAZDASÁG

Vitézek Mezőgazd. Szövetkezetének közleményei.

Tudatjuk vitézeinkkel, hogy a Magyar Nemzeti Bank kamatleszállitásával kapcsolatosan az eddigi koronatartozás után számitott évi 18½ százalék kamatot junius hó 1-évl 15 százalékra szállitjuk le. A buzatartozások utáni kamat marad évi 18½ százalék.

*

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara, május hó 21-én tartotta meg rendes tavaszi közgyülésével kapcsolatosan a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve ez évi első kerületi gazdagyülését Szigetvárott a községháza közgyülési termében.

A gyülésen résztvett Mayer János földmivelésügyi miniszter, a vármegye főispánja, alispánja, a járási főszolgabirák, az országos és vármegyei irányu hivatalok, intézmények, testületek és szervezetek, valamint a Somogyvármegyei Vitézi Szék képviselői, Somogyvármegye nemzetgyülési képviselői, a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület képviselője, a vármegye gazdatársadalmának és földmivelő népének minden rétegéből számosan, a mezőgazdasági bizottságok elnökeik vezetése alatt.

Az elnöklő Hoyos Miksa gróf, kamarai elnök megnyitójában rámutatott arra, hogy a kamarai intézmény ma még gyermekéveit éli, hivatalos szervei a mezőgazdasági bizottságok, az anyagi eszközök hiányában tétlenségre voltak itélve. Megállapitotta, hogy a gazdatársadalom körében bizonyos foku idegenkedés tapasztalható a kamarák iránt, melyet különösen a kötelező kamarai illeték vált ki. A befolyó kamarai illetéknek mikénti felhasználását illetően vázolja elnök, hogy a befizetett illeték tulnyomó részben a kamarai intézmény tervszerü és céltudatos kiépitését és általános közérdekü mezőgazdasági feladatok megvalósitását szolgálja.

A megnyitó elhangzása után az elnök üdvözlő szavaira válaszolva Mayer János földmivelésügyi miniszter, arról szólott, hogy a mezőgazdasági kamarai intézmény hosszu évek követelésének eredménye. Nem külföldi mintákra, hanem a speciális magyar viszonyokkal számolva, kellett ezeket életre hivni, hogy bennük a különböző kategóriáju birtokosok és mezőgazdasági munkások oly megfelelő érdekképviseletet kapjanak, mely egyformán védi a föld munkájából élők egyetemes érdekeit és alkalmas a munkaadók és munkások közötti kontrovers kérdések elintézésére. Elismeri, hogy a mezőgazdasági kamarák ma még nem tudnak olyan eredményeket felmutatni, mint amilyeneket azoktól várhatunk, mit azonban a kezdet nehézségeinek és az anyagi eszközök eddigi hiányának kell betudni. Kiemeli, hogy a kamarai hozzájárulás cimén befizetett és az arany földadónak 2 százalékában megállapitott kamari illeték 5 arany fillér terhet jelent kat. holdankint. Szerinte a legnagyobb anomália, hogy ezért a kamarák megszüntetését követelik. Mint követendő példára mutatott reá a kereskedelmi és ipari érdekeltségek áldozatkészségére és a kereskedelmi és iparkamarák kifejtett tevékenységére. A kereskedelemügyi miniszter sikereit kizárólag a mögötte álló kereskedelmi és iparkamarák tevékenységének tudhatja be. A földmivelésügyi kormányzatnak is szüksége van hasonló támogató szervekre a mezőgazdasági kamarákban. Ezek hiányában a földmivelésügyi miniszter álláspontját nem tudja érvényre juttatni. Kiemelte a miniszter a mezőgazdasági munkásság megvédelmezésének jelentőségét. Szerinte a mezőgazdasági kamarákban nyujtott érdekképviselet kell, hogy visszatartsa a munkásokat a szociáldemokrata szakszervezetekbe tömörüléstől.

Ez után Horváth Jenő kamarai igazgató ismertette a kamara mult évi müködését, az 1924. évi zárszámadásokat, a jövőbeni munkaprogrammot, az 1925. évi költségelőirányzatot. Előadásának végeztével ama reményének adott kifejezést, hogy Majer János földmivelésügyi miniszternek e történelmi nevezetességü helyen elhangzott kijelentései átalakitó hatással lesznek a mezőgazdasági kamarák életére és jövőjére.

A mezőgazdasági bizottságok feladatairól, kötelességeiről, jogairól, valamint azoknak a közigazgatási hatóságokhoz való viszonyáról értekezett Asztalos Lajos kamarai titkár.

Majd általános érdeklődés mellett tartotta meg érdekes és igen értékes előadását dr. Manninger Rezső állatorvosi főiskolai tanár a fertőző állati betegségekről és az azok elleni védekezési módokról. Előadása során foglalkozott a lépfene, sercegő üszög, sertés pestis, baromfikolera és malacbetegségek (angolkór, bőrkiütés, stb.) okozóival. Mint hathatós védelmi módokra rámutatott az oltások szükségszerü alkalmazására, a fertőző anyagok megsemmisitésének föltétlen szükségességére, megfelelő tápértékkel rendelkező takarmányok alkalmazására és az állatoknak tiszta levegőjü és világos istállókban való tartására.

*

Május hó 24-én zajlott le a kamarának a zalavármegyei Gazdasági Egyesülettel rendezett második kerületi gazdagyülése Nagykanizsán a városháza nagytermében. Az elnöklő Hoyos Miksa gróf a megjelent képviseletek és a szokatlan nagy számban résztvevő gazdaközönség üdvözlése után felolvasta a gyülésen való megjelenésben akadályozott dr. Vass József népjóléti és munkaügyi miniszternek a gazdagyüléshez intézett üdvözlő levelét. Ezután dr. Marschall Ferenc nemzetgyülési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója tartotta meg nivós és mindvégig feszült figyelemmel kisért előadását a mezőgazdasági kamaráknak jelentőségéről, tevékenységéről és a Gazdasági Egyesületekkel való szükséges együttmüködéséről.

Az általános helyesléssel fogadott beszéd után többek hozzászólása alapján elhatároztatott, hogy a kamara megkeresi a pénzügyi kormányzatot, hogy az 1925. évi jövedelem adó kivetése kapcsán, legyen figyelemmel az 1924. évi valóságos terméseredményekre.

Majd Horváth Jenő kamarai igazgató ismertetése után a mezőgazdasági bizottságok feladatairól, jogairól és kötelességeiről értekezett Karlovits József kamarai alelnök. A gyülés végeztével megtekintették a gazdák az ott megtartott szántó- és cséplőgép bemutatásokat.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr füzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

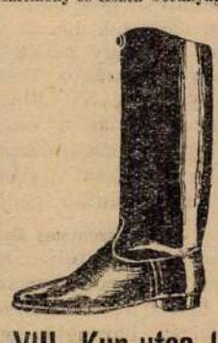

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca .II

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (50)

Irta: FEKETE JÁNOS.

8.

Itt kezdődik az a végzetes ut, melyen az ország fékezetlen szekere elindult, hogy ijesztő gyorsasággal a mélybe zuhanjon. Főurak és papok önkénye, gazdagok kapzsisága harcolt a fiatal király jóakaratu büszkeségével. Hagy a körülmények ezt a nemeslelkü, de szenvedélyes uralkodót mind jobban belesodorták a bajba, annak az egész nemzet látta kárát. A kései utókor igazságtalan, amikor a felelősséget minden rosszért és az egész, beláthatatlan hatásu felbomlásért, szegény, magárahagyott fejedelem fejére háritja, azonban csak természetes, hogy akik történelmet csináltak, akik emberek viselt dolgait feljegyezték és továbbadták, az egyház és főurak szolgálatában állván, épen a vitéz király terhére irták a magyar nemzet szomoru sorsát, ez által örök időkre megbélyegezve a nagy Árpád-család utolsó Magyar országon nevelkedett, uralkodó hajtását. Igy tettek ők Koppány vezér emlékével is, akit gaz, lázadónak nevezve, kitörültek a magyar nemzet könyvéből, mert jaj annak, aki nem az ő szekerük rudját tolja.

Pedig önérzetes magyar azon helyben másképpen nem viselkedhetett, mint ahogy László király szorongatott helyzetében viselkedett, ő csak áldozata lett a sorsnak és a csunyán marakodó, pártos magyar urak szenvedélye olyan kinpadra feszitette, amelynél sokkal enyhébb szenvedések is alkalmasak arra, hogy minden jóérzésü ember őszinte részvétét inditsák meg, az emberi hibák és törekvések ellenében teljes erővel megállni nem biró fejedelem sorsa iránt.

Két nehéz és halálthozó malomkő között őrlődött ez a végzetes életü, daliás, szép és nagyrahivatott Árpád-sarj, a fondorkodó hübérurak hatalmaskodása egyfelől, a kunok zabolátlan nomád természete másfelől fenyegette megsemmisüléssel. Ha teljesen egyikhez állott volna, megállhatott volna. Ha alávéti fejét a papok és urak igájának, valahogyan megtartja királyi székét és személyét, esetleg trónutódot szerezve, előkészitheti annak kedvezőbb körülmények között való uralmát. Ha végleg a kunokra támaszkodik, nagy kulturpusztitással, leszámolva a nyugattal és annak intézményeivel, talán egy egészséges, erős keleti hatalom alapját veti meg. De két vér küzd benne, két felfogás, az öröklött erő és a felvett vallás, kelet és nyugat vonzóereje, az ősi magyar tragédia, mely nem engedi meg, hogy e nép magyar legyen, olyan, amilyennek a vére diktálja és nem engedi, hogy frankhoz, keltához, germánhoz hasonló, valóban nyugati nemzetté váljék.

Bizony ott kezdődött a baj, amikor az első király elvágta a magyarság ősi gyökerét s ezt a kemény népet nem néki megfelelő talajba ültetve hibrid, kételtü néppé tette nemzetét. Áthasonulni, idegenné lenni nem tudott, magába olvasztani az idegent nem tudta s régi egészségét, erejét elvesztette. Ez a magyarság tragédiája, amely végighuzódik egész történetén.

Légy jó, vagy légy gonosz, légy forró, vagy hideg, csak langyos ne. Ez az örök igazság vert végig büntető korbácsával e népen, amely langyos lett, tétova, jobbra néző, balra kapkodó s a végén a két szék között a pad alá esett.

Jó Kézai elbusultan ült cellájában és piszkálta a ludtollat. Belemerült a magyarság történetébe, de biztatót, reménykeltőt nem látott benne. Az ég sötét volt, felhős, sehol a béke, a nyugalom, sehol a tisztulás sugara nem mutatkozott.

Ó jaj, szomoru és cseppet sem irigylésreméltó ezen század jobbérzésü magyarjainak sora. Hiábavaló keresztes hadjárat, csufos királynégyilkosság, pusztává vált hazai rög, tatár lovasok gyujtogatása, vér sóhaj, pusztulás után Kun László talyigája, a nagy magyar nemzet megszégyenülése, árvasága... Szinte csodálja a kései utód, mi birhatta rá ezeket a magyarokat arra, hogy szégyenteljes sorsukat viseljék, hogy nem vetettek önkezükkel véget keserü életük folyásának, mert nincs szomorubb, mint jobb sorsra hivatott büszke nép vergődését látni, meg nem érdemelt gyalázatban.

*

Amikor Pascasius lovat szerzett, a szolgák pedig élelmet hajtottak fel a szegények kunyhóiban, nagy csendességben haladt tovább fermói Fülöp csapata.

A legtöbben hamarosan más utra tértek át s Pascasius magára maradt a fermóival. Az ősz férfiu sovány arca az utóbbi napok munkájában még soványabb lett. Orra még erősebben meredt az arcából, a szájaszélén alig látható kemény ráncok huzódtak az álláig.

A lovak fáradt nyugalommal lépegettek s a meleget türhetetlenné tette a szél, mely nehéz és fojtó port sodort reájuk. A sárga por bevonta arcukat, rájült pilláikra, egész alakjukat szoborrá változtatta, mely szobor alatt a szivük dobogását alig sejthette valaki.

Naphosszat alig szóltak egymáshoz. Fülöp a gondolataival bajlódott, a közel jövő teendőit bontogatta, Pascasius pedig a királyt sajnálta és haragudott a főpapokra, különösen a veszprémire, meg az egrire, akiket a baj okainak tartott. Ha ők nem lázitottak volna, hanem mérséklő szavaikkal csillapitva, elejét vették volna az áldatlan harcnak, az ország látta volna hasznát. De ők mindig csak a saját kis érdekeikkel törődtek.

Ladomér a kemény esztergomi érsek székvárosa felé tartott, a két ember teljesen magára maradt. S ekkor a fermói, a kemény püspök odafordult egyszer kisérőjéhez:

— Kiabáltak mind és mind itthagytak. Mint a csaholó kutyák...

Pascasius nehéz fejét ingatta:

— Ilyenek a gyáva kutyák. Ilyenek. Bajt keverni s elszelelni!...

Fülöp kérdő tekintettel nézett a pozsonyi papra.

— Hát nem igazsággal jártunk, ahogy kellett?

— Az igazság atyám, nem az izgágáké, az igazság nem a botránkoztatóé, az igazság nem a békétleneké, — kiáltott a nagyerejü prépost mérhetetlen fájdalmában.

— Hát nem ő, a keresztény fejedelem kelt ellenünk hütlenül? Pascasius felelj!

— Ő csak felelt uram a kérdésünkre s kivánhatjuk-é, hogy egy ifju hadfi, világi uralkodó keresztényebb légyen az egyház szolgáinál?

Ezen aztán Fülöp ismét hosszan elgondolkozott. Jóval később ismét megszólalt.

— Akárhogy essék is, az egyház tekintélyén nem eshet csorba. Nekünk állnunk kell a magunk sziklaszilárd talapzatán.

— Hát hiszen igazság ez is...

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménytőzsdén alig alakul ki forgalom. Amerikából különböző tendenciáju jelentések érkeznek, ugyhogy azt sem lehet kiismerni, hogy milyen ott a vetések állása. Minden valószinüség szerint azonban arra mutat, hogy a helyzet ottan javult és nem valószinü az, hogy az idei buzatermés 20 százalékkal kevesebb lesz, mint a tavalyi. A javuló kilátások ellenére is a helyzet az, hogy az irányzat az utóbbi időben állandóan szilárd. Ez azt jelenti, hogy nálunk és egész Európában a buza nem lesz olcsóbb, mert azt az amerikai kereskedelem igyekszik megakadályozni. Nálunk jelenleg azért nem drága, mert óbuza és órozs iránt egyáltalán érdeklődés nem jelentkezik és igy kereslet hijján a kinálat az árakat fölsrófolni nem birja. Csupán uj buzában mutatkozik élénk érdeklődés és kereslet; nemcsak Budapesten, hanem a vidéken is, igy pl. Szeged tájékán, ahol legujabban jugoszláv kereskedők vásárolnak, ugyhogy az ára 420.000 korona (augusztusi szállitásra, budapesti paritásban). Ezt az árat azonban sokan a spekulációnak minősitik. Tényleg van is benne része, már csak a miatt is, hogy országszerte a terméskilátások javulnak. Igaz ugyan, hogy Heves-, Jász- és Hajdumegyékben, ujból rosszabbodó jelentések érkeznek, remélhető azonban, hogy a többi vidék terméshozama ezeket a helyi hiányokat eltünteti. Vidéken rögtöni kifizetés mellett (állomásról) a buza sokkal olcsóbb, ugyhogy alig 330—350.000 koronát fizetnek érte az ügynökök. Természetes, hogy ebből csupán azoknak az ügynököknek van haszna, akik a mezőgazdasági kölcsönt nélkülöző és az aratás előtti pénzszükségben levő gazdák szorult helyzetét lelkiismeretlenül saját céljaikra kihasználják. Ugyan is az az ügynök, aki a vidéki buzát a szorult gazdáktól 330.000 koronáért megveszi, rögtön és még lehetőleg ugyan az nap a peti tőzsdén 420.000 koronáért azt adja tovább. Ez mutatja, hogy a spekulációnak milyen nagy szerepe van a jelenlegi buzaárak kialakulásánál. Ez nemcsak a gazdákra, hanem a fogyasztókra is, tehát közérdekből hátrányos. Emiatt a lisztárak is nagyon magasak, mert amig a liszt a fogyasztóig eljut, az ügynökök minden fordulónál megdrágitják. Ezen egyaránt ugy a gazda, mint a fogyasztó is veszt, csupán a közvetitő nyer.

Zab és árpafélék irányzata üzlettelen, ellenben a korpáé jó. A tengeriben továbbra is szilárdabb irányzat mutatkozik.

A huspiac drágulása nem folytatódik, mert a pünkösdi ünnepekre felhalmozott készletek nem keltek el és igy megmaradt nagymennyiségü áru, az árakat tetemesen nyomja.

Legujabb árak:

Huspiac: Elsőrendü marhahus 30—40, másodrendü 20—30, borjuhus 40—50, rosszabb minőségü 30—40, sertéshus prima 40—44, zsir és háj 29—30, zsirszalonna 24—26, tepertő 30, csont 6—16 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: Rántani való élőcsirke 20—30, sütni való 25—45, élőtyuk 40—60 ezer K drb-ként, ruca és lud 25—28, ludzsir 55—60 ezer K kg-ként.

Halpiac: Ponty 30—50, harcsa 80—100, süllő 50—60, fogas 60—80 ezer K kg-ként; rák drb-ja 2—8 ezer K.

Zöldségpiac: Közönséges burgonya 1.8—2.4, rózsa 3—3.5, ujburgonya 10—14, vöröshagyma 6—6.5, kel 14—16, zöldborsó 6—8, idei uborka 25—30 ezer K kg-ként, kalarábé 6—8, hónapos retek 2—3, ujhagyma 0.4—0.6 ezer K csomónként.

Gyümölcspiac: Alma 20—30, mandula héjban 60, egres 14—16, cseresznye 6—10, földi eper 10—16 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás darabja 1.4—2, tej 4—6, tejfel 20, habtejszin 40 ezer K literenként, teavaj 90—100, főzővaj 65—70, soványturó 8—10, tehénturó 12 ezer K kg-ként.

Kenyér (viszontelárusitónál): barna 5.5, félbarna 7.6, fehér 9.2 ezer K kg-ként.

Nemesfémpiac: Ezüst egykoronás 6200, forintos 16.700, ötkoronás 32.500, arany tizkoronás 143.750 K. Egy kiló szinarany 47 millió K.

Terménypiac: 76 kg-os buza 495—500, rozs 415—420, takarmányárpa 320—330, zab 420—435 ezer K métermázsánként.

Lisztpiac: Buzadara 7950, 00-ás liszt 7850, 0-ás 7750, korpa 2350 K kg-ként.

Takarmánypiac: Elsőrendü rétiszéna 120—130, másodrendü 85—110, muharszéna 130—140, félszáraz lucernaszéna 110—135, nyers zöld 60—105, alomszalma 60—75 ezer K métermázsánként.

Hitelszövetkezetek kongresszusa. A napokban tartották meg az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó szövetkezetek szokásos évi kongresszusukat. A kongresszuson Horánszky Dezső vezérigazgató tartott előadást az aktuális pénzügyi problémákról. A valorizációs kérdésekre vonatkozólag megjegyezte, hogy ezek ugyis kormányintézkedés tárgyát fogják képezni, azért a kongresszus az erre vonatkozó inditványokat mellőzi. Visszautasitotta az előadó azokat a támadásokat, amelyek az OKH-t, az állitólagos drága hitelnyujtás miatt érték. Az OKH maga is drága forrásokból meriti a rendelkezésre álló pénzösszegeket, mert a Nemzeti Bank a szükséges mennyiségü hitelt nem képes rendelkezésére bocsátani. Az OKH ennek ellenére a lehető legjobb feltételek mellett adja tovább a rendelkezésére jutott összegeket. Jellemezte azután az előadó a hitelszövetkezeti szervezkedés haladását és a hitelszövetkezeti eszme fejlődését. Ezután az üzleti jelentést olvasták fel.

Mennyivel emelkedtek az élelmiszerárak a legutolsó békeév óta? Az általános árnivó emelkedése az 1914. év óta körülbelül huszezerszeres. Az élelmiszerek drágulása sokszor a latta marad ennek az átlagos áremelkedésnek. Igy például a paprika, amelynek most igen rossz konjunktuirája van, mindössze 6250-szeres árnivón áll a békeárához viszonyitva. A babot is csak igen nyomott árakon lehetett eladni az utolsó hónapokban és igy a bab mindössze 11.250-szer drágább, mint a régi világban. A borpiac üzlettelensége és a rossz eladási viszonyok is kifejezésre jutnak a bor árában, amely 13.850-szer drágább. A burgonya is azok közé az élelmiszerek közé tartozik, amelyekben ez az esztendő nagy árlemorzsolódást hozott. Az óriási termés következtében kinálat mindvégig erősebb volt a keresletnél, s ez a körülmény megakadályozta a burgonyaárak emelkedését: igy tehát a burgonya ma 16.670-szeresét érte csak el békebeli árának. A sertészsir is alig erősebben drágult, a békeárának 16.950-szeresén áll. A kávé jelenlegi ára 17.000-szer magasabb, mint a békebeli ára. A kenyérliszt 17.894-szer magasabb áron kapható, mint 1914-ben. A zsemlye 18.750-szeresére drágult egykori értékének, a finom liszt pedig 19.535-szörösére és a főzőliszt 19.756-szorosára. A huszezerszeres árdrágulást éppen elérik a szalonna és a tehénturó. A tej és a tejfel ára a békebeli árnak több, mint 21.000-szerese. A cukor 22.500-szor kerül többe, mint azelőtt, a kenyér 24.670-szeresen drágult, tehát jóval nagyobb mértékben, mint a kenyérliszt, amely, mint föntebb emlitettük a 18.000-szeres áremelkedést sem érte el egészen. A vöröshagyma 25.000-szer drágább ma, a vaj pedig az összes élelmiszercikkek közül a legmagasabbra szökött és 30.000-szer annyiba kerül, mint békében.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth R.-T.
Telefon: 28-28, 11-85 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. Interurbán: 26-68
Prospektus ingyen! Mérnöklátogatás ingyen!
Gyártunk: mindenféle mezőgazdasági gépet. Ujdonságok: Nyersolaj-traktorok (szántásra, cséplésre, vontatásra). Szivógáz-motorok, szélmotorok, szalmatépő-cséplőgépek, malomberendezések mindenféle teljesitményre. Esőztető berendezések, centrifugál-szivattyuk

VITÉZI ÉLET.

Vitéz Szentkirályi Dezső halála.

A szegedi repülőtéren kedden reggeli 8 óra tájban egy repülőgép lezuhant. Pilótája, vitéz Szentkirályi Dezső, szörnyethalt, utasa pedig dr. Boros József, szegedi kórházi főorvos, sulyos zuzódásokat szenvedett. Dr. Boros a repülésnek az emberi szervezetre gyakorolt hatását akarta tanulmányozni és megkérte Szentkirályi pilótát, régi ismerősét, hogy vele néhány felszállást végezzen. A szegedi repülőállomás vezetője a tudományos kisérleteket célzó felszállásokhoz hozzájárult, vitéz Szentkirályi ugyanis az egyik repülővállalat szolgálatában hónapokon keresztül megbizható, tapasztalt pilótának bizonyult, de a felelősséget az esetleges balesetért elháritotta magától. Egy ilyen repülés alkalmával mintegy 200 méter magasságban keringve, a gép elvesztette repülési sebességét és ugyanugy, mint Gergye pilóta esetében történt, oldalra csuszott, majd ugynevezett »dugóhuzóba« került, amelyből a pilóta nem tudta kivonni többé és lezuhanva, a földbe furódott. Vitéz Szentkirályi pilóta nyomban meghalt. Boros dr.-t a mentők szállitották el eszméletlen állapotban.

Hősi halottak emléke. A debreceni Fazekas Mihály állami főgimn. hősi halottainak emlékére az intézet tanári kara, ifjusága és a Tanulótársak Szövetsége emléktáblát állit az iskola előcsarnokában. A táblát 1925. évi junius hó 14-én leplezik le. Előtte való napon, junius 13-án, délután 6 órakor lesz a Tanulótársak Szövetségének közgyülése, valamint a huszonöt, husz és tiz év előtt érettségit tettek találkozója. — Kegyeletes ünnepély keretében leplezte le a gorlicei áttörés tizedik évfordulóján a világháborúban hősi halált halt okleveles kertészek és kertészhallgatók emléktábláját a M. Kir. Kertészeti Tanintézet ifjusága. Az ünnepélyen megjelentek a földmivelésügyi minisztérium kertészeti főosztályának vezetői, az Amisoni leánynevelőintézet előadói és növendékei, a »Turul« Szövetség és a kebelébe tartozó Bajtársi Egyesületek képviselői, valamint az elesettek hozzátartozói.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

A molodince-i csatatéren.

Néma fakeresztek
Hiába kérdezlek
Nem feleltél nékem:
Melyiktek tövében
Pihen drága vérem,
Összedőlt reményem?

Szomoru sirhalmok,
Hiába sóhajtok,
Választ egyik sem ad:
Vajjon melyik alatt
Talált nyugodalmat
Kiért e jaj fakad?!

Oh örök gyötrelem!...
E kétség végtelen...
Nem tudom meg soha:
Hol tünt le?... Hol pihen?...
Csak az kétségtelen,
Hogy oda van... oda!

Molodince (Galicia), 1918. szeptember.

KEMÉNY GYULA

SZEMLE.

Westsik Vilmos füzetei.

Westsik Vilmos gazdasági felügyelő még 1921-ben kiadott három kis füzetét ajánljuk melegen a gazdák figyelmébe. »Miért fontos a tarlószántás?«, »Miként készitsük elő talajunkat az őszi vetés alá?« és »Miben rejlik az őszi mélyszántás kiváló hatása?« cime a három igen népies hangon és bárki számára, jól, érthetően megirt könyvecskéknek. Bármily szerény is a kiállitásuk, annál fontosabb a tartalmuk, mely a hamarosan elkövetkezendő gazdasági munkálatok kivételének módozatairól és nagy fontosságairól világositja fel a gazdákat.

Különösen kiemeljük a tarlószántásra vonatkozó ismertetésének elsőrendü fontosságát. Kivánatos volna, ha éppen a legkisebb gazdák minél nagyobb számban olvasnák, mennyire fontos dolog volna, hogy letakaritás után azonnal tarlót szántsanak!

A füzetek minden gazdasági kamaránál megrendelhetők és tekintettel hallatlanul olcsó árukra és igen hasznos tartalmukra, minél nagyobb számban szeretnénk a kisgazdákat a rendelők között látni. Egy füzet ára 2000 K.

Levente-verseny Baján.

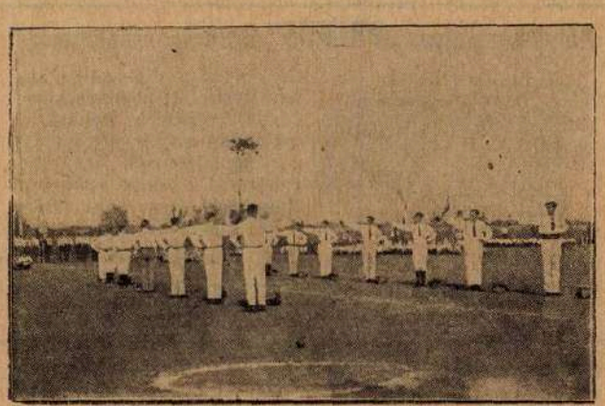

A Bajai Turul Sport Egylet vivócsapatának általános meglepetést okozó gyakorlatozása.

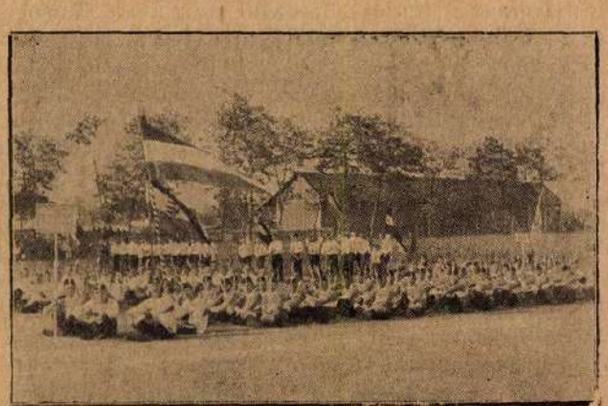

A madarasi levente-csapat, melyet a közönség feltünő nagy ünneplésben részesitett.

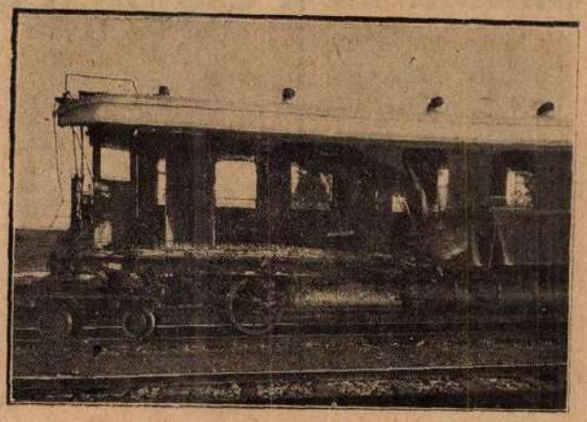

A rákosi vonatösszeütközés egyik III. osztályu kocsija.

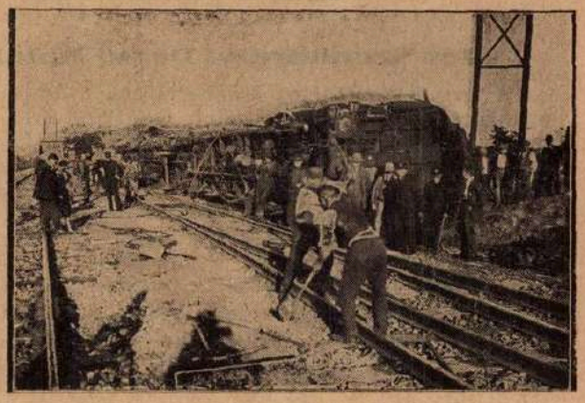

A rákosi vonatösszeütközés felborult vagonjai.

Ebtenyésztés.

A kutya használhatóságáról.

Aki a kutyát nem mint oktalan állatot kezeli, hanem a kutyával, mint jóbaráttal, hüséges, kisérő társsal foglalkozik, az arra a tapasztalatra jut, hogy a kutya ösztönei és tulajdonságai kifejlesztve igen használható állattá teszik, hiszen ez a tehetséges állat sokszor a szó szoros értelmében kinálja szolgálatait a gazdájának.

Megfigyelte-e már valaki, mikor az a számtalanszor megrugdosott állat örömének ad kifejezést? Hogy csóválja a farkát, szemei ragyognak az örömtől, nem tudja helyét találni, ugrál, vinyog, mikor gazdája haza jön. Pedig talán soha még egy jó szót sem hallott tőle; még egy darab száraz kenyeret sem lökött neki. Melyik állat tud még igy örülni, melyik ismeri fel azt, kit gazdájának mondanak?!

Egy szóra, egy intésre elkavarja a pitvarajtóban okvetetlenkedő aprómajorságot; rendet teremt a kertben, ólban, istállóban; távol tartja a hivatlan vendéget; jelzi az idegen jöttét, irtja a patkányt, az egeret, segit a pásztornak, csősznek, csendőrnek, vadásznak, ha kell kocsit huz, vizben fuldoklót kiment, postát visz, sebesültet felkeres, vakot vezet, őriz, véd még élete árán is, szórakoztat, ha jó kedve van és még tudja Isten mennyi mindenféle képességgel kedveskedik gazdájának, aki neki mindene. Ha a lábai elé fekhetik, boldogságát felbecsülni nem lehet, lesi még a gondolatát is, hogy örökké szolgálhassa.

Mondhatjuk-e ezt még egy állatról?

Szomoru, hogy általában e szegény állat még sem tud a megbecsülés tekintetében arra a helyre emelkedni, amelyik méltán megilleti. Bezzeg, ha őt is fejhetnék, vagy zsirjával ellátná a házat, majd melengetnék, dédelgetnék s épitenének számára különféle modern istállókat és nemesitéséről már egész könyvtárt irtak volna. O az állatok között a szellemi munkás s az állatok még ninesenek a fejlettségnek azon a fokán, hogy köztük a szellemi munkát is értékeljék. Az a néhány kutyabarát, ki pártját fogja, csak néhánynak biztosit jó sort, de a nagy átlagnak bizony még mindég ebül megy a dolga.

Ha ennek a »rossz kutya sorsnak« az okát kutatjuk, egyedül a nemtörődömségnek tulajdonithatjuk, mellyel a kutya értékes képességeit elhanyagoltuk.

Igaz ugyan, hogy részben ez a szeretetlen állat is oka a sorsának, mert akaratán kivül annyi képességet árul el, hogy zavarba hoz sok olyan embert, aki az állatot rest megkülönböztetni az embertől. Van aki minden oktatás nélkül elvár egyes ténykedést a kutyától és néha olyat kiván tőle, ami a kutya képességét felülmulja s ilyenkor, ha a szegény állat képtelen annak teljesitésére »kutyánál kutyább« lesz a sorsa.

A kutyával születnek bizonyos hajlamok és képességek, de azok nyersen vannak meg. Sok esetben még igy nyersen is, igen értékesek. A felsorolt képességek mind értékesek, pedig azok primitiv, veleszületett, ösztönéből eredő jó tulajdonságok. Ha ezeket finomitanák, kellő irányba fejlesztenék, igazi értékük akkor tünne fel.

(Folytatjuk.)

Még mi a mi szép, ősi kutyafajtáinkkal nem törődünk, addig minden más nemzet megbecsüli a magáét. Igy pl. A franciák uj kutyafajt (bordói doggot) tenyésztenek ki. Képünkön egyliizenhét hónapos 54 kilogramm sulyu dogg képe látható.

Golyóscsapágyas „PRIMUS“ motoros cséplőkészlet

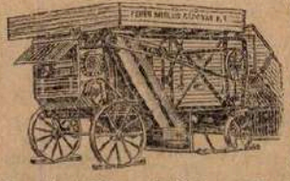

22“ és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, **osztályozóhengerrel** a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 24. SZÁM — 1925. JUNIUS HÓ 14.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGY SZÁM ÁRA 4.000 KOR.

A veszprémmegyei muzeum megnyitása.

A Kormányzó és kisérete a vármegyei uj muzeum kapujában a megnyitás után.

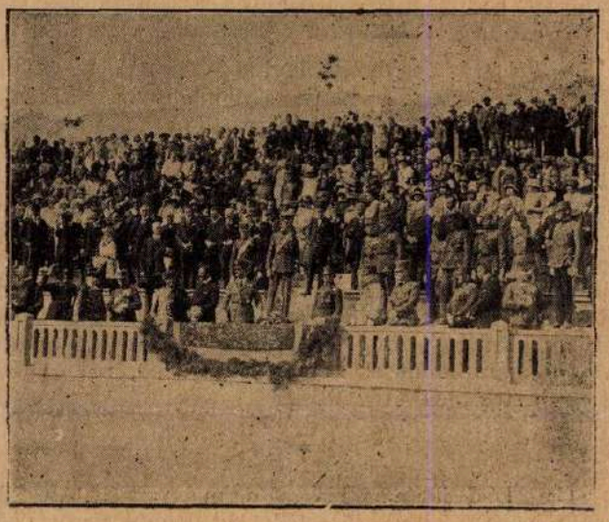

A Kormányzó a MOVE sporttelepén megszemléli a vármegyei vitézeket.

Vitézek élén.

Vitéz nagybányai Horthy Miklós magyarország kormányzója, vitézek főkapitánya, a magyar erő, a magyar nemzeti büszkeség koronája, a magyar becsület, a magyar férfierények megtestesülése, a magyar ujjászületés megteremtője, vezére, milyen had élén áll, milyen csillogó szemekbe tekint, milyen viharok mögé tekint, amint szilárdan, mint a sors áll a helyén, ingathatatlanul, mint a kötelesség, keményen, mint a kő s önzetlenül, mint egy apostol!

Hányszor zugott fel a hullámok rengeteg taraja, hányszor csapott fel az óceán vészes morajа, hányszor zajgott a tajték s mióta áll a helyén már?! Erős, mint a végzet, kemény, mint fajának igaz hajtása, nem tágit, nem türelmetlenkedik, ő a magyar kormányos sok vészes éjszakán, ő a magyar vezér halálos szirt között, ő a magyar őr a nagy éjszakában, az utolsó vár, a végső menedék, Dobóhoz, Zrinyihez méltó, ő a magyar kormányzó, Hunyadi méltó utóda...

Ezt a sokat hányatott hajót, a magyar nemzet hajóját nyilt tengerről, vad viharból révbe vezette s most lázadnak ellene gyáva matrózok, kik nem méltók az ő vezetésére. Nem állt ő már egyszer vezérhajóján igy, szembenézve lázongó csőcselékkel, keményen, büszkén, öntudattal!

De akkor a nemzet le volt tiporva. Mert a belső féreg megrágta alapjait. A zuhanás, recsegés, rombolás, pusztulás rablás után ugy látszott, nincs mentség. Ekkor bontott ő, nagybányai Horthy Miklós fővezér, zászlót. S ime diadalra vezette igaz magyarjait, diadalra vitte Máriás-zászlóit s nyugodt fejlődést, uj bizalmat adott nemzetének. Most megint tajtékzik a mélységek öle, de most már az egész nemzet áll mögötte, egy emberként s nem engedi, hogy ami egyszer megtörtént, ami az országot tönkre tette, megismétlődjék.

Urnapján felvonult eléje az egész ország. A százezrek és milliók szivéből kiáradó hódolat körülkoszoruzta ennek a nagy embernek gondoktól, veszélyektől annyit környezett fejét. Megengedte néki, hogy a nap kisüssön egy kis időre, hogy lássa az eredményét a munkájának, ime egy egységes magyar nemzet áll mögötte.

S ő — vitézek élén... Egy hét mulva immár ötödször veszi kezébe a kardot, mellyel Szent Margit szigetén magyar legényeket avat vitézzé. Nő mö-

géje a gárda, gyülik a had, amely a magyar vérrel kiválasztottak tiszta hada. Magyar vér váltja meg ezt a fajt, ezt az országot, magyar vér jelölte ki a tántoritatlan hadat.

Kivánjuk most mind, akik érte imádkozunk, hogy a magyarok Istene segitse tovább is. A magyarok Istene őrizze őt nekünk, tartsa meg és jutalmazza a legszebb jutalommal, lássa meg az igéret földjét, amely felé népét annyi baj közepette oly szilárd akarattal és végtelen önfeláldozással vezeti.

*

Pestvármegye ünnepli a Kormányzót. Határozati javaslat »az ország belső békéjének biztositásáért«. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósága kedden délelőtt Preszly Elemér főispán elnökletével közgyülést tartott, amelyen Pálóczi-Horváth István szólalt fel, aki beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet a közgyülés felállva, egyhangu lelkesedéssel és a kormányzót eltetve fogadott. A határozati javaslat igy szól:

— Pest-vármegye törvényhatósági bizottsága hazafias fájdalommal és mély megbotránykozással látja az ország rendje, belső békéje ellen nap-nap után intézett támadásokat s nem tudja kellőképen elitélni azt a vakmerőséget, hogy ezen támadásokba az ország szeretett és nagyrabecsült kormányzójának személyét is belevonni merészkednek. Amidőn a vármegye törvényhatósági bizottsága Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltósága iránti hódolatát, szeretetét, hüséges ragaszkodását nyilvánitja, egyben felkéri a kormány, hogy törvényes határkörében tegyen meg mindent az ország rendjének, belső békéjének biztositása érdekében.

*

Cegléd ünnepli a kormányzót. Cegléden, a városi képviselőtestület legutóbb tartott közgyülésén Traub József ügyvéd lelkes szavakban fejezte ki Cegléd város népének érzelmeit a magyar államfő iránt. Inditványára a közgyülés egyhangulag kimondotta, hogy Cegléd város becsületbeli kötelességének tekinti a kormányzó ellen intézett támadás megbélyegzését. Ragaszkodását és alattvalói hüségét fejezi ki a kormányzó iránt és erről küldöttségileg értesiti őt. Egyuttal fogadalmat tett a közgyülés, hogy Horthy Miklós kormányzót nemzetépitő és nemzetmentő munkájában mindenkor támogatja és ha kell, saját testével és vére hullásával is megvédelmezi mindenkivel szemben.

Megindul a mezőgazdasági hitel.

A kormány elhatározta, hogy a mezőgazdasági hitel folyósitásával nem vár addig, mig az errevonatkozó tárgyalások a külfölddel befejeződnek, hanem a hitelakciót már most megindítja. Evégből a pénzügyminiszter szétküldötte a felhatalmazást az érdekelt pénzintézeteknek arra nézve, hogy a kormány által rendelkezésükre bocsátandó 22 millió aranykorona erejéig a mezőgazdasági birtokosok részére bekebelezés mellett zálogkölcsönöket nyujthassanak. Ebben a kölcsönnyujtási akcióban a következő pénzintézetek vesznek részt: Magyar Földhitel Intézet, Magyar Általános Hitelbank, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank, Pesti Hazai Első Takarék, Magyar Általános Takarékpénztár, Magyar Országos Központi Takarékpénztár, Országos Központi Hitelszövetkezet, Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetkezete, Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, Magyar Jelzálog Hitelbank, Belvárosi Takarékpénztár.

Ha a kölcsönigénylő a felsorolt pénzintézetek valamelyikéhez fordul, az intézet becsüst küld ki az illetőhöz. A rendelet értelmében a gazda a földje becsértékének 15 százalékig kaphat kölcsönt. Egy hold föld átlagos értékét 500 aranykoronának véve minden kataszträlis hold földre legfeljebb 75 aranykorona erejéig lehet kölcsönt felvenni. A becslés után a gazda az kataszteri ivet és a telekkönyvi kivonatot beadja az intézetnek. Az intézet az okmányokat átküldi az Országos Földbirtokrendező Bizottsághoz, amely a birtoknak a földbirtokreform alól való mentesitését legkésőbb 30 napon belül elintézi. Ezután a bank felterjeszti az ügyet a hitelakció kormánybiztosának, aki a kölcsönt folyósittatja. A folyósitás kötelezvény ellenében történik.

A gazdák a legsürgősebb üzemigényeik kielégitésére már kaptak legutóbb 30 milliárdnyi hitelt, amelyet a körzeti hitelszövetkezetek osztottak szét. Ez a hitel rövidlejáratu volt. A most megindulo és bekebelezés ellenében folyósitandó hitel azonban hosszu időre szól és alkalmas arra, hogy segitségével a gazdák beruházásokat eszközölhessenek.

A mezőgazdasági hitelakció lebonyolitásával kapcsolatban a kormánybiztosi teendő ideiglenes ellátásával Iklódi-Szabó Andor dr. miniszteri tanácsost bizták meg, aki az érdekelt pénzintézetekkel egyetértőleg állapitja meg az egyes részletkérdéseket.

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

Horthy Miklós kormányzó bevonulása Veszprémbe a muzeum megnyitása alkalmával.

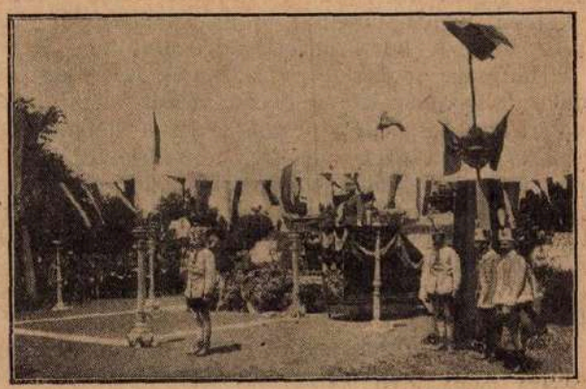

A hősi halottak pünkösd-vasárnapi kegyeletes emlékünnepe a budapesti köztemetőben.

Felhivás

a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetébe" való belépésre.

A »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« a vitézek gazdasági érvényesülésének elősegitésére, a vitézi birtokok felszerelésére és a vitézek mindennemü gazdasági érdekeinek támogatására alakult.

Eddigi müködése folyamán nagy eredményeket ért el és sok telket szerelt fel. Minden ujonnan avatott vitéznek erkölcsi kötelessége, hogy a szövetkezet tagjai sorába lépjen, de nemcsak erkölcsi kötelessége, hanem saját jól felfogott érdekében is meg kell ezt tennie. A telkes vitézekre a belépés a Vitézi Rend Főszéktartósága rendelete értelmében kötelező.

Az alapszabályok értelmében a szövetkezet támogatásában csak oly vitéz részesülhet, aki a szövetkezet tagja.

Egy szövetkezeti üzletrész ára 5000 korona. Tekintettel azonban a korona értékének sajnálatos eltolódására, a szövetkezet alapszabályai értelmében az ujonnan belépők legalább 40 üzletrészt kötelesek jegyezni, összesen 200.000 korona értékben.

Felhivjuk tehát, a most felavatandó vitézek figyelmét, hogy a szövetkezetet, melynek hivatali helyisége, Királyi vár, I. alagsor, felkeresni el ne mulasszák, illetve kérjék a belépést, hogy a szövetkezet támogatásában részesülhessenek.

A belépési nyilatkozat szövege a következő:

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének

Budapest, I., Királyi Várpalota, I. Alagsor.

Tekintetes Igazgatóság!

Alulirott tisztelettel bejelentem, hogy a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeté«-be beakarok lépni.

..... további üzletrészt akarok jegyezni. E célból ..... darab rendes (alapitványi) üzletrészt óhajtok jegyezni, összesen ..... korona összegben.

A szövetkezet alapszabályait ismerem, az azokban foglalt szabályoknak magamat alávetem.

Kelt ..... 1925 ..... hó .... n.

Tisztelettel

.....

Megjegyzés. Rendes üzletrész 5000 K és 250 K alapitási költség. — Alapitványi üzletrész 20.000 K és 1000 K alapitási költség. A legkisebb jegyezhető összeg 10 rendes üzletrész összege 200.000 K és 10.000 K alapitási költség.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segít, ha minket támogat.

Tudnivalók a vitézi avatásról.

1925. évi junius hó 21-én a margitszigeti Magyar Athletikai Club (MAC) sporttelepén reggel 9 órakor veszi kezdetét a vitézek avatása.

Az avatandó vitézek beszállásolásáról a Vitézi Rend Főszéktartósága gondoskodik és a tényleges napi szolgálatot nem teljesitőknek vasuti költségüket a megye székhelyéről Budapestre és vissza, valamint 20. és 21-re körülbelül 70 ezer korona napidijat az Országos Vitézi Szék junius 20-án megtéritti.

Az elszállásolandók nagy számára és a nehéz elhelyezési viszonyokra való tekintettel, aki teheti, szálljon budapesti ismerőseihez, avagy rokonaihoz. Aki szállásra igényt tart, az jelentse be legkésőbb 15-ikéig a megyei Vitézi Széknek.

Az avatandó vitézek az avatást megelőző napon, junius hó 20-án, délelőtt 8 órakor a Margitszigeti sporttelepen pontosan megjelenni tartoznak. Ugyanaznap este fél 9 órai kezdettel a Zeneakadémia nagytermében (Liszt Ferenc-tér) nemzetvédelmi és regős est lesz, melyen a felavatandó vitézek kötelesek megjelenni. Belépőjegy 10 ezer korona, mely 20-án délelőtt folyamán fog beszedetni.

A Vitézek és Gazdák Lapjára való előfizetést ajánlatos már előzőleg postára adni, hogy a lapok kiküldésében fennakadás ne történjék és az érdeklődés nagyságára tekintettel mindenki megkaphassa a maga emlékül elteendő példányát. A lap pompás képeket és tartalmat ad a nagy ünnepen.

A vitézi avatáson való megjelenésnél a következő öltözetben kell az előirás szerint megjelenni:

A tényleges katonák tábori diszben, a nyugállományuak, átmeneti viszonybeliek tetszés szerint tábori disz vagy polgári ruhában, a volt tartalékosok polgári ruhában, egyenruhával rendelkező testületeknél szolgálatot teljesitők (pl. rendőr, pénzügyőr, tüzoltó stb.) az egyesület diszruhájában.

A polgári ruhában lévők lehetőleg nemzeti viseletben vagy sötétszinü ruhában jelennek meg. Az összes bel- és külföldi érdemrendek, valamint kitüntetések kitüzendők a polgári ruhára is.

A vitézi jelvény részére, a bal felső zseb közepére (körülbelül a szív fölé 1 cm. széles és egymás felett 2 és fél cm. távolságra) jelvényzsinór varrandó.

Az avatási ünnepélyen azok tartoznak megjelenni, akik ezen alkalomra »Behivó jegy«-et kapnak a Vitézi Rend főszéktartóságától.

Az avatási ünnepélyt diszebéd követi. A diszebéden való részvétel senki részére sem kötelező. Aki a diszebéden részt akar venni, ezt a vármegyei Vitézi Székkapitánynak legkésőbb junius 15-ig levelezőlapon jelentse be.

A diszebéden csakis felavatott vitézek (családtagok nélkül), vitézi szervek (vármegyei Vitézi Szék tagok) és a Vitézi Rend Főszéktartósága által külön meghivottak vehetnek részt. Az ebéd előreláthatólag 40 ezer koronába fog kerülni.

A vitézi jelvény ára, továbbá a kiadandó okmányok és elszállásolás költségei előreláthatólag 80 ezer koronát fognak kitenni.

Tekintettel az utazás, elszállásolás és élelmezés nehézségére és nagy költségeire, kivánatos, hogy a legközelebbi hozzátartozóikat csak azok hozzák magukkal, akik ezeknek elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodni tudnak.

A Vitézek és Gazdák Lapja, mint a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének hivatalos közlönye,

Hungária panasza.

Ne vesd el Uram szent orcád elől,
Ki bánatában hozzád menekül!

Megraboltak engem.
Nyelvét ölté rám az utolsó szolga,
Megköpdöstek egytől egyig sorba.
Mindezt miért? Mert hogy talán
Különb voltam náluk?
Magasságos égi Atyám,
Bosszuért kiáltok!

Meggyaláztak engem.
Keresztre vittek gonosztevő módra,
Nézz Uram a most is csufolókra!
Itéletre nem elébük,
De Elődbe állok,
Magasságos égi Atyám
Bosszuért kiáltok!

Megraboltak engem.
Sorsot vetettek arany köntösömre,
Kockát hánytak ezüst könnyeimre.
Mindenemből kifosztottan
Im Elődbe állok,
Magasságos égi Atyám,
Bosszuért kiáltok!

Ne vesd el Uram szent orcád elől,
Ki bosszuállásért hozzád menekül!

vitéz CSÁSZI ELEK

Burgonyatermelésünk veszedelme.

Az »Uj Barázda« vasárnapi száma arról adott hirt, hogy a burgonyatermelés legveszedelmesebb kártevője, melytől eddig Magyarország mentes volt, Sorospatakon fellépett.

Bár e hir még megerősitésre szorul, mégis tekintettel a közelségre s ennek következtében a fokozott veszélyre, mely burgonyatermelésünk fő területét a Sárospatakhoz közeli Szabolcsvármegyét veszélyezteti a Szabolcsra is illetékes Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Növényvédelmi Felügyelősége utján azonnal gondoskodott arról, hogy a Kamara-kerület burgonya termelő gazdái a kolorádó bogár felismeréséhez szükséges utmutatást a lapokban közölten megkapják s egyben felhivta a gazdaközönséget, hogy észlelése esetén haladéktalanul adjanak értesitést.

Lapunk utján is felhiv a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara minden tiszántuli burgonya termelő gazdát, hogy gondosan figyeljenek és ha kolorádó bogarat észlelnek, azonnal jelentsék azt a Kamarához is

A kolorádó bogár leirását alábbiakban mi is közöljük, mert ha most, fellépte alkalmával csirájában elfojtani nem sikerül a veszedelmet, ez nemcsak közvetlen károsodást jelent a termelőknek, hanem egész burgonyatermelésünkre veszedelmet jelent, amennyiben ezen kártevőtől való mentességünk, amit ezideig külföld méltányolt, megszünik.

A kolorádó bogár (Doryphora decemlineata), domboru tojásdad alaku, szennyesvöröses sárga szinü, tompa fényü, 10 milliméter hosszu és 7 milliméter

---

tartalmaz és értesit mindenről, ami a vitézt érdekli. Megjelenik hetenként bő terjedelemben, képekkel, egy évi előfizetés ára 144 ezer korona.

A vitézi avatási ünnepségre érkezőket junius 19. és 20-án a Keleti, Nyugati és Déli Vasut pályaudvarain fogadó bizottságok várják, akik a szükséges utbaigazitásokat megadják és az avatási ünnepélyre érkezőknek a számukra fenntartott szállást megmondják.

A Vitézek és Gazdák Lapjáról.

A Vitézek és Gazdák Lapja harmadik éve áll fenn. A lapot a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« alapitotta, hogy a vitézek és gazdák számára egy olyan tájékoztató orgánumot létesitsen, amely olvasóit ugy a napiesemények menetéről, mint az összes őket érdeklő gazdasági kérdésekről, teendőkről, gazdasági viszonyok tekintetében stb. tájékoztassa.

A lapnak többtermelés érdekében kezdeményezett akciói, cikksorozatai, hasznos közleményei csakhamar olyan közkedveltségre és méltányolásra tettek szert, hogy a lapot ugy előkelő hatóságok, mint olvasói részéről megbecsülés, szeretet és ragaszkodás környezte.

A lap olvasóinak szórakozást is nyujtott és szükségtelenné tette, hogy egyéb lapot járasson, mert kielégiteni igyekezett olvasóinak minden igényét.

A legnagyobb anyagi áldozatokkal ujabban képekkel gazdagodva jelent meg és méltán számithat a vitézek lelkes és hathatós támogatására.

A »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« hivatalos lapjának előfizetésére 1923-ban a Vitézi Rend Főszéktartósága rendeletben kötelezte a telkes vitézeket, egyidejüleg az összes vitézek támogatásába ajánlotta. 1924-ben a földmüvelésügyi kormány ajánlotta e lapot a gazdakörök, ugy mint a gazdasági felügyelőségek figyelmébe. A mezőgazdasági kamarák többször nyilvánitották dicséretüket és elismerésüket a lapról. 1925-ben a belügyminiszter a belügyi közlönyben ajánlotta e lapot, mint közhasznu ujságot a községeknek előfizetésre.

Ilyen általános megbecsülés mellett a lap a legsulyosabb anyagi áldozatokat hozva, nem kimélve gondot, fáradságot, elvárhatja, hogy az ujonnan avatandó vitézek is teljes erejükkel támogassák az ő lapjukat, amely nekik minden fontos kérdésben utbaigazitást ad és az ő érdekeiért küzd.

A falusi nép és intelligencia nagy hasznát veheti ennek a sajtóterméknek, hiszen e mögött nem áll semmi rejtett érdek, egyedül a legnemesebb altruizmus vezeti kiadóit.

Ezért kérjük ugy a felavatandó vitézeket, mint azokat, akik e lapnak esetleg még előfizetői nem volnának, hogy sürgősen keressenek fel bennünket megrendelésükkel.

Mulaszthatatlan kötelessége éppen ezekben a nehéz időkben az igazi, becsületes magyarságnak, hogy egy emberként álljon össze, tartson össze és el ne hagyja az érte harcolókat.

Akik e lapnak régi, kedves hivei, azok gondoljanak reánk és világositsák fel jó ismerőseiket és a környékük most avatandó vitézeit, hogy milyen szent kötelességük a maguk erejével minket támogatni.

A lap előfizetési ára egy évre 144 ezer korona. Megjelenik hetenként bő tartalommal. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Városház-u. 10.

széles bogár. Szárnyfedelei sáfrányságak, ott, hol összeérnek feketék, valamint mindkét szárnyfedelén 5—5 fekete sáv van. Repülőszárnyai rózsaszinüek.

Lárvája körteidomu husos lágy, feje kerekded fényes fekete, teste barnás narancssárga, oldalain két sor fekete szemölccsel. Lábai fényes feketék, testhossza 12 milliméter.

Májusban lép fel s egy nyáron három nemzedéke is van, tehát igen szapora.

Első sorban a burgonyalevélzetét pusztitja s az ilyen tövek majd semmit sem teremnek. Szükségből bántja a káposztát és komlót is, de az acat és libatopp féle gyomokon is megél.

VILÁG FOLYÁSA

A genfi népszövetség ülése.

Genfben tegnap nyilt meg a népszövetség harmincnegyedik ülésszaka. Az ülésszak napirendjén Magyarországot érdeklő kiválóan fontos kérdések is szerepelnek. Igen érdekes volt a népszövetség magyar bizottságának tegnapi ülése, melyen az oláh delegátus szólásra emelkedett és kérte, hogy halasszák el szeptemberre annak a bejelentésnek a tárgyalását, amelyet márciusban ő maga terjesztett a népszövetség elé. Ebben a bejelentésben gyalázatos módon megrágalmazták a magyarokat, azt állitották, hogy a magyar költségvetés pazarló és elrejtve titkos katonai tételek szerepelnek benne. Most, mikor bizonyitásra került a sor, az oláh delegátus sarokba szorult és nagy ravaszul a tárgyalás elhalasztását kérte. Az ülésen jelen volt Bethlen István gróf magyar miniszterelnök azonban rögtön tiltakozott az elhalasztás ellen és kérte a bizottságot, hogy ebben az ügyben hallgassa meg az ülésen ugyancsak jelen volt Smith pénzügyi főbiztos véleményét. Chamberlain angol külügyminiszter pártolólag szólalt fel és megállapitotta, hogy a népszövetségi főbiztosnak két kérdésre kell válaszolnia, amivel azután az egész ügyet elintézik. Smith főbiztos ezután röviden ismertette a magyar költségvetést és a két kérdésre kijelentette, hogy az oláh delegátus felhozott vádjai valótlanságot tartalmaznak. A népszövetség ezzel elintézte ezt a kérdést és az ellenük szőtt hálóban a kisántánt képviselője bukott el. Bethlen István gróf miniszterelnök sikere általában nagyon kedvező benyomást keltett. A népszövetség pénzügyi bizottsága tudomásul vette a beterjesztett pénzügyi jelentést, amely a magyar pénzügyi helyzet javulásáról számol be. Ebből az alkalomból népszövetségi bizottság szerencsekivánatait tolmácsolta a magyar szanálási akció kiváló sikeréhez.

A kisantant végkimerülése.

Egyik tekintélyes olasz lap »A naszontalan szövetség végkimerülése« cimmel foglalkozik a kisántánt legutóbbi bukaresti konferenciájával, amelynek Magyarországra vonatkozó közleményét a szövetség halálhörgésének nevezi.

Berlini tüntetések.

Legutóbb Berlin mellett egyik külvárosban lövész-ünnepély volt, melyen sulyos politikai összeütközésekre került sor. A beavatkozó rendőrök kénytelenek voltak lőfegyverüket használni. A verekedés szinhelyén egy halott és kilenc sulyos sebesült maradt. A rendőrség végül szétszórta a viaskodókat.

Az olasz király jubilál.

Olaszországban III. Viktor Emánuel király uralkodásának negyedszázados évfordulója alkalmából nagy ünnepségek folynak. A tömeg őrjöngő lelkesedéssel és örömrivalgással ünnepeli az uralkodót, valamint Mussolini miniszterelnökőt és a világháboru olasz hadvezéreit Cadorna és Diaz tábornagyokat is.

Az antant hatalmak válaszjegyzéke.

Berlinben mult héten adták át az ántánt-hatalmak válaszjegyzékét a német birodalmi kancellárnak. A válaszjegyzék közli, hogy a megszállva tartott kölni-zóna kiüritése januárban azért maradt el, mert Németország mulasztásokat követett el a leszerelések körül. A német közvélemény és a sajtó nagy megütközéssel fogadta az állitólagos mulasztások megállapitását és megállapitják, hogy csak a legyőzöttekkel szemben éreztetett igazságtalanság hangja vehető ki a jegyzékből.

Megingott a francia kormány helyzete.

Az ántánt válaszjegyzék átadása és a marokkói helyzet különös visszahatással volt a francia politikai és közgazdasági helyzetre. Marokkóban Abd el Krim felkelő vezér áttörte a francia csapatok harcvonalát, akik több erődítmény levegőbe röpitése után készleteiket elpusztitva nagyobb területet kénytelenek voltak kiüriteni. Ezzel egyidejüleg nagy meglepetést keltett a francia frank árfolyamának váratlanul bekövetkezett ujabb zuhanása. A közgazdasági élet ingadozása következtében elterjedt az a nézet, hogy a francia kormány helyzete is megingott és már Painlevé francia miniszterelnök lemondását emlegetik.

Balkáni helyzet.

Oláhországban állandóan parlamenti botrányok folynak. Most az uj házszabályok tárgyalása volt napirenden és az ülésen az ellenzéki és a kormánypárti képviselők összeverekedtek egymással. Az elnök végül is katonai csapatokat rendelt az ülésterembe, ahol eloltották a villanylámpákat és igy vetettek véget a botrányos jeleneteknek. Az antiszemita tüntetések is napirenden vannak. Legutóbb két zsidó diák-lányt állitólag kidobtak a vonatból. Ezzel szemben a hivatalos sajtó azt állitja, hogy a két leány egyszerü vasuti balesetnek esett áldozatul.

Bulgáriában tovább folynak a kommunista merénylők ellen inditott bünperek. A halálra itéltek között kettőnek megkegyelmezett Boris király, mert érdekükben közben járt a francia követ.

Cserkészek.

Vasvármegyei cserkésztünnep.

A Magyar Országos Cserkészszövetség harmadik kerülete a pünkösdi ünnepek alatt ülte meg Szombathelyen fennállásának ötéves évfordulóját, mely alkalomból cserkésztáborba gyült össze Moson, Sopron, Vas és Zala valamennyi cserkészcsapata. Pünkösd előtti szombat délutánján vonult be énekszóval a körülbelül ezer főből álló cserkészsereg a táborba, mely 35 harmincszemélyes sátorból állott, másnap reggel a Hősök ünnepén vettek részt és koszorut helyeztek el a háborubán elesettek sirjára, ezalatt a megyeházán tiszti gyülés folyt le, utána tisztujitó közgyülés, a cserkészvezetőkön kivül ott voltak Mikes gróf megyéspüspök, Széchenyi Jenő gróf, Kovács Aladár altábornagy, Lingauer Albin nemzetgyülési képviselő, Ferenczy dr. kerületi főkapitány, Vidos Árpád vármegyei főjegyző, Pethő Ernő dr. igazgató-főorvos nejével, Szegedy Gina csillagkeresztes hölggyel, Albrecht kir. herceget Marcell Mihály dr., a Szent Imre-kollégium igazgatója képviselte. A gyülést Erőssy Oszkár nyitotta meg, utána Khuen-Héderváry Károly gróf főcserkész be-

szélt, az évi beszámolót Schelken Oszkár ügyvezető-elnök tartotta meg, a főpénztári jelentést Baszel Elek főpénztáros terjesztette be, majd a tisztikar megválasztása következett. Elnökké vitéz Veder Mihály tábornokot, ügyvezető-alelnökké Schelken Oszkárt, helyettesévé Farkas Ferencet, főtitkárrá Varga Lászlót választották meg. A közgyülés a Himnusz eléneklésével ért véget. Délben Khuen-Héderváry gróf főcserkész, Marczell dr. és Faragó Ede, valamint Mikes megyéspüspök meglátogatták a tábort, szemlét tartottak a csapatok felett, délután háromkor a közönség tekintette meg a tábort s megkezdődött a cserkészdélután, tornamutatványok, szavalat, csatakiáltások, énekek, irredenta-mutatványok követték egymást, este nyolc órakor a kulturházban nagy cserkészdiszelőadás volt, a müsorból különösen Lingauer László és Almássy Ede László szombathelyi cserkésztisztek darabjai érték el a legnagyobb hatást. Nagy tapssal ünnepelték Faragó Ede beszédét, Tóth Kálmán szavalatát, Széchenyi Jenő grőt élőképét.

HIREK.

Heti naptár.

JUNIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
15 Hétfő	Vid. Kresc.	Vid	A hét elején a nap 3 óra 07 perckor kél és 8 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra — perckor kél és 8 óra — perckor nyugszik
16 Kedd	Reg. Ferenc	Jusztin	
17 Szerda	Rainer hv.	Laura	
18 Csütörtök	Efrém	Arnold	
19 Péntek	Jéz. sz. Sz. †	Gyárfás	
20 Szombat	Szilvér p. vt.	Ráfael	
21 Vasárnap	D2. G. Alaj.	D2. Alajos	

Horthy István balesete. Vitéz nagybányai Horthy István lovassági tábornok, a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« elnökét, hétfőn baleset érte. A kormányzó bátyja kitünő és passzionátus lovas, aki gyakran bravuros lovaglásokat tesz kora ellenére. Hétfőn a gyömrői lovaglótéren egy belovagolatlan paripa alá bukott és kisebb mértékü agyrázkódtatást szenvedett. Hála Istennek a kiváló magyar lovastábornok balesete nem járt sulyos következményekkel, ugy hogy Horthy István már fel is épült. A kormányzó kedden látogatást tett Gyömrőn gyengélkedő fivérénél.

Az egész magyar társadalom, ugy mint a vitézek és a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete tagjai örömmel üdvözlik az ősz tábornokot szerencsés felgyógyulása alkalmából.

Felszentelték a máriabesnyői harangokat. A háboru folyamán Máriabesnyőnek, az országos hirü bucsujáróhelynek harangjait is elrekvirálták és a nyaralótulajdonosok, valamint a hivők áldozatkészsége csak most tette lehetővé a harangok pótlását. A 24 uj harangot, amely az első haranglátek Magyarországon, vasárnap délelőtt szentelték fel a kegytemplom udvarán. Az ünnepségen megjelent Horthy Miklós kormányzó is feleségének kiséretében, aki a haranganyai tisztet vállalta. Megjelentek még Mayer János földmivelésügyi miniszter az állam, mint kegyur képviseletében, továbbá Ripka Ferenc kormánybiztos, Mészáros János érseki helynök, Fioretti Uditore a pápai nunciatura képviseletében és Gévai-Wolff Nándor vallás- és közoktatásügyi államtitkár, aki a kultuszminisztert képviselte. Gossmann Ferenc felszentelt püspök magas szárnyalásu szentbeszédet tartott, amely után fényes papi segédlettel csendes szentmise következett. A szentmise végeztével a püspök felszentelte az uj harangokat. A szertartás után a harangöntést vezető mérnökök fakalapáccsal megszólaltatták a harangokat s egy ismert egyházi éneket játszottak el.

Eltünt három tanuló. A nagymezőutcai polgári iskola I. osztályának három tanulója Schmidt József 13, Kadel Gyula 11 és Szuhány Zoltán 13 éves polgári iskolai tanulók e hónap 3-án délelőtt tizenegy órakor, amikor a tanitás véget ért, eltávoztak az iskolából és mind a hárman nyomtalanul eltünték, azóta semmiféle életjelt nem adtak magukról. A kétségbeesett szülők hétfőn délben bejelentették a három polgári iskolai tanuló eltünését a főkapitányságon és közölték a rendőrséggel azt is, hogy Szuhány Zoltán hazulról egymillió koronát is elvitt magával a titokzatos utra. A rendőrség a három eltünt gyermek felkutatására megtett minden intézkedést.

Alkonzulátussá alakitották át a budapesti török főkonzulátust. A budapesti török főkonzulátust alkonzulátussá alakitották át. A főkonzulátus eddigi vezetőjét, Munif bey főkonzult Odesszába helyezték át. A konzulátus vezetését ezidőszerint Rakib Eouf alkonzulra bizták.

Sátoraljaujhely égése. A hétfőn tombolt tüzvésznek negyven lakóház esett martalékul. A károsultakat ideiglenesen a sátoraljaujhelyi iskolákban helyezték el. A város kétmilliárd kamatmentes kölcsönért folyamodott a belügyminiszterhez. A kár hozzávetőleges becslés szerint meghaladja az ötmilliárd koronát. A kár összegének alig negyede térül meg biztositás révén, mert a házak hihetetlenül alacsony összegre voltak biztositva. Kedden éjszaka a rendőrség és a csendőrség egyesitett járőrei tartottak szolgálatot a leégett városrészben. A tüzveszedelem folytán keletkezett pánikszerü zürzavarban rengeteg lopás és rablás történt, de ezeknek az összegét csak az utólagos bejelentések alapján lehet majd megállapitani. Eddig már számtalan feljelentés történt a rendőrségen, amely a nyomozást megindította.

Mentőaltisztek kitüntetése. A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület felterjesztésére a belügyminiszter Müller Antal altisztet, Angyal János felügyelőt, Istenes Mihály főkocsist a 25 éves szolgálat jutalmazásául alapitott »diszéremmel« tüntette ki. A kitüntetettek a diszérmet és a dicsérő okmányokat ma adta át elismerő beszéd kiséretében Karátsonyi Jenő grőf, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület elnöke, kiemelve a három kitüntetett szolgálati érdemeit és követendő például állitva őket a többi bajtársainknak. Az ünnepélyt Marinovich Imre államtitkár, az Országos Tüzoltó Szövetség alelnökének beszéde zárta be. Az ünnepélyen a nagyközönségen kivül részt vettek az egyesület egész orvosi kara, Körmöczi Emil dr. igazgató főorvos, Sebők Zsigmond dr. szolgálatvezető főorvos és a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület egész hivatalnoki kara Farkas Samu dr. adminisztrativ igazgató, kormányfőtanácsos vezetése alatt.

Községi birói pálcák az aranyozott szent koronával. Reviczky Elemér főszolgabiró az esztergomi járásban szép magyar ujitást hozott be. A járás községi birái aranyozott szent koronával és a község nevével diszitett uj birói pálcát kapnak. Az első ilyen diszes birói pálca átadása Nyergesujfalun történt, ahol a főszolgabiró az egybegyült lakosság jelenlétében adta át a birói hatalom jelvényét Mayer Mihálynak. Ugyanilyen ünnepélyességek között kapta meg a pálcát Pap Lajos, a tokodi biró is.

Lórugástól halál. Különös amerikai történet zavarta meg a Long Islandon lévő Hicksville város lakosságának nyugalmát. Egy gyorshajtással vádolható autóról szól a hir, amely csodálatosképpen nem gázolt — hanem utasát egy ló rugta agyon. Mister Vandewater kora reggel végigrobogott autójával a városon: barátja, John Skelly klubtitkár vezette a kocsit. Az alkalmi soffőr kissé megfeledkezett az amerikai alkoholtilalomról és oly nagyokat huzott az üvegből, hogy részegen elaludt a kormánykerék mellett és az autó teljes iramban rohant tovább. Végül is nekirohant egy tejeskocsinak és feldöntötte azt. Abban a pillanatban, amikor a tejeskocsi feldőlt, a kocsi megvadult lova hátrarugott s nyakszirten találta Vanderwatert, aki azonnal meghalt. A részeg sofőrt az autó üvegcserepei sulyosan megsebezték. Meginditották ellene az eljárást gondatlanságból okozott emberölés cimén.

Autószerencsétlenség. A budapesti Baross-téren egy automobil felszaladt a járdára, elgázolta a rendőrőrszemet és neki ment egy üzlet redőnyének. A rendőrt sulyos sérüléssel a kórházba szállitották.

Gróf Klebelsberg kitüntetése. A budapesti olasz követ felkereste Klebersberg gróf minisztert és az olasz király megbizásából átnyujtotta neki az olasz korona-rend nagyke keresztjét. Ez a legnagyobb olasz kitüntetés.

Baleset a váratlanul elindult lift miatt. Hétfőn este 8 órakor értesitették a központi tüzoltóságot a Főherceg Sándor-utca 2. számu házból, hogy amikor Stark Mária 58 éves háztartásbeli nő a ház második emeletén a liftből ki akart szállani, a lift elindult és az asszony jobblábát a liftszekrény és a liftakna fala közé szorult. A tüzoltóságnak az eszméletlen asszonyt hosszas munka után sikerült kiszabaditania. Lakásán ápolják.

Mozgathatószárnyú repülőgép. Rajner Kálmán betűszedő, a M. T. I.-nyomda alkalmazottja, figyelemreméltó eredménynyel ujfajta repülőgéptipussal kisérletezik. Eljárása annyiban különbözik az eddigiektől, hogy gépezetének szárnyfelületei nem merevek, hanem mozgathatók és igy már ötletes modelljének a működése is a madár repüléséhez hasonlatos. Tulajdonképpen a madarakéhoz hasonló repülés volna az igazi géprepülés és mi ugy véljük, hogy Rajner igen közel jutott a kérdés megoldásához, amit leginkább az igazol, hogy modelljén nincsen légcsavar, mivel a légcsavar működését a mozgatható szárnyfelületek felső, tehát eddig ki nem használt síkjainak munkateljesitményével pótolja. Eltekintve attól, hogy a szárnyfelületek megfelelő mozgatása szintén igen egyszerü meggondoláson alapszik, a gép helyből indul, minden nekilendülés, vagy nekifutás nélkül és ugyancsak a legnagyobb biztonsággal simán ereszkedik le. A feltaláló kijelentései és igazolt számitásai alapján az ő elgondolása szerinti repüléshez sokkal kevesebb motorikus erő szükséges, sőt az elérhető energiamegtakaritás meg fogja haladni az 50 százalékot. Az uj géptipust már Magyarországban és Németországban szabadalmazták, de a francia szakkörök is élénk érdeklődéssel kisérik a magyar feltaláló munkáját, már annál is inkább, mivel Lilienthal Gusztávnak, a nagyhirü Lilienthal Ottó fivérének ugyanilyen irányu kisérletei távolról sem végződtek azokkal az eredményekkel, mint amilyeneket Rajner elért. Mi mindenesetre örülünk e nagyszerünek igérkező alkotáson és őszintén sok szerencsét kivánunk a feltalálónak.

Munkanélküliség. Az ipari munkanélküliség 1923 augusztusa óta állandóan növekszik. A mondott időpontban mintegy 10.870 ipari munkás állott kenyér nélkül, ma a munkanélküliek száma már 36.650-re rug. Főleg az épitő- és vasipari munkások vannak foglalkoztatás nélkül. Az állásnélküli tisztviselők és egyéb B-listás alkalmazottak száma körülbelül a duplájára emeli az ipari munkanélküliek számát és ha ehhez még hozzávesszük a foglalkozásnélkül álló mezőgazdasági munkásokat is, látjuk, hogy Magyarországon a munkanélküliség meglehetősen nagyfoku.

Vagyonváltság buza. A mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát junius hónapra métermázsánként 500 ezer koronában állapitották meg.

Vámkorona árfolyama. Az aranyban fizetendő vámoknál junius hó első felére az aranykoronát 14.500 papirkoronával kell számitani.

Tovább tart az amerikai hőség. Newyorkból jelentik: Az óriási hőség tovább tart. A szomszédos vidékekről és az Egyesült-Államok középnyugati részéből ujabb halálesetekről jelentenek. Washingtonban több mint ötezer kormánytisztviselő már déli egy órakor elhagyta hivatalát, mert a hatóságok a hőség miatt elrendelték a munka beszüntetését.

Kartell a mütrágyagyárak között. A magyarországi mütrágyapiacon a közelmultban az irányzat csökkenő volt és a mütrágya árak körülbelül 7500 K-s árnivóról 6200 K-ra estek vissza. Most azok a mütrágyagyárak, amelyek a magyar, osztrák és jugoszláv államok területén működnek, kartelba tömörülnek és közös eladási feltételeket állapitanak meg. Félő, hogy a kartelnak a következménye az árak drágulása lesz.

Kloroformos rablás. Klein Pál kereskedő feljelentést tett, hogy Békéscsabáról Budapestre utaztában a vonaton kloroformmal elaltatták és több millió koronát elloptak tőle. A tettest sikerült Izsák Pál személyében megtalálni, akiről kiderült, hogy hétszeresen büntetett tolvaj.

Drágulás május hónapban. Májusban az árak átlagos szinvonala csak minimálisan emelkedett, mindössze ¼ százalék volt a drágulás. Az áremelkedést főleg a liszt, hus, zsir drágulása idézte elő, viszont a tojás, vaj, szappan olcsóbbodása mérsékelte. Az ¼ százalékos drágulás a házbéremelkedés beleszámitása nélkül értendő.

Vitézi fényképész. Veszprémben immár vitézi fényképész is van, aki a környéken felvételeket készit és a vitézekkel összefüggésben álló, illetve hazafias eseményeket szépen megörökiti. Vitéz Mészáros István, aki a szakmájában igen képzett és ügyes ember legutóbb a Kormányzó Ur Őfőméltósága veszprémi tartózkodásáról készitett művészi felvételeket és nekünk is több kitünő képet küldött be, melyeket jelen számunkban közlünk.

Ha valakinek fényképre szüksége volna vitéz Mészáros István jutányosan a rendelkezésre áll. Kitünően felszerelt müteremmel rendelkezik.

Cime: Veszprém, Horthy Miklós-utca 2.

Kiállitást rendez a magyar faluról a „Falu Országos Földmives Szövetség" Budapesten a nyár folyamán, amely kiállitás jubiláris lesz. A kiállitás közigazgatási vonatkozásainak összeállitásában országos egyesületünk is résztvesz és ezért nagyon kérjük kartársainkat, hogy különösen falufejlesztési vonatkozásban legyenek szivesek adatokat szolgáltatni. Az adatszolgáltatásnak legjobb formája az, ha községi épületekről, intézményekről (templom, községház, népház, gazdakör, szövetkezet, iskola, óvoda, stb.) akár fényképet, akár levelezőlapot, vagy rajzot küldenek be kartársaink. Helyén való volna, ha a község fejlődéséről szemléltető rajzot is beküldhetnének. Küldhetők be népviseletről tanuskodó rajzok, vagy képek is. Minden küldemény akár országos egyesületünkhöz, akár pedig a Falu Szövetséghez (Budapest, V., Zoltán-utca 8.) irányitható. Nagyon kérjük kartársainkat, hogy a falu érdekében rendezendő fővárosi kiállitás tartalmát a fentiek szerint gyarapitsák.

Erdély és a Bánság panaszai a népszövetőség tanácsa előtt Londonból jelentik: A Times vezércikkében megbeszéli a népszövetség tanácsának legközelebbi feladatait. Eközben megemliti, hogy a Bánság és Erdély magyar lakói panaszt terjesztettek a nemzetek szövetsége elé és a kiküldött külön bizottság ezeket a panaszokat elég fontosaknak találta ahhoz, hogy a népszövetség tanácsa is foglalkozzék velük.

Sáskajárás pusztit hat vármegyében. Nemrég hirt adtunk arról, hogy Borsodmegyében és a Tiszántul egyes részein fellépett a marokkói sáska, majd utána az olasz sáska is. A földmivelésügyi minisztérium ekkor felhivást intézett az ország gazdaközönségéhez, hogy igen nagy erővel lásson hozzá a sáska irtásához, mert csak igy lehet elháritani a sáskaveszedelem nagyobbodását. Az intelemnek azonban nem sok foganatja volt, aminek aztán igen sulyos következményei lettek. A legutóbbi napokban ugyanis hat vármegye területén, Heves-, Jász-Nagykun-Szolnok-, Békés-, Hajdu-, Borsod- és Pestmegye északi és keleti részében óriási erővel lépett fel a marokkói sáska. A földmivelésügyi minisztérium 30 gazdasági felügyelőt rendelt ki a marokkói sáska irtásának felügyeletére és irányitására, akiknek vezetése alatt különböző gépekkel és felszereléssel kezdték meg a sáska irtását.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr fűzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

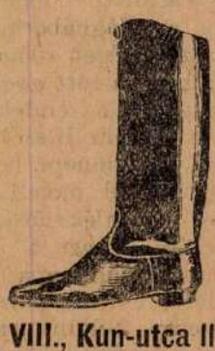

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

VITÉZI ÉLET.

Hősi emlékleleplezések.

Hajduszováton junius 7-én József királyi herceg jelenlétében leplezték le a község hősi halált halt katonáinak emlékművét. Az ünnepélyen megjelentek Hadházy Zsigmond dr. főispán a kormány, vitéz Nagy Pál tábornok a vitézi szék, Hermann Géza őrnagy a nemzeti hadsereg képviseletében, valamint számos más előkelőség, Papp Sándor dr. főszolgabiró és Tóth Albert főjegyző üdvözlő beszédeinek elhangzása után a vendégek istentiszteleten vettek részt, majd a diszközgyülésre mentek. A közgyülés után az emlékmühöz vonultak, ahol József királyi herceg mondott lélekemelő beszédet, amelyben rámutatott a 3-as honvédek és a 29-esek katonai hőstetteire. Az ünnepi beszédet Barabás Samu nemzetgyülési képviselő mondotta.

Vasárnap délelőtt 9 órakor Székesfehérvárott az elesett 17-es honvédek emlékére ünnepséget rendeztek. Az ünnepélyt megelőzőleg tábori mise volt, amelyen résztvett a székesfehérvári katonaság, a tisztikar és a városi hatóságok fejei. Mise után Kalauz József katonai páter mondott szép beszédet, a beszéd után pedig a Zichy-ligetben lévő hősi halottak szobrához vonultak, ahol a dalárda éneke után Bilkey Ferenc plébános mondott beszédet.

Dévaványa község vasárnap avatta föl hatszáz hősi halottjának emlékszobrát, amely Cser Károly szobrász alkotása. A leleplezési ünnepségen megjelentek a honvédelmi miniszter és a Vitézi Szék kiküldöttei is. Békés vármegyét Kovacsics Dezső főispán vezetése mellett a vármegye tisztviselői kara, a Magyar Nemzeti Szövetséget Pongrácz Aladár és Varga Béla, a MOVE-t Zsilinszky Endre nemzetgyülési képviselő és Mándoky Sándor lelkész, a nemzetgyülést Herczegh Béla képviselték. Az emlékszobrot Herczegh Béla leplezte le, amelyre azután elhelyeztek a honvédelmi minisztérium, a nemzeti hadsereg, a Vitézi Szék és a Nemzeti Szövetség koszoruit. A turáni regőscsoport számai és szavalatai után a községi biró átvette a szobrot. Az ünnepély végeztével a szoborbizottság vendégül látta a hadiözvegyeket és árvákat, a megjelent előkelőségek pedig társasebédre jöttek össze, amelyen Vadász Károly vármegyei főjegyző mondott pohárköszöntőt a kormányzóra. Herczegh Béla és Zsilinszky Endre a kormányzó elleni vádakat utasitották vissza, Várkonyi Ignác főjegyző és Kovacsics Dezső dr. főispán pedig kifejtették, hogy az Alföld népe, lelke melegével ragaszkodik a kormányzó személyéhez.

A debreceni Fazekas Mihály állami főreáliskola a hősi halált halt huszonkét növendékének növendékének emlékére fölállitott emléktáblát junius 14-én, délelőtt 11 órakor leplezi le, ünnepélyes keretek között.

Vasárnap délelőtt leplezték le Orgovány-ban a világháboruban elesett hősök emlékszobrát. Az ünnepséget római katolikus és református templomban tartott gyászistentisztelet vezette be, innen a közönség az emlékmühöz vonult. Az ifjusági énekkar a Magyar Hiszekegyet énekelte el, azután a Himnuszt. Az ünnepi beszédet a kormányzó képviselője Nagy Aurél mondta, beszéde közben hullott le a lepel az emlékmüről, mely Nemess György szobrász alkotása és azt a jelenetet ábrázolja, mikor a háboruba induló apa bucsuzik gyermek fiától. A leleplezett szobormüvet Eszes János főbiró vette át, Mokcsay Zoltán nemzetgyülési képviselő a magyar katona hősiességéről beszélt, majd Molnár János római katolikus lelkész beszéde következett. Az utolsó szónok Ördög Tibor, a község főjegyzője volt. A déli ünnepi lakomán Nagy Aurél ezredes, Szilágyi Károly főszolgabiró, Mokcsay Zoltán nemzetgyülési képviselő, Nemes György szobrász és felesége, Molnár János és a község több vezető taja vettek részt.

Vitézi okmányok keretezése.

Vitéz Kulai János a vitézi okmány bekeretezésére faragott és fényezett keretet tervezett. Ezen a Vitézi Szék által engedélyezett keret arra szolgál, hogy a vitézek okmányaikat egységesen óvják meg és otthonuk falára függesszék, mint kedves és dicsőséges emléket.

A szép kiállitásu keret ára 10 aranykorona. A keret megrendelhető előleg adása mellett és a szállitás 14 napon belül történik.

Az avatás előtt a Margit-szigeten minden ujonnan avatandó vitéz átveheti a megrendelőlapot, azt kitöltve, előleget ad, meg is tekintheti a mintát és két hét alatt megkapja a keretet.

Vitéz Kulai János cime: Pesterzsébet, Szondy-utca 21.

Leventék.

Levente-verseny Érsekcsanádon. A kalocsai járás déli községei vasárnap délután Keller József járási testnevelő vezetése mellett sikerült versenyt rendeztek Érsekcsanádon, ahol ez alkalommal nemcsak a környék népe, de a járásnak jóformán egész intelligenciája megjelent. Az ünnepség az egyes csapatok felvonulásával kezdődött, amikor a versenyen résztvevő öt község, Bajaszentistván, Dusnok, Érsekcsanád, Sükösd és Sseremle ifjusága szemet és lelket gyönyörködtető diszmenetben haladt el a járás előkelőségei előtt, majd svéd- és rendgyakorlatok következtek s végül az atlétika, amelyben az egyszerü földmivesfiuk komoly tudásról és rátermettségről tettek tanuságot.

Magyar halott.

Az utszélen magyar halott,
Fekszik némán... vérbe, sárba. —
S rut, fekete varjusereg
Lakmározni száll reája...

Legelébb a szemén kezdik...
Majd a fülét... majd az orrát...
A kezét is... a lábát is
Eszegetik, kopácsolják...

A dögcsapat minden izes
Falat után vijjog, örül:...
És a hullát tovább tépik...
Ott járnak már szive körül...

De amikor a halottnak
A szivébe belevágnak:
Elvásik a szája ize
A sok gyászos, csuf madárnak...

A magyarnak, bus magyarnak
Hejh! keserü szive lehet!
A halottról — egy perc multán —
Messze száll a varjusereg...

VÁLYI NAGY GÉZA.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnai szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (51)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Estefelé Pascasius ujra kitört, mint a tüzokádó. Szidta a királyt, a nemeseket, az engedetlen szolgákat és felperzseléssel fenyegette az ellenszegülők fészkét. Olyan ember volt, aki végigjárta a maga utját, könyörtelen mindenkivel szemben, ha az egyház érdekeiről, tekintélyéről, hatalmáról volt szó.

Azonban amikor már a nap leszállt, szél elállt és hüvösebb lett a levegő, a csillagok is kivillantak az égen, elmondta imáját és csendes hangon kérdezte magányos társától:

— Dehát lesz-e hajlék csakugyan, mely engem addig is befogad? Vajjon, hol hajthatom le öreg fejemet kissé nyugalomra?

Fáradt volt, egy hete nem aludt és alig evett már, dolgozni pedig három helyett dolgozott. Pascasius nem hallotta, mit beszél, a gondolataiba merült és amugy is a füle volt valamennyi érzéke között a leggyarlóbb.

— Mi az atyám? Mit mondtál az imént?

A fermói megismételte kérdését.

— Hol találok ebben az elátkozott országban menedéket?

Pascasius elmosolyodott.

— Van még hely az én fedelem alatt bárkinek, aki üldözött avagy fáradt, hogyne lenne a te számodra helyem tiszteletreméltó atyám?

A fermói könnyebülten sóhajtott fel.

— Akkor hát te nem hagysz el a legközelebbi fordulónál, mint a többiek. Nem felejtem el.

A pozsonyi prépost vidámabban ügetett.

— Megyünk Pozsonynak...

Érezte már a jó pozsonyi hegyek illatát, a szüret szagát, már hallotta a szüretelők vig énekét és megnógatta a püspök lovát is.

*

A királyné kisirt szemekkel imádkozott, aztán meg bezárkózott a kamrájába. Félt, rettegett az urától. Soha igy még nem beszélt vele a király, soha igy... Kiutasitotta gorombán és nem hallgatott rá. Most átok alatt, hadban az egyedül üdvözitő Ur Jézus egyházával. Ugy érezte, nem birná elviselni nehéz sorsát itt, egyedül, idegenben, ha a vallás vigasza nem támogatná.

Szerette a szenvedélyes magyart. Szerette, de nem ismerte, szerette a maga módján, de a vallásnak, jobban mondva egyházának rabja volt. Elhagyatva, messze otthonától, nem a férfit kereste, követte, hanem a hitét. Ez lett talán mindakettőjük végzete.

László most végighallgatta Kézai hosszadalmas előadását a zsinat határozatairól, meghallgatta Ladomér, András, Németujvári Péter s a többiek viselt dolgait, mintha meg akarna jegyezni, számon akarna tartani mindent. Pascasiust sajnálta, de mikor ujabb galádságokat hallott, türelmetlenül kopogott a vastag faasztalon. A nap odasütött a kamrába, künn kertészlányok énekeltek, a választott érsek bekukkantott egy percre, a király lova nyeregben állt és türelmetlenül kapálózott a kis torony kapujánál. László Izabellára gondolt. Aztán az anyja jutott eszébe. Sürüvérü kun asszony. Az ő szilaj vére, az ő fékezhetetlensége okozta oly fiatalon az apja, a hős István király halálát. Ezek az asszonyok. Mennyi feladatuk, milyen jótévők, milyen hasznosak lehetnének, de hiába, az egyik szilaj volt és nagyravágyó, a másik együgyü és gyáva.

Szép, puha, kedves némber. Csak a papok meg ne babonázták volna. László azt gondolta, talán még szólhatna vele, talán már megbánta, amit mondott. Nem tudta csak ugy egyszeribe kitörölni a képét a szivéből.

Sok volt már a bajból. Ugy érezte ebben a szük ketrecben magát, mint a rab madár. Felállt s mialatt Kézai még paragrafusokat olvasott, az ifju uralkodó nyujtózott, hogy a csontjai ropogtak, ásitott, fel-alá járt és várta, mikor ér a létánia végére a lelkes kancellár. De hiszen azt várhatta.

Hogy jobban lásson Kézai, az ablak elé állt s onnan betüzte jegyzéseit. Közben ő is gyakorta pirult el, fejét csóválta, szörnyüködött és mindjobban belemelegedett a dologba.

Most már nem a kertészlányok énekeltek, hanem a klarisszák. Nyitott kapukon át terjedt a méla ének, jajgató, sirámos hang. László türelmetlenül fogta be a fülét. Igy legalább két legyet ütött egy csapással, semmit sem hallott. De bizony a füle irgalmatlanul zugott.

Az öklét rázta és toporzékolt mérgében. Akár a türelmetlen ló.

Esteledett. Csend lett. A király Kézai vállára tette nehéz vaskezét.

— Majd holnap, Simon. Holnap. Nem eszem meg egyszerre ezt a fene sok boszuságot. Hagyjál belőle.

Kiment. Otthagyta faképnél az ámuló, pirosarcu papot.

Lent Miklós prépposttal beszélt, majd Györgyöt hivatta. Rendelkezett.

— Most nem mozdulok. A ló azért maradjon készen. S ti mind. A királyné lovát is nyergeljétek. Szóljatok az asszonyságoknak, készüljetek. A szállásosinálók reggel itt álljanak. Ti alhattok, ha akartok. Ma még alhattok. Ejnye. Nem untad meg ezt a cudar világot még itten? No, mondhatom, kutyának való. Betü. Méreg. Betü. Boszuság. Prédikálás, arculcsapás, türelem, hitványság, ebsor, vigye az ördög. No majd ezután más világ lesz már. Hej, György, te megusztad a Morvát, megusztol te még mást is, ne lógasd az orrod! Hallod-e? Kódis király szolgája is kódis. Lesz még máskép! Ur leszel te is az uraddal együtt!

György elment. Szomoru volt. Nem tudta, mit hoz a holnap. De örült, hogy mozdul mégis a levegő. Nem lehet ezt a zsibbadt, dohos, oduszagot elviselni.

Amikor senki sem zavarta, László Izabellát kereste. De nem találta. Felkutatta a kertet, felment a házba, benyitott minden szobába. A templomkapu már zárva. Ott nincs bizonnyal.

Végre megkérdezte az egyik palotahölgyet, hol az urnője.

Az reszketve mondotta meg, hogy urnője az apácafejedelemnő vendége. Estebéd után visszatér. Érte mennek. Ugy rendelte.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

MEZŐGAZDASÁG

Tenyészállatdijazás
Dánszentmiklóson.

A Dánszentmiklósi Gazdakör, a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara támogatásával folyó hó 7-én Dánszentmiklóson, egy az egész járást felölelő tenyészlő és szarvasmarha kiállitást rendezett, mely minden várakozáson felüli sikerével tanuságot tett arról, hogy a földmivelő néppel foglalkozni nemcsak szükséges, hanem érdemes is. Sajnos a közép- és nagybirtokos osztály körében kevesen vannak, akik ezt átérezve önzetlenül igyekeznek a kisgazdatársadalmat irányitani, vezetni és támogatni azon nagy feladatok megoldása céljából, melyek végeredményképen az ország talpraállitását hivatvák előmozditani.

Ezek közé a kevesek közé tartozik a Dánszentmiklósi Gazdakör jelenlegi elnöke, Marton Béla földbirtokos, aki ennek a kiállitásnak a megrendezésével, nemcsak kiváló szervező képességének, hanem helyes szociális érzékének is elvitathatatlan tanujelét adta.

Az állatdijazás Muzsik Lajos dánszentmiklósi földbirtokos gazdaságának tágos legelőjén folyt le a gazdaközönség nagy érdeklődése mellett.

A környékbeli nagyobb birtokosok közül megjelentek többek között dr. Plósz Béla, a földmivelésügyi miniszterium lótenyésztési ügyosztályának a vezetője, Szemere Huba, Szapáry László, gróf Wekerle Sándor, Bakos Géza, Irsay József, dr. Kégl János, stb., továbbá Madarász Elemér főszolgabiró, Forster István m. k. gazdasági felügyelő, Rudnyánszky Ferenc százados, Várady József gazdasági tanár s a Mezőgazdasági Kamara képviseletében Gesztelyi Nagy László dr. igazgató és Kemény Szilárd titkár.

Felhajtatott összesen 54 darab szarvasmarha (tehén, üsző és bika) és 42 darab ló (anyakanca s kanca és méncsikó).

A birálat megejtésére két biráló bizottság választatott, egy a szarvasmarháknál, élén Szemere Huba elnökkel, a másik a lovaknál, melynek elnöke Plósz Béla dr. volt.

A biráló bizottságok itélete alapján kiosztatott összesen 22 pénzdij és 25 darab értékes elismerő- és diszoklevél, mely utóbbiakat a földmivelésügyi miniszterium, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület és a Dánszentmiklósi Gazdakör adományozták.

Pénzdijakat adtak: a földmivelésügyi miniszterium és a Mezőgazdasági Kamara 3—3 millió koronát, a Vármegyei Gazdasági Egyesület és Madarász Elemér főszolgabiró 1—1 millió koronát.

A birálat befejeztével Marton Béla a megitélt pénzdijakat és okleveleket buzditó szavak kiséretében osztotta ki a nyertes gazdák között.

A dijkiosztás után jelen volt vidéki vendégeket részint Marton Béla, részint Füle Lajos földbirtokosok látták vendégül saját házuknál.

Mezőgazdasági termelésünk csapásai. A Tiszántul több vidékén olyan sulyos csapások érték a mezőgazdasági termelést, hogy a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már most indokoltnak látja, hogy az elemi csapásokról s azoknak mérvéről, továbbá sáskajárásnak s egyéb károkozónak káros hatásaikról részletesen tájékozódást, adatokat gyüjtsön össze. E célból mezőgazdasági kamaránk a kerületbeli mezőgazdasági bizottságokhoz, az összes gazdasági egyesületekhez, valamint a községekhez is, köriratokat intézett, hogy a Kamarakerület összes községeiről részletesen megállapitsa: mily elemi csapások érték ott a növénytermelést, e pusztulásokat a növényzet természetes fejlődése mennyiben hozta helyre vagy mily mértékben maradt az a pusztulás behozhatatlan veszteségük a gazdáknak. — A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már előzetes mutatkozása alapján is tudatában van annak, hogy egyes vidékeken oly mértékü a gazdák terméspusztulása, hogy rendkivüli kormányintézkedések lesznek elkerülhetetlenül szükségesek. Ezekirányt, hogy megfelelően indokolt előterjesztéseket tehessen mezőgazdasági kamaránk, ecélból ez adatgyüjtés fontos és sürgős. Ezuton is figyelembe ajánlja tehát ez adatgyüjtést a Kamara. — Magánosoktól is szivesen fogad a Kamara ilyirányu szakszerü adatközlést, ami közérdekből kivánatos is.

Folytatódnak a külföldi lóvásárlások Ismeretes, hogy Oroszország és Görögország nagyobbarányu lóvásárlásba kezdtek hazánkban. A görögök eddig mintegy 2100, az oroszok pedig 2860 lovat vásároltak össze. A kivitel elé többször akadályok gördültek. Egy izben Lengyelország tagadta meg a szállitmányok átengedését, attól félve, hogy az orosz hadsereg lóállományának a felfrissitése rá veszedelmet hozhat. Később pedig Jugoszlávia is megtiltotta a lovak tranzitálását. Most a jugoszláv kormány visszavonta ezt a rendelkezést és igy a szállitás zavartalanul folyhat ugy Görögország, mint Oroszország felé. A vásárlások nem lenditették fel annyira a magyar lópiac helyzetét, mint várható lett volna és az árak nagyarányu emelkedése nem következett be. Ugyanis a görögök csak a gyengébb minőségeket keresik, amelyekért 2—3 millió koronát fizetnek darabonként. Ha ezt az árat aranykoronára átszámitjuk, látni fogjuk, hogy az jóval alatta marad a békebeli áraknak. Kétmillió papirkorona ugyanis csak 120 aranykoronával egyenlő. Ha számitásba vesszük, hogy a gazdának három évig kell tartani a lovat, mig ilyen áron eladhatja, ugy egyévi tartásnak 30 aranykoronánál többe nem szabadna kerülnie. A valóságban azonban ennél többe kerül, igy a gazdának nem igen van haszna az üzleten. Az oroszok átlag 6 millió koronát fizetnek darabonként jóminőségü hátaslovakért, ami 360 aranykoronának felel meg. Békében a jóminőségü lovakért 800—1000 koronát is fizettek. Egész kivételes esetekben az oroszok 8—10 milliót, sőt ezen felüli árakat is hajlandók megadni, azonban ilyen összegért már nagyon jó minőségü ménlovakat kivánnak. Megemlitendő még, hogy az utóbbi időben vágólovakban fellendült az üzlet s az ilyen minőségeket az aranyparitást meglehetősen megközelitő árakon lehet eladni Budapesten, sőt a bécsi piac is nagyobb mennyiségben vásárol vágólovakat mostanában, ugy, hogy ebben a minőségben egész tekintélyes exportüzlet fejlődött ki.

Golyóscsapágyas „PRIMUS“ motoros cséplőkészlet

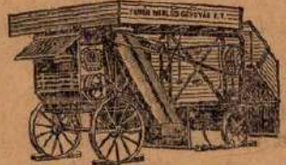

22“ és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, osztályozóhengerrel a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth R.-T.

Telefon: 28-28, 11-85 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. Interurbán: 26-68

Prospektus ingyen! Mérnöklátogatás ingyen!

Gyártunk: mindenféle mezőgazdasági gépet. Ujdonságok: **Nyersolaj-traktorok** (szántásra, cséplésre, vontatásra). **Szivógáz-motorok, szélmotorok, szalmatépő-cséplőgépek, malomberendezések** mindenféle teljesitményre. **Esőztető berendezések, centrifugál-szivattyuk**

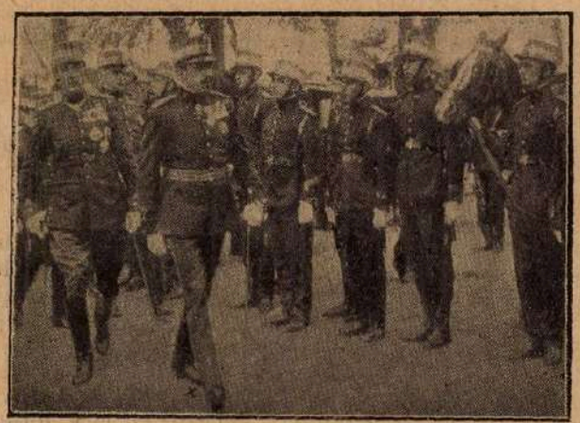

A spanyol király (x) megszemléli a marokkói harctérre induló géppuskás századokat.

A Faluszövetség szőregi kiállításának rendezői: 1. Purgly Emil, csanádi főispán. 2. Tarnay Ivor, csanádi alispán. 3. Bodó János nemzetgyülési képviselő, akiknek főérdeme az a nagy siker, mely országszerte elismerésben részesült.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Az ujbuza ára oly rohamosan emelkedik, hogy napról-napra jelentősebben magasabb árakat jegyeznek benne. Most, junius közepe táján a budapesti gabonatőzsdén 450.000 koronával kötik az augusztusi buzát. Kétségtelen, hogy az árak felverésében a spekulációnak van a legnagyobb része, mert a gyengülő terméskilátások nem indokolják ezt az ujabb drágulási jelenséget, hiszen általábanvéve jó termésre van kilátás. Az Amerikában mutatkozó nagymérvü spekulációs drágitás letörése végett, már az amerikai kormány is hajlandó messzemenő represszáliákba kezdeni, sőt egyidejüleg kilátásba helyezte azt is, hogy az indokolatlan árdrágitás sikertelen megfékezése esetén a chicagói gabonatőzsde bezárását el fogja rendelni. Nálunk Magyarországon az ujbuza magas árának ellenére is a zöldhitelekkel való visszaélés egyre tovább folyik. A megszorult gazdáktól néha oly alacsonyan vásárolják a buzát, hogy az kiuzsorázásnak vehető. Ez okból az Országos Mezőgazdasági Kamara ismételt figyelmeztetéssel fordul a gazdákhoz és óva inti őket attól, hogy megfelelő áron alul a termésüket elkotyavetyéljék. Legjobban cselekszik a termelő akkor, ha készletét nem egy előre meghatározott összegért adja el, hanem a szállitáskor, tehát az augusztusban érvényes hivatalos tőzsdei kurzus alapján. Ilyképp a gazda előleget kap tehát a buzájáért, anélkül azonban, hogy a vételár véglegesen volna fixirozva. Midőn a szállitás ideje elérkezik, a gazda egyszerüen megnézi a buzának, vagy a rozsnak tőzsdei jegyzését, leszámitja belőle azt az összeget, amennyivel a buza vidéken olcsóbb szokott lenni, mint a fővárosban: le kell számitani továbbá a megállapodás szerinti néhány százalékot, az előleg kamataiért is. A megmaradó különbözetet az előleg és a tőzsdei jegyzés között a gazda a szállitáskor kapja kézhez. Legujabban a Futura készit elő ilyen akciót, azon kimondott célból, hogy kedvezményes feltételek mellett zöldhitelt folyósithassa az arra reászorult termelőknek.

Az ujbuza spekulációs hulláma átcsapott a tengeri fajták piacára is, ahol szintén erős szilárdulás észlelhető.

A huspiac lanyhaságát most már huzamosabb és lendületesebb vásárlókedv váltotta föl. Marhahus és borjuhus csak lassu iramban emelkedik, a friss sertéshus azonban, májusi 22 százalékos áremelkedésével ismét a régi nagy magasságban mozog. Ezen emelkedéseket az élőállatpiacokon elért magasabb árakkal magyarázzák. A zsir, háj, zsirszalonna jóformán teljesen változatlan nivón mozog. A nyár felé közeledő tavasz vége a baromfi árakat erősen és olyképp csökkentette, hogy a csirke árfolyamán az árak lemorzsolódása a 22 százalékot, a libáé pedig a 30 százalékot éri el.

Az idény előrehaladása miatt a zöldségfélék hitalmas arányban olcsóbbodnak.

Legujabb árak:

Huspiac: Marhahus 28—38, másodrendü 18—28, borjuhus 42—52, másodrendü 28—40, sertéshus 40—46, másodrendü 30—38, birkahus 24—32, zsir és háj 29—30, zsirszalonna 25—26, füstölt- és paprikásszalonna 28, tepertő 30, disznósajt 14—30, csont 6—16 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: Rántanivaló csirke 20—30, sütnivaló 25—45, élő tyuk 30—50 ezer K drb-ként. Ruca és lud 24—26, ludzsir 55 ezer K kg-ként.

Halpiac: Ponty 30—50, harcsa 50—90, csuka 35 15 ezer K kg-ként. Rák 2—8 ezer K drb-ja.

Zöldségpiac: Burgonya közönséges tavalyi 2—3.6, rózsa 3—3.5, idei 5—8, vörőshagyma 6—6.5, tejeskáposzta 8—10, paraj 2—3, sóska 6—8, hüvelyes zöldborsó 2—5, kifejtve 20, spárga 10—16, uborka 25—35, tök 10—12, idei uj zöldbab 30—40, olasz 16—20 ezer K kg-ként. Saláta 1, kalarábé 1—2 ezer K fejenként. Ujhagyma 0.4—0.6 ezer K csomónként. Uj zöldpaprika 2—5 ezer K drb-ként.

Gyümölcspiac: Földieper 10—30, egres 12—14, cseresznye 6—20, füge 20—30 ezer K kg-ként. Üvegházi őszi barack darabja 30 ezer K.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás darabja 1.4—1.5, tej 4—6, tejjfel 24, habtejszin 48 ezer K literenként. Finom teavaj 90, másodrendü 80, főzővaj 70, sovány turó 8—10, tehéntúró 12—14 ezer K kg-ként.

Kenyér (viszontelárusitónál): barna 5.5, félbarna 7.6, fehér 9.2 ezer kg-ként.

Terménypiac: Tiszavidéki buza 515—517.5, egyéb 512.5—515, uj buza 450—460, rozs 412.50417.5, árpa 320—330, zab 430—440, tengeri 310—315, korpa 227.5—232.5, ezer K métermázsánként.

Lisztpiac: 00-ás buza 7650, 0-ás 7650, 2-es 7150, 6-os 6650, 8-as 2750 K.

*

Fizetésképtelen vállalat. — A tőzsdetanács hirdetményt függesztett ki, amelyben a Leszámitoló Takarékpénztár mint Szövetkezet vállalatot fizetésképtelennek nyilvánitja, mert ellene a budapesti büntetőtörvényszék kényszeregyezségi eljárást inditott.

Ebtenyésztés.

A kutya használhatóságáról.

Mig a modern önvédelmi eszközök (pisztolyok, lakatok, zárak, redőnyök) nem voltak, a kutyák teljesitették a személy és vagyon védelmet. Ugyszintén a vadászatnál is nagy szerepet játszottak.

Hogy nagy sulyt helyezhettek a kiképzésükre még Magyarországon is, bizonyitják a létezett kutyavárak, ahol a kutyamesterek tanitották az ebeket.

A védelmi eszközök fejlődésével a kutya használata némileg hanyatlott. A kutyasport azonban nem enyészett el. Hogy ez meg ne történhessék, maga a kutya gondoskodott róla az ő szeretetével, hűségével és tanulékonyságával.

Ujabban a kutyasport, itt Magyarországon, igen szép lendületet vett fel. S ha igy halad, bizhatunk benne, hogy be fog következni az az idő, mikor a kutyát képességeihez mérten fogjuk megbecsülni és alkalmazni.

Hogy használhatóságát jobban megvilágitsuk, rá fogunk mutatni azokra az ösztönéből eredő képességekre, melyeket fejleszteni lehet s egyuttal feltüntetjük azt is, célunknak megfelelőleg, milyen irányban fejleszthetjük ezeket a képességeket.

A kutya ösztönénél fogva, hü kisérője az embereknek; melléje ül, lefekszik; egyes hangjeleket (szavakat), mozdulatokkal, sippal kifejezett jeleket megért s azoknak értelmét teljesiti; megcsaholja az idegent, gyorsan mozgó tárgyaknak utána fut s azokat elfogja, szimat után felkeresi a gazdáját, ellesi az ember kivánságait s azokhoz alkalmazkodik, felkeresi a vadat, megállitja azt, vagy ha szükséges, bebujik a kotorékba s megfogja ott, figyel az idegen neszre, zajra s jelzi azt, ézsreveszi a szokatlant, nem tür ellenséget, engedelmeskedik és igen tanulékony. Van ugyan még több veleszületett képessége is, de vegyük csak a megemlitetteknek kihasználását:

A kutya tehát ellesi az ember kivánságait, azokhoz alkalmazkodik; engedelmes, tanulékony; hangjeleket, mozdulatokkal és sippal kifejezett jeleket megért s azoknak értelmét teljesiti. Ha ezeket az értelemből eredő képességeket igénybe vesszük s élétét, tetteit, ezek segitségével irányitjuk, olyan állatot nevelünk belőle, melynek használhatóságát alig tudjuk felbecsülni.

Ugyebár, a kutya ösztönénél fogva kiséri az embert, értelmére hatva, oda törekszünk, hogy ugy kisérjen, ahogyan mi akarjuk. Ösztönénél fogva leül és lefekszik: oda hatunk, hogy ugy üljön és feküdjék le, amint mi akarjuk s akkor, amikor mi akarjuk és addig maradjon ott, amig szükséges.

Ösztönénél fogva, megcsaholja, meg is fogja az idegent. Ezt a veleszületett képességet ugy formáljuk, hogy akkor csaholjon és fogjon, mikor kell s ugy, ahogy akarjuk.

Gyorsan mozgó tárgyak után fut s azokat elfogja. Az legyen a cél, hogy csak akkor menjen utána, ha akarjuk s akkor is ne csak elfogja, de el is hozza. Avagy, ha az a tárgy eltünt szemei előtt, keresse azt meg.

Szimat után felkeresi gazdáját. Ezt a képességét oda fejlesszük, hogy ne csak a gazdáját keresse fel, hanem idegeneket is, nagy távolságban, hosszu időközben, nyomról le nem térve.

Figyel minden neszre, zajra. Tehát rávezetjük a tudatos őrzésre s ilyenkor az önálló cselekvésre, vagy a segitségül hivásra.

Nem tür ellenséget. Itt is értelmére támaszkodva, rászoktatjuk, miképp viselkedjék az ellenség előtt.

Felkeresi, megállja a vadat. Itt is ösztönét nekünk megfelelőleg formáljuk s oda törekszünk, hogy kivánságunk szerint vadásszék.

(Folytatjuk.)

Igy volt — igy lesz!

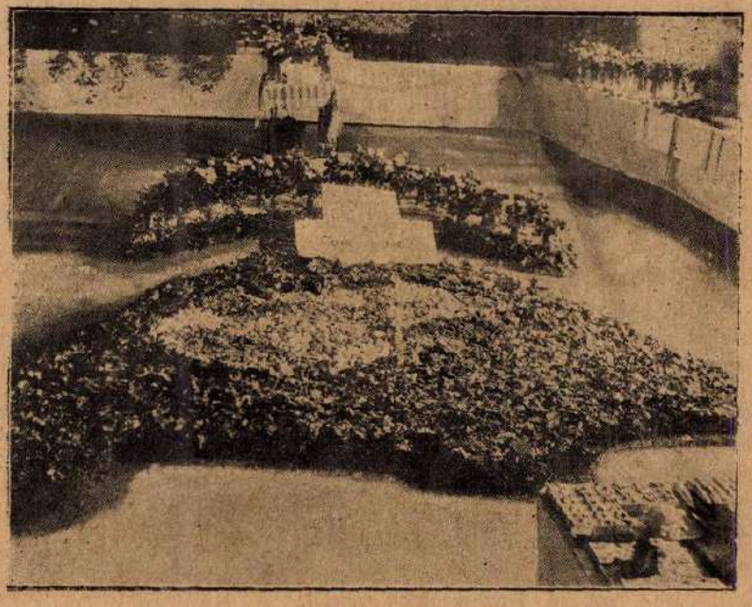

A Faluszövetség szőregi kiállitásának legszebb részlete. Virágokból alakitották ki Nagy-Magyarország térképét.

Kinai régiség.

Két- és félezer esztendős kinai kőkorsó, mely még ma is használható.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 25. SZÁM — AVATÁSI EMLÉKLAP. — 1925. JUNIUS HÓ 21.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EZEN SZÁM ÁRA 6.000 KOR.

Horthy

Magyar vitézek napja

»Örökkön él. Verecke sziklautjain,
Hét vezér hozta kelet kincseként,
S mint ősi juss, ugy száll az unokákra
és ott szunnyad a szivek rejtekén.
Csodás örökség: Légy áldott, légy áldott,
minden népek a te ragyogásod nézzék
s maradj velünk az idők végeztéig,
örök erőnk te: ős, magyar vitézség.«

Gyula diák.

Az ötödik avatás. Jutalom ünnepe. Amikor egy nemzet fon babérkoszorut az élő, az ezer harcokban diadalmas, a hüséges, a szilárd magyar katona homlokára. Egy nemzet üti vitézzé azt, aki már önmaga vitézzé tette önmagát künn a végeken. Egy nemzet néz örömmel legszebb fiaira, egy nemzet látja bennök örök erényeit, győzelmes életét. Mert nincs halála annak, aki a hazáért hal és nincs szebb tulajdonság, a hősnek tulajdonainál.

De ez a jutalmazás, ez az avatás nem állitja fel a vitézt megközelithetetlen piedesztálra, merev szoborként. Ez a jutalmazás, ez a lovaggá ütés, ez a diadalmenet csak uj kötelességeket ró a választottakra. Az ő utjuk az életbe vezet, a munkába. Ők igenis elvegyülnek holnap, ha az ünnep lezajlott a hétköznapi élet szürkeségébe, elvegyülnek minden magyar vidék kis faluiban, szétszóródnak az egész nép között, hogy hirdetők, apostolok, a jónak teremtői, terjesztői, a hazának támaszai legyenek.

Elvegyülnek a munkába, eloszlanak a nép között, de magukkal visznek valamit, ami mint örökké égő lámpa, mint elolthatatlan mécses ég a nagy éjszakában, vagy a szürke ködben. Ez a fáklya, ez a láng ott ég bennük s gyujt csüggedő magyarok lelkében uj fényt és hitet. Ez a fáklya olthatatlan, ez a fáklya halhatatlan.

Nézzetek hát fel bajtársak, nézzetek a legelső magyar ember szemébe, mikor a kard a vállatokat éri, az első vitéz, az első hős áll ott, hogy uj életre felavasson. Az ő kardjának suhintása olyan, mint a Szent László vesszeje, mely a sziklából forrást fakaszt. Fakasszon az ő érintése kiapadhatatlan forrást a szivetekben, melyből a legáldozatosabb, szentebb hazaszeretet éltető ereje ömöljön a sujtott magyar földre.

Magyar vitézség napján, az ötödik avatás gyönyörü ünnepén, örömkönnyel a szemünkben köszöntünk titeket: dicsőséges magyar Vitézek!

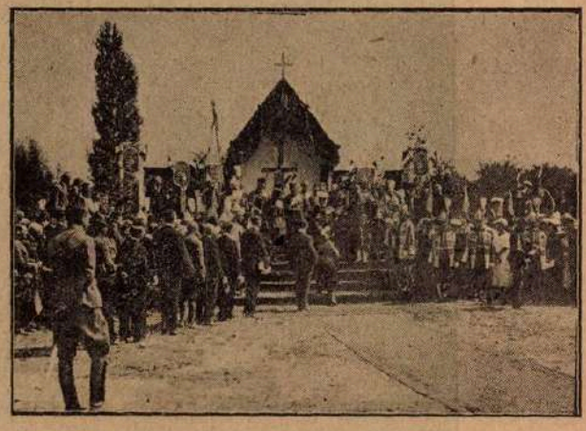

Vitézi avatás 1922-ben a Margitszigeten.

Sanapaja.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Nyolc éve történt, hogy egy töpörödött, agg koldus jött be hozzánk. Anyám megszánta őt, mivel bizonyos foku értelmességet árult el idős korához képest is, valamint, hogy rendes embernek látszott és ottmaradt nálunk. A koldus eleinte szabadkozott; hogy ő már semmire sem való, semmire sem használható ősz talán nem is tudna belenyugodni, hogy érdemetlennek tekintessék az élvezendő jótéteményre.

— Csak legyen nyugodtan, öregem, — mondotta anyám, — majd találok én mindig magának megfelelő munkát, hogy igy megszolgálja az ittlétét.

A rábeszélésre végre engedett s ugy látszott később, hogy sorsának ilyetén ujrafordultában meg is nyugodott.

Anyám teljesen átformálta őt; visszaadta emberi formáját. Atyámnak egy használt, de még jó ruháját neki adta, majd fehérneművel s a még szükségesekkel látta el ugyannyira, hogy harmadnapra senki sem ismerte volna fel benne a kolduló Sanapaját.

Sanapaja volt a neve.

Negyednapra anyám, legkisebb testvérem, a Lacika felügyeletét bizta reá, ki akkor öt esztendős volt. És ő kisgyermek módjára eljátszogatott öcsikémmel az udvaron, a kertben, sétálni hordozta a legnagyobb türelemmel. Azért mondom, hogy a legnagyobb türelemmel, mert Lacikának nem volt párja hetedhét határban a csinytevésben, pajkosságban. Amilyen kicsiny, olyan huncut volt; mindig valamelyes tréfán, vagy amint ő mondotta »fejüjtetészen« törte eszecskéjét, melyek ha sikerültek, végtelen boldog volt egész napon keresztül. Különösképpen, a nyolc esztendő előtti történetkéknek, — melyeknek főhőse Lacika, áldozata Sanapaja, — a kezdetei voltak öcsikémre nézve a legmulatságosabbak. Anyám elbeszéléseiből hallottam olykor-olykor a csinytevések némelyikét.

— Tudod fiam, — beszélte anyám egy alkalommal, mikor szünidei szabadságomon voltam otthon, — ez a Lacika valami ördögfajzat a csinytevések mezején. Egyik huncutságot a másik után követi el, hogy mulathasson szegény Sanapaján. De Sanapaja állhatatos és neki, ugy vettem észre, szintén mulatságára szolgál öcsikéd mulatsága.

Sanapaja hát lelkiismeretesen megfelelt kötelességének, s mi mind jobban és jobban megszerettük.

Egyszer aztán Lacika és feladott a »fejüjtetészeivel«, s talán mindannyiunknál jobban vonzódott Sanapajához.

Nyári este volt s mindnyájan a verandán ültünk. A hold körül, ott udvaroltak az ég királynőjének az ezüstös felhőcskék s a szellő lebbenésében meg-megtáncoltak a fák levelei. Beszélgettek. A fenyők susogó hangjába belézörgött a nyárfák leveleinek cirpelése, a hársak tompa sóhaja, a nyirfák kedveskedése, a szomorufüzek jajongása. Egy-egy éjmadár siklott végig a veranda előtt, mintha a mi beszélgetésünket akarta volna ellesni. Mi a szomoru multról s a reményteljes jövőről beszélgettünk.

Sanapaja egy zsámolyon ülve elmélázó arccal hallgatta szótlanul beszélgetésünket, s mikor már kifogytunk a beszédből, remegő hangon megszólalt.

— Ha megengednék, elmondanék valamit.

— Csak beszéljen Sanapaja, — biztatta áldott szivü anyám, kinek ölébe Lacika igyekezett volna feljutni. Mindannyian várakozóan figyeltünk az öregre, mintha csak üdvösségünk függött volna a szavaktól, melyeket hallani fogunk.

En atyám mellett ültem, ki pipáját kivervén, egy-két erős csattogó szippantás után ujra megtömte a jóizü verpeléti dohánnyal s gyufát lobbantva meggyujtotta azt. A kék pipafüst méltóságteli lassusággal emelkedett föl az ő körébe. Mellettem ült Margit a menyasszonyom,

Vitézi avatás 1921-ben.

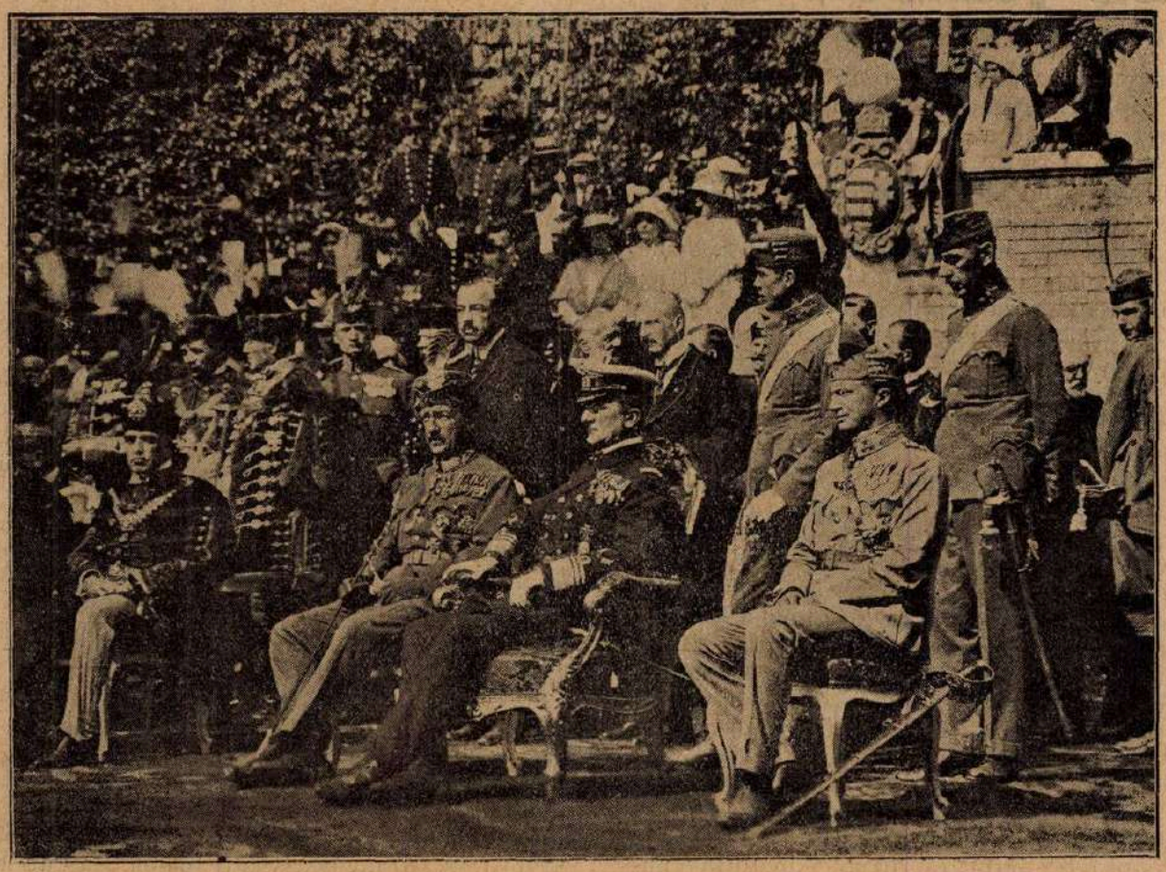

Horthy Miklós kormányzó, József és József Ferenc kir. hercegekkel a várkerti avatáson.

s anyám mellett Anika, ki hallgatást intett Lacikának.

— Nem mindig hivtak Sanapajának, — kezdte álmamatag hangon elbeszélését a mi öregünk. — Elmondok mindent, hiszen azoknak, akik ennyire jók voltak hozzám, előbb-utóbb el kell mondanom. Ismerjenek meg teljesen, ne legyen titok, csak az én titkom. Ugy érzem, hogy könnyebb lesz a lelkem is, ha a mult pecsétjét felszakitom, ha e szomoru történetet elmondhatom. Gyónni fogok, hogy feloldoztassam.

Még a szél is mintha megállott volna, vagy csak nekünk tetszett ugy talán, hogy a kiváncsi figyelemtől még a lélegzésünket is visszafojtottuk. Csak atyám időközötti, neki élvezetes pöfékelése hallatszott.

— Nem hivtak Sanapajának. E nevet én adtam magamnak egyszer... egyszer, amikor bujdosóvá lettem.

Atyám megmozdult, anyám köhintett, mi hallgattunk. Ők bizonyára valami retteneteset sejtettek ez ember multjában, valami rettenetes gyilkosságot, rablást vagy más egyebet. Valószinü arra gondoltak mindketten, hogy miért vették házukba ezt az embert, még bajba is keveredhetnek.

— Sanay Pál volt az én nevem, amikor még a Kárpátokban laktam, ott, ahol az Alföld kezdődik a Feketehegy mellett; ott laktam a még üde Tisza mellett saját házamban, honnan esténkint elnéztem az Alföld peremével, messze nyugaton csókolódzó nap vértüzes tányérját s alkonyatkor a kékelő hegykoszorun fellobbanó piciny pásztortüzek őrszemeit. Ott szivtam éveken át a Kárpátok gyógyitó, balzsamos leheletét, ott öltem földem rögeibe ifjuságom, férfikorom verejtékes erejét.

Egy denevér került a verandára, Lacika felkiáltott és már ugrott volna utána, de az egy féliv megtétele után eltünt a holdfényben fürdő fák között.

— Sanay Pál volt a nevem, s a fiamé is. A fiamé, akit, ha élne, nem jó vége lett volna. Fiam, ifju Sanay Pál hadnagy volt Máramarosszigeten, amikor kitört a háboru. Szeretett, én is nagyon szerettem őt. Hogyne szerettem volna, hiszen gyermekem volt; vér az én véremből, hus az én husomból! Elment ő is a dicsőséges sereggel. Elbucsuztunk egymástól — örökre. Azóta nem láttam. De az nem baj, mert nem *is* szeretném látni. Ha találkoznánk megölném. Én, az apja, az édesapja ölném meg!

Atyám ujra gyufát gyujtott s pipája fölé tartotta. A fény ráesett Sanapaja arcára, melyről a mult végtelen szomorusága tükröződött vissza. Lacika rendületlen küzködött a jelentkező álmosságával és szemei ott csüngtek a beszélő öregünk irányában.

— Megölte más. Jól tette. Ifju Sanay Pál megérdemelte sorsát. Ő meghalt, én pedig megtagadtam a nevet, amelyre mindenkor büszke voltam és amelyet ő, a fiam beszennyezett. Megtagadtam a Sanay nevet és az emberek elől elbujdostam. Haj, mennyit rettegtem, hogy felismernek, hogy felismerik bennem Sanay Pál földbirtokost! De nem történt. A kolduló Sanapaja bozontos arcából, kopott, rongyos ruhájából nem ismertek reám. És boldog vagyok, hogy nem ismertek fel. Itt... most, nem bánom, már elmondok hüen mindent. Jó emberek között vagyok s hiszem, hogy elfogják feledni szomoru elbeszélésemet, szomorubb történetü multamat. A lelkemen könnyitek vele, az én vergődő lelkemen.

Megállott elbeszélésében, mintha azon tünődne, hogy csakugyan mondja, vagy ne mondja tovább. Mi helyünkön meg sem mertünk moccani, nehogy gondolatmenetében megzavarjuk a mi öregünket. A mult emlékének felidézése erőt vett rajta s éreztük hangján, hogy kezei is reszketnek, lábai is remegnek, hogy ujra átéli az akkor, rája nézve porig sujtó eseményt.

— Kelemen Gergely százados mesélte sugva, hogy még a fal se hallja meg, — folytatta a történet elbeszélését Sanapaja. — A Dnyeszter mellett volt állásuk. Mielniczával szemben, Sanay Pál, aki már akkor főhad-

1925 junius 21.

Irta: vitéz Rostás Jánosné, Békés-Gyula.

Ismét egy vitézi avatás. Elértünk ismét egy naphoz, mely napon lélekemelő magasztos szertartások között avatja vitézekké a mi Nagyurunk az arra érdemeseket.

Szivből üdvözlünk benneteket uj vitézek!

Bátrak voltatok a csatákban, mikor veszélyben volt a mi drága magyar hazánk, harcoltatok, mint oroszlánok s amikor abból a titáni küzdelemből az árulás fekete réme haza kergetett bemeteket, józanok voltatok a magyar nép legnagyobb betegségében, a forradalomban. És ime, a ti fáradságtok, a ti önfeláldozó hüségtek e napon elnyeri a legszebb jutalmát: a legnemesebb, legmagyarabb eszméken épült Rend tagjai közé vesznek fel benneteket.

Üdv néktek hős magyarok!

Boldogok vagyunk mi mindnyájan, asszonyok, gyermekek, aggok, mindnyájan, akik a magyar haza sorsát szivünkön viseljük, hogy a vitézek deli gárdája óvről-évre nő, erősbbödik, mignem egyszer oda kiáltja a nagy világnak: Im már elég volt a szégyen láncot hordani! Élni akarunk! Takarodjatok ti gaz bitorlók, kinek vétke felkiált a magyarok Istenéhez. És akkor olyanok lesztek, mint a tüzhányó lavinája, mely elől nem lehet kitérni, vagy a tölgy, mely dacol a viharral, erőtök hatalmas lesz, mint az óriásoké, mert mellettetek lesznek azoknak a martir és hősi halált halt heroszoknak a lelke, akik, minthogy nemzetüket elárulják, vagy hogy büszke fejüket bele hajtsák a szolgaság jármába, inkább kiontották hüséges szivük éltető piros vérét.

Ismét üdvözlünk, százszor is üdvözlünk titeket, uj vitézek!

Gondolatban szivünkre ölelünk Téged is, a magyar vitézek e szép ünnepén Horthy Miklós ki a magyar hősök-hőse vagy. Nagy vagy Te a nagyok között, mert minden lépésed a magyar haza szivének egy-egy dobbanása. Hős vagy Te, mert lelkedet megdicsőült hősök, a Hunyadyak a Rákócik lelke vezérli.

Magyar vitézek! Ugye megértitek ami veletek e napon történik? Ugye megértitek, hogy amire a mai napon megeskésztök, az élő Istenre, attól függ a jövendő Magyarország nagysága. Hogy azt az esküt semmi körülmények között sem lehet megszegnetek.

Magyar vitézek! Rajtatok függ a magyar nép apraja-nagyja, rajtatok függ az egész világ szeme. Tőletek várunk egy szebb jövőt mi, szenvedő lelkü magyar asszonyok, korán komoly lett gyermekek, a sir fele haladó bánatos szemü öregek, mindenki, aki az ezer éves Árpád országának határain belül él és nem csupán mi, akik a trianoni gunyhatárfák mögé szorultunk.

Tőletek várjuk, hogy az a föld, ahol korán elhullt kicsinyeink, ahol szülőink nyugszanak, az a falu, város, melyben születtünk, utcáin a porban játszottunk, mezőin a lepkét kergettük, ne zokogjon már soká a kintől, mely szivét mardossa.

Tőletek várjuk, hogy elveszett boldogságunk visszatérjen, hogy a gyászt, mely körülvesz bennünket, igazság váltsa fel.

Tőletek várjuk, hogy a mi forrón szeretett magyar hazánk szabad legyen!

Ti vagytok a mi reménységünk, a mi büszkeségeink! És ha van igazság a földön, ha van Isten az égben, mi nem várunk hiába!

És magyar földön ismét ur lesz a magyar, föl csendül a magyar nóta ismét a végeken; és nem fog

---

nagy volt, századával együtt Usczie—Biskupie faluba került, melynek északi oldalát kellett védenie. Soha, soha mig élek, nem fogom elfelejteni ez idegen hangzásu neveket!... Ez volt a veszte. Sanay főhadnagynak az orosz pap lakásán volt a szállása. Szergijevics Dimitrij pópa lakásán, hol megismerkedett annak leányával Wolnicával. A leány csakhamar megmutatta, hogy mire képes egy nő. Őt nem itélem el, sőt becsülöm. Becsülöm és mindenkor kalapot emelnék előtte, mert amit tett, hazájáért tette. Dicsőséges honleány volt. Magába bolonditotta Sanay Pál főhadnagyot, de nem szerelemből. Nem. Hanem, hogy hazájának szolgálatot tehessen. És, amikor már biztos volt munkája eredményességében, amikor már kedve szerint csinálhatott a főhadnaggyal, amit akart, atyja utasitásai szerint cselekedett is.

Lacika ásitott, nem értette az elbeszélést. Hugom mellé kuporodott s nemsokára hallottuk egyenletes lélegzését. Elaludt. Mi azonban törhetetlen kitartással hallgattuk az elbeszélést, mely teljesen lebilincselt.

— Megszerezte az elhelyezés rajzait, adatait, mit éjszakánkint atyja erőmegfeszitéssel lemásolgatott. Mikor a részükre minden szükséges kezükben volt rávette Sanay Pál főhadnagyot a szökésre. És az kötélnek állott. Egy éjjel elindultak mindhárman a rajvonal felé, hogy azon átjutva az oroszokhoz csatlakozzanak. De tüz villant és mindhárman az anyaföldre hullltak. Sanay Pál saját emberei golyójától halt szégyenletes halált. Áruló volt, megérdemelte. Igy mondta el e szomoru eseményt Kelemen százados.

Nehéz sóhaj tört fel kebléből a mi szegény öregünknek, s mintha megkönnyebült volna a továbbiakat kissé élénkebben folytatta.

— Szegény feleségem! Szegény jó Mártám! Amikor elmondtam neki e becstelen történetet, nem sirt, nem könnyezett, csak ennyit mondott, hogy — megérdemelte. De arcát sötét pir boritotta el, a szégyen pirja. Nem volt több mondani valónk, merően sütöttük le a földre szemünket, s nemhogy egymástól nem, hanem önmagunktól is szégyeltük magunkat. Feleségemet az esemény nemsokára sirbadöntötte. Egyedül maradtam a csufos mult elviselésére. De a régi helyzetben, a régi állapotok között gyenge voltam, nagyon gyenge. Nem mertem az emberek szeme elé menni, s ugy rémlett, hogy minden, de minden folyton azt sugja felém: — fiad áruló... fiad áruló. Ezt a balzsamos Kárpátok szele, ezt az üde Tisza csobogó zuhogása, ezt a nap vérvörös korongja s a hegykoszoru oldalán fellobbanó pásztortüzek táncoló fénye.

A hold felhők mögé bujt, mintha csak ő is szégyelné a regélő szomoru multját. A fenyők hangosabban suhogtak, a nyárfák erősebben cirpeltek, a hársak mélyebben sóhajtottak, a nyirfák siránkoztak s a szomoru füzek busabban jajongtak. Nekem ugy rémlett, hogy Sanapaja multjáról beszéltek, sóhajtoztak, siránkoztak.

— Eladtam birtokomat. Eladtam, mert már nem birtam volna tovább ott maradni. Eladtam mindenemet s a kapott pénzt a hadiárvák részére helyeztem egy fillérig. Azután Sanay Pálból Sanapaját formáltam s megkezdettem vezeklő utamat... Sokat bolyongtam már, de megelégedettséggel lelkemben, hogy nem ismert senki sem fel. Igy lett a büszke Sanay Pálból a koldus Sanapaja. Higyjék el szép nekem ez a név, melyet halálomig akarok viselni. Csak ez a kivánságom, hogy mindvégig ezután is Sanapaja maradhassak.

Könnybe lábadt mindannyiunk szeme. Atyám felállott, hozzásietett s őszintén, férfiasan rázta meg kezét Sanapajának, ki halálág az akart maradni. Anyám is megtörülte szemeit s biztatón, megértő részvéttel szólt:

— Mi Sanay Pált nem ismerjük, csak Sanapaját.

Hálásan nézett a mi öregünk anyámra s ugy tetszett, hogy egy nehéz könnycsepp gördült végig barázdás arcán.

bennünket visszatartani a bocskoros oláh szuronya, ha imádkozni megyünk a Golgotánkhoz...

Vitézek! Óriási munka vár reátok: nemessé kell tennetek egy már vadnak induló fajt: bennünket magyarokat. Acél kezekkel, minden lágyszivüséget félretéve, kell felráznotok mély álmából, uj életre ébreszteni, e magával meghasonlott nemzetet. És bármint jajgat is e nép vasmarkotok szoritása alatt, el ne érzékenyüljetek, mert a krizis elérkezett és az a jajgatás a szervezetet tönkretenni akaró lázálom megnyilvánulása.

És ha elmult a válság, ha megszünt a láz és mi ismét egészségesen gondolkozunk; áldani fogjuk a ti energiátokat, mely visszaadott bennünket az életnek.

Bizunk az Istenben, bizunk a ti magyar szivetekben! Bizunk abban, hogy az egész nemzet nem hiába imádkozza naponta térdrehulva:

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

Esküvés.

»Halljad esküszómat, Hadak Ura Isten«
Méltatlan vitézed nevedre esküszik;
Ne legyek én boldog, megnyugodott itten,
Amig a magyar nap Várad alatt kél fel
S Egernél feküszik.

Ne adj nyugodalmat se éjjel, se nappal,
Legyen megmérgezett minden falat kenyér,
Feketén jöjjön el minden nap a hajnal;
Hogyha egy percre is nem édes hazámér
Ver eremben a vér.

Halálos méreggel legyen telve minden,
Mondjon átkot reám, kit nagyon szeretek,
S ne légyen lakásom soha sem a mennyben,
Hogyha téged népem, csak egy pillanatra
Elfelejtenélek.

Ne adj boldogulást senki utódomnak,
Kisérje őket is az én átkom sirig;
Ha magyarságukban talán megromolnak
S parancsolatidat, szent végezésidet,
Hogyha meg nem értik.

Ugy legyek én boldog és minden utódom,
Amiként szeretjük ezt a szép országot
S vesszen el bennünket bármilyen hatalom;
Hogyha megtagadnók őseinknek földjét,
Nagymagyarországot.«

vitéz CSÁSZI ELEK

Vitézi avatás a Várban.

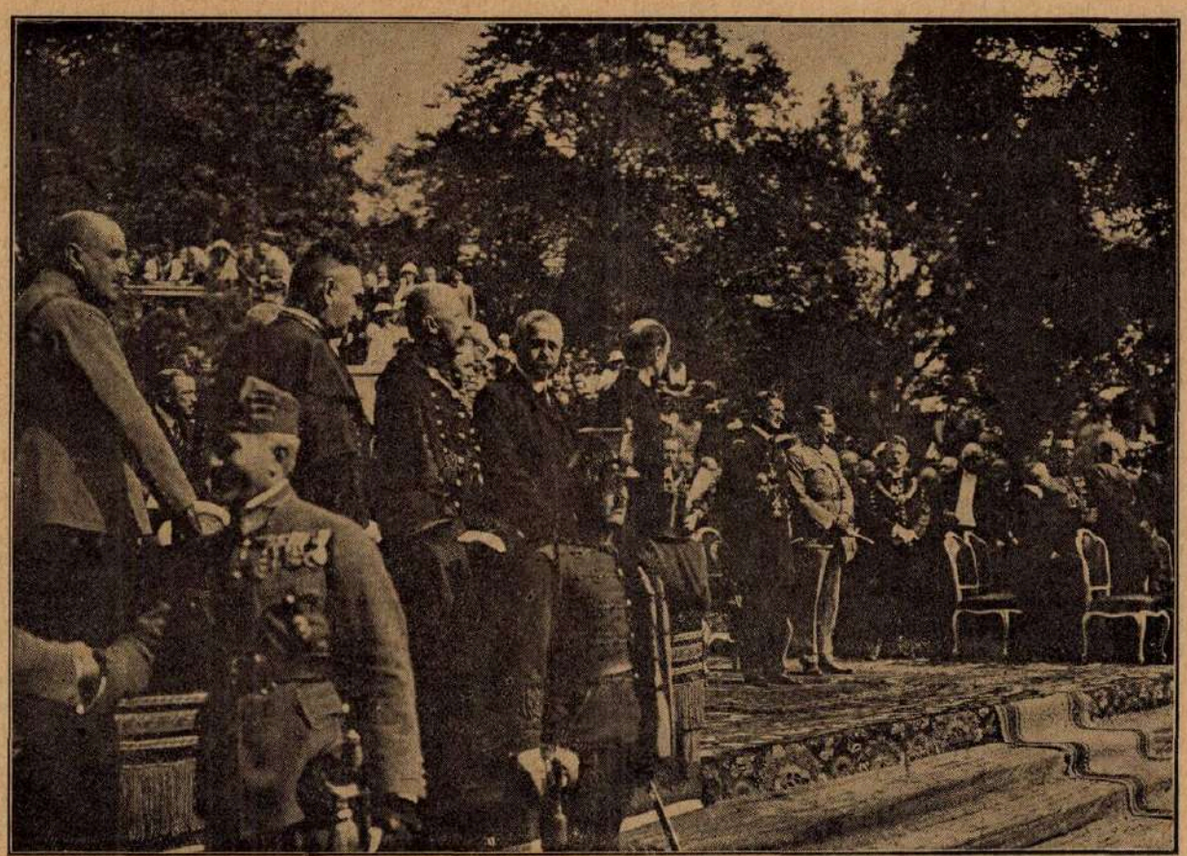

Balról jobbra: Belitska Sándor, Vass József, gr. Ráday Gedeon, nagyatádi Szabó, gr. Bethlen, a Kormányzó és József Ferenc kir. herceg.

Leventék.

Leventeünnepély Gödöllőn.

Junius 14-én, vasárnap, folyt le a gödöllői kerület leventeversenye. Az egyemeletes tribün roskadozik a tömegtől. Ünnepi hangulat fogja el a jelenlévőket, amikor Horthy kormányzó a falusi birák küldöttségét fogadja. Levett kalappal áll előtte a sok pompás öregember. Aztán a diszpáholyba vonul a kormányzói család kiséretével. Konek ny. ellentengernagy beszédet intéz a felsorakozott háromezerkétszáz leventéhez. Utána egy magas, karcsu férfi lép a csapatok elé sötétvörös diszmagyarban: Endre László főszolgabiró, kemény, határozott a viselkedése, mint egy fiatal fejedelemé, hiszen ezt a százszinü hadosztályt, ami előtte áll, jóformán mind az ő féktelen energiája teremtette elő és az fogja össze. Csak pár éve van itt, de lázas temperamentuma lassan átformálja, megszervezi az egész járását. Ebben a nagyszerü munkában nagy segitségére van atyja is, Endre Zsigmond nemzetgyülési képviselő, aki még a nyugatmagyarországi fölkelésben is elkisérte fiát, mert ez a család késői mása azoknak a rég kipusztult kurucfamiliáknak, akik a nagy viharok idején minden nemzeti mozgalomban elöljártak.

A fiatal főszolgabiró megesketi a csapatokat. Megharsan az egyik zenekar és egy vakitóan fehér leányszakasz jelenik meg a tér közepén. Hátrasimitott haju parasztlányok ezer éles ráncra vasalt fehér szoknyatömegben. Derekuk, válluk szinte bele van ágyazva a sok kikeményitett csipkébe-fodorba. Egy magyarruhás nő vezényel nekik. Lágy, nőiesen hajlongó gyakorlatokat csinálnak a vezényszóra. Nagyokat ropog erős derekukon a sok kikeményitett fehérség. Suhog a szoknyájuk, szinte zörög, mintha papirból volna. Mogyoród község leányai ezek. Morajló csodálkozással kisérik a nézők minden mozdulatukat.

Pécel leánycsapata már csupa hivatalnokleányból áll, csupa finom, nyulánk alakból. Olyan bájos, pihekönnyü a mozgásuk, mintha táncolnának. Zárdai fehér-kék egyenruhájuknak a sastollas katonasüveg ad harcias izt.

Négy-öt zenekar hangja váltogatja egymást. Harsányan sivit bele a gyakorlatba Pintér István őrnagy, vagy Pohl szolgabiró hangja, akik főrendezői ennek az ünnepségnek. És egymásután rukkolnak elő az apró regimentek.

Tizenkilenc község hozta ide csapatát: Gödöllő, Isaszeg, Szada, Dány, Vácszentlászló, Valkó, Zsámbok, Pécel, Rákoscsaba, Rákoskeresztur, Rákosliget, Nagy- és Kistarcsa, Kerepes, Cinkota, Csömör. A csapatok fele rendszerint sastollas, dresszes polgárgyerekekből, fele pedig csizmás parasztlegényekből áll, kiknek árvalányhaj felhőzik a kalapjuk mellett. A vándorzászlót Pécel nyeri el; ez a község egész külön kis hadosztállyal jön, zenekarral, lovascsapattal, leányszakasszal és öt fiuszázaddal. Gyakorlataik pompásak, ők mutatják be a jelen és jövő cimü szimbólikus élőképet. A versenyfokos a cinkotaiaknak jut. E csapatnak a fele pajzsos dresszekben, rövid selyem nadrágban vonult fel, hosszu, albán szabásu fapuskát hozva, puska vége rongylabdába van ágyazva. Ezzel mutatnak be vivógyakorlatokat. Nagy feltünést kelt ezenkivül cserkészleventéjük és parasztcsapataik. A zsámbokiak egy csoportja szines szalagokkal végigvarrt ruhában álltak fel libasorban, különböző tornamozdulatok után a szalagból: Nem! Nem! Soha! szavak alakulnak ki. Második csapatuk csupa tizéves, fehérsapkás gyermekből áll. Pöttömnyi parancsnokuk harsány kiáltással vezényli őket rajvonalba. Papuskáikkal utánozzák a tüzelést, majd előrenyomulnak, Hajrá! Hajrá! kiáltással utánozzák a rohamot.

A déli nagy levente-gyakorlatozást ebédután atlétikai verseny, gazdafogat, szépségverseny, anyakanca és csikódijazás követi. Ugyanekkor folyik le a mezőség alsó részén a leventék lóversenye, melyet egy tizenötesztendős valkói gyerek, Szelczei András nyert meg. A pásztorkutyabemutatáson nyolc dijat és 25 oklevelet osztanak ki. A népviseletek szépségversenyét szintén Zsámbok község nyeri meg.

Az ünnepségen a kormányzói családon kivül többek között Nagy Pál gy. tábornok, Magasházy és Hardy szárnysegédek, Preszly Elemér dr. főispán, Agorasztó Tivadar alispán, Staub Elemér, Keglevich Gábor gróf, Ráday Gedeon gróf, Harsányi László és Szánthó Pál, valamint Meskó és Horváth szolgabirák, Pálóczi Horváth István földbirtokos, Czitó Győző, a koronauradalmak igazgatója, Joanovits miniszteri tanácsos, Kálmán István nemzetgyülési képviselő, Szirmay Sándor gróf, Nagy Sándor festőművész jelentek meg.

Cserkészek.

Táborozás Székesfehérváron.

Junius 13-án és 14-én cserkésznapot rendezett a székesfehérvári cserkészkerület. Hét fehérvári csapat mutatta meg cserkész életrevalóságát.

Már kora délután hangos volt a Széna-tér környéke. Sárgainges, kipirult arcu, diadalmas tekintetü emberkék ásnak, gyepet törnek, barázdát vonnak, cövekeket vernek, kalapálnak. Szó alig hangzik. Csak egy-egy »huzd«, »vizet!« kiáltás hangzik és ég a kezükben a munka. Izmok és kötelek feszülnek és mire jóformán körülnéz az ember, már áll a tábor és diadalmasan merednek az égnek a sátrak.

Negyvenkét perc alatt, 42 rövidke perc alatt fellobogózva, erősen áll a tábor, tizennégy hatalmas sátor.

Fél hétkor érkezik meg vitéz Raics Károly altábornagy megtekinteni a tábort. És a kemény főtiszt meghatódottan tiszteleg a trikolór, a cserkészerő előtt. Egy pillanat s kézben a kalapok és nagyszerü egyszerüséggel nyilatkozik meg az őszinte tisztelet és szeretet.

Fáradtan, porosan állnak nyolckor sorba a fiuk. És a napi munkában elcsigázott csapatok indulnak Fehérvár utcáin lampiónok alatt, zeneszóval. Elől az ősi gimnázium idén jubilált, közismert fehér egyenruhás zenekara, majd sorban utána a csapatok, a felsőkereskedelmi 39. Rákóczi, a gimnázium 85. Zrinyi, a főreál 98. Előre, az ipariskola 125. Szent István, a polgári iskola 200. Szent László, a hadiárvák 262. Csaba, a DV. 288. Baross Gábor csapata, meg a hadiárva intézet fiatal, alig háromhetes zenekara.

Kilenc órakor értek vissza a csapatok a táborba, ahol csakhamar hatalmasan lobogott a tábortüz. Kedves mókák, tréfák, magyar dalok szórakoztatták itt a megjelenteket. Mikor pedig kigyult Magyarország térképtranszparense, nem marad egy szem szárazon és ökölbe szorultak a kezek.

Vasárnap már hét órakor megkezdődött a sürgésforgás. Nyolc órára megelevenedik a szénatéri tábor környéke. Kilenc órakor pedig istentiszteletre járultak a csapatok.

Féltizenegyre érnek vissza. A cserkészinduló hangjai nyitják meg a fogadalomtételt. Majd Witz Béla, a M. Cs. Sz. országos elnöke lép az emelvényre. Egyszerü, keresetlen szavai a cserkész-szivekig hatnak. Mindenki átérzi mélyen a hivatottságát: egy téglának lenni Nagy-Magyarország épületében.

— Akarjátok letenni a fogadalmat? — kérdi végül.

— Akarjuk! — zugott rá egyhanggal százötven torok.

És sorra teszik a fogadalmat Witz Béla és Faragó Ede országos ügyvezető kezébe.

Az ünnepély után vigan, meghatározottan oszlottak el a csapatok a sátrakba, táborokba. Általános feltünést kelt a Zrinyi-csapat konyhája. — »Ilyen még a Jamboreen sem volt« — mondta Faragó.

Általában a 85. Zrinyi tábora a közepén talán ridegen csengő, kövekből kirakott »Morse-szal a józan gondolkodás szimbóluma volt. A hadiárva intézet tábora keltett még nagyobb feltünést rendezett, szép utaival és vasfegyelmével. A hadiárva intézet Jancsó igazgató cserkészete, agilis vezetésével rohamosan nagy arányokat öltött.

A nagyközönség, Fehérvár és az ünnepre gyült környék népe szivébe fogadta ez ünnepi alkalommal a cserkészfiukat s megértette a cserkészmozgalom jelentőségét. Most már az ősi város falai közt lakó magyarok is érzik, hogy a cserkésztáborokban az ezeréves Magyarország feltámadásának csodája érik napról napra, eljövendő kinyilatkozásig.

Szép magyar, jó magyar..

Szép magyar, jó magyar!
Egy ezredév óta
Nem volt ilyen szomoru
A magyarság sorsa.
Körösközül ellenség,
Benn testvérek harca . . .
Szép magyar, jó magyar!
Párosával jött a baj
Szegény szittyafajra.

Szép magyar, jó magyar!
Nincs a földön párod,
Isten szeme a baka,
Gyöngye a huszárod.
Ellened jött a világ,
Nem remegtél tőle, —
Szép magyar, jó magyar,
Ugy álltál, mint sziklafal
Itéletidőbe!

Szép magyar, jó magyar!
Mégis látod-látod,
Önkezeddel készited
Elő a halálod!
Erős, daljás, gazdag nép,
Nagyságod tünt álom . . .
Szép magyar, jó magyar,
Nincs náladnál koldusabb,
Árvább a világon!

Szép magyar, jó magyar!
Véreztél Mohácsnál, —
Isten tudja, hányszor már,
Sirod szélén álltál!?
Nem szünetelt percig is
Százados küzdelmed, —
Szép magyar, jó magyar,
Tépdesett zivatar,
Mégis kiheverted!

Szép magyar, jó magyar!
Messzecsengő hanggal
Kukorékol a kakas . . .
Nekünk még sincs hajnal!
Álmatlanul vergődünk . . .
Valamire várunk . . .
Szép magyar, jó magyar!
Vajjon lesz-e egyhamar
Hajnalhasadásunk?!

VÁLYI NAGY GÉZA.

Vetésjelentés.

Az utóbbi két hét időjárása a vetésekre nézve hátrányos volt, mert a szelek kiszáritották a talajt, a lesett esőmennyiség pedig kevés volt. Különösen Tiszavidékén igen sürgősen szükség volna jó kiadós esőre. Az általános mezőgazdasági helyzet a legutóbbi jelentés óta rosszabbodott, csak Dunántulon javult némileg. A buza szemfejlődése visszamaradt, minősitő becslése 2.62. (A minősitő becslésnél 1 egyenlő kitünő, 2 jó, 3 közepes, 4 gyenge, 5 rossz termést jelent.)

A rozsvetés több helyen ritka, kalászos ablakos, nősitő becslésnél 1 egyenlő kitünő, 2 jó, 3 közepes, 4 részben szép, keleten ritka, alacsonyszáru, minősitő becslése 2.58. Zab rosszul fejlődik, zászlaját hányja, minősitő becslése 2.38. Bab fejlődését az idő hiánya megakasztotta. A dohánypalánták hiányosan eredtek meg, pótlásuk nehezen ment. A szőlők fejlődése kedvező.

Ha a Szövetkezet gazdag, te vagy gazdag! Jegyezz üzletrészt.

VILÁG FOLYÁSA

A francia válaszjegyzék.

Nemrégiben nyujtották át a hatalmak képviselői Berlinben a német kancellárnak azt a jegyzéket, amelyben meglehetősen későn megokolják azt, hogy az angol megszálló csapatok miért nem üritették ki januárban a kölni zónát. A békeszerződés ugyanis előirja azt, hogy az aláirás után öt év mulva az angol megszálló csapatok kiüriteni tartoznak Köln városát és vidékét. Most ezen a héten a francia kormány ujabb jegyzéket ad át Berlinben, amelyben válaszol arra a német javaslatra, amely biztonsági paktum megkötését ajánlotta fel a franciáknak. A francia kormány ugyanis azzal indokolta a kölni vidék megszállásának meghosszabbitását, hogy Franciaország biztonsága nem engedi meg Köln kiürités. A német kormány már jóelőre értesült erről a francia kifogásról és azonnal felajánlotta, hogy olyan szerződésnek hajlandó magát alávetni, amely kellőleg biztositja Franciaország keleti határait minden megtámadás ellenében. Erre a német jegyzékre válaszol most a francia kormány és a válaszjegyzékben megkerüli a kérdést, elfogadja a német javaslatot, de csak a szerződések keretein belül. Németország eredeti terve az volt, hogy a francia határ teljes biztositásával szabad kezet nyerjen Németország keleti határai felé és ott a lengyel és cseh kézre jutott német területek visszaszerzésével kárpótolja magát. Anglia a maga részéről hajlandó volt a német álláspont támogatására, mert a német részről felajánlott garanciaszerződés angol felfogás szerint hosszu időre biztositotta volna Középeurópa nyugalmát. Franciaország azonban ugylátszik még saját biztonsága árán sem hajlandó beleegyezni abba, hogy Németország helyzetét legcsekélyebb módon megjavithassa.

A fegyverkereskedelem korlátozása.

A Népszövetségi tárgyalásokkal párhuzamosan folynak annak a nemzetközi bizottságnak a tárgyalásai, melyek a fegyverkereskedelem korlátozását kivánják elérni. Azt szeretnék szabályozni közös megegyezéssel, hogy az államok ne gyárthassanak hadiszereket és ne szerelhessék fel azzal azokat az államokat, melyek nem képesek fegyvereket és hadiszereket előállitani. Igy például az érdekelt államoknak nagyon is fontos dolog az, hogy ha szabályozhatják azt, szabad-e Törökország részére ágyukat, lőfegyvereket, kézigránátokat eladni és szállitani. Franciaországnak is kiválóan nagy érdeke lehetne az, hogy ha megtilthatná a Népszövetség utján a marokkói felkelő törzsek részére történő fegyverszállitásokat. A balkáni háboru valószinüen soha sem tört volna ki, ha a balkáni népek nem rendelhettek volna hadiszereket Franciaországban és Angliában. Most ezt a kérdést szeretnék szabályozni Genfben. A békeszerződések alapján teremtett helyzetet véve tekintetbe, természetesen csakis az ugynevezett győző államoknak lenne szabad fegyvereket vásárolni, mig a legyőzött népeknek tilos lenne a fegyverkezés és tilos lenne részükre fegyvert gyártani és eladni. Az erre vonatkozó genfi tárgyalások most folynak. Ezzel egyidejüleg Angliából arról érkezik hiradás, hogy elkészültek az ugynevezett rejtelmes hajók, amiket eddig az angol kormány a legnagyobb titokban készittetett. Ezek a legujabb tipusu hármastornyu nagy angol hadihajók, amelyek felszerelés és felfegyverzés dolgában minden eddigit felülmulnak. Anglia ugylátszik nem veszi túl-

ságosan komolyan a fegyverkezés korlátozásáról szóló Népszövetségi tárgyalásokat, hanem saját maga akar gondoskodni biztonságáról és érdekeinek védelméről.

Uj határok megállapitása.

Spears angol tábornok, aki a világháboruban a párisi angol főhadiszállás parancsnoka volt és egyik legalaposabb katonai szakértője az európai helyzetnek, most hosszabb nyilatkozatot tett közzé, amelyben rámutat arra, hogy az európai helyzet teljesen bizonytalan, mert a békeszerződések olyan uj határokat és országokat teremtettek, amelyeket nem lehet valamennyi fél részére elfogadhatóvá tenni. Véleménye szerint most már eljött az ideje annak, hogy olyan határokat szabjanak és a határok mentén olyan katonaságtól mentesitett zónákat létesitsenek, amelyeket mindkét érdekelt ország elfogad és elismer.

A marokkói harcok.

Painlevé francia miniszterelnök repülőgépen látogatást tett Muley Jusszu marokkói szultánnál Fezben, akivel fontos tárgyalásokat folytatott.

Abd-el-Krim felkelő vezér csapatai ezalatt folytatják a támadásokat és pedig most már két különböző arcvonalban. Dél felé a franciák nagyobb területeket voltak kénytelenek kiüriteni Uezzan környékén a felkelő csapatok nyomása alatt. Ugyan akkor a felkelők a spanyol csapatok ellen északi irányban is intéztek támadásokat. A francia miniszterelnök repülőgépen Marokkóból visszautazott Európába és először Spanyolországban szállt földre, ahol a spanyol kormány megbizottaival tanácskozott a marokkói helyzetről. Innen tovább repült Franciaországba, ahová szerencsésen meg is érkezett. A megbeszélések alapján Madridban holnap francia-spanyol tárgyalások kezdődnek a marokkói harcok közös intézése tárgyában.

Lázadás Kinában.

Khinában az idegenek ellen irányuló és a bolsevikiek által szitott lázongás fokozódott. Külföldiek házait fosztogatják. Az angol és japán konzulátust felgyujtották. Legutóbb már egy katholikus templomot is felperzseltek a lázadók és az ott talált olasz lelkészt megölték. A khinaiak tegnap este megtámadtak és megöltek egy angol mérnököt, a kiséretében levő angol nőt pedig megsebesitették. Az eredetileg Sanghaiban kitört lázadás lassankint egész Dél-Amerikára kiterjedt. Kantont orosz tisztek vezetése alatt álló vörös nyakkendős khinai csapatok foglalták el. A khinai külügyi hivatal szemmelláthatóan a lázadóknak kedvez, mert nem mer velük szembeszállani és a maga részéről egyre-másra tiltakozik a külföldiek erélyes védekezése ellen. A khinai határon most francia csapatok gyülekeznek össze, amelyek szükség esetén készek a beavatkozásra. Ezzel egyidejüleg az egyik legnagyobb francia hadihajó utnak indul Sanghaiba.

A bulgáriai helyzet.

Bulgáriában a rend és nyugalom még mindig nem állt teljesen helyre. Egyre-másra érkeztek hirek apró kommunista bandák felbukkanásáról, amelyeket a bulgár kormány csapatai elkeseredetten üldöznek. A bombamerénylők közül mult héten Miltenov volt müszaki ezredest kötél általi halálra itélték, aki a bombamerénylőket robbanószerekkel látta el. Bűntársai közül többeket sulyos börtönbüntetéssel sujtottak.

A régebben elitéltek közül egy összeesküvőt kivégeztek, kettőnek pedig a francia követség közbelépésére, megkegyelmezett a bolgár király.

Forradalom Görögországban.

Görögországban ujra forradalmi mozgolódás támadt. A tisztikar nincsen megelégedve a kormány müködésével és a tisztikar körében az agitáció olyan nagy volt, hogy a kormány kénytelen volt lemondani. Ezt megelőzően számos szigetén tört ki kisebb forrongás, amire hadihajók indultak el, annak elfojtására. Az akkor még jelentéktelen mozgalomnak némileg nagyobb jelentőséget ad a tisztikar forrongásáról és a kormány bukásáról most érkezett váratlan hiradás. Görögország legujabb válságának megoldása egyelőre még teljesen bizonytalan.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete adta eddig tagjainak a legolcsóbb hitelt.

Hősi halottakhoz.

Idegen földben busan elhagyatva,
Hősi halott mély álmát alussza,
Korhadt keresztjére rászállott egy fecske,
Csicsergő nótáját ott elcsicseregte.

Enyhe szellő s dusröptü fecske,
Vidd üzenetünket csendes harcterekre,
Szállj rá minden magyar kicsi sirhalmára,
Legyen nyugodalmas örök éjszakája.

Enyhe szellő vidd üzenetünket,
Nyugtasd meg Uzsoknál nyugvó hőseinket,
Hogy kiomlott vérük megtermi gyümölcsét,
Bár megcsonkitották apáink örökét!

Vidd üzenetünket; nyári éjszakákon
Örtüzek égnek immár a határon,
Hargita tetején, a Kárpátok ormán,
Lent a Délvidéken és Adria partján!

Örtüzek lobognak, közeleg az óra,
Közeleg az idő iszonyu bosszura,
Bosszu kiáltástól viszhangzik az ország!...
Nem csonka, de nagy lesz — Magyarország!

Emléketek szivünkbe van vésve
Kitörülhetlen, lángolón örökre,
Hős véretek a tündöklő fáklya,
Mely bevilágit e magyar éjszakába.

Enyhe szellő, sebesröptü fecske,
Vidd ez üzenetet csendes harcterekre,
Szállj rá minden magyar jeltelen sirjára,
Legyen nyugodalmas örök éjszakája.

Tab, 1925. junius. vitéz ROMÁN MIHÁLY.

Vitézi telekbeiktatások.

F. é. junius hó 7-én lélekemelő ünnepség keretében iktatta be Verseg községben (Pest vm.) szenczi vitéz Feőrdeős Vilmos huszárezredes, Észak Pest vármegye Vitézi Székkapitánya vitéz Fábián János, vitéz Czeglédi József és vitéz Gál József Nemzetes Urakat, a Kormányzó Ur Ő Főméltósága által adományozott 12—12 kat. hold kiterjedésü vitézi telkekbe.

Kapható még: a
„VITÉZEK ÉS GAZDÁK NAPTÁRA"
az 1924. és 1925. évre.
A mult esztendei évkönyv ára **12.000 K.**, az ideié **42.000 K.**
A tavalyiban a régi vitézek névsora, gazdasági kis káté, az ideiben az uj vitézek névsora és rengeteg hasznos olvasmány.
Pénz előre beküldendő kiadóhivatalunk cimére.

HIREK.

Heti naptár.

JUNIUS	Római kath naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
22 Hétfő	Paulin pk.	Paulina	A hét elején a nap 3 óra 07 perckor kél és 8 óra 05 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra — perckor kél és 8 óra — perckor nyugszik
23 Kedd	Editrud sz.	Zoltán	
24 Szerda	Ker. Ján.	Iván	
25 Csütörtök	Vilmos hv.	Vilmos	
26 Péntek	János, Pál	János, Pál	
27 Szombat	László kir.	László	
28 Vasárnap	D. Iranaeus	D3 Arizán	

A legelső Vitéz képe.

A vitézi avatás alkalmából mi is ünnepi köntösben jelentünk meg. Címlapunkon a legelső magyar ember, a legelső vitéz, nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának képe. Szükséges, hogy minden magyar ember, de legfőképpen minden vitéz az otthonában lássa szeretett hadurának képét. Ezért elhatároztuk, hogy ezen képet jó papiron önköltségi áron rendelkezésre bocsájtjuk olvasóinknak. Egy szép kiállitásu kép ára portóköltséggel együtt 3000 korona. Kérjük, hogy az erre vonatkozó igényüket olvasóink jelentsék be kiadóhivatalunknak.

Jelen számunkban közöljük a most avatott tiszti vitézek névsorát. Következő számunkban megkezdjük az uj legénységi vitézek névsorának közlését.

Hódolat a Kormányzónak. Baja város közönsége vasárnap népgyülésen foglalt állást a kormányzót ért támadásokkal szemben. Ugyancsak népgyülésen tüntetett a kormányzó mellett Eger város polgársága is. Zemplén megye a Szél József ujonnan kinevezett főispán beiktatása alkalmából tartott diszközgyülésről küldött üdvözlő feliratot a kormányzóhoz.

Agostai evangélikus egyházi felügyelő-választás. A gyomai ág. evangélikus egyház Pálka Pál dr. járási főszolgabirót választotta meg egyházi felügyelőnek.

A hercegprimás Sárisápon. Csernoch János bibornok-hercegprimás vasárnap az esztergommegyei Sárisáp községben bérmálta meg a hiveket és ugyanakkor megáldotta a község két uj harangját. A hercegprimásnak, akit a hivek a község határában bandériummal fogadtak, a környék papsága segédkezett az egyházi funkcióknál.

A bécsi és prágai követváltozás. Masirevich Szilárd dr. eddigi magyar követ junius 10-én adta át visszahivó levelét Hainisch elnöknek. Masirevich követ junius 21-én utazik Prágába, hogy ott a magyar követség vezetését átvegye. Az uj bécsi követ Ambrózy Lajos dr. junius végén érkezik Bécsbe. A közbeeső időre Jobb követségi tanácsost bizták meg a bécsi magyar követség ügyeinek vezetésével.

A váci egyházmegye uj prelátusai. XI. Pius pápa Hanauer A. István dr. váci megyéspüspök előterjesztésére Schwartz Gusztáv dr. rákospalotai és Takáts Mihály nagykőrösi apátplébánosokat pápai prelátusokká nevezte ki.

A törökországi magyar követ Angorában. Angorából jelentik: Tahy László törökországi magyar követ Angorába érkezett.

Uj egyetemi magántanár. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti fakultása a matematikából egyetemi magántanárrá habilitálta Sárközy Pál dr.-t, a pannonhalmi bencés tanárképző főiskola rendes tanárát.

A székelyudvarhelyi véndiákok összejövetelt tartottak a székelyudvarhelyi református kollégiumban. Eljött a 84 éves Mengwárt András esperes is, az udvarhelyi kollégium legöregebb diákja, aki a bált megelőzőleg délelőtt az ünnepi istentiszteleten imádkozott, a prédikációt Biró András vallástanár tartotta, Gyárfás Pál főgondnok pedig üdvözlő beszédében felhivta a véndiákokat az anyaintézet iránti áldozatos kötelességre. Az esti müsoros estélyen Benedek Elek, Sebesi Samu, Palló Imre véndiákok is szerepeltek.

Gyászmise Fischer Colbrie püspök lelkiüdvéért. A Felvidéki Egyesületek Szövetsége csütörtökön, e hó 17-én délelőtt 10 órakor gyászmisét mondatott Fischer-Colbrie Ágostnak, a Felvidék magyar püspökének lelkiüdvéért. A gyászistentiszteleten a Felvidék menekültjei annak az el nem évülő kegyeletnek akarták jelét adni, amelyet a magyarság érez az egyházáért és hazájáért a csehek részéről oly sok üldözésben részesült egyházfejedelem iránt.

Évzáró ünnepély. A budapesti kegyesrendi főgimnáziumban vasárnap délelőtt volt az évzáró ünnepség. A növendékek szavaló-, ének-, zeneszámokkal szerepeltek. A piarista Diákszövetség részéről Oszwald István törvényszéki elnök, az öreg diák, szólt a fiatalokhoz. Majd Lóky Béla, piarista főigazgató, kihirdette a pályázatok, szavalóverseny eredményét és kiosztotta a jutalmakat. A hatásos ünnepség rendezését Lukács és Szomolányi tanárok végezték.

Elfogták a balatoni villák betörőjét. Vasárnap délelőtt a detektivek a Teleki-téren tettenértek egy gyanus fiatalembert, aki ott lopott holmit akart értékesiteni. Mivel igazolni nem tudta magát, előállitották a főkapitányságra, ahol csakhamar kiderült, hogy Gruber József molnársegéd, egy rég óta keresett rovott multu egyén került rendőrkézre. A betörő kihallgatása során meglepő vallomást tett, amennyiben beismerte, hogy ő volt a balatoni villák fosztogatója, ki télen és kora tavasszal egész sereg elhagyott balatonmenti villába betört és sok százmillió korona értékü holmit harácsolt össze. Nagyobb értékü zsákmánya volt a betörőnek egy balatonfonyódi villában, továbbá Szigligeten, egy malomtulajdonos villájában. A lopott holmit mindannyiszor Budapestre hozta és itt adta el a Teleki-téren. A veszedelmes betörőt őrizetbe helyezték.

Menydörgéstől megbokrosodott konflisló. Vasárnap estefelé a hirtelen kitört viharban a Ferenc József-hidon egy gummiabroncsos egyfogatu bérkocsi lova a menydörgéstől megvadult és vad iramban végtatott végig a Vámházkörutou. A járókelők sietve kitértek a megbokrosodott ló utjából, a megvadult állat azonban a csarnokon tul felfutott a járdára és a gyalogjárón elgázolta Kosil Livia háztartásbeli leányt. A kocsi azután nekivágódott a falnak, Riemer Sándor bérkocsissegéd lezuhant a bakról és a kocsiban ülők: Takács Ferencné, Jakovics Hugóné és Melczer Istvánné is kiestek az uttestre. Valamennyien sulyosan megsérültek. A megbokrosodott ló mind az öt áldozatát eszméletlen állapotban a Rókus-kórházba vitték a mentők. A vizsgálat a nagyarányu utcai baleset ügyében megindult.

Bolgár tudós az erdélyi bolgárokról. A bolgár tudományos akadémia e havi ülésén Miletics egyetemi tanár terjedelmes tanulmányt olvasott fel az Erdélyben élő bolgárok eredetéről és nyelvéről. Ezeket a bolgárokat V. István magyar királynak Bulgária ellen 1266-ban vivott háboruja folyamán hadifoglyok gyanánt hurcolták magukkal a magyar csapatok Tirnovo kerületből. A hadifoglyokat rabszolgákul adták a magukat a háboruban kitüntetett magyar urak tulajdonába, ennek ellenére azonban bizonyos mértékben háboritatlanul éltek, ugy hogy évszázadokon keresztül megmaradtak nyelvük szabad használatában, amelyet az a körülmény biztosit, hogy a XVI. században, amikor ezeknek a bolgár rabszolgáknak utódai felvették a protestáns hitet, valamennyi luteránus egyházi éneket az ősi bolgár nyelvre forditották le. A XVIII. században már teljessen elfelejtették az ősi nyelvet és jelenleg valamennyien oláhul beszélnek. A késő utódok azonban ennek ellenére is még ma is bolgároknak nevezik magukat és az erdélyi Nagycserged és Kiscserged (Szebenmegye) falvak lakossága az ősi bolgár nyelven énekli istentiszteletei alatt az egyházi énekeket, jóllehet, már nem érti a szöveget. Miletics tanár történelmi és nyelvi bizonyitékai megdöntik Miklocsicsnak azt a véleményét, hogy a Cserged-falubeli szlávok a dáciai szlávok leszármazottjai.

A közgazdasági egyetem ünnepélye. Junius hó 13-án avatták föl a közgazdasági egyetem első doktorát, ugyancsak akkor tüntettek ki négy közéleti férfit a honoris causa doktori diplomával. Az ünnepségen megjelent Albrecht főherceg, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Wlassics Gyula báró, Nádossy Imre, a tudományegyetem rektorai, azonkivül a közgazdasági élet és a kereskedelmi élet jelességei közül nagyon sokan. Czettler Jenő dékán kegyeletes szavakkal emlékezett meg azokról, akik az egyetem megalapitása körül tevékenykedtek, id. Chorin Ferencről, Rubinek Gyuláról és azokról, akiket most diszdoktori diplomával tüntettek ki. Felolvasták a kormányzói kéziratot, amellyel megengedte, hogy a fölterjesztetteket a honoris causa doktori cimmel ruházzák fel. A jelöltek közül Zichy János gróf nem tartózkodott Budapesten, Tóth Lajos államtitkárt Teleki Pál grót avatta diszdoktorrá, Balogh Elemért, a Hangya vezérigazgatóját Fellner Frigyes tanár, Kerpely Kálmánt pedig Steinecker Ferenc professzor. A fölavatották nevében Balogh Elemér mondott köszönőbeszédet, majd az egyetem első doktorát, Vladár Sándort avatták fel, aki letette a fogadalmat, átvette diplomáját, mire a szép ünnepség Czettler Jenő zárószavaival végetért.

Halálozás. vitéz Kovácsffy Arnold vitézi városnyosa Kovácsffy Atilla Béla, folyó hó 13-án, reggel 6 órakor, 15 hónapos korában rövid szenvedés után Marcaliban elhunyt. Temetése folyó hó 14-én folyt le a róm. kath. egyház szertartása szerint a marcalii családi sirboltban.

Őskori leletek. Az esztergommegyei Bajót község határában őskori emlékek kiásatása folyik. Ujabb barlangüregre akadtak és azt hiszik, hogy a további ásatások során még az eddigieknél is érdekesebb leletekre bukkanhatnak.

A sátoraljaujhelyi kár. Sátoraljaujhelyen a tüzben elpusztult házak felépitésére három és félmilliárdra van szükség. Vass József miniszterelnökhelyettes megigérte, hogy a kölcsönösszeg megszerzését támogatni fogja a pénzügyminiszternél. Ő maga a tüzkárosultaknak 100 millió korona rögtöni segélyt utalványozott és intézkedett, hogy a népjóléti minisztérium a 117 tüzkárosult számára ruhát, cipőt és 30 métermázsa lisztet azonnal küldjön.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége évente szokásos országos nagygyülését az idén Hódmezővásárhelyt fogja megtartani az augusztus 20-tól 26-ig rendezendő ipari és mezőgazdasági kiállitással kapcsolatban.

A kéményen keresztül ment az esküvőjére egy menyasszony Néhány nappal ezelőtt kedves és legalább is szokatlannak mondható eset játszódott le Belfast-ban. A város egyik tekintélyes polgárának leánya jegyben járt egy fiatalemberrel, aki azonban a legnagyobb erőfeszitések dacára sem tudta a leány szüleinek beleegyezését a házassághoz megnyerni. A szülők makacssága odáig ment, hogy amikor megtudták, hogy a fiatalok titokban meg akarnak esküdni, az esküvő napján a leányt becsukták a szobájába. A szerelem azonban ugylátszik nem ismer akadályokat, mert a szerelmes leány titokban fölvette menyasszonyi ruháját és egy merész ötlettel a kandalló széles kéményén keresztül kimászott a háztetőre és kormosan bár, de mégis megérkezett a templomba, ahol már izgatottan várta a vőlegény. A pap csodálkozott ugyan a kormos menyasszonyon, de azért semmi akadálya nem volt, hogy megáldja a fiatalokat, akik az esküvő után azonnal visszatértek a szülői házhoz. A szülők csak ekkor tudták meg, hogy leányukból milyen kalandos uton lett menyecske.

Hatszázéves Mexikó városa. Mexikó City, amelynek lakói az utóbbi három lusztrumban a gyakori forradalmak miatt állandó izgalomban éltek, végre olyan örömünnepet ülhettek meg, amelyen a város összes lakossága, pártkülönbségre való tekintet nélkül, testvéries egyetértésben vett részt. Pünkösdkor ünnepelte Mexikó ragyogó szép fővárosa alapitásának hatszázadik évfordulóját és két napig tartottak az ünnepségek, amelyre a hatalmas ország legtávolabbi részéről is érkeztek résztvevők. Fehérek és indiánok festői diszöltözetekben járkáltak az utcákon, uton-utfélen eljárták a nemzeti táncokat és a külföldi kolóniák tagjai együtt ünnepeltek a benszülötekkel. Mexikó városát az aztékok alapitották, akik a toltékok elvonulása után, 1100 körül telepedtek le az Anahuac völgyében és 1325-ben alapitották meg Tenohtitlan városát, a mai Mexikó Cityt. A Popokatepetl és Ixtaciihuatl hegyóriások által uralt regényes anahuaci völgyben terül el Mexikó City, amely az amerikai kontinensnek határozottan legszebb városa. Különösen az utóbbi évtizedben vett hatalmas lendületet a város fejlődése, ugyannyira, hogy Nagy-Mexikó City immár kerek egymillió lakost számlál. Pompás középületei, ugyszintén a modern épitészetet reprezentáló palotasorai a legmodernebb városok közé emelték.

Gyilkolnak a sanghai-i lázadók. Sanghaiban kinai lázadók megölték Mackensie amerikai állampolgárt és kisérőnőjét, Mary Duncant, mikor az idegenek városrészéből az amerikai klubba mentek. A gyilkosokat még nem fogták el. Csang-Cso-Lin tábornagy csapatai Kiencsinben megszállották a görög főkonzulátust, hogy megvédjék a zavargók ellen.

Másfélmillió aranymárkát érő ékszert raboltak el a 99 éves Kaskel bárónétól. — Drezdában hétfőn éjszaka alvás közben minden ékszerét elrabolták a 90 éves Kaskel bárónénak, aki a Dresdener Bank egyik megalapitójának özvegye volt. Van a drágaságok között egy gyöngynyakék 54 ritka nagyságu gyönggyel, egy hatsoros gyöngyfüzér, amelyben összesen 317 nagy, fehértüzü gyöngy van, több rubint és briliánsgyürü, briliáns fülbevaló, összesen másfélmillió aranymárka érték. A bárónénak az volt a szokása, hogy ékszerét éjszakára magával vitte a hálószobába és mikor lefeküdt, öreg komornája, aki évtizedek óta szolgál nála, gondosan rázárt minden ajtót. Nyilvánvaló, hogy a tolvajok csak olyanok lehettek, akik ismerték az öreg bárónénak ezt a régi szokását. A kárvallott Kaskel báróné az ékszerek értékének tiz százalékát tüzte ki jutalmul a nyomravezetőnek.

Salvarsanmergezés. Hodmezővásárhelyen legutóbb hibás készitményü salvarsantól egy ember meghalt, tiz pedig sulyosan megbetegedett.

Hősi emlékmü Budafokon. Budafok község legutóbb megegyezett Orbán Antallal, az Iparmüvészeti Főiskola tanárával, jónevü szobrászmüvésszel a Budafok községben felállitandó hősi emlékszoborra vonatkozólag. A szobor elesett bajtársát bal vállára emelő rohamsisakos honvédet ábrázol, aki jobb kezét ökölbe szoritva megfenyegeti az ellenséget. A szép és eredeti alapgondolatu szobormü ünnepélyes leleplezésére ősszel kerül sor.

Saját használatra nem szabad dohányt termelni. A pénzügyminiszter körrendeletet adott ki, amely szerint a saját használatra való dohánytermelést az 1925-ik évre nem engedélyezi. A mult évben saját használatra termelt dohányból még meglevő készletek november 30-ig elfogyasztandók. E határidő lejártával határidőmeghosszabbitást semmi szin alatt nem engedélyeznek és igy az engedélyes birtokában talált dohánykészleteket jövedéki eljárás alá veszik. Felhivja a rendelet a lakosság figyelmét arra is, hogy a tilos dohánytermeléstől a legszigorubban tartózkodjanak és a netalán elhullott magból kelt palántákat saját érdekükben azonnal semmisitsék meg.

Vitézi fényképész. Veszprémben immár vitézi fényképész is van, aki a környéken felvételeket készit és a vitézekkel összefüggésben álló, illetve hazafias eseményeket szépen megörökiti. Vitéz Mészáros István, aki a szakmájában igen képzett és ügyes ember legutóbb a Kormányzó Ur Őfőméltósága veszprémi tartózkodásáról készitett művészi felvételeket és nekünk is több kitünő képet küldött be.

Ha valakinek fényképre szüksége volna vitéz Mészáros István jutányosan a rendelkezésre áll. Kitünően felszerelt müteremmel rendelkezik.

Cime: Veszprém, Horthy Miklós-utca 2.

Tatarozási hitel a dohánytermelőknek. Azoknak a gazdáknak, akik legalább 5 katasztrális holdon termelnek dohányt, az OKH tatarozási kölcsönt folyósit. A kölcsönt főleg az tette szükségessé, hogy már mintegy 10 év óta nem volt kedvező időjárás a dohánytermelésre és igy a termelők jövedelmükből nem tudták a szükséges tatarozásokat, igy pl. a száritópajták rendbehozását elvégezni. A most folyósitásra kerülő kölcsön holdanként 2 millió lesz, amit 3 év alatt egyenlő részletekben, kamatmentesen kell visszafizetni. A kölcsönért csupán évi 2 százalékos kezelési költség téritendő.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A szombathelyi jegyzőtanfolyam 25 éves jubileuma.

Országos jegyzőnap.

Valamikor, a békevilág boldog napjaiban, hat intézet működött az országban, amely a jegyzői pályára készitette elő a közigazgatás jövendő munkásait.

Azóta megfogyatkozott az ország, megfogyatkozott a jegyzőtanfolyamok száma is, s ma már csak két ilyen közigazgatási tanintézete van az országnak, az egri és a szombathelyi. A szombathelyi az öregebb, s ez ebben az egyetemi évben fennállása 25. évfordulójához ért.

A szombathelyi községi közigazgatási tanfolyam junius 28-án országos ünnepséggel készül megülni negyedszázados emlékünnepélyét Szombathelyen s az ünnepségen, mint beavatott helyről tudjuk, résztvesz Rakovszky Iván belügyminiszter is. Emellett egy szivvel-lélekkel készül az ünnepségre az egész ország jegyzői társadalma, élén az Országos Jegyző Egyesülettel.

Melegség járja át a szivünket, ha rágondolunk, hogy junius 28-án a feltámadásában hivő ország egész jegyzőtársadalma elzarándokol Szombathelyre, e nyugati végvárra s mig ott régi szép emlékeit idézi vissza gyászos jelenébe; impozáns egységével, az ideális gondolkodásban és törekvésekben eggyé forrt lelkületével, szótlanságában is bátor tiltakozásként áll oda a nyugati határra.

Ahogy a hozzánk befutott jelentésekből olvassuk, a jubiláló tanfolyam és a tanfolyam székvárosa, Szombathely, lelkes szeretettel várja vendégeit.

Csak továbbitjuk a szives meghivást, amikor a jegyzőtársadalomnak átadjuk a jubiláló jegyzőtanfolyam hivó szózatát: menjetek el erre az ünnepre mindannyian, akik a közigazgatás rögös mezőin a régi boldog magyar napokért fáradoztatok; menjetek el, s a találkozásból — idézgetvén a régi emlékeket — szedjetek magatokba uj reményt, uj kitartást és uj akaratot.

A jubileumi ünnepély egyuttal a szombathelyi tanfolyam összes ott végzett hallgatóinak találkozó ünnepélye is lesz. Impozánsabb találkozó alig volt az országban.

A jubileum programja értesülésünk szerint nagy vonásokban a következő:

Junius 27.

A vendégek fogadása a pályaudvaron és szállásukra való vezetés.

Este 8 órától ismerkedési estély és az összes végzett évfolyamok találkozó estélye a Sabaria vendéglőben.

Junius 28.

Reggel fél 9 órakor Szentmise és Istentisztelet a püspöki székesegyházban és az ev. templomban.

Délelőtt fél 11 órakor emlékünnepély a Szent István parkban.

Délután 1 órakor diszebéd a Herics kertben.

Délután 4 órakor a jegyzőtanfolyam-hallgatók sportversenye, tüzoltógyakorlatok, leventeversenyek a városligeti sportpályán.

Este fél 9 órakor müsoros jegyző-juniális a kioszkban.

Hireink szerint az ünnepségen a vármegyék és városok is nagy számban képviseltetik magukat.

A jubiláló tanfolyam az összes jegyzőségeket körlevéllel kereste fel s ebben minden tudnivalót részletesen ismertet.

Bizonyosra vesszük, hogy ezt a jubileumi ünnepséget a magyar közigazgatás lankadatlan katonáinak tábora az ország kimagasló, impozáns ünnepélyévé avatja.

Felhivás

a „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetébe" való belépésre.

A »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« a vitézek gazdasági érvényesülésének elősegitésére, a vitézi birtokok felszerelésére és a vitézek mindennemü gazdasági érdekeinek támogatására alakult.

Eddigi müködése folyamán nagy eredményeket ért el és sok telket szerelt fel. Minden ujonnan avatott vitéznek erkölcsi kötelessége, hogy a szövetkezet tagjai sorába lépjen, de nemcsak erkölcsi kötelessége, hanem saját jól felfogott érdekében is meg kell ezt tennie. A telkes vitézekre a belépés a Vitézi Rend Főszéktartósága rendelete értelmében kötelező.

Az alapszabályok értelmében a szövetkezet támogatásában csak oly vitéz részesülhet, aki a szövetkezet tagja.

Egy szövetkezeti üzletrész ára 5000 korona. Tekintettel azonban a korona értékének sajnálatos eltolódására, a szövetkezet alapszabályai értelmében az ujonnan belépők legalább 40 üzletrészt kötelesek jegyezni, összesen 200.000 korona értékben.

Felhivjuk tehát, a most felavatandó vitézek figyelmét, hogy a szövetkezetet, melynek hivatali helyisége, Királyi vár, I. alagsor, felkeresni el ne mulasszák, illetve kérjék a belépést, hogy a szövetkezet támogatásában részesülhessenek.

A belépési nyilatkozat szövege a következő:

Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének

Budapest, I., Királyi Várpalota, I. Alagsor.

Tekintetes Igazgatóság!

Alulirott tisztelettel bejelentem, hogy a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete«-be beakarok lépni.

..... további üzletrészt akarok jegyezni. E célból ..... darab rendes (alapitványi) üzletrészt óhajtok jegyezni, összesen ..... korona összegben.

A szövetkezet alapszabályait ismerem, az azokban foglalt szabályoknak magamat alávetem.

Kelt ..... 1925 ..... hó ....n.

Tisztelettel

.....

Megjegyzés. Rendes üzletrész 5000 K és 250 K alapitási költség. — Alapitványi üzletrész 20.000 K és 1000 K alapitási költség. A legkisebb jegyezhető összeg 40 rendes üzletrész összege 200.000 K és 10.000 K alapitási költség.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete három milliárd saját tőke felett rendelkezik.

Az 1925. junius 21-én avatandó tiszti vitézek névsora.

Veszprém vármegye.

Laucsek-László Dezső vkt. százados, Budapest H. M. VI. csoport, Makay Barna v. t. fhdgy., tisztv., Veszprém, Tóth István v. t. hdgy., üzemvezető, Réde, Kürthy László v. t. hdgy., építész, Veszprém, Mátyás-u. 2, Kálmán Imre őrnagy, Veszprém, Ács-u. 11, Gyimóthy Lajos v. t. fhdgy., tanító, Homokbödöge, Gerse József v. t. hdgy., járási számvivő, Enying, nemes Volkay János v. t. fhdgy., Máv. ellenőr, Veszprém, Magyarosi Béla v. t. hdgy., hitelszöv. könyvelő, Devecser, nemes Kozma Ferenc ezredes, Hajmáskér, szászujfalusi Felszeghy János npf. hdgy., kir. ügyész, Veszprém, Vár-u. 11.

Fejér vármegye.

Hetessy Miklós fhdgy. hadbirójelölt, Székesfehérvár, Sár-u. 1., Farkas Sándor altanácsnok (őrnagy), Székesfehérvár, Budai-ut 31., lovassági laktanya, Hergeth-Hegyháti Alajos v. t. hdgy., tanító, Kecskéd, Komárom vm., Vértessy Károly ny. fhdgy., gazdálkodó, Berki-puszta, Tárnok, Oláh József v. t. zls. festőművész, Székesfehérvár, Selyem-u. 17. Hősi halált halt: dr. Sterneczky Lajos v. t. fhdgy., pü. segédtitkár, Székesfehérvár, Nagy Sándor-u. 5.

Komárom—Esztergom vármegye.

Bognár Albert v. t. hdgy., tanító Kőkutpuszta, dr. Zsiga János v. t. fhdgy., vm. aljegyző, tb. főbiró, Esztergom, Kossuth Lajos-u., Szijj Gyula v. t. hdgy., tanító, Vérteskéthely, néhai Illés Kálmán fhdgy. Tata.

Győr—Moson—Pozsony vármegye.

Kiss Károly v. t. hdgy., tanító, áll. pt. tisztv., Győr, Czuczor G.-u. 10., Kunos Jenő csendőrszázados, Győrszentmárton, Tunner-Temessy István alezredes, Győr, Wernesz Jenő-ut 37., Szamosfalvi Panajott Sándor csendőrőrnagy, Miskolc, Csendőrség, Pytel-Tátray Lajos v. t. hdgy., jegyző, Győrsövényháza. Hősi halált halt: Csapó Béla v. t. zls., tanító, Győr, Erzsébet királyné-ut 17.

Vas vármegye.

Somogyi Ferenc szds., főelőadó, Sopron, Állomásparság Tanfolyam, Janicsek-Jánossy József százados, Szombathely, m. kir. 3. hiradó szd., Horváth László v. t. hdgy., tanító, Káld, Csapó István v. t. fhgy., tanító, Felsőmárc, néhai Nagy Lajos v. t., hdgy., Kemeneshőgyész, néhai Gergelyffy Ferenc v. ny. ezredes, Kőszeg, Várkör-utca 8., néhai Pletz Alfonz v. szds., Bust, Pottyondy Lajos főhdgy., Szombathely Vm. V. Sz.

Zala vármegye.

Többr ethei Ethey Krascsenitz Árpád szds., főelőadó, Keszthely, Vm. V. Sz., Csapó Oszkár v. t. hdgy., tanító, Kerkaszentmihályfa, Rónai Béla v. t. zls., tanító, Zalaszentgrót, Bicskey László v. t. hdgy., tornatanár, Zalaegerszeg, Főgimnázium, Péter Lajos ny. t. fhdgy., tisztviselő, Nagykanizsa, Gyár-u. 53., Nagy Győző á. v. főhdgy., számtisztv., Nagykanizsa, Kinizsi-u. 11., Pekle Béla őrnagy, Komáromujváros, Faigl-Földváry Pál százados, Jutas, Altisztképző-tanf.

Sopron vármegye.

Ábrahám Miklós v. t. alhdgy., téglagyári tisztv., Fertőszentmiklós, Rózsa Sándor v. t. hdgy., gazdálkodó, Beled Fő-ut 737., Lenk-Lenkey Jenő v. t. fhdgy., tanár, Sopron, Szinház-u. 35., puszta-rádóczi Basó Ödön alezredes, Kőszeg, Laktanya, Hammer-Szirmay István v. t. hadgy., kórházi ellenőr, Sopron, Erzsébet-kórház, Siesz-Szakmáry Károly v. t. főhdgy., D.-V. ellenőr, Sopron Alsólőwer-u. 4., Szász Lajos v. npf. fhdgy. tanító, Edve, u. p. Beled, Böröcz András v. t. zls, plg. isk. tanár, Sopron, Frankenburg-ut 7., Jurovich-Vasváry Hugó v. t. hdgy., mérnökjelölt, Sopron, Vasuti sor 6., Turi-Tury Elemér v. t. hdgy., erdőmérnök hallg., Sopron, Kossuth-u. 13., Bokor Rezső v. t. hdgy., főisk. tanársegéd, Sopron, Frankenburg-u. 17. Hősi halált halt: Závár János százados, Sopron, Győr-Ebenfurti v.

Eszak-Pest vármegye.

Dr. Csia Sándor v. t. hdgy., főisk. hallg., Szentendre, Babocsay József v. t. alhdgy., pü. számtiszt, Sashalom, Petőfi-u. 13., Kovács Ferenc v. t. hadapródj. őrm., rendőrtisszty., Rákosliget, Sándor József v. t. alhdgy., kántortanító, Tura, Cserey József tanító, Péczel, Antony-Altorjay Antal v. t. fhdgy., épitész, Budafok, Gschwindtgyár, Dombai Miklós v. t. hdgy. tanító, Kispest, Árpád-u. 32., Szvoboda Ferenc v. t. zls., banktisztv., Vecsés, Zádor László ny. főhadnagy, banktisztviselő, Csillaghegy, Mayer-Makray Ferenc v. t. szds., postafőtiszt, Rákosszentmihály, dr. Frank-Fraknóy Gyula v. t. fhdgy., ügyvéd, Ujpest, Attila-u. 54., Elek József v. t. hdgy. polg. isk. tanár, Ujpest, Ferenc József-tér 6. Zsengellér Ferenc v. t. fhdgy., tkpt. igazgató, Cegléd, Tompa Béla v. t. hdgy., tanító, Budafok, Német Lipót v. t. szds., áll. rend. felügy., Pesterzsébet, Zalán-u. 16., dr. Szücs János v. t. hdgy., banktisztviselő, Kispest, Nagy Sándor-u. 26., Szomrád-Szemerédy Béla v. t. hdgy., szabó, Ujpest, Csokonay-u. 4., Bodrogi Dezső v. t. fhdgy., községi jegyző, Tápiószele, Polcz Dezső százados, Abony, Jegyző-u. 25., Tőkés Ferenc v. t. hdgy., tánctanár, Budapest, Thököly-ut 36., Fehér László v. t. hdgy., Máv. tisztv., Monor, Alsótanya, Miereisz-Máriaházy vagy Máriássy János v. t. hdgy., szigorló orvos, Solymár, dr. Polifka-Posgay Károly szds., főtanár, Budapest, Hüvösvölgy, Hadapród isk., Novotny-Csejthey Károly v. t. fhdgy., min. számtiszt, Csillaghegy, Borik-Borhy Artur v. t. fhdgy., községi jegyző, Dány, nemes dr. Pinkóczy-Tóth Aladár szkv. szds., közjegyző, Gödöllő.

Szolnok vármegye.

Oláh János v. t. hdgy., okl. gazdász, Jászberény, VII., Attila-u. 4., dr. Oreskó-Solymosy Gyula v. t. hdgy., rendőrfogalm. Mezőtur, Tölcsér-u. 79., Tóth László v. t. zls., tisztviselő, Kunhegyes.

Hont-Nógrád vármegye.

Vásárhelyi János v. t. zls., banktisztviselő, Balassagyarmat, Márk Ferenc, v. t. fhdgy., járási számv., Balassagyarmat, Vörösmarty-u. 10., nagyalásonyi Barcza Tibor v. t., hdgy. joghallgató, Szécsény, Vály László v. npf., fhdgy., járásbiró, Balassagyarmat, Kluka-Kalocsa András v. t. hdgy., gazdálkodó, Ecseg.

Zemplén vármegye.

Dominiczi Nyitray Károly v. t. fhdgy. igazg., tanító, Hernádnémeti, Aranyossy Béla alezr., Szerencs, Héricz-Hollós Géza v. t. hdgy., doh.-gyári tisztv., Sátoraljaujhely, Dohánygyár, Butyka János v. t. szds., intéző, Taktahorkány. Hősi halált halt: grót Haller Pál v. szkv. huszár fhdgy., Tarcal.

Abauj vármegye.

Meskó Sándor v. t. hdgy., jegyző, Gibárt, Moór Pál ny. fhdgy., körjegyző, Felsőbodsza, Vitéz István v. t. zls., tanító, Szikszó.

Heves vármegye.

Kolozsváry Imre szds., Eger, 14. h. gy. e., Zalán Antal tábornok, Nyiregyháza, állomásparság, dr. Török Árpád v. t. e. ü. hdgy. körorvos Domoszló, gáloschi Tömösváry János v. t. fhdgy., főszolgabiró, Heves, dr. Kiss Kálmán v. t. hadnagy, árvaszéki ülnök, Gyöngyös, Polgm. hivatal, nemes Fluk Gusztáv v. t. fhdgy., gazd. felügyelő, Eger, Ujvilág-u. 4., pánicai Párniczky Jenő vámőrezredes, Budapest, Aréna-ut, Albrecht-laktanya, Rédei Gerő v. t. szds., lelkész, Eger, Cisztercita főgimn. Vértanu halált halt: sárbogárdi Mészöly Géza v. őrnagy, Eger.

Borsod—Gömör—Kishont vármegye.

Makay Imre tüzér szds., Miskolc, tüzérosztály, dr. Görgey László szkv. szds., vm. főjegyző, Miskolc, Vármegyeháza, Breznay Lajos v. t. fhdgy., polg. isk. tanár, Putnok, Domokos György v. t. hdgy., ref. leánygimn. tanár, Miskolc, ref. leánygimn., Kovács Sándor v. t. hdgy., próbaszolg., kat. számv., Miskolc, Kémény-u. 8., Kárpáti Zoltán tüzérszds., Miskolc, tüzéroszt., Zankó Zoltán tanácsnok (alezredes), Miskolc, Vörösmarty-u. 29. Bárdos Béla élelm. tisztv., fhdgy., Szombathely, m. kir. áll. élelm. üzem, dr. Göőz Lajos v. t. hdgy., ügyvéd, Putnok, Mogyoróssy János v. t. hdgy., számtiszt, Sajókaza, Tóth Kálmán v. t. fhdgy., gimn. tanár, Miskolc, Tury Ferenc ny. fhdgy., aljegyző, Sajóvámos, Wozarik-Váry Ferenc v. t. fhdgy., kat. tisztv., Miskolc, Vörösmarty-u. 41., Mátray Kálmán v. t. fhdgy., áll. rend. felügyelő, Budapest, X., Füzér-u. 34a., dr. Spergely-Görgő Tibor v. t. e. ü. alhdgy. körorvos, Rudabánya, Szentmiklóssy Kálmán fhdgy., Miskolc 13. h. gy. e., Hajner-Hegedüs Gyula népt. fhdgy. igazg. tanító, Szentistván, Tersztyánszky-Fekete Ferenc ny. t. hdgy., bányatisztv. Királa, Zechentmayer-Zalay József tábornok, Budapest, Vámőrfelügyelőség, Sáfrán Géza tábornok, Miskolc, vitéz Nagy Pál gy. tbnk., törzskapitány városmányosa: Szomolyai Nagy Miklós tanuló. Miskolc, Urak-u. 37., Mátray (szaniszló) Dezső v. t. hdgy., közs. jegyző, Borsodszentistván. Hősi halált halt: Sáfrán Jenő v. t. hdgy., Miskolc.

Budapest székesfőváros.

Lilienbergi báró Abele Ferenc, Berlin Kurfürsterdamm 1., dr. Wéhoffer-Vasváry Imre v. t. hdgy., orvos, Budapest, Balassa-u. 6., dr. Sándor Imre v. t. fhdgy., áll. rend. fog., Budapest, Nagymező-u. 11., Horváth Gyula fhdgy., előadó, Budapest, Csáky-u. 40., Lejtényi Gedeon fhdgy. (előadó), Budapest, Csemegi-u. 7., Veress Szilárd v. t. fhdgy., forg. adóellenőr. Budapest, Juranich-u. áll. bérház, dr. Ozmány Ferenc v. t. hdgy., áll. rend. fogalm., Budapest, Kruspér-u. 6—8., Falkay Gyula vkt. alezredes, Budapest, Veress Pálné-u. 1., Tapody Lajos szds., Budapest, Szalay-u. 16. IV. em. 18., Halmay Mihály szkv. őrnagy, kereskedő, Budapest, Lónyay-u. 46., benedektalvi Luby Pál őrnagy, Budapest, Előtvös-u. 36., Rottmann-Csánk Jenő v. t. hdgy., főisk. hallg., Budapest, Mikszáth Kálmán-tér 4., nemes Horváth László v. t. fhdgy., fővárosi tisztv., Budapest, Lónyay-u. 45., Keresztfalvy Antal szkv. hdgy., tisztviselő, Budapest, Thököly-út 38. I. 6., Bertalanffy Iván ny. ezrd., Budapest, I., Csaba-u. 6. kishindi Hindy Iván szds. (főelőadó), Wien m. kir. követség, Makay József rkt. őrnagy, Budapest, Honv. min. VI. Csop., Legény Béla szds., Budapest, Róna-u. 27., martonfalvi Tusa János szds. Budapest, Honv. min. 8. o., Pucher-Puszthay vagy Pulay Rezső szds., Kaposvár. Baross-laktanya, dr. Rákosi György vkt. ezredes, Budapest, I., Disztér 16., Rittuper-Ráskay László őrnagy, Budapest, Honv. min. 8. o., haralyi Fejér Árpád v. t. zls. számtiszt, Budapest, Podmaniczky-u. 73., dr. Tanka Tibor László v. t. fhdgy., pü. s.-titkár, Budapest, Főherceg Sándor-u. 30a., dr. Szepesy Antal Imre ny. rok. fhdgy., máv. s.-titkár, Budapest, Bajza-u. 37., Szilágyi-Ilosvay Lajos v. t. főhdgy., erdőmérnök, Budapest, Nagy János-u. 37., dr. Ladányi László v. t. fhdgy., tb. főszolgabíró, Budapest, Ilka-u. 32., Zsiray József v. t. fhdgy., polg. isk. tanár, Üllői-út 76., Illésházy Gábor szds., Budapest, Ostrom-u. 13., hadadi Kovács Gyula, Budapest, Horthy Miklós-út 28., Juhász Ferenc v. t. fhdgy., ref. lelkész, Budapest, Rákóczi-út 57., harasztosi Török Kálmán szds., Pécs Vddr. parság, Reiter-Kandó József őrnagy, Budapest, Ludovika Akadémia, Tárnok István v. t. fhdgy., bérlő, Budapest, Szabadság-tér 5., leveldi Kozma Miklós á. v. őrnagy, min. tan., a M. T. I. vezetője, Budapest, Hunfalvy-u. 13., Vasek-Vajthaffy Ottó alezredes, Jutas, Löffler-Szakváry Emil ny. tábornok, Budapest, Üllői-út 109b., dr. Boronkay István v. t. fhdgy., kir. ügyész, Budapest, Dembinszky-u. 9., nemes Marschalkó Béla őrnagy, Budapest, Disz-tér 3., nemes Marschalkó Kornél vkt. alezredes, Budapest, II., Bimbó-u. 8., dombóvári Révy Kálmán tábornok, Budapest, Ludovika Akad., Madaras Béla szds., Ludovika Akad., Balássy Béla szkv. fhdgy., banktisztv., Budapest, Teréz-körút 50. II. em. 4., pruzsinai Pruzsinszky Andor v. t. hdgy., magántisztv., Budapest, Dob-u. 14., Ulbrich-Telepi Miklós v. npf. fhdgy., müsz. felügyelő, Budapest, Aréna-ut 68., dr. Demeter Lénárt v. t. fhdgy., ügyvéd, Budapest, Uri-u. 14., Pardi-Pardy Imre v. t. e. ü. hdgy., szig. orvos, Budapest, Attila-u. 39. III. em. 2., Gonda Jenő v. t. fhdgy., fölv. tisztv., Budapest, Csokonai-u. 6., dr. Baltay Aladár v. t. fhdgy., postatitk., Budapest, Baross-u. 43., budahegyi Pauer János v. npf. szds., építész, Budapest, Rákóczi-ut 14., dr. Bárány László v. t. fhdgy., törv. tisztv., Budapest, Csáky-u. 17., Szóra-Szovátay György v. t. főhdgy., mérnök, Budapest, Ostrom-u. 21., csányi Wolnhoffer Emil őrnagy, Budapest, Pipa-u. 2b., Hanbrüsch-Ambrus Béla á. v. fhdgy., tisztv., Budapest, V., Ügynök-u. 18., II. em. 11., Mihalik-Mindszenthy Jenő őrnagy, Budapest, H. M. Elnökség, márkus- és batizfalvi Máriássy László szds., Budapest, Ilka-u. 32., tardoskeddi Benke József vkt., őrnagy, Budapest, Tábor-u. 3., desséri dr. Bielek István ny. szds., ügyvéd, Budapest, Józsefkörut 60., Hanke-Hankay Vilmos szds., Budapest, dr. Zadránszky-Zamárdy Ödön ny. t. fhdgy., pü. tisztv., Budapest, Pongrác-u. 17., dézsi Bajnóczy József vkt. őrnagy, Szófia, m. kir. követség, Jung-Jánossy János, Péter v. t. zls, kereskedő, Budapest, X., Kemény-u. 18., dr. Gönczy István v. t. fhdgy, gyakornok, Budapest, Ludovicenm-u. 2., nemes dr. Farkas Ferenc v. t. fhdgy., min. titkár, Budapest, Győri-ut 1., Sztrilich-Széchy Imre szds., Ludovika Akad., homorogdi Homorogdy Pál ezr., Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 49., I. em. 8., Géczy (Garamszeghy) Sándor v. t. zls., színész, Budapest, Krisztina-körut 7., dr. Naszta-Hatfaludy István v. t. fhdgy., tisztv., Budapest, Egyetem-tér 5., Gerinczy Pál v. t. fhdgy., bányatanácsos, Budapest, Alkotás-u. 11., dr. Csernáth József v. t. hdgy., árvaszéki elnök, Budapest, Zsigmond-tér 45., Rassy József vkt. szds., Budapest, Lachner-u. 2., Magyar Győző v. t. hdgy., okl. mérnök, Budapest, Petneházy-u. 46., dr. Hőniges-Szentannay Félix v. t. fhdgy., tisztv., Budapest, Dembinszky-u. 6., lépesfalvi Lépes István v. t. zls., számvivő gyak., Debrecen, 6. vddr., ellátás vezetőp. számv. csop., nedecei Nedeczky Dezső á. v. fhdgy., banktisztv., Esztergom, Malonyai-u. 8., dr. Zsilinszky Endre v. t. főhadnagy, nemzetgyülési képviselő, főszerkesztő, Budapest, Kecskeméti-u. 13., Jónás István v. npf. fhdgy., rendőrtisztv., Budapest, Klobucharich-Kohanóczy Iván szds., Budapest, József-körut 2., Paulovits-Borgida Gerő szds., Budapest, Váci-u. 40., márialigeti ifj. dr. Cseley József t. hdgy., orvos, Budapest, Kecskeméti-u. 19., nemes László Miklós tábornok, Szeged Vddr. parság, Pröckl-Perényi Elemér szds., Budapest, II., Ezredes-u. 5., szamoskendi és óvári, Sibrik Sándor husz. alezr. Budapest, Váci-u. 41a. Hősi halált halt: Sárói-Szabó Lajos volt alezredes, Budapest, Közraktár-u. 12., kibédi Fejér Orbán Vilmos v. fhdgy., Budapest, Várfok-u. 10.

Szabolcs vármegye.

Papp Béla őrnagy, Nyiregyháza, m. kir. 4. h. h. e., dr. Lojek-Csaba Gyula v. t. fhdgy., ügyvéd, Nyiregyháza, Sip-u. 6., Szánthó Mihály v. t. fhdgy., műszaki tisztv., Tiszanagyfalu, up. Rakamaz, Dózsán-Dercsényi Miklós v. t. hdgy., tanító, Nyiregyháza, Kiss Ernő-u. 19., Fábry György csendőrfhdgy., Kemecse, Balkay Árpád v. t. hdgy., gazd. segédtiszt, Csobaj, Imreh Jenő v. t. hdgy., tanító, Kótaj, Szombati Sándor v. t. fhdgy., ref. tanító, Berkesz, Frankó-Fraknóy Géza ezredes, Szombathely vámőrker. parság. Hősi halált halt: Veres Lajos v. t. zls., joghallgató, Balsa.

Hajdu vármegye.

Soltész Gyula ny. fhdgy., mért. hit. tisztv., Debrecen, Domb-u. 18., dr. Kovách Elemér v. t. fhdgy., kir. törv. bíró, Debrecen, Vilmos császár-ut 22., Lemhényi dr. Dávid Géza v. t. fhdgy., kereskedő, Debrecen, Simonyi-ut 26., Elekes Károly hiv. szds., Debrecen, Lovassági-laktanya, faiszi Ányos Aladár husz. ezr., Debrecen, Körletpars., Lépes Győző ny. ezr., Debrecen, Holényi János ezr., Debrecen, 11. h. gy., Bálint Árpád v. t. alhdgy., gyógyszerészügyi kat. tisztv., Debrecen, Kálvin-tér 7., dr. László Béla honv. előadóbiró, Debrecen, Piac-u. 77., dr. Szily Tibor v. t. hadgy., orvos, Debrecen, m. kir. áll. menhely, balázsfalvi Kiss Mihály szds., Debrecen, Pavillon-lakt., Horvát Sándor szds., Debrecen, vddr. husz. szd., dr. Szilágyi Dénes v. t. hdgy., kir. tvszéki joggyak., Vénkert, Domokos L.-u.

27., Schipper-Gergelyffy Gyula v. t. hdgy., vámőrhdgy., Mándok, Vámőrség, dr. Szabó Sándor v. t. hdgy., magántisztv., Debrecen, III., Mester-u. 30., Nusál-Németh Béla szds., Debrecen, Csapó-u. 26., dr. Sallai Gejza v. t. fhdgy., ügyvédjelölt, Hajduhadháza.

Szatmár—Bereg vármegye.

Jeney Zsigmond v. t. fhdgy. gazdálkodó, Zsarolyán, Gaál Lajos v. t. hdgy., tanitó, Zajta, dr. Szoboszlay István v. t. e. ü. hdgy., körorvos, Csenger, Fülöp János szds., Jászberény, 5. honv. kp. zlj., Napholcz-Tasnády Pál v. t. alhadnagy, gazdatiszt. Csengőld, dr. Gyene Pál v. t. fhdgy., földbirt., Porcsalma.

Bihar vármegye.

Szilassy István v. t. fhdgy., gazd. tisztv., Pécs, vddr.

Békés vármegye.

Tepliczky János v. t. hdgy., mérnök, Szarvas, Kossuth-u. 28., Müller-Zádorfalvy Mátyás v. t. hdgy., igazg. tanitó, Medgyesbodzás, Madarász György v. t. alhdgy., müszaki tisztv., Orosháza, IV./184., Kováts Jenő v. t. hdgy., tanitó, Békéscsaba, I., Ujkigyós-u. 15., Wiesz-Ördögh Konrád v. t. fhdgy., tisztv., Békésgyula, II., Mágocsy-u. 20., Kummer-Károlyfalvy Ferenc alezredes, Békéscsaba, 10. h. gy. e., Tóth József v. t. hdgy., urad. int., Vizesfás, Domokos László v. t. zls., kir. tvszéki joggyak., Gyula, Terényi-u. 3., Pallér József t. hdgy., magántisztv., Orosháza, II/82., Neuróhr Gyula v. t. hdgy., járásbiró, Békéscsaba, Teleki-u. 18., Medvegy-Csatay György v. t. hdgy., tanitó, Szarvas, Arany J.-u. 427., Danielis-Csabay János v. t. zls., gyógyszerész, Békéscsaba, Alsókőrössor 6. Vértanú halált halt: nemes Dolny Gábor v. npf. szds., főjegyző, Békés.

Csongrád vármegye.

Boda Vilmos v. t. fhdgy., polg. isk. tanár, Csongrád, Justh Gyula-u. 13., dr. Gombos József v. t. hdgy., tb. vm. aljegyző, Szeged, Vásárhely-sugárut 12., Mészáros Imre rok. hdgy., polg. alk., Budapest, Margit-rakpart 55., Jurenák Gyula ny. ezr., Szentes, Barta J.-u. 8., Zsiday Imre v. t. fhdgy., kir. főmérnök, Szeged, Templom-tér 4., Kiss László csendőrfhdgy., Szentes, Csendőrség, Ernszt-Erdődy István fhdgy., Szeged, Révay-u. 5., Homann-Hadfy Jenő fhdgy., Szeged, Korona-u. 26., Mátéffy Dezső ny. hdgy., banktisztv., Szentes, Kossuth-u. 30., Molitorisz-Máriássy Emil v. t. hdgy., áll. rend. felügy., Csongrád, áll. rendőrség, Torma Gábor v. t. zls., tanitó, Szeged, Londoni-körut 11., Négyesi Imre v. t. hdgy., okl. gépészmérnök, Szentes, VII., Sáfrány M.-u. 51., dr. Mayer-Máriaföldy Márton, v. t. hdgy., főgimn. tanár, Szeged, Madách-u. 17., Benedek Mihály v. t. alhdgy., próbaszolg. hadbizt., Szeged, Ipar-u. 6., Szekeres László őrnagy, Békéscsaba, 10. h. gye., Lendvai Kálmán v. t. alhdgy., pt. segédellenőr, Szeged, Mikszáth K.-u. 18., Palinkó-Peterdy Lajos v. t. hdgy., tanitó, Szeged, Felsőcsengelei áll. el. népisk., Barát Mihály v. t. zls., magántisztv., Hódmezővásárhely, III., Hold-u. 2., Tolnay Márton v. t. hdgy., detektiv, Baja, Czirfusz F.-u. 32., Borza Pál v. t. fhdgy., MÁV ellenőr, Szeged, Háló-u. 7. I., Kovács András csendőrfhdgy., Mindszent, Mátéffy Dezső ny. hdgy., banktisztv., Szentes, Kossuth-u. 30., Jaquemot-Magyary Miksa Frigyes ezredes, Baja, Szent Antal-u. 19., Tóth Gyula v. t. hdgy., áll. tanitó, Szeged, Árokháza 868., Papp József v. t. fhdgy., rend. felügy., Szeged, Mars-tér 6., Várady László v. t. hdgy., gyógyszerész, Szentes, Rákóczi Ferenc-u. 52.

Dél-Pest vármegye.

Oszlányi Kornél szds., Kiskunfélegyháza, dr. Szabó Mihály v. t. zls., városi tisztv., Kecskemét, Nyár-u. 2., Báder-Barkóczy Ferenc fhdgy., Budapest, Hungária-körut, tiszti szálló, dr. Markó Győző v. t. hdgy., tanár, Kecskemét, Jókai-u. 1., Gaál Lajos Endre, csendőrfőhdgy., Kecskemét, csendőrpars., Plutzer-Parlagh Károly v. t. hdgy., tanitó, Kecskemét, Vizkeleti-u. 5., Molnár Béla v. t. fhdgy., tisztv., Kiskunfélegyháza, Zrinyi-u. 52., Kuszkó-Gálóczy Endre őrnagy, Várpalota, Honv. csap. gyak. tér pars., Dévai Béla v. t. hdgy., tanitó, Orgovány, Szathmáry Kálmán v. t. hadgy., tisztv., Kecskemét, Kisfaludy-u. 2., dr. Galambos József ny. szds., orvos, Tass.

Bács—Bodrog vármegye.

Varga Endre v. t. fhdgy., szövetk. igazg., Csikéria, 44. sz.

Tolna vármegye.

Zvarinyi-Zerinváry János v. t. fhdgy., gimn. tanár, Bonyhád, Tarján Jenő v. t. fhdgy., szig. mérnök, Budapest, Budafoki-ut 10/b. I. 4. Hősi halált halt: Tar Ferenc v. t. hdgy., Döbrőköz.

Baranya vármegye.

Ifj. Sándor Mátyás v. t. fhdgy., bérlő, Ujmindszent, Milténvi Ferenc szds., Pécs, 4. honv. vonat oszt., Szentpétery János csendőrszds., Szentlőrinc, Getta-Gémessy Dezső számvivő tisztv., Pécs, Zsurkó L.-u. 2., Wochauer-Vécsey László v. t. fhdgy., banktisztv., Pécs, I., Malom-u. 1., Barsy József tábornok, Pécs, Anna-u. 20., Mérei—Mérey József v. t. hdgy., szig. mérnök, Budapest, Budafoki-ut 10/c. III. 5., Vértes Antal v. t. fhgy., tanitó, Leányvcsók, Párdy Zoltán fhdgy., Pécs, Mátyás Flórián-u. 25., Morgenbesser-Megyessy József őrnagy, Pécs, 4. vddr. purság. Hősi halált halt: Oberritter Aladár v. t. hdgy., Pécs, Felsőbalokány-u. 1.

Somogy vármegye.

Dr. Kovács Dénes v. t. hdgy., szolgabiró, Kaposvár, Anna-u. 2., nemes Tóthi Szabó László v. t. fhdgy., gazd. főellenőr, Vörs, Papp János v. t. hdgy., segédjegyző, Körös-hegy, Bartha Balázs v. t. fhdgy., vm. számellenőr, Kaposvár, Vármegyeháza, Csizi István ny. t. hdgy., gazdálkodó, keresk., Kaposvár, Rózsa-u. 39., Fóris József szkv. fhdgy., gazdálkodó, Németujfalu.

Csanád—Arad—Torontál vármegye.

Sommer-Somfay Jenő Béla v. t. fhdgy., kereskedő, Makó, Klein-Nemeskéry Géza v. t. hdgy., Hangya tisztv., Battonya, II. ker. 94. sz., dr. Galamb Sándor v. npf. hdgy., ügyvéd, Makó.

Az uj legénységi vitézek névsorát következő számunkban közöljük!

Vasárnap délelőtt.

Messzi napkeleten, muszka határ szélén,
Vasárnap délelőtt polyák templom mélyén,
Zeng a szent zsolozsma száz hivő ajkiról,
— Hospode pomiluj! Hospode pomiluj!

Mig robban a gránát, rázza az ablakot,
A pap hintegeti a tömjénillatot.
S bár szokatlan ének zeng a hivők ajkán,
Imádkozom én is könnyezve, igazán.

Messze napnyugaton ott is szól az ének,
Cigányzene mellett vigan nevetgélnek.
Oda nem hallani a harc szörnyü zaját,
Nem a haldoklónak elhaló sóhaját.

Ott nem zug a golyó, nem robban a gránát,
Nem látják a házak kisérties lángját,
Nem érzik e napok kinos szenvedését,
A végeken duló Isten nagy verését.

Mint itt messze-messze Sereth folyó szélén,
Kicsi fatemplomok titokzatos mélyén.
Zokogó bánat kél bus hivők ajkirul:
— Hospode pomiluj! Hospode pomiluj!

1916. julius 30. vitéz KEMENY SIMON

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk. ***Önmagán segít, ha minket támogat.***

MEZŐGAZDASÁG

A Vitézek Mezőgazd. Szövetkezetének közleményei.

Gazdasági gépek árai:

1 drb 72 kg-os UP. 6. sz. eke	1,050.000
1 „ 81 kg-os UP. 7. sz. eke	1,180.000
1 „ D 6 MN eke	1,080.000
1 „ 40 kg-os 8. sz. planetlókapa	900.000
1 „ plantage lókapa	1,000.000
65 kg. sulyu MES 5. sz. borona	780.000
97 „ MES 6. sz. borona	1,100.000
1 drb MES 7. sz. 107 kg.	1,220.000
1 „ 55 kg sulyu 13. sz. könnyü vetési borona	580.000
1 „ 32 kg-os kisgazdaborona	450.000
1 „ kéttagu 55 kg-os rögtörő borona	825.000
1 „ 84 kg JEK dobszecskavágó	1,120.000
1 „ 55 kg DF répavágó	250.000
1 „ 16 kg 3. sz. kézihajtásu daráló	500.000
1 „ CK kukoricamorzsoló fafedéllel	1,000.000
1 „ 75 kg RR kukoricamorzsoló	1,250.000
1 „ 90 kg Minor szőlősajtó 35 lt.	1,350.000
1 „ 108 kg Piccolo szőlősajtó 70 lt.	1,540.000

A fenti árak ab raktár + 3% forgalmi adó értendők. Azonnali készpénzfizetés esetén 5% engedményt adunk! Szolgálhatunk azonkivül kivánság szerint minden fajta és rendü mezőgazdasági gépekkel legolcsóbb árban. Kérjük vitézeinket és olvasóinkat, hogy szükségletük esetén minden körülmények között ajánlattételre szövetkezetünket hivja fel.

Szőlő- és mezőgazdasági értekezlet Debrecenben.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara vasárnapra összehivott szőlő- és borgazdasági értekezlete a kamarakerület minden részéből nagy számban összegyült szőlősgazdák részvételével folyt le.

Az értekezletet dr. Czeglédi Mihály kamarai alelnök, gazdasági főtanácsos nyitotta meg, majd Weszprémy Zoltán ny. főispán, szőlőbirtokos mondott köszönetet a kamara elnökségének és igazgatójának, hogy jelen értekezlet összehivásával a szőlő- és bortermelés válságának elháritására alkalmas eszközök megbeszélésére és a kormány elé terjesztésére alkalmat nyujtott.

Dr. Rácz Lajos kamarai igazgató a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által a szőlőtermelők érdekei védelmére és a szőlőmüvelés és borászat fejlesztése céljából eddig kifejtett munkásságáról számolt be, majd vázolta az értekezlet célját és felkérte az előadókat javaslataik megtételére.

Dr. Rugonfalvi Kiss István egyetemi tanár szőlőbirtokos a szőlősgazdák hitelválságáról, dr. Széll László gazd. akad. tanár a bortörvény reformjáról, Bogdán Ferenc szabolcsmegyei birtokos a borexport kérdéseiről, és dr. Kardoss Endre szőlőbirtokos a szőlősgazdák adóssérelmeiről tartottak előadást, amelyek után érdemben felszólaltak: Járny Tamás, min. tanácsos, Egey Szilárd min. tanácsos, szőlészeti kerületi felügyelő, Geréby Tamás, báró Buttler Sándor, Csáky János, Hoffmann Mihály és Blazsek István szőlőbirtokosok.

Dr. Rácz Lajos kamarai igazgató javaslatára az értekezlet egészében elfogadta a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete legutóbbi gyülésében alkotott memorandumát, azonban kiegészitette az értekezlet azt a homoki szőlők hitelválságán sürgetés, másrészt a csemegeborkészitési előirások enyhitése, végül a felvidéki hordók vám- és vasuti kedvezménnyel behozatalát illető óhajtással.

Az értekezlet, melyen igen nagy számmal vettek részt a Kamara kerület minden részéből, felkérte a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarát, hogy a szőlő- és bortermelés válságának kiháritására ez óhajokat tartalmazó javaslatokat terjesszen a kormány elé. Egyébként az eddigi hasznos tevékenységét folytassa a homoki szőlőtermelés fejlesztésére és érdekvédelmére.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara legközelebbi ülésében egyébként a Kamara keretében megszervezi a szőlősgazdák szakosztályát, amely a hasonló célból ily intézkedésre megkeresendő kecskeméti Kamara ilyen létesitendő szakosztályával együtt a magyar homoki szőlősgazdák reprezentánsa lesz. A Kamara és az érdekeltség különben benső egyetértésben kiván dolgozni ezen a téren a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületével is.

—

Felvétel a magyaróvári gazdasági akadémiába. A gazdasági akadémia első tanévére való felvételért julius 15-ig lehet folyamodni az akadémia igazgatóságához érettségi és születési bizonyitvánnyal. A tanfolyam három évre terjed. Elelmezés az intézet menzáján, valamint családoknál, lakás hónapos szobákban, valamint az intézet konviktusában kapható mérsékelt árért. Az érdeklődőknek az akadémia igazgatósága nyomtatott tájékoztatót küld.

Oláh vetésterület. Az oláh földmivelésügyi minisztérium statisztikát közöl, melyben párhuzamba állitja az 1923—24. évi vetésterületet az 1924—25-ben bevetett területtel. E statisztika adatai szerint a bevetett terület Romániában ez évben egynegyedrésszel kevesebb a tavalyinál. Az egyes gabonaféléknél az országos csökkenés az előző évhez hasonlitva a következő: buzánál 106.321, rozsnál 38.136, árpánál 443.694, zabnál 352.434, cukorrépánál 2356, burgonyánál 75.243 és tengerinél 1,335.306 hektár. Románia egész területén összesen 2,358.480 hektárt tesz ki az ezévi vetésterületcsökkenés.

Hamis hir a kolorádó-bogárról. Sátoraljaujhelyről jelentették a napokban, hogy ott a kolorádóbogár feltünését észlelték. A hir meglehetős izgalmat keltett, mert a gazdák tisztában vannak azzal, hogy a kolorádóbogár mily nagy veszedelmet jelent a burgonyára nézve s mily nehezen pusztitható. Rohamos terjedésének csak energikus és költséges intézkedésekkel lehet gátat vetni. Azóta kiderült, hogy Sárospatakon az ugynevezett hollóbogarakat látták, amelyek távolról sem okozhatnak oly nagy károkat, mint a kolorádóbogár.

Még mindig nincs rézgálic. Az a sajnálatos eset állott elő, hogy a belföldi gyárak rézgálic készletei épp akkor fogytak ki, mikor a nedves és meleg időjárás következtében a peronospora fellépése fenyegetett és a gazdáknak minél több permetezéssel lehetett volna csak megelőzniök a veszedelmet. Rézgálic azóta sem került a piacra, a készletek még mindig igen csekélyek, külföldről pedig a magas vám miatt nem lehet árut behozni. Mig tehát a szőlősgazdák kénytelenek a permetezést elhanyagolni, a peronospora vigan terjed tovább és mind több és több helyről érkezik hir a pusztitásairól. Különösen május utolsó hetében lépett fel sokfelé és szakértők szerint juniusban további terjedése várható. A védekezés pedig a kereskedőknél található csekély rézgálic készletekkel alig hatásos. Az áruhiány természetesen mindenütt megdrágitotta a rézgálicot és kicsinyben 12 ezer K-n alul sehol sem kapható. Sőt vannak egyes helyek, ahol 14.000 K-ért árusitják. Mivel a szükséglet benne igen nagy, nem remélhető, hogy az ára visszamegy ha a külföldi behozatalt nem teszik lehetségessé. Amig tehát a szőlők kárt szenvednek, a rézgálic hiánya miatt, addig azok, akiknek árujuk volt és azt most jóval drágábban árusithatják, nem megvetendő haszonra tettek szert.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . K 650.000-től
Box vagy barna tehénbőr csizmák strapára tiszta bőr . . . K 450.000
Valódi barna tehénbőr férfi cipők erős strapára . . . . . K 225.000
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 160.000-ig
Férfi boxbőr fűzős vagy cugos cipők erős kivitelben . . . . K 250.000
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 200.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.
Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (52)

Irta: FEKETE JÁNOS.

A király nem evett. Türelmetlenül várt. Lenn a kapunál odaszólt egy lebzselő vitéznek, hogy a királyné jöttét jelentse. De elrohant rögtön és kereste a szigeten. Nézte a sok klastrom cifra ormát, a vasalt tölgyfa kapukat. Innen ő kizárva. Egyházba lábát be nem teheti. Nem igen bánta. Haragudott a papokra.

Végre éppen akkor ért a kanyargó, kis uthoz, amikor a fáklyások kiséretében Izabella megjelent. Nem akarta megijeszteni, elkerült és eléje sietett, hogy a lépcsőnél találkozzék véle.

A királyné ott a fáklyák fényében halavány arcával, mint valami kisértet. László fekete szemei villognak, int a kiséretnek, azok hátramaradnak. A királyné reszket, mint, aki ördögöt lát, elsötétült a kapualja. Csak feljebb a lépcsőnél világit két falbatüzött, füstös fáklya.

László hevesen átkarolja. Az asszony szólni sem tud a meglepetéstől.

— Erzsébet, Erzsébet, jer velem. Itt hagyunk mindent, lóra kapunk, elvágtatunk, milyen jó lesz künn a pusztán, szabadon, jer velem! Hogy fogjuk egymást szeretni. Közénk nem áll senki, aki pedig zavarna, azt az öklömmel verem el, itt fülledt a levegő, ott száguld a mén, a friss szélben, nincs határ, nincs vége az utnak, puha a fü, selymes a rót, megmutatom neked, sohasem láttad, sohasem érezted, sohasem tudtad, hogyan szeretheti a férfi, jer, ott más minden, szabad a madár, a ló, a föld, az ember. Te nem ismered... Erzsébet... Nem ismered még a szabadságot, a pusztát...

S az asszony reszketett, mint akit a halál ölel. Amint a kezét kiszabaditotta, keresztet vetett magára. A karján sajgott László acélujjainak szoritása. De csókot nem engedett. Feltámadt egész gyermekkorának vad iszonyata ezektől a barbár, erőszakos, rémitő kunfajta ördögöktől. Talán még a dajkája rémitgette velük esténként, ha nem aludt. Még az anyatejjel szivta magába az utálatot, melyet ezek iránt a nomádok iránt érzett. És itt áll előtte, megtestesült a szörnyü mesék réme, a szőrösbőrös, tüzszemü kun, a kegyetlen tatár, a kőszivü rabló, a vaskaru ember, az ura, a kiátkozott.

Reszketett, mint a nyárfalevél. Nem maradt annyi ereje, hogy eltaszitsa, nem maradt ereje, hogy kiáltson, sötétben állt ott, a fáklyák rémes fényében ott állt a rémes árny, huzta őt, ragadta, jaj, nincs menekülés, viszi őt fertelmes tanyákra, elszabadult garaboncás, mennyit reszketett tőle, mikor erre a földre hozták és most beleráncja őt a poklok forró, szurkos tüzébe. Száz ördög rakja a tüzet és orditanak a kárhozottak, kacag az ördög. Rettenetes. Meghült a vér benne.

De ott álltak már a lépcsőn és a fáklya László arcába világitott. A füstös, lobogó fényben látni lehetett a fejedelem feldult vonásait. Sasorra sötét árnyat vetett a szürke kőfalra, arca biborvörös volt és a száját keményen összeszoritotta. A fogai között eresztette ki rekedten a szót.

— Jösz, a Tisza mögé, jösz velem, el innen? Mondd!

Izabella ugy nézett reá, mint kigyóbüvölő szemébe a kigyó. De hirtelen kiszabaditotta lelkét a férfi befolyása alól, érezte mint növekedik az ereje, mint tágulnak erei, lüktet a vére, rettenetes erőfeszitésben már érezte a torkán felbuggyanó hangot, a karját kirántotta László kezéből, hátratántorodott, majd hogy le nem bukott a csigalépcsőn. Végre a korláthoz kapott, felágaskodott és két karját kinyujtva, taszitotta el hitvesét. Hallotta, hogy reped a posztó, beleszakitott a király piros köntösébe, amint velőtrázó hangon kiáltotta:

— El tőlem, átkozott, ne érj hozzám, sátán fia, nem akarok veled menni poklokra! Távozz innen!

László egy pillanatig értetlenül állt ott fenn és nézte a felindult asszonyt. Elsápadt, rándulást érzett az öklében, ha irtózatos erőfeszitéssel meg nem fékezi magát, menten leüti a saját feleségét.

Ugrott egyet a lépcsőn lefelé, mint a párduc, mikor ott előtte állt extázisban kiáltozva az asszony, akit eddig tisztelt, szeretett, aki elhagyta, csufosan megtagadta őt, látta vicsorgó fogait, habzó száját, kibomlott, zsiros haját és testét, hatalmas undorral belerugott, hogy az sikoltó jajveszékeléssel gurult le, tompa zuhanásokkal a lépcsőn, mint egy nehéz liszteszsák.

A fáklyák lobogtak. Az éj fülledt melege guzsba kötött mindent. Emberek loholtak, frájjok, majd papok rohantak a kiáltozásra.

László a lovához futott, kiragadta a kantárt a lótartó kezéből, a lótartó félálomban nem értett semmit, csak felbukott, mint kit a dárda nyeregből kivet a heves viadalon.

A nemes paripa ott robogott már a pesti rév felé. Egy csónak oldódott, az evezők suhogtak, a rozoga alkotmány recsegett-ropogott a teher alatt.

Mire az emberek felocsudtak, a király már partot ért és tova vágtatott.

Az ijedtségtől és izgalomtól félholt királynét felemelték és bevitték a nyoszolyára. A féléjszakát aléltságban, másik felét fel-feltörő zokogásban töltötte.

A király lovagjai mind lóra kaptak. Elől György vitéz, utána Miklós, Gergely prépost és a hü lovagok. Csak Simon mestert hagyták a királyné mellett.

Fáklyák, forróság, loccsanó habok, lódobogás, eszeveszett száguldás, sötét égen időnként kikukkantó parányi csillagok. Ujra rohanás. Utkereszteződés. Vác felé avagy Ceglédnek. Rákos. Nehéz, csendes, sima homokvégtelen. Utána. Hajrá. Száguldás reggelig.

Reggel már nyomra akadtak. Másnap a Tiszánál érték be a királyt. Lova kidőlt, véres tajtékban hevert a csárda mellett. A király tetőtől talpig megfürdött a magyar folyó vizében.

9.

Tarka rongyok a sátrak előtt, dobok, csengők, hancura lányok, csikókon hajrázó legények a réten, gerelyvetők kiabálása, asszonyok rikácsoló hangja, por és összevisszaság, nagy kondérokban szortyogó birkahus és csapravert hordók.

A sátrak, mint a tüske, merednek hegyesen az ég felé, állatbőr és keleti selyem, csaholó kutyák, vizhordó szolgák, lézengő, kis kunok közepette.

György ur a király sátra felé igyekezett. A főtéren, rögtön Árbócz ur nagy sátra mellett állt a király sárga selyemháza, melynek előcsarnokában magyar vitézek álltak és ismerősen üdvözölték a király kedves emberét.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Az eddigi terméskilátások nagyon kedvezőtlen képet festettek a vetések állásáról. A legutóbbi napokban beállott esőzések azonban, sok helyen 24 óra alatt, ezt a képet gyökeresen és kedvezően megváltoztatták. Ugy, hogy a gazdák ismét reménykednek és bizakodnak egy kedvező aratásban. A rosszabbodó terméskilátások hatása alatt fellépett spekulációs hullámok utójátéka az ujbuzában még mindig érezteti a hatását és igy annak ára 400.000 K-ról, egészen 470-ig lett felhajtva. A rohamosan kedvező változások azonban ezt a magas árat sikeresen mintegy 450.000 K-ig csökkentették. Ennek folyamataképpen általában véve a többi cikk ára is esik. Óáruban továbbra is kevés üzlet bonyolitódik le, mert a vidéki mennyiségek elégségesek és az elrejtett készletek, most, az aratás küszöbén, piacra kerülnek. Az aratás különben is, különösen buzában, korán fog megkezdődni és igy az elrejtett készleteknek napvilágra hozása elhalaszthatatlan. Rozsban semmi ujság sincs, az ára szintén csökkenést mutat. Az árpa váltakozón tendál. A lanyhaság e téren azért nem jelentkezik, mert Csehországban és Szlovákiában hóguta érte. Nálunk az időjárás hüvösebbre fordult és igy ez a kár a magyar termést nem érte. A piac tehát várakozó álláspontra helyezkedik, már csak azért is, mert azáltal a magyar árpa sánsszai erősen javultak. Tengeri jóval 300.000 K fölé emelkedett, a jugoszláv érdeklődés hiánya miatt azonban néhány ezerrel hanyatlott; annak ellenére, hogy nálunk még mindig élénk üzletek vannak e téren. Zabban áruhiány folytán nagy áremelkedések voltak; 170.000 K körül cirkulál az árfolyama. Lisztpiac pang. Sok vidéki kismalomban alig van munka, ugyhogy jó márkáju lisztet 7700—7800 K-ért bőségesen lehet kapni. A budapesti malmokban 8000—8100 K.

Mindezek az áralakulások az amerikai árhanyatlással szoros összefüggésben mentek végbe. Az amerikai piacoknak az európai fogyasztásra gyakorolható jövendőbeli hatását mérlegelve, tekintetbe kell venni azt, hogy a háboru alatt Amerikában a vetésterület roppant nagy mértékben megnövekedett. Ismeretes, hogy ő volt Európának a hadseregszállitója. Ennek a helyzetnek a megváltozásakkor az ottani konjunkturális helyzet is elhervadt. Sok farmer otthagyta a földeket és ismét visszament a városokba. A bevetett területek igy évről-évre csökkentek. És, a szakértők állitása szerint, a helyzet most már jelenleg az, hogy Amerika a jövő évben sokkal kevesebb termésfölösleggel fog rendelkezni, mint amennyit piacra dobott eddig. A termésbecslések, amelyek mindig befolyásolták és ellentmondóak, nem árulnak el részleteket. Egy, Rómában legutóbb kiadott jelentés 133,288.000 acre tavalyi vetett területtel szemben 132,223.000 acrera becsüli a bevetett területeket. De Amerikában a vetésterületek még ennél jóval nagyobb mértékben csökkentek; ez a hiátus csak azért látszik oly kicsinek, mert Európában és Indiában viszont jelentős mértékben növekedett. Mindebből a végső tanulság az, hogy a jövő évben terméspolitikánk erősen fogja tudni függetleniteni magát Amerikától, mert ottan jelentékeny mértékben csökkent készletek lesznek.

A magpiac teljesen üzlettelen, a repcében igen jó termésre van kilátás, különben erős érdeklődés van iránta. Egyéb magvak közül inkább csak a biborhere keresett, ez a cikk azonban jóval később fog a piacra kerülni, mint ahogyan eredetileg tervezték.

Legujabb árak:

Terményárak: Tiszavidéki buza 530—535, egyéb 527.5—530, ujbuza 455—460, rozs 415—420, uj rozs 370, árpa 320—330, zab 440—460, tengeri 310—315 ezer K métermázsánként.

Lisztpiac: Buzadara 7900, 00-ás liszt 7800, 0-ás 7700, 2-es 7300, korpa 200 K kg-ként.

Takarmánypiac: I rendü réti széna 125, másodrendü 90, muharszéna 160, lucernaszéna 150, félszáraz 130, tengeriszár kóré 130, alomszalma 50—60 ezer K métermázsánként.

Lóvásár: Jobb minőségü hátas, csikó 450—1400, könnyebb kocsiló 7200—7500, nehéz (nyugati faj) igás kocsiló 5200—9500, könnyü 4500—6500, alárendelt ló 500—3900 ezer K drb-ként.

Borpiac: Gyenge üzlet mellett az árak esnek, ugyhogy tömegborokat hektóliterenkint már 500 K-ért, sőt még ennél olcsóbban is lehet kapni.

Magpiac: Tökmag 63—66, fehér napraforgó 37, muharmag 21, lenmag 64, lencse 30—50, tavaszi bükköny 24, borsó (Viktória) 50, biborhere 40, tarkabab 24 ezer K kg-ként.

Nemesfémpiac: Ezüst egykoronás 6, ötkoronás 30, arany tizkoronás 143 ezer K drb-ként. Szinarany 47 millió K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás darabja 1—1.2, tej 4—5.5, teavaj 80, óvári sajt 35 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: cseresznye 3—8, dió 40—60, szamóca 20—30, földieper 8—15 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: Idei burgonya 5, vöröshagyma 4—6, kelkáposzta 4—8, paraj 1—2, sóska 3—5, zöldborsó 2—5 ezer K kg-ként.

Halpiac: Ponty 20—30, harcsa 50—70, fogas 50—70, compo 25 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: Élő, rántanivaló csirke 20—30, sütnivaló 25—30, élő tyuk 30—50 ezer K drb-ként.

Huspiac: Marhahus 28—38, másodrendü 18—28, borjuhus 42—52, másodrendü 30—40, zsir 28—30 ezer K kg-ként.

—

Megjelent az első felértékelt mérleg. A Hazai Fésüsfonógyár volt az első, amelyik aranymérleget adott közre a felértékelési rendelet alapján. A felértékelt mérlegeket a vállalatoknak legkésőbb november 20-ig kell publikálniok. Ez az időpont ugyanesak a részvénytársaságokra kötelező, a magáncégekre nem, azonban az utóbbiakra nézve is előnyös a terminus betartása, mert csak abban az esetben részesülnek adókedvezményekben, ha a kimondott időpontig elkészitik a felértékelést. A Hazai Fésüsfonó mérlegének érdekessége, hogy szerepel benne az értékcsökkenési és felujitási tartalékszámla is. Eddig ugyanis kétséges volt, hogy ezek a tételek beleilleszthetők-e az aranymérlegbe, minthogy azonban a Hazai Fésüsfonó élén Teleszky áll, aki a felértékelés gondolatát fölvette és kidolgozta, vállalata mérlegét a kérdéses pontokra vonatkozólag irányadónul lehet elfogadni.

Milyen adókat fognak csökkenteni? A miniszterelnök genfi tanácskozásai alapján lehetővé vált, hogy egyes adónemeket a következő költségvetési évben mérsékeljenek és a gazdasági élet terheit ezáltal is könnyitsenek. Már most valószinüséggel előre lehet látni, hogy melyek lesznek azok az adók, amelyeknek csökkentésére számithat a gazdasági élet. Elsősorban a forgalmi adó az, amelyet mérsékelni kell; ennek az adónemnek a terheit már régebben akart könnyiteni a kormány, de mivel az érdekeltek a reform módját eddig még nem állapitották meg, fennmaradt továbbra is a 3 százalékos forgalmi adó, amely magasabb, mint bárhol a környező államokban. Valószinü, hogy azt a tervet valósitják meg, amelyik osztrák minta szerint akarja megreformálni a forgalmi adót olyanféleképpen, hogy az minden cikk után csak egyszer, előre megállapitott százalékban kelljen leróni. A másik adónem, amely szintén mérséklésre szorul, mert sok igazságtalan visszahatása van, a kincstári házhaszonbérrészesedés. A jövedelmi adó is sok esetben tulmagas és a 44 százalékos maximális adókulcs is oly alacsony értéknél áll be, hogy ennek az adónak a könnyitését is valószinünek tartják a gazdasági körök. Várni lehet továbbá a mezőgazdasági adóknak a könnyitését is, amelyek sokszor ugy vannak megállapitva, hogy a gazda nem a tényleges jövedelme szerint fizeti a jövedelmi adóját. Egyébként az OMGE a népszövetségi tanácskozásoktól függetlenül nemrégiben tervezetet dolgozott ki a mezőgazdasági adók csökkentésére, abból a szempontból kiindulva, hogy a mezőgazdaság jövedelmének eddigi 30, sőt gyakran 50 százalékos megadóztatását nem birja ki.

Minden Vitéz támogassa a szövetkezetét.

Gyapjuárverés. A Budapesten megtartandó gyapjuárverésre már eddig is nagy készleteket jelentettek be. Tavalyról még körülbelül 1 millió kilogramm gyapju tárol eladatlanul és ha az idei termést az átlagosnak megfelelően 5 millió kilogrammra kalkuláljuk, ebből is mintegy 3 millió felesleg fog maradni exportálásra. Ebben a szezonban tehát körülbelül 4 millió kilogramm mennyiségü gyapjukinálat lesz kiviteli célokra. Ugyanis a finom magyar gyapjut a textilgyáraink csak részben használják fel, egyrésze minden évben a külföldre kerül, a gyárak pedig céljainknak jobban megfelelő gyengébb minőségü külföldi gyapjut hoznak be az országba.

A magyar korona elérte az osztrák korona nivóját. Emlékezetes, hogy az angol kormány néhány héttel ezelőtt ujból aranyalapra helyezte a fontot. Már akkor várható volt, hogy a magyar korona, amelynek az árfolyama az angol fonthoz képest változatlanul fixirozva van, szintén emelkedni fog. Az emelkedés be is következett és a magyar koronában azóta fokozatos javulás állott be. Ezáltal mindig kisebbedett az a különbség, ami az osztrák korona és a magyar pénz értékelése között fennállott és a magyar korona zürichi jegyzése állandóan közeledett az osztrák shillingéhez. Most végre a magyar pénz egészen elérte az osztrák valuta árfolyamát és Zürichben a legutóbb mnid a két pénzt egyformán 72¾-el jegyezték. Ezáltal a békebeli viszony a magyar és osztrák pénz között helyreállott.

A budapesti gyapjuárverések julius 8-án megtartandó ülésére a bejelentések e hónap 25-én lezáródnak. A becslőbizottság julius 2-án kezdi meg müködését. Fölvilágositással szolgál a vezetőség, V., József-tér 3.

SPORT.

Bitskey Aladár világrekordja.

Amerika és Ausztrália uszói egyre-másra döntögették a világrekordokat, csak a német Otto Fahr 200 méteres hátuszó rekordja állotta sikerrel 14 esztendő minden ostromát, hogy végül egy fiatal egri gyerek energiája előtt meghajolva, átengedje helyét egy jobb időnek, mely Magyarország egyik képviselőjének nevéhez füződik.

Sipos Márton volt a világrekordlista utolsó magyarja, mig a 100 méteres melluszás rekordját el nem hóditotta Rademacher. Ugy látszott, hosszu idők munkája kell ahhoz, hogy a magyar uszósport elfoglalja ismét a helyét, mely évekig biztosan megtartott a vezető nemzetek között. A párisi olimpiai játékokon már megmutatta az egri MOVE oroszlánkarmait de egy év előtt még senki sem sejtette, hogy Bárány István komolyan Weismüller nyomába indul, még váratlanabb lesz az uszóvilág számára az a hir, hogy az alig ismert magyar hátuszó, Bitskey Aladár, aki nyomtalanul elveszett a párisi uszóolimpiász előcsatáiban, tegnap Dvorzsákkal, a legjobb osztrák hátuszóval találkozott és 2 perc 48 másodpercre javitotta O. Fahr 14 éve fennálló 2:45.4 mp-es világrekordját. Dvorzsáknak eddig legjobb 200-as idejét teljes másodpercel felülmulta Bitskey rekordja.

A verseny lefolyása természetesen izgalmas volt, Bitskey az első hosszban szerzett valami előnyt az osztrák uszó előtt, de a második hosszban Dvorzák utánaeredt, előzte és átvette a vezetést. Ennek köszönhető az uszóvilág az uj világrekordot. Dvorzák áldozatáu esett saját iramának, mig Bitskey nemcsak átvette, de meg is tartotta ezt a gyilkos tempót, ferdulói nagyszerüen sikerültek s végül szokatlanul friss kondicióban, négy tized másodperccel megjavitotta a világrekordot, melyet eddig megközeliteni nem sikerült.

Magyar távuszó.

Labori Károly a MAFC tagja, 11 óra 40 perc alatt Esztergomtól Budapestig uszott. Bár a Duna 14 fokos vize erősen gátolta képességének teljes kifejtésében, Labori 72 kilométert uszott egyfolytában. A magyar sport történetében ez a sportteljesitmény példátlan. Labori azt tervezi, hogy átussza a La Manche csatornát.

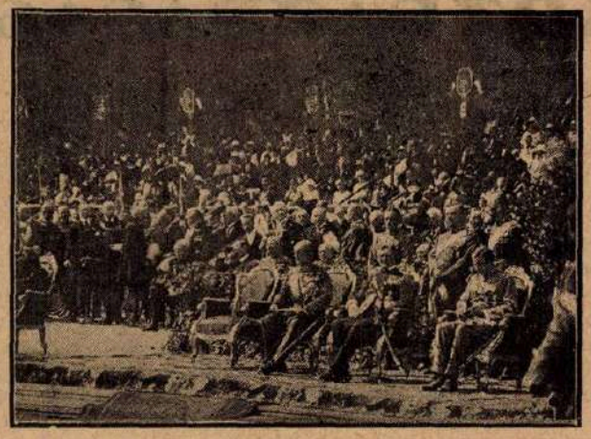

Vitézi avatás 1922-ben a Margitszigeten.

Vitézi okmányok keretezése.

Vitéz Kulai János a vitézi okmány bekeretezésére faragott és fényezett keretet tervezett. Ezen a Vitézi Szék által engedélyezett keret arra szolgál, hogy a vitézek okmányaikat egységesen óvják meg és otthonuk falára függesszék, mint kedves és dicsőséges emléket.

A szép kiállitásu keret ára 10 aranykorona. A keret megrendelhető előleg adása mellett és a szállitás 14 napon belül történik.

Az avatás előtt a Margit-szigeten minden ujonnan avatandó vitéz átveheti a megrendelőlapot, azt kitöltve, előleget ad, meg is tekintheti a mintát és két hét alatt megkapja a keretet.

Vitéz Kulai János cime: Pesterzsébet, Szondy-utca 21.

Hindenburg-anekdóták.

A világháboru idején Hindenburg vezértábornagy főhadiszállására érkező ujabb győzelmi hirre a német katonák lelkesülten énekelni kezdték a »Deutschland über alles« dalt. Hindenburgot kissé zavarta a tulhangos ének és mikor meghallotta, hogy még mindig énekelnek, bólintott egyet és komoly arccal elgondolkozva, csak ennyit mondott:

— Szép, szép, de ha nem ilyen hangosan orditanátok azt ti, akkor amazok odaát már régen abbahagyták volna.

*

Vilmos császár Hindenburg vezértábornaggyal autón ment a frontra, utközben sok szembejövő sebesülttel találkoztak, akik alig akarták észrevenni a császári automobilt. A császárnak végül is feltünt a sok hátrafelé igyekező és megkérdezte Hindenburgot, honnan jön ez a sok ember?

Hindenburg pár pillanatig elgondolkozva hallgatott, majd megszólalt:

— Velünk szemben, de lehet, hogy nemsokára ellenünk.

*

Egy tábori kórházban a sebesülteket látogatta meg Hindenburg. Egy francia sebesült tiszt is feküdt ott. Hindenburg megszólitotta és állapota iránt érdeklődött.

— Köszönöm Excellenciás ur, jól érzem magam — válaszolta a francia tiszt.

— Mi a polgári foglalkozása — kérdezte Hindenburg.

— Csillagász — volt a válasz.

Mire Hindenburg bólintott a fejével és megjegyezte:

— Akkor azok közé a franciák közé tartozik, akik tudják, hogy Franciaországra és Németországra ugyanazok a csillagok tekintenek.

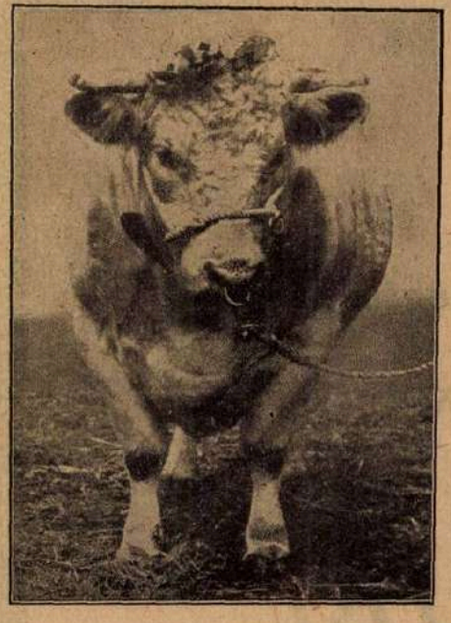

Balra: Az angol világkiállításon elsődijat nyert shorthorn-bika. — Jobbra: Úrnapján nagy tömegek tüntettek a Kormányzó mellett. Képünk a diákok egyik csapatát ábrázolja. — Középen: Egy afrikai törzsfőnök kitüntetést ad az angol trónörökösnek.

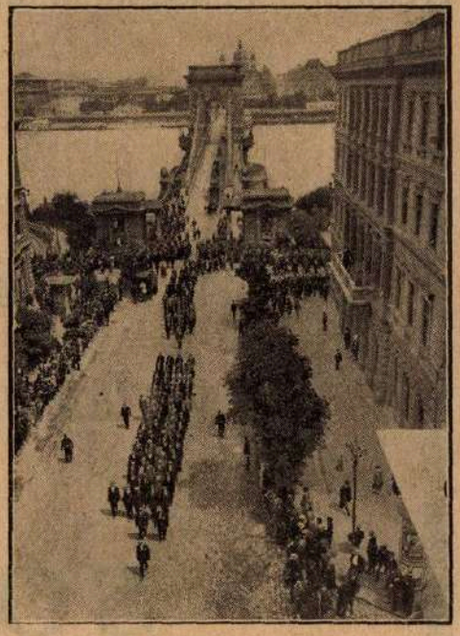

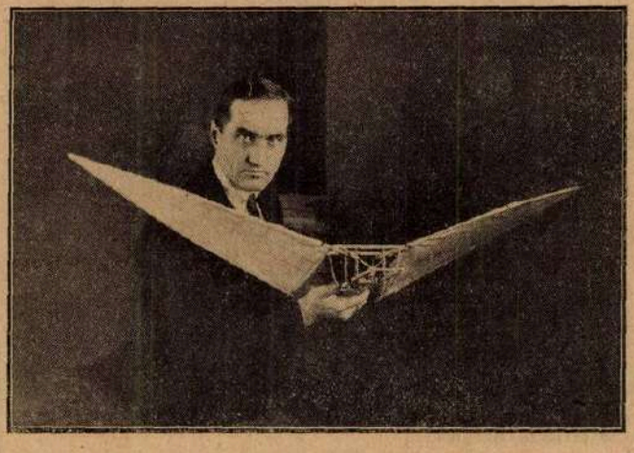

Rajner Kálmán, a M. T. I. nyomdásza találmányával, a mozgó-szárnyu, légcsavar nélküli repülőgép modelljével.

Ez évben is diszes körmeneteken ünnepelték meg Úrnapját. Képünk az egyik budapesti körmenetet ábrázolja.

Ebtenyésztés.

A kutya használhatóságáról.

Már az eddig felsorolt képességek fejlesztése is mennyi hasznosságot tüntet fel. Ugyan nem meritettük ki ösztönéből eredő minden képességét s azoknak átalakitását, mert egyik cselekvésből ered a másik s igy száz meg százféle apró, hasznos cselekedetet fejleszthetünk ki.

Nincs kizárva, hogy a kutyában legyenek olyan szunnyadó képességek, melyekre eddig nem is gondoltunk s melyek hasznosság tekintetében nagy értéket képviselhetnének.

A kutyák használhatósága szorosan tehát, főként a következőkre vonatkozik:

Tudatos őrzése háznak, vagyonnak, személynek, gyár, tanya, magtár stb.-nek; segédkezés nyájőrzésnél, tolvajok kikutatásánál, elfogásánál, őrzésénél; harctéri szolgálatok: küldönc, jelentő szolgálatok, sebesültek fölkeresése, elküldjük a postára, üzletekbe bevásárolni; cipeli a terhet, stb....

Milyen kellemes pl., ha pusztán nem kell embert tartani, aki a postát elhozza. Ott a kitünően betanitott eb, átveszi a leveleket, ujságokat s gyorsan eljuttatja a célhoz!

Hogy mindezen tevékenységnek még hányféle ága és alakulata van azt az alkalmak és körülmények hozzák magukkal.

Becsüljük hát meg e hasznos, hüséges társakat és rossz bánásmód, nemtörődömség helyett neveljük ki jótulajdonságait, akkor roppant hasznukat vesszük, helyesen cselekszünk és magunknak is nagy örömet szerzünk vele.

Kiadóhivatali üzenetek:

Vitéz Ferenc János, Piricse, u. p. Nyirbátor. Előfizetése nov. 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kiss Lajos, Mikepércs. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Budai Ignác, Budapest. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Horváth Jenő dr., Ujdombovár. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése aug. 1-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Forgó István, Csánytelek. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése szept. 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Szilágyi János, Debrecen. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Az 1925. évi junius hó 21-én megtartandó

VITÉZZÉ AVATÁSI ÜNNEPÉLY

SORRENDJE:

1. Ő Főméltósága fogadtatása és felvonulása.
2. Harsonajelzés az ünnepély megkezdésére.
3. Áldó imák. (Róm. kath., gör. kath., ref., ág. ev., unit.)
4. Harsonajelzés.
5. Ő Főméltósága beszéde.
6. Vitéz Igmándy-Hegyessy Géza, vitézi törzskapitány felolvassa a felavatandók statisztikáját.
7. Főszéktartó paizs kongatása.
8. Főszéktartó üdvözlete.
9. Felavatandók eskütétele.
10. Vitézzé ütés.
11. Ludovika Akadémia és a cserkészek diszmenete.
12. Ő Főméltósága kiséretével elvonul.

Ára 6000 korona.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. EVFOLYAM. 26. SZÁM — 1925. JUNIUS HÓ 28.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM. TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Diszszemle a Kormányzó születésnapján.

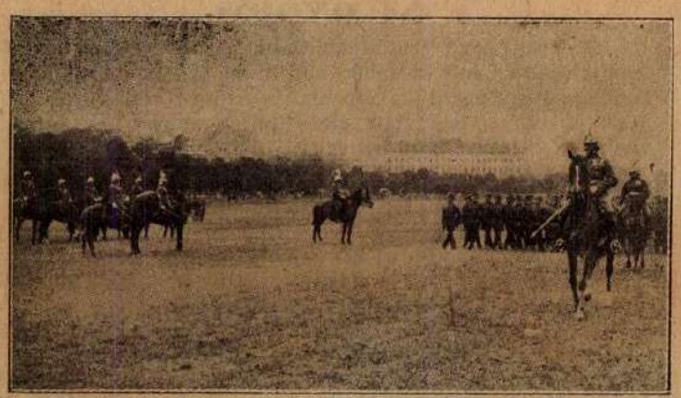

Az ünnepélyen a Ludovika Akadémia növendékeinek egyik százada diszmenetben vonul el a Kormányzót képviselő tábornokok előtt.

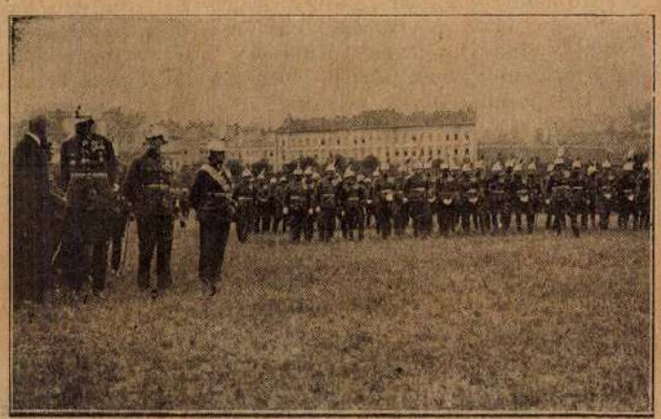

A megjelent előkelőségek. Vitéz báró Than altábornagy (1), gróf Csáky honvédelmi miniszter (2), vitéz Jánky tábornok (3) és Nádossy országos főkapitány. (4)

Vitézek nagy napja.

Junius 21-ike, vasárnap, a magyar vitézség ragyogó tetteit idézte fel előttünk ismét ebben az évben.

A Vitézi Rend, a legmagyarabb szervezet, a legszebb és legdicsőségesebb gyülekezet uj tagokkal bővült ismét. Ennek a szervezetnek erősödése, terebélyesedése a magyar jövő fájának lombosodását, gyökerezését jelenti. Tudjuk, hogy amig ez a viharokkal szemben diadalmas gárda szilárd egységben áll vezére mögött, addig ebben az országban a nemzeti eszme el nem eshet, addig a magyar sors el nem bukhatik, addig remény élhet a szivünkben, hogy eljön a feltámadás és hisszük, hogy akik elsők tudtak lenni a tettek mezején, azok elsők lesznek a békés munkában is, amely ezt a nemzetet feltámasztani és talpraállitani akarja!

A nemzet megjutalmazta hü fiait, akik érte küzdöttek, amint ujra egy szép sor vitézt avatott halálig hü zászlótartójává. A nemzet hálás volt a hősökkel szemben és számithat bizton azokra, akiket az elsők közé kiválogatott.

*

A gyönyörü ünnepség szinhelye, a MAC-pálya zászlódiszben várta a legelső magyar katonát és a vitézeket. Hatalmas oszlopokon a magyar nemzet szent szineivel és a főváros lobogójával játszadozott a juniusi szellő, a tribünöket és a tér környékét pedig zsufolásig megtöltötték az érdeklődők. Mindenki ott volt, aki valami kapcsolatot érzett a magyar hősiességgel. Az egyenruhás és ünneplőruhás férfiközönség mellén majd mindenütt kitüntetések csillogtak. Szekrények melyéről, fájdalmasan szép emlékek közül előkerültek a bronz, kisezüst, nagyezüst vitézségi érmek. Néhol egy-egy arany sárga fénye is megcsillant. Kitüntetéses mellek vasfala között érünk le az ünnepség szinhelyére is.

Az emberekkel vastagon körülgyürüzött tér közepén már ott állanak az avatandó vitézek. Szebbnél-szebb magyar viseletek és kitüntetések aranyával, ezüstjével gazdagon telehintett egyenruhák nyujtanak festői látványt. Néhol egy-egy egyszerü, iparos vagy földmives-öltöny. A kitüntetések fénye azonban eltakarja a ruha egyszerüségét.

A közönség tribünje előtt három részre osztott emelvény áll, amelyet hosszu szőnyeg köt össze az avatás szinhelyéül épitett emelvénnyel. A két emelvény között tarkállik a felavatandó vitézek, 305 tiszt és 1353 legénységi állományu egyén sürü tömege. Mindegyik mellén a hősiesség érmei csillognak.

A felavatandó vitézek között ott voltak nemes László Miklós tábornok, a szegedi vegyesdandár parancsnoka, Görgey László vármegyei főjegyző, vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok várományosa: szomolyai Nagy Miklós tanuló, lilienbergi báró Abele Ferenc berlini követségi tanácsos, Juhász Ferenc református lelkész, leveldi Kozma Miklós miniszteri tanácsos, a MTI. vezetője, Löfler-Szakváry Emil nyugalmazott tábornok, dombovári Révy Kálmán tábornok, a Ludovika Akadémia parancsnoka, Csányi-Wolnhoffer

Emil őrnagy, homorogdi Homorogdy Pál ezredes, Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Szinház müvésze, dr. Zsilinszky Endre nemzetgyülési képviselő, a »Szózat főszerkesztője, óvári Sibrik Sándor huszárezredes, az ismert urlovas, fajszi Ányos Aladár tábornok, Barsy István tábornok.

A közönség soraiban a nagyszámban megjelent előkelőségek között ott láttuk József királyi herceget, Mayer János földmüvelésügyi minisztert, Scitovszky Bélát, a nemzetgyülés elnökét, Bárczy István miniszterelnökségi államtitkárt, Zsitvay Tibort, Karafiáth Jenőt, Bartha Richárdot, a kabinetiroda főnökét, Ravasz László református püspököt és a tábornoki kar számos tagját. Pár perccel kilenc óra előtt érkezett meg a Kormányzó felesége, leánya, vitéz Fáy László, ifjabb Horthy Miklós és Horthy István kiséretében. A Kormányzó családja az emelvény jobboldalán levő páholyban foglalt helyet.

Harsonaszó.

Pontban kilenc órakor kürtszó érces hangja csendül, majd harsonaszó harsan. Az első gyalogezred zenekarának trombitáiból fohászkodik a »Himnusz« magasztos hangja. A Kormányzó érkezik. Vitéz Nagy Pál hadseregfőparancsnok, vitéz Magasházy László első szárnysegéd és Nádossy Imre országos főkapitány kiséretében ellépked az avatandó vitézek arcéle előtt. Minden szem kemény alakján tapad. Dörgő éljenzés köszönti. A Kormányzó kezét sapkájához emelve köszöni meg az ovációt és József királyi herceg és Nagy Pál tábornok között elfoglalja helyét az emelvényen.

Áldó Ima.

A lelkészek számára ácsolt, nemzetiszinü lepellel fedett emelvényen megjelenik Zadravecz tábori püspök markáns alakja. Érces, lelkes hangja messze csendül, amint beszélni kezd:

— A mi Istenünk küldje el áldását mindarra, ami itt magyar akarattal és magyar vággyal történik. Mi tudjuk és tudni kell mindenkinek, hogy a vitézzé avatás nem egyesegyedül a mult hősiességének elismerése és megjutalmazása, hanem a széjjelszórt magyar erőknek összegyüjtése. Ma a kenyeret adó magyar földeken igen sok dudva ütötte fel a fejét, ugyhogy szinte végveszéllyel fenyegeti a magyar kalászt, ellopja tőle az éltető napsugarat és az elevenitő esőt. A vitézek főkapitánya ma magyar akarattal lép elő és kiszólitja a magyar földből az önönvéréből piroslo rózsabimbókat, a vitézeket. A magyar föld mélyébe markol s a távol széjjelszórt meszes gödrökből előszólit több mint ötven hőst s ez ötven halott hőssel elásott sok-sok magyar erényt s hazaszólitja őket a haza megmentésére. Mi mindnyáajn magyar vággyal nézzük a magyar akaratnak ezt a hatalmas gesztusát. Vajha ti, vitézek, megeződnétek, hogy ne az acat nyomjon el benneteket, hanem ti fojtsátok el majdan a magyar ugaron az acatot: Magyar vággyal nézzük a mai napot, azzal a forró imádsággal, hogy ti, a magyarság legjava, összeszedve, előszólitva, vitézesülve, valamikor — nem is olyan nagyon sokára — tegyétek újból szabaddá és naggyá ezt a földet, melyért véreztetek.

— A magyarok Istene — fejezte be szavait, küldje áldását mindarra, ami itt, a Duna partján magyar akarattal és magyar vággyal történik. Amen.

Zadravetz István tábori püspök után Melles Emil görögkatholikus püspök, Raffay Sándor evangélikus püspök, Soltész Elemér református tábori püspök és Józan Miklós unitárius esperes áldották meg a vitézeket egyházaik nevében.

Az avatás.

A Kormányzó ezután az Országos Vitézi Szék tagjainak kiséretében s a fehér köpenyes, ezüstsisakos, méltóságteljes lassusággal haladó alabárdos testőrök sorfala között a vitézi avatáshoz elkészitett emelvényhez vonult, ahonnan a következő szavakat intézte a vitézekhez:

— Vitéz bajtársaim! A bátorság és a tántorithatatlan hazaszeretet megjutalmazásának ünnepségére jöttetek ma ide. E két legnemesebb férfiui erény volt mindenkoron turám fajunk legnagyobb büszkesége, ezt tisztelték és félték bennünk egy évezreden át és ez szerzett nekünk hirt és dicsőséget.

— Annak az eszmének, amelynek ezek az erények a megtestesitői, kivántam én a Vitézi Rend életrehivásával olyan maradandó emléket állitani, amelyből erőt meríthetnek az élők és okulhatnak, tanulhatnak majdan a késői utódok is. E magasztos pillanatban letett szent fogadalmatokban látom biztositékát annak, hogy ez az eszme fajunkban tovább is élni fog és záloga lesz egy szebb és boldogabb magyar jövendőnek.

— Maradjatok jóban és rosszban hüséges és ál-

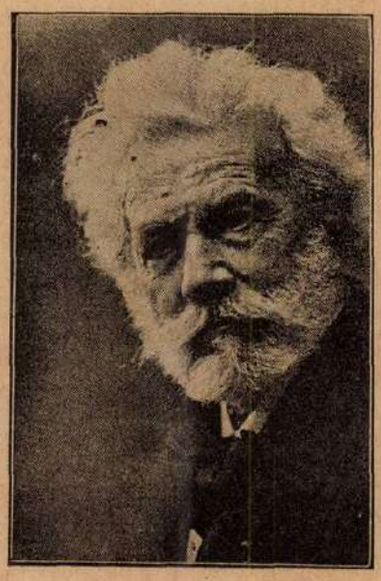

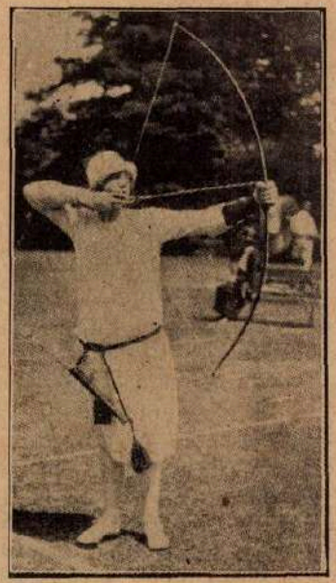

Balra: Flammarion Kamill, a világhirü francia csillagász, 93 éves korában meghalt. — Középen a volt cs. és kir. 10. huszárezred hősi halottain ik emlékére Székesfehérvárott ez év őszén felállitandó emlék, melyet Kallós mester tervezett és mintáz. A szobor leleplezése december 11-én a limanovai csata évfordulóján lesz, melyre a rendezőség meghivta Mackensen vezértábornagyot. — Jobbra: Angliában ujabban nyilazó versenyeket rendeznek, melyekben hölgyek is résztvesznek.

dozatkész fiai ennek a sokat szenvedett hazának. Vésséték lelketekbe mindörökre azt az igazságot, hogy ennek a véráztatta magyar földnek a szeretete olyan erőt képvisel, mely egyedül alkalmas arra, hogy a hazafiatlan törekvéseknek gátat szabjon.

— A magyarok Istenének áldása kisérje munkátokat!

A Kormányzó szavait az uj vitézek zugó éljenzéssel köszönték meg. Majd vitéz Igmándy-Hegyessy Géza vitézi törzskapitány olvasta fel az avatandó vitézek statisztikáját. Eszerint 305 tiszt, 1353 legénységi állományu egyén, 21 városnyos és 54 hősi halott kerül avatásra.

Ezután a főszéktartó üdvözölte a Kormányzót, majd a főkapitányi diszkarddal három ütést mért a diszpajzsra, miközben ezeket mondotta:

— Tisztelet adassék az igaz Istennek, akit a mi őseink Hadurnak neveztek!

Majd vitéz Nagy Pál hadseregfőparancsnok, a vitézek főkapitányának helyettese átvette a vitézek hosszu, egyenes diszpallosát s magasra emelve, a Kormányzó elé ment és a Hadurat a vitézi asztal elé vezetve, átadta neki a diszkardot.

A gyönyörü jelenet után vitéz Siménfalvy Tihamér »Eskühöz«-t vezényelt. Az avatandó vitézek kemény kettősrendjei eskühöz emelték kezüket. Megcsörrentek a kitüntetések s a nemzet legjobbjai kemény, pattogó hangon mondották el a vitézek szent fogadalmát.

A zenekar a Hiszekegybe kezd. A gyönyörü nemzeti imádság hangja — mintha csak lenge, aranyos fátyol lenne — szétterül a kemény katonás fejek felett. Az arcok egy pillanatra elborulnak. Mindenki Erdélyre, a Felvidékre és a Délvidékre gondol.

De az első vitéz már ott áll a Kormányzó előtt. Féltérdre ereszkedik. A vezér kezében ezüstösen, halványan megcsillan a kard. A vitézi rend pallosának acélos fénye elüzi azt a komorságot, melyet az elveszitett területek juttattak eszünkbe. A Vezér kezében csorbulatlanul, tisztán csillog a kard, mely utat fog mutatni — ha eljön az idő — a feltámadáshoz is.

A Kormányzó pallosával sorra vállon érinti az eléje járulókat.

— Hadur nevében vitézzé ütlek!

Avatás közben megható jelenetek játszódtak le. A vitézek soraiban kiégett szemü, vak katonák is járulnak a Kormányzó elé. Szemük világa ott maradt, ahol a kitüntetéseket szerezték. Támolyogva, bátortalanul topognak a Kormányzó elé. De hirtelen fehér kesztyüs kezek kulcsolódnak karjukra. Egyszerre több magasrangu tiszt is siet a világtalan bajtársak segitségére, gyámolitására.

Később béna vitézt hoznak. A Kormányzó fájó szeretettel néz rá bajtársára. Aztán lelép az emelvényről és feléje siet. Szeretettel hajol rá, beszélni kezd vele. És a vitézek napbarnitotta, szenvedés boronálta arcán könny pereg végig...

Tizenegy óra után az avatás véget ért. A felavatott vitézek ellépkednek az előkelőségek emelvénye előtt. Mikor az utolsó ember is elvonult, a zenekar ismét a Himnuszba kezd. A nemzeti imádság hangjainál a Kormányzó visszatért diszhelyére.

Felcsendülnek a Rákóczi-induló ütemei. Diszmenetre vezényelnek. A Ludovika Akadémia daliás zászlóalja a közönség tapsorkánjától kisérve feszesen tisztelegve lép el a legelső katona és a vitézek legjobbjai előtt. Majd cserkészek jönnek. Erős inu, derék magyar fiuk feszes menete zárja be az örökre felejthetetlen képet.

Avatás után vitézi áldomás volt, melyen a Kormányzó is megjelent és üdvözölte az uj vitézeket.

Törvényhatóságok hódolata a Kormányzó előtt.

Vasárnap délben a margitszigeti vitézavató ünnepség után Magyarország összes törvényhatóságainak kiküldöttei a Várba vonultak, hogy a Kormányzó előtt tisztelegjenek, hogy az ország nevében hódolatuknak és ragaszkodásuknak adjanak kifejezést. A küldöttség személyes ragaszkodását akarta kifejezni az államfő személye iránt és a fogadásnak ez a spontán természete adta meg a jelentőséget. Az alattvaló tisztelgett az ország fejénél minden hivatalos küldöttség nélkül, egyszerüen a belső ragaszkodás érzésétől hajtva.

A négyszáztizenhét főnyi küldöttség a Várpalota krisztinavárosi részének előcsarnokában gyült össze. Pest vármegye részéről ott volt Preszly Elemér főispán, Agorasztó Tivadar alispán, Pálóczy Horváth István, gróf Sza-

Vitézi avatáson.

Irta: vitéz Nagy Győző.

A szegény ember arról álmodik,
A mije nincsen, amit csak szeretne...
Egy csüggedő népet azt bátorit,
Ha visszagondol a történelemre...
Szegény fajunk ma csüggedő beteg,
Ósrégi dicsősége veszni látszik...
Lelkét nehéz lázas kór lepte meg,
Menekül tőle — a honfoglalásig...

S legendás idők uj életre kelnek,
Régen porladó harcos fejedelmek
Hamvvedre nyilik..., a boltak kiszállnak,
Neki indulni ujra a világnak.
Álmos, Előd, Ond... meg a többi jön...
Közöttük Árpád ül, pajzsra emelve;
Utánuk büszke, zajos népözön,
Nagy barna testük sötétre erezve.
S ahol lovaknak fü elég kövér
S tömlőkkel se kell vizért messzi menni,
Megállnak, várván mit szól a vezér
S megmutatják, hogy egy nyerges dögér'
Hogy kell föld, füvet, folyót megszerezni!...

Kevés beszéd, majd hosszu áldozat
És felrobognak a törzskapitányok
S mire leszált a párás alkonyat,
Zalán futását harsogják a bárdok.
S párducos Árpád sátora előtt
Emlékire nagy, áldáz diadalnak,
Legbátrabb,legjobb harcosai közt
Osztott ezüstöt, marhát, földjutalmat...

Ma olyan áldott érzés volna ismét
S felemelő, a multba visszamenni
És látni a multnak sokezer kincsét
S földet, folyót és füvet visszavenni;
És érezni, hogy voltunk mi is hajdan
Nép, kinek népek fölött volt hatalma,
Ki minden nép közt első volt a harcban
S kinek nem volt több, csak »hét gyászmagyarja«.

Elsők a harcban és hét gyászmagyar csak,
Ma legutolsók s mind megannyi gyászos!...
Bedőlt sirján sok régi diadalnak
Közeledünk a csendes elmuláshoz.
Kezünkben hervadt babérkoszoruval
S lelkünkben álmok letört seregével...
Harcban vagyunk, — de hajh! — csak önmagunkkal,
A sir körül, hol egy nagy nemzet vész el...

Kidőlni másfélezredév után
Életrevágyó nemzetek sorából?
Nem, nem lehet a magyarnak, akit
Jelenje miatt semmi bün se vádol!...
Megpróbáltatás e jelen csupán
S a türés majdan gazdagon fizet!...
Sötét, kietlen magyar éjszakán
Én a jövendő Reggelben hiszek!...

páry Lajos, gróf Ráday Gedeon, dr. Baross Endre stb. Képviseltette magát a főváros, Sopron, Szombathely, Zala megye, Szabolcs, Abauj, Torna, Bihar, Fejér stb. stb. vármegyék képviselői.

A küldöttség félegy órakor vonult az u. n. nagy ebédlőterembe, ahol a Kormányzó a küldöttséget fogadta a kabinetiroda főnöke, Magasházy László alezredes, első szárnysegéd és a testőrség parancsnoka társaságában.

Az üdvözlő beszédet a küldöttség nevében Pálóczi Horváth István mondotta.

— Főméltóságu Kormányzó Ur! — Kezdte a szónok. — Ezeréves magyar hazánk, a történelmi Nagy-Magyarország megcsonkitott törzsén élő maradék magyar nemzet összes vármegyéinek, székesfővárosának és törvényhatósági városainak küldöttei jelentek meg Főméltóságod előtt, hogy bemutassuk hüségünket, hódolatunkat és ragaszkodásunkat, amely minden hazáját szerető magyar ember szivében napról-napra erősödik. Bizton érezzük, hogy Főméltóságod minden gondolata annak a nagy eszmének szolgálatában áll, amely nekünk is egyedül ad erőt az élet sulyos terheinek elviselésére; hogy magyar nemzetünket, ezeréves magyar hazánkat történelmi multjának megfelelő jövő felé vezesse.

— Főméltóságod hüséges magyar szive, vészben és viharban edzett erős lelke emelte ki hazánkat abból a fertőből, amelybe a gyalázatos forradalmak taszitották. Sajnos, ez a nemzeti fejlődés nem tarthatott soká, mert a reánk kényszeritett szörnyüséges békediktátumok ismét megbénitották gyönyörü lendülettel fejlődésnek indult nemzetépitő erőnket és ujból megerősitették a már lehanyatlott forradalmasitó törekvéseket, amelyek vezetői — felhasználva a nagyfoku elszegényedés által teremtett hangulatot, sajtójuk gyülöletet és elégedetlenséget szitó és a lelkeket forradalmasitó hangja által s a szakszervezetek tulfejlődő hatalmával, amely a munkásság ezreit terror alatt tartja s rendszeresen rombolja a magyar nép lelki erejét — ujabb forradalmat látszanak előkészíteni.

— Ezt a célt akarta szolgálni az a gyalázatos hirlapi közlemény, amelyet legutóbb Beniczky Ödön megtévelyedet lelkü, gyülölettől elvakult módon egyenesen Főméltóságod fenkölt személye ellen inditott, de Istennek legyen hála, éppen az ellenkező hatást ért el, mert alkalmat adott a magyar nép széles rétegeinek, hogy tüntető kifejezést adhassanak Főméltóságod iránt érzett hüségüknek és hódolatteljes szeretetünknek.

— Országszerte nagy megelégedést keltett Főméltóságod kormányának gyorsan alkalmazott erélyes fellépése a vétkes hirlap elkobzása és beszüntetése.

— Biztositjuk Főméltóságodat, hogy mi a legnagyobb határozottsággal kivánunk szembehelyezkedni minden ujabb forradalmasitó törekvés ellen s abban a biztos tudatban, hogy az ország többsége velünk együtt érez, felajánljuk Főméltóságodnak minden erőnket és legjobb képességeinket ennek a célnak elérésére.

— Főméltóságu Uram! Amidőn hazánkért aggódó lelke nehéz gondokkal vivódik, szolgáljon megerősitésül az a tudat, hogy magyar nemzetünk zöme szilárd eltökéltséggel áll Főméltóságod mögött és teljes szivből óhajtja, hogy Főméltóságod önfeláldozó törekvése megtalálja a legiőbb jutalmat, hogy a történelem Főméltóságod nevéhez kapcsolja örökidőkre a magyar nemzet régi dicsőségének és történelmi nagyságának legfényesebb helyreállitását.

A beszédre, amelyet többször a helyeslés félbeszakitott, Horthy Miklós Kormányzó a következő választ mondta:

— Egy lélekemelő, magasztos ünnepélyről jöttek ide, arról az ünnepségről, amelyen a haza iránti önfeláldozás, hüség és vitézség nyerte el a vitézi rendbe való felvétellel méltó és megérdemelt jutalmát. Őszinte örömmre szolgált, hogy az ország összes törvényhatóságainak kiküldöttei résztvehettek ezuttal ezen az ünnepen, amely évenként egyszer megismétlődve, mind szorosabban forraszt össze minket egy nagy érzületben — a hazaszeretetben — s mind közelebb hoz minket egymáshoz, kik jóban és rosszban ugyanazon sors részesei vagyunk. Az összetartás nagy érzelmének egyik megnyilvánulását látom az előttem való megjelenésükben is, kiket törvényhatóságaik azért küldöttek el hozzám, hogy irányomban ragaszkodásukat s velem való együttérzésüket kifejezésre juttassák.

— A magyar közéletben a törvényhatóságok az ország hangulatának és véleményének hü és megfontolt szószólói, akik sohasem mulasztották el, hogy az országos jó ügy védelmére avagy a fenyegető baj elháritására szavukat felemeljék. Most is, amidőn akadt egy kéz, amely üszköt próbált vetni a megélhetés nehéz küzdelmeiben

---

Bününk ha volna is, — az nem lehet,
Hogy érte fajtánk vesztével fizessünk!
Nem engedi a mult emlékezet,
Mely mementóként leng ma is felettünk.
És nem engedi az a pár magyar,
A régi várták éberszemü őre,
Kiknél ma is bátor a szív, a kar
S a jelszavuk mindmáig is: »Előre!«

Legendás multak uj életre kelnek,
A hét vezérnek sirja felszakad;
Régen porladó magyar fejedelmek
Indulnak Bulcsu zászlaja alatt.
Párducos Árpád feláll sátrába
S marhát, földet harcos kezekbe mér;
Ha majd eljön az uj Zalán futása,
Hogy hiresebb legyen a réginél...

S az uj Árpád párducos sátorába'
Mi esküszünk, hogy nyugton alhatik
Azokkal, kiknek van még szive, álma —
A régóta várt magyar hajnalig!
Mi esküszünk, hogy szeretjük e földet,
Amelyhez annyi vér és könny tapad,
Esküszünk, hogy nyomán a hadverőnek
Mi ott leszünk, mikor fegyvert ragad.

És esküszünk, hogy a végső csatáig
Őrt áll körüle vitézek hada
S jaj annak, aki lázadásra lázit,
Ki ellene árulást szitana!
Mi esküszünk, hogy annak vére omlik,
Mi esküszünk, hogy az utolsó pontig
Megtartjuk, mit szólott az ősök lelke,
Mikor Árpádot pajzsára emelte...

...A szegény embert gazdagitja álma
Sülyedő népet a történelem
Emlékeztet sok büszke, nagy csodára,
Hogy a jövőben ereje legyen.
Mi visszanézünk másfélezer évre
S ott keresünk igazságot, jogot,
Hogy felmutassuk: ime multunk képe!
S utunkat áldás ott akkor kisérte,
Ha a kezünkben fegyver villogott...

És nem lesz meddő ez életrekeltés,
A harcra hivó hangos harsonák;
»Kétezer ijjas, háromezer fejszés«
Tör ujra utat a Kárpátokon át.
Szvatopluk, Zalán, Gelu, Glád, Marótok
Vérázott földjén ujra vér folyik
S miénk lesz, — miénk volt, — füvetek, folyótok
És földetek a párás alkonyig.
S harsogják ujra zengő magyar bárdok:
»Ki ellenünk, ha Hadurunk velünk?«
Hordasd szét köztünk Árpád harci bárdod'
S mi esküszünk, hogy mind veled megyünk!

(Nagykanizsa.)

vergődő s — hite szerint — még mindig forradalmi gyuanyagoktól átitatott lelkekbe, felsorakoztak, hogy a személyem és azon keresztül az ország rendje és békéje ellen irányuló támadásokkal szemben állást foglaljanak.

— Különös örömmel és megelégedéssel tölt el mostani országos megmozdulásuk, mert megnyilatkozásuk a bizalom olyan kapcsairól tesz tanuságot, melyekre a haza érdekében s egyedül annak szeretetétől áthatott törekvéseimben ezentul is biztos és szilárdan számithatok.

— Ezt az alkalmat felhasználom egyuttal arra, hogy felhivjam figyelmüket egy nagyfontosságu ügyre, amelyre az ország jövője szempontjából különös sulyt helyezek.

— Kell, hogy nemzetünk társadalmának azok a rétegei, amelyek mintegy átörökölve a hazájuk iránti fokozottabb kötelességérzetet és a vezető, irányitó feladatra hivatottságot, népünk sorsára minél döntőbb és irányitóbb befolyást gyakoroljanak.

— Mindent el kell követnünk, hogy a nem helyesen irányitottakat s épp ugy a mai élet utvesztőiben irányitás nélkül állókat a haza egyetemes céljainak megnyerjük.

— Az emlitett társadalmi rétegek ezt a célt bizonyára el is érhetik, ha mindent megtesznek, hogy fáradhatatlan, önzetlen munkával s felvilágositással a nép bizalmát megnyerjék.

— A magyar embernek történelmileg kialakult tisztánlátása és józan itélőképessége mellett nem lehet kétséges, hogy őt az emlitett céloknak meg lehet nyerni, akár földmunkásról, akár ipari munkásról legyen is szó.

— A törvényhatóságok közönségében látom elsősorban az erre a feladatra való hivatottságot s azt hiszem, hogy az ő igazán közérdekü tevékenységük szebb és üdvösebb teret nem is találhat.

— Megjelenésükért fogadják legszivélyesebb köszönetemet és vigyék el törvényhatóságaiknak magatartásukért és üdvözletükért hálám szivből jövő kifejezését.

A küldöttség a beszéd végével hosszasan és lelkesen ünnepelte a Kormányzót. Az államfő ezután a küldöttség tagjai közé vegyült és többekkel közülök személyesen beszélgetett. Egy óra után a Kormányzó visszavonult lakosztályába.

Hevesvármegye és a debreceni keresztény liga hódolata.

A keresztény nemzeti liga debreceni főosztályának legutóbbi közgyülése egyhangu lelkesedéssel elhatározta, hogy a Kormányzót a közelmultban ért méltatlan támadásokat a legélénkebben elitéli és távíratilag biztositja a Kormányzót hüséges ragaszkodásáról. A közgyülésen Wolff Károly nagy beszédet mondott.

Heves vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyülésén megbotránkozásának adott kifejezést az ország rendje és belső békéje ellen intézett támadásokkal kapcsolatban. Mélyen elitéli azt a vakmerőséget, amelylyel egyesek ezekbe a támadásokba a Kormányzó személyét is belevonni merészkedtek. A törvényhatósági bizottság a Kormányzó iránti hódolatteljes szeretetének és hüséges ragaszkodásának adott kifejezést és egyben elhatározta, hogy felkéri a magyar királyi kormányt, hogy törvényes hatáskörében tegyen meg mindent az ország rendjének és belső békéjének biztositására.

BELL MIKLÓS
NEMZETGYÜLÉSI KÉPVISELŐ
KIVÁLÓ ÉRDEKESSÉGÜ
KÖNYVE:
UJ GAZDASÁGI RENDSZER
UJ TÁRSADALOM
KIADÓHIVATALUNKNÁL
MEGRENDELHETŐ
52.000 K
BERÜLDÉSE MELLETT.

VITÉZI ÉLET.

A legénységi vitézek névsora.

Tekintettel arra, hogy a junius 21-én felavatott uj legénységi vitézek névsorát jelenleg a vármegyei vitézi székkaptiányságok vizsgálják felül, nem akarjuk, hogy esetleg a valóságnak tökéletesen meg nem felelő adatokat közöljünk. Ezért az uj legénységi vitézek névsorát csak a névsor felülvizsgálása után, előrelátahtólag julius hó végén, tehetjük közzé.

Kérjük ezért olvasóink türelmét, amint a névjegyzékeket kézhez vesszük, rögtön köztudomásra bocsátjuk azokat.

Helyesbités.

A mult számunkban közölt 1925. évi junius hó 21-én felvett tiszti vitézek névsorához: Csongrád vármegyénél törlendők és Bács-Bodrog vármegyénél felveendők:

Tolnai Márton v. t. hadnagy, detektiv, Baja, Czirfusz Ferenc-u. 32.

Jacquemot-Zsákmándy Miksa, Frigyes ezredes, Baja, Szt. Antal-u. 56.

SZEMLE.

A Mezőgazdasági Hitel ügye az északamerikai Egyesült Államokban.

Irta: dr. Bernát Gyula egyetemi tanársegéd.

Ily cimmel jelent meg dr. Bernát Gyulának, a »Magyar Szövetkezés« főmunkatársának tanulmánya, a »Magyar Gazdák Szemléje« kiadásában.

A mezőgazdasági hitel ügye fontos kérdés még a nem kimondottan mezőgazdasági termeléssel foglalkozó országok gazdasági fejlődésében is, a tulnyomóan agrár államoknak pedig egyik létkérdése. Ma már nem valljuk Colbert elvét, aki azt tartotta, hogy a hiteligénylés, vagyis adósság bün, amelyet ki kell küszöbölni ugy az egyes, mint az állam életéből, ma már sulyos tapasztalatok alapján mondhatjuk, hogy a hitel, melynek jelentőségét hazánkban éppen Széchenyi István gróf hangoztatta először, olyan életelixir, amely megeleveniti az eltikkadt gazdasági alanyokat és annyit ér, mint a földnek a hasznos eső.

A mai nehéz gazdasági helyzetben százszorosan érezzük a forgótőke hiányát, ezen a hiányon botlik meg és semmisül a munkára, haszonra, életre vágyó egyedek minden jobb törekvése és a tőke hiánya gátolja meg a többtermelés elvének hathatós érvényesülését.

Bernát ezen tanulmányában vázolja az amerikai hitelélet fejlődését a teljesen decentralizált rendszertől egészen a centralizációig, amely pedig az amerikai ember természetével és felfogásával alapjában ellenkező, de a szükségszerü fejlődés folyamán mégis kialakult.

Ma már, a háboru után elérkezett odáig az északamerikai gazdasági élet, hogy ezen fontos termelési tényező hatalmas, szilárd és ruganyos bázisokra támaszkodik. Az egyik tényező a Földhitelbankok intézménye, amelyek a hitelnyujtás anyagi feltételeit teljesitik, a másik tényező a Mezőgazdasági Kölcsön Hivatal, amely által az állam beleszólást nyer a hitelélet kifejlődésébe és azt a kellő irányba tereli.

A kölcsön technikai megoldása tekintetében sok előnyös ujitást honositottak meg és a kölcsönfolyósitásban részt vesz ugy a magántőke, mint az állam gazdasági ereje, hogy ezáltal a magángazdaságoknak minél hathatósabb támogatására álljanak.

Igen nagy jelentőségü kérdés ez, amelynek tanulmányozása ráfér gazdasági szakértőinkre, hogy a nálunk még kezdetleges mezőgazdasági hitelkérdés megoldását a lehető legelőnyösebben befolyásolja. Éppen ezért hálával tartozunk a tudós szerzőnek, hogy figyelmünket erre a

megoldásra irányitotta és felkeltette érdeklődésünket az iránt, vajjon ez a mezőgazdasági hitelszervezet hogyan működik a valóságban, hogyan oldja meg gyakorlatilag ezt a sulyos problémát és milyen eredményeket mutat fel a mezőgazdasági többtermelés, a mezőgazdaság boldogulása és fejlődése tekintetében. (—sö.)

Vályi Nagy Géza verseskönyve.

Vályi Nagy Géza jónevü nemzeti költő, lapunk munkatársa, akinek költeményei a Petőfi Társaság számos dijját nyerték el, uj verseskötettel lép a közönség elé.

A kiváló magyar érzésü, lelkes katonaköltő uj könyve a sivár gazdasági viszonyok folytán évek hosszu várakozása után most kerül sajtó alá.

Az Arany János Irodalmi és Nyomdai Rt. vállalkozott rá, hogy lelkes szeretettel adja ki ezt a minden magyar családban nélkülözhetetlen müvet. Aki a kötetre 50.000 koronás áron előfizetni óhajt, jelentse be szándékát az Arany János Irodalmi és Nyomdai Rt. cimére: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

VILÁG FOLYÁSA

A német garancia szerződés.

A középeurópai helyzet attól függ, hogy milyen fogadtatásban részesül a hatalmaknál a Németország részéről felajánlott biztonsági szerződés. Anglia készségesen hajlandó elfogadni a Németország részéről felajánlott szerződést, mellyel Franciország keleti határainak biztonságát garantálja. Általánosságban elismerik azt, hogy uj helyzet keletkezett akkor, amidőn Németország felajánlotta ezt a biztonsági szerződést. Franciaország most a maga részéről sokáig habozik, elfogadja-e a Németország részéről felajánlott szerződést, de az események előreláthatólag kényszeriteni fogják a német ajánlat elfogadására. Legutóbb átnyujtották a biztonsági szerződésre vonatkozó válaszjegyzéket Berlinben a német birodalmi kancellárnak, de ez a válaszjegyzék még meglehetősen megkerüli a kérdést és véglegesen nem dönt ebben az ügyben.

A marokkói harcok.

A francia kormány végső eredményében is kénytelen lesz a német részről felajánlott garanciaszerződést elfogadni, mert az egyre sulyosbodó helyzet kényszeriteni fogja erre. Franciaországban ugyanis a pénzügyi helyzet oly sulyosra fordult, a marokkói harcok fokozódása és az ezzel kapcsolatos kommunistapárti agitáció napról napra annyira erősbödik, hogy ennek máris visszahatása mutatkozik a marokkói csapatok soraiban is. A kommunista agitáció fokozódása, a marokkói helyzet bizonytalansága és a pénzügyi helyzet sulyosbodása arra késztette a francia kormányt támogató egyesült szociálista pártokat, hogy a kormány ellen foglaljanak állást. Ilyen bizonytalan helyzetben a francia kormány nem sokáig huzódozhatik a német részről felajánlott biztonsági szerződés elfogadásától.

A cseh politika válsága.

Benes cseh külügyminiszter végre elmondhatta beszámolóját a cseh képviselőház külügyi bizottságában. A beszámoló elmondása előtt hosszas alkudozások folytak a pártok között, mert az a veszély fenyegette a külügyminisztert, hogy nagy garral hirdetett beszámolója után bizalmatlanságot találnak szavazni részére. A beszámoló a bukaresti kisántántértekezlet határozatairól szólt és Genfben Magyarországgal és Ausztriával folytatott tanácskozásokra is kiterjeszkedett. A bukaresti kisántántértekezleten hangoztatott perfid vádakat a Népszövetség genfi tanácskozásain kénytelenek voltak szégyenszemre elejteni. Ugyanekkor a kisántánt kimulásáról is terjedtek el bizonyos hirek, melyeket valóban könnyen megpecsételt volna a cseh külügyminiszter beszámolója után részére megszavazott bizalmatlansági inditvány. Éppen ezért Benes csak akkor vállalkozott a beszámoló elmondására, amikor biztositották nagy nehezen a beszámoló tudomásul vételét. Ettől függetlenül Hodzsa Milán cseh földmivelésügyi miniszter lapja vezércikkében hevesen megtámadja a cseh külpolitika eddigi vezetését. Gunyosan emliti meg, hogy a cseh külpolitika azt képzeli, hogy ő tartja a kezében Európa sorsát és a háboru utáni világrend üdvéről Prágában döntenek. Felhozza azt, hogy a Benes ösztönzésére létrehozott genfi jegyzőkönyvet eddig csak egyetlen állam ratifikálta és pedig Csehország. Rámutat ezekre a keserü tanulságokra és figyelmezteti Benest a szerénységre.

A kinai forrongás.

Kinában az idegenellenes mozgalom tovább tart. Az európai negyedekből a kinai munkások kivonultak és az idegen vezetés alatt álló gyárakban a kinai munkások sztrájkolnak. A mozgalom vezetői kommunista eszméktől áthatott diákok, akiket a kommunizmus mellett nemzeti eszmék is irányitanak. Ebből a keveredésből látható, hogy a kinai forrongást alattomos módon különféle elemek irányzatosan vezetik és mindenféle jelszavakkal izgatják fel a kinaiakat. A boxerlázadások emléke még nem aludt el teljesen és nagyon is lehetséges, hogy az akkor elfojtott mozgalom most teljes erővel lángra lobban. Ennek a várható veszedelemnek a nagyságát jellemzi az is, hogy a boxerlázadást akkoriban az egyesült nagyhatalmak büntető expediciója fojtotta el és torolta meg, mig most a nagyhatalmak a nagy háboru után kimerülve, jórészben leverve, elgyengülve és egymással viszálykodva, valóban tehetetlenül néznek szembe a keleti veszedelemmel, mely gazdasági erejük megcsorbitásával és gyarmataik nagy részének elvesztésével fenyegeti őket.

A kommunista veszedelem.

Nagyon is jellemző a mai helyzetre az a vélemény, melyet a legutóbbi időben egy moszkvai kommunista vezér kockáztatott meg, aki kijelentette, hogy a világ nagy változások és nagy meglepetések előtt áll, melyek közvetlenül a marokkói fölkelés után várhatók. A marokkói felkelés ezek szerint kommunista propagandára vezethető vissza. Maga a mozgalom az arabok felszabaditását tüzte ki célul. Siker esetén a következménye az lenne, hogy Franciaország, Olaszország és Anglia elvesztené Marokkót, Algirt, Tuniszt, Tripoliszt és Egyiptomot. Ezeknek a területeknek az arab lakossága többékevésbbé egyfajtáju és ezekre vetette ki hálóját a kommunista propaganda, mely bármilyen különösen hangzik is, ebben az esetben nemzetközi céljaira nemzeti és faji erőket mozgósit. Ugyanez a helyzet Indiában, a hinduk között, ahol ugyancsak kommunista propaganda vetette rá magát a hindukra, akiket nemzeti alapon az angoloktól való elszakadásra izgat. Végül ugyancsak ez a propaganda érvényesül Kinában, az idegenellenes mozgalmak során és ez adja magyarázatát a mostanában világszerte lejátszódó eseményeknek.

Amundsen visszatérése.

Világszerte nagy feltünést keltett az északi sark felfedezésére indult és utján nyomtalanul eltünt Amundsen sarkutazó váratlan visszatérése. Amundsen a Spitzbergákról négy héttel ezelőtt két repülőgéppel indult el az északi sark felkutatására. A vakmerő utazónak és kisérőinek sorsát mindenki érdeklődéssel kisérte és általánossá vált az aggodalom, mikor két hét mulva sem adtak magukról életjelt. Mindenfelől segitő-expediciók kiküldéséről tárgyaltak és a norvég kormány intézkedésére halászhajók indultak az eltünt utazók felkutatására. Az egyik halászhajó a tenger elhagyott északi partvidékein megtalálta a készletük és erejük fogytán járó utazókat. Amundsen és társai elmondották, hogy nem tudták elérni az északi sarkot, mert irányt tévesztettek és leszálláskor az egyik repülőgép befagyott a vizbe. Csak hosszu erőfeszités után sikerült a jégmező határára eljutniok, ahol a kutatásukra kiküldött hajó rájuk akadt. Amundsen, a vakmerő utazó, kijelentette, hogy három hét mulva ujra elindul az északi sark felfedezésére.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
29 Hétfő	Péter és Pál	Péter, Pál	A hét elején a nap 3 óra 15 perckor kél és 8 óra 15 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 30 perckor kél és 8 óra — perckor nyugszik
30 Kedd	Pál ap. eml.	él	
1 Szerda	Jézus sz. vére	Tibold	
2 Csütörtök	Sarlós B.-A.	Ottokár	
3 Péntek	Min. sz. p. e. †	Kornél	
4 Szombat	Ulrik pk.	Ulrik	
5 Vasárnap	D5. Zak. Ant.	D4. Enese	

Előfizetési felhivás.

Julius 1-ével megkezdődik ezen évfolyamunk második féléve. Felkérjük azon előfizetőinket, akiknek előfizetése julius elsejével lejárt, hogy az esedékes előfizetéseket a mellékelt csekklap segélyével kiadóhivatalunk címére beküldeni szíveskedjenek.

Lapunk tartalmas és csinos kiállítása roppant anyagi áldozatot követel, ugy hogy munkánkat csak ugy folytathatjuk zavartalanul, hogyha mindenki, akinek hátraléka van, haladéktalanul beküldi a kérdéses összeget.

Kérjük azon régi előfizetőnket, akiknek lakhelyén ujonnan felavatott, még nem előfizető vitézek laknak, hogy ezen uj vitézeket lapunk előfizetésére felhivni szivesek legyenek.

Péter és Pál.

Péter Pál a magyar föld ünnepe. Péter Pálkor kezdődik a magyar földeken az aratás. Nekünk bizony, sokszor mondottuk, egy jó termés a legnagyobb Isten áldása. Ugy látszik, a Mindenható mégis megkönyörült rajtunk és ha semmi közbe nem jön, általában jó terméssel ajándékoz meg.

Amikor a magyar vetés felett a pengő kasza megcsillan és az első kéve földre hull, áhitatos lélekkel fohászkodunk a Magasságoshoz, hogy a munkánkat megáldotta. Érik a vetés, aratásra, talán egyszer a mi vetésünk is megérik, amely a magyar oszthatatlan Magyarország ujjászületését adja nékünk, földre sujtott magyaroknak.

—

A miniszterelnök a biztos gyógyulás útján van. Gróf Bethlen István miniszterelnök, akit pénteken éjszaka operáltak meg a Fasor Szanatóriumban, igen gyorsan magához tért a mütét után és az orvosok véleménye szerint gyors tempóban javul az állapota. Vasárnap esti hőmérséklete 37.2 volt s ez hétfő reggelre 36.8-ra esett vissza, ugy hogy a hétfői napot már láztalanul töltötte. A seb gyógyulása normálisan folyik és a bél müködése megindult. A hivatalosan kiadott jelentés szerint a miniszterelnök közérzete nagyon jó és az étvágya is visszatért. A miniszterelnök állapota iránt az elmult napokban változatlanul érdeklődtek. Horthy Miklós kormányzó vasárnap délután negyedhétkor a kormányzónéval a Fővárosi Fasor Szanatóriumba ment, hogy meglátogassa gróf Bethlen István miniszterelnököt. A kormányzó és felesége körülbelül félóra hosszat időztek a miniszterelnök betegágyánál. A nagyszámu látogatók sorában a szanatóriumban megjelentek Auguszta és Gabriella királyi hercegnők is, akiket gróf Bethlen Istvánné fogadott.

Felfedezték Bolyai Farkas három festményét. A marosvásárhelyi református kollégium a junius 27-én tartandó »Vén diákok találkozója« alkalmából a történeti emlékü kollégium régi müemlékeiből és mükincseiből, amelyek közt számos ritka könyv, nagyértékü kézirat, festmény és egyéb unikum szerepel, kiállitást rendez. A tanári kar a könyvtár rendezése közben egy eldugott zugban három régi festményt fedezett fel, amelyeket a nagytudományu Bólyai Farkas festett, illetve rajzolt. A képek közül kettő olajfestmény, a harmadik szénrajz, amely a tudós professzor önarcképe. Ugyanekkor fölfedeztek egy fekete selyemzászlót, amellyel 1718-ban a kiüldözött sárospataki református főiskola költözött Marosvásárhelyre.

Sub Auspiciis avatás Budapesten. A budapesti egyetem tanácsa ünnepi ülés keretében avatta »Sub auspicis Gubernatoris« doktorokká a kormányzó gyürüjével három kitünően végzett növendékét: Széll Jánost, Pelláthy Istvánt és Szabó Richárdot. Az avatásoon a kormányzót gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter képviselte.

Vitéz Nagy Béla, debreceni neves szijgyártómester, müvészi müvészi kivitelü csikóbőrös kulacsot készitett, amelyen Csokonainak a »Csikósbőrös kulacshoz« cimü verse van kihimezve. A mester a kulaccsal a kormányzót ajándékozza meg.

A Pázmány Egyesület ünnepe. A katholikus irók és hirlapirók Országos Pázmány Egyesülete az összel nagyszabásu ünnepség keretében ünnepli meg Sziklay János irónak, az egyesület alelnök-főtitkárának 50 éves irói jubileumát. Sziklay Jánost az egyesület választmánya lelkes ünneplésben részesitette. A katholikus irók és hirlapirók Országos Pázmány Egyesületének választmánya elhatározta, hogy a katholikus irodalom és ujságirás védelme terén régebben jelentős munkát végző Pázmány-védőirodát ujból felállitja és ennek vezetésére Klaszek Somody István hirlapirót, a Magyar Távirati Iroda csoportvezetőjét kérte fel.

Nyugdijasok kérelme. A nyugdijas tisztviselők beadvánnyal fordultak a kormányhoz és kérték, hogy nyomoruk pillanatnyi enyhitésére utaljon ki egy hónapi gyorssegélyt.

A Kosztka-ügy. Kosztka István bünügyét, aki agyonlőtte Valerián Zsigmond ezredest, a büntető törvényszék Langer-tanácsa julius hó 13-án tárgyalja.

Kivándorlás az Egyesült Államokba. Julius 1-ével kezdődik meg ujból az északamerikai kivándorlás. Egy éven belül összesen 473 magyar kivándorló juthat ki az amerikai Unió államaiba. Julius hó 15-én 300 magyar kivándorló indul Kanadába.

A kormányzó merénylőjének büntetése. A biróság, mint emlékezetes, 13 évi fegyházbüntetésre itélte Kertész István kommunistát, aki merényletet tervezett a kormányzó ellen, a Tábla a vádlott megbánó beismerésének figyelembe vételével büntetését tizévi fegyházra szállitotta le.

Edelény községben, a pénzügyőri laktanya melletti házban lakodalom volt. Tánc közben Marosi Gyula pénzügyi fővigyázót felebbvalója szolgálattételre hivatta el. Pár perc mulva revolverdörrenés hallatszott el a szomszédba. Marosi hasba lőtte magát. Életveszélyes sérüléssel szállitották kórházba.

Elitélték a MEFHOSz rágalmazóját. A biróság dr. Vásárhelyi Ferenc hirlapirót, a Magyarország munkatársát, bünösnek mondotta ki a MEFHOSz ellen sajtó utján elvetett rágalmazás vétségében és ezért háromheti fogházra és 30 millió korona pénzbüntetésre itélte. A vádlott felebbezett.

Tragikus öngyilkosság. Majthényi Gyula százados feleségének temetésén Budapesten agyonlőtte magát.

Uj hóhérsegédek. Az ügyészség elnöke Gold Károly hóhér első segédjéül Rácz János villamosvasuti gépészt, második segédjéül pedig Balázs Pál ügyészségi napibéres szolgát nevezte ki, aki este az egyik szinháznál diszletező.

A gyöngyösi tüz. Gyöngyösön nagy tüzvész pusztitott. A Csendőr-közben kigyulladt egy ház és a szélviharban a tüz gyorsan tovaterjedt. A legnagyobb erőfeszitéssel tudták csak megmenteni az 1917-ben a tüzvésztől elpusztult várost az ujabb pusztulástól. Igy is leégett 20 ház. A kár több milliárdra rug.

A perselyfosztogató esküvője. A templomok perselyeinek fosztogatója, Bulyovszky Ilona, aki vizsgálati fogsága alatt házasságot kötött Molnár Antallal, a bíróság elé került, amely nyolc hónapi börtönre ítélte.

Battancs István, szeged-alsótanyai gazda, egyik béresét lopáson érte. A béres szembeszállt vele, majd dulakodás támadt közöttük, amelynek hevében Battancs revolverével fejbevágta a bérest. A revolver elsült és a béres holtan esett össze. A bíróság Battancsot gondatlanságból okozott emberölés miatt egyhónapi fogházra ítélte.

Rablógyilkosság. A Székesfehérvár melletti Fövénypusztán Szilágyi József hentessegédet átlőtt fővel, kiraboltan találták. Életveszélyes sérüléssel vitték kórházba. Két társát, akik a gyilkosságot elkövették, a rendőrség nyomozza.

Megölte az áram. Az elektromos müvek budafoki áramfejlesztő telepén Markos Ferenc munkás javítás közben hozzáért egy erősáramu vezetékhez. Az áram nyomban megölte.

Uj megyebeosztás Erdélyben a kisebbségek ellensúlyozására Mint Bukarestből jelentik, a közigazgatási reform végrehajtására vonatkozó rendelet már csaknem teljesen elkészült. A reform értelmében a megyék egészen uj beosztást kapnak. Szatmármegye két részre oszlik s az alsómegye székhelye Nagykároly lesz és ide csatolják Biharból Margittát, Székelyhidat és Ermihályfalvát, Szilágymegyéből Tasnád és Kraszna járási székhelyeket a járásokkal együtt. Szatmármegye másik részének székhelye Szatmár lesz és ide csatolják Máramarosmegye nagy részét, amely megye teljesen megszünik, továbbá Szolnok-Doboka néhány járását. Máramarosmegye másik részét Besztercenaszódhoz csatolják. Az uj megyebeosztásnál különös tekintettel voltak arra, hogy ezek a megyék később képviselőválasztókerületek is lesznek és ezért kellett az uj megyéket a nemzetiségek elosztása szerint kikerekiteni, hogy a kisebbségeket ellensulyozni lehessen.

Kóbor cigányok Budapesten. A fővárost kóbor cigányok lepték el. Estétől reggelig tartó razzián 60 kóbor cigány került a rendőrség kezére. Közel 400 millió koronát, nagymennyiségü ezüsttárgyat és ékszert, ugyszintén ruhanemüt találtak náluk, amelyek lopásból származnak. Az elfogott cigányokat a toloncházba szállitották.

RENDELETEK.

A mezőgazdasági hitel megszerzését könnyitő rendelkezések. Az erre vonatkozó 1925. évi XV. t.-c. végrehajtásához ujabb rendeletet adott ki a m. kir. minisztérium 3200—1925. sz. alatt. A rendeletet röyid kivonatában a következőkben ismertetjük:

Ha az egyes földbirtokosok nyilatkozatot kérnek arra vonatkozólag, hogy a földbirtokreformtörvény értelmében birtokuk megváltás tárgya lehet-e, vagy pedig azt kérik, hogy az Országos Földbirtokrendező Bíróság a földbirtok területének vagy az összes kataszteri tiszta jövedelmének meghatározott százalékában jelölje meg azt a legvégső határt, melyen tul az illető földbirtokból megváltást elrendelni nem fog, kérelmet kell az OFB.-nál benyujtaniok. A beadványban részletesen elő kell adni a következőket:

1. hol van a birtok és mivelési ágak szerint is részletezve mekkora az,

2. mely törvényes okon alapszik a kérelem, és ha megváltható birtokról van szó, elrendelte-e már az OFB. a megváltást s ha igen, milyen számu határozatával? Mennyire haladtak egyes eljárások és milyen célra mekkora területet vett már az OFB igénybe. Ha az OFB még nem határozott, de a tárgyalást vezető biró már javaslatot tett, a javaslat értelmében a birtok melyik részét, milyen célra kellene igénybe venni?

3. Ha van vagyonváltság, mely természetben rovandó le, mekkora ez s lerótta-e már a birtokos, vagy az OFB. melyik birtokból, hol és mennyit vett igénybe vagyonváltság fejében?

4. A kölcsön fedezésére birtokának melyik részét kivánja jelzálogul megterhelni és melyek azok a birtokrészletek, amelyek előreláthatólag főjelzálogilag jelölhetők meg.

Mindig mindenkor telekkönyvszerü megjelöléseket kell használni a beadványban és annak külzetén szembetünően fel kell tüntetni azt a községet, amelynek határában a jelzálogul lekötni kivánt birtok, vagy birtokrész fekszik.

Csatolni kell a következő okmányokat: a telekkönyvi betétnek mindhárom lapjára kiterjedő kivonatos, vagyis csupán a fennálló tételeket tartalmazó hiteles másolatát. A földadóra vonatkozó kataszteri birtokivek hiteles másolatát, a vázrajzot, amely feltünteti a már igénybe vett, továbbá a jelzálogul lekötni kivánt részleteket.

(Ha a birtokos az OFB-től arra kér nyilatkozatot, hogy birtoka a törvény értelmében egyáltalán nem váltható meg, akkor a telekkönyvi kivonatos másolat helyett teljes telekkönyvi kivonatot csatoljon be.)

Megjegyezzük, hogy tekintettel a rendelet sok egyéb részletére ilyen esetekben ajánlatos lesz, ha a birtokosok ilyen kérelmek előterjesztésénél tanácsért a kamarákhoz fordulnak.

Rendelet a forgalmi adó általányozásáról. Ismeretes, hogy a genfi tárgyalások alapján lehetővé vált adóemérséklések sorában első helyen a forgalmi adónak két százalékra való leszállitására lehet számitani. Az erre vonatkozó tervét a kormány nem ejtette el, de addig is, mig a mérséklés lehetővé válik, a forgalmi adó behajtásának a megkönnyitésére és a többször mutatkozott nehézségeknek a csökkentésére rendelettel szabályozták a forgalmi adó általányozását. Eszerint az általányozásnak két módja lesz: az egyezségi- és a kivetésszerü általányozás. Az első esetben az adót a féllel kötött egyezség utján, a második esetben az adó összegét és alapját hivatalból állapitják meg. Általában kisebb vállalatoknál engedélyezik az egyezségi általányozást, olyankor, ha a vállalatban csak a családtagok dolgoznak, vagy ha az alkalmazottak nem értenek az adókönyvek kezeléséhez stb. A kivetésszerü általányozásnak a kézmüveseknél, kisebb fuvarosoknál, a piaci és vásári árusoknál, vándoriparosoknál, segédnélküli szatócsoknál van helye, ha nem kérték az egyezségi általányozást, vagy ha a hatóság erre vonatkozólag nem tudott velük megegyezni. A rendelet nem vonatkozik mészárosokra, hentesekre, pékekre, kocsmárosokra, vendéglősökre és kávésokra stb. Az általányozáshoz szükséges adatokat a pénzügyigazgatóság a helyszinen szerzi be. Az uj rend julius 1-én lép életbe. A fenti rendelet tehát az adó összegére vonatkozólag nem tartalmaz kedvezményeket, csupán az eljárást könnyiti és egyszerüsiti. A legközelebb jövőben a forgalmi adóra vonatkozó még néhány módositás várható, amely bizonyos igazságtalanságokat fog megszüntetni. A Baross Szövetség memorandumban fordult a kormányhoz azzal a kivánsággal, hogy a forgalmi adó tulságos terheit minél előbb vegyék le a kereskedelem vállárol és a kisebb jelentőségü könnyitéseken kivül a forgalmi adónak két százalékra való leszállitását még a nemzetgyülés nyári szünete előtt emeljék törvényerőre.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth R.-T.
Telefon: 28-28, 11-85 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. Interurbán: 26-68
Prospektus ingyen! Mérnöklátogatás ingyen!
Gyártunk: mindenféle mezőgazdasági gépet. Ujdonságok: Nyersolaj-traktorok (szántásra, cséplésre, vontatásra). Szivógáz-motorok, szélmotorok, szalmatépő-cséplőgépek, malomberendezések mindenféle teljesitményre. Esőztető berendezések, centrifugál-szivattyuk

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (53)

Irta: FEKETE JÁNOS.

György ur belépett a tágas helyiségbe és első pillanatban alig találta meg urát, aki a sátor sötét sarkában ült kerevetén és csendesen gondolkozott. A fény, amely a sátor felső nyilásán beáradt, fekete árnyat vetett s a király az oszlop mögött csak sötét foltnak látszott, vagy mozdulatlan szobornak.

— Hozott Isten, Györgyöm. Menjünk hát, nézzünk szét.

A király kiáltott egyet. Bejött az egyik csatlós. Előhozta a horgot s mind a ketten megindultak. Amint a sátorból kiléptek, a magyarok komoly tisztelettel emelték le süvegüket, a kunok pedig vidám bizalmassággal kiáltoztak feléje üdvözlést.

Kifordultak napnyugat felé a sátorutcának. Akkor látta György csak a pellengéren, félmeztelenül jajgató kunt, aki mellett ahány csak elment, mind rávágott a korbácsával. A gyerekek hosszu botokkal piszkálták a nagybajuszu, ferdeszemü, kivörösödött embert. Az egész feje egy nagy száj volt, amely ilyenkor megtöltötte a levegőt átkozódásával. Szidta azt a néhány szentet, amelynek nevét ismerte és mindig elölről kezdte: Te büdös szenlászló, fene esván, kutya Miklós. Büdös szenlászló, ragya esvány, tolvaj Miklós, hát meg nagypofáju Gergő, megállj a beledbe taposok, hogy a guta vágjon, hallod, te mételyre való büdös Miklós, fene Gergő, kutya ászló...

Csak a dicséretet váltogatta, a nevek ugyanazok maradtak.

A király elnevette magát. Igen tetszett neki a György csodálkozása.

— Vigyázz Györgyöm, mert, ha a neved hallja, a te szentednek is elhuzza a nótáját. Mert az enyémet már szaporán szidja reggel óta.

— De hát mit vétett az istenadta?

— Ez az, amelyik a Miklós láncát ellopta és annak a zöldszemü Mandulának vitte. Kiderült a dolog, egy hétig kereste Miklós eszeveszetten, most aztán Árbóc a pellengérre köttette őt. Örülhet, hogy karóba nem huzták.

Ezalatt a sikátoron átlépkedtek, bizony csak bukdácsolva értek tovább, mert a sok szemét, szenny, fadarab, kő, kalitka és rézedény ugy hevert a sátrak előtt, mint rög az ugaron.

Kiértek a rétre és László pár szót beszélt erről-arról, aztán nagy sokáig hallgattak.

A Tisza partján alkalmas helyet kerestek. Leültek s kis távolságra egymástól kivetették a horgot. Igy ültek jó darabig. A király csendesen ült ott. Várt. A hal meg-megpedzette a horgot. Huzta is őket egymásután s kosárba rakta nyugodt derüvel. Györgynek nem volt szerencséje. Végre mérgesen kirántotta a pecket és a tenyerébe támasztva állát, bámulta nagy busan a sebesen sietö sárga vizet.

Csend volt. Messziről olykor egy nádi madár szólt, vagy kunsip hangzott. Aztán ismét csendes lett minden. Fenn az égen nagyon messzi, apró felhők. Igy ültek estig. György jókorákat sóhajtott. A király nevetett.

— Ne sóhajts akkorákat, hiszen mind elhajtod a halaimat! Vagy ha olyan rosszul érzed magad, menj hát a püspökeidhez. Imádkozzál nekik egy verset. Talán jobb lesz. Könnyitesz a lelkeden.

György még nagyobbat sóhajtott. Erre már a király is kirántotta a zsineget és fürkésző tekintettel fordult feléje.

— No pajtás, aki ok nélkül sóhajtozik, az vagy bolond, vagy eszeveszett. Egyik a kettő közül. Akinek oka van rá, az meg vagy segit magán, akkor jó, ha meg nem áll a módjában, akkor egy kutya. Mire se jó. Csak nevetség. Hallod-e? Hé, György, én ugy elagyabugyállak. Hát mondod-e már, mi a bajod? Hallod?

Költöző darvak szálltak a nádason át. A király utánuk tekintett. Egyszerre szörnyü hangot hallott.

— Jaj nekem, jó Uram! Jaj szegény fejemnek. Jaj nekem!

Hát György verte a fejét a két öklével és ugy kapált, rugott, mint akit vesztőre visznek. Csak kiabált, ugy ahogy őt László még soha nem hallotta, kikelt a képéből, ugy, ahogy őt ura még soha nem látta.

— Jaj, megvert engem az én teremtőm! Elátkozott engem! Jaj nekem, százszor jaj!

— Te dilinós, megfürdesselek? Felelsz, vagy nem, mi bajod?

A király felkelt és megrázta Györgyöt.

— Hallod-e, te süket, soha nem vesztetted eddig a fejedet, ha hét oldalról páholták az irhádat. Nem ijedtél meg a pokolbeli Sátántól, nem féltél a mennyei angyalok tüzes kardjától, vagy a garabonca kerekétől, mi ütött beléd? Hallod-e? Tán szerelmes lettél? Osztán hát! Mi van abban? Hát akkor nem olyan nagy eset, hát lehet azon segiteni. Vagy elvesztettél valamit. Hát mi kell, mondd te kótya?

Ugy szerette Györgyöt, hogy szinte neki is fájt a vitézének ismeretlen fájdalma.

Sötétedett. A békák rákezdték. S György megszólalt.

— Hej uram, jó uram, ha te azt tudnád...

László nem mozdult. Várt, hallgatott az alkonyati csendben. Csak a folyó zugott tovább. Most már tudta a király, mitől fáj a vitéz feje. Egymásután sorra mondta el a históriát s a király nem lett türelmetlen. Közbevágott jósokára.

— No lesz még az másként is. Majd ha fordul a kocka, nem felejtkezem rólad. Bizhatol bennem. Tudom én Györgyöm, mint furja a sóvárgás éppen a legerősebbek szivét. Tudom. Jóra fordul minden. Meglátod.

*

Este a nagysátorban ültek mind. Miklós, a választott érsek megbékélt már, mert visszakerült a lánca. Itta a bort és nem nézett a serre. A lányok mézes italt szörpölgettek, Mandula gyilkos szemet vetett Miklósra, de az nem bánta. Kupcsecs az Árboc ölén pihent s hat fiatal barna lány járta ringó derékkal a táncot. A dob kopogott, csörgött, siposok hosszukat sipoltak, a csimbókos haju kunok egetrengető kurjongatást csaptak. Főtt a hal a bográcsban és odébb egy mécs mellett mérgesen veszekedtek a kockázó vitézek.

László csak nézte a táncot. Tüzesen dobálták ezek a keményhusu, ringódereku, vad lányok, feketék, karcsuak, kócosak. György lehajtott fejjel ült ott és nem szólt, nem nézett, mintha ott sem volna. A király rápillantott. Elmosolyodott megint. Tudta, hová gondol. Intett az egyik emberének. Az odahajolt hozzá, bólintott és kiment a sátorból.

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁG

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

Egy ügyfelünknek szüksége volna jó karban lévő Eszterházy kocsira. Felkérjük olvasóinkat, ha volna ilyen eladó ugy a kocsi pontos leirására, valamint az ár és fizetési feltételek megjelölésére vonatkozó levelüket szövetkezetünk cimére Királyi Vár, I., Alagsor beküldeni sziveskedjenek.

*

Magyar Kőszénbánya Rt. bányáiból ajánlhatunk jó minőségü cséplés, gőzszántás és szobafütés céljaira szolgáló tatai darabos, vagy kockaszenet métermázsánként 40.000 K-ért, tatai tojás brikettet métermázsánként 50.000 K-ért ab bánya feladóállomás, 3 százalékos forgalmiadó felszámitásával, a számla keltétől számitott 30 napi hitelre, a tatai szenek mintegy 5400—5500, a brikettek körülbelül 5800—6000 kalóriásak, ugyszólván salakmentesen, kevés hamu visszahagyásával ég el. A tatai széntermékeket az ország legnagyobb uradalmai, állami intézményei, ménesbirtokok, törvényhatóságok állandóan használják. Megrendelés csak vagononként történhetik. A megrendeléseket cimünkre kérjük beküldeni. (Királyi Vár, I., Alagsor).

Mozgalom a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében. A Duna-Tiszakőzi Mezőgazdasági Kamara az Alföld szarvasmarhatenyésztésének fejlesztése céljából a kamarai körzet egyes gócpontjain tejellenőrző- és szarvasmarhatenyésztő-egyesületek alakitását vette tervbe. Az e célból szükséges előkészitő munkálatok megbeszélése céljából, a kamara részéről Staub Elemér alelnök, Kemény Szilárd titkár, és Kerekes Ferenc segédtitkár, Schandl József közgazdasági egyetemi tanár és dr. Györgyey Adolf földbirtokos bevonásával, Tápiógyörgyén az ottani uradalom megtekintésével kapcsolatosan, szükebbkörü megbeszélést folytatott, aminek alapján a kamara a gazdaközönségnek ilyen egyesületekbe leendő tömörítése céljából szükséges szervezését lehetőleg még az év folyamán meg fogja inditani.

Értekezlet a gyümölcs és zöldség értékesitése ügyében. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Cegléd, Nagykőrös és Kecskemét gyümölcs- és zöldségtermelő érdekeltségeinek, valamint a városok kereskedőinek bevonásával junius hó 15-én délelőtt beható tanácskozást folytatott, amelynek célja a zöldség és gyümölcsértékesités megindítása, valamint az export elé tornyosuló akadályok sürgős elháritása volt. Az értekezlet határozatából kifolyólag a kamara az Országos Mezőgazdasági Kamarával karöltve, haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket, mert főtörekvése, hogy a szépnek igérkező gyümölcs- és zöldségtermés a gazdák érdekében megfelelően elkészüljön. Folyó hó 14-én Csengődön, 18-án Hódmezővásárhelyen volt dinnyeértékesitési értekezlet.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara utolsó kerületi gazdagyülése. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara karöltve a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesülettel, folyó évi junius hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg Mohácson a városi tornacsarnokban ezidei utolsó kerületi gazdagyülését gróf Hoyos Miksa kamarai elnök elnöklete alatt. A kerületi gazdagyülés célja a közvetlen érintkezés felvétele a gazdaközönséggel és a földmivelő nép kivánságainak meghallgatása azért, hogy irányt tudjon szabni a Kamara jövő munkásságának. A kerületi gazdagyülés lefolyása a következő volt: A gazdagyülés délelőtt 11 órakor kezdődött meg. Az elnöki megnyitó után Horváth Jenő igazgató a Kamara mult évi müködéséről tett jelentést, egyben pedig bemutatta a Kamara jövőbeli munkaprogrammját. Utána Asztalos Lajos titkár tartott előadást a mezőgazdasági bizottságok feladatairól és kötelességeiről. Végül a »Falu« Országos Földmives Szövetség kiküldöttje értekezett a falu szociológiájáról. Délután egy órakor közös ebéd, kirándulás volt a mohácsi szigetre. Másnap, junius hó 2-én tanulmányi kirándulás rendeztetett ő kir. Fensége Frigyes főherceg sátorhelyi gazdaságaiba.

Szép magyar Jövendőn kinyilott egy ablak.

Viharok zugásán
Megláttam a Kardot, álmok álmodásán!

En sem tudok sirni.
Egyszer tudott csak a zokogás lebirni,
Mikor a Magyar Kard lebukott az égről.
Vándoruton szeltem az erdélyi végről,
Csiki gyöngyvirágok könnyes illatával,
Bihari őserdők keserü dalával.

Jártam, vándoroltam,
Néha verekedtem, másszor meg daloltam.
Nagy-nagy magyar ébren, ami ébren tartott:
Vak hittel kerestem a lebukott Kardot.

Viharok zugásán
Megláttam a Kardot, álmok álmodásán!

Vaskéz ami tartja,
Kerete lesz egyszer, három tenger partja,
Hogy amerre villan, hogy amerre hordják,
A Turul madarat többé ne tiporják.
Királyok hajolnak, népek összetörnek,
Hej! határt ki szabhat a magyar gyönyörnek?!
Véres rabigáért, ennyi magyar gyászból,
Teremthet-e bosszu, mi eleget gázol?!

Viharok zugásán
Megláttam a Kardot, álmok álmodásán!

Dunamenti vén fák virágba borultak,
Kongatták a pajzsot, hősök leborultak:
Szép Magyar Jövendőn kinyilott egy ablak,
Felvillant a Szent Kard: »Vitézzé avatlak!«

Csiki szép leányok,
Nem sirtok soká már, székely gyönyvirágok.

S tele lett a lelkem, fényével a Kardnak,
Mámoros álmával három tengerpartnak,
Arany sugarával az Uj Magyar Napnak,
Üdv nektek Vitézek, kiket ma avatnak!

Menjetek szét, szerte,
A Kard, ami máma vállatokat verte,
A Hadak Utjáról hullott a Szigetre,
Csuf viharos égről Magyar Kikeletre.
Kiverdesték messze: vaskéz, ami tartja,
Kerete lesz annak három tenger partja,
Nem egy csonka ország.

Ha majd a rablókat innen kipofozták!

Viharok zugásán
Igy látom a Kardot, álmok álmodásán!...

1925. junius 21.

MIKLÓS VITÉZ

Utolérhetetlen a minősége
STERNBERG
KIRÁLYI UDVARI
HANSZER-GYÁR készitményeinek!
Hangszerpalota: Budapest, Rákóczi-ut 60.
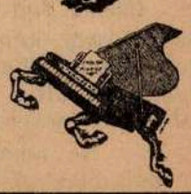
Csapatkürtök es dobok
kedvezményes árakon!

Országos tornász-bajnokság Budapesten.

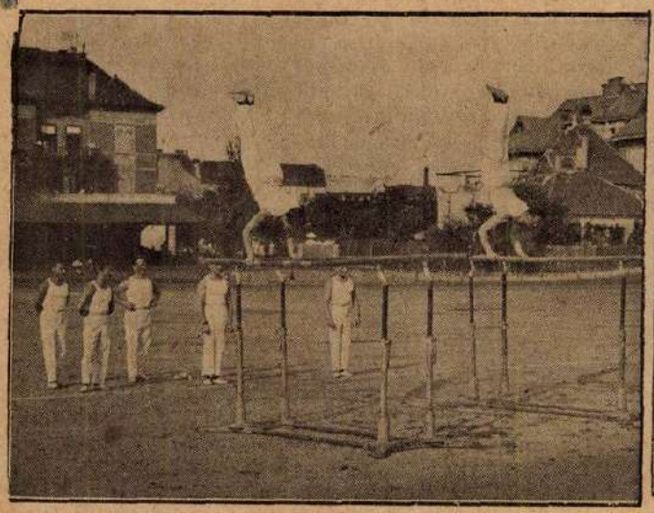

Férfiak szertornázása.

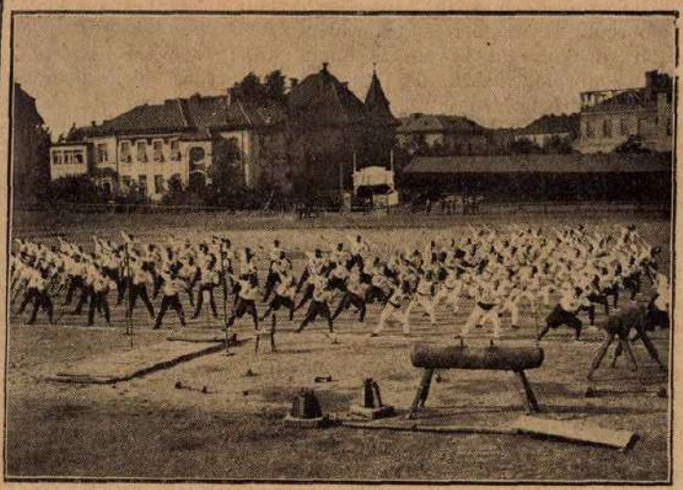

Lányok szabadgyakorlata.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok irányzata nagyjából tartott. Ugy az eladók, mint a vevők várakozó álláspontra helyezkednek. Ó buzában — és egyáltalán ó árukban — már csak igen minimális készletek vannak raktáron, mert ugy az árusok, mint a gazdák igyekeztek ezeket az aratásig elhelyezni. Nagy érdeklődés előzi meg a küszöbön álló és a legrövidebb időn belül végbemenő aratást. Ujbuzában már is nagy érdeklődés mutatkozik. Áralakulása erősen hullámzó, jelenleg a 420000-es árfolyam körül mozog. A rendkivüli szeszélyes időjárás miatt az őszi szántások kellően beérni nem tudtak és az azokban vetett tavasziak, a kellő ülepedettség hiánya miatt, ritkán és későn keltek, ugy, hogy nagy foltok mutatkoznak a vetésterületekben. A tiszavidéki, igy az egész Jászság, Kunság, tehát a legacélosabb buzatermővidékeink, oly rossz termést igérnek, hogy 2—6 q-nál több magot ezekről a területekről nem remélhetünk. Ellenben a Dunántul és Kalocsa környéke oly szép eredményt fog tudni produkálni, hogy ezekről a helyekről a 11—12 q-ás eredmény biztositottnak látszik. Általábanvéve az aratásunkkal meg lehetünk elégedve, de ha abból a szempontból vesszük a dolgot, hogy a terméseredmény pénzügyileg, illetve a pénzügyi helyzetnek minő javitását fogja eredményezni, ebben az esetben nem mondhatjuk azt sikeresnek, mert éppen az exporttermő vidékeinken mutatkoznak a rossz eredmények. Ennek következtében nem lesz oly nagymennyiségüen exportképes jó liszt nálunk, mint tavaly. A fővárosi malmok már is számolnak ezzel a ténnyel, mert annak ellenére, hogy érdeklődés mutatkozna, a 0-ás liszt árát fölemelték.

Zab iránt sincs érdeklődés, az árak szintén változatlanok és lanyhák, annak ellenére, hogy az ujzab rossz kilátásokkal igérkezik.

Lóállományunk a mult év végén 849.771 darabból állott. Az azóta történt nagyobbarányu kivitel ellenére is ez a létszám még mindig intaktnak mondható, mert a kivitt mennyiség még 1 százalékát sem teszi ki az ország egész állományának. Annak ellenére, hogy jelenleg az oroszok érdeklődést nem mutatnak, az árakban hanyatlás nem állott be. A küszöbön levő nagy mezőgazdasági munkálatok miatt nem is látszik valószinünek, hogy belátható időn belül a lóárak csökkenjenek. Különben is a lóvásárlások szünetelése csak ideiglenes, mert az oroszok és görögök további nagyobb készleteket szándékoznak a magyarországi piacról befedezni.

Legujabb árak:

Terménypiac: Óbuza, budapesti paritásban 530—535, tiszavidéki uj buza 420—425, dunántuli 417½—420, órozs 405—410, uj 350—355, tengeri 300, özab 190—195, uj 380—385 ezer K. Árpafélék változatlanok.

Lisztpiac: Buzadara 7950, 00-ás 7850, 0-ás 7750, korpa 2400 K.

Sertéspiac: Nehéz fiatal sertés 19, könnyü hussertés 17, süldő 20, zsir 27 ezer K kg-ként.

Vágómarhapiac: Jobb minőségü hizott ökör 15, magyar tehén 10—16, növendékmarha 5—12, marhahőr 17—19, juhbőr 13 ezer K kg-ként.

Takarmánypiac: Alomszalma 50—65 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: Nagy készletek és bőséges kinálat mellett az árak hanyatlanak. Rántanivaló élő csirke 12—25, sütni való 20—40, élő tyuk 35—70 ezer K drb-ként. Kacsa és lud, hizott 25—30, ludzsir 40—55 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: cseresznye 3—8, meggy 5—12, sárgabarack 15, ribizli 6—8, egres 6—10 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás darabja 1—1.2, tej 4—5, tejfel 18—22, tehénturó 8—10, sárvári teavaj 80—90 ezer K kg-ként.

—

A kisipari hitelkeretek bővitése. Többizben megemlékeztünk arról, hogy a kisiparosok keveslik a nekik juttatott állami hitel összegét. A hitelre ugyanis oly sok igénylő jelentkezett, hogy számosan teljesen kimaradtak a hitelakcióból. Ennek a helyzetnek az orvoslására, és egyéb, az iparosok érdekeit érintő kérdések megbeszélésére az iparosság folyó hó 17-ére Budapesten és az ország számos más városában demonstrativ gyüléseket készitett elő. A kormány elejétől kezdve a megértés álláspontján volt az iparosok kivánságaival szemben, de nem rendelkezett oly alappal, mely a hitelkeretek bővitését lehetségessé tette volna. A legutóbbi időben kedvezőbbre változott pénzügyi helyzet hatása nyilatkozik meg abban, hogy a pénzügyminiszter kilátásba helyezte Hadik János grófnak, a kisiparos hitelakció vezetőjének, az eddigi hitelkeretek tizmilliárd koronával való kibővitését.

A magyar kölcsön rekord-árfolyama Londonban. A külföldi kölcsönnek egy része, mint tudjuk, Londonban került kibocsátásra. A londoni piacon forgalomban levő kötvények iránt utóbbi időben mind erősebb érdeklődés nyilvánul meg, ugy hogy a magyar kölcsön árfolyama fokozatosan emelkedik. A napokban érte el eddigi legmagasabb jegyzését a magyar kötvény, amikor is árfolyama 96 hétnyolcad fontra emelkedett. Ezt a javulást azzal a bizalommal magyarázzák, amellyel a külföld a magyar gazdasági életnek az ujjáépitése iránt viseltetik.

Szerkesztői posta.

Vitéz Sárközi József, Felsőkörtvélyes. A magyar királyi minisztériumnak a mezőgazdasági haszonbérletekről szóló rendelet módositása, illetőleg kiegészitése tárgyában ujabb rendelete a következőképpen szól: 1. §. Mindazok a haszonbérlők, akik 50 katasztrális holdat meg nem haladó mezőgazdasági ingatlant birnak haszonbérben, és vagy földmivesek, vagy oly egyének, akiknek földhöz juttatását az 1920-ik évi 36-ik törvénycikk, illetőleg az 1924-ik évi 7-ik törvénycikk célozza, az 1925-ik évi január hó első napja előtt lejárt, még ki nem fizetett, valamint az 1925. évi január hó első napja és jelen rendelet életbeléptetése (tehát május 15) közötti időben lejárt, akár kifizetett, akár ki nem fizetett, ugy szintén a haszonbérlet még hátralevő tartama alatt lejáró terményhaszonbér pénzbeli egyenértéke fejében további rendelkezésig métermázsánként: buzáért 25, rozsért 22, takarmányárpáért 16½, sörárpáért 23, zabért 21, tengeriért 15½ aranykoronánál többet nem kötelesek fizetni. A január első napja és jelen rendelet életbeléptetése közötti időben a felsorolt termények egyenértéke fejében a fenti egyenértéket meghaladóan már teljesitett fizetések a legközelebb esedékes haszonbérrészletbe betudandók. Ezek a rendelkezések csakis azon haszonbérekre nyernek alkalmazást, amelyek a jelen rendelet életbelépése előtt létrejött haszonbéri jogviszonyon alapulnak. Ez utóbbi esetben sem nyernek alkalmazást, ha a felek a jelen rendelet életbelépése után a haszonbérfizetés módozataira másként állapednak meg. 2. §. Nincs helye az előbbi paragrafus alkalmazásának akkor, ha a haszonbérbeadó összes földbirtoka az 50 kat. holdat nem haladja meg. 3. §. Amennyiben a jelen rendelet 1. §-a alhaszonbérlet esetében nyer alkalmazást, a főhaszonbérlő annyivel kevesebb haszonbért köteles haszonbérbeadójának fizetni, amennyivel a főhaszonbérlet tárgyát tevő ingatlanon gazdálkodó valamennyi alhaszonbérlő által a jelen rendelet 1. §-a alkalmazásával összesen fizetett alhaszonbér összege csökken ahhoz az összeghez viszonyitva, melyet az alhaszonbérlőknek különben összesen kellett volna fizetniök. 4. §. Az 1. §-ban megjelölt haszonbérlők — amennyiben mezőgazdasági mivelés alatt levő területről és nem kertgazdaságról van szó — a terményhaszonbérnek a haszonbérlet még hátralevő egész tartamára szóló, a haszonbérleti terület átlagos hozadékának megfelelő ujabb birói megállapitását kérhetik akkor, ha a haszonbér az 1. §-ban meghatározott árak alapján való értékelése után kat. holdanként az 50 aranykorona értéket meghaladja. A haszonbér megállapitására irányuló kérelmet 6140/1923. M. E. számu rendelet 2. §-ának második bekezdésében megszabott határidő alatt az idézett rendelet szerint illetékes bíróságnál kell előterjeszteni. A haszonbérletnek az 1924—1925. gazdasági év kezdetétől számitott még hátralevő tartamára járó haszonbér megállapitására irányuló kérelem az 1925. évi szeptember hó első napjáig akkor is előterjeszthető, ha a kérelem előterjesztésére az előbb idézett miniszterelnökségi rendelet szeptember elseje előtt járna le. E paragrafus rendelkezései csakis azokra a haszonbérekre nyernek alkalmazást, amelyek a jelen rendelet előtt állapittattak meg. 5. §. Ennek a rendeletnek az első és negyedik paragrafusában emlitett aranykoronát a pénzügyminiszter által az aranyvámok tekintetében a tényleges fizetés idejére megállapitott érték szerint kell papirkoronára átszámitani. 6. §. Ezen rendelet alkalmazást nyer, akár szerződésen, vagy egyezségen, akár árverésen, birói vagy más határozaton alapul is a haszonbérleti jogviszony, vagy a haszonbér (évi járadék), továbbá alkalmazást nyer az 1920. évi 36. törvénycikk alapján a közös legelő céljára juttatott területek után fizetendő haszonbérekre nézve is, tekintet nélkül az illető legelőterület nagyságára.

Vitéz Édes, Eger. A rangsor kérdése a katonai hatóság adhatja meg a választ esetenként. — vitéz Farkas Kálmán, Kőszeg. A kiskátét a Vitézi Rend Főszéktartóságától kérje. A vitéz jelző nevéhez tartozik, amennyiben a nevet mondja, a vitéz jelzőt is mondania kell. Ha a nevet nem mondja, akkor nem kell a jelzőt használnia. — vitéz Bacsa János, Csongrád. A halászati tilalomra és a fegyvertartásra vonatkozólag a főszolgabirói hivatal ad felvilágositást. — vitéz Cs. E. Balmazujváros. Sorait köszönjük és mint láthatja, küldeményét felhasználtuk. Kérjük, hogy lapunkat ismerősei körében terjessze. — vitéz Farkas J., Kunhegyes. Tessék ezen ügyeket illető kéréssel a honvédelmi minisztériumhoz fordulni. Esetleg ha Budapesten van ismerőse, az személyesen eljárhat érdeklődni. — vitéz K. S., Abádszalók. Küldeményét köszönettel vettük és felhasználjuk. — vitéz Mérey Sándor, Balatonfőkajár. Forduljon a Vitézi Székhez. — O. Sz., D. H., Böszörmény. Sajnos, a beküldött dolgokat mostanában nem dijazhatjuk még. Egyébként cikkeket örömmel fogadunk. Ha Budapestre jön, keressen fel szerkesztőségünkben. — vitéz Tóth Béla, Nagykanizsa. Kérjük, forduljon egyenesen a Szövetkezethez, Királyi vár, I. Alagsor. — vitéz Imrey Ferenc, Királd. A jelvényre vonatkozólag kérdezze meg a Vitézi Székkapitányságot. Többi kérdéseire feleltünk.

Kérjük a hozzánk intézett leveleket olvasható irással irni, mert egyébként azokra nem válaszolhatunk.

A csongrádi ipartestület most szentelte fel uj zászlóját. Képünkön az ipartestület védnökei: dr. Schandl államtitkár (1) és dr. Tóth István polgármester (2).

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna sirapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca11.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 27. SZÁM — 1925. JULIUS HÓ 5.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A junius 21-én megtartott vitézi avatás.

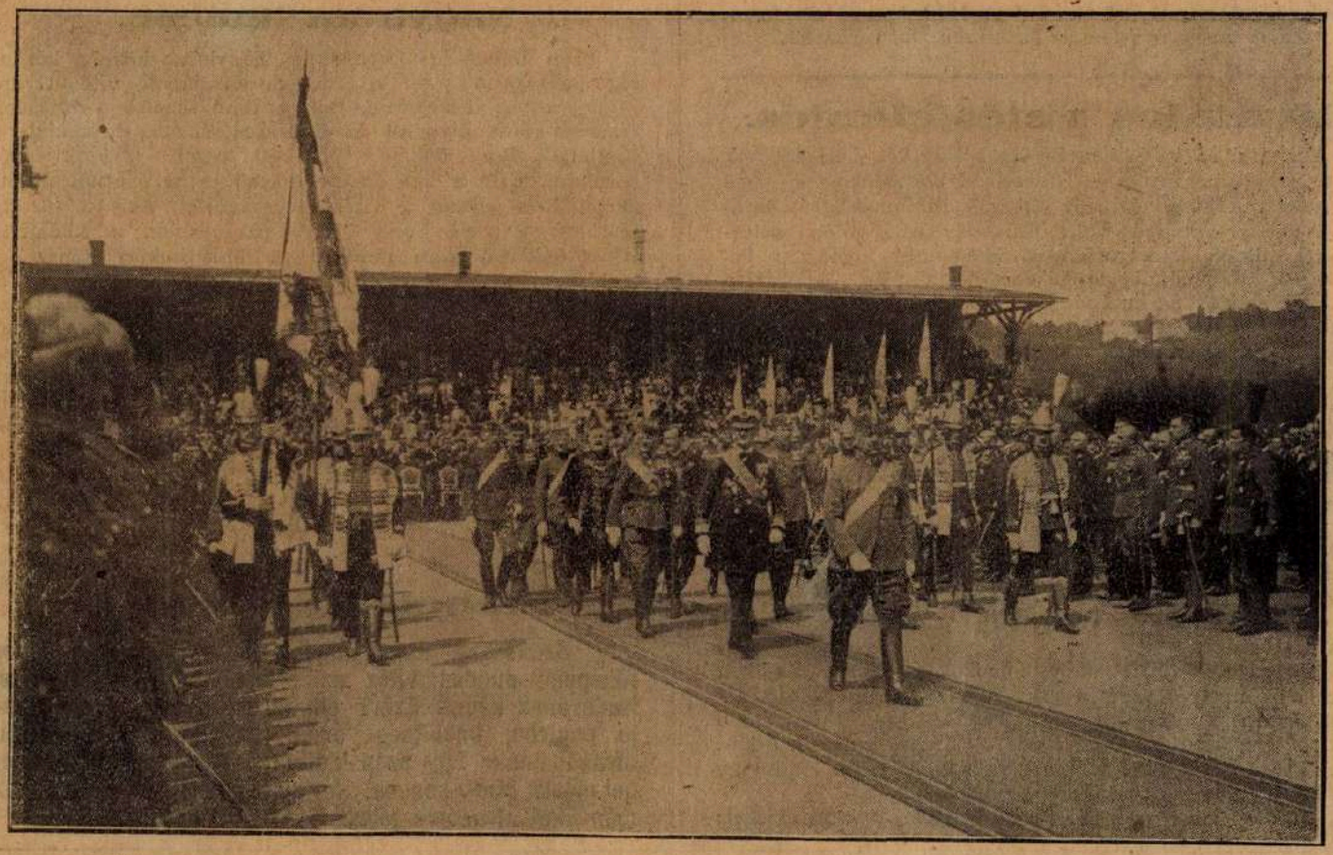

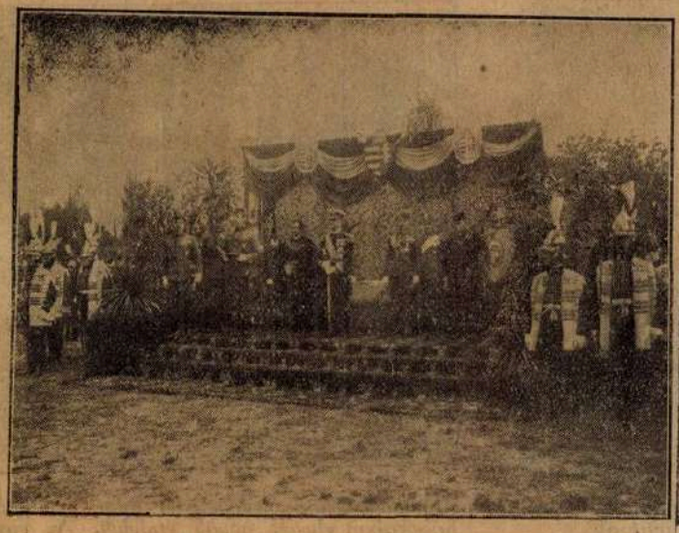

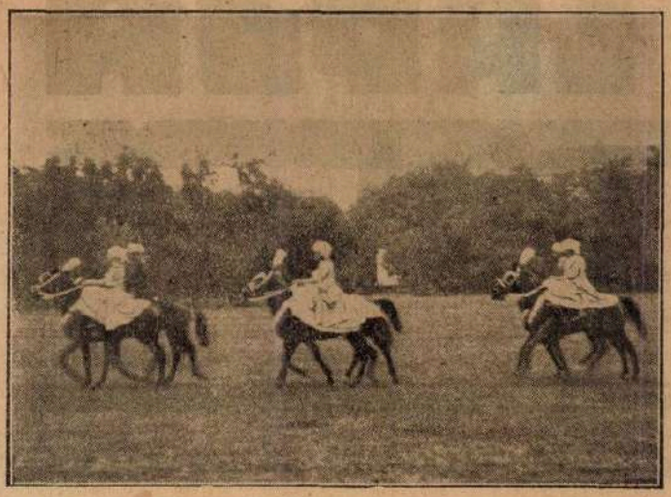

A Ludovika Akadémia növendékei az 1919 juniusi ellenforradalom emlékére jelmezes felvonulásokat rendeztek.

Hivatalos vetésjelentés.

A legutóbbi vetésjelentés óta eltelt két heti időszak alatt általában hüvös és változóan csapadékos időjárás uralkodott. A hüvös és esős időjárás általánosságban minden terményre előnyös volt. Minthogy a folyó évi vetésterületi adatok feldolgozása ez ideig még nem volt befejezhető, a mostani termésbecslés alapján — ugy a repcénél, mint a buzánál és rozsnál — ezuttal még a mult évben bevetett, illetve learatott terület szolgál.

A repce aratását befejezték és cséplését megkezdték. Minthogy aratás és hordás közben több helyen megázott, a valószinü termés a legutóbbi becsléssel szemben némileg csökkent. A repcével bevetett terület 1924. évben 18.115 kat. hold volt. Ezen a területen kat. holdanként 5.33 métermázsa, vagyis összesen mintegy 96.500 métermázsa repcetermés várható.

A buza szemfejlődésére az elmult két hét hüvös esős időjárása általában igen kedvező volt. 1924. évben a buza learatott területe 2,460.564 kat. hold volt. A gazdasági tudósító becslése szerint kat. holdanként 6.11 métermázsa, vagyis összesen mintegy 15 millió métermázsa buzatermés várható.

A rozs érés alatt, sőt a homokos és szikes talajokon már be is érett és vágását már több helyen megkezdették. 1924. évben a rozs learatott területe 1,152.184 kat. hold volt. A gazdasági tudósitók becslése szerint az idén kat. holdanként 5.79 métermázsa vagyis összesen mintegy 6.672.000 métermázsa rozstermés várható.

Az őszi árpa aratását megkezdették, a tavaszi árpa érésben van. A zab fejlődésére az esőzés kedvező volt és még sokat javulhat. A tengeri az utóbbi két hét alatt esett csapadék következtében, szinte buja fejlődésnek indult. A cukorrépa eddigi jó fejlődését az utóbbi csapadékos időjárás még inkább előmozditotta. A takarmányrépa az utóbbi esőkre szintén igen szépen javult. A komló kifogástalan erős indáju és jó termésre van kilátás. A köles és a tatárka az esőzés előtti szárazságot nagyon megsinylette és csak az utóbbi esőkre kezd javulni. A kender és len a keleti országrészben a szárazságot megsinylette és fejlődésében kissé elmaradt. A dohány a szárazság miatt eddig nehezen fejlődött, az esőzés elősegitette. A szőlő fejlődése eléggé kedvező, a virágzás tulnyomólag befejeződött. A borok ára borvidékenként különböző — literenként 5000—12.000 korona között mozog.

VITÉZI ÉLET.

Nagykáta ünnepe.

Szép ünnepséget rendezett Nagykáta község közönsége junius hó 21-én vitézzé avatott fiának, vitéz Gyüre Dániel urnak tiszteletére. Bundy Imre tüzoltó parancsnok vezetése alatt kivonult az önkéntes tüzoltó egyesület, a földmives ifjak önképző köre 50 taggal és ezek fuvós zenekara. Este a hat órakor érkező gyorsvonatnál három mozsárlövés jelezte a vitéz megérkezését, akit a tüzoltó testület nevében Bundy Imre parancsnok, a földmives ifjak önképző köre nevében az önképzőköri elnök, a a község nevében dr. Nagy László biró és Gyüre Pál törvénybiró üdvözöltek. A gyorsvonat közönsége látható örömmel nézte a lélekemelő ünnepséget, kivéve mintegy 200 oláht, akik ezen a vonaton voltak »Románia Márébu« hazautazandók, akikben ezen lélekemelő ünnepség látása megfagyasztotta a vért. A Himnusz elhangzása után a tüzoltó testület a földmives ifjak önképző körének mintegy 50 tagja katonás rendben, a fuvós zenekar kisérete mellett, kisérték haza vitéz Gyüre Dánielt. Ugy az állomáson, valamint az utakon ott volt egész Nagykáta közönsége. A rendezés Bundy Imre érdeme.

A legelső Vitéz képe.

Szükséges, hogy minden magyar ember, de legföképpen minden vitéz az otthonában lássa szeretett Hadurának képét. Ezért elhatároztuk, hogy ezen képet jó papiron, önköltségi áron rendelkezésre bocsájtjuk olvasóinknak. Egy szép kiállitásu kép ára portóköltséggel együtt 3000 korona. Kérjük, hogy az erre vonatkozó igényüket olvasóink jelentsék be kiadóhivatalunknak.

Shanghai kinai város európai negyede, ahol most nagy harcok vannak. A kinaiak fellázadtak az európaiak ellen, akiket kegyetlenül szorongatnak.

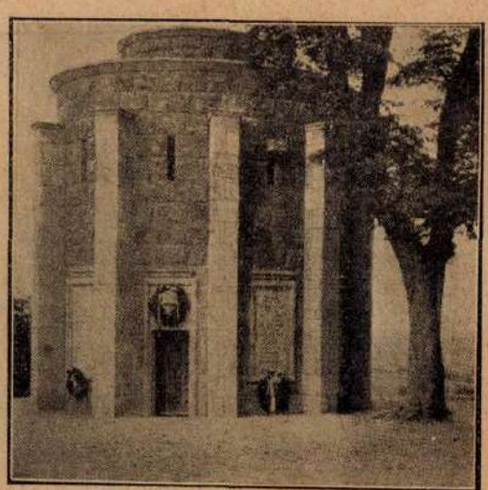

A németek nagy kegyelettel ápolják a világháboruban elesett hősök emlékét. Az egyik község ilyen „hősök bástyáját" épitett.

A gazda teendői juliusban.

A mezőgazdaságban.

Ez a gazda legnehezebb hónapja, de azért legszivesebben látott időszak, mert a tulajdonképpeni aratás zöme e hóban folyik le s ha valami kései zab- vagy köles-féle még megmarad is augusztusra, az már nem sokat nyom a latban. Ilyenkor már a kora pitymallat kint érje a gazdát s csak a késő öreg este kerüljön haza, mert ha lassan megy az aratás, sok gabona tulérik, már minősége sem oly jó, mint a kellő időben vágottnak, de meg annyi kipereg, hogy a holdankénti átlag ezzel tetemesen megcsappan s a gazda tárcája lapos marad.

Elvünk legyen, hogy a kaszát (vagy aratógépet) nyomon kövesse az eke, vagyis amint a tarlón a keresztek (kepék) fel lesznek állitva, azonnal szántsuk fel (buktassuk, hántsuk) sekélyen a kepeközöket, hogy a talaj nedvességét raktározzuk (kipárolgását meggátoljuk), a kipergett szemet és gyommagvakat letakarva gyors csirázásra kényszeritsük, hogy a kelést a második (keverő) mélyebb szántással megsemmisitsük. Igy eljárva földünk nem lesz hantos, nem lesz kiszáradt és termőképessége sem szenved csorbát.

Igásainkat lehetőleg ugy osszuk be, hogy jusson is, maradjon is, t. i. jusson a tarlóhántásra, de maradjon a hordásra (takarodásra is), mely célból a váltott szekér alkalmazását ajánljuk melegen. Természetesen e célból legyen több járművünk, mint igánk. Elsőben is vontassuk ki minden igával két szekeret a gabonakeresztek mellé, de amint az elsőt megrakták, azt huzassuk haza a (szérüskertbe) a kazalhoz (asztaghoz), és amint oda-érünk, fogjuk le az igásokat s fogjuk be egy harmadik üres szekérbe, mellyel azonnal kimenve a keresztekhez, ott már addig a gyalogerő megrakta a második szekeret, melybe átfogva ismét ott hagyjuk az üres járművet és igy tovább. Hogy a munka vigan — fennakadás nélkül mehessen, ugy kell a kepéket összecsoportositani, hogy annyi legyen egy helyen, amennyit egyszere egy szekérre szoktuk rakni. (Hosszu gazdasági gyakorlat alatt igen jól bevált ez az eljárás és maradt igavonó a tarlóbuktatásra is.)

Ahol szokásos vagy a kényszeritő szükség parancsolja, ott a tarlónövényeket azonnal el kell vetni, természetesen ezek alá nem elég 1—1½ láb mély buktatás, hanem legalább 3—4 lábnyi szántás kivánatos. Ilyenek a tarlórépa, csalamádé, muhar, köles és hajdina, de szoktak zöldtrágyanövénynek is vetni herefélét, kivált biborherét és csillagfürtöt és nyulszapukát is.

Birkanyirás is e hóban szokott lenni.

Magától értetik, hogy ahol annyira összetorlódik a dolog, ott az igásjószágot nagyon jól kell tartani, hogy kibirja a nagy megerlötetést, de tanácsos — ha ugyan lehet — számukat is megszaporitani vétel vagy a növendéktinők befogása utján. Amint aztán az őszi szántásokkal végeztünk, a selejtes (mustra) anyagot eladjuk vagy felhizlaljuk s télire csak a rendes létszámot tartjuk meg.

A kertben.

A dohány bugózása, kocsozása folyik ilyenkor. Kertben kapálás, öntözés, hagymakiszedés, helyébe más növény ültetése a főbb teendők. Ilyen helyre lehet még késői kel, káposzta, kalarábépalántákat dugdosni. Az uborka és a dinnye már kint is kezd teremni, a friss főzelékféléket élvezhetjük derüre-borura. Nyári almák és körték évadja van, sőt a korai őszi, ugynevezett francia barackok is megérnek már a hó végére. Zöldpaprikát is lehet már télire eltenni. A befőzések is folyamatban vannak. Paradicsom is érik már. Szilvafélék is élvezhetők.

A sarkvidéki kutatások gazdasági jelentősége.

Minden sikeres és sikertelen sarkutazás után az emberek nagy része elgondolkozik azon a kérdésen, hogy tulajdonképpen miért is keresik az északi sarkot. Önkénytelenül is felvetődik az a kérdés, vajjon az északi vagy a déli sark felfedezésének van-e hatása az emberiség anyagi jólétére, vagy pedig talán csakis kizárólagosan tudományos eseményszmámba vehető.

Cook 1774-ben a déli szélesség 78.10 fokáig ért el a déli Jeges-tengerben anélkül, hogy zajló jégre talált volna és visszatértekor kijelentette, hogy soha abból a területből semmi haszna nem lehet az emberiségnek. Ross 1842-ben már 800 mértföld jégen volt kénytelen keresztültörni, hogy fél fokkal jusson mélyebbre, mint Cook. Sokkal nehezebb volt az utazása Cookénál és mégis a sarkvidék közgazdasági jelentőségéről sokkal optimistább nézetei voltak. Az idősebb Ross sarkutazásáról a fiatalabb Ross azt a kijelentést tette, hogy annyi jövedelme volt az ujonnan felfedezett területekből, hogy az 1818-tól 1838-ig végbezvitt valamennyi felfedező utazásának minden költségét fedezte abból.

Az ifjabb Scoresbey, a tudományos müveltségü bálnavadász, a kihalt sarkvidéken egymillió tallér értékü jövedelmet gyüjtött, az amerikaiaknak pedig 1870-ig hosszu éveken át nyolcmillió dollár tiszta hasznot nyujtott a Behring-szoros a Jeges-tengernél. Ez egyébként elég sulyos áldozatokba került. 1830-ban 19 angol bálnavadász beszorult a Melville-öböl jegébe és mind elpusztult. 1871-ben a Behring-szorosban 26 hajó esett áldozatul a zajló jégnek. Már a XVII. században 73 hollandiai hajó pusztult el a jég összenyomulása következtében. Ebből is látható, hogy a jégvidék nem egykönnyen engedi el magától a kincseket. Az bizony nehéz üzletnek igérkezik. A sarkvidék gazdasági értékének kiaknázása különben is csakis akkor válik lehetségessé, hogyha majd a sarkvidékről való elszállitás nehézségei kevesebbek, az onnan kitermelhető gazdasági előnyök pedig nagyobbakká válnak. De már most mutatkozik az a különös jelenség, hogy a sarkvidéki kutatások előrehaladásával kapcsolatosan jelentékeny mértékben csökken a halzsirt termelő állatok száma. Még 1818-ban Buchan expedíciója a Medve-szigeteken hét órán belül 900 rozmárt teritett le, melyeknek agyaraiból tudvalevőleg az egész földkerekség hamisfogszükséglete kielégithető volna, manapság már a Spitzbergák körül szárazon és vizen egyetlen rozmár sem látható, sőt már 1872-ben a Tegethoff-expedició még valamivel feljebb, az északi szélesség 79. foka alatt négy éven keresztül mindössze egyetlen rozmárt láthatott. A sarkvidék agyar- és halzsirkészlete tehát távolról sem tekinthető kifogyhatatlannak. Nagyon is elszigelten akadtak ugyan mamutfogakra is, de ennek az ideje is elmult manapság. Meséltek a sarkvidéki jég alatt elterülő óriási terjedelmü szénrétegekről is. 1871-ben az egyik expedíciót 70 tonna kőszénnel látták el, hogy Grönlandban teleljen át és bányásszon szenet. Ezeknek aztán sikerült is vagy 30 tonna barnaszenet kibányászni az egész télen át, ami ilyen drágán előállitva, valóban luxusszámba mehetett. Ugyan ki hinne ma már abban a régi mesében, amely arról szól, hogy a kinai-japán kivitel az északi sarkon át vezető szállitási vonalon bonyolitható le legolcsóbban és legcélszerübben? A soká keresett északnyugati és északkeleti világátjáró, amelynek felfedezésére Hollandia valaha 25.000 holland forintot, Anglia pedig 20.000 font sterlinget tüzött ki, ma már el-

A méhesben.

Legtöbb helyen, a hegyes vidéket kivéve, — ahol a friss vágásokban találnak a méhek gyüjteni valót, ilyenkor tétlenség következik be. A későn jött rajokat etessük, nehogy éhen pusztuljanak. De nagyon óvatosak legyünk, mert a méhek ilyenkor nagyon hajlandók a rablásra. A fejlődésben visszamaradt méhcsaládokat vizsgáljuk meg. Ha az anyában volna a hiba, ugy még lehet uj anyát neveltetni.

A szőlőben.

A szőlő erőteljes vegetációja a föld harmadik kapálását, a hajtások kötözését és permetezését teszi szükségessé. Száraz időjárás ne tartson vissza a kapálás végrehajtásától, mert kellő mélyen végezve az a föld nedvességének visszatartására és harmatképződésre befolyással van. Az olyan ugarhajtásokat, melyek a karó magasságot tulnőtték, egy arasznyira a karó fölött visszakurtitjuk, amelyek azonban nem érték még azon magasságot, azoknál a bekurtitással várjunk a jövő hónapig. Ugy ezen, mint a mult hó folyamán csonkázott termőhajtások hónaljhajtások képzésére mutatnak hajlandóságot, melyek eltávolitása azonban a vessző beérésének és a termés megérlelésének céljából fontos. De ez ne történjék kitördelésssel vagy leszakitással, hanem ugy, hogy az első, vagy második levél felett elvágjuk a hónaljhajtást. Ha a szőlőben a vesszőkön oidium mutatkozik, ne várjuk be mig a fürtöket is ellepi, hanem azonnal fogjunk hozzá (vagy ismételjük a kénezést), mert ha ezt késöre hagyjuk, nemcsak hogy termésben lesz veszteségünk, hanem a kénezés folytán borunk talán még minőségében is veszithet. A zöldojtások készitését, folytathatjuk ott, hol szomszédos tőkék pótlására van ojtványokra szükségünk, mindaddig, mig az alany 1½ méter magasságig beojtható, a korábbi zöldojtványok karóhoz való kötözését, illetőleg az ojtás helyén a pamut feloldozását el ne hanyagoljuk. A szőlőiskolában az ojtványok időnkinti kibontását, a talaj porhanyitását folytatjuk, dugós ojtványoknál pedig a felső drótkötéseit is eltávolitjuk, miáltal a parafa leválik.

---

vesztette teljesen kereskedelmi jelentőségét. Ha az uj rotorhajóval északkeleti szállitási vállalatot kezdeményeznének, manapság senki sem venne ilyen részvényt.

A sarkvidéki kutató expediciók eddigi sorsa is bizonyitja azt, hogy nagyon valószinüleg a sarkvidéken minden különösebb gazdasági érték hiányzik. Ha arrafelé valamit találni lehetne, akkor azt bizonyára meg is találták azok, akik néha éveken át kényszerüségből ottartózkodtak és a sarkutazóknak sokkal jobban menne, mint például Payernek, a Tegethoff tisztjének, aki szegényen élt mindig.

Mikor a német Hansa-expediciónak a Clavering-szigeteken elfogyott az élelmiszere, csak a legnagyobb fáradsággal tudtak két fiatal rénszarvasra szert tenni, ezeket aztán a kiéhezett sarkutazók azon nyomban nyersen felfalták. A hosszu éhségtől kifáradt eszkimók is csak mindenféle csellel, sok fáradsággal érnek el eredményt a fókavadászaton; fáradságosan, fehérre meszelt pajzsok mögött iparkodnak a jégen zsákmányuk közelébe lopózni.

Ha már most felvetjük ezek alapján azt a kérdést, hogy ugyan miféle kincseket keresnek az emberek a sarkvidéken, csak azt a választ kaphatjuk, hogy mint látható: kizárólagosan csakis tudományos eredményekről lehet szó, mert kereskedelmi szempontból ott ugyszólván semmi sem remélhető.

Payer, a sarkutazó, azt mondotta, hogy az emberiség részére megtelepedés szempontjából a sarkvidék legfeljebb csak mint büntető fegyenctelep jöhet számitásba. De azonnal hozzáteszi, hogy a Spitzbergákra egykor kitelepitett száz gonosztevő a legközelebbi alkalommal azt a kivánságát fejezte ki, hogy vigyék vissza őket Európába. Inkább végezzék ki, mintsem kényszeritsék őket arra, hogy ott éljenek a sarkvidéken.

Meglállak-e?

Szomoruan nézek fel a magas égre,
Fel a magas égre, száguldó felhőkre.
Bus az arcom, könny csorog szememből,
Messze elbujdostam a szülőföldemtől.

Füzfa szegélyezett szőke Tisza partja
Gyermekcsevegésünk sokszor visszhangozta.
Vajon látom-e még gyöngyöző habjait,
Hol szőttem álmaim édes ábrándjait?!

Elhallgattam órák hosszat morajló zugását,
Nézegetve habja felett fecskék cikázását.
Ábrándozva nézegettem a pásztortüzekbe,
Mig mellettem pásztorok ültek mesélgetve.

Drága szülőföldem de szép a határad,
Ha rád gondolok, ugy elfog a bánat,
Hogy földön tetrengve, siratlak zokogva,
Mert áldott földedet idegen had dulja!

Elhagytalak téged, drága szülőföldem,
Teérted fáj s vágyódik a szivem,
Vajon látlak-e még kicsi kis házikóm
S tvén eperfa, téged, kicsi udvarunkon!?

Vajon Sajó kutyám rám ismer-e...?
En reám, én reám, szegény számüzöttre!
Oh én szülőföldem, drága szülőföldem,
Miért is kellett idegenbe mennem?

Holdvilágos és csillagos tavaszi estéken
Szüleinkkel üldögélve virágos kertünkben,
Kicsiny testvéreim könyörögve kérték,
Hogy meséljek nekik szép tündérmeséket.

Vajon meglátom-e az édes anyámat,
Ki engem siratgat s epeszti a bánat...?!
Nem látom meg soha — soha sem,
— Oh jaj — oh jaj én nekem.

Hej azóta sok idő lepergett,
Szép kikeletből már szomoru ősz lett.
A szép gyermekábrándoknak vége,
Vége, vége van már, bizony mindörökre.

Meghalt édes anyám, eltemették régen,
Kint nyugszik szegény a kis temetőben,
Sirját elrabolták az átkozott csehek,
Hogy őket Isten soha ne áldja meg.

Tab, 1925. julius.

Vitéz ROMAN MIHALY.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

VILÁG FOLYÁSA

Chamberlain tévedése.

Londonban az angol alsóházban Chamberlain külügyminiszter feltünést keltő és bennünket közelről meglehetősen kellemetlenül érintő nyilatkozatot tett a katonai ellenőrző bizottságok ügyében. Annál meglepőbb az ellenünk kiélezett nyilatkozat, mert Chamberlain eddig mindég, különösen pedig a legutóbbi genfi népszövetségi tárgyalásokon a kisantant Magyarország ellen intézett rágalmait, mint tárgytalanokat elháritotta és napirendre tért azok felett. Ebből bizonyos joggal arra következtethettünk, hogy Chamberlain elődeitől eltérően, több megértéssel foglalkozik a középeurópai ügyekkel, jobban ismeri a kisantant mesterkedéseit és alaptalan áskálódásait, mint a trianoni szerződést ugyan könnyelmüen és meggondolatlanul nyélbeütő antant államférfiak.

Chamberlain, most ugylátszik, a kisantant befolyására olyan különös kijelentéseket tett, melyek szerint Ausztria katonai ellenőrzésének megszüntetését, tekintettel az osztrák kormány nyilvánvaló jóakaratára, mérlegelés tárgyává lehetett tenni és ennek folytán kilátásba vehető a szövetségközi ellenőrzés nemsokára való megszüntetése. Chamberlain ezután a magyar hatóságok állitólag hiányos közreműködésére hivatkozva, kijelentette, hogy a trianoni szerződés katonai függelékében foglalt ellenőrzés megszüntetését előrelátható időn belül nem lehet remélni. Szerinte a magyar kormány jövő magatartásától függ, a megszüntetés időpontjának megállapitása.

Chamberlain nyilvánvaló tévedése onnan magyarázható, hogy a kisantant ezuttal felhasználta összeköttetéseit arra, hogy Ausztriának megfizesse a kisantantnak történt fegyverszállitások körül kifejtett szolgálatokat.

Ezenfelül figyelembe kell vennünk azt is, hogy Ausztria valószinüleg kihasználta azt a helyzetet, melyben a Németországhoz való csatlakozási mozgalom juttata. Ezt a mindjobban erősödő mozgalmat az antant nagyhatalmak aggodalommal nézték, mert ha Ausztria csatlakozik Németországhoz, akkor ezzel Németország jelentékenyen megerősödik és egyuttal rést ütnek a versaillesi békeszerződésen, mert a megszabott német határok eltolódnak.

Ugylátszik a csatlakozási mozgalom leszerelésének ellenértékeül csikarta ki Ausztria a maga számára a katonai ellenőrzés megszüntetésének engedményét, amihez a kisantant Ausztria fegyverszállitási szolgálatainak megfizetéseképen készséggel hozzájárult.

Magyarországon nagy meglepetéssel fogadták Chamberlain kijelentését, melynek okát a kisantant fentebb vázolt aknamunkájában látják. Bizonyosra veszik azt is, hogy Chamberlain kellő tájékozódás hiányában tette meg kijelentését és talán remélhető, hogy az angol külügyminiszter a való helyzet megismerése után módositani fogja álláspontját.

Katonai forradalom Görögországban.

Görögországban már évek óta egyre-másra forradalmak váltják egymást. A balkáni háboru óta királygyilkosságok, véres háboruk, zendülések, borzalmas vereségek, trónfosztások egymást érték. Volt idő, mikor egyszerre három görög király is volt már szerteszéjjel a világban: a trónon ült a fiu és a világban bujdosott a trónfosztott apa és az uralkodói trónról elüzött másik fiu. A most kitört forradalmi mozgalom élén Pangalosz tábornok állt, aki Konduriotisz tengernaggyal együtt magához ragadta a hatalmat és az uralmon levő kormányt lemondásra kényszerítette. A kormány eltávolitásának az oka az volt, hogy a tisztikar zugolódott a kormány ellen, mert szerintük a miniszterek csak saját hasznukat nézték és a hadsereggel nem törődtek. A most lezajlott katonai forradalom vér nélkül folyt le és az államformában változás nem történt.

A kurd fölkelők kivégzése.

Törökországban a diarbekiri független biróság pár napi tárgyalás után itéletet hozott Szaid basa kurd felkelővezér és társainak bünperében. Ma reggel, a kora hajnali órákban, hajtották végre az itéletet Diarbekir város főterén, ahol Szaid basát, a felkelő kurdok vezérét, negyvenhat társával együtt felakasztották.

A marokkói harcok.

A marokkói fölkelők ugylátszik komolyan veszik azt a bejelentésüket, hogy julius elején Fezben, Marokkó fővárosában, akarják megünnepelni nemzeti és vallásos nagy ünnepüket. Legujabb hirek szerint ugyanis Abd-El-Krim fölkelővezér majdnem az egész 220 kiométernyi fronton offenzivát kezdett. Különösen erősen támadnak a fölkelők a centrumban, ahol ugy látszik egyenesen céljuk felé törnek. Hir szerint a keleti szárnyon a francia csapatok visszaverték a fölkelőket. A spanyolok már egyezkednek a fölkelőkkel. Kiküldöttet menesztettek a fölkelőkhöz és 15 millió pezetát igérnek Abd-El-Krimnek, ha beszünteti a spanyolok elleni hadakozást és szabadon bocsátja az eddig fogságba esett kétezer spanyol katonát.

A kinai forradalom.

Kinában a forradalmi zavargások egyre tartanak és mind hevesebbé válnak. Különösen a kinai tanulóifjuság szitja a nyugtalanságot. A külföldiek egy részét, azokat, akik nem francia állampolgárok, óvatosságból felhivták arra, hogy hagyják el Sang-Hayt. A japáni lakosságot az egyik kikötővárosban éjféi körül felriasztották és a kikötőben horgonyzott három japáni páncéloshajó fedélzetén helyezték biztonságba. A kinai kormány a kantoni angol és francia konzulnak jegyzéket adott át, amelyben Angliától bocsánatkérést, a hadihajóknak visszarendelését és az európai negyedben történt lövöldözésekért felelős vezetők megbüntetését kivánják.

Pasics szerb miniszterelnök betegsége.

Szerbiában nagy az aggodalom Pasics miniszterelnök sulyos betegsége miatt. Az agg szerb politikus sulyosan megbetegedett és most már kevés reményt füznek az életéhez. Szerbia egyébként Romániával titkos katonai egyezmény létrehozásáról tárgyal. Az egyezmény Oroszország vagy Magyarország, vagy Bulgária felől fenyegető támadás ellen irányul. Legujabban Belgrád a bécsi kormánytól azt követelte, hogy azonnal járjon el a bécsi bolsevista ügynökök és szervezetek ellen. Azt hiszik, hogy ez az erélyes hangu szerb jegyzék és annak diktatórikus követelményei mögött egy nagyobb szovjetellenes politikai blokknak titkos politikai céljai vonulnak meg. Igen érdekes, hogy a szerb kormány 1925-ben ilyen szigoru jegyzékben követeli Ausztriától a forradalmi tevékenység elnyomását, mikor a világháboru kitörésére éppen az vezetett, hogy az osztrák-magyar monarchia a szerb kormánnyal szemben a forradalmi tevékenység elnyomására támasztott kivánságokat.

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
6 Hétfő	Izaiás pr.	Esaiás	A hét elején a nap 3 óra 30 perckor kél és 8 óra — perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 50 perckor kél és 7 óra 50 perckor nyugszik
7 Kedd	Ciril, Met.	Ciril, Met.	
8 Szerda	Erzsébet kir.	Teréz	
9 Csütörtök	Veronika sz.	Lukrécia	
10 Péntek	Amália †	Amália	
11 Szombat	I. Pius p. vt.	Lili	
12 Vasárnap	D6. G. János	D5. Izabella	

Előfizetési felhivás.

Julius 1-ével megkezdődik ezen évfolyamunk második féléve. Felkérjük azon előfizetőinket, akiknek előfizetése julius elsejével lejárt, hogy az esedékes előfizetéseket a mult számban elküldött csekklap segélyével kiadóhivatalunk cimére beküldeni szíveskedjenek.

Lapunk tartalmas és csinos kiállitása roppant anyagi áldozatot követel, ugy hogy munkánkat csak ugy folytathatjuk zavartalanul, hogyha mindenki, akinek hátraléka van, haladéktalanul beküldi a kérdéses összeget.

Kérjük azon régi előfizetőnket, akiknek lakhelyén ujonnan felavatott, még nem előfizető vitézek laknak, hogy ezen uj vitézeket lapunk előfizetésére felhivni szivesek legyenek.

Szabadságra ment az amerikai követ. Brentano Tivadar rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter Budapestről elutazott. Távollétében Gordon György követségi titkárt bizták meg ügyvivői minőségben az Egyesült Államok budapesti követségének vezetésével.

Az angorai magyar követ a török külügyminiszternél. Angorából jelentik: Tevfik Rusdi bég, török külügyminiszter, kihallgatáson fogadta Tahy László magyar követet s vele egy óra hosszat tartó megbeszélést folytatott.

Földrengés egy somogymegyei községben. Miháldról jelentik: A somogymegyei Miháld, községben szombaton, junius 27-én, délelőtt 9 óra 30 perckor két erős földlökés volt érezhető. A szobákban a butorok meginogtak, a tetőgerendázat recsegett. Kár nem történt.

Harangszentelés a Karmelitáknál. A Karmelita Atyák Huba-utcai templomának a háboru során elrekvirált harangjai helyébe most készültek el az uj harangok, amelyeket vasárnap délelőtt konszekrált Kohl Medárd felszentelt püspök, aki a harangszentelés után szentbeszédet mondott és a rendtagok segédletével püspöki misét pontifikált. Az egyházi ünnepségen résztvettek az angyalföldi összes vallásos és társadalmi egyesületek. Az uj nagyharangot Kármelhegyi Boldogasszony, a legkisebbet pedig a május 17-én szentté avatott lisieuxi Szent Teréz kármelitanővér tiszteletére ajánlották fel és róluk nevezték el.

Egyházi kitüntetések. A bibornok-hercegprimás a fővárosnak két közszeretetben álló plébánosát részesitette kitüntetésben, amidőn Bednárz Róbert belvárosi plébánost ezüstmiséje alkalmából a nemrégiben elhunyt Hermán József c. kanonok, volt bajnai esperes-plébános helyébe az esztergomi főkáptalan cimzetes kanonokjává nevezte ki, Bliesznер Ágoston józsefvárosi plébánosnak pedig a Szent Háromságról nevezett Felhévizi apáti cimet adományozta. Mindkét plébános kitüntetése a hivek körében nagy örömet keltett.

Az uj magyar pénzverde. Az uj pénzverő intézetet a József kir. hg. lovassági laktanyában állitják fel. Még ez év végéig megtörténik az uj pénzegység bevezetése.

Az uj pápai nuncius megérkezett. Monsignore Caesaro Orsonigó, a Budapestre kinevezettuj uj pápai nuncius megérkezett a fővárosba. Ünnepélyes fogadás a Monsignore kivánatára nem volt.

Megtámadtak és hasbaszurtak egy rendőrt. Szombaton, a késő esti órákban Fekete András szabadnapos rendőrt, aki Kispesten levő lakása felé tartott, utközben néhány ember hirtelen közrefogta és ütlegelni kezdte. A rendőr egy ideig védekezett, de aztán elterült az utca kövezetén, mert egyik támadója hasbaszurta. Feketét sulyos állapotban szállitották a rendőrkórházba, ahol csak hétfőn lehetett kihallgatni, de támadóiról nem tudott részletes személyleirást adni. Fekete András nagyon derék ember volt, akit az egész környéken szerettek és megbecsültek.

Félmillió dollár kárt okozott az amerikai földrengés. Vasárnap reggel 6 óra 43 perckor Los Angelosban heves földrengést éreztek. Néhány városrészben az épületek meginogtak. Az Egyesült Államok nyugati részén szombaton észlelt földrengés, amint most megállapitható, Montanában, Idahoban, Washingtonban és Wyomingban jelentékeny anyagi kárt okozott, amelyet félmillió dollárra becsülnek. A legheveseb volt a rengés Középmontanában, ahol több városban a lakosság rémülve menekült házaiból. A földlökések következtében az utak és vasutak részben használhatatlanokká váltak. White-Sulphur-Springs és Three-Forks városokban számos üzlet beomlott. Az utóbbi városban negyvenegy földlökést számláltak. Középmontanában később megismétlődtek a földlökések.

Az ország számos vidékén megkezdődött az aratás. Bár az időjárás egyes vidékeken hátráltatja a gazdasági munkálatokat, az ország több helyén, különösen déli részében megkezdődött az aratás. A déli részen, ahol melegebb az időjárás, mindig hamarabb fognak hozzá az aratás munkájához, amely azután fokozatosan halad az ország belső részeiben is. Ha az esőzések megszünnek, akkor általános lesz az aratás, amit itt-ott még megzavar az időjárás. A vidékről érkező értesitések szerint a gabonafélék mostani utóérésének kedvező a jelenlegi időjárás, mert az érés nem történik rohamosan és ez jobb eredményt igér. Ott, ahol az aratás megkezdődött, a cséplésredmények még nem ismeretesek, ez körülbelül csak két hét mulva válik ismeretessé.

Sulyos repülőgéphalesetek. Varsóból táviratozzák: A Franco-Roumaine társaság egyik utas repülőgépe Párisba menet Tarnovszki-Gory mellett lezuhant. A gép tartálya felrobbant és a repülőgép elégett. A pilóta, valamint három utas sulyos sebesüléseket szenvedett. — Bécsből jelentik: az Avis osztrák cég egyik repülőgépe hétfőn az asperni repülőtéren lezuhant. Pintér pilóta és két utas sulyosan, egy hölgy könnyen megsebesült.

Müller Mária 4 éves budapesti kisleány magára rántotta az égő gyorsforralót, mitől a leányka ruhája lángba borult. Mikorra eloltották a tüzet, a kisleány teste összeégett. Sulyos sebekkel kórházban ápolják.

Tápé község mellett egy 12 év körüli kis leány holttestét fogták ki a Tiszából. Megállapitották, hogy a kisleányt három késszurással megölték és ugy dobták be a vizbe. A gyilkos után nyomoznak.

Csalás a ruhaszövettel. Az egyik angolszövet kereskedő cégnél Eperjessy László néven szereplő fiatalember több mint 200 millió korona értékü szövetet csalt ki azzal, hogy ő a miniszterelnökség ruhaellátási osztályának vezetője és a miniszterelnök titkára. A csalót körözik.

A megtért betörőkirály. Medvegy Vilit, a nemrégen izgalmas hajszában elfogott betörőkirályt a biróság legutóbbi betöréséért 7 hónapi börtönre itélte. A betörőkirály alázatosan megköszönte az irgalmas itéletet és erősen fogadkozott, hogy kiszabadulása után rendes életet fog kezdeni.

Idegenek jelentkezése. Mint ismeretes, az összes Magyarországon tartózkodó idegeneknek, azoknak is, akiknek már van lakhatási engedélyük jelentkezni kell az illetékes hatóságnál. A jelentkezési határidőt most ujabb három hónappal meghosszabbitották és igy decemberig lehet jelentkezni.

A Kuria egy konkrét esetből kifolyóan megállapitotta, hogy a menekült vasutasok nyugdiját ki kell fizetni és ezt nem lehet függővé tenni attól, hogy az illetőnek van-e beköltözési engedélye.

Földrengés Nagykanizsán. Az elmult szombaton Nagykanizsán földrengés volt. A földlökések négyszer ismétlődtek. A rengés folytán több ház fala megrepedt és számos kémény összedült. A nép ijedten szaladt az utcára. Emberéletben más kár nem esett, minthogy az aláhulló téglák megsebesitettek egy öregasszonyt.

A békésgyulai biróság most tárgyalta azoknak a lőkösházai rendőröknek a bünügyeit, akik vallatás közben annyira bántalmazták Aufmuth Józsefnét, hogy az asszony a fogságban fölakasztotta magát. A bizonyitás lefolytatása után a biróság a vádlottakat bünösnek mondotta ki és Fiedler Pál rendőrfogalmazót 6 hónapi börtönre, Sárosi János felügyelőt és Koós Imre rendőrt négy-négy havi, Pál György rendőrőrmestert, Csukonyi László polgári rendőrt, Nagy László és Likovszki András rendőrt három-három hónapi börtönre itélték.

Elitélt pénztáros. Hanskarl Ernő nyugalmazott miniszteri tanácsost a Közalkalmazottak Gazdasági Szövetkezetének volt pénztárosát egy évi börtönre itélték, mert 38 millió koronát elsikkasztott. A vádlott azzal védekezett, hogy az összegből csak kis részt költött el, nagyobb részét mások szedték ki a pénztárból. Hangoztatta, hogy olyan nagy nyomorban volt, hogy 15 év óta nem csináltatott magának ruhát.

Kislakásépités. A kormány beruházási programmja értelmében a népjóléti minisztérium még a nyáron megkezdi ezer kislakás épitését. A tégla megrendelésekből a vidéki téglagyárakat is részesitik.

Tanyai iskolák. A kultuszminiszter benyujtotta a tanyai iskolák épitéséről szóló javaslatot, amelynek értelmében éventi két milliót forditanak erre a célra és igy öt év alatt ujabb negyvenezer gyermek részére épül iskola.

A gyilkos Oreskovics Bogumilnét a tábla az elsőfoku itélettel szemben nem szándékos emberölésben, hanem gyilkosság és rablás büntettében mondotta ki bünösnek és az enyhitő körülmények figyelembevételével szintén életfogytiglani fegyházra itélte.

Tolakodó galiciai. Varenbrandt Juda galiciai származásu kaposvári kereskedőt és feleségét még a mult évben kitiltották az ország területéről, ahonnan visszatértek és Varenbrandt egyik rokonával együtt malmot bérelt. Közben több csalást követett el, ezekért feljelentették. Letartóztatták őket és tiltott visszatérés és csalás miatt 30 napi elzárásra itélték, a rájuk kiszabandó büntetés kitöltése után pedig kitoloncolják őket.

Babarc községben Albrecht János és Scheffer Ferenc megölte Lauber Andrásné 71 éves asszonyt. A gyilkosságot állandó civakodás előzte meg. Az öregasszonyt szijra felakasztották és amikor ez elszakadt, másodszor láncra akasztották fel. A biróság Albrechtet és Scheffert 15 évi fegyházra itélte.

Elitélték Prónay Pált. A tábla is másfél millió pénzbüntetésre itélte Prónay Pált Nagy Pál honvédfőparancsnok megrágalmazása miatt.

Vasutas-kongresszus Londonban. A Londonban most ülésező nemzetközi vasutas kongresszus résztvevői tiszteletére a Kristály-palotában rendezett banketten 1500 vendég jelent meg. Az asztalokon elhelyezett virágdiszek gőzmozdonyokat, vasuti jelzőket, vasuti kocsikat és más vasuti felszereléseket ábrázoltak. Az ebéd végén desszert gyanánt csokoládéból készült százévelőtti vasuti kocsi mintát szolgáltak fel. A kiszolgálást 500 pincér végezte, akiknek munkáját külön ez alkalomra épitett vasuti jelzőtoronyból telefonon irányitották.

ÁV és MÁV. Miután az államvasutak és a kisantant államai a békeszerződés által diktált elszámolást megejtették s az előirt mennyiségü mozdonyokat és kocsikat átadtuk, megengedték nekünk, hogy az esztendők óta ÁV. Hungária jelzéssel futó kocsik ismét MÁV. jelzéssel közlekedhessenek. Igy rövidesen ismét a régi elnevezéssel futnak a magyar vonatok.

Filmfelvételek a tenger mélyén. Érdekes kutató utra indul nemsokára az Ardita II jachton egy expedició. A hajó neve eredetileg Alice hercegnő volt és a nemrégen elhunyt kiváló oceanografusnak, a monacoi hercegnek a jachtja volt. A jelenleg Spéziában horgonyzó hajó utazását három évre tervezik. Az expedició feladata az lesz, hogy egy most feltalált uj módszer szerint a tenger mélyén ezer méteres mélységben filmfelvételeket végezzenek. Ezenfelül még az a feladata is lesz, hogy Afrika legszélső keleti partján a gardafui foknál néhány esztendeje elsülyedt kincset szállitó hajó fekvését felkutassa és megállapitsa. Szárazföldi expedició rendezését is tervbe vették az egyenlitő táján vadászat és botanikai gyüjtés céljából, azonkivül nagyobb automobil utazást terveznek Perzsián, Turkesztánon át fel a mongolok földjére, sőt még Uj-Guinea eddig ismeretlen tájait is fel akarják kutatni. Az expedició parancsnoka Gatti kapitány lesz, akihez huszonkét tagu tudományos vezérkar csatlakozik.

Sakkverseny a szabadban. A francia sakkozók szövetsége a maga nemében eddig még páratlanul álló sakkversenyt szándékozik rendezni. Az igen érdekes sakkverseny szinhelye Montmartre lesz és a szabadban fog lefolyni. A résztvevők száma az eddigi tervek alapján kétszázon felüli lesz. Minden lépés megtételére öt percnyi gondolkodási időt engedélyeznek, aminek elteltét gongütésekkel jelzik. Mivel pedig ezenfelül még zenekar is fog játszani, ugylátszik elég mozgalmas és legkevésbé sem csendes lefolyásunak igérkezik az eredeti sakkverseny, amely alapjábanvéve jobban fog hasonlitani valami sportmérkőzéshez, mint az eddig szokásos sakkversenyekhez. Minden bizonnyal az eset ujitás lesz a sakkversenyek történetében.

Nem vidám a fogházélet. Vági Andor és Márcievics Lajos hirlapiró egy kiszabadult fogoly elbeszélése alapján ugy irta le a fogházat, mintha ott vidám élet és mulatozás folyna. A biróság ezért 2, illetően 1 millió pénzbüntetésre itélte a hirlapirókat. A tábla Marcievics Lajost, aki a »Népszavá«-ban irta meg a cikket, 15 napi fogházra és 5 millió koronára, Vági Andort pedig 8 napi fogházra és 3 millió korona pénzbüntetésre itélte.

SZEMLE.

Megjelent a Magyar Róna legujabb száma.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja, a »Magyar Róna« juniusi száma igen változatos és értékes tartalommal jelent meg. A növénytermelési részben a pohánkatermelés és komlótelepités tárgyaltatik s ezenkivül ugyanott olvashatók a nemesitett vetőmagvak használatának az előnyei és a burgonyavész elleni védekezési eljárások. Az állattenyésztési rovatban a Kamarának a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére irányuló terveiről van szó. A közgazdasági rovatban a szikestalajok javitása, a szegedi paprika vámvédelmi kérdése és a vizierők kihasználása a többtermelés érdekében, tárgyaltatnak. Kisebb aktuális közlemények egészitik ki a lap tartalmát, mely minden gazdának tanulságos olvasmányul szolgál, megrendelhető Kecskeméten.

Részletfizetésre
vásárolhat **bármily** hangszert. (Zeneka-riakat, valamint zongorát, cimbalmot stb.) a **„HANGSZERPALOTA"**-ban:
KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR
STERNBERG
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám.
A „GRAMOPHON" - Társaság Vezérképviselete.

MEZŐGAZDASÁG

Tanyalátogatás Hódmezővásárhelyen.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara programmjához hiven, az Alföld problémájának megoldásához a helyszinen igyekszik beszerezni az adatokat. A legutóbbi napokban Staub Elemér ny. államtitkár, kamarai alelnök és dr. Gesztelyi Nagy László igazgató 3 napon keresztül járták Hódmezővásárhely 140.000 katasztrális holdat kitevő határát s közben tanulmányozták e határ növénytermelését, állattenyésztését, kertészetét stb. Körülbelül ötven tanyára mentek be a határ különböző részein, hogy annak berendezését, a tanyai lakosság életét tanulmányozzák. Közben 3 helyen értekezletet tartottak, amelyet Lázár Dezső, a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület országosan ismert elnöke, az alföldi tanyakérdés egyik apostola és szivós munkása rendezett meg. Egyik helyen a zöldség- és gyümölcsértékesitésének a kérdéséről volt szó, a másik két helyen a tanyai lakosság panaszainak, bajainak, helyzetének orvoslásáról tárgyaltak, a gazdák előadása nyomán. Hangsulyozzuk, hogy e tanyalátogatás során is az a nézet alakult ki a kamara vezetőségében, hogy jóakarattal nagy mértékben lehetne előbbrevinni a tanyakérdés megoldását. Csak egy pár dolgot emlitünk itt meg, amely érdeklődésre tarthat számot. Tudvalevő dolog, hogy a tanyai nép, az életnek legértékesebb munkásai a tanyai tanitók. Hódmezővásárhelyen 33 tanyai tanitó van, akikre két igazgató ügyel fel. Természetesen a két igazgató alig képes ellátni munkáját és mégis egyiket B. listára helyezték. A külterületi köröknek van italmérésük, hogy egyes alkalmakkor (pl. mulatságok) tudjanak bort házilag kimérni. Ugy kezelik e körök italmérését, mint valami korcsmárost, aki abból él. Ma egy mulatságért 3—4 féle kérvényt kell beadni és a mindenféle illeték, vigalmi, forgalmi, több mint egy millió koronába kerül, holott ezek a kültelki körök a mulatságokból befolyó jövedelmet kulturális célra, könyvtár gyarapitásra stb. forditják. Egy alkalommal 74 gazda igazolta, hogy kivánják, hogy egy egyén a pusztában italmérést kapjon. Ezt becsatolták a kérvényhez s mind a 74-öket megleletezték 45.000 K-val. Egy ilyen eset lerontja 5 esztendő kitartó, becsületes munkáját. Miért kell igy kezelni az alföldi tanyai lakosságot? A Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület és a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara mindent el fog követni, hogy ugy itt, mint az egész alföldi tanyavilágban a tanya adófizető lakosság a jövőben adófizető polgárhoz illően részesüljön mindenütt elbánásban.

Erdei facsemetéket oszt ki a földmivelésügyi minisztérium. A földmivelésügyi miniszter az állam erdészeti facsemetekertekből ebben az évben is nagyobbmennyiségü, kizárólag erdősitési célra alkalmas erdei facsemetét oszt ki. Elsősorban azok a folyamodók vétetnek tekintetbe, akik hatóságilag igazolják, hogy a kopár, vizmosásos, vagy futóhomokos területen a kopárjavitási tervek jóváhagyást nyertek, másodsorban azok a birtokosok, akiknek területeit hatóságilag igazolják, hogy a kopár, vizmosásos, vagy érdekből a befásitásra szükség van, viszont az illetékes erdészeti hatóság igazolja, hogy a csemeték ára a folyamodót tulságosan megterhelné. Az érdeklődőknek külön az erdősitések helyére illetékes erdőhatóság adja meg a felvilágositást. Az erdőigazgatóság jelenlegi székhelyei: Gödöllő, Miskolc, Kecskemét, Veszprém és Kaposvár.

Mezőgazdasági szakoktatásért. Tudvalevő hogy a mezőgazdasági szakoktatás munkásainak státusviszonyai megoldhatlanok sok kivánni valót hagynak hátra. Amikor a gazdasági akadémiai tanárok státusrendezése megtörtént, nem történt gondoskodás a szakoktatás alsófoku és egyébb szerveiről. Utját állta ennek a szanálás. Most azonban a miniszterelnök ur Genfből felhatalmazást kapott, hogy 5 százalékot a tisztviselői fizetésjavitással kapcsolatban státusrendezésre fordithat a kormány. Ez alapon a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara felirattal fordult a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a mezőgazdasági szakoktatás embereinek státusrendezését igyekezzék a kormány elsősorban megoldani, mert ez a legjövedelmezőbb befektetés, amely a mezőgazdaság fejlődésében hamarosan és többszörösen visszatérül.

Gazdasági kiállitás Hódmezővásárhelyen. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarától vett értesülésünk szerint a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület, az ottani Zöldségtermelők és Kertészek Egyesületével és az Ipartestülettel együtt, folyó évi augusztus hó 20—27-ig Hódmezővásárhelyen mezőgazdasági, ipari és kulturális kiállitást rendez, melynek előkészitő munkálatai már folyamatban vannak. Tekintettel ennek a kiállitásnak nagy fontosságára, mely Hódmezővásárhely és környéke gazdasági és kulturális fejlődését van hivatva a nagyközönségnek bemutatni, a mezőgazdasági kamara ez uton is felhivja a gazdaközönség figyelmét azzal, hogy a kiállitáson mezőgazdasági terményekkel minél nagyobb számban vegyenek részt és ebbeli szándékukat minél előbb jelentsék be. A bejelentések a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egyesület titkári hivatalához intézendők, ahol a kiállitásra vonatkozó részletes felvilágositások, valamint a bejelentési ivek is megkaphatók.

A magyar babexport fokozásáért. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a babot termelő gazdatársadalom figyelmét arra, hogy egyenletes, tarkamentes és idegen anyagoktól mentes babra kiváló exportlehetőségek kinálkoznak. Ennek előfeltétele azonban az lenne, ha a termelők a babot cséplés után asztalokon kiválogatnák, abból a szines, foltos és napégetett szemeket, valamint kő- és földdarabokat, továbbá a gabona- és kukoricaszemeket és minden idegen anyagot eltávolitanának. Az ily módon válogatott bab a termelő által előnyösen értékesithető lesz. Akinek tehát jó babtermése nagyobb tételekben volna, jelentse azt be a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, (Debreczen, Hunyadi-utca 10.) hivatalához, ahol is a válogatott babnak külföldön értékesitését dijtalanul elő fogják segiteni.

A burgonya fuvardijának mérsékléséért. A magyar burgonyatermelés válságán csak az exportlehetőségek biztositása hozhatván enyhülést a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felterjesztésében kérte a burgonya vasuti szállitási dijtételének lecsökkentését olyan mérvre, amely mellett a magyar burgonyának a külföldi nagy fogyasztópiacokon versenyképességét biztositani lehet. A jelenlegi fuvardij ugyanis (a Nyirségről az egyedül számitásba jöhető nyugati országhatárig) a burgonya értékének felét teszi ki és ezt mint tulzott mértékben magasat a burgonya nem birhatja el anélkül, hogy ezzel el ne veszitené versenyképességét a külföldön, ami miatt viszont nemzetgazdaságunknak származik szinte felbecsülhetetlen károsodása azáltal, hogy a burgonya 10.000 vagonszámra rothad el a termelőknél, mivel a belfogyasztás által igénybe nem vett feleslegeket külföldre kiszállitani a jelenlegi fuvardijak mellett nem lehetséges.

MÉHÉSZET.

Országos Méhészeti Kiállitás Budapesten. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület augusztus hó 15—21 (tizenöt—huszonegy) napokon Országos Méhészeti Kiállitást rendez Budapesten a Mezőgazdasági Muzeum fedett udvari csarnokában. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a méhészek figyelmét erre a kiváló sikerünek igérkező kiállitásra, melyen a méhészet minden vonatkozása 10 csoportban lesz szakszerüen kiállitva. A kiállitásra jelentkezni bezárólag julius hó 15-ig lehet az Országos Magyar Méhészeti Egyesületnél, (Budapest, IX., Üllői-ut 25.), ahol részletes tájékoztatás is nyerhető minden a kiállitással kapcsolatos vonatkozásban.

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (54)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Az urak aranytálakból ettek, mások megint egy nagy teknőben turkáltak. A sok lány kihevült arccal tecsegett. A mézes bor csuszós, tüzes ereje megnövelte a kedvüket. Egyszerre visszatért a király vitéze. Leült a körbe. Nyilt a ponyvabejárat, félszemü igric lépett be rajta. Fejet hajtott. Csend lett. Mindenki arra nézett, csak György nem vett észre semmit. Ült behunyt szemmel, süket fülekkel, még a lélekzetét sem látta senki. S akkor egyszerre megrendült a koboz édes hurja, a lányok, mint éhes párducok figyeltek, a vitézek, mint jóllakott medvék, vontatva csendült a regős régi magyar éneke, a lányról, a virágról, madarak bucsujáról, őszi napról és friss tavasz visszatérő fényes szépségéről.

György vitéz ámulva nyitotta fel szemét, körül nézett, mintha nem tudná, hol van, aztán ujra lehunyta pilláit és halkan, mint a messzi visszhang, dudolta ő is az éneket.

Egy kócos kis kun leány a szemét törülgette.

*

A király kiküldte Törtelt, hogy az egri püspök jószágait látogassa. A kun vezér gyorsan járt és nem óvatoskodott. Nekivágott az Eger völgyének s megadta az üdvözletét András püspöknek. Elhamvadtak a tetők s marhacsorda tért vissza onnan, a kunok megrakodva kinccsel. László aztán kiválasztotta az egyik nehéz aranyláncot és egy este nevetve akasztotta a ferdeszemü Mandula nyakába. Mandula szeme még jobban csodálkozott, a nedves szája tátva maradt s most már nem haragudott többé.

Az eső megeredt s hüvös lett a levegő. Nagy tüzeket raktak, ott melegedtek. Ettek, ittak és mulatoztak tovább. A király szivesen nézte a vidámságot, ámbár jómaga olykor elkomorodott. Mert gondolt ő is a jövőre néha s el szerette volna hessegetni a nehéz, szürke felhőket, de ritkán sikerült. Sürün nézett a kancsó fenekére, de le nem részegedett. Reggel lett mindig s ő még a sürü vérét forralta. Hiába. Nem volt annyi bor, amennyi neki megártott volna.

Miklós prépost vigan henyélt. Olykor a kockához fordult ő is, de igen sajnálta, ha vesztett, nyerni meg nem lehet mindig. Igy hát mindig abban hagyta és furdalta a lelkiismeret a gyengeségéért. Mulatni aztán annál inkább maradt kedve. Csapkodva az üres kupát, ugratta Györgyöt, de bizony az is inkább eljárt a lován időt nézni, nem tudott megülni két napig. Az utakon nőtt a sár, ömlött a viz, a nádasban emelkedett az ár s szomoru volt minden.

Az asszonyok cifrálkodtak, tecsegtek. Olykor egyik agyonkarmolta a másikat, a férfiak akkor megverték mindakettőt, béke még sem lett soha. Gergely prépost meg fájlalta az esztergomi szép otthont, a csendes templomot, kanonoktársait és néha éjjel imádkozott hangosan, alvás helyett, hogy meg ne hallják s csufot ne üzzenek ezek az istentelen kun urak belőle.

A király már tudta, hogy tavaszig nem változik semmi. Hireket hoztak a vitézei. Hallotta, hogy a fermói Esztergomban tanácskozik és levelez a pápával. Azt gondolta, hadd levelezzen. Legalább nem unja magát télen. De Ladomérre, az esztergomi érsekre, meg a többiekre nagyon haragudott és nem volt jó előtte a nevüket emlegetni.

Igy hát csak Mandula vigasztalta esténként. Fura kun dalokat dalolt, dobot vert hozzá és táncolt, ha kellett fáradhatatlanul. A szája nedves volt a bortól és nyáltól, a szeme szikrás, a keble kicsi, formás, a lába erős, ugy dobálta a testét, mint dárdát a harcos, aztán lekuporodott a király mellé és felnézett annak nyugodt, unott, uri arcára, leste a szavát, ha olykor a szája mozdult, ha nem szólt, ugy nem zavarta, aztán egyszerre megvadult és ujra forogni kezdett, őrjöngő kiáltozással, mig egészen ki nem fáradt.

Elaludt a király lábainál. S a magános ember ilyenkor óvatosan letakarta, lefektette. Aztán kiment eget nézni. Felhős volt az ég. Esett az eső. Ő nem bánta. Felült a lovára. Elbolyongott hajnalig. Sokszor volt kis hijja, hogy el nem pusztult a sötétben, uttalan vadonban. De visszatalált mindig, reggelre csapzottan, fáradtan ugrott a lóról s bent a sátorban egy medvebőrre heveredve aludt, ameddig birt. De nem tudott néhány óránál többet aludni. Nem volt nyugalma.

Jó emberei látták ezt és ismerték a gyötrődését. A derekabbak maguk is sokat küzdöttek a kétely és kétségbeesés pokolbeli szellemeivel.

Nagy, füstös tüzek égtek a sötét pusztában. A kutyák üvöltése mellett olykor a szél sirása hallatszott. A tüzek körül kerek arcok. Kis szemek, bozontos bajusz és csimbókos haj, ázott, sötét gubák és letakart farakások. A sátrak vége a sötétbe vész, csak a bejáratnál felaggatott rongyok takult szinei látszanak és itt-ott egy pogány talizmán torzképe riasztja a rossz szellemeket.

Sokan bőrökbe bujnak és alszanak naphosszant. Mások a sátorban mécsvilágnál gubbasztva kockáznak. Az asszonyok veszekszenek, a lányok mesélnek és fényes tükrökben nézik az arcukat, soha meg nem unva cicomát, kendőzést.

Gergely prépost sápadt, aszott arccal kuporog a lángoló hasábok előtt. Mellette két vitéz. Szemben vele György bámul a tüzbe. Ó milyen messze járnak a gondolatai. Miklós prépost sátrában mulat, iszik és felejti baját.

Gergely prépost fázik. Reszkető, gyenge kézzel fog egy galyat és a tüzbe veti. A nedves fa megfeketedik, apró fénycsikok futnak rajta végig, mig a füst elszáll róla. A prépost szeme nagyobb fényt kiván. Aztán halkan megszólal.

— György fiam. György fiam.

György vitéz felriad. Visszaesett a távolból erre a sötét, szomoru pusztára.

— Gergely prépost, mit akarsz?

A prépost összehuzta öreg tagjain a birkabőrös gubát. A könnyes, fáradt szemei lázasan csillogtak.

— Jaj fiam, jaj, én mondom neked, rettentő setétség borult a magyarra. Szegény fiu, László király, elkisértem erre az utra, de nem hiszek már a jóban. Setét az ég mindenfele, nagy borulás, nincsen sehol világosság, sugár. Azok az urak veszedelmet hoznak az országra. Nincsen ellenük kéz, erős... Imádkozom az Urhoz, imádkozom szakadatlan... Mit használ? En már nem látok mást, csak szörnyü ködöt... Ti is imádkozzatok. Jaj, nagy csufságot tettek rajtunk... Irtózatos, vége lészen a mi Urunknak, szegény, jó Lászlónak, irtózatos...

Csontvázkezét a szemére szoritotta, hogy ne lásson semmit.

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Uj kurucok.

Hős leventék, szép leventék
Mennek... mennek... elszélednek!...
Zárt hadsorok megritkulnak,
Szétomlanak regimentek...
Magyarország rózsafáján
Termett — nyiló reményrózsák
Hulldogálnak... Szirmaikat
Kósza szellők szerteszórják!...
Hős leventék, szép leventék
Mennek... mennek... elszélednek!...

Hosszu vándorutra kelnek
Égnek szegett büszke fővel!...
Elszánt, dacos akarattal
Néznek szembe a jövővel...
Régi kardjuk markolatját
Gyülölködve szorongatják...
Nem aggódnak... tudják, érzik;
Hogy velük van az igazság!...
Hosszu vándorutra kelnek
Égnek szegzett büszke fővel!...

Mennek, mennek a leventék,
Azt se' kérdik: merre, meddig!?
Tikkadt testtel térhetnek-e
Pihenőre — késő estig?
Éhezésnek, szomjuságnak,
Fáradságnak lesz-e vége,
Találnak-e csalogató,
Enyhetadó, boldog révre!?
Mennek, mennek a leventék,
Azt se kérdik: merre, meddig!?

Kóborolnak, bitangolnak
Árva, »szegénylegény« módra!
Meghuzódva halomaljba,
Erdőszélen vagy bozótba...
Tárogató-hang sirásán
Buslakodva, ázva-fázva
Tengődnek, mint nagy Rákóczi
Sok-üldözött katonája!...
Kóborolnak, bitangolnak
Árva »szegénylegény« módra!...

De majd egyszer — én már látom —
Csoda támad varázsszóra!
A vitézek össze-vissza
Verődnek mind — egy táborba...
S harci dallal, véres kardda!
A végeket sorra járják,
S elhozzák a feslő hajnal,
Magyar hajnal ragyogását!...
De majd egyszer — én már látom —
Csoda támad varázsszóra!...

VÁLYI NAGY GÉZA.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

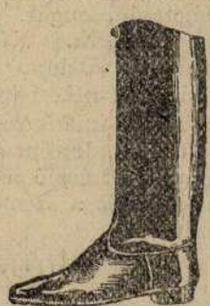

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca 11.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Amerikában a terménypiacok irányzata erősen ellanyhult, ami a kedvező termésjelentésekkel, továbbá az exportkeresletek megcsappanásával van összefüggésben. A prompt buza 3 centtel, de a későbbi szállitásu buzák még jelentékenyebb mértékben olcsóbbodtak. A kontinens piacai közül ujabban Bécs érdeklődik a magyar buza iránt, mert a készletek annyira fogytán vannak, hogy Német-Ausztria teljesen üres raktárakkal áll az uj gabonakampány előtt. Uj magyar buzáért 210—215 cK-át adnak métermázsánként, mig a pestvidéki rozsot Hegyeshalomról 43.5 osztrák shillinggel kinálják. Ezeknek a lanyhább áralakulásoknak megfelelően a magyar piacok is érdektelenek, alig van üzlet, s Budapesten is a terménytőzsdén gyakran csakis a hivatalos 76 kg-os áru kerül eladásra budapesti paritásban. Az uj buza iránt mutatkozó érdeklődés mindezek ellenére változatlan, augusztusi kötése 420, szeptemberi 415.000 K q-ként. E téren sürgetően nyilvánult meg az a kivánság, hogy az ujbuza árát is a terménytőzsdén hivatalosan jegyezzék. A Tőzsdetanács azonban e kérésnek most nem s csupán akkor fog majd eleget tenni, ha az ujbuza, mint készáru fog jelentkezni. Addig tehát csak mint prompt kötéseket fogják lebonyolitani. A repce hivatalos árjegyzését megkezdték: 570.000 K az irányára. Rozs némi jóakarattal szilárdan tendál. Zab iránt változatlanul nagy és élénk az érdeklődés, mert jóminőségü áru egyáltalán nincs s a meglevő készletek is oly kevesek, hogy az ujtermés betakarításáig elégségesek nem lesznek.

Takarmánypiac árai jelentéktelen forgalom mellett tartottak.

A huspiacok, marha- és egyéb hasonló vásárok irányzata erősen lanyha. A legelők a hónapokon át tartó aszály következtében kiégtek és emiatt a marhaállomány erősen legyengült. Ennek nagyon káros következménye mutatkozott Hortobágy környékén. Ugyanis a tartós eső, amely dermesztő hideget hozott magával, az Alföld marhaállományában hihetetlenül nagy károkat okozott. A legyengült jószág, különösen a kisbirkák és a bárányok, akik ezt a hideget nem birták, rakásra hullottak. Legalább is 4000 birka pusztult el ilyképp s az elhullott lovakkal és szarvasmarhákkal együtt az összes kár mintegy 9—19 milliárd koronára tehető.

Ennek a pusztulásnak a hatása most még momentán nem, de ősszel nagymértékben fog mutatkozni, amikorára is a husárak megszilárdulása várható.

Legujabb árak:

Terménypiac: Tiszavidéki óbuza 515—520, pestmegyei 512.5—517, ujbuza 420, augusztusi száll. 410, órozs 410—415, uj 350, takarmányárpa ó áru 290, ózab 475—490, uj névleg 370, tengeri 280—285, budapesti paritásban 575, korpa 250—255 ezer K métermázsánként.

Liszt- és őrleménypiac: A malmok uj lisztárai augusztus—szeptemberre a következők: 0-ás 7400, 2-es 7100, 6-os 6300, 7-es 5700, rozsliszt 0-ás 6600, 1-es 5800 K kg-ként. A másodkézből származó prompt 0-ás liszt 7800—7900, 2-es 7700—7800, 6-os 7000—7100, rozsliszt 0-ás 7400—7500, rozsliszt 1-es 6200—6300 K kg-ként.

Marhavásár: bika jobb 13—16, silányabb 8—13, ökör 13—15, közepes 8.5—12.5, alárendelt 6—8, tehén 6—15, kivételesen 16, magyar bivaly 8—10.5, növendékmarha 5—12, kicsontozni való 3.5—5.5 ezer K kg-ként.

Sertésvásár: zsirsertés öreg 17.5—18.5, fiatal nehéz 20.5—21.5, közepes 18.5—20, könnyü 16—18.5, szalonnás félsertés 23—25, sózott szalonna 22.5—23, lehuzott hus 23—25, zsir 27—27.5 ezer K kg-ként.

Szürómarhavásár: elsőrendü borju 14—14.5, másodrendü 13—13.5 ezer K kg-ként.

Juhvásár: hizlalt ürü 6.5—9 ezer K kg-ként.

Magpiac (ab állomás, vagonba rakva): zabos bükköny 2.6—2.7, cirok 1.8—2, muharmag 2.3—2.5, csillagfürt 2.2—2.4, biborheremag 4—5, káposztarepce 5.8—6, tökmag 7—7.5, kendermag 3.5—4, köles 2.8—3 ezer K kg-ként.

Tej- és tejterménypiac változatlan.

—

Megkötötték a magyar-spanyol kereskedelmi szerződést. A spanyolokkal való kereskedelmi tárgyalások eredményhez vezettek és a két nemzet között szerződést nemrég Madridban alá is irták. A szerződésnek a gazdákat leginkább érdeklő pontjai a következők: Magyarország beengedi a nehéz spanyol borokat, amelyeknek szesztartalma nem alacsonyabb 18 foknál. Ez a megállapodás általában nem érinti bortermésünket, inkább csak a tokaji boroknak támaszthatnak versenyt a spanyol importborok. Kötelezték magunkat továbbá arra is, hogy beengedjük a spanyol aszuszőlőt, amelyet nálunk malagaszőlő elnevezés alatt ismernek. Továbbá 5 százalék vámkedvezményt kapott a spanyol paprika is. A szerződést a legtöbb kedvezmény elve alapján kötötték, ebből tehát az következik, hogy az olaszok a velük most folyó tárgyalásokon szintén hasonló követeléseket támaszthatnak, azaz az olasz finom borok beengedésére igényt tarthatnak. Minthogy azonban Spanyolországban magyar gyártmányu vas és elektromos cikkeknek igen jó piaca van, tehát a magyar ipar és kereskedelemnek meglehetős nagy érdekei füződtek a szerződés megkötéhez, a magyar gazdatársadalom nem támasztott nehézségeket a szerződés által vagy annak következtében őt érhető hátrányok miatt, mert számit arra, hogy Ausztriával megkötendő kereskedelmi szerződésnél a magyar ipar és kereskedelem részéről épp oly megértő magatartásban lesz része, mint amelyet a jelen esetben ő tanusitott azokkal szemben. A magyar—görög kereskedelmi egyezményre vonatkozó törvényjavaslatot is az elmult napokban nyujtották be a nemzetgyülésen. Görögország a háboru előtt fontos piacunk volt és különösen a magyar mezőgazdasági iparnak az exportját biztositotta. A jelenlegi egyezmény kölcsönösségi alapon garantálja mindkét fél számára a legnagyobb kedvezmény szerint való elbánást és ennek folytán gyáriparunk versenyképessége a görög piacokon biztositva van. Ezzel szemben a magyar kormány a Görögországból származó korintusi apró szőlő vámtételét mérsékelte, továbbá elvállalta azt a kötelezettséget, hogy évenként 400 ezer kg. dohányt vásárol Görögországban. Az egyezménynek a feltételei Magyarországra nézve nem jelentenek áldozatokat.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Állatállományunk növekedése.

A tavalyi állatösszeirás eredményét feldolgozva a napokban tette közzé a földmivelésügyi minisztérium. A kimutatás szerint Magyarországon tavaly összesen 1,896.041 darab szarvasmarha volt, továbbá 849.771 darab ló; sertésből 2,788.006 darabot számláltak össze. A juhok száma 1,814.155 darab volt, összeszámláltak még azonkivül 4907 darab szamarat, 1963 darab öszvért és 55.400 darab kecskét.

A szarvasmarhák közül a legjobban elterjedt fajta a korán fejlődő és jól tejelő szimentáli (73.1 százalék), utána jó messze következik a szivós, igénytelen és később fejlődő, de jó munkabiró magyarfajta szarvasmarha (17.5 százalék). Az összes szarvasmarháknak 17.0 százalékát a tehén képezi, a bikák száma 1.2 százalékot tesz.

A melegvérü lovak az összes lovak számának 77.80 százalékát, a hidegvérüek pedig 22.2 százalékát adják. A sertések között 2,315.037 darab a zsirsertés és 142.969 darab a hussertés.

A kimutatás szerint a szarvasmarha- és a sertésállomány 1922. és 1923. évben csökkenést mutat, 1924-ben azonban már némi emelkedés látható; ló- és juhállományunk pedig már 1922. évtől kezd némileg emelkedni.

Szünetelnek a külföldi lóvásárlások.

Hirt adtunk arról, hogy Görögország és Oroszország részéről lóvásárló bizottságok érkeztek hozzánk, amelyeknek tevékenysége igen nagy élénkülést idézett elő a piacon és az áraknak jelentékeny emelkedésével jár. A görög és orosz bizottságok eddig együttesen 5500 drb lovat vásároltak nálunk, amelyeket már el is szállitottak. A vásárolt mennyiség az ország egész lóállományának alig 1 százalékát teszi. Az eladásokból befolyó összeg azonban igy is igen nagy volt és mintegy 35 milliárd koronára rug. Sajnos, az oroszok a bevásárlásokat osztrák keres-

Érdekes cirkuszi mutatvány. Az egyensulyozó művész kifeszitett kötélen kerékpározik s a vállán áll a kisfia.

III. Viktor Emánuel olasz király (x) uralkodásának 25-ik évfordulóját alattvalói lelkesen meg ünnepelték. Képünk a római közönség hódoló küldöttségéről készült, az olasz király családjával együtt éppen elhagyja a diszsátort, hogy fogadja a küldöttséget.

kedő cégekre bizták és igy a nyereség egy része a külföldre kerül. A bizottságok működésének megkezdése óta a lóárak állandóan emelkedtek és mig az oroszok kezdetben egy lóért 4½, esetleg 5 milliót fizettek, ma ugyanezért a minőségért 7 milliót, kivételes esetekben 8—9 milliót is adnak. Azt lehet mondani, hogy a lóárak a vásárlások néhány hónapja alatt mintegy 50 százalékkal emelkedtek. Részben ez az oka annak, hogy az árak ez alatt vissza fognak fejlődni. Minthogy azonban a mezőgazdasági munkálatok miatt egyelőre nincsen kínálat lóban, a gazdák a nagyobbfoku olcsóbbodást nem tartják valószinünek. A legutolsó budapesti lóvásár meglehetősen lanyha irányzat mellett folyt le és a felhajtott 913 drb lóból mindössze 334 drb-ot adtak el. Hátaslóért és csikóért 2½ millió koronáig menő összegeket fizettek. Gyengébb minőségü kocsiló 1 millióba került. Nehéz nyugati fajta igáslovakat 5,300.000 és 8.500.000 korona közötti árakon vásároltak. A könnyü fajta igáslóért 3,200.000 és 8,000.000 közötti árakat adtak. Alárendelt minőségü lovak 4,000.000-ig és vágólovak 2,400.000 K-ig terjedő árakon keltek el. Szamárnak 500.000 K volt az ára, öszvérért 1,150.000—1,600.000 K-s árat fizettek.

Különfélék.

A szamóca.

A szamócának, melynek levelei alá rejtett izletes és illatos gyümölcse van, sokféle faja ismeretes. Általában két nagyobb osztályba lehet sorozni: a közönséges szamóca, amely a mezőn és erdőben terem és a földi eper, melyet a kertekben tenyésztenek. A szamóca gyümölcse nagyon tápláló anyagot tartalmaz. Ajánlatos különösen a köszvényeseknek, hugyköveseknek és csuzosoknak. Linné, a nagy természettudós köszvényt gyógyitó erőt tulajdonit neki. Nagyon jó hatással van a csalánlázban is. A levele és szára megszárítva, összetörve és krétaporral összekeverve, mint fogpor használható, tisztitja a fogakat, anélkül, hogy ártana a fogkéregnek. A levélből készithető továbbá toroköblögető: egy fél liter vizben egy marék szamóca levelet kell felfőzni és öblögetni vele a lobos torkot. A gyökeréből italt főzhetünk, — 20—30 gr. egy liter vizben, — mely enyhiti a vizkórt, máj- és vesészorulásokat, a köszvényt és a nem tiszta, nem egészséges vér okozta bőrbetegségeket.

Az istálló levegője a tüdőbaj ellen.

A tizennyolcadik században voltak komoly és tudós hirü orvosok, akik azt állitották, hogy a tüdőbajt gyógyitja a tehénistálló levegője. A francia Guesnay és később Trecourt jónevü orvosok, komoly tudományos meggyőződéssel hirdették ezt a tant, de már akkor is voltak, akik ugyancsak teljes meggyőződéssel ellenezték. Ezek között a legerősebben támadta e gyógyitási módot Colombier hires katonaorvos. Azonban ugylátszik mégis elterjedt Guesnay tanitása. Lamartin, a költő 1832-ben Sziriába vitte leányát, Juliát. Onnan irja, Juliának épitetett egy tehénistállót, melynek ablaka éppen a beteg ágya felé nyilik, ugy hogy közvetlenül behatol a betegszobába az illatos levegő. A jó levegő — irja Lamartine — már teljesen rendbehozta Juliát. A beteg ugyanazon év december havában meghalt. A tehénistálló babonája azonban nem halt meg. Ma is vannak olyanok, akik jobban hisznek benne, mint a friss levegőben és napsugárban.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Szerkesztői posta.

Vitéz Réz Ferenc, Makrat. A régi vitézek névsora benne van az 1924. évi naptárban, a tavaly avatott vitézek névsora az 1925. évi naptárban, a legujabbakat idén közöljük. A hőstettek nincsenek kiadva, csupán egy füzet, mely a Vitézi Rend Főszéktartóságánál kapható. A naptárakat 35 ezer korona beküldése után cimére feladjuk. — vitéz Baka Mihály, Tompa. A helyesirás szabályait a legközelebb eső könyvesboltban beszerezheti. Mi nem árusitjuk. — vitéz Czigó B., Nagyvázsony. Legjobb személyesen érdeklődni a hatóságoknál. A nyugdijat folyósitják. A vitézségi érempótdijra vonatkozólag a honvédelmi minisztérium a közeljövőben rendelkezik, azonban a rendelkezést be kell várni.

Képek a marokkói harcokból.

A fellázadt benszülöttek bombázzák a spanyolok ütegállásait, melyek a forró sivatag homokos kövei között leplezetlenül állanak. Baloldali képünkön jól látható a drótakadályt szétromboló ellenséges gránát füstje mig a háttérben megerősitett táborból óvatosan nyomul előre a gyalogság. Jobboldali képünkön egy francia tüzértiszt messzelátóval figyeli ágyui gránátjainak becsapódásait.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 28. SZÁM — 1925. JULIUS HÓ 12.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Bünbánó Magdolna. — Szent-István Gyula olajfestménye, melyet a Kormányzó felesége a kenderesi templomnak ajándékozott.

Cesare Orsenigo érsek (x) a pápa magyarországi uj követe magyar titkára társaságában.

Mayláth Gusztáv Károly gróf erdélyi római katholikus püspök. A jólsikerült olajfestmény Szokol Willibald művész alkotása.

A magyar reménység

Irta: vitéz Kemény Simon.

Ha végiglapozzuk a magyar nemzet történelmének könyvét, haj, de sok sötét lapot találunk benne. Muhipuszta, Mohács, az ozmán iga, Világos, Arad stb. mindmegannyi gyászos időszaka ezerévés történelmünknek. De olyan feketét, olyan kétségbeejtőt, mint amilyen az 1918. év történelme volt, egyet sem találunk.

Azelőtt, ha a magyar forgatta a naptár lapjait s rátalált az »október« szóra, bizonyos jóleső merengés szállta meg lelkét. Tarkaszinü erdőket, jövő tavasz reményeit takaró áldott magyar barázdákat, szüretelők vig énekétől hangos domoldalakat, a magyar mezők felett uszó bárányfelhők finom káprázatát látta.

És ma?

Ma terhes felhők fekete kárpitja ereszkedik szemünk elé, ökölbe szorul a kezünk, a torkunk kiszárad és valahonnan, szivünk rejtett mélyéből, átok rekedt kiáltása szakad fel ajkunkra, ha ez a szó ötlik a szemünkbe.

Az 1918. év októbere tette ilyen gyülölté ezt a hónapot a magyarság előtt, melynek átkozott szele mindent elhordott innen, ami itt szép volt, ami itt nekünk drága volt.

Ha ez a szó megüti dobhártyánkat, látjuk frontjaink összeomlását, halljuk eldobált fegyvereink zörgését, látjuk idegen hadak beözönlését ősi határainkon keresztül, érezzük végtelen gyötrelmeinket, megalázottságunkat, megtiprottságunkat. Sötét éjszakáinkat elnyomott véreink jajkiáltásai riogatják, látjuk ipartelepeink kihült kazánjait, Tátra elrablott, zugó fenyvesrengetegeit, kincses Erdély, legelésző állatok tizezreivel ellepett hegyoldalait, kincseket adó bányáit, Bácska, Bánát aranyat ringató földjeit, Adria égszinkék tükrét, Fiume mólóit, hatalmas raktárait, ezer és ezer tonnát kitevő hajóit... És látjuk átkozott, őrjöngő árulók, féleszü, hiu, gaz fiait e nemzetnek, szadista lelkü idegenek véres, szennyes, őrült áradatát...

Ezeket jelenti ma nekünk ez a szó »október«. Igy

történt, hosszu, keserves hat évvel ezelőtt, hogy egy ezeréves ország egy város területére zsugorodott... Ezer évnek minden dicsősége, szép emléke, minden keserve, bánata, a jövő félénk reménysége egy város szük falai közé szorult. Kétségbeesés, végtelen bánat szállta meg a nemzet fiait, amikor egy szürke nyári napon, egy férfi, egy keménykötésü magyar felemelte a sárbatiprott trikolórt, magasra emelve, alája gyüjtötte azokat a magyarokat, kiknek lelkében élt a hit, erős volt az akarat a nemzetet ujra az élet ösvényére vezetni.

Felröppent az első reménysugár, felhangzott a szegedi eskü, a sastollas vitézek ajkáról s az eskü szállt, szállt s mindenütt meghóditotta a magyar lelkeket, bátorságot, reményt ültetett a magyar szivekbe.

Ott... ott látjuk a mi fehér Szüzmáriás zászlónkat a Dunántulon végiglobogni, ott Buda várfokán. És megindult a munka, csengett a kapa, zengett a kasza, dübörgött a pöröly, ömlött a verejték, zihált a gépek érctüdeje...

És a magyar szivek hálája, a magyar ajkak dicsérete körülövezte vezérének legendás alakját, aki a tengeren nagy távolságokhoz szokott szemével meglátta a távol ködében a nagy célt, a keresztény Nagymagyarországot s azóta törhetetlen hittel, acélkemény akaratával ott tapossa előttünk az ösvényt, amely az élet felé vezet. Felejtett, mindenkinek megbocsájtott, akik kövekkel dobálták meg, azokat visszadobta kenyérrel, a köveket pedig összeszedte s palotákat emelt belőlük a hazának.

Mégis ugylátszik, mintha minden hiába lenne. A forradalom gonosz szellemei fel-fel járnak nyirkos sirjukból s nyugtalanitják a munkás napokat, riogatják a magyar éjszakákat. Hiába hessegetjük őket, ujra, meg ujra felütik a fejüket, fenyegetőznek, terjesztik gaz lelkük szennyét, mérgét. És a magyar hullik, az inség belemar testébe, a bün a magyar lelkekbe. Idegen faju kalózok járják a magyar mezőket s mindent elvisznek, ami még értékünk van, lerombolják, amit nehezen ujra épitettünk. Látjuk, hogy a gyilok, amely 1918. októberében belénk vágott, kinek a kezében volt s látjuk, hogy ujra itt ólálkodnak körülöttünk, okulni azonban, még sem okulunk.

A teljes virradat, a napsugaras hajnal késik, egyre késik. És a magyar éjszakában virrasztóknak ujra csak egy a reménységük: az a kard, melyet annak idején meztelenül nyujtottak át a Legméltóbbnak.

Te meztelen kard, Horthy kardja, ma már ujra csak benned bizunk, te vagy a reményünk, keserves éjszakáink egyedüli álma. Te vagy a sötét éjszakában vergődőknek utmutatója, kik rójjuk az élet vérrel áztatott utját... Meztelen kard... édes reményünk, ne térj aranyos, gyöngyös nyoszolyádba, még idebenn pokolgépes zsiványok bujják házunk környékét, mig a végekről sirámokat, magyarok jajjának könnyes foszlányait hozza a szél.

Ne térj nyugovóra, csörömpölj fel, ha álomra térnénk ujra, zugd a fülünkbe, hogy virrasztanunk kell, mig be nem telt a szenvedések ideje... s akkor... akkor...

Addig is a gyászos didergésben, könnyező ég alatt, vérző bánatban, fogcsikorgató, elfojtott haragunkban a te acélod fénye világitson s benne a magyarok élniakarása.

Emlékeztess, ha felejtünk, nyugtalanits, ha nyugodni vágyunk...

Vezess, vezess te meztelen, disztelen kard, ki maga a halál vagy, de az igazi, a boldog magyar élethez csak általad jutunk!

VITÉZI ÉLET.

Letették Kaposvárott a Hősök templomának alapkövét.

Vasárnap délelőtt folyt le nagy ünnepségek között a Pécsi-utcában emelt Hősök templomának alapkőletétele. Rott Nándor veszprémi püspök megszentelte a követ, majd a megyei és városi előkelőségek és nagyszámu közönség jelenlétében misét mondott. Az alapitási okmányok elhelyezése után a templom alapkövét helyére illesztették.

Hősi szoborleleplezés Rákoscsabán.

A pestmegyei Rákoscsaba község közönsége e hó 12-én, délután 4 órakor leplezi le a község 116 hősi halottjának emlékezetére emelt hősök emlékszobrát. Az ünnepi beszédet József kir. herceg, tábornagy tartja. A szobrot vitéz Endre László dr., járási főszolgabirótól bibarcfalvi Mihály Árpád községi főjegyző, tb. főszolgabiró veszi át.

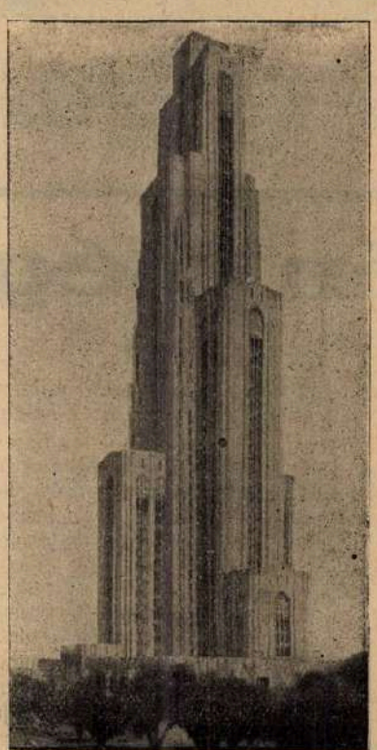

Pittsburgban az amerikaiak ilyen felhőkarcolót épitenek, melyet elneveztek a tudomány templomának.

Jászkarajenő község hősi halottai emlékszobrának ünnepélyes felavatása.

Ujpesten most készült el a kerékpárosok modern sporttelepe. A fakockákkal kirakott pályán versenyzők is láthatók.

Akció az egész világon a bolseviki veszedelem ellen.

A bolseviki veszedelem ellen alakult világszövetség az összes kormányokhoz a bolseviki veszedelemről az alábbi emlékiratot nyujtotta be:

Uraim!

Amidőn Nagyméltóságodtoknak az egyesülésünkben eddig tömörült egyes nemzeti csoportok kormányai részére készült ezen emlékiratunkat átnyujtjuk, felsoroljuk azokat az okokat, amelyek arra késztettek bennünket, hogy az összes kormányok közös konferenciáját hozzuk javaslatba a III. Internacionálé ellen, amint ezt 1925 február hó 20-án kiadott II. számu köriratunkkal már be is jelentettük.

Emlékirat-javaslat.

A nemzetek eddig is több izben jöttek össze nemzetközi tanácskozásra, ha egyes európai államok, avagy a világ összes népei valamely közös veszéllyel állottak szemben. Az ilyen konferenciáknak a célja volt közös harcot inditani vagy fizikai (vöröskereszt, epidémiák), vagy erkölcsi jellegü (leánykereskedés) veszélyekkel szemben, avagy esetről esetre egyidejüleg erkölcsi és fizikai (ópium), avagy politikai (anarhikus merényletek) támadások ellen védekezni.

Mai napság azonban nemcsak az államok létét, hanem a civilizáció sorsát is nagy mértékben veszélyezteti a bolsevizmus és a kommunista III. Internacionálé. Ezen, az államok létét veszélyeztető mozgalmak komolyak és széles alapon nyugvók, de egyuttal különféle természetüek is. Egy kimutatásban közöltük Önökkel mindazon szervezeteket, amelyek a Komintern romboló céljait támogatják. Ezen veszélyek és ezek eszközeinek sokoldalu ságát Sinovjew, a Komintern elnöke, V. kongresszusuk alkalmával a következőképpen fejezte ki:

»A polgárság, a szociálista árulók és a pacifisták ellen minden harci eszköz felhasználandó.«

A III. Internacionale az egyes államok belső biztonságát veszélyezteti.

a) Minden állam kommunista pártja már a Kominternbe való belépése által kötelezte magát arra, hogy a moszkvai végrehajtóbizottságnak — amely parancsait nemzetközi összeköttetései által továbbitja — minden tekintetben engedelmeskedni.

b) A Komintern minden egyes államban tart ügynököket, akiknek feladata az izgatás és a lázitás. A Komintern ezen osztálya három nemzetközi titkárságból és negyvenkét országos alosztályból áll. Ezen osztály minden kommunista pártot kényszerithet forradalmi akcióra még akkor is, ha a párt maga ezt még tulkoraínak tartaná.

c) Minden egyes államban a »Külpolitikai Igazgatóság« — a G. P. U. — részére ügynököket tart. A G. P. U. a Csekának uj elnevezése. Ez Moszkva szeme, terrorisztikus és az egész világot behálózó kémszervezet.

d) Minden egyes államban van egy sportinternacionálé, amely — tekintettel a sport általános közkedveltségére — kommunista harcegységeket igyekszik teremteni és ezek céljaira embereket toboroz.

e) Minden egyes államban van egy parasztinternacionálé, amelyik a földnélküli parasztok és földmunkások szervezete, a vagyonos földmivesek ellen.

f) Minden egyes államban van egy vörössegélyinternacionálé, amelynek feladata nyomorban lévő vagy üldözött kommunistákat támogatni. Ezen szervezet képviselői ezenkivül, sőt főleg az országok és kormányok elleni propagandával is foglalkoznak.

g) Minden egyes államban a szakszervezetek vörös internacionáléja a gyárakban, az üzemekben és a munkásszervezetekben sejteket helyez el. Ezen sejtek feladata az illető ország iparának lezüllesztése és és forradalmi csapatok szervezése.

h)Mindezen, a Komintern által életrekeltett különböző szervezet vakon engedelmeskedik neki és tőle nagy pénzösszegeket kap, hogy a mai társadalom minden rétegébe behatolhassanak és az enyészet csiráit elvethessék. A társadalmi életnek egyetlen része sem mentes ezen pusztitó munkától. Ezek a szervezetek az egész világot mindjobban sürüsödő sugarakkal és harci egységekkel hálózzák be, azzal a nyiltan bevallott célzattal, hogy a kormányokat megdöntsék és az alkotmányos tényezőket véres forradalommal eltávolitsák, az alkotmányt és a fennálló törvényeket megsemmisitsék és végül, hogy az egész világon a proletárdiktaturát életrekeltsék. Ezen diktatura Oroszországban az összes társadalmi osztályokat, kivéve a diktátorokat és ezek barátait, a legrettenetesebb sorsnak dobta oda, ahol a polgárságot legyilkolták, a munkásságot és a parasztokat kiszipolyozták, megcsalták és nyomorba döntötték.

Ezen sokoldalu szervezetekkel és nagy pénzzel igyekszik a Komintern céltudatosan a modern államot megsemmisiteni. Ezért állandóan osztályharcra izgat, dolgozik az állam gazdasági tönkretételén, hogy forradalomra érett helyzetet teremtsen. Mindezeken kivül felhasználja az elégedetlenségnek, az irigységnek, a kapzsiságnak és az elkeseredettségnek minden formáját, amely csak egy államban létezhetik. A nemzeti kisebbségeket izgatja, hogy követeléseiknek erőszakkal szerezzenek érvényt, ugyanezt teszi a gyarmatokban a bennszülöttekkel is.

A mai napig, tehát nyolc év alatt, a következő eredményeket érte el:

Oroszországban, tehát a föld egyhetedrészén, a hatalom megszerzése,

Finnországban bolseviki térhóditás és vörösterror,

Litvániában bolseviki térhóditás és vörösterror,

Lengyelországban a vörös hadsereg betörése, állandó lázitás, összeesküvések,

Csehszlovákiában fegyveres felkelés a kormány ellen, rendőrközegek legyilkolása, katonai kémkedés,

Görögországban izgatás és sztrájkra való szervezkedés,

Macedóniában és Albániában bolsevizálási kisérletek,

Bulgáriában a szovjet-vöröskereszt különitmény által végrehajtott bolseviki lázitás. Bolseviki felkelés, merényletek, legborzasztóbb a szófiai székesegyházbeli.

(Folytatjuk.)

Bételt a mérték.

(A trianoni béke becikkelyezésekor.)

Bételt a mérték.
Hosszu során a szenvedéseknek
Eljutánk hozzád,
Gyászos Golgota!
Magunk ácsoltuk a keresztet,
Melyre minket saját kezünk szegzett
S lesujta ránk Isten lángpallosa.

Bételt a mérték.
Üt é az óra több virradóra!
Örök átok alatt
Örökre nyögünk.
Nincsen több balzsam Gileádban
S könnyebbülés mi nyavalyánkban,
Nincsen több szavunk, nincsen több könnyünk.

Bételt a mérték.
Prédára hányatott mindenünk.
Száraz az ajkunk,
Bágyadt a szemünk.
Sirásunkat nincs aki meghallja
S terhünk felét ki átalvállalja.
Oh! mondd Uram Isten! hát mi lesz velünk?

Bételt a mérték.
Csak Istenünk s karunk maradt meg.
Isten után
Karunkban bizva,
Készüljetek fel nagy viadalra,
Bizzuk a jövőt a magyar kardokra
S álljunk ki majd mind a csatasíkokra!

Vitéz CSÁSZI ELEK

A Vitézek és Gazdák Lapjáról.

A Vitézek és Gazdák Lapja harmadik éve áll fenn. A lapot a »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« alapitotta, hogy a vitézek és gazdák számára egy olyan tájékoztató orgánumot létesitsen, amely olvasóit ugy a napiesemények menetéről, mint az összes őket érdeklő gazdasági kérdésekről, teendőkről, gazdasági viszonyok tekintetében stb. tájékoztassa.

A lapnak többtermelés érdekében kezdeményezett akciói, cikksorozatai, hasznos közleményei csakhamar olyan közkedveltségre és méltányolásra tettek szert, hogy a lapot ugy előkelő hatóságok, mint olvasói részéről megbecsülés, szeretet és ragaszkodás környezte.

A lap olvasóinak szórakozást is nyujtott és szükségtelenné tette, hogy egyéb lapot járasson, mert kielégiteni igyekezett olvasóinak minden igényét.

A legnagyobb anyagi áldozatokkal ujabban képekkel gazdagodva jelent meg és méltán számithat a vitézek lelkes és hathatós támogatására.

A »Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete« hivatalos lapjának előfizetésére 1923-ban a Vitézi Rend Főszéktartósága rendeletben kötelezte a telkes vitézeket, egyidejüleg az összes vitézek támogatásába ajánlotta. 1924-ben a földmüvelésügyi kormány ajánlotta e lapot a gazdakörök, ugy mint a gazdasági felügyelőségek figyelmébe. A mezőgazdasági kamarák többször nyilvánitották dicséretüket és elismerésüket a lapról. 1925-ben a belügyminiszter a belügyi közlönyben ajánlotta e lapot, mint közhasznu ujságot a községeknek előfizetésre.

Ilyen általános megbecsülés mellett a lap a legsulyosabb anyagi áldozatokat hozva, nem kimélve gondot, fáradságot, elvárhatja, hogy az ujonnan felavatott vitézek is teljes erejükkel támogassák az ő lapjukat, amely nekik minden fontos kérdésben utbaigazitást ad és az ő érdekeiért küzd.

A falusi nép és intelligencia nagy hasznát veheti ennek a sajtóterméknek, hiszen e mögött nem áll semmi rejtett érdek, egyedül a legnemesebb altruizmus vezeti kiadóit.

Ezért kérjük ugy a felavatott vitézeket, mint azokat, akik e lapnak esetleg még előfizetői nem volnának, hogy sürgősen keressenek fel bennünket megrendelésükkel.

Mulaszthatatlan kötelessége éppen ezekben a nehéz időkben az igazi, becsületes magyarságnak, hogy egy emberként álljon össze, tartson össze és el ne hagyja az érte harcolókat.

Akik e lapnak régi, kedves hivei, azok gondoljanak reánk és világositsák fel jó ismerőseiket és a környékük most felavatott vitézeit, hogy milyen szent kötelességük a maguk erejével minket támogatni.

A lap előfizetési ára egy évre 144 ezer korona. Megjelenik hetenként bő tartalommal. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Városház-u. 10.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Az angol trónörökös utikalandja.

Az angol lapok mostanában bőven foglalkoznak a néhány hónapja a délafrikai gyarmatokon utazgató angol trónörökös legujabb uti kalandjával.

A walesi herceg néhány nap óta Pietersburgban tartózkodik. Ebben a városban azzal szórakozik, hogy annak festői szépségü környékére kirándulásokat tesz, beszédbe ereszkedik a benszülötekkel, kihallgatáson fogadja a fekete törzsfőnököket és igy lassanként Délafrikában népszerü lesz.

Pietersburgban kisérőül Boydel postaügyi minisztert osztották be a herceg mellé. Boydel ifju korában vasmunkás volt, később szocialista vezér lett és Délafrikában a jelenleg uralmon levő szocialista kormányban a postaügyi tárcát vállalta.

Igy tehát Boydelnek, aki ifju korában nem egyszer mondott dörgedelmes beszédeket az uralkodó család ellen, most az a feladat jutott osztályrészül, hogy a hercegnek bemutatja Pietersburg és vidéke látnivalóit. Egyik rövid vasuti utvonalon, amelyen a herceg a postaminiszter társaságában utazott, közvetlenül a vasutvonal mellett észrevett egy félelmetes oroszlánt, amelyik borzalmas orditással adott kifejezést a szabad térség felé vágyakozásának.

— Gyönyörü állat — mondotta a trónörökös — igazán az állatok királya. Szeretnék egyszer fegyvertelenül találkozni az ilyen fenevaddal.

Boydel erre szórakozott mosollyal megjegyezte, hogy nem is olyan veszedelmes állat, mint ahogy általában gondolják.

— Hogyan, — kérdezte a trónörökös — ön azt állitja, hogy nem is olyan veszedelmes dolog az oroszlánnal való találkozás? Merészkednék ön talán arra, hogy fegyvertelen kézzel közeledjék az oroszlánhoz.

— Természetesen igen — volt az öntudatos válasz.

A herceg kissé hitetlenkedő arcot vágott, látni való volt, hogy a postaügyi miniszter szavait nem vette valami tulságosan komolyan.

Pedig az oroszlán orditása egyáltalában nem mutatja ki a duvad igazi természetét. Az oroszlán igen szelid állat mindaddig, amig nem izgatják.

De ez a felvilágositás sem győzte meg teljesen a trónörököst.

— Hát fogadok önnel öt fontba — ajánlotta a miniszternek —, hogy ön nem merészel megsimogatni egy meg nem kötözött oroszlánt.

A miniszter elfogadta a fogadást. Csakhamar megállapitották a részleteket. Pietersburgban a vasutállomásra érkezett vasuti kocsiban egy cirkusz részére egy oroszlán. Megegyeztek, hogy ez az oroszlán dönti el a fogadást.

— Félreértés elkerülésére — jegyezte meg a herceg — kiküldöm a fényképészemet az állomásra, hogy megörökitse azt a jelenetet, mikon ön megsimogatja az oroszlánt.

— All right — mondotta a vállalkozó szellemü Boydel.

Természetesen a legközelebbi napon óriási tömeg kiváncsi ember gyülekezett össze az állomáson, hogy személyesen meggyőződjék arról, hogy Boydel beváltja-e szavát. Az oroszlánt kibocsátották a vagonból, Boydel pedig nyugodtan az oroszlánhoz lépett és megsimogatta az oroszlán sörényét. Az állatok királya barátságosan fogadta a bátor fellépést, és mint egy macska dorombolt. Az udvari fényképész közben három felvételt készitett a jelenetről, ugy, hogy teljesen kétségtelenül bebizonyitható volt, hogy a miniszter megnyerte a fogadást. Mikor a legközelebbi napon Boydel megkapta a fényképeket, elment a trónörököshöz és átadta neki a felvételeket. A walesi herceg figyelmesen megnézte a sikerült képeket és végül mosolyogva megjegyezte:

— Elvesztettem a fogadást.

— Igenis — mondotta diadalmaskodva a miniszter — Fenséged vesztett. Kérem az öt fontot.

A trónörökösnél nem volt pénz és igy kénytelen volt a szárnysegédétől kérni kölcsönt.

— A dolog rendben van, — jegyezte meg a miniszter a pénzt zsebre vágva.

Azt pedig nem tudta sem a walesi herceg, sem a kiséretében senki, hogy a szocialista postás miniszter fiatal korában nemcsak vasmunkás volt, hanem mint állatszeliditő is müködött és igy nem volt valami nagy csoda, hogy a szeliditett cirkuszi oroszlánt meg merte közeliteni, mert hiszen régi ismerősök voltak.

VILÁG FOLYÁSA

Marokkói harcok.

A marokkói harcok lankadatlan hevességgel folynak. A riffkabil felkelő csapatok Abd el Krim vezérlete alatt állandóan támadásokat intéznek a francia csapatok arcvonala ellen. A francia hadvezetőség és a francia kormány kénytelen volt beismerni, hogy Tazza környékén a felkelők áttörték a franciák arcvonalát és benyomultak a francia csapatok háta mögötti területre, aminek következtében kénytelenek voltak az egész francia arcvonalat visszavonni. Nagyon fontos az a hiradás is, hogy a franciákhoz hü benszülött törzsek, melyek eddig a francia csapatokkal együtt harcoltak, elpártoltak a franciáktól. Ilyen körülmények között meglehetősen komolyra fordult az európaiak helyzete Marokkóban, ugy hogy végképpen elérkezett az ideje annak, hogy békeajánlatokkal forduljanak Abd el Krimhez, a felkelők vezéréhez. Briand francia külügyminiszter a kamarában bejelentette, hogy a katonai müveletek folyamán a csapatok átcsoportositása vált szükségessé és mióta ez megtörtént, a francia csapatok ujból előre nyomulnak és egymás után visszaverik az ellenséges csapatok támadását. Figyelemreméltó jelenség az is, hogy a felkelők bejelentették előre azt, hogy julius elején Marokkó fővárosában, Fezben akarják megünnepelni évenként szokásos vallási ünnepüket. A francia csapatok eddigi parancsnokát leváltották és most uj főparancsnok intézi a hadmüveleteket.

Abd el Krim felkelő vezér egyébként ugylátszik visszautasitotta a spanyol kormány legutóbbi békeajánlatát, melyet egy magánember közvetitett. Most a francia és a spanyol kormány tárgyalásokat folytat, melyeken megállapitják a marokkói felkelők részére megszabandó békefeltételeket.

Uj nemzetközi értekezlet.

Kerülő utakon sok helyen felbukkant már az a hir, hogy szeptemberben Brüsszelben nagyszabásu nemzetközi értekezlet gyül össze, melyen meg fogják vitatni az európai vitás kérdéseket és nagy lépést tesznek az általános béke elérése érdekében.

Az értekezlet terve Chamberlain angol külügyminisztertől származik és hir szerint az értekezleten Amerika is hajlandó résztvenni. Amerika részvétele bizonyára azt célozza, hogy a legutóbb egészen nyiltan és kereken felvetett háborus adósságok ügyében nyugvópontot teremtsen és nagyon is valószinüen az ántánthatalmak között létrejövő ilyen irányu szerződések lesznek azok a nagyjelentőségü megállapodások, melyek a hiradások szerint a háboru óta megkötött minden eddigi egyezményt felülmuló jelentőségüek lesznek.

A kinai forradalom.

A kinai forradalom még mindig nyugtalanitó arányokban dühöng. Erőszakosságok, gyilkosságok, sztrájkok napirenden vannak. Legujabban a villamoskocsikat veszik ostrom alá a forrongók és kődobásokkal törik össze a kocsikat és elkergetik a kocsikezelő személyzetet.

A lázongók ujabb módszere az is, hogy a munkát teljesitő alkalmazottak közül nagyobb számu tuszt ragadnak el, akiket magukkal hurcolva, a külvárosokba megkinoznak, oszlopokhoz kötözve véresre korbácsolnak és azután levetkőztetve visszakergetik a dolgozó munkások közé. Anglia az orosz szovjetkormány agitációjára vezeti vissza a kinai eseményeket, melyekből azt következteti, hogy azok egyenesen Anglia ellen irányulnak. Éppen ezért megfontolás tárgyát képezi az, hogy lépéseket tegyenek az orosz szovjetnél a kinai bolseviki agitációk megszüntetése ügyében.

Belgrádi tárgyalások.

Szerbiában Pasics, az agg miniszterelnök, sulyosan betegen fekszik. A horvát kisgazdapárt vezetője, Radics István, pedig még mindig börtönben sinylődik. Ilyen körülmények között igen érdekes tárgyalások folyhatnak a kormány ujjáalaktiása érdekében. Az uralmon lévő szerb radikális párt, az emlitett körülményekre tekintet nélkül, a horvát kisgazdapárttal megegyezést készül létesiteni, melynek alapján az uj kormányba három Radics-párti miniszter kerülne. A megegyezés ilyen formában létre is jött és a kiküldött horvát képviselők Zágrábba utaztak, hogy a horvát kisgazdapárt nagygyülésén beszámoljanak a létrejött egyezségről.

Mindenekelőtt is felvetették a bizalmi kérdést, amire nagy vita keletkezett és végül is a párt nagy része elhagyta a helyiséget. Ilyen formában a tárgyalásokat vezető Radics Pálvle, a fogságban levő pártvezérnek Istvánnak az unokaöccse, nem tarthatta meg a beszámolóját. Igy a tervezet megegyezés egyelőre vizbe esett.

BELL MIKLÓS
NEMZETGYÜLÉSI KÉPVISELŐ
KIVÁLÓ ÉRDEKESSÉGÜ
KÖNYVE:
UJ GAZDASÁGI RENDSZER
UJ TÁRSADALOM
KIADÓHIVATALUNKNÁL
MEGRENDELHETŐ
40.000 K
BEKÜLDÉSE MELLETT.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.
Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, feketo vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000
Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.
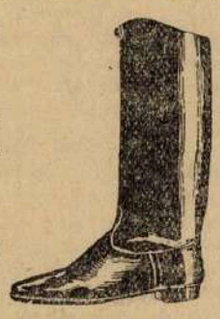
Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca11.

Szegények vagyunk!
Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!
De adjuk amink van.
Meggyőződéssel küzdünk értetek és
Nagymagyarországért!

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
13 Hétfő	Anaklét pk.	Jenő	A hét elején a nap 3 óra 35 perckor kél és 7 óra 55 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 50 perckor kél és 7 óra 50 perckor nyugszik
14 Kedd	Bonaventura	Előrs	
15 Szerda	Henrik cs.	Henrik	
16 Csütörtök	Kar. B.-A.	Valter	
17 Péntek	Elek hv.	Elek	
18 Szombat	Kamill hv	Frigyes	
19 Vasárnap	D7. Paul Vin.	D6. Emilia	

Az uj pápai nuncius átadta megbizólevelét. A kormányzó julius 5-én, vasárnap déli 12 órakor ünnepélyes magánkihallgatáson fogadta az uj pápai nunciust, Cesare Orsenigo érseket, aki ez alkalommal nyujtotta át megbizólevelét. A nunciust Koós őrnagy, szárnysegéd kisérte a királyi palotába, amelynek udvarán a kivezényelt katonai diszszázad tisztelgéssel fogadta. A megbizólevél átnyujtása, illetve átvétele igen szivélyes hangu beszédek keretében történt. A beszédek elhangzása után a kormányzó hosszabban elbeszélgetett a nunciussal és a kihallgatás végén fogadta a nuncius kiséretében megjelent Fioretti nunciaturai uditorét is. A fogadásnál közremüködött Walko Lajos dr., a külügyminisztérium vezetésével megbizott királyi kereskedelemügyi miniszter és Uray István dr., a kabinetiroda főnökhelyettese.

Az uj nuncius a hercegprimásnál. Orsenigo Cesare az uj budapesti nuncius, akit a bibornok-hercegprimás legutóbbi fővárosi tartózkodása alkalmával látogatott meg mindjárt másnap, szombaton bemutatkozó látogatáson jelent meg Esztergomban a hercegprimásnál. A nuncius automobilon érkezett délelőtt 11 órakor, és ez utjában Fioretti ügyhallgató kisérte. A hercegprimás meglátogatása után a pápa követe megtekintette a primási palota gyüjteményeit és a bazilikát és még szombaton visszatért a fővárosba.

Debrecen város száztizenkét török oklevele. Debrecen város titkos levéltárában száztizenhét darab eredeti török oklevelet (közöttük számos szultáni athnámét) őrzget. Ezeket az okleveleket most Fekete Lajos dr. országos levéltáros leforditotta magyar nyelvre. A rendkivül becses történelmi ereklyéket egy készülő török-magyar okmánytárban nyilvánosságra hozzák.

Ezüstmisés plébános. A somogymegyei ádándi katholikus egyházban bensőséges ünnepléssel ülte meg Zséger János plébános papi szolgálatának negyedszázados jubileumát, amelyen az ünnepelt a környékbeli paptársainak segédletével tartotta meg ezüstmiséjét. Az egyházi és társadalmi ünneplők mellett a fővárosi sajtó nevében G. Gerhárd József köszöntötte a jubilánst, aki meghatott szavakkal fogadta tisztelői jókivánatait.

Somossy Bélát választották Hajduböszörmény polgármesterévé A Paksy Károly halálával megüresedett polgármesteri széket vasárnap töltötte be Hajduböszörmény város közgyülése. A választást erős küzdelem előzte meg. Négy jelölt pályázott a polgármesteri állásra, Somossy Béla dr. nyugalmazott főszolgabiró, földbirtokos, Magi Kálmán dr. városi főjegyző, Szálkay Antal városi tanácsnok és Széll Gábor dr. takarékpénztári igazgató. A vasárnapi közgyülésen a 210 bizottsági tag csaknem mind megjelent és a leadott szavazatok tulnyomó többsége, 117, Somossy Béla dr.-ra esett, akit a közgyülés nagy lelkesedéssel ünnepelt. Az uj polgármester ősi hajdumegyei családból származik és fia Hajduböszörmény néhai neves polgármesterének id. Somossy Bélának.

A Magyar Filmiroda felvételei. A legutóbbi vitézi avatásról a Magyar Filmiroda igen sikerült felvételeket készitett. A fényképek ára darabonként 40.000 korona. Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalánál.

Téli gazdasági iskolák. Mezőgazdasági Kamarai Gazdasági Szaktanárok. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már évek óta rendszeresen törekszik arra, hogy a Tiszántul oly igen szükséges fejlődést azáltal is szolgálja, hogy a mezőgazdasági szakismeretek terjedését tanfolyamok és gyakorlatias előadásokkal segitse elő. Eddig fokozottabb akcióra a Kamarák anyagi erők hiányában nem voltak képesek. Dicséretére válik a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarának, hogy mihelyt most végre a mezőgazdasági kamarai illetékből valamennyire jelentősebb anyagi erőkhöz jut, ezen bevételek nagyobb részét ilyen gyakorlatias akciókra és intézményekre használja fel. Igy a kamara gróf Almássy Imre elnökletével most tartott gyülésén, dr. Rácz Lajos igazgató javaslatára elhatározta, hogy már ez évben a kerületben három helyen létesit gazdasági iskolát. Ezen iskolák nem gyermekek ismétlő iskolázását szolgálják, hanem a német kamarák téli gazdasági iskoláihoz hasonlóan fiatal gazdák gyakorlatias továbbképzését fogják szolgálni. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezen téli gazdasági szakiskolái vezetésére egy-egy kamarai gazdasági szaktanárt alkalmaz, aki egyuttal a téli tanfolyam időszakon kivül állandóan járni és figyelni fogja azon határt és a gazdákat bizalmasan figyelmezteti az esetleges gazdálkodási hibákra s törekszik megnyerni őket a kamara által propagált ujabb gazdasági eljárásokra is. Egyuttal a kamarának állandó adatszolgáltatója, intézkedéseinek helyi foganatositója lesz, akitől a kamara növényvédelmi és állategészségvédelmi akciói terén is intenziv munkát kiván. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara első kisérletként három helyen: Orosházán, Kisujszálláson és Hajdunánáson tervezi ez intézménye valósitását s ha e kisérlet beválik és a Kamara anyagi lehetőségei e tetemes áldozatokkal járó akció fokozását engedik, még a kerület számos más vidékeire is kiterjesztve meg fogja valósitani e kamarai téli gazdasági iskolák és állandó kamarai gazdasági szaktanárok rendszerét.

Négy éve müködik a földbirtokrendező bíróság. Az Országos Földbirtokrendező Bíróság 1921 junius 20-án kezdte meg müködését s a földreform ügyével szemben álló nagy akadályokat tekintve, négy év alatt igen tekintélyes munkát végzett el. Ezalatt az idő alatt 147.606 házhelyet, 705.634 hold törpe- és kisbirtokot, kishaszonbérletekre pedig 547 községben 104.776 hold földet osztott ki. Az eddigi eredményeket részletezve, 976 községben 36.377 egyén részére 9751 hold terület adatott ki. A megváltási eljárást kérő 3470 község közül 3465 községbe küldött ki birót. A megváltást 2355 községben mondotta ki, összesen 618.857 hold területre. Ebből 554 közös legelő, 270.323 törpe- és kisbirtok, 111.229 házhely. Elővásárlási jogot 190 esetben gyakorolt a bíróság 14.690 hold területre. Ingatlant eldarabolt 271 esetben 61.334 hold területtel. Ebből 31.862 hold eldarabolása folytán 7804 jutott földhöz. A földbirtokrendező bírósághoz négy év alatt összesen 147.783 beadvány érkezett.

Breuer Szilárd tüzoltófőparancsnok negyven éves jubileuma. Breuer Szilárd tüzoltófőparancsnok most töltötte be 40 éves szolgálatának évfordulóját. A tüzoltófőparancsnok jubileuma alkalmából a fővárosi tüzoltóság és az országos tüzoltószövetség nagyarányu ünnepséget rendezett vasárnap délelőtt a kun-utcai laktanya udvarán. A jubiláló tüzoltófőparancsnokot mintegy 2000 tüzoltó sorfala előtt a belügyminiszter nevében Tomcsányi Kálmán helyettes államtitkár, a főváros nevében Barczen Gyula tanácsnok, a rendőrség nevében Marinovich Jenő főkapitány, azonkivül a tüzoltótestületek, mentők, kéményseprők, szinészek, artisták, mozisok szónokai üdvözölték. A jubiláns meghatott szavakkal mondott köszönetet a gyönyörü ünnepségért és hangsulyozta, hogy negyvenéves müködésének legszebb jutalmát a kormány és a polgárság elismerésében kapta meg. Végül a csepeli zenekar hangjai mellett felvonultak a jubiláns előtt tüzoltófecskendőikkel és szerkocsijaikkal a tüzoltócsoportok.

Visszaérkeztek a III. országos nemzeti zarándoklás zarándokai Az Országos Kaatholikus Szövetség rendezésében junius hó 22-én indult el Rómába 700 résztvevővel a III. országos nemzeti zarándoklás Zichy Gyula gróf pécsi megyés püspök, kalocsai érseki apostoli adminisztrátor vezetésével. A zarándokok a kitüzött programm értelmében meglátogatták Adelsberget, Velencét, Páduát, Firenzét, Rómát,

Nápolyt és Pompejit, majd hajóval Sorento érintésével Capri-szigetére mentek. Innen visszatértek Rómába, ahonnan azután julius 4-én, délután 3 órakor különvonaton indultak vissza hazájukba. A zarándokok hétfőn délután fél 1 órakor érkeztek Budapestre a Délivasut pályaudvarára, ahol a szokott ünnepies formák között fogadták őket.

Országos Kertészeti Egyesület virág-, gyümölcs- és zöldségkiállitása Budapesten. Tizenhárom év óta nem volt Budapesten nagyobbarányu kertészeti kiállitás és az Orsz. Kertészeti Egyesület 40 éves fennállása alkalmából augusztus 15-től szeptember 15-ig a Városligeti-tó szigetén a m. kir. mezőgazdasági muzeumban és a mögötte emelendő ideiglenes épületekben nagyobbarányu virág-, gyümölcs- és zöldségkertészeti kiállitást rendez s az ország kertésztársadalma és kertgazdái részére alkalmat nyujt az utóbbi években e téren történt haladás bemutatására. A kiállitás további csoportjai lesznek: növénynemesitès és védelem, kertészeti szakoktatás és szakirodalom, kertipar, gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, értékesitès, kertmüvészet, virágkötészet, virágos Budapest és virágos falu. A kertészeti egyesület régebben meginditott széleskörü propagandája folytán nemcsak a kertészek, de uradalmak és vállalatok is erősen készülődnek a kiállitásra. Külföldi cégek is jelentkeztek már, de csak versenyen kivül vehetnek részt. Részletes tájékoztatót bárkinek készséggel küld az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület, VII., Dohány-u. 20.

Tolatás közben a vonat alá került. Pápai Kálmán 44 éves pályamunkás a ferencvárosi pályaudvaron tolatás közben a vonat alá került. A kerekek a ballábát levágták. A Rókus-kórházba szállitották.

Izgalmas életmentés a Dunán. Az összekötő vasuti hidról a Dunába ugrott Apró Ferenc ráckereszturi születésü, 36 éves pincemester. Az őrszemes rendőr, Vincze István matróz segitségével csak nagy küzködéssel tudta az életuntat kimenteni. Apró Ferencet a mentők a Rókus-kórházba vitték. Állapota nem életveszélyes.

Tabon győzött az egységespárt. A tabi választókerületben, ahol Kálmán Jenő egységespárti és Turchányi Egon fajvédő jelölt küzdöttek egymással szemben, közel 5000—5000 szavazatot kapott mind a két jelölt és igen nehéz küzdelem után tudott csak Kálmán Jenő 700 szavazattal győzni.

A nagykovácsi határban, az ugynevezett feketehegyi erdőben az egyik fán összekötözött holttestet találtak. Megállapitották, hogy Kovács János kifutó fiu holttestè, aki ellen a gyermekbiróság eljárást folytatott. Nem lehetetlen, hogy öngyilkos lett, azonban gyilkosság sincs kizárva.

Valorizációs itélet. A kuria teljes ülése megválasztotta a két évvel ezelőtt a valorizáció ellen hozott döntvényt és kimondotta, hogy a pénz értékének lényeges változtatása alapján felemelhető vagy leszállitható a baleseti járadékok összege.

Felvételek a méhészeti szakiskolába. A m. kir. földmivelésügyi miniszter a gödöllői méhészeti szakiskolába a folyó évi szep. 15-én kezdődő 2 éves kurzusra 20 tanuló felvételét engedélyezte és pedig 12 tanulót egész dijas, 6 tanulót féldijas és 2 tanulót ingyenes helyre. Az egészdijas havi 450.000 K, a féldijas havi 225.000 K ellátási dijat fizet. Az ingyenes helyre hadiárvák, vagy teljes árvák pályázhatnak. Kérvények f. évi aug. 1-éig a földmivelésügyi miniszterhez cimezve a gödöllői m. kir. méhgazdasági igazgatósághoz nyujtandók be. Felvételek: 16 életév betöltése, magyar állampolgárság, elemi isk. V.I oszt. elvégzése, egészséges testalkat igazolása.

Aki 300 éjszakát a börtönben köteles tölteni. — Tipikusan amerikai itélet hirét hozza egy newyorki tudósitás. Thomas Duddy 45 éves newyorki bádogost a biróság arra itélte, hogy tiz hónap minden éjszakáját a börtönben töltse. Duddy nem tartotta el feleségét és gyermekeit, hanem keresetét éjszakai csavargások alatt elköltötte. Ezért a biró elrendelte, hogy reggel fél 7-kor engedjék ki Duddyt a börtönből, hogy dolgozhasson s este fél nyolckor jelentkeznie kell ujra a börtönben. Duddy napi öt dollárt keres s munkaadója ebből hetenként 15 dollárt az asszonynak fizet ki.

A felszabaduló szántóföldek. Az árvizes területek lecsapolási munkálatai folyamatban vannak, ugy, hogy az év végéig ujabb 70.000 katasztrális hold lesz termő területté.

Megölte a rádium, amellyel óraszámokat festett. A Newyork állambeli Orange-ban Sarah T. Maillefer asszony meghalt. Az orvosok véleménye szerint a halált, amelyet hosszu betegség előzött meg, rádium okozta. Mailleferné az United States Radium Corporation gyárában dolgozott és órákra festett számot rádiummal. Az asszony a gyár alkalmazottai közül a hetedik áldozat. Edwin E. Leman professzor, a gyár főkémikusa, tiz nappal azelőtt halt meg hasonló körülmények között. Mailleferné három év előtt betegedett meg reumatikus tünetek között, később megsántult, majd a betegség a hátgerincét támadta meg. Nemsokára megbetegedett az asszony nővére, Miss Marguerite Carlough, aki szintén a gyárban dolgozott hat esztendeig. Az eddig fölvett Röntgen-fényképek azt igazolják, hogy a megbetegedést a rádium ereje okozta, de most, miután az asszony meghalt, a biróság tüzetesebb vizsgálatot rendelt el. Mailleferné holttestét felboncolják. Az asszony szülei máris kártéritési pert inditottak a gyár ellen, mert kétségtelennek tartják, hogy a nő betegségét a rádiummal való dolgozás okozta.

Elhalasztották a forgalmi adó reformját. A pénzügyminiszter adókönnyitési tervezetében első helyen szerepel a forgalmi adó kulcsának három százalékról két százalékra való mérséklése. Az erre vonatkozó rendeletnek julius 1-vel kellett volna életbelépnie. Az indemnitási javaslatot azonban nem lehetett tető alá hozni és igy a forgalmi adónak már régen óhajtott reformja csak 1926 január 1-én léphet majd életbe. A pénzügyminiszter most ugy intézkedett, hogy mindazoknak a kereskedőknek, akik átalányozás alapján fizették a forgalmi adót, felmondják ezeket az átalányokat és arra kötelezik őket, hogy egyelőre ideiglenesen julius és augusztus havában bélyegekben róják le a forgalmi adót. Ezalatt a két hónap alatt fogják megállapitani az uj átalányozási kereteket.

Borvásárt rendeznek Miskolcon. Az általánosan pangó borkereskedelem és borexport fellendítése érdekében a miskolci kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy kerületében, mint az ország legjelentékenyebb vidékén, borvásárokat fog rendezni. Tárgyalások folynak aziránt, hogy amennyiben elegendő borkészletek fognak rendelkezésre állani, szeptemberben Miskolcon egy bemutató borvásárt rendeznek, amely az egész északi borvidékeket felölelné. A mozgalmat a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara is lelkesen támogatja. A borvásárral kapcsolatban gyümölcskiállitás, valamint borgazdasági és pincészeti berendezések bemutatását is tervezik.

A vámgabona ára julius hóra. A pénzügyminiszter a malmok által vámőrlés fejében természetben megkeresett gabona után fizetendő forgalmi adó alapjául métermázsánként az alábbi árakat állapitotta meg: rozs (kétszeres) 413.000, árpa 325.000, tengeri 301.000, zab 445.000, köles 320.000 korona. Ezeket az árakat kell figyelembe venni a cséplőgéptulajdonosoknak is az általános forgalmi adó alapjának megállapitásánál.

Léderernét halálra itélték. — A budapesti törvényszék egész héten át tárgyalta Lédererné rablógyilkossági bünügyét. A terhelő- és mentőtanuk kihallgatása után Lédererné védője a bizonyitás kiegészitését kérte arra vonatkozólag, amit Lédererné állitott, hogy tudniillik Kodelkát nem Léderer, hanem három tiszt gyilkolta meg, továbbá Lédererné elmeállapotára vonatkozólag. A törvényszék a bizonyitás kiegészitési kérelemnek részben helyet adott, azonban szerdán a vád- és védőbeszédek elhangzása után Léderernét halálra itélte.

A budapesti Vigszinház rendezőjét Szabolcs Ernőt, Fülöp Sándor müegyetemi tanársegéd megverte, mert menyasszonyát, aki a szinház müvésznője, állitólag gorombán utasitotta rendre.

A kereskedők és iparosok a forgalmi adó ügyében kivánságokat terjesztettek a kormány elé. Hogy kivánságaiknak nagyobb nyomatékot adjanak, hétfőn délután Budapesten és több vidéki városban gyülést tartottak, a gyülés idejére pedig délután négy órától hatig bezárták üzleteiket.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (55)

Irta: FEKETE JÁNOS.

György vitéz szomoruan nézi a vivódó öreg papot. A szél sivit és dideregve bujik össze ember, állat. Forró bor himbálódzik a katlanban. Meregetnek belőle. Aztán ujra hallatszik a sárgaarcu, fonynyadt öreg magyar hangja.

— Mindig rosszabb, mindig lejjebb, lejjebb. Hallod-e fiam? Mindig alább? Mert igy van megirva. Nem állhat ellent, nem szegül ellene a rossznak, csőstül jön, hallod-e? Igy volt a bibliában, én én tudom... Ha a lelkében volna szent erő, tisztaság, de nem lehet, Sámsont a nő hajánál fogva, Delilah, legyőzte. Jaj, nem tudom, miért, de igy kell lennie. A pogányság sokfelől tör a jóra és szegény jó urunk szörnyü vége lészen... Vigyázz, György, vigyázz! Talán, talán te még megéred idők fordulását, sorsunk változását, talán, de én már nem...

György ránézett a gond általa és a nélkülözésektől kimart arcra, testre. A lélek betegsége sorvasztotta el a prépost testét. Szerette urát, királyát, követte hiven az utolsó lehelletéig, de tudta ez a tapasztalt ember, hogy nincs már néki reménye jóra. György még fiatal, erős, ő még hitt, remélt. Akármilyen türelmetlen volt is, várt, mert tudta, hogy jobb napok is jönnek. De ez a szegény, beteg aggastyán, akit a gond és fájdalom öregitett még időnek előtte, most Esztergomra gondol, a tornyokra, az oltárak aranyos fényére, a saját kőháza szilárd, nehézkes nyugalmára, a meleg kandallóra és békére. Békére Istennel, emberrel ... S itt künn, a vad kun pusztán éri el végzete.

Gergely összehuzta magát és alig hallható nyögéssel sóhajtott a gonosszal való irtózatos gyötrelmében!

— Jaj, jaj, Uram, könyörülj, ments meg a kintől...

*

A sár ugy cuppogott, mint a hig tészta. Az ég fekete bakacsin, a földön nedves, hideg, barátságtalan minden.

György a sátrában hever, a feje lázas, a halántéka lüktet. Vonuló szellemek, árnyak szállnak, táncolnak körülötte. Pozsonyban jár, majd Budán, ujra Walzzal viaskodik és Törtelt, a véresszemü kunt kergeti, mig megint elveszti öntudatát.

Egy kócos, rongyos, fekete lány erős lábai járnak ott csendesen. Borogatást hoz és forró bort, lágyan ágyazza fejealját, de György semmiről sem tud és hánykolódik napokon át. A király ül ott az ágya mellett. A kezét fogja és aggódó pillantással nézi küzködését. A forróság három napja emészti a lovagot és nem engedett még. Már egy tucat vitézt földeltek el ott a mocsár mellett. Közte öten László ur katonái voltak.

Gergely prépost testén nagy fekélyek támadtak, Miklós prépost pedig reggeltől estig a bor mellett kiabált, káromkodott és nézte a kockajátékot.

A hó megeredt a sötét égből és karácsony táján György mégis megszabadult a gyilkos láz karmaiból. A barnabőrü, sötétszemü, kis lány folyton borogatta, kenegette és hordta néki az orvoslást. De a vitéz még csak rá sem nézett. Mintha azt akarta volna kérdeni, ki küldött téged, ki hivott téged. Miért kellett idejönnöd, hogy megmentsél? Miért kellett a sors utjába állnod?

S a leány ott ült a sarokban. Égő kis szemeit rámeresztette, mint a vadmacska, erdő mélyén néz áldozatát. Leste minden mozdulatát, hangtalanul kelt fel s jött viszsa. Hozta az eledelt s ott aludt a lábánál egy birkabőrön, hogy az első mozdulatánál felébredjen és szolgálatára álljon.

Ki tudja, ki küldte? Talán messziről valaki, talán titkos parancsot adott a felhőkön át valaki néki. Valaki, aki nem jöhetett ide.

*

Gergely prépost gondja, baja, betegsége mellett is állandóan figyelte ifju urát. S amikor a hó már betedte a puszta sikot, a fagy kővé keményitett minden rögöt, a nagy sátorban mulattak urak és lányok, zene, bor és tánc mellett.

A prépost csak ült ott félholtan, hiszen nem aludt már hetek óta, a szemei félig lecsukódtak, vörös volt a szemehéjja, de mindenre ügyelt, mindent látott mégis.

A sok tüzes leány mind nem tudta a király figyelmét lekötni, még Mandula se érdekelte, pedig az minden titkos, pogány szerrel próbálkozott és el nem hagyta urát egy percre sem.

Hanem aztán, amint egyszer a nagysátorból átmentek a király sátrába, a sikátor sarkán egy gyereklány állt, egy vöröshaju, fejletlen béka, aki a karján kis fickót tartott. Más volt, mint a többiek. Vad volt ez is, de talán gyengébb a csontja. Ott állt a hidegben, könnyü ingben s a gyermeket is fel tudta melegiteni. Pedig nem is az ő gyermeke volt. Nem lehetett. Talán a nénjéé. Avagy talán a kistestvére.

Gergely az álmosan lehunyt szemével rögtön észrevette, hogy a király egy percre megáll bámuló arccal. Valami volt ezen a lányon, ami mellett nem tudott közönyösen elmenni. Hogyan tartja azt a gyermeket. Hozzánőtt az a gyermek, pedig nem is az övé. Gyermek! És nem fázik a fiatal teremtés. A haja rőten fénylik. A hófehér pihék megolvadnak rajta, a karja fehér s nem olajbarna, a szeme sötét, de nem fekete, hanem az acélnak sötétje.

György megszólalt.

— Edua.

A király bólintott. Kissé elpirult s aztán tovább sietett. A lány utánanézett nyugodt kiváncsisággal. Olyan volt az arca, mintha semmire sem gondolna. Egyáltalán semmire.

Senkisem vett észre semmit. Csak a Gergely prépost látnoki szeme tudott titkokat.

*

Fekete éjjel. Nem alszik a király. Egyedül ül sátrában. Még Mandulát is elküldötte magától. Innen-onnan harsog a tivornya zaja. Csengő, bongó zene, kiáltozás és tánc. A jeges szél behatol a sátrak bőreresztékein és ott benn lobognak a mentek, kendők.

Karácsony. De itt nem törődik senki az ünnepel. Ezeknek egy hosszu ünnep a tél, dorbézoló, vad férfiak és eszeveszett nők pogány dévaja.

Gergely a sátrában nagy erőlködéssel tápászkodik a kerevetről. Az arca halottfehér, dideregve tapogatózik, nincsen vér benne már, a teste csupa seb.

Az ajtóban szüköl egy eb. Esztergomból jött idáig s hüségesen őrzi egykor hatalmas, gazdag urát.

Gergely, az esztergomi nagyprépost, inogva áll. Egyet, kettőt lép, aztán ujra visszadől. Megrázza bozontos, ősz fejét és felkel ismét. Most már kiér a sátorból.

A jeges szélben nagy erőfeszitéssel megy a király sátra felé.

Belép. Senki vissza nem tartja. A magyarok fejedelme árván, egyedül gunnyaszt a kuckón. Meg sem ismeri a jótét lelket. A prépost régi erejét pillanatokra visszanyerve, szól hozzá.

—Uram, jó uram, kérve kérlek, vigyázz magadra. Itt, ezek között az istentelenek között épen olyan vész fenyeget, mint a garázda urak hatalmaskodásától.

László csodálkozva mered hü barátjára. Nem érti annak intését. De tudja, hogy ez a hüséges ember mindenét feláldozta érte. A prépost lázas gyorsasággal folytatja.

— Nagy baj a gonoszok ellenállása, nagy baj féktelenek lázadása, nagy csufság a kapzsiság uralma, de ép oly veszedelem rejlik a hüség mögött, amikor az ép oly féktelen, a nóta, a bor, a tivornya, a vérnek rakoncátlan lüktetése nagy vészt hozhat az ifju fejre. Jaj! Jaj! Háromszor jaj neked, ha a te hiveid ezek és szennyes rabságukba ragadnak. Mert parázsnak ők, mert hálátlanok és durvák ezek, mert Istent nem ismernek, pedig Isten van, egyedül ur és hatalmas mirajtunk, csufot ne üzzön senki Ábelőle, senki nevét ne káromolja, büntetés, sulyos, nehéz csapás az osztályrésze annak, aki az igazságnak hátat fordit.

Szörnyü sivitás szakitotta meg Gergely látnoki szavát. Mintha dulakodásban valakit halálra vernek, egyszerre csak megmozdultak a nehéz bőrök és Gergely kutyája bukott be, véres fejjel, tört tagokkal. A hüséges eb idáig kisérte gazdája nyomát s valamelyik őr, kun, avagy magyar belébotlott. A kutya megharapta a lábát. Sivalkodás, handabanda. Többen összefutottak s a szegény állat utoljára pillantotta meg szeretett urát.

Gergely zokogva borult rá az állat tetemére. Immár az utolsó emlékeztető Esztergomból, elhagyta.

László hirtelen felgerjedt roppant indulattal rohant ki és egy szál karddal, mélyet a fogasról futtában leakasztott, kereste a tiszteletlen katonákat. Ott a sátor előtt állt a véres kun csatlós, élénken magyarázott a többieknek. Fáklyák mellett csomó asszony, gyermek és vitéz az Árbóc sátra körül bámészkodott. A király nem szólt, nem tétovázott. A csendháborító kunt egy döféssel leszurta.

*

Gergely prépostot László leghivebb emberei vitték vissza hordágyon sátrába. Az elpusztitott kutya tetemét egy léken át a folyó jeges vizébe engedték.

A király sokáig ült eszméletlen hive ágya mellett. Késő éjjel volt. A sarokban szomoru kis örökmécs pislogott. Forró kövekkel melegitették életre a főpapot.

Egy percre magához tért a beteg. Fáradt, szinlen szemét nagy erőlködéssel nyitotta fel. Alig tudta a kezét megmozditani. A csontja már zörgött. A tenyerén nagy, véres fekély, mint egykor Krisztus Urunk sebhelye.

Mély fájdalommal és tisztult jósággal nézett a királyra. Kezét felemelte és alig észrevehetően keresztet vetett Urára.

— Óvjon a mi... Urunk... — suttogta.

Aztán kissé elszunnyadt.

László őrséget rendelt a sátor bejárójához. Megtiltotta, hogy Gergelyt bárki is zavarja. Azzal szomoru, lassu léptekkel tért vissza szállására.

Másnap reggelre, mire a gyér világosság feltünt az ég peremén, a király ujra felkereste Esztergom hontalan prépostját.

Az őrök a sátrak körül dideregve, de nyugodtan álltak. Az éjszaka semmi sem történt. A javas megvizsgálta betegét éjfélkor. Azt mondotta, hogy ha erős eledellel táplálják és avval a kenőccsel, melyet ő adott, testét bekenik, hamarosan felépül.

László nem akarta zavarni a főpapot nyugalmában. Azonban mégis, mintha valami különös hang hivná, hogy jöjjön be. Onnan belülről, ahol a prépost fekszik.

Egy pillanatig tétovázott. Aztán óvatosan felrehuzta a függő pokrócot. A világossággal egy hüvös széláram is behatolt a gőzös sátorba.

Ott feküdt Gergely prépost, a mellében ugyanannak a kardnak véres hegye, mellyel a király a kun csatlóst ledöfte.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A budapesti terménytőzsde eseménye az, hogy az ujbuza hivatalos árjegyzését a napokban elrendelték. Az első árjegyzés azonban csak a juliusi árura vonatkozik. A tavalyi termésü áru jegyzése ezzel, mivel effektiven már ugy sem volt benne kötés, örökre lekerül az árjegyző lapról. Az uj áru hivatalos sulyát 77 kg-al állapitották meg s első jegyzése 392½—397½ ezer korona, nem tiszavidékiért 387½—392½. Az óbuza amugy is névleges ára erős mértékben esik, sokkal nagyobb mértékben, mint ahogy az ujbuza árfolyama mérséklődik. Egyébként ez uj cikk iránt a külföld nagy mértékben érdeklődik, Bécs számára 40.25 shillinges áron történnek a kötések. A nagyobb tételeket azonban Csehország veszi át, amely Pozsony paritásu áruért (augusztus végére) 180—182½ cK-t fizet. Az irányzat különben kedvező cséplési eredmények és ujabban beérkező termésbecslésekre erősen hanyatló. A liszt és őrlemények közül csak a prompt áru buzakenyérlisztet és rozsfehérlisztet keresik. A malmok az uj lisztet szeptemberre 7800—7900 koronás nullászlisztalapon kalkulálják.

A terménycikkek piacán a forgalom rendkivül szük keretek között mozog, mert valamennyi cikkből csak elenyészően kis tételek kerülnek és jutnak piacra.

Az állat- és huspiac forgalma szintén erősen megcsappant, mert a fogyasztók most inkább a gyümölcsáruk iránt érdeklődnek. Jelenleg rendelkezésre álló olcsó zöldlegelő és bőséges takarmánykészletek miatt az állatok eltartása nem kiván sok költséget és igy a gazdák állatjaik eladásával inkább várnak, mert abban reménykednek, hogy őszre sokkal jobban megtalálják számításaikat.

A szőllő állapota az egész országban kedvező és a bortermés bőségesnek igérkezik. Dél-Baranyában azonban a legujabban esett jég óriási nagy pusztitásokat okozott, az ültetvényeket teljesen elverte s igy a tőkék annyira csupaszon állanak, mintha a venyigéket lemetszették volna. A rekordtermésre való kilátás a jégtől vert vidéken ilyképp semmivé vált.

Legujabb árak:

Terménypiac: 76 kg-os óbuza 450—460, egyéb 447½—457½, 77-es tiszavidéki 455—465, egyéb 452½—462½, 78-as tiszavidéki 460—470, egyéb 457½—467½, ujbuza, 77 kg-os, tiszavidéki 390—395, egyéb 385—390, órozs 405—410, uj 320—325, takarmányárpa 260—270, zab 470—480, tengeri 280—285, repce 555—565, korpa 255—260 ezer korona métermázsánként. A lisztárak nem változtak.

Élelmiszerpiac: Az olcsóbbodás további jelei mutatkoznak. Az idénycikkek nagyobb mértékben esnek vissza a bőséges felhozatal miatt.

Huspiac: Marhahus 28, másodrendü 18—25, borjuhus 35, silányabb 26—30, sertéshus 36, másodrendü 30, birkahus 10—15—20, zsir 30, tepertő 25, disznósajt 15—25 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: Élő rántanivaló csirke 16—25, sütnivaló 25—35, élő tyuk 30—50 darabonként. Kacsa és hizott lud 30—32 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: Burgonya 2—3, vöröshagyma 4, fejeskáposzta 5—6, kel 2—3, sóska 5, uborka 8—10, tök 1, gyalult 2—3, vajbab 2—3, paradicsom 14—20, torma 18—24 ezer K kg-ként. Kalarábé 2—5, saláta ezer, zöldpaprika 5—8, zöldhagyma 4 száz korona csomónként.

Gyümölcspiac: Cseresznye 3—8, meggy 5—10, sárga barack 6—12, őszi barack 12—20, körte 12—20, dió zöld burokban 8 ezer K kg-ként.

Kenyérpiac: Barna 5½, félbarna 7½, fehér 9.2 ezer K kg-ként, zsemlye és kifli 0.8 ezer darabonként.

Magpiac: Muharmag iránt élénk érdeklődés. Biborheremag is szilárduló. Lóheremagvat erősen kinálják, vevő azonban nem jelentkezik. Tavaszi bükköny 310, szöszös 490, cirokmag 195, lenmag 650, biborheremag 425 ezer korona métermázsánként.

Takarmányvásár: Uj, elsőrendü rétiszéna 140—155, másodrendü 100, csomagolásra való 50, lucernaszéna 160—215, zabos bükköny 120—150, alomszalma 50—80 ezer korona métermázsánként.

*

A szorzószám: 14500. Az aranyvám szorzószámát julius első felére ujból 14.500 koronában állapitották meg. Ez a szorzószám a jövőben az egész vonalon érvényes lesz és a hivatalos 17.000-es szorzószám teljesen meg fog szünni. A házbéreket, a házadót, a földadót, a jövedelmi- és kereseti adót mind a 14.500 koronás szorzószám alapján kell majd fizetni. A szorzószámnak a leszállitása azonban nem fog minden viszonylatban könnyitést jelenteni. Könnyitést jelent a lakóknak, akik ezentul alacsonyabb házbéreket fizetnek. Könnyitést jelentene a földadónál, amelynek a fizetése az aranykoronában megállapitott kataszteri tiszta jövedelem alapján történik. Tehát ha az aranyalap változatlan marad, a szorzószámot pedig leszállitják, az adóösszegnek csökkenni kellene. Az állam azonban, hogy ezen a réven károsodás ne érje, a földadó kulcsát föl szándékozik emelni. A jövedelmi- és egyéb adóknál szintén nem fog csökkenni az adóösszeg a szorzószám megváltoztatása által, ugyanis ezek az adók valamikor aranykoronában voltak megállapitva. Mikor a tavalyi gazdasági évben a költségvetést az aranykoronaalapról papirkoronaalapra fektették, akkor az aranyban megállapitott adókat a 17.000-es szorzószám alapján számitották át papirkoronára. Most ujból aranyban lesznek megállapitva az adók, azonban a jelenlegi papirkoronás adóösszegeket előreláthatólag nem a 17.000-es szorzószámmal, hanem 14.500-szoros szorzószámmal fogják visszaszámitani aranyalapra. Tehát az aranyalap magasabb lesz, mint eddig és ha most az aranyban megállapitott adót a kivetésnél megszorozzák a 14.500-as szorzószámmal, a végeredményben fizetendő adóösszeg ugyanolyan lesz, mint eddig volt. Ez tehát az államnak nem jelent veszteséget, de az adófizetőknek sem jelent megkönnyebülést. A hivatalos szorzószám leszállitása mégis több viszonylatban jótékony lesz, mert idáig a 17.000-esnél magasabb szorzószámok is érvényben voltak egyes esetekben, ezek most teljesen megszünnek. Azonkivül a szorzószámnak a tényleges aranyérték szerint való számitása egyszerübbé és megbizhatóbbá teszi a kalkulációkat és a koronának a valódi értékelése minden téren érvényes lesz.

A vidéki hitelfeltételek könnyitése. Több izben hirt adtunk arról, hogy a Nemzeti Bank erélyes intézkedésekkel igyekszik letörni a vidéken duló kamatuzsorát. Megemlitettük azt is, hogy a vidéki hitelezési kamatlábak részben azért oly magasak, mert a vidéki takarékok és bankok a betétekért igen jelentős kamatlábat kénytelenek fizetni és közönségüket nem tudják leszoktatni a tulzott betéti kamatlábról. A fővárosi bankok most lényegesen leszállitották a vidéki intézetek számára a visszleszámitolási kamatlábat, igy tehát azok sokkal olcsóbban jutnak pénzhez. Ez azonban még csak az első lépés a hitelviszonyok javitása terén, amit további fokozatos javulásnak kell követnie. Debrecenből legutóbb hire érkezett annak, hogy a fővárosi bankok ottani fiókjai és a Nemzeti Bank fiókintézete a betéti kamatlábat hét százalékra szállitották le. Ennek az intézkedésnek a hatása nem maradhat el a többi intézeteknél sem.

A nemesitett buza értéke. Sokan fognak emlékezni arra, hogy a nemesitett buzák ellen egyidőben milyen sürün emeltek erős kifogásokat. Valóságos sajtóhadjárat indult a gabonanemesités gondolata ellen és a támadók azt állitották, hogy a nemesités által a buza csak mennyiségileg hoz hasznot, minőségileg azonban jelentősen leromlik és a nemesitett buzából készült lisztek észrevehetőleg rosszabbak. Az ilyen lisztek járultak hozzá — állitólag — ahhoz, hogy a kivitel megcsappant, mert a kiváló minőségü magyar lisztfajtákba vetett külföldi bizalmat megingatták és a keresletet iráutuk csökkentették. A foganatositott vizsgálatok most bebizonyitották, hogy a támadásoknak nem volt igazuk, a nemesitett buzának sikértartalma mennyiségileg is, minőségileg is, teljesen kielégitő. Különböző gazdasági szervezetek és malmok hosszas kisérletezéssel kétségbevonhatatlanul állapitották meg ezeket a tényeket. Igaz, vannak olyan nemesitett buzafajták is, amelyek minőségileg gyengébbek, de ha a gazda gonddal és körültekintően választja meg a buzát, ugy a nemesitett fajtával csak hasznot és előnyt szerez magának.

Megkezdődtek a magyar-francia kereskedelmi tárgyalások Hosszas készülődés és megfontolás után végre junius hó utolsó napjaiban megkezdődött ugy a francia, mint a magyar delegáció részéről a kölcsönös kivánságokat tartalmazó jegyzések kicserélése. A magyar ügyeket Párisban Korányi Frigyes báró követ képviseli. Miután ezek a jegyzékek ugy a magyar, mint a francia minisztériumok előtt vannak már tanulmányozás végett, minden valószinüség szerint a napokban már megkezdődhetnek a komoly és érdemleges tárgyalások, melyek remélhetőleg mindkét részről eredménnyel fognak végződni s talán már julius, vagy legkésőbb augusztus hó folyamán be is fejeződnek.

Borkivitelünk. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara közli a szőlősgazda közönséggel azon örvendetes hirt, hogy Ausztria a külföldi borok vámját, tehát a magyar borét is 60 aranykoronáról 30 aranykoronára szállitotta le. Ezzel a magyar boroknak Ausztriába kivitele nagy mértékben megkönnyebbedik s a magyar bor értékesitési lehetőségének javulása várható. Az uj osztrák bortörvény a must cukrozását is megengedi, de csak a szüreti év decembere utolsó napjáig. Megjegyzi a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezen hirrel kapcsolatban, hogy a borértékesités elősegitését és a legutóbbi szőlő- és borgazdasági értekezlet javaslatai megvalósitását továbbra is elsőrendü feladatának tartja s ennek érdekében akciót folytat.

Ha rövid a hangod, — toldd meg egy szócsővel! Igy variálta a közmondást Békeffy szinmüvész s azóta minden este egy Sternberg-féle szócsővel konferál a Márkus Emilia parkmoziban, miáltal hangszálainak tökéletes kimélete mellett eléri az eddig lehetetlennek tartott és valóban bámulatos eredményt, hogy tudniillik a hatalmas, fedetlen nézőtérnek a szinpadtól legtávolabb eső bármely pontján épp oly tisztán hallja mindenki a legpianinóbban kiejtett nüanszokat is, mintha közvetlenül a müvész mellett ülne. Sternberg királyi udvari hangszergyár speciális szócsöveit külön hangbetéttel is szállitja.

Utólérhetetlen a minősége
STERNBERG
KIRÁLYI UDVARI
HANGSZERGYÁR készitményeinek!
Hangszerpalota: Budapest, Rákóczi-ut 60.
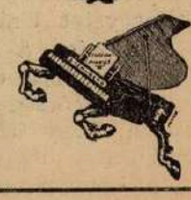
Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

A Faluszövetség jubiláris kiállításai. A vidék egészségügyi, gazdasági és kulturális állapotait fejlesztő megyei és járási jellegü vándorkiállítások hosszu sorozata után a Faluszövetség ez év őszén rendezi századikat. Az első terv az volt, hogy országos méretek között ez Budapesten tartassék, de megfelelő helyiségek hiányában Budapesten augusztus 15-től szeptember 15-ig a M. kir mezőgazdasági muzeumban és a Városligeti tó szigetén emelendő épületekben Széchényi-kiállitás néven a gróf Széchenyi emlékkiállitás anyaga és az Országos Kertészegylet, Országos Méhészegylet és »Hubertus« Vadászegylet bevonásával a növényvédelmi, növénynemesitési, méhészeti, virág-, gyümölcs- és zöldségkertészeti, vadászati és más kisebb mezőgazdasági ágakat bemutató kiállitás lesz. Egyidejüleg azonban a jubileum alkalmából az ország nyolc megyei vagy járási gócpontján rendez a Faluszövetség a helyi társadalommal karöltve nagyobbméretü gazdasági, ipari és kulturkiállitást és pedig: augusztus 30-tól szeptember 2-ig Zalaegerszegen, szept. 5—8-ig Balassagyarmaton, szept. 20—22-ig Esztergomban, augusztus 15—17-ig Soroksáron, szept. 7—8-ig Kisteleken, szept. 13—15-ig Téten, szept. 27—29-ig Kiskunhalason. Sorrend szerint a századik kiállitás Ceglédre esik, ahol az augusztus 30-án nyilik meg ünnepélyesebb keretek között, összekötve kocsi és lóversennyel, sportünnepélyekkel. A Faluszövetség századik kulturális és gazdasági kiállitásának jubileuma az egész ország ünnepe lesz és abból méltóan veszi ki részét minden intézmény és minden magyar ember.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Halálozás. A tolnamegyei Murgán pár napi gyengélkedés után meghalt id. Schöpf Ernő ny. ág. hitvallásu evangélikus tanitó 68 éves korában. Mint tanitó negyvenöt évig működött az osztrákok által elrabolt Locsmánd községben, ahol az atyja ötvennégy évig, a nagyapja pedig negyven évnél tovább tanitott. Három nemzedéken át majdnem százötven évig tanitott a Schöpf-család Locsmándon s az öreg urat is követte volna a fia a tanitói katedrán, ha a falut el nem rabolják az osztrákok. Ekkor az öreg tanitó, aki semmiképpen nem akart osztrák lenni, nyugdijazását kérte és fiához, a murgai tanitóhoz vonult meghalni. Megható, hogy a locsmándiak az elhunyt tanitó fiát is meghiviták tanitónak, de ez szintén nem vállalta az ezzel járó osztrák honpolgárságot.

Jegyzőinternátus épül Egerben Vasárnap tartotta a Jegyzők Árvaház Egyesülete a Nemzeti Hitelintézet disztermében évi közgyülését. A belügyminisztériumot Szentgyörgyi Károly dr. miniszteri tanácsos, a népjóléti minisztériumot Hepp Baján dr. miniszteri titkár képviselte. A Jegyzők Országos Egyesülete részéről Bitskey Gyula alelnök és Vargha Károly pénztáros jelentek meg. A vendégek sorában voltak Ruffy Pál nyugalmazott államtitkár, Bakonyi Kálmán kuriai biró, Batlay Dezső dr. volt főispán, Doboss Gábor elnöki megnyitóbeszédében képet festett a községek mai életéről. A községi kiadások ötletszerü apasztása — mondotta — mindenkor tetszetős dolog volt. A tehercsökkentés következtében aztán nem lesz fedezet azoknak a feladatoknak keresztülvitelére, amelyek a nemzet szellemi és gazdasági erejének kifejtésére kellenének. A jegyző kiesett régi hivatásából egyszerü, szinte automataszerü alkalmazottja a kormányzatnak. Községeink a szanálási törvény helytelen alkalmazása folytán elvesztik azt az egyedüli közvetlen tényezőt: a jegyzőt, aki mindezideig a legbiztosabb alapja volt a jogállammá fejlődés épületének. Az évi jelentést Várkonyi Imre egyesületi főjegyző terjesztette elő, melyből kitünik, hogy az egyesület közel egymilliárdot áldoz karitativ célokra. 65 árvát nevel, 80 árvát részesit tanulmányi segélyben és több mint 200 jegyző özvegyét támogatja. Nagy érdeme van Doboss Gábor főjegyzőnek és Brogli József igazgatónak. A napirend érdekes pontja volt az egri internátus terve, Több, mint hárommilliárd költséggel épül s a napokban már hozzá is fognak a munkához. Hatvan fiugyermek befogadására lesz alkalmas. Az internátus Friedrich Lóránt mérnök első dijat nyert pályamunkája alapján készül. Förhencz Sándor hévizgyörki főjegyző a sárospataki internátus ügyét tette szóvá, amelynek épületét elvonták eredeti rendeltetésétől. A közgyülés elhatározta, hogy felir ez ügyben a belügyminisztériumhoz. A közgyülést az országos hölgybizottság ülése követte, amelyen Bitskey Gyuláné csömöri főjegyző neje elnökölt. Pozsár István kétbodonyi főjegyző és Nyárády László dr. egyesületi ügyész felszólalása után Bakonyi Kálmán dr. kuriai biró fejtegette a társadalom feladatait ezen a téren, majd Ruffy Pál államtitkár vont párhuzamot a budapesti hölgyek nagy átlaga és a vidéki asszonyok nemes munkássága között.

Vitézi fényképész. Vitéz Mészáros István veszprémi fényképész a junius 21-iki vitézi avatásról számos jól sikerült felvételt készitett. Vitéz Mészáros a környéken lefolyó bármely nevezetesebb esemény megörökitésére ajánlható. Cime: Veszprém, Horthy Miklós-ut 2.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

Buzatartozások átszámitása. Mult hó 30-án tartott igazgatósági ülésünk határozata folytán a szövetkezetnél fennálló tartozásokat 1925. julius 1-i budapesti tőzsdei középbuzaárfolyamon papirkoronára átszámitja. A korona tartozások után évi 15 százalék kamatot számit fel. F. év junius 3-i Vitézi Közlöny szerint az Országos Vitézi Szék is összes buzatartozásokat a fenti időponttól papirkoronára számitja át.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

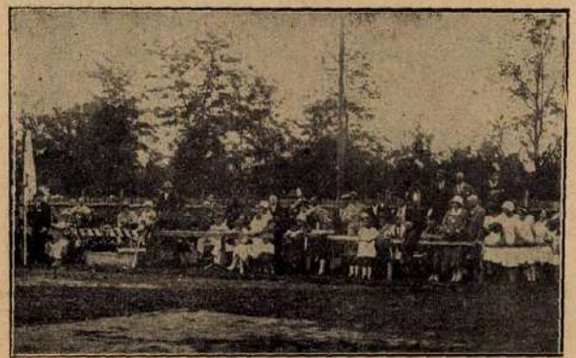

A berettyóujfalui levente-ünnepen megjelent előkelőségek a sporttelep diszpáholyában.

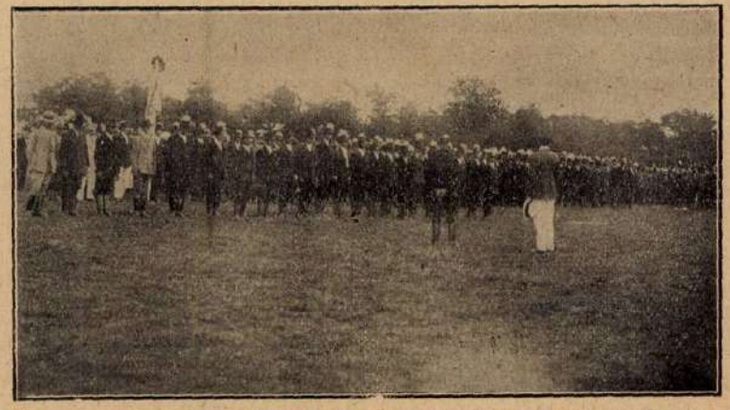

A berettyóujfalui leventékhez Jakab István gazda buzditó beszédet intéz

Amundsen kutató útjáról.

Amundsen, a világhirü norvég sarkkutató, ezekkel a repülőgépekkel jutott el az örök jég birodalmába. Nagy áldozatok árán sikerült megszereznünk ezt az érdekes felvételt, mely a merész utazók grönlandi pihenője alatt készült.

Jéghegyek az Északi-sark közelében. Amundsen fényképe után nekünk is fogalmunk lehet arról az óriási küzdelemről, melyet a kutatók vívtak a dermesztő hideggel.

Amundsen visszatért hazájába. A norvég királyi pár is fogadta Osloban.

Kiadóhivatali üzenetek:

Miklós vitéz: Előfizetése julius 1-én járt le. — v. M. Kovács Mihály, Hajduszoboszló. Beküldött előfizetési díját köszönettel megkaptuk, előfizetése aug. 1-én jár le. — v. Aadi József, Kölked. Előfizetése julius 1-én járt le. — v. Földvári Ferenc, Táltya. Beküldött 84.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése október 1-én jár le. — v. Bene István, Szentgotthárd. Előfizetése december 31-én jár le 2000 K tulfizetéssel. Előfizetők szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — v. Pamuki János, Osztopán. Előfizetése december 31-én jár le. — v. Sághy Antal, Dorog. Beküldött 72.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 julius 1-én jár le. — v. Mátrai István th., Gyékényes. Beküldött 77.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése december 31-én jár le 10.000 korona tulfizetéssel. — v. Szücs Dániel, Miskolc. Beküldött 44.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése szeptember 1-én jár le 2000 korona hiján. — v. Kasztory Antal, Tab. Beküldött 36.000 koronát köszönettel megkaptuk. — v. Domonkos Pál, Budapest. Beküldött 144.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 julius 1-én jár le. — v. Bajnok Mihály, Somogyfajsz. Beküldött 144.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 december 31-én jár le. — v. Virágh Gyula, Sopron-Szécsény. Beküldött 144.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 december 31-én jár le. — v. Stankovánszky Pál, Alsómocsolád. Beküldött 144.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 december 31-én jár le. — v. V. Varga Imre, Békés. Beküldött 72.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése december 31-én jár le. A »Közérdekü Levelek« megjelenésekor mellékletül kerül a lapba. — v. Imrey Ferenc, Királd. Nem sajtóhiba. A kért 21. számu lapot elküldöttük.

Golyóscsapágyas „PRIMUS“ motoros cséplőkészlet

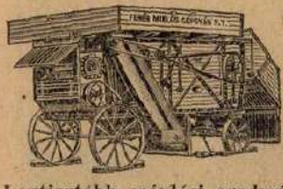

22“ és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, osztályozóhengerrel a legmodernebb kivitelben raktarról azonnal szallitunk Rendkivül olcsó arak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 29. SZÁM — 1925. JULIUS HÓ 19.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

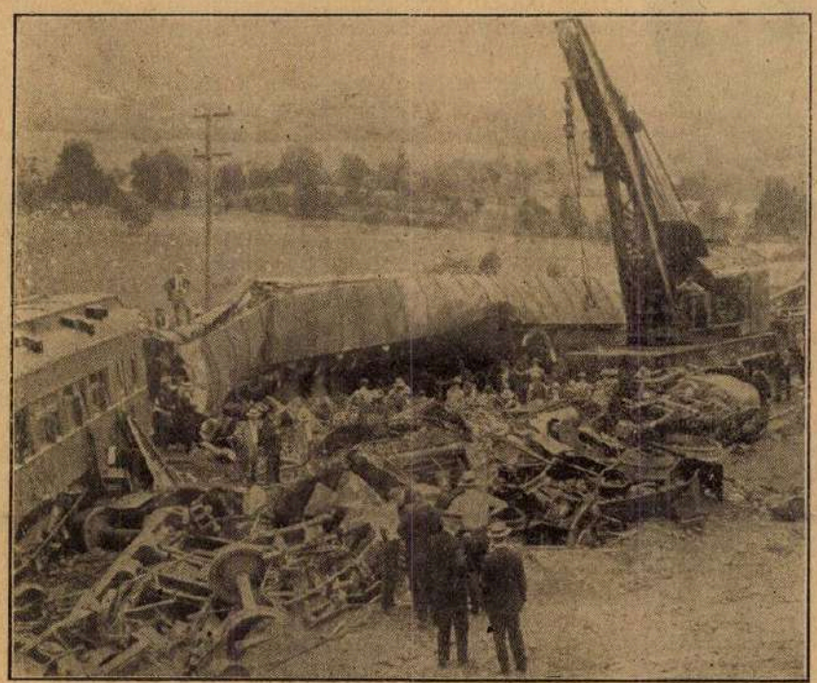

Óriási vasuti szerencsétlenség történt az amerikai New-Jerseyben, ahol negyvennyolc ember lelte halálát. A pozdorjává zuzódott kocsik alól emelő daruval szabadítják ki a sebesülteket.

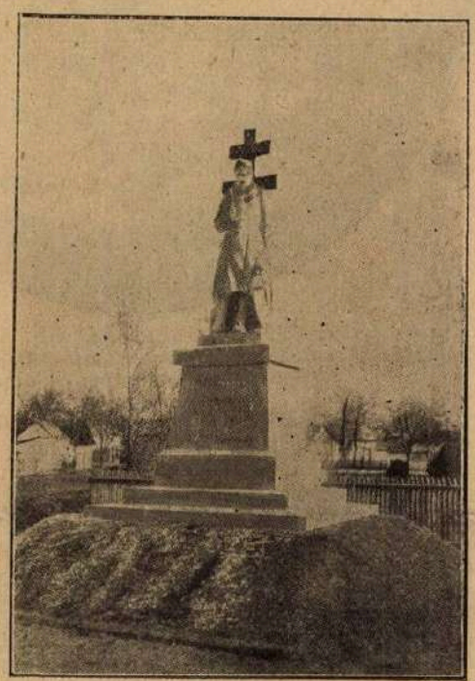

A világháborúban hősi halált halt jászszentlászlói honvédek emlékszobra, melyet Zsákodi Csiszér János művész tervezett és készített.

Akció az egész világon a bolseviki veszedelem ellen.

(Folytatás.)

Jugoszláviában terrorisztikus merényletek, izgatás a Rote Internationale által, parasztinternacionale,

Magyarországon a hatalom ideiglenes bitorlása, terror és pusztítás (ki lett számítva, hogy a bolseviki terror Magyarországnak ugyanannyijába került, mint a világháború),

Ausztriában izgatás, propagandaközpont megszervezése,

Olaszországban izgatás, gyárak elfoglalása, az ipar alapjainak megrendítése, számos terrorisztikus merénylet,

Spanyolországban izgatás és terrorisztikus merényletek,

Svájcban általános sztrájk 1918-ban, veszélyes sztrájkok Baselben és Zürichben 1919-ben,

Németországban. Bajorországban a hatalom ideiglenes megszerzése, terror és fosztogatás, Szászországban izgatás és cseka-merényletek, Berlinben fegyveres felkelés és izgatás, Hamburgban fegyveres felkelés, Neu Kölnben hamis utlevéliroda,

Franciaországban a vöröskereszt misszió propagandája, izgatás, fegyveres gyilkosságok Marseillesben s Párisban,

Belgiumban izgatás és propagandaközpontok felállítása. Holland és a Skandináv államokban ugyanaz,

Angliában izgatás, Campbell-eset, Zinovjew,

Egyesült Államokban nagyarányu kommunista propagandamunka,

Ázsia és Afrika népei között nagy propagandamunka.

A III. internacionale az államok létét és a világbékét veszélyezteti.

A végrehajtó bizottság és annak a nemzetközi összeköttetéseket kiépitő osztályai, minden vörös nemzetközi kongresszus a lehető legnagyobb gondot fordítja a nemzetközi politika kérdéseire, továbbá azz egyes államok között fennálló viszonyok tanulmányozására. Az események összes következményeit a lehető legalaposabban mérlegeli és mindenütt keresi az utat és módot, hogy a maga érdekeit az előtérbe tolja.

A nemzetközi események azonban csak akkor hasznosak az ő céljaikra, ha ezek az egyes államok közötti jó viszony megrontására alkalmasak. A Komintern a világ minden részében elhelyezett ügynökei utján kitünően van mindenről értesülve. Egy tipikus példa erre azoknak a francia kommunistá képviselőknek az esete, akik egyuttal

Az orosz cári család rengeteg vagyont érő kincseit a bolsevikikommunisták nyilvános árverésen értékesitették. Képünkön a drágaköves cári korona is látható.

a parlamenti külügyi bizottság tagjai is, akik vonakodtak esküt tenni arra, hogy a bizottság határozatait titokban fogják tartani. Amidőn a Komintern a világeseményekre ügynökei által titkos hatást gyakorolhat, nem felejti el azt, hogy Oroszországban a hatalmat csakis a világháboru által felidézett általános zürzavarban ragadhatta magához és hogy befolyása a többi államokban is csakis a háboru következményei folytán állhatott be.

A Komintern hamarosan rájött arra, hogy minden nagy világégés, — Európában vagy azon kivül, — céljainak csak hasznára lehet, ellenben a nemzetek egymásközti versengésének megszünése, — az egyes népek vagy osztályok közötti viszonyban helyreállott nyugalom — romboló szándékainak csak utjában állhat.

Ezért tüzeli és mérgezi titkon az egyes országok között meglevő viszálykodásokat.

A szovjet a Komintern mesterkedése folytán viselt háborut Finnország és Lengyelország ellen. Esztországot és Romániát állandóan veszélyezteti.

A szovjet magában Oroszországban, ahol uralmon van, erős, jól fegyelmezett és jól élelmezett vörös hadsereget tart fenn, mig az orosz lakosság éhezik.

Ellensége a népszövetségnek.

Utasitást adott a kommunistáknak, hogy harcoljanak a Dawes-javaslat ellen.

Ellenezte, hogy Németország belépjen a népszövetségbe.

Kinában zavarokat igyekezett támasztani, Japánt pedig össze akarja veszíteni az európai és az Északamerikai-Egyesült Államokkal.

Különösen nagy gondot fordit azokra az államokra, amelyeknek fegyverkezése a békeszerződések által megszorittatott és pedig nemcsak azért, mert ezen államokban a rend fentartása nehéz, hanem mert ily módon tartja legkönnyebbnek nemzetközi bonyodalmakat támasztani.

Igy szit Németországban és Bulgáriában állandóan kommunista zavarokat, hogy ezen államok szomszédait megfélemlitse. A Balkánon pedig állandóan intrikál, mert tudja, hogy az a világ tüzfészke.

Addig, amig a Komintern Oroszországban uralkodik, a fegyverkezés csökkentéséről szó sem lehet. Éppen most vonakodott a fegyverkezést ellenőrző tárgyalásán részt-venni.

A III. internacionale a magánjog alapjait és a modern államok erkölcsi létét veszélyezteti.

A világ összes törvényei, — kivéve a szovjet — illetve Kominterntől származó törvényeket, mind a magántulajdon joga alapján állanak, amely a mobil és immobil vagyon érinthetlenségében jut kifejezésre. Ezen jog szentsége az egyedüli alapja az összes népek gazdasági jólétének, melynek megtagadása viszont Oroszország gazdasági nyomorának lett okozója. A Komintern ezen jognak a törvénykönyvből való kitörlésére törekszik. Célját pedig nem törvényes módon, hanem erőszakos eszközökkel, forradalmi uton akarja elérni. Az egyes államok, valamint az egyes személyek közötti jóviszony tartóssága attól függ, hogy az elvállalt kötelezettséget, a letett esküt és az aláirást mindkét fél szent és sérthetetlennek tartsa. A Komintern ellenben szavát nem tartja meg. Egyetlen olyan állammal vagy személlyel szemben sem, amely vagy aki nem az ő eszméinek hódol.

A családi élet, a házasság szentsége, továbbá a szülők és gyermekeknek egymással szemben való kötelességtudása az állami és társadalmi életnek erkölcsi alapja. A Komintern ellenben ezen erkölcsi kötelezettségeket nem ismeri. Ennek hatása Oroszországban már óriási mértékben érezhető is, amennyiben ott az elhagyott és a nemi-

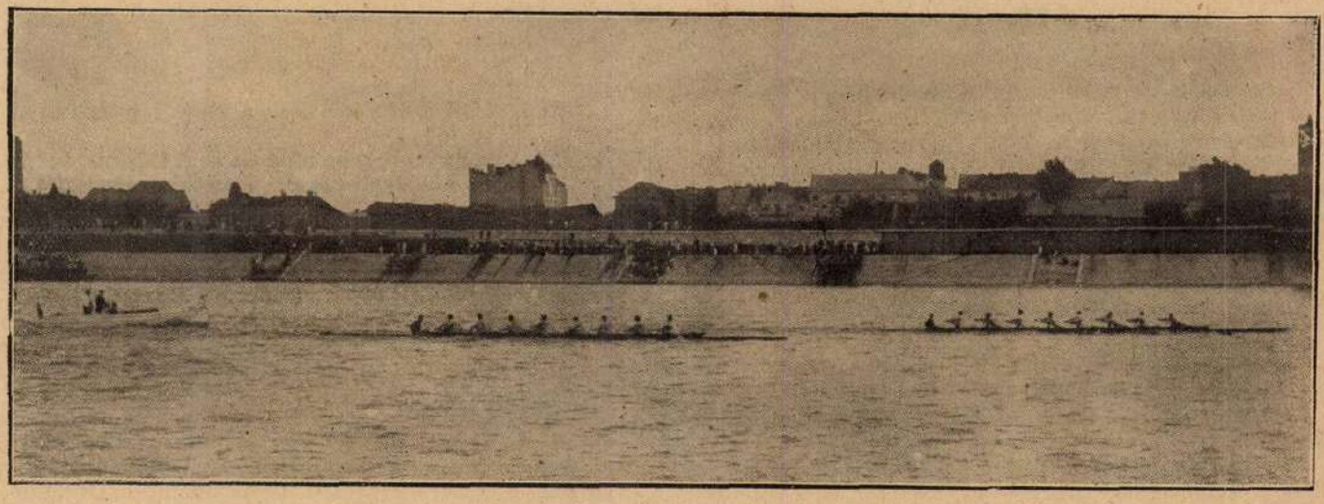

Nemzetközi nyolcevezős verseny Budapesten. Jobbról a németek csapata, mely legyőzte a magyarokat.

betegségekben sinylődő és betörő hajlamu gyermekek száma óriásilag megnövekedett.

Azon alapelvek, amelyeket a Komintern az ifjuságba óhajt beoltani és amelyek, szerintük, kell, hogy a világot uralják, a következők:

Az állam kötelessége a gyermekekről gondoskodni. (Ez azonban csak teoretikus kötelezettség, mert a gyakorlatban, mint Oroszország példája mutatja, ennek megfelelni nem képes.) A vérbeli kötelékeket meg kell lazitani és minél előbb szétszakitani. Azon szülőket, akik nem tiszta kommunisták, megvetni és gyülölni kell. Még a kommunista szülőket sem köteles a gyermek tisztelni; egyáltalában né is törödjék velük.

A kommunista gyermeknek minden erejéből gyülölni kell azt a gyermeket, amelyik nem az.

Az asszonyok megszabaditandók az anyaság igájától.

A házasság kölcsönös megegyezés után biróság nélkül is felbontható.

A magzatelhajtás jogos, ha a gyermek az anyának kellemetlen.

A Komintern a magánjog és a modern társadalom ezen lényeges alapelveinek az egész világon való megsemmisitésére a következő szervezetekkel dolgozik:

A vörös női internationale, melynek célja az asszonyok megszabaditása a családi iga, az anyaság, a vallás és a polgári erkölcs alól.

A kommunista ifju internationale, avagy Komsomol, melynek célja a gyermeket már születése pillanatától kezdve az emberiség, az erkölcs, a hazafias érzület, a családi kapcsolat megbecsülése elveinek megvetésére nevelni, a jelenlegi társadalmat megsemmisiteni és helyette a materialisztikus kommunizmust létesiteni.

Ezen, Zinowjew által a »jövő bölcsőjé«-nek nevezett internationale már az egész világon el van terjedve és többszázezer tagot számlál. Az ifju vörös pionérek feladata a cserkészeket leküzdeni. Fő alapelve, a nem kommunista alapon álló gyermekekkel szemben gyülöletet és megvetést kelteni.

Ezen ifju szervezetek fő müködési tere Németország, Anglia (kommunista vasárnapi iskolák), Franciaország, Hollandia, Skandináv államok, Kina, stb. Kommunista gyermekfolyóiratok megjelennek francia, holland és dán nyelven.

Jól megjegyzendő, hogy a Komitern minden vallással szemben ellenséges érzületet tanusit, hogy egy folyóiratot, »Az Istentagadó«t kétszázezer példányban ad ki, hogy »Istentagadó« egyesületeket alakit és hogy minden vallás papságát üldözi.

Minden kormánynak kötelessége az együttes akció megindítását megbeszélnie.

Ezen adatok birtokában kötelessége minden államnak összes erejével a Komintern hatalom ellen fellépni, mert ezen utóbbi veszélyezteti minden állam

belső biztonságát,
külső biztonságát,
gazdasági jólétét,
államjogi alapelveit,
a magánjog és a társadalmi erkölcs alapelveit,
a szomszédokkal való jó viszonyát,
a nemzetközi békét,

tehát mindazt, amit minden kormánynak kötelessége elsősorban is megvédeni.

Az a kormány, amelyik ezen leglényegesebb kötelességet nem teljesiti, az államot gyors romlásba viszi.

A modern állam és a III. Internacionálé között soha át nem hidalható oly szakadék van, hogy késhegyig menő harcot kénytelenek egymással folytatni. Egyiknek a kettő közül el kell pusztulnia. Ennek megerősitésére nem kell más tanut felhozni, mint Lenint, aki győzelmének hajnalán Oroszországban kijelentette: pusztulás vár ránk, ha a forradalom a legközelebbi időkben nem győzedelmeskedik a többi államokban is.

Igy azután megérthető a III. Internacionale óriási és állandó fáradozása a világ forradalmositása körül. Megérthető továbbá az is, hogy ezen cél elérésére, valamint a vörös hadseregnek fentartására, — dacára a nagy gazdasági nyomornak, — Oroszországban oly nagy összegeket adnak ki. És ezt nemcsak azért teszi, hogy alapitójának szellemében cselekedjék, hanem azért is, mert veszedelmes éleslátással a helyzet mibenlétét felismeri, továbbá ismeri azt a halálos antagonizmust, amely közötte — a III. Internacionale és a modern államok között fennáll.

(Folytatjuk.)

Nagy Rákóczi Ferenc . . .

Nagy Rákóczi Ferenc
Vajjon mit érezhet,
Hogy önsirja szélén
Áll a magyar nemzet?
Készül koporsója,
Készül szemfedője...
Hullaszag, varjuhad
Száll a levegőbe...
Jaj! Fájdalmas lehet
A nagy bujdosónak!
Ha minden keservnek,
Minden panaszszónak
Feltörő sirása
A szivéig reszket,
Nagy Rákóczi Ferenc
Vajjon mit érezhet!?

Nagy Rákóczi Ferenc
Nyughat-e a sirba,
Mikor rabló csorda
Országát pusztitja?...
Nem kél-e ki sirból
Ezernyi hadával
Harcra szállni, ha kell
Az egész világgal, —
Győzelmi tort ülni
Vérontó csatákon, —
El-el heverészve
Párduckacagányon
Hallgatni a nótát
Őszi éjszakákon,
Amit szélbe zokog
Czinka Panna hurja?...
Nagy Rákóczi Ferenc
Nyughat-e a sirba!?

Nagy Rákóczi Ferenc
Harci lobogója
Vaj meddig lobogna
Viharral dacolva?
Nem válna-e selyme
Szintelen fakóra,
Nem tépné-e széjjel
Ellenség golyója?
Nem győzne-e ujra
A téboly, a gazság,
Cifra szólamokba
Öltözött hazugság,
Pártoskodás, ami
Önvérünkre támad
Magyar kishitüség
És magyar gyalázat!?...
Nem hanyatlana-e
Ujra — vérbe, porba
Nagy Rákóczi Ferenc
Harci lobogója!??

VÁLYI NAGY GÉZA.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A nagykátai járás tiszti értekezlete. — Folyó hó 8-án tartotta Tápiógyörgyén a nagykátai járás tiszti értekezletét Ney Géza főszolgabiró elnöklete alatt a nagykátai járás jegyzői kara. A tiszti értekezlet kezdetén Ney Géza főszolgabiró ur üdvözölte a folyó évben vitézzé avatott vitéz Bodroghy Dezső tápiószelei jegyzőt. Tiszti értekezlet végével a járási jegyzőegyesület tartott értekezletet, ahol Gemperle Károly nagykátai főjegyző, Pest vármegye jegyzőegyesületének elnöke, üdvözölte meleg, szivhez szóló szavakkal vitéz Bodroghy Dezsőt. Vitéz Bodroghy Dezső a fehér asztalnál köszönte meg az ünnepeltetést.

RENDELETEK.

Megjelent a társasháztulajdonról szóló rendelet. — Az 1914. évi XII. t.-c. végrehajtására vonatkozó igazságügyminiszteri rendelet. Fenti törvény abban áll, hogy többen kölcsönösen épitkezhessenek ugy, hogy az épület egyes részeit az illetők teljes tulajdonjoggal birják. A rendelet most a társasháztulajdon telekkönyvezését, az alapitó okiratot szabályozza.

Nők utlevele. A magy. királyi belügyminiszter rendeletet adott ki, mely a 12—40 év közötti nők részére való utlevél kiszolgáltatást megszoritja oly módon, hogy az esetben, ha gyanu merül fel az illetőnek külföldön folytatni szándékolt foglalkozása, elhelyezkedése felől, az erkölcsi, a biztos megélhetés, vagy üzleti tisztesség nevében, ugy erre nézve a magyar állam megfelelő külképviseletének irásbeli bizonyitványát tartozik az utlevél kérelmezője felmutatni.

Különfélék.

Gazdák ne üldözzétek a vakondot!

A tavaszi munkálatok egyik legfontosabbja a rét, legelők és kertek rendbehozatala, melyekhez ezen területek elsimitása, elegyengetése is tartozik. Ezen munkálatoknál sok mérgelődést szoktak a vakondok turásai okozni.

Nem egy gazda jut ennekfolytán azon helyzetbe, hogy ezen hasznos segitőtársát elpusztitja. Egyesek ezen hasznos állat üldözését még azzal is vélik megokolni, hogy hiszen a vakond lerágja a növények gyökereit.

Aki igy gondolkodik és cselekszik, az nagyon helytelenül teszi azt, mert a vakond sem a talajt meg nem rontja, sem pedig a növények gyökereit el nem rágja. Ellenkezőleg azon gazda, aki ezen hasznos állatkát földalatti járataiban nyugodtan meghagyja, ugy elősegiti a talaj minőségének javitását, ezen járatok gondoskodnak a talaj levegőztetéséről, vagyis szellőztetéséről, ami pedig a talaj termelőképességét fokozza. Az elteregetett vakondturások azonkivül a rét trágyázását és nagyobb termelőképességét szolgálják.

Mint már emlitettük, az is nagy tévedés, hogy a vakond növényevő volna és igy a növények gyökereit tenné tönkre. Éppen az ellenkezője történik, mert a vakond a növények gyökereit megvédi a számtalan sok ellenségeitől, igy a pajortól, hernyóktól, férgektől, bogaraktól, melyeket a vakond sok ezrivel elpusztit vagyis megemészt. A vakond nem rágcsáló, hanem rovarevő állat és igy a természetben a föld alatt ugyanazt a feladatot tölti be, mint a rovarevő madarak a levegőben, sőt még a madaraknál is nagyobb hasznot hajt, mert rendkivül nagyszámu rovart, sőt egeret is elpusztit, de növényi szervezetekhez soha sem nyul.

A vakond tehát nem ellensége, hanem ellenkezőleg segitő munkatársa és gondos mezei őre a gazdasági üzemeknek. Előfordul, hogy turásai sok esetben, különösen friss vetéseknél kellemetlenséget is okozhatnak, de ez esetben sem szabad ezen segitőnket elpusztitani, hanem megfelelő szerekkel igyekezni kell azon helyről eltávolitani.

Ez nagyon könnyen megtörténhetik, mert a vakond kitünő szaglása folytán az erősebb szagokat nem türi meg és igy az e célra a földbe tett büzterjesztő anyagok eltávolitják a vakondokat. Ezen célt szolgálják a rothadt savanyu káposzta, döglött állati részek, stb.

Még egy öreg gazda tanácsát emlitjük meg röviden: Ha egy táblánkon a gabona futrinka nagyon elszaporodott, ugy nincs jobb ellenszer, minthogy néhány vakondot összefogunk és a megfertőzött táblára engedjük, mely azután a veszélyes férget alaposan kiirtja.

Védjétek tehát a vakondokat, mert üldözésével és kipusztitásával saját növénytermeléseteknek árttok.

Mérgezési esetek a szarvasmarháknál a burgonya zöldjének etetése folytán.

A burgonya zöldjének huzamosabb időn át való kizárólagos etetése mellett gyakran oly betegség származik a marhánál, mely hasonlit a száj- és körömfájáshoz. Az állatok szájából nyulós nyálka folyik, lábaik egész térden felülig megdagadnak és megvastagodnak, emellett étvágyuk egyre csökken, mig végre egészen meg is szünik, az állatok szomoruak, sokat feküsznek, járásuk meredt s ha az állapot huzamosabb ideig tart, egészen lesoványodnak. A betegség nem veszélyes, ha azonnal, mihelyt észrevettük, abbahagyjuk a burgonyalevelek etetését s az állatoknak más takarmányt adunk. Legcélszerübb azonban, ha megakadályozzuk az egésznek a keletkezését azáltal, hogy nem etetjük fel a burgonya zöldjét, minthogy tudvalévőleg a burgonya, ha nyers állapotban tulságos mértékben etetjük, ártalmassá lehet.

Az

„ALFÖLDI MÉHÉSZET“

a **Szegedvidéki,** a **Dombovári,** a **Makó és Vidéke Méhész-egyesület** és a **Békésmegyei Méhtenyésztők** egyesületének hivatalos lapja, méhészeti reformtörekvések zászlóhordozója a haladni kivánó méhészek szócsöve.

A **lap külföldi rovata** állandóan hozza a **schweitzi, hollandi, német-, franciaországi** méhészeti eseményeket, méz- és viaszárakat. Ismerteti az **amerikai** viszonyokat is!

Az ilyen szaklap méltán igényt tarthat a méhészek támogatására.

Megjelenik havonkint. — Előfizetési dij 1925. évre **60.000 korona.** Méhész-egyesületek tagjainak, akik lapunkat hivatalos lapjukká tették: **50.000 korona.**

Kérjen mutatványszámot!

Szerkesztőség: Szeged, Osztrovszky-utca 4. sz.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

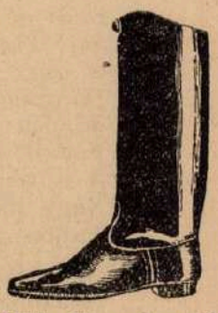

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

VILÁG FOLYÁSA

A marokkói harcok.

A marokkói harcok változatlan hevességgel folynak. A felkelők kierőszakolni próbálják Marokkó fővárosa, Fez irányában előrenyomulásukat. Ezzel szemben a francia hadvezetőség ujabb segitő csapatokat tol előre a veszélyeztetett pontok védelmére. A felkelőknek ugyan már több helyen sikerült áttörniök a francia védelmi vonalat, de az odaküldött erősitések mindannyiszor visszavetették őket és igy határozott előnyhöz még ezideig nem juthattak. A legujabb hirek szerint a francia csapatok helyzete valamivel javult. Wiesbadenből egyébként azt jelentik, hogy a Rajna-menti Pfalz német tartomány megszálló francia marokkói hadtest legközelebb kiüriti a tartományt és Marokkóba vonul a harctérre.

A franciaországi helyzet.

Franciaország a hadsereg válságával küzködik, mert a kommunista tanok a polgári társadalom utján beszivárogtak és elterjedtek a hadsereg sora között is. Ezeknek bomlasztó hatását mindenképen ellensulyozni igyekeznek, de ezzel egyidejüleg más bajok is sujtják Franciaországot. A pénzügyi összeomlás fenyegető veszedelmét csak nagyon nehezen lehetett elháritani Franciaország feje fölül. Ennek elérése érdekében kénytelenek voltak elhatározni magukat a megszállott német területek kiürítésére és visszahivták Caillaux volt miniszterelnököt, akit a háboru idején Németországgal való megbékülés keresése miatt árulás cimén perbe fogtak és fogság büntetésre itéltek, majd alig egy félévvel ezelőtt amnesztiában részesitették. Caillaux, akinek kiváló pénzügyi tehetségétől várják a francia pénzügyek rendbehozatalát, gyors egymásutánban képviselő, majd pénzügyminister lett, a mult héten pedig a szenátus tagjává választották. Ezzel elérte azt, hogy most tagja lett annak a testületnek, mely alig néhány évvel ezelőtt, mint árulót itélte el. Szenátorrá választásakor feleségét automobil szerencsétlenség érte. Utközben ugyanis autója nekiszaladt egy fának és az asszony medencetörést és csontzuzódást szenvedett. A szerencsétlenül járt Caillauxné évekkel ezelőtt hires bünpör vádlottja volt, mert agyonlőtte azt a lapszerkesztőt, aki az őt kompromitáló leánykori leveleinek kinyomtatásával fenyegetődzött, mert ezzel akarta megbuktatni politikai ellenfelét Caillauxt, aki akkor épen miniszterelnök volt.

Angol államférfiak a béke revizióját sürgetik.

Általános feltünést keltett politikai körökben az a hir, mely szerint angol államférfiak a béke revizióját sürgetik. A lordok házában Asquith volt miniszterelnök hosszabb beszédben foglalkozott az európai helyzettel. A beszédében a békeszerződések területi rendelkezéseire is kitért. Erre vonatkozó fejtegetései a következők voltak. »Nézetem szerint már most is célszerü volna a területi rendelkezéseket ujabb felülvizsgálatoknak alávetni. Ismételnem kell azt a véleményt, amelyet az utóbbi öt év folyamán többször hangsulyoztam nyilvánosan, hogy tudniillik az osztrák-magyar birodalom romjaiból uj autonom államok csoportjának fölépitése alkalmával sulyos és végzetes tévedés történt. Ezt a tévedést azonban csupán azoknak fájdalmas tapasztalatai után lehet most helyesbiteni, akik a kisérlet áldozatai voltak. Azok a diplomaták, akiknek munkája a párisi békeszerződéseket létrehozta, nem voltak olyan ostobák, hogy azt higyjék, hogy ők egy, ha nem is örökké, de legalább hosszu ideig tartó mü alkotói. Ha ezt hitték volna, ugy saját magukat tartották volna bolonddá. Rendelkezésünkre áll Clemenceau kisérő levele, amelyyel a német békedelegációnak átadták a békefölteteleket. Ez a levél egyebek között kijelenti, hogy az 1919. évi uj rendezést is időről-időre a változott viszonyokhoz mérten módositani lehet. Mindez nagyon helyes, mert az Clemenceaunak föltétlenül mértékadó kijelentése, amelyet valamennyi többi aláirő hatalommal való egyetértésben tette meg.

A prágai husszíták.

Prágában a mult héten éles összeütközésbe került a cseh kormány a római szentszékkel. A csehek nagy ünnepségeket rendeztek az eretnekségéért máglyahalált szenvedett Husz János emlékezetére, akit most nemzeti hősként ünnepeltetnek. Massaryk köztársasági elnök a cseh kormány élén hivatalosan résztvett az ünnepségeken, melynek folyamán viharosan tüntettek a katholikus egyház ellen. A tüntetések ellen a szentszék prágai követe, Marmaggi nuncius azonnal tiltakozott és még aznap elutazott Prágából. Mivel erre a cseh kormány is visszarendelte római követét, ugylátszik, egyelőre megszakadt a diplomáciai összeköttetés Csehország és a római szentszék között. Ennek a szakitásnak messzemenő következményei lesznek, mert a felvidéki katholikus lakosság azonositja magát a pápai nunciussal és tiltakozik a cseh kormány huszita politikája ellen. Ennek az első következménye az volt, hogy Hlinka András, a felvidéki tót nép vezetője, aki valamikor élesen szembeszállott a magyarokkal, most felszólitást intézett a felvidéki néphez, melyben hangoztatja, hogy a tótok, magyarok és németek fogjanak össze és közös erővel buktassák meg a cseh uralmat. Ilyen körülmények között a cseh kulturharc mindjárt kezdetén kormányválságot, majd pedig könnyen a cseh állam válságát idézheti elő.

A népszövetségi ligák varsói tanácskozása.

Varsóban most fejezte be tanácskozását a népszövetségi szervezetek ligája. Az állampolgárság ügyében kivánatosnak mondották ki, hogy ebben a vitás ügyben a cseh és a magyar kormány tárgyaljon egymással. A kisebbségi jogok ügyében azt határozták, hogy a nagy jogászegyesületek figyelmébe ajánlják ezt a kérdést. A kisebbségi kérvények ügyében azt határozták, hogy ezentul a Népszövetségi közgyülés elé terjesztett évi jelentésben felsorolják a kisebbségi ügyben beérkező kérvényeket.

Politikai helyzet Szerbiában.

Szerbiában a Pasics miniszterelnök vezetése alatt álló radikális párt kiegyezett a Radics István vezetése alatt álló horvát parasztpárttal. A megegyezés szerint az eddig ellenzéki horvát párt elfogadja az egységes Szerbia alkotmányát, ennek ellenében négy tárcát kap a kormányban és az egész párt támogatni fogja ennek ellenében az uj kormányt. A megegyezés szerint biztositva van az uj kormány többsége és az ellenzék mindössze egyharmada lesz az összes képviselőknek. Ellenzékbe szorulnak a parasztpárton kivül a többi horvát pártok, a szlovének, a mohamedánok és a kormányalakitásból kimaradó többi pártok tagjai.

Uj kisantant konferencia.

A kisántánt államok ujabb konferencia összehivására készülnek. Ezen a konferencián ujra a magyar kérdést kivánják napirendre tüzni. Bukarestben nem nagyon kaptak az eszmén, hanem mindjárt azon kezdték, hogy a konferenciát el kell halasztani őszre. Egyelőre ebben meg is állapodtak.

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
20 Hétfő	Jeromos hv.	Illés	A hét elején a nap 3 óra 40 perckor kél és 7 óra 55 perckor nyugszik, a hét végén pedig 3 óra 50 perckor kél és 8 óra — perckor nyugszik
21 Kedd	Prakszedesz	Dániel	
22 Szerda	Mária Magd.	M. Magdol.	
23 Csütörtök	Apollinár pk.	Lenke	
24 Péntek	Krisztina †	Krisztina	
25 Szombat	Jakab ap.	Jakab	
26 Vasárnap	D8. Anna a.	D7. Anna	

Bethlen István gróf betegségéből bár felépült, az ügyek vezetését egyelőre még Vass József népjóléti miniszter tartja kézben. A miniszterelnök egy hetet Gödöllőn tölt, azután bérletére, Inkére utazik.

Mult szombaton délután zajlott le a székesfőváros törvényhatóságának rendkivüli közgyülése, melyen a kormányzó leiratának alapján dr. Ripka Ferenc, dr. Kozma Jenő és Kollár Lajos közül dr. Ripka Ferenc, udvari tanácsos, az összes érvényes 228 szavazat 187 többségével Budapest főpolgármesterévé választott, letette hivatali esküjét és megtartotta székfoglalóját.

Tisztelgés az uj nunciusnál. Hétfőn délben tisztelegtek Orsenigo Cezare nunciusnál a budapesti plébániák, egyházközségek vezetői. Breyer István dr. államtitkár, prelátus, vezetésével 32 plébánia és egyházközség képviselői jelentek meg az uj nunciusnál, akit Breyer István dr. latin nyelven üdvözölt. Az üdvözlő beszédre a nuncius hosszabb beszédben válaszolt, amelyben a jó erkölcsök előmozditásában, a felebaráti szeretet gyakorlásában és a szegények támogatásában jelölte meg az egyházközségek hivatását. Beszédét ekkép fejezte be: »Adja Isten, hogy müködésem Magyarországon az ország annyira óhajtott talpraállását szolgálja, imádkozni fogok mindnyájukért és az önöknek és nekem annyira kedves Magyarországért. A fogadtatás végén a küldöttség tagjai elénekelték a pápai és magyar himnuszt, majd pedig apostoli áldásban részesültek.

Vagyonváltság buza juliusi ára. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát a földmivelésügyi miniszterrel egyetértésben julius hóra métermázsánként 500 ezer koronában állapitotta meg.

Életmentő cserkésztiszt. Szép tanujelét adta bátorságának, lélekjelenetének Alföldy Alajos, a jelenleg Doromlás pusztán táborozó Thököly-uti állami felsőkereskedelmi iskola 128. Thököly-csapat tisztje, aki julius 10-én Facskó Mihály dusnoki aratómunkást saját élete kockáztatásával kimentette a Dunából. Facskó társaival fogadott, hogy a Dunát átussza, nem ismerte azonban a Duna sodrát, örvénybe került, nem tudott megbirkózni az árral, kimerült, majd fuldokolva segitségért kiáltozott, társai azonban nem mertek utána menni. A kiáltozásra jött oda Alföldy cserkésztiszt, csónakba ugrott, odaevezett a fuldokló, eszméletét vesztett emberhez, nagy nehézségek árán beemelte a csónakba és kivitte társaihoz.

Félszázadon át volt a község plébánosa. Hétfőn délelőtt temették el Pinkaszentmihályvasalján Czedera Mátyás plébánost, a szombathelyi egyházmegye egyik legöregebb papját, aki 81 éves korában, rövid két heti betegeskedés után hunyt el hivei bánatára. A most elhunyt plébános 13 évi káplánkodás után 1882-ben nyerte el ezt a plébániai javadalmat, amelyet közel félszáz éven át egymaga vezetett, minden néven nevezendő segitség nélkül. Megyéspüspöke öt év előtt, amikor az öreg ur aranymiséjét jubilálta, cimzetes esperessé nevezte ki. Körmend város társadalmi életében is tevékeny részt vett és nem egyszer, öreg kora dacára, gyalog ment be a városba, hogy jelen lehessen az őt érdeklő ügyek és események megbeszélésén. A környék csak mint »Mátyás bácsi«-t ismerte és hiveinek őszinte részvéte nyilatkozott meg temetésén, amelyen hivei teljes számban jelentek meg, a környékből pedig valóságos zarándokserege vonult fel tisztelőinek az utolsó bucsuzásra.

Kinevezések. A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Angyal Dávidot, a budapesti kir. Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészettudományi karának ujkori egyetemes történeti tanszékére — Ballagi Aladár örökébe — nyilvános rendes tanárrá nevezte ki. Ugyanigy dr. Szekfü Gyula külügyminiszteri osztálytanácsost az ujabbkori magyar történeti tanszékre és dr. Hóman Bálint egyetemi magántanárt a régibb kori magyar történeti tanszékre — Marczali Henrik örökébe — nyilvános rendes tanárokká nevezte ki.

Pusztuló országrészek. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezévi március hóban nagyjelentőségü memorandummal fordult a Kormányhoz, kerületének azon részeiről, amelyektől a trianoni határ elvette a vasuti kapcsolatokat, amelyeknek közutjai is legelmaradtabbak, s amelyek százféle gazdasági, forgalmi, értékesitési és kulturális hátrányt szenvednek. A Kamara által összehivott határszéli gazdasági értekezleten összegyüjtött panaszokból és óhajokból formált memorandum, amely Minden Magyarhoz! cimmel országszerte elterjedt és mély hatást keltett, sajnos, még máig sem érte el a kivánt sikert: e pusztulás utjára sodródott területek sorsában még ma sincs jelentősebb javulás. Ezért a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara legutóbbi gyüléséből ujabb felirattal kérte a kormányt, hogy ezen panaszok és óhajok megvizsgálása érdekében sürgősen intézkedjen; kivált a mostani beruházási program során az utépitéseket, hidépitéseket, másrészt a vámőrségek elhelyezésére kellő épületek épitését sürgeti a Kamara ezen határszéli területeken.

Gyermekvonat indult Belgiumba. A „Comité Belge de Secours aux enfants de la Hongrie« meghivására hétfőn délelőtt ujabb 431 gyermek indult el a keleti pályaudvarról Belgiumba. A gyermekeket Madarász István dr. pápai kamarás, érseki helynökségi titkár bucsuztatta el. A gyermekvonat — amelyet ez alkalommal Huszár Gyula kormányzó elnökhelyettes személyesen vezetett s mely a »Zentralstelle der Schweizerischen Hilfsaktion für Ungarischen Kinder« meghivására Svájc számára is vitt huszonhét gyermeket, — 16-án, csütörtökön érkezett a belga határra, ahol a belga Comité tagjai, élükön a fáradhatatlan jóságos J. Jansen u. nhouti kanonokkal, gondoskodtak a gyermekek átvételéről, szétosztásáról és elhelyezéséről.

Zeppelinnel az északi sarkra. Azok a nehézségek, amiket Amundsen expediciója tapasztalt a repülőgéppel a le- és fölszállás körül a sarkvidéken, megerősitették azt a meggyőződést, hogy a léghajó alkalmasabb légi közlekedési eszköz az Északi sark elérésére. Ez magyarázza azt a határozatot, mit a berlini közlekedésügyi minisztériumban erre vonatkozólag hoztak. Az összes érdekelt tényezők egyhangu megállapodása alapján a Zeppelin-müvek külön léghajót épitenek az északsarki expedició céljaira, mit Nansen fog vezetni.

Felavatták a gyöngyösi gazdakör otthonát. — A gyöngyösi Gazdakör uj otthonát vasárnap avatták fel. Az ünnepen résztvett Mayer János földmivelésügyi miniszter, Bozsik Pál, Mátéffy Viktor, Láng János, Frühwirth Mátyás, Hedry Lőrinc nemzetgyülési képviselők és titkára, Farkas Béla, társaságában. A fővárosi vendégeket Stiller Kálmán tanár üdvözölte. A gazdakör bejáratánál összegyült polgárok nevében Dredor Ferenc, a gazdakör elnöke üdvözölte az alispánt. Isaák Gyula dr. alispán és Puky Árpád dr. polgármester rövid üdvözlő szavai után a kör helyiségében megkezdődött a felavatóünnepség. Mátéffy Viktor dr. esztergomi prépost-plébános fényes papi segédlettel felszentelte a kör helyiségeit, majd áldását kérte a kör müködésére.

Angersteint a nyolcszoros gyilkost halálraitélték. Limburgból jelentik: Az Angerstein-perben este hét órakor hirdette ki az itéletet Roth elnök. A vádlottat nyolc gyilkosság miatt valamennyi esetben halálraitélték. A polgári jogokat elveszti. A gyilkos szerszámokat lefoglalják. A bünügy költségei a vádlottat terhelik. Angerstein az itéletet higgadtan vette tudomásul és kijelentette, hogy tetteiért életével kell bünhődnie.

A belga földmivelésügyi államtitkár látogatása a Faluszövetségnél. — Megirtuk, hogy a mult héten Budapesten járt Raul de Vuyst, belga földmivelésügyi államtitkár. Elutazása előtt látogatást tett a »Falu« Országos Földmives Szövetségnél, hol Bodó János nemzetgyülési képviselő, ügyvezető alelnökhelyettes, fogadta. Melegen érdeklődött a magyar gazdasági viszonyok és a falusi nép helyzete iránt és nagy elismeréssel nyilatkozott a Szövetség munkájáról. Látogatása alkalmával a Szövetségnél éppen a brüsszeli nemzetközi kiállításra készültek. Az összegyüjtött anyagot nagy érdeklődéssel tekintette meg és örömének adott kifejezést, hogy azt Brüsszelben is láthatja.

A letartóztatott Boros László lapja az Esti Kurir vezércikkében dr. Schadl Ernő elnök eljárását oly módon pertraktálta, hogy az elnök felhatalmazást kért az igazságügyminisztertől, miszerint pert indithasson a rágalmazó lap ellen. Szombaton a biróság a védő kérelmére Borosst szabadlábra helyezte, ki elfogultsági kifogást emelt, minek következtében a tárgyalást elnapolták s iratokat a Kuria elé terjesztették.

Öt nagy bérpalotát épittet az állam. Már tavaszra tervezte a lakásépitő állandó bizottság és Petrichevich Horváth Emil báró népjóléti államtitkár az állami lakásépitő akció folytatását és ezer kislakás épitését vették tervbe. Ezt a munkát azonban nem lehetett megkezdeni, elsősorban azért, mert nem tudták, hogy az előirányzott beruházási hitelekből milyen összeg fog erre a célra rendelkezésre állni. A miniszterelnök Genfből való hazaérkezése után vált ismeretessé az összes beruházásokra rendelkezésre álló összeg, de a miniszterelnök betegsége ismét hátráltatta az előkészületek megindulását. Nyolcmillió aranykoronát kért a lakásépitő állandó bizottság kislakások épitésére, ezzel szemben a kormányzat részéről csupán hatmillio aranykoronát helyeztek kilátásba, de még ez az összeg sem végleges. A nyáron aligha kezdődik meg az épitkezés és valószinü, hogy az egész akció őszre marad. Petrichevich államtitkár öt nagy bérpalotát akar a város különböző pontjain felépittetni. Egyelőre azonban csupán két telek áll a bizottság rendelkezésére és ezen a két telken fogják az ősszel megkezdeni az épitkezést.

Párisi születési és halálozási statisztika. Párisban a népesedési mozgalomról közzétett hivatalos adatok szerint 1925 első harmadában az élve születések száma 199.835 volt (az előző évben 195.212), mig a halálozások száma 204.431. A halálozások többlete tehát 4596, a mult évben 23.865. A népesedés terén tehát bizonyos javulás mutatkozik, de a halálozások száma még mindig felülmulja az élve születések számát. A házasságkötések száma az év utolsó harmadában 72.850 volt (a mult év megfelelő időszakában 77.115), a válások száma pedig 4367 (4894).

Olcsóbb lett az élet? Érdekes számokat közöl a Magyar Statisztikai Közlöny legutolsó számában. Ezek a beszédes számok élesen mutatják életstandardunk romlását a békeévektől 1925-ig. Egy négytagu család heti kiadásainak táblázatában külön rovata van az élelmezésnek, ruházkodásnak, fütésnek, világitásnak, lakásnak. 1913-ban az élelmezési költség 18.76 korona volt. Ezért az összegért a szükséges mennyiségü marhahus, sertéshus, zsir, tej, tojás, juhturó, kenyér, főzőliszt, burgonya, savanyu káposzta, bab, cukor adagot könnyüszerrel meg lehetett vásárolni. 1925-ben ugyanez, ha nem is ugyanabban a minőségben, 364.800 koronába kerül. Végeredményben tulajdonképpen olcsóbb lett az élet, hisz 1924 decemberében ez az összeg pontosan 400.000 koronára rugott.

A tyuk a versenypályán. A mi szorgalmas tyukjaink eddig legfeljebb a tojástermelés terén értek el kiváló eredményeket a baromfikiállitásokon. Spanyolországban már a versenypálya babérai is integetnek felé jük. Madridban ugyanis versenyfutást rendeztek tyukokkal egy jótékonysági ünnepélyen.

Mennyit adnak ki az amerikaiak hirdetésekre? Az amerikaiak óriási reklámmal hirdetik áruikat és óriási összegeket áldoznak ujsághirdetésekre. Egy legutóbb összeállitott statisztika szerint egy grammofontársaság 11 milliót, egy szappangyár 8 és fél milliót, egy autóvállalat 7 millió aranymárkát áldozott hirdetésekre.

Jégesők. A napokban az ország különböző részein ismét nagy viharok és jégesők pusztitották és taposták sárba a gazdák legszebb reményét. Vasárnap este Dél-Baranyában verte el a jég a szőllőt, zabot és tengerit, az óriási vihar házfedeleket sodort el, fákat döntött ki. Hétfőn délután Szatmármegye Szamos—Tisza körüli községeinek egy részét verte el a jég. A termés 80 százalékban elpusztult. Más helyen az elmult héten egy hirtelen támadt vihar egy tehéncsordát lepett a legelőn. 21 tehén a fa alá menekült, hol a lecsapó villám egyszerre valamennyit megölte. Hasonlóképpen óriási vihar pusztitott a magyar-román határon. 1000 tölgyfát tépett ki a szélvész, telefon- és táviróvonalakat tett tönkre.

Hivatalos szerv a szikes talajok javitásának ellenőrzésére. A földmivelésügyi miniszter a szikes területeken végzett és végzendő talajjavitási kisérletek ellenőrzésére a minisztérium kebelében egy központi szervezetet létesitett »állandó talajjavitó bizottság« cim alatt. Ez a bizottság van hivatva a hazai szikes területek megjavitásával foglalkozó különböző szakintézetek müködésének egységes irányitására, valamint a javitás érdekében folytatott kisérletek eredményeinek és a javitás módozatainak a köztudatban minél szélesebb körben való elterjesztésére. A bizottság elnökévé dr. Sigmond Elek müegyetemi tanárt nevezték ki.

Árad a Tisza. Szeged, Tápé ártereit a Tisza a rendkivüli esőzések következtében elöntötte, Szegedet azonban nem fenyegeti.

Egy falusi magyar asszony, aki már három pápának csókolt kezet. A győri Dunántuli Hirlap irja: A Zichy Gyula gróf pécsi püspök által vezetett harmadik római zarándoklatnak egy érdekes jelenete volt. A pápa, a kihallgatás előtt, külön teremben fogadta minden szerzetnek a nesztorát és egy egyszerü falusi magyar asszonyt, aki már hatszor volt Rómában és három pápának csókolt kezet.

Nagy az utlevélforgalom Juniusban a budapesti rendőrség utlevélosztálya mintegy két és félmilliárdot jövedelmezett.

Földig égett egy borsodi tanya. Mezőnyék határában a Szepessy-féle tanyán pénteken borzalmas tüzvész pusztitott. A tüz a tanya istállójában keletkezett. A lángok belekaptak a juhakolba, amely földig égett. Az órákon át tartó tüznek 300 anyajuh, 30 bárány, 45 liba és százmilliókat érő gazdasági felszerelés esett áldozatul. Eddig nem sikerült megtudni a tüz keletkezésének okát.

Németország valorizálja a takarékbetéteket. A német birodalmi gyülés felértékelési bizottsága hosszabb vita után elfogadta azt a javaslatot, amely szerint 1922 julius 15-ig elhelyezett takarékbetétek 12½ százalékos valorizálását inditványozta a birodalmi gyülésnek. Ebből is láthatjuk, hogy a betétek valorizálásához nekünk sem lehet tulságos reményeket füzni, mert ha még sor kerülne is rá, mint Németország példája mutatja, a betevők kártalanitása nagyon szerény keretek között történhetnék.

Mi történt a világegyetemben? Ez év elején egy csillagász jelezte, hogy a föld a világürben való haladása közben valami idegen bolygó hatásai alá került, amely abban nyilatkozik meg, hogy a föld a nap körüli utját gyorsabban teszi meg. Előre jelezte, hogy ennek következménye lesz az időjárás megváltozása. Kánikulai meleg lesz májusban, ami be is következett, hideg lesz a nyár, ellenben ujból nagy melegek lesznek október és decemberben. Ez utóbbi valószinüségére felhozta, hogy már harminc éve decemberben nyári meleg volt, ugy, hogy bizonyos helyeken, például Romániában a Fekete-tengerben még december közepéig lehetett fürödni. A csillagászi jóslat kezd beigazolódni. A nap-nap után beköszöntő nagy hidegek, szélviharok, hüvös őszi reggelek, hideg esték oly rendellenességek, amelyeknek kulcsát egy ismeretlen bolygóban keresik a csillagászok. Általában a háboru előtti megjelenése a Halley-üstökösnek, az ezzel járó hőhullámok, esetleg végzetesen befolyásolhatták az emberiség sorsát is s azóta az időjárás rendkivüli szélsőségeket mutat fel. Nincs egy rendes tél s hiányzik a rendes nyár, a tavasz beleolvadt egyrészt a télbe, másrészt a nyárba, az ősz pedig olykor tulmeleg, olykor tulhideg, csapadék azonban kevés.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (56)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Karácsony éjjel. György zavaros álmaiban megjelenik a pozsonyi templom, a pislogó lángok köre, a füst, az ének s a két szem. Két vágyódó, távoli, kínban vergődő, könyörgő szem. Aztán egy nőalak, lehajló, egy kéz, vonalak... Már jobbra fordul a sorsod, kitartás... Tisztán, világosan hallja. A hang idegen. A szem ismerős. Ki lehet? Kinek a szeme? Töpreng, kutat, végre megtalálja, a kis kun lány szeme, aki ápolta. Furcsa. Mi összefüggés lehet a kettő közt? Ott messze nyugaton jósol valaki jobb jövendőt, annak, aki vár. S ennek a lánynak a szemével néz annak a szomoru asszonynak kék szemébe.

Felébred. Nem alszik. Gondolkozik. A sötétből feléje világit a szempár. Igen, ott gubbaszt, őrködik a hüséges kislány. A vitéz felkel. Lefekteti a fáradt kis teremtést, betakarja és kimegy a sátorból.

A fehér hóban botorkál sátrak között, sötét éjben. Itt egy behavazott tuskó, ott egy oszlop. Beleütődik ebbe, abba. Pedig a hó valahogy mégis csak világit. Az egyik sátorból fuldokló zokogás.

Nyugtalanságtól üzetve megy tovább és tovább a rettenetes éjben. Kutyák mordulnak, de nem bántják. Lassan hajnalodik. A szürke, kinos hajnalban a másával találkozik. Szemben jön, botorkálva, ugyanugy, mint ő. Mindketten megrettennek. Ki ez a csapzott, fáradt menekülő?

Egyenesen egymásnak indultak. S három lépésről visszahököl a két meggyötört magyar: László király és György vitéz.

Reggel. Temetés. Zaj, moraj, tömeg. Prémek, bársonyok, csillogó fegyverek. Vonul a menet, vállon a koporsó. A király komoran lépdel. Lépdel oda, az utolsó pihenőig, ugyanugy megy vissza a táborba. S a tábor bejáratánál az árok mellett, mint fehér kőszobor áll egy vézna leány, a karján bónyált kicsi gyermek. A király megismeri Éduát. A leány áll mozdulatlanul. A szeméből, mint jégcsap huzódik alá megfagyott könnye.

— Kit gyászolsz Édua? Kit siratsz?

A leány csak néz mereven vissza, mint aki nem hallja a szót. A második kérdésre megemeli jobb kezét rámutat a karján ülő kis gyermekre.

— Ennek az apját.

Többet nem mond. De László sem kérdez többet.

10.

A nagy fehér pusztaságon észak felé vágtat egy kis csapat. A király előre sietett Györggyel. Kinzó nyugtalanság hajtotta.. Véresre sarkantyuzta paripáját és nem állt meg, hanem tovább száguldott a kopasz fák mellett, mélyeken didergő varjak ültek nagy csomóban, mig a jeges szél a száraz ágon dudolt rettentő nótákat.

Hat hete lovon. Hat hete utban. Három napnál tovább nem nyughatott sehol László, s a hüséges kisérők már alig ültek a nyeregben, csak lógtak, mint a liszteszsák. Miklós prépost eleinte káromkodott, később jajgatásba csapott át és átkozta a sorsát, irigyelte Gergely prépostot, aki immáron békességben pihen. De legvégül ő is megnémult, elveszett minden ereje, tudta, hogy ez az ut az ő halálvaglása, tudta, hogy közel az óra, amikor ő is elhagyja azt az urat, akit ezen a földön a leghivebben szolgált, hogy megtérjen ahhoz az Urhoz, akivel szemben bizony nem mindig viseltetett a legbecsületesebb hüséggel és fassan járta át gémberedő, gyenge testét a félelem, lassan betölt a lelke vággyal, sok hercehurca, csuf tivornya után békességre, nyugodalomra, ott Ábrahám kebelén, ahol nem hivja, nem üzi senki, nem éri gáncs és nem zavarja földi vágy, ahol nincs hideg és nem gyötör éhség, nem ural indulatot, nem keres mulást, mert időtlen ország ott hazája minden gyatra földi lénynek.

László hetek óta szótlan. A keblén lidérc ül és nyomja halálos sullyal. Minden hiba, minden baj elvonul előtte, annyi éve, minden balul üt ki. Sem ország, sem egyház, sem anya, sem asszony, se magyar, se kun, se hatalom, se béke, hiába minden, sikertelen mindennek a vége.

És nem érti, miért? Ezért kinlódik. Elhagytak száz tanyát s ő nyugtalanul néz, nem tudta hova. Mögötte a sok baj, mint végzetes uszály huzódik s ő nem menekül előle. Mellette hatalmas paripáján az éjben György vitéz. Ő is hallgat, van mire gondolnia. Jó társak ők ezen az uton. Nem zavarják egymást.

Egy apró, vén fa görcsös törzse, mint halott ember lelke tárja karját elébük, — ne tovább. A két ló riadtan félre ugrik s ők kizökkentek a fojtó csendből. A király már nem birja, feltépi nyakán a mentét, fél a fulladástól. Megszólal végre. Fojtott torkán a beszéd, amint feszitett hurról a nyil pattan fel s száll. Nem tud megállni többé.

— Tudod, töprengés nem kenyerem György, hallod? De nem hagy nyugodni, miért nem jó, ahogy van, miért hiába minden igyekezet, ha a lelkembe látnál György... Miért nem sikerül semmi?

Pillanatig csend. Aztán ujra.

— Mindig rosszabb. Igy lesz ez végig?

Az éjszaka megemel minden szót és százszorosan dobja vissza.

— Jól csináltam mindent György. Tudod. Mindig ahogyan kellett. Soha másképp. A legjobban... A vérem hajt és én nem tehetek másként, csak a hitem szerint. Nem tehetek, értsed György! Nem hazudhatik a szám, nem csalhat a szemem, nem fordulhat meg a természetem...

Sirt hallgatás. Majd végre visszafelel a komor sötétben a másik oldalon a vitéz lágyabb hangja. Vigasztalni szeretne, de nem tud, mert nem hazudhat ő sem. Csak a hangba fojtja a vigaszt, a szó annál gyötrőbb, könyörtelenebb.

— Jól csinálsz uram, mindent, nagyon jól.

A ló lépésre lassudik s óvatosan megy már. A pára száll felfelé. Az állat utat keres az utvesztő téli éjben. Ember nem is tudna magában tovább jutni. A vitéz tovább beszél már, mert a megindult gond a szóban meg nem áll egykönnyen, ha egyszer kiszakadt.

— Jól csináltál mindent... De jó Uram, én mondom neked, hidd el, nem árt olykor rosszul végezni, rosszul tenni valamit, többet ér talán, többet ér, mint az igyekezet. Bizony, hiába, ha nem használ semmit az erőfeszités...

— Tudnád te nézni, György, hogy akit mindenekfölött szeretsz, azt bántalmazza csürhe, mocskolja hitványság?

— Nem Uram. Elégszer bevertem fejemet a falba. En is mindent a legjobban akartam elvégezni. Pedig, ami ma jó, holnap nem jó. Nem szabad a vért elengedni, akár a csikót. Zabola kell a nyers természetnek, hidd el. A német, tudom, többre viszi, mint a vakta magyar, mert a német odanéz a

torony felé, de kacskaringós, ha ugy kell és nem bukik orrára, megyen ő is, de nem zuhan árokba, lápba, bizony Uram, hamarább ér, többre viszi, mint aki toronyiránt nosza hajsza, falba veri a fejét...

— Az német, pajtás, német...

György most elgondolkozik, csapkodja a térdét a korbáccsal és hümmög. Ujra feszegeti agyát és már kész is a felelettel.

— Hát hogyha azt látom, hogy a német valami másféle, talán erősebb avagy csavarosabb ijjal többre megy, megpróbálom én is azzal, hátha többre viszem... Végtére engem se birkalegelőn neveltek...

— De nem is rókalyukban születtél!

— Bizony, ugy legyen Uram, hogyha ugy kell, nehezen megy, de róka lesz a tanitóm. Kegyelemre meg nem adom magamat.

— A vér, a vér, az az átkozott, fene vér!...

Sötét az ég, a szél az erdőn át zug, feljebb haladnak és beérnek a rengetegbe. Csak egy kis ösvényen jutnak tovább. Elől a király, mögötte a vitéz. Nem is kellene annak hitvány embernek lennie, aki ebben a rettentő magánosságban, sötét erdőben inába engedné szaladni a merszét. Hosszu, rejtelmes hallgatás után a király töri meg a félelmes csendet.

— Te György.

— Tessék.

— Akkor én azt mondom neked, belőlem se lesz már prédikációs halott.

— Ejnye, mán meg miért édes, jó Uram?

— Mert én akkor engedem a szijat, amikor nem kéne s akkor szakajtom a kötelet, mikor engedni kéne.

— Erős vagy Uram, megteheted. Erős vagy, bizhatol a karodban.

— Bizhatnám pajtás magam erejében, ha szegény soron vitéz vónék, bizhatnám nyugvást, ha vezetne engem az uram. Hol nekiszalajtana, hol meg visszafogna, amint kell. Igy azonban nem áll elém jó szándékkal senki, magam futok neki mindennek és nem tudom, ha kell, nem tudom ésszel mérni a sors utját. Szivvel és karddal csak, György...

— Ugyan, ugyan, én jó Uram.

— Hiába én minden erőm, hiába az, szegény magyarnak. Sok a csapda, sürü a csel, sok a csáva, sürü a veszejtő, sok. Nem lesz ennek táncos vége...

— Hallgatod az okos szót, Uram, hallgatsz öregek tanácsára.

— Ejnye pajtás, hát mutass ebben az országban egyet, aki igaz tanáccsal jár elejbém.

— Valóság bizony. Kegyetlen valóság. Nem igen akad olyan. Egyik koncra néz, másikat irigység vezet, ezt ez az isten, amazt az a bálvány. Bizony nem akad egy igaz lélek okosak között.

— Látod György, ezért hallgatok én a bolondra, ezért veszem szavát együgyünek. Legalább az nem vár hasznot, a bolondok ugy hiszik is, ahogy mondják, megérdemlik a jobbomat, nem akarnak engem tenni bolonddá, s ha baj ér, ugy ér, ahogy érnie kell, nem tehettem másként. Aki látja lelkem, tudja, nem tehettem másként, minden cselekedet ugy fakadt belőlem, ahogy forrás tör fel a szikla tövén, nem tanácsra, szire, szóra, nem ahogy a szajkó szabja, vagy a róka elterveli, hanem, ahogy Isten lenni adta. Nem a Ladomér cifra süveges istene, hanem a források ura az én atyám. Érted Györgyöm?

György vitéz csak hallgat, nem szól. Feleletül nagyot, keserveset sóhajt. S az erdők felett lassan pirkad. A két lovas ismét meghajtja lovát. Nyugtalan két lélek száguld tovább. Mig délre város alján ujra kis időre megállapodnak.

Miklós prépost pedig leszáll a lóról és lefektetik. Mozdulni sem tud többé. Alig szól már, csak Lászlót akarja. Vele volna beszéde még, utolsó, a földi urral, kit követett eddig árkon, bokron át, mielőtt a mennyei Urhoz térne, kit nem ismer, mert nem nagyon keresett tévelygő földi utján.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiac ugy nálunk, mint a külföldön, jól tartja magát és sokszor szilárd irányzatba csap át. Világszerte nagy érdeklődés mutatkozik az uj áruk iránt, ó áruban ellenben csak a legsürgősebb szükséglet fedezésére történnek vásárlások. Nálunk főképpen az uj buzát favorizálják, ugy a belföldi, mint a külföldi cégek részéről, mert az európai kontinens ebben a cikkben még tengerentuli árura van utalva, a magyar buza azonban már őrölhető. A próbacséplések, amelyek nagy érdeklődést keltettek, kielégitő eredményeket mutatnak, a vidékről beérkező hirek szerint. Aggodalmat kelt azonban az utóbbi időben beállt sok csapadék, amely egyes helyeken a csiraképződést meginditotta és mert állandósulása a gabonaüszög felléptével járna. Károsan érinti az esőzés a még lábon álló terméstis, mert azokon a helyeken, ahol az aratást még nem fejezték be, a magot a kalászból veri ki. Magyarországon juliusi buzát és rozsot keresnek erősen s augusztusi áruban már nagy a kinálat is. Augusztus végi áruban valamivel alacsonyabb árak vannak érvényben. A tengeri jól tartja árfolyamát, sőt néha még áremelkedést is ér el. Ó zab csak igen kis érdeklődés mellett tendál, uj áruban kisebb áresés mutatkozik. Repcét csak egyes relációkban keresik, egyes jelenségek azonban arra mutatnak, hogy ebben a cikkben rövidesen fel fog lendülni a forgalom.

A hus- és állatpiacok forgalma minimális, az árak tartottak és lanyhák, kivétel mutatkozik azonban a sertés fehéráruknál, amelynek ára emelkedik. A takarmányok olcsók, bőségesek és elegendők, ugy, hogy a gazdák még továbbra is tartják felesleges állatállományaikat, különben kereslet sem mutatkozik és igy egészen üzlettelen marad minden vásár.

Gyapju a legutóbbi budapesti országos gyapjuaukción elért árakon kerül továbbra is forgalomba.

Magpiac némi élénkülést mutat. Ezt főképp az uj áruk piacra kerülése okozza. Uj lenmag iránt mutatkozik a legnagyobb érdeklődés.

A szőlők, a legutóbbi nedves időjárás miatt, a peronoszpora veszélyének vannak kitéve, szerencsére a levelek és a fürtök már eléggé ki vannak fejlődve, igy ez csak az uj és friss hajtásokat támadja meg.

Legujabb árak:

Terménypiac: Ujbuza, 77 kg-os tiszavidéki 415—420, egyéb 410—415, órozs 395—400, uj 355—360, zab 45—0460, tengeri 282.5—287.5 ezer K.

A fővárosi malmok lisztárai aug.—szept. szállitásu áruknál: 00-ás és 0-ás 7, 2-es 6.75, 5-ös 6.5, 6-os 6, 7-es 5 ezer korona.

Huspiac: Marhahus 28—38, másodrendü 18—28, borjuhus 35.40, silány 20—30, sertéshus 36—40, másodrendü 25—35, birkahus 8—15, zsir és háj 28—30. Füstölt- és paprikásszalonna 28—30, tepertő 26, disznósajt 14—25 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: Rántanivaló élő csirke 15—25, sütnivaló 25—45, élő tyuk 30—50 ezer K drb-ként.

Zöldségpiac: burgonya 1.5—3, vöröshagyma 3—5, fejeskáposzta 3—5, kel 1—3, vöröskáposzta 4—6, karfiol 10—16, zöldborsó hüvelyben 4—5, spárga 10, uborka 4—6, tök 1, gyalult 2—3, vajbab 2—3, paradicsom 10 ezer korona kg-ként.

Gyümölcspiac: alma 8—10, körte 8—10, cseresznye és meggy 3—6, kajszinbarack 3—8, ringló 10—12, őszi barack 8 ezer K kg-ként.

Kenyér: buza 5.5, félbarna 7.5, fehér 9—9.5 ezer K kg-ként.

Tojás-, tej- és tejtermék: Tojás 1—1.5, tej

Takarmánypiac: Réti széna elsőrendü 125—130, másodrendü 100—120, lucernaszéna 160—210, zabosbükköny széna 120—130, alomszalma 70—80, zsupszalma 100—130, kévénként 4.5—6 ezer korona.

Magpiac: Biborhere 400—450, fehér bab 310—330, Victória borsó 500—550, tavaszi bükköny 300—320 ezer korona métermázsánként.

MEZŐGAZDASÁG

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.

A hőmérséklet junius hó utolsó napjain a normálisnál jóval alacsonyabb volt. Különösen hüvös volt junius 29-én.

Zivatarok a legutóbbi héten ismét gyakran jelentkeztek. Jégesők is elég gyakran fordultak elő, de számottevő károkat leginkább csak Baranya vármegye déli szélén, továbbá Hajdu- és Szatmár vármegyék egyes részein okoztak. Ezeken kivül kisebb jégesőt jelentettek még Szabolcs-, Bihar-, Zemplén vármegyéből és Szeged vidékéről.

A csapadék igen gyakori, mondhatni mindennapos volt, de országos terjedelmünek csak a Péter-Pál napi eső mondható. Mennyiség tekintetében főleg az ország keleti részein volt bőséges a csapadék, hol a legutóbbi két hét esőmennyisége messze tulhaladta bármely nyári egész hónap normális csapadekmennyiségét.

A legutóbbi két hét időjárása a mezőgazdasági helyzetre általában kedvező volt. Különösen előnyös az esőzésre fordult időjárás az eddig heteken át szárazságtól szenvedett keleti országrészre, mert bár a szárazság által okozott károkat az ezen a vidéken kissé megkésve érkezett esőzés teljes mértékben már nem szüntethette meg, tagadhatatlan azonban, hogy az esőzésekkel együtt járt alacsonyabb hőmérséklet a kalászosok lassu szemfejlődését s igen kedvező beérését tette lehetővé. Az országszerte megindult aratási munkálatokat a gyakori kisebb-nagyobb esőzések és a minden éjjel fellépő bőséges harmatok némileg hátráltatták, ezt az aránylag csekély hátrányt bőségesen kárpótolta az ország minden részére kiterjedő jó esőnek az összes zöld növényzetre, különösen a kapás-, kerti- és takarmánynövényekre gyakorolt igen kedvező hatása.

A folyó évben ez ideig közzétett termésbecslések kiszámitásánál ujabb adatok hiányában mindenütt a mult évben bevetett, illetve learatott területek vétettek alapul. A jelen termésbecslés azonban már a folyó évi learatandó terület alapján számittatott ki.

A repce cséplését már legtöbb helyen befejezték. A termés mennyiségre nézve általában megfelel a várakozásnak, minőségre azonban nem kifogástalan, mert aratás és cséplés alatt többször eső érte.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal legujabb adatai szerint 1925. évben a learatott repceterület 25.499 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósitók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek cséplési eredményeken alapuló becslése szerint kat. holdanként 5.29 métermázsa, vagyis összesen mintegy 134.9000 métermázsa repce termett.

A buza aratását megkezdték, a gyakori esők azonban többször meg-megakasztják ezt a munkát. Szemfejlődésére az elmult két hét esős, hüvös időjárása mindenütt igen jó hatással volt, a terméskilátások ennélfogva még azokon a felső tiszamenti vidékeken is javultak, ahol az előző négyhetes szárazság igen nagy károkat okozott. A kalászok és szemek ezen tiszamenti vidékek kivételével többnyire szép teltek. A beérés kezdetén több helyen fellépett rozsda csak a levélzeten maradt s a szár fejlettsége folytán arra, illetve a kalászba már fel nem juthatván, károkat jóformán seholsem tehetett.

A gazdasági tudósitók és a vármegyei gazdasági felügyelőségek próbacséplési eredményeken alapuló becslései szerint kat. holdanként 6.42 métermázsa, vagyis összesen mintegy 16,263.000 métermázsa a folyó évi valószinü buzatermés, tehát mintegy 2,228.000 métermázsával mutatkozik kedvezőbbnek a tavalyinál.

A rozs aratása folyik, sőt cséplése is megindult. A szemek többnyire szép fejlettek, a kalászok azonban sok helyen ablakosak voltak. Szalmája az ország legnagyobb részében szép magas, de kevés, mert a vetés ritka volt.

A m. kir. központi statisztikai hivatal legujabb adatai szerint 1925. évben a learatás alatt álló rozsterület 1,188.978 kat. hold.

Ezen a területen a gazdasági tudósitók és vármegyei gazdasági felügyelőségek próbacséplési eredményeken alapuló becsléseik szerint kat. holdanként 6.02 métermázsa, vagyis összesen mintegy 7,153.000 métermázsa a folyó évi valószinü rozstermés, tehát mintegy 1,539.000 métermázsával mutatkozik kedvezőbbnek a tavalyinál.

Az őszi árpa aratását befejezték s cséplését megkezdték. Szalmája többnyire alacsony, de szeme szép fejlett. A tavaszi árpa érésben; bár szalmája talán még alacsonyabb, mint az őszié, de szemfejlődése ennek is igen jó. Egyes helyeken már a tavaszi árpa aratását is megkezdették.

A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint 1925. évben 726.329 kat. hold a learatás alatt álló árpaterület. Ezen a területen a gazdasági tudósitók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek becslései szerint kat. holdankint 6.01 métermázsa, vagyis összesen mintegy 4,365.000 métermázsa árpatermés várható.

A folyó évben várható árpatermés mintegy 1,162.000 métermázsával kedvezőbb a tavalyinál.

A zab zászlaját kihányta. Még zöld. Az utóbbi hüvös, nedves időjárás ugy a szár, mint a szem fejlődésére igen kedvező, ugy hogy még sokat javulhat.

A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint 1925. évben 511.741 kat. hold a learatásra váró zabterület.

Ezen a területen a gazdasági tudósitók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek becslései szerint kat. holdankint 5.92 métermázsa, vagyis összesen mintegy 3,029.000 métermázsa zabtermés várható.

A folyó évben várható zabtermés tehát mintegy 748.000 métermázsával kedvezőbb a tavalyinál.

A tengeri igen szép és erőteljes. Második kapálása és töltögetése idejében befejezést nyert. Szára magas, levele széles és haragos zöld szinü. Címerét hányja, sőt helyenkint a csőképződés is megindult.

A burgonya a kiadós esőzésre szintén buján fejlődik. A korai fajták teljesen elvirágzottak, a későiek virágzásban vannak. Töltögetését befejezték. Általában egészséges és jól kötött. A nedves időjárás a gumók fejlődésének kedvez. Igen jó termésre van kilátás.

A cukorrépa a bőséges csapadék következtében továbbra is szépen fejlődik. Általában elég sürü és

egyenleges növésü. Az ország keleti részein — ahol hosszabb ideig szárazság uralkodott — levéltetü okozott számbavehető károkat, a tulnyomó rész jó, sőt igen jó termést igér.

A takarmányrépa a jó esőzésre szintén erőteljesen fejlődik. Jó termésre van kilátás. A kerti veteményekfejlődésére a kiadós esőzés és az azután beállott meleg időjárás igen jó hatással volt. Zöld főzelék és zöldségfélékkel a piacok bő égesen el vannak látva. A bab a kertekben már elvirágzott, a szántókon általában most virágzik. Dus növésü és általában jó termést igér. Az egyéb hüvelyesek szintén jól fejlődnek, hüvely és szemképződésük jó. A káposzta a bő esőzés után jól boruf és szépen fejlődik. A nyári káposzta már piacra került. Szép termésre van kilátás. A komló virágzásban van, jól fejlődik. Az erős szél helyenkint sok kárt tett benne. A köles sokat javult, elég sürü és magas. A korai már bugáját hányja. A tatárka fejlődését az esőzés szintén jól megindította. Virágzik. A cirok fejlődése jól előrehaladt, egyenletes növésü és elég sürü. A kender csak a legutóbbi bővebb esőzés után indult erőteljesebb fejlődésnek. Elég sürü és egyenletes. Virágozni kezd. A len nyüvését megkezdték. Magkötése kielégitő, szára azonban néhol alacsony maradt. A dohány levelei szépen nőnek. A mesterséges takarmányok közül a lóhere és lucerna az esőkre szép fejlődésnek indult s a második kaszálás a hosszabb ideig szárazságban szenvedett Tiszahát és környéke kivételével általában jobbnak igérkezik az elsőnél. A zabos bükköny nagyobb részben alacsony maradt és közepes vagy közepesen aluli eredménnyel betakaritották. A csalamádé és muhar az esőre szépen javul. A rétek első kaszálásának általában gyenge termését behordották. Sok helyütt a minőség is gyenge. A sarju fejlődése az eső után megindult és elég jó termést igér. A legelők fünövése az esőre fejlődésnek indult és a kijáró jószágnak, ha nem is bő, de legtöbb helyen kielégitő táplálékot nyujt. Ahol az esőket megelőző hosszas szárazság alatt teljesen kisült, ott meg igen gyenge a legelő, de már szépen kezd sarjadni. A gyümölcsfák általában jó termést adnak. A cseresznye és meggy mindenütt bő termést adott. A kajszinbarack már érik és piacra kerül. Az alma sok helyütt férges és hullik, de azért elég jó termést igér. Szilvából és dióból elég bő, körtéből közepes termés mutatkozik. A dinnye fejlődése az állandó hüvös és egyideig száraz időjárás miatt elmaradt, a legutóbbi esőkre azonban sokat javult. Meleg időjárást kiván.

A szőlők fejlődése általában véve kielégitőnek és kedvezőnek mondható. A peronoszpora veszedelmes arányokat nem ölt, egyes helyeken négyszer, sőt ötször is permeteztek. A homoki szőlőkben erősebben mutatkozik a lisztharmat, mely ellen kénporozással szintén mindenütt védekeznek. Jégverésről csupán Miskolc környékéről jelentett a kerületi felügyelőség.

Borkészletek általában fogytában vannak, a borárak csökkennek, literenkint átlagban 5—10 ezer K között ingadoznak. Magasabb árakat azonban csak a kiváló minőségü fajborokért fizetnek. A borkereslet általában véve kanyha.

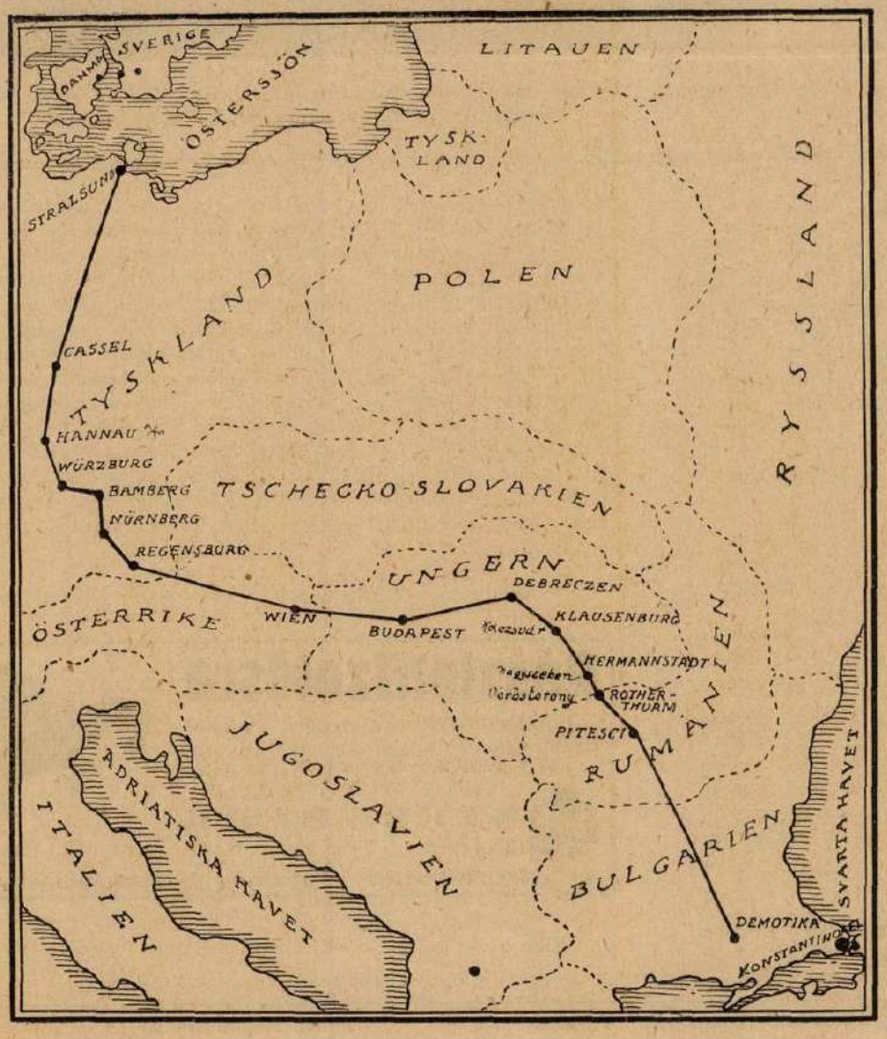

XII. Károly svéd király 1680 kilométeres lovaglása.

XII. Károly svéd király 1714-ben 16 nap alatt lovagolt a bulgáriai Demotikából Romániám, Magyarországon, Ausztrián és Németországon keresztül Stralsundba, ami összesen 1680 kilométer. A bravuros ut térképünkön jól látható. Rasch svéd kapitány és a felesége most ugyanezt az utat akarja megtenni lóháton. A svéd király a csonka-magyarországi részeken postakocsival utazott, mert kisérője megbetegedett. Raschék most ezt az utrészt autóval fogják megtenni. Az egész európai lovassport társadalom érdeklődéssel kiséri a svéd házaspár merész vállalkozását, melyről filmfelvételeket fognak készitenl egy most készülő svéd történelmi mü számára.

Képek a magyarbánhegyesi lókiállitásról.

Takács Mihály makói gazda első dijat nyert 5 éves tájfajta telivér ménje.

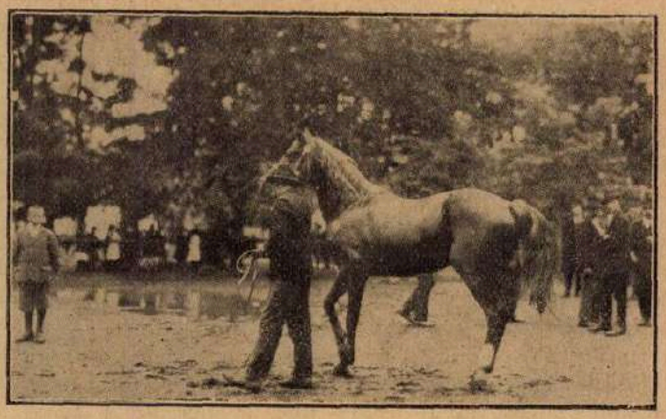

Juhász István dombiratosi gazda első dijat nyert két éves remek telivér ménje.

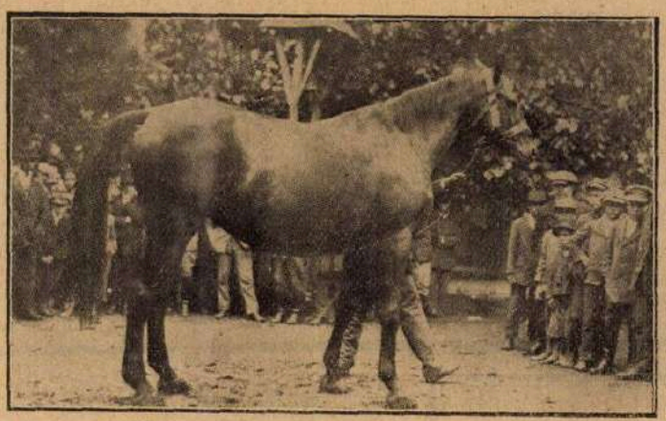

Sári György magyarbánhegyesi gazda első dijat nyert Dajka nevü 12 éves pejkancája.

Farkas Ferenc magyarbánhegyesi gazda Csillag nevü félvér kancája, mely az akadályversenyben győzött.

Értesités.

Épitkezni óhajtó vitézeket tisztelettel értesitjük, hogy a Szegedi Épitő Rt. szegedi telepén tároló épitő faanyagot végelárusitjuk, az alanti egységárakon ab raktár és három százalék forgalmi adó felszámitása mellett:

12/18 cm, 7 m hosszu fürészelt kötőgerenda, m³-ként	730.000 K
10/10 cm, 5 m hosszu fürészelt szarufa, m³-ként	680.000 »
4/4-es, 12—31 cm széles, 2.50, 3.50, 4.75, 5.70 m hosszu épitődeszka (vegyesen) m³-ként	650.000 »
Kész asztalosáru:	
0.90/2.00 m pallótokos, felcsbenyiló ajtó, darabonként	650.000 »
0.80×2.00 m pallótokos keresztajtó drb-ként	650.000 »
0.75×1.10 m pallótokos, ki-benyiló szobaablak, darabonként	400.000 »
0.40×0.90 gerébtokos kamraablak, drb-ként	110.000 »
0.80×120 m hevederes padlásajtó, drb-ként	165.000 »

Az asztalosáru alapmázolva, vasvasalással értendő. Az ablakok üvegezés nélkül.

Tekintettel arra, hogy épitő faanyagáraink jóval alacsonyabbak a piaci en gros áraknál, kérjük megrendeléseiket minél előbb a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor címére beküldeni. 1—3

*

Nagy javulás a külkereskedelmi mérlegben. A Központi Statisztikai Hivatal legutóbbi kimutatása szerint ez év májusában Magyarország behozatalának értéke 52.8, a kivitele pedig 52.6 millió aranykorona volt. Tehát május havában csak 200 ezer aranykoronával haladta meg a behozatal a kivitel értékét. Ez az eredmény nagyon kedvezőnek tekinthető, mert április hóban még hatmillió aranykorona volt a kiviteli többlet, a mult év májusában pedig 11.9 millió aranykoronával volt passziv külkereskedelmi mérlegünk. A behozatal tétele ez év április és május havában alig változtak, májusban azonban örvendetesen megjavult a kivitel. Főképpen buzát, tengerit, lisztet és cukrot exportáltunk nagyobb mennyiségben, a behozatali tételeknél csökkent a pamuttételek importja, de erősen emelkedett a nyers, és megmunkált fa behozatala. Reméljük, hogy a gabonakampány megindulása után sikerült a behozatal és kivitel tételeit egyenlegbe hozni.

Részletfizetésre

vásárolhat **bármily** hangszert. (Zenekariakat, valamint zongorát, cimbalmot stb.) a **„HANGSZERPALOTÁ"**-ban:

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR

STERNBERG

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám.

A „GRAMOPHON" - Társaság Vezérképviselete.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.

Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 30. SZÁM

1925. JULIUS HÓ 26.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM. TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Breuer Szilárd budapesti tűzoltó főparancsnok, akinek negyven éves jubileumát a fővárosban melegen megünnepelték

Auguszta királyi hercegasszony ünnepnaponként a budai Bástya-sétányon szokta hallgatni a honvédzenekart.

Akció az egész világon a bolseviki veszedelem ellen.

(Befejező közlemény.)

A modern államnak tehát a legfontosabb kötelessége ezen igazságot felismerni és azonnal a III. Internacionale ellen a győzedelmes harcot megkezdeni.

Azonban ezen harc, amelynek minél előbb a III. Internacionale megsemmisitésére kell vezetni, csak akkor lesz győzedelmes, ha nemzetközi alapon lesz megszervezve.

Az ellenfél lényegénél, mentalitásánál és szervezeténél fogva — nemzetközi. A világforradalom az, amire az összes államokban törekszik. Joggal mondták a Komintern végrehajtó bizottságára, hogy az a világforradalom vezérkara.

Minthogy a Komintern nagy szervezetei nemzetközi alapon vannak berendezve, ennélfogva hatalmában áll internacionális erejét (ügynökök, repülőtestek, pénz, stb.) az egymást nem támogató és ennélfogva határozottan alárendeltebb helyzetben lévő egyes államokkal szemben összpontositani. Emellett még nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a Komintern még mindig uralkodik Oroszországon és hogy ezen országnak a modern államok ellen vivott harcában legutolsó segédforrása is teljes mértékben rendelkezésére áll.

Magyarország, Bajorország, Svájc, Hollandia, Ausztria, a német birodalom, Olaszország, később Anglia, Kina, most Franciaország, holnap az Egyesült Államok, Japán és a többiek egymásután a Komintern propagandájának tárgyául szolgáltak. Akcióját rendesen egy szovjetkövetség, avagy misszió előreküldése előzte meg, amelynek titkos müködését bevallani soha sem akarja.

Csodálatos véletlen az is, hogy a Komintern ügynökei, akik, mint szovjetügynökök, avagy a szovjet vöröskereszt tagjai szerepelnek, oly oriási szabadsággal rendelkeznek, mint amilyen a civilizált államok ügynökeinek soha nem lehet, mert ezek az államok soha sem engednék meg maguknak azt, hogy a szomszéd állam alkotmányos fundamentumát semmisitsék meg.

Még mielőtt nem késő, fel kell ismerni ezeket a veszélyeket. Nem szabad ujabb hibát elkövetni. Az államoknak egymás között meg kell beszélni, hogy az eddig elkövetett hibákat hogyan tegyék jóvá. Mert a társadalmi rend nyugodt fentartása mindnyájunknak közös érdeke. Ámbár, ha forradalmi akciók egyelőre nem is léptek fel több államban egyszerre, (ami meg fog történni, ha a kormányok nem készülnek fel közös harcra) mégis, a propaganda, továbbá a bolseviki forradalom titkos előkészitő munkálatai már is mindenütt szakadatlannl, megszünés nélkül folynak. Itt is együntetü eljárás szükséges!

Hogy az egyes államok között megegyezés létesüljön, annak egy másik parancsoló oka is van és pedig az, hogy a »Komintern« rendesen nem abban az államban készíti elő akcióját, amelyben a legközelebbi támadás megindítását tervezi. Ezen taktika a harmadik internacionalénak kettős előnyt nyujt: először meglepetésszerüen hat, másodszor pedig megmérgezi a viszonyt az általa megtámadott és azon állam között, amelynek területén a »Komintern« a támadást előkészitette.

Tehát annak lehetőségét, hogy a »Komintern« az általa áldozatul kiválasztott állam határain kivül vesse meg stratégiai bázisát, az államok nemzetközi konferenciája révén meg kell semmisiteni.

Ezáltal elveszti a kommunista agitáció azt az éles karakterét, amely bizonyos mértékben, például a Bulgáriában lefolyó bolseviki agitáció alkalmával nyilatkozott

meg. A III. Internationalében rejlő veszélyt nem lehet majd többé idegen érdekek miatt meghamisitani. Azaz, ezt a kérdést nem lehet többé a nemzetek egymásközti versengéseiből és surlódásaiból keletkező problémák által elhomályositani, amelyekből kifolyólag a »Kominternek eddig oly könnyü helyzete volt.

Attól a pillanaattól kezdve, amióta az államok léte a III. Internacionale által veszélyeztetve van, minden kormánynak kötelessége, minden idegen befolyást félretéve, közös müködés alapját együttesen keresni és megtalálni.

Hogy a fenti okfejtés mennyire helytálló, annak legjobb bizonyitéka, hogy a III. Internacionale mennyire tart egy ellene irányitandó olyan nemzetközi mozgalomtól, amely az ellene inditott harcot az ő saját és általa eddig teljesen ellentmondás nélkül uralt térre és alapra helyezi át. Már azon hir is, hogy a III. Internacionale ellen egy Elleninternacionáte — bár csak társadalmi alapon is — szervezkedik, nagy gondot okoz a szovjetnek. Ha a III. Internacionále mindig és mindenütt gonosz állhatatossággal arra törekszik, hogy az államokat egymástól elidegenitse, ezt azért teszi, mert ebben találja egyetlen lehetőségét annak, hogy felettük egy napon az uralmat gyakorolhassa.

A III. Internacionále ellen alakult ezen nemzetközi egyesületnek, amely tisztelettel fordul Európa, az Egyesült Államok és Japán kormányaihoz, majd minden államban van országos csoportja.

Ellentmondás nélkül állitja ezen szervezet azt, hogy az egész müvelt világnak a »Kominterne üzelmeinek előrehaladásával állandóan nyugtalanabbá váló közvélemény nevében beszél akkor, amidőn felkéri a kormányokat, hogy ezen előterjesztett kérvényt komolyan és behatóan mérlegeljék.

Tiszteletteljesen és állhatatosan kéri a kormányokat, hogy a III. Internacionále felforgató törekvéseinek és propagandájának közös erővel való megakadályozására sürgősen alakitsák meg az államok szövetségét.

Amidőn a népek sorsáért felelős államférfiakat a cselekvésre az Elleninternacionále felhivja, ezen kérésének okadatolására nem lehet fel meggyőzőbb érvet, mint Lenin következő kijelentését: »Elveszünk, ha a forradalom a legközelebbi időkben nem terjed ki a többi országokra is.«

Lenin ezen szavai a modern államok és a III. Internacionále között késhegyig menő harcot jelentik.

A III. Internacionale ellen alakult nemzetközi egyesülés nevében

az állandó iroda.

Az egyes nemzeti csoportok: Németország, Anglia, Ausztria, Belgium, Bulgária, Dánia, Finnország, Franciaország, Egyesült Államok, Magyarország, Görögország, Olaszország, Norvégia, Hollandia, Lengyelország, Svédország, Svájc, Csehszlovákia, S. H. S.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

A gazdák továbbra is kapnak tenyészállatbeszerzési hitelt.

A kormány nemrégiben 30 milliárdos hitelt engedélyezett a községeknek tenyészállatbeszerzés céljaira, de intézkedett abban az irányban is, hogy a községek által fel nem használt összegekből a magánosok is kaphassanak. Az utóbbi időben olyan nagy számban történtek igénylések, hogy a 30 milliárdos hitelkeret kimerült. A földmivelésügyi miniszter most ugy intézkedett, hogy a rendelkezésre álló és tulajdonképpen 1926 junius 15-ig visszafizetendő összeg továbbra is bocsáttassék állattenyésztésünk fejlesztésének rendelkezésére és pedig olyan formában, hogy a már eddig kiadott hitelek visszafizetéséből befolyó összegek a tenyészállatbeszerzések céljaira ujra kiadhatók és felhasználhatók legyenek. Ezzel az intézkedéssel a gazdák tehát továbbra is kedvező tenyészállatbeszerzési hitelt kapnak, ami egyik főkelléke állatállományunk fellendítésének.

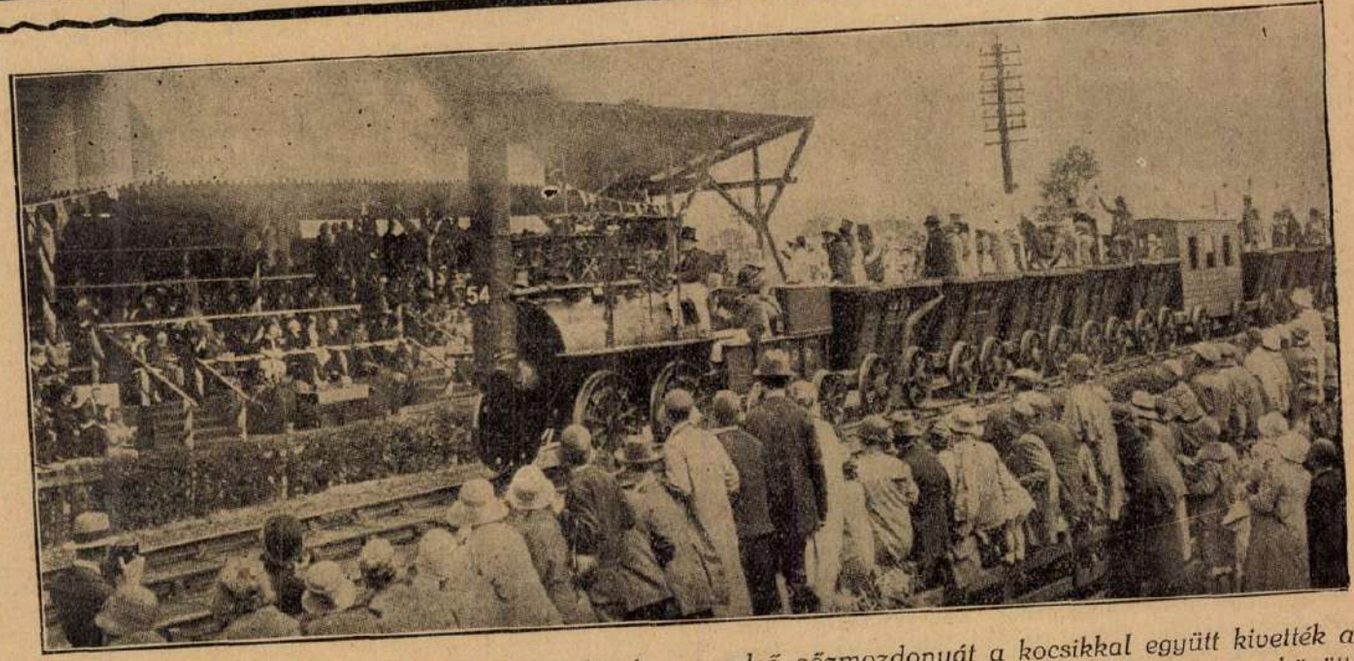

Az angolok a vasut 100 éves jubileumán Stephenson első gőzmozdonyát a kocsikkal együtt kivelték a muzeumból s bejárták vele azt az utat, melyet 1825 julius 1-én megtett Stockton és Darlington között. A pálya mellett hatalmas tribünt épitettek. A mozdonyvezetők és az utasok a száz év előtt volt divatos ruhába öltözködtek s lelkesen ünnepelték a diszpáholyban megjelent angol királyi családot.

Az augusztusi gond.

A gazdasági élet aggodalommal tekint a fizetési kötelezettségek elé. — Óvatosság a városok kölcsönéinél. — Őrffy Imre pénzügyi főtanácsos nyilatkozata

Augusztus hónap ujabb gondot fog róni a magyar gazdákra. Sok fizetési kötelzettséget kell teljesiteni, amely sajnos, nem megy nehézség nélkül a mai sulyos gazdasági helyzetben.

A termés, hála Istennek, elég jó és ez megkönnyebbülést fog hozni az ország egész gazdasági életében, tehát nemcsak a mezőgazdaság, hanem az ipar és a kereskedelem terén is, amely munkához és megrendeléshez jut.

Maguk a gazdák, a tavalyi rossz termés miatt, uzsorakamatra voltak kénytelenek kölcsönt felvenni és ennek terhe sulyosan nehezedik vállukra. A gazdák, a jó termés dacára is, aggodalommal néznek augusztus elé, amikor fizetési kötelezettségek válnak esedékessé, köztük a köztartozások kiegyenlitése. A gazdáknak azonban kevés a pénzük s mivel a gabonaközraktárak intézményét még nem tudták megvalósitani s igy innen nem juthatnak olcsó hitelhez, ismét kénytelenek lesznek vagy drága hitelt igénybe venni, vagy olyan áron eladni uj gabonájukat, amilyen áron megveszik.

A vidéki városok erősen készülnek a beruházásokra, amelyekre sikerült megszerezni a külföldi kölcsönt. Mivel azonban ennek feltételei meglehetősen sulyosak, a városoknak óvatosan kell eljárniok, nehogy olyan terheket vegyenek magukra, amelyeket aztán nem birnak el.

Az augusztusi fizetési kötelezettségek és a városok beruházási kölcsöne ügyében kérdést intéztek Őrffy Imre dr. pénzügyi főtanácsos, nemzetgyülési képviselőhöz, a pénzügyi javaslatok s igy a városok kölcsönéről szóló törvényjavaslat előadójához:

Őrffy Imre a következőket mondotta:

— Magam is aggódással tekintek az augusztus hónap elé, amikor bizony tényleg sok fizetési kötelezettség fog esedékessé válni az egész magyar közgazdaságban, amelynek helyzete még mindig sulyos, annál is inkább, mert — nem ugyan a kormány, hanem az ellenzék hibájából — a nagy beruházási munkák és az adóterhek leszállitása késedelmet szenvedtek.

— Elsősorban sulyosan érintik az augusztusi fizetési kötelezettségek a gazdaközönséget, amely a tavalyi rossz termés miatt ismét eladósodott. Félek ezektől a fizetési terminusoktól azért, mert könnyen lehetséges, hogy a gazdák egy része kénytelen lesz elkótyavetyélni termését.

— Gondoskodjék tehát minden gazda jó eleve arról, hogy vagy megfelelő eladás, vagy emberséges hitel biztositása utján juthasson pénzhez, hogy adósságának végrehajtását — itt elsősorban az adók végrehajtására célzok — elkerülhesse.

Majd a következőket mondotta a pénzügyi főtanácsos:

— A nemzetközi pénzpiac helyzete olyan hihetetlenül rossz, hogy belátható időn belül nem sok reményünk lehet arra, hogy minden iparkodásunk dacára is kedvezőbb külföldi kölcsönt kaphassunk, mint amit eddig sikerült biztositani a kormánynak.

— Ez bebizonyosodott most a városok kölcsönénél is, melynél a pénzügyminiszter ur minden elismerésre méltó buzgólkodása mellett sem lehetett jobb feltételeket elérni. Ezek a feltételek — véleményem szerint —, tekintettel arra, hogy a felmondhatatlansághoz a külföldi hitelezők ragaszkodtak, bizony elég sulyosak.

— Miután magyar részről mindeddig az óvatosság szempontjának hangoztatója vagyok, azt üzenem az ország tagadhatatlanul ujból fejlődésnek indult és minden támogatásra érdemes városainak, hogy ezeknek a hiteleknek igénybevételénél legyenek óvatosak.

— Azt ajánlhatom, hogy a városok csak akkor vegyék fel a külföldi kölcsönt, ha a kamatokat és az amortizációt a beruházások jövedelméből kétségtelenül fedezni tudják.

Jövendölés.

Kárpátok övezte síkon,
Partjain Duna s Tiszának
Élt egy nemzet ezer évig,
Védbástyája Európának.

Sok vihart, sok harcot látott
Ez a nemzet, a hegy és völgy,
És megállott rendületlen,
Mint viharban ezredes tölgy.

Ámde egyszer jött egy csürhe,
Mely legjobb fiát megölte,
S véle elbukott az ország,
S férgek osztoztak fölötte.

Az utolsó háboruban
Elveszett a sok jó dalja,
Nemzetünknek a virága,
S csonka lett a magyar karja.

Elveszett az ország zöme,
Mind oda, mi jó volt, szép volt,
Puszta síkság, az maradt még,
Térképen csak apró szinfolt.

Nincsen már erő a karban?
Nincsen vér a szivben, főben?
Korcsá lett a nemzet ifja?
Nincsen baj a lányban, nőben?

Szüljetek fiut ti szüzek!
Szüljetek sokat, erőset!
És neveljétek nagyokká,
Mindenikből egy-egy hőset.

Oktassátok arra őket:
Tudjanak hazát szeretni,
Tudjanak mind hősök lenni,
Jó magot a földbe vetni.

Mert csak ugy lesz nemzet ujra
A magyar, ha minden ifja,
Minden véne összetart és
Egymást nem gyülöli, szidja.

Ám ha összetart a nemzet,
Nincs erő, mely őt lebirja,
És erős lesz a magyar hon,
Hős nevét az égre irja.

Ellenségi ugy beszélnek
Róla, mint egy uj csodáról,
Anteuszként szikla lesz a
Föld sarából, föld porából.

Nagy lesz ujra a magyar hon,
Régi fényét visszakapja,
S hangosul dicső nevétől
Uj évezred minden napja.

Dr. KEMÉNY ZOLTÁN.

A mezőgazdasági terményekexportja.

Munkában a nemzetközi spekuláció.

Az utóbbi napok esős időjárása, ha nem is csökkentette a jó közepes termés kilátásait, de mindenesetre megzavarta a még folyó aratási munkálatokat és a még be nem hordott keresztekben jelentékeny kárt okozott. Az elmult héten két napig tartó országos esőzés volt, egyes vidéken — igy a Tisza vidékén és Hevesmegye déli részében — az elmult hét minden egyes napján voltak bőséges záporok. Sok helyütt a keresztbe rakott kalászokban már is megindult a csiraképződés és attól lehet tartani, hogy a további esőzések nagy mértékben elősegitik a gabonaüszök kifejlődését. A legveszélyesebb az eső azokon a vidékeken, ahol még nem fejezték be az aratást.

Mezőgazdasági terményeink kivitele már megindult. Eddig repcéből volt jelentékeny exportunk, amelyet főkép a szomszédos államok olajgyárai vásároltak meg. Repceterměsünk hivatalos termésbecslés szerint körülbelül 980 vagon lesz és ebből már eddig 500—600 vagon van eladva. Igen nagy az érdeklődés az ujbab iránt is, különösen Olaszország és Spanyolország érdeklődnek. A babnál is éppen ugy, mint a burgonyánál, különös sulyt kell helyezni a minőségre, mert a háboru alatt tömegtermelésre rendezkedtek be gazdaságaink és a külföld igényeit csakis kitünő fajminőségü árukkal tudjuk kielégiteni. Mák és borsó iránt egyelőre a külföld részéről nem mutatkozik kereslet.

Most indul meg a buza- és rozsexport. A magyar buzának meg van az az előnye, hogy hamarább érik be, mint a szomszédos államok buzája, kivéve Olaszországot. Ezt az előnyt kétségkivül ki kell használnunk, mielőtt az utódállamok, ahol meglehetős jó termések voltak, megelőznének minket az exportpiacokon. A budapesti piacon óbuzában már nincs forgalom. A spekuláció minden erővel az ujbuzára vetette magát és az eladásra kerülő készleteket igyekszik minél alacsonyabb árakon felvásárolni. A rendelkezésre álló sajtóban szenzációs hireket terjesztenek a világ kitünő gabonaterméséről, természetesen azzal a célzattal, hogy a buzaárakat lenyomják. Pedig Amerikában is rosszabb az idei termés a tavalyinál és Franciaországban, valamint Olaszországban sem váltak be az aratáshoz füzött remények. De ha jobban körülnézünk a magyar buzatermő vidékeken, egyes helyeken ott is nagyon szomoru képet látunk. Az OMGE-hez beérkezett hivatalos jelentésekből kitünik, hogy a rossztermésü vidékek adatai egyenesen katasztrofálisak. Igy például Tiszaszőlősön egy 600 katasztrális holdas uradalomban holdanként 200 kg. termett. Tiszaörsön egy 1300 katasztrális holdas uradalom holdanként 100 kg., egy 120 holdas kisgazdaságban holdanként 86 kg.-ot fizetett. Még szomorubb a helyzet Kisujszálláson valamint Törökszentmiklóson, ahol az összes közép- és kisbirtokoknál 60 és 100 kg. között váltakozik a terméseredmény. Ezekből az adatokból is látjuk, hogy mennyire tulzottak és nyilvánvalóan tendenciózusak a rekordtermelésről elterjedt hiresztelések.

A budapesti gabonatőzsde helyzetéről, valamint a várható buzaáralakulásról Rege Károly, az OMGE titkára, a következőképpen nyilatkozott:

— Elkezdődött a régi nóta, szoritják mesterségesen lefelé a buzaárakat, mig a gazdától az összesz készleteket megvásárolják, hogy azután a télen a spekulánsok irányithassák a gabonaárakat. Nem gazdaérdek az áraknak sem le-, sem felfelé való nagy kilengése. A gazda nyugodt, egyenletes árak mellett találja meg a maga számitását. A spekulációnak azonban árhullámzás kell, mert csak ugy tud keresni. Gondoljunk csak az elmult esztendőre, mikor az ujbuzát aratáskor és előtte 250 ezer koronával vásárolták össze a termelőktől, hogy azután az idén januárban és februárban 640—650 ezer koronáért adhassák tovább a fogyasztóknak. Ugyanez kezdődik most is, de nemcsak nálunk, hanem az amerikai tőzsdéken is. 1925 január 29-én a newyorki tőzsdén 860.3 cent, tehát 610.000 magyar korona volt egy métermázsa buza, ma ugyanott 635 cent, vagyis 450 ezer magyar korona az ára, tehát a spekuláció közel két és fél dollárral nyomta le az árut.

A jelenlegi bessz alatt a newyorki tőzsdén 635 cent, 450 ezer magyar korona egy métermázsa ujbuza, Budapesten pedig 400—410 ezer az ujbuza, tehát 40—50 ezer koronával olcsóbb az amerikai árakhoz képest. Általában az európai tőzsdéken, igy a bécsi és prágai tőzsdén a belföldi és amerikai buza métermázsája 500—530 ezer korona között váltakozik. Indokolatlan tehát a budapesti gabonatőzsdén jegyzett alacsonyabb buzaár. Mindaddig, mig közraktári intézményünk nincsen kiépitve, a termelő a belföldi spekulációtól ugy függetlenitheti magát, ha indokolatlan áresést tapasztalva, tartózkodik az eladástól, egyébként pedig figyelemmel kiséri a külföldi jegyzéseket, időszakonként és részletekben bocsátja piacra termését, mert akkor az évi középárat mindenkor megkapja.

SZEMLE.

Magyar katonák a világháboruban. A „Magyar Katonai Közlöny« legutóbbi számában a világháboru magyar csapatairól közöl adatokat Suhay Imre ezredes. »A magyarok a világháboruban« cimü cikk különösen érdekes azért, mert hiteles adatokat közöl és ezek kétségtelen érveivel bizonyitja be, hogy a világháboru alatt Magyarország sokkal többet áldozott a monarchia érdekében, mint amennyire kötelezve lett volna.

Magyarországnak a háboru előtt 21,011.000 lakosa volt, az 51 millió lakosságu monarchia lélekszámához arányitva tehát 41.14 százalékban kellett volna hozzájárulnia a monarchia véráldozatához. A Magyar Katonai Közlöny cikke azonban a különböző hivatalos adatok egybevetésével megállapitja, hogy Magyarországról 3,381.785 ember vonult be, ami 41.14 százalék helyett a monarchia hadköteleseinek 43.43 százalékát teszi ki. Magyarország tehát 2.29 százalékkal több véradót adott, mint amennyit tőle monarchia jogosan megkövetelhetett. Számban kifejezve ez azt jelenti, hogy 181.535 emberrel több katona vonult be Magyarországról, mint amennyinek a mozgósitására kötelesek lettünk volna.

Aki tudja azt, hogy a magyar csapatok mindig a legrosszabb frontok legveszélyeztetettebb pontjain küzdöttek, az nem kételkedhetik abban, hogy a hősi halottak között Magyarország arányszáma még sokkal magasabb lehet. A cikk szerzői, sajnos, nem támaszkodhattak hiánytalan hivatalos adatokra. A százalékszámok összevetésével ők 530.965-re teszik a magyar Szent Korona országaira eső halottak arányszámát, ami azt jelenti, hogy a harctéren pusztult a magyar hadköteles bevonultaknak több mint 15 százaléka. A világháboru magyar sebesültjeinek a számát a cikkiró másfélmillióra teszi, ami a magyar bevonultaknak majdnem 50 százaléka. Másszóval mondva, ez azt jelenti, hogy minden második bevonult magyar katona legalább egyszer megsebesült.

A cikk szerint a monarchiából összesen 2,086.000 katona esett hadifogságba. Ebből a számból Magyarországra 837.000 hadifogoly esik. Az összes bevonultak 21 százaléka, ami azt jelenti, hogy minden negyedik hadbavonult emberünk hadifogságba esett. A honvédelmi mi-

niszterium adatai szerint Magyarországon összesen kerekszám 300.000 ember élvezett felmentést. Mindezekből nyilvánvaló, hogy nagyon optimisztikus számitás, ha az egész monarchiából ránk eső százalékszám szerint számitjuk ki a magyar vérveszteséget, hiszen a magyarok mindig ott voltak, ahol legolcsóbb volt az emberélet.

Newyork alapitása. A gyarmatositás történetének legnehezebb fejezete Newyork alapitásának kérdése. Legujabban az egyik francia gyarmatok történelmi szemléjében Le Conte francia történetiró foglalkozik Északamerika gyarmatositásának történetével. Történetirói pártatlansággal adja elő mindazokat az eseményeket, amelyek közremüködtek Newyork város megalapitásában. Elmondja az eseményeket Hudson 1609-ben történt Amerikába érkezésétől kezdve, akit még ugyanabban az évben Christiansen Hendrik és társai követtek, akik Brokklunt, vagyis eredetileg Brenkelent, Niew Utrechtet és Oranje erődöt, a mai Albányt alapitották. Utána wallonok érkeztek, akiknek tulajdonitja nem egy történetiró, a mai Newyork megalapitását, ami annak köszönhető, hogy az általuk alapitott Neuf-Avensnes tüzvésznek esett áldozatul. De igazság szerint mégsem ők, hanem a hollandi származásu Monnewyt, vagyis másképpen Minnut tekinthető a Hudson-parti város alapitójául. Ez az utazó számos utazást tett Délamerikában és végül a Nyugatindiai Társaság szolgálatába lépett. 1626. május 4-én kötött ki először a Hudson-folyó torkolatánál, a mohikánoktól 60 forintért megvette Manhetten szigetet, ami magában 14 ezer holdat tesz ki, amelyen megalapitotta Nieuw Amsterdamot, Uj Németalföld székvárosát. A sziget közepére egy erődítményt épittetett. Később Minnewyt elmenekült a bevándorló svédek elől, akiknek vezetője Usselinx vállalkozó volt és az uj Svédország gyarmatigazgatója lett, amit a Delaware torkolatánál létesitettek. Itt épitette fel azután 1638. márciusában a Krisztina-erődöt. Néhány hónap mulva az Antillák felé utazva viharban elpusztult. Ezekből a telepekből keletkeztek Newyork és a szomszédos világvárosok.

VILÁG FOLYÁSA

A marokkói harcok.

A marokkói harcok még mindig nagy izgalomban tartják a francia közvéleményt. Körülbelül hat héttel ezelőtt megirtuk, hogy Abd el Krim felkelővezér bejelentette szándékát, hogy a juliusi nagy nemzeti és vallási ünnepet Marokkó fővárosában, Fezben akarja megünnepelni. A kitüzött határidő ugyan már végéhez közeledik, de az is bizonyos, hogy a harcok most már tényleg Fez falai körül folynak, habár a francia hadijelentések szerint a felkelőket ismételten visszaverték és az ellentámadások érzékeny veszteséget okoztak a kabiloknak, még sem tagadható, hogy a felkelők eddig legalább is kielégitő hadieredményeket vivtak ki a maguk számára. Éppen ezért az agg marokkói francia fővezért, Lyautey tábornagyot, azonnal leváltották és helyébe Petain tábornagy, a francia hadsereg büszkesége, Verdun várának megvédelmezője, ment Marokkóba a francia hadmüveletek irányitására.

A Ruhrvidék kiürítése.

A marokkói harcok kedvezőtlen fordulata máris érezteti visszahatását a francia külpolitikára. Kiderült, hogy meglehetősen nagy könnyelmüség volt a francia hadvezetőség részéről jelentékeny haderőket lekötni a német területek megszállására, holott ezidő alatt a felkelők támadása alatt elvéreztek a marokkói francia csapatok. Különösen feltünő az, hogy a spanyolokkal folytatott riffkabil harcok ideje alatt nem gondolt a francia hadvezetőség arra az eshetőségre, hogy a felkelők megtámadják a francia frontot is. Most végre hozzáfogtak az 1923 január 11-ike óta megszállva tartott Ruhrvidék kiürítéséhez. A kiürités a francia és belga megszálló csapatok péntekig be is fejezik. Azután rögtön kiürítik Düsseldorff, Duisburg és Ruhrohrt városokat, melyeket az angol, francia, olasz és belga kormányok közös elhatározása alapján szálltak meg. Megszállva marad még a kölni hidfő, melynek angol csapatait maguk a németek kérték fel az ottmaradásra, nehogy helyükbe kivonulásuk után az akkoriban makacsul fenyegetőző francia csapatok nyomuljanak be. Most már a helyzet lényegesen enyhült és igy valószinüleg a kölni hidfő kiürítésére is hamarosan sor kerül.

A német válaszjegyzék.

Hétfőn délután adta át a párisi német nagykövet Briand külügyminiszternek a német válaszjegyzéket a biztonsági paktumról szóló javaslatra vonatkozó francia jegyzékre. A francia kormány most a változott helyzetre való tekintettel valószinüleg nagyobb megértéssel fogadja a német jegyzéket, a melynek szövegét egyébként szerdán teszik közzé. Azt azonban máris hangoztatják a francia kormányhoz közelálló körök, hogy a német jegyzék igen kedvező hatást keltett. Előreláthatólag most az uj jegyzék alapján mindenféle konferencia elkerülésével közvetlen tárgyalás indul meg a német és a francia kormány között, ami annál is érdekesebb, mert ettől a francia kormány eddig feltünő makacssággal huzódozott.

A radikálisok és a Radicspárt.

Szerbiában a mult héten kibékültek a radikálisok a Radics-párttal. A Radics-pártiak feladták eddigi elveiket és ennek ellenében öt Radics-párti minisztert neveztek ki az uj kormányba. A beteg Pasics a lakásán fogadta az uj minisztereket és beszédet intézett hozzájuk, melyben felszólitotta őket, hogy viseljék magukat becsületesen és tartsák meg a skupstinában tett igéretüket, melyben hüséget fogadtak eddigi ellenfeleiknek. Radics Istvánt a fogságból elbocsátották, mert ügyében pertörlést rendeltek el. Radics azonnal kiszabadulása után hódoló táviratot intézett Sándor szerb királyhoz, majd szalonkocsiban Veldesbe utazott a királyhoz, aki unokaöccsével, Radics Pállal, az uj miniszterrel együtt kihallgatáson fogadta. A szerb demokraták, akik most ellenzékbe szorultak, már megkezdették az akciót az uj kormánypárti koalició ellen és a többi ellenzéki párttal együtt bizonyára iparkodni fognak megkeseriteni az uj kormánypárt mézesheteit.

Forradalom Portugáliában.

Portugáliában katonai forradalom tört ki. Fellázadt tisztek többszáz főnyi gyalogos katonával bezárkóztak a belváros egyik kaszárnyájába. Lisszabonban. A kormány azonnal ostromállapotot hirdetett ki, bekeritették a felkelők hadiszállását és felszólitották a lázadókat fegyvereik letevésére. A határidő leteltével a kormánycsapatok néhány ágyulövést tettek a kaszárnyára. Néhány sebesülés történt, utólagosan pedig 3 halottat találtak a helyszinen. Ugyanakkor a Vasco de Gama nevü portugál hadihajó legénysége is fellázadt és csatlakozott a szárazföldi lázadókhoz, de a felkelők leszerelése után az első felszólitásra ugyancsak megadta magát. Ezzel véget ért a legujabb félnapos portugál forradalom.

Az ingadozó béke.

Egyik nagy amerikai napilap külön tudósitója a középeurópai viszonyokról tanulmányt tesz közzé, melyben különösen az európai kontinens fenyegető

háborus veszedelmeivel foglalkozik. Kijelenti cikkében, hogy a helyzet javulása Középeurópában egyáltalán nem tapasztalható, uj és elkeseredett harcok gyujtóanyaga állandóan halmozódik, a békeszerződések balkánizálták Közép- és Keleteurópát. Az uj határok uj ellenségeskedéseket teremtettek. Nyugodtan mondhatjuk, — irja az amerikai publicista — hogy ez a terület sohasem volt készebb a háborura, mint most. A katasztrófa kitörését csak a szegénység akadályozza. Közép- és Keleteurópa olyan helyzetben van, mint az a szegény ember, ki gyilkolni akar, de nincs pénze fegyvert vásárolni. Az amerikai ujságiró szenzációs cikke általános feltünést keltett mindenfelé.

HIREK.

Heti naptár.

JULIUS.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
27 Hétfő	Pantaleon vt.	Olga	A hét elején a nap 4 óra 29 perckor kél és 7 óra 43 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 36 perckor kél és 7 óra 35 perckor nyugszik
28 Kedd	Ince p. vt.	Ince	
29 Szerda	Márta sz.	Márta	
30 Csütörtök	Judith vt.	Judit	
31 Péntek	Loy. Ignác †	Oszkár	
1 Szombat	Vas. sz. Pét-	Vas. Péter	
2 Vasárnap	D9. L. Alfonz	D8. Lehel	

Az igazságügyminiszter a szarvasi evangélikus egyház felügyelője lesz. A szarvasi evangélikus egyháztanács legutóbbi ülésén foglalkozott a Haviár Gyula dr. lemondásával megüresedett egyházfelügyelői állás betöltésének kérdésével. Az egyháztanács a megüresedett tisztségre Pesthy Pál dr. igazságügyminisztert jelölte. A választás napját augusztus 15-re tüzték ki.

Tiszteletbeli doktorok. A kormányzó megengedte, hogy a debreceni Tisza István tudományegyetem tanácsa Vredenburch bárót és Irict Károly berni ref. lelkészt a holland gyermeknyaraltatás körül szerzett érdemeik elismeréséül a bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi kar tiszteletbeli doktorává avathassa.

A nemzetgyülés nyári szünetének beállával a politikai pártok tevékenysége a fővárosban megszünt. A képviselők a szünetet a kerületeikben való beszámolásra használják fel, mint ahogy néhány beszámoló eddig el is hangzott.

Egy bécsi kivándorlási hivatal hamis utlevéllel 100—200 dollár lefizetése ellenében vállalkozott magyar munkások Kuba szigetére való kicsempészésére. A soproni rendőrség feltartóztatta a kivándorlókat.

A kir. Kuria helyben hagyta a kir. Tábla itéletét Vittenberger László és Ernő bünügyében, mely itéletben Lászlót életfogytiglani, Ernőt 15 évi fegyházbüntetésre itélte a Vilmos császár-uti trafikos ellen elkövetett rablógyilkosság miatt.

Nagyarányu lopás. Dr. Juhász József detektivfelügyelőnek lakásáról ismeretlen tettes körülbelül 300 millió korona értékü értéktárgyat ellopott.

Fülöp hesszeni herceg házassága. Mafalda hercegnő és Fülöp hesszeni herceg egyházi esküvője — a Tribuna jelentése szerint — a Vatikánnal történt megegyezés folytán mise nélkül fog megtörténni. A gyermekek nevelése tekintetében a hesszeni herceg kötelezte magát, hogy a gyermekeket nagykoruságuk eléréséig a katholikus vallás tanai szerint neveli.

Rágalmazás. A Népszava a MTI-nek a Hétfői Napló ellen inditott sajtóperéről szóló tudósitásában azt irta, hogy Kozma Miklós, a MTI vezetője, nyilatkozatában elismeri, hogy tényleg a MTI helyiségében rendeztettek azok a bizonyos külföldi rádióversenyek. A MTI a Népszava ellen rágalmazásért sajtópert inditott.

Utazás a paradicsomba. Middleburgban, Transwaalban egy 17 éves leány belopódzott egy teherpályaudvaron indulásra kész mozdonyra és teljes gőzzel utnak inditotta. Mire a meglepett vasutasok magukhoz tértek, a mozdony a leánnyal már a nyilt pályán száguldott. Egy állomáson sikerült a mozdonyt feltartóztatni, hol a teljesen gőzfelhőkbe burkolt leány Éva-kosztümben várta az üldözőit. Nagy bőbeszédüséggel magyarázni kezdte a vasutasoknak, hogy ő angyal és miután szárnyai nincsenek, a mozdonyon akart egyenest a paradicsomba jutni. A paradicsom helyett az őrültek házába szállitották a hirtelen megőrült leányt.

Uj egyenruha az olasz hadseregben. Az olasz hadseregben kisérletként uj egyenruhát vezettek be. Leglényegesebb ujitás egy tábori szürke vászonsisak, melynek formája azonos a régi acélsisakkal; ezt az eddig használt sapka helyett akarják rendszeresiteni.

Felhivás a tehetséges gyermekek és ifjak második munkakiállitása érdekében. Hazánk mai nehéz helyzetében a fejlődő tehetségek felkutatása és helyes irányitása égető gazdasági és kulturális kérdés. E nagy és fontos nemzeti feladat megoldásának előkészitésére a Magyar Gyermektanulmányi és Gyakorlati Lélektani Társaság — a tehetségek megmentésére alakult mozgalom vezetőségével együtt — 1925. évi december havában országos kongresszust rendez és szervezi a tehetséges gyermekek és ifjak II. munkakiállitását. A kiállitást a főváros tanácsa a hozzáfüződő kulturális érdeknél fogva anyagilag és erkölcsileg támogatja. A kiállitás nagyszabásunak igérkezik; lesz rajzi, képzőmüvészeti, zenei, technikai, női kézimunkai, irodalmi, tudományos és előadók müvészeti csoportja. A kiállitás tehát a tehetséges ifjak munkáinak összes nemeit fel fogja ölelni. A kiállitásnak lesz iskolai és egyéni része. Az iskolai osztály a sulyos anyagi helyzet miatt csak a fővárosra és közvetlen környékére fog szoritkozni s iránta nagy az érdeklődés az iskolai testületek részéről. A kiállitás egyéni része az egyes tehetséges ifjak munkáinak kiállitása, ez azonban országos jellegü lesz. Folyton nagy számmal jelentkeznek a fővárosból a rajzi, szobrászati, zenei, technikai és egyéb tehetségek, azonban a vidék ma még felkutatlan ebből a szempontból. A kiállitás rendezőbizottsága azzal a kéréssel fordul a vidéki tanitói és tanári testületekhez, a népmüvelési titkárokhoz, különösen a jegyzőkhöz és lelkészekhez, hogy, ha bármily irányu ifju tehetséget fedeznek fel a tizennyolc éves korig, azt a kiállitáson való résztvételre biztassák, s hozzák a rendezőbizottság tudomására. A rendezőbizottság cime: a Fővárosi Pedagógiai Szeminárium igazgatósága, Budapest, Mária Terézia-tér 8. A rendezőbizottság kiállitási ügyben minden hét keddjén délután 5—7-ig fogad.

Szerb árubojkott és kommunista sejtek Görögországban. A Reichspost athéni jelentése szerint a szerb áruk ellen meginditott bojkottmozgalom erősbbödik. A lapok éles hangon irnak Jugoszláviáról. Egy másik athéni távirat szerint a rendőrség több kommunista sejtnek jött nyomára, amelyek merényleteket terveztek. Pangalos, valamint az uj kormánynak több más tagja ellen.

Titokzatos hajbetegség Poroszországban. Berlini lapok jelentései szerint a flatowi népiskolát be kellett csukni, hol egy napon 40 gyermek kapta meg a titokzatos betegséget. A betegség a hajon fellépő fehér foltok alakjában jelentkezik és a haj rohamosan kihul. A járvány már a környékbeli falvakban is észlelhető.

Fürdés közben a Dunába fulladt. Ma délután a Római fürdőnél a Dunában fürdött Kopa Elek csónakkészitő tanonc. Fürdéskőzben hirtelen elmerült és kimentení nem sikerült. Holttestét keresik.

Felhőszakadás Zala megyében. Óriási felhőszakadás vonult el Sümeg környékén. Halász Kálmán sümeghegyi házát a villám felgyujtotta. Csabrendeken a villám agyonütötte Németh Lajos 19 éves fiut.

Anglia tiltakozik a román kiutasitások ellen. A Manchester Guardian jelentése szerint a bukaresti angol követ tiltakozó jegyzéket nyujt át a román kormánynak. A tiltakozás oka az, hogy az utóbbi napokban különböző nemzetiségü külföldieket utasitottak ki az országból. A kiutasitottak között van a Román Bank igazgatója is, aki angol ember.

Egregy községben Budai József tulajdonában levő kőbánya beomlott és a tulajdonost, valamint annak fiát betemette. Mindketten meghaltak.

Özv. Töth Jánosné 72 éves keszthelyi asszony öngyilkossági szándékból egy autó elé vetette magát és sérüléseibe belehalt.

Galambok községben Szabó József földmivest felesége baltával agyonütötte. Az asszonyt a csendőrség elfogta.

Heőcsaba községben Babos János gazdálkodó kaszával meggyilkolta vejét, Suha Andrást. Babost beszállitották a miskolci ügyészség fogházába.

A Logody-utca 17. számu házban egy pincér többnapos holttestét találták meg. Valószinü, hogy öngyilkosság esete forog fenn.

Szemtelenkedik az ántánt. Az ántántmisszió, nevezetesen egy olasz ezredes, egy francia őrnagy és egy-egy altiszt, Kubinyi rendőrtanácsos és Sibrik huszárszázados kiséretében legutóbb Kaposvárott kutatott. Megtekintette a »csers«-i lőtéret, majd a Baross-laktanyát, végül Faragó Lajos gimnáziumi tanár lakását kutatta át és sehol semmi rejtett fegyvert, lőszert vagy hasonlót nem talált. Majd talál még fegyverre, de azt nem emlegeti meg.

Levegőbe repült torpedónaszád. Danzigi távirat jelenti, hogy hétfőn délelőtt, kevéssel nyolc óra után, a Kaschub lengyel torpedónaszád a levegőbe repült. Azt hiszik, hogy az olajgőzök meggyulladtak és az olajkészlet emiatt felrobbant. A hajó két részre szakadt és elsülyedt. Egy gépész és két fütő eltünt. A hajó legénységének többi tagjai részben sulyos, részben könnyü sérüléseket szenvedett.

A rákospalotai villamos vasut meghosszabbitása. Csütörtök este Knefély Antal elnökletével értekezletet tartott Rákospalotán az uj villamosvasuti hálózat kiépitésére alakult mozgalom vezetősége. Az értekezleten elfogadták azt a javaslatot, hogy a 65-ös villamos folytatásaként a MÁV-telep és Pestujhely érintésével a palotai Arany János-utcai piactéren, Damjanich- és Szentmihályi-utakon át a Templom-térig terjedő vonal kiépitését fogják szorgalmazni. A mozgalom nagy elterjedtségére és az érdeklődésre való tekintettel a vezetőség intézkedett, hogy a vasárnap délután 2 órakor tartandó gyülésen kivül a Piac-téren is tartassanak ismertető szónoklatot.

A belügyminiszter vizsgálatot inditott a Royal Mail hajótársaság budapesti irodája ellen embercsempészet miatt. Alapos a gyanu, hogy a cég hamis utlevelekkel és hamis nevekkel dolgozott.

Tolnavármegye legtermékenyebb részén egy Spitzer Dávid nevü ember minden valorizációs átszámitás nélkül ma is holdanként 20 koronáért bérel egy darab földet. A birtok tulajdonosa egy grófnő, aki még békeidőben ennyiért adta ki a bérletet s a bérösszegen nem is akar addig változtatni, mig a szerződés le nem jár.

Ha rövid a hangod, — toldd meg egy szócsövel! Igy variálta a közmondást Békeffy szinmüvész s azóta minden este egy Sternberg-féle szócsővel konferál a Márkus Emilia parkmoziban, miáltal hangszálainak tökéletes kimélete mellett eléri az eddig lehetetlennek tartott és valóban bámulatos eredményt, hogy tudniillik a hatalmas, fedetlen nézőtérnek a szinpadtól legtávolabb eső bármely pontján épp oly tisztán hallja mindenki a legpianinóbban kiejtett nüánszokat is, mintha közvetlenül a müvész mellett ülne. Sternberg királyi udvari hangszergyár speciális szócsöveit külön hangbetéttel is szállitja.

Vidéki kisebb iskolásfiu részére teljes ellátást kaphati szeptemberre jutányosan Budapest, VII., Murányi-utca 1. II. em., Schárer Lajos nyug. rendőrtisztviselőnél, Keleti pályaudvar mellett. Közelben mindenféle iskola.

Nyugdijazások a megszállott Biharmegyében. A román belügyminiszter elrendelte, hogy folyó évi október 1-től minden 60 évet betöltött tisztviselőt nyugalomba kell helyezni. Nagyváradi jelentés szerint a megszállott Bihar vármegyében a következők kaptak nyugdijazásra értesitést: Biró Imre és Földi Ignác vármegyei irodafőtisztek, Olsevszky György aljegyző Elesd, Ilics János aljegyző Feketető, Vandics Gábor jegyyző Kumanesd, Szabó János jegyző Bars, Fekete György jegyző Nagyürögd, Pop József jegyző Kebesd, Popa Mihály jegyző Szőllős.

RENDELETEK.

A hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák illetményei.

A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák ellátásának javitásáról intézkedik a 4300—1925. M. E. számu rendelet, mely a rokkantilletményeket 90—95 százalékkal felemeli. A huszonötszázalékos rokkantnak továbbra is havi 12.000 korona járulékban részesülnek, az ötvenszázalékos rokkantak havonta 60.000, a hetvenötszázalékosak 200.000, a százszázalékosak 500.000 koronát kapnak. Az altisztek, önálló mezőgazdák, iparosok, kereskedők ötvenszázalékos rokkantság esetén havonta 90.000, hetvenötszázalékos rokkantsággal 300.000, százszázalékos munkaképtelenség esetén 750.000 korona pótlékban részesülnek. A rangosztályba sorozott havidijasok és egyévi önkéntesek közül a huszonötszázalékos rokkantsággal birók ezentul is évi 288.000 koronát kapnak. Az ötvenszázalékos rokkantak részére havi 120.000, a hetvenötszázalékos munkaképtelenek részére havi 400.000, a teljes keresetképtelenek részére egymillió koronát állapitottak meg. Hadiözvegyek ellátási diját szintén ujonnan állapitották meg. Legénységbeliek özvegyei havonta 40.000, önálló mezőgazda, iparos, kereskedő és volt altisztek özvegyei havi 70.000, havidijasok önkéntesek özvegyei havi 90.000 korona járulékot kapnak. Hadirokkantak gyermekei részére a rokkantjárulék egytizedrészét állapitották meg nevelési járulék cimén. A hadirokkantak teljesen árva gyermekei elhalt anyjuk özvegyi járulékának egyötödrészét kapják. A nevelési pótlék összege havonként hatezer koronánál kevesebb nem lehet. A teljesen árva gyermekek részére azonkivül még külön járulékot is folyósitanak. A legénységi állományba és altiszti rangfokozatba tartozott rokkantak gyermekei havi 40.000, a többiek havi 70.000 koronára tarthatnak igényt. Felmenőágbeli rokonok és szülőtlen testvérek részére a legénységi állománybelieknél és altiszteknél havi 20.000, a többieknél 40.000 koronát fognak kiutalni. Ápolási pótlék cimén a hadirokkantak ezentul legfeljebb a hadijárulék 50 százalékát kaphatják meg. Ápolási pótlékban csak olyan hadirokkant részesülhet, aki keresetképességét száz százalékban elvesztette, azonkivül önmagával teljesen tehetetlen és emiatt állandó ápolásra szorul. A hetvenötszázalékos rokkantak ápolási pótlékot ezentul nem igényelhetnek. A felemelt hadipótlékokat augusztus 1-től kezdődő érvényességgel fogják kiutalványozni. A városok és községek kötelesek három nap alatt az illetményre igényjogosult rokkantról kimutatást küldeni a törvényhatóság első tisztviselőjéhez. A rokkantjárulékokat augusztus 1-től kezdve minden hónap 15—20-ik napján fogják kifizetni.

Utólérhetetlen a minősége

STERNBERG

KIRÁLYI UDVARI

HANGSZERGYÁR készitményeinek!

Hangszerpalota: Budapest, Rákóczi-ut 60.

Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (57)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Várad városának kapuit nyitogatták, amikor a király Györggyel a Sebeskőrös hidjára ért. Komor, szél és viharvert arcok, fáradt nyugtalanság. Besztercéről idáig nem kis ut és György azon gondolkozott, vajjon meddig tart még ez a céltalan bolyongás. Télviz idején, járatlan utakon. Aztán céda kunok között hajnalig tartó dorbézolások. Azt sem tudta már, melyik jobb, egy helyben tapogni és undortól hajtatva, álmatlanul vergődni, avagy a hóban és fagyban menni, menni, lóról leszállni, napokig éhezni, lovat vezetni és ujra felülni s nem tudni, hová?

Miklós prépost nyomban gyóntatót hivatott. Szaladtak a vitézek, végre egy ferences atyát hivtak. Bizony nem nagy örömmel jött, meg lévén tiltva a király kiséretével szóbaállni. De megvigasztalta az a tudat, hogy végső kötelességet teljesit egy bünös embertársával szemben és a vitéz kemény ökle csak megerősitette ebben a hitében.

A beteg prépost már nem tudott mozdulni. Ott hevert egy mészáros házában, ahova sebtiben vitték. Nem kivánt már semmit, csak nyugodalmat. Hatalmas teste, mintha kissé összeesett volna, az arca sápadt és sovány, hosszu szakálla és bozontos haja rendetlenül össze-vissza csapzott. Nem testi nyavalya, lelke betegsége verte igy le a lábáról.

A sötét szobába alig tért világosság. A kis ablakok szennyes homálya alig engedte látni az ott tartózkodó vitézeket.

A kövér kis ferences szuszogva tiporta le a havat lábáról, keresztet vetett és szemhunyorgatva kereste a bélpoklos lelkü papot.

Miklós prépost gyengén felsóhajtott. A fogai épek voltak még, egy sem hiányzott belőlük, a szeme fáradt, erőtlen lett a szenvedéstől, a szive rendetlenül vert s néha megakadt ütése. A falépcső nyikorgott, György vitéz lépett be, aki már értesitette urát arról, hogy hü embere a végsőt járja.

— Azt hittem, örökké tart az élet — nyögte csalódottan Miklós ur. — Azt hittem, örökké. Nem tápláltam a lelkemet, csak a mulandó tetemet tömtem. Verekedtem lépten-nyomon, nem kiméltem embert, asszonyt, cédaság nem állott távol tőlem, közelebb állott, mindenképpen, mint hivek vezérlése, lelkek megmentése. Bizony másfele jártam, mint merre kellett volna. Földi jószág, ugy, mint a többi papok lelkét, az enyémet is forrásba vitte, tudom, mekkora hiba volt. És erőszakos módon vertem ki akkor, akkor a tisztes és nem tisztes káptalan tagjait, akik nem álltak mellém... Aztán a lelkem az urammal, földi urammal tartott, nem tudom, nem hiszem, ebben hogy hibáztam volna, de nem téritettem őt okos tanáccsal bölcs meggondolásra, nem riasztottam el, erről tudom, hiba volt, az istenkáromló pogányságtól, bizony nem, tudom.... Sőt... — itt a hangja még halkabb lett — sőt tüzeltem őt az Egyház ellen...

A ferences mozdulatlan arccal hallgatott. Miklós kissé nyugodtabban folytatta:

— Most már nem dul hivság ördöge bennem, most már nem várok másra, csak békét szeretnék, engedelmet, bocsánatot kérek, legyen meg, amit biráim rám rónak, legyen meg, mindenre, amit lehet szivesen...

Eláfit a szava. Az arcát szederjes szin boritotta el. Sovány, nagy kezével megfogta a ferences köntöse szélét és magához huzta. Ugy huzta, oly erővel, hogyha a barát nem enged s nem lép közelébb, elszakad a barna daróc.

— En Istenem... — suttogta a haldó — ... nem, nem vagyok méltó a te szódra... jaj, sirás a földön, öröm az égben... Nem bánom, tegyetek, vélem, ahogy az itélet hangzik, tegyetek, de szenteljétek meg poraimat, szent földbe temessétek....

A legkeményebb harcosok megrendült lélekkel álltak ott, a király összeráncolta homlokát és a sötétségbe nézett. A kemencében égett a tüz. Meleg volt. Miklós prépost ugy látszott, már nem tudja, mit beszél. Erősbödő hangon hadart s közben felült az ágyban.

— Vad állatot, hét feje és tiz szarva és szarvain tiz korona és fejein istenkáromló nevek... És imádták a sárkánt, mondván: Ki hasonlit a vadállathoz és ki küzdhet meg véle?... Más vadállat azt mondotta, emeljenek bálványképet.... De elbukik Babylon, Babylon! Mivel az ő paráznaságának haragborából ittak az összes nemzetek...

Valaha hallott, rég elfelejtett igék a Jelenések könyvéből. Most, amikor a tévelygő lélek hüvelyétől bucsuzott, egymásután törtek elő a habzó szájból. Kisebb szünet után feltekintett a haldokló. Pillantása László királyra esett, de elszörnyedve máshová forditotta, ahonnan világosságot keresett.

— Megkövetem az Ur egyházát, vezekeltem, bocsássatok meg!...

Magasan ült párnáin, ingén végighullámzott őszülő szakálla. A lábai sebesek voltak, a keze reszketett. Nagy erőfeszitéssel emelte maga elé kezét, mintha láthatatlan ellenséggel szemben védekezne.

— Jaj nekünk. Jaj! — mondotta s most már Lászlóra szegezte lázas szemét. — Jaj ezerszer! Babylon, nagy Babylon!

Felugrott, takaró, kendő lehullott róla, sovány tagjai ugy remegtek, mint vékony nyárfa reszket a viharban.

— Jaj ne! Fáj! Jaj, István vértanu, mártir, oltalmazz te sorsodtól... Uram! — itt az arca mosolyogni kezdett — Jézus, vedd magadhoz... ne tulajdonitsd ezt nekik bünül... Kellett... Ha élni nem jól... Halni... segits!

Felbukott az eléje csuszott párnán, tompa zuhanással és hörögni kezdett. Nem volt többé eszméletnél. Az arca sötétvörös volt.

Három napig viaskodott a halállal. Többé magához sem tért. A király kivánta, hogy feloldoztassék, hiszen nyilvánosan gyónt és bánta meg büneit. A ferences azonban arra hivatkozott, hogy feloldozást csak a Szentatya követe adhat, vigyék eléje. Rendelet tiltja a feloldást és eltemettetést.

Amikor szegény, hányatott életü ember szive megállt, a király rendeletére felöltöztették. György paripára ült és egy kis csapat lovassal lóra erősitve vitte el a prépost tetemét Esztergomba, hogy a fermői feloldozza utólag büneitől és az egyház kebelébe testét visszafogadván, szentelt helyen, az esztergomi székesegyházban eltemesse.

Ott haladt a szomoru menet elég lassan a váradi utcán. A népség megbámulta, de senki süvegét meg nem emelte, tudták, hogy nem illeti tisztelet. György a pozsonyi népre gondolt. Egyformák ezek mind. Igaztalanok. Ott gazdag polgárok, iparosok, itt pékek, mészárosok, csizmadiák, ott cifra házak, itt széles,

tág épületek, ott templomok, itt egyházak, nincsen nagy különbség. Azok németül gajdolnak, ezek magyarul karattyolnak. Azok talán többet, azok higgadtabbak, számítóbbak, ezek meg itt duhajok, de hütlen mind, engedetlen, hálátlan a királyával szemben mind. Nincs különbség bennük. És ezek fölött állni, ezeknek igazságot tenni, ezekkel zöld ágra vergődni, nem irigylésre méltó feladat.

Sajnálta a megholt prépostot, hü cimboráját, de ő már elvégezte, ő már tul jár ezeken a kis utakon és galádságokon, valójában, szivből a királyt sajnálta, mert tudta, hogy nem fog megállni ebben a zürzavarban, elveszti nyugalmát és kapkod, hol tulkap a mértéken, hol tulságosan engedékeny. Amit eddig nem mert elgondolni határtalan csodálatában és ragaszkodásában, most az utolsó hónapok rettentő tapasztalatai alatt bizonyossá vált benne, hogy nem elég vitéznek, hősnek, jónak, egyenesnek lenni, nem elég gyülölni és szeretni, nem elég jutalmazni és büntetni, aki a zabolátlan embernyájnak ura akar lenni, aki közöttük rendet akar tartani, aki nékik jót akar cselekedni, annak valami különös, kimondhatatlan és megmagyarázhatatlan adománnyal, valami titkos hatalommal kell birnia, amellyel pedig László király nem bir.

És innen eredt minden baj. Mert könnyü nyugodt, higgadt, derék népet elvezetni, könnyü békésen uralkodni, ha az ország szekere simán mozog, mint az olajozott kerék, könnyü nyáron, jó uton elhaladni, de bezzeg a hinárban nehéz gázlót találni.

Lám, minden rosszra fordult csakugyan. Ez bántja a királyt is. Hiába jóindulat, hiába erő, kedv, bátorság, semmi sem sikerült neki. És ezért átkozták, ezért csufolták, ezért kárhoztatták. Hát tehet ő szegény róla? Eszébe jutott a Lacikordé nótája. Csufság, istentelenség...

Vannak emberek, akik bármihez nyulnak, arannyá válik, ilyen a Benjamin zsidó Pozsonyban. Vannak emberek, akiknek minden sikerül, ilyen alkalmasint a Ladomér is, az esztergomi érsek. És vannak, akiknek minden hiába.

Egész pontosan visszaemlékezett György arra az éjszakára, amikor a királlyal Várad felé közeledett. Azt mondja a király:

— A napot azért ki nem huzod az ágyából, ha sötét az ég...

Ő erre azt felelte:

— Látok én igy is... — A király nem szólt. Ő folytatta. — Csóvát azért nem gyujtok, elég lesz egy fáklya is éppen... Várok a reggelre. Várok, míg kisüt egyszer a nap...

— Türelmes legény vagy, a te hasznod... Én már azt tartom, vagy igen, vagy sem, vagy fehér, vagy fekete... Ha nekem az Isten adta, hogy a fehéret szeressem, miért nem adta, hogy fehér legyen? Tudod György, más a természetem, nem alkuszom senkivel se!...

Igy beszélt akkor a király nagy vergődésében. Bizonyos, hogy szerencsétlen. De alkuszik ő is, alkuszik, ha kell, csakhogy következetlen, nem marad soha egy uton. Százfelé csapkod. Elindul erre, majd áttér amarra... Maradna egy ösvényen... Rosszul van ez igy. Pedig milyen pompás, vitéz ember. Nincsen fegyverfogható férfi, ki véle fölérne...

Komor hallgatásban haladt a menet át a havon. Később már, Pest felé csatakos lett az ut, a hó és jég engedett. A nap is kibukkant olykor a téli égen. És György tovább gondolkozott, gyötörte magát a szokása ellenére. Mert vannak tapasztalatok, melyek a legnyugodtabb és egyszerübb lelket is a töprengésre inditják.

Végre nagysokára elhagyták Pestet. A Dunán átkelve, csónakon György megpillantott a Boldogasszonysziget déli sarkán egy lefelé bámuló alakot. Később megismerte, Kézai Simon mester buslakodott ott s várta vissza az urát. De György nem állhatott meg egy szóra sem sietős utjában.

*

Soha el nem fogja felejteni. Fel az érseki várba. Vasárnap. Sok a nép. Szentmise után a pápai követ eél viszik Miklós prépost holttestét. György előadja az elhunyt utolsó kivánságát. Bocsánatot, békességet kért. Ott áll a szikár talján, mellette Ladomér. Szigoru az arcuk, könyörtelenség ül rajta.

— Nem kell azt eltemetni, aki életében elszakitotta magát az egyháztól... — csak ennyit mond a kegyetlen főpap.

György nem tulságosan epés természet, de elfutja őt is a méreg. Mégis erőt vesz magán, hiszen holt barátja utolsó kivánságát akarja végrehajtani.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménytőzsde irányzata és ezzel egyuttal az ország egész terménypiaca is, nagy lanyhaságot mutat. Az árak lemorzsolóban vannak és nagyfoku a tartózkodás, mert idei rekordtermésünk elhelyezhetetlennek látszik. A környező államokban szintén jó termés volt, Ausztriában pedig nagyon erősen versenyez a magyar árukkal a Trieszten át érkező orosz gabona. A magyar piacok lanyhaságának oka azonban abban is rejlik, hogy a malmok még mindig nem kezdték meg a vásárlásaikat, a külföldi államok pedig először a cséplésered ményeiket várják meg és csak akkor, ha szükség mutatkoznék, bocsátkoznak esetleges vételekbe. Nálunk a cséplés előrehaladott állapotban van, egyes helyeken azonban a bőségesen hulló csapadékok miatt ezek megkezdése még mindig elmaradt. Sajnos, az utóbbi hetek esőzései a magyar kemény buzának sokat ártottak. A Budapestre felérkező mintaszállitmányok azonban remélni engedik, hogy a julius végei melegebb időjárás a mutatkozó károkon enyhiteni fog. Természetes azonban, hogy a nagy árlenyomásnak legfőbb előidézője az a spekuláció, amely aratáskor az árakat mértéktelenül igyekszik letörni, hogy azután a szegény és megszorult gazdák készleteit potom pénzen összevásárolva, azt télen és tavasszal busás haszonnal és magasra felvert árakon sózza a fogyasztók nyakába. Óva intjük olvasóinkat attól, hogy szorgalmasan, becsülettel és nehéz fáradtsággal megdolgozott munkájuk gyümölcsét elhamarkodva adják el az ügynököknek. Leghelyesebben az a gazda cselekszik, aki a kanadai buzatermés eredményét megvárja, mert a világpiacot a kanadai kemény Manitoba buza uralja és mindig ennek az ára irányitja az árfolyamfejlődéseket is. Ha az amerikai terméseredmény kedvezőtlen, akkor bizonyos, hogy a magyar buza ára erősen felszökkenőben lesz, mert az importra szoruló államok leginkább Magyarországban kénytelenek hiányzó készleteiket fedezni, mivel az amerikai buza finomságával leginkább csak a magyar buza vetekedhet.

A lisztárak is, a bő termés és a külföldi tőzsdék tartózkodása miatt, junius végétől kezdve fokozatosan morzsolódnak, ugy hogy ma már a nullás

árut 6700, sőt nagyobb tételekben augusztusi szállitásra 6500 koronával is kinálják.

A takarmánypiac elegendő kinálat, rendes számu vevők mellett, közepes. Az árak nem változtak. Zöld tengeriszár (csalamádé) 30—45, zabosbükkönyszéna 110—130 ezer korona métermázsánként.

A kapásnövények ára rohamos mértékben hanyatlik, mert a termelők készleteiket elhelyezni nem birják, külföldre pedig a magas vasuti tarifa, részint pedig az egyes államok nagy bevíteli illetékei miatt a magyar áru kijutni nem bir. Ilykép a felhalmozódó és könnyen romló készletek az árakat tetemes mértékben nyomják lefelé.

Legujabb árak:

Huspiac: A zsir és fehéráruk, valamint a borjuhus emelkedő irányzatot mutat. Marhahus 28—38, másodrendü 18—28, borjuhus 36—46, másodrendü 28—36, sertéshus 36—40 és 28—36, zsir és háj 32—33, zsirszalonna 28—29, füstölt- és paprikásszalonna 36, csont 5—10 ezer K kg-ként.

Halpiac: Ponty 25—30, harcsa 60—80, másodrendü 50—60, süllő 50, fogas 55, kecsege 55—70, csuka 30—40, compó 28, kárász 20—30 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: Rántani való élő csirke 15—25, sütni való 25—45, élő tyuk 30—60 ezer K drb-ként. Ruca és lud hizott 30—34, ludzsir 50—60 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: Burgonya 1.6—2, vöröshagyma 2.5—3.5, fejeskáposzta 2, kel 2—3, vöröskáposzta 3—5, karfiol 10—15, uborka 1—3, tök 1, gyalult 3, vajbab 4—6, paradicsom 8—10, torma 15—22 ezer K kg-ként. Kalarábé 4, zöldpaprika 5, tengeri csövenként 8 száz K.

Gyümölcspiac. A nagy készletek ellenére sem mutatkozik jelentősebb olcsóbbodás. Rétesnek való alma 3—6, asztali 8—12, körte 8—18, cseresznye és meggy 10—15, málna 24, kajszinbarack 3—6, őszi 6—16, belga szőlő 60—80, korai 30—40, ringló 16—18, szilva 8, dióbél 50—70 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1—1.5, kimért tej 5, tejfel 20—24 literenként, teavaj 70, másodrendü 60, tehénturó 10, soványturó 8, zólyomi juhturó 40, jászberényi 36 ezer K kg-ként.

Terménypiac: tiszavidéki buza juliusra 387.5—392.5, egyéb származásu 382.5—387.5, augusztusi szállitásu 377.5—383.5, egyéb 372.5—377.5, rozs 325—330, takarmányárpa 275—285, ózab 425—440, uj 320, tengeri 280—285 ezer K métermázsánként.

Takarmányvásár: elsőrendü rétiszéna 125—130, alomszalma 60—85 ezer K.

Hüvelyesek és vetőmagvak: borsó 4, feéhr bab 3, tarka 2.5, lencse 6, mák 17 ezer K kg-ként.

Liszt- és gyapjuárak változatlanok.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

Vitézek figyelmébe!

Azon alkalomból kifolyólag, hogy a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetével tagjainak textilárukkal — ruhaszövetek, vászonáruk stb — való ellátására megállapodást létesitettünk, tisztelettel tudatjuk, hogy az őszi idény ujdonságai, bel- és külföldi férfi- és nőiruha, valamint télikabátszövetek a legközelebbi napokban megérkeznek s azokból a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete ti tagjai a piaci napiáraknál lényegesen olcsóbb árban fedezhetik szükségleteiket.

A nyári idényről visszamaradt divatcikkek — ruhakelmék és szines mosóáruk — teljesen gyári árban, maradékok félárban kaphatók.

Vásznak, chiffonok, Damast-árukból a legkitünőbb gyártmányok, férfi fehérnemükből a világhirü oroszlánvédjegyü, eredeti gyártmányok állandóan nagy választékban kaphatók.

Szükségleteik iránt sziveskedjenek levélben vagy személyesen közvetlenül hozzánk fordulni.

Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

Tisztelettel

Pátria
Be- és Kiviteli Áruforgalmi r.-t.
V., Széchényi-u. 2.

*

Értesités.

Épitkezni óhajtó vitézeket tisztelettel értesitjük, hogy a Szegedi Épitő Rt. szegedi fatelepén tároló épitő faanyagot végelárusitjuk, az alanti egységárakon ab raktár és három százalék forgalmi adó felszámitása mellett:

12/18 cm, 7 m hosszu fürészelt kötőgerenda, m³-ként	730.000 K
10/10 cm, 5 m hosszu fürészelt szarufa, m³-ként	680.000 »
4/4-es, 12—31 cm széles, 2.50, 3.50, 4.75, 5.70 m hosszu épitődeszka (vegyesen) m³-ként	650.000 »
Kész asztalosáru:	
0.90/2.00 m pallótokos, felesbenyiló ajtó, darabonként	650.000 »
0.80×2.00 m pallótokos keresztajtó drb-ként	650.000 »
0.75×1.10 m pallótokos, ki-benyiló szobaablak, darabonként	400.000 »
0.40×0.90 gerébtokos kamraablak, drb-ként	110.000 »
0.80×120 m hevederes padlásajtó, drb-ként	165.000 »

Az asztalosáru alapmázolva, vasvasalással értendő. Az ablakok üvegezés nélkül.

Tekintettel arra, hogy épitő faanyagáraink jóval alacsonyabbak a piaci en gros áraknál, kérjük megrendeléseiket minél előbb a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor cimére beküldeni. 1—3

Felhivás a telkes vitéz bajtársaimhoz!

Hogyan fizessük ki tartozásainkat Szövetkezetünknek.

A jó Isten megáldotta az idén fankadatlan szorgalmunkat és most megelégedéssel tekintünk a cséplés elé. Gondunk és fáradságunk az volt bőven nekünk is, akik ingyen kaptuk a vitézi telket. Hát azoknak a vitézi bajtársaimnak, akiknek a vételárat is törleszteni kell. Bizony joggal nevezhetjük magunkat honfoglalóknak, mert nemcsak elfoglaltuk a hazai földnek egy darabkáját, hanem azt is megmutattuk a falubelieknek, hogy tudással, szorgalommal és akaraterővel aránylag rövid idő alatt mit lehet produkálni.

Bizonyos büszkeséggel töltött el, hogy amikor vitéz Hajdu Imre, a szövetkezetünk igazgatója, végignézett az én kis telkemen, látva a haragos zöld kukoricát, a sürü kalászerdőt, a gyümölcstől terhes fácskáimat, a szép kis szőllőmet, a sajátkezüleg épitett házam, verandájáról igy kiáltott fel: »Hiszen ez egy valóságos paradicsom.« Igen, azt mondják mások is, de ti, akik hasonló helyzetben vagytok, jól tudjátok, hogy én még talán szebbnek találom, mint más, mert hiszen csak a puszta földet kaptam, amim van, azt Isten segedelmével magam teremtettem.

Pedig van-e valami szebb, mint semmiből valamit teremteni. Erről jut eszembe, hogy köszönettel tartozom szövetkezetünknek is, mert jól tudjuk, hogy

a mult években még a tehermentes nagybirtokosok sem tudtak kölcsönhöz jutni s a mi szövetkezetünk, melyet igazgatósága szintén semmiből teremtett, több száz telkes vitézt hozott abba a helyzetbe, hogy a gazdaságaikat berendezhették, hogy házuk és istállójuk van, hogy ma megelégedett emberek vagyunk.

Én, aki szintén helyet foglalok a szövetkezet igazgatóságában, jól tudom, hogy a szövetkezet semmiféle állami támogatásban sem részesült soha, ellenben a mult hónapban a kintlevő követelése az ötezermilliót meghaladta. Azt is látom, hogy a nagybankok szeretnék megfojtani, ha tudnák. A konkurencia, látva a fejlődést, mindent elkövet ellene. Tüzet okád az úgynevezett liberális zsidó sajtó is. Ezt mind meg lehet érteni, mert ebben a mi szerencsétlen országunkban sokaknak fáj az, ha egy izzig-vérig magyar intézmény szakértő vezetés mellett szilárdan áll, sőt fejlődik akkor, amikor régi liberális intézetek omlanak össze.

A kormány sem meri támogatni, mert nem akarja mások haragját felkelteni. Sőt még vitézek is akadnak, akik panaszkodtak, hogy buzában kapták a kölcsönt évi nyolc százalék, majd 18 százalék kamat mellett és most sokkal tartoznak, pedig aki a kamatot rendesen fizette, ugyanannyi kg buzával tartozik, mint 2—2½ év előtt. Emlékezzünk csak, hogy azokban az időkben, tehát egy-két éve, nem is lehetett kölcsön pénzt kapni, csak értékpapírra és akkor is csak egy hétre és nem két évre és volt eset, hogy heti 10—15 százalék mellett. De hát hol vett volna telkes vitéz értékpapírt.

Igen, én és még sok bajtársam, mi bátran ki merjük mondani, hogy igenis mi hálával tartozunk és azt is kijelentjük, hogy a tartozásunk egy részét aratás után, másik részét a kukoricatörés után ki fogjuk fizetni.

Nekem ez annál könnyebb lesz, mint másnak, mert most törleszteni akarok 30 métermázsa buzát, tehát bejelentek a szövetkezetnek eladásra egy vagón buzát, ami nekem hiányzik, azt a szomszédoktól veszem át. A szövetkezet így vagóntételben legalább tiz százalékkal tudja jobban eladni, mint ahogy itt helyben szedik, a szövetkezet az értékesitésért csak két százalékot számit fel, a hasznon pedig megosztozkodom a szomszédaimmal. Ezzel mi is hozzájutunk egy-két millióhoz, a szövetkezet is jól jár, mert megkapja a 30 métermázsa buza árát s a magyar vitézeken élősködő ellenséget sem gazdagitjuk.

Vitéz bajtársaim, kövessétek példámat!

vitéz Horváth Mihály.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 25.000 0
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

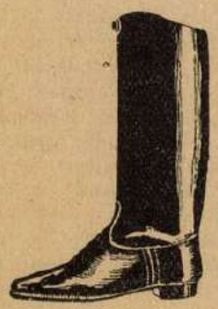

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

Golyóscsapágyas „PRIMUS" motoros cséplőkészlet

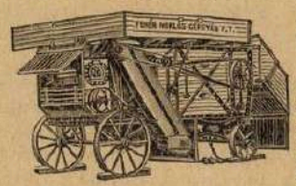

22" és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, **osztályozóhengerrel** a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

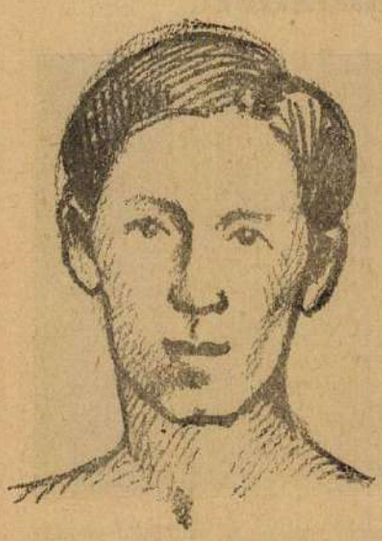

A MOVE Egri Sport Egylet világhirü uszója. Bitskey Aladár a 200 méteres hátuszás világrekordere

Bárány István most nyerte meg Páris uszóbajnokságát.

Somfay Elemér olympiai bajnok, aki most Londonban Anglia hármasugró bajnokságát elnyerte

Szigricz Géza a legjobb magyar 200 méteres gyorsuszó. Mindhárman most végezték el a középiskolát.

Mindenről tudósit a Vitézek és Gazdák Lapja.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Két rendelet

jelent meg néhány napja, melyekkel a kormányzat az Országos betegápolási alapnak és az állami gyermekvédelem anyagi szükségletének biztosit fedezetet. Mindkét rendelet az állami pénzügyek szanálása jegyében született, éppen ezért ezen rendeleteket csak ideiglenes rendezésnek is tekintjük.

Az országos betegápolás és a gyermekvédelem elsőrendü állami feladat és azok költségeinek az autonomiákra való átháritása csak ideiglenes lehet, mert a községek és városok szinte roskadoznak már az állami szanálás terhei alatt. Az országos betegápolási pótadó már a felemelt állami egyenes adókban többszörösen benne foglaltatik, az elhagyott gyermekek 7 éves korig felmerült tartásdija eddig szinte az államot terhelvén, a községeknél ezután, mint uj teher jelentkezik. Ezen rendeletekben, különösen az utóbbiban, mégis olyan haladás jelentkezik, melyet előnyünkre kell irnunk. Az t. i., hogy az elhagyott gyermek után eddig a 7—15 éves korig felmerült tartásdijak sokszor nagyon is tekintélyes terhe most megoszlik az összes községek között és az elhagyottá nyilvánitásoknál leendő közremüködés terén a községek nem járnak el az eddig gyakran tapasztalt fukarsággal; ezen körülmény, továbbá az illetőségügyi viták tengeri kigyóvá dagadt eljárásait is megröviditik egyben. Az utóbbi rendelet különben határozott felhivást is tesz közzé arra vonatkozólag, hogy bárki vagy bármely hatóság köteles jelentést tenni az elöljáróságnál vagy az árvaszéknél oly gyermekről, aki erkölcsi vagy anyagi elhagyottságban leledzik. Az elöljáróságoknak pedig kötelességévé teszi, hogy az elhagyott gyermekeket a rendelet alapján összeirják és évente ezen összeirást megismételjék.

A mai nyomoruságos időkben, amikor a megélhetés annyira megnehezült, nagyon sok szülő válik majd meg gyermekétől és adja az állami gondozásba. A gyermek megmentése az erkölcsi és anyagi fertő elől hatalmas közfeladat, nemzetmentő kérdés. Éppen ezért nem-e volna ezzel kapcsolatban megvalósitható a menhelyi serdült gyermekek intézeti nevelése. Erre különösen a fiuknál 12—14 éves korban kezdődőleg lenne szükség. Elvégre módot kellene találni arra, hogy akiknek a nevelésére a köz annyit áldozott, a jövőjüknek javukra történő alakitásával egyidejüleg a köznek is hasznára lennének. Nem megyek messze, csak a jutasi honvéd altisztképző tanfolyamra gondolok.

A gyermekmenhelyek fentartásával a gyermeket mentjük meg a társadalomnak, a fenti módon pedig megmentenénk a hazának éppen olyan egyéneket, akik közül a jövőbeli társadalmi hovatartozandóságukra tekintettel, kevés hazafi rekrutálódását várhatjuk. Igy épitenénk ki azt a gyönyörü szociális gondolatot, tovább egyben alapvető magyar nemzeti gondolattá, és bár a községek roskadoznak az ilyen és hasonló átháritott állami feladat sulya alatt, de legalább azzal a tudattal adnák oda a keservesen fizetett adófilléreiket a koldus állam oltárára, hogy nem neveltek a szakszervezeteknek kozmopolitákat és a városnak csőcseléket.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Horváth Imre tábornok, Kaposvár. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. dec. 31-én jár le. — vitéz Esztergálos Ferenc, Csongrád. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — vitéz Vásári Lajos th., Berettyóujfalu. Beküldött 58.500 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Dósa Mihály állp. főisz., Csongrád. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése okt. 1-én jár le. — vitéz Németh József, Győr. Beküldött 76.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Tompa Balázs, Szeged. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 5200 K hijján. — vitéz Szabó Imre, Szeged. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — Községi elöljáróság, Vácszentlászló. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. dec. 31-én jár le. — vitéz Bujdosó György, Letenye. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — vitéz Szalóky Lajos, Csököly. Beküldött 120.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. szept. 1-én jár le. — vitéz Balázs József, Vatta. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Papp János, Zalavár. Előfizetése jul. 1-én járt le. — vitéz Somogyi János, Bálványos. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése szept. 1-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Tábori Alajos, Tököl. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — vitéz Simon István, Vörs. Beküldött 108.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. febr. 1-én jár le. — vitéz Urbán Albert, Ferencszállás. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése nov. 1-én jár le 5000 K tulfizetéssel. — vitéz Nagy József th., Bánhida. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Kővári István, Karád. Beküldött 78.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése okt. 1-én jár le 6000 K tulfizetéssel.

Az angol légihadsereg gyakorlatozása.

V. György király (x) előkelő közönség jelenlétében dróttalan telefonon irányitja az angol bombavető repülőgépeket.

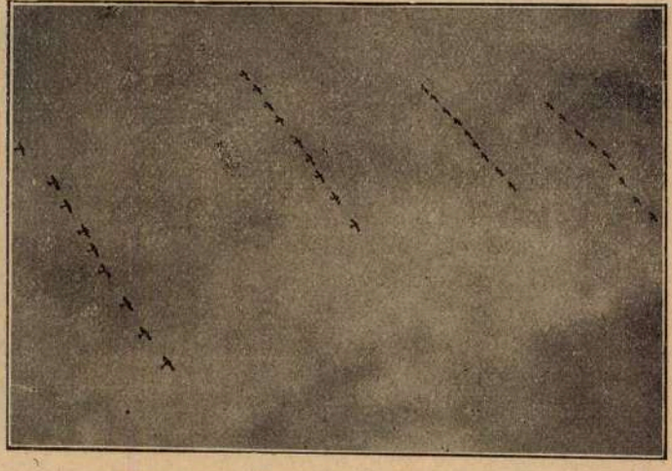

Az angol birodalom bombavető repülő-gép századai csodálatos pontosságu vonalban tisztelegnek a király előtt.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 31. SZÁM — 1925. AUGUSZTUS HÓ 2.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Noulin tábornok, a marokkói francia hadsereg főparancsnoka akit a riff-kabilok legyőztek.

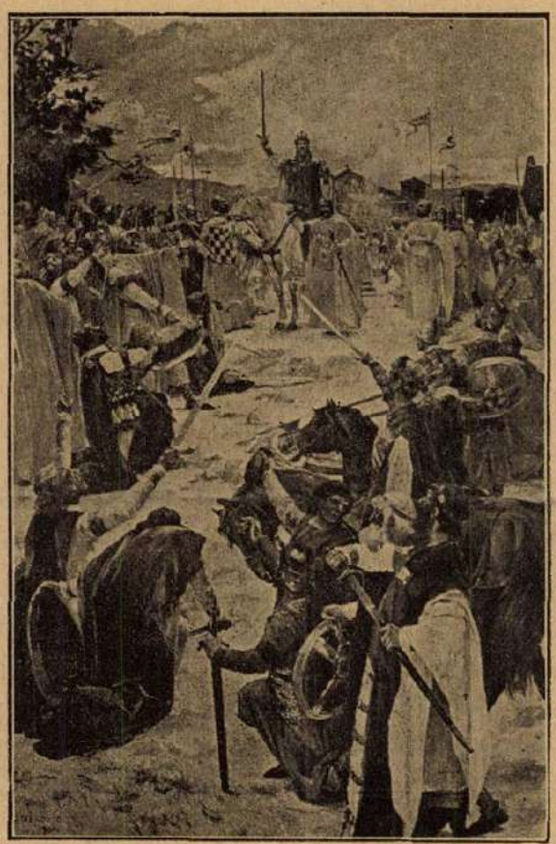

Tomislava első horvát király 925. évi koronázásáról most festett kép. A szerbek elkobozták.

Pangalos tábornok, aki nemrégiben katonai forradalom árán lett görög miniszterelnök.

Ezeréves Horvátország.

Amiről a horvátnak beszélnie nem szabad. — Tomislav koronázásának ezredik évfordulója.

Zágrábi tudósitónk érdekes eseményekről értesit. Az idén érkezett el az első horvát koronázás ezredik évfordulója. 925-ben a horvátok Tomislav fejedelmet a X. János pápa által adományozott koronával megkoronázták a Duvanjsky Polje-n.

Annak ellenére, hogy ilyen ritka ünnep köszöntött a »felszabaditott« horvát nemzetre, különös jelenség, de az év első felében semmiféle hivatalos ünnepség le nem folyt ezen nevezetes jubileum megünneplésére. Valószinü, hogy ilyen nagyobbszabásu tüntetés nem is fog lezajlani a horvátok földjén. Ennek a feltünő csendnek oka talán az uj államalakulatban rejlik, melynek nem érdeke, hogy a teljesen vezető szerb nemzet mellett a horvátok aspirációit és régi nemzeti tradicióit hangoztassa, avagy kiemelje.

A nagyszerb kormány eddig nem határozta el, hogy egy ilyen horvát ünnepségen részt vegyen, ami talán annál különösebb, mert a legutóbbi események óta ebben a kormányban a horvát Radics-párt is helyet foglal, amely párt jó ideig a horvát nemzeti aspirációk zászlóvivőjeként szerepelt. Radics István, a parasztpárt vezére, köztársasági érzelmü embernek vallotta magát, igy hát talán indokolt is volna a királyság ősi ünnepének elhallgatása. Most azonban, hogy a rebellis vezér a szerb dinasztiával és a kormánnyal kibékült, meleg hüségnyilatkozatokkal hódolt alattvalói loyalitásában a nagyszerb uralkodó-

nak. Az a nemzeti politikus, aki most a népét elnyomó dinasztia hive lett, lehet, hogy opportunitásból, ugyancsak megalkuvásból megtagadja népének tisztes multját, egy alacsonyabb kulturáju, erőszakos nemzettel szemben.

Igy hát egy nagy, országos ünnepségi helyett csak apró helyi emlékezések tüze villan meg az ősi Horvátország különböző helyein. A mult hó végén folyt le egy ily ünnep Zágrábban. A székesegyházban Bauer Antal dr. érsek pontifikált nagymisét, amely után a Ferencrend gvárdiánja, P. Milosevics József tartott emlékbeszédet. Délután körmenet volt, melynek végén a székesegyház előtt az érsek beszédet tartott és a jelenlevőkre a szentatya apostoli áldását adta. A körmenetben huszezer ember vett részt, de az egész ünnepségnek tisztán egyházi jellege volt s nem öltött egy ilyen nagy nemzeti ünnephez méltó nagy, átfogó arányokat. A főispánon és polgármesteren, valamint a hadosztályparancsnokon kivül nem vett azon részt egy hivatalos képviselő sem katonaság, sem polgári hatóság, sem iskola, még a Szokol-egyesületek is hiányoztak róla.

Egyes társadalmi egyesületek erőlködnek, hogy a csendet megtörjék, igy az asszonyok egyesülete, a horvát sárkány-testvérek, az énekkarok, azonban ez mind lokális jellegü próbálkozás marad, amely nem méltó egy nemzet ezeréves ünnepéhez.

A horvát királyság házasság folytán beolvadt a magyar királyságba, Szent László már az egész birodalom megkoronázott ura s azóta a magyar király, Szent István koronájával megkoronázott uralkodó, gyakorolja a régi horvát királyok jogait. És igy volt ez 850 esztendőn keresztül. A horvát nép a magyarral egybeforrva alkotta meg szép és boldog birodalmát.

Most a horvát nem a régi tradiciók utján halad, nem a saját fejlődésének mesgyéjét követi, hanem egy alacsonyabb kulturáju, sokkal később kialakult nemzet járszalagjára füzetett. Kell, hogy mi, magyarok, gondoljunk évszázados sorsban társunkra, a horvát nemzetre, hogy mi emlegessük az ő ünnepét, amikor már ők maguk nem merik a viszonyok nyomása alatt a saját ünnepüket méltó fénnyel és megilletődéssel ünnepelni.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Vetésjelentés.

A buza aratását tulnyomó nagy részben már befejezték, hordása és cséplése teljes erővel megindult, s amennyire a gyakori zivataros esők megengedik, megfeszitett munkával aránylag jól halad. A cséplési eredmények sok helyen kellemes csalódást hoztak, mert a szemek a hüvös időjárás alatt zavartalanul lefolyt érés alatt még a reméltnél is jobban kifejlődtek, teltek s acélosak. Ennek a körülménynek tudható be az az eredmény, hogy a helyenkint már hallható kicsirázási és kipergési panaszok dacára kat. holdankinti országos átlagban 37 kilogrammal, országos összegben pedig mintegy 940.000 métermázsával kedvezőbbnek mutatkozik a valószinü termés, mint a legutóbbi (jul. 8-iki) becslés alkalmával. Szalmája többnyire szép hosszu, de sok helyen a gyakori esőtől nagyon megbarnult.

A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint a buza folyó évi valószinü learatott területe 2,533.156 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósitók és a m. kir. gazd. felügyelőségek cséplésén alapuló becslései szerint kat. holdankint 6.79 métermázsa, vagyis összesen mintegy 17,203.000 métermázsa a folyó évi valószinü buzatermés.

A legutóbbi (julius 8-iki) becslés alkalmával ugyanezen a területen kat. holdankint 6.42 métermázsa, vagyis mintegy 16,263.060 métermázsa buza termés becsültetett.

A mult évben 2,460.564 kat. hold területen kat. holdankint 5.70 métermázsa, összesen 14,034.771 métermázsa buza termett.

Legjobbak tehát a buzatermés kilátások, vagyis az országos átlagot, a kat. holdanként 6.72 métermázsát elérő 14 vármegyében. Kat. holdankint 5.60—6.79 métermázsa buzatermést várnak 6 vármegyében. Végül leggyengébb vagyis kat. holdankint csak 5.60 métermázsán aluliak a buzatermés kilátásai 5 vármegyében.

A rozs hordása és cséplése folyamatban, néhol már vége felé jár. A szemek fejlettsége folytán a cséplés itt is kellemes csalódást okozott, de már jóval kisebbet, mint a buzánál. Szalmája szép hosszu.

A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint a rozs valószinü learatott területe 1,188.978 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósitók és a m. kir. gazd. felügyelőségek cséplésen alapuló becslése szerint kat. holdankint 6.22 métermázsa, vagyis összesen mintegy 7.400.000 métermázsa a folyó évi valószinü rozstermés.

A legutóbbi (julius 8-iki) becslés alkalmával ugyanezen a területen kat. holdankint 6.02 métermázsa vagyis összesen mintegy 7,153.000 métermázsa rozstermés becsültetett, a többlet tehát kat. holdankint 20 kilogramm, országos összegben pedig mintegy 250.000 métermázsa. A mult évben 1,152.184 kat. holdon átlag 4.90 métermázsa, vagyis összesen 5,614.198 métermázsa rozs termett.

Legjobbak tehát a kilátások, vagyis az országos átlagot a kat. holdanként 6.22 métermázsát elérő és ezen feüli rozstermést remélnek 11 vármegyében. Kat. holdanként 5.00—6.22 métermázsa rozstermést várnak 10 vármegyében. Végül leggyengébbek vagyis kat. holdankint

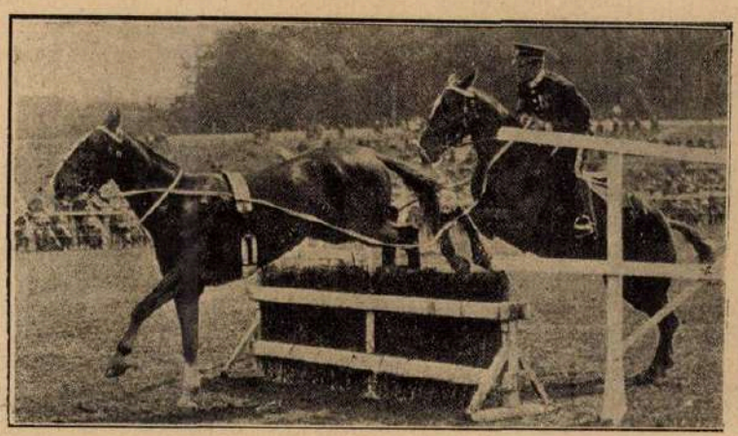

Érdekes lóverseny, melyben vezetékló fut a nyerges előtt.

100 év előtt ilyen rajzokkal gunyolták ki az első gőzöst

csak 5 métermázsán aluliak a rozs termés kilátásai 4 vármegyében.

Az őszi árpa aratását befejezték, hordása és cséplése folyamatban van, sőt egyes uradalmaknál már befejezés felé közeledik.

A tavaszi árpa aratása is jól előre haladt, jó termést ad. A valószinü termés az árpánál is nagyobbnak mutatkozik, mint a két hét előtti becslés alkalmával és pedig kat. holdankint országos átlagban 31 kilogrammal, országos összegben pedig mintegy 220.000 métermázsával.

A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint az árpa valószinü learatott területe 726.329 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósitók és a m. kir. gazd. felügyelőségek cséplésén alapuló becslése szerint kat. holdankint 6.32 métermázsa, vagyis összesen mintegy 4,588.000 métermázsa a folyó évi valószinü árpatermés.

A legutóbbi (julius 8-iki) becslés alkalmával ugyanezen a területen kat. holdankint 6.01 métermázsa, vagyis összesen mintegy 4,365.000 métermázsa árpatermés becsültetett.

A mult évben 708.593 kat. holdon átlag 4.52 métermázsa, vagyis összesen 3,203.123 métermázsa árpa termett.

Legjobbak tehát az árpatermés kilátások, vagyis az országos átlagot, a kat. holdankinti 6.32 métermázsát elérő és ezenfelüli árpatermést reménlnek 13 vármegyében. Kat. holdankint 5—6.32 métermázsa árpatermést várnak 6 vármegyében. Végül leggyengébbek, vagyis kat. holdankint csak 5 métermázsán aluliak az árpaterméskilátások 6 vármegyében.

A zab vetések a sok csapadék következtében jól megerősödtek s ugy a szem, mint a szárfejlődés sokat javult. Érés alatt áll, sőt több helyen már javában aratják. is. A zab valószinü termésmennyisége kat. holdankinti országos átlagban 39 kilogrammal, országos összegben pedig mintegy 200.000 métermázsával becsülhető többre a két héttel ezelőtti (julius 8-iki) becslésnél.

A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint a zab idei területe 511.741 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósitók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek becslései szerint kat. holdankint 6.31 métermázsa, vagyis összesen mintegy 3,230.000 métermázsa a folyó évi valószinü zabtermés.

A legutóbbi (julius 8-iki) becslés alkalmával ugyanezen a területen kat. holdanként 5.92 métermázsa, vagyis összesen 3,028.696 métermázsa zabtermésre volt kilátás. A mult évben 498.216 kat. holdon átlag 4.60 métermázsa, vagyis összesen 2,280.718 métermázsa zab termett.

Legjobbak tehát a zabterméskilátások, vagyis az országos átlagot, a kat. holdankinti 6.31 métermázsát elérő és ezen felüli zabtermést remélnek 9 vármegyében. Leggyengébbek, vagyis kat. holdankint 5 métermázsán aluliak a zabterméskilátások 6 vármegyében.

A tengeri az esőzésekre buján fejlődik. Szára magas és erőteljes. Címerét kihányta és csőképződése megindult és sok helyen egy-egy szár két-három csövet is növeszt. Igen jó termésre van kilátás.

A burgonya a sok esőre szintén sokat javult, s a bokrok alatt sok gumó van. Bő termésre számithatunk.

A cukorrépa további fejlődésére a sok eső igen jó hatással volt. A levéltetü helyenkint ugyan sok kárt okozott, a terméskilátás mindamellett a legtöbb vármegyében jónak, sőt Békés vármegyében igen jónak, s Csongrád vármegyében kitünőnek mutatkozik.

A takarmányrépa fejlődését a bő esőzés szintén nagyon elősegitette. Erőteljesen nő és jó termésre van kilátás.

A szőlők állapota általában véve kielégitőnek mondható, bár a gyakori esőzések országszerte a peronospora erősebb terjedését idézték elő s helyenkint már a fürtökön is mutatkozik. A peronospóraveszedelem elháritására a gazdák egyes helyeken már hatodszor is permeteztek. A zivataros esők és ködök több helyen a lisztharmat és szőlőmoly képződését is felidézték. Számottevő jégverés okozta károkról csupán Eger vidékéről érkezett jelentés. A borkereskedelem lanyha s a borárak 4—12.000 K között ingadoznak.

Abd el Krim szabadságharca Marokkóban.

A legutóbbi napokban fokozott érdeklődéssel fordult a világ közvéleménye a marokkói események felé, mert azok a jelentések, amelyek a harci helyzetről érkeztek, mind azt igazolják, hogy a küzdelem megérett a döntésre.

Ez alkalomból érdekesnek tartjuk azoknak az eseményeknek rövid vázolását, amelyek megelőzték a mai állapotokat s amelyek végeredményben a helyzet elmérgesedését okozták.

Marokkó, a legutóbbi marokkói konferencia határozatainak értelmében, két zónára oszlott. A szultánt ugyan megtartották helyén, azonban felségjogait a nullára korlátozták s az ország fölött részben Franciaország, részben pedig Spanyolország gyakorolta a védnökséget, ami egyet jelentett a benszülött lakosság teljes elnyomásával, valamint az ország természeti kincseinek birtokbavételével. Érthető, ha az évtizedek óta elégedetlen és elkeseredett benszülött törzsek a protektorátus ideje alatt nem egyszer megkisérelték a felkelést s az európai iga lerázását, ez azonban egyrészt a szervezetlenség, másrészt megfelelő vezéri tehetség hiánya miatt mindezideig nem sikerült. Ennek ellenére is sem az ország nagyobb része fölött uralkodó francia, sem az északi tengerpart birtokában levő spanyol uralom nem volt zavartalan, mert Marokkóban a valóságban mindig harci mozgalom volt, amely azonban nem haladta tul a szokásos gyarmati csetepaték keretét.

Két évvel ezelőtt uj erővel lángolt fel — egyelőre csak aránylag kis területen, a spanyol zónába eső Rif-helységben — a felkelés. A spanyolok eleinte egyáltalán nem tartották komoly jelentőségü mozgalomnak a felkelést és csak gyengébb erőket vetettek harcba annak leverésére, ami avval járt, hogy a harcok elhuzódásával minduntalan bedobott uj és uj segéderők is felmorzsolódtak, ugy hogy a harc végeredményben jelentős veszteségekkel, sőt Spanyolországban forradalommal és kormányválsággal is járt.

A franciák zónájában ezalatt csend volt. Franciaország nemcsak hogy jó szemmel nézte a rif lakók harcát, mert hiszen attól a spanyolok esetleges kiverését s idővel a spanyol zóna francia kézbe való jutását várta, hanem számos jelentés szerint még fegyverrel is ellátta a rifek hadseregét, amelyet a spanyolokkal való folytonos harcban egyre jobban megszervezett a nagyszerü diplomáciai és hadvezéri képességekkel megáldott Abd el Krim.

A franciák ugyanis, mint ismeretes, nagymennyiségü hadiszert zsákmányoltak a német front összeomlásakor. Majd később, mikor Németországot a katonai leszerelő és ellenőrző missziók lefegyverezték, ujabb hatalmas fegyver- és hadianyagkészleteket vettek birtokukba. Ez a hadianyagkészlet hosszu ideig holt tőke volt a franciák kezében, mert nem lévén sehol nagyobb háboru, annak értékesitése lehetetlen volt. Holott a francia pénz értékvesztesége s a végzetes gazdasági politika egyre nagyobb pénzügyi válságba sodorta a francia népet. Párisnak tehát kapóra jött Abd el Krim felkelése, mert a rif-vezér készséges vásárlója lett a franciák hadianyagának. A francia kormány tehát a markába nevetett s azt hitte, hogy nagy ravaszul két legyet üt egy csapásra: kiveréti a rif-lakókkal a spanyolokat Marokkóból s egyben értékesiti nagy hadianyagfölöslegeit, amivel alátámaszthatja az egyre zuhanó francia frankot.

Számitásaiban azonban erősen megcsalódott. Abd el Krim nagyon jó tanitványa Kemal basának, a törökök nagyszerü vezérének, aki egyidejüleg paktált annakidején az angollal a francia ellen, a franciával az angol ellen, végeredményben mind a kettővel a görög ellen és a szovjettel az egész világ ellen. Francia, angol, orosz addig támogatta Kemalt fegyverrel, lőszerrel, amig elég erősnek érezte magát, aztán kiverte Kisázsiából az angolt, franciát, görögöt, végül pedig a bolseviki ügynököket kergette ki az országból s megteremtette az uj Törökországot. Ugyanezt tette Abd el Krim is. Addig támogattatta magát a franciák részéről, amig kellően fölszerelte csapatait s ma, amikor már a legmodernebb tüzérséggel is rendelkezik, a spanyolokkal való harc folytatása mellett a franciákat is megtámadta.

Franciaország ugyanugy járt, mint a spanyolok. Csak kis erőkkel operált, amelyek egyre jobban felőrlődtek a rifekkel való harcban. A mult hét elején nagy erőkkel vonult fel Abd el Krim a Marokkó északi részén folyó Werga mentén s a franciákat átvetette a folyón. Ugyanakkor kierőszakolta Ain Aicha mellett az átkelést, sőt Fez (Marokkó fővárosa) ellen is előretört kisebb erőkkel. A franciák erre minden nélkülözhető erejüket összevonták Feztől északra, a főváros védelmére, amire Abd el Krim avval felelt, hogy tulszárnyalván őket, hirtelen megjelent Taza előtt s rövid harc után elfoglalta a csak gyengén védett Taza városát. Evvel elvágta a Rabat-Meknes-Fez-Taza vasutvonalat, amely egyben összekötő vonala Marokkónak a másik francia gyarmattal, a tőle keletre fekvő Algirral. E pillanatban áll a front. A legutóbbi napokban gyanus csönd uralkodik Abd el Krim egész 200 kilométeres harcvonalán, csupán kisebb járőrharcok vannak, amelyeket a francia hadijelentések nagy francia győzelemnek tüntetnek fel, holott a velük szövetséges spanyolok aggodalommal állapitják meg, hogy a csetepaték tulajdonképpen csak tapogatózások Abd el Krim részéről, aki meg akarja tudni, hol, milyen erővel áll szemben, hogy aztán döntő támadását eszerint inditsa meg. Abd el Krim az egész 200 kilométeres fronton előnyös magaslatu állásokban van s kezében a kezdeményezés minden lehetősége, mig a franciák kevés és gyengébb minőségü (főként szines csapatokból és légionáriusokból álló) erőikkel ugyszólván kizárólag a védekezésre szoritkoznak. A párisi kormány már a világháboru egyik leghiresebb francia tábornokát, Pétain marsallt küldötte Marokkóba a válságos helyzet megforditására, ezideig azonban ez Pétain tábornoknak sem sikerült. Annyit elért, hogy Fezt sikerült egy időre biztositani legalább is észak felől, azon az áron, hogy a francia sereg nagy részét Fez körül összpontositotta, ezzel azonban egyrészt meggyöngitette a front többi pontjait, másrészt, mivel Ain Aicha hidfője a rifek birtokában van, meglehetősen problématikus a helyzet ma is. Pétain tábornok egyre sürgeti a párisi kormányt segitőcsapatokért, ez azonban a legnagyobb nehézségbe ütközik. Fehér francia csapatokat a marseillesi csapatinditási kisérlet után — amikor, mint ismeretes, baloldali elemek valóságos kis forradalommal akadályozták meg a menetzászlóaljak utbaindítását — aligha mer mozgósitani a kormány. Ez, ha nem forradalommal, de legalább is kormánybukással járna. Igy kénytelen, kelletlen és fogcsikorgatva a német Ruhr-vidéket megszálló szines csapatokat vonja el apránként s a Ruhr-vidék nagy részét már ki is üritették. (Ebből következtetik sokan, hogy német kéz játszik Abd el Krim felkelésében.)

A helyzet tehát a franciákra nézve válságos. Belátható időn belül képtelenek annyi segitséget küldeni Marokkóba, hogy fölényesen léphessenek fel Abd el Krim ellen s ilyenformán ha Abd el Krim nem sokat késedelmeskedik, nem lehetetlen, hogy a rifek szabadságharca győzelemmel végződik s olyan feltételeket csikarhat ki a rif vezér, amelyekkel biztositathatja népe független nemzeti életét. Marokkó sorsa tehát egyideig most Abd el Krim kezében van. Kérdés, tud-e élni az alkalommal?

A gazda teendői augusztus hóban.

A mezőgazdaságban.

Ez a legmelegebb hónap, ebben vannak az ugynevezett kutyanapok (kánikula). Szintén még — kivált hazánk északi részeiben — aratnak is e hóban, zabot, kölest, lóbabot, esetleg kései borsót és bükkönyt is, de kaszálni is van mit, a muhart, a réti sárjut, a takarmánycsalamádét és cirokot, valamint a here 3-ik gyapját, mely után a föld felszántva őszi alá készittetik el. A lucerna 3-ik, sőt jó évben néhol a hó végén negyedik gyapját adja. Az őszi repcét okvetlen e hóban kell vetni. Ilyenkor van a len- és kendernyüvésnek, a bab- és borsólencse-kaszálás vagy nyüvésnek az ideje is.

Ebben a hóban vetik már el a takarmányrozsot, mustárt és csibehurt is, ugyszintén a dohánytörés és száritás kezdetét veszi.

A főmunkát azonban ebben a hónapban a cséplés képezi, mely ma már majdnem országszerte gőzcséplőgépekkel igen gyorsan és tökéletesen végeztetik, aránylag kevés emberi erőnek igénybevétele mellett. Különösen a legujabb rendszerü gépekkel még etető sem kell, mert önmüködő etetőkészülék végzi ezen munkát. A polyva és törek, sőt némelyeknél a szalma is, nagy fujtatóval, szélerővel továbbittatik csöveken át. Esetleg a szalma és a beléhelyezett törek présbe jut s kész kockákban, ballokban jön emelőgépeken (elevator) a kazalra, hol 1—2 munkás munkás kényelmesen elhelyezi őket, épitve a kazlat, mintha téglából készülne, melynek tetejét aztán szalmahulladékkal fedik be, hogy be ne ázzék. Az ilyen eljárásnak előnyeit felesleges dicsérni.

Az állatokra vonatkozólag ugyanazt tegyük, mit juliusban.

A kertben

már korai burgonya szedhető; ilyenkor nemcsak a zöldbab és borsó és mindenféle főzelékek nyári fajtaváltozatait élvezzük, de már az első részlet fel is magzott s a mag szüretelhető. Téli fejes salátamagot kell vetni, hogy idejében legyen palántánk. Laboda (spenót) is vethető most, hogy a fagyok beálltáig mindig legyen friss. Eper átültetésének itt az ideje. Az őszi és téli gyümölcsfa ágait, ha sok a termés és hajlanak, alá kell támasztani, nehogy letörjenek. Öntözés, kapálás folyik.

A méhesben.

A Nagy- és Kis-Alföld, továbbá a Dunántul egyes vidékein a tisztesfü ebben a hónapban teritett asztalt nyujt a méheknek. Néha jobban mézel az akácfánál. Ha azonban a hordás a nagy szárazság következtében elmarad, célszerü a méhcsaládokat még az esetben is etetni, ha elég táplálékuk van, mert a jó telelés első feltétele, hogy a család sok fiatal méhhel menjen neki a télnek.

A szőlőben.

A tulajdonképpeni szőlőmunkálatok ekkor már be vannak fejezve és csak bizonyos körülmények indokolhatnak ujabb kapálást vagy permetezést; az egyetlen munka, ami hátra van, az ugarhajtások bekurtitása, ha mindjárt karómagasságot sem értek el (az első, esetleg második évben levő ültetések kivételével) esetleg kötözés és a hónaljhajtások lecsipkedése. Csemegeszőlőknél, ha a lombozat igen buja és a termés nagy, néhány árnyékoló levelet eltávolithatunk, aminek azonban nem szabad a tőke teljes levelezéséig menni, mert hisz a levélzet szolgáltatja a cukortartalom legnagyobb részét. Egyes tőkéknél, melyek termésére különösebb sulyt fektetünk, a gyürüzést, egyes hitványabb gerezdek eltávolitását és hibás vagy apró szemek kicsipkedését is eszközölhetjük. A korai fajok érése is ebbe az időszakba esik, miért is a csemegeszőlő eladásánál a teljesen érett fürtök megszedésére, valamint azok eltevesere vagy csomagolására különös gond fordítandó. Az ojtványiskolában az ojtványoktól a föld az ojtás helyéig felül elszedendő és ezentul minden 8—10 napban még egy keveset a földből elszedünk, ugy, hogy szeptember közepéig azok jóval az ojtás helyén alul szabadon álljanak. Amerikai asyatelepeken a felső vesszőlombozat egy kevéssé megkurtitandó, hogy az állandó beárnyékolás a vesszők beérését ne akadályozza.

VILÁG FOLYÁSA

Általános sztrájk.

Világszerte sztrájkmozgalmak keletkeztek, amik arra mutatnak, hogy egységes irányitás mellett általános sztrájk készül. Franciaországban bányásztrájk előkészületei folynak. A sztrájk megkezdésére julius 27-ét tüzték ki, de a sztrájk elmaradt, mert megelőzőleg egyezséget kötöttek és biztositották a munkások részére a követelt élelmiszerdrágulási pótlékot.

Angliában ugyancsak nagyszabásu sztrájk készül. A bányamunkások és a textilmunkások bérharcot kezdettek és 135.000 textilmunkás már abbahagyta a munkát. Durhamban erőszakoskodásra került a sor. Welldon anglikán püspököt a bányamunkások gyülése után nyilvánosan tettlegesen bántalmazták, azért mert legutóbb egyik beszédében a sztrájk ellen mert szólni. A munkások a püspököt egy folyónak szoritották, melynek vizébe akarták dobni és csak egy véletlenül éppen odaérkező motorcsónak sietett segitségére a szorult helyzetbe jutott püspöknek és mentette meg a tömeg további bántalmazásától.

A Ruhr-vidék kiürítése.

A Ruhr-vidék kiürítése a megállapitott program szerint a legnagyobb rendben folyik tovább. Ezen a héten az esseni francia helyőrség elvonulásával megkezdődött a kiürités második szakasza, mely még e hó végéig véget ér. A kiüritett városok lakossága lelkesen ünnepel és hazafias dalok éneklése közben, német nemzeti zászlók alatt járják be az utcákat.

A biztonsági szerződés.

A biztonsági szerződés ügyében meglehetősen idegessé vált az angol és a francia kormányok felfogása. Most már meglehetősen ellenségesen kezelik a német kormány ajánlatait és azt hangoztatják, hogy még abban az esetben sem számithat Németország kedvezményes elbánásra részükről, hogy ha be is lép a Népszövetségbe. Ez a politikai változás annak tulajdonitható, hogy a világpolitika ujabb eseményei folytán Anglia szabad kezet nyert Franciaországtól Ázsiában, minek ellenében szorosabb támogatást nyujt Franciaországnak. Az angol kormány nagyszabásu flottafejlesztési programot dolgozott ki, ami miatt nézeteltérésbe keveredett a munkáspárti ellenzékkel. Ezek ugyanis tiltakoztak a flottafejlesztés ellen, mert ezt összefüggésbe hozzák az angol kormánynak állitólag a szovjetelleni háborura való készülődésével. Az angol kormány most Fehér-könyvben közli az uj tengerészeti programot, mely szerint 1930-ig összesen 58 millió font sterlinget engedélyeznek a flotta céljaira.

Az amerikai majomper.

Az amerikai Egyesült Államok Ohio államának Dayton városában, ahol sok kivándorolt magyar él, Scopes tanár azt tanitotta az iskolában, hogy az emberek nem Isten teremtményei, hanem a majomtól származnak. Amerikában törvény van arra, hogy mindenki köteles a biblia tanitását tiszteletben tartani és ezért Scopes ellen a hatóságok darvinista elméletének tanitása miatt pert inditottak. Néhány nappal ezelőtt befejeződött a per, melynek lefolyását világszerte nagy figyelemmel kisérték és a biróság Scopest 100 dollár pénzbüntetésre itélte. A Scopes elleni per irányitója Bryan, amerikai államtitkár volt, aki annak idején, a világháboru alatt, lemondott államtitkári állásáról Wilson elnök akkori nézetei és magatartása miatt. Bryan most keresztülvitte Scopes elitéltetését, de diadalának nem sokáig örülhetett, mert a tárgyalás után néhány nappal hirtelen, szivszélhüdésben meghalt.

RENDELETEK.

Rendelet a gyümölcsfák gombabetegségei elleni védekezésről.

A gyümölcsfák gombabetegségei elleni védekezés ellenőrzése és a gyümölcsfa védelem kiépitése érdekében a földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett a vármegyék alispánjához. A rendelet megállapitja, hogy a beérkezett jelentések szerint a gyümölcsfakártevők elleni védekezés terén a közgazdasági hatóságok céltudatos törekvése és a kifejtett propaganda folytán jelentős haladás tapasztalható. A védekezés fejlesztése céljából elrendeli a miniszter, hogy minden birtokos köteles a folyó év nyarán az alma, körte, kajszinbarack, cseresznye, meggy, szilva és őszibarack fáiról a beteg és elpusztult levelü ágakat, hajtásokat és a beteg termést eltávolitani és az okozott sebhelyeket fakátránnyal bekenni. A fáról eltávolitott és lehullott leveleket, galyakat és gyümölcsöt gondosan össze kell gyüjteni és elégetni, vagy mélyen elásni.

Az almamoly elleni védekezés érdekében kivánatos az alma, körte és kajszinbarack fákra hernyókötelek alkalmazása. Részletes utbaigazitásért a m. kir. rovartani állomáshoz (Budapest, I., Kitajbel Pál-u. 1.) kell fordulni.

Adómentesség az épitkezőknek.

A pénzügyminiszter közzétette az épitkezések előmozditásáról szóló törvény végrehajtási utasitását, amely az ujonnan létesitett épületek adómentességét szabályozza. Az uj épületeket, amelyeknek területe azelőtt nem volt beépitve, 30 évi adómentesség illeti meg. Ugyanennyi mentességet kap minden hozzáépités, amely által lakás céljaira alkalmas uj helyiségek keletkeznek. A lebontott épület helyére épitett uj épületet 15 évi adómentesség illeti. Átalakitásnál 6-tól 12 évi adómentességet kap a tulajdonos aszerint, hogy az átalakitás költségei köbméteren-

ként hány aranykoronába kerültek. Aki az átalakitandó épületre az ideiglenes adómentességet igénybe akarja venni, az köteles még a munkálatok előtt a kiviteli terveket és költségvetést a városi tanácshoz, illetve a járási főszolgabirósághoz benyujtani. Ezek a hatóságok helyszini szemlén állapitják meg, hogy az elvégzett munkálatok megfelelnek-e az előzetesen benyujtott terveknek s azután tesznek javaslatot a megfelelő adómentesség engedélyezésére.

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
3 Hétfő	István vt.	Hermina	A hét elején a nap 4 óra 40 perckor kél és 7 óra 40 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 50 perckor kél és 7 óra 35 perckor nyugszik
4 Kedd	Domonkos	Domonkos	
5 Szerda	Havi B.-A.	Oszvald	
6 Csütörtök	Urunk sz.	Berta	
7 Péntek	Kajetán hv. †	Ibolya	
8 Szombat	Cirjék vt.	László	
9 Vasárnap	D10. Román	D9. Emőd	

A Fonyódon nyaraló Albrecht főherceg tiszteletére születésnapja alkalmából az ott táborozó 35., 86., 157. és 226. számu cserkészcsapatok nagy tábortüzet rendeztek. — A 160. sz. Mátyás király cserkészcsapat B. Boér Géza parancsnok vezetésével a napokban megérkezett Fehérvárcsurgóra, Károlyi József gróf birtokára, ahol háromhetes táborozást terveznek. Előző éjjel esett az eső, de most napsütéses az idő. A fiuk hangulata kitünő, el vannak ragadtatva a hely szépségétől. — A borsodnádasdi 103. és az ujpesti 33. sz. csapat nyári nagy táborozása kapcsán megnézte az Aggteleki cseppkőbarlangot.

A falu népe a szentistvánnapi körmenetben. A boldog békeidők Szent Istvánnapi körmenetét, melyen az ezeréves haza legtávolabbi vidékének népe nemzeti viseletében, zászlókkal, óriási tömegekben tódult a fővárosba, akarja visszahozni a Faluszövetség. Soha olyan nagy szükségünk nem volt, hogy az első szent király közbenjárásáért esedezzünk, mint ma, mikor nemcsak országunkat vesztettük el, hanem ősi erkölcseink és szokásainkból is hovatovább kiforgatnak bennünket a különféle divatos nemzetközi áramlatok.

A Falu Országos Földmüves Szövetség, amelynek jelszava őrizni és fejleszteni mindent, ami magyar, minden alkalmat megragad, hogy az országszerte pusztuló népviseletek és szokások felélesztése által az ősi erkölcsöket keltse életre. A falu népének arra, hogy nemzeti viseletét felvegye, jobb alkalma nincsen, mint a Szent Istvánnapi körmenet, amelyen mágnásaink és előkelőségeink is nemzeti viseletben szoktak megjelenni és amelynek az idén különös nevezetességet ad az a körülbelül háromszáz belga család, amely ekkor Pesten lesz. A belga szülőknek, akik szeretettel gondozták a magyar gyermekeket, legerősebb jellemvonásuk a mélységes vallásosság. Minden hálanyilvánitásnál a legjobban fog esni nékik ha ezt a vallásosságot látják a magyar népben is. A Szent István-nap alkalmából Pestre utazó falusiaknak a Faluszövetség félárujegyek váltására jogositó igazolványokat bocsát rendelkezésre, amely igazolványok Budapest, Zoltán-utca 8. sz. alatt személyesen vagy posta utján szerezhető meg és amely igazolvány belépőjegyül szolgálnak a Mezőgazdasági Muzeumban augusztus 15. és szept. 15-ike között rendezendő gazdasági kiállitásra. Azon falusiaknak, akik falujuk vagy valamilyen egyesület képviseletében zászlót hoznak uti költségét oda-vissza megtéritik. A zászlókkal és a nyomában tóduló falusi néppel impozáns felvonulást tervez a Széchenyi-kiállitáshoz, hoby hálája és kegyeletét fejezze ki a legnagyobb magyar emléke iránt. Száz évvel ezelőtt a Tudományos Akadémia megalapitásával kezdte meg Széchényi nagy restauráló munkáját, amelynek alapja volt közgazdasági tevékenysége. A magyar gazdasági élet verejtékező munkásai hajtják meg ez alkalommal zászlóikat szobra előtt.

A budafoki plébános ezüstmiséje. Poós Rezső, a fővárossal szomszédos Budafok község plébánosa vasárnap ünnepelte papi müködésének negyedszázados jubileumát. Ezüstmiséje alkalmából személyesen tisztelték meg látogatásukkal Vass József h. miniszterelnök, Preszly Elemér főispán, Agorasztó Tivadar alispán és sokan mások. Az ünnepség a templomban az ezüstmisével kezdődött. Mise után diszközgyülés volt a községházán, amelyen Németh főszolgabiró elnökölt és Domszky Árpád mondotta az ünnepi ünnepi beszédet. Poós plébános köszönő szavai után Vass József h. miniszterelnök, a jubiláns egykori iskolatársa köszöntötte régi barátját és örömmel állapitotta meg, hogy ehelyütt a polgárság vallászülönbség nélkül ünnepli a katolikus lelkipásztort. A plébánián a küldöttségek tisztelegtek a jubiláns előtt.

Egy tizenkétéves német kisfiu, aki gyalogszerrel világkörüli utra indult. Vasárnap délután a pilisborosjenői csendőrség egy járőre egy tizenkétéves, szőkehaju kisfiut kisért fel Budapestre, ahol átadták a főkapitányságnak. A fiu, a csendőrség jelentése szerint, minden cél nélkül bolyongott a község határában s nem akart felvilágositást adni hozzátartozóiról, sem arról, hová akar menni. A főkapitányságon kikérdezték a kisfiut, aki elmondta, hogy Schneider Frigyesnek hivják, a németországi Maustmühlében született s 1923. óta, amióta teljesen árvaságra jutott, gyalog bebarangolta egész Németországot, Ausztriát, most jutott el Magyarországba. Az volt a terve, hogy az egész világot bejárja gyalogszerrel. A főkapitányság intézkedésére a kalandoskedvü gyermeket átkisérték a dunai kapitányságra, ahol addig is, mig a német konzulátus másként nem intézkedik, gondoskodnak róla.

Sashalomban egy asszony baltával támadt alvó férjére. Hétfőn délelőtt betört koponyával, összetört állkapoccsal, eszméletlen állapotban hozták Budapestre a Rókus-kórházba Sashalomról Hegyi József bádogossegédet, aki, miután a mütőteremből visszahozták, eszméletre tért és elmondotta, hogy az elmult éjszaka álmában a felesége támadta meg baltával és agyba-főbe verte. A rendőrség meginditotta a nyomozást és megállapitotta, hogy Hegyit csakugyan a felesége támadta meg és a szomszédok szabaditották ki a szerencsétlen férfit az őrjöngő asszony kezéből. Az asszonyt a sashalmi csendőrség őrizetbe vette.

A nagybocskói gyémántmisés plébános. Schubert Géza nagybocskói esperes-plébános 22-én ünnepelte papi müködésének hatvanadik évfordulóját. A gyémántmisés ősz főpapot paptársai, a nagybocskói és környékéből összesereglett r. kat. hivek nagy szeretettel ünnepelték.

Halálos szerencsétlenség egy automobilversenyen. Limasból jelentik: Az automobilverseny gyorsasági nagydiját Delage kocsival Benoit nyerte meg, aki ezer kilométert 8 óra 54 perc és 48.4 másodperc alatt tette meg. Második lett Wagner Delage-kocsival, harmadik Maschi (Sunbean), negyedik Kontantin (Bugatti). Az olasz Ascari, akinek gépe felborult, meghalt.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara, hogy az adózó gazdaközönséget az adótörvények és rendeletek tömkelegében kellőképpen tájékoztassa, érdekeit a vagyon-, jövedelem- és általános kereseti adó kivetése kapcsán a szükséghez képest megvédelmezhesse, megszervezte és munkába állitotta adóügyi, üzemi és számtartási osztályát. Az osztály élére elsőrendü szakembert alkalmazott a kamara, ki müködését megkezdte. Az adóügyi, üzemi és számtartási osztály a gazdaközönség rendelkezésére áll és ezen ügyekben utmutatást és tanácsot ad az érdeklődőknek.

A negyedik országos római zarándoklás. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök vezetésével szeptember 4-én délután indul a negyedik országos magyar nemzeti zarándoklás Rómába.

A Faluszövetség a brüsseli falufejlesztési kiállitáson. Folyó hó 15-én nyilt meg Brüsselben a Brüssel-Laekeni felsőbb gazdasági és háztartási iskola épületeiben és hatalmas parkjában a belga állam által rendezett nemzetközi falufejlesztési és háztartási kiállitás. A magyar csoportban résztvettek a Faluszövetség, Stefánia Szövetség, Orsó és

Rokka Háziipari Szövetkezet, Nagykőrös városa. A kiállitást megtekintő belga szakminiszterek és az objektiv brüsseli sajtókritika szerint a kiállitás magyar csoportja volt a többi nemzetek között a legkiválóbb, mert ez tükröztette vissza legjobban a magyar falufejlesztés terén a fenti intézmények által elért eredményeket, emellett pedig a magyar nép sajátos szokásait, viseletét és otthonát szines képekben, müvészi festményekben és eredeti tárgyakban mutatta be. A kiállitás rendezőbizottságának jóvoltából a magyar rész egyik szobáját magyar butorokkal rendezték be eredeti magyar müvészi tervrajzok után. Ebben a szobában nyertek elhelyezést az Orsó és Rokka Szövetkezet által összegyüjtött és Nagy-Magyarország megszállt részeinek magyar népmüvészetét is bemutató szőttesek és himzések, népviseleti babák és a Faluszövetség szines képei, melyek a magyar nép házát, viseletét, szokásait és müvészetét mutatták be. A magyar csoport többi részeiben nyertek elhelyezést a Faluszövetség müködését bemutató képek, az eddig rendezett falufejlesztési kiállitás képei, a Szövetség római utjának, tanulmányutjainak és ünnepségeinek felvételei, magyaros mintáju falusi házak, templomok eredeti tervrajzai, Nagykőrös város hires meggy, saláta és ugorka termelésének statisztikája, a Stefánia Szövetség anya- és csecsemővédelmi intézményének bemutatása. A kiállitással kapcsolatban a brüsseli tudományos akadémia disztermében tartotta üléseit a családnevelési nemzetközi bizottság, a nemzetközi háztartási szövetségek és a falufejlesztési nemzetközi bizottság. A kogresszuson résztvett államoknak hivatalos kiküldöttei magyar részről dr. Bodor Antal a Faluszövetség igazgatója, dr. Weiss István népjóléti minisztériumi osztálytanácsos, Radnóti István Faluszövetség titkára, a Magyarországi Nőegyesületek képviseletében Barótiné Stegmüller Mária és Baross Magda, Nagykőrös képviseletében Dezső Kázmér polgármester. A tárgyalások folyamán dr. Weiss István több izben szólalt fel és minden esetben a magyar érdekeknek megfelelően ismertette a szóbanforgó magyar viszonyokat. Különösképpen az utolsó ülésen nagyobb szabásu előadásban vázolta a magyar falu fejlődését és azokat az erőfeszitéseket, amelyeket az állam és a társadalom a háboru előtt a falusi élet szinvonalának emelésére tettek. Ezután a háboru és a háboru utáni évek pusztitásait vázolta, majd azt az ujjáéledést, amely a falusi öntudat felébredésére következett és amelynek kifejezője a magyar Faluszövetség kulturális és szervező munkája. Több izben felszólalt Barótiné Stegmüller Mária is, ki különösen a magyarországi nőmozgalmakat és a magyar lányok gazdasági kiképzését ismertette. A kongresszus a nemzetközi bizottságok elnökségébe dr. Bodor Antal, dr. Weiss István és Barótiné Stegmüller Máriát magyar részről választotta be.

Házasság. Malatinszky Lajosné szül. Balásfa Orosz Lenke és dr. Blaha Sándor belügyminiszteri h. államtitkár házasságot kötöttek. Blaha dr. a községeknek és közigazgatásunknak igaz barátja és közszeretetben álló munkása a közigazgatásnak.

Halálozás. Hatvan község nyug. főjegyzője Farkas Dezső f. hó 9-én elhalt. Rajongója volt a közs. közigazgatásnak, melynek egyik legszorgalmasabb munkása dőlt ki vele az élők sorából.

A községi jegyzők árvaházának egri internátusának épitkezése megindult. Csodálatos az az energia, mellyel eme gyönyörü emberbaráti intézményt hivatott vezetői emelik, erősitik és a magyar jegyzői kar támogatja. A folyó évi julius 5-én tartott közgyülés határozta el a 60 fiúgyermek befogadására tervezett internátus megépitését, a már lefolytatott tervpályázat alapján és már egy hét leforgása alatt az épitkezés, — melynek költsége 3.5 milliárd terhet jelent — meg is indult.

A győrcsanaki népfőiskola állandó elhelyezéséül szolgáló épület megszerzéséhez a földmüvelésügyi kormány 150 millió korona segéllyel járult hozzá. Ezen hirt és ebben megnyilvánult kormánygondoskodást, mint a magyar falu által rég várt fecskeraj hirnökét szivünk teljes melegével üdvözöljük. Erre és a falusi népházak kérdésére rövidesen visszatérünk.

Bryan William meghalt. Bryan volt amerikai államtitkár a Tenesso-államban fekvő Daytonban szivszélhüdésben meghalt. Bryan egyike volt Amerika legismertebb s legnépszerübb politiikusainak. Ügyvédkedésen kezdte s már pályája kezdetén olyan népszerüségre tett szert, hogy 1896-ban a demokraták őt jelölték az Egyesült Államok elnökének. A választáson, — mint ismeretes — Mac Kinley győzött másfél milliónyi szótöbbséggel. Ő volt az Egyesült Államok legkiválóbb szónoka, ugy, hogy ellenfelei »ezüstnyelvü orátornak« nevezték. Amikor 1913-ban első izben választották elnökké Wilsont, Bryan a külügyi tárcát vállalta. Röviddel ezelőtt Budapesten is megfordult s Apponyi Albert gróf vendége volt. Élete utolsó éveiben az alkoholizmus és a Darvinizmus ellen küzdött fanatikus meggyőződéssel s legutóbb a hires »majompörben« is szerepelt. Nagyon valószinü, hogy a tárgyalás során átélt izgalmak siettették Bryan halálát.

A Faluszövetség kitüntetései. A zsámbéki kiállitás nyerteseinek e hó 26-án szép ünnepély keretében nyujtotta át a Faluszövetség helyi szervezetének vezetősége a szövetség arany- és ezüstérmeit és okleveleit. Szabó Géza nyug. főispán, a kerület nemzetgyülési képviselője lelkes beszédben méltatta Zsámbék községnek a fejlődés utján való haladását. Nagy Sándor dr., a Faluszövetség igazgatója a központ képviseletében a munka értékéről mondott hatásos beszédet.

Kertészeti kiállitás Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Kertészeti Egyesület ez év őszén kertészeti kiállitást rendeznek Debrecenben. Ezen kiállitáson a kertészet minden ágából származó termelvények bemutathatók lesznek, valamint a feldolgozások és eljárások is. Ugyszintén a különféle eszközök és gépek, növényvédelmi anyagok stb. Érdeklődőknek jelentkezési ivet és tájékoztatást dijtalanul küld a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Hunyadi-u. 10).

Megkötötték a magyar-olasz kereskedelmi szerződést. Mussolini miniszterelnök, mint külügyminiszter és Nemes Albert gróf kvirináli magyar követ aláirták az olaszmagyar ideiglenes kereskedelmi egyezséget. Az egyezség a legtöbb kedvezés elvén épült fel és igy biztositja a két állam tekintetbejövő árucikkeinek kölcsönös forgalmát. Ezenkivül bizonyos cikkek vámtételét is csökkenti. A magyar-olasz kereskedelmi egyezséget az egész magyar gazdasági közvélemény osztatlan megelégedéssel és örömmel fogadja, mert ez ujabb és igen jelentős piacot biztosit a magyar árucikkek kedvező értékesitésére. A magyar kereskedelem szempontjából különösen fontos része az egyezségnek az, amely a tarifális kedvezésekről intézkedik. Mint értesülünk, az egyezség legnagyobb tarifális kedvezést ad az olaszoknak a következő árucikkeik Magyarországba való behozatalára: déli gyümölcs, automobil, alvázak, textilfélék (szövetek), maraszkino, nagyfoku palackborok (Vermut, Marsalla, stb.), szardiniák, ajókagyürük, tonnhalak és halkonzervek. Mi viszont ugyancsak tarifális kedvezményt kapunk a fontosabb exportcikkeinkre: gépekre, (különösen gazdasági gépekre), butorok, stb.

Uj esperesség a szombathelyi egyházmegyében. A trianoni határ megcsonkitotta a szentgotthárdi esperesi kerületet. Gróf Mikes János szombathelyi megyéspüspök a csonka esperesi kerülethez csatolta most Rábakéthely plébániát, amely eddig az őrségi kerülethez tartozott. Az ekként kiegészitett szentgotthárdi kerület esperesévé a püspök Németh Géza rábakéthelyi plébánost nevezte ki az egyházmegye területéről eltávozott dr. Láng Ince cisztercitarendi volt esperes-plébános helyébe.

Genfi gyermekvédő konferencia. Aug. 24—28-ig Genfben általános nemzetközi gyermekvédő konferencia lesz, minden nemzetet érdeklő tárgysorozattal. A konferenciára magyar részről is előkészitő bizottság alakult, melynek elnöke dr. Bókay János egyetemi magántanár. A konferencia elnökségében magyar részről, mint tiszteletbeli tagok helyet foglalnak: Albrecht kir. herceg, Apponyi Albert, Edelsheim-Gyulai Lipót és Széchenyi Emil grófok. A konferencia három neves előadója: dr. Petkó Szandtner Aladár, helyettes államtitkár, dr. Pollermann Arthur miniszteri osztálytanácsos és Neugebauer Vilmos kir. tanácsos, a Gyermekvédő Liga igazgatója. A konferencia tárgysorozata három részre oszlik: I. Gyermekegészség-

ügy. II. Gyermekvédelem. III. Adminisztráció és propaganda. Szandtner Aladár előadásában összehasonlító jelentést fog tenni a különböző országokban szükséget szenvedett árvák és elhagyott gyermekekről. Pollermann Arthur a különböző módszerek alkalmazásáról fog összehasonlító előadást tartani, amely módszerek követésével az újszülött, csecsemő és gyermekhalandóság csökkenthető volt. Végül Neugebauer Vilmos tart előadást külföldi illetőségü gyermekek helyzetéről, abban az országban, amelyben tartózkodnak.

Országos méhészeti kiállitás. A Budapesten a városligeti Mezőgazdasági Muzeumban folyó évi augusztus hó 15—21. rendezendő Országos Méhészeti Kiállitásban való részvételre jelentkezések augusztus hó 1-éig elfogadtatnak. Kiállithatók: élőméhek, tetszés szerinti fakásokban, méhlakások, méz és viasz s ezek termékei, méhészeti eszközök stb. A kiállitásban való részvételre máris számosan jelentkeztek, ugy a méhészek, mint a méhészeti üzemek köréből, ugy, hogy a kiállitás sikere máris biztositottnak tekinthető. Jutalmazásra érmek, oklevelek és pénzjutalmak szép számmal állnak rendelkezésre. Bejelentőlapot bárkinek egy levelezőlapon való megkeresésre az Országos Magyar Méhészegyesület kiállitása bizottság Budapest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek küld.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A községek gyógyszerellátása cimen a községi közigazgatási lapokban érdekes vita folyik a gyógyszertári jogok községi jogositvánnyá tétele körül. A vita magja az, hogy a községeket a kormányzat napról-napra az állami pénzügyek szanálása folytán mind nagyobb kiadásokkal terheli, ennek megfelelő fedezetről azonban a községek gondoskodni képtelenek. Igy vetődött fel ujra az 1909. év körüli időben az érdekeltek és a községi önkormányzatok között már nagy vitát provokáló gondolat, hogy a gyógyszertári jogositványoknak nemzeti ajándékszerü, egyes gyógyszerészmesterek részére történő adományozási rendszeréről a kormányzat térjen át a jogositványoknak az egyes közteher viselő közületek részére leendő adományozása rendszerére és ezzel eme közegészségügyi jogból folyó haszon is ama közületet illesse, amely az egyéb közegészségügyi terhek viselésére köteles. Érdeklődve figyeljük a vita kimenetelét, melyet dr. Weiss István hozzászólásával máris a községek javára látjuk eldőltnek. Mindenesetre feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy a kormányzat mielőbb és minden jogos előny megadásával a bajbajutott községek segitségére siessen, amig még nem késő.

A Békésmegyei Községi Jegyzők Egylete három évi hallgatás után folyó hó 22-én ujból a munka sorompójához állt. A közgyülést Péteri József békésszentandrási főjegyző, megyei alelnök hivta egybe, és vállalkozott a közöny megtörésére. Az uj elnök, aki néhai Torkos Kálmán örökébe lépett ezuttal — Péteri József lett, akinek megválasztásához csak gratulálhatunk a békésmegyei közs. jegyzői karnak. Nagy képzettségü és müveltségü, európai látókörü agilis közs. közigazgatási embert nyertek vezérükben, akinek különben is tiszttársaiban: Popovics Kornél csorvási főjegyző és dr. Dérczy Ferenc szarvasi jegyző alelnökök, Demcsák János kondorosi jegyző, egyes. főjegyző; Canik Pál gerendási főjegyző, Hanzély János békésszentandrási, dr. Uhrin András békéscsabai jegyzők, egyes. jegyzőkben erős és akcióképes vezérkart nyert. Egyesületi pénztárnok Elekes Sándor mezőberényi főjegyző, ellenőr Gozmány József mezőberényi jegyző lett. Az országos jegyzőegyesületet Varga Károly központi pénztáros képviselte. Érdeklődéssel tekintünk az ujraéledt egyesület munkássága elé.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (58)

Irta: FEKETE JÁNOS.

—Mindnyájan Atyám, akik ott álltunk, hallottuk, amint szegény Miklós nyilvánosan bevallá büneit. Ugymond, megbánta hibáit, keservesen lakolt értük, elvisel mindent, amit reá szabsz. De ha lehetséges Atyám, ugy kérte, nyugodhassék szentelt földben. Ezt tanusitja Ferenc atya irása is, ha nekünk hitelt nem adnál... Az egyház szigoru a bünössel szemben, de szeliden megbocsájt a megtérőnek...

Ladomér elfintoritotta az arcát, nagyon utálta a megboldogultat. Fülöp kissé mégis elgondolkozott. Nemsokára megszólalt.

— Rossz példát mutatna az anyaszentegyház, ha a gonoszokkal és eretnekekkel ugyanugy bánna, mint hüséges gyermekeivel. Mit mondanál te, ha valaki azt követelné tőled, hogy engedetlen fiaddal, aki ellened emelte fel kezét, ugyanoly szeretettel bánjál, mint derék, engedelmes gyermekeiddel?

— Az anyaszentegyház, Krisztus egyháza, Krisztus a végtelen irgalom atyja — felelte György vitéz.

— Nohát az anyaszentegyház igazságos leend. Megengedem, hogy eltemessék... a bélpoklosok temetőjébe.

Megbiccentette sovány fejét, megfordult és betette az ajtót.

A vitézek tanácstalanul állottak ott. Végre az egyik azt mondotta:

— Már akárhogyan is, de el kell temetnünk. Hisz temetetlen nem heverhet. Érezzük a szagát. És melegedik az idő.

György szóra erőltette ajkait. Egész arca vörös volt a felháborodástól.

— Akad itt még olyan, ki életében hive volt ennek az embernek, avagy jóakarója. Az majd eltemeti tisztességgel.

És megindultak a tetemmel. Sorba járták a kanokokok házait. Mindenütt zárt ajtóra találtak. Elmentek a barátokhoz, azok sem akarták a halottat eltemetni. Hiába hivatkozott György a püspök engedelmére, hiába könyörgött, ők azt felelték, Ladomér megtiltotta, hogy eltemessük.

A nagytérre értek. Hatalmas tömeg gyült oda, bámulók és csufoskodók. Annyian voltak, hogy elszakitották a kisérőket a tetem mellől, csak György kapaszkodott a targonca fogójába. Őt nem sodorhatták el barátja teste mellől.

A hátsók izgatottan kiáltoztak, ők is látni akarták a bünöst. Majd, hogy össze nem tiporták a holttestet.

Egyszerre valaki hátul kiabálni kezdett.

— Aki bőséges bünbocsánatot akar nyerni a légátus Urtól, az dobjon a halottra követ.

Eleinte csend lett. Később mind erősebben kiabáltak. Egy töpörödött, fekélyestestü koldus áttört a tömegen, elbicegett az érseki várig, ahol az épülő oldalszárny előtt nagy kőhalmazok álltak. Felemelt egy követ és erejét meghaladó akarattal vitte a holttest felé. Utközben leejtette, feljajgatott, de lehajolt érte, felemelte és végül a tömeghez ért. Az emberek utat nyitottak neki. Ő feljebb lenditette a nehéz követ és György meg nem akadályozhatta már, rávetette a halott prépostra.

— Légy átkozott, Antikrisztus — kiáltotta a fekélyes koldus és összerogyott. Ott helyben kiadta páráját.

Erre mindannyian, mint akiket bűvölet fog el, rohanni kezdtek kövekért. Egymásután hajították a tetemre szörnyü orditozás közben. Végül akkora kőhalom tornyosodott már ott, hogy a város legnagyobb házánál is magasabb lett, csak épen hogy az érseki várat el nem érte magasságban. Senki sem akart elmaradni a bünbocsánattól.

Györgyöt félretaszitották, egy vitézt agyonütöttek és csak jó későn, mikor a dél is elmult, kezdett a tömeg oszladozni.

A választott érsek barátai felrohantak a legátushoz, aki halálsápadtan hallotta a szörnyü népitélet hirét. Őt vádolták meg a vitézek, de ő állhatatosan tagadta, hogy ő lenne oka a rettentő cselekedetnek.

A vitézek György vezetésével elmentek, de megfenyegették a fermóit, hogy ezért még keservesen lakolni fog.

Miután a vitézek fáradt lovaikra ültek és elszáguldottak, Fülöp elrendelte, hogy a követet hordják le és temessék el Miklós holttestét.

Két napig tartott, mig a szolgák a követ elhordták s Miklós prépost csufosan szétdarabolt testét összeszedték.

*

A király ezalatt nem lankadó nyugtalansággal és izgalommal haladt Pest felé. Március 2-án Dömsödre ért és ott adott ki egy parancsot a sümegi conventnek, hogy nénjét, Erzsébet apácát iktassa be némely telki udvarnokok birtokába. Negyedikén Vacson tartózkodott és ugy gondolta, hogy két nap mulva már Buda várában nyugtatja fáradt testét, lelkét.

Ötödikén megindult hajnalban és estére ért székvárosába. A nyugtalanság nem adott neki hosszabb pihenőt. Ott várta be György vitézt és társait.

György hallotta már az uton, hogy ura Budán tartózkodik. Egyenesen a várba sietett.

Amikor a király megtudta, mit vétettek az esztergomiak hüséges barátjának holtteste ellen, mérhetetlen haragra lobbant. Rögtön parancsot adott Györgynek, hogy egy erős csapat kun lovassal térjen vissza Esztergomba és hozza őt szine elé.

György szitta a fogát, de nem bánta a dolgot, őt is huzta a kedve, hogy a gőgös fermóit egy kissé megtáncoltassa. Csak aztán nagyobb kavarodás ne legyen belőle.

A fermói nem ellenkezhetett, György vitéz csapata akadály nélkül szállta meg az esztergomi várat.

— Ki meri kezét az Ur felkent szolgájára emelni? — kérdezte villámló szemekkel a hórihorgas püspök.

— Én merem, te méltatlan szolga, ebfattya, én, akivel alig hogy szóba álltál, amikor egy szegény, megtért bünös bocsánatáért esengtem — kiáltotta György. — Én merem a kezem rád tenni, mert méltatlan lettél a palástodra bünös, amikor nem adván meg szegény, tévedt testvéredtnek azt a jussát, mely nála sokkalta nyomorultabbaknak is jár, ezerszer nagyobb bünt követtél el, mint kire követ dobattál. A király nevében foglyom vagy!

És hiába volt ellenkezés, szitok, hiába könyörgés, vitte a fermóit a király elé.

Csakhogy a király addigra már messze járt. Hamar elvesztette a türelmét, megindult Borsodnak. Egész április, május hónapot uton töltötte. Hol Szikszón, hol Zenkén állitott ki leveleket és csak junius közepén érkezett vissza Budára. Közben azonban üzenetet küldött Györgynek, hogy a fermóit adja át a kunok őrizetébe.

György vitéz jobbnak látta, ha jómaga is a legatus mellett marad. Mert ismerte a kunok féktelen természetét és félt valami kibogozhatatlan bonyadalomtól, avagy jóvátehetetlen szerencsétlenségtől. Szecsőnek, Szolnoknak vette utját és Kengyelszállásán átadta a püspököt a kunoknak. Azonban mellette maradt és vigyázott reá, mint a szeme fényére. És hamarosan bebizonyult, mennyire okosan cselekedett.

Finta nádor, aki időközben Csák nádor székébe telepedett, Ladomér buzditására egy erős sereggel Buda felé tartott, ahol junius 30-án László királyt a hatalmába ejtette.

A hatalomvágyó urak s a bosszura szomjazó főpapok azt javasolták a pápának, hogy tegye le Lászlót a királyi trónról és helyezze arra a velencés Endrét. Azt remélték, a gyenge emberrel majd csak elbirnak, Morosini Tomasina fia boldog lesz, hogy ilyen nem várt szerencséhez jut.

László király azonban követei utján minden követ megmozgatott, hogy a hatalmát megtarthassa és szabadságát visszanyerje. Apósa, Károly, szicíliai király, aki Habsburgi Rudolffal még május 10-én ugy egyezett meg, hogy az Lászlót védelmében részesitse, most minden befolyását latba vetette veje érdekében a Szentszéknél. A király megigérte, hogy nejével kibékül és igazságot szolgáltat a megsértett egyháznak.

Amikor azonban a kunok László elfogatását hirül vették, kihuzták Fülöpöt sátrából és száz ijászt állitottak fel vele szemben. Egy pillanat hiányzott és a nyillal, mellyel a pápa követét megsebzik, a saját urukat, Lászlót pusztitották volna el. A szegény király vasra verve ült Lóránt erdélyi vajda őrizetében. A magyar urak követei a pápát kérték, hogy Lászlót tegye le a trónról. Ekkor futott elő György lélekszakadva és azt magyarárta a kunoknak, hogy ha a püspöknek bántódása esik, ugy a királyt menten megölik a rabságban.

Erre a kunok, belátva György szavainak helyességét, megcsapkodták a legátust és visszavitték erős őrizettel a sátrába. Fülöp püspök ezért a tettéért örökké hálás maradt az épeszü magyar vitéznek.

A pápa ezalatt megköszönte a magyar uraknak az egyházhoz való hüségét, de Károly, szicíliai király könyörgésének eleget téve, azt határozta, hogy ha a király esküvel fogadja, hogy megjavulva, többé nem vétkezik s erről az urak tőle szorosan kötelező levelet vesznek s ha a legátus szabadon bocsájttatik, legyen felmentve az átok alól.

A királyné felkereste urát, akiről már leszedték a bilincseket. György vitéz maga kisérte vissza száz lovassal a fermóit Esztergomba, miközben igen megbékéltek s ahogyan éppen meg tudták magukat egymással értetni, még beszélgettek is. György tudott valami keveset latinul, a fermói pedig konyitani kezdett a barbár magyar nyelvhez. És a vitéz, amiben lehetett, megforditotta a legátus gondolatát a király felől.

Augusztus 9-én tehát már Esztergomba ért a király is Izabellával. Ami még hiányzott, azt Pascasius megtette, hogy az ellenfeleket kibékitse. Az ő rábeszélésére István király ünnepe előtt két nappal László töredelmesen elismerte vétkét, hogy a legátus által Budán tartott zsinatot ifju hevességből, némelyek gonosz tanácsa által félrevezetve, abban a hiedelemben, hogy a zsinat az ő sérelmére müködött, szétkergette. Hogy ezen vétkét kiengesztelje, kötelezte magát és utódait örök időkre, hogy a gölnici ezüstbánya jövedelméből évenként 100 ezüst

márkát fizet a legátus által bárhol felállitandó szegények és betegek háza számára.

Másnap, 19-én, egyéb fogadalmakat is tett az eretnekek és pogányok ellen. Megigérte, hogy a Szentszék rendeleteit végrehajtja. Anyja, Erzsébet, aki szintén jelen volt, a maga részéről kötelezte magát, hogy az uralma alatt álló macsói bánságban, Boszniában, Pozsega és Valkóban hasonlóképen jár el az eretnekek üldözésében.

Szent István napján ugy látszott mintha a magyarság régóta bujdokló, fényes napja előtünt volna a magas égen. Ez azonban csak rövid káprázat maradt, mert rövidesen megjött a hire, a király kibékülése és igérete felett felháborodott kunok véres lázadásának.

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁG

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara kerületi gyüléseinek lezajlása után, amelyek Szigetváron, Nagykanizsán, Simontornyán és Mohácson a gazdatársadalom rendkivüli érdeklődése mellett tartattak meg, az aratási munkálatok miatt őszi munkaprogramját készíti elő. Most dolgoznak azon alapszabályon, amellyel Tolna-, Baranya- és Somogymegyékben megalakitják a Bonyhád-Siementhali szarvasmarha tenyésztő egyesületet. Ugyan e célt szolgálják azok a törekvések is, amelyek nyomán Baranyában már 1400 drb tehénnel 3 körzeti tejelést ellenőrző egyesület létesült. Tolna- és Somogymegyék kisgazda társadalmát tömöritik ugyanez alapon. A Kamara most készül arra a nagy akcióra is, amely arra irányul, hogy kerek 400 községi mezőgazdasági bizottságot óhajtanak meglátogatni a négy megye területén, kötelességeikre kioktatni élőszóval és a gazdasági élet számára gyakorlati munkába állitani.

Esik a föld és a földbérletek ára. Az Országos Mezőgazdasági Kamara időnként jelentéseket ad ki az ország mezőgazdasági helyzetéről. Most tették közzé a második jelentést, melyben többek között a bérletek kérdésével is foglalkoznak. A kamara megállapitása szerint az uj bérletek béie 25—30 százalékkal csökkent. A földárak is állandó süllyedést mutatnak. Eladó föld van mindenütt elég, de kereslet nincs. Sok gazda igyekeznék terheitől néhány hold föld eladása révén megszabadulni, de nem akad vevő, mert nincs pénz. Fejérmegyében 5—6 millióért már jó földet kinálnak, Esztergommegyében 15 millió a legjobb föld. A hitelakciók jó hatással voltak, csak a visszafizetés okoz gondot a gazdáknak. Ezek ugyanis egyszerre fizetendők vissza s igy a gazdák terményeik időelőtti eladására lesznek kényszeritve, amit a spekuláció ki fog használni. Nagyobb a baj azonban ott, ahol a hitelakciókból nem jutott. A kamara szerint vidéki pénzintézetek alaposan kihasználják a gazdák megszorult helyzetét, mert a betétekért legjobb esetben is 20—30 százalék kamatot szednek. Az állattenyésztés határozott fellendülése észlelhető. Az aratással egy-két kivételével nem volt baj. A munkabérek a helyi viszonyok szerint változnak, általában nagyon nagy eltérést mutatnak, mert a napszámbérek 15—60.000 korona között mozognak.

BELL MIKLÓS
NEMZETGYÜLÉSI KÉPVISELŐ
KIVÁLÓ ÉRDEKESSÉGÜ
KÖNYVE:
UJ GAZDASÁGI RENDSZER
UJ TÁRSADALOM
KIADÓHIVATALUNKNÁL
MEGRENDELHETŐ
40.000 K
BEKÜLDÉSE MELLETT.

Könyörgés.

Buzgó fohásszal fordulok feléd
Atyánk, ki vagy mennyekben Istenünk!
Oh teljesitsd buzgó kérésemet
E drága hont add vissza, óh nekünk.

Hogy adj nekem még hosszu életet,
Nem kérem azt, szerelmes jó Atyám,
Azt kérem én csak, hogy legyen egész
Rutul megtépett drága, szép hazám.

Hogy árva nemzetemnek ezrei
Ne nyögjenek igát; szabad legyen
Egész magyar hazánk minden vize,
S a szent kereszt a hármas szép hegyen.

Hogy visszakapjuk ős határaink,
Melyet te bölcsen, szépen rendezél,
Mely oly kerek volt s melybe mindenünk
Meg volt, mi kell, szivünk benned remél.

Ki benned bizott, nem hagyád soha,
Bizalmunk most is benned látja azt,
Hogy vége lesz a télnek és hamar
Ránk deritsz egy boldog, szép tavaszt.

Szolnok, 1924. október 16.

DR. KEMENY ZOLTÁN.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 25.000 6
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

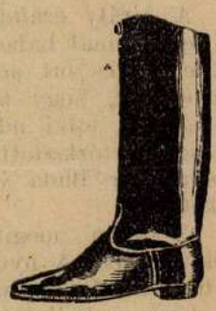

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rókussal szemben.

Vitézek részére
előnyös feltételek mellet kifogástalan kiállitásu
polgári ruhákat
készitek a következő árakkal:
Egy faccon hozott anyagból . . K 75.000
Általam adott kiváló ang. szöv.-ből 1,800000
Telefon hivásra házhoz jövök és mintákkal szolgálok. Vitéz bajtársak szives pártfogását kérem
vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet 1.
:: Telefon: József 3—48. ::

Golyóscsapágyas „PRIMUS" motoros cséplőkészlet

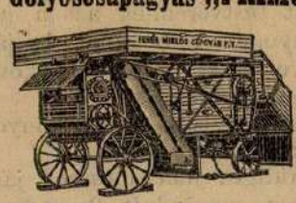

22" és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, **osztályozóhengerrel** a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.
Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Ugy az európai, mint az amerikai nagy gabonatermő vidékekről beérkező és rekord terméseket jelentő hirek hatása alatt hazai terménypiacaink erősen lanyha irányzatot követnek. Csupán a buza és a rozs forgalma mondható némileg élénknek, mig a többi cikkeké minimális. Az amerikai terménytőzsdék árfejlődései kissé javulóban vannak, de ez még minálunk a hatását nem érezteti, mert a nagy készletek és a vevők teljes hiánya a lanyha irányzat alakulását még fokozottabb mértékben befolyásolják. Számbavehető vásárlásokat néha a malmok eszközölnek, de csak abban az esetben, ha a növekvő kinálat az árakat erősen nyomja. A buza és rozs kitünő minsősége következtében az exportőrök kezdenek feltünni piacainkon. Arpában az érdeklődés még nagyon csekély, ennek folytán helyzete még nem alakult ki. A zab üzlet is csak kis tételekre szoritkozik s csupán a szükséges napi mennyiségeket vásárolják, változatlan árakon. Tengeriben még lanyhább irányzat alakult ki, ugyszintén üzlettelen a köles és a repce piaca is.

Az őrlemények piaca szintén lanyhán tendált, a malmok ismét csökkentették áraikat, azonban még igy sem akad vevő. Uj buzából őrölt kenyérliszt 62 ezer K-s kinálat mellett is elhelyezetlen. Korpa tartott irányzata megtört, árfolyama kissé elcsóbbodott.

A magvak piacán egyedül a bab birja tartani magát, amely a kivitel állandó és élénk érdeklődése mellett nem változott. Egyéb hüvelyesek terén azonban a lanyhaság érezteti hatását.

A burgonyapiac erős olcsóbbodást mutat, mert a szabolcsi áruk ismét akadálytalanul tud eljutni a fogyasztókhoz. Ez árubán nagy terméssel számolnak és igy a tarifáját lefogják szállitani, mert a bő termésnek a mérsékelt szállitási dij módot fog nyujtani a kellő kivitelnek.

Legujabb árak:

Terménypiac: Tiszavidéki buza budapesti paritásban 367.5—370, egyéb 362.5—367.5, rozs 287.5—292.5, takarmányárpa 270—280, uj zab (Budapesten levő uj áru) 300—305, tengeri 265—267.5 budapesti paritásban.

Takarmánypiac: Elsőrendü rétiszéna 130, muharszéna 150—190, alomszalma 50—65 ezer K.

Lisztpiac: Buzadara 7250, 00-ás liszt 7000, 0-ás 670, 2-es 6600, 6-os 5900, 8-as 2350, korpa 2400.

Hüvelyesek és vetőmagvak: Viktóriaborsó 4250, fehérbab 3450, tarkabab 2600, lencse 6500, mák 15.500.

Sertésvásári árak: Nehéz, fiatal 23.250, közepes 23.250, könnyü 20.500, süldő 22.500, zsir (nagyban) 31, szalonna nagyban 25.500.

Gyapjupiac: Elsőrendü uradalmi 30—32, középminőségü 28—29 ezer K kg-ként.

Huspiac: Marhahus Ia 28—38, IIa 18—28, borjuhus Ia 35—42, IIa 26—36, sertéshus Ia 38—42, IIa 30—36.

Baromfipiac: Élő csirke, rántani való 15—30, sütni való 25—50, élő tyuk 35—70 ezer K darabonként, ruca és lud, hizott 30—34, ludzsir 50—60 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: Burgonya 1—2, vöröshagyma 2—3, fejeskáposzta 1—1.5, kel 2.5—3.5, vöröskáposzta 3—4, karfiol 12—16, zöldborsó hüvelyben 8—10, uborka 0.5—2, tök 1.5, gyalult 2, vajbab 2.5—4, paradicsom 6—7, torma 20—32, rebarbara 15 ezer K kg-ként, kalarábé 0.4—0.6, zöldpaprika 0.3—1 ezer K darabonként. Tengeri egy cső 0.6—1 ezer K.

Gyümölcspiac: Alma rétesnek való 3—6, asztali 6—12, körte 8—16, cseresznye és meggy 12—24, egres és ribizli 12—16, málna 24—28, kajszinbarack 6—12, őszibarack 6—16, banán 60, szőlő, korai 20—30, ringló 12—18, szilva 8, dióból 50—70, görögdinnye 12, ananászdinnye 12-16 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás darabja 1.5, tej kimérve 5.6, üvegben 6.6, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként. Ia teavaj 70, IIa 64—66, főzővaj 58—62, sovány turó 8, tehénturó 12—14, juhturó, zólyomi 40, jászberényi 36 ezer K kg-ként.

Kenyér: Barna 5.5, félbarna 7.6, fehér 9.2 ezer K kg-ként. Zsemlye és kifli darabja 0.8 ezer K.

Részletfizetésre

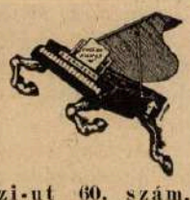

vásárolhat **bármily** hangszert. (Zenekariakat, valamint zongorát, cimbalmot stb.) a **„HANGSZERPALOTÁ"**-ban:

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR

STERNBERG

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám.

A „GRAMÓPHON" - Társaság Vezérképviselete.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

Shanghai város egyik európai negyedbeli utcáját igy feldulták a lázadó kinaiak.

Demarkációs vonal Shanghai utcáján az európaiak és kinaiak között.

Trágya nem tüzelőszer.

Évről-évre gyengébb terméseredményeink egyik legfőbb oka a megfelelő trágyázás elmulasztása. Mégis lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy a Tiszántulon nagyon sok gazdaságban — noha kevés állattartásuk lévén — különben is szükölködnek trágyában, mégis ázsiai módra: szárított trágyát használnak tüzelőszer gyanánt.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már számtalanszor felhivta a gazdaközönség figyelmét lapokban, előadásokon és kiállitásaink alkalmával is arra, hogy ehhez fogható pazarlás ritkán látható és hogy ilyen gazdálkodás ma már csak Ázsia pusztáin tapasztalható.

A trágya értékét figyelembe vévo: rég megállapitott tény, hogy a trágya tüzelés drágább, mint az elsőrendü porosz szénnel való tüzelés.

Fásitsunk és ültessünk földjeink szélén is fákat, hogy elvesztett erdeink helyett tüzelőanyag szükségletünkről legalább jövő időkre gondoskodhassunk!

Addig is azonban — még nagy megerőltetéssel is — szerezzünk tüzelőanyagot, de az okszerü gazdálkodásunk legfontosabb anyagát, a trágyát, ne tüzeljük fel, mert aki trágyával tüzel, ugy jár el, mintha valaki gazdagon termő gyümölcsfáit vágná ki tüzelőnek: a mostani pillanatnyi, kisebb haszonért elvesztegetné a jövő években várható nagyobb hasznot.

A jó és jövedelmező növénytermelés titka: jó talajmegmunkálás, kellő trágyázás és helyes vetésforgató, jó vetőmagvak, lehetőleg nemesitett vetőmagvak használata.

Az a gazda, aki ezekre ügyel, nem kell attól tartson, hogy udvarán a dobot megütik.

Az a gazda ellenben, kinek tanyáján kupacba rakva szárad a trágya, amit az ország más vidékein élő gazdák »Kim-koksz«-nak elég okkal csufolnak, az a gazda meglopja elsoványodó földjét, elvonja tőle az oly nagyon szükséges, megjavitó és termékenyebbá tevő trágyát, az a gazda önmagát kárositja meg sulyosan.

A trágya nem tüzelőszer! Az érett trágya, okszerüen kezelve, okszerüen használva, aranyat ér! Ne száritsa tehát senki a trágyát tüzelőnek és beszélje le szomszédait is e káros szokásról.

A körlevél példányait a Kamara a kerületi csendőrparancsnokságoknak, városoknak és községeknek küldte meg s felkérte ezen hatóságokat, hogy lovas csendőr- és mezőőrjárataik alkalmával az olyan tanyákat adassák be, ahol a trágya tüzelőszerként felhasználását tapasztalják.

ADOMÁK.

A szókimondó kanász.

Baleset érte a fináncokat. Turkevéről Karcagra utaztukban eltört a szekér a szekér egyik kereke.

Ott terem a disznóit közelben legeltető kanász s ajánlkozik, hogy ő majd szerez nekik jó pénzért hamarosan kereket. Rövid idő alatt meg is volt a kerék s a fináncok nem győztek eleget hálálkodni. Különösen a felvigyázó köszönte a szivességet erősen s biztatta, hogy ha valami baja lesz csak jöjjön be hozzá Karcagra, ő majd elintézi...

— Csak attól tartok — ugy mond, hogy majd nem fog rám ösmerni...

— Dehogy nem! — válaszol a kanász. Amelyik disznóra ránézek, megösmerem én azt tiz év mulva is.

Szórakozott utas.

— Adjon egy jegyet Kőrösre!

— Melyikre? Kiskőrösre vagy Nagykőrösre?

— Melyik olcsóbb?

A demokrata.

Szolgabiró: Mit csavarog? Miért nem dolgozik? Hiszen a munka nemesit!

Vándorlegény: Nekem nem kell nemesség. Én demokrata vagyok.

Kiadóhivatali posta.

Özv. vitéz András Pálné, Dusnok. Beküldött 144.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. évi julius hó 1-én jár le. — vitéz Garda István, Földeák. Beküldött 50.000 koronát köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Nagymajtényi János th., Miskolc. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — vitéz Ágoston Kálmán, Kemenesszentpéter. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése aug. 1-én jár le 3200 K hijján. — vitéz Zsirai József, Mexikópuszta. Beküldött 40.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése nov. 1-én jár le 1000 K hijján. — vitéz Vass Márton, Sárisáp. Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 3000 K tulfizetéssel.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

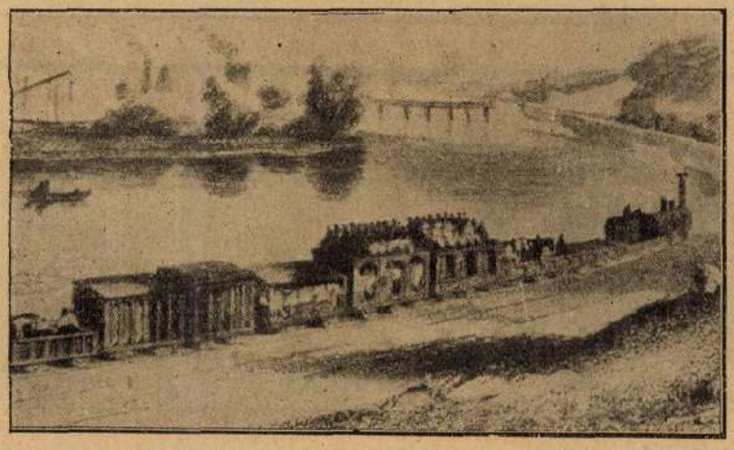

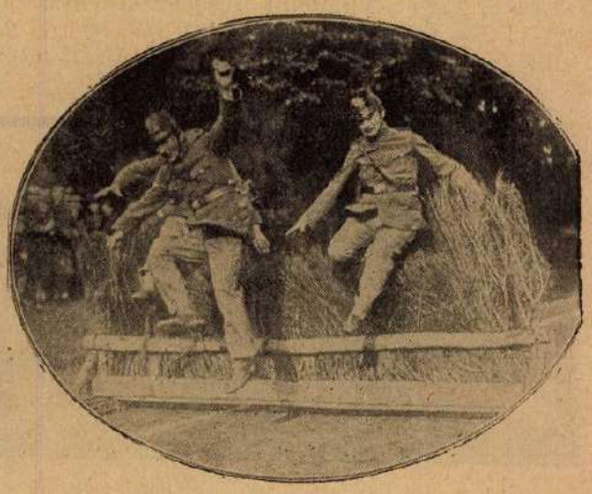

Az első gőzvasutról készült száz esztendős festmény hű másolata. A német rendőrök gyakorlatai a gonosztevők üldözésére.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 32. SZÁM — 1925. AUGUSZTUS HÓ 9.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35 587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Horthy Miklós kormányzó feleségével és Bethlen gróf miniszterelnökkel Gödöllőn mozielőadásra megy, amelyet a Magyar Film Iroda rendezett és bemutatta von Rasch svéd mérnök filmjét és a Magyar Hiradó aktualis filmfelvételeit is.

Von Rasch svéd mérnök és felesége, neves urlovasok, filmet készitettek XII. Károly svéd király hires történeti lovasutjáról Magyarországon keresztül. A kormányzó kihallgatáson fogadta az urlovas házaspárt.

A falusi népházak problemája.

Lapunk legutóbbi száma rövid hir keretében megemlékezett a földmivelésügyi miniszter 150 milliós segélyéről, mellyel a győrmegyei Csanakfalva község népfőiskolája állandó elhelyezését biztositotta. Egy község vezetői nehéz munkájának nagy eredményein örvendünk — nem a fenti segélyre gondolunk — mert a segély már a biztosan meglevő és szemlélhető eredmény honorálása csupán! Mégis midőn a földmivelésügyi miniszter ur fenti adománya jelentőségének méltatását megkisérelnjük, ezen tényét mint régen táplált reményeink teljesülésének első sugarát üdvözöljük, megtelik a szivünk édeskeserü érzésekkel, reménnyel, csüggedéssel vegyesen: vajjon nem-e csak muló szivárvány ez a biztatás a falvak közmüvelődésének beborult egén? A falvak felemelésén küzködők minden idegszáluk megfeszitésével a közöny ellen fel és lefelé harcolva, elérik-e vajjon azt, hogy munkájukat siker koronázza, elérik-e az állandó helyiség kérdésének megoldását? Mert sajnos, a községek zömében az első és ezen alapvető kérdés még mindig elintézetlen.

A laikusok előtt jelentéktelennek látszó eme kérdés csonkaságunk legalapvetőbb kérdése, feltámadásunk alfája és omegája!

Eltekintve attól, hogy a falu társadalmában ma már mindinkább érezhető a vezetők állandó propagandája folyományaképpen a tömörülésre törekvés és a legtöbb vajudó gazdakör testet öltésének egyedüli akadálya a helyiségkérdés, szükség van népházra a hivatalos helyről sürgetett népfőiskolák, népakadémiák, népmüvelődési előadások, analfabétatanfolyamok fentartása érdekében, Levente-otthonok elhelyezése, dalárdák, mükedvelő előadások részére helyiség biztositása, vagy eme intézmények egy tető alá vonása és munkájuk iránya egyöntetüsége biztositása céljából.

Azokban a községekben, ahol a Hangya ingatlannal bir, eme kérdéseket megoldották, mert hisz minden falusi társadalmi megmozdulás a Hangya és O. K. H.-ból indul ki és vezet vissza hozzá, de ott, ahol a szövetkezetek kezén megfelelő ingatlan nincsen, nagyon szomoru erőlködés képét mutatja a falusi müvelődés irányvonala.

A falu müvelődéséhez két tényező szükséges: agilis altruista vezető és pénz. Altruista vezető minden községben adva van, bár egyrészt a megélhetési gondok, másrészt a falusi közmüvelődés anyagi támogatása nélkül felsőbb helyről kibocsátott parancs-

szerü ukázok a falusi tisztviselő altruista érzelmét alaposan kikezdték, mindennek dacára ma már csak a falusi tisztviselő altruista, egyetlen tisztviselőosztálynak nincsen annyi ingyen munkája, mint a falusiaknak. Szivesen áldoznak időt, sőt szerény keretekben anyagiakat is, csakhogy hivatásuknak megfelelhessenek. A laikus mosolyog azon a megállapitáson, hogy a legkisebb falusi tisztviselőnek — a közkatonának — is reprezentálnia kell, pedig a segédlelkész, a segédjegyző, a tanitó anyagiakkal — a XI. rangosztályban — nagyon gyengén van az életre, a küzdelmekre, a falu társadalmi alapvető munkára elereszve, és mindent azért a vigasztalásért, hogy a tarsolyában hordja a marsallbotot! Megélhetése nehezebb, kiadása több a városi hasonrangu tisztviselőjétől!

A pénz a második feltétele a falu közmüvelődése emelésének. Külön, az agilis vezető fogalmától elválasztva kell eme tényezőt kiemelnünk, mert felsőbb hatóságaink elvont eszmekörében eme utóbbi tényező elkülönitve eddig nem szerepelt, egyneki tartják a kettőt, abban a hiszemben, ahol agilis altruista falusi vezetők vannak, azoknak módjában van a pénzt is előteremteni. Itt a tévedés, mert a közmüvelődés emelésére a faluban altruista vezető van, de nincsen pénz.

Az állami pénzügyeket a községek terhére szanálták, a kormányzat megterhelte ugy az egyest magasabb adókkal, mint a községi költségvetést áthárított állami kiadásokkal és megkötötte a pótadószázalék maximálásával. Aminek az a következménye, hogy ha a község igy a saját céljaira népházlétesitéssel nagyobb áldozatot akarna is hozni, nem lehet, mert a pótadó maximumot nem szabad átlépnie, az 50 százalékos pótadóját egyéb jövedelmeivel felemésztik a ráparancsolt kiadások.

A falusi népünket nap-nap után látogatják százféle társadalmi egyesület kiküldöttei, adakozási kérelmekkel, gyüjtésekkel, eme célokat leplező árukinálattal igyekeznek pénzt gyüjteni és néha olyan erőszakosak, hogy nem csuda, ha a vért izzadó falusi gazdából az elutasitás nem éppen szalonképes modorban tör ki. Ezek az előtte ismeretlen célokra teljesitett adománygyüjtésnek nevezett zsarolási módok ellenszenvessé teszik előtte még a saját érdekében történő gyüjtéseket is. Nem ad, nem is nagyon adhat, mert a föld kevesebbet terem ma, mint a háboru előtt, a terményárakhoz viszonyitva az iparcikk szükségletére sokkal — öt és hatszorta — több pénz kellene, mint kellett azelőtt. Ez a helyzet falun: a földmüves lakosság szegény, bármilyen termése van is, a község mint erkölcsi testület, a fizetésképtelenséggel küzd.

Itt nincs más kiut: az ujjáépitő programba a népházak épitését is fel kell vennie a kormányzatnak. Nem kérnek a községek ajándékot, de valorizációval, elviselhető amortizációs hosszulejáratu állami kölcsönöket. Ismerjük az állam szorongatott financiális helyzetét, de az állam járjon el a jó gazda előrelátásával: befektetés nélkül nincs eredmény, trágyázás nélkül a föld elerőtlenedik és csak gazt terem! Falusi közmüvelődés nélkül pedig a falu az államnak nem erős adómorált, hazafiasan gondolkodó polgárokat, de az erős földalatti munka következtében — csak gazokat fog idővel teremni.

Főr. —

Milyen takarmányt vessünk ilyenkor?

Irta: dr. BITTERA MIKLÓS
gazd. akad. tanár.

Minden állattartó gazdának az a törekvése, hogy az év minél nagyobb részében »zöldet« etethessen. Ma már annyiféle takarmánynövényt ismerünk, hogy egy kis ügyességgel, meg egy kis szerencsével (ilyen esős nyáron különösen) könnyen gondoskodhatunk késő őszi, de igen korai tavaszi zöldtakarmányról is. A korán felszabaduló tarlókat kell erre felhasználni. (Amikor e sorokat irom, julius 23-án, az én — erre szánt — tarlóim már mind megint zöldek, de nem a gaztól, hanem rajtuk már az uj vetés kelt ki.)

Őszi árpa, rozs ezidén minálunk julius elején már le volt takaritható. A helyes talajelőkészitésnek olyan sokszor hangoztatott parancsa a tarló azonnali feltörése. A jó gazda már a kepék között szánt. Hordás után a keresztek helyét kell gyorsan feltörni. Szükség szerint fogas, henger járjon és mehet a vetés. Egy kis futó eső legyen csupán, az is elég, kikel a mag elég hamar.

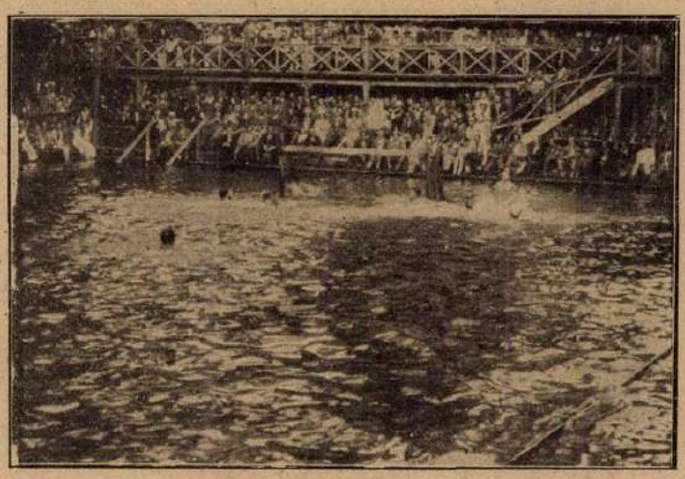

A magyar vizipoló csapat összemérte ügyességét a franciák világhirü olimpiász győztes csapatával s azt 7:2 arányban legyőzte.

A magyar csapat felvonulása Bécsben tartott versenyen, ahol öt nemzet atlétái mérkőztek. A magyarok a második helyet szerezték meg.

Mohar és köles igen célszerü, tarlóba vethető takarmánynövény, mert aránylag kevés nedvességgel is beéri. Igaz, hogy a földet nagyon kiszáritja, de hiszen utánna ugyis csak tavaszi (legjobb, ha kapás) kerülhet. Fattya rozs (vagy árpa) mindig kel a tarlóba vetett takarmány között, ez azonban még haszon, mert a fiatal gabona eleinte megül a földön, gyüjti a harmatot, védi az első időben lassan növekedő mohart (vagy kölest). Az ilyenkor vetett rozs őszig még adhat egy kaszálást, de legalább is jó legelőt, tavasszal azután ujra megkaszálhatjuk, vagy egy gyenge magterméstis foghatunk róla. Csapadékosabb időben (gyors fejlődésü) kukoricát vagy cirokot is vethetünk csalamádénak. Az ilyenkor vetett fehérmustár ősszel ad bő takarmányt. Kevés repcével kevert rozs, vagy buza kiadós őszi takarmányhoz juttat és ugyanebből egy későbbi vetés kora tavasszal ad zöldtakarmányt.

A tavaszi első takarmányról is már nyár végén kell gondoskodni. A zöldrozs — augusztus végén, szeptember elején vetve — főként homokos talaju gazdaságok megbecsülhetetlen takarmánynövénye. Hogy kiadós és amellett jóminőségü takarmányt is nyerhessünk, célszerü lehet közéje biborherét, őszi borsót, őszi bükkönyt keverni. (E kettő csak enyhébb telü vidékekre való.) Jó fagyálló, ősszel vethető takarmánynövény a szöszösbükköny, melyet rozzsal, őszi árpával, buzával vetnek.

A tarlóba vethető takarmánynövényeket hazánkban nem méltányolják eléggé. Igaz, hogy sikerültük nagyban függ az időjárástól, de mégsem annyira bizonytalanok, mint általában hiszik. Végre is termesztésük nem sokba kerül. A tarlót minden jó gazda ugyis feltöri, mihelyt le van aratva. Marad a vetőmag ára és a vetés költsége. Ez igazán nem sok, ennyit egy őszi takarmánytermésért meg lehet kockáztatni.

Még nagyobb kár, hogy nálunk az őszi vetésü, tavaszi takarmánynövényeket nem ismerik és kedvelik eléggé. Bizonytalan, rendszerint száraz éghajlatunk alatt sikerültükre nagyobb a kilátás, mint a tavaszi vetésü takarmányokéra. (A téli nedvességet is kihasználják.) Tavasszal, sürgős vetőidőben nem kell még a takarmányokra is gondolni. Korán lekerülnek a földről és igy az őszi buzának, rozsnak nagyon jó elővetemények. Lehetővé teszik a kettős termelést, több takarmány előállitását ugyanarról a földről, mert utánuk még egy másik takarmány (például csalamádé) kerülhet és igy ugyanaz a föld egy évben két takarmánytermést ad.

Gyöngyélet Szibériában.

A bolseviki vezérek nem tudván megcáfolni a vörös terrorról szóló hireket, egyszerüen letagadják azokat és egyre azt hangoztatják, hogy Oroszországban az igazságszolgáltatás, kifogástalan; sőt még ők vádolják a polgári kormányokat, hogy azok dolgoznak fehér terrorral.

A Chicagó Daily News levelezője közli azokat a megfigyeléseket, amelyeket nemrég tett Archangelskben és Szibériában a szovjet számüzetési rendszeréről.

A számüzöttek nagyrészét csupán azért tartóztatták le, mert »külföldiekkel érintkezett«. Amikor az egyetemeket a polgári elemektől megtisztották, (1924) igen sok diákot számüztek. Hasonló sors várt Tichon patriarka számos barátjára is. A cikk szerzője felemlit több bebörtönöztetést Péterváradon és Moszkvában. 24 diákot lezártak azért, mert az J. M. C. A.-hez tartoztak, másokat meg azért, mert bibliaolvasás céljából összejöttek. Egész sereg fiatal leányt letartóztattak és számüztek azért, mert felkeresték a Nansen missziót és azzal vádoltattak, hogy a

Misna.

Irta: viléz Kéray Endre.

Az ezdrélóni róna egyik legmagasabb kiemelkedése a Dzsebel-el-Tór a régi Italirion város romjaival.

A hegy oldalát oleánder bokrok, papirusz cserjék övezik, mig a körülfekvő sikságon egy-egy datolyafa csoport emelkedik. A romok közelében a heptapégont (hét forrás) oázisszerü déli növényzet köriti, hová egykor a város lakói vizért jártak. A zöld mezőség délkeleti részén a Gilboá hegység halvány kéksége fest; a termékeny sikság másik oldalán pedig egész a Jordánig nyulik. Termékenységéről még ma is Sziria paradicsomának nevezik.

És e buja növényzetü, termékeny vidék felett uralkodott egykor a zsidók Italirion nevü városa.

Italiriont vastag falak köritették és csak a Herbon hegy felé nyilt egy kapu. A város minden keleti jelleget magán viselt. Utcáit a jellemző piszkosság diszitette s kopott házai szinte belévesztek a szenybe.

A piacnak nevezhető térségen emelkedett az imaház, melynek közelében az öreg Gedeon rabbi, a város feje, lakott leányával, Misnával. Reggeli imáját végezte éppen a tisztes agg, mikor leánya belépett a szobába.

Misna szabályos testét derékon övezett kék ruha födte, fejéről pedig patyolat fehér kendő omlott alá, mely dus fekete hajfonatot takart. Nyakát és karjait sziporkázó kövekkel kirakott arany és ezüst ékszerek diszitették, aminőket az előkelő zsidóleányok viseltek.

— Mit akarsz Misna? — kérdezte Gedeon a leánytól. — Miért háborgatsz szent imádságomban?... És... és miért oly elszánt a tekinteted?... Mit akarsz szólani?

— Sok az, miről véled beszélnem kell atyám — válaszolt a leány. — Mert te atyám vagy... Te atya vagy és tudnod kell, hogy én Jabint mennyire szeretem... Te tudod ezt... de azt is tudnod kell, hogy ő irányomban semmi vonzalommal nincs... Igen... Tehát ezt is tudod... Tudod, hogy tisztel... tudod, hogy becsül... de csak azért, mert... mert a te leányod vagyok...

— Nyugodj meg leányom... Jehova...

— Én... Én belényugodjam, hogy ő mást nőt szeressen?! Hogy azután lássam Judith boldogságát?... Vele... övele?... Nem ismered leányodat atyám... Soha!... Misna ebbe soha, de soha nem fog belényugodni!... És...

— Csendesülj leányom és ne szállj szembe Jehova akaratával!

— Nem atyám!... Misna ezért bosszut áll!... Emlékezetes bosszut!...

— Leányom!... Nem ismerek reád, a jó, a szelid leányomra... Térj eszedre Misna... Térj magadhoz leányom...

— Én mindent elkövettem, hogy Jabint magamnak szerezzem meg... Mindent elkövettem... Te mondád jó voltam... Az is voltam... Szép is vagyok, legszebb Italirionban, és mégis... Ó, atyám, Jehova ugy segitsen, megboszulom magam, ég akkor is, ah nagyon sokba kerülne ez a bosszum!

— Misnám leányom!

— Igen!... Bosszut, kegyetlen bosszut vágy a szivem!... És...

— Leányom, hallgass a jó szóra, öreg atyád szavára. Jabin Judithot szereti. Miért követelnéd, miért erőszakolnád őt magadnak... Lásd itt van Tabita. Derék, jó fiu és...

— Miért?... Miért ne követelném?... Azért követelem őt magamnak, mert gyermekkorom óta én voltam neki egyedüli vágya s ő pedig nekem... Azért követelem őt... Ma pedig... Ó, atyám, Misnával nem lehet kijátszani!... És mit tehetek?... Bosszut... bosszut!... Pusztuljon ő s mindenki, ha kell az egész város!... Pusztul-

nemzetközi burzsuázia támogatását élvezik«. Az iró, aki ismerte őket Moszkvából, kijelenti, hogy még annyit sem árthattak volna a szovjethatalomnak, mint a macskák.

Majdnem minden foglyot a kommunista törvényszék elé visznek, csupán néhány szocialista és anarchista örvend kiváltságnak. A déli tartományok helyzete különösen nyomorúságos, borzasztó sokat szenvednek a hidegtől. A georgiaiak pl., kiket százával hurcoltak Szibériába, elpusztulásra vannak kárhoztatva.

A Chicagó Daily News levelezője megerősíti azt, hogy a szovjetkormány semmiféle intézkedést sem tesz az iránt, hogy a számüzöttek ezreinek legszükségesebb életfeltételeit biztositsa; ezen szerencsétlenek szükségleteik kielégitésére semmi módot sem találhatnak, ugy hogy nagyrészük a tél folyamán a betegségtől és hidegtől fog elpusztulni.

Némely fogolytábor — mint amilyen a solovetzii is — az év folyamán öt-nyolc hónapig teljesen el van zárva a külvilágtól.

Azok a foglyok, akik papok, vagy a régi fehérhadsereg katonái voltak, különösen kegyetlen bánásmódban részesülnek. Ugyszólván minden táplálék nélkül arra kényszeritik őket, hogy 10—15 versztnyi ut után, kora hajnaktól kezdve, mellig érő vizben fát vágjanak.

A cikk közli a foglyok életét:

»Az őrök ütlegeléssel agyonkinozzák a minden törvényes védelmet nélkülöző, éhségtől gyötört foglyokat. Évekig sinylődnek börtöneikben anélkül, hogy kihallgatnák őket. Váratlanul, az utcán, szinházban, vagy a gyárban elfogva Szibériába küldik őket anélkül, hogy a legszükségesebb tárgyakat magukhoz vehetnék, mégha a hidegtől és éhségtől pusztulnak is el. Igy — hacsak egy őrparancsnok rendeletére agyonnem lövetnek — lassu halálra vannak kárhoztatva.

A foglyok kezelése minden emberi érzésükből kivetkőzött gyalázatos banditák ra van bizva. Különösen a nők és papok szenvednek sokat ezek üldözésétől. Igen sok fogoly megőrül és amin senkisem ütközik meg; mindennap történnek öngyilkosságok. A kivégzések napirenden vannak.

Jogosan sok rosszat mondtak a régi rezsim számüzetési helyeiről —, fejezi be cikkét az iró — de a szovjetrendszer magtartotta a régi idők minden helytelen eszközét, sőt még fokozta azokat oly mértékben, hogy ma a számüzetés elviselhetetlen pokollá változott.«

VILÁG FOLYÁSA

A biztonsági szerződés ügye.

A francia kormány elkészitette a biztonsági szerződésre vonatkozó julius 20-án kelt német jegyzékre adandó válasz tervezetét. Briand francia külügyminiszter felajánlotta, hogy szerdán Londonba utazik és személyesen beszéli meg Chamberlain angol külügyminiszterrel a választervezetet. Ez alkalommal megvitatják a biztonsági szerződés végleges tervezetét az angol kormányhoz benyujtott francia ellentervezet alapján. Chamberlain válaszában kijelentette, hogy bár szivesen látja a francia külügyminisztert, de a találkozásra halasztást kér.

A Ruhrvidék kiürítése.

A francia csapatok kiüritették a Ruhr-vidéket és most már csak a vidék három legnagyobb városa: Düsseldorf, Duisburg és Ruhrort, az ugynevezett szankciós városok vannak megszállva. Természetesen ezenfelül megszállva marad még a versailesi békeszerződés értelmében a Rajnavidék, Köln város és környéke, valamint a Saar-vidék. Ez utóbbi lakossága a békeszerződés értelmében 15 évvel

---

janak ellenségeim, még ha legdragabbjaim és én is velük veszek!

— De Misna!... Hogy gondolkodhatsz eképen?... Légy eszednél és nyugodj meg Jehova akaratán!

— Te is, atyám?... Te is ellenem vagy?... Ó, hanyám élne!... — zokogott a leány s előáradó könnygyöngyei végighömpölyögtek alabástrom arcán s onnan le égszin köntösére.

Geedeonnak nem volt ideje leányát vigasztalni, mert hirtelen reájuk nyitott egy férfiu.

— Gedeon!... Antiochus sereggel közeledik!

— Ó, Jehova!... Még ez is...

— Hermon felől jön... Endor falut már feldulta, — folytatta jelenté ét a férfiu, aki a város katonai vezetője volt. Neve pedig Jabin.

Misna, amint Jabin berontott, büszkén, lekicsinylően fordult az ablak felé. Teste még remegett a benső izgalomtól, ám külsején misem árulta el azt. Mit bánta ő Antiochust, mit a veszedelmet, mikor szivében a bosszu óhaja lángolt.

— Ó, Jehova! Miért sujtod annyit városunkat? — fohászkodott fel a rabbi, majd pedig az ifjuhoz szólott. — Menj, fiam, hivasd össze a várost, hogy kihirdessem a veszedelmet és intelmet tegyek. Fuvassad meg a kürtöket, zárasd le a kaput. A tanács pedig gyülekezzék a házba. Menj, fiam, Jehova vezéreljen!...

— Minden ugy leszen, Gedeon! — válaszolt az ifju és csakhamar eltávozott.

— Te pedig, leányom, — fordult az agg férfiu leánya felé, — altasd el haragodat!... Nézd a veszedelmet, amely fenyeget és menj békével!

— Megyek, atyám, de amit mondtam, megmondtam, — válaszolt Misna és oly könnyedén távozott, hogy még saruinak kopogása is alig volt hallható.

*

Kürtök harsogtak és a nép riadtan tértetett a piacra. Gedeon kihajolt az ablakon, csendet intett és szólt:

— Testvéreim! Ismét veszedelem jő városunkra. Hermon felől Antichus közeledik seregével, hogy a rómaiak igájába törjön bennünket, hogy hitünket megcsufolja; leányainkat, asszonyainkat elvegye; szent dolgainkat bemocskolja. Endort immáron feldulta s népével iszonytató kegyetlenséggel lánt. Testvéreim! Inkább mind pusztuljunk el hősiességben, mintsem az endoriak sorsára jussunk! Legyetek, véreim, erősek, kitartóak és bizzunk Jehovában! Minden edénnyel siessetek a heptapégonhoz, hogy legyen vizünk bőséggel. Készüljetek a harcra és bizzatok, mert Jehova velünk!

Misna pedig mitsem törődve a közelgő veszéllyel kis szobájában bosszutervét készitette elő.

*

Antiochus a város alá érkezett.

Alkony borult az ezdrélóni róna fölé. Gedeon házából egy árnyék tünt elő s osonva a város kapuja felé tartott. A hold még nem jött fel s tompa szürkeség töltött be mindent. A kapunál zsidó őrök figyelték a rónát. Mélységes csend mindenütt, a római tábor is nyugodni készült s csak olykor-olykor ütődött a város falaihoz valaminő zaj a táborból.

— Hová mész, leányzó? — állitja meg az őr Misnát a kapunál.

— Vizért, im, itt a korsó, — felelt nyugodtan a leány, miközben fátyolát még inkább arcára vonta.

— Tudnod kell, hogy már senkinek sem szabad kimennie!

— Kénytelen vagyok... Vizünk elfogyott... Bocsáss csak ki bátran, mig fel nem jő a hold!... Vigyázok, senki észre nem vesz...

— Lelked rajta! — nyugodott meg az őr s a kaput kitárta.

a békekötés után népszavazással dönt majd sorsa felett, vagyis arról, hogy Németországhoz vagy Franciaországhoz csatlakozik-e, vagy pedig független állam akar-e lenni. A Rajnavidék kiürítését elodázták a franciák, míg az angol csapatok a németek beleegyezésével maradtak Kölnben, nehogy eltávozásuk után francia katonaság vonuljon be az angolok helyére, mint ahogy az amerikai csapatok elvonulásakor történt.

A marokkói harcok.

A francia csapatok a Ruhrvidék kiürítésével részben szabad kezet nyertek, mert a megszállott területekről most Marokkóba irányították a harcoló csapatok megerősítésére a megszálló csapatokat. A Marokkóba induló csapatok állandó kommunista izgatásoknak vannak kitéve és elszállításkor lármás jelenetek fordulnak elő. Nagyon természetes, hogy a megszállás könnyű és kényelmes szolgálata után meglehetősen kellemetlenül érinti a francia katonaságot a forró éghajlat alatt folyó kemény harcokba szállás és ennek következtében az ellenség előtt meglehetősen megingott a francia katonaság. Ujabban a harcok veszitettek ugyan erejükből, de változatlan hevességgel tartanak. A francia csapatok ellentámadással védekeznek és legujabban a világháboru legmodernebb harci eszközeivel: a tankokkal próbálnak győzedelmeskedni a felkelőkön. Mindazonáltal a felkelők több francia erődöt tartanak körülzárva, melyeknek nincs többé összeköttetésük a francia haderővel. Ezeket az erődöket repülőgépekkel látják el élelemmel és munícióval. Az egyik ilyen erődöt a felkelők alaknázták és a levegőbe röpitették. A felkelők a legujabban a spanyol csapatokat is megtámadták és igy a modern hadviselés szabályai szerint belső hadmüveleti vonallal egyszerre két fronton harcolnak. Abd el Krim felkelő vezérhez egyébként eljuttatták a spanyol—francia tárgyalásokon megvitatott békefeltételeket. Abd el Krim azonban nem akarja hivatalosan tudomásul venni a feltételeket, mert elutasitástól tart, amivel kockáztatná a későbbi tárgyalásokon tekintélyét. Hivatalos tárgyalások helyett magánügynököket küldött Spanyolországba, akik ott puhatolódznak és egyengetik a békekötés utját.

Kommunista merényletterv.

Csehországban Stasny ujságirót és dr. House kommunista vezért letartóztatták, mert állitólag három év előtt moszkvai utasitásra merényletet akartak elkövetni Massaryk köztársasági elnök ellen. A merényletet ugyan régebben tervezték, de az iratok csak most kerültek a rendőrség kezébe.

Az angol munkássztrájk.

Angliában elmult az általános sztrájk veszedelme. Julius 31-én estére volt kitüzve az utolsó határnap a munkások részére a bérleszállitás és a munkaidő meghosszabbitás elfogadására. A munkaadók ugyanis arra hivatkoztak, hogy a gazdasági helyzet kényszeriti őket ezekre az intézkedésekre, amiket a munkásoknak el kell fogadniok, mert ellenkező esetben a munkásokat kizárják, az üzemeket pedig beszüntetik. A fenyegető kizárás ellen a munkások általános sztrájkkal védekeznek és a szállitó munkások csatlakoznak munkakizárás esetén a sztrájkolókhoz és ezzel megbénitják Angliában a gazdasági életet. Ezenfelül Párisban is tanácskoztak a nemzetközi munkásszervezetek és előkészitették egész Európában a munkásszervezetek sztrájkját, ami az angliai munkáskizárás után azonnal megkezdődött volna. Ilyen körülmények között Baldwin angol miniszterelnök személyesen kezdett tárgyalni a munkaadók és a munkások között és nagy erőfeszitéseket tett a veszedelmes sztrájk elháritására. Mivel egyik fél sem engedett, végül is az angol kormány magára vállalta annak a különbözetnek a megfizetését, melyet a munkaadóknak kellett volna ráfizetni üzemeik müködésére és ezzel kielégitették a munkások kivánságát is. Igy a sztrájk egy két hétre eltolódott és ezáltal vesztett élességéből, mert a két hét alatt bizonyára végleges megegyezést létesitenek.

Harcok Sziriában.

Sziriában a benszülött druzok körében nyugtalanság támadt és a megszálló francia csapatokkal harcok keletkeztek. A benszülöttek a suejdai őrállást megtámadták, de a francia védőőrség a támadást visszaverte. Repülő-

---

Misna szinte futólépésben ahladt a Dzsébelet-Tór oldalán és nem vette észre, hogy a városból valaki követi. Alig, hogy a forráshoz ért, megcsillant a felemelkedő hold ezüstös fénye végig a rónán s egy férfihang köszöntött reája:

Jó estét, szép leány! Minő járatban vagy?

A leány egy pillanatra megremegett, mikor a szóló rómait megpillantotta, de keze ökölbeszorult s magát mindenre elszánva, csak bosszut epedve, bátran szólt:

— Italirionból hozzátok jöttem... Vezess a vezérhez, beszédem van vele!

— Talán feladjátok a várost?

— Ne kiváncsiskodj, veled nincs dolgom.

— Hátha mégis velem van, hiszen a vezért keresed!

— Te vagy a vezér?... Antiochus?...

— Te mondád, szép leány!

— Bocsásd meg, uram, hirtelen szavaimat. Nem gondoltam volna, hogy legelébb veled találkozom.

— Már el is feledém... Mi a neved?....

— Misna.

— Ki lánya vagy?

— Gedeoné, a rabbié.

— Ah!... És mit akarsz éppen te éntőlem?

— Hallgass meg, nem rossz szándékkal jöttem. Nézd, nincs nálam sem tőr, sem pedig méreg! Bosszum hozott eléd, uram! Ne kérdezd, mi a bosszum oka, te csak elégedj meg azza, hogy kezeidbe szolgálom a várost.

— Hallgatlak... Beszélj, Misna!

És a leány elmondta a városban levők szorongatott helyzetét, a fal leggyengébb részét és a támadásra legalkalmasabb időpontot.

— — — — — — — — — — — —

A hajnal pedig Antiochus tevebőr ágyában találta.

*

A nap alig, hogy az égre lépett, Tabita Gedeon előtt állott, aki éppen Jabinnal tárgyalt.

— Mi hirrel jöttél, Tabita? — kérdezte az érkezőt az agg főpap.

— Légy erős, ó, Gedeon, miként én voltam az.... Leányod nincs a városban.

— Nincs?... Hát hol lenne?... Még ki sem jött kamrájából.

— Mert be sem ment oda. Szebb kamrát talált ennél, jobb ágyat lelt az övénél.

— Beszélj, Tabita, hogy értselek.

— Misna még alkonyulaton elhagyta a várost. Az éjt pedig Antiochussal tölté, annak sátorában.

— Honnan tudod?

— Utána lopództam, s im most kerültem elé. Keresd házadban, vajjon elétalálod-e?!

— Áruló! — hördult fel Gedeon melléből a szó s a szóval együtt vér ömlött ki száján...

*

Még delelőre sem tért Gilboa felé a nap s Italirion népét a rómaiak a város piacára gyüjtötték, hogy rabságba, Rómába vigyék.

Misna a nép ajkáról röpködő gyalázkodó szavak közepette felrohant szülőházába, mint eszeveszett. Atyja holttestének látása magához téritette. Nyugodtság ömlött el lényén, az ablakhoz állt s messzekiáltó hangon szólt:

— Vezér! Kegyelmezz e népnek! Kegyelmezd meg bünét, mert, im, én bünhődöm mindannyiukért.

És Misna szivéből vékony vérsugár szökkent, hegyes tőre pedig kihullott kezéből — a nép közé.

— — — — — — — — — — — —

A zsidók kegyelmet nyertek.

A városból pedig kiköltöztek, melynek köveit lehordták a sikra s felépitették a mai Daberetet.

És ma is, a sivatagon áthaladó karavánvezetők utitársaiknak soha el nem mulasztják Misna történetét elmondani s megihletődve rebegik ajkuk a szokásos végszót:

— Szegény leány!... A szerelemért tette...

gépről is bombázták a felkelőket. Az angol katonai kormányzó is intézkedéseket tett, hogy a Transzjordániába betörő druzokat visszavessék.

A bulgáriai helyzet.

Szófiában végett ért a katonai kommunista szervezet bünpöre. Tiz vádlottat halálra itéltek, a többiek börtönbüntetést kaptak. Miltenov volt ezredest, akit régebben kommunista összeesküvés miatt halálra itéltek, a napokban nyilvánosan felakasztottak. Az ország belsejében rablóbandák garázdálkodnak, a határon pedig az országból kimenekült agrár-kommunisták támadásokat intéznek a határőrségek és a határmenti falvak ellen. Legutóbb egy szigetre internált harminc fegyenc az őrséget lefegyverezve és elzárva a szolgálati bárkán elmenekült.

Görög-bolgár konfliktus.

A mult hó végén a görög—bolgár határon kettős gyilkosság történt, amennyiben egy görög kereskedőt és egy bolgár város helyettes polgármesterét meggyilkolták. A bolgár kormány abban a hiszemben, hogy ugyanazok a bünösök követték el a gyilkosságot, vizsgálatot rendelt el ebben az ügyben. Ennek ellenére a görög kormány demarsot intézett a bolgár kormányhoz, melyben elégtételt követel a görög kereskedő meggyilkolásáért. A görögök fegyverkeznek és csapatot is küldtek a határra, ami a Balkánon hatalmas feltünést és nagy nyugtalanságot keltett.

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
10 Hétfő	Lőrinc vt.	Lőrinc	A hét elején a nap 4 óra 45 perckor kél és 7 óra 40 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 50 perckor kél és 7 óra 30 perckor nyugszik
11 Kedd	Zsuzsanna	Tibor	
12 Szerda	Klára sz.	Klára	
13 Csütörtök	Ipoly, Kassz.	Ipoly	
14 Péntek	Özséb vt.	Özséb	
15 Szombat	Nagy Bold.-A.	Mária	
16 Vasárnap	Dll. Róka hv.	Dll.Ábrahám	

Kitüntetések. A kormányzó a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére Édes Antal nemzetgyülési képviselő, tiszakeszi földbirtokosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi cimet adományozta. — A kormányzó megengedte, hogy Bund Károly miniszteri tanácsosi cimmel felruházott királyi közalapitványi főerdőtanácsosnak az Országos Erdészeti Egyesületi titkári minőségben kifejtett hasznos szolgálataiért elismerését tudtul adják.

Pályázat szőlő- és borgazdasági tanfolyamra. A földmivelésügyi miniszter pályázatot hirdett az egy évre terjedő felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam 1925—26. évfolyamára. Rendes hallgatókul gazdasági akadémiát vagy erdészeti főiskolát végzetteket vesznek fel, továbbá olyanokat is, akik a kertészeti tanintézet elvégzése előtt valamely középiskolában jó sikerrel tettek érettségi vizsgálatot. Rendkivüli hallgatók lehetnek olyanok, akik középiskolát vagy ezzel egyenrangu valamely más iskolát végeztek. A tanfolyam internátussal és menzával rendelkezik. Pályázati határidő augusztus 31. Bővebb felvilágositással szolgál a tanfolyam igazgatósága, Budapesten, II. kerület, Debrői-ut 15. szám alatt.

A földmivelésügyi miniszter a törvény felhatalmazása alapján meghatározott vadászati tilalmi időket a vadtenyésztés érdekeinek megfelelően augusztus 1-ei hatállyal életbelépő rendeletében ujra szabályozta.

Felvétel a Karcagi Földmivesiskolában. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, közli, hogy a karcagi m. kir. földmivesiskola október hó 1-én kezdődő két éves tanfolyamára, gazdák és bérlők fiai, kik a tizenhat évet betöltötték és legalább elemi képzettséggel birnak, felvétetnek. A felvett tanulók évente tandij, teljes ellátás, lakás, fütés, világitás és mosásért 400 aranykoronát fizetnek. Előjegyzéseket már most elfogad és az érdeklődőknek részletes felvilágositást ad az iskola igazgatósága.

Jó üzlet kommunista vezérnek lenni. A Ceské Slovo arról értesül, hogy annakidején a mährisch-ostraui sztrájk alkalmával Najrat kommunista vezér a prágai szovjetkövetség utján nyolcszázezer cseh koronát kapott a sztrájk támogatására Moszkvából. Najrat elvtárs azonban hallgatott a pénzről és csak hosszas unszolásra volt hajlandó abból négyszázezer koronát a munkások részére folyósitani. Hogy a pénz másik felével mi történt, arról hallgat a jeles kommunista vezér.

A Városok Országos Kongresszusának elnöksége szombaton azon városok részvételével, melyek a kormány által közvetitett külföldi kölcsönben részesülni óhajtanak, ülést tartottak, amelyen Farkas Mátyás győri polgármester személyében megválasztották a külföldi kölcsönkötvényt kibocsátó négy tagu bizottságba küldendő egy tagot, mely bizottság többi tagjait a kormány, a belügyminiszter és a pénzügyminiszter delegálja. Az elnöki ülés foglalkozott még a kölcsönnek azon feltételeivel és módozataival, melyeket a városok nehezményeznek s megbizta Farkas polgármestert, hogy e kifogásokat juttassa kifejezésre a pénzügyi kormánynál.

A Faluszövetség Nógrádban. Az elmult napokban a Nógrádmegyei Nagylóc községben Jakulics Mihály dr. elnöklete alatt népes gazdaértekezlet volt, melyen a községet és környékét érintő gazdasági kérdéseket vitatták meg Szekeres László dr. vezetésével. Elsősorban a mezőgazdasági hitelnek és az állatbeszerzési hitelnek gazdák részére való kiterjesztéséről volt szó. A kisgazdák közül felszólaltak Szeles János és Nagy István.

A soproni dalosverseny előkészületei. A soproni országos dalosverseny előkészületei lankadatlanul, lelkesen folynak Meiszner Ernő dr. és Heimler Károly dr., ügyvezető elnökök irányitásával. A nagyarányu előkészitő munkákat a nagybizottság nevében külön sajtó-, fogadó-, vigalmi, elszállásolási, müvészi, élelmezési, pénzügyi bizottságok és egy tudakozó iroda végezik.

Elgázolt egy rendőrt az automobil. Juhász János szegedi közrendőr a Kossuth Lajos-sugáruton ment át, amidőn kardjában megbotolva az állomásra haladó egyik autó kerekei alá került. A rendőrt sulyos agyrázkodással a közkórházba szállitották. A rendőrség az autó tulajdonosát és vezetőjét előállitotta, a vezetőt és a szerencsétlenség szemtanuit kihallgatta. A vizsgálat megállapitotta, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség.

Barabás Béla elkiséri Nyiregyházára az aradi Kossuth-szobrot. Jelentettük, hogy a románok Aradon már hozzáfogtak az aradi vértanuk szobra és az aradi Kossuth-szobor lebontásához. A Kossuth-szobor Nyiregyházára kerül s mint a »Nyirvidék« irja, Barabás Béla, akinek nevéhez és munkásságához füződött annakidején a két szobor felállitása, a »Nyirvidék« egyik munkatársának kijelentette, hogy Kossuth Lajos lebontott aradi szobrát elkiséri Nyiregyházára, illetve a szobor nyiregyházai felavatásán jelen lesz, sőt bucsuztató beszédet mond.

Az Alföldi Első Gazdasági Vasut igazgatósága kisérletképen Békés és Békéscsaba közt augusztus 1-től közlekedő, négy személy befogadására alkalmas, pótkocsival ellátott sinautót állitott be a rendes utasforgalomba.

A julius havi olcsóbbodás. Az augusztus 1-én közzétett indexszámitások szerint az általános árnivó az elmult hónap elejétől számitva 3 és fél százalékkal csökkent. A közszükségleti cikkek legnagyobb részében ármérséklődés történt, bár a disznózsir, bab és még néhány kisebb fontosságu cikk ára emelkedett. Egy békebeli korona vásárló erejének ma 18.142 papir korona felel meg, a házbérek alakulásának figyelmenkivül hagyásával. A házbérek még mindig jóval alatta vannak a békenivónak és igy ha a házbéreket is számitjuk, ugy 1 békebeli koronával 15.902 papirkoronát kell egyenlőnek venni.

A román mezőgazdasági viszonyok amerikai megvilágításban. Az amerikai földmivelésügyi miniszterium közlése szerint Romániának a világ gabonapiacán a buzavásárlók között való megjelenése feltünést keltő esemény. A háboru előtt Románia fontos exportállam volt a mezőgazdasági termények terén és meglehetősen élénk versenytársa az Egyesült Államoknak az európai buzapiacokon. 1909. és 1913. között Románia átlagos buzatermelése 87 millió bushel volt, amiből 55 milliót kivittek. A békeszerződések utján Románia olyan területekhez jutott, amelyeknek évi átlagos termelése 72 millió bushel volt, ugy, hogy a mai Romániának voltaképpen 159 millió bushelt kellene termelnie. Mindamellett a háboru óta Románia képtelen volt említésre érdemes kivitelt felmutatni. Ezeket a körülményeket az amerikai szakvélemények a román földreformnak, továbbá annak tulajdonitották, hogy az ország képtelen volt mezőgazdasági termelésével alkalmazkodni a változott viszonyokhoz. Az uj földbirtokosok csupán annyit termelnek, amennyi saját szükségletükre kell nekik. Romániában a tergeri termelés a többi gabonafaj rovására rendkivül mértékben megnövekedett.

Tapolca dohánygyár felállitását kéri. Tapolca képviselőtestülete elhatározta, hogy a kormánytól dohánygyár felállitását kéri, mert Tapolca környékén nagyobbarányu dohánytermelési kisérletezés folyik és az eredményeket a debreceni gazdasági akadémia megfelelőeknek találta. Előbb dohánytermelő központot, majd dohánygyárat akarnak felállitani, amivel egyensulyozzák a bortermelésben beállott pangást.

Három gyermek megnémult az ijedtségtől. Zalabaksán a villám becsapott Kanizsai Péter házába. A villám a ház egyik falát kidöntötte; a szobában lévő három kis gyermek az ijedtségtől megnémult.

Szerencsétlenség cséplés közben. Sulyos szerencsétlenség történt az eperjesi tanyán, hol Váradi Antal gazdálkodó, tanyáján már napok óta folyt a cséplés. A napokban este bevégezték a munkát és a cséplőgépet leszerelve, Csikány János gépész hozzákezdett, hogy a benzines traktort megindítsa hazafelé. Alighogy a traktor megindult, Csikány lebukott a vezetőülésből, a kerekek alá került, amelyek a szerencsétlen gépészt halálra gázolták.

Római sirokat találtak a Felvidéken. Garamtamásd községben a vasuti állomás közelében agyagásás közben régi sirokra bukkantak. Az ásatásokat most a prágai muzeum kiküldöttje vezeti. Eddig tiz sirt bontottak föl. A sirokban értékes bronzékszereket és agyagedényeket találtak. Az ásatás vezetője kijelentette, hogy a sirok a Krisztus előtti időkből valók. Valószinüen római leletről van szó. A Garam vidéke fontos hadászati terep volt a rómaiak idejében, amiről a még mindig meglevő földerősitések is tanuskodnak. A római uralom idejében a történelem szerint Marcus Aurelius császár tanyázott légióival a Garam mentén. Az utóbbi években gyakran megtörtént, hogy az eke vasa szántás közben római pénzt vetett ki a földből. Az egyszerü földmivesek azonban nem tulajdonitottak nagyobb jelentőséget a leletnek és ennek tudható be, hogy csak most kezdték meg az ásatásokat.

Olcsóbb kenyér. A sütőiparosoknak a termelési költségek kiszámitásával foglalkozó bizottsága ülést tartott, melyen a termékeknek a sütőüzletekben való árát a következőképpen állapitotta meg: apró sütemény 600, zsemlekenyér kg-ként 7000, félbarna kenyér 6300, barnakenyér 5800, morzsa 12.000 K. Ezek az árak 18—22 százalékos árcsökkenésnek felel meg. A pékipari termékek árleszállitása azon megegyezésnek az eredménye, melyet a malmok kötöttek a lisztkereskedőkkel. A pékek és lisztkereskedő augusztusi és szeptemberi kötései 7.3—7.4 K-ás alapon jöttek létre, a liszt mai ára pedig prompt vétel szerint 6.2 K-ra szállott. A körülmény a pékek és a kiskereskedők részéről nagy tulfizetéseket, tehát esetleges bukásokat is involváltak volna, ha a malmok a differenciák egy részét el nem engedték volna. Miután azonban elengedték, a pékipari termékek ára követni tudta a leszállott lisztárakat és olcsóbb lett a kenyér.

Őskori leletek. A Maros legutóbbi áradása ujabb őskori sirokat vetett fel a bökényi őstelepen. Öt sirt bontottak fel, melyekben fegyvereket, ékszereket és egy arany diadémot találtak.

A vizbefulás baleseteinek és tragédiáinak ujabban egyre gyarapodó száma az emberbaráti szellemben gondolkozó sportférfiakat arra késztette, hogy megalakitsák a Magyar Életmentő Társaságokat, melynek feladata lesz a vizben fuldoklók segélyére tagjait kiképezni, valamint vidéki propaganda utakon gyakorlati előadásokat rendezni az uszás oktatásáról és az életmentésről.

Megszünt napilap. Neues Pester Journal pénteki nappal megjelenését beszüntette.

Bezerédy Gyula szobrászmüvész, a budapesti Városligetben elhelyezett Washington-szobor és a Nemzeti Szinház előtt lévő Tinódy Sebestyén-szobor alkotója, 67 éves korában elhunyt. A főváros által ajándékozott diszsirba temették a kerepesi temetőben.

A vetőmaghitel 20 milliárd korona. Megemlékeztünk legutóbb arról, hogy a kormány elhatározta az inségsujtotta vidékeknek vetőmaggal való felsegitését. Azóta már minisztertanács is foglalkozott az üggyel, amelyen — hir szerint — határozatba ment, hogy a kormány 20 milliárd papirkoronát fordit a vetőmaghitel-akcióra. A hitelben csak 100 holdon aluli kisgazdák részesülhetnek. A vezető gazdakörök még nem adták fel a reményt, hogy a kormány nem pénzben, hanem természetben fogja kiosztani a vetőmaghitelt, ami azért is előnyös lenne, mert ha a kisgazdák ezen a réven nemesitett vetőmaghoz juthatnának, ugy a figyelmük ráterelődnék a nemesitett vetőtőmagnak rendkivüli fontosságu kérdésére. A hitel visszafizetése magától értetődőleg a természetben való kiosztás esetén is készpénzben történnék.

Az okvetetlenkedő misszió felbujtója. Az entente missziónak Szombathelyen tett látogatása minden sulyosabb kellemetlenség nélkül ért végett. Megállapitást nyert, hogy a bizottság kiszállása egy magyar volt tiszthelyettes feljelentésének volt az eredménye, aki, miután a rábizonyult szabálytalanságok miatt a népgondozó és hadisirfelügyelő hivatal kötelékéből elbocsáttatott, bosszuból jelentést tett az entente bizottságnak, miszerint a szombathelyi népgondozó hivatalban fegyverkezésre vonatkozó akták rejlenek. A volt tiszthelyettes e ténye után családjával Klagenfurtba szökött, a helyszinen kiszállott entente bizottság pedig semmiféle aktát, vagy bármi kifogás alá eső deliktumot nem talált.

Földbirtokrendezés Hőgyészen. A Faluszövetség közbenjárására az O. F. B. elnöki tanácsa gróf Apponyi Géza uradalmában ujrafelvételt rendelt el a hőgyészi házhely és földigénylők ügyében. E célból kiküldte Szőke József dr. itélőtáblai birót. A földmivelésügyi minisztériumot Szemes Árpád jószágfelügyelő mint központi szakértő, a Faluszövetséget pedig Szekeres László dr. képviselte. A Faluszövetségnek a négy napos tárgyalás alatt végzett munkája arra a reményre jogosit, hogy a hosszu évek óta vajudó kérdés megelégedésre fog elintéződni.

A Faluszövetség térfoglalása a határmentén. A Faluszövetség, vasárnap tartotta alakuló gyülését Őszentiványon, ahol az eddig külön dolgozó Polgári Olvasó Kört és Gazdakört sikerült a Faluszövetség keretében — egységbe tömöriteni. A több száz főnyi hallgatóság előtt tartott népgyülésen, a Faluszövetség központját Bodó János képviselő, ügyvezető alelnök és Bajtay Mihály dr. igazgató képviselte. A lelkes tömeg egyhangulag elhatározta csatlakozását. A község közönsége táviratban fejezte ki hódolatát Horthy Miklós kormányzó, Bethlen miniszterelnök és Mayer földmivelésügyi miniszter iránt.

Vidéki kisebb iskolásfiu részére teljes ellátást kaphat szeptemberre jutányosan Budapest, VII., Murányi-utca 1. II. em., Schárer Lajos nyug. rendőrtisztviselőnél, Keleti pályaudvar mellett. Közelben mindenféle iskola.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

MEZŐGAZDASÁG

A peronospóra fenyegeti a szőlőket.

Az utóbbi napokban nap-nap mellett megismétlődő záporszerü esőzések a szőlőkben is jelentékeny károkat okoztak. Az eső miatt permetezni nem lehet, pedig ez az időjárás nagyon kedvez a peronospóra kifejlődésének. Bár a peronospóra most már csak a gyengébb hajtásokat támadja meg, mert a kifejlődött fürtök és levelek nagyobb ellenállóképességüek, azonban ha nagyobb mértékben fog fellépni, kihatással lesz az egész szőlőtermésre. A szőlősgazdák ez évben fokozott mértékben láttak hozzá a védekezéshez és sok helyen már négyszer is permeteztek. A permetezés természetesen nagy költségekkel jár, különösen ez évben, amikor a gyárak jóvoltából, uzsoraáron kell a rézgálicot beszerezni.

Ezzel szemben a bor értékesitésének kilátásai nagyon szomoruak. Az előrelátható jelek szerint a borárak alakulásai korántsem lesznek arányban a szőlőmunkáltatási és karbantartási költségekkel. Más esztendőkben ilyenkor már élénk érdeklődés mutatkozott az uj bor iránt, ebben az évben azonban eddig még csak tapogatódzások történtek és a spekuláció által terjesztett hiresztelések szerint a borárak háromezer korona körül fognak mozogni, ami természetesen nem elégitheti ki a termelők igényeit és a gazdák ilyen árak mellett nem hajlandók eladásról tárgyalni.

Általános a panasz a borra nézve megállapitott rendkivül magas fogyasztási adók miatt, ami egyik főakadálya a belföldi forgalom megélénkülésének. Az idei bortermés jó közepesnek igérkezik, azonban a fenyegető hordóhiány nagyon elkeseriti a gazdákat. Tekintettel arra, hogy a legtöbb helyen kétháromévi termés fekszik a pincében eladatlanul, ócska hordókban alig van kinálat, uj hordó is kevés van a piacon és ezeket olyan drága áron kinálják, hogy a nagy pénzszükében lévő szőlősgazdák nem tudják szükségleteiket beszerezni. Egyes vidékeken olyan hirek vannak forgalomban, hogy szüretre a bor ára egyenlő lesz a hordó árával, vagyis egy hordóért egy hordó bort fognak adni. Reméljük azonban, hogy erre nem fog sor kerülni, mert ez a szőlőgazdálkodás teljes csődjét jelentené.

*

Haszonállatvásár, baromfi- és gépkiállitás. Élénk emlékezetében van még, nemcsak a közvetlen érdekelt gazdaközönségnek, de a nagyközönségnek is, az a rendkivüli érdeklődés és siker, amellyel a tavaszi tenyészállatvásár és gépkiállitás járt. Az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep Intéző Bizottsága az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel egyetemben elhatározta, hogy az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelepen az ősz folyamán haszonállatvásárt, baromfi- és gépkiállitást rendez. A haszonállatvásár, a baromfi- és gépkiállitás szeptember hó 12-től 15-ig tart, az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelepen. A vásáron való részvételt augusztus hó 20-ig kell az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep Intéző Bizottságának (Budapest, V., Alkotmány-u. 28.) vagy az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek (IX., Üllői-ut 25.) bejelenteni. A vásárra felhajthatók: bikák, fejőstehenek, jármosökrök, növendékállatok, továbbá kanok, kocák, kosok, anyajuhok, kecskék és fajbaromfiak. Hizott állatok és lovak a vásárból ki vannak zárva. A dijazással és sorsolással egybekötött baromfikiállitást a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete rendezi, az erre vonatkozó bejelentések és megkeresések tehát ehhez az egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-ut 26.) intézendők. A vásárt és kiállitást a Magyar Királyi Földmüvelésügyi minisztérium a legmesszebbmenő támogatásban részesiti. A rendezőbizottság az utazási kedvezményekről is gondoskodik.

Megtévesztő hirek a bortermésünkről. Legutóbbi időben számos olyan tendenciózus hir látott napvilágot a sajtóban, amelyek szerint ez idén rendkivüli nagy bortermés várható. Ezen cikkek célja átlátszó, már is az amugy is alacsony borárak további csésére igyekeznek hatni. Ezen célzatos hirekkel kapcsolatban a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatalosan megállapitja, hogy a legutóbbi időkig tényleg kitünő bortermésre volt kilátás, azonban egész kerületéből beérkező adatok szerint ezen kilátások a fellépett peronoszpora, különösen a fürtperonoszpora következtében máris igen lényegesen csökkentek s szüretig pedig még fokozott mértékü hanyatlása várható az eredetileg kedvező kilátásoknak. Éppen azért egyáltalában nem indokolt, sőt a borkereskedelem részéről egyenesen célzatosan terjesztett az a hir, hogy a must árának még alacsonyan kell kialakulnia az óriásnak hiresztelt terméseredmény miatt. E hireszteléseket a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara szőlészeti szakosztálya lelkiismeretlen spekulációs manővernek tartja, mert nagy mértékben alkalmas arra, hogy az ugyancsak megromlott terméskilátások, valamint az áthárított elviselhetetlenül magas aranyparitásos boradó mellett sulyos válsággal küzködő magyar bortermelők helyzete még nehezebbé tétessék, holott már is sokan vannak közülök a teljes pusztulás szélére sodródva.

Inséges területek segitése. Kedvezőtlen időjárás csapásai a Tiszántul számos vidékein oly mértékben tönkretették a termést, hogy rendkivül sok gazdának vetőmagra valója sem termett. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már hónapokkal előbb jelezte, hogy inséges termés lesz várható, még junius hó végén pedig részletes jelentést tett a földmivelésügyi miniszter elé, hogy mely községekben mily mérvü a csapás és ez inséges területekre vetőmagkölcsönt, továbbá olcsó megélhetési kölcsönöket, takarmánybeszerzési segélyt és szállitási kedvezményeket sürgetett. Most, hogy a kormány engedélyezte is a vetőmagkölcsönöket, de csak a száz holdon aluli gazdák részére, a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara azonnal felirt és kérte, hogy a vetőmagkölcsönök a száz holdon felüli gazdák részére is engedélyeztessenek, mert a száz holdon felüli gazdák is éppen oly sulyos károkat szenvedtek az időjárás csapásai miatt és éppen ugy nem tudnak magukon jelenlegi viszonyok között segiteni. A kamara e vidéken már a jövő évi termelés eredményessége érdekében is szükségesnek tartja és sürgeti az állami vetőmagkölcsönöknek a száz holdon felüli gazdák részére is engedélyezését.

Veszélyben az idei paprikatermés. Magyarországnak a paprika egyik legfontosabb kiviteli cikkét képezi és e tekintetben, Spanyolországot kivéve, nincs is számottevő versenytársa az európai piacon. Annál nagyobb érdeklődésre tarthatnak számot azok a hirek, amelyek az idei paprikatermés kilátásairól számolnak be. Az idei paprikatermésről szóló hirek, bár az idén kb. a felére csökkent a paprikával bevetett terület, aránylag elég kedvezőek és a termés meglehetősen bőségesnek igérkezik. A helyzet azonban nem mindenütt kedvező, mert a Szeged környékén lévő paprikaföldeket most egy bizottság tekintette meg, amely megállapitotta, hogy bár a paprikaföldeket a leggondosabban megmüvelték, mégis a terméstnek mintegy 50 százaléka áldozatul esett a váratlanul fellépett féreghad dulásának. A kárt részben a cserebogarak álcái, részben drótféreg és tücsök, de legfőképen mintegy 90 százalékban az ugynevezett vetési bagoly-pille főleg ott pusztitott a legnagyobb mértékben, ahol a földek szélén elhuzódó mesgyét felverte a paraj és a gyom és ahol kórók burjánoztak. El lehet mondani, hogy a paprikapalánták elférgesedését 80 százalékban ezek a hernyónevelő mesgyék idézték elő. Ebben pedig sok tekintetben a gazdák hibásak, mert gondoskodniok kellett volna, hogy ezeket a féregnevelő növényeket idejekorán lekaszálják. A leghelyesebb az az eljárás, ha a gazdák a földek szélére, közvetlenül a mesgyék mentén kukoricát, cirokot, vagy kendert vetnek, amelyek egyikét sem szeretik a paprikára ártalmas férgek.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (59)

Irta: FEKETE JÁNOS.

11.

Kézai Simon mester a budai királyi palota teraszán ül szögletes kis széken. Előtte tölgyasztal, azon pergamenek, festék és ludtoll. A derék kancellár gondosan jegyezget, miközben időnként feltekint és csendesen figyeli a hegyek lomha vonalát, a hatalmas erdőket és olykor tünődve követi egy madár szárnyalását.

Korán reggel a levegő még üde s a munka könnyen megy. Kézai boldog volt, hogy ura közelében lehetett és az egyház kibékült ellenségével.

György vitéz közeledett frissen felfelé a lejtős oszlopfolyosó felől.

— Mi hir Simon mester?

Kézai gondterhelt arccal nézett a jókedvü vitézre.

— Sokat beszélhetnék György vitéz. Sokat. Azok a gyalázatos kunok csapatosan támadják meg készületlen embereinket. Egyházas-Kéren Pongrác fia, Tamást rohanták meg. Felégették házát, udvarát, négy faluját. Csókát és Tisza Szent Miklóst kifosztották. Aztán utána száguldottak a menekülőnek, Tömörkényen elérték, két rokonát megölték, sok jobbággyal együtt, mig végre a Tiszán átusztatva, puszta életét megmentette, különben mindene ottmaradt.

— Huh, a fene lelkei, de meggyomrozom őket!

— Ez még kevés. Az egresi monostort a Rátoldok védik urunk parancsára. Sövényvárt Rubin ispán védi, ha birja. Márkot, Mártonos fiát beleusztatták a Tiszába, Pélt elfoglalták s most a háji Szent Lőrinc monostort fenyegetik. Szegény Csanád, szegény Csongrád, Zaránd, száll a csóva, csurog a vér.

— Mi hir a seregekről, Simon? Mikor indulunk? — kérdezte mohón György vitéz, de Simon már nem felelhetett neki, mert a hátsó ajtón megjelent a király.

— Jó reggelt adjon Isten néktek! Hát György pajtás, megyünk-e vadra?

György gyönyörködve nézte a daliás uralkodó szép arcát. Most, mintha végre megnyugodott volna, a gond elsimult arcáról, barna bőre fénylett, a fekete szeme ragyogott, az orra büszke Árpád orr, szakasztott, mint Szent Lászlóé, a homloka lendületes, a barna fürtjei göndören hullottak hátra s a szája magabizó mosolyban. Igen, ez az igazi László, nem a töprengő, nem a bus, nem a meghasonlott, hanem a tettrekész, ifju harcos, a szilaj, az ellenállhatatlan hadverő, aki Ottokár fényes hadait gyermek fővel megfutamitotta.

— Bár már indulnánk uram, rég nem vertem kemény fejre!

— No nemsokára jöhetsz. Körülhordattam a kardot. Gyülik a had Székelyföldtől Nyitráig és Szatmártól Pozsegáig mindenütt mozog a harci népség. Lesz egy kis hadd el hadd... Omodé már megindult, a Rátoldok már szabdalják a lázadót, Roland vajda a Marosnál áll, Ernye fia üzent, Baksa, meg Tamás, a te két fivéred Szolnoknál tart. Jött valami uj hir Simon?

— Azt hiresztelik a kunok, hogy nem ellened, hanem a papok és urak ellen keltek, mert hogy a papok erőszakkal kényszeritették fönségedet helytelen intézkedésekre.

A király boszusan intett Györgynek.

— No látod, már meg mit koholnak, tegnap meg azt mondták, elárulom az anyám fajtáját, cserben hagyom a hü népemet.

— Csak csalafintság.

— No majd megadjuk a feleletet nékik.

A király kardot kötött, aztán Györggyel együtt az udvarra sétált. Felültek a lovukra és leértek a Dunához. Ott sajkába szálltak, átkeltek a vizen és Rákos felé tartottak, ahol László az eddig egybegyült hadakat szemlélte meg.

*

A pozsonyi Walz-házban hetek óta folyik a dinom-dánom. Walz fegyverkovács immár nem törődik semmivel, csak a feleségét akarja kinozni, ugy hogy reámenjen. Pirossipkás lányok ricsaja hangzik a tágas termekben, duda szól és sipszó, ömlik a bor. Tisztességes iparos, vagy kereskedő nem teszi már lábát a Walz küszöbére, ő nem busul, hiv az utcáról csőcseléket. Akad egy-két kóbor cseh, avagy német lovag, aki a borát megissza, a kikapós lányokat ölelgeti, azonkivül pedig, ami város szemetjét a potya cécó reménye felvert, mind ott porzik a tékozló házában.

Liza máj belesápadt szégyenébe és bánatába. Napokon át ki nem teszi lábát kuckójából. A lelket csak a kunasszony tartja benne, aki legutóbb megnézte ujra a tenyerét és azt jósolta, hogy közel már a vigasztalás órája, elsülyed a bün és boldogság lészen a része.

Forró nyári este. Nehéz viharfelhők gömbölyödnek. A levegő sulyos, nagy verejtékcseppek gyöngyöznek az emberek arcáról. Apró mécsek és lobogó gyertyák mellett hetednapja kurjogat az ittas Walz, miközben emberfölötti düh és vágy gyötri állandóan az asszonya után.

Az asszony sápadtan jár, a szép, kék szemei megnőttek s mélyültek, kezét összekulcsolja, halkan sóhajt és nem sir, hiszen a könnyei rég elfogytak már.

Kis kamrájába behallatszik a nóta, zaj, csapkodás, toppanás, hiába jár oda-vissza, oly hamar elfogy a tér előtte, megfordulhat és ujra meg ujra, keresztül-kasul, faltól falig.

A király valahol messze nagy harcban az egyházzal, György vitéz a kunoknál, jaj, mikor lesz ennek vége? Jaj, mikor fordul meg a galád sors utja már, jaj, mikor nyilik ki e rémes kamra nyikorgó kis ajtaja szabadságra, üdvözitő boldogságra, messze, messze, soha visszautra? Mikor? Ki tudja?

Csak zug a tivornya s a lég sürü, mint a vén bor, melynek ereje hordót feszit, agyat robbant.

Aztán világos lesz egy pillanatra. A hegyek felől éles fehérség, villámok fénye. Égzengés..

Törj ki viheder! Száguldj szél, zugj orkán! Csapkodjál istennyila, verd a földet, csapj be ebbe az elátkozott házba!

Szinte érezni a villámok kénes szagát. Utána frissebb a levegő. De nem tör ki a vihar teljes erejével. Mintha várna, gyötörni akarna, megindul és visszafullad.

Ujra világos lesz. Recseg, ropog az ajtó, törnek a deszkák. Fáklyák lobognak. A füst bekuszik a nyiláson és fekete denevérként verődik vissza a földre.

Walz lép be az összezuzott ajtón. Mellette kóbor kalandosok, elcsapott legények, veszedelmes rüpőkhad. És kiráncigálják magukkal a halálra vált Lizát.

(Folytatjuk.)

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás. Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. I. Rókussal szemben.

Anyám sirja.

Huszti vár tövében, kicsiny temetőben
Halottak százai pihennek csendesen.
Ott alussza álmát az én jó anyám,
Nem nyilik rózsaszál szegénynek sirhalmán.

A sirja szegénynek oly kopár, oly árva,
Keresztje korhadó, nincs sirja gondozva,
Koszoru sincs rajta, be is van horpadva,
A sárga falevél szomoru disz rajta.

Csak addig diszlik ott a sárga falevél,
Mig el nem sodorja a kegyetlen szél.
Legszebb sirja télen, be van fedve hóval
S az egyenlővé teszi a diszes sirokkal.

Megjön még az idő, talán nemsokára,
Viszek még koszorut anyámnak sirjára.
Megjön majd az idő, vissza megyek ujra,
Ráhullatom könnyeimet az elrabolt sirra.

Szegény édes anyám, eltemettek régen,
Utolsó utadon sem lehettem jelen...
— Átkos Trianonban határokat szabtak...
Jaj nekünk, jaj...! Szegény magyaroknak!

Jaj nekünk, jaj! Szegény magyaroknak...
És a mi veszendő szép magyar hazánknak.
Jaj az elveszett szülőföldjeinknek...
— Jaj az ott lakó szegény véreinknek!

Légy átkozott mindörökké, aki oka vagy,
Hogy most bujdosni kell ezernyi magyarnak!
S mert ősi hazánkat megszállta az ellen,
Tested idegenben nyugalmat ne leljen!

Legyen átkozott minden ivadékod,
Se légben, se földben ne találjon nyugtot!
Ne fogadja be föld hitvány tettemed,
Amiért ős Budavárán vörös zászló lengett!

Magyarok Istene, segitsd meg nepedet
Kiüzni e honból oláht, csehet, szerbet!
Trianoni rongyot bár téphetnénk széjjel,
Küldhetnénk az ellent pokol fenekére!

Tab, 1925. julius.

vitéz ROMAN MIHALY.

Különfélék.

Aki maga csinálta saját temetési bucsuztatóját. Egyik kis hollandiai faluban nemrégiben meghalt egy derék özvegy asszony, akinek életében semmi más hibája nem volt, minthogy türhetetlenül sokat szokott beszélni. Nem lehet csodálkozni azon, hogy még saját temetése alkalmával is szükségét érezte annak, hogy a halotti bucsuztatóját is maga tartsa meg. Ezt pedig olyan formában gondolta el, hogy mikor halálát közeledni érezte, elhivatta a papot és átadta neki a halottas bucsuztatót és megkérte, hogy, ha majd meghal, koporsója fölött olvassa fel a pap a bucsuztatót. Persze a családtagoknak fogalmuk sem volt erről és ezért elképzelhető az általános csodálkozás, mikor a lelkész befejezve a temetési szertartást, körültekint a jelenlevőkön és igy szólt: »Most pedig végezetül arra kér benneteket az elhunyt, hogy hallgassátok meg még egyszer utoljára a szavait.« Ezzel aztán elővett egy nagy iv papirost és elkezdte olvasni arról az elhunyt utolsó kivánságait és rendelkezéseit. A váratlan esemény hatása alatt az egyik jelenlevő oldalba bökte szomszédját és fülébe sugta: »Látja, ez az asszony még a sirjában sem tud hallgatni.

Mozgó háztartási iskola. Ausztráliában a brisbancei asszonyok szövetsége három vasuti kocsit háztartási iskolának rendezett be és igy felszerelve utnak inditották az északi öböl vidékének egymástól távoli állomásai felé. Ebben a mozgó háztartási iskolában, melyben egyszerre tizenöt növendéket lehet ellátni és tanitani, a növendékek megtanulják a háztartásra vonatkozó mindenféle tudományt a főzést, mosást, varrást és foltozást. A farmerok leányai a tandijat ugy fizetik, hogy felváltva szállitják az iskola fentartásához szükséges élettentartási cikkeket. Némelyik különösen nehezen megközelithető helységnél a vonatban elhelyezett iskola vagonjai a nyilt pályán állanak meg és a tanitványok gyakran 15—20 mértföldnyi távolságról jönnek lóháton a tanfolyam előadására. A különös iskola olyan jól bevált, hogy most már más ausztráliai államok is elhatározták, hogy hasonló intézményeket fognak létesiteni.

Golyóscsapágyas „PRIMUS" motoros cséplőkészlet

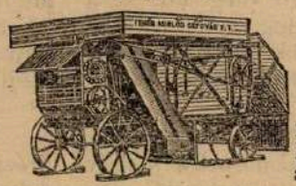

22" és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, osztályozóhengerrel a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

Vitézek részére

előnyös feltételek mellet kifogástalan kiállitásu

polgári ruhákat

készitek a következő árakkal:

Egy facon hozott anyagból . . **K 750.000**
Általam adott kiváló ang. szöv.-ből **1,800000**

Telefon h vásra házhoz jövök és mintákkal szolgálok. Vitéz bajtársak szives pártfogását kérem

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet 1. :: Telefon: József 3—48. ::

Utólérhetetlen a minősége

STERNBERG

KIRÁLYI UDVARI

HANGSZERGYÁR készitményeinek!

Hangszerpalota: Budapest, Rákóczi-ut 60.

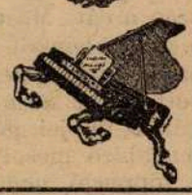

Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 25.0000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

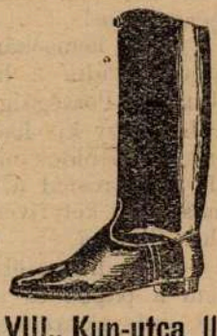

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

KÖZGAZDASÁG

A gyümölcskivitel vasuttarifájának leszállitása érdekében tartott legutóbbi értekezleten megállapodás történt a Máv.-val arra nézve, hogy az alma, körte, szilva, szőlő, őszi barack és dinnye, mint amelyek eleddig a 12. kocsirakomány-osztályba voltak sorolva, most a 14.-be soroltassanak, ami cca 35 százalékos dijkedvezményt jelent.

A vagyonváltságbuza ármegállapitása augusztusra. A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltsága fejében fizetendő buza árát a földmivelésügyi miniszterrel egyetértően augusztusra métermázsánként 400.000 korónában állapitotta meg.

A lengyel valuta áresése. Mióta a lengyelpénzt aranyalapra helyezték és a zlotyt bevezették a forgalomba, azóta a lengyel valuta igen értékállónak mutatkozott és Zürichben 100 arany zlotyért állandóan 99 svájci frankot adtak. A zloty árfolyama csak ritkán hanyatlott egy árnyalattal ez alá az árfolyam alá. A napokban azonban hirtelen megingott a lengyel pénz stabilizáltsága és a zloty, egyelőre még kideritetlen okból, 96-os árfolyamig esett vissza. A Magyar Nemzeti Bank a lengyel zloty jegyzését egyelőre felfüggesztette.

Istálló trágya vasuti fekbére. Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara még a tavasz folyamán felterjesztésben kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy az istálló trágyánál alkalmazott fekbéreket mérsékelje. A kereskedelemügyi miniszter most 63.999—925. sz. leiratában arról értesitette a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarát, hogy a kérelemnek helyt adott és oly értelemben rendelkezett, hogy az istállótrágyára akár nedves, akár érett állapotban kerül feladásra három napi fekbérmentesség érvényes, továbbá, hogy ezen a cimen kilogrammonként és naponként csak 400 (négyszáz) korona szedetik be. A julius hó 12-étől érvényes intézkedést megelőző időben feladott istállótrágyaküldemények után felmerült a 24 aranyfilléres alapon felszámitott fekbér szabályszerü módon bejelentendő kérelmek alapján a m. kir. államvasutak igazgatósága által az emlitett mérvig mérsékeltetni fog, illetve a magas fekbér alapján kiadott téritési hiánylatok felfognak oldatni. Különösen szőlőtermelésünk szempontjából végtelenül fontos a kereskedelemügyi miniszter intézkedése, mert tudvalevő, hogy a szőlősgazdaságok nagy része vétel utján fedezi trágyaszükségletét.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk. ***Önmagán segit, ha minket támogat.***

Pályázati felhivás.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a Tiszántul sajátos mezőgazdálkodási viszonyaira kiválóan tekintettel, népszerü stilusban megirandó gyakorlati irányu következő szaktanulmányokra pályadijakat tüz ki:

1. »Helyes talajmüvelés szikes talajon« (tekintettel a szikjavitásokra is) I. dij 3 millió korona, II. dij 1 millió korona.

2. »Alföldi gazdaságaink takarmányszükségletének termelése«. Dij: 1 millió korona.

3. »Magyarfajta baromfiak tenyészszinvonalának emelése«. Dij: 1 millió korona.

Feltételek: a) A dijazott pályamunkák a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara tulajdonává lesznek, amely a munka kinyomatására és terjesztésére egyedül lesz jogosult. b) Pályázati határidő: 1925. november 15. c) A pályamunka lehetőleg géppel irva (a papirlap féloldalára) küldendő be a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara cimére (Debrecen, Hunyadi-utca 10. sz.). d) Ugy a pályamunkákra, mint a pályázó nevét és lakcimét tartalmazó zárt boritékra ugyanazon jelige irandó rá. E zárt boriték a pályamunkával egyidejüleg küldendő be a Kamarához. e) A Kamarához beérkezett pályamunkákat a Kamara által delegált szakférfiakból álló birálóbizottságok fogják megbirálni és fognak dönteni a pályadijak odaitélése felett. f) A pályázati eredmények a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara 1925. évi december hó 15-iki hivatalos lapszámában lesznek kihirdetve. g) A ki nem tüntetett pályamunkák kéziratai a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatalában a pályázók által 1925. december hó 15-ikétől kezdődőleg átvehetők.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Törökország állatvásárlása Magyarországon. Élénk emlékezetben van még, hogy Oroszország és Görögország az év első felében nagyobb arányu lóvásárlást bonyolitottak le hazánkban, amelynek folyamán több ezer ló került külföldre. Most a török kormány küldött bizottságokat hozzánk szarvasmarhák vásárlására. A bizottság 2000 drb. bonyhádi tájfajta elsőrendü üszőt és tehenet, 75 drb. bikát, továbbá 1000 drb. bronzderes (magyar faju) elsőrendü üszőt és tehenet és 25 drb. bikát akar összevásárolni és elszállitani. A bizottság székhelye Budapesten lesz, mig Bonyhádon és Mezőhegyesen fiókokat rendez be.

A világ állatállománya. A legutóbb közzétett adatok szerint a világ állatállománya 60 millió ló, 434 millió szarvasmarha, 140 millió sertés, 455 millió juh és 76 millió kecske. Ha ezeket az adatokat a háboru utáni első évek adataival összehasonlitjuk, kitünik, hogy a világ állatállománya a háboru befejezése óta, a lovak kivételével, erősen megnövekedett és pedig szarvasmarhák 17 millióval, a juhok 18 millióval, a sertések 19 millióval.

A mult héten óriási zivatar és jégeső volt Budapesten, amely még a jámbor konfislovakat is megvaditotta.

Vitorlások a Balatonon.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Járási jegyzőgyülések. A járásokban mindinkább ujjáéledő közigazgatási tiszti értekezletek közül felemlitésre méltó a mult hó 20-án tartott gávai és julius 26-án megtartott kesztheli járási tiszti értekezlet, amelyeken a községek folyó ügyei és általános közigazgatási kérdések kerültek megbeszélés alá.

Folyó hó 1-én a székelyhidi járás jegyzőinek a konyári sósfürdőben megtartott tiszti értekezlete alkalmából a járási egyesületet is ujból alakitották. Uj elnökévé Kovács Gyula hosszupályi vez. jegyzőt választotta meg a járás. A tiszti értekezlet, majd a jár. jegyzőegyesületi gyülés után a Jegyzők Orsz. Árvaháza javára fényesen sikerült táncmulatságot rendezett, melynek sikeréért dr. Miskolczy Hugó rendező, jár. főszolgabirót illeti meg minden dicséret, akinek az ismert jó szive, körülbelül 7—8 millió koronát juttatott igy ujabban a nyomorgó árváknak.

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert bútorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt

BALÁZS ÉS TÁRSA

bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

SPORT.

A Move Óbudai Tornaegylet átiratot intézett a Magyar Labdarugók Szövetségéhez, amelyben bejelentette, hogy amennyiben a sportprofesszionizmus elvét, amely mellett az ő allürjeik érvényesülni nem tudnak, a Szövetség fentartja, ugy az Egylet a Szövetségnek jövő évi bajnoki mérkőzésein részt venni nem fog. Budapesti sportkörökben a Move O. T. E.-nek az állásfoglalását a fenforgó kérdésben kezdeményező lépésnek tartják azon szellem részéről, mely a sportnak önmagáért való tisztaságát hirdeti.

SZEMLE.

A győri mezőgazdasági Kamarai Értesitő részletesen beszámol a felsődunántuli állattenyésztés emelését célzó nivós szakosztályi ülésről, amelyen a földmivelésügyi miniszterium, az Országos Mezőgazdasági Kamara, az OMGE és több országos nevü specialista vitatta meg az Ormándy igazgató által a kamara közgyülésére készitett javaslatot. Felsődunántulon az utóbbi hónapokban nagyarányu szervezési munka folyik a népies állattenyésztés minőségének fellendítése érdekében. E mozgalom támogatására legutóbb a Földmivelésügyi Miniszter is részletes végrehajtási utasitást adott ki az alája rendelt szerveknek. A kamarai közlöny beszámol a Kreybig Lajos (Cserhátsurány) vezetése alatt álló kamarai agrochémiai osztály eddigi müködéséről s a felsődunántuli kerület 8 vármegyéjének agrármozgalmairól.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

A vörös Oroszországból.

A bolsevikiek rengeteg főuri kincset találtak egy kolostorban, amelyet nemrég kiraboltak. Egy bizottság a drágaságokat vizsgálja.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Serényi Ákos.

az osztályjellegük sem marad meg. Ez az a hires *tudomány* és a *szocializmusnak* az a hires *tengelye*, amelynek jegyében milliókat hetenkint milliárdokkal zsarolnak meg és amelynek szent nevében annyi ártatlan embert legyilkoltak. Ez az a *varázsige*, amely a békés munkásból sok helyen vadállatot teremtett. Ez az a hires *eszme*, amelynek szolgálatában:

„A *kommunisták* **mindenütt támogatnak minden** *forradalmi* **mozgalmat, amely a fennálló társadalmi és politikai állapotok ellen irányul. Valamennyi mozgalomban a mozgalom** *alapvető* **kérdéseként, a** *tulajdon* **kérdésére vetik a fősulyt"**

mondja tovább Marx és befejezi azzal, amit már a XLIX. levélben is idéztünk:

„A *kommunisták* **nem titkolják nézeteiket és szándékaikat. Nyiltan hirdetik, hogy céljaik csakis minden eddigi társadalmi rend erőszakos felforgatásával érhetők el.** *Reszkessenek az uralkodó osztályok* **egy** *kommunista forradalomtól.* **A proletároknak a társadalmi rendben láncaikon kivül nincs mit elveszíteniök. Nyerhetnek cserébe egy egész világot." „Világ proletárjai egyesüljetek!"**

Ezzel a mondattal végződik a *Kommunista Kiáltvány*. Hogy a világ minden tudatos *szocialistája* e szerint érez és e szerint cselekszik, azt nemcsak az elmult évek eseményei igazolják, de annak meglepő bizonyitékául szolgál például a kétségenkivül ezen befejező sorok által megihletett nagy marxista költőnek, a szociáldemokrata Vanczák Jánosnak szinte viszhangszerű, a proletárdiktaturát ünneplő proletárhimnusza, hogy ne mondjam: a *Kommunista Kiáltvány* zárókövének megzenésitése:

„Hajnal dereng, lazul a járom.
Piros jövendő napja kél
Amott a messze láthatáron. (Oroszországban.)
Proletár ébredj, higyj, remélj!
Ha egybe forr lobogó vágyban, mind,
Aki gyenge egymagában,
Lehull a lánc — *szállhat dalunk* —
A világ urai vagyunk!"

(Hát urnak bizony elég komisz urak voltak!)

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Gálócsy Árpád.
Held irodalmi és nyomdavállalat Budapest II, Margit-körut 7.

III. évfolyam *Budapest, 1925 junius hó* *Főposta, 95. sz. postafiók*

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

Megjelenik havonkint két levél * *Tartalom: LI. és LII. levél*

Előfizetési díj 24 levélre 24.000 K
12 levélre 12.000 K
6 levélre 6000 K
2 levélre 2000 K

Semmiféle irói jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével, vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosithatja

LI. LEVÉL.

SZABADSÁGJOGOK.

Akármelyik kommunista lapot vegyük a kezünkbe, vagy akármelyik szociálista beszédét hallgassuk végig, lehetetlen, hogy abban a legerősebben ne panaszkodnának a *„munkásosztály“* elnyomatása ellen és a legélesebb hangon ne követelnék a közszabadság megvalósitását, a *„polgárjogok“* tiszteletbentartását. Saját bevallásuk szerint lapjaiknak nincs egyetlen olyan cikke, amelyért izgatás cimén velük szemben eljárni nem lehetne, de azért teli van a szájuk és a papirosuk, hogy

sajtószabadság nincs.

Napilapjuk és a több mint harminc ugynevezett szaklapjuk állandóan hozza a tudósitásokat a legkülönbözőbb cimü, de kivétel nélkül mindig kommunista jellegü egyesületek, szövetségek és ezek osztályainak és csoportjainak üléseiről, de azért teli tüdővel és veres tintába mártott tollal hirdetik a világnak, hogy

Magyarországon egyesülési jog nincsen.

Büszkén hivatkoznak arra, hogy nincsen nap, amelyen Csonka-Magyarország területén szocialista gyülésnek valami fajtája, népgyülés és pártértekezlet ne lenne, de azért állandóan azon panaszkodnak, hogy

Magyarországon gyülekezési jog nincs.

Ezektől a panaszoktól hangosak a kommunista berkek. Kiegészitve, illetőleg helyesbitve azzal, hogy mindezek a *„polgári“* szabadságjogok meg vannak Magyarországon mindenki részére, csak az elnyomott *„munkások“* nem élvezhetik ezeknek áldásait.

Nézzünk egyszer komolyan a szemébe ennek a vádnak. Azt már XX—XXIII. számu „Közérdekü Levelekben“ kifejtettük, hogy korlátlan szabadság a társadalmi életben lehetetlenség és hogy az

embereknek semmiféle államban oly kevés szabadsága sem lehetne, mint a megvalósult szociálizmus államában, a kollektiv társadalom országában lenne. Okos állampolitika az, amely igyekszik az egyéni szabadságot mentül kevésbbé korlátozni. Kell azonban, hogy soh'se tévessze szem elől egy kormányzat sem azt, hogy

az egyéni szabadság az ország érdekeivel szemben nem érvényesülhet.

Ha ebből a minden államra érvényes legfőbb törvényből indulunk ki, akkor könnyen megérthetjük a szabadságjogokat szabályozó törvényeket is. Ez a legfőbb törvény az, hogy

minden szabad, ami az államra nézve hasznos és semmi sem szabad, ami a nemzetre káros.

A XI. számu „Közérdekü Levél"-ben elég kézzelfoghatólag megmagyaráztuk, hogy teljes egyenlőség sem lehet, azaz ugyanazon törvény értelmében ami szabad az egyiknek, nem szabad a másiknak, ami büntetendő cselekmény az egyik állampolgárnál, az törvény által előirt jog vagy épen kötelesség a másiknál. Bármilyen különösen hangzik is az első pillanatra ez a megállapitás, e nélkül a „törvényes" egyenlőtlenség nélkül lehetetlen volna az embereknek társas együttélése. Özönével tódul elénk az ezt bizonyító példa. A föld tulajdonosa, ha maga müveli a földjét, a termésének learatásához is joga van, ha azonban földjét másnak bérbe adta és mégis ő aratna, azért börtönbe kerülne. Embert ölni a hazaárulás on kivül a legnagyobb bün, melyért halál jár, az arra való utasitásadás : a *„felbujtás"* szinte bün. Ezzel szemben a birónak joga van embert halálra itélni és annak kivégzésére utasitást adni, a hóhérnak pedig egyenesen kötelessége e szerint az emberölés. — Szóval, hogy

ha két ember ugyanazt cselekszi, az mégsem ugyanaz a cselekedet.

És itt érkeztünk el a szociálistákhoz.

Ezeknek *a munkásokat a polgárok* ellen uszitó és mégis *munkások* részére *polgári jogokat* követelő, de a *polgárokat* emberszámba sem vevő; mindig a munkások *felszabaditását* hangoztató, de a valóságban a munkásokat *rabszolgaságba* sülyesztői ezeknek a minden emberi jogokat elkobozni akaró embereknek nem az fáj, hogy nekik nincsen sajtószabadságuk, egyesülési és gyülekezeti joguk, mert ez nekik — fájdalom — meg van; önekik az fáj, hogy ezek a jogok nemcsak önekik járnak ki, hanem másoknak is. Hogy ez az igazság, azt eléggé láttuk a forradalmi időkben, a proletárdiktatura alatt, amikor ők voltak az urak és látjuk most

is mindenütt, ahol most is ők az urak; a pártjukban és a szakszervezeteikben.

Ha az ember a magyarországi szociáldemokrata párt nemzetgyülési képviselőinek a Somogyi—Bacsó-féle ügyben elhangzott beszédeit vizsgálja, ugy azt kellene hinnünk, hogy ezek az emberek

minden emberölést elitélnek

és annak szigoru megtorlását követelik. Ezzel szemben a valóság az, hogy vannak gyilkosok, akiket ők nemcsak, hogy meg nem vetnek, de a legnagyobb tisztelettel maguk fölibe emelik.

Adler Frigyes embert ölt.

Még csak nem is az ugynevezett lovagiassági szabályok szerint, ahol két egyenlően felfegyverzett ellenfél, akárcsak a háboruban, áll szemben egymással. Stürgh gróf gyanutlanul ebédelt, mikor a szomszéd asztal mellől Adler Frigyes odament hozzá és a semmit nem sejtő embert közvetlen közelből lelőtte. A kommunistáknak egyetlen egy embere nem kiáltott megtorlás után, lettek légyen azok szociáldemokraták vagy bolsevikiek. Ellenkezőleg *kinevezték hősnek* és megtették az egész világ szociáldemokrata kommunistái fővezérének, a Londonban székelő Internacionálé központ főtitkárának. Az Adler Frigyes gyilkolását évekkel megelőzőleg Párisban is történt emberölés. Ott a revánspolitika nemzeti érzésü emberei ölték meg a szocialista Jaurest, mint aki utjában állott a háborus pártnak. Megöletése épen olyan politikai tény, mint a Stürgh gróf elpusztitása. Ha aztán azt gondolná valaki, hogy a nemes szocialista érzés ebben az esetben is felmentő itéletet hozott, az nagyon téved. A magyarországi szociáldemokrata pártnak egyik vezérfia Peyer Károly a nemzetgyülés folyó évi junius hó 19-iki ülésén a Népszava tanulsága szerint a két gyilkosságról a következőképen nyilatkozott:

„Az Adler esetben tisztára politikai motivumok szerepeltek. A Jaures ellen a háboru első napjaiban elkövetett gyilkosság éppen olyan aljas volt, mint amilyen a Somogyi gyilkosság.“

Ime igy néz ki az egyenlőség elve a kommunrstáknál az emberölés kérdésében. Hasonlóképpen állunk a polgári jogok minden terén. Vegyük példának a sajtószabadságot:

1918. október 31-ének éjszakáján megcsinálták a forradalmat a demokrácia jelszavával, — zászlójukon a sajtószabadság, egyesületi szabadság és gyülekezési szabadság jogának szentháromságával. És a valóságban? Legelső cselekedetük volt az összes nyomdák elfoglalása és amint egy kissé nyeregben érezték magukat, a sajtószabadság szent nevében romboltak a „Pesti Hirlap“-

nál és az „Uj Nemzedék" szerkesztőségében. Mire teljesen kezükbe kerítették a hatalmat és

a pártjuk nevébe a szocialista szó mellé most már a kommunista jelzőt is felvették,

szóval mikor módjukban állott volna megvalósítani azt a korlátlan sajtószabadságot, amelyet évtizedeken keresztül követtek, akkor csak a „*Népszava*" és a „*Vörös Ujság*" jelenhetett meg.

A IX-ik „Közérdekü Levél"-ben annak idején már idéztem Bucharinnak csak kommunistáknál elképzelhető cinikus nyiltsággal közreadott megnyilatkozását:

„A kommunisták pártja nemcsak nem követel semmiféle sajtó, szólás, gyülekezés, egyesülés stb.

szabadságot a nép burzsua ellenségei számára sőt ellenkezőleg éppen azt követeli, hogy mindig álljon készen be is szüntetni a burzsuá sajtót, szétkergetni a nép ellenségeinek gyüléseit." Aki ezeket a dolgokat nem tudja megkülönböztetni, az nem ért semmit! Sajtó, gyülések, egyesületek és igy tovább, lényeges fegyverei az osztályharcnak. Egyenlő értékü fegyverek, a gép-puska, a robbanó anyag és bomba raktárakkal.

Arra a kérdésre is megfelel Bucharin, hogy miért hangoztatják ezeket az idézett elveket csak most és miért követelték azelőtt ők is azokat a polgári szabadságjogokat, melyeket uralomra jutva megtagadtak.

„Nagyon egyszerü a felelet. Azért, mert a munkásosztály korábban nem birt olyan erővel, hogy egyenesen rohamot intézzen a burzsuázia vára ellen. Ilyen követeléseket csak akkor lehet felállitani, mikor ezeknek végrehajtására már a hatalom a kezükben van, már pedig egy konszolidált államban az ehhez való hatalom még nem lehetett meg.

Annak idején, mikor ezeket az idézeteket a IX. számu „Közérdekü Levelünkben" leközöltük, a magyarországi kommunista sajtó azzal védekezett, hogy ezt *bolsevikiek* mondják és *bolsevikiek* terjesztették ugy nálunk, mint Oroszországban. Ezért a jámbor jó hiukat, az ártatlan *szociáldemokratákat* vádolni csunyaság. Ők igazán az egyenlőség elvének alapján állanak és a polgári jogok gyakorlásának szabadságát valóban minden állampolgár részére követelik. Mi most már az igazság? 1818 októbere előtt Magyarországon

még egyetlen ember sem volt, aki magát *bolsevikinek* vallotta volna, — és 1919 augusztus 1-től kezdve *már* ismét egyetlen egy sem volt, aki magát még annak vallotta volna. Semmiféle *bolseviki* népvándorlásról nem tudtunk. Nem hallottuk és nem olvastuk, hogy a *bolsevikiek*, valami ösmeretlen határontuli területről nagy tömegben vándoroltak volna be hazánkba, itt kiirtották volna az utolsó szálig a jámbor *szociáldemokratákat*, aztán innen ujra tovább vándoroltak volna és helyükre *uj szociáldemokraták* települtek volna be. Igy a megoldhatatlannak látszó rejtélyre csak egy elfogadható magyarázatot találunk és ez az, hogy

az akkori bolsevistaságukat megtagadó és a proletárdiktatura előtt és után magukat szociáldemokratáknak nevezők voltak 1919-ben a kommunista gazságok elkövetői.

Mert ha ez nem lenne a helyes megfejtés, — ugy egy ujabb kérdés vár feleletre:

Vajjon kik lehettek, honnan jöttek és hova tüntek azok a gazemberek, akik a proletárdiktatura alatt azoknak a közismert szociáldemokratáknak a nevét bitorolták, akik ugy a proletárdiktatura előtt, mint a proletárdiktatura után a mai napig, mint a szociáldemokrata párt vezetői szerepeltek?

És vajjon hol lehettek ezek a szocialisták a kommunizmus ideje alatt, hogy a névbitorlás ellen nem tiltakoztak.

Ezekre a kérdésekre a magukat most szociáldemokratának nevezőknek saját érdekükben kellene kielégitő választ adni, mert különben beigazoltnak kell vennünk azt, hogy a proletárdiktatura alatt ugyanazok bolsevikiskedtek, akik a proletárdiktatura előtt szociáldemokratáskodtak. A szabadságjogoknak a kommunista Bucharin szerinti kezeléséért tehát ők a felelősek.

De mindettől — a rájok nézve kényes kérdésről eltekintve, a magukat ismét kommunista jelző nélkül csak szocialistáknak nevező egyének ma is teljesen Bucharin által oly jellemzően bemutatott kommunista erkölcsök szerint élnek és cselekszenek.

Sirnak és örjöngenek az „Az Ujság" betiltása miatt. A sajtószabadság megsértése és a nyomdai munkások kenyerének elvesztése miatt támadják a reakciót, — egyetlen lap betiltása miatt! — De amikor 1919-ben az összes tisztességes lapot beszüntették, amikor igazán a nyomdászok százai lettek kenyértelenek, akkor nem volt szó a sajtószabadság megsértéséről és Vanczákéknak nem fájt a kenyér nélkül maradt nyomdászok nyomora.

A tiltakozás szavától zeng a kommunista farkasok nádasa, amikor a rendőrség egy-egy gyülésüket feloszlatja, mivel már a

szónokok izgatása el nem nézhető, — azonban proletár büszkeséggel dicsekszenek el azzal, hogy az elvtársuk: Vági által összehivott gyülés megtartását az általuk kirendelt szakszervezeti kulik segitségével erőszakkal megakadályozták.

Ha egy államtisztviselőt, tanitót állásától kommunista üzelmei miatt elbocsájtanak, vagy valamelyik gyáros a gyárában nem türi az őt piszkoló osztálytudatos kommunistát, ugy azonnal

felhördül a szociáldemokrata kommunisták sajtója és a lelkiismeretszabadság elleni merényletről értekezik.

Ezzel szemben azonban valami egész természetesnek tartja azt, hogy a szakszervezetbe bekényszeritett tisztességes munkásokat arra lázitsa, hogy a szinte tisztességes, de még a szakszervezeti járomba fejét be nem hajtott szorgalmas, becsületes munkást a mühelyből kipofozzák, sőt még a munkaszabadság szent elvével megegyeztethetőnek tartják azt is, hogy a munkaadókat kollektiv szerződésekkel rákényszeritsék arra, hogy

más embert, mint szociáldemokrata rabszolgát a mühelyben meg ne tűrjön.

Láthatjuk tehát, hogy a szociáldemokratáknak a szabadságjogok hangoztatása éppen olyan közönséges izgatószer, mint minden más követelésük. És igen rosszul éreznék magukat, ha velük szemben szigoruan végrehajtanák Krisztus igazságát:

„Amilyen mértékkel mérsz te másoknak, ugyanolyan mértékkel mérnek mások neked.“

Minden ország érdeke az lenne, hogy szociálista agitációt egyáltalán ne tűrjön sem sajtóban, sem élőszóval. Sem nyilt, sem burkolt kommunista szervezkedést semmiféle név alá rejtve. És rövid idő alatt be is kell annak következni, hogy az államok ily irányu törvényeket hozzanak, ami éppen nem lesz *reakciós*, — annál kevésbbé *középkori* politikai cselekedet. Ellenkezőleg, a korral való haladás, a kor követelménye. Mert ma már teljesen megállapitható az hogy

a kommunizmus, vagy a szociálizmus nem világnézet,

amint eddig még nagyon sok komoly, tanult ember is hitte, hanem saját nevén nevezve, egyszerüen

őrület, vagy gazemberség.

A marxizmusnak, mint tudományosságnak már befellegzett. Éppugy befellegzett, mint az alchimiának, vagy a perpetuum mobilének! Egy pár száz évvel ezelőtt egész nagy *tudományos* irodalma volt a *bölcsek köve* és az ennek segélyével megvalósitható *aranycsinálás* elméletének és az ezzel foglalkozó alchimiának. Ma már bolondok házába csuknák azt, aki anyagi haszon kere-

sése nélkül hangoztatná és feltétlenül börtönbe kerülne, mint közönséges szélhámos az, aki a bölcsek köve segitségével való aranycsinálásra részvénytársaságot alapitana és mint annak vezérigazgatója, — magának busás fizetést biztositana.

Még száz évvel ezelőtt egész okos emberek foglalkoztak a *perpetuum mobile* feltalálásával, vagyis olyan gép megszerkesztésével, amelyik ha egyszer megindították, állandóan mozgásban marad és munkát végez anélkül, hogy akármiféle módon bele erőt vezetnének. Igy rombol le sok téves elméletet és igy pusztit ki sok tudatos gazemberséget a tudomány. Régen eljutottunk volna már a marxizmus teljes csödjéhez, ha a felvilágositás munkájával a termelés valódi törvényeit ismerő egyének foglalkoztak volna. Már régen rájött volna minden munkás arra, hogy a

szociálizmus épen olyan zöldség, mintha valaki töltött káposztát akarna termelni.

Minden államban törvény tiltja el az embereket az olyan foglalkozástól, amely vagy az illetőben magában, vagy másban kárt tehet. A kereskedelem mindenki részére szabad foglalkozás, aki a törvények által előirt követelményeknek megfelel. Szabadon árulhat élelmiszert, ruházati cikket és más egyéb ártatlan dolgot, azonban ha szerecsikát árulna, vagy hasonló mérget, ugy ezért már becsuknák. Az Északamerikai Egyesült Államokban is büntetlenül olthatja mindenki szomját vizzel, de börtönnel büntetik azokat, akik szesztartalmu italt isznak. Habár nem is a munkások egészségének szempontjából, de mégis alkoholellenes alapon állanak a szociáldemokraták is. „*Az alkohol utját halál, bűn, nyomor, elbutulás, őrjöngés, jelzik*“, mondja a „Népszava“ 1925 julius 9-iki számában; junius 20-iki számában pedig közli Upton Sinclair nyilatkozatát:

„*Az alkoholt méregnek tartom. Ha csak az egyénnek ártana, mindenkire rá lehetne bizni, akarja-e fogyasztani vagy sem. Minthogy azonban az* **emberből gyakran veszedelmes gonosztevőt, vagy lelkibeteget csinál,** *és az utódokra is káros,* **veszedelmet jelent a társadalomra, épen azért az emberi társadalomnak ugyanugy joga van törvényben megtiltani az alkohol fogyasztást, mint a betörést, vagy a lopást.**“

Ha Upton Sinclair és vele az észnkamerikai összes államok ilyen veszedelmesnek találják az alkoholt, akkor minden józan gondolkozásu embernek meg kell értenie azt, hogy

a szocializmus mérgező hatása az alkoholénál milliószorta nagyobb és hogy az alkohol a világ fennállása

óta annyi gonosztevőt nem nevelt, mint a szociálizmus egy pár évtized alatt.

Az alkoholisták lelkén száradó vér csak egy csepp ahhoz a vértengerhez képest, amelyet a szociálizmus mámorától megrészegitett fenevaddá vált emberek hat esztendő alatt a világ kerekségén kiontottak. És az alkohol által okozott egyéni nyomor eltünik amellett az óriási, az egész világra szóló pusztitás mellett, amelyet a *szociálizmus* munkátkorlátozó mérge már eddig is a világ dolgozó népében és annak családtagjai között véghezvitt.

Minden ország érdeke, hogy a tisztességes, becsületes, hazáját és embertársát igazán szerető polgára mentől szabadabban élhessen. Az ilyeneknek adott szabadságjogok áldást hoznak. Azonban amint tilos minden tisztességes államban a csalás, lopás, rablás, gyilkolás, mérgezés. És *az ezen cselekedetekben bünösök részére nincsen sajtó egyesülési és gyülekezési szabadság, ugy nem szabad ezeket a szabadságokat a szociálizmus hirdetőinek sem megadni.* És a példák mutatják, hogy ahol az államhatalom gyengének bizonyul ezen tilalom épségbentartására, ott előbb vagy utóbb a társadalom felzudulása teszi lehetetlenné a tudatos bünözőknek azt, hogy a tisztességes állampolgárok részére megállapitott szabadságjogokkal ők is élhessenek.

A tisztességes, becsületes magyar munkások a szabadságjogokat megérdemlik, tőlük ezt elvenni senkinek sem érdeke, sem szándéka, de legelsősorban az ő érdekük az, ha az országban kommunista semmiféle elnevezés alatt polgárjogokat nem élvezhet.

A kolozsvári egyetem botanikus kertjében az öreg jó Brassay bácsi nagy szomoruasággal tapasztalta hajdanában, hogy a kertből a legszebb virágok eltünedeznek. Gondolt egyet és a kapu bejáróval szemben levő rózsaágyba a következő táblát tűzte ki:

„Mindent a szemnek, semmit a kéznek."

Egy diák, hogy az öreg urat megtréfálja, szeme láttára leharapott egy rózsát, huncutul rákacsintva az öreg tudósra. A jó öreg Brassay bácsi csak ennyit mondott rá:

„Édes fiam! Azt a táblát én emberek részére tétettem ide."

Hát ugyan igy vagyunk a szabadságjogokkal is.

Azokat a törvényeket apáink emberek részére, még pedig magyar emberek részére alkották!

LII. LEVÉL.

A SZOCIALIZMUS TENGELYE: A KOMMUNISTA KIÁLTVÁNY

Semmi sem jellemzőbb a *kommunisták* pártjára, mint hivatalos nevének változtatásai. Ahogy az ember az időjárásnak megfelelőleg leveti a nyári ruhát és felveszi a télit, hogy az idők ujabb fordulásával ujra a nyári ruháját vegye elő, ugy váltakozik Marx követőinek is a neve a politikai időjárás szerint. A ruha szine is változik, de a bélés az marad állandóan vörös. Hívják a *kommunistát* szociáldemokratának, bolsevikinek, mensevikinek vagy akárminek, egyformán

Marxra esküszik és a *Kommunista Kiáltványt* tartja evangéliumának.

Aki tehát a *szocializmussal* akar foglalkozni, annak ezt a művet ismernie kell. Hozzájutni pedig igen nehéz, mert tilalom alatt áll. Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, mikor ebből legalább a leglényegesebb részt ösmertetjük. A „*Kommunista Kiáltvány*"-t Marx és Engels kalapálták össze 1847-ben az akkor még csekély számu *kommunista* hiveik részére.

1864-ben alakult meg Londonban Marx vezetése alatt az I. Internacionálé, mely természetesen a *Kommunista Kiáltványt* fogadta el programmul s annak zárómondatát:

„Világ proletárjai egyesüljetek!"

jelszóul.

A *Kommunista Kiáltványt* az okos emberek már keletkezési idejében ostoba és gonosz munkának tartották. Az abban foglalt elméletek egy tudatlan ember fejtegetései, jóslásainak az idők folyamán épen az ellenkezője következett be, de azért *Kautsky Károly* a német szociáldemokraták atyamestere még 1906-ban is a következőket irja róla:

„A *Kommunista Kiáltvány* még mindig a legmegbizhatóbb vezető a proletárság és ezzel az egész emberi nem felszabadításának az utján."

„A legjobb vezető nem evangéliumként, bibliaként, mint ahogy elnevezték, amelynek minden egyes szava egy-egy szentség, hanem mint történelmi dokumentum, amelyhez hozzáférhet a

kritika, azonban olyan kritika, amely nem merül ki abban, hogy egyes, ma már helyt nem álló szavaknál és fordulatoknál ezt megállapítja, hanem olyan kritika, amely azt megérteni igyekszik, amelyek ma elavultak és amely ebből uj megismerést merit. Aki a *Kommunista Kiáltványt* ebből a szempontból tanulmányozza, annak a legbiztosabb iránytüje lesz ez a proletárosztályharc viharzó tengerén, olyan iránytü, amelynek az egész világ *szocialista* pártjai köszönhetik, hogy minden ellentétes áramlat és minden köd és szirt ellenére mindenkoron a helyes uton kormányozták hajójukat, mint ahogyan hatvan esztendő óta jelöli a gazdasági fejlődés irányát is, amelyet az események napról-napra igazolnak. *Nincsen még egy történelmi dokumentum, amelyet a megalkotást követő évtizedek tündöklőbben igazoltak volna, mint a Kommunista Kiáltványt*".

Igy ir Kautsky. A többi *szocialista* utána fujja. Hiszen nem is csinálhatnak mást, mert ha Marxot megtagadnák, ugy az utolsó szalmaszáltól, a „*világnézettől*" is megfosztva a megcsalt munkások millióinak átka mellett semmisülnének meg.

Maga Marx sem gondolta, hogy rajta olyan fényesen teljesedik be az a régi bölcs példabeszéd:

„Sziklára épit, aki tudatlanokra épit!"

Az 1890-iki Kommunista Kiáltvány német kiadásának előszavában Engels büszkén irja:

„Manapság kétségtelenül az egész szocialista irodalomnak a legszélesebb körben elterjedt, legnemzetközibb terméke, Szibériától az összes országok sok milliónyi munkásságának közös *programmja*. És mégis megjelenése idején nem volt szabad *Szocialista Kiáltványnak* neveznünk."

Miért? Mert 1847-ben *szocialista* néven még azokat a tisztességes, a munkásokat mint embertársukat szerető és azok sorsán önzetlenül segiteni akaró tanult embereket nevezték, akik a világot az egyenlőséghez a szegények felemelésével és nem a vagyonosok elszegényesitésével akartak közelebb hozni.

„Ellenben a munkásoknak az a része, amely a pusztán politikai változások elégtelen voltáról meggyőződve, a *társadalom alapos átalakitását követelte*, ez a része akkoron

kommunistának nevezte magát. „1847-ben *szocializmus* burzsoá mozgalmat, *kommunizmus* munkásmozgalmat jelentett. A *szocializmus* legalább a kontinensen *szalonképes* volt, a *kommunizmus* éppen az ellenkezője. És hogy akkoron már nagyon határozottan azt a nézetet vallottuk, hogy *a munkások felszabaditása* csakis magának a munkásosztálynak a müve kell, hogy legyen, így egyetlen egy pillanatig sem ingadozhattunk, hogy a két név közül melyiket válasszuk. Azóta sem jutott sohasem eszünkbe, hogy a nevet visszautasitsuk."

Mondja tovább Engels, majd igy folytatja:

— „*Világ proletárjai egyesüljetek!* Amikor immár 42 esztendeje, az első párisi forradalom előestéjén, e szavakat világgá kiáltottuk, csak csekélyke viszhang támadt nyomában." „Az egész világ proletárságának az Internacionále révén kötött örök szövetsége él és erőteljesebben él, mint valaha. Mert ma, amikor én e sorokat irom, az európai és amerikai proletárság *hadiszemléi* tart elsőizben mozgósitott csapatain. *Egységes hadseregként* mozgósitva egy zászló alatt és egy legközelebbi cél érdekében, a nyolcórás normál munkanap érdekében. És a mai napnak jelenetei majd megnyitják az egész világ kapitalistáinak és földesurainak szemeit, hogy *manapság az egész világ proletárjai egyesültek.*"

Azoknak ugyan nem igen nyilott ki a szemük, sokakét még a *beteljesedett marxizmus* — a *proletárdiktatura* sem nyitotta fel. — Nem a kapitalisták, de a munkások becsületes, józan esze törte derékba világszerte a *szocializmust.* — A munkások müveltsége mállasztja szét a tudatlanság szikláját.

És most nézzük mit mond Marx hires *Kommunista Kiáltványa, az a mélységes tudomány: a kommunizmusról és a kommunistákról!*

„A *kommunisták* legközelebbi célja ugyanaz, mint valamennyi többi proletárpártié: *a proletárság osztállyá alaki-*

tása, a burzsoáuralom megdöntése, a politikai hatalom meghóditása **a proletárság által.“**

„Az eddigi tulajdonviszonyok megszüntetése nem sajátságosan jellegzetes vonása a *kommunizmusnak*. A francia forradalom például megszüntette a hübéri tulajdont, a polgári tulajdon javára.“

„A *kommunizmust* nem az jellemzi, hogy a tulajdont általában megszünteti, hanem az, hogy a *polgári* tulajdont szünteti meg. De a modern *polgári magántulajdon* az utolsó és legtökéletesebb formája a termékek ama előállításának és elsajátításának, mely osztályellentéteken, az egyik embernek a másiktól való *kizsákmányolásán* nyugszik. Ebben az értelemben a *kommunisták* elméletüket ebben az egy kifejezésben foglalhatják össze: *a magántulajdon megszüntetése*.“

„Nekünk, *kommunistáknak*, a szemünkre lobbantották, hogy el akarjuk törölni a *személyesen szerzett*, önmunkával keresett tulajdont, azt a tulajdont, ami minden személyes szabadságnak, tevékenységnek és önállóságnak alapja. *Munkával* keresett, szerzett, megszolgált tulajdon! Vajjon a kispolgár-, kisparaszt-tulajdonról beszéltek-e, mely a *polgári* tulajdont megelőzte? Ezt nem kell eltörölni, az ipar fejlődése eltörölte és napról-napra törli. Avagy a modern *polgári* magántulajdonról beszéltek?“

„De a bérmunka, a *proletárnak* munkája ád-e a *munkásnak* tulajdont? Semmi esetre. Az a tőkét teremti meg, vagyis azt a tulajdont, amelyik a bérmunkát *kizsákmányolja*.“ „Hogy valaki tőkés. az azt jelenti, hogy a termelésben nem pusztán *egyéni*, hanem *társadalmi* állást foglalnak el. A tőke közös termék és csupán a társadalom sok tagjának együttes tevékenységével hozható mozgásba. A tőke tehát nem egyéni, hanem társadalmi

hatalom. Ha tehát a tőkét *közös*, a társadalom minden tagját megillető tulajdonná változtatjuk át, akkor *nem egyéni* tulajdon változik át *társadalmivá*. Csupán a tulajdonnak társadalmi *jellege* változik meg, a tulajdon elveszti *osztályjellegét*."

„Térjünk át a bérmunkára. A bérmunka átlagára a munkabér minimuma, azaz azoknak az élelmiszereknek az összege, ami a munkásnak munkásképen való életfenntartásához szükséges. Abból tehát, amit a bérmunkás tevékenységével elsajátít, pusztán arra telik, hogy csupasz életét megujítsa. Mi a közvetlen élet megujítására szolgáló munkatermékek e személyes elsajátítását semmiesetre sem akarjuk eltörölni, ezt az elsajátítást, mely nem hoz tiszta hasznot, ami hatalmat adhatna idegen munkán. Mi csak ennek az elsajátításnak hitvány jellegét akarjuk eltörölni, amelyben a munkás csak a tőke gyarapitásáért él, csak addig él, ameddig az uralkodó osztály érdeke megkivánja."

„Az eleven munka a polgári társadalomban csak eszköz a felhalmozott munka gyarapitására. A felhalmozott munka a kommunista társadalomban csak eszköz a munkások életfolyamatának kitágitására, gazdagitására, fejlesztésére."

„A polgári társadalomban tehát a *mult* ura a *jelennek*, a *kommunista* társadalomban a *jelen* a *multnak*. A *polgári* társadalomban a *tőke önálló* és *személyes*, ellenben a *munkálkodó* egyén *önnállótlan* és *személytelen*."

Ugy-e szép és ami a fő, mindenki által könnyen megérthető szellemes fejtegetés! Szerencsére beszél Marx parasztosabban is:

„És *ennek* a rendszernek az előretörését nevezi a burzsoázia az egyéniség és a szabadság eltörlésének! Joggal. Valóban a burzsoa egyéniség, a burzsoa önállóság és burzsoa szabadság eltörléséről van szó."

„Ti elképedtek, hogy *mi a magántulajdont meg akarjuk szüntetni.* De hisz a ti mai társadalmatokban a tagoknak kilenctized részére a magántulajdon megszünt és amennyiben van, csakis annak révén van, hogy kilenctized részre nézve nincsen. Azt lobbantjátok szemünkre, hogy olyan tulajdont akarunk megszüntetni, amelyik előfeltételeként a társadalom túlnyomó többségének tulajdon nélkül való voltát követeli meg. *Szóval azt vetitek szemünkre, hogy mi a tulajdonotokat akarjuk megszüntetni. Valóban ezt akarjuk!*"

Ugyebár? Itt már elég világosan beszél, ezt már meg lehet érteni, meg is tanulni, gyakorolni is, csak *szocialista* erkölcsök kellenek hozzá.

Ezután megmagyarázza, hogy csinál a *szocializmus állatot az emberből:*

Attól a pillanattól fogva, hogy a munka nem változik át tőkévé, pénzzé, földjáradékká, szóval monopolizálható társadalmi hatalommá, azaz attól a pillanattól fogva, hogy a személyes tulajdonból nem válhatik többé polgári tulajdon, attól a pillanattól fogva ti kinyilatkoztatjátok, hogy az egyén megszünt.

Beismeritek tehát, hogy akit ti egyénnek tartotok, az nem más, mint a burzsoá, a polgári tulajdonos. És ezt az egyént mindenesetre meg kell szüntetni.

Ugy látszik, hogy Marx idejében is csak olyanok voltak a párttitkárok és a szakszervezeti vezetők, mint ma, mert azt hiszem nem tévedek, ha ugy itélem, hogy Marx a következő sorokban rájuk célzott:

„Akadt olyan ellenvetés, hogy a magántulajdon eltörlése megszünlet minden tevékenységet és általános lustaság kap lábra. Ilyen lustasága révén a polgári társadalomnak rég tönkre kellett volna mennie, mert *azok*, akik benne *dolgoznak* nem *szereznek* és *azok*, akik benne *szereznek*, *nem dolgoznak.*"

Mindenkinek el kell ismernie, hogy igazat mondott Marx, mikor megállapitja hogy:

„A *kommunista* forradalom a leggyökeresebb szakitás a hagyományos tulajdonviszonyokkal, nem csoda, hogy fejlődésének menetében a leggyökeresebben szakit a hagyományos eszmékkel."

Megmagyarázza Marx aztán azt is, hogy tulajdonképen mi is az a demokrácia: *proletáruralom és erőszak!*

„A munkásforradalom első lépése az, hogy a proletárságot *uralkodó* osztállyá emelje, *a demokráciát* kivivja. „A proletárság majd arra használja fel politikai *uralmát*, hogy a burzsoáziát fokról-fokra megfossza összes tőkéjétől, hogy az összes termelőeszközöket az állam kezében, azaz az *uralkodó* osztállyá szervezett *proletárság* kezében összpontositsa."

„Ez természetesen egyelőre a tulajdonjogok és a polgári termelővlszonyokban való *zsarnoki* beleavatkozás utján történhetik csak meg."

Az egészben vigasztaló csak az, hogy az erőszak nem fog örökké tartani, csak mig mindenkitől elszednek mindent, az utolsó betevő falatot is, mint Oroszországban, a készletet a kamarából és a testi ruhát is, mint nálunk. A szöveg egy kissé zavaros, de azért megérthető:

„Ha majd a fejlődés folyamán az osztályellentétek eltünnek és a termelés a szövetkezett egyének kezében összpontosult, akkor a közhatalom elveszti politikai jellegét. Hogy ha a *proletárság* a burzsoá ellen irányuló küzdelmében *szükségszerüen* osztállyá egyesül, *forradalom utján* uralkodó osztállyá válik és mint *uralkodó* osztály a régi termelőviszonyokat *erőszakosan* megszünteti, akkor a termelőviszonyokkal egyetemben megszünteti az osztályellentét létfeltételeit, általában az osztályokat és ezzel saját uralmának osztályjellegét."

Ez magyarul mondva ugy szól, hogy ha már kivétel nélkül mindenkitől elvesznek mindent, ugy már az összes népek egyetlen osztályban lesznek tömörülve, a nincsentelenek, a *koldusok* osztályában. Miután pedig egy osztály nem osztály, a *koldusoknak* még

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 33. SZÁM — 1925. AUGUSZTUS HÓ 16.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Eszt-vendégek Budapesten.

Magyar ünnepek.

Irta: Gyula diák.

Talán egyetlen napja, egyetlen ünnepe sincs a magyarságnak, amely bensőségesebben, igazabban a miénk volna, mint az augusztusi két pirosbetüs nap: Nagyboldogasszony és István király ünnepe.

Vallási jelentőségüktől elvonatkoztatva is, mélységes tartalmuk és a faj legősibb lelkületére mutató szimbolisztikus értelmük van.

Más népek, amelyek nem állanak olyan közel a földhöz, az életadó anyaröghöz, legnagyobbrészt a tavasz valamelyik napjában találták meg a néplélek legimádságosabb hangulatát, csak a magyar az, amely a nyár forró sugarában állott meg egy napra, hogy elmélyedve nézzen föl az égre.

Nagyboldogasszony és István király. A letett kaszák, a megtörölt veriték, a bevégzett, nagy, nyári munka, a betakaritott istenáldás, a hálaadás ünnepei vallási vonatkozásuktól mentén is.

Még mai, huszadik századbeli lélekkel is ösztönösen érezzük, hogy a magyar nép ősi ünnepe mindenkoron ez az idő lehetett, még mielőtt szent István és a Nagyboldogasszony napja vallási tartalommal teltek volna meg. Hiszen érezhet-e a föld leghűségesebb gyermeke, a magyar melegebb ellágyulást, áhitatosabb hangulatot, imádságosabb érzést, mint az aratás, az egész évi munka gyümölcsének betakaritása után? Kulcsolódhatott-e munká-

ban tört tenyér előbb imádságra, igazi áhitatra, mint augusztus közepe után. E magyar ünnepek ősisoron a szántóvető nép hálaadó megállásai lehettek, amikor végtelen szeretettel simogatta meg szemeivel az életadó rögöt, örök bölcsőnket s áldott temetőnket s amikor megindult sóhajtás indult el a szivéből a Legnagyobb Urhoz, aki mindeneket megteremtett a földdel: életet, embert, kenyeret, könnyet, mosolygást, veritéket és a lelkek nyugovását.

A régi, pogány magyar Nagyboldogasszonya bizonyára a föld volt. Földanya. Aki életre ébresztett, táplál, velünk van örökké s elringat ujra halálbaszunnyadásunkkor. Nagyboldogasszony az örök jóságnak, az el nem fogyó anyai szeretetnek, a legnagyobb anyának talán öntudatlan, sóvárgó hivása volt a pogány magyar előtt. S mindenkor az az érzésem, hogy huzta valaha valami Geyza vezér nyakas magyarjait a kereszténység hatalmas tanitásai felé, és ez a legvonzóbb vallási tétel az Istenanya csodásszépségü alakja volt. Aki sokkal határozottabb formában bontakozott ki a keresztény tanitás megvilágitásában, az örök anya után sóvárgó ázsiai pogány szeme előtt, mint ahogyan addig élt a lelkében. És szent meggyőződésem, hogy lettenek légyen taliánok vagy németek Krisztus első igehirdetői a Tisza-Duna táján, az a pap, az a térítő, akinek agyából elindult a gondolat, hogy a názáreti Istenember szelid anyja Nagyboldogasszonynak neveztessék, aki azon volt, hogy mikor mindent el kellett hagyni, ami pogányságunkból megmaradt, ez a név, ez az ünnepnap uj vallási tartalommal megtöltve fentartassék, mondom, az a térítő magyar ember volt. Mert csak magyar ember érezhette ki, milyen hatalmas kapcsolat a pogány elgondolás és a keresztény tanitás között az örök anya, a Nagyboldogasszony végtelen jóságot sugárzó alakja.

Erőtadó, csodálatos ajándék Mária-asszony szeplőtelenül szép alakja a magyarság számára. Legősibb nyelvemlékeink Mária-énekek. Az ezeréves magyar kálvária minden stációjánál panaszkodva s megindító bizakodással jajdultak föl eleink Máriához. Ha van pont a világegyetemben, amelyben a legnagyobb vészek között is meg tudott kapaszkodni a csüggedő magyar reménység, ez a pont: a végtelen jóságu Nagyboldogasszony volt. Nem lehet megindulás nélkül olvasni őseink kezdetleges könyörgő énekeit az Istenanyához. Aminthogy nem lehet könny nélkül néznünk az elmult századok magyar harcainak foszladozó, Máriás zászlóit.

Nagy ünnep, szentséges ajándék nekünk a Nagyboldogasszony!

S ha ezen a napon anyjának hódol a magyar, öt napra rá — Szent István napján — erőskezü, bölcs, csodatévő atyja felé fordul áhitatával. A meleg palásttal takargató, minden jajdulásunkra figyelő, évezredekbe látó nagy kormányos felé, akihez gyászos öltözetben sirván, minden időben felreszket a magyar imádság sóvárgó vággyal, hogy: hol vagy István király?

S talán soha olyan kétségbeesett siralommal nem fohászkodott ez a nép, mint most, világéletének legmélyebb zuhanásából. S éppen mert ennyire jutottunk s mert az igazság még soha ily gyalázatosan meg nem csufoltatott, inog a hit minden

Németországi sportkép.

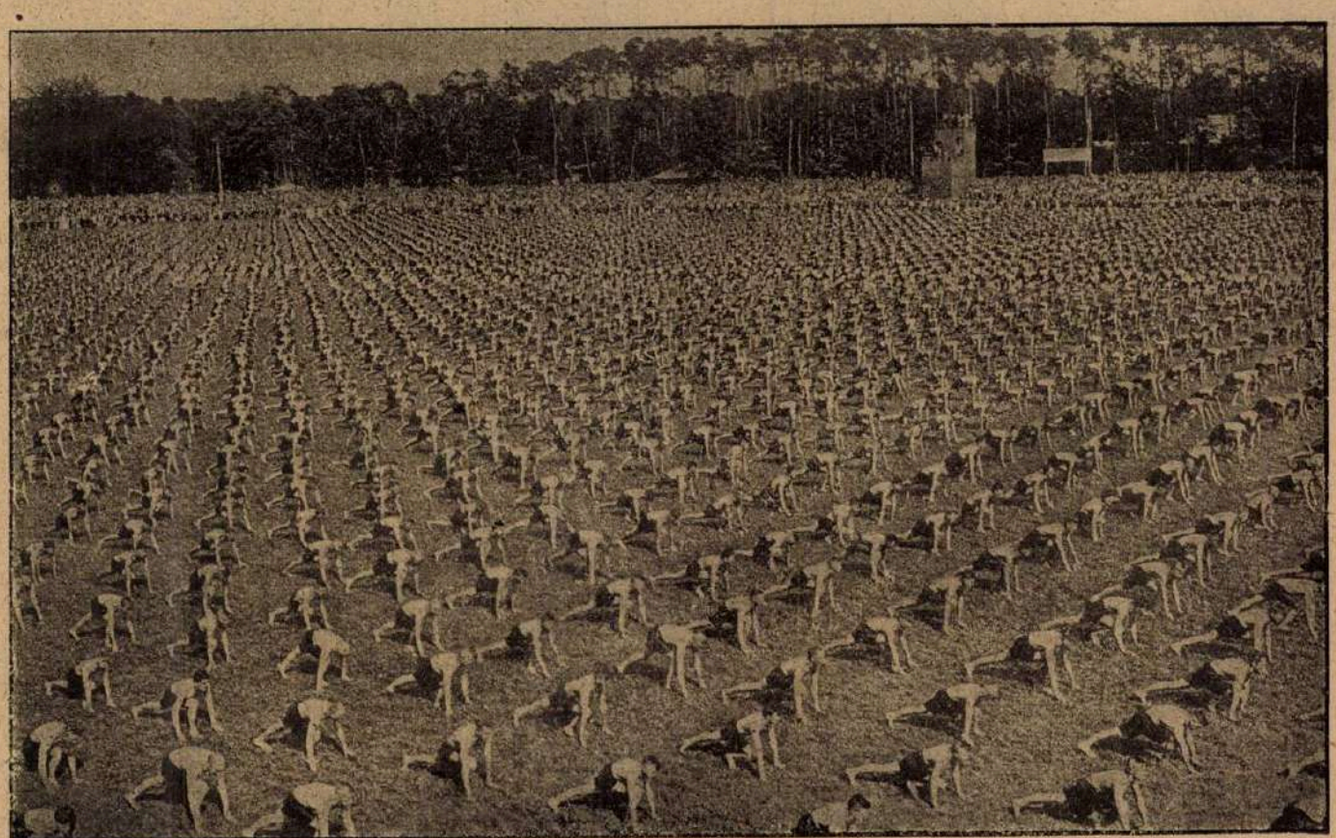

A német munkások sportszövetségei nagy athlétikai versenyt rendeztek, amelyen 70000 ember vett részt

Istenségben. Hiszen hányszor jajgat föl bennünk a keserüség, mondván: lehetetlen, hogy földöntuli erők éljenek fölöttünk, mert akkor nem türnék rettentő meggázoltatásunkat. Mai hitünk sokszor csak a kétségbeesettek ingó hite.

Pedig szabad-e azt mondanunk, hogy nincs bizonyság a mi régi, nagy hitünk mellett? Mondhatjuk-e, hogy nem láttunk csodákat a magyar igazság mellett?

Tavaly Szent István napján gépfegyver kattogott az Erdőskárpátok alján egyik falunban. Ruthének, szegény, magyarul sem tudó hüséges testvérek, akiket pópák és tanitók a nagyszláv utakra próbálnak terelni s akiket magyargyülölőkké akarnak mérgezni Trianon kegyeltjei; egyszerü, tanulatlan ruthén parasztok elindultak a templom felé zászlókkal, zsolozsmákkal, hogy fölrimánkodjanak szorongatottságukban a »nas szveti kralj«-hoz, Magyarország atyjához, ama Vajk nevezetü és Szent Istvánná nőtt kormányoshoz. Szent István napja nem ünnep, sőt tiltott ünnep arrafelé. S a csehek belelőttek ruthén testvéreinkbe. Vér folyt, piros vér, bizonyságául a csodának.

Az uj urak érzik arrafelé, hogy minden emberi akadályon tul is egy hatalmas, megfoghatatlan erővel állanak szembe. Ezt az országot lehet papirosárkokkal más mesgyére osztani, de soha ez ezeréves lelkipántot meg nem pattanthatják. S e pántok egyike a mi nagy ünnepeink összefogó ereje, amely ünnepek nem egyszerü pirosbetüs napok a kalendáriumban, hanem lélekben élő valóságok.

Nagyboldogasszony napján, István király napján fölsajog a harangok zengő szive Mátyás templomában, a kassai dómban, Temesvár, Kolozsvár s ezernyi magyar falu tornyában, hirdetvén az egy földet, egy népet s egy lelket a szétbarázdált országban. S ez a harangszó nekünk szól, csüggedő magyaroknak, fülünkbe kiáltva, hogy: hinni kell!

Könyörgés.

Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga!?
Könnyfátyolos szemünk reménytől csillanva,
Égre feléd tekint s bizva keres téged
Szent István királyunk... Nézd a bu, hogy éget!
... Megveszi a lelkünk... Nyomor sulya tép, mar,
Zuz szerte e hazán s szenved, sir a magyar...

Ki voltál valaha országunk istápja,
Ma is hozzád jövünk bajunkban istápra,
Szent István királyunk... Könyörögj érettünk:
Ne legyen ily sivár, gondterhes életünk!
Védelmezz, egyesits, vesztünket ne akard,
Hass, hogy csak szeretni tudjon: magyar magyart!

Hol vagy István király? Téged magyar kiván,
Kéklő bércektől át lankán, völgyön, rónán,
Végig-végig, hol csak a magyarszó járja;
— Talán sohse volt még néped ilyen árva! —
Téged keres, kiván... Hol vagy István király?!
Nyujtsad jobbod felénk s bajunkban mellénk állj!

Gyászos öltözetben im, előtted sirván,
Feléd zokog minden magyar, óh, szent István!
Közbenjárásodért esdőn hozzád sóhajt,
Távoztasd el tőle az ezernyi sok bajt,
Szent életed fénye vessen világot rá
S legyen hit, szeretet s remény benne urrá!

vitéz KERAY ENDRE

Nyárvégi lucernavetés.

Irta: dr. BITTERA MIKLÓS
gazdasági akad. tanár, Magyaróvár.

Ha a különféle könyvekben és ujságokban elolvasgatjuk, hogy mikor, hogyan kell a lucernát vetni, mindegyikben azt fogjuk találni, hogy a tavaszi és pedig tiszta (védőnövény nélkül való) vetés a leghelyesebb. Igy tanitják ezt a gazdasági iskolákban is, mégis a gyakorlati gazda majdnem mindig árpával veti a lucernáját. Az ember azt hihetné, hogy a tavaszi tiszta (védőnövény nélkül való) vetés tudományos okoskodás, amely a gyakorlatban nem vált be. Pedig nem igy van. Számos kisérlet és gyakorlati megfigyelés beigazolta, hogy a védőnövény nélkül vetett lucerna hamarabb beáll, már a vetés évében is számbavehető terméstad, végül sokkal tovább kitart, mint az árpával vetett. Mindezek az előnyök annál szembetünőbbek, minél kedvezőbbek a viszonyok a lucernatermesztésre. Ott, ahol 10—12 évig jól kitartó, bőven termő a lucerna, érdemes neki mindenképpen kedvezni. Bőven kárpótol nagyobb és hosszabb termelésével az egyévi védőnövény- (árpa-) termés elmaradásáért. Már a csak két-hároméves életü (nem megfelelő talajon álló) lucerna az elmaradt árpatermést nem képes mindig biztosan pótolni. Ilyenkor a gazdák idegenkednek attól, hogy a lucerna életének ½—1 évvel való meghosszabbitása, meg az első (vetési) esztendő valamivel nagyobb termése miatt (ami kedvezőtlen viszonyok között bizonytalan is) lemondjanak az árpatermelésről és védőnövénnyel vetik a lucernát. Be kell látni, hogy ez gyakran megokolt is lehet.

Van azonban módja annak is, hogy tisztán (védőnövény nélkül) vessük a lucernát és mégse kelljen egy év terméséről se lemondani. Ez a mód a lucerna **nyárvégi** vetése.

Aratás után azonnal fel kell a tarlót törni. Ezt a munkát henger és fogas követi. Később még egy mélyebb, de nem mélyszántást adjunk, mely előtt célszerü jó bőven mütrágyázni (a hosszuéletü növény megérdemli a kiadós utravalót, 300—400 kg Thomassalakot, 80—100 kg 40 százalékos kálisót, esetleg — sovány földön — első segitségnek egy kevés nitrogéntrágyát is).

Augusztus végén tisztán vetve, kellően megerősödve kerül a lucerna a télbe és a rá következő esztendőben már olyan termést ad, mint a tavasszal védőnövény nélkül vetett.

A hadikölcsönök valorizációja.

A magyar kormány az állami kölcsönöket két csoportba osztotta, háboru előtti kölcsönkötvényekre és hadikölcsönökre. A háboru előtti kölcsönkötvények valorizációja érdekében már történtek lépések és a kormány nyilván ebből a szándékból kifolyólag elrendelte az ilyen kötvények beszolgáltatását. A hadikölcsönökre vonatkozólag még mind ezideig semmi intézkedés nem történt. A hadikölcsönkötvények valorizálásának várható eredményéről kérdést intéztünk közgazdasági életünk egyik szaktekintélyéhez, aki véleményét a következőkben adta elő:

»Mikor a miniszterelnök tavasszal genfi utjáról hazatérve, beszámolt a mezőgazdasági hitel kilátásairól, megemlitette, hogy a magyar kölcsön szerzésének legnagyobb akadálya a külföldi pénzpiacnak a magyar kötvényekkel szemben tanusitott bizalmatlansága. De van a dolognak egy másik, nem kevésbé

fontos oldala is. Ahogyan nem vonható kétségbe, hogy a hadikölcsönökre való jegyzést a magyar kormány annak idején a nemzeti becsületre való utalással kérte, éppen ugy kétségen kivül áll, hogy a hadikölcsönök valorizációja ugyancsak a nemzeti becsület kérdése. Tehát a hadikölcsönök valorizációját feltétlenül és minden körülmények között meg kell valósitani. Ha a megvalósitás mértékét és lehetőségeit vizsgáljuk, mérlegelni kell elsősorban az ide vonatkozó számszerü adatokat. A hadikölcsönök nosztrifikálása idején körülbelül kilenc milliárd hadikölcsönt bélyegeztek le. Ezen az alapon egy tizszázalékos valorizáció esetén a kamatszükséglet 47 millió aranykoronára becsülhető. Tévedés volna azonban azt hinni, hogy még ma is kilencmilliárd értékü hadikölcsönkötvény van forgalomban, mert az állam már évek óta fizetési eszköz gyanánt elfogadja a hadikölcsönkötvényeket a vagyonváltságnál, elfogadta annak idején a kényszerkölcsönnél is és ezenkivül a Pénzintézeti Központ szintén nagyon jelentékeny cimleteket váltott vissza az állam részére, ugy hogy pénzügyi körök véleménye szerint a még forgalomban levő hadikölcsönkötvények összegét a fent emlitett számnak körülbelül csak a felére, tehát négy és félmilliárdra becsülik. Ez a szám egyébként könnyen ellenőrizhető az állam birtokába került kötvények számbavétele által. Ha ezekután nem tizszázalékos, hanem ötszázalékos alapot veszünk számitásba, akkor a tőke 225 millióra redukálható és akkor a kamatszükséglet ötszázalékos kamat mellett csak 11.25 millió aranykoronát tesz ki.. De még ez az összeg is csökkenthető volna, ha német mintára mi is azt a kikötést alkalmaznánk, hogy csak az a tulajdonos ismertetik el jogosnak, akinek a hadikölcsöne a nosztrifikálás idejében már tulajdonában volt és azt azóta meg is tartotta, ami által a spekulációs vevők egyszer s mindenkorra kizáratnának a valorizáció előnyeiből. De tovább megyünk: a minden reményüket elvesztett kötvénytulajdonosok kiengesztelhetők volnának egy háromszázalékos valorizációs alapon is, amely esetben a kamatszükséglet nem tenne ki többet, mint nyolc-tizmillió aranykoronát.

Igaz, hogy ez az összeg a mi helyzetünkben nagyon is számottevő értéket képvisel, de nem olyan nagy, hogy egy ilyen fontos ügy érdekében azt meg ne lehetne szerezni. Ezt az áldozatot az államnak az ő polgáraiért meg kell hozni, mert ezáltal saját magának tesz szolgálatot az állam hitelképessége iránti bizalomnak legalább részben való visszaszerzése révén. A hitel a kereskedelemnek alapja és a bizalom a hitel szükséges előfeltétele. Ha ez a két tényező egy magánszemélynél vagy egy kereskedelmi avagy pénzügyi vállalatnál oly nagy fontossággal bir, mennyivel nagyobb horderejünek kell lenni az állam szempontjából. Az állam az aránylag csekély összegü külföldi kölcsönt csak a vámok, cukoradó, dohány- és sójövedékek elzálogositása árán tudta megszerezni, amihez hasonló zálogtárgyak felett egy esetleges ujabb kölcsönakció esetén már nem fog rendelkezni. Elsőrendüen fontos érdeke tehát az államnak, hogy visszahóditsa azt a népréteget, amely a haza javáért nemcsak készpénzvagyonát áldozta fel, hanem sok esetben házat, földet pénzzé tett, hogy azt az államnak a rendelkezésére bocsáthassa.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istemi örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Amen!

Szarvasmarha feljavitás és hizlalás.

A mezőgazdálkodás jövedelmezőségét kétségkivül nagymértékben befolyásolja a gazdaság vezetőjének üzleti érzéke is, vagyis, hogy mennyire tudja kihasználni az egyes eladásra kerülő cikkeknek időleges kedvező áralakulását.

Ha megfigyeljük a budapesti vágómarhavásár jelentéseit szembeötlő nagy különbséget láthatunk a jobb és rosszabb minőségü vágó állatok ára között a julius hó 23-iki jelentésben pl. a bikák ára 7500 és 16.000 K között, az ökör ára 6000 és 17.000 K, a magyar tehén 6000 és 13.000 K, a tarka tehén ára pedig 5500 és 15.000 K között változott a minőség szerint. Ez annyit jelent, hogy a feljavitott és hizlalt állatoknál a suly különbségen felül még egy lényeges árkülönbséget is kap a gazda a minőség javulása cimén is.

Tegyük fel, hogy van egy 500 kg. sulyu rideg ökrünk, amelyért kaphatnánk 7000 K egységárat, tehát 3,500.000 K-t.

Tartsuk most az ökröt három hónapig hizlaló takarmányon, mely idő alatt 100 kg sulygyarapodást érhetünk el. Ekkor a vágómarhavásáron körülbelül 11.000 K egységárat, tehát 6,600.000 K-t kapunk érte. Kérdés, hogy a 3.100,000 korona értéktöbbletet mennyi takarmányfeletetésével értük el, vagyis mibe került nekünk az ökör 100 kg-os sulygyarapodása. Egyszerüség kedvéért tegyük fel, hogy a három hónap alatt csak tengeridarát etettünk az ökörrel. 100 kg. sulygyarapodáshoz 400 kg. keményitőértékre van szükségünk, mely kereken 500 kg. tengeriben foglaltatik. Háromhónapi életfentartó takarmánya az ökörnek 235 kg. keményitőérték, mely kereken 300 kg. tengerinek felel meg. A 100 kg.-os sulygyarapodás tehát kereken 800 kg. tengeri révén érhető el, mely pénzértékben ugyancsak julius 23-án Budapesten jegyzett ár szerint 2.260,000 korona értéket képviselt. Mutatkozik tehát a feljavitás eredményeként 840.000 korona jövedelem.

Ha feltételezzük, hogy ujabb 800 kg. tengeri feltakarmányozásával a következő három hónap alatt még 100 kg.-mal gyarapithatjuk az ökör testsulyát és ekkor kg. 16.000 koronás egységáron értékesitjük, ugy 11.200,000 koronát kapunk érte, tehát a ridegen eladással szemben 7.700,000 koronával kapunk többet. A 200 kg. sulygyarapodás nekünk 1.600 kg. tengeribe, 4.580,000 koronába került, a hizlalás révén elért jövedelmi többletünk hat hónap alatt 3.180,000 korona.

Ezen durva számitás alapján is, — amelynek eredményétől a gyakorlatban bizonyos százalékeltérés mutatkozhatik a beállitott szarvasmarhák minősége és a feljavitásra használt takarmányok szerint — nyilvánvaló, hogy a jelenlegi viszonyok kedvezőek a szarvasmarhahizlalásra. Azt tapasztaljuk mégis, hogy a vásári felhajtásokban a feljavitatlan, silány állatok aránylag igen nagy számban szerepelnek.

Vitézek részére
előnyös feltételek mellett kifogástalan kiállitásu
polgári ruhákat
készitek a következő árakkal:
Egy facon hozott anyagból . . **K 750.000**
Általam adott kiváló ang. szöv.-ből **1,800000**
Telefon hivásra házhoz jövök és mintákkal szolgálok. Vitéz bajtársak szives pártfogását kérem
vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ráoldor-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—48. ::

Szegények vagyunk!
Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!
De adjuk aminek van.
Meggyőződéssel küzdünk értetek és
Nagymagyarországért!

Még ebben az évben bevezetik az uj pénzt?

Sok szó esik arról, hogy a valuta- és devizaforgalom felszabaditása küszöbön áll, a magyar korona ugyanis már több, mint egy év óta oly stabilon áll az összes külföldi piacokon, hogy nincs szükség továbbra is árfolyamának mesterséges alátámasztására. A korona kurzusa elérte az osztrák korona nivóját, sőt több izben fölötte is jegyezték a zürichi, berlini és a többi külföldi pénzpiacon. Most a kedvező termés még jobban megszilárditotta a külföld bizalmát a magyar pénz iránt és ha a korona árfolyamában az év hátralevő részében változás fog beállani, az csak fölfelé történhetik és nem lefelé. A külföldnek irányunkban megnyilvánuló fokozottabb bizalma abban is kifejezésre jut, hogy pénzkölcsönöket erősebb mértékben és jobb feltételek mellett kinálnak, mint eddig. Igaz, hogy ezek a kölcsönök rövidlejáratuak, amelyeket a mezőgazdaság nem vehet igénybe és igy a legégetőbb pénzügyi problémánkon, a mezőgazdasági hitelszükségleten nem segitenek, azonban az általános pénzügyi helyzetet, bár kisebb mértékben, igy is kedvezően befolyásolják s ezáltal közvetve a korona poziciójat mégis javitják. A devizaforgalom eddigi megkötöttségének legfontosabb feladata abban volt, hogy a magyar korona kiajánlását a külföldre szabályozza és a külföldi fizetőeszközökkel üzött spekulációt megakadályozza.

A devizaforgalom felszabaditását most olyanképpen tervezik, hogy a Magyar Nemzeti Bank továbbra is megtartja felügyeleti és ellenőrző jogát ezen üzletág fölött, ettől eltekintve azonban az adás és vétel teljesen szabad lesz. Annak azonban még nem érkezett el az ideje, hogy a valutaforgalmat a tőzsdén ujból engedélyezzék, ezt valószinüleg csak későbbi időpontban fogják életbeléptetni.

A devizaforgalom fölszabaditásával egyidejüleg várhatjuk az uj pénznemre való áttérést, amelyet már oly régóta tervez a kormány és vár érdeklődéssel az egész közvélemény. Ezt a reformot azonban alaposan elő kell készíteni és a technikai keresztülvezetés, az uj pénz kibocsátásával kapcsolatos nyomdai munkálatok bizonyára még sok időt fognak igénybe venni. A régi pénz természetesen nem tünhetik el egy nap alatt a forgalomból és a reform előkészitő munkálatainak arra kell irányulniok, hogy az uj valuta minél hamarabb tért nyerjen és kiszoritsa a régit, ugy, hogy a két pénznem csak legfeljebb néhány hétig fusson egymás mellett. Ha az átmenet huzamosabb ideig tartana, akor bizonytalanság állana be, mert az volna a látszat, hogy kétféle pénzünk van és mind a kettő érvényes. Ez a tudat a pénz megbizhatóságára nézve zavarólag hatna, mert mindenkinek azt kell éreznie, hogy Magyarországnak csak egyfajta pénze van és egyfajta az érvényes, minden eddigitől eltérő állapot pedig csak átmeneti.

A technikai előkészitésen kivül még egy fontos problémája van az uj valuta bevezetésének, még pedig az, hogy az uj pénzegységet az angol fonttal, az osztrák koronával, vagy a régi magyar koronával kapcsolatban állapitsuk-e meg? A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete ebben a kérdésben nemrég felterjesztéssel fordult a pénzügyminiszterhez. A TEBE memoranduma nem foglal állást a 10.000-rel való osztás vagy pedig a shillingrendszer elfogadásának a kérdésében. Hangsulyozza azonban, hogy Németország és Lengyelország is, mikor az aranyvalutára tértek át, komolyabb áldozatokat hoztak azért, hogy az osztási lehetőséget megkönnyitsék. Ez tehát a 10.000-rel való osztás elfogadása mellett szól, mert a mostani koronában kifejezett árakat és összegeket legkönnyebb volna 10.000-rel osztani. Fontos az is a TEBE felterjesztése szerint, hogy a közönség összehasonlitást tudjon tenni az uj helyzetben az eddigi árakkal, mert különben tájékozódását elveszti és különféle zavarok állnak elő, ha nem tudja mindenki könnyen kiszámitani, hogy ami eddig például 25.000 koronába került, az uj valuta szerint mennyibe fog kerülni? Ezt a tájékozódást is megkönnyitené a 10 ezerrel való osztás révén előálló uj pénzegység.

Igen érdekes szempontokat tartalmaz a Magyar Nemzetgazdasági Ligának ugyanebben a kérdésben készitett felterjesztése. A Liga a régi aranykoronára való visszatérés mellett foglal állást. A memorandum szerint a közönségnek és a külföldnek a bizalma csak a papirkoronával szemben ingott meg annakidején, az aranykoronával szemben azonban nem. A hazai közönség megtanulta, hogy különbséget tegyen aranykorona és papirkorona között, mert egyes szolgáltatásokat, házbér, vámok stb. ma is aranykoronában kell fizetni. Az átszámitási kulcs most 14.500 és ez a Magyar Nemzetgazdasági Liga álláspontja szerint az uj pénzegységre is érvényes lehetne, ami által az átszámitás nem lenne sokkal nehezebb, mint a tizezerrel való osztás. A tizezerrel osztott valuta behozatala ellen a Liga határozottan állást foglal, még pedig politikai szempontból. Ha ugyanis ezt az átszámitást alkalmazzuk az uj pénzünkre, akkor az uj magyar korona semmiben sem különbözik a jelenlegi megreformált osztrák valutától, ami azt a látszatot keltené külföldön, hogy Ausztria és Magyarország között most is valami közösség áll fenn. Ez a felfogás pedig a magyar állam függetlenségéről kedvezőtlen s a valóságnak meg nem felelő képet nyujtana a külföldnek. A régi aranykoronára való visszatérés esetén az angol shillinggel való kapcsolatunk is megmaradhatna, mert ebben az esetben a magyar korona az angol fontnak egyhuszonnegyedrészével volna egyenlő, mint békében. Az angol shillingre, tehát a fontnak egyhuszadrészére való áttérést a Liga csak abban az esetben tartja szükségesnek, ha ez a föltétel elő van irva azokban a megállapodásokban, amelyek az Angol Bank és a Magyar Nemzeti Bank között fennállanak és amelyek a magyar korona stabilitását biztositják.

Takarmánytárolók a mezőgazdaságban.

A takarmánykérdés megoldására nemcsak a termelés fokozásával, hanem a termés helyes eltartásával is kell, hogy törekedjék a gazda.

A szálastakarmányok száritása közben — amint azt minden gazda igen jól tudja — a legértékesebb részek (levelek, fiatal hajtások) mennek veszendőbe s ha száradás közben eső éri, a kilugozás révén is jelentős tápértékveszteséget szenved a takarmány.

Mindezen bajok kiküszöbölésére a takarmánytárolók, más néven »silók« kiválóan alkalmasak. Takarmánytárolók alkalmazásával a tényleg felhasználható takarmányt mennyiségileg és minőségileg növeljük, azzal, hogy egyrészt mindennemü veszteséget kiküszöbölünk vele, másrészt a silóban izletes tejelőtakarmányokká alakittatnak a másodrendü vagy egyébként használhatatlan takarmányok is, például békarokkás sásos széna, fás tengeriszár, burgonyaszár stb.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja a gazdaközönség figyelmét ezen nagyjelentőségü gazdasági berendezésre, megjegyezvén, hogy a tápiógyörgyei uradalom már több éve kiváló eredménnyel használ egy nyolc kamarás silót.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara az érdeklődő gazdaságoknak készségesen ad részletes tájékoztatást e kérdésben, megjegyezvén, hogy a zöld takarmánytárolók épitését nálunk Magyarországon a »Herba Reform Siló Müvek« vállalják. (Budapest, VI. Podmaniczky-u. 71.)

Barackfák monilia betegsége.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerülete sok részén tapasztalta, hogy különösen a barackfák termését a monilia gombabetegség elpusztitotta.

Miután ezen tapasztalt nagymérvü károsodás elsősorban a szükséges védekezés elmulasztásának tudható be, már most felhivja a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gyümölcstermelő gazdaközönséget, hogy az idei kárt sulyos intő példának tekintve, a következő évben el ne mulassza azon védekezési eljárásokat, amelyekre figyelmét a Kamara ez évben idejében, sajnos eredménytelenül hivta fel.

A monilia (gyümölcs penész) által megtámadott, rothadt, lehullott gyümölcsöt össze kell szedni és meg kell semmisiteni. A fán maradt mumiákat (összeaszott gyümölcs) le kell szedni és ugyancsak meg kell semmisiteni. A megtámadott fiatalabb ágakat az elhalt résztől egy arasznyival tovább le kell vágni s leveleivel együtt el kell égetni.

A fa töve mindig tisztán tartandó s a lombozat terjedelmének megfelelő körben mélyen felásandó.

A tavaszi permetezésekre, valamint a részletes védekezésre utmutatást ad válaszbélyeges boritékbeküldése esetén a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarai Növényvédelmi Felügyelőség. (Debrecen, Hunyadi-utca 10.)

Vetésjelentés.

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt 2 hét időjárása a normálisnál hüvösebb és igen csapadékos volt. A nappali hőmérséklet csak kivételesen emelkedett a +30 C fok fölé, többnyire csak a +20 C fok körül tartózkodott. Az éjjeli lehülés párhuzamosan kielégitő volt. Csapadék igen bőségesen s csaknem mindennap esett. Az esőzéseket nagyrészben zivatarok kisérték. Számos helyről jégesőt jelentettek. Ezeken kivül aug. 3-án nagyerejü vihar volt, mely az országban több mint 24 órán át dühöngött s igen sok kárt okozott. A csapadékos és zivataros idő a gabonanemüeknek hordási és cséplési munkálatait hátráltatta, s megzavarta, ugyhogy azok még a kisebb gazdaságokban is csak kevés helyen voltak befejezhetők. A már elcsépelt gabona a tavaszi szárazság által sujtott vidékek kivételével az igen kedvező beérés folytán mennyiségileg és sulyosság szempontjából nemcsak megfelel a várakozásnak, hanem több helyen kellemes csalódást is hozott, minek következtében a valószinü terméskilátások a két héttel ezelőtt közzétett termésbecsléssel szemben mind a négy gabonafélénél javultak, de még mindig csak közepesek, legfeljebb helyenként jóközepesek.

A gabonára és terményekre száraz idő volna kivánatos. A buza hordását nagyobb részben befejezték, cséplése azonban még igen sok helyen folyamatban van. A cséplési eredmények a legutóbbi becsléssel szemben kat. holdanként 30 kg, vagyis országos összegben mintegy 773.000 métermázsával kedvezőbbnek mutatja a valószinü termést. A buza f. évi learatott területe 2,533.156 kat. hold. Becslés szerint kat. holdanként 7.09 métermázsa, vagyis összesen mintegy 17,976.000 métermázsa a valószinü buzatermés. (Mult évben kat. holdanként 5.75 métermázsa, vagyis összesen 14,034.771 métermázsa buza termett.)

A rozs hordását befejezték, cséplése néhol még folyik, de nagyobb részt bevégezték. A becslés kat. holdanként 26 kg-al több mint az utolsó becslésnél volt, s igy 310.000 métermázsával az országos összeg is emelkedett. A rozs learatott területe 1,188.978 kat. hold, s becslés szerint kat. holdanként 6.48 métermázsa, vagyis összesen mintegy 7,709.000 métermázsa. (A mult évben 1,152.184 kat. holdon átlag 4.90 métermázsa, vagyis összesen 5,614.498 métermázsa rozs termett.)

Az őszi árpa cséplését már elvégezték, a tavaszi árpa cséplése folyamatban van. A tavaszi árpa jobb az őszinél. Az árpa valószinü learatott területe 726.329 kat. hold. Becslés szerint kat. holdanként 6.56 métermázsa vagyis összesen mintegy 4,767.000 métermázsa a valószinü termés.

A zab aratását és hordását legnagyobbrészt befejezték, sőt helyenként már cséplik is. A bevetett terület 511.741 kat. hold, s becslés szerint kat. holdanként 6.50 métermázsa, vagyis összesen mintegy 3,326.000 métermázsa a várható termése.

A tengeri buja fejlődését, az utóbbi esőzések még jobban előmozditották.

A burgonya fejlődését a sok csapadék szintén elősegitette.

A cukorrépa szépen fejlődik, levelei dusak és vastagok.

A szőlőtermés az utolsó jelentés óta nem nyujt olyan fényes reményeket, mivel számos megyében a jégverés 50 százalékig menő kárt okozott.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

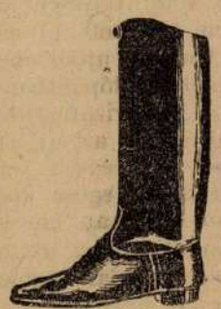

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt
BALÁZS ÉS TÁRSA
bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

Golyóscsapágyas „PRIMUS" motoros cséplőkészlet

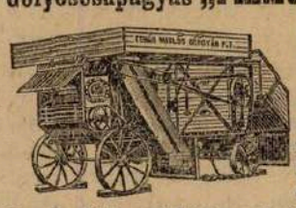

22" és 27„ dobszélességekben kettős tisztitószerkezettel, verőléces dobbal, **osztályozóhengerrel** a legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállitunk Rendkivül olcsó árak. Kérje a 35. számu árjegyzékünket.

Legtisztább cséplési eredmény! Árajánlattal szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80.

VILÁG FOLYÁSA

A londoni tanácskozások.

Briand francia külügyminiszter hétfőn Londonba utazott. Utazásának célja az, hogy Chamberlain angol külügyminiszterrel megtárgyalja a német biztonsági szerződés ügyében elkészült válaszjegyzék szövegét. A francia kormány ugyanis a biztonsági szerződés megkötésére vonatkozó német javaslatot nem fogadta el, hanem ellenjavaslatot dolgozott ki és ezt eljuttatta Londonba. Mivel azonban az eredeti német javaslatokat a német kormány az angolok jóváhagyásával készítette el és ilyenformán Anglia előzetesen lekötötte magát a német javaslatok mellé, Londonban meglehetősen hidegen fogadták a francia ellenjavaslatot. Briand most közvetlenül akarja megvitatni az ügyet és ismertetni a francia kormány álláspontját.

Az angol helyzet.

Az angol kormányt minden oldalról támadják a munkássztrájk elháritása körül tett intézkedései miatt. Szemére vetik a kormánynak, hogy meghátrált a munkások és munkaadók álláspontja előtt. Meghátrálásnak minősitik azt, hogy magára vállalta annak a különbözetnek a megfizetését, amit a munkások követeltek és amit a munkaadók, az üzemi költségekre hivatkozva, megtagadtak. Emiatt a kormányt azzal a váddal illették, hogy tulajdonképpen jutalmat tüz ki a sztrájkolásra és a szociálista elvek alapjára helyezkedve, rést üt az árak és a munkabérek természetes kialakulásának elvén.

A francia helyzet.

Franciaországban a marokkói és a sziriai harcok hatása alatt meglehetősen izgatott hangulat keletkezett. Most már világosan látják, hogy a nyilt parlamenti és parlamenten kivüli kommunista agitáció adott bátorságot a rif-felkelőknek a támadásra, akik abban biztak, hogy a francia kormány ellenzéki nyomás alatt az engedmények terére lép és a harcok megszüntetése mellett foglal állást. A harctérre érkező francia csapatok pedig a rifek meggyőződése szerint, nem fognak erős ellenállást kifejteni. Ilyen körülmények között nem csodálható, hogy a felkelők folyton vakmerőbbek lettek és minél inkább vonakodtak a franciák a harcolástól, annál inkább küzdöttek a rif-kabilok. Sziriában is vereség érte a franciákat. A suejdai erődöt elfoglalták a felkelő druzok. Az erőd felmentésére sietö 160 főnyi francia századból száz embert felkoncoltak. Ezenkivül az erőd felmentésére municióval és élelemmel megrakodott három hadoszlop is elindult, melyek közül egyet a felkelők körülzártak és annak kisérő csapatát szétugrasztották, a felszereléseket pedig elzsákmányolták.

Kisántánt sajtókonferencia.

A kisántánt sajtójának képviselői augusztus 15-én Bukarestben konferenciára gyülnek össze. A konferencia tárgyalni fogja mindazokat a kérdéseket, amelyek a legutóbbi prágai tanácskozás óta felvetődtek és a kisántánt sajtóját egyformán érdeklik.

Radics bukása.

Belgrádban és Zágrábban egyaránt kemény kritikával itélik meg Radics István ujabb folytonos szereplését. Amióta Pasics Karlsbadban betegen fekszik, a szerb király pedig Veldesben nyaral, a börtönből kiszabadult és elveit feladó Radics István folytonosan nyilatkozik a belgrádi lapokban. A lapok gunyos hangon foglalkoznak Radics fecsegéseivel, nyiltan indiszkrécióval, tisztességtelen viselkedéssel vádolják, mert minduntalan a szerb királlyal történt találkozásának részleteit emlegeti és ezenfelül a lapok közönséges korcsmai demagógiával vádolják Radicsot. Zágrábban a Radics-pártiak értekezletet tartottak és mint disszidensek, elhatározták, hogy összehivatják a horvát köztársasági parasztpárt régi főbizottságát, melyen Radicsot azokkal együtt, akik vele szolidárisak, kizárják a szervezetből.

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
17 Hétfő	Jácint hv.	Anasztáz	A hét elején a nap 4 óra 50 perckor kél és 7 óra 30 perckor nyugszik, a hét végén pedig 4 óra 45 perckor kél és 7 óra 25 perckor nyugszik
18 Kedd	Ilona cs.	Ilona	
19 Szerda	Tul. Lajos	Huba	
20 Csütörtök	*Sz. István k.	István kir.	
21 Péntek	Ch. sz. Fran †	Sámuel	
22 Szombat	Timót. vt.	Menyhért	
23 Vasárnap	Dt2. B. Fülöp	Dll. Farkas	

A soproni kiállitást. melyet a soproni kereskedelmi és iparkamara rendezett fennállásának 75-ik évfordulója alkalmából, vasárnap délelőtt nyitotta meg a kormány képviseletében Bud János pénzügyminiszter, nagyszámu érdeklődő közönség részvétele mellett, a debreceni, szegedi, és pécsi kereskedelmi és iparkamarák képviselőinek jelenlétében. Vitéz Simon Elemér főispán üdvözölte Bud János pénzügyminisztert, aki megköszönte a meleg fogadtatást és megnyitotta a kiállitást. Ezután egy óra hosszáig tartó körúton szemlélte meg a miniszter és környezete a két nagy csarnokban és több kisebb pavilonban kiállitott gyáripari és kisipari tárgyakat, amelyeket 198 cég képviseletében Moson, Sopron, Vas és Zala vármegyék nagy városai, Szombathely, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Magyaróvár, Moson, Kőszeg, Körmend, Szentgotthárd és Sopron városa halmoztak fel a soproni Erzsébet kertben. Délben bankett volt a kiállitás illusztris vendégeinek tiszteletére. A Pénzintézetek Országos Egyesülete országos kongresszusát — ezuttal először vidéken — a soproni Kereskedelmi és Iparkamara 75 éves évfordulója alkalmából Sopronban rendezte.

Német turisták. Kedden érkezett Bécsből hajóval 320 stuttgarti turista a főváros megtekintésére.

Emlékünnep. A kommün bukásának évfordulóján kedden a gyüjtőfogházban istentiszteletet volt, amelyen nagyszámban vettek részt azok, akik a proletárdiktatura alatt a gyüjtőfogház foglyai voltak.

Apagyilkossággal vádolt fiu. Szombathely közelében, Nagynardán Bauer József gazdát nehéz sebekben, holtan találták az udvarában. A gyilkosság gyanuja a meggyilkolt fiára terelődött, aki beismerte, hogy apját veszekedés közben kővel megdobta, tagadta azonban, hogy halálra sebezte volna.

Meghivó. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület 1925. évi augusztus 15-én délelőtt fél 11 órakor tartja Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dísztermében (IX., Köztelek-u. 8.) XL. évi rendes közgyülését, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghivja az elnökség. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Igazgató jelentése az egyesület 1924. évi és az egyesület negyven éves működéséről. 3. Az 1924. évi zárszámadás, vagyonmérleg és az 1925. évi költségvetés jóváhagyása. 4. Két alelnök, husz választmányi tag, valamint három számvizsgáló választása. 5. Esetleg bejelentett inditványok.

Gyermekgyilkos anya. Hétfőre virradó éjjel Venc Hugóné rákospalotai lakos jelentkezett a rendőrségen azzal, hogy tartóztassák le, mert 16 éves leányát és 14 éves fiát meggyilkolta. A mentők haladék nélkül kórházba szállitották a két gyermeket, ahol azonban rövid idő alatt kiszenvedtek. A főkapitányságon kedden hallgatták ki a gyilkos anyát, aki megvallotta, hogy mindhárom gyermekét el akarta pusztitani, mert nem volt képes látni a család nyomorát az iszákos apa büne és tétlensége mellett. Miután két gyermekét baltával leütötte és a harmadik legkisebb gyermekre került volna a sor, az összetett kezekkel könyörögni kezdett neki, mire kezéből kiesett a balta és ő elszaladt, hogy magát a rendőrségen feljelentse.

Makacs öngyilkos. Steigerwald János foglalkozás nélküli kocsis a multkorában Budapesten egy Népszinház-utcai fára felakasztotta magát, de levágták és a Rókus-kórházba szállitották. Midőn onnan gyógyultan kijött, még aznap este hasonló módon az előbbihez öngyilkosságot kisérelt meg, de ismét megmentették és a Rókusba vitték. Mult vasárnap este harmadszor is megkisérelte, hogy végezzen magával, kisérlete azonban ujból csak a Rókusban — az óhajtott eredmény nélkül — ért véget. Utóbb kihallgatták, mire Steigerwald azt vallotta, hogy azért akart megválni az élettől, mert nem tudott foglalkozáshoz jutni.

Viharok országszerte. Augusztus 2-án és 3-án országszerte nagy viharok pusztitottak. Budapesten hétfőn akkora volt a szél ereje, hogy nagyobb fák, sőt háztetők estek áldozatul. Debrecenből hasonló értelmü jelentések érkeztek; a szélvihar több nagy fát tövestől kitépett, amelyek ráestek a villamosvezetékre, azt elszakitották, ugyhogy a villamosforgalom azon az utrészen az egész hétfői napon szünetelt. A Győrből érkezett jelentések szerint hétfőn ott felhőszakadás volt, a leöntött viztömeg több pincét elárasztott, ugyhogy nemegyszer a tüzoltóság segitségét kellett igénybe venni. A vasárnapi vihar Balmazujvárosban, a legszegényebb negyedben, melynek 600 háza a legutóbbi időkben épült, óriási kárt okozott. A néhol fél méter magasságra meggyült viztömeg aláásta a gyönge vályogfalakat, s több ház beomlott. Miskolcon hétfőn orkán dühöngött, mely a legnagyobb károkat a gyümölcsfákban követte el, s a telefonhálózatot annyira megrongálta, hogy még kedden reggel is 70 telefonvonalat kellett kijavitani. Vasárnap este Szeged környékén óriási jégeső pusztitott, mely különösen a szőlőkben tett több milliárdra rugó kárt.

Meghalt munkaközben. Vig Ferenc gádorosi gazdálkodó tanyájáról szénával rakott szekéren indult hazafelé. A lovak a ház előtt megállottak s mikor a család tagjai hiába várván a gazda leszállását, értementek, holtan találták őt, akit szivszélhüdés ért a szekér tetején.

Méhészeti Kiállitás Budapesten. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület augusztus hó 15—21 napjain Országos Méhészeti Kiállitást rendez Budapesten, a Mezőgazdasági Muzeum fedett udvari csarnokában. A kiállitásra, mely kapcsolatos a Faluszövetség Széchenyi emlékkiállitásával, tethivja a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gazdaközönség figyelmét, megjegyezvén, hogy az érdéklődőknek részletes felvilágositást készséggel ad. A kiállitási programm és jelentkezési iv az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettől (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) szerezhető be.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara ismét egy komoly lépéssel szolgálja a gyakorlati többtermelést. Tavasz óta Agrokémiai állomást rendezett be, mely Kreybig Lajosnak, a cserhátsurányi talajvegyészeti kisérleti állomás országos nevü vezetőjének felügyelete mellett eszközli a felsődunántuli gazdaságok talajvegyelemzését, talajfelvételeit, talajoltásokat. Ezen vizsgálatok alapján a gazdaságok trágyázása és vetésforgó rendszere a külföldön már a gyakorlati életbe átment modern elvek szerint fog tökéletesedni. A gazdák legkiválóbb sajtóorgánuma: a Köztelek junius 30-iki számában érdeme szerint foglalkozik a győri kamara ezen ujitásával.

Vidéki kisebb iskolásfiu részére teljes ellátást kaphat szeptemberre jutányosan Budapest, VII., Murányi-utca 1. II. em., Schárer Lajos nyug. rendőrtisztviselőnél, Keleti pályaudvar mellett. Közelben mindenféle iskola.

Ha rövid a hangod. — toldd meg egy szócsővel! Igy variálta a közmondást Békeffy szinművész s azóta minden este egy Sternberg-féle szócsővel konferál a Márkus Emilia parkmoziban, miáltal hangszálainak tökéletes kimélete mellett eléri az eddig lehetetlennek tartott és valóban bámulatos eredményt, hogy tudniillik a hatalmas, fedetlen nézőtérnek a szinpadtól legtávolabb eső bármely pontján épp oly tisztán hallja mindenki a legpianinóban kiejtett nüánszokat is, mintha közvetlenül a művész mellett ülne. Sternberg királyi udvari hangszergyár speciális szócsöveit külön hangbetéttel is szállitja.

A Falu Országos Szövetség kiállitásai.

A Falu Országos Szövetség ez év folyamán a következő nagyobbarányu kiállitásokat rendezi:

Soroksáron augusztus 15—18-ig, egybekötve a község fennállásának kétszáz éves jubileumi ünnepségeivel; Zalaegerszegen augusztus 29-től szeptember 2-ig nagyarányu, egész Zala vármegyére kiterjedő, főleg gazdasági és ipari irányu, gyermekszépségversennyel, repülő nappal, állatdijazással, vontató, kocsi, fejési, tejelő és tojásversennyel egybekötve. Ugyanakkor tartja a Városok Országos Kongresszusa vándorgyülését, a Vármegyei Jegyzők Szövetsége kongresszusát. A kiállitással kapcsolatosan legrendesebb gazdaudvarok versenye, szakelőadások, tüzoltóverseny, rádió hangverseny stb. lesz. A Balassagyarmaton szeptember 5—8 között a Vármegyei Gazdasági Egyesülettel rendezendő kiállitásnak legszebb része az állattenyésztési csoport lesz, melynek keretén belül az arra érdemes állatokat dijazni fogják.

A Pusztaszeren tartandó Árpád ünnepséggel kapcsolatosan a közeli Kisteleken lesz kiállitás, melynek érdekességét nagyban fogja emelni a Gazdaasszonyok főzőversenye és a szőlőverseny (szeptember 6-tól 8-ig).

Szeptember 13-tól 15-ig a győrmegyei Tét község mutatja be gazdasági, ipari és kulturális fejlettségét.

Különösen kulturális, müvészeti és régészeti szempontból fog kiemelkedni az ősi koronázó városban, Esztergomban szeptember 20-tól 22-ig Csernoch János biborosérsek, hercegprimás és Mayer János földmivelésügyi miniszter védnöksége alatt rendezendő kiállitás, mely a környékbeli bányák termékeit is bemutatja. Kiskunhalason szeptember hó 27-től 30-ig a kiállitás alkalmával nagy lóversenyt is rendez a helyi bizottság s a kiállitás különös érdekességét fogják képezni az ott bemutatandó hires halasi csipkék.

A Jászság területén, Jászberény városában folytatja kulturmunkáját a Faluszövetség, majd október 18-tól 20-ig Szentesen rendez általános érdeklődés mellett nagyarányu falufejlesztési kiállitást.

Itt emlitjük meg, hogy a Faluszövetség jubiláris Széchenyi-kiállitását a Városligetben augusztus 15-től szeptember 15-ig, valamint Cegléden a századik kiállitását augusztus hó 30-tól szeptember 6-ig rendezi.

A kiállitások ügyében készséggel ad felvilágositást a Faluszövetség kulturális osztálya, Budapest, V., Zoltán-u. 8., félemelet.

MEZŐGAZDASÁG

Angol lap a magyar buzatermésről. Az Economist hosszabb tanulmányt közöl az európai buzatermelés helyzetéről. A tanulmányban felhozott statisztikai adatok szerint buzatermelés tekintetében Európa legfontosabb exportországai a háboru előtt Oroszország, Románia, Magyarország és Bulgária voltak. Ennek a négy államnak kivitele együttesen 34,250.000 kvarterre rugott. (Egy kvarter 12.70 kilogrammal egyenlő.) Ebben a tételben Románia 5,000.000, Magyarország pedig 3,000.000 kvarterrel szerepelt. A háboru utáni időkben az emlitett államok közül egyedül Magyarország számit fontos exporttermelőnek. Az orosz és a bolgár kivitel teljesen megszünt, Románia kivitele pedig — noha az ország területe óriási gyarapodáshoz jutott — alig 25.000 kvartert tesz ki, tehát mindössze egytizedét annak, amit a háboru előtt Kisrománia exportált. A magyar kivitelt az ország sulyos területvesztései ellenére még mindég 1,000.000 kvarterre becsülik. A tanulmány nyomatékosan hangoztatja, hogy a rossz román eredmények nagy csalódást jelentenek, különösen akkor, ha számbaveszik az ottani termőföld meggyarapodását.

Tengeri molykár. A tél és tavasz folyamán több izben figyelmeztette a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gazdaközönséget, hogy a tengeriszárat március végéig használja fel, zsombolyázza vagy égesse el, mert az ezután szabadon hagyott tengeriszárból kel ki a kukoricamoly s fertőzi meg a fiatal tengeri vetéseket. Kerületünket beutazva Kamaránk igazgatója sajnosan tapasztalta, hogy minden figyelmeztetés ellenére igen sok gazda mulasztotta el ezen fontos feladat teljesitését, amennyiben sok helyen még most is látható kupokba rakott tengeriszár. A kamarakerület több vidékéről érkezett már is jelentés, melyek a tengerimoly kártételéről számolnak be s a különben kedvező terméskilátások csökkenésére engednek következtetést. Ezen ismételt figyelmeztetések ellenére sok helyen mulasztás okozta sulyos károk intő például szolgáljanak a jövő évre, annyival is inkább, mert erősebb tengerimoly fertőzés s ennek következtében kártétel esetén a különben várható termés felére is lecsökkenhet.

Kertészeti Kiállitás Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Kertészeti Egyesület október hó 4—6 napjain Debrecenben, az Arany Bika szálló összes termeiben rendezendő kertészeti kiállitásának előkészitő munkálatai már is megindultak, sőt a résztvevők is szép számmal jelentkeztek már. Résztvesznek a kiállitáson a m. kir. szakoktatási és kisérletügyi intézmények is s ezzel biztositva lesz a kiállitás azon célja is, hogy kert-, gyümölcs- és szőlőgazdaságunk jelen állapotának feltárása és bemutatása mellett, azon utakat is megjelölje, melyeken jövőben e téren haladnunk kell, ezen nagyfontosságu üzemágak felvirágoztatása és jövedelmezőbbé tétele érdekében. Ugyancsak e cél érdekében a kiállitással kapcsolatban vetitett képes szakelőadásokat is fog rendezni a Kamara, melyeken a kertész és gazdaközönség nemcsak elméletileg szerezhet tájékozódást a legujabb tapasztalatokról és ismeretekről, hanem egyuttal gyakorlatias utmutatást is nyer. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet e kiállitással kapcsolatosan a kert- és szőlőgazdasági termékeinek jobb értékesitését is elősegitendő gyümölcs- és Bormintavásárt rendez s ezzel mint évről-évre megismétlendő intézménnyel nemcsak az értékesitésre, hanem a termelés helyes irányitására is lényeges befolyást gyakorol.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

Vitézek figyelmébe!

Azon alkalomból kifolyólag, hogy a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetével tagjainak textilárukkal — ruhaszövetek, vászonáruk stb. — való ellátására megállapodást létesitettünk, tisztelettel tudatjuk, hogy az őszi idény ujdonságai, bel- és külföldi férfi- és nőiruha, valamint télikabátszövetek a legközelebbi napokban megérkeznek s azokból a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete t. tagjai a piaci napiáraknál lényegesen olcsóbb árban fedezhetik szükségleteiket.

A nyári idényről visszamaradt divatcikkek — ruhakelmék és szines mosóáruk — teljesen gyári árban, maradékok félárban kaphatók.

Vásznak, chiffonok, Damast-árukból a legkitünőbb gyártmányok, férfi fehérnemükből a világhirü oroszlánvédjegyü, eredeti gyártmányok állandóan nagy választékban kaphatók.

Szükségleteik iránt sziveskedjenek levélben vagy személyesen közvetlenül hozzánk fordulni.

Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

Tisztelettel

Pátria

Be- és Kiviteli Áruforgalmi r.-t

V., Széchényi-u. 2.

KÖZGAZDASÁG

Meghiusult a magyar-osztrák kereskedelmi provizórium. A magyar kormány már a mult év decemberében megkezdette az osztrákokkal a tárgyalásokat a kölcsönös kereskedelmi kedvezmények, a vámleszállitások, tarifamérséklések és az ezzel összefüggő ügyek tárgyában. A kormánynak az volt a szándéka, hogy mire a termés beérik és a fokozottabb gabona és gyümölcs, továbbá főzelék szállitás Ausztria felé megindul, kész szerződés várja a termelőket és az exportőröket és a magyar termékek akadály nélkül megtalálhassák Ausztriában a régi piacukat. A tárgyalások soká elhuzódtak és midőn a kormány látta, hogy a kellő időpontban nem fognak befejeződni, azon igyekezett, hogy legalább ideiglenes megegyezést létesithessen Ausztriával az emlitett kérdésekben. Ezek az ujabb tárgyalások azonban nem indultak biztatóan, mert az osztrákok kezdettől fogva arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a magyarországi állitólag rendkivül bőséges termés miatt a magyar gazdák rá vannak szoruva arra, hogy terményeiket Ausztriának bármi áron is eladhassák, mert különben sulyos veszteségek érik őket. Az osztrákok tehát arra számitottak, hogy a magyar kormány bármilyen feltételeket elfogad, amelyeket ők a magyarországi termékek beengedése fejében felállitanak. Olyan feltételeket szabtak azonban, amelyek nemcsak hogy a magyar összlakosság szempontjából lettek volna károsak, de a gazdák érdekeikre sem voltak elég kedvezőek. Igy a tárgyalások megszakadtak, jelenleg szünetelnek és csak igen halvány remény van arra, hogy ujból meg lehessen kezdeni a megbeszéléseket. A kormány a gazdák helyzetén most ugy igyekszik segiteni, hogy a belföldi tarifákat, adókat, illetékeket, stb. leszállitja ugy, hogy pl. a főzelékfélék és gyümölcsök anélkül, hogy a gazdáknak olcsóbban kellene azt árusitaniok, mégis alacsonyabb áron fognak a fogyasztóhoz kerülni és ezáltal a közönség valószinüleg nagyobb menynyiségben is vásárolja azokat.

A sörgyárak leszállitották az árakat. A budapesti sörgyárak a napokban értesitették üzletfeleiket, hogy a sörárakat hektóliterenként a következőképen mérsékelték: barna sör 700.000, dupla maláta sör 790.000, világos János sör 730 ezer K. Az üveg sörök uj árai a következők: barna sör 5.700, dupla maláta sör 5.900, világos János sör 6.100, tavaszi sör 6.300, Hungária sör 9.300, kis baksör 8.200, nagy baksör 11.000 korona. Az ármérséklés hektóliterenként 20.000 koronának felel meg.

Részletfizetésre

vásárolhat **bármily** hangszert. (Zenekariakat, valamint zongorát, cimbalmot stb.) a **„HANGSZERPALOTÁ“**-ban:

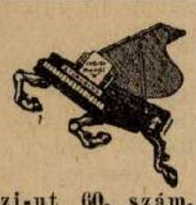

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR

STERNBERG

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám.

A „GRAMOPHON“-Társaság Vezérképviselete.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (60)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Vakitó fény, sorban vagy harminc fáklyás, a hosszu asztal feldöntött kupákkal, agyontiport virágfüzérek, szenny és elhullott szilánkok. Csupa rom, csupa csufság.

A pirossipkások élén egy feketehaju, sötétbőrü, vad némber. Gunyos alázattal ugrik Liza elé, meghajtja térdét és üdvözli az urnőt.

Lizában minden izom elevenné válik, uj erőt érez tagjaiban. Nem adja meg magát könnyen. Bizonyos, hogy György vitéz messze jár, bizonyos, hogy segitségre hiába vár, de száz ellenében is megáll most, miután már leszámolt élettel, halállal.

A kunasszony elszaladt a házból gyorsan és ravasz csendben. Menekült, avagy menteni akar?

— Áll a lakodalom! Hé! Halljátok? — kiabál állati hangján a ragyás. Arca felfuvódott az ökölös tivornyától, a szeme vérben uszik, köntöse rongyos, a mellén végigcsurgott étel és bormaradék, az ökle véres a bőszült csapkodástól, ugy jár kacsázó lábaival, mint halálnak, ördögnek, csufságnak elszánt hopmestere.

— No kis rucám, bucám, ülünk lakzit? — kiabál egy nagyorru lovag. A léhütők hada össze-vissza zajt csap. A zene elhallgatott.

— Kedves, tisztelt, ünneplő vendégsereg! — a torkát köszörüli egy pohos cseh asztalos, aki vagy tiz év óta nem ütött össze asztalt, széket. Csak garázda urak udvarában ivott ingyen bort. — Hát te drága galambocskám, idenézz, én most összeadlak titeket s megüljük a mennyegzőt. — Kikeresték minden pirossipkásnak a párját, a fekete, vad némber odaállt Walz mellé jobbra s balra Lizát lökték gunyos, finom szavakkal.

— Ugy tehát én összeadlak s megáldalak titeket — röfögi a részeg cseh.

Walz megragadja Lizát s amint a többi pár trágár nászcsókot cserél, ő is átöleli a maga zsákmányát. A vérig kinzott teremtés ököllel sujt az arcába.

Walz hátratántorodik, de segitségére szaladnak százan.

— Hohó tubicám! — kiabál a cseh asztalos — nem igy szól a nász. — Megfogja Lizát nagy kezével és Walz Friderik karjába vezeti. Liza védekezik, ahogy tud, kézzel, lábbal, foggal. Leszaggatták a köntösét, röhögve bókolnak előtte a pirossipkások.

Ekkor Liza végső kétségbeesésben a nyakához kap. Ott a gyémántos, kis kereszt, a György ajándéka. Letépi láncáról és odavágja a fekete némber arcába.

Künn villám hasad, fülrepesztő dördülés, zuhog a zápor. Benn meredten áll mindenki, a pirossipkások elfordulnak, a halálos, nagy csendben csak az életét, becsületét védő asszony iszonyatos kiáltása hangzik.

— Légy átkozott Antikrisztus, legyetek átkozottak ti mind gyilkosok, rothadjon meg tetemetek temetetlen, vessen ki a föld, ne legyen nyugtotok földön és égen!...

A keresztet felkapta az a fekete némber, az ajkához szoritja, fogja, mintha láthatatlan ellenség ellen akarna védekezni.

Künn dobogás. Zuzzák csákánnyal az ajtót. Itt benn senki sem mozdul. Egy részeg dudás sipja szólalt meg hamisan, élesen, sikoltva.

Czermakné jön csákányokkal, doronggal, lapáttal, hét lisztes péklegénnyel és veri a tivornyázókat, ahol éri. Kit a hátán, kit az orrán, ahogy esik. Potyognak, futnak a legtöbben. De Walz nekimegy a diadalmas péknének és rákiált:

— Mit keresel itt te cudar dög? Mit keresel az én portámon?

Czermakné diadalmas gunnyal feleli.

— Rokoni barátságot, lelkem, — azzal megragadja a mámoros fegyverkovácsot vasökleivel, két legény kötözi, a kunasszony arculköpi. Egy-kettőre csend és rend támad.

Lizát lefektetik, borogatják, takargatják, babusgatják.

Alabárdosok érkeztek. Viszik Walzot a börtönbe. Pascasius prépost László király nevében vasravereti az összeesküvő fegyverkovácsot.

Az eső szakad, a villám csattog. Megérkezik az öreg Töpler is lihegve. Ott térdel a lánya ágya mellett. Olykor felzokog, majd órákig némán és mozdulatlan imádkozik összekulcsolt kezekkel.

A lázbetegség kitört a gyengült és agyongyötört teremtésen.

*

Vilgraeter, a dómépitő, tervek fölé hajol és álmodik hatalmas alapokról, uj, megrendítő arányu dómokról. Tornyok égbemutató ujja, kőcsipke és ablakrózsák, szilárdság és képzelet, gerendaháló ból kibontakozó, soha nem látott formák szüzi szépsége lebeg a szeme előtt.

Huzza a vonalakat, rakja a terveket halomba, de ez mind csak terv, csak álom, mert a valóság fukar kézzel méri a lehetőséget, ad valamelyes kicsi levegőt, aztán visszavonja, amit lehet s a szegény ábrándozó ott fulladozik csatázó népek között, akiknek kisebb gondja is nagyobb az ő álmainak megvalósitásánál.

Lerakták a ferences egyház alapjait immár, de most szünetel a munka. Nincsen pénz. Ott mered égnek a nagy dóm csonka toronnyal s a faváz várja, mikor lépnek fel a fürge kőmüvesek és folytatják magasra, fel, közelébb a mennybolt kifeszitett sátrához.

Ez mind csak szines köd, a valóság keményen megmarkolja az embert. Régóta nem evett meleg ételt, fáradtan, szédelegve bámul maga elé, a nyárvégi napsugár csendes játékára.

Kirugja a széket és elmegy hazulról. Utközben Czermakné boltja felé téved. Ott hallja a Walz házánál történteket. Valami beleszur a szivébe. Megint felvillannak előtte az áldozati bárány hüséges, kék szemei, megint ott van esküvőn, megint látja Karácsony éjjelén a támolygó asszonyt, hallja halk hangját, arra gondol, miért, hogy a jobbak mindig töviskoszoruval járnak és gonoszak hálójában vergődve fizetnek szivük vérével hiábavaló áldozaton? A rossz csak rombol és dőzsöl s a néhány, kit igaznak szánt végzete, keservesen lakol azért, hogy nem garázda, gyülölködő, hanem békés lélek. Ezért osztotta Isten ketté az életet, földi és mennyei életre. Aki mint vet ezen a földön, ugy arat ott fenn...

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Ebtenyésztés.

A „Magyar Dobermannosok" folyó hó 30 és 31.-én Siófokon nemzetközi rendőrkutya-versenyt és bemutatót rendeznek. Nevezhető bármely tisztafaju rendőri célra idomitott eb. Kedvezményes ellátásról és utazásról az egyesület gondoskodik. Nevezni lehet e hó 15-ig. Balogh Rezső Budapest, VIII., Baross-utca 77., II. 2. Telefon József 113—78. A vizsgarend és versenyszabályok lehetővé teszik, hogy az ebtartók verseny keretén belül meggyőződjenek az ebek képességeiről, használhatóságáról, valamint megismerhetik a kiképzés és az idomitás módját is. A verseny két részre oszlik. Az első a nevelési (tenyész) vizsga, amely a szimatmunka, fegyelmi gyakorlatokból, ügyességi gyakorlatokból, őrző és védő szolgálatban való kiképzésről tesz bizonyságot. A második része a vizsgáknak a szolgálati kutyák vizsgája, mely ismét két részre oszlik: a rendőrkutya bevezető vizsga és a rendőrkutya fővizsga. Az érdekesnek igérkező versenyek iránt külföldről is érdeklődés mutatkozik.

Különfélék.

Vadember Nyugatmagyarországon.

Egyik bécsi lapban hajmeresztő cikket közöltek arról, hogy Nyugatmagyarország elszakitott területén vadember él az erdőben. A vadember már csak annyiban vad, hogy az ősember szükségleteihez igazodott a táplálkozás, lakás, ruházkodás szempontjából. Ruházata egyszerü vadbőr, táplálléka az erdőn található bogyókból, gombákból áll, ezenfelül még az, amit a vadászat és halászat nyujt a számára. Mindössze egy zsebkést, szivacsot, taplót és három kiló sót vitt magával önkéntes számüzetésbe. Egyébként jámbor B-listás, elbocsátott kereskedelmi alkalmazott, aki — ugylátszik — meghasonolva a kulturélettel, visszatért az ősember kezdetleges életmódjához. Mindezen kivül vele van még hüséges farkaskutyája, mely kész megvédelmezni gazdáját minden támadástól.

A vadember most az elszakitott nyugatmagyarországi területek őserdeiben él és általában meg van elégedve sorsával, mert a magányosság érzéséhez hamar hozzászokott, az erdő pedig sokkal több kezdetleges életfentartási anyagot nyujt, mintsem az ember gondolná. Amde legnehezebb volt a hüvös éjszakák hangos borzalmait megszoknia. Mert tévedés az éjszaka csendjéről beszélni. Az éjszakák hangosak és borzalmasak szeretnek. Éjszaka megélénkülnek az erdők. A nappal elrejtőzve pihenő állatok éjszaka indulnak táplálékuk megszerzésére és az erdő telve van állandó suttogással, surranással, ágak recsegésével, közben felhangzik néha egyszerre több helyen a ragadozó állatok elejtett zsákmányának kétségbeesett kiáltása, a baglyok és kuvikok szünet nélkül kiáltoznak, szóval az erdő telve van lármával.

A vadembernek lakása nincs. Bokrok között meghuzódva tölti az éjszakát és nappal bottal vadászik a kisebb vadakra kutyája segitségével. Most már annyira vitte alig pár heti gyakorlattal, hogy botjával leüti a futó nyulat, amit az erre a célra betanitott kutyája fektéből felver és feléje hajt. Egyébként az állatokat nem bántja, hanem barátkozik velük és közelről iparkodik megfigyelni az állatok életmódját.

Mindezeket egy arra tévedt mérnöknek mondotta el, akit kutyája közeledtekor a földretepert és kellemetlen helyzetéből a vadember mentett meg. A vadember különben őszre ujra megszelidül, mert a szezón megnyiltával ujra felveszi a faluban hagyott rendes ruháját, visszatér ujra a civilizált világba és megpróbál télire ujra valamire való álláshoz jutni.

Szerkesztői posta.

Vitéz Farkas Kálmán, Kőszeg. Egyesek azt beszélik, hogy a vitézi megszólitás elmarad? Csak rosszindulatu és hazafiatlan ember terjeszthet ilyet, hiszen nyilvánvaló, hogy akiket a Kormányzó Ur Őfőméltósága a vitézi címmel megjutalmazott és vitézzé avatott, attól senkinek e cimet megvonnia joga nincs, kivéve egyesektől, akik arra a kitüntetésre méltatlannak bizonyultak, akiktől ily esetben a Vitézi Rend maga vonja meg a címet és kiközösiti kötelékéből. A kátét a Vitézi Rend Főszéktartóságától kérje. Budapest, I., Királyi Vár, Alagsor. — vitéz Tarnóczy Károly, Gocsály. A vitézi érempótdijak ügye még nem rendeztetett. A honvédelmi miniszterium fog ez ügyben intézkedni. Mi lapunkban, ha rendelet jelenik meg erre vonatkozólag, közölni fogjuk. A tisztviselői fizetések már eddig is emelkedtek s a hó közepén a pótlékot kiutalják. — vitéz Pozsgai János, Nagykónyi. Kivánságának eleget tettünk. — vitéz Szabó Sándor, Dombegyház. Már többször közöltük, hogy a vitézségi pótdijak ügyét még nem rendezték, de rendezni fogják. — vitéz Deák Ferenc, Németbóly. Orosz konzul magyarországon nincs. Ha az illető orosz ember és vissza akar Oroszországba térni, akkor forduljon a m. kir. külügyminiszteriumhoz. Ha magyar ember és Oroszországból akarna

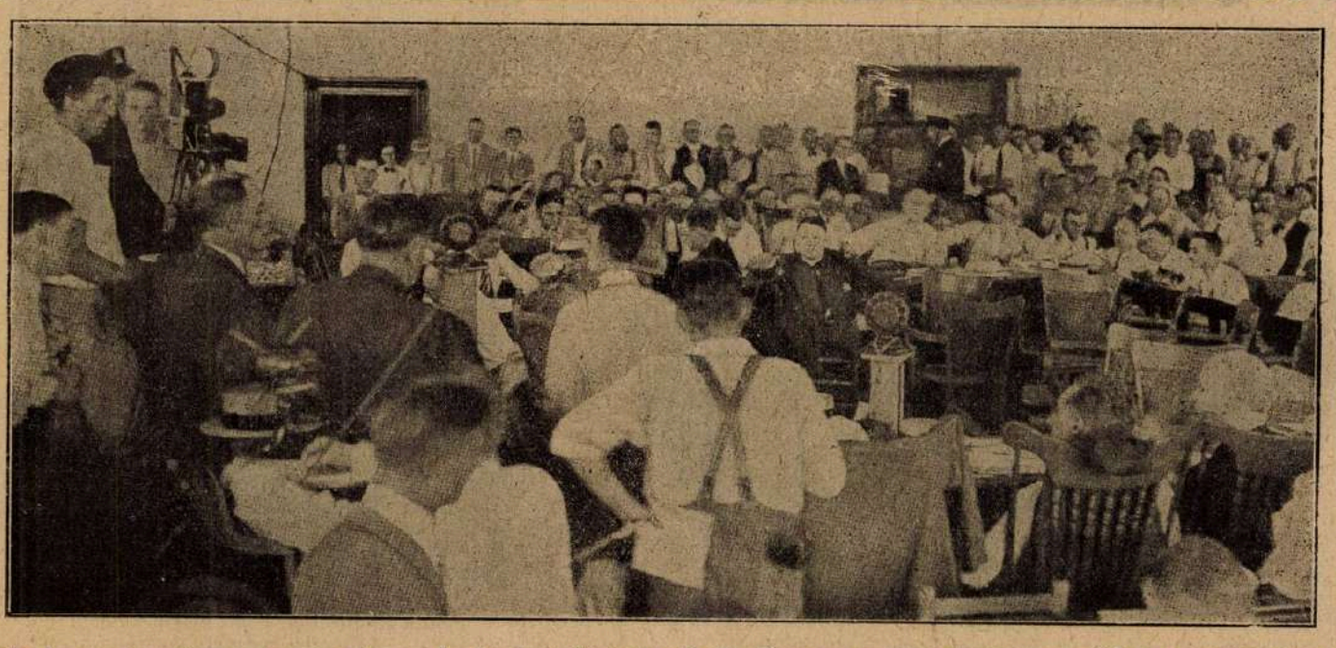

A daytoni majomper tárgyalása. A daytoni biróság elitélte Scopes tanitót, mert arra oktatta növendékeit, hogy az ember a majomtól származik.

hazajönni, akkor forduljon dr. Jungerth Mihály magyar követhez, Reval. — V. Ké. E. Egyelőre sajnos ily módon regényt közölni még nincs módunkban. Ha lapunk kedvezőbb körülmények között lesz, igen. Ellenben, ha kívánja, kiszközölhetjük a nyomdánál, hogy a kiszedett s a lapban közreadott regény szedését olcsóbb áron könyvalakban kinyomja. Árajánlatot a nyomda küld szükség esetén. — Polner Kálmán, Szelevég. Ha I. o. ezüst vitézségi érme van, ugy kérheti az avatást. Az iratokat be kell szerezni és szept. 1-éig elküldeni, mert igen sokan adták be kérvényüket s azok elbirálása csak ugy történhetik meg. A telek átalakitása lehetséges. Feltételek a Vitézek és Gazdák Naptárában olvashatók. — vitéz Gémes Antal, Szeged. Még nem jelent meg, ha megjelenik, elküldjük a megfelelő számot. — vitéz Vedrődi József, Budapest. Háromtagu család ellátására elég 30—40 hold saját, 100—150 hold bérlet föld, persze minőség szerint. Bizonyos forgótőke kell, körülbelül 100 millió. Általában egy hold bérösszege egy évre 1, 1.5, 2 mázsa buza. Bérletet kapni lehet. A vitézi szövetkezet fel akar állitani egy ilyen iskolát Örkényen. Addig is fordulhat a gazdasági kamarához. Az O. F. B. a Vitézi Rendnek megitél földet, járadéktelekképen. Ezért ilyen földet a Rendtől kell kérni. Szövetkezet cime, Budapest, Kir. Vár, I., Alagsor. — Olasz Szabó Demeter. Lantay Gizi novelláját a »Hangya« c. lap egyik munkatársa küldte be közlés végett, mert ott jelenhetett meg. Tessék talán ott érdeklődni. Az illető egy odavaló urnak a felesége. — vitéz Miklós János. 1. Nem tudjuk, hogy vannak-e még magyar hadifoglyok Franciaországban. Larochelle francia város délnyugati tengerparton, mellette lévő Lapallice kisebb helység. A honvédelmi minisztérium hadifogoly osztályához kell fordulni ebben az ügyben. 2. A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete közölni fogja a vásárlási feltételeket. 3. Kincstári lovat azok a vitézek kaphatnak, akik igazolják, hogy telket kaptak és az saját kezelésükben van. Ezek két vállalkozó lovat, fehetőleg kancát kaphatnak, hogy befedezhessék, mely esetben a csikók az sajátjáé lesznek. Öt év mulva a lovak a vitéz korlátlan tulajdonában mennek át. Kérvényét adja be az illetékes vármegyei vitézi széktartóságho:. 4. Egyáltalában semmi károsodás sem éri az uj pénz kibocsátásával. Megnyugtatjuk, hogy ez alkalommal nem pénzlebélyegzés lesz, hanem teljes értékben cserélik ki a pénzt. Egyébként erről a kérdésről mais zámunkban cikket közöltünk. 5. előfizetése október 1-én jár le.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Szilágyi József, Fegyvernek. Beküldött 72.0 0 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése nov. 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Feleky Ferenc, Nagyhalász. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Polónyi József, Eger. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Tófalussy Imre, Nagytálya. Beküldött 60.000 K-t köszönettei megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Fülöp János, Mindszent. Beküldött 100.000 K-t köszönettei megkaptuk, előfizetése 1926. febr. 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Papp András, Napkor. Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 febr. 1-én jár le. — dr. Dabis Antal, táblabiró, Fegyvernek. Beküldött 100.000 K-t köszönettei megkaptuk. — vitéz Zombola István, Baja. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jun. 1-én jár le. — vitéz Hiripi Ferenc, Debrecen. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 ápr. 1-én jár le. — vitéz Boros József, Pécs. Beküldött 78.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Rózsa István, Szombathely. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 5000 K tulfizetéssel. — vitéz Keményi Alajos őrnagy, Veszprém. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Bondor Antal, Kiskunfélegyháza. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 ápr. 1-én jár le. — vitéz Győrffy Pál, Tiszavid. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Sárközy Károly, Kisujszállás. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése okt. 1-én jár le. — vitéz Boros József th., Szombathely. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 szept. 1-én jár le. — vitéz Lenkey Imre fhgy., Szekszárd. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Megyeri Pál, Rétság. Beküldött 104.000 K-t köszönettei megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 10.000 K tulfizetéssel. — vitéz Szabó Mihály, Földeák. Beküldött 105.000 K-t köszönettei megkaptuk, előfizetése okt. 1-én jár le 3000 K hijján. — vitéz Gaál Sándor, Nemesvid. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. Beküldött 108.000 K-t köszönettei megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le.

A marokkói háboru.

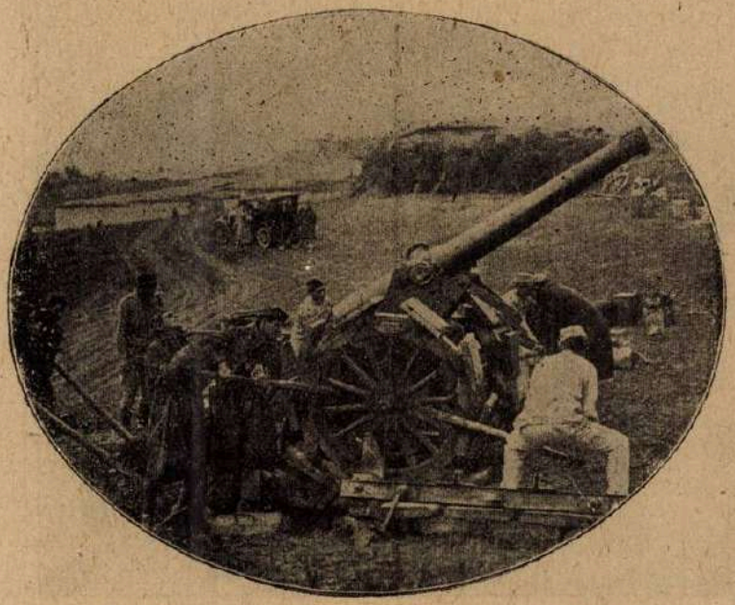

Francia tüzérek hajóágyuval lövik a riff-kabilokat.

Pelain tábornagy, a marokkói francia fővezér szemleuton.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM. 34. SZÁM — 1925. AUGUSZTUS HÓ 23.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A marokkói harctérről. A francia erősítő osztagok felvonulása.

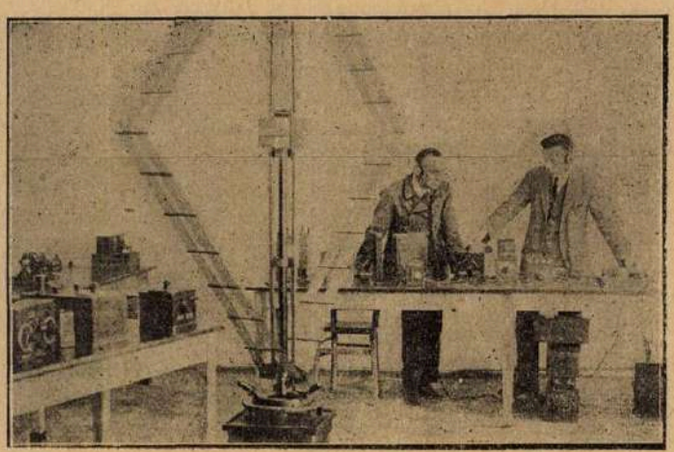

Rádió-kisérleti állomás

Türr István.

A legendáshirü magyar szabadsághős születésének százéves fordulóját a napokban ujra megünnepelte a magyar társadalom. A tavalyi ünneplés közben előkerült hiteles adatok szerint Türr István egy évvel később született és ezért most, egy év multával, ujra lerótta a társadalom a kegyelet adóját és meghajtotta ujra a gyászfátyolos magyar zászlót a nagy szabadsághős emlékezete előtt.

Mai szomoru állapotunkban ugyis már csak remélni és emlékezni tudunk és nincsen abban semmi baj, ha nagyjainkról kétszer emlékezünk meg. A szabadságharc legendás alakjáról is inkább kétszer emlékezzünk meg, mint egyszer sem.

A magyar szabadságharc elnyomása után következő gyászos elnyomatás korszakában Türr István hatalmas egyénisége, dicsőséges pályafutása páratlan népszerüsége vetekedett a szabadságharc legkiválóbbjainak hirnevével. Neve minden magyar embernek szivébe volt zárva; az egymás szemébe tekintő magyarok az osztrák elnyomatás idején Türr Pista nevét olvasták ki egymás szeméből és tüneményes pályafutásának magasra törő ive szivárvány volt a szabadságért rajongó magyarok szemében. Az olasz hadsereg altábornagya és az olasz király főhadsegéde volt már akkor. Feleségül vette az olasz király unokahugát és igy királyi hercegnő hitvese révén közel jutott az olasz és francia uralkodócsaládhoz. Idehaza pedig csillogó szemekkel emlegették Türr Istvánt, a minden percre várt szabadságharc vezérét és nevét dalba foglalta a nép:

Szennyes az én ingem,
Szennyes a gatyám is,
Majd hoz Kossuth tisztát,
Türr Pista meg puskát.
Éljen Garibaldi.

Ezt a nótát énekelték a Bach-korszakban a kiegyezés előtt országszerte és a hatvanhatos háboruban, amikor a porosz seregben megalakult a Klapkalégió, délen már Türr István is megkezdte légiója szervezését.

Türr István Baján született. Szülei egyszerü emberek voltak és ifju éveiben asztalosmesterségre tanitatták fiukat. De már kora ifjuságában elkerült hazulról. Kalandvágy hajszolta és csak ugy, mint kortársa, Petőfi Sándor, ő is felcsapott katonának. A szabadságharc kitörése idejében Lombardiában állomásozott. Vitézsége miatt hadnagyi rangot érdemelt ki Radetzky tábornagy seregében. De az első hivószóra, mikor megcsapta a szabadság szellője, az olasz csapatokhoz csatlakozott, akikkel aztán együttharcolt a magyarokat és olaszokat egyaránt elnyomó osztrákok ellen. A nagy Viktor Emánuel, az egységes Olaszország első királya, kiválóan méltányolta Türr István érdemeit. A piemonti seregben tábornok lett, majd az egységes Olaszország hadseregének altábornagya lett. Rábizták a magyar légió megszervezését is és kinevezték Nápoly kormányzójává. Később az európai helyzet változásával a harcot be kellett szüntetni. De az olasz szabad-

ságharc hősei nem nyugodtak bele a rájuk kényszeritett tétlenségbe és a hivatalos tiltó rendelkezések ellenére is titokban megszervezték a hires marsalai ezer dicsőséges vállalkozását. Ennek a fényesen sikerült vállalkozásnak élén Garibaldi, a hires olasz szabadsághős állt és mellette közvetlenül Türr István és több magyar volt. A történelemből ismeretes a marsalai hősök vállalkozásának sikere, akik váratlanul kikötöttek Sziciliában, meglepték a Palermót megszállva tartó ellenséget, csellel kijátszva megverték és azután átkelve a messzinai szorosan, az egész olasz félszigeten keresztül diadalmasan vitték át az olasz szabadságharc és az egységes Olaszország dicsőséges piros-fehér-zöld zászlaját.

Ezeknek az önálló elhatározással cselekvő hősöknek, Garibaldinak és társainak, köztük elsősorban Türr Istvánnak, az akkor már körülrajongott és ünnepelt szabadsághősnek köszönheti a ma is uralkodó olasz királyi család fényét és hatalmát. Nevükhöz füződik az egységes Olaszország megalapitásának dicsősége. Türr István nevét Garibaldiéval összekapcsolva emlegetik és az iskolákban is tanitják Olaszországban mindenfelé.

Az elbukott magyar szabadságharc ügye Türr István személyén keresztül kapcsolódott össze az olasz nemzet szabadságharcával és a lelkekre nehezedő sötét magyar éjszakában Türr István neve volt az eljövendő hajnalhasadás hirnöke.

Ma is nagy megpróbáltatást szenved az ezeréves Magyarország népe. Nagy és sötét éjszaka borul a sebektől vérző megcsonkitott Magyarországra, és a virrasztók aggodalmasan lesik a magyar ég boltozatán a hajnal derengését.

Sötét éjszakánkban emlékezzünk meg nagyjainkról és idézzük meg a marsalai ezer lelkét és szellemét Türr István születésének százéves fordulóján.

Ezekben a zord időkben uj Garibaldira és uj Türr Istvánra várnak a magyarok, akik diadalra vezetik — a széttépett és megcsonkitott részek visszaszerzésére, nagy Magyarország feltámasztására induló uj és magyar — marsalai ezert.

m. gy.

Rokkantadó

máris azon törvényjavaslat alapján esetleg kivethető adó neve, melyre vonatkozó javaslatot a m. kir. pénzügyminiszter ur a Ház legutolsó ülésén beterjesztett. A napilapok több-kevesebb részletességgel ismertették ezen javaslatot és ezen hézagos ismertetések nyomán emlékezünk meg ezuttal röviden róla.

A célja a rokkantak, hadiözvegyek és árvák ellátásának rendezése, járadékaik felemelése; tehát az egyik legszebb és legemberibb. Ők azok, akik ugy az állam, mint a társadalom hálájára és segitségére mindenekelőtt számot tarthatnak. Ebből az adóból még meg kell adnunk a lehetőséget minden hadiárvának, hogy ipar és egyéb tanulásával jövőjét megalapozza, minden özvegynek le kell törülnünk könnyét, minden rokkant jogos panaszát el kell hallgattatnunk. Ezen adó kérdése régen vajudik, talán ma már tető alá jut, — habár késve is.

Az adó célját minden becsületes ember csak helyeselheti. Kivetési alanyai megválogatása tekintetében volna néhány tiszteletteljes észrevételünk:

A rokkantjáradékot élvező férfiakon kivül minden 20—50 életéves kor közötti férfi adóköteles adózási, társadalmi és vagyoni viszonyok tekintetbevétele nélkül. Adóköteles tehát a 20 százalékos rokkant, felnőtt hadiárva, az a 25 százalékon felüli rokkant, aki rokkantjáradékáról lemondott, a hadviselt férfiak mind. Méltánytalannak tartjuk ezeknek a felmentettekkel egy kalap alá vonását. Elismerjük, hogy voltak felmentettek, akik nélkülözhetetlenek voltak, de mégis más mértékkel kell mérni azokat, akik vagyonuk kezelésére vagy vállalatuk vezetésére, más társasvállalatok üzleti ügyei lebonyolitása céljából voltak felmentve és vagyonosodtak, vagy munkaadójuk vagyonosodását segitették elő.

Egy mértékkel, egy adótétellel mégsem lehet ezuttal mérnünk!?

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

Franciaországi vasuti szerencsétlenség.

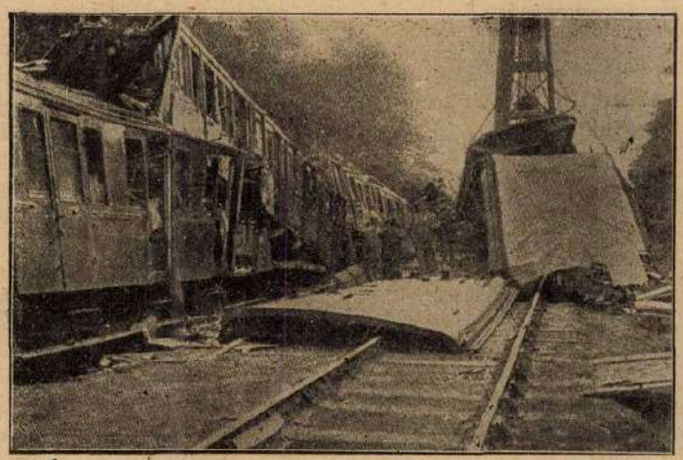

Franciaországban, Amiensnél kisiklott az express-vonat. A teljesen összetörött waggonok alól 11 halottat és 70 sulyosan sebesültet emeltek ki.

A kisiklott express felborult és összetört mozdonya.

A leváltás.

Egy hadiönkéntes feljegyzéseiből.

1917. augusztus hó 17—18.

Az emberek frissek és jókedvüek voltak. A bátrak biztak, a gyávák sunyitottak, a jóvérüek pedig közömbösen vállatvontak. Lesz, ahogy lesz, hiszen még sohasem volt ugy, hogy valahogy ne lett volna.

Ugyan minek aggodalmaskodtak volna. A sors könyvében ugy is meg van irva mindenkinek a jövője. Hiába bujkál hátul, a bajok és a nyavalyák elől. Hiszen ha eljő az ideje, ugy is utána nyul és eléri a sors keze. Ha elbujt, esetleg fülénél fogva ráncigálja elő az elrejtőzöttet, mint minapában a zászlós a hosszu V. Tumbicsot, aki amilyen nagy, olyan kicsinnyé huzta össze magát hátul egy árokba bujva, mikor fent a hegyoldalban, a front előtt a farakásnál vezényszóra, lövésre készen tartott fegyverrel rajvonalban feküdt a járőr, várva a nyomukban levő üldöző ellenség felbukkanását. V. Tumbics a hosszu bunyevác legény a legválságosabb percekben elbujt és cserben hagyta társait. De a szemfüles Fodor őrvezető a jobbszárnyról észrevette a szökést és csendes intéssel jelezte a zászlósnak a hátul lappangót. A zászlós néhány barátságtalan szóval szégyenszemre előreparancsolta a hosszu legényt, aki ugy látszik nem valami barátságos lábon állt a vitézséggel.

Pedig hát, ha a sors könyvében nem volt még ezen a napon megjelölve a hosszu bunyevác neve, ugyan mire való volt ez a bujkálás. Ha pedig csakugyan meg volt jelölve a neve, akkor még pláne hiábavaló volt minden rejtőzködés. A háboruban csak egy fontos sarkigazság van: a golyóval egy időben és egy helyen nem szabad találkozni. Egy időben repülhet a golyó és járkálhat az ember, lecsaphat golyó oda is, ahol járkál az ember, csak az a fontos, hogy vagy még oda ne érjen, vagy már elmenjen az ember arról a helyről, ahova a golyó lecsap. Hogy ezt miképpen kell megcsinálni, az már mindenkinek az ösztönös érzésétől függ, attól a sejtelmes erőtől, ami lépteinket és cselekedeteinket születésünk óta irányitja, vagy talán már régen születésünk előtt rendelkezett életünk és sorsunk felől. Hiszen utóvégre mi is keleti nép vagyunk és hiszünk a fátumban.

No, de most nincs baj és nincs semmi veszély. Még a hosszu V. Tumbics is megelégedetten süttetí a hasát az áldott jó meleg verőfényben. Pihenőben, tartalékban vagyunk. No, nem valami tulságosan messze, csak itt a szomszédban huzódnak a lövészárkok és még jó pár száz lépést kellene menni hazafelé, hogy elérjük azokat a drótokat, amikkel elődeinket a derék sötétzöld pavolis mármarosszigetieket körüldrótozta, a parancsnokuk a mi zászlóaljunktól hozzájuk került Curry százados, nehogy megszökjenek. De mégis csak pihenőben és tartalékban vagyunk.

A napok vigan telnek. Fürdő is van, nagy kaverna, kis kaverna, legénységi konyhák, tiszti étkezde, tiszti barakkok, allegória, filagória vagy amit akartok, ahol majd szép napokon a brigádzenekar fog játszani és mélyen lent, sziklába ágyazott medrében mereden partjait szakgatva, csobogva iramlik Görz felé a kékvizü Isonzó.

Az ellenség is jól viseli magát. Az igaz, hogy tegnap délelőtt 10 órakor félórás pergőtüzet zuditott Santa Lucia vasutállomásra, amivel aztán az uj, rejtelmes ütegek szét is lőtték a már régen kiüritett állomást. De hát az ilyesmi csak a tréneknek okoz gondot, akik valahol arrafelé pár kilométerrel odébb tanyáznak.

No, de annál jobb nekünk. Mi fölöttünk fütyülve és bugva zugnak át a nehéz lövedékek és különben is mindenki tudja, hogy a Höllébe, a barlangba, ama nevezetes Balogh apánkról, volt zászlóaljparancsnokunkról elnevezett lágerbe nem üthet bele a gránát, mert oda nem tudnak belőni.

Dicsőséges és szép napok voltak ezek. Augusztus 18-án — Ferenc József születésnapján, — nagy ünnepség volt mindig. Most is ünnepeltünk, de egy nappal hamarább, 17-én, mert erre a napra esett az uj király születésnapja. Nekünk a front mögött az ünneplés is pihenőt jelentett. Délben pedig kiváló jó ebéd várt ránk és ez volt az ünnepély főpontja. A legénység is kapott mindenféle jót, amivel a hadvezetőség ellátta a frontcsapatokat és csapra ütötték a hordó bort, amit kiválóan méltányolt a legénység. A tiszti étkezdében pedig nagy tanácskozás folyt, hogy az ünnepre érkezett kiváló hegyaljai borszállitmány milyen arányban fogyasztassék. A lövészárokba kiküldöttek minden tisztnek a járandóságát, de a pihenőben arról volt szó, hogy ne fogyasszák el egyszerre, hanem osszák be takarékosan és a hónap végéig minden ebédhez adjanak fel egy-két üveggel.

A közhangulat azonban ellene nyilatkozott a takarékoskodásnak és a menázsvezető tisztet leszavazták, azzal, hogy ki tudja mit hoz a jövő, adjon csak fel még egy néhány palackot abból a jóféle Windischgrätz hercegféle hegyaljai borból.

De nem sokáig tartott az ünneplés. A desszertnél egetverő csattanás és dörgés rázta meg a lágert, füstfelhő kavargott és mire a tisztek az étkezdének épült bódéból kirohantak, látták, hogy a kavernák fölött álló százados terebélyes fa gyökerestől kitépve lezuhant a mélységbe. A levegőben zugtak és zizegtek a hatalmas gránát vagy akna szilánkjai és ezek közül egyik a menázsvezető tiszt jobb vállát találta. Elzöldülten hanyatlott le Janó a szanitéc karjai közé és mégis hősiesen kitartott köztünk, sebesülése dacára is velünk maradt, mert csakhamar kiderült az ellenség olyan erősen lőtte az utat, hogy nem tartotta tanácsosnak a segélyhelyig menetelt. Mi biztattuk, hogy feküdjék hordágyba, aztán vöröskeresztes zászlót vitetünk előtte, mire az ellenség nem fog majd rálőni, de csak nem lehetett rávenni a kalandos vállalkozásra. Igy aztán seblázzal, vacogó fogakkal, zöldre vált arccal inkább kitartott velünk a biztos kavernában és mire már mehetett volna, akkorra begyógyult a kis seb és az orvos kinevette volna. No ilyen pechje van némelyik embernek.

Az öreg Griffl hadnagyot meg, aki szolidan félrevonult az ebéd végén és a barakjában az ablak előtt ülve éppen tükörbe nézve fésülködött, a szörnyü légnyomás ugy a földhöz sujtotta, hogy kefét, fésüt, tükröt eldobva hozzánk szaladt a bódéból. A tiszti barakokból pedig minden papir, könyv ugy kirepült, mintha valami mesebeli óriás leheletével belefujt volna a törpék kis kártyavárába és egyszerre csak azt láttuk, hogy lefelé a baraktól a filagóriáig az egész hegyoldal fehér lett a sok kiszórt papirostól.

Az ellenséges nehéz tüzérség pedig ettől kezdve szakadatlanul ontotta a nagykaliberü lövedékeket. Ugy látszik tévedés volt a dologban, még sem volt gránátmentes a láger. Ez persze mindig csak utólagosan szokott kiderülni. Pokoli porban és füstben csak a félelmetes nagy villanások fátszottak, a dördülések hallatszottak és a rettenetes légnyomás ismételten is hanyatdobott minket székestül, bárhogy is megkapaszkodtunk. Biztos helyről összeszorultan figyeltük az isteni szinjátékot, ami kimaradt Dante »Poklá«-ból. A filagória, ami talán csakugyan a békés idők és nyugalom allegóriája volt, csakhamar eltünt, pozdorjává zuzva repültek darabjai és szilánkjai a légürben szerte-széjjel és vele együtt eltünt a föld szinéről a barak, a fürdő, a konyhák, a tehénistálló és minden egyéb luxusberendezés és mi az eddigi különszobás elhelyezkedés helyett az első napok berendezéseire lefokozva igényeinket négyesével összeszorultunk a félig kavernába vájt néhány helyiségben. A legénység a nagy kavernákba huzódott összse. A szemközti hegy, a bainsizzai fensik északi szöglete porzott és zugott. A nagy fényszóró helyét fekete és sötétbarna kráterek jelezték, amikből toronymagasságba vetődtek fel az égnek a füstoszlopok. Estére sötétség borult reánk, a fényszóró sem müködött többé.

Öt óra felé megérkezett a századparancsnokunk, vitéz Császy József, aki a szabadságra ment vezérkari századost, a brigádsegédtisztet helyettesitette a század pihenője alatt.

Most már biztos volt, hogy sor kerül reánk valahol. Mint viharban a hajósok, kémleltük az eget, de nem sok jóval biztatott az ég. Vastag por és füstfelhő mindenfele. Alig lehetett látni. Rejtelmes, lármás, förtelmes éjszaka köszöntött reánk, mintha boszorkányok szombatján éjfél felé az aggodalom ülné meg az emberek lelkét. Most már vártuk a parancsot, mikor és ki indul neki a förgeteges világnak, amelyben most minden lépésnél leselkedik reánk a gonosz végzet.

Tizenegy órakor valahogyan elterjedt az a hir, hogy szökevények érkeztek az ellenségtől, akik hirül hozták, hogy éjfélkor általános támadást intéz az ellenség. Alig negyedóra mulva már két szakasz teljes felszereléssel elindult a zászlóaljparancsnoksághoz erősitésül. Most már tudtuk, ezek csinálják majd az ellentámadást. Félóra mulva ujra vezényszó hangzik az éjszakában. A Bainsizzáról bevonult a szakasz. Ezt is bevonták. Csodálatosan jól vagyunk értesülve. Azt is tudjuk, hogy Poós főhadnagy százada is megérkezett; a menetgyakorlatot hirtelen befejezték. Háromnegyed tizenkettőkor bekopogok a századparancsnokomhoz, mert azt mondják alszik. Hátha nem tudja mi készül. A szolga bejelent, a századparancsnok felém fordul és kérdezi: »No, mibaj?« Jelentem, hogy hir szerint éjfélkor támadást várunk, most pedig már alig pár perc mulva éjfél. »No és talán már jönnek az olaszok?« kérdezi a legnagyobb nyugalommal és azután ujra a fal felé fordul és tovább alszik. Ez a nagy nyugalom engem is felfrissitett.

Két óra után aztán megjött a parancs, hogy reggel négy órakor leváltjuk a fronton levő századot. A legénység jól türte az itéletidőt és virradóra szünni kezdett az ellenséges ágyutüz ereje. Rögtön kivezényeltük a szakaszokat és egy perc haladék nélkül a leggyorsabban különböző utakon, a legmeredekebb ösvényeken felvonultunk az állásba. Mindegyik szakasz más uton ment, nehogy egyik szakasz akadályozza a másik szakasz mozgását. Veszteségünk alig volt. Az én szakaszom mögé lecsapott egy gránát és egy hátramaradt embert talált, aki a nagy izgalomtól és idegkimerültségtől nem tudott tovább menni. Ezenkivül belevágott az egyik konyha sarkába a gránát és néhányan megsebesültek.

Háromnegyed óra mulva már a fronton állt a szakasz és az álmából felvert Krausz hadnagy ur szemeit dörzsölve jött elő a kavernából érkezésünk hirére. A hadnagy ur nem szivesen hagyta el a biztos kavernát és nem is készült elő a leváltásra. Ezért most az egész szakaszommal együtt a nyilt lövészárokban kellett bevárnom az ellenséges tüzben, amig a késedelmeskedő szakasz nagynehezen felszedelőzködött.

Megkérdeztem kiváncsiságból, hogy talán bizony nem kapta meg a felváltásról szóló parancsot, de ő megnyugtatott, hogy de bizony megkapta a parancsot, de nem hitte, hogy akad olyan őrült, aki ilyen pergőtüzben megkisérli a leváltást.

Krausz hadnagy ur, mint látható, elég kényelmesen fogta fel a háborut. Most azután neki kellett durálnia magát és pergőtüzben levonulhatott elhagyott helyünkre, ahonnan minden percben előrerángathatták baj esetén.

Ezen a napon kezdődött meg a tizenegyedik isonzói csata.

Muhoray György.

Az aszály által sujtott gazdák kölcsönsegélye.

Jeleztük már, hogy a kir. gazdasági felügyelőségek és a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara előterjesztést intéztek a földmivelésügyi miniszterhez, melyben rámutattak a kerületben, sajnos, nagy területeket sujtott aszálykárokra, melyek következtében e vidékek gazdáinak jórésze oly sulyos helyzetbe jutott, hogy vetőmagját is alig kapta meg az aratásból, de szénatermése is oly silány volt, hogy a télnek — bár az utóbbi esős idő a legelőben és sarjuterm ésben sokat segitett — nagy gonddal néz elébe.

A földmivelésügyi miniszter méltányolta gazdáink sulyos helyzetét, magáévá tette az előterjesztésekben foglalt kérelmet s a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarához érkezett rendelete szerint az aszálykárok mértéke arányában két és félmilliárdnyi hitelkeretet bocsátott a nagyobbmérvü károsodást szenvedett gazdák részére őszi vetőmag (buza, rozs vagy árpa) és takarmánynemü beszerzése céljaira, igen előnyös feltételek mellett.

A gazdasági felügyelőségek ezen hitel szétosztására már előzetes tervezetet készitettek, a kölcsönkiosztás is ennek alapján fog megtörténni, az egyes gazdák által kérelmezett hitel és rendelkezésre bocsátott hitelmennyiség ujabb összeegyeztetése, illetőleg elbirálása e napokban történik meg a felügyelőségeken.

A rendelet a Heves vármegyei gazdasági felügyelőség körzetére ötmilliárd, Borsod, Gömör-Kishont és Abaujtorna vármegyei gazdasági felügyelőség körzetére kétmilliárd 375 millió és Zemplén vármegyei gazdasági felügyelőség körzetére 75 millió korona hitelt biztositott a rendelet, melynek lényegesebb rendelkezéseit a következőkben ismertetjük:

Ezen hitelösszeg keretében az Országos Központi Hitelszövetkezet által folyósitandó kölcsönök hathavi lejáratu, egy izben ugyancsak hathavi lejáratu váltókkal megujitható váltók ellenében vehetők igénybe, ugy hogy a megujitott váltók lejárata 1926. évi szeptember 1. napjánál későbbi időpontra nem eshetik.

A váltót elfogadói minőségben a váltókölcsönt igénybe vevő egyes gazdák, kibocsátói és forgatói minőségben pedig két hitelképes kezes irják alá.

A gazdák az igénybe vett kölcsönök után kamat és kezelési költség fejében együttvéve évi nyolc százalékot fognak fizetni, ami a Magyar Nemzeti Bank ezidőszerinti váltóleszámitolási kamattételénél is egy százalékkal alacsonyabb.

A kamatfolyósitás, illetve a prolongációk alkalmával előre fizetendő, illetve a folyósitás alkalmával a folyósitott összegből levonásba vétetik.

Amennyiben a kölcsönkérő gazdasága a 100 kat. holdat meg nem haladja, a váltóját annál az OKH kötelékébe tartozó hitelszövetkezetnél kell benyujtania, amelyiknek az illető tagja, ha pedig még nem szövetkezeti tag, ugy annál a községi hitelszövetkezetnél, amelyik a kölcsönkérő lakhelyéhez legközelebb esik.

A száz katasztrális holnál nagyobb birtokon gazdálkodók által igénybevehető kölcsönöket az OKH nem a községi, hanem a körzeti hitelszövetkezet utján fogja folyósitani.

Ezeket a váltókat tehát az illetékes körzeti hitelszövetkezethez kell benyujtani.

A váltók benyujtási határideje folyó évi szeptember hó 30.

Kölcsönben csak az részesülhet, akit a községi elöljáróság és az OKH kötelékébe tartozó községi hitelszövetkezeteknek, illetve körzeti hitelszövetkezetnek igazgatósága hitelképesség szempontjából megfelelőnek talál és az illető kölcsönkérő a hitelszövetnek (körzethitelszövetkezetnek) tagja vagy a tagok sorába belép.

Akik a kölcsönt illetéktelenül veszik igénybe, vagy azok, akik a kölcsönt nem rendeltetésének megfelelő célra használják, váltóprolongációban nem részesülnek.

Elsősorban olyan kisebb gazdák részesithetők az akció keretében kölcsönben, akik száz katasztrális holdnál nem nagyobb birtokon gazdálkodnak és akik a rossz termésük folytán a szükséges vetőmaggal (takarmánynemüvel) nem rendelkeznek s vagyoni viszonyaiknál fogva is a kölcsönre valóban rászorulnak. Amennyiben a most jelzett eljárás mellett a megállapitott hitelkereten belül még fedezet marad, ugy a száz katasztrális holdon felüli gazdaságok is ugyanazon elvek szerint kiterjedésükhöz képest fokozatosan kölcsönben részesülnek.

A miniszter ezen hitelakciója keretében a nemesitett magvak használatának a kisebb gazdák körében való terjedését is előmozditani kivánja. E cél-

ból azoknak a gazdáknak, akik száz katasztrális holdnál nem nagyobb területen gazdálkodnak és ezen hitelakció keretében kölcsönben részesültek, azt a kedvezményt biztositja, hogy a kölcsönösszeg erejéig valamely hazai növénynemesitő gazdaságtól vagy vállalattól megrendelt eredeti nemesitett (az Orsz. M. Kir. Növénynemesitő Intézet által törzskönyvezett vagy elismert) őszi buza, rozs vagy őszi árpa vetőmag vasuti szállitási díját tárcája hitele terhére meg fogja részükre téríteni.

A Borsod—Gömör—abauji körzet részére utasitást ad a rendelet, hogy a körzetben a jégkárosult Dobódél, Szin, Szögliget, Szalonna és Martonyi községek azon gazdái részére, akik a szenvedett jégkár következtében kalászos termésre egyáltalán nem számithatnak és ennek következtében, valamint vagyoni viszonyaiknál fogva is fokozottabb támogatásra szorulnak, még a fentebb ismertetett kölcsönnél is előnyösebb feltételü kölcsönt biztositott és pedig évi három és félszázalék kamatfizetés mellett.

Ezen három és félszázalékos kamatterhü hitelből a jégkárosult gazdák részére őszi vetőmag beszerzése céljára 375 millió korona keretet bocsát rendelkezésre.

A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület sörárpa kiállitása.

A sopronmegyei Gazdasági Egyesület, a földmivelésügyi kormány, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara, továbbá a helybeli termelők és nemesitők résztvételével sörárpa bemutatót és vásárt rendez.

Tudvalevő, hogy ahol a cukorrépatermeléssel a gazdák behatóbban foglalkoznak, ott a gazdálkodás is intenzivebben folyik és ezen intenzivitással vele jár, hogy a gazdák egy minőségileg jobb, tehát sörárpatermeléssel foglalkoznak. Igy van ez vármegyénkben is. Ezért a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület felhasználva az idei általában kedvező kimenetelü és szépnek nevezhető sörárpatermést, felujitja a háboru előtt már több évben tartott sörárpa bemutatót és vásárt, hogy a sörárpa jobb értékesitési lehetőségeit előmozditsa, azaz életrekeltse. Ezen sörárpa bemutató megtartása már csak azért is figyelemre méltó, mert a termelők egymás sörárpáját is felülbirálhatják, továbbá megismertetik a bel- és külföldi sör- és malátakereskedelemmel az eladásra váró sörárpakészletet és ezzel elérik, hogy nagyobb számban jönnek kereskedők, ami viszont az ár kialakulására feltétlen előnyösen hat és igy a gazda is a legjobb értékesithetőségi lehetőséget éri el.

A folyó évben tartandó sörárpa bemutató és vásár időpontjául szeptember 8-ika van kitüzve. A kiállitás szinhelye Sopronban, a Kereskedelmi és Iparkamara kiállitási területén lesz.

A kiállitáson résztvehetnek Sopron, Moson, Győr, Vas, Zala, Veszprém, Komárom, Fehér, Tolna, Somogy és Baranya vármegyék sörárpatermelői tekintet nélkül arra, hogy sörárpakészletük — melyből kiállitanak — kisebb vagy nagyobb mennyiségben (tehát métermázsák vagy vagonokra menő mennyiségek) állanak készletben az illető termelő rendelkezésére.

Felhivjuk tehát mindazon kis-, közép- és nagybirtokos, illetve termelők figyelmét, kik a rendezendő kiállitáson sörárpájukkal résztvenni akarnak, hogy ebbeli szándékukat folyó hó augusztus 25-ig bezárólag jelentsék be a Sopronmegyei Gazdasági Egyesületnek Sopronban (Csengeri-utca 13. szám). A bejelentéssel egyidejüleg 5 kg. sörárpa is beküldendő, amely a kiállitásba kerül. Ezen 5 kg. sörárpa minta a gazdasági egyesületé marad és ennek alapján történik a birálat és esetleg eladás megejtése is. Felvilágositásul közöljük azonban, hogy a kiállitókra a kiállitott sörárpából az eladás nem kötelező, mert a kiállitó szabad kézzel is eladhatja áruját.

A gazdasági egyesület sörárpa biráló bizottsága — mely a földmivelésügyi kormány, a Sopronmegyei Gazdasági Egyesület, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara, a helybeli termelők és nemesitőkből fog megalakulni és müködni — az összes beérkezett mintákat felülbirálja és a sörárpa minőségének meg nem felelőket a bemutatóból kizárja; amely árpát ezen biráló bizottság azonban elfogad és igy az a kiállitásba kerül, az feltétlen kiváló minőségü sörárpának minősithető, s igy már maga ezen tény is kitüntetés és egyben reklám a kiállitó termelőre, illetve annak a sörárpájára nézve. A biráló bizottság müködését illetőleg a legkifogástalanabb eredményeket biztositja.

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt

BALÁZS ÉS TÁRSA

bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

Legjobb gyártmányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, feketo vagy barna strapára K 450.000-től 560.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

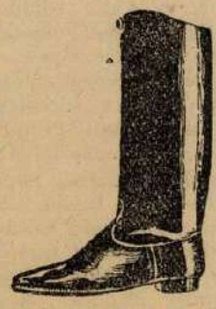

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. **dr. Fenyves Lajos** Rákóczi-ut 32. I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

Az 1925. junius 21.-én felavatott legénységi vitézek névsora

I.

Zalamegye.

Kovács István szkv., föld. nap., Nemesgulács; Kovács István tizedes, posta altiszt, Nagykanizsa; Hüszár István népf., földm., Monostorapáti; Kovács Péter népf. őrm., földm., Kerkaszentmihályfa; Bibor János népf., törzsőrm., földm., Lesence-Tómaj; Czinderi István tiszth., földm., Balatonarács; Tompa József földm., Lendvajakabfa; Fehér János szkv., földm., Gaborjánháza; Ambrus András szkv., csendőr, Rigyác; Gombár János népf., földm., Zalaszegvár; Kovács István szkv., földm., Sormás; ifj. Szente József szkv., földm., Alsőzsig, Fülöp Ferenc tiz., borbély, Zalaegerszeg; Horváth István tiz., földm., Zalanemétfalu; Czimondor János szkv., földm., Felsőzsid; Molnár Lajos főtüzér, földm., Zalakoppány; Kovács Lajos főtüzér, földm., Alsózsid; Takács József szkv., erdőőr, Zalaszentjakab; Kiss János ny. áll. csendőr őrm., földm., Balatonberény; Tóth János őrm., fakereskedő, Sümegprága; Bolla Pál tiz., földm., Csabrendek; Sipos Péter tiz., földm., Baktütös; László János szkv., főpincér, Keszthely; Kenesei Sándor e. é. önk. őrm., épitész, Keszthely; Horváth Pál szkv., földm., Zalapetend; Rózsa János tiz., földm., Sénye; Soponyai János népf. szkv., cipész, Zalaszentiván; Taliga István hiv. csendőrtiszthelyettes, Nagylengyel; Molnár Ferenc népf. szkv., földm., Szentkozmadombja; Bedő József szkv., földm., Nagykanizsa; Hosszu Károly gy., földm., Bozsi; Pap János szkv., számadójuhász, Zalavár; Antal József népf. őrm., földm., Máhonfa; Füredi László őrm., földm., Lovászi; Varga András népf. tiz., földm., Sormás; Takács Vince népf. őrv., földm., Monostorapáti; Major Antal tiz., földm., Szentgyörgyvár; Páli János népf., földm., Egyeduta; Buda Dániel tiszth., Keszthely; Mátrai Lajos tiz., cipész, Nagykanizsa; Tamás István husz. tiz., földm., Bécz; Bujdosó István, ny. áll. tiszth., rendőrbiztos, Keszthely; Pál István népf. tiz., földm., Kerkaszentkirály; Szüts István tiz., földm., Taliándörögd; Tóth József szkv., rendőr, Pestszentlőrinc.

Sopronmegye.

Gosztonyi Lajos v. szkv., földm., Alsószakony; Gábor József v. tiz., földm., Szárföld; Szabó József v. őrm., földm., Kapuvár; Kerekes József hiv. törzsőrm., Sopron 3. honv. h.; Hegyi Lajos v. tiz., földm., Oslik; Megyesi József v. őrm., Fertőszergény; Dániel István v. népf. őrm., földm., Külsővad, Füztőpuszta; Veszprémm.; Asbóth István v. tiz., földm., Sajtoskál; Tóth Péter hiv. főtüzmester, Sopron 3. honv. tüzér oszt. 1. üteg; Fülöp Ferenc v. őrm., földm., Csernelháza; Kalmár Lajos v. tiz., földm., Balf; Szála Sándor v. szkv., cipész, Hegykő; Csuka József v. szkv., földm., Csepreg; Gyürü Lajos v. gy., zsellér, Sütör; Mészáros Géza t. őrm., földm., Osli; Varga József v. törzsőrm. rendőr, Sopron, rendőrség; vértanu halált halt Pintér Pál csendőrőrmester árvája Pál, Kapuvár; Sulyok István szkv., földm., Nagylozs; Varga János hiv. tiszth., Sopron, 3. honv. husz. ezred; Mátis László szkv., földm., Vásárosfalu; Loránt István tiz., földm., Sajtoskál; Kovács Gyula őrm., földm., Szil; Kertész Géza rokkant tart. tiz., trafikos, Hegykő; Szalai Boldizsár őrm., földm., Bogyoszló; Bella András őrm., p. ü. fővigyázó, Kapuvár; Kovács István t. őrm., földm., Gyalóka; Karvalics István szkv., földm., Csernelháza; Harcos Tamás tiz., földm., Und; Kapuvári András gy., földm., Kapuvár; Tardoskeddi Tóbiás szkv., földm., Harka; Rákosi János tiszth., földm., Fertőrákos; Mesterházi János szkv., földm., Peresznye; Csizmadia József hiv. tiszth., 3. honv. husz. ezred, Sopron; Nemesváraljai János hiv. tiszth., Sopron; Győrvári István szkv., földm., Sopronkövesd; Jászai István tiz., asztalos, Rábatamási; Horváth József tiszth., földm., Fertőszentmiklós; Varsányi József szkv., rendőr, főtörzsőrmester, Sopron, rendőrség; Takács András tiz., földm., Rábapordánypuszta.

Vasmegye.

Boros Antal szám. altiszt. őrm., postasegédt., Kőszeg; Iker Ferenc tiz., földm., Nagygencs; Bucsi Ignác szkv., földm., Gosztony; Bodi János szkv., földm., cipész, Kámon; Balogh László szkv., földm., Lukácsháza; Sümegi Sándor, tiz., földm., Ostffiasszonyfa; Látorczai Imre gy., földm., cipész, Ikervár; Laki István földm., Egyházashollós; Kis Márton szkv., urad. kertész, Mirlakpuszta; Biró Lajos szkv., földm., Kajd; Sütő Agoston törzsőrm., földm. cipész Rábakovácsi; Györgyfalvay Lajos tüzmester, MÁV géplakatos, Szombathely; Nagy István tiz., rendőr, Szombathely; Szakonyi Lajos szkv., asztalos, Egervár; Cser János teng. tiz., kovács, Balogfa; Jancsó József népf., lakatos, Táplánfa; Szép Pál népf. őrm., Felsőoszkó; Tóth Mihály őrm., földm., Pecöl; Szakonyi Károly őrm., szkv., Szombathely; Györfi Lajos hiv. tiszth., Szombathely; Ágoston Lajos őrm., földm., Sárvár; Végh Béla szkv., »Hangya« tisztviselő, Szombathely; Horváth Mihály törzsőrm., földm., Hegyhátgyertyámos; nemes Sulyok Lajos tiz., földm., Rábabogyoszló; Kovács Kálmán tiszth., vaskereskedő, Celdömölk; Lapos József őrm., rendőr, Szombathely; Varga István szkv., földm., Perenye; Farkas Lajos népf., földm., Rábasönyén; Fodor István őrm., földm., Egervár; Bartha Gábor tiszth., Karakó; Káldi János szkv., földm., Celdömölk; Vasi Ferenc őrm., posta altiszt, Szombathely; Cserhalmi István őrm., földm., Nagygencs; Csalóközi Ignác szkv., földm., Szentmiklósfa; Mogyorósi Sándor őrv., földm., Taródfa, Virág Vencel törzsőrm., szabómester, Celdömölk; Horváth Kálmán tiz., földm., Nemeskolta.

Győr-Moson-Pozsonymegye.

Szabados Gyula tiz., földm., Markotabögöde; Nagy Lajos főv. erdész, Győrszentiván; Nagy Mózes vámőr, tiszth., Oroszvár; Simon József tiz., földm., Mercsér; Takács József tiszth., tisztv., Győr; Pintér András gy. földm., Ménfő; Horvát Sándor tiz., fogházőr, Magyaróvár; Faa Imre főtörzsőrm., Győr; Hajdu Ferenc gy., városi becsüs, Győr; Kovács Lajos vámőrtiszth., Paks; Sági Imre gy., utkaparó, Győr; Konkoli Ignác törzsőrm., kötélgyártó, Vác; Ottományi György tiszth., Brennberg; Kozma Mihály népf., földm., Börcs; Csuti Vince őrv., földm., Győrzámoly; Salamon József népf., őrv., földm., Tét; Szabó Imre szkv., csendőr, Tét; Horvát János tiszth., Győr, Borbély Lajos hadapródőrm., adóügyi jegyző, Nyulfalu, Borbély Gellér szkv., zsellér, Bakonybél, Tinódi Ferenc tiszth., Győr; Gálfi János tiszth., Győr, Inotai Lőrinc őrm.,, jár.-bir. altiszt., Tét; Pernesz Gyula szkv., rendőr, Győr; Hun József vámőrtiszth., Mosonszentiván; Varga Mihály tiz., földm., Nagymorichida, Varró Sándor szkv., asztalos, Győrszentmárton; Szalontai Ferenc szkv., hiv. szolga, Győr; Rigó Imre tiz., földm., Kóny; Héjja Kálmán őrm., gazda, Bönyrétalap.

Fejérmegye.

Molnár Sándor tiz., földm., Seregélyes; Tábori Lajos gy., földm., Alag; Réti János főtüzm., vasbetonos, Székesfehérvár, ifj. Palló Mihály őrv., földm., Sárosd; ifj. Kiss István árkász, földm., Sárszentmiklós; Nagy Sándor népf. szkv., földm., Tabajd; Mór József tiz., földm., Tabajd; T. Varga József gy., földm., Tabajd; Kálmán György szkv., földm., Kálóz; Sz. Dobozi Gábor szkv., földm., Tabajd; Kerekes József szkv., földm., Inota; Török János népf. őrv., Karvája János Székesfehérvár; Szántó Pál őrv., földm., Adony; H. h. h. Pajor János gy., árvája, Nagyláng; Horvát József szkv., földm., Pákozd; Csapedi László gy., tisztv., Székesfehérvár; Szabó Mihály tiz., földm., Kálózd; Kiss József tiz., zsellér, Tácz; Boka Károly őrm., földm., Lovászpatona; Balogh Gyula szkv., földmives, Vál; Szabó József tiz., földm., Székesfehérvár; Arki Gyula tiz., földm., Tabajd; Bognár István szkv., földm., Pusztasegres; Kiss János szkv., napsz., Csősz; Kokány András őrm., gazd. intéző, Alap; Vadas János népf., gazd. zsellér, Pusztazámor; Mezei István őrv., földm., Hercegfalva; Tatár András tiszth., uradalmi gazda, Ivánesa; Alvégi János tiz., földm., Székesfehérvár; Sóskuthi István gy., szabó, Sóskut; Nemes János gy., vendéglős, Gánt; Gárdony József gy., földm., Sárszentmiklós; Jánosi Sebestyén Ii. oszt. főmester, Etyek; Zombori Gyula tiszth., Pestujhely; Nagy Lajos Pál őrm., községi irnok, Alap; Szabó János tiz., földm., Cece; Galló András tiz., rendőrfőtörzsőrm., Székesfehérvár; Varga Ferenc tiz., szobafestő, Székesfehérvár; Szabó Ernő gy., tánctanitó, Székesfehérvár, Varga Béla népf., földm., Tordas; Torma Já-

nos tiszth., gazda, Alcsut; Németh József szkv., boltiszolga, Bicske; Horvát Gyula szkv., timár, Bicske; Horvát József szkv., földm., Bicske; Horváth András őrm., kőműves Bicske; Juhász László tiz., földm., Vál; Uszkai Lajos tiszth., Székesfehérvár; Sági János őrv., földm., Pákozd; Harcos Sándor tiz., földm., Tordas, Gáspár Ferenc szkv., földm., Etyek; Sereg József őrv., molnár, Adony; Kádár Mihály őrv., földm., Adony; Érces József szkv., kőműves, Kajászószentpéter, Sarkadi Mihály gy., földm. Adony; Gárda István gy., mezőőr, Hercegfalva, Eszes János tiz., földm., Erd; Sági Imre h. h. h. t.-őrm., Székesfehérvár; Dénes Mihály t. szkv., ácsmester, Vál; h. h. h. Sajtos János szkv., Kálóz.

Veszprém megye.

Nagy Ferenc tiszth., Veszprém, Répás Román szkv., erdőőr, Zirc, Beleznay Gyula tiszth., Veszprém; Takács tiz., földm., Kisberzseny; Bakonyi Vánce tiz., téglaégető, Lovászpatona; Csendes Ferenc szkv., földm., Szücs; Kövesi János alvad., földm., Olaszfalu; Rés Pál őrm., földm., Bársonyos; Gerle József főtüzm., irodat., Zirc; Szenesi János szkv., földm., Balatonfőkajár; Gacs István tiz., földm., Vaszar; Németh Vince őrm., földm., Vaszar; Vincze Dénes alvad., földm., Takácsi; Vadkerti Béla őrm., rendőr, Pápa; Sanda János tiz., földm., Várpalota, Papp János törzsőrmeseter, Hajmáskér; Soós János, tiszth., Hajmáskér; Szalay Károly őrm., földm., Nagyalasony; Józsa Lajos szkv., földm., Marcalgergely; Szalay Zsigmond szkv., földm., Ugod; Árvay Gyula főmester, Hajmáskér; Borbély János tiz., vendéglős, Veszprém; Döme József őrm., földm., Tüskevár; Kass István őrm., csendőr, Veszprém; Hadi József őrm., Szilasbalhás; Kertész József gy., földmives, Szilasbalhás; Magyarpolányi József szkv., zsellér, Magyarpolány; Hollósi Tamás szkv., zsellér, Szilasbalhás, Füredi Antal őrv., kőm. és földm., Bakonyszombathely; Berényi Sándor tiszth., Hajmáskér; Szárazajtai Konrád főtörzsőrm., Veszprém; Galambos János gy. földm., Vaszar; Tárnai József őrm., Veszprém; Uzonyi Sándor törzsőrm., cipész, Devecser; Vértes István szkv., földm., Noszlop; Vanyolai Gáspár gy., földm., Vanyola, Pora Péter tiszth., Hajmáskér; Bánhidi Lajos tiz., rokk., Enying; Herics Imre törzsőrm., Vaszar; Harcos Ferenc őrm., Enying, Csekényi István gy., cipész, Városlőd; Ferenci Péter főtüz., földm., Lajoskomárom; Bakonyi András tiszth., vendéglős, Veszprém; Békefy Péter szkv., földm., Bakonynána, Süle Lajos őrm., üzletvez., Nagyaláson; néhai Benke Gábor tiz. árvája, Vaszar; Horvát János szkv., földm., Bársonyos; Benke Gyula tiz., földm., Bakonytamási; Murányvári Márton tiz., bányász, Vörösberény; Királybiró Hermann szkv., földm., Porva; Sófalvi Károly törzsőrm., gazdálk., Hajmáskér; Bóka Károly őrv., földm., Lovászpatona; Borjádi Géza törzsőrm., földm., Balatonalmádi; Kovács József tiz., földm., Ajkarendek; Ifj. Puskás József tanuló, mint vitéz Puskás József váromanyosa, Cegléd.

Komárom—Esztergom megye.

Szenci Ferenc gy., földm., Esztergom, ifj. Tóth András szkv., földm., Esztergom; Magyari Mihály őrm., földm., Kirva; Rédei Emil őrm., felv., Tát; Szendi István szkv., portás, Szöny; Fülöp Gyula törzsőrm., Komárom; Csapár Sándor gy., földm., Császár; ifj. Német Kálmán szkv., földm., Nagysáp; Somogyi Imre tiszth., Komárom; Mészáros József tüzm., földm., Szák; Veréb István törzsőrm., munk., Tóváros; Barsi József őrv., földm., Dunaalmas, Bösze József őrv., földm., Nagydinnye; Pálffy István tiszth., Komárom; Nagy László szkv., földm., Tata; Kovács János őrm., földm., Kömlőd; Nemesi József tiszth., földm., Tata; Hadvero János szkv., földm., Környe; Szegvári István gy., földm., Kömlőd, Andor János szkv., földm., Környe; Szilbereki Ferenc szkv., földm., Környe; Obecsei István szkv., földm., Karpatus-puszta; Gárdai Géza tiszth., Esztergom; Pálfalvai János tiszth., Esztergom, Selmeci Ignác őrv., cipészm., Esztergom; Kocsis János tiszth., Komárom; Bokréta József tiszth., földm., Ács; Kalácska Gábor tiz., földm., Szomor; Vég András tüzm., földm., Környe.

(Folytatjuk.)

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

VILÁG FOLYÁSA

Zavargások Bécsben.

Bécsben Ferenc József király születésnapjára cionista kongresszust rendeztek, ami ellen az osztrák nemzeti érzésü polgárság már előzetesen is tiltakozott. Ennek ellenére az osztrák kormány garantálta a kongresszus megtartását és az azon résztvevő tagok személyi biztonságát. Közvetlenül a kongresszus megnyitása előtti este nagy zavargás volt, nagy tömegek gyülekeztek össze az utcákon és az ellenük felvonuló őrséget megtámadták; lövöldözés, kődobálás és egyéb tettlegesség történt, amelyek során a közönség köréből, valamint a rendőrök közül is többen megsérültek. A rendőrségen semmit sem tudnak arról, hogy az összeütközésnek halálos áldozata is volna. Ennek ellenére erősen tartja magát az a hir, hogy két halálos áldozata volt az összeütközésnek. A keresztény szövetségnek végrehajtóbizottsága még az éjszaka folyamán ülést tartott és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a keresztény Bécs csak akkor áll helyre, ha az események felelős tényezőit felelősségre vonják és a Ramek-kormány visszalép.

Az angol helyzet.

Baldwin miniszterelnök fogadta a bányamunkások képviselőit, akik közölték azt a szándékukat, hogy részt óhajtanak venni a bányák helyzetét megvizsgáló bizottságban. Ez a vizsgáló bizottság fogja megállapitani azt, hogy alapos volt-e a munkásoknak a tárgyalások folyamán hangoztatott vádja, mely szerint a munkaadók hamis adatok alapján közöltek kimutatásokat. Ezekből a kimutatásokból állapitották azután meg azt, hogy a jelenlegi bér- és munkaviszonyok mellett ráfizetnek a munkaadók az üzemekre. A munkásoknak Baldwin kijelentette, hogy nem engedheti be őket a vizsgáló bizottságba, mert biztositani akarja a bizottságnak a pártatlanságát.

A horvát millenium.

Szombaton, Nagyboldogasszonynapján volt a horvátok milleniumi ünnepélye, amelyet annak az emlékezetére rendeztek, hogy állitólag ezer esztendővel ezelőtt 1025-ben koronázták meg az első horvát királyt. Az ünnepélyeket nagy fénnyel akarták megtartani, sőt hir szerint még Sándor szerb királyt is megakarták koronázni horvát királylyá, de az ünnepélyek részben a rossz időjárás, részben pedig más okok miatt nem sikerültek. Zágrábot fellobogozták, 30.000 szokol egyesületi tag is érkezett, valamint a környékbeli nép is a városba csődült, ahol a szerb királyi pár alig fél napig tartózkodott. Az ünnepély legnevezetesebb eseménye mindössze az volt, hogy a szokol egyesületek küldöttségei történeti nevezetességü helységekből hozott földgöröngyökből emlékdombot emeltek. Valószinüleg hosszu időre ez lesz a horvát önállósági törekvéseknek a sirdombja is.

A kisántánt sajtókonferenciája.

Sinajában szombaton kezdődött a kisántánt sajtókonferenciája, amelyen harminc ujságiró vett részt. A konferencián Duca külügyminiszter elnökölt és bevezetésül azt hangsulyozta, hogy a kisántánt sajtójának az a feladata, hogy a közvéleményt felébressze és támogassa azt a békeszerződések által megállapitott területi elrendezés integritásának megvédelmezésében. Ezzel a kisántánt hivatalosan is beismeri azt, hogy komoly mozgalom indult meg világszerte a békeszerződések alapján megvont határok kiigazitására.

A marokkói harcok.

Nyugaton a spanyol és francia csapatok egyesültek és megkezdették a már régebben elhatározott közös hadműveletet. A tervezet offenziva még az őszi esőzések bekövetkezése előtt elfogja dönteni a marokkói háboru sorsát. Az északi partvidéken is megkezdődnek a napokban a hadműveletek, melynek során Alhucemas környékén csapatok fognak partra szállni és ebből az irányból is megindul a támadás a riff-kabilok ellen. A spanyol kormány hivatalos közleménye szerint spanyol—francia részről felajánlották Abd-el-Krimnek a békét, amelyben messzemenő autonómiát ajánlottak fel a riff-kabiloknak abban az esetben, ha hajlandók elismerni a marokkói szultán név-

leges szuverenitását. Abd el Krim ezzel szemben még mindig ragaszkodik a riffek függetlenségének haladéktalan elismeréséhez és erős csapatokat indított utnak a veszélyeztetett területek felé.

Nyugalom Sziriában.

Hir szerint a francia kormány békeajánlatot tett a felkelő druzoknak, akiknek sérelmeit orvosolni fogják, aminek ellenében a felkelők kártérítést fizetnek az okozott károkért. Igy azután a nyugalom ugy látszik lassanként mégis csak helyre áll Sziriában.

Népszövetségi tanácsülés.

Szeptember 2-án ül össze Genfben a Népszövetség tanácsa 35. ülésszakára. A napirenden a mosszuli vitás határ megállapitására kiküldött vizsgálóbizottság jelentése is szerepel. A vizsgálóbizottságban Teleky Pál gróf földrajztudós, volt magyar miniszterelnök is részt vett, akit ujabban angol részről törökbarátsággal és részrehajlással vádoltak meg. Természetesen mindenki elismeri Teleky gróf minden kétségen felüli pártatlanságát és tárgyilagosságát. Ugyancsak tárgyalni fogják ezen az ülésszakon a bánáti és erdélyi magyar kisebbség sérelmeit is. A népszövetségi tanácsülésen Magyarországot Appponyi Albert gróf fogja képviselni, aki minden magyarokat érintő kérdésben fel fog szólalni.

HIREK.

Heti naptár.

AUGUSZTUS	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
24 Hétfő	Bertalan ap.	Bertalan	A hét elején a nap 4 óra 55 perckor kél és 7 óra 25 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra — perckor kél és 7 óra 20 perckor nyugszik
25 Kedd	Lajos kir.	Lajos	
26 Szerda	Zefirin p. vt.	Izsó	
27 Csütörtök	Kal. József	Gebhard	
28 Péntek	Ágoston pk.†	Ágoston	
29 Szombat	Ker. János f.	Ernesztin	
30 Vasárnap	DI3. L. Róza	DI2. Róza	

Szent István napja.

Zugó harangok szava köszönti ezen a napon országszerte az első magyar király emlékezetét és hivő magyarok ezrei fényes körmenetben, áhitatosan viszik körmenetben a dicsőséges szent Jobbot, az első magyar király csodálatosan épségben maradt ereklyéjét.

A legenda szerint angyalok tudatták álmában Szilveszter pápával a szentéletü magyar király koronát kérő követeinek érkezését és ez a csoda inditotta a pápát arra, hogy az eredetileg más uralkodónak szánt szent koronát István magyar királynak adományozza az apostoli királyi cimmel együtt.

Ezer esztendő viszontagságai után a magyar nemzet ma is rendületlenül helyén áll. Nyugodt lélekkel elmondhatja, hogy betöltötte minden időkben azt a történelmi hivatást, amit már ezer évvel ezelőtt ráruháztak és amit a kereszténység feje is ismételten elismert és méltányolt.

A történelmi távlaton át végigtekintve az ezer esztendő küzdelmein, megdöbbenve eszmélünk rá a mai valóságra, mikor széttépve, megcsonkitva, vérezve és barbár elnyomók lába alá taposva porban fekszik a dicsőséges Magyarország, a nyugati müveltség és a kereszténység évszázados bástyája.

És ezt a nyugati müvelt államok tették vele...

Ebben az évben pedig Magyarország népe megmozdult és a szokottnál is nagyobb szabásu a Szent István-napi körmenet, melyben a fővárosi és vidéki nép tizezrein kivül résztvett a most folyó nemzetközi missziós kongresszusra érkezett 80—90 külföldi püspök is.

—

József Ferenc királyi herceg felesége Anna királyi hercegnőnek hétfőn este leánygyermeke született.

Dr. Vass József jubileuma. Dr. Vass József miniszterelnökhelyettes e hó 15-én ünnepelte miniszterségének öt éves jubileumát. 1920 augusztus 15-én nevezte ki a kormányzó ur őfőméltósága Vass József dr.-t, a Teleki-kormány közélelmezési miniszterévé, majd ugyanennek az évnek végén átvette a vallás- és közoktatásügyi minisztérium vezetését, 1922-ben pedig a Bethlen-kormány népjóléti és munkaügyi minisztérium élére állitotta. Jubileuma alkalmával miniszteriumának tisztviselői kara meleg ünneplésben részesitette.

Hevesvármegye testnevelési bizottsága vasárnap augusztus 17-én délután 3 órakor Szmrecsányi Lajos dr érsek fővédnöksége alatt impozáns levente-olimpiászt rendezett Egerben. Az olimpiászon Hevesmegyének minden községe képviseltette magát. Hétszázhusz levente vonult fel a járásokból. A leventék délelőtt 9 órakor a főtemplomban ünnepélyes szentmisét hallgattak, amelyet Szmrecsányi Lajos dr. érsek pontifikált fényes papi segédlettel. Az érsek mise után felszentelte azt a zászlót, amelyet vándordijul tüzött Hevesmegye legfegyelmezettebb levente-csapatának. A délutáni sportverseny az esős idő ellenére is nagy érdeklődést keltett. A közönség zsufolásig megtöltötte a tribünöket. A levente-csapatok festői szabadgyakorlatai a közönség meleg rokonszenvét keltették fel és lelkes tapsokat arattak. Az egyéni verseny is felülemelkedett a megszokott méreteken. Az érsek főpásztor által adományozott vándorzászlót Hevesmegye levente-egyesülete, a Hevesmegye törvényhatóságának testnevelési bizottsága által alapitott vándordijat Gyöngyös város levente-csapata nyerte el.

200 éves jubileum. Nagyboldogasszony napján ünnepelte Soroksár község fennállásának 200 éves jubileumát. Az első települők 1725 táján jöttek Würtenbergből és a telepitő földesur Grassalkovich Antal segitségével a török időkben elpusztult ősrégi község helyén csakhamar virágzó falut létesitettek. Soroksár község közel 200 éves templomában Nagyboldogasszony napján délelőtt 10 órakor Gossmann váci prelátus nagy papi segédlettel ünnepi misét pontifikált. Kovács Antal esperes-plébános beszédében megemlékezett az alapitó ősökről, akiknek az Ur uj hazát mutatott. A szentmise után a jubileumi kiállitás megnyitása következett, melyet a község a Falu Szövetséggel és a Stefánia Szövetséggel együtt rendezett.

Széchenyi emlékkiállitás. Pénteken nyitotta meg a kormányzó a Mezőgazdasági Muzeumban és a városligeti tó Széchenyi-szigetén rendezett Széchenyi-emlékkiállitást, valamint a kertészeti, méhészeti és vadászati kiállitást. A kiállitást Széchenyi fellépésének 100 éves évfordulója alkalmából az összes Széchenyi-relikviák összehordásával a Falu Szövetség rendezte. Az akadémia, a Nemzeti- és Szépmüvészeti Muzeum, az OMGE., a Lovaregylet, az Ernst-Muzeum, a Széchenyi-család, másfelől a Magyar Kertészeti és Méhészeti Egyesület, a Hubertus vadászati védegylet és a Mezőgazdasági Muzeum közrevonásával.

Országos dalosverseny Sopronban. A Soproni Magyar Férfi Dalkör 50 éves fennállása alkalmából rendezett XX. Országos dalosversenyre a résztvevők nagyrésze pénteken négy különvonaton érkezett Sopronba. A vendégdalárdák zászló alatt, katonazenével, diadalkapuk alatt, száz magyarruhás leány üdvözlésével vonultak be a városba, ahol a koszorusleányok a dalárdák zászlóit megkoszoruzták. Este a városházán diszközgyülés volt, amely után mindenik dalárda a maga koszorusleányát szerenáddal tisztelte meg. A versenyben, mely ugy a résztvevők, mint az érdeklődők számát illetőleg a Magyarországon megtartott dalosversenyek legimpozánsabbja volt, 117 dalosegyesület, 4200 taggal vett részt. Az egyesületek 6 csoportban és 3 helyen mérkőztek az elsőbbségért és az 54 nagy dijért. Az első dijat, a kormányzó által adományozott ezüstserleget, a Veszprémi Dalosegyesület, a másodikat, Mailáth Géza gr. ezüst csutoráját, a budapesti Beszkárt Főmühelyének Dalosegyesülete nyerte. A negyedik dijat, a Budai Dalárda ezüstkoszorúját a Kápolnásnyéki dalkör, az ötödik csoport diját, Budapest Székesfőváros ezüst pla-

kettjét pedig a Hajdunánási Dalárda nyerte. Vasárnap este zajlott le a Soproni Magyar Férfi Dalkör jubiláris diszközgyülése, melyen a birálóbizottság kihirdetett itélete szerint a királydijat I. Ferenc József által 1912-ben adományozott örökös vándordijat Ströbl Alajos, Tinódit ábrázoló ezüstszobrát a Pécsi Dalárda, József főherceg ezüstserlegét a Szegedi Dalárda, Albrecht Főherceg ezüstkoszoruját pedig az Egri Dalkör nyerte meg.

A gorodoki lovascsapat emlékünnepe. A volt m. kir. pécsi 8. honvédhuszárezred augusztus 17-én ülte meg Budapesten a szomoru emlékü gorodoki nagy lovascsata és satanovi rajtaütés évfordulóját. A tényleges és tartalékos tisztikar, mely csaknem teljes létszámban jelent meg, délelőtt 11 órakor az ezred altisztjeivel a Ferencrendiek templomába vonult gyászmisére. Este a Gellért-szálló terraszán bankett volt, amelyen Woldbauer ezredes emlékbeszédet mondott.

Az utolsó kommunista csereszállitmány. Kedden reggel indult Oroszországba. A kommunisták kiadatása ellenében Szovjetoroszország hazabocsátja a még mindig Oroszországban sinylődő magyar hadifoglyokat. Ez alkalommal 23 kommunista foglyot szállitanak a határra. Az oroszországi ut előtt Mezei István cserefogoly a gyüjtőfogházban megesküdött Dréher Ilona vidéki leánnyal, aki jó családból való és egybekelésük után férjét Oroszországba fogja követni.

Autószerencsétlenség. Szombaton este Parád közelében az országuton autószerencsétlenség történt. Nyári Jenő feleségével Budapest felé igyekezett autón, amikor észrevette, hogy a kocsit vezető soffőr hirtelen rosszul lett és eszméletét vesztette. A gyáros áthajolt a hátsó ülésről a kormánykerékhez, sikerült meglassitani a gépkocsi rohanását. Azt azonban nem birta megakadályozni, hogy a kocsi fel ne boruljon. Nyári kirepült a kocsiból, sebesülése ellenére segitett az odasietőknek a felborult autó talpraállitásában, mely alól kiszabaditották az odaszorult soffőrt és az eszméletlen állapotban fuldokló Nyárinét. A szerencsétlenség szinhelyére hozott orvos a sebesülteket bekötözte, s megállapitották, hogy a soffőr annak köszönheti életének megmentését, hogy az autó kormánykerekének tengelye nem volt acélból, hanem egy uj magyar találmány szerint sajtolt lemezből készült és a felborulás pillanatában a kormánykeréklemez elhajlott. Az automobilt rövidesen rendbehozták, melyen a gyáros feleségével és a sérült sofőrrel együtt visszatért a fővárosba.

Őrült ember garázdálkodása. Hétfőn éjjel Miskolcon Klein Ignác nyug. államvasuti bádogos, aki a kommün alatt vörös katona volt és egy gránát lövés következtében légnyomást kapva, igen sulyos elmebajba esett, nekiesett a feleségének, akit fogaival összevissza harapdált. Az asszony vértől boritva eszméletlenül összeesett, a gyerekek az utcára menekültek és a szomszédok csak nagynehezen tudták megfékezni a dühöngő embert.

Kerékpáros szerencsétlenség. Mult vasárnap délután Budapest mellett a nagykovácsi uton halálosvégü kerékpáros szerencsétlenség történt, melynek áldozata Bognár András Lajos 25 éves cukrászsegéd volt. Bognár a nagykovácsi ut egyik lejtős részén sebesen haladva nekivágódott egy utszéli fának s az erős összeütközés következtében eszméletlenül terült el a földön. Bognár kevéssel a kórházba szállitása után meghalt.

Ha rövid a hangod, — toldd meg egy szócsövel! Igy variálta a közmondást Békeffy szinművész s azóta minden este egy Sternberg-féle szócsővel konferál a Márkus Emilia parkmoziban, miáltal hangszálainak tökéletes kimélete mellett eléri az eddig lehetetlennek tartott és valóban bámulatos eredményt, hogy tudniillik a hatalmas, fedetlen nézőtérnek a szinpadtól legtávolabb eső bármely pontján épp oly tisztán hallja mindenki a legpianinóban kiejtett nüánszokat is, mintha közvetlenül a müvész mellett ülne. Sternberg királyi udvari hangszergyár speciális szócsöveit külön hangbetéttel is szállitja.

Autótól megijedt lovak áldozata. A kaposvári vasuti átjárók hidján halálos szerencsétlenséget okozott egy automobil, amelynek zugásától egy szemközt jövő kocsi lovai megvadultak és a kocsit elragadták, a kocsin ülő Ursprung Béla tanitó és nyolc éves fia nagynehezen leugrott a vágtató kocsiról, mely egy pillanat multva felfordult és a kocsiban ülő Ursprung Bélánét magaalá temette. A szerencsétlenül járt asszony kevéssel kórházba szállitása után meghalt.

Családi dráma az Aréna-uton. Molnár Mihály kovács mult pénteken az Aréna-uton összeveszett a vele évek óta közös háztartásban élő özv. Heimann Mihálynéval. Civakodás közben Molnár hirtelen revolvert rántott elő a nyilt utcán és két revolverlövéssel halálosan megsebesitette az asszonyt, azután pedig főbelőtte magát. Az asszony, akinek két revolvergolyó a koponyáját furta át, még aznap délben meghalt a kórházban. Molnár, akinek a golyó az agyát sebesitette meg, estére szintén meghalt.

KÖZGAZDASÁG

Külkereskedelmi forgalmunk kedvezően alakult. Magyarország külkereskedelmi forgalma, dacára az általános, jóformán egész Európára kiterjedő s hónapok óta tartó gazdasági pangásnak (amely Magyarországot sem kerülte el), az 1925. év első felében elég kedvezően alakult. A behozatal értéke a mult év első félévi 298.1 millió aranykoronáról 332.6, a kivitel értéke pedig 239.9 millió aranykoronáról 272.3 millió aranykoronára emelkedett. A behozatali többlet 60.3 millió aranykorona volt, ami alig haladta meg az 1924. első félévi 58.2 millió aranykorona passzivumot. Ez pedig igen kedvezőnek tekinthető, ha figyelembe vesszük azt, hogy az 1924. év első felében még az 1923. év jó gabonatermeléséből rendelkezésére álló nagy készletekből exportálhattunk, mig a folyó év első felében már alig volt exportálható gabonakészlet. A behozatalnak a félév utolsó hónapjaiban mutatkozó visszaesése csak átmeneti jellegü, mert az idei jó termés folytán fellendülő kivitel az importot is meg fogja élénkiteni. A közölt adatokban a kikészités és a javitás adatai is benfoglaltatnak, nincsenek azonban az előjegyzési raktárakba utalt és az onnan külföldre szállitott küldemények. A kikészitési és javitási forgalomra esett a behozatalban 24.3, a kivitelben 44.5 millió aranykorona, a kikészitési eljárás tehát a kereskedelmi mérleg szempontjából egy félév alatt 20.2 millió aranykoronányi aktivumot jelent. Az előjegyzési raktárak forgalma az előzetes adatok szerint a behozatalt mintegy 6 millió, a kivitelt pedig mintegy 2 millió aranykoronával fogja emelni, ugy, hogy az első félévi külkereskedelmi mérleg hiánya, mintegy 60 millió aranykoronára becsülhető.

A pénzlebélyegzésnél kiosztott pénztári elismervényeket 5 százalékkal kamatozó kötvényekre cserélik ki. A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint azokat a pénztári elismervényeket, amelyeket a pénz felülbélyegzése alkalmával államkölcsönként visszatartott összegekről állitottak ki, járadékkölcsönkötvényekre fogják kicserélni. Ez természetesen csak azokra a pénztári elismervényekre vonatkozik, amelyeket sem az állami kölcsönelőleg fizetésére fel nem használtak, sem földvásárlásra nem forditottak, sem pedig eddig be nem váltottak. A kicserélés a névérték erejéig történik és a cserébe kapott járadékkölcsönkötvények 5 százalékkal kamatoznak. Azokat a pénztári elismervényeket, amelyeknek összege 125.000 koronánál kisebb, névértékben készpénzben váltják be.

Megcáfolják a valorizálást. Egyes lapok már hosszabb idő óta közölnek hireket arról, mintha a pénzügyi kormány az állami kötvényeket, igy elsősorban a hadikölcsönkötvényeket valorizálni szándékoznék. Ezeknek a hireknek a hatása alatt a hadikölcsönöknek árfolyama az utóbbi napokban a tőzsdén erőteljesen emelkedett. Illetékes helyről, most nyilatkozatot adtak ki arra vonatkozólag, hogy a valorizálásról szóló közlemények üres kitalálások csupán, amelyek csak arra alkalmasak, hogy a spekuláció érdekét szolgálják.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (61)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Eljut a dómig. Ott felkapaszkodik a lépcsőn. Bejárja a remek épület minden zegét-zugát. Csodálatos, hogy mindezt egy ember álmodta és csodálatos, hogy igy beteljesedett. Ha nem is éppen minden olyan, mint elgondolta, jobb és teljesebb minden eddiginél. Ember elmulik, de a kőfalak állnak századokon át, nemzedékek váltakoznak, a torony mutat felfelé s a harang szava el nem hal soha.

Üres az ablak, deszkahályog sötétlik benne. Jó László király, de megharagudál a pozsonyiakra! Mikor akad gazda, ki aranyat önt a nyomorgó mester elébe, hogy müvét befejezze? Rossz idő jár minden szépre, jóra. Csak a béklyót s a tördöfést adják olcsón, az arannyal takarékoskodnak.

Bejárta az épületet. Visszatér a toronyhoz. Felmegy a magasba.

Kezét, mintha szél fujná, lóbálja, fejét mindig ujra meg ujra hátraveti, pedig előreesik fáradtan. Ott lenn két kofa verekszik, a kiabálásuk nem hallatszik, csak a mérges mozdulataikból látni az elkeseredett vitát.

Itt a falon egy szerelmes ácslegény kapart egy szivet és két iromba betüt, föléje egy másik, gunyos legény szamárfejet illesztett. A pókháló már itt-ott beköltözött a sarokba. Vilgraeter lihegve áll meg. Meredek a lépcső, fáradt szive, tüdeje ellenkezik. Jaj, milyen nehéz csak oda is feljutni, oda az ablakig, ahonnan messzire ellátni. Pedig ő építette. Igen ám, de az ember olykor maga sem hiszi, meddig eljut, ritka szent pillanatban, milyen magasra visz az emberi képzelet szárnya, magasabbra madárnál, aztán máskor próbálgatja, nem megy, sehogyan sem éri fel ésszel és ugy áll előtte a saját alkotása elérhetetlenül, mint eget piszkáló bércek ködös csucsa, talán egyszer, talán kétszer, ha valaki megmászta, ezrek és ezrek alant bámulnak rá, de idegen nékik, hideg, még a vágyuk sem vonja feléje őket.

A vágy. A vágy az ember szárnya. A vágy viszi, a vágy mutatja meg a földi féregnek a lét titkait. Amit nem látott soha, megismeri ezáltal. Szegény jó Vilgraeter a vágyban élt s a vágy ölte meg.

Hogy remegnek a lábai. Nem csoda. Étlen, szomjan már mióta s most száznyolcvan lépcső. Kikukkant a gerendák között. Odalenn nyüzsög az ember. Ott lenn a téren a biró s előtte Walz Friderik. Pascasius fenyegette Raymund birót, hogy ha nem tart széket a bünös fegyverkovács felett, őt is perbefogja a király nevében s akkor a kegyelmes Uristen irgalmazzon néki. Hiszen a Walz ugyis szives örömest bemártaná derék barátját, akivel együtt esküdtek László király épsége ellen. Esküdtek ugyan arra sokan, de a nagy duvad kivágja magát a csávából, a kicsi meg belecsik a verembe.

Igy hát csak siessen Raymund uram a vizsgálattal. A közhangulat ellene fordult a pohos fegyverkovácsnak, azért, amit a házában elkövetett, sajnálták a szegény, megsanyargatott Lizát, megbotránkoztak az erkölcstelen tivornyákon. Ott az öreg Töpler görnyedt alakja. Botra támaszkodik. Egy asszony, alkalmasint a Czermakné, beszél kézzel-lábbal. Rámutat a savószemüre, aztán a sorban álló embereket szólogatja, azok is mozdulnak, vallanak. Pascasius talárban. Asszony és gyermek kiváncsian ügyeleg.

Vilgraeter kilép a nyiláson. Felül a tetőre. Onnan néz lefelé. A torony körül varju csapdos. Hegyek, Szőlők. Présházak. Ezüstszalag a folyó. Puha, kékeszöld nádas. Felhők. Fehér, habos, rózsaszinszegélyü felhők. Tornyok. Tetők. Egy megkezdett épület alapja. Egy be nem fejezett épület fényes tetősikja. Galambok. Turbékolás.

A nap már a Lajtha felől sugárzik. Sok fény, enyhe meleg. Lenn viaskodó, nyugtalan, irigy, földönfutó népség. Olyan édes, elragadó szédülés fogja el, amint ott gubbaszt a galambok között. Minek visszatérni emberekhez?

— Hát fogják ismerni valaha a nevemet? Ha már nem járok közöttük?

— Nem. Senki sem beszél már rólad.

— De az épületek...

— Talán állni fognak. Talán valaki átgyurja őket a maga képére.

— S egyszer valaki befejezi. De én alapoztam. Az én fejemben fogantak. Ezek a harangok azért konganak innen, mert én idevertem az első cölöpöt.

— Az Istennek dolgoztál.

— Soha földnek, csak Isten dicsőségére.

Most mintha az egész torony reszketne. Megh uzták a kötelet. Lenn szétszéledt a magisztrátus. Alabárdosok hurcolják Walzot a börtönbe. Nem beszélhet tovább. Micsoda nyüzsgés. Ott a vár. Szembenéz templom és vár. Két kiemelkedő csucsa emberi gondolatnak. A harc és a béke ottlakozna. A fegyver és az Isten, a gyilkoló és a teremtő... Milyen jó barátságban, milyen nyugalmas szomszédságban ez a kettő. Ennek a kornak a furcsasága. Emberképre vázolt Isten és emberi elbizakodottság. Azt hiszik, mindent megtehetnek. Hatalmukban áll ölni és épiteni. Pedig csak eszközök. Az isteni gondolatok végrehajtói.

— Én is a te vonalaidat huzlam a pergamenten. Ezek a te kapavágásaid, a te kövek. Ez a te játékod. Én is. Vagyok, amig akarod. Aztán már nem is vagyok... Ha nem akarod. Ha kitudtota, bennem, amit belém adtál...

Nagy orra élesen belehasit árnyékával a levegőbe. Szemei behunyva. Szája imát mormol. A harang zug, hatalmas zengéssel. Ott lenn a téren s a kis kiugrók, erkélyek mögött épugy kereszteket vetnek az emberek, mint messze a földeken, dombokon, amerre hallják.

Besötétedett. Pisla, pici csillagok. Fenn a toronyablakban áll az épitő. A karja kitárul ismeretlen távolok felé. O, hol jár már gondolatban! Micsoda dómok és tornyok tetején... Ezer kőmüves rakja, hegyeken tulér, a vár a habarcs élesztője, a márvány nagy, embernyi darabokban. És tölgy, meg ón, üveg, drágább aranynál, szin és hang, sipláda szava...

Egy csillag ivel gyorsan lefelé az égen, mint egy gondolat. Vilgraeter szédül, a lába megbicsaklik, belekap az ablakfába, kavarog minden, nem kap levegőt. Lenn szédítő mélység. De le nem zuhan. Ott fenn, szemben várral és hegyekkel áll. A köntöse beleakad hátul a keresztvasba. A szive nem ver, megállt. Üveges szemmel néz tovább előre, felfelé. Álmodik, avagy a legvalóbb valóságot, a végtelent érte el már a végtelenség álmodója. Az arca szigoruan merev, mint biróé, a jobb kezével az ablakfa gyalult tölgytestét markolja, a bal lába térdben meghajlott s a köntösét az éji szellő lobogtatja. Nem kisértet, nem szobor. Dehát micsoda?

(Folytatjuk.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A mezőkövesdi járás jegyzőegyesülete közszeretetben álló főszolgabirájának Zsóry Lajosnak hosszas betegségből történt felépülése emlékére 500.000 K alapitványt tett a Jegyzők Országos Árvaház Egyesületénél és a legutóbbi közgyülése alkalmából üdvözölte. Ezen közgyülésen a főszolgabiró ur inditványára határozatba ment minden 25 évet szolgált községi jegyző ünnepeltetése, illetve ezen fontos évfordulónak járási ünneppé avatása. Az első ilyen ünnep f. évi szept. 12-én lesz Mezőkövesden, amelyen a járás három érdemes községi munkásának 25 évi és ennél is több köztevékenysége kerül elismerő méltatásra és pedig Kovács Lajos noszvaji főjegyző 30 évi, Flezsár Ignác borsodivánkai főjegyző 28 évi és Halász Lajos bogácsi főjegyző 25 évi müködése. Jóleső érzéssel regisztráljuk eme hiradást, amely előjele a községi jegyzői munkálkodás mindinkább terjedő megbecsültetésének.

Kitüntetés. Szily Dezső belecskai körjegyzőnek a kormányzó ur őfőméltósága a magyar bronz érdemérmet adományozta, mert 1918 november 3-ról 4-ére virradó éjjel a saját élete kockáztatásával meghiusitotta Reich Oszkár gyönki főszolgabiró elleni merényletet. A kitüntetést maga a megmentett főszolgabiró adta át az ünnepeltnek, a kerület képviselője Pesthy Pál dr. m. kir. igazságügyminiszter jelenlétében. A diszközgyülésen, majd az ezt követő ebéden a magyar falusi jegyző fontos szerepét Pesthy Pál dr. igazságügyminiszter méltatta, kiemelve az ünnepelt érdemeit, továbbá a falusi nép és jegyző együttmüködésének üdvös voltát.

A Községi Tisztviselők Országos Egyesülete julius 26-ára összehivott közgyülését határozatképtelenség miatt szeptember 8-ára halasztotta el és amint értesülünk vasuti kedvezményért folyamodott ezalkalomból a kereskedelemügyi miniszterhez.

Községegyesités. Zalaapáti és Zalahosszufalu kisközségeket Zalaapáti név alatt a belügyminiszter egyesitette és az uj község ezuttal nagyközséggé alakult.

Utolérhetetlen a minősége
STERNBERG
KIRÁLYI UDVARI
HANGSZERGYÁR készitményeinek!
Hangszerpalota: Budapest, Rákóczi-ut 60.
Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

MEZŐGAZDASÁG

Ausztria állatbehozatali tilalmat rendelt el Magyarországgal szemben.

Az osztrákok még a mult hónapban határzárat léptettek életbe Jugoszláviával szemben az ott felléptett száj- és körömfájásra való tekintettel. Ezt a tilalmat az osztrák kormány most Magyarországgal szemben is elrendelte, még pedig hasonló indokolással. Az intézkedés nagyon különösnek tünik fel, minthogy Magyarországon a száj- és körömfájás nem lépett fel járványszerüen és ezért az osztrákok eljárása nem látszik indokoltnak. A száj- és körömfájásra való hivatkozás nagyon gyönge magyarázata az életbeléptetett intézkedésnek és ezért valószinü a feltevés, hogy az osztrák kormány a magyar-osztrák kereskedelmi tárgyalások megszakadása miatt megtorlásképpen akarja megakadályozni a magyar marha bevitelét.

Ennek az indokolatlan intézkedésnek az ellenére az ellenséges hangulat már enyhült és ugy a magyar, mint az osztrák gazdasági körök higgadtabban nézik az eseményeket, mint a tárgyalások meghiusulása utáni első napokban. Hir szerint az osztrákok már revideálták az álláspontjukat és diplomáciai uton ujból megkisérelték a tárgyalások felvételének az előkészitését. Ugy látszik tehát, a határzár nem sokáig fog érvényben maradni és talán a gyümölcsszállitások is már a közeljövőben megindulhatnak.

Érdekes tudni, hogy Ausztria idáig is fogyasztott magyar gyümölcsöt, mert bizonyos megállapitott mennyiségeket minden cikkből eddig beengedett. A kontingenseket, amelyeknek importálására Ausztria már régebben kötelezte magát, oly szabadon magyarázták, hogy mindig több gyümölcs került az osztrák piacra, mint amennyi eredetileg engedélyezve volt. Az osztrák kormány természetesen ezt nem csupa előzékenységből tette, hanem az osztrák fogyasztóknak a nyomására, akik igen rossz néven vették, hogy a kormányuk tulzott vámpolitikája miatt el vannak zárva a magyar gyümölcstől és igy majdnem sehonnan sem tudnak gyümölcsfélékhez jutni. Ebből is látszik, hogy az osztrák érdekek követelik a jelenlegi helyzet enyhitését, amire ilyen körülmények között meg is van a kilátás.

—

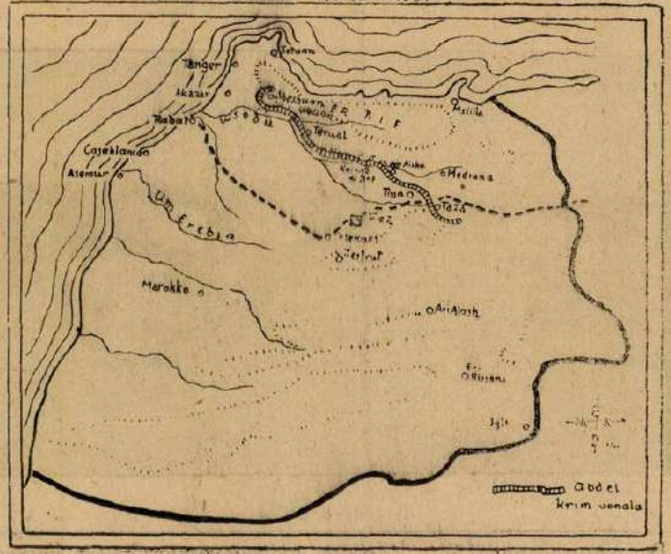

Modern szőlőmüvelés. Kis lovak által vont gépekkel kapálják a szőlőt.

Őszi haszonállatvásár baromfi és gépkiállítás Budapesten. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhivja az érdekelt gazdaközönség figyelmét, hogy az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep Intézőbizottsága az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel egyetemben az Országos Tenyész- és Haszonállatvásár telepen az ősz folyamán haszonállatvásár, baromfi és gépkiállitást rendez, amely szeptember hó 12—15-ig tart az Országos Tenyész- és Haszonállatvásár telepen.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület e hó 15-én szombaton tartotta az OMGE nagy ülésztermében negyvenedik évi közgyülését, amelyre az egész országból igen nagy számmal gyültek össze a kertészek. A megjelenteket üdvözlő elnöki megnyitó beszéd után Füredi Jenő az egyesület igazgatója terjesztette elő az egyesület 40 éves működéséről szóló kimeritő jelentést. A közgyülés keretében a Békés vármegyei Kertészeti Egyesület a jövő évre Békéscsabára hivta meg, s a közgyülés a meghivást elfogadta és elhatározta, hogy az 1926. évi kertésznapokat ott fogják megrendezni. Szombaton délután az összegyült kertészek megtekintették a Széchényi emlékkiállitás kapcsán a Vajdahunyad lovagvár udvarán rendezett kertészeti kiállitást, amely folyton változó csoportokkal szeptember 15-ig marad nyitva.

MÉHÉSZET.

Méhészeti kiállitás. E hó 15-én szombaton délelőtt nyilt meg ünnepélyesen az Országos Méhészeti Kiállitás, melyet az Országos Magyar Méhészeti Egyesület a Széchenyi emlékkiállitás keretében a Vajdahunyad lovagvár renaissance épületében rendezett. Ez egyesület választmányának élén Szilassy Zoltán gazdasági főtanácsos, a kiállitási bizottság elnöke üdvözlőbeszéddel fogadta a földmivelésügyi miniszter képviseletében megjelenő Schandl Károly államtitkárt. Az egyesületek, az intézmények, igy a magyar királyi gödöllői méhészet gazdaság is képviselve voltak a közönség körében, akik között papok, tanitók és falusiak nagy számmal jelentek meg. Schandl Károly dr. államtitkár válaszában kijelentette, hogy ennek a többinél nem jelentéktelenebb gazdasági ágnak fejlesztésére a földmivelésügyi kormány a legnagyobb gondot és figyelmet fogja forditani. Az államtitkár ezután Szilassy Zoltán és Héjas Endre vezetésével a kiállitást megtekintette. A kiállitás, amelyen a kormány, a főváros és magánosok által adományozott értékes dijak és oklevelek kerültek kiosztásra.

Hasznos tudnivalók.

A zöldségfélék mütrágyázása. Erre a célra a foszforos mütrágyák közül legjobbnak bizonyult a szuperfoszfát, mely nagyban előmozditja a zöldségfélék gyors növését és beérését.

A hamuzsiros trágyák közül kiválóan érvényesül a 40 százalékos hamuzsirsó a karfiolnál, a káposztánál, a kalarábénál, répánál, zellernél, petrezselyemnél, sárgarépánál, uborkánál, spenótnál és a hagymánál.

A nitrogénes trágyák közül eredménnyel alkalmazható a csilisalétrom, a kénamónium és a nitrogénmész, még pedig ugy, hogy a földekre kénamóniumot vagy nitrogénmeszet, később levélre pedig csilisalétromot szórunk.

Megjegyezzük, hogy a hagyma és zeller jobban szereti, ha csak mütrágyával trágyázzuk, istállótrágya nélkül, a korai sárgarépa, spenót és retek alá pedig nem kell nitrogéntrágya, hanem szuperfoszfát és 40 százalékos hamuzsir(káli-)só, ősszel elszórva; a nitrogéntrágyákkal az uborkánál is csinján kell bánnunk, mert azokat nem nagyon szereti.

Téves az az előitélet, mintha a mütrágyák ártanának a zöldségfélék izének és tartósságának, sőt ellenkezőleg, azok okszerü használata által csak javitjuk azok zamatját.

Art-e a permetezés nagy forróság idején? A permetező kalorikus visszahatása csak az esetben okozhat kárt, ha a szőllő teste már erősen felmelegedett, a permetező folyadék pedig nagyon hideg. Ez előfordul, ha mély kutból árnyékos helyen készült nagymennyiségü bordói lé rövidesen a permetező puttonyába kerül s onnan azonnal a növényre locsolják. A gyakorlatban ez másként van. A kádban, a permetező munkások után vitt lajtban vagy kannákban a folyadék sokat időzik a napon s felmelegszik. A permetező gép napos időben különösen erősen átmelegszik s a benne lévő lé is langyos, mire a szőllőre kerül. Mégis ajánljuk, hogy ha a lé felmelegedése nem várható, akkor a kádat napos helyen tartva, időt adjunk a felmelegedésre. Ahol kisebb terület permetezéséről van szó, amit egy-két nap alatt elvégeznek, a legforróbb órák alatt (11—3-ig) más munkát kell végeztetni, mert az aggodalom teljesen nem indokolatlan.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.

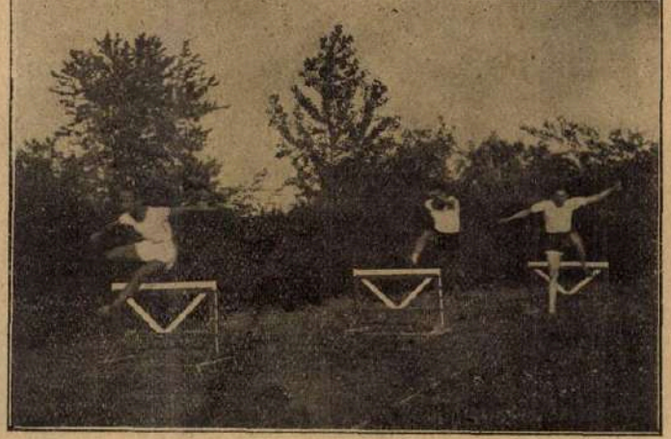

Akadály-verseny.

Kerékpár-póló.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, ~~34~~ 35. SZÁM 1925. AUGUSZTUS HÓ 23.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A KÉPVISELŐHÁZ KÖNYVTÁRA

Szent Istvánnapi körmenet.

Felső képünk a Szent Jobb. — Alsó képünk a Kormányzó, Albrecht és József Ferenc kir. hercegek kisérik a Szent Jobbot.

A levente.

Motto: »Ha nincs néktek leventebabátok...«

Szárnyal az ének a sok leventeajakról, amint a gyakorlatról katonás rendben menetel haza a Levente-csapat. Felemelő érzés látni a tegnap még fegyelmezetlen tömeget ma már a tegnapról mára szinte kürtössé előléptetett leventeifju kürtdallamára jókedvüen menetelni, azután szinte ugrándozó jókedvvel énekelni. Felemelő érzést kell hogy keltsen mindenkiben a gyermek öröme afelett, hogy tanult valamit, hogy szivesen vesz részt a gyakorlatokon, hogy a vetélkedési kedvében tul akar tenni a fegyelmezettségben a társain! Hisz vetélkedés az ember, de a nemzetek élete is, amióta a nemzetek élnek és az is marad! Erre a vetélkedésre kell felkészülnünk!

Ez mind szép, de ha igaz az a latin közmondás, hogy »rögös az ut a csillagokig«, ugy ez legelsősorban a leventeintézményekre áll falun. Nagyon rögös addig a leventeintézmény utja, amig daloló leventeoszlopokban gyönyörködhetünk!

A leventeintézmény, a leventeegyesületek falusi magyar népünk eszmekörétől távolestek, mert alig várja már a legnagyobb része azt a pillanatot, amidőn gyermeke a tizenkétéves életkorát elérje és »kigyónjon« az iskolából. Nem azért, mintha nem tanulna szivesen, hanem a mindennapos iskolai kötelezettség teljesitése is teher a nagyobb részének. A gyermeket már 8—10 éves korában kora tavasztól késő őszig foglalkoztatni tudja, tehát szüksége is van reá. Hogyne kifogásolta volna a testgyakorlási törvény végrehajtását, mikor a gyermekét 21 éves koráig olyan szervezetbe kényszeriti, mely a gyermek szabad ideje egy részével rendelkezik! Megindult az ellenhatás, a hatóság minden ilyen irányu intézkedésével szemben bizalmatlan és az elkeseredésig ellenállóvá vált; felvonultatta a cipőtalpkopás, ruhaszaggatástól kezdve minden ellenérvét. Csak szivósan kitartó és felvilágositó munka segitett ezen a téren. Az első kivonulások kinszenvedések voltak az oktatóra, a birságokat lehetőleg kerülni kellett, az általános megnyugvás bekövetkeztéig csak a renitens szülők egyenkénti rábeszélése segit, mely a győző, az elnök-lelkészek kötelessége. A birságolás csak a megrögzött, csökönyös elemmel szemben helytálló.

Az intézmény létrehozása körül a lakosság ellenérzésén kivül további, de ezuttal kisebb nehézség a pénzkérdés megoldása. Ugyanis a kissé tulcsigázott anyagi igények kielégitése a községek kötelessége. A községek nagyrészben pedig a fizetésképtelenséggel küzdenek, igy az oktatók dijazását, sportpályaterület szerzése, az épitési és fentartási költségeket a legszükségesebb sportszerek beszerzését nekik kell megelőznie; a községek nagyrészben az oktatókat tiszteletdijban részesiteni — egy-egy oktató kivételével — képtelenek. Ebben az esetben szükség van lelkes hazafiakból álló kisegitő oktatókra, akik az oktatónak mindenben segitségére sietve, annak utasitásai szerint az oktatást végzik. Itt a falusi katonaviselt intelligenciára, de legfőképpen a vitézekre gondolok. Álljanak szivvel, lélekkel az oktatók mellé, szebben és eredményesebben hivatásuknak megfelelni nem tudnak, mintha az ifjuság képzésébe ilyen uton belekapcsolódnak!

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istení örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Amen!

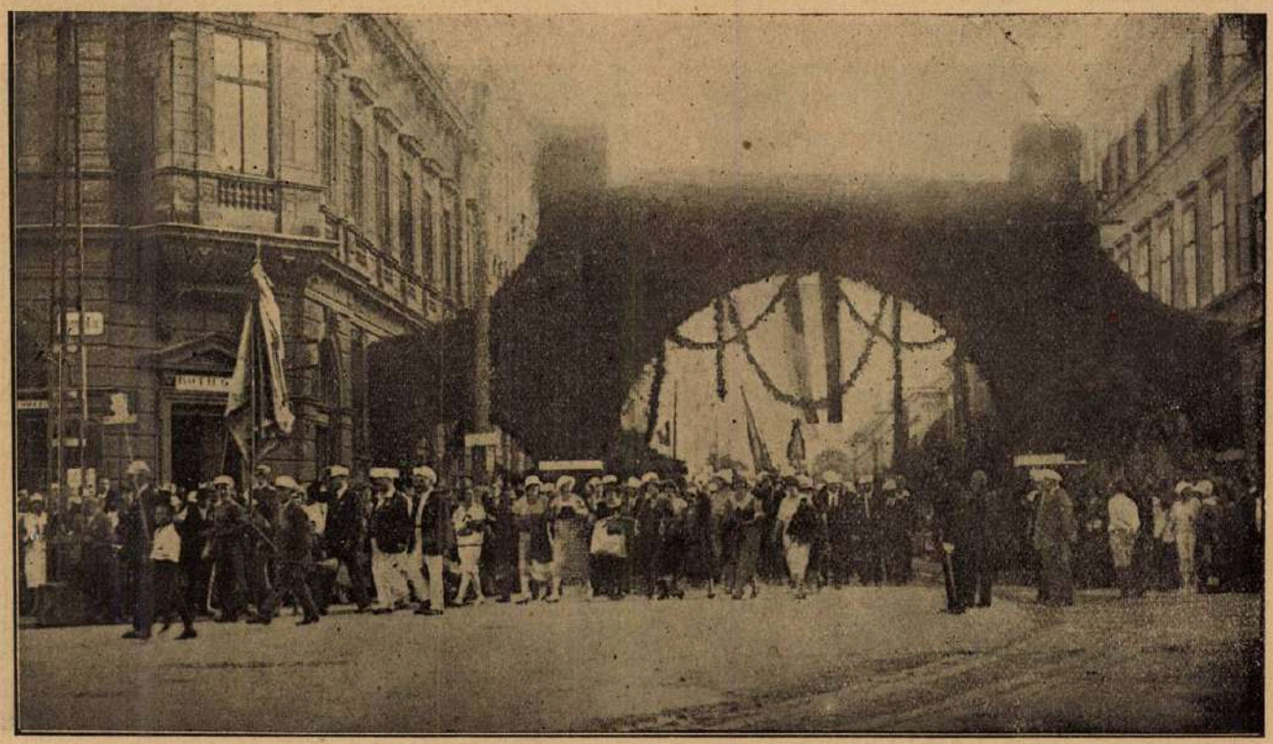

A soproni dalosünnep.

Uj korszak előtt a tejszövetkezeti mozgalom.

A pénzügyminiszter ur a legutóbbi expozéjában igen meleg és elismerő szavakkal emlékezett meg a fejlődés kezdetén álló magyar tejszövetkezeti mozgalomról. Hangsulyozta a tejszövetkezetek nagy fontosságát az állattenyésztés és a falusi tejkultura szempontjából és nagyobb összegü állami támogatást helyezett kilátásba e tejszövetkezeti mozgalom országos központja, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ számára. Ez a szövetkezeti intézmény tudvalevőleg 1922-ben alakult a nagy szövetkezeti központok és a földmivelésügyi kormány erőteljes részvételével, azzal a kimondott céllal, hogy megszervezve az ország tejszövetkezeti hálózatát, zászlóhordozója legyen a magyar vidék állattenyésztési és tejkulturájának. A központ rövid fennállása alatt is becsülettel dolgozott a reábizott nagy feladat érdekében, noha a tőkehiány minden nagyobbarányu törekvésének utjában állott.

Ezen a tőkehiányon fog most segiteni a pénzügyminiszter, aki a minisztertanács felhatalmazásával elég tekintélyes összeget, mintegy hatszázezer aranykoronát bocsátott a tejszövetkezeti központ rendelkezésére. Ebből az összegből a központ egy nagyobb arányu budapesti üzemet akar létesiteni, a főváros lakosságának olcsó és jó édes tejjel leendő ellátása céljából. Ez a budapesti üzem a már sikerrel müködő gyomai üzem mintájára fog dolgozni és a környékbeli tejszövetkezetek összegyüjtött tejkészletét fogja a fővárosban szétosztani, illetve értékesiteni. Természetes dolog, hogy ehhez a programmhoz szorosan hozzátartozik maguknak a tejszövetkezeteknek a kiépitése is, amelyre a központ vezetősége igen nagy sulyt helyez. Ebben az igyekezetében hatalmas segitőtársra talált a mezőgazdasági kamarákban, amelyek országszerte támogatják a tejszövetkezeti mozgalmat. Különösen a Győrben székelő Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara fejt ki dicséretes aktivitást e cél érdekében. Ez a kamara tudvalevőleg a dunántuli állattenyésztés fejlesztése érdekében nagyarányu mozgalmat inditott s e mozgalom keretei közé beleillesztette természetszerüleg a tejszövetkezetek propagálását is. A tejszövetkezeti központ e kamarával karöltve, hatalmas munkásságot fejt ki Dunántul vidékeinek tejszövetkezetekkel leendő benépesitésére és evégből tervbe vette, hogy Pápán a létesitendő dunántuli tejszövetkezetek irányitása, fejlesztése és a tejtermékeik összegyüjtése, értékesitése céljából egy központi tejüzemet létesit.

Nagy lehetőségek állanak a tejszövetkezetek előtt a bel- és külföldi piac megszervezése tekintetében is. S a tejszövetkezeti központ teljes tudatában az ezen a téren is reánehezedő nagy hivatásnak, teljes erővel arra igyekszik, hogy piacot teremtsen a magyar gazda tejtermékeinek, hogy a legmagasabb igényeknek is megfelelő, elsőrangu áruval lássa el ezt a piacot s hogy exportképes áruk termelésével visszahóditsa a külföld elvesztett piacait. Ebbe a nagyarányu szervezési munkába beletartozik magának a vidéknek beszervezése is: a gazdaközönség felvilágositása, tejszövetkezetekbe leendő tömöritése, állattenyésztésének a fejlesztése. Az a végső célja a központnak, hogy az összes tejtermelő gazdák be legyenek szervezve a tejszövetkezeti mozgalomba, hogy egy-egy nagyobb vidéki körzet tejforgalmát és tejszükségletét teljesen a szövetkezetek lássák el. Evégből minden ilyen országos körzetben ugynevezett központi tejüzem fog létesülni, amely a körzetébe eső tejszövetkezetek munkáját fogja irá-

Keresztül-kasul.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Mielnicza... Ezerkilencszáztizenöt...

Frontmögötti élet... Gyalogosok, lovasok, tüzérek, trének, autók és civilek tarka össze-vissza sága... A várost a háboru nyoma uralja... Bezuzott ablakok, leégett és itt-ott romhalmaz házak, összetört ajtók, méltó emlékei az oroszok látogatásának.

Vig magyar dallal ajkunkon vonultunk be a piszkos városba. Mi jól is esett szivünknek a magyar dal, talán még jobban itt idegenben, mint otthon!

— Ungaru, ungaru!... Mágyár, mágyárszki! — halljuk jobbról és balról a kiváncsiskodók tömegéből, mely megjegyzések még büszkébbé duzzasztották kebleinket. Éreztük, hogy a magyar is valaki.

A négyzet alaku, vese-kövekkel kirakott téren polgárokból álló tömeg. Egy emeletes ház erkélyéről lengyel szónok beszél a gyülekezethez. Hogy mit nem értjük, de nem is kiváncsiskodunk... Itt tüszős lengyel parasztok, ott diáksapkás ifjak, emitt kacagó bakfisok, amott ványadt koldus féle... Egy szokház emeleti erkélyén könyvvel a kezében ül egy szőke leányka. Tekintete nem a nyitott könyv lapjain, hanem a szemközti sarkon vigan csagogó ifjun és leányon leskődik. Miért figyel oda a szőke leányka, bizonyára csak az ő titka...

A város mögöttünk marad.

Gyönyörü fasoros uton menetelünk Malinie falu felé. A késő délutáni nap sugarai fentakadnak a fák lombjai között s mi könnyebben lépkedünk az árnyékban. És messze a várostól, de még távol a falutól is, áll egy sugár tornyu templom a pusztaságban, balra az utszélen. Vajjon miért épült ily távol az emberi hajlékoktól? Ime, itt az ember megy valóban Istenéhez! Most is épen az Urat dicsérik a könyörgő hivek. És amig a templom előtt haladunk, velük rebegjük mi is a kihallszó könyörgést:

»Kyrie eleison... Christe eleison... Kyrie eleison!«

Az utról jobbra térünk. At egy vasuti töltésen, berünk Maliniebe.

Szétszórt házcsoportok, vastag homokburkolatu utcák, cseréppel fedett kőház — az iskola... Mogorva öreg lengyel parasztok, dolgos asszonyok és pénzért szerelmet váró lányok, menyecskék... A nap hatalmas piros tányérja a sik peremén lassan alábukik, hogy éjjen árnát aludja... Az iskola padlóján friss szalma s rajta az elhagyott otthonról magyar fiuk álmodoznak.

Meleg juniusi éj... Kelet felől alig hallható dübörgés... Fülem a földhöz szoritottam s ugy hallgattam a nekem még ismeretlen, rejtelmes ágyudübörgést. Éreztem arcom pirulását, szivem remegő dobogását. Mi lehet, milyen lehet ott? Ott, hol az ég alsó pereme alig észrevehetően halványan vörös! És valami üzött, hogy ott legyek; valami nógatott, hogy lássam...

Mire pedig a nap ujra felemelkedett, erdőkön, homoktengeren, mezőkön, járatlan utakon haladtunk keresztül-kasul a parancs szerint.

A hőség tikkasztó... Pihenő egy lombok közé bujt ut szélén egy tanya előtt. A tanya udvarán, a gémes kutnál, kurtaszoknyás leányzó fáradhatatlanul meriti az üditő vizet. Öreg anyóka hideg aludttejjel szolgál s örül a pénznek... A leány is bejön a lakásba s vig kacagás, pajkos nevetés cseng ajakáról... Indulás... A leány csókot osztogat és mi megyünk.

Ott a homokdombok közül, de még messziről pihenésre hiv Dzikowiecz. Mig odaérünk átjár ujra a nap forró lehelete s gyermeki örömmel szedegetjük a megrozsdásodott muszka töltényhüvelyeket, nézegetjük a lövészárkok csodálatos összevisszaságát, drótakadályokat.

A nap ujra nyugodni készül, mire a kastély előtt megállunk. Sátrat vertünk egy térségen s távolból olyan a sátortábor a réten, mintha fehér pillangók pihennének azon.

Egy hatalmas tölgyfa tövében, sátram mellett üdö-

nyitani és a tej, illetve tejtermék elosztását szabályozni.

Látnivaló tehát, hogy a tejszövetkezeti mozgalom a pénzügyi kormány jóvoltából teljesen uj korszak előtt áll s remény van arra, hogy rövid idő alatt a tejszövetkezeti mozgalom is számottevő tényezője lesz a magyar szövetkezeti életnek. Ezen a téren a legnagyobb érdem a földmivelésügyi minisztériumot illeti, amely ezt a nagyarányu szövetkezeti mozgalmat elinditotta, teljes anyagi és erkölcsi támogatásában részesitve, ma is minden követ megmozgat, hogy a mozgalom előtt álló fontos célok megvalósittassanak. De teljes elismeréssel kell honorálni a pénzügyminiszter, valamint a miniszterelnök urakat is, akik az első perctől kezdve felismerték ennek a mozgalomnak az óriási közgazdasági fontosságát és tekintélyes összegekkel siettek az országos központ támogatására.

Természetes dolog, hogy a tejszövetkezeti mozgalom sem találkozik a magyar közgazdasági élet minden tényezőjének a tetszésével, különösen azok a vállalatok, illetve a mögöttük álló bankérdekeltségek aggodalmaskodnak a tejszövetkezetek munkája miatt, amelyek eddig monopolisztikusan uralták a magyar tej- és tejtermékpiacot.

Megnyugtatjuk ezeket a vállalatokat :a tejszövetkezeti mozgalomtól nem kell félniök. A tejszövetkezeti mozgalom nem lesz konkurrensük, mert hisz e mozgalom célja nem a nyerészkedés, a haszon, hanem az állattenyésztés és a tejkultura fejlesztése. A tejszövetkezeti központ tisztára altruista intézmény, amely nem az üzleti versenyt, hanem az elébe tüzött nagy szövetkezeti és közgazdasági célt szolgálja. Kár volt tehát annyira félreverni a harangot a kilátásba helyezett államsegély miatt s kár volt az intézmény vezetőit önző célokkal megvádolni, mint azt az egyik ilyen magánkezekben lévő szaklap cselekedte. Az ilyen nagyon is átlátszó és célzatos támadásoknak csak egy hatása lehet: megerősiti e szövetkezeti mozgalom vezetőit abban a tudatban, hogy helyes uton vannak és jó, igaz ügyet szolgálnak.

---

gélek s nézem a távoli kastély homlokzatát. Mult történetek peregnek el előttem s vágy késztet, hogy a kastélyba menjek.

Pusztitás nyomai mindenütt... Nehéz, antik butorok összezuzottan, tapéták leszaggattottan, könyvek összetépve, szétszórtan hevernek... Fehér tapétás szoba... Ajtaján bronzrámás névjegy. Fehér kis kemény hártya, bal felső sarkában cifra cimer s közepén fekete betükkel: MARIA ZAKLYKA. Az öreg kertész, ki a park élősövény keritését nyirta, beszélt Zaklyka Máriáról.

És éjjel rosszul aludtam...

Láttam a szerelmes lengyel ifjut a park lugasában és láttam a leányt az ifju karjában... Hallottam csókjuk csattanását és hallottam szivük dobogását... Láttam Mária atyját, hallottam dörgő hagját és... és láttam a korbácsot és a vörös sávot az ifju arcán végig... Dörrenés... Egy hörgő, egy véres test az oszlopos teraszon a leány ablaka alatt... A szerelmes lengyel ifju kihülő teste... Mellette térdet zokogva a szőke szépségü leány: Maria Zaklyka.

Felébredtem... A hold felhőivel betakaródzott, megrettent a szerelmi tragédiától...

Hajnalig a parkban ógyelegtem, estére pedig már mindent el is feledtem, mert Kamienben voltunk.

Szállásadóm kedves német család. Fehér szakálas öreg ur a ház gazdája, foglalkozása főerdész... Szobám tele felaggatott szarvasagancsokkal, ablakom a fából épült templomocskára néz... Ajtatos ének száll a Teremtőhöz s körmenettel a templom körül esdekel a tarka tömeg... Keletről hangos dübörgés hallik... Az uton kocsisorok végelláthatatlan vonala huzódik.

Az éj alászáll lassan s a főerdész menyecskelányának mélabus dala ölelkezik az alkonyi szellővel:

»Nem vész el már Lengyelország, ha csatára felkel...«

És távol az ágyutüz, mintha csak megerősitené a hittel teli dalt:

»Ha csatára felkel, a magyar és lengyel!«

A gazda teendői szeptember havában.

A mezőgazdaságban.

Tulajdonképen a szüretelés hónapja, de bizony még aratunk is kései terményeket, mint kölest, magmuhari, hajdinát, aztán sarjut is kaszálunk, ha előbb nem tettük, vagy ha három kaszálást adó rétünk van, az ugynevezett unokasarjut vágjuk.

A dohányszüretet befejezzük, leszüreteljük a középérésü burgonyát is, különösen a szesz- és keményitőgyártásra valót. A cukorrépa felszedése (esetleg ásása, ha kemény a talaj, — erre legjobbak a külön e célra készült kétágu villák —) kezdetét veszi, kivált ott, ahol utána még őszi kalászost akarunk vetni. Az ugarokat fel kell ujból szántani. Az őszi rozs vetését Kisasszonynap után meg szokták kezdeni, mig a buzát csak ott vetik e hó vége felé, ahol sok vetendő van s attól félnek, hogy kellő időben nem tudnának végezni. Ugyanis a hesszeni légy (cecidomia) kártételeitől félnek, s ettől mentesitem ugy lehet gabonánkat, ha csak október 10-ike után kezdjük az őszibuza vetését. A szántások folytatódnak és pedig az ősziek alá most még a 2-ik ugynevezett keverő (mélyebb) szántást végezzük, s közvetlen vetés előtt a 3-ik, a vetőszántást már csak 4 láb mélyre kell eszközölni. Ha pedig már készen lennénk ezen munkákkal, lehetne az őszi mélyszántásokat is megkezdeni a hó vége felé, éles barázdákban hagyva a földet, mely tavaszig kellőleg beérik, átfagy, porhanyós lesz és a téli csapadékokat raktározza. Az ily korai őszi szántás ugyan néha s néhol, kivált nedves időjárásban, kigazosodik, de ezt a tavaszi porhanyitási munkálatok kitépik, tönkreteszik; csupán, ha magba találnának menni e gyomnövények és hosszu őszre volna kilátás, akkor kellene boronálással vagy ujabb sekély szántással megsemmmisitem őket, tavaszig majd elkorhadnak annyira, hogy a vetésre nem fognak zavarólag hatni.

Ilyenkor már rövidülnek a napok, több a csapadékos nap és a legelők is gyengébbek, silányabbak kezdenek lenni, mert ha van is rajtuk növényzet, az a kellő meleg hiánya miatt már nem oly tápdus, mint a nyár folyamán fejlődött, többnyire kóros, rostos sejtszövetekből áll és igy a legelő állat nehezebben rágja és emészti is meg. Ezeknél fogva már pótolni kell részben legalább az eleséghiányt mesterséges takarmánnyal, sőt, ha hidegebb van, a kényesebb lábasjószágot csak a déli órákban bocsássuk ki a mezőre s a hó végén egészen istállózásra fogjuk őket.

Juhok behágatása is sok helyen e hóban végeztetik.

A kertben

leszüreteljük a paprikát, paradicsomot, helyükbe jöhet a a téli salátapalánta, esetleg évelő növények. Fa- és bokorültetéshez gödröket, vagyis árkokat ásunk, ahonnét lekerült a növényzet, s újra nem vetünk vagy ültetünk bele semmit, oly ágyakat felásunk jó mélyen s esetleg meg is trágyázzuk őket, ha a sor rájuk kerül, — leásva a trágyát.

A korai őszi gyümölcsök, barack, szilva, ringló, körte és alma szintén szüretelhetők már. Borszőlőnk koránérő része is leszüretelendő, mert ezekkel nem lehet várni, mig minden fajta megérik, különben sok kár esnék bennük és a rovarok és madarak (még a kétlábu szárnyatlan jómadarak is) nagyon megdézsmálnák őket.

A méhesben.

Ebben a hónapban okvetlen meg kell ejteni a méhcsaládok őszi revizióját. Az élelemhiányban szenvedő családokat lépesmézzel kell segiteni, ha ez nincs, etessünk

nagy adagokban folyékony mézet s csak végső esetben folyamodjunk kisegitő eszközökhöz. Azonban csakis kristályczukrot vagy fehér czukrot etessünk. Nyers czukorral ne kisérletezzünk, mert az nem vált be. A gyenge családokat egyesitsük közepesekkel vagy erősekkel, gyengét gyengével soha.

A szőllőben.

A szőlőben tulajdonképpen már semmi munka nincs hátra, ha csak a szőlő elgazosodása — főleg nedves időjárás esetén — egy ujabb kapálást nem tesz szükségessé. A legfőbb gond most a termés megvédése madarak és tolvajok ellen, azután az utak jókarba hozatala, hogy a szüreti munkálatok minél kevesebb akadállyal legyenek lebonyolithatók. Az érett csemegeszőlő leszedésére figyelmet kell forditani, mig a hó vége felé már a korai borszőlőfajok szedésének ideje is elérkezett. Addig már a rendbe hozandó a szüretelő eszközök, edények, lajtok, valamint a présház és annak teljes berendezése, nehogy utolsó percben valami hibázzon. A hibás edények kijavitásáról vagy pótlásáról sürgősen kell gondoskodni. A fürtök érésekor a fajok legbiztosabban lévén megállapithatók, a fajtisztán tartandó táblákban ilyenkor jelölendők ki az oda nem tartozó tőkék, melyek kivetését és pótlását a tél folyamán eszközölni kell. A zöldojtványok kikötözése, sőt esetleg visszakurtitása elrendelendő. A szőlőiskolában a második permetezést ejtjük meg, az ojtványokat a földhalmoktól teljesen megszabaditjuk és saját céljainkra szükséges vesszőn és ojtványokon felül levő fölösleget átlagos számitással megállapithatjuk.

Az 1925. junius 21.-én felavatott legénységi vitézek névsora

II.

Eszak Pestmegye:

Vidra Sándor szkv., kertész, Pécel; Juhász András őrv., föld., Valkó; Vas Kálmán szkv., fogházőr, Cegléd; Juhos János törzsőrm., rfh., Pestszentlőrinc; Jókai Pál tiz., postás, Budapest; Ádám Árpád fővadász, Kispest; Kacsándi Károly szkv., lov. mest., Pécel; Arányi Gergely őrm. földm., Soroksárpéteri; Láuczos István tiz., földm., Inarcskakucs; Muzsik Lajos tiz., napidijnok, Páty; Hosszu Ferenc tüzm., keresk., Budakeszi; Burzon Mihály őrm., földm., Vácszentlászló; Molnár János thts., Kispest; Kis György őrm., postaalt., Kispest; Egedi Sándor szkv., földm., Abony; Seres Lajos tiz., földm., szabó, Monor; Nádudvari Sándor őrv., csendőr, Ráckeve; Molnár Antal őrm., gazd. ispán, Domony; Balog József szkv., földm., Bugyi; Mándy Károly thts., tisztv., Kispest K. Balog Mihály tiz. földm., Abony; Balog Pál törzsőrm., doh. kert., Tápiószele; Pokorádi János törzsőrm., ácssegéd, Gödöllő; Kerekes Lajos törzsőrm., cipész; Kispest; Zemplényi Mihály tiszth., Vác; Major Mátyás tiz. földm., Torbágy; Vereczkei Imre thts., Vecsés; Szepetneki János szkv., postás, Budafok; Szuhányi Ferenc, Mende; Helényi Márton thts., Törökbálint; Borhegyi Márton tiz., bankalt., Örkény; Vida István főtüz., szijjártó, Nagytétény; Balázs János gy., földm., Pusztavacs; Szikra Pál szkv., MÁV vasmunkás, Pilishomoki; Farkas József gy., földm., Kisnémedi; Kenderesi Antal őrm., földm., Nagytétény; Balla József őrv., földm., Tápiószele; Eördögh György thts., rendőrbizt., Abony; Fekete Antal őrm., földm., Vecsés; Gyüre Dániel szkv., korcsmáros, Nagykáta; Kováts József őrm., rendőr, Vác; Horváth Sándor fővadász, rendőr, Soroksár; Király Pál tiz., földm., Cegléd; Dobos József őrm., rendőr, Pomáz; Endre József tiz., géplak., Soroksár; Barta József gy., földm., Ujszász; Konyár Mihály szkv., pályamunk., Ujszász; Monori Sándor őrm., kántortanitó, Pécel; ifj. Markos Gyula őrm., kertész, Pestszentlőrinc; Bese István rokk. tüz., földm., Fót; Téglás Ferenc gy., felügy., Tápióbicske; Főző Béla őrm., földm., Inárcspuszta; Fazekas Mihály őrm., földm., Rákosszentmihály; Orkényi Imre őrv., kovács, Gyón; Tasnádi József őrm., földm., Vecsés; Bihari Endre gy., szolga, Budafok; Szántó Ferenc tüz., mészáros, Örkény; Dunai János őrm., földm., Pusztavacs; Csonka Kálmán szkv., gazd., Veresegyháza; Takács Sebestyén őrm., földm., Nagykovácsi; Endre Illés szkv., ács, Szigetszentmiklós; Lőrentei Gábor őrm., magtáros; Ócsa; Beretvás József tiz., MÁV. szakács, Nagytétény; Lendvai János szkv., irodatiszt, Soroksár; Szente Lipót szkv., földm., Szigetujfalu; Marosi András tiz., kertész, Vác, Király János, gy., fm., csapos, Tura; ifj. Herceg József tüzm., gazd., Cegléd; Nagykanász Simon őrm., könyvk., nyomd., Erzsébetfalva; Sütő István szkv., bognár, Rákospalota; Füzér István őrm., rfelh., Kispest; Bodoni Gyula hj. őrm., tanitó, Abony; Király Antal gy., földm., Abony; Hajdu Ferenc szkv., magtáros, Tét; Géczy Ödön őrm., áll. becslő, Gödöllő; Bokor Sándor tiz., fegyőr, Vác; Haszán József thts., fm., Rákoskeresztur; Hübéres Mátyás tiz., fm., Budakeszi; Sümegi Mihály törzsőrm., fm., Szigetcsép; Dallosfalvi Illés orvostanhallg., tüzmester, Rákospalota; Kurucz József őrv., fm., Mogyoród; Sóti István őrm., MÁV kez., Hévizgyörk; Szabó Kálmán szkv., rendőr, Kispest; Major Ádám őrm., fm., Csepel; Rojtos János őrm., fm., Mende; Tábor János tiz., kertész, Kisterenye; Veerőn József thts., Erzsébetfalva; Bölcsei Mátyás gy. kézbesitő, Csepel; Vermesi János tiz., lakatos, Torbágy; Szentessi Károly szkv., vasesztergályos, Rákospalota; néhai Durst-Dobosi Ádám őrm., keresk. árvája, Aszód; Tarnai Gyula őrm., rendőr, Rákoscsaba; Gyarmati István tiz. földm., Orkény; ifj. Lovas József gy. fm., városányosa, Budapest; ifj. Bezzeg József fm. városányos.

Szolnokmegye.

Paczolay Gábor őrm., asztalos, Csépa; Nagy István őrm., kovács, Tiszasüly; Lehelvári Pál szkv., utkaparó, Cibakháza; Rádi János gy., földm., Jászapáti; Berényi Sándor szkv., kereskedő, Szolnok; Tóth János tiz., földmives, Jánoshida; Fejes István szkv., földm., Törökszentmiklós; Tóth Zsigmond szkv., rendőr, Karcag; Pák Gyula szkv., csendőr, Budapest; Kovács József őrm., rendőrfel. h., Jászberény; Hir Mihály szkv., vajmester, Szeged; Csébi János szkv., kocsis, Törökszentmiklós; Horváth Lajos gy., földm., Turkeve; Fenyves Mihály szkv., földm., Tiszabő; Szivós István szkv., dohányárus, Jászberény; Nagy Lajos gyalogos, rendőr, Kisujszállás; Palatinus István tiz., földm., vak, Mezőtur; Lévai József gy. földm., Tiszaug; Vig Bálint szkv., lakatos, Törökszentmiklós; Péter Lajos tiz., földm., Abádszalók; N. Molnár János gy., rendőr Szolnok; Országh Elek szkv., rendőr, Turkeve; Besze István szkv., földm., Szolnok; Tóth Lajos csendőr, tiszth., Jászapáti; Szabó János szkv., földm., Besenyszög; Deák Mihály tiz., földm., Fegyvernek.

Nógrád—Hontmegye.

Szabó István gy., földm., Hollókő; Márkus József tiz., földm., Zagyvapálfalva; Tót Ferenc, tiszth., Balassagyarmat; Podonyi Illés őrm., földm., cipész, Heréd; Gárdos László szkv., földm., Kisgerge; Varga Mihály tiz., földm., Czered; Kelemen István tiz., földm., Hollókő; Kunsági Lajos szkv., keresk., Békéscsaba; Pozsonyi Péter főtörzsőrm., Balassagyarmat; Hazafi István gy., földm., Peröcsény; Pető Lőrinc szkv., földm., Sámsonháza; Varga Lajos törzsőrm., földm., Hugyag; Sándor Béla gy., bányász, Vizslás; Pásztor János tiz., földm., Nagyléta; Fintor István szkv., földm., Garáb; Honti Sándor tiszth., mészáros; Balassagyarmat; Gáspár József szkv., bányász, Salgótarján; Havasi István őrm., földm., Patvaros; Markói István őrm., hajdu, Balassagyarmat.

Hevesmegye.

Sőtér György szkv., földm., Boconád; Szabó István őrm., földm., Tiszafüred; Kovács József őrm., földm., Szurdokpüspöki; Juhász József gy., földm., Gyöngyös; Kis Sándor szkv., földm., Kömlő; Lukács Illés tiz., földm., Gyöngyösoroszi; Kerékgyártó András gy., földm., Abasár; Majoros János őrv., földm., Eger; Szabó György örv., földm., Domoszló; Virág Gergely szkv., földm., Atkár; Harsányi László tiszth., Eger; Nagy Lajos tiz., rendőr, Hatvan; Bognár Imre tiz., földm., Gyöngyös; Barta László tiz., rendőr, Eger; Veres Albert őrv., földm., Poroszló; Takács Mátyás gy., földm., Abaság; ifj. Gólya Elemér tanuló, városányos, Csermajor; ifj. Varga András földm., városányos, Apc; Fodor János szkv., földm., Eger;

Molnár Ferenc őrm., Eger; Oláh Zsigmond tiszth., Eger; Bálint Imre szkv., főpincér, Gyöngyös; Oláh Gábor szkv., földm., Gyöngyös; Tót György őrv., földm., Abasár; Deme Dezső szkv., földm., Kisköre; Biró Imre szkv., földm., Eger; Kovács Pálinkás József tiz., földm., Gyöngyös; néhai Töröcsikáron őrm. árvája; Tornai Miklós Tarnaszentmiklós; Telki István tiz., földm., Domoszló; Szegedi Gusztáv tiszth., gazda Maklár; Mátrai István tiz., szabó, Gyöngyös; Sarjus Kálmán szkv., földm., Domoszló; Jánoshegyi József őrm., földm., Zagyvaszentjakab; — Somogyi István tiszth., malomrakt., Gyöngyös; Magyari László őrv., kőműves, Gyöngyös; Pongor Imre őrv., tanitó, Maklár; Molnár János őrm., földm., Demjén; Gábris János szkv., üzemvezető, Gyöngyös; Megyeri Miklós gy., vámőr, Gyöngyös, Szücs Lajos tiz., földm., Ecséd; hősi halált halt Előházi Mihály árvája, László, Abasár; Balázs Imre szkv., Eger; Barkóczi Sándor gy., földm., Detk; Tót Bertalan gy., földm., Eger; Kiss Imre őrm., földm., Gyöngyös; Nagy István tüzm., földm., Gyöngyös; Bihari Astván szkv., földmives, Domoszló; Hunhegyi István tiz., földm., Rózsaszentmárton; néhai Hollós János szkv., földm., árvái, Füzesabony; Harmati Mihály gy., földm., Domoszló; Hősi h. h. Beres Lajos tiz., földm., árvája, Gyöngyös; Vad Imre főtörzsőrm., Tiszanána; Dénes István tiz., földm., Hort; Kis Lajos őrm., földm., Tiszaszöllős.

Borsod—Gömör—Kishontmegye.

Reszegi László huszár, fertőtlenitő, Miskolc; Pap István szkv., földm., Mezőkövesd; Varga Miklós őrm., földm., Sajólád; Pap Bertalan tiz., kertész, Nagycsécs; Kormos Kálmán szkv., munkás, Balaton; Lacai Mihály, szkv., földm., Helyőbába; Zsóri János tiz., utkaparó, Szakáld; Németh Károly tiz., földm., Borsodszirák; Somosi József tiszth., Miskolc; Berec Gáspár tiz., földm., Novaj; Német András őrv., földm., Szendrőlád; Gyenes Márton tiz., földm., Szomolya; Dobai József tiz., földm., Sajólád; Szikszai József fővadász, csendőr, miskolc; -fj. Hamar János szkv., munkás, Borsodnádas; Lázár Albert gy., szv., pénz., földm., Mezőkövesd; Üvegés András szkv., földm., Szuhogy; Fekete Lajos gy., földm., Vatta; Gönci László tiz., irodat., Miskolc; Molnár Mátyás szkv., földm., Mezőkövesd; Zsóri György őrm., földm., Szakáld; Kövi Lajos alvadász, munkás, Ózd; Réti János tiszth., Miskolc; Cseri József csendőr, tiszth., Mezőkeresztes; Szabó Benjamin nyilv. főmester Miskolc; Dancs Dániel szkv., földm., Helyőszalonta; Egri József őrv., földm., Onód; Szintai János gy., földm., Heves; Szücs Sámuel őrm., földm., Barcika; Varga János tiz., cipész, Miskolc; Göőz Ferenc törzsőrm., müasztalos, Putnok; Vince Antal szkv., napszámos, Szijhalom; Farkas János tiz., földm., Szijhalom; Lőrincz Jenő gy., földm., asztalos, Boldva; Komáromi György szkv., ácsmester, Sajókozmir; Sudár Bertalan őrv., földm., Sajószöged; Rónaföldi Gyula tiz., vill.-vez., Miskolc; Kovács Károly szkv., földm., Mezőnagymihály; Miklós Imre szkv., földm., Sajólád; Balyi László szkv., földm., Szentsimán; Szigeti Gyula tiszth., vendéglős, Ormospuszta; Várkonyi József törzsőrm., munkás, Sajóvárkony; Tarjányi János tiz., földm., Helyőbába; Tamás János őrm., földm., Sajóarmód; Bárány János szkv., földm., Sajóbábony; Bene István szkv., földm., Szomolya, Székely Károly szkv., kertész, Alacska.

Zemplénmegye.

Ambrus István őrm., fm., Legyesbénye; Bodnár Miklós szkv., lakatos, Miskolc; Ivánka István szkv., földm., Bekecs; Sándor Ferenc tiszth., motorkezelő, Hernád; Keresztes Antal törzsőrm., elektrotechnikus, Monok; Jákob András őrm., földm., Luka; Kenecsei Antal szkv., gazda, Nagyrozvágy; Répási Bertalan törzsőrm., béresgazda, Girincs; Gergely János szkv., földm., Monok; Sós Sándor őrm., földm., Cigányd; Szentpéteri János őrm., hentes Tállya; Mészáros István tiz., földm., Megyaszó; Hanvai János tiz., földm., Olaszliszka; néhai Mátyás Gábor árvája Taktaharkány, Burgony József földm., Hernádnémeti; Czakó Ferenc őrm., gátőr, Tiszakarád; Nagy János földm., gy., Ujcsanális; hősi halt halt Danyi József törzsőrm. árvája, Sátoraljaujhely; Horváth Vendel tiz., szöv. kezelő, Hernádnémeti.

Abaujmegye.

Apjok Ferenc őrm., fm., Abaujszántó; Bártfai Pál fm., Hernádszentandrás; Tóth István tiz., fm., Felsődobsa; Nagy András őrm., fm., Abaujdevecser; Jakab Ferenc tiz., zsellér, Tarnanádaska; Volcsányi Lajos tiz., fm., Halmaj; Bajusz József gy., fm., Alsóméra; Meleg János szkv., fm., Boldogkőváralja; Ovári János István thts., Hidasnémeti; Tekes András szkv., fm. kőmüves, Szikszó; Balasai József thts., Sátoraljaujhely; Dénes István szkv., fm., Aszaló; Gidófalvi Pál csendőr thts.

Budapest székesfőváros.

Szabó Lajos thts., Abrahám Lajos tüzm., hentes; Illyés Sándor őrm., MÁV gépmunk.; Csepke Sándor szkv., kocsis; Falusi Ferenc őrm., áll. alt.; Vizi József szkv., rendőr; Szabó Jenő szkv., egy. alt.; Vörös János tiz., vas. alt., Balla Albert őrm., rendőr; Csébi Miklós szkv., szabó; Murányi Mihály törzsőrm., vasker.; Zilahi Péter őrm., szf. alt.; Bajus János thts.; Szénási Mihály thts.: Vas János őrm., vill. kalauz; Benkő Gyula törzsőrm., Palotai János; Csonka József törzsőrm., fürdőszolga; Porkolább Görgy tüzm., géplak.; Lengyel Ferenc törzsőrm.; Varsány Mihály őrm., detektiv; Bujdos Imre tiz., irodt.; Bártfai Antal thts.; Bátor Lajos szkv., postaalt.; Pogonyi Pál szkv., fm.; Várfoki Ferenc szkv., postal.; Tamási András törzsőrm., gépkocsi vez.; Kosztolánczki József testőr, thts.; Kőbán Ferenc tiz., árammérő; Afonyi Imre őrm., mallomellenőr; Nagy Lajos szkv., kéményseprő; Kis Ferenc h. postal.; Puha István tiz., jablt.; Virág János gy., posta alt., Veres József thts.; Hárs Károly főtüzm., szabó; Lelkes István tiz., borbély; Szekszárdi József őrm., tvszéki irodatiszt; Kis Péter tiz., rendfelh.; Füge József thts, Zárándi Károly thts.; Erdősi Vince őrm., kocsis; Domonkos Gábor thts., asztalos; Eliás István lovas testőr, thts; Surányi Rudolf szkv., munkás.

Biharmegye.

L. Kis József szkv., fm., Csökmő; Molnár Mihály thts., Kötegyán; Szilágyi Imre őrm., fm., Pocsaj; Végvári Ferenc tiz., fm., Vértes; Bucsu Mihály szkv., fm., Kőrösszakál; Bala Imre szkv., fm., Biharkeresztes; Hölgyes Imre őrm., fm., Okány; Jakab János tiz., fm., Beregböszörmény; Balog László gy., fm., Beregböszörmény; Fekete József szkv., fm., Nagyléta; Ádány Lajos őrv., fm., Hencida; Kiss Imre őrm., fm., Bihartorda; Veres József tiz., fm., Beregböszörmény; Békési Sándor szkv., fm., Sarkad; Fülöp Konrád szkv., kerékgyártó árvája Jozsef, Artánd; Vádó András thts., fm., Sarkad; Szegedi Lajos tiz., fm., Kőrösszegapáti; Rác Jenő őrm., fm., Szere; Kovács József gy., fm., Almosd; P. Eszenyi Lajos thts., fm., Kőrösszegapáti; Hegyesi Sándor tiz., fm., Derecske; Aros Sándor tiz., fm., Derecske; H. Cseke József tiz., fm., Kőrösszegapáti; Csuka István gy., utkaparó, Csökmő; Kiss Sándor tiz., fm., Derecske; Zagyva Miklós tiz., fm., Sárrétudvar; Nagy István őrv., fm., Nagykereki, Kun Miklós őrm., csendőr, Okány; Okos Gyula gy., fm., Biharkeresztes; Szabó Ferenc őrm., fm., Szerep; Oláh Imre tiz., fm., cipész; Biharkeresztes; Balogh Gyula thts., Kismarja; Bertalan Sándor őrv., fm., Almosd; Pető Lajos őrm., Nagykerek; Szilágyi Géza tiz. fm., Nagykereki; Kis Sándor szkv. fm., Vértes; Méhész Sándor gy., fm., Derecske; Szabó Miklós tiz., fm., Furta; Vezendi Imre tiz., fm., Derecske; Kerekes Imre gy., fm., Konyár; Kovács József tiz., fm., Almosd; Köteles Sándor tiz., cipész, Sarkad; Szabó Károly tiz., fm., Váncsod; Egri Gyula őrv., fm., Kokad; Szücs Lajos tiz., fm., Berekböszörmény; Kerecseny Sándor gy., zsellér, Derecske; Tiszafalvi Mihály törzsőrm., Berekböszörmény; Kalászos István tiz., fm., Nagykereki; Várnagy János fm., tiz., Almosd, Tiszai Károly őrv., fm., Szerep; Szőke Imre szkv., fm., Sárrétudvar; Dani Benjamin tiz., fm., Okány; Király Sándor thts., Berettyóujfalu; Kádár Demeter törzsőrm., fm., Sarkadkeresztur; Babosi József gy., fm., Berettyóujfalu; Varga József, tiz., kerékgy., Csökmőd; Barta János thts., Kismarja; Csuka József gy., fm., Berettyószentmárton; Szamosi József őrm., Nagyléta; Bodnár István szkv., fm., Sarkad; ifj. Sz. Tarsoly Mihály fm. városnyosam, Magyarhomorog.

Szatmár-Ugocsamegye.

Fodor József szkv., fm., Kocsord; Osváth József őrm., csendőr, Tyukod; Kun András tiz., fm., Gereben; T. Somlyay Dezső szkv., keresk., Kisvárda; Gyarmati József őrv., fm., Csenger; Karácsony Károly gy., fm., Gyügye; Kovács Pál Nábrád; Kósa Ignác gy., fm., Győrtelek; Szarka Gyula szkv., fm., Nábrád; Békési Sándor thts., Mátészalka; Pap Simon György tiz., fm., Hermánszeg; Bélteki Mihály thts., Mátészalka; Torkos Sándor szkv., fm., Jármi.

Szabolcs-Ungmegye.

Lengyel Mihály tiz., fm., Kállóssemjén; Tar Lajos szkv., fm., Tiszabercel; Szabó Péter tiz., fm., Petneháza; Orosi András törzsőrm., fm., Virgyulaj; Rácz János tiz., fm., Nyirábrány; Egyed István szkv., kocsis, Mándok; Bátyi Ferenc szkv., fm., Eperjeske; Macsi József őrv., fm., Nyirábrány; Fekete Bálint szkv., rendsz., Nyiregyháza; Dajka István szkv., fm., Mándok; Lippai János szkv., fm., cipész, Fényeslipke; Uri Lajos őrm., ács, Balkány; Lukács András tiz., fm., Nagyhalász; Tarpai József gy., posta alt., Nyiregyháza; Pécsi József őrm., doh. kertész, Nyirbéltek; Czibere Sándor tiz., fm., Nyiradony; Kapusi Sándor szkv., kanász, Nyirábrány; Sándor András gy., zsellér; Polgár; Csonka János gy., zsellér, Balkány; Bákai Ferenc gy., zsellér, Nyirtas; Mészáros József őrm., fm., Tiszanagyfalu; néhai Széplaki Sándor tüzm., Kékcse; Jónás György törzsőrm., Nyiregyháza; Kovács András gy., fm., Ajak; M. Balogh János tiz., szücs, Büdszentmihály; Borbély Ferenc őrm., rendőr Nyiregyháza; hősi halált halt Csáki Sándor őrm., géplakatos árvája, Csobaj; Czérna Sándor őrm., Nyiregyháza; Albert Ferenc gy., fm., Kállóssemjén; Biró József gy., fm., Gyüre; Aszódi János őrm., fm., Polgár; Kecső Dezső tiz., fm., Polgár; Kővári János őrm., Nyiregyháza; Orosz András szkv., fm., Napkor; Csalányi Miklós thts., fm., Balkány; Vas Sándor gy., fm., Tiszabercel; Legyel Ferenc törzsőrm.; Lencsés György tiz., fm., Levelek; Juhász Gyula thts., Ujfehértó; Lajtai Sándor thts., Nyiregyháza; Somogyi Keresztély thts., fm., Vencsellő; Szigetvári Antal őrm., fm., Timár; Lehel Ferenc szkv., fm., Vencsellő; Kerekes Ferenc szkv., fm., Tiszabercel; Váradi Ferenc szkv., fm., Vencsellő; Szabolcsi András szkv., fm., Vencsellő; Görgényi Jakab gy., fm., Vencsellő; Szabadhelyi György szkv., doh. kertész, Nyirbéltek; Gömöri József Dezső tiz., fm., Vencsellő; Nyiri Mihály tiz., fm., Nyirlugos; Lengyel István gy., fm., Balsa; Pomázi István szkv., vincellér, Kótaj; Kis János szkv., fm., Nagykálló; Sárosi János őrm., fm., Nyiregyháza; Csesztai János tiz., fm., Pusztadobos; Mozga István gy., fm., Pátroha; B. Nagy Sándor gy., fm., Debrecen.

(Folytatjuk.)

VILÁG FOLYÁSA

Az ántánt-válaszjegyzék.

Hétfőn délután Berlinben átadták az ántánthatalmak megbizottai a julius 20-i német biztonsági jegyzékre készült választ. A válaszjegyzéket a német birodalmi külügyminiszter vette át és az ántánt kivánságára csak a hét végén hozzák nyilvánosságra.

Caillaux Londonban.

Caillaux francia pénzügyminiszter Londonba utazott, ahol Franciaország angol adósságának rendezéséről tárgyal. Anglia még ez év elején önként részben elengedte a háboru alatt szövetségeseinek nyujtott kölcsönöket, vagyis az adósságokat leszállitotta arra az összegre, amelyre ő maga Amerikának tartozik. Ezt az összeget, amely évi 36—40 millió font sterlinggel törleszthető, kvóta szerint akarja fizettetni az egyes szövetségesekkel. Caillaux londoni utazása alkalmával a felére szeretné lealkudni a Franciaországra kivetett kvótát. Kevéssé valószinü, hogy Anglia elfogadja ezt a francia ajánlatot.

Marokkói harcok.

Petain tábornagy, Verdun hirneves védője, most ujra Marokkóba utazott, ahol átveszi a harcban álló francia csapatok főparancsnokságát. Ezzel egyidejüleg nagyszabásu hadmüveletek indulnak meg. A hadmüveletek három oldalról is fenyegetik a felkelő csapatokat. A legveszedelmesebb hadmüveletek északon, a Földközi tenger partján fekvő Alhucemas városkánál kezdődnek, ahol spanyol és francia csapatok szállnak partra hadihajók védelme alatt és egyenesen a felkelők centruma ellen irányitják a hadmüveleteket. Abd el Krim felkelővezér éppen ezért jelentékeny erőket vont össze Alhucemas körül, ahol ágyu- és gépfegyvertüzzel árasztja el az ottlevő kis spanyol erődöt és annak környékét. Nyugatról is spanyol-francia együttes támadás készül. Abd el Krim most az egész harcvonalat északra vitte fel és igy jelentékeny területek szabadultak fel a felkelők befolyása elól, ahova francia csapatok rögtön bevonultak. A franciáknak ily módon kiszolgáltatott családok hiába fordultak segitségért a felkelő vezérhez, Abd el Krim kijelentette, hogy megerősitéseket nem küldhet, mert spanyol támadást vár, de nemsokára egy nagy harka élén Tazza ellen vonul s a halált fogja keresni, ha nem győzedelmeskedik.

A cionisták Bécsben.

Bécsben most zajlott le a cionisták világkongresszusa. A kongresszus megnyitásának előestéjén a nemzeti és kereszténypártiak zajos tüntetéseket rendeztek, amiket a rendőrség teljes erővel igyekezett elfojtani. A cionista világkongresszus ugyanis a népszövetség védnöksége alatt áll és igy Ausztria kormánya kénytelen volt a népszövetség oltalma alatt álló cionistákat tőle telhető védelemben részesiteni. A német nemzeti és keresztény pártok most felháborodva követelnek elégtételt a rendőrség erőszakoskodása miatt és a cionistáknak engedélyezett gyülésezés mintájára maguk számára is gyülések engedélyezését kivánják. Ezenkivül a tulszigoru rendőri intézkedések elrendelőinek, elsősorban Schober rendőrfőnöknek állásáról való lemondását követelik.

Népszövetségi tanácsülés.

A népszövetségi tanácsülés Genfben szeptember hó 2-án ül össze és az elterjedt hirek szerint ez alkalommal döntenek Ausztria szanálásának befejezése ügyében. Ausztria alig várja már, hogy megszabaduljon Zimmermann népszövetségi főbiztostól. Ez a vágya most valószinüleg teljesülni fog.

A druzok lázadása.

A druzok lázadása következtében Sziriában a helyzet továbbra is válságos, noha a franciák nagyon lebecsülik. A druzok kezén erős helyi állások vannak és idáig minden további francia támadást megakadályoztak. Most megérkeztek a nagyobb megerősitések. Azt hiszik, hogy a franciák eddig már 3000 embert küldtek ki és további 3000 ember kiküldetésére készülnek. A támadások továbbra is tervszerütlenek. Damaszkuszba tegnapelőtt négy vonat érkezett sebesültekkel. Megsebesült többek között Goulet tábornok, a lovasság parancsnoka is.

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

HIREK.

Heti naptár.

SZEPTEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
31 Hétfő	Rajmund	Erika	A hét elején a nap 5 óra 05 perckor kél és 7 óra — perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 10 perckor kél és 6 óra 50 perckor nyugszik
1 Kedd	Egyed ap.	Egyed	
2 Szerda	István kir.	Rebeka	
3 Csütörtök	Manszvét pk.	Hilda	
4 Péntek	V. Rozália †	Rozália	
5 Szombat	Just Lőrinc	Viktor	
6 Vasárnap	DI4. Ida	DI3. Zakariás	

Kitüntetés. A kormányzó szerdán egyenként külön kihallgatáson fogadta Vass József, gróf Klebelsberg Kunó és Bud János minisztereket és köszönetét fejezve ki a hazának tett szolgálataikért, átnyujtotta nekik az első osztályu magyar érdemkereszt jelvényeit.

Frigyes Zsigmond porosz kir. herceg jelenleg Siófokon tartózkodik.

Szent Jobb körmenet. A hagyományos monumentalitással folyt le csütörtökön a Szent István napi körmenet, melyben a szent király jobbját körülhordozták Budavár utcáin. Az ünnepségen a háboru óta most először volt nagy számban képviselve a vidék népe is, megjelentek továbbá a Budapesten tartózkodó eszt vendégek és belga szülők, valamint az amerikai magyarok is. A Zsigmondkápolnában Csernoch János dr. biboros hercegprimás áj-tatosságot tartott, melyen megjelent a kormányzó, ki József Ferenc és Albrecht főherceggel, valamint a kormány tagjaival együtt az ünnepi körmenetben is részt vett. A halászbástya Szent István szobra előtt tábori mise, a koronázó főtemplomban pedig ünnepi nagymise volt. Ugyancsak csütörtökön ment végbe a Szent Istvánról elnevezett tisztviselőtelep felszentelése, melyen megjelent a kerület nemzetgyülési képviselője Almássy László is.

Parsz tudós Budapesten. Dr. Jiványi Jemhedji Modi, a bombay-i egyetem tudós tanára mult szerdán Budapestre érkezett és két előadást tartott a hunok őstörténelméről.

Tanulmányut. Szerdán érkezett Pécsre tanulmányutján 25 rajnavidéki német szőlősgazda és köztük volt a német földmivelésügyi, valamint a hesseni pénzügyminiszter is.

Szoborleleplezés. Nagy ünnepséggel leplezték le Szent István napján Gömör, Borsod és Kishont egyelőre egyesitett vármegyék közönsége, mintegy 7000 főnyi résztvevő jelenlétében Rudabányán gróf Gvadányi János lovassági tábornoknak a borsodszendrői vár egykori parancsnokának szobrát.

Avatás. A Magy. kir. Ludovika Akadémia Szent István napján, a kormányzó jelenlétében eskette fel az utolsó évfolyamból kikerült 92 hadnagyát. A most avatott akadémikusok az utolsó hadnagyok, akik ezt a rangot megkapták. Ezentul a hadnagyi rangot kiválóan minősitett altisztek nyerhetik el. Az akadémiát végzettek pedig ezentul főhadnagyok lesznek. Főtisztek rangja tehát ezentul a főhadnagyi rangnál kezdődik.

Kiállitás Esztergomban. Esztergom sz. kir. r. t. város a Falu Országos Szövetséggel és az Országos Stefánia Szövetséggel karöltve rendezett s Esztergom és Komárom közigazgatásilag ideiglenesen egyesitett vármegyék egész területére kiterjedő ipari, bányászati, mezőgazdasági, kereskedelmi, művészeti, művelődési és egészségügyi kiállitást rendez Esztergomban, 1925. évi szeptember hó 20., 21. és 22. napján a Szent Benedek-rendi főgimnázium, a városi reál és elemi iskolák, valamint a Fürdőszálló összes helyiségeiben. A kiállitás fővédnökei: dr. Csernoch János biboros-érsek, Magyarország hercegprimása és Mayer János m. kir. földmivelésügyi miniszter.

Veszprém Vármegyei Gazdasági Egyesület ünnepe. A Veszprém Vármegyei Gazdasági Egyesület f. évi szeptember 6-án és 7-én ünnepli 60 éves fennállását. Az ünnepély szeptember 6-án d. e. 9 órakor istentisztelettel kezdődik, mely után 10 órakor a vármegyeház nagytermében dr. Magyar Károly főispán elnöklete alatt diszközgyülés lesz, melyen Kajdacsy Endre ügyv. igazgató ismerteti az egyesület történetét, majd Fabriczius Endre, OMGE főtitkára fogja előterjeszteni az OMGE és a GEOSz javaslatát a vármegyei gazdasági egyesületek jövőbeni feladatairól és müködésének biztositásáról. Délelőtt 12 órakor lesz a szőlészeti, borászati és az ezekkel rokonágak kiállitásának megnyitása. Délután 1 órakor társasebéd. Délután lesz a kisgazda-fogatok dijazása, kisgazdák lóversenye, tréfás verseny, a vármegyei levente egyesületek sportgyakorlatai s végül este 8 órakor népünnepély. Szeptember 7-én d. e. 9 órakor az iparisk0lában szakelőadás lesz a szőlészet, borászat és kertészet időszerü kérdéseiről s ugyanekkor lesz a kiállitás birálata is. Délelőtt 10 órakor lesz a tenyészlókiállitás és dijazás kizárólag melegvérü lovak részére. 11 órakor szántógépbemutató. Délután 2 órakor társaskirándulás a tótvázsonyi »Szent Hubertus« gyümölcs- és fatelepitő szövetkezet telepeinek megtekintésére.

A halászi-i hitelszövetkezet 25 éves jubileuma. A becsületes, önzetlen, altruista szövetkezeti eszme diadalának, az egész Szigetköz boldogulásának ünnepét ülte Halászi község. Hamar Imre elnök, nyug. főjegyző beszédében beszámolt a hitelszövetkezet megalapitásáról. 25 év alatti áldásos tevékenységéről, mely lehetővé tette, hogy a 201 taggal és 402 üzletrésszel megindult szövetkezet ma 1480 taggal és 4600 üzletrésszel bir. Major Weber Jenő osztályfőnök tartotta beszédét a hitelszövetkezetek hivatásáról, azok nagy nemzeti munkájáról, melyből a halászi-i hitelszövetkezet derekasan kivette részét. Bánvárth Sándor gazd. akad. igazgató szép beszéd keretében mondott köszönetet a hitelszövetkezet vezetőségének Szigetköz népe nevében az eredménydus müködéséért. Ezen eredményes munka ünnepe élő bizonysága a falusi hitelszövetkezetek óriási fontosságának, mellyel az ország hitelélétébe belekapcsolódva kifejthetnek.

Bizottság a munkanélküliség elleni biztositás tanulmányozására. Ugy értesülünk, hogy a népjóléti miniszterium a kereskedelmi miniszteriummal egyetértésben bizottságot küld ki annak tanulmányozására, hogy miként alkalmazzák a munkanélküliség elleni biztositásról szóló törvényt a gyakorlatban. A tervezetet a népjóléti miniszterium megküldi hozzászólás végett a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekképviseleteknek is. A törvényjavaslat a nemzetgyülés őszi ülésszakában kerül tárgyalásra és előadója Frühwirth Mátyás szigetközi nemzetgyülési képviselő lesz.

Kertészeti kiállitás Debrecenben. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Kertészeti Egyesület október hó 4—6. napjain rendezendő kertészeti kiállitásra a jelentkezési határidő szeptember 1-ével lejár. Eppen ezért felhivja a kamara a gazdaközönséget, szőlőbirtokosokat és kertészkedőket, hogy részvételük céljából minél előbb jelentkezzenek, mert a megfelelő helyek biztositása csak ez esetben lesz lehetséges. Ugyancsak felhivja a Kamara az érdeklődők figyelmét a kiállitással kapcsolatban a Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezettel együttesen rendezendő gyümölcs- és borminta vásárra, mely a szőlő, gyümölcs és kertgazdasági termények jobb értékesitését és a termelés megfelelő irányitását lesz hivatva évről-évre szolgálni. Részletes tájékoztatást ad az érdeklődőknek s a kiállitás gyümölcs és borminta vásár hirdetményeit, valamint jelentkezési ivét dijtalanul megküldi a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Hunyadi-utca 10.).

Mozart kedvenc hangszere a fuvola, mükedvelők részére a legalkalmasabb hangszer, mert könnyen, minden megerőltetés nélkül játszható és hangja minden fekvésben szimpatikus, a magas hangok is kellemesen zengenek. A Sternberg Királyi Udvari Hangszergyár, Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz. Mozart mühelyei már 150.000 koronáért szállitanak fuvolákat mükedvelőink részére.

Ujra egyikünk.

Esztergomi János barátom emlékének.

Gránátverte völgy zöldelő mélyén,
Meghuzódva egy magányos sir.
A halmokon siró jajpanasszal
Utjára indul a szörnyü hir.

Tomboló harcok vérmezejéről
Száll völgyön, hegyen, bérceken át,
S magával viszi bus vigasz gyanánt,
A haldoklónak végső jajszavát.

S hová ő vágyott — haza száll a hir,
Hogy bánatot, könnyet fakasszon,
Hogy árva legyen egy drága fiu,
S fájjon zokogjon egy sápadt asszony.

1916. VIII. 23. vitéz KEMENY SIMON

Állatgyógyászat.

Feltalálták a sertések bélférgességének gyógyszerét.

A sertések fertőző betegségei elleni védekezés alkalmával minduntalan felmerült az a gondolat, hogy az ellenük való védekezés sokkal hatásosabb lenne, ha sulyt helyeznének a sertések ellenállóképességének növelésére. Igy nagy nehézséget okozott a fertőző betegségek elleni küzdelemben a sertések körében nagyon elterjedt bélférgesség, mert ez éppen a fejlődő állatok lesoványodását és ezzel ellenállóképességük nagybani csökkenését okozza. A gyomorban és belekben lévő giliszták a testükből kiválasztott mérgező anyagok utján táplálkozási zavarokat és a bél falainak a megrepedését okozzák, amelyben, mint minden gyuladásos nyálkahártyában, a fertőző betegség baktériumai kitünő tenyésztalajra találnak. Ezek szerint a gilisztás sertés sokkal könnyebben megkaphatja a fertőző betegséget, amely legtöbb esetben az állat elhullásával végződik. Ezenkivül, ha a gilisztás sertés életben marad is, még jó táplálással sem tudják a lesoványodását megakadályozni, ami nagy eleségpocsékolással, tehát pénzbeli veszteséggel jár a gazdára nézve. Szakemberek mindent megpróbáltak a sertések bélgilisztáinak a gyógyitására, azonban a legujabb időkig minden eredmény nélkül. Csak ujabban sikerült hosszasabb, mintegy három évi kisérletezés után egy olyan szert előállitani, amely feltétlenül biztossággal meggyógyitja a bélférges sertéseket. A szert, amely Kebái néven jött forgalomba, dr. Marek József, az állatorvosi főiskola világhirü professzora, több ezer sertésen kipróbálta és kisérletei bebizonyitották, hogy az uj gyógyszer a gilisztákat feltétlenül kihajtja sertésekből, anélkül, hogy az állatok szervezetére káros hatással volna.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női díszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

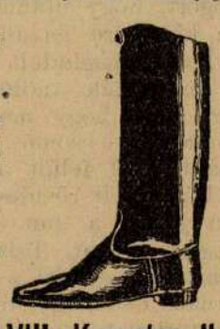

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

Vetésjelentés.

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt két hét időjárása nyáriasan meleg és száraz volt, de még mindig nem érte el a nálunk szokásos kánikulai forróságot. A második hét az elsőnél valamivel hüvösebb volt. Csapadék igen kevés esett. Hét nap országszerte csapadékmentes volt. Jégesőről és káros viharokról nem érkezett jelentés. A száraz, meleg időjárás ugy a még hátralévő hordási, mint a cséplési munkálatoknak nagyon kedvezett. A hordást kevés zabtermés kivételével mindenütt és a cséplést is ugyszólván teljesen befejezték. A többi gazdasági munkálatokra is kedvező volt az időjárás. Helyenként a repce és rozs vetéshez a vetőszántás is kezdetét vette. A tengeri, az előző bő esőzések, majd az ezeket követő száraz, meleg időjárás hatása alatt igen erőteljesen fejlődött. A bevetett terület 1,814.666 kat. hold és kat. holdanként 13.29 mm, vagyis összesen 24,112.500 mm tengeri termés várható. A mult évben 18,820.066 mm termett. Igen jó hatással van a csapadék után a tartós, meleg időjárás a burgonya fejlődésére. A bevetett terület 441.884 kat. hold holdanként 5424 mm, vagyis összesen mintegy 24,133.200 mm burgonyatermés várható.

A cukorrépa fejlődése, a kedvező időjárás hatása alatt igen szépen haladt előre. Kat holdanként 134.18 mm, vagyis összesen mintegy 15,425.500 mm cukorrépa termésre van kilátás. A szőlők fejlődése előrehaladt. Ez időszerint közepes termés várható.

MEZŐGAZDASÁG

A borfogyasztási adó leszállitása. Több izben hirt adtunk azokról a tervekről, amelyeket a gazdasági körök a borválság enyhitésének az érdekében szükségesnek mondottak ki és keresztülvitel céljából az illetékes hatóságok előterjesztették. A magyarországi szőlősgazdák értekezlete most ujból foglalkozott a borpiac nehéz helyzetével és a segités legfontosabb és legsürgősebb feladatául a borfogyasztási adónak literenként 6 aranyfillérre való leszállitását jelölte meg. Kivánta még a nagygyülés a termelő és munkásai által elfogyasztott borok adómentességét is.

Naponként 70 ezer liter tejfelesleg érkezik Budapestre. A főváros tejfogyasztása a jelenlegi felhozatalhoz képest olyan csekély, hogy a napi tejfelesleg Budapesten 60—70 ezer literre becsülhető. A feleslegeket a tejvállalatok árengedményekkel igyekeztek elhelyezni, hogy lehetőleg minél kevesebbet kelljen feldolgozniok. Igy a tej sok helyütt már a hivatalos áron tul is kapható és a hivatalos árleszállitást a közeljövőben várják. A tejfeleslegek következtében a vajpiac is el van árasztva áruval. A vajat a vállalatok exportálni igyekeznek, jelenleg azonban külföldön is nagy a lanyhaság. A vajárak lemorzsolódása ennélfogva már megkezdődött. A hütőházban nem raktároznak el nagyobb mennyiségeket, mert télre sem várják az árak olyan arányu megszilárdulását, amely mellett a tárolás költségei és a kamat megtérülnének. A vaj nagykereskedelmi árai: szövetkezeti teavaj tömbökben 18—50, főzővaj 40—42, pasztérizált csemegevaj adagolva 66—80, tömökben vagy hordókban 64—65, szövetkezeti teavaj a termelés helyén 40—42 ezer korona.

Őszi gyümölcsvásár Budapesten. A Falu Szövetség és az Országos Kertészeti Egyesület szeptember hó első felében több napra terjedő országos gyümölcsvásárt rendez a fővárosban. A vásáron a közönség a termelőtől közvetlenül első minőségben, jutányos áron szerezheti be az árut. Bejelentés és kérdezősködés a Mezőgazdasági Muzeumba, Városliget intézendő.

Ujabb mezőgazdasági hitel. Beszámoltunk arról, hogy a kormány az aszály és a jégkárok által sujtott kisbirtokosok részére 19 milliárd olcsó vetőmaghitelt utalt ki. Ezt a hitelkeretet a kormány most ujabb 6 milliárddal emelte fel, továbbá a közép- és nagybirtokosok részére is 30 milliárd korona kölcsönt engedélyezett. A pénzt hathónapos váltóra lehet felvenni és a váltó lejáratkor ujabb hat hónapra prolongálható.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (62)

Irta: FEKETE JÁNOS.

(Folytatás.)

Egy galamb ül a felhuzott jobb vállán. Csőrével megkopogtatja a mozdulatlan ember porcos fülét. Az a bal szárnyát piszkálja. Aztán ezt is megunja és a fül is hideg, mint a márvány. Ott van immár a szentegyház első, csodálatos faragott képe. Annak szobra, aki önmagát érte Istennek áldozatul hozta.

— Tamás?

— No.

— Tamás, a Füzesben kialudt a tüz.

— Ej, a pokol férge! Talán ott jár a farkaspofáju?

— Nem tom. De jó lenne körülnézni.

— Ne várjuk mán vissza Györgyöt?

— Nem javallom.

A nagy darab Baksa feltápászkodik a tüz melléről és északnak figyel. A csöndes éjszakában semmi nesz. Tamás, a kisebbik vitéz, egy köteg száraz nádat vág a tüzre. A nagy nádasban, a Tisza partján, lesznek jobbra, balra. A kun valahol a folyó másik partján portyáz.

György vitéz átkelt este a Tiszán vagy tucat vitézzel, hogy a kunok nyugalmát zavarja. A vitézek csapatja itt maradt és türelmetlenül figyel körül. Már nem bánnák, ha megkezdődnék a cécó.

Baksa, Simon fia, a György bátyja felemeli ijját, vállra akasztja, kopját fog a kezébe és a Füzes felé indul. Tamás, az öccse, szép csendesen utána.

Óvatosan haladnak előre a zsombékon. A lábuk itt-ott belesüpped a vizbe, beljebb kerülnek. Feleuton a két tüz között megáll Baksa. A tüz csalugyan nem látszik. Tovább mennek. A lábuk ropog a nádon. Tamás ugy figyel a hosszu orrával, mint a hajtókutya. Baksa megfordul.

— Tamás. Ne szóljunk a legényeknek!

— Ugyan mire? Majd ha megnéztük, mi jár arra?

Tovább mennek. Egy nagy, százesztendős füz mellett megállnak. Köröskörül halotti csend, csak a távolabbi őrtüzek rőt fénye pislog a pusztában. A folyóról éji madár nyujtott kiáltása hallatszik. A két vitéz fülét hegyezi. A hang megismétlődik, egyszer, kétszer, háromszor. Azután többször nem.

A tüznél vér és dulakodás nyoma. A hamvadó parazsat szétszórták. Baksa beljebb a nádasban egy kettészelt koponyáju vitézre akad.

— No nézd csak Tamás, ki légyen ez?

Tamás lehajol a holt vitéz fölé.

— Háturól egy csapás. A homlokán egy szurás. Ugy nézem, a Bögös Péter.

— Csakugyan. Ezt már elküldték az Oldamur ordasai a másvilágra.

A nyomokat fürkészve lépkednek. Kun csizmák utja vezet Szer felé. Kis vártatva kuvik szól. Baksa szájára tapasztja kezét és hallgat. Tamás a sötétbe kémlel. Az égen nincs hold. Vagy kétszáz lépésnyire süveges alakot lát. Baksa arrafelé indul. De alig ért fele távolságra, megtorpan. Tamás annyit lát, hogy a bátyja megingott és valami káromlásfélével elvágódik a földre. Pányvát dobtak a nyakába.

Tamás egy pillanatig azon gondolkodik, hogy jelt ad embereinek. De míg azok ideérnek! Aztán ki tudja, mi van itt, hányan lesnek? Jobbnak látja hallgatni s kuszva igyekszik az elfogott Baksa után.

Négy hegyessüvegü kun bajlódik azzal. Tamás a közelükbe ér és jól látja, amint a rugdaló Baksát kötözik. Megismerték, hogy urfajta.

Valamelyik egy kis kun lovat hoz, felköti rá Baksát s mennek tovább azok is Szer felé. Most már nyugodtak, hogy senki sem zavarja a mulatságukat.

Tamás a fejét vakarja ott a zsombékon. Megpróbálja, kuvikol kettőt. Távolabbról visszaszól háromszor a madár. Felajzza ijját és gyors lépéssel megy ő is. Olyan a szeme, mint a bagolyé. Kilövi a nyilat s a lovat vezető kun jajkiáltással lerogy. A kis csapat megáll. Két kun visszafordul, egy a lovat őrzi. Tamás azonban a rókától tanult kifogni az üldözőkön. Nagy kört irt le dél felé, s mig azok a Füzes irányában iparkodnak, egy vonalba kerül ismét a lóval. Ott áll a kis zömök kun, maga elé állitotta a lovat, hogyha a Tisza felől még egy nyil suhogna, a foglyot érje. A ló türelmetlenül kapálózik, a kun csititja. Amikor a két ember már kellő távolságból les az alkalmatlankodóra, Tamás ujra ijjat feszit s egy nyil szegzi le a kunt a földre. Most aztán futva közeledik arrafelé. A két kun azonban visszafordult. Megkezdődik a verseny.

Tamás odaér a lóhoz. Elvágja a szijjat, mellyel bátyját odakötötték. Éppen nyujtózkodik iszonyatos káromkodás közt Baksa, mikor Tamás kopjávalront a két kunra. Baksa felkapja az elesett kun bárdját s hamar végeznek az egyik tarfejüvel. A másikat leverik lábáról. Nem tud az már járni, a lábán tenyérnyi véres seb. Megkötözik és faggatják. Nem szól az egy szót sem. Ugy véli, minél tovább vesződnek, annál könnyebben akadnak a többi kunra, hogy ő megszabaduljon. Azok azonban hagyják őt hallgatni, megindulnak a lóval visszafelé a tüz irányában.

Mennek, mennek, kerülgetik a hinárt. Látják, hogy az ő tüzük is csak pislákol. Füttyent egyet Baksa. Nem felel senki.

— Ej, a kutya istenit, hát megbabonáztak ezek itt mindent?

Tamás előreszalad a tüzhöz. A tüz nem ég már. Visszamegy a lovakhoz. Nincs ott sem senki. De dulakodás nyoma sem látszik. Baksa hallgat. Valahol a Gyümölcsén erdő felől nagy pattogás, kiabálás hangzik. Vontatottan, időnként felujulva.

Most aztán a kést nekidöfik az öreg kun torkának.

— Beszélj, mert tudom, elhallgatsz örökre.

Mitevő legyen, hát elmondja, hogy este jöttek át hármasával a dődi rév alatt. Valahol a Körtvélyen tul járnak a többiek. Marhát akartak halászni. A Kemencs emberei.

Ennyi elég volt Baksának.

— Tamás, ügyes ember vagy. Marasztald itt ezt a sógort, hogy utánunk ne jöhessen. Aztán pattanj rá a kis pejre, én addig előrejárok arrafele.

Baksa megindult a Gyümölcsén erdő felé. Tamás még afféle vadhurokkal lecövekelte a kunt a földre, ugy hogy meg se moccanhasson. A száját betömte egy csomó füvel, aztán egy szives istenáldjonnal felült a lóra.

Hát kisült rövidesen, hogy a Baksa emberei nyomára jöttek a kun csalafintaságnak. Felkerekedett az egész csapat. Találkoztak a kunnal, amely addigra összeverődött s jó kétszeresét tette ki a magyarnak. Csakhogy vagy ötszáz marhát hajtottak a Kőröstorkolat irányában.

(Folytatjuk.)

SPORT.

Cegléden lesz az első kisgazda lovas- és kocsiverseny.

A földmivelésügyi miniszter is részt vesz a versenyen.

Augusztus hó 30-án, vasárnap nyilik meg a Falu Szövetség századik jubiláris kiállitása Czegléden, Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltósága jelenlétében. A kiállitás iránt országszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg s melyre eddig több mint 2000 kiállitó jelentkezett. A kiállitás utolsó napján szeptember hó 6-án vasárnap lesz lesz az első kisgazda lovas- és kocsiverseny fődijazással, E nagyarányu versennyel, melyre eddig több mint száz benevezés történt, az ország állattenyésztése megint egy hatalmas lépéssel jut előre. A versenyen Majer János földmivelésügyi miniszter is részt vesz.

A versenyszámok a következők: 1. Országuti fogatverseny. Távolság kb. 10 km. Résztvehet csakis Czegléd és környéke gazdái, ügető- (verseny) lovak kizárásával. Birálat tárgya: a) A megtett távolság ideje. b) Az erőállapot verseny után 30 perccel. c) Összhang kocsis, ló és kocsi között. 2. Hajtóverseny. Egyes-, kettes- és négyesfogatok részére. Hajtandó kitüzött pályán. Követelmények: A ló helyes állása. Készséges inditás. Sima átmenet lépésből ügetésbe és viszont. Hátráltatás. Sima, gördülékeny fordulatok. Helyes szár- és ostorkezelés. Összhang a lovakkal. 3. Kocsiverseny. — Távolság kb. 2000 m. Nyitva (ügetők kivételével) bárki részére. — Hajtás helye: zászlók közti pályán. Egyes és kettesfogatokkal. 4. Fogatszépségverseny. Egyes-, kettes-, négyesfogatok részére. Nyitva bárki részére. Követelmény: Ló, kocsi és hajtó közötti összhang. Helyes, tetszetős szerszámozás és befogás. Megfelelő kocsi vagy szekér. Előhajtás lépés- és ügetésben. 5. Vándordijas fogatszépségverseny. Mint 4 pont alatt. Küzdelem a város I—XIV. kerületeiben lakó gazdák között. Ebben az évben bármilyen nemü lovakkal. Vándordijra a nyertes nevét véssük. 6. Sikverseny. Távolság kb. 1200 m. Kisgazdatenyésztők részére, nyeregben vagy szőrén. 7. Vadászverseny. Távolság kb. 4—5 km. Körülbelül 4—500 m kifutóval. Csakis Czegléd és környéke gazdái részére. 8. Karusszel lovardai bemutató lovaglások. Voltizsálás. Bemutatja a czeglédi alakuló Move Levente lovas csoportja és csendőrlovagló tanfolyam. 9. Tréfás verseny. Távolság kb. 1200 m. Nyitva bárki részére. Közbeeső asztalokon kisebb akadályokkal. (1 pár virsli elfogyasztása, 1 pohár sör megivása, 1 drb sóskifli megevése. 1 drb cigaretta elszivása, stb.) 10. Altiszti és legénységi verseny. a) Vadászlovaglás. Távolság kb. 5—6 km. b) Ugratóverseny. 10 kb. 1 m-nél nem magasabb, 2 m-nél nem szélesebb akadállyal. 11. Bemutató játék lóháton és kocsikkal. Bemutatják a ceglédi gazdák és csendőr lovaglóiskola.

Nevezéseket elfogad szóbelileg vagy irásban a Czeglédi Gazdasági Egyesület vagy Rudnyánszky Ferenc lótenyésztési bizottmányi tag. Nevezni lehet augusztus 31-ig. Nevezés dijtalan. Dajazások. Jutalomdijak. (Tiszteletdijak, pénzdijak és oklevelek.) Vidéki fogatok elhelyezéséről a Czeglédi Gazdasági Egyesület gondoskodik.

A biráló bizottságnak 90 tagja van, élén vitéz Horthy István ny. lov. tábornok, diszelnökkel, vitéz Anyos Aladár tábornok, méntelep felügyelő elnökkel, Plössz Béla dr. helyettes államtitkárral, Preszly Elemér dr. Pest-vármegye főispánjával és a magyar állattenyésztés számos más kiváló előmozditójával. Különös érdeklődésre tarthat számot a kisgazdák sik- és vadászversenye, a karusszel, melyet kisgazdák fognak lovagolni és a csendőrség lovasbravurjai, ahol a mostani vezetőség magyar szelleme tükröződik vissza. A lovasverseny befejező mutatványa egy régi alföldi bátyár korból vett jelenet lesz, melyet Rudnyánszky Ferenc huszárszázados, lotenyésztési bizottmányi tag tanitott be.

Részletfizetésre

vásárolhat **bármily** hangszert. (Zenekariakat, valamint zongorát, cimbalmot stb.) a **„HANGSZERPALOTÁ“**-ban:

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR

STERNBERG

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám.

A „GRAMOPHON“ - Társaság Vezérképviselete.

Thurner soproni polgármester beszéde.

SZEMLE.

A Dunántuli Állattenyésztés fejlesztéséről irva a Köztelek hasábjain Konkoly-Thege Sándor és Döhrmann Henrik ismertetik a földmivelésügyi minisztériumnak és a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamarának idevonatkozó nagyszabásu intézkedéseit. Az »Állattenyésztők Lapjá«-ban, dr. Eber szintén érdeme szerint méltatja az akciót. A »Magyar Szövetkezés« pedig beszámol arról, hogy a pénzügyminiszter 600.000 aranykoronát ad az Országos Tejszövetkezeti Központ részére, melyből elsőül a győri gazdakamara által megszervezett Pápavidéki Tejszövetkezeti Központ és Állattenyésztési Egyesület lesz felállitva szeptember 1-én. Egyelőre a pápai járás 22 községének bekapcsolásáról van itt szó, mire nézve a szervezési munkálatokat a győri kamarának két szakembere végzi most a közigazgatási hatósággal és a gazdasági felügyelőséggel karöltve.

A győri gazdakamara Értesitőjében olvassuk, hogy a mezőgazdasági érdekképviseletekről szóló 1920. évi XVIII. t.-c. teljes szövege és ennek végrehajtási utasitási rendeletei külön füzetben jelentek meg és 8000 koronáért kaphatók. A kiadvány közli a mezőgazdasági bizottságok müködési tervezetét, az összes elnökök névjegyzékét, a győri kerületi gazdakamara 24 osztályáról szóló részletes tájékoztatót, a mezőgazdasági bizottsági tagok választására jogosultak összeirásáról, a községi, járási, városi és vármegyei mezőgazdasági bizottságok megválasztásáról szóló végrehajtási rendeleteket, amelyek most azért aktuálisak, mert a három év leteltével most lesz a bizottságok tisztikarának restaurálása. A »Tájékoztató« füzet a gazdasági kamarák törvényét is leközli.

Különfélék.

Fenevad az utcákon. Párisnak megvolt a maga szenzációja most az uborka szezónban is. Egy Abesszíniából érkezett leopárd elszabadult a ketrecéből és napokig bolyongott a Bois de Boulogneban és Páris utcáin. Nagyszabásu körvadászatokat rendeztek ellene, de eredménytelenül, mert a leopárd éjszakai vad lévén, nappal nem mutatkozott, éjjel pedig a sötétség védelme alatt elkerülte a vadászok figyelmét. A párisi közvélemény már tréfásan vette az eredménytelen éjszakai vadászatokat és már azt kezdték találgatni, hogy talán az egész leopárdhistória nem egyéb, mint a szokott cápatörténetekhez hasonló hirlapi kacsa. Azt kezdték magyarázni, hogy a leopárdot értékes szőrméje miatt ellopta valaki és aztán elhitette az őrökkel azt, hogy megszökött. Végre majdnem egy hétig tartó eredménytelen vadászat után egy napon a kora reggeli órákban sikerült felfedezni a Bois de Boulogne közelében lévő egyik iskola kertjében a veszélyes ragadozót. Rögtön körülvették az épületet és kertet. Először az üldözésben résztvevő abesszíniai vadász kért engedélyt arra, hogy az értékes vadat pányvával elfoghassa. A pányvát vagy lasszót, melyet az abesszíniai vadfogó roppant ügyesen kezel, nem lehetett alkalmazni, mert a vadászatot vezető rendőrtisztviselő attól tartott, hogy a kiéhezett fenevad esetleg kiszabaditja magát és az utcán csoportosan iskolába igyekvő gyermekekre veti magát. Éppen ezért az egyik kiváló céllövő rendőrt állitotta ki és ez feljebbvalói parancsára egyetlen lövéssel leteritette a körülzárt fenevadat. Ezzel végetért Páris legujabb nyári szenzációja.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Epres Lipót tanitó, Vaskut. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec 31-én jár le. — vitéz Menyhárt Pál, Cec. Beküldött 27.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec 31-én jár le 10.000 K tulfizetéssel. — vitéz Kordé József, Dávod. Beküldött 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Abel Vince, Kömpöcpuszta. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec 31-én jár le. — vitéz Csörgő Gyula Makó. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése aug. 15-én járt le. — vitéz Boros Gyula, Tiszaroff. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — vitéz Varga Vendel, Alpár. Előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Harsányi Ferenc, Öreglak. Beküldött 90.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Lukácsi Menyhért, Alsónémedi. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Vasvári Ferenc, Pécs. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Mészáros Ferenc, Jászárokszállás. Beküldött 61.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Tóth Márton, Hőgyész. Beküldött 40.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése nov. 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Kunsági Antal, Büdpuszta. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 febr. 1-én jár le 9000 K tulfizetéssel.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segít, ha minket támogat.

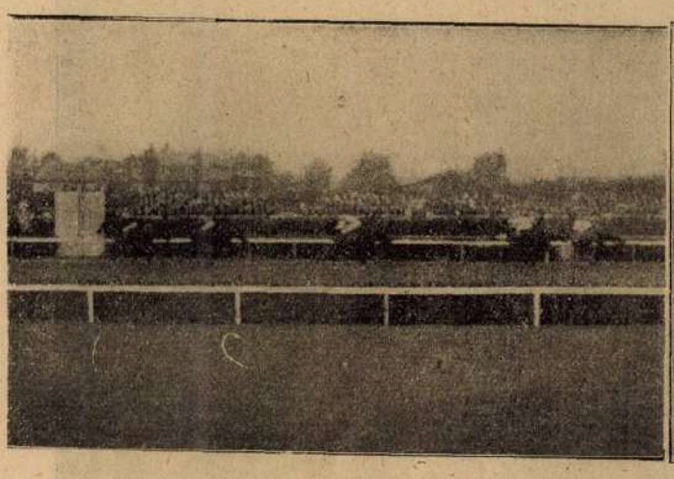

A Szent István-dij futása a budapesti lóversenytéren. Pignouf, a lesvári ménes 3 éves ménje nyerte a dijat.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRA A KÉPVISELŐHÁZ

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 36. SZÁM. 1925. SZEPTEMBER HÓ 6.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Leventeünnep Sopronban.

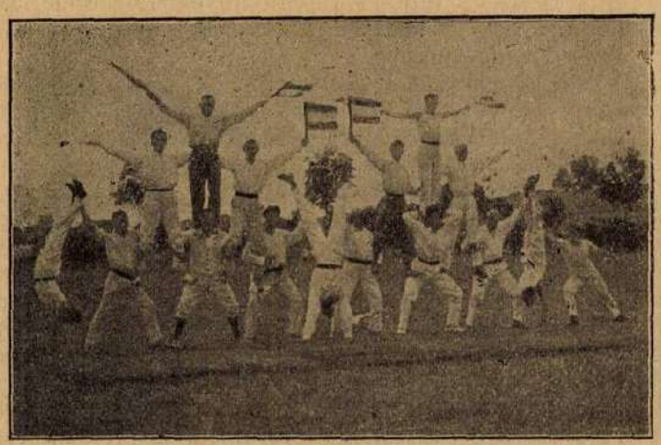

A leventék egyik legszebb és legnehezebb sportmutatványa: a gula.

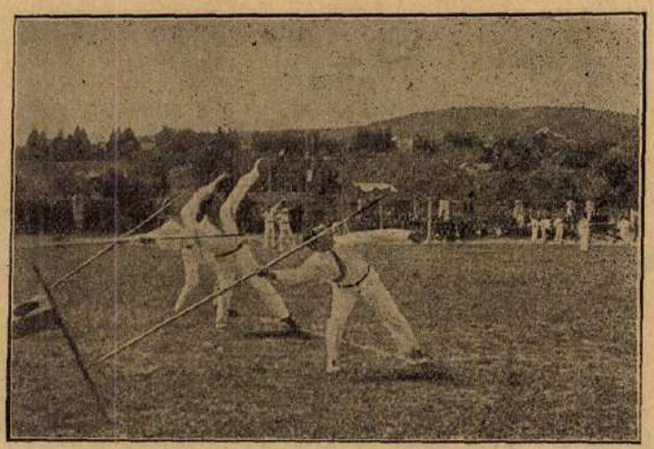

Gerelyvetők, kiket a közönség a legnagyobb figyelemmel kisért.

Turán.

Valahol a mesés India és a rejtélyes Tibet határán, messze Ázsia szivében, egészen a hires kinai falakig nyulik el az a termékeny sikság, melynek egyik része Turán, másik pedig Irán, ahol évezredeken át élte világát ősünk, a puszták fia. Ma már csak ősi hagyományok nyomán kelt tudákos regék beszélnek a több évezredes multról, szines mesék, amiket az unokák a késői évszázadokban fejcsóválva és nagykomoly fejbólintással hallgatnak.

A mese, nyáron a késő éjszakai órákban a pásztortüzek körül, ősszel pedig kukoricafosztás idején, mikor a levegőben rejtelmes árnyak suhognak körül, vagy télen a hosszu, álmos estéken, vontatva hangzik. De a mesék hallatára minden magyar szeme felvillan és szive megdobban, ami azt mutatja, hogy a meseszó eleven valóságot takar, az elhunyt ősök vére most is csörgedez a késői unokák ereiben. Ugyanaz a gondolatvilág, ugyanaz a szellem, ugyanaz a vér füz össze minket ma is a turáni puszták fiával, akitől örököltük a viharvert, messze távlatokba tekintő nézést, oda, amerről a veszélyt várjuk; a nemzeti büszkeséget, a nemes lelkesedést, zord időkben a bátorságot, kitartást és a csendes megnyugvást, mely alatt parázsként izzik a magyar virtus, amely minden percben kész a fellángolásra.

A magyar előidőkben sokan kutatták a magyarok, hunok és szittyák egységes életének történelmi nyomait és ennek a nagy feladatnak a kutatók mosszu sora szentelte életét. Még a tatárjárás előtt Julián barát volt talán az első, aki megtalálta az őshazában visszamaradt őseinket s a mult században Körösi Csoma Sándor már csak azokon a tájakon élő népek nyelvében kereste őseink fenmaradt nyomát.

Most azután századok nyomán üzent nekünk a mult. Indiába elszakadt őseink egyik ágazata, a parszi nép küldötte, bizonyitja most tudományos alapon az ősi rokonságot. Ázsia pusztáinak leheletei csap felénk ujra.

Mi pedig, akik egy évezreden keresztül voltunk a nyugati müvelődésnek védelmezői, akik testünkkel védtük Európa népeit a végpusztulással fenyegető veszedelmektől és akiknek ezért az európai népek rut hálátlansággal fizettek meg — darabokra szabdalták a dicsőséges Magyarország vérző testemét —, mi most egy percre elforditjuk arcunkat a kegyetlen, kapzsi és kérlelhetetlen Nyugattól, visszatekintünk elhagyott őseink felé, a magyar előidőkbe. Erőt meritünk ebből a sok évezredes multból a jelen fájdalmas idők elviselésére. A megcsonkitott Magyarországnak üzent most messze Ázsiából az őshaza és a nyugati kultura fojtogató karjai közül tekintetünk a végtelen turáni sikság felé fordul. Meg kell érte-

nünk az idők vérzivatarán keresztül a ránk váró nagy nemzeti hivatást és uj erőt kell meritenünk annak betöltésére.

Ázsia üzent és mi most dacosan megvetjük lábunkat ujra a magyar földön és sziklaszilárd akarattal elhatározzuk, hogy nem engedjük magunkat Nyugat által elsodortatni és ha Nyugat rutul cserben hagy minket, testvérért Keletre megyünk, elmegyünk multunkért és ennek révén megkeressük a ránk váró jövőt.

m. gy.

Hötzendorfi Conrád tábornagy halála.

Hosszabb betegeskedés után, mult hó 26-án Mergentheimban elhunyt Hötzendorfi Conrád Ferencz gróf tábornagy, aki a világháboru előtt és alatt az osztrák-magyar hadseregek vezérkari főnöke, majd később a tiroli hadseregcsoport parancsnoka volt. Neve szorosan összefüződik a világháborut megelőző idők politikai mozgalmaival, mert azt az álláspontot képviselte felelősségteljes állásában, hogy a háboru kitörése előbb-utóbb elkerülhetetlen. Épen ezért, már jóval a világháboru kitörése előtt megerősitette az olasz frontot. Temetése nagy részvét mellett, katonai pompával, szerdán, szeptember 2-án Bécsben történt.

MÉHÉSZET.

A méhek őszi etetése.

Minél kisebb a méhek lakása, illetve annak fészekrésze, annál csekélyebb a családok mézkészlete, mert a kis lakás a kiterjedt fiasitás mellett be sem fogadhat sok mézet, tehát annál gyakrabban megtörténik, hogy a családok élelem hiján etetésre szorulnak.

Okozhatja ezt a lakás kicsinységén kivül a legelő pusztulása, késői fagy, árviz vagy szárazság, de okozója lehet a méhész kapzsisága, vagy tájékozatlansága is, aki tudva, vagy tudatlanul nem jól itéli meg, mi a fölösleges és mi a szükséges.

De bármi legyen is a baj eredeti oka, ha előállott a nincstelenség és nem szállithatjuk a méheket jobb legelőre, akarva, nem akarva is csak etetéssel, sőt némely esetben csak etetéssel és egyesitéssel menthetjük meg azokat.

Az őszi etetésnél azonban, amikor nem az a törekvésünk, hogy a méhek a beadott élelmet a népesség szaporitására használják fel, hanem az, hogy lehetőleg hiánytalanul beraktározzák s befedelezzék: teljes sürüségü mézet, vagy cukorszörpöt etessünk. Mindazonáltal el nem hallgathatjuk, hogy amily veszélytelen a cukorszörp etetése a tavasz folyamán, éppen oly veszedelmes az ősszel, mert a cukor jóval több emészthetetlen anyagot tartalmaz, mint a méz. A cukorszörp téli fogyasztása tehát annál biztosabban előidézi a hasmenést, minél szigorubb a tél s minél kevésbé nyujt alkalmat a méheknek a tisztuló kirepülésre. Ha pedig higitva etetjük s fedetlenül marad telelőre, később megerjed, fölhabzik a sejtekben s ez idézi elő a nozemát, a fertőző hasmenést.

Ezért tekintsük szabálynak, hogy őszi etetésre csak tiszta és teljes sürüségü folyékony mézet használjunk; ezt is lehetőleg langyosra melegitve, nagy adagokban adjuk be.

Talán fölösleges is mondanunk, hogy a jegeces mézet etetés előtt fel kell olvasztani s a langyosra való lehütés után lehet azt etetésre beadni a méheknek.

És olyan időben végezzük azt, — augusztus—szeptemberben — hogy idejében be is fedelezhessék. Ha nem intézhetjük igy az etetést, illetve, ha megkésünk azzal, akkor — mint számtalan tapasztalás bizonyitja — több kárt teszünk, mint hasznot. Ugyannyira, hogy ha tiszta mézet használtunk is az etetésre, mivel az fedetlenül marad s mivel a méhek az etetés idejében — p. o. novemberben — és azt követőleg a késő ősz folyamán természetük ellenére tevékeny életre kényszerülnek, de ki nem tisztulhatnak a szabadban; pusztulásuk már a telelést megelőzőleg kezdetét veszi s tart mindaddig, mig van méh a kaptárban; mert ilyen esetben nőttön-nő a méhek nyugtalansága, de amellett a fogyasztás sem szünetel az egész télen át s tavaszra kelve se méh, se méz.

Ha tehát a méhész akár azért, mert meggondolatlanul idő előtt eladta az egész terméstt; akár azért, mert októberig halasztgatta az etetés megkezdését: most már ne is kezdje meg azt, hanem egyesitéssel mentse meg, ami még megmenthető.

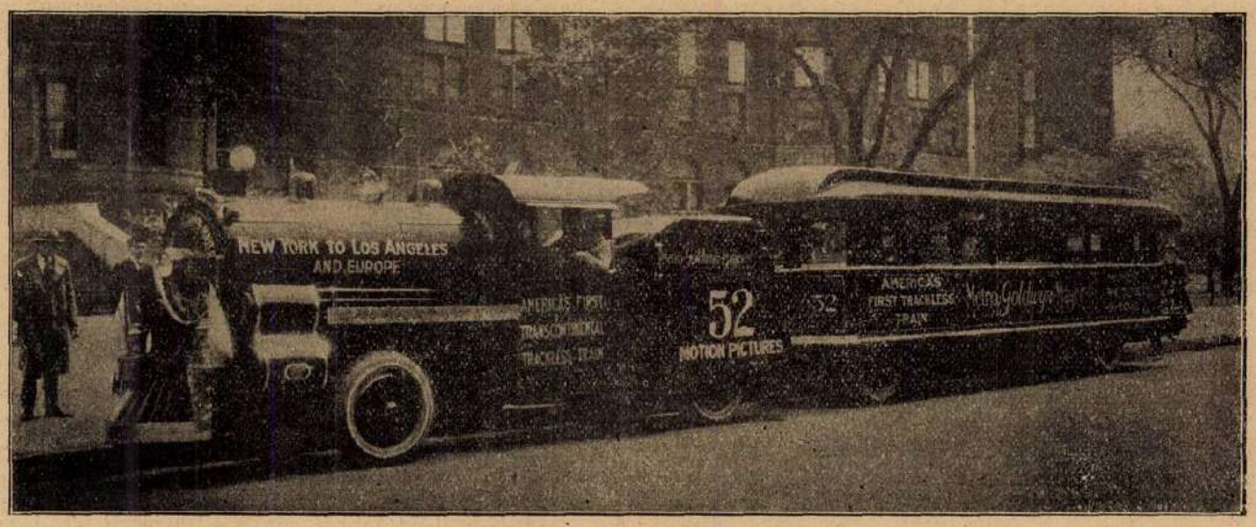

Sin nélküli vonat. Természetesen az amerikaiak találták fel ezt a modern közlekedési eszközt, melynek nem kell külön vaspályát épiteni, hanem az országutakon haladhat.

15-20% terméstöbblet és teljesen üszögmentes termés

csak a Höchst-i Farbwerke vorm. Meister Lucius & Brüning által gyártott

TILLANTIN

stimuláló, vetőmagcsávázó szerrel érhető el.

Csávázási idő 5-10 perc

1 kg. „TILLANTIN"-nal 10-15 mm. vetőmag csávázható.

1 katasztrális holdhoz 150 gramm (15 deka), 15.000 korona értékü Tillantin szükséges.

1 kiló **Tillantin „B"** (réz, arzéntartalmu). . . . . ára 100.000 K
(A Tillantin „B" köüszög, porüszög, **repülőüszög**, árpaüszög ellen.)

1 kiló **Tillantin „C"** (réz-, arzén-, higanytartalmu) . ára 120.000 K
(A Tillantin „C" használata csak a rozs fussariuma és az árpa levélcsikoltsága ellen szükséges.)

Ne kisérletezzen,

hanem használjon

„TILLANTIN"-t

és igy egészséges és gazdag termést biztosit.

A „TILLANTIN"-csávázás hatásának igazolása

A buza csirázása.

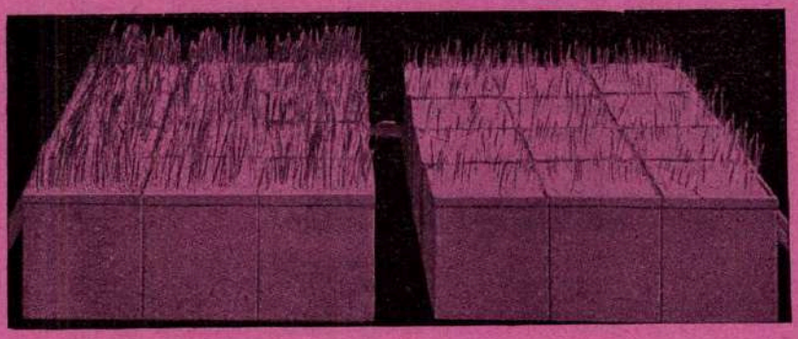

„TILLANTIN"-nal csávázva. Rézgáliccal csávázva.

Buza a fejlődés későbbi időpontjában

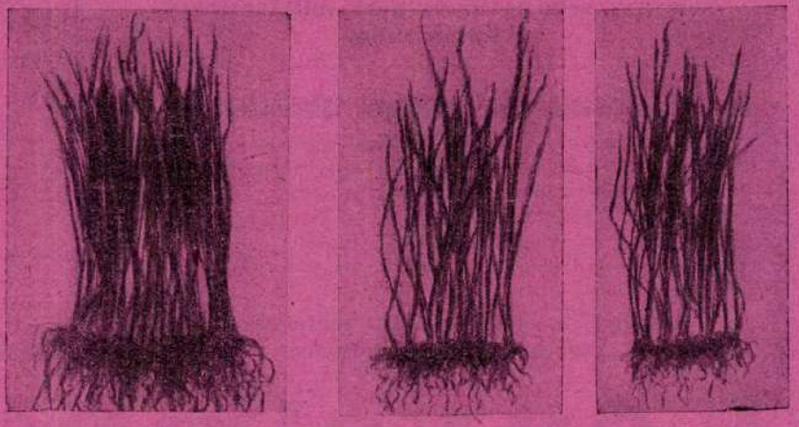

„TILLANTIN"-nal. Vizzel. Rézgálicoal kezelve

A termés kalászokban.

„TILLANTIN" egészséges termést biztosit. Üszkös kalászok.

A termés zsákokban.

Ugyanolyan talajban, ugyanolyan viszonyok között 1/2—1/2 kat. holdon.

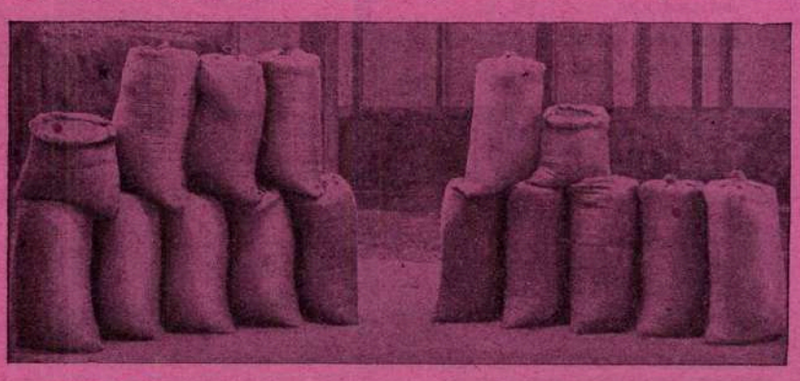

„TILLANTIN"-nal csávázva. Rézgáliccal csávázva.

Aki a „TILLANTIN"-t alkalmazza, elismeri kitunő hatását.

Szakvélemények:

Magyar királyi Mezőgazdasági Növénybiokémiai Intézet:

A Tillantin »B« és Tillantin »C« csávázószerek az előírt töménységü oldatban nem hatnak károsan a buza csirázóképességére, a velük csávázott vetőmag egyenletesen és jól fejlődik és a kádcsávázási eljárás alkalmazása mellett **biztos védelmet nyujtanak a buza kő-, vagy büdösüszögje ellen.**

Gróf Károlyi-féle Kompolt-Parádi Hitbizomány Jószágigazgatósága, Kompolt.

Vettük f. hó 3-án kelt b. soraikat, melyeknek elintézésében van szerencsénk tisztelettel b. tudomásukra hozni, hogy az 1924. év őszén küldött 1000 gramm Tillantin-nal áztató eljárással 500 kg. buzát pácoltunk be és azt 5 kat holdon elvetettük.

A buza vetés után egyenletesen kelt, érés alkalmával pedig

sem kő-, sem porüszög nem volt található a kalászokon.

Dr. Burk, a giesseni egyet. mezőgazd. fakultásának tanára.

...»Tillantin »B« pácval történt kisérleteknél a termést fokozó hatás különösen jól érvényesült. Mig a rézgálicval csávázott magvaknál hektáronkint 193. kg.-mal kevesebb buza termett, mint a nem kezelt buzánál, addig a Tillantin »B«-vel csávázott földben 14.49% buza, 8.61% rozs többtermést eredményezett. Ami hektáronkint igen jelentékeny,

buzánál 3.5 és rozsnál 2 métermázsa terméstöbbletet jelent."

Bábolnai m. kir. Ménesbirtok Igazgatósága.

894/925. szám.

Mult hó 3-án kelt levelére értesitem t. Cimet, hogy a mult év őszén küldött Tillantinnal csávázott magból származó

buzavetésen üszög egyáltalán nem lépett fel.

Bábolna, 1925. évi augusztus hó 3.

(Aláírás)
m. kir. jószágigazgató.

Kiss Jenő nyug. miniszteri tanácsos gazdasága, Bartapuszta.

Mult évi október 15-én kelt szives soraikra utalással, van szerencsém tisztelettel közölni, hogy az ugyanakkor küldött Tillantin »B« csávázószerrel pácolt buza, figyelemmel arra is, hogy rendkivül száraz ősz, tél és tavasz volt, ami a megfigyeléseket nehezitette; teljesen üszögmentes volt, s jól csirázott. Hogy a vetés mégis ritka lett, az főleg a szárazságnak tudható be, de biztos állithatom, hogy a

Tillantin „B" kitünő betegségpusztitó hatásánál fogva a rézgálicval össze sem hasonlitható.

KISS JENŐ s. k.

Szent-Lőrinc-pusztai bérgazdaság.

»Van szerencsénk értesiteni, hogy a »Tillantin«-nal kezelt gabonáim nagyon szépen fejlődtek, sokkal szebben keltek, mint a kékkővel pácoltak.

Kőüszög egyáltalán nem volt, sőt repülőüszög, ami az árpában szokott lenni, a Tillantin-nal kezelt táblákon nem volt található, a szárfejlődés erőteljesebb volt.

Kényelmes gazdák

akik a nedves csávázással nem szivesen bibelődnek, az utóbbi időkben **szeretnek porcsávázó szerekkel csávázni, e célra kiválóan alkalmas a**

Höchst-féle KUSPERIT szárazpác,

mellyel feltétlenül megvédhetjük az üszögbetegségektől a termést.

1 q vetőmag porcsávázásához 200 gr. **KUSPERIT** szükséges és a szokásos forgódobszerkezetben végezhető.

1 kg. Höchst-féle Kusperit szárazpác ára 50.000 korona.

Csomagolási felárt, sem forgalmi adót nem számitunk! Tillantin és Kusperit 200, 250, 500 gramm, 1, 5 kg és nagyobb csomagolásban kapható!

Terméstöbblet azonban csakis a nedves uton való pácolás utján

TILLANTIN

nal érhető el.

Tessék a rendelőlapot levágni és borítékban megküldeni címünkre.

A „Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének"

BUDAPEST
Királyi Vár

Kérek részletes használati utasitást „TILLANTIN-ról és „KUSPERIT" szárazpác-ról.

Kérek részemre szállitani:

„TILLANTIN" „B"-ből	„TILLANTIN" „C"-ből	„KUSPERIT" szárazpác-ból	
.....	.....	.....	métermázsa buza
.....	.....	.....	„ rozs
.....	.....	.....	„ árpa
.....	.....	.....	„ zab
.....	.....	.....	„ répa

vetőmaghoz szükséges csávázó szert.

Egyéb megjegyzés

Leszállitandó postán vasuton ..... állomásra ..... gazdaság cimére.

Feladandó ..... hó ..... napján.

Számla ellenértékét legkésőbb 60 nap alatt fogom fizetni.

Kelt .....

olvasható aláirást kérünk.

Az 1925. junius 21.-én felavatott legénységi vitézek névsora

III.

Hajdumegye.

Szabó Lajos gy., fm., Püspökladány; Menyhárd Árpád szkv., fm., Nagygatár; P. Keserü József őrv., fm., rendőr, Püspökladány; J. Kiss István tiz., fm., Balmazujváros; Bökönyi Gábor szkv., fm., Nádudvar; Bodnár Antal gy., fm., Hajdúböszörmény; Katona István szkv., detektiv, Debrecen; Szücs Ferenc tiszth., Debrecen; Szuhay Miklós őrm., erdőőr, Tiszacsege; Tóth Imre tiz., fm., Nádudvar; Órás Mihály törzsőrm., Penészlak; Pécsi Zsigmond tiz., csendőr, Debrecen; Rékási Balázs törzsőrm., Hajdunánás; Udvarhelyi Béla őrv., irodat., Debrecen; Téglási Sándor gy., cipész, Debrecen; Fehérvári József tiszth., Debrecen; Szilágyi János gy., fm., Tiszacsege; Gyulai János gy., fm., Téglás; Csáthi Lajos őrv., fm., Püspökladány; Kató Lajos Miklós tiz., fm., Hajdunánás; Kárai Imre gy., fm., Püspökladány; Kathi Imre törzsőrm., fm., Egyek; Dóka Zsigmond őrm., fm., Hajdúböszörmény; Nagy Gábor őrv., detektiv, Debrecen; Szörnyi Pál, tiz., rendőr, Debrecen; Ládi Imre szkv., szabó, Hajdúböszörmény; Takaró László őrm., rendőr, Debrecen; László József tiz., fm., Nádudvar; Tóth István gy., fm., Tiszacsege; Tóth András tiz., fm., Egyek; Pataki József őrv., fm., Hajduszovát; Dalmi Albert őrm., fm., Püspökladány; Ferenc Miklós őrm., szabó, Debrecen; Molnár Imre tiszth., Debrecen; Cseppentő János szkv., fm., Felsőjózsa; Elek Márton őrv., fm., Hajdúböszörmény; Balog József csendőr, fm., Tetétlen; B. Nagy Balázs őrm., béres, Sándorérsziget; Karacs Albert gy., fm., Püspökladány; Erdős Pál gy., fm., Hajdúböszörmény; Biró József szkv., juhász, Püspökladány; Biri János gy., fm., Felsőjózsa; Madai Gyula őrm., keresk., Debrecen; Sipos Imre gy., fm., Hajdúböszörmény; Pásti János őrm., rendőr, Debrecen; Kovács András alvadász, fm., Debrecen; Keserü Gyula gy., cipész, Püspökladány; Mezei Ferenc thts., Mándok; Szolnoki Imre tiz., fm., Hajdúböszörmény; Szilágyi Elemér őrm., MÁV st., Balmazujváros; Varga János tőrzsőrm., fm., Hajdúböszörmény; Nagy Ferenc gy., fm., Egyek; Dombi Imre gy., csizmadia, Hajdúböszörmény; Faragó Sándor törzsőrm., Debrecen; Németi Sándor törzsőrm., fm., Hajdúböszörmény; Kis Lajos gy., fm., Püspökladány; Varga Márton szkv., fm., Püspökladány; Bán Lajos gy., fm., Püspökladány; K. Kis József tiz., fm., Püspökladány; T. Kis Sándor őrm., Debrecen; Kis András gy., fm., Hajdúböszörmény; Jakab Miklós őrm., csendőr, Debrecen; Tamás József őrv., szerelő, Debrecen; Nábrádi Imre szkv., fm., Hajdunánás; Lakatos Antal szkv., fm., Hajdudorog; Szabó Lajos gy., kocsis, Debrecen; Szabó Gábor thts., Debrecen; Szilágyi Gábor tiz., kézbesitő, Debrecen; K. Szabó Imre gy., fm., Hajdúböszörmény; Liptai József gy., kapus, Debrecen; Kis Benjamin gy., fm., Püspökladány; Bányai István tiz., csizmadia, Debrecen; Kovács József őrm., rendőr, Vác; Ráci István thts., Debrecen; néhai Turcsányi Dezső eé. önk. őrm., pénzügyi főbiztos, Debrecen; Tóth Károly szkv., rendőr, Debrecen; Tóth János szkv., rendőr, Debrecen; Veres Gábor szkv., fm., Balmazujváros; Homorodi Jenő thts., üveges, Debrecen; Antal József tiz., fm., Egye; Alföldi Sándor gy., fm., Hajdúböszörmény; Onódi János szkv., cserépfedő, Debrecen; Bodrogi Sándor tiz., táv. szolga, Debrecen; Zoványi Péter őrv., fm., Hajdudorog; Koroknai István gy., fm., Balmazujváros; Molnár Imre szkv., rendőr, Hajdúböszörmény; néhai D. Szabó Imre őrm., asztalos árvája, Hajdúböszörmény, Sebők Mihály őrv., fm., Hajdudorog; Nagy Gábor törzsőrm., rendőrtörzsőrm., Hajdúböszörmény; Imre György szkv., fm., Hajdudorog; Lénárt Máté szkv., fm., Mikepécs; Pongor László szkv., fm., Büdszentmihály; Markos Ferenc tiz., dohánygyári munkás, Debrecen; Vezendi László őrv., keresk., Debrecen; Berecki István tiz., fm., Balmazujváros.

Csanád-Arad-Torontálmegye.

Varga István szkv., cipész, Makó; Simon József őrm., fm., Kunágota; Nagy István szkv., fm., Dombiratos; Nagy István őrm., fm., Nagykamarás; Oláh Péter őrm., mészáros, Makó; Körözsi János tiz., fm., Megyesbodzás; Veres Lajos szkv., csősz, Elek; Balogi Dezső őrm., asztalos, Makó; Tót Imre őrm., Kunágota; Somogyi Jenő főtüzm., Szeged; Bartos János szkv., fm., Medgyesegyháza; Lovasi János tiz., bognár, Végegyháza; Csernyei János tiz., fm., Kunágota; Dudás Pál tiz., fm., Dombiratos; Sz. Nagy László törzsőrm., Lökösháza; Rakoncai Lajos tiz., asztalos, Csanádapáca; Szeles Mihály gy., földmüves, Csanádpalota; Ujvári János gy., zsellér, Medgyesegyháza; Moró Lajos őrm., fakeresk., Makó; Halász Lajos szkv., szijgyártó, Elek; Márkus András tiz., zsellér, Kunágota; Zentai János őrm., fm., Végegyháza; Nyéki István tiz., fm., Makó; Csojtai István gy., fm., Kiszombor; Bagi János őrv., fm., Öszentiván; Bánszki Imre őrm., fm., Kunágota.

Bujdosók.

Irta: vitéz Kéray Endre.

A Hargitáról szellő suhant végig a csiki-medencén, megsimogatta a fütenger bársonytakaróját s meglebbentè a holdfénytől ezüstözött fák bóbiskoló lombkoronáját. A csillagok remegőn ragyogtak a mélységü ég kárpitjáról egy gyalogosra, mintha kitartásra nógatták volna a vándort.

Bálinth Ferenc már hallotta a közeli falu kutyáinak versenycsaholását s egy-egy távolból reszkető, eltünő fény suhant feléje irányt jelölni. Uj erővel sietett keresztül-kasul a jól ismert tájon, mely hetedik évi távolléte után is élénken élt emlékezetében.

Hogyne emlékezett volna!

Valamikor itt ölelgette gyermekkori, hancurozások közben az anyaföld édes porát; erre csókolgatta a vadvirágok csábos szirmait; üzte a repülő tarka pillangókat... Itt hallgatta a lovak mellől éjente a távolból elszálló furulyaszót s gyönyörködött a bércek oldalán fellobbanó pásztortüzek mécsszerü fényében.

Itt, erre.... ezen a hímes réten.

Akkor még gyermek volt... Most?... Most már harcedzett, fogságot viselt férfi. Ott volt a poklok véres szájában, kitartott becsülettel. Végigélte Przemysl várának borzalmait, mig aztán 1915. március 22-én le kellett neki is tennie a fegyvert. Óh, mit érzett akkor! És mikor az orosz föld első állomására, Radziwilowra értek, ugy érezte, hogy lelke a honvágyba belészakad. Pedig mi volt még azután? Tobolszk, az Irtisz partján, a rejtelmes Szibériában, mig azután egyszer... megláthatta a felkelő nap országát. Mikor először lépett a sárgák földjére, lelke, hangulata, mintha nyomban megváltozott volna, mintha az átélt szenvedelmek egy nehéz álom lett volna. Ez pedig a szabadság érzete volt. És mennél távolabb került Kelettől, annál jobban érezte a szagadságot; valamint mennél közelebb jutott a honhoz, annál izgatóbban fogta el a honvágy.

Már késére járt, már a Göncöl-szekér rudja ágasgodni készült, mikor a kertek felől portájukhoz ért. Átalugrott a palánkon s kikászálódott a bokrok közül. Az orgona- és jázmin-bokrok illata tölté be az éjszaka levegőjét. Teletüdővel szivta a balzsamos léget, az otthoni drága levegőt. Végigment a kert utján a kiskapuhoz. Nesztelenül nyitotta ki az ajtót, még talán ő maga sem hallotta a zörgést, csak Bodri, a hüséges házőrző. Hangosan rohant a kutya feléje, csaholásával fölverte a tájat s a szomszéd kutyák válaszadásuk által koncertet rögtönöztek. Bodri megismerte gazdáját. Szükölve ugrált reája s két lábával szeretetteljes bizalommal ölelgette. Bálinth Ferenc megsimogatta, megveregette a hü állat nyakát, s dédelgetően szólott:

— Hogy vagy, Bodri?... Ugy-e, vártál?... Hej pedig beh sokáig jöttem!...

Az utolsó mondatot inkább önmagához mondotta, mely visszaemlékezés keserüséggel töltè el, de a megérkezés öröme ujra megvette lelkét.

Szétnézett az udvaron... Elhagyatott, Istenvert minden. A gyep mindenütt ott fürdik a holdvilágban, a fészer dülőfélben van, üresen áll. Hol vannak a kocsik, az

Bács-Bodrogmegye.

Dobos István törzsőrm., rendőrv., Jánoshalma; Retkes Ferenc gy., fm., Tompa; Herceg János tiz., fm., Jánoshalma; Galambos András csendőr, thts., Mélykut; Tornai István szkv., fm., Mélykut; hősi halált halt Suhajda Péter gy., fm., Madaras; hősi halált halt Juhász Imre fm., Jánoshalma; Molnár István őrv., fm., Madaras; Benedek Antal szkv., fm., Mélykut; Lukács Károly őrv., fm., Bácsmadaras; Bárdos Pál őrv., fm., Madaras; Szőke János gy., fm., Mélykut; Karsai János őrv., fm., Tompa; Vajta József szkv., fm., Bácsalmás; Leventé József gy., fm., Bácsalmás; Környei Bonifác, Felsőszentiván; Ferenci Pál Kunbaja; Kada Mátyás gy., fm., Bácsbokod; Gáti Ferenc tiz., molnár, Baja; Szilágyi János szkv., fm., Vaskut; Király József szkv., zsellér, Csákalja; Sárkány János őrv., fm., Bácsalmás; Jákói Imre főtüzér, rendőr, Baja; Kökényes Mihály tiz., fm., Tompa; Hajnal Pál tiz., fm., Kunbaja; Garai István Gara tiz., fm., Gyarmati Gergely tiz., rendőr, Baja; Bokor István gy., fm., Kunbaja; Dénes Márton őrm., fm., Bácsalmás; Rákos Rókus tiz. fm., Kunbaja; Erdős József szkv., rendőr, Gara; Tamás József őrm., fm., Jánoshalma; Mészáros István gy., fm., Kunbaja; Gyuri Márk tiz., fm., Bácsbokod; Berki Mátyás őrm., fm., Vaskut; Erdélyi István őrm., fm., Bácsalmás; Esztergomi Imre szkv., fm., Dávod; Varga Lajos szkv., zsellér; Kisszállás; Karmó János szkv., fm., Dávod; Salamon Ferenc tiz., fm., Bácsbokod; Kis Boldizsár szkv., vincellér, Bácsalmás; Varga István tiz., fm., Mélykut. Kőrösi Péter szkv., fm., Mélykut; Körmöci Sándor thts., Gara; Takács János thts., Kecskemét; Kőrösi Márton gy., fm., Mélykut; Hegedüs István tiz., fuvaros, Bácsalmás; Balotai Lajos szkv., fm., Tompa; hősi halált halt Jászi Péter szkv., fm. árvája; Markó Mihály gy., fm., Bácsbokod; Ogyek János őrm., fm., Bácsalmás; Csákaljai Márton törzsőrm., fm., Csákalja; Dékán Kálmán tiz., mázoló, Baja; Koltai Péter őrm., ács, Baja; Szalai István gy., fm., Kunbaja; Szőllősi József őrv., fm., Bácsbokod; Bajai János tiz., fm., Bácsbokod; Miskolci Péter tiz., fm., Mélykut; Szőlősi János gy., fm., Bácsbokod; Ábrahám Mátyás tiz., fm., Madaras; Karmó Ferenc gy., fm., Dávod; Mikó János szkv., fm., Mélykut; Dobos József gy., fm., Jánoshalma; Kárász Péter törzsőrm., fm., Mélykut; Huszti Péter tiz., kocsis; Bácsborsód; Zsedi Mihály gy., fm., Barota; Harkai Tamás gy., fm., Bácsbokod; Tőkés Lajos őrv., kovács, Bácsalmás; Iványi Péter gy., asztalos, Baja.

Délpestmegye.

Futó István szkv., rendőr főtörzsőrm., Kiskunhalas; Gál Lajos szkv., fm., Solt; Kálmán József thts., fm., Dunavecse; S. Nagy Lajos őrv., fm., Solt; Kiss János thts., Kecskemét; Mocsári Sándor őrm., rendőr, Kiskunfélegyháza; Mikó János őrv., földm., Foktő; Tóth Gábor thts., gazdálk., Kecskemét; Sáfár József őrm., pincemester Helvécia (Kecskemét); Antal Gyula t. őrm., keresk., Ókécske; Boromisza Ferenc tiz., földm., Kalocsa; Erdélyi József tiz., dijnok, Solt; Tóth Zsigmond szkv., közs. el. isk. ig., Dömsöd; Tóth Sándor Gyula őrm., közs. irodatiszt Dunavecse; Juhász István gy., csendőr, Batida; Bognár György szkv., földm., Isák; Bátor Károly t. őrm., kereskedő, Kalocsa; Lantos Imre népf., földm., kömives, Hajós, Ménesi Imre gy., földm., Jászszentlászló; Gabányi László őrm., földm., Bajaszentistván; Hajnal Mihály tiszth., Kecskemét; Pandur Ignác tiz., földm., Szakmár; Bakodi Orbán őrm., földm., Kiskunfélegyháza; Kolya János tiz., kovács, Szalkszentmárton; berényesi Szabó György Géza tiszth., Kecskemét; Tóth Bálint tiszth., kovács, Solt; Taba Miksa gy., földm., Dunaszentbenedek; Szentlászlói Sándor hdpr. j. őrm., Kalocsa; Nagypolányi István t. őrm., földm., Dunaegyháza; Darnai István tiz., gépész, Gyulaegyház; Monostori Ferenc gy., földm., Pálmonostor; Gálfy Lajos őrv., rendőr, Kiskunfélegyháza; Takács Sándor tiszth., Kecskemét; Gyöngy Péter Pál tiz., fm., Solt; perjesi Kovács István szkv., cipész, Szalkszentmárton; Papp Imre tiz., csendőr, Izsák; Nagy Károly őrm., ispán, Solt; Botfalusi Mihály tiszth., Kecskemét; Madaras Lajos földm., rendőr, Solt; Vitézfalvai Győző tiszth., várományosa ifj. Bodor Antal gimn. tanuló, Kiskunfélegyháza.

Békésmegye.

Molnár János szkv., hentes, Magyarbánhegyes; Oláh Imre tiz., földm., Gyoma; Oláh Mihály tiz., asztalos, Szeghalom; E. Nagy Mihály szkv., törv. altiszt, Gyula; Benkő Sándor tizedes, fm., Orosháza; J. Tuli Mihály őrv., földm., Szeghalom; Csatári Lajos tiz., földm., Lánci János szkv., szabó, Mezőberény; Németh Mihály őrm., fm., Orosháza; Farkas István, szkv., földm., Tótkomlós; Szabó Elek őrm., molnár, Vésztő; Országh János tiz. fm., Tótkomlós; Győri László őrv., földm., Békésszentandrás; Kolompár János tiz, Békéscsaba; Kun Sándor gy., fm., Békés; Szilasi-Horváth József tiz., fm., Orosháza; Papp Mihály szkv., fm., Doboz; Szöllősi Jó-

---

eke, a borona?... Majd reggel... A ház sötét. Alusznak. Annak is foszlányos a teteje, a gazdát várja... A galambducos kapu... Nincs fenn a galambház, csak a két kapufélfa mered a csillagos égnek. Igy az estifényben távolról olyan, mint... mint, igen... mint a harctéren egy-egy leégett falu helyén, hol csak a kémények meredeztek. Ilyen volt Rudnek, Berestyani, Zarzecse mellett. Hol a galambduc?... Majd reggel...

Bement az istállóba aludni, hogy ne zavarja éjnek éjszakáján a szendergőket. Majd reggel... Az istálló is üres, csak egy borjucska forditotta felé a fejét. Nem ismerték egymást. Ismerősei nincsenek ott, a két ló, a két tehén. Hol vannak?... Mi történt itt?... Majd reggel.

Ledőlt a hárságyra s csakhamar elaludt.

Egy sikoly ébresztette fel, de már akkor arcán érezte édesanyja csókjait.

— Fiam! Fiam!

— Edes jó anyám!

Nem is tudtak hamarosan többet mondani egymásnak az örömteli meghatottságtól.

— Véri, Véri! — kiabált később özvegy Bálinth Ferencné leánya után.

— Jövök, édesanyám! — válaszolt egy üde női hang s máris belépett a leány az istállóba.

— A... a Feri... — nyögte örömkönnyek között az édesanya s ujra és ujra csókolgatta a már elveszettnek hitt gyermekét.

A következő pillanatban egy kifejlett nagy leány borult a hazaérkezett keblére.

— De megnőttél, Véri! — csodálkozott az ifju.

— Azóta sok volt az idő.

— Meg sem ismertelek volna.

— Te is megemberesedtél ám, Feri!

— Hej, az az idő is sok volt ám! Nagy idő!

— Nagy bizony, gyermekeim! Csakhogy téged is hazahozott a csiki Mária, fiacskám! Már bizony azt hittük...

— Hogy elvesztem.

— Azt... Oh, Istenem!... No, gyere... menjünk be!

— Hát aztán hol jártál, Feri? — kiváncsiskodott Véri.

— Majd elmondom, hugocskám. Sok lesz, nagyon sok!... Hanem édesanyám!

— Mi az, gyermekem?

— Hol a Viola meg a Riska?

— Eladtuk, fiam.

— Miért?

— Miért?

— Nehogy az oláhok elvigyék.

— Elvigyék?

— Igen... Hiszen tudod, most ők az urak.

— Hallottam a vonaton ilyesmit, de...

— Bizony, hogy ők... Ok parancsolnak, ők...

— No, nem sokáig.

— Gondolod?

— Hiszem!...

— Bár adná az sIten!

— Hát a Pejkó, édesanyám, meg a Sárga?

— Azokat... elvették.

— Elvették?... Aztán mennyiért?

— Mennyiért?... Hát semennyiért!

zsef őrm., tisztv., Békéscsaba; Győri Miklós gy., fm., Békésszentandrás; Sziráki János őrm., közgyám, Mezőberény; ifj. Sziráki János szkv., MÁV segédtiszt, Szolnok; Lesfalvi Pál tiz., fm., Szarvas; Makrai Dénes gy., fm., Békés; Aradi István tiz., fm., Gádoros; Szabolcs János gy., fm., Mezőberény; Nemes Bálint tiz., fm., Csorvás; Hajdu Balázs gy., közs. szolga, Békéssámson; Szeghegyi János szkv., kőműves, Mezőberény; Komróci János gy., fm., Kőrösladány; Regős András szkv., fm., Mezőberény; Galgóczi György őrv., zsellér, Békéscsaba; Megyeri János őrm., fm., Békés; Izbégi Sándor szkv., fm., Öcsöd; Farkas Mihály őrv., csősz, Békés; Győri Lajos tiz., fm., Öcsöd; Kovács Gyula gy., fm., Szeghalom; Szakálas Gergely gy., fm., Endrőd; Csányi Ferenc tiz., asztalos, Békéscsaba; Tandi László szkv., kalauz, Budapest; Fábián Pál őrv., földm., Mezőberény; Virág István tiz., f m., Mezőberény; Magyar András őrm., fm., Kétegyháza; Zöldi György tiz. zsellér Kondoros, Szigligeti József őrm., fm., Füzesgyarmat; Levárdi Imre tiz., földm., Endrőd; Vicián Mihály tiz., fm., Békéscsaba; Dombovári Péter thts., Gyula; Melegh György tiz., fm., Tótkomlós; Szabó Imre t. őrm., vadőr, Füzesgyarmat; Sárközy Géza számvevő őrm., Békéscsaba; E. Nagy János őrm., törvsz. altiszt; Gyula; Kabódi József tiz., földm., Orosháza; Bolla Antal szkv., fm., Pusztaföldvár; Bocskai János gy., fm., Tótkomlós; Boros Ferenc gy., fm., Öcsöd; Nagy István őrm., magánzó; Mezőberény; Szabó András őrm., sertésalkusz, Orosháza; Gyenge Mihály gy., asztalos, Doboz; Kiss János őrm., fm., Füzesgyarmat; Gáspár Pál tiz., fm., Kondoros; Veres András tiz., fm., Mezőberény; Kardos Ferenc tiz., fm., Füzesgyarmat; Edőmér Mihály őrv., fm., Mezőberény; Megyebiró István tiz., fm., Gyula; Gálberki János őrv., fm., Békés; Dénes Pál tiz., fm., Békéscsaba; Faluházi Sándor tiz., csizmadia, Füzesgyarmat; Gyáni Péter t. őrm., gazda, Füzesgyarmat; Barna József gy., fm., Mezőberény; Halmosi Ádám tiz., szabó, Mezőberény; Molnár János gy., fm., Füzesgyarmat; Molnár István szkv., fm., Tótkomlós; Farkas István fm. városnyos, Tótkomlós; ifj. Gálberki János fm., városnyos, Békés; ifj. Barna József fm. városnyos, Mezőberény.

Csongrádmegye.

Mihály Flórián t. őrm., földm., Mindszent; Csonka Szilveszter őrv., cserepező, Szeged; Tóth József tiz., fm., Tápé; Kiss Ferenc tiz., rendőr, Hódmezővásárhely; Lakatos József szkv., tüzoltó, Szeged; Szögi János gy., fm., Kiskundorozsma; Szalai Ferenc, tüz., földm., Pusztamérges; Bozsó István őrv., földm., Szeged; Ötvös János tiz., földm., Csongrád; Vass Lipót gy., fm., Szeged; Vadász Boldizsár t. őrm., főpincér, Szeged; Katona Lajos számvevő, almester, Kiskunfélegyháza; Szegedi Gábor szkv., Szeged; Csanádi Géza szkv., keresk., Szeged; Császár József gy., fm., Pusztamérges; Tóth Imre t. őrm., malommunkás; Hódmezővásárhely; Paragi Sándor őrm., rendőr, Szeged; Józsa István fővámőr, Szeged; Horváth Géza Ferenc őrm., fm., Szeged; Varga János gy., fm., Csongrád; Zöldi Antal tiz., fm., Szeged; Nagy Imre közv., rendőr, Szeged; Tóth János őrv., rendőr, Szeged; Jójárt M. Mihály gy., fm., Szeged; Horváth József tüzm., mészáros, Szeged; Mada Károly hiv. t. őrm., Szeged; Berényi József hiv. t. őrm., Szeged; Gajdos István tiz., fm., Szeged; néhai Szeberényi György árvája Etel, Szeged; Garas Mihály tiz., fm., Szeged; Balrás István gy., fm., Csongrád; Puskás János gy., fm., Szeged; Dóczi György tiz., kőműves, Szeged; Cseh Pál tiz., keresk., Csongrád; Szabó János őrm., hov., Szeged; Süli István közv., földm., Algyő; Viola István tiz., földm., Szeged; Csuri János szkv., fm., Szeged; Szabó Antal gy., fm., Kistelek; Sánta András tiszth., hiv., Kecskemét; Torjai Ferenc őrm., vendéglős, Szeged; Farkas András őrv., kovács, Pusztamérges; Révész Antal gy., fm., Tápé; Ördög Ferenc szkv., fm., Szeged; Csányi József szkv., fm., Szeged; Börcsök Imre őrv., fm., Szeged; Rutai István gy., fm., Szeged; Turi Péter tiz., fm., Csongrád; Olasz István gy., fm., Szeged; Csatordai Mihály gy., fm., Szegvár; Varga István tiz., fm., Csongrád; Törőcsik József tiz., fm., Derékegyháza; Baranyai Lajos őrm., kocsis, Nagymágocs; Bodrogi Tamás rendőr, szkv., Baja; Erdélyvári János, Szeged; Gyarmati Mátyás tiz., fm., Szeged; Csányi Antal őrm., fm., Szeged; Nagy Sándor szkv., fm., Szegvár; Tóth K. Lajos tiszth., vendéglős Kistelek; Török János gy. vámőr, Szeged; Fehér István őrv., fm., Szeged; Török István tiz., fm., Szeged; Szabó Sándor tiszth., hiv., Szeged; Szőke István tiszth., hiv., Szeged; Kecskeméti Sándor tiszth., fm., Szeged; Varga tiszth., hiv., Szeged; Vas Pál tiz., fm., Szeged; Virág Menyhért gy., fm., Szeged; Gémes Antal szkv., rendőr, Szeged; Pető Sándor tiszth., hiv., Szeged; Sikódi Sándor főtörzsőrm., hiv., Szeged; Berta János gy., fm., Szeged; Ónozó János tiz., hajós, Szeged; Balla Vincze őrv., fm., Szeged; Juhász István gy., fm., Szeged; Kiss János tüzm., földm., Hódmezővásárhely; Ónozó István tiz., fm., Szeged; Farkas József őrm., napsz., villanyszerelő, Szeged; Gyovai István tiz., géplak., Csongrád; Gémes János c. szkv., keresk., Mindszent; Hunfalusi Mihály szkv.,

---

— Hát hogy?

— Csak ugy, ingyen.

— Nem értem, hiszen ezek nem az övék voltak!

— Kérdik is azok, hogy kié!

— Hát csak ugy viszik?

— Ugy!

— Hm! Nem értem, hiszen már nincs háboru!

— Nincs, de ők az urak.

— Hát nincs törvény?... Miért nem ment édesanyám törvényre?... Miért nem adta fel a...

— Törvény... Feladni?...

— Igen.

— Más világ járja most, gyermekem!

— De hát...

— Nekünk nincs törvény.

— Nincs-e?... Már hogyne volna!

— Nincs, mert...

— Mert?

— Mert mi magyarok vagyunk. Ha oláhok lennénk, akkor másmilyen lenne az életünk.

— Hát csak ugy elvesznek mindent, amit akarnak és istenáldja?

— Ugy, még az életet is.

— A buzát?

— Ha még csak azt!... Az ember életét.

— Értem... Értek mindent... Haj, csak egyszer...

— Csak csendesen, fiam, mert a falnak is füle van. A magyarok most katakombás életet élnek és jaj annak, aki egy mozdulatával, pillantásával elárulja érzelmét. Jaj annak, százszorosan jaj!

— Igy van az Feri, jól mondja édesanyánk! — igazolta Véri, miközben kimentek az istállóból.

— A fészerből is ők vittek el mindent?

— Ők, fiam.

— De hát a borona, eke, mire nekik?

— Mire?... Odaadják másnak, aki velük tart.

— Hah!...

— Ugy... ugy...

— A kaputetőt is?

— Azt is. Az őrség a télen tüzrevalónak.

— Rettenetes!

— Pszt!

— Hallatlan!

— Csitt!... Hallgass, fiam! — csititotta anyja.

Bementek a lakásba, ahol még minden a régi volt, s jóleső érzés járta át Bálinth Ferenc lelkét, de csakhamar ujra erőt vett rajta a zsarnoki uralom. Fellángolt az arca, vére megiramlott s kitört belőle a keserüség.

— Hát igy vagyunk?! Ennyire jutottunk?! Csak egyszer segitsen még meg a magyarok Istene!

Naiv székely! Nem tudod, hogy elgyengült már a magyar Hadur s épen gyermekei gyengitették el? Nem tudod, hogy a gályarab nem menekülhet láncaitól s együtt vész el tengerbe merülő hajójával? Nem tudod, hogy a megbomlott árból nincs menekvés egyhamar? Naiv székely! Benned él az ősi vér, az ősi lélek és megvan a hited, megvan a reményed. De nincs erő... nincs erőd... nincs erőnk!

(Vége következik.)

fm., Ujszeged; Kovásznai Mihály thts., hiv., Szeged; Vöneki Vince gy., fm., Szegedszilágyi; Szekeres Mátyás gy., fm., Szeged; Keresztesi János szkv., rendőr, Szentes; Tajthy Vencel gy., fm., Kiskundorozsma; Király János tiszth., csendőr, Kiskundorozsma; Molnár Imre gy., fm., Hódmezővásárhely; Kátai Tóth Pál gy., fm., Szentes; Somogyi Jenő főtüzm., Szeged.

(Vége következik.)

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Hősi emlékek.

A Faluszövetség falufejlesztési nagy munkássága közepette ázzal is foglalkozik, hogy a községeknek segitséget nyujt a tekintetben, hogy elesett hős katonáiknak a kegyelet és a müvészi izlés szem előtt tartásával méltó és anyagilag előnyös feltételekkel emléket állithassanak. E célból a Képzőmüvészek és Iparmüvészek Országos Gazdasági Szövetségével megállapodást létesitett, amely szerint a Faluszövetség utján közvetitett megrendeléseknél a legméltányosabb költségvetéssel készitik el a müvészek a kivánt emlékmüvet. A szobrászmüvészeknek emlitett szövetsége ugyanis a belügyminiszter rendelkezése alapján egyedül hivatott hősi emlékmüvek készitésére.

Azon községek tehát, amelyek elesett hőseiknek emléket még nem állittattak, hozzanak képviselőtestületi határozatot arról, hogy a felállitandó emlékmü céljára buzában, illetve pénzben mennyit szánnak, erről értesitsék a Faluszövetséget, amely azután a megjelölt összegnek megfelelo emlékmüvek tervrajzait megküldi nagy választékban a helyi igényeknek legjobban megfelelő emlékmü kiválasztása végett. Kivánatra a képzőmüvészek közül valaki a müvészi és szépészeti szempontok biztositása végett a községbe utazik. Arról is gondoskodik a Faluszövetség, hogy az emlékmü a megállapitott időre elszállittassék.

A községek a Faluszövetségre való hivatkozással közvetlenül is fordulhatnak a Képzőmüvészek és Iparmüvészek Országos Gazdasági Szövetségéhez (Budapest, V., Országház, XI. számu kapu) az emlékmüvek elkészitése tárgyában, ahonnan mindennemü kérdezősködésre a kivánt felvilágositást megkapják.

*

Az uj pénzegységre leendő áttérés tárgyában egyik napilap a Jegybank igazgatóságának terveit irja le, mely szerint az uj pénzegység átszámitási kulcsául a 20.000-szeres átszámitási kulcsot propagálja. Veszedelmesnek tartjuk az átszámitási kulcsnak ilyen magas számban leendő megállapitását, mert ez minden téren, de főleg az adózás terén, különösen a földadónál okozna roppant felfordulást és egész biztosan tuladóztatást. A földadó alapja az aranykoronában megállapitott kataszteri tiszta jövedelem lévén, ez szinte átszámitandó lenne, vagy az uj pénzegységgel vétetnék egyenlőnek. Ez utóbbi esetben pedig a földadó alap emelkednék az aranykorona tényleges értékéről 20.000 átszámitási összegre, ugyhogy ez a földadónak a békeföldadóhoz viszonyitva 80 százalékos emelkedését jelentené. Ezen ujabb terhet pedig a föld semmi körülmények között sem birja el. Éppen ezért nem szabad a tényleges szorzószám félretételével önkényesen megállapitott szorzószámot használni az uj pénzegység bevezetésénél.

A községeknek támogatni kell a felekezeti iskolákat, mondja az egyik agrár napilapnak a B. M. egyik döntésével kapcsolatban. Ezt igy általánosságban a miniszter ur nem rendelte el, de képtelenségnek is tartjuk, különösen ma, amidőn a községek maximált százalékos költségvetéssel kénytelenek dolgozni, az egyházak pedig korlátlan adókivetési joggal rendelkeznek. Az iskolafentartás terheitől az egyházak könnyen szabadulhatnak, ha nem birják fentartani, a község átveszi, ha a község nem birja, mögötte áll az állam!

Jegyzőválasztások. Baumann Bélának döbröközi jegyzővé történt megválasztása folytán gyulaji örökébe Tőry Dezső szakcsi adóügyi jegyző választatott meg. Tiszaszőlősön vitéz Fejér Miklóst választotta meg a képviselőtestület a főjegyzői állásra. Nagyborjádon Kovács László eddigi helyettes jegyző választatott meg vezetőjegyzőül.

J. J. Modi indiai tudós előadásai Budapesten

a hunok őstörténetéről, vallásáról és kulturájáról.

A bombay-i egyetemnek 50 esztendőn keresztül a turáni, máskép parszi néprokonság összefoglaló képét kereső professzora két előadást tartott a Turáni Társaság rendezésében a Magyar Tudományos Akadémián. Néhány rövid szóban beszámolunk a két előadásban foglaltakról.

Kétezer éven át tartott a hunok hatalma Ázsiában — mondta a fehérhaju tudós, — amely időnek csak kis töredéke volt az a század, mely alatt Európa életében is jelentős szerepet játsztak. A hunok ősei voltak mindazok a népek, melyek különböző nevek alatt, de azonos hagyományos törvények, szokások között a Kina szomszédságában elterülő Turánban éltek és a szomszédos Irán perzsa lakóival hosszu századokon keresztül harcban állottak. A két népfaj tulajdonképpen rokon volt vér szerint és vallásuk szerint is. Első háborujukra hatalomért való küzdelem szolgáltatott okot, a másodikra pedig az a körülmény, mely szerint Irán Kelet Krisztusának, Zarathustrának reformációját elfogadta, amivel szemben Turán továbbra is megmaradt az ős vallás mellett, mely bizonyos változata volt a buddhizmusnak. Igy az első testvérháboru, a második vallásháboru volt. Ezek a harcok adták meg első inditékait a turáni népvándorlásnak, mely a ma ebben az országban élő magyarságot végeredményeképpen a Duna-Tisza közébe hozta. Modi a magyarságot a hunok és igy a Turánban élő danu-törzsbeliek egyenes leszármazottjának tartja. A népvándorlás nemcsak nyugatra, hanem keletre is előnlött, s a Krisztus utáni V. század hunjait, mint győzelmes hóditókat látjuk, majdnem az egész mai Indiában.

VITÉZI SZÉKEK SZÁLLITÓJA

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

VILÁG FOLYÁSA

Nemzetközi tanácskozások.

Szeptember 2-án kezdődnek meg Genfben a Népszövetség tanácskozásai, melyeken több Magyarországot érdeklő, fontos kérdés fog napirendre kerülni. Ezek során szerepel a népszövetségi főbiztos legújabb jelentése Magyarország pénzügyi helyzetéről, valamint a magyar kisebbségek panaszai is. A napirend első pontja Törökország és Irak közötti határ megállapításának kérdése, melynek elintézésére kiküldött bizottság egyik tagja Teleki Pál gróf, volt magyar miniszterelnök volt. Londonban hétfőn kezdődtek meg a jogi szakértők tanácskozásai, melynek fontossága abban van, hogy ezuttal először vonják be a tárgyalásokba közvetlenül a német kormány kiküldöttét. Ez alkalommal döntésre nem kerül a sor, hanem tulajdonképpen előkészitik azt a konferenciát, amelyen a külügyminiszterek vesznek részt, kiknek sorában a német külügyminiszter is szerepel. Stockholmban a gyakorlati kereszténység világkonferenciája foglalkozott a népek testvérisségének és kölcsönös megértésének ügyével, melynek során elhatározták, hogy intő szózatot küldenek a világ keresztény népeinek. Ezalatt Bécsben a cionisták folytatták tárgyalásaikat, melyek során a világkongresszus elnöksége lemondott, ami miatt a tárgyalásokat alig lehetett befejezni. Bázelben a szabadkőmüvesek tartottak nagy gyülést, melyen Franciaország és Németország kiegyezésének ügyével foglalkoztak.

Kommunista zavargások.

Marseilleben szociálista kongresszus volt, melyen a világ minden tájáról összejött szociálista kiküldöttek foglalkoztak az aktuális kérdésekkel. Ezzel egyidejüleg Párisban a kommunisták is tanácskoztak. Ezzel kapcsolatosan nagyszabásu utcai zavargások történtek. Az Opera-téren a kommunisták összeütköztek a rendőrökkel, akik meg akarták akadályozni azt, hogy a kommunisták az Operába hatoljanak. A kommunisták botokkal, revolverlövésekkel támadtak a rendőrökre, akik viszont gummibottal verték vissza a kommunistákat. A rendőrök közül ketten sulyosan és számosan könnyebben megsebesültek. A kommunisták közül kétszáznál többet letartóztattak. A letartóztatottak között sok külföldi kommunista volt.

Harcok Szíriában.

A druz területen a helyzet változatlan. A francia csapatok megerősitésére 1500 embert küldtek és további ezer embert várnak még oda. Páncélautókat és tankokat is szállitanak, amiből arra következtetnek, hogy a zavargások továbbterjedésével számolnak, mivel magán a druz területen alig lehet tankokat alkalmazni. A franciák legközelebb tizezer embert vonnak össze a veszélyeztetett területeken. Mivel a druzok családjaikat a veszélyeztetett területekről elküldötték, arra következtetnek, hogy ellenállásukat hosszabb idő óta készitették elő. Megbizható jelentések szerint ma még két francia század druz fogságban van, száz foglyot pedig kicseréltek nyolc druz főnök ellenében.

A marokkói harcok.

Francia jelentések szerint az arcvonalon nyugalom van. Más hirek szerint az ellenség élénk tevékenységet fejt ki. A repülők megállapitották, hogy a kabilok ismét lőszerszállitmányokat kaptak. A felkelők csapatösszevonásokat hajtanak végre és éjszaka kisebb támadásokat intéznek a francia állások ellen. A támadásokat a franciák eddig sikeresen visszaverték. A spanyol arcvonalon erélyesen előrenyomultak a csapatok, ez a felkelőket arra késztette, hogy az arcvonalnak ezt a részét csapatösszevonások által megerősitsék. Legujabb hirek szerint az alhucemaszi öbölben is már megkezdődtek a hadmüveletek. A francia és spanyol cirkálók és hadirepülők bombázzák a rif partokat.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPTEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
7 Hétfő	Kassai vt.	Regina	A hét elején a nap 5 óra 25 perckor kél és 6 óra 30 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 40 perckor kél és 6 óra 05 perckor nyugszik
8 Kedd	*Kis B.-A.	Mária	
9 Szerda	Kláv. Péter	Ádám	
10 Csütörtök	T. Miklós	Erik	
11 Péntek	Protáz. Jác. †	Teodóra	
12 Szombat	Mária neve	Guidó	
13 Vasárnap	D15. Notbur	D14. Ludov.	

A Kormányzó Cegléden. Cegléden vasárnap nyilt meg ünnepélyes keretek között a Falu Szövetség 100-dik egészségügyi, gazdasági, ipari és kulturkiállitása. A kiállitást a Kormányzó nyitotta meg, aki azután az épülő ipartestületi kulturház alapkőletételét hajtotta végre, délután pedig a helybeli MOVE sportpályának avatásán vett részt. A Kormányzó tiszteletére a város diszebédet rendezett.

A szász király nálunk. Frigyes Ágost, volt szász király és József Ferenc királyi herceg csütörtökön sinautón Fonyódra utaztak, ahol őket dr. Ripka Ferenc főpolgármester fogadta és látta vendégül ebéden. Délután a fejedelmi vendégek Tihanyba, a kir. herceg villájába utaztak.

Margit hercegnő. Hétfőn délben keresztelte meg Csernoch János bibornok-hercegprimás József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegnő ujszülött kislányát, Margit kir. hercegnőt. A kis hercegnő József kir. herceg és Frigyes Ágost szász király unokája.

Lovasmérkőzés. Befejeződtek a siófoki nemzetközi lovasmérkőzések. A háromnapos verseny eredményei a következők: Katonai díjlovaglás, első Keresztes Ákos, belföldi vadászugratás, első Cseh Kálmán, nemzetközi nehéz díjugratás, holtversenyben első Malanotti Lajos, hölgyek nemzetközi nehéz díjugratása, első gr. Széchenyi Irma, négyesfogatok versenye, első gr. Jankovich-Bésán Endre, kettesfogatok versenye, első Cs. Szabó Kálmán, kettesfogatok holtversenye első br. Berg Miksáné. A verseny utolsó napján a kormányzó ur őfőméltósága, feleségével és gróf Csáky Károly honvédelmi miniszterrel együtt Siófokra érkezett.

A Faluszövetség balassagyarmati kiállitása. Nagyszabásu ünnepségekre készül két csonka vármegyénk, Hont és Nógrád közös székhelye: Balassagyarmat. Dr. Sztranyavszky Sándor főispán vezetésével és közvetlen irányitásával a legkülönbözőbb megyei bizottságok müködnek azon, hogy a Falu Szövetséggel közösen rendezett gazdasági, ipari és kulturális kiállitás különböző szakcsoportjai méltóan reprezentálják a népes vármegyék csonkaságuk mellett is fejlett mezőgazdasági, ipari és müvelődésügyi állapotait. A kiállitást szeptember 6-án délelőtt vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország Kormányzója fényes ünnepségek keretében nyitja meg, melynek keretében a népviseletben felvonult községek hódolatukat mutatják be a Kormányzó Ur előtt. A kiállitással kapcsolatban a Falu Szövetség és a vármegyei Gazdasági Egyesület tenyész és haszonállat kiállitást és dijazást rendez a balassagyarmati vásártéren emelt barakkokban. Azonki-

vül a balassagyarmati versenyegyesület ugyanezen alkalommal a lótenyésztés fellendítésére ló- és kocsi versenyt tart. A kiállítás melleti földeken szántógép és traktor bemutató lesz. Aznap délután a vármegyeház bejárata mellett elhelyezett Madách és Mikszáth emléktáblákat a Kormányzó Ur és a közéleti előkelőségek jelenlétében leplezik le. A leleplezési ünnepségen az ünnepi beszédet dr. Szcitovszky Béla a nemzetgyülés elnöke mondja. A balassagyarmati kiállításra utazók részére a MÁV igazgatósága 50 százalékos menetdij kedvezményt biztositott.

A M. Kir. Hadtörténelmi Muzeum igazgatósága felkéri a volt honvéd és közös katonaiskolák volt tanárait és növendékeit, hogy intézetük hősi halottainak névsorát az összegyüjthető fényképeket és adatokat a muzeumba (Budapest, IX., Üllői-ut 49., I. e.) juttassák el. A kért adatok az eddigi katonai iskoláink bemutatásánál szükségesek.

A pécsi volt 1919-es évfolyam felhivja a volt pécsi hadapródiskolát végzett összes évfolyamok növendékeit, elsősorban ma élő rangelsőit, hogy évfolyamuk hősi halottainak névsorát 1925. december hó végéig állitsák össze és a Hadtörténelmi Muzeum igazgatóságához küldjék be, mert a volt intézetben a hősi halottak megörökitésére márványtáblát állitsanak. Az 1910-es évfolyam hősi halottainak jegyzéke már beküldetett.

Ipartestületi reform. A kereskedelemügyi miniszterium törvényelőkészitő osztálya most készíti az ipartestületek reformjáról szóló törvényjavaslatot. Eszerint az általános ipartestületnek legalább 200 taggal kell birnia. A jövőben első fokon a szakmabeli kérdésekben az ipartestületek döntenek. Fel akarják állitani az ipartestületi itélőszéket is, melynek tagjai iparosok lennének. Általában a testület intézményének reformja a régi céh-rendszer hagyományain épül fel.

Uj tüdőbetegszanatórium. Szombaton nyitotta meg Vass József helyettesminiszterelnök a Falu Szövetség, a Stefánia Szövetség és a Zalaegerszeg város által Zalaegerszegen rendezett mezőgazdasági és ipari kiállitást és avatta fel a zalaegerszegi internálótáborból átalakitott országos munkásbiztositó pénztár tüdőbeteg szanatóriumát. Az ünnepséget megelőzően csendes tábori mise volt, mely után a szanatórium megnyitása, majd diszebéd következett. Délután Vass József helyettes miniszterelnök megnyitotta és megtekintette a kiállitást, melyen mintegy 4000 kiállító szerepelt s azután a diszközgyülésen vett részt, melyen Czobor Mátyás polgármester a város küdöttségének élén átnyujtotta neki a diszpolgári oklevelet.

Országos viharok. Az elmult hét folyamán országszerte nagy viharok dühöngtek. Kedden Szolnok, Csaba, Gyula, Nagykamarás, Szigetvár felett vonult el hatalmas, orkánszerü vihar, szerdán Pécsett pusztitott. A kár ugy terményekben, mint az állatállományban jelentékeny.

Kiállitás. A városligeti Széchenyi kiállitással kapcsolatos kertészeti kiállitás növényvédelmi és gyógynövény-csoportja szombaton nyilt meg és a jövő héten ugyancsak megkezdődik a szőllő-, gyümölcs- és virág-ciklus is, melyre vidéki kiállitók is számosan jelentkeztek.

Milliós bankjegyek hamisitója. A debreceni rendőrség átirására detektivek mentek ki Ujpestre és házkutatást tartottak Friedländer Lipót Frigyes nagykereskedő lakásán, aki unokatestvére az olaszliszkai bankjegyhamisitónak. Friedländer Lipótot, unokaöccsének terhelő vallomása alapján, mely szerint utóbbi a hamis bankjegyeket tőle kapta volna, a budapesti rendőrség őrizetbe vette. Legujabban ismét találtak hamis milliósokat a forgalomban. A rendőrség megállapitotta, hogy a Friedländer-familia — számszerint 12-en, — a mindössze 100.000 korona árut tartalmazó ujpesti üzletből élt. Olászliszkán oly nagy felháborodást keltett a csodarabbi pénzhamisitási ügye, hogy csak a rendőrség közbelépése tudta megakadályozni a népet abban, hogy az sulyos tettlegességre ne ragadtassa magát a rabbi egész családjával szemben. A vizsgálóbiró Friedländer Frigyest Debrecenben kihallgatta és szembesitette Friedländer Sámuellel, aki utóbb szemébe mondta, hogy tőle is kapott hamis bankjegyeket. Friedländer Frigyes tagadja, hogy bármi köze is lenne a hamisitás ügyében.

Vonatösszeütközés. Csütörtökön éjjel egy óra után a Karcagról kifutott személyvonat Karcagpuszta előtt nyilt pályán kisiklott. A fütő azonnal meghalt, ketten sulyosan megsebesültek, kik közül egyik egy postatiszt másnap szintén meghalt. A szerencsétlenséget a mozdonynak ismeretlen okból történt kisiklása okozta.

Mozart kedvenc hangszere a fuvola, mükedvelők részére a legalkalmasabb hangszer, mert könnyen, minden megerőltetés nélkül játszható és hangja minden fekvésben szimpatikus, a magas hangok is kellemesen zengenek. A Sternberg Királyi Udvari Hangszergyár, Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz. Mozart mühelyei már 150.000 koronáért szállitanak fuvolákat mükedvelőink részére.

Ebtenyésztés.

Országos vizslaverseny. Az Országos Vizslakub szeptember 13-án Fóthon, gróf Károlyi István birtokán rendezi az idei országos vizslaversenyt, amely iránt már most szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik. Fajták szerint a verseny négy-négy legjobb helyezettjé fog azután október 4-én Sárosdon, ifj. gróf Esterházy László birtokán a dr. Hosszufalusy Miklós-vándordijért versenyezni. Közelebbi felvilágositással szolgál dr. Nagy László titkár, Budapest, VIII., Nap-utca 4.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt
BALÁZS ÉS TÁRSA
bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. **dr. Fenyves Lajos** Rákóczi-ut 32. I. emelet I. (Rókussal szemben.)

Vitézek részére
előnyös feltételek mellett kifogástalan kiállitásu
polgári ruhákat
készitek a következő árakkal:
Egy facon hozott anyagból . . **K 750.000**
Általam adott kiváló áng. szöv.-ből **1,800000**
Telefon hivásra házhoz jövök és mintákkal szolgálok. Vitéz bajtársak szives pártfogását kérem
vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—48. ::

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (63)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Verekedtek a sötétben iszonyatos méreggel. Mikor Tamás ur elérte Baksát, együtt igyekeztek a tánc felé, Baksa utközben egy gazdátlan lovat fogott magának. A kunok egy része azonban kivágta magát, a marhát elsikerült a sötétben hajtaniok. Valahol egy gázlóra találtak. Keserves bosszuval forgatta buzogányát a zordon Baksa, azonban csodák csodájára, a kun nem hogy fogyott volna, hanem mindig szaporodott. Veszedelmes féreg az a Kemencs!

Hajnalodott már, az izzadság és vér csurgott róluk. Baksa már azt hitte, hogy az utolsó órája ütött. Ő ugyan el nem szalad. De hiába öl meg huszat, ha ismét husz ordas terem ott a föld alól.

Tamás két kézre fogott szekercével csapkodott. Nagyokat roppantak a torz koponyák, de bizony őt is ellátták alaposan. Az arca véres volt, a homlokán égő seb, a ballábán egy döfés.

Hirtelen azonban lódobogás hallatszott. Hujjogatva száguldott a György vitéz tizenkét legénnyel. Azok aztán elverték a port a kunon. Félóra mulva hirmondó sem maradt belőlük. Csak a holtak hevertek ott néma átokkal az ajkukon. Néhányan meg elmenekültek a nádasokba. Az ellopott marhát is felkutatta György az embereivel s estére jó marhatokány párolgott a tiszai bográcsokban.

*

Nagy Boldogasszony hajnalán Alpárnál kelt át a király a Tiszán. Seregében az egész ország nemessége. Omodé az Abákkal, Rátold nemzetség hét vitéze, Káta nembeli Rafain, Ernyefia István, Miklós galgóci ispán és a Baksák: Baksa, Tamás, György.

Vencsellőnél jár a balszárny, Becsénél a jobb. Az asguttsi erdőcsőszök viharos kedvvel törnek dél felé, a vépi udvarnokok pedig északnak, Hódtavának tartanak. A jobbszárny legszélén az aranyosi székely lófők vágtatnak.

Középen, a király oroszlános zászlaja alatt a király bandériuma. Mögötte a solti, somogyi, dunántuli seregek. Békés felől a bihariak törnek a Hódmező felé.

Oldamur mindezideig éjjel-nappal támadta, nyugtalanitotta a királyi hadakat, most azonban egész seregével szemben áll a királlyal és a Hódmező keleti részén várja annak rohamát.

Korán reggel áldást adnak a püspökök és megindulnak az erdélyi, majd a bihari zászlók. A kun sereg félkaréjban körülkeritve vár.

A nap már korán meleg és piros gőz száll a Hódtó felől. Porzik a mező, izzad a vitéz. A király Györgyhöz fordul és küldi őt is a csatába. A kun már háromfelé harcol. De rettentő seregei háromfelé nyomják szét a király hadait.

Egetverő zajban csapnak egymásra, hull a nyil és kopog a kopja. Lovak hördülnek, vitézek fordulnak nyeregből. Árbóc, Törtel és Kemencs áll a kun csapatok élén, véres boszut szomjaz mind a király ellen, aki leghivebb emberei, vérrokonai ellen fogott fegyvert papi szóra.

De ott villog a derékhad élén a György kardja. Nézi László és ujjong a szive. Ahol ő jár, ott nagy rés keletkezik és nyomakodik hátrébb a kun.

Igy folyik a harc délig. Amikor a nap legforróbban perzsel, robog fel Oldamur tartalékhada, hogy a királyi seregeket legázolja. Vérszomjas ázsiai lovasok, apró lovaikon vágtatnak előre, ijjal a kezükben nyilzáport zuditanak a magyarra.

György balkarjában megállt egy szakállas nyil. A király elsápad, mikor látja. Nyughatatlan vére fellobog, nem birja egy helyben, lóra kap és György felé siet, ahol a harc legvadabb dühhel tombol. Ezalatt György lova kidőlt, a térdét is nyil vágta, mellén lándzsaszurás, bizonyos benne, hogy ott marad a téren. Ellene irányul a kun lovasság leghevesebb rohama, embere fogy és körülötte jó vitézek elesett sora.

De a király az utolsó pillanatban ráront a támadó kunra, felfogja a döngető csapásokat, támadásba megy át, mialatt György összeszedheti embereit és levegőhöz juthat.

Hej, de rohannak a király seregére. Ot magát élve szeretnék megkeriteni, dandárát vágják, verik ezren, tiz esett helyébe száz kun omlik ottan.

Az egész nagy mezőn dul a csata, már átfordul a nap a nyugati égre. Hull a vér az aszott füre, hull a vitéz, jajszó hallik, hörgés, káromlás, csattogás, nyilsuhogás. A kun nyil állandóan sivit, sohasem tudja senki, melyik pillanatban furódik az égből ráhullott vashegy a szivébe. Félelmes fegyver a szapora nyil, mert ellene hiábavaló minden erő és vitézség, hiábavaló pajzs és kopja, megtalál az mindenkit, amikor nem is várja.

László király egy pillanatig körültekint. Messze, az egész szemhatáron kopjatörő hadak vihara. Mennyi jó magyar vér, mennyi kun vér! S miért az egész? Hát hiszen ő nem bánja a halált. Szebb az, hamarabb ér, mint a hosszu öregség terhe. Nem öröm az élet ezen a földön. Csak baj, csak boszuság. Ő nem bánja. De a kutya teremtését neki, hát most mutassa meg az Isten, hogy melyiket segiti. Most mutassa, melyik van a kedvére. Nem ijed meg a magyar senkitől sem, nem fut el a halál elől, neki kell helyette harcolni, de mégis csak a végén csattan meg az ostor, melyik lesz a diadalmas, melyik marad a mezőn?

Fekete felhő zug az égen, nyugat felől. A szél sodorja a lovast és vitézt. Meginognak, egymásra dőlnek, feltápászkodnak, elvakul a szemük a száraz, a békaegérharcnak?

A magyarnak hátába vág a szél, a kunnak szemébe. S percek alatt zuhog az itéletnapi zápor, páholja, veri, fullasztja a kunt, megnyujtja az ijjhurt, azzal már ma nem lő egy nyilat sem!

És László király elől a legnagyobb kavargás közepén véres kardját magasra emelve kiált: Krisztus, Krisztus! Magyarok előre!

Rá visszafelel a: Huj, huj! Csapásra csapást ad a kun. De ott vágtat a király mellett György vitéz lángoló pallossal, szikrát hány a kardjuk és nem áll meg előttük senki.

Aztán már csak egy irtózatos, állati üvöltés, zugás, mennynek dörgése, villámnak vakitó fénye mellett tipor le minden ellenkezőt a magyar sereg.

Estére sok jó magyar vitéz letört testét hordják a Hód mezején diadalmas királyi vitézek halomba.

És István király ünnepén Lukács apród megviszi a győzelem hirét a királyasszonynak. Minden templomban megkondul a harang, minden oltárnál hálaima hangzik.

12.

Töpler Márton, a pozsonyi fegyverkovácsok hirneves mestere csak teng-leng öreg házában. Vajjon csoda, ha nincsen nyugodalma? Hiszen amióta az

eszét tudja, látott ezer csetepatét és átélt elég zenebonát, baja, ha ugy szószerint vétetik, nem történt hatvanöt esztendő alatt, mióta a napvilágot meglátta. Féltette sokszor aranyát, ezüstjét, remegett műhelye sorsáért, aggódott eleget sok szép lábas jószágán, mindez azonban kicsi baj volt ahhoz képest, hogy az egyetlen, szépséges lánya szerencsétlenné vált.

Szép volt a Lisl, szőke, kékszemü, sudár alaku, erős és szelid, nemes és kemény, mint valami cordovai finom, ezüsttel, arannyal diszitett acélpenge. De hiába minden, hogyha boldog nem lehetett.

Hogy elmult az idő! Meghalt Ecker Katalin, magukra maradtak mind a ketten. A lány nőtt, de nem nézett senkire. Természetes, hogy egy gondos apa férjhez akarja az egyetlen leányát adni. És az is természetes, hogy nem akárkihez. Keres hát jóravaló, derék és vagyonos vőt. Hm. Hm.

Nem fogy a bor. Ott ül az öreg fegyverkovács és gondolkodik. Hüs szobájába nem hat a lárma, a szőtt falteritők árnyékban lógnak, az asztalon nagy kancsó bor. Abból, amelyet még első László, a szent király idejében szüreteltek a hegyen. Amikor még jó világ volt. A bor is jobb volt.

Bizony ebből kortyolgatott néhai jó Béla király, erre jártában. Ez volt az utolsó valamireváló fejedelem. Megbecsülte a németeket, kényeztette az iparosembert. Bezzeg ez a dölyfös kunkirály!

Töpler az asztalra csap az öklével. Nagyon tele tölt már a pohara keserüséggel. Önt a kupába, szinig és kiissza.

Igen, volt egy vitéz, azt szerette. Valami magyar lovag. Elesett a Morvamezőn. Bolond gondolat. Leányábránd. De ki tudja, ha életben marad, hogyan lett volna?

Tizenhétéves volt a lány, nem akarta, de megesküdött azzal a latorral. Meggyalázta az asszonyt! Pirossapkásokat tartott a házában. És együtt akart mulatni asszonyával, oltár előtt megesküdött hitvesével, meg a cédákkal.

A gazember! Bitóra vele. Nem kár érte. Gyalázatba mártotta a Töplerek becsületes, jó nevét. Hiszen a veje. Hogy az ördög vakarná ki a szemét. Forgassa örök parázson a gyilkost.

Zár alatt a mühelye. Mert mérges fegyvert gyártott a hitvány. Királyt akart gyilkolni! Most nincs szerszám. Kifosztott mindent. Ami értékes, drága eszközt a Töpler-mühelyben talált, mind átvitte oda, hogy a himlő fogja meg.

Mit kezdjen ő most már? A lánya ott él annak a házában. Nem látta már azóta, hogy Walzot elfogták. Nem mozdul ki onnan, nem fogad senkit. Elveszett a számára. Bizonyos, hogy kolostorba vonul. Egészen bizonyos.

Husz esztendős, letört virágszál. Érintetlen és elhervadt. Nincs utód. Vége mindennek. Az öreg Töpler rokkant háta mélyen meggörnyed. Szeméből bánatos könny hull. Nem kellett volna erősködni, nem kellett volna kényszeriteni. Minden máskép fordult volna talán. Ki tudja? Ő jót akart, bizony jót.

(Folytatjuk.)

Növeli a csiraképességet.
Biztositja a vetemények gyors és egyenletes felnövését. Fertőtleniti a talajt.

Az egész világon bevált a búza köüszöge, a rozs és búza Fusariuma (hópenésze), az árpa csikoltsága és kőüszöge elleni védekezésnél.

Uspulun és Uspulun porpác a vetőmagvak nedves és száraz pácolására

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Leverkusen készitménye.

Magyarország részére gyártja: **Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek R.-T.** *Budapest VIII., Őrömvölgy-u. 8.*

KAPHATÓ:

Balassagyarmat: „Hangya" kirendeltség és Szövetkezeteknél.
Balatonfüred: Balatoni Élelmezési Szövetkezet.
Békéscsaba: Békéscsabai Kisgazdák Termelő, Értékesitő és Fogy. Szöv.
Debrecen: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kirendeltsége, „Hangya" kirendeltség.
Eger: „Hangya" kirendeltség.
Győr: „Hangya" kirendeltség, Mezőgazdák Szöv. kirendeltsége, Pammer Ferenc magkereskedése.
Hódmezővásárhely: Kamocsay Gábor.
Kaposvár: „Hangya" kirendeltség, Somogymegyei Gazdasági Egyesület védnöksége alatt álló Áruforgalmi, Termelő és Értékesitő Szövetkezet.
Kecskemét: Pataki Albert, Kertész Dezső, „Hangya" Szövetkezett.
Kiskőrös: Szekulesz Mór, „Hangya" Szövetkezet.
Körmend: „Hangya" Szövetkezet.
Magyaróvár: „Hangya" Szövetkezet.
Miskolc: „Hangya" Szövetkezet.
Nagykanizsa: „Hangya" Szövetkezet, Zalavármegyei Szövetkezeti Áruforgalmi rt., Ország és Vidder.
Nagykőrös: Nagykőrösi Gyógynövény és Vegyipari rt., „Hangya" Szövetkezet.
Nyiregyháza: „Hangya" Szövetkezet.
Orosháza: Beregi Lajos, „Hangya" Szövetkezet.
Pápa: „Hangya" Szövetkezet.
Pécs: „Hangya" Szövetkezet.
Salgótarján: „Hangya" Szövetkezet.
Sátoraljaujhely: „Hangya" Szövetk.
Sopron: Magyar Köztisztviselők Fogy. Szöv., „Hangya" Szövetkezet.
Szeged: „Hangya" Szövetkezet.
Székesfehérvár: „Hangya" Szövetkezet, Illés Károly.
Szolnok: „Hangya" Szövetkezet, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.
Szombathely: „Hangya" Szövetkezet, Pannonia Áruforgalmi rt., Erfurti Magkereskedelmi rt.
Törökszentmiklós: Sohr és Rosenfeld.
Veszprém: Veszprém Vármegyei Gazdasági Egyesület, „Hangya" Szöv.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Egész gazdasági életünket a drágaság elleni harc figyelése jellemzi. A kormány erős kézzel iparkodik a tulságos spekuláció letörésére. Evégből ankétet is hivott egybe; ugylátszik, hogy a legkifogásolhatóbb szerepe a közvetitőknek van és hogy ezek ugy a termelőt, mint a fogyasztót egyaránt kizsákmányolják. A kormánynak az a lépése, hogy a forgalmi adót 3 százalékról 2-re szállitotta le, valamint az is, hogy a szezoncikkek tarifáját erősen mérsékelte, jelentős lépések voltak, sajnos arra azonban nem elégségesek, hogy az olcsóbbodási folyamatot intenziven inditsák meg.

A terménytőzsde ujabban lanyhasággal küzd Amerikában is, mert az európai piacok irányzata a tengerentuli tőzsdék áralakulására is most már kihat. Az a hir, hogy a legutóbbi esőzések következtében a magyar buza minősége átnedvesedett és megromlott, a valóságnak meg nem felel, mert csupán az árunak a szine lett sötétebb, a minősége ellenben változatlanul jó maradt. A spekuláció természetesen itt is kivette részét és nyomban ugy a kicsépelt, mint a kalászos buza árát drágitotta. Ennek az árdrágitó folyamatnak azonban a valóságot feltáró jelentések sikeresen véget vetettek. A takarmánypiacon csak az árpafélékben mutatkozik élénkebb üzlet. A nehéz és a sörárpát erősen vásárolják ugy a pesti, mint a vidéki állomásokon. A sörárpa drágul; inkább csak a prima árut keresik. Uj zab gyenge. Tengeriben prompt áru jól tartja magát, a szárított áru iránt főleg Svájc és Ausztria mutat erős érdeklődést. A csöves tengeri piaca is javulást mutat. A korpa állandóan hanyatlik, mert a jelenlegi árak mellett vásárlások nem történnek és a vevők csak alacsonyabb árakon akarnak kötéseket eszközölni. A magpiacon csak a fehér bab keresett. A lisztpiac az export teljes pangása miatt lanyha, itt is jelentékenyen olcsóbb árakat várnak a fogyasztók. A sertés- és állatvásárok szintén lanyhaságot mutatnak. Az állatpiacok még jó sokáig fognak ezzel az üzletelenséggel küzdeni, mert a bőséges tengeri termés az állattartást erősen fogja elcsóbbitani. Az állatvásárok közül csak a borjuvásárok mutatnak élénkséget, mert ezt az állatfajtát ugy a gazdák, mint a kereskedők folytonosan növő kedvvel vásárolják.

Az elmult napokban a gyapjupiacon a külföld részére nagyobb eladások történtek. Jelenleg a kereskedői tételekért (szedett áru) körülbelül 27—29 ezer koronát fizetnek, az uradalmi tételek 30—32 ezer koronát érnek el.

Legujabb árak:

Terménypiac: 78-as tiszavidéki buza 372—375, egyéb 367—370, rozs 357—362, takarmányárpa 265—280, sörárpa 310—360, tengeri 260—270, korpa 177—182 ezer K métermázsánként.

Takarmányvásár: elsőrendü rétiszéna 100—110, muharszéna 100—120, alomszalma 50—65 ezer K métermázsánként.

Hüvelyesek és vetőmagvak: tiszta tavaszi bükköny 2200—2500, Viktória-borsó 2500—3000, fehér bab 3400—3600, lencse 5000—7000, mák 14—15.000 K kg-ként.

Baromfipiac: rántani való élő csirke 15—25, sütni való 25—45, élő tyuk 30—60 ezer K darabonként. Ruca és lud hizott 32—34, ludzsir 50—60 ezer K kg-ként.

Huspiac: nehéz, fiatal sertés 22, könnyü 18½, süldő 20—26, zsir 30—31, zsirszalonna 26. Vágómarhavásári árak: jobb minőségü hizott ökör 15, magyar tehén 9½—16, növendékmarha 5—13, marhahőr 18—18½ ezer K kg-ként.

Utolérhetetlen a minősége
STERNBERG
KIRÁLYI UDVARI
HANGSZERGYÁR készitményeinek!
Hangszerpalota: Budapest, Rákóczi-ut 60.
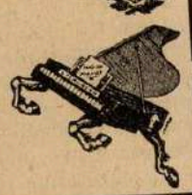
Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

A marokkói harcok.

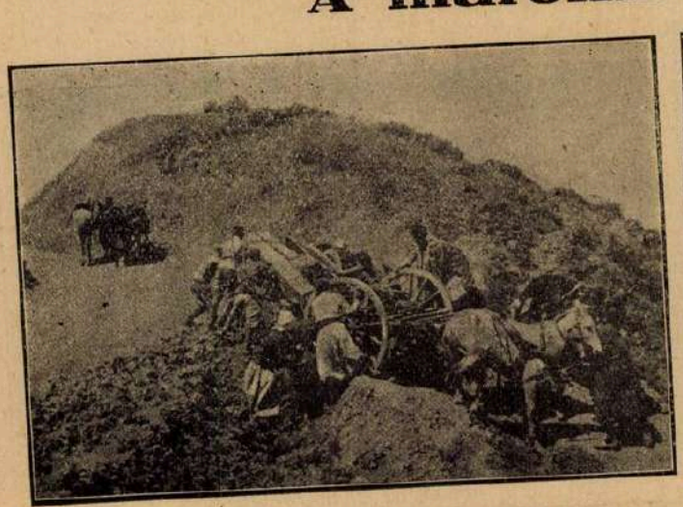

Francia tüzérek lőszert szállitanak a hegyekben.

Abd El Krim csapatai pihennek a véres harcok után

Smith népszövetségi főbiztos juliusi jelentését most tették közzé, mely leszegezi, hogy az állami zárszámadások körülbelül 63 millió aranykorona felesleget tüntetnek fel azzal szemben, hogy a mult évi költségvetés erre az időszakra 100 millió aranykorona hiánnyal számolt. Ez az eredmény csak azáltal volt elérhető, hogy a magyar nép rendkivüli nagy adóterhet vállalt magára, melyet azonban a jövő költségvetési év folyamán már jelentékenyen lehetséges lesz enyhiteni. A főbiztos a legjobb reményekkel van az ország gazdasági jövője iránt.

A MAV ujabb exportkedvezményei. A kereskedelemügyi minisztérium a legutóbbi tárgyalások alapján az államvasut részére a következő dijmérsékleteket engedélyezte: a burgonya szállitása külföldre 47 százalékkal, a boré 30 százalékkal, a szilváé 27 százalékkal olcsóbb, mint eddig. Különböző kedvezőbb szállitási feltételeket alkalmaznak a hagymaküldemények és a hüvelyek exportforgalmában is; a cirokszál ugy a belforgalomban, mint a kiszállitás esetén tarifamérséklésben részesül. A raksulyhoz kötött árukra már régebben megadott kedvezményt ideiglenesen kiterjesztik a gabonára, őrleményekre, olajpogácsára, olajosmagvakra, burgonyára és vöröshagymára is.

A vidéki hitelélet kinövéseinek megrendszabályozása. Azoknak az intézkedéseknek során, amelyekkel a Nemzeti Bank a vidéki hitelviszonyokat egészségesebb mederbe akarja terelni és a tulságosan magas kamatokat leszoritani, most egy ujabb intézkedésről adhatunk hirt. A Nemzeti Bank ugyanis utasitotta fiókjait, hogyha valamelyik vidéki intézet az általa kihelyezett pénzért 25 százaléknál nagyobb kamatot szed, az kizárandó a Nemzeti Bankkal való üzleti összeköttetésből. A kizárás azt jelenti, hogy az illető intézet nem kap visszleszámitolási hitelt, kikapcsoltatik az átutalási forgalomból és megszünik devizaautorizációs joga.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Szalay István Acsalog. Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. Őfőméltósága képéért 3000 K-t levontunk. — vitéz Tóth János, Acsalag. Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. Őfőméltósága képéért 3000 K-t levontunk. — vitéz Czeglédi Péter, Mezőtárkány. Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Ferenczi József, Felsőjózsa. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 okt. 1-én jár le. — vitéz Földházy Pál szds, Jutas. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Tóth János, Kapospula. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Bajnóczy Péter, Kapospula. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Varga József, Pemecser. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése okt. 15-én jár le. — vitéz Sipőcz Lajos, Barbacs. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 márc. 15-én jár le.

VILÁG ÁRUHÁZ

BUDAPEST
RÁKÓCZI-UT 42. SZÁM.

NEMZETI
SZINHÁZZAL SZEMBEN.

Mielőtt vásárlásait eszközölné tekintse meg

vételkényszer nélkül

dusan felszerelt raktárunkat.

Őszi ujdonságaink már beérkeztek:

Férfi strapa-szövet	K	95.000
Női szövet, kockás, csikos, duplaszéles	„	33.000
Tiszta gyapju Foulée, duplaszéles minden szinben	„	95.000
Tiszta gyapju kabátkelme, 140 cm., minden szinben	„	145.000
Flanell intézeti takarók	„	115.000
Tiszta gyapju kazán, minden szinben	„	85.000
Mosóflanell gyönyörü kimintázásban	„	29.000
Kelengyevászon (pamut)	„	15.800
Ingzefir	„	19.500
Prima crepe de chine minden szinben	„	108.000

Konfekciós osztályunk őszi ujdonságai:

Leányka kabát	K 390.000
Női és bakfiskabát	K 590.000
Női kabát prima velourból, végig bélelve, minden szinben	K 770.000
Trikóselyemruha	K 250.000

Jumperekben, divataljakban, bundákban nagy választék.

Nyári- és mosó-cikkeinknél **mélyen leszállitott áraink** továbbra is érvényben vannak.

Ágyteritőkben, paplanokban és menyasszonyi kelengyékben nagy raktár.

Mintákat vidékre szivesen küldünk.

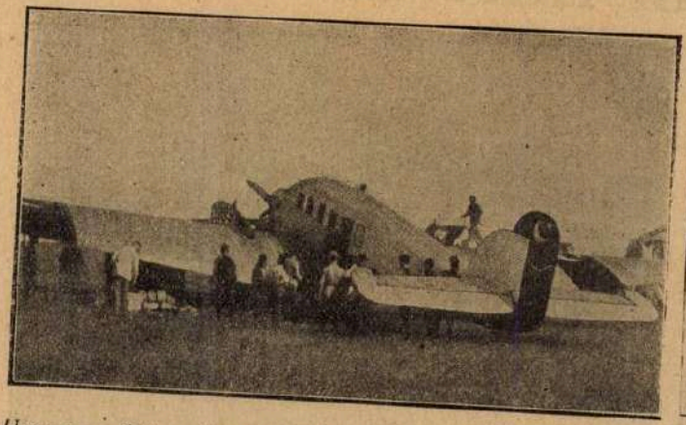

Husz személyt szállitó hatalmas repülőgép, melyet a németek csináltak a törökőknek. A gép Magyarország fölött is átrepült.

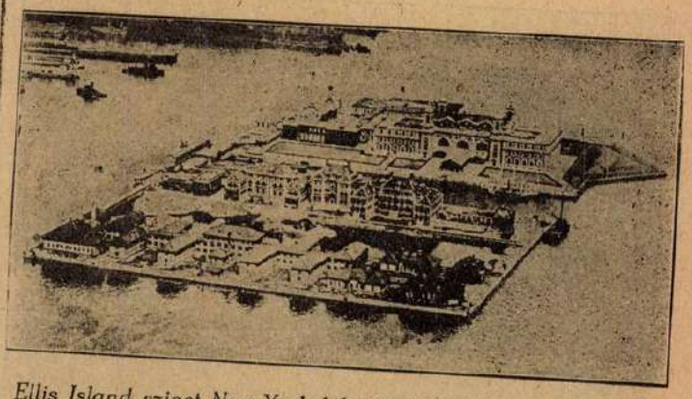

Ellis Island sziget New-York kikötője előtt, melyen az Amerikába vándorlókat szigoruan ellenőrzik s csak azután léphetnek az Ujvilág földjére.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

Vitézi mezőgazdasági kiállítás Sarkadon.

Augusztus 23-án a »Sarkadvidéki Takarékpénztár« helyiségében Kiss István vitézi járási hadnagy és a járás vitézei mezőgazdasági kiállítást rendeztek. A kiállitást vitéz Szilárd Zoltán alezredes székkapitány az alábbi beszéddel nyitotta meg:

— Mélyen tisztelt Vendégek, Vitéz Bajtársak!

— Jelen ünnepélyes alkalommal, melynek jelentőségét az első pillanatban is fel nem ismerni lehetetlenség, néhány dologra óhajtom becses figyelmüket felhivni, hogy eme házikiállitásunk messzemenő horderejére rámutassak.

— Közismert tény, hogy a magyar róna kincsei nincsenek kihasználva kellően, közismert dolog, hogy a magyar őstermelés hatványozott számu mezőgazdasági munkásnak tudna még munkát adni és megélhetést nyujtani; nemcsak a csonka haza jólétét és boldogulását lehetne még ezzel előmozditani, hanem egész Európa éléskamrájává válhatna ez az ország, ha a fejlődés lehetőségei, mely mezőgazdasági téren még előttünk állanak, már többé nem az álmodozók álma, nem a küzdők törekvése, hanem elért cél lenne.

— Közéletünk számtalan kiválósága, tudósok és gazdák, maga az államhatalom minden lehetőségét megragadták az utóbbi évtizedekben, hogy a haladás eme lehetőségei meg is valósuljanak. Küzdöttek az eléjük tornyosuló akadályokkal, valljuk meg azonban, hogy éppen a kisgazdák minden e téren lehető haladással szemben való merev elzárkózása, konzervativ magatartása miatt, nem olyan eredménnyel, mint amilyen eredményt a kifejtett buzgalom megérdemelt volna.

— E nagy munkából pedig ki kell vennie részét ugy a nagy, mint a kisbirtokosoknak. A nagybirtokok e téren már jó példával elől haladnak. A nagyobb feladat, a gyökeresebb átalakulás tehát a kisbirtokosokra vár, melynek kezelésében az apáktól örökölt szokás által keletkező hibáinak elhagyásával, sokkal több tudással, sokkal több és rendszerbe foglalt munkával való termelés elvének kell érvényesülni. Rendszeres munka alapja a tudás, mely több termelést és jólétet eredményez.

— Tudásra kell tehát szert tenni a kisgazdának!

— A gazdasági ismeretek terjesztésére eddig a szakiskolákon kivül a nagybirtokosok példája állott rendelkezésre. Jelentőségteljes szerepe jutna e téren még a magyar tanitóságnak, mely hivatva lenne az értelmes földmivesifjakban helyes érzéket és érdeklődést ébreszteni a gazdasági tudás megszerzése iránt.

— Az eddig rendelkezésre álló és imént felsorolt eszmények és intézmények uttörő munkája csigalassunak bizonyult a magyar földmivesnép — legfőbb érdeme és egyuttal lényeges és jellemző hibája — a konzervativusmusa miatt. A haladás eme legnagyobb akadályának áttörésére tartom én hivatottnak és egyedül alkalmasnak a Vitézi Rendet.

— A Vitézi Rend egyes tagjai az elmult nagy világküzdelemben ott voltak azok között, akik egy nemes cél iránt őszintén, becsületesen, megalkuvást nem ismerő álhatatossággal küzdeni tudtak, ott voltak, ahol önzetlenül életüket is feláldozhatták volna egy ideális cél elérése, a Haza jóléte, boldogulása és békéjéért.

— Amint a Rend tagjai szivében benne volt a szent láng, amely azt hevitette, amikor fegyverrel

Bujdosók.

Irta: vitéz Kéray Endre.

(Folytatás.)

Gál Pista, mint minden nap, este is eljött Bálinthékhoz, a Vérijéhez, mennyasszonyához. Ferinek már elbeszélte huga menyasszonyságát. Melyik szerelmes szív hallgatná el boldogságát? A fiatalok nagyon szerették egymást és Feri is teljes szivéből örült a fiatalok boldogságának. Örömtelt megelégedését még az is fokozta, hogy Gál Pista becsületes, szorgalmas, törekvő ifju volt; teljes lelkülete az övéhez volt hasonló. Ismerte őt nagyon jól. Hogyne ismerte volna a legjobb játszótársát, barátját, bajtársát! Együtt szenvedtek, mig aztán valahol Galicziában Pista megsebesült. Azóta nem tudott róla. Honnan is tudott volna Nagy-Oroszországban egy Hargita-melléki egyszerü székelyről?

— Isten hozott közénk édes pajtásom! — szólt kedvesen az ámuló Pistához Feri.

— Te... te itthon?

— Látod. — válaszolt a gazda s a következő pillanatban férfias kézfogással üdvözölte egymást a két bajtárs.

— Már azt hittük Feri, hogy többé nem is látunk. — Szólt a vendég, miután üdvözölte a nőket és ő is az asztal mellé telepedett. — Hol voltál?... Merre jártál?...

— Szibériában.

— Sokat szenvedtél...

— Nagy sor lenne azt elmondani Pista!

— Hiszem.

— Egy ideig az Omszkája folyó mellett Omszkban, azután onnan hajón vittek az Irtiszen Tobolszk város baraktáborába. Hej, keservesen hosszu idő volt az, amit ott töltöttünk.

Gondolom.

— Egy Novoszelo főhadnagy volt a parancsnokunk. Jó ember volt. Egyszer hármunkat kiadott Obszdorkba munkára. Itt megismerkedtem egy osztjákkal. Oroszosan mondta a nevét. A vezeték nevét már nem is tudom, a keresztneve Wladimir volt. Valahol ott az ingoványokban lakott az osztjákok földjén, hová ember legyen a talpán, aki bejut. Én bejutottam. Az osztják segitségével megszöktünk mind a hárman a tatártól. Mert tatár volt a gazdám.

— Kutyafejü tatár? — sopánkodott Véri.

— Aztán nem féltél tőle fiam? — kérdezte anyja.

— Nem volt annak kutyafeje.

— Ne-e-em? — csodálkozott huga.

— Ezeknek a tatároknak legalább nem. Lehet, hogy IV. Béla idejében kutyafejüek voltak, ám én mondom, egyet sem láttam olyat, pedig Obszdorkban sokan voltak, meg a szomszéd Berezowban. Az osztjákokkal meg jakutokkal csereberélnek, kereskednek. Hát aztán mondom, hogy mind a hárman megszöktünk Osztjákországban: én, a Nemes Péter Szatmárból és Juhász Gábor Dunántulról. Várhatott is a tatár!.. Hej, olyan országot még nem is láttam, mint az az Osztjákország!

— Milyen?... miért? — kérdezték mohón csaknem egyszerre Véri és Gál Pista.

— Hát olyan, hogy annak se eleje, se vége. Meg aztán nincs abban ház sehol, hanem sátorban laknak.

— Sátorban?... Mint a cigányok? — kérdezte a leány.

— Ugy... Csak tiszták és rendesek ám! Meg aztán, hogy fogadtak!... Mintha csak régóta ismertek volna! Még a beszédjük is majdnem olyan, mint a mienk. Az igaz, hogy nem értettem ugyan mindent, de egy-két szót, mintha csak én mondtam volna.

— Ne mondd! — kételkedett Gál Pista.

— Mondomm én, mert még ugy is számolnak majdnem, mint mi; — etyi, hetyi, hatyi...

— Érdekes.

— Hát mondom, az az ország csak egy végtelen nagy erdő mocsarakkal, ingoványokkal. Aki még nem járt ott és odatéved, bele is ful a mocsárba. Egy-egy helyen ugy kell ott ugrálni tuskótól-tuskóhoz, mint a bak-

a kézben kellett a »Szent Célt« védelmezni, hiszem, hogy az a láng most is éppen ugy dobog, amikor az elmaradottság és indokolatlan merevség haladást akadályozó gátját kell rohammal bevenni!

— Mélyen tisztelt Uraim!

— Magam előtt látom az életerős csecsemőt, aki az első önálló lépéseket teszi és örülök örömének és önérzetből fakadó büszkeségének, magam előtt látom a kis iskolásfiut, aki az első értelmes mondatot irja le és örülök vele együtt és megértem önérzetből fakadó büszkeségét, amidőn tanitója többi társainak példaként állitja oda, magam előtt látom az ujonc katonát, aki az első harcszerü kivonulás alkalmával kapott elismerés után a marschallbotot a tarisznyájában véli érezni, magam előtt látom a harcmezőn kitünt vitézt, amidőn méltó jutalomban részesiti a nyilvános elismerés és ujból átérzem ezeket a pillanatokat, amelyek nemes versenyre ösztönzik a nemesen érző embert.

— A nagy vitézi család eme szük keretek közötti nemes versenyében a munka és tudásnak, családi keretek között történő elismerésében csiráját látom ama nagy cél felé történő gyors ütemben való előhaladásnak, mely haladás érdekében legjobbjaink kifejtett tevékenysége is csak lépésről-lépésre történő előbbrejutást tudott elérni. Hiszem, hogy az ország területének minden részében elszórt vitézi gazdaságok mint kisbirtokoknak rendszerbe foglalt munka és tudás által elért többtermelése meg fogja mozditani a haladás elől mereven elzárkózó tömegeket s egy csapásra, mintegy máról-holnapra általános szükségletté válik a többtermeléshez szükséges tudás megszerzése utáni törekvés.

— Erre alapitom én hitemet s bizvást teszem a nagyjövőbe látó költőnkkel hitvallásomat.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Ámen!

— A kiállitást megnyitom.

A megnyitás után a nagyszámu megjelent közönség közül Megele Béla uradalmi jószágfelügyelő, Skoluda Rezső és Jankovich Lőrinc uradalmi jószágigazgató, Szekér Pál, Pöhl Henrich főintézők, Hollóssy István főigazgató, Fóris Sámuel uradalmi főszámvivő, Dutkay Kálmán alezredes, Nagy Zoltán községi főjegyző, Kovács Béla jegyző, Némedy Albert, Szilvásy Béla tak. post. igazgatók, Beliczay János földbirtokos neveit sikerült feljegyezni, kik mindnyájan kifejezésre juttatták elismerésüket a látottak és hallottak felett.

A kiállitás lényegesen kiemelkedő része annak megtekintése után a békéscsabai földmivesiskola tanárainak, nevezetesen Banke Gyula és Körmendy Zsigmond uraknak, előbbinek az állattenyésztés köréből, utóbbinak növénytermelésből általában és kisgazdák részére tartott és hazafias vonatkozásu élénk érdeklődést ébresztő előadásai voltak.

Délben a járási vitézek és megjelent vendégek a sarkadi uri kaszinóban társasebéden vettek részt, mig délután és 24-én a Tisza szakasz vitézeinek telkein Székkapitány telekszemléket tartott, hol is a látottak és tapasztaltak felett megelégedését fejezte ki, különösen kiemelvén azt, hogy vitézek gazdaságai Kiss István vitézi járási hadnagy szakavatott vezetése, fáradhatatlan buzgalma bélyegének nyomait viselik magukon.

---

kecskének. Ha pedig már messze bejutott az ember csak itt is egy falu, ott is egy város sátorból a fák között. Még melegviz is jön a földből. Nem olyan, mint a somlyói, hanem majdnem forró. Még, aki nem járta ott egy ilyen vizben meg is főhetne. Nem is merészkedik oda még az orosz sem! Inkább adó, inkább katona sem kell! Ezért nem is fagy be a viz.

— Hm! Hm!

— Igy mentünk mi keresztül egész Osztjákországon. Egy irást adott Wladimir, hogy a többi osztjákok kalauzoljanak minket. Szivesek is voltak, áldja meg az Isten! Hanem az irás az nem olyan volt, mint a miénk. Nem papiron volt.

— Hát? — kérdezte Véri.

— Egy botra faricskált végig valamit s azt mondta, hogy az az irás. Már mint az ő irásuk. A Juhász Gábor magával is vette a botot.

— Csodálatos! — fakadt fel a meglepődés Pistából.

— Mikor végig gyalogoltunk Osztjákországon szerencsével, sikerült átjutnunk a sárgákhoz.

— Hát azok kik? — kérdezte Véri.

— A japánok, meg a kinaiak.

— Ott is voltál fiam? — csodálkozott Bálinthné.

— Voltam, de nem sokáig, mert aztán hajóra tettek... Igy telt el lomha lassusággal a hét esztendő...

— Hét esztendő. — Szólott elgondolkozva Gál Pista. — Hej, azóta itt is nagyot fordult a világ!

— Bizony nagyot, — válaszolt Bálinth.

— A könny kicsordul... a sziv összeszorul..

— Össze.

És ezen nem lehet segiteni...

— Nem-e?

— Nem.

— De lehet Pista!

— Hogyan?

— Ugy, hogy minden székely ezután is magyar maradjon... mindhalálig.

— Azok vagyunk mi Pista mindannyien és mégse segithetünk ezen az állapoton.

— De igen.

— Hogyan?

— Hittel, kitartással.

— Hogyan értek?

— Ugy, hogy hiába beszéltetik oláhul gyermekeinket, ha magyar anya emlőből szivja a hazaszeretetet, ha magyar anya neveli föl. Debreczenben, ahol pár napot kellett töltenem egy uj imát tanultam. Halljátok:

»Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!«

— Jaj, beh szép! — kiáltott fel átszellemült arccal Véri.

— Ezt az imát kell itt is minden nap, minden szülőnek együtt imádkoznia gyermekével, mint Csonka-Magyarországon.

— Igaz fiam...

— És... és lehet rajtam akkor még oláhok mundérja is, ha én szivemben magyar vagyok. Vihetnek engem Bukarestbe, Dabrudzsába, vagy nem tudom hová, én magyar leszek, magyar maradok, mert anyám emlőiből magyar vért szivtam!

— És azután? — kérdezte Pista.

— Azután?... Majd jön egyszer egy szózat a Hargitáról, amelytől megrémül a dák ivadék, ahogy ők állitják. Jön egyszer egy szózat s akkor talpra székely! Akkor szálljunk szembe minden veszéllyel s jaj lesz az oláhnak!

— Csendesen fiam, füle van a falnak! — csititá anyja a tüzben égő ifjut.

— Igazad van Feri... Jaj lesz akkor az oláhnak! — folytatta hévvel Gál Pista.

Az ablak megkoccant, a két nő elsápadt.

— Istenem, valaki hallgatódzott —, sugta Véri rémülten.

— Hallgatódzott?... Lehet. — Beszélt tovább ragyogó szemekkel Bálinth. — Csak hallgatódzzék! Megmondom én szemébe is mindenkinek azt, amit érzek!

Az 1925. junius 21.-én felavatott legénységi vitézek névsora

IV.

Somogymegye.

Péter Márton szkv., fm., Szabás; Bors István szkv., fm., Marcali; Csik János tiz., fm., Kutas; Hárs István tiz., zsellér, Csabapuszta; Ágoston István gy., zsellér, Szentmiklóspuszta; Szabó Antal gy., fm., Parád; Szecsődi László tiz., fm., Balatonboglár; Lukács György szkv., fm., Nemesdid; Nagy József őrm., fm., Balatonkiliti; Fördös Károly tiz., fm., Taszár; h. h. h. Pap György huszár árvája, György, Inke; Rumi Gergely tiz., fm., Osztopán; Árvai Imre őrv., zsellér, Szabadhidvég; Vargha István tűztüzm., rendőr, Kaposvár; Gazda József őrm., fm., Kutas; Gyarmathy Gyula tiz., üzletv., Porog; Gábor Pál őrm., fm., Felsőszentmárton; Szabadi János gy., fm., Erdőcsokonya; Bédi Árpád őrm., főerdőőr, Alsósegesd; Vadász György szkv., fm., Miklósi; Bajnok Ferenc gy., fm., Szőlősgyörök; Hegyi Jakab gy., fm., Tab; Meszlényi Kristóf gy., fm., Polány; Fodor János e. é. önk. tiz., számtiszt, Pécs; Vida Géza tiz., fm., Somogysámson; Kovács András tüzm., fm., Kőröshegy; Szabó József tűztüzm., fm., Városhidegvég; Horváth Géza őrm., erdőőr, Szolád; Ferenc János szkv., fm., Kutas; Balázs György szkv., fm., Kéthely; Végh János őrv., fm., Kadarkut; Bank József tiz., fm., Toponár; Szabó Dezső gy., fm., Miháld; Balogh Imre fővadász, irnok, Felsőmocsolád; Keserü János tiz., fmm., Kadarkut; Bérdi Antal tiz., fm., Nagygomba; Somogyi Mihály őrm., fm., Balatonkeresztur; Mihály Lajos sgm., Kaposvár; Bogdán Lajos hidász, fm., Karád; Király Ferenc őrv., fm., Balatonszentgyörgy; László Imre tiz., zsellér, Bálványos; Kosi János őrm., kezelő tiszt, Marcali; Révész János tiz., fm., Kaposkeresztur; Péter István szkv., fm., Szőcsénypuszta; Harmath Gyula József tiszth., ács, Balatonboglár; Balavári Lajos tüzér fm., Marcali; Komlódi Gyula őrm., gazda, Hollád; Somogyvári István őrv., fm., Drávatamási; Igali György tüzm., főszerelő, Kaposvár; Pálmai Ferenc őrm., ellenőr Inke; Földesi József tiz., szerelő, Balatonkiliti; Magyarffy Ferenc őrv., cserepes, Kaposvár; Tordasi Mátyás gy., fm., Barcs; Kopházi József tiz., zsellér, Somogysimonyi; Kováts Rudolf Béla tiszth., magánzó, Balatonboglár; Nagy Kálmán szkv., fm., Kéthely; Orbányos Mihály tiz., fm., Somogyaszaló; Rózsa István tiz., vincellér, Kálmáncsa; Balogh József őrm., irnok, Berzence; Kovács Sándor szkv., Kaposvár; Horváth Jónás tiszth., Gölle; hősi halált halt Békási Ferenc Károly árvája, Osztopán; Magai Gyula tiz., kőm., Kaposvár; Németh Péter gy., fm., Nemesvid; Bakos István szkv., keresk., Bolhás; Várdai János gy., zsellér, Erdőcsokonya; Somos Pál alvadász, fm., Lengyeltóti; Polgárdi János szkv., fm., Pusztaberény; Gáspár Imre szkv., gépl., Kaposvár; Csorba János őrm., fm., Torvaj; Szücs József tőrzsőrm., fm., Gige; ifj. Papp György várom., fm., Inke; ifj. Kovács István fm., várom., Horvátkert; Kőmüves János tanonc, várom., Kaposvár; Bank Sándor fm., vár., Toponár.

Tolnamegye.

Kovács Félix őrm., fogházfelügy., Szekszárd; Ambrus János gy., fm., Ujdombovár; Pere János szkv., fm., Zomba; Jármai István tüzm., fm., Zomba; Somogyvári József orv., fm., Döbrököz; Bongor Sándor őrm., tímár Simontornya; Csepregi Ferenc tiz., fm., Kisszékely; Iker János tiz., fm., Sárszentlőrinc; Joó György őrm., fm., Miszla, Csincsi Gábor szkv., bognár, Csókáspuszta, Pintér Mihály gy., fm., Németdalmand; Szabó István őrm., fm., Nagyszokoly; Horváth János őrv., zsellér, Majsamiklósvár; Jankó Ferenc gy., fm., Tamási; Mózes János szkv., fm., Bátta; Kovács János tiz., fm., Szakcs; Barka János szkv., fm., Németkér; Oltoványi Bertalan, fm., Paks; Pintér János tiz., fogházőr, Szekszárd; Borbély János tiz., fm., Zomba; Miszlai János főtüzm., fm., Kisdorog; Kéz Mihály gy., fm., Kisdorog; Józsai József tüzér, fm., Mucsi; Szabadi Henrik tiz., fm., Szárazd; Nimródi Sándor őrv., kádár, Du-

---

Szivem csak egyért doboghat és csak ezért kell minden magyar szivnek dobognia. Székely vagyok, magyar maradok! Székely... magyar... Egy a kettő. Emlékszel még Pista arra a versre, amelyet jó öreg tanitómesterünktől tanultunk iskolás korunkban?

»Te magyar vagy én meg székely...

— De egünkre egy nap kél fel!« — folytatta Pista. — Emlékszem, nagyon igaz vers.

— Igaz.

— Igazra tanitott minket a Vadas bácsi.

— Isten áldja meg még a porát is!

— Még az oláhokból is magyar csinált volna.

— Magyart... igazi magyart...

*

Zörögtek.

Az ajtát belökték s két szuronyos katona lépett a szobába. Véri hangos sirásra fakadt rémületében, Bálinthné pedig remegett az ijedtségtől.

— Prinsonér! Vinic kunoj! — szólt hozzájuk parancsolóan az egyik.

— Mit akarnak?... Mi nem tudunk oláhul! — kérdezte tőlük Bálinth Feri az asztal mellé állva. Fekete zsinóros szük fehér nadrágja szorosan rásimult izmaira. szeméből vad tüz lángja lobogott a gyülölet tüze.

— Vinic!... Vinic!...

— Beszélj oláh magyarul! Mi magyarok vagyunk!

— Mondani domnu káplár, jönni mind a... a... dutyi... Jönni !Jönni !— magyarázta a másik katona.

— Dutyi?... Börtönbe minket?... Miért?...

— Un émbér mondani.

— Beárultak Feri !— sirt a leány. — Oh, óh Istenem ugy-e mondtam, hogy hallgatódznak.

— Igen... igen. — Folytatta a szuronyos. — Un émbér mondani.

Véri anyjához bujt, pedig Bálinthné is egész testében reszketett a következendőktől. Ismerte fiát, tudta, ha felforr vére, akkor mindennek vége. De azért ült, nem avatkozott bele, hiszen a félelemtől még fogai is vacogtak.

— Vinic! — türelmetlenkedett a káplárnak nevezett.

— Hahaha! — tört ki a keserüség Pistából. — Azt hiszitek, hogy engem megijesztetek a puskátokkal! En székely vagyok, én magyar vagyok!

— Kutyá mádár! Vinic! — kiáltott ujra a káplár.

— Ne mond ki még egyszer azt a szót! — kiáltott most már Pista is dühvel.

— Adni douzs-cinef.f.f. Sous... menni.

Az ifjak megértették mi vár reájuk. Botozás, bitófa. Hazaárulók lesznek az oláhok szempontjából. Itt már nincs mentség. Kihallgatták beszélgetésüket. Valamelyik kémjük. Cselekedni kell... vagy... vagy!

— Hallgass!... Pusztulj oláh! — orditott Feri.

— Vinic! — kiáltott a kaplár és puskáját lövésre emelte, mit társa is hasonlóan tett. — Vinic kutyá!

— Rajta Pista! — zugott a Feri hangja s a szó elhalt a káplár ajkán. Suhanva repült a szék reája, mig Pista vadállatként ugrott a másikra. Összekötözték, szájukat betömték a katonáknak, kik tehetetlenül feküdtek elaléltan távol egymástól.

— Most pedig édesanyám gyorsan mennünk kell. Éjfélre tul kell lennünk az Olton... Igy történt, most csak gyorsan... A pénzt és... amit vihetünk.

— En is szaladok anyámért — szólt Gál Pista. — A falu szélén, a temető keresztjénél találkozunk.

*

A Hargitáról szellő suhant végig a csiki medencén, a csillagok szomoruan reszkettek az azur ég kárpitján s az ezüstös éjben nemán bólongattak a lombok, mintha bucsuztak volna.

Bálinthék még egy pillantást vetettek az elárvult portára s elindultak bujdosó utjokra. A falun tul már öten bandukoltak, mindannyian egy panaszszó nélkül, mindannyian megnyugodva a sorsban Csonka-Magyarorfelé.

A Hargita erdei megsuhantak s lenn a völgyben az Olt bánatosan csobogott.

(Vége.)

naföldvár; Farkasfalvi István őrv., fm., Dunaszentgyörgy; Szemerényi Imre gy., fm., Dunaföldvár; Vasverő Henrik szkv., fm., Szárazd; Jenővári József alm., számvevő, Szekszárd; Kalászos József gy., fm., Ozord; Vargyas László szkv., fm., Dunaszentgyörgy; Kőrösi Lajos őrv., bádogos, Dombóvár; Délceh Ferenc tiz., fm., Tamási; Gátos András szkv., fm., Dunaszentgyörgy; Szamosujvári Mihály tüzm., keresk., Tolna; Győri Fülöp tiz., fm., Györköny; Harasztosi József szkv., fm., Németkér; Székely János őrm., fm., Nagyszékely; Kunfalvy Viktor tiszth., keresk., Paks; Lukács János népf., fm., Györköny; Ottoványi György, tiszth., dohányárus, Bonyhád; Miszlai Gábor szkv., fm., Kisdorog; Ladányi József szkv., asztalosm., Hőgyész; Németh Sándor gy., irnok, Felsőireg; Horváth Mihály szkv., zsellér, Belecska; Csákvári János szkv., rendőr, Szekszárd; Miklós Ádám szkv., fm., Ujdombóvár; Fenyéri István, gy., fm., Dunaszentgyörgy; Péki Ádám szkv., fm. árvája, Pári; Rendes András őrm., fm., Báttaszék; Elekes Ferenc gy., fm., Szálka; Illés Márton tiz., fm., Magyarkeszi; Pintér György tiz., zsellér, Ujdombóvár; ifj. Csoknyai József fm., várom., Dombóvár; ifj. Molnár János fm. várom. Kaposvár; ifj. Csinesi Gábor fm. várom. Kisszékely; Iker János fm. várom. Ságszentlőrinc.

Baranyamegye.

Kovács Mihály huszár, kovács, Varja; Kalmár Ernő tiszth., Pécs; Markó József tiz., fm., Drávapalkonya, Lukács Sándor gy., fm., Katádfa, Harsányi Ede őrm., im., Rácpetre; Havasi Gottfried törzsőrm., fm., Mogyoród; Borsos János tiz., fm., Drávapiski; Deák László szkv., fm., Szentkatalon; Lapos József tiszth., Ilocska; Papp Antal tiszth., Pécs; Szilágyi József szkv., tüzőr, Pécs; Tóth Mihály tiz., pályamunkás, Csikóstöttös; Basa Lajos őrm., fm., Hegyszentmárton; Rádi Sándor tiz., fm., Baranyaszentlőrinc; Soós János szkv., fm., Kénes; Márton Imre gy., napszámos, Pécs; Takács József őrv., fm., Vásárosszentgál; Jakab Ferenc szkv., fm., Pécsvárad; Szakó József tiz., fm., Siklós; Csepregi Vince tiz., fm., Ócsárd; Tollas János szkv., fm., Hegyszentmárton; Nagy István tiszth., Pécs; Ágoston János gy. fm., Szőke; Barta Lajos tiszth., irodafőm., Sásd; Papp Mihály őrm., erdőőr, Pécsvárad; Kálócz József őrm., fm., Hegyszentmárton; Máoknár József szkv., rendőr, Nagyharsány; Rácz Sándor őrm., szőllőkezelő, Pécs; Papp Ferenc őrv., fm., Tamás; Forró István őrm., hentes, Pécs; Bódi János szkv., fm., Kisharsány, Györkő Sándor őrm., fm., Kisharsány; Böröcz János őrv., fm., Dunaszekcső; Vadász István gy., földmunkás; Szabadszentkirály; Horváth Ferenc gy., rendőr, Pécs; Donóczi József törzsőrm., fm., Maráza; Világos István tiszth., Pécs; Kislaki József tiz., fm., Gyüd; Rozgonyi János tiszt., Pécs; Mártonffy Pál tiz., fm., Alsószentmárton; Pállaussy József tiszth., fm., Kovácsffy József gy., fm., Vokány; Podányi János gy., cipész, Feked; Koppányi Konrád szkv., im., Mekényes; Kővári András tiz., fm., Dinnyeberki; Gyimesi Pál szkv., vámőr, Sellye; Péterffi Ferenc őrm., hentes, Mohács, Pillér Pintér főtörzsőrm., Pécs; Orlai Konrád tiszth., fm., Mekényes; Kosári János gy., keresk., Siklósd; Sós Henrik szkv., fm., Pogány; Simányi Károly szkv., fm., km., Lapáncsa; Bódi János szkv., fm., Mekényes; Sikrai György őrm., fm. és ács, Nagynárád; Kátai György szkv., fm., Szőke; Makai Gyula szkv., szabó, Németmárok; Ferenci Ferenc tiz., kádár Kiskozár; Kereki Antal tiz., kályhás, Pécs; Kolosi Mátyás szkv., fm., Pécs, Árvai János őrv., fm., Garéj, Viténvi György szkv., fm., Németmárok; Kovácsi János tiz., fm., Lapáncsa, Nagypalli Gáspár tiz., fm., Nagypall; Gálosy Béla borbély; Pécs; Rudnai Konrád tiszth., Pécs; Magyarlaki Géza tiz., cipész; Siklós; Mahoványi Márton tiszth., Pécs; Baksay András tiz., fm., Virágos, Homadvári János tüzm., fm., Mekényes; Majorlaki Gyula főtüzm., fm., Mecsekszabolcs; Csertán János őrm., zsellér, Szentlőrinc; Peterdi Péter tiz., fm., Magyarboly; Kelemen Ferenc irod. főm., Pécs; Balogh János őrm., Pécs; Kósa József tiz., fm., Baksa; Pető Vince tiz., fm., Szentlőrinc; Csontos József tiz., Pécs; h. h. h. Bene Lajos gy., fm., árvája, Garéj; Skorda Péter szkv., asztalos, Budapest; Gyugyi József szkv., fm., Szaporcza; Tömpe József szkv., fm., Piskó; Halmay János tüzm., fm., Püspöklak; Szalóki György őrm., fm., Vokány; Tenger György őrm., fm., Villány; Nagyági János tiszth., Pécs; Teregi József törzsőrm., kőmüves, Abaliget; Harsányi Ernő törzsőrm., asztalos, Nyomja; Tömöri Mátyás tiz., fm., Ráczgörcsöny; Vásárdi István őrv., rendőrdijnok, Pécs.

(Vége.)

Részletfizetésre

vásárolhat **bármily** hangszert. (Zenekariakat, valamint zongorát, cimbalmot stb.) a **„HANGSZERPALOTÁ“**-ban:

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR

STERNBERG

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 60. szám.

A „GRAMOPHON“-Társaság Vezérképviselete.

VILÁG FOLYÁSA

A magyar telepesek ügye.

Genfben megkezdődtek a népszövetség őszi tanácskozásai. A közgyülés előtt a tanácsülés foglalkozott a napirendre tüzött ügyekkel. A tanácsülés mindössze öt percet szentelt az erdélyi és bánáti magyar telepesek panaszának, akiktől majdnem fél század óta birt földeket kiméletlenül elkobzott az uj oláh agrártörvény alapján. Az oláh kormány képviselője kijelentette, hogy az eddig háromszázezer aranyfrankra becsült kártalanitást hétszázezer frankra emelik fel és bár joguk volna az uj törvény rendelkezései alapján 30 ezer holdat kisajátitani, ők megelégszenek 24 ezer hold kisajátitásával. Az érdekelt 2285 magyar telepes megbizottja beadványt intézett a Népszövetséghez, melyben kijelentette, hogy a felajánlott hétszázezer aranyfrank csekély alamizsna, mert az összeg felosztásakor egy kataszrális holdra, mely pedig Romániában átlagban 1000 frankba kerül, nem egészen 30 aranyfrank esik. A Népszövetség tanácsa mindazonáltal tudomásul vette az oláh képviselő előadását és a magyar telepesek ügyében semmiféle eljárást nem szándékozik inditani.

A mosszuli kérdés.

Annál érdekesebben alakul a mosszuli területek határkiigazitási ügye. A kiküldött Népszövetségi hármas-bizottság döntését egyik fél sem hajlandó elfogadni. Igy a Népszövetség nagyon kényes helyzetbe került. A kiküldött bizottság azt javasolta, hogy ideiglenesen helyezzék angol fennhatóság alá a területet, viszont elismeri, hogy földrajzi és néprajzi szempontokból a terület Törökországhoz tartozó. Most a Népszövetség fog dönteni az angol-török viszály ügyében, de jellemző a Népszövetséget létesitő nagyhatalmakra, hogy közvetlenül a Népszövetségi döntés előestéjén, Anglia nagyszabásu flotta demonstrációt rendezett a török partok mentén és tüntetőleg keresztülvonult a Dardanellákon és a Boszporuson.

Magyarország pénzügyi helyreállitásának ügye.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága már tárgyalta Magyarország pénzügyi helyreállitásáról kiadott legujabb jelentést. A kérdés tárgyalása alkalmával több szakértő hozzászóllott az ügyhöz és kérdéseket tettek, különösen a takarékossági bizottság müködésének eredménye felöl. A magyar kiküldöttek felvilágositásait azután tudomásul vették.

Megszünik Ausztria pénzügyi ellenőrzése.

A most folyó genfi tárgyalások egyik legérdekesebb eredménye az osztrák pénzügyi ellenőrzés megszüntetése ügyében hozott határozat lesz. Az eddigi jelek szerint a Népszövetség ugyanis megszünteti

Ausztria pénzügyeinek ellenőrzését és az Ausztriában teljesen népszerütlen Zimmerman népszövetségi főbiztos müködését már december 20.-a táján meg fogja szüntetni. Igen érdekes, hogy a Népszövetség ilyen irányu állásfoglalását nem is annyira Ausztria pénzügyeinek rendezése vonta maga után, mint a német birodalomhoz való csatlakozási mozgalom. A Népszövetség ugy szeretné meggátolni ennek a mozgalomnak a terjeszkedését, hogy a pénzügyi ellenőrzés megszüntetésével felébreszti Ausztria önállósági érzését a lekötöttség állapotából. Mindenesetre érdekes tünet ez a határozat, amiből sokan azt következtetik, hogy Ausztria tulajdonképpen a csatlakozási mozgalom mesterséges felfujásával megijesztette a Népszövetséget és ezzel vivta ki az annyira kellemetlen ellenőrző főbiztos eltávolitását és a lealázó ellenőrzés megszüntetését.

A londoni jogi szakértői konferencia.

Londonban az antant jogi szakértői a német kormánykiküldött szakértőjével együtt tanácskozásra ültek össze, melyen megállapodtak abban, hogy a biztonsági paktum megkötésével összefüggő kérdések tisztázására az antant hatalmak külügyminiszterei a német külügyminiszterrel együtt értekezletet tartanak. Ez a külügyminiszteri értekezlet valószinüleg még szeptember folyamán meg lesz. Ez lesz az első alkalom arra, hogy az antant hatalmak hivatalosan egy asztalnál tárgyalnak a német kormány képviselőjével.

A párisi békekonferencia.

Párisban nemzetközi békekonferencia volt, amelyen a népek közti testvériség előmozditásáról és a jövő háboruk elkerüléséről tárgyaltak. A konferencia végén az ismeretlen katona sirját megkoszoruzta a német küldöttség, amelynek sikerült, anélkül, hogy bárki észrevette volna, koszorut helyezni a sirra. A koszorut két szalag diszitette, az egyik német, a másik francia nemzetiszinü volt. Ez az eset nagy feltünést keltett és a párisi rendőrség tüntetések elkerülése céljából még az éjszaka folyamán eltávolitotta a koszoru szalagjait. Azután küldöttségek jelentek meg a rendőrségen a koszoru eltávolitását kérve, mire a rendőrség teljesitette a küldöttség kivánságát. Ebből is látható milyen oktalanság a népek közötti örök békével és a háboru megszüntetésével foglalkozni, mert hiszen a népek testvériségét megvalósitani soha sem lehet.

A druzok sikere.

A felkelő druzok, hir szerint szeptember 2-án, elfoglalták Suejda fellegvárát és ez alkalommal 150 fogoly és gazdag hadianyag jutott a druzok kezére. A többi között számos géppuskát és ágyut és nagymennyiségü lőszert zsákmányoltak. Arról is érkeznek hirek, hogy a Suejda felmentésére indult francia felmentő osztagokat is megverték és ez alkalommal egy egész francia tüzérezredet is elfogtak a druzok. A francia kormány hivatalosan csak annyit jelentett ki eddig, hogy ezek a hirek tulzottak.

Marokkói harcok.

Abd el Krim felkelő vezér váratlanul megtámadta az offenzivára készülő francia és spanyol csapatokat. A támadás olyan heves és váratlan volt, hogy mind a két hadsereget meglepte és nagy zavart okozott. Ezzel egyidőben a spanyolok északon a Földközitenger felöl is támadást készitettek elő Alhucemas mellett. A spanyolok ezen a helyen csapatokat akartak partra szállitani, ami a spanyol jelentések szerint sikerült is, viszont angol jelentések szerint az egyik visszavert partraszállitási kisérlet alkalmával hét spanyol hajót, más alkalommal pedig 14 spanyol hajót sülyesztettek el a rifek. Hir szerint a spanyolok kiüritették Tetuánt. Ugylátszik, hogy Abd el Krim felkelővezér véglegesen visszavetette a régóta tervezett francia-spanyol offenzivát.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPTEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
14 Hétfő	Sz. † felm.	Szerénke	A hét elején a nap 5 óra 30 perckor kél és 6 óra 25 perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 45 perckor kél és 6 óra — perckor nyugszik
15 Kedd	Hét f. Szüz	Nikodém	
16 Szerda	Kor. Kán. ††	Edith	
17 Csütörtök	Sz. Ferenc s.	Ludmilla	
18 Péntek	K. József ††	Titusz	
19 Szombat	Január pk. ††	Vilhelmina	
20 Vasárnap	DI6. Euszták	DI5. Frider.	

A Kormányzó Balassagyarmaton.

Vasárnap kettős ünnepély szinhelye volt Balassagyarmat. Délelőtt nyilt meg ünnepélyes keretek között a Faluszövetség 101. kiállitása, amelyet Nógrád és Hont megyék közönségével és a Stefánia-szövetséggel együtt rendezett, délután pedig Madách Imre és Mikszáth Kálmán Nógrád két nagy szülöttének tiszteletére emelt emléktábla leleplezése ment végbe. Az ünnepségen résztvett a kormányzó, Vass József h. miniszterelnök, Bud János pénzügyminiszter és a közélet több előkelősége. A kormányzó gróf Mailáth Gézának, a Vármegyei Gazdasági Egyesület elnökének üdvözlő beszédét megköszönve, átvette a 29 község ajándékképpen küldött virágcsokrát és selyemhimzésü lóci varrottas legénykötényt, azután megtekintette a vadászati-, halászati-, régészeti-, egyházmüvészeti-, közegészségügyi-, háziipari- és kézimunkakiállitást. A kormányzó délután megjelent a Madách és Mikszáth emléktábla leleplezésén, mely alkalommal Scitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke mondott ünnepi beszédet, melyet az Akadémia, a Kisfaludy Társaság és Petőfi Társaság küldötteinek beszéde követtek.

Apponyi Albert gróf és Táncos Gábor altábornagy elutazott Genfbe a népszövetség ülésein való részvételre. Walkó Lajos külügyi és kereskedelemügyi miniszter Bécsből szintén utnak indult már Genfbe.

A népjóléti miniszterium legujabban három telket vásárolt Budapesten és pedig: egy 718.9 négyszögöl kiterjedésüt 1294 millió, egy 833.64 négyszögöl kiterjedésüt 1250 millió és egy 432.9 négyszögöl kiterjedésüt 766 millió korona vételárban, középosztályu lakások épittetésének céljaira.

Féláru utazás Budapestre a Széchenyi-kiállitásra. Szeptember 15-ig gyors- és személyvonatok bármely osztályán féláru vasuti jeggyel utazhat az Államvasutak és a kezelésében lévő helyiérdekü vasutak vonalain az, aki a menetjegyirodákban, a Faluszövetség, vagy a Hangya fiókjainál, vagy a Faluszövetségnél (Budapest, V., Zoltán-utca 8.) 50.000 koronáért féláru vasuti utazásra jogositó igazolványt vált, amellyel ugy a kertészeti, vadászati és Széchenyi-kiállitás, mint az Orsz. Kézmüipari Tárlat külön belépődij nélkül tekinthető meg. Az igazolvány hat napi utazásra és tartózkodásra érvényes.

Zichy Gyula gróf kalocsai érsek. A budapesti apostoli nunciatura irásbeli jegyzékben közölte a külügyminisztériummal, hogy XI. Pius pápa kalocsai érsekké Zichy Gyula grófot, pécsi püspököt nevezte ki és egyben megbizta azzal, hogy apostoli adminisztrátori minőségben ideiglenesen a pécsi egyházmegyét is kormányozza. — Mint illetékes helyen értesülünk, ezzel a kalocsai érseki szék betöltésének kérdése a magyar kormánnyal egyetértésben nyert megoldást.

Vitézbeiktatás Gyulavárin. Gyulavárin nagyszabásu ünnepség keretében iktatták be a József királyi herceg által adományozott telkekbe vitéz Molnár Mihály századost és vitéztársait. Az ünnepségen megjelent József király herceg is, aki automobilon érkezett és amerre elhaladt, mindenütt lelkes fogadtatásban volt része. A fogadtatások után a békésmegyei hadirokkantak, a Vitézi Szék és a levente egyesületek tisztelegtek a királyi herceg előtt. Majd vitéz Siménfalvi Tihamér vitézi törzskapitány a kormányzó nevében beiktatta telkükbe a vitézeket.

Kiállitási naptár. Szeptember hó 12—16. Hatvanadik luxuslókiállitás és vásár a budapesti Tattersallban. — Szeptember 20. Pestvármegyei Gazdasági Egyesület támogatásával a váci járási és városi mezőgazdasági bizottság szarvasmarha-, ló-, baromfi és magyar kutyakiállitása és fogatversenye Vácon. — Szeptember 20. Pestmegyei Gazdasági Egyesület tenyészló-, szarvasmarha— és ebkiállitása Vácott. — Szeptember 22—23. Ménlókiállitás és vásár a budapesti Tatersallban. — Szeptember 27—29. Hevesmegyei Gazdasági Egyesület borvására, szőlő-, bor- és gyümölcskiállitása Egerben. — Október 2—6. Dijazással egybekötött igáslókiállitás, vásár és vontatóverseny Budapesten. — Október 4—6-ig. Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és Debreceni Kertészeti Egyesület kertészeti kiállitása Debrecenben. — Mindezeken a kiállitásokon kivül szeptember 15-ig nyitvan a Városligeti Iparcsarnokban rendezett Kézmüipari Tárlat. Ugyancsak a közönség rendelkezésére áll a Városligeti Mezőgazdasági Muzeumban, a Vajdahunyad lovagvárban és a körülötte elterülő parkban rendezett Széchenyi-emlékkiállitás és az Országos Kertészeti Kiállitás, amelynek keretében őszi virág- és gyümölcsvásár. A kiállitás szeptember 15-ig van nyitva.

Halálozás. Vitéz Milesz Istvánt, a tragikus véget ért alezredest hétfőn délután 4 órakor temették a farkasréti temető halottasházából.

A rádió ujabb nagy szerepe. Newyorkban egy ujfajta rádiókészüléket tökéletesitettek, olyant, amely egy pillanat alatt, egy fél másodpere alatt értesitemi tudja az egész rendőrséget, ha valami büncselekmény történt, avagy a tüzoltóságot, ha valahol tüz ütött ki. Ezekből a rádiógépekből 100 darabot már meg is rendeltek a rendőrállomások részére olyképen, hogy azok csakis a városi továbbitó állomás jelzéseit képesek felvenni. A hatóságok eszerint hamarosan már az összes rendőr- és tüzoltóállomásokat felszerelik az uj készülékkel.

Forgalmi adó utólagos fizetése. A pénzügyminiszter helyet adott a Baross Szövetség felterjesztésének és megengedte, hogy a kereskedők a forgalmi adónak havonkénti utólagos befizetését kérelmezhessék, amely kérelmek jogos esetekben mindenkor figyelembe fognak vétetni.

A budapesti kir. törvényszék csütörtökön tárgyalta Beniczky Ödön és Kóbor Tamás tiltott közlés vétségéből származó ügyét. Pénteken Töreky tanácselnök kihirdette az itéletet, mely szerint Kóbor Tamást egyhavi fogházra és 5 millió korona pénzbüntetésre itélte, Beniczkyt pedig felmentette a biróság.

A milliós bankjegyek hamisitóinak ügyében a debreceni vádtanács a letartóztatottak fogvatartása mellett döntött. Friedländer Frigyes Friedländer Salamonnal való szembesitése alkalmával bevallotta, hogy ő a főbünös. Mielőtt azonban vallomását megtehetné, fel kell mentesse magát esküje alól, mellyel titoktartását vállalta. Friedländer Frigyest erre a csodarabbihoz vezették, aki feloldotta őt esküje alól. Vallomásában elmondotta, hogy Weingarten Jeromos budapesti lakossal jutott összeköttetésbe, aki egy alkalommal a 46-os számu villamoson szigoru zsidóeskü kötelezettsége alatt beavatta a hamis milliósok üzleti titkába, miközben 250 hamis bankjegyet át is adott neki értékesités végett. Tehát a bankjegyértékesités főbizományosa Weingarten volt, akit 1920-ban elkövetett szokolhamisitás miatt már régebben köröztek és aki pillanatnyilag, ugy látszik, eltünt az országból. A Friedländer familiát egyelőre még nem szállitják Budapestre, a letartóztatás kérdése végső fokon még a debreceni kir. tábla elé kerül.

Nagy tüz Zemplénben. A zemplénmegyei Rátka községben hétfőn nagy tüz pusztitott, melynek 5 lakóház és 8 melléképület esett áldozatul.

Két francia repülőgépnek nyomaveszett. Két hidroplán, amely a szálló repülőgépek részére kitüzött dijért folytatott versenyben részt vett és szombat délelőtt indult el Ajacciból, nyomtalanul eltünt. Az egyik repülőgépet az egyik ismert francia repülő, Laporte vezette. A másik repülőgép postagalammbal azt a jelentést küldte, hogy kényteten a tengeren leszállni. Attól tartanak, hogy a repülők elpusztultak, minthogy a tengeren erős vihar dühöng.

Kecskeméten pénteken eddig még ismeretlen okból kigyulladt egy ház és a mellette állóval együtt leégett. A szemtanuk azt állitják, hogy közvetlenül a tüz kitörése előtt a Muszáj-i piromániás gyermeket, aki az egri kórház elmeosztályáról nemrégiben megszökött, a helyszinén látták.

Elmarad az őszi haszonállatvásár. A szeptember 12.-től szeptember hó 15-ig tervezett őszi haszonállatvásár megtartását a földmüvelésügyi minisztérium nem engedélyezte. Az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep intézőbizottsága reméli, hogy a jövő esztendőben ezt a vásárt az eddiginél nagyobb keretek között fogja megtarthatni. Ezt előre láthatóvá teszi az a körülmény, hogy a szép számban jelentkező külföldi importőrök és vásárlók a jövő évi vásárra való részvételüket előre is kilátásba helyezték.

Felsődunántul 8 vármegyéjének a kapásterményekből (tengeri, répa, burgonya) várható hozamáról tanulságos statisztikát olvashatunk a Kamarai Értesitőben a tavaszi terméssel és az összterülettel való összehasonlitásban. 1925—26. évi repcetermelési szerződés teljes szövegét is közli a győri gazdakamara elnöksége, melyben az ármegállapitás a londoni és budapesti jegyzés szerint alakul s a repceelőleg holdankint 60 aranykorona. A különböző gabonacsávázószerek szakszerü ismertetése, a veszprémi gazdanapok részletes programja, a téti kiállitás, a fejérmegyei, sopron-, moson, győr- és vasmegyei agrárhirek egészitik ki a közlöny tartalmát. A Felsődunántuli Gazdakamara állattenyésztési akciójának ujabb eseményei a gazdák nem kis érdeklődésére tarthatnak számot.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

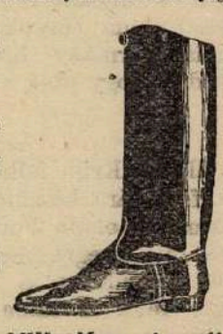

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (64)

Irta: FEKETE JÁNOS.

Kopognak. Keller Johann vörös feje kukkant be a nyiláson.

— Jőjj beljebb Johann! Mi hir megint? Elkészültem mindenre.

Johann arcán ravasz mosoly.

— Ofensége kivánságára nem tárgyalják a Walz pörét. Hadd elmélkedjék a börtönben.

Töpler a fejét csóválja.

— Hát aztán? Egyre megy. Annál tovább huzódik ez a csufos pör. Liza nem mozdul.

Keller igen jókedvü.

— Hát hiszen, ha eddig nem mozdult, akkor most már egy kicsit több nem árt meg neki. Legalább nem tesz valami bolondot. Kedves mesterem, gazdám uram, jó hirt azonban hoztam.

— Mi okozhat nekem már örömet, ennyi bajban?

— Találkoztam a kasztiliaival. Azt mondta, a te gazdádnak ez egyszer igaza volt. Nálam járt és egy kis összeget kért tőlem, hogy megmeneküljön annak a hitványnak a karmaiból. En nem adtam neki. Hanem most elküldtem Passauba, Münsterbe s hozzák a szerszámot már, több mint háromszáz troyesi márka árán. Szivesen adom, hogy segitsek rajta. Majd megfizeti, ha tudja. Ugyis mindenét elvitte az a lelketlen.

Töpler hátratántorodva hallgatja a váratlan hirt.

— Lehetetlen! Eppen most. Nem igy ismerem. Mi ütött abba a zsidóba?

— Nem tudom uram, de az bizonyos, hogy holnap már itt is lesz minden s ujra elkezdhetjük a munkát. A hires neves Töpler mühely ujra felvirágzik.

Töpler ismét könnyezni kezd. Megragadja a derék ember dolgos kezét. Megrázza.

— Most látom, Johann, mekkora hibát követtem el. Itt voltál mellettem, itt álltál hüségeddel, szorgalmaddal, ha tenéked adtam volna a lányom kezét!...

Keller azonban tagadólag int.

— Nem, édes mesterem! Nem lett volna az se helyes. A sors utjai kifürkészhetetlenek.

A mester nem érti derék, ifju társa szavait, Keller azonban ismét más tárgyra tér át.

— Lisl nem esküdött örök hüséget Walznak.

Töpler ugy néz Kellerre, mint aki megzavarodott. Keller komolyan folytatja.

— Bizony, uram, én mondom ezt. Bizonyságom is van rá. Hallotta valaki, aki már halott. A jó Vilgraeter. Itt az irás róla.

Halvány pergamenre piros betüvel irva:

— Töpler Lisl »nem«-mel felelt Pascasiusnak az oltár előtt.

Tanusitom én: Vilgraeter.

Töpler a fejét rázza. Sehogyan sem érti a dolgot. Keller azonban ünnepélyes hangon beszél.

— Hallotta ezt Meysenberg Franz. Hallottam én is. Bizonyos, hogy mások is hallották. Filep püspök itt tartózkodik a városban. O meg fogja a kötést semmisiteni.

— Hát aztán! Akkor mi lesz?

— Az már nem a mi dolgunk. Bizzuk a Mindenható Uristenre. Liza megszabadul.

Töpler ráncos arcán az öröm egy halvány sugára suhan át. De a jobb jövőben bizni már nem mer. Elvesztette a bátorságát. Hej, ha az erős Ecker Katalin asszony élne, az bizony tudná, mitévő legyen. Szegény, magányos férfiember csak rosszul találja el a sort. Hiába. Ennyi bizonyos.

*

Pozsony városa az Ur 1281-ik sztendejének pünkösdje előtt két nappal nagy ünnepséggel fogadta László királyt. A fejedelem Pascasius palotájába szállt és kegyének számtalan jelével kápráztatta el a derék német polgárokat. Kiséretében voltak igen sokan az ország legfőbb bárói és legbátrabb daliái közül. A pozsonyi német lányok egész nap a király szépségéről álmodoztak és nem mondhatott senki rosszat az ifju uralkodóról, az asszonyok kaparták volna ki annak szemét, aki a fejedelmet becsmérelné.

Németujvári Iván már a gaz Finta helyébe ült a nádori székben. Raymund biró keserves alázattal fogadta a királyt és kiséretét. Ladislaus azt a nevezetes páncélt és sisakot hordta, amelyet annak idején Jung Vencel adott át neki s amely annak hirtelen halálát okozta. A mérget már kivette belőle a Töpler-mühelyben György vitéz, de bizony az nem került soha a karantán herceghez. Németujvári Iván vette meg Walztól és most a királynak ajándékozta.

Ladislaus kiséretéből kitünt egy szálas, daliás magyar vitéz, aki még kötést hordott a karján. Egyesek a Töpler legényére véltek benne ismerni. Czermakné kendőlobogtatással üdvözölte a fényes daliát. Baksa György, Sóvár örökös ura, a hódtavi ütközetben kapott sebet hordta s a király gyakran fordult feléje, hogy szót váltson vele meleg barátsággal.

Az ünnepi ebéden György vitéz Pascasius bulján ült és igen szivélyesen koccintgatott vele. Ha Töpler Györgyöt meglátta volna, igen elcsodálkozott volna azon, hogy az Uristen az ő legénye sorsát igy felvitte. De bizony nem látta, mert visszahuzódott a házába. Mióta annyi csapás érte, élete végső örömétől, a lánya boldogságától megfosztotta a sors, nem igen keveredett emberek közé, csak otthon emésztette magát reggeltől napestig.

Este Keller megint titokzatos arccal állitott be urához.

— Tudod Uram, mi ujság?

— Nem én, édes fiam, a lábamat sem dugtam ki hazulról. Engem meg elkerülnek az emberek egy idő óta, akár a dögvészest.

— Ma délután, hosszas tanácskozás után, Fülöp, fermói püspök, Ószentsége a pápa nevében felbontotta, illetve semmisnek deklarálta Walz Friderik házasságát Töpler Erzsébettel.

Töpler fiatalos hévvel ugrott fel.

— Johann! S ez igaz volna? Hisz' akkor az én lányom szabad! Futok hozzá, hogy visszahozzam.

Keller csendesen mosolygott.

— Nem Uram! Hiába mennél Walz házába. Ofensége legkegyelmesebb Urunk kegyének el méltóztatott törölni a Friderik ellen inditott pört. A király megkegyelmezett merénylőjének.

Töpler reszketve állt az ajtó mellett. Kezében süvege, a lábai majd lerogytak.

(Vége következik.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.

Leventék.

Leventeünnep Veresegyházán.

A váci főszolgabiróság területén levő községek leventéi vasárnap délután tornaversennyel egybekötött ünnepséget rendeztek Veresegyházán, a vasutállomás mellett elhuzódó téren. Az ünnep érdekessége a vasárnap délelőtti vonatokkal a községbe hozta a szomszédos falvak lakosságát és a vidéki előkelőségeket, hogy végignézzék a fiatal falusi leventék testgyakorlatát. A dróttal elzárt mezőségen ott tarkállott a falvak különbözo népviseleteinek festőisége és valóságos kocsitábor övezte azt a hatalmas négyszöget, ahol 12 falunak leventéi katonás sorokban, szakaszonként zászlók alatt álltak.

Az előkelőségek sorában ott volt Horváth János váci főszolgabiró, Patay Tibor, a kerület nemzetgyülési képviselője, Krakker Kálmán váci nemzetgyülési képviselő és polgármester, Veják Jenő, a vármegye testnevelési felügyelő-helyettese, Tornyos Ödön testnevelési tanácsnok, Nagy Árpád nyugalmazott alezredes, a környékbeli intelligencia, a községek jegyzői és a testnevelési oktatók. Az ünnepség a leventék diszfelvonulásával kezdődött. Elől husz nemzeti ruhába öltözött veresegyházi leány haladt Piszter János főjegyző feleségének vezetésével, akinek érdeme a leányok szép énekének és táncainak betanitása.

A rezesbanda népdalokat játszott s ezalatt festői csoportokban, katonás tisztelgéssel elvonultak a leventék az előkelőségek előtt a következő sorrendben:

Veresegyháza	39	levente
Örszentmiklós-Vácbottyán	40	»
Sződ	38	»
Váchartyán	40	»
Vácduka	30	»
Kisnémedi	41	»
Vácrátót	41	»
Csomád	32	»
Váckisujfalu	16	»
Zsidó	19	»
Fót	44	»
Püspökszilágy	45	»

A 425 levente ezután csoportonként testgyakorlatokat mutatott be. A közönség az egyes csapatok ügyes tornamutatványait viharosan megtapsolta. Főleg szabadgyakorlatokat, svédtornát és zenésgyakorlatokat mutattak be. Az ünnepséget ismét diszfelvonulás fejezte be, majd a Himnuszt énekelték el. Az ünnepség befejeztével Veresegyháza község a leventéket megvendégelte. A szépen sikerült ünnep rendezésének érdeme Piszter János főjegyzőé és Veresegyháza elöljáróságáé, amelynek élén különösen Hajdi József biró buzgólkodott. Este táncmulatság volt, ezt azonban egy tüzvész megzavarta. Eddig ismeretlen okokból kigyuladt egy szérüskert, ugy hogy a leventékre csak most várt az igazi munka. A mulatság abba maradt és a leventék csak két órai megfeszitett munkával tudták a tüzet lokalizálni.

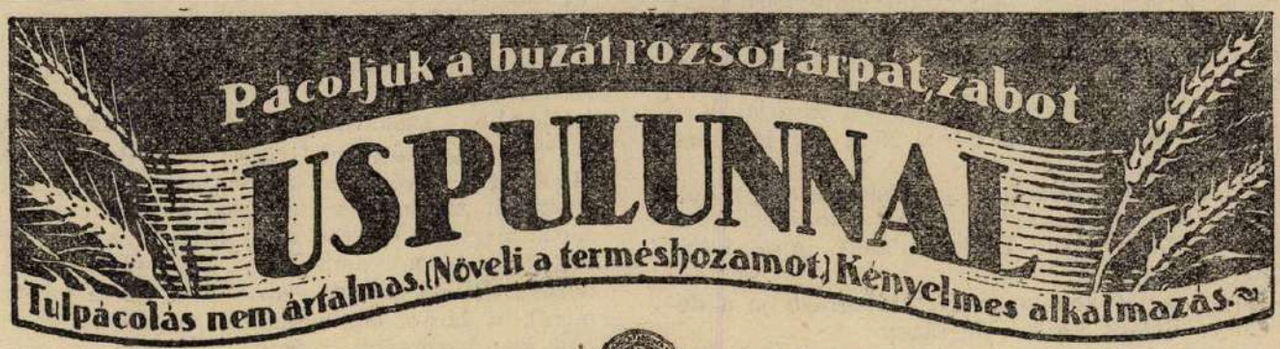

Növeli a csiraképességet.
Biztositja a vetemények gyors és egyenletes felnövését. Fertőtleníti a talajt.

Az egész világon bevált a búza kőüszöge, a rozs- és búza Fusariuma (hópenésze), az árpa csikoltsága és kőüszöge elleni védekezésnél.

Uspulun és Uspulun porpác a vetőmagvak nedves és száraz pácolására.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Leverkusen készitménye.

Magyarországrészéregyártja: **Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek R.-T.** *Budapest VIII., Őrömvölgy-u. 8.*

KAPHATÓ:

Balassagyarmat: „Hangya" kirendeltség és Szövetkezeteknél.
Balatonfüred: Balatoni Élelmezési Szövetkezet.
Békéscsaba: Békéscsabai Kisgazdák Termelő, Értékesitő és Fogy. Szöv.
Debrecen: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kirendeltsége, „Hangya" kirendeltség.
Eger: „Hangya" kirendeltség.
Győr: „Hangya" kirendeltség, Mezőgazdák Szöv. kirendeltsége, Pammer Ferenc magkereskedése.
Hódmezővásárhely: Kamocsay Gábor.
Kaposvár: „Hangya" kirendeltség, Somogymegyei Gazdasági Egyesület védnöksége alatt álló Áruforgalmi, Termelő és Értékesitő Szövetkezet.
Kecskemét: Pataki Albert, Kertész Dezső, „Hangya" Szövetkezett.
Kiskőrös: Szekulesz Mór, „Hangya" Szövetkezet.
Körmend: „Hangya" Szövetkezet.
Magyaróvár: „Hangya" Szövetkezet.
Miskolc: „Hangya" Szövetkezet.
Nagykanizsa: „Hangya" Szövetkezet, Zalavármegyei Szövetkezeti Áruforgalmi rt., Ország és Vidder.
Nagykőrös: Nagykőrösi Gyógynövény és Vegyipari rt., „Hangya" Szövetkezet.
Nyiregyháza: „Hangya" Szövetkezet.
Orosháza: Beregi Lajos, „Hangya" Szövetkezet.
Pápa: „Hangya" Szövetkezet.
Pécs; „Hangya" Szövetkezet.
Salgótarján: „Hangya" Szövetkezet.
Sátoraljaujhely: „Hangya" Szövetk.
Sopron: Magyar Köztisztviselők Fogy. Szöv., „Hangya" Szövetkezet.
Szeged: „Hangya" Szövetkezet.
Székesfehérvár: „Hangya" Szövetkezet, Illés Károly.
Szolnok: „Hangya" Szövetkezet, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.
Szombathely: „Hangya" Szövetkezet, Pannonia Áruforgalmi rt., Erfurti Magkereskedelmi rt.
Törökszentmiklós: Sohr és Rosenfeld.
Veszprém: Veszprém Vármegyei Gazdasági Egyesület, „Hangya" Szöv.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 37. SZÁM. 1925. SZEPTEMBER HÓ 13.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A Kormányzó és kisérete a MOVE ceglédi sporttelepének felavatásán.

A szikszói halálszüret

Irta: vitéz BETHLENFALVY GYULA székkapitány.

Szikszó határában történt ez a szomoru szüret, az Urnak 1679-ik évében. Bécsben kiadták a parancsot: le kell szüretelni a Hegyaljáját és biztositani kell a termést a kurucok elől. A vállalat végrehajtására három Wallon dragonyosezredet rendeltek ki, melyhez az osztrák arisztokráciának még számos mükedvelő tagja is csatlakozott. A szüreti különitmény hosszas menetelés után 1679 október 28-án Kisdopsza alá ért és ott a Hernád folyó félkör alaku folyása által védett helyen táborba szállt és magát előőrsökkel biztositotta.

Thököly Imre fejedelem, ki ennek hirét Jászberényben vette, 2000 lovas kuruccal a Tiszán kétszer átusztatva két éjjel és egy nap erőltetett lovagoltatás után október 29-én éjjeli 1 órakor Szikszó alá ért és elhatározta, hogy a németet kedvező kisdopszai táborából csellel kicsalja és lesállásból semmisiti meg. Ecélból ő maga csapatjának zömével a szikszóujfalusi domb mögött foglalt lesállást. Harsányi György ezereskapitányt pedig 600 lovas kuruccal Ujaszalón át azzal a paranccsal küldte a kisdopszai német táborra, hogy riassza fel a németeket, azután szinlelt futással hozza maga után a fejedelem lesállási helye alá. Harsányi Aszalón átkelve, nagy lendülettel vetette magát a németekre és az egész tábort felriasztotta, ezután pedig hátatfordított és szinlelt futással vágtatott Aszaló felé.

Az osztrák parancsnok egy ezredet rendelt a kurucok üldözésére, mig a többinek a táborban kellett volna maradnia, de a szüretelni vágyó jeles bécsi vitézek harcvágya és nagy lelkesedése a kurucok megfutamodásának láttára oly nagy fokra hágott hogy a parancsnok már nem tudott rendelkezéseinek érvényt szerezni és rosszat sejtve, a kurucokat üldöző ezredei után nyargalt. Ezt látva Harsányi a föld legboldogabb emberének képzelhette magát, hátán hozva a halál szüretébe szüretelni száudékozó bécsi németeket. Ezalatt a szikszóujfalusi domb mö-

gött lesállásban volt kurucok leakasztották a nyeregkápáról a hegyesvégü csákányt (mellvért és vaskalapok ellen ezzel dolgoztak) és a nyeregben töltött két éjjeli álmatlanságtól bosszusan, alig fékezhető haraggal várták a németek megjelenését. Harsányi Aszalón át Szikszó felé nyargalt, hátán hozva mindenütt a németeket. Szikszót elhagyva, amidőn a fejedelem leshelye alá ért, hirtelen arcba fordult és elkezdte ütni-vágni a németeket, akik megtorpantak ugyan, de csakhamar hangos kiáltással vetették magukat Harsányi kurucaira.

Ugyanakkor a kuruc király a hegyoldal mögötti lesállásban lévő kurucainak megadta a jelet a támadásra, mire ezek megeresztett kantárszárral: rajta! Üsd, vágd, nem apád! egetverő kiáltással csaptak le a németekre, ezeket Harsányival együtt gyürübe vették és megkezdődött a szomoru haláliszüret. »Egy tőke sem maradt szedetlen, egy német sem életben.«

Az igazság érdekében meg kell jegyeznem, hogy a kuruc szabadságharcok a legnagyobb kegyetlenséggel vivattak, a kegyetlenséget mindig a császáriak kezdték, egy Cob Farkas nevü tábornoki ruhába bujtatott vadállat, a szegény fogoly kurucokat mindig karóba huzatta. A kuruc király, aki szintén személyesen csákányozta a németeket, a rendességig véres ruháját Miskolcon cserélte fel másikkal.

A zseniális kuruc király nemcsak személyére volt vitéz, de egyaránt kiváló volt, mint hadvezér és mint diplomata. Thökölyit az akkori idők szellemében parvenünek tartották (nagyapja, Sebestyén, lócsiszár volt), protestáns vallása miatt pedig huzódtak tőle a főurak. Ha Thökölyinek az a fényes neve van, mint Rákóczinak és viszont, ha Rákóczi azzal a tehetséggel és azzal a vaseréllyel rendelkezett volna, mint Thököly, mindkét kuruc szabadságharc mélyebben szántó eseményeket eredményezett volna. A kuruc király, Thököly Imre, 1705-ben Kisázsiában a virágok mezején, Illés próféta hegyének lábánál, Nikodémiában hajtotta sokat hánytatott fejét örök nyugalomra.

Jelenleg a két kuruc szabadsághős porai felett idegen bitorlók tivornyáznak, ezeknek kiverése kegyeletes kötelességünk.

A bécsiek szüreti kirándulása tagadhatatlanul szomoru véget ért, de mindez nem történt volna meg, ha a kapzsi bécsiek szemelőtt tartják a költő Zrinyinek aranymondását: »Ne bántsd a magyart!«

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

Rendeletek.

Rendelet a vagyonváltságföldekről.

A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki a vagyonváltságföldek után, azok volt tulajdonosai által fizetendő haszonbér és köztartozás mértékének az 1925—26. gazdasági évre szóló megállapitásáról. A miniszter a vagyonváltságról szóló 1921. évi XLV. t.-c. 65. szakaszában nyert felhatalmazás alapján azt a haszonbért amelyet az állam tulajdonába jutott, de földbirtokpolitikai célokra még át nem vett vagyonváltságföldek volt tulajdonosai, vagy jelenlegi haszonbérlői, vagy haszonélvezői az államkincstárnak fizetni kötelesek, az 1925—26. gazdasági évre a vagyonváltság fejében leadandó föld kataszteri tiszta jövedelme összegének minden koronája után 12 kg buzában állapitotta meg. Ez a megállapitás nem érinti a vagyonváltságföldek után fizetendő haszonbérekről és köztartozásokról, valamint a haszonbérek kezeléséről szóló 1922. évi rendeletnek azt a rendelkezését, hogy amennyiben a váltság alá vont ingatlan a maga egészében haszonbérbe vagy alhaszonbérletbe van adva, az egész ingatlanért fizetett haszonbérnek a vagyonváltságföldre eső hányadát köteles a bérlő az államkincstárnak beszolgáltatni, ha a szerződéses haszonbérnek ez a hányada az előző bekezdés rendelkezése szerint megállapitható haszonbérnél több. Nem érinti a rendelet a régebbi intézkedésnek a vagyonváltságföldeket terhelő összes tartozások fizetési kötelezettségéről szóló rendelkezéseit sem.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Puchlin Lajos †

Heves vármegye főjegyzője, Izsaák Gyula eddigi alispánnak főispánná történt kinevezése óta h. alispánja tragikus véget ért. A főispáni beiktatási ünnepségek után rendezett ebéd alatt rosszullét fogta el, mely villámgyorsan bekövetkezett halállal végződött.

Puchlin Lajosban a községi jegyzők igaz barátukat, a községek ügye talpraesett és magasan képzett munkását vesztette el. Az egri községi közigazgatási tanfolyamnak felállitása óta igazgató-előadója volt és sok-sok jegyzőt nevelt a községeknek; nagy szeretettel viseltetett a tanfolyam, a jegyzőképzés ügyei iránt. Emlékét szeretettel őrizzük meg.

Jegyzőválasztás. Sajóbábonyi körjegyzői állásra Pávay Miklós eddigi h. jegyző választatott meg.

A Kormányzó a ceglédi pályaudvaron ellép a csendőrök díszszakasza előtt.

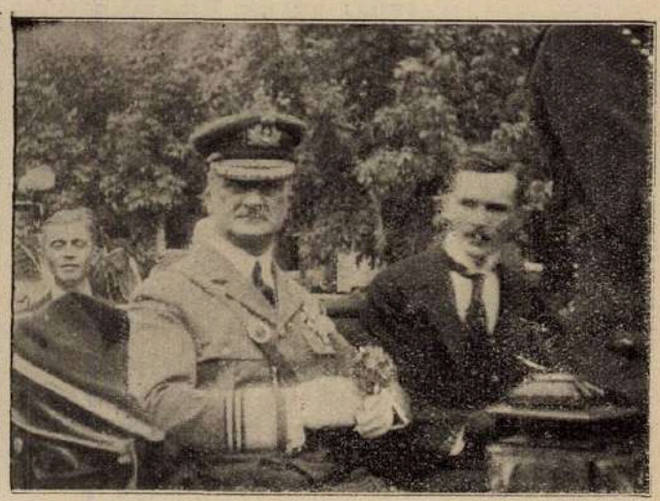

A Kormányzó Ceglédi diszfogatán a Faluszövetség kiállitására hajtat.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terményáruk piacán nagyobb kilengések nincsenek. A buza ára ma éppen azon a magasságon mozog, amelyen volt szeptember 1-én. Ez az ár azonban még a békeparitás alatt mozog és mesterséges. Különösen azzal tudják tartani ily alacsony nivón, mert a malmok egyáltalán nem vásárolnak. A spekuláció végsőcélja az, hogy a gazdák árubabocsátandó készleteiket erősen szoritsák le. Ugyanis szeptember hó végén esedékes a 90 milliárdos, 6 hónapi lejáratu váltó és azonkivül még egy pár más rövidlejáratu kölcsön is, ami körülbelül 7000 vagont jelent. Ha ez most piacra kerülne, óriási kinálatot és az árak jelentékeny esését idézné elő. Ezt a manővert a gazdák azonban átlátják és az Országos Mezőgazdasági Kamara ülésén szóvá is tették. Olyképp igyekeznek a malomspekuláció törekvéseinek gátat vetni, hogy a kormánytól kérik ezeknek az esedékes dolgoknak egy olyan időpontra való meghosszabbitását, mikor is a buza ára magasabb árakat fog előreláthatólag elérni. Valószinü, hogy a kormány ezt a halasztást megadja és ilyképp a spekulációnak ezt az ujabb dolgát sikerrel lehet letörni.

A terménypiac további terein sem mutatkoznak nagyobb eltérések. Zab és rozs változatlanul, tengeri kissé olcsóbban kerül piacra. Ezekből azonban mindig csak minimális készleteket tudnak elhelyezni. Az Országos Mezőgazdasági Kamara még a kereskedelmi szerződésekkel is foglalkozott és sürgeti a környező államokkal való egyezmények sürgős megkötését. Ezektől várhatjuk ugyanis egyrészt régi mezőgazdasági piacaink visszaszerzését, másrészt a mezőgazdasági termelés költségeinek erős csökkenését.

Ujabb időben a magyar gyümölcspiac erős fellendülése tapasztalható. A jelenlegi helyzet az, hogy naponta, mintegy 25—30 vagon gyümölcs kerül ki az országból. A vételkedv fellendülésének az oka abban rejlik, hogy Németország a spanyolokkal való szerződését felmondta és igy a magyar gyümölcsnek ujabb, számos felvevő helye keletkezett. Sajnos, hogy a magyar exportálás nem közvetlenül történik, hanem a magyar árut az osztrák közvetitőkereskedelem helyezi el Németországban és igy a nagyobb hasznot inkább ezek látják.

Legujabb árak:

Terménypiac. 77-es tiszavidéki buza 365—370, dunántuli 360.367.50, rozs 257.50—262.50, takarmányárpa 265—280, sörárpa 310—360, ujzab 235—255, ótengeri 270 275, korpa 177.50—182.50 ezer korona mázsánként.

Lisztpiac. 00-ás 6150, 0-ás ugyanannyi, 2-es 5925, 6-os 5200, 8-as 2100, korpa 1800 korona kg-ként.

Vágómarhavásár. Jobb minőségü hizott ökör 15, magyar tehén 12, növendékmarha 5—12, marhabör 17—19, juhbőr 13 ezer korona kg-ként.

Sertésvásár. Nehéz fiatal 19—24, közepes 20.5—22.5, könnyü 17.5—21, süldő 20—26, zsir 31, zsirszalonna 26 ezer K kg-ként.

Takarmánypiac. Muharszéna 65—110, alomszalma 40—55 ezer K mázsánként.

Hüvelyesek és vetőmagvak. Tiszta tavaszi bükköny 2400—2600, Viktória borsó 2600—3200, fehér bab 3000—3400, tarka bab 2200—2400, lencse 2000—7000, mák 14.000—15.000 korona kg-ként.

Halpiac. Ponty 35—60, harcsa 50—90, süllő 50—60, fogas 60—80, kecsege 60—80, csuka 35—40, márna 30—40 ezer K kg-ként. Rák darabja 3—6 ezer K.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 1.9, tej kimérve 5.6, tejfel 20—24 literenként, legfinomabb vaj 86, főző 60—70, tehénturó 10—12, soványturó 8 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: Rétesnek való alma 5—6, asztali 8—12, körte 10—14, őszi barack 8—16, sárgadinnye 2—4, szőlő 8—10—12, dió héjban 14—30, dióbél 65 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac. Uborka 1—2, paraj 3, zöldpaprika 4—5, savanyu káposzta 6, savanyu uborka 6—7, vörös kelkáposzta 2—4, vöröshagyma 2—3, fejeskáposzta 1—1.5 ezer K kg-ként.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fenyves Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

BÚTORHITEL
Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett
BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt
BALÁZS ÉS TÁRSA
bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 13. sz.

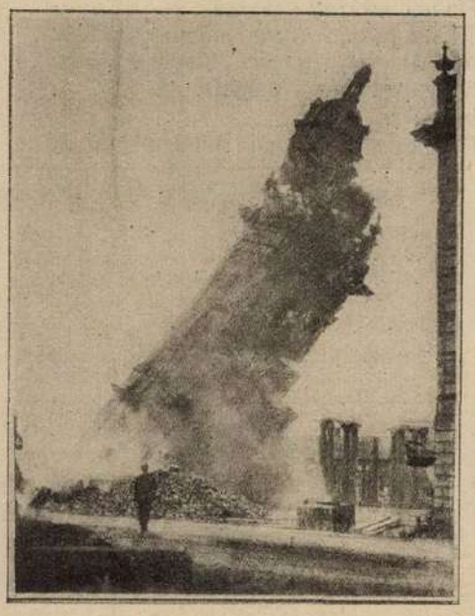

Balra: II. Vilmos császár és két legidősebb unokája, a német trónörökös fiai, akik a hollandiai Doornban meglátogatták nagyatyjukat. — Jobbra: Berlinben utcarendezés közben néhány házat lebontottak. Képünk egy ilyen halálraitélt torony felrobbantását ábrázolja.

VITÉZI ÉLET.

Emlékmű-leleplezés Debrecenben.

A volt debreceni 39. gyalogezred a világháboruban elesett hősi halottainak emlékművét nagyszabású ünnep keretében szeptember 6-án leplezték le. Az ünnepségen megjelent József királyi herceg, az ezrednek a világháboruban volt vezére, vitéz Fábry Dániel őrnagy szárnysegéd kíséretében, továbbá vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, a hadsereg főparancsnoka, aki az emlékműre a nemzeti hadsereg koszoruját hozta. A kivonult katonai csapatok, cserkészek és volt 39-es katonák megszemlélése után József királyi herceg ünnepi beszédet mondott, a melyben visszapillantást vetett az ezrednek a világháboru folyamán sürün elért dicsőséges fegyvertényeire és különösen kiemelte a Hajduság fiainak mindenkor tapasztalt halált megvető bátorságát, kötelességtudását és nagy hazaszeretetét. A lelkes éljenzéssel fogadott nagyhatású beszéd után Vályi Nagy Géza százados ez alkalomra irt költeményét szavalta el, majd Vályi Nagy Frigyes ezredes elhelyezte az emlékműben a mintegy 7000 hősi halott nevét tartalmazó, fémdobozba zárt emlékkönyvet. Ezután a kivonult csapatok a Himnusz hangjai mellett tisztelegtek az emlékmű előtt, amelyre elsőnek József királyi herceg helyezte el koszoruját.

VILÁG ÁRUHÁZ

BUDAPEST RÁKÓCZI-UT 42. SZÁM. NEMZETI SZINHÁZZAL SZEMBEN.

Mielőtt vásárlásait eszközölné tekintse meg

vételkényszer nélkül

dusan felszerelt raktárunkat.

Őszi ujdonságaink már beérkeztek:

Férfi strapa-szövet	K	95.000
Női szövet, kockás, csikos, duplaszéles	„	33.000
Tiszta gyapju Foulée, duplaszéles minden szinben	„	95 000
Tiszta gyapju kabátkelme, 140 cm., minden szinben	„	145.000
Flanell intézeti takarók	„	115.000
Tiszta gyapju kazán, minden szinben	„	85 000
Mosóflanell gyönyörü kimintázásban	„	29.000
Kelengyevászon (pamut)	„	15.800
Ingzefir	„	19.500
Prima crepe de chine minden szinben	„	108.000

Konfekciós osztályunk őszi ujdonságai:

Leányka kabát	K 390.000
Női és bakfiskabát	K 590.000
Női kabát prima velourból, végig bélelve, minden szinben . . .	K 770.000
Trikóselyemruha	K 250.000

Jumperekben, divataljakban, bundákban nagy választék.

Nyári- és mosó-cikkeinknél **mélyen leszállitott áraink** továbbra is érvényben vannak.

Ágyteritőkben, paplanokban és menyasszonyi kelengyékben nagy raktár.

Mintákat vidékre szivesen küldünk.

Intézeti kelengyék

ágynemü-sifonok és vásznak, alsó- és paplanlepedők, matrachuzatok, paplanok, takarók, harisnyák, cipők, intézeti ruhákra mindenféle kelmék, kész őszi és téli leánykakabátok minden nagyságban

legelőnyösebben beszerezhetők a

„KÉVE“

Ruházati Áruház Szövetkezetben

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.

Telefon: 9—18

Figyelmes kiszolgálás! Előnyös árak!

Egész nap nyitva!

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 38. SZÁM. 1925. SZEPTEMBER HÓ 20.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A 75 éves Blaha Lujza egyik fiatalkori fényképe.

Hindenburg, német birodalmi elnök, sétája közben kis fiukkal beszélget.

Hötzendorfi Conrad gróf, tábornagy, 72 éves korában meghalt.

A szakszervezeti per.

Vitéz Mihályffy Florián kőmüves eddig becsületesen megállotta a helyét az életben és vérével öntözte meg a földet, mikor az ellenségtől védelmezte hazáját. Ezért a társadalom elismerésének és hálájának jeléül juttatta neki a vitézi cimet, hogy nevét ékesitse, még a késő unokák is ráemlékezzenek ebből arra, aki nehéz időkben és válságos helyzetekben derekasan szolgálta az országot és becsülettel állotta meg helyét.

Néhány hónappal ezelőtt ezután az történt vele, hogy mikor egy gyári épitkezésnél munkahelyén megjelent, kenyeret akarva keresni magának és családjának, a bizailmiaknak nevezett munkásvezetők összehivták az épitkezésnél dolgozó munkásokat és rögtönzött gyülésen kimondották, nem hajlandók vitéz Mihályffyval együtt dolgozni. Követelték a munkából való azonnali elbocsájtását, azzal fenyegetőzvén, hogy ellenkező esetben az épitkezésnél dolgozó kétszáz munkás azonnal beszünteti a munkát. Kiderült, hogy azt kifogásolják, hogy Mihályffy nem szakszervezeti tag és azt kiáltották, hogy ha vitéz, hát tartsa el a Vitézi Szék.

Ebből ilyenformán kiderült, hogy mi is hát az a sokat hirdetett és sokat követelt munkásszabadság és hogyan értelmezik ezt maguk a megtévesztett munkások. Ugylátszik most már odafejlődtek ujra a dolgok, hogy Magyarországon nem keresheti meg a kenyeret családjának az, aki nem vörös, nem nemzetközi, nem szakszervezeti, hanem becsületes, tisztességes, derék magyar ember, aki vitéz és vérét ontotta hazájáért. A vitézek kezéből kiütik a szerszámot a szakszervezeti tagok, talán éppen azok, akik a veszedelem idején hátul huzódtak meg és megszedték magukat, amig a vitézek a fronton véreztek.

A dolog biróság elé is került és a magyar biróság a bizalmiak vallomása alapján megszüntette ebben az ügyben az eljárást. A bizalmiak azt vallották, hogy ők nem a Vitézi Szék ellen izgattak, hanem

csak azt kifogásolták, hogy vitéz Mihályffy nem szakszervezeti tag. A bíróság megállapitotta, hogy ezek szerint nem izgatásról van szó, hanem csakis arról, hogy a munkások azzal dolgoznak együtt, akivel akarnak, ami pedig törvényesen nem tiltható meg. Ennek alapján az ügyész el is ejtette a vádat és a bíróság meg is szüntette az eljárást.

Nagyon is kérdéses, hogy ez a gyönyörü jogelv érvényesithető volna-e akkor is, ha magyar nemzeti érzéstől áthatott munkások mondanák ki ezt a nemzetközi szakszervezeti tagokra, példának okáért, nemzeti eszmék alapján álló céhekbe tömörülve. Attól tartunk, hogy ilyen esetben a munkásszabadságon ejtett sulyos sérelemnek minősitenék, éppen azok, akik most természetesnek tartják azt, hogy a munkások azzal dolgoznak együtt, akivel akarnak. A nemes veretü, igazán helyes jogelv alkalmazásával szemben tehát némi kételyeink maradnak fenn és igy a bíróság iránti kellő tisztelettel tudomásul vesszük ugyan a bíróság határozatát, de megfellebbezzük azt a magyar nemzet élő lelkiismeretéhez.

Hiába hát?

Mátra ölén egy kis fehér házba'
Imádkozik három kicsi árva.
A gügyögő hangok
Szállnak fel az égre:
— Édes apuskánkat
Hozzad vissza végre! —

Messze a határon, a halál árkában,
Haláltszülő sötét éjszakában:
Egy talián golyó
Végigszánt a légen,
Dalolva fut által
Egy apai sziven.

Vitéz KEMENY SIMON.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk. ***Önmagán segit, ha minket támogat.***

VITÉZI ÉLET.

Kétezer hős jászhunhuszár emléke.

Jásznagykunszolnok vármegye közönsége vasárnap délelőtt leplezte le azt a két emléktáblát, amelyekkel a háboruban elesett főispánjának, nagybányai Horthy Szabolcsnak, valamint a volt császári és királyi 13-as jászkun huszárezred kétezer hősi halottjának emlékezetét örökitette meg. Az emlékünnepen Szolnok vármegye társadalmának szine-java vett részt és megjelent Horthy Miklós kormányzó is családjával, továbbá Horthy István és az ezred tisztikara. A kormányzó különvonaton érkezett Szolnokra, ahol az állomáson Almássy Sándor főispán és Alexander Imre alispán fogadta. Az ünnepélyes alkalomra a vármegyeház diszközgyülési termét zsufolásig megtöltötte a közönség. Az elnöki emelvénnyel szemben foglalt helyet a kormányzó és családja, továbbá itt találtak elhelyezést a volt jászkun huszárezred katonái és a hősi halottak családjai. Az ünnepi közgyülést Almássy Sándor főispán nyitotta meg, majd Hegedüs Kálmán dr. törvényhatósági bizottsági tag mondott emlékbeszédet néhai Horthy Szabolcs főispán felett, hangsulyozván a volt főispánnak hősiességét és bátorságát. Ezután Szirmay József tábornok, a volt császári és királyi 13-as huszárezred utolsó parancsnoka beszélt az elhalt bajtársakról. Kiemelte, hogy a jászkunhuszárok megérdemlik a tiszteletteljes emlékezést, hiszen nem volt lovasezred, amely a világháboruban annyit vesztett volna, mint ők. Az emléktábla fogja figyelmeztetni a régi katonákat a Magyarország iránti szeretetre és a belső és külső ellenségekkel szemben a boszura. — Ezt én mondom nektek — fejezte be a tábornok mély hatást keltő beszédét — régi parancsnoktok, aki veletek végigkinlódta az összes harctereket, akinek két fia küzdött soraitokban és akinek ma egy fia sem él. Huszka István dr. nyugalmazott főispán mondott ezután még beszédet, majd Alexander Imre alispán inditványára kimondotta a közgyülés, hogy az ünnepi beszédeket jegyzőkönyvben örökitik meg. A közgyülés után a terem bejárata mellett elhelyezett emléktáblákat Győry Lajos református esperes, kenderesi lelkész, majd Folba János pápai prelátus, tábori lelkész, Sós László református és Kuty Dezső evangélikus lelkészek áldották meg ha-

A fényképezés feltalálói.

Niepe. *Daguerre.*

100 éves a fényképezés. *1825-ben találta fel a fényképezést két francia vegyész. A franciák most szeptemberben nagy nemzeti ünnepség keretében ülték meg a nevezetes évfordulót. A világ minden részéről Párizsban gyülekeztek össze a fényképészek, ahol kiállitást és sorozatos előadásokat is rendeztek.*

Lipcse mellett 1813-ban győzték le Napoleont. A népek csatájában résztvett német ezredek zászlói a csata évfordulóján az emlékoszlop előtt. A nagy Napoleont is elérte végzete, a gondviselés ügyel arra, hogy a fák ne nőjjenek az égig. Eljön az idő még, mely a felfuvalkodottságot is megalázza.

zafias beszédek kiséretében. Végül Horthy István lovassági tábornok az ezred koszorúját helyezte az emléktáblára. Az ünnepségek után a kormányzó különvonaton visszautazott Kenderesre.

A kunszentmiklósi 334.

Vasárnap leplezték le impozáns keretek között Kunszentmiklóson a 334 elesett hős emlékszobrát, Istók János művészi alkotását.

Az ünnepségen megjelent József királyi herceg tábornagy szárnysegédével, vitéz Fábry Dániel őrnaggyal, Pest vármegye küldöttsége dr. Székely István vármegyei főjegyző vezetésével, valamint a m. kir. honvédség, csendőrség és államrendőrség képviselői. Küldöttségileg képviseltették magukat Nagykőrös és Kiskunhalas városok és a kunszentmiklósi járás községei. Azonkivül igen nagy számban voltak ott a helyi notabilitások, a környékbeli birtokosok és mintegy 4000 főnyi közönség.

József királyi herceget a község bejáratánál felállított diszkapunál dr. Szilágyi Gábor járási főszolgabiró üdvözölte. A királyi herceg az üdvözlést megköszönve, Geréby János pompás négyesfogatába szállt és a tiszteletére kivonult 80 főnyi festői lovasbandériummal az ünnepség szinhelyére, a város főterére hajtatott.

Az ünnepséget az Iparos Dalárda a Magyar Hiszekeggyel nyitotta meg. Utána Helle Kató Vályi Nagy Géza költeményét szavalta, majd dr. Szilágyi Gábor főszolgabiró felkérte a királyi fenséget a szobor leleplezésére. József királyi herceg a következő beszédet mondotta:

— Meghatva tekintek föl a kunszentmiklósi hősök emlékszobrára, mert érzem, hogy ők is itt vannak közöttünk. Országszerte támadnak fel a magyar önfeláldozásnak, a magyar hősiességnek eme beszédes emlékei, amelyek a nagy feltámadásnak előhirnökei s a jövendő magyar tavasznak első rügyei. Eszembe jutnak hős bajtársaim, akik a 38-as kecskeméti ezredben Sabácnál verték vissza a szerbek hatalmas támadásait s a Bajor hegyen szenvedték át a kárpáti tél minden szenvedését, egy hajszálnyit sem hátrálva az orosz tulerő elől, épp ugy, mint vitéz 29-es honvéd testvéreink.

— Itt maradandó emléket állitottunk hőseinknek és ez szolgáljon nektek minden időben példaadásul, mert ők mindenüket adták a hazáért s tőletek csak azt kivánják, hogy éljetek a hazáért.

A királyi herceg beszédét több izben lelkes taps és éljenzés szakitotta meg, beszéde végén pedig szünni nem akart az ünneplés.

Ezután az Iparos Dalárda a Talpra Magyart énekelte, majd Mokcsay Zoltán nemzetgyülési képviselő tartott magasszárnyalásu hazafias beszédet.

Déli 1 órakor az Iparos Körben 200 teritékes diszebéd volt, amelyen az első pohárköszöntőt Horthy Miklós kormányzóra a jelenlevők lelkes éljenzése közben dr. Székely István vármegyei főjegyző mondta. Mokcsay Zoltán nemzetgyülési képviselő József királyi hercegre mondott pohárköszöntőt. József kir. herceg a közönség szünni nem akaró lelkes ünneplése közt köszönte meg a képviselő meleg szavait, ismételten kiemelve a kunság fiainak rettenthetetlen bátorságát. Náluk a legkeservesebb pil-

Hötzendorfi Konrád tábornagy

† 1925. augusztus 25.

Bécsben, az osztrák fővárosban, egy napra megelevenedett a régi katonai dicsőség. Katonazene harsogott, gyalogos katonák ütemes lépései alatt rengett a föld, lovassági eszkadronok vonultak végig a Ringen. Hatlovas ágyutalpon vitték ki a hietzingi temetőbe Hötzendorfi Konrád Ferenc gróf tábornagy koporsóját. A gyászinduló végigharsogott a bécsi Ringen, ahol valaha vidám zenével masiroztott fel az őrség. Most pedig Bécs nem adhat egyebet legnagyobb katonájának, aki pedig egész életét, minden gondolatát és teljes erejét Ausztria és Bécs nagyságának és dicsőségének szentelte, mint az utolsó katonai tiszteletadást és a gyászindulót, melynek hangjai siratják a Ringen végig az elhunyt hadvezért és talán vele együtt siratják a letünt dicsőséget is. A mai Bécsnek már nem maradtak meg a régi Bécs vidám és büszke katonai indulói, nem hangzik már többé a Ringen a Deutschmeister, az öreg Radetzky, a büszke Prinz Eugen, az Albrecht-Marsch, nem maradt meg más katonai zene a régiek közül, csak Chopin gyászindulója, és most már csak ezt adhatják a bécsiek legnagyobb hadvezérüknek, az elhunyt vezérkari főnöknek.

*

Hötzendorfi Konrád Ferenc gróf tábornagy, az osztrák-magyar hadseregnek a világháborut megelőző időkben és a világháboru alatt volt vezérkari főnöke, később pedig a tiroli hadseregcsoport parancsnokságát vette át. Neve valamikor szinte fogalom és ő maga a legujabbkori történelemnek egyik kimagasló alakja volt. Vele letünt a világ szinpadáról ennek a századnak egyik legjellegzetesebb személyisége, akiről jogosan elmondható, hogy rányomta egyéniségének bélyegét korára. Talán azok közé a legelsők közé tartozott, akik észrevették, hogy az események fejlődése, a népek elkeseredett gazdasági versengése, a kisebb államok tulfeszitett igényei, elvakult terjeszkedési vágya és fékezhetetlen vérmérséklete feltartózhatatlanul európai háboru felé sodornak minket is. Az ő elmélete szerint tehát ahelyett, hogy csalódásokban ringatnók magunkat, teljes erővel azon kellett lennünk, hogy az elkövetkező nagy leszámolásban megállhassuk helyünket a népek, nemzetek és államok sorában. A jólétben hempergő polgári társadalom zsivaján keresztül távoli vészharangok kongását hallotta és teljes erejével azon volt, hogy az európai tüzvész kitörésének idejére készen álljon a védelem szervezete. Ez az előrelátás, melyet a későbbi események olyan szomoruan igazoltak, tette őt korát felülmuló nagy emberré és korunk egyik irányitó és vezérlő szellemévé. Talán nem az ő hibája az, hogy a védelmet nem szervezhette meg olyan hatalmassá, mint amilyennek tervezte és talán arról sem tehet, hogy a rábizott hadvezéri feladatokat sem sikerült mindig megoldania. A háboruban nem elég meglátni a fenyegető veszedelmet, hanem azt el kell is háritani. Ehhez pedig kevés az emberi ész és erő, mert ehhez hadiszerencse is kell. Sors bona, nihil aliud.

*

Egyszer szembekerültem vele még boldog béke idején. Akkor pedig ő már bizonyára az olasz offenziva visszaverésének, az éjszaki és déli front hadseregei átcsoportositásának terveivel foglalkozott már éjjel-nappal megfeszitett erővel. A Ringen, ahol most koporsóját viszik, naponta sokszor végigrobogott a

lanatokban is csak egy jó szóra volt szükség: Fiaim, a hazáról van szó — s akkor képesek voltak a legmesszebbmenő önfeláldozásra, amellyel kevés nemzet dicsekedhetik.

A királyi herceg a magyar összetartásra és Kunszentmiklós város hazafias közönségére ürítve poharát, délután két órakor a lakosság meleg ovációja közt visszatért a fővárosba.

Vitéz Farkas Lajos halála.

Folyó hó 2-án délután nagy vihar vonult el Vasmegye fölött, több helyütt tetemes károkat okozva. Egy villám Rábasömjénben becsapott egy pajtába, melyben többen csépeltek. A villámsujtás vitéz Farkas Lajos odavaló földmüvest agyonütötte, a többiek azonban idejében onnan elmenekültek, a pajta kigyulladt s a benthagyott vitéz teljesen összeégett. Temetése folyó hó 4-én volt nagy részvét mellett, melyen az egész sárvári járás vitézei megjelentek, a megye többi vitézei küldöttségileg képviseltették magukat a temetésen. A temetési szertartást megható beszéd kiséretében Hunér Mihály sárvári apátplébános végezte. A vármegye vitézi székkapitányság nevében Gracsovics István járási vitézi hadnagya búcsuztatta, kiemelve vitézi érdemeit és tragikus halálát, ugyancsak ő helyezte el a vármegyei Vitézek koszoruját a sirra. A legénységi állományu vitézek nevében vitéz Lengyel István búcsuztatta. A temetésen egyébként résztvett a sárvári cserkészcsapat és a rábasömjéni tüzoltók. Feleségén kivül 8 kiskoru árvát hagyott maga után, kik nagyon szük viszonyok közt maradtak. A székkapitányság intézkedett, hogy a nyomorban lévő családot felsegélyezzék.

VILÁG FOLYÁSA

A népszövetség közgyülése.

A Népszövetség közgyülésén, hétfőn, szólalt fel Apponyi Albert gróf, magyar delegátus, aki a kisebbségi panaszokat tette szóvá és ebben az ügyben több javaslatot terjesztett elő. Apponyi Albert javaslatában azt kivánja, hogy a kisebbségek egyházi és gazdasági szervezetei és szövetségei közvetlenül a nemzetek szövetségének tanácsához fordulhassanak panaszaikkal és a Népszövetség a panaszok ügyében megindult vizsgálat alkalmával hallgassa meg a kisebbség képviselőit is, vitás esetekben pedig terjesszék a panaszos ügyet nemzetközi biróság elé. Általában azt kivánja, hogy a kisebbség panaszait ne politikai, hanem jogi szempontból birálják meg, mert csakis ebben az esetben lehet méltányosságról és igazságról szó. Apponyi Albert beszédét a Népszövetségi tagok tetszésnyilvánitásokkal fogadták és különösen a francia kiküldöttek üdvözölték különös melegséggel a világhirü agg magyar politikust.

Smith népszövetségi főbiztos jelentése.

A Népszövetségi tanács a mult hét végén foglalkozott Smith népszövetségi főbiztos jelentése alapján Magyarország pénzügyi helyzetének talpraállitásával. A főbiztos nagyon kedvező jelentést terjesztett elő, különösen kiemelve azt, hogy az első esztendő végére előirányzatba helyezett 100 millió aranykorona deficit helyett ténylegesen 63 millió aranykorona feleslegge zárult az első esztendei pénzügyi szanálási időszak.

---

vezérkari főnök nagy szürke autója, amint tanácskozni sietett vagy mikor meggyőzni kellett a reformoktól idegenkedő agg uralkodót. Egy alkalommal, midőn automobilon elindultam, hogy a Bécs mellett fekvő Enzersdorfban meglátogassam a dragonyosoknál szolgáló öcsémet, egyszerre csak egy rövid pillanatra azt éreztem, hogy két élesen figyelő szem tapad az arcomra. Mire felpillantottam, tekintetem találkozott azzal a szurósnézésü kék szempárral, mely ugylátszik mindig titkos pillantásokat kutatott és szinte belefuródott a vele szembekerülők testébe. Alighogy észrevettem sasorru profilját és erélyesen összeszoritott vékony ajkai felett felfelé fésült szőke Vilmos császár bajuszát, máris tudtam, hogy ez a vezérkari főnök, Hötzendorfi Konrád tábornok. A következő percben az autók már messze robogtak egymástól és utasaikat vitték egymástól messze, különböző utakon, hogy a végén azután a sors megváltozott körülmények között ujra összehozza őket. Már nem volt akkor vezérkari főnök, hanem a tiroli hadseregcsoport parancsnoka volt, amikor Bozenben egy ragyogó, napfényes józsefnapi kora délután Károly király megszemlélte az első roham-hadosztály három zászlóalját. A három zászlóalj között volt a mienk is, melynek jobbszárnyán, a legjobban kitüntetett tisztek között álltam. Igy kerültem szembe Hoetzendorfi Konrád tábornaggyal. A volt vezérkari főnök akkor már összeroppant; termete valahogy szinte összeesett, bár tartása még mindig katonás volt. Merész tekintete mintha már nem lett volna a régi élesvágásu, hanem homályossá és bizonytalanná vált. Egész mivolta rezignáltságot árult el és gesztusai lemondóak voltak.

Nemsokára azután jött a hires juniusi offenzva, amit a piavei csatának neveztek el, de amit Konrád tábornagy akart északról-délre azokkal a csapatokkal végrehajtani, amelyek más fél év előtt a tolmeini áttörést véghezvitték.

Hir szerint kivették kezéből a kezdeményezést és ahelyett, hogy az ő észak-déli támadásához igazodott volna a piavei hadsereg, mint Tolmeinál az isonzoi hadsereg, egyszerre inditották meg a támadást az egész vonalon. A tolmeini áttöréskor csapataink hátába jutottak az isonzói olasz hadseregnek, mely csak nagynehezen és sulyos áldozatok árán tudott kimenekülni veszélyes helyzetéből. Most is az Asolone-Grappa és a Hétközség fensikján rendezett erőteljes és döntő támadás megnyitotta volna az utat Bassanoba és szabaddá tette volna az utat a Brenta mentén. De a támadást nem koncentrálták ebbe az irányba, hanem megosztották az egész fronton és elforgácsolódott az erő, az amugy is elkedvetlenedett Konrádnak pedig nem volt ereje a győzelem kicsikarásához.

Ekkor bukott Konrád el és vele buktunk el mi is valamennyien.

*

A bécsi Ringen, ahol valaha vidám katonazene harsogása mellett vonultak fel a fényes ezeredek, most roham-sisakos és tábori ruhás gyalogosok adták meg az üdvözletet az élet szinteréről eltávozó hadvezérnek. A Babenberger-strasse sarkán, a Burg kapujánál sortüzek dördülnek el és azután a Máriahilfe-strassera kanyarodik a gyászmenet, amely lassan eltünt az esős alkonyatban. Nagysokára, messziről jövő ágyudörgés hangja jelzi, hogy a hietzingi temetőben hadvezéreket megillető tisztelettel ágyudörgés közben eresztették le Hoetzendorfi Konrád Ferenc gróf tábornagy koporsóját a sirba a világháboruban elesett fiának koporsója mellé.

A többi néma csönd...

Muhoray György.

Az osztrák pénzügyi ellenőrzés.

Ausztria pénzügyi ellenőrzésének megszüntetése is napirendre kerül a most folyó népszövetségi közgyülésen. Általában azt hitték, hogy a Népszövet ég véglegesen megszünteti az osztrák pénzügyi ellenőrzést, erre azonban nem került sor, hanem csak az ellenőrzés csökkentéséről történt intézkedés. Véglegesen pedig ebben az ügyben csak a decemberi közgyülésen fognak határozni. Ausztriában, ahol most már a pénzügyi ellenőrzés végleges megszüntetését és gyülölt Zimmermann népszövetségi főbiztos távozását várták, nagy kedvetlenséget okozott ez a hir.

A külügyminiszter konferenciája.

A garancia-szerződés megbeszélésére összeülő külügyminiszteri konferencia valószinüleg még ebben a hónapban megkezdi tárgyalásait. A konferencián az angol, francia, olasz, belga és német külügyminiszterek vesznek részt és tárgyalni fogják a német-francia határ biztositására vonatkozó német garanciajavaslatot. Ez a német részről felajánlott garancia vagyis biztositék arra szolgálna, hogy Németország biztositékot nyujtana arra, hogy véglegesen lemond Elszász Lotharingiáról és nem törekszik visszahódítani a tőle elszakitott területeket. A kisantant, különösen pedig cseh és lengyel részről kétségbeesetten igyekeztek belekapcsolódni ebbe a garancia tárgyalásba, azt kivánván, hogy Németország ugyanilyen lemondó nyilatkozatot tegyen keleti határaira vonatkozólag is és a nagyhatalmak garantálják az uj cseh és lengyel határok sérthetetlenségét is. A hatalmak azonban nem teljesitették a kisantant kivánságát és egyszerüen kizárták a kisantant külügyminisztereit a most kezdődő tárgyalásokból azzal az indokolással, hogy a német-francia megegyezés Középeurópa békéjét biztositja és ezt a kérdést nem engedik összebonyolitani az ujonnan keletkezett államok határainak esetleges kiigazitási ügyével.

A francia-román tárgyalások.

A francia kormány politikai és katonai titkos szerződésről tárgyal a román kormánnyal. A szerződés arra az esetre vonatkozik, ha Románia Magyarországgal vagy Oroszországgal viszályba keveredne és egyuttal gondoskodik a Franciaországgal szövetkezett Lengyelország és Csehország érdekeinek védelmével. A szerződés értelmében Franciaország korlátlan befolyást nyer Románia katonai intézkedéseibe és háboru esetén a főparancsnokság is francia kézbe kerül.

Marokkói harcok.

A spanyol és francia szövetséges csapatok erőteljes offenzivát inditottak a felkelők ellen. Az előrenyomuló csapatok mindenütt erős ellentállásra találtak, de kitüzött céljaikat mégis elérték. A francia csapatok előrehaladása a hét elején kissé lassubb lett. Az elfoglalt állásokat megerősitik és a hátországgal való összeköttetéseket kiépitik. A törzsek meghódolása tovább folyik. A spanyol csapatok heves harc után Tetuán földjéről üzték el az ellenséget. A spanyol csapatok ujra visszatértek a nemrégiben kiüritett Tetuánba, ahol a lakosság lelkesen fogadta őket. Az Alhucemásban partra szállitott csapatok körül nyugalom van.

A druz felkelés.

Gamelin tábornok az uj sziriai főparancsnok, Beirutba érkezett, ahol hosszabb megbeszélést folytatott Sarrail kormányzóval. Gamelin tábornok azután Damaszkuszba utazott. Hivatalosan megcáfolják azt a hirt, hogy Damaszkusz környékén fekvő egyik várost elfoglalták a druzok és hogy a francia csapatok komoly vereség után kiüritették Ezraazt. Ujabb hirek szerint a sivatagban 100 lovasból álló druz csapat megtámadott egy automobilon haladó francia társaságot, amely gépfegyverekkel védekezett, végül is több sulyos sebesült veszteséggel menekülni volt kénytelen.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A községi mezőgazdasági bizottságok és az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara abból indulva ki, hogy a kamara müködése csak akkor lehet igazán eredményes, ha annak alsó szervei: a vármegyei, járási, városi és községi mezőgazdasági bizottságok tevékenysége biztositható, elhatározta, hogy ez év őszén és telén kiküldöttjei által személyesen felkeresi a kamarai kerülethez tartozó Baranya, Somogy, Tolna és Zala vármegyék mintegy 400 mezőgazdasági bizottságát, azokat feladataikra, jogaikra és kötelességeikre kioktatja, a müködésükhöz szükséges felszereléssel ellátja és a legszükségesebb költségek viselhetésére segélyt látja el. Érdekes, hogy nemcsak a kamara igazgatója és egész tisztviselői kara fogja végezni a kiszállásokat, hanem gróf Hoyos Miksa elnök, Hencz Ferenc és Sámik József alelnökök is kiveszik részüket a szervezés munkájából.

Járási jegyzőgyülések. A miskolci járási jegyzők Garamboly-Tapolcán tartották meg mult havi szokásos összejövetelüket, ahol a fontosabb közigazgatási ügyeket beszélték meg.

Gábán és Keszthelyen volt egyidőben járási jegyzőgyülés, ahol a Jegyzők Árvaház Egyesületét Komoróczy Péter főtitkár képviselte.

Szigetvár község és a szigetvári járás folyó hó 6-án ünnepelte görzsönyi Vargha Sándor községi főjegyző 44 éves szolgálati jubileumát.

Gemperle Károlyt, Nagykáta község főjegyzőjét, a Kormányzó ur őfőméltósága a Magyar Érdemkereszt IV. osztályával tüntette ki. Gemperle Károly egyuttal elnöke a Pest vármegyei Jegyzőegyesületnek is, községe felvirágoztatása körül elért maradandó alkotásai és sikerei tették a kitüntetésre érdemessé. Gratulálunk.

A tabi járás jegyzői karával együtt ünnepelte a vármegyei és Országos Jegyzőegyesület és Jegyzők Országos Árvaházegyesülete Müller János ny. főjegyzőt folyó hó 8-án abból az alkalomból, hogy a Kormányzó Ur őfőméltósága kormánytanácsossá nevezte ki. A bensőséges ünnepen Tallián Andor vármegyei alispán is megjelent és szép beszéd keretében ünnepelte a kitüntetettet. A diszközgyülést Varga Vilmos járási egy. elnök vezette, amelyen a vm. alispánon kivül Razgha Gyula vm. jegyzőegyesületi elnök, dr. Koncz János Orsz. Jegyzőegyesületi elnök, dr. Kálmán Jenő főszolgabiró is felszólalt, végül Brogli József, a Jegyzők Orsz. Árvaházegyesületének igazgatója, lendületes beszéd keretében a jegyzőözvegyek és árvák hálacsokrát nyujtotta át, mint olyan lelkes kartársnak, akinek az árvaház sokat köszönhet. Takácsy Gyula, a kaposvári jegyzőegyesület nevében üdvözölte a kitüntetettet. Az üdvözlések elhangzása után meghatott hangon mondott az ünnepelt köszönetet. Müller János a falvak igazának hosszu, hosszu, 40 éves aktiv közpályája alatt mindig szószólója volt és az ma is. Kitüntetéséhez a magunk részéről szinte őszinte örömmel gratulálunk.

A Községi Tisztviselők Országos Egyesülete folyó hó 8-án, Budapesten közgyülést tartott, melyet Németh Imre elnök vezetett. Az elnök bejelentette, miszerint az egyesület IV., Irányi-utca 1. alatt hivatalos helyiséget bérelt ki, ahol az elnökség a Budapestre ránduló tagoknak bármikor rendelkezésére áll. A belügyi kormánynál tett lépések eredményeképpen bejelentette, hogy a fizetésrendezési munkálatok ez év őszén befejezést nyernek. Segélyalap létesitése céljából sorsjáték rendezését határozta el az egyesület.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPTEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
21 Hétfő	Máté ap.	Máté	A hét elején a nap 5 óra 50 perckor kél és 6 óra — perckor nyugszik, a hét végén pedig 5 óra 55 perckor kél és 5 óra 45 perckor nyugszik
22 Kedd	Móric vt.	Móric	
23 Szerda	Tekla sz. vt.	Tekla	
24 Csütörtök	Fog. Mária	Gellért	
25 Péntek	Gellért pk. †	Kleofás	
26 Szombat	Ciprián és J.	Jusztina	
27 Vasárnap	DI7. Koz., D.	DI6. Adalbert	

Gr. Bethlen István miniszterelnök átvette hivatalát. Bethlen István gróf miniszterelnök Inkepusztáról a Dunántulra utazott barátainak a látogatására és Héderváron Khuen-Héderváry Károly gróf vendége volt. Pénteken a balatonparti Bélatelepen Ripka Ferenc főpolgármestert kereste fel, szombaton este pedig Budapestre érkezett. A miniszterelnök hivatalát hétfőn vette át, Vass József népjóléti miniszter pedig átadván a miniszterelnökség vezetését, Ripka Ferenc főpolgármester meghivására Fonyódra utazik.

Jókai emlék Füreden. Vasárnap délben leplezték le Balatonfüreden a Jókai-emlékművet, mely a Jókairól elnevezett téren annak a villának a közelében áll, melyben a nagy mesemondó egykor éveken keresztül nyaralt. Az emlékmű Sinkó Lajos szobrász müve.

A bolgár király Szófiában. Szófiából jelentik: A király visszatért Szófiába és résztvett a katonai iskolából kikerülő növendékek alhadnaggyá avatásának szertartásán.

A tiszti kaszinó uj elnöke. A honvédelmi miniszter Táncos Gábor altábornagyot indokolt kérelmére a m. kir. Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület elnöki tiszte alól fölmentette és utódául gyergyószentmiklósi Kary Béla ny. altábornagyot nevezte ki. Ezzel kapcsolatban a honvédelmi miniszter leiratot intézett Tánczos Gábor altábornagyhoz. Magunk részéről az uj elnököt örömmel üdvözöljük.

Megnyilt a Faluszövetség által rendezett kiállitás Téten. Vasárnap nyitotta meg Darányi Kálmán főispán a téti Falukiállitást. Délután a Kisfaludy-szobor előtt nagygyülés volt, este pedig az ujmalomsoki, téti és csanakfalvi leventék versenye ment végbe.

Zászlószentelés. A nagynyáradi levente egyesület ünnepélyes keretek közt tartotta meg zászlószentelését. Az ünnepélyen Albrecht főherceg jelent meg Izabella főhercegasszony képviseletében. A főherceg verte be a zászló nyelébe az első szöget, lelkesitő beszéd kiséretében, ezután a leventék elvonultak előtte. Albrecht főherceg Nagynyáradról Karapancsára utazott, ahol Frigyes főherceg szarvasvadászatán vesz részt.

Fricsay Rihárdot Székesfehérvárott jubilálják. A budapesti honvédzenekar nagyszerü karnagya, Fricsay Rihárd, a közeli időben tölti be a zenei kultura szolgálatában eltöltött negyvenedik esztendejét. Fricsay ismert szerénysége elháritott minden jubiláris ünnepséget, de azt még sem akadályozhatta meg, hogy Székesfehérvárott, ahonnan mint az egykori 17-ik honvédgyalogezred zenekarának karnagya zenei karriérje kiindult, ne ünnepeljék. Fricsay volt ugyanis a megalapitója a fehérvári filharmóniai társaságnak és a Zenekedvelők Egyesületének. Az utóbbi elhatározta, mint székesfehérvári tudósitónk jelenti, hogy Fricsay Richárd tiszteletére országos jellegü jubileumi ünnepséget rendez, amelyre meghivja a magyar zenei élet kiválóságait is. A jubileumi hangversenyen, amelyet decemberben vagy januárban rendeznek, természetesen az ünnepelt is résztvesz és személyesen fogja dirigálni egyik kompozicióját.

Kisiklott a basel—boulognei gyorsvonat. A basel—boulognei gyorsvonat a boulognei pályaudvaron kisiklott. A vonat utolsó kocsijai sulyosan megrongálódtak. Több utas könnyebben megsebesült, az anyagi kár igen nagy.

Néhai Rubinek Gyula és Szabó István volt földmivelésügyi miniszterek emlékének áldoz az alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara azza a határozatával, hogy nevezetteknek arcképeit a kamara hivatalos helyiségei számára megszerzi és a nagyatádi Szabó István szoboralapja javára pedig négymillió koronát adományoz akként, hogy a kamarai kerülethez tartozó Baranya-, Somogy-, Tolna- és Zala vármegyék minden egyes megyéjére egymillió korona esik.

A gyümölcstermelés fejlesztése. A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület és Baranya vármegye alispánja a pécsi tanfelügyelőségek közreműködésével ez év augusztus havában 35 néptanitó számára Pécsett gyümölcsfakezelői tanfolyamot rendezett. A tanfolyam költségeinek viselését az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara magára vállalta és e cimen 10,000.000 koronát utalt ki a Baranya vármegyei Gazdasági Egyesület pénztárába. A tanfolyam vizsgáján a kamarát Horváth Jenő igazgató képviselte, aki a kedvező eredmények hatása alatt előterjesztést tett a folyó hó 9-én tartott elnöki tanácson, hogy ezek a gyümölcsfakezelői tanfolyamok a jövőben a kamarai kerülethez tartozó Barany, Somogy, Tolna és Zala vármegyék néptanitói, továbbá utkaparói számára megszerveztessenek. Ettől a mozgalomtól igen jelentős eredményeket vár a mezőgazdasági kamara a gyümölcsfatermesztés népszerüsitése és okszerü folytatása érdekében és éppen ezért az igazgató javaslatát elfogadva határozatilag kimondta, hogy a gyümölcsfakezelői tanfolyamokat a jövőben a kerületéhez tartozó mind a 4 vármegyében nemcsak a néptanitók, hanem az utkaparók részére is megszervezi.

Mathiász János emléke. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara szeptember 9-én tartott ülésén elhatározta, hogy a magyar szőlőkezelés és nemesités nagy mesterének néhai Mathiász Jánosnak szobrára 500.000 korona hozzájárulást folyósit.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara adakozásai. Az alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara elnöki tanácsa folyó hó 9-én tartott ülésén elhatározta, hogy a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia hallgatói közül két oly ifjut fog ellátni tanulmányi ösztöndijakkal, akik a kamara kerületéhez tartozó Baranya, Somogy, Tolna és Zala vármegyék gazdatiszti családjaiból származnak. Egy-egy ösztöndij 800—800 aranykorona. Az ösztöndijat az abban részesedő ifjak származásuk szerint felváltva élvezik. Ugyanez alkalommal a somogyszentimrei földmives iskola ugyancsak a fentebbi vármegyékből származó négy ifju fog 350—350 aranykorona ösztöndijat élvezni és pedig akként, hogy mindig két oly kisgazda ifju kapja, aki a földmivesiskola végzése után saját gazdaságában fog müködni és oly két cselédgyerek, akik a gazdasági altiszti pályára készülnek. A kamara elnöksége az ösztöndijakat már ebben az évben folyósitja.

Halálozás. Özv. nemes Sántha Gáborné, szül. Gugel Borbála, néhai Sántha Károly kuriai biró és egykori pestvárosi törvényszéki tanácsos özvegye, szeptember 12-én Gödöllőn életének 85-ik évében elhunyt. Kedden délután 4 órakor temették a budapesti kerepesi temető halottasházából. Az engesztelő szentmiseáldozat a józsefvárosi plébániatemplomban szerdán reggel 9 órakor mutatták be. — Zádor Jenő hirlapiró vasárnap éjjel 11 éves korában hosszas szenvedés után a pestujhelyi munkásszanatóriumban meghalt. Temetése kedden délután fél 5 órakor volt a római katolikus egyház szertartása szerint a rákoskereszturi temetőben.

A Dunába akart ugrani. Wittendorfer József, 29 éves ékszerész vasárnap délután a Dunába akart ugrani, de szándékában megakadályozták. A harctéren mint pilóta tüntette ki magát, gépét lelőtték és ez alkalommal oly sulyos sérülést szenvedett, hogy munkaképtelen lett. Miután alkalmazást sehol sem kapott, a legnagyobb nyomorba jutott és emiatt akart meghalni. A rendőrség a Rókuskórházban helyezte el.

Életbelépett a magyar—lengyel és magyar—görög kereskedelmi egyezség. A hivatalos lap közli az összkormány rendeletét, mely szerint a magyar—lengyel kereskedelmi egyezség szeptember 14-én életbelépett. Ugyancsak itt emlitjük, hogy a magyar—görög kereskedelmi egyezség is életbelépett szeptember 14-én, amint ezt a hivatalos lap közli.

A szerbek utlevele szabálytalansága miatt fogságban tartanak egy szegedi urileányt. E. G. szegedi urileány a napokban jugoszláv megszállott területre akart utazni nővére látogatására. Minthogy utlevele nem volt teljesen rendben, a szerbek letartóztatták és azóta is fogságban tartják. Szegeden az eset óriási feltünést és felháborodást keltett és értesülésünk szerint a leány hozzátartozói az illetékes hatóságok utján a külügyminisztérium közbelépését kérték.

Nemzetközi embervédelmi kiállitás. Vasárnap délelőtt a vármegyeház disztermében tartotta meg alakuló ülését a nemzetközi embervédelmi kiállitás nagybizottsága, mely a jövő évben május, junius, julius hónapokban Budapesten nemzetközi kiállitást rendez. Az ülés előkelő közönsége soraiban megjelent Auguszta királyi hercegasszony is. Az ülést Lukács György elnök nyitotta meg, rámutatva arra, hogy a nemzet legdrágább kincse az emberanyag és a kultura legfőbb feladata ennek a kincsnek a védelme. Ezt a célt akarja szolgálni a rendezendő embervédelmi kiállitás, amelynek fővédnöke József, Albrecht és József Ferenc királyi hercegek, védnökei pedig gróf Bethlen István miniszterelnök, dr. Vass József, dr. Klebersberg Kunó és Walkó Lajos miniszterek lesznek. Az ülés megválasztotta a nagybizottság tisztikarát, amelyben társelnökök lettek dr. Schultz Kornél és Petri Pál államtitkárok, Nékám Lajos és Imre Sándor egyetemi tanárok. A kiállitás igazgatójává dr. Deutsch Ernőt választották meg.

Románia nem helyezi forgalomba a trianoni határon át vezető vasutvonalakat. Szeged város közigazgatási bizottsága néhány hónappal ezelőtt megkereste a külügyminisztériumot, hogy tegyen lépéseket a román kormánynál a város közgazdasága szempontjából rendkivül fontos Apáttanya—Nagyszentmiklós vasutvonal megnyitása érdekében. A külügyminisztérium eleget is tett ennek a kérésnek és a román kormány válaszáról most értesitette a várost. Eszerint a román kormány nem tartja szükségesnek a forgalom megnyitását és nem hajlandó e tekintetben tárgyalásokba bocsátkozni. Szegedi várospolitikai körökben ebből arra következtetnek, hogy hasonló sors éri majd a trianoni szerződés folytán szintén kettévágott Szeged—Temesvár és Szeged Nagybecskerek vasutvonalak forgalmának megnyitása érdekében is tett lépéseket.

Egy rendház ötvenéves jubileuma. A szécsényi szent Vince apácák most ünnepelték a Haynald Lajos biboros érsek alapitotta leányiskola és rendház ötvenéves fennállását. A növendékek ez alkalommal megkoszoruzták az első főnöknő sirját. Az előljáróság nevében Regős János községi főjegyző és Oláh Pál biró mondottak köszönetet azért az értékes munkáért, amelyet az apácák az emberbaráti szeretet ápolása és a kultura előmozditása körül kifejtenek.

Szőllősgazdák gyülése Kecskeméten. Az Alföld bortermelő gazdái vasárnap délelőtt Kecskeméten a városháza közgyülési termében nagygyülésre gyültek össze, hogy panaszaikra orvoslást kérjenek az illetékes kormányszervektől. A gyülést Staub Elemér nyitotta meg és beszédében rámutatott arra, hogy a kormánynak a homoki szőlősgazdák panaszait orvosolnia kell, mert az alföldi homoki szőlők, amelyek több százezer katasztrális holdat tesznek ki, sok embernek adnak kenyeret. Ebben az értelemben határozati javaslatot nyujtott be, amelyet egyhangulag elfogadtak. A kereskedelmi miniszter delegátusa dr. Pethő Kálmán, biztositotta a nagygyülést arról, hogy a kereskedelemügyi minisztérium illetékes ügyosztályán mindent megtesznek az elhangzott kivánságok leikismeretes keresztülvitelére.

Egy négytagu család sulyos gombamérgezése. A Hungária-körut 241. sz. alatti lakásban az előhivott mentők sulyos gombamérgezés tünetei között találták Farkas Benjámin 30 éves postást, ennek 26 éves feleségét, továbbá Albert nevü 4 éves fiát és Ilona nevü 2 éves kislányát. A Rókus-kórházba szállitották őket, ahol az egész családot ápolás alá vették.

Ellopták a lovát. Hétfőn éjszaka Bohár László kertész Hungária-körut 202. szám alatti istállójából ellopták 6 éves pirospejkancáját. A négymillió koronát érő ló homloka karcolt és hátán egy gyógyult fehér sebhely van. Az ismeretlen lókötő kézrekeritése érdekében a rendőrség a nyomozást megindította.

Mongol kiállitás Szentpéterváron. Moszkvai jelentés szerint a szentpétervári orosz tudományos akadémia fennállásának 200 éves fordulója alkalmából nagy ünnepségek lesznek a volt orosz fővárosban. A jubileumi ünnepségekkel egyidejüleg kiállitást is rendeznek s többek között bemutatják a Koslow-expedició mongoliai kutatásának eredményeit. Utóbbi rendkivül érdekesnek igérkezik. A kiszivárgott hirek szerint a kiállitandó tárgyak között olyanok is lesznek, amelyek a Kr. u. I. századból valók s amelyeket az Urga melletti sirokban találtak.

Magyar orvosok Hollandiában. A nemzetközi ipar- és baleseteségészségügyi kongresszust szeptember 6—13 tartották meg Amsterdamban. A kongresszuson Magyarország szépen volt képviselve az egybegyült 29 nemzet között. A tanácskozást ünnepélyes keretek között dr. Koolen kereskedelemügyi és munkaügyi miniszter nyitotta meg. A magyarok nevében dr. Barla Szabó József nemzetgyülési képviselő válaszolt és köszönetét fejezte ki a Holland nemzetnek gyermekeink melegszivü gondozásáért. A másnap megkezdődött tudományos előadások között dr. Friedrich Vilmos budapesti ker. pénztári főorvos a mellkasi sérülések és a tuberkulózis közötti összefüggésről, dr. Barla-Szabó József főorvos, nemzetgyülési képviselő a baleseti sebészet köréből és dr. Záborszky István az Országos Munkásbiztositó Pénztár főorvosa az izomfájdalmak kezeléséről tartott előadást.

Veszedelmes darazsak. A stájerországi Scheiflingenben nyaraló vendégek közül egy idősebb ur kiment a közeli mezőre sétálni, hol egy felrajzott darázscsalád megtámadta az öreg urat. Összecsipték a fejét, nyakát és kegyetlenül megkinozták. Futva menekült az üldöző darazsak elől lakására, hová rettenetes állapotban érkezett, valószinüleg sokáig lesznek emlékezetében a rosszindulatu darazsak. Az ottani mezőgazdák sokat panaszkodnak a nagy számban fellépo darazsakra és azt jósolják, hogy ezek egy szigoru hideg tél előhirnökei. Néha halálos is lehet a darázscsipés. Bregenzből jelenti a »Reichspost«: Harthausban egy fiatal földmives mézeskenyér evés közben erős szurást érzett a torkában. Rögtön kiköpte a torkába jutott darazsat, de már nemsokára légzési nehézségek állottak be nála és 1 és fél óra mulva a darázscsipés után a fiu fulladás következtében meghalt.

Mozart kedves hangszere a fuvola, mükedvelők részére a legalkalmasabb hangszer, mert könnyen, minden megerőltetés nélkül játszható és hangja minden fekvésben szimpatikus, a magas hangok is kellemesen zengenek. A Sternberg Királyi Udvari Hangszergyár, Budapest VII., Rákóczi-ut 60. sz. Mozart műhelyei már 150.000 koronáért szállitanak fuvolákat mükedvelőink részére.

SZEMLE.

Érdekes adatgyüjtemény a kommunizmusról. Gróf Mailáth József: »Élményeim és tapasztalataim a világháborut követő időben« cim alatt érdekes történeti forrásmunkát bocsátott a nyilvánosság elé. Az őszi rózsás forradalomtól a kommunizmus bukásáig átélt idők borzalmait festi érdekes adatgyüjteményekkel és nagy látókörrel. Bár a legszemélyesebb élményeit közli könyvében Mailáth gróf, meglepő az objektivitása. Különösen érdekes a sátoraljaujhelyi tapasztalatok gyüjteménye s azok az adatok, amelyeket az oláh megszállásról kapunk. A könyv egy nagyobb történelmi adatgyüjtemény harmadik kötete gyanánt jelent meg, amelynek első két kötetét német nyelven adta ki a szerző, de ez a harmadik kötet önmagában is egész és kerek munka. Reméljük, hogy a többi kötet is rövidesen a magyar könyvpiacra kerül kiegészitésül az illusztris szerző sok kitünő szociális tanulmányának.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. **dr. Fenyves Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

REGÉNY

Sötét az ég.

— Történelmi regény. — (64)

Irta: FEKETE JÁNOS.

— Hát mi van vele Johann! Hát mi lesz akkor? Mondd! Ne gyötörj. Hisz' látod, hogy elvesztem az eszemet. Nem nyughatom egy pillanatig sem, mig nem tudom a lányom sorsát!...

— Nyugodjál meg Uram! Lizát Czermakné vitte magával. Szegény teremtésnek nyugalomra van szüksége. Senkit sem szabad hozzábocsájtani.

— Engem sem, az apját?...

Az öreg fegyverkovács felháborodása hamar szomoru megadássá változott. Pillanatonként viharzottak át rajta a legkülönbözőbb hangulatok. Megértette, hogy néki immár nincsen semmi joga eladott és szerencsétlenné tett lánya felett. Szomoruan tette le fekete posztósüvegét. Lehanyatlott egy párnás székbe.

Keller nem bánta. Hadd kinlódjék még kissé. Megszomjazott.

— Megengeded Uram, hogy igyam?

Töpler bólintott. Keller kiivott egy kupával az 1193-as vörösből. Megtörölte bajuszát, aztán befejezte szavait.

— Ma este érkezik a királyné, fenséges Izabella, Anjou hercegnője. A várost kivilágitják. Liza a királyné mellé rendeltetett. Őfensége a király parancsa.

Töpler egy szót sem szólt. A fájdalom egészen lesujtotta. Ugy érezte, hogy örökre egyedül maradt. Elvesztette a lányát. Most vesztette el, végérvényesen.

Keller bucsuzott.

— A pünkösdi nagymisén a Márton egyházban ott leszel Uram te is. Őfensége kivánja.

Töpler csak bámult maga elé mereven, mint aki az eszét vesztette.

— Csak a hajnali misére mennék, de ha a király rendeli, meg kell tennem. Miért nem hagynak már békében?

Az ajtó csapódott és Töpler magára maradt.

*

1281. Pünkösd vasárnap. A nagytemplom körüli utcák tömve néppel. Aki épkézláb, ott van, hogy az uralkodó párt, a fényes urakat és főpapokat lássa. Táncoló paripát tart több száz csatlós. Benn zug és szól a király által ajándékozott, csodálatos orgona.

Pünkösdi rózsától piroslik az egész épület. Minden oszlop körülfonva. A nagy oltáron fehér rózsa.

Nehéz brokátfüggönyök ömlenek az oszlopok közén alá. A szentélyben biboros baldachin alatt a királyi pár. Mögöttüuk Magyarország cimere, benne az Árpádok oroszlánja és Anjou lilioma.

Keller támogatja az öreg Töplert. Nehezen férkőznek a brokátfüggönyig. Fent a clarisszák énekelnek. Egy hörcsögképü, ragyás ember áll, fogát vicsorgatva, a bal oszlopsor végén. A függöny nyilását tágitja, bebámul és pokoli káromlást hallat.

Töpler iszonyattal forditja el a fejét. Csufság, gonoszság, ugy érzi, ő sem birja már ezt a nehéz életet. Mit érdekli őt a pompa, mit érdekli király és had, urak és papok? Neki minden egyre megy már...

De Keller előretolja.

Huszonnégy szerpap énekel. Johann félrevonja a függönyt és Töpler előbbre lép. Mindenki utat enged neki.

Csodálatos fényességben az oltár. Az üres ablakok helyén drága kendők, a magasból selyemszőnyegek lebegnek alá. A pápa követe ott, a jobbján Pascasius prépost és a lépcsőn egy pár térdel. Két magas alak. Ragyogó, délceg vitéz és Liza, talpig fehér selyemben.

A király derüsen mosolyog. A királyné mi' szép!

Töpler előbbretör. Megismeri a lányát. S mellette a vitéz. Virág, fény, ujjongás. Az öreg fegyverkovács térdre rogy. A kezébe temeti arcát. Nem birja tovább türtőztetni boldog zokogását.

De most már világosan, tisztán hallani a csengő — igen-t.

*

A lakodalmat a királyné rendezi. Czermakné a konyhán perel és a sok füsttől egész vörös lett a szeme.

Éjjel a templomajtó oszlopán lógó, szörnyü holttestet találnak. Walz kötötte fel rongy testét a kapufélfára.

Pünkösd hétfőjén a boldog pár diszes kisérettel utazik messze Sáros vidéke felé, ahol a Hernád mellett, Sóvár kastélyában vidám népség várja a fiatal házaspárt.

A sötét fellegek rövid időre széthuzódtak, mintha az égi fény is kedvtelve ragyogna alá két derék ember megérdemelt boldogságára.

(Vége.)

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Nagy vonásokban véve a helyzet az, hogy a termésmennyiség Amerikában kevesebbre, Európában ellenben többre rug, mint a tavalyi terméshozam volt. Ennek a kialakulásnak a végét az amerikai spekulációs körök már előre látták, igy elkészültek arra, hogy az idén nem fejthetnek ki olyan nagy müködést, mint az elmult év folyamán, mert a mostani helyzet alapján nem birják a piacot annyira kezükben tartani, mint tavaly, lévén a készletek kisebbek. Igy nem birják megtenni azt, hogy az ő tetszésük szerint, az adott helyzetnek és a tényleges viszonyoknak meg nem felelően hajthassák fel az árakat. Ebből azonban nem következik még az és igy nem is kell azzal számolni, hogy chicagói terménytőzsdék áralakulása független lesz és nem fog kihatni az európai árfejlődésekre. Oroszország az idén sokkal nagyobb készletekkel és szambavehetőbben fog jelentkezni a piacokon. Amerika ebben találhatja legnagyobb konkurrensét: ugyanis a franciákkal már szerződést is kötöttek a muszkákkal, melynek értelmében hiányzó készleteiket orosz árukkal fogják befedezni. Amerika ennek következtében jelentékeny felvevő piacát vesztette el. Az amerikai kikötők behajózása nagyon csekély és igy hajónlévő készleteket sem köthettek, már csak abból az okból sem, mert ilyenfajta készletek nincsenek. Jelenleg az a helyzet annyiban változott, hogy Európában a nedves időjárás következtében a kalászok és a kicsépelt áruk megromlottak, ugy hogy mégis egy pár hajó utban van Európa felé.

Nálunk az utóbbi napokban a terménytőzsdék irányzata javuló volt, anélkül azonban, hogy az eltérések nagyobb mérvüek lennének. Prompt tengeriben a készletek kifogytak, a kereslet tartóssága miatt azonban az ára emelkedik: jelenleg 285-ön mozog; uj tengeri (dec.-jan. áru) azonban változatlan (200—205). A malmok a liszt árát 100 K-val leszállitották és igy jelenleg a többi lisztárak is némileg mérséklődnek.

A vetőmagvak piacán a lóheremag lanyhán tendál s előreláthatólag csak akkor fog megélénkülni, ha az idei termés eredménye teljesen áttekinthető lesz, sajnos, hogy az erdélyi árakat tartalmazó tételeknél a belföldi reláció forgalmát az oláh kormány érvényben levő rendelete zavarja. Lucernamag a külföldi piacok kedvezőtlen irányzata következtében lanyha. Nálunk azonban a tavalyi áraknak olcsóbbodása nem várható, mert maradék-készleteik nincsenek és áremelkedés különben is csak abban az esetben lenne, ha a minőség nagyobb károsodásával hordanák be a termést. Biborherében is a forgalom stagnáló, mert a kiviteli kereslet ebben az áruban erős mértékben csökkent. Baltazinmagban a kedvezőtlen termés következtében erős szilárdulás és a szöszösbükkönyben is élénk érdeklődés mutatkozik. Őszi borsóban a kereslet gyengült, mert a kereskedők csak a legsürgősebb szükségletet fedezik. Babban a vételkedv jelentéktelen, mert nagyobb mennyiségek eladatlanok. A helyzet gyökeres változása csak a külföldi kereslet esetén reménlhető.

Legujabb árak:

Terménypiac: Tiszavidéki buza budapesti paritással 382.5—385, egyéb buza 377.5—380, rozs 267.5—272.5, takarmányárpa 270—280, sörárpa 320—360, uzab 235—245, ó-tengeri 280—285, korpa 175—180 ezer korona métermázsánként.

Lisztpiac: 00-ás buzaliszt 6150, 0-ás 6150, 2-es 5875, 6-os 4950, 8-as 2075, korpa 1775 K kg-ként.

Takarmánypiac: Elsőrendü rétiszéna 100, muharszéna 100, alomszalma 54 ezer K métermázsánként.

Sertésvásár: Nehéz fiatal sertés 23.25, könnyü hussertés 18.5, süldő 20—26, zsir nagyban 31—31.5, zsirszalonna 25—27 ezer korona kg-ként.

Huspiac: Marhahus Ia 34—44, IIa 20—30, borjuhus 36—40, másodrendü 28, füstölt szalonna 34, disznósajt 16—25, csont 3—10, birkahus 20—28 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: Rántanivaló élő csirke 15.30, sütni való 25—40, élő tyuk 35.50, ludzsir 50—60 ezer K.

Gyümölcspiac: Rétesnek való alma 6—8, asztali 8—12, körte 10—20, őszibarack 6—15, dió 20—24, hámozott 70 ezer K kg-ként.

Kenyér: Fehér 7.2, félbarna 6.3—6.5, barna 4.8—5.5, kétszeres 4.4—4.8 ezer K kg-ként.

Magpiac: Tavaszi bükköny 2400—2600, fehér bab 3000—3600, tarka bab 2500—2800, lencse 5000—7000, mák 14—15.500 ezer K kg-ként.

*

Magyarország mai külkereskedelmi mérlege. A Központi Statisztikai hivatalnak külkereskedelmi forgalmunkról szóló akatai szerint 1925. julius havában a behozatal értéke 53.4 millió, a kivitelé 50.7 millió aranykorona, a behozatali többlet az előző havi 1.3 millió aranykoronával szemben 2.7 millió aranykorona volt. Külkereskedelmi forgalmunk az előbbi hónaphoz képest a behozatalban és a kivitelben egyaránt emelkedett. A behozatal értéke a legfontosabb behozatali árucsoportoknál általában magasabb, mint az előző hónapban, mig a kivitelben az állat- és lisztexport visszaesett. Ezzel szemben a gépek és készülékek: vasuti kocsik, olajos magvak, friss gyümölcs és a tollkivitel mutat főleg emelkedést.

A magyar olajmagpiac helyzete. A nemzetközi olajmagpiac lanyhasága ellenére a repce, a pesti piacon elég kedvező árfolyamokon van jegyezve, ami elsősorban a szerb és cseh gyárak keresletének tulajdonitható. Egyéb magvakban árainak tulmagasak és ezért nem vagyunk exportképesek. Vörös heregmagban, lucernában az összes termelőállamokból ugy minőségileg, mint mennyiségileg rendkivül kedvező jelentések érkeznek. Az árak ugy ezekben a cikkekben, mint bibor heremagban, amelyben az uj termést már betakaritották, rendkivül mérsékeltek.

A boroshordókat haladék nélkül szállitja a vasut. A kereskedelmi miniszter felszólitotta a vasutakat, hogy a szüreti idény alatt a borszállitó eszközöket, üreshordókat, tartánykocsikat, a musttal és borral telt hordókat a legsürgősebben szállitsa. Itt emlitjük meg, hogy a borpiacon a válság enyhült, a gazdák már nem hajlandók a kereskedők által ajánlott 2—3000 koronás árakon elvesztegetni készleteiket. A belföldi fogyasztás élénkitésére szükséges borfogyasztási adó leszállitását egyes helyeken már keresztülvitték. A kormány ebben a kérdésben azon álláspontot van, hogy a fogyasztási adó a városoknak és községeknek kell leszállitaniok. Eszerint Cegléden 50 százalékos adómérséklést vittek keresztül. Svájc hajlandónak mutatkozik mintegy 500.000 hektóliter tokajvidéki bort megvásárolni.

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt

BALÁZS ÉS TÁRSA

bútorárnháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

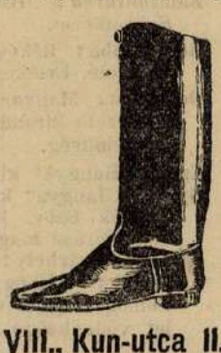

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

MEZŐGAZDASÁG

A világ buzatermése.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet a hozzá beérkezett jelentések alapján közli, hogy Európában bőséges buzatermés igérkezik. Tizenkét országról rendelkezésünkre álló becslés szerint — köztük Olaszország, Spanyolország, Románia, Magyarország, Lengyelország és Bulgária — a termés 28 százalékkal lesz nagyobb, mint a mult — gyenge évben s megközeliti az 1923. évi eredményt. A többi európai országokban is kedvező a helyzet. Általában az őszi buza jobb, mint a tavaszi.

Amerikában, az Egyesült Államok termése, a kedvezőtlen időjárás miatt nem kielégitő. Kanadában azonban jók a kilátások. Egész Északamerika termése 8 százalékkal becsülhető kevesebbre a tavalyinál s 18 százalékkal a tavalyelőttinél.

Ázsiában, Brit-India aránylag szegény termése mellett, Japán és Korea bő terméstigérnek.

Északafrikában sok helyütt szárazság uralkodott; több tartományban azonban kitünő termés nyujt ezért kárpótlást. Igy Algir, Marokkó és Tunisz egész terméseredménye mintegy 34 százalékkal fogja meghaladni az előző év eredményét. Egyiptomban jó közepes buzatermést várnak.

Az eddig ismert adatok globális összehasonlitása szerint a termés igy alakul:

	millió q-ban		
	1825	1924	1923
Európa (12 ország)	169.7	131.9	176.5
Kanada és Egyesült Államok	284.3	308.8	346.1
Ázsia (4 ország)	102.6	108.3	110.7
Északafrika (3 ország)	18.7	13.9	18.1
Összesen	575.3	562.9	651.4

Az északi félgömbön tehát a termés jelentékenyen nagyobb lesz a tavalyinál. A déli félgömbön Argentina vetésjelentése 4 százalékkal nagyobb, mint az előző évben s Ausztrália termésviszonyai is kedvezőek.

*

Magyarország átlagos buzatermése 1911-től 1915-ig 19.95 millió métermázsa volt. 1920-ban leszállt 10.32-re és az 1920—1924. évi átlag 13.87 métermázsát tett. Ugy becsülik, hogy a mai Magyarország összes szükséglete buzában és rozsban együttvéve, fogyasztásra és vetőmagban hozzávetőleg évi 18 millió métermázsát tesz. Mivel a mést ebben a két cikkben most 25 millió métermázsánál többre becsülik, világos, hogy nagy mennyiség fog kivitelre rendelkezésre állani.

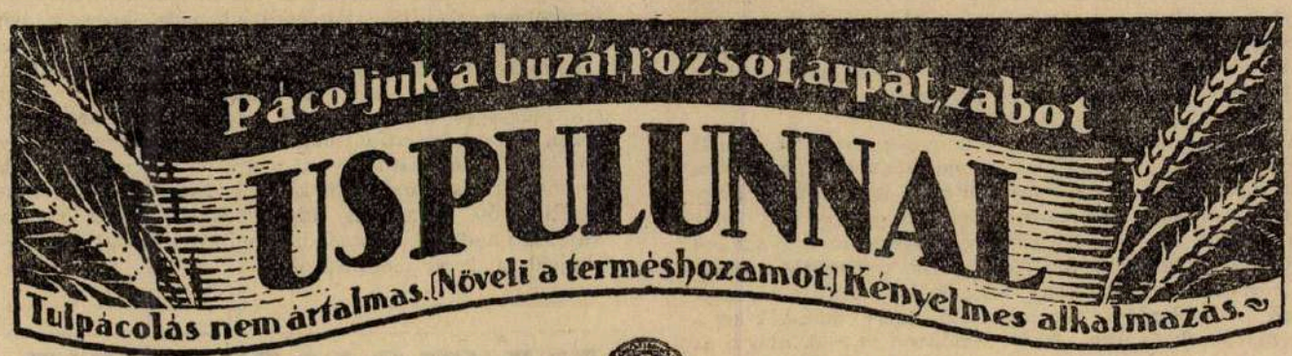

Növeli a csiraképességet.
Biztositja a vetemények gyors és egyenletes felnövését. Fertőtleniti a talajt.

Az egész világon bevált a búza kőüszöge, a rozs és búza Fusariuma (hópenésze), az árpa csikoltsága és kőüszöge elleni védekezésnél.

Uspulun és Uspulun porpác a vetőmagvak nedves és száraz pácolására.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Leverkusen készitménye.

***Magyarországrészéregyártja:* Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek R.-T. - Budapest VIII., Őrömvölgy-u. 8.**

KAPHATÓ:

Balassagyarmat: „Hangya" kirendeltség és Szövetkezeteknél.
Balatonfüred: Balatoni Élelmezési Szövetkezet.
Békéscsaba: Békéscsabai Kisgazdák Termelő, Értékesitő és Fogy. Szöv.
Debrecen: Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kirendeltsége, „Hangya" kirendeltség.
Eger: „Hangya" kirendeltség.
Győr: „Hangya" kirendeltség, Mezőgazdák Szöv. kirendeltség, Pammer Ferenc magkereskedése.
Hódmezővásárhely: Kamocsay Gábor.
Kaposvár: „Hangya" kirendeltség, Somogymegyei Gazdasági Egyesület védnöksége alatt álló Áruforgalmi, Termelő és Értékesitő Szövetkezet.
Kecskemét: Pataki Albert, Kertész Dezső, „Hangya" Szövetkezet.
Kiskőrös: Szekulesz Mór, „Hangya" Szövetkezet.
Körmend: „Hangya" Szövetkezet.
Magyaróvár: „Hangya" Szövetkezet.
Miskolc: „Hangya" Szövetkezet.
Nagykanizsa: „Hangya" Szövetkezet, Zalavármegyei Szövetkezeti Áruforgalmi Rt., Ország és Vidder.
Nagykőrös: Nagykőrösi Gyögynövény és Vegyipari Rt., „Hangya" Szövetkezet.
Nyiregyháza: „Hangya" Szövetkezet.
Orosháza: Beregi Lajos, „Hangya" Szövetkezet.
Pápa: „Hangya" Szövetkezet.
Pécs: „Hangya" Szövetkezet.
Salgótarján: „Hangya" Szövetkezet.
Sátoraljaujhely: „Hangya" Szövetk.
Sopron: Magyar Köztisztviselők Fogy. Szöv., „Hangya" Szövetkezet.
Szeged: „Hangya" Szövetkezet.
Szekesfehérvár: „Hangya" Szövetkezet, Illés Károly.
Szolnok: „Hangya" Szövetkezet, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.
Szombathely: „Hangya" Szövetkezet, Pannonia Áruforgalmi rt., Erfurti Magkereskedelmi rt.
Törökszentmiklós: Sehr és Rosenfeld.
Veszprém: Veszprém Vármegyei Gazdasági Egyesület, „Hangya" Szöv.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara arról értesiti az ország gazdaközönségét, hogy az 1925—1926. gazdasági évre sikerült az Olajművek Rt. előnyös repceszerződési mintát készitteni, illetve repceszerződési feltételeket megállapitani és igy nincs akadálya annak, hogy a gazdák a repcetermelést, mint a mult évben, felkarolják, annál is inkább, mert a mostani szerződés sem hátrányosabb, mint a tavalyi, sőt, tekintettel arra, hogy a repceár megállapitásánál nemcsak az indiai, hanem a hazai repceárat is figyelembe vették, a gazdák részére biztositva van az egyenletes árkialakulás szerinti elszámolás. A repceszerződés különös előnyekép felemlitjük a repcepogácsa és extrahált liszt, valamint világitó- és étkezési olaj kedvezményes áron való megszerzését, azonkivül a repcetermelési szerződés értelmében a repcére tavasszal történő előleg adását.

Állattenyésztés.

A Bonyhád-Simmenthali Tájfajtatenyésztő Egyesület megalakitása már régebben kiváló gondját képezi az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamarának folyó évi május hó 3-án Ujdombovárott, mint a kerület vasuti gócpontján, értekezletet tartott, amikor is Wellmann Oszkár dr., az állatorvosi főiskola ny. rendes tanárát bizta meg azzal, hogy ugyis, mint az Országos Törzskönyvelő Bizottság vezető tagja, az állattenyésztő egyesület alapszabályait dolgozza ki. Az alapszabályok immár elkészülvén, gróf Hoyos Miksa kamarai elnök fenti tényezőket folyó évi szeptember hó 28-án déli 12 órakor ugyancsak Ujdombovárra, a pályaudvari étterembe értekezletre hivta össze, amely értekezlet véglegesen megállapitván és jóváhagyván az alapszabályokat, hivatott afelett dönteni, hogy a bonyhád-simmenthali szarvasmarhafajta tenyésztőegyesület minél előbb megalakuljon és megkezdhesse közhasznu munkáját. Az értekezlet sikere annál biztosabbra vehető, mert 27-én zárul az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kaposvári állattenyésztési és tanulmányi kirándulással összekötött vándorgyülése és igy annak résztvevői jelen lehetnek a dombovári nagyfontosságu értekezleten is.

A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület, kapcsolatosan az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által folyó hó 26-án és 27-én Kaposvárott rendezendő és tanulmányi kirándulásokkal összekötött állattenyésztési vándorgyülésével, Taszáron szeptember hó 27-én ló- és szarvasmarha-dijazást rendez. Ezen dijazás sikerének előmozditására az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara 10.000,000 koronát bocsátott a Gazdasági Egyesület rendelkezésére.

Méhészet.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara a méhészetért. Ismeretes, hogy ennek a kamarának kebelében több szakosztály s igy egy méhészeti szakosztály is működik, amely igyekszik kebelébe vonni a kamarai kerület négy vármegyéjének méhészkedő közönségét. A méhészeti osztály ujabban a méz értékesitését is kezébe vette és e célból a termelőktől nagyobb mennyiségü mézet vásárolt s igy közvetlen kapcsolatot teremtett a termelő- és fogyasztóközönség között. Hogy ezirányu működését minél nagyobb sikerrel folytathassa, a kamara a méhészeti osztálynak a méz bevásárlásához szükséges tőkét kamatmentesen bocsátotta rendelkezésére. A méhészeti felügyelőség jelentése szerint aggodalomra méltóan szaporodik a költésrothadás, amely ellen csak gyors közbelépéssel és a fertőzött családoknak kiirtásával lehet védekezni. Sajnos a szanálás folytán a földmivelésügyi kormány a méhészeti felügyelők kiszállási költségeit kénytelen volt tetemesen redukálni, ugyhogy még a legsürgősebb esetekben sem képes a minisztérium szakközege minden kiszállást foganatositani. Hogy a költésrothadás veszedelme leküzdhető legyen, a kamara elnöki tanácsa elhatározta, hogy indokolt és sürgős esetekben a szükséges kiszállás költségeit fedezni fogja.

Utolérhetetlen a minősége
STERNBERG
KIRÁLYI UDVARI
HANGSZERGYÁR készitményeinek!
Hangszerpalota: Budapest, Rákóczi-ut 60.
Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

A soproni népviseleti versenyen első ágfalvai leányok.

A soproni népviseleti versenyen első kapuvár-gartai legények.

Vegyes.

Látogatás a gyémántbányában. Az afrikai tanulmányuton időző walesi herceg nemrégiben meglátogatta Kimberleyben a világ legnagyobb gyémántbányáját és megtekintette Piers gyémántkirály mesés gyémántgyüjteményét. Ebben a világhirü gyüjteményben a világon található mindenféle szinü és különböző nagyságu és alaku gyémánt megvan. Éppen ezért a gyüjtemény felbecsülhetetlen értékü. A látogatás végén a gyémántbánya igazgatója egy pompás gyémántot ajánlott fel a hercegnek. A gyémánt egy nagy hófehér csiszolatlan kő volt, a herceg elfogadta az ajándékot és hirtelen mosolyogva kérdezte az igazgatótól, hogy kiengedik-e majd a felügyelők a bányából, ha megtalálják nála a csiszolatlan gyémántot. A délafrikai gyémántmezők környékén ugyanis mindazokat, akiknél csiszolatlan gyémántot találnak, gyémántlopás gyanuja alatt le szokták tartóztatni. Csiszolatlan gyémántok csak a legritkább esetben jutnak kereskedelmi forgalomba. Akiknek a birtokába csiszolatlan gyémánt kerül, az legtöbbnyire a bányatulajdonostól irást kér arról, hogy a gyémánt csiszolatlan állapotban került a birtokába. A délafrikai gyémántmezőkön mostanában már magasfeszültségü áramokkal felszerelt drótsövényekkel védekeznek a tolvajok és rablók bányábahatolása ellen.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Ambrus Mihály, Csongrád. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 okt. 1-én jár le. — vitéz Varga Cs. János, Kislang. Beküldött 200.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Csorba József, Emőd. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetés dec. 31-én jár le. — vitéz Nagy József, Bánhida. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Takács József, erdőőr, Zalaszentjakab. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Csanádi József főmolnár, Szenna. Beküldött 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 5000 K tulfizetéssel. — vitéz Horváth István, Szeged. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Sipőcz Lajos, Barbács. Beküldött 70.00 0K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 szept. 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Szalai István; Acsalag. Beküldött 120.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 febr. 1-én jár le. — vitéz Gábor Ferenc, Pusztaszentgyörgy. Beküldött 110.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 máj. 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kárándy Sándor, Nagyléta. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 ápr. 1-én jár le. — vitéz Fodor Mihály, Nagyhidegkut. Beküldött 144.000 K-t megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le. — vitéz Csepregi Sándor, Orosháza. Előfizetése dec. 31-én jár le 3600 K tulfizetéssel. — vitéz Rózsa Sándor, Sénya. Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 3000 K tulfizetéssel. — vitéz Mérei János, Felsőireg. Beküldött 110.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 febr. 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Pataky József, Bedeg. Beküldött 150.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 jul. 1-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Szabó János, Kacsóta. Beküldött 156.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. aug. 1-én jár le.

Intézeti kelengyék

ágynemü-sifonok és vásznak, alsó- és paplanlepedők, matrachuzatok, paplanok, takarók, harisnyák, cipők, intézeti ruhákra mindenféle kelmék, kész őszi és téli leánykakabátok minden nagyságban

legelőnyösebben beszerezhetők a

„KÉVE“

Ruházati Áruház Szövetkezetben

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.

Telefon: 9—18

Figyelmes kiszolgálás! Előnyös árak!

Egész nap nyitva!

A 12 személyt szállitó repülőgép Törökországba való utjában Budapesten leszállt és két ugynevezett séta-repülést tett a magyar sajtó képviselőivel.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

A KÉPVISELŐHÁZ KÖNYVTÁRA

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 39. SZÁM. 1925. SZEPTEMBER HÓ 27.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A volt 13-as huszárok hőseinek emléke.

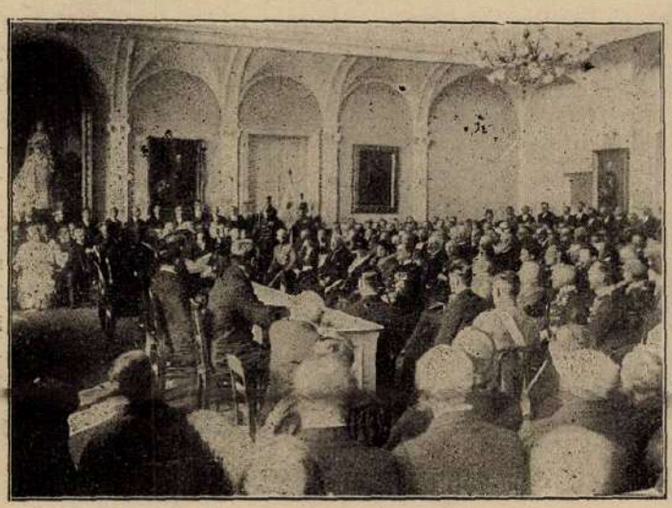

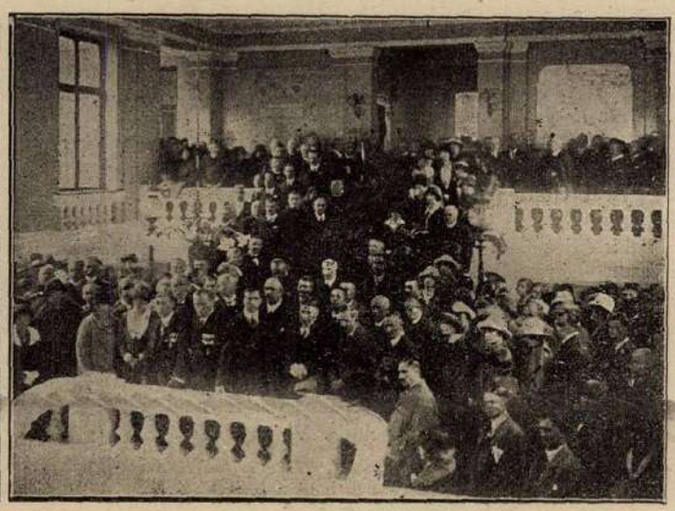

Országos ünnepség keretében leplezték le a volt 13-as huszárok hősi halottainak emléktábláját a szolnoki megyeházán. A hősi halált halt nagybányai Horthy Szabolcs, volt főispán emlékét külön márványlappal örökitették meg. Az előkelőségek élén a Kormányzó egész családjával megjelent.

Kitartás.

Sok szép emberi tulajdonság között a kitartás egyike a legértékesebbeknek. Bárkinek az ereje attól is függ, milyen a kitartása. Nekünk, magyaroknak nem éppen a legerősebb oldalunk volt a kitartás. Szigoru önfegyelemmel, céltudatos fejlesztéssel azonban ránevelhetjük magunkat a kitartásra, amely nélkül senki sem boldogulhat, amely nélkül eredmény, siker nem ér semmit, mert hiába hir, kincs és szerencse, ha valaki a szerzett jót megtartani nem tudja.

A nagy háboruban a németek legendás vezére Hindenburg mondotta azokat a már klasszikus igazsággá vált szavakat: az nyer, akinek jobbak az idegei. A nagy vezér ezalatt azt értette, aki türelmesebb, aki szivósabb, akinek nagyobb a kitartása. Mert sokszor a gyenge is legyőzi a jóval erősebbet, ennek az erénynek segitségével.

Szép példa, a kitartás megdönthetetlen erejére Dobó István egri harca. A magyar vár védői elszántan védekeztek a százszoros ellenséggel szemben és nem törődve szerencsétlenséggel, megfékezve kishitüség árulását, elérték azt, hogy a hatalmas töröknek két serege végül is eredménytelenül, csufos vereséggel vonult el a megvihatatlan vár alól. Pedig az a vár nem volt egyéb néhány omladozó falnál, amely mögött fáradt, sebesült, megfogyott katonák álltak, elfogyott élelmük, elfogyott muníciójuk, de küzdöttek az utolsó lehelletig. Ha egy perccel előbb mondja fel kitartásuk a szolgálatot, szégyenteljes, szörnyü halállal hal mind, igy azonban, hogy a lelkük erősebb volt az ostromlókéknál, ők győztek és hirük, dicsőségük örök fényben ragyog a magyar égbolton.

Ma is nehéz időket élünk. Mint minden esetben, először még ól az ebura fakó, a passziv rezisztencia, a bosszuállás érzete, a hazafiui érzés. De lassan fogyni szokott az idővel a bizalom a szivekből és fásultan belenyugszik mindenki a szerinte változhatatlanba. Deák Ferenc azt mondotta, amig magunk nem mondunk le arról, ami minket megillet, addig nincs baj, de abban a pillanatban, amelyikben magunk adjuk el jussunkat egy tál lencséért, elvesztettük, amink volt. Hát most is az fog győzni, akinek erősebb a kitartása.

Halkulhat a hazafiaskodók beszéde, a meg nem alkuvás szellemével, a bizalomnak a szivünkben kell

élnie kipusztithatatlanul, megdönthetetlenül. Akkor nem vész el a lehetősége annak, hogy ismét visszanyerjük, amit elvesztettünk.

Ezért ápolja mindenki maga körül a bizalmat, hitet, reményt, tartsa meg, tegye félre a bosszut, tanuljon a magyar egyszer már megdönthetetlen kitartást.

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

Vitézek figyelmébe!

Azon alkalomból kifolyólag, hogy a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetével tagjainak textilárukkal — ruhaszövetek, vászonáruk stb. — való ellátására megállapodást létesitettünk, tisztelettel tudatjuk, hogy az őszi idény ujdonságai, bel- és külföldi férfi és női ruha, valamint télikabátszövetek a legközelebbi napokban megérkeznek s azokból a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete t. tagjai a piaci napiáraknál lényegesen olcsóbb árban fedezhetik szükségleteiket.

A nyári idényről visszamaradt divatcikkek — ruhakelmék és szines mosóáruk — teljesen gyári árban, maradékok félárban kaphatók.

Vásznak, chiffonok, Dalmast-árukból a legkitünőbb gyártmányok, férfi fehérnemükből a világhirü oroszlánvédjegyü eredeti gyártmányok állandóan nagy választékban kaphatók.

Szükségleteik iránt szíveskedjenek levélben vagy személyesen közvetlenül hozzánk fordulni.

Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

Tisztelettel

Pátria
Be- és Kiviteli Áruforgalmi r.-t.
V., Széchényi-u. 2.

*

Értesités.

Epitkezni óhajtó vitézeket tisztelettel értesitjük, hogy a Szegedi Epitő Rt. szegedi telepén tároló épitő faanyagot végelárusitjuk, az alanti egységárakon ab raktár és két százalék forgalmi adó felszámitása mellett:

12/18 cm, 7 m hosszu fürészelt kötőgerenda, m³-ként	730.000 K
10/10 cm, 5 m hosszu fürészelt szarufa, m³-ként	680.000 »
4/4-es, 12—31 cm széles, 2.50, 3.50, 4.75, 5.70 m hosszu épitődeszka (vegyesen) m³-ként	650.000 »

Kész asztalosáru:

0.80/2.00 m pallótokos, befelenyiló ajtó, darabonként	65.0000 »
0.80×2.00 m pallótokos keresztajtó drb-ként	650.000 »
0.75×1.10 m pallótokos, ki-benyiló szobaablak, darabonként	400.000 »
0.40×0.90 gerébtokos kamraablak, drb-ként	110.000 »
0.80×120 m hevederes padlásajtó, drb-ként	165.000 »

Az asztalosáru alapmázolva, vasvasalással értendő. Az ablakok üvegezés nélkül.

Tekintettel arra, hogy épitő faanyagáraink jóval alacsonyabbak a piaci en-gros áraknál, kérjük megrendeléseiket minél előbb a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor címére beküldeni. 1—3

Állattenyésztés.

Svájci szarvasmarha behozatala. A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara felhivja az állattenyésztő gazdák figyelmét a kormány által eszközlendő svájci szarvasmarha importra (bika és üsző). Az importból ugy a községek (közbirtokosságok, tenyésztőszövetkezetek), mint a magántenyésztők is részesülhetnek. A mai nehéz pénzügyi helyzetre való tekintettel a kormány a vevőknek azonnali, teljes összegü készpénzfizetés esetén árengedményt biztosit. Abban az esetben pedig, ha a vevőnek az anyagi eszközei hiányoznak, három félévi kamatmentes hitelt kaphat. Az érdekelt tenyésztők közvetlenül a vármegyei m. kir. Gazdasági Felügyelőséghez, vagy pedig a Kamara állattenyésztési osztályához fordulhatnak.

Szerkesztői posta.

Vitéz Vadász János, Surd. Első kérdésére a Vitézi Rend Főszéktartósága ad választ. A vasházak épitője Foerster Frigyes, Budapest, X., Vaspálya-u. 11. — vitéz Mezőkersztesy János, Pereces. A vitézek ingatlanait a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete előnyös feltételek mellett biztositja. — vitéz Vigh István, Csenger. Kivánságának eleget tettünk. — Vadkerti Mezey Árpád. Szerkesztőségi óra, minden hétköznapon délután 5—6-ig, Városház-utca 10. sz. alatt. Felkereshet bennünket. Utbaigazitással szivesen szolgálunk.

A balassagyarmati lányok üdvözlik a Kormányzót.

Abd el Krim egyik vezére sátora előtt.

A régi egyes honvédek emlékünnepélye.

A volt budapesti első honvéd gyalogezred életben maradt tagjai meghatóan szép ünnepélyre gyültek egybe, szombaton délelőtt, az Üllői-uti laktanya udvarán, hogy áldozzanak elesett bajtársaik emlékének.

Az ünnepségen megjelentek József kir. herceggel az élükön, bárcsházi Bárczy István államtitkár, a kormány képviselője, vitéz Nagy Pál gyal. tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka, Édes Endre dr. tanácsnok, a főváros képviselője, Preszly Elemér főispán, mint a vármegye feje, Észak-Pest vármegye és a székesfőváros vitéziszéktartóságainak kapitányai, báró Lukachich Géza, vitéz Sárkány Jenő ny. altbgy., volt hadosztályparancsnokok, Perneczky Jenő ny. altbgy., volt dandárparancsnok, Bartha Lajos nyug. altbgy., aki a háboruba elején ezredparancsnoka volt az ezrednek, vitéz Reviczky László ny. tábornok az ezred legutolsó parancsnoka, Szepesy Sándor dr. ny. orvostábornok és még számos katonai és polgári előkelőség.

Az ünnepség tábori misével kezdődött, amelyet Mátéffy Viktor prélátus kanonok, nemzetgyülési képviselő, az ezred egykori tábori lelkésze mondott, fényes papi segédlettel.

A szentmise végeztével Mátéffy Viktor hatásos beszéd kiséretében megáldotta az ezred harcokban erősen megtépett zászlaját, amelyre később József kir. herceg babérkoszorut erősitett, mondván:

— Boldog Nagymagyarországnak, dicső honvédeinknek, a Monte San Michele és a Kárpátok hőseinek szent zászlója! Mélyen meghatva gondolok arra az időre, amikor annyi harc és vihar ronggyá tépett s annyi derék magyar honvéd áldozta vérét és életét érted és szent hazánkért. A hazánk és nemzetünk feltámadásába vetett megingathatatlan hittel, egy boldogabb jövő reményében koszoruzlak meg, hogy mielőbb tanuja lehessél ezeréves hazánk feltámadásának.

Vitéz Nagy Pál gyal. tábornok beszéde után vitéz Reviczky László ny. tábornok ismertette az ezred történetét, a hadbavonulás napjától az összeomlásig. Emlékeztetett a Rohatini, Komarnoki harcokra, a Kárpáti küzdelmekre, melyek után az olasz frontra került az ezred, ahol a Krn, majd az Isonzó-vonal, főként pedig a Doberdó és aMonte San Michele és később a Monte San Gabriele csodálatosan dicső védelmével vivta ki magának a nemzet örök hálaját.

— Szavaim gyengék, hogy e borzalmas harcok képét adjam, — mondotta Reviczky tábornok — csak arra a pillanatra mutatok rá, amidőn a sok harcban megedzett hadosztály parancsnokotok, az ott látottak behatása alatt, meghatottságát — »Le a kalappal, mert akik itt vannak, azok mind igazi hősök« — szavakkal fejezte ki.

És midőn a diadalmas előretörés megnyitotta az olasz sikságra az utat, a harctereket szemlélő német tábornok, a nyert felvilágositásokra azon kijelentést tette: »Nem kedves Bajtárs, az nem lehetett igy, mert nincs a földön csapat, mely ezt kiállotta volna. És Ti budapesti első honvédek kiállottátok!

Seregeink diadalmas előnyomulása az olasz földön, a Piavenak a hegyszorosokból való kibontakozásánál, a Monte Tomba hegytömb előtt állott meg. Ezen a természettől nehezen megközelithető helyen minden támadási kisérlet kudarcot vallott.

Ujra csak a 20. honvéd hadosztálynak jutott a feladat, hogy a Monte Tomba előtti állásokat megépitse és azt a tulnyomó, eleinte csak olasz, majd később francia csapatok tömegtámadásai ellen megvédje.

Az első honvéd gyalogezrednek Quérói védőszakasza még 1918. okt. 31-én is hiánytalanul birtokában volt, amidőn a hajnali órákban az ellenségnek támadását nemcsak, hogy győzelmesen visszaverte, hanem még géppuskákat is zsákmányolt.

A napok óta felbomlásban lévő harcvonalak visszaözönlő alakulatai dicstelen befejezéshez juttatták a világháborut.

Végre okt. 31-én esti 8 órakor ezredünk is megkapta a visszavonulási parancsot, amit fegyelmezett rendben, utóvéd állásokat foglalva, hajtott végre.

Az ezred katonás magatartása még a fegyelmezetlen idegen nemzetiségü, ellenséges érzelmü tömegek előtt is tiszteletet parancsolt.

Elérve az osztrák határt, a hazulról beérkezett hirek behatása alatt, egy magasrangu tiszt bajtársunkat azzal a megbizással küldte előre Budapestre a hadosztály parancsnokság, hogy a kormányt a hadosztály erejéről, harckészségéről tájékoztassa és fejezze ki a csapatok készségét a Magyar haza szolgálatára.

Sajnos, akkor már belső ellenségeink romboló munkája dult a hazában.

Uj emberek léptek a cselekvés terére, akiknek terveit keresztezte volna, ha a hazaszeretet zászlóival vonulnak be a harctérről a csapatok. Mindent elkövettek, hogy utközben bontsák meg annak rendjét. Tájékozatlanságunk segitségükre volt és mire a késlekedve vezetett vonat Budapestre ért, az első ezred a felbujtók prédája lett.

A nemzet erőltenül engedte át magát balsorsának, nekünk látnunk kellett, hogy mindaz, amit eddig szentnek, nagynak, dicsőnek tartottunk, amiért vért, életet, egészséget áldoztunk, amiért szenvedtünk, guny és becsmérlés tárgya lőn. A Haza nem fogadta be a harctérről dicsőséggel megtért fiait!

De Isten nem engedte, hogy annyi hősi vér hiába omlott légyen! Mintha megmozdultak volna ott messze idegenben korhadó fakeresztek alatt porladó honfi lelkek. Emlékük az itthoniak elfásult közvéleményébe belopta magát a hazaszeretet lappangó zsarátnoka. Mignem a Nemzet Géniusza meghozta azt a lelkes hazafit, aki ismét fel merte emelni a sárba tiprott nemzeti lobogót és lángra lobbantotta a szivekben hamvadó hazaszeretet tüzét.

Mind több és több munkáskéz siet a hazaszeretet oltárát felépiteni és azon áldozatkészségének tanujelét adni. És ha csonkán is, de ismét él a Magyar haza! Áldassék szent neve annak, aki életrekeltét elősegitette.

Bennünket, kedves bajtársaim, multunk dicső ösvényéről elsodort a végzet, de a Magyar földhöz, a magyar fajhoz való olthatatlan szeretetünket, ragaszkodásunkat nem szakithatta ki lelkünkből.

A kardot kivették a kezünkből, de megmaradt munkás két kezünk, vegyük elő a kultura fegyvereit, ki-ki ott és azt, hová sorsa vetette, termelje a legjobbat és legtöbbet, termelő erejével segitse a kultur nemzetek előtt tiszteltté tenni a magyar nevet, mint ahogy a világháboruban elesett hőseink félelmetesen tiszteltté tették a magyar vitézséget az egész világon.

Ők, kiknek emlékét ünnepeljük, hősökként haltak meg, nékünk megmaradottaknak az élnitudás hősiessége a kötelességünk: Élni, dolgozni a haza, a nemzet nagyságáért!

Ne feledjétek soha, hogy jelszavunk: »Pajzszsal, pajzson!« nem csak volt, de kell, hogy maradjon is.

A nagyhatásu beszéd után Bartha Lajos nyug. altábornagy megköszönte az előkelőségek megjele-

nését, amely után a díszszázad és a régi egyes honvédekből összeállított három zászlóalj díszmenetben lépett el József kir. herceg és az ezred volt parancsnokai előtt. Majd a Ludovika Akadémia előtt álló Névtelen Hős emlékműve elé vonult, katona-nótákat énekelve a menet, ahol báró Lukachich Géza nyug. altbgy. lelkes beszédben emlékezett meg a Monte San Michele hőseiről és a régi ezred tisztjei és legénysége nevében hatalmas koszorut helyezett az emlékműre. Majd dr. Edes Endre tanácsnok a főváros koszoruját helyezte el szép beszéd kíséretében.

A megható ünnepségnek itteni részét a főváros és Bécs városa által adományozott ezüstkürtön fujt »Ima« jel és a Szózat fejezte be.

Az ünnepség után a közel kétezer főnyi tömeg katonás rendben, énekszóval a népligeti nagyvendéglőbe társasebédre vonult. Itt a legjobb és leglelkesebb hangulatban a késő délutáni órákig maradtak együtt és azzal oszlottak szét, hogy még aznap estére az Eszterházy-utcai Tisztviselő Kaszinóban tartott társasvacsorán ujból meg fognak jelenni.

A vacsoránál pedig határozatot hoztak, hogy egy év mulva ugyanezen a napon s helyen, ismét meg fognak jelenni.

A gazda teendői októberhavában.

A mezőgazdaságban.

Elérkezett az őszi buza vetésideje, de azon is legyünk, hogy e hóban be is fejezzük vetését, különben a termés jósága es nagysága szenved késedelmünk miatt. Természetesen, ha a rozsot nem tudtuk elvetni szeptemberben, mert a rozs tudvalevőleg csak ősszel bokrosodik s ha erre már a korai fagyok miatt nem volna ideje, igen silány, ritka terméstadna. Őszi takarmánykeverékek vetése is e hó elején végzendő.

Az őszi mélyszántások most már teljes erővel folytatódjanak, hogy mire a talaj keményre fagy, ne maradjon szántatlan szántóföldünk.

Ugy a cukor-, mint a takarmány-, murok-, kerek- (v. tarló-)répákat, cikóriát és a kései burgonyát, ki kell e hó végén szedni, mert igen sokszor megesett már, hogy novemberben hó jött s csak óriási nehézségekkel és költséggel lehetett a répát burgonyát felszedni; de az is megtörtént pár év előtt, hogy befagyott a répa a földbe és a gazdák roppantul károsultak. Ilyen eshetőségeknek ne tegyük ki magunkat. Legtöbb munkát ad a kukoricaszüret hazánkban; ezt is tanácsos e hó végéig elvégezni, a fenti okok miatt, noha az esetben, ha már érett a kukorica, nem árt neki, akármilyen fagy is éri, mert csumája védi, de meg a mag csirája a csutkába van ágyazva oly mélyen, hogy oda a fagy hatása nem terjed; hanem azért nem ajánlatos a kukoricatörést is későbbre hagyni, mert ennek földjét is fel kell szántani még ősszel, de mert minél később törjük a csöveket, annál kevesebbet végzünk a munkából naponta, mert rövidülnek a napok s mert hidegebb lévén, az ember munkaképessége is csekélyebb lesz; igy hát drágul a munka a későbbre halasztással. Közbe meg az egerek (pockok), varjuk, seregélyek s más fogyasztók is kiveszik a vámot kukoricánkból, nem is szólva a cigányokról, kik a termény lopását sportszerüen szokták üzni.

Állatainkat fokozatosan száraz takarmányra szoktassuk s a legelőről már hazatereljük a hó vége előtt. A kocákat felbugatjuk, hogyha téli malacoztatásra vagyunk berendezkedve, mig ott, hol jól tudják az ujévi malacokat eladni, már szeptember elején bugatják fel a sertéseket. Hol tölgyerdők vannak, a makkoltatást megkezdik.

A kertben.

már ugyszólván minden vetemény fel-, illetve kiszedendő, helyük felásandó, esetleg trágyázandó. Ha még el nem ültettük a téli fejes saláta-palántát, siessünk ezt megtenni. A gyümölcsös alját is ássuk fel lehetőleg mélyen, ezzel nagyon sok férget pusztitunk el. Az őszi faültetést is most kell végezni.

A méhesben.

A méhcsaládok ilyenkor már néptelenebbek lesznek. Lassanként meg is alkotják a téli csomót. Ne zavarjuk őket haszontalanul nyugalmukban. A kijárót az eddigi tanács ellenére ne szükitsük le, hanem hagyjuk egész télen nyitva, mert a méheknek is szükségük van friss levegőre.

A szőllőben.

Rendesen ez a szüret hónapja. Ha csak esős idő következtében beálló hirtelen rothadása a szőlőnek sietségre nem késztet, a fehér bogyóju fajoknál lehetőleg halasszuk el a szüretet addig, mig a legtöbb fürt teljesen megérett, de a kék bogyóju fajok leszedését, ha vörös bort akarunk készíteni, nem szabad későre halasztani, mert a festőanyag rovására megy. Ahol többféle faj van ültetve, ott azok különböző érési ideje a többizbeni szüretet teszi indokolttá. Szüretkor ügyeljünk arra, hogy a munkások lehetőleg ollókkal, (nem pedig életlen késekkel) ellátva jelenjenek meg, mert a fürtnyelek nyiszálása közben a legérettebb bogyók lehullanak és bepiszkolódnak. A penészes, éretlen, hibás szemü fürtöket ne töltessük ugyanabba a hordóba vagy kádba, amelybe az egészséges szőlő került, mert ezek az egész bort elrontanák. Ezeket a hibás fürtöket külön kell összegyüjteni — amennyiben sajtolásuk egyáltalán érdemes — és a többi musttól és bortól elütő bánásmódban részesiteni, rögtön lesajtolni (pasztőrizálni, erősen kénezett hordókba fejteni), hogy a betegségek iránti hajlandóságot belőlük kiöljük, ezek ugyis csak házi italt fognak szolgáltatni.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

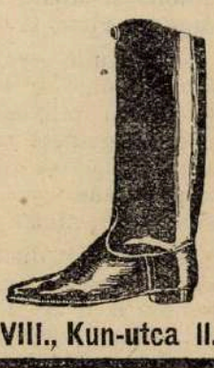

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

Szegények vagyunk!
Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!
De adjuk amink van.
Meggyőződéssel küzdünk értetek és
Nagymagyarországért!

Szent István üzenete.

Szent István ünnepén egy nemzet könnyezik...
Könnye, mint a záporeső, ömlik,
Mint a medrét rohanva elhagyó patak,
Árvizzé s talán még tengerré is dagad...

Miért sírsz, én népem, Te kedves magyar nép?
Kérdi István király névnapja ünnepén.
Hogyne sirnánk, István király szent királyunk,
Oda van a hazánk, oda boldogságunk!

Ne sírj, ne keseregj, én vérem, magyarom,
Megérdemled sorsod, meg biz, nagyon-nagyon!
Nincs hited, nincs szived, nincs neked Istened,
Gyülölet, nem szeretet hatja át lelked!...

Bizalmad s reményed is elhagyott téged,
Pedig bizz' Istenben és legyen reményed!
Ki Istenben bizik, nem csalatkozik az:
Kinek Istene nincs, ugy kiben bizzék az?

Testvéreim ki bajban! Nos mit cselekedjen?
Fohász az Istenhez! S magán is segitsen!

*

Ehhez első lépés, én hü magyarjaim:
Szeretet! Ez legyen a magyar ajkain.
Ne gyülölet magva hintessék e honban,
Rossz ennek gyümölcse örömben mint gondban.

Addig, mig bárhol is ez érzés s szó járja,
Az Ur nem hallgat a magyar imájára:
Hisz az Isten maga a legfőbb szeretet!
Azért hát te magyar ezt a magot hintsed!

Tudod, hogy jó magnak jó csak a gyümölcse.
Másként te sem lehetsz Istentől szeretve.
Szeretet! nem muló, de mint a kőszikla,
Olyan szilárd legyen !Ez Isten parancsa:

A jó mag s jó gyümölcs meghozza ám magyar,
Meg a dicső nagy hont, meg, mielőbb — hamar.

*

És még azt üzenem busuló népem én,
Ezt jegyezd meg jól a nevem ünnepén:
Mindenki dolgozzék ebben a kis honban!
Szeretet legyen a munkában, dologban.

Mert hisz igy a munka is imádság lészen...
Akkor mi ideát is mindnyájan résen
Leszünk. Könyörgünk is, nem csupán a szentek
De mind, mind az igaz jó hü magyar lelkek.

S velünk az Ur Jézus, ki nemcsak a földnek,
De hatalmas ura a magas egeknek!
Velünk édesanyja, velünk Szüz Mária,
Ki a honért szintén most könnyét hullatja...

De már lemosolyog rám ugy néha-néha,
Feltámadás hitét bennem is ő tartja.
Ó az, ki üzeni, ki nekem ezt sugja:

»Ki hazáját, népét
Szivből énnékem ajánlta,
Nem fog az csalódni,
Magyarok első királyak.

Nagytálya, 1925. vitéz TOFALUSSY IMRE

VILÁG FOLYÁSA

A Genfi Népszövetség.

A Népszövetség tárgyalásai négy napi szünetelés után most ujra megkezdődtek és ez alkalommal a közgyülés véglegesen döntött Apponyi Albert gróf magyar és Galvanouska eszt delegátus kisebbségi inditványa ügyében. A Népszövetség az angol delegátus inditványára mind a két inditványt elvetette.

Hindenburg körutja.

Hindenburg német birodalmi elnök körutazást tett a francia megszállás alól felszabadult rajnai vidéken, ahol lelkes fogadtatásban részesült.

A marokkói harcok.

A marokkói harcok kevés változatossággal tovább tartanak. Az északon partraszállott spanyol csapatok egyelőre még nem sok vizet zavarnak és meglehetősen kényelmetlen helyzetben vannak, mert a felkelők állandó támadásainak vannak kitéve. Nyugaton és délen a francia csapatok tervszerüen folytatják a hadmüveleteket, melyeknek során legutóbb a Bibane hegytömböt foglalták el. Ez alkalommal hir szerint Abd el Krim felkelővezér megsebesült, ezt a hirt azonban még nem erősitették meg.

A drúz felkelés.

Sziriában a druzok tovább harcolnak, hir szerint ujabb támadást intéztek a suejdai erőd ellen, melyet pár száz főnyi francia csapat tart megszállva. A támadást a franciák visszaverték. A haurani érsek közlése szerint a druzok 5000 keresztényt kiraboltak és elüztek Sziriából. Hir szerint legközelebb erős francia expediciók indulnak a druzok ellen.

A kinai polgárháború.

Ujabb jelentések szerint Sanghai és környékén erős hadielőkészületek és sztratégiai csapatmozdulatok történnek, amiből arra következtetnek, hogy a polgárháboru ujból kitör. Ugy tudják, hogy Csang-Cso-Lin tábornagy Feng-Yu-Shiang tábornok hadvezérek között október havában kitör az ellenségeskedés. A két tábornok között egy tartomány feletti gyakorlandó ellenőrzés kérdésében néhány hónap óta viszály folyik. Azt hiszik, hogy Vu-Pej-Fu tábornagy, aki tavalyi veresége óta eltünt a szintérről, ezt az alkalmat fel fogja használni arra, hogy behatoljon Hünanba régi főhadiszállására. Közben Tuan-Csi-Yui tábornagy kormányelnök minden erejével arra törekszik, hogy megakadályozza az ellenségeskedés kitörését, ami valószinüleg állásába fog kerülni.

A mosszuli kérdés.

A Népszövetség közgyülése mostani ülésszakán tárgyalni fogja a mosszuli kérdést, mely meglehetősen éles összeütközést támasztott Anglia és Törökország között. Anglia ugyanis Irak királyságot önállóvá tette a világháboru után és elszakitotta Törökországtól. Ez pedig azért történt, mert Irak nyugati részén fekvő Mosszul város környékén gazdag petroleumbányák vannak, amiknek kihasználását maga számára kivánta biztositani. Legutóbb a Népszövetség három tagból álló bizottsága járt a helyszinen és tanulmányozta a helyzetet. A bizottság egyik tagja Teleki Pál gróf, volt magyar miniszterelnök, jelentést készitett és a jelentést már be is terjesztette a Népszövetség elé. Ezzel a jelentéssel azonban egyik fél sem volt megelégedve és igy a kérdést valószinüleg a hágai döntőbiróság elé ter-

jesztik. Közben az iraki határ mentén nyugtalanság támadt és a felek, eddig még ellenőrizhetetlen hirek szerint, háborura készülnek egymás ellen.

A tókiói tűzvész.

Tokióban, a japán fővárosban, nagy tüzvész pusztitott. A parlament épületének egyik szárnya kigyuladt és mivel az épület japán szokás szerint fából épült, a tüzvész óriási sebességgel terjedt tovább, ugy hogy leégett a parlament egész épülete. Ezenkivül porrá égett a japán miniszterelnökség épülete is, sőt még egyik japán herceg palotája is leégett. A tüzvész oka valószinüleg gyujtogatás volt.

Merényletterv a bécsi szovjetkövet ellen.

Bersin bécsi-orosz szovjet követ ellen a feloszlatott ellenforradalmi Wrangel-hadsereg tisztjei közül néhányan merényletét terveztek. A merénylők Bulgáriából utaztak Bécsbe és ott a már három év óta Bécsben lakó Borodin orosz ezredeshez csatlakoztak, aki az állitólagos összeesküvés feje volt. Az összeesküvők egyik társa kihallgatta a terveket és azután elárulta őket. A letartóztatott összeesküvők tagadják a merénylettervet és azt állitják, hogy társuk egyszerüen bosszuból jelentette fel őket, mert bécsi utazásuk semmiféle merénylettel nincsen összefüggésben, hanem kizárólagosan üzleti természetü. Emlitésreméltó egyébként, hogy már a jelenlegi orosz követ elődjét, Joffe-t, is figyelmeztették arra, hogy merénylet készül ellene.

A francia pénzügyminiszter Amerikában.

Caillaux francia pénzügyminiszter kormányának megbizásából több pénzügyi szakértő kiséretében Newyorkba utazott. Az utazás célja az, hogy az Egyesült Államokkal tárgyalásokat kezdjen a fennálló háborus adósságok szabályozásáról. Az Egyesült Államok ugyan is még az év elején kereken fölmondotta a további hitelezést és ragaszkodott ahhoz, hogy Franciaország fizesse ki a háboru alatt Amerikában felvett adósságait. Annakidején ez a felhivás nagy feltünést keltett és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Franciaország engedékenyebbé vált a németekkel szemben, belátván azt, hogy a Németországgal szemben alkalmazott erőszakos katonai rendszabályok meghiusultak. A most folyó newyorki tárgyalásoknak nagyon sulyos következményei lehetnek, mert ezektől függ Franciaország közgazdasági helyzetének jövőben való kialakulása.

A boliviai forradalom.

Dél-Amerikában, Boliviában, hir szerint forradalom tört ki. Az ujonnan megválasztott köztársasági elnököt a fellázadt lakosság elkergette és ez kénytelen volt az országból elmenekülni.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fenyves Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt
BALÁZS ÉS TÁRSA
bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

HIREK.

Heti naptár.

SZEPT.—OKT.	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
28 Hétfő	Vencel kir.	Vencel	A hét elején a nap 5 óra 55 perckor kél és 5 óra 50 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra — perckor kél és 5 óra 40 perckor nyugszik
29 Kedd	Mihály főa.	Mihály	
30 Szerda	Jeromos	Jeromos	
1 Csütörtök	Remig pk.	Malvin	
2 Péntek	Őrző angy. †	Petra	
3 Szombat	Kandid vt.	Helga	
4 Vasárnap	DI8. Ass. Fer.	DI7. Ferenc	

Hősök emléke Győrszabadhegyen. A győrszabadhegyi rokkantkertváros területén felállitott hősi halottak emlékmüvét tegnap délelőtt leplezték le. Az ünnepséget reggel 9 órakor ünnepi mise vezette be. Féltizenegy órakor a szabadhegyi Iparos Dalkör Himnusza után vitéz Egyed Lajos a tizes bizottság nevében átadta az emléket a városnak. Farkas Mátyás polgármester gondolatokban gazdag, hatalmas beszéd kiséretében átvette az emlékmüvet, melyet a katolikus, református és evangélikus egyházak lelkészei megáldottak, majd a különböző társadalmi egyesületek megkoszoruztak. — Az emlékmüleleplezéssel egybeesett a szabadhegyi leventék avatása is. Chalupka Károly, a szabadhegyi leventeegyesület elnökének beszéde után, melyben a leventéket kötelességükre intette, ezek letették a fogadalmat. Az Iparos Dalkör Hiszekegye után a leventék diszmenetben vonultak el a leleplezett hősi halottak emléke előtt.

Alispánt választott Heves vármegye. Heves vármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn délelőtt 10 órakor tartotta rendes őszi közgyülését Isaák Gyula főispán elnöklete alatt. A törvényhatósági bizottság e közgyülésen választotta meg a vármegye alispánját. Mártonffy Lajos árvaszéki ülnök és dr. Okolicsányi Imre főszolgabiró között folyt a küzdelem. Leadtak 239 szavazatot, melyből Mártonffy 108-at, Okolicsányi pedig 131 szavazatot kapott és igy Okolicsányi Imrét 28 szavazattöbbséggel Heves vármegye alispánjává választották, aki azonnal letette a hivatali esküt és átvette a főispán kezéből a vármegye pecsétjét. A megüresedett főjegyzői állásra Hellebronth Pál vármegyei másodfőjegyzőt egyhangulag választották meg. Okolicsányi Imre alispánná történt megválasztásával megüresedett egri járási főszolgabirói állást Szabó Gyula dr. szolgabiróval töltötték be.

Agyonvertek egy magyar munkást, mert magyarul énekelt. A szalárdi fürészmalomban jókedvü magyar munkások, talán, hogy könnyebben menjen a munka, magyar nótára gyujtottak. Egy román munkásnak sehogy sem tetszett a dalolás. Meleg László nevü társa elé állott és rákiáltott: Nagyromániában vagyunk, románul énekeljen! Meleg erre kijelentette, hogy ő csak magyarul tud énekelni, különben is ugy énekel, ahogy ő akar. A román munkás feldühődött a felelettől, fejszét ragadott s ugy ütötte fejbe a magyar legényt, hogy az szörnyet halt. A román munkást azonnal lefogták, de dulakodás közben még két munkást megsebesitett. Az eset a környéken nagy megdöbbenést keltett, a felketlen magyarellenes izgatásnak egyik igen szomoru eredményét látják ebben.

Bajtársi találkozó. A volt losonci cs. és kir. 16. sz., később 27. sz. tábori tüzérezred tisztikara a világháboruban hősi halált halt bajtársai emlékére október 10-én gyászmisével egybekötött bajtársi emlékünnepet rendez. A rendezőbizottság ez uton is kéri az ezred volt tisztjeit és legénységét, hogy pontos cimüket Pintér Arnold dr., t. főhadnagy, m. kir. rendőrkapitánnyal (IX., Üllői-ut 11. sz., telefon: főkapitányság, 137. mellékállomás) mielőbb közöljék.

Hétfőn indult Rómába az ötödik nemzeti zarándoklat. Az országos Katolikus Szövetség által rendezett V. országos nemzeti zarándoklat, melyet Zichy Gyula gróf kalocsai érsek vezet, hétfőn indult el Rómába, ahol XI. Pius pápa kihallgatáson fogadja őket.

A németek lefoglalták Thierry repülőgépét. A freiburgi hatóságok parancsot kaptak, hogy akadályozzák meg Costese francia aviatikus felszállását. Costese kísérőjével, Thierryvel együtt lezuhant a Fekete-erdőben. A baleset alkalmával Thierry meghalt. A repülőgépet lefoglalták és a motort leszerelték.

A szegedi dohánygyár átalakitása. A már 41 év óta fennálló szegedi szivargyárnak az üzemét az utóbbi napokban beszüntették és a tisztviselőknek, munkásoknak felmondtak. A gyár átalakul és néhány hét mulva, mint cigarettegyártó üzem fogja ujból megkezdeni müködését.

Sertés- és hentesipari kiállitás Budapesten. Október hó elején sertés- és hentesipari kiállitás nyilik meg Budapesten, amelyet a rendezőség oly nagyszabásunak tervez, hogy iránta a külföld érdeklődését is felkeltse.

A mohácsi vész évfordulója. A jövő év augusztus hó 29-én lesz 400 esztendeje annak, hogy Mohács mezején évszázadokra elbukott Magyarország függetlensége. Hazánk történelmének ezen rendkivüli jelentőséggel biró évfordulóján országos emlékünnepség keretében fogja e Nemzet dokumentálni, hogy századokon át Magyarország volt a nyugati kultura védőbástyája a Keletről jövő támadásokkal szemben, amit a Nyugat kulturája egy Trianonnal fizetett vissza. De alkalom lesz ezen ünnepnap arra is, hogy zászlót hajtson a jelenkor Hazájáért hősi halált halt II. Lajos király, nemkülönben a harc többi áldozatai előtt egyrészt és másrészt, hogy nyujtsa e Nemzetnek a nagy tanulságot: miként Mohácsból volt, ugy Trianonból is kell, hogy legyen feltámadás. Az országos emlékünnepély előkészitésére gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint a Magyar Történelmi Társulat elnöke, elnökségével ügyvezető-bizottság alakult. Ezen bizottságba a kultuszminiszter a következőket nevezte ki: dr. Csánky Dezső államtitkárt és dr. Domanovszky Sándor egyetemi tanárt, alelnökké: dr. Domanich Imre nemzeti muzeumi igazgatót, főtitkárrá: Horváth Károlyt, a Hadimuzeum Egyesület alelnökét, titkárrá: Thurner Géza ny. századost, tagjaivá: Aggházy Kamil ny. alezredest, dr. Bartucz Lajos egy. m. tanárt, Angyal Dávid egyetemi tanárt, Gergely Endre ny. századost, Gyalókay Jenő ny. ezredest, Pilch Jenő ny. ezredest, dr. Spolarits Lajos kir. járásbirót, Tóth Zoltán egyetemi m. tanárt, Fischer Béla alispánt és dr. Margitai Lajost, Mohács polgármesterét.

Indiában bombát dobtak egy menetelő ezredre. Simlából jelentik: A 3-ik shoka-ezredre menetelés közben ismeretlen tettesek bombát dobtak. Három ember életét vesztette, három sulyosan és hat könnyen megsebesült.

Októberben tárgyalják a gyujtogató szentesi tüzoltótiszt pörét. Bagi Imrének, a szentesi városháza fölgyujtójának ügyét október elsején kezdi tárgyalni Wild Károly tanácselnök tanácsa. A főtárgyalást Szentesen tartják meg, mivel körülbelül negyven tanut kell kihallgatni a bizonyitás során.

Egy vasuti őr önfeláldozása. Arnsdorfból jelentik: Steudnitz mellett az elmult éjjel egy automobil nekiment egy leeresztett sorompónak, amelyet teljesen összetört. Amidőn a pályaőr a sorompó roncsait eltakaritotta, az elrobogó gyorsvonat elkapta és a pályaőr sulyos, életveszélyes sebesüléseket szenvedett. A pályaőr áldozatkész kötelességtudása azonban megmentette a gyorsvonat utasainak életét, mert ennek folytán a kisiklás és annak beláthatatlan következményei elmaradtak.

Lincselések Amerikában. A Mississipi államban lévő New-Albany város fogházában egy fiatal néger volt letartóztatásban egy fehér leány elleni támadása miatt. A csőcselék behatolt a fogház épületébe, a négert kihurcolta és nyilvánosan elégette. Egy másik négert, aki a nilledgevillei tébolydában egy ápolónőt meggyilkolt, ugyancsak meglincseltek. Ezt a négert az erdőbe hurcolták, egy fához kötötték és furkósbotokkal verték agyon.

Belemarkolt a pénzesfiókba. Göndöcz István Vaskapu-utca 47. sz. alatti vendéglőjében ivott Greilich Sándor 45 éves kocsis, amikor a vendéglősné a kocsmahelyiségből pár percre kiment a konyhába és ily módon Greilich egyedül maradt az ivóban, kihuzta a pénzesfiókot, belemarkolt, kiemelt egy csomó bankót és azzal kifutott a vendéglőből. Átment Budára és ott a lopott pénzt, 200.000 koronát kocsmáról-kocsmára járva, elitta. A vendéglősné ma a tolvaj kocsist a Soroksári-uton felismerte és átadta a rendőrnek, aki a főkapitánysságra állitotta elő. A korhely tolvajt őrizetbe vették.

Egy mexikói állam eltiltotta a nyilvános dohányzást. Tabasco állam törvényt fogadott el, amely szerint mindazok, akik a nyilvánosság előtt dohányoznak, vagy részegen mutatkoznak, pénzbirságot fizetnek. A pénzbirság jövedelmét a száskajárás leküzdésére forditják.

VITÉZI ÉLET.

Vitézi összejövetel.

Szeptember 17-én délután Szigetujfalu községben gyülekeztek a ráckevei járás vitézei ismerkedés, a bajtársi érzés ápolása és a vitézeket érdeklő ügyek megbeszélésére. A községházán összegyült vitézekhez 4 óra után érkezett vitéz Feőerdeős Vilmos huszárezredes, Észak-Pestmegye székkapitánya Mihály Gyula járási hadnagy kiséretében. A község részéről Domonkos László jegyző és Pállinger Ferenc községi biró üdvözölte a székkapitány urat és a községbe érkezett vitézeket. Az ifjuság nevében Pállinger biró ur kisleánya köszöntötte s gyönyörü virágcsokrot nyujtott át a vitéz ezredesnek. A napirendi ügyek letárgyalása után a megjelenteket vitéz Pálfalusi István gazdálkodó vitéz Székely István cs. és kir. urad. pincemester Pállinger Ferenc biró és a többi ujfalusi vitézek látták vendégül a biró urnak járásszerte ismert jónevü vendéglőjében, ahol a nemzetes asszonyok saját készitésü izletesnél-izletesebb ételeit találták fel. A megjelentek késő esti órákig maradtak együtt és vitézhez méltó józan komolysággal tárgyalgatták a zivataros időket.

*

A folyó évben felavatott vitézek névsorából technikai hiba folytán kimaradt: vitéz Vigh István volt t. szkv. cipészmester, csengeri (Szatmár vármegye) lakos neve.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A simontornyai járás jegyzőegyesülete folyó hó 5-én tartotta meg közgyülését Gernyáson. Erős és indokolt kifakadások hangzottak el a községháztartások kormányintézkedésekkel történt bizonytalanná tétele miatt.

Ingyenes orvosi rendelés szegény tüdő- és vérbajosok számára A Faluszövetség, amely a falvak népének érdekében valóságos mentőmunkát végez, orvosokat küldött ki a vidék közegészségügyi állapotának tanulmányozására. Az ilymódon nyert adatok megdöbbentően szomoru képet tárnak elénk. A vidék közegészségügyi viszonyai sok helyen szinte középkori állapotot mutatnak és különösen a tüdő- és vérbaj szedi áldozatait. A venerikus bajokban a tüdővészben szenvedők arányszáma a falvakban nagyobb mint a városokban. A vidék nagy orvos hiányának következtében és mert a falusi ember csak ha már leesik lábáról, akkor fordul orvoshoz, a betegségek terjedésének ugyszólván semmi sem áll utjában. Égetően sürgős beavatkozásra van tehát szükség a hatóságok részéről, da a társadalom hivatott rétegeire és szerveire is e tekintetben nagy, felelőségteljes kötelesség hárul. A részletes programnak, amelynek alapján a Faluszövetség az akciót keresztül akarja vinni, egyik legelső pontja járásonként egy-egy orvosi rendelő felállitása, ahol a falvak szegény vér- és tüdőbetegei ingyenes gyógykezelésben részesülnek. E célból már is érintkezésbe lépett a megyei alispánokkal és tiszti főorvosokkal és a vármegyék közigazgatási és társadalmi erőivel együttesen kivánja nagyjelentőségü, igazán nemzetmentő munkáját keresztülvinni. A Faluszövet-

ség, amely a földigénylők messzemenő támogatásával a vidék kulturális és gazdasági nivójának emelésével a népművészetek, ősi szokások és erkölcsök védelmében évek óta nagyjelentőségü munkát végez, ezen ujabb akciójával méltán tarthat számot a hatóságok és a társadalom legmesszebbmenő támogatására.

Az adóaranykorona átszámitási kulcsában beállott változás és az ennek folytán tett rendelkezések, a községek háztartásában máris érezteti bomlasztó hatását. Az állami jövedelmek a szorzószámváltozás folytán nem kevesbbedhetnek, a tisztviselői és egyéb fizetésszerü járandóságoknál, a vármegyei hozzájárulási összegeknél a 17.000-es szorzószám maradt fenn, mely tételek a kiadások zömét képezik, viszont a bevételeknél az alacsonyabb 14.500 szorzószám lépett életbe. A községek felett gyámkodó csodadoktorok erre, ugy látszik, nem találnak orvosságot, pedig ha mielőbb nem segitenek a községeken, akkor a leglehetetlenebb veszedelmek ütik fel a fejüket a beteg testben. Ez a jelenség az előbb elkövetett mütőhiba következménye és igazolja a régi közmondás igazságát: ki minek nem mestere...

A fejérmegyei jegyzőegyesületi gyülés. Fejér vármegye jegyzői kara folyó hó 15-én tartotta meg őszi rendes közgyülését Andócsy Ferenc elnöklete alatt a vm. székház közgyülési termében. A közgyülésen, melyen az Országos Jegyzőegyesületet Koncz János dr. elnök és Nagy István titkár képviselte, nagyon érdekes és üdvös inditvány fogadtatott el egyhangu helyesléssel: a gazdasági cselédek költözködési idejének január hóról április hóra leendő elhalasztása tárgyában. Tudvalevő dolog, hogy a mi klimánk alatt éppen a január hónap a legzordabb és ekkor kell a szegény, földhöz ragadt cselédnek kocsin gyermekeivel, néha 2—3 napi járóföldre utaznia, kell állatait, amelyeket csekély béréből beszerzett, szintén kocsin uj tartózkodási helyére vinnie. Erről a kérdésről elvétve hallottunk már, most azonban megvan hozzá a remény, hogy végleg elintéződik.

REGÉNY

Zádorék.

Irta: vitéz Kéray Endre.

A nagy hópihék lomha lassusággal szállingóztak a mocskos földre, hogy azt fehér, ünnepi takaróba öltöztessék. Az emberek kipirult arccal jöttek-mentek. Egyesek csomagokkal megrakottan majdnem rohamra siettek, mások a kirakatokat nézegetve ődyelegtek, aszerint, hogy kinek mennyire telt az idejéből. Az utca a megszokott élénkségénél is élénkebb volt, mely feltünőbb forgalom a karácsony ünnepének közeledtéről tanuskodott.

A nyüzsgő sokaságon át egy halvány arcu fiatal nő törtetett keresztül a Baross-tér felől s egy kis fiucskát kezénél fogva vezetett vagy inkább vonszolt maga után. Ruhájának nem is annyira kopottsága, hanem egy-egy beléevődött, színétől elütő szinek sokasága, a munkás asszonyok szegénységére engedtek következtetni. Télikabát helyett egy meleg kendő borult vállain át, keblén keresztben, fejkendőjének hátulsó csücskét szorosan nyakához simitva. Öltözéke azonban, teljes mértékben ellentéte volt a szomoru arc finomságának, a ragyogni akaró szemek bágyatagságának s önkéntelenül is a szemlélőnek egy koldus grófnőre kellett gondolnia. A szemlélőt talán az is megerősitette feltevésében, hogy a mellette vonszolt kis fiucska öltözete semmiképpen sem volt összeegyeztethető az övével. A lábacskakon majdnem uj lakkos cipőcskék, melyekre fehér szövött lábszárvédő borult; nyakán és ujjain prémmel diszitett, távolról bársonynak tetsző kabátocska; fehér keztyük és fehér sapka.

Már beértek a Körutra s a Nemzeti Szinháznál a nő ölébe vette a fiucskát, valószinü azért, hogy könnyebben átjuthasson igy a torlódásig forgalmas utkereszteződéseken. Amikor szerencsével sikerült az áthatolás, a gyermeket ujra letette a nő s ugy látszott, mintha megkönnyebbült volna talán a biztonság tudatában, vagy talán a gyermek terhének megszüntén és gyorsabb léptekkel igyekezett előbbre. A fiucska majdnem futva ment az őt vonszoló nő után és siró hangon megszólalt:

— Anyutám, nem bijot máj nenni!

— Mindjárt ott leszünk Kálmánkám, mindjárt, — buzditotta gyermekét az anya.

— Ojan jéden mondod, hod... hod mindájt! — panaszkodott Kálmánka már-már sirásra kitörni készülő szájhuzással s egy pár lépés után ujra ismételte e szókat:

— Ojan jéden... ojan jéden!...

A nő tudta, hogy most már nem igen haladhatnak előre oly könnyen, mint eddig s mindenáron biztatással akarta gyermekét kitartásra birni, ki fáradtan állott meg.

— Nézd csak azt a nagy, nagy házat, Kálmánka!

— Hoj?...

— Ott ni!

— Hoj?... nem isz játom.

— Ott, ahol éppen most állott meg a villamos.

— A vijjamosz?

— Igen.

— Az a szájka vijjamosz?

— Igen... látod?

— Játom.

— Nahát...

— Az a nád ház.

— Az. Odamegyünk.

— Odamedünt?... Játom... Odamedünt...

— Ugy-e, hogy nincs messze már?

— Ninc...

— No látod fiacskám.

— Hája Isztennet! — sóhajtott megnyugodva a fiucska s mintha könnyebben emelte volna lábacskáit, tovább igyekeztek.

Egy kirakatnál, a Spolarits-kávéházzal majdnem szemben, a gyermek ujra megállásra kényszeritette anyját s maga után huzta a kirakat felé. Játékszerbolt kirakata volt.

— Nézd cat anyutám! — kiáltott a kisfiu lelkesedéssel.

— Mi az?

— Nézd cat!... Mijen nad jó van itt... Med puszta... Med... med tajd isz!

— Csakugyan.

— Játod?... Mijjen cép!

— Nagyon szép.

Gyönyörrel nézte a gyermek a játéklovat, puskát, kardot, nem birt betelni azok szemléletével, s csakhamar ujra megszólalt:

— Ude anyutám, netem isz hoz a Jézuszta pusztát?

— Hoz gyermekem, hoz.

— Med... med tajdot isz?

— Hoz azt is.

— Med... med jovat isz?

— Lovat is.

— De ijen nadot.

— Hoz, ilyen nagyot, ha jó leszel.

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁG

Üszögkárok. Az elmult gazdasági év zárultával sajnosan állapitotta meg a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, hogy a kalászosok szenvedte üszögkárok épen nem csökkentek, sőt helyenként még fokozódtak is. Ezen jelenség okát kutatva igen sok esetben nyert megállapitást azon körülmény, hogy az üszög kár nem a csávázás elmulasztása, hanem annak helytelen alkalmazása révén állt elő. A kőüszög elleni csávázás nem véd minden esetben a repülő üszög ellen is, nevezetesen azon repülő üszög gombák ellen nem, melyek virágfertőzés utján terjednek. Épen ezért ily esetben az u. n. meleg viz pácolás, vagy megbizható uj vetőmag beszerzése lesz célra vezető. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara Növényvédelmi Felügyelőség (Debrecen, Hunyadi-utca 10) a hozzáforduló gazdáknak dijtalanul ad ezen kérdésben s más növényvédelmi vonatkozásban tájékoztatást csupán válaszbélyeges boriték beküldését kéri.

A világ ezévi termése. A római nemzetközi földmivelésügyi intézet szokta a legpontosabb és a legmegbizhatóbb statisztikát közzétenni az egyes országok terméseredményéről. Közlései nem tendenciózusak és igy adatait kétkedés nélkül lehet fogadni. Legutóbb megjelent kimutatása szerint az európai országokban kedvező termésről lehet beszámolni; ugyanez a hir Északafrikáról és Kanadáról is. Ezzel szemben az Egyesült-Államokban, továbbá Ázsiában, főképpen az indiai kedvezőtlenebb termés folytán, a tavalyinál gyengébb eredményre számitanak. Az eddigi becslések szerint buzában a termés 3.4 százalékkal nagyobb lesz, mint az előző évben, azonban 10.9 százalékkal alatta marad a tavalyelőtti, 1923-ik évi rekordtermésnek. A rozs kilátásai 37 százalékkal kedvezőbbek a tavalyi eredményeknél és megközelitik az 1923-as termés nivóját. Az árpa 14.6 százalékkal jobb terméstigér, mint tavaly és egyenlő a tavalyelőtti termésssel. A zab azonban 1.8 százalékkal gyengébb, mint az előző évben és 2 és fél százalékkal kevesebb, mint 1923-ban. Ezek az adatok igen sok országból vannak összegyüjtve és a világ termő területeinek a legnagyobb részét felölelik. Azok az országok, amelyekre a statisztika kiterjed, az elmult évben az északi félgömb buzatermésének 70 százalékát, rozstermésének 35 százalékát, árpatermésének 50 százalékát és zabtermésének 60 százalékát adták. A kimutatásból hiányoznak Oroszország, Franciaország, Németország, Szerbia és Csehország adatai. Ezekben az országokban az előző évinél jobb és az 1923-ashoz hasonló terméstvárnak. Argentiniában és Ausztráliában a kedvező időjárás következtében a terméskilátások hasonlóan jók.

Szántógépbemutató Kabán. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a talajmegmüvelés fejlődését többféle akcióval szolgálta már: most egy szántógépbemutatót rendez e célból Kabán. A szántógépek elterjedését az a körülmény is indokolja, hogy a magyar Alföld, Erdély elszakitása óta hiányt szenved igás ökrökben, ez igaerő hiányt megsinyli talajmegmüvelésünk. A fejlődés a különféle motoros ekék felé halad. Ezekből ma már rendkivül sokféle van s a gazda, ki beszerezni óhajt, tétovázva forgatja a róluk szóló ismertető füzeteket. Kép és előirás alapján azonban nem lehet motorekét helyesen kiválasztani. Munkában kell azokat látnti A Kamara azért rendezi e szántógépbemutatót Kabán, mert ezideig az ily bemutatók mindig egészen laza talajokon tartattak. A Kamara most a kabai erős kötésü talajon kivánja bemutatni e motoros ekéket, bebizonyitandó, hogy ily talajokon is munkaképesek. A talajmivelés fejlesztését szolgáló ez akció országos közérdeket méltányolva, a Kereskedelemügyi Miniszter a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara e szántógépbemutatójára féláru vasuti jegyeket is engedélyezett Kabára és onnét haza utazásra. Ezek váltására jogositó igazolványok a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara hivatalától (Debrecen, Hunyady-utca 10) kérhetők, darabonként tizezer korona illeték és portódij beküldésével.

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménytőzsdék hangulata megjavult és szilárd irányzatot kezdenek mutatni. Ennek oka valószinüleg abban rejlik, hogy a fontosabb, elsősorban az amerikai nagy piacokon áremelkedések vannak. Chicagóban 1½—2 centes drágulás történt, amely már egymagában is elegendő ahhoz, hogy reagáljanak rá a többi piacok is. Nálunk barátságos és szilárd irányzat mellett 78-as tiszavidéki buzát 382—385.000 koronával helyeznek el, mig egyéb áru 377.5—380-as nivón mozog. Eszerint tehát a javuló tendencia ellenére sem mutatkozik lényegesebb áremelkedés.

Rozs szintén tartott. Ára jelenleg 275—277. Tengeri, amely a nemzetközi piacok tulzsufoltsága miatt sokáig erősen nyomott és feltünően lanyha volt, ujabban, arra a hirre, hogy a tengeren tuli termésbecslések nem váltak be, nagy keresletnek örvend. Most a 285—290-es nivón mozog, de valószinü, hogy az ára még erősen szökni fog, mert az utóbbi hetek esőzései rendkivüli sokat ártottak. Egyrészt a beérést lényegesen késleltették, másrészt pedig nagy minőségi károkat okoztak. Jugoszláviában és Romániában, tehát éppen a két legfontosabb tengeritermő vidéken oly nagyok a károk, hogy ezek az államok ebből a cikkből erős behozatalra fognak szorulni. Nálunk, a legutóbbi időben történt időjárásváltozás miatt, ezek a károk oly nagy mértékben nem jelentkeztek. Ugy a vevők, mint az eladók merev, tartózkodó álláspontra helyezkedtek.

A lisztpiac csendes. A malmok 6400 koronás nullás alapon számitják a lisztárakat. Ennél 400—500 koronával olcsóbb ajánlatok is vannak a piacon, minthogy azonban ezek jóval gyengébb minőségüek, kereslet nincs.

A sertésvásárok változatlan árak mellett barátságosak. A juhvásárok nagyon látogatottak, sok felhajtás is történik, de viszont a jelenlegi magas árak miatt vásárlások nem történnek.

A ménlókiállitás és lóvásár sok és nagy érdeklődőt vonz. Főleg a gazdák látogatják ezt a tanulságos dolgot. Állami vásárlások mellett előreláthatóag a gazdák is fognak lényegesebb beszerzéseket is eszközölni.

Legujabb árak:

Huspiac: marhahus Ia 34—40, IIa 20—25, olvasztani való szalonna 30, füstölt és paprikás szalonna 35, disznósajt 16—20, tepertyü 30, csont 5—10, birkahus 16—20 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek piacán nagy ujság az, hogy a vaj ára 14.000 K-val esett, ennek az oka az volt, hogy a tejtermelés emelkedésével a fogyasztás nem tartott lépést, s igy a hütőházakban nagy készletek raktározódtak fel. Tojás drb-ként 2, kannatej kimérve literenként 5 ezer K. Zólyomi sajt 40, jászberényi sajt 30 ezer K kg-ként.

Magpiac: nyers lóheremag 1950, tiszta tavaszi bükköny 2500, Viktóriaborsó 2900, fehérbab 3300, tarkabab 2300, lencse 6000, mák 14.500 K kg-ként.

Szőlészet.

Kertészeti kiállitás.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Kertészeti Egyesület által Debrecenben, folyó évi október hó négy—hat napokon, az Arany Bika nagyvendéglő helyiségeiben országos kertészeti kiállitás, valamint bor- és gyümölcsmintavásár az előjelekből és az ország minden részéből tömegesen jelentkező érdeklődésből itélve, hatalmas arányunak és a Kamara eddigi kiállitásaihoz mindenképpen méltónak igérkezik.

Férőhelyet csak olyanok biztositathatnak maguknak, akik a lehető legsürgősebben jelentkeznek. A kiállitáson az egész Tiszántulra kiterjedő kamarakerület ugyszólván minden számottevő uradalma,

gyümölcs- és bortermelője képviselve lesz és a bemutatandó bor- és gyümölcsminták iránt már külföldről is erős érdeklődés mutatkozik.

Bemutatásra kerülnek a gyümölcsfeldolgozás összes produktumai és a kertészeti termelésnél használatos gépberendezések, eszközök és védelmi anyagok is. A kiállításon nemcsak a hivatásos termelők, de magánosok is résztvehetnek különösebb méltánylást érdemlő kertészti produktumaikkal, igy mükedvelők is bekülhetik pl. házikertészetük díszpéldányait vagy gyümölcstermelésük javát. A kiállításon a kertmüvészet, a virág- és konyhakertészet, gyümölcskonzerválás és befőzés is megfelelő arányokban lesz képviselve, igy szinte önmagától érthető a nagyközönség rendkivüli érdeklődése is, a vidéki kiállitások kereteiből magasan kiemelkedő ezen kiállitás iránt. A bor- és gyümölcsmintavásár, mely évente visszatérőnek terveztetik, a Tiszántul gyümölcs- és bortermelésének piaci értékesitését és lehetőleg exportját is hivatva lesz szolgálni, igy minden termelő a saját jól felfogott érdekében cselekszik, ha terméséne'k a mintavásár révén már most igyekszik piacot biztositani.

A mintaszerü magyar kertészet tudományos vonatkozásai az ország legelső szakintézményei és szakiskolái által kerülnek bemutatásra és az ország legkiválóbb szakembereinek előadásaival kisérve az okulásnak és önmüvelésnek valóban eredményes és csak rilkán visszatérő alkalmát fogják szolgáltatni.

Személyes jelentkezés a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara helyiségében (Debrecen, Hunyady-u. 10.) a délelőtti hivatalos órák alatt.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Vegyes.

Oroszlánvadász rekord. Délafrikában nemrégiben egy van der Werwe nevü bur ember Johannesburg környékén utazott kordéskocsiján, melyet nyolc szamár huzott. Utközben egy folyó partján éjszakai szállást ütött fel és sátort vert magának. A hajnali szürkületben gyanus neszre ébredt, mire annak okát kutatva rájött, hogy az egyik szamarát egy hatalmas oroszlán széttépte és annak tetemét a tábortól alig husz lépésnyire fogyasztja. A bur ember rögtön magához vette a fegyvert és a rabló állatot egyetlen lövéssel leteritette. A lövés pillanatában azonban megjelent a nőstényoroszlán is a láthatáron és rögtön megtámadta a farmert. Mielőtt azonban az ugrásra készülő nőstényoroszlán rávethette volna magát a bur emberre, a mesteri lövő tizméter távolságról egy fejlövéssel végzett vele. Ezután a bur ember az elmenekült szamarai keresésére indult és félóra mulva keresés közben három oroszlánra bukkant, amelyek az egyik elmenekült szamár tetemén lakmároztak. Van der Werwe most két jó irányzott lövéssel az oroszlánok közül kettőt leteritett és egy ujabb lövéssel olyan sulyosan megsebesitette a harmadik oroszlánt is, hogy másnapon ennek a kimult oroszlánnak a tetemét is megtalálták. Igy tehát a bátor oroszlánvaddász alig félóra alatt öt oroszlánt hozott teritékre, ami olyan teljesitmény, hogy az oroszlánvadászat terén bizvást rekordnak mondható.

A hős betegápoló. Chamberlain Neville angol miniszter a napokban adta át kormánya nevében az aranyérem kitüntetést Wallace Tible betegápolónak. A miniszter üdvözlő beszédében kijelentette, hogy Wallace Tible a nagy kitüntetést hibátlan önfeláldozásával érdemelte ki. A legutóbbi három év alatt Tible a hőslelkü betegápoló nem kevesebb mint 76 esetben csapoltatta meg ereit és vérét transfuziós célokra ajánlotta fel. Ezzel 76 nehéz beteg életét mentette meg. Mind a 76 esetben teljesen ismeretlen egyének életének megmentésére ajánlotta fel vérét és mind a 76 esetben visszautasitotta az ilyen alkalomkor szokásos pénzjutalmat. Egyébként Washingtonban is nagy kitüntetésben és állami pénzjutalomban részesitettek egy fiatalembert, aki önként ajánlotta fel vérének átcsapolását és ezzel 60 ember életét mentette meg.

Intézeti kelengyék

ágynemü-sifonok és vásznak, alsó- és paplanlepedők, matrachuzatok, paplanok, takarók, harisnyák, cipők, intézeti ruhákra mindenféle kelmék, kész őszi és téli leánykakabátok minden nagyságban

legelőnyösebben beszerezhetők a

„KÉVE"

Ruházati Áruház Szövetkezetben

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.

Telefon: 9—18

Figyelmes kiszolgálás! Előnyös árak!

Egész nap nyitva!

Gyógyzene.

A testi bajok gyógyitásával foglalkozó orvosnak egyszersmind a lelki bajok gyógyitásához is kell értenie. Éppen ennek megismerése alapján igyekeznek a modern gyógymódok minél erősebb hatást gyakorolni a beteg lelkiállapotára és a testi funkciókat befolyásoló szellemi környezetre.

Ennek a célnak elérésére felül nem múlható értékü eszköz a zene. A hangok behizelgő és élénkitő ereje megnyugtató, vidámitó, vagy felemelő hatásu lehet és a betegek lelkiállapotát más irányba tereli, megszelidíti vagy könnyebbé teszi és ezzel nagyban hozzájárul a beteg állapotának javulásához. Az egyik berlini kórházban már évek óta kisérleteznek a zenei gyógyszer alkalmazásával. Ez eleinte ugy történt, hogy kétszáz beteget az ápolók segitségével a kivilágitott és fütött kápolnába helyeztek el, ahol a betegek komoly zenét, orgonajátékot, hárfaszólót, éneket, hegedü-, orgona- és hárfakisérettel hallgattak. Csakhamar azonban a betegek javarészénél nem várt kellemetlen visszahatás mutatkozott. Legtöbb beteg buskomor lett és néhány beteg állapota egyenesen sulyosbodott, ami a lelki megrázkódtatásnak tulajdonitható. Ezekből a tapasztalatokból azt a következtetést vonták le, hogy a zene gyógyitó hatását valamilyen más módon kellene alkalmazni. A zenének nem szabad megrázna, felizgatnia a beteget, hanem vidámitó, megnyugtató, szórakoztató hatásunak kell lennie.

Igy azután azzal kisérleteztek, hogy a könnyü zene hatását figyelték meg néhány ideggyógyintézetben és az elért eredmények alapján a következő megfigyeléseket tették.

Kiválóan fontos dolog a zeneszámok kiválasztása. A daraboknak a beteg felfogóképességéhez kell alkalmazkodniok. Egyszerü népdalok igénytelenül és egyszerüen előadva, ritkán téveszti el hatását, épp igy operetteket és tánczenét is szabad játszani a betegeknek.

A további megfigyelések azt mutatják, hogy a mély hangok nyomott, nehéz hangulatot idéznek elő, mig a magasak megkönnyebbülést, felszabadulást és vidámság érzését keltik.

Éppen ezért nagyon is kivánatos, hogy ilyen esetekben a harmónium vontatott hangját, a hárfa akkordjait, a cselló zengő hangját és a zordon basszust lehetőleg mellőzzük és ezek helyett inkább a könnyebb és behizelgőbb zongora, hegedü, fuvola vagy klarinét hangját alkalmazzuk.

Klönösen emlitésre méltó kisérleteket végeztek a zenei összhangzattani elveknek az emberi lélekre gyakorolt hatásáról a Páris melletti Bicêtre nevü elmegyógyintézetben. Ebben az intézetben hetenként zene és énekkar-hangversenyt rendeztek az arra alkalmas betegeknek. A kisérleteket részben siker, részben sikertelenség kisérte. A zenei kisérletezéseket vezető Laborde tanár az eredménytelenségeket annak tulajdonitotta, hogy a hangszerek öble és a hallgatók füle közötti távolság nem megfelelő. Nézete szerint a kettő között a távolságot csökkenteni kell, sőt lehetőleg magába a beteg testbe kell helyezni a zenét. Ezt pedig ugy vitte véghez, hogy a beteg álla alá hegedüt tettek és a háta mögött állva játszottak a hegedün. Az eredmény egyszerüen meglepő volt. A beteg izgatottsága egy csapásra megszünt, teljes nyugalom-állapotába jutott a beteg, ami nemcsak a hegedüjátszás ideje alatt végig tartott, hanem a szünetközökben is, sőt többszöri zenei ismétlés után állandósult. A zenei kisérleteket sok betegen kipróbálták és mindig ugyanarra az eredményre vezettek.

Londonban is a Helensburgh-kórházban sokféleképen vizsgálták a zene gyógyitó hatását. Hunster tanár vizsgálatai során megállapitotta, hogy a zene hatása alatt kezelt betegek hőmérséklete csökken. Ezenkivül még más, csillapitó jelenségek is szemmelláthatólag mutatkoztak.

Még beteg gyermekeknél is megfigyeléseket tettek, milyen nagy fogékonyságot mutatnak a zenei izgalmak után. Egy orosz orvos beszámol arról, hogy egy beteg gyermeknél milyen nagy eredményt ért el zene segitségével. A gyermek beteges álmatlanságban szenvedett. Mikor minden más eszköz eredménytelen volt, utolsó segitségül a zenéhez fordultak. A kezelőorvos kérésére az anya Chopin egyik valcerjét zongoráztta el. Az idegrohamok azonnal csillapultak és csakhamar nyugodt, egészséges álomba merült a beteg gyermek. Több estén át tartott ez a zenei gyógymód és azután abbahagyták az esti zongorázást. Az idegrohamok azonnal megujultak és csak a valcerzene hangjaira szüntek meg. Ezt a zenei kezelést azért esténként állandósitották, majd ugy egy idő mulva csak minden második, majd ismét csak minden harmadik este alkalmazták, mig végül tökéletes gyógyulás következett be.

Mindenesetre megállapitható, hogy a zene gyógyitóereje ma már nem a jövő zenéje, hanem gyakorlatilag elismert és gyakran alkalmazott gyógymód, aminek már eddig is sokat köszönhet a szenvedő emberiség.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Ámen.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

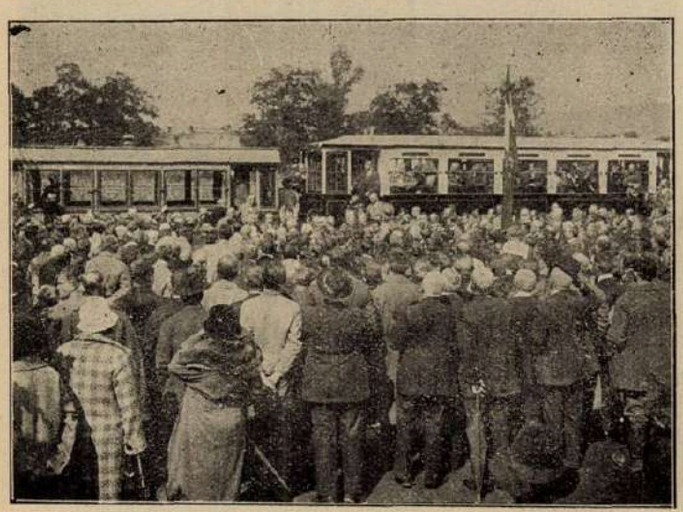

Almássy László képviselő szentendrei beszámolóján a közönség fogadja a politikusokat.

Vass József miniszter beszél az erkélyről a nagyszámban összegyült választó-közönségnek.

Képek a magyar faluról.

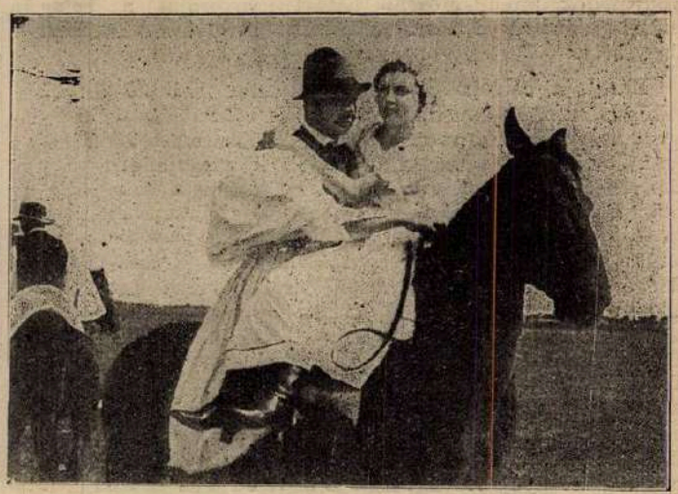

A ceglédi legények nagy sikerrel mutatták be az ős magyar leány-rablást. Képeink a rajtaütést s az egyik uj párt ábrázolják

A kunszentmiklósi hősök emlékének felavatása.

Jókai Mór uj emlék-oszlopa Balatonfüreden.

Részlet a balassagyarmati háziipari kiállitásból.

Schandl Károly államtitkár kisteleki választói között.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

II. évfolyam *Budapest, 1925 julius hó* *Főposta, 95. sz. postafiók.*

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

MEGJELENIK HAVONKÉNT KÉT LEVÉL

Tartalom: LIII. Levél: Szocialista szakszervezetek.
LIV. Levél: Válasz egy interpellációra.

Előfizetési díj 24 levélre 24.000 K
12 levélre 12.000 K
6 levélre 6000 K
2 levélre 2000 K

Semmiféle irói jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével, vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosíthatja

LIII. LEVÉL.

SZOCIALISTA SZAKSZERVEZETEK.

Az eddigi leveleinknek tulnyomó részét a *munkásoknak* irtuk, mostani levelünket különösen azoknak a szerencsés honfitársainknak ajánljuk figyelmébe, akik a szakszervezeteken kivül állva, nem is sejtik, vagy ha sejtik, biztosan nem tudják, hogy ezek a szervezetek miféle állam-, társadalom- és különösképpen munkásellenes intézmények. *A „beszervezett"* munkások ugyan szomoru tudói mindezeknek, hiszen a saját bőrükön tapasztalták, de azért nekik sem hiábavaló olvasmány lesz ez a Közérdekü Levél.

* * *

„Szolnok után Nógrád vallja meg egy határozatban, hogy az országot csak a diktatura mentheti meg a végpusztulástól. Amint a szolnokiak, a nógrádi is nyiltan kimondja, hogy

a szakszervezetek müködésének megszüntetésében látják a haza üdvét.

Évtizedek óta halljuk jajveszékelésüket a szakszervezetek ellen, évtizedek óta szajkózzák ugyanazt a buta ürügyet sötét céljaik, a még sötétebb gonosztetteik leplezésére, pedig mély meggyőződéssel hisszük, hogy

ennek a társaságnak fogalma sincs arról, mi az: szakszervezet.

Ezek a munkásnyomoritók és parasztnyuzók aligha tudják, hogy a szakszervezetben és a szakszervezet által emelkedik a munkás emberré. Önmagától omlik tehát össze az a gyáva és hazug ürügy, hogy

a szakszervezetek a forrásai a forradalmasitó törekvéseknek."

Ezeket irja a Népszavának julius 18-iki vezércikke. Igaza van abban, hogy nagyon kevés embernek van fogalma arról, hogy mi az a szakszervezet. A következőkben majd röviden ösmertetjük!

A belügyminiszterium és a nagyközönség félrevezetésére készült alapszabályai szerint: *ártatlan, a benne tömörült munkások gazdasági és kulturális érdekeit szolgáló egyesület.* A vasasok szakszervezetének például hivatalos cime: *Magyar Országos Vas- és Fémmunkások Szövetsége.* Az alapszabályainak második pontja szerint célja: *tagjainak szellemi és anyagi érdekeit megóvni, munkafeltételei javitására irányzott törekvéseit keresztül vinni.*" Ezt mondja a belügyminiszterium által jóváhagyott alapszabály. Lássuk mit mond ezzel szemben a valóság:

Amint egy szakszervezet megalakul, azonnal megindul a legvadabb toborzás. Aki nem akar belépni, azt nemcsak szálló szóval, hanem nyiltan ugynevezett szaklapjaikban is megbélyegzik. Például:

„Mi a neve annak, aki a munkásság szervezettségének gyümölcseit: *magasabb munkabér, rövidebb munkaidő,* **tisztességes bánásmódot zsebrevág, anélkül, hogy a szervezet megerősödéséhez hozzájárult volna?** *Tolvaj!* **ez a neve az ilyen embernek!**

Ezek az egyének ellenségei a munkásérdekeknek. *Ezekkel barátságot fenntartani,* **ezeknek helyeselni, vagy** *őket támogatni,* **annyi mint** *árulás* **a munkásság érdekei ellen.**"

Ha még ez a gyalázkodás sem segit, akkor kiadják a parancsot, hogy a *szervezetlen munkást nem szabad a műhelyben megtürni,* nem szabad vele dolgozni, mint ezt *Viléz Flórián Mártonnak* a parlament előtt is tárgyalt esete mutatja. Ha aztán a szerencsétlen, tisztességes, becsületes, jó magyarérzésü munkás a szakszervezetbe belép,

mert családjával élnie kell és lopni nem akar,

akkor megkezdődik a „*nevelés.*" Először is kötelezővé teszik a tagok részére a *Népszava* olvasását. Minden ugynevezet „*szaklapban*" nagy betükkel hirdetik:

„a munkások lapja a *Népszava,* **olvasd és terjeszd!"**
„És nem szabad más lapot olvasni."

De nemcsak a *Népszava* van a világon. Bőven ontja a „*Világosság*"-nyomda a kommunista füzeteket. A szakszervezetbe bekényszeritett munkásoknak ezeket is olvasni kell, mert különben nem lehetnének a szakszervezetnek jó tagjai. Ennek bizonyságául idézzük az egyik ilyen szakszervezeti lapból azokat a soro-

kat, amelyekkel a tagoknak Müller Hermann *„Marx Károly és a szakszervezetek"* című könyvét ajánlja:

„Nincs a munkásmozgalom elméleti emberei között senki, akinek a szakszervezetek annyit köszönhetnének, mint

Marxnak. A szakszervezeteknek **nemcsak** *vezetői nem lehetnek* **azok** *akik nem marxisták* **a szónak szorosan vett tudományos értelmében,** *de még csak közkatonái sem."*

Ez a jeles munka aztán megtanít bennünket arra, hogy voltaképpen mik is azok a szakszervezetek és miféle célokat szolgálnak ezek.

„Az kétségtelen, hogy a marxi értelembe vett osztályharc — harc a politikai hatalom megdöntéséért és *a társadalom átalakulásáért.* **De ez a harc** *tetterős harcra kész* **munkásságot tételez fel és Marx maga mondja, hogy a** *szakszervezeti tevékenység teremti meg a politikai osztályharc alapját.* **Akadnak emberek, akik kétségbe vonják a szakszervezeti harcok osztályharc jellegét. Nem egy szakszervezeti harc rázta meg már alapjaiban mai közgazdaságunkat** *és ezért egészen más jelentősége van, mint némely politikai harcnak* **még ha ezt azok, akik csak a politika kedvéért politizálnak, nem is akarják belátni.** *Szakszervezetek nélkül elképzelhetetlen a politikai osztályharc."*

Ezután a bevezetés után elképzelhető, hogy mi következik magában a könyvben. Megtanulják belőle a munkások, hogy:

„a gyárak, bányák és a földbirtok társadalmi tulajdonokba veendők."

„Ki kell venni az államhatalmat a tőkések és földbirtokosok kezéből és a munkásság kezébe kell letenni."

„A Kommunista Kiáltvány is ugyanazt mondja, mint a genfi határozat: a szakszervezetek a munkásmozgalom kiinduló pontjai és gócpontjai."

„A munkásoknak osztállyá és ezzel politikai párttá való szervezkedése nem jelent egyebet, minthogy közösen kell küzdeniök a polgárság ellen."

„A szakszervezet *a szocializmus* **iskolája."**

„A szakszervezetek *szocialistákká* **nevelik a munkásokat."**

„A munkásság *szocialistává* **lesz anélkül, hogy sejtené.“**

„*A szakszervezeteknek* **politikai pártra kell támaszkodniok és ez csak** *a szocialista párt* **lehet.“**

Ezen jeles munkából megtanulják a munkások azt is, hogy a 8 órai munkaidőért való küzdelem

„nem magános kisérlet többé, hogy *megbénitsák az ipari fejlődést,* **hanem az** *egyik szeme a rendszabályok hosszu láncolatának, amelyek felforgatják a mai társadalmat.* **Nem reakciós rendszabály többé, hanem** *forrodalmi.*“

„*A proletárforradalom* **első következménye lesz a nagyipar központositása, az állam, azaz** *az uralkodó proletárság* **kezében.“**

Megtudjuk ebből a *„tankönyvből“* azt is, hogy miért kell a munkásokat a munkától való eltiltás, a sztrájkok és amerikázások révén, a rövid munkaidő révén nyomorogtatni és miért kell a munkanélküli segélyeket követelni ahelyett, hogy a munkaalkalmak szaporitását szorgalmaznák! — Munkanélkülivé kell tenni a munkásokat, — hogy bebizonyithassák a *„kapitalizmus“* csődjét:

„A burzsoázia képtelen az uralkodásra, mert rabszolgáinak létét még bérrabszolgaság keretében sem képes biztositani, mert kénytelen őket olyan helyzetbe *lesüllyeszteni,* **ahol el kell őket tartani, ahelyett, hogy azok tartanák el őt.“**

Megmagyarázza a *„szocializmus“* iskolájába bepofozott *növendékeknek* aztán azt, hogy hogy fog eljönni a *„szebb jövő“* a *„kommunizmus.“*

„A tőke kizárólagossága béklyókba szoritja a termelési módot, a termelőeszközök központositása és a munka társadalmasitása olyan fokot érnek el, amely már nem fér el a tőkés burokban. *Ez szétreped.* **A tőkés magántulajdon órája ütött. A** *kisajátitók kisajátittatnak . . .* **Uj korszak kezdődik, amely a termelő eszközök társadalmi tulajdonának rendszerén épül fel: ez a szocialista társadalom.“**

A *„nélkülözhetlen“* felvilágositó mü néha igazán ártatlan butasággal olyanokat mond, amelyet sem a *„közönséges birkáknak“*, — a szakszervezet egyszerü tagjainak, sem a *„polgári elemnek“* nem volna szabad tudni, amelyek csak a *„vezérek kara“*

kiképzésére szolgáló *„felsőbb oktatás“* bizalmas tananyaga lehetnének. — Együgyü őszinteséggel magyarázza meg a következőkben, hogy miért kell a *munkások elnyomottságát és nyomorát* hangoztatni akkor is, ha azok egyáltalán nem is érzik magukat elnyomottaknak és nem nyomorognak.

„A *szakszervezeteknek* minden okuk meg van rá, hogy a kapitalizmus *elnyomó irányzatát* a legnagyobb határozottsággal hangsulyozzák és állandóan rámutassanak arra, hogy a tőkének *semmiféle szinvonal sem elég mély*, ahová leszoritaná a munkásokat, ha birná. Ezzel bizonyitják a *szakszervezetek* létjogosultságukat. Ha lehetne bizonyitani, hogy tervszerüen vezetett osztályharc nélkül sem rosszabbodnék a munkások helyzete, sőt javulna, akkor *a szakszervezetek fölöslegesek volnának.*“

Az LI. Levélben már bemutattuk a *Kommunista Kiáltvány*nak a magántulajdonra vonatkozó részét. *Müller Hermann* eme jeles könyve is kiemeli Marxnak a *felszabadítás* és a *végcél*-ről kifejtett tanitását, mint a *szakszervezetek* által végzett *munkásmozgalmak* tulajdonképpeni tárgyát. — A szakszervezeti iskolát végzett munkás már tudja, hogy ha *felszabadításról, munkásmozgalomról* olvas a Népszavá-ban, ezek a szavak a *kommunizmus* előkészitését jelentik:

„Marx a munkásmozgalom legfőbb feladatának a *munkásosztály felszabadítását* tekintette a bérrabszolgaság alól. A bérrabszolgaság a termelő eszközök magántulajdonban való létén alapszik, a magágtulajdonban lévő termelő eszközöknek társadalmi tulajdonná való átváltoztatása tehát az elérendő cél.“

Megtudjuk a munkásoknak ezen *gazdasági* tankönyvéből azt is, amit a magát ma *szociáldemokratának* nevező *kommunista*-párt a nyilvánosság előtt tagadni szeret. — *A forradalmiság*, — Marx által egyenesen alaptörvénynek odaállitott feltétel, amelynek megtagadása: — Marx megtagadása. — Ha tehát nem lehet egy *szociáldemokrata* szakszervezetnek még csak egyszerü tagja sem az, aki nem izig-vérig Marxista, — ugy ez azt jelenti, *hogy minden szakszervet legelsősorban forradalmi alakulat*, — mint ilyennek a *mai állami rend felforgatása* a kijelentett célja, — s mint ilyen, konszolidált államban meg nem türhető. De azt is megmagyarázza *Müller* könyve, hogy az ut a *végcélhoz a proletárdiktatúrán* keresztül vezet, nem igaz szivből fakadó tehát a nemzetgyülésben

ülő 24 szociálistának a *proletárdiktaturát* megtagadó nyilatkozata. — A verembe esett farkas szól csak most belőlük. Ime a bizonyiték:

„Marxnak az volt a meggyőződése, hogy ez az átváltozás *csak forradalmi uton* **mehet végbe. Azzal, hogy a** *szakszervezeteket* **akarta a munkásmozgalom gerincévé tenni, egyuttal a** *forradalmi eszme hordozóivá is tette őket.* **Abban az irányban sem hagyott fenn kétséget, hogy a** *forradalmat erőszakos átalakulásnak* **képzelik.“ „Marx és** *Engelsben erősen élt a remény, hogy a proletárforradalomnak* **rövidesen ki kell törni és egy uj, egy** *kommunista társadalom* **nő ki a forradalomból.“ Ők azt gondolták, hogy** *egy erőszakos forradalom* **meghozza** *a proletárság diktaturáját,* **amely aztán megteremti a szükséges szervezeteket.** *Ők sem ugrottak fejjel a szocialista társadalomba,* **hanem átmeneti időt is számitásba vettek.“**

Megtudjuk aztán e jeles müből azt is, hogy az *általános választójog* sem más, mint *eszköz a kommunizmus* mielőbbi megvalósitásához, igy megvan magyarázva az is, hogy miért *kell* a szakszervezeti tagoknak egyuttal szociáldemokratáknak is lenni:

„A munkásság dolga, hogy az államot ezen az uton előre hajtsa. Erre hatásos fegyverük is van, amelyet egyre jobban is tudnak használni, az *általános választójog.* **Hogy a tömegek megértsék, hogy mik a teendői, ehhez kitartó munkára van szükség és** *éppen ez a munka az, amelyet most végzünk* **és pedig olyan eredménnyel, amely ellenfeleinket kétségbe ejti.“**

Most már azt is megértjük, hogy a botbüntetés ellen a szociáldemokrata kommunista képviselőink miért viseltetnek olyan ellenszenvvel. — Félnek attól, hogy a *Müller Hermann* maszlagát bevett hiveik egyszer komolyan elhiszik nekik a *forradalomellenes* nyilatkozataikat és a botbüntetést velük szemben alkalmazzák:

„Egy olyan proletárság, amely azt állitaná, hogy semmi körülmények között nem csinál semmi forradalmat, megérdemlené, hogy addig üssék bottal, mig ráeszmélne történelmi jogára.“

Megtanulják a *szakszervezeteknek nevezett kommunista iskola* „hallgatói“ ebből a könyvből azt is, hogy az oly sokszor emlegetett *„demokrácia“* sem más, mint a *kommunizmushoz* vezető ut:

„Ebben a forradalomban már benne vagyunk **a gyakorlati, politika és** *szakszervezeti* **tevékenységnek nemcsak a jelenre, de a jövőre nézve is van értéke.** *Ez rakta le az alapot a szociálista társadalom épületéhez és* **ez rakja rá az egyik téglát a másikra.“**

Mindezek az idézetek elég világosan bemutatják, hogy mire tanitják a szakszervezetben a munkásokat és mennyire helytálló *Szabó Ervinnek*, a magyarországi szociálisták egyik vezéralakjának *„A tőke és a munka harca“* cimü müvében nyilvánitott következő megállapitása:

„A szakszervezetek **csak amolyan** *ujonc-iskola* **a párt számára,** *előkészitő tanfolyam a* **szociálizmusra.“**

Nehogy pedig azt lehessen mondani, hogy a *szakszervezeti* tagok csak világnézeti oktatást kapnak, de a *szakszervezet* hazafiság szempontjából legalább is közömbösnek mondható, idézzük egyik szakszervezeti lap *„Hivatalos Rovatából“* a következő figyelmeztetést:

„Ezuton is szükségesnek tartjuk a szövetség tagjait figyelmeztetni, hogy szervezett munkás nem lehet tagja olyan egyesülésnek, amelynek bevallott célja a munkásság törekvéseit megakadályozni. *Igy nem lehet tagja a munkásság semmiféle Levente egyesületnek,* **Jószerencse szövetkezetnek,** *Lövész egyesületeknek, sem más polgári egyesületeknek,* **melyek** *hazafiasság, vagy vallásosság* **leple alatt azt a célt szolgálják, hogy a munkásokat az osztálytudatos szervezkedésektől eltéritsék és ezzel a munkásságot előrehaladásában megakadályozzák.“**

Hogy kétség ne legyen az iránt, hogy mit értenek a szociáldemokrata kommunista *szakszervezetekben* az *osztálytudatos* szó és a *munkásság előrehaladása* kifejezésében, azt az előbbi idézetek eléggé bizonyitják, de fényesen bizonyitja ugyanezen szaklapnak egy május elsejei cikkének befejezése:

„Világ proletárjai egyesüljetek!“

1924 augusztusában minden szakszervezeti hivatalos lapban (van valami 30) megjelent a *Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség* (Amsterdam), a *Szocialista Munkás Internacionálé* (London), a *Szocialista Ifjumunkás Internacionale* (Berlin) közös háboruellenes kiáltványa. Ebben ilyeneket olvashatunk:“

„Emlékezzetek munkástestvéreitekre, akiket magukkal ragadtak akkor az *orditó hazafiasság* **hullámai.“** *„Meg kell szüntessük azt a világrendet,* **amely uj háborus gonosztevőket szül.“ „Mindaddig megmarad a háborus veszedelem, mig a kapitalista társadalmi rend fennáll.“** *„A háborus szolgálat egyéni megtagadása* **mindenkor hatásos tüntetés lesz, mint tömegjelenség, azonban nem tudja valóban megakadályozni a végzet menetét, ezért nincs más mód, minthogy tövestül kiirtsuk a háborus lehetőségeket: meg kell szüntetni a kapitalista társadalmi rendet.** *A munkásság uralma* **nemcsak a kizsákmányolás, hanem a háboru végét is jelenti minden országban.“**

Ime bemutattuk a szocialista kommunista *szakszervezeteket,* ugy, amint ezeknek képét a *kommunista* lapokból és iratokból meg lehet alkotni. Ugye igaza van a Népszavá-nak, hogy a *törvényhatóságoknak fogalma sincs arról, mi az: szakszervezet?* De nincsen a belügyminiszternek sem, mert akkor már régen nem volnának szociáldemokrata szakszervezetek, mert ime *nem gyáva és hazug ürügy az, hogy a szakszervezetek a forrása a forradalmasitó törekvéseknek,* hanem le nem tagadható igazság. Az idézett cikk meg van róla győződve, hogy Nógrádvármegye határozatával nem adta ki mérgét a Szolnokról kiindult diktaturajárvány. Magunk is teljesen biztosra vesszük azt, hogy nem marad Csonkamagyarországnak egyetlen törvényhatósága, amelyik a mostani leleplezések után hasonlóképpen ne követelné a szakszervezeti kérdés gyökeres rendezését.

Nincs az országban ember, aki nem tartaná szükségesnek, hogy a munkások jogos érdekeinek védelmére és istápolására egyesületeket alakitsanak.

A derék, becsületes magyar munkások minden ilyen törekvése minden tisztességes magyar ember rokonszenvével találkozik.

Azt azonban nem türjük, hogy a becsületes, hazafias magyar munkásság nevének kihasználásával olyan egyének, akiknek fegyházban lenne helyök, nemzet- és társadalomellenes munkát végezzenek és a gazdasági érdekből tömörült munkásokat kommunista leltárgyaknak tekintsék és azokat nemzetellenes célokra használják ki.

ünnepi számában egyedül őt érdemesitették arra, hogy névszerint is kiszerkesszék.

Eleinte megpróbálták úgy a *Népszavában*, mint a többi kommunista szaklapjaikban a „*Közérdekü Levelek*" egyszerü igazságait tárgyi hozzászóllással megcáfolni, de az ilyen cikkekre adott válaszaink csak annál rikitóbban mutatták be a szociálizmus badarságainak tarthatatlanságát. Igy a harcnak ezzel a formájával, — mint teljesen reménytelennel — egészen felhagytak és hadmüveleteiket tisztán csak a tárgytalan piszkolódásokra és rágalmazásokra korlátozták. Azonban ezzel se volt több szerencséjük, mert egyrészt a minden esetben birói uton kikényszeritett helyreigazitó nyilatkozataink segitségével nemcsak cáfoltunk, de egyuttal

a saját lapjukban csinálhattunk ellenük propagandát,

másrészt a rágalmazót minden esetben a biróság elé állitottuk, amikor is az általunk nemcsak megengedett, de egyenesen követelt bizonyitási eljárás alapján lett megállapitva a felhozottak valótlansága. Most már csak akkor törnek ki ellenünk a *Népszavában*, ha valamiért különösen megharagudtak, — mint legutóbb a „*Kétféle erkölcs*" cimü levelünkért.

A nem nemzetellenes törekvéseik elősegitésére alkotott sajtószabadság adta lehetőségek kihasználása balul ütvén ki, a magyar állam sorsát szivükön viselő magyar hazafiak részére rendelt nemzetgyülést használták fel az ellenünk való támadásra. Meg lehetünk elégedve.

Négy nap alatt a tehetetlen dühtől áthatott négy interpelláció

kapcsán önkénytelenül szolgáltattak tanubizonyságot a „*Közérdekü Levelek*" nagy eredményeiről. Abból indultak ki, hogy mig egyrészt itt őket védi a mentelmi jog, másrészt bennünket ugyanez a törvény megfoszt a védekezés minden fegyverétől, tehát nem hagyják kihasználatlanul ezt a *szociálista erkölcsöknek* annyira kedvező intézményt Mi minden tekintetben helyeseljük apáinknak a mentelmi jogról hozott törvényét, és nem teszünk nekik még csak szemrehányást sem azért, hogy abban nem gondoskodtak a joggal való visszaélés lehetetlenné tételéről. Elvégre amit az LI. levelünkben a szabadságjogi törvényekről irtunk, hogy azokat emberek részére hozták, az még fokozottabb mértékben áll a képviselők mentelmi jogára vonatkozólag. Hogy gondolhattak volna apáink a Tisza Kálmánok, Irányi Dánielek, Simonyi Ernők korában arra, hogy jöhet egy kor, mikor

a jogos tulajdonukat elvenni akarókat nem börtönbe és fegyházba zárják, de előttük az országgyülés megszentelt kapuit is kinyitják.

A szociáldemokraták azonban most is elszámitották magukat. A törvény hiányossága megakadályozott ugyan bennünket abban, hogy a nemzetgyülés korlátolt számu hallgatósága előtt utasithassuk vissza a támadást, de nem akadályoz meg abban, hogy a „*Közérdekü Levelek*" hasábjain a munkások tizezrei előtt adjunk magunkról és ellenségeinkről helyes képet.

Peyer Károly a nemzetgyülés julius 4-i ülésén a mentelmi jog vértezetébe öltözve már másodszor kisérelte meg a „*Közérdekü Levelek*" iróját vörösre festeni, midőn a „*Napló*" szerint ezeket mondta:

„Ez az ur valamikor részt vett a Károlyi köztársaság munkájában s ő volt az, aki bemutatta és megfogalmazta azt a feliratot, mellyel a Bányászati és Kohászati Egyesület a Károlyi kormányt üdvözölte". — „Ugyancsak részt vett azon az ülésen is, amelyen ugyanez a vezetőség vele együtt a tanácsköztársaság elnökét üdvözölte". — „Azok az urak, akik akkor minden lében benne voltak, most annak az ellenkezőjét kivánják produkálni."

Most már két eset lehetséges. Mindkét esetben *Peyer Károly* marad benne a lében. Vagy tényleg magam is kommunista vagyok, vagy voltam akkor, mikor Peyer Károly annak vallotta magát, — ez esetben *elvtársa* voltam *Peyernek*, — ha tehát ő most engem *denunciál*, ugy *testvérárulást* követ el. Vagy sohasem voltam kommunista, — aki rólam tehát ezt állitja, az egyszerüen: *rágalmaz*.

Szerencsémre a második eset áll fenn. *Peyer Károly* nemcsak véletlenül, de tudatosan rágalmazott. Sulyosbitó körülmény, hogy még ferditett is.

Hogy mit csináltam a Károlyi kormány ideje alatt, azt éppen *Peyer Károly* tudja jól, hiszen ha maguk közé valónak tartottak volna, ugy saját irógépes kisasszonyom személyében nem tartottak volna fizetett kémet az irodámban, akinek ezirányu müködésével annyira meg voltak elégedve, hogy a VIII. kerületi munkás- és katonatanácsba is beválasztották.

Hogy közvetlen az októberi forradalom előtt hogy gondolkoztam, azt nagyon jól tudják Peyerék a „*Nemzeti Tanács*" ellen alakult „*Nemzetvédelmi Szövetség*"-nek abból a *kiáltványából*, amelyet

a „*diadalmas forradalom*" hajnalán kiragasztása után azonnal az utolsó példányig levakartak az „*elvtársak*" a budapesti falakról, bizonyságot téve arról, hogy hogy értelmezik a „*szabad véleménynyilvánítás jogát*" ők, ha a hatalom az övék. E kiáltványból csak a következőket idézem :

„Vakmerőségük nem ismer határt. A verejtékező munkásság önkényes kihasználásával utcai terrorral meg akarták keriteni a közhatalmat, összezuzni minden ősi intézményt, magántulajdont, a családi tüzhely nyugalmát, ránk akarják szabaditani a polgárháboru iszonyait és rombadönteni Szent István Magyarországát."

„Nem akarjuk az *igazi demokrácia* sárbatiprásával egy maroknyi csapat *zsarnoki uralmát*. Nem akarunk *szovjeturalmat*, bolseviki terrort, polgárháborut. Ez a falu, a vidék, a középosztály, az iparos, földmüves, szellemi- és testi munkás és a honukhoz hü nemzetiségek lelkének elnémitott szava."

„Célunk : bebizonyitani ország-világ előtt, hogy a felforgató szellemü sajtó, a budapesti utcai tüntetések lármája nem az ország szava." „Megakadályozni a nemzetrontó, felforgató elemek uralmát és ha erőszakoskodnak, uralmuk ellen szegezni a nép millióinak megnyilatkozó akaratát."

Az aláirók között ott volt az én nevem is. Tehát az *akkori* érzelmeimről nyomtatott bizonyitvány van.

E kiáltvány bizonyitja, hogy voltunk abban az időben tisztánlátók, akiket nem káprázhattak el a *Nemzeti Tanács* hazatias frázisai, — mint oly sokakat az első napokban. Mi tudjuk, hogy a *Nemzeti Tanács* veres fehér zöld papirosa a *proletárdiktatura* veres rongyát van hivatva ideig óráig takargatni.

Ha ezzel a kiáltvánnyal hamarabb jövünk ki, talán egész másképen fordul hazánk sorsa. De elkéstünk. Károlyi a szociálistákkal kormányra jutott. Belgrádig sülyedtek. Letették a fegyvert. Egy rossz békeszerződés réme fenyegetett. Minden magyar embernek kötelessége volt a lehető legjobb békeszerződés érdekében mindent elkövetni. Ezért az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület* is 1918 évi november hó 9-én *az én javaslatomra* elhatározta, — nem ugyan azt, hogy a Károlyi kormányt üdvözli, — de hogy kifejezetten a békeszerződés bányászati vonatkozásu anyagának összeállitására — és semmi egyébre, vállal-

kozik, — amint az előterjesztés következő szószerinti szövege ezt bizonyitja:

„Engedtessék meg nekünk aggódó lelkünk egész őszinteségével vázolni azt a körvonalaiban, de nem egyuttal méreteiben is pontosan már most meghatározható veszedelmet, mely szegény szerencsétlen hazánknak minden részét sujtani fogja, legyen az a mindenesetre megmaradó, vagy az elszakitásra kijelölt terület, ha hazánk szétdarabolása valósággá válna.“

„Nem a népek milliói, de csak néhány egyén kivánja hazánk szétdarabolását — és mindenesetre jóval számosabban vagyunk mi, — a vidéken lakó magyar és nem magyarajku bányászok, kohászok, iparosok, földbirtokosok, városi polgárok, földmivesek és szellemi munkások, kik szivük legmélyebb elkeseredésével tiltakoznak az ellen, hogy a népek önrendelkezési jogának jelszava mellett, rólunk, nélkülünk rendelkezzenek, noha mi is népek vagyunk.“

„A föld alatt és a kohók izzó tüzénél verejtékezve, hü szolgái voltunk eddig hazánknak, védői és igaz barátai munkástársainknak, állottuk a nehéz tisztet mint ütköző a munkaadó és munkás között, hozva jólétet az elhagyott szegény hegyvidékre; most éltünk derekán, vagy alkonyán itt állunk a rettentő dilléma előtt, ott hagyni szeretett hivatásunkat, melyre mindég büszkék voltunk, — vagy megtagadni hazánkat és polgárává lenni egy idegen államnak, mely hazánkat fosztotta ki.“

„Felajánljuk szaktudásunkat és szorgalmas munkánkat egyenként és összesen arra a nézetünk szerint ma legsürgősebb és legfontosabb célra, hogy összehordjuk a tudomány és érvelés minden fegyverét hazánk integritásának és egységének megvédésére, hogy a békekötés nagy harcában hazánk külügyminisztere az igazság mentől teljesebb és imponálóbb fegyverzetében jelenhessen meg.“

Ennyi és semmi más nem volt az emlékirat célja és tartalma. Ugyebár ez nem az a felkinálkozás, amivel *Peyer* meggyanusitott.

Említettem, hogy lekéstünk a forradalom előtti szervezkedésről, a Károlyi-kormány alatt pedig a szervezkedés szabadsága csak a kommunistáknak volt meg. Eltelt egy hónap, mig a magyar

nemzeti érzésüek oly számmal találhattak egymásra, hogy a *Területvédő Ligát* meg lehetett alakítani, melynek e sorok írója lett a propaganda vezetője. Noha a liga kifejezetten csak az ország megcsonkítása ellen védekezett, a szociáldemokrata kommunisták vad dühvel törtek ellene. Gyanakvó szemmel nézték és mikor fegyelmezett hadsereget akartunk teremteni határaink megvédésére, — ezt árulás folytán megtudva — megakadályozták. Erről ir a *Népszava* 1918. december 6-iki száma:

„Mozgalom indult meg az *ország területi épségének megmentésére.* „Társadalmi mozgalom", amely mindenkit egyesiteni akar a haza megmentésének tulságosan is tág és tulságosan is sokféleképen magyarázható és ferdithető fogalma alá... A liga azt meri állitani, hogy a munkásságnak is kötelessége az ő zászlaja alá csatlakozni. Mi ezzel szemben a *ligát fölöslegesnek, károsnak, és ellenforradalmi mozgalomnak* tartjuk, *a szervezett munkásság* ezzel a mozgalommal szemben csak a gyanakvás, csak a bizalmatlanság és *csak a támadás álláspontjára* helyezkedhetik. Mi még nem felejtettük el, hogy ugyanezek az emberek és testületek voltak azok, akik és amelyek a forradalom előtt volt napokhan szembe próbálták állitani a forradalmi Nemzeti Tanáccsal a Nemzeti Szövetséget... Kezünkbe került ezeknek az uraknak egy fölhivása, amellyel a katonákhoz fordultak, *amelyben szitkozódva emlegetik a körülöttünk élő nemzeteket* . . . Minden áron fegyvert akar ragadni ez az obskurus társaság — és rögtön hozzátesszük — obskurus célokra. *Toborzásra* hiv föl katonákat, amihez természetesen nincsen joga és százszorosan gyanussá teszi minden cselekedetét, hogy igy *fegyveres gárdát próbál szervezni önmaga mellé.* Hiszi-e valaki is, hogy ma még — miután *Tiszáék* elvesztették a háborut — fegyverrel bármit is megvédhetünk az antanttal szemben?... Aki ma fegyver után kiáltoz és uj háborura uszit, az csak a reakciót szolgálja, azt avval a gyanuval kell illetni, hogy a *fegyveres toborzást* nem az antant ellen, hanem a forradalom ellen akarja felhasználni. A magyar népet nem a magyar

sovinizmus fölfokozása, **hanem csupán a** *szociáldemokrácia* **nemzetközi megerősödése, csak az** *internacionale* **mentheti meg.**"

Azt az itt említett toborzó felhivást *én* fogalmaztam. A Népszava cikke bizonyitja, hogy ez a cselekedet sem volt bolseviki cselekedet. A Peyerék által *irodámban tartott kém e felhivás egy példányát — mielőtt azok szétküldésre kerültek volna — ellopta és beszolgáltatta a szociáldemokrata párt vezetőségének.* Erre vonultatta fel *Pogány József* a budapesti helyőrséget *Bartha Albert* hadügyminiszter ellen a várba, aki a tüntetés következtében lemondott és a fegyelmezett hadsereg tervét elejtette.

Haca szocáldemokraták akkori szándékunkat meg nem akadályozzák, ma hazánk határai érintetlenek s a magyar munkásság nem nyomorog.

Hogy ez a kisérletünk sem sikerült, most már mi sem tartóztatta fel a szociálistákat a proletárdiktatura megcsinálásában.

A proletárdiktatura kitörése után a *Bányászati és Kohászati Egyesület* választmánya az elnökségnek utasitást adott arra, hogy a tanácsköztársaság elnökéhez elmenjen. *Nem igaz* azonban az, hogy a választmány akár *velem,* akár *nálam nélkül* a tanácsköztársaság elnökét üdvözölte volna. Ha *Peyer Károly* azon az ülésen jelen lett volna, nem nagy öröme tellett volna benne s ha az ott elhangzott jókivánságoknak csak századrészét is teljesiti az Uristen, ugy már *Peyer Károly Garbaival, Kun Bélával* és többi elvtársaival együtt régen *természetes, de igen kinos halállal haltak volna meg.* Azt hiszem mindenki helyeselni fogja a választmány akkori határozatát és nem lát benne bolseviki érzelmet, ha elolvassa *Peyer Károly* tanácsköztársasági *szénbányaügyi diktátor* alábbi hivatalos rendeletét:

„Zsigmondy Árpád elvtársnak, a Bányászati és Kohászati Egyesület elnökének Budapest. A szocialista termelés népbiztosának rendeletére fölhivom elvtársat, hogy a **Bányászati és Kohászati Egyesület helyiségét, berendezését,** *személyzetét* **s könyvtárát, az egyesület hivatalos lapját, a „Bányászati és Kohászati Lapot"-at a szociális termelés népbiztosságának kebelében szervezett Bányászati és Kohászati szakosztálynak rendelkezésére bocsájtani sziveskedjék. Ezen rendelkezéstől függetlenül a Bányászati**

és Kohászati Egyesület eddigi fölszerelésével és keretében mint tudományos célokat szolgáló szakegyesület továbbra is működhetik. *Budapest 1919. ápr. 15.* **Szociális termelés Népbiztosság** *Bányászati szakosztálya.* **Peyer Károly** *s. k.*

Hát azért, hogy ebbe az irásba a *második* mondat belejöjjön, kellett *Garbaihoz* elmenni. Hogy a Bányászati és Kohászati Egyesület keservesen szerzett *vagyona, könyvtára,* **gépirókisasszonya** *és hasonló leltári tárgyai ne kommunizáltassanak el,* **ne kerüljenek ebek harmincadjára, mint a Szentiványi-féle butorok.**

Nem szeretek a magam dolgával a nyilvánosság elé hozakodni. Akik ösmernek, azok tudják, hogy soha közéleti munkásságomat más, mint legbensőbb meggyőződésem nem vezette, véleményemet mindig kimondottam a hatalommal szemben még inkább mint mellette. A Peyer-féle rágalmak tehát bennem kárt nem tehetnek. Ha ez esetben mégis kivételt teszek, teszem egyrészt azért, mert sulyt helyezek arra, hogy a *Közérdekü Levelek* engem személyesen nem ismerő olvasói se tegyenek fel rólam rosszat, másrészt a *Peyer* támadását alkalmasnak találtam arra, hogy azon bemutathassam a *szocialista erkölcsök* igaz képét és harmadszor e fejtegetések révén ébren tartsam honfitársaim emlékezetében azt a már-már feledésbe merülő valóságot, hogy

hazánk mostani siralmas sorsa a szocialisták lelkét terheli.

Azt hiszem mind a három célt sikerült eredménnyel szolgálnom.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Gálócsy Árpád.
Held irodalmi és nyomdavállalat Budapest II, Margit-körut 7.

EGYSZERŰ IGAZSÁGOK

A KÖZÉRDEKÜ LEVELEK első évfolyamának kötetes kiadása. / 16.000 K-ért bérmentve küldi meg a kiadóhivatal: Budapest, VI, Podmaniczky-utca 45.

LIV. LEVÉL.

VÁLASZ EGY INTERPELLÁCIÓRA.

Haladunk!

Mikor a *Közérdekü Leveleket* megindítottuk, — a szociáldemokrata kommunisták azonnal ránk támadtak. Hivatalos lapjukban sürgősen leadták az első sértő közleményt. Azt hitték akkor, hogy velünk szemben is eredményes lesz a rendes fogásuk: — azt, aki üzelmeik ellen fellép, vagy utjukban áll, — a piszkolódó sértésekkel, rágalmakkal, meggyanusitásokkal elárasztani. A legtöbb esetben ezzel célt is értek. Az ellenség hadállásait és fegyvereit nem ismerő, — embertársaik baján önzetlenül segiteni akaró jóhiszemü jámbor emberbarátok, többnyire békeszerető emberek is, akik undorodva vonultak vissza, mikor jószándékukért a szociálizmus erkölcsének megfelelő fogadtatásban részesültek. Ezek legtöbbje

a becsületes jóravaló munkást egynek vette a szociáldemokratákkal,

annak lelkületét a *Népszava* szellemével, s nehogy további gunynak, piszkolódásnak, meghurcoltatásnak tegye ki magát, az általa megsegiteni akart *„hálátlan munkásság"* részéről, megszüntetett minden szociális tevékenységet és futva menekült a harctérről. Velünk szemben ez a taktika nem sikerült. Mi az ellenséges hadállás minden pontjával, az ellenség minden fegyverével ismerősök voltunk. Mi tudtuk, hogy a szociálisták elleni hadjáratunkban

magunkkal szemben találunk minden olyan harcmodort, amelyet a genfi egyezmény tilt.

A mi vállalkozásunk: — a duvadak elleni vadászat, — vagy még inkább az ártalmas férgek irtása, — vagy az emberpusztító járványok ellen való védekezés. Aki ilyen feladatra vállalkozik, annak el kell készülnie mindenféle kellemetlenségre. Igy felkészülve indultunk meg. A tulsó oldal hamar rájött, hogy itt az eddiginél keményebb hajtóvadászat kezdődik és egy-egy sulyosabb vereség után ujabb felszisszenésüket olvashattuk. Eredményeinkkel lépést tartott részükről a *„megbecsültetésünk."* Az első támadás még a *Népszava* tizenegyedik oldaláról orditott ránk, — aztán fokozatosan a kilencedik, hatodik, negyedik oldalra *„léptünk elő,"* — julius 15-én végre elértünk a náluk elérhető legnagyobb *„kitüntetésig"* — az első oldalra. Közben a sorok irója már abban a kiváló szerencsében is részesült, hogy a *Népszavának* ez évi május elsejei

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 40. SZÁM. 1925. OKTÓBER HÓ 4.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

Hidavatás Kunszentmártonban.

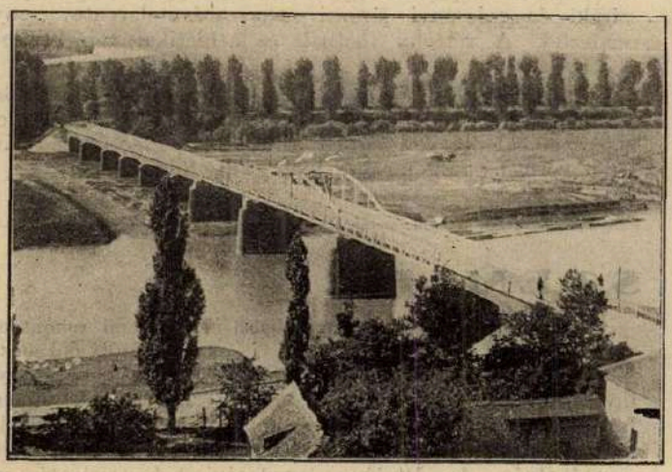

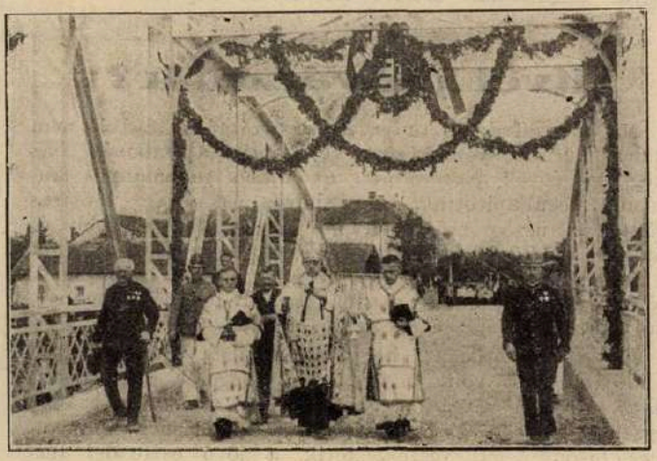

Évek óta tartó szorgalmas munka után elkészült a kunszentmártoni hid, mely a Körös tulsó oldalát köti össze a községgel. Képeink az uj hidat és a felszentelést ábrázolják.

Aknarakás.

Háboruban a tengerészet idegen tengeri hajók ellen aknamezőket rakott, ahol a hajók nekimenvén az aknának, felrobbantak. Most egy idegen hatalmasság, amely minden polgári tisztességnek, igy a magyar nemzetnek is esküdt ellensége, itt magyar földön rakott le aknákat, hogy kiépitve széles aknamezőket, ezzel a magyar nemzet nyugalmát felrobbantsa és élete fonalát elmesse.

A vörös orosz arany ismét itt gurult és nagyjaink életét, polgáraink nyugalmát fenyegette. Egyszer már a magunk bőrén éreztük az ő tombolá uk pusztitó erejét.

Általában azt szokták mondani, hogy a nagy város a legjobb talaj az ilyen robbantások céljára. Most azonban azt látjuk, hogy a vörös hatalom rájött arra az igazságra, milyen jelentős a magyar nép, a vidék szerepe arra vonatkozólag, hogy ez a nép milyen kormányt támogat és milyen politikát követ.

Ezért most már a vidékre is kiterjesztették e rendes aknamunkájuk tevékenységi körét. Amit nem hittünk volna, hogy lehetséges, azt látjuk, hogy a magyar vidéken is nagyobbszámu titkos izgató müködésének jöttek a nyomára.

Ebből az esetből kifolyólag, ugy hisszük, hasznos lesz olvasóinkat és a vidéki józan, hazafias társadalmat arra figyelmeztetni, hogy az ilyen próbálgatások meg szoktak ismétlődni. Ezért tehát nemcsak az a fontos, hogy a már megindult munka felfedeztessék, hanem, hogy megelőztessék minden ilyen gyalázatos aknafektetés azáltal, hogy minden becsületes magyar polgár a közrend és a haza őrének tekintse magát, ne lehessen még egyszer ilyen gyalázatos munkát el se kezdeni.

Ha minden ember éber figyelemmel, nyitott szemmel tekint maga körül, rögtön észre kell vegye azt, ha valahol valami nincs rendjén. Kiszámithatatlan következményekkel járhat ily terveknek végrehajtása, ha kissé később fedeztetik fel, sok derék embert ejthet meg, vagy ki tudja, talán emberéletet is áldozatul ragad.

Ahol a köztudat éberen őrködik, ott a gyujtogatásnak nincs talaja. Arra kell törekednünk, hogy sehol az országban ilyen aknarakást még csak megkezdeni, még tervezni se lehessen!

KÁTÉ.

Tudja-e mi a Vitézi Rend célja?

A Vitézi Rend célja: Utódaikban is megjutalmazni s az ország hüségében megtartani mindazokat, kik a világháboruban és a forradalmak alatt egyéni vitézségük s nemzeti érzésükkel kitüntek; érdemeik méltánylásával ápolni a hazafiui erényeket s egyuttal állandó értékü nemzetvédelmi szervezetet teremteni ugy a kivülről jövő, mint a belső romboló erők ujbóli forradalmi kisérleteivel szemben.

Mi a célja a Vitézi Rendnek tagjaival?

A Vitézi Rend tagjait különleges állásuknál és tekintélyüknél fogva példaként állitani a nép elé, mint annak polgári és nemzetvédelmi vonatkozásu dolgokban természetes vezetőit.

A Vitézi Rend tagjai, családja leszármazóival egy erős, hatalmas fajmagyar, keresztény erkölcsü, békében bölcs és dolgos, háboruban erős és hazához mindenkor és minden körülmények között hü, nemzetfenntartó, a magyar társadalmat erősitő szervezetet képeznek.

Mivel csávázzunk?

Ma már mindenki tudja, hogy a rézgáliccsávázás nem minden körülmények között védi meg a gabonát az üszögbetegségtől. Nevezetesen az ujabb tudományos kutatások megállapitották, hogy hüvös és nedves időjárás mellett az üszög erősebben lép fel, mint melegebb és szárazabb időjárás mellett. Terjeszti még a betegséget az üszöggombákkal fertőzött vetőmag is. A rézgálicnak a hatása az üszöggombákra nem teljes eredményü, amennyiben azok csiraképességét nem öli meg teljesen.

Igy történhetik az, hogy amennyiben a vetés után az időjárás esős volt, a talaj nedvessége a gabonamagvakra rátapadt rézgálicot kimosta és a hatása ezáltal megszünik és az üszögspórák ujra fejlődésnek indulva, teljes bizonysággal veszélyeztetik a jövő esztendei termést. Az is megállapitott tény, hogy a rézgálic a vetőmagvak csiraképességét nagy mértékben roncsolja és ezért vált szükségessé, hogy a rézgáliccal csávázott vetőmagból körülbelül 20 százalékkal többet kellett vetni, mint a nem csávázottból. A tudomány ma már olyan teljesen megbizható szereket produkált a vetőmagvak csávázásához, amely függetlenül az időjárás viszontagságaitól teljes bizonyságban megvédi a terméstaz üszögfertőzéstől, sőt nemcsak az üszögfertőzéstől védi meg, hanem stimuláló (serkentő, izgató) hatásánál fogva többtermelést is biztosit. Hogy hazánkban milyen nagy fontosságu dolog az, hogy a többtermelés nemcsak jelszó, hanem valóság legyen, arra elég hivatkozni nyugati gazdasági kulturállamokra, ahol a termés átlag 16—18 mázsát kat. holdanként meghalad és Magyarországon kedvező termés esetén 8 mázsát sem haladja meg. Különösen azoknak, tehát elsősorban a vitézek társadalmának elsőrangu kötelessége, hogy a nekik juttatott kis föld területén minél nagyobb eredményeket lehessen elérni.

A magunk részéről mindenkinek ajánljuk, hogy már ebben a vetési idényben is tillantinnal csávázzák a vetőmagot, amely egyben a legolcsóbb csávázoszer, amennyiben 5 métermázsa buzavetőmag csávázásához 1 kg elegendő. A tillantinnak a használatával 15—20 százalékos terméstöbblet érhető el. 1 kg »B« jegyü tillantin ára 100.000 K. Megrendelhető a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeténél, Budapest, I., Királyi vár, I. Alagsor.

Leventék.

Leventeverseny Salgótarjánban. Október 3-án és 4-én Hont és Nógrád egyelőre egyesitett vármegyék salgótarjáni, sziráki és szécsényi járásai nagyszabásu leventeversenyt rendeztek. A verseny football és athlétikai versenyekből állott.

Leventeoklevél. A salgótarjáni leventéknél már meghonosisitott tetszetős kiállitásu leventeoklevélürlap megrendelhető a salgótarjáni járási testnevelési vezetőnél. Ára 1300 korona. Salgótarján, vitéz Pál Imre őrnagy.

SZEMLE.

A kartellek a gazdák szempontjából nem valami rokonszenvesek a 11 év óta a legnehezebb viszonyok között élő mezőgazdaságra való tekintettel, amely a nagyobb arányu invesztició elől már tovább nem térhet ki. E témát fejtegeti Ormándy János a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatója a legutóbbi Kamarai Értesitő vezetőhelyén. Az általános gazdasági helyzetjelentés, az agrárberuházások programmja, vasuttarifa, 55 milliárd inség- és vetőmaghitel, adókérdések a Kamarai Közlöny többi főbb kérdései. Kreybig Lajos dr. talajvegyész, az Orsz. Agrochémiai Állomás vezetője három cikket közöl az ujabban nagyon néps erüsödni kezdő tudományos kisérletei köréből, melyek gyakorlati alkalmazására a győri gazdakamara külön laboratóriumot állitott fel. Uj osztálya a kamarának a kertészeti, szőlészeti, borászati és gyümölcsészeti osztály, melynek élére a földmivelésügyi minisztérium nevezett ki egy kiváló szakembert.

A budapesti volt első honvéd gyalogezred háborut viselt tagjai összejövetelt tartottak a fővárosban, a Ferenc József-laktanyában. A hős honvédezred zászlaját József király herceg, tábornagy is megkoszoruzta.

A kisántánthoz.

A kisantant kardot csörtet,
Fenyegeti nemzetünket,
Fenyegeti bősz haraggal,
Hogy elbánik a magyarral.

Azt üzeni, jaj minekünk,
Ha dacolni tovább merünk!
— Mert, ha jól akarunk járni,
Meg kell nekünk alázkodni.

Tanácskoztok, gyüléseztek,
Országunkkal mit tegyetek..?
— Hiába is tanácskoztok,
Rabláncot ne csináljatok!

Mi rabláncot meg nem türünk,
Hazánkért halunk vagy élünk!
Sorsunk felett ne döntsetek
Ti nyomorult hitvány ebek!

Tulajdonképp mit akartok,
Hogy nekünk békét nem hagytok?
Talán bizony attól féltek,
Körmötökre égnek a megszállt részek!

Bekövetkezik biz az még,
Szük lesz nektek az a vidék,
Szük lesz és futni fogtok,
Hazátokig meg se álltok!

Nekünk mit is üzentgettek,
Hisz jól látjuk, hogy ti féltek.
Féltek tőlünk és rettegtek,
Most is azért gyüléseztek!

A mi hazánk ezeréves,
Nekünk minden rögje édes.
Hős vérét ontotta érte
A magyar faj ezer éve!

Ti ide csak bejöttetek,
E honért nem véreztetek;
A konc, melyet kaptatok,
Nem soká lesz birtokotok!

Hej kisantant, szegény pára,
Meg van már napod számlálva.
Rövid lesz már dicsőséged,
Mi csak erre intünk téged.

A kisantant kardot csörtet,
Fenyegeti nemzetünket.
De mi biz Isten nem félünk,
Ha kell, nyaka közé ütünk!

vitéz ROMAN MIHÁLY

Vitézek részére
előnyös feltételek mellett kifogástalan kiállítású
polgári ruhákat
készítek a következő árakkal:
Egy facon hozott anyagból . . **K 750.000**
Általam adott kiváló ang. szöv.-ből **1,800000**
Telefon hivásra házhoz jövök és mintákkal szolgálok. Vitéz bajtársak szives pártfogását kérem
vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—48. ::

VILÁG FOLYÁSA

A genfi Népszövetség közgyülése.

Szombaton tartották meg a genfi Népszövetség közgyülésének záróülését. Ezzel befejezték a Népszövetség hatodik közgyülésének ülésezését, melyen főképpen a mosszuli kérdéssel, valamint Ausztriának és Magyarországnak pénzügyi helyreállításával foglalkoztak. Az utolsó ülésen a rabszolgaság eltörlésének napjainkban már meglehetősen időszerűtlenné vált kérdésével foglalkoztak. Ezután a választásokat ejtették meg, majd pedig minden nagyobb baj nélkül szétoszlottak a népek kiküldöttei.

A Népszövetség tanácsülése.

Valamivel viharosabban záródott a Népszövetségi tanács 35-ik ülésszaka, melynek utolsó ülésén Galvanouskas litván kiküldött nagy dühösen öklével az asztalra csapott, felugrott és otthagyta a tanácskozást. Galvanouskas a kisebbségi kérdésben is felszólalt közvetlenül Apponyi Albert gróf javaslatai után és a maga részéről is igazságot követelt a kisebbségek részére. Most ismét a kisebbségek ügyében szólalt fel a Memel-folyam torkolata viszonyainak szabályozása ügyében. Mivel pedig a Népszövetség Tanácsa ebben a kérdesben a litván érdekek ellenére kivánt beleavatkozni, a hirtelen haragu litván delegátus egyszerüen faképnél hagyta a tanácsot.

Külügyminiszterek konferenciája.

A biztonsági szerződés ügyében tervezett külügyminiszteri értekezlet október elején az északolaszországi Locarnóban ül össze. A konferenciát eredetileg Svájcban akarták tartani, de Mussolini kivánságára Olaszországba helyezték át az értekezletet, hogy azon Mussolini is részt vehessen. Németország képviselője szombaton este adta át a francia külügyminisztériumban a német kormány jegyzékét, amelyben kijelentik, hogy a külügyminisztereknek a biztonsági paktum megkötéséről folytatandó tanácskozásaira szóló meghivást a birodalmi kormány elfogadja.

A siriai harcok.

Damaszkuszi hirek szerint a francia csapatok Gamelin tábornok vezetése alatt bevonultak Suejdába. Ezt az erődöt eddig a druz felkelők körülzárva tartották és a helyőrsége ennélfogva nagyon sokat szenvedett. A felmentés után a helyőrséget a lehető leggyorsabban Damaszkuszba szállitották, amiből az tünik ki, hogy nagyon rossz állapotban lehettek a felmentettek. A sebesültek és betegek elszállitása után a francia tábornok hadoszlopa, tekintettel a Suejdai erőd vizhiányára, ami nagyobb csapattestek vizzel való ellátását lehetetlenné teszi, tovább vonult, majd valamivel távolabb, ahol könnyebben élelmezheti magát, akadálytalanul megállapodott és most teszi meg az előkészületeket a felkelők teljes leverésére. A Suejda felszabaditása körüli hadmüveletek során a sebesültek és halottak teljes száma mindössze harminc embert tett ki.

A marokkói harcok.

Legutóbb a spanyolok Alhucemas körül két hadoszloppal fejtettek ki hadmüveleteket. Ezek közül az egyik hadoszlop kiindulási helyére érkezett vissza. Mivel a harcokban hivatalos jelentések szerint a spanyolok hat tisztet és hetven embert vesztettek, attól tartanak, hogy a spanyol haderők talán

heves ellentámadással kerültek szembe és ez kényszeritette a hadoszlopot a visszavonulásra.

A francia pénzügyminiszter amerikai tárgyalásai.

Caillaux francia pénzügyminiszter nagyobb bizottság élén Amerikába utazott, hogy ott Franciaország háborus tartozásairól tárgyaljon. Az amerikaiak ugyanis egy év előtt meglehetősen szigoruan léptek fel és azt kivánták, hogy Franciaország fizesse meg a háboru alatt felvett tartozásait. Mivel pedig a franciák akkoriban Németország leggazdagabb ipari vidékének megszállásával voltak elfoglalva, Németország pedig ennek következtében, mindenféle jóvátételi fizetést beszüntetett, az amerikaiak aggódni kezdtek a pénzükért és fizetésre szólitották fel a franciákat. A francia pénzügyminiszter javaslatait most az amerikaiak visszautasitották és ujabb tárgyalások indultak meg, melyeknek eredménye teljesen bizonytalan.

A mosszuli kérdés.

A mosszuli kérdés rendezetlensége miatt meglehetősen kiéleződött a helyzet Anglia és Törökország között. Sem az egyik, sem a másik fél nem volt hajlandó belenyugodni a kérdés megvizsgálásával megbizott háromtagu bizottság javaslatába. Most ezért elhatározták, hogy a hágai döntőbiróság elé terjesztik ezt a kérdést, de már most is olyan a helyzet, hogy mindkét fél azt jelentette ki, hogy hajlandó ugyan elfogadni a biróság döntését, de csak abban az esetben, hogy ha neki kedvez a döntés. Most ujabb bizottságot küldött ki a Népszövetség, mely megvizsgálja az ugynevezett brüsszeli semleges vonalat, melyet állitólag mindkét fél katonasága megsértett. A bizottság kiküldése után a török küldöttség rögtön elutazott Genfből és visszatért Angorába.

Ostromállapot Teheránban.

Perzsiában a szovjet delegáció bujtogatása folytán a lakosság forrong. Teheránban ezért kihirdették az ostromállapotot. A perzsa hatóságok az orosz szovjet több ügynökét letartóztatták. A szovjet követség nyomdászokat és szedőket tartott, akik lázitó iratokat állitottak elő. Sok gyanusitottat elfogtak és a hatóságok a rendőrséget katonai csapatokkal erősitették meg.

A román külügyminiszter terve.

Duca román külügyminiszter Genfben azt a feltünéstkeltő kijelentést tette, hogy a szomszéd államokkal hajlandó biztonsági szerződést kötni. Magyarországot ugyan nem nevezte meg névszerint, de mivel ilyen szerződést a magyarokkal csakis területi engedmények alapján lehetne kötni, nagy nyugtalanságot okozott ez a hir a kisantant körökben. A biztonsági szerződés esetén ugyanis Magyarország lemondana elvesztett területeiről és ünnepélyesen biztositaná a maga részéről a román határ sérthetetlenségét, ez pedig csakis ugy képzelhető el, ha a tőlünk elvett területek egyrészét legalább visszaadná. Abban az esetben azonban, ha valahogyan sikerülne Romániának a magyarokkal ilyen szerződést megkötni és Magyarország biztositaná a román határ sérthetetlenségét, teljesen fölöslegessé válnék a kisantant, ami Románia kiválása esetén összeomlana. Viszont, ha Románia területi engedményeket adna, ezzel rést ütne a trianoni szerződésen, ami a többi kisantant államra nézve is kedvezőtlen példaadás és előzmény lenne. Éppen ezért, nagy nyugtalanság támadt a kisantant államok között, amit csak nagynehezen csöndesitett le a román külügyminiszter ujabb kijelentése, mely szerint genfi nyilatkozatának tulzott jelentőséget tulajdonitottak és neki nem volt szándékában Magyarországnak ajánlatokat megtenni.

HIREK.

Heti naptár.

OKTÓBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
5 Hétfő	Placid, vt.	Aurél	A hét elején a nap 6 óra — perckor kél és 5 óra 25 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra és perckor kél 40, 5 óra 10 perckor nyugszik
6 Kedd	Brunó hv.	Brunó	
7 Szerda	Olv. B. A.	Amália	
8 Csütörtök	Magy. N. A.	Etelka	
9 Péntek	Dénas pk †	Dénes	
10 Szombat	B. Ferenc	Gedeon	
11 Vasárnap	DI9. Placidia	DI8. Brigitta	

Pesthy Pál igazságügyminiszter beiktatási ünnepsége Szarvason. A szarvasi evangélikus egyházközség vasárnap délelőtt iktatta be fényes ünnepség keretében uj felügyelőjét, Pesthy Pál dr. igazságügyminisztert. Megjelent a beiktatáson Raffay Sándor dr. evangélikus püspök és igen sok egyházi és világi előkelőség. Bartos Pál igazgató-lelkész oltári szolgálatot végzett, utána a tanitóképző énekkara Lévius Ernő tanár vezetésével egyházi éneket adott elő. Kovács Andor egyházmegyei esperes mondotta el beiktató beszédét, majd Pesthy Pál igazságügyminiszter eskütétele után Raffay Sándor püspök áldotta meg az egyházközség uj felügyelőjét. Ezután a templomban egyházközségi diszközgyülés volt, amelyen Pesthy Pál dr. megtartotta székfoglalóját. Hangsulyozta, hogy az embernek és az államnak szüksége van az egyházra és istenfélelemre. Szükséges a hitéletet mélyiteni és mindenkit belekapcsolni a gyülekezetek belső életébe. Ezután Raffay Sándor püspök mondott beszédet, majd Kováts Andor esperes a békési gyülekezet, Fábián Sándor lelkész pedig a szentlőrinci hivek nevében üdvözölte az uj felügyelőt. Délután történt a Luther Mártonról elnevezett árvaház alapkőletétele. A népjóléti miniszter ötvenmillióval járul hozzá az árvaház épitési költségeihez.

Vasárnap tartotta Huszár Károly nemzetgyülési képviselő beszámolóját Sárvárott. Beszéde után Vass József h. miniszterelnök és több nemzetgyülési képviselő is szólott, köztük Hegedüs György is. Utóbbi befejezvén beszédét, rosszul lett és pár pillanat alatt szivszélhüdés következtében meghalt.

A Széchenyi centenárium. A kultuszminisztériumban Magyari Géza dr. államtitkárnál kedden délelőtt értekezlet volt, amelyen az ez év november 3-án tartandó Széchenyi István centenárium ünnepségeinek előkészületeit beszélték meg. Országos ünnepséget terveznek november 3-án a Magyar Tudományos Akadémián. Az ünnepség részletes előkészitése céljából a jövő héten Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter elnöklésével nagyszabásu ankét lesz, amelyre meghivást kapnak mindazon a testületek, amelyek az ünnepségekben részt fognak venni.

Lelkésziktatás. Vasárnap délelőtt impozáns ünnepség keretei között iktatták a székesfehérvári ág. ev. egyház lelkészévé Irányi Kamillt, akit magyarságáért Szatmáron letartóztattak s az ugynevezett kolozsvári nagy összeesküvési pörből kifolyólag ötévi kényszermunkára elitéltek, amelyből 35 hónapot töltött ki.

Bécs a békeszerződés ellen. Bécsből jelentik: Nagyszámu közönség részvételével vasárnap délelőtt valamennyi német egyesület tüntető felvonulást rendezett a saint-germaini béke ellen. A Badenberg-utcában történt kisebb incidenstől eltekintve, a felvonulás nyugodtan, rendben folyt le.

Bán Aladár a helsingforsi egyetem magyar lektora lett. Helsingforsból jelentik: Bán Aladárt kinevezték a magyar nyelv lektorává a helsingforsi egyetemen.

Elhunyt tábornok. Megint szegényebbek lettünk egy régivágású magyar urral, egy nemesszivü katonával: Bernolák János ny. tábornok, hadibiztos, hatvanöt éves korában Budapesten meghalt. Temetése kedden délután négy órakor volt a farkasréti temetőben. Az elhunytban Bernolák Nándor volt miniszter a bátyját gyászolja.

Kiállitással és népünnepéllyel fogadta Mezőkövesd a svájciakat Vasárnap reggel 150 svájci nevelőszülő, akik az Országos Gyermekvédő Liga vendégei, Mezőkövesdre utazott, ahol a pályaudvaron Zsóry György főszolgabiró és Kiszely Pál főjegyző üdvözölte őket. Az üdvözlő beszédre válaszolva, Walliser, a svájciak vezetője elmondotta, hogy a külföldön az a hir terjedt el, hogy a mezőkövesdi népviselet megszünt és a népmüvészet termékeit mágyán égették el. Annál nagyobb az öröme, hogy csak a modern sallangokat vetették tüzre és visszatértek a népmüvészet régi, hamisitatlan formájához. Ezután a vendégek meghallgatták a mezőkövesdi népdalárda énekét. Majd a gimnáziumba vonultak, amelynek termeiben szép matyókiállitást rendeztek erre az alkalomra. Szebbnél szebb termékei a matyó-müvészetnek tárultak a svájciak szeme elé, akik sok kézimunkát vásároltak. Ebéd után népünnepet rendeztek tiszteletükre. A mezőkövesdi ifjuság tánca annyira magával ragadta a svájciakat, hogy a hölgyvendégek közül sokan maguk is a táncolók sorába állottak. Végül Barcsi József biró, akinek magyaros viselete nagy érdeklődést keltett, mondott zamatos felköszöntőt a svájciakra, akik este fél tiz órakor érkeztek vissza Budapestre.

A keresztény postásegyesületek nemzetközi kongresszusa. A hágai központi szervezetbe kapcsolódott keresztény postásegyesületek Budapesten tartották meg második nemzetközi kongresszusukat. A kongresszuson megjelentek Belgium, Hollandia, Porosz-, Bajorország és Ausztria keresztény postásegyesületeinek kiküldöttei. A kongresszust Schöpflin Lajos dr., postaigazgató nyitotta meg magyar nyelven, a Hiszekegy elmondásával. Az érdemleges tárgyalást J. Kartofiell, a Deutsche Postgewerkschaft vezértitkára, bajor országgyülési képviselő, a nemzetközi kongresszus elnöke vezette. A kongresszus kimondotta, hogy az egyesületeknek arra kell törekedni, hogy a postaintézmény, valamint a táviró és távbeszélő az állam kezéből soha ki ne kerüljön, nehogy a magántőke eszközévé váljék. Kimondotta továbbá, hogy az egyesületek törekedjenek a vasárnapi munkaszünet fokozatos megvalósitására.

A felelet — jó. Soproni lapok szerint Baán katholikus esperes a fertőszergényi római katholikus elemi iskolában arról beszélt a nebulóknak, hogy Konstantin császár a kereszténységért vivott csatája előtt Istenhez imádkozott. Az esperes ur erre megszólitotta az egyik fiut: »Kihez is imádkozott a császár fiam?« »A magyarok Istenéhez!« felete haláloskomolyan a gyerek.

Szegeden elfogtak egy nagystilü betörőbandát. Szegedről jelentik, hogy az ottani rendőrség néhány nap óta folyó nyomozás után egy nagyarányu és veszedelmes betörőbandát tett ártalmatlanná. A szervezett betörőbanda két vezére Weiss Aladár szabósegéd és Kura Ferenc kereskedősegéd volt s ők fosztották ki Kanyó főhadnagy Boldogasszonysugáruti lakását, ahonnan mintegy hetvenmillió korona értékü ékszert magukkal vittek, valamint Weiss Imre dr. ügyvéd Jókai-utcai lakását. A rendőrségnek az a feltevése, hogy ezek a betörők fosztották ki teljesen Szakáts József nemzetgyülési képviselő ruhatárát is, a betörők azonban ezt nem hajlandók elismerni. A betörők egyelőre a rendőrségi fogda lakói.

A Szent Gellért-ünnepek befejezése. A Szent Gellért Egyesület védőszentjének tiszteletére egy héten át rendezett ünnepségei vasárnap a tabáni templomban tartott és Csiszárik János c. püspök által pontifikált nagymisével és zászlószenteléssel, majd a szobornál lefolyt ünnepélyel fejezte be. Este hat órakor P. Omerovich Tamás jézustársasági atya szentbeszédet mondott a Gellért-szobornál.

A mezőgazdasági bizottságok meglátogatása. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a földmives társadalom minden rétegét átfogó nagyarányu programmjába a legszorosabb munkatársaiul kivánja bekapcsolni a községi, járási, városi és vármegyei mezőgazdasági bizottságokat, mint a törvény értelmében a Kamarának hivatalos szerveit. E célból a tél folyamán — lehetőleg a mazőgazdasági bizottsági gyülések keretében — meglátogatni szándékozik ezeket a bizottságokat, ahol a helyi viszonyokat fogja tanulmányozni és az itteni bajokat, panaszokat áttekinteni és azok orvoslása, kiküszöbölése és a földmivestársadalom érdekében levő intézkedések megtétele céljából bekapcsolni a Kamara munkájába. A helyi viszonyok ismerete szükséges ugyanis ahhoz, hogy a Kamara egész területének minden irányu érdekeit a legerősebben tudja képviselni.

Rendőröknek kellett megmenteni a mentőket. Bécsből jelentik: A Lipótváros egyik kávéházában egy Gatti nevü olasz alkoholmérgezést kapott és dühöngeni kezdett. A mentőket hivták segitségül, akik Gattit a hordágyra akarták leszijazni. Ez ellen azonban nemcsak ő, hanem mintegy husz társa is minden erejével szembeszállott.Ések kerültek elő, ugy hogy Gatti szijait le kellett oldani és ujból a kávéházba vitték. A mentőorvos rendőröket hivott, akik azután nagynehezen lehetővé tették Gatti elszállitását. Az orvos és két segédje rugásoktól és késszurásoktól eredő jelentékeny sérüléseket szenvedett.

Szétesett a mozdony belseje. Nagyváradról jelentik: Várad közelében különös szerencsétlenség történt: Egy személyvonat mozdonyának belsejében meglazult egy csavar, mely kiesett. Ezzel együtt több csavar is meglazult és igy a mozdony belseje teljesen szétesett. Az utasok kénytelenek voltak gyalog bemenni Nagyszalontára.

Halálragázolt egy munkást a vonat. Pesterzsébeten a vonat elütötte Kancsár András gyári munkást és jobb lábát tőből levágta. A mentők eszméletlen állapotban szállitották a sulyosan sérült szerencsétlenül járt munkást a Szent István-kórházba, ahol egy félóra mulva meghalt.

A Balatoni Muzeum és Kulturpalota alapkőletétele. Keszthelyen október 6-án fényes ünnepségek keretében fogják letenni a Balatonvidék nagy kulturális intézményének, a Balatoni Muzeumnak és Kulturpalotának az alapkövét. Az ünnepélyre várják a kultuszminisztert, a belügyminisztert és az összes tudományos intézmények képviselőit.

Gazdakörök és szövetkezetek szervezése ügyében inditott ismételten akciót a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, miután a községek és tanyák látogatása alkalmával meggyőződött arról, hogy a földmiveskörök (népkörök) a legjobb mozgatói minden gazdasági és kulturális tevékenységnek; ezek a szülőanyjai a szövetkezeti mozgalmaknak is. Ezért kereste meg ismételten a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a területén lévő vármegyék alispánjait és polgármestereket, hogy a falvakban és a tanyákon minden rendelkezésre álló eszközzel igyekezzenek előmozditani a földmiveléssel foglalkozó lakosság ezirányu gazdatársadalmi szervezkedését.

Gazdasági előadások a tanyákon. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara az ősz és tél folyamán intenziven kiván foglalkozni a földmivelő gazdaközönség szakirányu oktatásával. E célból egyes nagyobb helyeken téli gazdasági iskolák szervezését vette programmba, más helyeken különböző irányu szaktanfolyamokat kiván szerveztetni, a tanyákon pedig és a kisebb községekben a tanitóság bevonásával és ilyen irányban való kioktatásával egyes előadásokat kiván tartatni. Ez a programm szervesen illeszkedik a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara nagy alföldi, illetőleg tanyai programmjába.

Kommunista összeesküvés. A rendőrségen őriztebe vett Rákosi Mátyás volt kommunista népbiztos és Weinberger Zoltán vallomásai során kiderült, hogy egy hónappal ezelőtt Bécsben gyülést tartottak a minden államból egybejött kommunisták. A kongresszus elnöke Kun Béla, alelnöke Rákosi Mátyás, jegyzője pedig Weinberger volt. Ezen a kongresszuson határozták el a magyarországi kommunista párt ujból való megalakitását. Hámán Kató, Gögös Ignác és Öry Károly, az ugynevezett »magyar trojka« tagjai, valamint Rákosi és Weinberger azután Magyar-

országra utaztak és megkezdték a titokban folytatott, de mind szélesebb körü munkát és agitációt egy kommunista felkelés, illetve különböző merényletek keresztülvitelére és két karhatalmi osztag megszervezésére. Rákosi Mátyás azon egy tényen kivül, mely szerint ő valóban kapott utasitást Oroszországban a magyarországi kommunista propaganda irányitására, semmi egyébre vallani hajlandó nem volt. A különböző vallomások során kiderült, hogy a Rákosi-féle szervezkedésnek sikerült tagjait a MOVE-ban és a EME-ben is elhelyeznie, ugy hogy ez egyesületek működéséről az orosz szovjet meglehetősen jó tájékozódást tudott szerezni. Rákosi, ellentétben a bécsi rendőrség megállapitásával, feltétlen bizonyossággal vallja, hogy Kun Béla augusztusban Bécsben tartózkodott.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara értesitője. A kartelsorsjáték keretében értékes mezőgazdasági gépeket, mezőgazdasági felszerelési tárgyakat oszt ki. Főnyeremény egy komplett cseplőgép garnitura. A befolyó összeget kulturális, gazdasági és szociális vonatkozásu terveinek keresztülvitelére forditja.

Földbirtokrendezési eljárás Dusnokon. Ismeretes, hogy Dusnokon az első földbirtokrendezési eljárás során lelketlen izgatók félrevezették a földigénylőket, s igy azok föld nélkül maradtak. A Mayer János földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt álló Faluszövetség közbenjárására az Országos Földbirtokrendező Bíróság póteljárást rendelt el. A helyszini tárgyalások most állnak befejezés előtt és a póteljárás során százhatvannégy házhely-igénylő és négyszáznegyvenegy földigénylő földhözjuttatásáról történt gondoskodás.

Ongyilkos ügyészségi alelnök. Karácsonyi István, 49 éves nyugalmazott királyi ügyészségi alelnök, ügyvéd, hétfőn reggel Szegeden felakasztotta magát. A szerencsétlen ember Ujvidékről menekült, ott mindenét elvesztette, itt pedig még lakást sem tudott biztositani magának és az államfogház egy rabszobájában huzódott meg családjával együtt. A sok viszontagság megőrölte idegrendszerét és ez késztette tettének elkövetésére. Felesége, fia és leánya gyászolják.

Katasztrófális gátszakadás Kinában. Pekingből jelentik: Gátszakadás következtében a Hwang-Ho (Sárgafolyó) déli partján 1500 négyzetkilométernyi területet elárasztott a viz. A katasztrófa kétmillió lakost sujt. Többszáz ember valószinüleg a vizben lelte halálát. Nemzetközi segitőbizottság alakult.

A kunszentmártoni leleteket a Nemzeti Muzeum előcsarnokában állitják ki. Hillebrand Jenő dr. egyetemi magántanár, a Nemzeti Muzeum kiküldöttje, tiz nap óta ásatásokat végez a Kunszentmárton mellett fekvő Pusztaistvánházán Papp-Szász Tamás birtokán. Ez a lelőhely a Tiszazugnak őskori leletekben egyébként is gazdag területén a régészeti kutatások nagyjelentőségü állomása lesz. A feltárás folyamán előkerült és a fiatalabb kőkor legvégső szakaszára utaló sirok, amelyek között egy ritkaságszámbamenő hármas sir is van, a gazdag mellékleten kivül, bőséges támpontot nyujtanak arra, hogy a lengyeli és bodrogkereszturi hasonló koru sirmezőkkel összevetve, végre teljes világosságot lehessen deriteni a kőkorszáknak rezet már ismerő fázisára, illetőleg ennek kulturájára. Az ásatást Hóman Bálint dr., a Nemzeti Muzeum főigazgatója is megtekintette és ugy intézkedett, hogy az épségben előkerült csontvázak, amelyeket Papp-Szász Tamás felajánlott a Nemzeti Muzeumnak, eredeti helyzetükben, mellékleteikkel együtt a Nemzeti Muzeum előcsarnokában helyeztessenek el. Az ásatás megtekintése után a főigazgatót kiséretével együtt Papp-Szász Tamás látta vendégül.

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt

BALÁZS ÉS TÁRSA

bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Leventeünnep, zászlószentelés, népviseleti bemutató és gazdafogat, kanca, csikódijazás Aszódon.

Folyó évi szeptember 27-én zajlott le Aszódon az első járási Levente-ünnep ilencfalvi Sárkány Ernő főszolgabiró, Gévzy járási testnevelési főelőadó irányitása és Balás Emil MÁV aszódi főnök főrendezésében. A lélekemelő ünnepségen Konek ellentengernagy Önagyméltósága jelent meg a Kormányzó Ur képviseletében.

A járás 12 községének mintegy 3400 leventét magába foglaló egyesületei vonultak fel részben levente-, részben nemzeti zászlóik alatt és alkottak Aszód község piacterén hatalmas négyszöget.

Miután az aszódi Törekvés Dalkör a »Hiszekegyet« elénekelte és Konek Önagyméltósága a csapatok felett diszszemlét tartott és a csapatparancsnok-oktatók jelentéseit átvette, Szabados Gyula aszódi plébános tábori misét celebrált, majd a mise végeztével Chugyik Pál ev. esperes tartott istentiszteletet és ennek keretében magasszinvonalu hazafias beszédet. Az »Erős várunk nékünk az Isten« kezdetü, Luther Márton által szerzett ének magasztos akkordjai zárták be az istentiszteletet. Az aszódi Levente Egyesület zászlószentelését a »Szózat« mint közének előzte meg, azután a járás Levente Egyesületei zászlói egyházi áldásban részesültek.

Konek Önagyméltósága tartott azután buzditó beszédet a járás leventéihez. Beszédében kiterjeszkedett a Levente Egyesületek megalakulásának nehézségeire, melyek főleg az anyagiak hiányából erednek, örömmel állapitotta meg, hogy a járás községeiben ezen egyesületek kivétel nélkül megalakultak és működnek. A fogadalom, illetve eskü szentségéről szólott, ahol kétszeres a jelentősége és kötelező ereje a hazának tekk esnkünknek.

A fogadalom szövegét ilencfalvi Sárkány Ernő főszolgabiró olvasta fel harsány hangon. A szép és bensőséges Levente ünnepet a »Himnusz« hangjai zárták be. Mire a gazdafogat dijazás alatt, a járás levente egyesületei léptek diszmenetben a megjelent előkelőségek előtt és távoztak egy szép ünnep emlékével Aszódról. Az ünnepély alatt a zenét az aszódi fiunevelőotthon növendékeiből alakitott zenekar látta el, a legkényesebb igényeket is kielégitő módon.

A leventeünnep után, illetve annak keretében a járás 12 községéből egybesereglett leányok, menyecskék és férfiak mutatták a járás népviseletét. Magyar Kázmér — a Néprajzi Muzeum megbizottja — fejezte ki a meglepetés őszinte hanján afelett érzett örömét, hogy népviseletét a járás közönsége eredeti tisztaságában milyen tökéletesen megőrizte. Azután a népviseleti csoportokat a Néprajzi Muzeum részére egyenként fényképeken örökitették meg.

A leventeünnep végeztével a gazdafogat, kanca- és csikódijazást tartotta meg a rendezőbizottság grót Ráday Gedeon Önagyméltósága elnöklete alatt működő zsüri előtt. Mennyiségre elég tekintélyes, minőségre azonban gyenge anyag került a zsüri elé. A zsürinek 13 dij és 9 oklevél állott a rendelkezésére. A dijak közül meg kell emliteni báró Tornyai-Schossberger Lajos diját, 1 pár remekbe készült kisgazda lószerszám és Kálmán Istvánnak a turai kerület nemzetgyülési képviselőjének nagyon értékes diját 1 fajcsikó, gróf Ráday Gedeon diját 2 darab fajmangolica anyasertést. A fogat, kanca- és csikódijazásban Ráday gróf jobbkeze Pintér István járási főügyi előadó az elnökkel egyetemben nagy szakértelemmel válogatták ki az anyagot, mely alapját fogja képezni a turai Nónius tájfajta tenyészetnek.

*

A fertőszentmiklósi ujonnan épülő templom épitési költségeire Hadarics Kálmán plébános egész ez évi gabonatermését ajándékozta oda; Guznits Gusztáv főjegyzővel áll a templomépitési bizottság élén, akinek községe fejlesztése körüli érdemeit a Kormányzó Ur Őfőméltósága a IV. osztályu Magyar Érdemkereszt adományozásával honorálta.

Keletporoszországi harcok.

— 1914. augusztus hó. —

A napokban elhunyt Hötzendorfi Konrád grót tábornagy, az osztrák-magyar hadsereg volt vezérkari főnöke életében állandóan azt hangoztatta, hogy hadműveletei sikertelenségének oka a német hadsereg részéről kilátásba helyezett támogatás elmaradása volt. Mikor 1914 szeptember 18-án Hindenburg tábornagy vezérkari főnökével Ludendorf tábornokkal találkozott, akit különben ez alkalommal látott életében először, akkor is élénk szerehányásokat tett neki és kijelentette, hogy a lublini offenzivát csakis az északi irányból jövő német támogatás reményében indította és az offenzíva meghiusulásának oka a várt és kilátásba helyezett támogatás elmaradása volt.

Konrád álláspontjának helyességét utólagosan igazolták az események és most ebben a kérdésben döntő tanunak jelentkezik Francois német tábornok.

Francois tábornok a mult héten Bécsben előadást tartott és előadásában egészen világosan és érthetően mondotta el a világháboru elején a keletporoszországi határ körül lejátszódott hadműveletek lefolyását. Előadásának meghallgatása után arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy Hötzendorfi Konrád szemrehányásai nem voltak teljesen alaptalanok és a német hadvezetőségnek a mi vezérkarunkkal összeműködést mellőző eljárása messze kiható horderejü következményekkel járt.

Mindjárt a világháboru megindulásakor az egész világ figyelme a keletporoszországi harctér felé fordult, mert onnan fenyegetett közvetlenül az orosz veszedelem. Keletporoszország Németország északkeleti tartománya, a Keleti tenger partja mentén, mint valami kinyujtott nyak nyult be messzire az orosz síkságba. A világháboru kitörésekor az ebbe a tartományba felvonult német hadseregnek legfőbb támaszpontja a tengerparthoz közeli Königsberg vára volt. Königsbergtől öt napi járásra van Gumbinnen városka, ettől pedig egy napi járásra tovább keletre, egészen az orosz határ mentén, fekszik Stallupönen falu. Königsbergtől délre, öt napi járóföldre, terül el az a nagy síkság, amelyen Allensteint, Neidenburg és a később olyan nagy hirbe jutott Tannenberg városka fekszik.

Augusztus közepén vonult fel keletről Keletporoszország határai ellen az orosz első hadsereg Rennenkampf tábornok parancsnoksága alatt. Az orosz derékhad négy hadtestből és néhány más kisebb seregrészből állt és támadása Stallupönen és Gumbinnenen át egyenesen Königsberg felé irányult. Rennenkampf seregének szárnyán két és fél hadtest erejü csapat állott, mely azonban a derékhadtól háromnapi járásra volt eltávolodva és délkeletről történtett ugyancsak Königsberg irányába.

A második orosz hadsereg, melynek parancsnoka Samsonow tábornok volt, ugyancsak hat hadtest erősségü volt, ugyanabban az időben indult ki Varsóból és északnyugati irányban haladva, átlépte Neidenburgnál Keletporoszország déli határát. Ennek a hadseregnek távoli és végső célja Berlin elérése volt.

Ezzel a két egymástól teljesen elszakitott orosz hadsereggel állott szemben a német nyolcadik hadsereg, Prittwitz vezérezredes parancsnoksága alatt. Ez a német hadsereg azonban mindössze négy hadtestből és ezenkivül még egy külön hadosztályból és néhány gyengébb, kisebb csapattestből állott. Prittwitz ezzel a hadsereggel több mint negyvenezer négyszögkilométernyi német területet és pedig a birodalom éléskamráját védelmezte. Főfeladata az volt, hogy az ellenség átkelését a Visztulán megakadályozza és az együttmüködést a Conrád tervei szerint operáló osztrák-magyar hadsereggel biztositsa.

A német hadvezér két hadtestet Allenstein vidékére rendelt az előrenyomuló Samsonow hadseregével szemben, mig a másik két hadtest Gumbinnen vidékére Rennenkampf serege ellen vonult.

Augusztus 17-én az első német hadtest Francois tábornok parancsnoksága alatt vakmerő támadást intézett a felvonuló Rennenkampf-hadsereg elővédei ellen és Stallupönen körül kiverte az oroszokat állásaikból, miközben pár ezer foglyot ejtett. Mikor aztán erre Rennenkampf ötven kilométernyi széles fronton felfejlődött négy hadtestnyi derékhadával, Francois tábornok hadtestével nyugati irányban Gumbinnen felé vonult vissza.

Prittwitz vezérezredes ekkor elhatározta, hogy ujra megállásra kényszeriti az előrenyomulóban lévő Rennenkampf-hadsereget. A százötven kilométernyi távolságra lévő Allenstein város körüli frontról egy hadtestet felrendelt északra, ugy hogy Samsonow előrenyomuló hadseregével szemben mindössze is csak egyetlen német hadtest maradt.

Prittwitz most Gumbinnen körül három hadtesttel rendelkezett és ezenfelül még egy tartalék hadosztály és egy tartalék dandár is volt ott.

Vele szemben pedig felvonult Rennenkampf négy

Az orosz kommunizmus csődje.

A német, francia és angol kommunisták kongresszusaikon, lapjaikban, propagandairataikban és állandóan azt hangoztatják, hogy az orosz szovjetek »a munkások és a parasztok győzelmes egyesülését hozták létre« a kommunizmus vörös lobogója alatt. Ismeretes, hogy az orosz szovjetek uralmát a parasztság ellenállása veszélyezteti leginkább, az ipari munkásság és a földmivesek közötti egyetértésről szóló hirek pedig a bolsevista propaganda tendenciózus hazugságai.

Nemrégiben az igazi helyzetről valóban illetékes nyilatkozat hangzott el. A »kommunista ifjak« moszkvai kongresszusán a leglelkesebb bolsevik vezér, Bukharin nagyon őszintén rámutatott az orosz parasztság lelkiállapotára és ellenzéki magatartására. A beszédet az Izvesztia közölte. Nagyon tanulságos részletei vannak a vallomásnak.

— A kommunizmus ügye bent, Oroszországban — mondja Bukharin — nem halad előre. Az orosz parasztság a legsötétebb hálátlanságot tanusitja a szovjetekkel szemben. Vannak vidékek, ahol a szovjet megbizottai az állomás épületét száz méternyire sem hagyhatják el. Legalább is nem nagyon biztató vendégszeretetre mutat, hogy baltákkal és vasvillákkal fogadják őket.

— Mondhatom, hogy a helyzet nagyon sulyos.

A kommunisták és a parasztság nagy ellentétét, Bukharin igy magyarázza:

— Kezdetben minden jól ment, mert az összes »adu« a mi kezünkben volt. Mi voltunk az egyetlen politikai párt, amely a parasztságot hajlandó volt földhöz juttatni, a nemesség birtokainak felosztásával.

— Most vége a barátságnak. A parasztság benne ül a földjeiben s egyetlen gondja, hogy minél nagyobb hasznot huzzon kivételes helyzetéből. Minekünk pedig óriási gondot okozott, hogy a városi lakosságot élelemmel ellássuk és a rekvirálás erőszakos eszközeihez kellett nyulnunk. Igen ám, de a muzsik ma már nem hajlandó türni az élelmiszerek erőszakos beszerzését.

Más politikához kellett folyamodnunk, ha meg akarjuk nyerni a nagy csatát, amely elől nem térhetünk ki s amely már ki is tört a munkásság és parasztság között.

— Az én véleményem szerint — jelentette ki Bukharin — a földeket munkabér alapján szerződtetett földmunkásokkal kellene megmüveltetni.

Ennél szenzációsabb vallomást a bolsevizmus csődjéről vezető állásban levő kommunista még nem

hadtestből és ugyanannyi tartalékhadosztályból álló orosz hadserege. Rennenkampf déli, grodnói szárnyán lévő csapatok azonban igen messzire állottak a Gumbinnenen körül küzdő csapatoktól.

Prittwitz hadseregének északi szárnyán Francois tábornok volt, középen Mackensen tábornok parancsnoksága alatt a tizenhetedik német hadtest foglalt állást. A déli szárnyon pedig Below tábornok parancsnoksága alatt az első tartalékhadtest helyezkedett el, mig a legdélibb szakaszon a harmadik német hadosztály állt.

Ez volt a helyzet augusztus 18-án este.

Ezzel egyidejüleg augusztus 18-án éjjel ötszáz kilométerrel délre, Konrád tábornok, az osztrák-magyar hadsereg vezérkari főnöke, elhatározta, hogy az északi osztrák-magyar hadsereggel Auffenberg és Dankl tábornokok parancsnoksága alatt, valamint a Kummer hadcsoporttal északi irányban támadást rendel el. Ez nagyon sulyos jelentőségü elhatározás volt.

Augusztus 19-én reggel a helyzet már az alábbi volt.

Fent északon a Gumbinnen város mindkét oldalán rohamoztak a német hadtestek. Mackensen hadteste azonban a középen az addig még teljesen ismeretlen lövészárokfedezékekre bukkant, amelyekből láthatatlanul meghuzódó ellenség erősen tüzelt a rohamozó német csapatokra. Ez a német hadtest megállott és ezen a helyen nem is jutott tovább. De Francois tábornok északi hadteste német csapatok szélső balszárnyán az ellenség számbeli fölénye dacára is tért hóditott és elfoglalta az orosz jobbszárny állásait. Francois tábornok 20-án már teljesen átkarolva tartotta az ellenség jobbszárnyát és acélos szoritással roppantotta össze azt. Rennenkampf jobbszárnya már összezuzódott és már ugy látszott, hogy az orosz hadsereg katasztrófáját már semmi sem képes feltartóztatni.

Ekkor azonban olyan eset történt, ami példa nélkül áll a hadjáratok történetében.

Prittwitz vezérezredes, aki Mackensen hadseregének középen elfoglalt nehéz helyzete a kelleténél idegesebbé tett, délről jelentést kapott arról, hogy Sansonow orosz hadserege átlépte Keletporoszország déli határát és ezzel veszélyezteti a Gumbinnen körül harcoló nyolcadik német hadsereg visszavonulási utját.

Prittwitznek aközött kellett választania, vagy kitart a helyén addig, amig Francois tábornok hadteste északról összenyomja Rennenkampf hadseregét, vagy pedig a Sansonow felől fenyegető veszély elől még idejében a Visztula mögé vonul vissza.

Ekkor a német hadvezér, a porosz hadsereg hagyományaival teljesen ellentétben, kiadta a parancsot a visszavonulásra.

Francois tábornok, aki már a kezében tartotta a döntő győzelmet, felháborodva tiltakozott, de engedelmeskednie kellett.

A nyolcadik német hadsereg tehát megkezdte a visszavonulást. Rennenkampfot annyira meghökkentette ez a váratlan visszavonulás, hogy cselt gyanitva, nem mert helyéről elmozdulni.

A nyugati harctéren tartózkodó Vilmos császár a legnagyobb felháborodással értesült a visszavonulásról és táviratban megállást parancsolt az elhamarkodottan visszavonuló hadseregnek. Táviratban megparancsolta, hogy a harcok szinhelye ezentul se a Visztulától nyugatra, hanem attól keletre legyen.

Prittwitzet felmentették a parancsnokságtól. Hindenburgot és Ludendorfot pedig táviratı paranccsal rendelte a császár a keleti német hadsereg élére.

Az uj hadseregparancsnok és segédje azután kilenc nap mulva megsemmisitette a déli Sansonow-hadsereget és azután pedig észak felé fordultak a német haderők Rennenkampf ellen.

A hadmüveletek ezzel olyan fordulatot vettek, hogy nem az előzetes megbeszélés szerint Conrád felé, hanem ezzel éppen ellenkezőleg, Conrádtól eltávolodva, északi irányba fordultak. Igy azután az osztrák-magyar hadseregek magukra hagyatva, ki voltak szolgáltatva az orosz nagyherceg hadserege katonai tulsulyának.

Könnyen elképzelhető, hogy miképen alakult volna a helyzet, ha Prittwitz a válságos helyzetben kitart és helyén marad. Ebben az esetben Sansonow hadseregének délről jövő nyomását figyelmen kivül hagyva, döntésig vitték volna a Gumbinnen körüli harcokat. Már tizenkilencedikén megkezdette Francois tábornok az északi szárny felől kiindulva dél felé haladó irányban Rennenkampf hadserege egész frontjának felgöngyölését. Rennenkampf szétvert csapatainak üldözése közben a győzelmes Prittwitz hadsereg néhány nap alatt, mint száguldó vihar tört volna rá a Sansonow-hadsereg visszavonulási vonalára és a nehézkes orosz hadvezér Berlin felé cammogó második orosz hadseregét fenekestül felforgatta volna. A két orosz hadsereg összeomlását követő általános zavar nemcsak hogy nagy mértékben befolyásolta volna az orosz nagyhercegnek az osztrák-magyar hadsereggel szemben operáló hadseregét, hanem nagyon valószinüen az orosz terveket teljesen összekuszálva, minden orosz hadmüvelet keresztülvitelét lehetetlenné tette volna, aminek folytán a Galiciában felvonuló orosz hadsereg tömegei Prittwitz északi és Conrád déli arcvonala közé kerülve, összemorzsolódtak volna.

Ez a harapófogószerü összemüködés volt a most elhunyt Conrád tábornagy kedvenc haditerve és ez hiusult meg Prittwitz vezérezredes elhirtelenkedett visszavonulása miatt.

Most nem kisebb ember, mint maga Francois tábornok, az északon operáló német hadtest parancsnoka, teszi felelőssé Prittwitz vezérezredest, azért, hogy a német és osztrák-magyar hadseregek együttmüködése augusztus végén meghiusult.

---

lett. Szerinte tehát más megoldás nincsen, mint a földmives népet rabszolgai munkára fogni, napszámossá sülyeszteni.

Bukharin ki is dolgozta ennek a »reformnak« a részleteit.

A munkabért — mondotta — csak akkor volna szabad kiadni a földmunkásoknak, amikor a szociális termelés eredménye már a piacokra került. Ezeknek a terményeknek az ára pedig mélyen alatta kell, hogy álljon a kapitalista termelés árainak.

Bukharin végül lemondó hangon jelentette ki:

— Ez a kérdés olyan komplikált, hogy szinte megoldhatatlan.

Amikor Bukharinnak ezt a beszédét olvassuk, nem árt, ha a francia kommunisták néhány hónap előtt kiadott marseillesi kongresszusának kiáltványát emlékünkbe idézzük. Ebben azt mondták a vezérek:

Ha a kommunizmus győz, a kommunista kormány első gondja lesz, hogy a parasztságot a legjobb helyzetbe hozza s minden megrázkódtatástól megkiméljé, mert egy forradalom sem győzhet, ha nincsen, aki harcosait táplálja.

A két nyilatkozat összevetéséből világosan kitünik, hogyan fest a kommunizmus gyakorlatban.

STERNBERG
királyi udvari hangszergyár
BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 60.
1. Tiszta, erőshangu gramofon . K 500 ezer
2. Uj találmány, tölcsér nélküli „ 800 ezer
3. Tölcsér nélküli, saját törv. védett, hangnemesitésünkkel ellátott beszélőgép . . . . K 1,500.000
A legujabb találmányu Sternberg-Etofonok diszes választékban.

Táncoljon otthon Sternberg-hangszergyár amerikai, angol, magyar, stb. felvételü hanglemezeire.

Magyar nótaest Nagykátán folyó évi október 3-án, melyet a járás jegyzőegyesülete rendezett az Ipartestület helyiségében. Az est fénye Murgács Kálmán a nótás jegyző fellépte, aki saját szerzeményü irredentadalaiból adott elő. A nótaest után táncmulatságot tartottak.

Tardy Lajos, Vésztőközség főjegyzőjének, három évtizedet meghaladó közszolgálata alatt szerzett érdemei elismeréseül a Kormányzó Ur Ófőméltósága a IV. osztályu Érdemkeresztet adományozta.

Jegyzőválasztások. Tiszaszöllősön Fejér Miklóst, Nagyborjádon Kovács Lászlót főjegyzőkké, Jászszentandráson Barna Pétert adóügyi jegyzővé, Jászárokszálláson Faragó Viktort aljegyzővé, Gyömrőn Kiss Pált adóügyi jegyzővé és Ulicsny Józsefet írnokká választották.

REGÉNY

Zádorék. (2)

Irta: vitéz Kéray Endre.

A gyermek csodálkozó arccal nézett fel anyjára s elképedt hangon tiltakozott.

— Hiszen én jó vadot!... Én... én nem vadot jesz!

Az anyának boldogságtól ragyogott az arca, de mégis elvonta gyermekét a kirakat elől, mert már ő is fáradt volt, fáradt s féltette a megfázástól fiacskáját.

— No lássam, hogy milyen jó vagy Kálmánka! Siessünk! — szólt gyermekéhez és ismét elindultak.

— Siessünk! — hagyta helyben Kálmánka s gyors léptekkel tipegett anyja oldalán, de csakhamar ismét megszólalt:

— Isztenem!... Ojan fájat vadot!

— A fáradt gyermeknek nem hoz ám semmit sem a Jézuska — ijesztette anyja.

— Tajdot sze?

— Nem.

— Pusztát sze?

— Azt sem.

— Attoj... attoj... nem isz vadot fájat!

Átmentek a Baross-utca torkolatán. A hópelyhek még sürübben hulltak alá s majdnem sötétté tették a délutáni világosságot. Az aszfalton pocsolyák éledtek s a rohanó rikkancsok nemtörődömséggel pacskolták lábaikkal szét a járókelők ruháira.

Zádor Kálmánné még gyorsabban igyekezte magával vonszolni fiacskáját, ki inkább magának beszélt félig hangosan:

— Ud szejetnét ed tajdot, med... med pusztát!

De Zádorné hallotta az elhangzó szókat s talán most is, csak biztatásul kérdezte gyermekét.

— És lovat?...

— Jovat?

— Lovat... nem szeretnél?

— Hodne szejetnét!... Azt isz szejetnét.

Végre megállott Zádorné egy kapu alatt, mely bizony jóval messzebb volt a gyermekének biztatásul mutatott háztól s mint, aki egy nagy célhoz ért, mélyet sóhajtva szólt gyermekéhez:

— Itt vagyunk Kálmánkám.

— Nadmama, med... med nadapa itt jatit?

— Itt laknak, de még...

— Méd.

— Még fel kell menni az emeletre.

— Fej?... Jaj de jó jesz!

És megindultak a tekervényes lépcsőkön felfelé. Meglehetős lassan kevesbedtek a lépcsőfokok, s a haladást még Kálmánka beszélgetése is lassította.

— Anyutám!

— Tessék?

— Catudan itt jatnat nadapa ész nadmama?

— Itt, itt a második emeleten.

— Emejeten?

— Igen, fiacskám.

— Hiszen nem isz vót messze; ész... ész nem isz fájadtam még ej!

— Te kis huncut!

— Ész... ész nadapa med nadmama emejeten jatit?

— Ott... a másikon, még eggyel följebb.

— Emejeten?

— Igen.

— Attoj... attoj, szieszszünt!

*

Zádor Gyula nyugalmazott városi főjegyző feleségével a kellemesen befütött szobában üldögéltek. Zádor hintaszékében, honnan barnapirosra égett tajtékpipájából bodor füstöt eregetve nézte a kályha ki-kivillanó piros tüzét. Zádor Gyuláné közel az ablakhoz ült. Előtte egy megkopott, sárga-lila-kék-fekete szinekben játszó fedelü imakönyv az ablak párkányán, melyet csak az imént csukott össze s reá helyezte a nagymamákat jelképező, összecsukott »pápaszemét«. Egyideig hangtalanul ült a két öreg s csak a falióra egyhangu ketyegése, a kályha zugó télidala és Zádor Gyula monoton pöfögése zavarta a csendet. No még az utról fölhallszó megszokott zagyva hangok; a falon átszürődő zongorakalimpálások és a konyhából Kati lány legujabb áriái, melyet csodálatos képességgel a legnagyobb gyorsasággal sajátitott el udvari dalszállitójától, pártfogójától, Tóth István bakakáplár urtól.

De ezek a sokfajta hangok a két öreget egyáltalán egy cseppet sem zavarták s megszokott nyugalomnál bámultak a sötétedő szobába, mintha csak utoljára kellene emlékezetbe vésniök annak berendezését.

Pedig valójában nem a szobát nézték.

Mindkettőjüknek lelke valahol ott kószált Erdély bércei között a tova zuhogó Maros partján, és mindannyiszor, ahányszor lelkükben ott érezték magukat, fájdalom hasitott szivükbe, mely fájdalmat mindenképpen titkolták egymással szemben, a szomoruság okozása végett.

Ma különösképpen lehangoltak voltak. Lehangoltságuk annyira erőt vett lelkeiken, hogy Zádorné, talán, hogy saját lelkének háborgását megnyugtathassa, megtörte a nesztelen csendet.

(Folytatjuk.)

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

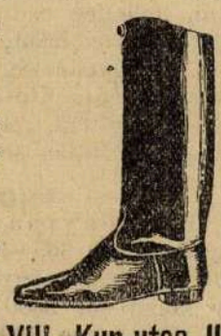

Vidékre postán utánvéttel küldök.
Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok lanyhák, mert Amerikában a gabonaárakban esések mutatkoztak. Ez a tartós lanyhaság a gazdákat sulyosan érinti, hiszen · termésüknek csak kis részét adták még el idáig. Ha ez az olcsóbbodás és gyenge irányzat még továbbra is igy fog kialakulni, akkor a szegény gazdákat nagy árveszteségek fenyegetik. Az egész világ piacának helyzeteit tekintve, ugylátszik, a buza ára 150 centnél fog stabilizálódni. Amerika a spekulációt nem fogja oly nagy mérvben irányitani, mint az elmult esztendőben. Ennek oka az, hogy az amerikai készletek csekélyebbek, az európaiak pedig nagyobbak a tavalyiaknál, tehát az amerikai spekuláció nem halmozhatja fel azokat és nem csinálhat kornert, mert ugyanis az árukat nem tarthatja vissza. Az a vélemény, hogy a folyó esztendőben nyugodtabb irányzat fog mindvégig uralkodni, az európai és az amerikai piacok árfejlődései lassanként ki fognak egyenlitődni és csak időközönként fog kisebb kilengés mutatkozni, ellenben a párhuzamos árfejlődés szinte állandóan fog érvényre jutni, ugy az európai, mint az amerikai terménytőzsdéken. A magyar gazdák egyetlen reménye most már csak abban van, hogy azt a 22 millió aranykoronás hosszulejáratu kölcsönt, amelynek folyósitásáról már huzamosabb idő óta szó van, a napokban meg fogják adni és igy a megszorult gazdák kényszereladásaikat beszüntethetik és ezáltal az árcsökkenést ezzel is nem fogják elősegiteni. A magyar piacokon csak a zab mutat kisebb drágulást, az összes többi terményáruk lanyhán tendálnak.

Legujabban egy uj kedvezményes gyümölcsszállitási tarifa lépett érvénybe és igy most már biztosan remélhető, hogy gyümölcskivitelünk még nagyobb lendületet fog venni. A gazdasági helyzetnek javulását igéri az is, hogy a magyar kormány kézdeményező lépéseket tett egyes környező államokkal való gazdasági egyezmények elérésére. Remélhető ezeknek őszre való befejezése. Közgazdasági viszonyaink tisztulását legnagyobb mértékben azonban uj pénzünk, a most már véglegesen a régi aranykoronánkban megállapitott pénzegységünk fogja elősegiteni. Békebeli pénzünk vajjon vissza fogja-e tudni hozni régi életünk nagyságát és békéjét? Ki tudja?

Az előrehaladott idő aktuálissá teszi most már szüretelési kilátásaink mérlegelését is. Az esős és hüvös időjárás miatt jóval rosszabbodtak reményeink és ezeket az előallott károkat a néhány napsütéses nap sem tudta helyrehozni. Ilyképp rendkivül sok kényszerszüretre és csekély szesztartalmu, savanyu borokra van kilátásunk, amelyeket majd süritett musttal kell édesiteni. Ugy, hogy a borok jó pár száz hektoliterét ezekre a süritésekre kell felhasználni. Jelenleg csupán Svájc mutat érdeklődést a magyar borok iránt, az is inkább tokaji borokat vásárol. Lengyelország csakis a kereskedelmi szerződésben megállapitott kereteken belül fogja érdeklődését kielégiteni, mig sem Ausztria, sem pedig Csehország egyáltalán semmiféle érdeklődést nem mutat.

Legujabb árak:

Terménypiac: Tiszavidéki buza elérhető legmagasabb ára 365—367½, egyéb buza 360—362½, rozs 250—255, takarmányárpa 265—280, sörárpa 320—360, egy korsó sör 5000 korona, zab 250—260, tengeri 285—290, repce 590—600, korpa 170—175.

Lisztárak: 00-ás és 0-ás 6300, 1-es 6100, 2-es 6000, 3-as 5900, 4-es 5700, 5-ös 5300, 6-os 4750, 7-es 3650, 7½-es 3250, 7¾-es 3150, 8-as 2300, 0-ás rozsliszt 5550, 1-es 4450.

Zöldség- és gyümölcspiac: (nagykereskedőknél) közönséges burgonya 450, makói vöröshagyma 1200, fokhagyma 12.000, sárgarépa 800, vörösrépa 800, petrezselyem 800, belföldi alma 4000, csemegeszőlő 5000, szilva 3000, késői csemegetengeri csövenként 200, Ia őszibarack 12.000, zöldpaprika 4500, fejeskáposzta 800, vöröskáposzta 1500 korona kg-ként.

Takarmánypiac: 1 métermázsa Ia rétiszéna 125.000, muhar 120.000, alomszalma 65.000 korona.

Hüvelyesek és vetőmagvak: nyers lóheremag 1950, tiszta tavaszi bükköny 2450, Viktoria borsó 2900, lencse 6000, mák 14.000, tarkabab 2300, fehérbab 3300.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 2000, kimért kannatej 5000, tejfel 20—22, legfinomabb csemegevaj 72, főzővaj 45, tehénturó 8—12, zólyomi sajt 35, emmentháli magyar sajt 60 ezer K kg-ként.

MEZŐGAZDASÁG

Féláru vasuti utazási kedvezmény a kabai szántógépbemutatóra. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara által Kabán október hó 5. és 6. napjain rendezendő szántógépbemutatóra utazók részére a kereskedelemügyi miniszter Kabára és vissza féláru vsuti menetjeggyel utazásra jogositó igazolványokat engedélyezett, amely igazolványok darabonként tizezer koronás árban beszerezhetők a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Hunyady-utca 10. sz.) hivatalában, valamint a MÁV. hivatalos menetjegyirodáiban is.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

A Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetének közleményei.

Vitézek figyelmébe!

Azon alkalomból kifolyólag, hogy a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetével tagjainak textilárukkal — ruhaszövetek, vászonáruk stb. — való ellátására megállapodást létesitettünk, tisztelettel tudatjuk, hogy az őszi idény ujdonságai, bel- és külföldi férfi és női ruha, valamint télikabátszövetek a legközelebbi napokban megérkeznek s azokból a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete t. tagjai a piaci napiáraknál lényegesen olcsóbb árban fedezhetik szükségleteiket.

A nyári idényről visszamaradt divatcikkek — ruhakelmék és szines mosóáruk — teljesen gyári árban, maradékok félárban kaphatók.

Vásznak, chiffonok, Dalmast-árukból a legkitünőbb gyártmányok, férfi fehérneműkből a világhirü oroszlán-védjegyü eredeti gyártmányok állandóan nagy választékban kaphatók.

Szükségleteik iránt szíveskedjenek levélben vagy személyesen közvetlenül hozzánk fordulni.

Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

Tisztelettel

Pátria
Be- és Kiviteli Áruforgalmi r.-t.
V., Széchényi-u. 2.

*

Vitézek és gazdák figyelmébe.

A még raktáron lévő csekély számu szekereinket a magas fekbér elkerülése végett ki óhajtjuk árusitani, hogy vitézeink minden körülmények között hozzá tudjanak jutni. 1 drb szekér árát 2,600.000 K-ban állapitottuk meg. Ezen aránylag csekély összeget is hajlandók vagyunk egy évig hitelezni. Akinek szüksége van rá, kérjük igényét sürgősen bejelenteni, levelezőlapon szövetkezetünk cimére.

Olcsó és jó minőségü lótakarók árusitása.

Tekintettel a közeledő hidegebb időjárásra, felhivjuk vitézeink figyelmét szövetkezetünk raktárain lévő jóminőségü gyapjulótakarókra:

1 drb garantált, 2 kg suly jóminőségü gyapju lótakaró ára 185.000 K,

1 drb garantált 2.20 kg sulyu, jóminőségü gyapju lótakaró ára 220.000 K, és 2 százalék forgalmi adó.

Szükséglet esetén kérjen árajánlatot kifogástalan minőségü legprimább bőrből, kézimunkával előállitott lószerszámainkról, melyek a napiáraknál jóval olcsóbbak. Szükség esetén egy évi hitelt is tudunk nyujtani.

Teljes tisztelettel

Vitézek
Mezőgazdasági Szövetkezete.

Szőlészet.

A homoki szőlősgazdák kivánságai.

Megirtuk már, hogy milyen nagysikerü volt a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara rendezésében lefolyt szeptember 13-iki homoki szőlősgazdák nagygyülése. E gyülés határozatai most készitettek el és terjesztettek fel a földmivelésügyi, pénzügyi és kereskedelemügyi miniszterekhez, továbbá az Országos Mezőgazdasági Kamarához. E határozatok a következők: 1. A bortermelési adó eltörlése. 2. A borfogyasztási adó tetemes leszállitása. 3. A szomszédos államokkal, régi piacainkkal, elsősorban Ausztriával, Csehország, Lengyelország oly értelmü szerződések kötése, melyek a szőlő- és borbevitelét, olcsó vám mellett lehetővé teszik, továbbá a szőlőtermelés és borgazdaság viteléhez szükséges anyagoknak és eszközöknek a vámmentes vagy minimális vám melletti behozatalát biztositják. 4. A bor vasuti tarifájának magyarországi viszonylatban önköltségig való leszállitása és a belfogyasztás emelése végett a vasuti engedményeknek a darabárura és melléktermékekre való kiterjesztése. 5. A szomszédos államokkal oly értelmü vasuti egyezmény kötése, melynek értelmében a magyar bor a külföldön is kedvezményes vasuttarifát élvezzen. 6. A homoki szőlősgazdák részére kedvezményes hitel nyujtása. 7. Állami központok minél nagyobb számu felállitása, amelyekbe elhelyezett borokra olcsó varránshitelt adna a Nemzeti Bank. 8. A bor borpárlattá való feldolgozásának megkönnyitése és a szőlőtörköly mainál jobb kihasználásának előmozditása. 9. Kismértékben árusitás a termelők részére bármely községben. 10. A jövedelmi adó és kényszerkölcsön befizetésének a szőlőtermelők részére leendő felfüggesztés addig, amig a viszonyok a szőlőtermelőkre javulni fognak.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fenyves Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

Az oláh megszállás miatt Csonka-Biharvármegye Berettyóujfalura tette át székhelyét. Az uj megyeházát most avatták fel ünnepi keretben. Képeink az uj székházat és a diszközgyülést ábrázolják.

Szőlészeti és kertészeti szakelőadások. A debreceni kertészeti kiállítás termeiben a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara gyakorlatias szakelőadásokat szervezett. Ezen előadások rendje a következő: Október 5-én, hétfőn, délután 4 órakor: dr. Széll László, gazd. akadémiai tanár: Az okszerü must- és borkezelésről; október 6-án, kedden, délelőtt 11 órakor: dr. Gulyás Antal, gazd. akadémiai tanár: A növényvédelem fontosságáról; október 6-án, kedden, délután 3 órakor a monostorpólyi uton levő Wolff-féle szőlőtelepen, tanulmánykirándulás keretében: Győrök Leó, m. kir. kertészeti felügyelő: A gyümölcstermelésről és gyümölcstermés értékesitéséről tart előadást.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Molnár János, Alány. Beküldött 108.000 K köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Péntek Sándor, Szárföld. Beküldött 100.000 K-t köszönettel vettük, előfizetése 1926 márc. 1-én jár le 7000 K tulfizetéssel. — vitéz Horváth István, Szeged. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Kenéz Imre, Szeged. Beküldött 160.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 aug. 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Sárközy József, Felsőkörtvélyes. Beküldött 152.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 szept. 1-én jár le. — vitéz Toldy Miklós, Mohács. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Lászlófi Albert, Budafok. Beküldött 76.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le, 4000 K tulfizetéssel. — vitéz dr. Gimésy Ferenc, Kaposvár. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 márc. 1-én jár le. — vitéz Kertész József, Szikasbalhás. Beküldött 90.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 máj. 15-én jár le.

Intézeti kelengyék

ágynemü-sifonok és vásznak, alsó- és paplanlepedők, matrachuzatok, paplanok, takarók, harisnyák, cipők, intézeti ruhákra mindenféle kelmék, kész őszi és téli leánykakabátok minden nagyságban

legelőnyösebben beszerezhetők a

„KÉVE"

Ruházati Áruház Szövetkezetben

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.

Telefon: 9—18

Figyelmes kiszolgálás! Előnyös árak!

Egész nap nyitva!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

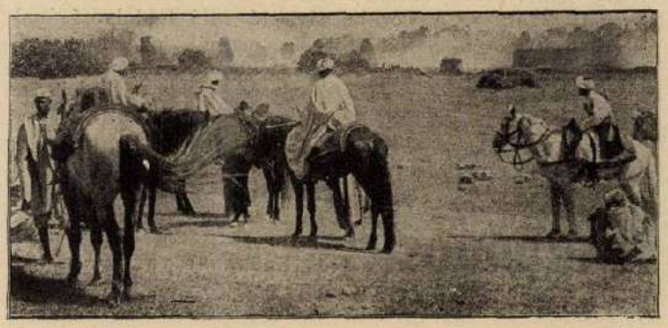

Abd el Krim lovassága felgyujtotta az egyik ellenséges falut.

Spanyol csapatok felvonulása Abd el Krim ellen.

A Faluszövetség balassagyarmati kiállitása. — Mátraszelei lányok felvonulása. — Magyar háziipari disztárgyak.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 41. SZÁM. 1925. OKTÓBER HÓ 11.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A Kormányzó felesége szalagot köt a budapesti villamos vasut leventéinek uj zászlajára.

Mafalda olasz királyleány, aki most ment férjhez Fülöp hesszeni herceghez

Áldozatok népe.

Áldozatok népe, magyar nép. Október hatodikán ismét kigyulladtak a tüzek az aradi tizenhárom hős emlékére. Mennyi vértanu, mennyi áldozat a magyarok ezeresztendős történetében!

Arad ma bitorlók kezén s a diszes emlék, melyet a vértanuk sirja fölé épitettünk, lebontva, azóta ismét sok magyar rab és áldozat követte a halhatatlan tizenhárom dicső lábanyomát.

A példa áll. A példa hatott és azt hisszük, a mai magyar nemzet sem méltatlan az aradi tizenhárom hős emlékéhez.

Október ködös hónapjának napjai megannyi magyar hős emlékét idézik fel előttünk. Tisza István gróf, az uj magyar héroszok és mártirok legnagyobbika, is ennek az őszi hónapnak végén esett áldozatul, mert állt ő is sziklaszilárdan és nem a megalkuvók fajtájához tartozott.

Mennyi menekülő, szomoru magyar hagyta el üzetve otthonát, földjét, mennyi nyakas magyar halt meg védtelenül, de igazi hősiességgel 1849 október óta.

Hullt a vér, omlott a köny, bizonyságul, hogy a vér nem hull hiába, uj hősöket, uj vitézeket és vértanukat termel. Milyen magyarságnak kell hát most, ennyi vér után sarjadnia, hogy méltó lehessen elődeihez! Milyen keménynek, szilárdnak, becsületesnek és áldozatosnak kell lennie a jövő magyar nemzedékének, hogy ne maradjon apái mögött!

A jövő magyarsága, az ifju Magyarország virága most nő és fejlődik ebben a hazában. Ennek a magyar nemzedéknek nem lesz könnyü dolga. Az ő kötelessége, mindazt a romot, melyet a nagy vihar és égbekiáltó igazságtalanság döntött, mind eltakaritani és ujra felépiteni Magyarországot. A jövő nemzedék jussa és öröksége a bosszu, millió meg millió magyar kiontott véréért. A jövő nemzedék nem takarékoskodhatik erővel, vitézséggel, vérrel, ha a helyét meg akarja állni, ha a kötelességének eleget akar tenni. Mert szép dolog és dicső egy nagy nemzet vértanuinak áldozatára tekinteni, de sulyos kötelességet ró az utódokra, méltóknak bizonyulni legendás őseikhez és példáikhoz!

Áldozatok népe, magyar nép, október ködös napjaiban ne sirj, ne buslakodj az emlékezés füstös fáklyái mellett reményedet vesztve, légy büszke a hőseidre, becsüld meg a vitézséget és maradj erősen, keményen, ha kell, hogy szembeszállhass száz halállal hazádért, mint azok a régi hősök, vértanuk.

VITÉZI ÉLET.

Vitézi telekbeiktatás Kabán.

Ünnepélyes keretek közt iktattak be múlt vasárnap hat vitézt Kabán a felajánlott vitézi telekbe. A beiktató ünnepségen Hajdu vármegyét dr. Hadházy Zsigmond főispán és Pákozdy Sándor alispán képviselték. A beiktatást a vitézi szék képviseletében vitéz Nagy Pál tábornok, a hajduvármegyei vitézi szék kapitánya végezte. A néhai Semsey Andor dr.-féle 15 holdas balmazujvárosi vitézi telekbe vitéz Virág István balmazujvárosi, a Forrai József földbirtokos által felajánlott tizholdas nádudvari telekbe vitéz Gyöngy György nádudvari, az OFB. által Kabán megitélt négy, 12—12 holdas vitézi telekbe pedig vitéz Sipos Elek, vitéz Oláh Károly, vitéz Antal Lajos kabai és vitéz Bogár Gábor tetétleni lakost iktatták be. A beiktató ünnepség a református templomban tartott istentisztelettel kezdődött, a beiktatások után pedig közebéd volt.

Vitézi értekezlet Mányon.

Vasárnap, október 4-én tartották meg a váli járás vitézei a rendes évi vitézi értekezletet Mányon, melyet felváltva minden évben a járás más községei szoktak megtartani. József Ferenc királyi herceg a közbejött családi ünnepség miatt nem vehetett részt az értekezleten, melyen a Kormányzó képviseletében vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány, vitéz Igmándy-Hegyessy Géza és vitéz Magasházy László törzskapitányok, vitéz Falussy Jenő ezredes székkapitány, vitéz Pisky százados, vitéz Torő törzsszéktartó jelentek meg, ezenkivül Vasady Balogh György nemzetgyülési képviselő, Balázs Károly főorvos, dr. Kenessey Gyula tiszteletbeli főszolgabiró, Kasanov Eduárd földbirtokos, az ünnepies fogadtatás után istentisztelet volt úgy a katolikus, mint a református templomban. Istentisztelet után a nyolcvanhat vitéz a községháza nagytermében ülést tartott, amelyen vitéz Vértessy Károly főhadnagy, járási hadnagy számolt be a járás vitézi ügyeiről. A gyülés után társasebéd volt, amelyen több beszéd hangzott el.

CSONKA MAGYARORSZAG — NEM ORSZAG,
EGESZ MAGYARORSZAG — MENNYORSZAG.

Milyen napilapot olvas hat a magyar ember?

Azon olvasóinknak, akik esetleg napilapot is óhajtanak hetilapunk mellett olvasni, a következő tanácsot adhatjuk: Semmiesetre se támogassanak olyan ujságot, amelynek törekvése a magyar nemzeti eszme, a keresztény hit gyengitése, a magyar összetartás, a magyar vitézség, a magyar gazdatársadalom támadása és aláaknázása.

Ezért tehát olvasóink a következő napilapok között válasszanak: Reggeli lapok: Nemzeti Ujság, Magyarság, Budapesti Hirlap, Uj Barázda, délutáni lapok: Szózat, Uj Nemzedék.

Vidéki lapok közül szintén csak a magyar irányu lapokat támogassák.

ADÓ.

Az általános keresetí-, jövedelem- és vagyonadó elleni felfebbezések határideje. A folyó évi szeptember hó 11.-én tartott pénzügyminiszteri ankét alkalmával a pénzügyminiszter ur őnagyméltósága igéretet tett, hogy a felebbezési határidőt szeptember hó végéig meghosszabbitja. Ez a rendelet azonban csak szeptember 29-én lett a Budapesti Közlönyben közzétéve, s igy a legtöbb adózó a kellő időben tudomást sem szerezhetett erről a rendeletről. A folyó hó 2-án a pénzügyminisztériumban tartott értekezleten az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara vezetősége a többek között rámutatott arra, hogy ennek a kedvezménynek a gazdatársadalom a fenti okoknál fogva hasznát nem vehette, miért is kérte, hogy a felebbezési határidő hosszabbittassék meg. Ezen kérelem folytán a pénzügyminisztérium igéretet tett arra nézve, ha valamely adózó rajta kivül álló okok miatt, vagy azért mert a kamara által beadott közérdekü felebbezés hatása alatt szükségtelennek tartotta, hogy az adóját külön megfelebbezze, kellően indokolt igazolási kérelemmel ellátott felebbezését folyó évi október 8-ig az illetékes adóhivatalnál beadhatta, mely felebbezés, ha az szabályszerüen fel van szerelve, az adófelszólamlási bizottság által tárgyalva lesz. Aki tehát bármely oknál fogva eddig nem felebbezhetett, ezt a hibáját e hó 8-ig pótolhatta.

Seeckt (x) német vezérkari főnök irányitja a gyakorlatokat.

Hindenburg megszemléli a volt lovas gárda ezredet.

A mohácsi ütközet négyszázadik évfordulója.

Országos ünnepség előkészületei indultak meg a napokban. 1926. augusztusában lesz négyszáz éve annak, hogy Szulejmán császár hadai Mohács mellett végzetes csapást mértek a magyar hadseregre. A szomoru emlékezetü országpusztulás évfordulóján, aug. 29-én országos gyászünnepet rendez egy ebből az alkalomból kiküldött vegyesbizottság.

A mohácsi csata négyszázéves évfordulóján, 1926. augusztus 26-án tartandó gyászünnep megszervezésére országos bizottság alakult, amelyben az ország egyházi, politikai, tudományos és katonai életének számottevő reprezentánsai foglalnak helyet. Az előkészületek megindítását Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter elnöklete alatt egy tizenkéttagu ügyvezető bizottság végzi. A bizottság helyettes elnöke Csánki Dezső h. államtitkár, az Országos Levéltár főigazgatója és Domanovszky Sándor egyetemi tanár, a Történelmi Társulat elnöke. Ügyvezető igazgatója Lukinich Imre, főtitkár Horváth Károly, a Hadimuzeumegyesület főtitkára és titkára Thurner Géza százados. Az ügyvezető bizottság első és fontos feladatának a mohácsi csatatéren eszközlendő ásatásokat tartja.

Fontos helyrajzi megállapitása annak, hogy a katasztrófális ütközet hol folyt le. A mult év folyamán Frigyes királyi herceg, illetőleg Izabella királyi hercegasszony mohácsi birtokán Gergely Endre százados és Bartucz Lajos muzeumi őr vezetésével már történtek ásatások. Az ugynevezett Törökdombot ásták fel, amelyről a néphagyomány azt tartja, hogy Szulejman császár sátrai fedték az ütközet alatt. Az ásatások azonban nem jártak eredménnyel. Találtak ugyan római és prehisztórikus maradványokat, de a mohácsi csata pontos helyének közelebbi meghatározására semmiféle lelet sem került elő. Most rövid időn belül ujból megkezdik az ásatásokat pontosan előre megállapitott tervek szerint.

Az uj munkálatok annyival is könnyebben fognak menni, mert Izabella királyi hercegasszony, Klebelsberg kultuszminiszter közbenjárására a legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba. Az ásatások esetleges eredményéről a sajtót időnként tájékoztatni fogják.

A mohácsi csata emlékét egy tudományos emlékkönyvvel is meg fogják ünnepelni, amelyet Lukinich Imre, mint a Történelmi Társulat főtitkára, szerkeszt. Ebben az emlékkönyvben Magyarország akkori helyzetét, a külpolitikai viszonyokat, a mohácsi csatának katonai leirását stb. fogják adni. Tervbe vették ennek az emlékkönyvnek felhasználásával egy népszerü kiadvány kibocsátását is a nagyközönség szélesebb rétegei számára. A mohácsiak a négyszázéves évforduló alkalmával elhatározták egy fogadalmi templom felépitését.

A templom céljaira már évek óta gyüjtöttek, azonban az időközben összegyült pénz — mintegy százezer korona — értéktelenné vált. Most országos akciót akarnak inditani és azt szeretnék, ha az emléknap alkalmával legalább a templom alapkövét tudnák elhelyezni.

Felvetették a bizottsági ülésen a törökök részvételét, illetőleg meghivását a gyászünnepélyre, ezt azonban elvetették, hiszen a török kiküldöttek nagyon ferde helyzetbe kerülnének. A magyar-török barátság dokumentálására más alkalom bőven kinálkozik.

Emlékezünk!*

Irta: vitéz Nagy Győző.

Emlékezünk ma véres, nagy időkre,
mikor születtek szent, — magyar csodák,
mikor nemzetünk az utakat törte
lelkesen, büszkén, a határon át.
Virág, mosoly és dal ölelkezésén
megrészegültek a szemek, szivek, —
vig-, harcos fiuk messze elmenésén
sirni, eszébe nem jött senkinek.

Hallom a költő lázas szenvedélyét,
— mikor még ott járt a sorok előtt —:
»... Szabadság, Nagyság, Szerelem és Szépség
magját érlelik messzi vérmezők...!«
Csodásan hitte, hogy a kihullt vérből
e négy szentségnek rózsája fakad!
— A hit, mely akkor dus kincsekkel ért föl,
te Hit, belőled, hej, kevés maradt...

Szabadság? Ilyen messze a magyartól
még sohse voltál, majd két ezren át;
Nagyság? Mi maradt belőled a harcból,
hol érted hull el sok jó katonád!
Szerelem? Merre hagytad el a lelked?
Tested bünös selymekbe öltözött...!
Szépség? Nyomában a régi seregnek,
jaj, nem találtak a sás s por között!

A nemzet alszik elfásulva, mélyen.
A költőt fedi krásznájárszki sir...
Tunya felejtés ül a szenvedélyen
s a sziven, mely már csak feledni bir.
A nemzet célja céltalan kesergés —
a költő álma csak álom maradt —
csak gunymosolyt szül az életre keltés
a régtől borus magyar ég alatt...

... Emlékezünk ma lázas nagy időkre,
mikor átmentünk minden poklokon,
mikor népeket rettentett a gőgje
annak a népnek, ki a romokon
ma legutolsó, hitevesztett féreg,
kinek multján még sirni sem szabad,
mert: keze akkor sok virágot tépett,
mert: ajkán akkor legtöbb dal fakadt.

Emlékezünk s az emlékezet szárnyán
átrepülünk nagy teret, nagy időt,
mikor két Isten: Hadur és az Ármány
harcától nyögött és döngött a föld.
Ott járunk messze, büszke gondolatban
lenn a Doberdón, fenn Lemberg felett
s csodáljuk, — hogy ha szivben akarat van, —
egy kis nemzet is mily nagyot tehet.

Emlékezünk — mert nincs másunk Uristen,
mi megmaradt, csak az emlékezés,
de az miénk, az itt él benn a szivben
s kitépni? minden erőszak kevés.
Lehet száz gyilkos »gyámja« a magyarnak,
— kinek ma keze ott a fegyveren, —
hogy ez igy sokáig már nem maradhat:
tanu rá Isten, a Mult és a — Jelen!

Emlékezünk hát büszkén, ha kell gőggel,
hogy voltunk, vagyunk s majd egyszer leszünk.
azzá, mivé ugy lettünk önerővel,

---

* A nagykanizsai hősök emlékünnepén szavalta a szerző.

mert! van még szivünk, van még fegyverünk
s vannak hőseink, akik azért haltak
lenn Doberdón és fenn Lemberg előtt,
hogy: Szabadság, Nagyság, Szerelem, Szépség
magját érleljék messzi — vérmezők!

A magyar nemzet mély álmából ébred —
a költő felett megnyilik a sir —
magyarom! Ismét régi szenvedélyed'
hirdeti majd a zenith és nadir!
Nem messze látom nyilni a Jövendőt,
hol régi vagy, nincsenek könnyeid...
S akkor, még egyszer fellobog az égben
az én elrabolt szent lelkesedésem
és! elsikoltom magam': rajta népem,
hisz' — van Istened, vannak hőseid!!

(Nagykanizsa.)

Milyen volt a termés idén?

A szeptember hó második felében uralkodott időjárás ugy a gazdasági munkák végzésére, mint a még kintlevő terményeknek beérésére kedvező volt. A buza, rozs, árpa és zab cséplését bevégezték. A termés e négy terményből a következő: Learattak 2,553.156 holdat, 7.26 mázsa holdankénti átlagtermésben. Az összes idei termés 18,384.961 mázsa volt. (Szeptember 2-án becsültetett 7.13 mázsa holdankénti átlagtermés mellett 18,058.036 métermázsa buza.) A rozs aratási felülete 1,188.978 hold volt, holdankénti 6.68 métermázsa átlagtermés mellett az összes idei termés 7,943.149 mázsa (legutóbb becsültetett 6.59 holdankénti átlag mellett 7,842.329 métermázsa rozs).

Árpából learatott terület 726.329 hold, átlagtermés 6.78 mázsa összes idei termés 4,922.491 mázsa utolsó becslés volt 6.65 mázsa átlagtermés mellett 4,830.713 mázsa).

Zabból learattak 517.741 holdat, átlagtermés 6.67 mázsa, összes termés 3,413.954 mázsa (utolsó becslés 6.49 átlag mellett 3,322.412 métermázsa).

A szemestengeri törése, a burgonya és cukorrépa kiszedése serényen folyik. A terméseredmény elég kedvező.

A szemestengeri 1,814.666 holdon 23,488.383 métermázsa termést hozott. A burgonya összes terméseredménye 448.884 holdon 23,054.775 métermázsa, cukorrépából pedig 114.957 holdon 15,252.572 métermázsa az idei termés.

A takarmányrépa bő termést igér. Őszi repce jól fejlődik, a bab és egyéb hüvelyesek szedését és cséplését elég jó eredménnyel bevégezték, helyenként sok a hibás szem. A köles késői vetése most érik, a cirok jól fizet, a dohány száritása és simitása folyik. A mesterséges takarmányok betakaritását az eső gyakran megzavarta és minőségeiket megrontotta. A legelő jó táplálékot ad a kijárójószágnak.

A gyümölcsfák termését részben már leszedték, részben most szedik, az eredmény mindenütt a jó és közepes között van, legjobb a dióban és aránylag leggyengébb az őszibarackban.

A szőlő rothadása egyes helyeken még terjed. A bogyók érése egyenlőtlen. A cukorképződés igen kevés. Közepes termés várható. A bor ára minőség szerint maligánd fokonként 550—1000 korona, literenként 5—12 ezer korona között mozog. A borkereskedelemben némi élénkség tapasztalható, a kinálat tartózkodó.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Népszinmükultusz a falun.

Állandó mükedvelő szinpad Hévizgyörkön.

A háboru után a népszinmüvek teljesen lekerültek a fővárosi szinházaink müsoráról. Igaz, hogy hivatalos helyiségét a Népszinház megszüntetésével be is zárták, illetve azt a Nemzeti Szinház foglalta el, azonban a népszinmüvek további szinrehozatalára egyik szinház sem vállalkozhatott, mert nem volt már a népszinmünek közönsége. A tulfinomult érzékü, gyengült idegzetü városi közönséget nem elégitette már ki az egyszerü emberek egyszerü története, nem érdekelte az irodalom, nekik »talpig mezitláb« táncosnők, hisztérikus alakok és bonyolult cselekmények kellettek, melyek petyhüdt idegeiket izgatni kepesek voltak.

A falu költészete a lomtárba került, a város szeretete — a megélhetési küzködések közben — elfordult a falutól, elfordult a magyar falu alakjai iránti érdeklődés a sikamlós francia bohózatok felé.

A falunak még az öntudat alatt lappangó képzetéből táplálkozó ezirányu ösztöne azonban ezen mellőzését kezdi megérezni és egymásután alakulnak mükedvelő körök, társaságok, felveszik a sárbadobott vadvirágokat, ujra élesztik és sikerrel ültetik vissza a falu talajába, oda, amelynek mezőin nőttek fel legelőször is, ahonnan a város azokat leszakitotta annakidején. Sorban adják az örökké szép Felhő Klárit, Sárgacsikót, Falurosszát, Gyimesi vadvirágot és ki tudná ezeket mind felsorolni. Ez a fellendülés a falusi kultura emelését hatalmas lépéssel viszi előre, mert hisz a mükedvelők tanulva tanitanak, a szép iránti érzéket a nézőkben felkeltették és táplálják. A népdalt terjesztik, a falusi fiatalságot a szép énekmódra megtanitják, a régi örökszép népdalok felujitásával a faluba is mindinkább betészkelődő sanson-okat kiszoritják. Olyan megmozdulása ez a falunak, melynek eredményeit csak néhány évtized mulva szemlélhetjük.

Mindezt abból az alkalomból ujitjuk fel olvasóink emlékezetében, hogy a Hévizgyörkön eddig ideiglenes szinpadon müködő — és a községben ebben a minőségben első esetbeni alakulás, — mükedvelő ifjuság a régi terem lerombolásával Gyetvan Mihály vendéglőssel közösen uj és állandó szinpadot és nézőteret épitett, melyet f. évi szeptember 20-án a »Sárgacsikó« cimü népszinmüvel nyitott meg. Nemcsak a községből, de különösen a szemszéd községekből nagyon szép számu nézőközönség jelent meg, annál is inkább, mert az előbbi ideiglenes szinpadáról már elismert mükedvelőket jó hirük ajánlotta. A mindvégig élvezetes előadást többször szakitotta meg a közönség kitörő tapssal és a fővárosi szinházakat is ismerő nézők az előadás, a rendezés és kiállitás felől érzett meglepetésüket kivétel nélkül hangoztatták. A darabot Szabó József helybeli róm. kath. tanitó rendezte, a betanitásban Förhéncz Sándor közs. főjegyző segitett neki. A diszleteket Skonda Béla adóügyi jegyző tervei után Nagy Pál festőművész festette, igazán müvésziesen. A szereplők közül nem lehetne a legjobbat kiválasztani. Sápi Lajos Bakaj Andrása, Matkovics Margitka Bakaj Erzsije, Kövesi István Csorba Mártonja, Sápi Pál Gelecsérje, Lévayné Vaigel Juliska Csorbánéja, mind-mind élő, érző és igazi alakitások voltak. Polyák Pál—Csorba Laci, Nagy József—Peti, Kovács János—Bagó és Icig, Matkovics János—Gazsi, a három Hartmann-testvér a cigányok szerepében voltak nagyon jók. Külön kell megemlékeznünk Gyetván Mihály Bogár Imréjéről, akinek csengő tenorját mindenki megbámulta.

A falvak nem engedik sajátos költészetüket az ebek harmincadjára jutni és ha már a népszinmü a városból számüzötté vált, annál melegebb és állandóbb fészket talál a falvakon és ez igy is van jól!

*

A kiskunhalasi „Hangya" mészárosiparengedély ügye mindinkább nagyobb és nagyobb botránnyá dagad a szövetkezők táborában. Minden szövetkezeti lap elitéli, a szövetkezők százezrei pedig keserü érzéssel állapitják meg

ujból, hogy a szövetkezetellenes tábor keze olyan helyen is működik, ahova annak odaérnie nem volna szabad.

A falvak parlamentje, a Jegyzők Országos Egyesülete, folyó hó 20-án délelőtt 9 órakor a régi Országházban tartja rendes őszi közgyülését. Tárgysorozata az egyesület számadása, költségvetése megállapitása és 1 alelnök választását kivéve tisztán és kizárólag a falvak közügyeiről tárgyal és igyekszik a legnagyobb sérelmekre orvoslást keresni. Folyó hó 19-én délután a választmány ülésezik, ugyancsak délelőtt a vármegyeház kistermében a Jegyzők Országos Árvaház Egyesülete, továbbá ennek ker. rt.-a tart rendkivüli közgyülést. A közgyülésről majd referálunk.

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK.

A locarnói értekezlet.

Hétfőn, október 5-én, kezdődik meg a locarnoi értekezlet, melyen öt állam külügyminisztere tanácsnácskozik a német kormány részéről felajánlott biztonsági szerződésről. Hosszu huza-vona előzte meg a tárgyalás megkezdését, mert most történik meg először a világháboru kitörése óta, hogy Németországgal, mint egyenrangu féllel, egy asztalhoz ülnek az angol, francia, olasz és belga kormány képviselői. Locarnoban az előbb emlitett államok külügyminiszterei tanácskoznak Németország nyugati határainak végleges elismeréséről, olyanformán, hogy Németország most már véglegesen és ünnepélyesen elismeri a részére kijelölt nyugati határt. Ezzel szemben Németország semmiképpen sem hajlandó ugyanilyen formában elismerni a részére kijelölt keleti határokat. Hogy ha most megegyezés jön létre, akkor a nyugati hatalmak együttesen biztositékot vállalnak arra, hogy a most érvényben levő német és francia-belga határ változatlanul marad és hogyha Németország azt megváltoztatni próbálná, a biztositékot vállaló államok kötelezik magukat Németország megtámadására és a jelenlegi határok megvédelmezésére. Másmilyen a helyzet Németország keleti határainál, amiknek a megvédelmezését egyáltalában nem akarja magára vállalni Anglia, Olaszország és Belgium. Igy tehát Németország szabad kezet nyerne Lengyelországgal és Csehországgal szemben. Természetesen ez a fordulat sehogysem tetszik az érdekelt államoknak, melyek most mindenképpen iparkodnak belekapcsolódni a nyugati államok biztonsági szerződésébe és ezért a cseh és a lengyel külügyminiszterek is Locarnoba érkeztek.

A marokkói harcok.

A felkelők ellen harcoló francia és spanyol csapatok jelentékeny sikereket értek el a mult héten. A spanyol csapatok elérték és megszállták Aidzsirt, Abd el Krim felkelővezér székhelyét, amelyet több napos bombázás után felgyujtottak. Abd el Krim palotája is leégett. Spanyolországban nagy lelkesedés és örömünnepség volt a spanyol csapatok sikerének hirére. Fellobogózták Madrid utcáit, melyeket előzönlött a boldogan ünneplő tömeg. A királyi palota előtt is nagy tüntetés volt s a lelkesült tömeg üdvrivalgására megjelent a palota erkélyén a spanyol király is.

A francia csapatok is minden vonalon elérték kitüzött céljukat. A keleti szakaszon csekély veszteség mellett jelentékenyen előrenyomultak, mire a riffek északi irányban vonultak vissza. A nyugati szakaszon előrenyomuló francia csapatok helyreállitották az összeköttetést a spanyolokkal. Ezt követőleg a harcvonal középső szakaszán is megindult az általános előrenyomulás, melynek célja az, hogy a hadmüveleti támaszpontokat tovább tolják északi irányba.

A mosszuli helyzet.

A legutóbbi héten arról terjedtek el hirek, hogy a törökök négy hadosztályt irányitottak Irak területére. Az angol lapok szerint a török tartalék négy korosztályát behivták, ami megerősiteni látszik az előbbi hiradást. Arról is érkezett hir, hogy az Irakba vezető egyik ut mentén, El Gezirehnél, erős török csapatösszevonások történnek. Ezeknek a hireknek tulajdonitható az, hogy a brit középtengeri flotta utasitást kapott a közel keleti vizein való gyülekezésre.

Caillaux amerikai tárgyalásai.

Caillaux francia pénzügyminiszter amerikai tárgyalásai nem nagy sikerrel jártak. Az előterjesztett francia pénzügyi javaslatokat az amerikai megbizottak egyhangulag elutasitották. Erre a franciák ujra javaslatokat dolgoztak ki, de ezek is kevés elismerésre találtak. Már arról is volt szó, hogy Coolidge elnököt kérik fel a döntőbiráskodásra, azonban nyilt formában ezt még sem lehetett megtenni. Coolidge elnök nem avatkozott bele nyiltan a tárgyalásokba, hanem magánuton keresztül vitte azt, hogy Caillaux nem tér vissza teljesen eredménytelenül hazájába. Ideiglenes megállapodást kötöttek, melynek értelmében Franciaország öt éven át évenként negyvenmillió dollárt fizet háborus adósságainak rendezésére és öt év mulva a helyzet megvizsgálására ujra bizottság ül össze. Ez az évi negyvenmillió dollár csupán kamata lenne az erre az időre eső adósság összegének. Caillaux most azután a bizottsággal együtt hajóra szállt és elutazott hazájába, kijelentvén, hogy az amerikai javaslatokat kartársai elé terjeszti.

Interparlamentáris konferencia.

Washingtonban interparlamentáris konferencia ült össze, melyen a különböző államok parlamentjeinek küldöttsége vesz részt és tanácskozik a nemzeteket közösen érdeklő kérdésekről. A tárgyalások során a kisebbségi kérdések is szóba kerülnek, valamint a békeszerződések után létesitett semleges zónák ügyét is tárgyalják.

A prágai nemzetgyülés.

A cseh nemzetgyülésen éles birálatot mondott a jelenlegi állapotokról az egyik felvidéki magyar szocialista képviselő. Beszédében különösen érdekes volt az a rész, amelyben felhozta azt, hogy a csehek cenzurázzák a magyar szindarabokat és az egyik szindarabban szereplő magyar huszárkapitány helyett francia kapitányt kellett szerepeltetni. A képviselő meglehetősen epésen jegyezte meg, hogy nem sok jövőt jósol annak a kormányzatnak, amely még egy szinpadon szereplő magyar huszárkapitány alakjától is megijed.

A balkáni csendélet.

A szerb királyi pár mult héten beutazta Dél-Szerbiának és Dalmáciának azokat a vidékeit, amelyeken még nem járt az uj állam uralkodója. Az utazást azonban váratlanul megszakitották s a közbejött események miatt a szerb királyi pár kénytelen volt leggyorsabban visszatérni Belgrádba. A szerb királyi pár utazásával egyidőben ugyanis forradalom támadt a szomszédos Albániában, ahol elkergették a szerb-barát minisztériumot, aminek folytán országszerte zavargások támadtak.

HIREK.

Heti naptár.

OKTÓBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
12 Hétfő	Miksa pk. vt.	Miksa	A hét elején a nap 6 óra 10 perckor kél és 5 óra 20 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra 40 perckor kél és 5 óra — perckor nyugszik
13 Kedd	Ede kir. vt.	Kálmán	
14 Szerda	Kalliszt vt.	Helén	
15 Csütörtök	Teréz sz.	Teréz	
16 Péntek	Gál apát †	Gál	
17 Szombat	Hedvig assz.	Hedvig	
18 Vasárnap	D20. Lukács	DI9. Lukács	

Október 6.

A magyar szabadságért vértanuhalált halt aradi hősök emlékét a magyarság ebben az évben is méltó keretek között ülte meg. Már a kora reggeli órákban zárt sorokban felvonuló iskolásgyermekek tartottak a közeli templomokba, ahol gyászünnepségeket tartottak.

A hagyományokhoz hiven kegyeletes ünnepséget rendezett az idén is a magyar egyetemi és főiskolai hallgatóság. Az ünnepség reggel félkilenckor kezdődött; ekkor gyülekezett össze az ifjuság az Egyetem-téren az ifjusági bajtársi egyesületek katonai zenekara kisérete mellett zárt, katonás sorokban vonultak az Egyetem-térről a Szabadság-térre az Irredenta-szobrokhoz.

A menet a Szabadság-térre érkezve, az Észak, Kelet, Nyugat és Dél szobrai körül helyezkedett el. Az ifjuság impozáns sorai mögött tömören sorakozott fel a főváros népe, amely áhitatos csendben hallgatta meg a nemzeti és diákszövetségek képviselőinek szónoklatait. A beszédek és a szobrok megkoszoruzása után a tömeg a »Szózat«-ot énekelte.

Délelőtt tizenegy órakor a Vigadó nagytermében megkezdődött az impozáns ünnepség, melyen az összes diákegyesületek résztvettek.

Pontban 11 órakor a Vigadót zsufolásig megtöltő közönség énekelte a Himnuszt, majd az Egyetemi Énekkarok a Magyar Hiszekegyet énekelték. A gyönyörü akkordok elhangzása után a Turul Szövetség vezére megnyitó beszédet tartott, méltatva október 6. jelentőségét; majd Bakó László, a Turul Szövetség tiszteletbeli dominusa szavalt. Azután M. Némethy Ella, a m. kir. Operaház müvésznője, magyar dalokat énekelt. Az ünnepi beszédet dr. ifj. Szily Kálmán, a Hungária Magyar Technikusok Egyesületének magisztere tartotta. Balás Árpád, a Petőfi-Társaság r. tagja, zenekarkisérettel magyar dalokat énekelt, majd vitéz Oláh Béla, a MEFHOSz elnöke, tartotta meg záróbeszédét. Azután az Egyetemi Énekkarok a »Nem, nem, soha!« akkordjaira zenditettek rá s az impozáns ünnepség a Szózat eléneklésével ért véget.

A Délvidéki Otthon, valamint az Arad vármegyéből és városból elszármazottak és menekültek délután öt órakor a Vármegyeház közgyülési termében müsoros ünnepélyt rendeztek. Az ünnepséget a Budai Dalárda a Hiszekegy eléneklésével nyitotta meg; az emlékbeszédet Raffay Sándor ev. püspök tartotta, Góth Sándor hazafias verseket szavalt. A Himnusz eléneklésével véget érő ünnepség után a közönség a Szabadság-térre vonult s itt az aradi ifjuság vezetője megkoszoruzta a Dél-szobrot. A Dél-szobornál a 13 aradi vértanu emlékére 13 áldozati láng lobogott. A szobor előtti ünneplés közben a katonazenekar a Himnuszt és a Hiszekegyet játszotta.

A székely-felvidéki és délvidéki egyetemi ifjuság tudvalevően előző nap éjfélkor diszőrséget állitott fel az irredenta-szobrok elé és az aradi és megszállott területi hősök emlékére kandallábereket gyujtott. Az őrségek [illegible], éjfélkor vonultak be.

Meghalt Zichy Ágost gróf, volt főudvarmester. Bécsből jelentik, hogy Zichy Ágost gróf b. t. t., volt főudvarmester, 73 éves korában meghalt. A gróf élénk részt vett a tudományos életben. Bejárta csaknem egész Ázsiát, hónapokat töltött Kinában, Sziámban, Sanghaiban, Japánban és a tapasztalatairól több izben tartott felolvasást a Magyar Földrajzi Társaságban. Az Akadémia levelező tagja volt. Sok éven át a delegáció elnöke volt, a főrendiháznak is tagja volt, hosszu közéleti pályafutásának legkiemelkedőbb állomása azonban az volt, amikor I. Ferenc József magyar udvarnaggyá nevezte ki. Ekkor kapta meg az aranygyapjas rendet is.

Vályi Nagy Géza költő-százados, lapunk előnyösen ismert munkatársát a „Nagykőrösi Arany János Társaság" tagjává választotta meg.

A párisi expressz katasztrófája. A párisi express Strassburg mellett összeütközött egy tehervonattal. A tehervonat fékezője és az expresszvonat fütője meghalt, három utas könnyebben megsebesült.

Közbiztonság az oláhoknál. Nagyváradról jelentik: Vasárnap éjszaka kellett volna beérkeznie Nagyváradról az aradi személyvonatnak, amelyet mint utólag kiderült Zimánd állomás mellett baleset ért. A zimándi állomás bejáratánál a vonat egy váltón haladt át, mikor az utasok hirtelen rázkodást és rémült kiáltásokat hallottak. Az történt, hogy a podgyászkocsi tengelye kiugrott és a kisiklott kocsi felfordult. Torday Gyula vonatvezetőt halálhazuzta a szétlapitott kocsi s a kezelő is sulyosan megsebesült. A kisiklást az okozta, hogy a podgyászkocsi egyik kereke a sok használattól elkopott.

Oláhék tisztogatnak. Nagykárolyból jelentik: A nagykárolyi telefonközpont több magyar tisztviselőnőjét az oláh nyelv nemtudása miatt elbocsátották állásukból. Igy a telefonközpontban a személyzet annyira megcsappant, hogy a szolgálatot csak a legnagyobb nehézségek árán tudják továbbra is ellátni.

Az Esti Kurir rágalmazott. A budapesti törvényszék Schadl tanácsa letárgyalta a Magyar Táviratı Iroda perét az »Esti Kurir« ez év január 27-iki számában foglalkozott a »Hétfői Napló«-nak azzal a hirével, mely szerint a Magyar Távirati Iroda megtéveszti a közönséget azzal, hogy a Capitol mozgószinházban felfogott rádió-előadásokat, mint külföldről kapottakat tüntetı fel, holott ez előadások énekszámait a MTI. helyiségében éneklik a leadórádiókészülékbe. A MTI. mindkét lap ellen a sajtó utján elkövetett rágalmazás cimén inditott pert. A biróság mindkét fél képviselőinek meghallgatása után az »Esti Kurir«-t rágalmazás vétségében bünösnek mondotta ki és ezért 4 millió korona pénzbüntetésre itélte.

Borzalmas vihar lepte meg a gyakorlatozó finn flottát. A finn flottát gyakorlatozás közben a Bottni-öbölben hatalmas vihar lepte meg. Két torpedónaszád erősen megrongálódott. Az S. 2. torpedónaszád elsülyedt. A parancsnok, egy tiszt és 50 tengerész a vizbefulladt.

Mintha örökké tartana... Nagyváradról jelentik: Az uj megyebeosztásra vonatkozó kormányintézkedéseket immár az oláh király is helybenhagyta és igy az uj olám megyebeosztás a legrövidebb időn belül életbe lép. Az uj megyebeosztás értelmében a régi megyebeosztás csaknem érintetlenül megmarad. Törvényhatósági joggal Erdélyben a következő városokat ruházták fel: Arad, Temesvár, Brassó, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyszeben és Nagyvárad. Rendezett tanácsu városok lettek: Dicsőszentmárton, Nagykároly, Nagyenyed, Kolozs, Naszód és Bethlen. Alsófehér vármegye székhelye Gyulafehérvár lesz, Szatmármegyéé Nagybánya és Kisküküllőmegyéé Balázsfalva. — Ugy rendezkednek, mintha örökké tartana pünkösdi királyságuk.

Kun Béla szöktetője. Gálócsy Árpád mérnök, a „Közérdekü Levelek« szerkesztője, annakidején rávilágitott arra a szerepre, amelyet Peyer Károly szocialista képviselő a vörös uralom bukása után a népbiztosok szökése körül játszott. Mint emlékezetes, 1919. augusztus 1-én az ujonnan alakult minisztérium tagjai megállapodtak abban, hogy a menekülő népbiztosok és családtagjai részére két különvonatot állitanak. Hogy Királyhidán a népbiztosok sér-

tetlenül keresztüljuthassanak, Kun Béla vonatát az osztrák követségi titkár is elkisérte, Peyer Károly pedig miniszteranácsi határozat értelmében táviratilag utasitotta Pettersen királyhidai határőrségparancsnokot arra, hogy a népbiztosok bántalmazás nélkül átmehessenek a határon. A táviratban utasitotta Pettersent arra is, hogy Kun Béláék átutazásáról másnap reggel jelentést adjon le. Peyer Károly feljelentésére rágalmazási per indult Gálócsy Árpád ellen, akit azonban a büntetőtörvényszék a vád alól felmentett, mert megállapitotta, hogy Peyer Károlyt a népbiztosok szökését illetőleg mulasztás terheli. Ma birálta felül az itélet ellen beadott felebbezést az itélőtábla Degré-tanácsa és Doroghy Kálmán dr. védőbeszéde után a törvényszék itéletét jóváhagyta. Az indokolást a Tábla megváltoztatta annyiban, hogy nemcsak a mulasztást állapitotta meg Peyer Károly terhére, hanem bizonyitottnak vette, hogy a főmagánvádló ténylegesen elősegitette Kun Béláék szökését.

Hősök emléke. Vasárnap délelőtt leplezték le Szabadbattyán község hatvanhárom hősi halottjának emlékoszlopát, a melyet a római katolikus templom mellett lévő bekeritett ligetben állitottak fel. Az emlékoszlop leleplezésén megjelent Batthyány Lajos gróf, Széchenyi Viktor gróf nemzetgyülési képviselő és a katonai hatóságok képviselői. Az ünnepség istentisztelettel vette kezdetét, mely után Széchenyi Viktor gróf mondott nagyhatásu beszédet. Ezután az emlékmüvet megkoszoruzták.

Lezuhant és szörnyethalált az ejtőernyő aradi feltalálója. Aradról jelentik: Több lap megemlékezett Sziklay Ernő aradi magyar konstruktör ejtőernyő találmányáról. Sziklay Bukarestben a hivatalos kormánykörök és a hadsereg képviselőinek jelenlétében bemutatta találmányát, amely nagy tetszést keltett. Merész mutatványát Aradon is megismételte s a fiatal feltaláló nevét csakhamar szárnyára kapta a hir. Szerződést ajánlottak neki, hogy találmányát Belgrádban, Varsóban, Budapesten, Berlinben és Párisban mutassa be. Sziklay készséggel tett ennek eleget. Varsóban azonban tragikus végzet várta a merész feltalálót. Huszonötezer főnyi tömeg előtt 2000 méter magasságból ugrott ejtőernyőjében vasárnap délután Sziklay Ernő. Egyideig lassan lebegve szállt lefelé, de hirtelen szélrohamot kaphatott, mert az ernyő megbillent és összelapult és hirtelen hanyat-homlok zuhanni kezddett. Azonnal szörnyethalt. A tragikus haláleset mély részvétet keltett.

A szegedi törvényszék mult csütörtökön kezdte meg Bagi Imre tüzoltótiszt bünügyének tárgyalását, akit az ügyészség azzal vádolt, hogy felgyujtotta a szentesi városházát, avégre, hogy a város megfelelő tüzoltófelszerelésének szükségét demonstrálja. Bagi a tárgyalás során ártatlanságát hangoztatta, tagadva, hogy köze lenne ahhoz a lappéldányhoz, melyet utóbb a városházán megtaláltak s melyet valószinüség szerint a tettes gyujtogatásra használt. A biróság több tanukihallgatást is eszközölt, melyek azonban a vádlottra semmi terhelő bizonyitékot nem tartalmaztak. A tanukihallgatások pénteken tovább folytak. Többek között Bagi Imrénét is kihallgatta a biróság, akinek vallomása szerint Bagi a tüz keletkezésének idején távol volt a városháza tájékától. A kihallgatások után a biróság az ügyész inditványára helyszini szemlét tartott. A délutáni tárgyaláson ujabb tanukat hallgattak ki, azután pedig szakértői véleményt kért a biróság, mely megállapitotta, hogy a tüz csak gyujtogatás által keletkezhetett. Tompa Gyula ügyész vádbeszédét, ezután Wellisch István dr. védőbeszédét tartotta meg, majd a biróság hosszabb tanácskozás után kihirdette az itéletet, mely szerint Bagi Imrét a vád alól felmenti és azonnali szabadlábrahelyezését rendelte el. Mivel az ügyész ugy a felmentés, mint a szabadlábrahelyezés miatt felebbezést jelentett be, a biróság a tábla itéletéig fentartotta Bagi fogvatartását.

Igy csempészik be a mérget. A legutóbb Stumf Ágoston zákányi gyümölcskereskedő cimére Bécsből egy láda érkezett, melyet a cimzett nővére adott fel és amelynek tartalmául csomagolópapir volt feltüntetve. A vámhivatal kivételesen megvizsgálva a szállitmányt, abban 150 kg. »Rothe Fahne« cimü Bécsben megjelenő kommunista lapot talált. A rendőrség a ládát lefoglalta és Stumpf kereskedőt előállitotta.

Az elfogott kommunisták ügye. A kommunista szervezkedés ügyében elfogott 47 egyén közül a rendőrség ötöt elbocsátott, tizet szombaton a Markó-utcai fogházba, tizet pedig a pestvidéki törvényszék fogházába szállitottak. 22 fogoly, köztük Rákosi Mátyás, Weinberger Zoltán, Gőgös Ignác, Hámán Kató vasárnap szállittatlak át az ügyészség fogházába, ahol a jelentékenyebb foglyok magánzárkákban nyertek elhelyezést. Mindenféle ellenkező hireszteléssel szemben Rákosi elszállittatása előtt kijelentette, hogy semmi bántalmazás őt a rendőrségen nem érte.

Intézeti kelengyék

ágynemü-sifonok és vásznak, alsó- és paplanlepedők, matrachuzatok, paplanok, takarók, harisnyák, cipők, intézeti ruhákra mindenféle kelmék, kész őszi és téli leánykakabátok minden nagyságban

legelőnyösebben beszerezhetők a

„KÉVE"

Ruházati Áruház Szövetkezetben

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.

Telefon: 9—18

Figyelmes kiszolgálás! Előnyös árak!

Egész nap nyitva!

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt

BALÁZS ÉS TÁRSA

bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

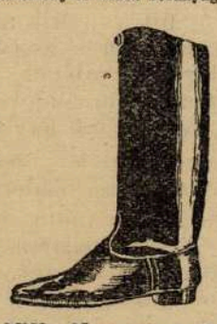

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

REGÉNY

Zádorék.

Irta: vitéz Kéray Endre. (3)

— Holnap Karácsonyeste — szólt vontatottan.

— Az — erőlködött Zádor Gyula, inkább a fogai közül.

Ujra csend lett.

Zádorné félt a gondolattól is, hogy fájdalmának okát említené, de most, nem birt már uralkodni érzelmein és ujra megszólalt.

— Most lesz egy éve...

— Egy éve — visszhangoztak Zádor szavai, ki bensejében örömet érzett, hogy nem ő kezdte a kényes ügyet, melyről ugyan nagyon szivesen beszélt volna.

— Azóta semmi.

— Semmi.

— Még levelet sem kaptunk.

— Nem.

— Istenem!... Istenem!

— Hm!... Hm!...

Zádor felállott, a kályhához totyogott, megkaparta a parázst és két darab fát helyezett reá. Majd zsebkendőjét előráncigálta zsebéből s a kályha felé fordulva, orrát beléfujta csak azért, hogy szempillájára nehezedő könnycseppjét annál észrevétlenebbül kitörülhesse.

Zádorné nagyon jól tudta, hogy mi történik a kályha mellett s ő is gyorsan kötője fölé hajolva, hasonlóan cselekedett.

Zádor gyufát vett elő, meggyujtván azt, pipája fölé tartotta, pedig már nem volt abban dohány. Talán izgatottságában tette, vagy szokásból, ha félt a következendőktől. Azután visszaült hintaszékébe.

Záborné ismét megszólalt:

— Te Gyula!

— ?

— Csak nincs valami bajuk?

— Ne is beszélj róla! — zugolódott Zádor, de lelkében ugy kivánta, hogy arról beszélnének mindig. És ezt tudta Zádorné, miért is egy kevés hallgatás után folytatta:

— Mert... mert akárhogyan, mégis csak értesitenének.

— Értesitenének.

— Hiszen... már egy éve!

— Egy éve.

— Ugy félek, Istenem!

— Hm!

— Talán...

— Talán?

— Oh, nem is mondom.

— Mit?... Mit akartál mondani? — szólt Zádor izgatottan s zsebébe nyult, hogy kivegyen onnan hirtelen valamit, de csakhamar visszahuzta kezét, mert nem tudta már, hogy zsebkendőre vagy pedig a gyufára lett volna-e szüksége.

— Semmit!... semmit!... — tiltakozott, mint egy rémlátástól Zádorné.

És Zádor tudta, hogy mit akart mondani felesége. Hiszen hónapok óta mindketten attól az egy gondolattól remegtek. Hátha valamelyes katasztrófa történt fiukkal, Zádor Kálmán marosvásárhelyi ügyvéddel és családjával. Igen, családjával. Paula és Kálmánka. Kálmánka, az egyetlen drága unokájuk; Paula, az a tökéletes asszony. És ez a »hátha« szoritotta össze mindenkor szivüket, ha gyermekeikre gondoltak.

Zádor Kálmán 1918-ban volt utoljára náluk. Egyszer a harctérről visszajövet átutazóban csak egy éjszakán át, azután még egyszer, karácsony előtt két nappal. Azóta a nagy események szakadatlan láncolata egymást érték. Fejveszettség, kommün, románok... Igen, a románok, kiknek önkényeskedései emberi gondolatot felülmult... Azután?... Azután a sastollasok és a nyugalmas élet visszaállta. Az események rohanó különféleségei megszüntek s megujhodó élet tölté be a lelkeket. De azoknak, akik szeretteiktől elszakadtak, azoknak nem volt megujhodásuk; vagy ha volt is, csak részleges lehetett az.

És most a karácsony közeledtével, az elmult idő teljes szomoruság összeségét érezte Zádor Gyula és felesége. Amire gondoltak, nem mertek egymásnak szólani arról, s szivük mélyébe zárták a kétségektől teli fájdalmukat, a mai délutánig. De most sem beszélgettek, csak egy-egy elröppent szó hagyta el ajkukat, egy-egy kitörő sóhaj, egy-két megkockáztatott célzás. És azután csend. A többit megint csak gondolták.

Már a szoba egész besötétedett s mint a villám csapott az ujra csöndes szoba hallgatagságába Kati kiáltása, ki berohantában még az ajtót is elfelejtette betenni.

— Nagyságos asszony! Nagyságos ur! Nagyságos asszony!

— Mit óbégatsz már no! — mordult a régi, hü cselédre Zádor Gyula, miközben felállott a hintaszékből, hogy a villanyt felgyujtsa.

— Itt van... Itt vannak...

— Nyögd ki már, mi lelt!? — rivalt most már hangosabban Zádor Gyula a leányra a villanyt felcsavarva.

Zádorné is felállott és éppen szemüvegét akarta orrára helyezni, mikor Kati kibökte:

— Hát a Kálmánka, meg a fiatal nagyságos asszony!

A szemüveg versenyt zakatolva hullott a szőnyeges padlóra a Zádor Gyula szájában lógó tajtékpipával és a két öreg versenyt szaladt ki az érkezők elébe. Valami irtózatosat sejtettek.

*

— Ugy történt, — beszélte később a fiatal asszony — hogy éppen megvacsoráztunk, amikor kopogtattak.

— Ész... ész tettő tatona jött be, — folytatta fontoskodó arccal Kálmánka a nagymama ölében.

— Letartóztatták szegény Kálmánomat, — tört ki ujólag a zokogás ifju Zádornéból. — Azt mondták, hogy az állam ellen izgat... Pedig, ha beszélt is valamit, csak nékem beszélt és egy-két barátjának.

— Ész... ész ejvittét az én djáda apusztámat.

— Már hatodik hónapja, hogy fogva tartják...

— Ejvittét Butajesztbe.

— Lakásunkból kilakoltattak. El kellett mindent adnom potom áron.

— Hallatlan! — hagyta el a düh szava Zádor Gyula ajkát.

— A házat az állam részére foglalták le, ahogy ők mondták... A román állam részére...

— Hah! — szoritotta össze Zádor a fogait.

— Istenem... Istenem! — sirt Zádorné hangja.

— Bizon... — hagyta helyben a gyermek anyja szavát.

— Ez maradt, ami rajtunk van.

— Tojduszot vadunt.

(Folytatjuk).

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok irányzata lanyha és az üzleti forgalom továbbra is csekély, annak ellenére, hogy az amerikai terménytőzsdéken az árak emelkednek. Ennek oka az európai piacok felvevőképtelenségében van. Az exportáló államok ilykép más világrészek piacait kénytelenek felkeresni és üzletet szerezni. Amerika érdeklődése jelenleg Kina felé irányul és az európai piacot átmenetileg sorsára hagyja. A magyar piacokon csak külsőleg mutatkozik némi élénkség. Valóságban az üzlet tartózkodó és csak néhány buzatételt kötnek, ennek is nagyrészét későbbi határidőkben. A 75 kg-os tiszavidéki buza 360—365, dunántuli 355—360 ezer koronába kerül. Rozs, amelynek ára 247½—252½ ezer korona, az exportőrök szünetelő vásárlásai miatt már a kínálatra is gyengül. Az árpaüzlet egyes részeiben élénk, a minőségek igen változatosak és a különböző idei áruk között sok megfelelő minta van az export részére. Az árpa átlagos ára 260—270, sörárpa 320—370 ezer korona. Tengeri jól tartott, az ujáruban csak a későbbi terminusokat kötik rendszerint. A tengeri 280—285 ezer korona; repce amelyben áruhiány mutatkozik, üzletlenül szilárd, 600—620 ezer korona. Korpa 165—170 ezer korona. A lisztárakban mintegy 100—150 koronás olcsóbbodás mutatkozik. Amelynek egyik nagy oka az, hogy a pénzhiány mind nagyobb mértéket ölt. A nagy készletekkel rendelkező vidéki malmok konkurrenciája is erősen befolyásolja ezt a piacot. A legsulyosabb körülmény azonban az, hogy a malmok nem képesek lisztet eladni és ezért általuk fedezetképpen októberre, a szállitási határidőüzlet keretében eladott gabonamennyiséget ténylegesen leszállitják, ami szintén ujabb nagyobb tételek piacra kerülését jelenti.

A nemzetközi gabonapiacokat élénken érdekli az az eset, amely három brailai buzaspekuláns bukásával érte az olasz piacot. Három oláh cég ugyanis, a tavalyi nagy amerikai buzaüzérkedés mintájára óriási nagy készleteket halmozott fel, abból a célból, hogy azt jól megdrágitva, a szegény fogyasztók és gazdák nyakába sózza. Számításaikban megbukva, sulyos csődbe kerültek. A budapesti piacot ez alkalommal ez az eset érzékenyen nem érinti, mert csak kis cégek vettek részt a brailai spekulánsok üzelmeiben. Románia nagyon rontja a magyar buza külföldi megbecsülését. Ugyanis kiviteli tilalmaik és egyéb illetékeik kijátszásával a silányminőségü áruikat mint acélos buzát adják el és ezzel föl sem érhető károkat okoznak a magyar buzakivitelnek.

Legujabb árak:

Lisztpiac: 00-ás 5700, 0-ás 5700, 2-es 5400, 6-os 4300, 8-as 1900, korpa 1675 K.

Sertésvásári árak: nehéz fiatal sertés 20, közepes 22, könnyü 21, süldő 22.5, zsir 34.5 ezer K kg-ként nagyban.

Takarmánypiac: Ia réti széna 125, muharszéna 120, alomszalma 75 ezer K.

Vetőmagpiac: tavaszi bükkönyben a kereslet erősbödött, métermázsánként 260, biborhere 430, baltacinmag 625, lenmag 635, lencse Ia 600, lucerna 2000, napraforgó 290, tökmag 610 ezer K.

Vágómarhavásári árak: marhabőr 19, juhbőr 14 ezer K.

*

A külkereskedelmi forgalom egy hónap alatt 8.3 millió aranykorona kiviteli többletet mutat. A statisztikai hivatal adatai szerint augusztus havában összesen behozatalunk 62.7, kivitelünk pedig 71 millió aranykorona volt, ugy, hogy a mérleg 8.3 millió aranykorona kiviteli többletet mutat. A folyó év julius hónapjával szemben, szintugy a tavalyi esztendő augusztusához képest a behozatal és a kivitel egyaránt emelkedett. A háboru óta csak egyetlenegyszer, 1924. október havában haladta meg az export a jelenlegi méreteket. A kivitel értékéből közel 40 százalék jutott a buzára, rozsra, buza- és rozslisztre. A kivitelnél a juliusi forgalommal szemben majdnem minden cikkben javulás észlelhető. Emelkedett a vágó- és igásállatok, tengeri, tojás, friss és elkészitett hus, disznózsir, árpa, zab, vas félgyártmányok, pamutszövetek, vasáruk és a javitásból visszamenő vasuti kocsik exportja. A cukor és friss gyümölcs kivitelének természetszerü visszaesése mellett csak a gépek, gyapjak, olajosmagvak és az élő baromfiak kivitele csökkent.

Forint vagy korona? Az uj magyar pénz bevezetésének problémáját állandó figyelemmel kisértük és részletesen megemlékeztünk arról a már véglegesnek tartott tervről, mely a régi aranykoronát akarta visszaállitani valutaképen. A legutóbbi pénzügyminiszteri ankéten a 10.000 koronás szerzószám mellett is hangzottak el felszólalások, minthogy ez az utóbbi rendszer az uj pénzre való átttérést könnyebbé tenné; ugyanis 10.000-rel való osztás egyszerübb és gyorsabb, mint az aranykoronának megfelelő 14.500-zal való osztás. Az OMGE. a 20.000-res alapot ajánlotta olyképen, hogy a régi forintos rendszerre térjünk át. Végül is az értekezlet nem tudott határozni és a döntést elhalasztotta. Bud János pénzügyminiszter szintén felszólalt az ánkéten és hangsulyozta, hogy a mostani pénzreform nem jelenti azt, mintha a jelenlegi pénzünkkel szemben bizalmatlanok volnánk, hiszen a mai korona is teljesen stabil.

A dohányjövedék vasárlása. A dohányjövedék, mint ismeretes, szükségletének egy részét külföldön szerzi be. Igy rendszerint vásárol albán, bolgár, török és görög dohányt is. A görög kereskedelmi szerződésben le is van kötve számunkra bizonyos mennyiségü dohány. Mint jelentik, a dohányjövedék kiküldöttei szeptember végén utaznak azokra a balkáni piacokra, ahonnan a szükségletet beszerezni akarják. Ezuttal nem minták alapján fognak vásárolni, hanem a termelés helyén szemlélik meg a felkinált készleteket. A balkáni piacokon kivül Amszterdamban már vásárolt a jövedék amerikai dohányleveleket.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

Boldog házasság titka.

Ami itt következik, az három nagyon egyszerű kis szabály. Ha azonban valaki pontosan tartja magát ezekhez a szabályokhoz, az biztos lehet afelől, hogy a házaséletének boldogsága tökéletes lesz.

Ezt nem mi mondjuk.

Ezt dr. William J. H. Boeckner mondja, aki egy személyben filozófus, farmer, pre sbiterianus lelkész, felolvasó, ügyvéd, iró és okos ember.

A doktor olyan biztos a dolgában, hogy biztosabb már nem is lehet. Ennek bizonyságául ezer dollárt ajánl fel minden egyes házaspárnak, aki be tudja bizonyitani, hogy e szabályok alkalmazása után, harminc napon belül nem ért el a boldogságnak egy olyan magas fokára, ami még azt a boldogságot is felülmulja, amit akkor élveztek, mikor csak udvaroltak egymásnak.

És most jöjjön a három egyszerü szabály:

Az első: Változtasd meg a nyelvtanodat. Ezentul, ha első személyben beszélsz, ne kezd igy: Én, hanem igy: Te! Tekintettel pedig arra, hogy az ember mindig az első személyre gondol, mikor a fontos dolgait elintézi az életben, — gondoljon ezentul mindig erre az első személyre!

A második: Igyekezz arra, hogy kétszer annyira kedvezz házasságod után az élettársadnak, mint a házasságod előtt. Igyekezz arra, hogy kétszeres erővel érdemeld ki a szerelmét. Igyekezz arra, hogy kétszer olyan kellemes légy előtte, mint a házasságod előtt.

A harmadik: Ne keress boldogságot másban, csak abban, hogy a férjed, vagy a feleséged szerelmét megtartsd magadnak.

Dr. Boeckner mindezt pedig nemcsak ugy mondja, hogy éppen mondjon valamit. Azt mondja, hogy huszonöt esztendőn keresztül tanulmányozta ezt a kérdést. Huszonöt esztendő tanulmányának, tanulásának, tapasztalatának a leszürődése ez a három egyszerü, de mélyen szántó szabály.

A doktor legutóbb nyilatkozott egy ujságiró előtt és többek között ezeket mondotta:

— Meg vagyok győződve róla, hogy ennek az egész világnak strukturáját meg tudnók változtatni, ha a feleségek hajlandók lennének magukat a következőkhöz tartani:

Először: Váljanak el minden reggel barátságosan a férjüktől, mikor a munkába megy. Legyen minden reggel egy biztató kedves szavuk hozzá.

Másodszor: Intézzék a dolgokat ugy, hogy a férjük teljesen nyugodt legyen afelől, hogy mikor visszatér haza, a munkájából, a nehéz fáradságos munkájának kellő gyümölcsét fogja élvezni. Legyen az a férj biztos abban, hogy a felhőtlen, igaz boldogságot csakis odahaza fogja megtalálni. Legyen mindig biztos abban, hogy az ő felesége az egyetlen igazi feleség az egész világon.

Dr. Boeckner maga átélte a romantikát, különböző változataiban és nagyon jó ember.

Német szülőktől származik. Németországban született, a szülei nagyon szegények voltak. Ma van neki egy százhetven hold nagyságu farmja, ezenkivül azonban bejárja az egész világot, mindenütt felolvasásokat tart.

És ami a legfontosabb: nagyon boldog családi életet él, szóval a saját példáján igazolja a teoriát.

Nyolc gyermek apja!

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segít, ha minket támogat.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. **dr. Fenyves Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet I. (Rókussal szemben.)

Állattenyésztés.

A magyar fajbaromfiak nagy sikere Lengyelországban. A Magyar-Lengyel Kereskedelmi Kamara és az Orsz. Baromfitenyésztési Tanács együttesen megszervezte a magyar fajbaromfiaknak a szeptember elején megtartott lembergi vásáron való részvételét. Eme kiállításnak előre nem remélt nagy sikere volt. A magyar anyag az ott kiállitott egyéb országbeli anyagot minőség tekintetében jóval felülmulta, ugy, hogy az elég tekintélyes számban kiállitott állatjainkat a lengyelek az utolsó darabig a szó szoros értelmében véve elkapkodták és még legalább négy-ötször nagyobb mennyiséget is el lehetett volna adni. Bogyai Elemér sárospataki földbirtokos - hatalmas emdem libáit a kiállitás területén mint csodát hordozták körül. A lengyel gazdasági egyesület kérésére a Kamara és a Tanács október végén Lengyelországban egy külön magyar-lengyel fajbaromfi-kiállitást fog rendezni. Szécsényi István postafőtisztet, a Keletmagyarországi Baromfitenyésztő egyesület tiszteletbeli elnökét, — aki a lembergi kiállitás anyagát összegyüjtötte, — az október elején megtartandó stanislaui baromfi-kiállitás biráló tagjává választotta meg.

Tenyészkecskeimport. A diósgyőri kecsketartó gazdáknak a földmivelésügyi miniszter ur a vármegyei m. kir. gazd. felügyelőség által ismertetett és előkészitett a svájci tenyészállatimport akció keretében 3 drb. ezévi származásu, szarvatlan fehérszőrü kecskebakot importáltat.

MEZŐGAZDASÁG

Mezőgazdasági és ipari kiállitás Egyiptomban. Az alexandriai magyar kir. konzulátusnak értesitése szerint az egyiptomi királyi mezőgazdasági társaság 1926-ban mezőgazdasági és ipari cikkek, utóbbiak közül csak azok jönnek tekintetbe, melyek a mezőgazdasággal valamely vonatkozásban állanak. A kiállitóknak 1925. évi október 15-éig be kell mutatni az egyiptomi királyi mezőgazdasági társaságnál a kiállitásra szánt cikkek jegyzékét. Az áruk vámmentességet élveznek, és nagyfoku tarifamérséklésben részesülnek.

Vitézek figyelmébe!

Azon alkalomból kifolyólag, hogy a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezetével tagjainak textilárukkal — ruhaszövetek, vászonáruk stb. — való ellátására megállapodást létesitettünk, tisztelettel tudatjuk, hogy az őszi idény ujdonságai, bel- és külföldi férfi és női ruha, valamint télikabátszövetek a legközelebbi napokban megérkeznek s azokból a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete t. tagjai a piaci napiáraknál lényegesen olcsóbb árban fedezhetik szükségleteiket.

A nyári idényről visszamaradt divatcikkek — ruhakelmék és szines mosóáruk — teljesen gyári árban, maradékok félárban kaphatók.

Vásznak, chiffonok, Dalmast-árukból a legkitünőbb gyártmányok, férfi fehérnemükből a világhirü oroszlán-védjegyü eredeti gyártmányok állandóan nagy választékban kaphatók.

Szükségleteik iránt sziveskedjenek levélben vagy személyesen közvetlenül hozzánk fordulni.

Mintákat és árjegyzéket készséggel küldünk.

Tisztelettel

Pátria
Be- és Kiviteli Áruforgalmi r.-t.
V., Széchényi-u. 2.

Vitézek és gazdák figyelmébe.

A még raktáron lévő csekély számu szekereinket a magas fekbér elkerülése végett ki óhajtjuk árusitani, hogy vitézeink minden körülmények között hozzá tudjanak jutni. 1 drb szekér árát 2,600.000 K-ban állapitottuk meg. Ezen aránylag csekély összeget is hajlandók vagyunk egy évig hitelezni. Akinek szüksége van rá, kérjük igényét sürgősen bejelenteni, levelezőlapon szövetkezetünk cimére.

Olcsó és jó minőségü lótakarók árusitása.

Tekintettel a közeledő hidegebb időjárásra, felhivjuk vitézeink figyelmét szövetkezetünk raktárain lévő jóminőségü gyapjulótakarókra:

1 drb garantált, 2 kg suly jóminőségü gyapju lótakaró ára 185.000 K.

1 drb garantált 2.20 kg sulyu, jóminőségü gyapju lótakaró ára 220.000 K, és 2 százalék forgalmi adó.

Szükséglet esetén kérjen árajánlatot kifogástalan minőségü legprimább bőrből, kézimunkával előállitott lószerszámainkról, melyek a napiáraknál jóval olcsóbbak. Szükség esetén egy évi hitelt is tudunk nyujtani.

Teljes tisztelettel

Vitézek

Mezőgazdasági Szövetkezete.

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR

STERNBERG

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 60.

1. Egyszerü fenyőfából készült hegedü 80.000
2. Jó kidolgozásu iskolahegedü . . . 200.000
3. Finomabb, kellemes erős hangu hegedü 300.000
4. Valódi ébenfa felszerelésü Stainer-modell remek hangu 400.000

Finom, préselt formatokok és tasakok legolcsóbb árban.

Saját húrfonodánk gépüzemre!

Értesités.

Epitkezni óhajtó vitézeket tisztelettel értesitjük, hogy a Szegedi Epitő Rt. szegedi telepén tároló épitő faanyagot végelárusitjuk, az alanti egységárakon ab raktár és két százalék forgalmi adó felszámitása mellett:

12/18 cm, 7 m hosszu fürészelt kötőgerenda, m³-ként	730.000 K
10/10 cm, 5 m hosszu fürészelt szarufa, m³-ként	680.000 »
4/4-es, 12—31 cm széles, 2.50, 3.50, 4.75, 5.70 m hosszu épitődeszka (vegyesen) m³-ként	650.000 »
Kész asztalosáru:	
0.90/2.00 m pallótokos, feleshenyiló ajtó, darabonként	65.0000 »
0.80×2.00 m pallótokos keresztajtó drb-ként	650.000 »
0.75×1.10 m pallótokos, ki-benyiló szobaablak, darabonként	400.000 »
0.40×0.90 gerébtokos kamraablak, drb-ként	110.000 »
0.80×120 m hevederes padlásajtó, drb-ként	165.000 »

Az asztalosáru alapmázolva, vasvasalással értendő. Az ablakok üvegezés nélkül.

Tekintettel arra, hogy épitő faanyagáraink jóval alacsonyabbak a piaci en-gros áraknál, kérjük megrendeléseiket minél előbb a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezete, Budapest, I., Királyi Vár, I. Alagsor cimére beküldeni. 1—3

SZEMLE.

Megjelent a hivatalos „Máv. Menetrend"-könyv legujabb őszi (október-novemberi) kiadása. A hivatalos „Máv-Menetrend"-könyv legujabb bővitett s időközi változásokkal átjavitott őszi (október-novemberi) kiadása megjelent. Az utazóközönség részére immár nélkülözhetetlenné vált, jelenleg kék borítóklapu, praktikusan összeállitott hivatalos menetrendkönyv e legujabb kiadása az összes magyar vasuti és hajózási vállalatok nyári menetrendjén kivül részletes osztrák, csehszlovák, német, olasz, román, stb. menetrendeket, nemzetközi csatlakozásokat, külföldi menetdijakat s külföldi átnézeti térképet is ad.

A terjedelmes, csinos kiállitásu praktikus kis hivatalos menetrendkönyvet az államvasut pénztárai és portásai hivatalból árusitják; kapható továbbá még az összes könyv- és hirlapelárusitó helyeken és dohánytőzsdékben.

Gróf Klebelsberg miniszterl Nyiregyházán csokorral fogadják a fehérruhás leányok.

A kultuszminiszter a városháza erkélyéről köszöni meg a közönség ünneplését.

Nemzetközi baromfikiállitás Budapesten.

November hó 20—23-ig lesz a második budapesti nemzetközi baromfikiállitás, amelyen galambok, éneklő madarak, kanárik, házinyulak stb. is állithatók ki. A kiállitás helyéül a városligeti Iparcsarnokot szemelték ki, amelyben az első nemzetközi baromfikiállitás is lezajlott.

Tekintettel arra, hogy megfelelő terem áll rendelkezésre, ezt berendezik melegedő helynek s ott állandó előadások lesznek vetitett képekkel. Németországból érkezett legujabb baromfi-filmeket fognak bemutatni. A kiállitás tartama alatt bemutattaknak a kapható összes valcinák és szérumok, valamint a baromfikolera elleni oltás. Tervbe vétetett egy kappanozó-tanfolyam megtartása, amelyen egy igen kiváló szakember fogja bemutatni az amerikai kappanozási rendszert.

A kiállitással kapcsolatosan nyereménysorsjáték lesz. A sorsjáték célja, hogy a gazdaközönség érdeklődése a kiállitásra és a nemesvérü baromfiakra irányittassék. A főnyeremény egy fejőstehén, első nyeremény egy felnőtt sertés, második nyeremény egy fejőskecske, további nyeremények 1.1 törzs fajbaromfi, összesen 25 törzs; 10 pár fajgalamb, 10 darab fajnyul és több tételben 1050 tojás. A nyerési esélyek kitünőek s minthogy nagyértékü nyereménytárgyak vannak, érdemes a sorsjátékban résztvenni, annyival is inkább, mivel egy sorsjegy ára csak 5000 korona. Magándij is sok lesz.

Érdeklődni lehet a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Szalai Gyula, Szárföld. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. okt. 1-én jár le. — vitéz Bozsogi Pál, Makó. Beküldött 40.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. febr. 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Illés Pál th., Zagyvaszántó. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le 5000 K tulfizetéssel. — vitéz Farkas Lajos, Doboz. Beküldött 1 évi előfizetését, valamint 10 lappéldány árát köszönettel megkaptuk. Előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — vitéz Szigligeti József, Bucsutelep. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jan. 1-én jár le. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Orbányos Mihály, Somogyaszaló. Beküldött 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jun. 1-én jár le. — vitéz Szücs Dániel, Miskolc. Beküldött 74.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. márc. 1-én jár le. — vitéz Szász Ferenc, Turkeve. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jul. 1-én jár le. — vitéz Major Antal, Szentgyörgyvár. Beküldött 60.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. márc. 1-én jár le. — vitéz Nádor József, Nágocs. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jan. 1-én jár le 5000 K tulfizetéssel. — vitéz Széchenyi István, Magyaróvár. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. jan. 1-én jár le.

Vegyes.

Különös rekord. Egyik londoni autotaxi soffőrje különös rekordot ért el a minap. Két amerikai utasával most tett meg kétezer angol mértföldnyi utat. A dolog ugy kezdődött, hogy egy napon beszállt a kocsijába két amerikai utas és csak annyit mondott neki: »Vigyen minket körül Angliában.« A soffőr nem mondatta magának ezt kétszer, hanem azóta két héten keresztül éjjel-nappal keresztül-kasul kocsikáztatta utasait Walesben és Skótföldön. A soffőr most elmondotta, hogy a két hetes utazás alatt egyetlen egyszer sem romlott el az autója. Ugy látszik, az amerikaiak is megvannak elégedve vezetőjükkel, mert legutóbb egy brilliáns nyakkendőtüt ajándékoztak neki.

Vitézek részére
előnyös feltételek mellett kifogástalan kiállitásu
polgári ruhákat
készitek a következő árakkal:
Egy facon hozott anyagból . . **K 750.000**
Általam adott kiváló ang. szöv.-ből **1,800000**
Telefon h vásra házhoz jövök és mintákkal szolgálok. Vitéz bajtársak szives pártfogását kérem
vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I. :: Telefon: József 3—48. ::

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

Hindenburg meglátogatta a felszabadult Ruhr-vidéket. Képeink a Bochumba való bevonulásról és az ünnepségről készültek.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 42. SZÁM. 1925. OKTÓBER HÓ 18.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

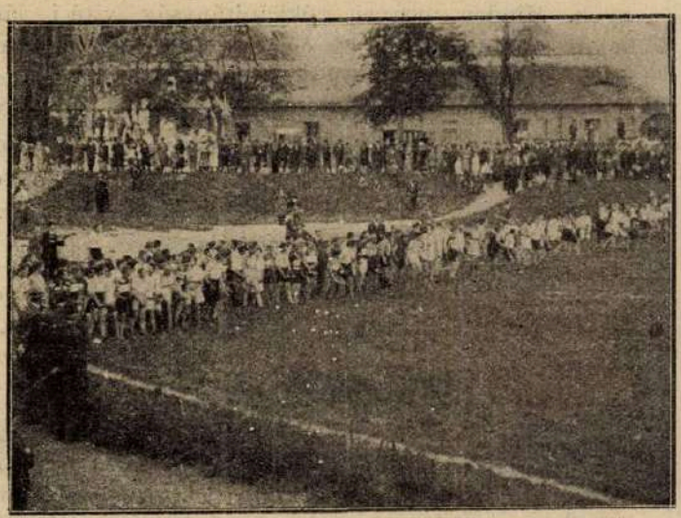

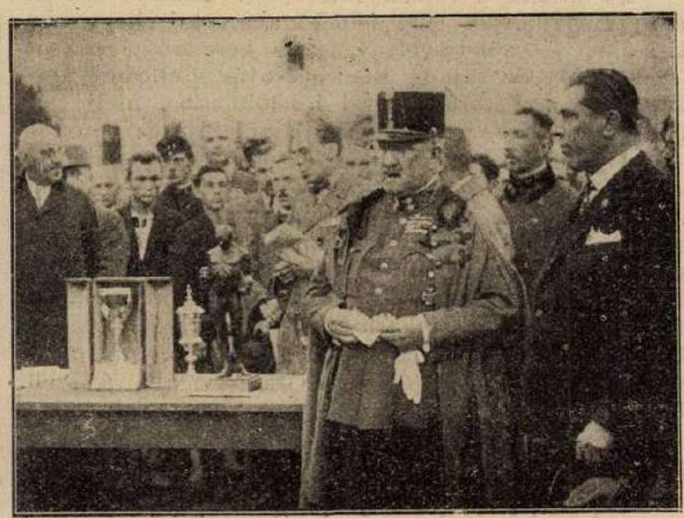

A Névtelen Hősök emlékére Budapesten át staféta futó-versenyt rendeztek. Első képünk az indulást mutatja a Vérmezőn. A másodikon Molnár altábornagy a Ludovika Akadémia előtt kiosztja a dijakat.

Elég volt!

Ragyogó őszi reggel. A fűszálakról a nap lassankint lecsókolja az októberi éjszaka hideg, elsirt könnyeit. A fákról csendes sóhajjal hullanak a sárgult levelek. Az ősz lehelete lassankint sápadtra csókolja a világ tarkaságát. Haldoklik a természet, de igy van ez rendén, a magyar barázda az idén már befejezte hivatását, meghozta a maga áldásait. Itt aranysárga tengeri kupacok fürödnek az ősi napsugárban, ott rakott szekerek nyikorognak, viszik a magyar ősz ajándékait. De amott az eke vasa már uj tavasz reményeinek veti melegágyát.

Kora hajnaltól, késő estig dalolva, csendesen folyik itt a magyar ugaron az áldásos, verejtékes munka. A jövő nyár, a jövő ősz is megho za gyümölcsét. De oda fenn, ott abban az idegen kőrengetegben, a gépnek, a pörölyök zugásának leple alatt idegen lelkü gazok bujkálnak s titkon elégedetlenséget csepegtetnek a becsületes magyar lelkekbe. A vidékről, teli büszkeséggel, teli öntudattal, teli munkakedvvel felkerülő magyarok ragyogó arca ott lassankint fakóra válik, mint a pergament, erejével szótlanul, fáradtan, értelmetlenül összebujnak s egymás előtt is valami szégyenlős megdöbbenés tükröződik vissza arcukról. Néma ajkukon kérdőjellé görbül a ki nem ejtett szó: Hát nem anyánk nekünk ez a drága föld, mely ápol és eltakar?... Hát nem fiai, de rabszolgái volnánk?... És a rossz szellem tovább oltja beléjük a mérgét, mig el nem kábitja, mig valóban saját rabszolgáivá nem sülyeszti őket.

Hát meddig türjük e lélekmérgezést? Meddig türjük, hogy idegen gazok itt kóboroljanak égő csóvával portáink körül? Meddig türjük, hogy a magyar ugaron folyó békés, teremtő munkát, verejtékező életet, nyugalmat idegenek forradalmasitsák? Meddig?... Vajjon meddig? Vajjon ti, a nép bizalmának letéteményesei, a cifra kupolás dunaparti palotának lakói, csakugyan befejezettnek tekintitek a nagy müvet, a keresztény Magyarországot, hogy pontot tesztek a végére. Hát csakugyan azt hiszitek, hogy félrendszabályokkal, kesztyüs kézzel, cirógatással ki lehet irtani a forradalmak által elvetett gonosz magvakból kikelt gyomokat, ha lehetetlenné nem teszitek a gonoszság magvetőit. Hisz a háboru, a forradalom, a »békeállapot« keserves évei, a szenvedések e kegyetlen sorozata által sujtott lelkek tele vény talaj a gonosz magvak számára. A munkátok végére tett pont korai még. Ne higyjétek, hogy e pont után,

ilyen politika mellett, nem következik a pontok egész sorozata, mely mint tudjuk, egy be nem fejezett gondolat jele.

Nem ismeritek-e még ellenségeinket, akik a sirt ásták számunkra, amely fölé a Trianon gyalázatfáját tüzték? Nem látjátok, hogy az az idegen faj, mely évszázadokon keresztül élvezte kába vendégszeretetünket, mely itt élősködött testünkön, céltudatos, romboló munkával lassankint kilopta becsületes népünkből a tiszta erkölcsöt, a nemzeti öntudatot, nevetségessé tette ideáljait s saját ledér erkölcsét lopta be népünk lelkébe. Talmi kulturájának bélyegét rányomta nemzetünk életére, irodalmára, müvészetére, tudományára? És mégis, bár még itt érezzük korbácsának ütésére támadt sebek sajgását, mégis céltudatosan közénk dobott jelszavakon marakodunk, mig a kulisszák mögött kárörvendő mosoly ül a sziriaiak ördögi arcán.

Itt állunk e romok fölött teli duzzadó erővel, erős, megalkuvást nem ismerő akarattal, hogy egy tisztább, becsületesebb, igazabb keresztény világot teremtsünk, de sajnos, a megalkuvás szelleme gátakat emel a Vezérünk által kijelölt uton, mely népünk erkölcsi és gazdasági ujjászületéséhez vezet.

A keresztény magyarság öntudatos része rálépett az utra s áthatva a keresztény világfelfogás fenségétől, meg akarná teremteni a magyar társadalom egységét, mely keményen, irgalom nélkül bánna el népünk bajából, nyomorából aranyat préselő idegenekkel, az élelmesekkel, a mindig felülkerekedőkkel, akik még mindig százkaru polip módjára itt terpeszkednek a politikai és gazdasági életünkön, csak akadályokat, gátakat ne emelne utjára a megalkuvás szelleme.

De most már aztán tulon-tul elég volt a türelemből, a megbocsátás, a megértés, a kesztyüs kéz politikájából, végre sujtson le az igazság keze a lelepfezett forradalmi elemekre és álarcos támogatóikra.

vitéz Kemény Simon.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istemi örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Amen!

KÁTÉ.

Tartozik a vitéz valakinek engedelmességgel?

A vitéz tartozik előljáróinak engedelmeskedni azok utasitásait esküjéhez hiven teljesiteni.

Kik a vitéz előljárói?

A vitézek legfőbb és magasabb előljárója: a Vitézek Főkapitánya, jelenleg vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. A Vitézek Főkapitányának helyettese jelenleg: vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka. A nyolc vitézi törzsszék élén nyolc törzskapitány áll. Minden törzskapitány fennhatósága alá több megye tartozik. Ezeknek élén állnak a megyei székkapitányok. Minden megyei székkapitányság vitézi járásokra oszlik, melyeknek élén a vitézi járási hadnagyok állnak, akik vitézi őrmesterekkel rendelkeznek. A Vitézi Rend központi szervezete az Országos Vitézi Szék, amelynek végrehajtó szerve az ügyvezető törzskapitány. A Vitézi Rend közigazgatási teendőit a Vitézi Rend Főszéktartósága végzi, melynek vezetője a Vitézi Rend Főszéktartója.

Ezek tehát a vitéz előljárói.

Szőlészet.

Szőlősgazdák lesüritett musttal javithatják az uj bort. A szőlőmivelése a kedvezőtlen időjárás a való tekintettel a földmüvelésügyi miniszter az egész ország területén (beleértve a Tokaj hegyaljai borvidéket is) megengedte a szőlősgazdáknak, hogy idei termésü mustjukat október 31-ig besüritett musttal javithatják. Ehhez a keverékhez bejelentésre, illetőleg engedélyszerzésre nincs szükség. Az eljárást azok között a korlátok között lehet végezni, amelyeket a bortörvény állitott fel. A földmüvelésügyi miniszter engedélye nem terjed ki azokra, akik a mustnak üzletszerü adás-vételével foglalkoznak, vagy csemegebort készitenek, vagy mustot eladás céljából süritenek.

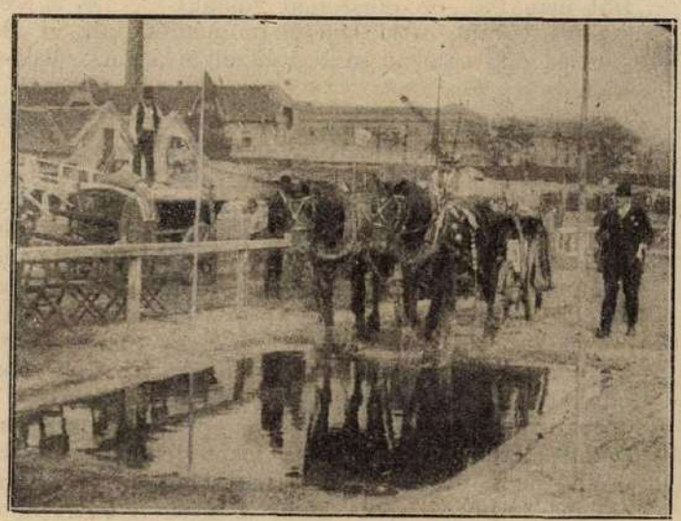

Budapesten a Tattersalban igásló versenyt rendeztek. Képünkön az első-dijjal kitüntetett fogat látható.

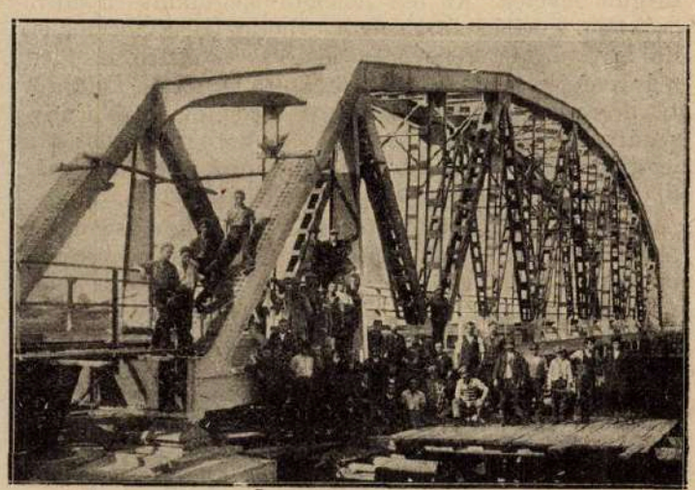

A Szarvas és Mezőtur között épülő uj hid.

Hősök emléke Szilasbalhásón.

A kies fekvésü, szép veszprémmegyei községben, melynek ötezer lakosa van, vasárnap leplezték le nagy ünnepiességgel az elesett hősök emlékszobrát. Nem kevesebb, mint 140 véltanuja van a kis helységnek s nem egy anya mind a két fiának elestét siratja.

A község lobogódiszben, diadalkapuval várja a vendégeket, akik az ország minden részéből ideseregleltek. Délceg legényekből álló lovasbandérium, szép leányoknak gyönyörü nemzeti viseletbe öltözött serege, a Levente-csapatok s az idevezényelt katonai csapat tészi tarkává a szép képeket. A község főterén sokezernyi tömeg várja, hogy az emlékmüről, mely Farkas Béla szobrászmüvésznek megkapóan szép alkotása, lehulljon a lepel.

Az ünnep Antal Géza református püspöknek gyönyörü fohászával kezdődött. Utána Dréhr Imre dr., a kerületnek nemzetgyülési képviselője, a megjelenésben gátolt József királyi herceg nevében gazdag tartalmu és lelkes ünnepi beszédet mondott. Majd Bakó László, a Nemzeti Szinház tagja Feleki Sándornak, a Petőfi-Társaság tagjának ez alkalomra irt ünnepi ódáját adta elő nagy müvészettel, hatalmas drámai erővel. Az óda szépsége mély benyomást gyakorolt az ünneplő közönségre. Azután Cseresnyés Julia hadiárva Mészáros Jánosnak egy kedves alkalmi versét szavalta el ügyesen és bátran. Az emlékszobrot Kovács Kálmán református, Karfner János katholikus és Klein Albert izraelita lelkészek áldották meg egy-egy szép, gondolatokban gazdag beszéddel. Az emlékszobrot Bibó Károly dr. alispán adta át Szilasbalhás közönségének s a község nevében Kiss István biró igen ügyes, talpraesett hazafias beszédben köszönte meg azt. Azután a szebbnél szebb koszorúknak egész seregét helyezték el az emlékszobor talapzatára, igy József királyi hercegét, a kormányét, az egységes pártét és számos egyesületét és magánosét.

A szobor egy előretörő hőst ábrázol, mellette egy oroszlán, amely láncait tépi szét. A munka igazi müvészi ihlet alkotása. A szobor oldalán 140 elesett hős neve van bevésve. Az elülső és hátsó lapra Feleki Sándornak e két pályanyertes verse lesz bevésve:

Ti nem haltatok meg hiába,
Lesz még a gyásznak is virága,
Hat részre szét hiába oszták,
Egy és nagy lesz még Magyarország!

*

Ha pihentek is sirgödörbe,
Ti élni fogtok mindörökre,
Virágba, dalba, napsugárba
S minden magyar szivébe zárva.

A megható, szép ünnepet megrázó akkordként kisérte az anyák, hitvesek és árvák keserves zokogása, kik mindenüket vesztették s nem maradt számukra más, mint egy név az emlékszobron. Minden szem könybelábadt, minden szív fájdalommal telt meg a keserves zokogás hallatára.

A diszes ünneplő közönség soraiban ott láttuk vitéz Raics táboronokot, a kormányzó képviseletében, Szirmay tábornokot József kir. herceg képviselőjeként, Antal Géza dr. ref. püspököt, Végh János dr. Budapest székesfőváros kiváló tiszti főorvosát és feleségét, Zeitz József káptalani jogtanácsost, Feleki Sándor dr. székesfővárosi tisztiorvost, a Petőfi-Társaság tagját, Bakó Lászlót, a Nemzeti Szinház tagját, Dréhr Imre dr. nemzetgyülési képviselőt, Festetich Sándor gróf volt minisztert, Antal Jenő székesfővárosi lelkészt, Bibó Kálmán földbirtokost, a hadsereg számos tisztjét. A megkapóan szép ünneppség rendezése és a szobor létrejötte körül nagy, fáradhatatlan buzgalommal tevékenykedett Csatáry József, a község derék főjegyzője. A leleplezés után fényes társasebédet adott a vendégek tiszteletére a község. A felszolgálást a község urilányai végezték magyar öltözetben. A bájos, szép lányok e hivatásuknak nagy buzgalommal és végtelen kedvességgel feleltek meg. Számos felköszöntőt mondottak. Igy vitéz Raics és Szirmay tábornokok, Antal Géza püspök, Csatáry József főjegyző, Feleki Sándor és mások.

Dulce et decorum est . . .

Honért meghalni édes és dicső,
Ezt irta hajdan Róma dalnoka.
Ki ezt nemcsak vallá, de megtevé,
Oh, volt honunknak mindig bajnoka.

Elkorcsosult talán magyar fajunk?
Kihalt szivünkből a vitéz erény?
Hogy türjük azt, hogy népünk fiai
Rabságban élnek, mely vad és kemény!

Hajrá! Előre! Kard ki kard! magyar,
Ne türd a békót, mely békót vetett
Oly sok magyarra; talpra hát fiuk!
Isten nem áld meg gyáva nemzetet.

Tépd ronggyá azt, mit dölyfös francia,
E céda nemzet békének nevez.
Nem béke az, de zsarnok uri kény,
Melyen rablóknak serge átevez.

Föl nemzetem! föl harcra hős magyar!
Ne türjük el e rut gyalázatot.
Szabadnak szült anyánk s az volt hazánk,
Ne hozzunk hát fejére bánatot.

Oh, fogja még magyar huszár lovát
A Szajna vizében megfürészteni
S magyar bakák kemény lépése még
Meg fogja franciát döbbenteni.

Akkor . . . no akkor Párizsban magyar
A franciával oly békét kötend,
Amellyel guzsba kötjük két kezét,
S magyar hazánkra boldog kor jövend.

Szolnok, 1925. Dr. KEMENY ZOLTAN.

A debreceni kertészeti kiállitás.

A Bika-szálloda összes termeiben rendezett kiállitásra már a Nagytemplom előtti parkban elhelyezett müvészies standard s a bejárat elé rakott óriási termények is felhivják a figyelmet. A főlépcsőházban szőlő- és kertgazdasági gépek sorakoznak, köztük: a Kühnecég, Orbis Rt., Holczmann rézmüves, stb. csoportjai a legkiemelkedőbbek. Itt van a báró Győrffy-hordógyár kiváló csoportja is.

A feljárólépcső kétoldalán hatalmas csoportokat találunk aaz Unghváry József (Cegléd) és Unghváry László Rt. (Cegléd) csemetefatelepeiről és mintakertészetéből. A nagyterem főbejáratánál Debrecen város kertészete ébreszt méltó figyelmet, ugyszintén a ref kollégiumi füvészkert csoportja. Szemközt Lakatos Gizella amatőrkertész müvészies kertkompozicióját lepi meg a belépőt. A nagyterem főhelyén a debreceni gazdasági akadémia tökéletes kert- és szőlőgazdasági szakgyüjteményei és oktató célu szemléltető anyaga megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a tanulni vágyóknak.

Hasonlóként a m. kir. Ampelológiai Intézet (Budapest), a M. kir. Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda (Budapest), a M. Kir. Alföldi Fásitásfelügyelőség (Debrecen) csoportjai szolgálnak ily hasznos célokat.

Feltünően szépek e teremben: Debrecen város Pohl Ferenc főkertész vezetése alatt hatalmasan kifejlett kertészetének, továbbá Farkas Gyula kiváló debreceni mükertésznek, a Wolff-szőllőtelepeknek, gróf Merán János kertészetének, az 1W. és 2. számu gazdasági népiskoláknak, valamint a derecskei gazdasági iskola magas szinvonalu csoportjai.

Kontsek Géza (Debrecen) egyik legnevesebb vetőmagvállalat kiállitása kiváltként érdekes.

Ugyanitt még feltünnek gazdag és szép csoportjaikkal: gróf Széchényiné, a törpegyümölcsfa-termelés kiváló apostola, továbbá a »Fundus« gombatermelő rt., Paczelt János régi, neves debreceni kertészete.

Egri Bónis Károly (Kölcse) meglepően szépen elállott 1924. évi Jonathán almagyüjteményt mutat be.

A baloldali teremben a világhirü Mathiász János-féle kecskeméti szöllőtelep kelt méltó feltünést. Mellette dr. Czeglédy Mihály szoboszlói kertészeti telepe és vámospércsi szöllőtelepe, továbbá Weszprémy Zoltán kiváló borai és almái. E soron kiemelkednek még Gábor József kertészete, Farkas Imre szöllőbirtokos gyakorlatban mutatott be érdekes és nagy gyakorlati értékü borkezelési ujitásokat.

E terem végén van a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara növényvédelmi osztályának kert- és szöllőgazdasági tájékoztatója és a Kamara vonatkozó gyüjteményeiből részletek. A tuloldali teremben Lipthay Jenő, a Tiszántul egyik legjelesebb bortermelője mutatkozik be.

E soron a Debreceni Közhasznu Munkáskert Egyesület kollektiv kiállitása kelt méltán nagy feltünést. Ez oldaltermekben találjuk a Harmathy-féle, másoldalt a Csáthy Ferenc könyvesboltok szakszerü kiállitását.

A lépcsőházzal szemközti teremben a Tiszántuli Madárvédelmi Egyesület nagyérdekü csoportján kivül az egész hatalmas anyag: a kert- és szöllőgazdaságban használatos gépek, eszközök és anyagok, másrészt pedig a terményeknek ipari feldolgozói találhatók.

A kiállitáson Árvay Ilma, szegedi kitünő festőművésznő, 22 csendéletet és virágképet állitott ki, melyek stilszerüen illeszkednek a kiállitás anyagához.

A lugastól jobbra és balra Farkas mükertész ciklamen-gruppjai és hazai földben nevelt kis pálmái vannak. Aki szereti a virágot, itt valóban kigyönyörködheti magát.

A cserepes virágok mellett jól mutatnak szerényen elhuzódva Szász Márta virágjai.

A kis teremben a Köztisztviselők Fogyasztási és Értékesitő Szövetkezetének kiállitása. A menyezetig érő polcokon egyik felől a gyümölcsökből készült likőrök, pezsgők, másik oldalon dzsemmek, harmadik oldalon borok és pezsgők szines és érdekes képet nyujtanak.

A legkiválóbb hazai szakemberek bevonásával megtartott birálat eredménye a következő volt:

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara nagy diszoklevelét: 1. a M. Kir. Szöllő- és Borgazdasági Kisérleti Állomás, Budapest, 2. a M. Kir. Gazdasági Akadémia, Debrecen, 3. Debrecen sz. kir. város kertészete, 4. Farkas Gyula mükertész, Debrecen (cikl.ánokért), 5. ifj. Paczelt János mükertész, Debrecen (szek.üiért), 6. özv. Mathiász Jánosné szöllőtelepe, Kecskemét, 7. Lipthay Jenő szöllőtelepe, Nyiregyháza, 8. Weszprémy Zoltán szöllőbirtokos, Debrecen nyerték el.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kitüntető okleveleit: 1. a M. Kir. Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda (Budapest), 2. a M. Kir. Debreceni Erdőgazdaság (al.ö.di fásitás), 3. a Deb.eceni I. Gazdasági Népiskola, 4. Tabakovszky virágcsarnok, Debrecen (virágkötészeti munkáiért), 5. Demeter István kertész, Szarvas, 6. Unghváry László rt. faiskola, Cegléd, 7. Unghváry József faiskola, Cegléd, 8. Macsi uradalom, Debrecen, 9. Czeglédy Mihály dr., Hajduszoboszló, 10. Közhasznu Munkáskertek Egyesülete, Debrecen, 11. Kántorjánosi uradalom, 12. »Fundus« gombakertészet, Budapest, 13. Veréb István permetezőgyáros, Debrecen, 14. dr. Széll László gazdasági akadémiai tanár, Debrecen, 15. Hatvani Növénynemesitő Rt., 16. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, 17. a Tiszántuli Madárvédelmi Egyesület, Debrecen nyerték el.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara jutalomdiját (ezüst virágtartót): Farkas Gyula mükertész, Debrecen,

a Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet tiszteletdijait (ezüst disztárgyakat): Pohl Ferenc városi főkertész (Debrecen), Farkas Imre szöllőbirtokos, Debrecen, Sesztina Jenő virágkertészete, Debrecen,

Steinfeld István tiszteletdiját (ezüst tárgy): Demeter István kertészete, Szarvas,

a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara szakkönyvtárát (könyvszekrénnyel): a Közhasznu Munkáskert Egyesület (Debrecen),

a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara diszmüjutalomdiját: az I. Gazdasági Népiskola, Debrecen,

Jéna István tiszteletdiját: vitéz Varga József kiskertész, Debrecen nyerték el, aki ezenkivül a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elismerő oklevelét is elnyerte,

Agrárglóbus (permetezőgép) diját: Katona Sándor kisgazda (Monostorpályi) nyerte el.

Talajmivelés.

Akármennyi táplálóanyag is legyen egy földben, ha még olyan erős is az, jó termést csak akkor fog adni, ha kifogástalanul van megmunkálva. A jó talajmüvelés célja az, hogy a földet morzsássá (porhanyóvá) készitsük el, gondoskodjunk arról, hogy a téli nedvességet (esőt és hólevet) magába fogadhassa és elraktározhassa, végül hogy a levegő átjárhassa.

Régi időben azt tartották jó gazdának, aki a földjét sokszor, minél többször megszántja. Ma azt mondjuk, hogy az a jó gazda, aki minél kevesebb munkával tudja földjét a növények diszlésére legmegfelelőbb állapotuvá tenni.

A helyes talajmüvelés első feltétele, hogy a tarlót azonnal szántsuk fel. Igy védelmezzük földünket a nyári nap kiszáritó heve ellen. Az aratás után nyomban sekélyen feltört tarlót később könnyebb mélyen megszántani, nem lesz hantos. A gyommagvak (és kihullott gabona) kicsiráznak és nem gátolják a következő évi vetést. Legelőnek ne hagyjuk meg, mert a tarlólegelő drága és rossz. Értékes növények nem igen lesznek rajta, leginkább gyomoktól zöldül ki. A legelő állatok összetiporva erősen összetömik. Még jobban kiszárad, megszántva hantos lesz. Nem lehet jól előkészíteni, aminek a következő év termése vallja majd kárát.

A talajmüvelés másik sarkalatos tétele az, hogy ősszel egy talpalattnyi föld se maradjon szántatlan (hacsak nincs őszi növénnyel bevetve). Az ősszel mélyen megszántott föld az őszi esőt és téli hólevet jól magába szivja és meg is tartja, elraktározza a szárazság idejére. Erre nagy szükség van, mert növényeink fejlődésük közben sokkal több vizet fogyasztanak, mint amennyi nyári esőre számithatunk. A szántatlan földről (kemény tarlóról) a viz elfolyik, a fellazitott magába veszi. Ez az őszi szántás legnagyobb, de nem egyetlen fontossága. A gyomirtás, kártékony állatok pusztitása miatt is érdemes lenne ősszel szántani.

Az ősszel megszántott föld, még ha akkor hantos is, tavaszig jól megporhanyul, mert a tél fagya a rögöket szétmállasztja. Az ilyen talaj tavaszig jól megporhanyul.

Az ősszel megszántott föld, bár több nedvességet bir felszivni, mint a szántatlan, tavasszal mégis hamarabb megszikkad a felülete annyira, hogy korábban vethető.

A mély szántással olyan növényi táplálóanyagok kerülnek felszinre, amelyek nehezen vehetők fel. Ezek ott a levegő és a talajban élő, szemmel nem látható élő lények munkájának hatására felvehetővé alakulnak.

Mindezek az okok azt eredményezik, hogy az ősszel megszántott földön a termések növekednek és biztosabbak is lesznek (szárazság nem olyan hamar teszi tönkre a növényeket).

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés ügyész nap. dr. Fenyves Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rákóczi-uttal szemben.)

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK.

A locarnói konferencia.

A biztonsági szerződés ügyében tárgyaló külügyminiszteri konferencia Locarnóban idestova már tiz nap óta ülésezik. A tárgyalásokról egymással ellentétes hiresztelések terjedtek el, melyek majd a tárgyalások kedvező mederben haladását, majd pedig fölmerült nehézségeket jelentenek, sőt arról is terjedtek el hirek, hogy a konferencia ülései sokáig fognak elhuzódni, ezzel szemben a hét elején még azt jelentették, hogy a megegyezés még e hét végén feltétlenül megtörténik, mire a következő napon ismét a tárgyalások megszakitásának hire terjedt el. Ilyen egymással ellentétes hiresztelések után csak annyi bizonyos, hogy az antanthatalmak külügyminiszterei tényleg közvetlen tárgyalásokba bocsátkoztak a német kormány képviselőivel, ami önmagábanvéve is haladást jelent az általános megnyugvás irányában. Egészen más kérdés azonban az, hogy sikerül-e most már az első alkalommal megegyezésre jutni, azokban az életbevágó fontosságu kérdésekben, melyeket két különböző oldalról vetettek fel. Németország képviselői eddig még nem vetették fel ugyan a Németország terhére megállapitott háborus felelősség terhét, melynek teltevé ét pedig az antant képviselői minden pillanatban várták. Ezzel szemben az antant hatalmak képviselői a nyugati határok biztonsági kérdését összekapcsolni szeretnék a keleti határok kérdésével, aminek eredményeképen Németország örök időkre lemondana a hadviselés jogáról, mig Franciaország és a keleti kis államok állig fölfegyverkezve őrködnének tovább is Németország határai körül. Németország ezzel szemben a rajnai területek sürgős kiürítését kivánja, amit azonban az érdekelt hatalmak továbbra is halogtnk. A locarnói konferencia sorsa tehát egyelőre még teljesen bizonytalan, megegyezés vagy a tárgyalások megszakitása máról-holnapra egyformán várható.

Kommunista mozgolódás Franciaországban.

Franciaországban a kommunistapárt hé főn 24 órás sztrájkot rendezett. A kommunisták sztrájkja, azonban kudarcot vallott és az előfordult incidensek arra mutatnak, hogy a reményeikben csalatkozott kommunisták maguk is kiábrándultak. A sztrájk napján Párisban az összetüzések során háromszáz letartózkodás történt. Az összeütközésekben tizenhat rendőr is megsebesült. A kommunisták vezérét Doriot képviselőt is letartóztatták, mert egy rendőrt bántalmazott. A strassburgi kommunista tüntetések is komoly összeütközésekre vezettek, melynek során többen sulyosan megsebesültek. Franciaország más városaiból is sztrájkok, tüntetések és összeütközések hire érkezett. A liberális Franciaország sem engedheti meg, hogy rendjét a romboló elemek aláaknázzák.

A marokkói harcok.

A marokkói harcokban némi lanyhulás mutatkozik. Ennek oka egyrészt az, hogy a francia és a spanyol csapatok elérték kitüzött hadműveleti céljaikat, Abd el Krim felkelő vezér pedig erőt gyüjt össze további támadásokra, másrészt pedig az időjárás esősre változott, aminek következtében a csapatok védett helyekre vonulnak.

Botrány az osztrák nemzetgyülésen.

Az osztrák nemzetgyülésen páratlan botrány történt. Egy szociáldemokrata képviselő megtámadta Mataja külügyminisztert a genfi megállapodások bevonatkozásában. Mataja a genfi megállapodások becikkelyezésének tárgyalása során és azzal vádolta meg, hogy a külügyminiszter a francia imperializmus szolgája és a francia követség eszköze. Mikor a külügyminiszter ez ellen tiltakozott és meglehetősen éles szavakban adott méltatlankodásának kifejezést, a szociálisták viharosan tüntettek, megrohanták és körülvették a külügyminisztert, akit szenvedélyes fenyegetésekkel illettek. Az elnök kénytelen volt az ülést félbeszakitani és két és fél óra hosszáig tartó szünet után csakis annyi időre nyitotta meg az ülést ujból, amennyi alatt az ülés bezárását kijelentette. Igen érdekes, hogy a tettleges bántalmazástól csak nagynehezen megoltamazott külügyminisztertől a bántalmazó szociáldemokraták bocsánatkérést követelnek és kijelentették, hogy nem lesz addig tárgyalás a nemzetgyülésen, amig ez meg nem történik.

A török hadgyakorlatok.

Nemrégiben az angol Földközi-tengeri flotta a kisázsiai török partok mentén rendezett hadgyakorlatot, ami meglehetősen nagy nyugtalanságot keltett a lakosság körében. Az angol hajóhad hadgyakorlatozása folytán keletkezett nyugtalanság ellensulyozására nagyobb számu török katonai haderőt vontak össze Szmirna környékén, melyekkel most Musztafa Kemal basa hadgyakorlatokat tartott. A napokon át tartó hadgyakorlatok kedden este fejeződtek be és ez alkalommal a hadsereg főparancsnoki bizottsága Musztafa Kemal basa köztársasági elnök tiszteletére diszvacsorát rendezett, amelyen a hadsereg mélységes raagaszkodását és rokonszenvét tolmácsolta Kemal basa irányában. Erre a beszédre Kemal baasa önérzetes beszédben válaszolt, melyben figyelmezteti az érdekelteket, arra, hogy a török hadsereg ma még kiválóbb, mint az elmult években volt. Különösen fontos az a kijelentése, hogy habozás nélkül ország-világ hallatára állitja, hogy a köztársasági hadsereg kész és képes megvédeni a török köztársaságot. Ez az önérzetes kijelentés a nosszuli vitás kérdés megoldásának előestéjén figyelmeztetésképpen hangzik Anglia irányában, mely eddig meglehetősen háborus hurokat pengetett a törökökkel szemben.

BÚTORHITEL

Évtizedek óta bevált és közismert butorhitel-osztályunkat ismét életbeléptettük. Hitel esetén is készpénzárakat számitunk. Hálószobák, ebédlők uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

BOG-MIL KERESKEDELMI R.-T. ezelőtt

BALÁZS ÉS TÁRSA

bútoráruháza, VI., Vilmos császár-ut 43. sz.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, feketo vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

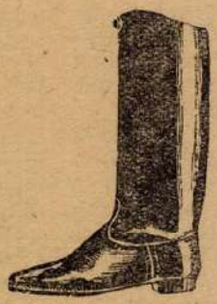

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

HIREK.

Heti naptár.

OKTÓBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
19 Hétfő	Alk. Péter	Miksa	A hét elején a nap 6 óra 20 perckor kél és 4 óra 50 perckor nyugszik, a hét végén pedig 6 óra és — perckor kél 4 óra 30 perckor nyugszik
20 Kedd	Vendel	Kálmán	
21 Szerda	Orsolya sz.	Helén	
22 Csütörtök	Kordula sz.	Teréz	
23 Péntek	Ignác pátr. †	Gál	
24 Szombat	Ráfael főa.	Hedvig	
25 Vasárnap	D21. B. Mór p.	D20. Blanka	

A XVII. katholikus nagygyülés. Szombaton kezdődtek a XVII. országos katholikus nagygyüléssel kapcsolatos gyülések és ünnepségek, melyekre Csonka-Magyarország minden tájáról jöttek a fővárosba érdeklődők. A három napos, XVII. országos katholikus nagygyülést vasárnap reggel Orzenigo Cesar pápai nuncius által a Bazilikában pontifikált Veni Sancte nyitotta meg, azután az ünneplő tömeg a Vigadóba vonult át, ahol a nagygyülést Zichy János gróf nyitotta meg. Délután folyt le az évente megismétlődő eucharisztikus körmenet, melynek végcélja az Országház-tér volt. Itt Zadravec püspök tartott ünnepi beszédet. A nagygyülés első napja a Vigadóban tartott esti diszhangversennyel ért véget. Hétfőn reggel a Szerviták-templomában Rott Nándor veszprémi püspök rekviemet celebrált a katholikus nagygyülések elhalt tagjainak és szónokainak lelki üdvéért. Délelőtt a belvárosi plébánia templomban Vass József népjóléti miniszter a Kántorok Egyesületének tagjai részére nagymisét pontifikált, ugyanakkor az Örökmádás templomában Zichy Gyula gróf kalocsai érsek tartott ünnepi misét, később ugyanott Szmrecsányi Lajos egri érsek elnöklésével eucharisztikus diszgyülést folyt le. Hétfőn délután tartották a Vigadóban a második nyilvános gyülést, melyen Schütz Antal egyetemi tanár, Ernszt Sándor apostoli protonotárius, Révész István kecskeméti prelátus-plébános, Wolff Károly és Krüger Aladár tartottak előadásokat. Este a Ciszterci Diákszövetség tartotta meg közgyülését Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter elnökletében.

Wolff Károly nemzetgyülési képviselő »A katolicizmus és nemzetnevelés« cimen mondott beszédet, melyet több helyütt frenetikus tetszés szakitott meg: »Ha a katholikus nemzetet fenn tudtuk tartani a tatár- és törökdulás után, ha a nemzetet meg tudtuk alapitani Szent István alatt — és itt a történelem beszél — ugy az én eleven hitem azt mondja a kishitüeknek: akár száz Trianont hozhatnak ránk, a katolicizmus lesz a mi megmentőnk, jövőnk megalapozója és nagy országhatáraink ujbóli visszaállitója! (Viharos taps és éljenzés.) Az én katolicizmusom eleven hit: én a harc embere vagyok. Az én eleven hitem azt kiáltja oda Európa itélőszéke felé, csinálhattok száz népszövetséget, Benes járhat északról délre, feltámaszthatja a husszitizmust az erkölcsi erő és az igazság mellettünk szól és Szüz Mária segitségével el fog jönni a katolicizmusban rejlő erő felhasználására az az idő, amikor a tótok, az oláhok, a szerb katolikusok együtt fogják énekelni a magyar Himnuszt, a régi határok visszaállitása után. Azt kiáltom protestáns testvéreim felé: Fel a nemes versenyre! A katolicizmus meg fogja tenni a magáét, tegyék meg ők is, az ő lelkeikben és egyesülve, meggyőződésem, diadalt fogunk aratni!« (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.)

A XVII. országos katolikus nagygyülés ünnepségei és tanácskozásai folytatódtak és befejeződtek. A keddi napot reggel 9 órakor a szervita atyák belvárosi templomában Te Deumos szentmise vezette be. A hálaadó istentisztelet után megkezdődtek a nagygyülés keddi tanácskozásai és ünnepségei. Ezeknek során délelőtt fél 10 órakor a Legényegyesületek Országos Szövetsége tartott Rottenbiller-utcai székházában elnöki értekezletet. 10 órakor volt a központi papnevelőben az eucharisztikus papi értekezlet, amelyen Magyarország bibornok-hercegprimása elnökölt; ugyanott 11 órakor a Magyarországi Katolikus Abstinens Keresztegyesület tartott közgyülést; a Katolikus Nőegyesületek Országos Szövetsége ugyancsak 11 órakor a régi országházban tartotta meg közgyülését. Délután a harmadik nyilvános záróülés fejezte be a nagygyülés tanácskozásait és ezen Hamvas Endre hittanár, Hóman Bálint a Nemzeti Muzeum főigazgatója, Mayer János földmivelésügyi miniszter és Csernoch János bibornok-hercegprimás beszéltek. Este 8 órakor a Középponti Katolikus Kör fehértermében lakomára gyültek össze a nagygyülés szónokai és tagjai.

Egyetemek megnyitása. Szegedről jelentik: A Ferenc József Tudományegyetem uj tanévét vasárnap délben, diszközgyülés keretében nyitották meg. Reinhold Béla prorektor, az elmult évről beszámolva, örömmel állapitotta meg, hogy az egyetemi intézetek mindjobban ízmosodnak, Riesz Frigyes, az uj rektor, székfoglaló értekezéssel nyitotta meg az uj évet. — A budapesti királyi magyar Pázmány Péter Tudományegyetem az egyetem disztermében, október 15-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartotta az egyetemi tanácsot beiktató és a tanévet megnyitó ünnepies közgyülését. A közgyülést megelőzően 10 órakor a belvárosi plébániatemplomban Veni Sancte volt. A közgyülés tárgyai voltak: Rektori beszámoló, előadta Zubriczky Aladár dr. lelépő rektor; Szentmiklósi Márton dr. rektor székét elfoglalta s elmondta székfoglaló beszédét; Illés József dr., a jog- és államtudományi kar dékánja tanév-megnyitó beszédet mondott. — A debreceni Tisza István Tudományegyetem hétfőn tartotta tanév-megnyitó közgyülését. A nagytemplomban istentiszteletet Csikesz Károly, a hittudományi kar dékánja tartota, majd a kollégium disztermében Papp Károly lelépő rektor számolt be az elmult év történetéről és Lenz Géza ezidei rektor székfoglaló értekezést tartott. Beszédében kijelentette, hogy az egyetemi tanács minden törekvése oda irányul, hogy a központi egyetem épülete is hamarosan elkészüljön és törekedni fognak az pallagi gazdasági akadémia bekapcsolására és gyógyszerészeti fakultás felállitására. Végül Csikesz Károly dékán intézett buzditó beszédet az egyetemi ifjusághoz.

36 uj református lelkész felavatása. Miskolcról jelentik: Vasárnap avatta föl Révész Kálmán dr. református püspök a tiszáninneni református egyházkerület 36 lelkészét. Az avatás diszes keretek között folyt le. Hegyaljai Kiss Géza dr. mélyenjáró prédikációja után Dókus Ernő egyházmegyei főgondnok tartott ünnepi beszédet. Ezután Janka Károly egyházmegyei főjegyző felolvasta a felavatandó 36 lelkész életrajzát, majd a püspök és esperesek kezet fogtak a felavatott lelkészekkel. Az ünnepség Révész Kálmán zárószavai után a Himnusz hangjai mellett ért véget.

Az első főpostamester. Gyoma város és Békés vármegye közönsége lelkes ünneplésben részesitette Kovács Lajost abból az alkalomból, hogy a kormányzó a főpostamesteri cimet adományozta számára. Kovács Lajos ötven éven át nagy tevékenységet fejtett ki ugy Gyoma városának, mint a békésmegyei életben. Ez érdemeiért tüntette ki a kormányzó a főpostamesteri ranggal Kovács Lajost, aki Magyarország első főpostamestere. Az ünnepség Kovács Lajos kuriáján kezdődött, ahol az ünnepelt ebédet adott az ünnepségen megjelent előkelőségek tiszteletére, akiknek soraiban megjelentek Demény Károly postavezérigazgató, államtitkár, Kovacsics Dezső dr., Békés vármegye főispánja, a postavezérigazgatóság, a kerületi postaigazgatóságok, a postamesterek országos egyesülete elnökei, igazgatói és titkárai és a közelebbi és távolabbi környék postahivatalainak vezetői. Délután a városháza tanácstermében Kovacsics főispán elnöklete tével diszközgyülést tartottak, amelyen a főispán Kovács Lajos ötvenéves közéleti tevékenységét méltatta, Demény Károly államtitkár pedig a kereskedelemügyi miniszter nevében köszöntötte az ünnepeltet. Többek felszólalása után a diszközgyülés táviratilag üdvözölte a kormányzót, végül Kovács Lajos mondott köszönetet az ünnepeltetésért. Este az Urikaszinóban bankettet adtak Kovács Lajos tiszteletére. Demény Károly, Kovacsics dr. főispán és az ünnepelt Kovács Lajos felszólalásán kivül még számos szónoklat hangzott el.

Hősi halottak emléke. A szatmármegyei Nyircsaholy nagyközség hetvenkét hősi halottja emlékének megörökitésére emelt diszes emlékművet vasárnap leplezték le. Az ünnepségen a kormányzót Perczel Armand tábornok képviselte, mig a vármegye részéről Péchy László főispán jelent meg. Az emlékművet a római katholikus egyház nevében Kursinszky Zsigmond esperesplébános, a görögkeleti egyház nevében pedig Szuchy Elek áldotta meg. Az emlékmü megkoszoruzása után Kovács István vármegyei főjegyző beszéd kiséretében adta át a szobrot Magyar Endre községi főjegyzőnek. Az ünnepi beszédet vitéz Dienes-Oehn Tivadar tábornok mondta. A kormány koszoruját Péchy László főispán helyezte az emlékmü talapzatára. Az ünnepség után százötven terítékes társasebéd volt, este pedig müsoros előadás.

Még mindig vannak magyarok szerb hadifogságban. Tizéves szerb fogságból tért vissza a minap Balogh József dabroncai földmives, a 18. gyalogezred volt tizedese, aki ismerős körök előtt azt a meglepő kijelentést tette, hogy még mintegy 130 magyar katona van ma is a szerbek hadifogságában, azon az egy helyen, ahonnan neki sikerült megszöknie. Nusdor nevezetü szerb városkában a Batilovics és Társai cég kékfestőgyárában dolgoznak a szerencsétlen magyar páriák, raboknak kijáró őrizet és éhbér mellett. A névleg is megemlitett magyarok között Somogy községeiből a következőkre emlékszik a hirmondó Balogh: Horváth János Nagybajom, Pintér Péter Nagybajom, Tóth Imre Keleviz.

Egy gazdasági cseléd kitüntetése. Szép ünnepség keretében nyujtották át vasárnap délután az abaujmegyei Tornaszentandráson a földmivelésügyi miniszter elismerő okleveléit és pénzjutalmát Szladics Mihálynénak, akinek a férje, Szladics Mihály ötven évig szolgált mint gazdasági cseléd Solymossy Lajos báró uradalmában. Rövid idővel az elismerő oklevél leérkezte előtt váratlanul elhunyt, ugy hogy az oklevelet és a pénzjutalmat a miniszter rendelete értelmében özvegyének nyujtották át, akinek nevében veje, Poják József köszönte meg keresetlen szavakkal. Szentimrey Pál alispán nyujtotta át a kitüntetést szép beszéd kiséretében, majd Fáy Barna főszolgabiró és Reminár Zoltán dr. főjegyző méltatta az ünnep jelentőségét.

A soproni amfiteátrum. Sopronban már hónapok óta beszélnek arról, hogy a város határában levő Bécsi-domb gazdag emlékeket rejt. A soproniak kezdeményezésére a napokban Sopronba érkezett dr. Paulovics, a Nemzeti Muzeum főtitkára és dr. Oroszlán Zoltán, a Szépmüvészeti Muzeum antik-osztályának vezetője. A két tudós Lauringer Ernő soproni főreáliskolai igazgató kalauzolásával megtekintette a Bécsi-dombot s kijelentették, hogy a tapasztalatok arra engednek következtetni, hogy ezen a vidéken a rómaiak idejében amfiteátrum lehetett. Ha ez a feltevés valóra válik, az amfiteátrum meglehetősen szétdult állapotban fog napvilágra kerülm, amennyiben az ilyen római épitményeket évszázadokon át kőbányának használták. A kérdést az ásatások fogják véglegesen tisztázni, melyek elé tudományos körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

Az oláh király is elismeri, hogy hatóságai igen sok vissza élést követnek el Ferdinánd oláh király legutóbbi temesvár látogatása alkalmával megtekintette egy temesvári magyar birtokos szőlőjét. A földbirtokos elpanaszolta a királynak, hogy földjeit, melyeket holdanként potom ezer leiért váltottak meg tőle, most tetemes összegekért adják haszonbérbe. A király kijelentette, hogy örvend annak, hogy ilyen eseteket közvetlenül neki hoznak tudomására. A beszélgetésnél jelen volt egy oláh politikus is, aki azt a felvilágositást adta a királynak, hogy ebben az esetben a hatóságok visszaéléséről van szó. A király erre csak ennyit válaszolt: »Igen sok már a hatóságok visszaélése!« Mi örvendünk annak, hogy végre az oláh király is megsokallotta hatóságai visszaéléseit. De szeretnők, ha ezt nemcsak szavakkal, hanem tettekkel is bebizonyitaná.

Megnyitják a kolozsvári negyvennyolcas ereklyemuzeumot. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári 1848—49-iki ereklyemuzeumot áthelyezték Mátyás király szülőházába, ahol vasárnap délelőtt nyitották meg ünnepélyes külsőségek között.

Magyar református iskola alakult Mexikóban. Amerikai lapjelentések szerint a Mexikóba kivándorolt magyar családok református magyarnyelvü iskolát alapitanak, amely mellé szeretetházat szerveznek. A szeretetházban egyelőre husz gyermeket fognak elhelyezni.

Egy plébános tragikus szerencsétlensége. Udvarhelyről jelentik: Papp Tamás farkaslaki esperesplébános lovai Székelyszentlélek határában megbokrosodtak s a szekeret felboritották. Az esperes olyan szerencsétlenül esett ki a szekérből, hogy koponyaalapi törést szenvedett s pár pillanat alatt meghalt. A nemeslelkü, izig-vérig magyar esperes halála egész Erdélyben nagy részvétet keltett.

A kispesti tüzoltóság jubileuma. Kispest város önkéntes tüzoltósága vasárnap ünnepelte 35 éves fennállásának évfordulóját s ez alkalommal Pest vármegye tüzoltó-szövetségének védnökségével vármegyei tüzoltóversenyt is rendezett. Az ünnepen a belügyminiszter is képviseltette magát Koncz Endre miniszteri osztálytanácsossal, megjelent Agorasztó Tivadar, Pest vármegye alispánja, az Országos Tüzoltó Szövetség képviseletében Kuhárszky főtitkár, Csilléry Zoltán, Pest vármegye tb. főjegyzője, a vármegyei tüzoltószövetség ügyvezető alelnöke, a főváros és több város tüzoltóságának képviselője. Az ünnep a kispesti önkéntes tüzoltótestület diszközgyülésével kezdődött, melyen Koncz Endre miniszteri osztálytanácsos a belügyminiszter, Agorasztó Tivadar alispán pedig Pest vármegye nevében üdvözölték a jubiláló testületet, majd Zankó Antal jár. felügyelő ismertette az egyesület 35 éves történetét. Az összeseregletett tüzoltóság a kormányzóhoz hódoló feliratot intézett. A lefolyt versenyen a csapatok szép eredménnyei iskola- és gyorsszerelést mutattak be, majd több tüzoltószer bemutatása következett, a szürkület beálltával pedig az ünneplő testület jelképes támadást intézett egy kétemeletes épület ellen mentőgyakorlattal egybekötve.

A belügyminiszter betiltotta „Magyar Vidék"-et. Október 12-én, a »Magyar Vidék« volt gödöllői szerkesztője hivatalos értesitést kapott, amelyben Agorasztó Tivadar Pest vármegye alispánja tudomására adja a belügyminiszter 5479—1925. III. M. E. számu betiltó rendeletét. A belügyminiszter közli, hogy a »Magyar Vidék« szerkesztői helyének Gödöllőről Budapestre való áthelyezéséhez nem járul hozzá, miután a lap engedélyezése csak a Napsugár Turáni Irodalmi Társaságra és Gödöllőre szólt. Egyben a miniszter a lap eredeti engedélyét is megvonja.

Csekkhamisitók A budapesti rendőrség letartóztatta Markály Zoltán és Baksay László tisztviselőket, akik a postatakarékpénztár csekkjeit meghamisitották, nagyobb összegre kijavitották és még egyszer beváltották. A házkutatás megtalálta a gyanusitottak lakásán a csalásra használt vegytintát és az elromlott csekkeket.

A diósgyőri vasgyárban elkövetett visszaélések ügyében megindított rendőri nyomozásnak sikerült a gyanusitottak névsorát összeállitani és ezzel együtt felderiteni a büncselekményeket is. A nyomozás eredményeképpen felfüggesztették állásuktól Markup Ferenc, Markup István és Fele János gyári tisztviselőket. A rendőrség őrizetbe vette Kolozsvári Gyula főmüvezetőt, aki éveken át száz milliókat érő vasárut szállitott el a gyár területéről. Kolozsvári beismerő vallomást tett és a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

Megkezdik a Déry-muzeum épitését. A Debrecenben létesitendő Déry Muzeumra vonatkozó városi közgyülési határozatot a belügyminiszteri rendelet jóváhagyta, mihez képest a muzeum előkészitőbizottsága már épitési bizottságá alakult át és e minőségben a muzeum eredeti tervén lényeges módositásokat eszközölt. A bizottság megtartotta a helyszini szemlét is, ugyhogy az épitési munkálatok rövid idő alatt meg fognak kezdődni.

A Ferenc József Tanitók Házában az ország kir. tanfelügyelői országos értekezletet tartottak, melyen Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter ismertette uj népiskolai kulturprogramját, mely a tankötelezettséget ki akarja terjeszteni a nép között is 18 éves korig és pedig oly módon, hogy elemi tankötelezettségü volna 6—10 évig, népiskolai 10—14-ig, továbbképzőiskolai pedig 14—18 évig valaki.

A nyiregyházi tüzoltók ünnepe. A nyiregyházi önkéntes tüzoltóegyesület vasárnap, október 11-en jubiláris ünnepség keretében felállitotta a tizenötezredik tüzőrséget. Délelőtt a tüzoltófölszerelés kiegészitésére az utcákon urnagyüjtést rendeztek, délután pedig tüzoltógyakorlatokat mutattak be. Bencs Kálmán dr. kormányfőtanácsos, az önkéntes tüzoltóság elnöke a város nevében köszönetet mondott Antal János tüzoltóparancsnoknak a nyiregyházi tüzoltóság szép munkájáért.

Csalás miatt köröznek egy oláh főispánt. A „Romania" jelentése szerint a kisinevi ügyészség elfogató parancsot adott ki Jonescu Dove, Belti megye főispánja ellen, akit egy földbirtokos csalás miatt jelentett fel.

Rendeletek.

Változások a postai forgalomban.

A posta üzleti szabályokban a közönséget érdeklő alábbi változások léptek életbe:

A belföldi forgalomban a nagyobb tömegben feladott leveleket, levelezőlapokat, ha valamennyinek dija ugyanaz »készpénzzel bérmentesitve« lebé yegzés és a dijak elszámolása mellett lehet feladni.

Ezentul nemcsak értékleveleket, hanem betét és kézicsomagokat is lehet olvasva feladni.

A levelezőlapok csak a normalizált téglaalakkal birhatnak.

Cimzetlen nyomtatványok ezentul az összes háztulajdonosoknak is küldhetők és kézbesithetők házfelügyelőnek, gondnoknak, portásnak is.

A levelezés utján való oktatással kapcsolatban irt dolgozatok és ezeknek javitása után visszaküldött példányai üzletpapirokként szállithatók. A helybe szóló expresskülemények ezentul nemcsak Budapesten, hanem az összes kincstári postahivatalok székhelyén is feladhatók.

Magánpostai küldeményeknél feladó a saját kézhez való kikézbesitést kikötheti.

A belföldi forgalomban a feladó »Elszámolási jegyzék« csatolása és az erre vonatkozó dijak lefizetése mellett kikötheti, hogy a csomagot terhelő fogyasztási adókat oly helyen, ahol ezeket a posta szedi be, ő fizethesse meg. A feladó a házhoz kézbesités diját a feladás alkalmával előre leróhatja.

Az igazgatóságok által erre kijelölt postahivatalok ajánlott küldeményeket, csomagokat és távirati utalványokat külön dijazás mellett a hivatalos órán kivül is felvesznek.

Ezentul expresskként kell azokat a küldeményeket is kézbesiteni, amelyeknek ily módon való kézbesitését a cimzett kivánta és az esedékes dijat előre lerótta. Megokolt esetben külön kérelem nélkül az élő állatokat is expresskként kell kézbesiteni.

A visszajelentési dijak belföldi forgalomban nem terhelik többé a küldeményt, hanem azt a feladótól szedik be.

A belföldi forgalomban a feladó az utánvételi összeg felemelését is kérheti.

A postamesteri hivatalok és postaügynökségek a postautalványokról és postatakarékpénztári takarék- és csekkfizetési utalványokról ezentul nem állittanak ki elismervényt (átadó vevényt), hanem a cimzettek értesitése céljából magukat a postautalványokat, illetőleg kifizetési utalványokat oly módon kézbesitik a cimzettnek, mint a szállitóleveleket. Külterületekre szóló ilyen küldeményekre nézve a fentiek nem vonatkoznak.

A feltételesen szállitható tárgyakat illetőleg szőlővesszőnek a belföldi forgalomban való szétküldésénél korlátozás már nem áll fenn. Kosárüvegeket üresen bármily nagyságban, megtöltve 10 liter ürtartalomig lehet feladni. A vadászati tilalom ideje alatt, annak első két hetét kivéve, mezei nyulakat szállitani tilos.

Intézkedés a balesetek ellen.

Az utóbbi időben sürün ismétlődő közlekedési, főként gépkocsik által okozott balesetek nemcsak a gépkocsivezetők egy részének felületességére és gondatlanságára vezethetők vissza, hanem nagyrészben arra is, hogy a lófogatu járművek vezetői, főként a vidéki fuvarosok, nem alkalmazkodnak az általános közlekedési szabályokhoz s arról sincsenek kellően tájékoztatva, hogy lovaik megbokrosodásának elkerülése céljából milyen magatartást tanusitsanak, ha az országuton szembejövő gépkocsival találkoznak. A kocsisoknak ilyen esetekben tanusitott határozatlansága nemcsak a járóművekben okozhat kárt, hanem a rajtuk lévő személyek testi épségét is veszélyezteti. Az emlitett esetekben a kocsis könnyen megelőzheti az esetleges balesetet, ha mindig az uttest baloldalán halad, tartózkodik mindentől, ami a lovak félénkségét fokozza (gyeplő, zablák rángatása stb.). A kocsis kezének függőleges feltartásával figyelmeztetheti a közeledő gépkocsi vezetőjét a lovak félénkségére s azzal akadályozhatja meg azoknak ijedezését, ha háttal fordul kocsijával a közeledő gépkocsinak, mert igy a lovak nem ijednek meg a mellettük elhaladó autóktól. A gépkocsiknak pedig csak lassitott sebességgel szabad haladniok, sőt a szükséghez képest meg is kell állniok s a vezetőnek a motor müködését is meg kell szüntetnie. Nagyrészben ugyancsak a kellő felvilágositás hiányának tudható be, hogy a városi közönség sem tartja be mindenütt a forgalom biztonsága szempontjából megállapitott szabályokat s ez is egyik oka a sorozatos baleseteknek.

Az emlitett okok miatt a belügyminiszter a ker. miniszterrel egyetértően elrendelte, hogy az elsőfoku rendőrhatóságok és községi előljáróságok félévenként hirdetmény utján kellően tájékoztassák a lakosságot — főként a fuvarosokat — a közlekedés általános szabályairól s azoknak pontos betartását a legszigorubban ellenőrizzék.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

GROZIT BŐRFEDÉLLEMEZ.

A VILÁG LEGJOBB TETŐFEDŐ-LEMEZE. TÖBB MILLIÓ NÉGYZETMÉTER HASZNÁLATBAN.

GROZIT ASZFALT- ÉS KÁTRÁNY-VEGYITERMÉKGYÁR

BERLINI-TÉR, WESTEND-HÁZ, TELEFON: 67-96.

Fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára

REGÉNY

Zádorék.

Irta: vitéz Kéray Endre. (4)

— Istenem... Istenem! — sirt Zádorné.

— Istentelenség!.. Szegény gyermekeim! — könnyezett Zádor, miközben menyét szeretettel keblére vonta, hol a fiatal asszony ujra zokogott.

Egy pár percig csend volt a szobában s csak a visszafojtott indulatok mostani megrianásai hallszottak és Kálmánka csacsogása, ki nem érte még fel a szomoru helyzet mivoltát s a maga gondolatmenetét hangosan nyilvánitotta.

— Bizony... Ejvittét az én djáda apusztámat az oláhot... Esz... én... nadapa hajjod... vót ám nájut puszta isz, tajd isz, med... med... jovat nem isz játtam. Jójut nem isz vót a tatonátnat.

— Drága gyermekem! — mondták a nagyszülők, csaknem egyszerre.

— Itt isz játtam ám tajdot, med pusztát, med ed... ed nad jovat isz... Nadmama hajjod?.. Ude anyutám?..

— Azután kiutasitottak bennünket. A menekült vonattal jöttünk...

— Szotán jöttünt... bizon, nadon szotan.

— Szegény gyermekeim! — sóhajtott Zádor és Zádorné.

— Pénzt, csak keveset vettem magamhoz. A többit Doroghy ezredes urnak adtam át, hogy Kálmánt...

— Az én djáda apusztám — magyarázott közbe a gyermek.

— Hogy Kálmánnak, ha ne talán szüksége lenne reá. Doroghy mindent megigért, hiszen becsületes magyar ember és pap. Ha Isten is ugy akarja, sikerülni fog neki Kálmán kiszabaditása.

— Esz haza jön apusztám, ude anyutám?

— Bár ugy lenne, édes gyermekem! — sóhajtottak csaknem egyszerre mindhárman.

— Három hete, hogy utazunk, — folytatta elbeszélését ifju Zádorné. — Akkor este még öt előkelő uriembert tartóztattak le. Őket is állam ellen igzatás vétségéért.

— Kik azok? — kérdezte Zádor.

— Balázs, Istvánfy, Antusz, Reck és Solymos.

— Mind becsületes, jó emberek.

— De az ő szemükben nem azok.

— Rettenetes! — tört ki ujra Zádor. — Kiüldöznek minden magyart, hogy megtarthassák, hogy biztosithassák az elrablott Erdélyt. Csak arra kérem az Istenemet, hogy engedje megérnem azt az időt, amikor menekülni fognak, amikor ujra magyar lobogó leng Erdély határbércein, amikor ismét magyar daltól lesznek hangosak a völgyek... Ezt kivánom Tőled, ezt hagyd megérnem Istenem, s akkor... igen, akkor nyugodtan halok meg!

— Most majd kezdhetjük ujra az életet, hiszen mindenünk oda van! — siránkozott a fiatal asszony.

— Istenem!... Istenem! — suttogta Zádorné. — Éreztük mi ezt, hidd el gyermekem. Éreztük hónapok óta, hogy történt valami veletek. Istenem, Istenem!

— Bizon... máj nem medünt Vászájhejje, — hangzott fel ismét Kálmánka közbeszólása.

— Bizunk, megsegit az Isten! — vigasztalta Zádorné menyét, pedig ő is vigasztalásra szorult volna.

— De én... én ejmedet, ha nad jeszet... Ha jesz pusztám, tajdom, med... med jovam.

*

— Nadapa... nadapa! — kiáltozta másnap reggel a kis Kálmánka nagyapja nevét még az ágyból.

Zádor Gyula unokájához sietett s összecsókolta a felébredt gyermeket. Szive mintha könnyebb lett volna a karásony előnapján, mintha remény csillant volna fel lelkében.

— Mit akarsz édes gyermekem? — kérdezte gyöngéd szeretettel a fiucskát. Maga sem tudta, hogy mi van vele, oly láthatatlan öröm előérzete ült lelkén.

— Ma jesz tajácony?

— Igen, ma este.

— Én... én nem vótam josz... Én jó dejmet vadot.

Zádor Gyula kérdőleg nézett unokájára, nem tudta hirtelen mire vélni e mentegetődzést a gyermeknek, de a fiucska csakhamar folytatta:

— Jaj de jó jesz! Netem isz hoz a Jézuszta ude nadapa szép ajándétot?

— Hoz fiacskám! Hogyne hozna! Azt a ajándétot, amit játtunt anyutávaj?

— Melyiket?

— Hát aztat.

— Mi volt az?... Mit láttatok?

— Hát pusztát, med fényesz tajdot, med... med ed nad, nad jovat... Azt hozza?

— Azt gyermekem.

— Jaj de jó jesz!... Jaj de jó jesz!

Egész álló nap egyébről sem beszélt aztán, mint a puskáról, kardról és lóról.

Zádor érdeklődött menyétől Kálmánka által emlitett ajándékokról s a nagymamával elment azok megvásárlására. Csakhamar meg is hozták a Jézuska ajándékát nagy titkolódzás közepette, boldogsággal szivükben. Még egy kis karácsonyfát is vettek és hozzáfogtak a diszitéshez. A nagymama és nagyapa, mint két gyermek foglalatoskodtak a bezárt ajtóju másik szobában.

És este csakugyan megjött ajándékaival a Jézuska, Kálmánka legnagyobb örömére. Az anya és a nagyszülők azonban nem örültek ugy a béke szent ünnepének, mint máskor, mindannyiuk lelke messze, a távolban időzött, talán valahol egy tömlöcben senyvedő lelkénél.

Mindannyian elmentek az éjféli misére.

A templom kárpitja rezgett a karácsonyi énektől s a hangok messze szálltak az elcsendesült utcákon.

»Menyből az angyal,
Lejött hozzátok
Pásztorok...«

Fény ömlött végig a templomon; fény ragyogott az arcokon. Mennyei fény, a béke, a szeretet fénye. Áhitatos hittel énekeltek a hivők s velük énekelt Kálmánka is.

»Hod Betjehembe,
Szietve menve
Jásszátok!«

(Vége következik.)

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

Magyar éjszaka.

Ködös, sötét a magyar éjszaka,
Nem pirkad sehol, sem az égalja;
Hiába nézek fel az égre,
De nem oszlik az éj sötétsége.

Sötét éjszakában, nemzetrontó árnyak,
Mint a mérges kigyók, nesztelenül járnak,
Méregfogaikat a testünkbe vágják,
Vérünket mérgezve, halálunkat várják.

Virradj már hazám hasadó hajnala,
Ébreszd fel a magyart régi öntudatra,
Ne az éj ködében, bünök tengerében,
Keresse a gyönyört vészes örvényében.

Az ifju s nő gyönyört keresve jár,
Nem törődve, hogy elnyeli az undok mocsár!
Elpuhult testtel, lihegő kéjvággyal...
Nem törődve... a haza sorsával.

Hol vagytok Rákóczi hires magyarjai?!
S Hollós Mátyás király dicső daliái?!
...Most..., a magyar nem az, ki volt,
Ki Európán végig gázolt!

Rég volt... mikor a nap magyar tengerből kelt
S pihenést is magyar tengerben lelt!
E hon határait három tenger mosta,
Dicső hirét, nevét világ viszhangozta!

Nagy voltál magyar! A vészes csatákon
Diadalmaskodtál törökön, tatáron!
Nem is régen babér övezte homlokod...
Félvilággal szemben állltad az ostromot!

Diadalod napján nemzetrontó tanok
Mételyezték lelked... s ez ásta meg sirod.
Most megcsonkitva és vérző tagokkal
Kell küzdened e vészes tanokkal!

Magyar, a te erőd őseid erénye volt,
Ha azt nem követed, elveszted e hont!
»Haza mindenek felett« legyen most a jelszó,
Ki azt nem követi, mind hazaáruló!

Ébredj magyar, hisz mocsárban fekszel,
Térj Istenhez! Hagyj fel a bünös élettel!
Ébredj, mosd le glóriás homlokod,
Erősitsd uj harcra világverő karod!

Virradj már hazám hasadó hajnala,
Hogy ne soká tartson a magyar éjszaka,
Oh, jöjj fel, jöjj, te fényes napsugár,
Te rád a magyar nép oly régóta vár!

Tab, 1925 szeptember hó 15-én.

Vitéz ROMAN MIHÁLY.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménytőzsdén amerikai javuló irányzatu jelentésekre barátságos hangulat kezd kialakulni. A folyton változó hossz- és bessz-pozicióját ékok hátterében az orosz gabonaexport megakadása rejlik. Ugyanis az oroszok Amerikában nagy tételeket vásárolnak, tehát az eladott áruk ellensulyozására felvásárolják eladott készleteiket. Ezt annyival is inkább sikerrel üzhetik, mert Amerikában most olcsó a buza, vásárlásaikat tehát jól tudják elvégezni és mégis ugy tünik fel az egész dolog, mintha ők, az oroszok, nagy exportot bonyolitanának le. A valóság azonban az, hogy rosszul kezelt, elázott és gyenge minőségü árukat európai piacokon nem is akarják vásárolni. Az orosz gabona eltünése a piacokról azonban nem azt jelenti, hogy ezzel most már véglegesen leszámoltunk. Nálunk az irányzat megszilárdult és ennek az irányzatnak a tartósságáról csak akkor nyerünk tiszta képet, ha hosszabb időre előrenézünk és keressük azokat az eshetőségeket és ha tekintetbe vesszük azokat a dolgokat, hogy milyenek a készletek. Tudjuk azt, hogy a világtermés ugy buzában, mint rozsban és zabban a békeévek termését meghaladja. Különösen Európában (Amerikához viszonyíagosan) emelkedtek a termésmennyiségek. Ha a fogyasztást bőséggel számitjuk ki, akkor is még tekintélyes mennyiségek fognak megmaradni, tehát nagy fölöslegekkel fogják a következő gazdasági évet kezdeni. Ennek a meggondolásnak hatása már mutatkozik az európai piacok játékaiban, amikor is az tapasztalható, hogy határidőkre olcsóbbak az áruk, mint jelenleg. Jele tehát annak, hogy nagy árnivóemelkedésre nem lehet számitani. Különben a malmok is eladják gabonáikat, mert azt remélik, hogy ugyanazt a mennyiséget olcsóbb áron fogják majd tudni pótolni. Igy inkább eladások vannak a piacon. A gazdák azonban ebben nem vesznek részt, nem kinálják az áruikat, különben kinálat sem mutatkozik és igy a piac forgalma nagyon csekély. A budapesti gabonatőzsdén különösen nagyon kevés tétel cserél gazdát, ugyanis az üzletkötések egyszerüen a vidéken történnek, ahol magában a gazdaságban veszik meg a vidéki kereskedők az árut. Igy nem kell azt Budapestre eladásra küldeni, nem történik oly sok minőségi kifogás, mint amely szokott történni a fővárosi tőzsdén. A gazda ilyképp szivesebben adja el vidéken áruit. A csekély export is ott történik, nem pedig Budapesten keresztül. A takarmánypiac árai nem igen változnak, zabban utóbbi időben kis lanyhulás mutatkozik.

Az állatpiacok irányzata változó. Legutóbbi időben ugy a marha-, mint a sertésvásárokon kis javulás mutatkozott, de ez csak a csekély felhajtásnak tulajdonitható. A sertésár kicsit lanyhulásra hajlik, a borju azonban 4000 koronával drágult. A magyar állatkivitel helyzete most jó, de azt annak a szerencsés esetnek köszönhetjük, hogy Németország a lengyel áruk bevitelét eltiltotta és szükségletét nálunk fedezi. A lóvásárok is látogatottak, sok külföldi kereskedő jelenik meg azokon.

Legujabb árak:

Terménypiac: 78 kg-os tiszavidéki buza 372½—375, pestvidéki 365—367½, rozs 250—255, takarmányárpa 260—270, sörárpa 320—360, köles 245—250, zab 240—260, tengeri 282½—285 ezer K métermázsánként.

Lisztpiac: 00-ás 5700, 0-ás 5650, 2-es 5350, 6-os 4300, 8-as 1875, korpa 1650 K kg-ként.

Vágómarhavásári árak: jobb minőségü ökör 15.000, magyar tehén 15.000, növendékmarha 8500, marhabőr 18.000, juhbőr 13.000 K kg-ként.

Sertésvásári árak: nehéz, fiatal sertés 20.000, könnyü 17.500, süldő 20.000, zsir 32.000 K kg-ként.

Lóvásári árak: hátasosikó 625—2,000.000, nehéz igásló 4½—11,000.000, könnyü igásló 3—7½ millióig.

Baromfipiac: rántani való élőcsirke 15—30, sütni való 25—50, élő tyuk 35—55 ezer K darabonként, Ruca és lud, hizott 28—32, ludzsir 40—45 ezer K kg-ként.

Tej-, tojás- és tejtermékpiac: tojás darabja 2.2, kannatej 4.8—5.2, tejfel 24.000, habtejszin 40.000 K literenként. Főzővaj 55—60, sovány turó 8, eidámi hollandi sajt 100.000 K kg-ként.

Kenyérpiac: fehér 7—7.2, félbarna 6.2, barna 4.4 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: asztali alma 8—20, körte 10—18, befőzésre 6—10, szőllő 6—10, birsalma 6—10, dió, héjban 8—12, dióbél 60, mandula, héjban 35 ezer K kg-ként.

*

A gyujtó ára 500 korona. A legutóbbi drágasági ankét többek között a gyujtó árának kialakulásával is foglalkozott és megállapitotta, hogy a gyujtót általában tulságosan drágán árulják, mert egy skatulyáért legálisan 500 koronánál magasabb árat követelni nem lehet. A szén és fa áralakulációjával foglalkozván az értekezlet arra az eredményre jutott, hogy az érvényben lévő árak körülbelül megfelelnek a legitim számitásnak. Igy a külföldi szén kisfogyasztói ára 102.000 koronába állapitható meg, mig a fa ára körülbelül 55—58.000 korona között mozoghat. Sajnálatosnak mondta az értekezlet nemzetgazdasági szempontból, hogy az ország nagy vidéki területei a megfelelő fütőberendezés hiánya miatt, s mert a kereskedelem ott nincs eléggé kifejlődve, fával, szalmával, kukoricas árral, sőt az ország egyes részein s á itott trágyával fütenek. Felmerült az a gondolat, hogy a kormány iparkodjék a alvakban házhelyek célj i a kiosztott területen felépülő há akban szénfogyasztásra alkalmas kályháknak propagandát csinálni. A magyar szén fütőrejének minél gazdaságosabb kihasználására nemzetkö i pályá atot irt ki a kerekdelemügyi miniszterium. A pályá at eredménye az volt, hogy Fehér mérnök tervezete nyerte meg az első dijat. Az ő kályhájának berendezése a magyar szén hőértékének 90 s ázalékát fel tudja használni fütésre.

Kik kérhetik a kényszerkölcsön hátralékának törlését? A pénzügyminiszter utasitást adott a pénzügyi hatóságoknak a hátralékos kényszerkölcsönök behajtására, amelyekből 60 milliárd korona bevételre számit. Azok az adózók, akik időközben tönkrementek és a kivetés időpontjában folytatott foglalkozásukkal felhagyni kényszerültek, kérhetik a pénzügyminisztert, hogy kényszerkölcsönhátralékukat töröltesse.

Intézeti kelengyék

ágynemü-sifonok és vásznak, alsó- és paplanlepedők, matrachuzatok, paplanok, takorók, harisnyák, cipők, intézeti ruhákra mindenféle kelmék, kész őszi és téli leánykakabátok minden nagyságban

legelőnyösebben beszerezhetők a

„KÉVE"

Ruházati Áruház Szövetkezetben

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.

Telefon: 9—18

Figyelmes kiszolgálás! Előnyös árak!

Egész nap nyitva!

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk, amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

Hősi emlékművek.

A debreceni 39-es bakák emlékoszlopa.

A hősi halált halt német urlovasok most leleplezett hatalmas emlékszobra Berlinben.

Artern német város hősi halottainak emléke.

Hagymát áruló arabok Tetuanban, mely alól elvonultak a rifek.

MEZŐGAZDASÁG

Burgonyát csak egészségi bizonyitvánnyal lehet kivinni. A külföldre menő burgonyaszállitmányok csak abban az esetben vihetők át a határon, ha azok a m. kir. növényélet- és kórtani állomás által kiállitott egészségügyi bizonyitvánnyal vannak ellátva. Célszerü az egyes gazdaságokban megvásárolt és kivitelre szánt burgonyamennyiséget a származási hely megjelölésével a növénykórtani állomásnak (Budapest, III., Debrői-ut 15.) bejelenteni, hogy igy a nagyobb tételek gazdaságokban, a helyszinén legyenek felülvizsgálhatók. A egészségügyi bizonylatok dija 100 métermázsás vagononként 120.000 korona.

A világtermés az idén jobb, mint békében volt. A Római Mezőgazdasági Nemzetközi Intézet legutóbb közzétett jelentése azt mutatja, hogy az egyes államok terméséről eddig közzétett kedvező adatokat a tények még tul is haladják. Eszerint Európa buzatermése (22 államot véve figyelembe) 350.5 millió métermázsa, szemben a mult évi 277.5 millió mázsás terméssel. A többi államok buzatermése 605 millió mázsa, holott tavaly csak 544 millió mázsa volt. Az európai termés tehát 26, a világtermés pedig 16.3 százalékkal emelkedett a mult évhez képest és 4.5 százalékkal több, mint a tiz utolsó békeév átlagtermése. Ugyanilyen kedvező a rozstermés is. Amig a mult évben a világtermés 317 millió métermázsa rozs volt, addig az idén 445 millió mázsát tett. A javulás tehát a mult évhez képest 28 százalékos és az utolsó békeévek átlagterméséhez viszonyitva 3.2 százalékos. A zabtermés 9 százalékkal több, mint a mult évben, amennyiben az idén 567 millió mázsára rug, mig tavaly csak 519 millió mázsa volt.

A gyógynövények piacán mérsékelt a forgalom. Mióta a külföld érdeklődése alábbhagyott a gyógynövénypiacon, az üzletmenet elcsendesedett és a kereslet megcsappant. A székfüvirágban kifejlődött nagy üzlet is ellanyhult és a maszlaglevél iránt is sokkal csekélyebb az érdeklődés, mint néhány héttel ezelőtt. Csalánlevélben csendes a forgalom, ellenben jobb érdeklődés mutatkozik mustármag, menta és fehér üröm iránt. Az árak kg-ként a következők: székfüvirág 25—30.000, maszlaglevél 6000, csalánlevél 3500, mustármag 8—8500, koriander 3—3500 festőmályvavirág 50.000, ánizsmag 10—11.000, édes kömény 10.000 korona.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Boris bolgár király (+) a szófiai hadapródiskola zászlószentelésén.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 43. SZÁM. 1925. OKTÓBER HÓ 25.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

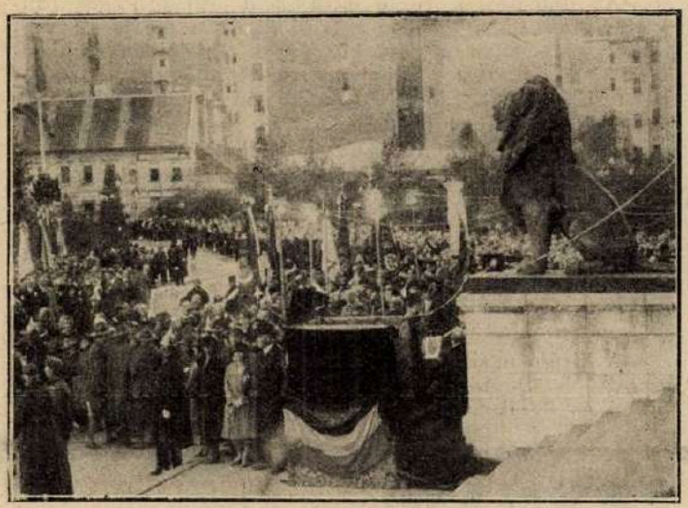

A budapesti kath. nagygyülés egyik szószéke az Országház előtt.

A katholikus naggyülés résztvevői felvonulnak az Országház elé.

Október végén.

Október végén, mikor a természet leveti diszes köntösét és a téli álom felé hajlik, valami mélabus hangulat lesz urrá az emberek lelkén.

Nekünk ez az október vége különösen jelentős, hiszen október végén 1918-ban a magyar nemzet dicsősége, fénye porba hullott, amikor a kloakák patkányai kibujtak rejtekhelyeikről, amikor a sárban fehér őszirózsák hullott szirma hevert és a künn vitézül harcoló magyar seregek háta megett megdőlt a támasz.

Kemény gátként számtalan büszke ezred állt idegen országok földjén és azért neveztek minket veszteseknek, mert idehaza forradalmat hirdettek a gyávák, akik a legnagyobb magyart, büszke nemzetünk, régi dicsőségünk oszlopát ledöntötték. Tisza István volt a hivő magyar, az erkölcsös, a kemény, a nem alkuvó magyar megtestesülése. Az ő kimagasló alakjára nem nézhettek azok a hitványak nyugodtan, tudták, amig ő él, addig nem dolgozhatnak aknamunkájukon a kellő eredménnyel. Ennek a magyarnak még a létezése is gátat vetett a féktelen csőcselék merszének. Ezért támadtak hát reá, ezért rontottak reá orozva és gazul, hogy vele a magyar szabadságot, a magyar dicsőséget gyilkolják meg.

Szerencsére a nagy összeomlás után akadt egy másik férfi, akadt egy másik erkölcsös, szilárd, megingathatatlan magyar, aki a lehullott zászlót a sárból felemelte s ezzel a magyar népet jobb jövője, feltámadása felé megindította és vezette.

Nem mult még el egy esztendő az összeomlás után és Szegeden megindult az uj, a feltámadó Magyarország megalapozásának munkája. Egy esztendővel a szégyenteljes »őszirózsás forradalom« után pedig kemény magyar vitézek lába dobbanása alatt rengett a magyar föld, Horthy Miklós vezér vezette a felszabaditók lelkes seregét mind közelebb az ország fővárosába. Ennek a seregnek, amelyet annyi évszázad multán először nevezhettünk ismét valóban »nemzeti« hadseregnek, ennek a seregnek a talpraállitása valóságos uj honfoglalást jelentett. Ez a sereg önként jelentkező, becsületes, hivő magyarokból állott, akik a Vezér hivó szavára egyszerre talpraálltak és azzal a szent feltevéssel közeledtek, hogy ezt az országot ujra magyarrá, naggyá, erőssé, becsületessé, büszkévé teszik, hogy lemossák a szégyent, melyet az októberi szenny a magyar becsületen ejtett.

Immár hatodik esztendeje annak, hogy a magyar feltámadás felé egy dicsőséges vezér mögött, tisztahitü, pompás sereg indult egy uj szabadságharcra, uj honfoglalásra. Meghatott lélekkel tekintünk erre a seregre és annak Vezérére ma is, azzal

a reménnyel, hogy eljön az az idő, amikor Magyarország ujra teljes lesz és hogy ilyen fesz, hogyha feltámad, abban elsősorban a szomoru időkben támadt legendás magyar férfinek és seregének dicsőségét, érdemét fogjuk látni!

Hat kabai vitéz telekbeiktatása.

Lélekemelő ünnepség Kabán.

Folyó hó 11-én megjelent számunkban megemlékeztünk a Kabán történt vitézi telekbeiktatásról. A szép vitézi ünnepség lefolyásáról most bővebb tudósitást közlünk.

Felemelően szép ünnepség folyt le Kaba községben október 4-én, vasárnap délelőtt. Hat derék, kemény nézésü Nemzetes Urat iktattak be vitézi telkeikbe megkapó külsőségek keretében. A beiktatott telkes vitézek a következők: vitéz Virág István balmazujvárosi lakos (beiktattatott a néhai Semsey Andor dr. földbirtokos által Balmazujvároson felajánlott 15 kat. hold vitézi telekbe), vitéz Gyöngy György nádudvari lakos (beiktattatott a Forrai József földbirtokos által Nádudvaron felajánlott 10 kat. hold vitézi telekbe), vitéz Oláh Gábor, vitéz Antal Lajos kabai és vitéz Bogár Gábor tetétleni lakos (beiktattatott az OFB által Kabán megitélt 10 kat. hold vitézi telekbe) és vitéz Sipos Elek kabai lakos (beiktattatott az OFB által Kabán megitélt 12 kat. hold és az önmaga által ugyancsak ott felajánlott 3 kat. hold, tehát összesen 15 kat. hold vitézi telekbe).

Az ünnepélyes alkalomra nagyszámu és előkelő vendégsereg gyült egybe Kabán. A Kormányzó képviseletében vitéz Nagy Pál tábornok, a Hajdu vármegyei Vitézi Szék kapitánya, a kormány képviseletében dr. Hadházy Zsigmond főispán, a vármegye nevében Pákozdy Sándor alispán jelentek meg s képviselve volt a debreceni vegyesdandár és csendőrkerület is, valamint a hajdu zoboszlói járás — mint amely közigazgatási kerülethez Kaba község is tartozik — dr. Papp Sándor főszolgabiró személyében. Rajtuk kivül tekintélyes számban jelentek meg a környék városaiban és falvaiban élő vitézek, valamint a községek közigazgatási képviselői is.

A Debrecenből érkezett előkelő vendégek diszes fogadtatása után, amelyhez kivonultak a kabai leventeegyesület és cserkészcsapat tagjai is, az ünnepség a református templomban kezdődött, amelyet zsufolásig megtöltött a közönség. Az istentiszteleten a község nagynevü esperese Barabás Samu mondott magas szárnyalásu imádságot, amelynek hazafiasságtól izző igéi mély hatást gyakoroltak a megjelentekre. Az istentiszteletet végeztével a templomkert mellett, a szabad ég alatt fél 11 órakor megkezdődött a községi előjáróság diszközgyülése, amelynek keretében történt meg a hat vitéznek telkeikbe való jelképes beiktatása, amelyen az elnöki tisztet dr. Papp Sándor főszolgabiró látta el. A közgyülést a kabai énekkar vezette be Tóth Lajos kántor preciz és szakértő vezénylése mellett. Majd dr. Papp Sándor főszolgabiró tartotta meg tartalmas és hatásos elnöki megnyitóját. Rövid visszapillantást eszközölt a forradalom óta eltelt hét esztendőnek történetére, melyből — a nemzet életehivatottságának legszebb bizonyitékaként — gigászi alakként emelkedik ki vitéz nagybányai Horthy Miklósnak, Magyarország Kormányzójának alakja. Majd a Vitézi Rend intézményét méltatta emelkedett szavakkal.

A nagyhatásu beszéd után vitéz Nagy Pál tábornok, vitézi székkapitány emelkedett szólásra. Szive teljes melegével tesz eleget a legfelsőbb parancsnak, amely szerint eme hat kiváló magyar hőst, a nemzet láthatő hálája jeléül, vitézi telkeikbe ezennel ünnepélyesen beiktatja s egyben ezt közhirré is teszi. A tábornok ekkor az asztalon elébe készitett hat kicsiny zsákocskában egy-egy maréknyi földet nyujtott a hat vitéznek, mindegyiknek abból a földből, amelyet hősi tetteikért a nemzet adományozott nekik. Az ünnepélyes beiktatási aktus ezzel befejezést nyert.

Majd vitéz Porubszky Andor százados-széktartó a hat nemzetes vitéznek egy-egy harctéri hősi tettét olvasta fel, mindmegannyi igaz gyöngyszemeit a magyar vitézségnek.

— Ezek a szemelvények — emelkedett ismét szólásra vitéz Nagy Pál tábornok —, csak cseppek abból a mérhetetlen nagy tengerből, amelyet az ő cselekedeteik alkotnak. Az jusson most eszünkbe s abban bizzunk most, hogy a magyar vitézségtől rettegett a világháboruban minden ellenségünk. Ezzel a bizakodással emlékezhetjük, hogy ismét egybeköt etik az Isten kalapjának a legszebb bokrétája a magyar haza.

Szép szavainak befejeztével megindultan parolázott a hat nemzetes vitézzel. Ezek után Barabás Samu esperes emelkedett fel s teljes papi ornátusban megható szavakkal áldást kért a vitézekre s földjeikre.

Majd dr. Papp Sándor inditványára egyhangu lelkesedéssel elhatározta a közgyülés, hogy az ünnepélyes alkalomból hódoló táviratot küldenek a Kormányzónak, amely után a mindvégig lelkes, felemelő tónusban lefolyt közgyülés a dalárda által elénekelt Himnusz hangjai mellett véget ért.

Az ünnepségek végső aktusaként 350 terítékes bankettet adott Kaba községe a vitézek és a megjelent vendégek tiszteletére a Kaszinó összes termeiben. A banketten dr. Hadházy Zsigmond a Kormányzót, Barabás Samu a főispánt, Simon Pál a község főjegyzője Pákozdy alispán, Pákozdy alispán és vitéz Nagy Pál tábornok pedig a vitézeket köszöntötték fel. Pohárköszöntőket mondottak még Kónody s. lelkész, dr. Papp Sándor főszolgabiró, Tőzsér Ambrus főbiró, Bagi István, Füzessséry László, stb.

A diszebéd után a debreceni vendégek délután 3 órakor a vármegye autóján visszakocsiztak Debrecenbe, mig a többiek a késő esti órákig a legpompásabb hangulatban maradtak együtt.

A kiváló n sikerült emlékezetes ünnepség rendezéséért a legtöbb dicséret Simon Pál főjegyző fáradhatatlan, buzgó és lelkiismeretes munkálkodását illeti meg.

SZEMLE.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapjában állást foglal a községi gabonamagtárak hatósági létesitése mellett, aminek célja a gabonaspekuláció letörése lenne a kisgazdaközönség érdekében. Igen praktikus értékü táblázatban állitotta össze a győri kamara a főbb gazdasági termények vasuti fuvartételeit a fontosabb felsődunántuli állomásokról, mely táblázatok alapján a legkisebb gazda is rögtön kiszámithatja a budapesti paritást, amelynek nemtudása révén terményeinek értékesitésében állandóan rövidséget szenved a gazdatársadalom. Ugyancsak számoszlopos táblázatban számol be a kamara arról, hogy Felsődunántul 8 megyéjében a gabonák, répa, burgonya termésho.ama hogyan állt ez évben, amiből kitünik, hogy a 100 holdon aluli kisgazdák átlagai jelentékenyen kisebbek, tehát a téren még sok a tennivaló.

Prohászka Ottokár, székesfehérvári püspök, most ünnepelte püspökségének huszadik évfordulóját. A magyar társadalom a lánglelkü hazafit és apostolt ez alkalomból meleg ünneplésben részesitette.

Az idei termés értéke.

35 billió koronát ér az idei termés. — Pénzintézetek vagyoni helyzete. — A textilipar termelése. — Cukoripar.

A Pénzintézeti Központ most megjelent negyedévi jelentése a rendelkezésre álló összes adatok alapján, részben a világparitási árak, részben pedig a magyarországi átlagárak figyelembevételével kiszámitja Magyarország ez évi termésének értékét. Buzatermelésünk összértéke 499,500.000 aranykorona, a rozsé 192,000.000 aranykorona. Az összes mezőgazdasági termények értékét 35 billió papirkoronában állapitja meg a jelentés. A buza ára januárban volt a legnagyobb, amikor 21.47 hollandi forintba került métermázsája, legkisebb pedig juliusban volt, ekkor ugyanis 12.39 hollandi forintba került egy mázsa. A buzaára aku ás szorosan összefügg a nemzetközi gabonapiac irányzatával, de elsősorban a chicagói terménytőzsde árjegyzéseihez igazodik. Szeptember 1-én körülbelül 1 hollandi forinttal voltak alacsonyabbak a magyar buzaárak, mint a chicagóiak.

Külön fejezetben ismerteti a bortermelés helyzetét és azt a körülményt, hogy a magyar mezőgazdasági produktumok közül a borértékesités ma a legkörülményesebb.

Igen érdekes a jelentésnek az a része, mely a magyarországi pénzintézetek vagyoni helyzetéről szól. A békeszerződések következtében az utódállamokhoz 697 pénzintézet került, mig a mai Magyarországon 599 maradt meg. Ezeknek saját tőkéje a háboru előtt 1507 millió aranykorona volt, továbbá 8256 millió aranykorona idegen tőkét kezeltek. 1924. év végén ugyanezen a területen 680 pénzintézet, 756 milliárd sajáttőke mellett 8232 milliárd idegen tőkével rendelkezett, ami aranykoronára átszámitva, összesen csak 601 millió koronának felel meg, vagyis az 1923. évben a mai területen müködő tőkék kg. 6.2 százalékának. Természetesen a kimutatott saját tőkék nem jelentik a tényleges vagyont, mert az aranymérlegek még nem léptek életbe. Magyarország agrár jellegére való tekintettel azelőtt a rendelkezésre álló tőkéket tulnyomó részben jelzálogkölcsönökben helyezték ki.

1913-ban a mai Magyarország területén müködő pénzintézetek tőkéjéből 41.3 százalék volt jelzálogkölcsönökben kihelyezve. Jelenleg ez a százalékszám elenyésző csekély, mert a pénzintézetek közben más üzletágakra tértek át és mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatokban érdekeltségeket vállaltak. Igy tekintélyes latens tartalékokra tettek szert, amelyek által a korona romlása idején saját tőkéjüknek jelentékeny részét megmenteni sikerült.

A jelentés foglalkozik ezután néhány iparág helyzetével és főleg a textilipar nagy fellendülését emeli ki. Békében a magyar textilipar kb. 28.000 munkást foglalkoztatott, most pedig 32.000-nél is több ezen iparban müködő munkások száma. Textiliparunk évi termelésének értéke fé gyártmányokban és készárukban 301 millió aranykorona, vagyis az egész magyar ipari termelés 15—20 százaléka.

A cukoripar is nagy teljesitményeket mutathat fel és az idén, ha a gyártási körülmények kedvezőek lesznek, 16 millió métermázsa répamennyiségből körülbelül 2.2 millió mázsa cukor várható, amely esetben Magyarország a világpiac részére legkevesebb 12—14.000 vagon cukrot szállithat ki.

Mekkora hasznot jelentene ez a termelőknek, hogyha a közvetitőkereskedelem sokszorosan le nem szedné a tejfelt mindenről, ami a termelőtől a fogyasztóig jut.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istemi örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Amen!

Nagyarányú többtermelési mozgalom.

Dánia mintájára belterjes gazdálkodással akarják fellendíteni az ország helyzetét. — Rubinek István nyilatkozik a többtermelési mozgalomról, melynek alapja a gazdasági szakoktatás kiterjesztése.

A megcsonkitott agrár Magyarországot a többtermelés emelheti ki csak igazán a nyomorúságos helyzetéből. Ez olyan igazság, amelyet mindenki ismer. Hangoztatásával is elég gyakran találkozunk, a többtermelés előmozditására é megvalósitására azonban eddig még nem történtek meg azok a lépések, amelyektől a sikert jogosan várhatnánk.

Nem történhettek meg ezek az intézkedések, amelyeket a kormányzó maga is szükségesnek tart, mert ezekre még nem kerülhetett sor, a forradalmi idők világhelyzetéből kellett először kivezetni az országot és a romokon kellett uj életet kezdeni. Évekig folyton lefelé futott a lejtőn az ország s az első teendő az volt, hogy megállitsuk a lefelé zuhanás utján az országot. A már-már csőd előtt álló országot vissza kellett rántani a mélységből.

Megindult a talpraállitás munkája és ma már annyit elmondhatunk, hogy rendezett viszonyok között halad az ország a boldogulás utján. A legnehezebben most vergődünk keresztül és minden jel arra mutat, hogy belátható időn belül megjavul a sok nélkülözésen átment magyar nép helyzete.

Most már, hogy ennyire vagyunk, komolyan kell foglalkoznunk azokkal a kérdésekkel, amelyek a leginkább alkalmasak arra, hogy a magyarság megélhetését és boldogulását megkönnyitsék. Termelő ország vagyunk, az ország lakosságának nagyobbik része földmüveléssel foglalkozik, tehát elsősorban arra kell törekednünk, hogy a mezőgazdasági termelést fokozzuk.

Már a mult évben is többször foglalkoztunk azokkal a kérdésekkel, amelyek alkalmasak a többtermelés ügyének előmozditására. Egyik ilyen legfontosabb kérdés az, hogy belterjes gazdálkodásra neveljük a magyar földmüvelőket. Száz és százezer ember jutott a föld- és kisbirtokreform során földhöz. Természetesen, hogy nemkaphattak olyan nagy földet, amelyen a mai átlagos termelési módszer mellett is gond nélkül megélhetnének.

Arra kell törekednünk tehát, hogy kis területen is ugy tudjanak gazdálkodni az emberek, hogy az biztositthassa megélhetésüket és boldogulásukat. Bizonyos, hogy két-, három- vagy négy hold föld a mai termelési rendszer mellett nem adhat megélhetést egy családnak. Ha azonban ugyanezen a földterületen kertgazdálkodást vagy általában belterjes gazdálkodást folytatnának, akkor nemcsak a család eltartását fedezné a terméshozam, hanem felesleget is tudna felmutatni. Ehhez kapcsolódik természetesen az értékesités megkönnyitésének, a termelvények feldolgozásának, konzervgyáraknak, száritóknak létesitése, ugyszintén az állattenyésztés javitása, a háziipar fejlesztése stb.

Ezekről a kérdésekről a multban már többször cikkeztünk és ugy véljük, hogy most már végre eljöhet az ideje annak, hogy ezek a közre és az egyesekre nézve egyaránt fontos kérdések a megvalósulás utjára lépnek. Ahhoz, hogy megtanitsuk a magyar földmivelőket az olyan belterjes gazdálkodásra, mint amilyen például Dániában folyik, természetesen évtizedek kellenek és ennek az időnek céltudatos munkája. Alulról kell kezdeni a dolgot, vagyis a jövő generációjának nevelésén. A mezőgazdasági ismeretekhez már az elemiben hozzá kell juttatnunk a földmivelő nép gyermekeit és az alsó- és

középfoku gazdasági szakoktatás terén kell erősen fokozott tevékenységet kifejtenünk.

Az a mozgalom tehát, amely a most megindult politikai éven keresztül a Kisgazdapártban a gazdasági szakoktatás szélesebb alapokra való helyezése érdekében megindult, tulajdonképpen nagyarányu többtermelési mozgalom kezdetét jelenti. Ennek a mozgalomnak nagyarányuvá kell fejlődnie és minden jel arra mutat, hogy ez meg is történik. A Kisgazdapárt képviselőtagjai az uj parlamenti ülésszak idején maguk is elérkezettnek látják az időt arra, hogy a többtermelési mozgalmat olyan erőteljessé tegyék, amely meghozza az eredményt.

Alkalmunk volt beszélgetni erről a nagyfontosságu kérdésről a mozgalom megindítójával, Rubinek István nemzetgyülési képviselővel, aki a következőket mondotta:

— A gazdasági szakoktatás kiterjesztésének, tehát az elemi iskolában való bevezetésének és az alacsonyabb- és középfoku gazdasági iskolák szaporításának érdekében megindított mozgalom a többtermelés előmozditását célozza. Azontul, hogy ezt a kérdést a legközelebbi pártértekezlet elé viszem és a megoldás sürgetésére párthatározatot kivánok, tovább is szándékozom menni és alkalomadtán a többtermelés érdekében más inditványokkal is szándékozom előállani. Folyton többtermelésről beszélünk, a többtermelés előfeltételeit azonban még eddig nem teremtettük meg.

— Ezek között pedig legelső helyet foglal el a mezőgazdasági szakoktatás kérdése. Mindaddig, amig a mezőgazdasággal foglalkozó osztályok nem sajátitják el a gazdálkodás belterjesebb módját, többtermelésről szó sem lehet.

— Valahányszor gazdasági haladásról beszélünk, mindannyiszor Dániára történik hivatkozás. Megfontolandó azonban, hogy Dániában már a hetvenes években felismerték a mezőgazdasági szakoktatás fontos voltát és ettől kezdve a legalacsonyabbfoku iskolákban is előkelő helyet foglalt el a mezőgazdasági ismeretek tanitása.

— Azelőtt Dánia is kereskedelmi állam volt és amikor tudatára ébredt annak, hogy a kereskedelmi hegemóniát elveszitette és az állam ki volt téve a teljes elszegényesedésnek, az állam a mezőgazdasági szakoktatás terén ráfeküdt a mezőgazdálkodás megszervezésére és belterjesebbé tételére. Ut- és vasuthálózatokat létesitett, ugy hogy ma már egyes gazdaságok könnyen összeköttetésben állanak egymással és a fogyasztó piaccal. Termelőszövetkezeteket létesitettek, amelyek ellenőrizték és elősegitették a termelés munkáját, gondoskodtak az értékesitésről, a tejgazdálkodás, az állattenyésztés, különösen a sertéshizlalás és baromfitenyésztés fokozásáról.

Ezzela munkával az elsorvadásra és elszegényedésre itélt Dánia elérte azt, hogy ma már élástára Angliának. Óriási vaj, tojás és zsirkivitele van, pedig Dániában a legtöbb kisbirtok. Mindezt annak felismerésének köszönheti, hogy Dánia a mezőgazdaság belterjesebbé tétele nélkül megélni nem tud. Mezőgazdasági szakiskolákat terveztek és eleve is beleneveltek a gyermekekbe a szakismereteket.

Előttünk a dán példa — utána kell csinálnunk — s természetesen nekünk is a szakoktatáson kell kezdenünk. A mezőgazdasági szakoktatás kérdése két tárca körébe tartozik. Az egyik a kultusztárca, amelynek körébe az elemi népiskolák tartoznak. A kultuszminiszteriumnak tehát kötelessége lesz gondoskodni arról, hogy az elemi iskolai tanitók a mezőgazdasági szakismereteket minél rövidebb idő alatt elsajátithassák és a népiskolákban tanithassák.

A másik a földmivelésügyi tárca, amelynek körébe tartoznak a földmivesiskolák és a középfoku gazdasági szakiskolák. Sajnos a földmivelésügyi tárca legutóbbi költségvetésében elenyészően csekély összeg szerepelt e gazdasági szakiskolák létesitésére és fenntartására.

Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy a földmivelésügyi tárca legközelebbi költségvetésében ezt az összeget lényegesen emelje a kormány és igy az Egységes Pártnak a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésével kapcsolatos programja mielőbb és minél teljesebb mértékben megvalósuljon.

A többtermelés kérdésének elinditója és alapja a gazdasági szakoktatás. Igen nagy a jelentősége ennek a földreform során földhöz jutott száz és száz kisember szempontjából is. Sajnos akkora területeket a földreform során az egyes igénylők számára nem állott módunkban juttatni, hogy a mai gazdálkodási rendszer mellett az a földhözjuttatottaknak biztos megélhetést nyujthatna. A földreformtörvény amaz áldásos eredményt, amelyet tőle várunk többtermelési és szociális téren, csak akkor fogja meghozni, ha a mezőgazdasági szakismeretek elsajátitása révén a kiosztott földterületeken belterjesebb gazdálkodás folyik és a mai termés eredménye ennek következtében fokozott mértékben emelkedik.

A törpebirtokosok kis darab földecskéje a mai rendszer mellett elégtelen a megélhetésre. Már pedig, miután több közép- és nagybirtokot szüntettünk meg a földreform során, a munkafelesleget sem tudják kellőképpen kihasználni. Az a cél, hogy a munkafelesleget is saját gazdálkodásban használhassák fel a földhözjutottak.

— Másik része a mezőgazdasági szakoktatásnak a fogyasztási szövetkezetek propagálása és létesitése, hogy a termelő feleslegeit megfelelő módon értékesitse és hogy terményeit minél rövidebb uton, a közvetitők kizárásával, juttassa el a fogyasztóhoz és a közvetitő haszna is a termelőé legyen. Az értékesitő szövetkezetek létesitése külön nagy programm és kapcsolatos vele a gabonaközraktárak létesitésének kérdése, hogy a kistermelő ne legyen kénytelen a legrosszabb gazdasági konjunktura idején eladni terményét, hanem módja legyen bevárni a legjobb tékesitési lehetőséget.

— Meg kell tanitani a földdel foglalkozókat, nemcsak a mennyiség, hanem a minőség fokozására is. Ezek a feladatok mind a mezőgazdasági szakoktatásra várnak. Ezt a többtermelési mozgalmunkat nemcsak a pártban, hanem a parlamentben is folytatni fogjuk és a költségvetési vita során részletesen kivánjuk értékesitési lehetőséget.

— A szőlő- és gyümölcstermelésnél is igen fontos feladatok várnak a szakoktatásra. Ma még a köznép nem fektet sulyt a minőségre és ennek eredménye az értékesités nehézsége. Pedig Csonka-Magyarország a legkiválóbb minőségü gyümölcsöt is termeli, igy körte-, barack-, szőlő- és dinnyetermésünk egyrésze jobb minden külföldi termésnél. Ebben óriási kivitelünk lehetne, ha az egész országban nemes gyümölcsöt termelnének. Tehát ezen a téren is meg kell szervezni a termelést és az értékesitést.

— A gazdasági szakoktatás és ennek révén a többtermelés megvalósitásának programmja alapját képezheti a gazdaságilag hatalmasan megerősödő Magyarországnak. Ha elképzeljük, hogy átlagtermésünk buzában öt-hat métermázsa közt ingadozott, holott ugyanilyen területen Németországban tizennégy, Dániában tizenhat mázsa az átlagtermés, láthatjuk, hogy milyen kilátás nyilik Magyarország mezőgazdasági szervezésének, a gazdasági szakoktatás fokozása és a gazdálkodás belterjesebbé tétele révén.

Hazafias ünnepély Mernyén és Patalomban.

Folyó hó 4-én, vasárnap, a mernyei leventeegyesület tartotta meg zászlószentelési és fogadalmi ünnepélyét impozáns keretek között. Az egyesület zászlaját vitéz Szentmarjay Tibor agilis és lelkes oktató szerezte be egyesületi pénzén.

Az ünnepély a Kálvária hegyen felállított tábori oltárnál misével kezdődött. A mise alatt, evangelium után, Vogranics János főjegyző, mint a helyi testnevelési bizottság elnöke, felkérte a zászlóanyát, Rauss Károlynét, az ezüst diszszög beverésére. Az ünnepélyes aktus után Koronczay István adminisztrátor a zászlót felszentelte, majd következett a kivonult leventék fogadalomtétele. A fogadalomtétel után Szentiványi Béla helyettes-jószágkormányzó tartott beszédet.

A mise végeztével a levente félszázad a felszentelt zászló alatt a jelenlevő közönség előtt diszmenetben vonult el.

12 óra 30 perckor diszebéd volt, amelyen a helybeli intelligencia, képviselőtestület, valamint az iparosok képviselője és különböző érdekeltségek kiküldöttei vettek részt. Vogronics János körjegyző a kormányzóra mondott felköszöntőt s felolvasta a hozzáintézett üdvözlő táviratot.

Beszédet tartottak: Vitéz Szentmarjay Tibor a zászlóanyára, Koronczay István adminisztrátor Lengyel Sándor századosra, a Vitézi Szék és a hadsereg képviselőjére, Szentiványi Béla helyettes-jószágkormányzó a háziasszony tisztét betöltő jelenlevő hölgyekre, képviselőtestületre és a m. kir. csendőrségre.

Lengyel Sándor köszönetet mondott az ünnepség megszervezőinek, továbbá válaszolt Koronczay István lelkész beszédére.

A bankett után Salamon János községi biró által rendezett szüreti mulatság volt, melyen az intelligencia is résztvett.

Folyó hó 11-én, vasárnap, tartotta a 300 lélekkel biró Balaton község 13 hősi halottjának emlékének leleplezését és uj harangjának felszentelését. Az ünnepélyen résztvettek: A m. kir. honvédség képviseletében: Patczelt Oszkár őrnagy, Winkler százados és Hochschopf hadnagy, továbbá hat legénységi személy, a vármegye alispánja és a járás főszolgabirája képviseletében dr. Boronkay Károly, a Vitézi Szék képviseletében Lengyel Sándor százados, továbbá a környékbeli községek személyiségei és küldöttségei.

Tizenegy órakor Mayer somogyszéki plébános tábori misét tartott, mely alkalommal az uj harangot hazafias tartalmu szent beszéd kiséretében felszentelte.

Mise végeztével az emlék leleplezése következett: Dr. Boronkay szolgabiró a vármegye alispánja s a járás főszolgabirája nevében tartott hazafias szónoklatot s az emléket megőrzés végett a község birájának adta át. Patczelt Oszkár őrnagy a honvédség nevében koszorut helyezett el; Hartmann Gyula magyarratádi körjegyző szép beszédben hazafias szeretetre buzditotta a község ifjuságát. Mayer plébános, megrázó, hatásos szónoklattal, a hősi halottak hazaszeretetéről emlékezett meg, vigasztalva ezen hősök hátramaradottait. A Vitézi Szék nevében Lengyel száz. tartott rövid beszédet.

A mise alatt, továbbá az ünnepi szónoklatok közben Bucsy Ignác tanitó által szervezett dalárda egyházi és hazafias énekeket adott elő.

1 órakor rövid ebéd volt. 3 órakor a helybeli mükedvelő egyesület rövid, humoros, egy felvonásos darabokat adott elő, melyek a jelenlevő közönség tetszését vivták ki.

Az ünnepély megszervezése, a harang és emlékmü költségeinek előteremtésében legfőbb érdemet szerzett Bucsy tanitó, aki állandóan, fáradalmat nem ismerve, a költségeket mükedvelő előadások rendezésével teremtette elő.

Lengyel Sándor.

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK.

A locarnói konferencia befejezése.

A német biztonsági szerződés ügyében tárgyaló locarnói értekezlet teljes sikerrel végződött. A megállapodásokat az egyes államok parlamentjei elé terjesztik és azok elfogadása után december másodika után Londonban fogják végérvényesen aláirni. A megállapodások alapján kilátás van arra, hogy Németország a közeljövőben belép a Népszövetség tagjai közé, ennek előtte azonban a rajnai megszállt területeket fokozatosan kiüritik. Németország ismételve és önszántából elismeri a versaillesi szerződésben megszabott határokat és igy lemond véglegesen Elszász-Lotharingiáról. Kijelenti, hogy nyugati határek megváltoztatása érdekében háborut nem indit, mert ha ez megtörténne, valamennyi érdekelt hatalom Franciaország és Belgium fegyveres támogatására lesz kötelezve. A keleti határok ügyében pedig esetleges viszály eldöntésére nemzetközi birósag határozatának vetik alá magukat. A locarnói szerződések alapján az aláiró hatalmak biztositják a területi statusquot. Ugylátszik már a nagyhatalmak is belátják a békeszerződések tarthatatlanságát.

A marokkói harcok.

A marokkói harcokban ugylátszik hosszabb szünet állott be. A harcvonal északi szakaszán 1200 bennszülött család meghódolt. A francia és spanyol csapatok téli szállásaikra vonultak, miután a beállott esős időszak ere az évre minden támadó tevékenységnek véget vetett. A győztesek diadalmámorban usznak, hogy egy szabadságszerető kis néppel szemben pillanatnyi sikereket arattak.

Harcok Sziriában.

Sziria különböző részeiben, tekintettel a felkelésre, kihirdették a hadijogot. A felkelők több községet felgyujtottak, sőt Damaszkus külvárosába is behatoltak, ahol a druzok csatlakoztak a külváros kommunista csőcselékéhez és megtámadták a katonai épületeket és eltorlaszolták a külváros utcáit. A francia csapatok parancsnoksága erre tüzérséggel lövette a külvárosban fosztogató felkelőket, akiket hir szerint sikerült állásaikból kiverni.

A memeli robbantás.

Memelben az egyik ujságnyomda épülete és szerkesztőségi háza ellen merényletet követtek el, mely óriási pusztitást okozott. A robbanás hajnali fél három órakor történt és a környéken csaknem valamennyi ajtó kiszakadt sarkaiból. Tetők és falak beomlottak és meghasadoztak. Nyomban vizsgálatot inditottak, de az még semmiféle eredményre nem vezetett. Valószinüleg itt is a vörös kéz müködött

Görög-bolgár határvillongás.

Görög hivatalos jelentések szerint Beles mellett a görög őrsöket tegnap polgárok hirtelen megtámadták és egy őrszemet megöltek. Ez lett a sorsa egy görög kapitánynak is, aki fehér zászlókkal közeledett

a bolgár csapatokhoz. A harc azután ezen a szakaszon általános lett és délig tartott. A bulgárok azután megszálltak néhány magaslatot.

Forradalom Kinában.

Kinában ujabb forradalmi mozgolódás támadt. A két egymással versengő kinai fővezér Csang-Cso-Lin tábornagy és a keresztény Fen-Ju-Siang tábornok, seregeikkel ujra felvonultak egymással szemben és a támadó hadmüveletek mindkét részről megindultak. Kinában a helyzet ujra annyira veszedelmessé vált, hogy a hatalmas birodalom lángbaborulása minden percben várható. Hozzájárul még a helyzet sulyosbodásához az is, hogy Sanghai és Kanton vidékén vörös bolsevista csapatok is akcióba léptek. A szovjet minden alkalmat megragad, amellyel felfordulást támaszthat.

A prágai demars.

A magyar kormány utasitotta a prágai követet, hogy a cseh kormánynál erélyesen tiltakozzék a cseh nemzetgyülésen, az elnök engedélyével, elmondott beszédek miatt, melyekben néhány cseh szociálista és kommunista képviselő beavatkozási kisérletet tett a Budapesten letartóztatott kommunista népbiztos és társai ellen inditott eljárás befolyására. Miután novemberben uj választások lesznek a cseh köztársaság területén Masarik köztársasági elnök feloszlatta a cseh képviselőházat és a szenátust. Az uj választásokon, hir szerint, a magyar, német és tót pártok közösen állitanak jelölteket. Már éppenséggel megelégeltük a csehek pimaszkodásait.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. **dr. Fenyves Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

HIREK.

Heti naptár.

OKTÓBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
26 Hétfő	Dömötör vt.	Dömötör	A hét elején a nap 6 óra — perckor kél és 4 óra 45 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 25 perckor kél 4 óra 35 perckor nyugszik
27 Kedd	Szabina vt.	Szabina	
28 Szerda	Sim. és Jud.	Simon, Jud.	
29 Csütörtök	Narcisz pk.	Zenó	
30 Péntek	Rod. Alfonz†	Kolos	
31 Szombat	Farkas pk.	Reform. em.	
1 Vasárnap	D22. Mindsz.	D21. Marian.	

Hátralékos előfizetőinkhez!

Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az előfizetési dijjal hátralékban vannak, hogy az előfizetési dijat sürgősen küldjék be kiadóhivatalunk cimére. Lapunk havi 12,000 korona előfizetési dija nem oly nagy összeg, amelyet lelkes magyar ember a cél érdekében ne áldozhatna. Sok kis összeg ellenben sokra megy.

*

Kormányzói elismerés. A Kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Hidasi Sándor, miniszteri tanácsosi cimmel és jelleggel felruházott királyi tanfelügyelőnek saját kérelmére történt nyugdijaztatása alkalmából a közszolgálatban eltöltött 40 évi buzgó és érdemes müködéséért elismerését tudtul adják.

Kapuvár emléket állitott a kommün áldozatainak. Sopronból jelentik: Kapuvár község képviselőtestülete a kommunizmus alatt vértanuhalált szenvedett derék polgárainak a temetőben emléket állitott. Az emlékmüvet október 1-én, Mindenszentek napján leplezik le ünnepélyesen.

Romanelli az Országos Kaszinóban. Guido Romanelli ezredes a vasárnap délutánt az Országos Kaszinóban töltötte, ahol Hodossy Gedeon dr. gazda az igazgatóság nevében üdvözölte. Ifj. Hegedüs Sándor pedig teát adott a tiszteletére, amelyen Pulszky Garibaldival és a többi urakkal estig elbeszélgetett. Most három éve volt utoljára Budapesten, mikor a diszkardot átnyujtották neki. Romanelli csak pár napig marad nálunk és visszatér Udineba, ahol most állomásozik.

Harangszentelés a Józsefvárosban. A VIII. ker. róm. kath. Szent József-egyházközség október 18-án, vasárnap, fényes külsőségek között avatta fel két harangját. A harangszentelési szertartást Csernoch János biboros-hercegprimás végezte fényes papi segédlettel. A haranganyai tisztséget özv. Mahunka Imréné, Putnoki Istvánné, Schätz Lipótné, Schmidt Richárdné és Valnicsek Jánosné töltötték be. A szertartás után a hercegprimás szentbeszédben méltatta a harangszentelés jelentőségét. Ezután még az oltáregyesület müvészi zászlaját szentelte meg a hercegprimás, amelynél Eber Józsefné töltötte be a zászlóanyai tisztet. Az azután következő szentmisén, melyet Bliesznер Á. plébános celebrált ezuttal először prépositi méltóságban, ugy a biboros-hercegprimás, mint a kegyur képviselője, Sipőcz Jenő dr. polgármester is jelenvoltak. Az ünnepet a tisztviselő kaszinó disztermében 200 teritékes ebéd zárta be, amelyen Csernoch János dr. biboros-hercegprimás is felszólalt és beszédében örömét fejezte ki afelett, hogy a kerületben nagy és erős a kereszténység összetartása; Sipőcz Jenő dr. felszólalásával hangoztatta, hogy a főváros, miként eddig is, mindent meg fog tenni a vallásos élet fejlesztésére.

Székházavatás Mátészalkán. Mátészalkáról jelentik; Vasárnap délelőtt avatták fel a mátészalkai járás iparosainak és kereskedőinek székházát ünnepség keretében. Az ünnepségen megjelent Péchy László főispán, Bartos Andor, a kerület képviselője, Streicher Andor alispán, Dobra László az iparosok országos szövetsége képviseletében. Az avatóünnepségen az ünnepi beszédet Bartos Andor mondotta, egyben tolmácsolta Bethlen István gróf miniszterelnöknek, Mátészalka diszpolgárának üdvözletét. Az avatási ünnepségen még számos üdvözlőbeszéd hangzott el. Este müsoros előadás volt az uj székház nagytermében. Az avatóünnepségről üdvözlő táviratot küldtek Bethlen István gróf miniszterelnöknek.

Vitéz Marsó Tibor tábornok siremléke. Vasárnap délelőtt leplezték le a farkasréti temetőben a 34-es Vilmos-bakák utolsó magyar parancsnokának, verebélyi Marsó Tibor tábornok, cs. és kir. kamarásnak siremlékét. A volt közös 27. hadosztályparancsnokság tábori lelkésze, Moser apát felavatóbeszédében kiemelte az elhunyt parancsnok katonai erényeit és érdemeit, amelyeknek elismeréséül emelte a bajtársi kegyelet a sirkövet. Moser apát beszéde után vitéz Lányi-Lindner tábornok emelkedett szellemü beszéddel adta át a siremléket a 34-es bajtársak nevében a tábornok özvegyének. A kegyeletes ünnepen megjelentek a rokon verebélyi Marsó, hertelendi Hertelendy, csikmói Buday és Lukács család tagjain kivül a tényleges és részben a nyugállományu tisztikar részéről Ludvig és Léderer altábornagyok, Rabács, vitéz Lányi-Lindner, Kossányi, vitéz Petróczy Ferenc tábornokok, Kiszely, Korláth, Petróczy Aladár, vitéz Szobolics Miklós és Szobotics Emil, Spannraff és Horváth ezredesek, továbbá vitéz Szentváry százados és még számosan.

Leventeünnep Győrött. A győri leventecsapatok vasárnap délelőtt tettek ünnepélyes fogadalmat. Az ünnepélyt tábori mise vezette be, amelyet Ragáts János kanonok celebrált és a mise alatt a katonazenekar játszott. Mise után Deák János katholikus, Czeglédy Sándor református, Pálmay Lajos evangélikus és Schwarz Mór izraelita pap megáldotta a csapatokat. Az avatóbeszédet Konek Emil vezértanácsos mondotta. Az ünnepélyes fogadalom letétele után Höfer Vilmos polgármesterhelyettes a város nevében üdvözölte a leventéket. Az ünnepély után a csapatok diszmenetben elvonultak a megjelent előkelőségek előtt. Az ünnepségek sorát este nyolc órakor diszelőadás zárta be a városi szinházban.

Magyarország élőgalamblövő bajnoksága. Az Országos Magyar Galamblövő Egylet rendezésében vasárnap dőlt el a margitszigeti pályán Magyarország 1925. évi élőgalamblövő bajnoksága. A bajnoki verseny ezuttal negyedizben került kiirásra. Az eddigi bajnokok a következők voltak: 1922-ben Gáspárdy Béla, 1923-ban Lumniczer Sándor dr., 1924-ben Lóry Jenő. Az idei bajnokságot ifj. Szomjas Gusztáv nyerte 24 találattal 25 galambra. Második lett Halasi Gyula olimpiai bajnok 24 találattal, de 26 galambra. Harmadik Szerviczky Gyula 23 találattal 26 galambra, negyedik Apponyi Henrik gróf. Az olimpiai bajnok Halasi második helye meglepetés. A bajnok mindjárt az első lövéseknél hibát ejtett, majd a 22-ik galambot is elhibázta és igy a második helyre szorult. A harmadik helyezett, Szerviczky dr., sokáig a verseny győztesének látszott, mert 22 galambot sorjában szedett le egymásután, de a 23. és 25. lövést elhibázva, visszaesett a harmadik helyre.

Az oláh fegyőrök verhetik a rabokat. Nagyváradról jelentik: tik: Tyurbe George és Pop Vaszile fogházőröket törvényszék elé állitották, mert sulyosan bántalmazták a rabokat, sőt az egyiknek a fejét is bezuzták. A nagyváradi törvényszék a vádlottakat, — akik azzal védekeztek, hogy a sok szökés miatt voltak brutálisak, — felmentette. Az oláh fegyőrök tehát tovább verhetik a rabokat, — birói jóváhagyással. — Fordul még a kocka bizonyosan.

Szüreti puffogtatás egy sebesülttel és egy halottal. Bükkaranyosról jelentik: Özvegy Kardos Bertalanné bükkaranyosi szőlőjében szüret alkalmából ebédidő alatt mozsarat sütögettek. A puskapor egyszerre csak szétvetette a mozsarat s a szétrepülő szilánkok Pallay Istvánt arcán megsebesitették, kis harmadféléves fiát pedig a fején találták és azonnal megölték.

A Jegyzők Országos Árvaház Egyesületének közgyülése. A magyar jegyzői társadalom jótékonysági intézménye, a Jegyzők Országos Árvaház Egyesülete a mult héten tartotta közgyülését a vármegyeháza disztermében. Doboss Gábor elnök megnyitó beszéde után Brogly József igazgató terjesztette elő jelentését az általános helyzetről. Ezután az egri internátus épitési munkálatairól, a sárospataki internátusról, majd pedig az intézetekben elhelyezett árvákról és az árvák és özvegyek segitéséről számoltak be. A beszámolóból kiderül, hogy az egyesület szeleskörü, humánus tevékenységet fejt ki s évente több, mint 150 árvát és 200 özvegyet ment meg a nyomortól. Eredményekben gazdag munkásságát ez évben a 80 gyermek befogadására alkalmas internátus épitésével koronázzák meg, amelynek épitését Egerben már megkezdték és még ebben az évben átadják rendeltetésének.

Horváth Viktor a Szent-Szilveszter-rend lovagja. Pécsről jelentik: XI. Pius pápa a Szent Szilveszter-rend lovagjává avatta dr. Horváth Viktort, a pécsi állami főreáliskola igazgatóját.

Hét évre emelte a győri tábla Froreich Ernő büntetését. A győri királyi itélőtáblán Szirmay Béla tanácsa szombaton este 7 órakor hirdetett itéletet Froreich Ernőnek, Egyedi Artur gyilkosának bünügyében. A győri itélőtábla megváltoztatta az elsőfoku biróság itéletét. Froreich Ernőt az elsőfoku biróság négyévi fegyházra szóló itéletével szemben hétévi börtönre itélte. Ebből egy esztendőt a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Ugy a védő, mint a vádat képviselő királyi ügyész semmiségi panaszt jelentettek be az itélet ellen. A győri királyi itélőtábla a semmiségi panaszok folytán Froreich Ernő bünügyére vonatkozó összes iratokat áttette a királyi kuriához, ahol még ez év decemberében itéletet fognak mondani az apósgyilkos bünügyében.

Jazz-bandek eldorádója lett Budapest, mióta a világ legjobb amerikai és angol jazz-bandjei által játszott gramofonlemezeket 70.000 koronáért árusitja a Sternberg királyi udvari hangszergyár, Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. (Gramofon Társaság főképviselete.)

Egymilliárd értékü fát ajándékozott az Eszterházy hercegi uradalom a fertőszentmiklósi templom felépitésére. Sopronból jelentik: Az Eszterházy hercegi uradalom magára vállalta a fertőszentmiklósi uj római katolikus templom faanyagának ingyenes szállitását. A leszállitásra kerülő fa értéke egy milliárd koronát tesz ki. A templomépités költségeihez egyébként a földtulajdonosok holdanként 110 kilogram buzával, illetőleg buzaárral járulnak hozzá. A templom alapfalazata már el is készült, a vele járó munkálatok 600 millió koronába kerültek.

Oláh közbiztonság. Arad közelében, Glogovác állomáson az aradi személyvonat beleszaladt egy tolató tehervonatba. Az utasok közül többen sulyosan megsebesültek, egyikük pedig, — kinek személyazonosságát még megállapitani nem lehetett, — életveszélyesen megsérült. A kalauzt az összeütközés ereje ledobta a vonatról s a fejére esve, szintén életveszélyes sérülést szenvedett. Kórházba szállitották, ahol most a halállal vivódik. A szerencsétlenség a pályát annyira megrongálta, hogy a forgalom hosszabb ideig szünetelt. Az összeütközés oka az oláh lelkiismeretlenség.

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR
STERNBERG
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 60.

1. Egyszerü fenyőfából készült hegedü 80.000
2. Jó kidolgozásu iskolahegedü . . . 200.000
3. Finomabb, kellemes erős hangu hegedü 300.000
4. Valódi ébenfa felszerelésü Stainer-modell remek hangu 400.000
Finom, préselt formatokok és tasakok legolcsóbb árban.
Saját húrfonodánk gépüzemre!

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terményáruk barátságos és tartott árakon mozognak. Mostanában a buza irányzata egy pár napig jól tartott volt és igen nagy tételeket is bonyolitottak le benne. Ennek az oka az, hogy a csehek november 1-én életbe szándékoznak léptetni a felemelt gabonavámokat és ilykép az exportáló kereskedőink és gazdáink a még hátralévő pár napot kihasználni igyekeznek. Egyébként a forgalom más cikkekben igen csekély és buzában is kezd megcsappani. Panaszkodnak, hogy a hazai tőkeszegénység következménye ez, nincsen aki vásároljon. Legujabban azonban tudomására jutott az, hogy a magyar malmok a chicagói tőzsdéken a játékban résztvettek és igyekeztek a buza árának redukálására. Ez a tény világosan mutatja, hogy van hazai tőke, de az nem a magyar közgazdasági élet felvirágoztatására használódik fel, hanem idegen piacokon próbál spekulativ nyereségeket zsebrevágni. Az üzlettelenségnek nagyrészt az is oka, hogy a budapesti tőzsdén sok minőségi kifogást tesznek az áruk iránt. Minthogy a gazdák egyáltalán nincsenek a budapesti gabonatőzsde szakértőbizottságában képviselve, ilykép senki sincs, aki az árut megvédelmezné. Ennek következtében néha komoly ok nélkül is visszautasitják a jóminő égü terményeikket. Közvetlen a átáskor, mikor a gazda még meg volt szorulva és igy árujá és termését kellőleg ki nem egészitette, ezek a visszautasitások némi jogos alappal birhattak. De most, amikor a külföldi vásárlók egész sora magyar áru iránt abszolute semmi kifogást nem tesz, érthetlen, hogy miért nem jó belföldön az a magyar buza, amely a külföldnek megfelel és amelyet a külföld minden egyéb országok árui közül szivesen vásárol. A kifogást emelők azzal érvelnek, hogy a jó buza kerül külföldre, a rossz minőségüt viszont nekik ajánlják fel. Ezt eldönteni majd csak akkor lehet igazságosan, ha a magyar gazdatársadalom képviselői is a tőzsdék szakértőbizottságában helyet foglalhatnak.

Ez a helyzet ujra felveti kérdését a sokat emlegetett országos gabonanapnak. Németországban ez az intézmény nagyszerüen bevált, amely abban áll, hogy egy előre meghatározott helyen és napon a gazdák áruik mintájá a vásárlókkal összejönnek és igy ott közvetlen kapcsolatban történnek az eladások és vételek. Nálunk is ilyen szabadterménytőzsde terén kellene a kötéseket lebonyolitani. Azonban ehhez a gazdáknak még nagyfoku tanulásra volna szükségük. Bővebb ismeretekkel kellene birniok, az üzleti, tőzsdei, szállitási stb. szóval a kereskedelmi ismeretek nagyrészével. Ha a gazda ügynök és gazda is lesz egyszemélyben, a magyar gabonakereskedelemnek illegitim tényezőit talán sikerrel lehetne örökre kiküszöbölni.

Legujabb árak:

Terménypiac. 78-as tiszavidéki buza 375.50—380, egyéb 370—382.50, rozs 247.50—252.50, takarmányárpa 260—280, sörárpa 320—360, köles 240, zab 250—260, ótengeri 277.50—282.50, repce 620—630, korpa 162.50—165 ezer K métermázsánként.

Lisztpiac. 00-ás buzaliszt 5650—5750, 0-ás 5600—5700, 2-es 5300—5400, 6-os 4250—4350, 8-as 1825—1925, korpa 1625—1675 K kg-ként.

Huspiac. Ia marhahus 30—40, IIa 18—28, borjuhus Ia 44—56, IIa 28—18, sertéshus 34—38, IIa 28—32, zsir és háj 52, olvasztani való szalonna 28—30, füstölt- és paprikás szalonna 34—36, disznósajt 14—26, tepertyü 30—36, birkahus 16—26, csont 5—10 ezer K kg-ként.

Halpiac. Harcsa 60—90, süllő 50, fogas 60, kecsege 50, csuka 35, kárász 25, fehérhal 12 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac. Közönséges burgonya 1—1.5, kifli 4.5—5, vöröshagyma 1.8—2, fejeskáposzta 1.2—1.6, kel 2.5—3.5, vöröskáposzta 5—6, karfiol 16—20, paradicsom 6—8, zöldpaprika 6—10, torma 15—30, paraj 5, savanyukáposzta 6, savanyu uborka 10 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac. Alma 6—10, körte 10, szőlő 12—14, belga szőlő 30, gesztenye 10—16, dió héjban 10—14, dió héj nélkül 60 ezer K kg-ként. Koszeru füge 24, mandula héjban 35—40, naspolya 12—16 ezer K kg-ként.

Tej és tejtermékek árai változatlanok. Ia teavaj 72, főzővaj 5.5, soványturó 8 ezer K kg-ként.

*

A buzakölcsönök átszámitási kulcsa. A Pénzintézeti Központ közhirré teszi, hogy a buzazáloglevelekben folyósitott, buzaértékre szóló kölcsönök törlesztő részletei fizetésénél és a buzazáloglevelek kamatszelvényei beváltásánál november hónapra átszámitási kulcs gyanánt egy métermázsa buza fejében 365.3313 koronát kell alkalmazni.

Vitézek és gazdák figyelmébe.

A még raktáron lévő csekély számu szekereinket a magas fekbér elkerülése végett ki óhajtjuk árusitani, hogy vitézeink minden körülmények között hozzá tudjanak jutni. 1 drb szekér árát 2,600.000 K-ban állapitottuk meg. Ezen aránylag csekély összeget is hajlandók vagyunk egy évig hitelezni. Akinek szüksége van rá, kérjük igényét sürgősen bejelenteni, levelezőlapon szövetkezetünk cimére.

Olcsó és jó minőségü lótakarók árusitása.

Tekintettel a közeledő hidegebb időjárásra, felhivjuk vitézeink figyelmét szövetkezetünk raktárain lévő jóminőségü gyapjulótakarókra:

1 drb garantált, 2 kg suly jóminőségü gyapju lótakaró ára 185.000 K,

1 drb garantált 2.20 kg sulyu, jóminőségü gyapju lótakaró ára 220.000 K, és 2 százalék forgalmi adó.

Szükséglet esetén kérjen árajánlatot kifogástalan minőségü legprimább bőrből, kézimunkával előállitott lószerszámainkról, melyek a napiáraknál jóval olcsóbbak. Szükség esetén egy évi hitelt is tudunk nyujtani.

Teljes tisztelettel

Vitézek
Mezőgazdasági Szövetkezete.

Intézeti kelengyék

ágynemü-sifonok és vásznak, alsó- és paplanlepedők, matrachuzatok, paplanok, takarók, harisnyák, cipők, intézeti ruhákra mindenféle kelmék, kész őszi és téli leánykakabátok minden nagyságban

legelőnyösebben beszerezhetők a

„KÉVE"

Ruházati Áruház Szövetkezetben

Budapest, Kossuth Lajos-u. 20.
Telefon: 9—18

Figyelmes kiszolgálás! Előnyös árak!

Egész nap nyitva!

REGÉNY

Zádorék.

Irta: vitéz Kéray Endre. (5)

A fenyőillat az oltárnál égbetörő tömjénfüst illatával keveredett s betöltè a templom hajóját. Kálmánka gyönyörrel nézte az emelkedő kék füstöt, a fényárban uszó oltárt, a szines zászlókat, a homályba burkolódzó szentképeket; s hallgatta az orgona angyalizenét utánzó pásztoráléit.

»Gloria in excelsis Deo...«

S ujra felzugott az orgona, ujra szállt a hivők éneke.

»Istennek Fia,
Aki született
Jászolban...«

Kálmánka átszellemült arccal, elfogódott lélekkel énekelt velük a buzgó sereggel, az Ujszülöttet dicsőitőkkel.

»O jészen nettet,
Udvözitőt
Vajóban!«

— Anyusztám! — sugta mellette térdelő anyjának fülébe, mikor az ének elhangzott s a pap a szent leckét olvasta recitáló hangon. — Hátha a tisz Jézuszta ejhozza apusztát?

— Bár ugy lenne, gyermekem! Imádkozz a kis Jézuskához érette!

— Jó, imáttozom.

De csakhamar ujra anyja füléhez hajolt.

— Anyusztám!

— Mi az, fiacskám.

— Esz a tisz Jézuszta haza tudja hozni apusztát?

— O haza tudja, o mindent megtehet.

— Mejt ő Iszten?

— Igen, ő a jó Isten.

— Attoj nadon imáttozom.

Az éjféli misének vége volt. Az ég sötétkék boltja borult a városra s fenn a csillagok örömteli ragyogással csillogtak a házak tetejei között. Zádorék is siettek a többi hazatérőkkel az otthon felé s a templom hatalmas két tornya csakhamar hátuk mögött feketéllett.

Kálmánka otthon még egyszer megsimogatta a lovat, megsuhintotta a kardot és megölelte a puskát, aztán imádkozott.

Oh, édesz Jézusztám!
Hozd vissza apusztám;
Hazántat add vissza
Sz ájdászt a madajja;
Hod neved dicéjjem
Mindöjöttön... Amen!

Zádor Gyula szempillája megrezgett, s unokáját összecsókolván, menyét keblére ölelte meghatottságában s szólt:

— Látom leányom, hogy magyar asszony, magyar anya vagy! Isten áldása rajtad!

*

Még álmos volt a város, mikor Zádor Gyula nyugalmazott városi főjegyző lakásának csengője éktelen lármát csapott, ugy hogy a hálószobába is bezörgött a hangja. Kati csodálkozva ült fel a konyhában szétnyitott ágyában és álmos hangon szólt ki a háborgatónak:

— Ki az?... mit akar?...

— Kati?

— Igen. E-én vagyok! — rökönyödött még jobban meg a leány, hogy nevén szólitották.

— Nyissa már ki hamar az ajtót, mert hideg van ám! — hallszott ujra kivülről a férfihang s Kati mit tehetett egyebet, nagy lassusággal kimászott meleg ágyából és az ajtót feltárta.

— Jé!... A nagyságos ur!

— Látja. Itt a feleségem?

— I-igen.

De Zádor Kálmán marosvásárhelyi ügyvéd már csak az ajtóból hallotta a csodálkozó választ s izgatottan lépett be a szobába.

Az öröm és boldogság pillanatai következtek.

Már kivilágosodott teljesen, amikor nyugodtabban beszélgethettek.

— Tehervonattal jöttem, — mondotta Zádor Kálmán — hogy minél előbb körötökben lehessek. Nem tudtak azok semmit sem ránk bizonyitani s hat hónap után kiengedtek azzal, hogy el kell azonnal távoznom az országból. Elmentem, persze felügyelet alatt Vásárhelyre, hol megtudtam azt is, hogy semmink sincs. Doroghy átadta a nála hagyott pénzt; ez az összes vagyonunk.

— Ne csüggedj, Kálmán, örüljünk visszatérteden és bizzunk a jövőben — vigasztalta férjét Zádorné.

— Egyetlen Paulám! Benned van erőm, kitartásom!

Kálmánka eddig az örömtől még szólani sem tudott s most megmerészelt egy kérdést atyjához:

— Apusztám?

— Egyetlen fiacskám!

— A... a Jézuszta hozott ej?

— Igen, a te segitő Jézuskád.

— Imádkoztam az eszte a... tempjomban, hod... hod hozzon haza téded.

Zádor Kálmán boldogságában csókjaival halmozta el gyermekét s folytatta:

— A határszélig kisértek s lelkemre kötötték, hogy vissza ne próbáljak menni Erdélybe. Hej pedig!... Csak egyszer, egyszer gyuljon fel a magyarok csillaga, jaj lesz akkor nektek oláh fajzat!

— Attoj... attoj apusztám én isz jevádom az oját. Hozott máj a Jézuszta pusztát, med... med tajdot isz!

— Ha megnősz gyermekem! — szólt büszkén az atyja.

— Iden, attoj... attoj, ha nad jeszet.

Zádorék karácsonya a nem várt öröm bekövetkeztére, a mindannyiuk óhajának teljesültére a legmérhetetlenebbül boldog volt. Egymást nézték egész napon át, egymásban éltek. S e boldogságot semmi sem zavarta meg fenségében, még Kati legujabb kuplé-áriái sem.

Kálmánka pedig éjjel álmában mosolygó arccal szaladgált lova hátán a Maros partján, karddal a kezében, puskával a vállán. Kereste az oláht, hogy levágja, pedig még karácsony volt.

V É G E.

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk.

Önmagán segit, ha minket támogat.

Hogyan trágyázzuk földeinket?

Milyen trágyát használjunk? Mit jelent a jó trágyázás?

A többtermelés elsőrangu nemzeti érdek. A nemzet hálája a telkes vitézeket földdel tüntette ki. Ezen vitézek között a gazdálkodásban kevésbbé jártasok számára éppen ugy, mint az előrehaladottabb gazdák előtt nagy fontossággal bir, hogy a föld megmüvelését oly módon végezzék, amely mód szerint a legjobb lesz a termésük és egyuttal a nemzeti vagyona is ily módon növeltessék, hiszen az egyesek haszna a közösség gyarapodását jelenti. Ezért felhivjuk olvasóink figyelmét az alább következő hasznos tanácsokra.

A növények táplálkozásának menetét kutatva rájöttünk arra, hogy azoknak testük felépitéséhez mintegy tizféle táplálóanyagra (elemre) van szükségük. Ezek legnagyobb részét (kettő kivételével) a földből veszik fel. A jó szántóföldben a növényi táplálóanyagok legnagyobb része azonban olyan mennyiségben van meg, hogy rendszerint nem kell őket pótolni. Csak három növényi táplálóanyag van, a foszforsav, káli és a nitrogén, amely a termelés folytán annyira megfogyhat, hogy visszapótlásukról kell gondoskodni. Ez a trágyázás célja.

Minden szükséges növényi táplálóanyag megvan a jó istállótrágyában (emellett tartalmaz televényt, amely a talaj munkálhatóságát javitja). Az istállótrágya tehát teljes trágya.

Mikor hordjuk ki az istállótrágyát? Legcélszerübb félig érett állapotban és olyan időben, hogy az istállótrágyában levő növényi táplálóanyagoknak legyen idejük a vetésig felvehető alakba jutni. Erre legalkalmasabb a nyár volna. Ilyenkor azonban nincs a gazdának ideje, valamint nemigen ér rá ősszel sem. Ami trágya őszig összegyül (és megérik), azt a szorgos munka elmultával azonnal hordjuk ki, egyenletesen teregessük el és rögtön szántsuk alá, a többit tél folyamán. Tavasszal már csak az olyan növények alá szabad trágyázni, amelyek nem kényesek.

Milyen talajra, milyen istállótrágya való? Homokos földekre szalmás, agyagosabb talajokra érettebb trágya való.

Mennyi istállótrágya kell egy kat. holdra? Ez függ a talaj összetételétől, a trágya minőségétől, attól, hogy hány évenkint trágyázzuk, végül a növények igényeitől. Homokos földet egyszerre csak kevés trágyával (szabad trágyázni, de azt gyakran (2—3 évenkint) meg kell ismételni. Agyagos földet ritkábban, ha nincs elég trágyánk, 4—6 évenkint is lehet trágyázni, de akkor egyszerre erősebben. Általános szabály az legyen (minden talajon), hogy inkább adjunk egyszerre kevesebb trágyát, de gyakrabban.

Erős trágyázásnak mondjuk, ha egy katasztrális holdra 300—350 métermázsa istállótrágyát hordunk.

Közepes trágyázásnak mondjuk, ha egy katasztrális holdra 200—250 métermázsa istállótrágyát hordunk.

Gyenge trágyázásnak mondjuk, ha egy katasztrális holdra 100—150 métermázsa istállótrágyát hordunk.

Milyen növény alá hordjunk istállótrágyát? Repce alá — azt tartja a gazdamondás — lehet sokat trágyázni, de eleget sohasem. Igen meghálálják a kapásnövények, főként kukorica, burgonya, takarmányrépa. (Már a cukorrépa alá óvatosan kell trágyázni, ősszel, kevés és érettebb trágyával). Jól fejlődnek friss trágyás földben a zöldtakarmánynövények is (csalamádé, zabosbükköny stb.). Kalászos növények alá közvetlenül csak igen sovány földeken lesz megokolt a trágyázás. A trágyalevet kaszálókra, legelőre öntözzük ki.

Mi a zöldtrágya? Mütrágyás földbe vetett pillangós virágu növény (legtöbbször csillagfürt, de lehet borsó, biborhere stb. is), amelyet teljes virágzás idején leszántunk. Gyenge homoktalajok megjavitásának ez a legjobb módja, de megvan a jelentősége kevés istállótrágyával rendelkező gazdaságokban, főként a községtől (tanyától) távolabbra eső földek trágyázásánál is.

Keveréktrágya (komposzt). A ház körül összegyülő, más módon nem értékesithető mindenféle hulladéknak (bőr, vér, belek, konyhai hulladék, fel nem magzott gyomok, udvarsöpredék legjobb felhasználása. Ezeket árnyékos helyen 2 méter széles, 1 méter magas sáncokba rakjuk és leföldeljük. Nagy szárazságban kissé megnedvesitjük és 3 hónaponként átlapátoljuk. Amikor már annyira összeérett, hogy alkotórészeit nem lehet felismerni, kész a jó, szelid hatásu trágya, amelyet főként kertekben használhatunk sikerrel.

A mütrágyák a visszapótlásra szoruló három növényi táplálóanyag közül csak egyet tartalmaznak (vagy ha többet is, de sohasem valamennyit). Nincs bennök televényképző anyag sem, azért a talaj külső állapotát (munkálhatóságát) nem befolyásolják. Mindezekért egyoldalu trágyának nevezzük őket és mutatja ez azt is, hogy az istállótrágyát nem lehet velük helyettesiteni. Mégis szükség van a mütrágyákra, akár van elég istállótrágyánk, akár nincs.

Ha nincs elegendő istállótrágyánk, a hiányzó növényi táplálóanyagokat pótolhatjuk mütrágyával. Istállótrágyázás mellett meg azért is kell a mütrágya, hogy annak néha káros (a termés minőségét rontó) hatását ellensulyozhatjuk, megfelelő mütrágyák használatával. Az istállótrágyában ugyanis nincsenek a növényi táplálóanyagok olyan arányban, mint amilyenben némely növény azt megkivánja. (Ha az egy táplálóanyagból megkivánt nagyobb mennyiséget istállótrágyában akarjuk megadni, a többivel pazarolunk.) Ilyenkor jó a mütrágya, mert vele bármelyik növényi táplálóanyagot külön is módunkban van megadni.

Aszerint, hogy milyen növényi táplálóanyag van benne, a mütrágya igen sokféle lehet, nem mindegy tehát, hogy milyen mütrágyát vásárolnak, mert jó hatást csak akkor tudunk elérni, ha azt a trágyaszert alkalmazzuk, amelyikre adott esetben szükség van.

Hazánkban legtöbbször foszforsavas trágyákra van szükség, mert az évszázados gabonatermelés következtében az amugy is gyenge foszforsavtartalmu talajaink foszforsava erősen megfogyatkozott.

Ilyen trágyák közül legfontosabb a szuperfoszfát, könnyen oldható, gyorshatásu trágyaszer. Őszi kalá-

GROZIT BŐRFEDÉLLEMEZ.
A VILÁG LEGJOBB TETŐFEDŐ-LEMEZE. TÖBB MILLIÓ NÉGYZETMÉTER HASZNÁLATBAN.
GROZIT ASZFALT- ÉS KÁTRÁNY-VEGYITERMÉKGYÁR
BERLINI-TÉR, WESTEND-HÁZ. TELEFON: 67-96.

Fizessen elő a Vitézek és Gazdák Lapjára

szosokat majdnem minden esetben célszerű lesz szuperfoszfáttal trágyázott földbe vetni. Sokszor megháláljak a tavaszi kalászosok is. Kapásnövények közül főleg a cukor- és takarmányrépa, de a burgonya is hálás iránta.

A mütrágyák kiszórása alkalmával két dologra kell ügyelni. Az egyik az, hogy egyenletesen legyen a földön elosztva. (Vagy kézzel, szélcsendes időben, ugy ahogy a magot vetik, vagy trágyaszoró gépekkel.) A másik az, hogy a mütrágyák között több van, amelyik maró hatásu, a ruhát tönkreteszi, az ember bőrét kisebesiti. (Rossz ruhába öltözzünk ehhez a munkához. Kezünket, arcunkat, de különösen szemünket védjük. Vannak trágyaszoró kesztyük, szemüvegek. Jó védelem a bőr bezsirozása is.)

Vannak mütrágyák, amelyeket röviddel a vetés előtt kell kiszorni vagy akár közvetlen vetéskor is lehet (szuperfoszfát, csilisalétrom, káli, mig másokat jóval (8—15 nappal) hamarabb kell (mésznitrogén).

Egy ujabb és igen jó módja a mütrágyázásnak az ugynevezett sorbatrágyázás, amihez külön gépek kellenek, amelyek a magot elvetik és egyuttal a mütrágyát is földbe juttatják. Igy csak fele mennyiségü mütrágyára van szükség. Csak könnyen oldódó mütrágyát lehet igy használni (legtöbbször szuperfoszfátot szokás).

A mütrágyák alátakarása egyenletes legyen és a szükséges mélységre történjék. Legjobb lesz ántani (vetőszántás előtti elszórni), de ha ezt nem lehet megtenni, nyirkosabb, üdébb földön jó mély befogasolás is elég.

A mütrágyák vásárlásánál szemelőtt tartandó az, hogy a megfelelő mütrágyát vegyük (azt a növényi táplálóanyagot pótoljuk vele, amelyikre épen szükség van), mert mint láttuk, nem mindegy az, hogy milyen mütrágyát vásárolunk. (Nem használhat a foszforsavtrágya, ha a talajból nitrogén hiányzik.) Hogy milyen mütrágyára van szükség, azt biztosan csak kisérletezéssel lehet megállapitani, de utbaigazitást adhat az, hogy a vidék jobb gazdái milyenekkel érnek el szép eredményeket. Tanácsot kaphat a járatlan gazda a szaklapok (gazdasági ujságok) utján.

Ha már tudjuk, hogy miféle mütrágyára van szükségünk, a következő gondunk az legyen, hogy jó árut kapjunk. Nagyobb gazda kötlevél szerint vásárolja a mütrágyát, amelynek minősége (tartalma) abban meg van határozva. Ezt azután az állami vegyvizsgáló állomásokhoz beküldött minta alapján ellenőrizheti. Megtehetik ezt kisebb gazdák is, ha többen összeállanak és egész vagon mütrágyát hozatnak. Aki csak néhány mázsát vásárol, a csalódás ellen csak ugy védekezhet, hogy azt megbizható helyen (szövetkezetben vagy jóhirü üzletben) veszi meg.

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Harangszentelés Táton. Mult hónap huszonhetedikén, vasárnap Tát községben két harangszentelés folyt le bérmálási ünnepséggel kapcsolatban. Az ünnepségen megjelent Csernoch János biboros hercegprimás, Palkovics esztergommegyei alispán, Reviczky főszolgabiró és számos notabilitás. Az illusztris vendégeket a községi előljáróság fogadta, kivonult a tüzoltóság, valamint egy nemzeti viseletbe öltözött 25 tagu lovasbandérium. A helybeli gazdakörönség köréből alakult, fuvós zenekar igen szépen játszott. A hercegprimás fényes papi segédlettel szentelte meg a harangokat és utána bérmálást tartott. Az egyházi szertartás végeztével a község vendégül látta a megjelent előkelőségeket. Ezután 4 órakor délután a vendégek a zenekar kiséretе mellett távoztak. A szép ünnepély rendezése Hulm községi jegyző és Vezér plébános érdeme. Ezen urak fáradságot nem ismerő gondos ággal igy keztek az ünnepség szép lefolyását biztositani és a vendégek számára ezen ünnepet felejthetetlenné tenni. (Vitéz Rédei Emil.)

ADÓ.

Munkában az adófelszólamlási bizottságok. A pénzügyminiszter szeptember 26-án kiadott rendelete az összes adófelszólamlási bizottságokat október 12-ével munkába állitotta azzal, hogy az 1925. évi jövedelmi és vagyonadó felebbezéseket még november végéig letárgyalják. Az érdekképviseletek megkeresésére megengedte Bud János pénzügyminiszter, hogy a mezőgazdasági kamarák két adóügyi szakértőt delegáljanak az adófelszólamlási bizottságokba. A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara adóügyi szakértői október 10-én Győrött értekezletre jöttek össze, amelyen Ormándy János kamarai igazgató hosszasan és behatóan ismertette a szakértők tudnivalóit és teendőit. Számos felszólalás és behatóvita keretében a felebbezések tárgyalásának minden fázisát megvitatták. Az összes szakértők költségeit a kamara viseli. Legelsőül a sárbogárdi bizottság kezdte meg október 12-én működését gróf Zichy Aladár v. b. t. t. elnöklete alatt, ahol a kamara részéről Ormándy János igazgató és Biernatek József kamarai adóügyi tanácsos jelentek meg.

Kedvezményes fogorvoslás
a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli müfogak rendkivül kedvezményes árban
Elsőrangu porcellán aranygombos müfog . . . . . K 65.000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi müfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000
Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist
FENYVESI MENYHÉRT
Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.
Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Volt, hol nem volt . . .

Boldogok voltunk. Ragyogott az ég.
Volt egyszer igy is. Volt egyszer rég . . .
A kis udvarunkban volt egy kicsi pad,
Fehérvirágu alma a alatt,
Május illatától terhes volt a lég . . .
Volt egyszer igy is. Emlékszel-e még?
Emlékszel-e még?

De jött a vihar, fölénk gyász hajolt,
Mindez csak emlék, minden csak volt.
S végül, ha éltemre jő az alkonyat,
Valahol talián bus hegyek alatt
S ajkam lezárul, mely neked dalolt,
Minden csak mese lesz, ami szép volt,
Volt valahol, volt . . .
Volt, hol nem volt.

1917. május 19. vitéz KEMÉNY SIMON

MEZŐGAZDASÁG

Törvényjavaslat a burgonyarák és a kolorádóbogár ellen. Egész Európában, de különösen Franciaországban, Németországban és Csehországban is, az Amerikából behurcolt kolorádóbogár és a burgonyarák nagy pusztitásokat okoztak és meggátlásuk minden intézkedés ellenére sem sikerült. A kolorádóbogár egyre terjed kelet felé és félő, hogy Magyarország területén is fellép, ha jövőre nem gondoskodunk az elhárítás megszervezéséről. Minthogy a fertőzött államokból időnként vetőburgonyát hozunk be, ezzel a burgonyabetegségeket is behozhatjuk. Kell tehát olyan óvatossági rendszabály, amely biztositja az országot arról, hogy fertőzött burgonya nem jöhet át a határon. A földmivelésügyi miniszter a nemzetgyülés egyik legutóbbi ülésén törvényjavaslatot nyujtott be a burgonyatermesztést veszélyeztető betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozásáról, amelynek rendelkezései alkalmasak arra, hogy hazánk burgonyatermelését biztositsák.

Kiadóhivatali posta.

V. Ferenczi Imre, Keszthely. Beküldött 36.000 koronát megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — v. Ölbei Mihály, Sopronkövesd. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése január 1-én jár le. — v. Meő keresztesi János, Diósgyőr-Peresznye. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. szeptember 1-én jár le, 4000 K tulfizetéssel. — v. Szigeti Márton, Sátorhely. Beküldött 150.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. április 15-én jár le. — v. Potó István, Nágocs. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926. október 1-én jár le. — v. Turbéki János, Orczi. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése április 1-én jár le. — vitéz Kun József Debrecen. Beküldött 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Tóth Károly, Balatonüred. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Benke József, Városhidség. Beküldött. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Bárányai János, Nagykanizsa. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése julius 1-én jár le. — vitéz Takács Elek, Süttör. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Soós János, Hajmáskér. Beküldött 40.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Tóth Vendel, Halimba. Beküldött 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le 8000 K tulfizetéssel. — vitéz Szilágyi István, Erdőtelek. 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése jul. 1-én jár le 8000 K tulfizetéssel. — vitéz Kovács István, Mindszent. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Salgó István, Tóváros. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le. — vitéz Kegyes Mihály, Debrecen. Beküldött 96.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Nagy János, Debrecen. Beküldött 92.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése dec. 31-én jár le. — vitéz Pacza János, Nyiregyháza. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése jan. 15-én jár le.

Állattenyésztés.

Nemzetközi baromfikiállitás Budapesten. Ahogy a nemzeközi forgalom egyre élénkül, mind nagyobb érdeklődés mutatkozik a magyar baromfitermékek iránt. Hogy a külföld figyelmét még jobban a magyar baromfitenyésztésre irányitsa, elhatározta a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete, hogy folyó évi november hó 20—23-áig Budapesten, a városligeti Iparcsarnokban nemzetközi baromfi-, galamb- és házinyulkiállitást rendez. A földmivelésügyi kormány a tervet helyeselte és úgy anyagi, mint erkölcsi támogatását kiállását helyezte. A fővédnöki tisztséget Horthy Miklósné őméltósága, Augusta és Anna királyi főhercegasszonyok őfenségeik vállalták el. A kereskedelemügyi minisztérium 50 százalékos menetdijkedvezménynyel támogatja a kiállitást és a szükséges igazolványok a kiállitás rendezőbizottságánál, Budapest, IX., Üllői-ut 25., I. 10. rendelhetők meg. Darabja 10.000 korona. A kiállitás dijazással lesz egybekötve, s az állami dijakon kivül igen értékes magántiszteletdijak állnak rendelkezésre.

Szegények vagyunk!
Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!
De adjuk, amink van.
Meggyőződéssel küzdünk értetek és
Nagymagyarországért!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

Spanyol lövészárok a marokkói harctéren.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 44. SZÁM. 1925. NOVEMBER HÓ 1.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
A „VITÉZEK MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZETE" HIVATALOS LAPJA
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 118—39. POSTACSEKKSZ. 35.587
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 144.000 K. EGY HÓRA 12.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 3000 KOR.

A locarnoi konferencia.

A svájci Locarnoban nemzetközi konferenciát hivtak össze, hogy a Páris környékén kötött „békék" után valamelyest biztositsák Európa valódi békéjét. Baloldali képünk a locarnói tanácskozó szobát, a jobboldali pedig a főbb politikusok egyik csoportját ábrázolja.

Halottak ünnepe.

A hősök ünnepe a virágos tavasszal van, de a kereszténység évszázados ünnepe, melyen mindenki meghalt hozzátartozóira gondol, november első két napja maradt. A tavaszi hősök ünnepe magasztos ünnepe földben nyugovó elesetteinknek, akik azonban immár a nemzet Pantheonjába kerültek, a májusi ünnep dicsőséges és büszke emlékezést jelent, a halottak napja gyászünnep, november elején künn a temetőkben virágba borulnak a sirok és gyertyák gyulladnak ki régi szokás szerint a hantokon.

Magyar anyák könnye csordul ezen a napon. Magyar özvegyek, magyar árvák zarándokolnak egyszerü sirokhoz, avagy a messze ködbe néznek, nem mehetnek ismeretlen elszórt sirok jeltelen mezeire, ahol mindenütt magyar vitézek, magyar vértanuk csontja porlad.

Micsoda vetés ez! Ezer és ezer kilométerre magyar vér, magyar csont. Ha ennek a vetésnek aratása érik, nagy lesz a magyar ujra, hatalmas, erős, boldog, mert megmutatta, hogy a halál előtt is kemény tud állni, áldozatot tud hozni, ha kell, odaadja mindenét, odaadta az életét ezért a földért, a Kárpátok és a folyók között, ezért a földért, amelyet most rab martalócok tartanak csonkán, guzsban.

Halottak napja azóta kétszeresen fájdalmas és kétszeresen jelentős nekünk. Gyujtsatok fényeket, gyujtsatok fáklyákat az éjben, hadd lobogjanak, mint az élő lelkiismeret, a magyar emlékezet fáklyái, jelentsék, nem felejtünk, nem törlünk ki semmit, sok százezer magyar holt hős lelke lebeg, sok százezer magyar áldozat emléke követeli, hogy amiért ők meghaltak, arról mi le ne mondjunk. Igenis kötelességünknek fogjuk tartani, hogy ők ne hiába haltak légyen, kötelességünk marad életünkön át, bennünk is, mint fiainkban, az ősi magyar birodalom, a szent István földjének visszaszerzése, megtartása és megbecsülése.

Ezzel a gondolattal emlékezzünk halottak ünnepén sok áldozatos magyar testvérünk fájdalmára, szenvedésére, kiontott vérére és nyugalmára.

Ugy lesz nyugalmunk ott a sirban és a messze, hideg mezőkön, ha eszerint élünk és cselekszünk!

Vetésjelentés.

Az augusztusi és szeptemberi bőséges esőzések után az október hónap elején bekövetkezett szárazabb időjárás a mezőgazdasági helyzetre általában kedvező volt; egyrészt lehetővé tette egyes megkésett termények teljes beérését és betakaritását, a szántóvető és egyéb munkálatok végzését, másrészt elősegitette az elvetett magvak kikelését és a már kikelt vetések megerősödését. Ez utóbbiakra az október második felében beállott esők jó hatással voltak.

A gazdasági munkálatok közül a még folyamatban levő vetési munkálaton kivül a takarmány- és cukorrépa szedése és behordása, a késői burgonya és tengeri betakaritása, a tengeriszár és cirok vágása, a tavasziak alá való szántás, a trágyahordás, a késői kerti termények betakaritása és a szüretelés van több helyen folyamatban.

Az őszi gabonavetések közül a korai buzavetések szép sürün keltek és jól fejlődnek, a később vetettek részben most kelnek, részben már kikeltek, de az októberi száraz időjárás és az éjjeli hidegek miatt több helyen kissé ritkák. Egyes helyeken az őszi buza vetése még folyik. A rozsok általában szép magasak s helyenként bokrosodásnak indultak. Több helyen rovarkárokról érkeznek panaszok. Az őszi repce igen szépen kelt és jól fejlődik, legtöbb helyen a földet már teljesen befödi, de helyenként rovarkárok észlelhetők benne. Emiatt néhol kiszántása lesz szükséges.

A szálas takarmánykészlet az állatok kiteleltetésére mindenütt elegendő, mert bár anyaszéna kevés termett, a sarju és a mesterséges takarmányok igen jól fizettek s ahol ez is kevés, ott a bőséges tengeriszár teljesen pótolja az elvétve esetleg beállható hiányt.

A jószág egészségi állapota általában kielégitő. Az egyes helyeken fellépett betegségek többnyire már mulófélben vannak s enyhe lefolyásuak. A szüretet egyes szőlőgazdák már befejezték: nagyobb birtokosoknál most van folyamatban és Tokajhegyalján is megkezdődött. A must cukortartalma a klosterneuburgi mustmérő és minőség szerint 15—24 fok között mozog, Kecskeméten egyes fajták 30 fokot is elértek. A szüreti eredmény a sok helyen nagy mértékben fellépett rothadás és a sok jégverés következtében általában közepesre tehető. A jobb fekvésü és jól kezelt szőlőkben az átlag 15—35 hektoliter kat. holdanként, a romlott szőlőkben pedig 1—10 hektoliter között mozog. A szőlővesszők beéredése egyes helyeken szépen haladt előre, máshol ezideig kedvezőtlen. Az óbor ára minőség szerint malligand fokonként 580—1000 K, amely literenként 3—6 ezer K között mozog. A borok iránt az utóbbi napokban élénkebb érdeklődés tapasztalható.

VITÉZI ÉLET.

Vitéz Táborszky László alezredes halála.

Ujból egy szomoru csapás érte a Vasmegyei Vitézi Szék kapitányságát. Egyik derék vitéz bajtársát, vitéz Táborszky László alezredes-tanácsnokot ragadta el a halál folyó hó 15-én a budapesti honvéd kórházban 45 éves korában.

Temetése folyó hó 18-án volt lakóhelyén, Sárvárott, melyen résztvett az egész város és vidéki ismerősei. Kivonultak temetésére a sárvári leventék, 55. számu cserkészcsapat, a sárvári dalárda, a vármegyei népgondozó hivatal testületileg. A Vitézi Székkapitányság tiszti és legénységi vitézi küldöttséggel képviseltette magát. A Vitézi Szék koszorúját megható beszéd kiséretében Csacsovics István járási vitézi hadnagy helyezte el a sirra, mig a mélyen sujtott családnak, vitéz Pottyondy Lajos széktartó, fejezte ki részvétét a Vitézi Szék részéről.

A vitéz alezredes tulajdonosa volt a III. osztályu hadidiszitményes Lipótrendnek a kardokkal, a III. osztályu hadidiszitményes vaskoronarendnek a kardokkal, a III. osztályu hadidiszitményes katonai ér-

Csernoch János biboroshercegprimás megszenteli a budapest—józsefvárosi plébánia templom uj harangjait.

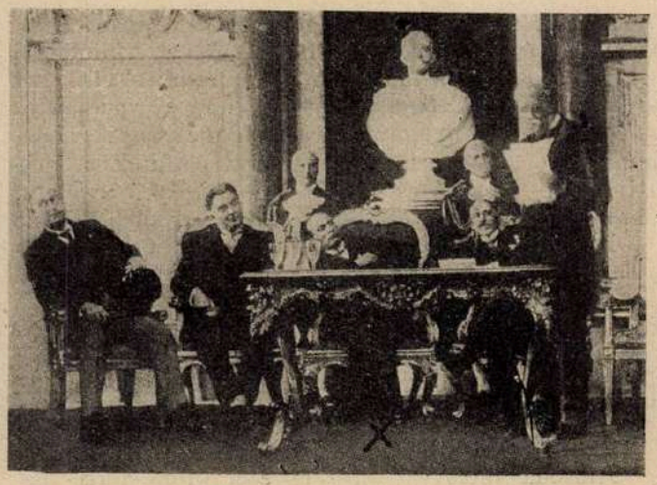

Mussolini (x) és az olasz fascista nagytanács megbeszélése.

demkeresztnek a kardokkal, az ezüst- és bronz katonai érdemrendnek a kardokkal, a katonai érdemkereszt szalagján; a Károly csapatkeresztnek, sebesülési éremnek és a II. osztályu német vaskeresztnek. — Halálát fiatal özvegye és kis leánya, valamint kiterjedt, előkelő rokonsága gyászolja.

A 34-esek ezred-napja.

Üdvözlő táviratok a Kormányzóhoz és Vilmos császárhoz, az ezred tulajdonosához. Az ezredzászlót derekára kötve hozta át a határon egy lelkes honleány. — A 34-es emlékoszlopot Miskolcon állitják fel s később, ha eljön az ideje, áthelyezik Kassára.

Pontosan fél tiz órakor kezdődött a tábori mise az Avas tetején, ahol a katonazenekar és a Miskolci Dalárdaegylet zene- és énekszámai után Tóth Zoltán Viktor római katholikus lelkész és vitéz Lányi-Lindner Gusztáv tábornok intéztek gyujtó és hazafias lelkesedéstől áthatott beszédet az egybegyültekhez. Az ünnepség az Erzsébet-téren folytatódott, ahol Szakáts István boldvai kisgazda saját költeményét szavalta el.

Délelőtt 11 órakor a Korona-szálloda nagytermében ezredgyülés volt, amelyet vitéz Lányi-Lindner Gusztáv tábornok nyitott meg, aki az ezred összetartásának fontosságát hangsulyozta s kifejezést adott abbeli reményének, hogy eljön még az idő, amikor a 34-esek egykori székhelyükön, Kassán fogják tartani gyülésüket.

Markó Árpád őrnagy a hősi ezred történetét ismertette lebilincselően érdekes előadásban, amelyeket az ezred a világháboru folyamán vivott meg. Utána Kossányi Ödön tábornok foglalta össze a második zászlóalj haditényeit, amely zászlóalj tudvalevően az ezredtől külön, a déli harctéren teljesitett szolgálatot.

Két vasgyári rézöntő, Zábuldi Vince és Szaszák Béla léptek ezután az emelvény elé és keresetlen, egyszerü szavak kiséretében nyujtották át a gyülés vezetőségének azt a hatalmas, müvészi kivitelü bronzplakettet, amely méltóképpen örökiti meg a 34-esek soha el nem halványuló dicsőségét. Nagy lelkesedéssel vette tudomásul a gyülés a két rézöntő óhaját, hogy a plakettet mint jelvényt és mint levelezőlapot sokszorositsák.

Ezután Pollatsek Gyula tartalékos százados, akinek az ezrednap megszervezésében oroszlánrésze van, inditványt tett a 34-es emlékoszlop felállitására. Az emlékmüvet, az inditvány szerint, ideiglenesen Miskolcon állitanák fel és később, ha eljön az ideje, áthelyeznék Kassára.

Az inditványt tomboló lelkesedéssel fogadta el a gyülés, majd vitéz Lengyel Andor, mezőcsáti földbirtokos, hazafias érzéstől telitett, ékes rigmusokban köszöntötte fel vitéz Lányi-Lindner tábornokot s Tóth Bálint volt zászlótartó tett inditványt, hogy az ezrednek vezetősége diplomáciai uton tegyen lépéseket a zászló visszaszerzésére.

Büszke örömet okozó meglepetésként hatott az inditvány után vitéz Lindner tábornok felszólalása, aki kijelentette, hogy diplomáciai intézkedésekre nincs szükség, mert a zászló már itthon van.

A gyülés elhatározta ezután, hogy táviratilag üdvözli Horthy Miklós kormányzót és Vilmos német excsászárt, a volt 34-ik gyalogezred tulajdonosát.

A Himusz és a »Csatára fel 34-es baka!« kezdetü ezredinduló eléneklése után véget ért az ezredgyülés. Délután bankett volt a Koronán s e meleghangulatu bankettet müsoros estély zárta be.

34-esekhez!

Álmodom-e? avagy fogható valóság,
Örömkönnyes szemem, amit most itten lát,
Szivem tüze lobogj! Igazán tik vagytok
Régi parancsnokim, Wilmus hős bakái,
Vitéz vasdandárok.

Hozsánna üdvözlet, jó feljebbvalóim,
Harcedzett katonák, vitéz bajtársaim,
Memento, emlékek, az igaz szeretet,
Ami összehozott
Ide benneteket.

E csonka hazában nagy a boldogsága,
Akit füz az emlék,
S magáról mondhatja,
Hej, én is az voltam,
34-es baka.

Szép borsodi anyák, hozzátok is szólok,
Mikor csókoljátok, siró kis fiatok,
34-es leszel, ezzel biztassátok,
Mint volt az apátok,
Öreg nagyapátok.

Neveljétek bele ezt a dicső számot,
Bölcsőnél ringatva, csak ezt danoljátok,
Akkor!?
Nem vártok hiába, kassai kis lányok,
Nem eped hiába csókra szomjas szátok.

Itt vagy köztünk te is, »vitéz Lindner apánk«
Való, nem álmodunk, a szemünk téged lát;
Régen elsirattunk, régen eltemettünk,
Hogy viszontláthassunk.
Elveszett reményünk.

De boldogunk vagyunk, mert felséges Urunk
Nem ugy határozott, kedves tábornokunk,
Amint egy áruló rongy nemzet akarta,
34-es, figyelj, börtön, akasztófa
Hős parancsnokunknak ez lett volna sorsa, nem igy volt megirva.

Börtönben sinylődött, amiért büszkén mondta:
Nem esküszöm rátok,
Magyarnak születtem,
Magyar mivoltomat
Nem tagadom soha.

Kedves Tábornokunk, vezess el Kassára,
Vitéz ezredünknek ez a kivánsága.
Add ki a parancsot: Petróczy-zászlóalj,
»Bankoi bevágás!
Szuronyt szegezz !Roham!

Utána Szobotics-, Matherny-zászlóalj
Jobbra fel! Kerits!
Kegyelem! az esküszegőknek?
Vasdandárok
Nincs!!!

Vitéz Pump géppuskás,
Fel! »a veres hegyre«,
Amint te azt szoktad,
Krakkónál Rudniknál,
Ne maradjon egy se!

Add ki a parancsot: Sapkákhoz tölgylombot,
Bakancsot porolni, ruhát rendbehozni,
Kassa városába büszkén bevonulni,
A régi indulót szólja a trombita,
Csatára fel! dicső 34-es baka.

Hősi indulónkkal mindenki az ajkán,
Masirozzon végig Kassa főuccáján,
Nyiló ablakokra, szabad lesz felnézni,
Magyar testvérinket szivből üdvözölni,
Régi szeretőnknek csókot integetni.

Utána rendeld el, holnap »templom menet«,
Tisztelet adassék az igaz Istennek,
Amiért megengedte, amiért vissza adta,
Amiért mondhassuk,
Miénk vagy, szép Kassa.

Oh, bárcsak ugy lenne, bárcsak teljesülne
Szivünk dobbanása, lelkünk hő imája,
Mindig csak ezt kérje,
Folyton csak ezt kérjük, vitéz vasdandárok,
S aki nem igy akarja, sujtsa sulyos átok.

Álmodom-e, avagy fogható valóság,
Örömkönnyes szemem, amit most itten lát,
Szittya vérünk, lángolj, valóság, nem álom,
Magyar! reménységed valósulni látom,
El dicső ezredünk, várja a parancsot,

34! Alárom!

A volt cs. és kir. kassai 34-ik gyalogezred 7. éves találkozója alkalmára.

Mezőcsáth, 1925. október hó 11-én.

vitéz LENGYEL ANDOR.

A vetések ellenségei.

1. A drótféreg.

Lisztkukachoz vagy egy darab rézdróthoz hasonlit, veteményekben, különösen az őszi kalászosokban igen nagy kárt tesz a pattanó bogárnak a kukaca. A növényt a gyökér felett a szár alsó részében kettérágja, egyik növényről a másikra megy. Fekete ugaron, hanyagul megmunkált, gazos földeken szaporodik el leginkább. Több évig is elél a földben s minél öregebb, annál nagyobb kárt tesz. Védekezhetünk ellene oly módon, hogy a fertőzött tarlót felszántjuk és disznóval megturatjuk a gazos, kizöldelt ugart is leszántjuk s általában arra törekedünk, hogy minél kevesebb gyom legyen földünkön. Legsikeresebben védekezünk azonban ellene a kálifoszáft mütrágyával. Szántás után katasztrális holdanként 2—3 q-t szétszórunk, ezt beboronáljuk, utána vetünk. A kálifoszfát nemcsak, hogy biztos védekezést nyujt, hanem nagyobb termést is eredményez. Tehát nagyon is indokolt, hogy ott, ahol a drótféreg el van terjedve, a gazdák ezt alkalmazzák védekezésül.

2. A vetési bagolypille.

Szennyeszöld s földszinü hernyója az u. n. »mocskos pajor« majdnem az összes kulturnövényeket pusztitja. Csak éjjel rág, nappal a növény tövébe vagy sekélyen a földbe huzódik. Pusztit ősszel és folytatólag tavasszal. Pilléjét nem látni, mert csak este és éjjel repül. Gazos földeken szaporodik el, mert tojásait a pille odarakja. Legsikeresebb védekezés, ha gazmentesen gazdálkodunk.

A legfinomabb **olasz** valódi
„Campanello D'oro"
Mandolinok és Gitárok
kizárólagos képviselői.
Zenepalota: Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz.

Gazdasági teendők novemberben.

A gazdaságban.

Minden őszi munkát, melyet bármi okból nem tudtunk befejezni októberben, most már okvetlenül el kell végezni, nehogy készületlenül érjen a sokszor váratlanul beköszöntő tél. Megemlitjük, hogy a takarmány- és szalmakazlakat, boglyákat meg kell jól vizsgálni és ha betetőzésük hiányos, azt ki kell igazitani, hogy a téli csapadékok ne okozhassanak az elraktározott eleségben és alomban jelentékeny kárt; hogy pedig a szél se bolygassa meg őket, tanácsos ágakkal, póznákkal, szalmakötelekkel sürün lekötni tetejüket. Egerek ellen ezen kazlakat tanácsos 30—35 cm mély és ugyanily széles, meredekfalu árkokkal körülvenni, melyekből naponta kifoghatjuk a beleesett rágcsálókat, de ezen kis árkok az esővíz ellen is hasznosak. A dohánysimitás kezdetét veszi.

Igásjószág, ha befejeződött az őszi szántás és még nincs fa- vagy egyéb fuvarozás, hanem pihenőben van, megelégszik szükebb élelmezéssel is. A vemhes állatok azonban jól tartandók, de ugy ezeket, mint minden istállózott állatot naponta eresszük hosszabb-rövidebb időre szabadba.

A kertben

szintén végezzük el most már teljesen az ásást és trágyázást. Gyümölcsfáinkat a nyulak ellen tüskével vagy tüskés sodronyhálóval védjük.

A méhészetben

a méhészeti eszközöket hozzuk rendbe, tisztán kitakaritva rakjuk el biztos helyre. A pergetőt óvjuk a rozsdától, piszoktól, a portól.

A szőlészetben.

Egyes finom, aszásra hajlandó fajok szüretje ilyenkorra marad. A szüret bevégzése után elkészitjük szőllőnket a téli nyugalomra. Ha az első fagy a tőkéket lombjuktól megfosztotta, itt az ideje, hogy a fedéshez lássunk és az azzal kapcsolatosan végezhető munkálatokat is elvégezzük. Ilyen például sima vesszők szedése saját ültetési célokra vagy eladás céljából, továbbá a zöld oltások leszedése, a metszés, bujtás és döntés. A kiérett vessző beszedése által nemcsak a fedési költséget kevesbitjük, hanem a vesszőt is jobban tehetjük el és a tőkék sem szenvednek annyit a nedvességtől. Uj szőllők ültetése céljából a szőllőforgatás megkezdésének ideje elérkezett, az iskolából a vesszők és oltványok kiszedése, elvermelése, az eladottak elexpediálása megkezdendő.

Méhészet.

Mézelőfák és cserjék kiosztása. A földmivelésügyi miniszter a gödöllői m. kir. méhészeti szakiskola igazgatóságát utasitotta, hogy az ország méhészkedő közönségének és mindazoknak, akik ez iránt az intézet igazgatóságát levélben megkeresik, az alább felsorolt mézelőfákat és cserjéket igen méltányosan megszabott árakon a folyó év őszén és a következő év tavaszán ossza szét: bálványfa, két méter magas, darabja 2500 korona, bálványfa, egy és fél méter magas 1000 korona, faiskolázandó bálványfák 100 darab 30.000 korona, japánakác, két méter magas 3000 korona, gleditsiafa, két méter magas, darabja 3000 korona, gleditsiafa, egy és fél méter magas 1500

korona, olajfüz darabja 5000 korona, cserjék darabonként 1000 korona, mézelő virággyökerek 300 korona, mezőfák és növények magvai kilonként 4000 koronától 10.000 koronáig. Az előterjesztéseket már most meg kell tenni, mivel az igényléseket a beérkezés sorrendjében és a készlet erejéig intézik el.

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK.

Az európai feszültség.

A locarnoi miniszteri értekezlet sikeres befejezése után általános felfogás szerint barátságos hangulat váltotta fel az európai népek között évtizedek óta tartó feszültséget. Az eddig egymással mereven szembenálló népek között barátságos közeledés volt várható. A locarnoi konferencia résztvevői önmagukkal és létrehozott művükkel teljesen megelégedetten széledtek el abban a meggyőződésben, hogy jó hosszu időre sikerült a világ békéjét biztositani.

A görög-bolgár viszály.

Ebben a nagy megnyugvásban és általánosan derült hangulatban jól szabályozott akna módjára csapott le a görög-bolgár határincidens hire, mely kicsi hijján általános felfordulást okozott. Az egész határincidens tulajdonképpen eléggé jelentéktelen és meglehetősen felfujt dolognak látszik, mert hiszen a Balkánon csaknem napról napra megismétlődnek az összeütközések a határőrségek között. Igy például a bolgár-szerb határon sorozatos összeütközések voltak, az albán-szerb határról szintén folytonos összeütközések hire érkezik és még azt sem felejtette el mindenki, amikor görög alattvalók alávaló módon legyilkolták az albán-görög határmegállapitó bizottság nemzetközi hatalommal felruházott olasz tagját. Az összeütközés jelentősége és sulya az időpont és a körülmények megválasztásában van. Mostanában ugyanis Görögországban ujabb forradalmi mozgolódás támadt és a hatalmat a katonai körök ragadták ismét magukhoz Athénben. Ezek a katonák gyorsan elért fegyveres sikerrel akarják elkápráztatni a sulyos vereségek után katonai dicsőségre sóvárgó népet. Olcsó dicsőségre pályáznak tehát és a békekötés után lefegyverzett és kezénél, lábánál fogva megkötözött Bulgáriával szemben tartották legkönnyebben elérhetőnek ezt a sikert és ezért támadást intéztek a bolgár határőrségek ellen. Hogy mennyire előkészitett volt görög részről ez a támadás, annak legfőbb bizonyitéka az, hogy alig történt meg a határon rendezett csetepaté, mely egyébként a görögökre nézve elég szomoruan végződött — a bolgár területre behatoló több közkatona elesett és a bolgárok agyonlőttek még egy görög kapitányt is, aki állitólag fehér zászlóval közeledett a lövöldöző bolgárok felé — máris egy készenlétben lévő hadosztályt zuditottak a határra és betörtek bolgár területre. A bolgár őrségek, kormányuk parancsára, az egész határ mentén kardcsapás és puskalövés nélkül vonultak vissza, mig a hősködő görög hadosztály tüzérségi tüz alá vette a védtelen bolgár határmenti városokat. Hivatalos jelentések szerint a bolgárok részén a halottak és sebesültek száma mintegy ötven, ezek közül huszonhatan katonák, mig a többiek polgári lakosok, köztük öt asszony és két gyermek. Ezenkivül tizenegy bolgár katona eltünt és attól tartanak, hogy ezeket a görögök lemészárolták. A bolgárok tiz helységet üritettek ki, melyeknek lakosai, 1200 szerencsétlen bolgár család földönfutóvá vált és most a kemény őszi hidegben kénytelenek fedél nélkül, szabad ég alatt, az utak mentén tanyázni.

A Népszövetség rendkivüli tanácsülése.

A bolgár kormány hiába tiltakozott a görög betörés ellen, hiába javasolt az incidens megvizsgálására közös bizottság kiküldését, a görögök nem is válaszoltak, mire a bolgár kormány a Népszövetségnél panaszt emelt a görögök eljárása miatt. A Népszövetség vezetői a bolgár-görög viszály ügyében hétfőn sietve Párisban rendkivüli tanácsülésre jöttek össze és meghallgatva a feleket, felszólitották őket, hogy mindennemü hadmüveleteket hagyjanak abban és üritsék ki a megszállt területeket. A bolgárokkal szemben ugyanis a görögök ravaszul azt az álláspontot foglalták el, hogy tulajdonképpen bolgár őrségek tartanak megszállva még mindig görög területeket és ezzel indokolják hadmüveleteiket. Azt azonban semmivel sem tudják megmagyarázni, miképpen lehetséges az, hogy bolgár őrségek görög területen vannak, mikor a görög hadosztály több kilométer szélességben és csaknem nyolc kilométer mélységben nyomult bolgár területre. A Népszövetség Tanácsa, mely most kezébe vette a legujabb balkáni viszály rendezését, valószinüleg elsimitja a dolgot, már csak azért is, mert a felek észrevették már, hogy a jugoszláv kormány, bár váltig hangoztatja semlegességét, gyanusan készülődik, sőt hir szerint már kijelölte a beavatkozásra hivatott csapatokat. Szerb részről ugyanis alig várják azt a pillanatot, hogy ürügyet találjanak annak a területsávnak a megszállására, melyen a Szalonikibe vezető vonat halad. Ha tehát a görög hadsereg tulságosan bemerészkedik a bolgár területre, könnyen kiteszi magát annak a meglepetésnek, hogy mikor harcba keveredik az ellenállásra parancsot kapó bolgár hadsereggel, ugyanakkor a hátuk mögött a szerbek Szalonikibe vonulva, elvágják a görög hadsereg visszavonulási utját és hadmüveleti összeköttetési vonalát, ami nélkül pedig menthetetlenül és a legrövidebb idő alatt összeomlik a támadó hadsereg. Ilyen körülmények között előreláthatólag a görög kormány, a Népszövetség felhivására, abbahagyja a lefegyverzett ellenfelével szemben inditott botor vállalkozását.

Német és francia kormányválság.

A locarnoi értekezlet után keletkezett örömbe hamarosan üröm csöppent. Alig hogy elváltak egymástól a tárgyaló hatalmak megbizottai, máris válságba jutott a két legjobban érdekelt állam kormánya. A német kormány válsága közvetlenül összefüggésben van a locarnoi tárgyalással, melynek eredményét a nemzeti pártok nem hajlandók elfogadni. Ennek következtében a nemzeti párt három minisztere kénytelen volt lemondani állásáról, aminek következtében az egész kormány válságba jutott. Mivel pedig a nemzeti pártok a nemzetgyülésen számbelileg erősen vannak képviselve, könnyen meglehet, hogy a locarnoi értekezlet határozatainak megszavazása nehézségekbe ütközik.

A francia kormányválságot Caillaux pénzügyminiszter amerikai tárgyalásainak sikertelensége idézte fel és már Caillaux visszaérkezése után elterjedt az a hir, hogy a pénzügyminiszter szégyent hozott Franciaországra és ezért kénytelen lesz lemondani. Caillaux ugyanis azért utazott személyesen Amerikába, hogy a háborualatti adóságok ügyében hosszulejáratu megegyezést létesitsen az amerikai kormánnyal. A francia javaslatokat azonban az amerikai kormány kereken visszautasitotta és végül is — némi huzavona után —, hogy teljesen üres kézzel ne menjenek vissza a franciák, megkötöttek egy öt évre szóló fizetési megállapodást, ami valójában teljesen ellentéte volt a kiküldetés céljának. Caillaux visszaérkezése után, mikor már látta helyzetének tarthatatlanságát, olyan kijelentéseket tett nyilvánosan, amelyek lehetetlenné teszik számára a kormányban való megmaradást. Hir szerint mind a két kormányválságot ugy oldják meg, hogy a kormány megmarad, csak a kilépő miniszterek helyét töltik be másokkal.

Vitézek részére
előnyös feltételek mellett kifogástalan kiállitásu
polgári ruhákat
készitek a következő árakkal:
Egy facon hozott anyagból . . K 750.000
Általam adott kiváló ang. szöv.-ből 1,800000
Telefon h vásra házhoz jövök és mintákkal szolgálok. Vitéz bajtársak szives pártfogását kérem
Vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet 1.
:: Telefon: József 3—48. ::

HIREK.

Heti naptár.

NOVEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
2 Hétfő	Halottak n.	Achill	A hét elején a nap 8 óra 40 perckor kél és 4 óra 30 perckor nyugszik, a hét végén pedig 8 óra és 20 perckor kél 4 óra 25 perckor nyugszik
3 Kedd	Hubert pk.	Győző	
4 Szerda	Bor. Károly	Károly	
5 Csütörtök	Imre herceg	Imre	
6 Péntek	Lénárd hv. †	Lénárd	
7 Szombat	Engelbert	Rezső	
8 Vasárnap	D23. Gottfr.	D22. Gottfr.	

Kormányzói elismerés. A kormányzó a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Kallivoda Andor és Almássy István miniszteri tanácsosi cimmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsosoknak, továbbá Csopey Kornél m. kir. gazdasági főtanácsos, főerdőtanácsosnak nyugdijaztatásuk alkalmából az erdészeti szolgálat terén szerzett érdemeikért elismerését tudtul adják.

A hercegprimás harangot szentelt. Esztergomból jelentik: Csernoch János dr. bibornok-hercegprimás vasárnap az Esztergom megyei Süttőn hét harangot szentelt. A fényes keretek között lefolyt egyházi ünnepségre Esztergomból és a környékről rendkivül sokan utaztak Süttőre. A szertartás végeztével a hercegprimás visszatért Esztergomba.

A magyar zarándokok pápai kihallgatása. Az Országos Katholikus Szövetség által rendezett VI. országos nemzeti magyar zarándoklás ezer résztvevője szombaton jelent meg XI. Pius pápa előtt kihallgatáson a Vatikánban. A zarándokok sorában volt a hozzájuk csatlakozott Izabella királyi hercegnő is gyermekeivel: Gabriella királyi hercegnővel és Albrecht királyi herceggel. A zarándokok a Vatikán egymásmelletti öt termében sorakoztak és amikor megjelent XI. Pius pápa alakja rendes diszkiséretével, hangos éljenzéssel fogadták őt. A zarándoklatot vezető Szmrecsányi Lajos dr. egri érsek a termeken végigkisérte a pápát, bemutatván ott neki a zarándoklatban résztvevő előkelőségeket. Amikor a pápa valamennyi termet végigjárta, a boldoggáavatási teremben felállitot trónján foglalta el helyét és itt fogadta az összes magyar zarándokok tisztelgését. Az egri érsek üdvözlő és hódoló beszédére a pápa meleghangu beszéddel felelt és válaszában megemlékezett az eddig lezajlott öt magyar zarándoklatnak impozáns szépségéről és fegyelmezettségéről. Külön dicsérő szavakkal szólott a magyar ifjuságról. A pápai audencia végén a zarándoklattal Rómába utazott Egyetemi Énekkarok elénekelték a pápai himnuszt. Az általános kihallgatás után Szmrecsányi Lajos egri érsek külön kihallgatáson jelent meg XI. Pius pápa előtt.

Házasság. Báró Szurmay Blanka, uzsoki báró Szurmay Károly, gyalogsági tábornok, nyugalmazott honvédelmi miniszter leánya és vitéz Szentkeresztesy Henrik, m. kir. vezérkari őrnagy, október 29-én, délután hat órakor tartották esküvőjüket a belvárosi plébániatemplomban. — Bódiss Géza, hedrehelyi református kántortanitó, eljegyezte Schneppelt Ilonka református tanitónőt Paksról.

A török köztársaság kikiáltásának második évfordulója. Október 29-én, csütörtökön volt az uj török nemzeti köztársaság kikiáltásának második évfordulója, mely alkalommal Huzrev bej, Törökország budapesti követe fogadta a budapesti török kolónia tagjait és a török nemzet magyar barátait.

Hazahozták huszonöt exhumált hősi halottunkat. Az e hó 30-án este hat óra 20 perckor Győrből érkező személyvonattal a világháboru alatt Olaszországban elesett huszonöt magyar hősi halott exhumált holttteste erkezett a keleti pályaudvarra. Az elesettek holttestét e hó 31-én délelőtt 10 órakor a gyászünnepség kiséretében adták át a hozzátartozóknak.

Kegyeleti staféta a rákosmenti hősök emlékére. Rákoscsaba Rákosliget és Rákoskeresztur cserkész- és leventecsapatai november 1-én a világháboruban hősi halált halt nagyjai emlékezetére fáklyás kegyeleti stafétát rendeznek. A staféta hossza öt kilométer, mely utvonalon a három község hősi emlékeit koszoruzzák meg a versenyzők. Indulás a rákosligeti pályaudvartól 16 óra 30 perckor. A verseny végén a rákoscsabai 140. számu »Pro Patria« cserkészcsapat a rákoscsabai hősök emlékénél ünnepélyt tart.

Megszünő postahivatal. A zalamegyei Badacsonyszőlőhegy postahivatalának müködése október 31-én megszünik. Kézbesitőszolgálatát a badacsonytomaji postahivatal látja el. A badacsonyhableányi időszaki postahivatal Badacsony elnevezés alatt egész éven át üzemben marad.

Orosházán leleplezték nagyatádi Szabó arcképét. Orosházán a kisgazdaszövetség vasárnap leleplezte nagyatádi Szabó arcképét. A leleplezési ünnepségen Lovász János beszélt, utána bankett volt, amelyen felszólalt Mayer János földmivelésügyi miniszter is.

Avar lovassirt találtak Makón. Szegedről jelentik: Makó környékén egymásután kerülnek elő a föld mélyéből a régibbnél régibb, értékesebbnél értékesebb leletek. Nemrég a gerizdesi dombokon bukkantak a homokbányászó munkások értékes avar sirra. Eperjesy Károly dr. és Thurzó Ferenc tanár nyomban a lelőhelyre siettek és megállapitották, hogy minden valószinüség szerint avarkori leletről van szó. A sirban egy állva eltemetett ló csontvázára és egy fekvő nőére akadtak. A nő feje a ló hátának magasságában feküdt. A ló koponyája szokatlanul nagy és erős. A nő csontváza teljesen megmaradt. A lelet egykorunak látszik a tavaly egy város környékén levő agyagbányában talált avar nő csontvázával. Megegyeznek az ékszerek is anyagban és kivitelben az akkor találtakkal. A régészeti szempontból nagyértékü leleteket a kutató tanárok bevitték a makói reálgimnázium régészeti muzeumába.

Törökország átlér a keresztény időszámitásra. Angoráról jelentik: A naptárügyi bizottság elhatározta, hogy a török parlament elé terjesztendő javaslatában a keresztény időszámitás bevezetését ajánlja. A javaslat szövegezésén most dolgoznak.

Tüzhalált halt tüzoltók emlékmüvének leleplezése. Szép ünnepe volt vasárnap délelőtt Budapest székesfőváros tüzoltóságának: leleplezték azt a fehérmárvány-táblát a Kun-utcai tüzoltófőparancsnokság épületén, amely hirdetni fogja ugy a főváros közönsége, mint a tüzoltótestület előtt azoknak a kiváló tüzoltóknak a nevét, akik kötelességteljesitésük közben a tüz martalékaivá lettek s igy meghaltak a becsület mezején. Az ünnepségre a Kun-utcai központi épület udvarát nemzetiszinü és városi lobogókkal diszitették fel s a nagyszámu közönség között a kormányt dr. Koszó István belügyi államtitkár, a fővárost dr. Sipőcz Jenő polgármester és Folkusházy Lajos alpolgármester képviselte. Budapest tüzoltósága, valamint az önkéntes tüzoltótestületek teljes számban felsorakoztak a szép ünnephez.

Tiz órakor érkezett meg József Ferenc királyi herceg. Barczen Gyula fővárosi tanácsnok lépett az emlékmüvre, ismertette az emléktábla történetét és kifejezésre juttatta azt a hálát, amely a főváros részéről a hősi halált halt tüzoltókkal szemben márványba rögződött. A fehérmárvány emléktáblán, amely Krisztián Sándor szobrászmüvész alkotása, hét tüzoltó neve szerepel, akik 1885-től 1925-ig haltak hősi halált a budapesti polgárok biztonságáért. Az emléktáblán a következő nevek szerepelnek: Ifj. Szidonics Ferenc szakaszparancsnok, meghalt 1896-ban a Bécsi-uti gyártüznél. Smilkó József fővárosi tüzoltó, meghalt 1902. január 24-én a Soroksári-uti malomtüznél. Herczeg János fővárosi tüzoltó, meghalt 1902. január 24-én a Soroksári-uti malomtüznél. Horváth II. József, meghalt 1914-ben a Werbőczy-utcai tüznél. Rohonczy József fővárosi tüzoltó-fővezető, meghalt 1921-ben a Pálffi-téri laktanyatüznél. Vincze Gyula fővárosi tüzoltó, meghalt 1925. május 14-én a Teréz-köruti tüznél.

Négyszázéves egyházi ünnep. Olaszliszkából irják nekünk: Az olaszliszkai református egyházközség október 31-én és november 1-én fogja megünnepelni fennállásának négy évszázados jubileumát.

Eltörölték az éjszakai vizelzárást. A főváros tanácsa hirdetmény utján értesiti a közönséget arról, hogy a vizet ezután éjjel elzárni sehol sem kell. Megszüntették a viz használatának korlátozását a kertek öntözésénél, a tömlővel való locsolásoknál és a szökőkutaknál is. A magánvezetékeket ezután tehát egész éjszaka is nyitva kell tartani és csak akkor szabad elzárni, ha azt valamelyes közbiztonsági szempont kivánja.

Egy hódmezővásárhelyi ujságiró emlékművének leleplezése. Gonda József dr. tizenhárom év előtt elhunyt tehetséges hódmezővásárhelyi ujságiró emlékezetét november 1-én kegyelettel ünneplik meg szülővárosában. Hódmezővásárhely közönsége ugyanis emlékművet állitott az ujságiró sirjára, amelyet halottak napján ünnepélyesen lepleznek le a hódmezővásárhelyi katholikus temetőben.

Előadás a turáni gondolatról a Külügyi Társaságban. A Külügyi Társaság külpolitikai és népszövetségi osztálya hétfőn este tartott előadó ülésén Paikert Alajos, a Társaság alelnöke tartott előadást, amelyben a turáni gondolat jelentőségét ismertette és a turáni népek együttmüködésének szükségességét hangoztatta. Kiemelte, hogy eddig már hat turáni állam 12 millió négyzetkilométer területtel és 440 millió lakossággal, mint független politikai egység szerepel a nemzetek koncertjében és pedig Japán, Kina, Törökország, Finnország, Esztország és Magyarország.

Hősi halottak emléke. A világháboru és az azt követő szomoru emlékü idők hősi halottainak emlékére P. Zadravecz István püspök, apostoli helynök, november 1-én délután fél 4 órakor a rákoskereszturi hősi temetőben (X., Sirkert-utca, a Rókus-kórháztól induló 28-as villamos végállomása) a hősök emlékoszlopánál gyászbeszéddel egybekötött egyházi szertartást tart. — Fényes ünnepség keretében leplezték le vasárnap délelőtt Abaujszántón a község 117 hősi halottjának emlékére felállitott emlékszobrot. Az ünnepség előtt a község valamennyi templomában istentiszteletet tartottak. A rohamra induló honvédet ábrázoló müvészi kivitelü szobor előtt egybegyült az egész környék lakossága. A zenekari nyitány után Szentimrey Pál alispán felavató beszédet tartott, majd Haut őrnagy, a vegyesdandár képviseletében és Rimóczy József dr., a Hadrőá nevében rótták le a kegyelet adóját. Az ünnepség a Szózat eléneklésével ért véget. — Vasárnap leplezték le Emőd község háboruban elesett hősei emlékére a felállitott szobormüvet. A leleplezésen a nemzeti hadsereget a miskolci vegyesdandár részéről Entner József őrnagy vezetése mellett küldöttség képviselte. A megyei közigazgatási notabilitásokon kivül Édes Antal, a kerület képviselője is megjelent, aki a leleplezési ünnepélyt követő közebéden az első felköszöntőt mondotta a kormányzóra. A szobormü rankotai Farkas Béla szobrászmüvész alkotása.

A Magyar Nemzeti Szövetség közgyülése. Vasárnap tartotta ez évi közgyülését a Magyar Nemzeti Szövetség. A Magyar Nemzeti Szövetség ez évi, immár hatodik közgyülésére nagy számmal jöttek el a Szövetség tagjai, a vidéki szervezetek kiküldöttei, a társegyesületek képviselői. A megjelent előkelő közönség soraiban ott láttuk Raffay Sándort, Berzeviczy Albertet, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, Baross Gábor dr.-t, a Postatakarékpénztár vezérigazgatóját, Ilosvay Gusztáv nyug. államtitkárt, Kaas Albert bárót, Vojnich Sándor bárót, Stamirovszky volt lengyel ügyvivőt, Cholnoky Jenő egyetemi tanárt, vitéz Lányi-Lindner Gusztáv tábornokot, Steiner Ferenc volt országgyülési képviselőt, Albrecht főherceg megbizásából Mayer Ulrichot, Heyde Gyulát, Vikár Bélát és a magyar politikai és társadalmi élet számos vezető egyéniségét. Perényi Zsigmond báró, a Magyar Nemzeti Szövetség országos elnöke mondja el elnöki megnyitóját elsőnek. Rámutat arra a rettenetes gazdasági helyzetre, amelyben élünk, a munkanélküliség szörnyü problémájára, a magyar középosztálynak, a magyar társadalom mindenkori gerincének összeroppanására. Megállapitja, hogy az annyira óhajtott lelkek integritását csak akkor tudjuk megvalósitani, ha becsületes munkával, csak önmagunkban és nem idegen és külföldi segitségben bizva, dolgozunk minden erőnkkel a mi nagy igazságunkért, a nagy, a boldog, az integer Magyarországért. A nagy tapssal fogadott beszéd után Okolicsányi László ügyvezető elnök beszélt arról a munkásságról, melyet a Magyar Nemzeti Szövetség hazánkban és a külföldön végez. Megállapitotta azt, hogy a Páris környéki békeszerződések közül elsőnek a versaillesi békeokmányon ütöttek rést a közelmult napokban Locarnoban. Ez az első seb a »béke«-müvön és reméljük, hogy a békeszerződések reviziójára is sor fog kerülni.

A nagy tapssal fogadott hatalmas beszéd után Szörtsey József kormányfőtanácsos, alelnök Jókai emlékbeszéde következett. Ezután Majoros István terjesztette be az igazgatóság és számvizsgáló bizottságok jelentéseit, melyeket a közgyülés egyhangulag elfogadott. Bernolák Nándor dr., ny. miniszter, nagy elismeréssel adózott a Nemzeti Szövetség munkájának. A határozati javaslatok közül Biró Balázs, közigazgatási biró terjesztette be inditványát, mely szerint a Szövetség fejezze ki tiltakozását az Anghelescu-féle törvényjavaslat ellen, amely odáig ment már, hogy az egyházak, a vallás és az iskola ellen folyik már a legkiméletlenebb üldözés.

Lázár Andor dr. elnök megigérte a Szövetség nevében az inditvány hatásos támogatását. Ősz Béla dr. tanfelügyelő adta elő még inditványát, mely szerint a Szövetség üdvözölje a bolgár-görög konfliktus alkalmából a bolgár népet és fejezze ki a magyar nemzet együttérzését. A balkáni incidenssel kapcsolatban, tekintettel arra, hogy mi még sulyosabb helyzetben vagyunk mint a bolgárok, tegyük meg a lépéseket, hogy engedtessék meg nekünk egy nagyobb és erősebb hadsereg felfegyverzése, természetesen az általános had- és védkötelezettség alapján. A közgyülés az inditványt egyhangulag elfogadta.

Meghalt a legöregebb gömöri asszony. Rimaszombatról jelentik: Jánosi községben rövid gyengélkedés után meghalt özvegy Kovács Jánosné, Gömörmegye legidősebb asszonya. A matróna 109 évet élt és egészen haláláig megőrizte teljes lelki és testi frisseségét.

Nyomtalanul eltünt tizenegy cseh repülőgép. Prágából jelentik: Varsóból érkezett jelentés szerint az innen Varsóba indult cseh repülőosztag tizenkét gépéből csak egy érkezett meg a lengyel fővárosba, a többi nyomtalanul eltünt. A repülőraj szombat délután érkezett meg Krakkóba, ahonnan vasárnap délelőtt indultak tovább. Alig emelkedtek azonban a levegőbe, hatalmas hóvirhar keletkezett, amelyben a gépek pillanatok alatt eltüntek. Varsóban kihallgatták a megérkezett gép vezetőjét, Skala kapitányt, aki nem tudott semmiféle felvilágositással szolgálni. Elmondotta, hogy néhány pillanattal krakkói felszállásuk után a repülőraj heves orkánba és hóviharba került és a hatalmas fergetegben a gépek elvesztették egymást szem elől. Maga a kapitány is csak nagy erőfeszitések árán tudta gépét a viharon és hófelhőkön keresztül helyes irányba terelni. A többi gép sorsáról nem tud. Lehetséges, hogy a hóvihar elsodorta vagy leszállásra kényszeritte azokat. Varsóból és Krakkóból expedíciók indultak az eltünt repülők felkutatására.

Szombaton kigyulladt a szekszárdi nagy templom s a tüz rövidesen elharapódzott városszerte. A szekszárdi polgármester kérésére Sipőc Jenő polgármester haladéktalanul intézkedett, hogy a budapesti hivatásos tüzoltóság egyik autófecskendője a megfelelő legénységgel még a szombat délutáni órákban Szekszárdra induljon. Szerencsére a tüzet sikerült lokalizálni s a budapesti tüzoltóság még utközben visszafordulhattak.

A budapesti büntetőtörvényszék Töreky-tanácsa a Strém-László-féle ügyben csütörtökön hallgatta ki Bethlen István grór miniszterelnököt, Vass József népjóléti miniszternek, Tomcsányi Pál volt igazságügyminisztert, Marinovits Jenő rendőrfőkapitányt és Munkácsy Artur detektivfelügyelőt. A biróság Strém Lászlót két rendbeli rágalmazás vétségében mondotta ki bünösnek és ezért 10 hónapi fogházra és 30 millió korona pénzbüntetésre itélte el. Az ügyész sulyosbitásért, a védő enyhitésért felebbezett.

Nagy tüzvész pusztitott Kupuszinán. Kupuszina községben vasárnap óriási tüzvész pusztitott, melynek igen sok ház és gazdasági épület esett áldozatául. A lokalizálást késleltette az is, hogy a községnek nincs tüzoltósága. A kár igen nagy.

Állatkiállítás Kalocsán. Kalocsa város társadalmának vezetősége a város közlegelőjén állatkiállítást rendezett s egyben felujitotta kisgazda kocsi- és lóversenyeket. A kisgazda közönség a kedvezőtlen idő ellenére is kitünő és igen szép anyaggal jelent meg a kiállításon. A kiállítás és lóverseny nem csupán erkölcsiekben végződött jó sikerrel, de anyagiakban is kielégitő volt. A kiállításon értékes dijakat osztottak ki.

Faiskolát állitanak fel Pápán és Györött. A Dunántuli Mezőgazdasági Kamara kezdeményezésére Pápán és Győrött 10—14 hold területen faiskolát fognak felállitani. A Kamara arról is gondoskodik, hogy a kisembereket ingyen facsemetékhez juttassa.

Chile uj köztársasági elnöke. Santiago de Chiléből jelentik Emiliano Digueroat a köztársaság elnökévé választották.

Gyászmise Rákóczi Ferenc hamvai hazaszállításának napján. A Hungária Magyar Technikusok Egyesületéhez tartozó »Kuruc-csoport« felkérésére e hó 29-én délelőtt kilenc órakor a kegyes tanitórendi főgimnázium kápolnájában gyászmise volt, emlékezésül II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazahozatalára. A misét Kovács Lajos dr. promentrei kanonok celebrálta. Miután a magyar ifjuság nem zárándokolhat a kassai székesegyház kriptájában nyugvó fejedelem koporsójához, a magyar fővárosban gyülekeztek össze erre a néma és kegyeletes tüntetésre, amelyre minden magyar embert szeretettel meghivtak.

Emlékoszlopot állitottak Pethes Imre szülőháza elé. Pethes Imrének, az utobbi évtizedek egyik legtehetségesebb és legkiválóbb magyar szinészének szülőháza elé, Jászárokszállás községben diszes és méltó emlékoszlopot állittatott a budapesti »Jászok Egyesülete«. Ez az egyesület, amelynek elnöke Czettler Jenő, nemzetgyülési képviselő, főtitkára pedig Pászty János müszaki tanácsos, rendkivüli agilitással ápolja itt a fővárosban a jász-érdekeket. Ennek az agilitásnak az eredménye az a müvészi emlékoszlop is, amely most a Jászság nagynevü és örök emlékezetü szülöttjének: Pethes Imrének a szülőháza elé került. Az impozáns emlékoszlop solymosbányai andesitkőből készült, a rajta lévő vörös márványtábla szövegét Hevesi Sándor, a Nemzeti Szinház igazgatója fogalmazta. Az emlékmüvet országos ünnepségek keretében ez év november 29-én, vasárnap fogják Jászárokszálláson leleplezni. Az ünnepi beszédet Hevesi Sándor mondja. Ugyanezen a napon Jászárokszálláson ünnepi szinielőadást tart a »Pethes Imre-társaság«, amelynek tagjai tudvalevően Pethes Imre szinésztanitványai és a fővárosi szinházak fiatalabb szinészei. Az emlékünnepségekre kegyeletes szivvel készül a Jászság egész közönsége, de nagyon sok vendéget várnak az ország minden részéből is.

Elismerés a mezőgazdasági munkásvédelemért. A földmivelésügyi miniszter a Mezőgazdasági Munkásjogvédő Központi Iroda alább megnevezett helyi megbizottainak a mezőgazdasági munkásvédelem terén kifejtett odaadó és önzetlen munkásságukért elismerését fejezte ki. A kitüntetett helyi megbizottak névsora a következő: Albers Rezső dr. ügyvéd, tb. főügyész, Szekszárd, Bornemissza Béla tb. főügyész, Fehérgyarmat, Czellóth Sándor dr. tb. főügyész, Dunavecse, Gősy Géza dr. tiszti főügyész, Sopron, Jármy Imre dr. ügyvéd, tb. főügyész, Tiszalök, Jurcsó Lajos dr. ügyvéd, Kalocsa, Kertész Gyula dr. ügyvéd, Kalocsa, Knézy Lehel dr. ügyvéd, tb. főügyész, Baja, Kovács Zsigmond ügyvéd, ny. kir. törvényszéki tanácselnök, Győr, ifj. Lipp Ferenc dr. ügyvéd, Szentgotthárd, Márkus Ferenc dr. ügyvéd, tb. ügyész, Kecskemét, Meiszner János dr. ügyvéd, Vác, Mészáros Gyula dr. tiszti főügyész, Kisujszállás, Péterffy Elemér ügyvéd, árvaszéki ügyész, Budapest, Raffay Géza dr. ügyvéd, Cegléd, Rózsa Lajos dr. tiszti főügyész, Kispest, Smidelius Jenő dr. ügyvéd, tb. főügyész, Szombathely, Szőke Jenő dr. ügyvéd, tb. főügyész, Csongrád, Verebélyi Jenő dr. ügyvéd, Budapest és Zimmermann Lajos dr. ügyvéd, tb. főügyész, Abaujszántó.

Evangélikus lelkészszentelés Sopronban. Kapi Béla dunántuli evangélikus egyházkerületi püspök vasárnap délelőtt a soproni evangélikus hittudományi kar hat végzett hallgatóját pappá szentelte. Névszerint: Augusztin Gyula, Belák Sándor, Gonda Ipoly, Hári Lipót, Kovács Béla és Takó István avattattak fel.

Magyar konzul Sao-Paolóban. A magyar kormány, hogy a Délamerikába szakadt magyarok védelméről gondoskodjék, Sao-Paolóban magyar konzulátust állitott fel. Ennek élére Reviczky Istvánt nevezték ki konzulnak és az uj konzul már el is utazott állomáshelyére. Sao-Paoló után alighanem rövidesen sor kerül több más délamerikai államra is, ahol a magyar kivándorlók nagy tömegben, minden képviselet és jogsegély nélkül vergődnek.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A községi- és körjegyzők országos egyesülete.

folyó hó 20-án tartotta őszi rendes közgyülését a régi országház termében. A közgyülést falupolitikai kérdések uralták és jellemző az egyesület vezetősége és a karnak magasabb és tisztultabb felfogására, hogy amig a jegyzők statusrendezése kérdésénél egyetlenegy szónok fel nem szólalt, — a tárgyalásra szánt időt ezzel is a községpolitikai tárgyaknak fenntartva — addig a községi háztartási kérdésnél a közgyülés mintegy két és fél órát időzött.

Dr. Koncz János egyesületi elnök a közgyülést a »Magyar Hiszekegy«-gyel vezette be. Rövid elnöki megnyitójában rámutatott a községek társadalmi és politikai bajaira és a gyülést ezen bajok orvoslása iránti munkálkodásra hivta fel. Majd a megjelent előkelőségeket üdvözölte, akiknek sorában ott látták Tersztyánszky Kálmán államtitkárt a belügyminiszter, Lukács Ödön dr. min. tanácsost a pénzügyminiszter, Molnár Aladár tábornok-hadbirót a honvédelmi miniszter, Grabovszky Miklós min. tanácsost a földmivelésügyi miniszter, Weis István dr. min. osztálytanácsost a népjóléti miniszterium képviseletében. Ott volt Némethy Károly dr. v. b. t. t., F. Szabó Géza, Viczián István, Mokcsay Zoltán és Kiss Menyhért nemzetgyülési képviselők és sokan mások a társadalmi társegyesületek vezetői sorából.

A gyülés tárgyai közül a legkiemelkedőbbek a községi háztartások már-már veszedelmesen a lejtőre jutott ügye, melynek beható megvitatása közben dr. Lukács Ödön is felszólalt és a községi háztartások tehermentesitését igérte.

A jegyzőképzés nivójának emeléséről szóló és elfogadott határozati javaslattal a jegyzők a főiskolai, a közgazdasági egyetemi képesités mint végcél mellett kötötték le magukat.

A falvaknak a nemzetellenes irányzattól való megóvása tekintetében Vámos Ferenc egyesületi főjegyző terjesztette elő a választmány inditványát, melyet a közgyülés elfogadott.

Az üresedésben levő egyik alelnöki állást ezuttal Gyány Ferenc berettyóujfalusi községi főjegyzővel töltötte be a közgyülés és ezzel régi érdemdus tagját tisztelte meg e választással.

Ezután több apróbb ügyet tárgyalt még a közgyülés, mely a délutáni órákba nyult bele.

Templomalapkőletétel Hévizgyörkön. Folyó hó 18-án tette le a hévizgyörki rom. kath. templom alapkövét Hanauer A. István dr. váci püspök fényes ünnepség és istentisztelet keretében a környék papságának segédlete mellett. A templomot Kovács Kocsárd gödöllői épitőmüvész épiti.

A jegyzők köréből, Hárságy-pusztán (Veszprám vármegye) Gönczöl Károly helyettes jegyzőt választották meg kirendeltségi jegyzőnek. — Kopácsi Pál, Vaszár község jegyzőjének nyugalomba vonulásával megüresedett jegyzői széket választás utján 17-én töltette be Jerfy József dr. járási főszolgabiró. Megválasztatott Szekeres József, volt lovászpatonai adóügyi jegyző. — A belügyminiszter Belecskán (Tolnamegye) egy segédjegyzői állás betöltéséhez hozzájárult.

Vitézek és gazdák figyelmébe.

A még raktáron lévő csekély számu szekereinket a magas fekbér elkerülése végett ki óhajtjuk árusitani, hogy vitézeink minden körülmények között hozzá tudjanak jutni. 1 drb szekér árát 2,600.000 K-ban állapitottuk meg. Ezen aránylag csekély összeget is hajlandók vagyunk egy évig hitelezni. Akinek szüksége van rá, kérjük igényét sürgősen bejelenteni, levelezőlapon szövetkezetünk cimére.

Olcsó és jó minőségü lótakarók árusitása.

Tekintettel a közeledő hidegebb időjárásra, felhivjuk vitézeink figyelmét szövetkezetünk raktárain lévő jóminőségü gyapjulótakarókra:

1 drb garantált, 2 kg suly jóminőségü gyapju lótakaró ára 185.000 K,

1 drb garantált 2.20 kg sulyu, jóminőségü gyapju lótakaró ára 220.000 K, és 2 százalék forgalmi adó.

Szükséglet esetén kérjen árajánlatot kifogástalan minőségü legprimább bőrből, kézimunkával előállitott lószerszámainkról, melyek a napiáraknál jóval olcsóbbak. Szükség esetén egy évi hitelt is tudunk nyujtani.

Teljes tisztelettel

Vitézek
Mezőgazdasági Szövetkezete.

MEZŐGAZDASÁG

Téli gazdasági iskolák.

A Tiszától az országnak az a része, amely évszázadokon át mindig legtöbbet szenvedett a hazánkat sujtott háboruk és belső zavarok miatt is, igy érthető, hogy általában is kulturája, de gazdasági kulturája is az ország egyéb részeihez képest, sok vonatkozásban visszamaradt. A gazdasági kulturát rendkivül nehezitette a Tiszántult kiváltként csapásként terhelő száraz, gyakran aszályos időjárás, amely a gazda munkájának eredményét oly sokszor hiusitja meg. Ily nehéz viszonyok között elsőrendü fontosságu, hogy a tiszántuli gazdák a leghaladottabb szaktudás eszközeivel felszerelve küzdhessenek a természet kedvezőtlenül ható erőivel.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara most intézményeket teremt a gyakorlatias szaktudás terjesztése céljából. Kisérletképpen kerületében három helyen: téli gazdasági iskolákat létesit. Ezen kamarai téli gazdasági iskolák nem gyermekek tovább iskolázását, hanem felnőtt gazdáknak és gazdák fiainak gyakorlatias gazdasági tovább képzését szolgálják. Az iskolák november hóban nyilnak meg és tanfolyamuk március hóban zárul.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezen téli gazdasági iskoláinak vezetésére kamarai gazdasági szaktanárokat nevezett ki, akik nemcsak a téli öt hónapos tanitási időszakban lesznek azon helységekben, hanem az egész éven át, hogy egyrészt azon vidék gazdálkodási hibáit, fejlesztési szükségleteit és ennek lehetőségeit behatóan megismerjék, erről a Kamarát rendszeresen tájékoztathassák, hogy a Kamara cétuldatos munkásságát minél konkrétebb alapokra helyezhesse. Másrészt pedig a kamarai gazdasági szaktanárok egész éven át dijtalan szaktanácsadói lesznek azon vidék haladni vágyó és mennyiségben többet, minőségben jobbat termelni kivánó gazdáinak.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara e nagy áldozattal létesitett gyakorlatias iskolái és ez iskolánkivüli szaktanácsadói szolgálata, a rendkivül nagy költségek miatt egyelőre csak három helységben: Orosházán, Kisujszálláson és Hajdunánáson indul meg. Azonban ez uttörő iskolák szervezője: dr. Rácz Lajos kamarai igazgató most megjelent ismertetőjében jelzi, hogy a Kamara, mihelyt erre fedezete lesz, kerületében még számos ily iskolát fog létesiteni.

*

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatótanácsa a nyári szünet után most tartotta első ülését gróf Khuen-Héderváry Károly elnöklete alatt. Ormándy János igazgató részletes jelentést tett az ezévi jövedelem- és vagyonadó kivetése, felebbezések tárgyában tett kamarai intézkedésekről. A kamarák kivánságára Bud János pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy a kamarák minden adófelszólamlási bizottság mellé két adóügyi szakértőt jelölhessenek ki, ezeknek a költségeit azonban a kamaráknak kell viselni. A legtöbb adófelszólamlási bizottság már müködésben is van. A Pápavidéki Szarvasmarhatenyésztő Egyesület és Tejszövetkezet e hó 23-án alakult meg. Az erkölcsi támogatáson kivül a kamara költségvetéséhez mért összegü anyagi támogatást szavazott meg 4.5 százalék évi kamattérités mellett. A szervezésbe egyelőre Pápa vidékének 25 faluja lesz bekapcsolva. Az állategészségügy terén a kötelező állatoltások törvényhozási bevezetése érdekében tesz lépéseket a kamara. Tormási Bauer Ottó főtanácsos (Sopronmegye) inditványára a tuberkulinozás terjesztésére nagy gondot kivánnak a jövőben forditani.

A gyümölcs- és kertvédelem, továbbá a szőllészet irányitására a földmivelésügyi minisztérium Blahovits György kertészeti főintéző személyében külön szakértőt bocsátott a kamara rendelkezésére. Ez az osztály két irányban szolgálja a közérdeket: körzetenként faiskolákat állit fel a Felsődunántul viszonyainak megfelelő egységes fajták és féleségek terjesztésére, továbbá falusi embereket képez ki a kert- és gyümölcsvédelem munkálataira, akiket a gyümölcsvidékek rendelkezésére fog bocsátani. Csaplár József kisgazda (Komárommegye) inditványára a földreform utján házhelyhez juttatott kisemberek a lehetőséghez képest dijmentesen vagy nagyon jutányos áron fognak facsemetéket kapni. Pápa és Győr székhellyel 10—14 holdas faiskolák létesitése tekintetében a kamara már előrehaladott tárgyalásokat folytat.

A nemesitett vetőmagvak és mütrágyák terjesztésére a nemesitő vállalatok és mütrágyagyárak támogatásával 120 kisgazda és középbirtokos utján állitott be a kamara termelési kisérleteket, melyeknek adminisztrációs költségeit szintén a kamara viseli. A talajvegyészeti-, közlekedésügyi-, közgazdaság-statisztikai ügyosztályok létesitését és eddigi müködését Ruip Jenő kisgazda (Pápa) inditványára örömmel vették tudomásul. Az agrokémiai osztály felügyelőjévé Kreybig Lajost, a cserhátsurányi talajvegyészeti állomás tulajdonosát kérték fel.

A Győri és Győrvidéki Házinyultenyésztő Egyesület részére 2.5 millió koronát szavazott meg a kamara, melynek ellenében hadirokkantak, özvegyek és árvák között kiváló minőségü fajnyulak lesznek kiosztva, de csak olyan tenyésztőknek, akik a nyulat zárt helyen tartják, nehogy azok a mezőkön elszaporodva, kártékonyá váljanak. A Balatoni Szövetségbe örökös alapitótagként lép be a kamara és a Balatonfüreden létesitendő százszobás üdülőház költségeihez megfelelően hozzájárul. Almássy Ferenc (Székesfehérvár) azon inditványa, hogy a kamarai közgyülések és tanácsülések más és más helyen tartassanak, mint alapszabályba ütköző, elvetetett. A kamara azonban a különböző megyék székhelyén felváltva fog gazdagyüléseket tartani. A Győrött székelő Háziipari Kerületi Felügyelőségnek 7.5 millió koronát bocsát a kamara rendelkezésére, a kerületben rendezendő 18 háziipari tanfolyam legkiválóbb tanulóinak jutalmazására.

Gróf Kuen-Héderváry Károly elnök meleg és lelkes szavakban üdvözölte Tormási Bauer Ottó főtanácsost (Sopronmegye) és Mesterházy Ernő (Nagygeresd) főtanácsost abból az alkalomból, hogy a soproni söriparkiállitáson és versenyen az ő árpáik, illetve azok utántermései a dijak 90 százalékát nyerték el. A hazai sörárpa nemesitése terén szerzett érdemeik elismeréséül a kamara értékes serleggel tüntette ki ugy Bauer Ottót, mint Mes-

terházy Ernőt. Lukács Jenő (Vasmegye) intézkedést sürget arra nézve, hogy az adófelszólamlási bizottságban a gazdatársadalom az adófizetők számának arányához mérten nyerjen képviseletet. Bauer Ottó bejelentette, hogy tudomása szerint a jövőre már a kamaráknak is lesz kijelölési joguk. Horváth Sándor alelnök (Szombathely) és dr. Sághy István (Vasmegye) felszólalásaikban rámutatnak, hogy a kamara kerületébe tartozó nyolc vármegye megfelelő arányban részesüljön a kamara által anyagi támogatásban, a tejszövetkezet létesítésénél és segélyezésénél pedig a szakszerü vezetés és a legszigorubb ellenőrzés szükségét hangoztatják. Nikodém Mihály (Pápateszér) felhivja a figyelmet, hogy egy régi törvényes rendelkezés szerint a községek jégvermeket kötelesek felállitani. A tejszövetkezetek anyagi megerősödését szolgálnánk, ha a tejfeldolgozási melléktermékek értékesitésére, Ujhelyi Imre példájára, az angol sertések tenyésztése is programmba vétetnék. Kirchnopf Mihály (Sopronmegye) és vitéz Bakos János (Fejérmegye) inditványára a kamara felterjesztéssel fordul a kormányhoz, hogy minden 10.000 korona katasztrális tisztajövedelmü birtok okleveles gazdatiszt tartására kötelezteссék a jövőben. Végül az igazgatótanács tudomásul vette Ormándy János igazgató által előterjesztett háromnegyedévi pénztári- és költségvetési beszámolót és Mille Géza ügyvezető titkár jelentését a kamarai kiküldetések, képviseletekről, a belszervezeti- és ügykezelési intézkedésekről. Az őszi közgyülés idejét november végére állapitották meg.

Gazdasági szakkönyvtárak. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerületében 10 községben létesit és fenn fog tartani oly ingyenes kölcsönkönyvtárakat, amelyekből az érdeklődő gazdaközönség a legkiválóbb szakmunkákat kikölcsönözheti. A Kamara ezen kölcsönkönyvtárai részére megrendelt egy állattenyésztési szaklapot, továbbá a Faluszövetség kitünő szemléjét, az Ujbarázda gazdalapot is, hogy a gyakorlatias szakismeretek terjesztésén kivül a komoly, minden izében magyar gazdaközvélemény kifejlődését is elősegitse. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és ingyenes kölcsönkönyvtárait most szervezi: dr. Rácz Lajos kamarai igazgató, aki e könyvtárak számát jövőben szaporitani tervezi. A Kamara ez akciója a szakismeretterjesztésen kivül a szakirodalom támogatása által is figyelemreméltó.

Mezőgazdasági hitel és a telekkönyvek. A mezőgazdasági hitel kérdésével kapcsolatban ismét előtérbe került megcsonkitott országunk határmenti községeinek régi sérelme, hogy azon vidékek telekkönyve, melyeknek igazságügyi járásszékhelye elszakittatott, ma is az idegen impérium hatóságainak kezén van s igy a birtokosok jelzálogkölcsönök felvételétől el vannak zárva. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felterjesztésben kért orvoslást a Földmivelésügyi Minisztertől, kérve, hogy külképviseleti hatóságaink utján e kérdés mielőbb rendeztessék, mert ellenkező esetben éppen az amugy is sulyos válsággal küzködő határmenti birtokosság nem juthat bekebelezés lehetőségének hiányában az annyira szükséges törlesztéses mezőgazdasági kölcsönhöz.

Az egészség ellensége.

A világ szeszfogyasztását összehasonlitó legutóbbi adatok szerint a pálinkafogyasztás terén ugy az összlakosságot, mint a 15 éven felüli férfilakosságot véve alapul, első helyen Svájc áll 7, illetően 14 liter évi fogyasztással. Sorrendben utána következik Esztország, ahol fejenkint évente 7, illetve 14 liter pálinkát fogyasztanak. Szorosan a fenti országok után következik Spanyolország és Argentina. Legkisebb a pálinkafogyasztás Japánban és Finnországban. Magyarország 1, illetve 4 liter évi fogyasztással a feltüntetett harminc ország közt a 20-ik helyet foglalja el.

A borfogyasztást, illetően első helyen Franciaország áll, ahol az összes lakosságot számitva, fejenkénti évi fogyasztás 143 liter, a 15 éven felüli férfilakosság alapul vétele mellett pedig 268 liter. A többi országok már jóval mögötte következnek. Olaszországban 96, illetően 198, Spanyolországban 85, illetve 191 liter a fejenkénti fogyasztás. Legkisebb a borfogyasztás Finnországban. Esztországban és Japánban is csak alig valamivel nagyobb a borfogyasztás. Magyarország fejkvótája 30, illetve 91 liter s igy a borfogyasztás nagyságát tekintve a hetedik helyen áll.

A sörfogyasztás legnagyobb Belgiumban, azután Nagybrittaniában és Dániában. A többi országok aránya ezekét meg sem közeliti. Legkevesebb sört Spanyolországban fogyasztanak. Magyarország a sörfogyasztás tekintetében a 22-ik helyet foglalja el 6, illetően 18 liter évi fogyasztással. Az adatok azt az érdekes tényt domboritják ki, hogy Magyarországon még mindig több, mint négyszerannyi bort fogyasztanak, mint egyéb szeszesitalt összesen. Még mindig nem eszmélt rá az emberiség az alkohol rettentő káros hatására!

Szegények vagyunk!

Nem adunk milliárdokat! Nem biztositjuk életedet!

De adjuk, amink van.

Meggyőződéssel küzdünk értetek és

Nagymagyarországért!

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas száru boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

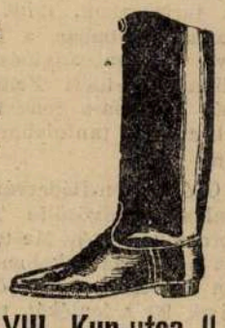

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca II.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

KÖZGAZDASÁG

Legujabb árak:

Terményáruk. Buza 360, rozs 242, takarmányárpa 270, zab 252, tengeri 277, buzakorpa 161 ezer K métermázsánként.

Takarmányáruk. Rétiszéna 125—140, takarmányrépa 35 ezer K.

Huspiac. Marhahus Ia 32—42, IIa 20—30, borjuhus Ia 44—54, IIa 28—44, serteshus Ia 30—34, IIa 26—30, zsir és háj —30, olvasztani való szalonna 26—28, füstölt- és paprikás szalonna 34——, disznósajt 16—26, tepertő 30—34, csont 5—15, birkahus 16—26 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac. Élő csirke, rántanivaló 15—25, sütni való 25—45, élő tyuk 30—50 ezer K drb-ként, ruca és lud hizott 28—32, ludszr 36—38 ezer K kg-ként.

Halpiac. Ponty 30—45, harcsa Ia 90—120, IIa 60—90, süllő 50—60, fogas 60—80, kecsege 50—70, csuka 35—40, compo —, kárász 25——, márna 30, tengeri hal 16, fehér hal — ezer K kg-ként. Rák drb-ja 4—8 ezer K.

Zöldségpiac. burgonya közönséges 1—1.5, kiflibur-gonya 5.—, vörös hagyma 1.8—2, fokhagyma —, fejeskáposzta 1.2—1.5, kelkáposzta —.——, vörőskáposzta 5—, karfiol 16—20, tök gyalult 7, paradicsom 10—, zöldpaprika 10—14, torma 20—32, paraj 5, sav. káposzta 6, sav. uborka 12—14 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac. Alma asztali 10—16, körte 16—24, körte befőz. —, szőlő Ia 12—14, IIa 8-10, belga szőlő —, gesztenye Iv 12—16, IIa 10—12, birsalma 6—10, aszalt szilva 16—20, dió héjban 10—16, dióbél 50—70, banán 35—55, amerikai mogyoró 30, koszorufüge 24—26, mandula héjban 45—50, mandula bél 70, naspolya 12—16, ananász 130—150, áfonya 36 ezer Korona kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek. Tojás darabja 2—3, kannatej kimérve 4.8—5, üvegtej paszterizálva 5.8—6, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként, Ia teavaj 70, szövetkezeti 62—66, főzővaj 55-60, sovány turó 8, tehéntúró 12-14, jászberényi juhturó 32—36, zolyomi 40, trappista és óvárisajt 44—48, kaszinósajt —50, ementháli magyar 65—70, svájci 100, rockeforti külföldi 80—90, eidami hollandi 100 ezer korona kg-ként. Dombovári és sárvári teavaj 80—90, egyéb dunántuli 7.2—7.6 ezer K 10 dekás csomagonként.

Kenyér: fehér 6.2—7, félbarna 5.4—6, barna 4.4 ezer K kg-ként. zsemlye és kifli drb-ja 0.65 ezer K.

A Pénzintézeti Központ is leszállitotta a kamatlábat. A Nemzeti Bank legutóbbi kamatlábleszállitása előreláthatóvá tette, hogy a kamatlábolcsóbbodás az egész vonalon meg fog indulni. Ennek első jeleként a Pénzintézeti Központ máris mérsékelte a váltóleszámitolási kamatlábat, mégpedig Budapesten 8—10, a vidéken pedig 9—11 százalékra. A tatarozási hitel kamatterhét 11 százalékra csökkentették. A fővárosi bankok, midőn e sorokat irjuk, még nem egyeztek meg a kamat csökkentésére vonatkozólag, de az erre vonatkozó tárgyalások már befejegyésükhöz közelednek és a kamatmérséklés legrövidebb idő alatt itt is megtörténik. Popovics Sándor, a Nemzeti Bank elnöke, egy nyilatkozatában további kamatleszállitást helyez kilátásba.

Megkönnyitették a burgonyaexport ellenőrzését. A külföldre való burgonyaszállitásnál a szállitmány vizsgálata nem kötelező. Tekintettel azonban arra, hogy egyes államok a burgonyát csakis egészségügyi bizonyitvánnyal engedik be, a M. Kir. Növényélet és Kórtani Állomás (Budapest, I., Debrői-ut 17.), az ilyen államokba szállitandó burgonya-küldemények egészségügyi vizsgálatát a szállitó kivánságára a burgonya származási helyén, a berakás előtt, avagy Budapesten, illetve az átlépő határállomáson 100 métermázsás vagononként 120 ezer K-s vizsgálati dij mellett eszközli. Az olyan államokban, amelyek csupán filokszéramentességet igazoló bizonyitványt kivánnak meg, csak olyan községi bizonyitvány bemutatására van szükség, amelyben igazolják, hogy a szállitandó burgonya immunis homoktalajon termett. Ezt a bizonyitványt a Kórtani állomásnak be kell mutatni, amely ennek alapján vagononként 10 ezer koronáért bizonyitványt állit ki.

Az ipari- és kereskedelmi érdekeltség mozgalmat inditott arra nézve, hogy a pénzügyminiszter a hitelbe adott áru forgalmiadóját engedje el. A pénzügyminiszter méltányolta az érdekeltségek kivánságát és elrendelte, hogy az általános forgalmiadójukat bélyegben lerovó adókötelesek a hiteltételek után adót fizetni nem tartoznak, hanem a hiteltételekről külön naplót kell vezetniök.

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli müfogak rendkivül kedvezményesáron

Elsőrangu porcellán aranygombos müfog . . . . . K 65 000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi müfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

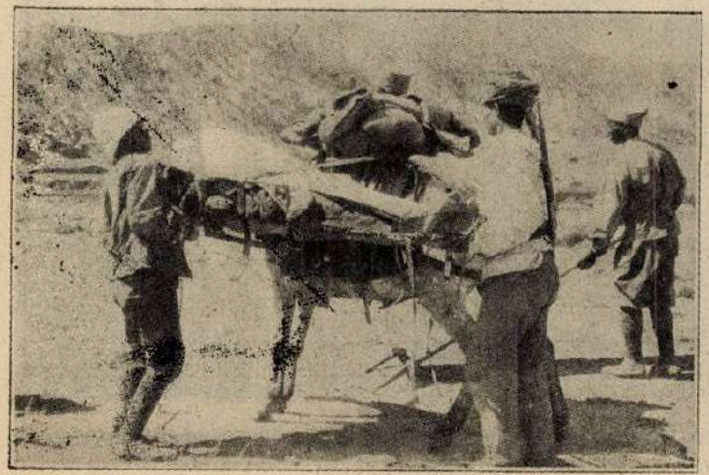

A franciák és spanyolok igy szállitják sebesültjeiket a marokkói harctéren.

Visszafejlődött a gyógynövény gyüjtés és termelés.

A háboru utáni években igen nagy arányokban indult meg a gyógynövénytermelés és a kedvező konjunktura sokakat birt rá, hogy a gyógynövényértékesitéssel foglalkozzanak. A termés nagy része külföldre került és a gyógynövényexport sok milliárd koronával javitotta meg kereskedelmi mérlegünket.

Időközben azonban részben a spekuláció miatt, részben pedig a gyüjtők hibája következtében a termelés és gyüjtés sokat vesztett jövedelmező égéből; az export is csökkent, mert a gyüjtők kevés gondot forditottak a minőségre és igy az áru a külföldi piacokon nehezen volt elhelyezhető. Mindennek az lett a következménye, hogy a termeléssel és a vadon nőtt gyógynövények gyüjtésével igen sokan felhagytak és a mostani szezon semmiképen sem volt jónak mondható, de még kielégitőnek sem. A jelenlegi helyzet közgazdasági szempontból is elszomoritó, de káros azokra nézve is, akik a piac kellő szervezetlensége, a gyüjtésnek a szükségletekhez való aránytalansága miatt igen jelentős és biztos kereseti forrástól esnek el. Illetékes körök véleménye az, hogy a gyógynövények gyüjtését és termelését uj alapokon kell megszervezni. Ma sok esetben oly cikkek kerülnek a piacra, amelyek iránt érdeklődés nincs, viszont olyanok hiányoznak, amelyek könnyen eladhatók volnának. A szárítás és kikészités bizonyos gondot igényel és az ezzel való foglalkozást ki kell tanulni a gazdáknak; egyébként a legtöbb gyógynövénynél a termesztés tulajdonképpen csak vetésből, összeszedésből álló munka. A gyüjtés jövedelmező voltára legjobb példa Németország, ahol százezrek élnek a gyógynövények értékesitéséből.

A gyüjtés nálunk a holt szezon küszöbén már majdnem teljesen szünetel, mert bár vannak egyes növényi részek (gyökér, gyöktörzs), melyek a fagy beálltáig szedhetők, de az őszi időszakban már csak mesterséges száritókkal rendelkezők gyüjtenek, mert a természetes uton való szárítás ilyenkor igen lassu. Egyes növények iránt még némi kereslet mutatkozik, ezek közé tartoznak a maszlaglevél, bodza- és csipkebogyótermés, valamint a gyökerek. Nagyobb az érdeklődés majoranna és anyarozs iránt, azonban ebből igen keveset gyüjtöttek, illetve termesztettek. Legnehezebben a bodzavirág helyezhető el. Az árak a következők: maszlaglevél 8, menta 11—13, csalánlevél 3.5 ezer, majoranna 70, anyarozs 30—35, kőrisbogár 50, bodzabogyó (tisztán kezelt, származtes) 8—10, szappangyökér (felszeletelve, fehéren száradt) 12, nadragulyagyökér 8, csipkebogyó 20—21, mustár 7—8, koriander 3—3.5 ezer K.

Hátralékos előfizetőinkhez!

Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az előfizetési dijjal hátralékban vannak, hogy az előfizetési dijat sürgősen küldjék be kiadóhivatalunk cimére. Lapunk havi 12,000 korona előfizetési dija nem oly nagy összeg, amelyet lelkes magyar ember a cél érdekében ne áldozhatna. Sok kis összeg ellenben sokra megy.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egésznap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet I. (Rókussal szemben.)

Olcsó és jó lapot akar?

Legalább egy uj előfizetőt gyüjtsön! Mi mindent visszaadunk tartalomban, terjedelemben, amit előfizetőinktől kaptunk. ***Önmagán segit, ha minket támogat.***

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

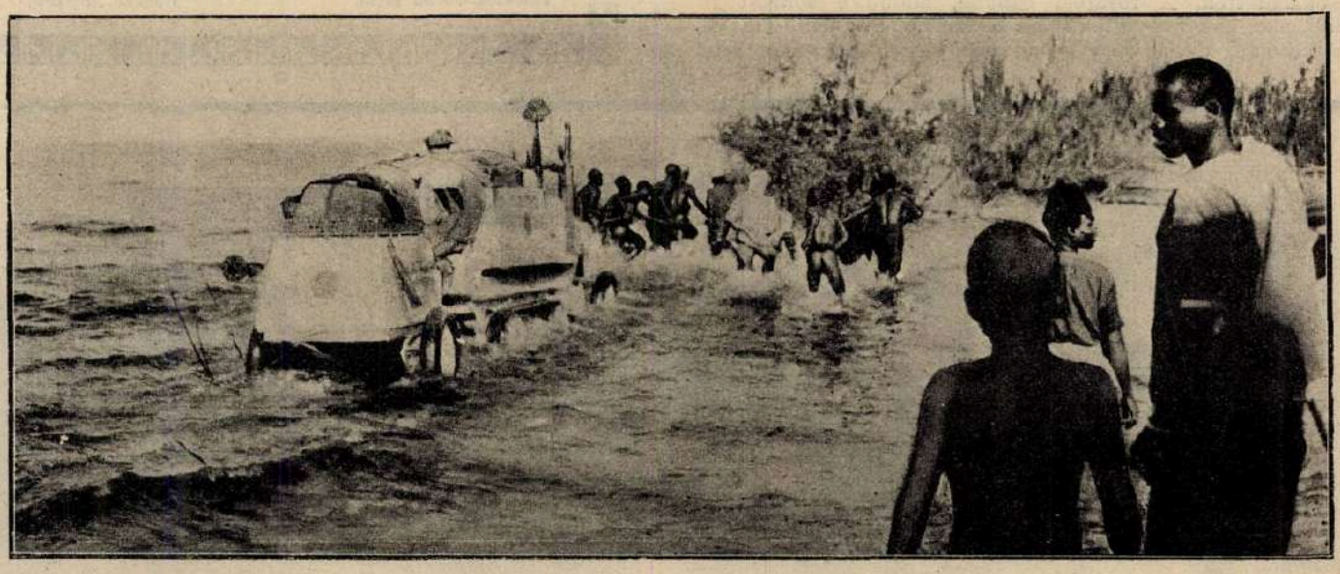

A marokkói harctéren megsülyedt lőszerszállitó francia automobilt benszülött szerecsenek nagy üggyel-bajjal vontatják át az egyik folyón.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

képviselői önérzetesen valljuk magunkat szociáldemokratáknak. Állítom, hogy a bolsevizmust nem a szervezett munkásság és nem a **szociáldemokrata párt csinálta.** Azoknak tulnyomó része, akik a szociáldemokrata pártból az ugynevezett proletárdiktaturához csatlakoztak, ezt jó intenciókkal, a hazai rög megmentéseért, **hazafias fölbuzdulásukból tették.**

A *külföldi* pártprogrammok közül vegyük a németek 1921. évi *görlitzi* programmját, amely az 1891. évi *erfurti* programm helyébe lép és amelyik *már védekezés a belsevikiség vádja ellen.* E programmban legjellemzőbb, hogy a *végcélt,* a *kommunizmust* ez sem tagadja ugyan meg, de az a megállapitás, hogy *a kapitalista termelés az összeomlás felé halad: „csak egy meghatározhatatlan távolabbi időre vonatkoztatva maradhatott meg."* Ezzel szemben azután igen furcsa az a kijelentésük, hogy a mostani kapitalista termelés és árúcsere képtelen legyürni a katasztrófát és hogy csak a **szocializmus** képes a mai közgazdaságot meggyógyitani"

Meg tudjuk ebből, hogy „**a demokrata köztársaság** a dolgozó nép küzdelmei számára kitünő iskola és a **szocializmus megvalósitására a legbiztosabb alap.**"

A programm magyarázatánál Bernstein Ede külön kiemeli, hogy a fő az volt, hogy a célt és az akaratot határozottan ismertessék, de az útak és eszközök megválasztásában és a lehetőség szerint még a megvalósitás formájában a párt akciószabadságát fölöslegesen ne korlátozzák. Szóval akkor léphessenek a proletárdiktatura álláspontjára, amikor a taktika ezt ajánlatossá teszi, mert hiszen „egyáltalán nem lehet egész pontossággal előre megállapitani, hogy mely formák és módszerek a legcélszerűbbek."

A többi állam szocialdemokrata programmjára csak annyit, hogy a legmérsékeltebb Mac Donald a jövőre nézve a szocializmusnak lépésről-lépésre való megvalósitását veszi programmjába.

Ezekből a programmokból levonhatjuk a tanúlságot. Úgy hasonlitanak ezek egymáshoz, — mint egyik tojás a másikhoz Most már megértheti mindenki, hogy miért változhatott márólholnapra egész párt egységesen szocialdemokratából bolsevikivé, — vagy bolsevikiből szocialdemokratává, és beláthatja, hogy minden tudatos szocialdemokrata — kommunista, mert ime

minden szocialdemokrata programm nem más, mint Kommunista Kiáltvány.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Gálócsy Árpád.
Held irodalmi és nyomdavállalat Budapest II, Margit-körut 7. Telefon: 111—81.

II. évfolyam *Budapest, 1925 augusztus* *Főposta, 95. sz. postafiók*

KÖZÉRDEKŰ LEVELEK

MEGJELENIK HAVONKÉNT KÉT LEVÉL

Tartalom: LV. Levél: A halálraitélt pénz
LVI. Levél: Szociáldemokrata pártok

Előfizetési díj 24 levélre 24.000 K
12 levélre 12.000 K
6 levélre 6000 K
2 levélre 2000 K

Semmiféle irói jogot fenn nem tartunk! Közleményeinket egészben vagy részben, a forrás megnevezésével, vagy anélkül, bárki felhasználhatja, sokszorosíthatja

LV. LEVÉL.

A HALÁLRAITÉLT PÉNZ.

Az V. levelünkben kifejtettük, hogy miért kevés az igazán meggyőződéses kommunista. A *kommunizmus* vagy ahogy a magyarországi kommunisták pártja, a szociáldemokrata párt mostanában nevezni szereti: a *szocializmus*, úgynevezett utópia. Azaz olyan valami, amiről tudják az emberek, hogy lehetetlenség. Ilyen utópia például az, hogy el fog következni egy olyan idő, amikor csak jóemberek lesznek, vagy mikor a napsütötte tárgyaknak nem lesz árnyéka. Ugyanabban a levélben kifejtettük azt is, hogy a *szociáldemokrata*, *bolseviki*, *menseviki*, *szindikálista*, *Spartákus* és az Isten tudja, hogy még hány különböző név alatt szereplő *kommunisták*, majdnem teljes számban *hitetlenek*, de kivétel nélkül *hitetlenek* a *vezetőik*, akik a minden boldogságot adó földi paradicsomot, a *szocialista* végcélt, a *kommunizmust* a messze jövőben beteljesedőnek jósolják; eljöveteléig pedig nyúzzák, szipolyozzák a benne hivő prolikat, hogy azok keserves keresetének megvámolásával maguknak *burzsujéletet* biztosítsanak a jelenben. Épen azért, mert a *kommunizmus* utópia, az elméleti *szociáldemokrácia* pedig ezen épül fel, azért tartozik olyan kevés művelt ember közéjük. Az az egész világ szociálistái között elkeveredett néhány tucat tanult ember is legnagyobb részben nem meggyőződésből, de üzleti okokból vallja magát szociáldemokratának.

Hogy a *szocializmus* nem tudomány, de világbolondítás, hogy a *szocialista* írók, néhány szobatudóst leszámítva, vagy tanulatlan frázisrágók, vagy tudatosan rosszhiszemű népcsalók, azt legjobban bizonyítja az, hogy mindannyian Marx híveinek vallják magukat. Marxra esküsznek és minden munkájukban majdnem szórul-szóra

Marxot ismételik. Szóval teljesen méltók akarnak lenni mesterükhöz, akiről a termelő munkában foglalatoskodó minden tanult ember csak azt állapítja meg, hogy

még a világ elé kevesebb tudással és nagyobb lelkiismeretlenséggel ember nem lépett, mint Marx.

Marx tanításában az elvetemültségnek és tudatlanságnak oly mértéke van, hogy ez magyarázhatja meg azt, amit az orosz- és magyar-, de más államok példája is mutat, az imádóinak tábora, a *kommunizmus* apostolainak társasága túlnyomórészt az emberiség söpredékéből került ki. Csak ilyen vezér és ilyen agitátoranyag tud arra vállalkozni, hogy az egyik: a próféta, a legképtelenebb „elméleteket" felállítsa, a többiek: a tanítványok pedig azokat szentige szerint hirdessék. Ez jut eszünkbe, mikor Marxnak a pénzről hirdetett tanítását olvassuk.

A minden szépet és nemeset, jót és hasznosat kárhozatra ítélő Marx a pénzről is megállapíthatja, hogy a

pénzre az eljövendő kommunista államban épen úgy nem lesz szükség, mint az államra magára.

Marx is hirdeti, mi is elösmerjük, hogy a világon volt már egyszer *kommunizmus*. Akkor, amikor az emberiség még nem lépett ki az állati sorból. Amint az állatoknál közös tulajdon a föld, víz és levegő, és azoknál nincs államszervezet és pénz sem, — ugyanígy a még teljesen állati számba vehető ősemberek is kommunizmusban éltek, mert mindenkié volt a föld, víz és levegő, mert nem voltak államba szervezkedve. Aki birta, marta. És az is bizonyos, hogy azok nem ösmerték a pénzt sem. Az idők folyamán azonban ettől az *eszményi* állapottól ugyancsak eltértek az emberek és bármennyire is igyekezzenek a *szocialisták* a világot ide visszavezetni, az nekik nem fog sikerülni, mert a legnagyobb mértékben osztálytudatra felvilágosított proli is feltétlenül többre becsüli a mai kapitalista rendszert az államával és pénzével együtt, amelyhez még mindig tűrhető hajlék, életbiztonság, mindennapi fehér kenyér és itt-ott még mozi, és szinház is hozzátartozik, mint a *kommunizmus* állam és pénz nélkül, de ezek helyett gyökérrel, vadalmával és nyershússal, mint táplálékkal, — barlanglakással és folytonos életveszedelemmel. Mert a pénz- és államnélküliség csak *ilyen* vagyonközösséget teremthet. Nem! A világ folyásának rendjét megfordítani még akkor sem tudják a kommunisták, ha azok a dolgozó milliók tényleg hátuk mögött lennének is, és ezt a tömeget, amelyre oly sűrűn hivatkoznak, nem a maguk szekere

elé fognák, de a föld tengelyéhez állítanák, azt visszafelé forgatókként.

* * *

Marx tanításának tarthatatlanságát az államra vonatkozólag már a XLVII. levelünkben kimutattuk. Most a pénzre vonatkozó elméletet vegyük vizsgálat alá.

Az bizonyos, hogy

az ősembereknek nem volt pénzük,

de csak azért, mert nem volt rá szükségük. Maga szerezte be, vagy készítette minden szükségleti cikkét minden ember. Vásárolni nem vásárolt semmit,

legfeljebb agyonveréssel fizetett

ha más birtokában levő valamire rávágyott. A műveltség fejlődésével megkezdődik a termelésben a munkafelosztás; a vagyon- és életbiztonságot szolgáló szövetkezés: az *állam* szervezése. És ebből kifolyólag és ezzel lehetővé téve az eltulajdonítás eddigi formája, a rablás helyett, megszületett az új forma: a *cserekereskedelem*.

A XXXVI. levélben megmagyaráztuk, hogy az emberi műveltség gyermekkorában rá kellett az embernek jönni arra, hogy szükséges valami olyan közbeiktatott csereeszközről gondoskodni, amelyet nem azért vesznek meg az emberek, mert arra fogyasztási célból szükségük van, hanem csak azért, hogy azután azon vehessék meg azt, amire szükségük van. Azaz meg kellett teremteni valamiféle elraktározható, általános forgalomra alkalmas cseretárgyat. A földmíves például évenkint egyszer nyáron aratott. A prémvadász viszont csak télen vadászhatott. A halász és iparos pedig egész éven át dolgozhatott. A termelőnek tehát a cserére szolgáló feleslegével várni kellett, míg alkalmas cserére alkalom nyílott. De az árúkicserélés még így is igen nehezen ment, mert például

a vásár a földmíves és a vadász között csak úgy jöhetett létre, ha az egyiknek prémre, a másiknak ugyanakkor gabonára volt szüksége, különben nem.

Ha azonban úgy az egyik, mint a másik a birtokában levő terményeket olyan valamiért tudta volna becserélni, aminek segítségével bármiféle szükségleti tárgyat meg szerezhet magának, akkor, amikor arra szüksége lesz, akkor a feleslegétől könnyen tud bármikor megszabadúlni. Így indúlt meg a kereskedelem és teremtődött meg annak a termelőszerszáma a pénz.

Kezdetben ez az általános cseretárgy még nem is volt a mai értelemben vett pénz.

A legrégibb időben általános, mindenki részére nélkülözhetlen cikkek szerepeltek pénz gyanánt,

még pedig vidékek szerint különféle *„valuták"* voltak. Igy például az erdős vidéken a prémek, a halászó népeknél a halászó horgok, a pásztorkodó nomád népeknél pedig az élőmarha volt az általánosan elfogadott pénz. Minthogy pedig az emberiség ezen korában az állattenyésztés volt a legelterjedtebb foglalkozás, és így túlnyomólag az élőállat volt az általános cseretárgy, a *„marha"* szónak ilyen értelme sokáig megmaradt még akkor is, mikor már a tulajdonképpeni pénz, az *„arany- és ezüstmarha"* trónusát az emberitársadalom gazdasági életében elfoglalta. Az élő állattal való fizetés az ókorban annyira el volt terjedve, hogy még a mi régibb törvényeink szerint is a bíró a büntetéseket élő marhában szabta ki.

A művelődés előhaladásával arányosan szaporodtak az emberi kényelmet szolgáló tárgyak is és az ezek kicserélésével foglalkozó kereskedelem is ennek megfelelőleg fejlődött. El kellett tehát jönni annak az időnek, amikor már holmi csereeszközök helyébe az *igazi pénznek* az *arany- és ezüst marhának* kellett lépnie, melynek pontosan megállapított csereértéke van, nem romlandó és az egy *aprómarhánál* is kisebb értékű részekre feldarabolható. A fejlődés további fokán belép a gazdasági életbe a „hitel" és ezzel a pénznek egy újabb fajtája, a hitellevél, mely különösen a nagy összegeknek a forgalmát könnyítette meg. Ennek állandósítása és államintézményül való kifejlődése hozta meg a papirpénzt.

Az emberi művelődésnek tehát előrehaladó útirányába esik a pénznek, mint árúkicserélő eszköznek a fejlődése is, hova tovább nagyobb mérvü nélkülözhetetlensége. Csak szét kell magunk körül nézni, csak meg kell figyelni, hogy szükségletei megszerzésénél miféle segítő társa az embernek a pénz, hogy belássuk azt, hogy

a pénz nélkül forgalom, forgalom nélkül műveltség, műveltség nélkül emberi kényelem el sem képzelhető,

hogy nem jutottunk volna el soha a gőz-, villany- és repülőgép koráig, ha pénz nem lett volna és hogy mindezek alapján kétel-kedve fogadjunk minden olyan tanítást, amely a pénz szükségtelenségét hirdeti. Elmegyünk tehát a kimélet legtávolabbi határáig, ha mielőtt végleges ítéletet mondanánk, megkérdezzük, ugyan mit is gondolt az a mai társadalmirendet átalakitani akaró Marx a pénz helyébe állitani? Halljuk tehát Marxékat:

„A szocialista államban kommünisztikus termelés mellett a pénznek nem lehet semmi szerepe. A termelés a közösség számára történik előre megszabott mennyiségben és minőségben. Nincs piac tehát, nincs is szükség olyan árúra, amely általános csereeszközül szolgál. A készárúk csakúgy, mint a nyers anyagok, mint minden termelőeszköz a közösség tulajdonát fogja képezni. A közösség és egyes tagjai közti *elszámolásra* teljesen fölösleges lesz a pénz. Minden ember *elismervényt* fog kapni arról, hogy mennyi munkaórát dolgozott a közösség javára, tehát annak elszámolása és kezelése is a lehető legegyszerűbb. Másfelől a közösség vezetői, a a termelés választott irányítói pontosan meg fogják állapítani, hogy mennyi munkaidőbe került bármely használati tárgy megtermelése és erről nyilvános számadást fognak közölni. Az *elszámolás* a közösség bármely tagja és a közösség közt a lehető legegyszerűbb lesz. Ha valaki például egy hónapban 150 *munkaórát* dolgozott a közösségnek, ugyanennyi *munkamennyiséget* tartalmazó árút, élelmet, ruházatot, könyvet, fényűzési cikket vehet igénybe a közösségtől, leszámítva persze egy bizonyos hányadrészt a betegek, keresetképtelenek, aggok eltartására, valamint a termelőeszközök esetleges kibővítésére. *Pénzre* itt *semmi szükség nincs.* Minden tagnak *beírják* a munkakönyvébe, hogy *hány órát* szolgáltatott be, hány *munkaórát* tartalmazó *árút,* vagy *szolgálatot* vett a közösségtől igénybe *és ezzel vége.*“

Hasonlítsuk össze csak a két rendszert! A mai gazdasági rendszer mellett a munkás, a hét végén megkapja a keresetét *készpénzben.* Olyan készpénzben, amelyet további készfizető eszközül mindenki elfogad és melynek meghamisítása igen nehéz. Ezenkívül minden értékegységre a fillértől az egymilliósig külön meghatározott alakú és rajzú pénz van forgalomban. Ha nagy bankót kap, azt felválthatja, amilyen aprópénzre akarja. Csinálhat pénzével azt, amit akar. Be megy abba az üzletbe, amelyikbe akar, ha ott nem is ismerik, kiválaszthatja magának az árút, a kapott pénzzel kifizetheti, ha nagyobb pénzdarabot adott oda, a kereskedő a külön-

bözetet neki visszaadja, azon megint mehet és vásárolhat magának tovább, míg a pénzében tart. Az üzletek lebonyolítása itt tehát igen egyszerű, mert a munkás bérét pénzben kapja kézhez, minden árúnak pénzben van meghatározva az értéke és azt ebben az értékben mindenki gondolkodás nélkül elfogadja.

Ezzel szemben a *kommunista* világban, ha ezt egyszer tényleg meg tudnák csinálni, a fenti tervezet szerint, a vásárlások a következőleg történnének meg: A munkás bedolgozott mondjuk 150 órát. Ezért nem a 150 órai munkának az árát kapja meg, de ezt valaki beírja a munkakönyvébe. Miután azonban valami ellenőrzésnek is kell lenni, tehát a beírást egy másik *hivatalnokelvtárs* aláírásával megerősíti és természetesen egy pecséttel hitelesíti. A *munkáselvtárs* most már elmehet abba a nagy raktárba, amelyben ruházati cikkeket lehet kapni, ott vesz magának egy pár cipőt 40 óráért. Erre a *raktárnokelvtárs* előveszi azt a nagy könyvet, a melyikben minden *dolgozóelvtárs* neve bele van írva, összehasonlítja a *munkáselvtárs* munkakönyvének adatait a könyvbe beírt adatokkal, megállapítja, hogy minden rendben van, most már beírja a *munkáselvtárs* munkakönyvébe a 40 óra kiadást, ezt aláírja és aláíratja azt a raktárnok *ellenőrelvtárssal* is, aki még még nagyobb hitelesség végett a pecsétet is ráüti. Ezután a *munkáselvtárs* állít ki egy cédulát, mellyel azt bizonyítja, hogy a 40 óráért vett tényleg egy pár cipőt. A cédulán természetesen teljes neve, lakása, foglalkozása és munkahelye, ahol dolgozott; a napok, amelyeken a 150 órát érdembe hozta, pontosan fel leend tűntetve, s ezt átadja a *raktároselvtársnak*, miután az *raktáros ellenőrelvtárs* előbb az adatokat a könyv adataival összehasonlította, a feljegyzés helyességét aláírásával igazolja, természetesen a hitelesítő pecsétjéről sem felejtkezve meg. Mert hiszen a *raktárnokelvtársnak* bizonyítani kell, hogy azt a raktárból ezentul már hiányzó cipőt nem lopta el, hanem a *munkáselvtárstól* becsületesen beszedett 40 óráért adta el.

Most már a *kommunista* állam *szocialis termelésében* hasznos munkát végző *munkáselvtárs* a cipővel és a könyvvel haza mehet, ahol aztán a jól fegyelmezett férj a könyvet az asszonynak átadja. Másnap az asszony ellátogat a könyvvel az élelmezési raktárba. Vesz: lisztet, rizskását, zsirt, kalarábét, meg mi egymást, meg nyalókát a Sárinak. Mondjuk összesen 36 óra és 20 percért. Most a *kofaelvtárs* előveszi azt a nagy könyvet, a melyikbe minden *dolgozóelvtárs* neve bele van írva, összehasonlítja a *munkáselvtársnő* által hozott munkakönyvnek az adatait az ő könyvébe beírt adatokkal, megállapítja, hogy minden rendben van, a *munkáselvtársnak* még 110 óra *érdeme* van, és most már beírja a 36 óra 20

percet a munkakönyv kiadási rovatába, — aláírja és hitelesíti a pecséttel a *kofa ellenőrelvtárs is*. Aztán az *elvtársnő* állít ki egy nyilatkozatot a 36 óra és 20 perc tényleges elvásárlásáról ugyanazon adatok pontos felsorolásával, mint ezt tegnap a férje tette, aztán aláírja és aláíratja a *kofaellenőrelvtárssal* és átadja a *kofaelvtársnak*. Most aztán el is mehet haza.

Este a *munkáselvtárs* az *anyjukelvtárssal* meg a könyvvel el mehet a moziba. A mulatság kettőjüknek összesen 6 órába kerül. A mozipénztáros *elvtárs* a 6 órát bevezeti a munkakönyvbe; előveszi azt a nagy könyvet, a melyikbe minden *dolgozóelvtárs* neve bele van írva, összehasonlítja a *munkáselvtárs* munkakönyvének adatait a nagy könyvbe beírt adatokkal, megállapítja, hogy minden rendben van, mert a *munkáselvtársnak* még 53 óra és 40 perc *érdeme* van. Most már aláírja, aláíratja a *mozipénztárellenőrelvtárssal*, nem maradván el természetesen a lebélyegzés sem. Erre a *munkáselvtárs* állít ki a 6 óráról egy befizetési feljegyzést a megfelelő szöveggel: név, lakás, foglalkozás, munkahely, munkanapok, stb. mint előbb, azt aláírja; aláíratja, lepecsételteti az *ellenőrelvtárssal*, oda adja a *mozipénztároselvtársnak*, mire attól megkapja a két belépti jegyet.

Másnap ünnep van. Május elseje. Munkáselvtársunk családi kirándulást rendez Hüvösvölgybe. Felszállnak a villamosra, két felnőtt, három gyerekjegy Karcsi (Marx iránti tiszteletből erre a névre csillagolták meg szakszervezet vörös szovjetcsillagával. Ez helyetesíti a régi keresztelési ceremón át a *szocialista* világrendben), tehát Karcsi ugyan elmúlt tízenegyéves, de egy kicsit gyenge növésű, miért ne takarítana meg rajta a gyerekjegy révén 20 percet a *munkáselvtárs*. Az öt jegyért a *kalauzelvtárs* beírt a *munkáselvtárs* munkakönyvébe 3 óra 20 percet, de először természetesen elővette azt a nagy könyvet, amelyikbe minden *dolgozóelvtárs* neve bele van írva, összehasonlítja a *munkáselvtárs* munkakönyvének adatait a nagy könyvbe írt adatokkal, megállapítja, hogy minden rendben van, a *munkáselvtársnak* még 67 óra 40 perc fel nem használt *érdeme* van, mire a beírást a *villamoskalauzellenőrelvtárs* aláírásával és pecsétjével hitelesíti. Ezután a *munkáselvtárs* úgyanerről a 3 óra 20 percről kiállította a maga befizetést tanúsító céduláját, minden szükséges adattal, mire a *kalauzelvtárs* neki a jegyeket kiszolgáltatja.

Amint az erdőben sétálnak, egy kintornázó *kolduselvtárshoz* érnek, aki úgy nézett ki, mintha vak lett volna. A *kommunista* társadalomban voltaképen koldúsok nincsenek, minden munkaképtelent a *kollektiv társadalom* tart el, de azt az általános szabadság nem tilthatják meg nekik, hogy az útszélen saját gyönyörűségükre

ne kíntornázhassanak, valamint azt sem, hogy a mellettük elhaladó elvtárs valami ajándékba ne részesíthesse. Ezt a szabadságot aztán a *dolgozóninemszeretőelvtársak* kihasználják. A *munkáselvtársunk* maga is nagy zeneértő, a gyermekek pedig épen rajongó zenekedvelők, így a nyert műélvezetért 2 órát ajándékozott *szocialista* módra a *kolduselvtársnak*. Azaz: kiállított 2 óráról szóló fizetési okmányt a már ösmert szöveggel, azt aláírta, aztán szükségből (a *kolduselienőrzőelvtárs* épen távol volt) aláíratta azt a feleségével, pecsét helyett rányomta az izzadt mutatóujját. (A *kommunista* államban a daktyloskopia kötelező tantárgy.) Aztán átadta a *kolduselvtársnak*, és tekintettel annak vélelmezhető vakságára, a 2 órát saját könyvének kiadási rovatába bevezette, a könyvet aláírás végett a *koldúselvtárs* kezébe nyomta, mire az szemét kinyitva kellő helyre a nevét aláírta s szintén ujjlenyomattal hitelesítette.

Mondjam még el, hogy fizetett a *vendéglőselvtársnak* 14 óra 28 percet és 45 másodpercet, hogy hogy tiszteletdíjjazta le a *felszolgálópincérelvtársat* 40 perccel, a *málnaszörpfiúelvtársat* 20 perccel. (A *szocialista* társadalomban szigorú alkoholtilalom van, a társadalmasított étkezdei intézetekben tehát most málnaszörpnek hívják a sört.) Mondjam tovább? Nem mondom! Csak végezetül felújítom azt a proletárdiktaturai kérdést:

„mi a különbség a pacsirta és a kommunizmus között?

„A pacsirta fenn énekel, — a kommunizmus pedig a fenének kell!" Hát nem is kell okos embernek az olyan valami, amit olyan társaság hirdet jónak, amely társaság legokosabb embere ilyen bődületes szamárságokat prédikál, mint a pénzt helyettesítő rendszer.

Ha ilyen bölcs a szocializmus vezérlő csillaga, elképzelhető, hogy milyen Marxbogarai lehetnek a tanítványok!

Magyar munkások! Nem undorodtok meg már magától annak elgondolásától, hogy ezek után indúlva hová jutnátok?

EGYSZERŰ IGAZSÁGOK, a Közérdekű Levelek első évfolyamának kötetes kiadása. 16.000 koronáért bérmentve küldi meg a kiadóhivatal: Budapest, VI, Podmaniczky-utca 45. sz.

LVI. LEVÉL.

Szociáldemokrata pártok.

Az agarászaton felhajtott róka, ha menekülése közben egy nyúlat a vackából kiugraszt, hirtelen annak helyére fekszik. Az üldöző agarak aztán a nyúl után iramodnak és mikor azok és a lovasok a búvóhelyen túl rohantak, a róka az ellenkező irányban szépen elszelel. Önkénytelenül is ez a hasonlat ötlik az eszünkbe, mikor a *szociáldemokrata* szó eredetét nyomozzuk. Kautsky Károly a „Kommunista Kiáltvány" előszavában a szociáldemokratákra vonatkozólag megemlíti, hogy *amit akkor szociáldemokráciának neveztek, az nem volt proletárosztálypárt, hanem kispolgári habarék határozott osztályjelleg nélkül, azonban túlnyomóan kispolgári törekvésekkel.*

Szóval: a mult század közepén a szociáldemokraták nemcsak nem voltak Marx hívei, hanem ellenkezőleg Marxék minden gúnyjának és lekicsinylésének céltáblái. Kifejti ezt a *„Kommunista Kiáltvány"* is. Előszavában Engels Frigyes megmagyarázza, hogy „a **Kommunista Kiáltványt** *megjelenésekor nem volt szabad* **szocialista** *kiáltványnak nevezniök.* **Szocialista** *néven 1847-ben kétféle fajta embert értettek. Egyrészt a különböző* **utópiás** *rendszer híveit, névszerint az ovenistákat és a fourieristákat, másrészt a legváltozatosabb* **társadalmi kuruzslókat,** *kik különféle csodaszereikkel és mindenféle fajtájú toldó-foldó munkával akarták eltüntetni a társadalmi bajokat, anélkül, hogy a tőkét és a profitot a legtávolabbról is megbolygatták volna. A munkásoknak az a része, amelyik a pusztán politikai változások elégtelen voltáról meggyőződve, a társadalom alapos átalakítását követelte, ez a rész akkoron* **kommunistának** *nevezte magát.* **A kommunizmus** *munkásmozgalmat jelentett.* **A szocializmus** *legalább a kontinensen* **szalonképes** *volt, a* **kommunizmus** *ép az* **ellenkezője.**"

Ugyanekkor Engels még a *kommunista* névre vonatkozólag a következőket irja:

„Egyetlen pillanatig sem ingadoztunk, hogy a két név közül melyiket válasszuk. Azóta sem jutott sohasem eszünkbe, hogy a nevet visszautasítsuk."

Az Engelsre esküvő magyarországi szociáldemokraták *ebben az egy részletben* nem követik Engelst. Ők már igen kellemetlenül érzik magukat, ha a *kommunista* szót hallják. Nem csoda, egy jobb sorsra érdemes nemzet halálos gyötrelembe való taszításának büntudata nem engedi elhomályosulni bennük ezt a megjelölést!

Még 1860-ban a londoni konferencia a nemzeti érzésű emigráns hazafiak nemzetközi egyesülésének megalapítása céljából ült össze. Erre egyedül csak Marx vonult embereivel szervezetten fel és így képes volt a nemzeti irányzatot leszavaztatni, az *Internacionálét* **kommunista** elvek szerint megteremteni, annak programmjául a *„Kommunista Kiáltványt"* elfogadtatni. A kormányok csak ekor ébredtek rá a veszedelemre, mely az egész emberiséget — benne elsősorban a munkásosztályt — a *kommunista* elvek révén érheti. Megindult a hajtóvadászat a *kommunisták* ellen.

Marx kitűnő taktikus és barátai, hogy a *szalonképességet* megszerezhessék, nem elveiket változtatták meg, nem lelkületükről fürösztötték le a vörös festéket, hanem felöltötték magukra az akkori *szociáldemokraták* szalonképes szürke frakkját, a *szociáldemokrata* nevet. Az üldözött *kommunista* vörös róka egyszerűen befeküdt a *szociáldemokrata* vacokba.

A Kommunista Szövetségnek tagjai mindenütt bevonultak a szociáldemokrata pártokba

és ottan céltudatos munkával sikerült nekik az egész pártot átalakítani és teljesen a marxi elvek szolgálatába állítani, ugy, hogy

idővel *a „kommunista"* szó teljesen feledésbe ment

és idővel a *szociáldemokrata* bőrbe bujt *kommunisták szalonképesek* lettek.

A lankadhatatlan, a *végcélt* nem hangoztató agitációval, a *munkások helyzetének tudatos rosszabbításával*, de azok érdekeinek folytonos hangoztatásával fokozatosan akkora tömeget bolondítottak el és ezzel akkora hatalomra tettek szert, hogy amire a világ-

háború befejeződött, amelynek olyan gyalázatos befejezése szintén az ő lelkiismeretüket terheli,

az összes államokban elérkezettnek látták az időt arra, hogy a szürke *szociáldemokrata* ruhát ledobva, a *vörös* kommunizmus *palástját öltsék magukra.*

a szocalis intézkedések hirtelen másodrendű jelentőségűekké váltak és világszerte megfujták a *kommunizmus* érdekében a rohamkürtöt. Ahol ez a roham sikerült — Oroszországban és Magyarországon —

a proletárdiktaturák teljesen hitelvesztetté tették a szociáldemokraták kommunisztikus frázisait.

A marxi elmélet varázsfátyla szétszakadt és azon keresztül a *szociáldemokrata* vezérek által megteremtett munkásnyomor ijesztő képe tünt elő. A munkások nagy tömegei kiábrándultak a *szocializmusból.*

A vezetőség az első pillanatban megtorpant és kétségbeesett, de aztán támaszkodva az emberi ostobaságba vetett hitükre, új küzdelmet kezdtek. *Revideálták* a programmjukat. A nemzetköziséget hirdető: „*Világ polgárok*" ott, ahol másképen újraélesztő munkájuk lehetetlen lett volna, a *hazafias* nyilatkozatoktól sem tartózkodtak, sőt

beállottak a bolsevizmust szidók táborába,

eldobták a *revolució* jelszavát, most a *demokratikus evolúciót* hirdették. Számításuk azonban az egyszer nem sikerült, A *proletárdiktatura borzalmai* sokkal erősebb utálatot gerjesztettek minden józan gondolkozású emberben, semhogy az azt előkészítő *szocialdemokrata* vezéregyének bármiféle újjabb taktikai nyilatkozatától magukat félrevezetni engedték volna. A *szocialdemokrata kommunisták* saját megállapítása szerint is a *szocialdemokrácia* világszerte omlik össze, tagjainak száma évről-évre csökken, úgy hogy Magyarországon például ma az ötévelőttinek ötödrészével sem rendelkeznek.

Hiába minden csűrés-csavarás, ma már az egész világ tudja, hogy

a szocialismus világromlást jelent

és Marx hívei nevezhetik magukat akárminek, nem mások mint *közönséges kommunisták.* Ezt a tapasztalati tényt teljes mértékben hitelesíti a Marx követői minden programmjának feltűnő, majdnem szó szerinti hasonlatossága 1847-től napjainkig. Nemcsak a *végcél* tekintetében, hanem mindazon programmpont szerint is, amelyeket a proletáriátus osztályuralmának előkészítésére szükségesnek tartanak.

I. A **„Kommunista Kiáltvány"**-nak a *végcél*-ra vonatkozó részét már a LII. levélben ismertettük.

Érdekesen egészíti ki a *„Kommunista kiáltvány"* rövid programmpontjait Engels Frigyes *„A Kommunizmus alapelvei„* című munkájában. Fejtegetéseit szóról-szóra megtaláljuk a későbbi programmokban is:

„Mindenekelőtt demokratikus államalkotmányt és ezzel közvetlenül, vagy közvetve a proletárság uralmát fogja megteremteni. **A demokrácia teljesen értéktelen volna a proletárság számára, ha nem használná fel azonnal eszközük a magántulajdont közvetlenül megtámadó intézkedések keresztül erőszakolására.** *Azok a legfontosabb intézkedések melyek a mai viszonyok szükségszerű következményeként már most is adódnak, a következők:*

1) *A magántulajdon* **korlátozása** *progresziv adókkal, nagy örökösödési adókkal, az oldalágak (testvérek, unokák stb) örökségének megszüntetésével.*

2) *A földbirtokosok, a gyárosok, a vasút és hajótulajdonosok fokozatos kisajátítása, állami pénzen való kártalanítás útján.*

4) *Egyenlő* **munkakényszer** *a társadalom minden tagja számára a* **magántulajdon** *tökéletes eltörléséig.*

5) *A hitelszervezet és pénz kereskedelmi központosítása az állam kezében, minden magánbank eltörlésével.*

6) *Minden szállítóeszköznek az állam kezében való központosítása."*

Nagyon kedves és nagyon sok érthetetlennek tartott cselekedetnek a magyarázatát találjuk ennek a munkának a következő soraiban.

„A kommunistáknak az az érdekük, hogy a burzsoáziát **olyan gyorsan, amint csak lehet uralomra segítsék,** *hogy őket azután ismét olyan gyorsan, amint csak lehet, megbuktassák*".

II. A **Kommunisták Magyarországi Pártjának** (*bolsevikiek*) *1918. évi programmja:* „*A* **bolsevikieknek** *elvi programmja Marx és Engels „Kommunista kiáltványában" van lefektetve. A* **szocialdemokraták** *és* **kommunisták** *egyaránt* **kommunizálni** *és* **kommunissá,** *közössé akarnak tenni minden termelőeszközt, amely most földbirtok, gyár, bánya vagy tőke alakjában magántulajdon.* Ennek megfelelőleg:

1) *A kommunista társadalmirend szerint a föld és mindaz, ami méhében rejlik a munka összes szerszámai és eszközei az egésszé* (a nép) *tulajdonát alkotják.*

2) *Csakis a dolgozó ember értékes tagja a társadalomnak és* **csakis a dolgozó embernek vannak politikai és gazdasági jogai.** *Minden polgárnak szabad gyülekezési és felvonulási joga van, de a munkásosztályok érdeke szempontjából* **a kommunista állam egyes személyektől és csoportoktól megvonhatja azokat a jogokat, amelyeket ezek a kommunista köztársaság kárára kiaknázhatnak.**

3) *A földet a néptanácsok osszák fel.* **Közös szövetkezeti művelés.** *A volt birtokosok ne kapjanak megtérítést.*

4) *A fontos iparágak társadalmosítása és a munkások ellenőrzés alá való helyezése.*

5) *A magánkereskedelem fokozatosan megszüntetendő. Munkáját szövetkezeti alapon felepitett közigazgatás végezze.*

6) *A nagy közlekedési eszközök államosítása és* **díjtalan használata.** (vasút, posta).

7) *Általános munkakötelezettség.* **Aki nem dolgozik ne is egyék.**

8) *Adózás a mai kapitalista állambeli formájában nincs.* **Az állam kiadásait a közüzemek fedezik.** *A régi államkölcsönök érvénytelenek.*

9) **Általános hadkötelezettség,** *de csak a munkásokat illeti*

meg az a jog, hogy fegyverrel harcoljanak. A burzsoá osztályhoz tartozók segédszolgálatra (útcák, laktanyák tisztítása, lövészárkok készítése) alkalmazandók." (Lásd Büchler József beszédét az L. közérdekű Levélben.)

A programm még kiemeli, hogy: *„A Kommunisták Magyarországi Pártja" a kommunisták nemzetközi szövetségének szervezete.*

Ezek eddig a magukat *hivatalosan* is *kommunistáknak* nevező *szocialistáknak* programmpontjai voltak. Lássuk, hogy a magukat hivatalosan *szocialdemokrata* pártnak nevező *kommunistáknak* mik a programjai:

IV. **A Magyarországi Szocialdemokrata Pártnak 1918. évi programmjának,** *„mint a világ valamennyi szocialdemokrata pártjának Marx Károly és Engels Frigyes 1848. évi* **„Kommunista kiáltványa"** *a forrása. Ez a kiáltvány* **az osztályöndtudat bibliája,** *és az* **osztályharc szükségességének evangéliuma.** *A programm abból az elvi megállapodásból indul ki, hogy a* **kapitalista termelőeszközök társadalmosítása, mint a kizsákmányolás és elnyomatás megszüntetésének** *módjával* **új társadalmi rend** *vállik szükségessé.* **A proletárságot helyzetével megismertetni, feladatának tudatára ébreszteni, testileg és szellemileg harcképessé tenni, legközelebbi célja a Magyarországi Szocialdemokrata Pártnak.** E célnak megfelelően a részletes pártprogramm megállapítja:

1) *Magántulajdon a termelési eszközökben nincs. A tőkés termelési rendszer alakuljon szocialista termelési rendszerré.*

2) **Szabadság jogok:** *A munkásosztálynak meg kell hódítania a politikai hatalmat és céltudatos* **osztályharcot** *folytatni.*

3) **A nagybirtok** *megszüntetése és a föld köztulajdonba* **való** *vétele.*

4) *Az ipari üzemeket helyezzék* **munkásvezetés** *és ellenőrzés alá.*

5) *A közlekedés nagy eszközeinek köztulajdonba vétele.*

6) *A nők teljes egyenjogosultsága a férfiakkal.*

A házasságkötés és válás egyszerűbb és könnyebbé tétele. A **munkakönyvek,** *munkás és cselédigazolványok* **eltörlése.** *Legfel-*

jebb 8 órás munkaidő minden munkás és cseléd számára. Átlagos és **darabszámos munkák megszüntetése és az időbér kötelezővé tétele.**

7) *Fokozatos jövedelmi vagyon- és örökösödési adó. Minden ingatlan és ingó vagyonra fokozatosan emelkedő progresszív kulcsú egyszerű vagyonadó vetendő ki, mely a legmagasabb fokon érje el a 100 százalékot,* **a vagyon teljes összegét.**

8) *Az egyházi birtokok elkobzandók és köztulajdonba veendők.*

9) *A nemzetközi viszonylatban: Az osztályharc nemzetközi küzdelem. A párt nemzetközi párt, amely minden ország elnyomottaival együtt érez, együtt küzd.*

IV. **A Magyarországi Szocialdemokrata Párt** 1921. évi választási programmja:

1) *Általános egyenlő közvetlen titkos községenkinti választójog. Az összes testületek és hivatalok választása. A hadsereg, csendőrség és rendőrség osztályjellegének megszüntetése.*

2) *A sajtó a gyülekezés és egyesülés teljes szabadsága.* **A sztrájk szabadságának törvényes biztosítása. Általános politikai amnesztia.**

3) *Az üzemek korszerű kormánya. A 8 órai munkaidő törvénybe iktatása. Az iparfelügyelet átszervezése, munkások és munkásnők alkalmazásával. Béregyeztető hivatalok. Országos gazdasági tanácsadószerv a munkások, alkalmazottak és munkáltatók érdekképviseletének gyakorlására. A munkásbiztosító autonómiájának visszaállítása. A munkanélküliség esetére való kötelező biztosítás.*

4) *Fokozatos jövedelmi, vagyon- és örökösödési adó.*

Az ország természeti kincseinek, mint vízierők, víziutak, bányatermékek, erdők kihasználása a közterhek enyhítésére lefoglalni. Minden nagybirtok kisajátítandó. A földbirtok kérdés megoldását, a nagybirtok és a világi és az egyházi birtokok kisajátítása.

Akkor még nagyon kicsinyek voltak, tehát erősebb programmpontokat nem hangoztattak. A képviselők provokálására azonban a programm felolvasása alkalmával Peidl Gyula kénytelen volt kinyilatkoztatni, hogy „*Nem titkolom és nem kívánom titkolni, hogy a* **magyarországi szocialdemokrata párt programmja ennél** lényegesen **messzebbmenő** *követeléseket tartalmaz. Ehhez a programmhoz mi ragaszkodunk és* **megvalósításáért küzdeni fogunk** és mi, a szociáldemokrata világnézeti munkásságnak parlamenti

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM. 1925. NOVEMBER HÓ 8.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST IV., VÁROSHÁZ-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 83—84. POSTACSEKKSZ. 35.587.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K. EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA: 2000 KORONA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Vitézek!

Az Országos Vitézi Szék már a kezdet óta arra törekedett, hogy az ország minden részében szétszórtan élő vitézekkel az érintkezést megkönnyitse, a kapcsolatot a vitézi szervek és a vitézek között szorosabbá tegye.

Ez az érintkezés ma már, midőn a Vitézi Rend több mint 6000 tagot számlál, csak egy olyan ujság utján lehetséges, amelyet minden vitéz olvas és amely az Országos Vitézi Szék irányitása mellett, hiteles adatok alapján közli mindazon eseményeket, amelyek a Vitézi Rend beléletében történnek.

Ezért határozta el az Országos Vitézi Szék, hogy a már eddig is megjelent »Vitézek és Gazdák Lapját« átalakitja, annak irányitását kezébe véve, annak a célnak szolgálatába állitja és az összes vitézeket annak kötelező megrendelésére felhivja.

Hogy e lapot minden vitéz anyagi megerőltetés nélkül megrendelhesse, a hetenkint megjelenő lap árát az eddigi 12.000 K helyett, havi 8000 K-ban állapittatott meg.

A lap feladata, hogy a vitézi szerveknek és a vitézeknek egymással kölcsönös érintkezését megkönnyitse. Célja, hogy a vitézek között már fennálló hazafias és bajtársias szellemet egységesebbé és szorosabbá kovácsolja, a vitézek létérdekeit elősegitse és megvédelmezze, őket kötelességeik pontos és hü teljesitésére buzditsa és nemes törekvéseiket támogassa.

A »Vitézi Közlöny« ezentul ennek a lapnak mellékleteként fog megjelenni.

A Vitézi Rend beléletében előforduló események, mint telekfelajánlás, telekadományozás, birtokbaiktatás, a Vitézi Rendet érdeklő Országos Földbirtokrendező Birósági itéletek, haszonbérletügyek, birtokeladások és megváltások, vitézekre vonatkozó örökösödési, adó- és járadék fizetési kötelezettségek, valamint egyéb személyi és jogi kérdések, hitel- és kölcsönügyek ebben a lapban fognak tárgyaltatni. Mindezeket értékes nemzetvédelmi, gazdasági, szépirodalmi és egyéb általános érdekü közlemények fogják kiegészitени. Az összes törzs- és megyei Székek ebben a lapban fogják mindazon rendelkezéseiket kiadni, amelyeket az állományaikban lévő összes vitézekkel egyidejüleg kivánnak közölni.

Akinek bármilyen természetü ügyes-bajos dolgában tanácsra lesz szüksége, forduljon e laphoz ugy, mint a legjobb barátjához.

Aki bármily irányu észleleteit vagy tapasztalatait vitézi bajtársaival közölni akarja, annak szivesen ad helyet a szerkesztőség, de az arra hivatottak nemzetvédelmi-, gazdasági- vagy szépirodalmi közleményei is méltánylásra találnak.

Minthogy e lapnak oly előfizetői is vannak, kik nem tartoznak a Vitézi Rend kötelékébe, a Vitézek és Gazdák Lapja ezeknek hazafias és közhasznu tevékenységét azonos módon fogja támogatni, mint a Vitézekét és ugyanolyan lelkesedéssel és lelkiismeretességgel karolja fel érdekeit, mint a Vitézekét.

Az Országos Vitézi Szék reméli, hogy a Vitézek és Gazdák Lapja, minden előfizetőjének erkölcsi és anyagi támogatása folytán igen rövid időn belül olyan szinvonalra emelkedik, hogy nemcsak a meglévő hézagot fogja pótolni, hanem minden vitéznek hasznos és szórakoztató olvasmánya és nélkülözhetetlen tanácsadója lesz.

Budapest, 1925. november hó 8-án.

Országos Vitézi Szék.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Amen!

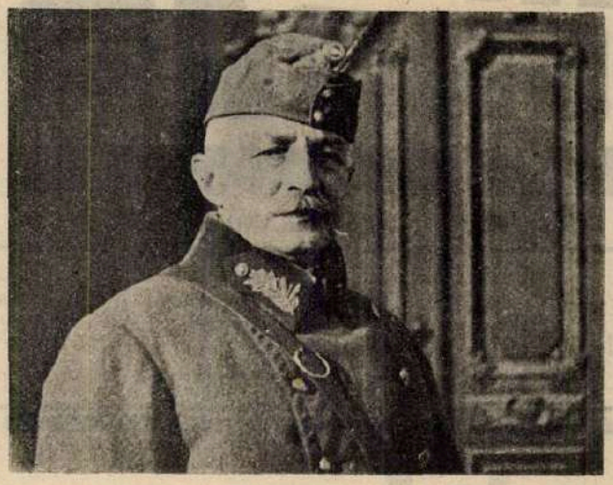

Vitéz Nagy Pál honvéd-főparancsnok felmentése.

A magyar királyi honvédség vezetéséről leköszönt vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok. Nagy szomorusággal látjuk, hogy e kiváló katona megválik nagyfontosságu poziciójától, amelyben a magyar nemzetnek, a magyar hadseregnek oly nagy és megbecsülhetetlen szolgálatot tett.

Azok az érdemek, amelyeket vitéz Nagy Pál tábornok a honvédség felállitása, megszervezése és az uj hadsereg katonai szellemének kialakitása körül szerzett, elévülhetetlenek. Ezeket az érdemeket méltatja a Kormányzó ur Őfőméltósága a »Honvédségi Közlöny« külön számában megjelent hadparanccsal.

Hadparancs.

A magyar királyi honvédség most befejezést nyert gyakorlati évére visszatapintva, megelégedéssel állapitom meg, hogy a kikép és ismét nagy lépéssel haladt előre, ami nagyban fokozta ifju honvédségünk értékét és harcképességét. A csapatok elismert parancsnokaik vezetése alatt példás és minden dicséretet kiérdemlő magatartásukkal teljesitették nehéz feladatukat s igy kiünő szellemüknek és hü érzületüknek adták tanujelét.

E legnagyobb elismerésre méltó eredmények a magyar királyi honvédség tisztikara, altisztjei és legénysége igazi nemzeti érzés és hazaszeretettől áthatott lelkiismeretes munkálkodásának, de mindenekelőtt vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornoknak, a magyar királyi honvédség főparancsnoka kimagasló tevékenységének köszönhető, ki immár közel négy éven át, mint a honvédség kiképzésének irányitója, szellemének és fegyelmének legfőbb őre, fényes haditetteivel és rendkivül gazdag haditapasztalataival és valamennyi alárendeltjének igazi katonai erényekben ragyogó mintaképe, gondoskodó előljárója, kiváló oktatója és vezére.

Megelégedéssel láttam az Ő erőskezü, nagyakaraterejü vezetését és igy megnyugvással tekinthettem én és velem együtt a magyar királyi honvédség a jövő nehéz feladatai elé.

Annál nagyobb sajnálattal vettem tudomásul jelenlegi állása alóli felmentésére irányuló ismételten előterjesztett kérelmét, amelynek indokolt érvei elől immár, sajnos, nem zárkózhatom el.

Amidőn tehát vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornokot az eddig betöltött honvédségi főparancsnoki állása alól saját kérelmére, a legnagyobb sajnálattal felmentem, indittatva érzem magamat, hogy közel négy évi kiváló főparancsnoki működéért, valamint a legnehezebb viszonyok között a Hazának, nekem és a magyar királyi honvédségnek teljesitett kimagasló, áldozatkész szolgálataiért őszinte köszönetemet és különös dicsérő elismerésemet fejezzem ki.

Teljes bizalommal remélem, hogy kiváló nagy munkaerejét, bő és értékes tapasztalatait, valamint gazdag tudását a jövőben még sokáig fogja a Haza szolgálatában gyümölcsöztetni.

A legtisztább és legönzetlenebb hazaszeretetből fakadó áldásdus munkássága pedig lebegjen mindenkor követendő példaként a magyar királyi honvédség szeme előtt.

Kelt Budapest, 1925. évi október hó.

HORTHY s. k.
Csáky s. k.

Adománylevelek államfői megerősitésére előterjesztés.

Az Országos Vitézi Szék f. évi október hóban a következő vitézek adománylevelét terjesztette elő a miniszterelnökségnek államfői megerősités végett:

békési vitéz Csanády Frigyes ny. áll. gy. tábornok, Őrkény, 150 k. h. 328 négyszögöl;

fonyódi vitéz Markóczy Antal ny. áll. tbk., Szorosad, 76 k. h. 96 négyszögöl;

Seebergi vitéz Wanckel Seeberg József csendőrszázados, Bugyi, 42 k. h.;

vitéz Pados András rokk. százados, Zsáka 75 k. h.;

vitéz Radvány Károly ny. áll. főhadnagy, Solt, 29 k. h. 645 négyszögöl;

vitéz Szabó László v. t. hdgy., Izsák, 45 k. h.;

vitéz Mózsa János hiv. thttes, Dunavecse, 15. k. h.;

vitéz Jeszenszki Lipót v. népf. tiz., Ujhartyán, 11 k. h. 400 négyszögöl;

vitéz Pap Gusztáv v. t. őrm., Szamosszeg, 11 k. h.;

vitéz Kiss Zsigmond v. t. szkv., Szamosszeg, 11 k. h.;

vitéz Kárpáti Sándor v. t. őrm., Balatonbozsok, 15 k. h. 1409 négyszögöl;

vitéz Gubi György v. t. tiz., Balatonbozsok, 15 k. h. 1410 négyszögöl;

vitéz Bogdán György v. t. szkv., Nikla, 3 k. h.;

vitéz Király Imre v. t. szkv., Tiszaujfalu, 5. k. h.;

vitéz Debreczeni Károly v. t. tiz., Turkeve, 17 k. h. 800 négyszögöl;

vitéz Füstös Ferenc v. t. tiz., Gyömrő, 12 k. h.;

vitéz Burián Gábor v. t. szkv., Nádudvar, 23 k. h. 115 négyszögöl;

vitéz Korponai Lajos v. t. thttes; Kisnamény, 20 k. h.;

vitéz Bereczki Sándor v. t. tőrm., Tácz, 14 k. h. 1597 négyszögöl;

vitéz Buday Mihály v. t. szkv., Fegyvernek, 10 k. h.;

vitéz Káli János v. t. thttes, Kiscsehi és Budafa 10 k. h.;

vitéz Kiszi István v. t. szkv., Kistelek, 5 k. h.;

vitéz Fehér Mihály ny. áll. thttes, Dévaványa, 15 k. h.;

vitéz Szántó János v. t. szkv., Békés 15 k. h.;

vitéz Kássa Béla v. t. thttes, Abony, 11 k. h., 400 négyszögöl;

vitéz Csepregi János v. t. őrv., Nagylók, 22 k. h. 800 négyszögöl;

vitéz Pattantyus Ferenc hiv. thttes, Baranyaszentgyörgy, 10 k. h. 137 négyszögöl;

vitéz Kovács József v. t. tőrm., Pusztabeki, 10 k. h. 950 négyszögöl;

vitéz Nagy János v. t. őrv., Bugyi, 15 k. h.;

vitéz Nádor József v. t. szkv., Nágocs, 10 k. h.;

vitéz Pásztor Pál v. t. szkv., Turkeve, 3. k. h. 716 négyszögöl;

vitéz Miklós János v. t. tiz., Jászberény, 9. k. h. 133 négyszögöl;

vitéz Homoki Imre v. t. őrm., Cseke 15 k. h.;

vitéz Farkas István v. t. szkv., Csókva, 9. k. h. 303 négyszögöl;

vitéz Szecskó György hiv. tőrm., Tarnaszentmiklós, 15 k. h.;

vitéz Palotás József v. t. őrm., Csomád, 13 k. h. 680 négyszögöl;

vitéz Bertus József v. t. tiz., Csomád, 13 k. h. 679 négyszögöl;

vitéz Balogh Mihály v. t. szkv., Csomád, 13 k. h. 680 négyszögöl;

vitéz Magyar János v. t. tiz., Csomád, 13 k. h. 679 négyszögöl;

vitéz Gattyán Pál v. t. tiz., Őrkény, 20 k. h.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság által megítélt telkek.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság ez évi október hó folyamán a következő vitézi telkeket juttatta az Országos Vitézi Szék részére:

Nagykozár községben (Baranya vm.) 14 k. h.;
Somogy községben (Baranya vm.) 16 k. h.;
Cserháthaláp községben (Nógrád vm.) 10 k. h.;
Girincs községben (Zemplén vm.) 15 k. h.;
Külső- és belsőbőcs községben (Zemplén vm.) 27 k. h. 728 négyszögöl;
Tiszaluc községben (Zemplén vm.) 20 k. h.;
Csákberény községben (Fejér vm.) 3 k. h. 200 négyszögöl;
Cserhátszentiván községben (Nógrád vm.) 9 k. h.;
Szabadjakabszállás községben (Délpest vm.) 50 k. h.;
Mezőkeresztes községben (Borsod vm) 15 k. h.;
Tiszaszalka községben (Szatmár vm.) felajánlott 5 k. h.

O. V. Sz.

Ingyenes telekfelajánlások.

Ingyenes felajánlás utján az O. V. Sz. részére juttatott vitézi telkek f. évi október hó folyamán:

Özv. Csertán Károlyné által Alsóbagod községben (Zala vm.) felajánlott 6 k. h. 400 négyszögöl;

Derecske község által Derecske községben (Bihar vm.) 9 k. h. 790 négyszöl;

Pálóczi Horváth Lajosné, szül. Horthy Erzsébet által Tiszaszalka községben (Szatmár vm.) felajánlott h k. h.

O. V. Sz.

4260—VIII. 1925. sz.

Járadékfizetési felhivás.

Az Országos Vitézi Szék ujólag felhivja a járadéktelkes vitézek figyelmét, hogy a járadékokat saját érdekükben sürgősen küldjék be az Országos Vitézi Szék (Budapest) címére, nehogy felesleges károsodásoknak legyenek kitéve a késedelem folytán.

Ezuttal figyelmezteti az Országos Vitézi Szék a vitézeket, hogy a hozzá küldendő pénzeket mindig az »Országos Vitézi Szék: járadékbeszedési letéti számla« 64.053. számu postatakarékpénztári befizetési lapon fizessék be. Ha valakinek többféle befizetési lapja van, vigyázzon, hogy azokat össze ne cserélje, mert az ebből eredő esetleges károk a mulasztást elkövető vitézt terhelik. Befizetési lapok az Országos Vitézi Széktől, vagy az illetékes Székkapitányságtól igénylendők.

A járadékok befizetése mindenkor a fizetés hónapjára megállapitott vagyonváltság buzaár alapján fizetendők.

O. V. Sz.

Közlemények beküldési módja.

A Vitézek és Gazdák Lapjában az Országos Vitézi Széken kivül a vitézi Törzs és megyei Székek is elhelyezhetnek hivatalos közleményeket.

Ilyenek elvileg közvetlen az Országos Vitézi Szék (Vitézek és Gazdák Lapja részére) cimen külön boritékban küldendők be. Vitézi járási hadnagyok stb. csakis a megyei Székek utján küldhetnek be közleményt.

Minden közlemény tömören fogalmazva, ügyszám és aláirással ellátva s lehetőleg géppel irva szerkesztendő. A vitézeket nem érdeklő s a nyilvánosság elé sem tartozó dolgok nem közöltetnek. Ezen kérdés elbirálását, valamint a közlemények szövegén netán szükséges változtatásokat az O. V. Sz. fogja végezni.

A lapban közlendő szövegnek hétfőn délig feltétlen ide kell érkeznie, ha a beküldő azt akarja, hogy az a vasárnapi számban megjelenjen. Később érkező dolgok már csak a következő számban jelenhetnek meg. A lap postázása csütörtökön este történik, igy azt vasárnapon mindenki kézhez kaphatja. (Ez a lapszám cimösszeirás miatt néhol talán késni fog.)

Fentieken kivül bármilyen tárgyu nem hivatalos közleményt (vers, elbeszélés, leirás stb.) a lap olvasóitól a szerkesztőség mindenkor szivesen fogad.

Ilyen nem hivatalos vonatkozásu cikket stb. közvetlen a »Vitézek és Gazdák Lapja« szerkesztősége (Budapest, IV., Városház-utca 10) cimére kell beküldeni.

O. V. Sz.

Vagyonváltságbuza árának közlése:

Az 1923. évi 5. számu »Vitézi Közlöny«-ben megjelent 4965/II. számu rendelet kapcsán tájékoztatás végett közlöm, hogy a vagyonváltságbuza ára a m. kir. pénzügyminisztérium által a következőképpen állapittatott meg:

Az 1925. évi január hóra 492, február hóra 580, március hóra 570, április hóra 520, május hóra 510, junius hóra 500, julius hóra 500, augusztus hóra 400, szeptember hóra 360, október hóra 360, november hóra 350 ezer korona.

O. V. Sz.

Gazdasági tájékoztató.

Borjuszoptatás és fejés.

A vegykisérleti állomások jelentéséből, de a tejforgalomban szerzett tapasztalatokból is megállapitható, hogy egyes vidékeken, főleg a kistermelők által piacra vitt tejek között piaci ellenőrzések alkalmával többször találnak olyan készleteket, amelyek már a helyszinen meghatározott fajsulyból és a ismertető jelekből is megállapithatólag a rendesnél jóval alacsonyabb zsirtartalmuaknak bizonyulnak. Oly esetekben pedig, az ellenőrző szakközeg az ilyen tej forgalombahozatalánál a lefölözés gyanujának adott kifejezést, a forgalombahozó a gyanusitást magáról elháritva, a tej gyenge minőségének okául a tehén friss borjas állapotát jelölte meg.

Ilyen esetek alkalmával a megtartott istállópróbák igen gyakran amellett bizonyitottak, miszerint a piacra vitt tej feltünően alacsony zsirtartalma tényleg nem a szándékos lefölözés eredménye, hanem azt a helytelen fejési és borjuszoptatási mód idézte elő. A kisborjas tehenek tulajdonosai — apáiktól átvett szokás szerint — a szopós borjut azon indokolással, hogy a tehén másként nem adja le a tejet — mind a négy tőgybimbóra rábocsátják és igen rövid ideig tartó szopás után a borjut elhuzva — kezdik meg mind a négy tőgynegyedből a fejést. A saját fogyasztásra, illetőleg az eladásra szánt tej kifejése után pedig — megszakitva a fejést — a négy tőgynegyedben még visszamaradt tejet adják át teljes kiszopásra a borjunak.

Ilyképpen a fejés elején kifejt, zsirban szegény, a megszabott kellékeknek meg nem felelő tej kerül forgalombahozatalra, mig a tejnek zsirban gazdag része (utoljára) a borjunak jut.

Tudvalevő ugyanis, hogy a tőgymirigyek által kiválasztott tehéntejben a zsirtestecskék, melyek a tej többi alkatrészeinél könnyebbek, az egyes tőgyrekeszekben a tej felszinén usznak, amiből önként következik, hogy az eleinte kifejt tej mindig ritkább, mint az utolja felé kifejt tej s rendszerint a legutolsó cseppek szokták a tejnek legzsirosabb részét szolgáltatni.

Egyrészt éppen ez az oka annak, hogy a kifejésnél nagy gond forditandó a tőgy teljes kifejésére, mert ha ezt elmulasztjuk, a tejnek mindig a legzsirosabb része marad vissza a tőgyben s ilyen eljárás mellett a kifejt tej mindig gyengébb minőségü lesz, mint akkor, ha a tőgyet jól kifejtük.

Mellesleg megemlitjük, hogy másrészt a tőgyet azért is mindig jól ki kell fejni, mert a tehén a

tőgyben visszamaradó tejmennyiséget másnapra rendszerint elapasztja és ilyen eljárás mellett a tehén sokkal hamarabb elapaszt, mint akkor, ha rendszeresen jól kifejetjük a tőgyét.

Ezekből az elmondottakból önként következik, hogy viszont az sem volna helyes eljárás, ha a borjut mind a tőgybimbóra ráeresztve, vele az egész tőgyet félig kiszopatnánk és a tőgy által kiválasztott tejnek az utolját fejnénk ki saját használatra, illetőleg eladásra, mert ez esetben viszont a borjut rövidítenénk meg, ellenben a piacra vitt tej a rendesnél zsirosabb minőségü lenne.

A borjuszoptatásnál tehát az egyedüli helyes eljárás az, hogy a borjut nem eresztjük rá mind a négy tőgybimbóra, hanem a szükséghez képest csak egy-két vagy három tőgybimbót engedünk által teljesen kiszopni, aszerint, hogy a tehén mennyi tejet ad, illetőleg, hogy a borjunak mennyi tejre van szüksége. Ellenben a tőgynek a többi rekeszei, amelyeket a borju érintetlenül hagyott, kezdettől végig teljes egészében kifejjük és ezt a tejmennyiséget visszük a piacra, mely esetben ez a tej mindig a normális zsirtartalommal fog birni s ilyenformán a tejárusok a vizsgáló közegek részéről nem lesznek a hamisitás gyanujának kitéve.

Ezt annyival is inkább megtehetjük, mert a tehenes gazdáknak az az állitása, hogy a borjas tehén csak ugy adja le a tejet, ha az összes tőgybimbókat először a borjuval megszopatjuk, nem felel meg a valóságnak.

Korai vagy késői burgonyát termesszünk?

A külföldi országokban — a szeszgyári gazdaságoktól eltekintve — mindig nagyobb és nagyobb tért hódit a finom korai étkezési burgonyák termesztése a kései étkezési és ipari burgonyákkal szemben, melynek oka részben a fogyasztóközönség nagyobb igényességében, de magának az ottani gazdáknak helyes üzleti kalkulációjában keresendő.

Hazánkban a legkorábbi burgonyafajták termesztése sehogysem akar elterjedni és pedig azért, mert a holdankinti nagyobb terméshozam és egyéb látszólagos okok a kései burgonyafajták termelését tesik a gazdák előtt indokoltá. Ha azonban a mi gazdáink is egy kis összehasonlitó számitást végeznének, vagyis a korai és kései burgonyafajták holdankinti jövedelmezőségét egymással szembeállitanák, ugy egy pillanatig sem haboznának a korai féleségek termelését felkarolni.

Ezen összehasonlitást bátor vagyok alábbiakban a gazdák rendelkezésére bocsátani:

Tehát lássuk mit mutat a számitás? Vegyük egyszerüség szempontjából a kései burgonya kat. holdankinti termését nagy átlagosan 60 métermázsára, mig a korai burgonya hozamát kat. holdankint igen szerényen csak 30 métermázsára. A korai burgonyának julius hó közepén a »Köztelek« julius 19-iki jegyzése szerint nagybani ára volt 1200—1600 korona, mig a kései burgonyának nagybani ára jelenleg a »Köztelek« október 11-iki jegyzése szerint kg.-kint 550—600 korona.

Ezen adatokat ismerve, könnyen kiszámithatjuk a két burgonyának kat. holdankint brutto jövedelmezését, mely szerint a kései burgonya októberben kat. holdankint 3.3—3.6 millió koronát, addig a korai burgonya ára már julius hó második felében kat. holdankint 3.6—4.8 millió koronát adott bruttó gazdájának. Már igy is szembeötlő a kettő közti különbség, melyhez még számos egyéb is járul a korai burgonya javára, mint a kisebb munka és fuvarköltség a felszedésnél és vasutra szállitásnál, fele a vasuti költség, továbbá, hogy a gazda már juliusban pénzhez jut s végül ami szintén igen fontos, hogy a föld sokkal hamarabb takarodik le.

Tehát, ha az egyéb előnyöket is számitásba vesszük, ugy a most mutatkozó 0.3—1.2 millió korona különbözetnél sokkal nagyobb tiszta jövedelmi differencia fog mutatkozni a korai burgonya javára.

Célszerünek tartjuk, ha a burgonyatermelő gazdák saját gazdaságukban tesznek ez irányban kisérletet és összehasonlitást s rá fognak jönni a számitás helyességére s fel fogják karolni a korai féleségek termelését, hacsak a föld minősége és összetétele, valamint az ottani időjárási viszonyok a korai burgonyák termelésére kevésbbé alkalmas vagy pedig szeszgyári gazdaságról van szó, hol az a fontos, hogy minél nagyobb keményitő mennyiséget termeljünk kat. holdankint.

Védekezzünk a légykárok ellen.

Oszi vetéseinknek gyakori veszedelme a légykár, amely ellen való védekezésnek már itt az ideje. A csapadékdus meleg nyár különösen kedvez a hesszeni, a csikoshátu buzalégy és egyéb legyek életkörülményeinek; buja növényzet, mindenütt uj gazok, gyomok sarjadzanak az elpergett magvakból, tehát nagyon is bőven találnak e rovarok helyet, hova petéiket elrakhatják.

Az ellenük való védekezés a tarlók mielőbbi lebuktatásával, majd ennek kizöldülése után — mindenesetre még a vetés megkezdése előtt — ezek ujbóli leszántásával kezdődik. Ugy a légykárok, mint a vetési bagolypille, illetve álcájának, nagy pusztitásai ellen legsikeresebben ugy védekezhetünk, ha a határt tisztán tartjuk, a mesgyéket, utszéleket, árokpartokat évközben ismételten lekaszáljuk, hogy e kártevő legyek és lepkék tojásaiknak helyet ne találjanak, ha pedig már valahol a zöldelő növénybe beletojtak volna, azt lekaszálva és betakaritva, tojásaikat elpusztitsuk.

Sikeres védekezési mód a csalogató vetések létesitése, mely nyilván ismeretes minden gazda előtt. Csaknem ilyen csalogató vetést képez a frissen leszántolt tarló, melyben az elpergetett szemek nyomban kikelnek s kedves tojófészek gyanánt csábitják magukhoz a kártevő legyeket.

Tojását mindegyik lerakja ősz elején, arra kell tehát törekednünk elsősorban, hogy ez időre minden tarló leszántassék, hogy a berakott tojások teljesen elpusztuljanak; másodszor pedig őszi vetési munkánkat oly időben kezdjük meg, hogy ezen kártevők tojási idejük alatt zöld vetést ne találjanak; vagyis sietősen, idő előtt magához az őszi vetéshez ne fogjunk hozzá, mert csak igy lesz elérhető, hogy mire első vetésünk kizöldül, a kártevők már befejezték a tojást, idei életmüködésüket.

Sokszor láttuk, hogy a légykár nemcsak a korai, hanem bár gyérebben, de október második felében vetett táblákon is mutatkozik. Ez onnan van, mert a korán vetett és petével telerakott tábla megfertőzte a többit is, a kikelő álcák elárasztanak — különösen a vetési bagolypille álcája — egy-egy tábláról sokszor egész határokat, minélfogva különösen a kisgazdák ilyforma védekezése csak akkor lesz teljesen és valóban sikeres, ha mindnyájan egyöntetüen járnak el, együttesen közremüködnek.

KÖZGAZDASÁG

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terményáruk, melyek október első három hetében meglehetősen jól tartották magukat, az utóbbi időben lanyhulásra hajlanak. Ennek a tartós elkedvetlenedésnek az oka főleg az, hogy az egész világtermelés nagy fölöslegekkel rendelkezik, igy semmiféle hosszra való kalkulálás számításait meg nem találná. Rozs is gyengén tartott. Csak a tengeri mutat élénkebb irányzatot, határidős kötéseket is bonyolitanak le benne, főleg a márciusi szállitásu árut keresik. Külföldi vásárlásokat is eszközölnek e terménycikkből. Köles teljesen lanyha, ara 220.000 koronára esett le. Repce és sörárpa is üzlettelen. A lisztpiac helyzete a tavaszi állapothoz viszonyitva annyiban változott, hogy tavasszal a barnalisztek jól keltek el, a prima lisztekben egyáltalán semmiféle üzlet nem történt. Most a helyzet az, hogy a malmok nagy barnaliszt készletekkel rendelkeznek s ezeken tuladni nem birnak, mert a történő csekély eladások is csak fehérárukban bonyolitódnak le. Ilykép a nullálisztek áraikat tartják. A lisztpiac üzlettelenségének főoka a vidéki malmok erős versenye. Legalább 4—500 koronával olcsóbb árukat birnak forgalomba hozni. Ezt ugy tudják elérni, hogy tőkeszerzés céljából az időközönként felgyülemlett készleteiket egyszerüen, versenyképes áron, forgalomba bocsájtják. A pénztelenek ilyenkor nem tekintik az áru minőségét, hanem mindig az olcsóbb árut szerzik be. A fővárosi malmok ellensulyozáskép hitelt adnak a vásárlóknak s igy jóformán az egész üzleti tevékenység most abból áll, hogy aki olcsóbb árut akar, az a vidéki gyengébb örleményeket szerzi be, aki pedig jobbfajta árut kiván az hitelbe vásárol.

A huspiacon nagy áresések történtek. A zsidó ünnepekre rengeteg baromfit szállitottak a fővárosba, mely azonban eladatlanul maradva nagy áresést idézett elő. Ilyen árhanyatlások a huspiac minden ágában történtek. Az állatvásárokon is állandóan sokkal több a felhajtás, mint az eladás és igy a megmaradó készletek az összes árakat tetemesen nyomják. Feltünő és jelentékeny a zsir árának esése, amely 30 ezer koronás áráról közel 25 ezer koronára esett vissza.

Legujabb árak:

Terménypiac: 78 kg-os tiszavidéki buza 347 és fél, 352 és fél, dunántuli 342 és fél, 345, rozs 225—230, árpa 240—260, sörárpa névleg 320—350, köles 200, zab 245—255, ó-tengeri 275—280, ujtengeri novemberre 160, decemberre 170, januárra 175, korpa 157 és fél, 160 ezer korona métermázsánként.

Huspiac: Marhahus Ia 30—40, IIa 20—23, borjuhus Ia 40—52, IIa 24—38, sertéshus Ia 30—34, IIa 26—30, zsir és háj 29—30, olvasztani való szalonna 26—27, füstölt- és paprikás szalonna 32—34, disznósajt 16—26, tepertő 30—34, csont 5—16, birkahus 14—24 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: élőcsirke rántani való 15—25, sülnivaló 25—40, élő tyuk 30—50, ezer korona darabonként. Ruca és lud 27—30, ludzsir 34—36 ezer K kg-ként.

Halpiac: ponty 30—45, csuka 35—40, kárász 25 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: közönséges burgonya 1000-1500, kifliburgonya 5000, vöröshagyma 1800—2000, fejeskáposzta 1200—1500, kel 2500—3000, vöröskáposzta 4—5000, karfiol 8—1200, tök gyalult 7000, torma 30.000, savanyu káposzta 5000 korona kg-ként.

Gyümölcspiac: alma asztali 10—15.000, rétesalma 4—8000, körte 20—28.000, szőlő 6—15.000, birsalma 6—10.000, aszaltszilva 10—15.000, dió héjban 10—14.000, dióbél 60.000, mandula héjban 50.000, naspolya 10—16.000 korona.

Tojás, tej és tejtermékek: Tojás darabja 2200—2300, tejfel 24.000, tej 4800—5000 literenként. Ia teavaj 70.000, főzővaj 55—60.000, sóványturó 8000 juhturó 30—40.000 korona.

Kenyér: barna 4400, félbarna 5600—6200, fehér 6800—7200 korona kg-ként.

Lisztpiac: 00-ás buza 5600—5700, 0-ás 5550—5650, 2-es 5300, 6-os 4125, 8-as 1900 korona kg-ként.

Az idei bortermés.

A borpiac helyzete. — Borfogyasztás és árak.

A szüret alatt a borpiacon az üzleti tevékenység igen csekély volt, mert a termelők tartózkodtak az eladástól. Most azonban a szüret már országszerte befejeződött és csak Tokajhegyalján van még folyamatban. A borok kiforrása után nagyobb kinálatra lehet számitani. Az áralakulásra vonatkozólag a kereskedők sem lefelé, sem felfelé nem várnak nagyobb eltolódásokat. A termés mennyisége sokkal kevesebb, mint ahogy várták, azonban az eredmény minőségileg gyenge és ez némileg kedvezőtlenül befolyásolja a vásárlási kedvet. Az egész ország termését 4 és félmillió hektoliterre becsülik, ebből, minthogy az exportálások nagyon rosszak és jelentősebb javulást a közel jövőben ezen a téren nem várnak, — mintegy 5—600.000 hektoliter fog kivitelre kerülni. A belső fogyasztásra maradna tehát körülbelül 4 millió hektoliter. A mult évben termelt 800.000 hektoliter teljesen fedezte az ország egy esztendei belső szükségletét, az idén azonban, minthogy az árak csak a felét teszik a tavalyiaknak, a fogyasztásnak körülbelül a megduplázására lehet számitani. Tehát körülbelül el fog fogyni másfél vagy két millió hektoliter bor. A belfogyasztás megélénkülésére azonban csak akkor lehet számitani, ha a fogyasztási adót, a mely most mintegy 2400 koronát tesz ki, jelentősen mérsékelik. A fogyasztási adónak 400—500 koronára való leszállitása volna kivánatos. Jelenleg az árak Malligandfokonként seprősen 400 koronán állanak. Országos átlagban az idei termésü borok középminőségüeknek mondhatók, jobb minőségü borok csak csekély százalékban termettek.

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR
STERNBERG
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 60.

1. Egyszerü fenyőfából készült hegedü 80.000
2. Jó kidolgozásu iskolahegedü . . . 200.000
3. Finomabb, kellemes erős hangu hegedü 300.000
4. Valódi ébenfa felszerelésü Stainer-modell remek hangu 400.000
Finom, préselt formatokok és tasakok legolcsóbb árban.
Saját húrfonodánk gépüzemre!

Az olaszországból hazahozott hősi halottak fogadása.

Szombaton, október 31-én, délelőtt tizenegy órakor a Keleti pályaudvar érkezési oldala előtt levő térségen nagy katonai pompával fogadták a katonai hatóságok huszonhárom hősi halottat, akiket idegen földben való hosszu pihenés után szállitottak haza a fővárosba.

A huszonhárom ravatal előtt félkörben hatalmas lánggal lobogtak a kandeláberek és a ravatalok előtt a magyar királyi honvédségnek a diszszázada és a budapesti államrendőrség diszszakasza vont diszőrséget.

Háromnegyed tizenegy után egymásután érkeznek kocsikon a gyászünnepség előkelő résztvevői. Megérkezik a Kormányzó képviseletében Ludvig György altábornagy, a kormány képviseletében gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter, a katonai hatóságok részéről Jánky Kocsárd lovassági tábornok, vitéz báró Than Károly altábornagy, vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, báró Hazai Samu honvédelmi miniszter, vitéz Sréter István nyugalmazott honvédelmi miniszter, vitéz báró Szurmay Sándor nyug. honvédelmi miniszter. A nemzetgyülést Scitovszky Béla elnök képviselte. Pontosan tizenegy órakor érkezik József királyi herceg feleségével, Auguszta királyi hercegasszonnyal, közvetlenül utánuk dr. József Ferenc királyi herceg feleségével, Anna királyi hercegasszonnyal.

Ekkorra már az egész teret félköralakban körülfogja az érdeklődő közönség tömege. Az előkelő vendégek, a hozzátartozók számára a gyászdrapériákkal feldiszitett pályaudvar eresz alatt fentartott helyen együtt van a hazaérkező hősöket fogadó diszes gyászünnepség előkelő közönsége, köztük az összes budapesti diplomáciai és követségi testületeknek a képviselőivel.

A könnyü szélben füstölve égnek a nagy lánggal lobogó fáklyák a huszonhárom hősi halott koporsói előtt. Az Olaszországból hazaszállitott, elporlott hősök a következők:

Tárkányi J. Róbert főhadnagy, Székely Ödön hadnagy, Zboray Gyula hadnagy, Steiner Géza hadnagy, Adler-Rácz Károly zászlós, Forstinger Géza zászlós, Szilágyi József hadapród, Gömöry Jenő önkéntes őrvezető, Körmendy Gerő vezérkari alezredes, Petenyei Honthy Béla százados, Gyimóthy Aladár főhadnagy, Fekete Jenő főhadnagy, Klauz Kálmán főhadnagy, Huszár László hadnagy, Nagy Elemér hadnagy, Varjas József zászlós, Nyilas József zászlós, Horváth Ferenc zászlós, Thuróczy Ferenc zászlós, Kpojár József hadapród, Balogh Zoltán őrmester, Berényi József tüzér.

Tizenegy óra után néhány perccel megkezdődik a gyászünnepség a m. kir. honvédség gyalogszázadának tisztelgésével. Mintha egy jelre történne: a tisztelgés után megszólalnak Budapest összes templomaiban a harangok és következnek az ünnepi beszédek. A keresztény egyházak püspökei mondottak magasröptü gyászbeszédeket. Az ünnepi beszédek után ujból tisztelgett a kivonult diszszázad, majd a gyászinduló hangja mellett a Budapesten eltemetendő hősi halottakat a halottaskocsikra, a vidékre szállitandó hősi halottakat pedig a Keleti pályaudvar halottaskamrává átalakitott helyiségébe vitték. Az ünnepség a diszszázad sortüzével fejeződött be.

A magyar kormány módot adott arra, hogy idegenben elesett véreink immár közöttünk, magyar földben nyughassanak.

HIREK.

Heti naptár.

NOVEMBER	Római kath naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
9 Hétfő	Tivadar vt.	Tivadar	A hét elején a nap 6 óra 40 perckor kél és 4 óra 10 perckor nyugszik a hét végén pedig 7 óra és 20perckor kél 4 óra 00 perckor nyugszik
10 Kedd	Av. András	L. Márton	
11 Szerda	Márton pk.	Márton	
12 Csütörtök	Márton p.	Jónás	
13 Péntek	K. Szanisz †	Szaniszló	
14 Szombat	Jozafát vt.	Klementina	
15 Vasárnap	D24. Gertrud	D22. Lipót	

Előfizetési felhivás.

Az Országos Vitézi Szék szükségesnek találta, hogy a Vitézek és Gazdák Lapja minden vitéz otthonában megjelenjék, a vitézeket tájékoztassa, irányitsa és szórakoztassa. A vitézek ügyvezető törzskapitánya elrendelte, hogy lapunkat minden vitéz, akinek még eddig nem járt, megrendelje.

Hogy a lapra való előfizetés tulságos terhet ne rójjon az egyes vitézekre, az előfizetési dijat évi 144 ezer koronáról 96 ezer koronára szállitottuk le, vagyis egy félévre 48 ezer, negyedévre 24 ezer korona lesz a hetenkint gazdag tartalomban megjelenő lap ára.

Most már a lapra való előfizetés minden vitézre kötelező, ennélfogva a lapot minden vitéznek megküldöttük, hozzá csekklapot mellékeltünk. Kérjük, hogy mindazok, akik eddig még elő nem fizettek, az előfizetési dijat legalább egy negyedévre, akiknek pedig módjukban áll félévre, vagy egy évre beküldeni sziveskedjenek.

A nemzetgyülés hősi halottainak emléktáblája. A nemzetgyülés mult szombati ünnepi ülésén a kormány tagjai valamennyien megjelentek, mig a szociáldemokrata párt, határozatához képest, távolmaradt az ülésről, helyette azonban a régi főrendek, valamint az országgyülés volt tagjai közül számos vezető egyéniség jelent meg. Először Scitovszky Béla elnök beszélt, utána a kormány tagjai, valamint a képviselők átvonultak a delegációs terem előtti folyosóra, ahol Huszár Károly tartotta meg ünnepi beszédét a nemzetgyülés hősi halottjainak emléktáblája előtt. Miután Tisza István gróf és Návay Lajos emlékét megörökitő tábláról lehullott a lepel, Zsitvay Tibor mondott beszédet, melynek végeztével a Budai Dalárda a Himnuszt énekelte el. Az elnök ezután ujból megnyitotta az ülést, melyen az ünnepségen elmondott beszédeknek és az ünnepről szóló napló mellékletének kinyomtatását inditványozta, mit a nemzetgyülés elfogadott.

Tőry Gusztáv temetése. Tőry Gusztávot, a Kuria nyugalmazott elnökét hétfőn délelőtt temették a Kuria előcsarnokából impozáns gyászünnepség keretében. A temetésen a Kuria és az itélőtábla birói kara teljes számmal jelent meg Juhász Andor dr. kuriai elnök és Degré Miklós dr. táblai másodelnök vezetésével. Az igazságügyminisztérium küldöttségét Pesthy Pál dr. igazságügyminiszter, a koronaügyészséget dabasi Halász Lajos dr., az Ügyvédi Kamaráét Pap József dr. elnök vezették. A temetésen megjelent Zsitvay Tibor dr., a nemzetgyülés alelnöke, Rakovszky Iván belügyminiszter, Nagy Emil, Szurmay Sándor báró, Szterényi József báró volt miniszterek, Tóth János, a földbirtokrendező bíróság elnöke, Sipőcz Jenő dr. polgármester, Wlassits Gyula báró, a Közigazgatási Biróság elnöke, Benedek Sándor másodelnök és még sokan az előkelőségek sorából. Az egyházi gyászszertartást Nemess Antal dr. cimzetes püspök végezte fényes papi segédlettel, majd az Operaház énekkara énekelt gyászdalokat.

IV. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM. BUDAPEST, 1925. NOVEMBER 8.

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLŐNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA" MELLÉKLETE

509/biz. I. — 1925. szám.

Vitézek kincstári lóval való kedvezményes ellátása.

A kincstári lovak kiutalása iránti kérelmek előterjesztésére kiadott eddigi rendelkezések a mai napon hatályukat vesztik.

A Honv. Min. ur Önagyméltósága megengedte, hogy minden telkes vitéz, aki a telkét maga kezeli, a katonai kincstártól tenyésztésre még alkalmas kancát, ezek hiányában heréltet vásárolhasson.

Feltételek:

1. 20 kat. holdnál kisebb gazdaságok 2 drb, ennél nagyobbak minden további 40 kat. hold után még 2—2 lovat kaphatnak.

2. Az eladásra kerülő lovak átadási helye és ideje 14 nappal előbb tudtul lesz adva a vármegyei Vitézi Székeknek, hogy az igényjogosultságukat igazoló vitézek előre megtekinthessék.

3. A vitézek a lovak közül választhatnak. Vitás esetben azé az elsőbbség, aki korábban kért lovat. Egy időben benyujtott kérvényeknél sorshuzás dönt.

4. A kiválasztott lovak méltányos árát egy bizottság állapitja meg. Ezen bizottságban a vármegyei Vitézi Szék részéről is lesz egy tag. A becsár teljes kifizetése esetén a vitéz egy kötelezvényt ir alá, melynek értelmében a vásárolt lovat a kötelezvény aláirásától számitott nyolc (8) hónapig magánál tartja és senkinek sem adja el, továbbá, hogy a kancát csak állami, vagy a vidéken lévő tájfajta tenyésztő szövetkezet kezelésében lévő ménnel fedezteti.

5. A becsárat a legkivételesebb esetekben 12 havi részletben is lehet fizetni, ha az illetékes vármegyei Vitézi Szék ezt javasolja és a teljes összegért kezességet vállal.

6. Nyolc hónap letelte után, illetve, ha a vásárolt ló már teljesen ki van fizetve, a vásárló korlátlan tulajdonába megy át. Erről bizonyitványt kap a vitéz.

7. Az állatforgalmi adót a marhalevél kiváltásakor a lóátvevő vitéznek kell fizetni.

8. A lóátvétel után a vitéz minden további igényjogosultsága egyszersmindenkorra megszünik, kivéve azt a vitézt, akitől bármely honvéd ló avatóbizottsága mindenkori pótlóáron egy vagy több oly legalább 3 és féléves csikót vett át, melyet a vitéz igazoltan állami, vagy tájfajta tenyésztő szövetkezet kezelésében levő ménnel párositott, ezen rendelet alapján átvett kanca után nevelt. Az ilyen vitézeknek annyi kanca méltányos becsáron való átvételéhez van igénye, ahány csikaját avatták fel.

Ujabb lóigényt támaszthat az a vitéz is, aki lovát elemi csapások, járványok és ellés közbeni elhullás miatt vesztette el és pedig annyi kancára (heréltre) ahányat vesztett, ha a kötelezvényben vállaltaknak lelkiismeretesen megfelelt.

9. A becsár megállapitása a mindenkori piaci árak méltányos figyelembevétele és mérlegelése alapján történik. Minden bizottsági tag külön becsül, az elnök az egyes becsárakat összeadja és a bizottság tagjainak számával elosztja.

10. Azok a vitézek, akik e rendelet megjelenése előtt kaptak vállalkozó lovakat, igényjogosultságuknak a 8-ik pont szerint való megszünése mellett vállalkozó lovaikat a következő módon válthatják meg: a becsárnak a mindenkori törvényes pénznemre átszámitott összege 5-el osztandó és annyi ötödrész fizetendő, ahány év a teljes öt évi kiszolgáláshoz szükséges. E számitásnál a hónapok is tekintetbe veendők. Megkezdett hónap egész hónapnak számit.

Az ezirányu kérvényeket az illetékes vármegyei Vitézi Székek javaslatára, a vegyesdandár parancsnokságok intézik el.

11. Heréltek kiadására csak akkor kerülhet sor, ha elegendő kanca nem állana rendelkezésére. Átadásuk ugyanugy történik, mint a kancáké, de az átvevő csak a tájfajta tenyésztő szövetkezetbe való belépésre kötelezi magát.

12. A Vitézi Rend minden tagja, illetve minden szerve, mely jelen rendelet alapján lovat vesz, illetve lóátvételnél közreműködik, a tenyészkedésével alávetí magát annak, hogy kétes, vagy vitás esetekben a Honvédelmi Miniszter döntésének megfelebbezhetetlenül megfelel.

Az a telkes vitéz, aki a felsorolt feltételek mellett kincstári lovat óhajt vásárolni, a vármegyei Vitézi Székhez egyszerü levelezőlapon a következő szövegü kérést nyujtja be:

„Kérek részemre az 1925. évi ..... számu Vitézi Közlönyben közzétett feltételek mellett ..... darab tenyésztésre alkalmas kancát, annak hiányában heréltet. Jelentem, hogy nincs kincstári lovam ..... és ..... község határában lévő ..... darab van kat. hold vitézi telkemen magam gazdálkodom.

....., 192..... hó ..... n.

vitéz N. N."

A vármegyei Vitézi Székek a beérkezett lókéréseket a Honvédelmi Min. rendelet szellemében intézik el.

348/biz. — 1925. szám.

Avatási ünnepélyen szabályosan öltözködjünk.

A folyó évi ünnepélyes vitézi avatáson különösen a külállomásokról és vidékről az ünnepélyre felutazott katonai személyek közül többen a f. évi 2. számu Vitézi Közlönyben megjelent 3128/I. — 1925. számu rendelet utolsó bekezdésében az öltözetre kihirdetett viselettől eltérőleg a legkülönbözőbb öltözetben jelentek meg, melynek következménye az volt, hogy emlitettek az ünnepélyre bebocsájtást nem nyertek.

Hasonló esetek elkerülése végett nyomatékosan felhivom ugy a Vitézi Szervek, mint az egyes vitézek figyelmét arra, hogy az egyenruházati megjelenőkre nézve a honvédség öltözeti és felszerelési szabályai minden alkalommal, de különösen ünnepélyeken kötelezők. Elvárom, hogy a vitézek a jövőben e téren is beigazolják fegyelmezett gondolkozásukat és magatartásukat és a Vitézi Rend Kiskátéjának 5. §. 1. p. alattiak szerint előljáróik utasításait hiven teljesitik.

1578/Ft. I. — 1925.

A nyugállományu vitézek szolgálati utja.

Előfordult, hogy a nyugállományu vitézek a Honvédelmi Miniszter által kiadott rendeletekre vagy utasitásokra történő beadványaikat nem a tartozkodási helyük szerinti illetékes polgármesteri, vagy alispáni hivatal utján, hanem a lakóhelyük szerinti vármegyei Vitézi Szék, illetve a Vitézi Rend Főszéktartósága utján terjesztik be.

Ennek az a következménye, hogy az ily beadványokban foglaltakat az illetékes nyilvántartó hatóságok nem jegyezhetik elő és ez által ezen hatóságoknak a vitézekre vonatkozó nyilvántartási adatai hiányosakká válnak, mi idővel a nyug. ellátásuknál sok zavarra adhat okot.

Ennek elkerülése végett utasitom a vármegyei Vitézi Székeket, hogy a nyug. áll. vitézek a Honv. Min.-hez cimzett és hozzájuk beterjesztett nyug. ellátásra vonatkozó beadványaikat adják viss a és utasitsák a nyug. áll. vitézeket, hogy jövőben ilyen tartalmu felterjesztéseiket a Honvédségi Közlöny 1921. évi 30. számában közölt 18.688/eln. 4. — 1924. sz. körrendelet értelmében az előirt szolgálati uton, az I. foku nyilvántartó hatóság utján, terjesszék elő a Honv. Min. Urhoz.

5314/I. — 1925. szám.

A vitézi székkapitányságok felügyeleti joga.

A »Vitézi Rend Kiskátéja« II. R. 2. § 3. pontja értelmében a székkapitány a területén élő, de állományába nem tartozó vitézek feletti felügyeletet is gyakorolja.

Nyilánvaló, hogy e rendelkezésnek eleget tenni csak akkor lehet, ha a vármegyei Vitézi Székek a területükön tartózkodó, de állományukhoz nem tartozó vitézeket is nyilvántarják. Szigoru kötelességévé kell tennem ezért minden vitéznek, hogy ezt a körülményt, ha valami okból állomány illetékes vitézi széke körletében nem tartózkodhat, ne csak ennek, hanem annak a Székkapitányságnak is bejelentse, amely őt érintőleg a felügyeleti jog gyakorlására a fentiek értelmében hivatott.

1233—1258—1335—1348—1434—1493—1494/Ft. — 1925/szám.

Személyi változások a vármegyei vitézi szerveknél.

Az Országos Vitézi Szék az illetékes törzsszékek előterjesztése alapján a »Vitézek Járási Hadnagya« teendőinek ideiglenes végzésével megbizta vitéz Görgey László várm.-i főjegyző urat a miskolci, Bodrogay András csendőr szds urat a kiskörösi, vitéz Tersztyánszky Ferenc bányatisztviselő urat az ózdi, F. Szabó Dezső főszolgabiró urat a kiskunfélegyházai, vitéz Bükkhelyi Gábor ezredes urat a kaposvári, vitéz Lédeczy Nándor tanitó urat a nagyatádi, Haám Lajos főszolgabiró urat a csurgói, vitéz Csicsery-Rónay István vk. alezredes urat a tabi, vitéz Tóth Márton tanitó urat a simontornyai, vitéz Borsy József ny. tábornok urat a pécsi városi, peflérdi vitéz Brázay István földbirtokos urat a pécsi (nyugati), vitéz Barnabás István kir. tanfelügyelő urat a pécsi (keleti), vitéz Kenyeres János ny. huszár szds urat Dévaványa és környéke, Kautsch Károly ny. ezredes urat a pécsváradi, vitéz Bede-Fazekas Ödön főelőadót a szentlőrinci járásban.

Az O. V. Sz. egyidejüleg a járási hadnagyi teendők végzése alól méltányos okokból felmentette vitéz Fehér Ferencz urat a miskolci, vitéz Mérey László vk. alezr. urat a központi, Pozsgay Miklós földbirtokos urat a kiskörösi, dr. Mogyoróssy Bertalan főszolgabiró urat az ózdi, Endre Zsigmond n. gy. képviselő urat a kiskunfélegyházai, Weihsenbach Iván báró főszolgabiró urat a tabi, Juhász Béla ezredes urat a marcali, vitéz Bibor Mányás uradalmi pénztáros urat a pécsi, Pintér Lajos erdőmérnök urat a pécsváradi, vitéz Rhédey László erdőmérnök urat a nagyatádi járásban.

A megbizó levelek kiadattak, illetve bevonattak.

2495/IV.—1925. szám.

Törlések a Vitézi Rendből.

Saját indokolt kérelmükre:

vitéz Fári Mihály 780, volt tart. közvitéz, földmüves, Hódmezővásárhely;

vitéz Karikás István 1088, volt tart. közvitéz, földmüves, Kapuvár;

vitéz Falvai Vilmos 399/I. hiv. tiszthelyettes, Budapest;

vitéz Magyar Vendel 328., volt tart. tüzmester, földmüves, Nagyganna.

vitéz Kiss Jenő 3391., volt tart. tizedes, földmüves, Sövényháza.

Mert vitézhez nem méltó magatartást tanusitottak:

vitéz Hosszu György 2495., hiv. csendőr, Dunaszekcső;

vitéz Pápai József 969., volt tart. szkv., földmüves, Esztergom;

vitéz Sereg József 3101., volt tart. közvitéz, földmüves, Onód;

vitéz Benedek Ferenc 1291., volt tart. tizedes, földmüves, Foktő.

Nevezettek a »vitéz« jelzőt többé nem használhatják és a vitézi jogokat nem gyakorolhatják.

3282/IV.—1925. szám.

Érvénytelenitések.

A következő elveszitett vitézi jelvényeket érvénytelenitem:

vitéz Mihály Ferenc, 3282. számu, vitéz Tóth János, 2235. számu; vitéz Kapusi Sándor 4190 számu és a Vitézi Rend tagjai közül törölt Kalmár Ferenc 741. számu jelvényét.

A következő elveszitett zöld igazolványokat érvénytelenitem:

vitéz Major Imre 1138. számu, vitéz Szepesi István 555. számu, vitéz Kapusi Sándor 4190. számu, vitéz Pál Ferenc 1844. számu, vitéz Rózsa István 2187. számu, vitéz Mihály Ferenc 3282. számu és vitéz Szabó Márton 2292. számu igazolványait. Ezek helyett nevezetteknek uj igazolványok adattak ki.

Helyesbitések.

5345/IV.—1925. szám.

A »Vitézi Rend Kis Kátéja« példatárának 1. sz. mintájában a 8. sor után folytatólag beirandó »és az ara orvosi bizonyitványa«.

*

391/IV.—1922. szám.

A folyó évi 2. számu Vitézi Közlöny »Törlések a Vitézi Rendből« cim alatt közöltek 5. pontjában vitéz Cserei Imre vámőrfőtörzsőrmester, nyirábrányi lakos szöveg után beirandó »vitézi jogainak gyakorlásától és a vitéz jelző használatától felfüggesztetett«.

Dicséretek.

308/biz. V.—1925. szám.

vitéz Epres Lipót tanitó, vitézi őrmestert, a vaskuti Levente-Egyesület megszervezése és a leventék nevelése körül tanusitott lelkes, buzgó, fáradságot nem ismerő, igen eredményes munkásságáért az O. V. Sz. nevében, köszönetem kifejezése mellett, dicsérő elismerésben részesitem.

*

360/biz. V.—1925. szám.

vitéz Solty László rendőrfelügyelőt, mert egy égő házból annak gazdáját a saját élete kockáztatásával kimentette, továbbá mert 1924 tavaszán a Tisza kiáradása elleni sikeres védekezést hivatalos kötelességét messze meghaladó fáradtságos munkával és körültekintő, erélyes intézkedésekkel biztositotta, az O. V. Sz. nevében elismerésben és dicséretben részesitem.

*

410/biz. V.—1925. szám.

vitéz Székely György, Lőrinci község adóügyi jegyzőjét, a leventék kiképzése, valamint egy ezzel kapcsolatos ünnepély megrendezése körül kifejtett igen eredményes munkásságáért az O. V. Sz. nevében megdicsérem, önzetlen, hazafias tevékenységét pedig követendő például az összes vitézek tudomására adom.

*

308/biz. V.—1925. szám.

vitéz Török Mihály tápéi lakost azért, mert mint vitézi őrmester, fáradságot és anyagi áldozatot nem ismerve, kötelességét öntevékenyen és mintaszerüen végzi, az O. V. Sz. nevében megdicsérem.

*

360/biz. V.—1925. szám.

Csanád—Arad—Torontál k. e. e. vármegye Vitézi Székének jelentése révén tudomására jutott az O. V. Széknek, hogy vitéz Hódi István kiszombori,

vitéz Lakatos András szőregi,

vitéz Némethy Lajos kunágotai és

vitéz Bencze József makói lakosok a leventék kiképzése körül önzetlen hazaszeretetre, elismerést érdemlő szorgalomra és ritka ügyszeretetre valló tevékenységet fejtenek ki.

Minthogy a Levente-Egyesületekhez nagy nemzeti célok fűződnek, az érdekükben kifejtett jó munkáért a fentebb megnevezett vitézeket dicsérő elismerésben részesitem.

*

6248/I.—1925. szám.

Csongrád vármegye Vitézi Széke jelentése révén az O. V. Sz. örömmel vette tudomásul, hogy vitéz Kérges Pál ny. áll. tiszthelyettes, szeged-felsőtanyai lakos, vitézi telkét az átlagot messze felülmuló szorgalommal, erős akarattal és kiváló hozzáértéssel müveli.

Az O. V. Sz. ezt mint örvendetes és követésre méltó tényt az összes vitézek tudomására hozza, nevezett vitézt pedig, elismerésének kifejezése mellett, megdicséri.

*

6253/V—1925. szám.

A mezőcsáti járásban megrendezett mezőgazdasági szántóversenyen résztvett és dijat nyert

vitéz Lengyel Andor és vitéz Balázs Lajos;

az edelényi járásban pedig

vitéz Németh Ferenc és vitéz Kiss Lajos.

Borsod—Gömör—Kishont k. e. e. vármegye Vitézi Székének e szép és nemes versengésről tanuskodó hiradását buzditásul minden vitéznek tudomására hozom, a fentebb megnevezett vitézek sikeréhez pedig az O. V. Szék elismerését füzöm.

*

3305/IV.—1925. szám.

vitéz Zsákai Jánost a Vitézi Rend tekintélyének és jó hirének megóvását célzó, kötelességhü eljárásáért az O. V. Szék nevében megdicsérem.

4620/IV.—1925. szám.

Halálozás.

Mély megilletődéssel, nagy szomoruságggal, de a Mindenható bölcs végzésében való férfias megnyugvással adom tudtára minden vitéznek, hogy népes családunkat, a Vitézi Rendet ismét többszörös gyász érte. A halál, amit az igaz, jó magyar vitézek a háboru véres viharaiban semmibe sem vettek, különböző betegségek álarcában, ujból közénk lopózott s legjobbjaink közül magával ragadta

livnói vitéz Hadfy Zoltán őrnagyot,
vitéz Ardóy Gusztáv tüzérszázadost,
vitéz Vértes Béla tanár, járási hadnagyot,
vitéz Kállya István csendőr g.-főhadnagyot,
vitéz Gyarmati József,
vitéz Márton János,
vitéz Gyöngyösi Sándor és
vitéz Parag Ferenc földmüveseket.

Emléküket kegyelettel őrizzük.

Vitézek magatartása tagositási eljárás esetén.

A vitézi telkeknek a tagositási eljárás alóli mentesitésére a m. kir. földmivelésügyi miniszter urhoz intézett átiratra a következő válasz érkezett:

»Folyó évi május hó 19-én 2950/II. sz. alatt kelt felterjesztésére értesitem a Vitézi Széket, hogy a tagositásból kivonandó területek megállapitásánál a vitézi telkek mindig különös gondoskodásomat képezték. Ma-

gam is azon az álláspontom vagyok, hogy a nehéz gazdasági viszonyokkal küzdő vitézi telkesek tagositási költségekkel lehetőleg ne terheltessenek, aminek elkerülésére az 1908. XXXIX. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 20/909. I. M. sz. rendelet 17. és 18. §-ai módot adnak.

A tagositási helyszini tárgyalások alkalmával, mely tárgyalás egyik célja a tagositandó terület megállapitása, ezt az intencziómat a tárgyaló bizottság mindig sze előtt fogja tartani. De hogy a tagositandó területen lévő vitézi telkek érdekei teljes mértékben megvédhetők legyenek, kivánatosnak tartom, hogy a vitézi telkesek a községükben jóelőre szabályszerüen kihirdetett tagositási helyszini tárgyaláson személyesen részt vegyenek s ott a tagositási helyszini tárgyaló bizottságnál az 1908: XXXIX. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 20/909. I. M. sz. rendelet 17. és 18. §-ára való hivatkozással kérjék vitézi telkünknek a tagositási eljárából való kivonását.«

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:
vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY GÉZA s. k.

Az Akadémia százéves ünnepe. Folyó hó 3-án délelőtt folyt le a Magyar Tudományos Akadémia százéves fennállásának ünnepe az Akadémia diszes palotájában. Az Akadémia ünnepén megjelent Magyarország kormányzója, a királyi hercegek, a kormány, a nemzetgyülés, a külföldi tudományos társulatok képviselői és igen sok társadalmi előkelőség. Horthy Miklós kormányzó beszéddel köszöntötte az Akadémiát, ugyancsak József királyi herceg a hadviseltek, gróf Klebelsberg kultuszminiszter a kormány, Scitovszky Béla házelnök a nemzetgyülés nevében. Beszédet tartotak: Berzeviczy Albert, Négyesy László, Szinnyei egyetemi tanár és a külföldi tudományos társaságok képviselői. A diszes ünnepség a Magyar Tudományos Akadémia nagy hagyományaihoz méltó fénnyel folyt le.

Tisza István gróf halálának évfordulóján, október 31-én, tartotta meg a Tisza István emlékbizottság és a Tisza István-kör szokásos gyászünnepélyét.

Halottak napja. Halottak napját az egész ország népe méltó kegyelettel ünnepelte meg. Budapesten a temetőkbe hatalmas tömegekben zarándokolt ki a nép. A rendőrségnek minden erejét meg kellett feszitenie, hogy a tömegeket rendben irányitsa és szerencsétlenségeknek elejét vegye. A Bazilikában ünnepi gyászmise volt az elesett hősök emlékére, melyen a budapesti helyőrség tisztikara teljes számban megjelent vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, Janky Kocsárd lovassági tábornok, Percel Armand városparancsnok vezetésével. Kilenc órakor jelent meg Horthy Miklós kormányzó, aki a szentélyben helyet foglalt József királyi herceg, Auguszta királyi hercegasszony és a megjelent előkelőségek körében. A gyászmisét Zadravecz István tábori püspök celebrálta fényes segédlettel, majd nagyhatásu beszédben méltatta az ünnep jelentőségét. Többek között azt mondotta: »A mi hőseinkben nem az egyén életét temettük csak el, hanem a magyar hősökben a magyar igazságot.« A megható beszédet mély megindultsággal hallgatta végig a megjelent közönség. A szép ünnep a Himnusz eléneklésével ért véget.

Sulyos tömegszerencsétlenség a rákoskeresztuti temető előtt. Vasárnap, Mindenszentek ünnepén délután a rákoskeresztuti temető villamos megállójánál, a halottak ünnepének torlódó emberforgatagában sulyos szerencsétlenség történt. Weiland Mátyás fuvaros egyfogatu kocsijának lova ugyanis egy arra haladó gépkocsitól megbokrosodott s mialatt a fuvaros a közeli kocsmában tartózkodott, vad vágtatással elindult az országuton a város felé. A temető bejárata előtt, a megállóhelynél hatalmas tömeg várakozott, mely egész szélességben elfoglalta az utat. A megbokrosodott ló a tömeg közé rontott, több járókelőt elgázolt, óriási riadalmat és pánikot keltett a tömegben.

A rokkantadó ügye a komoly megvalósulás stádiumába lépett, a bizottságok tárgyalják már. Örülünk neki, hogy a lapunkban felvetett azon kétség, miszerint a felmentett uraknak a hadviseltekkel a javaslat egy és ugyanazon mértékkel mér, kifogás tárgyát képezte az egységes párt értekezletén is. Lehetetlen és bünös semmibevevése ez a hadviseltek által elviselt szenvedéseknek, fájdalmaknak és harctéri szenvedéseknek. Nem a teher játszik itt szerepet, mert a hadviseltek jobb szivvel adják azt, amit rokkant társaik érdekében tőlük az állam elvár, mint azok, akik távol a harctéri gyötrelmektől, a rokkantak szenvedéseit felfogni is képtelenek, azonban a hadiszolgálatukkal a hátuk mögött, a felmentettektől még nagyobb áldozat meghozatalát várják.

A főkapitány köszönete a Társadalmi Egyesületek Szövetségének. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége a közelmultban üdvözlőlevelet intézett Marinovich Jenő dr. rendőrfőkapitányhoz, amelyben a szövetségbe tömörült negyvenkét társadalmi egyesület nevében köszönetét és elismerését fejezte ki a rendőrségnek, abból az alkalomból, hogy a Rákosi Mátyás-féle kommunista összeesküvést leszerelték és ártalmatlanná tették. A főkapitány most meleghangu átiratban köszönte meg a Társadalmi Egyesületek Szövetségének üdvözlő sorait, mert ezekben a multak szenvedései során egybekovácsolt magyar társadalom együttérzését és hathatós támogatását látja.

A volt 38. honvédhadosztály gyászünnepélye. A volt m. kir. kir. 38. honvédhadosztály háboruban elesett harcosainak emlékére november 7-én, Budapesten gyászünnepélyt tartott.

Az 1900 és 1905 augusztus 18-án felavatott ludovikások november 15-én 8 óra 45 perckor jönnek össze a Ludovika Akadémia disztermében huszonöt-, illetve huszéves, ebéddel összekötött találkozójukra. A találkozó rendezői ezuton is meghivják az évfolyambeli bajtársakat és tanárokat, akik a meghivót nem kapták meg, valamint a 25, illetve 20 év előtt a közös hadsereghez vagy a haditengerészethez felavatott ama bajtársakat, akik szalma mater-üket elveszitették és a ludovikások ünnepélyét sajátjuknak tekintik. A találkozón a tényleges tisztek diszegyenruhában, övvel és vállszijjal jelennek meg.

Berzeviczy Albert és Balogh Jenő megkapták az I. osztályu érdemkeresztet. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Berzeviczy Albert belső titkos tanácsosnak, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének és Balogh Jenő belső titkos tanácsosnak, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának a hazai kultura terén kifejtett és eredményesen gazdag müködésüknek, továbbá a Magyar Tudományos Akadémia fejlesztése körül szerzett kimagasló érdemeiknek elismeréséül az I. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

Gyászünnep nagyatádi Szabó István halálának évfordulóján. Néhai nagyatádi Szabó István volt földmivelésügyi miniszter erdőcsokonyai sirjánál vasárnap gyászünnepre gyültek a kisgazdavezér tisztelői és barátai. A fővárosból Pesthy Pál és Mayer János miniszterek vezetésével huszonöttagu képviselő-küldöttség utazott le, hogy elhelyezze a siron a kormány és az egységes párt koszoruját. A gyászünnepség résztvevői az erdőcsokonyai kaszinóban gyülekeztek, majd az elhunyt özvegyénél tettek látogatást, akinek Makó város küldöttsége átnyujtotta az elhunyt diszpolgárrá történt megválasztásáról szóló oklevelet. Makó városa 1923-ban választotta diszpolgárrá Nagyatádit. Az oklevél átnyujtása után a közönség a miniszterek és képviselők vezetésével a temetőbe vonult, Nagyatádi koszoruktól ellepett sirjához. A gyászünnepséget a községi dalárda éneke vezette be, majd Halka Sándor református esperes mondott imát, mely után Mayer János földmivelésügyi miniszter helyezte el a siron az egységes párt koszoruját s megismételte azt a tavaly tett fogadalmat, hogy a Nagyatádi által kijelölt politikai iránytól soha el nem térnek. Pesthy Pál igazságügyminiszter a kormány koszoruját a kisgazdatársadalomhoz intézett azzal a felhivással tette le, hogy értse meg és kövesse a Nagyatádi képviselte eszmét. Forgács Miklós a kisgazdaképviselők nevében beszélt, majd a küldöttségek helyezték el koszoruikat. A gyászünnepség Szalóky Dánielnek, az elhunyt egykori tanitójának imájával fejeződött be.

A reformáció emlékét október 31-én Budapesten nagy tömegben ünnepelték meg a reformátusok. Délelőtt a Calvin-téri templomban Ravasz László püspök tartott istentiszteletet. Ezt megelőzően és követően ifjusági istentisztelet volt ugyanott, este pedig a régi képviselőházban ülték meg együttesen a protestánsok a reformáció 400 éves évfordulójának emlékét. Az ünnepségen Kaas Albert báró, nemzetgyülési képviselő mondott megnyitó beszédet, majd Raffay ev. püspök tartotta meg ünnepi beszédét. Utána Révész István prelátus szólott, dr. Füllkrug, az Európai Protestáns Belmisszió Szövetség főtitkára tolmácsolta a németországi protestánsok üdvözletét, végül pedig dr. Imre Sándor egyetemi tanár tartott előadást. Az ünnepség Józan Miklós unitárius püspöki vikárius záró imájával végződött.

A belügyminiszter nagyjelentőségü rendeletet adott ki a hivatalos nyelv magyarosságának biztositása céljából, amely célt — amint a rendelet megemliti — eddig még nem sikerült megközeliteni egy egységes, helyes, hivatalos használatban. A belügyminiszter elhatározta, hogy a közigazgatási hatóságok számára ilyen nyelv megteremtésére egy munkatervet fog készittetni s ennek szellemében Radnay Tibor helyettes államtitkárt bizta meg a hivatalos magyar nyelv szabályainak elkészitésével. Ezt a munkát, melyet az Akadémia birált meg, teszi kötelezővé a belügyi közigazgatás valamennyi tisztviselőinek részére a rendelet.

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK.

A görög-bolgár viszály.

A görög-bolgár viszály a Népszövetség közbelépése folytán, amilyen hirtelen keletkezett, olyan hirtelen elmult. A görögök a Népszövetség felhivására a kitüzött határidőre kiüritették a jogellenesen megszállt bolgár területeket. Igy azután a háboru, vagyis a végső fegyveres leszámolás elmaradt ugyan, de megmaradt még mindig a fenyegető intőjel arra, hogy milyen nagy veszedelemben forog állandóan az általános béke és a mesterségesen felállitott uj európai egyensuly. Most is kitünt, hogy milyen sulyos és barbár intézkedés az, amidőn az európai népek egyrészét a békeszerződés rendelkezései fegyvertelenül kiszolgaltatják a szomszéd állig fegyverkezett népek önkényének, melyek aztán, mint most a görögök tették, mondvacsinált, vagy kierőszakolt határösszeütközés után, előre készenlétbe helyezett hadosztályt zuditanak a lefegyverzett nép földjére. A békekötések kiáltó igazságtalanságai mellé most bátran odasorolhatjuk ezt a legutóbbi görög erőszakoskodás esetét is, ami némileg emlékeztet az oláhok ellenünk intézett rablóhadjáratára.

A szíriai fölkelés.

A Szentföldtől, Palesztinától északra a Libanon és Antilibanon hegységek kopár lejtőjén és azoktól messze huzódó dus völgyekben terül el Szíria, mely fölött Franciaország kormányzási megbizást nyert, amióta a békeszerződések után Törökországtól elszakadt. A megbizás alapján francia csapatok tartják fenn a rendet a tartományban. Évszázadok előtt még a francia királyok idején a törökökkel kötött szerződések alapján Franciaország volt a Szentföld és Szíria földjén is a keresztények oltalmazója és igy francia szerzetesek telepedtek le Sziriában, ahol iskolákat, korházakat és más emberbaráti intézményeket létesitettek a francia állam támogatásával. Mikor aztán a franciák harcba szálltak a vallásos érzéssel és keresztény egyházzal egészen különös helyzet állt elő keleten. Sziriában ugyanis épen a vallásos intézmények tartották fenn a francia befolyást, mely most veszendőbe megy. Egyidőre ugyanis még sikerült megóvni a látszatot és a szerzetesrendeket eltörlő vallástalan francia köztársasági kormány továbbra is támogatta keleten a szerzetesrendek működését. Legujabban az utolsó években szakitottak az eddigi óvatossággal és a szélső baloldali politikusok kezdeményezésére szélsőséges irányzatu hivatalnokokat küldöttek Sziriába, ami nagyban hozzájárult a lakosság forradalmasitásához. Ezenfelül épen Sarrail tábornokot, aki az egyébként konzervativ gondolkozásu francia főtisztek között, mint köztársaság párti katona-politikus volt ismeretes, küldötték ki Sziriába kormányzónak. Ez a szerencsétlen kezü politikus katona azután felborított mindent és évek óta folytonosan lázadást-lázadás követ a tartományban. A francia katonai csapatok vesztesége immár elég tekintélyes és ezenfelül nem csak az ellenség támadásának kitett előretolt erődöket kellett kiüriteni és lerombolni, hanem a felkelők a tartomány fővárosában, a félmillió lakosságu Damaszkusba is betörtek. Sarrail tábornok ezután elkövette azt a nagy hibát, hogy minden figyelmeztetés nélkül ágyukkal rommálövette Damaszkus külvárosait és ez az oknélküli vérfürdő felláziotta az amerikai és az angol közvéleményt is. Attól tartanak ugyanis, hogy a külvárosok villanegyedeiben lakó angol és amerikai állampolgárok vagyonát és életét sem kimélte meg a bombázás. Sarrail tábornokot most kormánya Párisba rendelte jelentéstételre és egyuttal intézkedett, hogy ujabb megerősitések induljanak Sziriába, ahol most már veszedelmesen megingott a franciák tekintélye.

A német- és francia kormányválság.

Franciaországban Caillaux pénzügyminiszter bukása magával rántotta a kormányt is. De Painlevé miniszterelnök ujra megbizást kapott a kormányalakitásra, aki azután maga vállalta el a pénzügyi tárcát és uj kormányt alakitott, mely azonban aligha lesz hosszuéletü, mert a sulyos pénzügyi és katonai nehézségek bizonytalanná teszik az uj kormány helyzetét is.

A német kormányválság most a nemzetipárti miniszterek leköszönése után olyanformán oldották meg, hogy a leköszönt miniszterek tárcáit a miniszterek maguk között kiosztották. A kormány egyuttal nyilatkozatot tett közzé, mely a nemzeti párt részéről a locarnói egyezmény ellen felmerült kifogásokat visszautásitja és hangsulyozza, hogy bár a szerződés anyagát még nem bocsájthatja közzé, de máris állitja, hogy nem korlátozást jelent, hanem kezdete és alapja annak, hogy Németország az európai nagyhatalmak politikájában ismét cselekvően résztvegyen.

Angol politikusok a trianoni béke ellen.

A mult hét végén az egyik legtekintélyesebb angol tudományos társulatban előadást tartott Troubridge angol tengernagy Magyarországról, ismertetve a magyar nemzet multját és jelenlegi helyzetét, nagy elismeréssel szólt a magyar nép jelleméről, intézményeiről és történelméről, melyeket az angol mellé helyezett. Az angol tengernagy rokonszenves előadása után az elnök felkérte lord Bunsen volt bécsi angol nagykövetet, hogy mint szakértő szóljon hozzá a tárgyhoz. A volt bécsi angol nagykövet ekkor kijelentette, hogy Magyarország természetes határai a Kárpátok, melyek ezeréven át őrizték a magyar határokat. Hiába szakitották el az ország területeivel együtt a Kárpátokat, azok együvé tartoznak és ismét összefognak kerülni mielőbb, talán békés uton, de ha ez nem sikerül akkor, háboru utján. Meggyőződése szerint Magyarország mindig annak az országnak lesz szövetségese, amelyik támogatja régi határainak visszaszerzésében. Ezt a körülményt különösen élénken ajánlja figyelmébe honfitársainak. Az angol közélet kiválóságainak ez a rokonszenves véleménye minden bizonnyal nagyon mély hatással lesz minden magyar ember lelkére.

Trónfosztás Perzsiában.

Perzsiában a perzsa kozák ezredben szolgáló közkatonából rövid idő alatt a legmagasabb hatalomra feljutott Riza khán miniszterelnök trónfosztottnak nyilvánitotta az évek óta országától távolélő perzsa sahot és családját. A perzsa sah távolléte óta Perzsia mint köztársaság szerepelt. Most a trónfosztás után hiveinek kivánságára hivatkozva Riza khán maga szándékozik az elüzött sah trónjára lépni.

Legjobb gyárimányu

egyetemes acél-ekék, talajmüvelő eszközök, egyszerü és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, rosták trieurök, morzsolók, darálók, szecskavágók, répavágók, borgazdasági eszközök, stb. raktáron és azonnal szállithatók a

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE. BUDAPEST.

Gólyához.

Repülj, repülj jó gólya madár
Napkeletre, hol reád jobb sors vár,
Ott nincs viszály, se hulló könny
Nincs gyülölet, s hideg közöny.

Szállj, repülj messze napkeletre
A magyarok ősrégi földjére,
Keresd meg a szittya-faj törzsét
Beszéld el hazánk bus történetét.

Vidd hirül, hogy magyartól rettegett
Európa, s most — láncra verve tesped
És kesereg széttépett hazája sorsán
Elhagyatva, mindenkitől, árván.

Olyan lett hazánk, mint a tölgy,
Melyet villám sujt s földre dönt...
— Ágai letörve... a sárba tiporva...
Csonka törzse sebektől borítva!

S e csonka törzsben őrlő szu rágódik,
Magyart a magyar ádázul gyülöli,
Nem okulva mult keserü példáján...
— Léha gyönyörnek él bünök éjszakáján!

Olyan e hon, mint hajóroncs a tengeren,
Melyet vad vihar tépdes szüntelen;
Körülöttünk cápák tanyáznak mindenütt,
Hogy felfaljanak, ha sülyedünk!

Beszéld el, hogy vad harcban álltunk
Vérvirágok nyomán idegenben jártunk,
Nem birt velünk félvilág serege
Testünkön rágódó szu... győzött le!

Vidd a hirt, hogy a régi végeken
Jaj kiáltás hangzik szüntelen,
Könnypatakból sós Tisza, Maros vize
Zokogó hangokkal van a lég is tele.

Mond el, hogy a határhegyeken
Nem lobog zászlónk az enyhe szellőben...
— Le van törve nyele... széttépve a selyme...
— Rut... idegent — tüztek a helyére!

Mond azt, hogy... ne, hallgasson ajakad
Ne tudja szittya faj a gyalázatunkat,
Mert megtagadnak, talán megátkoznak
Nem ismernek minket többé magyaroknak!

Tab, 1925. vitéz ROMAN MIHÁLY

Vágó csizmái legjobbak!
Minden darab saját készítmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi füzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női díszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

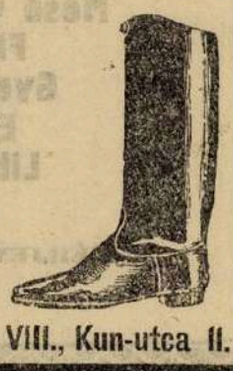

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca 11.

Emlékezet.

Irta: vitéz Kéray Endre.

Leirhatatlan érzés az, mely az ember valóját teljességben uralja, amikor menni kell oda, ahol jajkiáltások fulnak a földbe; hol a halált osztó gépek ezreket emésztenek el; hol vérvirágok nyilnak szerte réten, erdőn, bérceu egyaránt; hol dallal az ajkán áldoz életet a magyar.

Mintha remegő öröm ülne szivemben, mintha vágy tartaná fogva lelkemet és mintha... mégis... valami félelmetesség szőné át sürüzött, vékony szálaival ezen érzéseket.

A lég nyomott a virágok buja illatától; az élet kéjesen nyugodt, amilyent csak a nyár nyujthat.

Juniusi nyár!

Minden azt sugja köröttem: — Maradj!... Maradj!...

A szivem nógat: — Menned kell!... Menj!...

Sirni szeretnék... Sirni szeretnék ugy, mint egyszer, régen, ugy, mint a szülőim temetésén sirtam. És mégis, inkább örülni szeretnék, ugy örülni, mint gyermekkoromban, ha egy csinyem sikerült, vagy ha kedves ajándékot kaptam. Sirni szeretnék, örülni szeretnék és ezért — dalolok.

Mindenütt dal, zene; tele van a város vele.

A hangok áthatolnak a kemény falakon, az ablakok kinyilnak szerte és hull, hull reánk a sok-sok virág, nemre csak dübörög az aszfalt kemény lépteinktől. Az egri nők bucsujainak jelképei ezek a virágszálak, mindegyik egy-egy sóhajtás, egy-egy üdvözlet övéikhez, mert azok szirmaiba csókjaikat is rálehelték. Virágokkal megrakottan, virágesőben megyünk a »Rákóczi-indulós vértizzasztó hangjai mellett a reánk várakozó vonat kupéihoz. A lábak ruganyosan lépnek, a szivek hangosan vernek. A hangokat visszaverik a szük utca falai s ugy érzem, hogy a szellő szárnyán elszállnak azok messze-messze a Szamos tájékára szeretteinkhez, kik most könnyek között imádkoznak értünk.

— Imá-hoz! — harsan a vezényszó! A kürt keservesen sir, jajong s belémarkol mélyen a lelkekbe az imajel dallama.

— Imá-tól! — és... még egy kézfogás az ismerősökkel, még egy pillantás a szunnyadni készülő város tömbjére s a vonat elindul. Messziről még fel-felcsillognak a bujdosó villanylámpák, mint nyári éjszakán a János-bogárkák a fü közül, majd pedig csak egy áttetszőn világító ködburok lomhászkodik az Eged alján, mignem lassan az is a sötétségbe olvad.

Egyhangu zakatolás egész éjszakán.

Kisérteties hegyek, völgyek; a Hold fényétől megezüstözött fák, bokrok; kihaltnak tünő, álomba merült falvak — rohannak el mellettünk. Pedig ők maradnak veszteg és mi rohanunk a rejtelmes ismeretlenbe. Hová? Merre?

A teli Holdat nézem, amint a fodros felhőcskék mögött bujkál s hallgatom az egyik kocsiból kicsengő méla dal foszlányos hangjait:

»Édesanyám kösse fel a kendőt a fejére...«

Szempilláim megnehezednek s talán csak álmomban hallottam már a dal többi részét...

Fütyszó... Felébredek... A vonat megáll.., Mozgolódás, sürgés-forgás; kiabálás, zür-zavar...

— Hol vagyunk?... Milyen állomás?... Mennyit állunk?...

Az utolsó magyar állomás és fölcsendül a Himnusz fájdalmasan szép dallama ajkunkon. Szivvel énekeljük mind megannyian és e néma éjben bizonnyal az égig szállt áhitatos imánk a magyarok Hadurához.

»Isten áld meg a magyart!...«

Őshonunk határbércei visszaverik a könyörgő énekünket s ugy tetszik, hogy a megvénhedt őrhegyeken, a szunnyadó völgyeken felébredt lombok is velünk suttogják, velünk harsogják a legparányibb füszálig szentséges énekünket.

Az ének elhal, a pillákon könny csillog; talán az utolsó könnycsepp hull a drága honi föld legeslegszélére.

A vonat elindul s ujra zakatoló dübörgéssel visz a bizonytalan felé, hol dicsőségteli élet vagy a halál legszebbike vár reánk, hogy kebelébe fogadjon.

Az uj nap már idegen ország idegen földjén köszöntött reánk.

Galicia... Egyezerkilencszáztizenöt...

Német szó hallik mindenhol és uj érzés ébred lelkünkben.

Mi csöpp is a népek tengerében a magyar!

És mégis!

A magyar dal szárnyra kél, a német szó fölébe száll s a magyar bakancs dicsőséggel tapodja végig a vén Európát.

Mert a magyar nagy volt és nagy lesz, mert nagynak kell lennie!

Elnézem a távolodó bérceket, látom biztató intésüket és megértem tekintetüket. Öklöm összeszorul s szemem az előttünk terpeszkedő sikságba kémlel, mert ott... arra... valahol messze, vár az ellenség.

Erdélyben.

Zivatar tépi Erdélynek fáját,
Veri levelét, tördeli ágát,
Szerte kergeti, szerte dobálja,
Tarolja, szántja a vihar szárnya,
Pusztul minden álma.

Elfáradt, késő, nyári alkonyon,
Tört fény táncot tartott lombokon,
Alattuk sápad, fakóra válva
Az élet zöldje és minden vágya
Ott hever a sárba'.

Zokogj te szél, gyászolj ciprusság,
Elhullik, haldoklik itt a magyarság,
Dübörög fölötte a halál násza,
Zug a győzők gunyos kacagása,
Magunk zokogása...

Vitéz KEMENY SIMON.

Könyvismertetés.

»A levegő meghóditása« a cime annak a kiválóan érdekes és igen értékes könyvnek, melynek vitéz Madarász László, ny. százados, főfelügyelő a szerzője. Erre a vaskos terjedelmü müre, mely a hozzáértők s a sajtó egyöntetü véleménye szerint a polgári és katonai szakirodalomnak egyaránt nagy nyeresége, készséggel és örömmel hivom fel a vitézek figyelmét már csak azért is, mert a szép reményekre jogosult szerző maga is Rendünk tagja.

A könyv, mely a repülés és léghajózás történetét, jelenkori állását, valamint jövőbeli kilátásait tárgyalja 392 nyomtatott oldalra és 128 külön képes ivre terjed. Ára 140.000 korona. Megrendelhető a Légügyi Hivatalnál, Budapest, II., Fő-utca 5. szám.

*

A mezőgazdasági hitel ügye az Északamerikai Egyesült Államokban. — A magyar közvéleményt ismét élénken foglalkoztatja a hosszulejáratu mezőgazdasági hitel kérdése. A pénzügyminiszter tudvalevőleg kilátásba helyezte, hogy a már régebben megigért, 22 millió aranykoronát kitevő hitelkontingens a közel jövőben a mezőgazdaság körében szétosztásra fog kerülni. Nagyon valószinü, hogy a hitel technikai lebonyolitása a külföldön már bevált módszerek szerint fog történni s igy nem érdektelen a hasonló célu külföldi intézkedések ismerete. Ezt a célt kivánja szolgálni dr. Bernát Gyula egyetemi tanársegédnek az tanulmánya, amely részletesen ismerteti az Északamerikai Egyesült Államok törvényhozása által a mezőgazdasági hitelnyujtás lebonyolitására létesitett hitelszervezetet és annak müködését. A tanulmány megrendelhető a Studium Rt. könyvesboltjában (Budapest, IV., Muzeum-körut 21).

*

Várady Géza, pápai prelátus, ny. tábori főpap tollából egy 400 oldalas, szép kiállitásu könyv kerül kiadásra. Cime: »Feljegyzések a világháboru vérzivataros napjaiból 1914—1918.« Ára bérmentes postai küldéssel 73.000 korona, bolti ára 100.000 korona. Megrendelhető (Budapest, VIII., Horánszky-utca 20) az Apostol-nyomdában.

Értesités!

SZANDAI VITEZ SRETER ISTVÁN ny. á. honv. miniszter, folyó hó 8-án délelőtt 11 órai kezdettel az Uránia-Szinházban előadást tart. Tárgy: »Miként lehetett volna a világosi fegyverletételt elkerülni«.

*

VITEZ CSÉBI MIKLÓS polgári és katonai szabó (IV., Bástya-utca 5) ezuton értesiti teljes tisztelettel a Vitézi Rend tagjait arról, hogy minden szakmájába vágó munkának elkészitését a legjutányosabb áron vállalja s az elsőrendü, kifogástalan munkáért szavatossággal felel. Nevezett a zöld igazolvány felmutatóinak három havi részletfizetési kedvezményt is hajlandó nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.

vitéz Csébi Miklós megérdemli, hogy vitéz bajtársai próbára tegyék.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Rendeletek.

A forgalmi adó kikerekitéséről szóló rendelet módositása A pénzügyminiszter az általános forgalmi adó és állatforgalmi adó kulcsának leszállitása tárgyában kiadott rendeletének az adóösszeg kikerekitéséről szóló eddigi rendelkezését hatályon kivül helyezte és a következőket rendelte el: az adó összegét mindenkor 1000 koronára kell kikerekiteni, oly módon, hogy az 500 koronánál kisebb maradványösszegeket figyelmen kivül kell hagyni. Az 500 korona vagy azt meghaladó maradványösszegeket pedig 1000 koronára kell felfelé kikerekiteni. (Például ha az adókövetelés bevétele után két százalékkal számitott általános forgalmi adó 14.385 korona lenne, a lerovandó adó 14.000 korona lesz. Ha pedig a kiszámitott adó 14.500 korona, a lerovandó adó 15.000 korona lesz.) Ugyanigy kell eljárni akkor is, ha az általános forgalmi adót bélyegjegyekkel az egyes szállitások vagy napi bevételek után kell leróni. A rendelet november 1-én lépett életbe.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Az „Egyke" néven foglalta össze a magyar szókincs ezt az idegenből behurcolt legrettenetesebb betegséget, melyről a halottak estéjén Buday Barna a »Budapesti Hirlap« vezető helyén elmélkedik. Megborzong belé az ember, ha rágondol egy-egy falura, melyben ez a betegség felüti a fejét és látja a lakatlan, félig bedőlt házakat, gazfelverte udvarokat, elhanyagoltan bekeritett portákat, elvadult kerteket. Igen, mert ezek a külső jelei falun az egygyermekrendszer terjedésének! Az, aki ezt látta, józan ésszel nem álthat ennek a koleránál kolerábbi betegség védelmére, mint azt az »Uj-Somogy« előkelő cikkirója teszi. Eddig azt hittük, hogy nem akad józan magyar ember, aki erre tintát és papirost merjen pazarolni, nemhogy magyar ujság akadjon, mely nyomdafestéket pazaroljon reá, még kevésbbé komoly testület, mely az egyke támogatásáról tárgyaljon. Ettől minden magyar ember undorral kell, hogy elforduljon és minden erővel küzdenie kell ellene, mert még az is, aki az egyke elleni harcot könnyen tudomásul véve, elsiklik felette, ha nem is ténylegesen, de nemtörődömségével melléje áll ennek a bünnek, azáltal, hogy türi. Ennek a nemzetellenes szokásnak propagandave ői a tövény pallosának kellene kiméletlenül lesapnia. Sok szó esett már az egyke elleni állami kötelezettségekről, sok komoly inditvány hangzott már el a magtalanul elhalt családok vagyonának zár alá vétele és az állami öröklés mellett. Sürgős intézkedésre volna szükség most már ez ügyben. Proxima ardet Ukalegon! — a szomszéd háza ég már!

A vasvármegyei jegyzők f. év október 21-én tartották rendes őszi közgyülésüket.

Kitüntetések és jubileumok. Pap Károly Gádoros község főjegyzőjét, a kormányzó ur őfőméltósága a IV. oszt. magyar érdemrenddel tüntette ki.

Wendl Ede kerbaszentmiklósi körjegyző f. év szeptember 21-én ünnepelte 30 éves jegyzői működésének évfordulóját. Az ünnepi beszédet Szilágyi Lajos tótszentmártoni körjegyző mondotta. A kartársak és községei részéről történt lelkes ünneplésen dr. Czigány János, a letenyei járás főszolgabirája is résztvett.

Választások. Eszteregnye község Pévész Lajos sormási segédjegyzőt választotta jegyzőjévé, Kis Pál okl. jegyzőt adóügyi segédjegyzővé, Ulicsny Józsefet irnokká választotta Gyömrő község. Páty község adóügyi jegyzői állására Sallay Lászlót, László Ottó aljegyzőt pedig Tiszaszőllős község választotta adóügyi jegyzőjévé.

Házasság. Boronkay Ferenc Izsák község ismert nevü főjegyzője, folyó évi október 18-án vezette oltárhoz Jamriska Karolát, Jamriska Lajos péceli ny. főjegyző leányát. — Ferenczy Károly Rezső, ukki jegyző, Pusztamiskén kötött házasságot Fodor Irénkével.

Hajduvármegye Jegyz egyesülete f. évi október hó 10-én tartottta rendes őszi közgyülését. Az emelkedett nivóju közgyülésen a községi háztartások bajai és azok okai kerültek beható megvitatás alá. Végül az országos elnökség iránti törhetetlen ragaszkodásának adott a közgyülés kifejezést.

A biai járási Jegyzőegyesület f. évi október hó 15-én tartotta gyülését Farnady Dezső zsámbéki főjegyző elnöklete alatt. A közgyü és az országos elnökséget ért támadást elitélve, törhetetlen hüségéről biztositotta dr. Koncz János csepeli főjegyző, elnököt. A közgyülés kiemelkedő pontjai voltak Kappenstein János pátyi adóügyi jegyző előadása a községi jegyzők jogállásáról, továbbá Csontos József biai főjegyző »A nép és testnevelés ügye községeinkben« cimen.

Mende község uj községházának alapkövét tette le a napokban. Az alapkőletétel alkalmából Teleki Tibor grófot, a kerület nemzetgyülési képviselőjét, Kozma István, röm. kath. plébános és Droba Márton, ág. h. ev. lelkész mondtak magasszárnyalásu beszédeket.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére **Ezüst salvarsan oltás.**
Rendelés egésznap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

Orosházán kegyeletes ünnep keretében leplezték le néhai nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter arcképét. A kormányt Mayer János (x) miniszter képviselte. Képeink az ünnepen megjelent nemzetgyülési képviselőket ábrázolják. Lampel orosházi fényk. felv.

SPORT.

A mult vasárnapi footballmérkőzések eredménye a következő:

I. osztályu bajnokság:

FTC—NSC 0:0
MTK—VAC 6:0 (2:0)
Vasas—BEAC 4:1 (2:0)
UTE—KAC 2:2 (2:0)
»33« FC—ETC 2:0 (2:0)
III. ker. TVE—Törekvés 2:1 (1:1)

Másodosztályu bajnokság:

Világosság—Főv. T. Kör 2:0 (1:0)
Testvériség—URAK 1:0 (1:0)
Zugló—EMTK 5:1 (2:1)
ETSC—URTSE 4:2 (3:1)

MAC jubileumi serlegmérkőzések:

MAC—KIT 1:0 (0:0)
Postás—BTC 3:0 (1:0)

Amatőrliga mérkőzések:

Kispesti Törekvés—BAC 4:0 (1:0)
RTK—MAFC 1:1 (1:1)
KMTE—Ujpesti MOVE 2:2 (1:0)

Külföldi labdarugó-eredmények:

(Krakó.) Svédország—Lengyelország 6:2 (6:1).
(Prága.) Sparta—Cechie Karlin 3:3 (1:2).
(Bécs.) WAC—Rapid 2:1 (1:0).
Slovan—Floridsdorf 5:0 (3:0).
Hakoah—Simmering 6:3 (2:1).
Admira—WSC 2:0 (2:0).
(Genova.) Olaszország—Olaszországi magyarok 3:0 (2:0).
(Brüsszel.) London—Brüsszel 3:2 (0:1).
(Páris.) Barcelona—Páris 3:2.

Vidéki mérkőzések:

(Pécs.) Dél—Nyugat 1:1 (0:0).
(Szeged.) Békéscsaba—Szeged »B« csapat 3:2 (0:1).

*

Magyar Hockey Club—Wiener Allround Sport Club 5:5 (5:1). A magyar csapat az első félidő 8, 10, 20, 26 és 31-ik perceiben érte el góljait.

Az elsőosztályu labdarugóbajnokság csapatsorrendje a mult vasárnapi forduló után a következő:

		Lejátszott mérkőzés	nyert	eldöntetlen	veszitett	adott gól	kapott gól	pontszám
1.	MTK	6	5	—	1	27	7	10
2.	NSC	7	3	4	—	11	5	10
3.	»33« FC	7	4	1	2	12	9	9
4.	III. ker.	7	4	1	2	15	21	9
5.	FTC	5	3	2	—	15	6	8
6.	Vasas	7	3	2	2	14	11	8
7.	UTE	6	2	2	2	12	8	6
8.	KAC	7	2	1	4	15	19	5
9.	Törekvés	5	1	2	2	6	8	4
10.	BEAC	7	—	4	3	7	17	4
11.	VAC	7	—	3	4	9	21	3
12.	ETC	7	—	2	5	6	17	2

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend tagjainak és hozzátartozóinak.**

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli müfogak rendkivül kedvezményesárban

Elsőrangu porcellán aranygombos müfog . . . . . K 65 000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi müfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40 000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.
Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

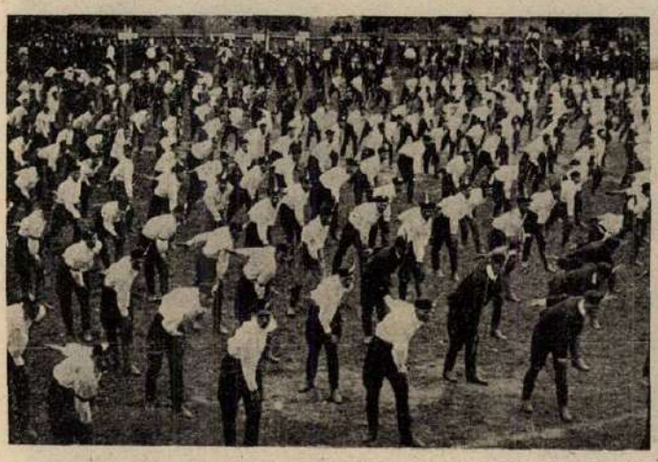

A nyiregyházai leventék szabad gyakorlata.

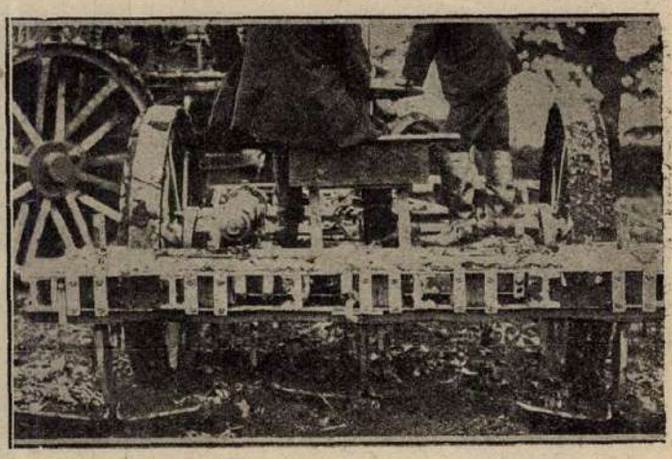

A legmodernebb amerikai cukorrépa szedőgép.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 46. SZÁM. 1925 NOVEMBER HÓ 15.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.587

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

FLŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A KÉPVISELŐHÁZ KÖNYVTÁRA

Széchenyi.

Száz esztendeje immáron, hogy a »legnagyobb magyar«, gróf Széchenyi István, lelkes eszméivel és önzetlen áldozatkészségével a nagy magyar reformkorszakot megindította.

Száz esztendeje annak, hogy Széchenyi a »Magyar Tudományos Akadémia« megalapitására egy évi jövedelmét áldozta.

Ennyi energia, ennyi bölcseség és ennyi áldozat, mekkora alkotásokat hozhat létre!

Széchenyi István, a huszártiszt, bejárván a világot, sokat látott és tapasztalt. Visszatérve, megvizsgálta a magyar viszonyokat és egész életét arra szánta, hogy a nagy magyar ugart felvirágoztassa, termővé, gazdaggá, dussá tegye. Azt akarta hogy a magyar méltó legyen a nagy európai népek müveltségi fokához és civilizációjához. Lehetséges, hogy kissé tulbecsülte a civilizáció értékét, lehetséges, hogy tulsokra becsülte az ugynevezett müvelt Nyugatot, de az bizonyos, hogy sok minden, amire ma büszkék vagyunk, az, hogy ma a balkáni és egyéb kis rablónépekkel szemben kulturfölényünkre hivatkozhatunk, az ő érdeme.

Amikor aztán azt látta, hogy ez a nép nem fordítható ki a maga évszázados közönyéből olyan könnyen, amikor sokfelől támadták és meg nem értették, amikor ugy hitte, hogy ez a nemzet vesztébe rohan, nemes eszméktől tulterhelt agya megbomlott, tul hatalmas volt benne az akarat és csekély a látszólagos eredmény, a nagy lélek elveszitette egyensulyát.

Bizonyos azonban, hogy az utókor ebben az esetben kivételesen »hálás« volt iránta. Az utána következett évszázad jobb magyarjai az ő eszméiből táplálkoztak, az ő utjain haladtak és nagyon sok hatalmas alkotás hirdeti az ő nemes emlékét.

Az Akadémia, a Lánchid, a lótenyésztés, a közgazdaság, a politika, önmegismerés, Vaskapu és balatoni hajózás. Ezek jutnak eszünkbe nevének emlitésekor. Az Akadémia megalapitása a magyar tudomány és irodalom sohasem sejtett felvirágzását jelentette. A Lánchid összekötő kapcsot teremtett Pest és Buda között, ennek a hatalmas székesfővárosnak egyik legjelentősebb alkotása volt. A magyar ló kitenyésztése az egész magyar földbirtokos és gazdatársadalom egyik fontos munkaágának szabott irányt. A közgazdasági élet kifejlesztésével a parlagon heverő magyar kincsek kiaknázását célozta Széchenyi. A politikában a józanság hive volt és többet adott a tényleges, mint a külsőséges eredményekre. Azt hirdette, hogy csak az érhet el jobbat, aki a saját hibáit megismeri, megjavitja és nem a más szemében keresi a szálkát. A Vaskapu megépitésével, a Duna és Tisza szabályozásával, a balatoni hajózás megteremtésével vizi utainkat akarta kiépiteni, hogy ezek a hatalmas lehetőségekkel kecsegtető természeti erők a mezőgazdasággal foglalkozó magyarság termelésének biztositását, a termények olcsó szállitásának lehetővé tételével az egész nemzet erejét, vagyonát, hatalmát nagyobbitsa, aminthogy minden leheletével ennek a sokat szenvedett magyar népnek a jólétére, emelkedésére, fejlődésére törekedett.

A népképviseleti alkotmány, a szabad és gazdag magyar nép, a tudományok és müvészetek fejlődése lebegett a szeme előtt, amikor keserves éjje-

lek töprengésében a magyar jövőt megálmodta, azt a jövőt, amelyben a magyar lesz. Mert sokan már azt mondták lemondással, hogy csak »volt«!

Ma, száz esztendő multán, a magyar sokkal nehezebb időket él, mint abban a csodálatos korban, melyben Széchenyi működött. Ma a magyar létében korlátozva, fenyegetve legelemibb szükségleteiért küzd. De hisszük, hogy uj száz év multán a magyar a Széchenyi által kijelölt uton haladva csakugyan lesz, nagy lesz, erős, hatalmas, gazdag, boldog és dicsőséges, hogyha a magyar egekből letekintve pillantását a virágzó magyar rónán, a Kárpátoktól az Adriáig, a Duna, Tisza, Dráva, Száva között végigjártatja, azt mondja boldog megelégedéssel: igy akartam!

*

A folyó hó 8-án megtartott Széchenyi-ünnepen a Vitézi Rendet 100 tagu küldöttség képviselte. A küldöttségben láttuk vitéz Horthy István lov. tábornokot, vitéz Balogh Sándor, vitéz Lányi-Lindner, vitéz Kubay, vitéz Bátorfy ny. tábornokokon s Budapest székesfőváros vitézein kivül Békés-, Pest- és Somogymegyék egyenruhás vitézeit.

VITÉZI ÉLET.

Vitézi telekbeiktatás Szolnok-megyében.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye Vitézi Széke folyó évi november hó 22-én délelőtt 9 órai kezdettel Törökszentmiklós községházánál összevont birtokbaiktatási ünnepélyt rendez, mely alkalommal 20 vitéz fog vitézi telkébe beiktattatni.

Az ünnepély Istentisztelettel kezdődik, majd ezután a diszközgyülés alkalmával a vitézi telkek jelképes átadása következik. Az adományozott földterület összes 215 és fél hold, mely ingatlan négy különféle birtokból származik, két ingyenes és két járadék vitézi telekből. Az iktatást az Országos Vitézi Szék képviseletében bilkey vitéz Lipcsey Márton, m. kir. honvédhuszáralezredes, törzskapitány ur végzi. Az iktatási ünnepélyre minden érdeklődőt a Vitézi Szék szivesen lát és ezuton is meghiv.

Mult emlékeinek megbecsülése.

Minden nemzet fennmaradását a multak iránti szeretet, a mult emlékeinek megbecsülése és megőrzése, a hagyományokhoz, a nemzeti szokásokhoz való ragaszkodás biztositja. Ez alapon kivánatos, hogy a Vitézi Rend tagjai, kik a háborúban szerzett érdemeikkel bekapcsolódtak a magyar nemzet történelmébe, békében a kultura munkájában szintén kivegyék részüket. A magyar nemzet ezeréves multja dicső haditettek egész sorozatát tartotta fenn az utókor számára, ezek nyomán Hazánk minden talpalatnyi területe őseink emlékével van tele és vérével van áztatva. Ezért van az, hogy a földmivelő ekéje, ásója itt is, ott is egy-egy elesett névtelen hősünk csontjait, ezeréves kulturánk bizonyitékait hozza felszinre. Régi épületeink vagy azok romjai legtöbbször az ellenséges pusztitás nyomait viselik magukon. Ezek mind becses emlékei a multnak, kulturánknak, melyek megőrzése az utódok kötelessége. Multunk iránti szeretet és kegyeletből kérjük a Vitézi Rend tagjait, hogy jövőben minden régi emléket, ami kezükbe akad, legyen az földből kikerült régiség, vagy padláson őrzött régi irat, juttassák a nemzeti, megyei, vagy városi muzeumba, hol azok az utókor részére a pusztulástól megőriztetnek. Ha pedig községük területén másoknál látnak ily régi emlékeket, vegyék rá az illetőket, hogy azokat valamely muzeumhoz juttassák el. Ezen régiségek rendszerint (ha csak nem arany, vagy ezüst tárgyak) nem képviselnek nagy értéket, azonban az ország vagy a község helytörténetének szempontjából rendkivül fontossággal birhatnak.

Fényképek, a vitézi avatásról.

Örömmel közöljük a vitézekkel, hogy 1921—1925. évi vitézi avatásról igen szép és olcsó fényképeink vannak. Leközlésüket a mai számban megkezdjük. Ezt azon bajtársi szivességből tesszük, hogy akinek e képek nincsenek meg, megszerezhesse. Az 1925. évi sorozat 15 képből áll. Ezeket mielőbb bemutatjuk és folyószámmal látjuk el azért, hogy a megrendelésnél az év és sorszámra lehessen hivatkozni. A sorozat leközlése után a megrendeléseket m. Székek kell bejelenteni. (Pl.: Kérek az 1925. évi vitézi avatási fényképből, 1. számból, 5 drb.-ot, 4. számból 7 darabot stb., összesen 10 drb. X — — — összeg csatolva.)

A megrendeléseket és a pénzt a m. Székek összegezve ideküldik. A rendelt képeket a m. Székeknek adjuk le, ahol szétosztják. Csak oly megrendelést fogadunk el, melyhez az összeg is csatolva van. Egy levelezőlap nagyságu fénykép 6—7000 koronába fog kerülni. Pontos árát idejében közöljük.

Előző évek felvételeit csak egy sorozat befejezése és elintézése utján kezdjük közölni.

Örvendeni fogunk, ha ezzel a vitézeknek örömöt szerzünk s örök emlékhez segithetjük.

Főszéktartóság V. osztálya.

Vitézi avatás 1925. — A Kormányzó ur Őfőméltósága az ünnepélyre érkezik. (1. sz.)

*

Házasság.

1925. évben a következő tiszti vitézek kötöttek házasságot:

vitéz Barczaujtalussy Egon szds. — vitéz Tölgyes József volt tart. fhgy., tanitó. — vitéz Virányi Árpád szds. — vitéz Hajdu Imre volt tart. hdgy., szövetkezeti igazgató. — vitéz dr. Berzsenyi László volt tart. zls., pü. fogalmazó. — almási vitéz Szalay László volt tart. fhgy., földbirtokos. — vitéz Tassy Sándor volt tart. hdgy., községi hivatalnok. — vitéz Váczy Zoltán volt tart. fhgy., tisztviselő. — vitéz Hajnal Jenő volt tart. hdgy., banktisztviselő. — vitéz Józan Sándor volt tart. fhgy., m. kir. rendőr s. felügyelő. — vitéz Elekes Ferenc szds. — vitéz Kótai Lázár volt tart. hdgy., tanitó. — vitéz Kokass Ernő szds. — vitéz Molnár Endre szds. — vitéz Nyáry Rezsö fhgy. — vitéz Ottó Ernő volt tart. hdgy., gazdasági felügyelő. — vitéz dr. Ajtay Jenő volt tart. hdgy., rendőrfelügyelő. — vitéz Lenkey Imre csendőr gt. fhgy. — seebergi vitéz Wankel-Seeberg József csendőr szds. — vitéz Szentkeresztesy Henrik vkt. őrnagy.

Hosszulejáratu állami mezőgazdasági kölcsön ismertetése.

6747. szám.
VIII—1925.

Valamennyi Törzs- és megyei Széknek.

A lap mai számában alább ismertetett hosszulejáratu kölcsönre vonatkozó kölcsönkérvényeket a megyei Székek soron kivül birálják el és terjesszék be az Országos Vitézi Székhez, nehogy ily kölcsöntől, késedelem miatt, elessenek a vitézek.

A kérvény szerkesztésekor figyelmeztessük a vitézeket, hogy a földjük reális forgalmi értékének 20 százalékánál nagyobb kölcsönt nem szabad kérniök, mert ezzel legfeljebb azt érik el, hogy a kölcsönt nyujtó pénzintézet a vitéz terhére ellenőrző becslőket küld ki, amit a vitéznek kell fizetni.

Figyelmeztessük a vitézeket arra is, hogy a kérvény beadása még nem jelenti azt, hogy a kölcsönt megkapják. Tehát előre ne számitsák el magukat.

A kérvény véleményezését a vitézi szervek ne a kérvényen végezzék, mert azok pénzintézethez terjesztetnek tovább, igy az ottani elbirálásnál a megjegyzések esetleg zavarólag hatnának.

Az állami hosszulejáratu mezőgazdasági hitelakció keretében folyósitandó kölcsönök ismertetése.

A kölcsönök az Eszakamerikai Egyesült-Államok dollárjaiban engedélyeztetnek és pedig mezőgazdasági ingatlanokra való elsőhelyü bekebelezés ellenében, záloglevélkibocsátásra alkalmas kölcsönök alakjában.

A záloglevelek elszámolási árfolyama 86.5 százalék s az igy mutatkozó aranydollár-ellenérték a Magyar Nemzeti Banknak a folyósitási napon érvényes középárfolyamán átszámitva, magyar koronában folyósittatik a kölcsönvevő részére.

A kölcsönök 1926. január hó 1-től kezdődőleg 35 év alatt, — a kamatot, tőketörlesztés és kezelési jutalékot is magában foglaló s a kölcsön névértéke után számitott, évi 8.80 százalék hányaddal törlesztendők 70 egyenlő előleges félévi részletekben. A folyósitás napjától az első törlesztési részlet esedékességéig a kölcsön névértéke után évi 8.25 százalék kamat fizetendő.

A kölcsönök soron kivül csak a kötelezvényben közelebbről szabályozott félévi felmondás és az első 10 évben 2 százalék, a második 10 évben 1.5 százalék, azontul pedig egy százalék stornódij mellett fizethető vissza.

A kölcsön összege a jelzálogi biztositékul szolgálé mezőgazdasági ingatlanok becsértékének 20%-áig terjed.

Az intézet a becsértéket belátása szerint, vagy a kataszteri birtokiv, vagy a fél költségére helyszini becslés alapján állapitja meg. Szőllőnek és erdőnek csak a talaj értéke vehető számitásba. Az épületérték csak tájékoztató adatul szolgálhat, hitelezési adatul azonban el nem fogadható. A szakértő és becslés költsége a kért kölcsön összegének és a megbecslendő birtok területének figyelembevételével esetenként állapitották meg, s a fél által előre fizetendő.

A kölcsönkérvény érdemleges elbirálásához okvetlenül beküldendő okmányok:

1. Olyan hiteles telekkönyvi kivonat, amely ugy az A), mint B) és C) alapot illetőleg teljes, vagy láncolatos összefüggésü (t. i. a megszünt tételeket is egyenként külön-külön, a végzés keltének és számának bevezetésével s a törlő, illetőleg törölt tétel számára való hivatkozással tünteti fel.)
2. A hiteles kataszteri birtokiv.
3. A telekkönyv és kataszter azonosságát igazoló községi bizonyitvány. (Ez mellőzendő, ha tkvi betétek vannak, melyekben a kataszteri jövedelem is fel van tüntetve.)
4. Beküldendő az érték igazolására a község által kiállitott becsübizonyitvány is.

A kötelezvény-mintát a kölcsönegedélyezés megtörténtével a részletes feltételeket is tartalmazó engedélyező levél kapcsán fogja az Országos Vitézi Szék az egyes vitézeknek megküldeni.

Az Országos Vitézi Szék az előbb ismertetett feltételeket a vitézekre nézve igen előnyösöknek tartja és módot akar nyujtani arra, hogy a vitézek az Országos Vitézi Széknél és a Vitézek Mezőgazdasági Szövetkezeténél levő rövid lejáratu kölcsönöket konvertálhassák és az esetleg fenmaradó összeget hasznos beruházásokra fordítsák, azért a 6650—1920. M. E. számu alaprendelet értelmében beleegyezését adja abba, hogy ezen kölcsönök a vitézi telekre bekebeleztessenek.

A kölcsön tekintetében csakis azok az ingyenes vitézi telkek jöhetnek tekintetbe, amelyek telekkönyvileg már a vitéz nevén állanak.

A jelenleg kibocsátásra kerülő hosszulejáratu kölcsön a mezőgazdaságok hitelszükségletét nem fogja fedezni, azért azokra a vitézekre nézve, akik a fenti feltételeknek megfelelnek és a kölcsönt igénybe szeretnék venni, a kérvény beadása igen sürgős, mert a pénzintézetek a kölcsönöket a kérvények beérkezésének sorrendjében birálják felül és ha az állam által rendelkezésükre bocsátott összeg elfogyott, akkor ebből a kölcsönből kimaradnak, további kölcsönök kibocsátásának ideje pedig bizonytalan.

Fenti okoknál fogva az Országos Vitézi Szék felhivja a kölcsönre esetleg igényt tartó vitézeket, hogy az igény elbirálásához szükséges okmányokat szerezzék be és a megyei Vitézi Székek utján sürgősen terjesszék fel az Országos Vitézi Székhez.

Az Országos Vitézi Szék kikerülésével ne kérvényezzen egy vitéz sem kölcsönt, mert azzal ugy sem ér el célt, viszont ha valakinek valamely pénzintézetet illetőleg külön kivánságai vannak, azt a kérvény kisérő levelében jelentse és az Országos Vitézi Szék a kivánságnak lehetőség szerint eleget tesz.

Ha valamely vitéz az Országos Központi Hitelszövetkezet utján előzőleg vetőmaghitelt vett volna már igénybe és azt esetleg ezzel a kölcsönnel szeretné konvertáltatni, azt a kérvényében feltétlenül jelölje meg.

A kérvényt a következő minta szerint kell elkésziteni:

Tekintetes Igazgatóság!

Alulirott kérem, hogy — — — — — — község határában (— — — — — — megyében) fekvő — — — — — kat. holdas mezőgazdasági ingatlanomra a mostan kibocsátásra kerülő dollárkölcsönből első helyü bekebelezés mellett, az alantiak figyelembe vételével K — — — — —, azaz — — — — — — — — — — — — magyar koronának megfelelő kölcsönt engedélyezni sziveskedjék:

Birtokom vitézi telek és igy a földbirtokreform során megváltás tárgyát nem képezheti.

A kérvény érdemleges elbirálásához csatolom:

1. a teljes, hiteles telekkönyvi kivonatot;
2. a hiteles kataszteri birtokivet;
3. a telekkönyv és a kataszter azonosságát igazoló községi bizonyitványt;
4. a községi előljáróság által kiállitott becsübizonyitványt.

Kérem, sziveskedjék a kölcsön engedélyezéséről a kötelezvény megküldése kapcsán engem az Országos Vitézi Szék Budapest (Királyi Várpalota) utján értesiteni.

Kelt — — — — — — — —

— — drb. mellékletel. vitéz X. Y.

lakik: — — — — — — — —

*

1575—Ft. szám.

Helyesbités.

Folyó évi 3. sz. Vitézi Közlöny 2. oldal második szöveghasáb első sorában törlendő: »F. Szabó Dezső főszolgabiró urat a kiskunfélegyházai«.

V. R. Főszéktartósága.

Vitézi házijelvény.

Vitézi házjelvényeknek ujbóli megrendelését gátolja, hogy már évek óta őrzött házjelvényeiket alábbi tulajdonosok, többszöri felhivás ellenére, még mindig nem vették át.

1923. évből: Kovács Mihály, Lászlófi István, Molnár Sándor, Papp Gusztáv, Bárdos Antal, Mezey Ferenc, Botos András, Simon Péter, Kardos Béla, Szarka Lajos, Tóth Tamás, Köves Pál, Kovács Ferenc, Szabó Gábor, Szentkirályi Gyula, Karcsay Béla, Déri Pál, Rákos József, gróf Széchenyi Zsigmond, Varga Sándor, Muhr Alfréd, Erdei Ferenc, Szegedi József, Király Aurél, Tóth László, Katona István, Kecskés József, Raics Károly, Tóth István, Láng Gyula és Kovács János vitézek.

1924. évből: Hegedüs János, Gergő Béla, Fekete Lajos, Dobos Bálint, Csontos László, Bányai Simon, Lovass Péter, Luzsánszky József, Kókay István, Kápolnai István, Kiss Ferenc, Kokas Rafael, Kocsis Mihály, Kárándy Sándor, Kiss István, Jákó Lajos, Homoki József, Zelei András, Váradi Sándor, Farkas Gyula, Volcsányi István, Simon Albert, Imrei Ferenc, Sallai Áron, Beck Pál, Tóth Sándor, Szőcs Ferenc, Szabó János, Szücs Lajos, Szabó József, Rigó István, Papp Imre, Polonkai András, Máté Gyula, Hajós István, Lakatos József és Bacsó Pál vitézek.

A Vitézi Rend Főszéktartósága ezuttal is felhivja a felsorolt vitézeket, hogy házjelvényeik mielőbbi átvételéről, a téritési árnak — 285.000 koronának — egyidejü befizetése mellett, gondoskodjanak.

Házjelvények ujbóli megrendelésének módozatai közöltetni fognak. Addig a megrendelők jegyzékét a vm. Székkapitányságok gyüjtik. Ujabban házjelvényt rendelt és befizetett: vitéz Balogh János 195.000 K, vitéz Kozma Mihály 201.000 K, vitéz Dávid János 292.500 K, vitéz Molnár József 208.000 K, vitéz Kalmár Lajos 285.000 K, vitéz Somogyi Ferenc 285.000 K, vitéz Gállfy Kálmán 285.000 K, vitéz Földváry Mihály 285.000 K, vitéz Pállyai Miklós 285.000 koronát. V. R. Főszéktartósága.

*

3141—II. 1925. számhoz.

Rövidlejáratu beruházási kölcsön megszüntetése.

Az összes Törzs és megyei Székeknek.

Az O. V. Sz. közli az összes vitézi szervek és vitézekkel, hogy e cimen engedélyezett kölcsönök további kiutalását — miután e célra szánt összeg elfogyott — egyelőre beszünteti.

További intézkedésig tehát ilyen kérvényeket nem kell beadni és felterjeszteni.

Ezen intézkedés a hivatkozott rendeleten előjegyzendő. O. V. Sz.

*

A vitézi kis jelvények pótlása.

Azok a vitézek, akiket az illet, vegyék tudomásul, hogy elveszett vitézi kis jelvényük pótlását az illetékes vármegyei Vitézi Szék utján, a 68 ezer korona téritési árnak postán való egyidejü beküldése mellett, a Vitézi Rend Főszéktartóságától kell kérniök.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Állattartás.

Milyen állatokat tartsunk a kisgazdaságban? — Hogyan takarmányozzuk állatainkat?

Aminthogy a gazdálkodásra mindenben csak akkor lehet kimeritő tanácsot adni, ha az ember a viszonyokat pontosan ismeri, bajos megmondani azt is, hogy hány és milyen állatot tartson a gazda. Általános elveket azonban ebben a kérdésben is le lehet szögezni. Annyi és olyan igás állatot kell tartani, hogy minden munkát időben és jól el lehessen végezni. Átlagosan minden 25—30 kat. hold szántóföld megmunkálására egy pár erős igásállatot kell számitani. A másik dolog, amire tekintettel kell lenni, az, hogy legyen elegendő trágyánk. Annyi trágyára, amennyi szántóföldjeink erejének fentartására szük ége, az igás állatok után nem számithatunk. Ezért haszonállatokat is kell tartani, tehenet, növendékmarhát, sertést, amelyek után (állatok termékek eladásából) közvetlen jövedelemre is számithatunk.

A haszonállattartás iránya az értékesitési viszonyoktól fog függeni. (Városok közelében, ahol a tejet jó áron eladhatjuk, fejős tehenet tartunk, távolabb fekvő gazdaságok inkább eladásra nevelnek állatokat.)

Az egy gazdaságban tartandó állatok száma (az igás- és tenyészállatokat is beszámitva) igen sok körülménytől függ; ezek közül az első a jövedelmezőség. Annyi állatot tartsunk, amennyit alommal elláthatunk, amennyinek kielégitő takarmányozásáról gondoskodni tudunk. Átlagosan a szántóföld minden 3—4 holdjára essék 1 drb. nagy állat (vagy ehelyett 2 drb növendékmarha, vagy 4 borju, vagy 4 drb sertés). Sok állatot tartani és azokat koplaltatni — rossz gazdálkodás, mert a gyengén tartott igásállatnak nincs ereje, az éhes tehén nem ad tejet és csenevész borjut nevel.

A takarmányozás főbb irányelveit a következőkben foglalhatjuk össze:

L o v a k. Gazdasági lónak naponta (nagyság szerint) 4—6 kg. zabra és 5—6 kg. szénára van szüksége a zabot igáslovaknál részben árpával, vagy kukoricával is lehet pótolni. A széna lehet rétiszéna, muhar, lucerna, esetleg baltacin is. Éjszakára etessünk, mert a ló gyomra aránylag kicsi. Etetés után itatni kell.

A csikó 5—6 hónapos koráig szopik, de már 4 hetes korától zabra és szénára kezdjük szoktatni, ugy, hogy elválasztáskor már 3 kg. zabot és körülbelül 3 kg. jó szénát megeszik. Az elválasztott csikó legelőre kerül. Ha az jó, ugy szálas takarmányt nem etetünk vele, de körülbelül 3 kg. zabot adjunk neki. Egy éves koron tul legelőn tartjuk, télen 6—8 kg. jó szénát, ezenkivül szalmát, 1—2 kg. répát (ezt igáslónak is adhatunk) kap a csikó, de ha jól akarjuk tartani, azért a zabot egészen ne vonjuk meg tőle. »Ló elli a csikót, de zab az anyja«.

Az ö k r ö k e t aszerint etetjük, hogy milyen munkát végeznek. Télen, amikor az ökör nem dolgozik, szalmát, tengeriszárat, kevés répát, vermelt takarmányt kap. Tavaszi munka idején 8—10 kg. rétiszénát, zabosbükkönyt adjunk neki, erős munkában abrakot is (árpát, kukoricadarát, repcepogácsát 1—2 kg-ot). Nyáron zöldtakarmányt etetünk, legtöbbször csalamádét (fejenként 60—80 kg-ot). Pihenés idején télen, tavasszal, késő ősszel naponta kétszer, nyáron háromszor etetünk.

Tenyészbikát ugy tartunk, hogy az jó erőben legyen, de el ne hizzék. Nyáron zöldtakarmányt és zabot, télen jó szénát, kevés répát és zabot etessünk. Zabból a bika nagysága szerint 3—6 kg., szénából 6—8 kg. kell.

Tehénnek takarmányozására különös gondot kell forditani, mert azok mindig termelnek; vagy vemhesek, vagy tejet adnak. Legjobb és legolcsóbb a zöldtakarmányozó, azért ennek idejét, amennyire lehet, hosszabbitsuk meg. Nyáron a tehén legelőre jár, de ha ez nem elég kiadós, estére zöldtakarmányt adjunk eléje. Ha nem jár ki, akkor tisztán zöldtakarmányon tartjuk. (Csalamádéból kb. 50—60 kg. kell). Jó fejőstehenek ezenkivül abrakot is kapnak. Már nehezebb és drágább a téli tartás. Szénából télen (rétiszéna, vagy szántóföldön termelt takarmány) 5—8 kg. kell fejenkint, ha (takarmányszük esztendőben) ennyi nem jut, a hiányt szalmával, szecskával bő abrakolással pótoljuk. Takarmányrépából 15—30 kg., burgonyából 10—15 kg-ot etetünk egy tehénnel. (Vermelt takarmányt csak más hijján etessünk.) A teheneknek abrakot is kell adni és pedig annál többet, minél több tejet adnak. (Abraknak jó a korpa, takarmányliszt, tengeri és árpadara, repcepogácsa, stb.) Körülbelül minden liter tejre egyharmad kg. abrakot számitsunk.

Borjunevelés. A borju rendesen 8—12 hetes koráig szopik, de már négy hetes korában szoktatni kell a száraztakarmányokhoz is. Adjunk eléje egy kevés igen jó rétiszénát. Az elválasztás fokozatosan történjék és igy szokjék a takarmányokhoz is. 5—6 hónapos korától kezdve a borjut legjobb legelőre járatni, de ha ez nem elég jó, naponta 1—2 kg. finom rétiszénát azért nem sajnáljunk tőle. Később here, lucerna, baltacin-szénát is kaphat.

Elválasztáskor a borju 3—4 kg. zabot és ha szénán tartjuk, ebből 2—5 kg.-ot fogyaszt.

Vermelt takarmány, répa, burgonya növendékmarhának nem való, különösen fiatalabb korban.

Sertések, amig lehet legelőre járjanak, emellett csak a malacok és vemhes kocák kapnak némi takarmányt. Télen burgonya, répa, tök, csicsóka, moslék, stb. a főtakarmányuk. Kinőtt sertésnek télen elég naponta 1 kg. szem (árpa vagy tengeri) és 1—2 kg. főtt burgonya, vagy 2 kg. répa.

Hizlalásnál 100 kg. élősulyra 5 kg. szemet (árpa, tengeri) számitunk naponta. A hizlalás elején még moslékot, tököt, burgonyát adhatunk a sertésnek, a hizlalás végén kukorica a legjobb takarmány. 100 kg. kukoricától 18—20 kg.-ot gyarapszik.

*

A kukoricatermés kilátásai.

Az idei tengeritermés várható eredménye októberben világszerte csökkent, azonban a mult évi terméshez képest még igy is jelentős a többlet. Az október végi becslések a következő eredményt mutatják: Magyarország termése millió métermázsában számitva 23.4 (tavalyi termés 18.8), Bulgária 8.2 (6.9), Románia 46.4 (39.4), Csehország 2.7 (2.6), Oroszország 47.7 (23.9), Kanada 2.7 (2), Egyesült-Államok 732.8 (618.8). A felsorolt államokban ezek szerint a tavalyihoz képest 148.5 millió mázsa kukoricával több termett. A fenti adatok az argentinai terméseredményt még nem tüntetik fel.

Ültessünk gyümölcsfákat.

Mielőtt a fagy beállna felhivjuk a gazdák figyelmét, hogy most a legalkalmasabb az idő gyümölcsfák ültetésére. Aki jófajta gyümölcsfát ültet és gyümölcsfáit ápolja, az igen szépen jövedelmező gazdasági forrásra tesz szert. Az ország déli részén, ahol az idén igen sok körte termett, csak ebből az egy gyümölcsfajtából sok milliárdot vettek be a külföldre exportáló gazdák. Nemes faju és ápolt gyümölcs mindenütt igen kelendő cikk, amelyért az egész kontinensen magas árat fizetnek. Ezért ajánlatos, hogy csemetéinket megbizható helyen szerezzük be, mint az állami, községi faiskolákban, vagy Unghvárynál Cegléden. Mindenesetre a legalkalmasabb a legközelebbi megbizható helyről fát hozatni és a fagy beállta előtt elültetni. A gyümölcsfák ültetése és ápolása módjáról jövő számunkban közlünk részletes utmutatást.

A borfogyasztási adó leszállitása.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, a Magyar Borkereskedők Országos Egyesülete, a Szállodák és Vendéglősök Országos Egyesülete már régebb idő óta erős tevékenységet folytat a borfogyasztási adó leszállitása érdekében. Legujabb hirek szerint minden remény meg van arra, hogy a borfogyasztási adót 5 aranyfillérre fogják mérsékelni. Erre az adóleszállitásra igen nagy szükség van, mert a belső fogyasztás megélénkülését lehet várni tőle, ez pedig a hatalmas készletek miatt a termelőknek elsőrangu érdeke.

Külföldi traktorokat kapnak részletfizetésre a gazdák.

A traktoroknak a többtermelés szempontjából való fontossága tudott dolog és ismeretes az is, hogy átlagban holdanként 1 mázsával nagyobb a hozam ott, ahol traktorral munkálták meg a földet. Illetékes helyen most azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a mezőgazdaságnak nagymennyiségü traktort bocsássanak rövid idő alatt rendelkezésre. Minthogy pedig a belföldi ipar ennek a cikknek nagybani gyártására nincsen berendezve, a traktorok külföldről való behozatalát vámkedvezménnyel akarják lehetővé tenni. A tervek szerint a külföldi ipar, igy a német ipar is megfelelő hitelnyujtással kapcsolatban szállitja le a gépeket, s igy a gazdák tulajdonkép kölcsönhöz jutnak, amennyiben a gép árát csak utólag részletekben kell törleszteniök.

*

A vetési bagolypille pusztitása. Mind sürübben érkeznek a panaszok a Rovartani Állomáshoz az utóbbi hetekben a vetési bagolypille hernyójának, köznyelven »mocskos pajor«-nak, »porkukac«-nak nagyobbmérvü pusztitásáról. Ez a baj nemcsak a Duna-Tisza közén, hanem a Dunántulon is erősen felütötte a fejét, néhol csak foltokban, sok helyen holdszámra legeli le a hernyó a már gyönyörü vetéseket. Az ilyen területeket célszerü legalább két hétig sertésekkel járatni, hogy azok a hernyót kiszedjék, azután pedig a kárt szenvedett vetést alá kell szántani. A permetezés nem nyujt biztos eredményt.

A dohánytermelők beruházási kölcsönt kapnak. A belföldi dohánytermelés fellendítése érdekében a pénzügyminiszter az ujonnan jelentkező, legalább tiz holdas dohánytermelőknek, valamint a régi termelők közül azoknak, akik az eddiginél nagyobb területen szándékoznak dohányt termelni, az ujonnan nyert, illetve a több területre szükséges szárítópajták készitése céljaira az Országos Központi Hitelszövetkezet utján tiz évi, egyenlő részletekben törlesztendő, kétszázalékos kezelési költség megtérítése mellett, kamatmentes beruházási kölcsönt fog engedélyezni. A kölcsön összege a dohánytermesztésre szánt uj, illetve több területnek minden katasztrális holdja után 7,500.000 korona. A beruházási kölcsönnek igénybevételét a Dohányjövedék Igazgatóságánál (Budapest, II., Iskola-utca 13) alatt kell bejelenteni.

A mezőgazdasági záloglevél-kölcsönökkel kapcsolatos illetékkedvezmény. A mezőgazdasági ingatlanoknak nyujtott záloglevél kölcsönökkel kapcsolatos illetékkedvezményekről a pénzügyminiszter legutóbb rendeletet adott ki. A záloglevél-kölcsönről kiállitott kötelezvény 0.5 százalék illeték alá, a zálogkölcsönnek telekkönyvi bejegyzése 0.5 százalék illeték alá, a záloglevél-kölcsönnek engedményezéséről kiállitott okirat 20.000 korona állandó összegü illeték alá esik, az illeték azonban nem haladhatja meg a kölcsön illetékének 0.5 százalékát. Az ilyen engedményezésnek telekkönyvi bejegyzése illetékmentes. A záloglevél-kölcsön törlesztési részleteiről és kamatairól kiállitott nyugták után 0.5 százalékot kell fizetni.

Közgazdaság.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

Gabonatőzsdéink gyenge és lanyha irányzatuak. Buzában és rozsban egész héten át csak mérsékelt forgalom alakult ki. Ennek a lanyhaságnak az okai nem az amerikai tőzsdék alacsony árajánlataiban vannak, hanem abban, hogy nálunk az árukinálatok erősen mérsékelt limitekkel bonyolitódnak le. A vételkedv is rendkivül gyenge és a malmok, ha nagyritkán vásárolnak, akkor is csak a napikészletek egy kis részét veszik fel. Rozsban különösen nagyobb a lanyhaság, mert itt az erős lengyelországi kinálat a lanyha irányzatot még jobban elősegiti. Árpában csak rosszminőségü van piacon, a jobbminőségüek raktáron hevernek vevők hiányában. Zab, köles és repce szintén nagy üzlettelenséggel küzdenek. A köles helyzete e téren a legrosszabb, egyedül tengerében mutatkozik némi élénkség; leginkább határidőre kötik, abban a reményben, hogy ezt az árut külföldre kivinni sikerülni fog. Ótengerit helyben, mig ujat és csöveset állomásokon kötnek. A január—februári árunak jelenlegi ára 1725—1750, a márciusi 1800—1825-ig mozog. Magvak piacán a borsóban élénk üzlet van és egyáltalán a hüvelyesek forgalma kissé megélénkült, mivel az eladók áraikat mérsékelték. Cirokmag 14—15, biborhere 30—35, fehérhere 30—33, tavaszi bükköny 24—25, szöszös 54—59, fehér napraforgó 24—28, szürke 24—25, kendermag 33—37, lenmag 60—64, tökmag 54—56, mák 17—18 ezer korona. Az a hir, hogy a határidős terményüzleteket január másodikára a budapesti terménytőzsdén bevezetik, nem bizonyult valónak.

Legujabb árak:

Az állat- és huspiac szintén lanyhasággal küzd; ugy a ló-, mint a sertésárak erősen lemorzsolódnak és az állatvásárok kielégitő eredmény nélkül záródnak.

A tej és tejtermékek piacán szintén áresések vannak. A vaj ismét veszitett árából, a tojás ellenben, amely a mult heti 2400 koronás árából 2000 koronára hanyatlott vissza, az utóbbi napokban ismét a régi árát érte el.

Legujabb árak: tiszavidéki buza 347½—352½, pestvidéki 340—345, rozs 220—225, árpa 240—260, sörárpa 320—340, köles 190—195, zab 245—250, ótengeri 270—275, uj decemberre 160—165, januárra 165—170, korpa 157½—160.

Lisztpiac: liszt malomból november—decemberre 00-ás 6350, 0-ás 6150, 2-es 5650, 4-es 5250, 6-os 4250, 7-es 3050, 8-as 2100, rozs 5300, 1-es 3800.

Takarmányáruk: konkoly 1850—1950, takarmányliszt 2000—2100, ólajpogácsa 2700—2800, szárított répaszelet 15.000—15.500, melasz 850—875, lótáp 1200—1300, Ia rétiszéna 115—125, széna 85—105, lucernaszéna 15—17, sarjuszéna 110, muharszéna 120—150, alomszalma 65—75.

Tej és tejtermékek: tojás darabja 2300—2400, kannatej kimérve 4800—5000, tejfel 24 ezer, habtejszin 44 ezer korona. Ia teavaj 68, főzővaj 50—60 ezer, tehénturó 12—14 ezer, zólyomi turó 40 ezer korona.

Zöldségpiac: közönséges burgonya 1—1.5, kifliburgonya 5000, vöröshagyma 1800—2000, foghagyma 24—26, fejeskáposzta 1200—1500, kelkáposzta 2500—3000, vöröskáposzta 4500—5000, karfiol 6—8 ezer, torma 20—33 ezer, paraj 4500—5000, savanyukáopszta 5000 korona kg-ként.

*

A magyar gyáripar termelése 1924-ben. A tavalyi gyáripar termelés összértéke 1,447.5 millió aranykoronát képviselt, tehát majdnem elérte az utolsó békeévnek a mai Magyarországra vonatkozó 1.650 millió aranykoronát kitevő termését. Az egyes iparcsoportok közül a fa- és csontipar, a bőr- és cipőipar, a textilipar, ruházati ipar többet termeltek tavaly, mint az utolsó békeévben. A többi iparokban a béketermeléshez viszonyitva, többkevesebb csökkenés mutatkozik. A munkáslétszám tekintetében a gyáripar 1924-ben már jobb helyzetben volt mint békében, mert az 1913-ban foglalkoztatott 235 ezer főnyi munkással szemben 1924-ben már 278.700 embernek adott munkát és kenyeret.

Szilárdulás az ingatlanpiacon. Mig a földek ára mélyen az aranyparitás alatti nivón stagnál, a házak iránt ujabban érdeklődés kezd jelentkezni és a forgalom bennük hétről hétre élénkül. Különösen bérházak iránt mutatkozik kereslet, mert a növekvő házbérek a házba befektetett tőke rentabilitását állandóan fokozzák és ehhez képest a bérházak forgalmi értéke is állandóan emelkedik. A mai házbérek körülbelül 40 százalékát teszik a békebeli értéknek, de duplája a két év előttieknek. Mig egy év előtt 6—7000 dollárral nagy kinálat volt bérházakban, ma 15.000 dolláron alul alig kapható valamirevaló bérház. A telekpiac üzlettelen, ami arra vezethető vissza, hogy különböző adótervekről beszélnek, amelyek az épitkezés fellendítése érdekében a felépitetlen házhelyek megadóztatását célozzák.

KÜLÖNFÉLÉK.

Megjelent a rádiórendelet

A hivatalos lap szerda reggeli száma közölte a m. kir. kereskedelmi miniszter rendeletét, amely a rádió kérdést szabályozza.

Az 1925. évi 32.250 sz. rendelet a »fémvezeték-nélkül, vagy fémvezetéken nagy váltakozás számu áramok segitségével müködő (rádió, távíró, távbeszélő és villamosjelző) berendezésekről, valamint az ilyen berendezésekhez szükséges készülékek és alkatrészek előállitásának, forgalombahozatalának szabályozásá«-ról cimet viseli és hatályon kivül helyezi a 85.463—1924. K. M. szám alatt kibocsájtott 1924. évi rendeletet.

A rendelet lényegesebb intézkedései a következők:

Az állam fentartott joga a távirda, távbeszélőn kivül a rádióberendezésekre is kiterjed. Ahhoz, hogy valaki ilyen berendezést létesithessen, vagy üzemben tarthasson a kereskedelmi miniszter engedélyével kell birnia.

A kérvényben pontosan meg kell jelölni, hogy a folyamodó mire kér engedélyt s hol. Az engedély legfeljebb tiz évig adható, de az engedély megujitható. Ha a meghosszabbitást az illető nem kérte, vagy az engedélyt meg nem kapta a lejárattól számitott nyolc napon belül a készüléket le kell szerelnie és a készüléket vagy a posta által lepecsételt dobozban tartani, avagy átadni valakinek, akinek engedélye van.

Ha fontos érdek kivánja a berendezés használata akár határozott, mint határozatlan időre megtiltható, avagy a posta, illetve egyéb hatóság által igénybevehető.

A posta közegei jogosultak a berendezéseket felülvizsgálni. A tulajdonosok kötelesek minden felvilágositást megadni erre vonatkozólag.

A berendezés csak magáncélra használható. Állami, szolgálati, magántáviratok felvétele, leirása, közlése szigoruan tilos és a büntetőjogi következményeken felül az engedély visszavonását vonja maga után.

A berendezésre gondosan kell felügyelni és az engedélyes személyesen felelős az előírásoknak egyéb személyek által való megtartásáért is.

Az engedélyért díjat kell fizetni, amely közadó módjára hajtatik be. Az engedély csak a hatóság jóváhagyásával ruházható át. Akik a rendelet megjelenése előtt kaptak engedélyt, 30 napon belül kötelesek engedélyokirataikat kicserélni.

Közhasználatú rádióhirmondó állomást (broadcasting-adó) csak a posta létesíthet. Ezt mindenkor a posta személyzetével kezeli. »Mindenkinek« szóló közlést bárki felvehet, akinek engedélye van. Tilos azonban ezen közléseket engedély nélkül iparszerüen felhasználni, vagy terjeszteni.

Nem közhasználatra szóló rádióberendezések csak közérdekből engedélyezhetők. (Tudományos intézetek, iskolák, gyárak, stb.)

Fémvezetékkel irányított rádióadóberendezések és a hozzájuk tartozó rádióvevőállomások magánhasználatra is engedélyezhetők.

Vételi berendezésre mindenki kaphat engedélyt. Tizennyolc éven alul csak törvényes képviselő beleegyezésével.

A rendes használatra engedélyezett vevőberendezést az engedélyes kirándulásra, nyaralásra is magával viheti.

Antenna felerősítését a háztulajdonos tartozik türni, de a kárt a tulajdonos megtéríteni tartozik. A felszerelésre vonatkozólag a rendelet bővebb intézkedéseket tartalmaz. Az antenna huzalok összhossza 200 méternél hosszabb nem lehet.

Rádióvevőkészüléket és alkatrészeket csak a Ker. min. engedélyével szabad előállitani, forgalomba hozni, vagy külföldről behozni.

Belföldi használatra csak sugárzásmentes kapcsolásu vevők állithatók elő.

A rádióhasználat díja:

Hirmondóállomások közléseinek vételére, vevőberendezések után havi 30.000 K használati díj.

Kiterjesztett használatért, állandó nyilvános használat és belőpődij szedés esetén vidéken havi 300 ezer K.

Nyilvános helyiségben belépődij nélkül, vidéken, havi 60.000 K.

Zárt helyiségben belépődij nélkül vidéken havi 15.000 K.

Árusitás, illetve előállitásnál bemutatásra, havi 15.000 K.

Rádiókészülékek előállitására adott engedély, havi 100.000 K.

Rádiókészülékek eladására adott engedély havi 200.000 K. Lepecsételés, engedélyátruházás díja 20 ezer K. Egyes alkalmi előadások díja beléptidjjal 50 ezer K vidékre, belépődij nélkül 30 ezer K.

Aki ezen rendelkezéseket kijátssza, azt szigoruan megbüntetik. A rendelet 15 napon belül lép életbe.

Az eddig 572-es hullámhosszal leadott »mindenkinek« szóló közlések ezentul valószinüleg 546-os hullámhosszal közöltetnek.

A Magyar Távirati Iroda által chiffre-vel leadott közlések felvétele nem előfizetők számára tilos. Aki elő akar közlésekre fizetni, forduljon a Magyar Táviratı Irodához.

A rendelet teljes szövegét a Rádió Ujság legujabb száma közli.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istemi örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!

Amen!

HIREK.

Heti naptár.

NOVEMBER	Romai kath naptár	Protestáns naptár	A nap kelte nyugta és a hold változásai
16 Hétfő	Ödön vt.	Ottmár	A hét elején a nap 6 óra 50 perckor kél és 4 óra — perckor nyugszik a hét végén pedig 7 óra és 20perckor kél 3 óra 50 perckor nyugszik
17 Kedd	Cs. Gergely	Hortenzia	
18 Szerda	Pét., Pál b.f.	Ödön	
19 Csütörtök	Erzsébet	Erzsébet	
20 Péntek	Val. Félix †	Jolán	
21 Szombat	B.-Assz. b.	Olivér	
22 **Vasárnap**	**D25.** Cecilia	**D24.** Cecilia	

Centennáris Széchenyi-ünnep.

Vasárnap délelőtt impozáns keretek között folyt le gróf Széchenyi István emlékének centennáriális ünnepsége. A főváros ez alkalommal lobogó diszt öltött. Az ünnepségek reggel 9 órakor Budapest különböző templomaiban rendezett istentiszteletekkel kezdődtek. A Bazilikában Csernoch János biboros hercegprimás végezte a szertartást, ugyanaz időben Ravasz László püspök a Kálvin-téri református templomban, Raffay Sándor püspök a Deák-téri evangélikus templomban, Józan Miklós püspöki helynök a Koháry-utcai unitárius templomban tartott istentiszteletet. 10 órára az ünneplők az Országház téren gyülekeztek. A Dunán cirkáló őrhajó 21 ágyulövéssel jelezte az ünnepély kezdetét, melyet a Magyar Dalosszövetség himnusza vezetett be. Majd Schandl Károly államtitkár, utána pedig vitéz Oláh Béla, a MEFHOSz elnöke mondott beszédet. Majd a küldöttségek a Ferenc József-téren álló Széchenyi szobor elé vonultak, hogy elhelyezzék ott koszoruikat. Az ünnepélyen megjelent a Kormányzó és felesége, József kir. herceg, Auguszta kir. hercegasszony, Albrecht és József Ferenc kir. hercegek, Izabella és Anna kir. hercegnők, Bethlen gróf miniszterelnök, Vass, gr. Klebelsberg, Rakovszky, gr. Csáky, Walkó, Bud és Mayer miniszterek. Itt Pekár Gyula tartott ünnepi beszédet, majd Sipőcz Jenő polgármester a főváros nevében szólott. Délután a Városi szinházban, este a Nemzeti szinházban volt diszelőadás.

A nemzetgyülés csütörtöki ülésén harmadszori olvasásban is elfogadták a Széchenyi István emlékének megörökitéséről szóló törvényjavaslatot. Majd a Magyar Tudományos Akadémia érdemeinek törvénybeiktatása került vita alá, melynek során Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter szólalt fel. A nemzetgyülés részleteiben is elfogadta a javaslatot.

A magyar nemzet kötelessége, hogy egyik legnagyobb fiának emlékét gondolatban és tettben méltóképen fentartsa.

*

Jókai-emlékünnep Salgótarjánban. Az Evangelikus Nőegylet és Luther-Szövetség szép ünnep keretében hódolt november 7-én Jókai emlékezetének a salgótarjáni acélgyári kaszinó nagytermében. Az acélgyári zenekar Urschutz József karnagy vezetésével a Rákóczi-nyitánnyal vezette be az ünnepélyt. Csengődy Lajos dr. evangélikus lelkész magasszárnyalásu megnyitóbeszédet mondott. Lampérth Géza kedves, meleghangu emlékezést adott elő a nagy mesemondóról. Tuba Ilonka Lampérth Jókai-ódáját, Krelovánszky Margit Jókai »Délibáb« cimü költeményét szavalta nagy hatással. Szentmihályi Tibor operaénekes a Cigánybáróból és Lavottából énekelt Dankó Aladár zongorakisérete mellett. Vargha István magyar szólótáncával gyönyörködtette a nagyszámu közönséget, s az acélgyári zenekar indulóval fejezte be a lelkes ünnepet.

Az isaszegi hősök emlékszobrának leleplezése. Lélekemelő külsőségek, Pest vármegye társadalmi és politikai élete kiválóságainak jelenlétében folyt le e hó 1-én, vasárnap délután Isaszeg község hősi halált halt fiai emlékművének leleplezése. A község, amely már a szabadságharcban is kitörölhetetlen betükkel véste be nevét a magyar történelembe, derekasan kivette részét a világháboru véráldozatából és az állami iskola előtti téren álló szobor 102 isaszegi hős emlékét van hivatva az utókor számára megőrizni.

A kegyeletes ünnepélyen megjelentek: Preszly Elemér dr., Pestvármegye főispánja, Agorasztó Tivadar Pest vármegye alispánja, vitéz Endre László dr., a gödöllői járás főszolgabirája, Sztoy Raymund ezredes, a honvédelmi minisztérium képviseletében, Somogyi Károly közp. testnevelési főelőadó, Deneczky Frigyes, a gödöllői járás testnevelési vezetője, P. Böhle Kornél Domonkos-rendi atya, Szabó Károly földbirtokos és még számosan Isaszeg és a járás előkelőségei közül.

Az ünnepélyt az isaszegi dalkör által előadott magyar Hiszekegy vezette be, amit a közel 4000 főnyi közönség áhitatos csendben, levett kalappal hallgatott. Ezután Preszly Elemér dr., Pest vármegye főispánja, lépett az emelvényre és lelkes szavakkal méltatta az emlékünnep jelentőségét, engedélyt adott a szobor leleplezésére. Az elragadtatás morajа zugott fel, amint az egyik karjával sebesült bajtársát támogató, rohamra induló honvéd alakja előtünt. A szobor az integer Magyarországot jelképező park közepén emelkedik, amit Süle Dénes igazgató tervei szerint Hammel József mükertész létesitett. Az állami elemi iskola énekkarának énekszámát P. Pöhle Kornél Domokos-rendi atya hatalmas koncepcióju ünnepi beszéde követte, amiután vitéz Endre László dr., a járás főszolgabirája, lelkes szavak kiséretében átadta az emlékművet Csajkovszky István birónak, Isaszeg község képviselőjének. Az egyes küldöttségek, testületek és magánosok koszoruinak elhelyezése következett most s a honvéd alakját csakhamar teljesen elboritották a hálás megemlékezés jelei. Az ünnepély a Szózat eléneklésével fejeződött be s az előkelő vendégek a délutáni vonattal visszatértek a fővárosba.

A hercegprimás harangot szentelt az erzsébetvárosi plébánián Zuhogó esőben, ezernyi hivőnek érdeklődése mellett áldotta meg vasárnap délelőtt 10 órakor Csernoch bibornok-hercegprimás az erzsébetvárosi plébániatemplom három uj harangját. A rossz időjárás miatt a templom előtt, közvetlenül a jobboldali torony tövében rögtönzött ponyvasátor alatt végezte el a harangszentelés szertartását. Leopold Antal dr., Breyer István és Mészáros János prelátus-kanonok, Novák István apátplébános, Blieszner Ágoston józsefvárosi prépostplébános, Répás József szemináriumi alkormányzó, Madarász István dr. érseki titkár, a kerületi papság és nagy asszisztencia segédkezett az egyházfejedelemnek, mig a harangok keresztanyai tisztet Battenberg Lajosné, Hável Lipótné és Perndl Flórisne töltötték be.

Nyugalombavonuló tanitók ünneplése. Esztergom város közönsége ünnepélyes keretek közt bucsuzott Szölgyény Gyula Szoleczky János közs. igazgatótanitó és Szentgyörgyi József községi tanitótól nyugalombavonulásuk alkalmából. A kegyuri templomban tartott mise után a város iskolaszéke diszközgyülést tartott, amelyen a hatóságok és a volt tanitványok tolmácsolták hálájukat az érdemes tanférfiak előtt, egyben Bodnár György tanfelügyelő átnyujtotta Szölgyény Gyula igazgató-tanitónak a vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerő oklevelét. Délután a Belvárosi Kat. Olvasókörben szindarabokkal és énekszámokkal ünneplést rendeztek a tanitók, amelyet vacsora követett a »Magyar király«-ban.

Puskával egy óriási harcsa ellen. Uzdon a Sióban történt ez a különös lefolyásu halászat. Fürdős Mihály vasvármegyei másodfőjegyző és Fürdős Dezső dr., egy kétméter hosszu, harminckilenc kilogramm sulyu harcsát fogtak. Olyan erős volt ez az óriás harcsa, hogy amikor még egy harmadik, ember segitségével sem tudtak megbirkózni vele, a kéznél lévő puskával agyonlőtték a Sió rettenetes cápáját.

A határmenti községek telekkönyvei. A mezőgazgasági hitel kérdése ismét felszinre hozta azoknak a határmenti községeknek a sérelmét, amelyek telekkönyvei az ország megcsonkitása következtében a megszálló hatóságoknak kezébe kerültek. Az ilyen helyzetben lévő birtokosok tehát a jelzálogkölcsönök felvételétől el vannak zárva. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felterjesztésében kért orvoslást a földmivelésügyi minisztertől ez ügyben, kérve, hogy külképviseleti hatóságaink utján e kérdés mielőbb rendeztessék, mert ellenkező esetben éppen az amugy is sulyos válsággal küzdő határmenti birtokosság nem juthat bekebelezés lehetőségének hiányában az annyira szükséges mezőgazdasági kölcsönhöz.

Erdélyi ünnepély. Pápa város közönsége az erdélyi üldözött iskolák növendékei javára müsoros estélyt rendezett, amelyen Gamera Mária Alberta bárónő, Makkai Jenő főügyész, Kesztler Albert, Szilády Zoltán dr., Gyurka Sándor énekművész és a helybeli mükedvelők szerepeltek. A változatos müsort telt színház hallgatta végig.

A mentők közgyülése. A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület vasárnap délelőtt tartotta Karátsonyi Jenő gróf v. b. t. t. elnöklésével harmincegyedik évi rendes közgyülését az egyesület Markó-utcai székházában. Az elnök megnyitójában kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt Virosztek Győző dr. mentőfőorvosról, akinek emlékét a közgyülés jegyzőkönyvben örökitette meg. A közgyülés táviratban üdvözölte a Kormányzót, József királyi herceget és Auguszta hercegasszonyt, valamint Bethlen István gróf miniszterelnököt, Vass József és Rakovszky Iván minisztereket, Ripka Ferenc dr. főpolgármestert és Sipőc Jenő dr. polgármestert. Az évi jelentés szerint a mentők az elmult esztendőben 23.547 esetben nyujtottak segitséget. A jutalmak kiosztása következett ezután. Az egyesület Szabó Imre dr. ellenőrző orvost ezüst éremmel, Gera István dr., Krizanetz Károly dr., Fischer Jenő dr., Alkér György és Roham János tagokat pedig bronzéremmel tüntette ki. Különös dicséretben részesült: Schuh Emil. Dicséretben részesültek: Woloszinovits Aurél, Üregdy József, Erőssy József dr., Gász Antal dr., Molnár Károly dr., Kondás József dr., Ivánszky Sándor, Adamovits Sándor dr., Bódi István, Szauter Emil, Rácz Lajos, Köteles József, Bolyos Benő, Rátai László, Nagy Kálmán, Biró Béla, Hisstek József, Pogonyi Nándor. A kitüntetéseket Karátsonyi Jenő gróf v. b. t. t., a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület elnöke adta át a kitüntetteknek. A közgyülés végén az elnök hálás szavakkal emlékezett meg Budapest székesfőváros támogató közönségéről és a sajtóról, amelynek nagy része van abban, hogy az egyesületet a közönség olyan nagy szeretettel karolja fel.

Emlékoszlop Pátka 91 hősi halottjának. A kis fejérmegyei Pátka községnek 91 hősi halottja volt a háboruban. Emlékezetüket most már diszes szobormü örökiti meg, mely Havranek Lajos müvészi alkotása. Leleplezése vasárnap történt meg hazafias ünnep keretében, melyen Fejérmegyét Fiáth György dr. árvaszéki elnök és Lauschmann Géza dr. főszolgabiró, Székesfehérvár városát pedig Simon Sándor tanácsos képviselte. Az ünnepet a fehérvári katonai zenekar által előadott »Hiszekegy« nyitotta meg. Ezután a község földesura, Ivánka báró, fekérte vitéz Raics Károly altábornagyot az avatóbeszéd megtartására. A 2. sz. vegyesdandár parancsnokának hazafias beszéde után a küldöttségek megkoszorúzták az emlékművet, amelyet a falu nevében Szabó József biró vett át. A leleplezés után Ivánka báró kastélyában ebéd volt a vendégek tiszteletére.

Hősi halottak emléke. Kenderesen nagy közönség részvétele mellett vasárnap leplezték le a hősök emlékművét. A leleplezésen József királyi herceg képviseletében, aki a budapesti Széchenyi-ünnepen vett részt, Kratochwill altábornagy jelent meg. Az ünnepségen, amelyen Zeöke Antal, a kerület nemzetgyülési képviselője is résztvett, a vármegyét Daimel Sándor dr. alispán képviselte. Az ünnepség közgyüléssel vette kezdetét, melyet Schauer Gábor dr. járási főszolgabiró nyitott meg, majd Kovacsik István főjegyző méltatta a nap jelentőségét. Miután a római katolikus és evangélikus lelkészek az emlékművet megáldották, a különböző küldöttségek helyezték el koszoruikat a szobor talapzatára. József királyi herceg koszoruját Kratochwill altábornagy helyezte el.

Hadigondozottak ellátása és járadékok felülvizsgálása. Ugy értesülünk, hogy a népjóléti miniszter intézkedése alapján e kérdés mikénti végrehajtása és kezelése a hatóságoknál felülvizsgálat tárgyát fogja képezni. Ezért felhivjuk olvasóink figyelmét, hogy akinek e kérdéssel kapcsolatban valami igénye vagy panasza van, az, adatainak ellenőrzése végett forduljon az illetékes községi előljárósághoz vagy városi hatóságához.

Kiállitás volt Kiskunhalason. Örömmel és csodálkozással olvassuk a »Falu Szövetség« gyakori és nagy sikereket jelző kulturális és gazdasági müködését. Ilyen volt legutóbb az a kiállitás, melyet Kiskunhalason rendezett. Különösen érdekes és értékes volt a kiállitás mezőgazdasági része. Jelenvoltak mondják, — alig hinné az ember, ha nem látná, mit müvelhet a szorgalmas falusi kéz, ha azt szakértelem irányitja. Mily gyorsan és tökéletesen sajátitja el az egyszerü földmivesnépünk a szépet és jót, mindazt, amire az észszerü gazdálkodás érdekében tanitják. Kevés kivétellel a gazdatársadalom fiatalabb tagjai végre kezdik belátni, hogy az öregek régen bevált módszereit az idők tulhaladták s ha kevéske földjükön most boldogulni akarnak, ezentul az észszerü gazdálkodás mai módszereit kell, hogy Kövessék. Különösen gyümölcsfélékkel igen szép eredményt mutattak fel. Ezekután, aki még mindig csak sirni tud azon, hogy homokos földjét elfujja a szél, annak ajánljuk, menjen el hozzájuk s nézze meg, hogyan tették ott a sivár homokot aranybányává. Ott ilyen területen gyümölcsöt termelnek. Almát, körtét, de olyant, hogy csodájára járnak még a tengeren tulról is. Ez évben sok árut szállitottak messzi idegenbe. Mondják, hogy egy özvegyasszony kilenc holdas körtéskertje ez évben 1300 millió koronát jövedelmezett. Nemcsak e példa alapján, de számtalan hasonló eredmény alapján már régen állitjuk, hogy nincs e draga földünknek egy porszeme sem, ahol szaktudás, szorgalom és hozzáértéssel ne lehetne valamit termelni. Csak fogadjuk meg a szakemberek és a példák tanácsát.

Ipari tanfolyamok. A magyar királyi iparoktatási főigazgatóság Budapest és vidéke ipari továbbképző tanfolyamainak vezetősége az alábbi tanfolyamokat rendezi:

Női szabó szakrajztanfolyam nyilt meg 1925. november hó 3-án este fél 7 órakor a IV., Reáltanoda-u. 7. sz. alatti reáliskolában. A tanitás 120 órán át tart, hétköznaponként, szombat kivételével, fél 7—9-ig, valamint vasárnap délelőtt 9—1-ig. Tandij 420.000 K. Felvehetők, akik 18-ik életévüket betöltötték és munkakönyvük van.

A szobafestők, mázolók és fényezők továbbképző tanfolyama 1925. november 16-án nyilik meg a VIII., Kazinczy-utca 23—25. számu iskolában. A tanfolyamon a tanitás két csoportban folyik. A szobafestő-tanfolyamra jelentkezők 300.000 K, a mázolótanfolyamra jelentkezők 230.000 korona tandijat fizetnek. Aki mindkettő tanfolyamra jelentkezik, 530.000 koronát fizet, mely összeg részletekben is fizethető.

A géplakatosok és bádogosok szakrajztanfolyama november hó 3-án kezdődött és két csoportban tart 1926. április 15-ig. Az I-ső csoportban a tanitás 1926. január 1-ig tart, a második csoportban február 1-től április 15-ig. Tandij az I. csoportban 430.000 K, a II. csoportban 400.000 korona.

Beiratkozás a m. kir. állami felsőiparisk ola irodájában (VIII., Népszinház-u. 8. I. 25.) hétköznapokon délelőtt 12-től fél 2-ig.

Erre azért hivjuk fel az iparral foglalkozó olvasóink figyelmét, mert hangsulyozni kivánjuk, hogy az ipari szakismeret fejlesztése nemcsak egyéni érdek, hanem nemzeti közkincs, mely Nagymagyarország feltámadását szolgálja.

A „Magyar Hivatalosnyelv Szabályai." Már mult számunkban közöltük, hogy végre-valahára a belügyminisztérium egy korszakot jelző és országos értékü müvet adott a magyar közéletnek.

Szégyen, de való igy végre be kellett ismerni, hogy az 1844. II. törvénycikket kötelezővé vált magyar állami nyelvet máig sem sikerült a magyar észjárásnak megfelelő, könnyen érthető, hivatalos, de magyaros nyelvezetüvé tenni.

Széchenyi mondja, hogy hátramaradásunk és hibáink férfias beismerésében és elháritásában rejlik a haladas. Áldott legyen emléke. Most kapott ismét elégtételt. Beismertük e hibát s megnyitottuk a haladás utját.

A belügyminisztérium ugyanis dr. Vadnay Tibor h. államtitkárt megbizta azzal, hogy a magyaros hivatalos nyelv használatának szabályait dolgozza ki. E mü most elkészült s reformáló szerepét meg is kezdte. Igen nagy szükség volt reá. Nagy feladat előtt áll, mert nyolcvan év mulasztását és ferdeségeit kell pótolja és kitörülje sok jo öreg hivatalnokunk fejéből. A Tudományos Akadémiától kapott kitünő bizonyitványa alapján általános a remény, hogy e feladatot sikeresen fogja elvégezni. E sikerért előre is hálás lehet a magyar társadalom.

Kormányzó ur Őfőméltósága neje karácsonyi adományokat gyüjt. A Főméltóságu Asszony mint előbbi években, ugy idén is kegyesen gondol arra, hogy a szegények karácsonyát gyüjtött adományokból némi ajándékkal kedvesebbé tegye. Ezért mint hirlik gyüjtésért, adományokért a jószivü s tehetős társadalomhoz fog fordulni. A szegények biztosan remélhetik, hogy akinek jó szive van, vagy akinek jól esik tudni azt, hogy mult évben ily nemes adományokból nyolcszáz szegény iskolásgyereket ruháztak fel, száz egyetemi hallgató fehérnemüt kapott, számos jótékony egyesületet stb. ajándékkal láttak el, 100—150 rögtöni segélyt folyósitottak, az, illetve azok, ezévben is jó szivvel adnak csakhogy a szegények karácsonyát elviselhetővé tegyék. E nemes törekvésnek a legszebb sikert kivánjuk. Bár érintené az adományozás a mi nincstelen vitézeinket is.

Dohnányi zongoramüvész sikere Newyorkban. E legjelesebb zongoramüvészünkről alig hallott a magyar falu népe, pedig már az egész világon ismerik. Tudása és rátermettsége alapján most az történt vele, hogy a gőgös »ujvilág« hozzá fordult s felkérte, hogy egyik leghiresebb zenekarukat szedje rendbe, emelje olyan szinvonalra, hogy az amerikai magas igényeknek megtudjon felelni. Dohnányi, ez az izig-vérig magyar müvész, ugy ezen feladatot, mint müvészi programját oly sikeresen oldotta hogy ma bámulattal beszél róla egész Amerika. Örvend a magyar lelkünk, ha néha ilyent is hallunk, mert bizony minálunk szokás, hogy csak az idegen müvészeket ismerik és dicsérik.

Református templom épül Sopronban. A soproni református egyházközség még az idén megkezdi a református templom épitését a Deák-téren. Az alapmunkálatokra már ebben a hónapban sor kerül.

Pestis pusztit a Balkánon. Szalonikiből jelentik, hogy Szaloniki városban és környékén hét pestismegbetegedés történt. A ragály tovább terjed, mert Mitilinében hat és Kavallában négy ujabb pestismegbetegedést állapitottak meg. A járvány Macedóniában is terjed, ahol már eddig is a tifusz szedte áldozatait.

A Pongrác-úti templom megáldása. A Pongrác-úti állami lakótelepen épült menekültek nemzeti könyörgő templomát vasárnap, november 15-én, délelőtt 9 órakor áldja meg Zadravecz István tábori püspök. A megáldás után a templomot az elszakitott országrészek mielőbbi visszaszerzéséért ajánlják fel. A november 15-ki ünnepségeket az épittető kápolnaegyesület rendezi, Péterffy József erdélyi egyházmegyei áldozópap és Eberling Béla müszaki tanácsos vezetése mellett.

Kedvezményes vasuti jegyek a budapesti nemzetközi baromfikiállitásra. Mint ahogyan már régebben is közöltük, hogy a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete — a külföld figyelmének a magyar baromfitenyésztésre való irányitása céljából — folyó év november hó 20—23-án Budapesten, a városligeti Iparcsarnokban nemzetközi baromfi-, galamb- és házinyul-kiállitást rendez, melyre a fővédnöki tisztséget Horthy Miklósné őfőméltósága, Auguszta és Anna királyi főhercegasszonyok vállalták el. A kereskedelemügyi minisztérium 50 százalékos menetdijkedvezménnyel támogatja a kiállitást, melyhez a szükséges igazolványok a kiállitás rendezőbizottságánál, Budapest, IX., Üllői-ut 25, I. em. 10, levélileg is 10.000 korona beküldése ellenében megrendelhetők.

Legutóbbi számunk vezércikkéből technikai okokból egyes betük nem olvashatók. **Ezért olvasóink elnézését kérjük.**

A hivatalos lap legujabb száma közli a kormány rendeletét a létszámviszonyok rendezéséről, továbbá a közalkalmazottak és ezek özvegyei és árvái ellátási dijainak ujabb szabályozásáról. A rendelet 1925 julius 1-vel lépett hatályba.

A letenyei nemzetgyülési választás legutóbb lefolyt küzdelmeiből. Somogyi Béla dr. fajvédő képviselő 67 szótöbbséggel győztesen került ki.

A belügyminiszter felhivta a városokat a közmunkák azonnali megkezdésére. A városok már a teljes összeg erejéig birtokában vannak az igényelt kölcsönöknek és több város hozzá is fogott a tervbevett munkálatok megkezdéséhez. A belügyminiszter most körlevelet intézett a kölcsönben részesült városokhoz, amelyben hangsulyozza, hogy a kapott pénz csak ugy válik gazdaságossá, ha a beruházó munkálatokat minél előbb végrehajtják és ennek következtében a kölcsön hasznothajtó tőkévé alakul át. Erre való tekintettel felhivja a rendelet a városokat, hogy a beruházási munkálatok iránt szükséges lépéseket, amennyiben az még eddig nem történt volna meg, haladéktalanul tegye meg és az engedélyezett beruházások terveit és költségeit legsürgősebben készittesse el. A városok erre vonatkozó közgyülési határozatait a felsőbb hatóságok soronkivül jóváhagyták. Megbizható értesülések szerint azok a városok is, amelyek eredetileg csak a jövő év tavaszán szándékoztak megkezdeni az előirányzott közmunkákat, a belügyminiszter fentebbi rendeletére most napirendre tüzték a kérdést és a munkálatok rögtöni megkezdését szándékoznak keresztülvinni.

Zalamegye küldöttsége a délivasut ügyében. Tarányi Ferenc Vas- és Zalamegye főispánjának vezetésével csütörtökön küldöttség volt a kormánynál a délivasut ügyében. A döttség egyben kérte Zalaegerszegnek a vasuti fővonalba való bekapcsolását. A küldöttségben valószinüleg Szombathely és Sopron városok is képviseltetik magukat.

Csáthy Ferenc rt.
egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat,
zenemü-, papir- és irószerkereskedés.
Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2 96.
Fióküzletek: Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.
Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.
Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.
Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Rádiókészülékek
legmegbizhatóbb beszerzési forrása a
Magyar Távirati Iroda rt.
rádió eladási osztálya
Budapest, IV., Városház-utca 10. szám.
Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.
Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik.
Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.
Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK.

A locarnói egyezmény hatása.

A Locarnóban legutóbb befejezett tárgyalások uj irányba terelték a politikát. Hossas huza-vona után Franciaország végre is kénytelen volt Németországgal, mint egyenlő rangu féllel tárgyalni és ezen az alapon kötöttek megegyezést. Németország a megegyezés alapján most már be lép a Népszövetség tagjai sorába és mint nagyhatalom a Népszövetség Tanácsában is helyet kap. Ezzel megszünik az az állapot, hogy Németországról, mint a tárgyalásokból kizárt államról a világháboru okozásában bünösről és jóvátétellel tartozó, de nem fizető adósról, távollétében tárgyaltak és meghallgatása nélkül, sőt tiltakozása ellenére is kötelezettségeket róttak ki. Az uj rendszer szerint a háboru utáni gazdasági helyzet megjavitása az egész világot egyformán érdeklő kérdés, tehát az adóságok rendezése sem egyoldalu követelés, hanem általános érdek. A locarnói egyezmény tehát, nyilt beismerése az eddig követett francia kiszipolyozási politika csődjének. Ez a politika Németország állandó gazdasági és politikai lekötöttségét tüzte ki céljául és az egyoldaluan kirótt fizetési kötelezettségek behajtását fegyveres megszállással akarta kikényszeriteni. Poincaré kiszipolyozási politikája ezzel megbukott és a megszállott területekről visszavonják a kirendelt csapatokat. A kiszipolyozási politika bukásával, most uj korszak nyilik meg.

Az uj szerződések.

A locarnói értekezleten az egyességek és megállapodások egész sorozatát kötötték meg. Mindenek előtt is létrejött Németország, Belgium, Franciaország és Olaszország között egy olyan megállapodás, melyben elismerik és biztositják egymás között a versaillesi szerződésben megállapitott nyugati határokat. Megkötötték Németország és Belgium, Németország és Franciaország, valamint Németország és Csehország közt is döntőbirósági szerződést. Ezeknek a szerződéseknek értelmében a jövőben nem háboru dönt a vitás kérdésekben, hanem a felek döntőbiróság elé terjesztik az ügyet. Ezután meg egyezmény jött létre Franciaország és Lengyelország között, valamint Franciaország és Csehország között is. Jellemző, hogy ezt a két utolsó szerződést Anglia megbizottai nem irták alá és igy Anglia szabadkezet tartott fenn magának, abban az esetben, ha Franciaország, lengyel vagy cseh szövetségeseinek támogatására készülne. Franciaország tehát nem hagyta magukra a szövetséges kisállamokat, melyek létüket és fennállásukat Franciaország támogatásának köszönhetik. Anglia azonban nem hajlandó lekötni magát a kisebb keleti államok védelmére és ennek nagyon messzemenő következményei lesznek. Anglia utja ezzel elvált Franciaországtól és Németország talpraállásával ujabb lehetőségek nyilnak az angol politika számára eddigi merev lekötöttségén kivül.

A trianoni határok.

Minden különösebb hangsulyozás nélkül megérthető, hogy az uj egyezmény egészen közelről érinti megcsonkitott hazánk érdekeit is. Elsősorban figyelemre méltó, hogy Németországnak a Népszövetség Tanácsában megjelenése megszünteti eddigi elszigeteltségünket. Ezenfelül a határok szempontjából is nagyon jelentős eredmény figyelhető meg. A locarnói egyezség létrejötte óta ugyanis különböző értékü és különböző jelentőségü határok keletkeztek. Vannak olyan határok, melyeket a békeszerződések kényszeritettek az államokra és ezeket csak a rideg erőszak

tartja fenn. Vannak olyan határok is, melyeket egyes államok önszántukból elismertek és az ebből folyó erkölcsi és jogi kötelezettségeket elvállalták. Vannak határok, melyeket mindezeket felül egyes hatalmak, pld. Franciaország jótállásával biztositanak és végül vannak olyan határok, melyek sérthetetlenségét valamennyi hatalom biztositja. Mindezekben az esetekben pedig a Népszövetségi biráskodás és a döntőbiróság az egyes államok és a jótálló hatalmak fölött állanak, anélkül, hogy tényleges hatalom állana rendelkezésére. A trianoni határok az első csoportba tehát a kikényszeritettett és erőszakkal fentartott, önként el nem ismert határok csoportjába tartoznak. Ezeknek a határoknak a sérthetetlenségébe vetett hit Locarnó után többé már nem állhat fenn szilárdan.

Balkáni biztonsági szerződések.

Ezek után nagyon is valószinü, hogy a kisántánt tőlünk is követelni fogja, hogy önként is vállaljuk el a jelenlegi határok sérthetetlenségét. A Balkánon ugyanis a locarnói szerződések mintájára biztonsági szerződések megkötését tervezik, hogy ezzel elejét vegyék a balkáni népek közötti viszálykodásoknak. Mivel pedig a kisántántnak a balkáni szerződéseknél sokkal fontosabb a megcsonkitott Magyarország határainak biztositása, termé zetesnek látszik, hogy még a balkáni szerződések napirendre kerülése előtt szóbahozzák a magyar határok biztositását is. Ebből a célból legközelebb Prágában kisántánt konferenciát tartanak, melynek napirendjén a magyar ügy is szerepel. Minden Magyarország ellenes akció előtt a kisántánt sajtója támadást szokott intézni Magyarország ellen. Ezt a támadást már vártuk é most már meg is történt. Belgrádból ugyanis azt a hirt terjesztették el, hogy Magyarországon királypuccs készül és ezzel kapcsolatosan Magyarország régi határainak visszaszerzésére készül. Ezután a bevezetés után természetesen az következik, hogy a jelenlegi Csonka-Magyarország határainak ünnepélyes eli-merését fogják kivánni tőlünk. A diplomáciai tárgyalások alapja azonban nem lehet az erőszak, hanem az egyezkedés és ha egyáltalában kaphatnak tőlünk valamit, akkor ezért ellenszolgáltatással tartoznak.

Merényletterv Mussolini ellen.

Mussolini ellen merényletet terveztek, de a készülő merényletet az utolsó pillanatban megakadályozták és Zamboni képviselőt, aki egy szálloda erkélyéről akarta távcsöves fegyverrel lelőni Mussolinit, letartóztatták. Ugyancsak letartóztatták Capelló tábornokot is, aki a világháboruban a bainsizzai fensikon aratott sikert a tizenegyedik isonzói csata idején, most pedig fasista-ellenes rohamosapatokat szervezett. Olaszországban nagy a felháborodás a szabadkőmüves és a szocialista szervezetek ellen, mert őket tartják részeseknek a merénylet tervében.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna sinpára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők, erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy nutilop cipők . . . . . K 280.000

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca 11.

Hősök emlékszobrához!

Ime! áll a szobor,
S rajta: az elesett
Vitézeknek neve.
Ne legyen emlékük
Végtelen időkig
Feledve, temetve.

Nem haltak meg azok:
Akiknek a vére
Szabadságért omlott,
Büszkén álljon itten
Minden olyan anya,
Aki könnyet ontott.

Gyász és remény olvad
Ezen a nagy napon
Sziveinkben össze:
Gyász a vértanukért,
S remény Magyarország
Nagy jövendőjébe.

Aki alkot, rombol,
Te vagy nagyhatalmu
Mennyben lakó Isten,
Látod-e, hogy minden
Összedölt körültünk, ...
Épitni kell itten!

Szent fogadalommal,
Akaraterővel
Állunk most itt uram,
Minden gondolatunk
Trónusodhoz szálljon,
Melyhez igaz ut van.

Áldd meg eszközünket
S a hazaszeretetnek
Lobogó tüzében
Edzzed azokat, hogy
Erős, nagy munkánkhoz
Segedelmünk légyen.

Mert — ha volt is büne —
Eleget vezekelt
Idáig a magyar...
Jussa van e földhöz!
»Ezer éve ápol —
Ezer éve takar.«

Isaszeg, 1925. okt. özv. SZEKELY ALBERTNE

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli müfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos müfog . . . . . K 65.000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi müfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

SPORT.

Az olasz-magyar válogatottak vasárnapi mérkőzését a rossz idő is kedvezőtlenül befolyásolta. A felázott pályán, bokáig érő vizben játszott a két csapat. Az olaszok magas labdákkal dolgoztak, a finomabb technikáju magyar játék nem érvényesült velük szemben. Az olasz csatársor erős volt, fedezeteik fürgék, kapusuk szemfüles. Az első félidőben Baloncieri Della Vallehoz fejeli a labdát, aki a magyar kapuba fejeli tovább. A második félidőben a részrehajló Slavick, francia biró hátrányos itélkezése folytán a magyar csapat csak egy, kiegyenlitő gólt ad be az olasz kapuba. Több előnyös helyzet a biró itélkezése folytán a magyarok részére kihasználhatatlan volt, a végül is meghosszabbitott idejü mérkőzés eredménye 1:1.

*

A magyar-olasz mérkőzés előtt **Kassa város válogatott** csapata mérkőzött a másodosztályu válogatottakkal. A meccset a másodosztályuak nagy fölényben 7:1 arányban nyerték meg. A kassaiak gyenge játékot produkáltak.

A Herendi Artur-vándordij döntőmérkőzése vasárnap délelőtt volt a lágymányosi sporttelepen. Szép és élvezetes játék után az MLSz ifjusági csapata 3:0 arányban győzte le a szegedi játékosokból álló délkerületi ifjusági válogatottat.

A Knapp Miksa-vándordij döntőjében az MTK második csapata 8:3-ra győzte le a »33« FC második csapatát. A Törekvés és a BSE magyar kupamérkőzése 1:1 eredménnyel eldöntetlenül végződött.

*

Vidék:

Debrecenben tartották meg a Corinthián-vándordij döntőjét. A nagy ünnepi készülődést teljesen elmosta az eső, de a rossz idő dacára is kétezren nézték végig a meccset. A Szegedi Atlétikai Klub technikai fölénye győzedelmeskedett és 2:0-ra nyerték meg a mérkőzést.

*

Külföld:

Bern: Svájc—Ausztria 2:0 (0:0).
Bécs: Amateure—Vienna 3:1 (2:1).
Prága: Spárta—Vrsavice 3:2 (2:1).

*

Németek az amszterdami olimpiászon. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság Párisban székelő elnöksége elhatározta, hogy az 1928-as amsterdami olimpiádra a németeket is meghivja.

Az olasz frontról hazahozott hősi halottak ravatala Budapesten a keleti pályaudvar előtt.

Könyvismertetés.

A „Turáni füzetek"-nek, melyet a „Napsugár" irodalmi vállalat ad ki Gödöllőn, 2. és 3. füzete megjelent s Szépvizi Balás Béla nagy mithológiai munkájának, az »Osmagyar vallás és öt nagy vallás« cimü münek a magvát tartalmazza s a 900 év óta eltemetett ősmagyar vallás pontokba foglalt vallási és polgári egységes törvényeit.

A fejezetcimek a következők: I. Általános elvek és igazságok. — II. A világ teremtése. — III. a) Az ember teremtése. b) A turáni faj származása. — IV. A vallások keletkezése és alakulása. — V. A magyarság történetének fontos esetei és jóslások. — VI. Becsületbeli kötelességek. — VII. A bün büntetése. — VIII. Szervezet. — IX. Ünnepek. — X. a) Gyermekavatás. b) Kézfogás (házasság). c) Temetés. — XI. Imádságok.

Felhivjuk olvasóink figyelmét erre a régen várt iratra, mely a 20 ives magyar mithológiának a magva. Ma, amikor általános a panasz, hogy a zsidók történetét már a hatesztendős magyar gyermek is ismeri s ugyanakkor az ősmagyarokét a felnőttek is kevesen — pedig az ismeretes! —; ma, amikor Európa előtt is megnyilnak a zsidókénál százszorta nagyobb ázsiai kulturák csodálatos és felérhetetlen mükincs-kapui, akkor legjobban nekünk, magyaroknak, kell azokat megismerni s azok között is elsősorban a mi turáni magyar őseink életét és törvényeit kell megismernünk. Már ez a kettős füzet is bepillantást enged a káprázatos magyar multba, a legszebb és legmüveltebb magyar életbe, amely őseink Európába jövetelekor már tizezer esztendős kulturát hoztak ide. A kettős füzet 25.000 korona előzetes beküldése ellenében kapható a szerzőnél, Gödöllőn.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egésznap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet I. (Rókussal szemben.)

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 47. SZÁM. 1925 NOVEMBER HÓ 22.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., V. ROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.587

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY“ MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓNAPRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

A KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖNYVTÁRA

November 16.

Hat esztendő előtt, 1919 november 16-án vonult be a nemzeti hadsereg élén Budapestre nagybányai Horthy Miklós fővezér..

Rettenetes hónapok után egy ország szive dobbant meg, amikor egy nemzet örömujjongása között, fehér lovon bevonult a Fővezér a felszabadított fővárosba.

Esik az eső, ugy mint valamikor március tizenötödikén. A székesfőváros a Gellért szálló előtt üdvözli felszabaditóját. A Fővezér kemény szavakat üzen azoknak, akik ennek az országnak baját, nyomorát okozták. Majd elindul serege élén tovább és minden ablakból a lelkesedés rivalgása üdvözli az érkezőt. A parlament előtt kisüt egy percre a nap is, hogy meleg fényébe fürösszea csodálatos, szép ünnepet.

A hadak utján elindult Szegedről a legelső magyar, hogy kibontott zászlaja mögé sorakoztassa a nemzet jobbjait. A nagy lemondásban, a szörnyü kétségbeesésben ez adta az első reménysugarat, hogy lesz még feltámadás. Sereget toborzott, megindult velük az ország szive felé. Seregét a régi nagy magyar hadverők szelleme hatotta át, Atilla, Hunyadi, Zrinyi szelleme. A magyar önfeláldozás, a verhetetlen magyar erő, a megrendithetetlen hit, lesz még nagy és szabad, lesz még boldog ez a letiport Magyarország!

Ez a hadmenet, ez a bevonulás a régi hadak méltóságos és lelkes vonulására emlékeztet. A nagy hun fejedelem utjára, aki végig gázolt Európán, aki meghóditott minden utjába eső országot. Árpád hadverő seregére, amely Verecke szorosán átlépve, rátette lábát a magyarok áldott, szent földjére. Botond, Lehel vezérek, István király, nagyok, erősek, okosak, győznek és hasznát veszik a győzelmüknek.

A magyar dicsőség évszázadokon át köztudomásu a világon. Szent László, Toldi, Hunyadi, Kinizsi, Zrinyi Miklós, Szondi, Dobó és Zrinyi a költő, mind megannyi mesebeli hősök, akiknek azonban a serege is méltó vezérük legendás nevéhez. Lehetetlen megszámolni a magyar virtus temérdek hősét, a Dugovics Tituszoktól a Vak Bottyánokig, a Török Bálintoktól Bemig, Damjanichig, Klapkáig. Mert a magyar lélek hatotta át őket mind, mégha a vérük nem magyar vér lett volna, akkor is.

Ez a magyar lélek támadt fel 1919 őszén ujra, a régi magyar dicsőség sugara villant fel, a régi magyar virtus hajtotta a kemény sereget nagy vezetője mögött, ez a magyar virtus, ez a vitézi lélek nem halt meg, él ma is a honvédseregben.

Emlékezzünk meg erről a szép és felemelő napról. Ünnep ez nekünk, amikor Budapest utcáiról oláh bocskor eltakarodott és magyar vitézek lábának ütemes dobbanása vert egybe sok magyar szív boldog dobogásával, eljön még az idő, tudjuk, hisszük, amikor a fürge szél fenn lobogtatja a magyar zászlót, uj felszabadulásra, uj örömre, minden magyarok hazájának feltámadására.

A Kormányzó Derecskén.

Vasárnap délelőtt leplezték le belső éges ünnepély keretében a nagyközség 390 hősi halott á ak emlékoszlopát. Az ünnepélyen megjelent nagybán ai vitéz Horthy Miklós, Magyarország kormányzója is, aki Rakovszky Iván belügyminiszterrel és szükebb kiséretével érkezett a községbe.

Az államfő a Turán különvonattal 9 órakor érkezett meg Berettyóujfaluba, ahol a feldiszitett állomáson nagy küldöttség élén Baranyi András, csonka Biharvármegye alispánja üdvözölte.

A Kormányzó ezután kiséretével együtt elindult Derecske felé. A község határán nagy küldöttség élén Marjay Barnabás főszolgabiró üdvözölte el őnek az államfőt, aki a következő szavakkal válaszolt:

A derecskei hősökről való megemlékezés hozott ma erre az ősi földre és jól esett hallanom, hogy ez a vidék nemcsak kegyeletesen őrzi hősei emlékét, de hazaszeretetében, a hazáért való önfeláldozó munkában példát is vesz tőlük. Szeretnék mindenütt ott lenni, ahol a hazafiui kegyelet emléket emel hősi halottjainknak. Sajnos, ezt sokkal ritkábban tehetem meg, semmint lelkem és szivem kivánja. Örülök, hogy eljöhettem Bihar ősi tradicióktól hevitett, hazafias népe körébe.

Lelkes éljenzés fogadta a Kormányzó szavait, aki ezután kiséretével együtt négyesfogatba szállt és megindult a községbe. A hosszu kocsisor előtt lovas cserkész- és lovas leventeszakasz haladt. A községháza előtt Barta Ferenc községi jegyző üdvözölte.

A főszolgabirónál rövid villásreggeli volt, mely után az Államfő a református templomba ment s résztvett az ünnepi istentiszteleten.

Ezalatt több ezer főnyi közönség gyült össze a

templom melletti főtéren felállított hősi emlékszobor körül, amely Titonelli Miklós alkotása. Az ünnepély a Kormányzó megérkezése után a nemzeti Himnusz eléneklésével kezdődött, majd Marjay Barnabás főszolgabiró engedélyt kért a Kormányzótól az emlékmű leleplezésére, aki a következő beszéddel válaszolt:

— Soha egy pillanatig sem szabad megfeledkezni azokról a testvéreinkről, akik a világháborúban életüket áldozták hazájukért. A haza iránti kötelességnek az önfeláldozásig menő teljesítésből megrenditően nagy számban vették ki részüket Derecske hősi fiai is. Az ő dicsőségüket fogja hirdetni a késő utódoknak az az emlék, amelyet a község hazafias közönsége emelt, amelyet most készülünk rendeltetésének átadni. Ők életüket adták hazájukért, nekünk most lelkesen, fáradságot nem ismerve dolgoznunk kell a hazáért, hogy uj élet fakadjon a romokon. Ehhez a honmentő munkához adjon erőt és buzditást hőseink emléke.

Az emlékszobor leleplezése után Ertsey Péter királyi közjegyző tartott lendületes ünnepi beszédet, majd Börcsök Sándor községi főbiró átvette a szobrot a község nevében.

A leleplezés után a derecskei leventék zászlaját szentelték fel s áldották meg a különböző egyházak lelkészei, majd a Kormányzó ur az első szeget elhelyezve a zászlórudban, arra buzdította a leventéket, hogy legyenek mindig hüek ahhoz a zászlóhoz, amely alá sorakoztak.

Délután egy órakor a Kormányzó a községháza diszterémében különböző küldöttségek tisztelgését fogadta, amelyek őt terembelépésekor lelkesen éltették.

Egymásután járultak ezután a különböző küldöttségek az Államfő elé. A leventék küldöttsége vasból készült s arannyal diszitett buzogányt nyujtott át emlékül az Államfőnek.

A küldöttségek üdvözlésére a Kormányzó a következő együttes választ adta:

— Szivből köszönöm azokat a meleg szavakat, amelyekkel nemes Bihar vármegye illusztris szónoka üdvözölt. Kettős ünnep: a Derecske község hősi halottjairól való kegyeletes megemlékezés és a derecskei levente ifjusági zászlóavatás szolgál nekem alkalmul arra, hogy Csonka-Bihar megye nemes tradicióju ősi földjére eljöttem.

— Bihar vármegye mindig hiven kivette részét a nemzet nagy küzdelmeiből és a balsors által a hazára rótt szenvedésekből. Kivette részét a világháboru szenvedéseiből is. Mérhetetlen a véráldozat, amelyet fiai a hazáért hoztak; és elvesztette ő i földjének nagy részét. És amikor összeomlott minden, a vész legsulyosabb napjaiban orgyilkosok fegyvere leteritette a megye sok kiváló fiának legnagyobbját, gróf Tisza Istvánt. Halála pótolhatatlan veszteség volt nemcsak megyéjének, hanem az egész országnak. Hősi halottja ő is az országnak és szülőmegyéjének, kiről mélységes kegyelettel emlékszem én is a hősi halottak mai ünnepén.

— Oszinte köszönetet mondok a küldöttségek többi szónokainak is meleg üdvözletükért. Jól esett hallanom a hazaszeretetnek, az összetartásnak és munkára való készségnek megnyilatkozásait. Őrizzék meg a hazaszeretetnek azt a lelkes fellobbanását, amelyről ma olyan ékesszólóan tanuságot tettek, a hétköznapi munka körében is.

— Különös örömmel vettem részt a derecskei leventék zászlóavatásán. Mint szónokuk mondotta, az erőt hivatott jelképezni az a buzogány, melyet nekem felajánlottak. Erős lélek, erős test az, amelyet a mai küzdelmes élet mindnyájunktól megkiván. De ez az erő is csak akkor lesz áldásthozó és gyümölcsöző, ha fegyelmezett. Ezt a fegyelmet és öntudatos alárendelést a közös célnak hivatott belenevelni ifjuságunkba a leventemozgalom. Fogadják szeretetükbe azokat, akik a vezetésükre e téren hivatvák. Fegyelem nélkül nincs meg a közös célra való együttes munkának lehetősége. Már pedig talpraállanunk, a nemzetek társaságában számunkra méltó helyet biztositani csak céltudatos és megfeszitett, fáradhatatlan munkával lehet. Becsüljék meg a leventék vezetőiket, kövessék utasitásaikat lelkesedéssel és szeretettel és akkor a levente mozgalom el fogja érni célját: jellemessé, testben és lélekben erőssé, kitartóvá és mindezek mellett fegyelmezetté nevelni ifjuságunkat.

— Ha a magyarság tovább ápolja szivében a nagy férfiaknak, az ősöknek szent örökségét, a hazafias áldozatkészséget, akkor —, mint megyéjük szónoka mondotta —, a hősök nem hiába ontották vérüket Mégegyszer köszönöm üdvözletüket.

A jelenlevők lelkesen ünnepelték a Kormányzót, aki ezután a községháza előtt a leventecsapatok elvonulását tekintette meg. Délután 2 órakor többszázteritékes diszebéd volt, amelyen a Kormányzót Almássy Sándor főispán köszöntötte fel. Az Államfő délután négy órakor utazott el Derecskéről.

Felvételek a vitézi avatásról.

Vitézi avatás
1925. év junius hó 21-én.

Kormányzói emelvényen.
(2. sz.)

VITÉZI ÉLET.

Felhivás!

Az Országos Vitézi Széknek az a nézete, hogy a »Vitézek és Gazdák Lapja« a kitüzött feladatainak csak akkor fog mindenben megfelelni, hogyha ebben minél több lelkes munkatárs támogatja.

Ez a támogatás nemcsak azért szükséges, mert a lap elérendő belső értéke ezt igy követeli, hanem azért is fontos, hogy a közös munkálkodás révén a vitézek között bizonyos szellemi életet és kapcsolatot teremtsen.

Kétségtelen, hogy a »Vitézek és Gazdák Lapja« szellemét, feladatait, ezek mikénti megoldását elsősorban éppen a Renden belül állók képviselik és ismerik legjobban. Ezért közérdekből kivánatos, hogy ezen alapvető munkában az összes vitézek, tudásukhoz mérten, részt vegyenek. Igen természetes, hogy e szempont mellett a lapnak még más munkatársakra is szüksége lesz, akiket későbben és gondosan kiván kiválasztani.

Azonban mielőtt a lap munkatársait a Renden kivül állókból kiegészitené, az Országos Vitézi Szék szükségesnek tartja megállapitani azt, hogy a Vitézi Rend tagjai közül kik hajlandók a »Vitézek és Gazdák Lapja« belső életében tevékenyen részt venni, illetve hasábjain közreműködni.

Az Országos Vitézi Szék ezért felhivja az összes vitézeket, szive kedjenek ebbeli szándékukat közvetlen és mielőbb (legkésőbb november 30-ig) ide bejelenteni. Ebben megemlitendő, milyen irányu vagy tárgyu kérdésekkel, mily mérvben óhajtanak foglalkozni. Például költészet, irodalom, történelem, gazdaság, orvosi szakkérdések, vitézi élet, Levente, sport stb. A Budapestről jelentkező vitézeket az Országos Vitézi Szék megbeszélésre fogja összehivni. A vidékről jelentkezőknek e lapban adunk választ és tájékoztatást. O. V. Sz.

A Vitézi Rend bálja.

Minden farsangi évad kimagasló eseményét, a Vitézi Rend báljat, az O. V. Szék az idén is megrendezteti. Az előkészületek máris folynak s alapos okokra épitjük azt a reményünket, hogy mint mindig, az eljövendő farsangon is a legteljesebb erkölcsi és anyagi siker jegyében fog az lezajlani. A bál sikerének természetesen meg vannak a maga előfeltételei. Ezek egyik legfontosabbika mindenesetre a kellő alapossággal megszervezett, gondos és körültekintő rendezés, melynek szövevényes munkáját ez alkalommal is egy bizottság fogja irányitani Budapest székesfőváros Vitézi Székének keretében. Nem fér hozzá kétség, hogy bármennyire rátermett, agilis és lelkes tagokból is áll majd a bálbizottság gárdája, annak munkája a kivánt és óhajtott eredménnyel csak akkor járhat, ha sem a vármegyei szerveknek, sem a vitézek összességének odaadó támogatását nélkülözni nem lesz kénytelen. Az Országos Vitézi Szék, midőn a bál sikere vagy sikertelensége és a Rend presztizse közötti szoros összefüggésre rámutat, szerveit és vitézeit a bálbizottság támogatására sajtója utján is felhivja, a székkapitányságokat viszont kéri, hogy: 1. a nős vitéz tábornokok, 2. a nős telekfelajánlók, valamint 3. az általuk javasolt meghivandók cim- és lakásjegyzékét a főszéktartóságnak december hó 10-ig f e l t é t l e n ü l beküldeni sziveskedjék. O. V. Szék.

Előfizetők gyüjtése.

Midőn az Országos Vitézi Szék a »Vitézek és Gazdák Lapja«-t hivatalos orgánummá tette, többek közt azt az eredeti tervét is megvalósithatónak vélte, hogy a lapot a Rend kötelékében müködő tiszteletbeli funkcionáriusok, nevezetesen a nem vitéz járási hadnagyok és ügyészek csekély ellenszolgáltatásul dijmentesen kapják. Sajnos, e szándékunk megvalósitásáról a lap igen nagy összegre rugó előállitási költségei miatt egyelőre le kellett mondanunk. Kérem ezért a vármegyei Vitézi Székek oly irányu szives közreműködését, hogy csak azok, akikről itt szó van, a lapra addig is előfizessenek, mig annak kellő anyagi megalapozottsága a dijmentes küldést meg nem engedi. O. V. Szék.

A fejérmegyei telkesvitézek terménykiállitása.

Fejérmegye Vitézi Széke, amely köztudomás szerint az állományába tartozó gazda vitézek mezőgazdasági szakismereteinek elmélyitésére különösen nagy gondot fordit telkes vitézei közreműködésével kitünően sikerült terménykilátást rendezett az ősz folyamán Székesfehérváron. A kiállitás, mint ilyen, a gazdasági életnek uj jelensége, a Vitézi Rend történetének pedig ma még páratlanul álló eseménye, miért is teljes elismerésünk a kezdeményezőket is, meg a résztvevőket is megilleti. A kiállitásról, mely október 4-én nyilt meg, a »Fejérmegyei Napló« nyomán az alábbiakban mondjuk el beszámolónkat.

A felsővárosi katholikus kör helyiségében tegnap délelőtt nyitották meg a fejérmegyei telkes vitézek terménykiállitását. Három sor asztal, a szépen diszitett kiállitás kellemes benyomást kelt, fejlett gazdálkodásnak, izlésnek, csinnak bizonyitványai. Az egyik helyen koszoruba kötött virág, gyümölcs, amott dusan rakott kalászcsomó, dinnyének beillő burgonya példányok, paprikabokor, hatalmas méretü tök, tányérokban gabona, stb.

A kiállitás tanuskodik arról, hogy a vitézi telkeken milyen intenziv és céltudatos munka folyik. A nemesitett buza sulyos, szépen fejlett magja (14 métermázsa holdankénti termés) bab, zab, rozs, tengericsövek, stb. hirdetik, hogy a vitézi telek mintagazdasága példakép áll a falvak kisgazdái között Amerikai tengerifajták, fehér mák exotikummal szolgálnak a kiállitáson. Szinte nehéz eldönteni, hogy kié a legszebb. Mézzel dusan terhelt Boconádi-keret a méhészet fejlettségét, szép kidolgozásu kosarak a háziipart jelképezik.

A kiállitást az ott megjelent előkelőségeken kivül gazdáink közül is sokan látogatták. Az ünnepi megnyitóról tudósitásunk a következő:

A kiállitást a földmivelésügyi miniszter képviseletében Székely Jenő miniszteri tanácsos nyitotta meg. Megnyitójában örömmel állapitotta meg, hogy azok a vitézek, akik a vizsgán talpraesett feleleteikkel keltettek kellemes meglepetést, e kiállitá on ujabb tanujelét adták ügybuzgalmuknak, jó a ara uknak és hazafias gondolkozásuknak. Az az érzése, — ugymond — hogy az ilyen kiállitásoknak igen nagy kihatása lesz az egész ország többtermelésére, s eljön az idő nemsokára, mikor két kalász terem ott, ahol eddig csak egy termett.

Beszéde befejezéseképen köszönetet mondott a fejérvármegyei vitézi széknek, a felsődunántuli mezőgazdasági kamarának, a felsővárosi kath. körnek, hatóságoknak, a helyi sajtónak s a tanfolyam tanári karának, mint akik a kiállitás rendezése körül segitségére voltak az azt oly szépen és szakavatottsággal megrendező dr. Gróf Béla gazd. akadémia tanár és vitéz Sziklay Ödön századosoknak.

E — gondolatokban gazdag — megnyitó után a vármegyei vitézi szék nevében Kutassy Ignác ezredes mondott a földmivelésügyi kormánynak a telkes vitézek hathatós támogatásáért köszönetet.

A kiállitást látogatásával megtisztelte kiséretében felsőeőri Nagy Pál főispán is, aki a legapróbb dolgok iránt is meleg érdeklődést és szeretet tanusitott. Ottl áttuk Lits Ferencet, a fehérvári gazdakör agilis elnökét s a felsővárosi kisgazdatársadalom más több érdemes tagját, Bilkei Ferenc esperes-plébánost, Akóts János földbirtokos és gőzmalomtulajdonost, stb. Örömmel láttuk a felsővárosi kisgazdaifjak és a gazdasági népiskola érdeklődését is.

A kiállitók valamennyien bebizonyitották, hogy a kezükbe került magyar rögnek jó gazdái akad-

tak. Az Ármos Jenő gazd. tanácsos elnöklete alatt működő biráló-bizottság alig tudta megállapitani, hogy kiknek itélje oda a rendelkezésre álló 14 dijat, annyi sok volt a jutalomra érdemes kiállitó.

Az első dijat — egy dr. Sach-féle ekét — vitéz László József (Csákberény), a másodikat, — egy remekmüvü tárogatót — vitéz Patai Ferenc (Igar), a harmadikat — egy ezüstkupakos tajtékpipát — vitéz Halász Ferenc (Vál) kapta meg.

Nemesitett buzavetőmagot nyertek: vitéz Varga János (Kisláng), vitéz Remetei Ferenc (Vértesdoboz), vitéz Sallai Benő (Kajászószentpéter), vitéz Végh Imre (Seregélyes), vitéz Bankó Vince, vitéz Orbán Ferenc (Szabadbattyán) és vitéz Bodó István (Nagyperkáta).

Mütrágyát: vitéz Nyolczas Kálmán (Kajászószentpéter), vitéz Kő István (Seregélyes), vitéz Bucsi György (Ráckeresztur) és vitéz Csepregi János (Felsőtöbörzsök) kiállitott terményei nyertek.

vitéz Halász Ferenc a terménykiállitás mellett egy darab nagyon szép 17 hónapos, fekete Nonius csikót is vezetett elő bemutatásra.

A Sach-féle ekét, tárogatót és tajtékpipát a fejérmegyei vitézi szék, a nemesitett buzavetőmagot és mütrágyát pedig a felsődunántuli mezőgazdasági kamara adományozta.

Valamennyi kiállitó diszes kivitelü bizonyitványt nyert és a gazdálkodás minden ágára kiterjeszkedő ügyesen összeállitott gazdasági tanácsadó könyvet kapott ajándékba.

Nem lenne teljes e beszámoló, ha meg nem emlékeznénk a tanfolyam önkéntes hallgatójának, Almássy Lászlónak nagy gazdasági érzékről, a növények szeretetéről és a velük való ügyes, szakavatott, gondos bánásmódról tanuskodó kiállitásról. Nemesitett gazdasági és kerti magjai, terméstől pirosló nemes paprika-tövei, nyiló fehér krizantenumjai diszei voltak a kiállitásnak.

Azzal a gondolattal hagyuk ott a kiállitást, hogy a vitézi telkek igazán azok lesznek, miknek életrehivójuk szánta őket: erővárak az elkövetkezendő nagy gazdasági harcban és világitó szövétnekek, melyek megvilágitják a nagy Magyarországba visszavezető göröngyös, tövises és nehéz — de biztos utat.

481. szám — m. sz. 1925.

Zalavármegye Vitézeihez!

A kormányzó ur őfőméltósága magas nevenapján Keszthelyen, december 6-án 9 órakor ünnepélyes szentmise, utána értekezlet, végül szerény ebéd a Bocskay-vendéglőben. Gyülekezés 8 óra 45 perckor a laktanya udvarán.

A megjelenés csak a keszthelyi járás vitézeinek kötelező, a többiektől azonban szintén elvárom, hogy akinek anyagi viszonyai megengedik, hüségét és ragaszkodását evvel is kimutatja. Aki az ebéden részt óhajt venni, december 1-ig jelentse azt a vármegyei Vitézi Széknek, egyszerü levelezőlapon.

Utasitom a járási vitézi hadnagyokat, hogy székhelyükön hasonló módon ünnepeljék meg ezt a napot.

Zala vármegye vitézi székkapitánya.

Vitézi telekbeiktatás Tiszaföldváron.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Vitézi Széke novémber 29-én, délelőtt 11 órakor Tiszaföldváron, annak községházánál birtokbeiktatási ünnepélyt rendez, mely alkalommal hét tiszaföldvári vitézt fognak a részükre adományozott telkeikbe beiktatni. Az ünnepély istentisztelettel kezdődik, mely után a diszközgyülés alkalmával a vitézi telkek jelképes átadása következik. Az iktatást az Országos Vitézi Szék képviseletében bilkei vitéz Lipcsey Márton alezredes végzi. Az ünnepélyre a Vitézi Szék minden érdeklődőt szivesen lát.

Ajánlat.

vitéz Kálozdi József mészáros és hentes lapunk utján hozza köztudomásra, hogy a legkiválóbb minőségü husipari árukkal, mindenkor a legmérsékeltebb árban, hajlandó ellátni a Vitézi Rend tagjait és a nagyközönséget.

Minthogy tudjuk és reméljük, hogy Kálozdi mester igéretét minden körülmények közt megtartja s mindenkit jó kereszténytyhez és vitézhez illő becsületességgel fog kiszolgálni, husüzemét, mely a II. kerület, Batthyányi-téri vásárcsarnokban igen könnyen fellelhető, olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

Béri Balogh Ádám.

Irta: Bethlenfalvy Gyula
székkapitány.

Kétszáztizennégy évvel ezelőtt, ködös novemberi napon, 27-én történt Béri Balogh Ádámmal, II. Rákóczi Ferenc fejedelem dunántuli hadainak vitéz brigadérosával azon szerencsétlenség, hogy Szekszárd környékén, midőn a német-labanc-rác egyesült hadak tömegei elől visszavonuló csekélyszámu kurucait rendezte és ellenállásra buzditotta, a sürü ködben lovastul együtt egy mély vizmosásba zuhant és eszméletlen állapotban ellenségei kezébe került. Ezen balesete vértanui halálának sorsát pecsételte meg.

Szerencsétlenségének évfordulóján áhitattal emlékezünk meg róla, hogy érezzük sivár, örömtelen napjaink novemberi ködétől dermedt sziveinkben igaz és tántoríthatatlan hazafiui emlékének jótékony melegét. Született 1678-ban, régi vasmegyei nemesi családból, hatalmas termetü férfiszépség, folyton derült, vigkedélyü, mulatságot és társaságot kedvelő, hires táncos, a lányok és szép asszonyok dédelgetett daliája. Előbb egy lovas kuruc ezrednek ezredeskapitánya, később pedig Rákóczi dunántuli hadának brigadérosa. Rettegett vitézsége és eredményes hőstetteinek vaskos sorozatából helyszüke miatt általa is örömmel emlegetett két fegyvertényéről teszünk említést: 1708-ban, a szerencsétlen trencséni csata után, Heister császári tábornok Simontornyát vette ostrom alá és a Tolnánál összegyülekezett 5000 rácot, 700 német lovassal együtt, magához rendelte. Ha e jelentékeny erő Heisterrel egyesülhet, a dunántuli részek veszendőbe mentek volna, de Béri Balogh Ádám észrevette a veszélyt és 3000 lovas és ezer gyalogos kuruccal rajtaütött a rácokon és rendkivül véres küzdelemben teljesen megsemmisitették őket. A csatateret 3000 rác és 400 német holttestе boritotta, a többi fogságba esett, 24 zászló, három ágyu, 600 megrakott tábori szekér, továbbá Fluck alezredes, a németek, Tököly százados pedig a rácok parancsnoka, menekülés közben elfogatott. E győzelmes harcával Balogh Simontornyát is felszabaditotta, mert a rácok sorsára jutni nem akaró Heister Simontornya alól lóhalálában eltakarodott. 1709 január derekán lovas kurucaival egy héten belül két izben portyázott Bécsig, az első portyázásnál megtámadta a Luxemburgba igyekvő német birodalmi császárt (I. József), testőrei, az arciere-gárdisták, kuruc nyelven hacsérosok közül többet levágott, még többet elfogott, a császár maga csak nagy bajjal menekülhetett Bécsbe. Balogh Ádám nótája erről a fegyvertényről a következőleg emlékezett meg:

Fakó lovam, a Murza,
Lajta vizét megussza;
Bécs alját ha nyargalja
Császár azt megsiratja.

Császárt hogyha kint kapom,
Hacsérosit lecsapom;
Magát is megugratom,
Bécs várába futtatom.

Rákóczinak ezt a vitéz, nagy eredményekkel működő brigadérosát Pálffy császári tábornok szerette volna szárnyai alá édesgetni, mint Ocskayt és Bezerédit és meg is környékezte több izben kitüntetéssel, rangemeléssel és nagy vagyonnal kecsegtetve, de az igaz, magyarszivü Balogh

megvetéssel utasította vissza és midőn már Rákóczi csillaga kialvóban volt, a fejedelem maga lengyel földön, a kuruc hadak szétoszlottak, ő még mindig kitartott fejedelmének és a libertas zászlóra tett esküjéhez hiven igaz kurucnak és még ezután is réme volt a Dunántul labanc magyarjainak.

Kibujdosott szerencsétlen fejedelmének nagy vagyonára éhes, dögkeselyü, sóvár szemekkel Bécs felé nem kacsingatott soha. Fogságában Pálffy felszólította, hogy ha megtagadja Rákóczit és a császár hüségére esküt tesz, nemcsak az életét menti meg, hanem még nagy vagyonnal is megjutalmaztatik. A ritka szép jellemü igaz magyar Balogh a legdrágább kincséről, életének megmentéséről szóló felhivást következő szavakkal utasította vissza:

— Ha nem egy, de száz életemet menteném meg és az egész világ kincseit megkapnám, fejedelmemet, Rákóczit, még akkor sem tudnám kitépni szivemből.

Három nappal később, 1711. évi február hó 17-én, 43 éves korában, Pesten, a belvárosi plébánia-templom előtti téren, azért, mert rajongásig szerette hazáját és nemzetét, a zsarnok hatalom nevében Pálffy János gróf császári tábornok lefejeztette. Minden igaz magyar, szerető hitvese és öt árvája siratta. Ezzel a lesujtó, vigasztalan gyarló földi igazságszolgáltatással szemben milyen felemelő, megnyugtató és magasztos az igazi, az égi a hatalmas Istennek igazságossága, aki megjutalmazza az igazakat és megbünteti a nemigazakat. Jutalmul hazájáért és igaz magyar voltáért vértanui halált halt Balogh Ádám porbahullott fejére az örökkévaló igazságos Isten tette rá a halhatatlanság babérkoszoruját, — a másikat, Pálffy Jánost pedig megbüntette azzal, hogy hazája és nemzete ellen tett szolgálatainak méltó érdeméül fényes neve belekerült a nagy Rákóczi-vagyonán osztozkodó martalócok lajstromába. A hálás utókor hazafias szent áhitattal járul az igaz magyar Balogh Ádám emléke felé, a másikétól pedig hideg borzongással fordul el. Ez a hatalmas Istennek örökéletü igazságossága. Béri Balogh Ádám !Te igaz magyar, tántorithatatlan hazafi, vitéz brigadérosa nagy fejedelmednek, Rákóczinak és a daliás szép kurucoknak, fáklyaként világító emlékedből veszünk példát, meritünk erőt eljövendő nagy küzdelmeinkre, nem feledkezünk meg rólad, örömmel gondolunk vigasztaló emlékedre és gyakran, nagyon gyakran tárogatóba sirjuk régi, kedves nótádat:

Piros bársony süvegem,
Most élem gyöngyéletem,
Balogh Ádám a nevem,
Ha vitéz vagy, jer velem!

A hősök emlékszobránál*

Magyarok! Véreim!

Csonka ország felett hüvösre fordult az idők járása. A Tisza-partjára leheletfinom, fehér dérvirágokat csókol a novemberi éjszaka. A szél végig kacarászik a partokon meg-megpöngeti a füzfák tar ágait s halk, álmositó nótákat csal ki belőlük.

Ősz van. Haldoklik a természet. »Kár, kár«, hangzik a levegőben a megsokasodott varju seregek bánatos szózata.

A természet e csendes haldoklása megfogja a mi lelkünket is s e kőkatona alatt összegyültünk halált ünnepelni.

Ünnepelni jöttünk össze. Ünnepelni Doberdó szikláinak, Volhinia mocsarainak, Havasföld rónáinak, Flandria csatornáinak, Mezopotánia homokjának, Erdély havasainak, Kárpátok hóboritotta bérceinek, Galicia sarának, Piavé véres habjainak, tengerek mélyének magyar halottait.

A világháboru vérzivataros mezői tele vannak szórva gorombán ácsolt, korhadó fakeresztekkel. Sok közülük már a fübekarolt, sokakat megemésztett az idő vasfoga. A dombjuk elkopott. Ki sem tudja már, hogy itt, vagy ott, az árokparton, az utmentén, erdők mélyén, a termő szántókon, vizmosásokban magyar babák, magyar huszárok porladoznak. Virágbokréta vagy koszoru nincs pihenő helyük felett.

A véres csaták vérgőzös dübörgése még ma is itt zug a megmaradottak fülében. Hitvány ellenségeink bosszuján, nyomorult magunk árulásán, leigázott véreink jajszaván át: vérünkben zug, abból él és ott kiált. Ha csititjuk, lázad, ha el akarjuk nyomni, fölénk kerül, ha futunk előle, elér, mint égnek dörgése, sujtó villáma. Hiába bujnánk kriptába, rejtőznénk érdők, barlangok mélyén mindenütt ránk talál, mindenütt velünk van, mindenhová követ. De a mai napon, a hősök napján ezt a dübörgést is tulharsogja egy másik hang, a szörnyü vád hangja. Az idegen rögök alatt megmozdulnak a halott hősök, ki kél aloluk az elesettek csonka, véres serege. A csukaszürke regimentek megindulnak hazafelé. Lábuk alatt reng a föld. Előttük akadály nincs. Hiába az országhatárok, hiába a fegyverrel, ágyuval őrzött demarkációk, nincs ami megállitsa a halott regimenteket. Jönnek, jönnek vádolni, jönnek tanitni bennünket.

Vádolni jönnek a régi magyar vitézség legendás hősei, bátor, büszke, dacos katonái. Ők harcoltak, győztek és meghaltak s az itthonmaradottak nyomorult árulása nyomán, feldult kastélyok, kirabolt házak, leégett kunyhók, elpusztitott otthonok, leigázott, kifosztott nyomorult magyarok maradtak. A jogot, az igazságot, amiért ők harcoltak, győztek és meghaltak, gyáván, nyomorultul lemészárolni, legyilkolni, magyar becsületünket, amelyet ők tettek fényessé meggyalázni, hazánkat elrabolni engedtük.

Itt állunk megcsonkitva, tépetten, kifosztva, megcsufolva. Végig csorog homlokunkon, orcánkon a szégyen verejtéke. Sós, mint a könnyü; keserü, mint a méreg. És érezzük a vérünk viharzásán, halántékunk rettentő dobogásán, hogy igazságos a vád, mit e halott regimentek néma ajka felénk szór.

És a népek egymásra zudult tömegéből, idegen világok minden tájáról im összeverődik egy véres, rongyos levente csapat és e kőkatona vezetése alatt ide zarándokol a Tisza partjára, leborul itt a magyar föld e megmaradt hantjára, visszamutat a multba, arra az ezer évre, amelynek messzeségéből felénk integetnek az örökös honvédelmi harcok elhullott, hős regimentjei s igy szól néma ajakuk:

Oh, ez a magyar föld drága legyen néktek atyámfiai, akiknek a szive, lelke ebben a földben gyökerezik, akik ükapáitok óta szántjátok, vetitek ennek barázdáit, aratjátok drága áldásait. Legyen nektek ez a föld nem csak megélhetési eszközötök, de legyen maga az élet, a szerelmetek, mindenetek, honszerelmetek ki nem apadó forrása, hazafiságtok magva, melynek egyetlen rögéről le ne mondjatok sohasem!

Nem tudhatják, nem érezhetik ezt soha azok, akik a földdel csak üzérkednek, akik csak a termésére vágynak, akik nem ölelték magányos szerelmes pillanatokban a csupasz hantját, kiknek verejtéke nem öntözte annak rögeit, kik könnyes szemmel nem gyönyörködtek méhvirágos tarlóin, hallgatag mezőin, szélzugásos erdőségein, domboldalain, fáin, zord szikláin. Mert e földnek a rideg köve is magyar, mert még az is puha fekvést kinál a szivós, magyar koponyának.

Halljátok-e véreim, magyarok a halott regimentek e tanitását és halljátok-e e büszke kőkatonának, a fületekbe, a magyar pusztába harsogó, soha nem halkuló dacos, örök riadóját?

Magyarok! Sápadt arcotokat, égő, könnyes sze-

* Elmondotta vitéz Kemény Simon az abádszalóki hősök emléke megkoszoruzásakor, halottak napján.

meteket emeljétek a nap felé, egyenesedjenek a megrokkant gerincek, bánattól lehajtott fejek emelkedjenek diadalmasan, öltsétek jármos nyakatokba a szabadság csipkeruháit, feszüljön az elernyedt karotok izma, ökölben ropogjon a munkaeszköze s kacagjatok egymásra!

Elvehetik-e tőletek a napot, a virágokat, a fákat, a levegőt? Le csukhatják-e a szárnyaló gondolatot? Odalánccolhatják-e a gályapadhoz reményeinket, vágyainkat, dacos akarásunkat, lángoló hitünket?

Megtilthatja-e a világ minden ántántja, hogy őszre, télre a tavasz ne következzék? A föld felszínét elrabolhatják tőletek, de a föld szive, az most is a tietek. A termést learathatják talán ideig-óráig mások, az olcsó nyertesek, de a gyökerek, ott a magyar ugar mélyén, melyeket sok-sok elhullott magyar regiment porladó teste táplál, az örökké a tiétek!

A ti vágyatok lappang Kárpátok ormain, Hargitta tetjén, Dél mezején élő virágok gyökérrostjaiban a ti vágyaitok illatozik majd e virágok illatában, ha eljő az ideje a nagy leszámolásnak.

A halott nyár uj életbe szökken, ha a tavasz egyszer magyar tavasz lészen. Igy a kőkatona!

*

Kőkatona! Ime nézz széjjel és lássad ez fiju leventék szemében az égő tüzet! Látod-e lelkük marcangoló elkeseredését, izzó gyülöletét? Kezükben leng a szent trikolór, a nagy cselekedetek lendületeit várják, sürgetik!

Kőkatona! Menj, menj és mondd el azoknak, akik szétszórten pihennek a világ négy táján, idegen rögök alatt, jeltelen sirokban, menj! és mondd el nékik, hogyn em hiába haltak meg, hogy a hős apák ifju fiai felvették az ő kezükből kihullott szerszámokat s majdan felveszik a kiejtett fegyvereiteket is!

Menj! mondd el nékik, hogy az ifju leventék addig is itt »várnak és állják a vártát«!!

vitéz Kemény Simon

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiacok nagy készletekkel rendelkeznek és a felhozatal bőséges és elegendő. Hogy nagy forgalom nem tud kialakulni és olyan nagy mérvet ölteni, mint mint az elmult években, annak az oka csupán az, hogy a vevők tisztában vannak a világpiacok jó terméseivel és igy nem sietnek szükségleteiket fedezni. Csupán csak a napi mennyiségeket vásárolják be és csak rövid időre látják el magukat terményárukkal. A kereslet ilyképp kisebb ugyan a tavalyival szemben, de állandó és tartós. A világ piacának fogyasztása egyébként lassu növekedésben van. Ez főképpen Romániában látható, ahol a fogyasztás növekedése miatt az export bénulóban van. Más Balkán-államokban is hasonló helyzet mutatkozik. A szomszéd államokból a keresletet befolyásolja az a tény, hogy ott is jó termés van; igy Ausztriának az idei terméstöbblete a behozatal felét teszi ki. Nálunk jelenleg a külföld csak jó buza iránt mutat egy kis érdeklődést. Az utóbbi napok áremelkedése az amerikai piacok szilárdságával van összefüggésben; lényegtelen kilengés után pár nap mulva ismét normális niván fognak a terményáruk árai mozogni. A lisztpiac helyzete megint kedvezőtlen, kiszállitások nincsenek. Csehországban decemberre halasztották el az agrárvámok életbeléptetését s ezt a magyar malmok arra igyekeznek felhasználni, hogy készleteiknek a cseh-szlovák piacokon való elhelyezését megkiséreljék. Azonban az amerikai és német liszt erős konkurenciát támaszt.

Az állatvásárokon a marha ára változatlan, mert Bécsben elég sok árut lehet értékesiteni és elhelyezni. Ellenben a sertéspiacok oly kedvezőtlen eredménnyel zárulnak, hogy a sertéshus ára már a marhahus alá hanyatlott, ami elég szokatlan dolog és ami nagyon ritkán szokott előfordulni.

Legujabb árak:

Terménypiac: tiszavidéki buza 355—357½, egyéb 347½—350, rozs 220—225½, takarmányárpa 240—250, sörárpa 320—340, köles 185—190, zab 235—250, ó tengeri 265—270, uj tengeri 162½—165, repce 600—610, korpa 160—162½ ezer K métermázsánként.

Lisztpiac: 00-ás 5600—5700, 0-ás 5550—5650, 2-es 5250—5350, 6-os 4100—4150, 8-as 1825—1925, korpa 1575—1600 K kg-ként.

Takarmánypiac: rétiszéna, IIIa, csomagolásra 50—100, muharszéna 75—100, lucernaszéna 115—150, zabosbükkönyszéna 90, szemestengeri 160—170, takarmányrépa 35—40, alomszalma, IIIa 35—45, zsupszalma, IIIa 60—70 ezer K métermázsánként, zsupszalma 4000 K kévénként.

Zöldségpiac: közönséges burgonya 1—1.5, kifliburgonya 5, vöröshagyma 1.8—2, fokhagyma 24—26, fejeskáposzta 1—1.5, kelkáposzta 2—2.5, vöröskáposzta 1—5, karfiol 6—8, tök, gyalult 7—8, torma 20—30, paraj 1—5, savanyu káposzta 1—5 ezer K kg-ként.

Gyümölcspiac: alma 12—20, körte 18—22, gesztenye 10—14, aszalt szilva 14—22, dió, héjban 10—14, dióbél 60, koszorufüge 20, mandula, héjban 50, mandulabél 70—80, naspolya 18 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 2.2—2.4, kannatej, kimérve 4.8—5, tejfel 24, habtejszin 44 ezer K literenként. Vaj 68, főzővaj 50, sovány turó 8, tehénturó 12—14, zólyomi 40 ezer K kg-ként.

A földmunkások téli ellátása.

Az idei termés, amely az átlagosnál az egész országban jobb volt, az aratásban résztvevő mezőgazdasági munkásoknak megfelelő aratórészt biztositott. Az aratás nélkül maradtak száma nem volt nagyobb a békebeli létszámnál. A mezőgazdaságban nyári munkanélküliség alig volt; még kedvezőbben alakult a helyzet az őszi munkáknál, de különösen a cukorrépaszedés idején keresték a munkásokat, mivel az idén a cukorrépatermelés jelentékenyen fejlődött. Az alacsony terményárak azonban több helyen azt eredményezték, hogy a gazdaságok mérsékelték a munkabéreket, amit csak igen kis részben ellensulyozott az, hogy a megélhetés is valamivel olcsóbbodott. A mezőgazdasági népesség télire való ellátása mindig az aratás alatt dől el, mert a földmives munkáscsaládok ekkor jutnak az arató részhez, amely részükre télen át biztositja a kenyeret. Bár az idei aratás, mint mondtuk, kedvező volt, a földmivelésügyi kormány nem hagy fel azzal a gondoskodással, amely a falusi lakosságnak téli hónapokra való ellátására irányul. Fokozottabb mértékben folytatják a háziipar fejlesztését célzó akciót. A téli hónapokban kétszáznál több községben tartanak háziipari tanfolyamot, amelyeken olyan foglalkozásokat tanitanak, amivel a lakosság a mezőgazdasági munkaszünet idején keresethez jut. A háziipari foglalkozás elterjedése máris érezteti jótékony hatását. Igy például az aszalt gyümölcs pakolásának elsajátitását országszerte tanitják. Ez magával hozza, hogy a jövő évben nagy mennyiségü vesszőkosár készitésére lesz majd szükség. Bőséges munkaalkalmat fog nyujtani ugy a falusi iparosok, mint a földmivelő munkások részére a kislakás épitő akció is. Nagyarányu töltési és egyéb földmunkálatok keresztülvitelére is megfelelő összegek állnak rendelkezésre és a vizimunkálatokkal kapcsolatos ujabb beruházások is várhatók. Ez azt jelenti, hogy a földmunkások ezreinek kenyérrel való ellátása évekre biztositva van.

Hivatalos vetésjelentés.

A legutóbbi három hét időjárása a normálisnál melegebb és csapadékosabb volt. Éjjeli fagy csak ritka helyen és igen kis mértékben fordult elő. Az időjárás az őszi gazdasági munkálatokra és a szépen kikelt vetésekre mindenütt kedvező volt. Amellett ugyanis, hogy a talaj október 23—24-én és november 5—12-én járt

IV. ÉVFOLYAM. 5. SZÁM. BUDAPEST, 1925. NOVEMBER 22.

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLŐNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA“ MELLÉKLETE

Változások a vitézi szerveknél.

1641/Ft. 1925.

Székkapitányok megbizása illetve felváltása:

Abauj-Torna vármegye ideiglenes Vitézi Székkapitánya vitéz Zalay Károly őrnagy áthelyezése folytán felmentetett, helyette ideiglenesen vitéz Sáfrán Géza ny. áll. altábornagy bizatott meg.

Zemplén vármegye ideiglenes Vitézi Székkapitánya vitéz Hevessy Zoltán ny. áll. ezredes, a Székkapitányság székhelyének Miskolcról Szerencsre történő áthelyezése miatt felmentetett, helyette ideiglenesen vitéz Aranyossy Béla őrnagy bizatott meg.

Járási hadnagyok megbizása:

Az Országos Vitézi Szék az illetékes törzsszékek előterjesztése alapján »Vitézek Járási Hadnagya« teendőinek ideiglenes végzésével megbizta:

Nemes vitéz Uhlarik Béla dr. miniszteri s.-titkár urat a biharkeresztesi,

Vadas Rezső dr. főszolgabiró urat a szobi,

vitéz Magyarosi Béla O. K. H. tisztviselő urat a devecseri,

vitéz Várhidy Ferenc községi tanitó urat az edelényi járásban.

Az Országos Vitézi Szék méltányos okokból ugyanezen teendők végzése alól felmentette:

Az Országos Vitézi Szék méltányos okokból ugyanezen teendők végzése alól felmentette:

vitéz Kálmán Imre váműr-százados urat a biharkeresztesi,

Holtság Endre urat a szobi,

Papp László dr. szolgabiró urat az edelényi járásban.

A megbizólevelek kiadattak, illetőleg bevonattak.

O. V. Sz.

1636. sz. — Ft. 1925.

Vitézek jogvédelmével ideiglenesen megbizott ügyvédek.

(Folytatás 1922. évi 8. és 9. számu Vitézi Közlönyben közzétett 7230/V. és 8376/V.—1923. számhoz.)

Vitézek jogvédelmével a következő ügyvédek bizattak meg ideiglenesen, kik közreműködésüket hazafiasan felajánlották:

Veszprém vármegye:

Devecseri járásban: dr. Tóth Béla ügyvéd, Devecser.

Pápai járásban: dr. Molnár Imre ügyvéd, Pápa.

Enyingi járásban: dr. Götze Sándor ügyvéd, Enying.

Zirci járásban: dr. Rimaszombathy Imre ügyvéd, Zirc.

Heves vármegye:

Hatvani járásban: Millig Károly ügyvéd, Hatvan.

Gyöngyösi járásban: dr. Führer Pál ügyvéd, Gyöngyös.

Borsod-Gömör vármegye:

»Dr. Klenics Barnabás és Holics Pál ügyvédek«, mint közös ügyvédi irodával birók, Miskolcon.

A putnoki, edelényi és sajószentpéteri járásban: dr. Göőz Lajos ügyvéd, Putnok.

Mezőkövesdi járásban: dr. Csák István és dr. Kalló Jenő ügyvédek.

Szabolcs vármegye:

Dr. Csaba Gyula ügyvéd, Nyiregyháza, (Bethlen-utca 10.) mint a vm. Vitézi Szék másod ügyésze.

Hajdu vármegye:

Hajduböszörményi járásban: vitéz Hadházy Ferenc dr., Hajduhadház.

Hajdunánási járásban: dr. Szüts László városi főügyész, Hajdunánás.

Hajduszoboszlói járásban: dr. Malatinszky Zoltán ügyvéd, Hajduszoboszló.

Püspökladányi járásban: dr. Eötvös Dezső ügyvéd, Püspökladány.

Csongrád vármegye:

Hódmezővásárhely: vitéz Endrey Antal ügyvéd, járási vitézi hadnagy. Oldalkosár-u. 10.

Csongrád: dr. Bozó Andor ügyvéd, Kossuth-u. 2.

Szentes és Mindszent: dr. Mátéffy Ferenc ny. polgármester, ügyvéd, Szentes, Kossuth-u. 30.

Somogy vármegye:

Dr. Kovalszky Albin ügyvéd, Tab.

Dr. Nicsovics Vazul ügyvéd, Szigetvár, Biedermann Rezső-u. 7.

Tolna vármegye:

Völgységi járásban: dr. Bitter Károly ügyvéd, Bonyhád.

A megbizólevelek a vármegyei Vitézi Székkapitányságoknak kikézbesitésre egyedjüleg kiadatnak.

A vitézek csakis a vármegyei Vitézi Székkapitányság vagy a járási vitézi hadnagy utján fordulhatnak a jogvédelemmel megbizott ügyvédekhez.

Mindazon vármegyék, ahol a vitézek jogvédelme még hiányt szenved, ez irányu előterjesztéseket minél előbb tegyék meg.

1663/925.

Budapest székesfőváros vitézi székkapitányság tiszti vitézei a Kormányzó ur Ofőméltósága névnapja előestéjén, vacsorával egybekötött, bajtársi összejövetelt tartanak, december hó 5-én 20 órakor, a Waltz-féle étteremben. (Váci-utca 38. bejárat az Irányi-utcai oldalon.)

Ezen alkalomra a Budapesten tartózkodó, más vármegyei Vitézi Szék állományába tartozó, tiszti vitézeket a Székkapitányság tisztelettel meghivja.

A résztvétel f. hó 28-ig a fenti Székkapitányságnak (IV., Váci-u. 62.) tudtul adandó.

A vacsora ára: 32.000 korona.

Budapest székesfőváros VII. ker. vitézi hadnagya 1925. évi november hó 23-án d. u. 7 órakor a községi polgári leányiskola tanári szobájában (VII., Aréna-ut 27, balszárny II. kapu, I. em.) megbeszélést tart, amelyen a VII. kerületben lakó vitézek (más vármegyei Vitézi Szék állományába tartozók is) szíveskedjenek megjelenni.

Vitézek jelentkezése.

Felkérem a Budapesten lakó, más vármegyei Vitézi Szék állományába tartozó vitézeket, hogy lakcímüket — a nyilvántartások helyesbítése végett — f. hó 28-íg jelentsék be. (Váci-u. 62. f. 7. sz.)

BUDAPEST VITÉZI SZÉKE.

6817/II. 925.

Az 1925. évi junius hó 21.-én felavatott vitézek állományba vétele.

1. számu Vitézi Törzsszék.

Zala vármegye.

Tiszti vitézek: Biskei Silveszter 1023, Csapó Oszkár 1021, töbör-éthei Éthey Kraesenits Árpád 1020, Nagy Győző 1114, Pekle Béla 1152, Péter Lajos 1073, Rónai Béla 1022.

Legénységi vitézek: Antal József 3857, Ambrus András 3774, Bedő József 3854, Bibor János 3714, Bolla Pál 3785, Buda Dániel 4257, Bujdosó István 4462, Czimondor János 3779, Czinderi István 3715, Fehér János 3773, Furdi László 3897, Fülöp Ferenc 3777, Gombár János 3775, Horváth István 3778, Horváth Pál 3849, Hosszu Károly 3856, Huszár István 3604, Kenesei Sándor 3848, Kis János 3783, Kovács István 3603, Kovács István 3802, Kovács Lajos 3781, Kovács Péter 3839, László János 3787, Major Antal 4043, Mátai Lajos 4258, Molnár Ferenc 3853, Molnár Lajos 3780, Pap János 3856, Pál István 4520, Páli János 4256, Rózsa János 3850, Sipos Péter 3786, Soponyai János 3851, ifj. Szente József 3776, Szüts István 4597, Takács József 3782, Takács Vincze 4042, Taliga István 3852, Tamás István 4461, Tompa József 3772, Tóth János 3784, Tóth József 4598, Varga András 4041.

Vas vármegye.

Tiszti vitézek: Csapó István 1150, néhai Gergelyffy Ferenc 1211, Horváth László 1092, Jánosházy József 1032, néhai Nagy Lajos 1210, Pottyondy Lajos 1225, Somogyi Ferenc 1031.

Legénységi vitézek: Ágoston Lajos 3845, Balog László 3618, Bartha Gábor 4242, Biró Lajos 3771, Boros Antal 3542, Bódi János 3617, Bucsi Ignác 3606, Csalóközi Ignác 4253, Cser János 3839, Csorhalmi István 4252, Farkas Lajos 4047, Fodor István 4018, Györgyfalvay Lajos 3789, Győrfi Lajos 3844, Horváth Kálmán 4458, Horváth Mihály 3847, Iker Ferenc 3605, Janzsó József 3840, Káldi János 4250, Kis Márton 3770, Kovács Kálmán 4044, Laki István 3713, Lapos József 4045, Latorczai Imre 3712, Mogyorósi Sándor 4254, Nagy István 3837, Nemes Sulyok Lajos 3899, Sümegi Sándor 3619, Sütő Ágoston 3788, Szakonyi Károly 3843, Szakonyi Lajos 3838, Szép Pál 3841, Tóth Mihály 3842, Varga István 4046, Vasi Ferenc 4251, Végh Béla 3846, Virág Vencel 4255.

Sopron vármegye.

Tiszti vitézek: Ábrahám Miklós 933, pusztarádóczi Basó Ödön 1026, Bokor Rezső 1151, Böröcz András 1121, Hámory János 1027, Lenkey Jenő 1025, Rózsa Sándor 1024, Szakváry Károly 1028, Szász Lajos 1091, Tury Elemér 1149, Vasváry Hugó 1148, hősi halált halt néhai Závár János 1207.

Legénységi vitézek: Aranyos József 4536, Asbóth István 3614, Bella András 4059, Csizmadia József 4265, Csuka József 3769, Dániel István 3613, Fülöp Ferenc 3616, Gábor József 3608, Gosztonyi Lajos 3607, Győrvári István 4267, Gyürü Lajos 3836, Harcos András 4260, Hegyi Lajos 3611, Horváth József 4537, Horváth Lajos 4460, Jászai István 4459, Kalmár Lajos 3711, Kapuvári András 4261, Kárpáti István 4259, Kerekes József 3610, Kertész Géza 4057, Kovács Gyula 4056, Kovács István 4060, Lóránt István 4055, Mátis László 4054, Megyesi József 3612, Mesterházi János 4264, Mészáros Géza 3898, Nemesváraljai János 4266, vértanuhalált halt néhai Pintér Pál 4051, Rákosi János 4263, Sulyok István 4052, Szabó József 3609, Szalai Boldizsár 4058, Szála Sándor 3768, Takács András 4049, Tardoskeddi Vilmos 4262, Tóth Péter 3615, Varga János 4053, Varga József 4050, Varsányi József 4625.

2. számu Vitézi Törzsszék.

Fejér vármegye.

Tiszti vitézek: Farkas Sándor 1016, Hegyháti Alajos 1017, Hetessy Miklós dr. 1015, Oláh József 1162, hősi halált halt néhai Stermeczky Lajos dr. 1213, Vértesy Károly 1074.

Legénységi vitézek: Alvégi János 4304, Ákosfai Mihály 4621, Árki Gyula 4151, Balogh Gyula 4149, Berkes József 3915, Bognár István 4152, Csapódy László 4145, Dénes Mihály 4107, Sz. Dobozi Gábor 3914, Eszes János 4623, Erdes József 4620, Füredi Antal 4312, Galló András 4482, Gárdony József 4307, Gáspár Ferenc 4617, Godányi István 4622, Harcos Sándor 4616, Horváth András 4530, Horváth Gyula 4528, Horváth József 4529, Horváth József 414., Jánosi Sebestyén 4308, Juhász László 4131, Kádár Mihály 4619, Kámán György 3913, ifj. Kis István 3874, Kiss János 4153, Kiss József 4147, Kokány András 4154, Mezei István 4302, Molnár Sándor 3636, Móri József 3876, Nagy Lajos Pál 4430, Nagy Sándor 3875, Nemes János 4306, Németh József 4527, hősi halált halt néhai Pajor János 4143, ifj. Palló Mihály 3866, Réti János 3865, hősi halált halt néhai Sajtos János 3873, Sági János 4609, Sereg József 1618, Sóskuti István 4305, hősi halált halt néhai Strott Imre 4624, Szabó Ernő 4484, Szabó János 4481, Szabó József 4150, Szabó Mihály 4146, Szántó Pál 4142, Szárazajtai Konrád 4314, Tatár András 4303, ifj. Tábori Lajos 3753, Torma János 4526, hősi halált halt néhai Török János 4141, Uszkai Lajos 4532, Vadas János 4301, Varga Béla 4525, Varga Ferenc 4483, P. Varga József 3912, Zomori Gyula 4309.

Veszprém vármegye.

Tiszti vitézek: szászujfalusi Felszeghy János 1232, Földházy Pál 929, Gerse József 1160, Gyimóthy Lajos 1115, Kálmán Imre 1101, nemes Kozma Ferenc 1226, Kürthy László 1099, László Dezső 1019, Magyarosi Béla 1163, Makay Barna 1048, Tóth István 1098, nemes Volkay János 1161.

Legénységi vitézek: Árvay Gyula 4136, Bakonyi András 4326, Bakonyi Vince 3754, Bánhidi Lajos 4321, Beleznay Gyula István 3598, néhai Benke Gábor 4571, Benke Gyula 4612, Berényi Sándor 4313, Békefi Péter 4327, Borbély János 4137, Borjádi Géza 4709, Bóka Károly 4148, Csekényi István 4324, Csendes Ferenc 3755, Döme József 4138, Ferenci Péter 4325, Gacs István 3877, Galambos János 4315, Gerle József 3759, Hadi József 4140, Harczos Ferenc 4323, Hollósi Tamás 4311, Horváth János 4611, Józsa Lajos 3906, Kertész József 4155, Királybíró Hermann 4614, Kiss István 4139, Kövesi János 3757, Magyarpolányi József 4310, Murányvári Márton 4613, Nagy Ferenc 3476, Németh Vince 3878, Papp János 3903, Póra Péter 4320, ifj. Puskás József városmányos 122, Répás Román 3477, Rés Pál 3758, Sanda János 3902, Soós János 3904, Sófalvi Károly 4615, Süle Lajos 4485, Szalay Károly 3905, Szalai Zsigmond 4135, Szemesi János 3863, Szücs János 3756, Takáts József 3637, Tárnai József 4316, Uzonyi Sándor 4317, Vadkerti Béla 3901, Vanyolai Gáspár 4319, Vasvári Imre 4322, Vértes István 4318, Vincze Dienes 3900.

Győr-Moson-Pozsony vármegyék.

Tiszti vitézek: hősi halált halt néhai Csapó Béla 1205, Kiss Károly 1029, Kunos Jenő 1030, szamosfalvi Panajott Sándor 1072, Tátray Lajos 1122, Temesy István 1052.

Legénységi vitézek: Borbély Gellért 4156, Borbély Lajos 4126, Csuti Vince 4122, Faa Imre 3861, Gálfi János 4336, Hajdu Ferenc 3908, Héjja Kálmán 4708, Horváth János 4125, Horváth Sándor 3862, Hun József 4339, Inotai Lőrinc 4337, hősi halált halt néhai Konkoly Ignác 3911, Kovács Lajos 3909, Kozma Mihály 4121, Nagy Lajos 3599, Nagy Mózes 3600, Ottományi György 4120, Pernesz Gyula 4338, Pintér András 3762, Rigó Imre 4610, Salamon József 4123, Sági Imre 3910, Simon József 3601, Szabados Gyula 3585, Szabó Imre 4124, Szalontai Ferenc 4534, Takács József 3638, Toronyi Ferenc 4335, Varga Mihály 4486, Varró Sándor 4533.

Komárom-Esztergom vármegyék:

Tiszti vitézek: Bognár Albert 1018, néhai Illés Kálmán 1212, nedeczei Nedeczky Dezső 1145, Szijj Gyula 1097, Zsiga János dr. 1096.

Legénységi vitézek: Andor János 4332, Barsi József 4130, Bokréta József 4686, Bősze József 4131, Csaplár Sándor 3907, Csaba Mihály 4328, Fülöp Gyula 3880, Gárdai Géza 4340, Hadverő János 4330, Kalácska Gábor 4687, Kocsis János 4535, Kovács János 4134, Lentulai József 4157, ifj. Marosi Mihály 3760, Mészáros József 4128, Nagy László 4133, Nemesi József 4329, ifj. Németh Kálmán 4119, Óbecsei István 4334, ifj. Pálfalvai János 4341, Pálffy István 4132, Rédei Emil Miklós 3761, Selmeczi Ignác 4342, Somogyi Imre 4127, Szegvári István 4331, Szenczi Ferenc 3475, Szendi István 3879, Szilbereki Ferenc 4333, ifj. Tóth András 3586, Veréb István 4129, Vég András 4706.

3. számu Vitézi Törzsszék.

Szolnok vármegye.

Tiszti vitézek: Oláh János 990, Sárosy Gyula dr. 1009, Tóth László 1095.

Legénységi vitézek: Besze István 4670, Csébi János 4173, Deák Mihály 4722, Fejes István 4036, Fenyves Mihály 4175, Hir Mihály 4172, Horváth Lajos 4174, Kovács József 4171, Lehelvári Pál 3728, Lévai József 4518, N. Molnár János 4668, Nagy István 3463, Nagy Lajos 4177, Osságh Elek 4669, Paczolai Gábor 3462, Palatinus István, 4178, Pák Gyula 4038, Péter Lajos 4602, Pádi János 3729, Szivós István 4176, Tóth Lajos 4671, Tóth Zsigmond 4037, Vig Bálint 4562.

Észak-Pest vármegye.

Tiszti vitézek: Altay Antal 985, Babolcsay József 934, Bodrogi Dezső 1110, Bory Artur 1217, Cserey József 938, Csejtey Károly 1159, Csia Sándor dr. 932, Dombai Miklós 986, Elek József 1007, Fehér László 1156, Fraknóy Gyula dr. 1006, Kovács Ferenc 935, Makray Ferenc 989, Máriaházy János 1157, Polcz Dezső 1153, Posgay Károly dr. 1158, nemes Pynkóczy-Tóth Aladár 1233, Sándor József 936, Szemerédy Béla 1088, nemes Szvoboda Ferenc 987, Szücs János dr. 1084, Tompa Béla 1053, Zsengellér Ferenc 1008.

Legénységi vitézek: Ádám Árpád (3450, Bezzeg József városnyos 223, Aranyi Gergely 3452, Bodoni Gyula 4726, Balázs János 3724, Balog József 3593, K. Balog Mihály 3595, Balog Pál 3596, Balla József 3871, Barta József 4165, Beretvás József 4376, Berényi Sándor 4034, Bihari Endre 4369, Bokor Sándor 4642, Borhegyi Márton 3722, Bölsei Mátyás 4694, Burzon Mihály 3456, Csonka Kálmán 4372, Dalosfalvi Illés 4663, Dobos József 4033, Dunai János 4371, néhai Durst Ádám 4697, Egedi Sándor 3459, Endre József 4164, Endrei Illés 4374, Eördögh György 3872, Farkas József 3726, Fazekas Mihály 4170, Feketo Antal 4028, Főző Béla 4169, Füzér István 4606, Géczy Ödön 4608, Gyarmati István 4719, Gyüre Dániel 4029, Hajdu Ferenc 4607, Haszán József 4643, Helényi Márton 3721, ifj. Herczeg József 4563, Horváth Sándor 4031, Hosszu Ferenc 3455, Hübéres Mátyás 4644, Jókai Pál 3449, Juhász András 3446, Juhos János 3448, Kacsándi Károly 3451, Kenderesi Antal 3727, Kerekes Lajos 3635, Király János 4519, Király Pál 4032, Kis György 3458, Konyár Mihály 4166, Kurucz József 4664, Lánczos István 3453, Lendvai János 4377, Lovas József (városnyos) 2816, Lőrentei Gábor 4375, Major Ádám 4690, Major Mátyás 3717, ifj. Markos Gyula 4167, Marosi András 4379, Mándy Károly 3594, Molnár János 3457, Muzsik Lajos 3454, Nagy Kanász Simon 4564, Nádudvári Sándor 3461, Örkényi Imre 3467, Pokorádi János 3597, Rojtos János 4691, Seres Lajos 3460, Sóti István 4665, Sümegi Mihály 4645, Sütő István 4565, Szabó Kálmán 4666, Szántó Ferenc 4370, Szente Lipót 4378, Szentesi Károly 4696, Szepetneki János 3719, Szikra Pál 3725, Szuhányi Ferenc 3720, Takács Sebestyén 4373, Tarnai Gyula 4698, Tasnádi József 4368, Tábor János 4692, Téglás Ferenc 4168, Tóth János 4035, Tóth Zsigmond 3650, Vas Kálmán 3447, Vedrődi József 4693, Vermesi János 4695, Vereczkei Imre 3718, Vida István 3723, Vidra Sándor 3445, Zemplényi Mihály 3716.

Hont-Nógrád vármegye.

Tiszti vitézek: nagyalásonyi Barcza Tibor 1108, Kalocsa András 1236, Márk Ferenc 1087, Vály László 1154, Várhelyi János 1054.

Legénységi vitézek: Fintor István 4605, Gordos Lajos 4159, Gáspár József 4647, Havasi István 4688, Hazafi István 4382, Honti Sándor 4646, Kelemen István 4163, Kunsági Lajos 4380, Lamos Mihály 4161, Markói István 4689, Márkus József 4039, Podonyi Illés 4158, Pásztor János 4604, Pető Lőrinc 4383, Pozsonyi Péter 4381, Sándor Béla 4603, Szabó István 3867, Tóth Ferenc 4040, Varga János 4162, Varga Lajos 4561, Varga Mihály 4160.

4. számu Vitézi Törzsszék.

Heves vármegye.

Tiszti vitézek: nemes Fluk Gusztáv 1094, Kiss Kálmán dr. 1093, Kolozsváry Imre 991, vártanu halált halt néhai sárbogárdi Mészöly Géza 1209, párniczai Párniczky Jenő 1169, Rédei Gerő 1170, gálochi Tömösváry János 1079, Török Árpád dr. 1057, Zalán Antal 992.

Legénységi vitézek: Balázs Imre 4110, Barkóczi Sándor 4111, Barta László 3429, Bálint Imre 3626, hősi halált halt néhai Berecz Lajos 4521, Bihar István 4293, Biró Imre 3630, Bognár Imre 3428, Deme Dezső 3629, Dencs István 4680, hősi halált halt néhai Előházi Mihály 4109, Fodor János 3592, Gábris János 4106, Gólya Elemér (városnyos) 1452, Harmati Mihály 4296, Harsányi László 3426, néhai Holhós János 4295, Hunhegyi István 4294, Huszár András 3738, Jánoshegyi József 3735, Juhász József 3419, Keresztesi János 3783, Kerékgyártó András 3422, Kis Kándor 3420, Kiss Imre 4183, Kiss Lajos 4681, Kovács József 3418, Kovács-Pálinkás József 3631, Lukács Illés 3421, Magyari László 3737, Majoros János 3423, Mátrai István 3733, Megyeri Miklós 4107, Molnár Ferenc 3624, Molnár János 4105, Nagy István 4184, Nagy Lajos 3427, Oláh Gábor 3627, Oláh Zsigmond 3625, Pongor Imre 3928, Sarjus Kálmán 3734, Somogyi István 3735, Sőtér György 3416, Szabó György 3424, Szabó István 3417, Szegedi Gusztáv 3732, Szücs Lajos 4108, Takács Mihály 3512, Telki István 3731, Tóth Bertalan 4112, Tóth György 3628, néhai Törőcsik Áron 3730, Vad Imre 4552, ifj. Varga András (városnyos) 1229, Veres Albert 3430, Világ Gergely 3425.

Borsod-Gömör-Kishont vármegyék.

Tiszti vitézek: Breznay Lajos 995, Bárdos Béla 1010, Domokos György 996, Göőz Lajos dr. 1013, Görgő Tibor dr. 1171, Görgey László dr. 994, Hegedüs Gyula 1173, Kárpáti Zoltán 998, Kovács Sándor 997, Makay Imre 954, Makláry Ede 1014, Mátray Dezső 1238, Mátray Kálmán 1113, Mogyorosi János 1056, Sátrán Géza 1216, hősi halált halt néhai Sáfrán Jenő 1215, Szentmiklóssy Kálmán 1172, Tersztyánszky Ferenc 1175, Tóth Kálmán 1070, Tury Ferenc 1039; Várhidy Ferenc 1090, Zalay József 1197, Zankó Zoltán 999.

Legénységi vitézek: Balajti Ferenc 3410, Balyi László 4593, Berecz Gáspár 3406, Cseri József 3859, Csukási István 3746, Dancs Dániel 3861, Dobai József 3409, Egri

József 4115, Farkas János 4181, Fekete Lajos 3415, nemes Gönczy László 3441, Göőz Ferenc 4179, Gyenes Márton 3408, ifj. Hamar János 3412, Komáromi György 4297, Kormos Kálmán 3401, Kovács Károly 4177, Kövi Lajos 3744, Laczai Mihály 3402, Lázár Albert 3413, Lőrincz Jenő 4182, Miklós Imre 4522, Molnár Mátyás 3591, Németh András 3407, Németh Károly 3401, Nyitrai György 3747, Pap Bertalan 3400, Pap István 3398, Reszegi László 3397, Réti János 3745, Rónaföldi Gyula 4299, Somosi József 3405, Sudár Bertalan 4298, Szabó Benjamin 3860, Szigeti Gyula 4650, Szikszai József 3411, Szintai János 4116, Szücs Sámuel 4117, Üveges András 3411, Varga János 4118, Varga Miklós 3399, Várkonyi József 4705, Vincze Antal 4180, Zsóri György 3620, Zsóri János 3403.

Zemplén vármegye.

Tiszti vitézek: Aranyossy Béla 1012, Butyka János 1125, hősi halált halt néhai Haller Pál gr. 1203, Hollós Géza 1124, dominiczi Nyitray Károly 1011.

Legénységi vitézek: Ambrus István 3431, Balassai József 3742, Bodnár Miklós 3432, Burgony József 4300, Czakó Ferenc 4478, hősi halált halt néhai Danyi József 4553, Gergely János 3622, Hamvai János 4113, Horváth Vendel 4592, Ivánka István 3433, Jákob András 3436, Kemecsei Antal 3437, Keresztes Antal 3435, néhai Mátyás Gábor 4114, Mészáros István 3858, Nagy János 4524, Répási Bertalan 3438, Sándor Ferenc 3434, Sós Sándor 3623, Szentpéteri János 3743.

Abauj-Torna vármegye.

Tiszti vitézek: Meskó Sándor 993, Moór Pál 1069, Vitéz István 1174.

Legénységi vitézek: Apjok Ferenc 3439, Bajusz József 3621, Bártfai Pál 3440, Béres István 4523, Gidófalvi Pál András 4649, Jakab Ferenc 3443, Meleg János 4731, Nagy András 3442, Óvári János István 3740, Tóth István 3441, Tőkés András 3741, Volcsányi Lajos 3541.

5. számu Vitézi Törzsszék.

Budapest székesfőváros Vitézi Széke.

Tiszti vitézek: liljenbergi Abele Ferenc báró 926, Ambrus Béla 1126, Bajcsy-Zsilinszky Endre dr. 1146, dési Bajnóczy József 1132, Balássy Béla 1076, Baltay Aladár dr. 1086, Bardóczy Ferenc 974, Bárány László dr 1106, tardoskeddi Benke József 1129, Bertalanffy Iván 951, dezseri Bielek István dr. 1130, Borgida Gerő 1199, Boronkay István dr. 1063, Csánk Jenő 949, márialigeti ifj. Cseley József dr. 1234, Cseney Iván 1198, Csernáth József dr. 1141, Demeter Lénárt 1082, Falkay Gyula 945, nemes Farkas Ferenc dr. 1135, haralyi Fejér Árpád 1000, hősi halált halt néhai kibédi Fejér-Orbán Vilmos 1204, Gerinczy Pál 1140, Géczy (Garamszeghy) Sándor 1138, Gonda Jenő 1085, Gozmány Ferenc dr. 944, Gönczy István dr. 1134, Grassy József 1142, Halmay Mihály 947, Hatfaludy István dr. 1139, kishindi Hindy Iván 952, homrogdi Homrogdy Pál 1137, Horváth Gyula 941, nemes Horváth László 950, Illésházy Gábor 1047, Jónás István 1147, hadadi Kovácsy Gyula 1049, leveldi Kozma Miklós 1060, Ladányi László dr. 1004, Legény Béla 955, Lejtényi Gedeon 942, lépesfalvi Lépes István 1144, benedekfalvi Luby Pál 948, Madaras Béla 1067, Makay József 953, nemes Marschalkó Béla 1064, nemes Marschalkó Kornél 1065, márkus és batizfalvi Máriássy László 1128, Miháldy Jenő 1127, Német Lipót 1059, Pardi Imre 1083, budahegyi Pauer János 1105, Pettendy Elemér 1230, néhai Pletz Alfonz 1214, pruzsinai Pruzsinszky Andor 1080, Pulay Rezső 957, Rákosfalvy Péter 1133, Rákosi György dr. 960, Ráskay László 958, dombóvári Révy Kálmán 1066, Sándor Imre dr. 937, szarvaskendi és óvári Sibrik Sándor 1231, hősi halált halt néhai sárói Szabó Lajos 1223, Szakváry Emil 1062, Szecsődy Imre dr. 927, Szentannay Félix dr. 1143, Szepesy Antal Imre dr. 1002, Szécsy Imre 1136, Szilágyi-Hosvay Lajos 1003, Szovátay György 1107, Tanka Tibor László dr. 1001, Tapody István 946, Tárnok István 1051, Telepi Miklós 1081, harasztosi Török Kálmán 1050, Tőkés Ferenc 1155, martonfalvi Tusa János 956, Vajtafy Ottó 1061, Veress Szilárd 943, Végváry László 1068, csányi Wolnhoffer Emil 1117, Zamárdy Ödön dr. 1131, Zádor László 988, Zsiray József 1005.

Legénységi vitézek: Afonyi Imre 4489, Ábrahám Lajos 3495, Bajusz János 3868, Balla Albert 3590, Bártfai Antal 4245, Bátor Lajos 4246, Benedek Antal 3537, Benkő Gyula 4101, Bujdos Imre 4214, Csébi Miklós 3763, Csonka József 4103, Demonkos Gábor 4678, Erdősi Vince 4648, Éliás István 4679, Falusi Ferenc 3513, Füge József 4601, Hárs Károly 4550, Ilyés Sándor 3496, Kis Ferenc 4491, Kiss Péter 4600, Kosztolánczi József 4487, Kőbán Ferenc 4488, Lelkes István 4551, Madarasi József 3765, Murányi Mihály 3764, Nagy Lajos 4490, Pagonyi Sándor 4247, Palotai János 4102, Porkoláb György 4104, Puha István 4492, Surányi Rudolf 4699, Szabó Jenő 3544, Szabó Lajos 3494, Szegszárdi József 4599, Szénási Mihály 3869, Tamási András 4249, Tölgyesi Mihály 3766, Varsányi Mihály 4243, Vas János 3870, Várfoki Ferenc 4248, Veres József 4549, Világ János 4493, Vizi József 3543, Vörös János 4545, hősi halált halt néhai Ziegler Károly 4647, Zilahi Péter 3767.

6. számu Vitézi Törzsszék.

Hajdu vármegye.

Tiszti vitézek: faiszi Ányos Aladár 969, Bálint Árpád 1043, lemhényi Dávid Géza dr. 962, Elekes Károly 968, Gyergyóy Gyula 1165, Holényi János 972, Horváth Sándor 1075, Kovách Elemér dr. 961, László Béla dr. 1044, Lépes Győző 971, Németh Béla 1167, Sallai Gejza dr. 1168, Soltész Gyula 931, Szabó Sándor dr. 1166, Szilágyi Dénes dr. 1164, Szily Tibor dr. 1045.

Legénységi vitézek: Alföldi Sándor 4274, Antal József 4273, Balog József 3881, Baranyai Albert 3816, Bán Lajos 3978, Bányai István 3991, Bereczki István 4675, Biri János 3962, Biró József 3961, Bodnár Antal 3540, Bodrogi Sándor 4276, Borbély Imre 3814, Bökönyi Gábor 3539, Csáthi Lajos 3813, Csengeri János 3815, Cseppentő János 3834, Dalmi Albert 3831, Dombi Imre 3973, Dóka Zsigmond 3822, Elek Márton 3835, Erdős Pál 3884, Faragó Sándor 3974, Fehérvári József 3752, Ferenczi Miklós 3832, Gyulai János 3812, Homoródi Jenő 4272, Imre György 4559, Jakab Miklós 3982, Karacs Albert 3883, Kathi Imre 3819, Katona István 3561, Kató Lajos Miklós 3817, Kárai Imre 3818, Keserü Gyula 3967, Keserü József 3510, Kis András 3981, Kis Benjamin 3990, K. Kis József 3979, Kis Lajos 3976, T. Kis Sándor 3980, J. Kiss István 3538, Korotnai István 4479, Kovács András 3966, Kovács József 4030, Lakatos Antal 3985, Ládi Imre 3825, László József 3827, Lénárt Máté 4595, Liptai József 3989, Madai Gyula 3963, Mag József 3821, Markos Ferenc 4655, Menyhárt Gáspár 3509, Mezei Ferenc 3968, Molnár Imre 3833, Molnár Imre 4512, B. Nagy Balázs 3882, Nagy Ferenc 3972, Nagy Gábor 4558, Nagy Gábor 3823, Nábrádi Imre 3984, Németi Sándor 3975, Onodi János 4275, Órás Mihály 3565, Pataki József 3830, Pásti János 3965, Pécsi Zsigmond 3966, Pongor László 4596, Ráczi István 4189, Rákosi Balázs 3567, Sebők Mihály 4514, Sipos Imre 3964, Szabó Gábor 3987, néhai D. Szabó Imre 4513, K. Szabó Imre 4733, Szabó Lajos 3986, Szabó Lajos 3508, Szilágyi Elemér 3970, Szilágyi Gábor 3988, Szilágyi János 3811, Szolnoki Imre 3969, Szörnyi Pál 3824, Szuhay Miklós 3563, Szücs Ferenc 3562, Takaró László 3826, Tamás József 3983, Téglási Sándor 3751, Tóth András 3829, Tóth Imre 3564, Tóth Kálmán 3828, Tóth János 4192, Tóth Károly 4191, néhai Turcsányi Dezső 4190, Udvarhelyi Béla 3750, Varga János 3971, Varga Márton 3977, Várkonyi József 3820, Veres Gábor 4193, Vezendi László 4674, Zoványi Péter 4277. O. V. Sz.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:

vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY GÉZA s. k.

bőséges esőzések alatt megkapta a vetések fejlődéséhez szükséges nedvességet, a közbeeső, igen enyhe, csapadékmentes napok a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére is nagyon alkalmasak voltak. Folyamatban vannak még: a répaszállitás, a tengerizsárvágás, a tavasziak alá való szántás, a kerti vetemények betakarítása, a trágyahordás és teregetés, továbbá a magtári munkák.

Az őszi gabonavetések közül a korai vetésüek jól keltek. Az utóbbi napok bőséges esőzései után azonban ezek is megjavultak és szépen sürüsödnek. Rovarkárokról több helyen panaszkodnak, nevezetesen a vetési bagolypille, a gabonafutrinka, a hesseni légy és a drótféreg okoz károkat, melyek miatt elvétve már kevés kiszántás is volt.

Szálas takarmánykészlet mindenütt elegendő van és igy az állatok telelése annál is inkább biztositottnak tekinthető, mert a jószág még mindenütt kijár s kint is elegendő táplálékot talált. Az állatok egészségi állapota általában kielégitő. Járványos betegségek csak szórványosan fordulnak elő s azok is többnyire enyhe lefolyásuak.

A földbirtokreform.

Befejeztessék-e, avagy hosszabbittassék meg a földreform? Erre a kérdésre vonatkozólag a gazdák és az igénylők szempontjából csak azt felelhetjük, hogy igen üdvös volna, ha a földbirtokreform eljárás meghosszabbittatnék és olyan helyeken, ahol esetleg az igénylőknek nem volt alkalmuk és idejük a megitélendő földek igénylésére, ujabb eljárás indittatnék. Még számos helyen reparálni lehetne a földigénylők sérelmeit, hiszen elsőrendü nemzeti érdek az, hogy a nemzetnek teljesen vagyontalan, de munkáskedvü és nemzetfentartó, hazafias elemei, a földmunkások a lehetőségek szerint földhöz juthassanak.

Nemzetközi konferencia tárgyalja a mezőgazdasági többtermelés kérdését.

Az olasz kormány Rómába nemzetközi értekezletre hivja egybe a gabonatermelési szakértőket. Az értekezletet a Római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet állandó bizottsága rendezi, melynek e célból nagy összeget bocsájtott rendelkezésére az olasz kormány. Az értekezletnek az lesz a feladata, hogy összegyüjtse és megvizsgálja azokat a tapasztalatokat, amelyeket különböző államokban a gabonatermelés lehető legnagyobb előmozditására irányuló kutatások terén szereztek. Az értekezleten szóba fog kerülni az agrártermékek értékesitési válságának a kérdése is.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz, jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5 II. emelet I. :: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.

Rendelés egésznap. **dr. Fényes Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet I. (Rókussal szemben.)

HIREK.

Heti naptár.

NOVEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
23 Hétfő	Kelemen p.	Kelemen	A hét elején a nap 7 óra — perckor kél és 3 óra 50 perckor nyugszik a hét végén pedig 7 óra és 25perckor kél 3 óra 40 perckor nyugszik
24 Kedd	K. János	Emma	
25 Szerda	Katalin sz.	Katalin	
26 Csütörtök	B. János	Milos	
27 Péntek	É sz. Mária	Virgil	
28 Szombat	István apát	Stefánia	
29 Vasárnap	D1 Szatur.	D1. Noé	

József kir. herceg házassági évfordulója. Vasárnap ünnepelte József kir. herceg és Auguszta kir. hercegasszony házasságának harminckettedik évfordulóját. A házasságot annak idején Münchenben kötötték. A menyasszony édesanyja, Gizella főhercegnő, tudvalevőleg Ferenc József király leánya. A királyi hercegi párt ez alkalommal igen sokan üdvözölték. A legjobb kivánatokat füzzük mi is ehhez és az Isten áldását kérjük a közszeretetnek örvendő fenséges párra.

Anna királyi hercegasszony látogatása a leánycserkész-csapatoknál. Anna királyi hercegasszony a Leánycserkész Szövetség védőasszonya, dr. József Ferenc királyi herceggel nov. 14-én megkezdte a budapesti leánycsapatok látogatását. Első utjuk a 15. Zrinyi Ilona csapat és a 21. Réka királyasszony Tündérkéinek Szvetenay-utcai otthonába vezetett.

Hősök emléke. Tótkomlós község a világháboruban elesett hős fiai emlékére diszes emlékművet emelt, amelyet nagyszabásu ünnepség keretében november 29-én fognak leleplezni.

A nápóci prépsst félmilliárdos adománya. Győrből jelentik: Dr. Molnár Ignác győri prelátus-kanonok, pápóci prépost a pázmándi templomot és plébániát félmilliárd költséggel rendbehozatta és renováltatta az ecsi templomot. Ezért a nemes tettéért vasárnap nagyobb küldöttség mondott neki köszönetet. A küldöttség szónoka Pénzes Lajos körjegyző volt.

Százéves a székesfehérvári református egyház. Székesfehérvárról jelenti tudósitónk: A székesfehérvári református gyülekezet szombaton este nivós müsorral ünnepelte fennállásának százéves emlékünnepét, amelyen Benedek József polgárdi-i lelkész igehirdetése és Miklós Géza lelkipásztor előadá a váltott ki nagy érdeklődést. Az ünnepélyel kapcsolatban vasárnap történt az egyház két uj harangjának felszentelése.

A nagyatádi főbiróválasztás kérdését elintézték A nagyatádi főbiróválasztás, mint megirtuk, valósággal felkavarta Somogymegye közigazgatási életét. A vihar elkerülésére Sárközy György főispán elnöklésével a parlamentben értekezletet tartottak a megye kormánypárti képviselői. Az értekezleten arra a megállapodásra jutottak, hogy a választás csakugyan nem a legtapintatosabban folyt le és ezért az ügyet reparálni kell. Erre meg is találták a módot olyformán, hogy dr. Obetkó tiszti főügyész nyugalomba vonul, helyére dr. Mátéffy főszolgabirót teszik, Mátéffy helyére pedig dr. vitéz Kovách Dénes kerül. A februári rendes megyegyülés mindkettőjüket meg fogja erősiteni állásában.

Pécsett törökkori tömegsirokra bukkantak. Egy borkereskedő Perczel-utcai pincéjében átalakitási munkát végeztek. Hétfőn délután, amint a munkások körülbelül három méter mélységben ástak, a csákány egy emberi koponyát dobott felszinre. A további ásás során négy koponyát találtak, majd egész halom különböző emberi csontot. Azt hiszik, hogy törökkorbeli tömegsirra bukkantak a pincében.

A hadikölcsönök valorizálása. Most, hogy a pénzügyminiszter a valorizálási törvényjavaslat előkészitésén fáradozik, igen sok szó hangzik el a javaslat ellen, amely tudvalevőleg nem rendeli el a hadikölcsönkötvények valorizálását. Nagyon sok szegény ember, nagyon sok kisember, épen a leghazafiasabbak és a legjobbak fektették csekély vagyonkájukat hadikölcsönbe, hogy a hazát nehéz időkben támogassák. Kivánatos, hogy ezek a jóérzésü emberek teljesen ne csalódjanak és most ennyi idő multán legalább valami kárpótlást nyerjenek elvesztett pénzükért.

5000 hold uj termőföld Fegyvernek körül. A földmivelési kormány az ország területén nagy kiterjedésü közmunkákat inditott meg, amelyek a mezőgazdasági többtermelés szempontjából is igen nagy jelentőséggel birnak. Igy például Fegyvernek körül nagyszabásu ármentesitési munkálatok vannak folyamatban, amelyem már eddig is több, mint 2000 munkást foglalkoztatnak. A munkálatok befejezése után 5000 hold uj termőföld fog állani a mezőgazdaság rendelkezésére. Ezenkivül az ország legkülönbözőbb részein folynak vizlecsapolási munkák, amelyek mindenütt uj gyümölcsöket teszenek termőföldé.

Csongrádmegye uj főispánja. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére dr. Nagy Sándort Csongrád vármegye főispánját szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére állásától felmentette és ifjabb Madarassy Gábor nyugalmazott pénzügyminisztériumi miniszteri titkárt nevezte ki Csongrád vármegye főispánjává.

Tutankamon koronája. Most emelték ki Tutankamon mumiáját a koporsójából. Tutankamon, a megejtett vizsgálat szerint ötvenéves volt halálakor. A mumia lába aranyozott szandálban van, amely utóbbi hasonlit a beduinok szandáljához. A test többi része, igy a térdek is arannyal födöttek. A király kezei mellén keresztbe vannak fektetve, a kezek mellett két arany skarabeust találtak. Mindkét oldalánál tőr és kard fekszik, a fejéhez pedig a koronáját tették. Valószinüleg Alsó- és Felső-Egyiptom csodálatos müvü kettős koronája az. Eddig ennek a koronának alakját csak a rajzokból és képekből ismerték.

Gyászmise Trianonért. Vácon a püspöki székesegyházban istentiszteletet tartottak a gyászos Trianon évfordulója alkalmából, amelyen a hatóságok és az egész váci társadalom megjelent. Hannauer A. István püspök pontifikálta a gyászmisét. A gyászünnepi beszédet Kolozsváry Mihály prelátus-kanonok mondotta. A szepesiek asztaltársasága este gyászemlékünnepet rendezett.

A kuria Rácz Zsigmond tanácsa csütörtökön hirdette ki ítéletét a Beniczky-ügyben, mely szerint a tábla ítéletével szemben Beniczky Ödönt a hivatalos titok megsértésének vétsége alól felmentette, azonban kormányzósértés és tiltott közlés vétségében bünösnek mondotta ki, amiért összbüntetésül egyévi és 8 hónapi fogházzal, 13 millió korona pénzbüntetéssel és 2 évi hivatalvesztéssel, valamint politikai jogainak ugyanennyi időre való felfüggesztésével sujtotta. A fogházbüntetésből négy hónap és tiz nap vizsgálati fogságban töltött idő beszámittatott. Bizony ez elég kevés!

Megalakult a török-magyar kaszinó. A Budapesten élő törökök, valamint a török-magyarbarátok megalakitották Budapesten a Magyar-Török Kaszinót. A kaszinó diszelnökeivé Hüszrev bej budapesti török követ, meghatalmazott minisztert választották. A társelnökök között vitéz Sréter István tábornok, nyugalmazott honvédelmi miniszter, Pekár Gyula, Ugron Gábor, Schandl Károly, Cholnoky Jenő, Pröhle Vilmos, Dömötör Mihály és Mayer Károly foglal helyet. Alelnökök: Raghi bej, Tatay István tábornok, Perényi Zsigmond báró, Kőszeghy Sándor, Létay Gyula altábornagy, Paikert Alajos és Csáky Árpád gróf. Ügyvezető igazgatóvá Ghillány József bárót, főtitkárrá Kovács Józsefet, titkárrá ikkafalvi Dénes Kálmánt, háznaggyá pedig Luzsénszky Zsigmond bárót választották. Az alakuló közgyülés után az ujonnan megválasztott tisztikar ülésre gyült össze a Hegedüs Sándor-utca 9. szám alatt levő Vay-palota elsőemeleti helyiségében, ahol az uj kaszinó kényelmesen berendezett hajlékot talált. Elnök Balass György nyugalmazott táborszernagy. Örömmel üdvözöljük a török-magyar testvéri eszme ez ujabb kifejezését.

A nemzetgyülés felemelte a képviselők fizetését. A nemzetgyülés keddi ülésén még a napirenden lévő költségvetési vita folytatása előtt tárgyalták a nemzetgyülés gazdasági bizottságának jelentését a nemzetgyülési képviselők, továbbá a parlament választott tisztviselőinek tiszteletdijáról, illetve azoknak ujabb megállapitásáról. Azzal indokolják a képviselők illetményének felemelését, hogy a demokratikus haladás következtében számos olyan képviselő került be a Házba, akinek magánvagyona nincs. Erre való tekintettel a gazdasági bizottság az eddigi 5.440,000 koronás havi képviselői tiszteletdijat havi 8 millió koronára javasolta felemelni. Ez a fizetéstöbblet 13 és félmilliárd koronájából kerül az államnak. Megemliti a gazdasági bizottság jelentése azt is, hogy a felsőház megszervezése esetén a felsőház tagjainak ugynevezett költségtérítése ujabb három milliárdot fog igényelni. Szabályozza ez az illetményrendezés az elnök külön tiszteletdiját is. Scitovszky Béla házelnök ezentul havi 20 millió külön tiszteletdijban fog részesülni, mig a Ház két alelnöke és a házjegyző havi fizetésen kivül tizmilliót kap. A Ház jegyzői fizetésükön kivül havi 4 millió külön tiszteletdijban részesülnek. Rendelkezik a javaslat arról is, hogy az elhalt Peer Béla müszaki főigazgató, valamint dr. Takács Sándor főtanácsos, az V. fizetési osztály A) csoportjába tartozzék. Rendelkezik a javaslat a gyorsirók külön dijairól is, amennyiben kimondja, hogy az interpellációs napokon, továbbá 8 órás ülésnapokon a gyorsirók 40.000 korona külön munkadijat kapjanak; a gyorsirórevizorok 50.000 koronát, a gyorsirófőnök és másodfőnök 60.000 koronát. Ha a képviselők megkivánják és megkapják a tisztességes megélhetéshez szükséges fizetést, akkor a nemzet is megkövetelheti tőlük, hogy elsősorban a haza érdekében fáradozzanak s ne személyes kérdésekkel és haszontalanságokkal fecséreljék a drága időt.

Kommunisták a rögtönitélő biróság előtt. A budapesti büntetőtörvényszéken szombaton és vasárnap tárgyalta Langer Jenő kuriai biró vezetésével a statáriális biróság Rákosi Mátyás, Weinberger Zoltán, Öry Károly, Gögös Ignác és Hámán Kató kommunisták ügyét. A vádlottak személyi adatainak meghallgatása után Miskolczy Ágost ügyész előadta a vádat, mely szerint a vádlottak idegen állam rendeletére, a harmadik internacionálé szolgálatában, a magyar alkotmány és rend felforgatására szervezkedtek. Vádat emelt tehát ellenük lázitásra irányult szövetkezés miatt. Lengyel Zoltán dr., Rákosi védője, kifogást emelt az ügynek statáriális uton való lefolytatása ellen. Kifogását a többi védő is magáévá tette, a biróság azonban visszautasitotta és Rákosit vezette elő, akit az elnök megkérdezett, hogy mit hozhatna fel védelmére. Rákosi többek között föntartotta amaz állitását, miszerint fogsága alatt semminő bántódás nem érte. Rákosi után Weinbergert, majd Gögöst és Hámán Katót is kihallgatta a biróság. Vasárnap az elmeorvosszakértők nyilatkoztak, miszerint vádlottak sem a cselekmény elkövetésének idején nem szenvedtek, sem jelenleg nem szenvednek elmebajban. Ezután Miskolczy dr. ügyész tartotta meg vádbeszédét, majd Lengyel Zoltán dr., Rákosi védője, dr. Greguss Andor, Weinberger védője, dr. Nagy Mihály, Öri védője, Domokos Andor dr., Gögös védője, végül dr. Győri Ákos, Hámán védője tartották meg védőbeszédeiket. Ezután sorban a vádlottak szólottak az utolsó szó jogán. A rögtönitélő biróság hétfőn hirdette ki döntését, amely szerint itéletet nem mondott, hanem Rákosi Mátyás és társai ügyét a rendes birósághoz utalta át. Kár ennyit teketóriázni!

A legfinomabb **olasz** valódi
„Campanello D'oro"
Mandolinok és Gitárok
kizárólagos képviselői.
Zenepalota: Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz.

KÜLFÖLDI ESEMÉNYEK.

A cseh nemzetgyülési választások.

Csehországban és a Felvidéken vasárnap voltak a nemzetgyülési választások. A választás eredménye még teljes egészében nem ismeretes ugyan, de máris megállapitható, hogy a szélsőséges pártok győzelmével végződött. A cseh szociáldemokraták száma a választáson egyharmadra olvadt és ezzel a német néppárt mögé kerültek, amely pedig a cseh nemzetgyülésnek számarányra a harmadik pártja. Nagy gyarapodás mutatkozik a tót néppártnál is, amely most hetedik helyen áll a cseh nemzetgyülésen és több mint husz mandátumhoz jutott. A felvidéki magyar pártok közül a kormányt támogató köztársasági párt, a magyar kisgazdák pártja és dr. Lelley keresztényszocialista hivei nagy vereséget szenvedtek, ezzel szemben a Szentiványi-féle magyar nemzeti párt az érsekujvári választókerületben 2, a kassai kerületben pedig 1 mandátumhoz jutott, ugyhogy Füssy Kálmán és Holota János érsekujvári polgármester már is megválasztottnak tekinthető. A magyar keresztény szocialista párt már az első menetben egy mandátumhoz jutott Érsekujváron, ahol Szüllő Gézát választották meg és ugyancsak egy mandátumhoz jutott Kassán, ahol Fedor Miklós győzött. Dr. Korláth Endrét is megválasztották az ungvári kerületben. Ezenkivül a magyar keresztény szocialisták és a magyar nemzeti pártiak Kassán és Érsekujváron egy-egy további mandátumhoz jutnak még a második szavazás alkalmával, ugyhogy az uj cseh parlamentben valószinüleg kilenc magyar képviselő fog helyet foglalni. A választások legfontosabb eredménye, hogy az eddigi cseh kormányzótöbbség határozottan meggyöngült, mig az előző nemzetgyülés ellenzéki pártjai megerősödtek. A 300 mandátum közül most 145 az ellenzéké lesz, ugyhogy a cseh koalició kisebbségbe kerül és csupán a 10—12 mandátummal rendelkező cseh iparospárttal együtt tud gyenge többséget alkotni. Az uj választások világosan feltüntetik a cseh állam alkotó erőinek bomlását és nyilvánvalóvá válik, hogy a nép megelégelte már a csehek elnyomó uralmát és most már nyiltan szembehelyezkedik az elnyomó csehekkel.

Antant válasz Németországnak.

Az ántánt államok kormányai jegyzéket intéztek a német kormányhoz, melyben tudatják, hogy a Köln-vidék kiüritése december elsején kezdődik meg. Az angolok most már azzal a kérdéssel foglalkoznak, vajjon tekintettel az uj helyzetre, fentartják-e a nagyköveti értekezletet és a versaillesi katonai bizottságot Foch tábornagy vezetése alatt. Valószinünek tartják, hogy a nagyköveti értekezlet továbbra is fennmarad, tagjai közé azonban a német nagykövet is bekerül, hasonló változtatást terveznek a versaillesi katonai bizottság tekintetében is, amelybe egy német tábornokot vonnak be vezérkarával együtt.

Görög-bolgár határincidens.

A görög-bolgár határincidens ügyében kiküldött nemzetközi vizsgálóbizottság Horace Rumbold angol megbizott elnökletével a napokban kezdette meg a vizsgálatot a helyszinen. A bizottság a határvidéken több váratlan látogatást végzett. Szófiai jelentések szerint a görögök mindent elkövetnek, hogy a bizottság tagjait befolyásolják és a maguk részére megnyerjék, mig a bolgárok az egész idő alatt tartózkodóan viselkedtek a bizottsággal szemben és még látszatát is kerülni akarták annak, mintha a bizottságot befolyásolnák.

A szíriai helyzet.

Sziriában a helyzet a franciák szempontjából nézve határozottan kedvezőtlenre fordult. A francia csapatok már csak néhány nagy várost tartanak megszállva, mig maga a tartomány a felkelők kezére jutott. A felkelők ugylátszik urai a helyzetnek és legutóbb ismételve támadást intéztek Damaszkusz külvárosai ellen. A franciák erre ujra tüzérséggel lövették a külvárosokat. A keresztény lakosság önkéntes hadsereget szervezett, melynek soraiba a Szifiában lakó amerikaiak is beálltak. Az ötezer főnyi libanoni keresztény hadsereg most már hir szerint eredményesen harcba bocsátkozott a felkelőkkel.

Abd el Krim békeajánlatai.

A legujabb jelentések szerint Rabatba érkeztek Abd el Krimnek, a riffkabil felkelővezérnek a megbizottai, akik közölték Steeg-gel, Marokkó uj kormányzójával azokat a feltételeket, amelyek alapján Abd el Krim béketárgyalások megkezdésére hajlandó. A föltételek szerint Abd el Krim hajlandó elismerni a szultán egyházi fenhatóságát, lemond a rifflakók teljes függetlenségéről és csupán közigazgatási önkormányzatot követel. Ezenkivül még bizottságot kér a riffterület határainak pontos megállapitására. Francia részről ezzel szemben most már azzal az álláspontra helyezkednek, hogy Abd el Krimmel semmiféle béketárgyalásokba nem kell bocsátkozni, mert hiszen Abd el Krim nem üzent háborut, aminek folytán abban a percben, amikor a riffkabilok az ellenségeskedést beszüntetik, minden békekötés nélkül is azonnal helyreáll a béke állapota. Miután a tárgyaló felek egymással szemben ilyen mereven szembehelyezkednek, nagyon valószinü, hogy a tárgyalások egyhamar nem kerülnek befejezésre, ha ugyan a ravasz Abd el Krim nem pusztán időnyerésül bocsátkozik tárgyalásokba.

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

SPORT.

Elsőosztályu footballeredmények: NSC—MTK 1:0 (1:0). A vasárnapi footballmérkőzések egyik érdekessége az NSC—MTK küzdelem eredménye volt. Az NSC lelkesedése győzött az MTK hidegen lefolyt játékával szemben. Ime, a lelkesedés is milyen fontos a sportban, a rutin mellett. — FTC—ETC 1:0 (1:0). — Vasas—III. ker. TVE 5:4 (2:2). Heves küzdelem. — MUTE—BEAC 2:1 (0:0). Rossz pálya mellett nem egészen reális eredmény. — KAC—Törekvés 2:0 (1:0). — »33« FC—VAC 2:0 (1:0).

Másodosztályu eredmények: Zugló—URAK 2:1 (1:0). — UMTE—ETSC 3:3 (2:1). — EMTK—BAK 0:0. — URTSE—Főv. TK 4:4 (3:1).

Amatőrliga: MAC—Kispesti Törekvés 6:1 (3:1). — Csepeli MOVE—KMTE 1:0 (1:0). — RTK—KIT 6:0 (3:0).

*

Zamorra a két prágai mérkőzésen nyolc gólt kapott. — A jugoszláv válogatottak a csehektől 7:0, az olaszoktól 2:1 arányban szenvedtek vereséget.

*

Nagy Béla emlékverseny.

A Magyar Vivó Szövetség kötelékébe tartozó egyesületek csak egy-egy vivót indithattak ezen a versenyen, amely kedden a MAFC vivótermében, szerdán a fővárosi Vigadó kisterméhen folyt le. Ezuttal nyolcadszor rendezték ezen versenyt. Eddig a következők voltak a győztesek: 1912-ben Werkner Lajos (NVC), 1913-ban Krencsey Géza (MAC), 1914-ben Dunay Bertalan (BBTE), 1921-ben Dunay Bertalan (BBTE), 1922-ben Uhlyarik Jenő (MOVE—BSE), 1923-ban Dunay Bertalan, 1924-ben Schenker Zoltán (WVC). Schenker alezredes idén távolmaradt a versenytől, amelynek valószinüleg vitéz dr. Uhlyarik Jenő, Rády József és Petschauer közül kerül ki nyertese. A nyertes nevét jövő számunkban közöljük.

*

Athletika.

Az FTC vasárnap délelőtt rendezte a népligeti nagykörben Magyarország 1925. évi 30 km-es gyalogló bajnokságát. A versenyen Hajdu Miklós (MÁV Gépgyári Sportkör) győzött. Hajdu a sáros terepen 3 óra 01 p. 21.3 mp. alatt tette meg a távot (Szablár Péter rekordja 2 óra 42 p. 23 mp.), a második lett Gadó (MÁVGSK), harmadik Hufnagel (ESC).

*

500 milliót szavazott meg a Budapesti Úgetőversenyegyesület vezetősége az Erzsébet királyné-uti pálya kicsinositására és rendbehozására. Egyuttal elhatározta, hogy megfelelő időjárás esetén a téli hónapokban, vasárnapokon versenyeket rendez.

*

A Munkás TE junior birkozóversenyén, melyet a tavaszmező-utcai főgimnázium tornatermében rendeztek, igen szép küzdelem folyt. Légsuly: 1. Magyar Róbert (BAK). — Pehelysuly: 1. Czeiner Béla (Törekvés). — Könnyüsuly: 1. Taar Gyula (MÁVGSK). — Kisközépsuly: 1. Pomozi Béla (MÁVGSK). — Nagyközépsuly: 1. Imrek Ferenc (MTE). — Nehézsuly: 1. Balázs József (BAK).

*

A salgótarjáni, sziráki és szécsenyi járások leventéi igen szépen sikerült sportversenyt rendeztek. E jelentőségében és méreteiben egyaránt kimagasló versenyen az alábbi rekordokat hitelesitették:

Ifjusági rekordok:

50 m sikfutás, 7 mp, Kerek Mihály (Lőrinci Levente Egyesület).

Sulydobás 7¼ kg golyóval, 7.02 m, Répás Balázs (Mátranováki Levente Egyesület).

Magasugrás, 1.40 m, Breiner István (Salgótarján városi Levente Egyesület).

Távolugrás, 4.32 m, Kerek Mihály (Lőrinci L. E.).

Buzogányvetés, 38 m, Farkas Zoltán (Salgótarján városi L. E.).

Szenior (idősebb) rekordok:

100 m sikfutás, 13.2 mp, Spilberger László (Salgótarján városi L. E.).

200 m sikfutás, 28 mp, Dutkó Nándor (Acélgyári Levente Egyesület).

400 m sikfutás, 61.02 mp, Spilberger László (Salgótarján városi L. E.).

2000 m mezeifutás, 7 p 6.2 mp, Kacsur Henrik (Etesi Levente Egyesület).

Sulydobás, 8.41 m, Lovász Sándor (Acélgyári L. E.).

Magasugrás, 1.47 m, Dombi Andor (Salgótarján városi Levente Egyesület).

A versenyt Konek Emil, az Országos Testnevelési Tanács elnöke is végignézte. A járási Leventék megszervezése és e szép verseny rendezése vitéz Pál Imre ny. á. őrnagy kiváló érdeme.

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenfele nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Távirati Iroda rt.

rádió eladási osztálya

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

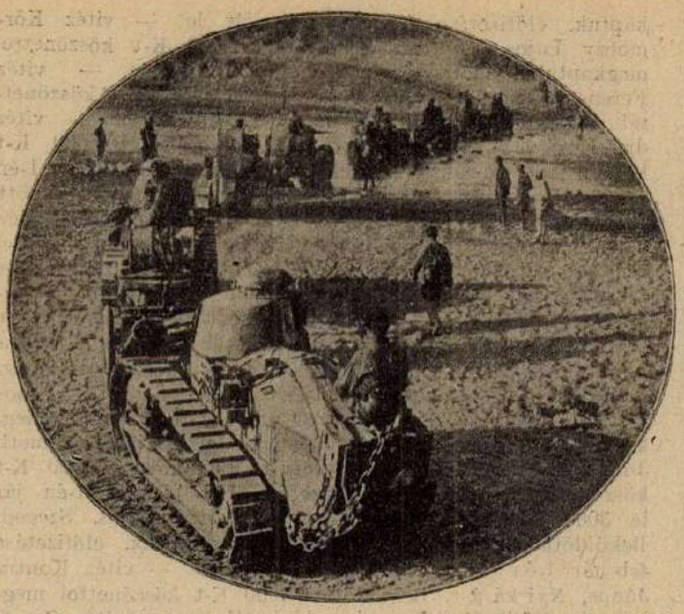

A franciák Marokkóban a legmodernebb szerkezetü tankokkal hadakoznak Abd el Krim gyutrán felszerelt felkelőivel, mégsem tudnak döntő sikert elérni.

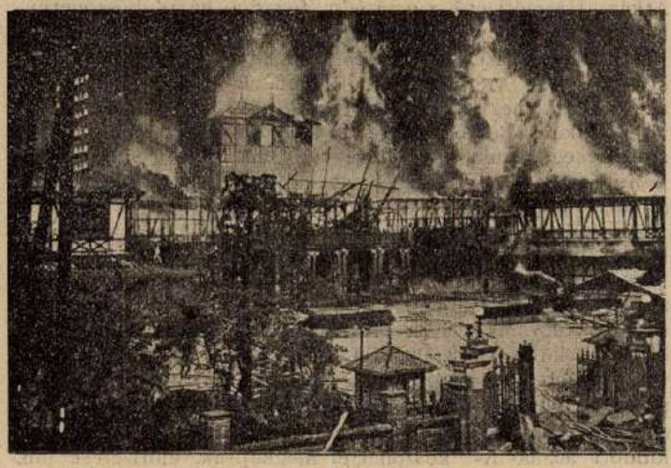

A tokiói japán képviselőház október 1-én kigyulladt.

A gyönyörü épület teljesen porrá égett.

Szerkesztői posta.

A vitézségi érdempótdíjak ügye.

Igen sok oldalról kaptunk már kérdezősködő leveleket a vitézségi érempótdíjak ügyében. Minden vitéznek fájó sebe ez a kérdés, hiszen annakidején, amikor a vitézségi érmeket vérük hullásával kiérdemelték, azt hitték, életük fogytáig meg fogják kapni ezt a — ha nem is éppen nagy, de biztos és számottevő összeget.

A státusrendezésről szóló, november 7-én megjelent kormányrendeletben egy kis, de figyelemreméltó bekezdés azt mondja, hogy az érempótdíjak további rendelkezésig nem folyósittatnak. Illetékes helyen érdeklődtünk az érempótdíjak ügyéről, miért nem valorizálják ezeket és van e rá kilátás, hogy a közeljövőben a vitézségi érmek megérdemelt tulajdonosai az őket megillető összegeket, azoknak tényleges értékében megkaphassák. Információnk szerint folytak ez ügyben a honvédelmi és a pénzügyminisztérium között tárgyalások, azonban az állam mai anyagi helyzete nem engedte meg a pótdíjak kifizetését. Amennyiben a népjóléti miniszter a rokkantkérdést rendezte és az erre szánt összegből valami fenmaradna, akkor azt az érempótdíjügy rendezésére fordítanák. A pénzügyminisztérium jelenleg elzárkózik az elől, hogy a szükséges összeget folyósitsa.

Hát bizony be kell vallanunk, ez csak olyan nesze semmi, fogd meg jól. Elvárhatnánk azt, hogy amikor annyi mindenre jut mégis abból a szegény állami kaszszából, hogy akkor éppen ne legyenek utolsók azok, akik a harctéren a maguk vére hullásával, áldozatkészségével és becsületes kitartásával tettek állampolgári kötelességüknek eleget és akik, mint a kitüntetés is mutatja, kiváló viselkedésükről és vitézségükről adtak el nem évülő tanubizonyságot.

vitéz G. J. sz. m., Győr. A fentebbi üzenet önnek is szól, ugy mint többi társainak. — vitéz Somlyay Dezső, Csenger. Sajnos, csak ezt az értesitést hozhattuk önnek is tudomá ára. — vitéz Füzesséry Sándor, Szeren s. Egybekelé hez anyakönyvi kivonat kell, továbbá a rendőrség igazolása, hogy az egybekelendők hol állandó lakosok. Az egyházi esküvőhöz keresztlevél, kihirdetés és ha máshol esküszik, a saját plébánosának elbocsátó levele. — vitéz Nagy Elek, Szilfamajor. A más adóát nem köteles kifizetni. — vitéz Vasváry Ferenc, Pécs. Kérdése vonatkozóag itt felvilágositást adni nem tudtak. Kérdezze meg bármelyik rendőrségi tisztviselőt, aki az erre vonatkozó rendelkezéseket ismeri. Ugy tudjuk, erre vonatkozólag is a státusrendezésre vonatkozó kormányrendelet irányadó, amelyik most a november 7-iki hivatalos lapban (Budapesti Közlöny) jelent meg.

Kedvezményes **fogorvoslás**

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli müfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsörangu porcellán aranygombos müfog . . . . . K 65.000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi müfogsorok átalakitása elsörangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsörangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Legszebb, leghasznosabb időtöltés

a **fényképezés**

Fotograiáló gépek már 300 ezer koronától feljebb. Összes fotocikkek, papirok, lemezek, vegyszerek állandóan raktáron. — Kérjen árjegyzéket, tegyen próbarendelést, állandó vevőnk marad. Vitézeknek 10% engedmény.

Hatscek és Farkas

Foto-, kino-, optika. Károly-körut 26.

Kiadóhivatali posta.

Vitéz Ambrus András csendőrőrmester, Gutorfölde. Beküldött 70.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése ápr. 1-én jár le 2000 K hijján. — vitéz Tóth Ferenc, Atkár. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. Előfizetése nov. 1-én járt le. — vitéz Kelemen Imre, Büssü. Uj előfizető szerzéséért fogadja hálás köszönetünket. — vitéz Aradi József, Kölked. Beküldött 48.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése okt. 1-én járt le. — vitéz Takács Rezső, Sellye. Beküldött 180.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 márc. 1-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Farkas Mihály, Kisujszállás. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 máj. 1-én jár le. — vitéz Füri József, Agyagos. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 szept. 1-én jár le. — vitéz Peterdy Ödön ezredes, Sopron. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927. aug. 1-én jár le. — vitéz Kán János, Petibükk. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le. — vitéz Beleznai István, Veszprém. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le. — vitéz dr. Horváth Jenő, Beküldött 90.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése jun. 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kovács János, Drávapiski. Beküldött 110.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 nov. 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — vitéz Kurunczy András, Földeák. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le. — vitéz Vinai János, Vencsellő. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le. — vitéz Nagy István, Rohod. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le. — vitéz Bednár György József. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése febr. 1-én jár le. — vitéz Szabó Gyula, Makó. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése ápr. 1-én jár le. — vitéz Láng Ernő kir. járásbiró, Gyula. Beküldött 144.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 május 1-én jár le. — vitéz Édes Sándor tiszthelyettes, Eger. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Pálfalvai János tiszthelyettes, Esztergom. Beküldött 35.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Megyes Lőrinc, Pesterzsébet. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Szőke Imre, Sárrétudvari. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Füzi Lajos, Fertőszentmiklós. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Körmöczy Lajos, Szentes. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Ferenc János, Piricse. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése május 15-én jár le. — vitéz dr. Kovách Elemér, Debrecen. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 október 1-én jár le. — vitéz Vály László kir. járásbiró. Beküldött 60.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése május 1-én jár le. — vitéz Pályi József tiszthelyettes, Sopron. Beküldött 36.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Hajnal Pál, Kunbaja. Beküldött 42.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le 6000 K tulfizetéssel. — vitéz Kalászos István, Nagykereki. Beküldött 35.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Pupos István, Budapest. Beküldött 84.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Németh József tiszthelyettes, Nagykanizsa. Beküldött 75.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1927 április 1-én jár le 3000 K tulfizetéssel. — vitéz Kongó Lajos, Szeged. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le 4000 K tulfizetéssel. — vitéz Kontra János, Nyirkáz. Beküldött 60.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése december 15-én jár le. — vitéz Geszti Vendel, Ostopán. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése május 1-én jár le. — vitéz Nagy Imre, Káloz. Beküldött 100.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése március 1-én jár le 2000 K hijján. — vitéz Jávorka Sándor tiszthelyettes, Borota. Beküldött 50.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Bukta Mátyás, Mezőkövesd. Beküldött 60.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése február 1-én jár le. — vitéz Dénes Jakab, Berkesd. Beküldött 72.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése junius 15-én jár le. — vitéz Vass János, Budapest. Beküldött 70.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése junius 1-én jár le 2000 K tulfizetéssel. — nagymegyesi vitéz Raics Károly altábornagy. Beküldött 80.000 K-t köszönettel megkaptuk, előfizetése 1926 december 1-én jár le.

Mindazoknak, akik előfizetésüket pontosan és sietve beküldötték, köszönetünket fejezzük ki és kérjük, hogy a többiek is sürgősen küldjék be előfizetési dijukat.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

Széchenyi István emlékére rendezett országos ünnepélyen az ország minden részéből küldöttségek jelentek meg.

Lacházi leányok csoportja a Széchenyi ünnepélyen.

A lacházai leventecsoportok felvonulása.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 48. SZÁM. 1925 NOVEMBER HÓ 29.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. ——— MEGJELENIK MINDEN V. SÁRNAP

bulcsi Janky Kocsárd.

Röviddel ezelőtt jelentettük, hogy vitéz Nagy Pál gy. tábornok a magyar kir. honvédség főparancsnokságáról leköszönt. Fájdalommal bucsuztunk a nagynevü főparancsnoktól, egyuttal azon reményben, hogy utóda tovább fog haladni a megkezdett uton, amely honvédségünk dicsőséges kifejlesztése felé vezet.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága most a megüresedett hadseregfőparancsnoki állásra bulcsi Janky Kocsárd lovassági tábornokot nevezte ki. Janky Kocsárd személyében igen kiváló magyar ember és nagymultu katona került e fontos pozicióba. Ő nem a régimódi, tipikusan osztrák generális, hanem az izig-vérig magyar katona mintaképe, aki eszménye lehet minden alárendeltjének és minden magyar polgárnak. Kitünően iskolázott, magas müveltségü katonai vezető-egyéniség, tehetségét, rátermettségét bemutatta a világháboru számtalan jelentős ütközetében. Ott volt a harcban legelöl, számtalanszor bebizonyitotta, hogy magyar, férfi és katona.

A magyar nemzeti hadseregben Janky Kocsárd már 1919 szeptember 18-a óta szolgál. Egyik kiváló vezetőférfia, szervezője és nevelője volt ennek az ifju hadseregnek. Szegeden munkálkodott jó ideig, ott, ahonnan a magyar nemzeti hadsereg megindult és a legnagyobb tisztelettel egyesült szeretet övezte mindig alakját.

Őszinte örömmel üdvözöljük az uj honvédfőparancsnokot, elődjének mindenben méltó utódját. Kivánunk neki teljes sikert nehéz, felelősségteljes munkájában.

A főparancsnok eddigi pályafutása.

Janky Kocsárd, lovassági tábornok, főparancsnok 1868 február 11-én Déván, Hunyadmegyében született. Miután elvégezte a katonai nevelőintézetet, a bécsujhelyi katonai akadémiára került, amelyet 1889 augusztus 18-án hagyel, amikor mint hadnagyot a császári és királyi 1. számu huszárezredbe osztják. Itt 1896—1898-ig a hadiiskola hallgatója volt, majd a császári és királyi 12. lovasdandár, később a szegedi II. honvédkerületi parancsnokság vezérkari tisztje lesz. 1900 november 1-én a cs. és kir. 8. huszárezredhez vonul be mint kapitány csapatszolgálatra, 1903 március végével felveszik a vezérkari testületbe és a kassai III. honvédkerületi parancsnoksághoz osztják be. Ennél a parancsnokságnál hat éven át müködött. 1909 tavaszán a Temesvárt ujonnan felállitott 1. lovashadosztály vezérkari főnökévé, majd őrnaggyá, 1911 áprilisában pedig Frank Libor gyalogsági tábornok, hadseregfelügyelő szárnysegédévé nevezik ki. 1913 november 1-én mint alezredes a cs. és kir. 1. huszárezredhez vonul be csapatszolgálatra, 1914 julius 24-én pedig a cs. és kir. 4. huszárezred parancsnoka lett. Ennek az ezrednek élén két éven át müködött a világháboruban. Hirneves ezredével számos ütközetben és csatában vett részt.

Igy a háboru kezdetén mint alezredes egy dandárcsoport élén küzd a Mackensen-hadsereg déli szárnyán. A III. orosz kaukázusi hadtest be akarta keriteni a Mackensen-hadsereg déli szárnyát, ezt a mozdulatát Janky Kocsárd Grohoticénél nemcsak hogy kivédte, hanem bravuros támadásával visszavonulásra is kényszeritette s ezáltal a Mackensen-hadsereg felette kritikus helyzetét tehermentesitette. 1916 junius havában, midőn az oroszok a Styr melletti Kolkinál a II. és a Fatn-hadtest között áttörtek, ezredének négy századával és géppuskás századával a betörési helyre vetette magát és az oroszok előnyomulását feltartóztatta. Később sikerült a hiányosan kiképzett erősitések segitségével arcvonalát rövid idő alatt ujból oly szilárddá tenni, hogy e szakaszon három és fél nap alatt nemcsak 19 ellenséges tömegtámadást tudott visszaverni, hanem tartalékaival a szomszéd hadtest arcvonalán történt áttöréseket is helyrehozta. Végül a 19-ik visszavert támadás után egy merész ellentámadással annyira megbénitotta az ellenség további tevékenységét, hogy arcvonalát azontul hosszabb időn át nem

háborgatták az oroszok. E tevékenységéért kapta a Mária Terézia-rendet.

1916 augusztus végével, a román hadüzenetből kifolyólag egy népfelkelő dandár parancsnokává nevezték ki Erdélybe. Ezt az állását azonban sulyos vese- és szivbajának fellépése miatt nem foglalhatta el. Igy előbb, mint a pozsonyi katonai parancsnokság vezérkari főnöke, később, mint az I. hadsereg lovaskiképzőcsoport parancsnoka teljesitett tovább hadiszolgálatot, 1918 április 1-évei a 31. gyalogdandár, 1918 május 21-én a 6. (később 1.) lovasdandár parancsnokává nevezték ki. Utóbbi alkalmazásában a Piave torkolatánál harcolt sikeres eredménnyel s dandárával résztvett a juniusi offenzivában is. Ez alkalommal foglalta el a Piave tulsó oldalán levő Capo-Lilet. A lovashadosztályt ezután az ukrán határra, később pedig Erdély védelmére Csikba helyezték át. Ott érte az októberi forradalom. A forradalom és a későbbi vörös uralom alatt Janky Kocsárd szolgálatot nem teljesitett. A románok a megszállott Tordán internálták.

A nemzeti hadseregben, illetve a honvédségnél 1919 szeptember 18-ika óta szolgál. Előbb mint a Duna—Tisza közt felállitandó gyaloghadosztály, később mint a szegedi katonai körlet, illetve honvédvegyesdandár parancsnoka, 1922 október 25-ike óta a honvédelmi minisztérium VI. csoportjának főnöke.

Hadikitüntetései: Mária Terézia-rend lovagkeresztje, a II. és III. osztályu Vaskoronarend, a Lipót-rend lovagkeresztje, a katonai érdemkereszt, az ezüst és bronz katonai érdemérem, valamennyi a kardokkal, Károly csapatkereszt, Vörös Kereszt tiszti keresztje és a német vaskereszt.

VITÉZI ÉLET.

Telekátadási ünnepély Szandaváralján.

A hagyományos, jó szokáshoz hiven, ünnepélyes keretek közt adattak át október 11-én, Szandaváralján leendő tulajdonosaiknak azok a vitézi telkek, melyek szandai vitéz Sréter Ferenc földbirtokos felajánlásából származnak. A telekátadási ünnepélyről a »Nógrádi Hirlap« az alábbiakat irja:

»A szerencsétlen háboru elvesztése után mindent el kell követnünk, hogy megnyerjük a békét. Ezt a gondolatot szolgálja a vitézi rend felállitása, mely intézmény Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának, a nemzetet örök hálára lekötelező gondviselését magasztalja.

Vármegyénk sok tehetős fia megértette a Vitézi Rend szükséges és hasznos működését, melynek támogatásához vitézi telek adományozásával járultak.

Ilyen fenkölt gondolkodásu földesur szandai vitéz Sréter Ferenc, őseinek méltó unokája, aki a közügyek szolgálatában áldozatkészségével veszi ki részét s legutóbb a Vitézi Széknek két telket hasitott ki birtokából, Ezek egyike, 200 hold, családi vitézi telek, a másik, 15 bemunkált hold, vitéz Lukács János Jenő tiszthelyettes részére adományoztatott. E két vitézi telek átadására jelent meg folyó hó 11-én Szandaváralján vitéz Czikély István tábornok, a Vitézi Szék nógrádvármegyei kapitánya, az ország kormányzójának képviseletében. Dr. Sztranyavszky Sándor Nógrád- és Hont vármegyék főispánján és feleségén kivül ezen a lélekemelő ünnepélyen részt vett ugyszólván a járás teljes előkelősége.

Az ünnepélyes beiktatás községi képviselőtestületi gyülés keretében történt, mely közgyülés a szabad ég alatt folyt le. A tér galyakkal, zöld lombokkal, virágokkal és nemzeti szinü zászlókkal volt diszitve, de legszebb ékessége volt a falu népe, mely teljes számban vett részt az ünnepségen. A közgyülésen Zsadányi Guidó főszolgabiró elnökölt, mely küldöttséget menesztett az ünnepeltekért és a vendégekért Tichy Lajos jegyző vezetésével. Szandai vitéz Sréter Ferenc diszmagyarban, karján a főispánnéval a menet élén haladt a leventék sorfala között a közgyülés színhelyére, ahol a Hymnus eléneklése után a főszolgabiró üdvözölte a kormányzó képviselőjét, vitéz Czikély István tábornokot, dr. Sztranyavszky Sándor főispán és a vendégeket, majd Tichy Lajos jegyző Sréter Ferencet, aki helytállt a háboruban és helytáll a békében, majd vitéz Lukács Jenő tiszthelyettest.

Vitéz Czikély István az üdvözlő szavakat a következőképen köszönte meg.

Hálás szivvel köszönöm azokat a megtisztelő szavakat, amiket Tichy körjegyző ur oly szives volt hozzám intézni.

Igaz örömmel teszek eleget annak a legfelsőbb parancsnak, hogy Szanda község derék és hős vitézeit nemes és nemzetes vitéz Sréter Ferenc és nemzetes vitéz Lukács János Jenő urak hüséges magyar hazafiasságukért, bátorságukért és becsületes kitartásukért a haza el nem muló hálájáról biztositsam s birtokba adjam vitéz Sréter Ferenc urnak azt a vitézi telket, amit családja és utódai részére saját birtokából felajánlott vitézi telekként és azt a vitézi telket, amelyet vitéz Sréter Ferenc ur oly nagy- és nemeslelküen a birtokából felajánlott egy vitéz részére, vitéz Lukács János Jenő urnak — a Kormányzó Ur Őfőméltósága nevében.

A vitézi rend a megujhodó Magyarország egyik leg-

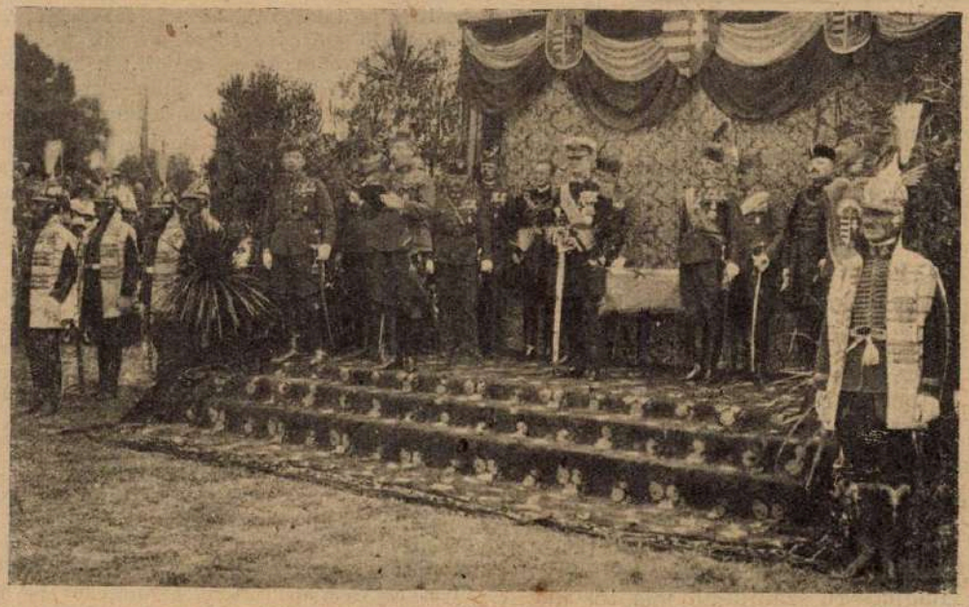

Felvételek a vitézi avatásról. — Vitézi avatás 1925. év junius hó 21-én. — Vitéz Siménfalvy Tihamér törzskapitány előolvassa az esküt. (3. sz.)

szebb intézménye. Eszméje Karcag városának első felajánlása folytán Horthy Miklós Kormányzó ur érző meleg szivében született meg, aki elfogadta és elültette a kezébe nyujtott első ágat s azt ápolja, gondozza szeretettel, hogy majdan kinőjön belőle a vitézi rendnek tekintélyes és hatalmas törzsfája, mely gyökereit a hazai föld mélyébe eresztve, sziklaszilárdan áll a zugó viharok fergetegében s terebélyes lombjaival védve takarja ezt a vérrel megszentelt Isten áldotta földet a veszélyek zuhataga ellen.

Az elődök vérrel szerezték e földet s vérrel tartották meg ezer esztendő minden szenvedésein keresztül. A véres, de dicsőséges multnak harci tettvágya és rettenthetlen bátorsága kell ennek megtartásához ma is, hogy a csonka törzs életben maradjon, de csonkult tagjait ujból visszanyerje, mint Phönix szálljon magasba a külső vihar tüzében s elseperje az ezeréves visszavonás, a belviszály zsarnokát, melyet ma is egyre fujnak hitehagyott alvilági sátánok, hogy a zsarátnok fellobogva ujból lángba boritsa e minden szenvedésen keresztülment országot.

E veszélyekben rejlik a vitézi rend nemes célja. Védeni a hazát külső és belső ellenség ellen, biztositani a béke nyugalmát s a nyugodt béke napjában egy szebb, egy boldogabb jövő elérése céljából becsületesen, csüggedés nélkül szeretve munkálni a hazai földet.

Eme szent céloknak a szolgálatába állitom vitézeinket, ehhez a szolgálataikhoz kivánom Isten áldását és ehhez kérem az érdemes község közönségének jóakaratu támogatását.

A lelkes éljenzések lecsillapultával Kusnyár András községi biró a község népe nevében köszöntötte az ünnepelt két férfiut.

Napkory István intéző inditványára a közgyülés egyhangu lelkesedéssel menesztett hódoló táviratot Magyarország Kormányzójához. Ennek kapcsán dr. Sztranyavszky Sándor főispán mondott magas szárnyalásu beszédet.

Vitéz Czikély István tábornok, székkapitány inditványára a közgyülés elénekelte a magyar Hiszekegyet, majd a résztvevők valamennyien kivonultak a vitézi telkekre, ahol Kardos Gyula ev. alesperes, majd dr. Horváth József mohorai plébános avató beszédei után aláirták a beiktató okmányokat.

Az ünnepséget vitéz Czikély István tábornok a következő beszéddel zárta be:

Vitéz bajtársaim! Ezek azok a földek és vitézi telkek, amelyeket becsületesen teljesitett szolgálatok jutalma gyanánt a nemzeti elismerés, a nemzeti hála adott. Egy-egy darab a haza testéből élő tanubizonysága annak, hogy a haza hü fiait még megcsonkitott vérző testéből is tudja jutalmazni.

Jutalma a hüségnek, de záloga is egyszersmind. Záloga a honszeretetnek, az el nem muló hazafiui kötelességnek, melyek az ivadékokat is terhelik. Szeressék ezt a földet, vitéz bajtársaim, müveljék telküket odaadással, terjesszék ki rajtuk családjuk fáját s nevelnek a hazának hü fiakat, Isten segitse munkálkodásukban.

A vitézi telek uj birtokosa, Lukács János Jenő, a hálától csordultig telt szivvel mondott köszönetet az adományért és tett fogadalmat a vitézi erények nevében.

Az ünnepség lezajlása után szandai vitéz Sréter Ferenc uri háza látta magyaros vendégszeretettel a társaságot.

Összes m. Vitézi Székeknek.

Az O. V. Szék a V. és G. L. 45. számában közölte, hogy hivatalos közleményeket közvetlen ide és nem a lapszerkesztőséghez kell beküldeni.

Felhivom az összes vitézi szerveket, hogy ezen intézkedést tartsák be.

O. V. Szék.

Megtalált vitézségi jelvény.

752. számu vitézi jelvényt, tulajdonosa Budapest Vitézi Székénél, (Váczi-utca 62. sz.) átveheti.

B. V. Szék.

Lakcim- és előfizetés bejelentése.

Bár a lap cimzése és szétküldése az O. V. Széknél vezetett tiszti és legénységi törskkönyvek alapján történt, mégis előfordult, hogy kb. 250 darab ujság helytelen cim miatt a kiadóhivatalhoz visszajött. Ez azt bizonyitja, hogy a vitézek lakásváltozásukat nem jelentették be. E visszajött példányokat a szerkesztőség megőrzi s ha az illetők helyes cimét megkapja, azokat utólag elküldi. Ujabb lapszámot a téves cimekre a kiadóhivatal egyelőre nem küld.

Hogy a lap további szétküldését, lényeges postaköltségét és az ezzel járó munkát megtakaritthassuk, az O. V. Szék elrendeli, az összes vitézeknek, hogy akik a lapot megkapták, ezt az illetékes megyei Széknek levelezőlapon (vagy szóban) még aznap jelentsék be. Ugyszintén azt is, hogy az előfizetési összeget beküldték-e már és hány hónapra? Ezen adatokból a m. Székek megtudják állapitani, hogy kik kapták meg a lapot és kik nem. Azokról, akik jelentést nem tettek, — igy valószinü, a lapot eddig sem kapták meg, — a m. Székek egy-egy név- és lakcim jegyzéket szerkesszenek s sürgősen terjesszék be. Ebben feltüntetendő (egy összegben), hogy a lapot ezek szerint hányan kapták meg rendesen.

A mulasztást terhelő vitézeket pedig alkalomkor figyelmeztessék, hogy ily jelentéktelennek látszó egyéni mulasztások, milyen rengeteg dolgot s milliókra menő költséget okoznak.

A beérkező adatokkal a lap cimjegyzéket helyesbitjük, ami bizony a szerkesztőségnek 6100 név között igen nagy munkát okoz s költségbe is kerül. Hasonló nehézségek elkerülése végett, jövőben, minden vitéz lakcimváltozását egy levelezőlapon okvetlen a szerkesztőséggel is közölje. Az O. V. Sz. egyben felkéri az összes m. Székeket, hogy figyeljék s a havi nemzetvédelmi jelentésben emlitsék meg, vajjon a lap vasárnapra tényleg a vitézekhez érkezik-e? A m. Székek törekedjenek arra, hogy a vitézi összejövetelek, megbeszélések alkalmával a »V. és G. L.« ügyét, kérdéseit is megbeszéljék. Igyekezzenek, különösen arról adatokat gyüjteni, miként felel meg a lap kitüzött céljának, mik a hiányai s mnő kivánságok összegezhetők.

Azokkal a vitézekkel, akik talán nem kapták meg e lap előbbi számait, tájékozásul közöljük, hogy a kötelező előfizetés (f. évi nov. hó 1.) óta eddig a lap XI. 8, XI. 15, XI. 22 és XI. 29-én jelent meg és küldetett szét az összes vitézeknek.

Országos Vitézi Szék.

Egy halott vitéz temetése.

Gyuláról jelenteték nekünk, hogy Mezőberényben október 5-én váratlanul meghalt Békésmegye egyik legderekabb vitéze, névszerint vitéz Veres András volt t. tizedes. Vitéz bajtársunk temetése október 7-én volt ugyancsak Mezőberényben a járás vitézeinek és a község lakóinak nagy és osztatlan részvéte mellett. A vitézek járási szakasza és az elhunyt mezőberényi bajtársai a temetés napjának délelőtjén egy-egy koszorut helyeztek a ravatalra, délután pedig 14 diszruhás vitéz jelent meg a temetésen a járási hadnagy vezetésével. A gyászkocsi előtt egy vitéz haladt s egy kis párnán az elhunyt sapkáját, kardját, kitüntetéseit és vitéz jelvényét vitte. A többi vitéz a gyászkocsit követte. A temetőben járási hadnagya búcsuztatta el vitéz Veres Andrást rövid, szivekhez szóló gyászbeszéddel. A halott koporsóját ezután társai sirbatették és elföldelték... A temetésen — mint tudósitónk irja — ezuttal is impozáns módon nyilvánult meg a lokosságnak a vitézi intézmény iránt érzett tisztelete!

Ennyit mondott a hiradás. Nem világot rengető esemény az, amit belőle megtudunk és mi mégis közreadjuk. Tettük ezt főleg azért, mert néhai vitéz Veres András az ő egyszerü, becsületes, dolgos életével és hazájához mindig hüséges szivével jogot szerzett arra, hogy szomoru elmulásának hirét fájó és részvétteljes érzéssel minden vitéz bajtársa tudomásul vegye. De közreadtuk azért is, mert abból a végtisztességből, amelyet Veres Andrásnak az ő szülőföldjén lakó vitéz bajtársai megadtak, mindnyájan üdvösséges tanulságokat meritheténk. A mezőberényi vitézek megkapó, égieknek és földieknek egyaránt tetsző végső tisztelgése ugyanis a bajtársi szeretetnek, a kegyeletnek és az összetartozás érzésének oly an magas foku megnyilatkozása, amely feltétlenül elismerést és tiszteletet érdemel. Az egyénnek is s a Rendnek is diszére válik, ha nemes példájukat követjük.

Vitézi gyülés Győrött.

450. m. sz. — 1925.

Győr-Moson-Sopron k. e. e. vármegyék vitézi Székkapitánya folyó év december hó 6-án vitézi gyülést tart, melyre az összes megyebeli vitézek ezennel meghivatnak. Tekintettel a gyülés tárgysorozatának fontosságára, azon a megye állományába tartozó összes vitézek megjelenése kötelező.

A gyülés előtt a vitézek Főkapitányának magas névnapja alkalmából dél. 9 órai kezdettel ünnepélyes istentisztelet tartatik a római kath. vitézek részére az Orsolyák rendházának Apáca-utcai templomában, a református és evangélikus vitézek részére saját templomaikban. Ezekhez gyülekezés a templomok előtt.

Istentisztelet után délelőtt 9 óra 15 perckor veszi kezdetét a gyülés a vármegyeház nagy termében.

A gyülés tárgya:

1. Nemzetvédelmi előadás.
2. Vitézek közremüködése a Levente egyesületekben, toborzásoknál, továbbá kivándorlások megakadályozásában.
3. A megyei vitézek segélyegyletének megalapitása feletti határozat.
4. Vitézek járási beosztásának kihirdetése.
5. Vitézek résztvétele a gazdasági tanfolyamokon.
6. Telkek befásitására, gyümölcs és szederfák ültetésére felhivás. Előjegyzése a jelentkezők részére szükséges fáknak a megyei Vitézi Szék által leendő központi beszerzés céljából.
7. A megyei vitézek fegyvertényeinek kinyomatása iránti határozat.

A vitézi telkekre kirótt járadékösszegek helyességének ellenőrzése.

9. A telkes vitézekre kirótt járadékok és adók befizetésének ellenőrzésére minden telkes vitéz adó- és járadékkönyvét bemutatni tartozik.
10. Esetleges kérelmek és panaszok az egyes vitézek részéről.

Gyülés után délután 1 órakor társas ebéd a győri Lloydban, melyen a részvétel nem kötelező ugyan, de kivánatos.

Az ünnepélyes istentiszteletre és a társasebédre a megyében tartózkodó, de nem a megyei Vitézi Szék állományába tartozó vitézek is tisztelettel meghivatnak.

Akik a társas ebéden részt óhajtanak venni, ezt szóbelileg vagy levelezőlapon legkésőbb december 4-ig jelentsék be a megyei Vitézi Széknek.

Külön meghivók nem adatnak ki.

Győr vm. Vitézi Széke.

Vasvármegye Vitézi Széke

372. m. sz. — 1925.

felhivja az állományába tartozó, illetve Vasmegyében lakó tiszti és legénységi vitézeket, hogy folyó évi december hó 6-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor Szombathelyen a Vitézi Székkapitányság hivatalos helyiségében jelenjenek meg.

Összejövetel célja: a szokásos évi vitézi megbeszélés.

Öltözet: ünneplő, kitüntetések feltüzendők.

Utiköltséget a m. Szék — sajnos — nem folyósithat.

Vasvármegye Vitézi Széke.

Somogy vármegye Vitézi Székkapitánya.

1030m. sz. 1925. sz.

Vitézeim!

Magyarország kormányzója, Őfőméltósága nagybányai vitéz Horthy Miklós ur, a vitézi Rend főkapitányának f. é. december hó 6-án van a magas nevenapja.

Mi, somogyi vitézek, ünnepélyesen megtartjuk Főméltóságu Urunk nevenapját.

Az ünnepély sorrendje:

1. Gyülekezés 1925. december 6-án reggel 8 óra 10 perckor, a vármegyeház udvarán.
2. Ünnepélyes istentisztelet a helyőrséggel együtt.
3. Vitézi diszközgyülés a vármegyeház diszermében.
4. Diszebéd a Turul-szálló nagytermében.

Felhivom Nemzetességed, hogy ezen ünnepélyen feltétlenül részt vegyen. Felmentő okot kizárólag betegség, vagy igen sürgős családi ügy képezhet, melynek igazolása irásban teendő meg.

1. A gyülekezés reggel 8 óra 10 perckor azért lesz, hogy az egyes jelentkezők nyilvántartása, bejegyzése és a bankettköltségek beszedhetők legyenek.
2. Öltözett ünnepi, összes kitüntetések és kisjelvény.
3. A diszebéd áll: leves, sült körettel, rétes, személyenként félliter bor, fél üveg szóda, 2 drb. kenyér. Ára: 30 ezer K, mely összeg a reggeli gyülekezésnél az erre alakitott bizottságnál befizetendő.

Bár a diszebéden való résztvétel nem kötelező, mégis elvárom, hogy azon is összes vitézeim részt vegyenek, annál is inkább, mert a délutáni vonatokat senki le nem kési. Hogy a diszebéden résztvevők pontos létszámát megtudhassam, elrendelem, hogy mindazon vitézek, kik az ebéden nem vesznek részt, azt a székkapitányságnak legkésőbb december hó 2-ig irásban vagy személyesen jelentsék.

fonyódi vitéz Markóczy Antal s. k. altb.
Somogy vármegye vitézi székkapitánya.

Szatmár, Ugocsa és Bereg Vitézi Széke.

494. sz. msz. — 1925.

Ertesitem az állományilag ide tartozó összes vitézeket, hogy a Kormányzó Ur Őfőméltósága nevenapja elalmából Mátészalkán vármegyei vitézi értekezlet fog tartatni, melyen a Cimzett összes vitézek megjelenni tartoznak.

Megjelenés: 1925. december hó 6-án délelőtt 8 órakor Mátészalkán a vármegyeházán.

Öltözet: ünnepi, az összes kitüntetésekkel.

A vitézi értekezlet után vitézi bajtársi ebéd fog

tartatni, aki ezen résztvenni óhajt az egy levelezőlapon ezen szándékát a vármegyei Vitézi Széknek Mátészalkára minél előbb jelentse be. Egy terítők 15.000 korona.

Szatmár-Ugocsa vm. Vit. Sz

Családi értesítő:

Születések:

Vitéz Horváth Sándor körjegyző és Horváth Irma fia László szül. Hosszuvölgy, 1925. okt. 14. (rk.) — vitéz Gergő Béla a. ü. jegyző és Kukorelly Mária leánya Klára Mária, Erzsébet szül. Polgárdi, 1925. szept. 19. (rk.) — vitéz Bendy Gyula községi tanitó és Konrád Ilona leánya Ilona szül. Székesfehérvár 1925. okt. 23. (rk.) — vitéz Kárpáti Zoltán János tüzérszázados és Tiszatarjáni Molnár Klára fia Zoltán szül. Miskolc, 1924. máj. 31. (rk.) — vitéz Szilágyi Dénes dr. és felesége Kovács Gitta leánya Edit szül. Debrecen, 1925. ápr. 7. (ref.) — vitéz Galambos József dr. orvos és felesége Baky Erzsébet leánya Eszter szül Budapest, 1925. márc. 26. (ref.) — vitéz Csaba Gyula dr. ügyvéd és felesége Lavotta Emma fia Zoltán Béla szül. Nyiregyháza, 1925. jul. 27. (ág. ev.) — vitéz Csorba Ferenc jegyző és Csendes Emma fia László Mihály György szül. Bökény, 1925. aug. 14. (gör. kat.) — vitéz Mátray Kálmán rendőrfelügyelő és Bárány Jolán leánya Emma Jolán Margit szül. Budapest, 1925. szept. 6. (gör. kat.)

Halálozások:

Vitéz Gergő Béla a.ü. jegyző és Kukorelly Mária leánya Klára Mária Erzsébet megh. Polgárdi, 1925. szept. 28. (rk.) — vitéz Szilágyi Dénes dr. felesége Kovács Gitta megh. Debrecen, 1925. aug. 17. Kora 19 éves (ref.)

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Gazdasággal foglalkozó előfizetőink figyelmét különösen felhivjuk e rovatban közölt cikkekre és tudósitásokra. Ha figyelemmel kisérik gazdasági közleményeinket, sok hasznos utmutatást találnak, amelyek segitségükre fognak szolgálni.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara Győrött tartott közgyülésén

több közérdekü inditvány hangzott el a kisgazdák részéről. Mészáros István gazdaköri elnök szóvátette a mütrágyakartel kérdését, a tavasszal még 6100 K-ért kapható mütrágya őszire 7000—7400 koronára szökött fel, holott a pár km-el arrébbfekvő osztrákok által megszállott területen jóval olcsóbb a mütrágya. Ilyen drága áron a kisgazdák nem tudnak a többtermelés érdekében mütrágyára áldozni. A nemesitett vetőmagvak beszerzését a vasuti fuvar drágasága teszi lehetetlenné, a messzebblevő nemesitő gazdaságból szállitott mag 150—170 százalékba kerül. Lits Ferenc megállapitotta, hogy a gazdatársadalom a legtöbb adófelszámolási bizottságokban jelentékeny kisebbségben van, s hogy 1924-re 3 métermázsa buza ugyenértékü tiszta jövedelmet állapitottak meg, aminek létezését nemcsak Fejérmegyében, hanem más megyékben is kizártnak tartja. Ifj. Kovács Antal bizonyitja, hogy a megszorult gazdák uzsora kölcsönöket kénytelenek felvenni, mert bár a Nemzeti Bank leszállitotta a kamatlábat, a vidéki takarékpénztárak mégsem tudják kielégiteni a kölcsöntkérők igényeit.. Esetet tud, hogy valaki áprilisban 40 százalékos kamat mellett vett kölcsön buzát augusztusi visszafizetésre. Egy másik társa 10 mázsa kukoricáért 30 mázsa kukorica visszafizetését vállalta. Ennek következése ugyanaz lesz, mint az 1870-es években lezajlott uzsorának, amely sok gazdát tönkretett. Az uzsoratörvény megfelelő módositását követeli. Kis Dénes a községi apaállatok kérdésének szomoru helyzetét tárja fel. Az apaállatok sem számban, sem minőségben nem felelnek meg a legminimálisabb követelményeknek sem. Viszont a községek teherbiró képessége a végső határig ki van meritve, s a drága és kellőszámu apaállatok beszerzésére, azok megfelelő tartására és gondozására a községek képtelenek. Csak hosszulejáratu olcsó hitellel jöhet a földmivelésügyi kormány e kérdésben a népies állattenyésztés segitségére. Sajnálattal látja, hogy a tejszövetkezetek fellendítésére a földmivelésügyi államtitkár által kilátásba helyezett 600 ezer svájci frank még ma sem jutott rendeltetési helyére. Kifogásolja, hogy a járási számvevőségeket centralizálták és igy a községek háztartásának ellenőrzését mindig más- és más tisztviselő végzi, aki a helyi viszonyokkal távolról sincs tisztában. Ruip Jenő a mezőgazdaság válságos helyzetét tette szóvá. 1924-ben a termelési válság, most pedig értékesitési és hitelválság sujtja a mezőgazdaságot. Lehetetlen állapot, hogy mig a mezőgazdasági termékek értékesitése áron alul történik, addig a mezőgazdaságban szükséges ipari cikkek mérhetetlen drágák.

Az inditványokra gróf Khuen-Héderváry Károly kamarai elnök adta meg a szükséges felvilágositásokat s javaslatára a közgyülés a megfelelő lépések megtételét határozta el.

A vámkorona árfolyama változatlan.

A pénzügyminiszter november hó második felére a vámkoronát változatlanul hagyta meg, 14500 papirkoronával egyenlő értékben.

Konyhakertek vetésforgója.

Minden gazdálkodási ágban, igy a konyhakertészetben is megvan az okos beosztásnak a maga haszna, amire csak akkor jön rá a gazda, amikor alkalmazta. A föld termőereje nem végtelen s a növények táplálékául szolgáló alkatrészek aszerint fogynak, amint azt az egyes vetemények kihasználják. Ha állandóan ugyanazt a terményt vetjük, akkor lassankint elfogynak a növekedéshez szükséges tápanyagok, a földet kizsaroljuk, hogy ez meg ne történjék, szokták alkalmazni a kertgazdaságban is a vetésforgókat, akárcsak a mezőgazdaságban.

A zöldségféléket sem lehet minden rendszer nélkül össze-vissza termeszteni, hanem bizonyos előre megállapitott rendszer szerint, ami által a talaj tápanyagait jobban ki tudjuk használni, termésünk eredményesebbé válik és bizonyos betegségek ellen is jobban tudunk védekezni. Az egyes zöldségfélék szeretik a jól trágyázott földet, mások meg akkor adnak csak jó terméstt, ha a föld pár évvel előbb volt trágyázva. Ugy kell tehát a vetésforgót megállapitani, hogy minden növény megtalálja azokat a feltételeket, amelyek neki legjobban megfelelnek. Első évben például jól trágyázott földbe a káposzta és salátafélék, a laboda, tök, ugorka, dinnye és kukorica kerülhetnek, mig a második évben a hagyma és gyökérfélék, paprika, paradicsom és mák. A harmadik évben ugyanabba a földbe vethetők a hüvelyesek, a burgonya és a magtermő növények. Homokos talajon, amely a trágyaerőt rövidebb ideig tartja meg, a hármas forgót alkalmazzuk, mig agyagos talajon minden ötödik esztен-

dőben kerül vissza ugyanaz a növény ugyanarra a területre.

A mondottak szerint a zöldségeskertet be kell osztani három vagy négy részre s ezekből évenkint csak egyet trágyázunk meg, a többieket pedig a következő évben. Az évelő növények számára legokosabb, ha a forgón kivül eső területen külön helyet rendezünk be. Különös figyelmet kell arra forditani, hogy egy forgóban sohase kerüljön egymás közelébe a sárgadinnye és ugorka, a görögdinnye és a tök, a retek és a kerekrépa, a cékla és a takarmányrépa, káposzta és repce, a különféle bab- és borsófélеség, mert ellajzanak.

Hogy a talajt minél jobban kihasználhassuk, a kései terméнyek előtt még egyes korábban fejlődő növényeket vethetünk, vagy ha együtt, közéjük vetjük is, ezek korábban fejlődve már kiszedetnek, mire a másikat elnyomhatnák. Más zöldségféléket viszont csak akkor vetünk, amikor már a fővetemények lekerültek a földről. Eszerint tehát elő-, utó-, közbenső- és fővetemények ügyes alkalmazásával hozzásegitenek az eredményes kertészkedéshez. (hl.—dr.)

Olcsóbbodik a pénzhitel.

Ismeretes, hogy a Nemzeti Bank legutóbbi 2 százalékos kamatlábles állitását nem követte a várt mértékben a hitelek olcsóbbodása, mert a pénzintézetek sok esetben nem mérsékelték megfelelő arányban a kihelyezési kamatlábat. Az állam a maga részéről igyeke ett alátámasztani a Nemzeti Bank akcióját és elvül mondotta ki, hogy az állami pénzekből nyujtott hitelek kamata csak 3 százalékkal lehet magasabb a hivatalos kamatlábnál. Leszállitotta továbbá a köztisztviselői kölcsönök kamatát 9 százalékra, az épitkezési kölcsönök kamatát 10 százalékra, a tatarozási hitelek kamatát pedig 11 százalékra. Annál kirivóbb volt tehát, hogy a magánkamatláb nem csökkent és a kölcsönre szorulók csak igen drágán tudnak pénzhez jutni. Jelenleg azonban már az a helyzet, hogy igen sok külföldi olcsó pénzajánlat lévén a piacon, a magánbankok is egymásután kénytelenek leszállitani a hitelezési kamatlábat, s igy a legrövidebb időn belül a hitelviszonyok enyhülése remélhető.

Lehet-e értékesiteni a burgonyát?

A nagy burgonyatermésnek a hasznát nem látják a gazdák, sőt éppen a rendkivül nagy készletek okozzák, hogy az árut sem belföldi, sem külföldi kezek nem vásárolják. Más években több mint 20 millió aranykorona értékü burgonyát szállitott ki Magyarország külföldre, minthogy azonban az idén a többi államokban is jó volt a termés, csekély exportra lehet csak számitani, azért a burgonyát más módon kell értékesiteni. Nem volna kielégitő megoldás szeszt termelni a felesleges burgonyamennyiségből, mivel az egész világon szesztultermelés van, tehát a szeszt nem lehet eladni. A nehéz helyzeten csak rendkivüli intézkedések segithetnek, igy például a tulmagas szállitási költség ma a belföldi forgalomban a burgonya árának körülbelül a felét teszi. Ha tehát olcsón akarjuk kijuttatni a külföldre a magyar burgonyát, hogy az idegen piacokon versenyképes legyen, akkor még áldozatok árán is le kell szállitanunk a vasuti tarifát. A tarifamérséklés a belföldi fogyasztást is elősegitené, mert a burgonyát a legolcsóbb emberi táplálékká tenné és állati takarmánynak is jól kifizetődnék. Hiszen ma a gazdák 400—500 koronáért is eladják a termésüket, bár ezzel a termelési költségük sem fizetődik ki. Az exportot föl lehetne lenditeni azáltal, hogy kikeressük a megfelelő exportpiacokat és a szállitást oda megszervezzük. Igy például Görögország és Törökország ma szivesen vásárolnak burgonyát, ezekre a helyekre tehát meg kellene könnyiteni az exportot. Komplikálja az értékesitést az, hogy a burgonya romlandó cikk és fagyban nem szállitható. A terméست tehát fel kellene dolgozni burgonyaliszttè, vagy pedig burgonyapehely és burgonyaszelet alakjában forgalomba hozni. Ehhez azonban feldolgozó gyárak volnának szükségesek, amelyeknek felállitása rövid időn belül csak az illetékes körök közreműködésével történhetik meg.

Megnyilt a budapesti nemzetközi baromfikiállitás.

Az Iparcsarnokban rendezett nemzetközi baromfikiállitást a mult pénteken, folyó hó 20-án nyujtotta meg Schandl Károly földmivelésügyi államtitkár, aki megnyitó beszédében kiemelte, hogy az utolsó félesztendőben baromfikivitelünk oly mértékben fejlődött, hogy a békebeli állapotot is tulsárnyalja. Kiállitásra került 1400 tyuk, 600 lud és kacsa, 200 pulyka, 700 galamb, 230 házinyul. Ezenkivül tojások, leölt szárnyasok és a szakmába vágó gépek és eszközök. A külföldi kiállitók legnagyobb része Ausztriából és Németországból hozta magával a kiállitott állatfajtákat, de a külföldiek az idén elmaradtak a magyar kiállitók mögött. A magyar anyag a legszebb az egész kiállitásban. A magyar parasztság és a kisgazdák azonban, sajnos, még mindig nem foglalkoznak elég mértékben a baromfitenyésztéssel, — amint azt a kiállitás egyik vezetője elmondotta. A magyar parasztság között az a téves hit van elterjedve, hogy a közönséges, paragi baromfi több tojást ad, mint a nemesitett. Ez a felfogás nem állja meg a helyét. Eladni is jobban lehet fehér bőrü, fehérhusu nemesitett baromfit, mert a külföld főleg ezt keresi. Igaz, hogy a fajbaromfit jól kell táplálni és válogatott koszton kell tartani, a magyar paraszt pedig jobb szereti, ha a kikelő baromfi saját magát keresi meg »kenyeré«. Annak ellenére, hogy az állami nemesitési akció a parasztok körében a háború óta megszünt, a magyar baromfitenyésztés mégis óriásit fejlődött. Erre mutat a baromfikiviteli statisztika is. Amig ugyanis békében az egész Magyarország területéről 80 millió aranykorona értékü baromfit exportáltak, addig 1924-ben már Csonkamagyarország 44 millió aranykorona értékü baromfit vitt ki külföldre, az idén azonban csak az első félévben 60 millió aranykoronára nőtt fel ez a szám. Ha a magyar gazdák a baromfinemesitést felkarolják, ugy az export még inkább növekedni fog és az ország óriási jövedelemre tehet szert.

Megjelent a pengőtörvény!

Felszabadult a valuta- és devizaforgalom.

A kormány kiadta azokat a rendelkezéseket és közzétette azokat a megállapodásokat, amelyek a valutareform betetőzéséhez még szükségesek voltak. A pengőérték megállapitásáról és az ezzel összefüggő rendelkezésekről szóló törvénycikk végrehajtása tárgyában elrendelt utasitások folyó 21-ével életbe léptek. Magyarország uj pénzlába megállapittatván, a pénzérték stabilizálásának eddigi, a 346 ezer koronás merev fontárfolyamon alapuló módja megváltozik. Pénzértékünk stabilizálásának alapja az uj pénzláb, mely abban kerül kifejezésre, hogy a Magyar Nemzeti Bank egy kilogramm szinaranyért 3794 pengőt, azaz 47,425.000 koronát ad. A Nemzeti Bank köteles a neki felajánlott aranyrudakat bankjegyekre, a finom arany kilogrammját a 3.794 pengővel számitva mindenkor beváltani. A pengőtörvény kihirdetésével Magyarország uj valutája már tulajdonképen életbe is lépett. Az érmepénzek veretése is meg fog kezdődni, azonban azok egyelőre nem kerülnek forgalomba, csak midőn már kellő készletet gyüjtött össze belőlük a Nemzeti Bank, fogja azokat a mindennapi forgalom számára átengedni. A pengőben való számitáshoz a gazdasági életnek még hozzá kell szoknia és mint tudjuk, az uj valutában való könyvelésre, számolásra, stb. egyelőre nem is kötelezi a hivatalokat és a magánosokat a törvény. A fővárosi nagybankok és takarékpénztárak elhatározták, hogy a Magyar Nemzeti Bankkal, a Postatakarékpénz-

tárral, az Állampénztárral és a tőzsdével egyöntetüen és egyidőben fogják eszközölni az áttérést a pengőben való számitásra.

A pengőtörvény kihirdetésével egyidejüleg a kormány felszabaditotta a valuta- és devizaforgalmat, ennélfogva a külföldi fizetőeszközök ismét a szabad tőzsdei forgalom tárgyát képezik. A felszabaditó rendelet folytán ezentul bárkinek szabad a Magyar Nemzeti Bank engedélye nélkül is külföldi fizetőeszközt venni vagy eladni, kölcsönvenni vagy kölcsönözni, vagy bármi célból bárkinek átadni vagy bárkitől elfogadni. Továbbá bárminemü külföldi pénzt vagy magyar korona értékre szóló csekket, váltót, utalványt, takarékbetéti könyvet, pénztárjegyet magyar korona értékre, valamint külföldi értékre szóló értékpapirt, kamat- vagy osztalékszelvényt stb. külföldre kivinni, vagy külföldi részére leté be helyezni, ugyszintén szabad külföldinek magyar korona-értékre szóló hiteleket nyujtani és bármi cimen magyar koronát külföldre kiajánlani.

Amint látjuk, a rendelet az összes eddigi korlátozásokat megszünteti abból a gondolatból kiindulva, hogy a magyar korona olyan szilárdan áll, hogy semmiféle mesterséges védelemre nincsen szüksége. Mégis a Magyar Nemzeti Bank továbbra figyelemmel fogja kisérni a valuta- és devizapiacot és a rendelkezésre álló külföldi fizetési eszközök igénybevételével meg fogja akadályozni az esetleges romboló spekulációt és igy a pénzpiac nyugodt forgalmát biztositja.

Gyümölcsfák ültetéséről.

Az őszi vagy tavaszi ültetés tekintetében a vélemények különbözők. Több ezer oltvány kiültetése után meggyőződvén a szőlő égöve alatt az őszi ültetés eredményéről, az a vélemény, hogy minél korábban ültetünk, annál jobb. Gaucher, ez a francia származásu német pomológus és kertészeti iskolaigazgató, kertészek nagyrabecsült tanitómestere, az ültetési időre a következő szabályt állitotta fel: ültess oly korán, mint lehetséges; októberben jobb, mint novemberben, novemberben jobb, mint decemberben, decemberben jobb, mint januárban, januárban jobb, mint februárban, februárban jobb, mint márciusban, márciusban jobb, mint áprilisban. Gaucher-nak ez a szabálya manapság módositva jön alkalmazásba. Legelfogadottabb vélemény az, hogy ültetésre legalkalmasabb időszak az ősz, azonnal lombhullás után, október második felétől november közepéig, végéig, de csak abban az esetben, ha a talaj jó állapotban van, átereszto meleg, száraz és ha az oltványok jól kiérett állapotban kerülnek a kiültetésre. Az őszi ültetésnek sok előnye van. A A kora ősszel ültetett oltvány, különösen, ha 1—2 hétig a meleg napsugár éri azt, gyökerein a sebek még az ősz folyamán behegednek. Nagyon elősegiti a jó meggyökeresedést, ha az oltványokat kiszedés után azonnal elültetjük. Mindenesetre fontos, hogy a távolabbról érkezett fák a csomagból azonnal kivétessenek és a földbe kerüljenek; tehát haladék nélkül ültessük el, vagy ha az ültetést elhalasztjuk és talán csak tavasszal ültetünk, akkor azokat gondosan vermeljük el.

Az ősszel ültetett és már meggyökeresedni kezdő fa a következő nyáron nemcsak jobban növekszik, de sokkal jobban is birja a nyári szárazságot, mint a tavasszal ültetett fa. Az őszi szép napokon jobb ültetni, mint a tavaszi szeszélyes időjárásban, amikor amugy is felhalmozódnak az egyéb tavaszi teendők. S végül az sem mellékes, hogy ősszel — amint már emlitettük — a kivánt minőségü és fajtáju oltványt biztosabban be tudjuk szerezni, mint tavasszal, amikorra a faiskolák oltványállománya már megfogyatkozott és nincs ott már választék, ugy, hogy a kivánt fajta is gyakran csak névleg van meg a jelzőtáblán.

Ősszel viszont ügyelni kell arra, hogy kiérett oltványokat ültessünk el. Ha az oltvány teljesen kiérett, akkor a leveleit lehullatja és talán csak az erősebb vesszőkön marad meg néhány levél, amelyek leszedhetők anélkül, hogy az oltványban kárt tennének. Ellenben helytelen az oltványokról, mielőtt azok beértek volna, a leveleket leszedni és igy siettetni a kiérést. A lombtól való ilyen erőszakos megfosztás az oltványt gyengiti; kevésbbé téllállóvá teszi és sok bajnak lehet az okozója.

Az őszi ültetést el kell végezni, mielőtt még a fagyok beállanának. Télen tehát, november második felétől február végéig csak akkor ültessünk, ha a fagyok azt megengedik. A munkálatokat be kell szüntetni, mihelyt a hőmérséklet 0 fok alatt van, mert a gyökér már a 0 fok alatt 1—2 C foknál is kárt szenvedhet.

Hideg, nedves, át nem eresztő talajban az őszi ültetést lehetőleg mellőzzük, mert itt a gyökérképződés nehezen indul meg és nagyon könnyen megfeketednek a metszési sebek a gyökéren. Az ilyen megfeketedett metszési lapok már nem hegednek, nem alkalmasak a gyökérképzésre.

Ilyen viszonyok között tavasszal ültessünk február végétől kezdődőleg minél korábban, mihelyt a fagyok megengedik azt.

Mi történt külföldön.

A cseh választások eredménye.

A képviselőválasztások eredménye szerint a háromszáz képviselői mandátum a pártok között a következőképen oszlik meg: A kormánytámogató koalicionak 159 mandátuma ván, az ellenzéknek pedig 141. A tót néppárt 23 mandátumot szerzett vagyis 12-vel többet, mint eddig volt. Ezzel szemben a cseh szociáldemokraták a régi 52 helyett most csak 29 mandátomot tudtak megkapni. Az országos magyar kereszténységszocialista párt 4 mandátumot szerzett. A magyar nemzeti párt 6 mandátumra tett szert. Az egyesült német-magyar szövetség az ellenzéknek legtekintélyesebb szövetsége és 40 és 45 képviselőből áll.

Radics szerb miniszter lett.

Radics István a horvát nemzeti küzdelem vezére tudvalevőleg fogságában behódolt Pasics kormányának és pártjaival együtt bevonult a szerb kormánytámogató radikális pártba, most végre hosszas huzavona után bejutott a minisztertanácsba, mint közoktatásügyi miniszter. Radics legutóbb Leibachba utazott és az olasz határ mentén dörgedelmes beszédett mondott és megfenyegette az olaszokat, hagyha átmerészkednek a jelenlegi határon és megtámadja Szerbiát, akkor a »balkáni civilizáció« védelmében szembetalálják majd magukat Szerbián kivül Csehországgal, Lengyelországgal, Romániával, sőt még Törökországgal is. Mindenesetre az uj szerb közoktatásügyi miniszter vállal felelőséget ezért a nyilatkozatért és talán megtudja magyarázni az ámuló világnak, hogyan képzeli el Csehország és Lengyelország részvételét az esetleges olasz-szerb háboruban, valamint ő lesz felelős azért is, hogy az angorai török

csapatok is megjelenjenek az esetleges balkáni harcszintéren a szerb csapatok oldalán. A harcias szerb közoktatásügyi minisztert ugylátszik tulságosan elragadta a heve, kijelentéseit azonban az olaszok sem vehetik tulságosan komolyan.

A francia kormány bukása.

Vasárnap megbukott a francia kormány. A pénzügyi javaslatok tárgyalása során három szavazattal leszavazták a kormány javaslatát, mire Painlevé miniszterelnök bejelentette a köztársaság elnökének a kormány lemondását. A kormányalakitást Briand külügyminiszterre bizta a köztársasági elnök, de még nem bizonyos, hogy sikerül-e a kormányalakitás. Hir szerint, ha Briandnak nem sikerül a kormányalakitás, akkor Herriot a szélsőbaloldali pártok vezetője alakit ismét kormányt. Nem sok kilátás van azonban arra, hogy Franciaország ilyen módon kikeveredjék azonban a sulyos politikai, pénzügyi és katonai bajokból, amelyek a kormányválságot előidézték. Nagyon jellemző a világpolitikai helyzetre az, hogy épen most a locarnói békemü aláirásakor időpontjában dőlt össze a francia kormány. Előreláthatólag csakis az eddig követett francia külpolitika végleges felszámolásával lehet elérni a helyzet tisztázását Franciaországban is.

A sziriai harcok.

Sziriában a helyzet válságosra fordult. A felkelő druz-csapatok ujra előrenyomultak és most már Beirut kikötőváros és Damaskus főváros közötti összekötővonalat fenyegetik. A sziriai uj francia főkormányzó most indult el uj állomáshelyére és ezzel kapcsolatosan azt hiszik, hogy nagy támadás készül a felkelők ellen.

Az angol anyakirályné halála.

Alexandra királynő, VII. Edward angol király özvegye a napokban meghalt és a gyászeset miatt elmaradnak a december 2-ára kitüzött, locarnói egyezmény aláirása alkalmából tervezett népünnepélyek. Az udvari gyász miatt, amihez részben hozzájárul az időközben beállott francia kormányválság is, tervbevették a locarnói egyezmény aláirásának elhalasztását is. Ebben az ügyben azonban még nem döntöttek.

Izgalmas jelenetek az olasz képviselőházban.

Az olasz képviselőházban a Mussolini miniszterelnök elleni merénylet meghiusulása alkalmával üdvözlő javaslatot fogadtak el. Mikor a kommunisták nevében az egyik képviselő ellentmondott és azt mondotta, hogy az olasz munkásság nem osztja ezeket az érzelmeket. A fascista képviselők erre megrohanták a kommunista szónokot, elverték és a képviselőház ülésterméből eltávolitották másik két kommunista társával együtt. A képviselőház folyosóján tovább ütlegelték, majd pedig az épületből kidobták a téren várakozó fascisták elé. A rendőrség csak nagynehezen tudta megmenteni a kommunista képviselők életét, a téren várakozó fascisták bántalmazásai közepette. Ugylátszik az olasz képviselőházban nem tulságosan tisztelik a hazafiatlan képviselők szólásszabadságát és képviselői immunitását, — de ez esetben igen jól tették.

Riechthofen báró temetése.

Riechthofen Manfréd báró, német kapitány a hirneves repülőtiszt a világháboru idején sok fényes haditett után az egyik légi ütközetben elesett. Hamvai eddig Franciaországban nyugodtak, mig most megengedték a francia hatóságok az elesett hős repülőtiszt hamvainak szülőföldjére szállitását. Temetése nagy ünnepségek között folyt le Berlinben. Az elesett repülőtisztet ravatalára az angol és az amerikai repülőtisztek is koszorut helyeztek.

A dublini bombamerényletet.

Dublinban az ir köztársaságiak, akik állandóan harcban állanak az angolokkal, a mult héten bombával teljesen lerombolták egy mozgóképszinházat, amelyben egy ireket sértő háborus filmet adtak elő. Két rendőrt, akik a merényletet megakarták akadályozni lelőttek, egy harmadikat pedig sulyosan megsebesitettek. A fegyveres ir köztársaságiak már máskor is követtek el merényletet ez ellen a mozgóképszinház ellen, sőt már egyszer elrabolták ezt a háborus filmet is, de közben a tulajdonos uj filmet kapott és most mégis elő akarta adatni. A felháborodott irek most bombával szétrombolták a szinházat, azért, hogy véglegesen megakadályozzák a nekik nem tetsző film előadását.

HIREK.

Heti naptár.

NOV—DEC.	Romai kath naptár	Protestans naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
30 Hétfő	András ap.	András	A hét elején a nap 7 óra 5 perckor kél és 3 óra 25 perckor nyugszik a hét végén pedig 7 óra és 25perckorkél, 3 óra 40 perckor nyugszik
1 Kedd	Elig pk.	Elza	
2 Szerda	Bibiana vt.	Aurélia	
3 Csütörtök	X. Ferenc	Olivia	
4 Péntek	Borbála vt. †	Borbála	
5 Szombat	Szabbas ap.	Vilma	
6 Vasarnap	D2. Miklós	D2. Miklós	

Előfizetési felhivás megismétlése.

Az Országos Vitézi Szék szükségesnek találta, hogy a »Vitézek és Gazdák Lapja« minden vitéz otthonában megjelenjék. A vitézek ügyvezető törzskapitánya elrendelte, hogy lapunkat minden vitéz, akinek még eddig nem járt, megrendelje.

Hogy a lapra való előfizetés tulságos terhet ne rójon az egyes vitézekre, az előfizetési dijat évi 144 ezer koronáról 96 ezer koronára önköltségi árra szállitottuk le, vagyis egy félévre 48 ezer, negyedévre 24 ezer korona lesz a hetenkint gazdag tartalomban megjelenő lap ára.

Most már a lapra való előfizetés minden vitézre kötelező, ennélfogva a lapot minden vitéznek megküldöttük, november 8-iki számunkhoz csekklapot mellékeltünk.

*

Felhivjuk tehát azokat a vitézeket, akik az előfizetési dijat mindezideig be nem küldötték, hogy legalább ez év végéig szóló kéthavi előfizetési dijat sürgősen beküldjék. Ha csekklapjuk megvan, annak felhasználásával, ha elveszett, ugy postautalványon. Azoknak az előfizetését, akik már régebben és magasabb előfizetési dijszabás szerint küldötték meg, előfizetésüket átszámitjuk a mai leszállitott dijszabáshoz mérten.

Akik a lapot téves cimzés miatt rendesen nem kapják, jelentsék be kiadóhivatalunknak pontos cimüket. A kik jelenlegi lakhelyükről máshová költöznek, szintén rögtön tudassák velünk a cimváltozást, hogy a lapot idejében és pontosan mindenkinek megküldhessük.

Kormányzói elhatározás. A Kormányzó ur Őfőméltósága sok éven át hazafias buzgalommal teljesitett kiválóan eredményes és igen hasznos szolgálataiért adományozni méltóztatott: vitéz Juhász László nyugállományu altábornagynak, valamint vitéz Horváth Imre átmeneti illetékkel nyugállományba helyezett tábornoknak a II. osztmagyar érdemkeresztet, vitéz Dienes-Oehm Tivadar nyugállományu tábornoknak a csapatkiképzés terén hazafias buzgalommal teljesitett kiválóan eredményes és különösen hasznos szolgálataiért a II. osztályu magyar érdemkeresztet; a III. osztályu érdemkeresztet: vitéz Csörgey Károly vezérkari szolgálatot teljesitő ezredesnek a kiképzés és vezérkari szolgállat terén, vitéz Kozma Ferenc ezredesnek a csapatkiképzés terén és vitéz Vajtafy (Vasek) Ottó alezredesnek az altisztképző és nevelőintézet felállitása és megszervezése körül hazafias buzgalommal teljesitett kiválóan eredményes és igen hasznos szolgálataiért; a IV. osztályu magyar érdemkeresztet: vitéz Zalay Károly őrnagynak a csapatkiképzés terén hazafias buzgalommal teljesitett kiválóan eredményes és hasznos szolgálataiért.

Lelkész beiktatás a Kormányzó részvételével. Kenderesen, a a Horthy-család ősi fészkében, vasárnap iktatták be Csánky Benjámin református lelkészt. A beiktatási ünnepen Horthy Miklós kormányzó, Horthy István lovassági tábornok, Baltazár Dezső ref. püspök és más előkelőségek is résztvettek.

Házasság. Gosztonyi és krencsi Gosztonyi Tibor kir. kamarás és neje, zágoni Szentkereszty Emma bárónő tudatják leányuknak, Erzsébetnek, Branyiczkai Jósika Jenő báróval, néhai Jósika Andor báró és neje, néhai hadadi Wesselényi Anna bárónő fiával november 24-én történt házassági egybekelését.

Díjtalan jogi tanács tisztikaszinótagoknak. Dr. Pajor Rezső udvari tanácsos, a m. kir. Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület jogtanácsosa, ezen egyesület tagjainak hétfő délután 4 és 7 óra közt, — a tagsági igazolvány felmutatása ellenében, — díjtalan szóbeli jogi tanácsot ad. Lakik: II., Margit-körut 9. sz. Telefon: 5—75.

Szombatesti tánc. A tisztikaszinó tagjai és mozi átogatói minden szombat este 8 órától, földszinti tiszti éttermeinkben táncolnak. (Belépésnél a tagsági igazolvány vagy Mozi-Meghivó kivánatra felmutatandó.) — Délutáni ruha. — Waltz-féle hires konyha. — Jutányos árak. — Zenekar. — Belépés dijtalan. — Kedvezményes táncoktatás: Endrédy tánciskolájában Budapest, IV., Muzeum-körut 19.

Pályázati hirdetmény. Kiss István ny. altanácsnok az átmeneti viszony tartama alatti illetményeinek egy részét valamely hiányt szenvedő bajtársa támogatására ajánlotta fel. Erre a támogatásra igényt tarthatnak oly tényleges vagy nyugállományban levő tisztek (rangosztályba sorolt katonai közigazgatási alkalmazottak), akik önhibájukon kivül, sorscsapások következtében nehéz viszonyok közé kerültek és hiányt szenvednek. A pályázati kérvényekben részletesen felsorolandók azok az indokok, amelyek alapján a segély kéretik s ezeknek tényleges fenforgása, valamint a folyamodó családi állapota, érdemességi foka és rászorultsága az előljáró parancsnokság (hatóság) által igazolandó. A szabályszerüen bélyegzett folyamodványok az előljáró parancsnokság (nyilvántartó hatóság) utján akként terjesztendők a honvédelmi minisztériumba, hogy azok legkésőbb az 1925. évi november hó 30-ig beérkezzenek. Az illetékes parancsnokságok (nyilvántartó hatóságok) a hozzájuk beérkező folyamodványokat a fenti határidőig közvetlenül a m. kir. honvédelmi miniszterium 19. (alapitványi) osztályához terjesztik fel. Elkésve érkezett pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. — Azokat, akik az idén már nem pályázhattak, figyelmeztetjük, hogy jövőre jegyezzék elő.

Halalozás. A m. kir. Koronaőrség altiszti kara mély megrendüléssel közli, hogy szeretett bajtársunk, Baumgartner János koronaőrtisztheiyettes 1925. évi szeptember hó 29-én Somogym. Keleviz községben váratlanul elhunyt. Az elhunyttal a m. kir. koronaőrség egy kiváló és agilis altisztet veszitett el.

Értesités. Dankl Viktor vezérezredes, a Mária Terézia-Rend középkeresztese, stb., a Katonai Mária Terézia-Rend kancelláti ügykörét átvette.

A buzakölcsönök decemberi átszámitási kulcsa. A Pénzintézeti Központ a buzakölcsönök átszámitási kulcsát december hónapra egy métermázsa buza ellenértékéül 356.899 koronában állapitotta meg.

Folyó hó 14-én szombaton tartotta a Felsődunántuli Mező gazdasági Kamara VI. rendes közgyülését A gyülés programmján szerepeltek az elnökválasztás, tagsorsolás bejelentése, tagválasztás, ezenkivül a költségvetés megtárgyalása és egyéb fontos pontok, melyekről egyebütt számolunk be.

Pályázat kantinbérletre. A nyiregyházai honvédgyalogsági laktanyában lévő kantin bérletére 1926. december 1-től pályázatot hirdetnek. A bérletre pályázhatnak: a) hadirokkant volt továbbszolgáló altisztek; b) egyéb hadirokkantak; c) nyugdijas továbbszolgáló altisztek, illetve az a—c alatt felsoroltak özvegyei. A pályázók kérvényei az anyakönyvi lap másolatának csatolása mellett az előljáró parancsnokságok, illetve a nyilvántartó hatóságok által véleményezve f. évi november hó 10-ig a nyiregyházi laktanyaparancsnokságnál nyujtandók be.

Laktanyák régi feliratainak eltávolitása. A multban kiadott rendeletek ellenére még mindeg előfordul, hogy egyes laktanyák homlokzatán a régi feliratok betümaradványai, továbbá a feliratok eltávolitása alkalmával levert vakolat foltjai láthatók, sőt még egyes helyeken a volt császár és királyi közös hadseregre emlékeztető »Cs. és kir.« feliratok is kivehetők. A külszin szempontjából kifogás alá eső ilyen rendellenességek megszüntetésére a honvédelmi miniszter rendeletben utasitotta az épületkezelőségeket, hogy az összes laktanyahomlokzatok oly módon állitandók helyre és festendők át, hogy azokon az eddigi felirások nyomai többé kivihetők ne legyenek. — Csakhogy végre megtörtént!

Értesités. Vitéz Tőkés Ferenc tánctanfolyamot inditott meg az Erzsébetvárosi Keresztény Kaszinó helyiségében (Budapest, VII., Nagydiófa-u. 3. sz., I. em.). Ezen tanfolyamra a vitézek és hozzátartozóik igen mérsékelt tandijjal vétetnek fel. Kezdődnek kedd, péntek fél 7—8-ig, haladóknak 8—10-ig. Gyermekeknek vasárnap délelőtt fél 12—1-ig. Tandij: hölgyeknek 120.000, uraknak 100.000 korona. Beiratkozni lehet ugyanott 6—8-ig. Vitézi igazolvány felmutatandó. A felnöttek tanfolyama januárig, a gyermekeké (5—15 éves korig) áprilisig tart.

Magyar Katonai Közlöny Mindazon olvasóink részére, akik katonai események, hadászati, hadtörténelmi cikkek, közlemények stb. iránt érdeklődnek, melegen ajánlhatjuk a »Magyar Katonai Közlöny«-t. Budapest, I., Bécsi kapu-tér 4. szám, IV. em., délelőtt 9—2-ig.

Könyvtarak a falu népének. A magyar földmunkásszövetkezetek igen figyelemreméltó gazdasági, kulturális munkát végeznek. Steuer György dr. ny. államtitkár, a földmunkásszövetkezetek központi vezetőjének kezdeményezésére a földmivelésügyi minisztérium legutóbb népkönyvtárakkal látta el az összes földmunkásszövetkezeteket. A földmunkásszövetkezetek központja most a könyvtárakat keresztényszellemü, munkástársadalmi, szövetkezeti és más gazdasági vonatkozásu könyvekkel egészíti ki. A földmunkásszövetkezetek továbbá intenziv munkásságot fejtenek ki tagjaik kulturális igényeinek kielégitése érdekében s rövidesen megkezdik a téli ismeretterjesztő előadásokat is. — Mindenesetre örömmel kell üdvözölnünk a falu fejlesztésére irányuló minden tevékenységet.

Harangszentelő ünnepély Bokodon. Vasárnap folyó hó 8-án harangszentelő-ünnepély volt Bokodon. A harangokat Kis István, a dunáninneni evang. egyházkerület püspöke adta át rendeltetési helyére. Az ünnepélyen a templom teljesen megtelt róm. kath., református és evangélikus hittestvérekkel. A püspök ur áldó szavai után az ev. dalárda alkalmi éneket adott elő, amelyet Balogh István esperes imája zárt be.

Az ünnepély után az egyházközség bankettot adott vitéz Pataky Sándor ev. főtanitó lakásán. A bankettón Kis István püspök ur az első felköszöntőt nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó urra és családjára mondta.

— Minden nagyobb társas összejövetelen ősrégi szokás, — mondotta többek között, — hogy köszöntik a vezért. Köszöntjük, — ugymond, — mi is Magyarország erőskezü vallásos vezetőférfiát. Emeljük poharunkat nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó urra és szeretett családja egészségére.

Beszédét zugó tapsvihar követte.

KIRÁLYI UDVARI

HANGSZERGYÁR

Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. (Saját palotájában)

Csapatkürtök és dobok kedvezményes árakon!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére **Ezüst salvarsan oltás.**

Rendelés egésznap. **dr. Fényes Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rákussal szemben.)

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli müfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos müfog	K 65 000
II. rendü	„ 50.000
Régi müfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként	„ 40 000
Platina ezüst korona	„ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istemi örökigazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen!

Legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit vitézi egyenruhát.

Gazdasági munkaruha.
Divatöltöny.
Mosó vászonöltöny.
Fiu öltöny.
Gyermekruha.
Esőkabát.
Libéria, stb.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Legszebb, leghasznosabb időtöltés

a fényképezés

Fotograiáló gépek már 300 ezer koronától feljebb. Összes fotocikkek, papirok, lemezek, vegyszerek állandóan raktáron — Kérjen árjegyzéket, tegyen próbarendelést, állandó vevőnk marad Vitézeknek 10% engedmény.

Hatschek és Farkas

Foto-, kino-, optika. Károly-körut 26.

SPORT.

Rövid hirek.

Széchy László (MAFC) lett a Nagy Béla emlékverseny győztese. Szépen vivott Gfelner főhdgy O. T. K. V. tagja.

NSC—33 FC 0:0. MTK—FTC 1:0. Vasasok—KAC 5:4 (3:1). UTE—Törekvés 2:1 (2:1). VAC—ETC 1:1 (1:0). III. ker. TVE—BEAC 2:1 (0:0).

Az ifjusági ökölvivó bajnoki-versenyen szép küzdelem folyt le a MÁV Gépgyári S. kör disztermében. Légsulybajnok Krausz (TTC). Bantamsuly Vanicsek (TTC). Pehelysuly Bence (TTC). Könnyüsulybajnok Hochmann (TTC). Kisnehézsuly Fehér (III. ker. TVE). Nehézsuly Osztermann II. (III. k. TVE).

Szegeden a KEAC 2:0 arányban győzte le a SzAK-ot.

Debrecenben a DVSC 1:0 arányban győzte le a DEAC-ot.

*

Céllövészet oktatása. A Tisztikaszinó Vivóklub intézőbizottsága, — kellő számu jelentkező esetén, — céllövő szakosztály felállitását tervezi. Tervbe van véve egyelőre a téli hónapokban szobacéllövészet és pedig: 1. Tiszteknek (kaszinótagoknak) pisztollyal és miniatür fegyverrel; 2. (Leányok, fiuk) csak miniatür fegyverrel. Céllövő pisztolyok és miniatür fegyverek, valamint a töltények beszerzéséről az intézőbizottság gondoskodik. Az oktatás dijtalan; lőszer pedig dijmentesen bocsáttatik a tagok rendelkezésére. Jelentkezés a teremőrnél lévő iven való feliratkozás utján.

*

Az országos honvéd lövőverseny.

A m. kir. honvédség ez évi országos lövőverseny döntőmérkőzéseit október hó 5. és 6-án tartották meg Örkénytáborban, a honvédség nagyszámu tagjainak élénk érdeklődése mellett. A versenyen megjelentek: József kir. herceg, dr. József Ferenc kir. herceg, Albrecht kir. herceg, mint fővédnökök, továbbá vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, mint védnök, báró Than Károly altábornagy, Kováts Béla ezredes és a lövőversenybizottság részéről Shvoy István tábornok, elnök Görgey Lajos ezredes, Holly Jenő alezredes és még számosan.

A lövőversenyen eldöntésre került:

1. Puskával (karabéllyal, kurtállyal):

a) Csapatverseny; b) tiszti egyéni verseny; c) legénységi egyéni verseny.

2. Frommer-pisztollyal:

a) Tiszti egyéni verseny; b) legénységi egyéni verseny.

A döntőmérkőzéseket megelőzőleg minden csapattest saját állomásán előmérkőzéseket rendezett, amely előmérkőzések alapján a legjobb eredményt felmutató csapatok közül a csapatversenyre behivatott öt csapat és pedig: a 9. honv. gy.-ezred 1. zlj.-a, a 12. gy.-ezred 2-ik zlj.-a, a 13. gy.-ezred 1-ső zlj.-a az 1. honv. kerékpáros zlj. és a 7. honv. kerékpáros zászlóalj csapata.

A puskával tartott egyéni versenyhez behivatott 30 tiszt. A legénységi egyéni versenyre 30 fő legénység.

A pisztollyal tartott egyéni versenyre 15 tiszt, közöttük vitéz Paduschitzky Alfréd őrnagy és vitéz Katona András főhadnagy és végül a legénységi pisztolyversenyhez 20 főnyi legénység.

A versenyből győztesként kerültek ki: A puskával tartott csapatversenyből győztes: az 1. honv. kerékpáros zlj., csapata, második: a 7. honv. kerékpáros zlj. csapata; harmadik: a 12. gy.-ezred 2-ik zlj.-a.

A puskával tartott tiszti egyéni verseny győztese: Magyar Pál százados; második: Krumenacker Dezső százados; harmadik: Arnoul Jenő főhadnagy; negyedik: Sütő László százados.

A Frommer-pisztollyal tartott tiszti egyéni verseny győztese lett: Kovács József ny. százados; második: Dulósy István százados; harmadik: Just Oszkár főhadnagy; negyedik: Takács Elemér százados.

Az idei lövőversenyre vonatkozólag örvendve jegyezhetjük fel, hogy az a mult évi versenyek eredményéhez viszonyitva hatalmas lépéssel haladt előre és igy nagyon közeledünk ahhoz az elérni kivánt célhoz, mely szerint a lövőversenyeink eredménye a nemzetközi tőeredmények szinvonalára emelkedjék és ezáltal más államokkal ezen a téren is sikerrel vehessük fel a küzdelmet. Reméljük, hogy ezt a kitüzött célt rövidesen el is fogjuk érni, különösen, ha a magasabb parancsnokságaink a megkezdett kiváló szakszerü irányitásukkal, a lőoktatóink pedig fáradtságot nem ismerő buzgalmukkal továbbra is e nemes ügy szolgálatába szegődnek.

A verseny rendezése és lebonyolitása minden tekintetben mintaszerü volt, a verseny rendezőbizottsága Svoy

Albrecht királyi herceg a Társadalmi Egyesületek Szövetségének kormányzó-elnöke.

A Kormányzó a mult héten meglátogatta Debrecent, ahol megjelent a község hősi halottai szobrának leleplezésén és szeget vert a leventék zászlójába.

István tábornokkal az élén mindent elkövetett a siker érdekében és méltóan hozzájárult még ehhez Görgey Lajos ezredes fáradtságot nem ismerő munkálkodása is.

A díjakat október hó 6-án vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok szép beszéd kíséretében osztotta ki és egyuttal megelégedésének adott kifejezést a versenyen elért kiváló eredmények felett.

Vadászat.

Mindnyájan tudjuk, hogy a vadüzés, vadászat őseinknél, ugy a honfoglaló magyaroknál, mint a hunoknál s egyéb turáni fajta népeknél nemcsak mulatság volt, hanem talán foglalkozási ág is. Hovatovább változott át a magyar nép nomádból földmüvessé, azon mértékben hasonult át a vadászat is foglalkozásból mulatsággá, szórakozássá, időtöltéssé.

Mindennek dacára a vadászat, mint nemes sport, szórakozás, mai nap is számottevő tényező nemzetgazdasági szempontból. Hiszen amellett, hogy a vadász szórakozik, a népélelmezés terén is tevékenykedik. Mert a vad éppoly terménye az áldott magyar földnek, mint a buza, kukorica, burgonya stb.

Már pedig ami a föld terméke az pénzt ér, tehát avval érdemes is foglalkozni, azt szeretettel és szakértelemmel kell dédelgetni s gondozni. Minden sport nemesit, ezt már a görögök is tudták, azért fejlődött ki náluk az ifjak nevelése oly naggyá, hogy még napjainkban az ő elveik szerint képezzük ki leventéinket. Éppen ezen szempontból mérve a vadászatot, igyekeznünk kell azt nem kereseti forrássá lealacsonyitani, hanem a sport nemesitő szempontjából igazi testedző mulatsággá kifejleszteni, mert tudjuk, hogy csak ép testben lakozik ép lélek, tehát a test fejlesztésével szolgálunk a lélek nemesitésének is.

Ez a két eszme hóditsa meg minden vadász szivét és lelkét, tudniillik a vad kiméléssével, óvásával, szakszerü tenyésztésével gyarapitjuk szegény Hazánk vagyonát; a vadászat nemes sportjának okszerü üzésével testünket edzve, lelkünket nemesitve, Hazánknak méltó polgárai leszünk s midőn tettre hiv a kötelesség, egy edzett, ép lelkü harcossal több állhat a csatasorba.

Amidőn a vadászati rovatot megnyitjuk lapunk hasábjain, felhivjuk a vitézek figyelmét e rovatra. Célunk ezzel az, hogy a vitézek minden szükségletét figyelembe véve vadászati szempontból, őket ugy szellemileg, valamint anyagilag ellássuk mindennemü szórakoztatással és jó tanáccsal.

E rovatban ugy a vadtenyésztés, vadóvás, valamint a vadászat gyakorlá a körül felmerülő részletkérdések, a fegyver- és lőszerügy, a vadászterületek bérleti dolgai, a vadak és szőrmék értékesitése, a madárvonulás ügyei, a ragadozók és kártékony állatok irtási módozatai, vadászebek tenyésztése és kiképzése körüli dolgok tárgyalás alá kerülnek. Nem mulasztva el természetesen egyes vadász-előfizetők magándolgainak elintézését sem. Egyenesen felkérjük olvasóinkat, sziveskedjenek támogatni a szerkesztőséget, hogy e rovatban — kellő vadászati hirek beküldésével az ország minden részéből — a vadászatot kedvelőknek minél részletesebb tudósitásokkal szolgálhassunk.

Vadászhumor.

Hires vadászterület volt a jó békevilágban a 76.000 holdas pancsovai rét. Az őszi madárvonulás beálltával miriádjai a vonuló vizi szárnyasoknak lepték el a dzsungelt. Ilyen időben sok vadász kereste fel a rétet messze földről is. Mágnások, diplomaták a szomszédos Belgrádból jelentek meg egy izben a réten. E sorok szerény irója, mint a rét jó ismerője, volt megbizva a vadászat rendezésével.

Ebéd idején, amely csak ugy »more patrio«, a gyepen lett szervirozva, a vadászkutyá bemutatására került a sor. Sok mindenféle »faxni« lett bemutatva. Majd én is sorra kerültem Néró kutyámmal. A mellettem fekvő urat felkértem, lenne szives a kezében levő libacomb csontját kutyámnak odanyujtani.

A kutya mohón kapta be a csontot. A »zsidó adja« vezényszavamra erővel kiökrendezte a már félig lenyelt csontot.

No de oly őrült kacagás tört ki erre a máskülönben igen elcsépelt mutatványra, hogy én elképedve néztem, mi történhetett. Kisült.

Az egyik vadász, aki gróf és nagybirtokos volt Torontálban, történetesen egy izraelita vallásu urat hozott vendégként magával s én pont azt az urat kértem fel a csontadásra. No nem is jött ő másodszor a rétre vadászni mágnásokkal, — de velem se!

*

Egy vadásztársaság öt darab hattyut talált a réten. Hazaérve, a társaság egyik nagyhangu »stüsszi«-je lelkendezve meséli el a vacsorázó laikusok előtt az ügyet. Egyik csendes társ reászól: »Nem hattyu volt az, te Nándor!« — »Micsoda beszéd az, hiszen saját két szememmel láttam!« — »Még mindig azt mondom, hogy nem hattyu volt az, Nándor!« — »Kikérem magamnak az ilyen beszédet, ha én mondom, hát az hattyu volt!« — dörgi oda az elbeszélő. — »Pedig még sincs igazad, mert az nem hattyu, hanem öttyu volt!«

Általános hahota. vitéz Halmay.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10, félemelet 3. sz.

Horthy Miklós kormányzó a mezőhegyesi nagyvadászaton.

Gróf Bethlen István a mezőhegyesi nagyvadászaton.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában. Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 49. SZÁM. 1925 DECEMBER HÓ 6.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. —— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Nagybányai vitéz Horthy Miklós Magyarország kormányzója, a vitézek Főkapitánya.

A vitézek Főkapitányának nevenapján.

Tél hidegében, tél sötétjében egyre keressük a meleget, a fényt. Fényszomjas szemekkel kémlelünk minden világosság felé, hiszen minden világító láng melengető bizodalmat áraszt.

S tél hidegében, magyarok sürü, sötét éjszakájában felénk világit egy dátum s ragyogó fényességgel világit felénk az a nagy magyar, akinek nevét mai napon az egész ország viszhangozza.

Az esztendő során minden névnek eljön a napja, vannak, akik megünneplik, de a nemzet egyeteme megállás nélkül halad el mellettük. Ám a sok névünnepet jelentő nap között van egy, amelynél megáll minden egyes magyar s a gondolata, szerető sóhajtása elszáll a Duna felé, Buda felé s megkocogtatja áldó üdvözléssel a budai vár ablakait. Millió magyar üzenet találkozik december hatodikán a budai várban. Millió magyar lélek tiszteleg mélységes hódolattal a Legelső Magyar előtt, akinek megadatott, hogy Hit és Reménység lehetett a hitetlenség és kétségbeesés idején, aki egyként törhetetlen volt a roncsá lőtt »Novarán« s a Trianonban összezuzott nemzet kormánykereke mellett.

December hatodikán égő fáklyák kettősrendjei vonulnak majd át Széchenyi hidján, Buda felé, a vár felé s ezernyi ajkon zendül föl az éljen. Bizonyára felhangzanak méltóbb, melegebb, ragyogóbb szavak is az üdvözlések során, mint e szerény betük a vitézek ujsághasábján.

De minden meleg szó és hódoló köszöntő után is arra kérjük a Legelső Vitézt, magyar vitézek Főkapitányát; mihelyt elhangzott az ünneplések zsongása; lépjen a budai vár ablakaihoz, nézzen keletre, nyugatra, északra, délre, nézzen szét a fekete téli éjszakában: s apró tüzeket fog látni, mindenütt, minden faluban, minden tanyán.

December ötödikének éjszakáján Budavár felé fordulnak a magyar vitézek, apró és rajongó őrállói a magyar becsületnek, vitézségnek és munkának s nagy hódolattal és törhetetlen ragaszkodással tisztelegnek feléje.

S e néma tisztelgés, szótlan hódolat bizonyára lesz oly erős, hogy versenyre kelhet minden ünneplés melegével, mert azoktól jön, akiket kardja ütésével a nemzeti becsület legelső istrázsáivá tett a — magyar vitézektől.

És ha meglátta őket, meg is hallja őket. Meghallja forró fohászkodásukat, mely fölfelé tör tél hidegéből, tél sötétjéből, a magyarok Istene felé: — hogy tartsa meg sokáig magyarok vigaszára, örömére, reménységére nagybányai vitéz Horthy Miklóst, a vitézek apját s Legelső Főkapitányát!

(Gy. d.)

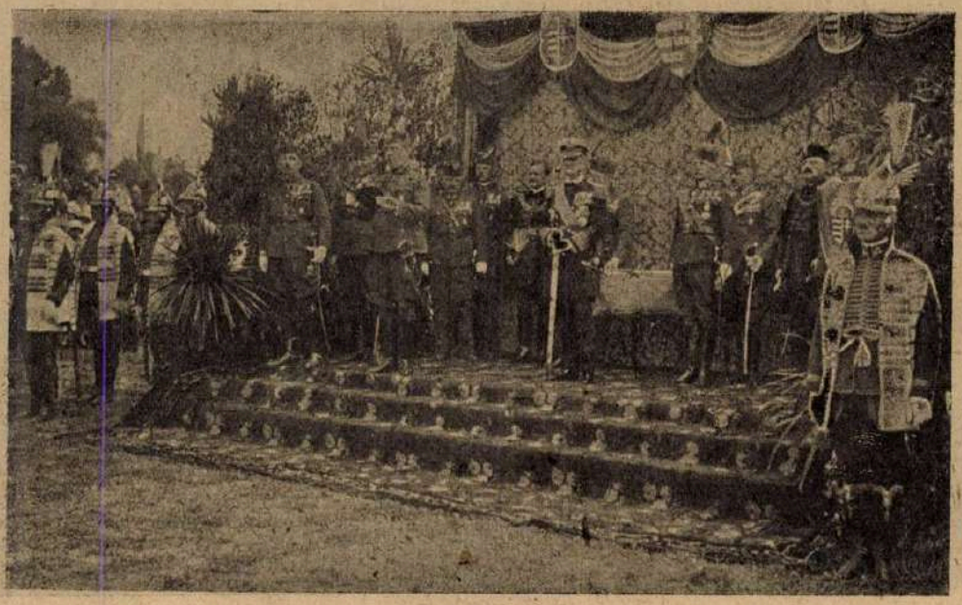

Nagybányai vitez Horthy Miklós, a vitézek Főkapitánya fogadja a vitézek „esküjét."

VITÉZI ÉLET.

Jelentkező Munkatársakhoz!

Folyó évi november hó 22. számban közölt felhivás eredményeként örömmel jelenthetjük, hogy a nemes cél érdekében elhangzott hivásunkra a vitézek közül eddig is szép számban ajánlották fel tudásukat, szolgálataikat.

Ebből látni, hogy az O. V. Széket, illetve a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t szivesen kivánják segiteni abban, hogy a sors mostohaságai között felnőtt és ebben élő vitéz bajtársaink támogatását, szellemi és lelki szükségleteit a legnagyobb megértéssel, szeretettel mielőbb pótoljuk s jövőre előteremtsük.

Többen belátták és megértették, hogy a Rend tagjai közül bizony a multban nem volt, jelenleg sincs mindenki abban a helyzetben, hogy a mai idők megkövetelte iskolázottságot, szakmabeli tudást és müveltséget elsajátithatta volna.

Bajtársi szeretet és kötelességérzetből tehát máris többen vitéz bajtársaik segitségére jöttek. Az egy szép jellemvonás, hiszen a Rend tagjainak valóban nem lehet közömbös, hogy a magyar nép legjavából kikerült vitézek nehéz munkában kifáradt testét minő lelki és szellemi táplálék frissiti fel s óvja meg minden rosztól. A jelentkező vitézek hazafias intencióktól indittatva, ezért elhatározták, hogy a »Vitézek és Gazdák Lapjá«-t kitüzött munkájában mint szerkesztőtársak segitik.

Tudjuk, hogy ezzel még nincs kimeritve a Vitézi Rend tagjainak szellemi kincstára, ezért reménykedünk és ismételten felkérjük az összes vitézeket, ne várják, hogy ismert, neves iróinkat személyre szólóan felkérjük, hanem sziveskedjenek az ügy érdekében elhatározásukat annál is inkább közölni az O. V. Székkel, hogy fenti számban jelzett értekezleten már mindazokat, akik szellemi képességeik és tudásuk révén a vitézek erkölcsi és értelmi szinvonalának emelésére képesek és hivatottak, a megjelentek között üdvözölhessük, akikre éppen ezért az O. V. Szék egyébként is biztosan számit. Az O. V. Szék a jelentkezett munkatársaknak — addig is mig a jelzett értekezletet összehivhatja, — őszinte köszönetét fejezi ki.

Ezuttal az idő rövidsége s az eljárás egyszerüsitése miatt az O. V. Sz. arra kéri a jelentkezett munkatársakat és azokat is, akik még ezután óhajtanak jelentkezni, — ha módjukban van —, sziveskedjenek a »Vitézek és Gazdák Lapja« karácsonyi számát bármilyen tárgyu közleményeikkel segiteni, gazdagitani.

E célra szánt kéziratokat sziveskedjenek f. hó 15-ig közvetlen az O. V. Sz. V. osztálya cimére (Vár, Alagsor I.) beküldeni. O. V. Szék.

Országos Földbirtokrendező Bíróság által megitélt vitézi telkek 1925. november hóban.

Zalapetend (Zala vm.) 10 kat. hold, Rábakecöl (Sopron vm.) 30 kat. hold, Sárosd (Fejér vm.) 100 kat. hold, Székesfehérvár (Fejér vm.) 190 kat. hold és a parcellázás után fennmaradó részt, Sárkeresztur (Fejér vm.) a parcellázás után fennmaradó részt, Pusztaszántó (Nógrád vm.) 40 kat. hold 100 négyszögöl, Érd, Tárnok (Fejér vm.) a parcellázás után fennmaradó részt, Keczel (Dél-Pest vm.) 45 kat. hold, Detk (Heves vm.) 12 kat. hold, Somogyudvarhely (Somogy vm.) 8 kat. hold, 918 négyszögöl, Jákó (Somogy vm.) 10 kat. hold 1568 négyszögöl, Lorántháza (Szabolcs vm.) 39 kat. hold 691 négyszögöl, Nyirderzs (Szatmár vm.) 10 kat. hold, Hodász (Szatmár vm.) 10 kat. hold, Domony (Észak-Pest vm.) 6 kat. hold, Iklad (Észak-Pest vm.) 12 kat. hold, Lipót (Moson vm.) 8 kat. hold, Csengőd (Dél-Pest vm.) 308 kat. hold 683 négyszögöl, Böde (Zala vm.) 15 kat. hold, Váckisujfalu, Zsidó (Észak-Pest vm.) 24 kat. hold.

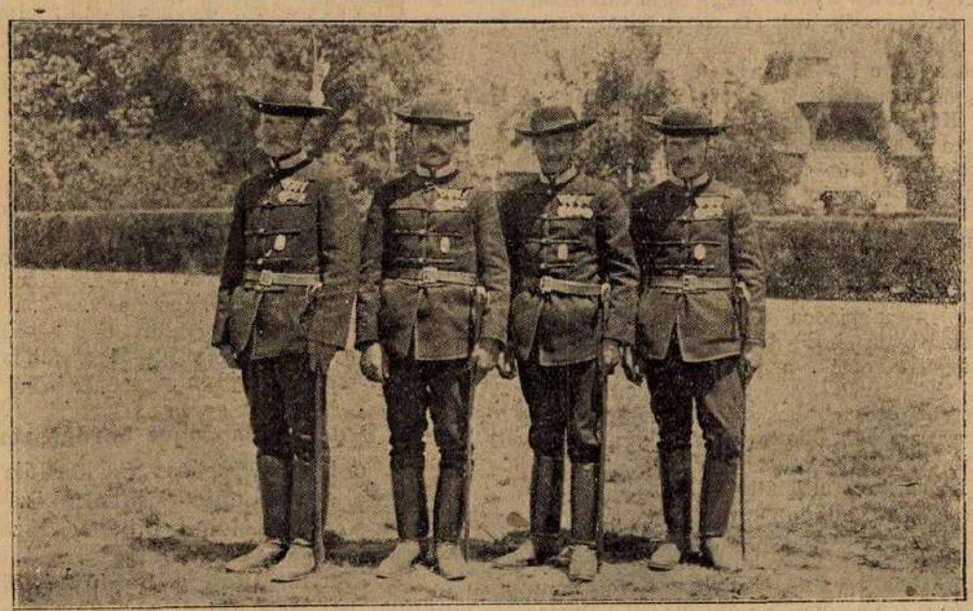

Vitézi avatás 1925 junius hó 21-én Budapesten. Hajdumegyei vitézek vitézi formaruhában. (4. szám.)

A Vitézi Rend küldöttsége az országos Széchenyi ünnepen. Élen a békésmegyei tiszti vitézek gyönyörü vitézi formaruhában.
(11—18 cm. nagyságu fénykép ára 22.000 Kor., megrendelhető V. R. 5. osztályánál az összeg csatolásával.)

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A terménypiac irányzata szilárd, mivel a hivatalos argentinai terménybecslés 49 százalékos csökkenést állapit meg a terméseredményre vonatkozólag, azonkivül a termést silány minőségünek tartják. Ennek folytán a külföldi piacokon nagy áremelkedések állottak elő s ez a folyamat a magyar piacokon is erősen éreztette hatását. A drágulással kapcsolatban a kereslet, különösen a külföld részéről, ismét jelentékenyebb lett, ezzel szemben a kinálat részéről tartózkodás volt tapasztalható, ami természetesen áremelkedést okozott. A rozspiacon is szintén megélénkült a kereslet és nagy a remény arra, hogy az esetleges külföldi vásárlások ezt az ármivót is fel fogják hajtani. Köles továbbra is teljesen üzlettelen, ellenben a tengeri nagy forgalom mellett jól tartja árát. E cikkből Olaszország felé irányitottak nagy készleteket. A terménypiac élénkségét csupán a malmok tartózkodása bénitja egy kissé, mert a malmok a lisztpiac teljes üzlettelensége miatt kénytelenek üzemeiket redukálni. A liszt- és őrleménypiacon az üzleti tevékenység minimális. A takarmányárpa és sörárpa kis kereslet mellett változatlanul fekszik. A zabpiacon üzleti tevékenység is csak a vidéki állomásokon levő árukra szoritkozik. A magpiacon a tökmagot keresték, a hüvelyesek piaca elhanyagolt.

A huspiac nevezetessége az, hogy a sertésfajták ára emelkedik. Ennek az az oka, hogy a multkori áresés mélysége teljesen indokolatlan volt és a mesterségesen leszoritott árt most igyekszik a normális értékhez igazodni. Marhahus jóformán változatlan.

Az élelmiszerpiacon olcsóbbodások mutatkoznak, amelyek az előjelek szerint, még nagyobb mértéket fognak ölteni. Gazdasági körökben remélik, hogy ez a folyamat karácsonyra érezhetően fogja olcsóbbitani az élelmiszerárukat.

Legujabb árak:

1925. december 1.

Terménypiaci árak december elején: tiszavidéki buza 377½—382½, dunántuli 372½—377½, rozs 237½—240, árpa 230—240, sörárpa 290—320, köles 190—195, zab 240—250, ujtengeri 182½—185, repce 590—600, korpa 162½—165 ezer korona métermázsánként.

Lisztárak: 00-ás 5850, 0-ás 5750, 2-es 5350, 6-os 4100, 8-as 1875 korona kg-ként.

Takarmányárak: konkoly 18, takarmánylisztt 19.50, clajpogácsa 27, szá itott répaszelet 145, melasz 80, lótáp 12, Ia rétiszéna 115, lucernaszéna 150, sarjuszéna 95, muharszéna 115, alomszalma 65 ezer korana métermázsánként.

Hüvelyesek és magvak: cirokmag 12, coriander 25, csillagfürt 20, tavaszi bükköny 23, szöszös 58, lenmag 56, kendermag 28, Viktória-borsó 31, lencse 70, fehér napraforgó 28, szürke 27, biborhere 38, fehérhere 30, mák 18, tökmag 55, tarkabab 16, fehérbab 25 ezer korona kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 2.3—2.5, kannatej kimérve 4.8—5, tejfel 24, habtejszin 44 ezer korona literenként. Főzővaj 55, sovány turó 8, zsirosmi 40, magyar ementháli 65 ezer korona kg-ként.

Zöldségpiac: közönséges burgonya 1—1.5, kifli-burgonya 5, vöröshagyma 1.8—2, fokhagyma 24—26, fejeskáposzta 1.2—1.5, kelkáposzta 2.5—3.5, vörőskáposzta 5—5.6, karfiol 10—14, gyalult tök 8—10, savanyukáposzta 4.5—5, savanyu uborka 10—14, savanyu zöldpaprika 14—16 ezer korona kg-ként.

Penészes és dohos hordók rendbehozása.

A dohosság, penész és hordóiz a leggyakoribb és legkellemetlenebb borhibák közé tartozik, holott a gondos tisztasággal minden gazda a bajoknak könnyen elejét vehetné.

A kiürités után a hordó vizzel jól kimosandó, utánna bekénezendő. Ha a hordó dohos, vagy büdös, az eljárás a következő:

I. Ha a hordó gyengén dohos, vagy büdös ugy 2—3 napon át hidegvizzel áztatjuk, a vizet néhányszor váltva, majd vékony sugárban minden 3 liter vizhez 1 kg vitriololajat öntünk folytonos keverés közben. (Ehhez elővigyázat szükséges). A hideg kénsavval néhány napon át meggörgetjük a hordót, azután kiöntve másik hordóra is felhasználhatjuk. Ezután a hordót tiszta vizzel, majd 1 százalékos szódaoldattal jól kimossuk és csak ezután szabad a hordót kiforrázni, (sohasem a forrázással kezdeni, mert ezzel a penészszagot és büdösséget még jobban beitatjuk), majd utánna gondosan hidegvizzel kiöblögetni.

II. Biztosabb eljárás, ha a hordót kifenekeljük s hidegvizzel nagyon erős sörte, vagy gyökérkefével a dongákat hosszában megsikáljuk, a repedésekből, karimákból a penészt gondosan kikaparjuk. Ezután a hordót hidegvizzel alaposan kimossuk, a befenekelt hordót jól kigőzöljük, majd erősen bekénezve néhány napig állva hagyjuk, a használat előtt ujból jól kimossuk.

III. A nagyon erősen penészes és büdös hordó rendbehozatala igen nehéz. Itt legcélszerübb a dongákat hordókaparóval a tiszta farétegig lekaparni, vagy legyalulni, majd kiáztatni, utánna kigőzölni és bekénezni. De az ilyen hordó mindig gyanus lesz. Az ilyen hordóba célszerübb lesz előbb mustot tenni, mert az erjedés folytán a penész, vagy dohszag könnyebben eltünik.

Babtermelés.

A külföldi kivitelre irányuló terme'és rentábilitásának legfőbb titka minden mezőgazdasági terménynél abban rejlik, hogy a termelő fajtiszta, egyöntetü és minden idegen anyagtól ment, vagyis gondosan tisztitott árut, nagy mennyiségben, teljes vasuti kocsirakományokban legyen képes szállitani.

Kitünt ez az idén is, amidőn külföldi kereskedők nagytételekben kerestek nálunk aprószemü, fehér babot megvételre, de vagontételekben nagyon keveset tudtak kapni. Azt a fáradságot pedig nem vették, de nem is vehetik maguknak az ilyen nagyobb exportcégek, hogy pár métermázsás tételekben ők gyüjtsék össze a termelők birtokában, elszórtan heverő, eladásra szánt készleteket.

Kötelességünknek tartjuk tehát a gazdaközönség figyelmébe ajánlani, hogy a bab szántóföldi termelését is ennek az irányelvnek a szem előtt tartásával vezessék be gazdaságaikba s a sokféle tarka-barka babféleség kiküszöbölésével kizárólag egyfajta éspedig olyan fajta babot termeljenek, amilyent a külföldi exportcégek keresnek, mert a termelőknek, ha azt akarják, hogy gazdálkodásuk jövedelmező legyen, a termelésnél mindig a fogyasztóközönség igényeihez kell alkalmazkodniok.

Tapasztalat szerint a külföldön az aprószemü fehér bab a legkeresettebb ezidőszerint, tehát nagyon természetes, hogy az értékesítés biztositá a szempontjából jelenleg ennek a fajtának a termelése legindokoltabb.

A kormány mézelőfákat és cserjéket oszt ki.

A földmivelésügyi miniszter a gödöllői méhészeti szakiskola igazgatóságát utasitotta, hogy az ország méhészkedő közönségének és mindazoknak, aki ezirant az intézet igazgatóságát levélben megkeresik, az alább felsorolt mézelőfákat és cserjéket igen méltányosan megszabott árakon a folyó év őszén és a következő év tavaszán ossza szét. Bálványfa, 2 méter magas, darabja 2500 K, bálványfa 1 és fél méter magas, 1000 K, faiskolázandó bálványfák 100 darab 30 ezer K, japánakác, 2 méter magas, 3000 K, gleditsifa 2 méter magas, darabja 3000 K, gleditsifa, 1 és fél méter magas, 1500 K, olajfüz, darabja 5000 K, cserjék darabonként 1000 K, mézelőfák és növények magvai kilónként 4000 K-tól 40.000 K-ig. Az előterjesztéseket már most meg kell tenni, mivel az igénylésekat a beérkezés sorrendjében és a készlet erejéig intézik el.

Nemes füzfadugványok beszerzése.

A földmivelésügyi miniszterium növényvédelmi és növényforgalmi irodája (Budapest, IX., Lónyai-utca 7., II. 26.) prima minőségü, nemes füzfadugványokat éspedig ugy amerikai füzt, mint kenderfüzt ab feladóállomás egyezer darabonként 65.000 koronás ár mellett ad a gazdaközönség részére. 10.000 darabot meghaladó rendelés esetén a dugvány ára ezrenként 60.000 korona. Külön forgalmi adót nem számitanak. Vételár a megrendelés elfogadását jelző viszontválasz vételekor csekklapon utalandó át a hivatalnak. A megrendelések december 20-ig eszközölhetők és azokban a leszállitás időpontja feltüntetendő.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara termelési kisérletei.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a mütrágyafélék és a nemesitett vetőmagvak használatának terjesztése és népszerüsitése céljából elhatározta, hogy a Kamara körzetének különböző vidékein, elsősorban a kisgazdák körében termelési kisérleteket végeztet, hogy ezáltal a kisgadáknak saját tapasztalataik révén módjukban álljon meggyőződést szerezhetni a mütrágyák és a nemesitett vetőmagvak alkalmazásának a hasznáról. A Kamara az ehhez szükséges mütrágyát és nemesitett vetőmagvakat teljesen dijtalanul bocsájtja az erre vállalkozó kisgazdák rendelkezésére s ezzel szemben tőlük csakis azt kivánja, hogy a kisérleteket a Kamara utmutatása szerint állitsák be s hogy annak idején a termés betakaritása alkalmával, a terméseredményeket ponto an leméríék és azt a Kamarával közöljék. Az e célra kiszemelt kisgazdák összeirása a Kamaránál most van folyamatban s az illetők a kisérletekhez szükséges mütrágyát és vetőmagvat még január hó folyamán meg fogják kapni, hogy a kisérletek még a tavaszi vetési idény bekövetkezte előtt beállithatók legyenek.

A mezőgazdaság helyzete.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara most megjelent havi jelentése ismerteti Csonka-Magyarország mezőgazdasági állapotát. Az őszi munkálatokat, a jelentés szerint, általában jól elvégezték a gazdák és be is fejezték. Országszerte serényen folynak az őszi mély szántások. Csak elvétve merült fel panasz a talaj rögösségéről és nehéz megmunkálhatóságáról. Az őszi terményekterméseredménye elég jónak mondható, bár a várakozásnak nem felel meg. A cukorrépából a legjobb termelő vidékeken is csak 130 mázsa volt a termés, egyes helyeken azonban mindössze 35—60 mázsa. Lényegesen jobb a takarmányrépa és a burgonya. A tengeri termés jó, de a csövekben sok üres szem volt.

Az értékesitési nehézségek az egész vonalon érezhetők. Az állatárak rohamosan csökkennek, a baromfinak alig van ára, a pulyka iránti kereslet, amely karácsony előtt nagymérvü szokott lenni, rendkivül lanyha. A tarka pulyka ára kg-ként 14.000 korona.

A hagyma termés jó volt, de a kivitel csak nyomott árakon lehetséges. A burgonya értékesitési viszonyai jelenleg katasztrófálisnak mondhatók. A ter-

melői ár kilogrammonként a hó eleje óta 350—370 koronáról 250 koronára esett vissza.

A földhaszonbérekben és földárakban lényegesen változás nem történt, a csökkenés tovább tart. A Dunántulon például olyan földért, amely ezelőtt négyszögölenként 5—6 kiló buzát ért el, ma csak 1—3 kilót adnak. Általában a legjobb földek ára sem haladja meg a holdankénti 15 millió koronát, de már 3 milliótól kezdve lehet földet vásárolni, adás-vétel azonban alig történik. A haszonbérek ismét leszálltak holdankénti 100—150 kiló buzaértékre és például ujabb kötéseknél 200 kiló buzabér csak elvétve akad.

A munkásviszonyok általában kielégitők, bár munkáshelyesleg több helyen előfordul, különösen mezőgazdasági cselédek maradnak kenyér nélkül a földbirtokreform végrehajtásával kapcsolatosan.

A hitelviszonyok még mindig elég rosszak és a vidéki takarékpénztárak egyrésze ma is 26 százalékos kamatot számit a váltókölcsön után. A Nemzeti Bank kamatláb leszállitása óta a kihelyezési kamatlábat a bankok alig csökkenteték. Ilyen körülmények között a mezőgazdaság hitelszükséglete változatlanul nagy.

Olcsóbban szállitja a vasut az exportmézet.

Az idei nagy méztermésre való tekintettel a méz értékesitésének előmozditása céljából intézkedésekre volt szükség, amelyek közül a kereskedelmi miniszter a kiviteli tarifát már életbe is léptette. Ugyanis a miniszter intézkedése következtében a vasut a mézet az év végéig körülbelül 29 százalékkal alacsonyabb tarifa mellett szállitja külföldre, mint a belföldi forgalomban. A miniszter arról is értesitette a Mezőgazdasági Kamarát, hogy a kereskedelmi szerződések tárgyalása során figyelemmel lesz a mézkivitel érdekeire.

Vitézek kitüntetése a jászberényi kiállitáson

Folyó évi október hó 4., 5. és 6-án a »Falu Szövetség« Jászberényben jól sikerült kiállitást rendezett, amely alkalommal a mezőgazdaságban vitéz Miklós János Jászberény, ezüst érmet és baromfitenyésztésben vitéz Oláh János elismerő oklevelet nyert.

Vtiéz Miklós János által kiállitott tárgyak: ötfajta különbözőféle nemes füzvessző, nemesitett faj, ugynevezett aranytengeri, egy kisérletezéssel 74 klg. sulyura növesztett óriási takarmánytök és burgonya.

Itt kivánjuk még megjegyezni, hogy vitéz Miklós János az 1923—24. gazdasági évben szintén kisérletezéssel 80 négyszögöl földterületen kölest termelt, amelynek átlagos magassága 173 cm., szárának körátmérete 2.5 cm. volt. Elcsépeltetett a jászberényi m. kir. földmivesiskola telepén, amidőn a szárát csak nagy ügyességgel lehetett a gépen átengedni, hogy a szijat le ne dobja. A termés volt 162 klg.

A szőlősgazdák a földmivelésügyi miniszternél.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, mint ismeretes, nemrég küldöttségileg járult a miniszterelnök elé a borértékesités válságának ügyében. A miniszterelnök a szőlősgazdák előtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy a borpiac helyzetén nem segitenek gyökeresen a tarifakedvezmények, az adóleszállitások stb. A helyzet megoldása a külföldi piacok megszervezésében van, továbbá abban, hogy a szőlősgazdák a tipusborok termelésére térnek át, ami által a külföldre állandó jellegü, ismert és ezért bizalmatkeltő borokat ajánlhatnak. A piacnak ez az átszervezése néhány esztendő alatt végbemehet. A szőlősgazdák elhatározták, hogy a kérdést továbbra is napirenden tartják és a földmivelésügyi miniszternél deputációval keresik fel abból a célból, hogy a fogyasztási adók leszállitására és egyéb kedvezményekre megindított akciójukat a legmesszebbmenően támogassa. Megkeresik a mezőgazdasági kamarákat azirányt, hogy tartsanak országszerte borértékesitési kongresszusokat, melyek dokumentálni hivatottak a magyar bortermelés válsága megoldásának nagyfontosságu kérdését.

A borpiacon ezidőszerint a belföldi szükséglet részére való bevásárlás elég élénk, de a sílány, savanykás minőségekre, amelyekből az idén, sajnos, nagy tömeg van, nem találkozik vevő. Körülbelül 10—11 százalékos borokért literenként 3000 koronától felfelé fizetnek, jobb borokért liter- és Malligandfokonként 3500—3800 koronát termelőhelyen seprővel együtt. Azokon a vidékeken, ahol későn szüreteltek (igy néhány homoki vidéken kivül főleg Mórott, továbbá a balatoni hegyvidéken, Somlón), 13—14 Malligandfokos borok is termettek; ezek ért a borokért igen magas árakat fizetnek, például homoki borért 6—7 ezer koronáig, Mórott 8—10 ezer koronáig.

Uj gazdaintézmények.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara már edddig is számos gyakorlatias gazdasági intézményt létesitett és tart fenn kerületében. Most a Kamara közgyülésében dr. Rácz Lajos igazgató a Kamara következő ujabb intézményei létesitését jelentette be: három községben: Orosháza, Kisujszállás, Hajdunánáson téli gazdasági iskolákat létesitett, amelyeknek e télen első kurzusát Nyiregyházán tartja meg, később a kerület más vidékein. Ingyenes gazdasági szakkölcsönkönyvtár-hálózatot alkotott a Kamara továbbá, egyelőre a kerület tiz községében. Kisujszálláson a magyarfajta baromfiak tenyészszinvonalának fejlesztése céljából a Kamara egy minta baromfitelepet állit fel, szintén saját költségén. Ezentul évente kora tavasszal és kora ősszel vetőmagvásárokat rendez. Hasonlóként külön intézményként szervezte a Kamara a kerületében több helyen megtartandó tenyészállatvásárokat. Létesitett a Kamara egy fümagkisérleti kertet. A juhtenyésztés szinvonalának emelésére és a tenyészjuhok értékesitésének elősegitésére a Kamara juhászati törzskönyvet létesitett. A tejértékesités szervezésére a Kamara keretében tejértékesitő központot szervezett, amelyhez kapcsolódnak a Kamara kerületében meglevő és szervezendő összes tejértékesitő és tejfeldolgozó alakulatok. Hivatalában uj ügyosztály beosztása során: mezőgazdasági épitési irodát, továbbá a már évek óta működő növényvédelmi tanácsadó irodája mellé állategészségvédelmi szaktanácsadó irodát, továbbá üzemi számviteli irodát, adóügyi irodát szervezett. A kerület több vidékén szervez a Kamara meteorológiai megfigyelő állomást, igy első kisérletül Kisujszálláson létesült ez állomás. Végül külön intézményként szervezte meg »Alföldi Magvetők« cimen a Kamara olcsó gazdasági szakkönyvkiadó osztályát.

Gyümölcsfák ültetése és ápolása.

Mult számunkban hosszabb cikkben emlékeztünk meg a gyümölcsfák ültetésének idejéről, hasznosságáról. Jó, hogyha gazdáink teljes tudatában vannak e kérdés nagy fontosságának és nem tekintik azt felesleges, vagy legalább is kevésbbé fontos feladatnak, mint a többi gazdasági teendőket.

Szükséges, hogyha valaki jó termést, jó gyümölcsöt akar elérni, foglalkozzék ezzel a kérdéssel. A legjobb csemetéket kell beszerezni és nagy gondot forditani azok elültetésére ugy, mint további ápolására.

Ahhoz, hogy a fa kedvező talajba kerüljön, szükséges az, hogy a földet néhány hónappal előbb az elültetésre alkalmassá tegyük. Mikor lesz a föld alkalmas az ültetésre? Akkor, hogyha porhanyó, ha szél és eső át meg átjárta, ha a gyökerekhez tudja vezetni akadálytalanul a földben rejlő tápanyagokat és hozzátapad a gyökerekhez. Ezért a kiszemelt helyen kiásunk egy, a fa gyökerének kényelmes elhelyezésére alkalmas vermet. Ez a verem lehet 70—80 cm mély és 120—140 cm széles.

Kedvező, ha a fiatal fa gyökerei szélességben terjednek és minél nagyobb területből veszik tápanyagukat. A kiásott gödörből először a felső talajt emeljük ki és ezt a verem egyik oldalán helyezzük el, az altalajt éppen igy a másik oldalon, hogy beültetésnél ismét a helyére kerüljön a föld alsó, majd felső rétege. A fiatal ültetést meg is szokták trágyázni, ugy azonban, hogy a trágya ne érje a gyökereket közvetlenül és igy káros férgek, bomló anyagok ne kerüljenek a fa vérkeringésébe.

A fák egyáltalán éppen olyan gondos bánásmódot igényelnek, mint az ember, vagy állat. Csak gondos figyelem, a betegség felismerése és megakadályozása teremhet egészséges, ép gyümölcsöt.

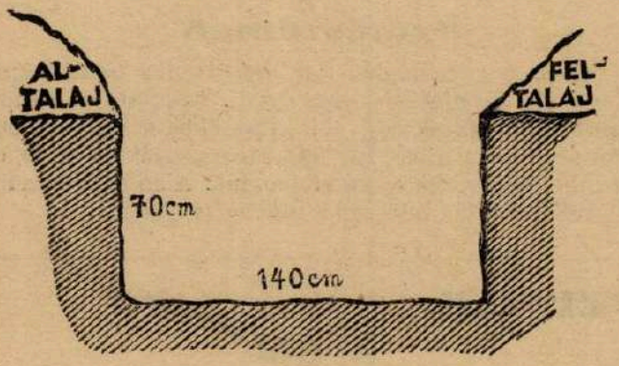

Kiásott gödör.

A csemetét beültetés előtt kibontjuk óvatosan a csomagolásból. Ha iskolából vettük ki, akkor vigyázunk, hogy a hajszálgyökereket ne szakitsuk le, a csemetét meg ne sértsük. Fagytól a csemetét óvni kell. A kibontot csemetét tehát elővesszük és éles késsel kissé megmetsszük ugy a gyökerét, mint a koronáját. A gyökerek megmetszése révén friss lesz a gyökér és rögtön földdel kerül érintkezésbe, ahol már otthon érzi magát. A korona ritkitása azért szükséges, hogy első évben a megmaradó ágak erősödjenek és a sok gyengébb ágacska helyett kevesebb, de erős ágat nyerjünk. Tulságosan azonban nem szabad a koroonát megritkitani, mert ez viszont árt a fának.

Beültetés után a fa pihen és hozzászokik uj helyzetéhez. Amint azonban a föld fagya felenged, a nedvkeringés is megindul a fa belsejében. Gyenge fákat ajánlatos nyulak és más állatok kártevéseitől óvni. Epp ily fontos, hogy a fákat ne nagyon szélnek kitett helyekre, hanem védettebb területre ültessük.

Gyümölcsfáinkat állandóan óvnunk, tisztitanunk és ápolnunk kell.

A különféle kártevők által okozott károk nagysága Hazánk gyümölcstermelésében hihetetlen összegeket jelent. Almafa-állományunkat veszélyezteti a vértetü rohamos elterjedése, alma- és körtetermésünk ugyszólván kivétel nélkül férges, ezért export tekintetében számitásba sem jöhet. Ugyszintén nagy károkat okoznak a különböző gombabetegségek s ezért elsőrendü érdekünk, hogy mesterséges beavatkozással gyümölcstermelésünket elómozditsuk, illetve annak prima export-gyümölccsé való feljavitását elősegitsük.

Külföldi modern kertészetekben széles körben el van terjedve a növényvédekező szerek alkalmazása, melyeknek használata a legtöbb esetben biztos eredményre vezet. Azonban ehhez szükséges, hogy a védekezés nemcsak szórványosan, egyes kertekben legyen végrehajtva, hanem teljességben az egész országban, mert a kitüzött cél csak ugy érhető el, a befektetett összegek csak ugy térülnek megteljesen, ha minden gazda egyformán védekezik a kártékony rovarok és gombabetegségek ellen.

Hogy az egyöntetü védekezés milyen eredménnyel járhat, arra igen szemléltető és tanulságos adatokat az egyes nyugati államok termelési statisztikája nyujt. Amerikában az almatermés 70 százaléka volt férges, az általános védekezési intézkedések életbe léptetése előtt. Most, hogy keresztülvitték minden vonalon a védekezést, a gyümölcs férgesedése minimumra csökkent s egyes nagy gyümölcstermelő vidékeken, mint például Kaliforniában is, a termésnek alig egy százaléka férges. Dél-Franciaországban, Angliában és Németországban, amely országokban szintén mind keresztülvitték a gyakorlati növényvédelmet, az eredmények teljesen hasonlók s ezekben az országokban a férges gyümölcsöt pár év mulva csak hirből fogják ismerni.

Ezek az adatok mutatják, hogy milyen eredményeket lehet elérni az egységesen keresztülvitt növényvédelemmel s milyen értéket menthetünk meg saját magunk s rajtunk keresztül Csonka-Hazánk számára. Különböző pillék, molyok, levéltetvek, téli araszlók és egyéb kártékony rovarok hihetetlen mértékben elszaporodtak, a vértetvek pedig néhol egyes vidékeken az almafaállományt veszélyeztetik. A gombabetegségek közül pedig a »Moniliac okoz igen érzékeny károkat. Ha a védekezést idejekorán meg akarjuk kezdeni, ugy azt már most, a tél folyamán kell végrehajtani.

A védekezés főképp kertápolással és permetezéssel történik. A kártékony rovarok áttelelő alakjai a fák kérgében, repedéseiben várják meg a tavaszt s itt pusztithatók el a legkönnyebben. Ha a fa törzsét zuzmóktól és mohóktól megtisztitjuk, a felcserepesedett, repedezett kérget lekaparjuk, igy ezeknek sokkal kevesebb alkalmuk lesz magukat és ivadékaikat elrejteni a növényvédelemben fontos segitőtársaink, a madarak elől. De ezzel még nem teljesitettük kötelességünket. A különböző kémiai anyagokkal is elő kell, hogy segitsük pusztulásukat. Különösen a jóminőségü gyümölcsfa-karbolineum a legjobb irtószer gyümölcsfáink kártékony rovarjainak s biztos pusztitója a nagy és kis paizstetveknek, amelyek előbb-utóbb megölik az ellepett fát.

A gyümölcsfakarbolineummal való permetezést a következőképpen irjuk elő:

A permetezés előtt a már emlitett kéregtisztitást kell végrehajtani jó alaposan, hogy a karbolineum féreg-

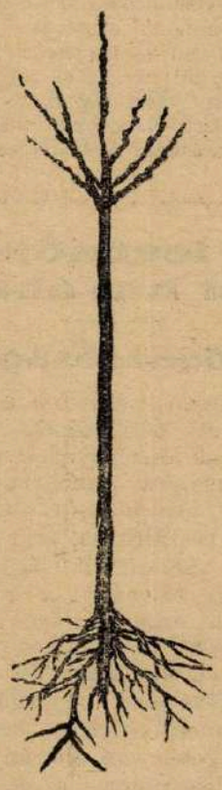

Ültetésre kész facsemete.

ölő hatása mindenütt jól érvényesülhessen. A permetezést 15—20 százalékos gyümölcsfakarbolineummal végezzük, 100 liter vizre 15—20 kilogramm. A permetezés ideje az őszi lombhullástól a tavaszi rügyfakadásig terjed és évenként, vagy legalább két évenként egyszer meg kell ismételni. Legjobb a kora őszi, vagy a télvégi munka, mert ilyenkor a rovarok sokkal érzékenyebbek mindenféle irtószer iránt, mint a téli dermedtség idején. Arra azonban nagyon kell vigyázni, hogy feltétlenül lombhullás után, vagy egy-két héttel rügyfakadás előtt végezzük a permetezést, mert a gyümölcsfakarbolineum a zöld levélzetet leperzseli s a fakadó rügyeket pedig feltétlenül megöli. Fagyos napokon nem szabad permetezni.

Permetezésre bármely jobb rendszerü permetezőt használhatunk, de különösen jók e célra a két-háromméteres permetezők, bambuszruddal felszerelt, erős nyomásu gyümölcsfafecskendők. A permetezést a korona csucsán kell kezdeni s főképpen arra legyen gondunk, hogy a szőlőpermetezéssel ellentétben, minden galy, ág és törzs jól meg legyen a folyadékkal fürösztve, mert csak a héjba, a kéregbe és a kéregrepedésekbe beivódó lé biztositja a munka eredményességét. Ha nem tudjuk elérni a fa legmagassabb ágait, létrával közelitsük meg azokat, vagy több gummicső összetoldásával a fa alatt állva, permetezzünk a magasba. A közelében levő karókat s ugyszintén a kerítések szomszédos részeit is áztassuk meg alaposan, mert a telelő kártevők egy része esetleg ide huzódik. Gyümölcsfakarbolineum nemcsak mint rovarpusztitó szer elsőrangu, hanem nagy mértékben kedvez a fa fejlődésének is, mert az ágakhoz érő zuzmót és mohát elpusztitja s az öreg kéreg leválását és az uj héj megujulását elősegiti.

A karbolineum nyers alakban növények permetezésére nem használható, ugyanis vizzel nem keveredik, törmény állapotban pedig a héjjal és kéreggel védett fára is veszedelmes. Már a háboru előtt is több gyár foglalkozott olyan módon való átalakitásával, hogy vizzel keverhető legyen. Ezt sikerült is elérniök s különféle néven hozzák forgalomba, amelyeknek jóságát tudományos intézeteink kisérleti eredményei bizonyitják.

Azonban ne higyjük azt, hogy a gyümölcsfakarbolineum az a csodaszer, amely megvédi a gyümölcsfáinkat mindenféle betegségtől, mert ezzel a különféle gombabetegségek ellen nem tudunk védekezni, azt se higyjük, hogy az ezzel való permetezés a fák kéregtisztitását, lekefélését pótolja. A gyümölcsfakarbolineum feltétlenül nélkülözhetetlen szer minden okszerüen kezelt gyümölcsösben, azonban bámulatra méltó eredményt csakis a többi óvintézkedésekkel együtt érhetünk el vele. S ha ezeket is végrehajtjuk, akkor látni fogjuk, hogy a fák gondozására forditott munka sokszorosan megtérül a bő és hibátlan gyümölcstermésünk értékesitésénél.

A gazda teendője decemberhavában.

Mezőgazdaságban.

Ilyenkor rendesen szünetel a külső mezei munka, hacsak valami mély őszi szántás nem maradt még hátra. A havazások esetleg azon munkák végzésére kényszeritenek, melyek januárban esedékesek. Az erdőben, avagy az utmentén, a favágás vagy botolás már folyik, a fa beszállitása, mig az utak járhatók, szintén végzendő, valamint a trágyahordás is. Ha jó fagyos az ut vagy ha annyi a hó, hogy szánokkal továbbithatjuk a terheket, igen ajánlható a jövő évre szükséges téglát, meszet, homokot, kavicsot, terméskövet, cementet, épületfát stb. épitési anyagokat a helyszinére fuvarozni, ugyszintén az egész évi tüzi- és szerszámfaszükségletet beszállitani, nemkülönben, ha téglaégetés van előirányozva, a kemencéhez vitetni a tüzelőanyagot. Ha egy kis fagy mutatkozik s bármilyen vékony jégre vagy hóra tehetünk szert, azonnal hordjuk telle jégvermeinket, mert ki tudja, nem lesz-e megint oly enyhe tél, mint az 1919—20-iki, amidőn nagyon sok gazda jég nélkül maradt.

Magtárban, szérüskertben, istállókban, szinekben, stb. azon munkák vannak már e hóban folyamatban, melyek a január havi emlékeztetőben leirattak. Dohány simittatik.

A kertben.

Ugyanazok a munkák folytatódnak, melyeket novemberben kezdettünk meg, de nem fejeztünk be.

Méhészetben.

A méheket ne bolygassuk, hagyjuk őket pihenni. Egész évi fáradságos munka után méltán rászolgáltak a nyugalomra. Gondunk legyen arra is, hogy a különböző ellenségek se háborgathassák őket. A harkályokat, cinkéket tartsuk a méhestől távol. De helyezzünk el a kaptárakban egértogókat is. A hosszu téli estéken pedig csináljunk kereteket, kaptárakat, sőt a kereteket be is drótozhatjuk. Jól esik ezeket készen előszedegetni akkor, mikor szükség van rájuk. Szerezzünk uj hiveket a méhészetnek.

Szőlészetben.

Ebben a hónapban a szőlőmunka rendszerint pihen. Ha az időjárás megengedi, trágyát szállitunk a szőlőbe és rakjuk nagyobb kupacokba a szőlő különböző helyein. A hibás karókat összeszedjük és ha lehet ujra meghegyezzük és kátrányozzuk. A forgatási munkálatokat enyhe, hómentes időben folytatjuk.

SZEMLE.

A Hid.

Herczeg Ferenc, a kiváló iró, szinjátékot irt Széchenyiről, melyet a Nemzeti Szinház mutatott be nagy sikerrel. A legnagyobb magyar sorsa, akinek most az egész ország hódolt, méltán érdekelhet minden magyart.

Herczeg Ferenc drámai képekben magyarázta meg Széchenyi gondolatait, terveit, küzdelmét, alkotását és tragikus sorsát. Széchenyi István, a fiatal huszártiszt, látta nemzetének elmaradottságát és nagy küzdelmet folytatott azért, hogy nemzetét magasra emelje, a nemzeti müveltséget, a gazdasági életet fellendítse, fejlessze.

Az első kép a Lánchid eszméjét mutatja be előttünk. Széchenyi István szükségesnek tartja összekapcsolni a Duna két partján külön fejlődő két várost, Budát, a régit és Pestet, az ujat. Ezért aztán a Lánchid tervét József nádornak mutatja be.

A második képben Széchenyi kisérletet tesz a Kossuth Lajossal való megegyezésre. Ez, természetesen nem sikerül, mert a két ellentétes vérmérsékletü, felfogásu, hazafias magyar utjai immár elváltak. Széchenyi a természetes fejlődés hive, Kossuth, ha kell, erőszakosan is fel akarja szabaditani nemzetét.

Itt kezdődik aztán az az összeroppanás, amely végül is a döblingi őrültek házába és a pusztitó fegyverhez vezet. Széchenyi kezéből kisiklott az irányitás, politikai terve összeomlott, a meginditott végzet gördül a maga utján tovább. Ez tünik ki a harmadik felvonás tragikus jeleneteiből. Látjuk, hogy mit akar, tudjuk, hogy jót és bölcset, azonban az ő emberi ereje nem állhatott a sors elébe.

A negyedik képben már lenn zug a forradalmi tömeg zaja. Csak betetőzik a tragédia, mert a nagy magyar azt hiszi, hibázott, azt hiszi, ő az oka nemzete vesztének, önként elvonul a döblingi házba, az eleven holtak közé, hogy azután egy iszonyatos órán, heves küzdelmek, gyötrődések után önkezével vessen véget életének.

Gyönyörü, szép, magyar alkotás Herceg Ferenc szinjátéka. Méltón sorakozik régi, nagyszerü müvei mellé. A magyar közönség hálásan köszöni neki, hogy a szórakoztató, a könnyelmü szinpadi férczmüvek tömegében egy ilyen forró magyarsággal tele darabot kapott.

Dr. F.

Veresegyház vasutállomáson
épitendő **vasuti restaurációmhoz** közremüködő
tiszti társat keresek
50—100 millióval.
Cim: **vitéz Csonka Kalmán Veresegyház.**
(Tisztviselőtelep.)

IV. ÉVFOLYAM. 5. SZÁM. BUDAPEST, 1925. DECEMBER 6.

VITÉZI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS VITÉZI SZÉK HIVATALOS KÖZLŐNYE
MINT A „VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA“ MELLÉKLETE

6817/II. 1925.

Az 1925. évi junius hó 21.-én felavatott vitézek állományba vétele.

Bihar vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: szilasi és pilisi Szilassy István 1116.

Legénységi vitézek: Ádány Lajos 3929, Áros Sándor 3940, Balla Imre 3806, Balog László 3809, Balogh Gyula 3950, Cs. Barta János 4652, Bertalan Sándor 3951, Békési Sándor 3932, Bodnár István 4700, Bulcsu Mihály 4725, H. Cseke József 3941, Csuha József 4653, Csuka István 3942, Dani Benjamin 4555, Egri Gyula 4194, P. Eszenyi Lajos 3933, Fekete József 3810, hősi halált halt néhai Fülöp Konrád 3933, Hegyesi Sándor 3939, Högyes Imre 3807, Jakab János 3808, Kalászos István 4269, Kádár Demeter 4557, Kerecseni Sándor 4196, Kerekes Imre 3958, Király Sándor 4556, L. Kis József 3506, Kis Sándor 3954, Kiss Imre 3930, Kiss Sándor 3943, Kovács József 3959, Kovács József 3937, Köteles Sándor 3960, Kun Miklós 3946, Méhész Sándor 3955, Molnár Mihály 3507, Nagy István 3945, Okos Gyula 3947, Oláh Imre 3948, Pető Lajos 3952, Rácz Jenő 3936, Szabó Ferenc 3949, Szabó Károly 4020, Szabó Miklós 3956, Szamosi József 4654, Szegedi Lajos 3935, Szilágyi Géza 3953, Szilágyi Imre 3748, Szőke Imre 4515, Szűcs Lajos 4195, ifj. Sz. Tarsoly Mihály (városnyos) 550, Tiszafalvi Mihály 4268, Tiszai Károly 4271, Varga József 4594, Vágó András 3934, Várnagy János 4270, Veres József 3931, Vezendi Imre 3957, Végvári Ferenc 3749, Zagyva Miklós 3944.

Szabolcs-Ung vármegyék Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Balkay Árpád 1041, Csaba Gyula dr. 963, Derencsényi Miklós 965, Fábry György 970, Fraknováry Géza 1078, Imreh Jenő 1042, Papp Béla 930, Szánthó Mihály 964, Szombati Sándor 1055, hősi halált halt Veres Lajos 1201.

Legénységi vitézek: Albert Ferenc 4013, Aszódi János 4015, M. Balogh János 4009, Bákai Ferenc 4004, Bátyi Ferenc 3805, Biró Béla 4014, Borbély Ferenc 4010, Czérna Sándor 4012, Czibere Sándor 4000, hősi halált halt néhai Csáki Sándor 4011, Csáki Dezső (városnyos) 4011, Cseszlai János 4672, Csonka János 4003, Dajka István 3994, Egyed István 3804, Fekete Bálint 3993, Gilányi Miklós 4019, Gömöri József Dezső 4291, Görgényi Jakab 4289, Jónás György 4007, Juhász Gyula 4188, Kapusi Sándor 4001, Kecső Dezső 4016, Kerekes Ferenc 4286, Kis János 4554, Kovács András 4008, Kővári János 4017, Lajtai Sándor 4282, Lehel Ferenc 4285, Lencsés György 4187, Lengyel Ferenc 4186, Lengyel István 4516, Lengyel Mihály 3505, Lippai János 3995, Lukács András 3997, Macsi József 3992. Mészáros József 4005, Mozga István 4673, Nyiri Mihály 4292, Orosi András 3802, Orosz András 4018, Pécsi József 3999, Pomázi István 4517, Rácz János 3803, Sándor András 4002, Sárréti János 4651, Somogyi Keresztély 4283, Szabadhelyi György 4290, Szabolcsi András 4288, Szabó Péter 3801, néhai Széplaki Sándor 4006, Szigetvári Antal 4284, Tar Lajos 3568, Tartai József 3998, Uri Lajos 3996, Vas Sándor 4185, Váradi Ferenc 4287.

Szatmár-Ugocsa-Bereg vármegyék Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Fülöp János 1195, Gaál Lajos 966, Gyene Pál dr. 1224, Jeney Zsigmond 995, Szoboszlay István dr. 967, Tusnády Pál 1196.

Legénységi vitézek: Békési Sándor 4278, Bélteki Mihály 4280, Fodor József 3797, Gyarmati József 4021, Karácsony Károly 4022, Kocsordi Endre 4281, Kolozsy Sámuel 4476, Kovács Pál 4023, Kósa Ignác 4026, Kun András 3799, Osváth József 3798, Pap Mihály 4024, Pap-Simon György 4279, T. Somlyay Dezső 3800, Szarka Gyula 4027, Torkos Sándor 4560, Vigh István 4025.

7. számu Vitézi Törzsszék.

Dél-Pest vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Dévai Béla 1112, Gaál Lajos Endre 1034, Galambos József dr. 1183, Kálóczy Endre 1109, Molnár Béla 1101, Oszlányi Kornél 959, Parlagh Károly 1103, Szabó Mihály dr. 973, Szathmáry Kálmán dr. 1182.

Legénységi vitézek: Antal Gyula 3556, Bakodi Orbán 3885, Bátor Károly 3654, Bognár György 3653, ifj. Bondor Antal (városnyos) 225, Boromissza Ferenc 3557, Botfalusi Mihály 4626, Darnai István 4364, Erdélyi József 3558, Falvai Dezső (városnyos) 339, Futó István 3472, Gabányi Sándor 3698, Gál Lajos 3473, Gálfi Lajos 4366, Gyöngyi Péter Pál 4169, Hajnal Mihály 3569, Juhász István 3652, Kálmán József 3484, Kiss János 3527, perjesi Kovács István 4494, Kólya János 3922, Lantos Imre 3655, Madaras Lajos 4677, Ménesi Imre 3656, Mikó János 3529, Mocsári Sándor 3528, Monostori Ferenc 4365, Nagy Károly 4576, S. Nagy Lajos 3504, Nagypolányi István 4363, Pandur Ignác 4732, Papp Imre 4575, Sáfár József 3535, belényesi Szabó György Géza 4085, Szentlászlói Sándor 4362, Taba Miksa 4197, Takács Sándor 4468, Tóth Bálint 4086, Tóth Gábor 3534, Tóth Sándor Gyula 3651.

Csongrád vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Barát Mihály 1181, Benedek Mihály 1177, Boda Vilmos 977, Borza Pál 1200, Endrődy István 983, Gombos József dr. 978, Hady Jenő 984, Illés Gyula 980, Kiss László 982, Kovács András 1235, nemes László Miklós 1218, Lendvai Kálmán 1179, Mányai Emil 1100, Máriaföldi Márton dr. 1176, Mátéffy Dezső 1077, Mészáros Imre 979, Négyesi Imre 1123, Papp József 1227, Peterdy Lajos 1180, Szekeres László 1178, Torma Gábor

1118, Tóth Gyula 1239, Várady László 1228, Zsiday Imre 981.

Legénységi vitézek: Balla Vince 4570, Baltás István 3790, Baranyai Lajos 4204, Berényi József 3696, Berta János 4541, Bodó Sándor 3632, Bodrogi Tamás 4205, Bozsó István 3491, Börcsök Imre 4098, Csanádi Géza 3523, Csatordai Mihály 4201, Csányi Antal 4171, Csányi József 4097, Császár József 3524, Csonka Szilveszter 3467, Csuri János 4734, Dóczi György 3792, Erdélyvári János 4345, Farkas András 4094, Farkas József 4585, Fehér István 4475, Gajdos István 4728, Garas Mihály 4729, Gémes Antal 4505, Gémes János 4629, Gyarmati Mályás 4346, Gyovai István 4586, Horváth Géza Ferenc 3643, Horváth József 3649, Hunfalusi Mihály 4630, Jójárt Mihály 3648, Józsa István 3642, Juhász István 4582, Katona Lajos 3499, Kátai Tóth Pál 4721, Kecskeméti Sándor 4501, Keresztesi János 4701, Kiss Ferenc I. 3469, Kiss Sándor 4583, Kovásznai Mihály 4631, Lakatos Ferenc 3470, Mada Károly 3695, Mihály Flórián 3464, Nagy Imre 3646, Nagy Sándor 4472, Olasz István 4200, Oláh István 3633, Onozó István 4584, Onozó János 5469, Ördög Ferenc 4096, Ötvös János 3492, Paragi János 3641, Paragi Sándor 3526, Pető Sándor 4539, Puskás János 3791, Révész Antal 4095, Rutai István 4198, Sánta András 4092, Siklódi Sándor 4540, Somogyi Jenő 3555, néhai Stuchlich György 3697, Süli István 3889, Szabó Antal 4091, Szabó János 3888, Szabó Sándor 4499, Szalai Ferenc 3490, Szegedi Gábor 3500, Szekeres Mátyás 4633, Szögi János 3471, Szőke István 4500, Torjai Ferenc 4093, Tóth Imre 3525, Tóth János 3647, Tóth József 3468, Tóth K. Lajos 4473, Török István 4498, Török János 4474, Törőcsik Rókus 4203, Turi Péter 4199, Vadász Boldizsár 3498, Varga István4202, Varga József 4502, Varga János 3644, Vas Pál 4503, Vas Lipót 3497, Vér Ádám 3640, Viola István 3921, Virág Menyhért 4504, Vőneki Vince 4632, Zöldi Antal 3645.

Békés vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Csabay János 1229, Csatai György 1220, vértanu halált halt néhai nemes Dohy Gábor 1208, Domokos László 1187, Gárdony Gyula dr. 1221, Károlyfalvi Ferenc 1185, Kovács Jenő 1102, Madarász György 1071, Ördög Konrád 1111, Pallér József 1219, Tepliczky János 928, Tóth József 1186, Zádorfalvy Mátyás 975.

Legénységi vitézek: Aradi István 3685, Barna József 4702, Barna József (várományos) 4702, Benkő Sándor 3502, Bocskai János 4543, Bolla Antal 4542, Boros Ferenc 4544, Csatári Lajos 3520, Csányi Ferenc 4087, Dénes Pál 4637, Dobóvári Péter 4360, Edömér Mihály 4634, Faluházi Sándor 4638, Farkas István 3531, Farkas Márton (várományos) 3531, Farkas Mihály 3917, Fábián Pál 4089, Galgóczi György 3692, Gálberki János 4636, Gálberki János (várományos) 4636, Gáspár Pál 4572, Gyáni Péter 4676, Gyenge Mihály 4567, Győri Lajos 3918, Győri László 3546, Győri Miklós 3588, Hajdu Balázs 3688, Halmosi Ádám 4703, Izbéki Sándor 3916, Kabódi József 4497, Kardos Ferenc 4574, Kis János 4568, Kolompár János 3548, Komoróczi Lajos 3690, Kovács Gyula 3919, Kun Sándor 3549, Lánczi János 3521, Lesfalvi Pál 3683, Lévárdi Imre 4358, Magyar András 4355, Makrai Dénes 3684, Megyebiró István 4635, Megyeri János 3887, Meleg György 4361, Molnár Antal 3511, Molnár István 4724, Molnár János 4723, Molnár János 3187, Nagy István 4545, E. Nagy János 4496, E. Nagy Mihály 3501, Nemes Bálint 3687, Németh Mihály 3522, Oláh Imre 3488, Oláh Mihály 3489, Országh János 3533, Papp Mihály 3552, Regős András 3691, Sárközi Géza 4467, Szabolcs János 3686, Szabó András 4546, Szabó Elek 3532, Szabó Imre 4466, Szakállós Gergely 3920, Szeghegyi János 3689, Szigligeti József 4357, Szilasi-Horváth József 3550, Sziráki János 3681, ifj. Sziráki János 3682, Szöllősi József 3587, Tandi László 4088, I. Turi Mihály 3519, Veres András 4573, Vicián Mihály 4359, Virág István 4206, Zöldi György 4356.

Bács-Bodrog vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Tolnai Márton 1189, Varga Endre 1188, Zsákmándy Miksa 1237.

Legénységi vitézek: Ábrahám Mátyás 4538, Bajai János 4464, Balotai Lajos 4347, Bárdos Pál 3559, Berki Mátyás 3679, Bokor István 3672, Csátaljai Márton 4351, Dékán Kálmán 4352, Dénes Márton 3673, Dobos József 4578, Erdélyi István 3680, Erdős József 3675, Esztergomi Imre 3793, Ferenczi Pál 3661, Galambos András 3515, Garai István 3670, Gáti Ferenc 3663, Gyarmati Gergely 3671, Gyuri Márk 3678, Hajnal Pál 3669, Harkai Tamás 4639, Hegedüs István 4212, Herczeg Imre 3514, Huszki Péter 4580, Iványi Péter 4641, hősi halált halt néhai Jazovith Péter 4348, Jákói Imre 3667, hősi halált halt néhai Juhász Imre 3518, Kada Mátyás 3662, Karmo Ferenc 4566, Karmó János 3795, Karsai János 3657, Kárász Péter 4579, Király József 3665, Kiss Boldizsár 4090, Koltai Péter 4353, Kökényes Mihály 3668, Körmöczi Sándor 4209, Környei Bonofác 3660, Körösi Márton 4211, Körösi Péter 4208, Levente József 3659, Lukács Károly 3634, Markó Mihály 4349, Mészáros István 3677, Mikó János 4577, Miskolczi Péter 4465, Molnár István 3536, Ögyek János 4350, Rákos Rókus 3674, Retkes Ferenc 3486, Salamon Ferenc 3886, Sárkány János 3666, hősi halált halt néhai Suhajda Péter 3517, Szalai István 4354, Szilágyi János 3664, Szöllősi János 4495, Szöllősi József 4463, Szőke János 3560, Takács János 4210, Tamás József 3676, Tarnai István 3516, Tőkés Lajos 4640, Vajta József 3658, Varga István 4207, Varga Lajos 3794, Zsebi Mihály 4581.

Csanád-Arad-Torontál vármegyék Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Galamb Sándor dr. 1184, Nemeskéry Géza 1033, Somfalvi Jenő Béla 976.

Legénységi vitézek: Balogi Dezső 3553, Bartos János 3589, Bánhegyesi Imre 4720, Csajtai István 4704, Csernyei János 3694, Dudás Pál 3796, Halász Lajos 4344, Körözsi János 3547, Lovasi János 3693, Márkus András 4470, Moró Lajos 4343, Nagy István 3485, Nagy István 3503, Sz. Nagy László 3474, Nyéki István 4628, Oláh Pál 3530, Rakonczai Lajos 4099, Simon József 3466, Szeles Mihály 4100, Tóth Imre 3554, Ujvári János 4735, Varga István 3465, Veres Lajos 3551, Zentai János 4627.

8. számu Vitézi Törzsszék.

Somogy vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Bartha Balázs 1120, Csizi István 1193, Fóris József 1222, Kovács Dénes dr. 940, Papp János 1040, nemes Tóthi Szabó László 1039.

Legénységi vitézek: Agoston István 3671, Arvai Imre 3579, Bajnok Ferenc 3706, Bakos István 4683, Bank Sándor (várományos) 4068, Balázs György 4066, Ballavári Lajos 4413, Balogh Imre 4070, Balogh József 4508, Bank József 4068, Bédi Árpád 3704, Bérdi Antal 4234, Bogdán Lajos 4236, Borsó István 3479, Csik János 3480, Ferencz János 4065, Fodor János 3924, Földesi József

4448, Fördös Károly 3576, Gazda József 3581, Gábor Pál 3702, Gyarmati Gyula 3701, Harmat Gyula József 4442, Hárs István 3570, Hegyi Jakab 3707, Horváth Géza 1064, Horváth Jónás 4590, Igali György 4446, Keserü János 4233, Király Ferenc 4237, Komlódi Gyula 4444, Kopházi József 4451, Kovács András 4062, Kovács István (városmányos) 1867, Kováts Rudolf Béla 4452, Kovács Sándor 4509, Kósi János 4239, Kőmüves János (városmányos) 1837, László Imre 4238, Lukács György 3574, Magai Gyula 4657, Magyarfi Ferenc 4449, Meszlényi Kristóf 3708, Mihály Lajos 4736, Nagy József 3575, Nagy Kálmán 4453, Német Péter 4682. Orbányos Mihály 4506, hősi halált halt néhai Pap György 3577, Pap György (városmányos) 3577, Pálmai Ferenc 4447, Péter István 4241, Péter Márton 3178, Polgárdi János 4712, Révész János 4240, Rózsa István 4507, Rumi Gergely 3578, Somogyi Mihály 4235, Somogyvári István 4445, Somos Pál 4711, Szabadi János 3703, Szabó Antal 3572, Szabó Dezső 4069, Szabó József 4063, Szecsődi László 3573, Tordasi Mátyás 4450, Vadász György 3705, Varga István 3580, Várdai János 4710, Vég János 4067, hősi halált halt néhai Vékásy Ferenc Károly 4591, Vida Géza 4061.

Tolna vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: szomolyai Nagy Miklós (városmányos), hősi halált halt néhai Tar Ferenc 1202, Tarján Jenő 1036, Zerinváry János 1035.

Legénységi vitézek: Ambrus János 3583, Batra János 4216, Bongor Sándor 3890, néhai Borbély János 4219, Csákvári János 4656, Csepregi Ferenc 3891, Csincsi Gábor 3894, ifj. Csincsi Gábor (városmányos) 3894, Csoknyay József (városmányos) 1747, Délceg Ferenc 4431, Farkasfalvi István 4424, hősi halált halt néhai Fád Ádám 4714, Fenyéri József 4713, Gátos András 4432, Győri Fülöp 4434, ifj. Hajpál János (városmányos) 2518, Harasztosi József 4435, Horváth János 4727, Horváth Mihály 4587, Iker János 3892, ifj. Iker János (városmányos) 3892, Jankó Ferenc 4213, Jármai István 3699, Jenővári József 4427, Joó György 3893, Kalászos József 4428, Kéz Mihály 4420, Kovács Félix 3493, Kovács János 4215, Kőrösi Lajos 4430, Kunfalvi Viktor 4437, Ladányi József 4441, Lukács János 4438, Miklós Ádám 4684, Miszlai Gábor 4440, Miszlai János 4419, Molnár János (városmányos) 429, Mózes János 4214, Nagy Gábor 4454, Németh Sándor 4548, Nimródi Sándor 4423, Oltványi Bertalan 4217, Ottományi György 4439, Pere János 3584, Pintér János 4218, Pintér Mihály 3923, Rendes András 4715, Rózsai József 4421, Somogyvári József 3700, Szabadi Henrik 4422, Szabó István 4084, Szamosujvári Mihály 4433, Szemerényi Imre 4425, Székely János 4436, Vargyas László 4429, Vasvcrő Henrik 4426.

Baranya vármegye Vitézi Széke:

Tiszti vitézek: Barsy József 1119, Gémesy Dezső 1058, balázsfalvi Kiss Mihály 1046, Meggyesy József 1194, Méray József 1190, Miltényi Ferenc 1037, hősi halált halt néhai Oberritter Aladár 1206, Párdy Zoltán 1192, ifj. Sándor Mátyás 925, Szentpétery János 1038, Vértes Antal 1191.

Legénységi vitézek: Ágoston János 4082, Árvai János 4406, Baksai András 4414, Balogh János 4456, Barta Lajos 4083, Basa Lajos 4072, hősi halált halt néhai Bene Lajos 4547, Borsos János 3895, Bódi János 4226, Bőröcz János 4228, Bődi János 4399, Csepregi Vince 4079, Csertán János 4417, Csontos József 4511, Deák László 3896, Drinóczi József 4231, Ferenczi Ferenc 4403, Forró István 4225, Gálosi Béla 4410, Gyimesi Pál 4392, Györkő Sándor 4227, Gyugyi József 4588, Halmai János 4658, Harsányi Ede 3709, Harsányi Ernő 4716, Havasi Gottfried 3710, Horváth Ferenc 4230, Hunyadvári János 4415, Jakab Ferenc 4077, Kalmár Ernő 3482, Kálócz József 4221, Kátai György 4401, Kelemen Ferenc 4455, Kereki Antal 4404, Kislaki József 4384, Kolosi Mátyás 4405, Koppányi Konrád 4390, Kosári János 4396, Kovács Mihály 3481, Kovácsi János 4408, Kovácsfi József 4388, Kósa József 4457, Kővári András 4391, Lakos József 3925, Lukács Sándor 3582, Magyarlaki Géza 4412, Maholányi Márton 4413, Majorlaki Gyula 4416, Makai Gyula 4402, Markó József 3483, Márton Imre 4075, Mártonfi Pál 4386, Molnár József 4222, Nagy István 4081, Nagypalli Gáspár 4409, Nagysági János 4661, Orlai Konrád 4395, Pap Mihály 4220, Papp Antal 3926, Papp Ferenc 4224, Pálfalusi József 4387, Peregi József 4662, Peterdi Péter 4418, Pető Vince 4510, Péterfi Ferenc 4393, Pillér Péter 4394, Podányi János 4389, Rácz Sándor 4223, Rádi Sándor 4073, Rozgonyi János 4385, Rudnói Konrád 4411, Sikrai György 4400, Simonyi Károly 4398, Skorday Péter 4685, Sós Henrik 4397, Sós János 4074, Szakó József 4078, Szalóki György 4659, Szilágyi József 3927, Takács József 4076, Tenger Ggörgy 4660, Tollas János 4080, Tóth Mihály 4071, Tömösi Mátyás 4717, Tömpe József 4589, Vadász István 4229, Vásárdi István 4718, Világos István 4232, Vitényi György 4407.

O. V. Sz.

6167. szám. II.—1925.

Állományváltozás.

Áthelyeztetnek saját indokolt kérelmükre az alábbi tiszti vitézek:

vitéz Hansághy Gyula Somogy vm. V. Sz. állományából Észak-Pest vm. V. Sz. állományába; vitéz Csepreghy János dr. Hajdu V. Sz. á.-ból Budapest szfv. V. Sz. á.-ba; vitéz Sallay István Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Hont-Nógrád V. Sz. á.-ba; vitéz Szekeres László Csongrád V. Sz. á.-ból Somogy V. Sz. á.-ba; vitéz Bertalan Sándor Heves V. Sz. á.-ból Győr V. Sz. á.-ba; vitéz Bognár Albert Komárom V. Sz. á.-ból Heves V. Sz. á.-ba; vitéz Makláry Ede Borsod V. Sz. á.-ból Észak-Pest V. Sz. á.-ba; vitéz Szomor Aurél dr. Esztergom V. Sz. á.-ból Budapest szfv. V. Sz. á.-ba; vitéz Molnár János Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Somogy V. Sz. á.-ba; vitéz Perinay László Bács-Bodrog V. Sz. á.-ból Szabolcs V. Sz. á.-ba; vitéz Oszlányi Kornél Dél-Pest V. Sz. á.-ból Baranya V. Sz. á.-ba; vitéz Kocsis Antal Sopron V. Sz. á.-ból Szolnok V. Sz. á.-ba; vitéz Ányos Aladár Hajdu V. Sz. á.-ból Budapest szfv. V. Sz. á.-ba; vitéz Ottó Ernő Borsod V. Sz. á.-ból Budapest szfv. V. Sz. á.-ba; vitéz Gyergyóy Artur Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Csongrád V. Sz. á.-ba; vitéz Halmay Mihály Márius Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Szolnok V. Sz. á.-ba; vitéz Kálóczy Endre Dél-Pest V. Sz. á.-ból Veszprém V. Sz. á.-ba; vitéz Endrédi József Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Somogy V. Sz. á.-ba; vitéz Szabó Dezső Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Észak-Pest V. Sz. á.-ba; vitéz Vassányi Béla Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Hont-Nógrád V. Sz. á.-ba; vitéz Polcz Dezső Észak-Pest V. Sz. á.-ból Szolnok V. Sz. á.-ba; vitéz Eőry Miklós Szolnok V. Sz. á.-ból Dél-Pest V. Sz. á.-ba.

Legénységi vitézek:

vitéz Virág István 4206, Békés V. Sz. á.-ból Hajdu

V. Sz. á.-ba; vitéz Nagykárolyi József 1517, Heves V. Sz. á.-ból Békés V. Sz. á.-ba; vitéz Horváth Ferenc 1230, Baranya V. Sz. á.-ból Tolna V. Sz. á.-ba; vitéz Rozgonyi János 4385, Baranya V. Sz. á.-ból Tolna V. Sz. á.-ba; vitéz Juhász István 473, Heves V. Sz. á.-ból Borsod V. Sz. á.-ba; vitéz Pendeli János 2163, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Hont-Nógrád V. Sz. á.-ba; vitéz Kerekes Lajos 3635, Észak-Pest V. Sz. á.-ból Békés V. Sz. á.-ba; vitéz Molnár Antal 3511, Békés V. Sz. á.-ból Észak-Pest V. Sz. á.-ba; vitéz Éliás István 4679, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Borsod V. Sz. á.-ba; vitéz Sánta András 4092, Csongrád V. Sz. á.-ból Dél-Pest V. Sz. á.-ba; vitéz Szekeres András 1207, Csongrád V. Sz. á.-ból Csanád V. Sz. á.-ba, várományosával együtt; vitéz Jabroczky János Károly 314, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Fejér V. Sz. á.-ba; vitéz Murányi Mihály 3764, Budapest szfv. á.-ból Zala V. Sz. á.-ba; vitéz Kiss János 3783, Zala V. Sz. á.-ból Somogy V. Sz. á.-ba; vitéz Kelemen Ferenc 4455, Baranya V. Sz. á.-ból Somogy V. Sz. á.-ba; vitéz Órás Mihály 3565, Hajdu V. Sz. á.-ból Szabolcs V. Sz. á.-ba; vitéz Jákói Imre 3667, Bács-Bodrog V. Sz. á.-ból Békés V. Sz. á.-ba; vitéz Juhász István 3652, Dél-Pest V. Sz. á.-ból Csongrád V. Sz. á.-ba; vitéz Szárazajtai Konrád 4314, Fejér V. Sz. á.-ból Baranya V. Sz. á.-ba; vitéz Bajusz János 3868, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Szolnok V. Sz. á.-ba; vitéz Bodrogi Tamás 4205, Csongrád V. Sz. á.-ból Bács-Bodrog V. Sz. á.-ba; vitéz Szabolcsi András 4288, Szabolcs V. Sz. á.-ból Bihar V. Sz. á.-ba; vitéz Pataki Gyula 383, Észak-Pest V. Sz. á.-ból Hont-Nógrád V. Sz. á.-ba; vitéz Bognár Ferenc 1283, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Győr V. Sz. á.-ba; vitéz Viola János 1286, Budapest szfv. V. Sz. á.-ból Baranya V. Sz. á.-ba; vitéz Forró István 4225, Baranya V. Sz. á.-ból Somogy V. Sz. á.-ba; vitéz Tolnai István 2879, Észak-Pest V. Sz. á.-ból Fejér V. Sz. á.-ba; vitéz Bánhegyesi Imre 1300, Dél-Pest V. Sz. á.-ból Budapest szfv. V. Sz. á.-ba.

Felhivom a Törzsszékeket és a vm.-i Vitézi Székeket, hogy nevezettek törzskönyvi lapjait ezen rendelet szerint illetékes Törzsszékeknek, illetve vm.-i Vitézi Székeknek küldjék meg. O. V. Sz.

926/Msz. 1925.

Felajánlott ingyenes vitézi telkek.

(1925. november hó.)

Budaörs (Észak-Pest vm.) 600 négyszögöl, felajánló Budaörs község; Bőnyrétalap (Győr vm.) 10 kat. hold, felajánló dr. Mihályffy Ernő; Csécse (Nógrád vm.) 18 kat. hold, 1200 négyszögöl, felajánló Hauser Pál Ágoston. O. V. Sz.

*

Borsod-Gömör Vitézi Széke közli, hogy Kondón három katasztrális hold nagyságu vitézi telek van. E szék állományába tartozó vitézek igényeiket a Székkapitányságnak (Miskolc) jelentsék be. Borsod V. Sz.

1655/IV. 1925. szám.

Elveszitett vitézi igazolványok.

vitéz Somlai György 1655., vitéz Vincze Joachim 2048. számu elveszitett igazolványait érvénytelenitem. Helyette ujakat adtam ki.

vitéz Juhász István 2919. számu vitézi jelvényét elveszitette, — érvénytelenitem. O. V. Sz.

1695/bsz. 1925.

Budapest III. ker. vitézek értekezlete.

Budapest Vitézi Székének III. ker. vitézi hadnagya 1925 december hó 8-án 17 órakor II. ker. Zsigmond-utca 12. szám, I. emelet 15 alatt a III. kerületben lakó vitézek részére (más vármegyei Vitézi Szék állományába tartozók is) megbeszélést tart, melyen a kerületben lakó vitézek megjelenni tartoznak. B. V. Széke.

966/IV. 1925. szám.

Halálesetek.

Mély megilletődéssel, nagy szomorusággal de a Mindenható bölcs végzésében való férfias megnyugvással adom tudtára minden vitéznek, hogy népes családunkat, a Vitézi Rendet ismét többszörös gyász érte. A halál, amit az igaz, jó magyar vitézek a háboru véres viharaiban semmibe sem vettek, különböző betegségek álarcában ujból közénk lopódzott s legjobbjaink közül magával ragadta: vitéz Kiss Ferenc (966) földmüvest,

vitéz Veres András (4573) korcsmárost,
vitéz Süveges Ferenc (512) sütőmestert,
vitéz Fekete János (3011) földmüvest,
vitéz Surányi András (1981) hiv. tiszthelyettest és
vitéz ifj. Gábor József (797/I.) várományost.

Emléküket kegyelettel őrizzük!

O. V. Sz.

Helyesbités.

A „Vitézi Közlöny" legutolsó száma 5-ik számnak jeleztetett tévedésből. A mult szám 4-ik számra helyesbitendő.

Vitézek főkapitánya helyettesének megbizásából:
vitéz IGMÁNDY-HEGYESSY GÉZA s. k.

HIREK.

Heti naptár.

DECEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
7 Hétfő	Ambrus	Ambrus	A hét elején a nap 7 óra 15 perckor kél és 3 óra 30 perckor nyugszik a hét végén pedig 7 óra és 40perckorkél 3 óra 15 perckor nyugszik
8 Kedd	Mária sz. f.	Mária	
9 Szerda	Four. Péter	Natália	
10 Csütörtök	Melkiades vt.	Judit	
11 Péntek	Damaz p. †	Árpád	
12 Szombat	Ottilia sz.	Gabriella	
13 Vasárnap	D3. Luca sz.	D3. Luca	

A magyar történelmi Miklósokról.

A magyar történelemben nem gyakran fordul elő a Miklós név. De akik e nevet viselték, különösképen mégis a magyar jótulajdonságok pompás megtestesitői. Egyik legrégibb Miklósunk volt a hires, nevezetes Toldi Miklós, akinek tetteit Ilosvai Selymes Péter énekelte meg. Ennek a tetteit Arany János halhatatlan epikus trilogiájából ismerjük mindnyájan.

A másik nevezetes Miklós, Zrinyi Miklós, a szigetvári hős. 1566-ban ellentállt Szolimán szultán óriási hadának. Az öreg szultán feneketlen mérgében meghalt, hogy azt a zsombékot nem tudta eltiporni. Zrinyi Miklós hősi önfeláldozása megtörte a török erejét. Végül is kirohant égő várából és hősök halálával, küzdve pusztult el. Hire becsültté tette a magyar nevet Európaszerte.

A második Zrinyi Miklós nagy hadvezér és hazafi volt. Mint tudjuk az ő érdeme volt a szentgotthárdi diadal. Ezenkivül munkáiban, a »Szigetvári veszedelem«-ben és a »Török áfium«-ban a magyar dicsőséget énekelte meg pompás nyelven és lelkesen ébresztgette magyar honfitársait. Vadkanvadászaton pusztult el az egész magyarság nagy szomoruságára.

Jurisich Miklós Kőszeg várát védte meg a török sereg ellen. Kevésnek sikerült igy ellentállni és nézni, mint vonul el a török szégyenszemre. Derék magyar volt.

Báró Wesselényi Miklós, a magyar reformkorszak kiváló alakja, a legerősebb emberek egyike. Ő volt az, aki a pesti nagy árviz alkalmával egymaga ezreket mentett meg a pusztulástól. Emlékét emléktábla őrzi a budapesti Ferenciek-temploma oldalában. Az »Árvizi hajós« c. költemény róla szól.

Ezek után a legendás magyarok után a magyar nép regés ajka és a história egy uj »Miklós«-t fog emlegetni és feljegyezni, aki nehéz időkben, a legnagyobb szorongattatásban lépett elő, ki az ország sülyedő hajóját révbe kormányozta, egy uj hadvezért és férfit, akinek személyéhez a legszomorubb korban a legtisztább, legragyogóbb nimbusz füződik.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós neve mellett ott fog örökké tündökölni; ő volt az, aki a nemzetet sohasem ismert veszély és megpróbáltatások között megmentette.

*

Születés. Lapunk felelős szerkesztőjének dr. Farkass Jenőnek és nejének Dabis Rózának november hó 26-án fiugyermeke született.

Herczeg Ferenc jubileuma Bethlen Istvánné grófnő. Apponyi Albert gróf, Klébelsberg Kunó gróf, Berzeviczy Albert és Rákosi Jenő összehivták a magyar társadalom szine-javát arra az ülésre, mely Herczeg Ferenc 40 éves irói jubileumának megünneplését készíti elő.

Országos Tiszti Kaszinó Egyesületről. A kaszinó elnöksége 1926. évre egy gazdag tájékoztatót adott ki, melyben közli mindazt, amit tagjainak nyujt. Nincs helyünk ezzel részletesen foglalkozni, bár megérdemelné, azért csak főbb pontjait soroljuk fel e tájékoztatónak. Kaszinó rendez: estélyeket, ismeretterjesztő előadásokat. Intézményei: könyvtár, nyelviskola, vivóklub, mozi, olvasóterem, játékterem, rádió, katonai irók köre, összejövetelek hölgyek és urak részére, éttermek, szabó- és cipészüzem, szabás- és varrótanfolyam, táncoktatás, jogi tanács. Tagsági igazolványokat 1926-ra a titkári hivatalban kell érvényesiteni. Telefon: József 151—12.

A Hadimuzeum Egyesület Debrecenben. A József királyi herceg védnöksége alatt müködő Magyar Hadimuzeum Egyesület Debrecenben fiókot alapitott Debreceni Magyar Hadimuzeum Egyesület néven. A fiók elsősorban azért alakult, hogy a debreceni és a hajduvármegyei hadiemlékek összegyüjtésével akár a felépitendő Déry-Muzeum keretében, akárönállóan hadimuzeumot létesitsen. Az alakuló közgyülés vasárnap délben volt Debrecenben a városháza közgyülési termében, amelyre Budapestről idejöttek Lukács György dr. v. b. t. t., az Országos Magyar Hadimuzeum Egyesület országos elnöke, Horváth Károly kormányfőtanácsos, országos alelnök, Szekulich Szilárd, a m. kir. Hadtörténelmi Muzeum igazgatója, Aggházy Kamill alezredes. A közgyülés Hadházy Zsigmond dr. főispánt választotta meg elnöknek, mig a tisztikar tagjai a következők lettek: Társelnökök: Balthazár Dezső, Degenfeld József gróf, Ferjetsik Ottó, Lindenberger János dr., Magoss György dr., és Pákozdy Sándor. Alelnökök: Keill Elemér, Petzkó Szokolay Ernő. Főtitkár: Ferenczy Károly. Ügyész: Kölcsey Sándor dr. Pénztáros: Bodnár Géza dr. Ellenőr: Tóth Emil. A közgyülés ezenkivül 85 tagu választmányt választott. Az alakuló közgyülés után közebéd volt az Arany Bika-szállóban.

A Faluszövetség Dömsödön Vasárnap délelőtt a Faluszövetség Dömsödön szervező gyülést tartott, melyen a Szövetséget Balogh Gyula igazgató és Rigler József titkár képviselték. A gyülésen Balogh Gyula igazgató hosszabb beszédben mutatott rá a Faluszövetség eddigi munkásságának eredményeire és vázolta a Szövetség jövő munkaprogrammját. Dr. Varsányi Gábor a kerület képviselője mondott ezután hatásos beszédet. A nagy számban egybegyült gazdák közül többen felszólaltak, s kimondták egyhangulag a dömsödi fiókszövetség megalakulását. Dömsöd fejlődésére nézve jelentős szervezkedésben lelkesen támogatják a központot és munkálkodnak: Kerkápoly Zoltán főjegyző, Cser Zsigmond községi biró, Csik József plébános, Sebestyén Pál ref. lelkész, Kónya Balázs tanitó, Tatár Imre ipartestületi elnök, Németh János, Csilling András és Nagy Imre gazdák. Délután a Faluszövetség kiküldöttei végigjárták a község kulturális és gazdasági intézményeit, ahol hosszasan elbeszélgettek az ott olvasgató gazdákkal.

Leszállitották a különlegességi dohánygyártmányok árát. A karácsonyi beszerzés megkönnyitése céljából december hó 1-től kezdve az év végéig a Koronas, Sphinx, Amneris és Giubek cigarettákat az alábbi mérsékelt árakon fogják árubabocsátani: Koronas szivarka százdarabos dobozban 150.000 K, egy darab 1500 K. Sphinx szivarka száz darabos dobozban 120.000 K, egy darab 1200 K. Amneris szivarka száz darabos dobozban 50.000 K, egy darab 500 K. Giubek szivarka darabja 1000 K. Ennek megfelelően olcsóbbodtak a 20 és 25 darabot tartalmazó dobozok is.

Ujabb hosszulejáratu mezőgazdasági kölcsön. A gazdatársadalom pénzügyi helyzetének nagy megkönnyebbülését fogja eredményezni annak a hosszulejáratu kölcsönnek a folyósitása, amelynek feltételeire nézve a Magyar Földhitelintézetnek sikerült Londonban megállapodásra jutnia. A hitel feltételei ugyanazok lesznek, mint amelyek a 22,000.000 aranykoronás állami mezőgazdasági hitelnél érvényben vannak; a kibocsátandó záloglevelek 7½ százalékkal fognak kamatozni. A kölcsön kibocsátása valószinüleg még ujév

előtt megtörténik Londonban. Arra vonatkozólag, hogy a mezőgazdasági üzemek rentábilisan ki fogják-e tudni használni a külföldi hitelt, ma, amidőn a mezőgazdaság világszerte értékesítési válsággal kézd, meg kell gondolni, hogy a mezőgazdaság igen nagymértékben és sulyos kamatfeltételek mellett el van adósodva. Halaszthatatlan beruházásaikat a gazdák oly kölcsönökből fedezték, amelyekért minimálisan 16 százalékos kamatot fizetnek. Ha ezeket a kölcsönöket most a gazdák konvertálni tudják a 7½ százalékos hitelakció segitségével, mindenesetre lényegesen könnyitenek helyzetükön.

Nemzetközi bőrkongresszus Budapesten. A tavaszi árumintavásárral egyidejüleg nemzetközi bőrkongresszus megtartását tervezik Budapesten. A kongresszussal kapcsolatban bőripari kiállitás lesz az Iparcsarnokban.

Lévay József emléke. Borsodvármegye székházának nagytermében mult kedden ünnepelték meg a vármegye néhai főjegyzőjének és alispánjának, Lévay Józsefnek születése 100. évfordulóját.

A Faluszövetség Kunszentmiklóson. Kunszentmiklósról jelennap délelőtt a Városháza nagytermében népes szervezkedő gyülést tartott, amelyen a környék tanya népe is nagy számmal volt képviselve. A háromszáz főnyi gazdaközönséghez Bartók Béla főjegyző nyegnyitó szavai után Szekeres László főtitkár a Faluszövetség képviselője tartott beszédet, amelyben különös en hangsulyozta a gabonaértékesitő közraktárak megszervezésének szükségességét, amely uj korszakot log jelenteni a magyar mezőgazdaság életében. Az elhangzottak után élénk vita indult meg, melynek folyamán az egybegyült közönség kimondotta a Faluszövetség zászlója alá való csatlakozását. A gazdaközönség soraiban ott láttuk Bak Lajos kormánytanácsost, Baky Miklós, Bernáth Imre földbirtokosokat, dr. Zakariás János és dr. Bernáth ügyvédeket. Péter János vezérigazgatót, Bernáth Béni, Fábián Sándor, Bodor István kisgazdákat. A városházáról Szekeres László dr., a Faluszövetség kiküldöttje dr. Zakariás János és Bartók Béla főjegyző kiséretében a Gazdakörbe ment, ahol a szervezkedés szükségességéről tartott előadást.

Figyelemreméltó könnyebbités a karácsonyi ajándékok vásárlásánál. Mindnyájan jól tudjuk, hogy a karácsonyi ajándékok vásárlóinak mégvan az a régi rossz szokásuk, hogy közvetlenül a szent estét megelőző utolsó napon eszközlik a beszerzést. A minél előbbi bevásárlás szokásának meghonositásához nem csupán közérdek, hanem minden vevőnek jól felfogott magánérdeke, előnye is füződik, mert hiszen a torlódott forgalomban kevésbbé van meg a tökéletes választás szabad lehetősége. Ép ezért üdvös az a rendszer, melyet Sternberg Armin királyi udvari hangszergyáros vezetett be, hogy t. i. a vevőknek már most lehetővé teszi a karácsonyi ajándékok vásárlását, anélkül, hogy a vételárat ki kellene fizetniök, s karácsony előestéjén a meglepetést házhoz küldi. Igy a vevő biztositva van afelől is, hogy a karácsonyra várható áremelkedés őt nem fogja sujtani.

Földbirtokreform eredménye. A földbirtokreform során kiosztott kisbirtokok mennyiségéről hamis adatok kerültek forgalomba, sőt a parlamentben is elhangzottak ezzel kapcsolatban téves kijelentések. A miniszterelnök egyik legutóbbi felszólalásában ismertette a földbirtokreformra vonatkozó hiteles adatokat. Ezek szerint eddig 850.000 hold került kiosztásra és a kisbirtokok kiegészitésére 190.000 hold jutott. A községek egyharmad részében még nincs végleges itélet, de előzetes számitások szerint valószinüleg 1,100.000 hold föld fog kiosztásra kerülni a földreform végéig.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara ceglédi gazdasági irodájának megnyitása. A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara első gazdasági iskoláját Cegléden létesitette és azt ünnepélyes keretek között november 22-én nyitotta meg. A megnyitáson részt vettek: Purgly Emil a kamara elnöke, Staub Elemér a kamara alelnöke, dr. Gesztelyi Nagy László kamarai igazgató, dr. Vaja Béla főtitkár és Tölgyes Árpád segédtitkár. A megnyitáson képviseltette magát a földmivelésügyi miniszter, aki Torday László gazdasági tanárt küldötte ki a megnyitásra és Cegléd városa részéről résztvett azon dr. Sárkány Gyula polgármester, dr. Dobos Sándor a Ceglédi Gazdasági Egyesület elnöke, Füle Lajos az egyesület igazgatója, Várady József az uj iskola vezetője, az iskola tantestülete és az iskola látogatására jelentkezett 35 hallgató. A ceglédi gazdák igen nagy számban vettek részt a megnyitáson.

Kulturházavatás Gógánfán. A Népjóléti miniszterium és több intézmény támogatásával, de különösen a község lelkes polgárai adakozásából felépitett kulturházat avatták fel előkelő közönség és a környék közönségének teljes számu részvétele mellett november 22-én vasárnap Gógánfán. A kulturház felavatásán megjelentek Vass József miniszter képviseletében Sebestyén József miniszteri titkár, Nagy Sándor a Faluszövetség igazgatója, Szirmay Miksa Zala vármegye kir. tanfelügyelője, dr. Zób Mihály a Faluszövetség sümegi fiókjának elnöke, Szilágyi Dezső főszolgabiró, dr. Beöthy István sümegi apátplébános. A felavatási ünnepségen Beöthy István apát beszéde után Nagy Sándor igazgató méltatta hosszabb beszédben a kulturház felavatásának jelentőségét, ezzel kapcsolatban a Faluszövetség jelentőségét méltatta. A kulturház létesitésében a siker oroszlánrésze Huszár Gyula plébánost, Nagy Ferenc kántortanitót és Pintér József főjegyzőt illeti meg.

A tabán harangszentelés. A tabáni plébánia hivei vasárnap ünnepelték templomuk védőszentjének, alexandriai Szent Katalinnak ünnepét és ezen a napon került a templom tornyába a háboru idején elrekvirált négy harang helyébe egyelőre kettő, az 513 kilogramos Szent Katalin és a 132 kilogramos Szent József harang. A két harang 48 milliót kitevő költségéhez a főváros három és félmillióval, a vallás- és tanulmányi alap egymillióval járult hozzá, mig a hiányzó összeget a tabáni Oltáregyesület és egyháztanács kezdésére inditott gyüjtéssel hozták össze. A gyüjtés eredménye Szegedy-Maszák Aladárné oltáregyesületi elnöknő fáradozásának köszönhető. Mivel a tabáni hivek lelki gondozását századokon át a budai ferencesek látták el, a jelenlegi plébános, Angyal Kálmán dr. prépost, aki a világi plébánosok sorában a negyedik, az uj harangok szentelésére P. Zadravecz István tábori püspököt kérte fel, aki maga is tagja a Ferenc-rendnek. Zadravecz püspök tiz órakor érkezett a templomba, nyomban után jött Horthy Miklósné, a Kormányzó felesége, aki az uj harangok keresztanyai tisztét vállalta. A tábori püspök rövid szentségimádás után elvégezte a harangszentelés szertartását. A szertartás után a püspök szentbeszédet mondott, amelyben egyrészt alexandriai Szent Katalinnal foglalkozott, másrészt a harangok jelentőségét fejtegette. Ezután nagymisét pontifikált. Mise alatt a tabáni énekkaregyesület Beliczay F-dur miséjét adta elő Calligaris Ferenc vezetésével.

Olcsóbbodás november havában. A megélhetési jelzőszám november hó első felében ujból csökkenést mutat, annak ellenére, hogy a házbérek emelkedtek. A csökkenés 1.7 százalékot tesz, ami főként az élelmiszerek, de elsősorban a hus olcsóbbodására vezethető vissza.

Váci villamos mentén

1600 négyszögöl területen épült, nyeregtetős, cserépfedeles, 4 éves, szoba, konyha, kamrás külön fedél alatt épült cselédszobás **házam**, 10 darab épitett óllal, téglázott kuttal 35 millióért eladó. Felével átvehető. Továbbá földbérlet 70 kilogramm rozsért 100 holdig. — Czim:

Vitéz Csonka Kálmán, Veresegyház.

(Tisztviselőtelep.)

A téli időre nagyobb gazdaságba, baromfinak géppel való keltetésére felelősséggel, biztos sikerrel ajánlkozom.

Vitéz CSONKA KÁLMÁN

Veresegyház. (Tisztviselőtelep.)

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülés csütörtöki ülésén folytatódott, pénteken pedig befejeződött a kultusztárca költségvetésének tárgyalása, melyen sok szó esett a középiskolai tanároknak státusrendezés okozta sérelméről és a baloldal részéről a numerus claususról.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter több felszólalásra reflektálva kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak, mintha az egyházak állami támogatása tekintetében a katholikus egyház kivételes elbánásban részesülne. Statisztikai adatokkal bizonyithatja, hogy a protestáns felekezetek szubvenciója a mult évek költségvetéseiben sokszorosan nagyobb százalékban növekedett, mint a katholikus egyházé. Ő mindent megtesz a nyugdijas papság helyzetének a javitására. A Nemzeti Hitelintézetben kezelt alapitványok sorsa jó kezekben van. A miniszter kijelentette a pécsi egyetemre vonatkozólag, hogy annak belgyógyászati klinikáját egy tuberkulotikus osztállyal és az ehhez csatolandó szanatóriummal szándékszik kielégiteni. Ugyancsak be fogja fejezni a debreceni egyetem épitkezéseit is. Majd a státusrendezéssel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a státusrendezés ellen a társadalom minden rétege kifogást tesz, azonban a középiskolai tanárság érdekei nem szorultak e ponton háttérbe. A levente-intézmény nem tekinthető katonai mozgalomnak, abban csupán az erkölcsi és testi nevelés szempontját kell keresni.

A Keresztény Kisgazda Földmives és Polgári Párt Almássy László elnöklétében értekezletet tartott, amely foglalkozott a jövedelem és vagyonadó kivetésnek méltányos szabályozásával és ezzel kapcsolatban a bor értékesitésének nehézségeivel. Ez utóbbira nézve gróf Bethlen István miniszterelnök kijelentette, hogy a borkivitelt a jövőben organizálni kell, a kivetel forgalmát semmiképen sem a fogyasztási adó csökkentésével vagy eltörlésével, hanem az egyes vidékenkénti tipus-borok termelésével és a külföldi piacok biztositásával lehet és kell növelni. Az értekezlet elfogadta azt az inditványt, mely a különböző borvidék képviselőiből és szakemberekből álló bizottság összeállitását javasolja a borkivitel végleges rendezése érdekében és meg is választotta a bizottság tagjait. Almássy ügyvezető elnök bejelentette végül, hogy az Interparlamentáris Unió magyar csoportjának szabályzata megalkotásában részt kiván venni a kormánypárt is és a maga részéről kiküldi gróf Hoyos Miksa, Kállay Tibor, Karafiáth Jenő és Rubinek István tagokat.

Az Interparlamentáris Unió magyar csoportja ülést tartott Berzeviczy Albert elnöklésével. Az ülés programmján Lukács György számolt be a washingtoni konferencia lefolyásáról, majd ugyanerről Póka-Pivny Béla főtitkár tett jelentést. Végül a tisztikar együttes lemondása következett, amivel kapcsolatban elhatározták, hogy el kell készíteni a csoport statutumait.

Az igazságügyminiszteriumban az érdekképviseletek bevonásával ankét volt, amely a csődönkivüli szeregyezségi törvény reformálásának kérdésével foglalkozott. A Kereskedelmi Kamara azt kivánta, hogy mielőtt az adós beadja kényszeregyezségi kérelmét, a biróság elsősorban a hitelezőkhöz forduljon a kiegyezés végett. Alakittassék egy szerv a hitelezők védelmére, melynek utján igyekeznék a két fél egymásközt megegyezni.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara szombaton diszközgyülés keretében Valkó Lajos kereskedelemügyi miniszter jelenlétében avatta fel átépitett és kibővitett székházát. A közgyülésen Valkó miniszter is felszólalt és nyilatkozott a jugoszláv és román tarifaszerződés megkötésének jelen állapotáról, mely kilátásokat nyujt arra, hogy a két utódállammal való kereskedelmi viszonyunkat legközelebb véglegesen rendezhetjük. Kijelentette továbbá, hogy Szeged-Nagykikinda-i vasuti forgalom legközelebb már meg fog indulni.

A locarnói szerződés jelentősége.

December 1-ére Londonban gyülekeztek össze a hatalmak megbizottjai. A locarnói megállapodásokat ugyanis a megbatalmazottak Locarnóban csak ideiglenesen irták alá, azután saját államaik törvényhozása elé terjesztették megerősités végett és csak mikor ez is megtörtént a kitüzött határidőn belül, most történik meg az egyezmény végleges aláirása Londonban. Az angol kormány fényes ünnepségeket tervezett az aláirás alkalmából, mert ezzel akarta kiemelni az egyezmény kiváló fontosságát. A locarnói szerződés fontossága elsősorban az, hogy az egyenjoguság alapján tárgyalva jött létre és ezzel közelebb hozták a népeket a világháboru után az általános béke hangulatához. A locarnói szerződésnek azonban ezen az általános jelentőségen kivül különös fontossága van, mert a francia kormánynak azt az ujabb állásfoglalását hirdeti ki, mely az eddig követett eljárásának teljes feladását jelenti. Németország ugyanis ajánlatot tett a francia határok elismerésére és biztositására és ezt az ajánlatot tárgyalták és fogadták el a hatalmak Locarnóban. Franciaország beismerte eddig követett katonai és közgazdasági külpolitikájának csődjét és most Németországgal, mint egyenrangó tárgyaló féllel kötött egyezményt. Németország most visszanyeri nagyhatalmi állását, belép a Népszövetség tagjai sorába és helyet kap a Népszövetség tanácsában. Ebből a szempontból reánk nézve is nagyjelentőségü a locarnói egyezmény megkötése és szentesitése, mert ezentul a Népszövetség tagjai sorába, Németországnak személyében háboru alatti szövetségesünk támogatását remélhetjük.

A kölnvidék kiürítése.

December elsején megkezdődött a locarnói egyezmény értelmében Köln városának és környékének katonai kiürítése. A megszálló angol csapatok már megelőző napon kisebb csapatokban megkezdették a kivonulást és részben Angliába, részben pedig Wiesbadenbe vonultak. Köln vidékének teljes kiürítését azonban csakis karácsony táján fejezik be.

A görög-bolgár határincidens.

A Népszövetség tanácsülése dönteni fog a bolgár-görök határincidens ügyében is, melynek megvizsgálására Népszövetségi-bizottságot küldtek ki. A kiküldött bizottság a helyszinen megvizsgálta az ügyet és a vizsgálat után a mult hét végén Belgrádba érkezett, ahol a bizottság egyik tagja ujságirók előtt kijelentette, hogy a történtekért elsősorban a görögök felelősek és ezért a nezetek szövetsége elé terjesztendő jelentés nem lesz valami kedvező a görögökre. Az egyik francia lap értesülése szerint a bolgár-görög határincidens megvizsgálására kiküldött Népszövetségi-bizottság azt követeli, hogy Görögország fizessen kárpótlást Bulgáriának, mégpedig 85.000 font sterlinget a károsult bolgár családok és 57.000 font sterlinget a bulgár állam részére.

A Népszövetség tanácsülése.

Ugyancsak december elsején kezdődik meg Genfben a Népszövetség tanácsülése. Mivel a napirenden több Magyarországot érdeklő kérdés is szerepel, a magyar kormány részéről Bethlen István gróf miniszterelnök vezetésével Bud János pénzügy- és Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is megjelenik és résztvesz a tárgyalásokon. A Népszövetség ülésének egyik legfonosabb tárgya a vitás mosszuli kérdés megoldása lesz. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan háborus hirek terjedtek el, mert Törökország hír szerint nem hajlandó elfogadni a reá nézve esetleg kedvezőtlen döntést és a mosszuli petroleum mezők megszerzéséért végszükség esetén háborut kezd Angliával.

Az uj francia kormány.

Több eredménytelen kisérletezés után végül is Briand volt miniszterelnöknek és a legutóbbi kormány külügyminiszterének sikerült olyan kabinetet összeállitania, amelynek programmját a francia parlament többsége is támogatni hajlandó. Briand szombaton este mutatta be az uj kormányt Doumergue köztársasági elnöknek. Az uj kormányban Painlavé a volt miniszterelnök a hadügyminiszteri tárcát és a pénzügyi tárcát, amely az előző kormány bukását okozta, most Loucheur vállalta el.

Történelmi visszapillantás a „Hajdu vitézek-"re.

A mostani hajdumegyei vitézek nem az elsők e nemben. Már régen, több mint három évszázaddal ezelőtt igen fontos szerepet játszottak hazánk történetében a hajduk.

A hajduk Bocskay vezérlete alatt vonulnak a magyar történelembe. A császár által elnyomott erdélyi menekültek és felvidékiek Bocskayt várják, mint felszabaditójukat. Bocskay a Habsburgok iránti hüségben nevelkedve, eleinte tudni sem akar arról, hogy fegyvert fogjon az uralkodóház ellen. 1598-ban visszavonul bihari jószágaira és nem mozdul onnan akkor sem, amikor Erdély pusztulását látja. A bujdosók kérve-kérik, vegye át vezetésüket. Belgiojoso értesül a bujdosók felszólitásáról és hadat küld Bocskay ellen. Bocskay ekkor védekezni kénytelen, maga köré gyüjti a hajdukat és megvédi Kereki várát. Álmosdnál legyőzi a német hadat és 1604 november 11-én bevonul seregével Kassára.

Kik voltak tulajdonképpen ezek a hajdu vitézek? A hajdu Bocskay koráig zsoldos katonát jelentett, aki, ha nem volt gazdája, rabolta ellenségét, ugy, mint barátját. A hajdu törökök által elüzött dunantuli, alföldi jobbágy volt, akadt közte rác is. Sok volt köztük a marhahajcsár, mindenre vállalkozó, kalandos és ügyes, bátor és kegyetlen ember. Ferdinánd király már 1530-ban nagy jelentőséget tulajdonit a hajduknak. Katonai fegyelmüket Báthory István a hires erdélyi fejedelem, később lengyel király, alkotta meg. Többnyire gyalogosok, van kopjás, lovas csapatuk is. Az első rendezett gyalogcsapatot ők képezték Magyarországon. Kapitányaikat maguk választották, a táborban saját szabályaik szerint éltek. A zsákmányt kótya-vetyén osztották meg. 1599-ben Kalocsán, Csóri János vajda alatt olyan nagy zsákmányt vettek el a töröktől, hogy 1000 tallér jutott egy hajdura, pedig 1600-an voltak. Marcona, kiméletlen, vitéz katonai rend, némiképpen hasonlatosak az oroszországi kozákokhoz. Bár erkölcseik, életmódjuk által elvadultak, valójában mindig magyarok maradnak és magyar virtussal élnek. Legszivesebben az erdélyi fejedelmeket szolgálták. Öltözetük a következő volt: hasitott Bocskay föveg darutollal, vitézkötéses hasitott ujju mente, lábszárhoz simuló feszes magyar nadrág és bocskor, avagy rövidszáru csizma. Széles pengéjü rövid kard, kezükben hatalmas fokos. Az övben török pisztolyok.

Amikor a haza hivta őket, mentek. És ők, a szabad Hajduság legényei, egy emberként álltak a német ellen, Bocskay seregébe. Bocskaynak leghivebb seregét, támaszát képezik mindvégig, sőt királyul kivánják őt. Bocskay azonban bölcs, mérsékelt férfiu, kivivja a bécsi békét, mely Magyarországnak vallásszabadságot biztosit. Törökkel, némettel szemben egyformán sikert érnek el és lehetővé teszik, hogy Magyarország teljesen el ne pusztuljon azokban a mainhoz hasonló szomoru időkben. Később a hajduk Báthory Gábor erdélyi fejedelem szolgálatába állottak és a fejedelem harcában legyőzték a brassói szászokat. Az állhatatlan fejedelem ezt azzal hálálta meg, hogy leszurta kapitányukat, Nagy Andrást. Később már Bethlen Gábor, a legnagyobb erdélyi fejedelem, seregében álltak s diadalmas hadjáratában nagy szerepet játszottak. Évszázadokon át megtartották büszke különállásukat és vitézi magyar erényeiket. Esze Tamás, Zrinyi Ilona, Thököly legjobb katonái voltak és Rákóczi seregében vitézkedtek. A kurucok nagyrésze belőlük rekrutálódott. A hajduk, kunok jártak elöl az 1703-iki hadjáratban. III. Károly és Mária Terézia alatt tértek át a földmüvelésre és állattenyésztésre, hires városaik a magyar nemzeti eszme bástyái voltak.

Látjuk tehát, milyen jelentős szerepet játszottak már négy-ötszáz évvel ezelőtt a hajduk hazánk történetében. Méltán büszkék lehetnek régi tradiciókra s jó, ha ma a hajdumegyei vitézek tudják, az ő őseik is bátor, hü katonák voltak és megtették a legnehezebb viszonyok között a hazával szemben kötelességüket. A mai hajduk elődeikhez méltón, derekasan viselték magukat a világháborúban. Ezt fejezi ki éppen vitézzé való avatásuk. Bizunk benne, hogy amilyen kemény magyar férfiak voltak a harc mezején, éppen olyan becsülettel állják meg helyüket a békés munka idején is, mindaddig, mig ujra szólitja őket a haza.

Tüzkereszt ség.

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

Magyarok itt is, magyarok ott is... Magyarok mindenütt...

Olyan hosszu Maidan, mint Erdélyben Hétfalu. Se vége, se hossza. Egy domboldal bársonyos füvén fekszem s várom az estét. Előttem, a falun tul tisztán kivehető kattogás, berregés... Az égbolt gyorsan sötétül s felsziporkáznak, mint megannyi csillagocskák, a világitó rakéták.

— Tüz van!... Tüz van!... — riadt a vészkiáltás. A falu szélén kigyult egy ház és sisteregve, sercegve égett. Szél került, lángba borult a másik ház is, azután a szemben levő. Az oltás gyors vehemenciával történt s nemsokára ismét nyugodt lett az este. A magyarok eloltották a tüzet.

Lovas küldönc... Riadó... És az éj még be sem köszöntött, már is baktatunk előre. Baktatunk, mert minden száz lépésnél: — Á-á-álj!... In-du-u-ulj!... — vezényszó hallszik halkan, mivel az uttest keskeny és annyi, de annyi mindennemü csapat igyekszik célja felé... Utkereszteződés... Torlódás... Jobbról tüzérek huzódnak balra végelvárhatatlan számu ágyuikkal, hidászok hosszu kocsisora; balról jobbra magyar huszárok tömött sora, azután ulánusok sokasága... Csapatcltolás van az éj leple alatt s jó két óra mulva indulhatunk csak tovább az ut bal szélén, mert a jobbszélen egy trén-vonat halad.

Szemből egy-egy ulánus üget hátrafelé egykedvüen s az egész zürzavaros összevisszaság oly siri csendben történik, hogy még a légy zümmögését is meghallanók. Patak... Azon át elég hosszu, de rossz fahid... Hátulról autóberregés... A hid tulsó végén mindjárt jobbra letérünk a magas uttöltésről, el egy deszkabódé mellett, honnan átható, undorító büz ömlik. A bódé szükség-hullaház... Csak egy pár lépés még s a kertek alján vagyunk. Lombos fák tövén, falu szélén. A faluban csupán egy ház van, a többinek csak alapromja, vagy hórihorgas kéménye. A kertek alján hajnal felé álomba merülünk... És álmodunk az otthonról.

Óriás csattanás ébreszt fel... Kiváncsian tápászkodunk fel a harmatos füágyról s im, közelünkben a réten, a patakhoz közel, két »ugató-kutya« torka tátong reánk. Két kis ágyu tüsszentget s a golyók süvitve suhannak el felettünk. Idegenkedve huzzuk ilyenkor fejünket vállunk közé. Az öreg harcosok mosolyognak rajtunk: »zöld békákon« s megnyugtatásul megjegyzik, hogy — lesz az még másképen is!

És valóban... Lett később másképpen is...

Egész délelőtt a »bratyi«-zással telt el. Ebéd után pedig be a futóárokba s azon végig a lövészárokba.

Végre hát! Szemtől szembe az ellenséggel... De hol az ellenség?... Sehol semmi, csak puskagolyók pattognak hol itt, hol ott. Egy »zöld béka« kiváncsian felmászik a mellvédre s már is bezuhan vissza a lövészárokba.

— Nem jó virtuskodni !— mondja egy öreg harcos. — Mer hát szibériai lövészek vannak szemtül.

Szerencsére egy sima tüdőlövést kapott Árgyelán Tódor, kinek harctéri szereplése hamarosan véget ért. De nem is hetvenkedett többé egy »zöld béka« sem!

A napok egyhanguak. Az idegzet áthasonult az uj helyzethez. És mikor egy gyönyörü nyári hajnalon visszavonultak a muszkák, szokatlan lett a mélységes csend, a hangos beszéd és a kitörő vig dal.

A rajvonal előtt felpuffadt muszka halottak. Egyiknek kezében Mária-kép, a másik mellett bőrtárca s azon egy asszony és két gyermek fotografiás képe. Odébb nem messze a »muszi« lövészárok, telve piszokkal és büzzel. Egyik fedezékben árván hagyott macska nyivákolt. A rajvonal mögött patakocska, azon tul erdő és erdő; végtelen ut, elég jó. Délután van már. Balra letérünk, uttalan utakon haladunk át, estére helybe érünk. Erdőszél, előttünk tisztás, melynek határán az ellenség. Napokig készül a lövészárok. Épitünk, faragunk, ásunk, vájunk.

A tisztás szélén végig füzes a Szán-folyó partján, azon tul magas domb, oldalán Zarzecse falu. A Szán vizének morajlása késő éjszakákon hozzánk hallik s ugy tünik, hogy a Tisza csobogását hallom valahol Máramarosban vagy Ugocsában.

Gyönyörü napsütéses volt egyik reggel. A fák ezüsttel átszőtt szinben tündököltek s a lég üdeségével kábulttá tett. Az ellen visszavonulóban volt. Ahogy felfelé kapaszkodtak a zarzecsei domb tiszta oldalán, tüzéreink nagyszerü telitalálatokkal bucsuztatták őket. Nagy volt az öröm, hanem korai volt. Alig kezdtük meg az üldözést, alig értünk Niskó elé, megindult a srapnell- és gránáteső, hogy emberi testrészeket, vérzuhatagot huflajtson reánk. Meleg napunk volt. Nisko templomának csonka tornya csak ugy füstölt a becsapódó gránátoktól. Két óra hosszáig árokban pihenő, azután... azután ismét — előre! A temető gőzölög, az uttest porzik, a fü vért izzad... Oroszok által elhagyott lövészárok... A földből karóként kiáll egy merev láb. Bakkancsa az eget bámulja. A lábszár nadrágján oldal kékesszürke honvédzsinór... Szegény magyar vérem!... Várhatnak otthon!... Az ágyutüzet golyótüz váltja fel. Ez sokkal szebb és megszokottabb.

Az egész táj holdfénybe fürdik... Misztikus kékség ömlik a vidékre és reánk, a visszavonulókra.

Lelkünk buskomor s szemünk könnybe lábad elhagyott bajtársainkért.

A hold felhőtakarót vont fényes ábrázatára.

CSONKA MAGYARORSZAG — NEM ORSZAG,
EGESZ MAGYARORSZAG — MENNYORSZAG.

Beszélnek a hősök...

Beszélnek a hősök... szétnyilnak a sirok...
Tüz csap fel a mélyből — nyomán szózat támad —
Harsognak a szavak, zuhognak a szavak,
Dübörögnek sulyos, dörgedelmes vádak...
Mintha az apákat feddenék az ősök,
Mintha a fiukat korholnák a vének,
Ugy hatnak a szivre a feltörő hangok —
Halljátok, halljátok!... A hősök beszélnek!

El innen a sirtól! Nem kell ünnepetek!
Nincs idő, nincs szükség szószátyárkodásra!
Mig a kezeteken összébb szorul a guzs,
S egyre-egyre csonkább a szabadság szárnya,
Mig az orcátokon ott a szégyenbélyeg,
S koldus alázattal görnyedezve jártok,
S nyusztos ünneplőbe — ebhunyászkodással
Csókolgatjátok a csattogó korbácsot, —
Mig véretek: tespedt, — mig izmotok: petyhüdt,
S gyáva nyulszivetek halk nesztől is remeg:
Nem kell ünnepetek!...

Nem kell ünnepetek! Fülrontó a lárma!
Szemforgatás: a szó kenetes malasztja!
Mig milliók ajkán átok, kárhozat zug,
S a kebleket égő bosszuvágy dagasztja, —
Mig az üldözöttek, inségesek jaja
Nem jut a Hatalmas trónja zsámolyáig,
Mig a hivalkodó törvényhozók hada
Kupolás csarnokban törvényesdit játszik, —
Mig a gazság: erény, — a hamisság: érdem,
S az igy ösvény a börtönükbe vezet:
Nem kell ünnepetek!

Nem kell ünnepetek! Lázitanak a szavak,
Mákonyos, mételyes: álcázott igétek!
Mig az elvek harca biró-talárt szennyez,
Mig a haza: jelszó, — a kereszt: önérdek, —
Mig a földönfutók, árvák, megtiportak
Egész légiója könyörög — hiába,
Es hajótörötten, szétzilált reménnyel
Indul napról-napra önkényes halálba, —
Mig a könyörület s szelid jóság helyén
Embertelenség, gőg, barna üszke mered:
Nem kell ünnepetek!

Nem kell ünnepetek! Bántó a virágdisz,
A megfakult zászló — gyertyák siri lángja!
Mig vidám kocintás, dus lakoma közben
A szópuffogtatás minden tett halála, —
Mig a magyar hősök — élő istenek
Alamizsnát kérnek utca szennyesébe,
S festett cédák, latrok — kérges szivvel — hetykén
Néznek a titánok vérkönnyes szemébe, —
Mig nincs éles pallos, ami lesujtana,
S »megáll«-t parancsolna bünáradat felett:
Nem kell ünnepetek!

Nem kell ünnepetek! Verje fel a sirt gyom,
S irdatlan sürüség gazos bojtorjánja!
Ne a dicső multon rágődjatok mindig,
Tekintsetek bátran előre, s ne hátra!...
Mig a magyar hitvány idegennek hódol
S envére romlását kárörvendve várja, —
S minden jött-ment rongynak ő az utolsója,
Mig vezére sincsen, ki az örvényt látva
Feltartóztatná közelgő végzetet:
Nem kell ünnepetek!

De majd ha a gyomot, mik a siron nőttek,
Felverik száguldó paripák patái,
S »Igazság«, »Szabadság« lobogója alatt
Egy egész világgal fogtok szembeszállni, —
Mikor bókót, láncot, rabigát szétzuzva,
Átaltörtök tüzön, vészen, akadályon,
Mikor millió szív egy ütemre lüktet,
S kar-karba fonódik sorsdöntő tusákon, —
Mikor bőség, nagyság — boldogabb századok
Igérete ragyog...

Mikor nem lesz vétek s bün magyarnak lenni,
Szabad lesz az eszme, szabad lesz a nóta, —
Igaz prófétáknak igéi hevitnek,
S ezer régi álom, vágy válik valóra, —
Mikor a magyar nép szent testvéri csókkal
Összeforva — áldoz védő Istenének:
Akkor jöjjetek el a horpadt sirokhoz,
S zengjen ünnepi szó, s győzedelmi ének!...

Irta: VÁLYI NAGY GÉZA
a halott hősök ünnepére.

Különfélék.

Marokkói szultánok.

A jelenlegi marokkói szultánról, amióta Abd el Krim harcolni kezdett, azt sem tudják, hol jár és mit csinál.

Közvetlen elődei azonban annál emlékezetesebbek voltak, mert nem voltak teljesen járatlanok a politikai fogások terén. Tulajdonképpen testvérek voltak ezek: mindketten gyenge, elerőtlenedett uralkodók, Muley Hasszán szultán gyermekei, akik az uralkodást ugyszólván teljesen magánszórakozásnak tekintették. Előbb Abd el Aziz uralkodott, aki barátságos ember volt ugyan, de uralkodása alatt az ország teljesen tönkrement. Az egész városrészt elfoglaló, elzárt palotája utcáin és kertjében folyton uj autókat próbált ki és tenniszezett. Egy szép napon aztán öccse, Muley Hafid, Marakesben pucscsot csinált, elcsapta a trónról bátyját és maga ült atyja trónjára. De az ő dicsősége sem tartott sokáig, habár egy időben Muley Hafid nagy hirre tett szert, mikor a hirhedt Rogi felkelővezért, az akkori Abd el Krimt legyőzte és a lázadót kalickába zárva tartotta és hordoztatta körül mindenfelé, mig végül elevenen az oroszlánjainak dobatta oda eledelül. A franciák már akkor kezdtek beleavatkozni ügyeibe és helyzetét napról napra megnehezitették, végül is legfiatalabb testvére javára, aki nem más, mint a most uralkodó szultán, kénytelen volt lemondani. A világháboru kitörésekor elmenekült Tangerből, ahol addig élt, mert nem találta ott többé elég biztonságban magát. Madridba költözött, ahol nagy uri módon élt. A franciák akkoriban azt hiresztelték róla, hogy Németország pénzbeli támogatásban részesiti. Ezt ugyan nem bizonyitották be, de annyi bizonyos, hogy amikor a németek ügye a világháboruban rosszra fordult, akkor apadtak ki jövedelmi forrásai is és véget ért az uri élete. Kéz alatt eladta ékszereit, adós maradt a szállodákban, pénzt kölcsönzött pincérektől és portásoktól. Csak Abd el Krim első sikerei után állt ismét talpra. Abd el Krim szerette volna őt kijátszani a jelenleg uralkodó szultán ellen és ajánlatot tett neki, hogy ünnepélyesen vonuljon be Marokkóba. A franciák azonban megszagolták a veszedelmet és megelőzték a bajt azzal, hogy meghivták az exszultánt Franciaországba. Az előbb szükölködő, most pedig többfelől is ajánlatokkal elhalmozott öreg ur alapos megfontolás után elhatározta, hogy a franciák ajánlatát fogadja el és most már, a párisi lapok jelentése szerint, Páris környékén kényelmes kastélyban szemlélődő életet él a francia kormány költségén.

Tigris-oroszlán.

A londoni állatkertben most egy különös állatot mutogatnak, melyet tigrisoroszlánnak neveztek el, mert oroszlán apától és tigris anyától származik. Az ujfajta állatban csodálatos keveredésben találhatók fel a szülők jellegzetes sajátságai. Ujabban mind gyakrabban fordulnak elő ilyen különös állatfaj keveredések és ez leginkább a háziállatoknak hasznossá tételére irányul. Igy jött létre a kutyák és farkasok keveredéséből a fáradhatatlan és kiválóan erőslajtáju szánhuzó kutyafaj, mely a sarkvidéki utazások körül nélkülözhetetlen. Keletafrikában a ponilovakat zebrával keresztezik, amiből szintén uj állatfaj keletkezett, melyet zebrulának neveztek el. Ennek az uj állatfajnak az állatai különösen kitartóak és gyorsak, az időjárás viszontagságait sokkal jobban elbirják, mint a lovak vagy ösvérek. Kanadában a bivalyt keresztezték a közönséges tehenekkel, minek következtében különösen munkabiró, nagyon izletes husu állatok jöttek létre.

SPORT.

A békéscsabai vivóverseny.

Nemcsak a közéletben, hanem a sportban is mindig kiváncsi szemmel figyeljük a vitézek szereplését. Most ismét örömünkre szolgál, hogy nemcsak Budapesten, hanem vidéken is szerepelnek vitéz vivóink. Legutóbb Békéscsabán rendezett vivóversenyen igen szép sikerrel működtek közre vitéz Kovács Kálmán és vitéz Farkas J. Előbbi a győztes csapat egyik legjobb vivója. A versenyen résztvett a Wesselényi V. C., a Szegedi V. C., a Szegedi V. E., Csabai A. K., a Gyomai S. C. és a Gyulai A. K. csapata. A versenyen a Vivó Szövetséget Berti László ezredes képviselte. Igen örvendetes jelenség, hogy vidéken egyre több vivóversenyt rendeznek s ahol — dicséretükre legyen mondva — a hires pesticket néha legyőzik.

Rövid hirek.

Vasárnap az erős havazás következtében elmaradtak a labdarugó mérkőzések. Ezek helyett nagyszámu közönség vonult ki a havas hegyekbe, ahol a ródli és sisport hivei kedvező terepet élvezhettek. A vasárnap elmaradt labdarugó mérkőzéseket december 6-án szándékoznak megtartani. — Garay Jánost a francia vivószövetség meghivja Párisba, hogy ott Ducrettel, a legjobb francia vivóval mérkőzzék. — Prágában a cseh Sparta legyőzte a cseh Vrsovicét (2:1). Belgrádban a cseh DFC 11:0 arányban győzte le Jugoszlávia bajnokcsapatát. — Budapest pingpong bajnokságában Müller (KISOSz győzött Pécsi dr. (MTK.) ellen. — Santelli György Párisban mutatta be vivómüvészetét. — Ausztria kardvivóbajnoka Brunner lett. — Genfben Beschmann uj középsulyemelő világrekordot állitott fel, amennyiben 130 kilót emelt. Ezzel egy kiloval megjavitotta Treffing rekordját. — A fővárosi és a vidéki válogatott birkozók mérkőzésén. — A BAK junior birkozóversenyén légsuly győztes Bolics Mihály (BAK), pehelysuly első Kelemen Béla (EME(, könnyüsuly győztes Győri Albert (Makói AC), kisközépsuly győztes Ruth József (MAC), nagyközépsuly győztes Orgoványi Mihály (UTE), nehézsuly győztes Konn János (BAK).

Cserkész-zászló avatás

179. sz. „Rákóczi“ csapatnál Bonyhádon.

Lélekemelő ünnepség keretében folyt le a bonyhádi ág. hitv. ev. reálgimnázium 179. sz. »Rákóczi« cserkész csapatának zászlóavatása Bonyhádon november hó 14-én. A csapat vitéz Zerinváry János reálgimnáziumi tanár, cserkésztiszt vezetése alatt már évek óta müködik, táborozásokon is résztvett s belekapcsolódik a központi munkálkodásába. A csapatot a közelmultban az a kitüntetés érte, hogy dr. Pesthy Pálné igazságügyminiszter és ikolafelügyelő neje gyönyörü fehér selyemzászlót adományozott a csapatnak, amely egyik oldalán a magyar cimert, másik oldalán II. Rákóczi Ferenc vezérlőfejedelem képét ábrázolja. Az ünnepséget, melyet az esős időjárás miatt a gimnázium folyosóján kellett megtartani, a Himnusszal kezdte meg a nagyszámu közönség. Az avatóünnepi beszédet Schöll Lajos főesperes ur mondotta, mélyen járó gondolatokban fejtvén ki a cserkészet nemes feladatát. A megáldás után a jelenlevő zászlóanya kötötte föl a zászlóra az első szalagot, utána a Vitézi Rend képviseletében vitéz Tihanyi Szilárd őrnagy, Tolna vármegye Vitézi Székkapitánya babérkoszoruval koszoruzta meg a zászlót, majd következtek: Bonyhád község előljárósága, a »MANS.« bonyhádi csoportja, Protestáns Leány- és Legényegylet, Önkéntes Tüzoltó-Egyesület, Ker. Ifj. Önk. és Testgyak. Egylet, Bonyhádi Sport Egylet, Protestáns Kör és Evang. Daláida.

Vitéz Zerinváry János cserkészparancsnok lendületes beszéd kiséretében vette át a zászlót, utána Greifenstein Zoltán VIII. o. t., I. o. cserkész pedig társai nevében fogadalmat tett arra, hogy hivek lesznek mindvégig ahhoz az elvhez, amelyet zászlójuk képvisel. Dr. Éri Márton tolnamegyei alispán lelkes és komoly buzdító

szavai, Faik Henrik reálgimn. igazgató nagyhatású zárobeszéde után a tüzoltózenekar »Hiszekegy«-évei véget ért a szépen rendezett ünnepség. A zászlóavató ünnepet fényes hangverseny követte.

A magas müvészi szinvonalon álló hangversenyt, melynek erkölcsi sikere mellett szép anyagi sikere is volt, dr. Pesthy Pálné urnő őnagyméltósága is végighallgatta s utána még sokáig elgyönyörködött a jókedvü cserkészifjak és leányok nemzeti táncaiban.

HAJAS BÉLA, reálgimn. tanár.

Vadászat.

Vadászterületek.

Nagyon sok szó esik napjainkban a vadászterületek bérleteiről. Nem szólok persze azokról a magántulajdont képező nagybirtokokról, amelyek időnként — mert a tulajdonos maga nem vadász —, vagy olyan jogi személy, amelyik a vadászatot is értékesiteni akarja — bérbe adatnak; hanem megmaradok a községi területek birálata mellett. A magyar vadászkar jórészt kis emberekből áll. Olyanokból t. i., akik nemigen győzik nagy pénzzel a vadász-szenvedélynek való hódolást. Ebből következik, hogy egy vadász magában ritkán képes saját bérlethez jutni, mert nincsen meg a hozzávaló anyagi ereje. Mit csináljon az ilyen kispénzü vadász? Összeáll és többedmagával kivesz bérbe egy-egy községi területet. Vagy pedig egy már létező bérelt területhez belép részjeggyel vadász társnak. A legjobb szerencse, ha bejut egy régi vadásztársaságba. Akad egy negyedik módozat is, de az már főnyeremény, t. i., ha ingyen vadászhat valamelyik uradalomban.

Nézzük sorra ezeket az eseteket. Nyárád, vagy Füged, vagy Füred, stb. község hirdeti területét, vagy csak hivatalos formában. Az árverésen megjelennek az érdeklődők. Megejtődik az árverés. Ha semmiféle kamukéró, részleghajlás, stb. nem forduí elő — ami azonban sajnos elég gyakori —, ugy tekintet nélkül a személyekre ki leszen adva a terület a legtöbbet igérőnek. Az a fő, hogy a község mentül többet kapjon. Pedig hát ez nagy hiba! Bár nincs erre vonatkozó törvényünk, mégis meglehetne hányni-vetni az előljáróságnak azt is, hogy kik a bérlők és hogyan akarják kihasználni a területet. Azonfelül az sem volna tilos intézkedés, ha az előljáróság bizonyos feltételekhez kötné a bérbeadást.

(Folytatjuk).

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és díszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkáméit felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I. :: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Távirati Iroda rt.

rádió eladási osztálya

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.

A budapest-rákosi mezőkön Hubertus-vadászatot rendeztek, melyen a Kormányzó is megjelent. Baloldali képünk a Kormányzót, jobboldali pedig a vadászok felvonulását mutatja.

Legszebb, leghasznosabb időtöltés

a fényképezés

Fotograiáló gépek már 300 ezer koronától feljebb. Összes fotocikkek, papirok, lemezek, vegyszerek állandóan raktáron — Kérjen árjegyzéket, tegyen próbarendelést, állandó vevőnk marad Vitézeknek 10% engedmény.

Hatschek és Farkas

Foto-, kino-, optika. Károly-körut 26.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatóinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.

Rendelés egésznap. **dr. Fényes Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet l. (Rókussal szemben.)

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli müfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos müfog	K 65 000
II. rendü	„ 50.000
Régi müfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként	„ 40 000
Platina ezüst korona	„ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha	150 ezertől
Divatöltöny	700 „
Télikabát	1,100.000-től
Mikádó	550 ezertől
Bundabekecs	1,300.000-től
Bőrkabát	1,500.000 „
Bőrraglán	3,200.000 „
Esőköpeny	325 ezertől
Gyermekruha	320 „
Fiu-öltöny	460 „
Fiu-kabát	320 „

Mindenféle libéria. Kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:

Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.

Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon: 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Sternberg

Királyi Udvari Hangszergyár

A legfinomabb **olasz** valódi

„Campanello D'oro"

Mandolinok és Gitárok

kizárólagos képviselői.

Zenepalota: Budapest, VII., Rákóczi-ut 60. sz.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 50. SZÁM. 1925 DECEMBER HÓ 13.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERK SZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVA AL: BUDAPE T, IV.,
VAROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTAC EKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL
EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓ A 8.000 K. EG ES SZÁM
ÁR 2.000 K. ——— MEGJE ENIK MIN E V SÁRNAP

A Kormányzó névünnepe.

December hatodikán, a Kormányzó névünnepén egész Magyarország ünnepelte az Államfőt, nagybányai vitéz Horthy Miklóst.

Az ünneplésben előljárt az ifjuság, amely a maga lángoló lelkesedésében példát mutat a társadalom minden rétegének a nemzeti eszmények megbecsülésében és fenntartásában.

Harangok zugása, fáklyák lobogása, sok ezer ifju magyar lelkes éljenzése köszöntötte a legelső Vitézt. Impozáns fegyelemmel vonult fel gyönyörü ifjuságunk a Várba, hogy megmutassa az utat sok millió idősebb honfitársának, összetartás, hüség, lelkesedés azok a tulajdonságok, melyek nemze ünket egy jobb jövő felé vezetik, jaj annak a népnek, amely nem fegyelmezett, amely nem becsüli meg, nem tiszteli méltóképen nagyjait és felvirrad annak a nemzedéknek, amely egy emberként áll vezére mögé. Örömkönnyel a szemünkben, mély meghatottsággal a szivünkben láttuk egy uj kor hajnalhasadását, amikor ezer meg ezer kipirult arcu, daliás magyar ifju vonult égő lánggal a kezében fel a Várba, hogy ünnepelje azt, aki mindnyájunk szemében nemzeti létünk és boldogulásunk megszemélyesitője, nagybányai vitéz Horthy Miklóst Magyarország Kormányzóját, Vitézek Főkapitányát.

Az ifjuság gyülekezése.

Az egyetemek és főiskolák hallgatói az Egyetem-téren gyülekeztek, a különböző bajtársi egyesületek zászlói alatt. Szinpompás, festői látvány volt a fiatalok szines lámpáktól megvilágitott csoportja a havas téli estében. Bencze Ferenc vezér, a Turul Bajtársi Egyesület megbizottja rendezte a felvonulást, akit az ifjuság nagybizottság bizott meg. Az Egyetemet körülvevő utcákban történt a gyülekezés. Mindenfelől kemény vezényszavak hallatszottak, amire a fegyelmezett csapatok katonásan végezték az egyes mozdulatokat:

— Jobbra át!
— Kettős rendekre szakadozz!
— Diszmenet, indulj!

Készültek a várbeli felálláshoz, ahol a Kormányzó Őfőméltósága előtt az ifjuság HM betüket rajzolva ki, csoportosult.

A csikorgó hidegben is lohaszthatatlan lelkesedéssel történt a gyülekezés. Végül, öt óra tájt felharsant az induló és kemény inu lábakkal megindultak a magyar ifjak, hogy forró szivvel köszöntsék az ország megmentőjét, a keresztény reneszánsz nagy vezérét, a magyar vitézi szellem ujrateremtőjét: nagybányai vitéz Horthy Miklóst.

A várban felgyulnak a hatalmas ivlámpák s a nappali fényárban ragyogó udvaron a sastollas, vöröshajtókás, délceg testőrök kordont vonnak. A kordon mögött pedig egyre sürüsödik a közönség. Minden szem a főbejáratot kémleli. Végre a Disz-tér felől felzeng a katonazenekar pattogó ritmusu indulója s a magas dombokba lapátolt hóbuckák között felvöröslik a fáklyák és a lampionok ezreinek fénye.

A menet megérkezése.

A palota erkélyén kigyulnak a villanycsillárok, a fehérkeztyüs katonakezek tisztelegnek s a bevonuló katonazenekar mögött feltünik a mügyetemi hallgatók hatalmas zászlaja. Mögötte fegyelmezett kettősrendekben végeláthatatlan sorokban lépkednek a buzavirágkékszinü sapkás technikusok. Mellüket a Hungária Bajtársi Egyesület szalagja ölelt át s meg-megcsillannak a vitézségi érmek. Ezek a fiuk ott is megállották a helyüket, ahol vérrel és fegyverrel kellett uj lapokat irni a magyar dicsőség könyvébe.

A Turul Szövetség bársonysapkás daliái lépkednek nyomukban. Majd a hazátlan felvidéki egyetemi hallgatók lobogóját hozzák. Fekete alapról a remény zöld és a béke fehér szinével villan ki a rab Felvidék cimere: A három halomból kinyuló kettős kereszt. Utánuk rabságban és szenvedésben osztályosaik, a székely és délvidéki egyetemi hallgatók sastollas sapkái rajzolódnak rá a várudvarra. A székely diákok fehér zászlajáról sötéten mered le a halálfej és a mindig győztes székely bakák büszke, dacos jelmondata: »Isten, te ne segits, te csak csodálkozz!« Valamikor nyolcvankettes udvarhelyi bakák rohantak ezalatt a zászló alatt a győzelembe vagy a halálba.

A zene még mindig játszik s a kapu még mindig önti a fáklyás diákok végeláthatatlan sorait. Egymásután ismerünk rá a Szent Imrések zöld, a Szent István Bajtársi Egyesületek fehér egyensapkáira. Az udvar közepén az Egyetemi Ennekkarok sorakoznak.

A Kormányzó előtt.

A fáklyák és a lampionok felemelkednek a levegőbe, hatalmas háromszoros éljen rázza meg a falakat s az erkélyen tengernagyi egyenruhájában megjelenik a Nagyur alakja. Szemei szeretettel simogatják végig a fiukat.

— Vigyázz! Sapkát le! — harsan a vezényszó. A testőrök feszesen tisztelegnek s a rendőrzenekarok trombitáitól felzeng a Himnusz. Az áhitattal hallgatott nemzeti imádság után az Egyetemi Ennekkar a Hiszekegyet intonálta, majd az egyetemi ifjuság nevében gróf Teleki Pál, egyetemi tanár, volt miniszterelnök üdvözölte a Kormányzót.

— Azokat az erényeket, mondotta — amelyeket az ifjuság példaképpen maga elé állit, megtestesülve Főméltóságodban látja. Legyen szabad e napon annak az állandó hő óhajnak kifejezést is adni, hogy Főméltóságod azt a munkakészséget és lendületet, amelyet acélos egyénisége képvisel, minél számosabb évekig őrizhesse meg.

A falrengető éljenzés elcsitulta után a Kormányzó, aki mögött ott állott vitéz Horthy István lovassági tábornok katonás alakja, meleg szavakban köszönte meg az üdvözlést.

— Szivből köszönöm idejövetelteket és azt a hazafias ragaszkodástól áthatott üdvözletet, amelyet tanárszónokotok oly tartalmasan és bensőségesen juttatott ki-

fejezésre. Ugyancsak köszönetet mondok tanáraitoknak, akik titeket ide is elkisértek és akik olyan fáradhatatlanul munkálkodnak érdeketekben.

— E helyről ismételten hallottátok már tőlem, — mondotta a Kormányzó — hogy mit várok a magyar ifjuságtól. Nem akarok ismétlésekbe bocsátkozni. Azokból az eredményekből, amelyeket — hála a Ti lelkes tanáraitoknak is — a nehéz idők dacára már eddig is elértetek, látom, hogy szavaim termékeny talajra találtak.

— Az élet mindig, de különösen most, sulyos küzdelem a létért, küzdelem az egyesre nézve, de éppen ugy az egyes nemzetekre nézve is. Ebben a küzdelemben csak az a nemzet tud érvényesülni, amelynek minden polgára szivvel, lélekkel vesz részt az együttes munkában. Aki nemzetének ebben a küzdelmében az összesség érdekei ellen dolgozik, vagy aziránt akár csak közönyt mutat, hátba támadja nemzetét.

— Ami pedig első és legfontosabb előfeltétele a sikernek ebben a küzdelemben, az a hit, az a rendithetetlen és fanatikus hit s bizalom a sikerben, a jobb jövőben. Ez a hit, ez a remény él bennem olthatatlanul és ez kell, hogy éljen a Ti lelketekben is.

— Vegyétek és vigyétek magatokkal társaitok körébe őszinte és meleg köszönetemet, erőtadó, végtelenül jóleső ragaszkodásotokért. Legyetek meggyőződve, hogy küzdelmeitekben veletek érzek, sikereiteken veletek örvendek és sorsotokat mindenkor a legmelegebb érdeklődéssel kisérem.

— Hazánk jövője és reménye, magyar ifjak, Isten áldása kisérjen benneteket!

A Kormányzó válaszát lelkes éljenzés fogadta. Végül az Egyetemi Énekkar több magyar nótát énekelt, majd Szőllősy Ferenc karmester vezetése alatt álló rendőrzenekar pattogó indulóira az ifjuság diszlépésben vonult el a Kormányzó előtt.

Gróf Teleki Pál, Szily Kálmán és Heckler Antal egyetemi tanárokat és az ifjuság vezetőit a Kormányzó külön is fogadta és ismételten megköszönte nekik az üdvözlést.

A hadsereg, a kormány, a nemzetgyülés és a főváros szerencsekivánatai.

Nagybányai vitéz Horthy Miklóst, Magyarország kormányzóját nevenapja alkalmával vasárnap délelőtt a nemzetgyülés nevében Scitovszky Béla házelnök üdvözölte. A kormány szerencsekivánatait Vass József dr., miniszterelnökhelyettes tolmácsolta, Budapest székesfőváros nevében Ripka Ferenc dr., főpolgármester törvényhatósági bizottságokból álló küldöttséget vezetett a Kormányzó elé.

Személyesen gratulált vitéz József kir. herceg tábornagy is.

Bulcsi vitéz Janky Kocsárd tábornok, a honvédség főparancsnoka, már szombaton este kifejezte a honvédség szerencsekivánatait a Kormányzó előtt. Vasárnap dél előtt a Kormányzó elé járultak még: a »Vitézi Rend«, Bartha Richárd, a kabinetiroda főnöke. Denk Gusztáv ezredes, a katonai iroda főnöke, Szegedy-Maszák Aladár, a gazdasági iroda főnöke, Görgey György ezredes, a testőrség parancsnoka és a szárnysegédek.

Diszelőadás a Nemzeti Szinházban.

Ünneplő fénybe öltözött este a Nemzeti Szinház nézőtere. A diszelőadásra, melyet a főméltóságu ur: nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó tiszteletére a magyar egyetemi és főiskolai ifjuság rendezett, a nézőtér az utólsó helyig megtelt. Mikor a Kormányzó, kit a bejáratnál dr. Hevesi Sándor igazgató üdvözölt, nejével és Hardy Kálmán szárnysegéddel elfoglalta helyét a páholyban, az egész nézőtér fölállt és ugy üdvözölte a legfelsőbb urat.

A diszelőadás a Himnusszal kezdődött, amit az Egyetemi Énekkarok Kereszty Jenő karigazgató vezényletével fegyelmezetten adtak elő s amit a közönség állva hallgatott végig.

Vitéz dr. Csik László a függöny elé lépve, komoly, határozott beszédben üdvözölte a Kormányzót. Hangsulyozta, hogy a magyar ifjuság végre öntudatra ébredt s a bajtársi egyesületekbe tömöritve az ifjuságot, a tanárokat és mindazokat, akik eszméiket vallják, szilárd eltökéléssel vállalja minden vonalon az ország és a nemzet becsületes vezetését. Nem lehet, hogy többé idegen faj és idegen szellem uralma alá kerüljünk, mert Magyarország csak azoké lehet, akik a honfoglalás óta mindig véreztek érte. Az ifjuság tántorithatatlanul ragaszkodik ahhoz a törvényhez, amely a szellemi proletáriátus tultengésének megakadályozására hozatott s amely egyformán sujtja a magyarokat is és nem engedi meg, hogy ahhoz szentségtörő kézzel bárki is nyulni merészeljen. Végül éltette a Kormányzót, akiben az ifjuság az integer keresztény Magyarország megtartásának biztositékát látja.

A beszéd során a közönség helyeslése többször zajos tapsokban robbant ki, a végén pedig mindenki felemel-

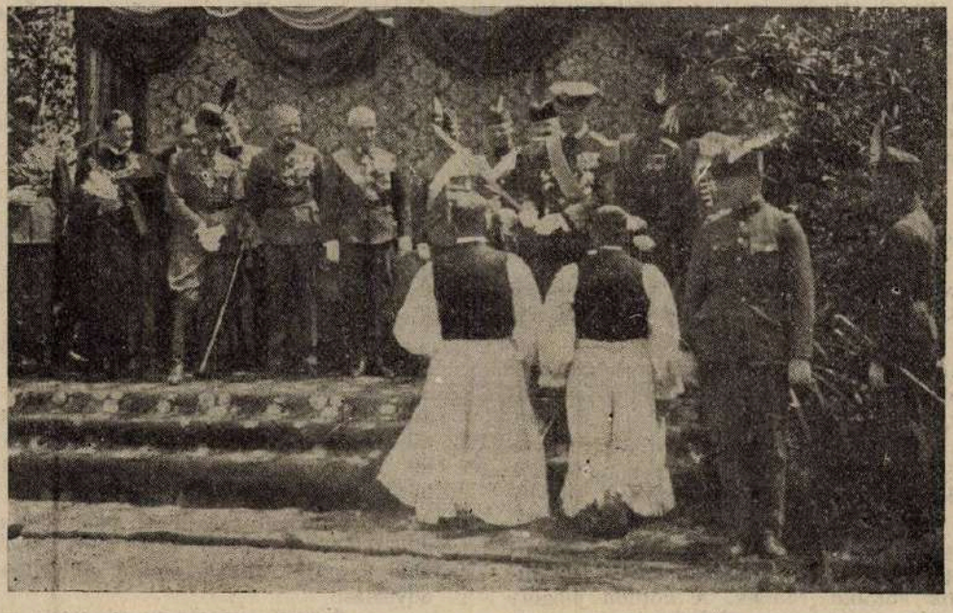

Vitézi avatás 1925. junius hó 21-én Budapesten. „A Hadur nevében vitézzé ütlek".
Fejérmegyei vitézek népviseletben. (5. szám.)

kedett és percekig éljenzéssel és tapssal ünnepelte országmentő vitéz Horthy Miklóst.

A lelkes zaj lecsillapultával szétnyílt a függöny és Herczeg Ferenc nagyhatású történeti színműve, »A híd« pergett le. A közönség odaadó figyelemmel kísérte a jeleneteket, amelyekben két nagy magyar szellem: Széchenyi és Kossuth viaskodott egymással, hogy hazáját és nemzetét a maga hite szerint elvezesse az igéret földjére.

A díszelőadást az Egyetemi Énekkarok fejezték be a Magyar Hiszekegy és a Nem, nem, soha! gyujtóerejű előadásával.

A „Novarra" modelljének átnyujtása.

Miklós napján délben az Országos Magyar Hadimuzeum Egyesület remekbe készült kis Novarra-modellt vitt fel a Kormányzóhoz a Hadimuzeumban nemrégiben tett látogatásának emlékére. A Kormányzó látható megindultsággal fogadta az ajándékot, amelyet az egyesület elnöke, Lukács György, titkos tanácsos, nyugalmazott kultuszminiszter, Horváth Károly alelnök, a muzeum részéről Sekulich Szilárd nyugalmazott tábornok, igazgató, Aggházy Kamill nyugalmazott alezredes és Thurner Géza nyugalmazott százados, valamint a mü készitője, Filótás Mihály, volt haditengerész, tisztviselő adtak át. Lukács György üdvözlésére a Kormányzó visszaemlékezésekkel teleszőtt beszédben mondott köszönetet az emléktárgyért, amely ezentul irodasztalát fogja diszíteni.

A vidék ünnepel.

Debrecenben az egyetemi ifjuság a Kormányzó névünnepe alkalmából fáklyás felvonulást rendezett. Az egyetemi ifjak délután öt órakor indultak el és fáklyásmenetben a Fő-utcán a vasuti állomásig, onnan vissza a Kossuth-szoborig vonultak. A szobornál Szabó Sándor, a Csaba Bajtársi Egyesület vezére intézett hazafias beszédet az ifjusághoz.

Kaposvárott a város közönsége és a hetedik gyalogezred tényes külsőségek között és bensőséges lelkesedéssel ünnepelte meg a Kormányzó névnapját. Szombaton délután a hetedik gyalogezred a városi szinnázban hazafias ünnepet rendezett, melyet hétfőn és szerdán az iskolák, a rendőrség, pénzügyőrség, vasuti és postaalkalmazottak és a munkásság részére megismételnek. Ugyancsak szombaton este a helyőrség a Nemzeti Kaszinóban megrendezte hagyományos Miklós-estélyét, melyen megjelent az egész somogymegyei intelligencia. Vasárnap délelőtt a helyőrség díszebédje volt, melynek a pohárköszöntőjét vitéz Holényi János ezredes, állomásparancsnok mondotta, majd az egybegyült közönség ágyudörgés és puskaropogás között hallgatta végig a Himnuszt.

Győrött a katonazenekar szombaton este lampionos takarodót rendezett. — Miskolcon a görög-katholikus templomban Papp Antal érsek ünnepélyes könyörgést mondott a Kormányzóért. Ünnepélyes istentiszteletet volt a többi templomban is. — Veszprémben a római katholikus székesegyházban, az evangélikus és református templomban Lálaadó istentisztelet volt, melyen a katonai és polgári hatóságokon kivül nagy számban jelent meg a város lakossága is. — Kecskeméten a katholikus nagytemplomban Révész István pápai prelátus, a református templomban pedig dr. Hetessy Kálmán imádkozott a Kormányzóért. — Szegeden háromezerötszáz lavente és a tüzoltózenekar lampionos felvonulást rendezett.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy istení örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.

VITÉZI ÉLET.

Tájékoztató

a vagyonváltság földek után fizetendő járadékok (haszonbérek) ügyében.

Több vitéz panasszal fordult a vitézi szervekhez, hogy az általános megváltási eljárás során az O. F. B. által nevükre megitélt járadéktelkek (nem vitézi telkek) után a járadékokat a beszedő közegek nem jól vetik ki. Tudomásvétel végett közlöm az idevonatkozó törvényes rendelkezéseket:

»A juttatásban az 1920. évi tc. 2. §-ának 2, 3, 4, vagy 5 pontja alapján részesített arany vagy ezüst vitézségi éremmel kitüntetettek a 8000—1923. P. M. számu rendelet 3-ik §-ának 3 ik bekezdése értelmében a juttatott vagyonváltság föld kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után 7 és fél kilogramm buzát fizetnek, azzal a korlátozással azonban, hogy az evvel a tétellel számitott járadék (haszonbér) kataszteri holdanként nem lehet kevesebb 45 kg-nál.«

Ezek után a földek után a járadékot az eddigi beszedő közegeknek kell fizetni.

A vitézi telkek járadékára vonatkozólag közlöm, a m. kir. Pénzügyminiszterium 1925. február hó 19-én kelt 7600—1925. számu rendeletéből a következőket:

1. »Ha a juttatott vagyonváltság földből alakitott vitézi telek 15 kat. holdat meg nem halad, az evvel megadományozott vitéz az államnak haszonbér (járadék) fejében a juttatott vagyonváltság föld kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után 2 és fél kilogramm buzát fizet. Az ekként számitott haszonbér azonban kataszterális holdanként

nem lehet kevesebb 45 kg-nál,
nem lehet több 150 kg-nál.

A föld ára ennek a haszonbérnek 25-szöröse.

2. Ha a juttatott vagyonváltságfő földből alakitott vitézi telek 15 kat. holdat meghalad, az evvel megadományozott vitéz az államnak járadék (haszonbér) fejében a juttatott vagyonváltságföld kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után

a) a birtokbalépéstől számitott első 5 éven át 10 kg. buzát,

b) azon tul 12 kg. buzát fizet.

Az ekként számitott haszonbér azonban kataszteri holdanként

nem lehet kevesebb 70 kg-nál és
nem lehet több 250 kg-nál.

A föld ára az a) pontban emlitett haszonbér 25-szöröse.

Mindezen vitézi telkek után a fent kiszabott járadékot az 1925. évi 74.996—VII. c. számu P. M. rendelet határozata szerint kizárólag az Országos Vitézi Szék szedi be és ha valaki ennek ellenkező állitja, vagy pedig a vitézi telkek után járadék fizetésére a vitézeket másformában, vagy kimérésben hivná fel, annak mutassák be fenti rendeletet.

Ugyancsak több kérésre közli az Országos Vitézi Szék, hogy a pénzügyminiszterium járadék elengedést nem engedélyez, ily irányu kéréssel tehát a vitézek ne is forduljanak a Vitézi szervekhez; a Vitézi szervek pedig ily irányu esetleges beadott kérvényt az Országos Vitézi Székhez ne továbbitsanak.

(6750/VIII. 1925.) Országos Vitézi Szék.

Óvás.

Az O. V. Sz. tudomást szerzett arról, hogy a gombamódra szaporodó különféle alkalmi vállalkozások ügynökei a falusi vitézeket megkörnyezik s hiszékenységükkel visszaélve, tőlük adatokat, fényképeket és pénzelőlegeket kérnek és szednek olyan irodalmi termékekre, amelyek még meg sem jelentek, értékük tehát nagyon is kétes. Ezek az élelmes, de az egyéni tisztességgel és a jó erkölccsel igen sokszor hadilábon álló egyének természetesen arra sem restek, hogy olyan esetekben, amikor minden ékesszólásuk eredménytelennek látszik, önző érdekeik támogatására az Országos Vitézi Széket is felvonultatják, mondván, hogy tényked ésüket az is erkölcsi támogatásban részesíti.

Mondanunk sem kell, hogy az efajta üzletekhez és üzelmekhez az O. V. Széknek sem anyagi, sem erkölcsi vonatkozásban köze nincs és nem is lehet. Az Országos Vitézi Szék tudja legjobban, hogy a vitézek jó részének anyagi viszonyai mennyire mostohák s ezért erkölcsi felelősségének teljes tudatában kétszer is meggondolja, kit és mit tartson érdemesnek arra, hogy pártfogásába vegye. Az olyan egyéni vagy társas vállalkozások, melyeknek csupán haszna csak egyesek látják s nem a nemzet egyeteme, az O. V. Szék érdeklődését és támogatását ki nem válthatják. Óva intem tehát a vitézeket arra, hogy minden kívülről jövő olyan törekvéssel és kísérlettel szemben, melynek végcélja a zseb, elővigyázatosak legyenek, nehogy hangzatos szólamoktól elkábulva, jóhiszeműségüknek hozzanak meg nem érdemelt áldozatokat. Ha az O. V. Szék egy irodalmi műnek, tárgynak, mezőgazdasági gépnek és eszköznek stb. megszerzését, a bennük rejlő értékeknél fogva kívánatosnak tartja, a vitézek figyelmét a »Vitézek és Mezőgazdák Lapjá«-ban azokra mindenkor felhivja.

Olyan esetekben, amikor a vitéz nincs tisztában azzal, hogy mit kell cselekednie, kérjen tanácsot a székkapitányától. (1762/V. 1925.) O. V. Sz.

Telkes vitézek mezőgazdasági tanfolyamai.

Vitéz Siménfalvy Tihamér ezredes törzskapitány kezdeményezésére már a mult években is tartattak a tél folyamán mezőgazdasági tanfolyamok a telkes vitézek részére. Ez a beláthatatlan jelentőségű kezdeményezés már a mult évben is a legnagyobb sikerrel járó tanfolyamokat eredményezett.

Az idén a földmivelésügyi miniszter ur ujra elrendelte ilyen tanfolyamok megtartását. Ezen rendelet szerint a telkes vitézek részére két turnusban négy-négy hetes mezőgazdasági tanfolyam állit a ott fel a csermajori (Vitnyéd mellett) herceg Eszterházy-féle kisgazdaképző, a pápai, karcagi, kecskeméti, jászberényi, nagykállói, hódmezővásárhelyi és békéscsabai m. kir. földmivesiskolákban.

A tanfolyamok első turnusa már megkezdte működését. Ezen tanfolyamokra a különböző vármegyei Székkapitányságok a következő számu hallgatókat vezényelték ki:

A csermajori tanfolyamra: Sopron vármegye az első tanfolyamra 2 telkes vitézt, a második tanfolyamra szintén 2-öt. Zala 5, 5. Vas 2, —. Győr—Moson 6, 8.

A pápai tanfolyamra: Veszprém 7, 7. Esztergom—Komárom 4, 3. Győr—Moson 4, 5.

A jászberényi tanfolyamra: Észak-Pest 3, 3. Hont—Nógrád 1, 1. Borsod—Gömör 3, 2. Szolnok 5, 2. Heves 1, 4. Esztergom—Komárom 2, 3.

A kecskeméti tanfolyamra: Dél-Pest 3, 3. Bács-Bodrog 12, 12.

A karcagi tanfolyamra: Borsod—Gömör 2, —. Bihar 10, 10. Hajdu 3, 5.

A nagykállói tanfolyamra: Zemplén 1, 1. Szabolcs 12, 11. Szatmár—Bereg 2, 2. Hajdu —, 1.

A hódmezővásárhelyi tanfolyamra: Csongrád 14, 15. Csanád—Arad—Torontál 1, —.

A békéscsabai tanfolyamra: Békés 13, 9. Csanád—Arad—Torontál 2, 2. Csongrád —, 4 telkes vitézt.

A tanfolyamok végével a földmivelésügyi miniszterium kiküldöttjének jelenlétében vizsgára bocsájtatnak a vitézek és a sikerrel kiállott vizsga alapján a tanfolyam elvégzését igazoló bizonyitvánnyal láttatnak el. A vizsgán az illetékes Székkapitányok is megjelennek.

Reméljük, hogy ezen hasznos intézmény a telkes vitézek javára fog szolgálni és megadja a vitézek gazdasági boldogulásának lehetőségét.

Méhészeti tanfolyamok vitézek részére.

A m. kir. gödöllői méhészeti gazdaság vezetőségének kezdeményezésére a földmivelésügyi minisztérium méhészeti szakosztálya 1923. május 1-i kezdettel sorozatos szaktanfolyamokat óhajt létesiteni azon vitézek számára, kik a méhészettel előszeretettel foglalkoznak, a kellő szakismeretekkel azonban nem rendelkeznek még. A méhészeti szakiskola igazgatósága egy-egy tanfolyam tartamát 4 hétre terjeszti s ezen időre a vitézek részére ingyenes elszállásolást biztosit. A napi étkezés ára, kb. 35 ezer korona, azonban a hallgatók által megtéritendő. A jelentkezők ebbeli szándékukat és pontos lakcímüket 1926. március 1-ig hozzák vármegyéjük Vitézi Székének tudomására. A székkapitányságok a jelentkezők névjegyzékét legkésőbb március 15-ig terjesszék fel az O. V. Széknek.

Az Országos Vitézi Szék, mely a többtermelés érdekében erre az aránylag könnyü, szórakoztató és kellő szakismeret mellett igen jól jövedelmező foglalkozási ágra a vitézek figyelmét közelebbről felhivja, nagy örömmel látná, ha a jelzett tanfolyamokba legalább azok a vitézek jelentkeznének, kiknek az ellátási költségek nagyobb anyagi gondot nem okoznak. (6804—V. 925.

O. V. Sz.

Járási vitézi értekezlet volt Vecsésen.

A Főméltóságu Kormányzó Ur magas névnapja alkalmából a monori járásban lakó vitézek folyó hó 6-án ünnepélyes járási értekezletet tartottak.

Az ünnepély 8 óra 30 perckor ünnepélyes Istentisztelettel kezdődött, melyet Décsey rom. kath. lelkész celebrált; magasszárnyalásu beszédben méltatta a nap jelentőségét és felhivta a vitézeket arra, hogy ugyanolyan erős lélekkel küzdjenek továbbra is nagy Magyarország helyreállitásán, mint ahogy ezt eddig is tették.

Ezután megtartott járási értekezleten vitéz Balogh Gábor járási vitézi hadnagy és vitéz Horváth Antal főgimnáziumi tanár mondottak beszédet.

Majd az egybegyült vitézek az elesett hősök emlékoszlopánál tisztelegtek. Végül vitéz Tasnády vendéglőjében vitézi áldomást tartottak, ahol Boross Imre községi főjegyző is megjelent és a község nevében üdvözölte az egybegyült vitézeket.

Legénységi vitézek családjában beállott változás.

(1925. XI. 23-tól — 1925. XII. 5-ig.)

Ez idő alatt összesen született: 2 fiu és 4 leány.

Meghalt: 6 fiu és 3 leány.

Házasságot kötöttek 6 esetben.

(Elhatároztuk, hogy jövőben a legénységi vitézek házasságra lépését, családjukban történt születéseket és halálesetekat szintén közölni fogjuk. Szerk.)

Budapest székesfőváros VII. ker. vitézi hadnagya.

1925. évi december hó 14. napján d. u. 7 órakor a községi polgári leányiskola tanári szobájában (VII., Aréna-ut 27., balszárny II. kapu, I. em.) megbeszélést tart, amelyen a VII. kerületben lakó vitézek (és a VII. kerületben lakó más vármegyei Vitézi Szék állományába tartozók is) szíveskedjenek megjelenni. (1716—Bsz. 925.)

B. V. Széke.

Komárom-Esztergom vm. Vitézi Széke

felkéri mindazon vitézeket, akik Komárom-Esztergom k. e. e. vm.-ék területén laknak, de más vitézi szék állományába tartoznak, nevüket, foglalkozásukat és pontos címüket 1925. december hó 15-éig közöljék Komárom-Esztergom k. e. e. vármegye Vitézi Székével, Esztergom, vármegyeháza.

K. V. Széke.

Vitéz Istvánffy György meghalt.

A Mindenható kifürkészhetetlen akarata folytán újból rés támadt sorainkban, örökre eltávozott néhai jó vitéz Istvánffy György gazdasági ellenőr. Férfikorának legszebb idejében 27 éves korában ragadta el közülünk a halál, gyászt hagyva hátra mindazoknál, kiknek alkalmuk volt megismerni igaz férfiasságát, kötelességtudását s végleheletéig szóló magyarságát. Mint igaz jó bajtársunk emlékét kegyelettel őrizzük. (7387—IV. 1925.)

V. R. F.

Vitézi telekbeiktatás Nagyhalászon.

Most küldötték be az október hó 12-én lefolyt nagyhalászi vitézi telekbeiktatásról szóló részletes jelentést. Ezért csak most közöljük annak leírását, amint azt a »Nyirvidék«-ből vettük:

»Felemelő ünnepség díszes keretei közt iktatták telkeikbe Nagyhalászon vitéz dr. Kőrössy Gyula, vitéz Lencsés Pál, vitéz Balogh János, vitéz Zelei András, vitéz Feleki Ferenc csendőrtiszthelyettes, vitéz Hevesi András és vitéz Kiszely Menyhért vitézeket, akiknek dicső haditetteik megjutalmazásaképpen Magyarország kormányzója az Országos Földbirtokrendező Bíróság által Nagyhalász, Kemecse, Vasmegyer, Tiszarád és Kótaj községekben megítélt vitézi telkeket adományozta. Az egész nyirbogdányi járásnak Nagyhalászon lefolyt ezen ünnepsége úgy külsőségeiben, mint tartalmában méltó volt eszmei tárgyához. Nagyhalászé az elismerés babérja, amely község oly sok áldozattal és fáradsággal járult a minden izében kiválóan megrendezett ünnepély létrehozásához. Ezzel azonban a többi érdekelt községek áldozataiért feltétlenül kijáró elismerést sem akarjuk kisebbíteni.

A Kormányzó ur Ofőméltósága képviseletében reggel fél kilenc órakor érkezett vitéz revisnyei Reviczky László ny. tábornok, vármegyei vitézi székkapitányt az állomáson ünnepélyesen fogadták. Vitéz Fábry György csendőrszázados, szárnyparancsnok jelentkezett nála, majd dr. Kausay Ödön járási főszolgabiró üdvözölte meleg szavakkal. A vitézek nevében pedig vitéz Bethlendy Ferenc, mint a járásbeli vitézek hadnagya, jelentkezett. Ezután a kivonult nagyhalászi, székelyi és kemecsei leventék sorfala előtt lépett el a székkapitány és a rendbeállt vitézek jelentéseit fogadta érdeklődéssel.

A székkapitánnyal egy vonaton érkezett a vármegyei törvényhatóság képviseletében Mikecz László vármegyei főjegyző és dr. Sarvay Elek vármegyei főügyész, a nyíregyházi helyőrség nevében Nedötzy Gyula százados és Briszker Elemér főhadnagy. Ott láttuk a vendégek között vitéz Perinay László főhadnagyot, dr. Délczegh Imre tb. főszolgabirót, Bartha Jenő szolgabirót, Harsányi László főispáni titkárt, Hönsch Miklós földbirtokost, Soltész Aladár jószágágazgatót, dr. Mikuska Antalt, Szirmay Lajost, Szirmay Józsefet, Horváth János kótaji főjegyzőt, vitéz Imreh Jenő áll. tanitót, Grosz Ernőt, Bertl Ferenc gazdasági felügyelőt, Csanády Béla gazdasági tanárt és másokat.

Az üdvözlések után, elől bandériummal, megindult a tömérdek fogatból álló hosszu menet a községbe, ahol diadalkapu várta az érkezetteket.

A református templom zsufolásig megtelt. Rácz Géza ref. lelkész alkalmi ünnepi beszéde izzó hazaszeretettől lángoló, magasbaszárnyaló gondolatokat és érzelmeket váltott ki a lelkekből. Az egyházi dalárda Harmath Sándor tanitó nagyszerü dirigálása mellett megható énekeket adott elő.

Az istentisztelet végeztével ugyanott a templomban folyt le a községi képviselőtestület diszközgyülése. Boros Károly községi főbiró nyitotta meg magvas szavakkal. Majd vitéz revisnyei Reviczky László ny. tábornok, székkapitány mondott nagykoncepciójú alkalmi beszédet. Vitéz Bethlendy Ferenc pedig a telekbeiktatandó vitézek haditetteit ismertette a közönség lelkes éljenzése mellett.

Feleki Olga szépen szavalt.

A gazdák képviseletében Harmath Sándor üdvözölte kedves, gondolatos érzelmekkel a vitézeket. Rácz Géza lelkész előterjesztésére pedig hódoló táviratban fejezte ki a diszközgyülés törhetetlen ragaszkodását a Kormányzónak. Végül a dalárda a Hiszekegyet adta elő szép készültséggel.

Ezután a herceg Odescalchy birtokának vitézi telteknek adományozott részére vonult ki a közönség a község alá. Itt Gergelyffy János kemecsei esperes-plébános ünnepi tábori misét mondott és lelkes beszédet intézett a vitézekhez. A mise végeztével a Székkapitány a Kormányzó nevében egy-egy mélyértelmü jeligét mondott és telkükbe iktatta a vitézeket, jelképen mindegyiknek átnyujtva saját telkeikből egy-egy selyemzacskóba zárt földcsomót. A birtokba helyezett vitézek nevében kiváló tartalommal ékes, lángoló hazaszeretettől tüzes beszédben köszönte meg a telkeket a Székkapitány előtt a Kormányzónak és a szegény Csonkahazának vitéz dr. Kőrössy Gyula. Utána a lelkészek áldották meg a telkeket és a vitézeket.

A birtokbahelyezésről készült jegyzőkönyv aláirása zárta be a községházán az ünnepélyt.

Befejezésül a ref. iskolában egy kiválóan sikerült, több mint százteritékes közebéd volt. Az első pohárköszöntőt Kausay Ödön mondotta a kormányzóra. A vármegyei törvényhatóság nevében Mikecz László üdvözölte a vitézeket. Nevelőerejü, mély tartalmu beszédet tartott a székkapitány, lelkes éljenzést és tapsot kiváltva. Pohárköszöntőt mondtak még Sarvay Elek dr., Rácz Géza ref. lelkészre, Czimbolinecz Jenő a vitézek feleségeire és gyermekeire — és még sokan mások.

A hangulatot emelte dr. Mikuska Antal gyönyörü nótázása és Vadas Nagy János cigányzenekara.

A nagyszerüen sikerült ünnepély megrendezésében Rittli Gyula községi főjegyzőt és szives vendéglátó családját illeti az elismerés.

Az ünnepség egyes jeleneteit Csépány Jenő fényképész örökitette meg.

Vitézi telekbeiktatás Törökszentmiklóson.

Folyó évi december hó 13-án Törökszentmiklóson telekbeiktatási ünnepély lesz. A telekbeiktatási ünnepélyen a Kormányzó ur Ofőméltósága képviseletében vitéz Lipcsey Márton vitézi törzskapitány jelenik meg. Délelőtt 10 órakor a református templomban, 11 órakor pedig a rom. kath. templomban Istentisztelet lesz. Ezután 12 órakor a községháza nagytanácstermében diszközgyülés lesz. Ezután fél 2 órakor ünnepi ebéd.

A diszközgyülés tárgysorozata a következő:

Törökszentmiklóson 1925. évi december 13-án déli 12 órakor a községház tanácstermében tartandó diszközgyülés tárgysorozata:

1. Községi főbiró a gyülést megnyitja, a jegyzőkönyvi hitelesitőket kiküldi s egy 5 tagu küldött-

séget kér fel a Törzskapitány urnak és kíséretének a gyülésre leendő behivása céljából.

2. A vendégek beérkezte után a polgári fiuiskola énekkara énekli a »Magyar Hiszekegy«-et.

3. Főbiró az ülést ujból megnyija s a vendégeket üdvözli.

4. Ünnepi beszéd. Tartja: Erdélyi Kálmán főjegyző.

5. A beiktatandó vitézek névsorának bemutatása s vitézségüknek ismertetése, vitéz Császy József székkapitány ur által.

6. Vitéz Lipcsey Márton törzskapitány átadja a vitézi telkeket.

7. Énekszám, előadják: A regősök.

8. A vitézi telkek megáldása előbb a róm. kath. azután a ref. egyház részéről.

9. Ének a regősökről.

10. Füzessy Imre községi képviselő a gazda közönség részéről üdvözli a vitézeket.

11. Dr. Rácz Albert községi képviselő inditványozza a Kormányzó ur őfőméltóságának táviratu üdvözlését.

12. Törzskapitány ur felkéri a jelenlévőket a »Magyar Hiszekegy« elmondására.

13. Himnusz. Énekli: a polgári fiuiskola dalárda.

14. Elnök a gyülést bezárja.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Legujabb árak:

1925. december 8.

Terménypiac. 77 kg-os buza 395—407½, 79 kg-os 400—420, rozs 265—270, takarmányárpa 240—245, sörárpa 285—310, zab 250—260, morzsolt tengeri 192½—197½, köles 200—210 és korpa 172½—177½ ezer K métermázsánként.

Lisztárak. 00-ás 5900—6000, 0-ás 5800—5850, 2-es 5300—5400, 6-os 4050—4150, 8-as 1825—1925 és korpa 1600—1650 K kg-ként.

Borjuvásári árak. Elsőrendü 17.5—18, kivételesen 19, másodrendü 16—17 ezer K kg-ként.

Sertésvásári árak. zsirsertés 16—16.5, fiatal nehéz 18.5—19, közepes 16—17, könnyü 13.5—16, süldő 17.5 ezer K kg-ként.

Marhavásári árak. Bika jobb 11.5—15, kivételesen 16, silányabb 6—11, hizott magyar ökör 11.5—13.5, közepes 7.5—11, alárendelt 5.5—7, tarka 11.5—15, közepes 8—11, alárendelt 5.5—7.5 ezer K kg-ként. Magyar tehén 5.5—11, tarka 5.5—14, növendékmarha 5.5—11, kicsontozni való 3—5 ezer K kg-ként.

Takarmánypiac. Elsőrendü réti széna 135—140, másodrendü 100—130, harmadrendü 70—90, muharszéna 125—155, lucernaszéna 170, zabos bükkönyszalma 140, takarmányrépa 55, alomszalma 90—100, másodrendü 75—90 ezer K métermázsánként.

Termeljünk kendert?

A mezőgazdálkodás végcélja a jövedelemszerzés, vagyis az, hogy ugyanarról a területről minél nagyobb, minél biztosabb és minél állandóbb jövedelmet tudjunk előállitani. Ennélfogva a jövedelmező mezőgazdálkodás céljából mindig előzetes számitást kell csinálnunk, hogy valamely kulturnövénynek a termesztése kifizeti-e magát, vagy sem.

Hazánk jelenlegi szomoru helyzetében textiláru szükségletünk legnagyobb részét külföldről vagyunk kénytelenek beszerezni, ezért nagy jelentőséget kell tulajdinatunk a fonalas növények (kender és len) termesztésének s különösen a kendertermelés minél nagyobb mérvü felkarolásának. De természetesen ennél is előzetes számitást kell csinálnunk, ha csalatkozni nem akarunk.

A kendert termelhetjük:

1. Tisztán kórója végett egyszerre, egy vetésben nőtt kenderkórót tőben levágva, kévékbe kötve, lombosan vagy lombozva, nyers állapotban adjuk át valamelyik kendergyárnak.

2. Magja és kórója végett egyszerre, egy vetésben termelve mind a kettőt, oly müvelési eljárással, melynél a jól kifejlődött, ujjnyi vastag kórót, mint rostnyerésre alkalmast, szintén értékesitjük.

3. A termelt kórót, ha az áztatási lehetőség megvan, saját magunk áztatjuk ki és az áztatás után kézi vagy gyári gépeken megtörjük, kitoljuk s az igy előállitott nyers kenderrostot (szálkender és kóc) értékesitjük.

4. A kikészitett nyerskendert tovább munkálva, vagy zsineg- és kötélgyártásra, vagy finom fonásra és szövésre (házi vászon) használjuk fel s mint kész gyártmányokat értékesithetjük.

A jövedelmező kenderterme'és alapfeltétele, bármelyik eljárást választjuk a fenti négy közül, három oly tényezőtől függ, amit minden értelmes gazda megadhat. Ezek a tényezők: 1. Jófaj'a, egészséges, friss vetőmag. 2. Megfelelő jól trágyázott talaj. 3. A talaj és növényzet okszerü müvelése.

Ezekhez, mint negyedik tényező, jön a megfelelő időjárás, ami már Isten adománya.

A kender nyers kóró alakjában eladva legkevesebb, kötél vagy vászonárura feldolgozva pedig legtöbb jövedelmet hoz, de annyi bizonyos, hogy termelése mindenképen kifizeti magát.

Tehát azzal végezhetjük, amivel kezdettük: Termeljünk kendert!

Paradicsom termesztés.

A paradicsom termés a folyó évben, a kedvezőtlen időjárás folytán, tudvalevőleg sok helyen nem sikerült ugy, mint más években, amidőn jó idő járt rá. Ennek tulajdonitható, hogy a piacra került készleteket részint a fogyasztóközönség, részint a konzervgyárak hamarosan elkapkodták és feldolgozták, s az utóbbiaknál a feldolgozott készletek már teljes egészükben el is fogytak. Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a jövő évben a paradicsom iránt fokozottabb érdeklődés és kereslet fog megnyilvánulni, ami indokolttá teszi a paradicsom termesztésének a jövő évben leendő, nagyobbmérvü felkarolását. Azt hisszük jó szolgálatot teszünk a gazdaközönségnek azzal, hogy erre a körülményre a termelők figyelmét már előre felhivjuk, hogy alkalmuk legyen ebben az irányban a szükséges intézkedéseket kellő időben megtenni.

A decemberi szeszárak.

A kartellba tömörült szeszkereskedők megállapitották a decemberre érvényes árakat és ezuttal a rumnak, továbbá a törkölynek és seprőpálinkának az árát felemelték. A rum ára 25 litert meg nem haladó vételnél hektóliter fokonként 76 ezer K, ennél feljebb arányosan kevesebb. Törköly és seprőpálinka ára 25 litert meg nem haladó vételnél hektóliter fokonként 76 ezer K.

A sertéspiac helyzete.

A sertésárak alakulása az őszi hónapokban meglehetősen ingadozó volt. A takarmány, főleg a tengeritermés bősége és olcsósága, általában a gyengülő irányzatot tette érvényessé és a budapesti vásárokon, de az ország többi részében is állandóan csökkentek az árak. Néhány héttel ezelőtt hirtelen szilárdulás állott be, mivel a Németországba folyó élénk kivitellel szemben, idehaza csökkent a kínálat. Most a helyzet annyiban változott, hogy a német piacon megjelentek a jugoszláv és román kereskedők is árajánlataikkal, aminek következtében sertés és zsirkivitelünk Németország felé megcsappant. A hidegebb idő beállta miatt belföldön nagyobb az árukínálat és ezért az élősertésárak ujból hanyatló irányzatot követnek. Vidéken a hizlalók néha 10 ezer K-ért is odaadják a jóminőségü áru élősulykilogrammját. Uradalmi sertést is lehet kapni 12—14 ezer K-ért. A ferencvárosi sertésvásárok árszintjében is csökkenés állott be, mivel az export célokra való kereslet megcsökkenése és a kínálat erősbödése itt is kifejezésre jut. A sertészsir a kicsinybeni árusitásnál olcsóbb lett 2 ezer K-val.

A külkereskedelmi mérleg októberi aktivuma 600.000 aranykorona

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 1925. októberében a behozatal értéke 77.2, a kivitelé 77.8 millió aranykorona volt. Az év első 10 hónapjában a behozatal 604.1, a kivitelé 552.2 millió aranykoronára rugott. A behozatali többlet tehát 51.9 millió aranykorona, mig a mult év hasonló időszakában ennél mintegy 2-szer nagyobb, pontosan 100.2 millió aranykoronányi passzivum mutatkozott. A folyó évi szeptemberi forgalommal összehasonlitva, az október havi külkereskedelmi forgalom nem mutat lényeges eltolódást. A behozatalban említésre méltó változás a pamut és gyapjuszövetek, a nyers rizs importjának csökkenése, a fa, papiros, nyerspamut, fémek és nyerkávé behozatalának emelkedése. Erőteljesen fejlődött a vágó- és igás állatok, cukor, leölt baromfi, tengeri, gyapju, gépek és villamossági cikkek, friss és elkészitett hus exportja; a liszt-, buza- és rozskivitel visszaesése mellett hanyatlott a tojás, friss főzelék, bab kivitele.

HIREK.

Heti naptár.

DECEMBER	Római kath. naptár	Protestans naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
14 Hétfő	Nikáz pk. vt.	Szilárdka	A hét elején a nap 7 óra 30 perckor kél és 3 óra 10 perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 40perckor kél 8 óra — perckor nyugszik
15 Kedd	Valérián	Johanna	
16 Szerda	Etel Kán.††	Albina	
17 Csütörtök	Lázár	Lázár	
18 Péntek	Grácián	Auguszta	
19 Szombat	Pelágra	Viola	
20 Vasárnap	D4. Timót, M.	D4. Teofil	

Kitüntetés. A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a magyar egyetemi ifjuság bajtársi egyesületének szervezése és vezetése körül évek óta kifejtett eredményes működésük elismeréséül Hekler Antal dr. és Szily Kálmán dr. egyetemi tanároknak a másodosztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

Honfoglalás. Az irodalom szenzációja Kozma Andor „Honfoglalás" cimü történelmi éposza, amely rendkivüli izléses kiállitásban most jelent meg.

A Magyar Tudományos Akadémia Lévay József születésének századik évfordulóján ünnepi ülést tartott. Ravasz László dr., ref. püspök, tiszteleti tag, Lévay géniuszáról tartott ünnepi előadást.

Címadományozás az állatorvosi főiskolán. A kormányzó a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére Guoth Gy. Endre dr., Raitsits Emil dr., Deseő Dezső dr. és Kotlán Sándor dr. állatorvosi főiskolai segédtanároknak az állatorvosi főiskolai nyilvános rendkivüli tanári cimet adományozta.

Az időjárás. Egész Európában szokatlan hidegre fordult az időjárás. Magyarországon a közelmult napokban 15 fok körül állapodott meg a hideg. Természetesen voltak helyek, ahol 20—25 fokos hideget mértek. A Meteorológiai intézet megállapitása szerint 1879 óta Budapesten ily hideg nem volt. A legnagyobb hideget a Balaton mellékéről jelentették. A hideg időjárás következtében a MÁV vonalain sok viszonylatban megszüntették a közvetlen kocsijáratokat. A kereskedők természetesen felhasználják a kedvező alkalmat és hallatlan mértékben drágitják a szén és tüzifa árát.

Ilyen erős fagyot a föld kerekségén december elején még nem tapasztaltak.

Gazdahét Mult héten szombaton kezdődött meg a Köztelek épületében az országos gazdahét. Délelőtt az Országos Törzskönyvelő bizottság tartott ülést, délután pedig az OMGE állategészségügyi szakosztálya tartotta alakuló ülését.

Meghalt K. Hegyesi Mari, a Nemzeti Szinház nagy művésznője és örökös tagja. Hétfőn temették el a kerepesi-uti temetőnek a főváros által adományozott diszsirjába.

Papp Károly emléke. A turkevei ref. tanitók november hó 22-én leplezték le Papp Károly volt turkevei ref. tanitó emléktábláját volt tantermében, ki 1915. évi április hó 5-én a Kárpátokban hősi halált szenvedett. A leleplezés után az állami polgári iskola tornacsarnokában tartották meg az emlékünnepélyt, melyre a város vezetőségén kivül nagyszámu közönség jelent meg. A vitézi járási szakasz vitéz Fodor Béla főhadnagy vezetése alatt szintén jelen volt. Az emlékbeszédet vitéz Fodor Béla tartotta, ki méltatta az ünnepély napját s közvetlen hazafias beszédével nagy hatást ért el. Papp Károly mint tanitó halálával pecsélte meg azokat a nagy eseményeket, melyeket a történelemből tanitott növendékeinek. Turkeve református tanitósága példát mutatott a többi községeknek is, hogy a hősi halottak emlékét maradandó emlékkel hogyan kell megörökiteni.

Harangszentelés Kápolnásnyéken A kápolnásnyéki ref. egyház két szép harangját november 15-én avatták fel. Az avató ünnepi beszédet vitéz Komáromi János budapesti ref. s.-lelkész tartotta, aki örömének adott kifejezést afelett, hogy a harangokat a kápolnásnyéki kálvinisták a világháboruban elesett hős fiak emlékére öntötték. Megható volt, amikor a harangok a toronyba való felhuzás után az első alkalommal a hősök emlékére szólaltak meg s szóltak mindazokhoz, akik mint hadiözvegyek és árvák e drága pillanatért a legtöbbet áldoztak. Legyenek e harangok a jövőben is érche öntött szószólói Isten üzenetének s tartsák ébren a kápolnásnyéki magyarokban az önfeláldozás lelkét. (v. K. J.)

A vámgabona decemberi ára. A pénzügyminiszter most kiadott rendelete a vámgabona árát decemberre a következőkben állapitja meg: rozs (kétszeres) 229 ezer K, árpa 253 ezer K, tengeri 273 ezer K, zab 248 ezer K, kölés 210 ezer K, tatárka 22 0ezer K, ocsu (konkoly) 175 ezer K.

A karácsonyi ajándékok problémája. Vajjon mit vegyünk? Olcsó is legyen, maradandó emlékül is szolgáljon, s végül, de nem utolsó sorban, méltó legyen a megbecsülésre. Ilyen ajándéktárgy nem sok van. De van! Csak tudni kell, hogy hol kapható. Mi megtaláltuk a forrást Sternberg hangszergyár Zenepalotájában (Rákóczi-ut 60.), ahol a legmodernebb inomabb angol zongorától kezdve a legolcsóbb gyermekhangszerig, vagy zenélő-babáig mindenki részére megfelelő ajándék kapható.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülés mult keddi ülésén Meskó Zoltán napirend előtti felszólalásában bírálta a nyugdíjas tisztviselők vasárnapi nagygyülésének eseményeit és visszautasította Ujfalussy tábornoknak ott elhangzott inditványát, mely szerint a státusrendezéssel kapcsolatban sérelmet szenvedett nyugdíjasok lépjenek be a szociáldemokrata pártba. Gróf Csáky honvédelmi miniszter válasza után a nemzetgyülés rátért az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

Pesthy Pál igazságügyminiszter expozét mondott, melyben bejelentette a hitbizományok reformjáról szóló törvényjavaslat közeli befejezését. Az esküdtszékek visszaállitása a mai közhangulat és politikai állapotok mellett szerinte egyáltalán nem lenne kivánatos. A letartóztatottak tul nagy száma ellen emelt kifogásra nézve, rámutatott arra, hogy a legutóbbi évbena tekintetben jelentékeny javulást konstatálhatunk, amennyiben 1923-ban 12.600 volt a letartóztatottak száma, 1924-ben 14.800, 1925-ben pedig 10.500. Erélyesen tiltakozott azon megállapitások ellen, mintha a bíróságot itéletei meghozatalánál pártpolitikai szempontok vezethetnék. A külön bírói státus elve alapján áll, mely a bírói függetlenségnek mindenképen való megóvását tartja szem előtt. Legközelebb a jelzálogjogra vonatkozó javaslatot a nemzetgyülés elé fogja terjeszteni. A kényszeregyezségi eljárás reformjában a legközelebbi napokban döntés történik. Végül figyelmeztette az ifjuságot, hogy kerülje a jogi pályát, mely csak sok gondot, de kevés kenyeret ad a mai időkben. Ezután többen hozzászólottak még a tárca költségvetéséhez, melyet a nemzetgyülés elfogadott.

A nemzetgyülés ezután rátért a külügyi tárca költségvetésének a tárgyalására.

A nemzetgyülés pénzügyi bizottsága, Kenéz Béla elnöklétében, szerdán tárgyalja le a rokkantellátási adóról szóló javaslatot és azt általánosságban el is fogadta.

*

Bethlen István gróf miniszterelnök átadván a kormány vezetését távollétének tartamára Vass József népjóléti miniszternek, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszterrel együtt kedden elutazott Genfbe, ahová Bud János pénzügyminiszter már szombaton elindult.

*

A kormánypárt kisgazda frakciója a földmivelésügyi miniszter elnöklétével értekezletet tartott, amely a Falu Szövetség munkájában való részvétel kérdésével foglalkozott. A miniszter bejelentette, hogy a kormány négy évre terjedő 5 millió aranykoronás hitelt bocsájtott rendelkezésre a házhelyhez és földhöz jutottaknak beruházási költségekkel való ellátására.

*

A magyar drótnélküli telefonhirszolgálat ünnepélyes megnyitó hangversenyét kedden este tartották meg a Telefon Hirmondó Rt. Studiójában. Az előkelő közönség soraiban ott voltak: dr. Vass József népjóléti miniszter, Ripka Ferenc főpolgármester, Demény Károly államtitkár, a posta és távirda vezérigazgatója, Ángyán Béla min. tan., sajtófőnök, vitéz leveldi Kozma Miklós, dr. Wünscher Frigyes és mások. Vitéz leveldi Kozma Miklós, a Magyar Távirati Iroda vezetőigazgatója üdvözölte Vass minisztert és a vendégeket, majd Demény államtitkár szólott a M. Kir. Posta nevében. Vass h. miniszterelnök a kormány nevében köszöntötte a magyar rádió szolgálat megindulását, mely lehetővé teszi, hogy a magyar gondolat és érdeklődés belekapcsolódjék a kultura legujabb világeszközébe. Végül felolvasásra került Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter üdvözlete, majd kezdetét vette a legnagyobb gonddal összeállitott hangverseny.

*

A nemzetgyülés mult csütörtöki ülésén tovább folyt a külügyi tárca költségvetésének általános vitája, Valkó Lajos külügyminiszter Várnainak, Mussolinit diffamáló megjegyzését, igen helyesen, visszautasitotta.

*

A nemzetgyülés pénteki ülésén a külügyi tárca költségvetését részleteiben is letárgyalván, áttért a belügyi tárca általános vitájára. Rakovszky Iván belügyminiszter beszédével megvilágitva a belügyminiszterium hivatását, azok ellen fordult, akik a belügyminiszterium megszüntetését kivánnák. Kijelentette, hogy közte és a főváros között semminemü konfliktus nem történt. A tárgyalások az utódállamok a trianoni szerződés által ketté szakitott törvényhatóságok vagyonának rendezése iránt megindultak és Romániával már befejezést is nyertek. Majd ismertette a városok kölcsöneinek sorsát, eszerint vidéken 24 lakótelepet fognak felállitani, melyből 9 lakás, 12 bérház és 3 városháza lesz. Harminchat közüzemet állitanak fel a vidéki városok, melyek közül 19 vizmü, 9 villamosmü, 7 csatornázás és 1 gázgyár lesz. A városok több kórházat; két fertőtlenitőt, két beteggondozót, 1 fürdőt és hat vágóhidat létesitenek. Közlekedési célokra, autóbusz vállalatokra, kisvasut és hidépitésére tizennégy tétel van beállitva. Négy város vásárcsarnokot épit, három pedig vásárterét rendezi. Temetkezési intézményeire három tétel, gazdasági célokra kettő, ipari üzemekre öt, iskolákra 12 tétel fordittatik. Ezután a községi háztartások kérdésével foglalkozott, mint amelyeket a szanálási rendelet uj alapokra fektetett. Szólott a közigazgatási rendészetről is. A kivándorlási alapot sikerült megóvni az árvesztéktől. A külügyminiszterium az alapból különböző épitkezési befektetéseket tett, ami csökkentette a munkanélküliek kivándorlását. A belügyminiszterium néhány esettől eltekintve, Amerikába való kivándorlásra csak olyanoknak adott engedélyt, kiknek hozzátartozója él ott. A tiszta helyzetkép szempontjából összeállitatta azoknak az asszonyoknak és gyermekeknek a listáját, kiknek férje, illetve apja Amerikában él. A kimutatás még befejezetlenül is megdöbbentő adatokat tár fel. 104 magyar asszony férje él Amerikában, 66 kiskoru gyermeknek az apja és 44 gyermeknek mindkét szülője. A mult évben 3841 kivándorlási engedélyt adtunk, 2327-et Kanada részére.

A locarnói szellem.

A locarnói szellem, amelyre már jóelőre oly sok dicséretet halmoztak a világ minden táján, most a Genfben ülésező népszövetségi tanács rendes decemberi ülésszakán nyilatkozik meg elsőizben. Eddig a népszövetség mindig az ugynevezett győztes antant államok mellett foglalt állást és most első izben nyilik alkalaom arra, hogy pártatlan igazságszerető döntést hozzon. Ebből a szempontból véve kiváló fontossága van a népszövetség hétfőn megkezdődött XXXVII-ik ülésszakának.

A görög-bolgár viszály.

A népszövetségi tanácsülés mindenekelőtt a görög-bolgár viszály ügyével foglalkozik. A helyszinre kiküldött nemzetközi vizsgáló bizottság jelentésében elmarasztalja és kártérítésre kötelezi a görögöket. A görög külügyminiszter a jelentéssel szemben követe-

léseket állitott fel és azt hangoztatta, hogy a bizottság nem hallgatta meg a görögöket, miért is a hágai nemzetközi bizottsághoz fordul igaz ágté elé t. Chamberlain angol külügyminiszterre, valamint egy belga és egy japán kiküldöttre bizták ezután a konfliktusról szóló jelentés megszövvegezését.

A mosszuli kérdés.

A népszövetség tanácsülése ezután tárgyalás alá vette a hágai nemzetközi bíróság véleményét abban a kérdésben, vajjon a népszövetségi tanács illetékes-e kötelezőleg dönteni a Törökország és Irak közötti határ megállapitása kérdésében, amit Törökország kétségbe von. A locarnói szellem ujból kemény próbának van alávetve ez alkalommal is, mert a törökök kijelentették, hogy nem hajlandók elfogadni a reájuk esetleg kedvezőtlen népszövetségi döntést, hanem szükség esetén fegyverhez nyulnak a mosszuli területre vonatkozó jogaik érvényesitése céljából.

A francia kormányválság.

A belpolitikai, főleg gazdasági és katonai nehézségek miatt egymásután buknak meg a francia kormányok. Gazdasági kérdésekben semmiféle megoldásra nincs kilátás, mert a politikai pártok irányitják a kormányuk pénzügyi politikáját. Éppen ezért nem is találhatnak végleges megoldást mindaddig, amig pártok fölötti pénzügyi ellenőrző bizottság kezébe nem kerül Franciaország pénzügyeinek rendezése, ugy amint az Németországban, Ausztriában és nálunk is történt. Az elbizakodott francia közvélemény csak nagyon nehezen vállalja ezt a sulyos kikötést.

A német kormányválság.

Luther németbirodalmi kancellár a locarnói egyezmény aláirása után Londonból visszaérkezve, átadta a kormány lemondását a birodalom elnökének. Hindenburg birodalmi elnök most olyan kormány alakitására tesz kisérletet, mely széles alapokon nyugszik és a szociáldemokratáktól kezdve, egészen a német néppártig terjedő többségre támaszkodik. Az ilyen széles alapokon nyugvó kormány szükségét a mostani nehéz gazdasági helyzet és az egyre növekedő munkanélküliség teszi szükségessé.

A pénzügyi bizottság.

A nemzetek szövetsége pénzügyi bizottságának ülésén Bethlen István gróf miniszterelnök ismertette a magyar költségvetést, kérte a népszövetségi kölcsönből a még érintetlenül álló 20 millió aranykoronának hasznos beruházásokra való forditását, valamint beruházási programmot terjesztett elő, e mellett felvetette a menekült nyugdijasok ügyét és sürgette valamennyi nyugdijas ügyének rendezését, ezenfelül beszámolt a takarékossági bizottság működéséről és a tervbe vett közigazgatási és birósági eljárások egyszerüsitéséről. Ismertette még a valutareformot, a státusrendezést és a kereskedelempolitikai helyzetet. A bizottság általánosságban kedvezően fogadta az előterjesztéseket és engedélyezte a kért 20 milliót, sőt ezenfelül még 50 millió aranykoronát is engedélyezett hasznos beruházásokra. A nyugdijasok ügyét a népszövetségi főbiztoshoz utalták és végül üdvözölték a magyar kormányt az eddig elért pénzügyi eredményekért. A kisantant képviselői a beruházások ügyét márciusra akarták elhalasztani, ez azonban nem sikerült, mert Chamberlain angol külügyminiszter az iratok tanulmányozására mindössze pár napi halasztásba egyezett bele. A kisantant képviselői ugyanis arra hivatkoztak, hogy nem ismerik a beruházási tervezetet és szerintük a magyar kormány a rendelkezésére bocsájtott összegeket inkább kisantantellenes célokra fogja felhasználni, nem pedig hasznos beruházásokra. Bethlen István miniszterelnök tiltakozott ez ellen a feltevés ellen és arra hivatkozott, hogy a népszövetségi főbiztos a költségvetés minden egyes tételét ismeri és szavatol a költségvetés hitelességéért. Erre az angol külügyminiszter a magyar kiküldöttek álláspontjára helyezkedett és az iratok tanulmányozására pár napos halasztást javasolt, amit a bizottság el is fogadott. Ebben az összecsapásban tehát a kisantant képviselői meglehetősen pórul jártak.

A kisantant mesterkedése.

A kisantant egyébként legutóbb Bukarestben katonai egyezséget kötött, melyben biztositották egymás területén keresztül a csapatok és hadianyagok szállitását, valamint egységes katonai vezetés alá helyezték a hadvezetőségeiket. Megállapodtak abban is, hogy egységes fegyvernemeket fogadnak el, aminek folytán lehetővé válik egymás között a hadianyagok kicserélése és pótlása. A locarnói békés szellem ugylátszik nem érezteti tulságosan hatását még a kisantant köreiben, ahol még mindig alattomosan háborura készülődnek.

SPORT.

Rövid hirek.

FTC—VAC 8:0 (2:0). Dermesztő hidegben végigjátszott mérkőzés. MTK—»33« FC 0:0. Érdekes küzdelem, szivós ellenállás. Vasas—Törekvés 4:2 (3:0). Fölényes győzelem. NSC—ETC 2:2 (2:0). UTE—III. ker. TVE 2:1 (1:1). Erős küzdelem, olykor durva játék. BAK—URAK 2:1. Keddi mérkőzések: FTC—Törekvés 5:1. KAC—BEAC 4:2. — Válogató birkozóverseny. Kitünően sikerült mérkőzést rendezett a MBOSz vasárnap a régi képviselőházban. Nagyszámu közönség nézte végig az érdekes versenyt. Légsuly: 1. Magyar Armand (BAK). Pehelysuly: 1. Harmath István (MTK). Könnyüsuly: 1. Matura Mihály (MTE). Kisközépsuly: 1. Szalay Imre (MTE). Nagyközépsuly: 1. dr. Varga Béla (MAC). Nehézsuly: 1. Badó Rajmund (FTC).

*

Vivóversenyek. Az MVSz kétnapos junior vivóversenyét vasárnap fejezték be a következő eredménnyel: 1. Timár (LASE) 7 gy. 2. Stark Ákos (NVC) 4 gy. 3. Feigl Jenő (SzVE) 4 gy. 4, 5, 6, 7 helyen holtversenyben. Eckl Viktor (PAC), Gadó Tivadar (VAC), Doros Gábor (PAC) és Szücs Géza (NVC) 3—3 gy. 8. Gyéres Tihamér (VAC) 1 gy. Kedden reggel kilenc órakor kezdődik az első izben kiirt Földváry-emlékverseny Müegyetemen. Husz csapat nevezett, ami rekord Magyarországon.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Távirati Iroda rt.

rádió eladási osztálya

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám.

Telefon 8—24, 90—70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli műfogak rendkivül kedvezményesárban

Elsőrangu porcellán aranygombos műfog . . . . . K 65 000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Régi műfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40 000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsörangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400.000**-től
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300.000**-től
Bőrkabát . . .	**1,500.000** „
Bőrraglán. . .	**3,200.000** „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Legszebb, leghasznosabb időtöltés

a fényképezès

Fotografáló gépek már 300 ezer koronától feljebb. Összes fotocikkek, papirok, lemezek, vegyszerek állandóan raktáron — Kérjen árjegyzéket, tegyen próbarendelést, állandó vevőnk marad Vitézeknek 10% engedmény.

Hatschek és Farkas

Foto-, kino-, optika. Károly-körut 26.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egésznap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet l. (Rókussal szemben.)

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat
zeneműi-, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesités.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatoinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I. :: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

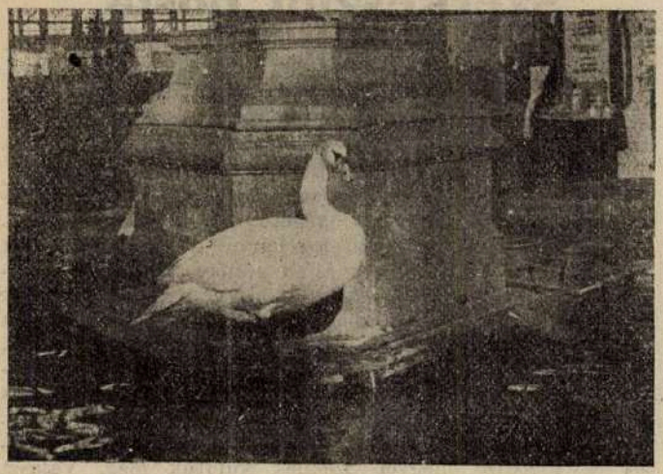

A legszebb hattyu a budapesti baromfikiállitáson.

Vadászat.

Vadászterületek.

(Folytatás.)

Egy szóval azt óhajtom kihozni, hogy a községi terület megbizható kézbe kerüljön, hogy az a terület állandó jó terület legyen örök időkre. Nem lenne tehát célszerütlen minden területet pl. vadászegyletnek kiadni, vagy olyan magán egyénnek, kinek meg lenne kötve a keze a község által. Az sem utolsó, hogy kisebb gazdaságok kivonják területüket a községéből és kiadják bérbe egyeseknek. Láttam oly helyzetet, hogy a községi területből kimaradó majdhogynem csirketogókból álló banda, egy ilyen 200—300 hold körüli magánbirtokhoz jutott. E címen azután 10—15-en sikerrel vadászták ki az egész környék vadját. Hiszen ők terület bérlők!

Kiveszi mondjuk egy-két ember a községi területet horribilis összegért. Azután részjegyeket ad ki. Annyit és oly áron, hogy jóformán megélhetnek a fölösleg-ből. A részjegyes akkor eszmél fel, amidőn azt látja, hogy vadászni ugyan vadászhat, de lőni vadat... azt már nem tud, mert olyan vad, amit ő meglőhetne csak a vadkereskedőnél akad.

Vadászegyletbe is beléphet valaki, de vigyázzon, nehogy porul járjon. Sokszor ugy körülbarikádozzák a szegény tagot a korifus benfentesek, hogy neki csak sétálni és fizetni szabad, vadat lőni azonban nem. Mindenütt hallani a panaszt: persze a paraszt miatt már nem lehet területhez jutni, mert az bírja pénzzel«! Van benne némi igazság, csakhogy nem teljesen igaz ez sem. Mert hát nem minden ember paraszt, azért, hogy csizmában, vagy pláne gatyában jár. Sok csizmás gatyás gazda külömb vadász — nem azt értem ez alatt, hogy jól lövi a vadat —, mint sok magát nagyra tartó másfajta egyén.

Ezen okból tehát ne panaszkodjunk, ha ilyen derék tagokból álló társaságok kezébe kerül a községi terület. Csupán azt merem megkockáztatni, hogy az ilyen derék kisgazdákat felkérem, küszöböljék ki maguk közül a megbizhatatlan elemeket, nehogy elrontsák a derék emberek jó hirnevét. Mert hát, ha egy hordó jó borhoz egy liter dohos, eceteset vegyítünk, bizony dohos és ecetes lesz tőle hamarosan az egész hordó!

Vadászhumor.

Hires kántorsegéd volt boldogemlékü Zsiga bátyánk anno dazumal Adácson. Hires volt pedig arról, hogy medvét lőtt az ágói szőlőkben. Igazán különös esetté nőtte ki magát, hiszen a Mátra alján, talán Árpád apánk bejövetelekor sem volt medve.

Igen rövidlátó volt t. i. Zsiga bátyánk már fiatal korában is, de azért vadászni szeretett, még pedig nagyon. Igaz, hogy ismerősei sokszor hecceltek, hogy hát »szeretsz-e vadászni Zsiga?« »de még hogy« volt a válasz!

»Hát mért nem tanulsz meg akkor!« Mégis csak kijárt, különösen foglyászni, mert hát a sok közül, ha nem csurran, cseppen.

Elment hát egy szép augusztusi napon a közeli ágói szőlőkbe mondom foglyászás végett. Ballag a lucerna, köles stb. táblák közt, amelyek sürün váltakoztak a szőlők között, jó alföldi szokás szerint. Hát uramfia, egy diófa alól hatalmas állat emelkedik fel vele szemben két lábra állva. Vitézül beledurrant fogoly söréttel, azután eldobva a puskát, őrült futásnak indul a falu felé.

Persze, hogy fellármázta az egész falut, hogy ő medvét lőtt. Nosza, felkerekedett erre a fél falu s kocogtak, ki ásóval, ki vasvillával, baltával, vendégoldallal a medvét megkeresni.

A derecskeiek impozáns módon örökitették meg a község elesett hőseinek emlékét.

Képünk a gyönyörü emlékmüvet ábrázolja.

Herceg Ferenc a „Hid" cimü szinjáték szerzője.

Meg is találták. Szegény állatnak azonban karika volt az orrában s a róla lelógó lánc egy zöld oláh kezében volt, aki őrülten jajgatott, mert, hogy az »ursu« egész melle tele volt fogoly-söréttel.

*

Lugosról Karánsebesre induló vonat egyik kocsijában egy novemberi éjszakán jó kedvü társaság helyezkedett el. Erdész gyakornokok utaztak, meg egy alezredes a segédtisztjével.

Az erdészek jó vacsora utáni derüs hangulatban vadász élményeket mesélgettek. Többek közt az egyik jókedvü fiu az alábbi történetet beszélte el: »Édes atyám Mármarosban erdész s lakásunk künn van a havasok alján. Tél idején a baromfi fenn éjszakázott a kert nagy fáin. Édes anyám igy tél idején panaszkodott, hogy valami ragadozó erősen pusztitja őket s ugy látszik éjjel csap közibük. Én fogadkoztam, hogy majd meglesem puskával és kiirtom ökelmét. Egy holdvilágos éjszakán kiültem a fák alá és figyeltem. Nemsokára jelezték a tyukok ideges krikogással az ellenség jövetelét. Meg is jelent a fák alatt az ellenség, egy kifejlett róka képében. Nem lőttem meg mindjárt, mert mint erdészt, izgatott a dolog, vajjon a fára nem mászó róka, hogy keritheti meg a fenn ülő tyukot? Megláttam! A róka leült és feltekintgetett a tyukokra, mig valamennyi tyuk észré nem vette jelenlétét. Majd elkezdett körbe futni a fa alatt. A tyukok forgatva fejeiket, folytonfolyvást szemmel kisérték a vörös frakkost. A róka mindinkább gyorsitotta futását, majd mikoron, már a legsebesebb tempóban volt, hirtelen megfordult és az ellenkező irányban kezdte futását. Erre a nem várt fordulatra a tyukok közül egyik-másik kificamodott nyakkal zuhant le, mire én agyonlőttem a rókát«. Halálos csend fogadta ezt az óriási hazugságot, mire az alezredes megszólalt: »Hát én velem meg az történt; hogy Déván egy délután egy tigrist és két oroszlánt lőttem«. Erre még nagyobb lett az elszörnyüködés csendje.

Megszólal végre a fiatal mesélő erdész: »Már megbocsásson alezredes ur, de az én előbb elmondott élményem nem volt igaz, azt csak magam találtam ki!« »No, — mondá erre az alezredes — az enyém pedig igaz, mert egy álatsereglet kiszabadult állatai voltak. Csupán azt akartam elérni, hogy öcsém bevallja az igazat. Amint látják az urak el is értem célomat.«

vitéz Halmay Márius.

Szerkesztői posta.

Vitéz Z. M., tiszthelyettes, Vác. Beküldött kis kéziratából azt látjuk, hogy nemcsak a harctéren viselkedett derék magyar katonához illően, hanem az összeomlás feletti fájdalmát még irásban is leszögezte. Ezt itt nyilt szinen önnek megköszönjük, de amit érez és elmondani akar, nincs olyan érthetően megirva, hogy közzé tehessük. Talán máskor jobban sikerül. — vitéz Kerecsendi. Levelét elintézés végett elküldtük Heves vm. V. Székének. Választ onnan fog kapni. — vitéz Bodnár L., Aggtelek. Vitézi telkek felszerelésére az Országos Vitézi Szék folyósitott már kölcsönöket, azonban egyelőre beszüntette. Ujabb kölcsönök engedélyezésének idejét lapunkban fogjuk közölni. — vitéz Tolvdy Miklós,, Mohács. Levelét a Vitézi Rend Főszéktartósága az illetékes megyei Széknek megküldte. Elvileg e kérdésnek semmi akadálya nincs. Részletes választ onnan fog kapni. — vitéz Bella István, Csapod. Járadékfizetés kérését az illetékes megyei Széknek küldtük meg. Választ onnan kap. Ha levelében helyes adatot közölt, ugy 456 kilogramm buza pénzértéket kell fizessen. — vitéz Ábrahám Miklós, Petőháza. Kérését támogatni fogjuk. — vitéz Szabó József, Rédics. Hogy mikor osztják ki, vagy mérik fel a kérdéses telkeket, azt előre megmondani nem tudjuk. Levelét az illetékes megyei Széknek küldtük meg, mert ilyen kérdést ott intéznek el. — vitéz Pásztor István, Csenger. Az 1921. évben avatott vitézekről sajnos — pénzhiány miatt — »Magyar Vitézek a Világháborubanc c. füzet nem jelent meg. Ha fedezet lesz rá, bizonyára pótolni fogják. Eddig a füzetekből csak az 1. és 2. szám jelent meg. Az 1. szám elfogyott, 2. sz. az O. V. Sz. gazdasági hivatalánál 5000 K előzetes beküldése mellett kapható.

Braziliában a ménes menekül a fenyegető vihar elől.

KÖNYVTÁRA

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 51. SZÁM. 1925 DECEMBER HÓ 20.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTACSEKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓRA 8.000 K. EGYES SZÁM ÁRA 2.000 K. — MEGJELENIK MINDEN V. SÁRNAP

Limanova.

A limanovai csatának immár tizenegy éve. Ha visszatekintünk tizenegy év távolába, elcsodálkozunk, mennyi minden történt azóta! Az első cserfalombos, virágbokrétás, zászlókkal masirozó csapatok elindulása óta mi mindent éltünk át, szinte ugy érezzük, megöregedtünk, annyit láttunk, annyit küzdöttünk, aggódtunk s szenvedtünk. Sok volt a nehéz megpróbáltatásból, kevés a felüdülő, pillanatnyi gyönyörüségből.

Limanova nevét ha halljuk, eszünkbe jut az egész háboru a maga gigászi birkózásával. Eszünkbe jutnak a hősi erőfeszitések, büszkeséggel telik el a szivünk, hát a magyar »méltó ujra nagy hiréhez, mit rákentek a századok, lemossuk a gyalázatot«. Bizony csak nem romlott el a magyar vér, nem satnyább, nem hitványabb, nem gyávább a huszadik század magyarja — párducos Árpád régi magyarjainál.

Ez a tanulságunk mindenesetre megállja helyét. Véreztünk érette, hogy tudjuk és büszkén állithassuk, nincs az a nemzet, amely különb tetteket vitt volna végbe, mint a miénk, nem volt olyan magyar nemzedék, amely bátrabban ment volna harcba, amelyik jobban megállta volna helyét a legnagyobb veszélyek között, mint ez a mi nemzedékünk.

Limanova nevének említésére a halhatatlan magyar vitézség, az örökkévaló magyar bravur, a huszáros rajta, rajta, a Hadik, Nádasdy huszárjainak Berlinig vágtató, veszélyt megvető, féleimet nem ismerő magyar faji vonása, az ebura fakó magyarjának üsd, nem apád kiáltása, cseng a fülünkbe. Halljuk Bercsényi huszárjainak kiáltását, amikor Heistert páholják és Thököly délceg alakja elevenedik meg előttünk, amint Doriát kergeti kacagva. Bizanc kapuját kopogtatta buzogányával ez a szilaj magyar, Kiev óta százezer tornán és hajrával, soha nem muló, mindig megujuló virtussal, igaz magyar vitézséggel.

Limanova ezért jelent sokat a mi nemzedékünknek. Limanova nem egy szürke stratégiai mozdulat határköve, Limanova szimbólum: a pusztithatatlan magyar erények, a vágd, nem apád semmitől vissza nem riadó magyarjának jelképezője.

Ez a gondolat reményt kelt bennünk. Azok a vörös ördögök, akikről az egész világ vegyes ámulattal, rettegéssel beszélt, ma részben a földben porladnak, részben itthon békés munkában dolgoznak a haza javára.

Azok, akik már ott nyugosznak a megrozsdásodott drótakadályok alatt, ma szent vértanuink, nekik jobb sorsuk, elérték a halhatatlanságot. Azok pedig, akik ittmaradtak, magukra vették az élet szürke igáját és senkise mondaná meg, hogy milyen vitézi tettekre voltak képesek. De mi tudjuk, ők is tudják. És ha egyszer üt az óra, Limanova lelke felébred, ujra megelevenedik az ősi virtus, régi csaták veteránjai mögé frissen hajtott uj magyar nemzedék sorakozik, akkor aztán jaj annak, aki ez elé a csapat elé áll.

Vak Bottyán huszárja, Klapka honvédje, Limanova vörös ördöge után egy uj, eddiginél elkeseredettebb, kurucnál kurucabb, bátornál bátrabb had kél, ez előtt nem fog megállni sánc és fal, nem áll meg technika és elbizakodás, ez a harc rettentőbb lesz minden réginél. Akinek a torkát fojtják, nem tekintget többé, nem játszik, nem virtuskodik, hanem szétüt s az ütése nyomán egyfelől halál, másfelől diadalmas feltámadás fakad.

A limanovai hősök emlékének felavatása.

December 10-én Székesfehérvár emlékezetes ünnepet látott. A limanovai csata évfordulóján lepleztek le a volt Mackensen, 10-es közös huszárezred elesett hőseinek emlékszobrát. A vármegyeház előtt elterülő parkban emelkedik Kallós Ede müve, egy gyalogosan harcoló »vörös ördögöt« ábrázol, amint puskatussal üti le ellenfelét.

Tizenegy esztendővel ezelőtt álltak a limanovai csatatéren az örökké nevezetes vörös ördögök az orosz henger elébe. Most, 11 év multán, növekvő csodálattal nézünk az ő harcukra, hiszen tudjuk, hogy a Kárpátokért harcoltak, a Kárpátokért, amelynek ormai magyar földre tekintettek mindig s amelyek alatt most idegen zsoldosok járnak pöffeszkedve.

Dermesztő hidegben nagyszámu és illusztris közönség előtt folyt le a lélekemelő ünnepség. A Kormányzó Ur Őfőméltóságát bátyja, nagybányai vitéz Horthy István lovassági tábornok képviselte, aki az egykori IV. lovasbrigád parancsnoka volt. Mackensen tábornagy képviseletében Welczek János gróf német követ és von Boltze követségi tanácsos vett részt, mig a beteg József főherceget József Ferenc főherceg képviselte.

Megjelentek teljes számban az ezred tisztjei, Toepke ezredes, a 10-es huszárok utolsó ezredparancsnokának vezetésével, köztük leveldi vitéz Kozma Miklós ny. huszárőrnagy, miniszteri tanácsos, a Magyar Távirati Iroda vezetője is. Teljes számban ott voltak a szomszédos vármegyék polgári és katonai hivatalainak vezetői, a cserkészcsapatok és az iskolák növendékei.

Az ünnepséget a székesegyházban Prohászka megyés püspök által pontifikált gyászmise vezette be. Ezután Folba János, a 10-es huszárok volt ezredlelkésze mondott ünnepi beszédet. Ezalatt az összes felekezetek templomában gyászistentisztelet folyt. A közönség ezután a szobor elé vonult. A hatalmas müvet nemzetiszinü lepel boritotta. Toepke ezredes vitéz Horthy István lovassági tábornokot kérte fel a szobor leleplezésére. Az ünnepi beszédet vitéz József Ferenc kir. herceg tartotta.

— Ez a kő, — ugymond a kir. herceg, — amelyet a fájdalom és a megemlékezés állit a vitéz huszárok emlékére, a hála szobra azok iránt, akik hazájukért meghaltak. Ez a kő örök tanu, kegyeletes emlékeztető lesz eljövendő lelkes nemzedékek számára.

A lepel lehullott, előtünt a fehér kőből készült ha-

talmas szobormű, amely talapzatán a következő felirást viseli:

> Limanovai csatában 1914. december 15-én a világháboruban elesett volt császári és királyi Mackensen nevéről elnevezett 10-es számu huszárezred dicső halottainak emlékezetére állitott a bajtársi kegyelet.

Ezután Lipcsei Lajos h. polgármester átvette a város nevében az emlékművet, amelyre koszorut helyeztek a Kormányzó Ur Ofőméltósága, Mackensen, a Nemzeti Hadsereg, a helyőrség, Székesfehérvár, a megyék nevében. A megjelent régi ezredtagok, valamint a kivonult katonaság ezután régi századokká alakulva, Toepke ezredes vezényletével elvonultak diszmenetben az emlékszobor előtt.

Este a vármegyeházán 150 teritékes diszebéd volt, melyen az első beszédet Prohászka megyés püspök mondotta Mackensen tábornagyra.

— Köszönettel tartozunk a babérkoszorus német hősnek, — mondotta többek között Székesfehérvár illusztris püspöke, — mert ő volt az, aki a világháboruban Erdélyünket, a magyar kulturát és otthont duló hordáktól megszabaditotta. De köszönettel tartozunk neki azért is, mert német alapossággal, rettenthetetlen szivvel megtörte ellenfeleinket. Vigyék el a nagy hadvezérnek ragaszkodásunk őszinte kifejezését és biztositsák arról, hogy ami vele később Magyarországon történt, az nem a magyar mentalitásból eredt. Idegen mentalitás destrukciója tombolt akkor az ország felett és ami Mackensen tábornaggyal történt, az történt az egész nemzettel.

Mackensen tábornagy nevében Welczek grót német követ köszönte meg a meleg szavakat.

A limanovai hősök emlékünnepe Budapesten.

Szombaton, 12-én ünnepelte meg a főváros közönsége a limanovai csata tizenegyedik évforduló át. Délelőtt fél 11 órakor a belvárosi plébánia-templomban tartott szentmi áldozattal kezdődött az ünnep, amelyen P. Zadravecz István tábori püspök magasan szárnyaló beszédben idézte a hősök emlékét. Délután hat órakor a régi képviselőház feldiszitett termében ünnepi gyülés volt, melyen megjelent vitéz József kir. herceg, Auguszta és Magdolna kir. hercegnők, Vass József népjóléti miniszter, Scitovszky Béla, a nemzetgyülés elnöke, vitéz Bulcsi Jánky Kocsárd, a honvédség főparancsnoka és számos más notabilitás. A Hiszekegy eléneklése után Barthos Andor nemzetgyülési képviselő mondotta el ünnepi beszédét. Magyarok, ne féljetek, fejezte be, a ti megfeszitett igazságtok feltámad. Utána Vályi Nagy Géza százados szavalta el ez ünnepi alkalomra irott ódáját, majd Vass József népjóléti miniszter lépett a szónoki emelvényre és mélyen szántó beszédben méltatta a limanovai hősök emlékezetét. Ennek az ünnepnek rendezői — mondta a miniszter — megmutatják a magyar társadalomnak azt, hogy Limanova többet jelent mint egy magaslat elfoglalását, mint egy harctéri győzelmet, mint annyi száz vagy ezer ember halálát s ezt jól teszi. Tört szárnyakkal próbálja most nemzetünk áttörni szükre vált léceit és semmi olyat elkövetnünk nem szabad, ami a magyar jövő felé vágyó szárnyalást akadályozná. Meg kell keresnünk a tegnapról azokat a virtusokat, amelyek a jövőre annyi keserü tanulságot, de biztatást is jelentenek. Égbenyuló gránitoszlopot kellene állitani a limanovai hősök emlékére s azt irni rája, hogy: »Itt áldozott már annyiszor a magyar önzetlenség és a magyar hősiesség.« Wágner Károly nemzetgyülési képviselő két dalt énekelt el, utána pedig Szombathy Kálmán nyugalmazott őrnagy-hadbiró olvasta fel tanulmányát. Most következett az emlékünnep legmeghatóbb része. A limanovai csatatérről hozott földet tartalmazó szelencét, amely eddig az emelvényen egy kék bársony vánkoson nyugodott, a József kir. herceg előtt egy asztalkán álló ereklyetartóhoz vitték, miközben a teremben elhelyezkedett ezredtrombitások az ébresztőt fujták. Ripka Ferenc főpolgármester felkérte József kir. herceget, hogy helyezze el a véráztatott földet az ereklyetartóban.

— E maréknyi föld, melyet a világháboru nagy eseményeit látó áhitattal helyezek el, az igéretnek hős testvéreink vérével megpecsételt földje — mondta a kir. herceg. — Lelki szemeimmel látom a jövő boldog Magyarországát, melybe ma csak távoli hegyről, mint délibábos Istenáldotta földre tekinthetünk le, melyet e sok keserves viszontagság és csalódás után csak a valódi hazafiság nehéz utján érhetünk el.

A kir. herceg mély meghatottsággal fogadott beszéde után Ripka főpolgármester a Limanovai Emlékbizottság őrizetébe vette át az ereklyetartót és ezzel a lélekemelő ünnepség befejeződött. Este serleglakoma volt, amelyen Gonda Dezső dr., az emlékbizottság elnöke mondotta a megnyitó beszédet.

Vitézi avatás 1925. junius 21. Budapesten.
Felavatott vitézek diszmenete a közönség előtt.
(6. szám.)

VITÉZI ÉLET.

Helyreigazitás.

F. évi december 13-án megjelent 50. számunkban Tájékoztató cimü cikk ötödik bekezdése helyesbitve a következőképpen olvasandó:

1. Ha a juttatott vagyonváltság földből alakitott vitézi telek 15 kat. holdat meg nem halad, az evvel megadományozott vitéz az államnak haszonbér (járadék) fejében a juttatott vagyonváltságföld kataszteri tiszta jövedelmének minden koronája után 7 és fél kilogramm buzát fizet.

A vitézi rend bálja.

Az elkövetkezendő farsangi évadnak ismét kimagasló eseménye lesz a Vitézi Rend bálja, mely, értesülésünk szerint, 1926. évi február hó 6-án fog lezajlani, tradicionális keretek között, a pesti Vigadó összes termeiben. Tekintve azt az élénk és széleskörü érdeklődést, mely ezt a látványosságnak is beillő, fényes mulatságot megelőzi, a rendezőség a bál teljes erkölcsi sikerét már is biztositottnak látja. A bál iránt érdeklődőknek a Váci-utca 62, földszint 7 alatt lévő bálirodában, naponta 10—2 óra között készséggel rendelkezésére áll a rendezőbizottság. Telefon: József 99—80.

Családi értesitő.*

1. Házasságot kötöttek:

vitéz Sztankovánszky Pál Emil András Imre János földbirtokos és Majláth Stefánia Mária Paulina, Budapest, 1925 május 6. — vitéz Szathmáry Kálmán javadalmi hivatali könyvelő és Weisz Irén Stefánia, Kecskemét, 1925 október 3. — vitéz Barczaujfalusy Egon, ny. százados és Moldován Mária, Nagybánya, 1925 október 8. — vitéz Vály Zoltán Imre András százados és Vásárhelyi Andrea Benedekta Mária Györgyi, Elek, 1925 április 6. — vitéz Váczi Ferenc Károly tanitó és Csutak Irma tanárnő, Veszprém, 1925 november 14.

2. Születések:

Vitéz Markó Imre, felesége Hilf Ilona Klára; Péter, Kenderes, 1925 junius 7, (nevet nem kapott), Kenderes, 1925 junius 7, (nevet nem kapott), Kenderes, 1925 junius 7. — vitéz Jávor Nándor tanitó és felesége Hochhold Julianna; Nándor, Pápa, 1924 augusztus 10 (r. kath.). — vitéz Szabó Gyula Árpád, felesége Szabó Ilona Katalin; Márta, Makó, 1925 november 10 (ref.). — vitéz Székely György jegyző, felesége Oderwald Katalin; József Ferenc Mihály, Lőrinci, 1925 október 1. — vitéz Mucsi Mihály jegyző, felesége Braun Zsuzsanna; Endre Mihály Attila, Békás, 1925 november 22 (ref.). — vitéz Reszegey Rudolf dr., pü. s.-titkár és felesége Tereh Emma Margit; István, Kaposvár, 1925 november 24 (ref.). — vitéz Tomori Nándor, m. kir. főhadnagy, felesége Harsányi Zsuzsanna; István Péter, Miskolc, 1925 november 18 (r. kath.).

3. Halálozások:

Vitéz Markó Imre felesége, Hilf Ilona Klára, † Kenderes, 1925 junius 18 és gyermekeik: Péter, † Kenderes, 1925 junius 8, (nevet nem kapott), † Kenderes, 1925 junius 8, (nevet nem kapott), † Kenderes, 1925 junius 8. — vitéz Varga Endre és felesége Balás Pócy Margit gyermekük, László, † Csikéria, 1924 szeptember 26, kora két hó. — vitéz Szabó Mihály és felesége Francz Anna Irén gyermekük, Blanka Etelka Erzsébet, † Kecskemét, 1925 julius 4, kora nyolc hó.

A Kormányzó Ur ünneplése.

Főkapitányunk, a Kormányzó ur Ófőméltósága magas névnapját Délpest vármegye vitézei ugy Kecskeméten, mint a járási székhelyeken lelkesen ünnepelték meg.

Kecskeméten a templomokban tartott ünnepi istentiszteleten a helyben lakó összes vitézek, valamint a vitézi gazdasági tanfolyam 15 hallgatója vallásfelekezetek szerint testületileg vettek részt.

Ezután a városháza tanácstermében ünnepi vitézi értekezlet volt, a székkapitány elnökletével. Majd vitézi közös ebéd tartatott, melyen a Vitézi Szék tagjai, élükön fáji Fáy István Kecskemét th. város főispánjával, valamint a helyőrség képviseletében Aulich Imre tüzérőrnagy, honvéd állomásparancsnok is megjelent.

Ófőméltóságára a pohárköszöntőt técsői vitéz Móricz Kálmán ezredes, vitézi székkapitány mondotta.

A járási székhelyeken a járás vitézei hasonló ünnepségeket tartottak.

A Kormányzó Ur névünnepe Mezőcsáton.

Folyó hó 6-án szép ünnepséget rendeztek a mezőcsáti vitézek.

Az ev.-ref. templomban ünnepi istentisztelet volt, melyen Szalay Pál ev.-ref. lelkész tartott ünnepi beszédet. Ezután a vitézek a községháza tanácstermében gyültek egybe, hol vitéz Kiss Emil és vitéz Lengyel Andor járási vitézi őrmester méltatta a nap jelentőségét. A vitézi gyülés után vitéz Kiss János gazdálkodó vendégül látta a vitézeket.

Vitézi ünnepély a Kormányzó Ur Ófőméltósága nevenapja alkalmából Kaposvárott.

Somogy vármegye vitézei december 6-án fényesen megünnepelték Ófőméltósága magas nevenapját.

Reggel nyolc óra után gyülekeztek a vármegyeház udvarán és kilenc órakor impozáns menetben, négyes sorokban a székkapitány vezetésével a róm. kath. templomba mentek és az ünnepélyes szent misén részt vettek. Istentisztelet után megtekintették a vármegyeház előtt a kivonult század diszmenetét, utána pedig a vármegyeház disztermében gyülekeztek, mely virágok és nemzeti zászlókkal volt feldiszitve és megkezdődött a diszközgyülés. Jelen voltak a székkapitány, mint elnökön kivül:

Sárközy György főispán, Tallián Andor alispán, dr. Vétek György Kaposvár város polgármestere, Kacskovics Lajos ny. alispán, Stephaics Pál főszolgabiró, Brokes Rezső m. kir. gazdasági főfelügyelő, Asztalos Lajos kamarai főtitkár, továbbá a katonaság részéről vitéz Hollényi János ezredes, honvéd állomásparancsnok, Horváth László ezredes, ezredparancsnok, Szőllössy Gyula ezredes, vámőrkerületi parancsnokhelyettes, Somogyi Mihály csendőrőrnagy és tiszti küldöttségek.

A gyülés megnyitása után a városi dalárda elénekelte a magyar Hiszekegyet, utána pedig az elnök, fonyódi vitéz Markóczy Antal altábornagy, rövid, katonás beszéddel éltette a Kormányzó ur Ófőméltóságát. Tallian Andor alispán szivhez szóló, gyönyörü beszédben ecsetelte a somogyi vitézek fontosságát. Vitéz Adorján József tart. főhadnagy költemények előadásával könnyekig lelkesitette a jelenlévőket.

Utána a városi dalárda énekelte igen precizen »Mi riasztja fel a magyart« gyönyörü szép, hazafias dalt.

A polgármester, dr. Vétek György, a város nevében üdvözölte a vitézeket, akiket kitartásra serkentett.

Az elnök bucsuzó beszéde után, melyben mindenkinek szerencsés karácsonyi ünnepeket és igen boldog ujévet kivánt, a Himnusz lelkes eléneklésével vége volt a lélekemelő diszközgyülésnek.

Féltizenkettőkor volt a Turul-szálló nagytermében a bankett, mely igen jól sikerült. A székkapitány által a Kormányzó urról tartott rövid, lelkesitő beszéd után a vitézek a vonatok elindulásáig bajtársi beszélgetéssel és cigányzene mellett együtt maradtak.

Igen lélekemelően és buzditóan hatott a több mint 300 harcedzett, fényesen dekorált és minden társadalmi osztályhoz tartozó vitéz felvonulása és együttléte.

Értesitések.

Az Országos Vitézi Szék értesiti mindazon vitézeket, kik az O. V. Sz.-hez gazdasági eszközök stb.-re vonatkozó megrendelő iveket terjesztettek fel, hogy azok elintézése csak 1926. évi január hóban várhatók. O. V. Sz.

* E rovatban — munkatorlódás miatt — egyelőre csak azon változásokat közöljük, melyekről a hivatalos okmányok 1925. évi november hó 15 után érkeztek be. Ezelőtti időre valószinüleg szintén rátérünk. (Szerk.)

Vitéz Mészáros István fényképész (Veszprém) tisztelettel értesíti a Vitézi Rend tagjait, hogy az 1925. évi vitézi avatásról 42 felvételből álló fényképgyüjteményt állított össze, melyet az érdeklődő vitézeknek portómegtérítés ellenében megtekintés és rendelés végett szivesen megküld. Egy levelezőlap nagyságu fénykép tízezer korona.

A vitéz próbarendőr.

A dolog nemrég történt Budapesten. Egy pesti lapban olvastuk, ugy mint közöljük:

»Nem nagy eset. De érdemes a krónikás tollára, már csak azért is, hogy sok pesti »gentleman« okuljon belőle. Tegnap történt. A Rákóczi-ut 10. számu ház előtt. Egő szivarral egy jól öltözött ur ment az utcán. Nem sietett: sétált és botját a levegőben lóbálta. Kéjjel szivta a szivarját, szeretettel meg is nézte, amikor leverte a hamut, gyönyörködött benne: a szivar nagyszerüen szelelt. Egyszer csak az utcasarkon egy másik ur áll elébe: Szabad kérnem egy kis tüzet — szólt. — Vett volna gyufát is és kevesebb cigarettát — hangzott az oktatás és a szivaros tovább akart sietni. A cigarettásban azonban fölébredt az önérzet és holmi dohányosok közötti szolidaritást emlegetve, a szivarost rendreutasitotta. Ez sem hagyta magát. Szó szót adott, elég az hozzá, hogy már a szabályos pesti csődület is kialakulóban volt és a nézők két pártra szakadva, egyiket is, másikat is buzditották, hogy ne hagyja magát. Észrevette a »csoportosulást« a 2746-os posztos rendőr is. Nagy léptekkel igyekezett a »helyszinére«. Mindenki feszülten figyelt: mi lesz most? A rendőr pedig uri nyugalommal zsebébe nyult: gyufát vett ki. Aztán meggyujtotta és a cigarettást megkinálta tüzzel, mondván: — De uraim, csak egy szál gyujtón nem fognak összeveszni? — Az urak szót sem szóltak. Egymásra néztek, azután a rendőrre, akinek baloldalán ott csillogott egy sereg kitüntetés és a vitézséget jelentő emléklma. Azután sietve eltávoztak. A rendőr pedig visszament a dohány-utcai sarokra és tovább igazgatta a kocsikat, mintha mi sem történt volna.«

E derék, vitéz próbarendőr 2746-os számot viselt.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

Az elmult hét gazdásági eseményei.

A terménypiacok erős árfejlődése megállott és lanyha irányzat mellett kedvetlenül indult meg a piac. Ennek az oka az, hogy az amerikai és egyéb nagyobb külföldi terménypiacokon bőséges és nagy árukinálatokkal léptek fel az eladók. Az amerikai buza ennek következtében nagyobb olcsóbbodást mutat, melynek hatása a magyar piacokon főleg abban jelentkezik, hogy a kereslet a vásárlástól feltünően tartózkodik. A buza olcsóbbodását a rozs is erősen követi, amelynek piacán az üzleti tevékenység ilyképpen igen szük keretek között mozog. A liszt- és őrleménypiac árai még nem reagáltak erre az áresésre, ilyképpen ennek árai változatlanok. Még mindig csak a vidéki malmok lisztjei iránt mutatkozik érdeklődés. A tengeri és a zab az erős külföldi kereslet folytán jól tartott. Az árpafélék ellenben teljesen figyelmen kivül vannak hagyva. A magpiacon tökmag és fehérbab iránt érdeklődés mutatkozik.

A husfajták közül a sertéshus ára már nem tör előre, mert a nagy felhajtás következtében bőséges áru áll rendelkezésre, amelyektől az eladók mielőbb szabadulni igyekeznek. A marhahus továbbra is lanyha.

Legujabb árak:

1925. december 15.

Terményáruk: tiszavidéki buza 76 kg-os 400—402.5, felsőtiszai és pestmegyei 397.5—400, fehérmegyei és egyéb dunántuli 395—397.5, 77-es tiszavidéki 405—407.5, felsőtiszai és pestmegyei 402.5—405, fehérmegyei és egyéb dunántuli 400—402.5, 78-as tiszavidéki 407.5—410, felsőtiszai és pestmegyei 405—407.5, 79-es tiszavidéki 410—415, felsőtiszai és pestmegyei 407.5—412.5, fehérmegyei és egyéb dunántuli 405—410, rozs 260—262.5, tengeri 185—190 ezer K métermázsánként.

Lisztárak: 00-ás 6.4—6.5, 0-ás 6.3—6.4, 2-es 5.8—5.9, 6-os 4.3—4.4, 8-as 2—2.1, korpa 1.75—1.8 ezer K kg-ként.

Takarmánypiac: réti széna Ia 135—140, IIa 100—130, IIIa uj csomagolásra 65—90, muharszéna 135—160, lucernaszéna 180—185, alomszalma Ia 85—90, IIa 75—85, zsupszalma 90 ezer K métermázsánként.

Vágómarhavásári árak: jobb minőségü ökör 12—15, magyar tehén 10—14, növendékmarha 5—10, marhabőr 17—18.5, juhbőr 12—13, ezer K kg-ként.

Sertésvásári árak: nehéz fiatal sertés 15—17, közepes 14—16, könnyü 11—13, süldő 15—18, zsir 23.5, zsirszalonna nagyban 18.5 ezer K kg-ként.

Tojás, tej és tejtermékek: tojás darabja 2.6—2.7, IIa 2.4—2.5, kannatej 5—5.5, tejfel 24, habtejszin 44, Ia teavaj 78, főzővaj 60, sóvanyturó 8, tehénturó 12 ezer K kg-ként.

Baromfipiac: rántanivaló élő csirke 15—25, sütni való 25—40, élő tyuk 35—50 drb-ként, ruca és lud hizott 28—32, hizott pulyka 20—24, ludzsir 36—38 ezer K kg-ként.

Zöldségpiac: burgonya közönséges 2—2.6, kifli 5.6, vöröshagyma 2, fokhagyma 24, fejeskáposzta 2—2.2, kel 5—6, vöröskáposzta 6—6.5, karfiol 14—18 ezer K kg-ként.

Fagy a burgonya.

Az elmult napok hideg időjárása lehetetlenné tette a burgonya szállitását. A krumpli a legkényesebb növények közé tartozik és már 5—6 fok hidegben is könnyen megfagy. Vannak ugyan különböző pakolási módok, amelyek a szállitást igyekeznek lehetővé tenni, ezek is azonban csak bizonyos fajtáju, fagyálló burgonyánál hatásosak. Az idei szezónban — bár a termés rendkivül nagy volt — a városok még nincsenek ellátva kellő mennyiségü burgonyával, mert az árak az egész ősz folyamán oly alacsonyak voltak és állandóan lefelé tendáltak s a kereskedők nem tartották szükségesnek nagyobb készletek beszerzését. Igy az idén a burgonyával való téli ellátás kevésbé van biztositva, mint más években, mikor a termés kisebb volt. A szállitások néhány napja szünetelnek, de a közlekedési zavarok is akadályozzák a szállitást. Az étburgonya ára Budapesten erősen emelkedett. A silányabb minőségü áruért 1400—1600 K-t kérnek, mig az »Ella« jegyü és a rózsaburgonya ára elérte a 2000 K-t, sőt 2200 K-s árak is előfordultak. A községi élelmiszerüzem továbbra is ezer koronás árban folytatja az árusitást. A külföldre való szállitás megszünt, annál is inkább, mert a fagyott burgonyát még ipari célokra sem lehet elhelyezni, mivel a szeszfőződék bőven el vannak látva áruval, a fagyásnál beállott károk még részben sem térülnek meg.

A vagyonváltságföldek árát szabályozó rendelet legközelebb megjelenik.

A vagyonváltság cimén az állam birtokába jutott földekből eddig a földreform során több mint 300 ezer hold került kiosztásra. A vagyonváltságföldek árának a kiegyenlitéséről rendelet fog intézkedni, amelynek megjelenése a közeljövőben várható. A földhöz juttatottak a rendelet szerint akkor válnak a föld tulajdonosává, amikor annak ellenértékét teljesen kifizetik az államnak. A vagyonváltság földtőkéje fizethető: akár egyszerre, akár részletekben, akár előre megállapitott törlesztő terv szerint.

A föld árát mindig buzaértékben kell megállapitani és a pénzügyminiszter által közzétett ár szerint átszámitani a tényleges fizetés idején.

A törlesztő terv megállapitja, hogy a földért időszakonként fizetett összegből mennyi esik kamatra, az adósság (a földtőke) csökkentésére és kezelési költségre. A kamat 5 százalék, a kezelési költség 5 ezrelék.

Teljesen az adós tetszésétől függ az, hogy mikor kezdi meg a föld árának fizetését. A törlesztés 10—60 év alatt történik. Aki egyelőre nem akarja megfizetni a föld árát, az továbbra is a haszonbért rója le, amely 5 év után emelkedik. De ha már az adós megkezdte a földár törlesztését, akkor ezt többé nem szüneteltetheti. A félévi részletek május 1-én és november 1-én esedékesek. Ha az adós a fizetést nem teljesíti, az esedékessé vált részletet ugy hajtják be, mint valamely közadót. Aki a földtőkét részletekben fizeti, az egy részlet lefizetése után kevesebb haszonbért tartozik fizetni, még pedig annyival kevesebbet, amennyi területet a lefizetett részlettel megvásárolt.

Uj szerkezet a cséplési szemveszteség kiküszöbölésére.

Debrecenben Zaymusz II. és ipari főfelügyelő cséplőgépbe szerelhető szerkezetet talált fel, amely a cséplésnél előálló tetemes szemveszteséget megakadályozza. A gazdasági akadémia tanárai megállapították, hogy az eddigi 2 százalékos szemveszteséggel szemben a Zaymusz-féle szerkezet beállításával a veszteség hattized százalékra csökkenthető.

A háziipar fontossága.

Irta: vadkerti Mezey Árpád.

Nyomorgó földmives népünk pénztelensége és a téli hónapokon való munkanélkülisége a téli hónapokban országszerte óriási ipari és kereskedelmi pangást idéz elő, ami az amugy is siralmas gazdasági életünket még dezorganizálja s ehhez még bő táplálékot nyujt a magyarság legnagyobb részében élő, mély gyökeret vert konvencionális konzervatizmus, ami ugy ipari, kereskedelmi, mint általános gazdasági fellendülésünk elé leküzdhetetlen akadályokat görditett.

Ma, amikor ugy az egyéni, mint az általános nemzeti érdek megköveteli a hangyaszorgalmu, szakadatlan munkát, sajnálattal és a magyarság jövőjéért aggodó lelkünk kétségbeesésével konstatáljuk, hogy kisgazda és földmivességünk, az ősi mezőgazdasági munkák elvégzése után, a tavaszi munkák megkezdéséig majdnem teljes tétlenségre van kárhoztatva.

Ez, az ősidőktől megszokott életmódja a magyar kisgazdatársadalomnak kiszámithatatlan anyagi, erkölcsi és kulturális veszteségeket von maga után, nem is beszélve a teljesen vagyontalan földmives népről, melynek a téli munkaalkalom könnyebb megélhetést, nyugalmat és boldogságot jelentene. Már ősidőktől fogva a magyar kisbirtokosok és a mezőgazdasági munkásság csakis a szántás, vetés, aratás, vagyis szorosan a mezőgazdasági munkában találja meg azt a bázist, honnan életszükségletét megszerezheti. Vannak vidékek, ahol még állattenyésztést is csak nagyobb uradalmakban lehet látni, a kis- és törpebirtokosok ezt a hasznos és szép dolgot nagyon kevés helyen karolták fel általánosságban, pedig az állattenyésztéssel való intenzivebb foglalkozás lenne ombolt gazdasági életünk ujjáépitése érdekében kivánatos lenne.

De ezen alkalommal nem az állattenyésztés hibáiról (mert sajnos az állattenyész és körül is nagy hibák vannak) célom irni, inkább foglalkozni kívánok egy nagy, országos érdekü problémával: a házi iparral, mely millió és millió embernek adna téli foglalkozást, s mely uj kereseti forrás által sok olyan család élhetne jólétben, akik most a háziipar hiánya miatt egész télen át nyomorogni kénytelenek. Az igaz ugyan, hogy napjainkban már nem egy iparvállalatnak, valamint a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének fáradságot és anyagi áldozatokat sem kimélő, fáradhatatlan, lelkes munkája sonnyadt gyömöcsét itt-ott foglalkoznak háziiparral, de a legtöbb helyen az első felbuzdulás szalmalángját akarják ellobbanás után visszasülyedt lakosság abba az évszázados óta megszokott tétlenségbe, amely csak éhség fakasztotta könny átkos eredőjeképen, mint nagy istenátok fekszik a magyarságon.

Háziiparral pedig minden vidéken foglalkozhatna a lakosság. Például a Körös, Tisza mentén, ahol az árterületekben, a holt és folyóvizek mentén, ipari célokra alkalmas füzfavesszők egész rengetegei vannak, a lakosság ezt a nagyértékü, ipari célokra kiválóan alkalmas vesszőanyagot ahelyett, hogy feldolgozná és mint keresett iparcikket értékesitené, könnyelmüen tüzelőanyagnak használja el. Csak egyes helyeken foglalkoznak intenzivebben a füzfavessző feldolgozásával. És azokon a helyeken a munkanélküliség, mint megoldandó, fontos társadalmi probléma, ismeretlen, s ahol vannak egyének, kik a kosárfonást, valamint a gyékény és vesszőbutorok készitését egészen az iparmüvészetig fokozták. És ehhez még hozzájárul az állandó, a biztos kereseti forrás, ami megelégedett, gondnélküli életet biztositana. Azokon a vidékeken pedig, ahol nincs anyag a kosár-, butor- és gyékényáru készitéséhez, ott lehet szövéssel, hímzéssel és a háziiparnak annyi más ágával foglalkozni.

A háziiparban — ha dolgozniakarás van — a legfiatalabb családtagtól mindenki használható. Ugy a hatéves gyermeknek, mint a hetvenéves aggastyánnak kellemes, szép és ami fontos, hasznos szórakozás is. Azután nagy anyagi haszna mellett van neki egy felbecsülhetetlen értéke: az erkölcsi hatás, amit a velefoglalkozó egyszerü emberekre gyakorol. Hiszen általánosan tudott dolog, hogy a csapszékekbe a magyar ember csak akkor megy el, ha más tennivalója nincs. Például a nyári mezőgazdasági munka idején a korcsmákat akár be is lehetne csukni, ellenben télen nincs a napnak olyan szaka, amikor legkevesebb egy-két unatkozó, pipázó magyar ne lenne ott és ne innám az értelem, az erkölcs megölőjét, a lelki, a testi elkorcsosulás biztos motivumát: a pálinkát. En azt hiszem, ha a magyar népet nem csak nyáron, hanem télen is lekötné a munka és felismerné annak szórakoztató, léleknemesitő és hasznos voltát, a pálinka, ez az átkos ördögital nem szedne annyi áldozatot, s nem egy siró, csenevész gyermek arcáról száradna fel az éhségfakasztotta könny, s az élet purgatoriumában halvánnyá és gondterhessé torzult férfiarcokon megjelenne az élnivágyás első hirnöke: a mosoly.

A háziipar közgazdasági fontosságának a néppel való megismertetése és megértése nagy, kitartó és csüggedést nem ismerő hatalmas munkát követel. Éppen azért a terjesztőjének és ismertetőjének vasakarattal, türelemmel, faját és hazáját önzetlenül szerető egész embernek kell lennie.

Csonka hazánkban majdnem minden faluban él egy-egy vitéz. Ezek a vitézek annakidején karddal a kezükben, pusztitó csaták gyilkos tüzivaraiban példát adtak nekünk a haza és nemzet védelmében teljesitett bátor és haláltmegvető cselekedeteikkel. En azt hiszem, hogyha ezek a vitézek a falvakban kezükbe vennék a háziipar irányitását és szolgálatos, eredményes munkájukkal példát mutatnának, akkor sok olyan szegényember asztalára, ahol eddig csak feketekávéval száraz kenyér volt, még fehér, puhabélü melegkalács is kerülne.

A méhek tulajdonságai.

Nemrégiben Frisch német tanár, aki már évtizedek óta foglalkozik a méhek életének tanulmányozásával, Zürichben előadást tartott a méhek szín- és szagérzékéről és ez alkalommal érdekes megfigyelésről számolt be, azokról a különös táncokról, melyek révén kölcsönösen tudatják egymással a méhek az ujonnan felfedezett helyeket, ahol mézet találtak és közlik egymással azt is, hogy milyen és mennyi méz van azon a helyen.

Igen érdekes kisérleteknek egész sorozata igazolta azt a feltevést, hogy a méheknek tényleg megvan a színérzékük. Igy vannak olyan méhek, melyeket hosszabb időn át a kék szinre idomitottak olyanformán, hogy táplálékul szolgáló cukros vizet kék papiroson levő üvegcsészébe tették. Ha azután az asztalra mindenféle szinárnyalatu, fekete, fehér és szürke papirosra helyezett üres üvegcsészéket helyeztek, a méhek megkeresik azt a csészét, amelyet kék papirosra tettek és még akkor is ellepik azt, ha a csésze olyan üres, mint a többi. A narancssárga, sárga, zöld, ibolya és biborpiros szinekre éppugy lehet idomitani a méheket, mint a kék szinre. Ellenben nem lehetett idomitani a méheket a skarlátpiros szinre, mig a fekete, sötétszürke és piros szinekre egyformán szállnak. Talán a méhek vörös szinvakságának tulajdonitható az, hogy a mi éghajlatunk alatt, ahol a virágok termékenyitését a méhek végzik, aránylag kevés pirosszinü virág van, mig a tropikus vidékeken, ahol a virágok termékenyitése nem a méhek utján történik, hanem nagyobbára apró madarak gondoskodnak erről, a növényvilágban sokkal több piros szin fordul elő, mint nálunk. A megfigyelések szerint a méhek szinérzéke messze elmarad az ember szemétől, mert teljesen hiányzik náluk a szinárnyalatok közötti megkülönböztetés tehetsége. A sárga szinre idomitott méhek különbség nélkül rászállnak a narancssárga és a füzöld szinre, mert ezekben tudvalevőleg sárga szin is van elkeverve, viszont a kek szinre idomitottak jól kiérzik a kék összetevő szint, mig, amint emlitettük, érzéketlenek és szinvakok a vörös szin iránt.

Azt is megállapitották, hogy a méhek órákon és napokon át mindig ugyanazt a virágfajtát keresik fel. Ez a feltünő ragaszkodás megkönnyiti táplálékuk megszerzését, mert a virágok szerkezetét igy könnyen megismerik. A virágok válogatása körül azonban a szinérzéken kivül a szaglási érzék is nagyban érvényesül. Ha a méheket egy ládából etetjük, melyre egy kis nyilás van alkalmazva, pár óra alatt hozzáidomithatjuk valamilyen virágillathoz ugy, hogy a szagról megismerik a ládát és belebujnak még az üres ládába is, ha ugyanaz az idomitásnál használt szaga van, mig feléje sem néznek a körülötte elhelyezett sok más, különféle szagu vagy szagtalan ládának. A kisérletek során megállapitották, hogy 48 különféle állat közül egészen jól megkülönböztetik és kiválasztják azt, amelyikre idomitották őket. Általában a méhek szaglási érzéke nem sokkal fejlettebb, mint az embereké és azoknak a növényeknek, melyeknél az emberek nem éreznek illatot, a méhek sem különböztetnek meg illatot, tehát szagnélkülieknek tartják.

Ezek a kisérletek azonban még nem oldották meg azt a kérdést, hogy a méh mi módon közli többi társaival a kaptárban, ha valahol mézet talált. A kisérletek során megállapitották ugyanis, hogyha kisérletképpen valahol egy asztalra papirlapra mézet kentek fel, akkor gyakran órákon, sőt napokon át lesték a kisérletezők, mig végre egy méh a mézespapirosra rátalált. De ha egyetlen egy méh rátalált, akkor a legrövidebb időn belül tucatosan, majd százával ellepik a mézet és a méhek ilyenkor csaknem kizárólagosan a feltaláló méhhel ugyanazon kaptárból valók. A megfigyelések és vizsgálatok lehetővétele céljából egy kaptárban a lépet egymás mellé helyezték és a méheket különböző szinü és különböző helyen alkalmazott petytyekkel látták el, hogy a kisérleti méheket egyenként felismerhetővé tegyék. Ilyen módon megfigyelték, hogy a méz feltalálása után mézzel megrakodva visszaérkező méh az édes zsákmányát táplálék és elraktározás végett testvéreinek átadta, a lépeken táncolni szokott. Sajátságos körtáncba kezd, gyors és tipegő léptekkel felváltva, egyszer jobbra, egyszer balra kerül, folyton körben járva. A tánc mindössze néhány másodpercig tart, legfeljebb fél vagy egy perc mulva a táncot félbeszakitva a méh sietve a bejárathoz rohan és kirepül és ujra felkeresi a mézes helyet. A környékbeli méheket a körtánc nagy izgalomba szokta hozni és mindannyian a táncoló méh köré sereglenek és csápjaikat a táncoló méh hátsótestéhez iparkodnak szoritani, ugyhogy gyakran egész uszálya támad a táncos méhnek, amely körbe táncol a táncossal együtt.

Az uszályból aztán egy-egy méh kiválik a nyiláshoz siet, kirepül és kevéssel utóbb megjelennek az ujonnan érkező méhek a mézespapiron, melyek éppen ugy táncolnak, mikor dusan megrakodva visszaértek a kaptárba. Minél több a táncos méh, annál több uj méh siet a mézespapirra. Kétségen kivül állitható, hogy a kaptárban a méh tánca ad hirt a gazdag zsákmányról, most már csak az a kérdés, hogy miképpen közli a feltalált hely fekvését a méh a többiekkel. Sokszor az első méh egyedül tér vissza a mézre és rövid idő mulva egyszerre mintha varázslat történne egész tömeg uj méh is ott terem. A kisérleti kaptárból kisérletképpen távol, köröskörül minden égtáj irányában elhelyezett mézes tálacskákat a felfedezés után a legrövidebb időn belül meg nem jelölt, tehát ujjonnan érkező méhek lepik el. Ebből kitünik, hogy a kaptárban lévő méhtársak a táncoló méhtől függetlenül minden irányban elszéledtek, hogy felkeressék a jelzett táplálékot. A kisérletek során megállapitották, hogy először is a kaptár környékét, majd a távolabb eső csapásokat, csakhamar pedig az egész repülési körzetet átkutatják. Fél órán belül a felfedező utazásra induló méhek valamennyien elérik a kisérletképpen kihelyezett mézet. Természetes és mesterséges virágok illatositásával és felcserélésével is igen érdekes kisérletezéseket végeztek, valamint azt is megállapitották, hogy a feltalált méz mennyiségét is közlik egymással a méhek. A kisérletek során ugyanis egészen vékony itatóspapirosra nagyon gyenge cukrosvizoldatot öntve a méhek csak nagy fáradsággal gyüjthetik össze a papiroson elszórva maradó kevés mennyiségü cukormaradékot és csak félig megrakodva térnek vissza. Ilyenkor egyáltalában nem növekszik a feltalált táplálékra szálló méhek száma. Megállapitották azt is, hogy a gazdag zsákmány helyére tizszer annyi uj méh érkezik, mint a szegényes zsákmány helyére. Ezzel összejüggésbe hozzák a méhek illatositó szervének müködését, melynek az a feladata, hogy a gyümölcsök illóolajához hasonló illatot árasztva nyomra vezessék a méhtársakat a feltalált méz helyének kutatásában.

A méhek életének tanulmányozása során egészen határozottan rájövünk, hogy a méhek megértik egymást és maguk között egészen közvetlen és igen jól megérthető érintkezési nyelvet használnak.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Távirati Iroda rt.

rádió eladási osztálya

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám.

Telefon 8-24, 90-70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

HIREK.

Heti naptár.

DECEMBER	Római kath. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte, nyugta és a hold változásai
21 Hétfő	Tamás ap.	Tamás	A hét elején a nap 7 óra 40 perckor kél és 3 óra — perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 40perckor kél 3 óra — perckor nyugszik
22 Kedd	Zeno vt.	Zeno	
23 Szerda	Viktória sz.	Viktória	
24 Csütörtök	Ád. Éva ††	Ádám, Éva	
25 Péntek	N.-karácsony	Karácsony	
26 Szombat	*István I. vt.	István I. vt.	
27 Vasárnap	D. János ap.	D. János	

Kormányzói elhatározás. A Kormányzó ur Őfőméltósága megengedni méltóztatott, hogy vitéz Dózsa Endre százados, a világháboru folyamán neki adományozott porosz királyi II. osztályu vaskeresztet elfogadhassa és viselhesse. (Korm. elh. kelte: 1925 november 18.) (Rend sz. 16.278. eln. 8. 1925 november 25.)

Miniszteri rendeletek. A honvédelmi miniszter adományozta: a III. osztályu tiszti katonai szolgálati jelet: 1925. évi augusztus hó 18-ával: vitéz Pekle Béla alezredesnek. (15.701. eln. 8. sz. 1925 november 18.)

A honvédség főparancsnoka okirati dicsérő elismerésben részesitette: a szabályzatismerő tanfolyamon kifejtett kiváló eredményes és hasznos szolgálataiért: szentmiklósi és óvári vitéz Pongrác Pál századost. (16.308. eln. 8. sz. 1925. november 23.)

Vitaelőadások. Az Országos Tiszti Kaszinó tudományos bizottsága a jelen idényben több különböző tárgyu vitaelőadást kiván a kaszinó disztermében rendezni s felkéri mindazon urakat, kik ily előadást tartani óhajtanának, hogy e szándékukat lehetőleg minél hamarább — a téma feltüntetése mellett — jelentsék be irásbelileg az országos tiszti kaszinó titkári hivatalának. Ezen előadások előkészitését Shvoy István tábornok ur végzi s a délelőtti hivatalos órákban felvilágositást is ő nyujt hivatalos helyiségében, a budapesti vegyesdandárparancsnokság gyalogsági parancsnoki irodájában.

Kápolnásnyéki hősi halottak emlékoszlopának leleplezése. Vasárnap leplezték le Kápolnásnyéken a község 62 hősi halottjának emlékét hirdető oszlopot. Az ünnepség végén a diszszakasz elvonulása után a kitüntetett öreg vitézek tisztelegtek az emlékmű előtt. Az izléses emlékoszlopot Müller Tibor tervezte és Kollator Henrik iparmüvésztanár dolgozta ki nagy gonddal.

A jegyzők köréből. A Somogymegyei Községi- és Körjegyzők Egyesülete Tallián Andor somogyvármegyei alispánt diszelnökévé választotta. — A Kormányzó Ur Őfőméltósága Vargha Sándor szigetvári községi főjegyzőnek és Rák Imre abaligeti körjegyzőnek elismeréséül a IV. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta. — Böszörményi Jenő, Mosondarnó község segédjegyzője lemondott állásáról. — A décsi (Tolnamegye) főjegyzői állás betöltését a belügyminiszter engedélyezte. — Endrőd község a megüresedett II-od jegyzői állásra Szász Lajos dr., gyomai segédjegyzőt választotta meg. — Kömlőn Kusner Józsefet választották meg adóügyi jegyzőnek. — Zsadányon egyhangu választással Juhász Kálmán lett adóügyi jegyző.

Magyar ház épül Kolozsvárt. Az erdélyi magyar párt akciót inditott egy Magyar Ház épitésére Kolozsvárt. Az épitkezési költségeket közadakozásból óhajtják előteremteni. Ebben az épületben nyerne elhelyezést a Magyar Párt központja, az EMKE és az Erdélyi Muzeum Egyesület.

Százkilenc éves grófnő. Dotti da Tilicaia grófnő, aki 1819-ben Florenczben született, a napokban ülte meg teljes szellemi épségben 109. születésnapját.

A Salamoni templom mása. Philadelphia amerikai város a jövő évben fogja ünnepelni fennállásának 150 esztendős évfordulóját. Ez alkalommal e nagyságra nézve negyedik amerikai város egy hatalmas méretü világkiállitás megrendezésén fáradozik, amely ötletességben ötletesebb meglepetéseket rejteget a világ nemzeteinek a képviselői számára. Páratlan érdekességü azonban különösen az a terv, hogy megépitik a bibliai Salamon-templom mását is. Igaz, hogy Salamon pompás templomából ma már nincs még egyetlen kődarab vagy egyetlen egy darab fa sem, de azért a templomot a biblia lapjain található adatok alapján minden különösebb nehézség nélkül fel lehet épiteni. Ezen adatok megadják a templom pontos méreteit és beosztását. A hirek szerint a templom minden részletét a legteljesebb hüséggel fogják megépiteni s még a templomoot környező hatalmas udvarokat is az eredeti méretekben készitik el. Hogy mit haladt a világ az épitészet terén, mutatja az, hogy amig a biblia szerint a hatalmas templomot Salamon király két teljes esztendeig épitette s az óriási feladat elvégzésére 153.600 munkást alkalmazott, addig ugyanezt a munkát Amerikában néhány hónap alatt elvégzik. Hogy ugyanabból az anyagból nem épülhet, az természetes, mert igy elképzelhetetlen összegbe kerülne. Kiszámitották például, hogy csak a biblia által felsorolt arany és ezüst, amit a templom diszitésére fordittak, ma 5000 millió dollárt tenne ki. Az a talpraesett amerikai gondolat, hogy a templomot megépitik, maga számtalan embert fog Philadelphiába vinni, akik talán máskülönben nem is mentek volna el. (v. K. J.)

Uj biborosok. XI. Pius pápa a titkos konzisztóriumon biborosokká nevezte ki Ceretti párisi nunciust, Gasparri Enrico braziliai nunciust, Verde Alessandrot, a ritusuk kongregációjának titkárát, végül O'Donell Patrickot, Armagh érsekét. XI. Pius pápa ezután megtartotta allokucióját a konzisztórium előtt, amelyben örömét fejezte ki a szent év sikere fölött. A katolicizmus helyzetét vázolta ezután kiterjeszkedve az egész földkerekségre, majd bejelentette, hogy a jövő évben az egész világra kiterjeszti a jubiláris ünnepséget Assisi Szent Ferenc hetedik centennáriuma alkalmából.

Sopron ünnepe a népszavazás évfordulóján. A soproni népszavazás évfordulóját lélekemelő ünnepséggel ülte meg a Soproni Magyar Férfi Dalkör. Az ünnepség a városháza kistermében zajlott le, amelyet a közönség zsufoltságig megtöltött. Különösen nagy számmal jelent meg az ifjuság. A Férfi-Dalkör a Magyar Hiszekegy eléneklésével nyitotta meg az ünnepélyt. Meiszner Ernő dr. elnök méltatta az évforduló nagy jelentőségét. Thurner Mihály dr. polgármester beszédében kimutatta Sopron példájából, hogy a magyar igazság győzelme nem maradhat el. Az ünnepség alkalmával, mint minden évben, a Thurner-alapitványból 32 németajku tanuló közt, akik a magyar nyelvből a legjobb eredményt érték el, szép ajándékkönyveket osztottak ki. A tanulók nevében Báder Mária polgári iskolai növendék tiszta magyar nyelven mondott köszönetet. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

A somogymegyei egyke pusztitása. A Magyar Társadalomtudományi Társulat Kaposváron tartotta első vidéki gyülését. Ott voltak: Antal Géza református püspök, továbbá Pogány Frigyes és vitéz Végh Kálmán helyettes államtitkárok és még számosan. Tallián Andor alispán megnyitó szavai után Hornyánszky Gyula egyetemi tanár, a társulat elnöke, ismertette a Magyar Társadalomtudományi Társulat céljait, hangsulyozva szembenállását a destruktiv szociológiával. Kovács Alajos helyettes államtitkár az egyke somogymegyei pusztitásáról tartott előadást. Kifejtette, hogy az ország születési arányszáma ijesztően csökken. 1921-ben 31. volt a születési arányszám 1000 lélekre; 1922-ben már csak 30.8, 1923-ban 29.2 és 1924-ben 26.8. A viszonyoknak ilyen nagymértékü megromlásában nagy része van Somogy vármegyének. Somogy vármegye Baranyával együtt a csonkamagyarországi egyke főfészke és e két vármegye majdnem állandóan a legrosszabb a ányszámokat mutatja. Somogyban 1921-ben 29.5 volt a születési arányszám, 1922-ben 27.6, 1923-ban 26.3 és 1924-ben 23.9. Somogy vármegye születési arányszáma 1924-ben már majdnem olyan alacsony, mint Francia-

országé volt a háboru előtt; Franciaországról pedig köztudomásu, hogy már évtizedek óta küzd az elnéptelenedés veszélyével. Gönczi Ferenc azt ajánlotta, hogy az örökösödési rendszer megváltoztatásával hasson az állam az egyesről fertőzött vidékre. Antal Géza püspök a kormánytól törvényjavaslat kidolgozását kérte, mire Győry Tibor miniszteri tanácsos a népjóléti minisztérium és Pogány Frigyes helyettes államtitkár a kultuszminisztérium nevében kifejtésbe helyezte a szóbanlevő törvényjavaslat kidolgozását.

A somogymegyei Tarany község a világháboruban elesett 77 hősének emlékére egy hatalmas és művészi kivitelü emlékoszlopot állitott. A hősök emlékoszlopának ünnepélyes leleplezése november 29-én történt nagyszámu közönség jelenlétében. Az ünnepi szentmise és a magyar nemzeti »Hiszekegy« eléneklése után Boncz József pápai kamarás plébános a megyés püspök meghatalmazásából ünnepi alkalmi beszéd kiséretében megáldotta az emlékoszlopot. Az ünnepélyen a közigazgatási hatóságot Mayer Emil nagyatádi szolgabiró, a honvédséget Krisanich Andor százados, 7. honv. gyal. ezr., a Vitézi Széket vitéz fónyódi Markóczy Antal alábornagy képviseletében Schartner Ágost alezredes képviselte. Nevezettek beszédeikkel a hallgatóságot könnyekre fakasztották. A hősök emlékét s az ünnep jelentőségét még Csery Géza főerdész és Paál Ödön községi főjegyző magas szárnyalásu beszédben méltatták. Ezután következett az emlékmü sürü megkoszoruzása szivetszaggató sirás és zokogás között. Az ünnepély a »Himnusz« eléneklésével és a leventék diszmenetével fejeződött be. A minden részletében sikerült ünnepélyességre társasebéd következett, amelyen hazafias szellem ápolására szebbnél szebb köszöntők hangzottak el.

A karácsonyi vásárlók gyakran nem tudják, milyen ajándékkal lepjék meg rokonaikat és barátaikat. Egyik ügyes vitez most bőrdiszmüáru boltot nyitott, ahol saját, szolid készitményeit kedvezményes áron bocsajtja forgalomba. Saját érdekében cselekszik az, aki nem sieti el az ajándékok vásárlását, hanem megtekinti vitéz Jókuti pompás bőrdiszmüáruit Budapesten, Városház-utca 16. szám alatti üzletében.

Nem várt jutalom. New-York államban van Rochester városa, melyen a Genesee folyó folyik keresztül, sziklás partok között. A város egyik lakosa egy alkalommal, amikor hosszabb utjáról a vasuton megérkezett, nagy sietséggel indult haza, hogy mielőbb szeretteivel lehessen. Amint végigsiet a folyó mentén, látja, hogy az egyik helyen egy nagy csoport izgatott ember áll. Odasietve, megkérdezi az egyiktől, hogy mi baj van? Egy fiu beleesett a folyóba — volt a válasz. Még eddig azonban senki sem mert a megmentésére utána ugrani. A férfi nem habozott egy pillanatig sem. Utitáskáját ledobva, kabátját levetve, habozás nélkül a vizben vergődő fiu után vetette magát. Sikerült is megragadni a fiut s hosszas küzködés után mindketten partra értek. Amikor az izgatott tömeg körüljük csoportosult és a fiu viztől csapzott haját elsimitották arcából, megmentője, mintha egyszerre kővé meredt volna: szent Isten, az én fiam! Akkor tudta csak meg, hogy az, akinek életét a saját élete kockáztatásával megmentette, dacára annak, hogy idegennek gondolta, a saját fia volt. Jót tett s Isten külön is megjutalmazta érte. Sohasem tudjuk, hogy jó tetteinkért az Isten hogyan és mikor jutalmaz meg bennünket. De annyi bizonyos, hogy mindig nagyobb jutalmat kapunk, mint amekkorát remélünk. Vitézek, ezt a kis történetet soha se feledjétek el s álljon követésre méltó példa gyanánt előttetek! (v. K. J.)

A „Magyar Reménység Temploma". Nagy templomépitési akciót inditott meg a budapest-józsefvárosi egyház az elmult napokban országszerte. A Józsefváros 20.000 református lelke ugyanis még ma is templom nélkül áll. A belügyminiszter is méltányolta a hivek buzgóságos igyekezetét s országos gyüjtést engedélyezett. A gyüjtő akció élén dr. Ravasz László püspök, dr. Némethy Károly, v. b. t. t., főgondnok, dr. Ilosvay Lajos nyug. államtitkár, gondnok és dr. Szabó Aladár lelkész állanak. Vidékre, mint a gyülekezet képviselői, dr. Szabó Aladár lelkész, vitéz Komáromi János segédlelkész és Tóth József hitoktató-lelkész járnak az egyháztanács tagjaival karöltve s bonyolitják le a gyüjtés nagy munkáját. Megható, hogy a templomot, amelynek az épitése, eddigi terv szerint, a jövő márciusban megkezdődik, a »Magyar Reménység Templomá«-nak fogják elnevezni, hogy élő szimbóluma legyen a mi soha el nem muló magyar reménységünknek, mindaddig, amig a falai között táplált reménység egy jobb és boldogabb kor eljövetelében meg nem valósul. Legyen áldás a szép kezdeményezésen. (v. K. J.)

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara gyülései. November 27-én tartotta az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara elnöksége elnöki tanácsát, ezt követőleg igazgató-választmányi ülését, 28-án pedig Somogy vármegye székházában gróf Hoyos Miksa elnök elnöklete alatt rendes őszi közgyülését. Hoyos gróf üdvözölte a szép számmal egybegyült gazdaközönséget és elnöki megnyitójában rámutatott a gazdatársadalmi érdekek jó és rossz évben egyformán szükségessé váló védelmére, amely legerőteljesebben a gazdasági kamarákban jut kifejezésre. Miután a kamara-alapszabályok értelmében az elnökség hároméves megbizatása lejárt, bejelentette ugy a maga, valamint az alelnökök lemondását. A közgyülés a régi elnökséget egyhangu lelkesedéssel ujra megválasztotta és az ugyancsak a kamarai alapszabályok értelmében kisorsolt uj kamarai tagok névjegyzékét tudomásul vette.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A NEMZETGYULES csütörtöki ülésén Walkó L. kereskedelemügyi miniszter beterjesztette az indemnitást; az egyes külállamokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot, valamint a Nagybritanniával, a norvég királysággal és Törökországgal való kereskedelempolitikai viszonyaink rendezéséről szóló jelentést. Ezután a nemzetgyülés folytatólagosan tárgyalta a kereskedelemügyi tárca költségvetését. Walkó kereskedelemügyi miniszter felszólalásában kiemelte, hogy gazdaságpolitikánk az utolsó évben az ipar védelmére irányult. Ez a politika bevált annyira, hogy a textiliparban a termelés négyszeresére emelkedett s a napi átlagos széntermelés 2400 vagonra növekedett. A külállamokkal való forgalmunk egyre növekszik. A legutóbbi 10 hónapban behozatalunk 600 millió, kivitelünk pedig 550 millió aranykoronát tett ki. A békebeli színvonal elérését főkép a tarifális szerződések megkötésével gyorsithatjuk, ilyenekben is a mezőgazdasági termények elhelyezését véve elsősorban tekintetbe és pedig a gabona, liszt, bor és főzelékfélét. Minden törekvésnek a termelés növelé ére kell irányulnia, aminek érdekében mennél több beruházást kell megejteni. Rövidesen a magánberuházás lehetősége is meg fog nyilni. A kereskedelemügyi miniszterium a termelés előmozditása érdekében több törvényjavaslat megszerkesztésével foglalkozik. Ezek közül a legfontosabb az energiagazdálkodásáról szóló. Ilyen az épitőiparra vonatkozó, valamint a teherautozás kérdését és az uj uttörvényt tartalmazó javaslat. Szólott a MÁV-nak a legutóbbi időkben kiépitett uj vasutvonalairól és a Budapest—Hegyeshalom közötti kábel lefektetéséről.

A nemzetgyülés a kereskedelemügyi tárca költségvetését elfogadta, ugyszintén Kabók Lajosnak az iparfelügyelői törvény módositásáról, Früwirth Mátyásnak a vásároknak hétköznapokra való áttételéről, valamint a tanoncinternátus felállitásáról szóló határozati javaslatait.

A NEMZETGYULES szombati ülése a kamattartozások valorizációjának meghosszabbitásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta és azt részleteiben el is fogadta. Ezután áttért a földmüvelésügyi tárca költségvetésének a tárgyalására. Mayer János földmüvelésügyi miniszter nagy beszédet mondott, megemlitve, hogy a jelen költségvetés emelkedést mutat a legutóbbival szemben. Jelenleg mintegy 50.000 házhelyen folyik az épitkezés, de még több mint 100.000 beépitetlen házhely van. A kormány 20 millió aranykoronával támogatja a házhely tulajdonosokat, lehetővé teszi a reform során földhöz jutottak részére a földnek gépekkel minimális áron való megmüvelését, előmozditja a mezőgazdasági szakoktatást. A tagositás terén nehézségekkel kell megküzdeni. A bor értékesitésére több külföldi városban értékesitő irodákat és

töltőtelepeket állit fel a kormány. Az állategészségügyi törvény legközelebb már a nemzetgyülés elé kerül. Az államerdészeti hivatal a mult évben 15 millió facsemetét helyezett el. A vizszabályozási munkálatok eredményeképpen 180.000 holdat nyert a mezőgazdaság eddig használhatatlan területekből. Hasonképpen a nemzetgyülés elé kerül legközelebb a kötelező baleset, betegség és aggkori biztositásról szóló törvényjavaslat.

Ezek mind igen üdvös tervek és ha végrehajtásuk teljes mértékben sikerül, reméljük, hogy a mezőgazdaság, különösképpen pedig a kisebb gazdálkodók hasznát fogják látni mai nehéz helyzetükben.

A népszövetségi tanácsülés.

Ugy látszik a locarnói békemü hatása alatt az európai népek közti feszültség némileg enyhült. A görög—bolgár viszály ügyében nyugvópontra jutott igy a helyzet és Chamberlain angol külügyminiszter fogalmazásában mind a két fél elfogadta a népszövetségi tanács döntését. Görögország a határozat értelmében 50 millió leva kártérítést fizet Bulgáriának azért, mert nem fordult azonnal a Népszövetséghez, holott már tudta azt, hogy Bulgária a Népszövetség elé terjesztette a határszéli villongás ügyét. A népszövetségi tanács ez alkalommal is nyilvánvalóan megkerülte a vitás kérdést és nem magát az incidens jogalapját vette elbirálás alá, hanem az eljárás helytelensége miatt marasztalta el a görögöket. A Népszövetségnek abban kellett volna dönteni, hogy a határszéli összeütközés alkalmával melyik határőrség hatolt be idegen területre és melyik fél fegyverhasználata volt jogtalan. A Népszövetség azonban ahelyett, hogy ezt a kérdést elbirálta volna, azért itélte el a görögöket, mert a Népszövetség döntését be nem várva egy hadosztállyal bulgár területre nyomultak be. Tagadhatatlan, hogy a döntés az igazságnak tesz eleget, mert a görögök önbiráskodása kezdettől fogva visszatetsző, sőt felháboritó volt. De az is bizonyos, hogy a Népszövetség nyilvánvalóan még ha igazságosan akar is eljárni, akkor is csak kerülő uton érheti el célját. A locarnói szellemnek tulajdonitható az, hogy most a kerülő uton a féligazságok és igazságtalanságok között a Népszövetségi tanács döntése talán akarata ellenére is ez egyszer eljutott az igazsághoz.

Mig azonban ebben az ügyben a Népszövetség a most már elég kevés sulyu görög kormányhatalom érdekeit ejtette el, megvédelmezés helyett, most már egy másik, sokkal kényesebb ügyben, a mosszuli kérdésben is kellett döntenie a tanácsnak. Ez alkalommal Angliának az ántánthatalom legelső államának érdekei forogtak kockán. A mosszuli ügy is veszedelmesen kezd ahhoz az állásponthoz hasonlitani, amikor a vitában álló két fél kijelenti, hogy hajlandó elfogadni a döntést, de csakis abban az esetben ha az reánézve kedvező. A jogaikhoz méltán ragaszkodó török kiküldöttek megszakitották a tárgyalást, mert kijelentették, hogy a Népszövetség csak közvetithet a vitás ügyben. Az angol gyarmatügyi miniszter sietett tárgyalásokba bocsátkozni a törökökkel, hogy valamilyen megállapodásra juthassanak, amire a népszövetségi döntés támaszkodhassék. A népszövetségi tanács döntése most az angoloknak itélte oda a vitás területet, ami Törökországban nagy felháborodást keltett.

A NEMZETEK SZÖVETSÉGÉNEK tanácsa legkevésbé sem tapintatos módon, éppen a legjobban érdekelt és legerősebben fegyverkező ki ántánt államok egyikének képviselőjére, Benes cseh külügyminiszterre bizta a nemzetközi lefegyverzési értekezlet előkészitését. A cseh köztársaság tudvalevőleg létezését és fennállását kizárólag tulzásba vitt fegyverkezésének és kirabolt ellenfeleinek lefegyverzett állapotban tartásának köszönheti. Nem csodálható, hogy Benes olyan javaslatot tett, mely szerint a lefegyverzési kérdés tárgyalására Magyarországot nem kell meghivni, pedig még Bulgáriát és Finnországot is meghivják a tagállamok közül és a nemtagok közül Németország, az Amerikai Egyesült-Államok és Szovjet-Oroszország kap meghivást az előkészitő tárgyalásokra.

Tót fasiszták tüntetése.

A tót néppárt választási győzelme után a Felvidéken a fasisztákhoz hasonló Szlovén Honvédő Szövetség alakult, melynek éle kifejezetten a csehek ellen irányul. Legutóbb Pozsonyban a tót fasiszták leszedték a cseh nyelvü cégtáblákat és összetörték azokat. Feltünést keltett, hogy a tót tüntetők a magyar cégtáblákat nem bántották. A felvidéki faluk népe megtagadta az adófizetést is, még pedig azért, mert már abban bizakodnak, hogy nemsokára megváltozik a helyzet és a csehek visszamennek oda, ahonnan jöttek. Az adóvégrehajtók ezért ezentul csendőri fedezettel mernek felvidéki utjaikon eljárni.

Németország háborus bünösségének törlése.

Angliában tudósok, lelkészek, müvészek és politikusok pártra, vallásra és nemre való különbség nélkül kiáltványt szerkesztettek, amelyben a békeszerződés bünösségi határozatának sürgős eltörlését követelik. A kiáltvány azt kivánja, hogy módositsák a békeszerződést olyan értelemben, hogy kifejezetten eltörlik azt a határozatot, amely Németországot bünösnek mondja ki a háboru előidézésében. Mindenesetre az idők jele és a gondolkodás megváltoztatásának jele az, hogy ma már a nyilt gyülölködés helyett a megértés és a belátás kezd érvényesülni az ántánt államok népének felfogásában is.

Bem apó emléke.

Varsóban szép emlékünnep során emlékeztek meg Bem tábornok halálának 75-ik évfordulójáról. A virággal diszitett lengyel és magyar zászlóval boritott katafalkot katonai diszőrség vette körül, a templom előtt diszszázad állt és valamennyi katonai alakulat képviseltette magát a gyászmisén, melynek végén a katonai zenekar eljátszotta a magyar és a lengyel himnuszt. A szabadságharc legendás hirü, vitéz tábornokának emléke előtt egymásra talált a két sorsüldözött nemzet: a magyar és a lengyel és együttesen rótták le a kegyelet adóját.

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR
STERNBERG
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 60.

1. Egyszerü fenyőfából készült hegedü 80.000
2. Jó kidolgozásu iskolahegedü . . . 200.000
3. Finomabb, kellemes erős hangu hegedü 300.000
4. Valódi ébenfa felszerelésü Stainer-modell remek hangu 400.000

Finom, préselt formatokok és tasakok legolcsóbb árban.

Saját húrfonodánk gépüzemre!

BŐRÖNDÖT
ÉS BŐRDISZMŰÁRUT
a legolcsóbban készit és javitanak
Ultsch és vitéz Jókuti
bőröndösök
IV., Városház-utca 16.
!!! Állandó kész raktár !!!
Vitézeknek 10 százalék engedmény.

Kedvezményes fogorvoslás

a Vitézi Rend tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli műfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos műfog . . . . . K 65.000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Regi műfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40.000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.
Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	150 ezertől
Divatöltöny . .	700 „
Télikabát . . .	1,400.000-től
Mikádó . . .	550 ezertől
Rundabekecs . .	1,300.000-től
Bőrkabát . . .	1,500.000 „
Bőrraglán. . .	3,200.000 „
Esőköpeny . .	325 ezertől
Gyermekruha .	320 „
Fiu-öltöny . . .	460 „
Fiu-kabát . . .	320 „

Mindenféle libéria. Kocsis, lnas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Legszebb, leghasznosabb időtöltés

a fényképezès

Fotografáló gépek már 300 ezer koronától feljebb. Összes fotocikkek, papirok, lemezek, vegyszerek állandóan raktáron — Kérjen árjegyzéket, tegyen próbarendelést, állandó vevőnk marad. Vitézeknek 10% engedmény.

Hatschek és Farkas

Foto-, kino-, optika. Károly-körut 26.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. dr. Fényes Lajos Rákóczi-ut 32 I. emelet I. (Rókussal szemben.)

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: **polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését** a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatoinak hajlandó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz **Csébi Miklós** szabómester
Budapest, IV., Bástya-utca 4.

Vitézek figyelmébe!

Mindennemü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó, Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I. :: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-utcáról és a Ferenc-körutról.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznapokint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

SPORT.

Vivás.

A 25 éves vivómesteri jubileumát ünneplő Gerentsér László dr. vasárnap este rendezte vivóakadémiáját a Fővárosi Vigadóban. Az akadémiának a Posta—Ostier mérkőzés és a Mahaut asszony—Tary Gizella tőrasszó voltak a kimagasló eseményei.

Rövid hirek.

Vasárnapi footballmérkőzések eredménye: FTC— 33 FC 2:0 (1:0), NSC—VAC 1:1 (1:1), ETC—MTK 1:0 (0 0), UTE—Vasas 5:1 (3:0), III. ker. TVE—KAC 3:2 (2:1), BEAC—Törekvés 2:1 (1:1). — A MAC jubileumi viversenyén Déván István MAC biztos fölénnyel győzött, 59 perc 52 mp alatt futván be a 12 km-t. E versenyen először ugrottak nálunk 25 méteres távot.

Vadászat.

Vadászat szánról.

Megjött a tél a maga hátrányaival, de örömeivel is. Bizony a szegény emberre nagyon keserves ez az időjárás, hiszen a fütőanyag beszerzése igen erősen igénybe veszi a már ugyis lapos erszényt. Viszont a téli munka azonban megint hoz a konyhára valamit. A falusi emberek előtt megnyilt az erdei munka, meg a nádvágás, jégtermelés.

A vadászembernek is hozott egy különlegességet. Ez a szánkós vadászat. Mert hát gyalogosan cserkészni, majdnem lehetetlen, hiszen hellyel közzel méteres hó van, ami bizony emberfeleti munkát igényel. ha benne akarunk törtetni. Huzamosabb időt eltölteni ma a hótörtetéssel igazán lehetetlenné vált. Ugyancsak ugy vagyunk a hajtó vagy körvadászattal is. Nemcsak a vadásznak nehéz a járás, de a hajtónak is.

Ne féltsük azonban a vadászt. Lel az magának alkalmatosságot, amellyel még a mai nehéz helyzetben is tud a baján segiteni. Mirevaló a szánkó? Gyönyörü mulatság ugyis a szánkózás, hátha az vadászattal is összeköthető!

Igaz, hogy a skandináv vadász másként oldja meg a kérdést, t. i. az a lába alá helyezi a szánkót, s nem pedig lovat fog elébe, dehát az nem magyar szokás. Mert a skandináv és kanadai ember, vagy si-vel, vagy hótalp-pal látja el magát és ugy megy a méteres havakon keresztül vadászni. Nálunk sajnos ez nincs divatban, de meg nem is tanultuk meg az ilyen szerszámmal való bánást, járást. Üljünk fel tehát egy közönséges magyar alkalmatosságra és vágjunk neki a hómezőknek. Szerencsénk van, mert az éjjel is esett ugy három ujjnyi hó. Mintha nyitott könyvből olvasnánk, ha utközben jól szemügyre vesszük a hótakarót. Minden állat — amely a reggeli óráktól fogva mozgásban volt — leadta a névjegyét a szüzfehér hótakarón, nyomai alakjában. Legelőször is megtaláljuk a tapsifülesek nyomait mindjárt a falu alatt. Bejárnak szegények a kertek alá, meg a szőrüskertek közé, ahogyan némi csemege akadna. Majd a foglyok csapásait találjuk meg a dudvás helyeken. Ők pedig a dudvák magvaiért kutatják végig a határt.

Hébe-hóba a vörös frakkos csalavér sunyi nyomait is felleljük. Ez jobbadán a még fennjáró mezei egerek, pockok fészkei körül lebzselt, mert azokat egyelőre könyebb megkaparitani, mint a rebbenős foglyot, vagy az ugrós nyulacskát. Persze fácánék pecsenyéjétől ez időben orrod tőle foghagymás, hiszen az egyenesen a fán éjszakázik, mint a házi tyuk. Később majd mikor a hó nagyobbodik, meg a fümagvak is kifogynak, sajnos a szegény fogolycsaládok közt szörnyü pusztitást végez — különösen éjszakánként, — amidőn a fogolycsapat összebujik »szakajtó«-ba, hogy valószinüleg melengessék egymást. A menyétet, hermelint, görényt is elárulják a nyomok. Ha kissé szemfüles a vadász, könnyen kicsapázhatja most a vérengző gyilkosok tanyahelyét, s aggatékra teheti ökelmüket. Még erdős vagy mocsaras nádas helyeken a vadmacska szivalaku nyomait is fel lehet találni. Olyan az, mintha valaki fél dióhéjjakat nyomkodna a hóba. Ha valamely fánál, vagy zsombékban elvesz a nyoma, bizton fellelhetjük egy kis türelemmel a gazdáját is. Ha a hólepelen haladva valami kis dombra felkocogunk, megláthatjuk a foglyokat, amint kapirgálnak csomóba verődve. Sokszor kikaparják a hó alól az uj vetést is. Ugyancsak igy tesz a fácán is. Sőt! A fácán még azt a tréfát is megteszi, hogy mint valami varju, vagy ölyv, felül egy-egy ottfelejtett kukoricaszár kup tetejére. A nyulat is könnyen meglehet látni. Egyrészt az a különös szokása miatt, hogy szereti annyira kikaparni a havat, hogy lehetőleg hátulja a puszta földre jusson, másrészt pedig éjjeli csapását hátrahagyja, melyen elindulva, sokszor a végén ott pihen. Tehát ha végigszemléljük a hótakarót, kissé gyakorlott szem a hókaparást meglátja, ahol a nyuszi déli álmát alussza, viszont — ha igen hideg az idő — szuszogása kis könnyü párafelleget csinál, ami szintén elárulja. Most már ha, akár a foglyot, akár a fácánt, akár a nyulat megláttuk, a kocsis ügyességétől függ az eredmény. Mert szegények 10—15 lépésre bevárják a szánkót. Le sem kell lépni róla a vadásznak. Ugy lövi, ahogy akarja Csak az a fő, hogy ne hajtson egyenesen neki a vadnak, hanem kerülje. Még pedig ugy, hogy a vad a szánkón ülő vadásznak állandóan a baloldalán legyen. Ez azért fontos, mert a vadász ülve, balfelé könnyen, mig előre — a kocsistól és a lovaktól — sehogysem, jobbfelé pedig nehézkesen lő. Ha tehát a vadat keriti, ugy mindig közelébb-közelébb jut hozzá, végzetül beérheti 10—15 lépésre is. A gyalogos ember már igen bajosan érheti be a vadat lőtávolságra. Legjobb a szánkóban ugy ülni, hogy két lába kifelé lógjon az ülésről. Mert hát a hófuvások, árkok, stb. miatt könnyen felborul a szánkó, s ilyenkor igy könnyebb kiugrani az ugyis alig 1 méter

Falkavadászat előtt az anglikán papok megáldják a vadászokat.

magas ülésből. Nő meg a töltött puska csöve nem a kocsis és a lovak felé néz, hanem oldalt. Még a róka komát is könnyen be lehet csapni szánkóval. Mert hát ökelme egész éjjel lődörög, sőt éppen mostanában koslat is — amit szintén éjjel végez — s ezek miatt szívesen eldelelget a puha hóban. Az erdő, nádas ilyenkor nem alkalmatos neki a déli álomhoz. Hiszen ott mostanság sürü emberjárás van, mig a mezőkön teljes a nyugalom.

Igaz, hogy a róka — mint aféle kutyafajta — nem kizáróan éjjeli életet él, de, tekintettel arra, miszerint majdnem minden csemegéjét, igy télen, legjobban éjjel kaparinthatja meg, mégis majdnem kizárólag éjjel vadászgat. Eszerint kénytelen nappal aludni, kivált, ha szépen és melegen süt a nap.

Hubertus vadászlovaglás Nagykanizsán. A m. kir. 6. honvéd gyalogezred tisztikara kitünően sikerült Hubertus vadászlovaglást tartott vitéz Horváth Gyula ezredes ezredparancsnok ma ter vezetése mellett. A közel 10 kilométeres távot 17 akadály tarkitotta. Mivel a harminc résztvevő számára a kifutó szüknek bizonyult, a befejező versenyt sorshuzás által alakitott két csoportban bonyolitották le. Az egyik csoportban izgalmas küzdelem után Czike Lajos százados lett az első, a második és harmadik helyet vitéz Radnóczy László százados és Jelenszky László főhadnagy foglalták el. A másik csoportban Szombathy Pál százados könnyen győzött vitéz Pallós Károly százados és Szlávik Sándor főhadnagy előtt. A zsüri tisztét a Somogy-Zalai Lótenyésztő- és Lovas Sportegyesület vezető tagjai látták el, élükön Tabajdy Kálmán altábornagy ny. államtitkárral. A mintaszerü rendezés Schmidt Frigyes ny. huszárezredes kitünő szakértelmét dicséri.

Könyvismertetés.

Honfoglalás.

Hősköltemény. Irta: Kozma Andor.

A magyar irodalmi közvélemény osztatlan örömmel fogadta Kozma Andor »Honfoglalás« cimü hatalmas époszának megjelenését, mint folytatását annak az utnak, amelyet Arany János nyitott meg a hun-magyar hőskor megéneklésével.

Nagy hiányt pótol Kozma Andor irói müködése a magyar müvészetben. Egyik irodalmi mozaikkövet a másik után illeszti bele a magyar mithosz regevilágának hiányaiba az öntudatos müvész nagy áttekintő képességével és koncepció érzékével. Néhány év előtt »Turán« cimü epopeiájában a legtávolabbi idők ködéből formált klasszikus mesét, keretbe foglalva a turáni faj égi küldetését s tragikus széthullását. De a hun törzs nyugatra vonulásával kapcsolatot teremtett Arany hun mondakörével, teljesen összefüggő egészet teremtvén a gondolatkör tekintetében.

Most megjelent müve Magyar törzsének sorsát vetiti elénk plasztikus erővel, Almostól a honfoglalás befejeztéig. A széthuzó hét törzset összeforrasztja a veszély és a nyugat felé tóduló népáradatban elindult Attila földjét megkeresni. Ragyogó képekben, élettől duzzadó erejü leirásokban vonul előttünk a magyar had Árpád grandiózus vezéri zsenijével nyugatra, harcol s békül Kabarral, Kozárral s a rokon bolgárral, legendás vezérei szinte előttünk vivják meg harcaikat s végül leözönlenek a Tisza sikjára. Szinte Feszty Árpád körképe elevenedik meg előttünk, de sokkal monumentálisabb arányokban.

Kozma müve minden izében igazi hősköltemény, amely — bár irója a tudós lelkiismeretességével segit a költőnek a mult hiányos ismereteinek kiegészitésében — megtartja mindvégig az époszok szükségszerü naiv hangját s végigvonul rajta a szerelem örökké aktuális zenéje is.

A verselésről elég annyi: hogy Kozma Andor irta. Ez a mü nemcsak az iskolák padjaira való egy uj, erősebb, harcosabb, férfiasabb nemzedék nevelése céljából, hanem odavaló a felnőttek és az aggok kezébe, mert a gyönyörüségen kivül nagy büszkeséget és bizalmat áraszt minden sora. Ezekre pedig igen nagy szükségünk van.

A hősköltemény, melyet Kozma szerényen csak »Regé«-nek nevez, a Patheon rt. adta ki, a mü értékéhez méltó izléses köntösben. (Gy. d.)

Japán repülők bravurja. Hazájukból Oroszországon keresztül repültek Berlinig.

A budai hegyekben megindult a téli sportélet. A sielők futnak.

A legujabb téli sport. Kerékpárszerü kerekeket erősitenek si helyett a lábra.

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

VITÉZEK ÉS GAZDÁK LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 52. SZÁM. **Karácsonyi szám.** 1925 DECEMBER HÓ 27.

MEZŐGAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP
SZERK SZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVA AL: BUDA E T, IV.,
VÁROSHÁZ-U. 10. TELEFON 83—84 POSTAC EKKSZ. 35.785

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. FARKASS JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR: „VITÉZI KÖZLÖNY" MELLÉKLETTEL
EGY ÉVRE: 96.000 K, EGY HÓ A 8.000 K. EG ES SZÁM
ÁR 2,000 K. ——— MEGJE ENIK MIN E V SÁRNAP

MURILLO MADONNÁJA

a budapesti Szépművészeti Muzeumban.

Békében a munka, háborúban a vitézség — mindkét esetben párosulva fegyelemmel — dönti el hazánk jövőjét!

Budapest, 1925. dec. 24.

Horthy

Magyar karácsony.

Irta: vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre.

Kinézek ablakomon a szép havas téli éjszakába; a budai Naphegy körvonalai sejtelmesen simulnak bele a tiszta csillagos égboltozatba, a lámpák és a házak kivilágitott ablakai ugy fénylenek egymás fölött és egymás mellett, mint egy óriási karácsonyfa gyertyái sötét szobában. És eszembe jut Karácsony szent ünnepe s vele gyermekkorunk minden édessége és bübája. A karácsonyi hangulat azonban hamar eloszlik lelkemben, mert gondolataim akaratlanul a magyar sors mai keserüségére és elviselhetetlenségére terelődnek. A magyar faj, a magyar nép, a magyar nemzet nem tud ugy ünnepelni, mint régen, nem tud lelkében felmelegedni a karácsonyfa gyertyájánál és a karácsonyi tüzhely tüzénél. Hazánk csonkaságának fájdalma, mint egy nagy-nagy testi fájdalom nehezedik Krisztus születésének, az isteni szeretetnek gyönyörü keresztény ünnepén minden jó magyar emberre.

A szeretet ünnepén sem tudjuk elfelejteni egy percre sem, hogy elhagyottan, egyedül állunk magyarok a népek és nemzetek között, szeretetet, barátságot hiába várunk másfaju embertársainktól. Felfegyverzett gyülölet környez bennünket és ez a gyürü nem akar engedni fojtogató erejéből.

Elgondolkozom magyar sorsunkon és keresem, mi a mi szerencsétlenségünknek legigazibb forrása. És rájutok arra az igazságra, amelyet még mindig nem hangoztatunk elégszer: ellenségeink gyülöleténél és erejénél is nagyobb baj az, hogy mi magyarok nem szeretjük egymást igazán. Ellenségeink gyülölete nem tudott volna erőt venni rajtunk, ha mi magunk, minden rendü és rangu magyarok, szerettük volna egymást és összefogtunk volna a fájdalmas multban nemzetünk boldogságára és nagyságára törekvő közös akarattal.

Nem ismerek népet sem nagyot, sem kicsit, sem a boldogok, sem a boldogtalanok, sem a müvelek, sem az elmaradottak között, amelyben oly kevéssé volna meg az egymás iránt való szeretet, az egymásért való harc és munka készsége, mint a magyarban. Még mindig nem akarjuk észrevenni, hogy azért telepedhettek idegenek a nemzet nyakára, idebenn a csonka országban csakugy, mint a trianoni határokon tul, mert a magyar társadalom felsőbb rétegeiben hiányzott a kellő érdeklődés, szeretet és gondoskodni akarás a szegényebb társadalmi rétegekkel szemben, az alsóbb rétegekben pedig nagyobb volt az idegenkedés, az irigység, sokszor a gyülölet a saját vérükből való magyar értelmiséggel szemben, mint bármely jöttment vadidegennel, vagy a nemzet legádázabb ellenségeivel szemben.

Karácsony szent ünnepén a szeretet gyertyácskáit kell meggyujtanunk lelkünkben is s a szeretetnek ezeket az apró lángjait magyar testvéreinknek kell felajánlanunk. Higyjétek el vitéz bajtársak, ha minden igaz magyar lélekben kigyulladna Karácsony estéjén a fajtestvéri szeretetnek ez a lángja, olyan hatalmas máglya kerekedne belőlük, amelynél az egész magyar nemzet boldogan melegedhetne.

Csodálatos őserő lakozik a magyar fajban, amelylyel sehogy sincsen arányban mai nemzeti nyomoruságunk. Ez a népi őserő azonban ismeretlenül és felhasználatlanul rejtőzik a szivekben, az agyvelőkben és az izmokban, a magyar nemzet nagyrésze nem is tud róla. Ennek az őserőnek tulnyomó nagy része a magyar föld népében rejtőzik. A magyar föld népét kell a saját erejére, értékére, öntudatára ébreszteni, ebbe a népbe kell belenevelni azt az öntudatos nemzeti szellemet és elszánt hazafiságot, mely egyedül hozhatja napvilágra a magyarság hatalmas lelki értékeit az egész haza üdvére. A vitézeknek kell elöljárniok e lelkeket szántó, boronáló és magvető munkában. Ők képviselik a magyar faj őrn katonai és hazafiui erényeit a legigazabban, a vitézeknek kell a maguk erkölcsi és hazafiui tiszta öntudatát, mindenkor kész önfeláldozó kötelességteljesitését az egész magyar nép lelkébe belesugalmazniok. És mindenekfölött a fajtestvéri szeretetet, a vérségi kötelék szentségét, mely minden magyar embert egyetlen nagy család gyermekévé avat. Nem szabad egy percre sem elfelejteni: lelki megujhodás nélkül nincs boldog és megelégedett magyar nemzet és nincs Nagy-Magyarság. Omlasszuk le Karácsony szent ünnepén azokat a valaszfalakat, melyek magyart a magyartól távoltartják s a lelkünkben meggyujtott gyertyácskáit a fajtestvéri szeretetnek tüzzük gondolatban nemzetünk karácsonyfájára.

Ünnepi beszéd.

Elmondotta a limanovai hősök ünnepén leveldi vitéz KOZMA MIKLÓS ny. őrnagy, min. tanácsos, a M. T. I. vezetője.

Fenséges Uram!
Kegyelmes Uram!
Hölgyeim és Uraim!

Hosszu, hétévi hallgatás után ma reggel, az ősi koronázó város falai között megharsant a 10-es huszárok ezredtrombitája. Büszkén harsogta a hideg téli reggelbe azt a jelt, amely annyi idős, mint az ezred: 180 éves, 180 évvel ezelőtt a moriamur pro rege nostro fenséges jelenete után állitották fel a 10-es huszárezredet és attól kezdve 180 éven át harsogott ez a hivó Európa összes harcterein. Az ezred végigküzdötte a hétéves és a bajor örökösödési háborut, a török elleni háborukat, a francia forradalmi hadseregek és a Napoleon elleni háborukat, az 1859-es olasz és az 1866-i poroszok elleni háborut és 309 csatában és ütközetben vett részt. Standardját folt soha nem érte és ezalatt az idő alatt az ezrednek 11 tisztje kapta meg a legmagasabb katonai kitüntetést, a Mária Terézia-rendet. 180 évig zengett és harsogott a 10-es huszárok ezredhivója. Hivott rohamra és ütközetre. Erre a jelre keményebben ült nyergébe a huszár, megszoritva kardja markolatát. Erre a jelre zablájat rágta és fülét hegyezte a huszárló. Ez hivta az ezredet véres csaták után gyülekezésre. Mennyien nem gyülekeztek azok közül, akik rohamra indultak. Erre a jelre emelkedett fel utoljára a csatatéren haldokló huszár. Az ezredhivó búcsuztatta el elesetteinket.

A hivó ma emlékezésre hiv. Emlékezzünk! Nekünk ma nem lehet eleget emlékeznünk. Nem emlékezhetünk eleget nemcsak azért, mert minden nemzet annyit ér, amennyire meg tudja becsülni hősi halottait, de emlékeznünk kell azért is, mert minden év, mely elsuhan a trianoni Magyarország felett, egy uj katonasorba kerülő generációt nevel fel. Ennek jövőjében beirva áll a hadak utja. Beirva áll az a véres ut, melyet mi megjártunk. Ezt az utat nekik ismerniök kell, jói kell ismerniök, mert ennek az utnak nem lehet az a vége, ami a mi utunké volt.

A németek Blutkarte-nak hivják azt a térképet, mely egy ezred háborus utjait feltünteti. Kilométerek ezrei és ezreire megy az az ut, melyet a 10-es huszárezred a világháboruban megjárt. Ez az ut valóban Blutkarte, ez az ut valóban a vérnek utja. Szerbiában kezdődik ez az ut és megy Tomasov, Ravaruska, Lembergen keresztül a San és Visiok mellé. Krakkó előtt és onnan Limanovához. Jön a keleti Kárpátok téli csatája: Delatin, Kolomea, Stanislau, a véres bukovinai harcok: Zalesciki, Okna, azután jönnek a Pripiat-mocsarak, Rudtka, Budka Cartorysk, jön Luck, Swinjuchy, Konjuchy, jön a csokanesti-i téli csata, azután Gyimes és végül a poklok pokla: Asiago.

Nehéz volt ez az ut, gránát vágta és srapnell felhői felhőzték be. Az uton itt is, ott is, egyenként, csapatosan és néha seregesen maradtak el vérükbe fagyva a 10-es huszárok. Ez az ut a férfierények és asszonykönnyek utja volt. A férfierények utja volt, mert ezt az utat becsülettel megjárni, ugy megjárni, mint ahogy a mi ezredünk azt megjárta, csak ugy lehetett, ha minden tisztet és minden embert az önzetlen kötelességteljesités, hüség, bátorság, tisztesség és önfeláldozás vitt előre.

Ezredem nevében beszélek és hogy igy beszélhetek, annak oka az, hogy elsősorban legénységünkre gondolok. Ezredem tisztikara nevében őelőttük hajtom meg az ezred standardját, midőn férfierényekről szólok. A mi legénységünk magyar fajunknak összes jó tulajdonságait birta. Edzett, kemény testében vas volt az idegzet és nemesen egyszerü a lélek. Ezt a lelket nem rontotta meg a háboru előtti időknek sorvasztó szelleme, ez a lélek nem analizált, nem merült el olcsó bölcselkedésbe, nem csinált önmagából bálványt. A mi legénységünk a tettek embere volt. Leegyszerüsitve, a maga igaz valójában látta az életet, az élet és halál problémáit. Nem jajgatott, nem siránkozott, egyszerüen, a szó nemes értelmében vett uri gesztussal élt és igy is halt meg. Ezredem tisztikara nevében köszöntöm ezt a kiváló, pompás magyar legénységet, az őket küldő négy nemes vármegyének: Fejér, Somogy, Tolna, Baranya megyéknek és négy városnak: Székesfehérvár, Pécs, Kaposvár, Szekszárd városainak legénységét.

A világháboru alatt négy éven át szakadatlanul hivott az ezredtrombita és ez a négy megye és négy város e hivó szóra négy éven át ontotta az ezrednek

Székesfehérvári Limanovai-ünnep. Gróf Welczek, német követ, Mackensen vezértábornagy koszoruját helyezi az emlékműre.

a huszárt. Küldte először aranyifjúságát, azután a férfikoruk delén levőket és mikor ezek is elfogytak, jöttek a majdnem gyerekek és a majdnem aggastyánok.

Az ezred útja az asszonykönnyek útja volt. Négy város és négy vármegye asszonyai, anyák, feleségek sóhajai kisérték az ezredet véres útján és ahol lehanyatlott egy 10-es huszár, ott kiomló vérével láthatatlanul anyák, feleségek, gyerekek könnye keveredett. Mély hódolattal hajtom meg az ezred lobogóját e négy város anyái előtt, akik a legtöbbet áldoztak és akiknek fájdalma az ezred útját, az ezred vérmezőit a könnyek útjává, a könnyek mezejévé avatta.

Mi tette olyanná ezredemet, amilyen volt, mi tette ilyenné a magyar ezredeket legnagyobbrészt? Három főfaktor: a pompás matéria, a forma, vagyis a fegyelem, amely ezt az anyagot katonai célokra alkalmassá tette és a szellem, amely ezt a formába öntött matériát áthatotta. A matéria a mi pompás legénységünk, a formát, a fegyelmet a tisztikar képviselte és harmadik faktorként ott volt az a pompás szellem, mely a magyar ezredek legnagyobb részét áthatotta. Ez a szellem részben az ősi magyar harci erényekből, részben a régi ezredek ezredtradicióiból nőtt ki. A mi ezredünknél harmadik tényezőként hozzájárult az a tudat, hogy Mackensen vezértábornagy az ezred tulajdonosa. Soha le nem győzött hadvezér, kiváló, személyesen bátor lovastiszt, példaképe az urnak, a vezérnek és a katonának egyaránt. Az ezredparancsnoktól a legfiatalabb huszárig, mindenki érezte, hogy sulyosan kötelez az, ha valaki Mackensen-huszár. Érezte minden 10-es huszár, hogy neki ezért a különös kitüntetésért egyenként és összesen külön meg kell szolgálnia, ha kell, életével.

A győztes joga a büszke öröm, a legyőzött sorsa a gyász. A háborut elvesztettük, országunkat szétdarabolták. Ám örülnek és használják ki a győztesek, amig tudják, győzelmüket, de büszkeségre joguk nincs! A büszkeségre nekünk van jogunk, kiket fegyverrel le sohasem vertek. A mi gyászunk büszke gyász, melyre jogot adnak olyan gyásznapok, mint a mai is, Limanova évfordulóján.

Miért választotta Limanovát mind a három ott harcolt lovasezred, a 9., 10. és 13. huszárok ezrednappá? Nem a limanovai stratégiai vagy taktikai győzelemért magában véve. Limanovát azért választotta a három ezred emléknapjává, mert Limanova a hűségnek, önfeláldozásnak, kitartásnak, férfias küzdelemnek, a magyar virtusnak, a huszárvirtusnak volt dicsőséges csatatere. Limanova dicsőségéért a három ezred nem rivalizál, egyforma a veszteségek nagysága. Ezen a napon együtt emlékeznek velünk a testvérezredek. A 9-es és 13-as huszárok ezredküldöttsége koszorut tett le a mi hőseink emlékére, amit nekik ezredem nevében hálásan megköszönök. A három ezred viszonya a szó szoros értelmében vett vérszövetség, mely örökké tart.

Ezredem nevében köszönetet mondok mindazoknak, akik a mai emlékünnepen megjelentek és ezt széppé, magasztossá tenni segitették. Köszönetet mondok elsősorban a legelső magyar embernek, a Kormányzó ur Ófőméltóságának. Kettős köszönetet mondok; elsősorban azért a koszoruért, melyet küldeni méltóztatott és azért a tényért, hogy magát a mai napon nálunk képviseltette. De külön kell köszönetet mondanom azért, hogy magát éppen testvérbátyjával, nagybányai vitéz Horthy István lovassági tábornok ur Önagyméltóságával képviseltette, aki nekünk vezetőnk, parancsnokunk, szeretett brigadérosunk volt az egész háboru alatt. Horthy István neve fogalom volt a huszár előtt, a férfias, magyar uri bátorságnak példaképe. Hódolattel köszöntöm ezredem nevében József Ferenc kir. herceg Ófenségét, ki édesatyjának, József főhercegnek képviseletében is, szeretett vendégünk. Az ő fenséges édesatyjának neve katonái előtt fogalommá lett, a hadvezér fogalmává, éppen ugy, mint a fiait szerető és féltő apáé. Az ezred két izben is harcolt az ő parancsnoksága alatt, hadtestének magyar ezredei a mi testvérezredeink voltak. De hozzánk tartozik egyébként is, hiszen ő és családja már négy generáción át tősgyökeres dunántuli magyar földesuri család. A szeretet és hozzánktartozás melegségével köszöntöm Fenségedet mai ünnepünkön.

Köszöntöm ezredem nevében a Nemzeti Hadsereg részvételét, koszoruját és szives segitségét, mellyel a szobor felállitását lehetővé tette. Midőn köszönetemmel a Nemzeti Hadsereg jelenlevő képviselőjéhez, báró Abele altábornagy Önagyméltóságához fordulok, ezen a köszöneten tulmenőleg egy kérést is intézek a Nemzeti Hadsereghez. Minél mélyebben bocsátja egy fa gyökereit a földbe, annál szilárdabban áll és annál magasabbra nő-

Székesfehérvári Limanova-ünnep. A volt 10-es huszárezred 35 tisztje és 228 legénységi tagja diszmenetben elvonul a szobor előtt.

het. En kérem a Nemzeti Hadsereget, hogy gyökereit ne csak a világháboru négy évének és a magyar honvédségnek a tradicióiba meritse. Ên kérem a Nemzeti Hadsereget, hogy fogadja el tradicióként a 180 és 200 éves közös hadseregbeli magyar ezredek dicsőséges, ősi tradicióit, amelyek igazi magyar tradiciók. Ezek az ezredek ma nincsenek, de lesznek és amig nincsenek, addig ezeket a tradiciókat a Nemzeti Hadsereg most is meglevő kevésszámu, de kitünő csapataira bizzuk és egykor majd visszakérjük. Mert vissza fogjuk kérni egyszer, ha ujra felállnak a magyar ezredek, ha majd ujra küldik a megyék fiaikat nekünk katonákul, ha majd magyar szuronyok ezrein csillan meg a nap, ha majd megindulnak a magyar szuronyok és a magyar kardok a Kárpátokra és az Adriára. Ezt az időt várjuk, ezt az időt hisszük mi, nagymultu, jelen nélküli, de hiszem, hogy nagyjövőjü megszünt magyar ezredek.

Karácsony estéje.

Irta: *vitéz Rostás Jánosné.*

Szeretet ünnepe van. A legkedvesebb, a legszebb ünnep. Keresztények ünnepe. A csillagok is ilyenkor oly szeliden ragyognak az égen, mintha együtt é ezznének az emberekkel, mintha ők is osztoznának a világ kereszténveinek örömében.

Régen, nagyon régen, sok-sok évekkel ezelőtt megszületett a kis Jézus, hogy elvegye a világ büneinek büntetését, hogy levegye az emberekről az Ur Isten haragját, hogy a saját ártatlan vérét ontsa ki engesztelésül az emberekért. Azért született, hogy megtanitsa az embereket, embertársainkat, ellenségeiket szeretni, azért született, hogy megmutassa nekünk az utat, mely az örök élethez vezet...

Azóta ünnepeljük a karácsonyt, az ő áldott születésének emlékére. Azóta várják a kicsinyek olyan nehezen karácsony napját a Jézuska jövetét, amikor minden jóval dióval, cukorral, karddal, puskával a mennyezetig érő karácsonyfák meg vannak tömve arany haju babával, hogy boldogságtól ragyogó kis szemük, azt sem tudja merre nézzen.

Most is karácsony van. Karácsony estéje... Most is nézem az égő lámpásait, de csodálatos, mintha sápadtabban ragyognának, mintha bánatosabban rezegnének, mint valamikor régen. Ha beszélni tudnának tudom azt mondanák, hiszen az látszik le róluk: Szegény magyar nép! Osztozunk a te nagy bánatodban. Látjuk, mint folyik könnyed lefelé, mint szorul a szived a hangtalan fájdalom alatt össze, mint vonaglik lelked a gondolat terhétől, hogy vajjon mikor jön el a te karácsonyod, amikor megszületik a te ragyogó Igazságod...

... Szemeim könnyel telnek meg mikor arra gondolok, amit a csillagokból olvastam. Igazuk van! Mi szegény meggyalázott, agyonnyomoritott magyarok várjuk a mi karácsonyunk eljövetelét, várjuk a mi Igazságunk megszületését, várjuk sokat szenvedő szivvel, de épen a szenvedésektől edzett lélekkel és hiszszük erős hittel, hogy nem sokára eljön az idő, mikor a müvelt, a mindenható Nyugat rá jön arra, hogy nekünk is jogunk van az élet javaihoz, rá jön arra, hogy akik együtt örülnek a Megváltó születésének, akiknek egy az Istenük, egy a vallásuk, azoknak ép ugy joguk van ragyogó szemmel boldogságtól telt szivvel ünnepelni a Szeretet ünnepét, mint neki.

Mert most még mi magyarok szomoru lélekkel örömet tettetve álljuk körül a gyermekeinknek felállitott karácsonyfát, mert a lelkünk, a gondolatunk állandóan a távolban, az elrabolt területeken révedez. Lehetünk-e most boldogok, örülhetünk-e most az életnek, mely nem a miénk, mellyel a bennünket körülfogó polipok rendelkeznek?... Hiszen vannak hibáink nekünk is, de azokért megszenvedtünk már évszázadokon keresztül, vagy még mindig annak a sulya nehézkedik ránk...

Karácsony van... Ünnep van... Öljük hát ki lelkünkből a gyülöletet, a haragot ezen a szent estén és keressük fel a szivünkbe zárt Krisztus képet s hódoljunk neki azzal, hogy ezen a szent ünnepen nem lesz egy éhező és egy didergő sem Csonka-Magyarországon!...

Oh édes Megváltónk, ma született gyermek Isten, engedd meg, hogy mi is szenvedő magyarok Hozzád járulhassunk hódolatunkkal. Mi nem hozhatunk Neked aranyat, ezüstöt, mert az nekünk nincs, mert azt elvették tőlünk, mi nem adhatunk mást, mint hüséges magyar sziveinket... Kérünk ne üzz el magadtól bennünket... Hallgasd meg a mi fájdalmas panaszainkat, mert mi csak fájdalmainkat hoztuk el Neked hódolatul... Elhoztuk hozzád a magyar anyák zokogását, mely a régi Nagy-Magyarország boldog karácsonyait siratja, elhoztuk a magyar gyermekek kicsi sziveinek édes reménykedését, elhoztuk a magyar gyermekek kicsi sziveinek édes reménykedését, elhoztuk eléjbe a magyar férfiak, a magyar vitézek keserü némaságát... Ők nem szólnak, ők nem sirnak, mert visszaszoritják könnyeiket, mert ők férfiak..., de tekints rájuk isteni szemeiddel édes kis Jézusunk s meglátod, hogy azok a dacosan összeszoritott néma ajkak a legbeszédesebbek. Oda van irva arcukra amit vesztettünk, oda van rajzolva azokra a barázdás homlokokra az a mély gond, melyet olyan keresztényi türelemmel hordoznak. Szemeinkben ott ül a méla szomoruság, de a gyász mellett fölcsillan mégis a bizakodás, a benned elhelyezett erős hit, hogy a Te isteni lelked megmutatja nekünk a helyes utat, amelyen haladnunk kell, hogy nyugodt boldog életünket visszanyerhessük.

Azért jöttünk el édes Krisztusunk, hogy hódolatunkat, a mi becsületes magyar szivünket elébed rakjuk, hogy panaszainkat elmondhassuk. De nem akarunk fárasztani sokáig, hiszen a mi panaszunk kifogyhatatlan, de mielőtt elbocsájtanád hüséges alattvalóidat, oh egek királya, esedezünk a Te jóságos lelkedért áldásáért! Tölts be minket a Te szent lelkeddel, oh add, hogy a magyar egymást segitve, egymás mellett békésen megférve éljen. Hogy hasznosan munkálkodva hazáját felemelhesse a tétlenség a nemtörődömség mocsarából és munkától edzve, a Haza és Isten szeretettől vértezve álljon ki a nemzetek küzdelmeinek mezejére.

Most már távozunk Tőled lelkünk erős vára! És csak még arra kérünk; ha majd üznek és csufolnak, ha már nem lesz maradásod sehol: jöjj hozzánk koldus magyarokhoz, szivünk nyitva áll előtted.

*

Karácsony est van. A karácsonyfa gyertyái vidáman lobognak a kis gyermekek boldogságtól sugárzó arccal, kacagó szájacskákkal bámulják, kutatják a fénytől sziporkázó karácsonyfa kincseit, mipedig az élet keserüségeit ismerő asszonyok elmélázva tekintünk, a karácsonyfán tul, messze, messze vidékekre, ahol a gyermekek ép oly vidámak, ahol a felnőttek ép olyan szomoruak, mint mi, akik velünk együtt tekintenek ki a magyar télbe, a magyar éjszakában, várva, egyre várva, a mi igazságunk ragyogó csillagának feltünését...

Merengésünkből felrezzenve és a valóságba visszatérve hittől áthatott lelkünk éneket hoz ajkunkra és a család apraja-nagyja reménytől duzzadó szivvel énekli...

»Krisztus Urunknak áldott születésén...«

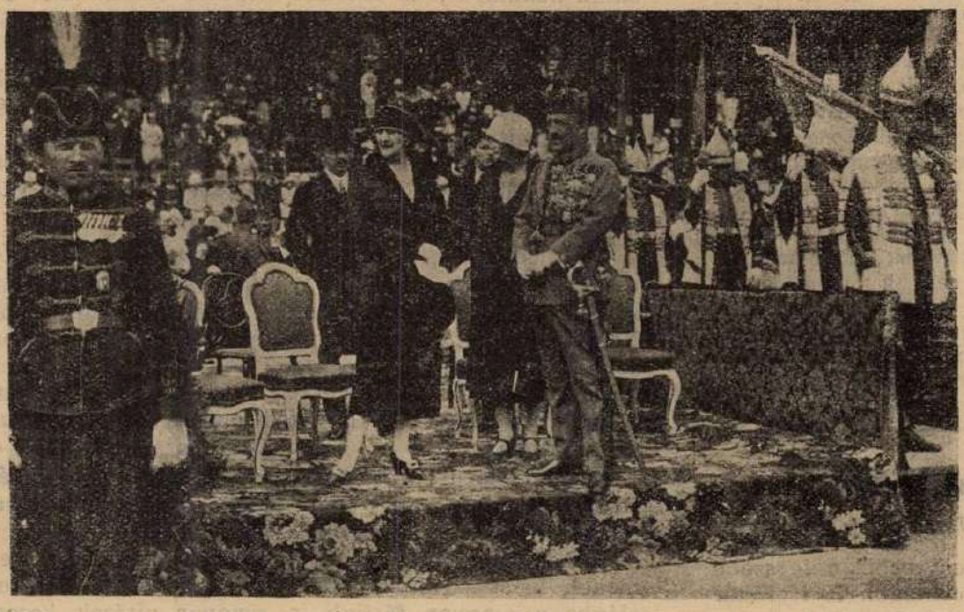

Vitézi avatás

1925 junius 20.

A Kormányzó Úr Őfőméltósága neje és vitéz József királyi herceg. Jobbra a Főméltóságos asszony leanya, vitéz Fáy Lászlóné, mögötte fia Miklós, tőle balra vitéz Fáy László.

Vitézi avatás 1925 jun. 20

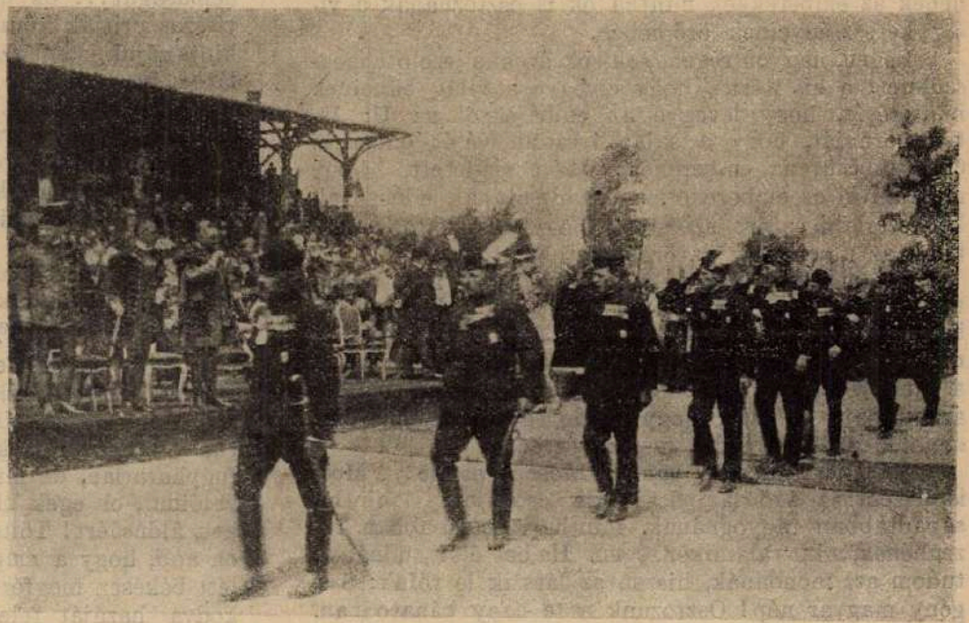

Északpestmegyei vitézek elvonulnak a közönség előtt.

Vitézi avatás 1925 jun. 20

Fejérmegyei vitézek népviseletben.

Magyar ádvent.

Irta: vitéz KEMÉNY SIMON.

Ólomsullyal nehezednek ránk a magyar advent fekete éjszakái. Hangtalan fájdalmunk, könyt len zokogásunk imádságos szárnyon száll az ég felé, ahonnan enyhülést, egyetlen reménységünk, egyetlen álmunk megvalósulását várjuk... várjuk ő hetetlen hittel, bizodalommal. A magyar advent, a bus, bánatos magyar advent, lelkünkből sarjazott nagy vágyakozás és epekedés.

Templomaink sötét mélyén bus zsolozsmák sirnak: »Harmatozzatok egek...!« Urunk, ime nézd, tele van a lelkünk böjtölő sóvárgással, várjuk a tisztulás teljességét, várjuk az igért megváltást, mert hisszük, hogy jönnie kell. Rajtunk a bünök per selő Nesszus inge, a multak minden büne és fekélye émelyit, minden megmaradt erőnk a felállásra, a kiállásra feszül, de a Te segitséged nélkül képtelenek vagyunk rá, mert erőnket elpazaroltuk, elpocsékoltuk kábán, meggondo'atlanul.

De érezzük a vágyak ébredé:ét, erőnk gyarapodását, réveteg szemünk iszonyodik a bünök moc arától, keresi a magasságot s várja a szomoru rorátés hajnaloknak végét, a nagy Megszüle ést.

Erezzük, tudjuk, hogy sok még a bününk, sok még a leróni valónk, hogy a mult nagy, nagy vétkünkért még égnünk kell az adventi vágyakozás égető tüzében, hogy szenvednünk kell a megtisztulásért, de a hitünk, a Megváltás hite erőt ad a bőjtös advent nehéz idejében.

Nincs örömünk, összes gazdaságunk az az egyetlen reménységünk, hogy az advent bőjtjét, szomoruságát az betlehemi jászol fényessége és hozsanás éneke váltja fel.

Szemünk már áttör az áthatlan sötétségen, lelkünk kalodáját feszegetjük már s bármily nyomasztó éjszakánk ködös levegője tüdőnknek: örvendünk, mert tudjuk, hogy a magyar adventi éjszaka néha megváltást hordoz számunkra.

Nehéz, nagy sulyu a kereszt, mit vállunkra rakott az átkos magyar sors, de mi cipeljük és eltürjük az kufárok, a kajánok, a megrontók ostorcsapásait, mert a szenvedés, a nyomor végén, a Koponya-hegy után csak megváltásunk jöhet.

És ti, a magyar rorátékra hivogató harangok, legyetek tanui, legyetek hirvivői a magyar szomoruságnak, a tenger mélyénél is mélyebb magyar bánatnak. Legyetek tanui a mi csillagtalan éjszakáinknak, epedő sóhajtásainknak. Hangotok, imádságos szózattok, melynek utját nem szabályozhatják emberi demarkációk, vigye, vigye meg a hirt, hogy megbántuk büneinket, hogy éget a tudat, hogy a mi lelkünket is — itt a csonka törzsön — nyomja a szörnyü bün, hogy elrabolhatták templomaink sokaságát, melyekben sok ezernyi magyar kéz gyártotta harang imádságos nyelve megnémult.

Vigyétek meg a hirt Kolozsvár, Kassa, Pozsony, Temesvár szomoru magyarjainak, hogy dolgozunk, hogy verejtékezünk, hogy éhezünk, hogy imádko unk a megbocsátás reményében. Hogy várjuk a Hajnal hasadását.

Vigyétek, vigyétek zokogó imáinkat, a végtelenségen át, a szuronnyal őrzött demarkáción tulra s az összetalálkozó fohászok legyenek szent pecsétjei a magyar esküvésnek, a Nem, nem sohának!

Mondjátok meg oda Fenn is, hogy nem kérdezzük, mikor lészen felettünk az időnek jobbrafordu ása, mert tudjuk, hogy megérdemeltük és türjük, viseljük a csapásokat. Megadjuk az árát szörnyü árulásunknak, megfizetünk mindenért, ami lelkünket nyomja. De dolgozunk, verejtékezünk, készülünk. Nem keserit örömünk szegénysége, bánatunk sötétsége, keresztünk sulya.

Szemünkről leszakadt a nagy álomá ok, látjuk a férget, mely lelkünkben rág s az alattomos gyilkot, amely belénk vág.

Hiába hullik már a gondtalan hó fehér pihé e, nem tudja eltakarni a magyar ugar romhalmazait, nem tudja eltagadni, feledtetni velünk szomoru tragédiánkat és annak okait. A nagy pusztulás üszkös fekete gerendái ott sötétlenek a fe.ér havon s ö ölbe szoritják a magyar kezet, mely le fog sujtani egyszer, kegyetlenül a magyarság megrontóira.

Addig is bőjtölünk, szenvedünk, de csüggedni, feledni, lemondani, megbocsátani nem tudunk és nem fogunk soha.

VITÉZI ÉLET.

Munkatársak szervezése!

Az Országos Vitézi Szék a lap december 6. számában a munkatársakhoz kérést intéze t, melynek hazafias átérzése a lap karácsonyi számára örvendetesen gazdag anyagot gyüjtött össze.

Ennek során és a beérkezett üdvözlésekből lelkes érdeklődést tapasztaltunk ugy a Nemze es asszonyok és vitézek, mint más olvasóink részéről is.

Ezen körülményre tekintettel az O. V. Sz. elhatározta, hogy e sok értékes és különbő ő irányu erőforrásokat, valamint munkálkodásaikat a siker érdekében már kezdetén bizonyos rendszerbe foglalja. Kétségtelen ugyanis, hogy a folyton szaporodó lelkes munkatársak révén minden nappal közelebb jutunk ahhoz, amit az O. V. Sz. a lap feladatául kitüzött. E feladat sikere pedig azon nyugszik, minő rendezett tábor áll annak szolgálatában.

A lap szerkesztősége tájékozva van a reá háruló sokoldalu feladatáról, de sajnos, ezeknek megoldásával ezidőszerint még nem érheti el az összes kivánalmakat, mert a lap jelen terjedelme ezt szinte lehetetlenné teszi. A szerkesztőség méltányo'ja egy-egy megyei Szék és egynehány olvasója azon nézetét, hogy ezt vagy azt az irányt bővebben kellene tárgyalni. Ezért, amint teheti, ennek eleget is fog tenni.

Tiszta igazság lehet, hogy a messzi vidéken, szétszórt tanyákon élő vitézeink gazdasági dolgait, érdekeit szolgáló részletkérdéseket a közvetlen vité iszervek és a megyei Székek jobban ismerik, mint a szerkesztőség. Ha ez igy van, az O. V. Széknek és a lap megszervezésének az a köteles teendője, hogy a megyei Székeket a lap ilyen irányitásába és szolgálatába belevonja.

Ezért az O. V. Sz. felkéri az összes m. Székeket, hogy a saját vitézeik szellemi, gazdasági s minden más jólétét célzó teendőinek vezetésére, katonai és polgári egyénekből néhány rátermett helyi »munkatársat« kérjenek fel.

Az eddig jelentkezett munkatársak neveit a következő lapban fogjuk közölni.

Ezen bizottság feladata egyelőre az volna, hogy a V. és G. Lapját az O. V. Sz. által kitüzött gazdasági, kulturális és nemzetnevelő törekvéseiben, — különösen helyi kérdéseket illetőleg — hathatósan támogassa. Ez gyakorlatilag abból állna, hogy a helyiérdekü kérdéseket felvetik és kidolgozzák s a mindenkori székkapitány utján a lapban való közlés végett az O. V. Sz.-hez (5. osztályhoz cimezve) beküldik. Továbbá még kezdeménye őleg járnának el, — a Székek hatáskörén kivül álló, — minden

olyan kérdésben, amely a vitézek gazdasági és társadalmi életében való előrejutást eredményezik.

E bizottság m. Székenként (városi Szék) kezdetben csak néhány tagból álljon. A kiépítés fokozatosan végzendő. Ily felkéréseknél a következő munkairányokra helyezendő suly: vallás, erkölcs, nevelés, egészség, (gyereknevelés), gazdaság, ipar, kereskedelem, kertészet, honvédelem, levente, sport, stb.

Ezen bizottságok mielőbb megszervezendők. A felkért tagok nevei, pontos címei, a választott munkairány feltüntetésével ide 1926. I. hó végéig bejelentendők. Az O. V. Sz. reméli, hogy ezen bizottságok létrehozása és munkája teszi idővel teljessé azt az egészséges vérkeringést, mely a lap utján, innen a vidékre s a vidékről, a központon át, az egész országban szétszórtan lakó vitézek ereiben lüktetni fog.

O. V. Sz.

Megyei székülés Baranyában.

Folyó év december 12-én tartotta Baranya vármegye Vitézi Széke szokásos évi ülését Pécsett, a vármegyeháza dísztermében. Az ülést ez évben szakadatlanul nagy érdeklődés előzte meg, amit egyébként az bizonyit, hogy a funkcionáriusokon kivül a tiszti és legénységi vitézek majdnem teljes számban megjelentek. A megyei szervek részéről jelen voltak: dr. Fischer Béla alispán, Hoffer Kálmán főjegyző, a Vitézi Szék tagjai: vitéz Brázay István, vitéz Toldy Miklós és vitéz Barnabás István járási vitézi hadnagyok.

Az ülést, mely a »Hiszekegy« eléneklésével kezdődött, lippahorai vitéz Philepic Rezső, ny. altábornagy, nyitotta meg. A megnyitás után vitéz Pallay Rezső székkapitány mondotta el igen tanulságos tájékoztató előadását. Schmidt Gyula ezredes a leventemozgalom jelentőségéről és a vitézek bekapcsolódásáról, Toldy Zsigmond, a vármegyei gazdasági egyesület titkára, a téli mezőgazdasági tanfolyamokról, Sillay Béla százados a kémekről és az ellenük való védekezésről, vitéz Barlay János alezredes az »egyke«-vel kapcsolatosan a nemzetvédelemről tartottak még az ülésen igen érdekes és értékes előadásokat. A tárgysorozat utolsó pontja volt a vitás kérdések megbeszélése.

Előfizetések beküldésének sürgetése.

A szerkesztőség értesitette az O. V. Széket, hogy a vitézek közül még sokan nem küldték be az előfizetési összeget. Az O. V. Sz. felhivja az összes vitézek figyelmét és hangsulyozza, hogy a hivatalos lap megrendelése kötelező. Erre vonatkozó rendelkezés e lap november hó 8-án kelt számában jelent meg. Az előfizetés havonként is eszközölhető, de postaköltség miatt célszerűbb több időre előre fizetni. Egyhónapra 8000 K, egy évre 96.000 K. (Cim: Vitézek és Gazdák Lapja kiadóhivatala, Budapesti Városház utca 10.)

O. V. Szék.

A debreceni vitézek ismereteinek

fejlesztése céljából 1925 december, 1926 január és február hónapokban a Polgári Kereskedelmi Fiuiskolában (Ferenc József-ut 8., 2-ik udvar, I. emelet, IV. á) osztály) ismeretterjesztő előadások fognak tartatni. Ezen előadások hallgatása minden debreceni vitézre kötelező.

Az előadások ideje: 1925 december 20, 1926 január 3, január 10, február 7 és február 21.

Az előadások kezdete: délután 5 h., vége 7 órakor.

(599/msz. 1925).

Hajdu vm. és Debrecen Vitézi Széke.

CSONKA MAGYARORSZÁG — NEM ORSZÁG,
EGÉSZ MAGYARORSZÁG — MENNYORSZÁG.

GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÓ.

A mezőgazdasági többtermelés alapja

A hosszu háborut befejeztük; elnémult az ágyuk moraja, megszünt a fegyverek ropogása, elérkezett az áhitott béke; mely azonban nem a remélt békés megnyugvást, hanem ujabb harcot hozott!

Ezen harc immár nem a csaták véres mezején, hanem a polgári munka jegyében a nagy Alföld aranykalászos rónáin, a Dunántul csábitós dombjain, megcsonkitott Hazánk ujraépitése, jóléte, boldogulása céljából a mezőgazdasági termelés frontján folyik.

A reánk kényszeritett háborut becsülettel vivtuk meg; a magyar katona hazaszeretetéből fakadó önfeláldozása, vitézsége tiszteletet parancsolt még az ellenség előtt is!

Ezzel a honszeretettel ragadjuk meg az ekeszarvát és müveljük a haza földjét minden erőnk és tudásunkkal, hogy hitünket megvalósithassuk!

A mezőgazdasági világtermelésben sajnos még nem vezetünk!

Termelésünk és átlagtermésünk a Nagynémetország, Dánia, stb. mögött marad, dacára annak, hogy ezen országok talaj- és klimatikus viszonyai sok tekintetben mostohábbak.

A hazai nagy és középbirtok egy része okszerü kezelésével lépést tart ugyan a külföldével, sajnos azonban országunk zömét képező kisbirtokos osztály nagy része e versenyben lemarad, dacára azon tényköriilménynek, hogy páratlan szorgalommal hajnaltól késő estig dolgozik, de fáradságos munkájának méltó gyümölcsét a legtöbb esetben még sem látja!

Ennek miértjét, okát abban keressük, hogy a mezőgazdasági ismereteket a gazdák nagyrésze nem szerezte meg, elavult gazdálkodási elvekkel pedig a változott viszonyok között senki nem boldogulhat!

A mezőgazdálkodás tudománnyá fejlődött, tanulni kell a gazdáknak is, hogy a kátyuban maradt szekerét a mezőgazdasági haladás utjára terelje.

Számtalan község határgazdálkodását volt alkalmam alaposan megfigyelni és sajnálkozásomra látni azt a sok-sok termelés technikai- és üzemi hibát, amelyek összesége a mennyi és minőségileg csekély termésben mindannyiunk kárára mutatkozik.

A szállóige gyanánt hangoztatott több termelés (termésfokozás)-nak alapja és feltétele tehát a gazdasági szaktudás megszerzésére szolgáló iskola elvégzése.

Földmives iskoláink teljesitik már évtizedek óta ezen munkát igen szép eredménnyel; az itt végzett gazdaifjak főleg a mezőgazdasági gyakorlati tudás oly erős fegyverével lépnek ki, hogy valamennyien sikerrel állják meg helyüket és viszik a többtermelés zászlaját diadalra!

Számtalan példa igazolja, hogy ez iskolát végzett gazdáink nemcsak az ősi birtokot emelték és szaporitották értékben, hanem példás gazdálkodásukkal magukkal ragadták a környék gazdáit is!

Telkes vitézeink is a mezőgazdasági termelés frontján dolgoznak.

A földmivelésügyi Miniszter ur immár három éve készitteti elő vitézeinket a mezőgazdasági termelésre azzal, hogy valamennyi földmives iskolánál a vitézek részére mezőgazdasági tanfolyamot tart fenn hol immár eddig mintegy hatszáz telkes vitéz nyert kiképzést.

Ötezer vaggon kenyérmag vész kárba évente a rossz cséplés miatt.

Zaymusz Illés ipari főfelügyelő találmánya.

A cséplés során több-kevesebb része a szemtermésnek a szalmában, törekben és polyvában marad s a termelőre, valamint a nemzetgazdaságra nézve is elvész. Ez a veszteség jókarban tartott és helyesen kezelt cséplőgépeknél is eléri a két százalékot, rossz karban lévő, esetleg rosszul is kezelt cséplőgépeknél pedig öt százalékot meghaladó, esetleg 8—10 százalék szemveszteség sem ritka.

Ha figyelembe vesszük, hogy csonka országunk kenyérmag termése átlag 16 millió métermázsa, akkor három százalék átlagos szemveszteség esetén mintegy 500.000 métermázsa, azaz ötezer vagón buzára és rozsra tehető az e réven évente előálló veszteség.

Olyan ijesztően nagy és évről évre veszendőbe menő értékről van tehát szó, melynek megmentése mezőgazdaságunknak, de közgazdasági életünknek is elsőrendü érdeke.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara éppen ezért kutatta azon eszközöket, melyek révén ezen veszteség lecsökkenthető s örömmel nyujtott támogatást egy ezen cél érdekében szerkesztett készülék kipróbálásához. Két évvel ezelőtt ugyanis Zaymusz Illés ny. ipari főfelügyelő a cséplési szemveszteség elháritására alkalmas cséplőgépberendezést talált fel, melyet a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara közérdekből, a mult év nyarán munka közben is bemutatott a gazdaközönségnek Szabolcs vármegyében, Görögszálláson, a Nyirség Rt. uradalmában.

Azóta a feltaláló még sok vonatkozásban tökéletesitette készülékét s most már annak ezen tökéletesitett alakban való kipróbálása és hivatalos birálata vált szükségessé.

E célból a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara érintkezésbe lépett a debreceni m. kir. gazdasági akadémiával, egyidejüleg pedig a földmivelésügyi miniszternek is jelentést tett ezirányu tevékenységéről. Ennek eredményeképpen tartatott meg december 3-án Debrecenben a m. kir. gazdasági akadémia gazdaságában a nyilvános üzembemutató, mely a készülékkel kapcsolatos üzemi adatok megállapitására és müszaki birálat lefolytatására is hivatva volt. A készüléknek üzemi és müszaki birálatára a földmivelésügyi miniszter Vladár Endre gazdasági akadémiai tanárt, a magyaróvári mezőgazdasági gépkisérleti állomás vezetőjét küldte ki, a debreceni gazdasági akadémia részéről pedig Göller János gazdasági akadémiai tanár, a müszaki tanszék vezetője vett részt a készülék müszaki elbirálásának munkájában, mig gazdasági vonatkozásban Halász Miklós, gazdasági akadémiai tanár és Hank Olivér, mezőgazdasági kamarai segédtitkár vizsgálták meg a készüléket.

A megtartott hivatalos vizsgálat, mely dr. Varga Kálmán, gazdasági akadémiai igazgató, dr. Rácz Lajos, mezőgazdasági kamarai igazgató és a földmivelésügyi miniszter részéről kiküldött Uhlarik Béla, miniszteri segédtitkár, továbbá a gazdaközönség számos tagjának jelenlétében folyt le, megállapitotta, hogy a Zaymusz-féle készülékkel felszerelt cséplőgépnél a szemveszteség alig egynegyed százalék, mig ugyanezen, teljesen jókarban lévő cséplőgépnél a Zaymusz-féle berendezés felszerelése előtt két százalékot meghaladó szemveszteség volt megállapitható.

Ezen eredmény nagy jelentőségét nem lehet eléggé értékelni, mert ha átlagosan csak két százalék szemveszteség lesz is elháritható, a készülék elterjesztése révén akkor is több, mint 3000 vagón kenyérmaggal több termés fog tényleges rendeltetésre, belföldi fogyasztásra, avagy kivitelre kerülni, az egyes gazdáknak és nemzetgazdaságunknak egyaránt nagy hasznára.

Éppen e miért örvendetes a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara azon közérdekből álló elhatározása, hogy az üzembemutatót a kamarakerület más vidékein is megismétli, igy legközelebb Szolnokmegyében, hol a nyári cséplésből származó szalmát ujra csépelve, a gazdatársadalom széles rétegeinek világitja meg: mekkora érték vész el évről évre s menthető meg e készülék alkalmazásával.

Zaymusz Illés találmánya nemcsak önmagában és a közvetlen eredményekben nagyjelentőségü, de értékes szolgálatot tett máris azzal, hogy ezen nagyfontosságu kérdésre az illetékes tényezők figyelmét reá irányitotta, akiknek tehát a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarának és a debreceni m. kir. gazdasági akadémiának, hasonlóképpen nagy érdemük, hogy e kérdés megoldását hivatalos vizsgálattal, közérdekből, elősegitették.

Alapos remény van arra is, hogy a feltaláló által eszközlendő egyes módositások révén a készülék alkalmazása még jobb eredményt fog szolgáltatni, ugy hogy a szemveszteség egy-két tizedszázalékra is lecsökkenthető lesz.

HIREK.

Heti naptár.

DEC.—JAN.	Római kat. naptár	Protestáns naptár	A nap kelte nyugta és a hold változásai
28 Hétfő	Aprószentek	Kamilla	A hét elején a nap 7 óra 40 perckor kél és 3 óra — perckor nyugszik, a hét végén pedig 7 óra és 40perckor kél 3 óra — perckor nyugszik
29 Kedd	Tamás pk.	Dávid	
30 Szerda	Dávid	Zoárd	
31 Csütörtök	Szilveszter	Szilveszter	
1 Péntek	Ujév	Ujév	
2 Szombat	Makár	Abel	
3 Vasárnap	Genovéva	Benjamin	

A Vitézek és Gazdák Lapja ajándéka.

Immár harmadik évfolyamunk fejeződik be ezen karácsonyi számmal. Hálás szivvel gondolunk azokra, akik annyi nehézség mellett hiven kitartottak mellettünk és támogattak. Reméljük, hogy lapunkat fokozatosan kifejlesztve valóban nélkülözhetetlen barátot nyernek olvasóink benne. Hisszük, hogy ezután is teljes erejükből fognak segiteni, támogatni, ugy erkölcsi, mint anyagi erejükkel.

Hálánk jeléül elhatároztuk, hogy ajándékul előfizetőinknek karácsonyra egy szép, becses képet adunk, a vitézek Főkapitánya, Magyarország kormányzója, nagybányai vitéz Horthy Miklós őfőméltósága arcképét, amelyen az ő sorai diszlenek. Ez a kép minden magyar háznak szükséges disze, ott kell, hogy legyen minden kunyhóban és palotában. A képet ez külön-külön csomagokban küldjük a m. Székeknek s az O. V. Sz. tudtával arra kérjük a Székkapitányokat, sziveskedjenek azokat alkalomkor a vitézeknek kiosztani. Nem vitéz előfizetőink mi fogjuk kézbesiteni. Reméljük, hogy eltaláltuk az ő vágyukat és örömöt okoztunk vele nekik.

Kivánunk boldog karácsonyi ünnepeket.

Az egyetemi ifjuság köszönete a numerus clausus védelméért. Az egyetemi ifjuság összességének képviselői Veér Tibor vezetésével megjelentek Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél és megköszönték neki azt a védelmet, amelyben a numerus clausus törvényét Genfben és a parlamentben részesitette.

A csehek önmagukról. Hát ugy néhanapján bizony a csehek is elmondogatják egymásról a véleményüket. Igy például a Kramarz-párt agrárius szervezetének hivatalos lapja, a »Rolle«, legutóbbi számában igy ir a cseh állapotokról: »Azt mondják, hogy nálunk a demokrácia uralkodik. Szó sincs itt demokráciáról: parvenük uralkodnak. Csak arról van itt szó mindig és mindenütt, hogy a kormányzat olyan emberek kezén maradjon, kik a nép hátán felkapaszkodtak és akik most a magasból az Istennek se akarnak leszállni. Azért kell a hatalom, mert az »uj nemesség« jólétéről van itt szó, semmi másról. Az uj nemességnek tele van a szája demokrácia-

val, az izlése azonban már több, mint arisztokratikus Ez az uj nemesség beült a régi arisztokrácia kastélyaiba, palotáiba, autó nélkül egy lépést nem tesz, vadászik, versenyistállót, tisztavérü kutyákat, szeretőket tart s a kisujjában van mindennemü hazárdjáték. Kiismeri azonban magát abban is, mi módon kell váltót hamisitani s becsapni a választókat. Ebben különbözik a régi, igazi arisztokráciától, no meg abban is, hogy minden szemérmérzet hijján van s annyira szemtelen, hogy szájában a haladás és humanitás jelszavaival, pompásan tudja szolgálni — kizáróan a magánérdekeit. Ez az uj nemesség éhezik a hatalom után s bottal nem lehet el verni, ha pénzt látnak valahol...«

Komárom mire jutott . . . Komáromból irják: Az állampolgárság terén a cseh rendőrség rendes razziákat tart a város lakosságának körében és a lakosságot százával idézi meg a városházára, ahol illetékességükre vonatkozólag kihallgatják őket. A magyarságnak ez az ujabb zaklatása általános felháborodást keltett a polgárság körében. Nem népszerübb a finánc sem a rendőrnél. A cseh finánccok a világ legtalálékonyabb emberei. Legujabb stiklijük az, hogy a dohánytermelők által beszolgáltatott dohány árát nem fizetik ki a gazdáknak, hanem vagyondézsma fejében elszámolják, vagy pedig adóra tartják vissza. Az adófelszólamlásokat nem veszik figyelembe és a megszállott területen egyetlen adófelebbezési tárgyalást sem folytattak le. Az eljárás azért is nagy elkeseredést okoz, mert például azok a tótok, akiket a csehek magyar vidékekre telepitettek, egyáltalán nem fizetnek adót. A magyar fizeti a rettenetes adókat, ellenben földet nem kap. Hodzsa Milán, cseh földmivelésügyi miniszter, aki a magyarok földjét Komáromban a cseh szociáldemokraták között osztotta ki, a magyaroknak is igért földet a Csallóközben a választások előtt. Ez a választások után természetesen elvesztette aktualitását. Ezzel a paraszti fogással a Duna mellékén mégis huszonötezer szavazót tudott összeszedni, amellyel egy Duchaj nevü magyarfaló tótot küldöttek a cseh parlamentbe.

Mi történt bel- és külföldön.

Belföldi események.

A nemzetgyülésen a numerus clausus ügyében előterjesztett interpellációra Klebelsberg kultuszminiszter válaszolt, előadva, hogy több nemzetközi zsidó szervezet beadványt intézett a Népszövetséghez azirányt, hogy állapittassék meg: vajjon a numerus clausus összhangban van-e a trianoni békének a felekezeti nemzetiségi és faji kisebbségek védelméről szóló rendelkezésével. A Népszövetség foglalkozott is a kérdéssel s az ő előterjesztését ezirányt meg is hallgatta.

A kormány álláspontja e kérdésben a következő: A numerus clausus nagyrészt szociálpolitikai intézmény s célja, hogy az értelmi proletáriátus kifejlődését megakadályozza. Az elszakitott országrészekből kiözönlött értelmiségek tultengésének következtében a társadalom egész szerkezetének egyensulya megbomlott. Nem lenne értelme diplomához juttatni olyanokat, akiknek azután a diploma kenyerét adni nem képes és épen ezért vezettetett be a számbeli korlátozása a felvételeknek az intellektuális elemeket nevelő főiskolákon. E korlátozás alapját a faji számarány adta s ép ugy érintette a keresztényt is, mint a zsidót. A zsidóság, bár számarányához képest csupán 5.9 százalékban foglalhatott volna helyet az egyetemek padjain, mégis átlag minden évben kétszer akkora százalékban vétetett fel. A numerus clausus megfelel ama rendkivüli viszonyoknak, amik között az ország pillanatnyilag él. Ha a magyar társadalmi egyensuly helyreáll, akkor kerülhet sor majd a javaslat módositására. Az elnök szavazásra tette fel a kérdést, melyben a kormánypárt, a keresztény gazdasági párt, a fajvédők és a keresztény-szociálisták a kormánnyal szavaztak, mig a demokratikus-blokk polgári pártja és a szociáldemokraták ellen. A nagy többség a választ tudomásul vette.

A nemzetgyülés pénteki ülésén Kéthly Anna szoc. dem. képviselő a nemzeti hadsereg ellen inté ett támadást. Annyira botránkoztató volt beszéde, hogy még a baloldali demokratikus-blokk vezére Szi'ágyi Lajos is a legélesebb szavakkal utasitotta vissza. Hadseregre szükség van és el kell készülnünk a védelmünkre, az esetre, ha megtámadnának. E en s avait általános helyeslés kisérte. Ezen körülmény hozzájárult ahhoz, hogy a különböző baloldali elemekből álló blokk felbomoljék.

Törökország háborus készülődései.

A népszövetségi tanács a mult héten az angol védelem alatt álló Irak királyságnak itélte oda a vitás mosszuli petroleumterületeket. A dön és hire hihetetlen izgalmakat keltett Angorában, ahol a miniszstertanács Musztafa Kemál basa elnöklésével nyomban összeült és azóta éjjel-nappal a további teendőkről tanácskozik. Mivel pedig a tanácskozásokban a török vezérkari főnök is részt vesz, ugyláts ik Törökország határozottan viss autasi ja a népszövészségi döntést és egészen komolyan ujabb háborura készül A török diplomácia tagadhatatlanul fényes sikert ért el azzal, hogy ennek a vitás kérdésnek az eldöntését hét évig halogatni tudta. Most mikor a dolog tö ésre került a diplomácia elhallgat és átadja a szót a török hadseregnek. A keleti kérdés tehát még ma sem jutott nyugvópontra, hanem minden percben el lehetünk készülve az ellentétek kirobbanásá a és a körülményektől függ, hogy mennyire l het ha árok közé szoritani a háborus tüzvész puszti á a t. Kele en, de itt nálunk is Közép-Európa s ivében annyi gyujtóanyag halmozódott fel a reánk erőszakolt igazságtalan páriskörnyéki békekötések óta, hogy semmi csodálniva sem lehetne azon, ha a háboru Törökország határain tulcsapna. Épen ezért jó lesz nekünk is szá azon tartani a puskaport, nehogy meglepetések érjenek.

Vihar a cseh parlament megnyitásán.

A régi osztrák képviselőház idejére emlékeztető viharok között nyilt meg az uj választásokon alakult uj cseh parlament. A választásokon szokatlanul megerősödött ellenzéki pártok nagy lármával és gunyos szitkozódással fogad ák Svehla cseh miniszterel ökö, aki alig tudott szóhoz jutni. Zsákszámra ho ták az ellenzéki képviselők a panaszokat és a szó s oros értelmében véve a miniszterek fejéhez vagdosták azokat. Leirhatatlan botránycokba fult a tá gyalás, miközben az ellenzéki és a cseh kormánytámoga ó képviselők csoportosan összeverekedtek.

Pénzügyi válság Franciaországban.

Eddig már rövidesen két kiváló pénzügyi tehetségnek elismert francia szakember bukot meg a pénzügyminiszteri székben és pedig Cailloux és Loucheur. Mindkettő, mint valami pénzügyi megvál ó foglalta el a pénzügyminiszteri széket és mindkettő arányla rövid idő alatt ugy lejáratta magát, hogy szégyenszemre kellett távozniok. Most a után Domner személyében, egy régi vágásu egyszerü pénzügyi s akember vette át a pénzügyminisztérséget, aki nem csap valami nagy hü-hót, mint annak idején két elődje, hanem szorgalmasan és csendesen neki áll a helyzet megmentésének. Kinevezésének hirére a francia nagy gyáripar tiz milliárd frnakot ajánlott fel

a pénzügyi egyensuly helyreállitására. A francia frank zuhanása ennek következtében megállt, ami nagy eredmény és az uj pénzügyminiszter müködése iránt kifejezett bizalom jele.

A marokkói helyzet.

A marokkói helyzetről meglehetősen ellentmondó hiresztelések érkeznek. A téli időjárás zordonsága miatt a harci tevékenység szünetel, de hir szerint Abd-El-Krim felkelővezér nagyszabásu előkészületeket tesz a tavaszi hadjárat megkezdésére. Az amerikai szenátusban erélyes felszólalások hagzottak el Franciaország marokkói hadjárata miatt és kifogásolták azt, hogy most mikor Franciaország nem képes amerikai adóságait törleszteni, ilyen költséges hadjá atot visel. Az egyik szenátor kiméletlenül szemére vettette a franciáknak, hogy lopni mennek Marokkóba, el akarják lopni egy szabad nép országát és szabadságát. Legujabb hirek szerint Abd-El-Krim hivatalos megbizottja a béketárgyalások megkezdérére Párisba utazott.

Kattowitzi bombamerényletek.

Szombaton este 8 óra tájban bombamerényletet követtek el Sziléziában, a »Kattowitzer Zeitung« cimü lap szerkesztősége ellen. Nagyobb mennyiségü robbanó anyag robbant fel, azonban a gépek sértetlenek maradtak. Emberéletben nem esett kár, de a hatalmas robbanás következtében az anyagi kár tekintélyes.

Az amerikai alkoholellenes törvény csődje.

Washingtoni kincstári hivatal rendeletet adott ki, mely február elsejétől kezdve az orvosi szerek, füszerkivonatok és szirupok készitésében megengedi az alkohol és bor használatát. A képviselőházban egyébként is heves támadást intéztek az alkohol-ellenes törvény ellen, mely kivihetetlennek bizonyult. Ware köztársasági képviselő kijelentette nyilt ülésen, hogy a kormány, amikor kisérletet tett a törvény végrehajtására, milliókat dobott ki és most kénytelen bevallani veréségét. Javasolták, hogy a kormány engedje meg a 7 és fél százalékos sör készitését. Ilyen körülmények között teljesen idős erüllnek lá szik annak megállapitása, hogy az amerikai alkohol-ellenes törvény csődött mondott.

Rádiókészülékek

legmegbizhatóbb beszerzési forrása a

Magyar Távirati Iroda rt.

rádió eladási osztálya

Budapest, IV., Városház-utca 10. szám.

Telefon 8-24, 90-70. Telefon 8—24, 90—70.

Rádiókészülékek, alkatrészek, szerelési anyagok, huzalok, akkumulátorok, audion lámpák gyári árban. — Készülékek szakszerü felszerelése és üzembehelyezése a vidéken is, kivánatra eszközöltetik. Igazolt vitézeknek 10 százalék engedmény és kedvező részletfizetési feltételek.

Mindennemü felvilágositással készségesen szolgál.

Téli sport. Vidám korcsolyázók serege Budapesten a Vajdahunyad vár alatt.

SPORT.

Az európai birkozóbajnokság eredményei: Légsuly: 1. Magyar A. (magyar). 2. Gozzi (olasz). 3. Ponte (olasz). — Pehelysuly: 1. Németh J. (magyar), 2. Steining (német), 3. Malmberg (svéd). — Könnyüsely: 1. Keresztes L. (magyar), 2. Seszta (osztrák), 3. Matura (magyar). — Kisközépsuly: 1. Bräin (német), 2. Kokkinen (finn), 3. Gruppioni (olasz). — Nagyközépsuly: 1. Westergreen (svéd), 2. Rupp (német), 3. Papp (magyar). — Nehézsuly: 1. Svensson (svéd), 2. Badó R. (magyar), 3. Bohn (francia). Pontverseny: 1. Magyarország 19 pont, 2. Németország 12 pont, 3. Svédország 10 pont, 4. Olaszország 8 pont, 5. Ausztria 4 pont, 6. Finnország 3 pont, 7. Franciaország 3 pont, 8. Jugoszlávia 1 pont.

Vasárnapi labdarugómérkőzések: I. osztály: FTC—UTE 2:0 (0:0), MTK—Törekvés 2:0 (1:0). II. osztály: BSE—MAV 3:1 (1:0).

Vadászat.

Vizi vadászat.

Az alföldi ember ugy van a vadászattal, mint Petőfi Sándor, mikor azt mondja: »Mit nekem te zordon Kárpátoknak...«

Nagyon szép a nagyvad vadászata, de mégis csak hozzávonzza, huzza az alföldi ember szivét a kis vadhoz a megszokás, a gyermekkori emlék. Különösen a vizi vadászat örömei talán a legteljesebbek. Van is értelme a dolognak. Hiszen a szárazon való cserkészet kutyával nagyon mulatságos, de egyhangubb a vizi vadászatnál. Fürj, fogoly, nyul kimeritu a száraz vadászat tárgyát. Viszont a vizi vadászatnál a vadászati tárgyak sokfélesége mindenesetre szórakoztatóbb. Mert a ludak, kacsák magukban véve is elegendő fajtát szolgáltatnak, hát még a többi: a szalonkák, lilék, parfutók, godák, polingok, gólyatócsök stb., amelyek valamennyien a »sneff« gyüjtőnév alatt ismeretesek a legtöbb laikus vadásznál. A gémek már nem annyira izgatják a vadász szivét, azonban mint szobadisz, trófea, vagy a kalap mellé tüzendő tolla miatt, ezek is állandó vadászati tárgyak. Mindenesetre egy tavaszi nászruhában diszelgő bibergém, szürkegém, vagy üstökös gém, de még a

bakcsó vagy quakvarju is szemet szur az ögyelgő vizi vadásznak. Meg kell még emlitenem a kanalas gémet és a dobos gémet vagy bölömbikát is, amelyeket, szegényeket, sem nem érdemes, sem nem szabad pusztitani, egyben a kis prezgémmel. Igy tehát szivből felkérem vadásztársaimat a védelmezésükre.

Eppen igy vagyunk az ugynevezett ibisszel, vagy batlával is. Nyomorult zsákmány ugyis, hiszen olyan mocsárszagu a husa, hogy csupa borzalom, tolla pedig mit sem ér. Hátha még tudjuk, hogy bizony ökelme igen szereti a kis vöröshasu ungokat, békákat. En legalább több izben találtam maradványait a felboncolt példányban. Hébe-hóba még arról is hall az ember, hogy itt-ott hattyu is megfordult a réten. Két évvel ezelőtt Baracspuszta vizein lőtt egy orvvadász hat darabból álló csapatból egyet. Magam is láttam ez év tavaszán őket az apaji tóságon kódorogni. Ugyanakkor fekete gólyát is láttam ugyanott, kanalas gémekkel összevegyülve.

Darvakról is tesznek emlitést tavasszal és ősszel, amelyek, sajnos, már nem állandó vadjaink, hanem csupán átvonulók. Régi, szép emlékeink szerint a darvak vadászai nyomról nyomra követték e királyi madarakat. Volt is hasznuk belőle szépen, hiszen alig volt olyan kócos legény, akinek kalapja mellől hiányzott volna a darutoll, pedig jól megfizették az árát.

Viszont régi udvarházak, kastélyok, majorok udvaráról sem igen hiányzott a büszkén lépegető daru, amely mintegy rendőrszolgálatot végzett a baromfi udvaron, eltekintve attól, hogy hangos, harangszóhoz hasonló, kiáltásával állitólag megjósolta az esőt. Mindenek felett áll azonban a kócsag, annak is a nagyfajtája a »király kótyag« paraszti nyelven. Pedig a kisebb változata is bámulatos szép madár. Hát még a nagy. Napjainkban külön törvény intézkedik sorsa felől, megvédve őt mindenféle nemü pusztitás ellen. De meg is érdemli. A pancsovai nagy réten jómagam is figyeltem őket, ahol az én ott tartózkodásom alatt évente költött az Intacsa nádasában két-három pár. Ezek nagyok voltak, mig Kupinovó mocsaraiban inkább kis példányok költöttek kárókatonákkal és más gémfajtákkal együtt. Ez volt a hires Obeaszka Bara. Sajnos ugy a pancsovai rét, mint a Szerémség ma már idegen bitorlók rablóvadászainak a tanyája. Ugy látszik a tilalmazásnak van már látszatja, mert ez év folyamán Apajon két nagy példányt láttam sétálgatni szürke gémek társaságában. Van még kis nyomorult országunknak egy érdekes vizi vadja, amely még nem pusztult ki. Ez a nyári szürke, vagy tőkés lud. Sajnos nem hiszem, hogy soká tartsa magát, mert a tojásszedő rabló nép hamarosan kipusztitja. Hiszen, ha tojásait rendszeresen elszedik, előbb-utóbb megunja a kinlódást és nem fog többé visszajönni költés végett. Eppen igy vagyunk mellékesen legyen megjegyezve, a tuzokkal is. Ez is előszeretettel tojik le a réten, ahol bizony a tojásrablók könnyen reátalálnak nyomorult fészkére.

A tóságok kedves állatai még a szárcsák és buvárok, vagy vöcskök. Bizony a pecsenye vadásznak nem sokat érő jószág egyik sem, különösen a kis bujárok vagy vöcskök nemzedéke, azonban, mint staffárs, igen sokat mutat. Különösen ott, ahol tisztások, limányok mutatkoznak a nádas, gyékényes ligetek között. Valami különleges látvány, amit a kis bujárok, meg a szárcsák serege védekezik a ragadozó madár — pl. a réti héjja — posztorkodásai ellen. Összeverődnek nagy foltba a tisztásokon, s amint a héjja le akar csapni... srr! eltünik valamennyi a viz alá. Már a nagy, vagy bubos vöcsök többet érő zsákmány, hiszen gyöngyfehér melle sokatérő női toilette alkatrész. Vagy boá-nak, vagy karmantyunak, vagy kalapdisznek alkalmazzák. De felkösse ám a gatyaszárát, mert bajos puskavégre kapni őkelmét. A vizityuk és kis öccsei a vizi csirkék már nem érdeklik annyira a vadászt. Egyedül talán a haris madár az, amely néhanapján aggatékra kerül, bár tapasztalatom szerint manapság erősen kipusztult rétjeinkről. Pedig az ő jellegzetes »két kés« mondásával szinessé tette tóságaink környékét, viszont tapasztalatlan vizsláinkat erős próbára tette bujkáló természetével. Vannak még vadászszempontból érdektelen seregei a madaraknak, melyek a tóságok, rétségek állandó lakói. Ezek az ugynevezett halászmadarak. Nem akarom részletezni őket, hiszen ez már nem a vadászt érdeklő dolog, hanem az ornithológus terénuma. Óriási rajokban lepik el rétjeinket, tóságainkat; kisebb-nagyobb egyedei sokszor becsapják a vadászt, midőn lesve kácsa, lud helyett egyszerre elébe kerülnek. Estefelé károgásuk, rikoltozásuk elkezdődik s csak a késő éjjeli órákban lesz vége, hogy a zátonyokon, partokon összeverődnek. Majdnem kipusztult rétségeink egyik szép madara a pörgeorru sneff, vagy gulipán. Igaz, hogy sohasem volt tömeges megjelenésü. De a széki csér már az volt, s most mégis igen gyéren mutatkozik. A bibicz még birja, de azt vélem az se sokáig, mert már gyérül erősen a szárcsával, harissal egyetemben. A széki gólya, vagy gólyatöcs, hellyel-közzel még elég nagy számban fészkelő madarunk a nagy godával, vagy lotyó sneffel együtt. Igen elsőrangu helyet foglalnak el — mint vadászzsákmány — a szalonkák. Ezek háromfajta nagyságban vonulnak hazánkon keresztül, tavasszal és kora ősszel. Néhány adat arra is van, hogy itt is költenek elvétve és hellyel-közzel. A közepes a leggyakoribb. Zsombékos helyeken — ahol dus zsákmányt talál, holmi apró férgek, meztelen csigák stb. képében — néha rajokban telepszik meg, örömére a vadásznak.

A nagyobb, vagy dupla sneff, már nem oly sürün fordul elő. Azonban, ha reáakadnak a megszálló helyére, pár száz darabot is találhatunk belőle hébe-hóba. Ezt valamivel könnyebb lőni is, mert nem oly rebbenős, mint a közép. Hangja sincsen neki, mint a rokonának. A kicsi, vagy szőrszalonka alig passirta nagyságu, s nem igen jelentős vad. Néha napján még kukoricatarlókon is előfordulnak egyes példányok, mindhárom fajtából.

vitéz Halmay.

(Folytatjuk.)

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában.
Hiszek egy istent örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR
STERNBERG
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 60.
1. Egyszerü fenyőfából készült hegedü 80.000
2. Jó kidolgozásu iskolahegedü . . . 200.000
3. Finomabb, kell. mese erős hangu hegedü 300.000
4. Valódi ébenfa felszerelésü Stainer-modell remek hangu 400.000
Finom, préselt formatokok és tasakok legolcsóbb árban.
Saját húrfonodánk gépüzemre!

Murillo világhirű spanyol festő képe: Karácsony. *Correggio: Szüz Mária a kis Jézussal.*

Szerkesztői posta.

Miután a lapunk árát a lehető legmélyebbre leszállitottuk, ezévben sajnos nem áll anyagi módunkban kedves olvasóinknak karácsonyi ajándékként egy hasznos és terjedelmes naptárt adni. Mi is nagyon sajnáljuk ezt, mert azt szerettük volna, hogy egy ilyen, egész éven át érvényes és jó tudnivalókkal bővelkedő, hazafias szellemmel telt könyvet, — különösen szegénysorsu vitézeink asztalára mi tehettük volna fel. E helyett igyekezni fogunk, hogy ezt lapunk más számaival kipótoljuk.

Ismerve olvasóink egy részét, kiknek a jó könyvek és ujságok kiválasztásában még kellő ismeretük és gyakorlatuk nincs, őket arra kérjük, ha e hiányt más naptárral fogják pótolni, jól nézzék és válasszák meg milyet vesznek. Legalább itt ne érjen minket szégyen, hogy méltatlanok kerültek helyükbe.

Akinek tehát erre pénze van, de nem tudná milyet vegyen, irjon nekünk. Mi vagy jó naptárcimet adunk, vagy itt beszerezve utánvéttel cimére elküldjük. Szerk.

—

Vitéz Papp Béla, Somogyszill. Örömmel vettük lelkes elhatározását. Gazdasági cikkekre, különösen olyanokra, melyek a kisgazda és kezdő vitézek gyakorlati gazdasági tudását fejleszti, igen nagy szükségünk van. Ebből kérünk, amennyit csak lehet! — vitéz K. M., Szelevény. Leventékhez irt sorai közlésre nem alkalmasak. Ha napi munkájában elfáradt s még jut kevés ideje olvasson sokat, mert jó magyar szive s fogékony esze van. — vitéz P. J., Salgótarján. Mást kérünk! — vitéz E. K., Budapest. Sorait alkalomkor közöljük. Azért szivesen vesszük, ha addig is ir, csak azt ajánljuk, tekintve, hogy lapunk kis helyén sok mindent kell tárgyaljon, irjon tömören s szigoruan a tárgyról. — vitéz Veres Mihály, Dusnok. Vitézségi éremről ágazolványt állithat ki a vármegyei népgondozó hivatal vagy még biztosabban a Hadilelvéltár (Budapest, Bécsi kapu-tér). A velünk közölt adatokat sziveskedjék lehetőleg még részletesebben levélben megirni s 10—15.000 K eljárási dij ellenében hiteles okmányt fog kapni. Ha azonban a vármegyei népgondozó közelebb esik, akár személyesen, akár levélben járjon el. Ingyen kaphatja meg az éremigazolványokat. — vitéz Hajdu Mihály, Füzesgyarmat. vitéz H. Zs. részére az O. V. Szék »Vitézek« felhivása alapján továbbra is küldeni fogjuk a lapot. Az nem lehet akadály, hogy ő most bevonult a nemzeti hadseregbe, sőt szivből örvendünk, hogy nemcsak ő, hanem más derék honvéd bajtársa is látni s olvasni fogja lapunkat Önt csak arra kérjük, e lapunkat küldje utána postán, közölje uj cimét, hogy a következő lapot már közvetlen odaküldhessük. Előfizetési dijat kérjük befizetni. — vitéz Papp Imre őrmester, Ujkécske. Ugy látjuk, nagyon kivánosi ember! Most az egyszer mi is azok leszünk s azt kérdezzük, mily célból kéri ezen adatokat? Ha megmondja, mi is szivesen megirjuk. — vitéz Benke József, Szabadhidvég. Feltalált készülékét a járási hadnagy vagy Székkapitányságnak alkalomadtán mutassa be. Ha e szervek jónak találják, az O. V. Sz.-hez jelentést tesznek. Enélkül nem tudunk a kérdéshez hozzászólni, hiszen azt sem irta meg, milyen készülékről van szó. — vitéz Kemény Simon. »Karácsony« cikkére már nem kerülhetett sor. Igazságosak akartunk lenni. Eltesszük. — Machula Béla, Szentendre. A verseket kissé későn kaptuk, de átnézzük. — vitéz Csonka Kálmán, Veresegyház. Beadott kötták ügyében sziveskedjék a szerkesztőséget személyesen felkeresni. — vitéz Szinay László, ezredes. Küldött szöveget nagyon köszönjük. — vitéz Rab Gábor, Bag. Értesitését megkaptuk. — vitéz Káldi János, Celldömölk. Ott lehet valami hiba, mert a lapot itt pénteken reggel postára tétetjük s igy hamarább kellene megkapnia. — vitéz Szalai Jenő, Ambrózfalva. A kormányzó ur Ofőméltósága 1868 junius hó 18-án született. — vitéz Dudás Pál, Csanádmegye. Nemzetességed igen derék ember. Háboruban öt izben 12 sebből vérzett. Nem sok ember van, aki ilyen vitézséggel dicsekedhetik. Mi szeretjük Önt, ugyszintén többi bajtársait is, azért nekünk még jobban fáj, hogy a vitézségi érempótdijak ügyében nem tudunk jelenleg segiteni. Legyenek türelmesek, mint amilyen vitézül kitartottak a harcmezőn. Láthatja 17. számunkban, hogy mi jót akarunk, de tudjuk, hogy jelenleg az állam nem tehet többet. Mi bizunk benne és türelmesen várunk, mig az állam e fontos kérdést rendezi. Ez nem üres vigasztalás, ez meggyőződés. Egy olyan edzett embernek nem jól áll, ha elragadtatja magát. — vitéz Juhász Endre, Nagycenk. Nagyon köszönjük, hogy gazdasági szakkérdésekben segitségünkre siet. Munkatársaknak sem adunk külön, részletes feladatokat, csak arra kérjük, küldjön kezdő gazdák részére szükséges gazdasági tanácsokat, útmutatást, az illető évszakban végzendő dolgokról. Terjedelmét sem szabjuk meg. Ön, mint uradalmi intéző, jobban ismeri és tudja, mit hogyan kell megértetni a földmivestár adalommal. — vitéz Ferenczi Péter, Lajoskomárom. Eddig 12 katasztrális hold bérleten gazdálkodott s most e bérlete lejár. Azt kérdezi, mit tegyen? Ne essen kétségbe, mert ez rossz, elavult magyar szokás. Keressen egy ujabb bérletet addig is, mig vitézi telket kap, mert a föld olcsóbb lett, az állatjait pedig ne adja el, mert az árak leestek. Véleményünk az, hogy egy talpraesett magyar ember mindig előre gondolkozik s igy már Önnek is előbb kellett volna uj föld után hogy járjon. Érdeklődjék még a megyei Széknél, ott is szokott lenni bérlettelek. — vitéz Hefty Frigyes, Budapest. Nemzetes asszonynak köszönjük a kedves kis

»Katica-bogár«-t. Önt kérjük, hogy ismert szaktudásának termékeiből mielőbb küldjön valamit. Mi kezdetül szeretnők egy egyszerü vázlaton a repülés elvét és egy gép főbb alkatrészeit az egyszerübb olvasóinknak bemutatni. — vitéz Balázs József. A kért képet — mint előbb irtuk — ajándékba küldjük. Helyezze szobája legszebb helyére s hüséggel zárja szivébe. A küldött nótát már ismerjük. A mezőről hazatérve, vagy csendes este a kapu előtti padkán jó barátaival énekelgesse, mert szép a dallama és sok igazság van benne. Miután ismerjük, nem közölhetjük. — vitéz Szovátay György, Budapest. Nagyon köszönjük ajánlatát, mely szerint földmérési, parcellázási, tagositási, telekkönyvi és kataszteri ügyekben felmerülő kérdéseinkben támogatására számithatunk. Utódállamokra vonatkozó részt e lapban máshol közöltük. — Dr. vitéz Galambos Imre, Tass. Cikket köszönjük és közöltük. Sziveskedjék folytatni, de helytakarékosságból kissé tömörebbet kérünk. — vitéz Mezőkeresztesi János, Pereces. Olvassa el, amit vitéz Dudásnak irtunk. Ez Önre is vonatkozik. Ehhez csak még azt füzzük, ha békében is egy vitézhez illően akar cselekedni, nevelje fiait még vitézebbnek, hogy azt a sok nyomoruságot és nélkülözést, melyből Önnek is sok jutott, az ellenségeinknek visszaadhassuk. — vitéz Kovács Józsefné, Szombathely. Versét átjavitottuk és közöljük. — vitéz Rostás Jánosné, Gyula. Köszönjük és közöljük. — vitéz Barna János, Kupon. Véleményünk szerint a tengerit és rozsot az apja kellene, hogy visszafizesse. Ha Ön akarja rendezni a dolgot, kérjen az apjától egy irást, amelyben elismeri, hogy érte mennyit fizetett s ezt még a többi örökösökkel is irassa alá, igy ezt az osztozkodásnál a javára be kell, hogy számitsák. A kezesnek nincs közük a dologhoz, mert az adósnak vagyona van. — vitéz Feördeös Vilmos, Budapest. Kozma Andor »Honfoglalás« cimü éposza minden könyvkereskedésben kapható.

Magyarország legrégibb, legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti és borászati szaklapja a

„BORÁSZATI LAPOK“

mely már 57. évfolyamában jelenik meg. E szaklap hü tükre ugy a magyar, mint a külföldi szőlészeti és borászati haladásnak. Eredeti tudositásaival a szőlő- és borforgalom állását a legmegbizhatóbban közli. Tanácsot és utbaigazitast dijmentesen ad.

Laptulajdonos és szerkesztőtárs: **Dr. Baross Endre**

Szerkesztésért és kiadásért felel: **Dr. Drucker Jenő**

Előfizetési ár ¼ évre 80.000 K.

BŐRÖNDÖT

ÉS BŐRDISZMŰÁRUT

a legolcsóbban készit és javitanak

Ultsch és vitéz **Jókuti**

bőröndösök

IV., Városház-utca 16.

!!! Állandó kész raktár !!!

Vitézeknek 10 százalék engedmény.

„Nagyatádi.“

Adta: a föld. A somogyi barázda.
S testvérként nézett a buzakalászra.
Hulló veriték s a napfény nevelte
s ezernyi álmot látott a lelke.

Csendesen indult, vállán tarisznya,
hiába hivta bölcsője vissza,
hétmérföld-lépő csizma a lábán:
s vitték az álmok... szines szivárvány...

Halk éjszakákon tán sirt a lelke
mégis csak ment, ment s egyre cipelte
apró magyarok gondját, keservét
— kevesen vittek nagyobb tehert még!

Kicsi kunyhóból hozta a lába
s halkan köszönt a nagy palotába.
Hirnévhez, ranghoz vitt fel az ut
s ő dédelgette az árva falut.

Fél emberöltő — hány csepp veriték?
S nagy konok hittel ölelte népét,
mig összeroppant. De tul a halálon
valóra éled sok szines álom.

Adta: a föld. A somogyi barázda.
S hogy megtért hozzá: ölébe zárta.
Anyás-szeliden ringatja, rengve
s ringó kalászban sóhajt a lelke...

GYULA DIÁK.

Könyvismertetés.

Hadtörténelmi könyvek.

A m. kir. Hadtörténelmi Levéltár kiadásában részint már megjelentek, részint még sajtó alatt vannak doberdói Breit József ny. altábornagy alábbi müvei:

»A vörös háború története«, két kötet, postaköltséggel 90.000 korona,

»A szerb háború története«, egy kötet, postaköltséggel 65.000 korona,

»Az egyetemes hadtörténelem vázlata«, két kötet, postaköltséggel 85.000 korona.

Doberdói Breit József ny. altábornagy tiszteletreméltó katonai és hadtörténetirói multja feltétenül biztos garancia arra, hogy azok, kiknek érdeklődésére a szerző ezen müvei számottarthatnak, a cimükben jelzett eseményeknek igen hü és maradandó becsü fotografiáját kapják.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden darab saját készitmény és tiszta bőranyag.

Tiszti csizmák boxbőrből kemény- v. puhaszárral . . . . K 650.000-től
Munkáscsizmák erős tehénbőr, fekete vagy barna strapára K 450.000-től 550.000-ig
Munkás bakancsok erős tehénbőrből . . . K 140.000-től 180.000-ig
Férfi fűzős vagy cugos cipők erős box- v. tehénbőrből K 225.000—250.000-ig
Női regatta vagy spanglis boxbőrből . . . . . K 190.000
Női regatta magas szárú boxbőrből . . . . . K 250.000
Női diszes, spanglis, lakk vagy antilop cipők . . . . . K 280.000

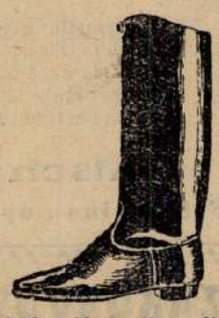

Vidékre postán utánvéttel küldök. Meg nem felelőt kicserélek.

Vágó B. Jenő Budapest, VIII., Kun-utca 11.

Kedvezményes fogorvoslás

a **Vitézi Rend** tagjainak és hozzátartozóinak.

Foghuzás, fogtömés, szájpadlásnélküli műfogak rendkivül kedvezményes árban

Elsőrangu porcellán aranygombos műfog . . . . . K 65 000
II. rendü . . . . . „ 50.000
Regi műfogsorok átalakitása elsőrangu kivitelben, foganként . „ 40 000
Platina ezüst korona . . . . „ 180.000

Elsőrangu munka szavatosság mellett.

Dentist

FENYVESI MENYHÉRT

Budapest, IX., Ráday-utca 5. Kálvin-tér mellett.

Vidékiek soron kivül. Rendel: 9—6-ig.

Vitézi egyenruhát

legjobb kivitelben, igen jutányos árban készit.

Munkaruha . .	**150** ezertől
Divatöltöny . .	**700** „
Télikabát . . .	**1,400**.000-től
Mikádó . . .	**550** ezertől
Bundabekecs . .	**1,300**.000-től
Bőrkabát . . .	**1,500**.000 „
Bőrraglán . .	**3,200**.000 „
Esőköpeny . .	**325** ezertől
Gyermekruha .	**320** „
Fiu-öltöny . . .	**460** „
Fiu-kabát . . .	**320** „

Mindenféle libéria. kocsis, inas, vadász, soffőr-öltözet.

!! KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET !!

Legszebb, leghasznosabb időtöltés

a fényképezés

Fotografáló gépek már 300 ezer koronától feljebb. Összes fotocikkek, papirok, lemezek, vegyszerek állandóan raktáron — Kérjen árjegyzéket, tegyen próbarendelést, állandó vevőnk marad Vitézeknek 10% engedmény.

Hatschek és Farkas

Foto-, kino-, optika. Károly-körut 28.

SZAKORVOSI RENDELŐ vér- és nemibetegek részére Ezüst salvarsan oltás.
Rendelés egész nap. **dr. Fényes Lajos** Rákóczi-ut 32 I. emelet 1. (Rókussal szemben.)

Csáthy Ferenc rt.

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat zeneműves, papir- és irószerkereskedés

Főüzlet: Debrecen, Ferenc József-ut 8. Telefon: 2—96.

Fióküzletek:
Budapest, I., Krisztina-körut 133. Tel.: J. 25-26.
Berettyóujfalu, Kossuth-utca 673. Telefon. 65.

Tudományos, szépirodalmi és iskolakönyvek, zeneművek, ujság és divatlap előfizetések, névjegyek, mindenféle nyomtatványok, könyvkötészet, iró- és rajzszerek, papiráruk, levélpapirok, hirdetések felvétele az összes lapokba.

Igazolt vitézeknek 10 százalék árengedményt ajánl.

Vitézek ügyeit levélbeli megkeresésre akár központunk, akár fiókjaink haladéktalanul elintézik.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a VITÉZI REND tagjait, hogy minden szakmámba vágó munkát, ugymint: ***polgári, katonai és vitézi egyenruha készitését*** *a legjutányosabb áron elvállalom. Elsőrendü, kifogástalan munkámért szavatossággal felelek. A zöld igazolvány felmutatoinak haj andó vagyok 3 havi részletfizetési kedvezményt nyujtani mindenféle kamat és dijtöbblet felszámitása nélkül.*

Vitéz bajtársaim szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

vitéz ***Csébi Miklós*** *szabómester*

Budapest, IV., Bastya-utca 4.

Vitézek figyelmébe!

Minden e nü **polgári- és diszmagyar-**

ruhákat

készitek a legszebb kivitelben, elsőrendü szabás- és kidolgozással.

Vitézeknek kedvező fizetési feltételek mellett.

Szaktudásomról bizonyiték az is, hogy hosszabb időn át, egy belvárosi Salonban, mint szabász sikeresen működtem. Telefonhivásra házhoz jövök mintákkal.

Ezen reményben kérem a Vitéz bajtársak szives támogatását és minden munkámért felelősséget vállalok.

Bajtársi tisztelettel

vitéz Hárs Károly uriszabó. Budapest, IX. Ranolder-utca 5. II. emelet I.
:: Telefon: József 3—48. ::

Megközelithető az Üllői-utról, a Mester-uteáról és a Ferenc-körutról.

Kiadja a »Vitézek és Gazdák Lapja« lapvállalat.
Felelős kiadó: Dr. Farkass Jenő.
Szerkesztőségi óra: hétköznaponkint d.-u. 5—6.
Budapest, IV., Városház-utca 10., félemelt 3.

LELT. 1995

Karácsonyi melléklet

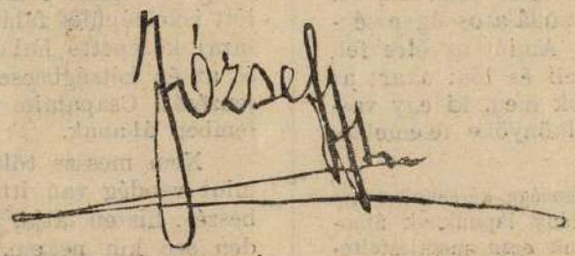

vitéz József királyi herceg tábornagy Őfensége arcképét a magyar vitézségről irt cikkével kapcsolatban közöljük.

A magyar vitézség nagy napjai.*

(Képek a háborúból.)

József főherceg Ő kir. Fensége akadémiai székfoglalója 1921. május 8.-án.

Háborus naplómból néhány lapot szakítottam ki, hogy a ma rendelkezésemre álló rövid idő alatt olyasmit mutathassak be, ami nem tudományos értekezés, hanem az események elbeszélésszerű rövid sorozata, a háború dicsőségeinek és keserves kinjainak hü képe.

Készakarva kihagytam belőle minden hosszabb magyarázatot és hadászati mérlegeléseket.

Laborczfő, 1915. május 7.

A nagy, szent nap! Ünnepi hangulat lelkemben! Oly bizonyos vagyok abban, hogy Isten segélyével, szeretett, vitéz VII. hadtestem a nagy kárpáti csatában megtörött oroszt hazám szent határaiból ma kiveri!

Még nem pitymallik, midőn kemény fekhelyemből, a kövezetről, fájós tagokkal felkelek és a patakhoz megyek mosdani. Lehetetlen! Temérdek emberi hulla és lódög fekszik a vizben és az azt környező bozótban és leirhatatlanul fertelmes büzt terjesztenek. Hát akkor nem mosdom! nem először e háboruban.

Sietve Laborczfőre lovagolok. Kijárt meredek dorong uton találom tüzérségem egy részét, amint felvontatják nagy erőmegfeszitéssel, bivalyokkal és emberi segitséggel az 515-ös nyereg magaslatra Laborczfő mellett. Mi is oda lovagolunk fel. Utközben csapataim nagy lelkesedéssel és sapkáikat felém lobogtatva viharos éljennel üdvözölnek! Tudják, hogy ma hadtestemnek sulyos döntő harca lesz, tudják, hogy nincs dicsőbb feladat miránk nézve, minthogy életünk kockáztatásával magyar hazánkból kiverjük az ellenséget.

Kora reggeltől kezdve heves harcban állt az egész hadtestem. Mindent a legkisebb részletekig pontosan látok. Déltől fogva mind jobban és gyorsabban fokozódik a küzdelem. A 17. hadosztály, főképen a debreceni 39. és szegedi 46. ezredek két ér megfutamitották az ellenséget és egyes részeikkel délfelé bekanyarodnak, hogy a 20. honv. hadosztálynak nagyon sulyos küzdelmét dülőre vigyék a ál al, hogy az ellenséget hátba támadják.

Mint hatalmas védőbástya áll előttem a Weretyszow hegyorma, mely a magyar-gács határt képezi. Ezt támadjuk ma. Az ellenség nagyon erősen be van fészkelve, ugy ott, mint az Ubicon.

Állásaitól 80—100 lépésre mind sürübbek lesznek rajvonalaim és egy kis terepredőn beássák magukat. Nemsokára a budapesti 1. honv. gyalogezredet látom a nagyváradi 4-esektől balra hátul, gyilkos ellenséges gyalogsági- és gépfegyvertüzben előre futni, sok vitézemet elesni. Soraik a holt térben mind sürübben gyülekeznek és egy bozótos vizmosáson tul egy szelid terephullámon felkusznak, innét már az ellenséges főállást oldalba fenyegetik.

A terephullám utolsó harmada kissé meredek, ott látok egy honvédet előre kuszni, csodálatos ügyességgel, bátorsággal és nyugalommal. Amint az élre feltolta magát fegyverét archoz emeli és lőni akar; az orosz állásban egy tisztet pillantok meg, ki egy vastagabb fa mellett előrehajlik, balkönyöke fe emelkedik, egy villantást, egy alig látható kis kék füstöt látok és vitéz honvédem puskáját a földre ejti, fejét ráhajtja, nemsokára egy rángó mozdulatot tesz és a parton legurul. Közben a második is felér, megint megjelenik a fa melletti alak, a lángocska meg a ritka kékes füst és a második honvéd holtan bukik le; most... ujra... ujra és mindig ujra előtünik ezen kisérteties alak... átkozott szörny te!... a kis láng a picinyke kékes füstfelhő és azonnal visszahuzódik és egy hullával több fekszik a parton... a 49-ik; nem tudom mi történik velem... széjjel tépném... elvagdalnám azt ott a fánál; minden táncol szemem előtt!... nem birom tovább nézni!... és megint csak odanézek, hisz valami erőszakkal kényszerit erre... most kuszik fel az 50-ik honvéd, mögötte egy sürü rajvonal, amint az első felér, a réma ak a fánál megjelenik... az Isten sujtsa őt!... a villanás... a kékes füst..., de most hibázott... a honvédem céloz és nála villanik a páraszerü füst, mint fátyol jelenik meg puskája előtt; az orosz bekörmöli magát a fa kérgébe, puskája leesik, feje hátracsapódik, térdei összebicsaklanak és hanyat esik. Hála legyen az Istennek.

Vezérkari főnököm hozzám siet, azt hiszik valami nagyon különöset láttam!... semmi különös... csak az 50., de most végre az igazi.

Nem sokára az egész terephullám meg van szállva; alatta pedig kitárt karokkal mozdulatlanul fekszik 49 hősöm! Szegény fiaim!

5 órakor délután látom derék 43-asaimat és honvédjeim egy részét a gyilkos ellenséges tüzben rohamozni... nem képesek az állásokba behatolni, közvetlenül előttük fekve maradnak és a tüzharcot ujra felveszik. Közben az 1. és 17. honv. gy. ezredek csoportositása, kissé mögöttük a 3-asoké, az ellenséges Weretyszów állásnak jobb szárnya ellen befejést nyer. Ugyanekkor alkonyodni is kezd. A legcsodálatosabb szinekbe izzik az ég és gyengéd rózsaszinüvé festődik a csatatér. A tüzérségi tüz a legnagyobb fokára emelkedett.

Midőn szürkülni kezd és az est viola árnyfátyolát boritja a vértől párolgó határra, s a tomboló küzdelemre, lóra ülök és sietve lelovagolok Laborczfőre. Az agyagos kopár parton meredeken visz le az ut. A falunak egyik fele még lángokban áll, a másik már csak parázsló kékesen füstölgő hamu és törmelék. A kormos ablaknyilások, melyekből az ablakok kiégtek, a bedőlt megszenesedett ajtók, sóvárgva égett fekete gerendák, bosszuért kiáltanak az égre!

Az iskola előtt 80 lépésre egy tarack és három ágyuütegem mellett haladunk el, ezek szünetnélkül a leghevesebben lövik az ellenséges állásokat, mig a gyalogság nagy veszteségeket szenvedve, fáradságosan közelebb dolgozza magát. Minden reng és reszket a zugó harcban. Az iskolától jobbra benézek a Laborczvölgyébe, melyet a német Beskid hadtest óriás tüzérségi tüzzel áraszt el, akárcsak éjjel a gyorsvonati mozdony szikraesője. A tüzérségi párviadal a fejünk felett folyik és az ellenséges puskagolyók csattogva ütődnek bele a házak falába. A leirhatatlanul dühöngő csatának forró pokla közepén állunk. Az összelőtt iskolaépület falának támaszkodva a bömbölő csatazaj közepette hallom a »rajta« és »hurrá« orditást és az én kétségbeesetten küzdő vitézeimnak zugó éljenzését. Csapataim az utolsó emberig mind küzdelemben állanak.

Nem messze tőlem áll Briedler ezredes, ki csak mint vendég van itt; tapintatosan nem kérdez, nem beszél, hiszen látja, hogy vihar dul keblemben, minden szó kin nekem, midőn csak várnom és remélnem lehet.

---

* Vitéz József királyi herceg Őfensége kérésünkre kegyes volt nagyértékü kéziratát, szerény lapunknak átengedni. Engedtessék meg, hogy lapunk ezen megtisztelteté-sét ezuton is hódolattal megköszönjük. Szerk.

És a patakokban ömlő vér? Isten látja lelkemet, hogy boldog volnék, ha az én vérem folyna ha ámért és igy magyar testvéreimről elháríthatnám ezt! Nem lehet! Az én sorsom az, hogy gyötrött lélekkel kell a patakzó vért látnom.

Néhány konzerv-dobozt tálalnak fel, hisz 21 óra óta nem ettünk semmit! Egy kormos, sö ét helyiségben ülünk; csak az égő házak lángjai küldik be táncoló piros fényüket. Egy törött faggyugyertyát hoznak és annak gyér világossága mellett eszünk!. Eszünk?... nem! En csak nehezen gyömöszölök le egy darabka kenyeret és egy szardiniát. — Azt is alig tudom lenyelni. — Egész idegzetem csak ugy zsong az őrjöngésig fokozott küzdelem hatása alatt, mely egész lényemet leköti. Most dől el a sors. Az Isten oltalmazza vitézeimet és legyen velünk.

Nagy hevességgel beront Grüner távirász főhadnagyom. Arca hamvasszürke, a gyatra világitás daczára látom, ajkai remegnek:

— Vezérkari főnök sürgősen a telefonhoz!

Eisner Bubna alezredes felugrik és követi a reszkető főhadnagyot és hamarosan komor képpel jön vissza és jelenti:

— A 7-ik huszárezredet a gyalogsággal egyidejüleg a németek oldalán rohamra küldték. Az ezred majdnem egészen felmorzsolódott, megsemmisült, 7 tisztje elesett, báró Trauttenberg főhadnagy sok bajtársával megsebesült, az arcvonal át van törve, az oroszok egy erős oszloppal ezer lépésre Laborczfőtől délre, egyenest idemenetelnek. Ezt gróf Takács-Tolvay alezredes, vezérkari főnök jelenti!

— A mennydörgös ménykü üssön bele abba, aki parancsom ellenére a 400 karabélyból álló ezredet, szurony nélkül rohamoztatta, a halálba kergette, egy erős orosz sánc ellen kénysze itvén őket.

— Az oroszok 10 perc mulva itt lesznek. Nekem csak 6 tábori csendőröm van és 12 huszárom. E ekkel az oroszok terjeszkedését nem tudom megakadályozni

— Mindenki, akinek fegyvere van a falu bejá atához! En öt perc mulva ott leszek szintén. Az Isten nevében előre Uraim!

— Éljen! — az ő feleletük és sietnek mind.

— Eisner alezredes a telefonhoz! — Szólok én. — Mégegyszer kérdezősködik és azonnal egy zászlóalj 4-es honvéddel, vagy 43-sal a Weretysóvről oldalba támadhatja az uton idenyomuló ellenséget. Mi addig itt, amennyire birjuk feltartóztatjuk. Isten Önnel. Ha rendelkezett és értesitett engem, maradjon a távbeszélőnél!

Hamar puskámért szaladok és ki az utcára... Rettenetes géppuska és tüzérségi tüz meg gyalogsági harc tombol, süketitő a vad lárma és vörös az ég az égő falvak magasra csapó lángjaitól.

A község kijárata felé szaladok. Sok ezer torokból fakadó kiabálás, mely mindig jobban zugó éljenzésbe megy át. A fegyver ropogás megszünik, hogy nemsokára megkétszereződjék, azután hirtelen halálos csend. Megálok... Oly félelmetes a csönd... Oly várakozásteli... oly dermesztő... és oly lelkeitölő a kérdés szivemben: Mi történt?,.. Tán a jeges kezét teszi szivemre a halál? Valóság ez?... Tán üldöző tüz ropog ujra?... A miénk?... Orosz?... A falu végéhez érek: megint néma csend!... Az összes ágyuk elhallgattak!... Közelben egy lövést sem hallok, csak a szomszéd hadtesteknél dul a harci zaj.

Mint az angyalok seregének dala, halkan dagadó, mind erősbödő és emelkedő hangokban egy szent ének rezeg a légben... Oly bensőséges... Oly megrázó áhitattal csendül fel az enyhe esti szellőtől könnyedén idehozva egy egész nemzetnek meggyötrött és mégis győzelemittas nemes lelkéből teljes erővel hatalmas imaként törve elő:

»Balsors, akit régen tép!
Hozz reá vig esztendőt!
Megbünhődte már e nép
A multat s jövendőt!«

A gyászteli nagy örömök forró könnyei szöknek szemeimbe, melyeket ezen oly egetrázóan igaz ima fakasztott. Odafenn kivertük az oroszt az én imádott szent Magyar Hazámból.

Futva jön valaki. — Vezérkari főnököm. — Jelenti, hogy a honvédek a Weretysóvon a határt elfoglalták és az utolsó oroszt Magyarországból kiverték, továbbá, hogy az áttörés a huszároknál jóvá van téve és a betört oroszok egy erélyes oldalámadással kiverettek, azaz elfogattak. Az én vitéz 17-es hadosztályom pedig nagy lendülettel szorit ja vissza az ellenséget. Még nem tudták a tömérdek foglyot és zsákmányt megszámlálni.

Lelkes örömmel üdvözlöm dicső hőseimet és kiadom a parancsot az erélyes üldözésre. Az igazságos Istennek pedig legyen hála!...

A Vitézi Rend a nemzeti eszme és a népnevelés szolgálatában.

Irta: vitéz TAKÁCS GÉZA.

A nemzet ősereje sorra életre kelti azokat a szerveket, melyeknek erkölcsi vagy fizikai erejére a létért vivott elkeseredett és kemény küzdelmében nélkülözhetetlen szüksége van.

A vitézi intézményt, a szükség parancsának engedelmeskedve, nemzetünk és fajunk vé elmére hivta életre a Legfelsőbb Hadur, léjogja tehát ugyancsak a természettörvényen alapszik.

Nemzet- és fajvédelem a mi értelmezé ünkben, normális viszonyok között, a közs ellem hel es irányitását, lényegében tehát népnevelést jelent. Jelentheti azonban a szervezet teljes er jének els ált megnyilvánulását is minden olyan alkalommal, amikor a nemzeti gondolat és keresztény világné et alapján felépült állami és társadalmi rendet valamely irányból erőszakos támadások érik.

A népnevelés, valamint a törvényes jogrend biztositása elsőrangu államfeladat. A Vitézi Rend szervezettsége, erkölcsi sulya, számereje és a nemzet jobb jövőjébe vetett fanatikus hite alkalmassá és képessé teszi arra, hogy az államkormányzatnak ezen feladatok megoldásánál erős és minden körülmények között megbizható támasza legyen. A Vitézi Rendbe tömörített kipróbált hüségü, forró magyar érzésü és ősi erényekben gazdag honfiak tábora ugyanis ma már olyan jelentékeny erő- és energiaforrás, mellyel a haza javát munkáló kormányzatnak bármikor számolnia lehet, a nemzet és a magyar faj ellenségeinek pedig mindenkor számolnia kell.

A vitézi intézmény nemzetnevelő tevékenységének irányát és tárgyát a történelemből, főleg pedig a nemzet legközelebbi multjából levont tanulságok jelölik meg.

A történelem tanitja, tehát történelmi igazság, hogy az eszmék, mint a népek, természetes nevelői, az emberi nem haladásának óriási szolgálatokat tettek. Hatalmukat s a népnevelésre gyakorolt sugalmazó erejüket mi sem bizonyitja jobban, mint az a meg nem cáfolható tény, hogy a harcok az emberi nem történetében mindig eszmékért vivattak. Ami az

önérdeknek korlátokat szab, ami az embert lelkesiti, áldozatra készteti és céltudatos munkára serkenti, ami az érdekek harca által elválasztottakat a közös érdek szolgálatába állitja és ezáltal közös ellemet, egyetértést teremt, az soha más nem lehet, mindig csak az — eszme. A népeket és nemzeteket történelmi utjukon mindig eszmék irányitották. Amelyik nép ideáljaitól elfordult, annak sorsa is megpecsételtetett.

Az eszmék kulturális és történelmi jelentőségét kellőképen méltányolva s azzal a ténnyel is számolva, hogy ideálok nélkül egy nemzet sem élhet, okkal és joggal kérdezhetjük: mi legyen és mi lehet a magyarság XX-ik századbeli irányadó eszméje?

Ha tudjuk azt, hogy a nemzet katasztrófális elbukásának egyik főokát a beteg irodalom és a nemzetközi sajtó által megmételyezett közszellemben, a nemzeti öntudat elhomályosodásában és faji erényeink elkorcsosulásában kell keresnünk, akkor tudatában kell lennünk annak is, hogy Magyarország feltámadása csak ahhoz a hatalmas, történelem-alakitó épitő erőhöz lehet füzve, aminek a neve: nemzeti eszme.

A nemzeti eszme nemzetmentő fontosságának felismerése a Vitézi Rendnek természetes kötelességévé teszi, hogy a nemzet- és fajvédelmi tevékenységének középpontjába ezt az eszmét állitsa s tőle telhetőleg mindent elkövessen, hogy az ne csak szépen hangzó jelszó maradjon, hanem mindenkor magát az eleven életet, a magyarság lelkét áthevitő és megtermékenyitő delejes erőt jelentse, mely ha eljön annak ideje, tetteit döntőleg befolyásolja.

A Vitézi Rend a nemzeti eszmét legeredményesebben a nemzeti kultura révén szolgálhatja. A hazaszeretetnek, a nemzeti öntudatnak s annak a közszellemnek, mely az egyesek jellemét nemzeti jellemmé formálja, tiszta és kiapadhatatlan forrása: a nemzeti kultura. A nemzeti irodalom, történelem, müvészet és zene, nem különben a szellemében keresztény és nemzeti irányu sajtó propagálása; minden hazafias irányu egyéni törekvésnek vagy társulati akciónak támogatása; nemzeti szinezetü szinielőadások, felolvasások és regősesték kezdeményezése; sport-, dal-, és lövészegyesületek szervezése; az ősök, hősök és a nemzeti hagyományok kultusza mind a nemzeti kulturát és a benne élő nemzeti eszmét szolgálják s tág teret nyitnak mindenkor önzetlen tevékenységünknek.

A romboló és lelkeket mérgező szellemi irányzatok leküzdése a nemzeti kulturának közvetett támogatását jelenti. A magántulajdon, a család, a haza és a vallás azok a szilárd erkölcsi pillérek, melyeken 6000 év óta minden állandó társadalom nyugszik. Minthogy a destrukció ezek valamelyikének tagadásából ered, kiméletlen leszerelésük a Vitézi Rend minden szervének és tagjának mindennél fontosabb kötelessége. Az anarchizmus, a nemzetközi szocializmus és ennek ikertestvére: a bolsevizmus a társadalmi fejlődésnek mind olyan irányai, melyek a nemzeti gondolat és keresztény világszemléleten felépült társadalmi rendnek halálos ellenségei, az ellenük való védekezés tehát természetes és el nem engedhető kötelességünk.

A templomi szószéken kivül nincs a népnevelésnek még egy olyan hatékony eszköze, mint a napi sajtó. Ha ez a sajtó jó, azaz iránya nemzeti, ugy az ifjuságot a régiekkel, a nemzeti multtal igen könnyen szolidaritásba hozza, gondosan megválogatott közleményeivel pedig a társadalom kevésbé iskolázott elemeit is megtanitja: miként éljenek, gondolkozzanak és cselekedjenek, hogy a nemzeti élet és haladás részesévé válhassanak. Ha azonban a sajtó rossz és a sajtószabadság örve alatt, beteg eszméket terjesztve, lelkeket mételyez, becsületet, hitet és tekintélyt rombol, a nemzeti kulturának s igy a benne és általa élő nemzeti eszmének is félelmes ellenségévé válik. Éber figyelmünket tehát a sajtó soha el nem kerülheti.

Ami a trianoni határokat ujból a Kárpátokra tolja s az idegen jármok alatt sinylődő fajtestvéreinket ujból a szerves nemzettestbe olvasztja, lehete más, mint az ezeréves államterülethez füzött nemzeti eszme? Ha a magyar néppel megértetjük s ki nem törölhető módon a szivébe irjuk, hogy az ország a mai határtalan csonkaságában fenn nem állhat, hogy a történelmi határokhoz való ragaszkodásunk vitális, jogos és szent érdekünk; ha erről is megyőztük, hogy sorsunk jobbrafordulásának feltételei nem a külső körülményekben, a gondviselésben, vagy a vakszerencsében, hanem kizárólag önmagunkban rejlenek, akkor Nagy-Magyarország gondolatának, közvetve pedig a nemzeti eszmének ismét jó szolgálatokat tettünk.

Köztudomásu s ennek alapján érvekkel bizonyitani szükségtelen, hogy a hadsereg, mint a kötelességérzet iskolája, a népnevelésnek mindig egyik legfontosabb tényezője volt. Ha azt akarjuk, hogy honvédségünk zsoldos jellege és kis létszáma ellenére magasztos hivatásának is megfeleljen s kulturális jelentőségéből se veszitsen, ugy mindent el kell követnünk, hogy népszerüsitsük, hogy létszámának toborzás utján való kiegészitését elősegitsük, példás fegyelmezettségét és közszellemét pedig a bomlasztó szellemi áramlatoktól távol tartsuk. Honvédségünk a nemzeti eszme fizikai megszemélyesitője és zászlóvivője, támogatása tehát nem csak a Vitézi Rendnek, hanem minden állampolgárnak legszentebb kötelessége.

Ha az eddigiekhez még a turanizmus eszméjének propagálását is csatoljuk és elhintjük a magját annak a gondolatnak, amit a 600 milliót számláló turáni faj együttes fellépése jelenthet, ugy a vitézek nemzet- és fajvédelmi tevékenységének kereteit nagy vonásokban megadtuk.

*

A Vitézi Rend, hivatását tekintve, a társadalmi intézmények kulturális kategóriái közé tartozik, céljainak gyakorlati jelentőséget tehát egyedül a céltudatos propaganda adhat.

Lelkes, türelmes és tapintatos propaganda tehát minden erőnkkel és minden vonalon!

Ha meggyőződésünkké vált az a tudat, hogy a nemzeti erő tulajdonképeni forrását és rezervoárját egyaránt abban a széles néprétegben kell keresnünk, amely őstermeléssel foglalkozik s azt sem feledjük, hogy az uj Magyarország sorsa kizárólag a nemzet jövendő generációjának lelki és testi felkészültségétől függ, ugy azokat a helyeket, hová propagandánk sulypontját kell helyeznünk, megtalálni nem lesz nehéz. A Vitézi Rend a népnevelésnek komoly tényezője csak akkor lehet, ha nemzetnevelő és fajerősitő tevékenységét azokra az utakra tereli, melyek a városokat is átszelik ugyan, végeredményben azonban a falvak magyarságához, a falusi ifjusághoz vezetnek.

A Vitézi Rend nemzetnevelő propagandája azonban, bármennyire intenzív legyen is az, konkrét eredményekre a falvakban is csak akkor számithat, ha a falu magyarságának ismert konzervativizmusát megkerüli s olyan területeken igyekszik a nép fiait megközelelíteni, ahol közönye a törvény erejébe üt-

közik s azon előbb vagy utóbb, de biztosan megtörik. Ezek a területek az u. n. »Levente Egyesület«-ek gyakorlótermei és sporttelepei.

Az 1921. évi LIII. t. c. s annak végrehajtási utasítása elrendeli egyebek közt azt is, hogy minden községben és városban, a szükséghez mért számban, Levente Egyesületek szerveztessenek, hogy az iskolát elhagyó ifjak 21-ik életévüknek betöltéséig azokban állampolgári kötelességeikre tegyék, jellemük és értelmük kellő kipallérozásával előkészittessenek. Ezeknek az egyesületeknek vezetői első fokon az ifjusági oktatók, kik főleg önként jelentkezőkből toboroztatnak s nemes hivatásuk betöltésére 2—3 hetes tanfolyamokon minden költség nélkül ki is képeztetnek.

Ha meggondoljuk, hogy ez a bölcs és majdani eredményeit tekintve igen nagy horderejü törvény lehetővé teszi, hogy keretei között a Vitézi Rend akár minden tagját a népnevelés szolgálatába állithatja; ha tekintetbe vesszük, hogy az ifjusági oktatók, mint a serdülő ifjuság vezérei a honvédségnek ugyis mint kiképzők és ugy is mint toborzók megbecsülhetetlen szolgálatot tehetnek; végül, ha kellőképen méltányoljuk azt a körülményt, hogy az ifjusági oktató a Községi Testnevelési Bizottságnak hivatalból tagja, e réven tehát már a közügyek intézésében is szóhoz jut, a lehetőségek oly széles perspektivája tárul elénk, amelyek felett napirendre térni nyugodt lelkiismerettel nem lehet.

A Vitézi Rend népnevelő tevékenységének sikerét, ha tisztán társadalmi után jár el, a közöny és meg nem értésén kivül az a körülmény teheti leginkább kérdésessé, hogy nincsenek anyagi eszközei és nincs hivatalos jellege. Minthogy a Levente Egyesület kötelékében ezekkel a sulyos nehézségekkel számolnia többé nem kell, a Rendet semmisem gátolhatja abban, hogy az iskolán kivüli népnevelésnek mielőbb megadja azt a hatalmas lendületet, melyre képes s amelyre a jövőjéért küzdő nemzetnek oly nagy szüksége van.

A nemzet nevelői csak a nemzet legjobbjai lehetnek! Ez a pedagógiai alapelv magától érthetővé teszi, hogy jó ifjusági oktató is csak az a vitéz lehet, aki rátermettségén és kedvén kivül a megkivánt értelmi és erkölcsi tőkével is rendelkezik. Legyen ezért minden vitézi funkcionáriusnak lelkiismeretbeli kötelessége a hatáskörébe utalt vitézek értelmi és erkölcsi szinvonalának emelése, mert a Rend nemes és magasztos hivatásának teljes mértékben csak akkor tud megfelelni, ha minden tagját a népnevelés szolgálatába állithatja.

Tanulságul.*

Nem szó s szavalló, aki bősz, ki vádol,
De férfierő keményfából,
Az kell ide, — egy néma hadsereg.
Hol millió csüng egyen, a vezéren,
Hol millió áll csöndbe, harcra készen.
S kardjára dőlve hallgat, nem fecseg.

Mit ér a szó, szavalló, aki vádol,
Csiholna bár ki lángokat magából,
Hol rontva, bontva egy világ recseg,
Ide vezér kell: jó verekvő,
Ide erő kell: férfierő,
Szép szót lenéző elszánt hadsereg.

Bárd Miklós.

* Mutatvány szerzőnek most megjelent versesköteteből. (Csáthy Ferenc R.-T. Budapest.)

Gránátosok a szent éjszakán.

Irta: vitéz BETHLENFALVY GYULA
székkapitány.

Élesen csikorog a keményre fagyott hó, nagy Napoleon medvebőrsüveges, hatalmas termetü gránátosainak ütemes rohamlépései alatt. Egyiptom, Marengo, Ulm, Jena és Auerstätt, Austerlitz, Aspern, Wagram és Esslingen, Friedland, Lützen és a bautzeni győzelmes csatákhoz szokott francia gránátosok fölényes tekintettel és büszkén fölemelt fővel törtetnek előre. A harcok mérlegének egyik sepernyőjébe. Mars hadisten beledobja a hatalmas sulyu francia glorie-t és kivánesian vár, hogy a szembejövők melyik nemzetségének harci eseményei lesznek azok, amelyek meg fognak birkózni a gloár hatalmas sulyával.

Már közelednek! Hallga!... Árpád zengzetes nyelvén beszélnek, magyarok ők, szintén gránátosok, a nagy magyar Alföld tagbaszakadt, bikanyaku, barnaarcu fiai, sötét szemeikben az ősi turáni virtus tüze szikrázik. Láttukra a hadisten a mérleg másik serpenyőjébe dobja a magyar virtust, amely játszva, könnyedén libbenti fel a mérleg másik serpenyőjében lévő gloárt. Francia és magyar gránátosok törnek egymásra a szent éjszakán, hogy egymás ártatlan vérével fessék pirosra a szép, fehér havat. Méltó ellenfelek; nem fog itt megszaladni vagy kegyelmet kérni senki, itt csak halottak és győzők lesznek.

Izgatott képzeletünk elébevág az eseményeknek és a villám gyorsaságával megfesti a harc véres lefolyását: mint a pusztai bikák roppannak egybe a hatalmas termetü gránátosok, dübörög a föld és csikorog a hó a dulakodók lábai alatt; az egymáson végigsikló szuronyok vércsevijjogásu hangja, az egymásba ütödő nehéz gránátos fegyverek zörgése, a küzdők ziháló mellének hörgése, az eleven testbe merült szuronyok nyomán fakadt halálkiáltások, a fejekre lesujtó puskatusok sulyos zuhanása, a sebesültek összeroskadása, a letiport havu küzdőtéren vértócsák keletkezése, az egész küzdelem alatt a dobok tompa halálpergése és aztán — az előnyomuló, életbenmaradt gránátosok lábai alatt tovább csikorog a hó, a küzdőtér csendes lesz, csak a haldokló hősök haláhörgése és messze vidékekre szálló bucsuszavai hallatszanak:

— Édes szülőanyám! Kedves hitestársam! Édes kis fiacskám, kicsi leánykám! Áldjon meg benneteket a Szentháromság egy igaz Isten! — Még egyes szavak és végsóhajok — és néma lesz a holtak küzdőtere és átveszi birodalmát a vérszagra összegyült varjak serege.

Rettenetes! Az izgatott agynak e véres látomásai, mindjárt a valóságban fognak megtörténni. Már hallatszik a rohamot jelző dobok tompa pergése, a gránátosok mindjobban közelednek egymáshoz, a dombon lévő falusi kis templom előtt fognak összeütközni, már egymás mellének szegezik a szuronyokat, az arcvonalban lévő tisztek, tenyérnyi széles kardjaikat halálos, tátongó csapásra emelik, még egy pár lépés és egymás mellébe szorulnak a halálfakasztó szuronyok és tátongó, halálos csapásra sujtanak le a felemelt tenyérnyi széles tiszti szablyák — iszonyatos! És nincs földi hatalom, mely a szent éjjelen, a szeretet éjszakáján gátat vessen a vérontásnak?

Földi nincs, de van égi!

Még három lépés... Most!... Mi az?! A dombon lévő kis templom ablakában világosság gyulad ki és fényképét ráveti a szembekerült gránátosokra, ugyane pillanatban megcsendül a toronyban lévő kis harang éjjeli misére hivó kedves hangja. A szent éjszakának erre az isteni szépségü jelenetére, az egymás életére törő és egymás vérét szomjazó gránátosok, mintegy isteni vezényszóra megtorpannak, a világosság és a harangszó felé fordulnak; az egymás mellének szegezett, nehéz rézveretes gránátos fegyverek csörömpölve hullanak lábhoz, a halálos, tátongó sebek fakasztására felemelt tenyérnyi széles szablyák hegyei, erőtlenül hanyatlanak földre.

A templom ablakából kiáradó világosságban az Ur tündöklő arcának fényessége ragyog le a gránátosokra, az éjjeli misére hivó kis harangban pedig az Ur szelid szava hallatszik: »Békesség nektek!«

És a gránátosok, a gloártól büszke és a magyar virtustól dacos fejeiket az Ur tündöklő orcája előtt alázato-

san lehajtva, kiengesztelt szivvel, egymás mellett mennek a kis szentegyházba és ott térdreborulva, magyar és francia nyelven száll fel a magasba a szent zsolozsma:

— Krisztus Jézus született, örvendezzünk!

Odakünt, a nagymindenségben megfelel rá az angyalok kara:

— Dicső ég a magasságban Istennek! Békesség a földön, a szelid, jóakaratu embereknek!

*

Történeti tény: Napoleon 1809 elején Ausztriát Tirol felől szándékozott megtámadni. A Münchenben lévő Lefévre marsal már 1808. december közepén elrendelte a Tirolban lévő osztrák erőviszonyok felderitését. Ilyen felderités alkalmával, egy francia gránátos zászlóalj szembekerült egy magyar gránátos zászlóaljjal, amidőn is, véletlen folytán, egy tiroli falu dombon épült temploma előtt éppen akkor értek és akartak kézitusában egymásra törni, midőn az éjjeli misére kigyulladt a templomi világosság és megcsendült az éjféli misére hivó kis harang szava. A szent éjszaka emez isteni misztikumának hatása alatt, a gránátosok kijelentették, hogy ezen az éjszakán nem ontják egymás vérét, mert látták az Urnak fényes arcát és hallották szavát és részint a templomban, részint a templom körül, egymás mellett, résztvettek az éjjeli misén, azután pedig a tisztek az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, melynek értelmében mindkét fél saját őrállásai felé, 1000—1000 lépésre visszamegy és másnap éjjel 12 óráig az ellenségeskedést felfüggesztik.

A levente, a honvéd és a vitéz.

Irta: vitéz SZINAY BÉLA.

Néhány napi alföldi falusi magányban vagyok. Távol minden zajtól, távol a fővárostól, az emberek tülekedésének szinhelyétől. Ernyesztőleg hat rám az öreg kuria méteres vastag falu szobájának némasága. Hallgatom a csendet, amely egyhangu susogással valóban hallatja is magát a lelkemben.

Jelen, mult, jövő. Egyik a másikát felváltva, kavarog az elmémben olyan összevisszaságban, mint cséplőgép rostájában a szalma.

Alkonyodik. A kályhában élénken pattog a kukoricacsutka; szikrákat vet és gyorsan, lobogva lángol. Bizonyára fájdalma van és sietteti az elenyészést. Végre összeomlik a csutkagula; egy sóhajszerü végső sistergés és már csak a jóleső meleget árasztó kályha percenését hallom.

Kitenkintek az ablakon, melynek hóvirágait felolvasztotta a szoba melege. Odakint kemény hideg van; zuzmarás minden. Néma a falu. A jégcsapok, mint az orgonasipok, nyulnak alá a nádfedeles házikókról. Csak a kutyák ugatása az, ami életet ad a falunak. Ember és madár mind elült már. Még nincs itt a teljes sötétség és addig láncrakötve zörög és nagyokat vakkant az én házőrzőm is. Nem valami barátságos állat. Ha szabadon van, kimélet nélkül megtámad és helybenmarasztal embert és állatot egyaránt. »Vendég!« »Vendég!«, tulságosan élvezed a nevedhez füződő jogot és bizony sokszor nem vagy tekintettel a gazdádnak okozható károkra. De ugyan minek hányom én ezt a szemedre neked, oktalan állatnak, mikor hasznot is hajtasz. Hiszen rettegik a hiredet; a portára idegen nem teszi be a lábát. Hány »Vendég« van ebben az országban, aki csak marja, rágja ezt a vérző csontdarabot anélkül, hogy a nemzetnek, a fajnak hasznára volna.

És az én »Vendég« házőrzőmről terelődik át a gondolatom az emberek szeretetlenségére és marakodására. Pedig mennyire embereknek kellene lenni és mennyire szeretni kellene egymást a társadalom minden rangu és rendü tagjának, hogy célhoz érjünk és boldoguljunk. De hiába, magyarok vagyunk. Osztály osztály ellen gyülölködik. Mindig van ujabb és ujabb gazdasági, politikai és szociális ok, amely a különböző rétegeket széjjelválasztja egymástól. Ha nagyobb koncot kap az egyik, akkor kimutatja fogafehérét a másik és bizony helyben hagyja amazt a pennája erejével.

Igen, igy van! Hiszen az erőt, a hazafias szellemet, a fegyelmet és az akarat végrehajtását jelentő honvéd családot is mily meg nem értéssel veszik pennahegyre sokszor nyiltan, sokszor burkoltan a sorok között. Mintha nem is a leggyökeresebb magyar faj lelkéből sarjadzott volna ennek minden egyes tagja. Mintha nem is ez az anyaföld táplálta volna őket, mint a magyar társadalom bármely más tagját. De kár pedig, hogy az a polgári katonai szellem nincs meg, amelyik régen, réges-régen egybeforrasztotta és átkarolta a magyarságot. Pedig van-e nemzet, amelyiknek annyi szüksége volna a katonai erényekre, mint a magyarnak? Van-e faj, amelynek összetartóbbnak kellene lenni, mint a magyar fajnak? Van-e ember, amelyik mindezeket jobban óhajtaná az összesség számára, mint a magyar katona?

Igy zsong az agyamban minden; nem tudom határozott csapásra terelni a gondolataimat. Közben teljes sötétség borul a szobára.

Egyszer csak megelevenedik az ódon kuria öreg fala és nehéztelő tekintettel kilép a fali rejtekből egy levente, egy honvéd és egy vitéz. S im, halljátok, igy szólottak hozzám.

Beszél a legkisebb, a gyermekifju:

»Talán ismeretlen előtted az öltözetem s talán nehézkes az uj magyar szavaktól elütő beszédem, de azért rám ismersz ugye? En vagyok a régi magyar levente, aki apáink harci példájától hajtva, üzve és felbuzdulva, zsenge gyermekkorban ott hagytam a talut és leventének szegődtem egy dunántuli végházba. Itt tanultam meg harci játék közben, miként kell félni a magyarok Istenét és hogyan kell verni a pogányhitü tömagyarok Istenét és hogyan kell verni a pogányhitü törököt. Mint gyermek kezdtem meg a hadipályát, s mint ifju tanultam meg a kardot forgatni és a kopját törni. Itt, ebben a végházban ismertem meg a vitézi szellemet és az igazi lelkesedést. Itt láttam kimagasló példákon, mint igyekeznek a vitézek szert tenni jó hirre és névre.

Ifju voltam! Hitem és hazaszeretetem nem hagyta a véremet nyugodni. A körülöttem zajló események és a végbeliek szelleme teljesen áthatotta a lelkemet. Nyughatatlan, fiatal vérem a harcot szomjuhozta. Igy tanultam: nincs szebb elmulás a hősi halálnál, nincsen szebb temető a jeltelen sirnál. S mi lehetett nekem ezekután a vágyam:

»Egynéhány vitéznek előtte lehessek,
Jó hamar lovakon gyakorta ülhessek.«

Végre eljött az idő; felszabadultam a fegyverhordozói tiszt alól. Első portyázásunk alkalmával veszettül törtem rá a tőlem ökre; éhesen kerestem a nyomukat. A nemzeti büszke ég eltüntette lelkemből a félelmet és arra ösztökélt, hogy nagyot miveljek. Hirt és dicsőséget akartam szedni gyöngyös koszoruba. Harci kalandra, párviadalra vágytam. Portyázásaimból vissza-visszatérve, a nyeregkápán lógó török fejekben sem volt hiány. A dicsőség csillaga kezdett felém ragyogni. Egyszer egy csetvetés rosszul ütött ki s én átszurt szivvel a zöld mezőn maradtam.

A hadak istene a tanum, hogy tisztességgel éltem, vitézül harcoltam és dicsőül haltam meg.

A földdel egy szinten levő, jeltelen sirban nyugszom. Hittem, hogy a későbbi utódok örökké emlegetni fogják a levente nevét. De gyarló hit, hiu remény volt ez. A leventezászló lassan elrongyolódott, e kor emlékeit megőrölte az idő, elsárgult leveleit pedig belepte a por.

Leventék! Ifjuság! Ujra itt az időtök!

Ébredjetek!«

Az ifju, pelyhedző állu levente elhallgatott s szól a marcona kinézésü, tagbaszakadt férfi:

»Nevem multja nem nagy. A magyar szabadságharc vette szárnyra, ragadta és emelte e nevet. Fényes lett a »honvéd« név. Megtestesitői végigvillogtatták e vérrel áztatott magyar földön: délen és északon, nyugaton és keleten. Az ellen megtanult félni és tisztelni bennünket. Veres sipkások, barna dolmányosok küzdöttek, verekedtek szerte, ebben az országban.

Földmives ember voltam. Az eke mellől szólitott el a haza vészkiáltása és én házat, feleséget, boldogságot otthagyva, örömmel vettem vállaimra a kaszát és

siettem a háromszinü zászló alá közös anyánkért: a magyar hazáért és a szabadságért. Tisztjeink lángoló hazaszeretete fellobbantotta bennünk a lelkesedés szunnyadó szikráját és mi csodákat miveltünk. Fölényes fegyverzet és tulerő mind megtört a mi hitünkön, bizalmunkon és áldozatra készségünkön. Honvédek voltunk, hordozói e büszke névnek, részesei a magyar ügy kivivásának és osztálysorsosai egy nagy eszme és a haza elbukásának.

Leraktuk a fegyvert. Megtépett dolmányban, elfakult nadrágban és összetört sapkában tértem otthonomba. Kesergő lelkem vágyta a vigasztaló családi otthont, de a sors kifürkészhetetlen utja nem ehhez vezetett. Portámat égnek meredt falakkal és üszkös gerendákkal üresen találtam. Az oláh elvégezte gyilkos munkáját a hátunk mögött.

A keserüség elszoritotta torkomat és némán buesuztam szeretteimtől, örökre szivembe vésve képüket.

Az épitő munka ujra talpraállitott; visszakaptam önmagamat és ezzel együtt életkedvemet és gazdaságomat. A mindenki sorsát irányitó égi kéz egy honvéd özvegyében megmutatta a boldogitó hitvest. Utódjaim lettek. Emlékeim rájuk hagytam, de a honvéd névtől soha nem váltam meg. Gyermekeimbe beleöntöttem a honvéd név iránti szeretetet, bizalmat és ragaszkodást abba reményben, hogy bennük magamat fogom látni egykor a mennyei birodalomból.

Nem csalatkoztam. Utódaim a honvéd névnek dicsőséget szereztek.

Tovább látok a jövőbe. Ti lesztek, magyar honvédek, széttörői annak a vasabroncsnak, amely ma még körülvesz benneteket. Ti, a polgári lelkekben szunnyadó honvédő katonalelkek, tietek lesz Nagymagyarország, ha a honvéd névtől soha el nem szakadva, katona viselőikkel ma együttéreztek és egykor majd együtt haltok.

Csak ugy boldogulhattok, ha mindnyájan csak magyarok és honvédek vagytok.« (Folytatjuk.)

Karácsonyest a vártán.

A vártán állok most is egyedül,
Fülembe a szél egyre hegedül.
Ugy állok most is, mint régen,
Ama zivataros karácsony éjen.

Kemény a szivem, a lelkem puha
Szakadozott már rajtam a gyunya,
De fegyverem fényes, tiszta,
Jó kézbe adta, ki reám bizta.

Virasztok most is, ugy, miként akkor
Nem megyek el, csak hajnalhasadtkor.
Mikor fény borul a tájra,
S békesség angyala száll e világra.

Állok a vártán rendületlenül,
Az elsők között legeslegelül.
Előre szegzem fegyverem,
Igy várlak Téged, égi kegyelem.

Betlehemi gyermek, — égi béke,
Jöjj öreg katonád közelébe..
Terjeszd oltalmad reája,
Ne riasszon el a rideg várta.

Ne riasszon el Téged fegyverem,
Megváltásodat óh, közöld velem!
Jöjj hozzám Isten egy fia,
Vár puszta ország pusztuló fia.

Lehelj boldog békét bus életembe,
Melegedést kemény szivembe.
Nagy kegyelem, Isten fia,
Eléd borul egy öreg katona.

Várja kegyelmed rég e bus várta,
Oh! engedd, hogy ne hiába várja!
Rontsd meg ellenim táborát
S leteszi fegyverét öreg katonád.

vitéz Császi Elek.

A repülés jelentősége.

Irta: vitéz MADARÁSZ LÁSZLÓ.

A technika rohamos haladása századunk jellemzője. Sikerei uj helyzeteket teremtenek, uj kilátásokat nyitnak, alkotva, rombolva éreztetik hatásukat békében és háboruban, a nemzetünk közéletében és egyéni életviszonyainkban egyaránt.

A technika célja mindenkor kettős, egyrészt a munka sikerét növeli, másrészt a munka eredményeit biztositja. Ezzel hozzájárul az emberi életküzdelem lényegéhez, amely szükségleteik megszerezni és megtartani akarja.

Napjainkban a technika sikereinek kihasználása jelenti a gazdaságot s a hatalmat, tesz virágzóvá országokat tesz erőssé hadseregeket. A fokozódó technikai eredmények minden eddiginél nagyobb különbségeket teremtenek ugy az egyesek, mint a nemzetek életében. Azok az emberek, s azok a népek, akik megértik a haladás szavát, arányla o an gazdagabbak, hatalmasabbak lesznek, mint voltak valaha, — mert a maradiakat ugyre jobban és jobban tulszárnyalják.

A technika számszerü eredményeivel szinte arányosan nő az ür, de viszont adódnak ujabb és ujabb lehetőségek is, hogy szorgalommal, munkával és kitartással gyorsabban át lehessen hidalni a különbségeket. Korunkat ezért a nagy szélsőségek s a nagy átalakulások teszik nyugtalanná.

*

A repülés, mint a technika legfrissebb hajtása, ugyancsak gazdaságot és hatalmat jelent. Fejlődése, amely alig két évtizedre tekinthet vissza, a világháboru előtt sportszerü, a háborus években katonai volt; a háboru utáni években a polgári, katonai és sportszerü kivánalmakat egyformán követte.

Ahogy a világháboru két táborra osztotta Európa nemzeteit, ugy a békeszerződések sem hozták meg az igazi kiengesztelődést, hanem a forradalmi bukásban lesujtott népeket a másik táborból továbbra is elkülöniteni törekedtek. Aszerint, mint a nemzetek egyik vagy másik félen állottak harcban, azokat a »győzők« és a »legyőzöttek« kasztjára osztották és a hatalomnyujtotta pillanatnyi előnyöket rendszabályokkal a »győzők« részére továbbra is állandósitani akarták.

A békeszerződések a legyőzöttek katonai repülését megszüntették s ezzel azokat a levegőben védtelenné tették, a polgári repülés terén pedig a párisi »légi forgalmi egyezményben« a győzőket érdekszövetségbe tömöritették és igy azoknak oly kölcsönös előnyöket biztositottak, amikből a »legyőzötteket« kizárták.

A »legyőzöttek« fejlődését azzal is megnehezitették, hogy ugynevezett »épitési korlátozásokkal« a katonai és polgári repülőgépeket önkényesen osztályozták. A »legyőzötteket« ugyanis — csupán polgári repülésük lévén — oly gépek épitésére korlátozták, amelyek legfeljebb 170 km-es óránkénti sebességét, 4000 m magasságot érhetnek el s amelyek legfeljebb négyórai üzemanyagot, 600 kg hasznos terhet vihetnek magukkal.

*

A háboru utáni időkben tehát a »győző« és »legyőzött« államok más és más viszonyok közt fejleszthették repülésüket. Azok polgári és katonai, ezek csak polgári téren indulhattak a nemzetek versenyébe, de ebben is csak sulyos terhekkel vállalhatták az egyenlőtlen versenyt.

A) A polgári repülés.

A repülés polgári alkalmazása — a légi forgalom —, amely a gép nagy gyorsaságát és a földi közlekedés akadályaitól való függetlenségét akarta kihasználni a modern közlekedés érdekében.

Természetes, hogy azok az államok, amelyek ipari és gazdasági téren magasan állanak, értek el a légi forgalom terén is legtöbb eredményt. Ezek Franciaország, Anglia, az Egyesült Államok és — nyomasztó helyzete dacára is — Németország.

(Folytatjuk.)

Vitézek a világháborúban.

E rovatban kezdjük közölni azon vitézek hőstetteit, akikről a honvédelmi minisztérium által kiadott »Vitézek a világháborúban« cimü 1. és 2. számu füzet már megemlékezett. E kötelességünket elismerésből, öntudatra nevelésből, a Hazáért hozott nagy áldozatok iránti nemzeti hálából és fajunk iránti büszkeségből tesszük. Végül azért is, hadd ismerjék meg egymást e derék magyarjaink, vitézeink. Ismerje meg az egész magyar társadalom örege, fia-leánya önmagát, hogy tudja meg, mennyi tudás, minő őserő, hazaszeretet, vitézség és önfeláldozás rejlik a magyar népben. Hadd lássák mit csináltak fiaik a világháboru alatt, szent Hazánk védelme közben.

Mindaz pedig, amit közölni tudunk, legyen csirája és reménye hasonló dicsőséges tetteknek és kornak, — eredménye: Nagymagyarország!

vitéz Hefty Frigyes tábori pilóta.

»Fogadom, hogy szárazon és vizen s levegőben egyaránt hiven teljesitem kötelességemet.«

Ennek a fogadalomnak, mely a nagy világégés bekövetkeztével a fenti kitétellel toldatott meg, gyönyörü példáját szolgáltatta a háboru egyik legkitartóbb és legkiválóbb repülője: Hefty Frigyes tábori pilóta.

Önként jelentkezett katonának és otthagyva iskoláit, — mint a 48-as szabadságharcunk önkéntesei, a pirossapkás honvédek — sietett a zászló alá, a haza hivó szavára.

Beosztották Bécsbe a 84-ik gyalogezredhez, honnan még ez év telén a fischamendi repülőiskolába került. Alig négyhónapos tanulás után, kitünő eredménnyel tett pilótavizsgája után Grázból kiment az akkor alakult olasz frontra, a 12-ik repülőszázaddal.

Az első repülésénél, az olasz tengerpart veszedelmes réme, a bóra lepte meg s bár a fiatal pilóta keményen állta helyét, százlóerős gépével egy szélroham feltordította és 80 méter magasból lezuhant.

A szerencse azonban hozzászegődött a balesetben is. Egy bokorra esett gépe, ugy hogy az ütés legnagyobb részét a szárnyak fogták fel; csak könnyebb sérüléseket szenvedett. Kórházba került Laibachba. Ottlétének ötödik napján egy repülőgép szállt el a kórház felett; ez egyszerre kihozta nyugalmából, orvosai tudta nélkül, bekötözött fejével egy teherautón kijutott a frontra századához s egész erejével nekifeküdt, hogy betegsége alatt »elmulasztott« repüléseit az ellenség felett behozza.

Jöttek az Isonzó-csaták, Doberdó, St. Michele, St. Martino és Hefty repült szakadatlanul az offenzivák alatt. Tábori pilóta lett s rövidesen megkapta a kis- és nagyezüst érmeket. Mind vakmerőbben repült s már s alig volt olyan ellenség feletti utja, honnan egy pár golyóval a gépében ne tért volna meg.

Ekkor már a negyedik Isonzó-offenzivát repülte át.

1916 tavaszán Aisovizzán, Görz mögött állomásozott a százada. Egy napon sürgősen jelenti a tüzérség, hogy az olasz Sdobba-ütegek erős gránáttüz alatt tartják a Karszt-fensikot és meg kell kisérelni egyik 30 és feles mozsarunkkal elhallgattatni őket. Repüljön fel egy gép és irányitsa dróttalan táviróval a tüzérséget.

Nehéz feladat volt. Mindenki tudta, hogy a Monfalcone mögött elhelyezett számtalan repülőgépágyu okvetlen megakadályozza a felderitést. A dróttalan táviróval pedig sikeresen csak kis magasságból lehet jelezni (akkor még nem volt olyan tökéletes, mint napjainkban), az pedig kétséges kimenetelü, mert onnan minden pillanatban lelőhetik a gépet. A soros megfigyelő Sapieha Ádám lengyel herceg, ulánus-főhadnagy volt. Bátor, lelkes tiszt, ki Heftyvel már sok szép repülést végzett, most is őt kereste. »Mein braver Ungar« (kedves, bátor magyarom — szólott a pilótához — megyünk? Hefty gondolkozás nélkül ült be a gépébe — ez volt a felelete.

Közel negyedórai körözés után az olasz tüzérség egyszerre munkába kezdett. Fehér, sárga, szürke és fekete füstbárányok vették körül az alig 1300 méter magasan repülő gépet s mig Sapieha főhadnagy kettőzött figyelemmel adta le a jeleket, Hefty ugy nagyjából számolta a lövéseket: 240, 260...

Egyszerre egy zárótüz elvágta utját s egy srapnell végighasitotta a szárnyat. A gép erősen félredőlt, de Hefty kiegyensulyozta. Sapieha főhadnagy odafordult pilótájához: megfordulunk? — Hefty fejét rázta s a Sdobba-ütegre mutatott le, mely még csak részben volt elhallgattatva. Egy ujabb robbanásra zizegve pattant el a gép egyik feszitő drótja s egy golyó a fordulatszámlálóba csapott. Hefty a front felé fordult, de utána rögtön vissza is tért: nem, azért sem! A munka még nincs befejezve.

Sapieha főhadnagy is elszántan figyelte 30 és felesünket s egy lövedékének találata után sietve kopogta le: »fed«!

Ebben a pillanatban mindent tulharsogó dörej rázta meg a levegőt. A gép megtorpant, félrebillent s hirtelen esni kezdett. Egy srapnell telibe találta. Hefty egész erejével huzza meg a kormányt — lábába éles fájdalom nyilal —, egy golyó őt találta. Hirtelen hátrapillant, a főhadnagy elsápadt arccal hanyatlik le az ülésbe; vállán hatolt be egy golyó. A pilóta, bár maga is érzi, hogy mint fogy ereje, biztatólag int megfigyelőjének: bátorság, mindjárt otthon leszünk. És összeszedve akaratát, hazafelé kormányozza az erősen sérült gépet. A motor rendetlenül jár, a propeller ráz, egy darab lehasadt belőle; a szárnyakról itt is, ott is leszakadt egy-egy vászon- és fadarab, de az egyre sülyedő és 63 lövéstől átlyukasztott géppel még éppen eléri a repülőteret, hogy még idején kórházba, onnan aztán hazakerüljenek.

Szabadságon volt tehát, de nem lelte helyét. Könnyü természetü lövése begyógyult s még pihenőideje lejárta előtt készült ki a frontra. Felébred benne a pilóta — sarkallja a már második nagyezüst érme is —, jelentkezik századánál és repül tovább.

Jöttek aztán egymásután nehéz napok. Kemény légi harcok, hosszu, fáradtságos távrepülések, de a régi ambicióval repül. Nevét lassan ismerik az egész fronton, József főhercegtől megkapja nemsokára az aranyérmet is; ekkor már 150 ellenség feletti repülése és három légi győzelme van.

Megérkezik a rendelet: az aranyérmesek nem tartoznak tovább a fronton maradni, hátországban helyezhetők el. Felszólitják őt is, hallani sem akar róla. Egy ügyesen megvivott légi harca után vadászrepülőként osztják be s ezzel kezdetét vette az ő »igazi munkája«. Fáradtságot nem érez — most már naponta két-három repülést is végez ellenség felett. Rábizzák egy-egy vadászraj vezetését; ő magaköré veszi öt kedves magyar repülőtársát és bonyolult esetekben példásan állja meg helyét.

A hadügyi kormány ezalatt uj gépeket rendel. Heftyt, mint már elismert pilótát, hazaszólitják, hogy a gépeket kipróbálja. Pár hét alatt 52 különféle tipusu repülőgépet vezet, megbizatását átadja és siet vissza a frontra, mert csak ott érzi jól magát. Jön a második kisezüst,

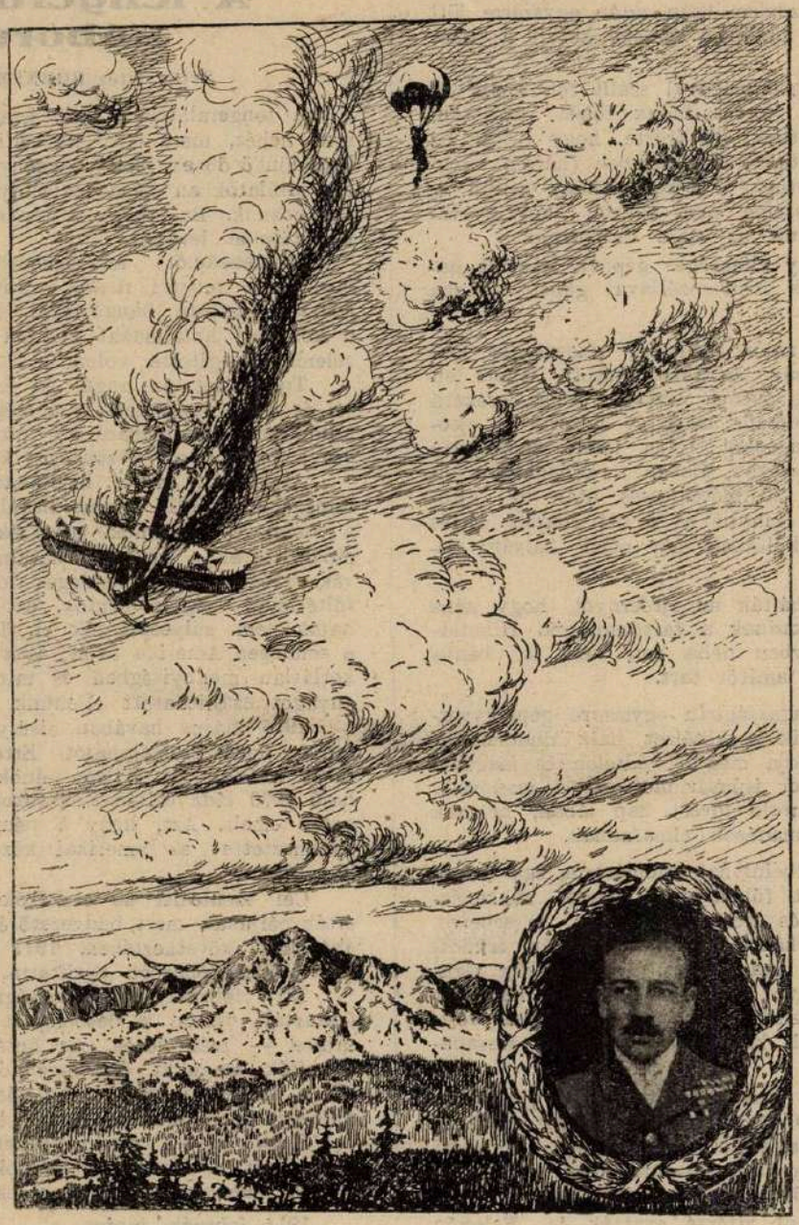

Vitéz

Hefty Frigyes hőstette.

Vitéz Hefty Frigyes gépe 11 ellenséges repülő ellen harcolva megsérül, de hidegvér és merész elhatározással 4800 méter magasból ejtőernyővel a már égő gépből kiugrik s e hősi küzdelemből szerencsésen megmenekül.

bronz, porosz ezüstérem, de jönnek az egyre keményebb tusák is az olasz fronton és elérkezett a szomoru emlékü piavei csata is. József főherceg hadcsoportja megmássza a Montellót, a magyar fiuk ugy harcolnak, mint az oroszlánok. A piavei kis pontonhidakon átkelt gyalogság mögött az óriás Caproni-gépek egyre szétrombolják bombáikkal a visszavonulás utját; a magyar vadászraj parancsot kap: védeni a hidakat minden áron!

A kis, nyolc egységből álló raj kirepül s másfél órán keresztül folytonos légi harcban támogatja a gyalogságot és védi a hidakat. A felváltásra jövő segitség késik, benzinjük fogytán, haza kell térni.

A csoportot Hefty zárja be. Alig hogy átérnek a Piavén, látja, hogy egy Caproni-gép a felhők mögül egyenesen a hidnak tart. Bár alig van negyedórára való benzinje s egy leszállás ott az erdős-dombos terepen, tüzérségtől támadott helyen, egyértelmü a halállal, visszafordul s megtámadja a Capronit. Az védekezik, de az elkeseredetten támadó Hefty gyujtógolyói csakhamar lángba boritják. A Caproni zuhan, ebben a pillanatban egy angol Sopwith-gép veti rá magát Heftyre. Éles fordulóharc következik: az angol gyorsabban mozog, de Hefty oly ügyesen taktikázik előtte, hogy nem jut lövéshez. Hefty látja, hogy benzinje fogytán, hirtelen elszánja magát s megkisérli a légi harc legkétségesebb pillanatát: keresztezi az angol utját. Egy másodpercre gépfegyvere irányzékába kerül a Sopwith, ebben a pillanatban Hefty lő és az angol egyetlen lövéstől találva, lezuhan.

Most már sietve igyekszik hazafelé. Amint azonban átér a Piavén, balra alatta egy olasz Sammel-gép repül el; megfigyelője szorgalmasan fotografálja állásainkat s gyanutlanul tart a tüzérállásaink felé. Hefty mögéje kerül, egy röpke félperc és az olasz gép gyönyörüen irányzékában van, előtte alig 50 méternyire.

De ebben a másodpercben, mikor már ujja a gépfegyverek billentyüjét nyomja, megszólal benne a magyar gavallériája. Röstelli, hogy lelőné ezt a mitsem sejtő, védtelen ellenfelet, hirtelen lead a gép mellé egy pár lövést. A foszforfüst csikjára figyelmessé lett olasz megfigyelő gépfegyvere után kap s amint onnan felvillan a géppuska tüze, Hefty is lő. Az olasz hirtelen széttárja karjait, a pilótája lehanyatlik üléséből és a gép égve lezuhan. Hefty, negyedóra alatt, háromszoros légi győzelemmel és utolsó csepp benzinnel ér haza — harmadnapra pedig ott ékeskedett mellén József főherceg elismerése: a második aranyérem. A piavei tulnyomó erő elől való visszavonulásunk után, nagyon nehéz napokat éltek át repülőink. A vérszemet kapott ellenséges repülők egyre-másra támadták táborainkat bombákkal s olyan tömegekben jelentkeztek, hogy sokkal kisebb számu légi egységeink helyzete sulyossá vált. Egy ilyen napon Hefty parancs nélkül kiment a front fölé ott hirtelen lecsapva a Papadopoli-menti olasz gyalogsági állásokra, 10—15 méter magasból lőtte végig az ellenség lövészárkait, hogy a megriadt olaszoknak idejük sem volt a lecsapó gépet tüz alá venni. Másnap aztán egész raj ismételte meg

ezt a támadást, mely sok áldozatába került az olaszoknak.

Ennyi dicsőséges küzdelem után aztán egyszerre jött a nagy mementó, mely majdnem életébe került a bátor és lelkes pilótának.

Augusztus 22-én harmadmagával szállt fel, hogy végigrepülje a frontot. A Nervesa-hidak felett váratlanul egy ellen) csak elveszhetnek, de érezte, hogy rajtuk az hogy nevetségesen aránytalan küzdelemben (három tizenegy ellen) csak elveszhetnek, d érezte, hogy rajtuk az alant nyüzsgő tizezrek szeme, nem akarta, hogy gyávának tartsák, szembefordult az olasz csoportnak.

Ebben a percben egy ellenséges gépnek sikerült háturól meglepnie és erős foszforszériával gépét lángba boritania.

Hefty látta, hogy nincs mentség, választania kell az elégés vagy egy ugrás borzalmai között. Gyors elhatározással oldotta meg övének csattját és a derekára erősitett — és aznap először magával hozott — ejtőernyővel 4800 méter magasból, fejjel lefelé belevetette magát az irtózatos mélységbe. Ebben a pillanatban elvesztette eszméletét, de 50 méter esés után az ejtőernyő nagy csattanással kinyilt és ő ott ringott ég és föld között, a megmenekülésnek már némi, halvány reményével.

Erős széllökések dobálták az ejtőernyőt, hogy néha már ugy látszott, kiszakadnak a tartózsinórok. Hihetetlen kinos érzés, melyben néha már nem is bánta volna, ha bekövetkezik, amitől tart.

Háromezer méter magasságban egyszerre gepfegyverkopogás hangja keveredik a kötélzet halk dudolásába, egy ellenséges gép támadja meg a védtelen és magával tehetetlen pilótát. Hatszor ismétli meg ezt a manővert, mig végre Hefty egy suroló lövést kap lábán, holtnak teteti magát, erre a támadások elmaradnak.

A front mögött körülbelül hat kilométerre, egy batonszázadunk körletében ért földet erős, heves zökkenéssel. Lábát kificamitotta és arcát zuzta össze, de sebeivel nem engedte magát kórházba vitetni, szállásán feküdt, itt kapta harmadszor az aranyérmet. Amint pedig járni tudott, kétheti szabadságra tért. Am ő csak a régi maradt még most is. A tizedik napon már századánál volt, repült tovább odaadással, kitartóan, egészen a forradalomig.

Itthon aztán jött a gyászos fordulat, a gyalázatos emlékü kommunizmus. O részt vett egy ellenforradalmi akcióban és kis ezüst keresztek terjesztésével tüntetett a kommunizmus vallástgyalázó uralma ellen. Elfogták és a parlamentben töltötte letartóztatása napjait.

Vitézségének jutalmául vitézzé avatták és Felgyön (Csongrád vármegye) 26 hold vitézi telket kapott.

Ünnepélyes telekbeiktatása 1921 november 13-án volt Csánytelek-Felgyön. A kormányzó Őfőméltósága a telket gróf Károlyi László-féle ingyenes felajánlásából adományozta. E bámulatosan vitéz tábori pilóta 1894 december 14-én Pozsonyban született, ág. ev. vallásu, nős. Atyja, néhai Hefty Frigyes dr., tudományegyetemi rektor volt, anyja saápi és mezőpeterdi Peterdy Mária. Büszkék vagyunk reá, mi magyarok, de büszke lehet reá családja is, mely rajta kivül még négy fiával harcolt a világháboruban.

Példás bátorsággal és hüséggel szolgálta hazáját és hirt, dicsőséget segitett szerezni a magyar névnek. Negyvenháromhónapos repülőszolgálata alatt 356-szor repült ellenség felett és összesen 8200 repülése van. Katonai erényei szolgáljanak mintaképül minden derék magyar, hazafias érzésü utódjának.

Hiszek egy Istenben,

Hiszek egy Hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.

A tengeralattjáró háborúról.

Irta: vitéz BORNEMISZA BÓDOG.

A tengeralattjáró harc jelentőségéről ismertetést irni igen nehéz, mert erről az eddig kialakult vélemények a legkülönlő ő.iek. Sok vélemény mellette, sok ellene szól. Ily birálatokban néha lekicsinyléssel, vagy tulbecsüléssel találkozunk. En csakis a tények alapján óhajtok következtetéseket levonni.

Mindenekelőtt leszögezhető, hogy a tengeralattjáró harc nem tengeri rablás, minthogy az ántánt azt oly sokszor szerette hangoztatni, hanem oly fegyver, mely a központi hatalmakat minden valószinüség szerint győzelemhez segitette volna.

Tudta ezt az angol és francia hadvezetőség igen jól és ezért igyekezett is a még semleges államokban, de különösen Amerikában oly propagandát csinálni, amely ezt a harcmodort közönséges kalózkodásnak tüntette fel.

A politika, sajnos, belekontárkodott a hadviselés mesterségébe és 1915 junius havában a politikai pártok és a »semleges« államok jajveszékelése következtében odamódositották a központi hatalmak a tengeralattjárók tevékenységét, hogy semleges lobogó alatt haladó hajók föltétlenül megkiméleudők, azonkivül ellenséges személyhajók sem sülyeszthetők el. Igy lehetséges volt, hogy a semleges Amerika saját, azaz »semleges« lobogója alatt, korlátlan mennyiségben és minden veszély nélkül hadianyagot szállithatott ellenünk.

1915 május havában elsülyesztették az angol »Lusitania« nevü személyhajót. Erre Amerika közvéleménye tüzet okádott és Wilson elnök, bár jól tudta, hogy a hajó 4000 láda töltényt szállitott ellenségeinknek, szigoru óvást emelt. Azt, hogy a német követség loyálisan figyelmeztette az amerikai közönséget, figyelmen kivül hagyták.

Cél szentesiti az eszközöket — és az angolok elérték céljukat, mert hadvezetőségünk, a tájékozatlan világ óbégatása következtében, 1917 február havéig a korlátlan buvárhajóharcot betiltotta.

1917 február havában végre mégis győzött a létfentartási ösztön s életbelépett a korlátlan harc, de — sajnos — már későn. Az ántánthatalmak kellőkép felszerelték magukat és elegendő tapasztalatokat gyüjtöttek e hatásos módszer elháritása tekintetében. Azonkivül Amerika is felszerelte magát egy eljövendő háborura.

Hogy milyen eredményeket értel el a tengeralattjárók, azt a következő számok mutatják:

Az ellenség haderejében okozott veszteségek:

1915	február—junius	600.030	tonna
1915	junius—1916 január	698.859	»
1916	január—julius	859.702	»
1916	augusztus—1917 január	1,684.173	»
1917	február—julius	3,814.206	»
1917	augusztus—1918 január	2,325.217	»
1918	február—julius	1,971.270	»
1918	augusztus—október 31	627.757	»
	Összesen	12,581.214	tonna

Ebből szembetünő az eredmény a tengeralattjáró harc korlátlan időszakában és jól látható, hogy az amerikai segitség szoritotta le az eredményeket.

De ellenségeink önvallomása is mutatja elért eredményeinket.

Első legyen Jellicoe angol tengernagy, ki az 1917 februártól áprilisig terjedő tengeralattjáró harcról a következőképp nyilatkozott: »Lehetetlen a háborut folytatni, ha a veszteségek igy folytatódnak. Ha ezen veszteségeket meg nem gátoljuk, — de rögtön — a németek fognak győzni.« Ezen kijelentés bővebb magyarázatot nem igényel.

Második legyen Moncy angol államférfi, ki 1918 novemberében azt mondta: »1917 áprilisában a német buvárhajók oly eredményesek voltak, hogy Anglia kilenc hónapon belül tönkre lett volna téve, ha a veszteségek igy folytatódtak volna.«

Mint harmadik személyiséget kivánom felemliteni Sims amerikai tengernagyot, kit Wilson elnök 1917 ápri-

lis havában Angliába küldött, a helyzet tanulmányozása céljából.

Jelentésében mondja, hogy Angliában igen nyomott hangulatot talált és hivatalos angol közegek kijelentése szerint Anglia már csak 6 heti élelemmel rendelkezik s ha sürgős segitség nem jön, Németország a háborut 3 hónapon belül megnyeri.

A sürgős segitség tehát megjött az amerikai torpedórombolók rajai képében. Ezek segitették át Angliát és vele az egész ántántot a krizisen, ezek kisérték, fedezték a szállitmányokat s a tengeralattjárók sikeres működése ettől a pillanattól kezdve hanyatlott.

Nem az amerikai csapatok, nem a hadianyag, hanem az amerikai flottillák hozták ránk a szerencsétlenséget, mert ha a szállitmányok és csapatok kellőképen áthajózásukkor védve nincsenek, ugy a hadszintéreken amerikai hadianyag vagy csapat sem jelent volna meg.

Sajnos, vezetőségünk kellő időben nem ismerte fel a tengeralattjáró harc jelentőségét, nem birta elképzelni és felismerni, hogy a legfontosabb hadszintér a tenger s a szárazföld csak másodrendü hadszintér. A tengeren lett volna lehetséges az erőforrásokat elpusztitani, de — sajnos, az nem volt lehetséges, az előbb emlitett politikai okoknál fogva.

Szerencsétlenségünkben tehát vonjuk le legalább azt a tanulságot, hogy arányiag csekély erők, — itt a könnyü hajórajok, — egész országokat megmenthetnek a végpusztulástól. Ha kontinentális politikát is üzünk, a tengert ne hanyagoljuk el, hanem jelentőségével mindenkor helyesen kalkuláljunk.

Dicső haditengerészetünkből nem maradt semmi sem, csupán 4 kis dunai hajó, melyet rajongva veszünk körül, mi, egy dicső éges tradiciókban oly gazdag hajóhad szerencsétlen árvái.

E négy hajócska körül összpontosul összes szeretetünk, tudásunk és reményünk. Mert a hajóhad, bár elpusztult, — de dicsőséges szelleme él, mely mindig emlékeztetni fog jelszavunkra:

Tengerre magyar!

Izenet Szibériába.*

Most, mikor győzelmi tort ül Bün, Hamisság,
S végigpaskol rajtunk cudarul a Sors,
Mikor ellenségbe, barátba csalódva
Viszály, ősi átok örvénybe sodort...
Most, mikor lelkünket kétség karma tépi.
S nehéz kereszt alatt némán görnyedünk,
Mikor ezer sebből vérzünk... mégis, mégis,
Van egy legégetőbb, legfájobb sebünk!

Igen! Van egy sebünk, mi legjobban vérzik:
Aggódás értetek, gond miattatok,
Messze idegenbe sinylő rabtestvérek,
Szenvedő, bujdosó, bus hazátlanok!
Könyörtelen végzet játékbábocskái,
Kiknek osztályrészül csak bánat jutott...
Orosz hómezőkön éhező, aidergő,
Tövis-koszoruzott földi Krisztusok!

Szibéria zordon, zuzos sivatagján
Honvágytól gyötörve — nyolc kemény telet
Átkinlódni árván — lehet-e még élet
Szomorubb, sorvasztóbb és keservesebb!
Virrasztani lázas, tusás éjszakákon —
Lesni: mig az égen pirkadozni kezd,
Látni: napról-napra, mint fogy a reménység,
S hogy gyarapszik a sok vádló sirkereszt!?

Izenni felhőtől, költöző madártól,
Virág himporától titkon sebtiben, —
Drága szülőföldre — sohajoknak szárnyán
Panaszt sirni, amit nem mért senkisem...

Álmodozni rácsos, faragott kapukról,
Melyen édes anyánk lopva becson,
Balzsamirra várni, ami késik... késik,
S felébredni könnyes, fogoly vackokon!?

Tán jobb is, hogy jajunk nem jutott hozzátok,
Nem tudtátok meg, hogy mi történt velünk?
Önkezével ásott, gyászos sirba omlott
Fél-világgal küzdő, harcos nemzetünk, —
Ellen végigdulta... véres csonkká tépte
S latrok prédájává tette a hazát...
Szabadság Turulját kalitkába zárák, —
Gondolják: majd holtra vergődi magát!

Most izenünk mégis... Gyászunk éjjeléből
Biztató intésünk felétek zokog:
Guzsbafüzött, megtört, s árnyszegett testvérek,
Nem sokáig tart már mártiromságtok!
Nem sokáig lesztek — fé ig tébolyul an,
Ijesztő ködárnyként bolygók szomoruk, —
Visszajöttök, vissza!... Redős homloktokról
Elüzi derü a sötétlő borut!

Fehér álmaitok mind valóra válnak —
Elhoz benneteket füttyös vonatunk...
Szivrepesve várunk... Örömujjongással,
Virággal, nótával, csókkal fogadunk, —
Lehetünk bár koldus, leigázott rabnép, —
Orcánkon mosolygás, büszke ég ragyog,
S gőggel kiáltjuk a mindenség fülébe:
Magyarok érkeznek, dicső magyarok!

Valyi Nagy Géza.

* Szerző karácsonykor megjelenő uj verseskönyvéből. A „Petőfi Társaság" Bulyovszky dijával koszoruzott költemény.

A halál szövetségesei.

Irta: vitéz GALAMBOS JÓZSEF dr.

Most, amikor a Tél fagyos kezének nyomai látszanak meg mindenütt a nagy Természetben, amikor fü és virág régen elhervadtak és a nemrég még lombkoronás büszke faóriások csupaszon dideregve meredeznek az ég felé; amikor kietlen és kopár a máskor madárdaltól hangos határ és csontig ható éles szél szántja végig földanyánk dermedt tagjait; a téli csöndnek ezekben a félelmesen rideg napjaiban időszerü, hogy a halálra is gondoljunk. Ilyenkor látszik csak igazán, hogy az elbizakodott és magát oly bölcsnek tartó ember milyen keveset tud, milyen kevésre képes. Ki tudja-e nyitni csak egy rövid időre is a Tél fagyos jégbörtönének ajtaját, zsenge zölddé tud-e változtatni csak egy füszálat is, tavaszi diszbe tud-e öltöztetni csak egy szál virágot is? Nem kell-e gyenge testét állatok bőrének, növények rostjainak jóvoltából készült ruhákkal födnie? Nem kell-e oduiba, a Természet bőkezüen ajándékozott nyers anyagai jóvoltából készült egyszerübb vagy diszesebb házaiba menekülnie; várva az enyhébb évszakokra, mikor ujra bátrabban dobog a szív, büszkébben tágul a mell és vidámabban csillog a szem?

Halál! Sokan félnek a puszta szótól is már. Hátha még elképzelik félelmes csontkoponyáját, a tátongó két szemgödörnel, vicsorgó fogaival, zörgő csontjaival, vállára vetett széles nagy kaszájával? Pedig a halál sohasem mutatkozik ilyen ijesztő formában, — hiszen akkor mindenki elkerülné. A halálnak szövetségesei vannak, a gondtalan Könnyelmüség, a mindent felejtető Mámor és Szenvedélyek és a konok Tudatlanság. Ezek csábító, fényes köntösben járnak az emberek között, hálójukba keritik a tudatlan, hitetlen, gyengelelkü emberek tömegét, azokat testileg, lelkileg, erkölcsileg, anyagilag tönkreteszik s a Halál csak a végső leszámolásra jelenik meg.

Hogy a halál szövetségesei milyen eredményesen müködnek, azt a halotti anyakönyvek hirdetik. A halotti anyakönyv a legszomorubb olvasmány, amit ismerek. Hány név sötétlik ott vigasztalan gyászban, melynek viselője időelőtt korán sirbaszállt! Az öregek nevének olvastára szivünk kegyelettel és megnyugvással telik meg, hiszen egy öreg élete befejezett élet, melyből nem hiányzik már

semmi sem. De ma olyan kevés ember ér öreg kort. Kevés a nyugodt, bölcs derüvel halálát váró öreg ember, ki életét hasznosan töltötte, gyermekeit fölnevelte és élete alkonyán imádságos lélekkel, nyugodt lelkiismerettel gondol az elmulásra.

Bölcs tudósok törték már fejüket, hogy mi okozhatja ezt. Áttanulmányozták emberöltőkre visszamenőleg a vaskos halotti anyakönyveket, a kórházak poros irattárait. Kikeresték, hogy a különböző életkorokban melyek a leggyakoribb okozói az emberek halálának, hogy az emberek legnagyobb része miért dől élete delén a sirba. És a tudományos kutatás eredménye az a megismerés lett, hogy az alkoholizmus, a tuberkulozis és a nemi bajok okozzák legtöbbször a nagy gyermekhalandóságot és a felnőttek kora halálát. Ezek Donáth professzor szavai szerint »az emberiség nagy csiramegrontói«.

Ismerjük meg nagy vonásokban legelőször a Halál legfőbb szövetségesét: az alkoholizmust, mert ennek munkáját és pusztitását sorainkban mindennap látjuk.

Az alkohol, a szesz egy kémiai vegyület, mely tiszta állapotban méreg, az élő szöveteket elroncsolja. Előfordul a különféle szeszes italokban, legnagyobb mennyiségben majdnem töménven, 30—50 százalék, a pálinkában, rumban, konyakban, likőrökben; a borban 6—12 százalék, a sörben 1—2 százalék. Aki ilyen szeszes italokat rendszeresen, nagy mértékben iszik, anélkül meglenni nem tud, arra azt mondjuk, hogy iszákos, alkoholista. Ezt a szeszes italokkal való visszaélést iszákosságnak, alkoholizmusnak nevezzük. A mérsékelt szeszivás is megtámadja és beteggé teszi idővel a gyomrot, májat, veséket és az idegrendszert. A fejlődő gyermeki szervezetet a szesz valósággal megmérgezi. A szeszivók leszármazottjai között sok a betegségre hajlamos, gyöngetestü, tüdővészes, angolkóros, gyöngeelméjü vagy buta gyermek.

(Folytatjuk.)

Karácsonyi ajándék fiuk-leányoknak.

A szent karácsony ünnepén, magyar házakban örömmel reménykedő szivvel várjátok, mit hoz a Jézuska? Sok gyereknek szép ajándékot helyez a karácsonyfa alá, többnek szerény kis jutalmat ad a jóságáért, de bizony vannak olyanok is, akikuek nem hoz semmit. Ne gondoljátok ezért fiuk és lányok, hogy a kis Jézus igazságtalan, Ő nem ad többet a gyerekeknek, mint amennyit az életben szüleiknek juttatott, azonban nem az az egyetlen ajándék, ami kézzelfogható, nemcsak az ad örömet, ami pénzt ér, adhat a Jézuska ennél sokkal értékesebbet, adhat nektek jótulajdonságokat, szivet, észt, ügyességet.

Azoknak a karácsonyán, akiket a kis Jézus nem kényeztet el ajándékokkal, adni akarunk mi, hogy egy kis örömet okozzunk a karácsonyra váró, kis magyar gyermekeknek, meg akartuk őket lepni, természetesen oly módon, hogy azoknak adunk, akik az ajándékot megérdemlik.

Felszólitunk tehát benneteket, hogy keljetek egymással versenyre, melyiketek érdemli meg a mi karácsonyi ajándékunkat. Hat szép és tanulságos mesekönyvet ajHándékozunk nektek, hogyha megfeleltek arra a kérdésre, melyet hozzátok intézünk. Három ajándékkönyvet ajándékozunk nektek, hogyha megfeletek arra lányoknak.

A könyvek elnyerésére a következő feltételeket szabtuk:

Fiuk pályázata:

Irjátok meg röviden és okosan, hogy melyik vezér, fejedelem, vagy király alakja tetszik nektek a legjobban az Árpádházi uralkodók közül. Tanultátok, ismernetek kell a magyar történelmet, most hát gondoljátok végig a magyarok történetét a honfoglalástól, 896-tól, az Árpádok kihaltáig, 1301-ig. Válasszátok ki azt az uralkodót, akinek tettei legjobban megragadták figyelmeteket, mondjátok meg röviden, okosan, hogy miért éppen az ő alakja vonzza legerősebben a képzeleteket. Az a három ifju, aki a kérdésre legjobban felel, akinek a kis munkája ugy külső csinosság, mint belső érték dolgában a legjobban sikerült, megkapja a szép ajándékkönyvet. Az irás terjedelme nem lehet nagyobb két iskolai füzetoldalnál és január hó 15-ig be kell küldeni a szerkesztőségbe a pályázatokat. A karácsonyi iskolai szünet alatt foglalkozhattok ezzel a kérdéssel és reméljük, hogy sok igen talpraesett, szép feleletet fogunk kapni. Mindenki jelölje meg, hányadik osztályba jár. Tizenhat évesnél idősebb fiuk nem pályázhatnak. Ennek igazolására irassátok alá a dolgozatot vagy a tisztelendő, vagy a tanitó bácsival. (Vitézek és Gazdák Lapja szerkesztősége: Budapest, IV., Városház-utca 10.)

Leányok pályázata:

Nektek is adunk, kislányok, feladatot. Mutassátok meg, hogy mit tudtok! Titőletek azt kérdezem, mivel szerettek leginkább foglalkozni és miért éppen azzal? Tudom, hogy az egyik kislány a virágokat ápolja gondos szeretettel, a másik főzni segit az édesanyjának, a harmadiknak öröme, ha olvasgat téli estéken. Sokféle dologgal foglalkoztok mindnyájan, de mondjátok mégis meg, mivel törődtök a legszivesebben és miért? Szeretném, ha megsugnátok a titkos vágyatokat nekem, hadd lássam, hogyan gondolkoztok, mit szerettek, mit reméltek az élettől, amely néhány év mulva titeket is elvon a szülői háztól, hogy azután a magatok asszonyai legyetek. A három legjobb feleletet szintén megjutalmazzuk. A feltételek ugyanazok, mint a fiuk pályázatánál.

Meglehet, hogy nagyon jó és kedves feleleteket kapunk, ha igen, akkor a legjobbakat közölni is fogjuk a lapban.

A Szerkesztő.

Uj Csaba-legenda.

Krónikás irjad: uj lengenda kell,
Csaba-legenda visszájára fordul;
A Hadakutján megbujt a csillag,
Sugár küllője a sártól-portól
Már alig látszik...
Krónikás irjad: már soha sem lesz,
Hogy villám utján lefelé néznek,
Istennyilaként ideesapnak,
Haragos, drága Csaba vitézek!

De uj legenda lesz!

Ki tudja: honnan jő a szél
És mit kürtöl a fergeteg?
Ki tudja: hol rejt uj Csaba királyfit
Egy magyar gyerek?!

Krónikás irjad: vér és gyalázat,
Üszkös mezőin megsejtett árnyak,
Osonva, sandán, megüzött vadként,
Nagy magyar éjben már összejárnak.
Itt már egy kopja, ott egy zabla,
A földbe ásva, fübe vásva...
Hej! majd csikó is oda-oda térül,
Ma még legelve, — holnap vágtatásba!
Itt penge villan, ott karabélycső, —
Rongyos a dolmány, — arany a csőtár....
Nem árnyék ez már, sereg ez már
És uj imára kész a zsoltár!...

Fujjad te kürtös, tüdőszakadva,
Az uj zsoltárt csak fujjad, fujjad!
Hajrá te szélvész, magyar szélvész,
Sodord fel a legendát, ujat,
Mi romba töri, romba rontja
Ezt a gorombát, rondát, rutat,
Világ cédáját!... Páris romján,
Üszkén, salakján mutat utat,
Egy szebb, Uj Magyar Hadak Utját!

És az Uristen minden csillagával
Uj utat vernek a nagy égig...
Te Uj Magyar Had, uj Csaba királyi:
Azon masirozz végig!...

Krónikás irjad: uj világ készül,
Valahol gyémánt csillog — utat vernek:
És uj Csaba királyfi lesz majd
Minden patyolat magyar gyermek!

Miklós vitéz.

Levél Jézuskához.

Egy lelkes kis honleány küldötte levelét a kis Jézushoz. Meghatott szivvel olvastuk egyszerü, meleg sorait. Alább teljes egészében közöljük a levelet, amely annak az érzésnek kifejezése, amely el kell hogy minden magyar gyermeket töltsön. Üdvözöljük a szépleikü honleányt és reméljük, hogy Jézuska mihamarább teljesiti a kivánságát.

Édes Jézuskám!

Én, a te méltatlan szolgáló leányod, fordulok hozzád remélve, hogy meghallgatsz. Jézuskám én, Karácsonyra igen sokat kérek tőled, remélve, hogy meghozod, akkor én igen boldog leszek. De a legboldogabb akkor lennék és Karácsonykor azért imádkozom, hogy ha most nem is, de a jövő Karácsonyra, hozd vissza nekünk magyaroknak, Nagy-Magyarországot.

Kedves Szerkesztő Bácsi! Legyen szives küldje el a levelemet Karácsony-napjára a kis Jézuskának. Hálás szivvel vagyok a Szerkesztő Bácsinak.

vitéz Szalay Anna M.
a szegedi leánygimn. IV. osztályának tanulója.

A régi és uj Nemzetes Asszonyról.

Elmult idők magyar asszonyainak képe világosodik előttünk, komoly arccal néznek reánk, kedves, gondot viselő arcukból tiszta szemek fénylenek felénk, a kezükben forog a munka, halljuk a szavuk erőteljes csengését, parancsot osztogatnak, őrködnek, vigyáznak, nem ijednek meg egy kis csetepatétól, a fegyver is ügyesen áll a kezükben és este szelid kandallótüznél bársonyos mosoly derül, a hangjuk halk és simogató az emberüket, az urukat bátoritják, biztatják, vigasztalják olyan fölényes hittel, akár a gyermeket. A régi nemzetes asszonyok, a régi nagyasszonyok, anyák és urnők, a büszkék, szilárdak, hitükhöz hivek, tultettek sok ingatag férfiemberen.

Mennyi ismerős arc, Szent Margit szelidsége, Szent Erzsébet könyörületessége, Rozgonyi Cicelle halvány mosolya, Kanizsay Dóra kegyelete, Széchy Mária okossága, Dobó Katica hősiessége, Zrinyi Ilona hüsége, Lórántffy Zsuzsánna szigora s a többi ismeretlen de büszke, dolgos, derék asszony megszámlálhatatlan erénye él tovább és hat a késő utódokban. Minden ami szép és nemes, ami jó és derék a mának szegény, elhagyott magyarjaiban, mind az ő vérükből, az ő tetteikből, az ő erősségükből fakadt.

Ne higyje senki, hogy ezek a nagyemlékü nemzetes asszonyok otthon ülve csak rózsát ápoltak, csak főztek és a szépségüket kendőzték, avagy mulatoztak. Ezeknek a régi asszonyoknak jutott az időből mindenre. Szépek voltak, ha kellett, tudtak csevegni szellemesen, a ruhájukat, a kösöntyüiket megnézhette akármelyik bécsi gavallér, vagy francia lovag, a müveltségük teljes volt, irtak és beszéltek olykor négy nyelven is. Ha kellett megvédték a jussukat; ma a bécsi király szine előtt, holnap a kontyos basával szemtől-szembe. Kiszabaditották a fogoly urukat, pénzt szereztek, gyüjtöttek és mindenhez értettek kitünően. Szerették a dalt, poémát, izlésük egyszerü, de komoly otthonunkban nyilvánult meg, de nem restelték a legkisebb, a legutolsó munkát sem. Nyáron a mezei munka elvégzése, a termés betakaritása, ősszel a kukoricafosztás, szüret, a hizók és baromfiak gondja, télen a tollfosztás, végek szövése nem hagyta őket pihenni percre sem.

Akárhová nézett be a kiváncsi vendég, munkát látott. Künn ruhát mostak, a kézimalmon gabonát őröltek, benn a kamrán gyertyamártogatás, ruhajavitás, varrás, a konyhán sütés-főzés folyt. Hires hizó ludak és kappanok neveltettek azokban az időkben. És simán ment minden, ha ünnepség ért a házra, névnap, keresztelő, mennyegző avagy egyházi ünnep, kitettek magukért ezek az asszonyok. Nem maradtak el az istentiszteletről, ha katolikusok voltak, ugy még létániára is eljártak, adventben, nagyböjtben szigoru böjtöt tartottak, ha protestánsok voltak, szentbeszédet hallgattak, bibliát lapoztak és jóltartották a tiszteletes, meg tudományos professzor urakat.

Aztán nem kell elfelejteni, hogy azokban az időkben nem volt ám annyi iskola, mint mostanában. Egyes nagy urak kiküldték ugyan már igen gyakran fiaikat külföldi egyetemekre és nagyobb városainkban kollégiumok terjesztették a tudományt. De azért az ifjak nagy része otthon nevelkedett az udvarházban a »nemzetes asszonyok« vezetése és felügyelete alatt. Természetes aztán, hogy a leányasszonyok minden tudásukat a nemzetes asszonyoktól tanulták. Egy-egy nagyobb udvarházban összegyültek a kisasszonyok és évekig dolgoztak, minden házimunka legjobban bevált módján, megtanulták azt ami tudomány aztán egy életen át elég volt arra, hogy a magyar hősök, jogászok és tudósok édesanyját nevelje belőlük.

A nemzetes asszony üzent, levelezett, fenyegetett és behajtott, ő szerelte fel és gyakorolta be egy öregebb kulcsár, vagy várkapitány segitségével a friss ujonccsapatokat, melyeket aztán utánaküldött az urának a végekre. Ő ápolta a sulyosan sebesült vitézeket és tudjuk, hogy a hires Kanizsay Dorottya teljesitette az irgalmas szamaritánus kötelességét, amikor a véráztatta mohácsi mezőn egymaga többezer elesett hős hült tetemét temette el embereivel. Zrinyi Ilona több mint egy évig tartotta Munkács várát a német ellen. Látjuk és tudjuk tehát, hogy ezek a nagyasszonyok megállták helyüket a leghevesebb harcban és a legcsendesebb békén, az otthoni tüzhely mellett.

Most ujra vannak nemzetes asszonyok. A vitézek feleségét illeti ez a kitüntető cim. Rajtuk mulik, hogy e cim szép tradicióju, nemes veretü hangzását komoly, felemelő, a régihez méltó tartalommal töltsék meg. Ne legyen ez puszta cim, hanem ha egyszer valaki azt mondja egy magyar asszonynak: nemzetes asszony, — jelentse ez azt, hogy »tisztellek, becsüllek, méltán viseled a cimed, méltó vagy azokhoz, akik ezt a cimet valaha viselték«.

Fentebb láttuk, mint éltek, cselekedtek a régi magyar asszonyok, csak röviden emlékezhetünk meg róluk, de többé-kevésbbé mindenikünk tud valami szépet, jót róluk, az a kérdés tehát, miként kell a mai nemzetes asszonynak élnie, cselekednie, hogy a maga nagyszerü hivatását tökéletesen betöltse.

A mai magyar asszony tevékenységének olyan tág tere akadhat, mint a réginek. Lehet, hogy másirányu, de épp oly jelentős. Tudjuk, hogy ma, különösen városban sok nő van, aki maga is kenyérkeresőpályán müködik. A nemzetes asszonyok között a legtöbb mégis háztartásban és gazdaságban tevékenykedik. Ezek megtalálják a maguk munkakörét könnyen. A méhes, a gyümölcsös, a konyhakert, baromfiudvar, a virágoskert ápolása, gyerekek nevelése, hazafias szellem fentartása és terjesztése, a konyha, a társaság és végül, de legelsősorban férjének gondozása, szeretete és felderitése.

Ha a vitéz a munkából hazatér, otthon barátságos otthon, tisztességes étel, szerető arc fogadja, a gyerekek kedvesek, jók, illedelmesek, a ház tája és a belső gazdaság rendben áll, akkor bizonyos, hogy a vitéz családi élete is például szolgálhat minden honpolgár társának.

Nem lehet egy pár sorban kifejteni, milyen nagyjelentőségü feladatai ezek a nemzetes asszonynak. Az egész jövő nemzedék sorsa az ő kezükbe tétetett le, ők a mának oszloptartói, ők a szilárd alap, amelyre minden épül, a ma férfiának munkássága, nyugalma, kedve, ereje tőlük függ a jövő nemzedék testi és szellemi épsége. Ha ők takarékosak, gazdag lesz az egész nemzet, a péda, ügyetlen asszony nemzetének legnagyobb ellensége. A sedani csatát a német anyák és a német tanitók nyerték meg. Azok hatnak a nemzet jövő sorsára, akik kemény legényeket, becsületes, szorgalmas férfiakat nevelnek. Megtartók ők, akik megőrzik azt, amit a férfi szerez, beosztják azt, ha ügyesek többet tudnak produkálni, mint a leggazdagabb asszony, aki herdál.

A leányok nevelése teljesen az anyák feladata. Amit ők egy élet sok bajában és küzdelmében tanultak, azt ami szépet, hasznosat anyáiktól ellestek, azt mind átadják a felzsendülő, viruló leánynemzedéknek, hogy azokból uj nemzetes asszonyok váljanak, akik megértették

már, mi a hivatásuk, akiknek vérébe ment át kötelesség, hazaszeretet, enyhitő szelidség, takarékosság, házi gondosság és istenfélelem.

Ha jól végzik a dolgukat, nemcsak hogy minden férfi leveszi előttük kalapját, hanem késő utódaik is ugy fogják emlegetni áldott emléküket, mint azokét, akik feltámasztották a régi, dicsőséges, nagy magyar hazát.

Dr. Farkass Fenc.

Katica bogár.

Irta: vitéz HEFTY FRIGYESNÉ.

Hét fehér pontocska, mint az első tavaszi napsugártól felsókolt hóvirágok a mezőn... Apró, fekete tejecske. Finom, kicsi lábak — ez volt a Katica-bogár.

Ott született valahol a lila ködben uszó Nyárádvölgy egy harmatos levélágyán. A nagy réten, melyen jelentéktelen kis lénye először látta meg a napvilágot, nem is olyan régen még vad csaták véres virágai nyiltak. Ám Katica-bogár vidám, gondtalan lelkét boldog szabadságérzés hatotta át; kacagó szárnyalással csapongott szerteszét, mig egyszerre egy hatalmas tarlóra ért.

Az uj vidék, kopár környezet egyáltalán nem tetszett neki, de a felkelő nap kékes távlatában elvesző láthatár, az ismeretlen izgalmait igérőn csalogatta.

S a kis bogár uj ösztönzéssel vágott a nagy tarlónak. Ám amerre szemei ellátnak, mindenütt csak a levágott gabona csonkjai...

Bosszankodva fintorgatta orrocskáját, semerre egy szál fü vagy virág, hová megpihenni térhetne. Nekivágott hát a napfényben csillogó határnak.

A kék égen pacsirta trillázott édes egykedvüséggel s nagy magasságban könnyü bárányfelhőket borzolt az enyhe szellő.

Távolról hirtelen különösen sötétlő, zöldes foltok tüntek fel a sugárzó horizonton... A bogárka arra vette utját.

Végre látok ismét egy kis zöldet — sóhajtott fel és vidáman vágott abba az irányba, mint csak gyenge szárnyai birták.

De óh — balga tévedés! Amint céljához ért, szegény kis bogárszive megtelt keserüséggel. A zöld foltokon nem volt egyetlen füszál sem. Nagy vászonsátrak álltak ott szép sorjában, kettő, három, négy... A bejárat nyitva s Katica-bogár a nagy csodálkozástól elfeledte keserü égét is. A sátrak alatt valami bámulatos dolgot látott. Óriási alkotmányok álltak ott, mint mesebeli sárkányok. Fehérszárnyu, barnatestü szörnyetegek, hátukon nagy, fekete kereszt.

Aha — ezek rokonaim — gondolta Katica-bogár —, de rettenetes nagyok, szinte ijesztőek! És mégis, ebben a pillanatban egész békés teremtményeknek látszanak, — ugyan mit tegyek?

Tanácstalanul szálldogált egy darabig ide s tova, majd behuzva pettyes szárnyacskáit, leereszkedett az egyik madár belsején megpihenni. Fáradt is volt, meg álmos is. Csakhamar mély álomba merült.

*

Amint felébredt, a nap már magasan állt az égen s csillogó, fehér tányérja vakitó, forró sugarakat lövelt Katica-bogár hátára.

Különös — gondolta meglepve —, érzem, mint ér a nap melege; dél van és mégis fázom. Dideregve huzta be lábacskáit s ugy tünt fel neki, mintha a levegő is más volna. Szakadozottan lélekzett.

Istenem, I tenem — fohászkodott fel —, mintha más világban lennék... Minden olyan különös s amin ülök, ugy rezeg, mint a füszál a szellő fuvalatára, mely máskor álomba ringat.

Lassan a kiváncsiság mégis urrá lett rajta. Előtte egy felfutó drótszálat, mint aeolhárfát zenget a szél... Azon elkezdett felkapaszkodni. Mind feljebb és feljebb kuszott nagy óvatosan, mig végére nem ért, honnan körültekinthetett.

Egy pillanatra megszédült és görcsösen kapaszkodott a drótszálba, hogy le ne zuhanjon.

Közel és távol semmi, semmi; a rét, az erdő, a fák... mind eltünt!

*

Szemben vele pedig mozdulatlanul, kemény arcvonásokkal ül a pilóta.

Szempillái meg-megrezzenve figyelik a magasságmutatóját... 3000 méter. Még nem elég, még feljebb — Itt még elérnek a ballonágyuk — mormogja — és vonásai még keményebbek lesznek. Ajkán ideges remegés fut végig, amint egy srapnell közvetlen mellette robban fel s a fekete hüvely átszakitja a gép szárnyát. Tekintete végigfut a felületeken s szemében aggodalom tükröződik.

Katica-bogár látta mindezt s tudta már: ott uszik ő is a gépmadár testében 3000 méter magasan, ellenség felett, robbanó gránátok és srapnellek tüzében. Kis szive hangosan dobogott. Remegve kuszott felfelé a feszitő huzalon s gondolkodni próbált, mi történik vele tulajdonképpen, hogy most ő is olyan magasan uszik a géppel, mint a bérci sas.

A pilóta kutató pillantása pedig továbbfutott vizsgálódva a csillogó drótok és kábelek szövevényén, majd a különféle müszerek számlapjain állapodott meg.

Katica-bogár éppen a fordulatszámláló sárgaréz kerekén ült, melynek mutatója kis kilengések közt süllyedt visszafelé. Ezt figyelte a pilóta hosszan, elgondolkodva. Néha felcsillant szeme, ha a mutató emelkedett, de csakhamar elborult az arca: a fordulatszám egyre csökkent. Katica-bogár szive izgalmában hevesen dobogott. Ah, ha meglátna... szüntelen idefigyel!

Most váratlanul egy hatalmas gránát robbant fel mellettük; vastag, kénes füstje egy pillanatra felhőbe burkolta őket. S amint a propeller szele széthuzta a füstöt, Katica-bogár rémülten vette észre, hogy a pilóta elhalványult. Sisakja alól keskeny piros csikban patakzott vére a halántékán lefelé.

Mélyéből szaggatott sóhaj tört elő. — Megsebesültem? Igen. De nem érzek fájdalmat... Talán csak surolt a golyó — mormogta. — S még előttem a feladat célpontja... Most visszafordulnak?... Ha talán sulyosabb is a lövés?...

Tusakodott magában, mitévő legyen. Kötelességérzete, ambiciója sarkalta, a józan belátás intette, ne erősködjön.

Hát akkor vissza... Vissza a frontra!

Egyszerre ugy érezte Katica-bogár, hogy hevesen és mereven szállnak alább. Kis felhőcskéken suhannak át, olyan sebesen, mint az álom. S mintha a tovatünő ködön tul, az alant sötétlő föld közelitene hozzájuk... Mind nagyobb és nagyobb rajta erdő, rét, határ. Már látni is a földeket s nini, ott fel-felvillan valami... Ágyuk dörögtek, de kis bogárkánk azt már nem hallotta. A motor ujra müködésbe jött s ők lassan felegyenesedtek a széditő siklásból.

Katica-bogár figyelmesen nézte a pilóta arcát. Az a kis piros csik, mintha szélesebb lenne s az arca még halványabb. Csak mély, fekete szemei merednek hunyó tüzzel a magasságmérőre.

A pilóta rohanvást érezte fogyni erejét. Agyában éles fájdalom nyilalt bele s feje ugy zsongott, mintha malmok őrölnének benne. Szinte önmagát vigasztalva, suttogta: — Még remélhetek... Még kitartom... De a front... miért jő oly nehezen közelebb, mintha állnék a levegőben... Egy örökkévalóság minden perc...

Messze a láthatáron halványkékes fénnyel csillogó folyó — a front. Mintha nem is közelednének...

Halántékán kalapácsütésként vert a pulzusa, szemei előtt kék és sárga karikák táncoltak őrült forgásban, a láthatár pedig lassan valami sötét színbe borul s... leül rá az éjszaka.

S a pilóta már nem remélt, ereje rohanvást hagyta el.

— Zuhanok — vonult át fáradt lassusággal agyán — aztán egyedül maradok... Nem segit senki... Irtózatos... egyedül...

Feje lassan lecsuklott mellére, szemvédő üvege halkan koppant a kormány küllőjén, teste erőtlenül dőlt előre az ülésben.

Katica-bogár egyszerre azt látta, hogy a gép fejre ereszkedik. Nem tudta mit tesz, de érezte, hogy segitenie kell. Rémülten röppent fel, ebben a pillanatban a légáramlat elkapta s a pilóta arcába vágta.

S a lezárult szemek, melyekben az elmulás szürke fénye ült ködszerüen, felnyiltak. Pár pillanatig révedezve vonult végig tekintete a gép belsejében, aztán meg akadt vastag gyapjuszáljának mellére csüngő részén, hol egy piciny, fehérpettyes foltocska kapaszkodott s végül megült, mint harmatcsepp a füszál végén.

Egy pár másodpercig szinte értelmetlenül szemlélte a szokatlan jelenséget, aztán öntudata kezdett visszatérni. Szemében uj élet tüze csillant meg. Megrázta fejét, mintha rossz álom gondolatait üzné el onnan s önkéntelen mozdulattal ragadva magához a kormánykereket, felujongó szivvel mondogatta: — Nem vagyok egyedül... nem... Elni akarok... Elni!

Szivében csendes megnyugodottsággal meredt tekintete a kis állatkára s hálatelt pillantása gyengéden simogatta a törékeny, piros szárnyacskákat:

— Katica-bogár!...

*

Kis üvegfedelü dobozban, imitált füszálak között, hét fehér pontocska, mint az első tavaszi napsugártól felcsókolt hófoltok a mezőn. Apró, fekete fejecske, finom kicsi lábak... Ma is őrzi a pilóta »memento vitae«-jét s kis vitézi utóda boldog öntudatlanságban himbálja az állatka üvegkoporsóját:

— Szállj, szállj, Katica-bogár!...

A gyermek nevelése.

Irta: dr. TORDAY FERENC, budapesti egyetemi tanár.

Türelem és józanság vezéreljenek bennünket, mikor a gyorsan növekedő kisdedek nevelésével bibelődünk. Három négy évnél kisebb gyermekeket egyáltalában ne tanitsunk, csak neveljük, csak támogassuk, vezetgessük őket, mikor járni kezdenek. Mikor megoldódik kis nyelvük és emberi hangok formájá an kezdik ők is megszólaltatni eszüket, kezdetben nénány tárgyra, fogalomra korlátolt gondolataikat, akkor tanitsuk meg őket szajkómódra a szavak tiszta kiejtésére. Várjuk be türelemmel mig bővül kis szókincsük. Ne györtörjük őket gyermeki kis ésszel fel nem fogható fogalmak, őket még nem érdeklő tárgyak nevének megtanitásával. Ne türelmetlenkedjünk. Ne kényszeritsük reájuk a magunk szófüzését. Várjuk be, mig maguk reájönnek, hogy ugy jobban megértethetik magukat. Az igy, maguktól beszélni kezdett szavak tiszta kiejtésénél egyébre ne akarjuk őket megtanitani. Még később sem, mikor kofáskodásnak mondott, szakadatlan vig csevegésük elárulja azt az élénk szellemi munkát, mely pihenés nélkül foglalkoztatja kis lelkivilágukat. Ne zavarjuk azt meg. Ne akarjuk azt korán a magunkéhoz hasonlóvá átformálni. Versek, felköszöntők bemagolására ne kényszeritsük a gyermekeket. Egyszeri hallásra lopva mindent megtanuló kis gyermekek eszét ne nyomoritsuk meg azzal, hogy belőlük csodagyermeket csinálunk. Ne szavaltassuk, beszéltessük őket a magunk és mások szórakoztatására, mert azzal megkárositjuk az ő szellemi világuk egészséges fejlődését. A maguk tetszése, a maguk módja szerint énekeljenek a kis gyermekek. Öt éves korukon innen ne tanitsuk őket semmiféle szövegre vagy dallamra. Ne éneltessük őket sem a magunk, sem a mások szórakoztatására. Egyszerre egy nyelven tanitsuk meg őket beszélni. Ne erőszakoljuk az ujabban hallott idegen nyelv gyors megtanulását és ne akarjunk egyidejüleg megakadályozni a már tudott nyelv elfelejtését. A kis gyermek agyába még nem szabad tudást beraktározni. Ne vigyük el kisgyermekkorukban felnőttek társas mulatságaiba, moziba sem járjunk velük, mert mindezek izgatják az idegzetüket.

Elég, hogy felköltsük a szeretetet szülőik iránt, beléjük neveljük a szótfogadást, tanitsuk meg őket arra, hogy az ő kis kivánságaiknak nem kell mindig teljesülni. Neveljük ki belőlük a durcáskodást. Kell hogy ne csak szeretettel, de jóságos türelemmel és némi szigorral bánjuk a gyermekekkel. Okosan, idejében alkalmazott fenyités hozzátartozik a gyermeknevelés segédeszközeihez. Ne tudást, hanem jó modort, illedelmességet neveljünk beléjük anélkül, hogy korlátoznók korukat megillető szabadságukat. Ezek a helyes gyermeknevelés alapelvei.

Hősök.

Irta: vadkerti MEZEY ÁRPÁD.

Ott, ahol az Isonzó egyik ága Montfalcone-nál a tengerbe ömlik a világháboru alatt elkeseredett, véres csaták viharoztak. Ezeknek a csatáknak a nyomában mindenütt rettenetes pusztulás volt. Montfalcone is teljesen romokban hevert. Nem volt egy ház sem, amelyik épen ált volna. Még a halottak csendes birodalmát sem kiméltek meg a sistergő acélszörnyetegek és itt-ott gyönyörü márványszobor ledőlve, összetörve hevertek a sötétlombu, örökzöld ciprusok alatt.

A gyorsvonat ahogy most elrobog a már épülni kezdő város mellett, eszembe jutnak azok a tantalusi kinok, melyeket sok ezer ismeretlen és névtelen embertársam itt a Hermadán átszenvedett, egy boldogabb, egy szebb jövő reményében és eszembe jut egy régi barátom elbeszélése, amely ide füződik ezekhez a büszke magaslatokhoz.

Egy előkelő pesti társaságban voltam. A háboru borzalmairól beszéltünk és Dreskovics Gyuri a volt honvéd főhadnagy az alábbi történetet mesélte el:

Az ezredemmel már hat hónapja áltunk Trieszt felett a Hermada magaslat nyugati oldalán. Én a századdommal Udinetól a tengerpartig terjedő arcvonalat tartottam, mely feladat először nagyon könnyünek látszott, mert volt hét is, amikor egyetlen puskalövés sem zavarta a gyönyörü holdvilágos estéket. Hátunk megett a méltóságos Miramare-kastély fehérlett és buja déli növényzetü hatalmas parkja mint egy sötét bársonyfolt terült el a sziklás hegyoldalon. Egyik oldalán hatalmas hegy emelkedett felette, mig a másik oldalon az Adria azurkék hullámai mosták a márvány terraszt, ahol valamikor a Mekszikóban oly szerencsétlen véget ért Miksa főherceg álmodozhatott: szerelemről, hatalomról és trónról.

A hosszu egyhelyen való tartózkodás lehetővé tette, hogy lövészárkainkat és kavernáinkat a lehetőséghez képest kényelmessé tegyük. Minden tulzás nélkül mondhatom, hogy berendezkedésünk még a lekényesebb katonaigényt is kielégithette. Nem is volt baj semmi, mert ugy a tisztek, mint a legénység állandóan jó hangulatban voltak és voltak pillanatok, amikor szinte megfeledkeztünk arról, hogy a harctéren vagyunk és nem törődve azzal, hogy száz lépésről már olasz fegyverek gyilkos csöve mered felénk.

Hanem egyszer megváltozott a világ. Az olasz mintha a poklok valamennyi ördögével szövetséget kötött volna, türelmetlenül támadni kezdett. A jól kiépitett álások birták a tüzet egy ideig, de egy pár nap mulva már lehetetlenné vált az állásokon való tartózkodás, pedig ha meghátrálunk Trieszt elveszett, és az egész isztriai félsziget el van zárva és hadikikötőnk Póla a szárazföldről is ostrom alá vehető lett volna. Itt hát csak győzni, vagy halni lehetett. Háromnapos pergőtüz után az olasz rohamra jött. A drótakadály mint széttépett pókháló feküdt a gránátokból hasitott kőbarázdák közt és előretolt géppuska lészkeink között egy sem volt használható állapotban. A század már kénytelen volt száz lépéssel hátrább huzódni és az arcvonalat megtartva a sziklák között feküdt, bátran, harckészen, de a pokoli pergőtüzzel szemben tehetetlenül. Már sok halott és sebesült volt, de az ellen éghez való közellétünk miatt hátraszállitásra még csak gondolni sem lehetett. A kéznél levő kötözőanyag pedig már elfogyott. Hát segiteni kellett. Megkérdeztem: »Ki akar önként elmenni a tőlünk mintegy kétezer méterre lévő segélyhelyre kötözőcsomagokért?« Vagy öten jelentkeztek és én a legbátrabbat, a legelővigyázatosabbat választottam, lelkére kötöttem, hogy a mintegy ezer méteren, ahová az olasz gránátok ezrei hullanak, a legnagyobb óvatossággal legyen. A fiu elment, de alig kuszott száz métert, mikor egy huszonnyolcas gránát vérfagyasztó robbanása rázta meg a hegyoldalt és a bátor fiu testének cafatjait vágta a robbanás közénk.

Egy másik ment el, majd egy harmadik, de egy sem birt továbbjutni mind az első.

Megborzadtam. Ez már több volt mint hősiesség, ez már egy őrültség tette volt. Büszke voltam fajumra és ret-

tegtem érte. Nem mertem parancsot adni az indulásra senkinek, hiszen tudtam, hogy azzal halálositéletet mondtam ki.

A pergőtüz még türelmetlenebb lett. Mintha Dante poklának valamennyi borzalmai ott ismétlődtek volna meg. Száz, meg száz acél sátán eget, földet és agyvelőt rázó robajjal ontotta a halált, a sebet és szenvedést, de jajszó nem hagyta el senkinek az ajkát. A hős megsebesült, meghalt, kezét vagy lábát letépte a gránát, de nem jajgatott.

A negyedik indult. Szivverésem elált és szemem minden lépésében kisérte. Hol kuszott, hol pár lépést futott, egyik gránáttölcsérből a másikba mászott és már, már ugy látszott, hogy szerencsésen kijut a veszélyes zónából, amikor egy gránátrobbanás őtet is az előbbiek sorsára jutatta.

Parancsot adtam, hogy senki indulni ne merjen. Ekkor szétnéztem azon a kis területen, ahova fedezékemből látni lehetett és ahol a század nagyobb része feküdt. Mindenütt hulla, vér és sebesült, csak itt-ott volt még ember, akinek semmi baja nem volt. Ezek mellett az a pompei-i katona eltörpült, ezek a magyar félistenek, a magyar héroszok voltak. Ott feküdt századom vérezve, halva, de hittem a győzelemben, mert hittem, éreztem, hogy az a nemzet, melynek fiai igy tudnak meghalni, csak győzhet, bár esküdjön ellene az egész világ is.

Este, mikor az acélszörnyetegek elhallgattak és felváltást kaptunk az ezred parancsnoka végignézte az állást és sapkáját levéve könyes szemekkel mondta:

— Büszke vagyok, hogy magyarnak születtem. — Azután szó nélkül térdre borultunk és ezer csatákban megkeményedett katona szivből szállt az ég felé az Ur imádsága.

Ugyan a magyarok Istene meghallgatta-e?

*

A gyorsvonat egy katonatemető mellett robog el, ahol a bejárat felett egyszerü deszkalapra fektetett betükkel van felirva: Helden graben. A sötét ciprusok mögül előtünik itt-ott egy-egy fakereszt, — ki tudja ki nyugszik alatta?

Előre!

Irta: vitéz KÉRAY ENDRE.

Oly kimondhatatlan és jó igy a füben hemperegni. Igy, amikor békés a vidék, amikor nem hallik puskalövés.

— Addig még elszivunk kettőt is.

— El a!... Hármat, meg még négyet is...

És a két heveredő harcos máris tömi a pipát, mert idő van. Van sok, mert átkelés van a Szán folyón.

Az ég valahol szép Magyarország felett megdörren és az orosz sik attól kezdve állandóan zörög. Megállás nélkül, pedig felhő egy szemernyi sincs az égen.

Az átkelés lassan megy, mert mint réten füszál, annyi az ember, állat, kocsi és mindenféle alkalmatosság. Hid pedig csak egy van. Katonáink gyors remeke: — egy ponton-hid.

A nap delelőre hágott, mikor reánk került a sor.

— Lóról szállni! — És a hid jobbra-balra ingott, ringadozott. A pilléreket helyettesitő pontonokban, figyelemmel és büszkén őrködnek a hidászok. A hid alatt rohamra rohan a folyó s habjai messze hirülviszik a magyarok győzelmét.

Zarzecsében foglyul ejtett orvosok kiváncsian nézték átvonulásunkat. Boldog örömet sugároz arcuk örömükben enyelegnek a lengyel menyecskékkel és leányokkal.

Galicia határa. Fekete-sárga sávos őrtorony az uttól balra. Egy-két lépés és kis patakocskán gázolunk. Szánka a neve s ez a tulajdonképeni határ. Egy két lépés ujra és ismét egy földbe épitett őrház. Ez már orosz. Mellette orosz felirásu utjelző tábla, hosszu póznán:

— Jobbra hajts!

Ismeretlen érzés uralja a lelket. Ime, Oroszország! Ime, bizonysága dicsőséges győzedelmeinknek, hogy Oroszföldre léptünk!

Estére faluba érünk, kora hajnalban riadó s utközben a mozgókonyha mellett menetelve mérik a jó feketét. Megyünk és eszünk. Az utunk gyors... Égő erdő!... A hőség óriási, a füst tul fojtó. A fenyők hatalmas lánggal égnek, az erdővágásra szóródó pernye égeti a testet, hol éri. Bakancsunk parázst tapod s nem fáradtságos a pipa meggyujtása. Csak le kell hajolni az izzó parázsért. A hőség már csaknem elviselhetetlen, mikor vizhez érünk... Azután féljobbra fel egy dombgerincéig. És azután...

»... Támadás egyeneset, a szemközti domb gerincén levő ellenség ellen...«

»... Rajvonal!...« »... Előre!..«

És mentünk előre.

Gyönyörü buzakalászos táblán gázolunk lefelé a domboldalról. Mélyvizü patakon át, egyik a másik puskáját markolva, lubickolunk. A patakon tul falu, ijedt nőkkel és gyermekekkel. Udvarokra a butor s rá az ágynemü kirakva, lábasjószágok szabad jára engedve. Kiabálás, jajveszékelés. Egy asszony kis gyermekével karján kétségbeesetten sir, könyörög, hogy kegyelmezzünk, ne bántsuk őt, tekintsük gyermekét.

— Bozse, o bozse panyi!

Jól befeketitettek bennünket a visszavonuló muszkák. Mi, az emberevő vad magyarszkik.

Tüz... Szokott harc... Tartalék... Éjjeli menetelés remek vidéken, pompázó holdsütésben... Tó morajlása az altatónk, pázsit az ágyunk, harmat a takarónk... Riadalom... Hajnal... Járőreink egy szakasz muszi-t hoztak. Mindannyioknak megártott a vutki, talán csak azért, hogy mámoruk legyen fogság baesésük oka.

Emeletmagasságu komlólugas... Az ut, mint egy óriási ezüst kigyó fehérlik a távolban. Dél van, mire falu határába, a pihenőnk helyére érünk. A völgyben lomha szélmalom unottan terpeszkedik, a tó kék-fodros vize ingerkedve csábit.

Hol még az imént a rét zöld takarója festett, most már szabályos sátor-város kérkedett a falu akolházaival. Nyüzsgött az élet, hangos volt a táj.

Fölöttünk repülők keringenek, berregésüket messze viszi a szél. Valahonnan magyar cigányzene hangok, emitt harmónika danázik, amott furulyaszó trillázik és elömlik a táboron az édes semmitevés...

*

Másnap szétfoszlott a kedv, megbomlott a tábor...

... Valahol pedig hiába várták övéiket...

*

Szomorufüz lombja egykedvüen bólingat az estében. Cikornyás ágai meg-megtáncolnak a szellő fuvalatára az alant emelkedő frissen hantolt sirok felett s meg-megsimogatják az ágaskodó sirkereszteket.

A hantok alatt nyugvó hősök tetemei mozdulatlan pihennek, lelkük ott settenkedik az estben a sirok között s várják a pillanatot, hogy felszállhassanak a magasságos égbe Urukhoz.

Éjjel... Tizenkettő...

Az ég megnyilik s ajtaján magyar vitézek özönlenek be.

Nyugaton messze valahol, bus tárogató zokog fel. A vér megpezsdül és az ár megindul és hömpölyög ujra — előre...

Nyomatott a Magyar Távirati Iroda házinyomdájában, Budapest IV., Városház-utca 10. Felelős nyomdavezető: Zsiska Ferenc.

Vitézeink egészséges lelkébe vetett mag a legjobb talajba kerülve a legszebben fejlődik; elsők voltak a csatában, elsők lesznek hamarosan mezőgazdálkodásban is!

Ezen erős hitünknél csak a szorgalmunk legyen nagyobb, melylyel minden gazdának tanulni s így haladnia nemcsak önmaga, de elsősorban hazafiui szent kötelessége!

Hazafias szeretettel köszöntöm ezen alkalommal is telkes vitéz gazdatársaimat, kívánva nekik a gazdálkodáshoz erőt, egészséget az ujesztendőben, s örömmel várom őket az ujesztendőben is a gazdasági tanfolyamra!

A viszontlátásra!

Budapest, 1925. dec. 19.

Gállos Aladár,
országos tanfelügyelő.

Az elmult hét gazdasági eseményei.

A kereslet tartózkodása miatt a terménypiacon lanyhaság mutatkozik. Ilykép, bár a kinálat jelentékeny, mégis a forgalom csak igen szük keretek között mozog. A rozs, valamint a takarmányfélékben is csak minimális az üzlet. A nagy lanyhaság legjobban az árpát érintette, melynek következtében ennek az ára esik. Csupán a tengeri piaca élénk és tartott. A zab, amely még a mult héten is egyike volt a legjobban kereset cikkeknek, mostanában tele en elhanyagolt. A magpiac élénk forgalma miatt emelkedő árakat mutat. Különösen a fehérbabot vásárolják. A husfélék piacán a karácsonyi ünnepek miatt nagy érdeklődés és sok vevő van. Emiatt áremelkedések is történnek e téren, remélhető azonban, hogy a bőséges felhozatal és az erős konkurrencia az árakat lényegesen csökkenteni fogja.

A terménypiacon lanyhaság mutatkozik.

Legujabb árak:

1925 december 23.

Terménypiac: tiszavidéki 76 kg-os buza 385, 77 kg-os 390, 78 kg-os 395, 79 kg-os 395—400, felsőtiszai és pestvidéki 76 kg-os 382.5, 77 kg-os 387.5, 78 kg-os 390, 79 kg-os 392.5, fejérmegyei és dunántuli 76 kg-os 380, 77 kg-os 385, 78 kg-os 387.5, 79 kg-os 390, egyéb dunántuli 76 kg-os 380, 77 kg-os 385, 78 kg-os 387.5, 79 kg-os 390, rozs 240, takarmányárpa 240, sörárpa 290, köles 210, zab 250, tengeri 177.5, korpa 175, lucerna 2300, lóhere 1600 ezer korona kg-ként.

Takarmánypiac: Ia réti széna 140, IIa 110, IIa uj, csomagolásra 70, muharszéna 140—170, lucernaszéna 160—205, zabosbükkönyszéna 130—150, zabtakarmányszalma 80, alomszalma 85 ezer korona métermázsánként.

Sertésárak: öreg sertés 17, IIa 16, fiatal, közép 17, könnyü 13, szedett, közép 16 ezer korona élősulykg-ként.

Szurómarhavásári árak: Ia 16.5, kivételesen 18, IIa 15 ezer korona élősulykg-ként.

Juhárak: hizlalt ürü 8.3, kiverő és anyajuh 5¼—6.5 ezer korona kg-ként.

Tej és tejtermékek árai. A karácsonyi ünnepek előtt általános árubőség és óriási kinálat mutatkozik, amely a szilárdulásnak induló piacot hirtelen ellanyhitotta. Teljes tej 4.6—5.2, tejszin 36—44, tejfel 18—24 literenként, főzővaj 48—60, magyar sajt 42—60 ezer korona kg-ként.

Baromfipiac: tyuk 50—55, csirke 25—30 ezer korona páronként. Sovány kacsa 25—30, hizott 60—70, sovány liba 65—75, hizott 100—140 ezer korona darabonként.

Huspiac: borjuhus 30—32, marhahus 18—20, sertéshus 26, füstölt- és paprikásszalonna 34—36, zsirszalonna 28, háj 30, zsir 34, kolbász 36—40 ezer korona kg-ként.

Zöldség- és gyümölcspiac: vegyes burgonya 1.2—1.3, rózsa 1.4—1.5, fejeskáposzta 0.5, őszi borsó 3, lencse 4—5, fehérbab 2.5—3, vöröshagyma 2.5—3, zöldség 0.8—1 (csomónként), alma 4—6, dió 12—14, szilvalekvár 14—18 ezer korona kg-ként.

Ujabb külföldi lóvásárlások.

Az orosz kormány nagyobb mennyiségü katonalovat akar vásárolni Európában hadserege számára. A lóvásárlási akciót Bécsből irányitják, ahol is az oroszok megbizottuknak egyelőre 5 ezer drb jóminőségü katonalónak a bevásárlására adtak felhatalmazást. A megfelelő lóanyagot a bevásárlók azonban egyedül Magyarországon találhatják meg s ezért a bécsi megbizott érintkezésbe lépett egyik itteni állatkiviteli vállalattal, amely 2000 drb ló szállitására kötelezte magát. Az emlitett cég emberei már megkezdték a 2000 drb katonaló összevásárlását. Legnagyobbrészt a Dunántulon, Vas-, Győr-, Sopron-, Zala- és Somogymegyékben veszik a lovakat. A fizetett árak 4—6 millió korona között váltakoznak drb-ként, ami a mai viszonyokhoz képest meglehetős alacsony árnivó. Valószinünek tartják, hogy az oroszok a még hátralévő 3000 drb lovat is Magyarországon akarják beszerezni.

Az őszi vetések állapota.

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt öt hét időjárása ugy hőmérséklet, mint csapadék tekintetében igen szélsőséges volt.

December folyamán a rendkivül kemény hideg tovább fokozódott.

A legnagyobb hideg Csengeren volt december 7-én, 22 C fokkal.

Csapadék november hónapban a normális mennyiségnél mindenütt sokkal több volt. Igen kedvező körülmény, hogy november 25-én már beállott a havazás s minájárt csaknem országos terjedelemben.

Nagy zavart okozott azonban a hóréteget egyenletes eloszlásában a november hó végén beállott szélvihar, mely a havat egyes sik helyekről elhordta, mig a mélyebb helyeken felhalmozta s igy különösen az Alföldön több helyen a vetés kellő hótakaró nélkül maradt.

December 1-én azonban ismét havazott, minek folytán a csupasz vetések ujra takaró alá kerültek.

A fagyos és havas időjárást megelőzőleg uralkodott enyhe időjárás az őszi gazdasági munkálatok elvégzésére igen kedvező volt. A fagy és havazás beállta óta már csak a tengeriszár hordás, jéghordás, favágás és dohánycsomózás és magtári munkák vannak folyamatban.

Az őszi vetések, mondhatni kivétel nélkül, szépen kikeltek, általában jól megerősödtek s a nagy fagyok előtt kerültek hótakaró alá, mely megvédi őket a nagy fagyok kártételeitől s megvan az a remény is, hogy a havazás beállta előtt ki nem kelt vetések a hótakaró alatt szépen ki fognak kelni.

Takarmánykészlet megfelelő mennyiségben termett és takarékos beosztással a kiteleltetésre elegendő lesz.

A jószág egészségi állapota kielégitő. Járványos betegségek, mint: sertésvész, száj- és körömfájás csak igen elvétve, helyenkint fordulnak elő.

Drágulás a baromfipiacon.

Baromfifélékben a zsidó ünnepek óta oly sok áru került a piacra, hogy az árak rohamosan estek és minthogy az eladási lehetőségek később sem javultak, mindig alacsonyabb és alacsonyabb árak jutottak érvényre. A legutóbbi napokban azonban a hizott liba ára a fővárosban hirtelen drágulni kezdett és ma már kg-ként ötezer K-val magasabb áron adják, mint egy héttel ezelőtt. Pár napja még 25 ezer K-ért jóminőségü árut lehetett kapni, ma ugyanez 30 ezer K-ba kerül kg-ként. A vágott csirke darabja 18—25 ezer K-ról pár nap leforgása alatt 30—40 ezer K-ra drágult.